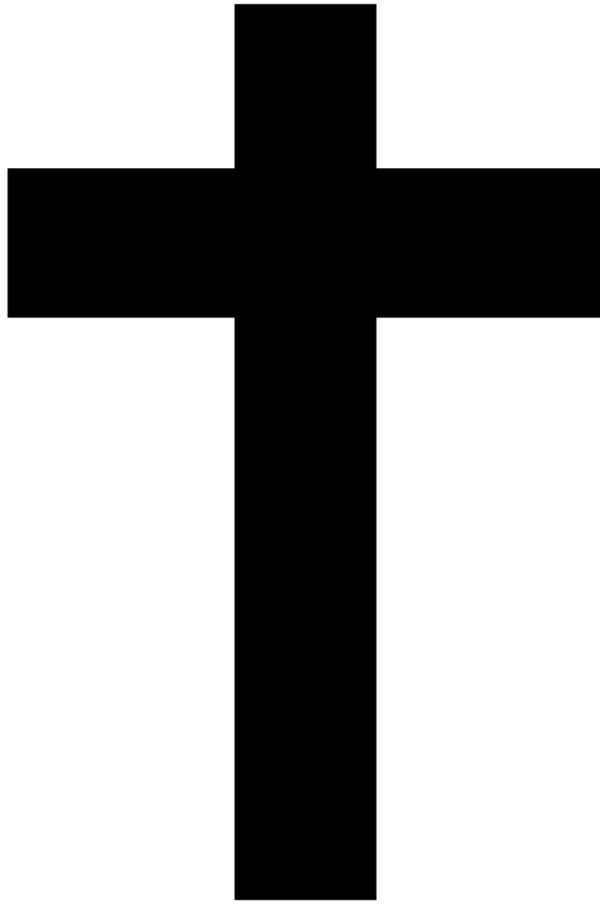

'Re ãhâimana u'âsi
mono zadawa wasu'u

New Testament in Xavante (BR:xav:Xavante)

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u
New Testament in Xavãnte (BR:xav:Xavãnte)

copyright © 2004 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Xavãnte

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Xavãnte [xav], Brazil

Copyright Information

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

Printed book ISBN 1882536746

The New Testament

in Xavãnte

© 2004, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

Contents

MATEUSI	1
MARCUSI	82
RUCASI	125
ZUWĀ	197
ATUSI	250
ROMANU	317
1 CORĪTU	356
2 TORĪTU	396
Ɖarasiza	419
ÉPÉZU	432
PIRIPU	442
TOROSU	451
1 TESARONITA	460
2 TESARONITA	468
1 TIMOTIU	472
2 TIMOTIU	481
TITU	487
PIREMO	491
EBREUSI	493
TI'ADU	522
1 PEDRU	530
2 PEDRU	539
1 ZUWĀ	544
2 ZUWĀ	554
3 ZUWĀ	556
ZUDASI	558
Apocaripsi	562

Mateusi

Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na Mateusi te te ãma ĩrob'ui'érezé

Ībaihã wasu'uzé

Zezihi siré 're ĩnomro mono norĩ siré hã aibã hã te 're hãimana, Mateusi na ĩsisi hã, Réwi na ĩsisi hãiba amo hã. Ta hã ma tô ã ĩbaihã na hã dama rob'ui'ééré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina. Zezihi siré 're morĩ õ ré hã, rob'ui'prazé hã ma tô te te dawi 're a'ubumro, danhib'apito ma. Zezihi ãma ma tô rob'ui'ééré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu na Danho'reptui'wa da. ãne na rob'ui'ééré 'rata 'wa norĩ hã te te ãma 're ĩrob'ui'ééré za'ra mono zéb zarina, sena na da te 're waihu'u za'ra mono da, ma tô ãma rob'ui'ééré, Mateusi hã. Ma tô duré sima wẽ, te te dama waihu'u pese da, Zezusi hã tô sena zudezu norĩ nhib'apito na hã, duré tô õhõ zõ si 're ĩsimipari za'ra mono na hã.

Zezu Cristuhu hi'rata norĩ za'ratazé

Rucasi 3.23-38

¹ ã hã rob'ui'ééré hã Zezu Cristuhu hi'rata norĩ za'ratazé. Ta hã Dawihi nhihudu, duré Abra'ãhã nhihudu. ² Abra'ã hã Izatihi mama. Izati hã Zacocho mama. Zaco hã Zuda norĩ mama, tisisãnwã norĩ me. ³ Zuda hã Perezihĩ mama, duré Zeraha mama. ĩna zahuré hã Tama na ĩsisi hã. Duré Perezihĩ hã Esirõhõ mama. Duré Esirõ hã Arãhã mama, ta hã. ⁴ Arã hã Aminadabehe mama. Duré Aminadabe hã Nasõhõ mama. Duré Nasõ hã Samohõ mama. ⁵ Samo hã Bu'azihĩ mama. Bu'azihĩ na hã Ra'abi na ĩsisi hã. Duré Bu'azi hã Obedihĩ mama. Obedihĩ na nhisi hã, Ruti na ĩsisi hã. Duré Obedi hã Zéséhé mama. ⁶ Zésé hã Dawihi mama, dama ĩpire mama. Dawi hã Saromahã mama. Uri'asi ĩdã'ã mro wa, ma podo, Saroma hã. ⁷ Saroma hã Robu'ãhã mama. Duré Robu'ã hã Abizaha mama. Duré Abiza hã Azaha mama. ⁸ Aza hã Zosapaha mama. Duré Zosapa hã Zorãhã mama. Zorã hã Uzi'asihĩ hi'rada. ⁹ Uzi'asi hã Zotãhã mama. Duré Zotã hã Acasihĩ mama. Duré Acasi hã Ezetizaha mama, ta hã. ¹⁰ Ezetiza hã Manaséhé mama. Duré Manasé hã Amosihĩ mama. Amosi hã Zozihĩ mama, ta hã. ¹¹ Zozihĩ hã Zeconiza norĩ mama, tisisãnwã norĩ me. Babironiza u Izarazéhé nhihudu norĩ, da te séme da, da te simroi mono ré, ma tô ta norĩ hã tipoto za'ra.

¹² Tawamhã Izarazéhé nhihudu norĩ, Babironiza u da te simroi mono za'u si, ma tô Zeconiza hã poto, Sarati'é hã. Sarati'é hã Zorobabéhé mama, ta hã. ¹³ Zorobabé hã Abi'udihĩ mama. Duré Abi'udi hã Eri'atĩhĩ mama. Duré Eri'atĩ hã Azoho mama. ¹⁴ Azo hã Sadotihĩ mama. Duré Sadoti hã Atĩhĩ mama. Duré Atĩ hã Eri'udihĩ mama. ¹⁵ Eri'udi hã Eri'azaha mama. Duré Eri'aza hã Matãhã mama. Duré Matã hã Zacocho mama, ta hã. ¹⁶ Zaco hã Zuzéhé mama. Zuzé hã Marizaha mro. Mariza hã, Zezihi na, ta hã. Zezusi hã, ta hã Cristu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu, Danho'reptui'wa da, da te 're ĩsisi za'ra mono.

¹⁷ ãne hã 14 na dahi'rata norĩ hãiba za'ra hã, Abra'ãhã hawimhã, Dawihi u hã. Duré 14 na dahi'rata norĩ hãiba za'ra hã Dawihi hawimhã, Izarazéhé nhihudu norĩ, da te ĩsimroi mono zéb u hã, Babironiza u. Duré 14 na dahi'rata norĩ hãiba za'ra hã Izarazéhé nhihudu norĩ, da te ĩsimroi mono zém hawimhã, Cristu ĩpotozéb u hã.

Zezu Cristuhu waptã'ãzé wasu'u

Rucasi 2.1-7

¹⁸ Tawamhã ãne Zezu Cristuhu potozé hã: Mariza hã Zezusi, ãma ĩna da hã ma tô sima ropisutu zahuré Zuzéhé me, sina mro zahuré da. Tane nherẽ, sina mro zahuré õ ré, ma tô 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ezani na tiwasã Mariza hã, te te sa'rese õ nherẽ. ¹⁹ Tawamhã aibã hã Marizaha ãma ĩmro da hã 're morĩ wẽ di, Zuzé na ĩsisi hã. Ta hã marĩ ĩwẽ si te te 're 'manharĩ u'ãsi. Taha wa, ma tô sima rosa'rata, ãma ĩmro da ropisudu hã pi'uriwi za te te siwi ĩpari na hã, duré danho'a ĩwasété na te te ãma hiri wa, da te dasiwi waihu'u za'ra tô da. ²⁰ ãne na te te sima rosa'rata wamhã, hãiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hã ma tô tãma sihãiré, sõtõ 'rowi. ãne te tãma tinha:

— Zuzé, Dawihi nhihudu, asina aihãtã'ã tô, Marizaha ãma aimro tô da hã. Ta hã ma tô tiwasã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ezani na. ²¹ ĩ'ra hã 'watébrémi na te za tãma podo. Tawamhã Zezusi na te za ĩsisi. Danho'reptui'wa te wasu'u, ĩsisi hã. Taha si te

za tinhib'a'uwẽ hã te te 're anho'reptu, ãwasété hawi, duré 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te 're ãdahã za'ra mono zém hawi.

²²⁻²³ ãne da hã ma tô pisutu, Zezusihi ma, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã duréihã tizadawa wasu'u 'rata 'wai ma, Iza'izaha ma, te te ãwãihu'uzém na te te ãma uwaimrami da. ãne ma tô tãma wãihu'u, duréihã:

“Pi'õï ubuni hã te za tiwasã. Duré ã'ra hã te za tãma waptãrã, aibã na.

Taha nhisi hã za, Emanuwé na ãsisi hã.”

('Re ãhãmãna u'ãsi mono, wasiré 're ãmorĩ u'ã, te wasu'u, ãsisi hã.) ãne 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te ãma ãrowãihu'uzé hã, duréihã.

²⁴ Tawamhã Zuzé hã utu wamhã, hãiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa te te tãma ãwãihu'uzéb zarina, ma tô ãma timro oto, Marizaha ãma, awa'awi. ²⁵ Tane nheré, Zuzé hã te te sima ãma rosa'rata õ di a'ã Marizaha ãma, ã'ra tãma waptã'ã õ ré. Taré te ãré 'madã. Tawamhã ã'ra tãma waptã'ã wamhã, Zuzé hã ma tô sisi, Zezusi na.

2

Bãtã pusizém hawi, aibã norĩ ãsi'aba'rézé wasu'u, Zezusihi u

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô podu, Beré na 'ri nho'õmo nhisi ãma, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Apito Erodi hã, Izarazéhé nhihudu norĩ te te 're 'madã'ã za'ra mono ré, ma waptãrã. Waptã'ã parip si, ma tô wasi na romnhoré'wa norĩ hã aihutu Zeruzaré u, bãtã pusizém hawi, rowãihu'u pese 'wa norĩ hã. ² Tawamhã te sô anharĩ za'ra, Zezusihi zô:

— E mahãta 'watébrémi, zudezu norĩ nhib'apito da, ãpodo hã. Wa norĩ hã wa tô 'madã'ã za'ra ni, wasi hã, bãtã pusizém niwĩmhã, zudezu norĩ nhib'apito da, ãpotozé te te ãwasu'u hã. Taha wa, wa we ai'aba'ré ni, ãma wawata za'ra da. — ãne ma tô sô anharĩ za'ra.

³ Tawamhã apito Erodi te te wãpari wamhã, hãtã'ã uptabi di, uburé Zeruzaré ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ zama. ⁴ Tawamhã apito Erodi hã ma tô 'rã'õtõ, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ hã, duré ãsimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã te te sadanharĩ za'ra da:

— E mame te za waptãrã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te ãpisudu hã, Danho'reptui'wa da. — ãne te sadanharĩ za'ra. ⁵ Tawamhã ma ãma sada'ãbã za'ra:

— Beré na 'ri nho'õmo nhisi ãma te za waptãrã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Duréihã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã ma tô ãne na ãma rob'ui'éré siro, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono mreme na:

⁶ “A norĩ wa'wa hã Beré ãma 're ãhãmãna za'ra wa'aba mono norĩ hã Zudaha nhihudu norĩ nhipti'ai ãma 're ãhãmãna za'ra wa'aba mono norĩ hã dama aiwãpu na 're ãhãmãna za'ra wa'aba mono newa, te za oto dama asisi za'ëté na dama 're ãhãmãna u'ãsi za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. Tame danhib'apito da hã za potu wa, ãnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're ab'madã'ã pese mono da, Izarazéhé nhihudu norĩ hã.”

ãne duréihã ma tô ãma rob'ui'éré siro, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã.

⁷ Tawamhã Erodi hã ma tô sô tihãrã za'ra, bãtã pusizém hawi ãsihutu norĩ zô, pi'uriwi te te sadanharĩ za'ra da, ta norĩ hã:

— E mahãna ma tô wasi hã watobro. — ãne te sadanharĩ za'ra. ⁸ Te te sadanharĩ za'ra pari, ma tô tãma rob'ru za'ra, Beré u si'aba'ré da. ãne te duré tãma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'réi wa'aba, 'watébrémi zô asinharĩ pese za'ra wa'aba da. Sõpëté za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé apã we asiwi ãpo're pu'u aba za, te wãihu'u da, ãtème ãmorĩ da duré wa hã, ãma ãwata da, ãzama. — ãne ma tô tãma wãihu'u za'ra, apito Erodi hã.

⁹ Tawamhã apito mreme te te wãpari za'ra parimhã, robzabui'wa norĩ hã te oto ai'aba'ré, Beré u. Tawamhã bãdãdi na si'aba'réi ré, ma tô wasi hã 'madã'ã za'ra, tô õ hã tirob ãma ré te te ã'madã'ã za'ra hã. Te ãsõwa timorĩ za'ra. Tawamhã ma tô oto mazazã. 'Watébrémi ãsãmrazém nho'õmoi baba, te oto za, wasi hã. ¹⁰ Tawamhã aibã norĩ hã wasi te te 'madã'ã za'ra wamhã, toi uptabi za'ra di. Taha wa, te 're to za'ra. ¹¹ Tawamhã 'ri para u ma tô asisi. Sisi wamhã, ma tô sabu za'ra 'watébrémi hã, ãna ãré sãmra ré, Mariza hã. Tawamhã hi'rãtitõ ma tô asimro, ãma wata za'ra da. Taha pari, ma tô 'ridawa za'ra, tinhimiro'wapézéb za'ra hã. Ma tô ãma sawi za'ra, tinhoprub za'ra zém na; ëtë'ubuzi

pré oru hã, duré wedewati ãsadaze hã, duré wedewati ãsadaze si'u'êne hã. Taha na ma tô tãma tinhoprub za'ra.

¹² Tawamhã rosawêrê na ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tãma waihu'u za'ra, bãtã pusizém hawi ãsihutu norĩ ma, apã si'aba'rê tô da, Erodihĩ u. Taha wa, te bãdãdi amo na apã ai'aba'rê, tirob u.

Zuzé norĩ hã Ezitu u ãnebzé wasu'u

¹³ Tawamhã aibã norĩ si'aba'rê za'u si, ma tô hãiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hã Zuzéhé ma sihãirê, sôtõ 'rowi. ãne te tãma rowasu'u:

— Apito Erodi hã ma tô dama rob'ru, ai'uté zô danhopré mono da, ãsadawa para da te wĩrĩ da. Taha wa, te za oto ai'u. Ai'uté hã sa'ra na. Duré ãna zama ãrê saprõni Ezitu u, tame a'ã ãrê aimasisi aba da, dawĩ. Tawamhã apã we ã'ane wa'aba zéb da hã, wa hã te aimã ãwaihu'uzéb zô si, te za asina asimipa. — ãne ma tãma waihu'u, hãiwa ãma romhuri'wa hã.

¹⁴ Tawamhã Zuzé hã ma tô udu. Utu wamhã, awa'awi ma tô ai'utére hã sa'ra. ãna hã ma tô ãrê saprõ barana, Ezitu u. ¹⁵ Tawamhã tame te oto ãrê aimasisi zahuré, apito Erodi hã ãdã'ãzéb u. ãne ma tô tiromhãiba, duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, tizadawa wasu'u 'rata 'wai ma, te te ãwaihu'uzém na te te sina uwaimrami da. ãne ma tô tãma waihu'u siro: “Wa hã ã'ra, wa satõ, Ezitu hawi morĩ da.” ãne duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme hã, ti'ra ãma hã.

Ai'uté, da te 're ãsimroi mono zé wasu'u

¹⁶ Tawamhã apito Erodi hã aibã norĩ, bãtã pusizém hawi we ãsi'aba'rê norĩ hã pi'uriwi tiwi ãsi'aba'rê na te te ãma rowaihu'u za'ra wa, ma tô ab'rui pese. Sib'rui wa, tãma da'wapéi'wa norĩ hã ma tô satõrĩ za'ra Berê u, 'watébrémi zô si'aba'rê da, uburé te te dawĩ uprosi mono da, maparane ãma ãwahu mono õ hã, Berê ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ 'ra hã, duré Berê 'rata 're ãdahãimana za'ra mono norĩ 'ra zama. Aibã norĩ hã wasi te te ãmadã'ã za'ra zém na te te tãma ãwaihu'u za'ra zéb zarina, ma tô apito Erodi hã ãne 'manha. ¹⁷ ãne ma tô tiromhãiba, duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãrowasu'uzéb zarina, Zeremiasĩ hã. Ma tô ãne ãma rob'ui'ére siro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na:

¹⁸ “Rama na romnhisi ãma hã dawawa hã ma tô wapari za'ra ni, dazadari 'rãihã hã. Raté hã te aiwa'õ, ti'ra norĩ ãma. Pê'ézé uptabi wa, te te sima wê õ di, da te ãpê'ëtété da hã, ã'ra norĩ hã uburé tiwi si'utõrĩ wa.” ãne ma tô Zeremiasĩ hã rowasu'u.

Ezitu hawi, Zuzé norĩ hã apã te te sina ãsiri zahuré zé wasu'u

¹⁹ Tawamhã apito Erodi dã'ã parimhã, ma tô hãiwa ãma Wanhib'apito ma romhuri'wa hã Zuzéhé ma sihãirê, sôtõ 'rowi, Ezitu ãma sãmra ré. ²⁰ ãne te tãma tinha:

— Oto ai'utu. 'Watébrémi hã oto subzari aba. ãna ãrê saprõni, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai u. Aibã norĩ hã 'watébrémi te te aré siwi wĩrĩ da, sô ãsi'aba'rê norĩ hã ma tô tidã'ã za'ra. — ãne te tãma rowasu'u.

²¹ Tawamhã Zuzé hã utu wamhã, ma tô apã saprõni zahuré 'watébrémi hã, ãna me, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai u. ²² Tane nherê, ma tô wapa Aterazu, apito Erodihi 'ra wasu'u hã, timama nhowa're're ãsébré na hã Zudeza ãma te te 're ãda'ab'madã'ã mono da hã. Taha wa, pahĩ di, tame ãrê 're ãhãimana zahuré mono da hã. Tawamhã sôtõ 'rowi ma tô tãma waihu'u na sahu, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã, Zuzéhé ma, Zudeza u neb zahuré tô da, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u si neb da. Taha wa, ma tô tamomop si tineb zahuré, Zuzé norĩ hã. ²³ Tame te oto 're simasisi zahuré, Nazaré na 'ri wa'õtõ nhisi ãma. ãne ãromhãimanazé hã, duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ére hã te te ãma uwaimrami da. ãne duréihã ãwasu'u na rob'ui'ére 'rada hã: “Ta hã Nazaré ãma 're ãsãmra mono na te za oto da te 're sisi za'ra.” ãne ma tô waihu'u sirõmo za'ra, za da te dasima 're ãwasu'u za'ra mono zéb da na hã.

3

*Zuwã Batita te te dama 're ïrowahutu mono zé wasu'u
 Marcusi 1.1-8; Rucasi 3.1-9, 15-17; Zuwã 1.19-28*

¹ Tawamhã wahub ahã na ãma wahu pari, ma tô Zuwã Batita hã mo a'ubuni u, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama ãma sãna'rata da. ² ãne te dama rowasu'u:

— Ma'ãpé, aiwasété wi aipizari za'ra wa'aba. 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwẽ mono zéb u hã romhuture di oto. — ãne te dama rowahutu, Zuwã Batita hã.

³ Duréihã Iza'iza hã ma tô Zuwã Batitaha ãma rob'ui'ééré siro, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. ãne ïsimi'ui'ééré hã:

“Ni'wa hã te za te te dama 're rob'mahârã, a'ubuni wi:

Bãdãdi hã asiwi ropese aba, Wanhib'apito zõ.

Ïmana 'rãmi bãdãdi hã sô sa'ra wa'aba, awa'awi da.”

ãne ma tô Iza'iza hã ãma rob'ui'ééré, romhã ré.

⁴ Zuwã hã awaru ba'õmore zéré 'manharĩ na te 're si'uza. Duré romhã 'manharĩ hãiwaré na te 're si'usisi. 'Riti na si te 're sa. Duré rom na ropĩni na zama te 're sa.

⁵ Tawamhã Zeruzarẽ ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ hã, duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma daza'rui mono bã 're ïdahâimana za'ra mono hã, duré Zodã pa nhisi 'rata 're ïdahâimana za'ra mono norĩ zama, ma tô ïtẽme 're dasito, daro mono bã. ïsimirowasu'u hã da te 're wapari za'ra mono da, ma tô ïtẽme 're dasito. ⁶ Taha wa, dawasété na ma tô 're dasiwẽ'õ za'ra 'rãwi, sõ'awi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma. Dawasété na 're dasiwẽ'õ za'ra mono sidãpãsi, ma tô Zuwã Batita hã â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ, Zodã pa ãma.

⁷ Tawamhã Zuwã hã ma tô 'madã'ã za'ra, parisezu norĩ hã ahã uptabi na, duré sadusezu norĩ hã. Te ïtẽme ai'aba'ré, â dawabzuri te te dame 'manharĩ za'ra da. Tawamhã Zuwã hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, te tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ ma:

— A norĩ wa'wa hã wahi ne te 're anomro aba mo. E 'wa simiroti zarina, te we ïtẽme ai'aba'réi wa'wa bété, â dawabzuri si ï'manharĩ za'ra wa'aba zém na, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiházé wi, asisõ'reptu za'ra wa'aba da bã, aiwasédé hã rême za'ra wa'aba õ nherẽ. ⁸ Sena na aiwasédé hã ïrême za'ra wa'aba zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo. ⁹ Duré Abra'ãhã nhihudu wẽ te, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'aihã za'ra wa'aba mono õ na hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, ã êtẽ norĩ ma, te te nharĩ da, tãma si'a'uwẽ za'ra da, Abra'ãhã nhihudu oto 're hâimana za'ra mono da, êne hã.

¹⁰ Hãtãra hã te za oto ni'wa hã sarõtõ, wedepa nhihãrizéb da hã. Uburé wede hã 're ï'rãi pese za'ra mono õ hã te za te te ãma 're anhihãri. Tawamhã unhamã u te za te te 're anhamra. — ãne te dama ãma simiré'é Zuwã hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiházém na hã.

¹¹ Te duré dama tinha:

— Wa hã wa tô â uptabi na si te 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, â dawabzuri hã te aima 're ab'manharĩ aba mono wamhã, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono zém na, da te oto ãma 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, ïza'u si te za ïma ïpire uptabi hã wei wi. Taha si te za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono pẽ'ézani na te te duré 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, unhamã ne na zama, â na te aima 're ï'ab'manharĩ aba mono ne hã. Ta hã ïma ïpire uptabi wa, ïpara'uza hã te tãma mrami waihu'u õ di za, tãma ïwapure wa.

¹² Wei morĩ wapsi, te za da'ãma aipo'o. Buru nho, da te 're upõrĩ za'ra mono parimhã, te za da te 're sa'wari za'ra, ïsa'warizéb 're. Tawamhã ïtomhã na te za da te ãma 're ro'o za'ra. ïro hã sa'ëtẽ nherẽ, da te wĩrĩ waihu'u õ di za. Tane ïma ïpire hã wei morĩ wapsi, te za da'ãma aipo'o, tridu upõrĩ za'wari ne, ïtomhã za'wari ne. — ãne ma tô dama rowasu'u, Zuwã Batita hã.

*ZeZusi, â dawabzuri hã te te ï'manharizé wasu'u
 Marcusi 1.9-11; Rucasi 3.21-22*

¹³ Tawamhã ZeZusi hã ma tô mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, Zodã pa u, tame Zuwã Batita, â dawabzuri hã te te tãma 'manharĩ da. ¹⁴ Tane nherẽ, ma tô pibu

Zuwã Batita hã, ãsimirosa'rada hã te te tiwi ãma saprĩ da, â dawabzuri te te tãma 'manharĩ tõ da. ãne te tãma tinha:

— E marĩ da, te ãma aipire uptabi nherẽ, ãma asi'ru, â dawabzuri hã te aima 'manharĩ da. A hã te arẽ ãma ã'manha.

¹⁵ Tawamhã Zezusi hã asa te tãma tinha:

— Tane tõ. ãbã ma te asina ãma ãwaihũ. Tane nherẽ, te za ãma ã'manha, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te wama ãpisutuzẽb zarina, wa te wasina uwaimrami da. — ãne ma tõ tãma waihũ'u Zezusi hã, Zuwã Batitaha ma. Taha wa, Zuwã hã ma tõ ãma saze. Ma tõ â dawabzuri hã tãma 'manha, Zezusihi ma.

¹⁶ Tawamhã â dawabzuri te te tãma 'manharĩ pari, ma tõ â hawi watobro, Zezusi hã. Watobro wi, ma tõ hãiwa hã tãma si'ridawa. Tawamhã Zezusi hã ma tõ tisã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã we ãtẽme ãmorĩ hã hãiwa hawi, utu'u ne hã. Tawamhã ma tõ ãma za. ¹⁷ Tawamhã hãiwa hawi te we ãma tinha:

— ã hã ã'ra. ãma sawi uptabi di. Tãma ãto za'ẽtẽ uptabi di. — ãne te we tinha, ãmama hã.

4

*Zezusi hã, Wa'uburẽ te te ãpibuzẽ wasu'u
Marcusi 1.12-13; Rucasi 4.1-13*

¹ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tõ Zezusi hã saprõ a'ubuni u, tame Wa'uburẽ hã te te nasi pibu da. ² Tawamhã a'ubuni wi sãmra rẽ, ma tõ bãdã hã 40 na ãma ai'utõ, sai ãna sãmra rẽ hã. 40 na ma durẽ ãma timara. Tãma mrab uptabi di. ³ Tawamhã Wa'uburẽ ma tõ ãtẽme wi. ãtẽme wisi wamhã, te tãma tinha:

— Sena a hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra wamhã, ma'ãpẽ ẽtẽ ma nharĩ, ã'u'ẽtẽ wapu na aima si'manharĩ za'ra da.

⁴ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreame na rob'ui'érẽ hã ãne: “Dasa na si 're danhiptete za'ra mono õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dama 're ã'awaihũ'u mono zẽm na zama, te za 're danhiptete za'ra.” — ãne te tãma tinha, Zezusi hã.

⁵ Taha pari, Wa'uburẽ hã ma tõ Zezusi hã saprõ Zeruzarẽ u, 'ri nho'u ãwẽ uptabi u, te te durẽ pibu da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zẽb u, te saprõ, 'ri nhisi u, sab da hãimo, 'ri 'rãihã uptabi nhisi. ⁶ Tawamhã ãne te tãma tinha, Wa'uburẽ hã:

— Sena a hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra wamhã, ma'ãpẽ atobro, ti'ai u. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te za, u, hãiwa hawi we atẽme satõrĩ za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ hã, te te ai'madã'ã za'ra da. Tinhĩb'rata na te za, u, siwi asapa, ẽne hã te te ai'u'a õ'umnhasite, aipara wi. ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa nhimi'ui'érẽ hã, durẽihã, ãbaihã na hã.

⁷ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma tinha:

— Mare di. “Asĩb'apito za'ra wa'wa hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã marĩ hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono õ nherẽ, 're pibu za'ra wa'aba mono õ di za, ta hã te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zõ.” ãne durẽ ãmreame na rob'ui'érẽ, ãbaihã na hã. — ãne te Zezusi hã tãma tinha.

⁸ Taha pari, te durẽ Wa'uburẽ Zezusi hã saprõ, ẽtẽ 'rãihã u, danhib'apito norĩ nhipti'ai mono bã te te rob'madã'ã mono da, uburẽ ro ãwẽ uptabi hã te te ab'madã'ã mono da.

⁹ Tawamhã Wa'uburẽ te ãne tãma ropisutu, Zezusihi ma:

— Asĩb'apito na ã'ãma aiwata da, te za aihĩ'rãtitõ ãma aime. Tawamhã ã hã uburẽ wa za aima tisõ, ate da.

¹⁰ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Satanasi, mo oto aimorĩ, ãnhiti. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tõ ãne rob'ui'érẽ: “Uburẽ Danhib'apito uptabi ãma si, te za 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma si. Taha ma si te za 're ãromhuri za'ra wa'aba mo, Asĩb'apito za'ra wa'aba ma si.” ãne ãmreame na rob'ui'érẽ, ãbaihã na hã. — ãne te rob'ui'érẽ 'rada hã tãma 'rãzarõtõ Zezusi hã, Satanasihi ma. ¹¹ Tawamhã Wa'uburẽ ma tõ ãhawi mo. Morĩ wamhã, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã ma tõ we ãtẽme aihutu, te te siwi pawaptob da, Zezusi hã.

*ZeZusi hã, romhuri na te te ãsãna'ratazé wasu'u
Marcusi 1.14-15; Rucasi 4.14-15*

¹² Tawamhã ZeZusi hã Zuwã da te ãsẽrẽzé wasu'u te te wapari wa, ma tô mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. ¹³ Tawamhã Nazaré ãma 're ãsãmra mono da hã, te te sima rowẽ õ di oto. Taha wa, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u si ma tô mo, tame oto 're sãmra mono da, Darireza ãma ãsõ'u zapoto 'rata, Zeburõhõ nhihudu norĩ nhipti'a niwĩ, duré Naptarihi nhihudu norĩ nhipti'a niwĩ. ¹⁴ ãne ma tô ZeZusi hã 'manha, duréihã Iza'iza hã te te ãma ãrob'ui'érézéb zarina te te sina uwaimrami da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. ãne ãsimi'ui'éré hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na:

¹⁵⁻¹⁶ “Zeburõhõ nhihudu norĩ nhipti'ai ãma 're ãdahãimana za'ra mono, duré Naptarihi nhihudu norĩ nhipti'ai ãma zama, ãsõ'u tẽme bãdãdi wa, 're ãdahãimana za'ra mono hã, Zodã na pa nhisi zara niwĩ 're ãdahãimana za'ra mono hã, Darireza ãma zudezu'õ norĩ hã dawazari 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã te uburé robra na 're dahãimana za'ra. Tane nherẽ, te za oto rowa'a za'ẽne hã da te 're 'madã'ã za'ra, tame. Te za oto dama rowa'a, dapẽ'ẽ 're robra na 're ãdanomro mono norĩ ma.”

ãne Iza'izaha nhimi'ui'éré wasu'u hã, Zeburõhõ nhihudu norĩ 're ãhãimana za'ra mono norĩ ãma hã, Naptarihi nhihudu norĩ ãma zama.

¹⁷ Tawamhã ta hawim haré ma oto romhuri na sãna'rata ZeZusi hã, Timama zadawa wasu'u na. ãne ma tinhimirowasu'u na dama ãma sãna'rata:

— Aiwaseté wi te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo. ãhãna bãdã hã ma tô oto ãwa waptãrã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb da hã.

*ZeZusi hã, tepe na romhuri'wa norĩ zõ ãhãrã za'ra zé wasu'u
Marcusi 1.16-20; Rucasi 5.1-11*

¹⁸ Tawamhã ZeZusi hã Darireza na ãsõ'u nhisi zaihã baba 're morĩ wamhã, ma tô aibã norĩ hã sãmri zahuré, tepe mrami na romhuri'wa norĩ hã, tisisãnawã me: Sima na ãsisi hã, Pedru na ãsisi amo hã. Duré ãno hã ãdéré na ãsisi hã. ãsõ'ui wa, te nasi abazipara hã wabzuri zahuré, tepe zõ. ¹⁹ Tawamhã ZeZusi hã te sõ tihãrã zahuré:

— We ane wa'aba, ãsiré 're ane wa'aba da oto, romhuri na aima ãsisanho wa'aba da, ãma 're ãda'awaibui wa'aba mono zéb da hã. — ãne te sõ tihãrã zahuré, ZeZusi hã.

²⁰ Taha wa, ma te awa'awi tãma marẽme zahuré abazipara ma, ZeZusihi siré 're neb zahuré da oto.

²¹ Tawamhã syry na sina pahã wi, ma duré 'madã'ã zahuré, Ti'adu norĩ hã Zuwãhã me. Ta norĩ hã Zebedehe 'ra zahuré. Timama siré te abazipara sisinarĩ hã te te ãma a'rã'õtõ zahuré apã, uba're wa. Tawamhã te duré sõ tihãrã zahuré. ²² Sõ hãrã zahuré wamhã, awa'awi ma tô tinhimiromhuri ma marẽme zahuré. Timama zama ma rẽme zahuré, ZeZusihi siré 're neb zahuré da.

*ZeZusi hã da'ahã na te te ãda'apesezé wasu'u
Rucasi 6.17-19*

²³ Tawamhã daza'rui mono bã te 're mo ZeZusi hã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma hã. Zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bã, ma tô te te dama 're rowahutu. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na te duré te te dama 're rowasu'u, ãwasu'uwẽ na. Dahãzé mono bã ma duré da'apese. Hãzé u'ãsi wa, sib'uwẽ na 're ãnomro mono norĩ zama ma apese, ZeZusi hã. ²⁴ Tawamhã ZeZusi te te ãda'apesezẽm na, ma tô rowasu'u hã te te ropé, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Taha wa, ma tô ãtẽme da te 're 'wasari dahãzé mono bã, uburé aimawi hã dahãzé da te 're ãsépa za'ra mono norĩ hã, wa'uburé te te 're ãwamnarĩ za'ra mono norĩ hã, duré da'rã siwamnarĩ wa, 're ãdahãiba popo'o za'ra mono norĩ hã, duré ãmorĩ'õ norĩ hã. Uburé ma tô da'apese, ZeZusi hã. ²⁵ Taha wa, ma tô da'ahã uptabi na ãsarina dasi'ré, Darireza hawi, duré Decapori hawimhã, duré Zeruzarẽ hawimhã, duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã. Duré Zodã pa zara niwĩ 're ãdasi'ubumroi mono norĩ zama ma tô ãtẽme dasito.

*ZeZusi hã, ãtẽ 'rãihã ãma te te dama ãrowahutuzé wasu'u
Rucasi 6.20-23*

¹ Tawamhã Zezusi hã da'ahâ uptabi na te te da'madâ'â wamhã, êtê 'râihâ na ma tô sai'u, tame a'â sãmra da. Tawamhã ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ma tô 'râwi ïtême ubumro.

² Tawamhã tame ma tô Zezusi hã tinhimirowahutu na tãma sãna'rata za'ra, âne:

³ — Ni'wam norĩ hã umnhasi sina 'râwi 're ïsipawapto waihu'u za'ra mono õ na 're siwaihu'u za'ra mono wamhã, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono si za ta norĩ hã ï'upana te te 're ïpawapto wê za'ra mono na te te sina 're waihu'u za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za rowê na 're hâimana za'ra, âma 're sib'a'uwê za'ra mono wa.

⁴ — Duré, ni'wam norĩ hã ti'ab ré dawasété u'âsi 're danomro mono wa, da'ãma 're ïpê'ézé za'ra mono norĩ hã ta norĩ ma si tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ ma si te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te tãma 're pisutu za'ra, toi u'âsi 're ïhâimana za'ra mono zéb da hã.

⁵ — Duré, ni'wam norĩ hã tiwaihu'u pese na 'râwi 're ïsi'madâ'â ze za'ra mono õ norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono si te te sima 're ï'madâ'â za'ra mono norĩ hã, ta norĩ ma si, tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ ma si te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwê hã te te 're tãma anhomri, te te tãma 're ïropisutu za'ra mono zéb zarina.

⁶ — Duré, ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're ïwê za'ra mono zéb uwaibaba, uburé marĩ ïwê hã te te tãma 're ï'manharĩ za'ra mono da si, te te sima 're wê za'ra mono wamhã, ta norĩ ma si, tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ ma si, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te tãma âma 're a'uwaimrami, rowê te te tãma 're ï'apisutu mono zém na hã.

⁷ — Duré, ni'wam norĩ hã da'ãma 're ïpê'ézé za'ra mono zéb zarina, da'ãma 're ïsina mono norĩ hã, ta norĩ ma si, tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ âma si te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã âma tipê'ézé za'ra, za da'ãma ïsipo'ozéb âma hã.

⁸ — Duré, ni'wam norĩ hã marĩ wasété zô 're sipizari za'ra mono ãna 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, tãma 're ïsihâiba nhomri u'âsi za'ra mono norĩ hã ta norĩ ma si, tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ si te za titômo na 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're 'madâ'â za'ra, 'râwi.

⁹ — Duré, rowê na dasiré 're dahâimana za'ra mono da, ni'wam norĩ hã tinhimiroti wê na te te 're dapawapto u'âsi za'ra mono wamhã, ta norĩ ma si, tãma 're rowê za'êtê za'ra mono di za. Ta norĩ si te za ti'ra na te te 're sisi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

¹⁰ — Duré, ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're ïwê za'ra mono zéb zarina, uburé marĩ ïwê hã te te 're 'manharĩ za'ra mono da si, te te sima 're wê za'ra mono wa, da te tãma 're ïrob'manharĩ wasété za'ra mono norĩ ma si, tãma 're rowê uptabi za'ra mono di za. E marĩ wa. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ta norĩ âma 're sib'a'uwê za'ra mono wa. — Âne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma.

¹¹ Tawamhã âne te duré tãma rowahutu za'ra:

— ïzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, da te ai'ãma 're wasété za'ra wa'aba mono nherê, duré da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherê, duré dazadawa nhipese na taré da te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono nherê, ïwi 're aipizari za'ra wa'aba mono õ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za. ¹² Taha wa, ma'ápé atoi u'âsi, âma 're anomro aba mono za. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za marĩ ïwê hã sa'êtê na te te aima 're sômri za'ra wa'wa, hâiwa âma asô 're ïsimi'wara aba mono hã. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma, ma tô da te tãma 're rob'manharĩ u'âsi za'ra, da te aima 're ïrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono ne. — Âne na ma tô Zezusi hã tãma waihu'u sirômo za'ra romhã ré, te te waihu'u zara da.

*Dasai warĩrízé wasu'u, rob'uiwêzé wasu'u me
Marcusi 9.50; Rucasi 14.34-35*

¹³ Tawamhã âne te duré tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma:

— Âne wa za duré aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã sa ne, te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Sa na hã dasa hã âma se ti, dasai warĩrízé wa. Tane nherê, oto 're se si'utôri za'ra mono wamhã, niha da te 'manharĩ waihu'u õ di, apâ se da, dasa da te âma 're ïwarĩri za'ra mono da hã. Marĩ dai õ di oto, dama hã. Taré te za da te 're sa'wari za'ra rob u, marĩ dai õ wa oto. Taha wa, te za oto taré ïsisiwi 're danomro, dapara na. Tane duré, a norĩ wa'wa hã ïzadawa wasu'u na dama 're romhuri wê za'ra wa'aba mono nherê, oto romhuri hã 're sahâri za'ra wa'aba mono wamhã, marĩ dai õ di oto, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã za, ïma hã.

14 — Āne wa za duré aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã rob'uuiwēzém ne, te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re dasimani za'ra mono tō da, da te dasima 're ĩrob'uuiwē za'ra mono ne, te za 're ĩdanhimroi wē wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u. 'Rinho'u hã sa'a nhisiwi, da te 're ĩ'ri za'ra mono hã dawĩ 're simani waihu'u za'ra mono õ di. 'Madâ'â pese di, dama hã. Tane duré, a norĩ wa'wa hã dawĩ 're aimani waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Sõ'awi te za dama 're ĩwasu'u wē u'âsi za'ra wa'aba mo. 15 Duré, rob'uuiwēzē hã da te ro'o wamhã, e piza'a na te za upsibi ni. Mare di. ĩsima'warazém na si te za sõ'awi da te 're sõré, 'ri paramhã te te dama 're rob'uuiwē za'ra mono da, 'ri 're, 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ ma. 16 Tane duré, a norĩ wa'wa hã te za sõ'awi dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, rob'uuiwēzē hã sõ'awi te te dama 're ĩrob'uuiwē za'ra mono ne. Uburé marĩ hã te za dama 're ĩ'manharĩ wē u'âsi za'ra wa'aba mo, dama 're ĩ'manharĩ wē za'ra wa'aba mono zé hã da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono zéb zarina, Aimama za'ra wa'aba āma 're dawata za'ra mono da, hãwa āma 're ĩsãmra mono āma.

'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te āma ĩrob'ui'érezé wasu'u

17 — Duré, rosa'rata na ĩ'āma upa za'ra wa'aba õ di za, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te āma ĩrob'ui'érezé hã, duré ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimiroti zama, te dawĩ sawi da, we ĩmorĩ na hã ti'ai u. Ta norĩ nhimirowasu'u 'rada hã te dawĩ ĩsawi da hã, we ĩmorĩ õ di. Mare di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã te ĩsina ĩ'uwaimrami da si, wa wei mo. 18 Tô sena, wa za āne aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. Hãwa norĩ hã ti'ai me nimahã na si'utõrĩ zahuré da nherē, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã pire na te za tô dama 're hâimana u'âsi. Nima hã dawĩ 'masi'utõrĩ waihu'u õ di za, ĩ'ui'ére misi hã, duré ĩ'ui'ére 'razazazé hã, ĩwaptērē mono bâ. Za niha dama 're ĩromhâimana mono zéb da hã, ĩbaihã na duréihã ĩsadawa wasu'u'wa norĩ te te āma ĩrob'ui'ére sirõmo za'ra zéb zarina, rob'rãsutuzéb u za niha dama 're romhâimana uptabi za'ra mono õ ré, si'utõrĩ za'ra õ di za, ĩsimiroti na rob'ui'ére 'rata norĩ hã. 19 Duré, ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã nima hã roti hã taré dama 're 'maihâimana mono newa, te te 're 'madâ'â za'ra mono õ wamhã, duré ĩsine da te 're 'madâ'â tō za'ra mono da, te te dama āma 're roti za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za dama wapu na 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb āma hã. Tane nherē, ni'wam norĩ si ĩsimiroti na rob'ui'ére 'rada hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, duré ĩsine da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, te te dama āma 're roti za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za dama pire na 're hâimana za'ra, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb āma hã. 20 Āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Parisezu norĩ hâimanazém nhipai u, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hâimanazém nhipai u, Wamama te te sima 're ĩ'aiwē za'ra wa'aba mono zéb zarina si, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono wamhã, tawapsi, te za dame 're asisisi aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb u hã.

Dasiada 're ĩdanhiti'rui wairébé mono zé wasu'u

21 — Āne hã ma tō duré 're ĩwapari za'ra wa'aba mo, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩrotizé hã: “'Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Ni'wam norĩ hã te te 're danhimroi mono wamhã, te za dawasété na dawaihu'u'wa norĩ u da te 're simro, ta norĩ hã ĩwasété na te te siwi 're waihu'u za'ra mono wa, te te dama 're 'ru za'ra mono da, da te dasiwi 're simroi mono da.” Āne duréihã aihĩ'rata norĩ wa'aba ma, ma tō roti. 22 Āne na roti hã tō sena nherē, wa za oto wa hã aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, āne na roti na hã. Ni'wam norĩ hã tisiré 're ĩhâimana za'ra mono norĩ da, 're siti'ru za'ra mono wamhã, ta norĩ hã te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're awē'õ, ĩwasété na te te 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina. Duré áté ni'wa hã te za tisiré ma tinha, āne: “A hã, marĩ da, 're aihâimana mono õ.” Āne ni'wam norĩ hã te te dama 're nharĩ za'ra mono wamhã, te za da te 're simro, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ u, dawasété na dawaihu'u'wa norĩ tēma, ta norĩ hã te te siwi 're wē'õ za'ra mono da, ĩwasété na te te siwi 're waihu'u za'ra mono wa. Duré ni'wa hã áté āne te za tisiré ma tinha: “E niha asimiza'rese'õ a hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wasu'u na hã.” Āne ni'wam norĩ hã tisiré ma, te te 're nharĩ za'ra mono wamhã, áté ta norĩ hã te za ropipa u 're sisisi, unhama ro'o u'âsi u. 23-24 Áté a norĩ wa'wa hã te za 're anomro aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorõwa u, marĩ hã tãma asõprubzéb da hã, wedeza ne nhisiwi 're sa'ra za'ra wa'aba mono da, tãma danhoprubzé nomrizé

nhisiwi. Tawapsi áté te za asina 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mo, marĩ hã asiré ma, 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, asisada 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hã. Āne wa, te za a'â asisô 're ĩsa'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, asôprubzé hã wedeza ne nho're, asiré u a'â asitême 're anomro aba mono da, asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, apâ duré asina 're asiwadi za'ra wa'aba mono da. Taha parip si te za apâ 're anomro aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorôwa u, tãma asôprubzé hã oto tãma 're sômri za'ra wa'aba mono da.

²⁵ — Áté ni'wa hã te za sima ai'ãma rosa'rata 'wa, dama rowairébé'wai u te te ai'mazaprõni aba da, marĩ tiwi ĩ'mai'manharĩ wasété aba zém na te te tãma ai'maiwasu'u wa'aba da. Āne wamhã, te te ai'mazaprõni aba õ ré, te za tãma ai'masiwasu'u wa'wa, te te ãma ai'mazazei wa'aba wa, dama rowairébé'wa norĩ u, te te ai'mazaprõni aba tõ da, damrami'wai ma, te te ai'mai'rui wa'aba tõ da, dazazéb 're, da te ai'manheré aba tõ da. ²⁶ Dazazéb 're, da te ai'manheré aba wamhã, marĩ hã dawi ĩ'mai'manharĩ wasété aba wa'rãmi, dama asi'maiwa'âbâ 'rãsutu pese aba õ nheré, ta hawi ai'maiwatobro waihu'u aba õ di za. Tô sena, wa ãne na hã aima rowasu'u za'ra wa'wa.

Damro na dasiwi danhipsaihuri wasu'u

²⁷ — Āne hã ma tō duré 're ĩwapari za'ra wa'aba mo, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩrotizém na hã: “Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za.”

²⁸ Āne na roti hã tō sena nheré, wa za oto wa hã aimawi aima roti za'ra wa'wa, tō õhõ na roti na hã. Ni'wam norĩ hã pi'õ, titõmo na te te 're 'madâ'â ze za'ra mono wa, te te 're waibui mono da, te te sima ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhã, taha na zama te za tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra, tinhimirosa'rata na si nheré. ²⁹ Duré marĩ hã atõmo nhimire niwĩm na 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, tawamhã atõmo nhimire niwĩ asiwi 're sani za'ra wa'aba mono wa, romhã na asisiti 're ĩsãmra aba mono ne, te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo. Ato hã sahuré aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ nheré, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihâiba wahuré ré, duré atõmo zahuré ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ropipa u, te te 're asãmra aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono õ di za. ³⁰ Duré, asib'rata nhimire niwĩm na aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, asiwi 're sihãri za'ra wa'aba mono wa, romhã na asisiti 're ĩsãmra aba mono ne, te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo. Asib'rada hã sahuré aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ nheré, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihâiba wahuré ré, duré asib'rata zahuré ré, ropipa u 're asisisi aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono õ di za.

Damro, da te 're ĩrême za'ra mono zé wasu'u

Mateusi 19.1-9; Marcusi 10.1-12; Rucasi 16.18

³¹ — Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te duré dama ĩrotizé hã, ãne: “Aibã norĩ hã timro te te 're rême za'ra mono õ ré, te za rob'ui'ééré hã te te tãma 're sômri za'ra, za te te ĩrêmezém na. Taha parip si, te za oto timro hã te te 're rême za'ra, pibu pese na.” Āne duréihã Mozési te te ãma ĩrob'ui'éérézé hã, ãne na hã. ³² Āne na roti hã tō sena nheré, wa za oto wa hã aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō õhõ na roti na hã. Pi'õ norĩ hã aibã aimawi na 're sipsaihuri za'ra mono õ nheré, ĩmro te te 're rême za'ra mono wamhã, tiwasédé hã te za te te 're 'manharĩ za'ra, aibã norĩ hã. E marĩ wa. Pi'õ norĩ hã ĩmro te te 're rême za'ra mono nheré, aibã aimawi na duré apâ 're mro zahu za'ra mono wamhã, tawapsi te za tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra, pi'õ norĩ hã. Taha wa, aibã norĩ hã tiwasédé te te tãma 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém hawi wa, te za duré õ norĩ zama aibã aimawi na 're mro za'ra mono wa, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra. Duré aibã norĩ hã, pi'õ, da te 're ĩrême za'ra mono na 're mro za'ra mono wamhã, tawapsi, te za duré ta norĩ zama tiwasédé hã te te ãma 're 'manharĩ za'ra, aibã norĩ hã.

Marĩ na da te dasima 're ĩropisutu za'ra mono zé wasu'u

³³ — Āne hã ma tō duré 're ĩwapari za'ra wa'aba mo, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩrotizém na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éérézé hã: “'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a, marĩ na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhã, te za tō dama ãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo.” Āne duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩrotizém na rob'ui'ééré hã. ³⁴⁻³⁵ Āne na roti hã tō sena nheré, wa za oto wa hã aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tō õhõ na roti na hã. Marĩ pire na taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono õ di za oto,

'Re ìhâimana u'âsi mono nho'a. Mare di. Duré ãne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za: “Hâiwa hã tô sena wahuré 're ìsa'wari mono ne, wa duré wa hã tô sena aima ropisutu.” ãne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Hâiwa hã taré hã 're ìhâimana mono ò wa, tame 'Re ìhâimana u'âsi mono hã 're sãmra u'âsi mono wa, ta hawi te te we duré 're da'ab'madâ'â mono wa. Duré ãne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za: “Ti'a hã tô sena wahuré 're ìsa'wari mono ne, wa duré wa hã tô sena aima ropisutu.” ãne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Ti'a zama pire wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono te si wa. Duré ãne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za: “Zeruzarẽ na 'ri nho'õmo nhisi hã tô sena 're ìsa'wari mono ne, wa duré wa hã tô sena aima ropisutu.” ãne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Ta hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te si wa duré, uburé Danhib'apito uptabi te si wa. ³⁶ Duré ãne na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za: “Ì'rã hã tô sena ìma 're ìhâimana mono ne, wa duré wa hã tô sena aima ropisutu.” ãne wasu'u zarina taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Ai'rã za'ra wa'wa hã ate za'ra wa'aba ò wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono te si wa. Asi'uihã na aséré hã asima 're 'rãdã'â waihu'u za'ra wa'aba mono ò di. Duré asi'uihã na 're asisére'a waihu'u za'ra wa'aba mono ò di. ³⁷ Marĩ hã dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asina dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhã, ãne si te za dama 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: “Ìhe. Wa za tô 'manha.” Duré marĩ hã dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asima 're wẽ za'ra wa'aba mono ò wamhã, ãne si te za duré dama 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: “Mare di. Wa hã te 'manharĩ ò di za.” ãne si te za dama 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo. ãne si dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono ò wamhã, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina te za aiwasédé hã 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mo.

Marĩ na da te dasima 're ìwa'rãmi za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 6.29-30

³⁸ — ãne hã ma tô duré 're ìwapari za'ra wa'aba mo, duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama ìrotizém na hã: “Ni'wam norĩ hã te te 're datõmo wamnarĩ za'ra mono wamhã, te za asa da te 're tõmo wamnarĩ za'ra ìwa'rãmi, aiwab da. Duré ni'wam norĩ hã da'wa te te dawi 're prub za'ra mono wamhã, te za duré asa ìwa'rãmi da te 're 'waprub za'ra, aiwab da.” ãne na duréihã roti hã. ³⁹ Tane nherẽ, wa za duré wa hã aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tô õhõ na rotizém na hã. Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherẽ, asa dama ãma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono ò di za. Atob'rata nhimire niwĩ da te 're aihã za'ra wa'aba mono wamhã, dama ãma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono ò di za. Taré te za 're aipizari za'ra wa'aba mo, atob'rata amo niwĩ, da te duré 're aihã za'ra wa'aba mono da. ⁴⁰ ãté ni'wa hã te za ai'ãma wa'aba sima rosa'rata, dawasété na dawaihu'u'wa norĩ u te te ai'mazaprõni aba da, marĩ tiwi ì'mai'manharĩ wasété aba zém na te te tãma ai'maiwasu'u wa'aba da. Tawamhã ãté te za tãma ai'maiwasu'u wa'wa, ta norĩ hã te te aima 'maipisutu aba da, asõ'utu'u ìwa'ãbã sryyre hã ìwa'rãmi tãma 'manhomri aba da, tiwi ì'mai'manharĩ wasété aba wa'rãmimhã. ãne wamhã, te te aiwi 'mai'ãri aba wamhã, asi'ubuzéb zama te za tãma ì'manhomri 'wa, wa'ãbã za'ëtẽ nherẽ, te te aiwi 'maiwaptẽrẽ ò nherẽ. ⁴¹ Duré, ni'wam norĩ hã bãdãdi na marĩ hã misi ti'ai pibuzém na tãma 're 'wasari aba mono da, te te aima 're 'ru za'ra wa'aba mono wamhã, asi'uihã na te za asima 're ìwẽ za'ra wa'aba mo, taha nhipai u, maparane ti'ai pibuzém na tãma 're 'wasari aba mono da a'ã. ⁴² Duré marĩ hã da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, te za dama 're ìsõmri za'ra wa'aba mo. Duré marĩ hã asibro hã taré a'ã da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, dawi 're sawi za'ra wa'aba mono ò di za, asimarĩ 'wa hã. Te za tô taré dama 're ìsõmri za'ra wa'aba mo, a'ã.

Da'ruiwapari'wa norĩ, da te 're ìsawi pese za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 6.27-28, 32-36

⁴³ — ãne hã ma tô duré 're ìwapari za'ra wa'aba mo: “Asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ si te za 're ìsawi pese za'ra wa'aba mo. Ai'ruiwapari'wa norĩ si te za asa asiwi 're ìwẽ'õ pese za'ra wa'aba mo.” ⁴⁴ Tane nherẽ, wa za duré wa hã aimawi aima waihu'u za'ra wa'wa, tô õhõ na rotizém na hã. Ai'ruiwapari'wa norĩ hã te za 're ìsawi pese za'ra wa'aba mo. Duré te te aima 're ìrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono norĩ ãma, te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, ìwẽ si te te tãma 're apisutu mono

da, ta norĩ ma. ⁴⁵ Āne te za dama 're i'manharĩ za'ra wa'aba mo, Aimama aba 'ra na sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, hāiwa āma 're ĩsāmra mono 'ra na. E marĩ wa, te za ai'ruiwapari'wa norĩ hā 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Ni'wai ma, ĩsawi hā te te ba'a ō wa, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā. Uburé te te 're da'azawi pese, te te 're ĩsawi pese za'ra mono norĩ hā, duré te te 're ĩsawi ō za'ra mono norĩ zama. Aiwapasi te bādā hā te te dama 're rob'uiwē za'ra, 're ĩnomro wē mono norĩ ma, duré 're ĩnomro wasété mono norĩ ma zama, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimipisutuzéb zarina. Aiwapasi te duré tã hā dama 're ta'a za'ra, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti te te 're i'madâ'â pese za'ra mono norĩ ma, duré te te 're ĩwapari za'ra mono ō norĩ ma zama, ĩsimipisutuzéb zarina. ⁴⁶ Rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hā bété. Ta norĩ hā dawi 're sipsaihuri u'āsi za'ra mono wa, te 're nomro wasété. Ta norĩ hā te tizawi pese 'wa norĩ si te te 're sawi za'ra. Tawamhā asawi pese 'wa norĩ si, 're sawi pese za'ra wa'aba mono wamhā, e te za 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ĩwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa. Mare di. ĩwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono ō di za. ⁴⁷ Duré 'Re ĩhāimana u'āsi mono waihu'u'ō'wa norĩ hā te te 're saze za'ra mono ō nherē, te tisiwadi norĩ ma, marĩ ĩwē hā te te tãma 're 'manharĩ za'ra, siré 're ĩhāimana za'ra mono norĩ ma hā. A norĩ wa'wa hā bété, asiré 're aihāimana za'ra wa'aba mono norĩ ma si, marĩ ĩwē hā tãma 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhā, aiwapasi te aiwasété na dame 're aihāimana za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhāimana u'āsi mono waihu'u'ō'wa norĩ siré. ⁴⁸ Taha wa, te za a norĩ wa'wa hā uburé 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā te te da'āma 're a'upai mono āna, uburé te te 're ĩda'azawi pese mono ne.

6

Dasisō'a, marĩ hā da te dasima 're i'manharĩ za'ra mono zé wasu'u

¹ — 'Re ĩhāimana u'āsi mono āma, 're aiwata za'ra wa'aba mono da, marĩ hā dama 're i'manharĩ wē za'ra wa'aba mono zém na hā āma 're aihāimana za'ra wa'aba mono ō di za, danho'a hā, āne na hā taré da te 're ai'madâ'â wē za'ra wa'aba mono zô. Asimiza'rese te za 're anomro aba mo, āne hā 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tō da. Āne hā danho'a 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhā, Aimama 'wa hā hāiwa āma 're ĩhāimana mono hā tinhoprubzé ĩwē uptabi hā te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono ō di za, marĩ ĩwē hā 're i'manharĩ za'ra wa'aba mono zé wa'rāmimhā.

² — Taha wa, ĩsibrob'ō norĩ ma, marĩ hā tãma 're ĩsōmri za'ra wa'aba mono zém na, da te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono da, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono ō di za, āne na hā. Āne hā te ni'wam norĩ hā te te dama 're 'manharĩ za'ra, 'Re ĩhāimana u'āsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb 're, 'ri 're, duré 'ri nhi'riti na 're ĩdahāimana za'ra mono norĩ ma zama. 'Re hāimana wē za'ra mono newa, te ta norĩ hā āma 're dawata za'ra mono zô, āne hā te te dama 're 'manharĩ za'ra. Tawamhā, āma 're dawata za'ra mono wamhā, taha na si te za tō āma 're hāimana za'ra. 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhoprubzé hā nimahā bātā na hā tãma 're hāimana za'ra mono ō di za. Tō sena, wa āne hā aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. ³⁻⁴ Taha wa, ni'wai wi, marĩ zô 're rowaptâ'â mono wa, 're pawaptob za'ra wa'aba mono wamhā, sō'awi 're pawaptob za'ra wa'aba mono ō di za, da te āma 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono tō da, marĩ na 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mono zém na hā. Dama 're ĩrob'manharĩ wē za'ra wa'aba mono zém na hā, da te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono ō nherē, te Aimama aba si te te ai'āma 're 'madâ'â za'ra wa'wa. Taha wa, te za taha si ĩwē hā te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, ĩwa'rāmi.

*'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, 're ĩdamreme zusi mono zé wasu'u**Rucasi 11.2-4*

⁵ — Duré ni'wam norĩ hā te te sima 're ĩwē za'ra mono zéb zarina, te danho'a 're mreime zusi, 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma. Hāiwi 're simasa mono sina, te 'Re ĩhāimana u'āsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb āma, 're mreime zusi, 're hāimana wē za'ra mono newa, da te 're 'madâ'â wē za'ra mono da. 'Ri nhi'riti wa, bādâdi sitob āma, te duré āne 're mreime zusi, da'ahā norĩ nho'a. Tawamhā, da te 're 'madâ'â wē za'ra mono wa, āma 're dawata za'ra mono wamhā, taha na si te za tō āma 're hāimana za'ra. Nimahā na hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhoprubzé hā tãma 're ĩhāimana za'ra mono da hā, mare uptabi di za, ta norĩ ma hā. Tō sena wa āne na aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. ⁶ Duré, a norĩ wa'wa hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, te za 'ri para u 're asisisi aba mo, asōrōwa 'ri 're wa'wa u. Tawamhā te za asiré 're ĩ'ridawa nhitob za'ra

wa'aba mo, Aimama aba ma, 're aimreme zusi aba mono da, romnhiwasi nimahã bătã na da te 're ĩ'madã'ã waihu'u za'ra mono õ ma hã. ãne wamhã, aihãiba pisutu 're aimreme zusi aba mono ré, Aimama aba si te te ai'ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono wa, te za taha si ĩwẽ hã te te aima 're sãmri za'ra wa'wa, ĩwa'rãmi.

⁷ — Duré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhã, taré aimreme na 're sahu ahã za'ra wa'aba mono õ di za apãre, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ newa. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono waihu'u'õ'wa norĩ si te timreme na te te tãma 're sahu u'ãsi za'ra taré, taha zarina si te te 're pawaptob za'ra mono da newa. ⁸ Taha wa, ta norĩ ne 're aimreme zusi aba mono õ di za. E marĩ wa. Aimama aba wi, marĩ hã tiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono õ ré, marĩ zõ aiwi 're ĩrowaptã'ã za'ra wa'aba mono zé hã, te te 're awaihu'u sirõmo mono wa. ⁹ ãhã zarina si te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma:

“Wamama, hãiwa ãma 're asãmra mono hã, asisi wẽ na uburé da te 're aiwaihu'u za'ra mono da, wa aima da'ãma 're ĩmreme.

¹⁰ Uburé da'ãma 're asib'a'uwẽ mono da, wa duré da'ãma 're ĩmreme. Hãiwa ãma aima romhuri'wa norĩ hã, asima 're ĩwẽ mono zéb zarina si, te te 're ĩ'aiwapari pese za'ra mono ne, ti'ai ãma uburé da te duré 're aiwapari pese za'ra mono da, wa da'ãma 're ĩmreme.

¹¹ ã bătã na, wei wama 're anhomri mono, wasa hã ãma 're ĩwasaihuri mono zéb da hã.

¹² Dawasédé hã da te wa'ãma 're 'manharĩ za'ra mono wa, wa te wasina 're ĩ'madã'ã za'ra mono õ ne, a hã duré wa'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za, wawasédé hã.

¹³ Duré, 're wa'ab'madã'ã nhimini mono õ di za, Wa'uburé hã te te 're wa'a'upi mono wa, wawasété u 're warere'e tõ mono da. Ma'ãpé, 're wa'anho'reptui u'ãsi mono, ĩwasété uptabi wi.”

ãne si te za Aimama aba wi, 're ĩrowaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã ãne te duré tãma roti za'ra:

— Dawasédé hã da te ai'ãma 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã asina 're 'madã'ã u'ãsi za'ra wa'aba mono wamhã, Aimama 'wa hã te za duré uburé aiwasédé hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã te te ai'ãma 're 'madã'ã u'ãsi za'ra wa'wa. Dawasédé hã da te ai'ãma 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nherẽ, asina 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ wamhã, tawapsi, aiwasédé hã te te ai'ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di za Aimama 'wa hã, hãiwa ãma 're ĩsãmra mono hã.

Dasai ãna a'ã 're ĩdahãimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁶ — 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, asai ãna a'ã 're aihãimana za'ra wa'aba mono wamhã, ai'ubu pire na 're aihãimana za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norĩ si te za ubu pire na sai ãna 're mreme zusi, 're nomro wẽ mono newa, da te 're 'madã'ã wẽ za'ra mono da. Tawamhã, da te 're 'madã'ã wẽ za'ra mono wa, ãma 're dawata za'ra mono wamhã, taha si te za tõ tãma 're hãimana za'ra. Nimahã na 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhoprubzé hã tãma 're hãimana za'ra mono õ di za, ta norĩ ma hã. Tõ sena wa ãne na hã aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ¹⁷⁻¹⁸ Taha wa, a norĩ wa'wa hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da, asai ãna a'ã 're aihãimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za taré ã na 're asi'ubu upsõ za'ra wa'aba mo, tõ 're aihãimana za'ra wa'aba mono zém na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Te za duré taré 're asiwarĩrĩ za'ra wa'aba mo, a'ã asai ãna 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're aihãimana za'ra wa'aba mono zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono tõ da, Aimama aba si te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, datõmo na da te 're ĩ'madã'ã waihu'u za'ra mono õ si. ãne wamhã, aihãiba pisutu, asai ãna a'ã tãma 're aimreme zusi aba mono ré, Aimama aba si te te ai'ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono wa, te za ĩwẽ hã te te aima 're sãmri za'ra wa'wa, ĩwa'rãmi.

Hãiwa ãma, marĩ hã wẽ uptabi na 're ĩhãimana za'ra mono wasu'u

Rucasi 12.33-34

¹⁹ — Marĩ ĩwa'ãbã za'ene hã asima si 're ubumroi pese za'ra wa'aba mono õ di za, ti'a 're anomro aba mono ré hã. Ti'ai ãma marĩ na 're ĩdanhimarĩ za'ra mono hã si'utõrĩ pese di, dawĩ 're u're su'u za'ra mono wa, duré zazahã hãzapu'u'wa hã te te dawĩ 're hãiwaseté za'ra mono wa. ĩsipsaihuri norĩ hã te za duré dawĩ sõ 're sisisi, dawĩ 're sipsaihuri za'ra

mono da, danhimarĩ na. ²⁰ Hãiwa ãma asimarĩ za'ra wa'wa hã ãsi'utõrĩ'õ zõ si te za asima 're ãrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãwẽ uptabi hã te te asõ 're ã'madã'ã pese za'ra wa'aba mono zõ si. Tame marĩ hã dawi 're u're waihu'u za'ra mono õ di. Zazahã hãzapu'u'wa hã te te duré dawi 're hãiwasété waihu'u za'ra mono õ di. Duré ãsipsaihuri norĩ hã dawi 're sipsaihuri waihu'u za'ra mono õ di, tamemhã. ²¹ Ti'ai ãma asimarĩ ahã zõ si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za aipẽ'ẽ 're, asima 're ãrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo, hãiwa ãma ãwẽ hã ãsi'utõrĩ'õ upana. Duré hãiwa ãma ãwẽ uptabi zõ si, asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za asima 're ãrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãwẽ te te asõ 're ã'apisutu aba mono zõ si.

Rob'u iwẽzé wasu'u

Rucasi 11.34-36

²²⁻²³ — Rob'u iwẽzé hã te za da te dasima 're ro'o za'ra, dama rob'madã'ã pibu pese da. Tane duré, dato hã aiwa rob'u iwẽzém ne. Datõmo wẽ wamhã, dama rob'madã'ã pese di. Datob'a wamhã, dama rob'madã'ã waihu'u õ di. Tane duré, a norĩ wa'wa hã asimirosa'rata wẽ za'ra wa'aba wamhã, te za rowa'a na ne 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mo. Duré, asimirosa'rata wasété za'ra wa'aba wamhã, robra na ne te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo.

Rob'u iprazéb zõ si da te dasima 're ãrob'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 16.13; 12.22-31

²⁴ — Dama romhuri'wa hã ãsib'apito maparane wamhã, aiwa te te tãma 're romhuri wẽ zahuré mono õ di za. ãsib'apito maparane wamhã, sahuré te te 're sawi pese zahuré mono õ di za. Misi te za te te 're sawi pese. ãhãiba amo si te za te te siwi 're wẽ'õ. Duré sahuré te te 're wapari pese zahuré mono õ di za, romhuri'wa hã. Misi te za te te 're wapari pese. ãhãiba amo si te za te te 're 'ruiwapari. Tane, a norĩ wa'wa hã rob'u iprazéb zõ si, asima 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, 're romhuri wẽ waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Mare di.

Marĩ na 're dahãtã'ã za'ra mono ãna 're ãdanomro mono zé wasu'u

²⁵ — Taha wa, wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ na 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za, asazé wa'aba na, duré 're ã'huri aba mono õ na zama. Duré ai'uzazém na zama, asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. E taré wasa zõ si wa za 're wahãimana za'ra. Mare di. Wasazé nhipai u pire uptabi di, wahãimanazé hã. E taré 're ãwasi'uza za'ra mono zép si, te wahãiba hã wama 're hãimana za'ra. Mare di. Marĩ ãwẽ uptabi da, te wahãiba hã wama 're hãimana za'ra. ²⁶ Duré, sire norĩ hã bété. Ta norĩ hã te te sima 're robzuri mono õ di. Duré te te sima 're rob'rãihãri za'ra mono õ di. Robza'razéb ãma te te sisa 're robza'wari za'ra mono õ di duré, ãma 're ãsaihuri mono zéb da hã. Tane nherẽ, te Aimama 'wa hã hãiwa ãma 're ãsãmra mono hã ãsa hã te te tãma 're anhomri u'ãsi. E tawamhã sire si te te 're azawi pese, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Mare di. Sire zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di. Taha wa, sire te te 're ã'ab'madã'ã mono zém nhipai u, te za te te 're ai'madã'ã pese za'ra wa'wa, Aimama 'wa hã, asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono tõ da. ²⁷ Duré, 're atã'ã za'ra wa'aba mono zém na asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono wamhã, e asibãtã na 're atã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. E asibãtã nhipai u, te za 're aihãimana siroptub za'ra wa'aba mo. Mare di. Asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono zéb zarina, asibãtã nhipai u 're aihãimana siroptub za'ra wa'aba mono õ di za.

²⁸ — E marĩ wa, te bété ai'uzazéb õ na asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mo. E asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Mare di. Ma'ãpé, romnhirãrã 're ãhãimana za'ra mono zém na rosa'rata za'ra wa'aba a'ã, rom na 're ãsimasa mono na hã. Ta norĩ hã ti'uzazéb da hã, te te sisada 're 'manharĩ za'ra mono da, te te 're romhuri za'ra mono õ di. ²⁹ Tane nherẽ, dama 'madã'ã zeĩ uptabi di, romnhirãrã hã. Apito Saroma hã sibro pese wa, uza wẽ uptabi na 're si'uza mono nherẽ, taha nhipai u, dama 'madã'ã zeĩ uptabi di, romnhirãrã hã. ³⁰ Romnhirãrã hã hãiwi 're simnhatã mono ré, te za du hã ãré da te 're wazãri za'ra, unhama da, da te 're ub'rã za'ra mono da. Taha wa, 're simasam hã mono dai õ nherẽ, ma tõ wẽ uptabi na te te 're ab'manharĩ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. E tawamhã, ai'uzazé hã te te aima 're sãmri

za'ra wa'aba mono õ di za bété. Te za tô te te aima 're sômri za'ra wa'wa, du hâimanazéb zawi nhipai u te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, a norĩ wa'wa hã. E niha Aimama 'wa hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, taha si ai'uzazé hã te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono wa. ³¹⁻³² Aimama 'wa hã hãwa ãma 're ãsãmra mono ma hã, tãma aiwaihũ'u pese za'ra wa'aba di, marĩ zô aiwi 're ãrowaptã'ã za'ra wa'aba mono zém na hã. Taha wa, marĩ na asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Áté asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono wa, te za ãne asima 're ãrosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina, ãne asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo: “E ma hawi te za mra hã wama 're wairébé, duré wa te 're ã'ãhuri mono zéb da hã, duré wa'uzazéb da hã.” ãne na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono waihũ'u'õ'wa norĩ hã, taha zô si te sima 're sôpré, sina 're hãtã'ã za'ra mono wa. ³³ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãma 're ãsib'a'uwẽ za'ra mono norĩ ma, ãwẽ uptabi hã te te tãma 're ãsômri za'ra mono zéb zô si, te za asima 're asôpré u'ãsi aba mo. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sima 're aiwẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina si, 're anomro wẽ wa'aba mono da, te za asima 're ãwẽ u'ãsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã, ãhã zô si 're asôpré wa'aba mono wamhã, marĩ zô aiwi 're ãrowaptã'ã za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za tô te te aima 're anhomri 'wa, Aimama 'wa hã. ³⁴ Awẽ sidãpãsi te marĩ hã asada 're hãimana za'ra wa'wa. Tane nherẽ, oto ai'ãma 're awẽ za'ra wa'aba mono wamhã, te za asina 're ãwaihũ'u za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã, marĩ hã asada 're hãimana za'ra wa'aba mono nherẽ. Taha wa, za duré ai'ãma 're ã'awẽ za'ra wa'aba mono zé bãtã na hã 're aihãimana za'ra wa'aba mono zém na hã, asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono si te za awẽ sidãpãsi bãdã hã te te ai'ãma 're ab'madã'ã 'wa.

7

Dawasédé hã da te dasi'ãma 're ãsa'ra mono zé wasu'u

Rucasi 6.37-38, 41-42

¹ — Dawasédé hã da'ãma 're ãsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiwi 're dawẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di za, taha zarina 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te siwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono tõ da. ² Asi'uihã na asiwi 're dawẽ'õ pese za'ra wa'aba mono wamhã, taha zarina te za tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te siwi 're aiwẽ'õ pese za'ra wa'wa, ãwa'rãmi. Asiwi 're dawẽ'õ za'ra wa'aba mono õ wamhã, tawapsi, te te siwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di za, ãne na hã aiwa. ³⁻⁵ ãne, wa za duré ãma aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. Áté wede wa'õno hã atob 're te nomro, sabui õ nherẽ. E niha te za bété sô ãtõmo 'madã, wede nhiprubre wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã. E ãne hã ã'uwaibaba. Mare di. Wede wa'õno hã atob 're ãnomro hã sabui õ nherẽ, e niha te za tãma ãnha: “Ropru hã a'ã te aima wazere, atõmo hawimhã.” Mare di. Wede wa'õno hã te za a'ã atõmo hawimhã ãwaze. Tawamhã te za sô airitĩ wẽ, wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã, wede nhiprubre hã.

⁶ — Duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ruiwapari'wa norĩ ma, ãwasu'uwẽ na tãma 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, te te ãma 're ãwasété za'ra mono norĩ ma hã. E marĩ wa. Ta norĩ hã wapsã ma, marĩ ãse hã da te tãma 're a za'ra mono nherẽ, dazô 're sipizari za'ra mono wa, te te 're ãdahãzu mono ne, te za ta norĩ hã asada 're hãimana wasété za'ra wa'wa. Uhãbã norĩ hã marĩ wẽ zô, sima 're sôpré waihũ'u mono õ di. Marĩ ãwẽ hã wa'ãbã za'etẽ nherẽ, uhãbã ma, da te 're sãmra mono wa, taré te te 're ãwati'i za'ra mono ne, te za ta norĩ hã taré te te 're wapari za'ra, ãwasu'uwẽ hã. Taha wa, ta norĩ ma, 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ruiwapari'wa norĩ ma hã.

'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, da te 're ãrowaptẽrẽ za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 11.9-13

⁷⁻⁸ — 'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, te za ãwẽ hã 're ãwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za tô te te aima 're anhomri 'wa. ãwẽ zô si te za duré asima 're asôpré u'ãsi aba mo. Tawamhã taha zarina te za tô te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, 'rãwi aima 're hãimana za'ra wa'aba mono da. Duré ni'wa hã 'ri tede'wa zô te te 're ã'ridawa ta'a mono ne, te za ãwẽ hã tiwi 're ãwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'ri tede'wa te te tãma ã'ridawa ne, te za tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te aima 're anhomri 'wa, ãwẽ hã, si'uihã na. ⁹ ãne, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa.

Ai'ra hã ĩ'u'ětě wapu te te aiwi 'maiwaptērē aba wamhã, e ěne te aré tãma ĩ'manhomri 'wa, te te ĩwaptērē upana. Mare di. ĩ'u'ětě wapu si te aré tãma ĩ'manhomri 'wa, te te 'rēne da, ai'ra wa'wa hã. ¹⁰ Duré, tebe te te aiwi 'maiwaptērē aba wamhã, e wahi te aré tãma ĩ'manhomri 'wa, te te ĩwaptērē upana. Mare di. Tepe si te aré tãma ĩ'manhomri 'wa, te te 'rēne da. ¹¹ Tane duré, a norĩ wa'wa hã 're anomro wē uptabi aba mono ō nherē, te marĩ ĩwē si tō ai'ra norĩ ma, 're ĩsōmri za'ra wa'aba mo. E tawamhã Aimama 'wa hã hãiwa āma 're ĩsāmra mono hã wē uptabi na 're hãimana mono nherē, e ai'ra norĩ ma 're asōprub za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te te aima 're sōmri za'ra wa'aba mono ō di za bété, tinhoprubzē ĩwē hã. Te za tō ĩsipai u te te aima 're sōmri za'ra wa'wa ĩwē hã, tiwi 're ĩwaptērē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

¹² — Marĩ ĩwē si da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asima 're ĩdawē za'ra wa'aba mono ne, te za marĩ ĩwē si dama 're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo, ĩwa'rãmi. Āne duréihã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ĩrob'ui'éré hã te wama wasu'u za'ra, duréihã ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'éré zama.

Bâdâdi nhitobzé wasu'u

Rucasi 13.24

¹³⁻¹⁴ — Duré, ropipa u 're ĩdanhisisi mono zé hã bâdâdi hã sa'ětě uptabi di. Duré ĩsitobzé hã, sa'ětě uptabi di. Taha wa, dama wapure di, āma 're ĩdanomro mono zéb da hã, bâdâdi hã sa'ětě uptabi wa. Taha wa, te da'ahã uptabi na āma 're danomro, ropipa u, tamomo 're danhisisi mono wa, da te 're robzépata u'âsi za'ra mono da. Tane nherē, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'rata 're ĩdahãimana u'âsi za'ra mono zéb u, 're ĩdanhisisi mono zéb da hã, bâdâdi nhitobzé hã syryre di. Tamomo bâdâdi hã syry uptabire di duré, āma 're ĩdanomro mono zéb da hã. Dama pire di, āma 're ĩdanomro mono zéb da hã. Taha wa, te da'umro na si da te dasina 're uwaimrami za'ra. Taha wa, ma'ápé, sada 're asiptete za'ra wa'aba mono, bâdâdi nhitobzé ĩsyryre na si 're asisisi aba mono da, rowē uptabi u.

Rob'rãi wasu'u, 'wabzéré wasu'u me

Rucasi 6.43-44

¹⁵ — Duré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ō 'wa norĩ wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Ta norĩ hã tō sena dasiré 're hãimana wē za'ra mono newa, te za te te dama 're roti za'ra taré. Ta norĩ hã te abaze zahi ne 're hãimana u'âsi za'ra, ĩsazei'wa norĩ zada. ¹⁶ Ta norĩ hã uburé marĩ hã te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na te za āma 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wai ō na hã. E 'wabzéré hã te za rob'rã na 're 'rã za'ra, uwa 'ru 'rã na. Mare di. Uwa 'ru 'rã na 're 'rã waihu'u za'ra mono ō di, 'wabzéré hã. Duré, e apto hã rob'rã ĩse na te za 're 'rã za'ra. Mare di. Āma 're 'rã waihu'u za'ra mono ō di, apto hã. ¹⁷⁻¹⁸ Duré rowede hã wē wamhã, 're 'rã wasété za'ra mono ō di za. Te za 're 'rã wē u'âsi za'ra. Wasété wapsi, te za 're 'rã wasété u'âsi za'ra. Ta norĩ hã 're 'rã wē waihu'u za'ra mono ō di za. ¹⁹ Rowede hã 're 'rã za'ra mono ō wa, te za da te 're sãna'rata nhihãri za'ra, unhamu da te 're sãmra mono da. ²⁰ Tane, aibã norĩ hã roti tō senai'ō na te te dama 're ĩroti za'ra mono norĩ hã uburé marĩ hã te te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zém na, te za āma 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wai ō na hã.

'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb u, 're ĩdanhisisi mono zé wasu'u
Rucasi 13.25-27

²¹ — Āté ni'wam norĩ hã te za dama 're siwasu'u za'ra, āne: “Zezusi hã ta hã ĩnhib'apito. Wa hã tãma romhuri'wa, wa tō 're ĩhãimana u'âsi.” Āne ni'wam norĩ hã dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, uburé 're sisisi mono ō di za, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb u hã. Ni'wam norĩ si te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwē, 're hãimana za'ra, ĩmama hã hãiwa āma 're ĩsãmra mono hã te te sima 're ĩ'awē mono zéb zarina, marĩ ĩwē si te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono norĩ si. ²² Nimahã bâtã na ropsi'utōrızéb āma, ĩmama za oto da'āma ĩsipo'ozéb āma hã te za da'ahã na ĩma nharĩ za'ra ni, āne: “Wanhib'apito, Wanhib'apito, wa norĩ hã asadawa para, wa tō wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Asadawa para, wa tō duré wa'uburé hã wa te dama 're sãmra za'ra. Marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'ō hã wa tō duré wa te dama 're 'manharĩ za'ra, asadawa para.” Āne na hã da'ahã na te za ĩma tasiwasu'u za'ra ni,

ĩnhib'a'u'uwẽ uptabi hã 're danomro mono newa. ²³ Tane nherẽ, wa za wa hã ĩ'si'uihã na tãma nharĩ za'ra, ãne: “Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di, ĩzazei'wa na. Marĩ ĩwasété si ma tã 're ĩ'manharĩ u'ãsi za'ra wa'aba mo. Mo oto ai'aba'rêi wa'aba, ĩnhiti.” ãne wa za ta norĩ ma nharĩ za'ra, misi haré.

'Ri'wa norĩ wasu'u

Rucasi 6.46-49

²⁴⁻²⁵ — ãne, wa za duré ãma aima simiré'é za'ra wa'wa, 'ri'wai wasu'u na. 'Ri'wa hã tãma rosa'rata waihu'u pese wa, ma tã õtẽ nhisiwi 'ri hã 'manha, siptete na 're sa mono da. Tawamhã tã hã pĩni za'etẽ na 're ta'a mono wa, ma tã 're âpré. 'Re âpré mono wamhã, 'ri u ma tã 're praba, â hã. Rowa'u'u za'ẽne hã ma tã duré 're pusi, 'ri uwaibaba, te te me da aré. Tane nherẽ, 'ri hã simeĩ õ di, etẽ nhisiwi te te sima 'ri wa, aibã hã. Tane duré, ã hã te ĩrotizé hã ni'wam norĩ hã te te 're wapari za'ra mono wa, te te oto 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za rowẽ na 're hãimana u'ãsi za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata.

²⁶⁻²⁷ — 'Ri'wa hãiba amo na, wa za duré ãma aima simiré'é za'ra wa'wa, tãma ĩrosa'rata waihu'u õ hã. Ta hã supara nhisiwip si ma tã sima 'ri, siptete na tãma 're sab u'ãsi mono da newa. Tawamhã tã hã pĩni za'etẽ na 're ta'a mono wa, ma tã 're âpré. 'Re âpré mono wamhã, 'ri u ma tã 're praba, â hã. Rowa'u'u za'ẽne hã ma tã duré 're pusi, 'ri uwaibaba. Tawamhã 'ri hã ma tã 'marõwĩ, awa'awi. Tane duré, ã hã te ĩrotizé hã ni'wam norĩ hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono nherẽ, te te 're 'madã'ã za'ra mono õ wamhã, ta norĩ si te za si'uihã na 're sisimini za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata za 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã.

²⁸ Tawamhã Zezusi hã ãne na te te dama rowasu'u parimhã, ma tã ãma tatob'uzu za'ra ni, te te dama ĩrowahutuzém na hã. ²⁹ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ, simirowasu'u wapure na te te dama 're ĩrowahutu za'ra mono ne, te te dama 're rowahutu mono õ di, Zezusi hã. Simirowahutu pire uptabi na ma tã te te dama 're rowasu'u. Taha wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, dama ĩwaihu'u'õ hã te te dama wasu'u wa.

8

Aibã ĩ'wa're ré hã Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Marcusi 1.40-45; Rucasi 5.12-16

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tã õtẽ 'rãihã hawi si'ra. Te te si'rai wamhã, da'ahã uptabi na ma tã ĩsarina ai'aba'rê ni. ² Tawamhã aibã ĩ'wa're ré hã ma tã ĩtẽme wi. ĩtẽme wisi wamhã, ma tã hi'rãtitõ nhamra, ĩpapara. Te tãma tinha:

— Apito, ĩma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na. Taha wa, asima ĩwẽ wamhã, te za ĩpe.

³ Tawamhã Zezusi ma tã tinhib'rada hã wahutu, te te ãma upi da. Te te upi wamhã, te tãma tinha:

— Tane tã. Wa tã ĩsima aiwẽ, te aipese da. Tãibã oto aihãzé hã.

Tawamhã awa'awi ma ĩ'wa're hã tãma apa.

⁴ Tawamhã Zezusi hã te tãma tinha, ãne:

— ĩwapari pese, asina. Ni'wai ma, asina ĩwasu'u õ di za, te aipesezém na hã. Sasedoti u si te za aimo, aihãiba wẽ zõ te te aihãiba 'madã'ã da. Taha parip si, te za tãma asõpru 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, Mozésihi nhimiroti zarina, aipesezém na da te ãma aiwaihu'u za'ra da, sena na. — ãne te Zezusi hã tãma roti, aibã te te ĩpese ma.

Da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wai ma romhuri'wa, Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Rucasi 7.1-10

⁵ Tawamhã Zezusi hã Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u ma tã wi. Wisi wamhã, ma tã aibã sõpõtẽ, romanu hã. Ta hã da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa. Tawamhã, te te sõpõtẽ wamhã, ma tã aibã hã tãma ti'ru Zezusihi ma, tãma ĩromhuri'wa hã te te tãma pese da.

⁶ ãne te tãma tinha:

— Apito, ĩma romhuri'wa hã ĩnhorõwa ãma te nomro. Hãzé uptabi di. Hãzé uptabi wa, sirési waihu'u õ di, hãzé za'etẽ wa.

⁷ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma tinha:

— Wa za ãma mo tô, te pese da.

⁸ Tawamhã romanu hã te duré tãma tinha, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã:

— Tô'ã, apito. Wa hã aima ïwapure di, ïnhorõwa u asébré da hã. Ma'ãpé, taré ã hawi pese aimreme na, séptâ'ã da. Tawamhã te za tãma tirowê, ïma romhuri'wai ma. ⁹ Wa hã da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa zapari romhuri'wa. ïzapari te duré 're hãimana za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã. Nimomo te 'mazatõrĩ wamhã, te za 'maimo. Duré sô ï'maihãrã wamhã, te za we 'maimo, ïtême. Duré ïma romhuri'wai ma, marĩ hã te 'rui wamhã, te za 'manha awa'awi, ïzadawa para. — ãne te siwasu'u, Zezusihi ma.

¹⁰ Tawamhã Zezusi hã ãne hã te te wapari wamhã, ma tô ãma titob'uzu, ïsiwasu'uzém na. Taha wa, ïsarina ïdasi'aba're norĩ ma, ma tô nharĩ za'ra:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ã hã te te sina ï'umnhasizém na hã niwa te ï'madã'ã õ, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai ãma hã. Ta norĩ hã te te ãma siwi wabzu õ di, te te sina ï'umnhasizém na hã. ¹¹ ãne, wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Da'ahã uptabi na te za 're dasihutu, bãtã pusizém hawi, duré bãtã zasizém hawi, 'Re ïhãimana u'ãsi mono u, ïsiré 're dasaihuri mono da, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zéb ãma. Abra'ãhã siré te za 're dasi'ubumro, duré Izatihi siré, duré Zacohe siré. ¹² Tane nherê, ni'wam norĩ hã 'Re ïhãimana u'ãsi mono, ãma 're sib'a'uwê za'ra mono da nherê, ïsiré 're si'ubumroi mono da nherê, te za sãmra sisiti, robra si 're ïsa'wari mono u. Tame te za sina 're 'ry'ry. Te za duré 're 'wasitete za'ra, te te 're robzépata za'ëtê za'ra mono wa. — ãne ma tô Zezusi hã dama rowasu'u.

¹³ Tawamhã te duré da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wai ma tinha:

— Mo oto aimorĩ apã, asõrõwa u. Asina ï'umnhasizéb zarina, wa za aipawapto. Tawamhã ãne te te tãma nharĩ wi, ma tô tipese, romanuhu ma, romhuri'wa hã.

Da'ahã uptabi na, Zezusi te te ïda'apesezé wasu'u

Marcusi 1.29-34; Rucasi 4.38-41

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã Pedruhu nhorõwa u ma tô mo. Morĩ wamhã, ïmaprewa ma tô sabu. Hãzé ré, te nomro waptã wa, wa'ro na. ¹⁵ Tawamhã ma tô sib'rata upi, Zezusi hã. Te te sib'rata upi wamhã, ma tô tiwahã. Tawamhã ma tô wahudu, pi'õ hã. Wahutu wamhã, ma tô ïsa hã tãma tisõ Zezusihi ma, sa da.

¹⁶ Tawamhã bãdã sébrézéb u, ma tô wa'uburé ré 're ïdanomro mono hã da te simro, Zezusihi u, ahã uptabi na. Tawamhã misi si te nasi dama azatõ wa'uburé hã, misi hare timreme na si. Uburé ïhãzé ré norĩ zama te apese duré. ¹⁷ ãne ma tô Zezusi hã te te 're da'apawapto, Iza'iza hã duréihã te te ãma ïrob'ui'érézéb zarina te te sina uwaimrami da. ãne Iza'izaha nhimi'ui'éré hã:

“Wahãzé mono bã, ma tô te te wawi 're awaibu.”

ãne duréihã 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'éré hã, Zezusihi ãma hã.

Aibã norĩ hã Zezusihi siré ïneb zahuré zé wasu'u

Rucasi 9.57-62

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã da'ahã uptabi na da te dasiwi ï'uirĩ za'ra norĩ hã ma tô 'madã'ã za'ra. Te te da'ab'madã'ã wamhã, ma tô tisiré 're ïnomro mono norĩ ma rob'ru za'ra, ïsõ'u na te te saprĩ za'ra da, zara u. ¹⁹ Tawamhã 'Re ïhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rowahutu'wa hã ma tô ïtême wi, Zezusihi u. ãne te tãma tinha:

— Rowahutu'wa, ãhãna wa ïsima aiwê, asiré 're ïmorĩ da oto, daro mono bã.

²⁰ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Wapsã wawêre hã ab're 're, ïsõrõwa hã. Duré si norĩ hã tizasi te te sima 're 'manharĩ za'ra, tinhorõwa da hã. Tazahã, wa hã ti'ai ãma dasiré ïpodo hã ïnhorõwa õ di, ãma 're ïwa'utu mono zéb da hã. Hãwi si wa datême 're morĩ u'ã.

²¹ Tawamhã Zezusi ma tô duré aibã hãiba amo 'mahã, ïsarina 're ïmorĩ hã, ïsiré 're morĩ u'ãsi da oto. Tawamhã aibã hã te asa tãma tinha:

— Apito, a'ã apã ïmorĩ, ïmama hã ïwi dã'ã wa, ïsisa'u te ãma ti'a da. — ãne te sina 'mahã.

²² Tane nherê, te Zezusi hã tãma tinha, asa:

— Õne haré te za ïsiré 're aimo oto. ïdã'ã norĩ hã te za tisiré ïdã'ã norĩ ãma te te 're ti'a za'ra.

*ZeZusi hã rowa'u'u za'ětě ma, te te ĩnharĩzé wasu'u
Marcusi 4.35-41; Rucasi 8.22-25*

²³ Tawamhã ZeZusi hã ma tã azé, uba're 're. ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ zama ma ĩsiré asisi, ĩsiré si'aba're da. ²⁴ Tawamhã uba're na si'aba'rei ré, ma tã rowa'u'u za'ěne hã tiwi tiwatobro za'ra. Ā sisasi hã te te ĩré wabzuri za'ra, uba're hã. Tane nherě, ZeZusi te nhono. ²⁵ Tawamhã ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã ma tã ĩtēme sina roptob za'ra, te te siwi utu da. Tawamhã āne te 'mahârâ za'ra:

— Wanhib'apito, ma'āpé wanho'reptu za'ra na. Wa za ai'utōrĩ ni.

²⁶ Tawamhã ZeZusi hã te tãma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, ma aipahi za'ra wa'wa. E ĩ'umnhasi za'ra wa'aba āna.

Tawamhã ma tã wahudu, ZeZusi hã. Wahutu wamhã, ma tã rowa'u'u ma tinha, te te sazãri da, ā sisasisi ma zama. Tawamhã ma tã sazã, rowa'u hã. Ma tã duré ti'ātu.

²⁷ Tawamhã ma tã āma titob'uzu za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. Āne te sima nharĩ za'ra:

— Pra, e niha ĩwaih'u'u pe, õ hã. ĩsadawa hawi ma rowa'u hã sazã, ā sisasisi zama. — Āne te sima rowasu'u za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã.

*ZeZusi hã aibã norĩ, wa'uburé ré 're ĩneb zahuré te te ĩpese zahuré zé wasu'u
Marcusi 5.1-20; Rucasi 8.26-39*

²⁸ Tawamhã ZeZusi hã ma tã mo, Dadara na danhipti'a nho'õmo nhisi u, Darireza na ĩsõ'u nhisi zara u. Tame ma tã aibã norĩ hã sãpětě zahuré, wa'uburé ré 're ĩneb zahuré hã. Adã'ã 'ru hawi, ma we sina uzusi zahuré, ĩtě zahãpã ab're sirõmo 're, 're ĩsimasisi u'ãsi zahuré mono zém hawi. Ta norĩ hã ĩsipãrĩ su'u zahuré, duré simimnhasi zahuré di. Taha wa, 're ĩhãimana zahuré mono zé wa'wai baba 're danomro waihu'u mono õ di.

²⁹ Tawamhã rosa'rese õ ré, ma tã sa'ětě 'mahârâ zahuré ZeZusi hã, āne:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra, e marĩ wa'ãma 'manharĩ da, te we aimo, wawa'wai baba. E ropsi'utōrĩzé wana wa'ahãri da, te we aimo, wa te robzépata da.

³⁰ Tawamhã romhã prã na te uhãbã hã tisa hã te te 're huri, ahã na. ³¹ Tawamhã wa'uburé norĩ hã aibã norĩ pẽ'ě 're, 're ĩhãimana za'ra mono hã te sa'ětě sina 'mahârâ za'ra:

— Nimomo wazatōrĩ za'ra da wamhã, ma'āpé uhãbã norĩ u wazatōrĩ za'ra na, ĩhãiba 're, 're wahãimana za'ra mono da.

³² Tawamhã ZeZusi hã ma tã õne haré tãma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rei wa'aba.

Tawamhã uhãbã hãiba 're ma tã sisisi, wa'uburé norĩ hã. Taha wa, te sa'ětě sisa're, uhãbã norĩ hã, ĩ'rãsipra u. Āi ba ma tã rere. Taha wa, ma ai'utõ, ā na uburé.

³³ Tawamhã uhãbã 'madã'ã'wa norĩ hã ma tã ĩsiti sisa're. 'Ri nho'õmo u ma tã sisa're. Tame ma tã uburé dama rowasu'u za'ra, aibã norĩ ma, niha ĩromhãimana zahuré zém na hã, wa'uburé ré 're ĩneb zahuré ma. ³⁴ Tawamhã 'ri nho'õmo āma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã ma tã aihĩni tawairébé ni, ZeZusi hã da te dasina uzusi za'ra da. Tawamhã ma tã sãmri za'ra ni. Da te dasiwi sãmri wamhã, ma tã tãma rob'ru za'ra ni:

— Ma'āpé, warom nhiti aimorĩ, nimomo. — Āne te dasiwi satōrĩ ni, ZeZusi hã.

9

*Īmorĩ'õ, ZeZusi te te ĩwahutuzé wasu'u
Marcusi 2.1-12; Rucasi 5.17-26*

¹ Tawamhã ZeZusi hã ma tã uba're 're azé, zara u te te saprĩ da. Te te saprĩ wamhã, ma tã 'ri nho'õmo u wi, tirob u. ² Tamomo ma tã ni'wam norĩ hã we siwi ti'ã, ĩmorĩ'õ hã ĩsimiwaptã ré. ĩmorĩ'õ hã za te te ĩpese na ma tã āma umnhasi za'ra, ZeZusi hã. Tawamhã ZeZusi hã taha na ma tã sina simirosa'rata waihu'u za'ra, aibã norĩ hã. Taha wa, te ĩmorĩ'õ ma tinha:

— ĩsiwadi, aiwi robzei'õ tã. Aiwasédé hã 're ĩ'ab'manharĩ wasété mono zé hã te ai'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za oto. — Āne te tãma tinha.

³ Tawamhã ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa norĩ hã ma tã 'rãwi sima rowasu'u za'ra, āne:

— Ā hã te 'Re ĩhãimana u'ãsi mono āma wasété.

⁴ Tane nherě, ZeZusi hã ma tã sina waihu'u, ĩsimirosa'rata za'ra hã. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, ma tō ãne ĩ'ãma ĩrosa'rata wasété za'ra wa'wa. ⁵ Wa hã dawasédé hã te dama 're ĩ'apari waihu'u pese mono zém na hã, sena na ĩwaihu'u za'ra wa'aba da hã, e niha te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Aibã ma, wa tō tinha: “Aiwasédé hã 're ĩ'ab'manharĩ mono zé hã te ai'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za oto.” ãne na si ĩmreme wamhã, aima pibu prã za'ra wa'aba di. ã hã ĩmorĩ'õ hã wahutu da, duré oto morĩ da, te tãma nharĩ wapsi, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩwaihu'u pese na sena na ĩwaihu'u pese za'ra wa'aba da oto. Taha wapsi, aima pibu pese za'ra wa'aba di za. ⁶ Ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã ĩma waihu'u pese di, dawasédé te dama 're ĩ'apari mono da hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para. ãne na asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za ĩhi'ré ma tinha, wahutu da.

Tawamhã ĩmorĩ'õ ma, te tinha Zezusi hã:

— Ma'ãpé, aiwahutu. Asa'warizé hã ãri, asõrõwa u aimorĩ da oto.

⁷ Tawamhã awa'awi ma tō wahudu aibã hã, tinhorõwa u morĩ da. ⁸ Tawamhã ãne hã da te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tō tãma tapë'ẽwara za'ra ni, dama sa'rese õ wa. Ma tō duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma tawata za'ra ni, tiwaihu'u pe hã te te dama 're anhomri mono wa.

*Mateusihi zô Zezusi, sisarina ĩhãrãzé wasu'u
Marcusi 2.13-17; Rucasi 5.27-32*

⁹ Tawamhã Zezusi hã ma tō mo, dahawi. Morĩ ré, ma tō ĩsã, danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa hã, Mateusi na ĩnhisi hã. ĩnhimromhurizéb ãma wa nhamra, rob'uiprazé te dawĩ 're ĩ'a'ubumroi mono zéb ãma. Tawamhã Zezusi hã te ĩ'mahã:

— We aimorĩ, ĩsiré 're aimorĩ da oto.

Tawamhã awa'awi wa tō wahudu, ĩsiré 're ĩmorĩ da oto. ¹⁰ Tawamhã barana wa oto wasiré wasaihuri ni Zezusi norĩ hã, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ me. ĩnhorõwa ãma wa wasaihuri ni. Wasaihuri ré, ma tō rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã ĩtẽme asisi 'ri para u, ahã na, ĩsiré saihuri da. Ni'wam norĩ hã zudezu nherẽ, parisezu norĩ nhimiroti zarina 're ĩhãimana za'ra mono õ norĩ zama ma tō duré ĩtẽme aihutu, Zezusihi u. ¹¹ Tawamhã parisezu norĩ hã ãne hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tō Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã wazadhanarĩ za'ra, ãne:

— E niha bã, te asib'apito za'ra wa'wa hã rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ siré tisa, dawasété na 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ siré zama.

¹² Tawamhã Zezusi hã te te sina wapari za'ra wa, ma tō tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Hãzé ãna 're ĩnomro mono norĩ zô, dawede'wa hã 're siwasutu za'ra mono õ di, te te 're wede za'ra mono da. ĩhãzé ré norĩ zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da. ¹³ Duréihã ma tō 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãne na rob'ui'ééré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na: “Asimizama hã ĩma 're ĩzata za'ra wa'aba mono zô hã, sô 're ĩnhimipari mono õ di oto. Asimizawi pese zarina, da'ãma 're aiwamri za'ra wa'aba mono da si, wa ĩsima te 're aiwẽ za'ra wa'wa oto.” ãne duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na rob'ui'ééré hã sô sabu za'ra wa'aba ĩbaihã hã, waihu'u pese za'ra wa'aba da. Dawẽ na 're ĩdanomro mono norĩ zô ĩsitẽme 're ĩhãrã mono da, we ĩmorĩ õ di. Dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ zô si 're ĩhãrã mono da, wa wei mo.

*Dasai ãna bãtã na a'ã 're ĩdahãimana za'ra mono zé wasu'u
Marcusi 2.18-22; Rucasi 5.33-39*

¹⁴ Tawamhã Zuwã Batitaha siré 're ĩnomro mono norĩ hã ma tō Zezusihi u ai'aba'ré. Tawamhã ãne te siwi sadanha:

— Wa norĩ hã, duré parisezu norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're wamreme zusi mono da hã, wasai ãna wa a'ã 're wahãimana za'ra, bãtã na. E marĩ wa, sai ãna a'ã 're hãimana za'ra mono õ di bété, asiré 're ĩnomro mono norĩ hã.

¹⁵ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Aibã hã ĩmrozéb u, sô ĩhãrã za'ra norĩ hã sihutu wamhã, e aibã ĩmro da hã ĩsiré sãmra za'ra ré, te za robzei'õ na tihãimana za'ra, ta norĩ hã. Mare di. ãnei õ di. Niwapsi te za bãdã hã ĩwa waptãrã, aibã ĩmro da hã ĩsiwadi norĩ wa'wa hawi, da te tiwi ĩ'ãri za'ra zéb da hã. Tawapsi te za tō sai ãna 're si'ubumro, robzei'õ na.

¹⁶ — Duré da'uza hã hã'ratare wamhã, te za hãihata. E tawamhã ĩhãté hãnhãri na te za hãiwa'aba ni. Mare di. ĩhãté hãnhãri na da te hãiwa'aba wamhã, da te ĩré hã'upsõi wamhã, te za tihãzahutu, ĩhãiwa'abazé hã. Tawamhã te za oto hãsinarĩ pese, da'uza

'rada hã. ¹⁷ Duré e romhã 'manharĩ 'rata 're, te za uwa 'rãĩ wa'u ãsé hã da te 're sé, wa'ui ware õ ré. Mare di. Wa'ui ware õ ré, da te 're séme mono wamhã, oto wa'ui ware wamhã, te za romhã 'manharĩ 'ratãre hã sina wazu. Tawamhã uwa 'rãĩ wa'u ãsé hã te za asa'wa. Romhã 'manharĩ hã te za duré hãihaiwamna. Itép si'uiwa na si, te za da te 're sé, dawi 're sisa'wari za'ra mono tã da, rob'rãĩ wa'u zé té hã. Tawapsi, romhã 'manharĩ hã dawi 're hãsiwamnarĩ za'ra mono õ di za duré. — Æne ma tô Zezusi hã ãma romnhimiré'é, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ãsé, da te 're ãséme mono zém na hã.

*Zezusi hã pi'õ norĩ te te ãpese zahuré zé wasu'u, azarutu me
Marcusi 5.21-43; Rucasi 8.40-56*

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã te te dama rowasu'u ré, ma tô aibã hã ãtẽme wi, dama roti'wa hã. ãtẽme wisi wamhã, ma tô hi'rãtitõ ãpapara nhamra. Tawamhã te tãma tinha, ãne:

— ã'ra hã azarudu hã ma tô ãwi dãrã, ãhãna si. Tane nherẽ, ma'ãpé ãma ãme aimorĩ, asib'rada ãma hiri da, hãiwa'utu da, ãma 're morĩ da apã.

¹⁹ Tawamhã Zezusi hã ma tô wahudu. Wahutu wamhã, ma tô ãsiré mo. ãsiré 're ãwanomro mono norĩ zama, wa ãsiré ai'aba'ré ni.

²⁰ Tawamhã morĩ ré, te pi'õ hã we ãsarina mo, ãbãbarãĩ hawi. Pi'õ hã ãhãzé te te ãsazãri'õ, 12 na ma tô ãma tiwahu, ãhãzé te te 're 'manharĩ mono ré hã. We ãsarina morĩ wamhã, ma tô ã'uzã hãnhisudu hã upi. ²¹ Ta hã ma tô ãne sima rosa'rata: “ã'uzã si te tiwi upi nherẽ, wa za séptãrã.” Æne te sima rosa'rata, pi'õ hã.

²² Tawamhã pi'õ, ã'uzã te te upi wamhã, ma tô Zezusi hã sã aipi'ra. Sipi'rai wamhã, ma tô pi'õ hã tisã. Æne te tãma tinha:

— ãsiwadi, aiwi robzei'õ tã. Za te aipesezém na, ã'umnhãsi zarina ma tô aihãzé hã aima apa.

Tawamhã awa'awi ma tô pi'õ hã séptãrã.

²³ Taha pari, te mo Zezusi hã, dama roti'wa nhorõwa u. Morĩ wamhã, rowamreme'wa norĩ hã ma tô sãpõtẽ za'ra, adã'ã ãma simnhihãsi ré. Da'ahã na ma tô da'anhãpõtẽ, ãma ãda'ry'ry norĩ hã. ²⁴ Tawamhã ãne te dama tinha:

— Mo oto aiwairébé aba. Azarudu hã dã'ã õ di. Taré te nhono.

Tawamhã ma tô ãma tawa'ẽ za'ra ni, dã'ã uptabi nherẽ, taré ãsõtõ na te te waihu'u wa, Zezusi hã. ²⁵ Tawamhã rob u ma tô tawairébé ni. Dawairébé wi, ma tô Zezusi hã ãzé 'ri 're wa'wa u, azarudu ãnomrozéb u. Tawamhã awa'awi ma tô pa'ã. Te te pa'ãri wamhã, ma tô awa'awi wahudu, azarudu hã. ²⁶ Tawamhã ãwasu'u hã ma tô te te ropé daro mono bã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhã.

ãtob'a norĩ, Zezusi te te ãpese zahuré zé wasu'u

²⁷ Tawamhã 'ri para hawi watobro wamhã, morĩ ré, ma tô aibã norĩ hã ãsarina tineb zahuré, ãtob'a zahuré hã. Tawamhã te 'mahãrã zahuré, ãne:

— Dawihi nhihudu, ma'ãpé wa'ãma aipẽ'ézé na.

²⁸ Tawamhã 'ri para u ma tô ãzé, Zezusi hã. Sébré wi, ma tô ãtob'a norĩ hã ãtẽme aimãsisì zahuré. Tawamhã Zezusi hã te sadanharĩ zahuré:

— E te asina ã'umnhãsi 'wa, te ato pese aba da hã.

Tawamhã asa te tãma nharĩ zahuré:

— ãhe, wa tô wasina ai'umnhãsi ni, apito.

²⁹ Tawamhã Zezusi hã ma tô tãmo upi zahuré. Te duré tãma nharĩ zahuré:

— Asina ã'umnhãsi aba zéb zarina, wa za tô ato pese 'wa.

³⁰ Tawamhã ma tô oto tãto pese zahuré, aibã norĩ hã. Ma tô duré sadawa uwati zahuré, ãne:

— Te aima ã'manharĩ wẽ wa'aba zém na, dama ãwasu'u wa'aba õ di za. Tô'ã. — Æne te sina sadawa uwati zahuré.

³¹ Tane nherẽ, oto neb zahuré wamhã, ma tô tãsiwasu'u na te te ropé zahuré ropã, Zezusi te te ãpese zahuré zém na.

ãmreme'õ, Zezusi te te ãpesezézé wasu'u

³² Tawamhã Zezusi te te ãto pese zahuré neb za'u si, ma tô aibã hã we ãtẽme dasiwi saprõni ni Zezusihi u, wa'uburé ré wa, mreme'õ u'ãsi 're ãhãimana mono hã. ³³ Tawamhã Zezusi hã ma tô wa'uburé ma rob'ru, ãhawi watobro da, ãsiti. Te te tãma rob'rui wi, ma

tô aibâ hã mreme watobro. Taha wa, ma âma tatob'uzu za'ra ni. Te duré dasima nharĩ za'ra ni, âne:

— Niwa, wa te ĩ'madâ'â za'ra õ, âne hã, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai 'remhã.

³⁴ Tane nherê, ma tô parisezu norĩ hã taré ĩwasédé hã âma hiri za'ra, âne:

— Wa'uburé norĩ nhib'apito zadawa para, te õ hã wa'uburé hã te te dama 're anhamra, Satanasihĩ zadawa para. — Âne ma tô parisezu norĩ hã siwi wê'õ, Zezusi hã.

Zezusi hã da'âma ĩsiwamrizé wasu'u

³⁵ Tawamhã Zezusi hã ma tô datême 're mo, 'ri wa'õtõ mono bâ, te te dama 're rowahutu mono da, zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'âma 're ĩsib'a'uwê mono zé wasu'u na te te dama 're rowasu'u, ĩwasu'uwê na. Dahâzé mono bâ ma tô duré da'apese. Hâzé u'âsi wa, sib'uwere na 're ĩnomro mono norĩ zama te apese, Zezusi hã. ³⁶ Tawamhã da'ahâ uptabi na te te da'ab'madâ'â wamhã, ma tô Zezusi hã da'âma aiwamri tipê'ê na, pone'ërebâ 'madâ'â âna 're ĩnomro mono ne, robzei âna 're dahâimana za'ra mono wa, 're dasipawapto waihu'u za'ra mono õ wa. ³⁷ Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, te tinha, âne:

— Amnho hã sa'êtê uptabi di, da te 're ĩ'ubumroi mono da hã. Tane nherê, sada hã da'umrore di, ĩ'ubumroi'wa da hã. ³⁸ Taha wa, ma'âpé tiwi 're rowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mono, rob're tede'wai wi, romhuri'wa da hã we te te da'azatõrĩ da da'ahâ na, rob're hã te te 're ubumro za'ra mono da. — Âne ma tô Zezusi hã da'âma romnhimiré'ê.

10

*Zezusi hã tisiré 're ĩnomro mono norĩ te te ĩsatõrĩ za'ra zé wasu'u, daro mono bâ
Marcusi 3.13-19; Rucasi 6.12-16*

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô sitême wazô hã, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ zô, 12 na wahâiba norĩ zô. Wazô hârâ za'ra wamhã, ma tô wama pisutu za'ra, ĩwaihu'u pese zarina ĩsadawa para, wa'uburé norĩ te te 're ĩdawamnarĩ za'ra mono hã wa te dama 're sãmra za'ra mono da. Duré ĩhâzé ré norĩ hã dahâzé mono bâ ĩsadawa para, wa te 're dapese za'ra mono da, ma tô duré wama pisutu za'ra, duré hâzé u'âsi 're hâimana za'ra mono wa, 're ĩsib'uwa pese za'ra mono norĩ zama. ² Zezusi hã daro mono bâ te za oto wazatõrĩ za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã, ĩsadawa para wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Tizadawa wasu'u'wa na, ma tô wanhisi za'ra oto, Zezusi hã. Wanhisi za'ra hã, âne: Sima na ĩsisi hã. Taha nhisi amo hã Pedru. Duré ĩno nhisi hã Âdéré na ĩsisi hã. Duré Ti'adu, duré Ti'aduhu no, Zuwã. Ta norĩ hã Zebedehe 'ra norĩ. ³⁻⁴ Duré Piripi, duré Batoromezu, duré Tome, duré wa hã Mateusi. Wa hã rob'uiprazé ubumroi'wa aré. Duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hã. Duré Tadezu, duré Sima aimawi hã. Ta hã ma tô aré dame 're hâimana, romanu norĩ zada, tirom hawi apâ te te 're satõrĩ za'ra mono da. Duré Zudasi Icarizoti, Zezusi hã te te dama ĩhâiba nhomri da hã.

⁵ Tawamhã Zezusi hã te te wazatõrĩ za'ra da, ma tô âne wama roti za'ra, 12 na wahâiba norĩ ma hã:

— Zudezu'õ norĩ nhipti'ai u 're anomro aba mono õ di za. Duré samaritanu norĩ nhipti'ai u 'ri nho'õmo mono bâ, 're asisisi aba mono õ di za. ⁶ Izarazéhé nhihudu norĩ u si te za 're anomro aba mo, pone'ërebâ 'madâ'â âna, siwa'ru 're ĩnomro mono ne, 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ u si. ⁷ Âne te za dama 're ĩrowahutu za'ra wa'aba mo: “‘Re ĩhâimana u'âsi mono, da'âma 're ĩsib'a'uwê mono zéb u hã romhuture di oto.” ⁸ ĩhâzé ré norĩ hã te za duré 're ĩpese za'ra wa'aba mo. 'Re dadâ'â za'ra mono nherê, te za duré 're ĩdahâiwa'utu za'ra wa'aba mo. ĩ'wa're ré norĩ zama te za 're ĩpese za'ra wa'aba mo. Wa'uburé hã te za dama 're ĩsãmra za'ra wa'aba mo. Wa'âbâ âna wa tô ĩwaihu'u pe hã aima sômri za'ra wa'wa. Taha wa, wa'âbâ âna te za âne uburé dama âma 're ĩ'uwaimrami wê za'ra wa'aba mo. ⁹ Rob'uiprazé ĩsapotore hã asiré 're 'wasari aba mono õ di za, êtê'ubuzi pré oru hã duré êtê'ubuzi'a prata zama. ¹⁰ Dama romhuri'wai ma, te za dasa hã da te tâma 're sômri za'ra, tiwi sô robaba wa. Taha wa, nimomo 're anomro aba mono wamhã, romramizé hã asiré 're 'wasari aba mono õ di za. Duré ai'uza misire ré si te za 're anomro aba mo. Aipara'ua misire ré si te za duré 're anomro aba mo. Wedehu hã asiwazusizé hã misire te za duré asiré 're ĩ'wasari aba mo.

¹¹ — Nimomo daza'rui u 're anomro aba mono wamhã, asô 're itob'uzu za'ra wa'aba mono norĩ u si te za 're asisisi aba mo. Tawamhã tame te za isiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'ri tede'wa siré, nimomo 're anomro aba mono zéb u hã. ¹² Danhorôwa u 're asisisi aba mono wamhã, âne te za 're idazawi za'ra wa'aba mo: “Rowê na 're aihâimana za'ra wa'aba mono.” Âne te za 're idazawi za'ra wa'aba mo. ¹³ Tawamhã danhorôwa u 're aihutu aba mono wi, da te 're ai'mazasi wê za'ra wa'aba mono wamhã, 're isawi za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za rowê na 're hâimana za'ra, 'ri tede'wa norĩ hã. Duré da te 're ai'mazasi wê za'ra wa'aba mono ô wamhã, rowê na 're hâimana za'ra mono ô di za, 'ri tede'wa norĩ hã. ¹⁴ Duré nimomo darob u 're aihutu aba mono wamhã, asô 're datob'uzu za'ra wa'aba mono ô wamhã, da te 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono ô wamhã, ta hawi te za 're aiwairébé aba mo. 'Re anomro aba mono zéb u, te za asisa'u aipara zapru hã 're itata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dapo're ô na 're danomro mono wa, 'râwi 're dasisãmri za'ra mono da. ¹⁵ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi 'Re ihâimana u'âsi mono, da'ãma isipo'ozéb âma hã Sodoma âma duré Domora âma 're idahâimana wasété uptabi za'ra mono norĩ ma, te te irob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za asô 're itob'uzu za'ra wa'aba mono ô norĩ hã te te tãma 're arob'manharĩ za'êtê. — Âne ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma.

Zezusi te te isatõrĩ za'ra ma, za da te tãma 're irob'manharĩ wasété za'ra mono zé wasu'u Marcusi 13.9-13; Rucasi 21.12-19

¹⁶ Tawamhã Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma: — Ma'âpé iwapari pese za'ra wa'aba. Pone'ërebâire, robzahi wa'wa u 're isisisi mono ne, wa za datême asatõrĩ za'ra wa'wa. Taha wa, te za asimiza'rese 're anomro aba mo, wahi ne. Duré utu'u, marĩ iwasédé hã te te 're i'manharĩ za'ra mono ô ne, te za 're anomro wê wa'aba mo. ¹⁷ Taha wa, te za 're asipibui pese za'ra wa'aba mo, dawĩ. Âté ni'wam norĩ hã te za te te sima 're aiwê za'ra wa'wa, te te 're aiwibui wa'aba mono da, zudezu norĩ ma rotĩ'wa norĩ u, te te 're asimroi wa'aba mono da. Tawamhã ta norĩ hã te te siwi 're aiwê'ô za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za duré isimirowahutuzéb âma da te 're ai'maipré'é 'wa, romhã nhorô 'manharĩ na. ¹⁸ Duré i'ãma si 're anomro aba mono wa, te za dama ipire norĩ u da te 're asimroi wa'wa, zudezu'ô norĩ nhib'apito norĩ u, te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te te siwi 're aiwê'ô za'ra wa'aba mono da. Taha ré, isô're 're aimasa aba mono ré, te za iwasu'uwê na tãma 're irowasu'u za'ra wa'aba mo, isib'a'uwê norĩ ma zama. ¹⁹ Tawamhã dama ipire norĩ u, da te 're asimroi wa'aba mono wamhã, asimirosa'rata na asisôwa asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ô di za, niha tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zém na da hã. Da te aima 're iropipa za'ra wa'aba mono zéb u, da te 're asimroi wa'aba mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono te za te te aima 're sômri za'ra wa'wa, niha tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. ²⁰ Tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, asi'uihã na asimirosa'rata na tãma 're aimreme zusi aba mono ô di za. 'Re ihâimana u'âsi mono, Tipé'ëzani na te te aima 're iwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, danhib'apito norĩ ma.

²¹ — Da te 're izaze za'ra mono 'ru te, te za dasisânawãi uptabi nherê, da te dasima 're dahâiba nhomri za'ra, da te 're danhimroi mono da. Damama norĩ hã te za ti'ra ma, âne te te tãma 're rob'manharĩ wasété za'ra, 'râwim nherê. Duré da'ra norĩ hã timama uptabi da nherê, te za sada 're hâimana za'ra, te te dama 're hâiba nhomri za'ra mono da, da te 're simroi mono da, ina me. ²² Uburé te za da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa, izazei'wa 're anomro aba mono wa. Tane nherê, asiptete sina ône haré i'ãma 're anomro u'âsi aba mono wamhã, te za asina 're i'uwaimrami za'ra wa'aba mo, asô'reptu za'ra wa'aba zé hã. ²³ Tawamhã nimame 'ri nho'ômo âma da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aima 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, ta hawi te za 're aimani za'ra wa'aba mo, 'ri nho'ômo amoi u 're anomro aba mono da. Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Izarazéhé nhihudu norĩ nhipi'ti'ai 're, 'ri wa'ôtô mono bâ iwasu'uwê na romhuri 'rásutu za'ra wa'aba ô ré, wa za we dama isihãiré apâ, dasiré ipodo hã.

²⁴⁻²⁵ — Romnhoré'wa norĩ hã te te 're romnhoré za'ra mono ré hã, pire na 're hâimana waihu'u za'ra mono ô di, tãma iromnhoré'wa norĩ ma hã. Tane nherê, romnhoré hã te te 're 'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhã, zahadu wapsi te za tãma iromnhoré'wa norĩ ne oto 're hâimana za'ra, aiwa. Duré te te dama 're iromhuri za'ra mono norĩ hã te te

dama 're romhuri za'ra mono ré hã, hâimana pire na 're hâimana waihu'u za'ra mono ò di, tinhib'apito norĩ nhipai u hã. Tane nherẽ, tipire zô te te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhã, zahadu wapsi te za tinhib'apito ne pire na 're hâimana za'ra oto. Ì'ruiwapari'wa norĩ hã te Bezebu na te te 're ìnhisi za'ra, wa'uburé norĩ nhib'apito nhisi na. Æne te ta norĩ hã te te ì'ãma 're wasété za'ra. Taha wa, taha nhipai u te za duré te te ai'ãma 're wasété uptabi za'ra wa'wa, ìsiré 're anomro aba mono wa.

'Re ìhâimana u'âsi mono si, da te dasima 're ìpipa za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 12.2-7

²⁶ Tawamhã Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma:
— Taha wa, dama 're aipahi za'ra wa'aba mono ò di za. Uburé marĩ hã upsibi na 're ìhâimana za'ra mono hã zahadu wapsi te za suwa nhamra ni. Duré uburé marĩ hã pi'uriwi 're ìhâimana za'ra mono hã te za niwapsi waihu'u za'ra ni. ²⁷ Uburé pi'uriwi te aima 're ìwaihu'u za'ra wa'aba mono hã te za oto sô'awi dama ãma 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mo. ²⁸ Dahâiba te te dawĩ 're ìsimroi mono norĩ ma hã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono ò di za, dapê'êzani hã te te dawĩ 're simroi waihu'u mono ò nherẽ. 'Re ìhâimana u'âsi mono si te za asima 're ìpipa za'ra wa'aba mo. Taha ma si waihu'u pese di, dahâiba hã duré dapê'êzani zama, te te dawĩ 're ì'a'uprosi mono zéb da hã. ²⁹ Sire wa'â hã wa'âbâ syryre nherẽ, uburé Damama zadawa para ò nherẽ, 're si'utõrĩ mono da hã, mare di, sire norĩ hã. ³⁰ Tane duré, aséré za'rata aba zama, tãma waihu'u pese di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Simi'madâ'â pese uptabi di. ³¹ Sire hã tãma sawi pese za'ra nherẽ, sire zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ò di za. — Æne ma tô wama rowasu'u za'ra Zezusi hã, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma hã.

Zezusihĩ zazei'wa na 're ìdasiwasu'u za'ra mono zé wasu'u, ìsazei'õ'wa na zama
Rucasi 12.8-9

³² Tawamhã Zezusi hã te duré wama rowasu'u za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma:
— Ni'wam norĩ hã ìzazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, wa hã wa za duré Ìmama nho'a te 're awasu'u, ìzazei'wa na, hâiwa ãma 're ìsãmra mono nho'a. ³³ Tazahã, ni'wam norĩ hã ìzazei'õ'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, wa hã wa za duré Ìmama nho'a te 're awasu'u, ìzazei'õ'wa na, hâiwa ãma 're ìsãmra mono nho'a. — Æne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Zezusihĩ ãma dasina 're ìdasipo'o za'ra mono zé wasu'u
Rucasi 12.51-53; 14.26-27

³⁴ Tawamhã te duré ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma rowasu'u za'ra, Zezusi hã:
— E ti'ai u we ìmorĩ wa, te za ti'ab ré rowẽ na si dasiré 're dahâimana za'ra, simisutu. Mare di. Æne hã ì'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di za. Ti'ai u we ìmorĩ wa, rowẽ na si 're dahâimana za'ra mono ò di za. Te za ì'ãma dasima 're dasiwanhizari. Te za duré ì'ãma 're dasi'wapé za'ra. ³⁵ Ti'ai u we ìmorĩ wa, te za da'ra si'aibã norĩ hã timama ãma 're sitob'ru za'ra. Da'ra sipi'õ norĩ hã te za duré tina ãma 're sitob'ru za'ra. Duré dasani'aba norĩ hã te za timaprebaba sipi'õĩ ãma 're sitob'ru za'ra. ³⁶ Æne te za dasisãnawãĩ uptabi nherẽ, dasina 're danhitob'ru uptabi za'ra, 'rãwi dasiré 're dahâimana za'ra mono nherẽ.

³⁷ — Ni'wam norĩ hã te te 're ìzawi za'ra mono zém nhipai u, timama norĩ hã te te 're sawi pese za'ra mono wamhã, ì'ãma 're nomro waihu'u mono ò di za. Duré ni'wam norĩ hã ìzawi nhipai u ti'ra norĩ te te 're sawi pese za'ra mono wamhã, ì'ãma 're nomro waihu'u mono ò di za duré. ³⁸ Wedepo'o ngonhi'rãmi hã, daza'ozéb da, da te dasisada 're ì'wasari mono ne, ni'wam norĩ hã da te 're simroi mono da nherẽ, sisawi ãna ìzarina 're nomro mono wapsi, te za ì'ãma 're hâimana u'âsi za'ra. Ænei ò wamhã, ì'ãma 're nomro waihu'u mono ò di za. ³⁹ Ni'wam norĩ hã si'uihã na tihâimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ìsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono ò di za. Ni'wam norĩ hã ìzarina 're nomro mono da, 're sihãiba zawi za'ra mono ò wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. — Æne ma tô wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

'Re ìhâimana u'âsi mono, za te te dama 're ì'awa'âbã mono zé wasu'u
Marcusi 9.41

⁴⁰ Tawamhã te duré ãne na wama rowasu'u za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma:
 — Ni'wam norĩ hã te te 're aiwaibui wẽ wa'aba mono wamhã, ta norĩ hã ai'u'ãbã wa'aba te za te te siwi 're ãmrami wẽ. Ta norĩ hã te te siwi 're ãmrami wẽ mono wa, we ãzatõrĩ'wa zama te za duré ãsiré te te siwi 're mrami wẽ. ⁴¹ ãté ni'wa hã te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãri wẽ, ãsadawa wasu'u'wa na te te waihu'u wa. ãne ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ za'ra mono wamhã, tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, za te te 're ã'awa'ãbã mono ne, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te tãma 're awa'ãbã aiwa, damrami wẽ 'wa norĩ ma hã. ãté ni'wa hã te za duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono ñhimiroti zarina 're ãmorĩ wẽ uptabi hã ãri wẽ, 're ãmorĩ wẽ uptabi na te te waihu'u wa. ãne ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ za'ra mono wamhã, tinhimiroti 'madã'ã pese 'wa norĩ ma, za te te 're ã'awa'ãbã mono ne, te za duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te tãma 're awa'ãbã aiwa.

⁴² — ãté ni'wa hã te za ãzazei'wai ma, ã wahã hã tãma õ, te te hã'rẽne da, ãsiré ãzazei'wa norĩ ma ãwapu ma, 're ãmorĩ na te te waihu'u wa. ãne hã ãzazei'wa norĩ hã marĩ 'rare na nherẽ, ni'wam norĩ hã te te 're pawaptob za'ra mono wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, za te te tãma 're ã'awa'ãbã mono zé hã te za te te sina 're uwaimrami za'ra. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. — ãne ma tô Zezusi hã wama rowasu'u za'ra, daro mono bã te te ãwazatõrĩ za'ra zéb u hã.

11

Zuwã Batita hã Zezusihi u, tizadawa wasu'u'wa norĩ te te ãsatõrĩ za'ra zé wasu'u Rucasi 7.18-35

¹ Tawamhã 12 na ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma, ãne na te te wama roti za'ra pari wamhã, ma tô mo Zezusi hã, dama ãsãmrazém hawi, tamomo 'ri nho'õmo mono bã te te dama rowahutu mono da.

² Tawamhã Zuwã Batita, dazazéb 're sãmra ré, ma tô Cristuhu wasu'u hã wapa, marĩ te te dama 're ã'ab'manharĩ wẽ mono zé hã. Te te wapari wamhã, ma tô ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã 'mazatõrĩ za'ra, Zezusi hã te te siwi 'mazadhanharĩ da. ³ ãne ma tô siwi sadanha:

— E a hã Zuwã Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zõ, wa za 're wanhimipari za'ra.

⁴ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Mo oto apã ai'aba'rúi wa'aba Zuwãhã u, marĩ hã ãwapari za'ra wa'aba zém na tãma rowasu'u za'ra wa'aba da, marĩ hã ã'madã'ã za'ra wa'aba zém na zama. ⁵ ãtob'a norĩ hã to pese za'ra wa, ma tô apã te te 're rob'madã'ã za'ra. ãmorĩ'õ norĩ hã te oto para na 're nomro. Duré ã'wa're ré norĩ hã ma tô 're pese za'ra. Hãiba wẽ na te oto 're nomro. Duré ãpo'reptõ norĩ hã te oto 're simipari za'ra. Duré 're ãdã'ã za'ra mono norĩ hã ma tô duré apã 're hãiwa'utu za'ra. ãwasu'uwẽ hã ma tô duré ãsibrob'õ norĩ hã te te 're wapari za'ra. ãne na te za tãma ãrowasu'u za'ra wa'wa, Zuwãhã ma. ⁶ Ni'wam norĩ hã, wa hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para we ãmorĩ na, 'rãwi ã'ãma 're siwawã za'ra mono õ wamhã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. — ãne te tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

⁷ Tawamhã Zuwã Batitaha siré 're ãnomro mono norĩ hã apã si'aba'rúi wamhã, ma tô Zezusi hã dama rowasu'u, Zuwã Batitaha hãimanazém na. Da'ahã na ãdasi'ubumroi mono norĩ ma, te ãne tãma rowasu'u za'ra:

— Zuwã hã a'ubuni wi 're sãmra mono ré, ma tô ãtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. E tawamhã du teihi 'rãihã hã uware wa, rowa'u te te 're ãhãpã za'ra mono ne, Zuwã Batita hã roti da, sib'uware na 're hãimana mono wa, ma tô ãtẽme 're anomro aba mo. Mare di. Ta hã roti da, siptete na ma tô 're hãimana. ⁸ E uza wẽ na 're si'uza mono wa, ma tô ãtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Mare di. Uza wẽ na 're si'uza mono õ di. Uza wẽ ré 're ãnomro mono norĩ hã, te danhib'apito nhorõwa ãma si 're si'ubumro, 'ri 'rãihã ãma si. ⁹ Ma'ãpé, ãma wasu'u za'ra wa'aba za. E 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai wa, te ãtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Tane tô. Õ hã uburé ãwana 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ nhpai u te pire na 're hãimana, Zuwã hã. ¹⁰ Duréhã ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãne ãma rob'ui'éré, Zuwãhã ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi

mono mreme na: “Īzadawa wasu'u'wa, wa za aiwana satō, te te asō ropese mono da.” Āne duréhā 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré, ĩbaihâ na hã. ¹¹ Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Uburé ĩwana 're ĩnomro mono norĩ hã te te siwi âma wabzu za'ra ô di Zuwã Batita hã, ĩsimiromhuri pire na hã. Tane nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'azawi mono zéb zarina te te 're ĩda'apawapto mono zé hã, hãiba ré ré, te te waihu'u ô di za, Zuwã Batita hã. Ni'wam norĩ si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ si te za te te sina 're waihu'u za'ra, ĩ'uirĩ na. Taha wa, ta norĩ hã te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ hã, tisiré norĩ ma, wapu na 're hâimana za'ra mono nherê, te za pire na 're hâimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u, ta norĩ si ĩ'uirĩ na te te sina 're waihu'u za'ra mono wa za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'apawapto mono zé hã. ¹² Zuwã Batita hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩsada wasu'u mono zém na te te dama âma ĩsâna'ratazém hawim haré, te oto ni'wam norĩ hã sib'ru na 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã da'âma 're sib'a'uwê mono tō da. Da te dasima 're wê za'ra mono nherê, te ta norĩ hã te te dawi 're ro'wa'rutu za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã âma 're sib'a'uwê za'ra mono tō da. ¹³ Zuwãhã wana ré hã, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã te te âma 're rob'ui'ééré za'ra Mozésihĩ zama, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za da'âma 're ĩsib'a'uwê mono zé wasu'u na hã. ¹⁴ Tawamhã ĩsimirowasu'u za'ra na, 're saze za'ra wa'aba mono wamhã, taha zarina te za duré âne 're ĩsaze za'ra wa'aba mo, Eriasi ti'ai u za we ĩmorĩ na Zuwã te te ĩwasu'u na hã. ¹⁵ Asimipari pese aba wamhã, ma'ápé ĩwapari pese za'ra wa'aba.

¹⁶⁻¹⁷ — E 'wai âma, wa za oto romnhimir'é, âhãna 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ âma hã. Ai'uté norĩ âma, wa za simir'é. 'Ri nhi'rity wa, rowedezéb âma si'ubumroi ré, te za âne si'mahârâ za'ra, ai'uté norĩ hã: “Wa norĩ hã wa tô aima rowamreme za'ra wa'aba ni aré, dasina damro wa, rowamremézém na. Tane nherê, âma ato za'ra wa'aba ô di. Duré da te dasina 're ti'a za'ra mono wa, rowamremézém na wa tô aré aima rowamreme za'ra wa'aba ni. Tane nherê, wame ai'ry'ry wa'aba ô di.” Āne te za si'mahârâ za'ra. Āne wa tô ai'uté norĩ âma simir'é, âhãna 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã. ¹⁸ Duré Zuwã Batita hã te te dama 're sadawa wasu'u mono ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'madâ'â sina ma tô sai âna te te 're romhuri, misi bātâ na. Duré uwa 'ru 'rãĩ wa'u hã te te dame 're hãsi mono ô di. Taha wa, ma tô da te tãma 're nharĩ wasété za'ra. Āne ma tô da te tãma 're nharĩ za'ra: “Ô hã wa'uburé te te 're pibui u'âsi.” ¹⁹ Duré wa hã ti'ai âma dasiré ĩpodo hã wa ĩto sina dasiré 're ĩsa, dasazém na. Uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã wa duré te dame 're hãsi. Taha wa, ma tô âne na da te ĩma 're nharĩ wasété za'ra: “Ma'ápé 'madâ'â za'ra wa'aba. Ôhõta te aibã hã sa za'ëtê na 're sai u'âsi. Ta hã uwa 'ru 'rãĩ wa'u ze'i'wa duré. Rob'ui'prazé ubumroi'wa norĩ siwadi ta hã, uburé siwa'ru 're ĩdanomro mono norĩ siwadi.” Āne ma tô da te ĩma 're nharĩ wasété za'ra. Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're nomro mono wamhã, te za marĩ ĩwê si te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra. Āne wa, te za ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa, tô sena 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti ĩwê uptabi na hã. — Āne ma tô Zezusi hã dama rowasu'u.

²⁰ Tawamhã nima niwĩmhã 'ri wa'õtō mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã dawasété wi 're dasipizari za'ra mono ô wa, ma tô Zezusi hã siwi dawê'õ, tiwaihu'u pese na marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã tamep si te te dama 're ab'manharĩ wê u'âsi mono nherê.

²¹ Āne te 'ri wa'õtō âma ma tinha Zezusi hã, 'ri wa'õtō 're, 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma:

— Corazi na 'ri wa'õtō nhisi âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, Besada na 'ri wa'õtō nhisi âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. Marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã asõ'a za'ra wa'aba, te 're ĩ'ab'manharĩ wê mono ne, Tiru âma 'ri nho'õmo âma, duré Sido âma 'ri nho'õmo âma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ nho'a, te dama 're ab'manharĩ mono 'wa'âhã, duré te aré ta norĩ hã 're sipizari za'ra, tiwasété wi. Tiwasété wi 're ĩsipizari za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da, te aré 'ru'a hã ti'rã nhisiwi te te 're sa'wari za'ra. Te duré aré sa'u ĩhãiro na 're si'uza za'ra. ²² Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'âma ĩsipo'ozéb âma hã Tiru âma duré Sido âma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma, te te ĩrob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za te te 're aihã za'ra za'ëtê za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ²³ Duré Capana'u âma 're aihâimana za'ra

wa'aba mono norĩ hã e danhipai u aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô asina 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. Ropipa u si, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're asãmra 'wa, dapẽ'ẽ 're dadâ'â u'âsi ne 're ĩdahâimana za'ra mono zéb u. Marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã asõ'a za'ra wa'aba, te dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono ne, duréihã Sodoma ãma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã te ãma 're pawaptob za'ra mono 'wa'âhã, aré si'utõrĩ õ di, ta norĩ hã. Rowẽ na te aré 're hâimana u'âsi za'ra. ²⁴Niwapsi 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã da'ãma ĩsipo'ozéb ãma hã Sodoma ãma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma, te te ĩrob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za te te 're aihã za'ra za'ëtẽ za'ra wa'wa, tô sena. — ãne ma tô Zezusi hã dama waihu'u, Capana'u ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma hã.

²⁵Tawamhã Zezusi hã te duré Timama ma mre:

— ĩmama, a hã Danhib'apito uptabi, hãwa ãma zama, ti'ai ãma zama. A hã ma tô rowaihu'u pese 'wa norĩ wi 're ĩ'anhito mo, roti ĩwẽ hã te te waihu'u za'ra tã da. Rowaihu'u prã 'wa na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma si, ma tô marĩ ĩwẽ hã 're ĩ'awaihu'u mo. Taha wa, wa ai'ãma ĩwata, asõpru wa. ²⁶Tane tô, ĩmama. Asima 're ĩ'awẽ mono zéb uwaibaba si, ma tô õ norĩ ma si 're ĩ'awaihu'u mo. — ãne Zezusi hã ma tô Timama ma mre.

²⁷Taha wa, te duré wama nharĩ za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma:

— ĩmama ma tô ĩma waihu'u, uburé 're ĩhâimana mono zé hã. Ni'wam norĩ hã si'uihã na te te 're ĩwaihu'u za'ra mono õ di, 're ĩhâimana mono zém na hã. ĩmama si ma tô ti'ra na ĩwaihu'u pese, 're ĩhâimana mono zém na hã. Duré dasi'uihã na ĩmama, da te 're waihu'u za'ra mono õ di za. ĩwétési wa tô ĩmama hã waihu'u pese, 're ĩhâimana mono zém na hã. Te ĩsima 're ĩ'awẽ mono zéb uwaibaba si, wa za ni'wam norĩ ma si te 're awaihu'u, ta norĩ zama ĩmama hã te te waihu'u za'ra da, 're ĩhâimana mono zém na hã. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁸Tawamhã Zezusi hã te oto uburé dama tinha, ãne:

— Marĩ ĩpire, da te 're 'wasari mono wamhã, te za 're dazadâ'â wairébé. Tane te duré a norĩ wa'wa hã 're asiwasutu u'âsi za'ra wa'aba mo, dama rowahutu'wa norĩ nhimirowasu'u hã 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da newa. Tane nherẽ, asina 're uwaimrami waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. ãne hã uburé 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã ma'ápé we ĩzõ 're asõpré u'âsi aba mono. We ĩzõ 're asõpré u'âsi aba mono wamhã, wa za te 're aipẽ'ẽ nomri za'ra wa'wa, 're asiwasutu za'ra wa'aba mono tã da oto. ²⁹Wa hã ĩpẽ'ẽ na ĩnhimizawi pese uptabi di. Atãma ĩhâimanazé hã. Taha wa, ma'ápé ĩ'ãma 're sasõmri za'ra wa'aba mono, ĩ'ãma 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. Tawapsi te za aipẽ ĩ're aima 're simi'wara 'wa. ³⁰Marĩ ĩwapure, da te 're 'wasari mono wamhã, 're ĩdazadâ'â wairébé mono õ ne, te za aipẽ'ẽ wapu na 're anomro aba mo oto, ĩnhimiroti zarina si.

12

Zudezu norĩ wa'utuzé wasu'u

Marcusi 2.23-28; Rucasi 6.1-5

¹Tawamhã wa norĩ hã sabadu na wa tô ro'rahãri za'ra ni Zezusi norĩ hã, buru nho wa'wai baba, zudezu norĩ te, romhuri zahãrizém na. Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã mrap te, wa tô aro 'rã ne hã da te 're ĩzuri mono hã wa te wasima 'rãnhinarĩ tridu 'rã hã, wa te huri mono da. ²Tawamhã parizezu norĩ hã te te ãma wa'madâ'â za'ra wamhã, Zezusihi ma, te nharĩ za'ra, ãne:

— E 'madâ'â za'ra ãna, asiré 're ĩnomro mono norĩ hã. Ta norĩ hã ma tô aro 'rã ne hã te te sima 'rãnhinarĩ, sabadu na wawa'utuzém na nherẽ. Taha wa, wahi'rata nhimiroti hã ma tô ãma upa za'ra, dawa'utuzé bãtã na romhuri, wa te dawĩ 're ĩsawi za'ra mono zém na roti hã.

³Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'ééré hã 're sõré za'ra wa'aba mono ã bã, te te ĩrob'manharizém na tisiré norĩ me, mra te te simroi wamhã. ⁴'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb u, ma tô ãzé, apito Dawi hã. Sébré wamhã, ma tô 'mai'rẽ,

ĩ'u'êne hã. Īsiré norĩ zama ma tũ tihu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, aré da te ĩsa'ra hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tũ pisutu aré, da'ãma romhuri'wa norĩ si ĩ'u'êne hã te te 're huri mono da, sasedoti norĩ si. Tane nherẽ, ma tũ 'mai'rêne za'ra, Dawi norĩ hã. Te te 'mai'rêne za'ra nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te siwi wẽ'õ za'ra õ di, ta norĩ hã. ⁵ E sasedoti norĩ wasu'u zama, 're sũré za'ra wa'aba mono õ di duré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éré na hã. Ta hã ma tũ 're ĩsũré za'ra wa'aba mo, tũ. Taha wa, te za oto ãma ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duréihã ta norĩ hã ma tũ te te 're romhuri za'ra sabadu na, dawa'utuzém na nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã romhuri zahãrizém na romhuri hã te te dawi sawi nherẽ, te te 're romhuri za'ra mono wamhã, ĩwasédé hã te te ãma 're sa'ra mono õ di ta norĩ ãma hã, dawa'utuzém na te te 're romhuri za'ra mono nherẽ. ⁶ Tũ sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ĩnhimiroti hã pire uptabi di, duréi roti ma hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma da'ãma romhuri'wa norĩ hãimanazém na, danhimiroti ma hã. ⁷ Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tũ ãne na rob'ui'éré ĩbaihã na hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na: "Asimizama hã ĩma 're ĩzata za'ra wa'aba mono zũ, 're ĩnhimipari mono õ di oto. Asimizawi pese zarina da'ãma 're aiwamri za'ra wa'aba mono da si, wa ĩsima te 're aiwẽ za'ra wa'wa oto." ãne hã ãma waihu'u za'ra wa'aba wamhã, aré ĩwasédé hã ãma sa'ra wa'aba õ di, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ ãma hã, marĩ ĩwasédé hã te te 'manharĩ za'ra õ wa, ã bãtã na. ⁸ Wa hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu, dasiré ĩpoto da, ti'ai ãma. Taha wa, dama ĩpire di, romhuri zahãrizém na roti hã te dama 're ĩ'apisutu mono zéb da hã. — ãne ma tũ Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Aibã ĩsimizu'rã're hã Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Marcusi 3.1-6; Rucasi 6.6-11

⁹ Tawamhã Zezusi hã ta norĩ hawi morĩ wamhã, zudezu norĩ te, rowahutuzéb u ma tũ ãzé. ¹⁰ Tame te aibã hã nhamra, ĩsimizu'rã're hã. Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tũ sima wẽ za'ra, duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éré na hã sabadu na romhuri zahãrizém na roti hã, te te ãma upai wa, Zezusihi ãma ĩwasédé hã te te ãma hiri za'ra da. Ma tũ ãne siwi ãma sadanha, Zezusi hã:

— Dawa'utuzém na dapesezé hã romhuri zahãrizém na hã, e Mozésihi nhimi'ui'éré zarina. — ãne te ãma siwi sadanha.

¹¹ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— Pone'ërebã hã aima 'mai'hãimana aba wamhã, ab're 'rehã wa, aiwi 'maiwaptã'ã aba wamhã, e te aré ĩ'maiwazere 'wa, 'manho'reptui aba da hã. Te aré tũ ĩ'maiwazere 'wa, romhuri zahãrizém na 'maiwaptã'ã nherẽ, pone'ërebã hã. ¹² Duré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã pone'ërebã te te 're azawi pese mono nherẽ, pone'ërebã zawi nhipai u, tãma dazawi uptabi di. Taha wa, sabadu na romhuri zahãrizém na ni'wam norĩ hã marĩ te te dama 're 'manharĩ wẽ za'ra mono wamhã, duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarina, te za tũ te te 're 'manharĩ za'ra, te te ãma 're upa za'ra mono ãna, ta norĩ hã. — ãne te tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

¹³ Tawamhã ĩsimizu'rã're ma, te duré tinha, Zezusi hã:

— Ma'ãpé, asimizu wahutu.

Tawamhã ma tũ tinhimizu hã wahutu, aibã hã. Te te wahutu wamhã, awa'awi ma tũ tinhimizu pese apã. ĩsimizu amo ne, wẽ di oto.

¹⁴ Tawamhã te te pese pari, ma tũ parisezu norĩ hã wairé, te te sima ãma roti za'ra da, Zezusihi ãma, da te dasiwi wĩrĩ da, ĩsadawa parab za'ra.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tãma romhuri'wa da, Zezusi te te ĩpisutuzé wasu'u

¹⁵ Tawamhã Zezusi hã ma tũ sina waihu'u, parisezu norĩ te te sima ãma ĩroti za'ra zé hã te te siwi wĩrĩ da. Taha wa, ma tũ ĩhawi timorĩ za'ra. ĩhawi morĩ za'ra wamhã, da'ahã na ma tũ ĩsarina ai'aba'ré ni. Tawamhã daro mono bã 're morĩ ré, ma tũ uburé dahãzé ré hã da'apese, Zezusi hã. ¹⁶ Te te da'apese parimhã, ma tũ duré sina da'azadawa uwati, da te dasina 're wasu'u za'ra mono tũ da. ¹⁷ ãne ma tũ Zezusi hã sina da'azadawa uwati, duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na, Iza'iza hã ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãma ĩrob'ui'érézé hã te te ãma uwaimrami da. ãne duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na rob'ui'érézé hã:

18 “Āhāta te ĩpisudu ĩma romhuri'wa da, te 're ĩsawi pese mono hā. Taha āma si wa āma 're ĩtoi u'āsi.

Taha ma, wa za ĩpē'ēzani hā tāma tisō. Tawamhā daro mono bā te 're ĩda'anho'reptui mono zé wasu'u na te za te te dama 're rowasu'u, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hā.

19 Ta hā awa'awi te te dama 're anharĩ mono ō di za. Āma 're ĩdawata za'ra mono zéb da hā, mre me 'rāihā na te te dama 're rowasu'u mono ō di za, sō'awimhā.

20 Duré, buru teihi hā sihāpā na 're simasa mono wamhā, e te za da te 're si'ē. Mare di. Taré te za da te 're wahu tu za'ra, wahu na apā 're simasa mono da. Tane duré, sib'uware na ĩ'āma 're ĩnomro mono norĩ ma, te te tāma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono ō di za, ta hā. Duré ĩro'ore hā ro'o nhib'uware nherē, da te 're ĩsimroi mono ō ne, sib'uware na ĩ'āma 're ĩnomro mono norĩ ma, te te tāma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono ō di za duré. Ta norĩ āma te za 're siwamri u'āsi za'ra. Tawamhā nimahā na si te za oto ĩsimipawapto wē zéb zarina, da te 're waihu'u za'ra, dapoto mono bā, te 're ĩda'anho'reptui mono zém na hā, ĩsitob'ru norĩ hā te te dawī 're ro'wa'rutu u'āsi za'ra mono nherē, da te 're waihu'u za'ra mono tō da, te 're ĩda'anho'reptui mono zé wasu'u hā.

21 Tawamhā daro mono bā te za tō sena sō 're danhimipari za'ra, te te 're ĩda'anho'reptui mono zéb zō.”

Āne duréihā 'Re ĩhāimana u'āsi mono mre me na rob'ui'éré hā, Zezusihi āma hā.

Bezebuhu wasu'u

Marcusi 3.20-30; Rucasi 11.14-23

22 Tawamhā Zezusihi tēme, ma tō aibā hā dasiwi saprōni ni, wa'uburé te te 're pibui u'āsi mono wa, ĩtob'a hā duré ĩmreme'ō hā. Tawamhā Zezusi hā ma tō pese. Te te pese parip si, ma oto mre me watobro, apā. Te te rob'madā'ā wē di duré, aibā hā. 23 Tawamhā da'ahā na ma āma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, te dasima nharĩ za'ra ni, āne:

— Āté ō hā apito Dawihi nhihudu, sō 're ĩwanhimipari za'ra mono. — Āne te dasima āma romnomri za'ra ni.

24 Tawamhā āne na parisezu norĩ te te dawapari za'ra wamhā, ma tō sima nharĩ za'ra, āne, ta norĩ hā:

— Ō hā Bezebuhu zadawa para, ma tō wa'uburé hā te te dama 're anhamra, wa'uburé norĩ nhib'apito zadawa para. Bezebu hā tiwaihu'u pe hā te te tāma 're sōmri mono ō 'wa'āhā, aré te te dama 're anhamra waihu'u mono ō di, wa'uburé hā. — Āne ma tō parisezu norĩ hā Zezusihi nhimiromhuri na sima rowasu'u za'ra.

25 Tawamhā te te āma ĩrosa'rata wasété za'ra na, ma tō sina waihu'u za'ra, Zezusi hā. Taha wa, te āne tāma āma romnhimiré'é za'ra:

— Danhib'apito nhib'a'uwē norĩ hā 'rāwim nherē, oto sisada 're simasa mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré 'ri nho'ōmo āma 're ĩdahāimana za'ra mono norĩ hā sisada 're hāimana za'ra mono wamhā, te aré 're si'uprosi. Duré dasisānawā nherē, 'rāwi dasisada 're dahāimana za'ra mono wa, 're dasi'wapé za'ra mono wamhā, te aré 're dasi'uprosi, 'rāwim nherē. 26 Tane duré, wa'uburé norĩ hā Satanasihī nhib'a'uwē, simisutu 're hāimana za'ra mono nherē, dapē'ē hawi 're wairébé mono da, te te sima 're rob'ru za'ra mono wamhā, te aré sisada 're hāimana za'ra, wa'uburé norĩ hā. Tawamhā sisada 're sipo'o za'ra mono wa, te aré wara sina 're si'utōrī, Satanasihī nhib'a'uwē norĩ hā. Āne, ĩma ĩnharĩ za'ra wa'aba zéb zarina, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're anhamra mono 'wa'āhā, 'rāwim nherē, te aré tō sisada 're simasa. Taha zarina, te aré tō ta norĩ hā 're si'uprosi. 27-28 Ma tō ĩma ĩnharĩ za'ra wa'wa, Bezebuhu zadawa para wa'uburé te dama 're ĩ'anhamra mono na. Asiré norĩ hā bété. E 'wa sadawa para, te bété wa'uburé norĩ hā te te dama 're sāmra, ta norĩ hā. E Bezebuhu zadawa para. Mare di. E Bezebuhu zadawa para wa'uburé te te dama 're ĩsāmra mono na, ma tō dama 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mo. Mare di. Āne na dama 're wasu'u za'ra wa'aba mono ō di. Taha wa, ma tō āma ĩ'upa za'ra wa'wa, ĩma ĩnharĩ za'ra wa'aba zém na hā, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're ĩ'anhamra mono na. 'Re ĩhāimana u'āsi mono pē'ēzani zadawa parap si, wa tō te dama 're anhamra, wa'uburé hā. Taha zarina si, te za oto ĩwaihu'u

za'ra wa'wa, tô sena 'Re ihâimana u'âsi mono, ai'âma 're ïsib'a'uwẽ za'ra wa'aba mono zéb da, te te âma ïsâna'rata na hã.

²⁹ — Ni'wa hã aibâ ïsiptete nhorõwa u sébré wamhã, te te sima pawasisi õ ré, ïsimarĩ hã te te tiwi ubumroi waihu'u õ di za, aibâ ïsiptete wi hã. Te te sima pawasisi wapsi, te za ïsimarĩ hã tiwi ubumro oto, 'ri 're tãma ïromnhimi'wara hã.

³⁰ — Ni'wam norĩ hã ïwẽ'wa 're nomro mono õ wamhã, ta norĩ hã te ïzada 're hâimana za'ra. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono u, te 're ïda'anhimroi mono ne, te te 're danhimroi mono õ wamhã, ta norĩ hã te 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti, te te 're dazatõri za'ra. ³¹ Taha wa, wa za duré âne aima waihu'u za'ra wa'wa. Dawasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, duré 'Re ihâimana u'âsi mono âma da te 're wasété za'ra mono nherẽ, dawasété na tãma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhã, tãma waihu'u pese di, dawasédé hã te te dama 're ï'apari mono zéb da hã, te te oto da'âma 're ab'madâ'â tõ mono da. Tane nherẽ, 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'êzani âma, da te 're wasété za'ra mono wamhã, taha na dawasédé hã te te dama 're apari mono õ di za oto. Te za te te da'âma 're ab'madâ'â u'âsi, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ³² Duré ni'wam norĩ hã dasiré ïpoto âma te te ï'âma 're wasété za'ra mono wamhã, oto tiwasété na 'Re ihâimana u'âsi mono ma, 're siwasu'u za'ra mono wamhã, tãma waihu'u pese di, âne hã ïwasédé hã te te tãma 're pari za'ra mono da, te te oto âma 're 'madâ'â tõ za'ra mono da. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'êzani âma te te 're wasété za'ra mono wamhã, te za õhõ na ïwasédé hã te te âma 're 'madâ'â u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. — Âne na ma tô tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Rowede ïwẽ wasu'u, rowede ïwasété wasu'u me

Rucasi 6.43-45

³³ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré tãma romnhimiré'é za'ra, rowede ïwẽ na. Rowede ïwasété na ma tô duré tãma romnhimiré'é za'ra, parisezu norĩ âma. Âne te tãma âma romnhimiré'é za'ra, parisezu norĩ ma:

— Rowede hã wẽ wamhã, te za 're rãĩ wẽ u'âsi za'ra. Rowede hã wasété wamhã, te za duré 're rãĩ wasété u'âsi za'ra. Rowede, 're ï'rã za'ra mono zéb zarina te za âma waihu'u za'ra ni, rowede ïwẽ na, duré rowede ïwasété na hã. ³⁴ A norĩ wa'wa hã te wahi ne 're anomro aba mo. Dapẽ'ẽ 're, da te 're ïrosa'rata za'ra mono zéb zarina te za 're damreme zusi. Taha wa, aiwasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, marĩ ïwẽ na 're aimreme zusi waihu'u aba mono õ di. Aipẽ'ẽ 're, 're ïrosa'rata wasété za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te marĩ ïwasété na si 're aimreme zusi aba mo, a norĩ wa'wa hã. ³⁵ Ni'wa hã 're morĩ wẽ wamhã, tipẽ'ẽ 're tinhimirosa'rata wẽ hawim na te za 're mreme wẽ u'âsi. Duré ni'wa hã 're morĩ wasété wamhã, tinhimirosa'rata wasété hawim na te za duré 're mreme wasété u'âsi.

³⁶ — Tô sena, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ihâimana u'âsi mono, za da'âma ïsipo'ozéb âma hã dahâiba mono bâ te za tãma tasiwasu'u za'ra ni, rosa'rata âna marĩ ïwasété na te te dama 're ïnharĩ za'ra mono zém na hã. ³⁷ Taha wa, ti'ab ré uburé marĩ na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina, te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã aima rowairébé za'ra wa'wa, za da'âma ïsipo'ozéb âma hã. Ti'ab ré, marĩ ïwẽ na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina si, te za aiwẽsãmri za'ra wa'wa. Duré, marĩ ïwasété na 're aimreme zusi aba mono zéb zarina si, te za siwi aiwẽ'õ za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. — Âne na tô Zezusi hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, parisezu norĩ ma.

Zonahã wasu'u, apito Saromahã wasu'u me

Marcusi 8.11-12; Rucasi 11.29-32

³⁸ Tawamhã parisezu norĩ hã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ me, ma tô Zezusihi ma, nharĩ za'ra, âne:

— Rowahutu'wa, wa wasima wẽ za'ra ni, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã aiwaihu'u pese na wanho'a 'manharĩ da, wa te 'madâ'â za'ra da, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa para dama 're ï'ab'manharĩ mono na, sena na wa te âma aiwaihu'u za'ra da. — Âne te Zezusihi wi waptẽrẽ za'ra, ta norĩ hã.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra, âne:

— Nimosi aipoto té wa'aba mono hã, ï'aihâimana wasété za'ra wa'wa. 'Re ihâimana u'âsi mono zõ 're asimipari za'ra wa'aba mono zahã, ma tô ïwi ïwaptẽrẽ za'ra wa'wa, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã te 'manharĩ da, asõ'a za'ra wa'aba, 'Re ihâimana u'âsi mono

zadawa para, te dama 're i'ab'manharĩ mono na sena na iwaihu'u za'ra wa'aba da. Tane nherẽ, te 'manharĩ õ di za, ahãna. ãne si wa za a'ã aima waihu'u za'ra wa'wa. Duréihã Zona hã 'Re ihãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã si'ubdatõ ma tõ bådã hã ãma ai'utõ, tebe isa'etẽ di'i 're, hãimana ré hã. Taha parimhã, ma tõ 'Re ihãimana u'ãsi mono hã sõ'reptu. Æ zãda'ré u ma tõ íré 'rãiwatobro, rob u, tebe hã, Zonahã ré. Tane duré, wa hã dasiré ipodo hã si'ubdatõ bådã hã te za i'ãma ai'utõ, idã'ã wa, ab're 're inomro ré hã. Taha parip si, wa za duré hãiwa'udu, apã. Æne wapsi, te za iwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ihãimana u'ãsi mono hawi we imorĩ na sena na oto iwaihu'u za'ra wa'aba da. ⁴¹ Niwamhã 'Re ihãimana u'ãsi mono, za da'ãma isipo'ozéb ãma hã, duréihã Niniwé na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're idasi'ubumroi mono norĩ hã te za asada tihãimana za'ra wa'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma hiri za'ra wa'aba da, 'Re ihãimana u'ãsi mono nho'a. E marĩ wa. Duréihã Zona hã 'Re ihãimana u'ãsi mono te te tãma 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhã, ma tõ te te 're wapari za'ra. Taha wa, ma tõ ta norĩ hã tiwasété wi 're sipizari za'ra. Zonahã nhimiroti hã pire nherẽ, isipai u inhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã izaze za'ra wa'aba õ di, 'Re ihãimana u'ãsi mono nhimipisutuzéb zarina we atẽme imorĩ aba na hã. Taha wa, te za tõ i'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma sa'ra wa'wa, Niniwé ãma 're idasi'ubumroi mono norĩ hã. ⁴² Niwamhã 'Re ihãimana u'ãsi mono, za da'ãma isipo'ozéb ãma hã, duréihã danhib'apito sipi'õ hã Saba na romnhisi ãma te te 're ida'ab'madã'ã mono hã te za duré asada tihãimana 'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma hiri za'ra wa'aba da, 'Re ihãimana u'ãsi mono nho'a. E marĩ wa. Ta hã duréihã romhã uptabi nherẽ, ma tõ wi, apito Saromahã u, isimiroti hã te te wapari da, isimiroti hã dahãimanazém na rowaihu'u na hã wẽ uptabi wa. Taha nhimiroti hã pire nherẽ, isipai u inhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, inhimiroti hã aima wapari ze za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te za tõ i'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma hiri za'ra wa'wa, danhib'apito sipi'õ hã.

Wa'uburé norĩ, da'ãma 're isõrõwa za'ra mono zé wasu'u

Rucasi 11.24-26

⁴³⁻⁴⁴ — Æne wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Æté wa'uburé hã te za aibã hawi 'maiwatobro. Watobro wamhã, a'ubuni wi te za 're mo, rob're na. Tawamhã dazõ 're rĩti baba mono wa, nimomo wa'utu õ wa, te za sima tinha: “Inhorõwa 'rata u, wa za apã mo, ãma 're inhorõwa u'ãsi mono da oto, ipẽ'ẽ 'remhã.” Æne te za sima tinha. Tawamhã apã te za oto mo, aibã u, ipẽ'ẽ 're apã sébré da. Tawamhã ihawi watobro haré, te aré hãiba baba na 're hãimana, 'ri hã baba na 're simasa mono wa, 'ri 're wa'wa su'u na 're isimasa mono ne, duré 'ri paramhã robza'ra wẽ u'ãsi 're iromnhimi'wara mono ne. Taha wa, wa'uburé ma, wẽ di, aibã hã apã ãma 're isõrõwa mono da hã. ⁴⁵ Tawamhã tisiré norĩ zõ te za mo wa'uburé hã, si'u ãma 're sõrõwa za'ra mono da. Tawamhã te za itẽme ãwisi za'ra, 7 na ihãiba za'ra hã isipai u iwasété uptabi za'ra hã. Tawamhã siré te za tõ ãma 're sõrõwa za'ra, aibã ãma. Aibã ma, tãma rowẽ prã ti aré, wa'uburé misi, ãma 're sõrõwa mono ré hã, ipẽ'ẽ 'remhã. Ahã na oto iwa 're hãimana za'ra mono wa, tãma rowẽ õ uptabi di oto. Tane duré, a norĩ wa'wa hã aima 're rowẽ prã za'ra wa'aba mono di aré. Tane nherẽ, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono newa, zahadu izazei ãna 're aihãimana wasété u'ãsi za'ra wa'aba mono wa, aima 're rowẽ õ uptabi za'ra wa'aba mono di za oto. — Æne ma tõ Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma, rowahutu'wa norĩ ma zama.

Zezusihi na wasu'u, ãno norĩ wasu'u me

Marcusi 3.31-35; Rucasi 8.19-21

⁴⁶ Tawamhã Zezusi hã te te dama rowasu'u ré, ma tõ ãno norĩ hã itẽme aihutu, tina me. Tawamhã rowi simasa wamhã, ma tõ da'maipo're pu'u za'ra, Zezusihi ma, da te 'maiwasu'u da, itẽme watobro za'ra da, rob u. ⁴⁷ Tawamhã Zezusihi ma, ma tõ 'maiwasu'u ni, ãne:

— Ano norĩ hã te rowi asõ aimasa, ana me. Te sima aiwẽ za'ra, marĩ na te te aima rowasu'u za'ra da.

⁴⁸ Tawamhã Zezusi hã ma uburé dama waihu'u, ãne:

— E 'wa hã ãna. E 'wam norĩ hã ãno norĩ. — Æne hã ma dama waihu'u, Zezusi hã.

⁴⁹⁻⁵⁰ Tawamhã tinhiptõmo na isiré 're iwanomro mono norĩ hã te te wawas'u za'ra sina, te duré dama tinha:

— Āhāta, ĩna. Āhāta ĩno norĩ. Āhāta ĩhidiba norĩ. Ni'wam norĩ hã ĩmama, hãiwa āma 're ĩsāmra mono hã te te sima 're ĩwẽ za'ra mono zéb zarina, te te tãma āma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono norĩ si, ta norĩ hã ĩno, duré ĩhidiba, duré ĩna. — Āne ma tō Zezusi hã dama siwaihu'u, (da te waihu'u za'ra dai õ nherẽ).

13

Amnho potozé wasu'u

Marcusi 4.1-9; Rucasi 8.4-8

¹Tawamhã tō taha bātã na ma tō Zezusi hã watobro 'ri hawi, ĩsõ'ui u morĩ da. Tame ma tō nhamra, ĩsõ'u zaihã na, te te dama rowahutu da. ²Tawamhã da'ahã uptabi na ma tō ĩtẽme dasito, da te wapari za'ra da. Da'ahã uptabi na da te dasiwi uirĩ wa, ma tō uba're wa dawi āzé, Zezusi hã. Uba're wa, te oto nhamra. Tawamhã ĩsõ'u zaihã na te ĩ'rata aimasam ni. ³Taha wa, te Zezusi hã tinhimirotnhimiré'é na dama rowahutu, āne:

— Aibã hã te buru u mo, ti'ai hãibãdã wa, amnho hã te te anhamra mono da, poto mono da.

⁴Tawamhã, amnho hã te te anhamra mono wamhã, nima norĩ hã bãdãdi zababa ma rere'e. Tawamhã sire hã ma te te uprosi uburé, poto mono õ ré. ⁵Ētẽ nhisiwi ma duré nima norĩ hã rere'e. Ti'ai baihãire di, ětẽ nhisiwimhã. Ti'ai baihãire wa, ma tō 'wanhipré su'u, amnho hã. ⁶Tawamhã bãdã hã oto 'rãiwatobro wamhã, rowa'ro wa, ma ro'wanhipré hã ti'wanhipré 'ré za'ra, ĩsari hã te te rowa'rei mono õ wa. ⁷Nima norĩ hã ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhã siré ma tō 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhã, ma te te ubu, wab'ru hã. Taha wa, 'rãi mono õ di, ta norĩ hã. ⁸Ti'ai wẽ wa, ma duré nima norĩ hã rere'e. Tawamhã, oto 'wanhipré 'rãihã mono wamhã, ma tō ti'rã za'ra. 'Rãi mono wamhã, nima niwĩmhã 'rãi ahã prã ti, amnho hã. Duré nima niwĩmhã 'rãi ahã di. Duré nima niwĩmhã 'rãi pese uptabi di. — Āne na ma tō Zezusi hã dama āma romnhimiré'é.

⁹Tawamhã āne na ma tō duré dama āma 'rãsutu, tinhimiroti na:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ĩwapari pese za'ra wa'aba, ĩnhimirowasu'u na hã waihu'u za'ra wa'aba da. — Āne ma tō dama waihu'u, da te waihu'u za'ra da.

Romnhimiré'é na si, Zezusi te te dama 're ĩrowahutu mono zé wasu'u

Marcusi 4.10-12; Rucasi 8.9-10

¹⁰Tawamhã wa norĩ hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tō Zezusihi u ubumro ni. Tawamhã āne, wa oto wasiwi sadanharĩ ni:

— E marĩ wa, te romnhimiré'é na si dama 're ĩrowahutu mo. — Āne, wa wasiwi sadanharĩ za'ra ni, wa norĩ zama, wa te waihu'u za'ra õ wa.

¹¹Tawamhã Zezusi hã te asa wama nharĩ za'ra, āne:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã a norĩ wa'aba ma si, ma tō aima waihu'u za'ra wa'wa, dama ĩwaihu'u õ hã, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zém na hã, sõ'awi te te dama waihu'u õ nherẽ. ¹²Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimirowaihu hã te te 're 'ruiwapari u'ãsi za'ra mono wamhã, taha zarina te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã sa'ětẽ na tãma āma 're sõprub za'ra, te te aré āma 're ĩrowaihu'u za'ra mono zém nhipai u, te te waihu'u pese za'ra da oto. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã ĩsimirowaihu'u na te te 're 'ruiwapari za'ra mono õ wamhã, ta norĩ wi te za tinhimirowaihu hã tãma waihu'u pese za'ra õ nherẽ, te te tiwi 're awaihu 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, te te aré āma 're ĩwaihu'u za'ra mono zé hã. ¹³Īnhimirothuri hã datõmo na da te 're 'madã'ã za'ra mono nherẽ, te taré da te 're 'madã'ã za'ra, da te āma 're waihu'u za'ra mono āna. Duré ĩnhimiroti hã dapo're na da te 're wapari za'ra mono nherẽ, te taré da te 're wapari za'ra, da te āma 're waihu'u za'ra mono āna. Taha wa, wa romnhimiré'é na si te dama 're rowasu'u. ¹⁴Duréihã Iza'iza hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tō da'ãma rob'ui'ééré, za da'ãma 're ĩromhãimana mono zém na hã. Taha wa, āhãna ma tō da'ãma uwaimra. Āne duréihã ĩsimi'ui'ééré hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na hã:

“Īnhimiroti hã dapo're na da te 're wapari u'ãsi za'ra mono nherẽ, taré te za da te 're wapari za'ra, da te āma 're waihu'u za'ra mono āna. Duré ĩnhimirothuri hã datõmo na da te 're 'madã'ã u'ãsi za'ra mono nherẽ, taré te za da te 're 'madã'ã za'ra, da te āma 're waihu'u za'ra mono āna.

¹⁵ E marĩ wa. Dapẽ'ẽ 're, da te 're ĩrosa'rata za'ra mono zé hã sitom haré te za ĩré 're dahâimana u'âsi za'ra, da te ĩ'ãma 're rosa'rata wẽ za'ra mono õ wa. Dapo're nhitom haré, te za duré 're dahâimana za'ra, ĩnhimiroti hã da te 're wapari ze za'ra mono õ wa. Duré datõmo sitom haré te za 're dahâimana za'ra, ĩnhimiromhuri hã dama 'madâ'â zeĩ õ wa.

Ãnei õ 'wa'ãhã, te aré ĩnhimiromhuri hã da te 're 'madâ'â ze za'ra, datõmo na. Te aré duré da te 're wapari ze za'ra, ĩnhimiroti hã. Te aré duré da te 're ĩwaihu'u pese za'ra, dapẽ'ẽ 're, da te ĩ'ãma 're rosa'rata wẽ za'ra mono wa. Taha zarina si, te aré duré ĩtẽme 're dasipizari za'ra, dawasété wi hã. Tawamhã dahâzé wa, da te 're ĩdapese za'ra mono ne, wa aré dawasédé hã te dama 're apari, te da'ãma 're ab'madâ'â tõ mono da oto."

Ãne duréihã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré hã.

¹⁶⁻¹⁷ Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, te oto nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã ĩnhimiromhuri, atõmo na 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono wamhã, ma tõ ĩ'ãma ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duré ĩnhimiroti hã aipo're na 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, ma tõ duré ĩ'ãma ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa. Taha wa, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di, a norĩ wa'aba ma si. Tõ sena wa ãne hã aima waihu'u za'ra wa'wa. Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã duré ĩsimiroti 'madâ'â pese 'wa norĩ hã te aré te te sima 're wẽ uptabi za'ra, ĩnhimiromhuri na 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mono zé hã te te 're 'madâ'â za'ra mono da. Ma tõ duré aré te te sima 're wẽ za'ra, ĩnhimiroti na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zé hã te te 're wapari za'ra mono da. Taha wa, a norĩ wa'aba ma si, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. — ãne hã ma tõ wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Amnho potozém na ĩsimiré'ézé hã, Zezusi hã sô'awi te te dama ĩwaihu'uzé wasu'u Marcusi 4.13-20; Rucasi 8.11-15

¹⁸ Tawamhã Zezusi hã ma tõ duré wama waihu'u za'ra:

— Ma'ãpé, ĩwapari pese za'ra wa'aba. ãhãna wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, amnho potozém na te ãma ĩsimiré'ézé hã waihu'u za'ra wa'aba da. ¹⁹ Amnho hã aibã te te ĩ'anhamra mono hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u. Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé wasu'u hã, tipo're na te te 're wapari za'ra mono nherẽ, te te ãma 're rosa'rata ze za'ra mono õ wamhã, te te ãma waihu'u pese za'ra õ di za. Ta norĩ hã amnho hã bâdâdi zababa ĩrere'e mono ne, te 're hâimana za'ra. Amnho hã sire te te ĩ'uprosi mono ne, te za ĩwasété uptabi hã ĩtẽme 're simasisi za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na taré te te 're ĩwapari za'ra mono hã te te tiwi 're awaibui mono da, Wa'uburé hã. ²⁰ Duré ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã étẽ nhisiwi, ti'ai baihãire wa ĩrere'e mono ne, te 're hâimana za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, amnho hã ti'ai baihãire wa ĩpoto su'u mono ne, te ta norĩ hã awa'awi te te ãma 're saze za'ra, to sina. ²¹ Tane nherẽ, ĩsadawa wasu'u hã te te 're saze za'ra mono wa, da te tãma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono zéb zarina, te te 're robzépata za'ra mono wamhã, te za sazei utõrĩ za'ra. Amnho hã ti'ai baihãire wa, ĩrere'e mono hã sari õ wa, ĩ'wanhipré 'ré mono ne, te za romhutu na sazei utõrĩ za'ra, ta norĩ hã. ²² Duré ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã wab'ru wazari ĩrere'e mono ne, te 're hâimana za'ra. Wab'ru hã ro'wanhipré siré 'wanhipré mono wa, te te oto ubu mono wa, ĩ'rã za'ra õ ne, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono nherẽ, ĩwẽ hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di za, ta norĩ hã. Tihâimanazém na si te za sina 're hâtâ'â u'âsi za'ra. Duré danhibro pe hã wẽ uptabi newa te za taha zõ si te te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra. Taha wa, amnho 'wanhipré hã ĩ'rã za'ra õ ne, 're nomro wẽ mono õ di za, ta norĩ hã. ²³ Duré ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã ti'ai wẽ wa ĩrere'e mono ne, te za 're hâimana za'ra. Ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za te te sima 're wẽ uptabi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono da. Tawamhã, rowede ĩ'rãĩ pese uptabi ne, te za wẽ u'âsi 're hâimana za'ra, ta norĩ hã. — ãne ma tõ Zezusi hã wama waihu'u za'ra, te te da'ãma ĩromnhimiré'ézé hã.

Wab'ru hã rob're ĩwẽ wazari, ĩpoto mono zé wasu'u

²⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré wama ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na, wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Aibã hã tiburu na ma tô amnho potozé ìwẽ hã te te a're, amnho hã tãma 'rã da. ²⁵ Tawamhã nimahã na barana danhotô mono ré, ìsitob'ru hã ma tô ìburu u mo. Wab'ru hã ma tô te te a're, amnho ìwẽ wazari. Te te a're mono pari, ma tô apã mo. ²⁶ Tawamhã rob're hã ma tô prédu. Taha wa, ma tô 'rã. 'Rã mono wamhã, dama 'madã'ã pibu pese di oto, wab'ru hã ìwazari ìpoto mono na hã. ²⁷ Tawamhã buru tede'wai ma, romhuri'wa norĩ hã ma tô ìtẽme aihutu. Ìtẽme sihutu wamhã, ãne te tãma rowasu'u za'ra: “Apito, oro amnho hã ìwẽ si aiburu na a're mono za, ma wab'ru hã ìsiré 'wanhipré.” ãne te ãma siwi sadanha, buru tede'wa hã.

²⁸ — Tawamhã buru tede'wa hã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne: “Ni'wa hã ì'ruiwapari'wa, ma tô ãne ìma 'manha.”

Tawamhã tãma ìromhuri'wa norĩ hã te siwi sadanha, ãne: “E ãne hã aima wẽ di, wab'ru hã uburé wa te ìsanoi mono da hã, tãma ropese da.”

²⁹ — Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra: “Tô'ã. Rob're hã ì'rã ré hã ìsu sano za'ra wa'aba tô da, taha wa, sano za'ra wa'aba ô di za a'ã, wab'ru hã. ³⁰ A'ã simisutu siré prédu mono, roptehãri na da te 're ìsãna'rata mono zéb u hã. Tawapsi wa za oto roptehãri na romhuri'wa norĩ ma 'ru za'ra, wab'ru uimrehẽne te te siwi sanoi mono da, te te duré wasisi mono da, unhamã u te te siwi sãmra da, si'unhamã da. Taha parip si, te za oto tehãri za'ra, amnho za'razéb u te te siwi sa'ra da, ìma.” — ãne na ma tô Zezusi hã ãma romnhimiré'é, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na hã, ãne hã sô'awib ô nherẽ.

Motada nhamare wasu'u

Marcusi 4.30-32; Rucasi 13.18-19

³¹ Tawamhã romnhimiré'é na ma tô duré wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na, wa za duré aima ãma simiré'é za'ra wa'wa, motada nhamare na, aibã tiburu na te te ì'a're hã. ³² Motada nhamare hã uburé romnhamare norĩ ma syryre nherẽ, oto prédu mono wamhã, uburé romnhamare, da te 're ìzuri mono hã te za te te 're sipai pese za'ra. Papo za'ëtẽ wamhã, ìsu 'rowi te za si norĩ hã te te sima 're sasi za'ra. — ãne na ma tô duré Zezusi hã wama ãma romnhimiré'é za'ra.

Ì'u'ëtẽ wapuzé wasu'u

Rucasi 13.20-21

³³ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré ãne na wama ãma romnhimiré'é za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Pì'ô hã te za ì'u'ëtẽ wapuzé hã syry na sa'wa, aro 'rã ne zu pese wazari, tridu 'rã zu pese wazari. Aro 'rã ne zub'a si, sa'ëtẽ uptabi di. Tawamhã te te wazari pese wamhã, te za tidupto, ì'u'ẽne hã. Sa'ëtẽ uptabi di za oto. ãne duré, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zé hã. — ãne na ma tô duré Zezusi hã ãma romnhimiré'é.

³⁴ Marĩ na te te dama ãma 're romnhimiré'é mono nherẽ, te te dama ãma 're arowasu'u mono ô di, Zezusi hã. Romnhimiré'é na si ma tô te te dama 're rowasu'u. ³⁵ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãma ìrob'ui'érézéb zariña te te ìna uwaimrami da, ma tô romnhimiré'é na si te te dama 're rowasu'u, Zezusi hã. ãne duréihã ãma ìrob'ui'éré siro hã:

“Te dama 're rowasu'u mono wamhã, wa za te dama ãma 're aromnhimiré'é.

Wa za duré te dama 're awaihu'u, ropoto na'rata hawimhã dama ìwaihu'u'ô hã.”

ãne duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te ãma ìrob'ui'éré siro hã.

Wab'ru na ìsimiré'ézé hã, Zezusi hã sô'awi te te dama ìwaihu'uzé wasu'u

³⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tô dawĩ mo. Dawi morĩ wamhã, ma tô 'ri para u ãzé. Tawamhã ìsiré 're ìwanomro mono norĩ hã wa tô 'rãwi ìtẽme ubumro ni, wa te wasiwi sadanharĩ da, ãne:

— Ma'ãpé wama waihu'u za'ra na. E marĩ na ma tô wab'ru na hã ãma ïromnhimiré. E marĩ te wasu'u.

³⁷ Tawamhã Zezusi hã te asa wama nharĩ za'ra, ãne:

— Aibã hã tiburu na amnho ïwê te te ï'a're mono hã, wa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para dasiré ïpodo hã, te ïwasu'u. ³⁸ Duré aibã buru hã, daro mono bâ ti'ai wa, 're ïdahâimana za'ra mono hã te dawasu'u. Duré amnho ïwê hã uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono, ãma 're ïsib'a'uwê za'ra mono norĩ, te wasu'u. Duré wab'ru hã ïwaseté uptabi nhĩb'a'uwê norĩ, te wasu'u, Wa'uburé nhĩb'a'uwê norĩ hã. ³⁹ Duré buru tede'wa nhĩtob'ru hã wab'ru hã ïburu na te te tiwi ï'azuri mono hã wa'uburé norĩ nhĩb'apito te wasu'u, tô õ hã. Duré da te 're ïroptehãri za'ra mono zé hã rob'rãsutuzéb ãma za da'ãma ïsipo'ozé, te wasu'u. Duré buru nho ubumroi'wa norĩ hã hãiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ, te wasu'u. ⁴⁰ Wab'ru hã da te 're sano za'ra mono wa, unhama u da te 're ïsãmra mono ne, te za dama tiromhãiba, rob'rãsutuzéb ãma hã. ⁴¹ Wa hã dasiré ïpodo hã hãiwa ãma ïma romhuri'wa norĩ hã wa za we satõrĩ za'ra ti'ai u, marĩ ïwasédé hã da te 're ï'manharĩ u'âsi za'ra mono norĩ hã te te da'ubumro za'ra da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhĩb'a'uwê norĩ nhiti. Dawasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra mono da, te te dama 're ïroti za'ra mono norĩ zama te za ubumro za'ra, hãiwa ãma ïma romhuri'wa norĩ hã. Wab'ru hã da te 're ïsano za'ra mono ne, te za da'ubumro za'ra, õne haré. ⁴² Taha parimhã te za unhama ro'o za'ëtê u danhamra, ropipa u. Tame te za 're da'ry'ry u'âsi. Te za duré 're da'wasitete u'âsi za'ra, da te oto 're robzépata za'ëtê za'ra mono wa. ⁴³ Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ï'madã'ã pese za'ra mono norĩ si, te za pire na dama 're hãimana za'ra. Bãdã hã daro mono bâ te te dama 're rob'uiwê za'ra mono wa, uburé da te 're ï'madã'ã za'ra mono ne, te za uburé da te 're waihu'u za'ra, pire na oto dama 're ïhâimana za'ra mono na, Wamama za oto da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zéb ãma hã.

Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ïwapari pese za'ra wa'aba, ïnhimiroti na hã. — ãne ma tô Zezusi hã wama rowasu'u za'ra.

Ëtê'ubuzi wasu'u

⁴⁴ Tawamhã ãne te duré wama rowasu'u za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Aibã hã daburu na te te romhuri ré, ma tô ëtê'ubuzi ïwa'ãbã za'ëtê uptabi hã 'masã, ti'ai 'rowi ni'wa hã te te aré dawi ïsuwa hã. Te te sãmri wamhã, ma tô apã dawi suwa tame, da te sãmri tô da. Tawamhã toi uptabi wa, ma tô uburé tinhĩbro hã dama wede, buru hã tô õ hã te te dawi uipra da, ëtê'ubuzi, ïwa ïnomro hã te te sima ãri da. ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé wasu'u hã.

Ëtêwaipo wasu'u

⁴⁵ — ãne duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã. Aibã hã ma tô sima wê, dasima danhipesezé hã ëtêwaipo ïwa'ãbã za'ëne hã te te dawi 'manhopëtê wa, te te sima uipra da, dama ï'madã'ã ze hã. ⁴⁶ Tawamhã ëtêwaipo ïwa'ãbã za'ëtê uptabi hã te te 'masãmri wamhã, uburé tinhĩbro hã ma tô dama wede, ëtêwaipo hã te te sima uipra da. ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé wasu'u hã. — ãne ma tô Zezusi hã wama rowasu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma, wa te waihu'u za'ra da, sô'awib õ nherê.

Tepe mramizé wasu'u

⁴⁷⁻⁴⁸ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré ãne na wama rowasu'u za'ra, tinhimirotnhimiré'é na:

— ãne hã duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã. Tepe mrami'wa norĩ hã ma tô abazipara hã sô siwi time, ïsõ'ui wa. Te te siwi mei wamhã, ahã na ma tô siwi ãma 'mai'ãri za'ra, ïpoto mono bâ, tebe hã. Tawamhã tebe hã ahã uptabi wamhã, ma tô abazipara hã siwi tisa, ã zãdã'ré u. Tame ma tô oto tebe hã ïwê si siwi waibu, si'õtõ 're, te te 'manherê za'ra da. Tebe siwamnarĩ norĩ hã da te 're ïhuri mono õ hã ma tô taré siwi sãmra. ⁴⁹ Tane te za dama tiromhãiba, rob'rãsutuzéb ãma hã. Hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te za we dazõ ai'aba'ré ti'ai u, dawasété na 're ïdahâimana u'âsi mono norĩ si te te da'ubumro za'ra da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti te te

're i'madâ'â pese za'ra mono norĩ nhiti, te te dazani za'ra da oto. ⁵⁰ Tawamhã unhama ro'o za'êtê u te za oto danhamra, ropipa u. Tame te za 're da'ry'ry u'âsi. Te za duré 're da'wasitete u'âsi za'ra, da te 're robzépata za'êtê za'ra mono wa. — ãne Zezusi hã te te wama ãma ïromnhimiré'é za'ra zé wasu'u hã.

Marĩ ité hã da te dasima 're ïsômri za'ra mono zé wasu'u

⁵¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô wazadanharĩ za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã:
— E ma tô asiwi ïwaihu'u 'wa, uburé te aima ãma ïromnhimiré'é za'ra wa'aba zé hã.
Tawamhã asa wa tãma nharĩ za'ra ni:
— Ïhe. Wa tô waihu'u za'ra ni.

⁵² Tawamhã ãne te duré wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã:
— Wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Áté 'ri tede'wa te za marĩ ïwê hã te te 're azani, 'ri 're wa'wa 're ïromnhimi'wara mono zém hawi, te te dama 're anhomri mono da. E tawamhã marĩ ï'ratara si te za te te dama 're azani. Mare di. Marĩ itéb zama te za duré te te dama 're azani, te te dama 're anhomri mono da. Tane duré, ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u pese 'wa norĩ hã da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé wasu'u te te waihu'u pese za'ra wamhã, ta norĩ hã te za ïsimiroti itéb zama te te dama 're waihu'u za'ra, ïsimiroti 'rata me. — ãne ma tô wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã, ïprédubzéb ãma da te dasiwi ïwê'özé wasu'u

Marcusi 6.1-6; Rucasi 4.16-30

⁵³⁻⁵⁶ Tawamhã Zezusi hã marĩ nhimiré'é na te te dama arowasu'u pari, ma tô mo, aré 're ïhâimana mono zéb u. Tamomo wisi wamhã, te oto dama rowahutu, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma. Tawamhã ïsimiroti hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni. Te duré dasima ãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Ô hã wede'é na romhuri'wai 'ra. Ïna nhisi hã, Mariza na ïsisi hã. Duré ïno norĩ nhisi hã Ti'adu, duré Zuzé, duré Sima, duré Zudasi. Ïhidiba norĩ hã te duré wa'rata 're hâimana za'ra. E niha ma bété ôhõ si uburé marĩ hã waihu'u, tiwaihu'u pese na te te dama 're ïrowasu'u mono zéb da hã, duré marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã te te dama 're ï'ab'manharĩ wê mono zéb da hã. — ãne ma tô ãma dasima romnhoré za'ra ni.

⁵⁷ Taha wa, ma tô dasiwi wê'ô ni, Zezusi hã.

Taha wa, te Zezusi hã ãne dama tinha:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã daro mono bâ datême 're nomro mono wamhã, ïsimiroti na wazép sina, te za sô 're datob'uzu za'ra. ïsipti'ai ãma 're ïhâimana za'ra mono norĩ si, sô 're datob'uzu za'ra mono ô di, ïsipti'ai ãma wa. ïsisânawã norĩ zama, ïsôrõwa ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ hã te te duré siwi 're hâiba wazé mono ô di. — ãne hã ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

⁵⁸ Tawamhã ïsimipawaptobzém na da te dasina 're umnhasi za'ra mono ô wa, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã ahã na te te dama 'manharĩ ô di, tamemhã.

14

Zuwã Batita, da te ïbutu nhizârizé wasu'u

Marcusi 6.14-29; Rucasi 9.7-9

¹ Tawamhã apito Erodi hã Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma te te 're da'madâ'â mono ré, ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa. ² Ïwasu'u hã te te wapari wamhã, ma tô te te tãma 're ïromhuri za'ra mono norĩ ma rowasu'u, Zezusihi hãiba na:

— Zuwã Batita te dama 'rui wa, da te wĩrĩ wa, apã ïhâiwa'udu, ta hã. Taha wa, te tiwaihu'u pese na te te dama 're ab'manharĩ, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã.

³⁻⁴ ãne ma tô apito Erodi hã Zezusihi wasu'u na tãma rowasu'u za'ra. Ta hã ma tô aré tinoi mro zô rowasutu, Erodiza na pi'õ nhisi zô. Ïno nhisi hã Piripi na ïsisi hã. Zuwã Batita hã ma tô aré te te tãma 're roti u'âsi, ãne: “'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã te te ãma roti ô di, asisânawãi mro na aimro da hã. Tãma wê ô di, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã.” — ãne ma tô te te tãma 're roti u'âsi, Erodihi ma. Tane nherê, ma tô apito Erodi hã tinoi mro na tiwi ãma ai'ré. Taha wa, ma tô dama ti'ru, Zuwã Batita hã da te âri da, da te pawasisi da, duré da te sêrê da, dazazéb 're. ⁵ Apito Erodi hã ma tô sima wê aré, te te dama 'ru da, Zuwã Batita da te wĩrĩ da. Tane nherê, pahi di

zudezu norĩ ma hã, Zuwã Batita hã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na da te waihu'u za'ra wa. ⁶ Tawamhã Erodihĩ waptã'ázém na ma tô dato hã dasiwi 'manharĩ ni. Tawamhã Erodizaha 'ra hã ma tô danho'a apese azarudu hã, apito Erodihĩ nho'a zama. Taha wa, te te 'madã'â ze ti, apito Erodi hã. ⁷ Taha zarina, ma tô azarutu ma ropisutu, âne:

— Tô sena, wa za uburé marĩ hã aima tisõ, asima ìwězéb uwaibaba, ìwi ìwaptêrêzéb zarina.

⁸ Tawamhã ìna hã te te tãma ìrotizéb zarina, ma tô tiwi rowaptê, âne:

— Zuwã Batitaha 'rã si, wa ìsima wê, piza'a 'renho'a wa, ìma hiri da, âhãna awa'awi.

⁹ Taha wa, ma tô apito Erodihĩ wi tìrobzei'õ. Tane nherê, sô ìhârâ norĩ nho'a te te azarutu ma ropisutu wa, ma tô ãma tãma uwaimra, te te tiwi ìwaptêrêzéb uwaibaba.

¹⁰ Ma tô dama ti'ru oto, dazazéb u Zuwã Batitaha zô da'maimorĩ da, da te butu nhizãri da. ¹¹ Da te butu nhizãri wamhã, ma tô oto siwi ti'ã ì'rã hã, azarutu ma, piza'a 'renho'a wa. Tawamhã ma tô tina ma ti'ã oto, azarudu hã. ¹² Tawamhã Zuwãhã siré 're ìnomro mono norĩ hã ma tô sô ai'aba're, ìhãiba zô, te te siwi âri da, te te siwi sêrê da, ab're 're. Taha parip si, te ai'aba're Zesusihĩ u, te te tãma rowasu'u za'ra da.

Zezi hã dasa te te dama ì'manharizé wasu'u

Marcusi 6.30-44; Rucasi 9.10-17; Zuwã 6.1-14

¹³ Tawamhã Zezi hã Zuwãhã wasu'u te te wapari wamhã, ma tô danhiti mo uba're na siwaprosi, romnhiwasi sãmra da. Tane nherê, nimomo ìsãmra na ìwasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô darom hawi tawairébé ni da'ahã na, ìsarina dasi'aba're da ìsõ'rãmi, ti'ai baba. ¹⁴ Tawamhã Zezi hã uba're hawi watobro wamhã, da'ahã uptabi na ma tô da'ab'madã. Te te da'ab'madã'â wamhã, ma tô da'ãma tipê'êzê, Zezi hã. Taha wa, ìhãzê ré norĩ hã tame ìsi'ubumro norĩ hã ma tô apese.

¹⁵ Tawamhã hãiwahã pesere, wa norĩ hã ìsiré 're ìwanomro mono norĩ hã wa tô ìtême ubumro ni, Zezi hã. Æne, wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Ma tô tihãiwahã. Æme a'ubuni wi, wa wahãimana za'ra ni, 'ri nhiti. Taha wa, ma'ãpé dama rob'ru na, 'ri wa'õtõ u dasi'aba're da, dasa hã da te dasima uipra za'ra da.

¹⁶ Tawamhã Zezi hã te asa wama nharĩ za'ra, âne:

— Mare di. Dasi'aba'rei õ di za. A norĩ wa'wa hã te za dasa hã dama ì'a za'ra wa'wa, dasaihuri da.

¹⁷ Tawamhã wa duré asa tãma nharĩ za'ra ni, Zezi hã ma:

— Ì'u'êtê wapu hã 5 na te wama tihãimana za'rare. Duré pe'a hã maparanere. Æ norĩ si, umrore di.

¹⁸ Tawamhã Zezi hã te oto wama 'ru za'ra:

— Ma'ãpé we ìma waibui wa'aba, ì'u'êtê wapu hã, duré pe'a hã.

¹⁹ Tawamhã te oto dama tinha, duiroi wa, dasi'ubumroi mono da. Taha pari, ma tô oto ì'u'êtê wapu hã waibu, 5 na ìhãiba hã. Duré pe'a hã maparane. Tawamhã hãiwa u te ìré rob'madã, Timama ãma wata da, sõpru wa. Taha pari, ma tô te te wê'ê, ì'u'êtê wapu hã. ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma, ma tô wama sômri za'ra, wa te dama sômri za'ra mono da. ²⁰ Tawamhã aihĩni ma tô dasa hã huri ni. Ma tô da te 'mahãpãri. Tawamhã Zezi hã siré 're ìwanomro mono norĩ hã wa tô apã si'õtõ 're, wa te sé danho'rada hã, ì'u'êtê wê'ê hã pe'a wê'ê zama. ²¹ Aibã norĩ hã 5 miu na ìhãiba za'ra hã ìsaihuri norĩ hã, aibã norĩ za'rata si hã. Pi'õ norĩ hã duré ai'uté norĩ hã sa'rata õ di.

Zezi hã ã nhisi baba ìmorizé wasu'u

Marcusi 6.45-52; Zuwã 6.15-21

²² Tawamhã Zezi hã ma tô wama rob'ru za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma, uba're wa, wanhisisi da, ìwana zara u wa te sapri za'ra da ìsõ'u na, waza'u za'ra te te dama rob'ru da, darob u apã da te ropéi mono da. ²³ Te te dama rob'rui pari, te oto Zezi hã mo sa'a u, siwaprosi Timama ma mreme da. Tame siwaprosi sãmra ré, ma tô ãma timara.

²⁴ Taha ré, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ hã wa tô ã wa'wa u wahãimana za'ra ni, uba're na. Tame ma tô ã sisasi hã te te waré wabzuri za'ra uba're hã, rowa'u'u za'êne hã ìsõ'õmoĩ baba te te rowapõri za'ra wa. ²⁵ Tawamhã zahadu mara hã ré, te Zezi hã watême timorĩ

za'ra, â nhisi baba. ²⁶ Tawamhã, wa te wasiwi 'madâ'â wamhã, wa tô tãma wapê'ẽwara za'ra ni, adâ watẽme morĩ za'ra newa. ãne, wa wasima 'mahârâ za'ra ni:

— Ôhõta adâ'â hãiba warõ, te wei watẽme mo. — ãne, wa wasima 'mahârâ za'ra ni. Tawamhã tãma wapahi za'ra wa, wa tô tãma wazadari za'ra ni. ²⁷ Tawamhã awa'awi ma tô Zezusi hã wama si'mahârâ za'ra:

— Wa hã wa we atẽme ãmorĩ 'wa. ãma aipahi za'ra wa'aba õ di za.

²⁸ Tawamhã Pedru te tãma tinha, ãne:

— Wanhib'apito, tô sena a hã wamhã, ma'ãpé we ãzõ aihârâ, â nhisi baba ãma atẽme ãmorĩ da, asabzéb u.

²⁹ Tawamhã asa te tãma tinha, Pedruhu ma:

— We aimorĩ pé, ãtẽme.

Taha wa, ma tô uba're hawi watobro Pedru hã, â nhisi baba morĩ da, Zezusihi u. ³⁰ Tawamhã â nhisi baba ãtẽme morĩ wa, ma tô rowa'u'u za'êtẽ ma tipahi, Pedru hã. Taha wa, ma tô tizadari. Ma tô aré ãzé, â 'rowi. Te sina 'mahã, ãne:

— Wanhib'apito, ma'ãpé ãnho'reptu na, ãdã'ã tô da.

³¹ Tawamhã awa'awi ma tô Zezusi hã pa'ã, tinhib'rata na. ãne te tãma tinha, Pedruhu ma:

— E niha ãzaze syry di. E marĩ da, ma tô 'rãwi ã'ãma asiwawã, te aipawaptobzém na hã. — ãne ma tô tãma tinha, Zezusi hã.

³² Tawamhã uba're 're ma tô tizasi zahuré, Zezusi norĩ hã Pedruhu me. Zasi zahuré wi, ma tô rowa'u hã tiwa'u'utu. ³³ Tawamhã ãsiré 're ãwanomro mono norĩ hã wa tô ãma wawata za'ra ni, Zezusihi ãma. ãne wa ãma wawata za'ra ni:

— Wanhib'apito, a hã tô sena 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra, te 're aimo. — ãne wa ãma wawata za'ra ni.

Zezusi hã te te ãda'apesezé wasu'u

Marcusi 6.53-56

³⁴ Tawamhã wa norĩ hã wa tô saprĩ za'ra ni, Zezusihi me, ãsõ'u na. Wa te saprĩ za'ra wamhã, wa tô aihutu ni, Zenezaré na danhipti'a nho'õmo nhisi u. ³⁵ Tamemhã ma tô dasiwi waihu'u ni, Zezusi hã. Taha wa, ma tô Zezusihi wasu'u na ãma dasima da te ropé, 'ri wa'õtõ mono bâ, ti'ai 're dasi'rata 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã. Tawamhã da'ahã na ma tô ãhãzé ré norĩ hã ãtẽme 'wasari ni. ³⁶ Tawamhã ma tô ãhãzé ré norĩ hã tiwi waptẽrẽ za'ra, ã'uza nhisutu si te te tiwi upi za'ra da. Tawamhã ã'uza nhisutu si te te nasi upi za'ra nherẽ, ma tô tizéptã'ã za'ra, uburé ãhãzé ré norĩ hã, awa'awi.

15

Zudezu norĩ hi'rata hãimanazé wasu'u

Marcusi 7.1-13

¹ Tawamhã parisezu norĩ hã, duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã ma tô ai'aba're Zeruzarẽ hawi, Zezusi hã te te siwi ãma sadanharĩ da, zudezu norĩ hi'rata nhimiroti na. ãne te siwi sadanha, ãma:

² — E niha asiré 're ãnomro mono norĩ hã te te 'madã'ã za'ra õ di, duréi wahi'rata norĩ nhimiroti hã. Ta norĩ hã 're saihuri mono õ ré, 're simisõi pese za'ra mono õ di. ãne wa, te ta norĩ hã wahãimanazé hã te te ãma wawi 're upa za'ra.

³ Tawamhã asa te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra:

— E niha bâ bété, a norĩ wa'wa hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di, te bété asimiroti na si 'rãwi 're asi'madã'ã za'ra wa'aba mo.

⁴ Duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô ãne dama roti: “Aimama norĩ hã te za 're ãwazéb za'ra wa'aba mo, ana zama.” ãne ãsimiroti amo hã duré: “Ni'wam norĩ hã timama nherẽ, duré tina nherẽ, te te ãma 're wasété za'ra mono wamhã, te za da te 're simro.” ãne ãsimiroti hã duréihã. ⁵⁻⁶ Tane nherẽ, te aimawi dama 're ãroti za'ra wa'aba mo, ãne: “Até ni'wa hã te za sima rosa'rata, marĩ hã timama norĩ ma, te te sãmri da, te te ãma pawaptob zahuré da. Tane nherẽ, te za tipẽ'ẽ na sima tinha: ‘ã hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te hã.’ ãne wamhã, timama norĩ ma, te te sãmri zahuré õ di za, te te ãma pawaptob zahuré da.” ãne te dama 're ãroti wasété za'ra wa'aba mo. 'Rãwi asimiroti na si 're anomro aba mono da, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã asiwi 're ãwẽ'õ za'ra wa'aba mo. ⁷ A norĩ wa'wa hã aihãimana si'ahã za'ra wa'aba di. Duréihã Iza'iza hã

ma tō ĩ'uwaibaba ai'ãma rob'ui'ére sirōmo za'ra wa'wa, za 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na ma tō âne na ai'ãma rob'ui'ére sirōmo za'ra wa'wa:

⁸“Ô norĩ hã tō sena newa, te timreme na si taré ĩ'ãma 're wata za'ra. Tane nherẽ, te tipẽ'ẽ 're aimawi zô si te te 're rosa'rata u'âsi za'ra, ĩ'upana. ⁹ Danhimiroti zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're rowahutu za'ra, ĩnhimiroti zarina newa. Taha wa, senai ô di, ta norĩ hã ĩ'ãma 're ĩwata za'ra mono zé hã.”

Ãne ma tō ai'ãma waihu'u sirōmo za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã, duréihã. — Ãne ma tō Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Dasa hã da te 're huri mono wa, dasa na dawasédé, da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono ô zé wasu'u Marcusi 7.14-23

¹⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tō sima dazô hã, ĩsimirowasu'u hã da te wapari za'ra da. Ãne te dama tinha:

— Ma'ápé, ĩwapari pese za'ra wa'aba za, marĩ hã waihu'u za'ra wa'aba da, ãma. ¹¹ Uburé marĩ na 're dasaihuri mono wamhã, dapẽ'ẽ 're, 're sisisi mono wamhã, taha na 're dasiwasété za'ra mono ô di za 'rãwi. Dapẽ'ẽ hawim na danhimirosa'rata wasété zarina, da te dasima 're nharĩ wasété za'ra mono wapsi, te za 're dasiwasété za'ra, 'rãwi. — Ãne ma tō Zezusi hã dama waihu'u.

¹² Tawamhã wa norĩ hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tō ĩtẽme ubumro ni, Zezusihi u, wa te wasiwi ãma sadanharĩ za'ra da, ãne:

— E ma tō asina ĩwaihu'u za'ra. Parisezu norĩ hã ma tō aimreme hã siwi wẽ'ô pese za'ra.

¹³ Tawamhã Zezusi hã te asa wama ãma romnhimiré'é za'ra, parisezu norĩ ãma:

— ĩmama hã hãwa ãma 're ĩsãmra mono hã rob're te te ĩ'a're'ô hã taha si te za uburé te te 're aza'o'o. ¹⁴ Parisezu norĩ ãma 're aihâtã'ã za'ra wa'aba mono ô di za. Si'uihã na 're hãimana za'ra mono. Ni'wa hã te za tisiré hã saprõ, ĩtob'a zahuré hã. Te te saprõni wamhã, te za ab're 're siré tiwaptã'ã zahuré. Tane te parisezu norĩ hã tob'a ne te te 're danhimro. — Ãne ma tō Zezusi hã wama ãma romnhimiré'é za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã Pedru te ãma 'mahã, Zezusi hã:

— Ma'ápé ãma wama rowasu'u za'ra na, taha na ãma ĩromnhimiré'é na hã wa te waihu'u za'ra da.

¹⁶ Tawamhã Zezusi te asa wama nharĩ za'ra:

— E niha a norĩ wa'aba zama, waihu'u za'ra wa'aba ô di bété. ¹⁷ Dasa hã da te 're huri mono wamhã, taré te za dadub 're, 're sisisi. Taha pari, te za duré apã 're wairébé, dahãiba hawi. ¹⁸ Tazahã, dapẽ'ẽ hawi da te 're ĩsani za'ra mono na si, te za 'rãwi 're dasiwasété za'ra. ¹⁹ Dapẽ'ẽ 're, danhimirosa'rata wasété hawim na si, te za dawasédé hã uburé da te 're 'manharĩ za'ra, dasipãrĩ hã, duré dasina danhimisaihuri hã, duré marĩ na danhimisaihuri hã, duré dazadawa nhipe hã, duré da te da'ãma 're ĩwasété za'ra mono hã. ²⁰ Ãne uburé dapẽ'ẽ 're, da te 're rosa'rata wasété za'ra mono wapsi, te za dawasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra. Tane nherẽ, danhimisõi ãna 're dasaihuri mono wamhã, ãma 're dasiwasété waihu'u za'ra mono ô di za. Mare di. — Ãne ma tō Zezusi hã wama waihu'u za'ra.

Pi'ô hã zudezu'ô 'ra, Zezusi hã te te ĩpesezé wasu'u Marcusi 7.24-30

²¹ Tawamhã Zezusi hã ma tō mo Zenezaré hawi, Tiru na 'ri nho'ômo nhisi niwĩ, Sido na 'ri nho'ômo nhisi niwĩb zama. ²² Tame sãmra ré, ma tō pi'ô zudezu'ô hã ĩtẽme wi, Cana'ã norĩ siré hã, ta niwĩ 're ĩsãmra mono hã. ĩtẽme wisi wamhã, ma tō 'mahã, ãne:

— Apito, Dawihi nhihudu, ma'ápé ĩ'ãma aipẽ'ézé na. ĩ'ra sipi'ô, wa'uburé ré 're hãimana u'âsi mono wa, te te 're robzépata za'ëté u'âsi.

²³ Tawamhã ãne na pi'ô te te 'mahãrã nherẽ, te te sada'ãbã ô di asa, Zezusi hã. Tawamhã wa norĩ hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tō ĩtẽme ai'ré za'ra ni, Zezusihi u. Ãne, wa tō tãma 'ru za'ra ni:

— Ma'ápé pi'ô satõrĩ apã, wa hawi morĩ da. Wazarina te we 're mo. Te duré we te te wa'ab'mahãrã, mreme 'rãihã na.

²⁴ Tawamhã Zezusi te wama nharĩ za'ra, asa:

— Pone'ërebâ 're ĩsimani za'ra mono norĩ zô si, ma tô we ĩmama hã ĩzatô, Izarazéhé nhihudu norĩ zô si.

²⁵ Tawamhã ãne na Zezusi hã te te rowasu'u wamhã, ma tô pi'ô ĩtême mo. Ma tô hi'rãtitô ĩpapara aime. Tawamhã te tãma tinha, ãne:

— Apito, ma'ãpé ĩ'ãma aime na.

²⁶ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— E 're dasaihuri mono ré, te za dasa hã da'ra wi, da te 're waibu, wapsã ma, da te 're sa'wari za'ra mono da. Mare di. ãne hã ĩ'uwaibaba ô di. — ãne te Zezusi hã pi'ô ma ãma romnhimiré'é, zudezu'ô norĩ ãma hã, sô'awib ô nherê.

²⁷ Tawamhã pi'ô hã te duré asa tãma tinha, ãne:

— Apito, tô ĩbã ma tane hã ĩma ĩwaihu. Tane nherê, wapsã hã wedeza zahâpâ ĩtede'wa sai'a'a hã te za te 're huri, ĩsahâpâ 're ĩrere'e mono hã.

²⁸ Tawamhã pi'ô mreme te te wapari wamhã, te tãma tinha, Zezusi hã:

— Pi'ô, wa tô aiwaihu'u, aima ĩ'umnhasi za'ëtê na, ĩwi ĩwaptêrêzéb zarina te aima ĩ'manharĩ da hã. Taha wa, wa za aima ãma uwaimra, tô. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u, pi'ô ma. Tawamhã ãne te te tãma nharĩ wi, ma tô wa'uburé hã ĩ'ra sipi'ô hawi watobro. Taha wa, ma tô tipese oto.

Zezusi hã da'ahâ uptabi na te te ĩda'apesezé wasu'u

²⁹ Tawamhã ta hawi te oto mo Zezusi hã, Darireza na ĩsô'u zapoto nhisi u. Ta hawi te duré sa'a u mo, sa'a nhisiwi sãmra da. ³⁰ Tame sãmra ré, ma tô da'ahâ uptabi na ĩtême aihutu ni. ĩhâzé ré norĩ hã ma tô ĩtême da te simro, ĩmorĩ'ô norĩ hã, duré ĩtob'a norĩ hã, duré ĩ'rãtêire norĩ hã, duré ĩmreme'ô norĩ hã. Uburé siwa'ru ma tô ĩhâzé ré norĩ ãma dasito, ĩpapara da te sôré da. Tawamhã uburé ma tô da'apese, Zezusi hã. ³¹ Tawamhã ĩmreme'ô norĩ hã ma tô mreme wairé. Duré ĩ'rãtêire norĩ hã ma tô timorĩ wê za'ra. ĩmorĩ'ô norĩ hã para na te oto 're nomro. ĩtob'a norĩ hã te duré rob'madâ'â za'ra oto. Tawamhã ãne hã da te 'madâ'â za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, ma tô duré ãma tawata za'ra ni, Izarazéhé nhihudu norĩ nhĩb'apito ãma.

Zezusi hã dasa te te dama ĩ'manharĩzé wasu'u hãiba amo

Marcusi 8.1-10

³² Tawamhã Zezusi hã ma tô ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ zô sima wazô tihârã za'ra. Tawamhã te wama nharĩ za'ra, ãne:

— ãhãna ĩ'rata dasi'ubumroi ré, ma tô dasa hã dawĩ ai'utô, bâdã si'ubdatô da'ãma si'utôri wa. Taha wa, da'ãma ĩpê'ézé di, wa hã. Dasai ô nherê, te dama rob'rui waihu'u ô di, apã da te ropéi mono da hã. Danhib'aware wa, bâdãdi wa, dawĩ robra za'ra ô'umnhasite, te dama rob'rui waihu'u ô di.

³³ Tawamhã wa norĩ hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tô wasiwi sadanharĩ ni, Zezusi hã:

— E niha wa za ĩ'u'ëtê wapu hã 'masãmri za'ra ni, a'ubuni wi wasi'ubumro nherê, dahãiba mono bâ wa te dama ĩ'a za'ra da hã. Da'ahâ uptabi di.

³⁴ Tawamhã te asa wazadanharĩ za'ra, Zezusi hã:

— E niha te ĩ'u'ëtê wapu hã aima tihâimana za'ra wa'wa.

Tawamhã ãne te asa tãma wasu'u za'ra:

— 7 na te wama tihâimana za'ra. Duré pe'a hã umrore na te tihãiba. — ãne, wa asa tãma wasu'u za'ra ni.

³⁵ Tawamhã Zezusi te dama rob'ru, ti'ai wa dasi'ubumroi mono da. ³⁶ Taha pari, ma tô duré 7 na ĩ'u'ëtê wapu hã waibu, pe'a zama, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma wata da, sôpru wa. ãma wata pari, ma tô te te wê'ê, ĩ'u'ëtê wapu hã, pe'a zama. ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, ma tô wama sômri za'ra, wa te dama sômri za'ra mono da. ³⁷ Tawamhã uburé ma tô tasaihuri ni. Ma da te 'mahâpãri. Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tô danho'rada hã apã wa te ubumro za'ra, 7 na si'ono hã ĩsi'atarême ré hã. ³⁸ Aibã norĩ hã tisa te te ĩhuri norĩ hã 4 miu na ĩhãiba za'ra hã. Pi'ô norĩ hã duré ai'uté norĩ hã sa'rata ô di.

³⁹ Tawamhã Zezusi hã te oto dama rob'ru, apã dasi'aba'ré da, darob u. Taha pari, ma tô uba're 're ãzé, Madadã na danhipti'a nho'ômo nhisi u te te sapri da.

16

*ZeZusi hã marĩ iwaihu'u'õ hã te te 'manharĩ da, da te tãma i'ruzé wasu'u
 Marcusi 8.11-13; Rucasi 12.54-56*

¹ Tawamhã parisezu norĩ hã duré sadusezu norĩ hã ma tô ZeZusihi u ai'aba're, te te tãma 'ru za'ra da, marĩ dama i'manharĩ waihu'u'õ hã te te 'manharĩ da, i'sõ'a za'ra, 'Re i'hâimana u'âsi mono zadawa para di pâ, marĩ hã tô sena te te 'manharĩ zô. ãne ma tô tãma 'ru za'ra, te te siwi pibu da, ZeZusi hã. ² Tawamhã ZeZusi hã te asa tãma nharĩ za'ra: — Bãdã i'sébrézéb u hãiwa pré wamhã, te za ãne asima 're i'rowasu'u za'ra wa'aba mo: “Awẽmhã hãiwa wẽ di za oto.” ³ Duré nimahã na bãdã 'rãi watobrozéb u, hãiwa nhirõtõ si simi'wara wamhã, i'watobrozéb ãma si bãdã te te hãiwa nhirõtõ pré wamhã, te za duré ãne asima 're i'rowasu'u za'ra wa'aba mo: “Ãhãna hã tã te za we tita'a.” ãne hã hãiwa u 're asimizawẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, tã 're i'ta'a mono zéb da hã duré 're i'hãiwa pese mono zéb da hã. Tane nherẽ, ãhãna uburé 're i'romhãimana mono zé hã 'madã'ã za'ra wa'aba nherẽ, za 're i'romhãimana mono zéb da hã waihu'u za'ra wa'aba õ di. ⁴ Nimosi aipoto té wa'aba mono hã i'aihãimana wasété za'ra wa'wa. 'Re i'hãimana u'âsi mono zô, 're asimipari za'ra wa'aba mono zahã, te i'ma i'ru za'ra wa'wa, marĩ dama i'manharĩ waihu'u'õ hã te aima 'manharĩ za'ra wa'aba da. Tane nherẽ, te 'manharĩ õ di za. Duréihã Zonahã ma i'romhãimanazém na si te za ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, 'Re i'hãimana u'âsi mono, marĩ dama i'manharĩ waihu'u'õ hã te te tãma i'manharizém na. — ãne ma tô ZeZusi hã tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma, duré sadusezu norĩ ma zama.

Tawamhã ZeZusi hã te oto tiwi timorĩ za'ra, nimomo morĩ da.

*I'u'ëtẽ wapuzém na ZeZusi te te ãma i'simiré'é za'ra zé wasu'u, parisezu norĩ ãma
 Marcusi 8.14-21*

⁵ Tawamhã wa norĩ hã wa tô saprĩ za'ra ni, ZeZusihi me, i'sõ'u na. Wa te saprĩ za'ra wamhã, wa tô i'u'ëtẽ wapu na po're ha'ãri za'ra ni. Taha wa, wa wa'ubana ai'aba're ni. ⁶ Tawamhã ZeZusi hã ma tô wama nharĩ za'ra, i'siré 're i'wanomro mono norĩ ma: — Ma'ãpé 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mono, i'u'ëtẽ wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norĩ nhimi'manharizém nhiti, sadusezu norĩ me. — ãne ma tô wama ãma romnhimiré'é za'ra, sõ'awib õ nherẽ.

⁷ Tawamhã wa norĩ hã wa wasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— Áté õ hã i'u'ëtẽ wapu hã wa te wei wasiré 'mai'ãri õ wa, ma tô ãne wama nharĩ za'ra.

⁸ Tawamhã ZeZusi hã wanhimirosa'rata za'ra hã te te sina waihu'u wa, te wama nharĩ za'ra, ãne:

— E niha te i'u'ëtẽ wapu hã aima i'hãimana za'ra wa'aba õ na, sô asimrami za'ra wa'wa. E asiwi i'umnhasi za'ra wa'aba ãna. ⁹ E zahadu bété asiwi i'zadaihu'u za'ra wa'aba ã bâ. E ma tô ãma aipo're si'ãri za'ra wa'wa, 5 miu na aibã norĩ ma, i'u'ëtẽ wapu hã 5 na te i'wẽ'ei mono zém na hã. E niha si'õno hã i'masisi za'ra wa'wa hã, i'u'ëtẽ wapu wẽ'ei ré hã. E ma tô duré ãma aipo're si'ãri za'ra wa'wa. ¹⁰ Duré 4 miu na aibã norĩ ma, i'u'ëtẽ wapu hã 7 na te wẽ'ei mono wamhã, e niha si'õno hã i'masisi aba mono hã. E ma tô duré ãma aipo're si'ãri za'ra wa'wa. ¹¹ E niha bâ waihu'u za'ra wa'aba õ di bété, i'u'ëtẽ wapu 'manharizém na te i'nharĩ uptabi õ zém na hã. Ma'ãpé 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mono, i'u'ëtẽ wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norĩ nhimi'manharizém nhiti, sadusezu norĩ me.

¹² Tawamhã i'siré 're i'wanomro mono norĩ hã wa tô wasina waihu'u za'ra ni, ZeZusihi mreme hã, i'u'ëtẽ wapu 'manharizém na te te wama i'nharĩ uptabi õ na hã, parisezu norĩ nhimiroti wasété na te te ãma i'simiré'ézém na si, sadusezu norĩ me.

ZeZusi hã 'Re i'hãimana u'âsi mono te te i'pisutu na, Danho'reptui'wa da, Pedru te te i'wasu'uzé wasu'u

Marcusi 8.27-30; Rucasi 9.18-21

¹³ Tawamhã ZeZusi hã te oto mo darob amoi u, apito Piripihĩ te, Sézareza na 'ri nho'õmo nhisi niwĩ. Tame ma tô wazadanharĩ za'ra, i'siré 're i'wanomro mono norĩ hã:

— E niha ma tô dasima i'wasu'u za'ra ni, dasiré i'podo hã ti'ai ãma. E 'wa hã, wa hã wa 're mo.

¹⁴ Tawamhã ãne wa asa tãma nharĩ za'ra ni:

— Aiwasu'u hã, ahã di. A hã, u, Zuwã Batita, apã aihãiwa'udu. Duré a hã, u, Eriasi apã we i'aimorĩ. Duré a hã, u, Zeremiasi. Duré a hã, u, duréihã 'Re ihãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa ihãiba amo, apã aihãiwa'udu.

¹⁵ Tawamhã Zezusi hã te duré wazadhanarĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã bété, e niha ma tô asima 're iwasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Tawamhã Sima Pedru te asa tãma tinha:

— A hã Cristu, 'Re ihãimana u'âsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da. A hã 'Re ihãimana u'âsi mono 'ra.

¹⁷ Tawamhã Zezusi, te Pedru oto 'mahã:

— Sima, Zuwãhã 'ra, aima 're rowẽ mono di. Ma tô ãma i'uwaimra. A hã danhimirowasu'u hawi, ãne na i'waihu'u õ di. Imama, hãiwa ãma 're isãmra mono si ma tô ãne na aima i'waihu'u. — ãne ma tô Zezusi hã wẽsã Pedru hã, te te i'waihu'uzém na. ¹⁸ Tawamhã te duré tãma ãma romnhimiré'é:

— Pedru, ãne wa za aima waihu'u. Êtẽ na, wa ai'ãma simiré'é. Ni'wa hã êtẽ nhisiwi te za 'ri na'rada hã 'manha, 'ri hã siptete na 're sa mono da, tãma. Tane hã 'Re ihãimana u'âsi mono te te ipisutu na, ma tô i'waihu'u na'ra. Taha wa, ni'wa hã êtẽ nhisiwi te te i'ri ne, te za oto i'waihu'u na'rata zém hawim na i'waihu'u za'ra ni, za da te 're izaze za'ra mono norĩ hã. 'Re idadã'ã za'ra mono zé hã dama siptete nherẽ, pire nherẽ, izazei'wa norĩ ãma te te ai'uté waihu'u za'ra õ di za. ¹⁹ Danhib'apito, 'ri za'êtẽ 're, 're isãmra mono hã te za 'ridawazé hã tãma iromhuri'wai ma tisõ, te te dama ãma 're 'ridawa mono wa, ãma 're danhisisi mono da. Tane, wa za aima tisõ 'ridawazé hã, 'Re ihãimana u'âsi mono, da'ãma 're isib'a'uwẽ mono zéb u, dama 're a'ridawa mono da, ãma 're danhisisi mono da. Uburé marĩ hã da te 're 'manharĩ tã za'ra mono da, dawĩ 're i'azawi mono hã te za 'Re ihãimana u'âsi mono hã te te ãma 're asaze, hãiwa ãma. Duré uburé marĩ hã dawĩ 're i'azawi mono õ hã te za duré te te ãma 're ai'uzei pese. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u, Pedruhu ma.

²⁰ Taha wa, Zezusi hã ma tô sina wazadawa uwati za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ hã, wa te dama wasu'u tã za'ra da a'ã, Danho'reptui'wa na 'Re ihãimana u'âsi mono te te ipisutu na hã.

Zezusi hã za idã'ázém na isiwasu'uzé, za ihãiwa'utuzém na zama

Marcusi 8.31-9.1; Rucasi 9.22-27

²¹ Tawamhã ta hawim haré te oto tidã'ázém na wama 're siwasu'u u'âsi sã'awi Zezusi hã, tihãiwa'utuzém na zama. ãne ma tô wama 're siwasu'u za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma:

— Imama te te imã ipisutuzéb zarina wa za mo, Zeruzarẽ u. Tamemhã zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã, duré 'Re ihãimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa ipire norĩ hã, duré isimiroti na rob'ui'éré 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã te za imã rob'manharĩ wasété za'ra. Taha zarina, wa za robzépata za'êtẽ. Te za duré dasiwi i'wĩrĩ ni. Tawamhã bâdã maparane i'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za hãiwa'udu apã.

²² Tawamhã Pedru ma tô Zezusi hã sima saprõ tisiré norĩ nhiti, romnhiwasi, tãma isiwasu'u za'ra zé hã te te tiwi sawi da. ãne te tãma tinha:

— Wanhib'apito, ãne hã ai'ãma iromhãimana da hã mare di za. 'Re ihãimana u'âsi mono hã te te aima ba'a da si, wa isima wẽ, da te aima rob'manharĩ tã da.

²³ Tawamhã Zezusi hã ma tô aipi'ra, Pedruhu u. ãne te tãma tinha:

— Satanasi, mo oto aimorĩ, inhiti. Marĩ hã bâdãdi wa, 're isimi'wara mono, te te 're ida'marõpãrĩ za'ra mono ne, te iwasutu mo, Imama te te imã ipisutuzéb zarina te isina dama uwaimrami tã da. 'Re ihãimana u'âsi mono nhimirosa'rata nei õ di, asimirosa'rada hã. Ti'ai ãma danhimirosa'rata zarina si te i'ãma irosa'ra, a hã.

²⁴ Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma:

— Ni'wam norĩ hã isiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're iwẽ za'ra mono wamhã, tihãimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Tiza'ozéb ré, izarina 're inomro mono ne, te za isiré 're nomro, da te 're simroi mono da nherẽ. ²⁵ Ni'wam norĩ hã tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ isi'utõrĩõ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã izarina 're nomro mono da, tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, tawapsi te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. ²⁶ Até ni'wa hã te za tinhibro hã te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahã uptabi da.

Tawamhã te za oto dêrã. Ti'ab ré, sibrob ahâ nherê, e tâma 're rowê mono di za, rowê ïsi'utôri'ô hã te te sina uwaimrami ô wamhã. Mare di. Tâma 're rowê mono ô di za. Ti'ai âma, simarî ahâ uptabi nherê, tâma waihu'u ô di za, marî na ïsiwa'âbâzêb da hã, rowê âma 're ïhâimana mono zêb da hã. ²⁷ Wa hã ti'ai âma dasiré ïpodo, niwapsi wa za wei mo apâ, ïmama zadawa para, hâiwa âma tâma ïromhuri'wa norî siré. Tamep si uburé marî hã da te 're ï'manharî za'ra mono zêb zarina, wa za dama rowairébé, ïwê norî ma, duré ïwasété norî ma zama. ²⁸ Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. A norî wa'wa hã aihîni ô nherê, ai'matâ'â aba ô ré, te za ï'madâ'â za'ra wa'wa ti'ai âma dasiré ïpodo hã, uburé Danhib'apito uptabi na apâ we ïmorî wamhã. — Æne ma tô wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

17

Ëtê 'rãihã âma, Zezusihi hãiba na rowa'a za'ëtê wasu'u
Marcusi 9.2-13; Rucasi 9.28-36

¹ Tawamhã bâdâ 6 na âma si'utôri pari, ma tô Zezusi hã Pedru norî si te te simro, Ti'adu norî zama ïnoi me, Zuwãhã me. Ëtê 'rãihã u, ma tô te te simro. ² Tame si'ubumroi ré, ma tô Zezusi hã aimawi tihãiba na saprî, Pedru norî nho'a. Ma tô ti'uburã pese, bâtã ro'o ne. Duré ï'uza hã rã uptabi di, rowa'a za'ëtê ne. ³ Tawamhã Pedru norî hã ma tô 'madâ'â za'ra, Mozési norî hã, Eriasihi me. Zezusihi me, te sima rowasu'u za'ra. ⁴ Tawamhã Pedru te Zezusihi ma tinha, ãne:

— Wanhib'apito, âme wama rowê za'ra di. Aima wê wamhã, uridi hã si'ubdatô te aima 'manharî za'ra wa'aba da, wa tô rosa'rata, ate da hã, duré Mozésihi te da hã, duré Eriasihi te da hã.

⁵ Tawamhã ãne Pedru te te tâma nharî ré, ma tô hâiwa nhirôtô'a za'êne hã we hãiba zuwa za'ra, Zezusi norî hã. Tawamhã hâiwa nhirôtô'a hawi, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã mre:

— Æ hã ï'ra, te 're ïsawi pese mono. Tâma 're ïto za'ëtê mono di. Ma'âpé ïsimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono za.

⁶ Tawamhã Pedru norî hã Zezusihi siré ïsi'aba'ré norî hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme te te wapari za'ra wamhã, ma tô tâma tipahi za'ra. Tâma pahi za'ra wa, ma tô ti'ai wa rere, dumana na. Ti'ubu na ma tô roptob za'ra. ⁷ Tawamhã Zezusi hã ma tô ïtême ai'ré za'ra. Simi'wara ré, ma tô upi za'ra, tinhib'rata na. Te te upi za'ra wamhã, te tâma nharî za'ra:

— Ma'âpé aiwahutu za'ra wa'aba. Aipahi za'ra wa'aba tã.

⁸ Tawamhã ma tô ti'rãiwahutu za'ra oto, te te rob'madâ'â za'ra da. Te te rob'madâ'â za'ra wamhã, Zezusihi si ma tô 'madâ'â za'ra.

⁹ Tawamhã ëtê 'rãihã hawi, ma tô si'ra za'ra, Zezusi norî hã. Si'aba'réi ré, ma tô Zezusi hã Pedru norî hã sadawa uwati za'ra, ãne:

— Ëtê 'rãihã âma ï'madâ'â za'ra wa'wa hã dama wasu'u za'ra wa'aba ô di za a'â. Wa hã ti'ai âma dasiré ïpodo hã ab're hawi, ïmama te te ïhâiwa'utu parip si, te za dama 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Tawamhã Pedru norî hã te oto âma siwi sadanha, ãne:

— E marî wa, te dama rowahutu'wa norî hã te te dama 're roti za'ra, Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu wana, Eriasi za we ïmorî na hã.

¹¹ Tawamhã Zezusi hã te asa tâma nharî za'ra:

— Durêihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ï'uwaibaba âma rob'ui'ére, Eriasi za we apâ ïmorízém na te te ropese da. ¹² Tane nherê, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Eriasi hã ma tô wei morî pa. Tane nherê, ô hã da te dasiwi waihu'u ô wa, ma tô tâma rob'manharî wasété za'ra ni, da te dasima ïwê za'ra zêb zarina. Tane te za duré da te ïma 're rob'manharî wasété za'ra, ti'ai âma dasiré ïpoto ma hã.

¹³ Tawamhã Pedru norî hã ma tô waihu'u za'ra, Zezusi te te tâma ïrowasu'u za'ra zé hã, Eriasihi upana Zuwã Batita te te ïwasu'u na hã.

Zezusi hã ai'reputu ma, wa'uburé te te ïmezé wasu'u
Marcusi 9.14-29; Rucasi 9.37-43

¹⁴ Tawamhã wa norĩ hã wa tô apã ai'aba're ni, Zezusihi me, da'ahã uptabi na sô ïdahâimana za'ra u. Tawamhã aibã hã ma tô Zezusihi u wi. Wisi wamhã, ma tô ïpapara nhamra, hi'rãtitõ. ¹⁵ Tawamhã te tãma tinha, Zezusihi ma:

— Apito, ma'ãpé ï'ra ãma aipé'ézé na. Te 're sitete u'âsi. 'Re sitete u'âsi mono wa, te unhamã u 're waptã'ã, âi ba zama. ¹⁶ Asiré 're ïnomro mono norĩ u, wa tô aré saprõ. Tane nherẽ, te te siwi pese waihu'u õ di, ta norĩ hã.

¹⁷ Tawamhã Zezusi ma tô tinha, ãne:

— E niha bété ai'rata 're ïnhamra u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, te 're ï'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã. Nimosi aipoto té wa'aba mono hã ï'aihâimana wasété za'ra wa'wa. E ïpé'ézé u'âsi, wa za ai'rata 're ïmorĩ u'âsi 'wa, 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono õ wa. Ma'ãpé we ïtême saprõni aba, ai'repudu hã.

¹⁸ Tawamhã wa'uburé ma, ma tô rob'ru Zezusi hã, ai'repudu te te 're ïpibui u'âsi mono nhiti, morĩ da. Te te tãma rob'rui wi, ma tô awa'awi watobro, ai'reputu hawi. Tawamhã awa'awi ma tãma tirowẽ, ai'reputu ma hã.

¹⁹ Tawamhã wa norĩ hã ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã, wa tô wahãiba pisutu ïtême ai'ré za'ra ni Zezusihi u, romnhiwasi wa te wasiwi sadanharĩ da. ãne, wa tô wasiwi sadanharĩ ni:

— E niha bã bété wa norĩ hã, wa'uburé ma, wa te rob'ru za'ra nherẽ, wa te wasiwi ïmei waihu'u õ, tãma.

²⁰⁻²¹ Tawamhã Zezusi hã te asa wama nharĩ za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono hã syry na 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa, tãma mei waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Motada nhamare hã syryre nherẽ, da te 're wamhã, oto poto wamhã, wede za'ëtê uptabi di. Tane, a norĩ wa'wa hã syryre na 'Re ïhâimana u'âsi mono 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, syryre na nherẽ, uburé marĩ hã te aré 're ï'manharĩ za'ra wa'aba mo, asi'uihã na aima waihu'u za'ra wa'aba õ nherẽ. ã etê 'rãihã ma, te aré ïnharĩ za'ra wa'wa, si'uihã na si'ré da, ïsabzém nhiti. Tawamhã te aré tô ai'ré. — ãne ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma.

Zezusi hã za ïdã'ázém na ïsiwasu'uzé hãiba amo, ïhãiwa'utuzém na zama

Marcusi 9.30-32; Rucasi 9.43-45

²² Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré wa tô asimro ni, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Wasiré wasi'ubumroi wamhã, ma tô Zezusi hã wama siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã dasiré ïpodo hã te za dasima ïhãiba nhomri za'ra ni. ²³ Te za ïwĩrĩ ni duré, dasiwi. Tane nherẽ, bãdã maparane ï'ãma si'utõrĩ õ ré, te za ïmama hã apã ïhãiwa'utu.

Tawamhã, wa te wapari za'ra wamhã, ma tô wawi tirobzei'õ pese za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ wi.

'Re ïhâimana u'âsi mono nhorõwa 'ri 'madã'ázéb da, rob'uiprazé da te tãma 're ïpo'o za'ra mono zé wasu'u

²⁴ Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're ïwanomro mono norĩ hã wa tô ai'aba're ni, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Wasihutu wamhã, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã ma tô Pedru siwi sadanha, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã. ãne ma tô siwi sadanha:

— E asib'apito za'ra wa'wa hã rowahutuzé 'madã'ázéb da, te te dame 're wa'ãbã mono õ di.

²⁵ — ïhe. Te te 're wa'ãbã. — ãne ma tô sada'ã, Pedru hã.

Tawamhã Pedru ma tô ázé 'ri para u, Zezusihi zarina, te te ãma sadanharĩ da. Sébré wamhã, ma tô Zezusi hã timreme na sõzã, Pedru hã:

— Sima, e niha ma asimirosa'rada ïwaihu. Daro mono bã danhib'apito norĩ ma, e 'wam norĩ hã te rob'uiprazé hã te te tãma 're po'o za'ra. E ïsib'a'uwẽ norĩ hã, e darob zõ te te da'ãma 're ï'ai'uté za'ra mono norĩ si te za te te tãma 're po'o za'ra. — ãne te sadanha, Zezusi hã.

²⁶ Tawamhã Pedru te asa tãma tinha:

— Darob zõ te te da'ãma 're ï'ai'uté za'ra mono norĩ si, te za te te 're wa'ãbã za'ra.

Tawamhã Zezusi hã te duré tãma tinha, ãne:

— Tane tō. Daro mono bâ danhib'apito nhib'a'uwẽ norĩ, tinhib'apito ma, te te 're ĩwa'âbâ za'ra mono da hã mare di. (Tane, wa hã ĩmama nhib'a'uwẽ wa, rowahutuzé 'madâ'âzéb da, te dame 're wa'âbâ mono õ nherẽ, te ãma dame 're upai mono õ di za.)
²⁷ Tane nherẽ, wawasédé, da te wa'ãma 're sa'ra mono õ'umnhasite, wa za wa'âbâ za'ra ni, ãhãna hã. Ma'ãpé ai'maimorĩ aba ĩsõ'ui u, tepe zô 'mamei wa'aba da. Tawamhã ĩmorĩ'rada 'mai'ãri aba wamhã, te za ĩ'masari waré wa'wa, rob u. Tawamhã ĩsadaire 're, te za ĩ'manhopêtẽ 'wa, rob'uiprazé ĩsapotore hã. Ta hã ĩwabre za, rowahutuzé 'madâ'âzéb da hã te ĩwa'âbâzéb da hã, duré ãma ĩwa'âbâ za'ra wa'aba zéb da hã. Taha wa, rob'uiprazé ĩsapotore hã 'mai'ãri aba wamhã, te za asiwi ĩ'mai'ãri 'wa, rowahutuzé ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ u, ãma wa'âbâ za'ra wa'aba da. — ãne te tinha, Zezusi hã.

18

Danhipai u dama ĩpire na Zezusi hã te te ĩrowasu'uzé wasu'u
Marcusi 9.33-37; Rucasi 9.46-48

¹ Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tō ĩtẽme ubumro ni, wa te wasiwi sadanharĩ da, ãne:

— E 'wa hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ, siré 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã danhipai u dama ĩpire.

² Tawamhã Zezusi hã ma tō ai'uté hã 'mahã, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ wa'wa, te te sãrĩ da. ³ Tawamhã te wama nharĩ za'ra oto:

— Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Aihãimanazém na sãprĩ za'ra wa'aba õ wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ai'ãma 're sib'a'uwẽ za'ra wa'aba mono õ di za. Dama ĩwapu na ai'uté hãimanazém ne 're aihãimana za'ra wa'aba mono wapsi, te za ai'ãma 're sib'a'uwẽ za'ra wa'wa. ⁴ Ni'wam norĩ hã ã ai'uté ne tipire na 'rãwi 're si'madã'ã za'ra mono õ wapsi, te za pire na 're hãimana u'ãsi za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb ãma hã. ⁵ Duré ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhã, ta norĩ u'âbâ te duré ĩzô 're tob'uzu za'ra. — ãne ma tō wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

Dawasédé, da te 're ĩmanharĩ za'ra mono õ zé wasu'u
Marcusi 9.42-48; Rucasi 17.1-2

⁶ Tawamhã Zezusi hã te duré wama rowasu'u za'ra, ãne:

— ãhãta ai'uté norĩ te asimro. Áté ni'wa hã te za tinhimiroti wasété na ãma ropé, ai'uté norĩ ãma, te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ ãma. Tawamhã ĩsimiroti wasété hawi, ai'uté te te ĩ'mairẽme wamhã, tãma ropipa uptabi di za, tãma ĩroti wasété 'wai ma hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, za te te azãri wa. ĩbutu na êtẽ tōmo wawẽ, da te ãma wasisi pari, dã'ã da, ãi ba da te mei 'wa'ãhã, tãma ropipa di aré. Tane nherẽ, ĩsimiroti wasété zarina ai'uté te te ĩrẽme wamhã, tãma ropipa uptabi di za, roti wasété'wai ma hã. ⁷ Danhimiroti wasété hawi 're dasi'marõpãrĩ u'ãsi za'ra mono wa, taha wa, dama 're ropipa uptabi za'ra mono di za, daro mono bã. Te za tō da te 're ĩrẽme za'ra. Tane nherẽ, tinhimiroti wasété hawi te te 're ĩda'marõpãrĩ za'ra mono norĩ ma si, danhipai u tãma 're ropipa uptabi za'ra mono di za.

⁸ — Asib'rata na aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, duré aipara na aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, te za asiwi 're ĩsihãri za'ra wa'aba mo, 're sãmra aba mono da. Asib'rada asiwi 're sihãri za'ra wa'aba mono newa, duré aipara hã asiwi 're sihãri za'ra wa'aba mono newa, te za oto misire ré si newa, hãiwa u 're anomro aba mo, 're asimroi u'ãsi aba mono da oto, tame. Tawapsi aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. Tane nherẽ, asib'rata zahuré ré, duré aipara zahuré ré, unhamã u'ãsi u 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're asãmra aba mono wamhã, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ⁹ Duré atõmo na marĩ 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono wa, aiwasété na 're asi'marõpãrĩ za'ra wa'aba mono wamhã, ato hã te za asiwi 're ĩsani za'ra wa'aba mo, 're sãmra aba mono da. Tawamhã ato hã asiwi 're sani za'ra wa'aba mono newa, te za atõmo misire ré si newa, 're asisisi aba mo, hãiwa u, 're ai'ubumroi u'ãsi aba mono da, tame. Tawapsi aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. Tane nherẽ, atõmo zahuré ré ropipa u unhamã u'ãsi u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're asãmra aba mono wamhã,

aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — Āne ma tō Zezusi hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, wama waihu'u sirõmo za'ra.

*Pone'*ērebãire ĩsimanizé wasu'u

Rucasi 15.3-7

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã Zezusi hã te duré wama rowasu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma:

— Āhãta ai'uté norĩ hã te asimro. Āma 're rosa'rata wasété za'ra wa'aba mono tō, dama ĩwapu newa. Tō sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Hãiwa āma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã te ai'uté mono bã te te 're 'madã'ã pese za'ra, misi si, tite mono bã. Ta norĩ hã te ĩmama nho'a te te 're 'madã'ã pese za'ra, hãiwa āma 're ĩsãmra mono nho'a.

¹² — Wa za oto aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Aibã hã pone'ērebã 100 na ĩsimizama hãiba hã misi tiwi 'masimani wamhã, e sô rĩtĩ mono õ di za. Te za tō sô 're rĩtĩ. Pone'ērebãire hã te za a'ã rēme za'ra 99 na ĩhãiba hã. ĩsa'u rom na tisa te te 're huri mono ré, te za sô rĩtĩ, tiwi ĩsimani zô. ¹³ Tawamhã te te sãmri wẽ te, te za 're to, pone'ērebã tede'wa hã. Pone'ērebã hã ĩsimani'õ norĩ hã rowẽ u'ãsi tãma 're hãimana za'ra mono wa, tãma 're ĩrowẽ mono zém nhipai u, te za 're to za'ētẽ. ¹⁴ Tane, ã ai'uté norĩ hã Aimama aba wi, 're ĩsimani za'ra mono da hã sô 're simipari mono õ di, tãma wẽ õ wa. — Āne ma tō Zezusi hã pone'ērebãire ĩsimanizém na simiré'é.

Dasiré ĩsazei'wa nherẽ, dasiwi 're ĩdawasété za'ra mono zé wasu'u

¹⁵ Āne te duré rowasu'u, Zezusi hã:

— Asisãnawã, asiré ĩsazei'wa nherẽ, asada 're wasété za'ra wa'aba mono wamhã, te za ĩtēme 're anomro aba mo, asada 're ĩwasété za'ra wa'aba mono zém na tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono da, aihãiba pisutu. Tawamhã tãma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zé hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za apã asina 're asisãnawã za'ra wa'aba mo. ¹⁶ Tane nherẽ, te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za oto asiré ĩsazei'wa hã misi, niwamhã maparane asiré 're ĩsimroi wa'aba mo, asada 're ĩwasété za'ra wa'aba mono u, oto ĩsõ'a zahuré tãma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, ta norĩ nho'a. Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré hã āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, te za āne 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo, asima. Āne ĩsimiroti na rob'ui'ééré hã: “Ni'wam norĩ hã sada 're dawasété za'ra mono wamhã, dahãiba maparane nho'a te za dama 're siwaihu'u za'ra, ĩwapari'wa norĩ hã danho'a te te āma 're mre me waptob za'ra mono da.” Āne duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré, ĩbahã na hã. ¹⁷ Tawamhã asiré ĩsazei'wa norĩ nho'a tãma 're roti za'ra wa'aba mono nherẽ, te te 're aiwapari za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za oto uburé asiré ĩsazei'wa norĩ ma 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo, asada 're ĩwasété za'ra wa'aba mono zém na. Tawamhã uburé asiré ĩsazei'wa norĩ hã te te 're wapari za'ra mono õ wamhã, ĩsazei'õ'wa hãimanazém ne, te za oto āma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, tiwasété na 're siwaihu'u za'ra mono õ wa oto. — Āne ma tō Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

¹⁸ Tawamhã te duré wama rowasu'u za'ra Zezusi hã, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma:

— Tō sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Uburé marĩ hã da te 're 'manharĩ tō za'ra mono da, dawi 're ĩsawi za'ra wa'aba mono hã te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te āma 're asaze za'ra wa'wa, hãiwa āma. Duré uburé marĩ hã dawi 're ĩsawi za'ra wa'aba mono õ hã, te za duré te te āma 're ai'uzei pese za'ra wa'wa.

¹⁹ — Āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa, tō sena. Ni'wam norĩ hã maparane nherẽ, marĩ na ti'ai āma 're asisaze za'ra wa'aba mono wamhã, ĩmama wi 're ĩrowaptērẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa, hãiwa āma 're ĩsãmra mono hã. ²⁰ Ni'wam norĩ hã maparane, áté si'ubdatõ nherẽ, ĩzadawa para 're mre me zusi mono da, siré 're si'ubumroi mono wamhã, wa hã wa za tame duré ĩsiré 're ĩhãimana za'ra. — Āne ma tō wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

²¹ Tawamhã Pedru hã ma tō Zezusihi u ai'ré, te te sadanharĩ da. Āne te sadanha:

— Wanhib'apito, wasiré ĩsazei'wa nherẽ, ĩzada 're ĩwasété u'ãsi mono zé hã e mame ĩsa'ratazém nhitõ āma wa za ĩsina 'madã'ã zazã, ĩwasédé te ĩsina ĩ'madã'ã'özém na hã za. E 7 āma.

²² Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Mare di. 7 āma asina 'madâ'â zazâri ò di za. Āté 77 āma si te za asina ĩ'madâ'â zazâ, ĩwasédé hã asina ĩ'madâ'â'ôzém na hã. ²³ Āne, wa za oto aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwé mono zém na hã. Tawamhã ti'ai āma danhib'apito hã ma tô rosa'rata, tite rob'uiprazé te te sa'rata da, ĩsapari tãma rob'madâ'â'wa norĩ hã rob'uiprazé te te tiwi 're ĩwaptērē za'ra mono hã wahuré ĩsôwa're're te te tãma 're sômri za'ra mono zô. ²⁴ Tawamhã te te āma sãna'rata wi, ma tô ĩtēme saprõni ni aibã hã, ĩsapari rob'madâ'â'wa hã. Ta hã ma tô rob'uiprazé hã tinhib'apito wi te te 're awaptērē, sa'ētē uptabi na. Sa'ētē uptabi wa, niwa ĩsôwa're're te te tãma ĩsômri da hã waihu'u ò di. ²⁵ Tawamhã te te tãma sômri waihu'u ò wa, ma tô ĩsib'apito hã dama ti'ru, da te wede da, da te uipra da, ĩmro zama, ĩ'ra norĩ zama, pawa'âbã āna te te dama 're romhuri za'ra mono da oto. Uburé ĩsibro hã da te dama wede za'ra da, ma tô dama ti'ru duré, rob'uiprazé te te tiwi 're ĩ'awaptērē mono hã te te āma wa'âbã da. ²⁶ Tawamhã ò hã tô tãma rob'madâ'â'wa hã aré, ma tô hi'rãtitõ tãma aime ĩpapara, tinhib'apito ma. Tawamhã te tiwi waptē, āne: “Apito, a'â ĩzapari ze na asimi'ē na. Zahadu uburé wa za aima wa'â, wa hã.” Āne ma tô tãma siwaihu'u, aibã hã.

²⁷ — Tawamhã ĩsib'apito hã ma tô āma aiwamri, ĩmreme na. Taha wa, ma tô tãma sisisi apã, õne haré nomro da, te te tãma sômri tõ da. Õne haré ma duré satõ oto, apã morĩ da. ²⁸ Tawamhã ò hã aibã hã te oto mo. Morĩ wamhã, ma tô tisiré romhuri'wa hã sõpētē. Taha wi, ma tô duréhã rob'uiprazé misi bãtã na dapawa'âbãzé hã waptē syry na, apito hawi ĩmorĩ wi. Tawamhã ĩsôwa're're te te tãma sômri ò wa, ma tô ti'â, ĩbutu na awa'awi. ĩbutu na te te tété sina, ma tô tiwi waptē, āne: “Ma'ãpé āhãna ĩma sômri, zahadu ĩma ĩwa'âbã ò hã.” Āne te tiwi waptē.

²⁹ — Tawamhã ĩsiré romhuri'wa ma tô hi'rãtitõ nhamra ĩpapara, te te tiwi rowaptērē da, āne: “Ma'ãpé, ĩzapari ze na a'â syry na. Wa za tô aima tisõ uburé, ĩsôwa're're.”

³⁰ — Tawamhã āne te te tiwi waptērē nherē, te te āma sazei ò di. Te te āma sazei ò wa, ma tô dama ti'ru, da te sērē da, dazazéb 're. Rob'uiprazé hã te te tãma sômri wapsi, te za dama ti'ru, apã da te wazere da, dazazém hawi. ³¹ Tawamhã ĩsiré rob'madâ'â'wa norĩ hã ma tô ĩwasu'u hã wapari za'ra, te te dama ĩ'ru na hã da te sērē da, dazazéb 're. Te te wapari za'ra wamhã, ma tô sada tihâimana za'ra. Ma tô duré ai'aba're', tinhib'apito ma, te te siwi wasu'u da. ³² Tawamhã te te tãma wasu'u za'ra parimhã, ma tô ĩsib'apito hã sô hã, dazazéb 're danherē'wa zô. Sô hãrã wamhã, āne te tãma tinha: “A hã romhuri wasété 'wa, ĩwi ĩwaptērēzéb zarina wa tô po're ha'â, rob'uiprazé ĩwi 're ĩ'awaptērē mono zém na hã apã ĩma sômri ò nherē. Te 'ruiwapari ò di. ³³ E niha bã bété, āma aipē'ézé ò di asiré romhuri'wai āma hã, wa hã ai'āma ĩpē'ézé ne.” Āne te tãma tinha ĩsib'apito hã, tãma rob'madâ'â'wai ma.

³⁴ — Tawamhã ĩsib'apito hã ma tô ab'rui pese. Sib'rui wa, ma tô dama ti'ru, dazazéb 're da te sērē da, da te tãma 're ĩrob'manharĩ u'âsi za'ra mono zém na, tame te te 're robzépata mono da. Rob'uiprazé te te tiwi 're ĩ'awaptērē mono nhowa're're tinhib'apito ma, te te tãma sômri wapsi, te za wazere ni apã. — Āne ma tô Zezusi hã wama āma romnhimiré'é za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

³⁵ Tawamhã āne ma tô timreme hã wama 'rãsutu za'ra, Zezusi hã:

— Āne hã asiré ĩsazei'wa hã asada 're ĩwasété za'ra wa'aba mono zém na sena na asina 're 'madâ'â zahãri za'ra wa'aba mono ò wamhã, te za ĩmama hã te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa aihãiba mono bã wa'aba, hãiwa āma 're ĩsãmra mono hã.

19

Damro, da te 're ĩrēme za'ra mono zé wasu'u

Mateusi 5.31-32; Marcusi 10.1-12; Rucasi 16.18

¹ Tawamhã āne na Zezusi te te rowasu'u parimhã, ma tô Darireza hawi mo, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u morĩ da, Zodã pa zara u. ² Da'ahã uptabi na te ĩsarina ai'aba're'ni. Tawamhã Zudeza u wisi wamhã, ma tô ĩhãzé ré norĩ hã apese, tame.

³ Tawamhã parisezu norĩ hã ni'wam norĩ hã ma tô ĩtēme aihutu Zezusihi u, te te siwi sadawa pibu da, timreme na te te upai wa, te te siwi mreme wē'õ da. Āne ma tô siwi sadanha:

— E aibâ hã te za timro hã marĩ ĩpire hã te te tiwi 're 'manharĩ za'ra mono õ nherẽ, te te 're rẽme za'ra. E wahi'rata norĩ nhimiroti zarina, ãne hã.

⁴ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— E ĩbaihã na ãne hã 're sõré za'ra wa'aba mono ã bâ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã. ãne rob'ui'ééré hã: “Ropoto na'rata hawimhã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã a'uwẽ hã aibã na 'manha. Pi'õ zama ma tô duré 'manha.” ãne duréihã ĩbaihã na rob'ui'ééré hã. ⁵ ãne ma tô duré roti 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, ĩbaihã na hã: “Taha wa, aibã hã 're mro za'ra mono wamhã, te za timama norĩ hã te te 're rẽme za'ra, timro me si siré 're simasisi zahuré mono da oto. Sina 're hãiba sitob zahuré mono wa, maparane ĩhãiba nherẽ, misi ĩhãiba ne, te za siré 're simasisi u'âsi zahuré oto.”

— ãne 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã. ⁶ ãne wa, dasina 're damro za'ra mono wamhã, dahãiba maparane nherẽ, te za oto dahãiba misi ne dasiré 're dasi'ubumro. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dasi'ãma te te 're da'ahãiba to mono nherẽ, ni'wa hã da'ãma 're siwanhizari mono õ di za. Mare di. — ãne ma tô Zezusi hã parisezu norĩ ma waihu'u za'ra.

⁷ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô duré siwi sadanha, Zezusi hã:

— Oro zapre te Mozési hã te te wama 're roti za'ra, aibã hã timro te te 're rẽme za'ra mono da wamhã, timro te te 're ĩrẽme za'ra mono zém na rob'ui'ééré te te tãma 're sòmri za'ra mono da, te te duré ĩré 're satõrĩ za'ra mono da, ĩsiti oto sina 're pahã za'ra mono da. — ãne te siwi sadanha.

⁸ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ta hã Mozési hã aipẽ'ẽ tete za'ra wa'aba wa, ma tô ãne na te te aima 're roti za'ra wa'wa. Tane nherẽ, ropoto na'rata hawimhã, ãne na 're ĩromhâimana mono zé hã robaba di. ⁹ Taha wa, tô sena wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wa hã aibã hã, ĩmro aibã na sipsaihuri õ nherẽ, timro te te mei wamhã, pi'õ aimawi na mro wamhã, te za tiwasédé hã 'manha, aibã hã.

¹⁰ Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Tane ze te bâ, damro ãna te za 're danomro pé.

¹¹ Tawamhã Zezusi hã te duré asa wama nharĩ za'ra:

— ã hã te ãma ĩrowasu'uzé hã aihĩni da te 're ĩwaihu'u za'ra mono da hã mare di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're ĩwaihu'u za'ra mono norĩ si, te za te te 're waihu'u pese za'ra, ãne hã. ¹² Aibã hã ni'wam norĩ hã 're ĩpoto za'ra mono zém hawim haré, 're 'ra waihu'u za'ra mono õ wa, te za ta norĩ si mro ãna 're nomro, õne haré. Duré aibã hã ni'wam norĩ hã da te 're sihãri za'ra mono wamhã, oto 're 'ra waihu'u za'ra mono õ wa, te za duré ta norĩ hã mro ãna 're nomro. Duré ni'wam norĩ hã te za tihãiba hã te te 're sawi pese za'ra 'rãwi, 're mro za'ra mono tõ da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ si 're nomro mono da. Ni'wam norĩ hã ãne hã te te 're waihu'u pese za'ra mono wamhã, te za tô ãma 're sõpré u'âsi. — ãne ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

Zezusi hã, ai'uté te te ĩ'azawizé wasu'u

Marcusi 10.13-16; Rucasi 18.15-17

¹³ Tawamhã ma tô Zezusihi u, ai'uté da te simro, tinhib'rada hã ĩ'rã nhisiwi, te te nasi ãma aza'ra sina, Timama ma, ãma mreme za'ra da. Tane nherẽ, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tô dama nharĩ za'ra ni, da te ĩtẽme simro tõ mono da, ai'uté norĩ hã.

¹⁴ Tawamhã Zezusi te wama nharĩ za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma:

— Tô'ã. Dawi rosawi za'ra wa'aba tõ. A'ã we ĩtẽme da te simroi mono, ai'uté norĩ hã. ã norĩ hã ai'uté norĩ hã õne haré simizazei pese na 're ĩhâimana za'ra mono ne, tane ni'wam norĩ hã 're hãimana za'ra mono wapsi, ta norĩ hã te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ãma 're sib'a'uwẽ za'ra. — ãne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

¹⁵ Tawamhã tinhib'rada, ĩ'rã nhisiwi te te nasi ãma aza'ra sina te hãiwa u nasi ãma timreme za'ra. Taha pari ma tô mo.

Aibã ĩsibro pese wasu'u

Marcusi 10.17-31; Rucasi 18.18-30

¹⁶ Tawamhã nimahã bâta na ma tô aibã hã mo, Zezusihi u, te te sadanharĩ da. ãne te sadanha:

— Rowahutu'wa, e marĩ ĩwě hã wa za 'manha, 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã te ĩsina ĩ'uwaimrami da hã.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— E marĩ da, te ãne ĩzadanha, marĩ ĩwě hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na hã. Misire 're ĩmorĩ wě uptabi hã te 're hãimana. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma rob'ui'ééré hã 're 'madâ'â pese mono wapsi, te za asina ĩ'uwaimra, dadâ'â ãna 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã.

¹⁸ Tawamhã aibã te duré sadanha, Zezusi hã:

— E ma hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã wa za te 're 'madâ'â pese.

Tawamhã asa te tãma tinha, Zezusi hã:

— “‘Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré danhibrom na dawĩ 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dawasu'u wasété na dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. ¹⁹ Duré aimama hã te za 're ĩwazé pese za'ra wa'aba mo, ana zama. Te za duré uburé 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Marĩ ĩwě zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asôpré wa'aba mo, ĩwě zô.” — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u, aibã ma.

²⁰ Tawamhã ĩprédupté hã ma duré ãma sada'â apã, tô õ hã:

— Tô õhõ si, wa tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã te 're 'madâ'â pese, uburé. E marĩ, wa za 'manha, ãhã nhipai u hã bété.

²¹ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha, ãne:

— Rowě na 're aihãimana mono zéb zô, 're rosa'rata mono wamhã, mo oto aimorĩ, uburé asibro hã dama wede mono da, da te aiwi ĩ'uipra za'ra zé hã rob'ui'prazé hã ĩsibrob'õ norĩ ma, sômri mono da. Tawapsi asibro pese di za, hãiwa ãma. Taha parip si te za we apã aimo ĩtēme, ĩsiré 're aimorĩ da oto.

²² Tawamhã ãne hã te te wapari wamhã, ma tô aibã ĩprédupté hã robzei ãna mo, tinhibro pese si te te sima sawi wa. ²³ Tawamhã ĩsa'u ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ĩsibro pese norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwě mono zéb u 're ĩsisi mono da hã, pire di. Tãma pire uptabi za'ra di za. ²⁴ E niha te za awaru ba'õmore hã ĩsi'uwazi para'õtõ zapu'u 're ãzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, ĩsibro pese norĩ hã si'uihã na 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwě mono zéb u hã. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁵ Tawamhã ãne ĩmreme hã wa te wapari za'ra wamhã, wa tô ãma watob'uzu za'ra ni, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã. Tawamhã wa wasisadhanarĩ za'ra ni, ãma:

— ĩsibro pese norĩ ma, waihu'u za'ra õ wamhã, e 'wam norĩ hã te za bété danho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra, dadâ'â ãna 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã.

²⁶ Tawamhã Zezusi hã te wa'madâ'â pese za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã. Tawamhã, te te wa'madâ'â pese za'ra wamhã, te duré asa wama nharĩ za'ra:

— Dasi'uihã na danho'reptuzé hã da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re ĩhãimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. Taha ma si waihu'u pese di, uburé marĩ hã te te 're ĩ'ab'manharĩ mono zéb da hã.

²⁷ Tawamhã Pedru te tãma siwasu'u, ãne:

— Wa norĩ hã wa tô wanhibro hã uburé rēme pese za'ra ni wasipara, asiré 're wanomro mono da oto. ãne wamhã, e marĩ te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te wama 're apisutu, te te wama 're ĩ'anhomri mono da hã.

²⁸ Tawamhã Zezusi te asa wama nharĩ za'ra:

— ãne, tô sena wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Niwapsi wa hã dasiré ĩpodo hã wa za ro ĩtéb ãma danhib'apito simasisizém na 're ĩnhamra. ĩsimasisizé ĩwě uptabi ãma wa za 're ĩnhamra, te 're da'ab'madâ'â u'âsi mono da oto. Tame te za duré a norĩ wa'wa hã ĩsiré 're anomro aba mono norĩ hã 12 na danhib'apito simasisizém na 're asimroi wa'aba mo, aipire na Izarazéhé 'ra nhihudu mono bâ 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono da. ²⁹ Áté ni'wam norĩ hã te za tinhorõwa hã te te 're rēme pese za'ra, duré áté tisisānawã norĩ hã, duré áté timama norĩ hã, duré áté ti'ra norĩ hã, duré áté tinhipti'a hã. Áté ĩsiré 're

nomro mono da, te za uburé marĩ hã te te 're rēme pese za'ra. Ta norĩ ma, te za uburé marĩ te te 're ãrēme za'ra mono zém nhipai u pese, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma 're anhomri. Ta norĩ ma si te za dadã'ã ãna 're ãdanomro u'ãsi mono zé hã te te tãma 're apisutu. ³⁰ Ni'wam norĩ hã dama ãpire na ti'ab ré 're hãimana za'ra mono nherē, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te tãma 're apisutu da'ahã na, wapu na 're hãimana za'ra mono da oto, za da'ãma 're ãsib'a'uwē mono zéb ãma hã. Duré ni'wam norĩ hã ti'ab ré dama wapu na 're hãimana za'ra mono nherē, te za te te tãma 're apisutu, pire na oto 're hãimana za'ra mono da. — ãne ma tô Zezusi hã wama waihu'u sirõmo za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma.

20

Buru na romhuri'wa norĩ wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré romnhimiré'é na wama rowasu'u za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwē mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Aibã hã buru tede'wa hã bãdã 'rãiwatobro wi, ma tô mo, tãma ãromhuri'wa norĩ da hã, te te da'maipisutu za'ra da, te te ãma tãma romhuri za'ra da, uwa 'ru na. ² Tawamhã te te da'anhopētē wamhã, ma tô tãma pisutu za'ra, misi bãtã na dapawa'ãbãzéb uwaibaba te te ãma pawã'ãbã za'ra mono da. Taha wa, ma tô ãma saze za'ra, tãma ãromhuri za'ra 'wa da hã. Tawamhã ma tô tãma rob'ru za'ra, misi bãtã na te te romhuri za'ra da, rob're na, uwa 'ru na. ³ Tawamhã mararé ma tô duré mo, bãtã si'ré na, 'ri nhi'rity wa, da te dasima 're ãrowede za'ra mono zéb u. Tame ma tô duré aibã norĩ hã sōpētē za'ra, romhuri ãna taré da'rata ãsi'ubumro hã. ⁴ Tawamhã ãne ma tô tãma nharĩ za'ra: “A norĩ wa'wa hã te za oto ai'aba'réi wa'wa ãburu u, uwa 'ru na dame romhuri za'ra wa'aba da. Tawamhã dapawa'ãbãzéb uwaibaba, wa za duré aipawa'ãbã za'ra wa'wa.” ãne ma tô duré buru tede'wa hã tãma pisutu za'ra.

⁵ — Tawamhã ãburu u te oto ai'aba'ré, te te tãma romhuri za'ra da. Tawamhã abzuma ma tô duré aibã norĩ hã sōpētē za'ra, buru tede'wa hã. Taha wa, te duré satōrĩ za'ra, ãburu na te te dame romhuri za'ra da. Bãdã sipra wi, ma duré sōpētē za'ra aibã norĩ hã, aimawi hã. Tô õhõ si ma duré tãma pisutu za'ra. Tawamhã ta norĩ hã te duré dazarina ai'aba'ré. ⁶ Tawamhã hãiwahã pesere te duré mo buru tede'wa hã, 'ri nhi'rity wa, da te dasima 're ãrowede za'ra mono zéb u. Tawamhã aibã norĩ hã ma duré sōpētē za'ra aimawi hã, romhuri ãna taré da'rata ãsi'ubumro hã. Te te sōpētē za'ra wamhã, ãne te sadanharĩ za'ra: “E marĩ wa, te taré asimroi wa'wa, bãtã bã, marĩ hã dame 'manharĩ za'ra wa'aba ãna.”

⁷ — Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra, ãne: “Ni'wa hã marĩ hã te te wama pisutu õ di, wa te tãma ãromhuri za'ra zéb da hã. Taha wa, marĩ na wa te dame romhuri za'ra õ di, ã bãtã na hã.”

— Tawamhã buru tede'wa te duré tãma rob'ru za'ra: “Mo oto a norĩ wa'aba zama dazarina ai'aba'réi wa'aba, ãburu na dame romhuri za'ra wa'aba da, uwa 'ru na.” ãne ma tô buru tede'wa hã satōrĩ za'ra.

⁸ — Tawamhã marã simeï wamhã, tãma ãromhuri'wa norĩ 'madã'ã'wai ma, te tinha ãne, buru tede'wa hã: “Ma'ãpé, uburé ãma romhuri'wa norĩ zõ aihãrã za'ra na oto, pawã'ãbã mono da. Tawamhã daza'u romhuri na te te ãsãna'rata za'ra norĩ, uimrehēne te za ãpawa'ãbã na'rata za'ra. Taha parip si te za duré romhuri na ãsãna'rata'wa norĩ hã ãpawa'ãbã za'ra.” ãne ma tô tãma waihu'u, buru tede'wa hã.

⁹ — Tawamhã hãiwahã pesere, romhuri na te te ãsãna'rata za'ra hã ma tô rob'uiprazé hã waibu hãiba mono bã, misi bãtã na dapawa'ãbãzéb uwaibaba, bãtã bã te te romhuri za'ra õ nherē. ¹⁰⁻¹¹ Tawamhã dawana romhuri na te te ãsãna'rata za'ra norĩ hã ma tô duré hãiba mono bã waibu rob'uiprazé hã, aiwapsi. Tane nherē, te te waibui wamhã, ma tô tãma nharĩ za'ra, buru tede'wai ma, ãsa'u romhuri na te te ãsãna'rata za'ra norĩ pawã'ãbã nhipai u, te te waibui õ wa. ¹² ãne te mreme nhity'ru na tãma nharĩ za'ra: “Õ norĩ hã hãiwahã si romhuri na te te ãsãna'rata za'ra hã misi bãtã za'ratazé hã ma tô sina uprosi za'ra. Wa norĩ hã bété. Bãtã bã, wa te ãromhuri za'ra hã, rowa'ro uptabi nherē. E niha bã, ma bété õ norĩ zama tipawa'ã hã waibu, aiwa wapawa'ãbã za'ra me.”

¹³ — Tawamhã aibã norĩ siré ma, te misi tinha, buru tede'wa hã: “Īsiwaihu, ĩwapari pese. Wa hã te aima 'manharĩ wasété õ di, ãne hã. Oro ãma ĩzaze za, bātã bāre ĩma romhuri da, tō misi bātã na dapawa'âbâzéb uwaibaba te aipawa'âbã da. ¹⁴ Ma tō dame asima ĩ'âri pa. Taha wa, te za oto aimo. Wa tō ĩsima wě, aiwa aipawa'âbã za'ra wa'aba ne te pawa'âbã za'ra da, asa'u wa'aba romhuri na te te ĩsãna'rata za'ra norĩ hã. ¹⁵ Te ĩsima ĩwě zéb zarina, ĩte rob'uiirazém na te da'apawa'âbã wamhã, e ĩwasédé wa tō 'manha. Mare di. ĩwasédé hã te 'manharĩ õ di. Até taré dama ĩnhopru wa, ma tō ĩzada asahi, bātã bã te te ĩma romhuri za'ra õ nherě, bātã na dapawa'âbâzém na te pawa'âbã za'ra 'ru te.” Āne ma tō buru tede'wa hã tãma siwaihu'u, tãma ĩromhuri'wai ma. — Āne ma tō Zezusi hã wama ãma romnhimiré'é za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

¹⁶ Tawamhã ãne ma tō Zezusi hã timreme na wama 'rãsutu za'ra:

— Ni'wam norĩ hã dama pire na ti'ab ré 're hãimana za'ra mono nherě, 'Re ĩhãimana u'âsi mono si te za te te tãma 're pisutu za'ra, wapu na 're hãimana za'ra mono da oto, za da'ãma 're ĩsib'a'uwě mono zéb ãma hã. Duré ni'wam norĩ hã ti'ab ré dama wapu na 're hãimana za'ra mono nherě, te za te te tãma 're pisutu za'ra, pire na oto 're hãimana za'ra mono da. — Āne ma tō timreme na wama 'rãsutu za'ra, Zezusi hã.

*Zezusi hã, si'ubdatõ ãma za ĩdã'âzém na ĩsiwasu'uzé, ĩhãiwa'utuzé me
Marcusi 10.32-34; Rucasi 18.31-34*

¹⁷ Tawamhã wa norĩ hã Zeruzarē u wa oto ai'aba'rē ni, Zezusihi siré. Wasi'aba'rēi ré, ma tō wahãiba pisutu, wama rowasu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, 12 na wahãiba za'ra ma. Āne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã:

¹⁸ — ĩwapari pese za'ra wa'aba. Āhãna, wa Zeruzarē u ai'aba'rē ni. Tame wa hã dasiré ĩpodo hã te za dasima ĩhãiba nhomri ni, sasedoti ĩpire norĩ ma, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ ma zama. Ta norĩ hã ĩwasédé te te ĩ'ãma ĩsa'ra za'ra zéb zarina, te za dama ĩ'ru za'ra, da te ĩwĩrĩ da, dasiwi. ¹⁹ Taha zarina te za oto zudezu'õ norĩ ma siwi ĩhãiba nho. Tawamhã te za ĩ'ãma tiwa'ě za'ra, zudezu'õ norĩ hã. Te za ĩ'ãma wasété za'ra ni duré. Te za duré da te dasiwi 're ĩpré'é. Taha parip si, te za wedepo'o nhonhi'rãmi na dasiwi ĩzasõmri ni hãiwi, ĩdã'ã da. Tane nherě, bãdã maparane ĩ'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za apã hãiwa'udu. — Āne ma tō wama siwaihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

*Zebedehe mro, Zezusihi wi, te te ĩrowaptērēzé wasu'u, ti'ra norĩ ma
Marcusi 10.35-45*

²⁰ Tawamhã Zebedehe mro hã ma tō Zezusihi u mo, ti'ra si'aibã norĩ siré. ĩtēme morĩ wamhã, tãma pire wa, ma tō tãma aiwě'ě, ti'ra norĩ ma, te te tiwi rowaptērē da.

²¹ Tawamhã Zezusi hã te pi'õ sadanha, ãne:

— E marĩ ma tō asima ĩwě, te aima ãma ĩ'uwa'imrami da hã.

Tawamhã pi'õ te asa tãma tinha:

— Ma'ãpé, ĩ'ra norĩ ma, tãma ropisutu sirõmo zahuré na, danhib'apito simasisizém na asimire niwĩ duré asimi'e niwĩ dama pire na 're simasisi u'âsi zahuré mono da, za 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã da'ãma ĩsib'a'uwězéb ãma hã. — Āne te Zezusihi wi rowaptē, ti'ra norĩ ma, pi'õ hã.

²² Tawamhã Zezusi hã te ĩ'ra norĩ ma oto rowasu'u zahuré, ãne:

— E marĩ da, te rosa'rata ãna asina ĩzadanhari'wa. Wa hã wa za robzépata za'ětē, dawi ĩsisawi ãna. E tawamhã sada asiptete aba di, za te ĩrobzépata za'ětē ne, ĩrobzépata aba da hã.

Tawamhã asa te tãma nharĩ zahuré, Zebedehe 'ra norĩ hã:

— ĩhe. Sada wanhiptete di za, asine wa te ĩrobzépata da hã. — Āne ma asa tizadawa na tãma wa'rãmi zahuré, Zezusihi ma.

²³ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma rowasu'u zahuré, ãne:

— Te za tō ĩsine ĩrobzépata za'ětē 'wa. Tane nherě, ĩsi'uihã na te aipisutu waihu'u aba õ di za, dama aipire wa'aba na 're aihãimana aba mono zéb da hã, ĩnhimire niwĩ, duré ĩnhimi'e niwĩmhã. ĩmama te te ĩpisutu za'ra norĩ si te za dama pire na ĩ'rata 're hãimana u'âsi za'ra. Ta norĩ hã te pisutu za'ra õ di za, wa hã. — Āne te tãma siwasu'u zahuré, Zezusi hã.

²⁴ Tawamhã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã 10 na wahâiba za'ra hã, Zebedehe 'ra norĩ mreme wa te wapari za'ra wamhã, wa tô sada wanhiti'ru za'ra ni. ²⁵ Taha wa, Zezusi hã te sima wazô tihârâ za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ zô. Tawamhã âne te wama nharĩ za'ra:

— Ti'ai âma danhib'apito norĩ hã te pire uptabi na dama 're hâimana za'ra. Sa'êtê te duré te te 're dawada'uri za'ra, ĩsimiroti hã da te 're 'madâ'â pese za'ra mono da. ²⁶ Tane asima 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di za, a norĩ wa'wa hã. Asiré norĩ ma, ai'maipire wa'aba da, asina 're 'mairom'ruipari aba mono wamhã, te za asiré hã 're ĩ'maipawaptob u'âsi aba mo, marĩ zô 're ai'manhimnhasi aba mono âna. ²⁷ Duré 'râwi asima aipire uptabi na 're ai'maihâimana aba mono da, asima 'maiwê uptabi aba wamhã, pawâ'âbâ âna romhuri'wa ne, te za asima 're ĩ'mairomhuri wê wa'aba mo. ²⁸ Tane duré, wa hã dasiré ĩpodo hã da te ĩma 're romhuri za'ra mono da, we ĩmorĩ ô di, ti'ai u. Te 're da'apawapto mono da si, wa wei datême mo, ĩsihâiba zawi âna dazada ĩdâ'â da, da'upana te da'awa'âbâ da. — Âne ma tô Zezusi hã wama siwasu'u za'ra.

Zezusi hã, ĩtob'a norĩ te te ĩpese zahuré zé wasu'u

Marcusi 10.46-52; Rucasi 18.35-43

²⁹ Tawamhã wa norĩ hã wa tô ai'aba'rê ni, Zezusihi siré, Zerico hawi. Wasi'aba'rêi wamhã, da'ahâ na ma tô wazarina hã ai'aba'rê ni. ³⁰ Tawamhã aibâ ĩtob'a norĩ hã bâdâdi waptoma ĩsimasisi zahuré hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari zahuré, bâdâdi na ĩsababa za te te ĩro'razârĩ zahuré na hã. Âne hã te te wapari zahuré wamhã, te nasi sina 'mahârâ zahuré, âne:

— Dawihi nhihudu, ma'âpé wa'âma aipê'êzé na. — Âne te nasi sina 'mahârâ zahuré, ĩtob'a norĩ hã.

³¹ Tawamhã da'ahâ na Zezusihi zarina ĩdasi'aba'rê norĩ hã ma tô tâma nharĩ za'ra, ari'iwĩ simasisi zahuré da. Tane nherê, sa'êtê te nasi sina 'mahârâ zahuré, âne:

— Apito, Dawihi nhihudu, ma'âpé wa'âma aipê'êzé na.

³² Tawamhã ma Zezusi hã ĩ'rata mazazârĩ zahuré, bâdâdi wa. Taha wa, te 'mahârâ zahuré, ĩtob'a norĩ hã:

— E marĩ te asima ĩwê wa'wa, te aima ĩ'manharĩ aba da hã.

³³ Tawamhã asa te tâma nharĩ zahuré:

— Apito, wato pese da, wa wasima wê ni. — Âne ma tizadawa na tâma wa'râmi zahuré, ĩtob'a norĩ hã.

³⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tô âma tipê'êzé zahuré, ĩtob'a norĩ âma. Taha wa, ma tô tōmo upi zahuré, apâ tōmo wê zahuré da. Te te tōmo upi zahuré wi, awa'awi ma tô tito pese zahuré. Te te rob'madâ'â wê zahuré di oto. Tawamhã Zezusihi zarina te oto tineb zahuré, awa'awi.

21

Zezusi hã, Zeruzarê u datême ĩwisizé wasu'u

Marcusi 11.1-11; Rucasi 19.28-40; Zuwã 12.12-19

¹ Tawamhã wa norĩ hã wa tô oto ai'aba'rê ni, Zezusihi siré, Zeruzarê u. Tawamhã wa tô rob'umhutu za'ra ni oto, Betazé na 'ri wa'õtô nhisi u. Oriwera na êtê 'râihâ nhisi âma 'ri wa'ôno hã. Wa te rob'umhutu za'ra wamhã, ma tô Zezusi hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã maparane wa'mazatô sisôwa, 'ri wa'õtô u. ² Âne ma tô satôri zahuré:

— Ôwa te za ane wa'wa, 'ri wa'õtô u, asô're uwaibaba wa'aba. Tawamhã aimasisi aba wi, te za awaru po'repore hã ĩsâmri 'wa, butu wazi na da te âma wasisi haré, ĩsa hã. Tame te duré ĩ'ra hã ĩsiré za. Tawamhã te za ĩwasihu zahuré wa'wa, sahuré we ĩma saprôni aba da. ³ Tawamhã ni'wa hã awaru po'repore, sahuré we ĩma ĩsaprôni aba na te te asadanharĩ aba wamhã, âne te za tâma ĩzadawa wasu'u wa'wa, asa: “Wanhib'apito hã marĩ ô wa, âma morĩ da, wa we sô wanem ni, wa te tâma saprôni zahuré da.” Âne hã tâma waihu'u aba wi, te za âma asazei wa'wa, sahuré we ĩma saprôni aba da, awaru po'repore hã. — Âne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u zahuré.

⁴ Durêihã 're ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa te te âma ĩrob'ui'ééré sirômo zéb zarina te te sina uwaimrami da, ma tô Zezusi hã âne tâma pisutu zahuré, awaru po'repore te te ĩtême saprôni zahuré da. Âne durêihã âma ĩrob'ui'ééré siro hã:

⁵ “Ma'ápé, tãma rowasu'u za'ra wa'aba, Si'ã na êtê 'rãihâ nhisi ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ ma, ãne:

‘Ôhõta te we oto atême timorĩ 'wa, asib'apito za'ra wa'wa hã. Ta hã dazada 're ïhâimana mono õ hã ïsimizawi pe hã te we ãma mo, awaru po'repore na, ïpréduptém na hã.’ ”

Ãne duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimi'ui'ééré hã, Zeruzarê ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ ma hã.

⁶Tawamhã Zezusi te te tãma ïpisutu zahuré zéb zarina, ma tô awaru po'repore norĩ zô tineb zahuré, wasiré norĩ hã. ⁷Tawamhã, te te sãmri zahuré wamhã, ma tô apã saprõni zahuré Zezusihi u, awaru po'repore hã ï'ra ré. Tawamhã tisi'ubuzém na ma tô tãma ba'ubu zahuré. Taha pari, ma tô ãma darõno Zezusi hã, ãma morĩ da. ⁸Tawamhã da'ahã uptabi na ma tô dasi'ubuzém na tãma waptã za'ra ni bådãdi na, ïsisiwi ïmorizéb da hã, dama pire wa, sô 're datob'uzu za'ra mono wa. Wedepa nhipti su na zama ma duré tãma waptã za'ra ni. ⁹Tawamhã Zezusihi nhowa ïdasi'aba'ré norĩ hã duré ïsarina ïdasi'aba'ré norĩ zama te nasi dasima 'mahârã za'ra ni, ãne:

— Apito Dawihi nhihudu ãma, 're wawata za'ra wa'aba mono. Wanhib'apito zadawa para, te we oto mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwê si te te tãma 're pisutu u'âsi mono neza. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma zama duré 're wawata za'ra wa'aba mono, hãiwa ãma 're ïsãmra mono ãma, wei watême te te satõrĩ wê te. — Ãne te nasi dasima 'mahârã za'ra ni, da'ahã na.

¹⁰Tawamhã Zeruzarê u ma oto wi, Zezusi hã. Wisi wamhã, ïwa 're ïdasi'ubumroi mono norĩ hã ma tô da'ahã uptabi na 're dasiwairõtõ, da te dasima 'mahârã za'ra sina. Taha wa, te nasi tasisadhanarĩ za'ra ni, ãne:

— E 'wa hã, õ hã bété.

¹¹Tawamhã Zezusihi zarina ïdasi'aba'ré norĩ hã ma tô dama nharĩ za'ra, Zeruzarê ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ ma:

— Ã hã Zezusi, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, Nazaré na 'ri wa'õtõ nhisi hawi we ïmorĩ hã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. — Ãne ma tô ïsiré ïdasi'aba'ré norĩ hã dama wasu'u za'ra.

'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zém hawi, Zezusi te te ïdazate mono zé wasu'u

Marcusi 11.15-19; Rucasi 19.45-48; Zuwã 2.13-22

¹²Tawamhã Zezusi hã ma tô oto ãzé, 'ri 'rãihã u, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb u. Tame te dama rowede'wa norĩ hã 're si'ubumro, dawi marĩ uipra'wa norĩ zama, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tawamhã Zezusi hã ta norĩ hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô te te sate, rob u. Wedeza hã rob'ui'prazém na te te dawi ãma 're ïsaprĩ za'ra mono norĩ te hã ma tô te te tiwi anhamra, utu'u te te dama 're ïwede za'ra mono norĩ simasisizéb zama. ¹³Tawamhã Zezusi hã ãne te tãma nharĩ za'ra, rowede'wa norĩ ma:

— Duréihã wahi'rada hã ma tô ãne na rob'ui'ééré, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na: “Ïnhorõwa hã ïwa ïma 're ïdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hã.” Ãne te tinha. Tane nherê, a norĩ wa'wa hã ma tô ïwa asima ãma 're ïrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawi 're ïsipsaihuri za'ra mono norĩ, 're ïsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hã 're sa, wasété uptabi na. Ãne duréihã ai'ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa hã, ïbaihã na hã. — Ãne na ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, duréi rowasu'u na hã.

¹⁴Tawamhã Zezusi hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorõwa ãma 'ri 'wawi wa'ra 're, zahadu sãmra ré, ma tô da'ahã na ïtême dasito, ïtob'a norĩ hã ïmorĩ waihu'u'õ norĩ zama. ïtême dasito mono wamhã, ma tô da'apese, uburé ïhãzé ré norĩ hã. ¹⁵Tawamhã ai'uté norĩ hã ma tô nasi sima 'mahârã za'ra, ãne: “Apito Dawihi nhihudu ãma, 're wawata za'ra wa'aba mono.” Ãne te nasi sima 'mahârã za'ra, 'ri 'wawi wa'ra 're, sãmra ré. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ ma, ïpire norĩ hã tisiré ma, duré ïsimiroti na rob'ui'ééré 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã, ai'uté norĩ te te nasi sima ï'mahârã za'ra zé hã te te wapari za'ra wamhã, duré tinhimiromhõsi na Zezusi te te 're ïda'apawapto mono zé te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô sada tizahi za'ra, Zezusihi zada.

¹⁶Tawamhã ta norĩ hã te Zezusi hã siwi sadanha:

— E wapari ò di, ai'uté norĩ mreme hã. E asina sadawa uwati za'ra ãna. — ãne te tãma nharĩ za'ra, rowahutu'wa norĩ hã.

Tawamhã Zezusi hã asa te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wa tô wapari za'ra. A norĩ wa'wa hã bété. E söré za'ra wa'aba ò di, wahi'rata nhimi'ui'ééré hã: “Ai'uté norĩ ma, ma tô iwaihu'u sirõmo za'ra, ai'utépré norĩ ma zama, iwẽ na si ai'ãma 're wata za'ra mono da.” ãne ma tô wahi'rada hã i'ãma rob'ui'ééré siro, ibaihã na hã. — ãne ma tãma waihu'u za'ra.

¹⁷Tawamhã Zezusi hã te oto ihawi timorĩ za'ra, Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi u, tame a'ã sõtõ da.

Pidera wede ma, Zezusi te te inharizé wasu'u

Marcusi 11.12-14, 20-25

¹⁸Tawamhã mararé ma tô Zezusi hã apã mo Zeruzarẽ u, isiré 're iwanomro mono norĩ me. Morĩ ré, ma tô mra hã tiwĩ, Zezusi hã. ¹⁹Tawamhã wede hã ma tisã, bådãdi zada're isa hã. Pidera na wede nhisi hã. Te te sãmri wamhã, ma tô itẽme apa, te te sabu da, i'rã zõ. Tane nherẽ, 'rã ãna te za, isui ré si. Tawamhã pidera wede ma, te oto tinha:

— Niwa i'al'ã da hã, mare di za oto. Ai'rã'õ u'ãsi, te za oto 're asa mo. — ãne te wede ma tinha, Zezusi hã.

Tawamhã awa'awi ma wede hã tiwede're oto. ²⁰Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're iwanomro mono norĩ hã ãne hã wa te 'madã'ã za'ra wamhã, wa tô ãma watob'uzu za'ra ni. Taha wa, wa tô Zezusi hã wasiwi sadanharĩ ni, ãne:

— E niha ma awa'awi tiwede're, pidera wede hã.

²¹Tawamhã Zezusi te asa wama nharĩ za'ra:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ihãimana u'ãsi mono hã 're wawã za'ra wa'aba mono ãna, õhõ si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za marĩ hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba ò nherẽ, 're i'manharĩ za'ra wa'aba mo isadawa para, wa hã pidera wede ma, te inharĩ ne, ãne hã aiwa. Õhõta etẽ 'rãihã te za. 'Re ihãimana u'ãsi mono si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za etẽ 'rãihã ma inharĩ za'ra wa'wa, 'rãwi sisa'o'o da, ai ba waptã'ã da. Tawamhã asadawa para wa'aba, te za tô ai ba waptãrã, etẽ 'rãihã hã. ãne 'Re ihãimana u'ãsi mono si 're umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za tô isadawa para, marĩ iwẽ hã 're i'manharĩ za'ra wa'aba mo, aima waihu'u pese za'ra wa'aba ò nherẽ, ãne hã. ²²'Re ihãimana u'ãsi mono hã 're umnhasi za'ra wa'aba mono sina, marĩ na tiwi 're rowaptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, tô sena te za te te aima ãma 're a'uwa'imrami 'wa. — ãne hã ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma.

Zezusi hã, ni'wa sadawa para uburé marĩ hã te te dama 're i'ab'manharĩ mono zéb zõ, da te dasiwi isadanharizé wasu'u

Marcusi 11.27-33; Rucasi 20.1-8

²³Tawamhã Zezusi hã ma tô apã mo, 'Re ihãimana u'ãsi mono nhorõwa u. Tame te oto dama rowahutu, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tawamhã sasedoti ipire norĩ hã ma tô itẽme aimasa, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ zama. Tawamhã Zezusi hã te siwi sadanha, ãne:

— E 'wa sadawa para, te bété ãne hã marĩ hã dama 're i'ab'manharĩ mo. E 'wa hã, aipisutu'wa.

²⁴Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã wa za a'ã asadanharĩ na aima ãma wa'rãmi za'ra wa'wa. Tawamhã i'uwaibaba, i'ma waihu'u za'ra wa'aba wapsi, wa za asa aima wasu'u za'ra wa'wa, ni'wa sadawa para te dama 're i'ab'manharĩ mono na hã. ²⁵ãne wa za asadanharĩ za'ra wa'wa: E 'wa sadawa para, ma tô Zuwã hã ã dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ bété. E 'Re ihãimana u'ãsi mono zadawa para. E dazadawa para. — ãne ma tô Zezusi hã sadanharĩ za'ra, te te tãma waihu'u za'ra da, a'ã.

Tawamhã 'rãwi te sima nharĩ za'ra, dama rowahutu'wa norĩ hã:

— E niha, wa za tãma waihu'u za'ra ni, õne wamhã. 'Re ihãimana u'ãsi mono zadawa para, ã dawabzuri te te dama 're i'ab'manharĩ mono na wa te tãma waihu'u za'ra wamhã, te za wazadanharĩ na sahu za'ra, ãne: “E niha bété, Zuwã Batitaha nhimirowasu'u hã saze za'ra wa'aba ò di, dame.” ²⁶Tane nherẽ, taré dazadawa parap si ã dawabzuri te te dama 're i'ab'manharĩ mono na wa te tãma waihu'u za'ra wamhã, wa za wasina wapahi za'ra ni dama, niha da te wama rob'manharĩ za'ra õ'umnhasite. E marĩ wa. Zuwã Batita hã

'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa 're ìmorĩ na, da te 're saze za'ra mono wa. — Æne te 'râwi sima nharĩ za'ra.

²⁷ Tawamhã Zezusihi ma, te oto asa nharĩ za'ra:

— Wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di, ni'wa sadawa para, Zuwã Batita hã â dawabzuri te te dama 're ì'ab'manharĩ mono zé hã.

Tawamhã Zezusi hã asa ma tizadawa na tãma wa'rãmi za'ra:

— Tane tõe. A norĩ wa'wa hã ìma waihu'u za'ra wa'aba õ nherẽ, wa hã te duré aima waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ni'wa sadawa para marĩ hã te dama 're ì'ab'manharĩ mono na hã. — Æne ma tõe Zezusi hã asa tãma waihu'u za'ra, dama rowahutu'wa norĩ ma hã.

Aibã hã, ì'ra poto'rada hã te te sina ìsadawa zamarĩzé wasu'u

²⁸ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma rowasu'u za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ ma, ãne:

— Wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Ma'ãpé ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba za. Aibã hã te 're sãmra. Maparane ì'ra hã. Tawamhã ti'ra poto 'rata ma, ma tõe rob'ru, ãne: “Ì'ra, mo oto aimorĩ buru u, romhuri da, ã bêtã na.”

²⁹ — Tawamhã asa te tãma tinha, ì'ra poto'rada hã: “Te ìsima rowẽ õ di, ìmorĩ da hã. Wa za nhamra u'ã.” Æne ma tõe timama ma waihu'u asa. Tane nherẽ, te te ìnharizém na ãma ronomro wapsi, ma tõe tinhimirosa'rata na ãma saprĩ. Taha wa, ma tõe oto mo buru u, te te romhuri da.

³⁰ — Tawamhã ti'ra hãiba amoi ma, te duré rob'ru, ìdub'rata ma, te te ìrob'ruzém ne, buru u morĩ da, te te romhuri da. Tawamhã ì'ra hã te asa tãma tinha, timama ma, ãne: “Wẽ di tõe, ìmama. Wa za tõe mo, te romhuri da.” Tane nherẽ, ta hã timama mreme hã awa'awi te te saze nherẽ, morĩ õ di, buru u.

³¹ — E 'wa hã tawamhã, timama te te sina ìsaze hã te te tãma ìrob'ruzéb uwaibaba, ìmorĩ da hã. E ìdub'rada. E ìno. — Æne ma tõe Zezusi hã ãma sadanharĩ za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ hã, duré zudezu norĩ ma rowahutu'wa norĩ hã.

Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Dama ìpoto'rada ma tõe timama mreme hã sina saze.

Tawamhã Zezusi te duré ãne tãma rowasu'u za'ra:

— Tane tõe. Tane duré, danhib'apito ma rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã duré pi'õ hã aibã zõe si siwa'ru 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã, ta norĩ hã aré 're hãimana wasété za'ra mono nherẽ, áté te za 're sisisi, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwe mono zéb u hã, ta norĩ si tõe sena na te te 're sazei pese za'ra mono wamhã. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã áté dame 're asisisi aba mono õ di za. Tõe sena, wa ãne na hã aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ³² Zuwã Batita hã ma tõe aré atême timorĩ za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima 're ì'aiwẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina 're anomro wẽ wa'aba mono zéb da hã, te te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, ìsimirowasu'u na hã ãma 're saze za'ra wa'aba mono õ di. Rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ si ma tõe ãma saze za'ra ìsimirowasu'u na hã, pi'õ hã aibã zõe si siwa'ru 're ìhâimana za'ra mono norĩ zama. Tawamhã ta norĩ hã atõmo na 're 'madâ'ã za'ra wa'aba mono nherẽ, a norĩ wa'aba zama asimirosa'rata na 're saprĩ za'ra wa'aba mono õ di, ìsimirowasu'u na ãma 're ìsaze za'ra wa'aba mono zéb da hã. — Æne ma tõe Zezusi hã tãma wasu'u za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ ma, duré dama rowahutu'wa norĩ ma zama.

Buru na romhuri wasété'wa norĩ wasu'u

Marcusi 12.1-12; Rucasi 20.9-19

³³ Tawamhã Zezusi hã te duré ãne tãma rowasu'u za'ra:

— Æne wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Ma'ãpé, ìwapari pese za'ra wa'aba za. Aibã hã te 're sãmra, buru tede'wa hã. Tawamhã tiburu ãma ma tõe a're, uwa 'ru hã. Te te a're pari, ma tõe buru 'wawi wa'ra. Ma tõe duré étẽ nhisiwi sada ab're, ìwa uwa 'rã watizéb da hã, ìwa'u zõe. Taha pari, 'ri 'rãihã hã ma duré buru wa'wa 'manha, ìsipsaihuri norĩ zõe, dasipapara rob'madâ'ãzéb da hã. Tawamhã ma tõe ni'wam norĩ hã sisõ'a ré pisutu za'ra, ìburu hã te te sõe 're 'madâ'ã za'ra mono da. Uwa 'ru 'rã hã 're 'rã prédub za'ra mono wapsi, te za te te tãma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hã. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hã darob amoi u, tamomo a'ã sãmra da. ³⁴ Tawamhã oto 'rã prédub mono wa,

ma tô buru tede'wa hã tâma ïromhuri'wa norĩ hã satõrĩ za'ra tiburu u, uwa 'ru 'rã hã buru 'madâ'â'wa norĩ te te tâma ïpo'o za'ra zô. ³⁵ Tawamhã buru u sihutu wamhã, ma tô buru tede'wa te te ïsatõrĩ za'ra hã siwi waibu, buru 'madâ'â'wa norĩ hã. Tawamhã buru tede'wai ma, romhuri'wa norĩ ma, ma tô rob'manharĩ wasété za'ra. Taha wa, ma tô misi siwi azâ. Ìhâiba amo ma duré siwi tiwĩ. Ìhâiba amo ma duré êtê na siwi u'a za'êtê, dâ'â da. ³⁶ Tawamhã buru tede'wa hã te duré sô satõrĩ za'ra, tâma ïromhuri'wa norĩ hã, ahâ na. Tawamhã, ta norĩ hã buru u sihutu wamhã, ma duré tâma rob'manharĩ wasété za'ra, buru 'madâ'â'wa norĩ hã. ³⁷ Tawamhã 'râwi te oto sima rosa'rata, buru tede'wa hã: “Ï'ra si'aibâ hã te ïtême satõrĩ za'ra wamhã, âté te za siwi hâiba wazé.” Æne te sima rosa'rata, buru tede'wa hã. Tawamhã uburé da te tiwi uprosi za'ra wa, te oto ti'ra uptabi hã satô, tâma ïburu 'madâ'â'wa norĩ u. ³⁸ Tawamhã wisi wamhã, buru 'madâ'â'wa norĩ hã te te duré sima sãmri za'ra wamhã, te ãne sima 'mahârâ za'ra: “Õhõta buru tede'wai 'ra hã te wei mo, timama uirĩ na buru tede'wa da hã. Wa te wasiwi wĩrĩ aba, buru hã wate za'ra da.” Æne na ma tô sima 'mahârâ za'ra, buru 'madâ'â'wa norĩ hã.

³⁹ — Tawamhã wisi wi, ma tô siwi ti'â, buru tede'wai 'ra hã. Buru nhiti ma tô siwi waze. Tame ma tô siwi tiwĩ, buru 'madâ'â'wa norĩ hã. Æne buru tede'wai 'ra wasu'u 'rãsudo hã.

⁴⁰ Tawamhã Zezusi hã te oto sadanharĩ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ hã, ãne:

— Buru tede'wa hã tiburu u apâ wisi wamhã, e marĩ te za tâma 'manharĩ za'ra, tâma ïburu 'madâ'â'wa norĩ ma hã.

⁴¹ Tawamhã asa te tâma nharĩ za'ra:

— Buru tede'wa hã ãma pẽ'êzé za'ra ãna, te za dama 'ru za'ra, da te dasiwi uprosi da, aibâ ïwasété uptabi norĩ hã. Tawamhã te za duré da'apisutu, dama ï'umnha hã tâma ïburu 'madâ'â'wa da hã. Ta norĩ hã te za ï'uwaibaba si te te tâma 're po'o za'ra, uwa 'ru 'rã hã, 're 'rã prédub za'ra mono wa. — Æne ma asa tâma waihu'u za'ra, Zezusihi ma, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ hã.

⁴² Tawamhã Zezusi hã te oto sina ãma simiré'ê êtê na, ãne:

— Oro 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'éré hã 're sôré za'ra wa'aba mono za, aima waihu'u za'ra wa'aba ô di bété. Æne ïbaihã na rob'ui'éré hã:

“Êtê tomhâpâ wê hã 'ri na'ratazéb da hã, wê uptabi nherê, wasété newa, 'ri'wa norĩ te te aré siwi ïwê'ô hã 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na.

Uburé Danhib'apito hã ma tô ãne hã pisutu, 'ri na'rata uparizéb da, pire na 're ïsa'wari mono da hã.

Taha wa, ãne na wa te ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhã, wa ãma 're watob'uzu u'âsi za'ra, wa norĩ hã.”

Æne duréihã wahi'rata nhimi'ui'éré na rowasu'u hã.

⁴³ — Êtê tomhâpâ wê hã da te dasiwi ïwê'ô ne, a norĩ wa'wa hã asiwi 're ïwê'ô za'ra wa'aba mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'u'wê, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono ô di za. Ai'upana wa'aba si te za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'ãma 're sib'a'uwê, ïsimiroti te te 're ï'madâ'â pese za'ra mono norĩ ãma. Tô sena, wa ãne na aima waihu'u za'ra wa'wa. ⁴⁴ Duré, êtê tomhâpâ nhisiwi, zé'a 'manharĩ hã 're rere'e mono wa, 're ïsipru pese za'ra mono ne, te za ïwê'ô'wa norĩ hã hã za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Duré êtê tomhâpâ hã zé'a 'manharĩ nhisiwi 're rere'e mono wa, te te 're ïpru pese za'ra mono ne, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono wê'ô'wa norĩ si hã za'ra. Ta norĩ ãma hã 're sib'a'uwê za'ra mono ô di za. — Æne ma tô Zezusi hã sina ãma simiré'ê, êtê wasu'u na hã.

⁴⁵ Tawamhã sasedoti ïpire norĩ hã, duré parizezu norĩ hã, Zezusi te te ãma ïromn-himiré'êzé hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô sina waihu'u za'ra, tô ô norĩ udâna te te ãma ïromnhimiré'ê mono na hã. ⁴⁶ Taha wa, ma tô aré sima hâiba 'ru za'ra, te te dama 'ru za'ra da, dazazéb 're da te dasiwi sêrê da, Zezusi hã. Tane nherê, ma tô dama tipahi za'ra aibâ norĩ hã, Zezusi hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, oto 're ïmorĩ na da te 're saze za'ra mono wa, da'ahã na.

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré romnhimiré'é na tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma, ãne:

² — 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Apito 'ra si'aibã hã tãma mro wẽ te, tãma ìrowèzéb zarina ma tô sima roti, dasa hã te te dama 'manharĩ da, sa'ëtẽ na, ti'ra mrozém na hã.

³ Tawamhã ma tô ìsiré dasaihuri da, da'apisutu. Taha parip si ma tô tãma ìromhuri'wa norĩ hã satõrĩ za'ra, dazô hãsi da, ìtẽme dasihutu da, ìsiré dasaihuri da. Tane nherẽ, ta norĩ hã te te sima rowẽ za'ra ô di, ìtẽme si'aba'ré da hã, ìsiré ìsaihuri da hã aré. ⁴ Taha wa, te duré apito, tãma ìromhuri'wa norĩ hãiba amo hã satõrĩ za'ra, ãne: “Mo oto ai'aba'rúi wa'aba, aré sô ìhârã 'rata za'ra norĩ zô. Tawamhã ãne te za tãma ìzadawa wasu'u za'ra wa'wa: 'Powawẽ norĩ hã, duré powawẽ zapu da te dasima ìhâipse za'ra hã ma dasiwi simro ni. Uburé ma tô marĩ hã dasiwi 'rà'õtõ ni, dasa da te ìhurizéb da hã. Taha wa, te za we ìtẽme ai'aba'rúi wa'wa oto, wasiré wasa hã wa te huri da, ì'ra ìma ìmrozém na.' ãne te za ta norĩ ma ìzadawa wasu'u za'ra wa'wa.” ãne ma tô apito hã tãma ìromhuri'wa norĩ ma waihu'u za'ra.

Tawamhã apito hã te te sô satõrĩ za'ra wa, te oto sô ai'aba'ré.

⁵ — Tane nherẽ, sô ìhârã 'rata za'ra norĩ hã sô simipari za'ra ô di, ìtẽme si'aba'ré da, ìsiré saihuri da hã. Taha wa, sô simipari za'ra ãna ma tô ni'wam norĩ hã tiburu u ai'aba'ré, duré tinhimiromhurizéb u hã. ⁶ Ni'wam norĩ hã ma tô apito ma romhuri'wa norĩ hã siwi waibu. Te te waibui pari wamhã, ma tô niha tãma rob'manharĩ wasété za'ra. Taha pari, ma uprosi uburé. ⁷ Tawamhã apito hã tãma ìromhuri'wa norĩ, da te ì'uprosi wasu'u te te wapari wamhã, ma tô ab'rui pese. Taha wa, tãma da'wapéi'wa norĩ hã ma tô ìtẽme satõrĩ za'ra, tãma ìromhuri'wa norĩ, da te tiwi ì'uprosi za'ra u. Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã ma tô uprosi, ta norĩ hã. Ma tô duré ta norĩ nhorõwa hã te te 'ri su, 'ri nho'õmo wa, aré tãma 're ìsimasa mono hã. ⁸ Taha pari, ma tô duré sô hã, tãma ìromhuri'wa norĩ zô, aimawi norĩ zô. Tawamhã ãne te tãma nharĩ za'ra: “Dasazéb da hã tâibã ma tô api pari za'ra ni, ì'ra ìmrozém na dasa da te ìhurizéb da hã. Tane nherẽ, sô ìhârã 'rata za'ra norĩ hã we si'aba'rúi ô di. Ìbãre ma tô ta norĩ zô rowasédé hã tiwatobro za'ra, sô ìhârã za'ra nherẽ, te te ìwapari za'ra ô wa. ⁹ Taha wa, te za oto dazô ìropéi wa'aba mo 'ri nhi'riti mono bâ, dasai u we danhimroi wa'aba mono da, danhopëtẽ za'ra wa'aba mono sidâpâsi.” ãne te satõrĩ za'ra, apito hã.

¹⁰ — Tawamhã te oto ai'aba'ré, 'ri nhi'riti mono bâ, dazô sôpré mono da. Tawamhã te te danhopëtẽ za'ra mono sidâpâsi, ma tô te te dazatõrĩ za'ra da'ahã na, 're ìdanomro wẽ mono hã, 're ìdanomro wasété mono norĩ zama. Tawamhã da'ahã uptabi na ma tô 'ri 're wa'wa nho'u hã dasiwi sitom ni, apito 'ra ìmrozém na dasai u, dasi'rã'õtõ wa. ¹¹ Tawamhã apito hã ma tô datẽme âzé, dasi'rã'õtõzéb u, te te da'ab'madã'ã da. Datẽme sébré wamhã, ma tô aibã hã 'madã'ã pese, dasina damro wa, da'uzazé hã te te dame sima 'manherẽ ô wa, ìhã wẽ hã. ¹² Tawamhã ãne te sadanha, apito hã: “Ìsiwaihu, e niha bâ ma we tane ré asé, dasina damro wa, da'uzazé hã we dame asima sêrẽ ãna.” ãne te sadanha.

— Tawamhã aibã hã te ari'iwi za, niha te te tãma nharĩ waihu'u ô wa, te te tãma ãma upai wa. ¹³ Tawamhã apito hã ma tô ãne tãma ìromhuri'wa norĩ ma nharĩ za'ra: “Ma'ãpé, ã hã aibã hã asiwi âri aba, asiwi pawasisi aba da, duré asiwi hiwasisi aba da, rob u asiwi mei wa'aba da, robra u. Tame te za oto sina tiwawa, sina pẽ'ézé wa. Te za duré 'wasitete, te te oto robzépata za'ëtẽ wa.” ãne ma tô apito hã tãma waihu'u za'ra. — ãne na ma tô Zezusi hã tãma ãma romnhimiré'é za'ra.

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tô ãne na timreme na 'rãsutu:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono hã da'ahã uptabi na dazô 're hârã mono nherẽ, da'umro na si te za da'ãma 're sib'a'uwẽ. — ãne na ma tô Zezusi hã timreme na tãma 'rãsutu za'ra.

*Rob'uiprazé, danhib'apito ma, da te 're ìpo'o za'ra mono zé wasu'u
Marcusi 12.13-17; Rucasi 20.20-26*

¹⁵ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô ai'aba'ré Zezusihi nhiti, si'rã'õtõ da, a'ã. Si'rã'õtõ wamhã, ma tô sima ãma roti za'ra, Zezusi hã te te siwi pibu da, tinhimirowasu'u na te te tãma ãma upa za'ra zô, te te tãma ãma upa za'ra wa, da te dasiwi wẽ'õ da, duré da te dasiwi âri da. ¹⁶ Tawamhã Zezusihi u ma tô 'mazatõrĩ za'ra, tizadawa zapari'wa norĩ hã,

apito Erodihî nhimiroti wê 'wa norî zama. Tawamhã Zezusihi u sihutu wamhã, âne te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, asadawa nhipese ò na 're aihâimana mono zém na hã wa tô aiwaihu'u za'ra ni. Tô sena na te ìwê na si dama 're ìrowasu'u u'âsi mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si. Asimiroti hã da te dasiwi 're wê'ò za'ra mono nherê, te tô òhõ na si dama 're ì'aroti u'âsi mo. Duré ni'wam norî hã dama pire na 're hâimana za'ra mono nherê, aimawi hã aima 're hâimana mono ò di. Aiwapsi te 're dahâimana za'ra, aima hã. ¹⁷ Taha wa, wa za oto wa norî hã wasiwi asadhanarî za'ra ni, âne. E Roma âma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uiprazé hã wa te tâma 're po'o za'ra, ìsimiwada'uri zarina. E 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, wê di, âne hã. E tâma wê ò di. Ma'âpé wama waihu'u za'ra na asimirosa'rada hã, wa te waihu'u za'ra da. — Âne te siwi sadanha, Zezusi hã te te âma tâma upa za'ra zô, timreme na hã.

¹⁸ Tawamhã tinhimirosa'rata wasété zarina te te sima âma ìroti za'ra zé hã ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, ma âne tâma tizadawa na wa'râmi za'ra:

— A norî wa'wa hã te asadawa nhipese na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E marî da, te âne na asiwi ìzadhanarî 'wa, ìmreme na te aima âma upa za'ra wa'aba da newa, asiwi ìwê'ò wa'aba da. ¹⁹ Tane wamhã, ma'âpé rob'uiprazé ìsapotore hã we ìma 'mai'âri aba pé, te 'madâ'â da, romanu norî nhib'apito ma, da te tâma 're ìpo'o za'ra mono zéb da si, rob'uiprazé ìsapotore hã.

Taha wa, nima hawi ma rob'uiprazé ìsapotore hã tâma 'mai'âwisi ni. ²⁰ Tawamhã Zezusi hã te te 'madâ'â wamhã, te oto sadanharî za'ra:

— E 'wai hâibarî, rob'uiprazé ìsapotore na hã. E 'wa sisi ui'ééré duré, âma hã.

²¹ Tawamhã asa te tâma nharî za'ra:

— Â hã, Roma âma danhib'apito hâibarî, duré taha nhisi ui'ééré.

Tawamhã Zezusi hã ma duré tâma waihu'u za'ra, âne:

— Taha wa, Roma âma danhib'apito ma, te za ìsimiwada'uri zarina, marî hã tâma 're ìpo'o za'ra wa'aba mo apâ, ìte wa. Tane duré, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, te za marî hã ìsimiwada'uri zarina si tâma 're ìsòmri za'ra wa'aba mo apâ, ìte wa, marî hã. — Âne ma tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²² Tawamhã parisezu norî zadawa zapari'wa norî hã âne na te te wapari za'ra wamhã, ma tô âma titob'uzu za'ra. Tawamhã Zezusihi âma, marî te te 'manharî za'ra âna, ma tô ìhawi ai'aba'ré, apâ.

*Dahâiwa'utuzém na, Zezusi da te dasiwi ìsadhanarîzé wasu'u
Marcusi 12.18-27; Rucasi 20.27-40*

²³ Tawamhã sadusezu norî hã ma duré ìtème aihutu Zezusihi u, te te siwi sadanharî da, tinhimirowasu'u na te te tâma âma upa za'ra zô. Ta norî hã 're dadâ'â za'ra mono wamhã, ab're hawi apâ 're ìdahâiwa'utu za'ra mono ò na te te dama 're ìroti za'ra mono.

²⁴ Tawamhã, Zezusihi u simasa wamhã, te tâma nharî za'ra, âne:

— Rowahutu'wa, duréihã wahi'rada Mozési hã ma tô âne dama rob'ui'ééré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na: “Aibâ hã 'ra ò ré, 're dâ'â za'ra mono wamhã, te za ìno hã âma 're mro za'ra, tizédé'aba mro na, 're 'ra za'ra mono da, ìwasu'u hã si'utõrî tã da, ìsédé'aba wasu'u hã.” Âne na Mozésihi nhimi'ui'ééré hã, wahi'rata norî ma hã. — Âne ma Zezusihi ma waihu'u za'ra, sadusezu norî hã. ²⁵ Tawamhã Zezusihi ma, te duré rowasu'u za'ra, âne:

— Dasisânawâ si 're ìhâimana za'ra mono norî wasu'u hã wa za oto aima wasu'u za'ra ni. Ta norî wasu'u hã wa te waihu'u za'ra da, wa za âma asadhanarî za'ra ni za. Dasisânawâ si hã ma tô wasiré 're si'ubumro aré, wasiré zudezu norî hã 7 na ìhâiba za'ra hã, aibâ norî hã. Tawamhã ìpoto'rada hã ma tô timro. Mro nherê, ti'ra hã sisõ'a ré te te 'maipoto ò ré, ma tô dârâ. Taha wa, ì'uirî na ma tô ìsõsi hã âma timro tizédé'aba mro na, Mozésihi nhimi'ui'ééré zarina. ²⁶ Tawamhã ìsõsibi zama ma tô dârâ, 'ra ò ré. Taha wa, ma duré taha nhosi hã âma timro, tizédé'aba mro na. Tawamhã taha zama ma duré dârâ, ti'ra hã sisa'u te te 'maipoto ò ré. Âne zarina ma tô uburé ìdub'rata norî hã dâ'â sidâpâsi, nasi âma timro za'ra aré, sisõwa're're. Tawamhã uburé ma sisarina ai'utõrî za'ra, 'mai'ra ò ré. ²⁷ Tawamhã pi'õ zama ma tô duré dârâ, timro norî zarina. ²⁸ Aibâ norî hã 7 na ìhâiba za'ra hã ma tô pi'õi âma siparabâsi nasi âma timro za'ra. Âne ma tô tâma tiromhâimana

za'ra. Tawamhã e 'wai mro uptabi za bété pi'ô hã, ab're hawi 're dahâiwa'utu za'ra mono wamhã. — ãne te Zezusi hã siwi sadanha, sadusezu norĩ hã.

²⁹ Tawamhã Zezusi hã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Ab're hawi apã 're ãdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u na, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã aima ãwaihu'u za'ra wa'aba ô zarina, ma tô ãma ã'upa za'ra wa'wa, asimirosa'rata na hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te 're ãda'ahâiwa'utu mono zé wasu'u na zama, aima ãwaihu'u za'ra wa'aba ô zarina, ma tô asimirosa'rata na ãma ã'upa za'ra wa'wa. ³⁰ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ab're hawi apã te te 're da'ahâiwa'utu mono wamhã, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ne, te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra, dasina 're damro za'ra mono ãna. ³¹ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ab're hawi te te 're ãda'ahâiwa'utu mono zém na, a norĩ wa'wa hã 're saze za'ra wa'aba mono ô di. E 're sôré za'ra wa'aba mono ô di bété, duréihã 'Re ãhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré hã, wahi'rada Mozésihi ma, ãsiwasu'uzé hã, ãne na hã: ³² “Wa hã Abra'ãhã nhib'apito, wa 're ãhâimana u'âsi, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacoho nhib'apito.” ãne ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã Abra'ã norĩ uirĩ na nherê, Mozésihi ma, siwaihu'u. Wahi'rata norĩ hã dawi 're dâ'ã za'ra mono nherê, 'Re ãhâimana u'âsi mono wi, 're dâ'ã za'ra mono ô di. Taha wa, ma tô ãsib'apito za'ra na siwasu'u. Dâ'ã u'âsi 're hâimana za'ra mono 'wa'ãhã, ãsib'apito za'ra na aré siwasu'u ô di. — ãne ma tô Zezusi hã Abra'ã norĩ wasu'u hã tãma waihu'u za'ra, sadusezu norĩ ma.

³³ Tawamhã ãne hã da'ahã uptabi na da te wapari za'ra wa, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, ãsimirowasu'u na hã.

*'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti ãpire uptabi wasu'u
Marcusi 12.28-34; Rucasi 10.25-28*

³⁴ ãne na Zezusi hã te te tãma rowasu'u za'ra wamhã, ari'iwi te oto aimasa, sadusezu norĩ hã, niha te te ãma sada'ãbã waihu'u za'ra ô wa, waihu'u pese uptabi wa, Zezusi hã.

Tawamhã parisezu norĩ hã ãne na te te wapari za'ra wamhã, ma tô sitême ubumro a'ã, Zezusihi u siré si'aba'ré da. ³⁵ Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na dama rowahutu'wa hã tô parisezu norĩ siré hã ma tô Zezusi hã sadanha, te te tãma ãma upa zô, te te pibu da, ãne:

³⁶ — Rowahutu'wa, e ma hã bété, danhipai u ãpire uptabi hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré hã, ãbaihã na hã.

³⁷ Tawamhã Zezusi hã asa te tãma tinha, ãne:

— 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti, danhipai u ãpire uptabi hã, ãne: “'Re ãhâimana u'âsi mono hã, Asib'apito za'ra wa'wa hã 're morĩ wa, te za asiwi 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo, sena na. Taha zarina, te za ãsimiroti na ãma 're ãrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ê na tãma 're ãromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo.” ³⁸ ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti, danhipai u ãpire uptabi wasu'u hã. ³⁹ Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti amo hã, aiwa ãpire uptabi hã, ãne: “Te za 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo, uburé. Marĩ ãwê zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sô 're asôpré wa'aba mo, ãwê zô.” ãne ãsimiroti amo hã ãpire uptabi hã, Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré hã. ⁴⁰ ã norĩ si, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti ma, ãpire uptabi zahuré di. Uburé 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ã'arob'ui'ééré mono hã duré ãsadowa wasu'u 'rata 'wa norĩ zama te te ãma 're ãrob'ui'ééré za'ra mono zé hã, e marĩ te ãma wasu'u za'ra, ã norĩ hã. Tô ô norĩ na si te ãma rowasu'u za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da te dasiwi 're ãsawi pese za'ra mono zéb da hã, duré 're ãdisisawi pese za'ra mono zéb da hã. — ãne ma tô Zezusi hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wai ma waihu'u.

*Danho'reptui'wa na Zezusi te te ãda'azadhanharizé wasu'u
Marcusi 12.35-37; Rucasi 20.41-44*

⁴¹ Tawamhã parisezu norĩ hã zahadu siré hâimana za'ra ré, te Zezusi hã sadanharĩ za'ra, ãne:

⁴² — E niha asimirosa'rata za'ra wa'wa hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãpisutu na, we datême ãmorĩ na hã. E 'wa sihudu na ma bété a norĩ wa'wa hã ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa.

Tawamhã asa te tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ hã:

— Apito Dawihi nhihudu te za, u, 're mo. — ãne te duré asa tãma nharĩ za'ra.

⁴³ Tawamhã Zezusi te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Tane wamhã, ma'ãpé ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba, ãne na hã. Duréihã apito Dawi hã ma tô tinhib'apito na sisi, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono pê'êzani nhimipawaptobzéb zarina, ma tô tinhib'apito na sisi. Oro Dawihi mreme wasu'u na rob'ui'ééré hã, ãne hã nomro za:

⁴⁴ “Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô Ìnhib'apito ma tinha, ãne:

‘Ìrãta te za 're asãmra mo ìnhimire niwĩ, dama aipire na ìsiré 're aihâimana u'âsi mono da. Asitob'ru norĩ nhiptetezè hã wa za te tiwi 're a'uprosi, wapu na aima 're hâimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uwa na 're hâimana za'ra mono da oto.’ ãne ma tô tãma waihu'u.”

ãne apito Dawihi mreme wasu'u na rob'ui'ééré hã. ⁴⁵ Dawi hã tinhib'apito na te te sisi nherẽ, e niha te za ìsihudu si 're hâimana, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã. Ma'ãpé ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba, waihu'u za'ra wa'aba da. — ãne na te Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

⁴⁶ Tawamhã ni'wa hã te te ãma sada'ãbã waihu'u ò di oto, Zezusihi zada, 're ìsiwamnhasi za'ra mono norĩ hã, parisezu norĩ hã. Taha wa, Zezusi hã timreme na te te tãma ãma upa za'ra zô, te te siwi sadanharĩ waihu'u za'ra ò di oto ta norĩ hã, te te sina mreme wazéb za'ra wa oto.

23

Parisezu norĩ hâimanazé wasu'u

Marcusi 12.38-39; Rucasi 11.43, 46; 20.45-46

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô dama rowasu'u, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma zama, ãne:

² — 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa norĩ hã duré parisezu norĩ hã dama pire za'ra di, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina Mozési te te ãma ìrob'ui'éérézém na te te dama 're ìrowasu'u za'ra mono zéb da hã. ³ Taha wa, parisezu norĩ nhimiroti hã te za 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo, ãma 're anomro aba mono da. Tane nherẽ, 're ìhâimana za'ra mono zéb zarina, ìsine 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Te te dama 're ìroti za'ra mono zém na si 're sôpré mono ò wa, ta norĩ hã. ⁴ Danhoihi waptob ãna, marĩ ìpire uptabi hã da te 're 'wasari mono da, da te dama 're ìromnhibu za'ra mono ne, te ta norĩ hã tinhimiroti na zama te te dama 're roti u'âsi za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti upana, taha na si 're danomro mono da, dama pire uptabi nherẽ, da te dasina 're ìuwaimrami za'ra mono zéb da hã. Tane nherẽ, ta norĩ hã te te 're dapawaptob za'ra mono ò di, ãma 're ìdanomro wẽ mono zéb da hã.

⁵ Taré da te 're 'madã'ã wẽ za'ra mono da, te marĩ hã te te 're 'manharĩ za'ra, danho'a. Powawẽ hã 'manharĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti ui'ééré na ìbaihã nhemezèbre hã ìsa'ëtè uptabi na si te ãma 're si'uihã wasisi za'ra, tipaihi wib zama, 're nomro wẽ mono newa, da te 're 'madã'ã wẽ za'ra mono da. Taha da, te duré ti'uza hãpa za'ru pa ré na 're si'uza za'ra. ⁶ Te duré te te sima 're pisutu za'ra, dama ìpire norĩ simasisizém na si 're si'ubumroi mono da, dasa da te 're huri mono sidãpãsi, duré rowahutuzé mono bã, 'ri hã 're ìsimasa mono zéb 'remhã. ⁷ Te duré te te sima 're wẽ za'ra, dama ìpire norĩ hã damreme ìpire na da te 're ìsawi za'ra mono ne, dahâimana prédup sina da te 're sawi za'ra mono da, da'ahã na 'ri nhi'riti wa, da te dasima 're ìrowede za'ra mono zéb ãma hã. Te duré te te sima 're wẽ za'ra, da te 're sawi za'ra mono wamhã, rowahutu'wa na da te 're sisi za'ra mono sina, da te 're sawi za'ra mono da, dama 're ìdapire za'ra mono norĩ 'mahãrãzém na. ãne te ta norĩ hã uburé marĩ hã te te sima 're wẽ za'ra, dama ìpire zarina, da te 're 'madã'ã wẽ za'ra mono da. ⁸ Tane nherẽ, te a norĩ wa'wa hã simisutu asisãnawã 're anomro aba mo, asiré ìsazei'wai wa. Duré misire Asib'apito wa'wa hã. Taha wa, “rowahutu'wa” na dama aiwaptèrè pire na da te 're asisi za'ra wa'aba mono da, 're asi'madã'ã ze za'ra wa'aba mono ò di za, a norĩ wa'wa hã. ⁹ Dawaptèrè pire wẽ te, aimama za'ra wa'aba na 're danhisi za'ra wa'aba mono ò di za. E marĩ wa. Misire te Aimama za'ra wa'wa hã 're hâimana hãwa ãma, siwaprosi. ¹⁰ Wa hã misire Asib'apito za'ra wa'wa hã wa 're ìhâimana, 'Re ìhâimana u'âsi mono, ìwétési te te ìpisutu wa, Danho'reptui'wa da.

Taha wa, 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono ò di za, danhib'apito na da te 're ì'asisi za'ra wa'aba mono zéb da hã. ¹¹ Asiré norĩ ma ai'maipire wa'aba da, asina 'mairop'ruiwapari aba wamhã, te za 're ì'maipawaptob u'âsi aba mo, marĩ zô 're ai'manhimnhasi aba mono ãna. ¹² Ni'wam norĩ hã pire na 'rãwi sina 're sôpré mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te za tãma pisutu za'ra, wapu na dama 're hâimana za'ra mono da oto. Duré, ni'wam norĩ hã pire na 'rãwi 're si'madâ'â za'ra mono ò wamhã, ta norĩ ma si te za pisutu za'ra, pire na oto dama 're hâimana za'ra mono da. — Æne ma tô Zezusi hã dama waihu'u, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma zama.

Zezusi hã parisezu norĩ ma, te te ìnharĩ za'ra zé wasu'u

Marcusi 12.40; Rucasi 11.39-42, 52; 20.47

¹³⁻¹⁴ Tawamhã parisezu norĩ ma, te oto rowasu'u za'ra Zezusi hã, ãne:

— Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, aihâimana uptabi ò na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. 'Ridawa hã 're danhisisi tō mono da, da te dawĩ 're ìsitob za'ra mono ne, te a norĩ wa'wa hã dawĩ 're ìsawi za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'u'wē mono zéb u 're danomro tō mono da. A norĩ wa'aba zama te 'Re ìhâimana u'âsi mono wĩ 're asihãiba zawi za'ra wa'aba mo, ai'ãma 're sib'a'u'wē za'ra wa'aba mono tō da.

¹⁵ — Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, a norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ma tô datēme 're ìropéi wa'aba mo daro mono bâ, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da, asimirowasu'u na da te 're asaze za'ra wa'aba mono da. Tawamhã ni'wam norĩ hã asiniwĩ 're sipizari za'ra wa'aba mono wamhã, 're anomro wasété aba mono zéb zarina, ma tô 're hâimana wasété uptabi za'ra, asimiroti wasété aba zarina. Taha wa, ropipa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're aihã za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te za te te 're hã za'ra za'ëtē, ta norĩ hã.

¹⁶ — A norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. E ni'wa hã tob'a nherē, te za dazaprōni wē. Mare di. Tane te duré a norĩ wa'wa hã roti senai'ò na dama 're ìroti wasété za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã sena na waihu'u za'ra wa'aba ò wa. Æne te dama 're ìroti wasété za'ra wa'aba mo: “Àté ni'wam norĩ hã te za marĩ na te te dama 're ropisutu za'ra. Tawamhã àté tô sena te te dama 're ìropisutu za'ra mono zém na, da te 're saze za'ra mono da, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorōwa nhisi hã te te ãma dama 're waptob za'ra, tinhimiropisutu me. Æne na te te dama ãma 're uwaimrami za'ra mono ò nherē, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra mono ò di za. Tane nherē, ni'wam norĩ hã marĩ na te te dama 're ropisutu za'ra mono wamhã, oru 'manharĩ hã ètē'ubuzi pré 'manharĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorōwa 're, 're ìsimasa mono na te te dama 're rowasu'u za'ra mono nherē, te te dama ãma 're uwaimrami za'ra mono ò wamhã, te za te te 're hã za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.” Æne te ai'rã ahã na dama 're ìroti za'ra wa'aba mo, tô senai'ò na. ¹⁷ E niha waihu'u za'ra wa'aba ò di bété, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Datob'a na 're ìdanomro mono ne, te 're anomro aba mo. Ètē'ubuzi pré 'manharĩ hã 'ri 're wa'wa 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorōwa ãma 're simasa mono wa, tãma sawi di, oru 'manharĩ hã. Oru 'manharĩ hã ìsōrōwa ãma 're simasa mono ò 'wa'ãhã, aré tãma sawi ò di. Taha wa, 'ri hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zé hã oru 'manharĩ, ìwa 're ìsimasa mono zawi nhipai u, sawi uptabi di tãma, 'ri hã. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorōwa nhisi na zama taré dama 're dasiwaptob za'ra mono ò di za. E ãne hã asima waihu'u za'ra wa'aba ã bâ. ¹⁸ Æne na te duré dama 're ìroti wasété za'ra wa'aba mo: “Ni'wa hã marĩ na te te dama 're ropisutu mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorōwa ãma, tãma danhoprubzé nomrizém nhisi na wedeza ne nhisi na te te dama ãma 're waptob za'ra mono wamhã, duré te te dama ãma 're uwaimrami za'ra mono ò wamhã, tane nherē, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te azãri ò di za. Tane nherē, ni'wa hã tãma danhoprubzé nomrizém nhisiwi, tinhoprubzé te te ìhiri nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, duré te te dama ãma 're uwaimrami za'ra mono ò wamhã, tawapsi te za azã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.” Æne te duré siwa'ru dama 're ìroti za'ra wa'aba mo, tô senai'ò na. ¹⁹ E niha waihu'u za'ra wa'aba ò di bété, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Datob'a na 're ìdanomro mono ne, te 're anomro aba mo. Danhoprubzé hã tãma danhoprubzé nomrizém nhisiwi, da te tãma 're ìsa'ra mono zé hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, sawi di. Tane nherē, tãma 're ìdanhoprub za'ra mono zé

hã ĩsõrõwa ãma tãma danhoprubzé nomrizém nhisiwi 're simi'wara mono õ 'wa'âhã, aré tãma sawi prã ti, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, tãma danhoprubzé nomrizé hã tãma 're ĩdanhoprub za'ra mono zéb zawi nhipai u, tãma sawi uptabi di. E ãne hã asima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ²⁰ Taha wa, ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré uburé ĩsisiwi danhoprubzém nhisi na zama dama ãma 're siwaptob za'ra. ²¹ Duré ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhorõwa nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré ĩwa 're ĩsãmra mono nhisi na 're siwaptob za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhisi na. ²² Duré ni'wam norĩ hã hãwiwa nhisi na dama 're siwaptob za'ra mono wamhã, taha nhisi zarina te duré 'Re ĩhãimana u'âsi mono, pire na te te 're ĩda'ab'madã'ã mono zém nhisi na dama ãma 're siwaptob za'ra, ĩwa 're ĩsãmra mono nhisi na zama, tã õhõ nhisi na.

²³ — Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, aihãimana uptabi õ na dama 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã taha ma, tãma ĩpire prã si te 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo. Wesuirã ĩsu zadazei mono hã ma tã 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, ĩsimiroti 'rata zarina, tãma 're ĩpo'o za'ra wa'aba mo, syry na, oterã na dasai wazarizém nhisi hã, duré wesuirã ze, duré cominhu. Tane nherẽ, ĩsimiroti pire na Mozési te te ãma ĩ'arob'ui'éré mono hã 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di, ĩsarina si dama 're ĩrob'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zéb da hã, duré da'ãma 're aipẽ'ẽzé za'ra wa'aba mono zéb da hã, duré 'Re ĩhãimana u'âsi mono wi, 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna 're anomro aba mono zéb da hã. ãne hã ĩsimiroti ĩpire prã norĩ zu, 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, te aré tã sena aihãimanazém na asina tãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma. ²⁴ E ĩtob'a hã simizaprõni wẽ bâ. Mare di. Tane te duré a norĩ wa'wa hã roti senai'õ na dama 're ĩroti wasété u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti hã sena na aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ wa. ĩsimiroti pire norĩ hã 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ nherẽ, ĩsimiroti ĩpire prã norĩ si, 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mono zéb da si, te 're asiwasutu u'âsi za'ra wa'aba mo.

²⁵ — Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, aihãimana uptabi õ na dama 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ãne na wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa: Hãsizé hã duré pratu hã ĩmana wawip si, da te 're upsõ za'ra mono wamhã, ĩwa'wamhã wasété di, zahadu upto wa. Tane, a norĩ wa'wa hã 're anomro wẽ wa'aba mono newa, da te 're ai'madã'ã wẽ za'ra wa'aba mono da, te 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti ĩpire prã norĩ si 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, danho'a. Tane nherẽ, aipẽ'ẽ 'remhã asimirosa'rata wasété na te zahadu ĩré 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Te duré danhibrob na si 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Aihãimana uptabi õ zarina, te duré marĩ na dawĩ 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo. ²⁶ Parisezu norĩ, datob'a ne 're ĩ'aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, ma'ãpẽ aihãimana wasété za'ra wa'aba zé hã rẽme pese za'ra wa'aba, danhimihãsizé wa'wa hã upto wa, da te 're ĩ'upsõ za'ra mono ne. Tawapsi te za oto 're anomro wẽ wa'aba mono zém na sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁷⁻²⁸ — Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, aihãimana uptabi õ na dama 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ãne na wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa: Adã'ã 'ru hã ĩmana wawimhã te za a ni, ĩ'madã'ã ze zéb da hã. Tane nherẽ, 're ĩdadã'ã za'ra mono norĩ hi hã te ĩwa 're simi'wara u'âsi ab're 're, dahãiba 'ro zama. ĩwasété si te ĩwa 're simi'wara, ab're 'remhã.

Tane duré, a norĩ wa'wa hã 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mono newa, te da te 're ai'madã'ã wẽ za'ra wa'wa, sã'awim na hã. Tane nherẽ, aipẽ'ẽ 'remhã aiwasété uptabi na te ĩré 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Aihãimana uptabi õ zéb zarina si, te dama 're anomro aba mo.

²⁹ — Parisezu norĩ, duré dama rowahutu'wa norĩ, aihãimana uptabi õ na dama 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. A norĩ wa'wa hã duréihã 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u hã aima 're wẽ uptabi za'ra wa'aba mono newa, ma tã ta norĩ 'ru na marĩ hã 're ĩ'manharĩ

za'ra wa'aba mo, i'madâ'â ze zéb da hã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â pese 'wa nori 'ru na hã. ³⁰ Asina 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, te duré âne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Wa nori hã wahi'rata nori siré 're wahâimana za'ra mono 'wa'âhã, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nori hã wa te aré 're simroi mono ô di, isiré za'ra.” Âne te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. ³¹ E marĩ te bété aima wasu'u za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa pãrĩ'wa nori nhihudu na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zé hã. Isine marĩ iwasété si 're i'manharĩ za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa. ³² Taha wa, aihirata nori te te 're irob'manharĩ na'rata wasété za'ra mono zéb zarina, 're anomro aba mono tô, asima âma 're sa'êté za'ra wa'aba mono da, aima wê za'ra wa'aba ze te bâ. ³³ Parisezu nori, a nori wa'wa hã wahi nhipãrĩ pese ne, te 're anomro aba mo. E ropipa u, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're asatõrĩ za'ra wa'aba mono zém na isimihâzé wi, tiwi 're aiwairébé aba mono da bâ. ³⁴ Ni'wam nori hã wa za oto te 're satõrĩ za'ra, atême 're nomro aba mono da, Imama 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, isimiroti na te te aima 're rowahutu za'ra wa'aba mono da, âma 're anomro wê wa'aba mono da oto. Tane nherê, izadawa para ô nherê, te za 're isimroi wa'aba mo ta nori hã, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nori hã. Te za duré dama 're i'ru za'ra wa'aba mo, wedepo'o nhonhi'rãmi na hãwi da te 're sasõmri za'ra mono da, 're dâ'â za'ra mono da, hãwi. Rowahutuzéb 're, te za duré 're ihã za'ra wa'aba mo, powawê hãwaré na. 'Ri wa'õtõ mono bâ te za duré sô 're anomro aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nori zô, tãma 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da, ta nori ma zama. ³⁵ Duréihã aihirata 'wa hã ma tô Abé hã tĩwĩ, marĩ te te 'manharĩ wasété ô nherê. Ta hawim haré, ma tô aihirata nori hã te te 're danhimro za'ra da'ahã na, 're danomro wasété mono ô nherê. Daza'u si ma duré Zacaria hã siwi tĩwĩ. Ta hã Baratizaha 'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa. 'Re ihâimana u'âsi mono nhorõwa âma 'ri 'wawi wa'ra 're, tãma danhoprubzé nomrizéb 'rata te te tãma romhuri ré, ma tô wĩrĩ ni, wedeza ne 'rata. Âne ma tô aihirata nori hã da'ahã na te te 're danhimro, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono nherê, ta nori hã. Ta nori ne, te duré a nori wa'wa hã dama 're irob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Taha wa, wa hã wa za aiwasédé hã te ai'ãma 're sa'ra wa'wa, uburé aihirata nori te te 're idanhimroi mono zéb zarina. Taha wa, te za te te 're aihã za'ra za'êté za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ³⁶ Âne hã wa tô sena, aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ihâimana u'âsi mono hã te za tô te te 're aihã za'ra za'êté 'wa, nimosi i'aipoto té wa'aba mono hã i'aihâimana za'ra wa'wa hã, âne na dama 're irob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zéb zarina, aihirata nori nhipãrĩ zarina zama. — Âne ma tô Zezusi hã parisezu nori âma simiré'é za'ra, ihi'rata nori na.

Zezusi hã, Zeruzarê âma 're idahâimana za'ra mono âma ipê'êzéé wasu'u
Rucasi 13.34-35

³⁷ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha, âne:

— Zeruzarê âma 're ai'ubumroi wa'aba mono nori âma, ai'ãma ipê'êzéé za'ra wa'aba di. Aihirata nori hã ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nori hã te te 're simroi u'âsi. Datême te te 're isatõrĩ za'ra mono nori zama, te duré te te 're simroi u'âsi, êté na. Si'a hã ti'ra zawi te, 're ipapo za'ra mono ne, wa aré te isima 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, isitême te 're ai'awaibui wa'aba mono da. Tane nherê, asima 're iwê za'ra wa'aba mono ô di asa. ³⁸ Taha wa, tinhorõwa hã te za oto tirê, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, âma 're i'aiwata za'ra wa'aba mono zé hã. Baba na te za oto 're sa, 'ri 'rãihã hã. Ma'apé âne na izadaihu'u za'ra wa'aba. ³⁹ Duré a nori wa'wa hã ihãiba 'madâ'â na sahu za'ra wa'aba ô di za, a'â. Niwapsi te za duré ihãiba 'madâ'â za'ra wa'wa, âne na iwaihu'u za'ra wa'aba wapsi: “Zezusi hã, ta hã 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa para we imorĩ ti'ai u, Danho'reptui'wa da. Taha wa, iwê si te te tãma 're anhomri u'âsi, Imama hã.” Âne na aipê'ê 're iwaihu'u za'ra wa'aba wapsi, te za ihãiba 'madâ'â na duré isahu za'ra wa'wa.

Âne ma tô Zezusi hã dama siwaihu'u.

¹ Tawamhã wa norĩ hã wa tô wawairébé ni, Zezusihi siré, 'ri 'rãihã hawi, 'Re ìhãimana u'âsi mono âma 're ìdawata za'ra mono zém hawi. Aré oto morĩ da, ma rob u watobro, Zezusi hã. Tane nherê, wa norĩ hã ìsiré 're ìwanomro mono norĩ hã wa tô 'rãwi ìtême aimasam ni, 'Re ìhãimana u'âsi mono nhorôwa hã te te wama wasu'u za'ra da, uburé 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri, 're ìsimasa mono zama. ² Tawamhã Zezusi te wama nharĩ za'ra, âne:

— Æhãta tô 'ri hã wê na 're simasa mono ré, te ì'madã'ã za'ra wa'wa. Tane nherê, niwapsi te za dasiwi pru pese ni, êtê na 'ri hã. Tawamhã misi si te za oto simi'wara, êne hã. Sisiwi 'manomro waihu'u ô di za oto, êne hã. Tãibã za oto. Tô sena, wa âne hã aima waihu'u za'ra wa'wa. — Æne ma tô Zezusi hã wama waihu'u sirômo za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma.

*Robzépata wasu'u, da'ruiwapari na rowasu'u me
Marcusi 13.3-13; Rucasi 21.7-19*

³ Tawamhã Zezusi hã te oto nhamra, Oriwera na êtê 'rãihã nhisi âma. Sahã na sãmra wamhã, wa tô 'rãwi ìtême ubumro ni Zezusihi u, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ hã, wahãiba pisutu wa te wasiwi sadanharĩ za'ra da, âne:

— E niwa te za âne hã âma tiromhãiba, 'ri nhamrazéb da hã. Ma'ãpé wama waihu'u za'ra na, marĩ ìwatobrozé hã, ìsôwa wa te âma waihu'u sirômo za'ra da. Duré e marĩ te za watobro, apã we aimorizéb da hã, wa te âma ìwaihu'u sirômo za'ra zéb da hã, duré rob'rãsutuzéb u hã bãdã, ìwa ìwaptã'ãzéb da hã. — Æne wa tô wasiwi sadanharĩ ni, Zezusi hã.

⁴⁻⁵ Tawamhã Zezusi hã te âne na asa wama rowasu'u za'ra:

— Ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na sisarina datême 're nomro, ahã na. Wa hã newa, te za taré ìnhisi na dama 're siwasu'u za'ra, Cristu na, Danho'reptui'wa na. Tawamhã da'ahã na te za ta norĩ âma da te 're sasômri za'ra, tô sena newa, dama 're ìsiwasu'u za'ra mono zé hã. Taha wa, te za a norĩ wa'wa hã aihãimana nhimiza'rese, 're aihãimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina, datême 're ìnomro mono norĩ âma, 're sasômri za'ra wa'aba mono tô da. ⁶ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're ìropupu'u za'ra mono zé hã te za 're ìwapari za'ra wa'aba mo, romhã na 're ìdasi'wapé za'ra mono norĩ wasu'u zama. Æne hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono ô di za, dasi'wapéi ma hã. Dasi'wapé te za tô dazada 're wairébé. Tane nherê, ta hã rob'rãsutu ô di. ⁷ Danhipti'ai amoi u te za dasisô 're dapra, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhã daro mono bã te za tô 're dasiwasutu za'ra. Nima niwĩmhã danho ô wa, te za duré da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Nima niwĩm norĩ ré hã te za duré ti'a hã daré 're popo'o za'ra. ⁸ Æne na dama 're romhãimana mono wamhã, za daré ìrob'rãsutu na'rata zé, te wasu'u, pi'ôi âma ìwasã hã 're ìsépu'u na'rata za'ra mono ne hã. Æhã haré dazô 're wairébé mono ô di za. — Æne ma tô Zezusi hã wama rowaihu'u za'ra, romhã ré.

⁹ Æne ma tô duré wama rowaihu'u za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ ma:

— Tawamhã âne na oto daré 're romhãimana mono wamhã, te za da te 're aiwaibui wa'wa, da te dama 're ai'ru za'ra wa'aba mono da, rowasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, duré da te 're asimroi wa'aba mono da. Ìzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa, daro mono bã. ¹⁰ Æne na daré 're romhãimana mono ré, te za ìzazei'wa norĩ hã te te 're ìzazei utôri za'ra, ahã na. 'Rãwim nherê, te za duré dama 're sihãiba nhomri za'ra, da te 're ì'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te 're waibui mono da. Ìzazei'wai wa, tisisãnawã na sima 're hãimana za'ra mono nherê, te za oto 're si'ruiwapari za'ra, 'rãwim nherê. ¹¹ 'Re ìhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa newa, roti tô senai'ô na te te dama 're ìroti za'ra mono norĩ hã te za datême 're nomro, sadawa nhipese na te te dama 're rowasu'u za'ra mono da, taré. Tawamhã ìsimiroti hã te za tô da te 're saze za'ra, tô sena newa, ta norĩ hã sadawa nhipese na taré dama 're siwasu'u za'ra mono nherê. ¹² Duré dawasété uptabi na si da'ahã uptabi na za oto 're danomro mono wa, te za 're ìdasisawi za'ra mono zé hã dawi 're si'utôri za'ra. ¹³ Tane nherê, ni'wam norĩ hã rob'rãsutu u siptete sina ì'ãma 're nomro u'âsi mono wamhã, duré ìwi 're sipizari za'ra mono ô wamhã, ta norĩ si te za ropipa hawi tinho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra. ¹⁴ 'Re ìhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwé mono zé wasu'u hã ìwê uptabi hã, ìzazei'wa norĩ hã te za daro mono bã te te

dama 're wasu'u za'ra, daro mono bâ da te oto 're wapari za'ra mono da, da te âma 're ïsaze za'ra mono zéb da hã. Tame te za oto tirob'rãsutu. — Æne ma tô Zezusi hã wama rowaihu'u za'ra, romhã ré.

Robzépata za'ëtê uptabi wasu'u

Marcusi 13.14-23; Rucasi 21.20-24

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhã Zezusi hã ma duré ãne na wama rowaihu'u sirõmo za'ra:

— Zahadu wapsi, te za asiwi ï'madâ'â za'ra wa'wa, marĩ ïwasété uptabi hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorõwa âma te za tihâiba, te te siwi ïwê'õ pe hã. Taha âma ma tô Dani'é hã rob'ui'ére siro duréihã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. (Ãhã wasu'u na rob'ui'ére hã 're sõré za'ra wa'aba mono wamhã, ma'ãpé âma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono za, waihu'u za'ra wa'aba da.) Tawamhã ãne hã za oto daré romhâimana wamhã, rowasété si te za a'â daré 're sa'wari. Taha wa, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma 're ïsi'ubumroi mono norĩ hã, wara sina te za 're sisa're, êtê 'rãihã u tiwi simani za'ra da, duré sisõ'reptu za'ra da. ¹⁷ Ni'wam norĩ hã 'ri nhisi hãpã âma si'ubumroi wamhã, tinhibroba zô sisisi õ di za a'â, 'ri para u hã. Õne haré te za dame sisa're, êtê 'rãihã u, ta norĩ hã. ¹⁸ Duré ni'wam norĩ hã buru âma te te romhuri za'ra wamhã, 'ri tême sisa'rei mono õ di za apã, tisi'ubuzéb zô. Mare di. Õne haré te za duré ta norĩ hã êtê 'rãihã u dame sisa're. ¹⁹ Æne hã rowasédé hã daré hâimana wamhã, ïwasã ré norĩ ma hã tâma ropipa uptabi za'ra di za, ï'ra pré ré norĩ ma zama. ²⁰ Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono ma 're aimreme zusi aba mo, rowa'u'u wahã 're sa'wari mono ré, duré sabadu na romhuri zahârizém na bâdã hã te te pisutu tô da, êtê 'rãihã u asa'rei wa'aba mono zéb da hã, rowasété wi aimani za'ra wa'aba zéb da hã. ²¹ Rowasédé hã oto dazô 're wairébé mono wamhã, te za oto robzépata za'ëtê za'ra ni. 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ï'aropoto na'rata mono zém hawimhã, ãne na hã da te 're robzépata za'ëtê uptabi za'ra mono õ di. Niwamhã ãne na hã da te 're robzépata zahu za'ra mono õ di za. ²² 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô sima pisutu, bâdã hã za da te 're ïrobzépata za'ra mono zéb da hã, te te dama wâtari da, rowasété ré da'ãma romhâimana pahã tô da. Æne hã te te sima pisutu õ 'wa'ãhã, te aré uburé dasi'utõrĩ pese, za daré ïrob'rãsutuzém na hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã âma 're sib'a'uwê za'ra mono da, te te sima 're ï'apisutu mono norĩ zawi te, te za ãne hã 'manha.

²³ — Za da te 're robzépata za'ëtê za'ra mono ré, áté ni'wam norĩ hã te za te te aima 're da'mahãrã za'ra wa'wa, ãne: “Ãhãta, Cristu, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu, Danho'reptui'wa da.” Áté aimawi norĩ hã te za duré ãne te te aima 're da'mahãrã za'ra wa'wa: “Õhõta, Cristu.” Æne wamhã, âma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, damreme na hã. ²⁴ E marĩ wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã te za datême 're nomro, danho'reptui'wa na, niha wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono da, sadawa nhipse na. Ta norĩ hã marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã te za duré te te dama 're 'manharĩ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para newa, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. ïsazei'wa norĩ zama te te dame ãma 're saze za'ra mono da, te za ãne na te te dama 're romhõsi za'ra. Tane nherê, te te dame 're sazei waihu'u za'ra mono õ di za ta norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima 're apisutu sirõmo mono wa, ãma 're sib'a'uwê za'ra mono da. ²⁵ Æne hã wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, zahadu romhâimana õ ré. Taha wa, ma'ãpé ãma 're asõpré u'âsi aba mono za, ãne na hã.

²⁶ — Áté ni'wam norĩ hã te za taré te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisudu hã ma tô wei mo, apã. Õhõta te nhamra, a'ubuni wi.” Æne hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, a'ubuni u 're anomro aba mono õ di za, ïzõ 're asõpré wa'aba mono da. Áté te za duré ãne da te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa: “Ãhãta ma dawi aima'u.” Æne wamhã, âma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, senai'õ na hã, wa hã pi'uriwi nimahã na hã za we apã ïmorĩ õ na dã'ãsina. ²⁷ Tã 're si'ubuzi za'ra mono wamhã, dama rob'madã'â pibu pese di, hãiwa mono bâ hã. Tane duré, wa hã dasiré ïpodo hã apã we ïmorĩ wamhã, aihĩni te za ï'madã'â za'ra ni.

²⁸ — Sipahudu hã marĩ dã'â u 're si'rã'õtõ mono wamhã, dama pibui pese za'ra di, marĩ hã 're dã'â za'ra mono wa, 're ïsimi'wara mono zé hã. Tane, wa hã apã we ïmorizé hã

uburé dama ĩpibu pese za'ra di za oto. — Āne ma tō Zezusi hā wama sina rowaihu'u sirōmo za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

*Ti'ai āma dasiré ĩpodo hā za we apā ĩmorĩzé wasu'u
Marcusi 13.24-27; Rucasi 21.25-28*

²⁹ Āne na ma duré wama waihu'u sirōmo za'ra:

— Tawamhā da te 're robzépata za'ētē za'ra mono parip si, awa'awi te za bātā na tirobra. A'amo zama te te rob'uiwē ō di za oto. Wasi norĩ hā te za duré rere, hāiwa hawī. Uburé hāiwa na 're ĩsimasa mono hā te za duré 're sisa're. ³⁰ Āne hā daré romhāimana pari, marĩ hā te za watobro hāiwa na, dama ĩpibu pese zéb da hā, wa hā dasiré ĩpodo, apā we ĩmorĩzém na da te ĩ'āma waihu'u za'ra da oto. Tawapsi te za oto daro mono bā dasiwi ĩ'madā'ā ni, hāiwa'a na we ĩmorĩ ré. ĩwaihu'u pese na wa za wei mo apā, duré ĩhāiba na hā rowa'a za'ētē ré. Da te dasiwi ĩ'madā'ā za'ra wamhā, te za 're dazadari za'ra, robzawi te, danhimiza'rese ĩzō 're danhimipari za'ra mono ō wa. ³¹ Tawamhā hāiwa āma ĩma romhuri'wa hā tinhimnihârâzém na te za oto amnihâ, hârâ 'râihâ uptabi na, daro mono bā da te ĩwapari za'ra da hā. Simnihârâ wi, hāiwa hawī ĩma romhuri'wa norĩ hā wa za we dazō satōrĩ za'ra, ti'ai u. Tawamhā 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da, te te sima 're ĩ'apisutu mono norĩ hā te za we daro mono bā te te simro, ĩtēme. — Āne na ma tō Zezusi hā romhâ ré wama waihu'u sirōmo za'ra.

*Pidera wede wasu'u
Marcusi 13.28-31; Rucasi 21.29-33*

³² Tawamhā āne te duré wama rowasu'u za'ra:

— Pidera wede na, wa za oto aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Pidera wede panhipti hā wapti'i wamhā, duré ĩsu té hā 're wairébé mono wamhā, tawapsi te za oto āma ĩwaihu'u za'ra wa'wa, tā 're ĩta'a mono zéb u 're ĩromhutu mono zém na hā. ³³ Tane duré, marĩ hā 're ĩromhāimana mono zéb da, te aima ĩwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madā'ā za'ra wa'aba wamhā, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, rob'rāsutuzé hā za oto ĩwatobro na hā. ³⁴ Tō sena, wa āne hā aima waihu'u sirōmo za'ra wa'wa. Ā hā uburé rowasédé hā dazō 're wairébé mono ré, ti'ai āma 're ĩdahāimana za'ra mono norĩ hā 're dā'ā za'ra mono ō ré, te za ĩsō'a za'ra ti'rāsutu, romhāimanazé hā. ³⁵ Nimahā na te za hāiwa norĩ hā ai'utōrĩ zahuré, ti'ai me. Si'utōrĩ zahuré nherē, ĩnhimirowasu'u hā si'utōrĩ waihu'u ō di za. Pire na te za dama 're hāimana u'âsi. — Āne ma tō Zezusi hā wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

*Danhimiza'rese āna 're danomro mono ré, Zezusi hā za we apā ĩmorĩzé wasu'u
Marcusi 13.32-37; Rucasi 17.20-37*

³⁶ Tawamhā Zezusi hā ma duré āne na wama waihu'u sirōmo za'ra:

— Āne hā uburé za daré 're ĩromhāimana mono zéb da hā, ni'wa hā bādâ hā te te waihu'u ō di. Hāiwa āma romhuri'wa norĩ zama, bādâ hā te te waihu'u za'ra ō di duré. Wa hā 'Re ĩhāimana u'âsi mono 'ra nherē, te duré bādâ hā waihu'u ō di. ĩmama ma si, waihu'u pese di bādâ hā. ³⁷ Danhimiza'rese āna 're danomro mono ré, wa za wei mo apā dasiré ĩpodo hā, duréihā Nowé 're hāimana mono ré hā, danhimiza'rese āna 're ĩdahāimana za'ra mono ne. ³⁸ Ta norĩ hā daro mono bā daré âpusi mono ō ré hā, ma tō 're saihuri, tisa na. Te te 're âhuri duré, rowē na 're rosa'wari u'âsi mono da newa. Te duré sina 're mro za'ra. Āne ma tō danhimiza'rese āna 're dahāimana za'ra, Nowé hā uba're ne 'manharĩ 're sébré ō ré, 'ri ne 'manharĩ 'remhā. ³⁹ Tawamhā rosa'rese ō ré, ma tō daré âpusi. Tawamhā uburé ma dasi'utōrĩ pese, â na. Tane duré, wa hā dasiré ĩpodo hā danhimiza'rese āna 're danomro mono ré, wa za wei mo, apā.

⁴⁰ — Āté aibâ norĩ hā buru na siré te te romhuri zahuré ré, wa za we apā mo, dazō. Tawamhā ĩhāiba amo hā āté te za tiwi ti'â hāiwa u, 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā. ĩhāiba amo si te za tirē. ⁴¹ Āté pi'ō norĩ hā siré 'ru'u zahuré ré, te za tiwi ti'â, ĩhāiba amo hā. Tawamhā ĩhāiba amo si te za tirē, 'Re ĩhāimana u'âsi mono hā. ⁴² Taha wa, te za asimiza'rese, ĩzō 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hā Asib'apito za'ra wa'wa hā apā we ĩmorĩzé hā bādâ hā waihu'u za'ra wa'aba ō wa. ⁴³ Wa za duré aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, āma rosa'rata za'ra wa'aba da. 'Ri tede'wa hā ĩsōrōwa u ĩsipsaihuri ĩwisizé hā, bādâ te te waihu'u sirōmo wamhā, tawamhā barana te za sō rob'madā'ā u'âsi, sōtō āna, 'ri para u sébré tō da, tiwi sipsaihuri ō'umnhasite. ⁴⁴ Tane duré, a norĩ wa'wa hā te za

asimiza'rese ĩzô 're asôpré u'âsi aba mo. E marĩ wa. Wa hã dasiré ĩpodo hã nimahã bătâ na ĩzô asimipari za'ra wa'aba ô zém na za we apâ ĩmorĩ na dâ'âsina. — Āne te Zezusi hã wama roti za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, wanhimiza'rese sô 're wanhimipari za'ra mono da.

*Romhuri'wa ĩ'umnhasi wasu'u, romhuri'wa ĩ'umnhasi'ô wasu'u me
Rucasi 12.41-48*

⁴⁵ Tawamhã Zezusi te duré wama āma romnhimiré'é za'ra, āne:

— Dama romhuri'wa ĩ'umnha hã duré ĩsimiroti wē hã, e niha 're ĩhâimana mono zé hã. Āne hã 're hâimana mono wamhã, te za ĩsib'apito hã nimomo tiwi morĩ ô ré, tãma pisutu, uburé tãma ĩromhuri'wa norĩ hã ĩsa'u nherē, te te sô 'madâ'â za'ra da. Te za duré tãma roti, bătâ pisutuzém na ĩsazéb da hã, te te tãma āma uwaimrami za'ra da, tãma ĩromhuri'wa norĩ ma. ⁴⁶ Tawamhã apâ we ĩmorizéb u, tinhib'apito nhimiroti hã te te tãma āma uwaimrami wamhã, tãma rowē di za, romhuri'wai ma hã. ⁴⁷ Taha ma, tãma rowē uptabi di za tō. E marĩ wa. ĩsib'apito hã apâ wisi wapsi, te za tãma pisutu, uburé ĩsimarĩ hã te te tãma 're 'madâ'â u'âsi mono da oto, tãma umnhasi uptabi wa. ⁴⁸ Tazahã, tinhib'apito za're'ra, ĩsimiroti hã te te tãma āma uwaimrami ô wamhã, tãma rowē ô di za. Āté apito za're'ra, te za 'râwi sima tinha: “ĩnhib'apito hã simahudu ô di.” ⁴⁹ Tawamhã sô rowaptâ'â wē te, te za oto tizapari romhuri'wa norĩ hã te te 're ahâ za'ra. Āzé hã te za duré te te 're hâsi, âzézei'wa norĩ siré. Siwa'ru te za oto 're hâimana. ⁵⁰ Tawamhã simisa'rese āna hâimana ré, te za ĩsib'apito hã ĩtēme wi apâ, sô ĩsimipari ô zém na nimahã bătâ na, siwa'ru. ⁵¹ Tawamhã sa'ētē te za azâ, tãma ĩromhuri'wa hã. Tane ni'wam norĩ hã apâ we ĩmorĩ ô ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono ô wamhã, te za tãma pisutu za'ra, ropipa u 're sisisi mono da, dasiré, ĩsimiroti hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono newa, taré āma 're dawata za'ra mono da, 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ zu. Tame te za oto 're 'ry'ry. Te za duré 're 'wasitete za'ra, te te 're robzépata za'ētē za'ra mono wa. — Āne na ma tō Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

25

Pi'ô ĩ hâiba tēm norĩ hã dasina damro u, ĩsi'aba'rézé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tō tinhimirotnhimiré'é na wama rowasu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, āne:

— Nimahã na si 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'āma 're ĩsib'a'uwē mono zéb da, apâ we dazô ĩmorĩ wamhã, ni'wam norĩ si te za, ĩzô 're simipari za'ra mono sina, hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra. Ā norĩ wasu'u zarina, wa za āma aima romnhimiré'é za'ra wa'wa, āne. Pi'ô ĩpréduptém norĩ hã barana ma tō ai'aba'ré, dasina damro u, 10 na ĩhâiba za'ra hã, ĩmro'ô norĩ hã. Aibâ hã za azarutu na ĩmro zô simipari za'ra da, ma tō ĩtēme ai'aba'ré, pi'ô nhorōwa u. Āro'ore hã te siré 'wasa hâiba bâ, aibâ hã za pi'ô na ĩmro u wisi wa, te te tãma āma rob'u'iwē za'ra da, zudezu norĩ hâimanazéb zarina. ²⁻⁴ Tane nherē, pi'ô ĩpréduptém norĩ hã 5 na si ma tō hâiba mono bâ rob'râi wa'u to hã siré 'wasa, simhi ne étē 'manharĩ 're, âro'ore da hã, ta norĩ si hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono wa. ĩhâiba amo norĩ hã 5 na ĩhâiba za'ra hã te te siré 'mai'âri za'ra ô di, rob'râi wa'u tob ré hã simhi ne étē 'manharĩ 'remhã, hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono ô wa. ⁵ Tawamhã aibâ zô te tirowaptâ'â hã, za pi'ô na ĩmro zô. Sô rowaptâ'â wamhã, ma tō aptâ hã simro. Taha wa, ma tō nasi titomhâima'ã za'ra. Taha wa, te oto tinhotô za'ra, ĩwana.

⁶ — Tawamhã mara wa'wa ma tō ni'wa hã 'mahâ: “Ōhōta te we oto aibâ hã mo. We aiwairébé su'u aba, wa te wasina uzusi za'ra hã.” Āne te ni'wa hã aibâ hã dama 'mahâ.

⁷ — Tawamhã pi'ô ĩpréduptém norĩ hã sô ĩsimipari za'ra hã ma tō ti'utu za'ra. Utu za'ra wamhã, âro'ore na wedenhorô hã ma tō sôro nhihâri za'ra, ro'o wē da. ⁸ Tawamhã hâimana nhimiza'rese āna 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã ma tō tiwi rowaptērē za'ra, tihâiba amo norĩ wi, hâimana nhimiza'rese sina 're ĩhâimana za'ra mono norĩ wi: “Ma'ápé syry na wama sa'wari za'ra wa'aba, âro'ore na rob'râi wa'u to hã. Āro'ore hã

wate za'ra hã te za oto wawi tidâ'â za'ra.” ãne te pi'õ ãpréduptém norĩ hã tisiré norĩ wi rowaptêrê za'ra.

⁹ — Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra: “Rob'rãĩ wa'u to hã wa te aima sômri za'ra wa'aba õ di za. Mara wab õ di za, wa te aima a za'ra wa'aba wamhã. Te za wawi ai'utõrĩ za'ra. Ma'ãpé tiha, da te 're ã'uiupra za'ra mono zéb u, ai'aba're su'u aba, tamemhã asima 'mai'uiupra za'ra wa'aba da.” ãne te satõrĩ za'ra, tisiré norĩ hã.

¹⁰ — Tawamhã pi'õ ãpréduptém norĩ hã hãimana nhimiza'rese ãna 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã ma tô ai'aba're, rob'rãĩ wa'u tob zô, te te sima 'mai'uiupra za'ra da. Tawamhã ta norĩ za'u si ma tô aibã hã wi, timro zô. Wisi wamhã, pi'õ ãpréduptém norĩ hã 5 na ãhãiba hã hãimana nhimiza'rese 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã ma tô ãsiré asisi 'ri para u, ãsiré saihuri da, sina ãmro zahuré zém na. Sisisi wamhã, ma tô ãrê 'ridawa nhitop tete za'ra ni.

¹¹ — ãma ronomro za'ra wapsi, ma tô ãhãiba amo norĩ hã aihutu apã, pi'õ ãpréduptém norĩ hã, aibã hã pi'õĩ ãma ãmrozéb u hã. Sihutu wamhã, ãne te nasi 'mahãrã za'ra, rowi hawi: “Apito, apito, wei wama 'ridawa za'ra na, ãma atême wanhisisi da.”

¹² — Tawamhã aibã hã pi'õ na ãmro hã te asa tãma nharĩ za'ra: “Mare di. Te aima 'ridawa za'ra wa'aba õ di za, ãma aiwaihuru'u za'ra wa'aba õ wa.” ãhã wasu'u na wa tô aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne na hã.

¹³ — Taha wa, a norĩ wa'wa hã aihãimana nhimiza'rese te za ãzô 're asõpré u'ãsi aba mo, bãdã hã aima waihuru'u za'ra wa'aba õ wa, apã za we ãmorizé hã. — ãne ma tô Zezusi hã wama waihuru'u sirõmo za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma.

Romhuri'wa norĩ hã, tinhib'apito zô rob'uiprazé te te 're ã'madã'ã za'ra mono norĩ wasu'u Rucasi 19.11-27

¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã Zezusi hã ma duré tinhimiromnhimiré'é na marĩ hã wama waihuru'u za'ra, ãsiré 're ãwanomro mono norĩ ma, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono, za da'ãma 're ãsib'a'uwê mono zém na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Aibã hã ma tô sima rowê, darob amoi u morĩ da. Tawamhã morĩ õ ré, ma tô sô tihãrã za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ zô, tite rob'uiprazé hã te te tãma sômri za'ra da, ãsa'u te te sô 're 'madã'ã za'ra mono da, duré tãma sina hã'ã da, taré 're simi'wara tõ mono da, rob'uiprazé hã. ãsimiromhuri wê na tãma ã'umnhasi za'ra zarina, ma tô tãma sômri za'ra. ãmorĩ'rata ma hã ma tô 5 miu na tãma tisõ rob'uiprazé ãsapotore hã, oru 'manharĩ hã. Duré ãsãna're ma hã 2 miu na ma tô tãma tisõ. Duré da'rãsutu'wai ma hã, miu na ma tô tãma tisõ. Taha pari te oto mo, darob amoi u, danhib'apito hã. ¹⁶ Tawamhã tãma ãromhuri'wa hã, 5 miu na rob'uiprazé ãsapotore te te ã'ãri hã õne haré ma tãma sina hã, te te ãma ãromhuri wê zéb zarina. Tawamhã 5 miu na nherê, ma tô duré 5 miu na ãma ato, ãsib'apito te te tãma ãsômri na hã. Uburé hã 10 miu na oto, rob'uiprazé ãsapotore hãiba hã, ãma sito wamhã. ¹⁷ Tane duré tãma ãromhuri'wa hã 2 miu na rob'uiprazé ãsapotore te te ã'ãri hã ma tô duré tãma sina hã. 2 miu na nherê, ma tô duré 2 miu na ãma ato. Uburé hã 4 miu na ãhãiba hã oto. ¹⁸ Tane nherê, tãma ãromhuri'wa hã miu na rob'uiprazé ãsapotore te te ã'ãri hã tinhib'apito nhimiroti te te 'madã'ã õ di. Taré ma tô sada ab're, tinhib'apito wi, rob'uiprazé hã te te sêrê da.

¹⁹ — Tawamhã ãma ronomro hã wapsi, ma tô ãsib'apito za'ra hã apã ãtême tiwisi za'ra, darob amoi hawi. Wisi wi, te sô tihãrã za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ zô, rob'uiprazé ãsapotore hã niha si te te hãimana mono zô, te te tãma wasu'u za'ra da. ²⁰ Tawamhã romhuri'wa hã 5 miu na rob'uiprazé te te aré ã'ãri hã ma tô ãtême ãzé ãmorĩ'rata na, tinhib'apito u. ãne te tãma tinha: “Apito, rob'uiprazé ãsapotore hã 5 miu na ma tô ãma ãsõ, asa'u aima sina hã'ã da, tawapsi, aima ãma ãsitob da, taré aiwi simi'wara tõ da. ãhãta ma tô sina hã, 5 miu na, te ãma aima ãromhuri wê zéb zarina. Uburé hã 10 miu na oto ãhãiba hã, rob'uiprazé ãsapotore hã. ãhãta te asõ nomro.” ãne te romhuri'wa hã tinhib'apito ma wasu'u, tinhimiromhuri hã.

²¹ — Tawamhã ãsib'apito te asa tãma tinha, ãne: “Wê di tô. A hã ãma romhuri wê 'wa. ãma ai'umnhasi di. Rob'uiprazé hã syryre nherê, ma tô ãma ãromhuri wê, ãzô. Taha wa, ãhã nhipai u wa za oto aima pisutu, marĩ ahã uptabi na ãma 're ab'madã'ã u'ãsi mono da.

Te za oto ĩsiré 're aihâimana mo, wasiré âma 're watoi u'âsi mono da." Āne ma tô tâma ropisutu siro, tâma ĩromhuri wê 'wai ma.

²² — Tawamhã romhuri'wa hã 2 miu na rob'uiprazé te te aré ĩ'âri hã ma tô duré ĩtême âzé, tinhib'apito u. Tawamhã âne te tâma tinha: "Apito, rob'uiprazé ĩsapotore hã 2 miu na ma tô ĩma ĩsô, asa'u aima sina hã'â da, tawapsi, aima âma ĩsitob da, taré aiwi simi'wara tô da. Āhãta ma tô aima sina hã, 2 miu na, te âma ĩromhuri wê zéb zarina, aima. Uburé hã 4 miu na ĩhãiba hã rob'uiprazé ĩsapotore hã. Āhãta te asô nomro." Āne te romhuri'wa hã tinhib'apito ma siwasu'u, tinhimiromhurizém na.

²³ — Tawamhã ĩsib'apito asa te tâma tinha, âne: "Wê di tô. A hã ĩma romhuri wê 'wa. ĩma ai'umnhasi di. Rob'uiprazé hã syryre nherê, ma tô âma ĩzô ĩromhuri wê. Taha wa, âhã nhipai u wa za duré aima pisutu, marĩ ahâ uptabi na ĩma 're ab'madâ'â u'âsi mono da. Te za oto ĩsiré 're aihâimana mo, wasiré âma 're watoi u'âsi mono da." Āne ma tô duré tâma ropisutu siro, tâma ĩromhuri wê 'wai ma hã.

²⁴ — Tawamhã romhuri'wa hã miu na rob'uiprazé te te aré ĩ'âri hã ma tô duré ĩtême âzé, tinhib'apito u. Tawamhã âne te tâma tinha, ta hã senai ô na hã: "Apito, ĩma aiwaihu'u pese di. A hã da'âma 're aipê'ézé mono ô. Ni'wa hã te te dame 're rob're mono ô nherê, danho hã tite da, te te dawĩ sima 're ĩ'a'rãihãri mono ne, te danhimarĩ hã dawĩ asima 're ĩ'awaibui mo, ate da. ²⁵ Āne na te aiwaihu'u wa, wa tô aima ĩpahi. Taha wa, te aiwi simini wa, niha ĩma rob'manharĩ ô'umnhasite, wa tô rob'uiprazé ĩsapotore hã simi'u ti'ai 'rowi, wê na asô 're sa'wari mono da. Āhãta te wê na asô nomro, uburé ate rob'uiprazé hã te asô 're 'madâ'â mono da, ĩma ĩsômri hã." Āne te romhuri'wa hã tâma siwasu'u, tinhib'apito ma.

²⁶ — Tawamhã ĩsib'apito, te âne asa tâma tinha: "A hã ĩma romhuri wasété 'wa. Aiwa'a uptabi di. Ma tô ĩ'âma ĩrosa'ra, marĩ hã date nherê, te dawĩ ĩsima 're ĩ'awaibui mono na, ĩte da. Āne ma tô ĩ'âma ĩrosa'ra, asima. ²⁷ Āne na 're ĩhâimana mono wamhã, e marĩ wa bété, rob'uiprazé ĩzô sêrê ô di, wedehâpâ 're. Tawamhã apâ we ĩwisi wapsi, te aima ĩsômri nhipai u, wa aré ĩsima waze uburé, ĩzô sina hã'â wa." Āne ma tô tâma waihu'u, tâma ĩromhuri wasété 'wai ma. ²⁸⁻²⁹ Tawamhã te duré tâma rowasu'u za'ra, uburé ĩ'rata ĩsimasam norĩ ma: "Ni'wam norĩ hã marĩ ahâ nherê, simi'ê na te te 're romhuri za'ra mono wamhã, te za âma tâma 're dasito, marĩ na. Tane nherê, ni'wam norĩ hã marĩ syryre na simi'ê na te te âma 're romhuri za'ra mono ô wamhã, te za syryre nherê, tiwi sani za'ra ni. Taha wa, te za tiwi ĩ'âri 'wa, rob'uiprazé ĩsapotore hã, ĩma romhuri wasété 'wai wi, 10 miu na te te ĩzô ĩhãiba ma, sômri aba da. ³⁰ Taha pari, te za asiwi ĩmei wa'wa rob u, robra u. Tame te za oto sina tiwawa. Te za duré 'wasitete, te te robzépata za'êtê wa." Āne ĩsib'apito hã ma tô dama hãiba 'ru. — Āne na ma tô Zezusi hã wama âma romnhimírê'é za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

Zezusi hã, za da'âma ĩsipo'ozé wasu'u

³¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré romhã ré wama rowaihu'u sirômo za'ra, âne:

— Wa hã ti'ai âma dasiré ĩpodo hã niwapsi wa za wei mo apâ ĩmama zadawa para, hãiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ siré. Tawapsi wa za danhib'apito simasisizém na 're ĩnhamra, ĩpire na te 're da'ab'madâ'â u'âsi mono da oto. ³² Tame te za aihĩni pese ĩnho're aimasam ni, daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã, dapoto mono bâ. Tawamhã tame wa za oto da'âma aipo'o. Pone'êrebâ 'madâ'â'wa hã te za tinhimizama na 're sipo'o, pone'êrebâ zéré mapu hã, pone'êrebâ zéré uzé zama. Tane wa za duré wa hã da'âma aipo'o, ĩwê hã duré ĩwasédé hã. ³³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono norĩ hã ĩnhimire niwĩ wa za sôré, ta norĩ si te 're awêsãmri mono wa. 'Re ĩdanomro wasété mono norĩ hã ĩnhimi'e niwĩ wa za duré sôré, ta norĩ si te ĩsiwi 're awê'ô pese mono wa. ³⁴ Tawamhã wa hã uburé Danhib'apito hã wa za âne ta norĩ ma nharĩ za'ra, ĩnhimire niwĩm norĩ ma: "ĩmama, ĩwê si te te aima 're ĩsômri za'ra wa'aba mono norĩ hã te za oto ĩ'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Duréihã te te aropoto mono wamhã, ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ai'âma 're sib'a'uwê za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za oto ĩ'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, ai'âma 're sib'a'uwê u'âsi za'ra wa'aba mono da oto. ³⁵ Ti'ab ré, mram na 're ĩhâimana mono ré hã, ma tô mra

hã ĩma 're ĩsõmri za'ra wa'aba mo. Duré 'rubu ré ma tô â hã ĩma 're ĩ'õb za'ra wa'aba mo. Duré asiré õ nherẽ, ma tô ĩzõ 're atob'uzu za'ra wa'aba mo, asõrõwa u atẽme 're ĩzasi aba mono da. ³⁶ ĩ'uza õ ré, ma tô asiwi 're ĩ'uza za'ra wa'aba mo. Duré ĩhâzé wa, ma tô asiwi 're ĩpibui wa'aba mo. Dazazéb 're, 're ĩza mono ré, ma tô duré asiwi 're ĩzabu za'ra wa'aba mo. ãne na 're ĩpawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono wa, hãiwa ãma te za oto ĩsiré 're anomro u'âsi aba mo, ĩmama hã ai'ãma 're ĩsib'a'uwẽ za'ra wa'aba mono zéb ãma hã." ãne na wa za nimahã na hã tãma ĩsiwasu'u za'ra, ĩnhimire niwĩ ĩsimasam norĩ ma.

³⁷ — Tawamhã õ norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ĩ'madã'ã pese za'ra mono norĩ hã te za sina ĩzadanhari za'ra, ãne: "Wanhib'apito, e niwa wa tô mra hã wa te aima 're sõmri za'ra, mram na 're aihãimana mono ré hã. E niwa duré 'rubu na 're aihãimana mono ré, wa tô â hã wa te aima 're õb za'ra. ³⁸ E niwa wa tô aiwaih'u õ nherẽ, asõ 're watob'uzu za'ra, wanhorõwa u zama 're azasi mono da. E niwa wa tô duré ai'uzazéb da hã wa te aima 're sõmri za'ra, ai'uzã õ wa. ³⁹ E niwa wa tô duré wa te wasiwi 're aipibu, aihãzé ré. E niwa wa tô duré atẽme 're wanomro, wa te 're asabu za'ra mono da, dazazéb 're, 're asa mono ré hã." ãne te za ta norĩ hã sina amrami za'ra, ĩma.

⁴⁰ — Tawamhã wa hã uburé Danhib'apito hã wa za ta norĩ ma ãne tãma rowasu'u za'ra: "Tõ sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. ĩsisãnawã norĩ hã ti'ab ré ãne na te te 're robzépata za'ra mono wamhã, dama wapu na 're hãimana za'ra mono nherẽ, marĩ ĩwẽ hã tô õhõ na hã tãma 're 'manhari wẽ za'ra wa'aba mono wamhã, ta norĩ hãiba u'ãbã ma tô ĩma 're ĩ'manhari wẽ za'ra wa'aba mo." ãne na wa za ta norĩ ma waihu'u za'ra.

⁴¹ — Tawamhã ĩnhimi'e niwĩ ĩsimasam norĩ ma, wa za nharĩ za'ra oto, ãne: "A norĩ wa'wa hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te siwi 're aiwẽ'õ pese za'ra wa'wa. Mo oto ĩnhiti ai'aba'réi wa'aba, unhama ro'o u'âsi u, wa'uburé norĩ zõ 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩpisutuzéb u, ta norĩ nhib'apito zõ zama. ⁴² Ti'ab ré mram na 're ĩhãimana mono ré hã, ĩsa hã ĩma 're sõmri za'ra wa'aba mono õ di. Duré 'rubu ré, â hã ĩma 're õb za'ra wa'aba mono õ di. ⁴³ Wa hã aima ĩwaih'u za'ra wa'aba õ nherẽ, ĩzõ 're atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di, asõrõwa u 're ĩzasi aba mono da hã. Duré ĩ'uza õ ré, asiwi 're ĩ'uza za'ra wa'aba mono õ di. Duré ĩhâzé ré, asiwi 're ĩpibu za'ra wa'aba mono õ di. Dazazéb 're, 're ĩza mono ré, ĩtẽme 're anomro aba mono õ di, 're ĩzabu za'ra wa'aba mono da." ãne wa za ta norĩ ma nharĩ za'ra, ĩnhimi'e niwĩ ĩsimasam norĩ ma hã.

⁴⁴ — Tawamhã ta norĩ hã te za asa ĩma nharĩ za'ra, ãne: "Apito, e niwa wa tô taré wa te 're ai'madã'ã za'ra, mram na 're aihãimana mono ré hã, duré 'rubu 're sépata mono ré hã, duré wama aiwaih'u õ nherẽ, nima hawi watẽme 're aimasisi mono na hã, duré ai'uza ãna 're aimorĩ wamhã, duré aihãzé na 're aihãimana mono ré hã, duré dazazéb 're, 're asa mono ré hã. E niwa wa tô ãne na hã taré wa te 're ai'madã'ã za'ra, wa te wasiwi 're aipawaptob za'ra mono ãna." ãne te za duré ta norĩ hã ĩzadanhari na ĩma wa'rãmi za'ra, ĩnhimi'e niwĩ ĩsimasam norĩ hã.

⁴⁵ — Tawamhã ta norĩ ma, wa za duré ãne rowasu'u za'ra: "Tõ sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Ti'ab ré, ã norĩ hã dama wapu na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã ãne na te te 're robzépata za'ra mono ré hã, marĩ ĩwẽ na 're pawaptob za'ra wa'aba mono õ di. 'Re pawaptob za'ra wa'aba mono õ wamhã, ta norĩ hãiba u'ãbã, asiwi 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mono õ di duré." ãne wa za ta norĩ ma, tãma waihu'u na wa'rãmi za'ra, ĩnhimi'e niwĩ ĩsimasam norĩ ma hã.

⁴⁶ — Tawamhã ta norĩ hã te za oto ai'aba'ré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhiti, ĩsimihãzém na za te te 're ĩrobzépata u'âsi za'ra mono zéb u hã. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ĩ'madã'ã pese za'ra mono norĩ si, te za ĩ'rata 're hãimana u'âsi za'ra, rowẽ u'âsi ãma.

26

*Zeusihĩ ãma da te ĩrosa'rata za'ra zé, da te dasiwi wĩrĩ da
Marcusi 14.1-2; Rucasi 22.1-2; Zuwã 11.45-57*

¹ Tawamhã Zeusihĩ hã tinhimiroti na uburé ãne na te te dama rowahutu parimhã, ma tô wama nharĩ za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma, ãne:

² — Romhuture di oto, dato hã da te 're ĩ'manhari za'ra mono zéb u hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ĩdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na

dato nhisi hã. Awẽ amo na te za ĩwa waptãrã, bãdã hã. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Tawapsi te za oto dasiwi ĩhãiba nhomri ni, Danho'reptui'wa da 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu hã, da te dasiwi ĩzasõmri da hãwi, wedepo'o nhonhi'rãmi na. — ãne ma tã Zezusi hã sina wama rowasu'u sirõmo za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

³ Tawamhã sasedoti ĩpire norĩ hã, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã ma tã si'rã'õtõ, Caipasihi nhorõwa u, 'ri za'ëtẽ u. Ta hã sasedoti ĩpire uptabi, 're ĩhãimana mono, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa. ⁴ Tawamhã, sitẽme si'rã'õtõ wamhã, ma tã sima ãma rosa'rata za'ra. Taha wa, te roti hã pi'uriwi siwi 'manha, Zezusi hã pi'uriwi te te siwi âri da, da te oto dasiwi wĩri da. ⁵ ãne te sima ãma roti za'ra:

— Dasa hã da te 'manharĩ za'ra ré, wa te wasiwi âri õ di za, wazada dazahi za'ra õ'umnhasite, wazada dahãimana za'ra tã da. — ãne ma tã sima ãma roti 'rãsutu za'ra.

Pi'õ nhoprubzẽ wasu'u, Zezusihi ma

Marcusi 14.3-9; Zuwã 12.1-8

⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tã mo, Betãna na 'ri wa'õtõ nhisi u. Tame te oto nhamra, Simahã nhorõwa ãma, ĩ'wa're ré nhorõwa ãma. ⁷ Tawamhã sai ma sãmra ré, ma tã pi'õ hã ĩtẽme wi, Zezusihi u. Wedewa'u zadaze hã ma siré sada awisi, ëtẽ 'manharĩ 'remhã, simhi ne 'remhã idup syryre wamhã. Wa'ãbã za'ëtẽ di ta hã, wedewa'u zadaze hã. Wa'ãbã za'ëtẽ nherẽ, ma tã Zezusihi 'rã nhisiwi sa'wa pi'õ hã, tãma sawi wa. ⁸⁻⁹ Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã ãne hã wa te 'madã'ã za'ra wamhã, wa tã sada ab'ru za'ra ni, pi'õ da. Taha wa, wa tã wasima ãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Oro õ hã wa'ãbã za'ëtẽ za, ma taré ĩ'rã nhisiwi sa'wa, wedewa'u zadaze hã. Te te dama wede 'wa'ãhã, aré wa'ãbã za'ëtẽ di. Tawamhã ĩwa'ã hã te aré ĩsibrob'õ norĩ ma, te te sõmri. — ãne wa tã wasima ãma nharĩ za'ra ni, pi'õ nhoprubzẽm na hã.

¹⁰ Tawamhã Zezusi hã wa te wasima ãma ĩnharĩ za'ra zé hã te te wawi waihu'u za'ra wamhã, te ãne na wazadhanharĩ za'ra:

— E marĩ da, te pi'õi ma ĩnharĩ za'ra wa'wa. Tãma nharĩ za'ra wa'aba tã. Tã'ã. ĩ'uwaibaba ma tã ãne na hã ãma ĩzawi wẽ. ¹¹ ĩsibrob'õ norĩ hã te ai'rata 're si'ubumroi u'ãsi 'wa, 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mono zẽb da hã. Tanei õ di, wa hã. Ai'rata 're ĩnhamra u'ãsi aba mono õ di za oto. ¹² Pi'õ hã wedewa'u zadaze hã ĩ'rã nhisiwi te te sa'wari wamhã, za ĩdã'ã wa, da te dasiwi ĩnherẽzẽb u te te ãma ĩhãiba u'rẽ da, ma tã ãne hã ĩma 'manha, zudezu norĩ hãimanazẽb zarina. ¹³ Daro mono bã te za ĩwasu'u wẽ na da te 're dapo're pu'u za'ra. Tawamhã pi'õ hã te te ĩma ĩ'manharĩ wẽ zẽm na zama, te za da te dasima 're wasu'u u'ãsi za'ra, ãma 're dasipo're pu'u za'ra mono da. Tã sena, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. — ãne ma tã Zezusi hã wama waihu'u za'ra, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

Zudasi hã, Zezusi te te dama hãiba nhomri da, te te sima ĩrosa'ratazẽ wasu'u

Marcusi 14.10-11; Rucasi 22.3-6

¹⁴ Tawamhã 12 na Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã misi wa tã wa'maimorĩ ni, Zudasi Icarizoti na ĩsisi hã sasedoti ĩpire norĩ u, te te sadanharĩ za'ra da. ¹⁵ Tawamhã ãne te sadanharĩ za'ra:

— Zezusi hã ma tã asima ĩwẽ za'ra wa'wa, asiwi âri aba da. E ãne hã aima wẽ za'ra wa'aba di za, te aima ĩhãiba nhomri za'ra wa'aba da hã. Aima wẽ za'ra wa'aba wamhã, e niha te za ĩma ĩwa'ãbã za'ra wa'wa. — ãne te ãma sadanharĩ za'ra, Zudasi Icarizoti hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ ĩpire za'ra norĩ hã.

Tawamhã ãne na ãma sisaze za'ra wamhã, ma tã rob'uiprazẽ ĩsapotore hã tãma sa'rata za'ra, 30 na ëtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ hã. Taha pari, ma tã tãma sõmri za'ra, Zudasihĩ ma.

¹⁶ Tawamhã ta hawim haré te oto Zudasi hã sima ãma rob'madã'ã u'ãsi, nimahã bãtã na Zezusi te te oto dama ĩhãiba nhomrizẽb da hã, danhimiza'rese ãna dahãimana za'ra ré.

Zezusi norĩ hã Pascowa na siré ĩsaihurizẽ wasu'u

Marcusi 14.12-21; Rucasi 22.7-23; Zuwã 13.21-30

¹⁷ Tawamhã bãdã ma tã ĩwa waptãrã, ĩ'u'ëtẽ duptoi'õ, da te 're ĩhuri mono zé hã, Pascowa na dato nhisi hã. Taha ré, wa tã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã wasina tété za'ra ni, wa te wasiwi sadanharĩ za'ra da, ãne:

— E momo ma tô asima ïrowě, asô ïwanhipi za'ra zéb da hã, Pascowa na dato nhisi na ïwasaihurizéb da hã. — Æne, wa tô wasiwi sadanharĩ ni, Zezusi hã.

¹⁸ Tawamhã Zezusi te asa wama nharĩ za'ra:

— 'Ri ahâ u te za oto ai'aba'rei wa'wa, aibâ hã asiwi sôpětě aba da. Tawamhã ãne te za tãma ïzadawa wasu'u wa'wa: “Wama rowahutu'wa hã wa za aima sadawa wasu'u za'ra ni, ãne: ‘Ïnhibâdâ hã romhuture di oto, ïmama te te ïpisutuzé hã, ï'ãma. Asôrôwa ãma wa za wasa hã huri ni, ïsiré 're ïnomro mono norĩ me, Pascowa na dato nhisi na 're ïdasaihuri mono zém na hã.’ ” Æne te za tãma ïzadawa wasu'u za'ra wa'wa, aibâ ma. — Æne hã ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhã ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã wa tô ãma uwaimrami za'ra ni, te te wama ïwaihu'u za'ra zéb zarina. Wanhipi wa tô 'manharĩ za'ra ni, Pascowa na dato nhisizém na.

²⁰ Tawamhã mara wamhã, wa oto asimro ni, wasiré wasaihuri da, 12 na wahâiba za'ra hã, Zezusihi me. ²¹ Tawamhã wasaihuri ré, ma tô Zezusi hã wama waihu'u sirômo za'ra, ãne:

— Tô sena, wa aima waihu'u sirômo za'ra wa'wa. Misire te za dama ï'maihâiba nhomri 'wa.

²² Æne, wa te wasina mreme waparĩ za'ra wamhã, ma tô wawi tirobzei'ô pese za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ wi hã. Æhã wamhã, misi si wa tô nasi ãma tãma romnomri za'ra ni, ãne:

— Wanhib'apito, e wa hã te dama aihâiba nhomri da bâ, te ãne wama ïnharĩ za'ra. — Æne, wa nasi wasina tãma amrami za'ra ni, ãne na hã wasiwaihu'u za'ra ô wa.

²³ Tawamhã asa te Zezusi hã duré wama nharĩ za'ra:

— Za dama ïhâiba nhomri'wa hã, ï'u'ëne hã te za piza'a 're ïsiré di'i. ²⁴ Wa hã ti'ai ãma dasiré ïpodo hã duréihã ma tô ïdâ'âzém na rob'ui'ére sirômo za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Ta norĩ hã te te ï'ãma ïrob'ui'ére za'ra zéb zarina wa za ãma mo tô, ïdâ'âzéb u. Tane nherě, aibâ ma, tãma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ïhâiba nhomri'wai ma hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono za te te azâri wamhã, te za sima rosa'rata, ãne: “Ïpoto ô 'wa'âhã, aré wě di. E marĩ wa. Æne na te 're robzépata mono ô wa aré.” Æne te za 'râwi si'ãma rosa'rata, za dama ïhâiba nhomri'wa hã. — Æne ma tô Zezusi hã wama waihu'u za'ra.

²⁵ Tawamhã Zudasi hã dama ïsômri'wa da hã te Zezusi hã sina sadanha, ãne:

— Rowahutu'wa, e wa hã za te dama ï'aihâiba nhomri na, ma tô asina ïwaihu.

Tawamhã asa te Zezusi hã tãma tinha:

— Tane tô. Asi'uihã na ma tô ãne na hã asiwaihu. — Æne ma tô Zezusi hã tizadawa na tãma wa'rã.

²⁶ Tawamhã wasaihuri ré, ma tô ï'u'ëne hã ti'â, Zezusi hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te ïré ãma tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wě'ë, ï'u'ëne hã. Te te wě'ëi mono parimhã, ma tô te te wama sômri, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma. Æne te oto wama nharĩ za'ra:

— Æ, ï'u'ëne hã huri aba. Æ hã ïhâiba te wasu'u. — Æne ma tô Zezusi hã sina wama waihu'u za'ra.

²⁷ Taha pari, hâsizé hã ma duré ti'â, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ïsé ré hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te duré tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô ïré te te wama sômri, uwa 'rãĩ wa'u ïsé ré hã. Æne te duré wama nharĩ za'ra:

— Æ, rob'rãĩ wa'u hã âhuri aba, aihĩni. ²⁸ Æ hã ïwapru, te wasu'u. Rob'rãĩ wa'u za'wari ne, te za ïwapru hã ïwi asa'wa, da'ahâ zada ïdâ'â wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã dawasédé hã te te oto 're ab'madâ'â tō mono da, da'ãma. Æ hã ïwapru, ïwi sisa'wari wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwě ma, te te tãma ïropisutuzé hã tô sena za te te tãma ãma 're ï'uwaimrami mono zé, te wasu'u. ²⁹ Tô sena, wa za aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa. Æne hã rob'rãĩ wa'u te 're hâsi mono ô di za oto, a'â. Niwapsi ïmama hã uburé da'ãma 're sib'a'uwě mono wapsi, wa za duré te 're hâsi, asiré wa'aba. — Æne ma tô wama siwasu'u za'ra, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ ma.

³⁰ Tawamhã wanho're na wa tô ãma wawata za'ra ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma. Wanho're za'ra parimhã, wa tô wawairébé ni, Oriwera na étě 'rãihã nhisi u wasi'aba're da.

*Pedru hã te te dawi i'udâzém na, Zezusi te te tãma iwaihu'u sirômo zé wasu'u
Marcusi 14.27-31; Rucasi 22.31-34; Zuwã 13.36-38*

³¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô isiré 're iwanomro mono norĩ ma rowasu'u za'ra, ãne:
— A norĩ wa'wa hã ã barana, niha ïma romhãimana wamhã, te za aihĩni asiwi ïrẽme 'wa. Duréihã 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ãne na ï'ãma rob'ui'ére siro, 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na hã: “Pone'ërebã 'madâ'â'wa hã wa za tiwĩ. Tawamhã pone'ërebã hã te za ropé.” ãne na duréihã 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ére, ïbaihã na hã. ³² Tane nherẽ, asiwi ïrẽme aba nherẽ, ab're hawi apã ïhãiwa'utu parip si, wa za aiwana ïmorĩ 'wa, Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi u, tamomo ïnhopêtê za'ra wa'aba da. — ãne ma tô Zezusi hã wama siwasu'u za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma.

³³ Tawamhã Pedru, te Zezusihi ma tinha:

— Asiré 're iwanomro mono norĩ hã aihĩni za te te airẽme za'ra nherẽ, wa hã te dame airẽme õ di za.

³⁴ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha, Pedruhu ma:

— Tô sena wa za aima rowasu'u. ãma aipo're pu'u za. ã barana si'a hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawi i'udã, aima ïza'rese õ na.

³⁵ Tawamhã Pedru te duré tãma tinha, Zezusihi ma:

— Wa hã asiré ïdã'ã da nherẽ, te dawi ai'udã õ di za, te i'awaihu'u õ na hã. — ãne ma Pedru hã tizadawa na tãma wa'rã.

Tawamhã õhõ na si, wa tô wa norĩ hã isiré 're iwanomro mono norĩ hã tãma wasiwasu'u za'ra ni, za wa te dawi i'udã za'ra õ na hã.

*Zezusi norĩ hã Zésemani ãma ïsi'ubumrozé wasu'u
Marcusi 14.32-42; Rucasi 22.39-46*

³⁶ Tawamhã Zezusihi me, wa tô ai'aba're ni oto, Zésemani na rob're nhisi u. Wasihutu wamhã, ma tô wama nharĩ za'ra, isiré 're iwanomro mono norĩ ma, ãne:

— ãme ïzõ asimroi wa'aba. Ówa wa za a'ã mo asiti wa'aba, romnhiwasi ïmama ma, ïmreme da. — ãne ma wama siwaihu'u za'ra, Zezusi hã.

³⁷ Tawamhã Pedru hã te siré saprõ, Zebedehe 'ra norĩ me. Tawamhã ma tô tiwi tiorobei'õ pese, Zezusihi wi. Za te te ïrobzépatazé hã ma tô sima simimnhasi. ³⁸ Tawamhã Pedru norĩ ma, te rowasu'u, Zezusi hã:

— ïpê'ézé hã sa'êtê na te ïma tihãiba. ïpê'ézé uptabi wa, wa aré dârã. ãme a'ã asimroi wa'aba ï'rata, asõtõ ãna. Asõpré u'âsi aba. — ãne ma tãma waihu'u za'ra, Pedru norĩ ma.

³⁹ Tawamhã romhã prã na ma tô isiti timorĩ za'ra, Zezusi hã. Dumana na te nomro ti'ai wa, Timama ma, mreme da. ãne te tãma mre:

— ïmama, asima wẽ wamhã, ïma ba'a, ïdã'ázé hã te sépata tõ da. Tane nherẽ, te ïsima ïwëzéb uwaibaba, ïma pisutu õ di za. Asima ïwëzéb uwaibaba si, te 'manharĩ da hã, ïma wẽ di. — ãne te Timama ma siwasu'u, Zezusi hã.

⁴⁰⁻⁴¹ Tawamhã Timama ma mreme pari, ma tô apã mo, Pedru norĩ u. Sõtõ za'ra ré, ma tô siza za'ra. Tawamhã Pedruhu ma, te tinha, Zezusi hã:

— E niha asimiza'rese syry na asãmra da hã, aima waihu'u õ di, ïsiré. Satanasihĩ zada, asiptete sina 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, asima 're wẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, asi'uihã na sada 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, asimiza'rese te za ai'ubumroi wa'wa ãhãna hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono wi, asima rowaptêrê za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'uri wasété wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

⁴² Tawamhã te duré romhã prã na isiti timorĩ za'ra, Timama ma mreme da. ãne te tãma mre:

— ïmama, ïdã'ázé hã te sépata da, asima wẽ wamhã, ïma wẽ di duré, asima ïwëzéb uwaibaba, ïma pisutu da. — ãne te Timama ma siwasu'u, Zezusi hã.

⁴³ Timama ma mreme pari, te duré apã mo, Pedru norĩ u. Sõtõ za'ra ré, ma duré siza za'ra. Aptã'ã si te huri u'âsi, sõpré waihu'u ãna.

⁴⁴ Tawamhã apã te duré isiti timorĩ za'ra Zezusi hã, Timama ma mreme da. Si'ubdatõ ma oto sina siri. Tô õhõ na si te tãma mre, tãma ïmreme na'rata zéb zarina. ⁴⁵ Tawamhã apã te duré mo, Pedru norĩ u. ãne te duré tãma nharĩ za'ra:

— E niha bâ te zahadu asõtõ za'ra wa'wa bété. Ma'âpé, waihu'u za'ra wa'aba. Romhuture di oto bâdâ hã, ĩmama te te ĩ'ãma ĩpisutuzé hã. Wa hã ti'ai âma dasiré ĩpodo hã te za aibâ hã tâma ĩhâiba nhomri za'ra oto, aibâ ĩwasété norĩ ma. ⁴⁶ Oto aiwahutu za'ra wa'aba. Wasi'aba'réri hã. Ôhõta te we oto mo, dama ĩhâiba nhomri'wa da hã. — Āne ma Zezusi hã sina tâma waihu'u za'ra, tisiré norĩ ma.

Zezusi hã da te dasiwi ĩ'ârizé wasu'u

Marcusi 14.43-52; Rucasi 22.47-53; Zuwã 18.3-12

⁴⁷ Tawamhã Zezusi hã zahadu te te rowasu'u ré, ma we Zudasi hã sô wi, aré ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ siré, 12 na wahâiba za'ra siré hã. Da'ahâ na te duré we ĩsiré ai'aba'réri ni, sib'ézé 'wa pa ré, uibroĩ ré zama. Sasedoti ĩpire norĩ zadawa para te we ai'aba'réri, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ zadawa para zama. ⁴⁸ Āne ma tô Zudasi hã tâma waihu'u za'ra, te te siwi ĩ'âri wana ré hã: “Aibâ hã te tob'rata hârâ wamhã, ta hã te za asiwi ĩ'âri 'wa.” Āne ma tô dama waihu'u, te te âma ĩrosa'ratazém na hã, Zudasi hã. ⁴⁹ Tawamhã wisi wi, ma tô ĩtème mo õne haré, Zezusihi u, awa'awi. Āne te sawi, timreme na:

— Rowahutu'wa, rowé na 're aihâimana mono.

Tawamhã tob'rata hârâ na ma tô sawi, Zezusi hã. ⁵⁰ Tawamhã Zezusi asa te tâma tinha, âne:

— ĩsiwadi, te we tô ĩzô aimo, marĩ hã ĩ'ãma 'manharĩ da. Ma'âpé, niha ĩma rob'manharĩ su'u.

Tawamhã ma tô sô ai'réri za'ra oto, Zezusihi zô, te te siwi âri da. Te te siwi âri wamhã, ma tô siwi pawasisi. ⁵¹ Tawamhã Zezusihi siré 're ĩmorĩ hã ĩ'rata ĩsa hã ma tô sib'ézé 'wapa waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hã âma po're nhizâ, sasedoti ĩpire uptabi ma, romhuri'wa hã. ⁵² Tawamhã Zezusi te tâma tinha, ĩ'u'a'wai ma:

— Ma'âpé, sib'ézé 'wapa hã apâ sêrê. Ni'wam norĩ hã sib'ézé 'wapa na te te 're danhimroi mono wamhã, asa sib'ézé 'wapa na te za da te 're simro, tô te te âma 're ĩdanhimroi mono zéb zarina. ⁵³ Te ĩsima wê 'wa'âhã, wa aré ĩmama wi waptê, hâiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ hã ahâ uptabi na te te we ĩtème satõri za'ra da, âhãna ĩ'ãma sisapri za'ra da, dawĩ. E âne na ĩ'ãma rosa'rada hã waihu'u õ di bété. ⁵⁴ ĩ'ãma dawĩ sisapri za'ra wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te ĩ'ãma uwaimrami õ di aré, duréihã ĩsadawa wasu'u'wa norĩ te te ĩ'ãma ĩrob'ui'éré za'ra zéb zarina hã, za niha ĩ'ãma ĩromhâimanazém na hã. Taha wa, te tiwi waptêrê õ di za, ĩmama wi. — Āne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u, sib'ézé 'wapa na te te ĩda'mai'u'a ma.

⁵⁵ Tawamhã Zezusi hã te oto dama rowasu'u, âne:

— E wa hã danhibrob zô dapãri'wa pâ, ma bété we ĩzô aihutu 'wa, sib'ézé 'wapa ré, uibroĩ ré zama. Bâtâ sidãpãsi wa tô asõ'a wa'aba 're ĩsimasisi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb âma 'ri 'wawi wa'ra 're, te dama 're rowahutu mono da. Zapre bété, tameb ré asiwi ĩ'âri za'ra wa'aba õ di. ⁵⁶ Tane tô. Āne hã ma tô ĩ'ãma tiromhâiba âhãna hã, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'éré hã te te ĩ'ãma uwaimrami da. — Āne te dama siwasu'u, Zezusi hã.

Tawamhã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tô oto rême za'ra ni. Wawara sina wa dawĩ wasisa're.

Dama roti'wa norĩ hã ĩsi'rã'õtõzé wasu'u, Zezusihi zada

Marcusi 14.53-65; Rucasi 22.54-55, 63-71; Zuwã 18.12-14, 19-24

⁵⁷ Tawamhã Zezusi, da te oto dasiwi âri wamhã, ma tô dasiwi saprõni ni, Caipasihĩ nhorõwa u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa ĩpire uptabi nhorõwa u, sasedoti ĩpire uptabi u. Tame ma tô sô si'rã'õtõ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norĩ hã, duré dama roti'wa norĩ hã. ⁵⁸ Zezusi hã da te dasiwi saprõni ré, te Pedru hã romhã na te te pibu. Sasedoti ĩpire uptabi nhorõwa u, te ĩsarina mo. Wisi wamhã, 'ri 'wawi wa'ra 're, ma âzé. Sébré wamhã, tame te dame nhamra rowĩ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhorõwa 'madã'ã'wa norĩ me. Zezusi hã te te 'madã'ã da, te nhamra, niha da te tâma rob'manharĩ õ'umhasite.

⁵⁹ Tawamhã sasedoti ĩpire norĩ hã, duré uburé zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã, te ni'wam norĩ zô tinhopré, Zezusi hã marĩ te te 're ĩ'ab'manharĩ wasété mono zém na, sadawa nhipese na te te siwi âma hiri da, tawapsi romanu norĩ hã te te siwi wĩri da.

⁶⁰ Tawamhã da'ahâ na ma tô taré Zezusihi âma ĩwasédé hã sa'ra ni, dama roti'wa norĩ

nho'a. Tane nherẽ, ãma dasisaze za'ra õ di, ãwasédé hã dasisõ'a da te ãma ãsa'ra za'ra zém na hã, taha zarina si, da te oto dasiwi ãwẽ'õzéb da hã. Taré te nasi ãwasédé hã ãma sa'ra ni, dazadawa nhipese na. Tawamhã aibã norĩ hã ma tô sipisutu zahuré, dama ãpire norĩ nho'a, ãwasédé hã te te ãma ãhiri zahuré zéb da hã. ⁶¹ ãne te oto wasu'u zahuré Zezusi hã, ãsõ'a za'ra:

— ã hã aibã hã ma tô ãne dama siwasu'u, sadawa nhipese na: “Wa hã ãma waihu'u pese di, ã hã 'ri 'rãihã hã te sãmra da, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé hã, duré apã te 'ri su'u da, si'ubdatõ bãdã hã ã'ãma si'utõrĩ õ ré, te 'ri pari da.” ãne ma tô dama siwasu'u. — ãne te aibã norĩ hã Zezusi hã taré wasu'u zahuré.

⁶² Tawamhã sasedoti ãpire uptabi hã ma tô hãwi za, dawa'wa. ãne te sadanha, Zezusi hã:

— E asadawa na dama ãma wa'rãmi ãna, da te dasiwi ã'aiwasu'u wasété na hã. E tô ãsarina ma tô aiwasédé hã ai'ãma hiri zahuré. E taré. — ãne te sadanha.

⁶³ Tane nherẽ, te Zezusi hã ari'iwĩ za. Tawamhã sasedoti ãpire uptabi hã te duré sadanha:

— E a hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te ãaipisudu. E a hã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono 'ra. Ma'ãpé sena na wama asiwasu'u na. Wawi ai'udã tõ, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nho'a.

⁶⁴ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tahata ma tô tane hã tô ã'ãma ãwaihu. ãne wa za duré aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã dasiré ãpodo hã te za asiwi ã'madã'ã za'ra wa'wa, ãwaihu'u pese uptabi nhimire niwĩ 're ãnhamra mono na, dama ãpire na. Hãwa'a na apã we ãmorĩ wamhã, te za ãne na ã'madã'ã za'ra wa'wa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra.

⁶⁵ Tawamhã sasedoti ãpire uptabi hã, Zezusihi mreme te te wãpari wamhã, ma tô ti'uza hã hãiwazu, te te wẽ'õ wa, tipẽ'ẽ na sada sahi wa. Tawamhã ãsi'rã'õtõ norĩ ma, te oto tinha, ãne:

— Tãibã oto. Aibã aimawi norĩ zõ, ai'maihãrã abã õ di za, Zezusi te te wama ãwasu'u za'ra da hã, ãwasété na. 'Re ãhãmãna u'ãsi mono newa, si'uihã na ma tô tiwaihu'u pe hã sina tihi, wasine 're hãmãna mono nherẽ. Si'uihã na ma tô timreme wasété. ãmreme ma tô ãwãpari za'ra wa'wa. ⁶⁶ E marĩ tawamhã, ma tô ãma ãpisutu za'ra wa'wa. — ãne te ãma da'a'mahã.

Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Tiwasédé hã ma tô 'manha. Te za tô dãrã.

⁶⁷ Tawamhã te te oto siwi wẽ'õ pese za'ra wa, ma tô tizadãipro na nasi siwi ubu uptob za'ra. Tinhãb'rata hi'rãti na, te duré nasi siwi ahã. Tinhãb'rata na te duré nasi ã'ubu wi siwi ahã. ⁶⁸ Tawamhã te te nasi siwi ahãri sina, te nasi 'mahãrã za'ra, ãne:

— A hã danho'reptui'wai wamhã, ma'ãpé ai'azãri'wa norĩ hã wama wasu'u za'ra na. — ãne te nasi ãma wa'ẽ za'ra sina 'mahãrã za'ra.

Pedru hã, Zezusi te te dawi ã'udãzé wasu'u

Marcusi 14.66-72; Rucasi 22.56-62; Zuwã 18.15-18, 25-27

⁶⁹ Tawamhã Pedru, 'ri 'wawi wa'ra 're, rowi sãmra ré, ma tô pi'õ hã 'rãwi ãtẽme za. Sasedoti ãpire uptabi ma romhuri'wa, pi'õ hã. ãne te tãma tinha, Pedruhu ma:

— A zama te Zezusihi siré 're aimo, Darireza ãma aré 're ãsãmra mono siré.

⁷⁰ Tawamhã Pedru te tiwi ai'udã, uburé danho'a, ãne:

— Te waihu'u õ di, we ãma ãnharĩ hã. — ãne ma pi'õi ma, asa tizadawa na wa'rã.

⁷¹ Tawamhã te oto mo, 'ri 'wawi wa'ra ãma 'ridawa u. Tame sãmra ré, ma tô duré pi'õ ãhãiba amo hã tisã Pedru hã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhãb'apito ma romhuri'wa hã. Te te sãmri wamhã, ã'rata ãsimasã norĩ ma, te wasu'u za'ra, ãne:

— Õ hã Zezusihi siré 're ãmorĩ, Nazaré ãma aré 're ãsãmra mono siré.

⁷² Tawamhã Pedru te duré dawi ai'udã, ãne:

— Tô sena, wa aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nho'a. Ta hã ãma sa'rese õ di, aibã hã.

⁷³ Tawamhã syry na ãma ronomro wi, ma duré ã'rata ãsimasã norĩ hã 'rãwi ãtẽme aimasa Pedruhu u, te te tãma nharĩ za'ra da, ãne:

— Darireza āma 're ĩdamreme zusi mono ne, aimreme hā. Taha wa, wa tō wasiwi aiwaihu'u ni, Darireza āma aré 're asāmra mono na. Taha wa, tō sena wa tō duré wasiwi aiwaihu'u ni, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ siré 're aimorĩ na. — Āne hā ma tō tāma waihu'u za'ra, Pedruhu ma.

⁷⁴ Tawamhā Pedru te asa tāma nharĩ za'ra, āne:

— Mare di. Tane na ĩwaihu'u nherē, ō hā ĩma sa'rese ō di. Tō sena te aiwi udā za'ra wa'aba di pā, 'Re ĩhāimana u'āsi mono te te ĩ'azārĩ pé. — Āne te tāma sina waihu'u za'ra.

Tawamhā āne na dama siwasu'u wi, ma tō si'a hā hārā watobro, awa'awi. ⁷⁵ Tawamhā Zezusi te te tāma ĩwaihu'uzém na ma sina po're puru, Pedru hā. Āne Zezusi te te tāma ĩwaihu'u sirōmo zé hā, ĩsōwa: “Si'a hā hārā ō ré, si'ubdatō te za dawi ĩ'udā, ĩzadawa para ō nherē.” Āne Zezusi hā te te tāma ĩwaihu'u sirōmo zé hā.

Tawamhā āne na oto ĩmreme na sina po're pu'u wamhā, ma tō watobro rob u, Pedru hā. Taha wa, te oto aiwa'ō, sina pē'ézé uptabi wa.

27

*Zezusi hā, apito Piratuhu u, da te dasiwi ĩsaprōnizé wasu'u
Marcusi 15.1; Rucasi 23.1-2; Zuwā 18.28-32*

¹ Tawamhā mararé ma uburé sasedoti ĩpire norĩ hā, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hā si'rā'ōtō, te te sima āma roti za'ra da, Zezusihi āma, te te dama sōmri za'ra da, da te dasiwi ĩwirízéb da hā. Taha da, te roti hā sima 'manharĩ za'ra, Zezusihi hāiba na. ² Tawamhā sasedoti ĩpire norĩ zadawa para, ma tō Zezusi hā dasiwi pawasisi ni, da te dasiwi saprōni da, Piratuhu u. Ta hā Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma da'madā'ā'wa, romanu norĩ nhib'apito uptabi nhimipisudu. Tawamhā ĩtēme da te dasiwi āwisi wamhā, ma tō tāma hāiba nhomri ni, Zezusi hā, Piratuhu ma.

*Zudasihĩ dā'ázé wasu'u
Atusi 1.18-19*

³ Tawamhā Zudasi, dama ĩhāiba nhomri'wa hā, Zezusi dā'ā da, da te dasiwi ĩpisutu na siwaihu'u wamhā, ma tō si'ruiwapa. Taha wa, 30 na rob'uiprazé ĩsapotore hā ětē'ubuzi'a prata 'manharĩ hā ma tō apā tāma sōmri za'ra, sasedoti ĩpire norĩ ma, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ ma zama. ⁴ Tawamhā āne ma tō tāma siwaihu'u za'ra:

— ĩwasédé hā wa tō 'manha, āhāna hā. Marĩ hā te te 'manharĩ wasété ō nherē, wa tō aima hāiba nhomri za'ra wa'wa, asiwi wĩrĩ aba da. — Āne na ma tō tāma siwē'ō za'ra Zudasi hā, dama ĩpire norĩ ma.

Tawamhā asa te tāma nharĩ za'ra:

— E marĩ, wa te wasiwi āma 'manharĩ da bâ. E wate bâ. Ta hā ate hā. Asiwaprozi ma aiwasédé hā āma ĩ'manha. — Āne ma asa tāma waihu'u za'ra, Zudasihĩ ma.

⁵ Tawamhā Zudasi hā rob'uiprazé ĩsapotore ma tō sāmra, 'Re ĩhāimana u'āsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb āma, 'ri para. Te te sāmra pari, ma tō watobro rob u. Tawamhā siwĩrĩ da, ma tō 'rāwi sisō'reti, wedenhorō na.

⁶ Tawamhā 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa norĩ ĩpire za'ra hā ma tō rob'uiprazé ĩsapotore hā siwi waibu, sasedoti ĩpire norĩ hā. Te te siwi waibui wamhā, ma tō sima āma roti za'ra, āne:

— Ā hā rob'uiprazé hā dawapruĩ wa'ābâzé. Taha wa, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ĩrob'ui'érézéb zarinaĩ ō wa, rob'uiprazé nhemezéb 're, wa te wasiwi sērē waihu'u ō di za, wedehâpâ 're, 'Re ĩhāimana u'āsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb te, danhoprubzé wazari. — Āne ma tō sima āma rowaihu'u za'ra.

⁷ Taha wa, āma sisaze za'ra parimhā, tō ōhō na rob'uiprazém na ti'a hā ma tō siwi uipra, zé na piza 'manharĩ'wa nhipti'a hā. Darob amoi hawi, Zeruzarē u 're ĩdasihutu mono norĩ hā tame 're dadâ'ā za'ra mono wa, adâ da te 're ĩsème mono zéb da hā, ma siwi uipra, āma. ⁸ Taha wa, ti'a hā Dawapruĩ wa'ābâ na da te dasiwi ĩ'uiupra na te oto da te 're sisi za'ra. ⁹⁻¹⁰ Āne ma tō tiromhāiba, duréihā 'Re ĩhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hā te te āma ĩrowaihu'u sirōmo zéb zarina, Zeremiasĩ na ĩsisi hā. Āne na ma tō āma rob'ui'éré siro, duréihā:

“Tawamhā 30 na rob'uiprazé ĩsapotore hā ma tō ubuni na siwi ti'â, zé'a na piza 'manharĩ'wa nhipti'a hā te te siwi āma uipra da. Taha wa, ma tō Izarazéhé

nhihudu norĩ hã siwi pisutu, 30 na te te tãma ïwa'âbâ za'ra zéb da hã. ãne ma tô 'manharĩ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïma ï'ruzéb zarina, te tãma 'ru za'ra da.”

ãne duréihã ma tô Zeremiasi hã ãma rob'ui'éré siro, ãne na hã.

Apito Piratu, Zezusi te te ïsadanharizé wasu'u

Marcusi 15.2-5; Rucasi 23.1-5; Zuwã 18.33-38

¹¹ Tawamhã Zezusi hã Zudeza ãma da'madã'â'wa nho're, te oto za, Piratuhu nho're. Tawamhã Piratu te sadanha, ãne:

— E a hã, zudezu norĩ nhib'apito.

Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tahata ma tô tane hã tô ï'ãma ïwaihu. — ãne ma asa tizadawa na tãma ãma wa'rã.

¹² Tawamhã sasedoti ïpire norĩ hã duré dama roti'wa norĩ hã ma tô siwi wasu'u wasété za'ra Zezusi hã, Piratuhu ma. Tane nherẽ, Zezusi hã tizadawa na te te tãma ãma wa'rãmi za'ra õ di, asa. ¹³ Tawamhã Piratu te oto sadanha:

— E asina dazadawa 'rui õ di bété, da te nasi dasiwi aiwasu'u wasété za'ra zém na hã. E asi'uihã na asadawa na wa'rãmi ãna, dama. — ãne ma tô aré Piratu hã Zezusihi ma waihu'u.

¹⁴ Tawamhã dama ïpire norĩ hã te te nasi siwi wasu'u wasété za'ra nherẽ, tizadawa na te te ãma wa'rãmi õ di, Zezusi hã. Te te ãma wa'rãmi õ uptabi di. ãne wa, ma tô apito Piratu hã ãma titob'uzu, Zezusihi ãma.

Zezusi, da te dasiwi wĩrĩ da, Piratu te te dama ïhâiba nhomrizé wasu'u

Marcusi 15.6-15; Rucasi 23.13-25; Zuwã 18.38-19.16

¹⁵ Pascowa na dasai 'manharizép sidâpâsi, ma tô apito Piratu hã misi si te te 're da'azani, dazazém hawi, da te tiwi 're ïwaptêrẽ za'ra mono zéb zarina.

¹⁶ Aibã hã dazazéb 're, te dame 're sa, Barabasi na ïsisi hã, ïhâimana wasété na dama ïwaihu'u pe hã. ¹⁷⁻¹⁸ Zezusi hã ïwê na si te te dama 're rowahutu mono 'ru te, ma tô zudezu norĩ ma ïpire za'ra norĩ hã te te siwi 're 'ruiwapari, õ norĩ upana Zezusihi ãma si 're datob'uzu za'ra mono 'ru te. ãne zarina ma tô siwi hâiba nhomri za'ra tãma, apito Piratuhu ma. ãne na da te dasiwi 're 'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te tãma ïhâiba nhomri na ma tô apito Piratu hã ãma da'awaihu'u. Taha wa, te ãne ãma da'azadonha, da'ahã na, ïtême dasi'rã'õtõ wa:

— E 'wa hã te tawamhã asima ïwê za'ra wa'wa, te tãma ïrob'ru da hã. E Barabasi. E Zezusi, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu na da te 're ïsisi za'ra mono. — ãne te ïhâiba na zahuré ãma da'azadonha, Piratu hã.

¹⁹ Tawamhã Piratu hã te te 're ïda'awaihu'u mono zéb da, roti ma, 're ïsimasisi mono zéb ãma sãmra ré, ma tô ïmro hã timreme hã tãma tisõ. ãne ma tãma waihu'u:

— Ma'ápé ãma rosazãri, aibã ãma. Ta hã tiha te te 're ab'manharĩ mono õ di. Barana hã ïnhotõ 'rowi te ïsawêrêzém na hã wa tô ãma robzépata za'êtê, taha na hã. ãma ïpê'êzé uptabi di. Taha wa, te za ãma ïrosazã. — ãne na ma tô ïmro hã tãma sadawa wasu'u ni, Piratuhu ma.

²⁰ ãne ré, ma tô sasedoti ïpire norĩ hã duré dama roti'wa norĩ hã da'ahã norĩ ma 're sadawa si'aba'rê za'ra, Barabasihi si Piratuhu wi, da te waptêrẽ za'ra da, dazazém hawi te te tãma rob'ru da, duré Zezusihi si te te dama hâiba nhomri da, taha si da te dasiwi wĩrĩ da, ïsadawa para. ²¹ Tawamhã apito Piratu hã ma tô duré da'mahârã na sahu, ãne:

— E 'wa hã te tawamhã asima ïwê za'ra wa'wa, te aima tãma ïrob'ru za'ra wa'aba da hã, dazazém hawi aima watobro za'ra wa'aba da.

Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra ni:

— Barabasihi ma, rob'ru na, taha si dazazém hawi watobro da.

²² Tawamhã Piratu te duré ãma da'azadonha'harĩ zahu, ãne:

— E marĩ, wa za tawamhã aima ãma pisutu za'ra wa'wa, Zezusihi ãma hã, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu na da te 're ïsisi za'ra mono ãma hã.

Tawamhã aihĩni ma tô ãne ãma 'mahârã za'ra ni:

— Wedepo'õ nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri, dã'ã da.

²³ Tawamhã Piratu te duré asa dama tinha:

— E marĩ te te 're ab'manharĩ wasété mono bã. — ãne te dama tinha, asa.

Tane nherê, âne na hã da te wapari ò di. Dahârâ 'râihâ na te oto nasi 'mahârâ za'ra ni:
 — Wedepo'o nhonhi'râmi na da te dasiwi sasômri, dâ'âre da. — Âne te dahârâ 'râihâ na nasi dasiwi 'mahârâ u'âsi ni, Zezusihi hâiba na.

²⁴ Tawamhã Piratu, marĩ hã te te oto âma waihu'u ò di, da te oto dasiwi âma ïrosazârizéb da hã. Aihĩni te oto òhõ da si tahâimana za'ra ni, Zezusihi da, dazahi uptabi na. Âne na te te sina waihu'u wamhã, ma tô piza'a zô da'mazatõ, âma sisimisõ da, uburé danho'a. Tawamhã Zezusihi âma marĩ ïwasédé hã te te ï'manharĩ ò na aihĩni da te ïwaihu'u za'ra zéb da hã, ma tô danho'a sisimisõ. Âne te duré dama siwasu'u:

— Zezusi hã da te wĩri da, te dama 'rui wamhã, ïwasédé hã te 'manharĩ ò di za, wa hã. Mare di. Ate za'ra wa'aba si, ta hã. — Âne te Piratu hã dama siwasu'u.

²⁵ Tawamhã asa te tâma nharĩ za'ra ni:

— Wẽ di tô. Wa te wasiwi ïwaptêrêzéb zarina, da te dasiwi wĩri wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wahã za'ra pé tô, wa'ra norĩ zama wanhitudu norĩ zama, wawasédé hã wa te âma 'manharĩ za'ra di pâ. — Âne ma asa tâma tasiwaihu'u za'ra ni, Piratuhu ma.

²⁶ Tawamhã da te tiwi ïhâiba waptêrê za'ra zéb uwaibaba, ma tô Piratu hã da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra oto, Barabasihi ma si te te tâma rob'ru da, dazazém hawi dama watobro da. Ma tô duré tâma 'ru za'ra, Zezusi hã powawê hâiwaré na te te siwi 're pré'é mono da, taha pari te te duré siwi sasômri da, wedepo'o nhonhi'râmi na dâ'â da oto.

Zezusihi âma, da'wapéi'wa norĩ hã nasi ïwa'ẽ za'ra zé wasu'u

Marcusi 15.16-20; Zuwã 19.2-3

²⁷ Tawamhã Piratuhu ma da'wapéi'wa norĩ hã ma tô Zezusi hã siwi 'mazé ïsõrõwa u, 'ri 'râihâ u. Te te siwi 'mazébré wamhã, tame da'wapéi'wa norĩ hã ma tô aihĩni âma si'rã'õtõ.

²⁸ Tawamhã ï'uza hã ma tô siwi waze. Tisi'ubuzém na ma ïwa'râmi siwi âma hâiba ubu, ti'uza hâpa ïhã pré na, danhib'apito âma 're ïsi'uza za'ra mono zém ne hã. ²⁹ 'Wabzéré panhipti hã ma duré sada 'ma'manharĩ za'ra, ï'wa ahâ hã. Taha pari, ma ï'rã nhisiwi tâma hiri za'ra, te te âma siwi sõpre da, danhib'apito hã âma 're ïsisõpre za'ra mono ne hã. Wedehu ma duré ïsib'rata tâma hiri za'ra, ïsib'rata nhimire niwĩ, danhib'apito hã tinhiwedehu ré, 're ïsimasisi mono ne. Tawamhã hi'rãtitõ ma tô nasi ïsõ're tâma asimro, âma wa'ẽ za'ra sina te te nasi sawi za'ra da, âne:

— Zudezu norĩ nhib'apito, rowẽ na 're aihâimana mono. — Âne te nasi âma tiwa'ẽ za'ra, tô sena newa.

³⁰ Tizadaipro na te duré nasi siwi uptob za'ra. Wedehu te duré nasi tiwi mrami za'ra, ï'rã wi, te te nasi siwi âma ahâri da. ³¹ Tawamhã nasi âma wa'ẽ za'ra parimhã, zazahã hâpa ïhãpré hã ma tô apã tiwi wazere za'ra. Apã ma duré siwi uza, 're ïsi'uza mono zém na. Taha pari, te oto siwi saprõ, te te siwi sasômri da oto, wedepo'o nhonhi'râmi na.

Zezusi hã da te ïsasõmrizé wasu'u, wedepo'o nhonhi'râmi na

Marcusi 15.21-32; Rucasi 23.26-43; Zuwã 19.17-27

³² 'Ri nho'õmo nhiti te te oto Zezusi hã siwi wazere wamhã, aibã hã ma tô siwi tisã, Sima na ïsisi hã. Sireni na ïsa'ru nhisi hã. Te te siwi sãmri wamhã, ma tô tâma 'ru za'ra da'wapéi'wa norĩ hã, wedepo'o nhonhi'râmi hã tinhisé te te tâma âri da, Zezusi te te sisada ï'âri hã. ³³ Tawamhã ma tô oto siwi âwisi, Dodota na sa'a nhisi u, da te 're ïdanhimroi mono zéb u. Dodota hã wasimremezém na Da'râihi na sa'a nhisi, te wasu'u.

³⁴ Tamomo te te siwi âwisi wamhã, uwa 'ru 'rã wa'u ïsé hã ma tô aré tâma sômri za'ra Zezusihi ma, wedewa'u ïsé na ïwazari ré hã, te te hã'rêne da. Tane nherê, te te téiwai wamhã, te te sima wẽ ò di, te te hã'rêne da, Zezusi hã. ³⁵ Tawamhã ma tô oto siwi sasõ, wedepo'o nhonhi'râmi na. Te te siwi sasômri pari, ma tô êtê zapotore ï'ui'ééré ré hã nasi sima sãmra da'wapéi'wa norĩ hã, Zezusihi uzazéb zô. Taha zarina, ma tô sima âma aipé. ³⁶ Taha pari, te oto ï'rata asimro, Zezusi hã te te dawĩ 'madâ'â za'ra da, hâiwi sa'o ré. ³⁷ Tawamhã Zezusihi 'rã nho'õmoi baba ma tô siwi sasõ, wedepo'o na rob'ui'ééré hã, ïwasédé hã da te âma ïhirizéb ui'ééré ré hã. Âne âma ïrob'ui'ééré hã: “Â hã Zezusi, zudezu norĩ nhib'apito.” ³⁸ Zezusihi me ma tô aibã norĩ hã dasiwi sasômri zahuré ni, ïsiré dâ'â zahuré da. Danhibrob zô dapãrĩ'wa norĩ, aibã norĩ hã. Te âma aiwa'aba zahuré ïsimire niwĩ, duré ïsimi'e niwĩmhã.

³⁹ Īwa'wai baba, da te nasi ĭro'rahâri za'ra norĩ hã te nasi ãma tawa'ẽ za'ra ni, Zezusihi ãma. Nasi ãma da'rãsiwanarĩ za'ra sina, te nasi ãma wasété za'ra ni. ⁴⁰ ãma dawa'ẽ sina, te duré nasi ãne tãma nharĩ za'ra ni:

— Oro a hã asima roti za, 'ri 'rãihã hã sãmra da, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono ãma 're ĭdawata za'ra mono zé hã, duré apã 'ri da, si'ubdatõ bådã hã ai'ãma si'utõri õ ré. A hã tô sena 'Re ĭhãimana u'ãsi mono 'ra wamhã, ma'ãpé asisõ'reptu na. Wedepo'o nhonhi'rãmi hawi we si'ra na, atã'ã tô da. — ãne te nasi ãma dawa'ẽ za'ra sina 'mahãrã za'ra ni.

⁴¹ Sasedoti ĭpire norĩ zama te duré nasi ãma tiwa'ẽ za'ra, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ zama, dama roti'wa norĩ zama. ãne te nasi ta norĩ hã ãma tiwa'ẽ za'ra:

⁴² — Oro õ hã Izarazéhé nhihudu norĩ nhib'apito za. E niha hã bété, tinhimiromhõsi na te te 're da'anho'reptui mono nherẽ, 'rãwi sisõ'reptu waihu'u õ di bété oto. ãhãna wedepo'o nhonhi'rãmi hawi, we te te si'ra pé, wa te wasina ĭ'umnhasi za'ra zéb da hã.

⁴³ Õ hã ma tô 'Re ĭhãimana u'ãsi mono hã te te sina 're umnhasi, ĭsiré 'rãwi 're ĭmorĩ u'ãsi na. Ma tô duré dama 're siwasu'u, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono 'ra na. Ma'ãpé ãhãna 'Re ĭhãimana u'ãsi mono te te sõ'reptu oto, wanho'a. — ãne te nasi ãma tiwa'ẽ za'ra, zudezu norĩ ma ĭpire za'ra norĩ hã.

⁴⁴ Tawamhã danhibrob zõ dapãrĩ'wa norĩ hã ma tô duré nasi dasiré ãma tiwa'ẽ zahuré, ĭsiré dã'ã zahuré da, da te dasiwi ĭsasõmri zahuré hã.

Zezusihi dã'ázé wasu'u

Marcusi 15.33-41; Rucasi 23.44-49; Zuwã 19.28-30

⁴⁵ Tawamhã ma tô ti'abzuma oto. Abzuma wamhã, ma tô tirobra, daro mono bã. Bådã siprazéb u, te oto robra si nomro. ⁴⁶ Tawamhã bådã sipra wi, te Zezusi hã Timama hã sa'ëté sina 'mahã:

— Eri, Eri, rema sabatani. ãne wamremezém na hã: “ĭnhib'apito, ĭnhib'apito, e marĩ da, ma tô oto ĭrẽ.”

⁴⁷ Tawamhã ni'wam norĩ hã ĭ'rata ĭsimasam norĩ hã Zezusihi hãrã te te wapari za'ra wamhã, ma tô sima rowasu'u za'ra, ãne:

— Õhõta Eriasihi zõ te hã, te te we pawaptob da. — ãne te sima ãma romnomri za'ra.

⁴⁸ Tawamhã ni'wa hã ĭ'rata ĭsimasam norĩ siré hã si'aba're na ma tô piza 're upsõzém ne hã 'mai'ã, uwa 'ru 'rã wa'u ĭsé na te te tãma ãma di'i da, Zezusihi ma, ĭwa'ãbã syry na. Tawamhã wedewaré 'rãsutu na ma tô ãma sapu'u, Zezusihi ma, te te wẽ da, te te upsõmri da. ⁴⁹ Tane nherẽ, ĭsiré ĭsimasam norĩ hã ma tô ãma sipa'uwati za'ra, ãne:

— A'ã pé, wanhimipari za'ra wa'aba a'ã, Eriasi we ĭtẽme morĩ õ'umnhasite, te te sõ'reptu da, dã'ã tô da. — ãne te a'ã siwi ãma pa'uwati, te te tãma sõmri tô da, te te ĭ'upsõmri da hã.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré tihãrã 'rãihã na ãma sahu, ĭrẽme ma. Taha pari ma pẽ'ẽ hai'utõ.

⁵¹ Dã'ã wi, zazahã ĭhãpa hã 'ri 're wa'wa nhitobzé hã ma uihã na hãihaipo'o aiwa, hãimo hawi pi'reba, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma hã. Ti'a hã te duré sãsã'ã. Sãsã'ã wamhã, ëtẽ tõmo wawẽ hã ti'a 're ĭsimi'wara mono zama ma tõmo sipo'o. ⁵²⁻⁵³ Taha wa, ma tô duré adã'ã 'ru hã si'ridawa za'ra. Si'ridawa za'ra wamhã, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ hã aré 're ĭdã'ã za'ra mono hã ma tô apã ahãiwa'utu ahã uptabi na, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono hã. Ta norĩ hã, Zezusi hã ab're hawi za hãiwa'utu parimhã, te za ab're hawi wairé. Tawamhã Zeruzarẽ u te za asisi, 'ri nho'u ĭwẽ uptabi u, dama sihãiré za'ra da. Tawamhã da'ahã uptabi na te za ãma tanhopré ni, tame.

⁵⁴ Tawamhã Zezusi te te dawĩ ĭ'madã'ã za'ra norĩ hã da'wapéi'wa norĩ hã, duré da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wai me, ti'a ĭsãsã ĭwatobro hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, duré uburé ropipa ĭwairébé mono te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô sa'ëté uptabi tipẽ'ẽwara za'ra. Tawamhã ãne te sima nharĩ za'ra:

— Nare õ hã, 'Re ĭhãimana u'ãsi mono 'ra. — ãne ma tô ta norĩ hã ãma titob'uzu za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã.

⁵⁵ Tawamhã pi'õ norĩ hã ahã na te 'madã'ã za'ra romhã na, Zezusi hã hãiwi sa'o ré. Ta norĩ hã ma tô ĭsiré 're nomro Darireza hawi, Zeruzarẽ u, te te siwi 're pawaptob za'ra

mono da. ⁵⁶ Ta norĩ me, te Mariza Madarena hã dame za. Marizaha hãiba amo zama te dame za. Taha 'ra hã Ti'adu, Zuzé duré. Zebedehe mro zama te duré pi'õ norĩ me za.

Zezi dâ'â pari, da te dasiwi ïsêrêzé wasu'u

Marcusi 15.42-47; Rucasi 23.50-56; Zuwã 19.38-42

⁵⁷ Tawamhã ma tô bådã hã aipra pese oto. Taha wa, aibã ïsibro pe hã ma tô mo Piratuhu u, Zuzé na ïsisi hã. Ta hã Arimateza na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ïsãmra mono. Ta hã Zezihi nhimiroti si te te 're ï'madã'ã pese mono. ⁵⁸ Tawamhã, Piratuhu u oto morĩ wamhã, ma tô Zezihi hãiba hã tiwi waptẽ, ab're 're, te te sêrẽ da. Tawamhã apito Piratu ma tô dama ti'ru, Zezihi hãiba hã da te tãma 'ru da. ⁵⁹ Tawamhã Zuzé hã Zezihi hãiba, ma tô ti'ã. Taha pari ma tô ubu, zazahã ïhãirã na. ⁶⁰ Te te hãiba ubu pari, ma oto tite ab're sirõmo wa tisẽ Zuzé hã, sa'a zahãpã da te aré tãma ï'ab're sirõmo wa. Taha pari ma tô êtẽ tãmo zapodo hã te te pizari, ab're te te ãma ïré sitob da. Te te sito pari, te oto mo, õne haré. ⁶¹ Zuzé hã Zezihi hãiba te te sêrẽ ré, te pi'õ norĩ hã ab're nho'õmoi baba aimasisi zahuré, Mariza Madarena norĩ hã duré Mariza ïhãiba amoi me. 'Rãwi te te ãma 'madã'ã zahuré da, te ï'rata aimasisi zahuré.

Da'wapéi'wa norĩ hã, ab're nhitobzé te te siwi ï'madã'ã za'ra zé wasu'u

⁶² Tawamhã oto ãma awẽ wamhã, sasedoti ïpire norĩ hã, duré parisezu norĩ hã ma tô Piratuhu nhorõwa u si'rã'õtõ, sabadu na romhuri zahãrizém na. ⁶³ ïtẽme si'rã'õtõ wamhã, ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Apito, õ hã ïsadawa nhipe hã zahadu 're morĩ ré, dama 're ïsiwasu'u mono zém na wa tô ãma wapo're pu'u za'ra ni, ãhãna hã. ãne te dama 're siwasu'u: “Bådã si'ubdatõ ï'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za apã hãiwa'udu.” ãne dama 're ïsiwasu'u mono zé hã. ⁶⁴ Taha wa, ãté ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã te za apã siwi waze ïhãiba hã, pi'uriwi. Tawamhã ãté sadawa nhipese na te za duré dama wasu'u za'ra, apã ab're hawi ïhãiwa'utu na hã. Zezi hã 're morĩ ré, sadawa nhipese na te tô dama 're siwasu'u. Tane nherẽ, ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ãne na te te dama wasu'u za'ra wamhã, taha nhipai u te za duré dama sadawa hapese za'ra. Taha wa, te za dama ï'ru, sa'a zahãpã ab're nhitobzé hã da te ïré dasiwi 'madã'ã pese da, si'ubdatõ bådã, ãma ïsi'utõrĩzéb u hã, ïhãiba hã te te siwi wazere za'ra õ'umnhasite, pi'uriwi. — ãne ma tô parisezu norĩ hã tiwi rowaptẽrẽ za'ra, 're ïhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ me.

⁶⁵ Tawamhã Piratu te asa tãma nharĩ za'ra:

— Tane tô. Da'wapéi'wa norĩ hã wa za tô pisutu za'ra, asiré si'aba'rúi wa'aba da, ab're u. Mo oto ïtẽme ai'aba'rúi wa'aba pé, da'wapéi'wa norĩ ma, 'ru za'ra wa'aba da, ab're nhitobzé hã te te siwi 'madã'ã pese za'ra da, dawi. — ãne te ïtẽme tãma rob'ru za'ra, apito Piratu hã.

⁶⁶ Tawamhã ab're u te oto ai'aba'rúi, da'wapéi'wa norĩ siré. Tawamhã êtẽ tãmo zapodo hã, ab're nhitobzé hã marĩ na ma tô siwi upto, sitop tete na ïré sab da, da te dasiwi sa'rú tã da. Da'wapéi'wa norĩ ma, ma tô duré roti za'ra, ab're nhitobzéb 'rata simasab da, te te siwi 'madã'ã u'ãsi za'ra da, sõtõ za'ra ãna.

28

Zezi ïhãiwa'utuzé wasu'u

Marcusi 16.1-8; Rucasi 24.1-12; Zuwã 20.1-10

¹ Sabadu parimhã rowa'a wi, dumidu na ma tô Mariza Madarena norĩ hã sisaprõni zahuré Marizaha me, sa'a zahãpã ab're u, Zezi da te ïsêrêzéb u. ² Tawamhã simiza'rese õ ré, ma tô ti'a hã ïré 're tiwara zahuré, hãiwa hawi Wanhib'apito ma romhuri'wa hã ïtẽme wisi zahuré wamhã. Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ab're nhitobzé hã sa'rú, êtẽ tãmo wawẽ hã. Te te sa'rúi wamhã, ma tô ïsisiwi nhamra. ³ Tã si'ubuzi ne ïhãiba hã. ï'uza hã rã uptabi di. ⁴ Tawamhã ab're 'madã'ã'wa norĩ hã ma tô tipahi za'ra. Pahi uptabi za'ra wa, ma tô tirêrê'ẽ za'ra. Tawamhã ti'ai u ma tô tãma ana. Dadã'ã wa, darési ãna 're ïdanhimi'wara mono ne, ma tô rési ãna daba'wara. ⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô tãma nharĩ zahuré, pi'õ norĩ ma, ãne:

— Īma aipahi wa'aba tō. Zezusi hã da te dasiwi wĩrĩ wa, wedepo'o nnonhi'rãmi na da te dasiwi ĩsasõmri zō robzabui wa'aba da, te we ane wa'wa. Wa hã wa tō aiwaihu'u 'wa, we sō ĩrobzabui wa'aba zém na hã. ⁶ Tane nherē, ãme hãimana õ di. Te te sina ĩrotizéb zarina ma tō hãiwa'udu. We ane wa'aba pé, ĩnomrozé hã sabui wa'aba da. ⁷ Taha parip si, te za sa'ētē ane wa'wa, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ ma, wasu'u za'ra wa'aba da. Āne te za tãma ĩwasu'u za'ra wa'wa: “Ma tō hãiwa'udu. Darireza u ma tō asōwa timorĩ za'ra wa'wa. Tamep si te za ĩsabu za'ra wa'wa.” Āne na ĩmreme na ãma aipo're simrami aba tō. — Āne ma tō hãiwa ãma romhuri'wa hã pi'õ norĩ ma waihu'u zahuré.

⁸ Taha wa, te sa'ētē oto asamro zahuré ab're hawi, pahi te. Pahi zahuré nherē, tãma rowē zahuré di, pi'õ norĩ ma hã. Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ ma, te te rowasu'u zahuré da, te asamro zahuré. ⁹ Sisamroi ré, ma tō Zezusi hã sōpētē zahuré, pi'õ norĩ hã. Simiza'rese ãna sisamroi ré, ma sōpētē zahuré. Tawamhã Zezusi hã ma tō sawi zahuré, ãne:

— Rowē na 're aihãimana aba mono. — Āne te sawi zahuré, Zezusi hã.

Tawamhã pi'õ norĩ hã ma tō oto 'rãwi ĩtēme aima'wara zahuré. Tinhib'rata na te te para zawi zahuré sina, ma tō ãma tiwata zahuré, tãma pire zahuré wa.

¹⁰ Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ zahuré:

— Aipahi wa'aba tō. Mo oto ane wa'aba, ĩsisãnawã norĩ ma, ĩwasu'u wa'aba da, Darireza u ĩzarina ãma si'aba'ré da. Tamep si te za ĩzabu za'ra.

Ab're 'madâ'â'wa norĩ, Zezusihi zō ab're baba wa, 'ri tēme oto ĩsi'aba'rézé wasu'u

¹¹ Tawamhã Mariza Madarena norĩ hã zahadu neb zahuré ré, ma tō ab're 'madâ'â'wa norĩ hã ni'wam norĩ hã ai'aba'ré, Zeruzarē u. Zahadu te duré ni'wam norĩ hã asimro, ab're 'rata. Tawamhã Zeruzarē u ĩsi'aba'ré norĩ hã, sasedoti ĩpire norĩ ma, ma tō rowasu'u za'ra, uburé ĩromhãimana mono zém na hã. ¹² Tawamhã sasedoti ĩpire norĩ hã ma tō duré si'rã'õtō, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ me, te te sima ãma roti za'ra da. Tawamhã ma tō rob'uiprazé hã sa'ētē na tãma sõmri za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma, ab're 'madâ'â'wa norĩ ma, dama 're sadawa nhipse za'ra mono da, Zezusihi wasu'u na. ¹³ Te te tãma sõmri za'ra sina, te ãne nasi tãma nharĩ za'ra:

— Āne te za dama ĩrowasu'u za'ra wa'wa, Zezusihi hãiba na hã: “Īsiré 're ĩnomro mono norĩ hã barana ma we sō aihutu. Wanhotō ré ma tō siwi waze.” Āne te za dama ĩrowasu'u za'ra wa'wa. ¹⁴ Tawamhã Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma danhib'apito hã ãne hã te te wapari wamhã, wa za tãma aiwasu'u wē za'ra wa'aba ni, asada sahi za'ra wa'aba tō da, marĩ ĩ'upa za'ra wa'aba õ na hã, niha te te aima rob'manharĩ za'ra wa'aba tō da. — Āne ma tō tãma roti za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã ab're 'madâ'â'wa norĩ hã ma tō rob'uiprazé hã waibu, da'wapéi'wa norĩ hã. Te te sima waibui wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ nhib'apito norĩ, te te tãma ĩroti za'ra zéb zarina, ma tō 'manharĩ za'ra, ĩmreme hã. Āne ma tō Zezusihi hãiba na rowasu'u zadawa nhipe hã te te ropé, zudezu norĩ nhipti'ai 'remhã. Ta hawim haré te zahadu rowasu'u zadawa nhipe hã 're hãimana, Zezusihi hãiba na hã.

*Zezusi hã tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, ĩsihãi'rézé wasu'u
Marcusi 16.14-18; Rucasi 24.36-49; Zuwã 20.19-23; Atusi 1.6-8*

¹⁶ Tawamhã wa norĩ hã Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ hã wa tō ai'aba'ré ni Darireza u, 11 na wahãiba za'ra hã. Ētē 'rãilhã u wa ai'aba'ré ni, Zezusi te te wama ĩpisutu za'ra zéb u. ¹⁷ Tawamhã Zezusi hã wa te wasiwi sãmri wamhã, wa tō ãma wawata za'ra ni. Tane nherē, nima norĩ hã wa tō wawã za'ra ni, õ hãĩ õ newa. ¹⁸ Tawamhã Zezusi hã ma tō 'rãwi watēme timorĩ za'ra oto. Ma tō wama nharĩ za'ra, ãne:

— Īmama hã ma tō ĩma pisutu, ĩsadawa para dama ĩpire na 're ĩhãimana mono da, ti'ai ãma, hãiwa ãma zama. ¹⁹ Taha wa, te za 're ĩropéi wa'aba mo a'uwē mono bâ, dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, a'uwē mono bâ da te 're ĩzaze za'ra mono da, taha zarina ĩnhimiroti 'madâ'â'wa 're dahãimana za'ra mono da oto. Da te 're ĩzaze za'ra mono sidâpãsi, te za â dawabzuri hã dama 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo, Īmama nhisi na, duré ĩnhisi na, duré Īmama pê'ězani nhisi na, ta norĩ zadawa para. ²⁰ Te za duré dama 're ĩroti za'ra wa'aba mo, uburé te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono zéb zarina, ĩnhimiroti si da

te 're 'madâ'â u'âsi za'ra mono da. Õne u'âsi, wa za asiré 're ĩmorĩ u'âsi za'ra wa'wa, ro ĩsi'utõrĩzéb u hã. ãne na aipo're si'âri za'ra wa'aba õ di za. — ãne ma tô Zezusi hã wama siwaihu'u za'ra sisa'u, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ ma.

Marcusi

Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na Marcusi te te ãma ĩrob'ui'érézé

Ībaihã wasu'uzé

Ā ĩbaihã na rob'ui'éré'wa nhisi hã Zuwã Marcusi na, ĩsisi hã. Zezusihi zazei'wa, ta hã. Tane nherẽ, 12 na ĩhãiba norĩ siré 're morĩ õ di, Zezusi te te sima ĩpisutu norĩ siré hã.

Marcusi hã tinhimi'ui'éré na hã te te rowasu'u za'ětẽ õ di, Zezusihi nhimirowasu'u mono zém na hã. Te te 're ĩda'apawapto mono zém na si ma tô rowasu'u za'ětẽ. Ma tô duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hã ĩsimizawi pese na dama romhuri'wa na hã. Marcusi 10.45 ãma hã ma tô ãne na wama waihu'u za'ra. Zezusi hã ĩmreme pire na ma tô duré Marcusi hã wama rowasu'u za'ra, te te dama 're ĩrowahutu mono na hã, duré wa'uburé te te dama 're ĩ'anhamra mono na zama, duré dawasédé hã te te dama 're ĩ'apari mono na zama. Ā ĩbaihã na ma tô Zezusi hã dama 're siwasu'u, tidã'ázéb zarina dawasété hawi, za te te 're ĩda'awaibui mono na hã.

Zuwã Batitaha wasu'u

Mateusi 3.1-12; Rucasi 3.1-20; Zuwã 1.19-28

¹⁻³ Āhãna ĩsãna'rata hawi, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra wasu'u na. Romhã ré, ma tô ãma rob'ui'éré siro, Iza'iza hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, ti'ra ma, te te ĩwaihu'uzém na ma tô ãma rob'ui'éré, ãne:

“Wa hã wa za satõ ĩzadawa wasu'u'wa hã, aiwana, te te asô ropese mono da. Āne te za te te dama 're rob'mahârã, mreme 'rãihã sina, a'ubuni wi:

Ni'wa hã te za te te dama 're rob'mahârã, a'ubuni wi:

Bãdãdi hã asiwi ropese aba, Wanhib'apito zõ.

Īmana 'rãmi bãdãdi hã sô sa'ra wa'aba, awa'awi da.”

Āne ma tô Iza'iza hã ãma rob'ui'éré, romhã ré.

⁴ Tawamhã Iza'iza te te dama ĩrob'ui'éré zarina, te oto Zuwã Batita hã â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ, a'ubuni wi. Āne te oto te te dama 're roti:

— Ma'ãpé, aiwasété wi aipizari za'ra wa'aba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, marĩ 're ĩ'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã te te aima pari za'ra wa'aba da. Tawamhã â dawabzuri hã wa za te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. — Āne ma tô te te dama 're roti, Zuwã Batita hã.

⁵ Da'ahã uptabi na te ĩtẽme 're dasito, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Zeruzarẽ na 'ri nho'õmo nhisi hawib zama, te ĩtẽme 're dasito. Tawamhã dasisõ'a dawasété na, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhã, ma tô â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ Zuwã hã, Zodã pa na â nhisi ãma. ⁶ Zuwã hã awaru ba'õmore zéré 'manharĩ na te 're si'uza. Duré romhã 'manharĩ hãiwaré na te ãma 're si'usisi. 'Riti na si, te 're sa. Ropĩni na zama te duré 're sa. ⁷ Āne te te oto dama 're rowasu'u:

— Īza'u si te za ĩma ĩpire uptabi hã wei wi. Īma pire uptabi wa, ĩpara'uza wasisizé, te tãma wasihu waihu'u õ di za. ⁸ Wa hã wa tô â uptabi na si te 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, â dawabzuri hã te aima 're ab'manharĩ aba mono wamhã. Tanei õ di za oto. Īma ĩpire hã wei wisi wapsi, te za oto 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ězani na te te 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, ĩré 're anomro u'ãsi aba mono da. Wẽ uptabi di, ĩpẽ'ězani hã. — Āne ma tô Zuwã Batita hã te te dama 're wasu'u.

Zezusi hã â dawabzuri te te ĩ'manharizé wasu'u

Mateusi 3.13-17; Rucasi 3.21-22

⁹ Tawamhã ãne te te dama 're wasu'u mono ré, ma tô Zezusi hã ĩtẽme wi, Nazaré na 'ri wa'õtõ nhisi hawi. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Nazaré hã. ĩtẽme wisi wamhã, ma â dawabzuri hã Zezusihi ma 'manha, Zodã pa na â nhisi ãma. ¹⁰ Tawamhã â hawi watobro wi, ma hãiwa hã aipo'o. Hãiwa hawi, ma we 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ězani hã ĩtẽme si'ra, utu'u ne. Ma tô sina 'madã, Zezusi hã. ¹¹ Tawamhã hãiwa hawi, te we 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã Zezusihi ma tinha:

— A hã ĩ'ra. ĩma asawi uptabi di. Aima ĩto za'ětē uptabi di. — Āne te we tãma tinha, ĩmama hã.

Wa'uburé hã Zezusi te te ĩwada'urizé wasu'u

Mateusi 4.1-11; Rucasi 4.1-13

¹² Tawamhã Zezusi hã â dawabzuri te te 'manharĩ pari, te oto 'Re ĩhãimana u'âsi mono pê'ězani hã satô, a'ubuni u sãmra da. Taha wa, te oto mo. ¹³ Tawamhã a'ubuni wi sãmra ré, bådâ hã ahã na ma âma si'utõrĩ, 40 na. Tame sãmra ré, Satanasi hã te aré nasi wada'u, ĩsimiroti na te te saze da. A'ubuni âma abaze zahi hã te 're hãimana za'ra. Tane nherê, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã hãiwa hawimhã, te we siwi 'madâ'â pese.

Zezusi hã romhuri na te te ĩsãna'ratazé wasu'u

Mateusi 4.12-22; Rucasi 4.14-15; 5.1-11

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã te mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Zuwã Batita hã dazazéb 're, da te dasiwi sêrê pari, te Zezusi hã mo. Tawamhã rowasu'u wê hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te tãma ĩsõmri na, te Zezusi hã te te dama 're rowasu'u oto.

¹⁵ Āne te tinha:

— Āhãna bådâ hã ma tô oto ĩwa waptãrã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwê mono zéb da hã. Ma'ãpé aiwasété wi, 're aipizari za'ra wa'aba mono za, 'Re ĩhãimana u'âsi mono niwĩ, ĩwasu'uwê hã 're saze za'ra wa'aba mono da. — Āne ma tô te te dama 're rowasu'u, Zezusi hã.

¹⁶ Tawamhã â zaihã u ma tô wi, Zezusi hã, Darireza na ĩsõ'u nhisi u hã. Wisi wamhã, â zababa 're morĩ ré, ma tô tepe mrami na romhuri'wa norĩ hã sõpêtê zahuré. Ta norĩ hã Sima Pedru na ĩsisi hã ĩsisãnawãi me, Ādéréhé me. Tepe zô, te nasi abazipara hã wabzuri zahuré. ¹⁷ Tawamhã ãne te Zezusi hã 'mahãrã zahuré:

— We ane wa'aba, ĩsiré 're ane wa'aba da oto, romhuri na aima ĩsisanho wa'aba da, ĩma 're ĩda'awaihu'wa'aba mono zém na da hã. — Āne ma tô tãma waihu'u zahuré.

¹⁸ Tawamhã õne haré ma tãma marême zahuré, abazipara ma. Zezusihi siré te oto tineb zahuré.

¹⁹ Tawamhã syry na sina pahã wi, ma duré 'madâ'â zahuré, Ti'adu norĩ hã Zuwãhã me. Ta norĩ hã Zebedehe 'ra zahuré. Abazipara sisinarĩ hã te te âma a'rã'õtô zahuré apã, uba're wa. ²⁰ Tawamhã Zezusi te duré sô tihãrã zahuré, ĩsiré neb zahuré da. Tawamhã õne haré timama hã ma rême zahuré, tãma ĩromhuri'wa norĩ zama, uba're 're ĩsi'ubumro norĩ hã, Zezusihi siré 're neb zahuré da oto.

Zezusi hã aibã ma, wa'uburé te te ĩsãmrazé wasu'u

Rucasi 4.31-37

²¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô aihutu, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Tawamhã sabadu na wa, ma awa'awi ãzé Zezusi hã, zudezu norĩ te rowahutuzéb u, te te dama rowahutu da, tô romhuri zahãrizém na hã. ²² 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ nhimirowasu'u nei õ di, Zezusi te te dama ĩrowahutu mono zé hã. Simirowahutu pire na te dama rowahutu. Simirowasu'u wê wa, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. ²³ Tawamhã te te dama rowasu'u ré, ma we aibã hã ãzé, rowahutuzéb u, wa'uburé ré 're ĩmorĩ hã. Sébré wi, te sa'ětê 'mahã:

²⁴ — Zezusi, Nazaré nhihudu, e marĩ zô te we aimo. E wa'uprosi da, te we aimo. A hã ĩma aiwaihu'u pese di, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, we te te asatõrĩ na hã. Aiwê uptabi di, a hã. — Āne te 'mahã.

²⁵ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha, wa'uburé ma:

— Tô'ã, we ĩma nharĩ tõ. Mo oto aibã hawi aiwatobro.

²⁶ Tawamhã sisa'u te sa'ětê hãiba wasutu, wa'uburé hã. Tawamhã sadari sina, ma aibã hawi watobro. ²⁷ Tawamhã ma âma tatob'uzu za'ra ni. 'Rãwi te âma dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— Õ hã, e niha. Wama ĩsa'rese õ na, te wama rowahutu. Wa'uburé norĩ ma, te te rob'rui wamhã, ma tô wapari za'ra, ĩmreme hã. — Āne te dasima âma romnhoré za'ra ni.

²⁸ Taha wa, Zezusihi wasu'u hã ma tô waptu na ropé, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi 're, daro mono bã.

Sima Pedruhu maprewa, Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Mateusi 8.14-15; Rucasi 4.38-39

²⁹ Taha pari, ma tō Zezusi norĩ hã rowahutuzém hawi wairé, Sima Pedru norĩ nhorōwa u si'aba'ré da. Tisiséme me, Ādéréhé me, te siré 're simasisi zahuré, Sima Pedru norĩ hã. Ta norĩ hã, Ti'adu norĩ me, Zuwã norĩ me, ma asisi 'ri para u, Zezusihi siré. ³⁰ Tame te Simahã maprewa hã hâzé ré nomro, wa'ro na. Tawamhã sisisi wi, te Zezusihi ma 'mahârâ za'ra, hâzé na ĩnomro na. ³¹ Taha wa, te oto ĩtēme mo, ĩnomrozéb u. Tawamhã ma pa'â, wahutu da. Taha wa, ma awa'awi tiwahâ. Tawamhã ma tō tãma api za'ra Zezusi norĩ ma, saihuri da.

Zezusi hã Darireza āma te te 're ĩda'apawapto mono zém na rowasu'u

Mateusi 8.16-17; Rucasi 4.40-41

³² Tawamhã bâdâ sébrézéb u, ma tō ĩtēme tasi'āwisi za'ra ni, Zezusihi u, dahâzé mono bâ. Wa'uburé ré 're ĩdanomro mono norĩ zama, ma ĩtēme āwisi za'ra ni. ³³ Uburé 'ri ahâ 're, 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã ma ĩtēme tasi'rã'õtō ni, 'ri nho're uwaibaba. ³⁴ Tawamhã dahâzé mono bâ, ma da'apese, da'ahâ na. Duré timreme na ma wa'uburé norĩ hã dama anhamra, ahâ na. Wa'uburé norĩ hã ma tō waihu'u za'ra Zezusi hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra na. Taha wa, Zezusi ma tō wa'uburé norĩ hã sadawa uwati za'ra, te te dama rowasu'u za'ra tō da.

³⁵ Tawamhã robza'rã ré, ma wahudu Zezusi hã, 'ri nhiti morĩ da, a'ubuni u. Tame te a'â tihâiba, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, mreme da. ³⁶ Tawamhã Sima Pedru norĩ hã te Zezusihi zô sōpré ropâ, tisiré norĩ me hã, te te siwi sōpētē da. ³⁷ Tawamhã te te siwi sōpētē wamhã, te tãma rowasu'u za'ra:

— Aihĩni te asô tanhopré ni.

³⁸ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra:

— Oto wasi'aba'réi wa'aba, 'rãwi 'ri wa'õtō 're, 're ĩdahâimana za'ra mono u, tamomo zama te ĩwasu'uwē na da'apo're pu'u mono da. Taha da, wa wei mo. — Āne ma Zezusi hã tãma siwaihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhã daro mono bâ te 're mo, Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ ma, ĩwasu'uwē hã te te dama 're wasu'u mono da, zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ. Wa'uburé hã te te duré dama 're anhamra.

Aibã ĩ'wa're ré hã, Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Mateusi 8.1-4; Rucasi 5.12-16

⁴⁰ Tawamhã aibã hã ma ĩtēme wi, ĩ'wa're ré hã. Hi'rãtitō ma aime, Zezusihi papara, te te tãma nharĩ da, āne:

— ĩma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na hã. Taha wa, asima ĩwē wamhã, te za ĩpe. — Āne te Zezusihi ma si'ru, te te pese da.

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã āma pē'ézé wa, ma tō tinhib'rada hã wahutu, te te āma upi da. Te te upi wamhã, āne te tãma tinha:

— Tane tō. Wa tō ĩsima aiwē, te aipese da. Tãibã oto aihâzé hã. — Āne ma Zezusi hã tãma waihu'u asa.

⁴² Tawamhã awa'awi ma ĩ'wa're hã tãma apa. Ma tō tihâiba wē oto.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã Zezusi hã ma tō sina sadawa uwati, te te dama sina wasu'u tō da. Āne te tãma tinha:

— ĩwapari pese, asina. Ni'wai ma, asina ĩwasu'u ō di za, te aipesezém na. Sasedoti u si te za aimo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'āma romhuri'wai u si, aihâiba wē zô te te aihâiba 'madâ'â da. Taha parip si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te za asōpru, Mozésihi nhimiroti zarina, aipesezém na da te āma aiwaihu'u za'ra da, sena na. — Āne ma tō aibã hã satō, Zezusi hã. ⁴⁵ Tazahã aibã hã rowasu'u wē na ma tō āma ropé. Taha wa, sō'awi 'ri ahâ u hã datēme 're ne waihu'u mono ō di, Zezusi hã. Taha wa, a'ubuni wi te a'â 're hâimana, danhiti. Tame 're hâimana mono ré, te ĩtēme 're dasihutu, daro mono bâ, da te 're sabu za'ra mono da.

2

Zezusi hã aibã ĩhi'ré te te ĩpesezé wasu'u

Mateusi 9.1-8; Rucasi 5.17-26

¹ Syry na āma ronomro parip si, ma Zezusi norĩ hã apâ aihutu, Capana'u na danhipti'a nho'ōmo nhisi u. Tawamhã awa'awi ma ĩwasu'u hã ropé, 'ri para āma oto ĩhâimana na hã,

ZeZusi hã. ² Tawamhã da'ahã na ma itême dasito. Da'ahã na itême dasito mono wamhã, 'ri 're wa'wa âma hã da'masisi di, 'ridawa âma zama. ³ Tawamhã ZeZusi hã rowasu'u wê na te te dama rowasu'u ré, aibã norĩ hã ma tô ihi'ré hã itême siwi âwisi, isimiwaptã wa. Aibã norĩ hã maparane si'uiwa na ihãiba za'ra hã. ⁴ Tazahã da'ahã wamhã, te te siwi 'mazébré waihu'u ô di, ZeZusihi u hã. Taha wa, sipapara 'ri nhisi hawi, ma tô siwi 'ri 're pu'u za'ra sada, ZeZusihi uwaibaba te te siwi hiri da. Tawamhã ma tô âma siwi si'ra, isa'warizéb ré, ihi'ré hã. ⁵ Aibã norĩ hã ma tô ZeZusi hã siwi âma umnhasi, isiwadi hã za te te ipesezém na. ZeZusi hã ma tô tiwi waihu'u za'ra, sina isimirosa'rata za'ra hã. Taha wa, te ihi'ré ma tinha:

— Isiwadi, aiwasédé hã 're i'ab'manharĩ wasété mono zé hã, te ai'âma 're ab'madâ'â mono ô di za oto. — Âne ma tô tâma waihu'u, ihi'ré ma.

⁶ Tame aibã norĩ hã te dame asimro, 'Re ihãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa norĩ hã. ⁷ Ta norĩ hã te 'rãwi sima âma rosa'rata za'ra, âne:

— E niha te aibã ma tinha bété, ô hã, imorĩ'ô ma. 'Re ihãimana u'âsi mono ma, wê ô di, aibã ma, te te inharizé hã. Dawasédé hã da te 're i'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, ni'wa hã te te dama 're aparĩ waihu'u mono ô di. 'Re ihãimana u'âsi mono ma si waihu'u pese di, dawasédé hã te te dama 're i'aparĩ mono zé hã. — Âne te ZeZusihi âma sima rosa'rata za'ra, rowahutu'wa norĩ hã.

⁸ Tawamhã 'rãwi te te sima âma irosa'rata za'ra zém na, ma tô sina waihu'u, ZeZusi hã. Taha wa, te tâma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te âne i'âma irosa'rata za'ra wa'wa. ⁹ Wa hã dawasédé hã te dama 're i'aparĩ waihu'u pese mono na, e niha te za iwaihu'u za'ra wa'wa, sena na iwaihu'u za'ra wa'aba da. Ihi'ré ma, wa tô tinha: “Aiwasédé hã 're i'ab'manharĩ wasété mono zé hã, te ai'âma 're ab'madâ'â mono ô di za oto.” Âne hã imreme si wamhã, aima pibu prã za'ra wa'aba di tô. Â hã imorĩ'ô hã wahutu da, duré tiza'warizé hã te te sima âri da, oto morĩ da, te tâma nharĩ wapsi, te za iwaihu'u za'ra wa'wa, iwaihu'u pese na sena na iwaihu'u pese za'ra wa'aba da oto. Taha wapsi, aima pibu pese za'ra wa'aba di za oto. ¹⁰ Ti'ai âma dasiré ipodo hã ima waihu'u pese di, dawasédé te dama 're i'aparĩ mono da hã, 'Re ihãimana u'âsi mono zadawa para. Âne na asiwi iwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za ihi'ré ma tinha, wahutu da.

Tawamhã ihi'ré ma, te tinha oto:

¹¹ — Ma'ãpé, aiwahutu. Asa'warizé âri, asõrõwa u aimorĩ da oto.

¹² Tawamhã awa'awi ma tô wahudu, aibã hã. Tiza'warizé, ma tô ti'â. Rob u, ma tô iré watobro, danho'a. Taha wa, uburé, ma âma tatob'uzu za'ra ni. 'Re ihãimana u'âsi mono âma, te duré âma tawata za'ra ni. Âne ma tô dasima rowasu'u za'ra ni:

— Âne hã niwa wa te i'madâ'â za'ra ô. — Âne ma tô dasima rowasu'u za'ra ni.

Réwihí wasu'u

Mateusi 9.9-13; Rucasi 5.27-32

¹³ Tawamhã Darireza âma isõ'u zapoto u, te apã mo ZeZusi hã. Da'ahã na ma tô itême 're danomro. Tawamhã dasihutu sidãpãsi te nasi dama rowahutu, rowasu'u wê na. ¹⁴ Tawamhã morĩ ré, ma tô aibã tisã, danhib'apito ma, dawĩ rob'ui'prazé ubumroi'wa hã, Réwi na isisi hã, Apezuhu 'ra hã. Tinhimirohmurizéb âma te nhamra, rob'ui'prazé te te dawĩ 're i'a'ubumroi mono zéb âma. Tawamhã ZeZusi hã te 'mahã:

— We aiwahutu, isiré 're aimorĩ da oto. — Âne te 'mahã. Tawamhã awa'awi ma wahudu Réwi hã, isiré oto 're morĩ da. ¹⁵ Tawamhã syry na âma ronomro wamhã, ZeZusi hã te tisa, Réwihí nhorõwa âma. Isiré 're inomro mono norĩ zama, te isiré tisaihu. Da'ahã na duré isarina idasi'aba'ré hã te duré isiré tasaihuri ni. Ta norĩ hã rob'ui'prazé ubumroi'wa, duré parisezu norĩ nhimiroti zarina 're ihãimana za'ra mono ô. ¹⁶ Tawamhã ta norĩ me sai ma, sãmra ré, ma tô ZeZusi hã 'madâ'â za'ra, dama rowahutu'wa norĩ hã, parisezu norĩ hã. Ta norĩ hã ZeZusihi siré 're inomro mono norĩ ma, te nharĩ za'ra:

— E niha bã, te bété rob'ui'prazé ubumroi'wa norĩ siré tisa, dawasété na 're idahãimana za'ra mono norĩ siré zama.

¹⁷ Tawamhã ZeZusi hã âne te te sina wapari za'ra wamhã, ma tô tâma nharĩ za'ra, âne:

— Hãzé âna 're inomro mono norĩ zô, dawede'wa hã 're siwasutu za'ra mono ô di, te te 're wede za'ra mono da. Ihãzé ré norĩ zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra

mono da. Tane duré wa hã. Dawě na 're ĩdanomro mono norĩ zô, ĩsitēme 're ĩhârâ mono da, we ĩmorĩ õ di. Dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ zô si, 're ĩhârâ mono da, wa wei mo. — Āne ma tô dawede'wa na tãma siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

Bâtâ na dasai āna, ĩdahâimana za'ra zé wasu'u

Mateusi 9.14-17; Rucasi 5.33-39

¹⁸ Tawamhã Zuwã Batitaha siré 're ĩnomro mono norĩ hã, duré parisezu norĩ hã, ã bâtâ na te saihuri āna tihâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. Taha wa, ni'wam norĩ hã te Zezusihi ma, nharĩ za'ra:

— Zuwãhã siré 're ĩnomro mono norĩ hã, duré parisezu norĩ hã, ã bâtâ na saihuri āna te tihâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. E marĩ wa, asiré 're ĩnomro mono norĩ hã, saihuri āna ã bâtâ na hâimana za'ra õ di bété, tãma mreme zusi da.

¹⁹ Tawamhã Zezusi, ma tô asa tãma waihu'u za'ra:

— Aibã hã ĩmrozéb u, sô ĩhârâ za'ra norĩ hã sihutu wamhã, e saihuri āna, te za tihâimana za'ra. Mare di. Saihuri āna hâimana za'ra õ di za. Aibã ĩmro da hã ĩ'rata sãmra za'ra ré, te za tô ĩsiré tisa hã tihu, to sina. ²⁰ Niwapsi te za bâdã hã ĩwa waptãrã, aibã ĩmro da hã ĩsiwadi norĩ wa'wa hawi, da te tiwi ĩ'âri za'ra zéb da hã. Tawapsi te za tô sai āna 're si'ubumro, robzei'õ na. — Āne sô'awib õ nherě, ma tô aibã ĩmrozé wasu'u na, sina āma simiré'é, Zezusi hã.

²¹ Tawamhã āne ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Da'uza hã 'ratare hã, e te za ĩhâi wě na āma hãiwa'aba ni, ĩhã nhihãri tém na. Mare di. Āne wamhã, te za dawĩ 're hãzahutu za'ra. Tawamhã ĩhã'rada hã te za sina hãta. Te za oto dawĩ hãihãtari za'êtě. ²² Duré e romhã 'manharĩ 'rata 're, te za uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã da te 're sé, wa'ui ware õ ré. Mare di. Wa'ui ware õ ré, da te 're séme mono wamhã, oto wa'ui ware wamhã, te za romhã 'manharĩ 'ratare hã sina wazu. Tawamhã uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã te za asa'wa. Romhã 'manharĩ hã te za duré hãihaiwamna. ĩtép si'uiwa na si, te za da te 're sé, rob'rãĩ wa'u té hã. — Āne sô'awib õ nherě, ma tô tinhimiroti tém na tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Romhuri zahãrizém na roti wasu'u

Mateusi 12.1-8; Rucasi 6.1-5

²³ Tawamhã romhuri zahãrizém na, ma tô buru nho wa'wai baba ro'rahãri za'ra Zezusi norĩ hã, sabadu na. ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã ma tô te te sima 'rãnhinarĩ za'ra, te te huri mono da. ²⁴ Tawamhã parisezu norĩ hã te Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— E niha, romhuri zahãrizém na nherě, te te sima 'rãnhinarĩ za'ra, asiré 're ĩnomro mono norĩ hã, wahi'rata norĩ hã romhuri zahãrizém na te te dawĩ 're sawi za'ra mono nherě.

²⁵ Tawamhã Zezusi ma asa tãma waihu'u za'ra:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'ééré hã 're sôré za'ra wa'aba mono ã bâ, te te ĩrob'manharizém na, ĩsiré norĩ me, mra te te simroi wamhã. ²⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb u, ma tô azé, apito Dawi hã. Abi'ata hã 're hãimana mono ré, ma tô azé. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma da'āma romhuri'wa ĩpire uptabi, Abi'ata hã, sasedoti ĩpire uptabi hã. Tawamhã sébré wamhã, ma tô 'mai'rě ĩ'u'ēne hã, Dawi hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, aré da te ĩsa'ra za'ra hã. Duré tisiré norĩ ma, ma tô tãma a za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô aré pisutu, da'āma romhuri'wa norĩ si, ĩ'u'ēne hã te te 're ĩhuri mono da hã, sasedoti norĩ si. Tane nherě, ma tô 'mai'rěne za'ra, Dawi norĩ hã. — Āne ma tô tãma hãimanazéb 'rãzarõtõ za'ra Zezusi hã, parisezu norĩ ma.

²⁷⁻²⁸ Tawamhã āne ma tô Zezusi hã tãma 'rãsutu za'ra, timreme na:

— Wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu, dasiré ĩpoto da, ti'ai āma. Taha wa, dama ĩpire di, sabadu na roti hã te dama 're ĩ'apisutu mono zéb da hã. — Āne ma tô tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

3

Aibã ĩsimizu prã hã, romhuri zahãrizém na Zezusi te te ĩpesezé wasu'u

Mateusi 12.9-14; Rucasi 6.6-11

¹ Tawamhã zudezu norĩ te, rowahutuzéb u, ma duré azé Zezusi hã. Tame te aibã hã dame nhamra, ĩsimizu'rã're hã. ² Tame te ni'wam norĩ hã Zezusi hã siwi 'madã, zudezu norĩ te, romhuri zahãrizém na, aibã hã te te pese zô. E marĩ da. Sabadu na te te pese wa,

te te siwi wê'õ da, romhuri zahârizém na roti, te te i'madâ'â õ na. ³ Tawamhã Zezusi hã te aibâ 'mahâ:

— We aimorĩ ãwa.

⁴ Te duré da'ab'mahâ:

— E niha romhuri zahârizém na roti hã. E marĩ, wa za wa te dama 're 'manharĩ za'ra, romhuri zahârizém na, sabadu na hã. E i'wê na, wa za wa te 're dapawaptob za'ra. E i'wasété si, wa za wa te dama 're 'manharĩ za'ra. E romhuri zahârizém na, wa za wa te 're danho'reptu za'ra. E bātā na, wa te 're danho'reptu za'ra mono āna, wa za taré wa te 're da'madâ'â za'ra. — Āne te da'a'mahâ.

Tawamhã ni'wa hã asa te te āma sada'ābâ õ di, Zezusi te te i'sadanharĩ za'ra zém na hã. ⁵ Tawamhã Zezusi te da'ab'madâ. Te te āma i'rosa'rata norĩ āma hã, toi õ di. Simirosa'rata wasété nhipstete za'ra wa, ta norĩ āma pē'ēzé za'ra di. Tawamhã i'simizu'rã're ma, te tinha:

— Ma'āpé, asimizu wahutu.

Tawamhã ma tō tinhimizu hã wahutu, aibâ hã. Taha wa, ma tō tinhimizu pese. ⁶ Te te pese pari, ma awa'awi wairé, parisezu norĩ hã. Tawamhã Erodihi niwĩ 're i'hâimana za'ra mono norĩ me, ma tō sima āma roti za'ra, Zezusi te te sima hâiba za're za'ra da.

Zezusi hã te te i'da'apesezé wasu'u

⁷⁻⁸ Tawamhã Zezusi norĩ hã te ai'aba're, Darireza na i'sõ'u nhisi u. Da'ahâ uptabi na te i'sarina ai'aba're ni, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Zeruzarê hawimhã, duré Idumeza hawimhã, duré Zodã pa zara hawimhã, duré Tiru hawimhã, duré Sido hawimhã. Zezusihi wasu'u hã ma tō wapari za'ra ni aré, te te 're i'da'apawapto mono zé wasu'u na hã. Taha wa, ma tō itême dasito, daro mono bâ. ⁹⁻¹⁰ Uburé i'hâzé ré norĩ hã te itême 're sisāmra, te te siwi upi da, tinhib'rata na. Taha wa, tisiré 're inomro mono norĩ ma, te 'ru za'ra, uba're hã te te 'ma'āri za'ra da dawi, i'wap sébré da, da te dasiwi hâiba wati tō da. ¹¹ Wa'uburé te te 're i'da'awamnarĩ mono norĩ hã, Zezusi te te 're 'madâ'â za'ra mono wamhã, hi'rātītō te i'papara 're sina. Te duré siwi 'mahâ, sa'ētē:

— A hã 'Re i'hâimana u'āsi mono 'ra.

¹² Taha wa, wa'uburé norĩ hã 'Re i'hâimana u'āsi mono 'ra na te te dama sisi tō za'ra da, te sina sadawa uwati za'ra, Zezusi hã.

Aibâ 12 na i'hâiba za'ra hã, Zezusi te te i'pisutu za'ra zé wasu'u

Mateusi 10.1-4; Rucasi 6.12-16

¹³ Tawamhã ētē 'rāihã na, ma tō sai'u Zezusi hã. Tame te te sima i'wēzéb uwaibaba, te sitême sô tihârâ za'ra, aibâ norĩ zô. Sitême sô hârâ za'ra wa, ma tō itême aihutu 'rāwi. ¹⁴ Tawamhã 12 na i'hâiba za'ra hã ma tō pisutu za'ra, i'siré a'ā 're hâimana za'ra mono da, nimahã na te te datême satōrĩ za'ra da, za te te 're i'da'anho'reptui mono zé wasu'u na, i'sõwa te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, i'sadawa para. Tizadawa wasu'u'wa na ma tō sisi za'ra oto. ¹⁵ Ma tō duré pisutu za'ra, i'waihu'u pese zarina, wa'uburé norĩ te te dama 're sāmra za'ra mono da. ¹⁶⁻¹⁷ Aibâ norĩ hã, 12 na i'hâiba hã āne i'sisi za'ra hã: Sima hã Pedru na, ma tō sisi té, Zezusi hã. I'siré norĩ hã āne i'sisi za'ra hã: Ti'adu, duré Zuwã, Zebedehe 'ra norĩ hã. Bu'anezi na, ma tō sisi téb zahuré, Ti'adu norĩ hã Zezusi hã. Bu'anezi na, i'sisi hã, tãirãrã te wasu'u, i'sisi té hã. ¹⁸⁻¹⁹ Duré i'siré norĩ hã āne i'sisi za'ra hã: Ādéré, duré Piripi, duré Batoromezu, duré Mateusi, duré Tome, duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hã, duré Tadezu, duré Sima, Zeroti norĩ niwĩ aré 're i'hâimana mono hã, duré Zudasi Icarizoti, si'uihã na Zezusihi hâiba nhomri'wa da hã dama. Āne i'sisi za'ra hã.

Bezebuhu wasu'u

Mateusi 12.22-32; Rucasi 11.14-23; 12.10

²⁰ Tawamhã Zezusi hã 'ri tême oto morĩ wamhã, da'ahâ na ma duré itême dasito. Itême dasito mono wa, Zezusi norĩ hã saihuri waihu'u õ di. ²¹ Tawamhã Zezusihi wasu'u te te wapari za'ra wa, ma tō sô ai'aba're, i'sisānawã norĩ hã. Ma tō ni'wam norĩ hã i'rã siwamnarĩ na Zezusihi āma romnomri za'ra. Taha wab zama, te sô ai'aba're, Zezusihi zô, i'sisānawã norĩ hã. ²² 'Re i'hâimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã, Zeruzarê hawi datême i'sihutu norĩ hã, āne te taré sima rowasu'u za'ra, Zezusihi hâiba na:

— Õ hã Bezebuhu zadawa para te 're mo, wa'uburé norĩ nhib'apito zadawa para. Bezebu hã romhõsi na te te 're pawapto, wa'uburé te te dama 're anhamra mono da. — ãne te taré 'rãwi sima rowasu'u za'ra Zezusihi hãiba na, zudezu norĩ ma, rowahutu'wa norĩ hã.

²³⁻²⁶ Tawamhã Zezusi te sima sô tihârâ za'ra, rowahutu'wa norĩ zô, marĩ hã te te tãma waihu'u za'ra da, romnhimiré'é na. Tawamhã ãtẽme simasa wamhã, ãne te tãma nharĩ za'ra:

— E niha te za Satanasi hã tinhib'a'uwẽ norĩ hã te te dama 're sãmra. Te te dama 're ãsãmra mono da hã, mare di. ãne wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Danhib'apito nhib'a'uwẽ norĩ hã 'rãwim nherẽ, oto sisada 're simasa mono wamhã, te aré 're si'uprosi. Duré dasisãnawã nherẽ, dasisada 're dasimasa mono wamhã, te aré 're dasi'uprosi, 'rãwim nherẽ. Tane duré Satanasihi nhib'a'uwẽ norĩ hã 'rãwi sisada 're simasa mono wamhã, te aré 're si'uprosi. Tãibã aré ãsib'a'uwẽ norĩ hã. Taha wa, Satanasi hã tinhib'a'uwẽ norĩ hã te te dama 're ãsãmra mono da hã, mare di.

²⁷ — ãne wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, marĩ hã ãma waihu'u za'ra wa'aba da. Ni'wa hã aibã ãsiptete nhorõwa u, sébré wamhã, ãsibro hã te te tiwi ubumro da, te te tiwi ubumroi waihu'u õ di za, te te sima pawasisi õ ré hã. Te za a'ã sima pawasisi. Taha parip si, te za ãsibro hã tiwi ubumro, 'ri 're ãromnhimi'wara mono hã, aibã ãsiptete wi. — ãne te tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁸ Ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Ma'ãpé, ãwapari pese za'ra wa'aba za. Dawasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma, da te ãma 're wasété za'ra mono nherẽ, dawasété na tãma 're dasiwasu'u za'ra mono wamhã, dawasédé hã tãma waihu'u pese di, te te dama 're ã'apari mono zéb da hã, te te oto da'ãma 're ab'madã'ã tã mono da.

²⁹⁻³⁰ Tane nherẽ, ãpé'ãzani hã wẽ nherẽ, ãsimiromhuri na da te 're wẽ'õ pese za'ra mono wamhã, taha na dawasédé hã te te dama 're apari mono õ di za. Te za te te da'ãma 're ab'madã'ã u'ãsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. — ãne Zezusi ma tã tãma waihu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma, taré te te sima rowasu'u za'ra wa, wa'uburé zadawa para, 're ãmorĩ na. ãne wẽ'õ te, ma tã ãne tãma waihu'u za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusihi na wasu'u, ãsisãnawã norĩ wasu'u me

Mateusi 12.46-50; Rucasi 8.19-21

³¹ Tawamhã Zezusihi no norĩ hã ma tã ãtẽme aihutu, tina me. Rowi simasab ré, ma da'maipo're pu'u za'ra, Zezusihi zô da'maihârã da, ãtẽme watobro za'ra da. ³² Da'ahã na te ã'rata asimro ni. Tawamhã ni'wam norĩ hã te tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Ano norĩ hã te rowi asõ aimasa, ana me. Te asõ tihârã za'ra. — ãne te oto tãma rowasu'u za'ra.

³³ Tawamhã tãma ãrowasu'u'wa norĩ ma, ma tã waihu'u za'ra, ãne:

— E 'wa hã ãna. E 'wam norĩ hã ãno norĩ.

³⁴ Tawamhã siwi ã'uirĩ'wa norĩ 'madã'ã sina, te ãne tinha:

— ãhãta ãna. ãhãta ãno norĩ. ãhãta ãhidiba norĩ. ³⁵ Ni'wam norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sima 're ãwẽ za'ra mono zéb zarina, te te tãma ãma 're ã'uwaimrami za'ra mono norĩ hã, ta norĩ hã ãno, duré ta norĩ hã ãhidiba, duré ta norĩ hã ãna. — ãne Zezusi ma tã tãma waihu'u za'ra, da te waihu'u za'ra da.

4

Aibã hã amho te te ãanhamra mono zé wasu'u

Mateusi 13.1-23; Rucasi 8.4-15

¹ Tawamhã Zezusi hã te duré dama rowahutu, Darireza ãma, ãsõ'u zapoto 'rata. Da'ahã uptabi na ãtẽme dasito mono wa, ma uba're wa ãzé, ãzãda're prã na. ² Tawamhã sa'ãtẽ na ma tã dama rowaihu'u marĩ na, tinhimirowasu'u na romnhimiré'ézém na. ãne te dama tinha:

³ — Ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba za. Amho potozé wasu'u na, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aibã hã te buru u mo, ti'ai hãibãdã wa, amho hã te te anhamra mono da, poto mono da. ⁴ Tawamhã, amho hã te te anhamra mono wamhã, nima norĩ hã bãdãdi zababa ma tã rere'e. Tawamhã sire hã ma te te uprosi uburé, poto mono õ ré. ⁵ ãtẽ nhisiwi ma duré nima norĩ hã rere'e. Ti'ai baihãire wa, ma tã 'wanhipré su'u,

amnho hã. ⁶ Tawamhã bâdâ hã oto 'rãiwatobro wamhã, rowa'ro wa, ma ti'wanhipré 'ré za'ra, ĩsari hã te te rowa'réri mono õ wa. ⁷ Nima norĩ hã ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhã siré ma tô 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhã, ma te te ubu, wab'ru hã. Taha wa, 'rãĩ mono õ di, ta norĩ hã. ⁸ Ti'ai wẽ wa, ma duré nima norĩ hã rere'e. Tawamhã oto 'wanhipré 'rãihã mono wamhã, ma tô ti'rã za'ra. 'Rãĩ mono wamhã, nima niwĩmhã 'rãĩ ahã prã ti, rob're hã. Duré nima niwĩmhã 'rãĩ ahã di. Duré nima niwĩmhã 'rãĩ pese uptabi di. — ãne amnho potozé wasu'u na, ma tô dama rowasu'u, Zezusi hã.

⁹ Tawamhã ãne ma tô ãma dama 'rãsutu, timreme na:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ĩwapari pese za'ra wa'aba, ĩnhimirowasu'u na hã waihu'u za'ra wa'aba da. — ãne ma tô ãma dama waihu'u.

¹⁰ Tawamhã dazahutu parip si, ni'wam norĩ dame ĩsimasa hã ma tô ĩtẽme sina rotété za'ra dawa'rãmi, aibã 12 na ĩhãiba norĩ me. Tawamhã ãne te siwi 'mahã:

— E niha amnho potozém na rowasu'u hã.

¹¹⁻¹² Taha wa, Zezusi asa ma tô ãma sada'ãbã za'ra:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã a norĩ wa'aba ma si, ma tô aima waihu'u za'ra wa'wa, dama ĩwaihu'u'õ hã, da'ãma 're ĩsib'a'u wẽ mono zém na hã, sã'awi te te dama waihu'u õ nherẽ. ĩzazei'õ'wa norĩ ma, wa za ĩnhimiromnhimire'é na si te tãma 're rowasu'u za'ra. Tawamhã ta norĩ hã titõmo na te te 're rob'madã'ã za'ra mono nherẽ, taré te za te 're rob'madã'ã za'ra. Duré 're simipari za'ra mono nherẽ, taré te za 're simipari za'ra, te te 're waihu'u za'ra mono ãna. Te te 're waihu'u za'ra mono wamhã, te aré tiwasété wi 're sipizari za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono niwĩ, ĩwasédé hã te te ãma 're ab'madã'ã tã mono da. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

¹³ Tawamhã ma duré tãma waihu'u za'ra:

— A norĩ wa'wa hã waihu'u za'ra wa'aba õ wamhã, amnho potozém na te ĩrowasu'u hã, e niha te za tawamhã ĩnhimirowasu'u amo hã ĩwaihu'u za'ra wa'wa. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

¹⁴ Tawamhã ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Amnho hã aibã te te ĩ'anhamra mono hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u. ¹⁵ Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã, tipo're na te te 're ĩwapari za'ra mono hã, aiwa amnho hã bâdãdi zababa ĩrere'e mono ne, te za 're hãimana za'ra. Awa'awi te te wapari za'ra wamhã, Satanasi hã te za ĩtẽme tiwisi za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te te tiwi ãri za'ra da. ¹⁶ Ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã êtẽ nhisiwi ĩrere'e mono ne, te za 're hãimana za'ra. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za te te 're saze za'ra awa'awi, to sina. ¹⁷ Tane nherẽ, te za te te 're sazei hutu za'ra. Tawamhã áté robzépada hã duré rowasédé hã te za ĩsazei'õ'wa norĩ hã te te tãma 're 'manharĩ za'ra. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã aré te te 're ĩsaze za'ra mono zé hã, te za te te 're sazei utõri za'ra. ¹⁸ Ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã wab'ru wazari ĩrere'e mono ne, te 're hãimana za'ra. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te za te te 're wapari za'ra, taré. ¹⁹ Áté marĩ na si te za duré te te 're rosa'rata za'ra. Áté danhibro pese na si, te za te te sima 're rosa'rata za'ra, ĩwẽ uptabi newa. Áté marĩ hã te za te te sima 're wẽ uptabi za'ra. Tawamhã rob're ĩ'rãĩ õ ne, tãma 're hãimana wẽ za'ra mono õ di za. ²⁰ Ni'wam norĩ hã aiwa amnho hã ti'ai wẽ wa ĩrere'e mono ne, te za 're hãimana za'ra. Ta norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te za te te sima 're wẽ za'etẽ za'ra. Tawamhã rob're ĩ'rãĩ pese uptabi ne, te za hãimana wẽ uptabi na 're hãimana za'ra. — ãne ma tô tinhimirowasu'u hã tãma 'rãsutu za'ra, Zezusi hã.

Rob'u iwẽzé wasu'u

Rucasi 8.16-18

²¹ Tawamhã te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Rob'u iwẽzé hã 'ri 're wa'wa u, da te ãri wamhã, e piza'a na te za upsibi ni. E daza'warizéb 'rowi, te za sãri ni. Mare di. ĩsima'warazém na si te za sã'awi da te 're sãré, te te dama 're rob'u iwẽ za'ra mono da. ²²⁻²³ Taha wa, marĩ hã a'ã dama ĩwaihu'u'õ hã, niwapsi dama waihu'u pese di za. Aipo're na ma tô ĩnhimiroti hã ĩwapari za'ra wa'wa. Taha wa, ma'ãpé ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono, waihu'u za'ra wa'aba da.

²⁴⁻²⁵ — Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ĩsimirowaihu'u na te te 're ruiwapari u'ãsi za'ra mono wamhã, taha zarina te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã sa'etẽ

na tãma ãma 're sôprub za'ra, te te aré ãma 're ïwaihu'u za'ra mono zém nhipai u, te te waihu'u pese za'ra da oto. Tane nherê, ni'wam norî hã ïsimirowaihu'u na te te 're 'ruiwapari za'ra mono õ wamhã, ta norî wi te za tinhimirowaihu hã tãma waihu'u pese za'ra õ nherê, te te tiwi 're awaibu 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, te te aré ãma 're ïwaihu'u za'ra mono zé hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Amnho potozé wasu'u

²⁶ Tawamhã ma duré tãma waihu'u za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zém na, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, ãne. Aibã hã ti'ai wa, te za amnho hã te te anhamra, poto mono da.

²⁷ Tawamhã aibã hã rîtî ré nherê, duré sôtõ ré nherê, si'uihã na te za ti'wanhipré za'ra, amnho hã. Te za ti'rãihã za'ra. E niha te za ti'wanhipré za'ra. E niha te za ti'rãihã za'ra. Aibã hã te te waihu'u õ di. ²⁸ Ti'ai 'rowim nherê, te za si'uihã na 're 'wanhipré za'ra, 're 'rã za'ra mono da. Te za a'â ti'wanhipré za'ra. Taha parip si, te za 're sitoro wairébé. Taha parip si te za 're 'rã za'ra. ²⁹ 'Rã 'ré wapsi, te za oto 'rãihã, ro'wa na aibã hã, bådã hã oto ïwa waptã'ã wa, te te ï'rãihãrizéb da hã. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Motada nhama 'rare wasu'u

Mateusi 13.31-32; Rucasi 13.18-19

³⁰ Tawamhã ma duré tãma waihu'u za'ra:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã, e marî na, wa za ãma romnhimiré'é. ³¹ Motada nhamare na, wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã. Motada nhamare hã syry uptabire di, aimawi norî ma hã. ³² Tazahã da te 're zuri mono wamhã, 're 'wanhipré za'ra mono wamhã, te za ti'rãihã za'ra. Aimawi rob're hã te te 're sipai pese za'ra. Papo za'ëtê wamhã, ïsu 'rowi te za si norî hã te te sima 're sasi za'ra. ãne wa aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. — ãne te tinha, Zezusi hã.

³³ ãne ma tô Zezusi hã tinhimirowasu'u ahã na te te ãma 're romnhimiré'é, marî hã da te ãma 're ïwaihu'u za'ra mono zéb da hã. ³⁴ Tinhimiromnhimiré'é na si, ma tô te te dama 're rowasu'u. Tisiré 're ïnomro mono norî ma si, ma tô hãiba pisutu za'ra, te te tãma 're awaihu'u pese, sô'awi.

Zezusi hã rowa'u'u ma, te te ïnharîzé wasu'u

Mateusi 8.23-27; Rucasi 8.22-25

³⁵ Tawamhã Zezusi hã barana ma tô satõrî za'ra, tisiré 're ïnomro mono norî hã:

— Oto zara u, wa te saprî za'ra wa'aba. — ãne ma tô satõrî za'ra.

³⁶ Tawamhã te a'â dazatõrî za'ra, apã dasi'aba're da. Taha pari, Zezusi hã uba're 're ïsébrézéb 're, ma asisi ïsarina, zara u te te saprî za'ra da. Ni'wam norî hã te duré siré sari za'ra uba're hã, Zezusihi zarina. ³⁷ Tawamhã rowa'u hã ma tô watobro, sa'ëtê na. Tawamhã âsisasi hã sa'ëtê wamhã, ma tô nasi asisi, uba're wa. Â hã te te ï'masisizéb u hã romhuture di oto. ³⁸ Tane nherê, te Zezusi hã nhono, uba're na're ãma. Da'rã zaparizém na te 'rã zapa. Taha wa, ma tô siwi utu. ãne te oto siwi 'mahã:

— Rowahutu'wa, wa za ai'utõrî ni. E wa'ãma aipê'ézé za'ra õ di za.

³⁹ Tawamhã ma tô wahudu. Wahutu wamhã, rowa'u'u ma, te tinha, wa'u'utu da. Duré âsisasisi ma zama, te tinha, ãne:

— Ma'ãpé ai'ãtu na.

Tawamhã ma tô sazã, rowa'u hã. Ma tô duré ti'ãtu oto. ⁴⁰ Tawamhã Zezusi hã te ãne tãma nharî za'ra:

— E marî da, ma aipahi za'ra wa'wa. E niha zahadu asiwi 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono zé hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di.

⁴¹ Tawamhã te sima rowasu'u za'ra:

— Pra, e niha õ hã ïwaihu'u pe. ïsadawa hawi ma rowa'u hã sazã, âsisasisi zama. — ãne te sima rowasu'u za'ra. Õne hã tãma sa'rese za'ra õ wa, ma tãma tipahi za'ra.

5

Aibã hã wa'uburé ré 're ïmorî hã, Zezusi te te ïpawaptobzé wasu'u

Mateusi 8.28-34; Rucasi 8.26-39

¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô zara u aihutu, Zeraza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. Darireza ãma ãsô'u zapoto zara niwĩ, Zeraza hã. ² Tawamhã uba're hawi watobro wamhã, ma tô aibã hã wa'uburé ré 're ãmorĩ hã sina uzusi. ³⁻⁴ Aibã hã adã'ã 'ru hawi, ma tô ãtẽme watobro. Adã'ã 'ru ãma, te 're sãmra. Te aré da te 're pawasisi, ãsi'uwazi nhorõ rutu na. Te aré duré da te 're hiwasisi. Tazahã ma tô te te sina 're anhinariĩ. Ni'wa hã sada 're siptete waihu'u mono õ di. ⁵ Bãtã sidãpãsi, duré mara sidãpãsi te adã'ã 'ru ãma 're hãimana, ãtẽ 'rãihã ãma zama, sadari sina. ãtẽ na te duré 're sisihãri u'ãsi. ⁶ Romhã na, ma tô aibã hã tisã, Zezusi hã. Te te sãmri wa, te ãtẽme wara, Zezusihi u. Tawamhã hi'rãtitõ ma tô ãpapara aime. ⁷ Sa'ãtẽ te 'mahã, ãne:

— Zezusi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, danhipai u 're ãsãmra mono 'ra, e marĩ ã'ãma 'manhariĩ da, te we aimo. ã'azãri õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a, wa ãsina aipa'uwati.

⁸ ãne te Zezusihi ma tinha wa'uburé hã, te te tãma rob'rui wa, aibã hãiba hawi watobro da.

⁹ Tawamhã Zezusi te ãsisi zõ sadanha:

— E niha asisi hã.

— Ahã na, ãnhisi hã. E marĩ wa. Wa norĩ hã wa'ahã wa. — ãne te Zezusihi ma sisisi.

¹⁰ Tawamhã Zezusihi wi, te nasi tiwi rowaptẽ, wa'uburé norĩ ma, te te rob'ru tõ da, darob amoi u, si'aba're tõ da. ¹¹ Tawamhã romhutu na te uhãbã hã tisa te te 're huri, ahã na, sa'a ãma. ¹² Tawamhã wa'uburé norĩ hã te Zezusihi wi sina rowaptẽre za'ra, uhãbã u:

— Ma'ãpé uhãbã u wazatõrĩ za'ra na, ãhãiba 're, 're wasi'ubumroi mono da oto.

¹³ Tawamhã ma tô tãma rob'ru za'ra, aibã hãiba hawi wairébé da, uhãbã hãiba 're, sisisi da. Tawamhã uhãbã hãiba 're sisisi wi, uhãbã te sisa're, wara sina, ã'rã sipra u. ãi ba ma rere. ãi ba rere'e wa, ma uburé ai'utõ, uhãbã hã. 2 miu na ma tidã'ã za'ra.

¹⁴ Si'utõrĩ wi, te uhãbã 'madã'ã'wa norĩ hã ãsiti sisa're wara sina, 'ri ahã u, te te dama rowasu'u za'ra da, rom na 'ri wa'õtõ ãma zama. Tawamhã da'ahã na ma tô ãtẽme ai'aba're ni, da te 'madã'ã za'ra da. ¹⁵ Tawamhã Zezusihi u dasihutu wamhã, ma tô aibã hã 'madã'ã za'ra ni, wa'uburé norĩ ré aré 're ãmorĩ hã. Uza ré, te oto nhamra, rowẽ na. Tawamhã ma tô tãma tapahi za'ra ni, õne hã dama sa'rese õ wa. ¹⁶ Tawamhã ãma ã'madã'ã za'ra 'wa norĩ hã, te aibã wasu'u hã dama wasu'u za'ra, ãsihutu norĩ ma. Aibã hã Zezusi te te ãpawaptobzém na, duré uhãbã ma, te te ãrob'manharizém na zama, te dama rowasu'u za'ra. ¹⁷ Tawamhã, te siwi satõ, danhipti'ai hawi watobro da, Zezusi hã.

¹⁸ Taha wa, Zezusi ma oto ãzé uba're wa, danhiti morĩ da. Uba're wa, sébré wi, te aibã hã ãne sina 'mahã, wa'uburé ré aré 're ãmorĩ hã:

— Ma'ãpé ãma pisutu, asiré 're ãmorĩ da.

¹⁹ Tane nherẽ, Zezusi te te ãma sazei õ di. Taha wa, ma te aibã ma waihu'u, ãne:

— Apã te za aimo, asõrõwa u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãwẽ na te te aipawaptobzém na asisãnawã norĩ ma, asiwasu'u da.

²⁰ Tawamhã te oto mo, aibã hã. Zezusi, ãwẽ na te te ãpawaptobzém na, ma tô te te dama 're rowasu'u, Decapori na danhipti'a nho'ômo nhisi 're. Tawamhã ãsimirowasu'u na da te 're wãpari za'ra mono wamhã, ma tô ãma 're datob'uzu za'ra.

Zairuhu 'ra wasu'u, pi'õi wasu'u me

Mateusi 9.18-26; Rucasi 8.40-56

²¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô apã saprĩ, zara u. Da'ahã na, ma ãtẽme tasi'rã'õtõ ni, ã zaihã u hã. ²² Tawamhã aibã hã ma ãtẽme wi, Zairu na ãsisi hã zudezu norĩ te, rowahutuzé 'madã'ã'wa hã. ãtẽme wisi wi, ma tô hi'rãtitõ aime, Zezusihi papara. ²³ ãne te tãma tinha:

— ã'ra hã hãzé ahã di, azaruture hã. Te za ãwi dãrã. Taha wa, te za ãma ãsiré aimo, asib'rada hã ãma nomri da, ãma pese da, dã'ã tõ da. — ãne ma tô tãma tinha.

²⁴ Tawamhã Zezusi te ãme mo. Da'ahã na ãsiré dasi'aba'rei wamhã, ma dasiwi hãiba wati ni.

²⁵ Tawamhã morĩ ré, ma pi'õ hã ãtẽme wi, ãhãzé te te 're ã'manhariĩ mono hã. Wahub ahã na te hãzé ré 're hãimana, 12 na ãma ãwahubzẽ hã. ²⁶ Dawede'wa norĩ hã ma tô ahã na te te 're wede za'ra. Dawede'wa nhib'rata 're hãimana mono ré, ma tô te te 're robzépata za'ãtẽ, pi'õ hã. Uburé tinhibro hã ma tiwede'wa norĩ ma uprosi, tiwede wa'ãbãzém na. Taha wa, 're séptã'ã mono õ wa, ma tô ãhãzé hã te te tiwi 're wasété u'ãsi, ãhãiba hã.

²⁷⁻²⁹ Tawamhã Zezusihi wasu'u te te wapari wamhã, dawa'wa u ma tô âzé, ïbabarãi hawi. Æne ïsimirosa'rada hã: “Zezusihi uza si te tiwi upi nherẽ, wa za ïpese.” Æne te sima rosa'rata, pi'õ hã. Taha wa, te ïtẽme mo. Ï'uza si ma tiwi upi. Tawamhã ï'uza te te tiwi upi wi, awa'awi ma tô séptârã. Marĩ hã tãma ïsipari na, ma tô 'rãwi sihãiba waihu'u. ³⁰ Awa'awi ma tô duré sina waihu'u, Zezusi hã tiwaihu'u pese na te te ïda'maipese na. Taha wa, ma aipi'ra, da'ahã wa'wa. Æne te tawamhã da'a'mahã:

— E 'wa hã ma ï'uza hã ïwi upi.

³¹ Tawamhã ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Oro aihĩni ai'ãma wasi'uirĩ mono za, te ïwa'azadanha. — Æne te asa tãma nharĩ za'ra, ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã.

³² Tane nherẽ, Zezusi hã ti'upi'wa zô te te 're rob'madã'ã. ³³ Taha wa, te ïtẽme mo, pi'õ hã. Ma tô sihãiba waihu'u, ïhãzé te te tãma ïpari na. Taha wa, pahĩ nherẽ, te ïtẽme mo, rẽrẽ'ẽ sina. Hi'rãtitõ ma aime Zezusihi papara, tãma siwasu'u da. Ma tô tãma siwasu'u pese, pi'õ hã. ³⁴ Tawamhã Zezusi ma tô tãma waihu'u:

— Ïhidiba, za te aipesezẽm na, asina ï'umnhasi wa, ma tô aihãzé hã aima apa. Rowẽ na si aimorĩ. Ma tô aipe. — Æne ma tô tãma waihu'u.

³⁵ Tawamhã pi'õi ma, te te rowasu'u ré, ma tô aihutu, Zairuhu nhorõwa hawimhã tãma ïromhuri'wa norĩ hã. Æne te tãma rowasu'u za'ra:

— Ai'ra azaruture hã ma tô aiwi dãrã. Simiromhuri nherẽ, rowahutu'wai wi, ro'wa're õ'umnhasite, te za ãma ïrosazã. — Æne te tãma rowasu'u za'ra.

³⁶⁻³⁷ Tazahã ïsimirowasu'u za'ra hã te te 'madã'ã õ di, Zezusi hã. Taha wa, te Zairuhu ma tinha:

— Ai'ra wasu'u ma, aipahi tõ. Ïwétési ï'umnhasi, te aipawaptob da. — Æne ma tãma waihu'u. Ni'wa hã ïsiré morĩ tõ da, ma tô pisutu za'ra, Pedru norĩ hã Ti'adu, Zuwã norĩ me si, ïsiré si'aba'rei da, Zairuhu 'ra u. Ti'adu, duré Zuwã, ta norĩ hã tisisãnawã zahuré.

³⁸ Tawamhã Zairuhu nhorõwa u sihutu wamhã, ma tô da'ab'madã, Zezusi hã. Azarutu ãma te ta'ry'ry ni, dawawai 'rãihã sina. Taha wa, ro'wa'rutu di 'ri paramhã. ³⁹ Tawamhã te dama tinha:

— E marĩ wa, te ai'ahã na aiwa'õ za'ra wa'wa. Azaruture hã dãã õ di. Taré te nhono. — Æne ma tô tãma waihu'u za'ra.

⁴⁰ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Oro taré sõtõ za. Pẽ'ẽzani õ di.

Tawamhã Zezusi hã ma tô dama rob'ru, rob u dawairébé da, uburé. Si'ubdatõ ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ma tô ïsiré asisi, 'ri 're wa'wa u, ïnomrozéb u hã. Ïna norĩ si, ma tô ïsiré tizasi zahuré. ⁴¹ Tawamhã ma tô pa'ã, Zezusi hã. Æne te tãma tinha:

— Tarita tumi.

Æne ãma ïsaprĩzé hã: “Azaruture aiwahutu.”

⁴² Tô awa'awi azaruture hã ma wahudu, 12 na ãma ïwahu hã. Para na te oto 're mo. Tawamhã uburé 'ri para ïsimasam norĩ hã ma ãma titob'uzu za'ra. ⁴³ Tawamhã Zezusi te ïna norĩ ma nharĩ zahuré, rowasu'u na te te dama ãma ropé zahuré tõ da. Mram na si, te duré wada'uri zahuré, ti'ra ma, te te a zahuré da.

6

Zezusi hã Nazaré u ïmorĩzé wasu'u

Mateusi 13.53-58; Rucasi 4.16-30

¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã Nazaré u, ma tô apã ai'aba're, Zezusi hã aré 're ïhãimana mono zéb u. ²⁻⁴ Tawamhã datẽme sihutu wamhã, zudezu norĩ te, romhuri zahãrizẽm na te oto dama rowahutu, sabadu na, rowahutuzéb ãma. Da'ahã na da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, ïsimirowasu'u na hã. Æne te duré ãma tasisadanharĩ za'ra ni:

— Pra. E ma hawimhã, ma uburé marĩ hã awaihu'u, waihu'u pese na, te te dama 're ïrowasu'u mono da hã. E niha bété õhõ ma si waihu'u pese di, marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ï'ab'manharĩ wẽ mono zéb da hã. Õ hã wede'é na romhuri'wa, Marizaha 'ra. Ïno norĩ hã Ti'adu, duré Zuzé, duré Zuda, duré Sima. Ïhidiba norĩ hã te duré wa'rata 're hãimana za'ra. — Æne te ãma dasima romnhoré za'ra ni.

Ãne wa, Zezusihi zô datob'uzu za'ra õ di, dama waihu'u pese wa, ãne na hã. Taha wa, ma ãne dama waihu'u, Zezusi hã:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã daro mono bâ datême 're nomro mono wamhã, ìsimiroti na wazép sina, te za sô 're datob'uzu za'ra. Ìspti'ai ãma si sô 're datob'uzu za'ra mono õ di za, ìspti'ai ãma wa. Ìsisânawã norĩ zama, sô 're tob'uzu za'ra mono õ di za, ìsõrõwa ãma ìsiré 're ìdahâimana za'ra mono norĩ zama. — ãne sô'awib õ nherẽ, ma tô dama siwasu'u, Zezusi hã.

⁵ Taha wa, Nazaré ãma sô datob'uzu za'ra õ wa, marĩ dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã ahã na te te dama 'manharĩ õ di, tiwaihu'u pese na hã. Ni'wam norĩ si, ma tô upi za'ra, tinhib'rata na te te pese za'ra da, da'umro na. ⁶ Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na da te dasiwi saze za'ra õ wa, te taré da'ãma rosa'rata, da te dasiwi ìsaze za'ra õ zém na hã.

Tawamhã Nazaré 'rata 're ìdahâimana za'ra mono norĩ ma, te te 're rowahutu oto Zezusi hã, 'ri wa'õtõ mono bâ.

Zezusi hã tisiré 're ìnomro mono norĩ hã te te datême ìsatõrĩ za'ra zé wasu'u
Mateusi 10.5-15; Rucasi 9.1-6

⁷ Tawamhã tisiré 're ìnomro mono norĩ zô, te tihârã za'ra, aibã 12 na ìhãiba norĩ zô. Taha pari, ma tô maparane si te te apisutu, daro mono bâ si'aba'rè da, datême. Si'aba'rèi õ ré, ma tô duré tãma pisutu za'ra, ìsimiromhõsi zarina, wa'uburé hã te te dama 're sãmra za'ra mono da. ⁸ Ma duré tãma waihu'u za'ra, marĩ hã te te siré 'wasari tõ da, bâdãdi na da hã. Tisiwazusizéb ré si si'aba'rè da, ma tô tãma waihu'u za'ra. Mra hã duré romramizé hã duré rob'uiprazé hã te te 'wasari tõ da, ma tô duré tãma waihu'u za'ra. ⁹ Tipara'uza ré si si'aba'rè da, ma tô tãma waihu'u za'ra. Duré da'uza ìhãpa ìsõ'utu'u hã te te 'wasari tõ da, tihãiba na ré si si'aba'rè da, ma tô tãma waihu'u za'ra. ¹⁰ ãne ma tô duré tãma waihu'u za'ra:

— Darob u, 're aihutu aba mono wamhã, te te 're ì'aiwaibui wẽ wa'aba mono norĩ nhorõwa ãma si, te za a'ã 're asimroi wa'aba mo, darob amoi u, duré 're aiwairébè aba mono õ ré. ¹¹ Da te 're aiwaibui wẽ za'ra wa'aba mono õ wamhã, duré da te 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za dahawi 're aiwairébè su'u aba mo. Tawamhã dahawi 're aiwairébè aba mono õ ré, te za asisa'u aipara zapru hã 're ìtata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dapo're õ na 're danomro mono wa, 'rãwi 're dasisãmri za'ra mono da. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

¹² Tawamhã ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã te oto datême ai'aba'rè, te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono niwĩ. ¹³ Wa'uburé hã te te oto dama 're sãmra za'ra. Duré azeitona 'rã wa'u wam na, te te 're da'rã u'rè za'ra mono pari, ma tô da'ahã na te te 're dapese za'ra, dahãzé u'âsi 're ìdahâimana za'ra mono hã.

Zuwã Batitaha dã'ãzé wasu'u
Mateusi 14.1-12; Rucasi 9.7-9

¹⁴ Tawamhã apito Erodi hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa, ìwasu'uwẽ hã daro mono bâ waptã'ã mono wa. ãne te ni'wam norĩ hã Zezusihi wasu'u na taré te te sima 're romnomri za'ra:

— Õ hã, Zuwã Batita apã ìhãiwa'udu. Taha wa, te marĩ hã dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ, tiwaihu'u pese na. — ãne te te sima ãma 're romnomri za'ra, taré.

¹⁵ Ni'wam norĩ hã te duré te te sima ãma 're romnomri za'ra, ãne:

— Õ hã Eriasi, duréihã dã'ã nherẽ, apã ìhãiwa'udu. — ãne te te ãma sima 're romnomri za'ra, taré. Ni'wam norĩ hã te duré te te sima ãma 're romnomri za'ra, ãne:

— Õ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, duréihã 're ìnomro mono norĩ ne hã. — ãne te Zezusihi wasu'u na taré da te dasima ãma 're romnomri za'ra.

¹⁶ Tawamhã apito Erodi, ma tô Zezusihi wasu'u na hã danhimirowasu'u hã wapa. Tawamhã ãne te tinha:

— Tô õ hã, Zuwã Batita. Te 'rui wa, da te butu nhizãri nherẽ, apã ìhãiwa'udu te 're mo.

— ãne ma tô Erodi hã Zuwã Batita dama wasu'u, ta hã newa.

¹⁷⁻¹⁸ Erodi hã ma tô aré dama ti'ru, Zuwã Batita da te dasiwi pawasisi da, da te dasiwi sërè da, dazazéb 're, 're sa mono da. ãne ma tô Erodi hã Zuwãhã ma, rob'manharĩ wasété.

E marĩ da. Īmro ma, tãma rowẽ da, Erodizaha ma. Tinoi wi, ãma ĩsi're na, ma timro, Piripihĩ mro na, Erodi hã. ãma mro wa, Zuwã ma tã Erodihi ma tinha: “'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã ãne: 'Asisãnawãĩ mro hã tiwi ãma 're ai're za'ra wa'aba mono õ di za.' ” — ãne ma tã Erodihi ma waihu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã.

¹⁹⁻²⁰ Taha wa, Erodiza hã te te sina 're mre me 'ruiwapari, Zuwã hã. Te te wĩrĩ neza. Tane nherẽ, te te wĩrĩ waihu'u õ di. E marĩ wa. Erodi hã te te tiwi 're 'madã'ã pese, Zuwã Batita hã. Zuwã hã wẽ uptabi na, te dama 're hãimana. ãne na ma tã ĩhãimanazẽm na waihu'u, Erodi hã. Taha wa, sina 're pahĩ mono wa, ma tã dawi te te 're 'madã'ã pese, Zuwã hã. Zuwãhã nhimirowasu'u hã te nasi wapa, Erodi hã. Tawamhã wapari ze na nasi te te wapari wa, zahadu rosa'rada te te sima ãma waihu'u õ di Erodi hã, Zuwã Batitaha ãma hã.

²¹ Tawamhã ma tã bãdã hã pisutu Erodi hã, ĩwa ĩwaptã'ãzẽm na dasipo're pu'u za'ra wa, ĩsirẽ dasa hã da te huri da. Taha wa, ma tã dama ĩpire norĩ hã ĩsirẽ tisa tihu, da'wapẽi'wa norĩ nhĩ'apito norĩ hã, durẽ Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma dama ĩpire 're ĩhãimana za'ra mono hã. Tawamhã aihĩni dasirẽ dasaihuri rẽ, Erodizaha ma wẽ di, Zuwã Batita ĩdã'ãzẽb da hã. ²² Taha wa, dasaihuri rẽ, ma Erodizaha 'ra sipi'õ hã ãzẽ 'ri para u, dama sipese da. Tawamhã Erodi norĩ hã ma tã ãma uze za'ra, tãma sipese za'ra wẽ te. Taha wa, te apito hã azarutu ma tinha:

— Marĩ ĩwi waptẽrẽ, asima ĩwẽzẽb uwaibaba. Tawamhã wa za aima tisõ. ²³ Tã sena marĩ ĩwi waptẽrẽ wamhã, wa za aima ãma uwaimra. ĩnhipti'a ĩwi waptẽrẽ wamhã, aiwa wa za ãma aipo'o aima, ate da, durẽ ĩte da. — ãne ma tã tãma waihu'u, azarutu ma.

²⁴ Taha wa, te tina u a'ã mo, marĩ hã apito wi te te ĩwaptẽrẽ da na, te te sadawa pibu da, tina hã. Tawamhã ĩna hã ãne te asa tãma tinha:

— Ma'ãpẽ, Zuwã Batitaha 'rã si tiwi waptẽrẽ, taha si te te aima sãmri da. — ãne ma ti'ra ma waihu'u.

²⁵ Taha wa, si'aba're na ma apã ãzẽ apito u, azarudu hã. Tawamhã ãne te apito ma tinha:

— Zuwã Batitaha 'rã si, wa ĩsima wẽ, piza'a 're nho'a wa, ĩma hiri da, ãhãna awa'awi. — ãne te tiwi waptẽ.

²⁶ Tawamhã ma tã tiwi tirobzei'õ, apito Erodihi wi. Tane nherẽ, uburẽ sã ĩdahãrã norĩ nho'a, te te azarutu ma ropisutu wa, ma tã tãma ãma uwaimra, te te tiwi ĩwaptẽrẽzẽb uwaibaba. ²⁷ Tawamhã ma tã ti'ru, awa'awi ĩ'rã te te we ãri da, da'wapẽi'wa hã. Tawamhã awa'awi te sã mo, dazazẽb u. Tame awa'awi ma tã butu nhizã, Zuwã Batita hã. ²⁸ Taha wa, te awa'awi ti'ã, piza'a 'renho'a wa, azarutu ma, te te sãmri da. Te te tãma sãmri parĩp si, ma tina ma oto tisõ, Zuwã Batitaha 'rã hã. ²⁹ Tawamhã Zuwã Batitaha zawi'wa norĩ hã ĩwasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tã sã ai'aba're, ĩhãiba zõ, te te siwi sãrẽ da, ab're 're.

Zezi hã dasa na te te ĩdapawaptobzẽm na rowasu'u

Mateusi 14.13-21; Rucasi 9.10-17; Zuwã 6.1-14

³⁰ Tawamhã Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã darob amoi hawi apã sihutu wamhã, Zezihi ma, ma tã siwasu'u za'ra, ĩwẽ na te te ĩdapawaptob za'ra mono zẽm na hã. Durẽ te te dama ĩrowasu'u za'ra mono zẽm na zama ma tã tãma siwasu'u za'ra. ³¹ Tawamhã da'ahã uptabi na ĩtẽme dasisamarĩ pese wa, saihuri waihu'u õ di, Zezihi norĩ hã. Taha wa, ma tã ãne satõrĩ za'ra, Zezihi hã:

— Oto wasi'aba'rẽi wa'aba a'ubuni u, wawa'utu za'ra da a'ã, danhiti.

³² Tawamhã hãiba pisutu te oto ai'aba're, uba're u. Uba're wa, ma tã asisi, zara u te te saprĩ za'ra da, danhiti hãimana za'ra da a'ã, zara niwĩ. ³³ Tane nherẽ, da'ahã na ma tã waihu'u za'ra ni, zara u te te ĩsaprĩ za'ra na hã. Taha wa, ma tã ĩsõ'rãmib za'ra dasisa're, ã zada'rẽi baba, Zezihi norĩ nho'rãmĩ, daza'rui mono bã 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã. Tawamhã Zezihi norĩ wana, ma tã aihutu ni. ³⁴ Tawamhã Zezihi hã uba're hawi watobro wi, ma tã da'ahã uptabi na da'ab'madã. Taha wa, ma tã da'ãma tipẽ'ẽzẽ, pone'ẽrebã 'madã'ã ãna 're ĩnomro mono ne, 're danomro mono wa. Tawamhã tame ma tã marĩ na tinhirowasu'u ahã uptabi na dapawapto, Zezihi hã.

³⁵ Tame tiwi hâiwahâ wamhã, Zezusihi siré 're ñomro mono norĩ hã ma ãtême ubumro. Æne ma Zezusihi ma waihu'u za'ra:

— A'ubuni wi wahâimana za'ra ré, ma wawi tihâiwahâ za'ra. ³⁶ E dama rob'rui ò di za, dasi'aba'ré da, marĩ hã dasazéb da, da te dasima uipra za'ra da, re na 'ri ãsimasa mono u, 'ri wa'õtõ u zama.

³⁷ Tawamhã Zezusi, ma tô asa tâma waihu'u za'ra:

— Mare di. A norĩ wa'wa hã te za dama ã'a za'ra wa'wa, dasaihuri da.

Tawamhã asa ma duré tâma waihu'u za'ra, Zezusihi ma:

— E niha wa za dasa hã dama uipra za'ra ni, da'ahâ uptabi nherẽ. Rob'uiprazé hã ahâ uptabi na, wama hâimana za'ra 'wa'ãhã, 200 na wa aré dasa hã dama uipra za'ra ni, ã'u'ëté wapu hã.

³⁸ Tawamhã Zezusi te asa sô sadanharĩ za'ra:

— E niha te bété ã'u'ëté wapu hã aima tihâimana za'ra wa'wa. Ma'ãpé sô sabu za'ra wa'aba.

Tawamhã ãsiré 're ñomro mono norĩ hã te te sabu za'ra pari wamhã, Zezusihi ma, te wasu'u za'ra:

— 5 na ãhãiba hã ã'u'ëté wapu hã, duré maparane pe'a hã. — Æne ma apã Zezusihi ma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhã Zezusi hã ma tô dama waihu'u, dui wa, dawa'õtõ mono bâ dasi'ubumroi mono da, uburé. ⁴⁰ Taha wa, dui wa, te oto dasi'ubumro, ni'wam norĩ si 100 na ãhãiba hã, duré ni'wam norĩ hã 50 na ãhãiba hã. ⁴¹ Tawamhã ma tô oto ã'u'ëté wapu hã waibu, 5 na ãhãiba hã. Pe'a zama ma duré timra. Tawamhã hãwa u te ãré rob'madã. Timama ãma te tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wé'ẽ, ã'u'ëté wapu hã. Te te wé'ẽi mono pari, ma tô tisiré 're ñomro mono norĩ ma sômri za'ra, te te dama sômri za'ra mono da. Pe'a zama, ma tô te te wé'ẽ zahuré, te te duré dama sômri za'ra mono da. ⁴² Tawamhã ã'u'ëté wapu hã umrore nherẽ, wé'ẽi ahã di. Duré pe'a hã maparane nherẽ, wé'ẽi ahã di. Taha wa, ma tô aihãni dasa hã huri ni. Ma tô duré da te 'mahãpãrĩ. Da'ahâ uptabi nherẽ, da'ãma si'utõrĩ ò di. ⁴³ Tawamhã ãsiré 're ñomro mono norĩ hã ma tô apã si'õtõ 're te te sé, danho'rada hã, ã'u'ëté wapu wé'ẽ hã, pe'a wé'ẽ zama. 12 na ãré hã si'õno hã, danho'rata ré hã. Si'õtõ 'remhã 'masisi di. ⁴⁴ 5 miu na aibã norĩ hã ãhãiba hã, ã'u'ëté wapu na ãsaihuri hã.

Zezusi hã ã nhisi baba ãmorĩzé wasu'u

Mateusi 14.22-33; Zuwã 6.15-21

⁴⁵ Taha pari, ma tô Zezusi hã tâma rob'ru za'ra, tisiré 're ñomro mono norĩ ma, uba're wa sisisi da, ãwana te te saprĩ za'ra da zara u, Besada na 'ri wa'õtõ nhisi u, si'aba'ré da, ãwana. Tawamhã Zezusi hã te a'ã ãsa'u tizab za'ra, te te dama rob'ru da, danhorõwa u, da te ropéi mono da. ⁴⁶ Te te dama rob'rui pari, te ëté 'rãihã u mo, Timama ma, mreme da.

⁴⁷ Tawamhã oto tiwi mara za'ra wamhã, uba're hã ã wa'wa u, ma tô ãré tihâimana za'ra. Taha ré, Zezusi hã siwaprosi te a'ã tihãiba, ëté 'rãihã ãma. ⁴⁸ Tawamhã ëté 'rãihã hawi, ma tô 'madãhã za'ra tisiré 're ñomro mono norĩ hã, uba're sari na si'u'ëté za'ra mono ré, rowa'u'u za'ëne apã te te tiwi wabzuri za'ra mono wa, uba're hã ãsõ'õmoi baba te te rowapõrĩ za'ra wa. Taha ré, ma tô Zezusi hã ãtême timorĩ za'ra ã nhisi baba, mara hã ré. Tawamhã ãsõ'rãmi te aré timorĩ za'ra, Zezusi hã.

⁴⁹⁻⁵⁰ Æ nhisi baba ãtême morĩ za'ra wamhã, te ãma rosa'rata za'ra, adã'ã hãiba warõ newa. Taha wa, tâma pahĩ za'ra wa, te tâma 're sadari za'ra. Taha wa, te Zezusi hã awa'awi tâma si'mahãrã za'ra, ãne:

— Wa hã wa we atême ãmorĩ 'wa. ãma aipahi za'ra wa'aba ò di za.

⁵¹⁻⁵² Tawamhã awa'awi uba're wa, ma tô ãtême tizébré za'ra. Sébré wi, ma rowa'u hã sazã. Taha wa, rowa'u te te ãsazãrizém na, ma ãma titob'uzu za'ra, ãsiré 're ñomro mono norĩ hã. E marĩ wa. Zezusi hã ã'u'ëté wapu te te dama wé'ẽi mono wamhã, ahã di. Tane nherẽ, te te siwi ãma waihu'u su'u ò di, ãwaihu'u pese uptabi na hã.

Zezusi hã, Zenezaré ãma te te ãda'apesezé wasu'u

Mateusi 14.34-36

⁵³ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô saprĩ za'ra, ãsõ'u na zara u. Te te saprĩ za'ra wamhã, ma tô aihutu, Zenezaré na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Tame ma tô ã zada'ré ãma, uba're

na âma wasisi za'ra. ⁵⁴ Tawamhã uba're hawi wairébé wamhã, awa'awi ma tô dasiwi waihu'u za'ra ni, Zezusi hã. ⁵⁵ Tawamhã daza'rui mono bâ, ma tô îhâzé ré norĩ hã itême 'wasari ni, Zezusihi hâimanazéb u, îsimiwaptâ ré. ⁵⁶ Daro mono bâ te Zezusi hã datême 're mo, 'ri wa'õtõ u zama 'ri nho'õmo u zama, re na 'ri îsimasa mono u zama. Darob u datême 're simasisi mono wi, ma tô îhâzé ré norĩ hã da te tãma 're sa'ra za'ra, 'ri nhi'riri wa, da te dasina 're i'ubumroi mono zéb âma. Tawamhã ma tô tiwi rowaptérê za'ra ni, i'uzza nhisutu si îhâzé ré norĩ hã te te tiwi 're upi za'ra mono da. Tawamhã i'uzza nhisutu si te te tiwi 're upi za'ra mono nherê, ma tô 're séptâ'â za'ra, uburé îhâzé ré norĩ hã.

7

Zudezu norĩ hi'rata hâimanazém na, parisezu norĩ ma, Zezusi te te iwaihu'uzé wasu'u Mateusi 15.1-9

¹ Tawamhã aibã norĩ hã Zeruzarê hawi îsihudu hã ma tô Zezusihi u si'rã'õtõ, zudezu norĩ hã. Ta norĩ hã parisezu, duré 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ. ² Ta norĩ hã ma tô 'madâ'â za'ra, Zezusihi siré 're ñomro mono norĩ hã, parisezu norĩ nhimiroti hã te te 'madâ'â za'ra âna, saihuri wa, simisõi pese âna.

³⁻⁴ Zudezu norĩ hã tihi'rata norĩ nhimiroti zarina si, te 're hâimana za'ra. Tisiré zudezu norĩ nhipai u, te taha si te te 're 'madâ'â pese za'ra, parisezu norĩ hã. Taha wa, 're simisõi pese za'ra mono parip si, te za 're saihuri. Duré marĩ hã dasai wedezém hawi 'ri tême te te 're i'ãwisi za'ra mono hã, te za te te 're upsõi pese za'ra, âma 're saihuri mono õ ré. Duré te za hâsízé hã te te 're upsõi pese za'ra, duré piza'a hã duré piza'a îsi'uwazi 'manharĩ hã, tihi'rata norĩ nhimiroti zarina.

⁵ Taha wa, parisezu norĩ hã Zezusihi u si'rã'õtõ wamhã, ma tô Zezusi hã siwi 'mahã, rowahutu'wa norĩ me:

— E marĩ wa, te bété asiré 're ñomro mono norĩ hã simisõi âna 're saihuri, wahi'rata norĩ nhimiroti na te te rosa'rata za'ra âna.

⁶⁻⁷ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa âma sada'âbã za'ra, âne:

— Tô senai õ di, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã. Duréihã Iza'iza hã ma tô i'uwaibaba ai'âma rob'ui'ére sirõmo za'ra wa'wa, aihâimanazéb za'ra wa'aba na hã. 'Re îhâimana u'âsi mono mreme na ma tô âne na ai'âma rob'ui'ére sirõmo za'ra wa'wa:

“Ô norĩ hã tô sena newa, te timreme na si taré i'âma 're wata za'ra. Tane nherê, te tipê'ê 're aimawi zô si te te 're rosa'rata u'âsi za'ra, i'upana. Danhimiroti zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're rowahutu za'ra, ñnhimiroti zarina newa. Taha wa, senai õ di, ta norĩ hã i'âma 're iwata za'ra mono zé hã.”

— Âne ma tô tãma waihu'u, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ma tô âne da'âma rob'ui'ére, Iza'iza hã. Duréi pese, te te da'âma rob'ui'ére nherê, tô sena na te aiwasu'u za'ra wa'wa. ⁸ A norĩ wa'wa hã, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di. Ti'ai âma danhimiroti na si, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. — Âne ma tô parisezu norĩ ma 're îhâimana za'ra mono zé hã tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

⁹ Âne ma tô duré tãma waihu'u za'ra:

— A norĩ wa'wa hã aihâimana nhipese sina te 're irême za'ra wa'aba mo 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, 'rãwi asimirosa'rata na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Duréihã Mozési hã ma tô dama roti, âne: “Aimama hã te za 're iwazéb za'ra wa'aba mo, ana zama.” Âne îsimiroti amo hã duré: “Ni'wam norĩ hã timama âma nherê, duré tina âma nherê, te te âma 're wasété za'ra mono wamhã, te za da te 're simro.” Âne îsimiroti hã duréihã. ¹¹⁻¹² Tane nherê, te âhãna hã asimiroti za'ra wa'aba zéb zarina si 're dahâimana za'ra, damama norĩ hã da te 're pawaptob za'ra mono âna, dana norĩ zama. Até ni'wai ma, te za îsibro hã 're hâimana, timama hã duré tina hã te te ipawaptob zahuré zéb da hã. Wê nherê, te za até âne timama ma waihu'u, tina ma zama: “Marĩ na te aipawapto wa'aba da hã, te îsima wê nherê hã, tane nherê, wa tô 'Re îhâimana u'âsi mono ma, âma ropisutu, te tãma sômri da, âma iwata zéb da hã.” Até âne te za timama ma waihu'u, tina ma zama. Âne wamhã, te za tãma 're iwaihu'u wasété za'ra wa'aba mo, âne: “Re îhâimana u'âsi mono ma, ma tô iropisutu pa. Taha wa, te za tãma âma i'uwaimra, aimama norĩ, âma pawaptob zahuré õ nherê, ana me.” Âne ma tô dama 're iroti wasété za'ra wa'aba mo. ¹³ Âne wa, 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã aim

wapu za'ra wa'aba di, ĩsimiroti upana aihirata norĩ nhimiroti na si, dama 're roti u'asi za'ra wa'aba mono wa. Tane duré aimawi na dama 're ĩroti za'ra wa'aba mono zé hã, ahã uptabi di. — Āne parisezu norĩ 're ĩhãimana za'ra mono zém na, ma tô Zezusi hã tãma rowaihu'u za'ra.

'Rãwi 're ĩdasiwasété za'ra mono zém na rowasu'u

Mateusi 15.10-20

¹⁴ Tawamhã Zezusi te duré sima dazô hã, te te dama roti da, āne:

— Ma'āpé, ĩnhimirowasu'u hã wapari pese za'ra wa'aba za, marĩ hã waihu'u za'ra wa'aba da āma. ¹⁵⁻¹⁶ Uburé marĩ na 're dasaihuri mono wamhã, taha na 're dasiwasété za'ra mono ô di za. Dapê'ê hawim na danhimirosa'rata wasété zarina, da te dasima 're nharĩ wasété za'ra mono wapsi, te za 're dasiwasété za'ra, 'rãwi. — Āne ma tô dama rowasu'u, da te dasina waihu'u za'ra da.

¹⁷ Tawamhã te te dama rowasu'u pari, te oto ai'aba're, 'ri tême, tisiré 're ĩnomro mono norĩ me. Tawamhã 'ri tême sihutu wapsi, te oto siwi sadanha, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã, marĩ na te te dama ĩrowasu'uzém na hã te te tãma waihu'u za'ra da, 'rãwi 're ĩdasiwasété za'ra mono zém na hã. ¹⁸ Tawamhã ma tô tãma waihu'u za'ra:

— E niha a norĩ wa'aba ma zama, aima waihu'u za'ra wa'aba ô di bété. Dasa hã da te 're huri mono wamhã, taha na 're dasiwasété za'ra mono ô di za 'rãwi. ¹⁹ E marĩ wa. Dapê'ê na, da te 're ĩrosa'rata za'ra mono zéb u, 're sisisi mono ô wa za, dasa hã. Danomo u si, te za 're sisisi, dasa hã. Taha pari, te za 're wairébé apâ, rob u. — Āne ma tô tãma waihu'u za'ra, te te āma waihu'u za'ra da, dasai mono bâ ĩwê na 're ĩdasaihuri mono zéb da hã.

²⁰⁻²² Āne ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Dapê'ê hawi, da te 're ĩsani za'ra mono na si, te za 'rãwi 're dasiwasété za'ra. Dapê'ê 're, danhimirosa'rata wasété hawim na si, te dawasédé hã uburé da te 're 'manharĩ za'ra, marĩ na danhipsaihuri hã, duré dasipãri hã, duré dasina danhipsaihuri hã, duré danhibrom na da'ruiwapari hã, duré dawasété 'manharĩ hã, duré dazadawa nhipe hã, duré marĩ na danhiminho'ru hã, duré danhisi wasédé hã, duré marĩ na 'rãwi dasina dawada hã, duré 'rãwi dawasété na 're ĩdasisãmri za'ra mono ô zé hã. ²³ Dasi'uihã na te za 'rãwi da te dasima 're rosa'rata wasété za'ra. Taha pari, te za uburé marĩ hã ĩwasétére hã da te 're 'manharĩ za'ra. Āne wapsi, te za 'rãwi 're dasiwasété za'ra. — Āne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Pi'ô zudezu'ô 'ra hã, Zezusi te te wa'uburé hã ĩhawi ĩsatõrĩzé wasu'u

Mateusi 15.21-28

²⁴ Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto ai'aba're, darob amoi u. Tiru na 'ri nho'õmo nhisi 'rata, daro hã. Tawamhã 'ri para u ma tô asisi. Tame ĩsãmrazém na da te dasiwi ĩwaihu'uzéb da hã, te te sima wê ô di, Zezusi hã. Tane nherê, a'ã da te sa'rese āna, sãmra waihu'u ô di. ²⁵⁻²⁶ Tawamhã pi'ô hã ma tô duré ĩsãmrazém na danhimirowasu'u hã wapa. Zezusihi wasu'u te te wapari wi, ma awa'awi ĩtême mo. ĩ'ra hã ba'õtõre hã, wa'uburé hã te te 're wamnarĩ mono wa, te ĩtême mo, te te tãma wasu'u da. Tawamhã ĩtême wisi wi, ma tô Zezusihi papara aime, hi'rãtitõ. Pi'ô hã deredu na ĩpodo, zudezu'ô, Siru Penisiza nhihudu. Tane nherê, ma tô Zezusihi wi rowaptê, wa'uburé ma, te te rob'ru da, ĩ'ra ma watobro da, ĩ'ra hã rowê na si, tãma 're hãimana mono da oto. ²⁷ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha pi'õ ma, āne:

— ĩmorĩ'rata na te za da'ra ma, ĩsa hã da te tãma 're sãmri za'ra, tisa hã te te 're 'mahãpãri za'ra mono da, a'ã. Da'ra sa hã ĩmorĩ'rata na wapsã ma, da te 're sãmra mono wamhã, ĩ'uwaibaba ô di.

²⁸ Tawamhã, pi'ô hã ma asa āma sada'ã:

— Tô ĩ'uwaibaba, ma tane hã ĩma ĩwaihu. Tane nherê, te za da'ra saipru hã, da'ra norĩ wi 're rere'e mono wamhã, wapsã hã te te 're huri, wedezai 'rowi.

²⁹ Tawamhã Zezusi ma duré asa tãma waihu'u:

— Tane tô. Asa āma ĩma uwaimrami wê wa, te za oto apâ aimo, 'ri tême. Ai'ra ma, ma tô wa'uburé hã watobro.

³⁰ Tawamhã pi'ô hã te apâ mo, tinhorõwa u. Wisi wamhã, rowê na ma tô ti'ra hã sabu, waptã nomro ré. ĩwana ma tô tãma watobro, wa'uburé hã. Taha wa, tãma rowê di oto.

Zezusi hã aibã ĩpo'reptõ duré ĩmreme waihu'u'õ, te te ĩpesezé wasu'u

³¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã Tiru na 'ri nho'õmo nhisi 'rata, hâimana za'ra pari, ma tô ai'aba'ré. Sido na daza'ru nhisi wa'wai baba, ma tô ro'rahâri za'ra. Duré Decapori na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, ma tô ro'rahâri za'ra, 10 na daza'ru wa'wai baba. Tawamhã Darireza âma â zaihâ u, ma tô aihutu, ãsõ'ui u. ³² Tawamhã ãsõ'u zaihâ u sihutu wamhã, aibâ ãpo'reptõ hã ma tô ãtẽme dasiwi saprõni ni, ãmreme waihu'u'õ hã. Tawamhã Zezusihi ma, te oto 'ru za'ra, siwi ãsaprõni'wa norĩ hã tinhib'rada te te âma hiri da, te te pese da. ³³ Tawamhã Zezusi hã ma tô aibâ hã danhiti sima saprõ. Tawamhã tinhipto hã ma tô ãpo're 're tiza. Taha pari, ma duré tizadapro na tinhipto hã sada di'i, te te âma soto u'ré da. ³⁴ Taha pari, te hâiwa u rob'madâ. Hâiwa u te te rob'madâ'â sina, aibâ âma pẽ'ezé wa, tipẽ'ẽ 're te ãi'ã. Tawamhã tisimremezém na te tâma tinha:

— Epata. — Æne âma ãsaprĩzé hã, wamreme na: “Aipo're 'repu'u.”

³⁵ Tawamhã ma tô po're 'repuru oto, awa'awi. Duré ma tô tinhoto wairo. Tawamhã mreme wẽ di oto, aibâ ãmreme waihu'u'õ hã. ³⁶ Tawamhã Zezusi hã te sina dazadawa uwati pese, ãwasu'u na da te dasima âma ropé tã da. Tane nherẽ, ã'madâ'â'wa norĩ hã te nasi dama rowasu'u za'ra, aibâ te te ãpesezém na. ³⁷ Tawamhã ãsimirowasu'u, da te wapari za'ra wamhã, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. Æne te Zezusi hã dasima wasu'u za'ra ni:

— Tô sena, te uburé marĩ ãwẽ hã te te dama 're ab'manharĩ. ãpo'reptõ hã ma tô pese, ãmreme waihu'u'õ hã. — Æne te âma tawata za'ra ni.

8

Zezusi hã, 4 miu na dahâiba hã te te ãsaihurizé wasu'u

Mateusi 15.32-39

¹ Tawamhã syry na âma ronomro parip si, ma tô duré apâ ãtẽme tasi'rã'õtõ ni, Zezusihi u hã. Tawamhã marĩ na dasaihuri õ wa, dasazé hã oto hâimana õ wa, te Zezusi hã sima sô tihârâ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ zõ.

² Æne te tâma siwasu'u za'ra:

— Æhãna ã'rata dasi'ubumroi ré, ma tô dasa hã dawi ai'utõ, bâdâ si'ubdatõ da'âma si'utõri wa. Taha wa, da'âma ãpẽ'ezé di, wa hã. ³ Mram nherẽ, te dama rob'rui wamhã, te za dasi'marõpãri za'ra bâdâdi na, danhib'uware wa, romhã hawi we ãdasihutu norĩ hã.

⁴ Tawamhã asa te tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E niha wa za dasa hã dama 'mai'uiupra za'ra ni, wa te dama sõmri za'ra mono da. Æmemhã a'ubuni wi, wa ai'ubumro ni.

⁵ Tawamhã Zezusi te asa sadanharĩ za'ra, ãne:

— E niha te ã'u'õtẽ wapu hã aima tihâimana za'ra wa'wa.

— 7 na te wama tihâimana za'ra. — Æne ma tô tâma waihu'u za'ra asa.

⁶ Taha wa, ma tô Zezusi hã dama rob'ru, ti'ai wa, dasi'ubumroi mono da. Taha pari, ma tô duré 7 na ã'u'õtẽ wapu hã waibu, 'Re ãhâimana u'âsi mono âma wata da, sõpru wa. Æma wata pari, ma tô te te wẽ'ẽ, ã'u'õtẽ wapu hã. Tawamhã tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ma tô te te sõmri, te te dama sõmri za'ra mono da. ⁷ Pe'a hã ãsyryre hã te duré tâma ti'maihâiba, ãsebre siro hã. Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono âma te duré tiwata, pe'a ãsyryre na zama, sõpru wa. Taha pari, te duré tâma 'ru za'ra, te te dama sõmri za'ra mono da. ⁸ Tawamhã aihĩni te oto dasa hã huri ni. Dasa hã ma da te 'mahâpãri, aihĩni. Taha pari, dasa ãsi'azazãri hã ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã ma tô apâ te te sé. Si'õno hã 7 na ãhâiba wa, ma tô âma 'masisi za'ra. ⁹ ãdasaihuri za'ra norĩ hâiba za'ratazé hã, 4 miu u, ma watobro, até.

Taha pari, te oto Zezusi hã dama rob'ru, apâ darob u, da te ropéi mono da. ¹⁰ Tawamhã te te dama rob'rui pari, ma uba're wa asisi, Zezusi norĩ hã, zara u te te saprĩ za'ra da, Damanuta na ti'a nhisi u si'aba'ré da.

Parisezu norĩ hã, Zezusihi wi, te te ãrowaptẽrẽ za'ra zé wasu'u

Mateusi 12.38-42; 16.1-4; Rucasi 11.29-32

¹¹ Tawamhã parisezu norĩ hã ma Zezusihi u aihutu, ãsimirowasu'u na te te saze za'ra õ wa, ãsadawa wa'rãmi te te nasi tâma nharĩ za'ra da. Tawamhã Zezusihi wi, te oto rowaptẽrẽ za'ra, tiwaihu'u pese na marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te tâma 'manharĩ za'ra da. E marĩ da. Tô sena 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para, dama

ĩwaihu'u'õ hã te te 're ĩ'ab'manharĩ mono zô, te te siwi pibu za'ra da. Taré te te siwi wê'õ da, te ãne tiwi rowaptêrê za'ra. ¹² Tawamhã Zezusi hã ãma pê'êzé za'ra wa, ma sa'etê pê'êwaze. Tawamhã te sima tinha, ãne:

— E niha ma tô nimosi dapoto tém norĩ hã siwi ĩwada'u, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã ĩsô'a te tãma 'manharĩ za'ra da. Mare di, ãne hã. Te tãma 'manharĩ za'ra õ di za. — ãne te sima tinha, Zezusi hã.

¹³ Taha pari, te tiwi timorĩ za'ra. Uba're wa, ma oto ãzé, zara u te te saprĩ da apã.

Parisezu norĩ te, duré Erodihĩ te, ĩ'u'etê wapuzé wasu'u

Mateusi 16.5-12

¹⁴ Tawamhã zara u, ma tô oto aihutu, Zezusi norĩ hã. ĩ'u'etê wapu hã siré te te 'ma'ãri za'ra da nherê, ma tô ãma po're ha'ãri za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. Misire te nomro, uba're 'remhã. ¹⁵ Tawamhã Zezusi ma ãne tãma waihu'u za'ra:

— Ma'ãpé, 're asi'madá'ã pese za'ra wa'aba mono, ĩ'u'etê wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norĩ nhimi'manharizém nhiti, apito Erodihĩ me.

¹⁶ Tawamhã te sima nharĩ za'ra, ãne:

— ĩ'u'etê wapu hã áté wama hãimana za'ra õ wa, ma ãne wama waihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhã Zezusi ma sina wapari za'ra. Taha wa, te sadanharĩ za'ra, ãne:

— E niha te ĩ'u'etê wapu hã aima ĩhãimana za'ra wa'aba õ na, sô asimrami za'ra wa'wa. E asiwi ĩzadaihu'u za'ra wa'aba õ di bété, ĩ'u'etê wapuzém na te aima ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na hã. E niha waihu'u su'u za'ra wa'aba õ di bété. ¹⁸⁻¹⁹ E niha atômo na marĩ 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono nherê, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. E niha aipo're na marĩ 're wapari za'ra wa'aba mono nherê, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. 5 na ĩ'u'etê wapu hãiba hã te dama ĩwê'ei ahã mono zém na hã, duré 5 miu na dahãiba nherê, aihĩni ĩdasaihurizém na hã, e ma ãma aipo're si'ãri za'ra wa'wa. E niha si'õtõ hãiba hã ĩré danho'rada hã ĩsi'azazãri hã, apã ĩwa ĩsême aba mono hã. — ãne te Zezusi hã sadanharĩ za'ra. Tawamhã asa ma Zezusihi ma waihu'u za'ra:

— Si'õno hã 12 na ĩhãiba hã danho'rata ré hã.

²⁰ Tawamhã Zezusi hã ĩsadanharĩ na, ma duré tãma ãma sahu za'ra:

— Duré, 7 na ĩ'u'etê wapu hã hãimana nherê, te dama ĩwê'ei ahã mono zém na hã, duré 4 miu na dahãiba nherê, da te 'mahãpãrĩ mono wamhã, e niha si'õtõ hãiba hã danho'rata ré hã. — ãne te sadanharĩ za'ra.

— Si'õno hã, 7 na ĩhãiba hã danho'rata ré hã. — ãne ma asa tãma waihu'u za'ra.

²¹ Tawamhã Zezusi te duré tãma nharĩ za'ra:

— E niha bété zahadu ĩwaihu'u za'ra wa'aba õ di, ĩwaihu'u pese na hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

Zezusi hã ĩtob'a te te ĩpesezé wasu'u

²² Taha pari, te oto ai'aba'ré Zezusi norĩ hã, Besada na 'ri wa'õtõ nhisi u. Tawamhã datême sihutu wamhã, aibã ĩtob'a hã ma tô ĩtême dasiwi saprõni ni, Zezusihi u. Tinhĩb'rada na te te upi da, te te to pese da, te tãma 'ru za'ra, siwi ĩsaprõni'wa norĩ hã. ²³ Tawamhã Zezusi hã ma ĩtob'a hã pa'ã, danhiti te te sima saprõni da. Tawamhã tizadaipro na ma sada sisiptõmo di'i, te te ãma tob'u'rê da, aibã hã. Taha pari, ma duré tinhĩb'rada hã ãma tihi. Taha parimhã, te sadanha, ãne:

— E zahadu marĩ hã 'madã'ã õ di. E ma tô marĩ hã ĩ'madã.

²⁴ Tawamhã aibã te te rob'madã'ã wamhã, Zezusihi ma, te asa tinha, ãne:

— Zahadu te rob'madã'ã pese õ di. Aibã norĩ hã te ai'aba'rê, wede ne ĩhãiba za'ra hã. — ãne ma asa tãma waihu'u, te te rob'madã'ã pese waihu'u õ wa.

²⁵ Taha wa, tinhĩb'rada hã ma tô duré ãma tino, ĩtomhã ãma, Zezusi hã. Tawamhã ma tô tito pese oto, aibã hã. Te rob'madã'ã wê di oto. ²⁶ Tawamhã Zezusi hã te aibã ma rob'ru, tinhorõwa u morĩ waré da oto, apã morĩ tõ da, 'ri wa'õtõ u hã.

Zezusi hã Danho'reptui'wa na, Pedru hã asa te te tãma ĩwaihu'uzé wasu'u

Mateusi 16.13-20; Rucasi 9.18-31

²⁷ Taha pari, Zezusi norĩ hã te oto 're nomro, 'ri wa'õtõ mono bã. Apito Piripihĩ te, Sézarezã na 'ri nho'õmo nhisi niwĩ, 'ri wa'õno hã. Tawamhã bãdãdi na si'aba'rê sina, te tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— E niha ma tô da te dasima 're ïwasu'u za'ra. E 'wa hã, wa hã.

²⁸ Tawamhã asa ma tãma waihu'u za'ra:

— Aiwasu'u hã, ahã di. A hã, u, Zuwã Batita, apã aihãiwa'udu. A hã, u, Eriasi apã we ï'aimorĩ. A hã, u, 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hãiba amo, duréi pese atã'ã nherẽ, apã aihãiwa'udu.

²⁹ Tawamhã Zezusi te duré sina sadanharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã bété, e niha ma tô asima 're ïwasu'u za'ra wa'aba mo.

Tawamhã Pedruhu si, ma asa tãma waihu'u na wa'rã:

— A hã Cristu, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da.

³⁰ Tawamhã Zezusi te sina sadawa uwati za'ra, Danho'reptui'wa na, te te a'ã dama wasu'u za'ra tã da.

Zezusi hã, za ïdã'ázém na, duré za apã ïhãiwa'utuzém na ïsiwasu'uzém na rowasu'u Mateusi 16.21-28; Rucasi 9.22-27

³¹⁻³² Tawamhã ãne te Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma:

— Ti'ai ãma dasiré ïpodo hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te ïma ïpisutuzéb zarina, wa za robzépata za'ëtê. Wama roti'wa norĩ hã te za siwi ïwê'õ za'ra, ïhi norĩ hã. Sasedoti ïpire norĩ zama, duré dama rowahutu'wa norĩ zama, te za siwi ïwê'õ za'ra. Tawapsi te za dasiwi ïwĩrĩ ni. Tawamhã bâdã maparane ï'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za hãiwa'udu apã. — ãne sã'awi ma tô Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra, tãma ïrob'rãsutuzém na hã te te ãma waihu'u sirõmo za'ra da. Tawamhã Pedru hã ãne tãma ïsiwasu'u za'ra zé hã te te tiwi sawi da, te sima saprõ Zezusi hã, tisiré norĩ nhiti. ³³ Tawamhã te te sina wapari wamhã, tisiré 're ïnomro mono norĩ u, ma aipi'ra. Tawamhã Pedruhu ma, te ãne tinha:

— Satanasi, mo oto aimorĩ, ïnhiti. 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimirosa'rata zarina rosa'rata õ di, a hã. Danhimirosa'rata zarina si, te ï'ãma ïrosa'ra, a hã.

³⁴ Taha pari, Zezusi te duré sima dazõ hã, uburé itême dasi'rã'õtõ mono da. Tisiré 're ïnomro mono norĩ zõ zama, te duré tihãrã za'ra sima. Tawamhã ãne ma si'ãma dama rowaihu'u:

— Ni'wam norĩ hã ïsiré 're nomro u'âsi mono da, te te sima 're ïwê za'ra mono wamhã, tihãimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Tiza'ozéb ré, ïzarina 're ïnomro mono ne, da te dasiwi uprosi da nherẽ, te za ïsiré 're nomro. ³⁵ Ni'wam norĩ hã si'uihã na tihãimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ïsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ïzarina 're nomro mono da, duré ïzadawa wasu'u'wa 're nomro mono wa, 're sihãiba zawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. ³⁶⁻³⁷ Até ni'wa hã te za tinhibro hã te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahã uptabi da. Tawamhã te za oto dãrã. Ti'ab ré sibrob ahã nherẽ, e tãma 're rowẽ mono di za, rowẽ ïsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami mono õ wamhã. Mare di. Tãma 're rowẽ mono õ di za. Ti'ai ãma simarĩ ahã uptabi nherẽ, tãma waihu'u õ di za, marĩ na ïsiwa'ãbãzéb da hã, rowẽ ãma 're ïhãimana mono zéb da hã. — ãne Zezusi ma tô dama waihu'u siro, da te waihu'u za'ra da. ³⁸ Ma tô duré dama rowaihu'u ãne:

— ãhãna da'ahã na 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti hã ma tô rême za'ra ni. Dawasété na si te oto 're danomro, ã nimosi dapoto té mono hã. Tawamhã ni'wam norĩ hã ïzazei'wa na, duré ïmreme wapari pese 'wa na, até dama 're siwasu'u za'ra mono õ di za, 're siséb za'ra mono õ'umhasite. Até te za dawĩ 're si'udã za'ra, ïzazei'õ'wa ne. Ti'ai ãma dasiré ïpodo hã nimahã na si, wa za wei mo apã. ïmama te hã, rowa'a za'ëtê ré, wa za wei mo, hãiwa ãma tãma ïromhuri'wa norĩ siré. Tawamhã apã we ïmorĩ wapsi, ï'udã'wa norĩ hã ïzazei'wa na te waihu'u za'ra õ di za. — ãne ma tô dama rowasu'u, Zezusi hã.

9

¹ Tawamhã Zezusi hã ma duré dama waihu'u, ãne:

— Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aihĩni õ nherẽ, ai'matã'ã aba õ ré, te za tiwaihu'u pese na 'Re ïhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwẽ mono zé hã ãma ï'madã'ã za'ra wa'wa. — ãne ma Zezusi hã dama waihu'u siro, da te dasina waihu'u za'ra da.

Zezusihi hãiba ïsisaprĩzé wasu'u Mateusi 17.1-13; Rucasi 9.28-36

² Tawamhã bådã 6 na ãma si'utõrĩ pari, ma tô Zezusi hã Pedru norĩ si te te simro, Ti'adu norĩ me, Zuwãhã zama. Êtê 'rãihã u ma tô ai'aba're. Tame ma tô Zezusi hã tihãiba na saprĩ, Pedru norĩ nho'a. ³ Ì'uza hã ma tô tihãirã uptabi. Rowa'a za'êtê ne, ma ai'ubuza, rã uptabi na. Da'uza hã da te 're hã upsõi pese za'ra mono nherẽ, hãirã prã ti, Zezusihi uza ma hã. ⁴ Tawamhã dahi'rata norĩ hã ma tô 'madã'ã za'ra, Eriasi norĩ hã Mozésihi me. Zezusihi me, te sima rowasu'u za'ra. ⁵⁻⁶ Tawamhã Pedru te Zezusihi ma tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, ãme wama rowẽ za'ra di. Si'ubdatõ, wa za aima 'ri za'ra wa'aba ni aihãiba bã wa'aba, ate da hã, duré Mozésihi te da hã, duré Eriasihi te da hã. — ãne ma Pedru hã tãma waihu'u, a'ã te te rosa'rata ãna. Te te 'madã'ã za'ra wa, ma tãma tipahi za'ra, Pedru norĩ hã. ⁷ Tawamhã hãiwa nhirõtõ'a za'ene hã ma ubu za'ra, Zezusi norĩ hã. Taha wa, hãiwa nhirõtõ'a hawi, ma we tãma nharĩ za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã, Pedru norĩ ma:

— ã hã ì'ra, te 're ìsawi pese mono. Ma'ãpé ìsimiroti hã 're wãpari pese za'ra wa'aba mono za.

⁸ Taha wamhã, taré te titõmo na sô rowaimrami za'ra. Zezusihi si te ãma siwi 'madã, siwaprosi ìsam na.

⁹ Tawamhã êtê 'rãihã hawi, ma oto si'ra za'ra, Zezusi norĩ hã. Si'aba're sina, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Êtê 'rãihã ãma ì'madã'ã za'ra wa'aba zém na hã, dama rowasu'u za'ra wa'aba õ di za a'ã. Wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo hã ab're hawi ìhãiwa'utu parip si, te za dama 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mo.

¹⁰ Tawamhã ìmreme ma tô wãpari za'ra, Pedru norĩ hã. Taha wa, te 'rãwi sima rowasu'u za'ra, ãne:

— E niha ìsiwasu'uzé hã ab're hawi, za te te ìhãiwa'utu na. Wa norĩ hã wama waihu'u za'ra õ di. — ãne te 'rãwi sima rowasu'u za'ra. ¹¹ Tawamhã te oto siwi sadanha, Zezusi hã:

— E marĩ wa, te rowahutu'wa norĩ hã te te dama 're rowasu'u za'ra bété, Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhãimana u'ãsi mono te te ìpisutu wana, Eriasi za we ìmorĩ na hã.

¹²⁻¹³ Tawamhã Zezusi ma tô asa tãma waihu'u za'ra:

— Duréhã 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ì'uwaibaba ãma rob'ui'ére ìbãihã na, Eriasi za we apã ìmorizém na te te ropese da. Tane nherẽ, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Eriasi hã ma tô wei morĩ pa. Da te dasima ìwẽ za'ra zéb zarina, ma tô tãma rob'manharĩ wasété za'ra ni, ìwana da te duré ãma ìrob'ui'érezéb zarina. 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô ì'ãma rob'ui'ére sirõmo za'ra, ti'ai ãma dasiré ìpoto ãma hã, sa'êtê na za te ìrobzepatazém na hã, duré za da te dasiwi ìwẽ'õzém na hã. E marĩ wa, ma tô ãne ì'ãma rob'ui'ére sirõmo za'ra. — ãne te Zezusi hã sina sadanharĩ za'ra.

Ai'repudu ìpesezé wasu'u

Mateusi 17.14-20; Rucasi 9.37-43

¹⁴ Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto apã ai'aba're, tisiré norĩ u. ìwana za'ra ma tô da'ahã na tasi'rã'õtõ ni. Tame 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimiroti ui'ére na rowahutu'wa norĩ hã te nasi ìsadawa wa'rãmi tãma nharĩ za'ra, Zezusihi siré 're ìnomro mono norĩ ma, ìsimirowasu'u na te te saze za'ra õ wa. ¹⁵ Zezusi hã da te 'madã'ã za'ra wamhã, uburé ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, ma tô ìtème dasisa're, da te sawi za'ra da. ¹⁶ Tawamhã Zezusi te dama tinha:

— E marĩ na, te asima ìrowasu'u za'ra wa'wa.

¹⁷ Tawamhã aibã hã dawa'wa hawi te 'mahã:

— Rowahutu'wa, ì'ra wa we atême saprõ, ìma pawaptob da. Wa'uburé te te 're upi mono wa, mreme õ u'ãsi te 're sãmra. ¹⁸ Wa'uburé hã te te 're wabzuri, ti'ai u. Tawamhã ìsadaipro hã te tiwi 're pusi. Te duré 're 'wahãihãsi. Te duré 're sitete. Te duré 're sib'uwa. Wa tô aré waptêrẽ za'ra, asiré 're ìnomro mono norĩ hã wa'uburé te te siwi me da, tãma. Tane nherẽ, tãma waihu'u za'ra õ di, ì'ra ma, te te siwi ìme da hã. — ãne te aibã hã rowasu'u, Zezusihi ma.

¹⁹ Tawamhã aibã mreme te te wãpari wamhã, ma tô tisiré 're ìnomro mono norĩ ma tinha:

— E niha bété ai'rata 're ĩnhamra u'âsi aba mono nherē, asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono ō di bété, te 're ĩ'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã. E ĩpě'ézé u'âsi, wa za ai'rata 're ĩmori 'wa, 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono ō wa. Ma'âpé, ai'repudu hã we ĩtēme saprōni aba.

²⁰Tawamhã ma tō ĩtēme siwi saprō, ai'repudu hã. ĩtēme te te siwi āwisi wi, te wa'uburé hã Zezusi hã 'madã. Taha wa, te sisa'u ai'repudu hã wasutu. Sa'ētē te 're sipizari, ti'ai wa. Ma duré sadaiproi waze.

²¹Tawamhã Zezusi hã te ĩmama hã āma sadanha:

— E niha ma tō āma tiwahu, ai'ra hã ĩré 're hãimana mono ré hã.

— ĩ'ra hã sapore ré, ma tō 're siwamnarĩ. ²²Unhama u te te 're wabzuri wa'uburé hã, unhama na te te wĩrĩ da. Āi ba zama te te 're wabzuri, â na te te wĩrĩ da. Tō sena aiwaihu'u pese wamhã, wapawapto na. Ma'âpé, wa'āma aipě'ézé na.

²³Tawamhã āne te Zezusi hã tãma tinha:

— E niha te āne ĩma ĩnha, tō sena ĩwaihu'u pese wamhã, te aipawapto wa'aba da hã, ai'ra āma. ĩwaihu'u pese na, da te 're ĩ'umnhasi za'ra mono wamhã, uburé dama waihu'u pese di za, marĩ na da te 're ĩdapawaptob za'ra mono zéb da hã. — Āne ma tō Zezusi hã tãma waihu'u.

²⁴Tawamhã awa'awi te aibã hã Zezusihi ma tinha:

— Asimipawaptobzém na, wa tō ai'umnhasi. Ma'âpé, 're ĩpawaptob u'âsi mono, asimipawaptobzém na te 're asazei pese mono da oto. Taha da, wa aima ĩsiwasu'u.

²⁵Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩdasi'rã'õtō norĩ hã da'ahã na te te da'ab'madã'ã wamhã, ma tō wa'uburé ma rob'ru, āne:

— Wa'uburé, ai'repudu 're upi u'âsi mono wa, te mreme'ō u'âsi 're hãimana. Te duré po'reptō u'âsi 're sãmra. Aiwatobro, ai'reputu hawi. Niwa apã asébré tō, ai'reputu u.

²⁶Tawamhã wa'uburé, ma tizadari. Sisa'u te duré wasutu, ai'repudu hã. Tawamhã ĩhawi ma tō watobro. Ai'repudu hã rési āna te oto nomro, dã'ã newa. Taha wa, te dasima rowasu'u za'ra ni, ai'repudu hã ĩdã'ã na. ²⁷Tane nherē, ma tō Zezusi hã ai'repudu hã pa'ã. Ma tō hãwi wahutu, para na sab da.

²⁸Taha pari, ma asisi 'ri para u, Zezusi norĩ hã. Tame hãiba pisutu ma tō si'āma sadanharĩ za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã:

— E niha bã bété wa norĩ hã, wa'uburé ma, wa te rob'ru za'ra nherē, wa te wasiwi ĩmei waihu'u ō, tãma.

²⁹Tawamhã asa ma Zezusi hã āne tãma waihu'u za'ra:

— 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, te za a'ã 're damreme zusi āma. Taha parip si, dama waihu'u pese di za, wa'uburé hã dama 're ĩwairébé mono zéb da hã. — Āne ma tãma waihu'u za'ra.

Zezusi hã za ĩdã'ázém na duré za apã ĩhãwa'utuzém na ĩsiwasu'uzém na rowasu'u Mateusi 17.22-23; Rucasi 9.43-45

³⁰⁻³¹Tawamhã Zezusi norĩ hã ta hawi te oto ai'aba'ré. Darireza na danhipti'a nho'ōmo nhisi wa'wai baba, ma ro'rahãri za'ra. Zezusi hã ma tō sima wě, ĩhãimanazém na a'ã da te sa'rese za'ra tō da, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, a'ã hãiba pisutu tãma siwasu'u za'ra da. Tawamhã ma tō tãma siwasu'u za'ra, āne:

— Wa hã dasiré ĩpodo hã te za dasima ĩhãiba nhomri ni. Te za duré dasiwi ĩwĩrĩ ni. Da te dasiwi ĩwĩrĩ wamhã, bãdã maparane ĩ'āma si'utōrĩ ō ré, wa za apã hãwa'udu ab're hawi, ĩdã'ã uptabi nherē. — Āne te tãma siwasu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

³²Tawamhã te te siwi sadaihu'u za'ra ō di, tãma ĩsiwasu'u za'ra zém na hã. Tane nherē, tãma pahi za'ra wa, te te siwi āma sadanharĩ ō di oto. Ari'iwĩ te oto asimro.

Danhipai u dama ĩpire na, Zezusi te te ĩrowasu'uzém na rowasu'u Mateusi 18.1-5; Rucasi 9.46-48

³³Tawamhã Capana'u na 'ri nhisi u, ma tō oto aihutu, Zezusi norĩ hã. Tame 'ri para u sisisi wamhã, te Zezusi hã sadanharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã, āne:

— Bãdãdi na we wasi'aba'rėi ré hã e marĩ na, te we asima ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo.

³⁴Tazahã te ari'iwĩ tihãimana za'ra oto, bãdãdi na si'aba'ré sina, sipibu za'ra wa aré, 'rãwi sima ĩ'maipire zô.

³⁵ Zezusi hã ma tô nhamra oto. Tisiré 're ñnomro mono norĩ zô, te tihârâ za'ra, sitême. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã dama pire da, 'rãwi te te si'ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhã, dama ñwapu ne, te za dama 're si'ai'uté za'ra.

³⁶⁻³⁷ Taha pari, ma ai'uté hã pa'â, tisiré 're ñnomro mono norĩ wa'wa, te te sãrĩ da, tipa. Tawamhã tipa te te sãrĩ sina, ma ãne tãma waihu'u za'ra:

— Ni'wam norĩ hã te te 're ñzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhã, ta norĩ u'âbâ te duré ñzô 're tob'uzu za'ra. Tawamhã, e ñzô si te 're tob'uzu za'ra. Mare di. We ñzatõrĩ'wa zô zama te sô 're tob'uzu za'ra. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusi norĩ wẽ 'wa norĩ wasu'u na rowasu'u
Rucasi 9.49-50

³⁸ Tawamhã Zuwã hã te Zezusihi ma siwasu'u:

— Rowahutu'wa, aibã wa tô 'madã'ã za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're ñrob'ruu mono hã, dama 're wairébé mono da. Tawamhã ma tô dama 're wairébé. Õ hã wasiré 're morĩ õ di. Taha wa, wa tô tiwi sawi za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're arob'ru tô mono da, wasiré 're morĩ õ wa. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u, Zuwã hã.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tô asa tãma waihu'u za'ra, Zuwã norĩ ma:

— Tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, te te 're ñda'apawapto mono zé hã. ãté ni'wam norĩ hã ñwaihu'u pese zarina, te za ñwẽ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra, dama ñ'manharĩ waihu'u'õ hã. E taha pari, te za ta norĩ hã awa'awi na ñnhisi wasété za'ra. Mare di. Te te 're ñnhisi wasété za'ra mono õ di za. E marĩ wa. Ni'wam norĩ hã wazada 're hãimana za'ra mono õ wamhã, ta norĩ hã wahãiba niwĩ te za 're hãimana za'ra. Taha wa, aibã hã wahãiba niwĩ 're hãimana mono nherẽ, tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, te te 're ñda'apawapto mono zé hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra. ⁴¹ Tawamhã ma tô duré tãma nharĩ za'ra:

— Ma'ãpé, ñwapari pese za'ra wa'aba asina. A norĩ wa'wa hã ñzazei'wa 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, ã hã ni'wam norĩ hã te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono wamhã, 're ñhãimana u'ãsi mono, za te te tãma 're ñ'awa'ãbã mono zé hã tiwi 're simani za'ra mono õ di za. Te za te te sina 're uwaimrami za'ra. — ãne ma tô tãma siwaihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

Dawasété na romnhimimnhasi wasu'u
Mateusi 18.6-9; Rucasi 17.1-2

⁴² Tawamhã Zezusi hã roti na ma duré tãma ãma uzusi za'ra:

— ãté ã norĩ hã, ai'uté dama ñwapu ne, te za 're nomro, ñzazei'wa norĩ hã. Tawamhã ãté ni'wa simiroti zarina, te za ñ'mairẽ. Tawamhã tãma ñroti wasété'wai ma hã, tãma rowẽ õ uptabi di za, 're ñhãimana u'ãsi mono, za te te azãri wa. ñbutu na ãté tãmo wawẽ, da te ãma wasisi pari, ãi ba da te mei 'wa'ãhã, uihã na dã'ã da, tãma rowẽ õ di aré. Tane nherẽ, ñsimiroti wasétézéb zarina, ñzazei'wa te te ñrẽme wamhã, tãma rowẽ õ uptabi di za, roti wasété'wai ma hã. ⁴³ Taha wa, wa za ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Asib'rata na aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, asib'rada asiwi 're ñsihãri za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo. Asib'rada misire ré si rowẽ uptabi u, 're asisisi aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za, hãiwa ãma hã. Asib'rata zahuré ré, ropipa u 're asisisi aba mono wamhã, unhamã u'ãsi u, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ⁴⁴⁻⁴⁵ Duré nimomo 're aiwairébé aba mono wa, aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, aipara asiwi 're ñsihãri za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro waré wa'aba mo. Aipara misire ré si, rowẽ uptabi u 're asisisi aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za, hãiwa ãma hã. Aipara zahuré ré ropipa u, 're asisisi aba mono wamhã, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ⁴⁶⁻⁴⁷ Duré marĩ hã atõmo na 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono wa, aiwasédé hã 're waibui wa'aba mono wamhã, tawamhã ato asiwi 're ñsani za'ra wa'aba mono newa, te za oto 're anomro waré wa'aba mo. Atõmo misire ré si, 're ñhãimana u'ãsi mono u, 're asisisi aba mono wamhã, Asib'apito wa'aba u, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Atõmo zahuré ré ropipa u, 're ñhãimana u'ãsi mono te te 're asãmra aba mono wamhã, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. ⁴⁸ Ropipa ãma ubu hã te te 're ñdahãiba uprosi za'ra mono hã, si'utõrĩ õ di. Duré uzã

hã si'utõrĩ waihu'u õ di. Õne u'â te 're hâimana u'âsi. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

⁴⁹ Tawamhã ãne ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Marĩ na da te 're ñrobzépata za'ra mono zém na, te za te te 're da'apibu, 'Re ñhâimana u'âsi mono hã, tô sena ñzazei'wa 're danomro mono zô. ⁵⁰ Wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, ãne. Sa na hã dasa hã ãma se ti, dasai warĩrĩzéb da hã. Tane nheré, oto 're se si'utõrĩ mono wamhã, niha da te 'manhari waihu'u õ di, apã se da, dasa da te ãma 're ñwarĩrĩ za'ra mono da hã. Sa na, wa za duré aima rowasu'u za'ra wa'wa, ãne. Ni'wam norĩ hâimanazéb zarina, te za dasi'u syry na sa na 're dasaihuri, dasisawi te. Tane asisawi te, te za rowé na asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

10

Dasiwi 're ñdasiwanhizari za'ra mono zém na rowasu'u

Mateusi 5.31-32; 19.1-12; Rucasi 16.18

¹ Tawamhã Zezusi hã Capana'u hawi te oto mo, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, morĩ da. Tawamhã Zoda pa zara u, ma tô saprĩ. Te te saprĩ wamhã, da'ahã uptabi na ma tô duré ñtème dasito. Taha wa, te duré dama rowahutu, te te dama 're ñrowahutu u'âsi mono zém na, Zezusi hã. ² Tawamhã ni'wam norĩ hã parisezu norĩ hã, timreme na te te tãma ãma upa za'ra wa, te te siwi mreme wé'õ da, ma ãne siwi sadawa pibu:

— Aibã norĩ hã timro me sima 're siwanhizari za'ra mono wamhã, e wahi'rata norĩ nhimiroti zarina, te za timro hã time, aibã hã. — ãne te siwi sadanha.

³ Tawamhã asa ma Zezusi hã sada'ãbã za'ra:

— E niha ma tô Mozési hã bété dama waihu'u aré, damro me dasiwi 're ñdasiwanhizari za'ra mono zém na hã.

⁴ Tawamhã asa ma duré ãma sada'ãbã za'ra:

— Mozési hã ãne ma tô dama roti: Aibã norĩ hã timro me, siwi 're siwanhizari za'ra mono õ ré, te za rob'ui'ééré hã timro ma te te 're sòmri za'ra pi'õi ma, da te ãma 're waihu'u za'ra mono da, te te ñmezém na hã. Taha parip si, te za oto pi'õi ma, te te 're rob'ru za'ra.

⁵ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Ta hã Mozési hã aipé'ẽ tete za'ra wa'aba wa, ma tô ãne na te te aima 're roti za'ra wa'wa. ⁶ Ropoto na'rata hawimhã, ãnei õ di. Ropoto na'rata hawimhã, ma tô 'Re ñhâimana u'âsi mono hã aibã hã poto, a'uwé na. Pi'õ zama ma tô duré poto. ⁷ Taha wa, aibã hã 're mro za'ra mono wamhã, te za timama norĩ hã te te 're rême za'ra, timro me si, siré 're simasisi zahuré mono da oto. ⁸ Sina hãiba sitob zahuré wamhã, maparane ñhãiba nheré, misi ñhãiba ne, te za siré 're hâimana u'âsi zahuré oto. ⁹ Taha wa, 'Re ñhâimana u'âsi mono, dasi'ãma te te 're da'ahãiba to mono nheré, ni'wa hã da'ãma 're siwanhizari mono õ di za. Mare di. — ãne ma tô Zezusi hã parisezu norĩ ma waihu'u za'ra.

¹⁰ Taha pari, 'ri tème sihutu wamhã, ñsiré 're ñnomro mono norĩ hã ma tô ãma siwi sadanha. ¹¹ Tawamhã Zezusi asa ma tô tãma waihu'u za'ra:

— Ni'wa hã aibã hã timro te te mei wamhã, pi'õ aimawi na mro wamhã, te za tiwasédé hã 'manha, aibã hã. ¹² Duré ni'wa hã pi'õ hã, timro te te mei wamhã, aibã aimawi na mro wamhã, te za duré tiwasédé hã 'manha, pi'õ hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

Zezusi hã, ai'uté te te ñazawizém na rowasu'u

Mateusi 19.13-15; Rucasi 18.15-17

¹³ Taha pari, ma tô da'ra hã ãwisi za'ra ni Zezusihi u, 'Re ñhâimana u'âsi mono ma, ãma mreme za'ra da, te te 're apawaptob u'âsi mono da, ñwé na. Tane nheré, ñsiré 're ñnomro mono norĩ hã ma tô dawé'õ za'ra, da'ra hã da te ñtème 'wasari tã da, Zezusihi u. ¹⁴ ãne te te ñdawé'õ za'ra zém na hã, te te wapari ze za'ra õ di, Zezusi hã. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

— Tô'ã. Dawi rosawi za'ra wa'aba tã. A'ã we ñtème da te simroi mono, ai'uté norĩ hã. ã norĩ hã ai'uté norĩ hã õne haré simizazei pese na 're ñhâimana za'ra mono ne, tane ni'wam norĩ hã 're hâimana za'ra mono wapsi, te za 'Re ñhâimana u'âsi mono hã ãma 're sib'a'uwé za'ra. ¹⁵ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã ai'uté dama ñwapu ne, 're hâimana za'ra mono õ wamhã, 'Re ñhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ñsib'a'uwé mono zéb u, 're sisisi mono õ di za. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

¹⁶ Tawamhã awa'awi ma tô nasi ai'uté hã dawí azaza tipa. Duré tinhib'rata na te te nasi upi za'ra sina, 'Re ìhâimana u'âsi mono wi, ma tô ãma arowaptê, ìwê hã te te tâma 're anhomri mono da.

Aibã ìsibro pese na rowasu'u

Mateusi 19.16-30; Rucasi 18.18-30

¹⁷ Zezusi norî hã sina pahã za'ra õ ré, te aibã hã ìsarina tiwara za'ra. ãma wisi za'ra wamhã, Zezusihi papara ma aime hi'rãtitõ. Tawamhã ãne te sina sadanha:

— Rowahutu'wa, aiwê di a hã. E marî ìwê hã wa za 'manha, 're ìdanomro u'âsi mono zé hã te ìsina ì'uwaimrami da hã.

¹⁸ Tawamhã asa te Zezusi hã tâma tinha:

— E niha te ì'ãma aiwa, ìwê na. 'Re ìhâimana u'âsi mono si ìwê uptabi hã, õhõ si. Ni'wa hã ìsine hã mare di. ¹⁹ A hã aima waihu'u pese di, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. ãne dama ìsimiroti hã: “'Re danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré aimro na asiwî 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré danhibrom na dawí 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dahãiba wasu'u na dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aimama hã te za 're ìwazé pese mo, ana zama.” ãne 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã.

²⁰ Tawamhã asa te Zezusihi ma siwasu'u:

— Rowahutu'wa, ìprédu wi, wa tô te 're 'madã'ã pese, ìsimiroti hã.

²¹ Tawamhã Zezusi hã te aibã 'madã, sawi sina. ãne te tâma tinha:

— Zahadu te misi aiwi sô rowaptã, tâma ãma ì'uwaimrami'õ hã. Mo oto aimorî apã, asibro hã uburé dama wede mono da, ìwa'ãbã zõ, ìsibrob'õ norî ma, sòmri mono da. ãne wamhã, duré asibro pese di za, hãiwa ãma. Taha parip si, te za we apã aimo ìtême, ìsiré 're aimorî da oto. — ãne ma tô aibã ma waihu'u, Zezusi hã.

²² Aibã hã ãne hã te te wapari wamhã, ma tô tiwi tirobzei'õ. E marî wa. Sibrob ahã uptabi wa. Taha wa, te oto mo apã, robzei ãna. ²³ Tawamhã aibã za'u, te Zezusi hã 'madã'ã za'ra, tisiré 're ìnomro mono norî hã. Taha wa, ma tô ãne tâma waihu'u za'ra:

— ìsibro pese norî hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwê mono zéb u 're ìsisisi mono da hã, pire di. Tãma pire uptabi za'ra di za.

²⁴ Tawamhã te ãma rosa'rata za'ra, te te tâma ìwaihu'u za'ra zém na hã. ãne ma duré tâma waihu'u za'ra:

— ìsiwadi norî, e niha te za 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma, 're sib'apito za'ra, ìtême 're ìsisisi mono zéb da hã. Tãma pire uptabi za'ra di. ²⁵ E niha te za awaru ba'õmore hã ìsi'uwazi para'õtõ zapu'u 're ãzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, ìsibro pese norî hã si'uihã na 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwê mono zéb u hã. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁶ ãne ìmreme hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma titob'uzu za'ra. Tawamhã te ãma sisadhanarî za'ra, ãne:

— ìsibro pese norî ma, waihu'u za'ra õ wamhã, e 'wam norî hã te za bété danho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra, dadã'ã ãna 're ìdanomro u'âsi mono zé hã. Áté ni'wai õ di.

²⁷ Tawamhã Zezusi hã te 'madã'ã za'ra. ãne ma tô tâma waihu'u za'ra:

— Dasi'uihã na danho'reptuzé hã, da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re ìhâimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. Taha ma si, uburé marî hã 'manharî waihu'u pese uptabi di. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra.

²⁸ Tawamhã Pedru hã te asa tâma siwasu'u:

— Wa norî hã uburé wa tô wanhibro hã wasipara rême za'ra ni, asiré 're wanomro mono da oto.

²⁹ Tawamhã Zezusi hã ãne ma duré tâma waihu'u za'ra:

— Tane tô. ìwapari pese za'ra wa'aba. Áté ni'wa hã te te 're ìzawi pese mono zéb zarina, te za tinhorõwa hã a'ã tirê, te te dama 're ìzadawa wasu'u mono da. Áté tisisãnawã norî, duré tihidiba norî te za a'ã rême za'ra. Áté tina, timama, duré ti'ra norî hã te za a'ã rême za'ra. Áté tinhipti'a zama, te za a'ã tirê. ³⁰ ãne wamhã, ti'ai ãma 're morî ré, te za marî ìwê uptabi hã ahã na tâma 're hãimana za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'ratamhã,

ĩsõrõwa za'ra hã, ĩsisãnwã norĩ hã, ĩhidiba norĩ hã, ĩ'ra norĩ hã, duré ĩsĩpti'a hã. Marĩ ĩwẽ hã tãma 're ĩhãimana za'ra mono zu, te za duré rowasédé hã tãma 're hãimana za'ra, taré da te 're ĩ'ruiwapari za'ra mono zéb zarina. Niwapsi te za duré tãma pisutu, dâ'â ãna 're morĩ u'ãsi da, rowẽ uptabi ãma, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. ³¹ Ni'wam norĩ hã ahâ uptabi na pire na ti'ab ré dama 're hãimana za'ra mono nherẽ, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te tãma 're apisutu, wapu na 're hãimana za'ra mono da oto, za da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb ãma hã. Duré ni'wam norĩ hã ahâ uptabi na ti'ab ré wapu na dama 're hãimana za'ra mono nherẽ, te za te te tãma 're apisutu, pire na oto 're hãimana za'ra mono da. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

ZeZusi hã za tidâ'ázém na, duré za tihãiwa'utuzém na zama ĩsiwasu'u zahu zé

Mateusi 20.17-19; Rucasi 18.31-34

³² Tawamhã ZeZusi norĩ hã ma oto sai'uri za'ra, bådãdi na sõ'a na, Zeruzarẽ u. ZeZusi hã tisiré 're ĩnomro mono norĩ nhowa, ma tô mo. Sina hãtã'ã ãna, morĩ wa, te ãma rosa'rata za'ra. Taha wa, ma tô ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ me ĩsi'aba'ré norĩ hã sina tipahi za'ra. Tawamhã danhiti te sima satõrĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã, te te tãma rowasu'u sirõmo za'ra da, za tãma ĩromhãimanazém na. ³³⁻³⁴ Tawamhã ãne te tãma rowasu'u za'ra:

— ĩwapari pese za'ra wa'aba. ãhãna Zeruzarẽ u, wa ai'aba'ré ni. Tame wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã te za dasima ĩhãiba nhomri ni, sasedoti ĩpire norĩ ma, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ ma zama. Ta norĩ hã ĩwasédé te te ĩ'ãma ĩsa'ra za'ra zéb zarina, te za dama ĩ'ru za'ra, da te ĩwĩrĩ da, dasiwi. Tawamhã zudezu'õ norĩ ma, te za siwi ĩhãiba nho. Ta norĩ hã te za ĩ'ãma tiwa'ẽ za'ra, zudezu'õ norĩ hã. Tizadaipro na te za duré nasi siwi ĩ'upto. Te za duré te te siwi 're ĩpré'é. Tawamhã te za oto siwi ĩwĩ. Tane nherẽ, bådã maparane ĩ'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za apã hãiwa'udu. — ãne ma tô tãma siwasu'u sirõmo za'ra, ZeZusi hã.

Ti'adu norĩ hã Zuwãhã me, te te sina ĩrowaptẽrẽ zahuré zé wasu'u

Mateusi 20.20-28

³⁵ Taha pari, Ti'adu hã Zuwãhã me, Zebedehe 'ra zahuré hã, ma tô ZeZusihi u sina rotété zahuré, te te tãma nharĩ zahuré da, ãne:

— Rowahutu'wa, wa za aiwi rowaptẽrẽ ni. Ma'ãpé, ãma wama uwaimrami, wa te wasima ĩwẽ hã.

³⁶ Tawamhã ZeZusi ma ãma sada'ãbã zahuré:

— E niha ma tô asima ĩwẽ wa'wa, te aima ãma ĩ'uwaimrami aba da hã, asima ĩwẽ wa'aba zé hã. — ãne te sadanharĩ zahuré.

³⁷ Tawamhã asa te duré tãma nharĩ zahuré, ZeZusihi ma:

— Niwamhã danhib'apito simasisizém na te za 're asãmra mo, dama aipire uptabi na 're aihãimana mono da. ãhã wa, ma'ãpé wapisutu, asimire niwĩ 're wa'manhamra mono da, duré asimi'e niwĩb zama, asine dama wapire na 're wahãimana mono da.

³⁸ Tawamhã te duré asa tãma nharĩ zahuré:

— Rosa'rata ãna te ãne asina ĩzadanhari'wa. Wa hã wa za robzépata za'etẽ, dawi ĩsisawi ãna. E tawamhã sada asiptete aba di za, za te ĩrobzépata za'etẽ ne, ĩrobzépata aba da hã.

³⁹ Tawamhã asa te duré ZeZusihi ma siwaihu'u zahuré:

— ĩhe. Sada wanhiptete di za, asine wa te ĩrobzépata da hã.

Tawamhã ZeZusi ma duré asa tãma waihu'u zahuré:

— Te za tô ĩsine ĩrobzépata za'etẽ 'wa. ⁴⁰ Tane nherẽ, ĩsi'uihã na te aipisutu waihu'u aba õ di, dama aipire wa'aba na 're aihãimana aba mono zéb da hã ĩnhimire niwĩ, duré ĩnhimi'e niwĩ. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono si te za te te dama 're apisutu, te te sima 're ĩda'awẽ mono zéb uwaibaba, dama pire na ĩ'rata 're dahãimana u'ãsi za'ra mono da. — ãne ma tô tãma waihu'u zahuré, Ti'adu norĩ ma.

⁴¹ Tawamhã ZeZusihi siré 're ĩnomro mono norĩ hã 10 na ĩhãiba za'ra hã, Ti'adu norĩ mre me te te wapari za'ra wamhã, ma tô sada tinhiti'ru za'ra. ⁴² Taha wa, ZeZusi te sô tihãrã za'ra, 'rãwi ĩtẽme si'rã'õtõ da. Tawamhã ãne ma tô tãma waihu'u za'ra:

— Ti'ai ãma danhib'apito na da te 're ĩwamri za'ra mono norĩ hã te pire uptabi na dama 're hãimana za'ra. Sa'etẽ te duré te te 're dawada'uri za'ra, ĩsimiroti hã da te 're 'madã'ã za'ra mono da. ⁴³ Tane asima 're aihãimana za'ra wa'aba mono õ di za, a norĩ

wa'wa hã. Asiré norĩ ma, ai'maipire wa'aba da, asima 're 'mairob'ruiwapari aba mono wamhã, te za asiré hã 're ĩ'maipawaptob u'âsi aba mo, marĩ zô 're a'manhimnhasi aba mono ãna. ⁴⁴ Duré 'rãwi asima aipire uptabi na, 're ai'maihâimana aba mono da, asima 'maiwẽ uptabi aba wamhã, pawa'âbã ãna romhuri'wa ne, te za asima 're ĩ'mairomhuri wẽ wa'aba mo. ⁴⁵ Tane duré, wa hã dasiré ĩpodo hã da te ĩma 're romhuri za'ra mono da, we ĩmorĩ õ di, ti'ai u. Te 're da'apawapto mono da si, wa wei datême mo, ĩsihãiba zawi ãna dazada ĩdã'ã da, da'upana te da'awa'âbã da. — ãne ma tô tãma siwaihu'u za'ra Zezusi hã, te te ãma waihu'u za'ra da.

Zezusi hã Batimezu te te ĩto pesezé wasu'u
Mateusi 20.29-34; Rucasi 18.35-43

⁴⁶ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô oto aihutu, Zerico na 'ri nho'õmo nhisi u. Zerico hawi duré si'aba'rúi wamhã, da'ahã uptabi na te ĩsiré ai'aba'rúi ni. Si'aba'rúi ré, ma tô aibã hã sôpêtẽ za'ra ĩtob'a hã, bådãdi zababa ĩsãmra hã. ĩtob'a hã Batimezu na ĩsisi hã, Timezuhu 'ra. Rob'uiirazém na te nasi da'awa, da te tãma a za'ra da. ⁴⁷ Tawamhã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa, Nazaré nhihudu hã ĩsababa te te ĩro'razãri na hã. Taha wa, te te sina 'mahãrã, sa'êtẽ, ĩtob'a hã:

— Zezusi, Dawihi nhihudu, ma'ãpé ĩ'ãma aipẽ'êzé na. — ãne te nasi sina 'mahã.

⁴⁸ Tawamhã da'ahã na te tãma nharĩ za'ra ni, ari'iwĩ sãmra da. Tane nherẽ, te nasi sa'êtẽ sina 'mahã:

— Dawihi nhihudu, ĩ'ãma aipẽ'êzé na.

⁴⁹ Tawamhã ma tô mazazã, Zezusi hã. ãne te dama ti'ru:

— Sô aihãrã za'ra wa'aba, we ĩtême morĩ da.

Taha wa, te dasiwi 'mahãrã ni, ĩtob'a hã:

— Aiwahutu. Zezusi hã te asô hã, ĩtême aimorĩ da. Aima rowẽ di za oto.

⁵⁰ Tawamhã Batimezu hã tisi'ubuzé ma tô time, si'aba'rúi na wahutu da, Zezusihi u morĩ da.

⁵¹ ĩtême wisi wamhã, Zezusi te ãne sadanha:

— E marĩ te asima ĩwẽ, te ãma aima ĩ'uwaimrami da hã.

— Rowahutu'wa, ĩto pese da, wa ĩsima wẽ, apã te 're rob'madã'ã mono da. — ãne te asa tãma si'ru.

⁵² Tawamhã Zezusi te ãne tãma tinha:

— Te za oto aimo. Asina ĩ'umnhasi wa, ma tô ato pe.

Tawamhã awa'awi ma tô rob'madã'ã wẽ, aibã hã. Tawamhã Zezusihi zarina te oto mo, bådãdi na.

11

Zezusi hã Zeruzarẽ u, ĩsébrézé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Rucasi 19.28-40; Zuwã 12.12-19

¹⁻² Tawamhã Zezusi norĩ hã Zeruzarẽ u si'aba'rúi wamhã, ma tô a'ã aihutu, Oriwera na êtẽ 'rãihã nhisi u. Êtẽ 'rãihã 'rata, te 'ri wa'õno hã 're hãimana zahuré, Betazé hã duré Betãnha. Tawamhã Zezusi hã sisõwa ma tô tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã 'mazatõrĩ zahuré maparane. ãne te tãma rob'ru zahuré:

— Õwa te za oto ane wa'wa, 'ri wa'õtõ u, asõ're uwaibaba wa'aba. ãma aimasisi aba wi, awa'awi te za awaru po'repore hã ĩsôpêtẽ 'wa, ĩprédupté hã, zahadu ni'wa hã nimomo ãma ĩmorĩ'õ hã. Da te ãma wasisi haré, te za. Tawamhã da te ãma ĩwasisizé hã te za ĩwasihui wa'wa, we ĩma saprõni aba da. ³ Ni'wa hã ãne te te asadhanharĩ aba wamhã: “E marĩ da, ma ĩwasihui wa'wa, ãma ĩwasisizé hã,” tawamhã asa te za ãne tãma ĩwaihu'u 'wa: “Wanhib'apito hã marĩ õ wa, ãma morĩ da, wa tãma wasihu ni. Te za we aima sãmri su'u apã.” ãne te za tãma ĩzadawa wasu'u wa'wa, ĩtede'wai ma.

⁴ Tawamhã te oto sô tineb zahuré, awaru po'repore zô. Simasisi wi, awaru po'repore ma tô sôpêtẽ zahuré. 'Ridawa 'rata, te wasisi haré za. ⁵ Te te wasihu zahuré wamhã, ma tô ni'wam norĩ hã ãma 'mahãrã za'ra, ĩ'rata ĩsimasam norĩ hã:

— E marĩ te a norĩ wa'wa hã ĩ'manharĩ 'wa. E marĩ da, te asapa'abã ĩwasihui wa'wa, awaru po'repore hã.

⁶ Tawamhã asa ma tô dazada'ãbã zahuré, Zezusi hã te te tãma ĩwaihu'u zahuré zém na. Taha wa, ma tô tãma 'ru zahuré ni, awaru po'repore hã te te saprõni zahuré da,

Zezihi ma. ⁷ Tawamhã te te ãwisi zahuré wamhã, awa'awi ma tô tãma ba'ubu zahuré, tisi'ubuzém na. Taha pari, ma tô ãma darõno, Zezusi hã. ⁸ ãma sarõtõ wamhã, da'ahã na ma tô bâdãdi hã tãma waptã za'ra ni, dasi'ubuzém na. Ni'wam norĩ hã rom na ãsupo suiwawẽ te te ã'manhizãri za'ra na, ma duré tãma waptã za'ra. ⁹ Tawamhã Zezihi nhowa ãsi'aba'rẽ norĩ hã ãsarina ãsi'aba'rẽ norĩ zama, mreme 'rãihã na te sima 'mahãrã za'ra:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're wawata za'ra wa'aba mono. ãsadawa para we ãmorĩ ma, ãwẽ si te te tãma 're pisutu u'ãsi mono neza. Apito Dawĩhi ma, te te ãropisutuzéb zarina, te we oto mo, watẽmẽb za'ra, Wanhib'apito 're hãimana mono da. ¹⁰ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tô sena sõprub di. — ãne te ãma tawata za'ra ni.

¹¹ Tawamhã Zeruzarẽ u oto wisi wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, ma ãzé Zezusi hã, te te robzabu da. Tame tiwi hãiwahã wa, te oto mo, Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi u, tisiré norĩ me, aibã 12 na ãhãiba za'ra norĩ me.

Pidera wede ma, Zezusi te te ãnharĩzé wasu'u

Mateusi 21.18-19

¹² Tawamhã bãtã amo na Betãnha hawi te apã ai'aba'rẽ, Zeruzarẽ u. Morĩ ré, ma tô mra hã tĩwĩ, Zezusi hã. ¹³ Tawamhã si'aba'rẽi ré, romhã ré, ma wede hã tisã, pidera wede hã. Sui hãza'õtõ wa, te sô mo, 'rãĩ õ'umnhasite. Tawamhã 'rãwi ãsu si ma tô 'madã. ãrã hã robaba di. Zahadu a'amo hã watobro õ di, ãrã uptabi zéb da hã. ¹⁴ Tawamhã Zezusi te wede ma tinha:

— Ai'rã hã da te 're huri mono õ di za oto. Ai'rã'õ u'ãsi, te za oto 're asa mo.

Tawamhã ma tô mreme wapari za'ra, wede ma, te te ãnharĩzém na hã, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã.

'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zém hawi, Zezusi te te ãdazate mono zém na rowasu'u

Mateusi 21.12-17; Rucasi 19.45-48; Zuwã 2.13-22

¹⁵ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô Zeruzarẽ u apã aihutu. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, ma tô asisi, 'ri 'wawi wa'ra 're. Tame te da te 're rowede za'ra. Ni'wam norĩ hã te duré te te dawĩ 're rob'uipra za'ra. Tawamhã dama rowede'wa norĩ hã ma tô Zezusi hã te te sate, rob u. Te te dawĩ 're ãrob'uipra za'ra mono norĩ zama, te te sate. Duré rob'uiprazém na te te dawĩ ãma 're ãsaprĩ za'ra mono norĩ wi, ma wedeza hã te te tiwi anhamra, utu'u wede'wa norĩ simasisizéb zama. ¹⁶ Te duré dawĩ rosawi, 'ri 'rãihã nho're wa'wai baba, da te 're ro'wasari tõ mono da. ¹⁷ Te duré dama rowasu'u, da te ãma ãrob'ui'érézéb zarina, ãne:

— Duréihã wahi'rada hã ma tô ãne na rob'ui'éré ãbãihã na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na: “ãnhorõwa hã ãwa ãma 're ãdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hã.” ãne te tinha. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã ma tô ãwa asima ãma 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawĩ 're ãsipsaihuri za'ra mono norĩ, 're ãsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hã 're sa, wasété uptabi na. — ãne ma tô Zezusi hã dama waihu'u, da te waihu'u za'ra da.

¹⁸ Tawamhã aibã norĩ hã ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra, sasedoti ãpire norĩ hã, rowahutu'wa norĩ zama. ãne hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô ta norĩ hã sima ãma rosa'rata za'ra, te te siwi wĩrĩ da. Tane nherẽ, Zezihi nhimiroti na, da'ahã na ãma 're dawata za'ra mono wa, te te sima danhimimnhasi za'ra wa, te te siwi wĩrĩ õ di za a'ã.

¹⁹ Tawamhã bãdã sãbré wi, te Zezusi norĩ hã Zeruzarẽ hawi apã ai'aba'rẽ, Betãnha na daza'ru nhisi u.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 21.20-22

²⁰ Awẽm na mararé si'aba'rẽi wamhã, ma tô Zezusi norĩ hã 'madã'ã za'ra, pidera wede hã, uburé ãwede 'ré na. ²¹ Tawamhã Pedru hã ma tô ãma po're puru, Zezusi hã wede ma, te te ãnharĩzém na hã. Tawamhã ãne te Zezihi ma tinha:

— Rowahutu'wa, 'madã'ã. Õhõta pidera wede. Ahãmhã tãma ãnharĩ hã ma tô tiwede'rẽ.

²²⁻²³ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ãhãimana u'ãsi mono si, te za asiwi 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Tawamhã ã

ētē 'rāihā ma, nharĩ za'ra wa'aba wamhā, uihā na sisa'o'o da, āi ba sime da, te za āma aima uwaimrami za'ra wa'wa. 'Rāwi asiwawā za'ra wa'aba ō di za, za te te aima āma ī'uwaimrami za'ra wa'aba zēm na hā. Tāma īnharĩ za'ra wa'aba zēb uwaibaba, za te te āma aima ī'uwaimrami aba na, te za āma īsaze za'ra wa'wa. Tawamhā te za tō te te āma aima 're a'uwaimrami 'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. ²⁴ Taha wa, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhā, duré marĩ na tiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono wamhā, za te te āma aima 're ī'a'uwaimrami aba mono zēm na, te za āma 're īsaze za'ra wa'aba mo. Tawamhā te za tō te te āma aima 're a'uwaimrami u'āsi 'wa. ²⁵⁻²⁶ 'Re īhāimana u'āsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono da wamhā, te za a'ā aiwi 're da'ru simani za'ra wa'wa. Dawasédé hā da'āma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ō di za oto. Tawamhā Aimama 'wa hā hāiwa āma 're īsāmra mono hā te te duré ai'āma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ō di za oto, aiwasété 'wa hā. — Āne ma tō tāma waihu'u za'ra, Zezusi hā.

Zezusi hā ĩpisutu'wai āma, da te dasiwi īsadanharizēm na rowasu'u

Mateusi 21.23-27; Rucasi 20.1-8

²⁷ Tawamhā ma tō apā aihutu Zeruzarē u, Zezusi norĩ hā. 'Re īhāimana u'āsi mono āma 're īdawata za'ra mono zēb āma, 'ri 'wawi wa'ra 're, te 're mo, Zezusi hā. Tame 're morĩ ré, ma tō aibā norĩ hā ĩtēme aihutu, sasedoti ĩpire norĩ hā, duré dama rowahutu'wa norĩ hā, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hā. ²⁸ Tawamhā āne te siwi sadanha:

— E 'wa sadawa para, te bété āne hā marĩ hā dama 're ī'ab'manharĩ mo. E 'wa hā, aipisutu'wa.

²⁹ Tawamhā Zezusi te asa tāma nharĩ za'ra:

— Wa hā wa za duré asadanharĩ na aima āma wa'rāmi za'ra wa'wa. We ĩma waihu'u za'ra wa'aba wapsi, wa za duré wa hā aima waihu'u za'ra wa'wa, ĩpisutu'wa hā. ³⁰ Ma 'āpé, we ĩma waihu'u za'ra wa'aba. E 'wa sadawa para, te Zuwā Batita hā ā dawabzuri te te dama 're ab'manharĩ. E 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para. E taré dazadawa parap si. — Āne te Zezusi hā sadanharĩ za'ra.

³¹ Tawamhā 'rāwi te sima nharĩ za'ra:

— E niha, wa za tāma waihu'u za'ra ni, ōne wamhā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa para, ā dawabzuri te te dama 're ī'ab'manharĩ mono na, wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, te za wazadanharĩ na sahu za'ra, āne: “E niha bété, Zuwā Batitaha nhimirowasu'u hā saze za'ra wa'aba ō di.” ³² Tazahā dazadawa parap si, ā dawabzuri te te dama 're ī'ab'manharĩ mono na, wa te tāma waihu'u za'ra wamhā, te za wazada tazahi za'ra ni. — Āne te 'rāwi sima nharĩ za'ra, dapipa te, Zuwā Batita hā tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ na, da te 're saze za'ra mono wa. ³³ Taha wa, sada dazahi za'ra ō'umnhasite, sina pahi za'ra wa, ma tō duré Zezusihi ma waihu'u na wa'rāmi za'ra, āne:

— Ni'wa sadawa para, ma tō Zuwā hā ā dawabzuri hā te te dama 're ab'manharĩ. Wa norĩ hā wa te waihu'u za'ra ō di, ĩpisutu'wa hā.

Tawamhā Zezusi te asa tāma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hā ĩma waihu'u aba ō nherē, wa hā te duré aima waihu'u za'ra wa'aba ō di za, ni'wa sadawa para, marĩ hā te dama 're ī'ab'manharĩ mono na. — Āne ma tō Zezusi hā tāma timreme na wa'rāmi za'ra.

12

Buru na romhuri wasété 'wa norĩ wasu'u

Mateusi 21.33-46; Rucasi 20.9-19

¹ Tawamhā tinhimirowasu'u na ma tō duré tāma āma sāna'rata za'ra, āne:

— Aibā hā te 're sāmra, buru tede'wa hā. Tawamhā tiburu āma ma tō a're, uwa 'ru hā. Te te a're pari, ma tō buru 'wawi wa'ra. Ma tō duré ētē nhisiwi sada ab're, uwa 'rāi watizéb da hā, ĩwa'u zō. Taha pari, 'ri 'rāihā hā ma duré buru wa'wa 'manha, ĩsipsaihuri norĩ zō, dasipapara rob'madâ'âzéb da hā. Tawamhā ma tō ni'wam norĩ hā sisô'a ré pisutu za'ra, ĩburu hā te te sô 're 'madâ'â za'ra mono da. Uwa 'ru 'rā hā 're 'rāi prédub za'ra mono wapsi, te za te te tāma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hā. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hā darob amoi u, tamomo a'ā sāmra da. ² Tawamhā oto 'rāi prédu mono wa, ma tō buru tede'wa hā tāma ĩromhuri'wa hā 'mazatō tiburu u, uwa 'ru 'rā hā buru 'madâ'â'wa norĩ te te tāma ĩpo'o za'ra zō. ³ Tane nherē, ĩtēme wisi za'ra wi, ma tō siwi ti'ā, te te siwi azāri da. Tawamhā ubana ma tō siwi satō apā. ⁴ Taha pari, te duré ĩwa'rāmi

sô 'mazatô, tâma ïromhuri'wa hã. Tane nherê, buru u ïtême wisi za'ra wamhã, ma tô tâma rob'manharĩ wasété za'ra. Ì'rãĩ wi, ma tô siwi azã. ⁵ Taha pari, te duré 'mazatô, ïwa'rãmi. Tane nherê, ma tô siwi tĩwĩ, buru na romhuri'wa norĩ hã. Siwa'rãmi sihutu sidâpãsi, ma tô nasi hã za'ra. Ma tô duré nasi simro. ⁶ Tawamhã buru tede'wai 'ra si te oto ï'rata 're hãimana, danhowa're're te te ïsatôĩ da hã, ïburu na romhuri'wa norĩ u. Ì'ra hã tâma sawi pese uptabi di. Tãma sawi nherê, ma tô satô, buru na romhuri'wa norĩ u, morĩ da. ãne te ïmama hã sima rosa'rata: “Ì'ra si'aibã hã te ïtême satôĩ za'ra wamhã, áté te za siwi hãiba wazé.” ⁷ Tane nherê, buru na romhuri'wa norĩ u wisi wamhã, te ãne sima 'mahãrã za'ra: “Ôhõta buru tede'wai 'ra hã te wei mo, timama uirĩ na buru tede'wa da hã. Wa te wasiwi wĩrĩ aba, buru hã wate za'ra da.” ãne ma tô sima 'mahãrã za'ra, buru na romhuri'wa norĩ hã.

⁸ — Tawamhã ma tô siwi ti'ã, buru tede'wai 'ra hã, te te siwi wĩrĩ da. Te te siwi wĩrĩ pari, ma tô ïhãiba hã siwi time, buru nhiti.

⁹ — Buru na romhuri'wa norĩ ma hã e niha te za buru tede'wa hã tâma rob'manharĩ za'ra. Te za sô timorĩ za'ra, uburé te te uprosi da, buru na romhuri'wa norĩ hã. Tawamhã te za duré aimawi da'maipisutu, tiburu 'madã'ã'wa da. — ãne buru na romhuri'wa norĩ wasu'u hã ma tô tâma wasu'u za'ra, Zezusi hã. ¹⁰ Tawamhã te duré 'mahãrã za'ra:

— Oro 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'ére hã 're sôré za'ra wa'aba mono za, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ãne ïbaihã na rob'ui'ére hã:

“Ëtê tomhãpã wê hã 'ri na'ratazéb da hã wê uptabi nherê, 'ri'wa norĩ te te siwi ïwê'õ hã te oto pire na 're sa'wari u'ãsi.

¹¹ Uburé Danhib'apito hã ma tô ãne hã pisutu, 'ri na'rata uparizéb da, pire na 're ïsa'wari mono da hã.

Taha wa, ãne na wa te ãma 're rosa'rata za'ra mono wamhã, wa ãma 're watob'uzu u'ãsi za'ra, wa norĩ hã.”

ãne ma tô êtê wasu'u na tâma rob'rãzarõtô za'ra, Zezusi hã.

¹² Buru na romhuri'wa norĩ wasu'u hã te te dama wasu'u wamhã, tisiré zudezu norĩ ma, pire na 're ïhãimana za'ra mono norĩ, te wasu'u, Zezusi hã, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ hã, duré dama rowahutu'wa norĩ hã, duré dama roti'wa norĩ hã. ãne na ma tô sina waihu'u za'ra. Taha 'ru te, te aré siwi ti'ã. Tane nherê, da'ahã nhimimnhasi te, te õne haré ai'aba're, ïsiti.

Zezusi hã, rob'ui'prazé ïsapotore na da te ïsadanharizé wasu'u
Mateusi 22.15-22; Rucasi 20.20-26

¹³ Tawamhã 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ hã ma tô parisezu norĩ hã 'mazatôĩ za'ra, Zezusihi u si'aba're da. Erodihi niwĩ 're ïhãimana za'ra mono norĩ zama, ma tô ïtême 'mazatôĩ za'ra, tinhimiroti na te te upai wa, te te siwi wê'õ za'ra da. ¹⁴ Tawamhã ïtême sihutu wamhã, te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, tô sena na wa tô aimreme na aiwaihu'u za'ra ni. Danhimirosa'rata na 're aihãimana mono õ di. Duré dapire na 're dahãimana za'ra mono nherê, aima hã aiwapsi dahãimanazé hã. 'Re ïhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarina si, te uburé marĩ hã dama 're ï'awaihu'u mo, sena na. Taha wa, te za asimirosa'rada hã wama ïwaihu'u za'ra, wa te aiwapari za'ra da. E Roma ãma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'ui'prazé hã wa te 're po'o za'ra, ïsimiwada'uri zarina. E 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, wê di. E tâma wê õ di. — ãne ma tô ãma siwi sadanha, Zezusi hã.

¹⁵ Tô sena te te siwi ãma waihu'u za'ra da newa, ma tô siwi sadanha. ãne na hã senai õ na, ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, te ãne tâma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te ãne na asiwi ïzadanharĩ 'wa, ïmreme na te aima ãma upa za'ra wa'aba da newa, asiwi ïwê'õ wa'aba da. Tane wamhã, ma'ãpé rob'ui'prazé ïsapotore hã we ïma 'mai'ãri aba, te 'madã'ã da.

¹⁶ Tawamhã ma tô ni'wa hã tâma tisõ, Zezusihi ma. Te ãma dazadanharĩ za'ra, ãne:

— E 'wai hãibarĩ, rob'ui'prazé ïsapotore na hã. E 'wa sisi ui'ére duré, ãma hã.

Tawamhã asa ma tô tâma waihu'u za'ra:

— ã hã, Roma ãma danhib'apito hãibarĩ, duré taha nhisi ui'ére.

¹⁷ Tawamhã Zezusi ma duré asa tâma waihu'u za'ra:

— Roma ãma danhib'apito ma, te za ïsimiwada'uri zarina, marĩ tâma 're ïpo'o za'ra wa'aba mo apã, ïte wa. Tane duré, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, te za marĩ hã

ĩsimiwada'uri zarina, tãma 're ĩsõmri za'ra wa'aba mo apâ, ĩte wa marĩ hã. — Āne ma tō asa tãma waihu'u za'ra.

Tawamhã ma tō ãma titob'uzu za'ra, te te tãma ĩwaihu'u za'ra zém na asa, Zezusi hã.

Zezusi hã, dahãwa'utuzém na da te ĩsadanharĩzé wasu'u

Mateusi 22.23-33; Rucasi 20.27-40

¹⁸⁻¹⁹ Taha pari, ni'wam norĩ hã ma ĩtẽme aihutu, Zezusihi u, sadusezu norĩ hã. Ta norĩ hã 're dadã'ã za'ra mono wamhã, ab're hawi apâ 're ĩdahãwa'utu za'ra mono õ na te te dama 're ĩroti za'ra mono. Ta norĩ hã te tãma rowasu'u za'ra, Zezusihi ma, ãne:

— Rowahutu'wa, wahi'rada Mozési hã ma tō ãne dama roti: “Aibã ĩmro ré hã 'ra õ ré, dã'ã wamhã, tizédé'aba mro na te za timro ĩno hã, ai'uté hã te te 'maipoto da, ĩwa ĩsédé'aba 'ra ne, 're morĩ da.” Āne wahi'rata nhimiroti na rob'ui'ééré hã. ²⁰ Wa za oto aima rowasu'u za'ra ni, dasisãnawã si 're ĩhãimana za'ra mono norĩ wasu'u na. Aibã hã sisãnawã si, te 're hãimana za'ra, 7 na ĩhãiba za'ra hã. Tawamhã ĩpoto'rada hã ma tō timro oto. Tawamhã 'ra õ ré, ma dãrã, aibã hã. ²¹ Tawamhã ĩsõsi hã ma tō ãma timro pi'õĩ ãma hã, ĩsõwa're're. Ta hã 'ra õ ré, ma duré dãrã. Taha nhosi, ãma mro wamhã, 'ra õ ré, ma duré dãrã. ²² Aibã norĩ hã ma tō nasi sisõwa're're ãma timro za'ra, pi'õĩ ãma, 7 na ĩhãiba za'ra hã aibã norĩ hã. Tane nherẽ, 'ra õ ré, ma tō sisarina ai'utõ. Tawamhã nimahã bãtã na ma tō duré pi'õ hã, timro norĩ zarina, dãrã. ²³ Aibã norĩ hã 7 na ĩhãiba za'ra hã, misi pi'õ nherẽ, ma tō nasi sisõwa're're ãma timro za'ra. Tawamhã 're ĩdadã'ã za'ra mono norĩ hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ab're hawi za apã oto te te 're da'ahãwa'utu mono wamhã, e 'wai me te za oto 're simasisi zahuré. — Āne te ãma siwi sadanha, sadusezu norĩ hã.

²⁴ Tawamhã Zezusi te asa tãma rowasu'u za'ra:

— A norĩ wa'wa hã ma tō rosa'rata na ãma ĩ'upa za'ra wa'wa, ab're hawi, za apã 're ĩdahãwa'utu za'ra mono õ na hã. E marĩ wa. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na na rob'ui'ééré hã 're sõré za'ra wa'aba mono nherẽ, aima waihu'u za'ra wa'aba õ wa, duré tiwaihu'u pese na, za ab're hawi apã te te 're ĩda'ahãwa'utu mono zé hã, aima waihu'u za'ra wa'aba õ wa. ²⁵ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ab're hawi apã te te 're da'ahãwa'utu mono wamhã, hãwa ãma romhuri'wa norĩ ne, te za oto 're dahãimana u'ãsi za'ra, dasina 're damro za'ra mono ãna. ²⁶ Marĩ, wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa, 're dadã'ã za'ra mono pari, apã 're ĩdanomro mono zé wasu'u na. Wede zapore ĩro'o na ma tō ãma rob'ui'ééré, Mozési hã. E niha 're sõré za'ra wa'aba mono nherẽ, aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. Āne ma tō Mozésihi ma siwasu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã: “Wa hã Abra'ãhã nhĩb'apito, wa 're ĩhãimana u'ãsi, duré Izatĩhi nhĩb'apito, duré Zacoho nhĩb'apito.” Āne ma tō Mozésihi ma siwasu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, Abra'ã norĩ uirĩ na nherẽ. ²⁷ Wahi'rata norĩ hã dawĩ 're dã'ã za'ra mono nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi, 're dã'ã za'ra mono õ di. Taha wa, ma tō ĩsĩb'apito za'ra na siwasu'u. Dã'ã u'ãsi 're hãimana za'ra mono 'wa'ãhã, ĩsĩb'apito na aré siwasu'u õ di. Āne wa, ma tō rosa'rata na ãma ĩ'upa za'ra wa'wa, ab're hawi apã 're ĩdahãwa'utu za'ra mono õ na hã. — Āne ma tō Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, sadusezu norĩ ma.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã danhipai u ĩpire uptabi wasu'u

Mateusi 22.34-40; Rucasi 10.25-37

²⁸ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa hã ma tō ãma mreime wapa, da'rata ĩsa hã. Zezusi hã sadusezu norĩ ma, te te rowasu'u wẽ wa, te ãne sadanha:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã e ma hã te tihãiba, uburé dama ĩpire uptabi hã.

²⁹ Tawamhã Zezusi hã ma tō ãma sada'ã asa:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti, danhipai u ĩpire uptabi hã ãne: “Izarazéhé nhĩhudu norĩ, ma'ãpé ĩwapari pese za'ra wa'aba za. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã Wanhib'apito hã, misire danhib'apito uptabi, te 're hãimana. ³⁰ Taha wa, Asĩb'apito 're hãimana aba mono wa, te za asiwi 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo, sena na. Taha zarina, te za ĩsimiroti na ãma 're ĩrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ẽ na tãma 're ĩromhuri u'ãsi za'ra wa'aba mo.” Āne ĩsimiroti hã danhipai u ĩpire uptabi hã.

³¹ Āne duré ĩsimiroti hãiba amo hã aiwa ĩpire uptabi hã: “Uburé te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Marĩ ĩwẽ zõ asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama

zama sô 're asôpré wa'aba mo, ïwê zô." Æ norĩ si ïsimiroti hã, ïpire uptabi zahuré hã. ïsipai u hã roti hã 'maihâimana õ di, ïpire uptabi hã.

³² Tawamhã rowahutu'wa hã te asa tãma tinha:

— Tane tã rowahutu'wa. Tã sena uptabi, asimirowasu'u hã. Misire danhib'apito uptabi te 're hãimana, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã. Ni'wa hã 're hãimana mono õ di, ïsipai u hã.

³³ Taha wa, wa za tã wa te 're sawi pese za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã. Taha zarina, wa za ïsimiroti na wa te ãma 're rosa'rata u'âsi za'ra. Wa za duré wanhimi'ê na wa te tãma 're romhuri u'âsi za'ra. Wa za duré wa te 're dazawi pese za'ra. Marĩ ïwê zô wasima 're ïwanhopré mono ne, wa za uburé dama zama sô 're wanhopré, ïwê zô. Wa norĩ hã wa za wanhimizama hã duré wanhimarĩ hã wa te tãma 're sãmri za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma, da te tãma 're zata za'ra mono da, ïzatazém na. Æne wamhã, tãma wê di, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma. Tane nherê, maparane ïsimiroti hã ïpire uptabi hã wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, tãma wê uptabi di za. — Æne ma tã Zezusihi ma waihu'u na wa'rã, rowahutu'wa hã.

³⁴ Tawamhã rowahutu'wa hã te te tãma ãma uwaimrami wê wa, ma duré Zezusi hã tãma waihu'u:

— Tane tã. A hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zém nhiti, romhã na aihãimana õ di, ãhãna hã. — Æne ma tã tãma waihu'u, rowahutu'wai ma.

Taha parimhã, ni'wa hã te te sadanharĩ na sahu õ di oto, Zezusi hã tinhimiroti na te te ãma upai õ wa.

*Danho'reptui'wa na, Zezusi te te ïda'azadanharizém na rowasu'u
Mateusi 22.41-46; Rucasi 20.41-44*

³⁵ Tawamhã bãtã na te Zezusi hã dama rowahutu, 'Re ïhãimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé 'wawi, wa'ra 're. Tawamhã te te dama rowahutu ré, te da'mahã:

— E niha rowahutu'wa norĩ hã te te dama 're rowasu'u za'ra, Dawihi nhihudu 're ïmorĩ na hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te ïpisutu na hã Danho'reptui'wa da. ³⁶ Duréihã apito Dawi hã ma tã danho'reptui'wa na ãma rob'ui'éré, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã Tipê'ézani na te te tãma ïwaihu'uzéb zarina. Æne ãma ïrob'ui'éré hã:

“'Re ïhãimana u'âsi mono hã ma tã ïnhib'apito ma tinha, ãne: 'Ï'rata te za 're asãmra mo, ïnhimire niwĩ dama aipire na ïsiré 're aihãimana u'âsi mono da. Asitob'ru norĩ nhiptetezê hã wa za te tiwi 're a'uprosi, wapu na aima 're hãimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uwa na 're hãimana za'ra mono da oto.’ ”

— Æne te tãma tinha. Æne duréihã, ma tã ãma rob'ui'éré, apito Dawi hã.

³⁷ Danho'reptui'wa da hã tinhib'apito na ma tã sisi, Dawi hã. ïsib'apito 're morĩ nherê, e niha te za ïsa'u si poto nherê, Danho'reptui'wa da hã ïsihudu na 're hãimana. — Æne ma tã da'ahã na da'mahã, Zezusi hã. Tawamhã Zezusihi nhimiroti hã wê wa, ma da'ahã na wapari ze za'ra ni.

*Dama rowahutu'wa norĩ hãimanazém na rowasu'u
Mateusi 23.1-36; Rucasi 20.45-47*

³⁸⁻³⁹ Tawamhã Zezusi hã ma duré dama waihu'u, ãne:

— Ma'ápé rowahutu'wa norĩ hãimanazé hã waihu'u za'ra wa'aba. Ta norĩ hã uza pa ré, 're ïnomro mono da si, tãma ïwê za'ra hã. Duré dama pire na 're hãimana za'ra mono wa, 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ï'ubumroi mono zéb ãma, da te 're ïwazéb za'ra mono da si, ma tã te te sima 're wê za'ra. Duré dama ïpire norĩ simasisizém na 're si'ubumroi mono da si, tãma ïwê za'ra hã, rowahutuzéb ãma duré 'ri para dasiré 're ïdasaihuri mono zéb ãma hã. ⁴⁰ Dama rowahutu'wa zahã, te sadawa nhipese na pi'õi mrotõ norĩ wi, ïsimarĩ na 're sipsaihuri za'ra. Tane nherê, te ta norĩ hã danho'a 'Re ïhãimana u'âsi mono ma 're mreme zusi hã, 're hãimana wê uptabi za'ra mono newa. Taha wa, te te dama 're ïrob'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te za 'Re ïhãimana u'âsi mono hã te te tãma 're rob'manharĩ za'etê za'ra. — Æne ma tã dama rowasu'u, rowahutu'wa norĩ hãimanazém na.

*Pi'õi mrotõ nhoprubzé wasu'u
Rucasi 21.1-4*

⁴¹ Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, rob'uiprazé da te 're ìsême mono zéb 'rata, te nhamra Zezusi hã, 'ri 'wawi wa'ra 're. Rob'uiprazé, da te nasi sême za'ra ré, te da'ab'madâ. Ìsibro pese norí hã, ahâ na te nasi sême za'ra, rob'uiprazé hã sa'êtê na. ⁴² Taha ré, ma tô wi pi'ôi mrotô hã, ìsibrob'ô hã. Tawamhã rob'uiprazé ìsapotore hã ma tô tiza, syryre nherê. ⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã tisiré 're ìnomro mono norí zô, te sima sô tihârâ za'ra, Zezusi hã. Æne te tâma rowasu'u za'ra:

— Tô sena ã pi'ôi mrotô hã sibrob'ô nherê, ma tô tinhoprubzém na uburé da'a'rãnhipa. Ìsiré ìsême'wa norí hã rob'uiprazé, nasi tâma ìsi'atarême za'ra si, te nasi sé. Tanei ô di, pi'ôi mrotô hã. Simarí ô nherê, tihâimanazéb da, te te aré ìtédé hã ma tô ìbâre tâma tisô, wahuré. Æne wamhã, ma tô tinhoprubzém na uburé da'a'rãnhipa. — Æne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norí ma hã.

13

'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zé, za ìsi'utôrizé wasu'u
Mateusi 24.1-2; Rucasi 21.5-6

¹ Tawamhã Zezusi norí hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zé 'wawi wa'ra hawi, oto wairébé wi, misi te ìsiré hã 'mai'mahâ:

— Rowahutu'wa, 'ri hã 'madâ'â za'ra na. Æne hã e ìtômo wasétére. E ì'ri wasétére duré.
— Æne te tâma ãma tiwata, 'ri wê na.

² Tawamhã Zezusi te asa tâma tinha, ãne:

— Æ hã 'ri ì'madâ'â za'ra wa'wa hã, nimahã na si te za dasiwi pru pese ni, êtê na 'ri hã. Tawamhã misi si te za oto simi'wara, êne hã. Sisisiwi 'manomro waihu'u ô di za oto, êne hã. Tâibâ za oto. — Æne ma tô 'ri na tâma ãma rowasu'u sirômo za'ra Zezusi hã, te te waihu'u za'ra da.

Robzépata na rowasu'u, duré da'ruiwapari na rowasu'u
Mateusi 24.3-14; Rucasi 21.7-19

³ Tawamhã Zezusi hã te oto nhamra, Oriwera na êtê 'rãihâ nhisi ãma, tisiré 're ìnomro mono norí me. Sisô're u, te 'ri 'madâ, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorôwa hã. Te te 'madâ'â ré, te siwi sadanha, hâiba pisutu Pedru norí hã, Ti'adu, Zuwã, Ádéré norí me:

⁴ — E niwa te za ãne hã ãma tiromhâiba, 'ri nhamrazéb da hã. E marí te za watobro, da te ìwaihu'uzéb da hã. Ma'ápé, wama waihu'u za'ra na, ìsôwa wa te ãma ìwaihu'u sirômo za'ra zéb da hã.

⁵⁻⁶ Tawamhã Zezusi ma tô asa tâma waihu'u za'ra, ãne:

— Ni'wam norí hã te za sadawa nhipese na sisarina datême 're nomro, ahâ na. Wa hã newa, te za taré ìnhisi na we 're siwasu'u za'ra, danho'reptui'wa na. Tawamhã da'ahâ na te za ta norí ãma da te 're sasômri za'ra, tô sena newa, dama 're ìsiwasu'u za'ra mono zé hã. Taha wa, te za a norí wa'wa hã asimiza'rese tiwi 're aihâimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina datême 're ìnomro mono norí ãma, 're sasômri za'ra wa'aba mono tô da. ⁷ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're ìropupu'u za'ra mono zé hã, duré romhâ na 're ìdasi'wapé za'ra mono norí wasu'u zama, 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tâma 're aipahi za'ra wa'aba mono ô di za. Dasi'wapé te za tô dazada 're wairébé. Tane nherê, da'ãma rob'râsutu uptabi ô di za a'â. ⁸ Danhipti'ai amoi u te za dasisô 're dapra, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhã daro mono bâ te za tô 're dasiwasutu za'ra. Nima niwímhã, te za duré ti'a hã daré 're popo'o za'ra. Duré danho ô wa, te za da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Æne hã rowasédé, dazô 're wairébé mono wamhã, za daré ìrob'râsutu na'rata zé, te wasu'u, pi'ôi ãma ìwasã hã 're ìsépu'u na'rata za'ra mono ne. Æhã haré dazô 're wairébé mono ô di za.

⁹ — Ma'ápé, aihâimana nhimiza'rese, 're aihâimana za'ra wa'aba mono za. Niwapsi te za a norí wa'wa hã da te 're aipawasisi za'ra wa'wa, roti'wa norí u, da te 're asimroi wa'aba mono da. Tawamhã ta norí zadawa para, te za rowahutuzéb ãma da te 're aihâ za'ra wa'wa, romhâ nhorô 'manharí na. Ìzazei'wa 're anomro aba mono wa, te za da te 're asimroi wa'wa, dama ìpire norí u, duré danhib'apito norí u zama. Æne wamhã, te za tâma 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mo, ìzazei'wa 're anomro aba mono na. ¹⁰ Rob'râsutu ô ré, te za ìwasu'u wê na te te 're dapore pu'u za'ra, daro mono bâ, ìzazei'wa norí hã.

¹¹ Tawamhã dama ãpire norĩ u da te 're asimroi wa'aba mono wamhã, asimirosa'rata na asisõwa asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za, niha tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Misi bôtã na, aihâimanazém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te za te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, dama ãma 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Asimirosa'rata na, asi'uihã na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono da hã, mare di. 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ezani hã te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã.

¹² Niwamhã te za dasisãnwãi uptabi nherẽ, da te dasima 're dahãiba nhomri za'ra, da te 're simroi mono da. Damama norĩ hã te za ti'ra ma, ãne te te tãma 're 'manharĩ wasété za'ra, 'rãwim nherẽ. Duré da'ra norĩ hã timama uptabi da nherẽ, te za sada 're hãimana za'ra, te te dama 're hãiba nhomri za'ra mono da, da te 're simroi mono da, ãna me.

¹³ ãzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Tane nherẽ, õne haré ã'ãma 're anomro u'ãsi aba mono wamhã, te za asõ'reptuzé hã asina 're ã'uwaimrami za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô Zezusi hã tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, waihu'u za'ra, te te sina waihu'u sirõmo za'ra da.

Robzépata za'ëté wasu'u

Mateusi 24.15-28; Rucasi 21.20-24

¹⁴ Tawamhã ma duré tãma waihu'u za'ra:

— Nimahã na te za asiwi ã'madã'â za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te siwi ãwẽ'õ pe hã, te te dawĩ ãrosawizéb ãma ãsa hã. (ãhã wasu'u na rob'ui'éré hã 're sõré za'ra wa'aba mono wamhã, ma'ãpé ãma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono za, waihu'u za'ra wa'aba da.) Tawamhã ãne hã za oto daré romhãimana wamhã, rowasété si te za a'ã daré 're sa'wari. Taha wa, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã, wara sina te za sisa're, ëté 'rãihã u ta norĩ hã tiwi simani za'ra da, duré sisõ'reptu za'ra da. ¹⁵ Ni'wam norĩ hã 'ri nhisi hãpã ãma si'ubumroi wamhã, tinhibrob zô sisisi õ di za a'ã, 'ri para u. Õne haré te za dame sisa're, ëté 'rãihã u, ta norĩ hã. ¹⁶ Duré ni'wam norĩ hã buru ãma te te romhuri za'ra wamhã, 'ri tẽme sisa'rei mono õ di za apã, tisi'ubuzéb zô. Mare di. Õne haré te za duré ta norĩ hã ëté 'rãihã u dame sisa're. ¹⁷ ãne hã rowasédé hã daré hãimana wamhã, ãwasã ré norĩ ma hã tãma ropipa uptabi za'ra di za, ã'ra pré ré norĩ ma zama. ¹⁸ Taha wa, rowa'u'u wahã 'rowi, marĩ hã dazô watobro tõ da, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono wi, 're ãrowaptêré za'ra wa'aba mo. ¹⁹ E marĩ wa. Rowasédé hã oto dazô 're wairébé mono wamhã, te za oto robzépata za'ëté za'ra ni. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ã'aropoto na'rata mono zém hawimhã, ãne na da te ãrobzépata za'ëté uptabi za'ra õ. Niwamhã ãne na hã da te 're robzépata zahu za'ra mono õ di za. ²⁰ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô sima pisutu, bãdã hã za da te 're ãrobzépata za'ra mono zéb da hã, te te dama wãtari da, rowasété ré da'ãma romhãimana pahã tõ da. ãne hã te te sima pisutu õ 'wa'ãhã, te aré uburé dasi'utõrĩ pese, za da'ãma ãrob'rãsutuzém na hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãma 're sib'a'uwẽ za'ra mono da, te te sima 're ã'apisutu mono norĩ zawi te, te za ãne hã 'manha.

²¹ — Marĩ hã wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. ãté ni'wam norĩ hã te za taré te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, ãne: “ãhãta danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisudu hã te nhamra. Õhõta te nhamra.” ãne wamhã, ãma 're dazaze za'ra wa'aba mono õ di za, damreme na hã. ²² E marĩ wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã te za datẽme 're nomro, danho'reptui'wa na, niha wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono da, sadawa nhipese na. Ta norĩ hã marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te za te te dama 're 'manharĩ za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para newa, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. ãzazei'wa norĩ zama te te dame ãma 're saze za'ra mono da, te za ãne na te te dama 're romhõsi za'ra. Tane nherẽ, te te dame 're sazei waihu'u za'ra mono õ di za ta norĩ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te sima 're apisutu sirõmo mono wa, ãma 're sib'a'uwẽ za'ra mono da. ²³ ãne hã wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, romhã ré, pibui pese sina, ãma sô 're rob'madã'ã za'ra wa'aba mono da. — ãne ma tô tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

Ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, za we apã ãmorizé wasu'u

Mateusi 24.29-31; Rucasi 21.25-28

²⁴ Tawamhã Zezusi ma duré tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma:
 — Da te robzépata za'ra pari wamhã, bådã hã te za titobra. A'amo zama te te rob'uuiwẽ
 õ di za oto. ²⁵ Wasi hã te za duré hãwa hawi rere. Uburé hãwa na 're ïsimasa mono hã
 te za duré 're sisa're. ²⁶ Tawamhã ti'ai ãma dasiré ïpodo hã, hãwa'a na wa za wei mo
 apã, danho'a. Ìwaihu'u pese uptabi na, wa za wei mo apã, duré ïhãiba na rowa'a za'ëtẽ
 uptabi na. ²⁷ Tawamhã hãwa ãma ïma romhuri'wa norĩ hã wa za we dazô satõrĩ za'ra,
 Ropoto'wa te te sima 're ï'apisutu mono norĩ zô, te te ïtẽme da'ubumro za'ra mono da,
 daro mono bã. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u sirõmo za'ra.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 24.32-35; Rucasi 21.29-33

²⁸ Tawamhã Zezusi hã ma duré ãne tãma waihu'u za'ra:
 — Pidera wede na wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba
 da. Pidera wede panhipti hã wapti'i wamhã, duré ïsu té hã 're wairébé mono wamhã,
 tawapsi te za oto ãma ïwaihu'u za'ra wa'wa, tã 're ïta'a mono zéb u 're ïromhutu mono
 zém na hã. ²⁹ Tane duré, marĩ hã 're ïromhãimana mono zéb da, te aima ïwasu'u za'ra
 wa'aba zéb zarina, 'madã'ã za'ra wa'aba wamhã, te za ãma ïrowaihu'u za'ra wa'wa,
 rob'rãsuðu hã za oto ïwatobro na hã. ³⁰ Tô sena wa ãne hã aima waihu'u sirõmo za'ra
 wa'wa. ã hã uburé rowasédé hã dazô 're wairébé mono ré, ti'ai ãma 're ïdasi'ubumroi
 mono norĩ hã ta norĩ hã 're dã'ã za'ra mono õ ré, te za ïsõ'a za'ra ti'rãsutu, rowasédé
 hã. ³¹ Nimahã na te za hãwa norĩ hã ai'utõrĩ zahuré, ti'ai me. Si'utõrĩ zahuré nherẽ,
 ïnhimiroti hã si'utõrĩ waihu'u õ di za. Pire na te za dama 're hãimana u'ãsi. — ãne ma tô
 tãma waihu'u za'ra, te te waihu'u sirõmo za'ra da.

Zezusi hã, za we apã timorizém na te te ïromnhimiré'ézé wasu'u

Mateusi 24.36-44

³² Tawamhã ãne ma duré tinhimiroti 'rãsuðu hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã:
 — ãne hã uburé za daré 're ïromhãimana mono zéb da hã, ni'wa hã bådã hã te te
 waihu'u õ di. Hãwa ãma romhuri'wa norĩ zama, te te waihu'u za'ra õ di duré. Wa hã
 'Re ïhãimana u'ãsi mono 'ra nherẽ, te duré bådã hã waihu'u õ di. Ìmama ma si, waihu'u
 pese di, bådã hã. ³³ A norĩ wa'aba zama, bådã hã waihu'u za'ra wa'aba õ wa, ma'apé
 asimiza'rese, 're aihãimana za'ra wa'aba mono za. ³⁴ Romnhimiré'é na, wa za marĩ hã
 aima waihu'u za'ra wa'wa. Áté aibã hã te za tinhorõwa hawi watobro, romhã na 're
 morĩ da. Tawamhã sisõ'a ré, tãma ïromhuri'wa norĩ ma, te za romhuri hã te te tãma
 pisutu. Duré 'ridawa 'madã'ã'wai ma zama te za roti, te te sô 're rob'madã'ã pese mono
 da. ³⁵⁻³⁶ 'Ri tede'wa hã apã za ïwisizé hã, bådã te te waihu'u za'ra õ di, tãma ïromhuri'wa
 norĩ hã. Apã tinhorõwa u ïwisizé hã, áté hãiwahã, áté mara wa'wa, áté si'a hãrã wi, áté
 awẽ wi. Tane bådã hã apã we ïmorizé hã waihu'u za'ra wa'aba õ wa, te za asimiza'rese
 ïzô 're asimipari za'ra wa'aba mo, a norĩ wa'aba zama, 're asõtõ za'ra wa'aba mono newa,
 asimiza'rese ãna 're aihãimana za'ra wa'aba mono ré, apã we ïmorĩ õ'umnhasite. ³⁷ ãne
 hã aima si, te waihu'u za'ra wa'aba õ di. Uburé ïzazei'wa norĩ udãna zama, wa aima
 waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, asimiza'rese, ïzô 're asimipari za'ra wa'aba mono da. — ãne
 Zezusi hã 'ri tede'wai wasu'u na te te sina ïsimiré'ézé wasu'u 'rãsuðu hã.

14

Da te dasima ãma ïrowa'õtõ za'ra zé wasu'u, Zezusihi wĩrĩzéb da na

Mateusi 26.1-5; Rucasi 22.1-2; Zuwã 11.45-57

¹ Maparane te oto sô rowaptã bãtã zô hã, dato hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono zéb u
 hã, 'Re ïhãimana u'ãsi mono, Ezitu hawi te te ïdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra
 da, Pascowa na dato nhisi hã. Tawapsi dasi'rã'õtõ ré, te za romhuri na ï'u'ëtẽ duptoio hã
 huri ni. Tawamhã bådã ïwa waptã'ã õ ré, te sasedoti ïpire norĩ hã rowahutu'wa norĩ me,
 sima ãma rosa'rata za'ra, Zezusi hã pi'uriwi te te siwi ãri da, da te dasiwi wĩrĩ da. ² ãne
 te sima ãma roti za'ra:

— Dato hã hãimana ré, wa te wasiwi ãri õ di za, wama dazahi za'ra õ'umnhasite, uburé
 hã wazada hãimana za'ra tõ da. — ãne ma tô sima ãma roti za'ra.

Betãnha ãma, Zezusihi ma, pi'õ nhoprubzé wasu'u

Mateusi 26.6-13; Zuwã 12.1-8

³ Tawamhã Zezusi hã Betãna na 'ri wa'otõ nhisi ãma, te a'â tihãiba, Simahã nhorõwa ãma, i'wa're ré hã, aré ta hã. Tame sai ma, sãmra ré, ma tô we pi'õ hã ãzé, 'ri para u. Wedewa'u zadaze hã êtê 'manharĩ 'remhã, ma siré ãwisi. Wedewa'u zadaze hã, nadu na isisi hã, i'wa'ãbã za'êne hã. Tawamhã isé hã ma tô sô pru. Taha pari, ma Zezusihi 'rã nhisiwi sa'wa. ⁴ Ni'wam norĩ hã tame ihãimana za'ra hã ma tô ãma wê'õ za'ra. Taha wa, ma tô sima rowasu'u za'ra:

— E niha, ma taré ãma si'uba, wedewa'u zadaze na hã. ⁵ Te te dama wede 'wa'ãhã, i'wa'ã hã isa'êtê uptabi hã 300 na te aré tihãiba, rob'uiprazé isapotore hã, isibrob'õ norĩ ma, te te sômri mono da. — ãne ma sima ãma rowaihu'u za'ra, itede'wai upana nherê. Pi'õi ãma, ma tô duré wasété za'ra. ⁶ Tawamhã Zezusi hã te tãma nharĩ za'ra:

— Tô'ã. Pi'õ hã rowê na hãimana. E marĩ da, ma tô sada asahi za'ra wa'wa. Pi'õ hã iwê uptabi hã ma tô ãma 'manha. ⁷ Isibrob'õ norĩ hã te ai'rata 're si'ubumroi u'ãsi 'wa. Nimahã bãtã na, asima 're iwê za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za 're ipawaptob za'ra wa'aba mo, isimarĩ'õ norĩ hã. Tanei õ di, wa hã. Ai'rata 're inhamra u'ãsi aba mono õ di za oto. ⁸ Pi'õ hã ma tô i'uwaibaba tô ãma 'manha, iwê hã. ã hã idã'ã wana ré, ma tô ãma ihãiba zadaze, da te iré inherézéb u. ⁹ Tô sena, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Daro mono bã te za iwasu'uwê na da te 're dapo're pu'u za'ra. Tawamhã pi'õ hã te te ãma i'manharĩ wê zém na zama, te za da te dasima 're wasu'u u'ãsi za'ra, ãma 're dasipo're pu'u za'ra mono da. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, ãma iwê'õ'wa norĩ ma.

Zudasi hã, Zezusi za te te dama ihãiba nhomrizé wasu'u

Mateusi 26.14-16; Rucasi 22.3-6

¹⁰ Tawamhã Zudasi Icarizoti hã te mo, sasedoti ipire norĩ u. Aibã 12 na Zezusihi siré 're inomro mono norĩ siré 're imorĩ, Zudasi hã. Zezusihi ãma te te tãma ãma roti za'ra da, te itême timorĩ za'ra, te te tãma ãma rowairébé za'ra da, Zezusi za te te tãma ihãiba nhomri za'ra zém na hã. ¹¹ Tawamhã Zudasihĩ mreme te te wapari za'ra wamhã, tãma rowê uptabi za'ra di. Taha wa, ma tô rob'uiprazém na tãma ropisutu za'ra, te te tãma wa'ãbã za'ra da. Tawamhã Zudasi hã te oto sima rosa'rata, nimahã bãtã na te te dama ihãiba nhomri da hã.

Zezusi norĩ hã, dasai 'manharizém na, siré isaihurizém na rowasu'u

Mateusi 26.17-30; Rucasi 22.7-23; Zuwã 13.21-30; 1 Corĩtu norĩ 11.23-25

¹² Tawamhã bãdã ma tô oto i'wa waptãrã, i'u'êtê dupto'i'õ, da te ihurizéb da hã. ã bãtã na, imorĩ'rata na zudezu norĩ hã te za pone'ërebã 'ra hã te te sima 're simro, tisa te te ãma ihurizéb da hã, Pascowa na dato nhisi na hã. Tawamhã Zezusihi siré 're inomro mono norĩ hã, te ãne siwi sadanha:

— E momo ma tô asima iwê, asô i'wa'manhipizéb da hã, Pascowa na dato nhisi na iwasaihurizéb da hã. — ãne te siwi sadanha.

¹³ Tawamhã Zezusi hã ma tô tisiré 're inomro mono norĩ hã 'mazatõrĩ zahuré. ãne ma tô tãma rob'ru zahuré:

— 'Ri ahã u, ane wa'aba. Tame te za aibã hã isõpêtê 'wa, piza'a te te i'ãri hã, ã ré. Tawamhã isarina te za ane wa'wa, 'ri tême. ¹⁴ Aibã hã nimomo sébré wamhã, te za 'ri tede'wa hã isadhanarĩ 'wa: “Rowahutu'wa hã te tinha: E ma niwĩ 'ri 're wa'wa hã, isiré 're inomro mono norĩ me, i'wa iwasaihurizéb da hã, Pascowa na dato nhisi na hã.”

¹⁵ Tawamhã 'ri tede'wa hã, hãimo 'ri 're wa'wa za'êne hã te za aima 'mazabui wa'wa. Tame te uburé i'wa romhaimasa wedeza hã, danhamrazé hã. Tame te za wazô i'robza'ra pese 'wa. — ãne ma tãma waihu'u zahuré.

¹⁶ Tawamhã te oto tineb zahuré, 'ri ahã u. Tamomo simasisi wamhã, Zezusi te te tãma iwaihu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tô sabu zahuré. Tawamhã tinhipi ma tô 'manharĩ zahuré, Pascowa na dato nhisi na da hã.

¹⁷ Tawamhã ma'rã wi, ma tô aihutu Zezusi norĩ hã 'ri tême, aibã 12 na ihãiba za'ra norĩ me. ¹⁸ Tawamhã sai ma, si'ubumroi ré, ma tô Zezusi hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, ãne:

— Tô sena, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã isiré asaihuri aba nherê, misire te za dama i'maihãiba nhomri 'wa.

¹⁹ Tawamhã ãne te te sina wapari za'ra wamhã, ma tô tiwi tirobzei'õ za'ra. Taha wa, ma tô siparabãsi si'mahãrã za'ra:

— E wa hã.

²⁰ Tawamhã Zezusi asa ma tãma waihu'u za'ra:

— Misire te za tô dama ï'maihâiba nhomri 'wa. ï'u'êne hã ï'siré piza'a 're te te ïdi hã, te za dama ïhâiba nho. ²¹ Wa hã ti'ai âma dasiré ïpodo hã duréihã ma tô ïdâ'âzém na rob'ui'ééré sirômo za'ra ïbâihã na, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. ï'âma rob'ui'éérézéb zarina wa za tô mo, ïdâ'âzéb u. Tane nherẽ, aibã ma, tâma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ïhâiba nhomri'wai ma hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono, za te te azãri wamhã, te za sima rosa'rata, âne: “Ïpoto õ 'wa'âhã, aré wẽ di, âne na hã te aré 're robzépata mono õ wa.” Æne te za 'rãwi si'âma rosa'rata, za dama ïhâiba nhomri'wa hã. — Æne ma tô tâma waihu'u za'ra, te te waihu'u sirômo za'ra da.

²² Tawamhã saihuri ré, ma tô ti'â, ï'u'êne hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono âma te tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tô te te wẽ'ẽ, ï'u'êne hã. Te te wẽ'ei mono parimhã, tisiré 're ïnomro mono norĩ ma, ma tô te te sõmri. Æne ma tâma sina waihu'u za'ra:

— Æ, ï'u'êne hã huri aba. Æ hã ïhâiba, te wasu'u.

²³ Taha pari, ma duré ti'â hãsizé hã, uwa 'ru 'rã wa'ui ré hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono âma te duré tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tô tâma sõmri za'ra, uwa 'ru 'rã wa'ui ré hã. Tawamhã aihĩni ma âhu. ²⁴ Æne ma duré tâma sina waihu'u za'ra, Zezusi hã:

— Æ hã ïwapru, te wasu'u. Rob'rã wa'u za'wari ne, te za ïwapru hã ïwi asa'wa, da'ahã zada ïdâ'â wamhã. Æ hã ïwapru hã ïwi sisa'wari wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ ma, te te tâma ïropisutuzé hã tô sena za te te tâma âma 're ï'uwaimrami mono zé, te wasu'u. ²⁵ Tô sena wa za aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa. Æ hã rob'rã wa'u hã te 're hãsi mono õ di za oto, a'â. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã za uburé da'âma ïsib'a'uwẽ zéb âma si, wa za duré te 're hãsi. — Æne ma tô tâma siwasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhã Zezusi norĩ hã tinho're na te oto âma tiwata za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma. Taha pari, ma tô wairé, Oriwera na êtẽ 'rãihã nhisi u si'aba're da.

Pedru hã za te te dawĩ ï'udâzém na, Zezusi te te tâma ïwaihu'u sirômo zé wasu'u Mateusi 26.31-35; Rucasi 22.31-34; Zuwã 13.36-38

²⁷ Tawamhã âne ma Zezusi hã tisiré 're ïnomro mono norĩ ma, waihu'u za'ra:

— A norĩ wa'wa hã ïzadawa para õ nherẽ, te za aihĩni asiwi ïrẽme 'wa. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô âne na ï'âma rob'ui'ééré siro, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na hã: “Pone'ërebã 'madã'â'wa hã wa za tĩwĩ. Tawamhã pone'ërebã hã te za ropé.” Æne ï'âma rowasu'u na rob'ui'ééré, ïbâihã na hã. ²⁸ Tane nherẽ, ab're hawi apã ïhãiwa'utu parip si, wa za aiwana ïmorĩ 'wa, Darireza na danhipti'a'no'õmo nhisi u, tamomo ïnhopêtẽ za'ra wa'aba da.

²⁹ Tawamhã Pedru hã te Zezusihi ma tinha:

— Aihĩni za te te airẽme za'ra nherẽ, wa hã te airẽme õ di za.

³⁰ Tawamhã Pedruhu ma, te Zezusi hã asa tinha, âne:

— Tô sena wa za aima waihu'u. Æ barana, si'a hã tihãrã na te te sahu õ ré, te za si'ubdatõ dawĩ ï'udã, aima ïza'rese õ na. — Æne ma tô tâma waihu'u siro.

³¹ Tawamhã mreme tete sina, te asa tâma tinha, Pedru hã:

— Wa hã asiré ïdã'â da nherẽ, te dawĩ ai'udã õ di za. — Æne te Zezusihi ma siwasu'u.

Tawamhã uburé ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ma tô õhõ na si tâma siwasu'u za'ra, za te te dawĩ ï'udã za'ra õ na hã.

Zezusi hã, Zésemani âma ïsãmrazém na rowasu'u Mateusi 26.36-46; Rucasi 22.39-46

³² Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô aihutu, Zésemani na rob're nhisi u. Sihutu wamhã, âne te tâma nharĩ za'ra:

— Æme ïzõ asimroi wa'aba. Wa hã wa za a'â asiti ïmorĩ 'wa, romnhiwasi ïmama ma, ïnreme da.

³³ Tawamhã Pedru norĩ hã te siré saprõni za'ra, Ti'adu norĩ hã, Zuwãhã me. Tawamhã te te sina rosa'rata pese wamhã, sina pẽ'ézé uptabi di. ³⁴ Taha wa, Pedru norĩ ma, ma âne sina tâma rowaihu'u za'ra:

— ïpẽ'ézé hã sa'êtẽ na te ïma tihãiba. ïpẽ'ézé uptabi wa, wa aré dãrã. Æme a'â asimroi wa'aba ï'rata, asõtõ za'ra wa'aba âna. Asõpré u'âsi aba. — Æne ma tô tâma waihu'u za'ra.

³⁵ Tawamhã romhã prã na te ïsiti timorĩ za'ra. Tawamhã hi'rãtitõ ma tô nhamra. Sãmra wamhã, ma tô aiwẽ'ẽ, ti'ai u. Tawamhã Timama wi, te rowaptẽ, robzépada hã te te tãma ba'a da. ³⁶ ãne ma tô Timama wi rowaptẽ:

— Ìmama, uburé marĩ hã aima waihu'u pese di. Taha wa, ma'ápé robzépada hã ïma ba'a za, te robzépata za'ëtẽ tõ da. Tane nherẽ, ãne aima ïsiwasu'uzéb uwaibaba, te ïsina uwaimrami da, wa hã te ïsima ïwézém na ïma pisutu õ di za. A hã ïma ïwézéb uwaibaba si, te ïsina uwaimrami da, te za ïma ïpisu. — ãne ma tô Timama wi sina rowaptẽ.

³⁷ Tawamhã Timama ma, mreme pari, te apã mo, si'ubdatõ tisiré 're ïnomro mono norĩ u. Tawamhã sõtõ za'ra ré, ma tô siza za'ra. Taha wa, te Pedru 'mahã, utu da:

— Sima, e niha te asõ. E niha asimiza'rese rob'madã'ã waihu'u õ di, syry na. ³⁸ Satanasihi zada, asiptete sina 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, asima 're wẽ za'ra wa'aba mono nherẽ, asi'uihã na sada 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, asimiza'rese te za ai'ubumroi wa'wa ãhãna hã, 'Re ïhãimana u'ãsi mono wi, asima rowaptẽrẽ za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'urizé wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhã Pedru norĩ nhiti, te duré apã mo, Timama ma mreme da. Tawamhã õhõ na si, te duré Timama wi rowaptẽ. ⁴⁰ Timama ma, mreme pari, te duré apã ïtẽme timorĩ za'ra. Tawamhã sõtõ za'ra ré, ma duré siza za'ra. Tãma aptã'ã uptabi za'ra wa, te tinhotõ pese za'ra, sõpré waihu'u ãna. Tawamhã utu za'ra da, Zezusi te te 'mahãrã za'ra wamhã, asa te te tãma ïwaihu'u za'ra da hã, mare di.

⁴¹ Tawamhã ïsiti te duré timorĩ za'ra. Taha pari, ma duré apã sina siri. Si'ubdatõ tinem na, ma tô oto ãma sahu. Tawamhã sõtõ za'ra ré, ma tô duré apã siza za'ra. Taha wa, te ãne 'mahãrã za'ra:

— E niha bã te zahadu asõtõ za'ra wa'wa bété. Te duré aiwa'utu za'ra wa'wa. Tô'ã oto. Bãdã ma tô oto ïwa waptãrã. Ti'ai ãma dasiré ïpodo, te za oto ïhãiba nhomri ni, aibã ïwasété norĩ ma. ⁴² Oto aiwahutu za'ra wa'aba, wasi'aba'ré da. Õhõta te wei oto mo, dama ïhãiba nhomri'wa da hã. — ãne te tãma 'mahãrã za'ra.

*Zezusi hã da te oto dasiwi ï'ãrizém na rowasu'u
Mateusi 26.47-56; Rucasi 22.47-53; Zuwã 18.3-12*

⁴³ Zezusi hã te te tãma 'mahãrã za'ra ré, ma Zudasi hã ïtẽme wi, Zezusihi siré aré 're ïmorĩ hã. Da'ahã uptabi na ma tô ïsiré sõ aihutu ni, sib'ézé 'wapa ré, uibroĩ ré zama. Sasedoti ïpire norĩ zadawa para, duré rowahutu'wa norĩ zadawa para, duré zudezu norĩ ma, roti'wa norĩ zadawa para zama, ma tô sõ aihutu ni. ⁴⁴ Zudasi hã ma tô ãne dama ïpire norĩ ma, roti aré:

— Aibã hã te tob'rata hãrã wamhã, ta hã te za asiwi ï'ãri 'wa. Tawamhã asiptete sina, te za asiwi ïsaprõni 'wa. — ãne ma tô Zudasi hã tãma waihu'u za'ra, te te siwi ï'ãri wana ré hã.

⁴⁵ Tawamhã Zudasi hã Zezusihi u oto wisi wamhã, ãne te 'mahã:

— Rowahutu'wa.

Tawamhã tob'rata hãrã na, ma tô sawi, Zezusi hã. ⁴⁶ Tawamhã ma tô oto dasiwi ãri ni. ⁴⁷ Tawamhã Zezusihi siré ïsa hã, ma tô sib'ézé 'wapa hã waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hã ãma po're nhizã, sasedoti ïpire uptabi ma romhuri'wa hã. ⁴⁸ Tawamhã Zezusi hã sõ ïdasihutu norĩ ma, te tinha, ãne:

— E wa hã danhibrob zõ dapãrĩ'wa pã, ma bété we ïzõ aihutu 'wa, sib'ézé 'wapa ré, uibroĩ ré zama. ⁴⁹ Bãtã sidãpãsi wa tô asõ'a za'ra wa'aba te 're da'apawapto, ïnhimirowasu'u na, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé 'wawi, wa'ra 're. Zapre tameb ré asiwi ï'ãri aba õ di bété. Tane nherẽ, te za tô asiwi ï'ãri 'wa, ï'ãma rob'ui'érezé hã te ïsina uwaimrami hã. — ãne ma tãma sina waihu'u za'ra.

⁵⁰ Tawamhã ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã aihĩni ma siwi tirẽ. Wara sina, ma dama ropé.

⁵¹ Aibã hã ïprédupté hã, Zezusihi zarina ïmorĩ hã ma tô ni'wam norĩ hã siwi ti'ã, ï'ubuzém na. ⁵² Tane nherẽ, ma tô tãma rẽme za'ra, ti'ubuzé hã. Tawamhã ai'uréiwi te oto dawĩ wara, ïprédupté hã.

*Dama roti'wa norĩ hã Zezusihi da, ãsi'rã'õtõzém na rowasu'u
Mateusi 26.57-68; Rucasi 22.54-55, 63-71; Zuwã 18.12-14, 19-24*

⁵³ Tawamhã Zezusi hã te oto dasiwi saprõni ni, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ãpire uptabi nhorõwa u, sasedoti ãpire uptabi nhorõwa u. Tame ãwana ma tõ si'rã'õtõ, sasedoti ãpire norĩ hã, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã, duré rowahutu'wa norĩ hã.

⁵⁴ Zezusi hã da te dasiwi saprõni ré, te Pedru hã romhã na te te pibu, sasedoti ãpire uptabi nhorõwa u. Tawamhã 'ri 'wawi wa'ra 're, ma ãzé. Sébré wamhã, ma tõ nhamra unhama dawa, hãiro da, romhuri'wa norĩ me.

⁵⁵⁻⁵⁶ Tawamhã sasedoti ãpire norĩ hã duré uburé zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã, te ni'wam norĩ zõ tinhopré za'ra, Zezusi hã marĩ te te 're ã'ab'manharĩ wasété mono zém na, sadawa nhipse na te te siwi ãma hiri da, tawapsi romanu norĩ hã te te siwi wĩri da. Tawamhã da'ahã na dazadawa nhipse na, Zezusihi ãma ãsimiroti wasété na da te ãma sa'ra za'ra nherẽ, ãma dasisaze za'ra õ di.

⁵⁷ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tiwahutu zahuré hãwi, Zezusi hã sadawa nhipse newa, ãsadawa nhipe te te ãma hiri zahuré da, ãne:

⁵⁸ — Wa norĩ hã wa tõ wasi'uihã na ãsimirowasu'u hã wapari ni. 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhorõwa hã te za, u, sãmra, êtẽ na da te dasiwi ã'ri hã. Tawamhã te za, u, aimawi 'ri duré. Da te dasiwi ã'ri da hã, mare di. Te te 'ri ré hã, bãdã hã si'ubdatõ te za, u, ãma ne, te te ãma romhuri ré hã. ãne taré dama siwasu'u ré, wa tõ wapari ni, wasi'uihã na. — ãne te Zezusi dama wasu'u zahuré, taré.

⁵⁹ Tane nherẽ, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ hã te te siwi sadawa pibu zahuré wamhã, aiwab õ di, te te dama ãwasu'u zahuré zé hã.

⁶⁰ Tawamhã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ãpire uptabi hã dawa'wa ma hãwi za, Zezusi hã uihã na te te sadanharĩ da, ãne:

— E asadawa na dama ãma wa'rãmi ãna, da te dasiwi ã'aiwasu'u wasété na hã. E tõ ãsarina ma tõ aiwasédé hã ai'ãma hiri zahuré. E taré. — ãne te sadanha.

⁶¹ Tane nherẽ, te Zezusi hã ari'iwĩ za. Te te ãma wa'rãmi õ di, timreme na. Tawamhã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ãpire uptabi hã te duré sadanharĩ na sahu, sasedoti ãpire uptabi hã:

— E tõ sena a hã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono te te aipisudu, Danho'reptui'wa da. E tõ sena 'Re ãhãmãna u'ãsi mono 'ra, a hã.

⁶² Tawamhã Zezusi hã asa te tãma siwasu'u oto:

— ãhe. Wa hã, Danho'reptui'wa. Wa hã 'Re ãhãmãna u'ãsi mono 'ra. A norĩ wa'wa hã aihĩni te za ã'madã'ã za'ra wa'wa, ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhimire niwĩ, 're ãnhamra mono na, ãwaihu'u pese 'rata. Hãwa'a na apã we ãmorĩ wamhã, te za ãne na ã'madã'ã za'ra wa'wa. — ãne ma tõ tãma siwasu'u sirõmo za'ra.

⁶³ Tawamhã te te sadawa 'rui wa, ma ti'uza hã hãiwazu, sasedoti ãpire uptabi hã. Tawamhã ãne ma tõ ãma da'mahã:

— Tãibã oto. Aibã aimawi norĩ zõ, ai'maihãrã aba õ di za, Zezusi te te wama ãwasu'u za'ra da hã, ãwasété na. ⁶⁴ 'Re ãhãmãna u'ãsi mono newa, si'uihã na ma tõ tiwaihu'u pe hã sina tihĩ, wasine 're hãmãna mono nherẽ. Si'uihã na ma tõ timreme wasété. ãmreme ma tõ ãwapari za'ra wa'wa. E marĩ tawamhã, ma tõ ãma ãpisutu za'ra wa'wa. — ãne te ãma da'mahã. Tawamhã aihĩni ma tõ sima wẽ za'ra, da te dasiwi wĩri da.

⁶⁵ Tawamhã te te siwi wẽ'õ wa, ma tõ nasi ni'wam norĩ hã siwi ubu upto, tizadaipro na. Zazahã na ma duré siwi ubu ubu. Taha pari, ma tõ duré nasi siwi ahã. ãne ré, te nasi siwi 'mahã:

— E 'wa hã ai'azãri'wa. Ma'ãpé, waihu'u. — ãne te nasi siwi 'mahã.

'Re ãhãmãna u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ zama, ma tõ siwi ti'ã, te te nasi siwi ahãri da.

*Pedru hã, Zezusi te te dawi ã'udãzém na rowasu'u
Mateusi 26.69-75; Rucasi 22.56-62; Zuwã 18.15-18, 25-27*

⁶⁶ ãne ré, te zahadu Pedru hã dame nhamra, 'ri 'wawi wa'ra 're, pi'reba 'ri zahãpã. Tawamhã tame sãmra ré, ma we pi'õ hã datẽme wi, sasedoti ãpire uptabi ma romhuri'wa

hã. ⁶⁷ Wisi wi, ma Pedru hã tisã, unhamã ãma hã'ro ré. Tawamhã te te 'madâ'â pese pari, te Pedruhu ma tinha:

— A zama te duré Zezusihi siré 're aimo, Nazaré ãma 're ìhâimana mono siré.

⁶⁸ Tawamhã Pedru te asa tãma tinha:

— Tane na ìwaihu'u nherê, ò hã ìma sa'rese ò di. — ãne te pi'õi wi ai'udã, Pedru hã.

Tawamhã 'ri nhi'riti u te oto mo, 'ridawa u morĩ da, dapusizéb u. Tawamhã si'a ma oto hã. ⁶⁹ Tawamhã ma tô romhuri'wa sipi'ò hã tisã Pedru hã, 'ri nhi'riti ãma. Tawamhã ì'rata ìsimasam norĩ ma, te wasu'u za'ra:

— ã hã Zezusi norĩ siré, 're ìmorĩ.

⁷⁰ Tawamhã Pedru te duré tiwi ai'udã. Tawamhã ãma ronomro ò ré, te duré tãma nharĩ za'ra, ì'rata ìsimasa hã:

— Tô sena, a hã Zezusi norĩ siré, te 're aimo. A hã tô, Darireza ãma 're ì'aihâimana mono.

⁷¹ Tawamhã Pedru te asa tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Tane na ìwaihu'u nherê, ò hã ìma sa'rese ò di. Tô sena te aiwi udã za'ra wa'aba di pâ, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ì'azãri pé. — ãne te tãma sina waihu'u za'ra.

⁷² Tawamhã si'a hã awa'awi ma tihârã na sahu. Tawamhã Zezusi te te tãma ìwaihu'uzém na, ma sina po're puru, Pedru hã. ãne ma tô Zezusi hã aré tãma waihu'u siro: “Si'a hã tihârã na te te sahu ò ré, te za si'ubdatõ dawi ì'udã, ìzadawa para ò nherê.”

Tawamhã Zezusihi mreme na sina po're pu'u wa, te oto aiwa'õ, Pedru hã.

15

Apito Piratu, Zezusi te te ìsadawa pibuzé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-26; Rucasi 23.1-5, 13-25; Zuwã 18.28-19.16

¹⁻² Tawamhã awém na mararé, ma duré si'rã'õtõ, sasedoti ìpire norĩ hã, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã, duré 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã. Zezusihi ãma te te sima roti za'ra da, ma si'rã'õtõ, dama roti'wa ìpire norĩ me. Taha pari, ma oto siwi pawasisi Zezusi hã, Piratuhu u te te siwi saprõni da. Tawamhã ìtème te te siwi ãwisi wamhã, Piratu te Zezusi sadanha:

— E a hã, zudezu norĩ nhib'apito.

Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tahata ma tô tane hã tô ì'ãma ìwaihu. — ãne te tãma tinha.

³ Tawamhã sasedoti ìpire norĩ hã te Zezusihi ãma ìwasédé hã sa'ra za'ra taré, marĩ ìwasétére na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ ìpire za'ra hã. ⁴ Taha wa, Piratu te Zezusi 'mahã:

— Marĩ ahã na ma tô ai'ãma sa'ra za'ra ni. E asadawa na tãma ãma wa'rãmi za'ra ò di za. — ãne te 'mahã.

⁵ Tane nherê, tizadawa na te te wa'rãmi ò di, Zezusi hã. Taha wa, ma tô Piratu hã ãma titob'uzu, tizadawa na te te ãma wa'rãmi ò wa.

⁶⁻⁷ Wahub sidãpãsi, ma tô apito Piratu hã misi si te te 're da'azani, dazazéb 're, 're ìdasimasa mono norĩ hã 're dawairébé mono da, misi si. 'Re ìhâimana u'âsi mono, tinhimihãzé te te dama ìba'azém na dasa da te dasiwi 're ì'manharĩ za'ra mono zém na, ma tô te te 're da'azani, da te tiwi 're ìwaptêrê za'ra mono zéb uwaibaba. Aibã hã dazazéb 're, te dame 're sa, Barabasi na ìsisi hã. Romanu norĩ da, dasi'wapé watobro wamhã, te te da'mapãrĩ za'ra wa, ma tô séme ni, dazazéb 're. ⁸ Tawamhã ma duré bãtã na Piratuhu u tasi'rã'õtõ ni, da te tiwi rowaptêrê za'ra da, te te 're ì'manharĩ wê mono zéb zarina, misi te te dama 'maiob'ru da, dazazém hawi da'maiwatobro da, apã morĩ da. ⁹⁻¹⁰ Tawamhã Piratu te da'a'mahã:

— Zudezu norĩ, e asib'apito za'ra wa'aba ma, wa za rob'ru, apã morĩ da. — ãne te da'a'mahã, Zezusihi ãma. Sasedoti ìpire norĩ hã Zezusi te te sõ'ru za'ra wa, ma tô ìtème siwi ãwisi, Piratuhu u. ãne na ma tô Piratu hã ãma dawaihu'u. ¹¹ Piratu hã Zezusi hã apã morĩ da, te te nasi ãma da'ab'mahãrã nherê, te sasedoti ìpire norĩ hã nasi dawada'uri za'ra, Barabasihi si da te waptêrê za'ra da, tiwi, Zezusihi upana te te wazere da. ¹² Tawamhã Piratu te duré da'ab'mahã:

— E marĩ, wa za bété aima ãma pisutu za'ra wa'wa, asib'apito na asiwi 're ìsisi za'ra wa'aba mono ãma hã, te aima ãma ì'uwaimrami za'ra wa'aba zéb da hã.

¹³ — Wedepo'o nnonhi'rāmi na da te dasiwi sasōmri, dâ'â da. — ãne te nasi sa'ētē āma 'mahârâ za'ra ni, Piratu hã.

¹⁴ — E marĩ te te 're ab'manharĩ wasété mono bâ. — ãne te āma da'ab'mahâ, Piratu hã. Tane nherē, hârâ 'râihâ na te nasi āma 'mahârâ za'ra, Piratu hã:
— Wedepo'o nnonhi'rāmi na, da te dasiwi sasōmri, dâ'â da.

¹⁵ Tawamhã Piratu hã dama rowē za'ra da, ma tô da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, Barabasihi ma si te te tãma rob'ru za'ra da, dazazém hawi watobro da, apâ 're morĩ da. Taha pari, te Zezusi tãma 'ru za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma, powawē hã waré na te te siwi 're pré'é mono da, taha pari, te te duré siwi sasōmri da, wedepo'o nnonhi'rāmi na dâ'â da oto.

Da'wapéi'wa norĩ hã Zezusihi āma ĩto za'ra zé wasu'u

Mateusi 27.27-31; Zuwã 19.1-3

¹⁶ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã ma tô Zezusi hã siwi āwisi, Piratuhu nhorōwa u, 'ri 're wa'wa nho'ōmo u. Tamemhã te oto sitēme sisō tihârâ za'ra, uburé sitēme si'rã'ōtō da.

¹⁷ Tawamhã dasi'ubuzém na ma tô Zezusi hã siwi āma hãiba ubu, ĩhã pré na. 'Wabzéré panhipti na ma duré siwi sōpre. ¹⁸ Tawamhã sisarina te nasi timreme na sawi za'ra, taré:
— Zudezu norĩ nhib'apito, rowē na aihâimana.

¹⁹ Tawamhã ĩ'rãi wi, ma tô nasi siwi ahâ, wedehu waré na. Te duré nasi siwi upto, tizadaipro na. Te duré nasi hi'rãtitō tãma asimro, Zezusihi papara, āma wata za'ra da newa. ²⁰ Tawamhã nasi āma wa'ē za'ra parimhã, tisi'ubuzém na te te siwi āma ĩhãiba ubu hã ma tô apâ tiwi wazere za'ra. ĩ'uzazém na ma oto apâ siwi uza. Taha pari, te oto rob u siwi saprō, wedepo'o nnonhi'rāmi na te te siwi sasōmri da, 'ri nho'ōmo nhiti.

Zezusi hã wedepo'o nnonhi'rāmi na da te dasiwi ĩsasōmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-56; Rucasi 23.26-49; Zuwã 19.17-30

²¹ Tawamhã bâdâdi na te te siwi saprōni ré, ma tô aibâ hã siwi sōpētē, Sima na ĩsisi hã, tirom hawi we ĩmorĩ hã, 'ri ahâ u. ĩsa'ru nhisi hã, Sireni na. Sima hã Aresãdiri norĩ mama, Rupuhu me. Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã, Simahã ma, ma tô 'ru za'ra, wedepo'o nnonhi'rāmi hã te te tãma âri da, Zezusihi ma. ²² Tawamhã Dodota na romnhisi u, ma tô siwi saprō, Zezusi hã. Dodota na romnhisi hã, da'rãihi te wasu'u. ²³ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã te aré tãma sōmri za'ra, uwa 'ru 'rãi wa'u ĩsé hã te te hã'rēne da, miha na wedepa wa'u nhisi na, ĩwazari ré hã. Tane nherē, te te hã'rēne ō di, Zezusi hã. ²⁴ Taha pari, ma tô oto wedepo'o nnonhi'rāmi na siwi sasō. Te te siwi sasōmri pari, ma tô étē zapotore ĩ'ui'éré ré hã nasi sima sãmra da'wapéi'wa norĩ hã, pibu pese na Zezusihi uza hã te te siwi waibu da. ²⁵ Zezusi te te siwi ĩsasōmrizém na hã, bâdâ ma tô oto tinho're za'a. ²⁶ Zezusihi 'rãi uwaibaba wedepo'o na rob'ui'éré hã ma siwi tété, da te dasiwi ĩwē'ō za'ra zém na, da te dasiwi āma waihu'u za'ra da. ãne āma ĩrob'ui'éré hã: ã hã, zudezu norĩ nhib'apito.

²⁷ Zezusihi siré, ma tô duré aibâ norĩ hã sasōmri zahuré ni, danhibrob zô dapãrĩ'wa norĩ hã. Zezusihi āma te aiwa'aba zahuré ĩsimire niwĩ, duré ĩsimi'e niwĩ. ²⁸ ãne āma ĩromhãimanazé hã ma tô rob'ui'éré zarina, sina uwaimra, Zezusi hã. ãne duréhã āma ĩrob'ui'éré hã: “ĩwasété norĩ zu, te za taré dasiwi wē'ō ni.” ãne āma ĩrob'ui'éré hã, ĩbaihã na hã.

²⁹⁻³⁰ Tawamhã ĩwa'wai baba, da te nasi ro'rahãri za'ra sidâpãsi, te nasi āma tawa'ē za'ra ni, Zezusihi āma. Nasi āma da'rã siwanarĩ za'ra sina, te nasi āma wasété za'ra ni:

— Oro a hã asima roti za, 'ri 'rãihã hã sãmra da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zé hã, si'ubdatō bâdâ hã ai'ãma si'utōrĩ ō ré, duré apâ 'ri da. Ma'ápé, asisō'reptu na. Wedepo'o nnonhi'rāmi hawi we si'ra na, atâ'â tō da. — ãne te nasi āma tiwa'ē za'ra.

³¹ Duré sasedoti ĩpire norĩ hã te nasi āma wa'ē sina, ãne sima nharĩ za'ra āma, rowahutu'wa norĩ me:

— Oro te te 're da'anho'reptui mono za, 'rãwi sisō'reptui ō di bété. ³² Ma'ápé, ãne ré, wedepo'o nnonhi'rāmi hawi we te te si'ra wanho'a, Danho'reptui'wa hã Izarazéhé nhihudu norĩ nhib'apito hã, wa te wasina ĩ'umnhasi za'ra zéb da hã. — ãne ma sima āma rowaihu'u za'ra.

Tawamhã ĩsiré ĩsa'o zahuré zama, te nasi tãma nharĩ wasété zahuré, Zezusihi ma.

³³ Tawamhã ma tã ti'abzuma. Abzuma wamhã, ma tã tirobra, daro mono bã. Bãdã siprazéb u, te oto robra si nomro. ³⁴ Tawamhã si'ubdatõ bãtã ãma, te Zezusi hã Timama hã sina 'mahã, hãrã 'rãihã na ãne:

— Eroi, Eroi, rema sabatani.

Ĩhãrãzém na hã, ãma ĩsaprĩzé hã, ãne:

— Ĩnhib'apito, Ĩnhib'apito, e marĩ da, ma tã oto ĩrẽ. — ãne ãma ĩsaprĩzé hã.

³⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ĩ'rata ĩsimasam norĩ hã Zezusihi hãrã te te wapari za'ra wamhã, ma tã sima rowasu'u za'ra, ãne:

— Ōhõta wapari aba. Eriasihi zõ te hã, te te we pawaptob da.

³⁶ Tawamhã ni'wa hã si'aba're na ma tã piza're upsõzém ne hã 'mai'ã, uwa 'ru 'rã wa'u ĩsé na te tã ãma di'i da, Zezusihi ma, ĩwa'ãbã syry na. Tawamhã wedewaré 'rãsutu na ma tã ãma sapu'u, Zezusihi ma, te te wẽ da, te te upsõmri da. Taha pari, te ãne dama tinha:

— A'ã pé wanhimipari za'ra wa'aba, Eriasi we sõ morĩ õ'umhasite, wedepo'o nhonhi'rãmi hawi, te te si'ra da. — ãne ma dama waihu'u.

³⁷ Tawamhã Zezusi hã hãrã 'rãihã na te hã, ĩrẽme ma. Taha pari, ma pẽ'ẽ hai'utõ.

³⁸ Zezusi hã dã'ã wi, zazahã ĩhãpa hã 'ri 're wa'wa nhitobzé hã ma uihã na hãihaipo'o aiwa, hãimo hawi pi'reba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma hã. ³⁹ Zezusi hã hãwi sa'o ré, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã ĩsõ're te za, ĩpapara, romanu hã. Tawamhã Zezusi hã ĩrẽme ma hãrã 'rãihã na hãrã wamhã, te te wapari wamhã, ma ãma rowaihu'u:

— Nare õ hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra.

⁴⁰ Pi'õ norĩ zama, romhã hawi te Zezusi hã 'madã'ã za'ra. Nima norĩ nhisi hã ãne: Mariza Madarena, duré Sarome, duré Mariza, Zuzé norĩ na hã Ti'aduhu me. Ti'adu hã ĩhãiba té. ⁴¹ Zezusi hã Darireza ãma 're morĩ ré hã, pi'õ norĩ hã ĩsiré te 're nomro. Ma tã duré marĩ na te te siwi 're pawapto. Ta norĩ siré, te duré pi'õ norĩ hã ahã na Zeruzarẽ u ai'aba're, Zezusihi siré. Ta norĩ zama te romhã hawi siwi 'madã'ã za'ra.

Zezusi hã da te ĩsẽrẽzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Rucasi 23.50-56; Zuwã 19.38-42

⁴²⁻⁴³ Sabadu u bãdã 're ĩne mono u, te zudezu norĩ hã te te sima 're ropese za'ra, sabadu na hã te te 're romhuri za'ra mono õ na dã'ãsina. Tawamhã sabadu u oto hãiwahã wa, romhuri 'rãsutuzéb ãma te Zuzé hã Piratuhu u mo. Arimateza ãma te aré 're hãimana, Zuzé hã. Zudezu norĩ ma roti'wa ĩpire, ta hã. Taha wa, te nasi si'rã'õtõ, siré dama roti'wa ĩpire za'ra norĩ me. Zuzé hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono dã'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb zõ, te 're simipari u'ãsi. Tawamhã romhuri zahãrizéb u, romhuture wa, ma tã sada aptete Zuzé hã, Piratuhu u morĩ da, Zezusihi hãiba hã te te tiwi waptẽrẽ da, ab're sirõmo 're, te te sãrẽ da. ⁴⁴ Zuzé hã, Zezusi hã ĩdã'ã na te tã ãma rowasu'u wamhã, Piratu hã te ãma rosa'rata, dã'ã su'u wa. Tawamhã Piratu hã dã'ãwapéi'wa norĩ wada'uri'wa zõ te hã, ĩdã'ãzém na te tã ãma sadanharĩ da, tã sena zõ. ⁴⁵ Tawamhã tã sena Zezusi hã ĩdã'ã na te tã ãma rowasu'u parimhã, Zuzéhé ma, te oto Piratu hã tãma ti'ru, Zezusihi hãiba hã ab're sirõmo 're, te te sãrẽ da. ⁴⁶ Tawamhã Zuzé hã zazahã, ma sada uipra, ĩhãirã hã. Taha pari, Zezusihi hãiba hã ma oto si'ra, wedepo'o nhonhi'rãmi hawi. Tawamhã zazahã ĩhãirã na ma ubu. Te te ubu pari, ma tã ab're 're tisẽ. Sa'a zahãpã ãtẽ wa, ab're sirõmo 're, ma tisẽ. Taha pari, te ãtẽ tõmo wawẽ hã te te pizari, ab're te tã ãma ĩrẽ sitob da. ⁴⁷ ãne Zezusihi hãiba te te sãrẽ ré, ma tã pi'õ norĩ hã ãma 'madã'ã zahuré, Mariza Madarena hã Marizaha me. Ta hã Zuzéhé na. Tawamhã ma tã sabu zahuré, nimame Zuzé te te ĩsẽrẽzé hã.

16

Zezusi apã ĩhãiwa'utuzé wasu'u

Mateusi 28.1-8; Rucasi 24.1-12; Zuwã 20.1-10

¹ Tawamhã bãdã oto sãbré wamhã, tãibã oto sabadu hã romhuri zahãrizé hã zudezu norĩ te hã. Tawamhã pi'õ norĩ hã ĩwa'u zadaze hã, ma tã siwi uipra, te te siwi ãma hãiba u'rã da, Zezusi hã. Pi'õ norĩ nhisi hã Mariza Madarena, duré Sarome, duré Mariza,

Ti'aduhu na hã. ² Tawamhã pi'õ norĩ hã mararé te ai'aba'ré, sa'a zahâpâ ab're u, bâdâ 'rãiwatobro wi, dumidu na. ³ Bâdâdi na si'aba'rêi ré, ma ãne sima waihu'u za'ra:

— E 'wa hã te za êne hã wama sa'ré za'ra, ab're nhitobzé hã.

⁴ Ab're nhitobzé hã êne hã tōmo wawē uptabi wa, ma ãne sima waihu'u za'ra. Tane nherē, sihotu wamhã, êne da te ĩsa'ré na ma tō 'madâ'â za'ra. ⁵ Tawamhã ab're 're, sisisi wamhã, ma tō aibâ hã siwi sōpētē ĩprédupté hã, uza hãirã ré ĩsãmra hã. ĩnomrozé nhimire niwĩ te nhamra. Taha wa, pi'õ norĩ hã ma tãma tipē'ẽwara za'ra. ⁶ Tawamhã ãne te tãma nharĩ za'ra, pi'õ norĩ ma:

— ĩma aipahi za'ra wa'aba tō. Zezusi hã Nazaré ãma aré ĩprédu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na, da te dasiwi ĩsasōmri zō robzabu za'ra wa'aba da, te we ai'aba'rêi wa'wa. ãne na, wa tō aiwaihu'u za'ra wa'wa. ãme hãimana õ di oto. Apã ma tō hãiwa'udu. Ma'ãpé, ĩnomrozé hã sabu za'ra wa'aba. Robaba di. ⁷ Taha wa, te za oto apã ai'aba'rêi wa'wa, Pedru norĩ ma tãma rowasu'u za'ra wa'aba da, ãne: “Zezusi hã aiwana te za, u, timorĩ 'wa, Darireza u. Tame te za, u, ĩsōpētē za'ra wa'wa, aima ĩsiwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina.” — ãne ma tō pi'õ norĩ ma waihu'u za'ra.

⁸ Tawamhã ma wairé ab're hawi, wara sina sisa'rei mono da. Tãma pē'ẽwara za'ra wa, te tirērē'ẽ za'ra. Pahi te, ni'wai ma, te te rowasu'u za'ra õ di a'ã.

Zezusi hã, Mariza Madarenahã ma, ĩsihãi'rézé wasu'u
Mateusi 28.9-10; Zuwã 20.11-18

⁹ Zezusi hã dumidu na ma tō apã hãiwa'udu, mararé. Tawamhã ĩmorĩ'rata na ma tō Mariza Madarenahã ma, sihãi'ré. Ti'ai baba 're morĩ ré, ma tō taha ma, wa'uburé hã 7 na sãmra. ¹⁰ Tawamhã Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ u, te mo Mariza Madarena hã, te te tãma rowasu'u za'ra da. Tãma robzei'õ za'ra di. Pē'ézé uptabi za'ra wa, te aiwa'õ za'ra. ãne ré, ma tō ĩtēme tiwisi za'ra, Mariza Madarena hã. ¹¹ Tawamhã Zezusi apã 're ĩmorĩ na, duré ĩtēme ĩwisizém na hã te te tãma rowasu'u za'ra wamhã, te te ãma saze za'ra õ di.

Zezusi hã, maparane tizazei'wa norĩ ma, ĩsihãi'rézé wasu'u
Rucasi 24.13-35

¹² Taha pari, ma duré Zezusi hã aimawi tihãiba na sihãi'ré, maparane tizazei'wa norĩ ma. Rom na bâdâdi na neb ré, ma tō ĩtēme tiwisi zahuré. ¹³ Tawamhã apã te tineb zahuré, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ ma, te te rowasu'u zahuré da. Tane nherē, te te tãma rowasu'u za'ra nherē, te te ãma saze za'ra õ di duré.

Zezusi hã tisiré norĩ ma, ĩsihãi'rézé wasu'u, 11 na ĩhãiba norĩ ma
Mateusi 28.16-20; Rucasi 24.36-49; Zuwã 20.19-23; Atusi 1.6-8

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã tisiré 're ĩnomro mono norĩ u ma duré wi, sai ma, si'ubumroi ré, 11 na ĩhãiba za'ra u. Tawamhã timreme ma tō tãma pētē za'ra, siwi ĩsabu'i'wa norĩ nhimirowasu'u hã te te saze za'ra õ wa, apã ĩhãiwa'utuzém na da te ĩwasu'u na hã. ¹⁵ Taha wa, te ãne oto tãma nharĩ za'ra:

— Daro mono bâ te za oto 're ĩropéi wa'aba mo, a'uwē mono bâ, ĩwasu'u'uwē na 're dapo're pu'u za'ra wa'aba mono da. ¹⁶ Tawamhã Danho'reptui'wa na da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono wa, â dawabzuri hã da te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, te za te te 're da'anho'reptu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. Da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono õ wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te za te te 're da'awē'õ. ¹⁷ Da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono wamhã, wa za te 're da'apawapto, ĩwaihu'u pese zarina, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wē mono da, ĩwasu'u na tō sena na da te 're waihu'u za'ra mono da. ãne te za te te 're dapawapto za'ra. ĩnhisi na te za wa'uburé hã te te dama 're sãmra za'ra, ĩzadawa para. Duré 're ĩdasisadaihu'u za'ra mono õ na zama, te za 're mreme zusi. ¹⁸ Sa'rese ãna, wahi hã te te 're waibui mono nherē, duré dapãrizé hã te te 're âhuri mono nherē, tãma 're rowē za'ra mono di za. Duré, tinhib'rata na ĩhãzé ré norĩ hã te te 're upi za'ra mono wamhã, te za 're séptâ'ã za'ra, ĩhãzé ré norĩ hã. — ãne ma tō tãma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zezusi hã hãiwa u ĩmorizé wasu'u
Rucasi 24.50-53; Atusi 1.9-11

¹⁹ Wanhīb'apito Zezusi hã te te tãma rowasu'u za'ra pari, ma tô hãiwa u tiwi âri za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimire niwĩ oto 're sãmra mono da, pire uptabi na. ²⁰ Tawamhã ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã ãsadawa para, ma tô te te ropé daro mono bâ, ãwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da. Wanhīb'apito hã ma tô te te 're pawaptob za'ra, ãsimi'manharĩ waihu'u pese zarina, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wẽ mono da, ãsimirowasu'u za'ra na tô sena uptabi, da te 're waihu'u za'ra mono da.

Rucasi

Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na Rucasi te te ãma ïrob'ui'érezé

Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na rob'ui'ééré'wa nhisi hã Rucasi na ïsisi hã. Duré Atusi na rob'ui'ééré'wa, ta hã. Ta hã aré dawede'wa (Corosu. 4.14). Zezusihi wasu'u na rob'ui'ééré'wa hãiba amo norĩ hã ta norĩ hã zudezu, Mateusi, duré Marcusi hã, duré Zuwã. Rucasihi si zudezu õ di. Duré Tezopiru hã ïsiré zudezu'õ ma, ma tô ã ïbaihã na rob'ui'ééré hã tãma tisõ, Rucasi hã.

Tawamhã Rucasi hã ma tô Zezusihi wasu'u na rob'ui'ééré, ïwaptã'ázém hawi sada 're ïromhãimana mono zém na hã, hãiwa u apã ïmorízéb u hã. Ma tô duré wama ãma rowasu'u za'ëtẽ za'ra, Zezusihi nhimirowahutuzém na hã. Ma tô duré wama wasu'u za'ra, Zezusi hã ti'ai ãma wasine za'ra ïpoto na hã. Ma tô duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hã a'uwẽ mono bâ te te 're da'anho'reptui mono da, wei ïmorĩ na hã, duré zudezu norĩ tẽmep si we ïmorĩ õ na hã. Taha wa, ma tô Zezusi hã dama siwaihu'u, ti'ai ãma dasiré ïpoto na hã.

Duré Rucasihi nhimi'ui'ééré zarina, wa za waihu'u za'ra ni, Zezusi hã ïhãzé ré norĩ ãma 're ïpẽ'ézé mono zém na hã, duré ïsimari'õ norĩ ãma hã, duré da te dasiwi 're ïwẽ'õ za'ra mono norĩ ãma, duré samaritanu norĩ ãma, duré wasété na 're ïnomro mono norĩ ãma.

¹⁻⁴ Tezopiru, asawi di. ãhãna wa za aima rob'ui'ééré, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'u na, sena na waihu'u da. Ni'wam norĩ hã ma tô Zezusihi wasu'u na te te 're dapo're pu'u na'rata za'ra, titõmo na te te ãma 're ï'madã'ã za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã ma tô ïwasu'u na'rata hawi wama rowasu'u za'ra. Tawamhã ïsimirowasu'u zarina, ma tô ïwasu'u na ãma rob'ui'ééré za'ra ni, da'ahã na. Taha wa, wa hã wa duré ïsima wẽ, te ãma aima rob'ui'ééré da. ïwasu'u na'rata hawi, wa tô rosa'rata pese, te waihu'u pese da. Ni'wam norĩ hã ma tô ïwasu'u hã aima wasu'u za'ra. Taha wa, wa tô ïsima wẽ, upsãtã pese na te aima rowasu'u da, rob'ui'ééré na, Zezusihi wasu'u hã sena na waihu'u da.

Zuwã Batitaha potozé wasu'u

⁵ Erodi hã zudezu norĩ nhipti'ai 're, apito na 're hãimana mono ré hã, aibã hã te 're hãimana, Zacaria na ïsisi hã. Zacaria hã sasedoti, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa. Abizaha nhihudu norĩ me, te te tãma 're romhuri za'ra. ïmro nhisi hã, Izabé na ïsisi hã. Izabéhé hi'rada hã, Arã na ïsisi hã. 'Re ïhãimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa, Arã hã. ⁶ Zacaria norĩ hã ma tô 're hãimana wẽ zahuré. 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madã'ã pese zahuré. Taha wa, tãma wẽ zahuré di, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma. ⁷ Tane nherẽ, 'ra zahuré õ di. Izabé hã 'ra waihu'u õ wa, ma tô 'ra ãna si'ïhi zahuré.

⁸ Tawamhã nimahã bâtã na ma tô Zacaria hã tinhimirohmuri hã 'manha, sasedoti te te 're ï'manharĩ za'ra mono hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb 'remhã. Taha te hã bâtã wa, ma tô romhuri 'manha. ⁹ ïsiré norĩ hã ma tô tãma pisutu za'ra, 'ri para u sébré da, te te tãma romhuri da. Taha wa, 'ri para u, ma tô oto ázé Zacaria hã, wedewati ïsadaze hã wedeza ne na te te tãma zata da. ¹⁰⁻¹¹ Tawamhã te te tãma zata ré, te ai'ubumro ni rowi, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma, mreme zusi da. ãne ré, hãiwa hawimhã uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hã ma tô tãma sihãiré. Wedeza nhimire niwĩ te za, ïsõ're uwaibaba, ro'o ré, wedewati ïsadaze hã. ¹² Tawamhã te te sãmri wamhã, ma tãma pẽ'ẽwara, Zacaria hã. Te te rosa'rata waihu'u õ di. ¹³ Tawamhã te tãma tinha:

— Zacaria, aipahi tõ. 'Re ïhãimana u'âsi mono, ma tô aimreme hã wapa, tiwi ïrowaptêrêzém na hã. Aimro te za oto ti'ra. Waptã'ã wapsi, ai'ra te za ïsisi, Zuwã na. ¹⁴ Ai'ra hã aima waptã'ã aba wapsi, aima rowẽ wa'aba di za. Da'ahã norĩ ma zama, rowẽ za'ra di za. ¹⁵⁻¹⁶ Prédu wapsi, ïsimiroti hã pire di za. Taha wa, te za ïsimiroti pire na waihu'u, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã. Uwa 'rãi wa'u ïsé hã te te 're hãsi mono õ di za. Duré ázé hã te te 're hãsi mono õ di za. Waptã'ã hawim haré, te za 'Re ïhãimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré 're mo. Taha si, te za te te 're wapari pese. Taha wa, te za tisiré Izarazéhé nhihudu norĩ hã te te 're apawapto tinhimiroti na, 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti si, da te 're 'madã'ã pese za'ra mono da oto. ¹⁷ 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa

wasu'u'wa, te za 're mo. Wahi'rada Eriasihine, te za 're mo, mreme pire na, duré waihu'u pese na. Tawamhã ai'ra nhimiroti zarina, te za damama norĩ hã ti'ra norĩ hã te te 're sawi pese za'ra. Duré dapo're õ wamhã, te za apã 're dasipizari za'ra, 're idanomro wẽ mono zarina, oto 're danomro mono da. ãne wamhã, te za danhimiza'rese sô 're danhimipari za'ra, Danhib'apito zô. — ãne ma tô iwana ré ãma tãma rowasu'u, Zacariaha ma, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

¹⁸ Tawamhã Zacaria asa ma tô sadanha, romhuri'wa hã:

— E niha wa za asaze, tane na hã. Wa hã ihi uptabire oto. Duré imro zama, ihi uptabire. — ãne hãiwa hawi romhuri'wai ma, te tinha.

¹⁹ Tawamhã te duré asa tãma tinha:

— Wa hã Dabrizé, 'Re ihãimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Ta hã ma tô we izatõ, rowasu'uwẽ hã te aima wasu'u da. ²⁰ Tazahã, inhimirowasu'u na izazei õ di, sena na. Taha wa, te za aima rob'manha 'Re ihãimana u'âsi mono hã, aimreme õ na, ai'ra waptã'ãzéb u. Ai'ra waptã'ã wapsi, te za apã aima tisõ, aimreme hã. — ãne ma tô tãma rowasu'u, Dabrizé hã.

²¹ Zahadu te rowi sô mapari za'ra ni, Zacariaha zô. Sô danhimipari za'ra wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, sô irowaptã'ãzém na hã, 'ri para. ²² Tawamhã Zacaria hã ma tô oto datême watobro, rob u. Datême watobro wamhã, mreme waihu'u õ di. Taha wa, te dasima nharĩ za'ra ni:

— Marĩ hã ma tô s'awi sabu Zacaria hã, danhotõ 'rowi, da te 're irowawẽre za'ra mono ne hã. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni. Tawamhã, mreme waihu'u õ wa, ma tô tinhiptõmo na si dama rowasu'u.

²³ Tawamhã Zacaria, te te romhuri pari, te apã mo, ãma 're idawata za'ra mono zém hawi, tinhorõwa u. ²⁴ Syry na ãma ronomro wi, ma tô tiwasã, Izabé hã. Tawamhã a'amo imrotõ na ãma isi'utõrizém na hã watobro õ di, tinhorõwa hawimhã.

²⁵ Tawamhã te sima tinha:

— ãhãna ma tô Wanhib'apito hã ipawapto. Da te oto ima 're nharĩ za'ra mono õ di za, i'ra õ na hã. — ãne te tinha, Izabé hã.

Zeusuzi za iwaptã'ãzém na, Dabrizé te te iwaihu'uzé wasu'u, Marizaha ma

²⁶⁻²⁷ Tawamhã a'amo imropã hã Izabéhé ãma oto si'utõri wamhã, iwasã na hã, 'Re ihãimana u'âsi mono hã ma we duré satõ ti'ai u, Dabrizé hã, hãiwa ãma tãma iromhuri'wa hã. Nazaré u, ma we satõ, pi'õ ubuni ma, te te sadawa wasu'u da. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Nazaré hã. Pi'õ nhisi hã, Mariza na isisi hã. Ta hã, azarudu. Niwapsi, Zuzéhé me te za sina timro zahuré, apito Dawihi nhihudu me. ²⁸ Tawamhã ma tô we itême wi, Marizaha u, hãiwa ãma romhuri'wa hã. Itême wisi wamhã, te tãma tinha:

— Mariza, rowẽ na 're aihãimana mono. 'Re ihãimana u'âsi mono, ma tô aiwêsã, Wanhib'apito hã. Taha wa, te za aima tinhopru, iwẽ uptabi na. — ãne te tãma rowasu'u, Marizaha ma.

²⁹ Tane nherẽ, Mariza hã te te waihu'u õ di, isimirowasu'u hã. Taha wa, tipẽ'ẽ na, te sima tinha:

— E niha bâ, te õne ima tinha. — ãne te sima tinha. ³⁰ Tawamhã te duré tãma tinha, hãiwa hawi romhuri'wa hã:

— Mariza, aipahi tõ. 'Re aimorĩ wẽ na, ma tô 'Re ihãimana u'âsi mono hã aiwêsã.

³¹ Taha wa, te za aiwasã. Ai'ra te za aibã na aima podo. Ai'ra hã poto wapsi, Zeusuzi na te za isisi. ³² Ai'ra hã prédu wapsi, dama pire na te za 're mo. 'Re ihãimana u'âsi mono 'ra na isisi hã za, danhipai u ipire uptabi 'ra na. Ta hã uburé Danhib'apito uptabi hã te za ti'ra ma pisutu, tihi'rata ne, si'apito da, Dawihi ne. ³³ Danhib'apito 're morĩ wa, Zacoho nhihudu sidãpãsi, te za Isib'apito 're sãmra. Õne u'âsi. Te za ãma 're sib'a'uwẽ u'âsi za'ra. — ãne te Marizaha ma rowasu'u, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

³⁴ Tawamhã asa te tãma tinha, Mariza hã:

— E niha wa za i'ra, aibã te sa'rese õ nherẽ. — ãne te tãma tinha.

³⁵ Tawamhã asa te tãma tinha:

— 'Re ihãimana u'âsi mono, te za we aipawapto, tiwaihu'u pese na aiwasã da, ai'ra da. Taha da, te za Tipẽ'ẽzani hã we atême satõ. Taha wa, 'Re ihãimana u'âsi mono 'ra na, te za ai'ra hã da te 're sisi za'ra. — ãne te Marizaha ma rowasu'u. ³⁶ Te duré tãma tinha:

— Ana wapté hã wa za duré aima wasu'u, Izabé hã. Si'ïhi uptabi nherê, ma tô tiwasã. 'Ra waihu'u õ na, ma tô da te 're wasu'u za'ra. Tazahã, wasã ré sãmra ré hã, 6 na ma tô oto ãma ai'utõ, a'amo hã. ³⁷ Uburé marĩ hã tãma waihu'u pese di, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma. Taha wa, ma tô tiwasã. — ãne ma tô tãma rowasu'u.

³⁸ Tawamhã Mariza te asa tãma tinha:

— Wa hã, Wanhib'apito ma, romhuri'wa. Ta hã te te ïma pisutu wa, wa tô ïsima wê, ïmreme hã. — ãne Mariza te tãma tinha.

Tawamhã te te tãma rowasu'u pari, ma tô mo apã hãiwa u, romhuri'wa hã.

Mariza ïmorizé wasu'u, Izabéhé u

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã bâdã umro na ãma si'utõrĩ pari, ma tô Mariza hã sima robza'ra pese, tina waptéb u morĩ da, Izabéhé u. Tawamhã Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, te ïtême mo si'aba're na, 'ri ahã u, sa'a u. Tawamhã ma tô oto wi, Zacariaha nhorõwa u. 'Ri para u sébré wamhã, ma tô tina wapté hã sawi. ⁴¹ Tawamhã Izabé hã Mariza te te ïsawizém na te te wapari wamhã, ma tô ïwasã hã 're rési, ïdi'i 'remhã. Tawamhã ma tô ti'ra wapté ma rowasu'u, Izabé hã. ⁴² 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'ëzani te te tãma ïwaihu'uzéb zarina, rowê te, te mreme 'rãihã na tãma rowasu'u, ãne:

— A hã pi'õ norĩ nhipai u, ma tô aima tinhopru, ïwê uptabi na, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Ai'ra ma zama, te za tinhopru, ïwê uptabi na, ai'uté norĩ nhipai u. ⁴³ Duré a hã Wanhib'apito na te za 're aimo. Taha wa, ïma aipire di. Tane nherê, asisawi õ di, we ïtême aimorĩ tõ da. Taha wa, ïma rowê di. ⁴⁴ Aimreme na ïzawi wi, ma tô ï'ra hã 're rési, ïdi'i 'remhã, rowê te. ⁴⁵ A hã aima rowê di. E tihai wa. Wanhib'apito hã te te aima ïnharizém na ãma sazei wa, sena na. Taha wa, aima rowê di. — ãne te ti'ra wapté ma tinha, Izabé hã.

Mariza, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma ïwatazé wasu'u

⁴⁶ Tawamhã Mariza te tinha:

⁴⁷⁻⁴⁹ — Wanhib'apito ãma, wa za 're ïwata u'âsi. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïnho'reptui'wa, te 're mo. Tãma ïwapure nherê, ma tô ï'ãma rosa'rata. Taha wa, ïpê'ê na, wa 're ïto. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwaihu'u pe hã, ïwê uptabi hã ïwê na ma tô ïma 'manha. Taha wa, ïwê na te te ïma ï'manharĩ wê na, te za dasima da te 're ïwasu'u u'âsi.

⁵⁰ ïmreme, da te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, te za da'ãma 're pê'ëzé u'âsi. Õne u'âsi.

⁵¹ Tiwaihu'u pese na 'rãwi sina 're ïwata za'ra mono norĩ hã te za te te wama 're awano'õ.

⁵² Apito norĩ hã te za roti hawi te te 're azani, wapure na oto 're nomro mono da. Tipire na sina 're ïwata za'ra mono õ norĩ si te za te te 're apisutu, pire na oto 're nomro mono da.

⁵³ Mra, da te 're sépata za'ra mono wamhã, sa'ëtê na te za dama 're sõpru. ïsibrob ahã norĩ hã te za sisitite te te 're azatõrĩ, ubana oto 're nomro mono da.

⁵⁴⁻⁵⁵ Duréhã wahi'rata norĩ ma, ma tô ropisutu, ïsihudu sidãpãsi te te 're apawapto mono da. Taha wa, ma tô wa norĩ hã ïzarazéhé nhihudu norĩ hã te te 're wa'apawapto, wa te tãma 're ïromhuri za'ra mono hã. Simizawi pese wa, ma tô Abra'ãhã ãma 're pê'ëzé u'âsi. Tiwi simani õ di. Duré ïsihudu sidãpãsi, ma tô ãma 're pê'ëzé u'âsi za'ra. Tiwi simani za'ra õ di.

ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, Mariza hã.

⁵⁶ Tawamhã Izabéhé 'rata sãmra ré, ma tô a'amo hã si'ubdatõ ãma ai'utõ. Taha pari, te apã mo Mariza hã, tinhorõwa u.

Zuwã Batitaha waptã'ázé wasu'u

⁵⁷ Tawamhã Izabéhé ãma ï'ra hã ïsépu'uzé hã ma tô bâdã hã ïwa waptãrã. Tawamhã ma tô tãma podo, 'watébrémi na. ⁵⁸ Poto wamhã, ï'rata 're ïsõrõwa za'ra mono norĩ hã ma tô ïwasu'u hã wapari za'ra. ïsisãnwã norĩ zama, ma tô ïwasu'u hã wapari za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tiwê hã te te tãma ïsõmri na hã. Taha wa, te uburé ïsabãdã 're to za'ra. ⁵⁹ Tawamhã bâdã hã ïwaptã'ázém na hã, 7 na ma tô ãma ai'utõ. Taha wa, awêm na ma oto sihãiwata nhizãri ni. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're morĩ da, ïpibui

pese zéb da, ma sihâiwata nhizâri ni. Tawamhã ãmama nhisi na, te aré sisi za'ra ai'uté hã, Zacaria na, ãsisânawã norĩ hã. ⁶⁰ Tazahã, ãna hã te tãma nharĩ za'ra:

— Maze di. Zuwã na, te za tinhisi. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁶¹ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— E mahãta ãmama sisânawã, ãma ãsisizéb da hã. E Zuwã na, ma tô ti'manhisi. Mare di. ãmama sisânawã hã ãma 'manhisi õ di, Zuwã na. — ãne te ãna ma nharĩ za'ra ni.

⁶² Tawamhã Zacaria te sadanharĩ za'ra, ã'ra nhisi na. ⁶³ Tawamhã tinhiptõmo na, ma tô dama tinha, ãbaihã te te tãma ãri za'ra da, ti'ra nhisi na te te rob'ui'ééré da. Tawamhã wedepo'ore hã ma tô tãma ãri ni, ãsryre hã. Tawamhã ãne ma tô rob'ui'ééré: “Zuwã na ãsisi hã za.” ãne ma tô tãma waihu'u za'ra. Tawamhã ãsisânawã norĩ hã te ãma titob'uzu za'ra, tinhisi na te te sisi õ wa. ⁶⁴ Tawamhã ti'ra nhisi na te te rob'ui'ééré pari, ma oto mreme watobro apã, Zacaria hã. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. ⁶⁵ Tawamhã 'ri 'rata 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã ãwasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tô tãma tipahi za'ra, õne hã tãma sa'rese za'ra õ wa. Tawamhã sa'a ãma, ma tô ãwasu'u wapari za'ra ni, daro mono bã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. ⁶⁶ Tawamhã, da te wapari za'ra wamhã, ãwasu'u hã wẽ wa, te ãma rosa'rata u'ãsi za'ra ni. Te duré ãma tasisadanharĩ za'ra ni:

— Prédu wamhã, e marĩ na te za 're ãhãimana, 'watébrémi hã. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni, ãwẽ na te te sada 'manharĩ wa, Zuwãhã zada, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

Zacaria, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma ãwatazé wasu'u

⁶⁷ Tawamhã Zacaria hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ézani nhimipawaptom na, ma tô mre, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na, ãne:

⁶⁸ — 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã wẽ di, Wanhib'apito hã. Wẽ wa, wa za ãma 're wawata u'ãsi za'ra. Wa norĩ hã ãzarazéhé nhihudu, te za we oto wapawaptob za'ra, wanhitob'ru nhimiwada'uri hã wama wapu za'ra da, rowẽ na 're wasi'ubumroi mono da.

⁶⁹ Ma tô we oto watẽme satõ ãwaihu'u pe hã, Wanho'reptui'wa da hã, apito Dawihi nhihudu hã. Tãma ãromhuri'wa, Dawi hã.

⁷⁰ ãne duréhã, ma tô romhã ré rowa'õtõ za'ra dama, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, te te sima ãpisutu za'ra norĩ hã. Wẽ uptabi za'ra di.

⁷¹ Wazawi'õ'wa norĩ wi, ma tô wama ãma ropisutu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, te te 're wa'anho'reptui mono da, wawẽ'õ'wa norĩ, te te 're wawada'uri tõ za'ra mono da.

⁷² Te za tô te te dama 're ab'manharĩ wẽ u'ãsi, wahi'rata norĩ ma, te te ãropisutuzéb uwaibaba. Tô sena te te tãma ãropisutuzé hã, te za te te ãma 're a'uwaimrami u'ãsi. Tiwi simani õ di za.

⁷³⁻⁷⁵ Duréhã ma tô Abra'ãhã ma tinha, tô sena ãsihudu te te 're wa'apawapto mono da, wawẽ'õ'wa norĩ wi, te te 're wa'anho'reptui mono da, wapahi ãna, wa te tãma 're romhuri za'ra mono da, duré ti'ai ãma ré, ãsõ'a 're wanomro mono da, wawẽ uptabi na.

ãne Zacaria hã ma tô dama tinha. ⁷⁶ Te duré tinha, ti'ra ma:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, danhipai u ãpire uptabi. A hã ãsadawa wasu'u'wa, te za 're aimo. ãsadawa wasu'u'wa na, te za aiwaihu'u za'ra ni. Datẽme te za 're aimo, Wanhib'apito wana, asimiroti na 're da'apawapto mono da, Wanhib'apito zõ danhimipari sina 're danomro wẽ mono da.

⁷⁷ Datẽme 're aimorĩ wamhã, te za 're ãda'apo're pu'u mo, ãne: “'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te za te te aima 're apari 'wa, marĩ hã 're ã'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã. ãne te za te te 're asõ'reptu za'ra wa'wa.” ãne te za 're ãda'apo're pu'u mo.

⁷⁸ Wahuré te tãma 're ãhãimana, ãpẽ'ézézé hã, duré ãsimizawi pese zé hã. ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, Wanhib'apito hã. Taha wa, te za oto te te 're wa'anho'reptu, rowẽ na 're wanomro mono da. Bãdã 'rãi watobro wamhã, tãibã oto robra hã. Tawamhã dama 're rowẽ za'ra mono di za. Tane, Wanho'reptui'wa hã te te wama 're apari mono wamhã, marĩ, wa te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, taha wa, wama 're rowẽ za'ra mono di za.

⁷⁹ Tawamhã ab're pipa te, robzei'õ u'ãsi, 're wanomro mono õ di za. Te za oto te te 're wa'anhimroi wẽ, rowẽ na 're ãwanomro mono zém na.

Ñne Zacaria hã te ti'ra ma rowasu'u.

⁸⁰Tawamhã 'watébrémi hã ma tô tiprédu. Ìhãiba hã siptete di, prédu wamhã. Tiwasété wi siptete wamhã, 're morĩ wẽ di. A'ubuni wi, te oto 're sãmra. Bãdã ìwa waptã'ã wapsi, te za datême 're mo, te te dama 're sadawa wasu'u mono da, Izarazéhé nhihudu norĩ ma.

2

Zezihi waptã'ázé wasu'u

Mateusi 1.18-25

¹⁻²Tawamhã Zuwã hã waptã'ã wamhã, ma tô Roma ãma danhib'apito Adusitu hã dama ti'ru, uburé danhisi na, da te daza'rata za'ra da. Dahãiba te te waihu'u da, ma tô dama ti'ru, daza'ratazé hã. Daza'rui mono bã danhib'apito uptabi, apito Adusitu hã. Tawamhã ma tô dahãiba za'rata na sãna'rata za'ra ni, Sirenizu hã, ìsadawa para te te dama 're roti mono ré, Siriza na ti'a nhisi ãma. ³Taha wa, dahi'rata za'ru u, ma tô 're danomro daro mono bã, danhisi na da te 're daza'rata za'ra mono da.

⁴Taha wa, Zuzé hã te mo, tihi'rata za'ru u. Apito Dawi hã ìhi'rata wa, tihi'rata za'ru u te mo, Beré u. Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Beré hã. Nazaré hawi te mo, Beré u. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Nazaré hã. ⁵Timro me, te tineb zahuré Marizaha me, ìsisi na, da te dame rob'ui'ééré zahuré da. Wasã ré, te saprõ. ⁶⁻⁷Tawamhã Beré u, ma tô aimasisi zahuré. Beré ãma simasisi ré, ma tô ìwasã hã ãma sépu, te te ãma ìrosõwada 'rada hã. Tawamhã ma tô tãma waptãrã, aibã 'rare hã. Waptã'ã wamhã, zazahã pa na ma tô ubu, ìna hã. Te te ubu pari, ma tô tihi, nomro da, danhimizama hã 're ìsaihuri mono zéb 're, wede're wa. 'Re ìdanhimi'wara mono zéb ãma hã, 'ri 're baba hã tãma 'maihamana zahuré õ wa, ma tame tihi.

Pone'ërebã 'madã'ã wa norĩ ma, romhuri'wa te te ìrowasu'uzé wasu'u

⁸Tamemhã pone'ërebã 'madã'ã wa norĩ hã ma tô mara bãre asimro, Beré 'rata. Tinhimizama te 'madã'ã za'ra a'ubuni wi, rom na. ⁹Tawamhã tinhimizama te te 'madã'ã za'ra ré, misi, ma tãma sihãiré za'ra, hãiwa hawimhã uburé Danhib'apito ma romhuri'wa hã. Tawamhã aibã norĩ 'rata, rowa'a ma tô tãma rowa'a za'ra. Rowa'a sa'ëté di, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hawimhã. Tawamhã, ìsisiwi rowa'a za'ra wamhã, ma tô tãma tipahi za'ra. ¹⁰Tawamhã hãiwa hawi romhuri'wa, te tãma nharĩ za'ra:

— Aipahi za'ra wa'aba tõ. Wa hã wa wei mo, rowasu'uwẽ hã te aima wasu'u za'ra wa'aba da. Rowasu'uwẽ hã da te wapari za'ra wamhã, dama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. ¹¹Ã bãtã na ma tô waptãrã Beré ãma, danho'reptui'wa da hã, Dawihi za'rui ãma. Ta hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono te te ìpisudu, Danho'reptui'wa da, uburé Danhib'apito da hã. ¹²Ìwaptã'ázé hã tô sena na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ai'uté hã ìsabu za'ra wa'wa. Wede're wa, te nomro, zazahã pa na, ubu ré. — Ñne te tãma rowasu'u za'ra, hãiwa hawi romhuri'wa hã.

¹³Tawamhã awa'awi ma tô tãma sihãiré za'ra romhuri'wa norĩ hã, ahã uptabi na, hãiwa hawimhã. 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata za'ra, ãne:

¹⁴— 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã sõprub di, hãiwa ãma 're ìsãmra mono hã. Ma tô sima dawẽ, ìwẽ hã te te dama 're anhomrĩ mono da, rowẽ na 're danomro mono da oto, ti'ai ãma hã. — Ñne te tinho're na ãma tiwata za'ra.

¹⁵Tawamhã romhuri'wa norĩ hã hãiwa u apã si'aba'rúi wamhã, pone'ërebã 'madã'ã wa norĩ hã ma tô sima nharĩ za'ra:

— Oto wasi'aba'rúi wa'aba Beré u, Wanhib'apito, marĩ te te wama ìwaihu'u za'ra hã wa te sabu za'ra da. — Ñne te si'ru za'ra.

¹⁶Tawamhã si'aba'rúi na te oto ai'aba'rúi, Beré u. Tame ma tô sabu za'ra Mariza hã, Zuzéhé me. Ai'uté zama, ma duré sabu za'ra. Danhimizama sazé wa, wede're wa, te nomro. ¹⁷Te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô Zuzé norĩ ma rowasu'u za'ra, hãiwa hawi romhuri'wa norĩ nhimirowasu'u na, ai'uté ãma hã. ¹⁸Uburé da te wapari za'ra wamhã, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, pone'ërebã 'madã'ã wa norĩ nhimirowasu'u na hã. ¹⁹Mariza hã ìsimirowasu'u na te te 're rosa'rata u'ãsi, tipẽ'ẽ na. ²⁰Taha pari, te apã ai'aba'rúi, pone'ërebã 'madã'ã wa norĩ hã. Morĩ sina, te ãma tiwata za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma, rowasu'u te te ìwapari za'ra zém na, duré te te ì'madã'ã za'ra zém na.

Hâiwa hawi romhuri'wa nhimirowasu'u zarina, tô sena na te te waihu'u za'ra wa, ma tô tinho're na âma tiwata za'ra.

Zezusi na, da te ĩsisizé wasu'u

²¹ Romhuri misi âma si'utõrĩ pari, ai'uté ĩwaptã'ázém na hã, ma tô oto sihâiwata nhizâri ni. Ma tô duré sisi zahuré ĩna norĩ hã, Zezusi na. ã hã ĩsisi hã waptã'ã õ ré, hâiwa hawi romhuri'wa te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina, ma sisi zahuré.

²²⁻²⁴ Tawamhã bádã ma tô oto ĩwa waptãrã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te âma uwaimrami zahuré da, Zuzé norĩ hã, Marizaha me. Te za âma uwaimrami zahuré, ti'ra na, duré pi'õ na. ãne Mozésihi nhimi'ui'ééré hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na: “Aibã 'rare, waptã'ã wamhã, te te âma ĩrosõwada 'rada hã te za ĩmama norĩ te te tãma 're sõmri za'ra apã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma.” ãne ĩsimiroti hã. ĩsimiroti hãiba amo hã, ãne: “Pi'õ hã 're 'ra za'ra mono wamhã, te za maparane naire hã te te tãma 're sõmri za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Naire õ wamhã, te za maparane utu'ure te te tãma 're sõmri za'ra, apã tãma 're hãiba wẽ za'ra mono da, pi'õ norĩ hã.” ãne ĩsimiroti hã. Taha wa, ĩsimiroti zarina, te oto Zuzé norĩ hã tineb zahuré ti'ra ré, Zeruzarẽ u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ti'ra te te sõmri zahuré da, duré si te te tãma sõmri zahuré da, da te tãma zata zahuré da.

Simi'ãhã wasu'u

²⁵ Tawamhã aibã hã te 're sãmra Zeruzarẽ âma, Simi'ã na ĩsisi hã. Wẽ na te 're mo, Simi'ã hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã te te 're 'madã'ã pese. Danho'reptui'wa zõ, te 're simipari u'âsi, Izarazéhé nhihudu norĩ te te sõ'reptu za'ra da. ²⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ězani ré, te 're mo, Simi'ã hã. ĩpẽ'ězani hã ma tô tãma ropisutu, ãne: “Atã'ã õ ré, te za Danho'reptui'wa da hã ĩsabu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã.” ãne ma tô Simi'ãhã ma waihu'u siro. ²⁷ Tawamhã te te tãma ĩwaihu'uzéb zarina, te oto mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb u, Simi'ã hã. ĩsa'u si, ma tô tizasi zahuré, Zuzé norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te âma uwaimrami zahuré da. ²⁸ Tawamhã Simi'ã, ma tô tipa ti'ã ĩ'ra hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma wata da. ãne te âma tiwata:

²⁹ — ãhãna ma tô âma ĩma ĩ'uwaimra, aimreme hã. Taha wa, ĩto na, wa za a'ré.

³⁰ Wa hã ĩtõmo na, wa tô oto sabu, danho'reptui'wa da hã.

³¹ Uburé da'udãna zama ĩpisudu hã wa tô sabu.

³² Rob'uiwézé hã te te bádãdi uiwẽ wamhã, damorĩ wẽ di. Tane te za zudezu'õ norĩ ma, te te 're awaihu'u asimiroti hã, âma 're nomro wẽ mono da. Wa norĩ ma, 're rowẽ za'ra mono di za, asib'a'uwẽ norĩ ma, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, ĩsabãdã za da te dasima 're wawasu'u wẽ u'âsi za'ra mono wa.

ãne te 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma tiwata, Simi'ã hã.

³³ Tawamhã Simi'ãhã mreme, 'watébrémi âma te te wapari zahuré wamhã, ma tô âma titob'uzu zahuré, ĩmama norĩ hã, ĩna me. ³⁴⁻³⁵ Tawamhã Simi'ã hã te tiwi rowaptẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, te te 're pawaptob zahuré mono da. Marizaha ma, te duré tinha:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô ai'ra hã pisutu, watẽme wei morĩ da, Izarazé na warom nhisi u. Tawamhã, watẽme wei morĩ wa, te za da'ahã na danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra. Tane nherẽ, da'ahã na danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di za. Danho'reptui'wa na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, te te pisutu nherẽ, niwapsi te za ai'ra hã dasiwi wẽ'õ ni, da'ahã na. Tawamhã da te dasiwi wẽ'õ wamhã, dama waihu'u pese di za oto, danhimirosa'rata wasédé hã ai'ra âma hã. Sib'ézé ĩ'wa pese na, da te 're danhĩhãri za'ra mono wamhã, dama 're rowẽ za'ra mono õ di za. Tane ai'ra hã da te dasiwi wẽ'õ wamhã, aipẽ'ézé ahã di za. — ãne te romhã ré Zezusihi na ma rowasu'u, Simi'ã hã.

ãna na, pi'õ nhisi wasu'u

³⁶⁻³⁸ Tawamhã pi'õ hã te 're hãimana, ãna na ĩsisi hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, pi'õ hã. ĩmama nhisi hã, Panuwé na ĩsisi hã. ĩhi'rata nhisi hã, Asé na ĩsisi hã. Ma tô oto si'ĩhi uptabi, ãna hã. Sahuré 're simasisi zahuré mono ré, ma tô âma tiwahub zahuré, 7 na. Tawamhã ĩmro, ma tô dãrã. Tiwi ĩdã'ázém na hã ma tô oto âma tiwahub ahã, 84 na. Pi'õ hã te 're sãmra u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb

ãma, 'ri 'wawi wa'ra ãma. Rowa'a ré zama, te ãma 're wata, barana zama. Nimahã bâta na si, te sai ãna 're sãmra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're mre me mono da. Tawamhã Simi'ã hã Marizaha ma, te te rowasu'u ré, ma tô ìtê me tiwisi za'ra, ãna hã. Tawamhã ai'uté te te sabui wê te, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, sôpru wa. Tawamhã ma tô te te dama 're wasu'u, Danho'reptui'wa da hã, ai'uté hã. Danho'reptui'wa zô, 're ìsimipari za'ra mono norĩ ma, ma tô te te 're rowasu'u za'ra. Ta norĩ hã te sô 're simipari za'ra, te te da'anho'reptu da, Zeruzarê ãma.

Nazaré u, apâ ìnebzé wasu'u

³⁹ Zuzé norĩ hã zahadu te aimasisi, Zeruzarê ãma. Tame simasisi ré, ma tô ãma uwaimrami zahuré, uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tawamhã te oto tineb zahuré apâ, tirob u. Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi u, te tineb zahuré apâ, Nazaré u. Tawamhã ma tô aimasisi zahuré apâ, tinhorôwa u.

⁴⁰ Tawamhã ma tô tiprédu, 'watébrémi hã. Hãiba nhiptete di oto. Ìsimiroti hã wê uptabi di duré. 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're pawapto mono wa, wê uptabi di, ìsimiroti hã.

Ze zusi hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma, ìsãmrazé wasu'u

⁴¹ Wahup sidâpâsi, te Zezusihi mama norĩ hã dame 're neb zahuré Zeruzarê u, dato hã da te 're ì'manharĩ za'ra mono zéb u hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, Ezitu hawi te te ìdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã. ⁴² Tawamhã 12 na Zezusihi ãma wahu wamhã, te duré ì me timorĩ zahuré oto, datoi u hã. ⁴³ Tawamhã dasi'rã'ôto pari, ìmama norĩ hã ma tô dame tipusi zahuré, tirob u apâ neb zahuré da. Tazahã, Zezusi hã te zahadu nhamra, Zeruzarê ãma, timama norĩ za'u. Ìsa'u ìsãmra zahuré zém na hã te te waihu'u zahuré ô di. ⁴⁴ Dame morĩ newa, te ìmama norĩ hã dame tineb zahuré apâ, tirob u, te te ãma rosa'rata zahuré ãna. Bâta bâ, te dame tineb zahuré. Tawamhã te sô da'ab'madâ'â zahuré. Ìsisânawã norĩ, te te sô ab'madâ'â zahuré. Ìsiwadi norĩ zama, te duré sô ab'madâ'â zahuré. Tane nherê, ma tô sô amrami zahuré. ⁴⁵ Tawamhã, sô simrami zahuré wamhã, te apâ tineb zahuré, sô rĩtĩ zahuré da. ⁴⁶ Tawamhã si'ubdatô bâdâ ãma ne wapsi, ma tô sôpêtê zahuré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorôwa ãma dame sãmra ré. Zudezu norĩ ma, rowahutu'wa norĩ me, te dame nhamra. Tame te Zezusi hã da'awapa, roti na. Te duré roti na da'azadanha, roti hã te te tãma waihu'u pese za'ra da. ⁴⁷ Zezusi hã roti te te waihu'u pese wa, ma tô ãma tatob'uzu za'ra ni, ìsimirowaihu'u na hã. ⁴⁸ Duré ìmama norĩ hã te te 'madâ'â zahuré wamhã, ma duré ãma titob'uzu zahuré. Tawamhã ìna te tãma tinha:

— Ì'ra, e tiha da, ma tô ãne hã wama ì'manha. Taré wa tô asô 're warĩtĩ, aimama me, wapê'êzé sina. — ãne te ìna hã tãma tinha.

⁴⁹ Tawamhã te asa tãma nharĩ zahuré:

— E marĩ da, ma tô ìzô 're airĩtĩ aba mo. E ì'ãma rowaihu'u aba ãna, ìmama nhorôwa ãma ìnhamra na hã.

⁵⁰ Tane nherê, te te waihu'u zahuré ô di, te te ìnharizém na hã.

⁵¹ Tawamhã Zezusi te ì me timorĩ zahuré apâ, Nazaré u. Tame timama norĩ mre me, te te 're wapari pese. Ìna hã ì'ra tãma ìsiwasu'uzéb zahuré na, te te 're rosa'rata u'âsi, tipê'ê na.

⁵² Tawamhã ma tô oto tiprédu, Zezusi hã. Ìsimiroti hã wê uptabi di. Wê na 're morĩ wa, ma tô wêsã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Ìsiré zudezu norĩ hã ma tô duré wêsãmri za'ra.

3

Zuwã Batita te te dama ìrotizé wasu'u

Mateusi 3.1-12; Marcusi 1.1-8; Zuwã 1.19-28

¹ Tawamhã 15 na ma tô ãma tiwahu, Tiberizuhu ãma, danhib'apito na 're hãmmana mono ré, Roma ãma. Ìsadawa para, te Pôsi'u Piratu hã te te dama 're roti, Zudeza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma. Duré Erodĩ hã te te dama 're roti ìsadawa para, Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma. Duré Erodĩhi no hã Piripi hã te te dama 're roti, ìsadawa para, Itureza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma, duré Taraconiti na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma. Duré Risâniza hã te te dama 're roti, ìsadawa para, Abireni na danhipti'a

nho'õmo nhisi ãma. ² Duré Anasi hã, Caipasihî me, dama pire uptabi na te 're tineb zahuré, sasedoti na hã. Uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norî ma, pire zahuré di. ãne wamhã, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã timreme hã Zuwãhã ma tisõ, a'ubuni u 're sãmra mono ré. Zacariaha 'ra, Zuwã hã. Ìsadawa para te te dama 're roti mono da, ma tô timreme hã tãma tisõ. ³ Taha wa, Zuwã hã te oto datême 're mo, Zodã pa 'rata, 're ìsi'ubumroi mono norî u. Tawamhã, datême 're morî wamhã, ãne te te dama 're roti:

— Ma'ãpé, aiwasété wi aipizari za'ra wa'aba, 'Re ìhâimana u'âsi mono, marî 're ì'manharî wasété za'ra wa'aba mono zé hã te te aima pari za'ra wa'aba da. Tawamhã â dawabzuri hã wa za te aima 're ab'manharî 'wa. — ãne ma tô te te dama 're roti, Zuwã Batita hã.

⁴ ãne wamhã, ma tô sina uwaimra romhã ré, Iza'iza te te dama ìrowasu'uzé hã. ãne, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, te te dama ìrowasu'uzém na rob'ui'ére hã:

“Ni'wa hã te za te te dama 're rob'mahârã, a'ubuni wi:
Bãdãdi hã asiwi ropese aba, Wanhib'apito zõ.

Ìmana 'rãmi bãdãdi hã sô sa'ra wa'aba, awa'awi da.

⁵ Sa'a wa'wa, rob'rehã hã te za asiwi ìsito wa'wa, aiwab da. Sa'a zama, te za asiwi ìhãpã 'wa. Bãdãdi nhi'oto wamhã, ìmana 'rãmi te za asiwi ìhiri 'wa, awa'awi da. Roptã wamhã, te za asiwi ìromhãpã 'wa, aiwab da.

⁶ Tawamhã, watême wei wisi wamhã, te za aihîni sabu za'ra ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã, Danho'reptui'wa da. ãne te za ni'wa hã te te dama 're roti, a'ubuni wi.”

ãne romhã ré, ma tô ãma rob'ui'ére, Iza'iza hã.

⁷ Tawamhã da'ahã na ma tô Zuwãhã u 're dasihutu, â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharî mono da. Tawamhã â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharî mono õ ré, te ãne te te dama 're anharî:

— A norî wa'wa hã wahi ne, te 're anomro aba mo. E 'wa simiroti zarina, te we ìtême ai'aba'rei wa'wa bété, taré â dawabzuri hã 'manharî za'ra wa'aba wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiházé wi, asisõ'reptu za'ra wa'aba da bã, aiwasédé hã rême za'ra wa'aba õ nheré. ⁸ Sena na aiwasédé hã ìrême za'ra wa'aba zém na, da te 're aiwahu'u za'ra wa'aba mono da, te za oto 're anomro wê wa'aba mo. Duré Abra'ãhã nhihudu wê te, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ì'aihã za'ra wa'aba mono õ na hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, ã étê norî ma, te te nharî da, tãma si'a'uwê za'ra da, Abra'ãhã nhihudu oto 're nomro mono da oto, êne hã. ⁹ Hãtãra hã ma tô ni'wa hã sarõtõ oto, wede te te ãma sari nhihãri da. Uburé wede hã 're ì'rãi pese za'ra mono õ hã te za te te ãma 're anhihãri. Tawamhã unhamã u te za te te 're anhamra. — ãne te dama ãma simiré'é Zuwã hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiházém na hã.

¹⁰ Tawamhã ìsimirowasu'u hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te sadanharî za'ra ni, ãne:

— E marî, wa za 'manharî za'ra ni, ìwê hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wama rob'manharî za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharî za'ra ni.

¹¹ Tawamhã asa te tãma nharî za'ra:

— Te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã, ti'uza ìsõ'utu'u hã maparane wamhã, te za tihãiba amoi ma misi tisõ, uza õ wa. Duré ni'wa hã, tisa hã te za tihãiba amoi ma tisõ, sai õ wa. — ãne te tãma roti za'ra.

¹² Tawamhã danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norî hã ma ìtême aihutu, â dawabzuri te te tãma 'manharî za'ra da. Tawamhã ìtême sihutu wamhã, te siwi 'mahã:

— Rowahutu'wa, wa norî hã bété e marî, wa za 'manharî za'ra ni ìwê hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wama rob'manharî za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharî za'ra.

¹³ Tawamhã asa te tãma nharî za'ra:

— Ì'uwaibaba si, te za dawi 're ìwaptêrê za'ra wa'aba mo, rob'uiprazé hã. ãma dawi 're pararé za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zuwã hã.

¹⁴ Tawamhã da'wapéi'wa norî hã te duré siwi 'mahã:

— Wa norî hã bété, e marî, wa za 'manharî za'ra ni, ìwê hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wama rob'manharî za'ra tõ da hã. — ãne te sadanharî za'ra.

Tawamhã asa te tãma nharî za'ra:

— Asiptete na, rob'uiprazé hã dawi 're waibu za'ra wa'aba mono õ di za. Duré asadawa nhipese na, rob'uiprazé hã dawi 're waptêrê za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aipawa'âbâ 'wa hã 're iwaibui aba mono na hã asima âma 're rowê pese za'ra wa'aba mono. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma.

¹⁵ Tawamhã, Zuwã hã ma tô te te dama 're rowasu'u, Danho'reptui'wa, za we ïmorĩ na hã. Tawamhã te dasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— Áté wanho'reptui'wa da hã romhutu na, te za wei mo. Áté Zuwã hã, wanho'reptui'wa. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni. ¹⁶ Tazahã, ãne ma tô dama tinha, Zuwã hã:

— Wa hã wa tô â na si â dawabzuri hã te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. Ìza'u si te za ïma ïpire uptabi hã wei wi. Ìma pire wa, ïpara'uza wasisizé, te tâma wasihu waihu'u õ di za. Ìma ïpire hã wei morĩ wapsi, te za Tipê'êzani hã te te aima 're anhomri 'wa, unhama ro'o ne hã. ¹⁷ Wei morĩ wapsi, te za da'âma aipo'o. Buru nho, da te 're upõrĩ za'ra mono parimhã, te za da te 're sa'wari za'ra, ïsa'warizéb 're. Tawamhã ïtomhã te za da te âma ro'o za'ra. Ìro hã sa'êtê nherê, da te wĩrĩ waihu'u õ di za. Tane, ïma ïpire hã wei morĩ wapsi, te za da'âma aipo'o, tridu upõrĩ za'wari ne, ïtomhã za'wari ne. — ãne ma tô Zuwã Batita hã dama rowasu'u.

¹⁸ Ìwasu'uwê na te te 're da'apo're pu'u, Zuwã Batita hã. Tawamhã marĩ na hã ïsimirowasu'u hã ahâ di, 're danomro wê mono da, te te dama 're roti mono ré hã. ¹⁹ Tawamhã apito Erodihi ma, te duré tinha, wasété na 're morĩ wa. Tinoi mro, ma tô ti'â, Erodi hã. Ìnoi mro nhisi hã, Ero diza na. Ma tô duré tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ. Taha wa, te tâma tinha, Zuwã hã. ²⁰ Taha wa, Erodi hã ma tô Zuwã hã dama ti'ru, dazazéb 're, da te sêrê da. ãne wamhã, ma tô ïsipai u tiwasédé hã 'manha, Erodi hã.

Ze zusi hã, â dawabzuri te te ï'manharizé wasu'u

Mateusi 3.13-17; Marcusi 1.9-11

²¹⁻²² Tawamhã dazazéb 're, zahadu da te sêrê õ ré, te â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ, Zuwã hã. Te te dama ab'manharĩ parimhã, Ze zusihi ma zama, ma 'manha. Tawamhã Ze zusi hã te mre, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma. Mreme ré, hâiwa ma we si'ridawa, ïsisi nho'õmoi baba. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma we ïtême wi, utu'u ne. Hâiwa hawi, te we tâma tinha, ãne:

— A hã ï'ra. Ìma asawi uptabi di. Aima ïto za'êtê uptabi di. — ãne te we tâma tinha, Ìmama hã.

Ze zusihi hi'rata norĩ wasu'u

Mateusi 1.1-17

²³ Ze zusi hã 30 na âma ïwahub âma, ma tô romhuri na sãna'rata, Timama zadawa wasu'u na hã. Zuzéhé 'ra newa, ma tô ï'ra na, da te 're sisi za'ra. Zuzéhé poto'wa nhisi hã, Eri na ïsisi hã. ²⁴ Erihi poto'wa nhisi hã, Matati na ïsisi hã. Matatihi poto'wa nhisi hã, Réwi na ïsisi hã. Réwihĩ poto'wa nhisi hã, Meti na ïsisi hã. Metihi poto'wa nhisi hã, Zana'i na ïsisi hã. Zana'ihĩ poto'wa nhisi hã, Zuzé na ïsisi hã. ²⁵ Zuzéhé poto'wa nhisi hã, Matatiza na ïsisi hã. Matatiza poto'wa nhisi hã, Amosi na ïsisi hã. Amosihi poto'wa nhisi hã, Na'u na ïsisi hã. Na'uhu poto'wa nhisi hã, Eziri na ïsisi hã. Ezirihĩ poto'wa nhisi hã, Nada'i na ïsisi hã. ²⁶ Nada'ihĩ poto'wa nhisi hã, Ma'ati na ïsisi hã. Ma'atihĩ poto'wa nhisi hã, Matatiza na ïsisi hã. Matatizaha poto'wa nhisi hã, Seme na ïsisi hã. Semehê poto'wa nhisi hã, Zuzé na ïsisi hã. Zuzéhé poto'wa nhisi hã, Zoda na ïsisi hã. ²⁷ Zodaha poto'wa nhisi hã, Zuwãna na ïsisi hã. Zuwãnahã poto'wa nhisi hã, Reza na ïsisi hã. Rezaha poto'wa nhisi hã, Zorobabé na ïsisi hã. Zorobabéhé poto'wa nhisi hã, Sarati'é na ïsisi hã. Sarati'éhé poto'wa nhisi hã, Neri na ïsisi hã. ²⁸ Nerihi poto'wa nhisi hã, Meti na ïsisi hã. Metihi poto'wa nhisi hã, Adi na ïsisi hã. Adihĩ poto'wa nhisi hã, Cosã na ïsisi hã. Cosãhã poto'wa nhisi hã, Emadã na ïsisi hã. Emadãhã poto'wa nhisi hã, Ere na ïsisi hã. ²⁹ Erehe poto'wa nhisi hã, Zuzuwé na ïsisi hã. Zuzuwéhé poto'wa nhisi hã, Eri'ézé na ïsisi hã. Eri'ézéhé poto'wa nhisi hã, Zorĩ na ïsisi hã. Zorĩhĩ poto'wa nhisi hã, Matati na ïsisi hã. Matatihi poto'wa nhisi hã, Réwi na ïsisi hã. ³⁰ Réwihĩ poto'wa nhisi hã, Simi'ã na ïsisi hã. Simi'ãhã poto'wa nhisi hã, Zuda na ïsisi hã. Zudaha poto'wa nhisi hã, Zuzé na ïsisi

hã. Zuzéhé poto'wa nhisi hã, Zona na ĩsisi hã. Zonahã poto'wa nhisi hã, Eri'atĩ na ĩsisi hã. ³¹Eri'atĩhĩ poto'wa nhisi hã, Mereza na ĩsisi hã. Merezaha poto'wa nhisi hã, Mena na ĩsisi hã. Menahã poto'wa nhisi hã, Matata na ĩsisi hã. Matataha poto'wa nhisi hã, Natã na ĩsisi hã. Natãhã poto'wa nhisi hã, Dawi na ĩsisi hã. ³²Dawihĩ poto'wa nhisi hã, Zésé na ĩsisi hã. Zéséhé poto'wa nhisi hã, Obedi na ĩsisi hã. Obedihĩ poto'wa nhisi hã, Bu'azi na ĩsisi hã. Bu'azihĩ poto'wa nhisi hã, Sara na ĩsisi hã. Saraha poto'wa nhisi hã, Nasõ na ĩsisi hã. ³³Nasõhõ poto'wa nhisi hã, Aminadabe na ĩsisi hã. Aminadabehe poto'wa nhisi hã, Ademi na ĩsisi hã. Ademihĩ poto'wa nhisi hã, Arini na ĩsisi hã. Arinihĩ poto'wa nhisi hã, Esirõ na ĩsisi hã. Esirõhõ poto'wa nhisi hã, Perezi na ĩsisi hã. Perezihĩ poto'wa nhisi hã, Zuda na ĩsisi hã. ³⁴Zudaha poto'wa nhisi hã, Zaco na ĩsisi hã. Zacoho poto'wa nhisi hã, Izati na ĩsisi hã. Izatihĩ poto'wa nhisi hã, Abra'ã na ĩsisi hã. Abra'ãhã poto'wa nhisi hã, Tera na ĩsisi hã. Teraha poto'wa nhisi hã, Na'o na ĩsisi hã. ³⁵Na'oho poto'wa nhisi hã, Serudi na ĩsisi hã. Serudihĩ poto'wa nhisi hã, Rada'u na ĩsisi hã. Rada'uhu poto'wa nhisi hã, Peredi na ĩsisi hã. Peredihĩ poto'wa nhisi hã, Ébé na ĩsisi hã. Ébéhé poto'wa nhisi hã, Sera na ĩsisi hã. ³⁶Seraha poto'wa nhisi hã, Ca'ina na ĩsisi hã. Ca'inahã poto'wa nhisi hã, Apasadi na ĩsisi hã. Apasadihĩ poto'wa nhisi hã, Sê na ĩsisi hã. Sêhẽ poto'wa nhisi hã, Nowé na ĩsisi hã. Nowéhé poto'wa nhisi hã, Rameti na ĩsisi hã. ³⁷Rametihi poto'wa nhisi hã, Matuzarẽ na ĩsisi hã. Matuzarẽhẽ poto'wa nhisi hã, Enoti na ĩsisi hã. Enotihĩ poto'wa nhisi hã, Zareti na ĩsisi hã. Zaretihi poto'wa nhisi hã, Marere na ĩsisi hã. Marerehe poto'wa nhisi hã, Ca'ina na ĩsisi hã. ³⁸Ca'inahã poto'wa nhisi hã, Enosi na ĩsisi hã. Enosihĩ poto'wa nhisi hã, Sete na ĩsisi hã. Setehe poto'wa nhisi hã, Adã na ĩsisi hã. Adãhã poto'wa hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono.

4

ZeZusi hã a'ubuni wi hãimana ré, Wa'uburé te te ĩpibuzé wasu'u
Mateusi 4.1-11; Marcusi 1.12-13

¹Tawamhã Zoda pa hawi, te oto mo ZeZusi hã, tirob u apã morĩ da. 'Re ĩhãimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré, te 're mo. Taha si, te te 're wapari pese. Tawamhã ĩpẽ'ẽzani hã te saprõ, a'ubuni u. ²A'ubuni wi hãimana ré hã, bãdã hã ahã na ma tô ãma ai'utõ, 40 na. Tame hãimana ré, ma tô ĩtẽme wi Wa'uburé hã, te te nasi pibu da, ĩsimiroti na te te saze da. Taha ré hã, sai ãna te tihãiba, ZeZusi hã. Taha wa, ma tô mra hã sépata. ³Tawamhã Wa'uburé hã te ZeZusihĩ ma tinha, ãne:

— Sena a hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'ra wamhã, ma'apé ẽtẽ ma nharĩ, ĩ'u'ẽtẽ wapu na aima si'manharĩ da.

⁴Tawamhã ZeZusi te asa tãma tinha:

— 'Re ĩhãimana u'âsi mono mre me na rob'ui'éré hã, ãne: “Dasa na si 're danhiptete za'ra mono õ di za.” — ãne te ZeZusi hã tãma rowasu'u, Wa'uburé ma.

⁵Tawamhã Wa'uburé hã te ZeZusi saprõ, sa'a nhisi u. Tawamhã sa'a nhisi sima'wara wamhã, ma tô ZeZusihĩ ma tinha, danhib'apito norĩ nhipti'ai mono bã, te te rob'madã'ã mono da. ⁶⁻⁷Tawamhã te te rob'madã'ã mono pari, te duré tãma tinha, ZeZusihĩ ma:

— Uburé danhipti'a hã ma tô ĩma sõmri ni, ĩte da. Tawamhã te ĩsima ĩwẽzéb uwaibaba, wa za dama tisõ. Aihĩ'rãtitõ, te za ĩnho're ĩma aime, asib'apito na ĩ'ãma aiwata da. Tawamhã wa za aima tisõ danhipti'ai mono bã, ate da. Tawamhã danhipai u, dama aipire di za. Duré asibrob ahã uptabi di za. — ãne te ZeZusihĩ ma tinha.

⁸Taha wa, te ZeZusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô ãne rob'ui'éré, ĩbaihã na hã: “Uburé Danhib'apito uptabi ãma si, te za 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma si. Taha ma si, te za 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo, Asib'apito za'ra wa'aba ma si.” ãne ĩmreme na rob'ui'éré hã. — ãne te ZeZusi hã tãma rob'rãzarõtõ.

⁹⁻¹¹Tawamhã Wa'uburé hã ma tô ZeZusi hã saprõ Zeruzarẽ u, te te duré pibu da. 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb u, te saprõ, 'ri nhisi u sab da hãimo, 'ri 'rãihã uptabi nhisi. Tawamhã ZeZusihĩ ma, te tinha:

— Sena a hã 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra wamhã, ma'ãpé ã hawi atobro, ti'ai u. 'Re ìhâimana u'âsi mono, te za, u, hâiwa hawi we atême satõrĩ za'ra, te te ai'madâ'â za'ra da, tãma ìromhuri'wa norĩ hã. Tinhib'rata na te za, u, siwi asapa, êne hã te te ai'u'a õ'umnhasite, aipara wi. ãne 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimirob'ui'ééré, ìbaihã na hã. — ãne ma tô Zezusihi ma sadawa 'rãzarõtõ, wa'rui'wa hã.

¹² Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Mare di. “Asib'apito za'ra wa'wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, marĩ hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono õ nherẽ, 're pibu za'ra wa'aba mono õ di za, ta hã te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zõ.” ãne ìmreme na rob'ui'ééré hã. — ãne te Zezusi hã duré tãma rob'rãzarõtõ.

¹³ Tawamhã Wa'uburé hã taré te te Zezusi hã pibui mono pari, te oto ìsiti mo, ìsimiroti na te te sazei õ wa, a'ã sadawa utu da.

Zezusi hã, tinhimirohuri na te te ìsãna'ratazé wasu'u, Darireza ãma Mateusi 4.12-17; Marcusi 1.14-15

¹⁴ Tawamhã apã te mo Darireza u, Zezusi hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono pê'êzani ré, te 're mo. Íré 're morĩ wa, te waihu'u pese na 're mo. Tawamhã ma tô ìwasu'u hã wapari za'ra ni, Darireza ãma daro mono bâ. ¹⁵ Zezusi hã te te dama 're rowahutu, zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ. Tawamhã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te ãma 're dawata za'ra, ìsimirowasu'u hã wẽ uptabi wa.

Zezusi ìprédubzéb ãma, da te dasiwi ìwẽ'õzé wasu'u Mateusi 13.53-58; Marcusi 6.1-6

¹⁶ Tawamhã Nazaré u te mo Zezusi hã, tiprédubzéb u. Sabadu sidãpãsi dame 're zasi mono wa, ma duré dame ãzé, zudezu norĩ te, rowahutuzéb u, romhuri zahãrizém na hã. Tawamhã rowahutuzéb ãma sãmra wamhã, ma wahudu. Hãiwi te za, 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme ui'ééré hã te te dama sõré da. ¹⁷ Tawamhã ma tô tãma sõmri ni, Iza'izaha nhimi'ui'ééré hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, Iza'iza hã. Tawamhã ma tô oto sima sõzi, ìbaihã hã. Te te sõzi wamhã, ma tô tisã, da te ãma ìrob'ui'ééré hã, ãne:

¹⁸ “'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô ìma tisõ, Tipẽ'êzani hã. Ta hã ma tô ìpisutu, ìwasu'uwẽ na, ìsibrob'õ norĩ hã te 're apo're pu'u mono da. Ma tô we ìzatõ, dama romhuri'wa da, da te ìwaihu za'ra norĩ hã te 're apawapto mono da, apã oto 're nomro mono da, robze u'âsi. Duré ìtob'a hã te 're ato pese mono da, ma tô we ìzatõ, datõmo wẽ na apã oto 're danomro mono da, robze na. Duré ma tô we ìzatõ, da te tãma 're ì'manharĩ wasété za'ra mono zém hawi, te 're da'awaibui mono da.

¹⁹ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima ìropisutuzé hã ma tô ìwa waptãrã, tinhib'a'uwẽ hã te te 're ì'anho'reptui mono zéb da hã. Taha wasu'u na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tô wẽ ìzatõ.”

ãne ma tô Iza'izaha nhimi'ui'ééré hã dama sõré, Zezusi hã.

²⁰ Tawamhã te te sõré pari, ma tô apã sito, ìbaihã hã. Tawamhã apã ma tô tãma tisõ, dapawapto'wai ma. Tawamhã ma tô nhamra, te te dama rowasu'u da. Uburé rowahutuzéb ãma ìsi'ubumro norĩ hã tãma rĩtĩ si'ẽ za'ra ãna, ma tô Zezusi hã siwi 'madâ'â pese. ²¹ Taha wa, ma tô Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wa tô aima sõré za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme ui'ééré hã. ìwasu'u hã ma tô ìwapari za'ra wa'wa. ãhãna ìwapari za'ra wa'aba ré, ma tô oto we ãma uwaimra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. — ãne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

²² Tawamhã ìsimirowasu'u hã wẽ wa, aihĩni te ãma tawata za'ra ni. Mreme wẽ uptabi wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Tazahã, te dasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— E niha õ hã simirowasu'u waihu'u pese di, Zuzéhé 'ra nherẽ. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

²³ Tawamhã Zezusi te dama tinha:

— Áté da te dasima ìnharĩ za'ra zém na, te za ìma ìnharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Wawede'wa, ma'ãpé 'rãwi asipese.” Áté te za duré ìma ìnharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Ma'ãpé, ãmeb zama 're wa'apawapto mono, aiwaihu'u pese na, Capana'u ãma 're ìda'apawapto mono ne.

Aiwasu'u hã wa tô wapari za'ra ni." Áté, ãne te za ãma ãnharĩ za'ra wa'wa. — Áne te Zezusi tãma nharĩ za'ra.

²⁴ Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ zô, 're datob'uzu za'ra mono õ di, ãsĩpti'ai ãma wa. Mare di. Sô 're datob'uzu za'ra mono õ di za. ²⁵⁻²⁶ ãwapari pese za'ra wa'aba. Wahi'rada Eriasi hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. Tawamhã ti'ai ãma 're morĩ ré hã, tãĩ ãna hã ma tô da'ãma tiwahu, si'ubdatõ. Tãĩ õ wa, mra hã te da te 're sãpata za'ra. Tawamhã ãmrotõ ahã nherẽ, Izarazé na darom nhisi ãma, ma tô darob amoi u satõ, zudezu'õ u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Sido na danhipti'a nho'õmo nhisi u, ma tô pi'õ mrotõ u satõ, Sarepata na 'ri nho'õmo nhisi u. ²⁷ Duré wahi'rada Erisezu hã 're morĩ ré hã, da'ahã na te 're danomro, ã'wa're ré hã, Izarazé na darom nhisi 'remhã. Tane nherẽ, aibã misi, ma tô pese, Na'ama na ãsisi hã, Siriza na 're ãhãimana mono hã zudezu'õ hã. — Áne, Zezusi ma tô tãma rob'rãzarõtõ za'ra.

²⁸ Taha wa, ãsimirowasu'u hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô sada tazahi za'ra ni, rowahutuzéb ãma ãsi'ubumro norĩ hã. ²⁹ Tawamhã ma tô sô tiwahutu za'ra, rob u te te siwi wazere da. Ma tô te te ãma robãdã za'ra, 'ri nho'õmo nhiti. Sa'a na, ma tô ãma siwi sai'u, sa'a nhisi hawi, ã'rã sipra u te te siwi me da. ³⁰ Tazahã, ma tô dawa'wai baba ro'razã. Dahawi te oto mo.

*Zezusi hã aibã ma, wa'uburé te te ãsatõrĩzé wasu'u
Marcusi 1.21-28*

³¹ Tawamhã Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u, te mo Zezusi hã. Darireza ãma, Capana'u hã. Tame sabadu na te dama rowahutu, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma. ³² Tawamhã mreme pire na te te dama rowasu'u wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni. ³³ Tame te aibã hã dame nhamra, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma, wa'uburé ré 're ãmorĩ hã. Tawamhã aibã hã te sa'ëtẽ 'mahã, ãne:

³⁴ — Zezusi, Nazaré nhihudu, e marĩ zô, te we aimo. E wa'uprozi da, te we aimo. A hã ãma aiwahu'u pese di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono we te te asatõrĩ na hã. Aiwẽ uptabi di, a hã. — Áne te 'mahã.

³⁵ Taha wa, ma tô Zezusi hã wa'uburé ma tinha, ãne:

— Tô'ã, we ãma nharĩ tõ. Mo oto aiwatobro, aibã hawi. — Áne ma tô tãma rob'ru, wa'uburé ma. Tawamhã sisa'u ma tô aibã hã time ti'ai u, danho'a. Taha pari, ma aibã hawi watobro. Te te u'a õ di. ³⁶ Tawamhã, da te 'madã'ã za'ra wamhã, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, uburé. Taha wa, te ãne dasima nharĩ za'ra ni:

— Ô hã mreme pire di. Waihu'u pese di. Dahawi si'aba'rẽ da, te za tãma rob'ru za'ra. Tawamhã te za dahawi ai'aba'rẽ. — Áne te dasima nharĩ za'ra ni.

³⁷ Taha wa, Zezusihi wasu'u hã wa'uburé te te dama ãsãmra na, ma tô ãwasu'u hã ropé, daro mono bã.

*Zezusi hã, da'ahã na te te 're ãda'apese mono zé wasu'u
Mateusi 8.14-17; Marcusi 1.29-39*

³⁸ Tawamhã ma tô watobro rowahutuzém hawi, Zezusi hã. Simahã nhorõwa u, te oto mo. Tame Simahã maprebaba sipi'õ hã, hãzé ré te nomro, wa'ro za'ëtẽ na. Taha wa, ma tô Zezusihi ma wasu'u za'ra ni. ³⁹ Taha wa, ãsimiwaptã u te ãtẽme mo. ã'rata te za. Tawamhã ãwa'ro ma, te tinha, wahã da. Taha wa, ma tô tiwahã. Awa'awi ma tô wahudu. Wahutu wamhã, ma tô tãma api za'ra, saihuri da.

⁴⁰ Tawamhã bãdã sãbrézéb u, ma tô we ãtẽme ãwisi za'ra ni Zezusihi u, ãsiwadi norĩ hã, ãhãzé sipu'u norĩ hã. Tawamhã tinhib'rada, ma tô te te da'ãma aza'ra, misi si. Taha wa, ma tô tazãptã'ã za'ra ni. ⁴¹ Duré wa'uburé hã ma tô dahawi wairé. Da'ahã na, ãrẽ 're ãdanomro mono norĩ hawi, ma tô wairé, wa'uburé norĩ hã. Tawamhã dahawi wairébé sina, te ãne 'mahãrã za'ra:

— A hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra. — Áne te wa'uburé norĩ hã 'mahãrã za'ra. Zezusi hã, Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na te te waihu'u za'ra wa, ma tô Zezusi hã ãmreme hã tiwi sisisi za'ra sa'ëtẽ, ari'iwĩ dahawi wairébé da.

⁴² Tawamhã awẽ ma tô watobro, 'ri nho'õmo hawi, a'ubuni u morĩ da, Zezusi hã. Taha wa, ma tô sô danhoprẽ. Da te sãpõtẽ za'ra wamhã, ma tô ãma ropti za'ra ni, nimomo danhiti morĩ tõ da. ⁴³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono hã danhib'apito uptabi hã, te te dapawapto waihu'u pese di. Ta hã ma tô we ìzatô, ìwasu'uwẽ na te 're da'apo're pu'u mono da, daza'rui mono bâ. Taha wa, a norĩ wa'aba si te 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono ô di za, ìwasu'uwẽ na hã. Uburé wa za ìwasu'uwẽ na te 're da'apo're pu'u. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

⁴⁴ Taha wa, te datême 're mo, zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ, ìwasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u mono da, daro mono bâ.

5

Tepe ahâ wasu'u

Mateusi 4.18-22; Marcusi 1.16-20

¹ Tawamhã Zezusi hã te nhamra, ìsô'u zaihã na. Zenezaré na ìsô'u nhisi ãma te nhamra, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama sadawa wasu'u da. Da'ahã uptabi na ma tô ìtême dasito, da te wapari za'ra da. ² Tawamhã uba're maparane ma tô sabu zahuré. ìsô'u zaihã na, te da'wa. Tepe na romhuri'wa norĩ hã ma tô ìwana wairé. Abazipara, te oto upsô za'ra. ³ Tawamhã Zezusi ma tô ãzé, uba're wa, Simahã te 're. Tawamhã, uba're wa, sébré wamhã, te Simahã ma tinha, syry na te te ìré sa'ré da, supara'ré nhiti. Tawamhã uba're wa, te oto nhamra, te te dama rowasu'u da.

⁴ Tawamhã, te te dama rowasu'u pari wamhã, te Simahã ma tinha, ãne:

— Uba're hã asiré sari, â 'rehã u, abazipara hã asiré norĩ me, tepe zô sãmra aba da. — ãne te Simahã ma tinha.

⁵ Taha wa, ma tô Sima hã asa tãma siwasu'u, ãne:

— Mara bâre, wa tô wei wa te sô sãmra. Tane nherẽ, wa te 'mai'âri za'ra ô di. Tepe ô di. Tane nherẽ, ì'ruzéb zarina wa za sô sãmra ni. — ãne te Zezusihi ma tinha asa. Tawamhã te oto sô sari za'ra, â wa'wa u.

⁶ Taha wa, abazipara, ma tô â wa'wa u sô sãmra. Tawamhã tebe hã ahã na ma tô waibu za'ra, abazipara na. Taha wa, te aré te te sina sinarĩ, abazipara hã. ⁷ Tawamhã tisiré tepe mrami'wa norĩ zô ma tô pahamrimi zahuré, uba're ìhãiba amo hã te te ìtême sari zahuré da, te te ãma pawaptob za'ra da. Taha wa, te ìtême sari zahuré. Tawamhã uba're wa, ma tô sãmra za'ra, aibã norĩ hã. Tebe hã uba're si'uiwa na hã 'masisi zahuré di. Tebe hã ahã uptabi wa, te aré sina 'mazasi zahuré, uba're hã. ⁸⁻¹⁰ Tebe ahã na te te awaibui wamhã, ma tô ãma titob'uzu za'ra. Ti'adu norĩ zama, ma tô ãma titob'uzu zahuré, Zuwãhã me. Ta norĩ hã Zebedehe 'ra zahuré. ìsiré tepe na, te te 're romhuri zahuré, Simahã siré. Tawamhã hi'rãtitô, ma aime Zezusihi papara, Sima Pedru hã, tebe ahã na te te 'madã'ã wamhã. ãne te Zezusihi ma tinha:

— ì'rata asãmra ô di za. Te za oto aimo, ìnhiti. Wa hã ìwasétére di. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u. Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Asina aipahi ô di za. Tepe na 're ìromhuri mono ne, te za oto ìma 're ìda'awaibui wẽ mo. — ãne te Zezusi hã Simahã ma tinha.

¹¹ Tawamhã uba're, ma tô sani za'ra, rob'ré u. Uburé ma tô marĩ hã rẽme za'ra, tinhimiromhuri za'ra zé hã, Zezusihi siré oto 're nomro mono da.

Aibã ì'wa're ré hã, Zezusi te te ìpesezé wasu'u

Mateusi 8.1-4; Marcusi 1.40-45

¹² Tawamhã Zezusi hã te nhamra, 'ri nho'ômo ãma. Tame te aibã hã 're sãmra, ì'wa're ré hã. Uburé ìhãiba na, ì'wa're hã. Tawamhã Zezusi te te sôpêtê wamhã, hi'rãtitô ma aime, Zezusihi papara. Ti'ai u, ma tô ti'ubu na ropto. Tawamhã Zezusihi ma, te tinha, ãne:

— Apito, ìma aiwaihu'u pese di, asimipese waihu'u pese na hã. Taha wa, te za ìpe, asima ìwẽ wamhã. — ãne te tãma tinha.

¹³ Tawamhã tinhib'rada hã ma tô wahutu Zezusi hã, te te ãma upi da. Te te upi wamhã, te tãma tinha:

— Wa tô ìsima aiwẽ, te aipese da. Tãibã za oto aihãzé hã. — ãne te tãma tinha.

Tawamhã awa'awi ma ì'wa're hã tãma apa. ¹⁴ Tawamhã Zezusi ma tô sina sadawa uwati, te te dama sina wasu'u tã da. Te tãma tinha, ãne:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wai u, te za aimo, aihãiba wẽ zô te te aihãiba 'madã'ã da. Taha parip si, te za tãma asôpru, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma,

Mozésihi nhimiroti zarina, dama aipibu pese zéb da, aipesezém na hã. — ãne te tãma tinha, Zezusi hã.

¹⁵ Tane nherẽ, ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari za'ra ni, daro mono bâ. Taha wa, ma tô da'ahâ na itême 're dasihutu, da te 're wapari za'ra mono da. Duré te te 're da'apese mono da, ma tô itême 're dasihutu. ¹⁶ Tane nherẽ, Zezusi hã ma tô dawu 're ne, a'ubuni u, 're mreme mono da, Timama ma.

*Aibâ ïhi'ré hã, Zezusi te te ipesezé wasu'u
Mateusi 9.1-8; Marcusi 2.1-12*

¹⁷ Tawamhã apâ datême wisi wamhã, te nimahã bâta na dama rowasu'u, Zezusi hã. Te te dama rowasu'u ré, te ï'rata ai'ubumro, parisezu norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ me, te ï'rata ai'ubumro, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã. Ta norĩ hã ma tô itême sito Darireza hawi, duré Zudeza hawi, duré Zeruzarê hawi. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono tiwaihu'u pe hã, te te tãma isômri na, ma tô da'apese, Zezusi hã. ¹⁸ Tawamhã aibâ norĩ hã, ïhi'ré hã ma tô siwi ti'â, isimiwaptâ wa. Ma tô sima wê za'ra, 'ri para u te te siwi 'mazébré da, Zezusihi nho're te te siwi hiri da. ¹⁹ Tazahã da'ahâ wamhã, te te siwi 'mazébré waihu'u ô di. Tawamhã 'ri nhisi hawi, ma tô tãma 'ri 're pu'u za'ra, te te siwi 'mazébré da. Tawamhã dawa'wa ma tô siwi tihi, Zezusihi nho're, isa'warizéb ré. ²⁰ Zezusi hã simiwaihu'u pese wa, ma tô âma saze za'ra. Taha wa, ma tô siwi ti'â, te te pese da. Zezusi ma tô sina waihu'u siro, te te âma isaze za'ra na. Taha wa, te ïhi'ré ma tinha, ãne:

— ïsiwadi, aiwasédé hã 're ï'ab'manharĩ wasété mono zé hã te ai'âma 're ab'madâ'â mono ô di za oto. — ãne te ïhi'ré ma tinha, ãne:

²¹ Tawamhã rowahutu'wa norĩ hã te parisezu norĩ me tãma nharĩ za'ra, tipê'ê na:

— E niha ma tô bété ô hã tãma tinha, ïmorĩ'ô ma. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, wê ô di, aibâ ma, te te ïnharizé hã. Dawasédé hã da te 're ï'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, ni'wa hã te te dama 're aparĩ waihu'u mono ô di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, dawasédé hã te te dama 're ï'aparĩ mono da hã. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra, tipê'ê na.

²² Tawamhã Zezusi ma tô sina waihu'u za'ra, isimirosa'rata za'ra hã. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te ãne ï'âma ïrosa'rata za'ra wa'wa. ²³⁻²⁴ Wa hã dawasédé hã te dama 're ï'aparĩ waihu'u pese mono na, e niha te za ïwaihu'u za'ra wa'wa, sena na ïwaihu'u za'ra wa'aba da hã. Aibâ ma, wa tô tinha, ãne: “Aiwasédé hã 're ï'ab'manharĩ wasété mono zé hã, te ai'âma 're ab'madâ'â mono ô di za oto.” ãne hã ïmreme si wamhã, aima pibu prã za'ra wa'aba di tô. ã hã ïmorĩ'ô hã wahutu da, duré oto morĩ da, te tãma nharĩ wapsi, te za ïwaihu'u za'ra wa'wa, ïwaihu'u pese na sena na ïwaihu'u za'ra wa'aba da oto. Ti'ai âma dasiré ipodo hã ïma waihu'u pese di, dawasédé te dama 're ï'aparĩ mono da hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para. ãne na asiwi ïwaihu'u za'ra wa'aba da, wa za ïhi'ré ma tinha, wahutu da.

Tawamhã ïhi'ré ma, te oto tinha:

— Ma'ápé, aiwahutu. Asa'warizé hã âri, asôrôwa u aimorĩ da oto. — ãne te aibâ ma tinha.

²⁵ Tawamhã awa'awi ma tô aibâ hã wahudu, danho'a. Tiza'warizé, ma tô siré ti'â. Tinhorôwa u, te oto mo. Morĩ sina, te âma tiwata, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma. ²⁶ Tawamhã uburé ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. 'Re ïhâimana u'âsi mono âma, te tawata za'ra ni. ãne te dasima nharĩ za'ra ni:

— Aibâ te te ipesezé hã, wê uptabi di. ãhãna, wa tô wasiwi 'madâ'â za'ra ni. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

*Réwihi wasu'u
Mateusi 9.9-13; Marcusi 2.13-17*

²⁷ Tawamhã rob u, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, ma aibâ hã 'madâ, danhib'apito ma, dawu rob'ui'prazé ubumroi'wa hã, Réwi na isisi hã. Isimiromhurizéb âma sãmra ré, ma tô 'madâ. Tame te da te tãma 're sômri za'ra rob'ui'prazé hã, ï'ubumrozéb âma, danhib'apito nhimiwada'uri zarina. Tawamhã Zezusi hã ma tô ãne 'mahâ:

— We aimorĩ, ĩsiré 're aimorĩ da oto.

²⁸ Tawamhã ma wahudu. Tinhimiromhurizé, ma tô tirê, Zezusihi siré 're morĩ da oto. ²⁹ Tawamhã Zezusi te te sawi da, ma tô tinhorôwa âma dasa hã dama 'manha, sa'êtê na. Zezusihi siré, te za dasa hã huri ni. Taha wa, rob'uiirazé ubumroi'wa norĩ hã te ĩ'rata ai'ubumro, ĩsiré saihuri da, da'ahã na. Ni'wam norĩ zama, te ĩsiré tisa tihu. ³⁰ Tawamhã saihuri da, si'ubumroi ré, ma tô 'madâ'â za'ra parisezu norĩ hã, rowahutu'wa norĩ me. Taha wa, te âne tãma nharĩ za'ra, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ ma:

— E niha bâ, te bété dawazari asaihuri 'wa, rob'uiirazé ubumroi'wa norĩ siré, dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ siré zama. — Âne te tãma nharĩ za'ra.

³¹ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, âne:

— Hâzé âna 're ĩnomro mono norĩ zô, dawede'wa hã 're siwasutu za'ra mono ô di, te te 're wede za'ra mono da. Ĩhâzé ré norĩ zô si te za 're siwasutu za'ra, te te 're pese za'ra mono da. ³² Tane duré wa hã, dawê na 're ĩdanomro mono norĩ zô, ĩsitême 're ĩhârâ mono da, we ĩmorĩ ô di. Dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ zô si, 're ĩhârâ mono da, wa wei mo, dawasédé hã da te 're rême pese za'ra mono da, 're danomro wê mono da oto. — Âne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³³ Tawamhã ni'wam norĩ hã te Zezusihi ma nharĩ za'ra, âne:

— Zuwã Batitaha siré 're ĩnomro mono norĩ hã nimahã bâta na si, te sai âna 're si'ubumro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te te 're romhuri za'ra mono da, parisezu norĩ zadawa 'madâ'â pese 'wa norĩ zama. Ânei ô di, asiré 're ĩnomro mono norĩ hã. Te 're saihuri u'âsi, asiré. Te duré asiré te te 're âhuri. Âne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Aibã hã ĩmrozéb u, sô ĩhârâ za'ra norĩ hã sihutu wamhã, e te za dasa hã tiwi sawi za'ra ni, saihuri âna si'ubumro da, ta norĩ hã. Mare di. Aibã ĩmro da hã, ĩ'rata sãmra za'ra ré, te za tô ĩsiré tisa tihu, to sina. ³⁵ Niwapsi te za bâdâ hã ĩwa waptârã, aibã ĩmro da hã ĩsiwadi norĩ wa'wa hawi, da te tiwi ĩ'âri za'ra zéb da hã. Tawapsi te za tô sai âna 're si'ubumro, robzei âna. — Âne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra. Âne sô'awib ô nherê, te te si'âma ĩsimiré'ézé hã.

³⁶ Tawamhã te duré âma romnhimiré'é, âne:

— Zazahã ĩhâiwê hã e te za sizâri ni, ĩhâ'ratare hã da te âma hâiwa'aba da. Mare di. Âne wamhã, te za aiwamna, ĩhâiwê hã. Duré ĩhâtém na da te hâiwa'aba wamhã, aiwab ô di, ĩhã hã. Hâiwê hã ô di. ³⁷ Duré e romhã 'manharĩ 'rata 're, te za uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã da te 're sé, wa'ui ware ô ré. Mare di. Wa'ui ware ô ré, da te 're séme mono wamhã, oto wa'ui ware wamhã, te za romhã 'manharĩ 'ratare hã sina wazu. Tawamhã uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã te za asa'wa. Romhã 'manharĩ hã te za duré hâihaiwamna. ³⁸ ĩtép si'uiwa na si, te za da te 're sé, rob'rãĩ wa'u zé té hã. — Âne te Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra. ³⁹ Te duré tãma âma simiré'é za'ra:

— Uwa 'rãĩ wa'u ĩsé ĩ'ratare hã da te 're âhuri mono pari, e te za da te dasima 're wê za'ra, uwa 'rãĩ wa'u zé ité hã. Mare di. Áté ité hã da te dasima 're wê za'ra mono ô di za. Te za dasima da te 're nharĩ za'ra: “ĩwa'u 'ratare si, wê uptabi di.” Âne te za dasima da te 're nharĩ za'ra. — Âne te Zezusi hã tãma âma simiré'é za'ra, sô'awib ô nherê.

6

Sabadu na, Zezusihi nhimirotizé wasu'u

Mateusi 12.1-8; Marcusi 2.23-28

¹ Tawamhã sabadu na, Zezusi norĩ hã ma tô ro'rahâri za'ra, amho wa'wai baba, zudezu norĩ te, romhuri zahârizém na. Tawamhã tridu 'rã ne hã ma tô te te sima 'rãnhinarĩ, tinhib'rata na te te sima tomhâiwazu za'ra da, te te huri mono da, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. ² Tawamhã parisezu norĩ hã te tãma nharĩ za'ra:

— Wahi'rada Mozési hã ma tô wama roti, sabadu na, wa te 're romhuri za'ra mono tô da. E marĩ da, te bété ĩromhuri za'ra wa'wa, âne te te wama roti ô nherê. — Âne te tãma nharĩ za'ra.

³ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, âne:

— E apito Dawihi wasu'u na rob'ui'ére hã 're sôré za'ra wa'aba mono ã bâ, te te ĩrob'manharizém na hã, tisiré norĩ me. ⁴ Mra te te simroi wamhã, ma tô âzé 'ri para u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb u. Tawamhã sébré wamhã, ma tô 'ma'rê ĩ'u'êne hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, aré da te ĩsa'ra za'ra hã. Duré tisiré norĩ

ma, ma tô tãma a za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô aré pisutu, da'ãma romhuri'wa norĩ si, ì'u'êne hã te te 're ìhuri mono da hã, sasedoti norĩ si. Tane nherê, ma tô 'ma'rêne za'ra, Dawi norĩ hã. — ãne Zezusi hã ma tô parisezu norĩ ma Dawihi wasu'u hã 'rãzarõtõ za'ra.

⁵ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu, dasiré ìpoto da, ti'ai ãma. Taha wa, dama ìpire di, sabadu na roti hã te dama 're ì'apisutu mono zéb da hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibã ìsimizu'rã're hã, Zezusi te te ìpesezé wasu'u

Mateusi 12.9-14; Marcusi 3.1-6

⁶ Tawamhã sabadu ìhâiba amo na, ma tô duré ãzé zudezu norĩ te, rowahutuzéb u, Zezusi hã. Tame te duré aibã hã dame nhamra, ìsimire niwĩ ìsimizu'rã're hã. ⁷ Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norĩ hã ma tô siwi 'madã Zezusi hã, sabadu na te te pese zõ, romhuri zahârizém na hã. Parisezu norĩ me, te simiza'rese sina 'madã'ã za'ra. Mozésihi nhimiroti te te 'madã'ã õ wa, te te siwi wê'õ da, te 'madã'ã pese za'ra. ⁸ Tawamhã Zezusi ma tô sina waihu'u za'ra, ìsimirosa 'rata za'ra hã. Tawamhã aibã ma, te tinha:

— Aiwahutu, dawa'wa asab da. — ãne te tãma tinha. Tawamhã aibã ma tô wahudu. Hãwi te za. ⁹ Tawamhã Zezusi ma tô ãma sadanharĩ za'ra, ãne:

— Wa za asadanharĩ za'ra wa'wa. E niha 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, sabadu na hã, romhuri zahârizé bâta na roti hã. E ma hã ìwê, wa te 're ì'manharĩ za'ra mono zéb da hã sabadu na hã. E ma hã ìwê'õ. E wa te ãma 're dapawaptob za'ra mono õ di za. E wa te ãma 're danho'reptu za'ra mono õ di za. E niwamhã wa za taré wa te 're da'madã'ã za'ra, 're dadã'ã za'ra mono da. — ãne te Zezusi hã sadanharĩ za'ra.

¹⁰ Tawamhã Zezusi te ab'madã, te te siwi ì'uirĩ za'ra norĩ hã. Tawamhã ìsimizu'rã're ma, te tinha:

— Ma'ápé, asimizu wahutu. — Tawamhã ma tô tinhimizu wahutu, aibã hã. Tawamhã awa'awi ma tô tinhimizu pese. ¹¹ Tawamhã rowahutu'wa norĩ hã ma tô sada tizahi za'ra, Zezusihi zãda. Tawamhã te sima rosa'rata za'ra, marĩ hã te te tãma 'manharĩ za'ra da.

Zezusi hã aibã 12 na te te ìpisutu za'ra zé wasu'u, tizadawa wasu'u'wa da

Mateusi 10.1-4; Marcusi 3.13-19

¹² Tawamhã êtê 'rãihã na ma tô Zezusi hã sai'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, mreme da. Tawamhã mara bâ te tãma mre. ¹³ Taha wa, awê wi ma tô sô tihârã za'ra, tizazei'wa norĩ zõ. Tawamhã ìtême sihutu wamhã, ma tô pisutu za'ra, 12 na ìhâiba za'ra hã ìsiré 're nomro mono da. Ma tô oto sisi za'ra, tizadawa wasu'u'wa na. ¹⁴ Ta norĩ nhisi za'ra hã ãne: Sima Pedru, tinoi me, ãdéréhé me. Pedru na te za sisi té, Zezusi hã. Duré Ti'adu norĩ hã tisisânawãi me Zuwãhã me, duré Piripi norĩ hã, Batoromezuhu me, ¹⁵ duré Mateusi norĩ hã, Tomehê me, duré Ti'adu, Apezuhu 'ra hã, duré Sima Zeroti, ¹⁶ duré Zudasi Ti'aduhu 'ra hã, duré Zudasi Icarizoti hã, dama ìhâiba nhomri'wa da hã.

Zezusi te te ìrowasu'uzé, duré te te ìda'apesezé wasu'u

Mateusi 4.23-25

¹⁷ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tô sa'a hawi si'ra za'ra. Tawamhã ti'ai haré u sihutu õ ré, te a'ã nhamra, sõnhihãpã ãma, tizazei'wa norĩ me. ìsazei'wa norĩ hã ahã di. Tame duré da'ahã uptabi na, te sô ai'ubumro ni. Daro mono bâ, ma tô ìwana sô tasi'rã'õtõ ni, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, duré Zeruzarê hawi, duré Tiru na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Sido hawib zama. Â zaihã na Tiru hã, duré Sido hã, 'ri nho'u. ¹⁸ Zezusihi mreme hã da te waparĩ za'ra da, ma tô ìtême dasito. Duré te te da'apese da zama, ma tô ìtême ai'aba'ré ni, duré wa'uburé te te dama anhamra da. Tawamhã ma tô dama anhamra. ¹⁹ Simipese waihu'u pese wa, ma tô dasima wê za'ra ni, danhib'rata na da te upi za'ra da, rowê na oto 're dasi'ubumroi mono da.

Dama 're ìrowê za'ra mono zé wasu'u, robzei'õ na 're ìdasi'ubumroi mono zé wasu'u
me

Mateusi 5.1-12

²⁰ Tawamhã Zezusi hã te tisiré 're ìnomro mono norĩ hã 'madã'ã pese za'ra. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

— Āté asibrob āna, te oto 're anomro aba mo. Tane nherē, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za. 'Re ihâimana u'âsi mono hã, Danhib'apito uptabi. Taha wa, isib'a'uwē 're anomro aba mono wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za.

²¹ — Āté mra, te oto 're isépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi mra hã, ahâ di za.

— Āté te oto 're ai'ry'ry wa'aba mo, aipē'ēzé za'ra wa'aba wa. Tane nherē, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za aipē'ē 're, 're ato za'ra wa'aba mo, rowē te.

²² — Wa hã ti'ai āma dasiré ĩpodo. A norī wa'wa hã ĩzazei'wa, 're anomro aba mono wa, āté te za da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Āté te za da te 're aiwē'ō za'ra wa'wa. Āté te za da te aima 're nharī wasété za'ra wa'wa. Āté aiwasédé hã te za taré da te ai'āma 're sa'ra za'ra wa'wa. Āne wamhã, te za robze na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ²³ Rowē te, te za 're asarōtō za'ra wa'aba mo. A norī wa'aba ma si, rowasédé hã da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za. Wahi'rata norī ma, ma tō rowasédé hã da te aima 're 'manharī za'ra duré, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī ma. Taha wa, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono nherē, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. Niwapsi, 'Re ihâimana u'âsi mono, te za marī ĩwē hã te te aima 're sōmri za'ra wa'wa, hãwa āma asô 're ĩsimi'wara aba mono hã. Taha wa, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. — Āne romhã ré ma tō tãma waihu'u sirōmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norī ma.

²⁴ Taha pari, te uburé dama tinha oto:

— Āté asibrob ahâ na, te a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi tâibâ za oto asibrob ahâ za'ra wa'wa hã. Tawamhã robzei ō na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo.

²⁵ — Āté asai ahâ na, te a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Niwapsi, te za mra hã 're isépata za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za robzei ō na 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

— Āté rowē te, te a'â aipē'ē na 're ato za'ra wa'aba mo. Niwapsi te za robzei āna 're asimroi wa'aba mo. Tawapsi te za 're ai'ry'ry wa'aba mo.

²⁶ — Tane duréhã ma tō aibã norī āma 're dawata za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, ma tō āma 're dawata za'ra, wahi'rata norī hã. Taha wa, a'â ai'āma 're dawata za'ra wa'aba mono nherē, niwapsi aima 're rowē za'ra wa'aba mono ō di za. — Āne ma tō dama rowasu'u, Zezusi hã.

Zeusihĩ nhimiroti wasu'u, da te 're ĩdazawi pese za'ra mono zém na Mateusi 5.38-48

²⁷ Te duré dama tinha:

— ĩwapari'wa norī, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, āne hã: Asawi'ō'wai wa'aba norī hã te za 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Duré ai'ruiwapari'wa norī ma, te za marī tãma 're ĩ'manharī wē za'ra wa'aba mo, ĩwē na. ²⁸ Duré da te aima 're nharī wasété za'ra wa'aba mono nherē, te za da'āma 're aimreme zusi aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, ĩwē hã te te dama 're anhomri mono da. Da te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'aba mono nherē, te za 'Re ihâimana u'âsi mono wi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo, te te 're da'apawapto mono da. ²⁹ Ai'u'rata wi, da te 're aihã za'ra wa'aba mono wamhã, dama āma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono ō di za. Taré te za 're aipizari za'ra wa'aba mo, ai'u'rata amo niwĩ, da te 're aihã za'ra wa'aba mono da. Duré asi'ubuzé hã da te aiwi 're waibui wa'aba mono wamhã, dawi 're sawi za'ra wa'aba mono ō di za, asô'utu'u zama, da te aiwi 're waibui wa'aba mono da. ³⁰ Marī hã da te aiwi 're waptērē za'ra wa'aba mono wamhã, te za dama 're ĩsōmri za'ra wa'aba mo. Āté ni'wa hã te za asibro hã aiwi âri 'wa. Tawamhã sô aihârã ō di za, apã te te aima sōmri da. ³¹ Marī ĩwē si, da te aima 're 'manharī za'ra wa'aba mono da, asima 're ĩdawē za'ra wa'aba mono ne, te za marī ĩwē si dama 're ĩ'manharī u'âsi za'ra wa'aba mo, ĩwa'rãmi.

³² — Siwa'ru, te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Dawasété na 're ĩdanomro mono hã, tizawi pese 'wa si, te te 're sawi pese za'ra. Tanei ō di, a norī wa'wa hã za. Āne wamhã, ĩwē na te te 're asawi za'ra wa'aba mono ō di za, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za uburé 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. ³³ Duré, uburé te za marī hã dama 're ĩ'manharī wē za'ra wa'aba mo. Dawasété na 're ĩdanomro mono norī hã, tizawi pese 'wa norī ma si, te za te te tãma 're 'manharī wē za'ra. Tanei ō di, a norī wa'wa hã za. Āne wamhã, e niha te za 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, ĩwē na te te aima āma 're

ĩ'a'uwaimrami aba mono da hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Taha wa, te za marĩ hã uburé dama 're ã'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo. ³⁴ Duré, uburé te za dama 're asõprub za'ra wa'aba mo. Áté marĩ hã te za da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'wa, a'ã dama 're sãmri za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za dama 're ãsãmri za'ra wa'aba mo, ãwa'rãmib zõ 're asimnhasi za'ra wa'aba mono ãna. Dawasété na 're ãdanomro mono hã te marĩ hã tisiré norĩ ma si, te te 're sãmri za'ra, te te siwi 're waptẽrẽ za'ra mono wamhã. Tawamhã te duré ãwa'rãmib zõ 're simnhasi za'ra. Tanei õ di, a norĩ wa'wa hã za. ãne wamhã, ãwẽ na te te 're asawi za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Taha wa, te za uburé dama 're asõprub za'ra wa'aba mo. ³⁵ Dawasété na 're ãdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Uburé te za 're ãdazawi pese za'ra wa'aba mo. Asitob'ru norĩ zama, te za 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. Uburé te za marĩ hã tãma 're ã'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo. Áté marĩ hã te za da te aiwi 're waptẽrẽ za'ra wa'wa, syry na a'ã dama 're sãmri za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za tãma 're ãsãmri za'ra wa'aba mo. ãwa'rãmib zõ 're asimnhasi za'ra wa'aba mono õ di za. ãne wamhã, te za ãwẽ na te te 're asawi za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ã'ra te za 're ãhãimana za'ra wa'aba mo, danhipai u ãpire uptabi 'ra hã. Marĩ wẽ na, uburé te dama 're sõpru. ãsõprum na ãma 're ãdawata za'ra mono õ norĩ ma zama, te dama 're sõpru. Dawasété na 're ãdanomro mono ma zama, te 're sõpru. ³⁶ Taha wa, te za Aimama aba ne, 're anomro aba mo, aiwẽ na. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma roti za'ra.

³⁷ Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Dawasédé hã da'ãma 're ãsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiwi 're dawẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã te te siwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Dawasédé hã da'ãma 're ãsa'ra za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, te te aima 're anharĩ aba mono õ di za. Marĩ, da te aima 're ã'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã, asina 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã aiwasété'wa hã te te 're ab'madã'ã mono õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ³⁸ Asibrom na te za dama 're asõprub za'ra wa'aba mo, ãsimarĩ'õ norĩ ma. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te za marĩ hã ãwa'rãmĩ sa'ëtẽ na te te aima 're sãmri za'ra wa'wa. Marĩ na asima 're asõprub za'ëtẽ za'ra wa'aba mono ne, te za aima 're sõprub za'ëtẽ za'ra wa'wa. Sa'ëtẽ na dama 're sãmri za'ra wa'aba mono wamhã, te za sa'ëtẽ na te te aima 're sãmri za'ra wa'wa, ãwa'rãmĩ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Syry na dama 're sãmri za'ra wa'aba mono wamhã, te za syry na te te aima 're sãmri za'ra wa'wa. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³⁹ Tawamhã ãne te tãma ãma romnhimiré'é za'ra:

— Ni'wam norĩ hã tob'a zahuré wamhã, nimomo sisaprõni zahuré wamhã, sisaprõni wẽ zahuré õ di za. Te za siré tiwaptã'ã zahuré, ab're u. — ãne ma tõ tãma rowasu'u za'ra.

⁴⁰ Te duré tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Romnhoré'wa norĩ hã te te 're romnhoré za'ra mono ré hã, pire na 're hãimana waihu'u za'ra mono õ di, tãma ãromnhoré'wa norĩ ma hã. Niwapsi te te 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're waihu'u za'ëtẽ za'ra, tãma ãromnhoré'wa ne hã. — ãne ma tõ tãma rowasu'u za'ra.

⁴¹ Te duré tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Áté wede wa'õno hã atob 're, te nomro, sabui õ nherẽ. E niha te za bété sõ ãtõmo 'madã, wede nhiprubre wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã. ⁴² Wede wa'õno hã atob 're ãnomro, sabui õ nherẽ, e niha te za tãma ãnha: “Ropru hã a'ã te aima wazere, atõmo hawimhã.” Mare di. Wede wa'õno hã te za a'ã atõmo hawimhã ãwaze. Tawamhã te za sõ airĩtĩ wẽ, wazere da, asisãnawã tõmo hawimhã, wede nhiprubre hã. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra.

⁴³⁻⁴⁵ Tawamhã Zezusi ma tõ da'ãma ãma romnhimiré'é, rob'rã na, ãne:

— Rowede hã wẽ wamhã, 're 'rãĩ wasété za'ra mono õ di za, wede wẽ wa. Wasété wamhã, 're 'rãĩ wẽ za'ra mono õ di za, wede wasété wa. 'Re 'rãĩ wẽ za'ra mono wamhã, te za ãma waihu'u za'ra ni, rowede ãwẽ na. E wab'ru u, te za 're aimo, rob'rã ãse zõ. Mare di. Wab'ru na 're simnhatã mono õ di, rob'rã ãse hã. E aptob u, te za 're aimo, rob'rã ãse zõ. Mare di. Aptom na 're simnhatã mono õ di, rob'rã ãse hã. ãne ni'wa hã 're morĩ wẽ wamhã, tipẽ'ẽ 're, tinhimirosa'rata wẽ hawim na, te za 're mreme wẽ u'ãsi. Duré ni'wa hã 're morĩ wasété wamhã, tinhimirosa'rata wasété hawim na, te za duré 're mreme wasété

u'âsi. Danhimirosa'rata zarina, te za tô õne u'âsi 're damreme zusi. — ãne Zezusi ma tô tâma waihu'u za'ra.

'Ri'wa norĩ wasu'u

Mateusi 7.24-27

⁴⁶ Te duré tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, ma tô Asib'apito na asiwi 're ãnhisi za'ra wa'aba mo, ãnhimiroti hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono õ nherẽ. ⁴⁷ Até ni'wam norĩ hã te za we ãtẽme aihutu, ãnhimiroti hã te te wapari za'ra da. Tawamhã te te wapari za'ra wamhã, te za oto ãnhimiroti hã te te 're 'madâ'â pese za'ra. ⁴⁸ Taha wa, wa za ãnhimiroti 'madâ'â'wai ãma simiré'é, 'ri'wa na. Aibã hã ma tô ab're, 'ri da, ti'ai 'rowi ãne hã ãnomro u. Tawamhã ma tô ãma tipahã, ab're na. Ab're 'rehã di oto. Tawamhã êtẽ nhisiwi ma tô 'ri, aibã hã. Tawamhã âpré wamhã, â hã ma tô 're praba, 'ri u. Tete na ma tô 'ri hã 'manha, aibã hã. Taha wa, rési ãna te 're sa, 'ri hã. ⁴⁹ Até ni'wam norĩ hã te za ãnhimiroti hã tipo're na te te 're wapari za'ra. Tane nherẽ, te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za, ãnhimiroti hã. Taha wa, wa za ãnhimiroti 'madâ'â'õ'wai ãma simiré'é, 'ri'wa ãhãiba amo na. Aibã hã 'ri na'rata da, te te ab're õ di. Ti'a nhisiwip si, ma tô sima 'ri. Tawamhã 'ri u, â 're praba mono wamhã, â, ma tô 'marõwĩ, 'ri hã. Tãibã oto. Taha wa, ma tô aipru pese, 'ri hã. — ãne ma tô 'ri'wa na simiré'é dama Zezusi hã, da te waihu'u za'ra da.

7

Romanuhu ma romhuri'wa, Zezusi hã te te ãpesezé wasu'u

Mateusi 8.5-13

¹ Tawamhã te te dama roti parimhã, te oto mo Zezusi hã, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Tawamhã ma tô wi. ² Tame aibã hã te 're hãimana romanu hã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa. Tãma ãromhuri'wa hã te te sawi pese di. Hãzé na te oto nomro, tãma ãromhuri'wa hã. Hãzé ahã wa, te za oto dârã. ³ Tawamhã hãzé na nomro ré, ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa, romanu hã. Taha wa, ma tô zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã 'mazatõrĩ za'ra, Zezusihi zõ, ãhãzé ré hã te te pese da. ⁴ Tawamhã te te sô ãsatõrĩ za'ra hã ma tô ãtẽme aihutu, Zezusihi u. ãtẽme sihutu wamhã, ma tô tâma rowasu'u za'ra:

— Aibã hã ãwẽ, romanu hã. Wẽ wa, pawapto na. ⁵ Wasiré õ nherẽ, te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô ãsiminhimi'ru zarina wama 'ri za'ra ni, wate da, rowahutuzé hã. Ta hã ma tô duré pawã'ãbã za'ra, 'ri'wa norĩ hã. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u za'ra.

⁶ Tawamhã Zezusi te ãsiré timorĩ za'ra. Ma tô oto rosahutu za'ra, 'ri u. Te te rosahutu za'ra wamhã, romanu hã ma tô tisiwadi norĩ hã 'mazatõrĩ za'ra, te te tâma 'mazadawa wasu'u za'ra da, Zezusihi ma. Tawamhã te te uzusi za'ra wamhã, ãne te tâma 'maïrowasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— Wasiwadi hã zudezu'õ nherẽ, até asébré õ di za, u, ãsõrõwa u. A hã, u, aiwẽ di. Õ hã, u, wẽ prã ti. Wẽ prã wa, até ãsõrõwa u asébré õ di za, u. ⁷ Wẽ prã wa, si'uihã na we atẽme morĩ õ di za, u, tâma ãromhuri'wa hã tâma pese da. Romhã na nherẽ, aimreme pire wa, te za, u, aimreme na tâma ãpe, rowẽ na tâma 're sãmra mono da. ⁸ Romanu hã, damreme ãpire hã tâma waihu'u pese di, u. ãsib'apito norĩ mreme hã tâma pire za'ra di, u. Duré õ hã, u, ãmreme hã pire di, tinhib'a'uwẽ norĩ ma, da'wapéi'wa norĩ ma. Tawamhã, te te 'mazatõrĩ wamhã, te za, u, mo, ãsadawa para. Sô hãrã wa, te za u, ãtẽme wi, ãsadawa para. Duré marĩ hã tâma ãromhuri'wai ma, te te 'rui wamhã, te za, u, tâma 'manha, te te tâma ã'ruzéb uwaibaba. Taha wa, aimreme hã pire wa, te za, u, tâma ãpe, tâma ãromhuri'wa hã, rowẽ na tâma 're sãmra mono da. — ãne te Zezusihi ma sadawa wasu'u za'ra, romanuhu siwadi norĩ hã.

⁹ Tawamhã Zezusi hã ãne hã te te wapari wamhã, ma tô ãma titob'uzu, ãsimirowasu'u za'ra na, romanuhu ãma hã. Tawamhã ma aipi'ra, datẽme. Da'ahã uptabi na ãsarina ãsi'aba'ré norĩ u, ma aipi'ra. ãne te dama tinha:

— Tô senã, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ã hã te te sina ã'umnhasizém na hã, niwa te ã'madã'ã õ, ãzarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai ãma hã. Ta norĩ hã te te ãma siwi wabzu õ di, te te sina ã'umnhasizém na hã. — ãne Zezusi hã te tinha, ãsarina ãsi'aba'ré norĩ ma.

¹⁰ Tawamhã apâ ma tô ai'aba're, romanu siwadi norĩ hã, ãsõrõwa u. Sihutu wamhã, ma tô ãhãzé ré hã sabu za'ra. Rowẽ na te oto nhamra, hãzé ãna.

Ìmrotõ 'ra hã, Zezusi te te ãhãwa'utuzé wasu'u

¹¹ Tawamhã ãma ronomro õ ré, te Zezusi hã mo, 'ri wa'õtõ u. Na'ĩ na 'ri wa'õtõ nhisi u, te mo. Ìsiré 're ãnomro mono norĩ hã te ãsiré ai'aba're. Da'ahã na te duré ãsiré ai'aba're ni. ¹² Tawamhã 'ri wa'õtõ 'wawi wa'ra u, ma tô rob'uwe za'ra, Zezusi norĩ hã, 'ridawa u. Tawamhã ãwab'rere, ma tô dasiwi ãri ni, ab're u, ãmrotõ 'ra ãdã hã. Misire aibã ã'ra hã. Da'ahã na te ãsiré ai'aba're ni, ãmrotõ siré, ab're u. ¹³ Tawamhã ãmrotõ te te 'madã'ã wamhã, ma tô ãma tipẽ'èzé, Zezusi hã. Tawamhã ma tô tãma tinha, wawa tõ da.

¹⁴ Tawamhã ma tô oto ãtẽme wi. Te te ãri za'ra ré, ma tinhib'rata na ãré upi. Taha wa, ma ãré mazahãri za'ra. Tawamhã te oto 'mahã:

— A'irepudu, wa za aima tinha: A'itu. — ãne te 'mahã.

¹⁵ Tawamhã a'irepudu hã ma tô udu. Sahã na te oto nhamra. Tawamhã tãma rowẽ wa, te oto mre. Taha wa, te Zezusi hã ãna ma ti'ru, ãne:

— ã ai'ra, ãma saprõni. — ãne te tãma tinha. Dã'ã zahã, oto sahã na sãmra wa, ma tãma tapẽ'ẽwara za'ra ni. ¹⁶ ãne te dasima nharĩ za'ra ni:

— Tinhib'a'uwẽ norĩ hã te za we te te 're wa'apawapto, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Ma tô we watẽme satõ, tizadawa wasu'u'wa hã. Mreme pire uptabi di. — ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma, te tawata za'ra ni.

¹⁷ Tawamhã ãwasu'u hã ma tô wapari za'ra ni, daro mono bã, Zezusi te te ãhãwa'utuzé wasu'u hã. Zudezu norĩ rob 'rata, 're ãdasi'ubumroi mono norĩ zama, ma tô ãwasu'u hã wapari za'ra ni.

Zuwã Batita hã Zezusi u, tizadawa wasu'u'wa norĩ te te ãsatõrĩ zahuré zé wasu'u Mateusi 11.2-19

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhã Zezusi te te ãhãwa'utuzé hã ma tô Zuwãhã ma wasu'u za'ra, ãsadawa 'madã'ã pese 'wa norĩ hã. Tawamhã maparane te sõ tihãrã zahuré, Wanhib'apito u neb zahuré da, te te sadanharĩ zahuré da. ãne Zuwã te tãma nharĩ zahuré:

— Ane wa'aba wamhã, te za ãsadanharĩ 'wa, ãne: “E a hã Zuwã Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zõ, wa za 're wanhimipari za'ra.” ãne te za tãma ãzadawa wasu'u wa'wa. — ãne Zuwã hã ma tô tãma nharĩ zahuré. ²⁰ Tawamhã Zezusi u, te tineb zahuré. ãtẽme simasisi wamhã, ma tô sadanharĩ zahuré:

— E a hã Zuwã Batita te te dama 're aiwasu'u mono, te we aimo. E zahadu aimawi zõ, wa za 're wanhimipari za'ra. — ãne te sadanharĩ zahuré.

²¹ Tawamhã ãsõ'a zahuré, te a'ã da'apese da'ahã na, Zezusi hã. Duré wa'uburé ré, 're ãdanomro mono hã ma tô dama anhamra. Duré ãtob'a norĩ hã ma tô ato pese, ahã na.

²² Tawamhã te te da'apese parimhã, te oto tãma nharĩ zahuré, Zuwã Batitaha mreme 'madã'ã pese 'wa norĩ ma, ãne:

— Apã te za ane wa'wa Zuwãhã u, tãma ãwasu'u wa'aba da. ãtob'a norĩ hã to pese za'ra wa, ma tô apã te te 're rob'madã'ã za'ra. ãmorĩ'õ norĩ hã te oto para na 're nomro. Duré ã'wa're ré norĩ hã ma tô 're pese za'ra. Hãiba wẽ na te oto 're nomro. Duré ãpo'reptõ norĩ hã te oto 're simipari za'ra. Duré 're ãdã'ã za'ra mono norĩ hã ma tô duré apã 're hãwa'utu za'ra. ãwasu'uwẽ hã ma tô duré ãsibrob'õ norĩ hã te te 're wapari za'ra. ãne na te za tãma ãrowasu'u za'ra wa'wa, Zuwãhã ma. ²³ Ni'wam norĩ hã, wa hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para we ãmorĩ na, 'rãwi ã'ãma 're siwawã za'ra mono õ wamhã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u zahuré.

²⁴ Tawamhã apã te tineb zahuré Zuwã Batitaha u, aibã norĩ hã. Tawamhã ãsa'u zahuré si, te Zuwã hã dama wasu'u wẽ, Zezusi hã. Da'ahã na ãdasi'ubumroi mono norĩ ma, te ãne tãma rowasu'u za'ra:

— A'ubuni u, ma tô 're anomro aba mo, Zuwã hã sabu za'ra wa'aba da. E tawamhã du teihi 'rãihã hã uware wa, rowa'u te te 're ãhãpã za'ra mono ne, Zuwã Batita hã roti da, sib'uwere na 're hãimana mono wa, ma tô ãtẽme 're anomro aba mo. Mare di. Ta hã roti da, siptete na ma tô 're hãimana. ²⁵ E uza wẽ na 're si'uza mono wa, ma tô ãtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Mare di. Uza wẽ na 're si'uza mono õ di. Uza wẽ ré 're ãnomro mono norĩ hã, te apito nhorõwa ãma 're si'ubumro. Uburé

marĩ hã ĩwẽ uptabi si, te tãma 're hãimana za'ra, ta norĩ ma. ²⁶ Ma'ãpé, ĩma wasu'u za'ra wa'aba za. E 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai wa, te ĩtẽme 're anomro aba mo, 're sabu za'ra wa'aba mono da. Tane tũ. ĩwana ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã, ĩpire na te te siwi ãma wabzu za'ra õ di, Zuwã hã. ²⁷ Duréihã ma tũ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãne ãma rob'ui'ééré, Zuwãhã ãma, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na: “ĩzadawa wasu'u'wa, wa za aiwana satõ, te te asõ ropese mono da.” ãne duréihã ãma rob'ui'ééré hã, ĩbaihã na hã.

²⁸ Te duré tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã:

— Uburé ĩwana 're ĩnomro mono norĩ hã te te siwi ãma wabzu za'ra õ di Zuwã hã, ĩsimiromhuri pire na hã. Tane nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're ĩda'azawi mono zéb zarina, te te 're ĩda'apawapto mono zé hã, hãiba ré ré, te te waihu'u õ di za, Zuwã hã. Ni'wam norĩ si, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ si te za te te sina 're waihu'u za'ra, ĩ'uirĩ na. Taha wa, ta norĩ hã te za pire na 're hãimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ hã, tisiré norĩ ma, wapu na 're hãimana za'ra mono nherẽ, te za pire na 're hãimana za'ra, Zuwã Batitaha nhipai u, ta norĩ si ĩ'uirĩ na te te sina 're waihu'u za'ra mono wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're ĩda'apawapto mono zé hã. — ãne ma tũ Zezusi hã dama wasu'u, Zuwã hã.

²⁹ Tawamhã uburé ma tũ ĩsimirowasu'u hã wapari za'ra ni. Danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ zama, ma tũ dame wapari za'ra. Ta norĩ hã ma tũ oto wapari pese za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Taha wa, ma tũ Zuwã hã ã dawabzuri hã tãma 'manharĩ za'ra. ³⁰ Tazahã, parisezu norĩ hã rowahutu'wa norĩ me, ma tũ siwi wẽ'õ za'ra 'rãwi, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te sima ĩda'awézé hã. Taha wa, te te siwi wẽ'õ za'ra wa, ã dawabzuri hã te te tãma 'manharĩ za'ra õ di, Zuwã hã.

³¹ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— E 'wam norĩ ãma, wa za ãma simiré'é za'ra, ã nimosi dapoto tém norĩ ãma hã. ³² Áté ai'uté norĩ ãma, wa za ãma simiré'é za'ra. 'Ri nhi'riti wa, da te dasina 're ĩ'ubumroi mono zéb ãma si'ubumroi ré, ãne ai'uté norĩ hã te za si'mahãrã za'ra: “Wa norĩ hã wa tũ aima rowamreme za'ra wa'aba ni aré, dasina damro wa, rowamremezém na. Tazahã, ãma ato za'ra wa'aba õ di. Duré da te dasina 're ti'a za'ra mono wa, rowamremezém na, wa tũ aré aima rowamreme za'ra wa'aba ni. Tazahã, a norĩ wa'wa hã wazu ai'ry'ry wa'aba õ di.” ãne te za si'mahãrã za'ra. ³³ Tane a norĩ wa'wa hã. Zuwã Batita hã te sai ãna nasi aimasisi. Duré uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã te te 're hãsi mono õ di. Tazahã, ãne 're hãimana mono wa, ma tũ tãma 're ĩnharĩ wasété za'ra wa'aba mo, wa'uburé ré 're ĩmorĩ na. ³⁴ Wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã dasazém na, wa 're ĩsa. Uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã wa duré te dame 're hãsi. Tazahã, ĩsa za'etẽ na 're ĩsai mono na, duré uwa 'rãĩ wa'u zé ze'i'wa na, ma tũ ĩma 're ĩnharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Duré siwa'ru 're ĩdanomro mono norĩ siwadi na, ma tũ ĩma 're ĩnharĩ wasété za'ra wa'aba mo. ³⁵ Tane tũ. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã, wẽ di. Tawamhã ĩsimiroti hã da te dasima 're wẽ za'ra mono wamhã, te za ĩwẽ hã da te 're waihu'u za'ra. Da te 're wẽ'õ za'ra mono õ di za, ĩwẽ hã dasiwi. — ãne Zezusi ma tũ tãma siwasu'u za'ra.

Simahã wasu'u

³⁶ Tawamhã aibã parisezu hã ma tũ Zezusihi zõ hã, ĩme sa da. Taha wa, te Zezusi hã ĩsõrõwa u mo. Tawamhã ma tũ nhamra tame, sa da. ³⁷ Tame 'ri wa'õtõ ãma hã ma tũ ĩwasu'u hã wapa pi'õ hã, siwa'ru 're ĩmorĩ hã. Parisezu nhorõwa ãma sa da, ĩsãmra na ma tũ wapa. Taha wa, ma tũ simhi ti'ã, Zezusihi zarina, wedewa'u zadaze ré hã. Simhi hã, etẽ'a 'manharĩ. Wa'ãbã za'etẽ di, wedewa'u zadaze hã. ³⁸ Tawamhã Zezusihi babarã na ma tũ nhamra, wawa sina. Wawai wamhã, Zezusihi para nhisiwi, ma tũ ti'upĩni a'a. Taha wa, te tizéré na tãma u'õ. Tawamhã da te 're ĩdatob'rata hãrã za'ra mono ne, tizadawa na ma tũ para hãrã. Ma tũ wedewa'u zadaze hã ĩpara nhisiwi sa'wa, pi'õ na. ³⁹ Tawamhã, parisezu te te 'madã'ã wamhã, ma tũ tipẽ'ẽ na tãma tinha, Zezusihi ma:

— Tũ sena, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai 'wa'ãhã, te aré ĩwasété na ãma waihu'u, pi'õĩ ãma hã. Tawamhã te aré tiwi sisawi, te te upi tũ da. — ãne ma tũ tipẽ'ẽ na tãma tinha.

⁴⁰ Tawamhã ĩsimirosa'rada hã te te sina waihu'u wa, te aibã ma tinha, Zezusi hã:

— Sima, marĩ, wa za aima waihu'u, waihu'u da. — ãne te tãma tinha.

Tawamhã Sima te asa tãma tinha:

— Ma'ápé, ĩma waihu'u, marĩ hã te waihu'u da.

⁴¹ Taha wa, te Zezusi hã tãma rowasu'u oto, ãne:

— Aibã norĩ hã ma tô rob'uiprazéb õ wa, taré a'â dawi 'maiwaptẽrẽ zahuré. ĩmorĩ'rada hã 500 na ma tô dawi waptẽ. Duré ĩhãiba amo hã, 50 na ma tô dawi waptẽ. Niwapsi te za ĩsõwa're're tãma sõmri zahuré, aibã ma. ⁴² Tawamhã rob'uiprazéb õ wa, ĩsõwa're're te te tãma sõmri zahuré õ di. Sõpru wa, ma tô tãma waihu'u zahuré aibã hã, ĩsõwa're're te te tãma sõmri zahuré tõ da. — ãne ma tô Simahã ma rowasu'u, Zezusi hã. Tawamhã te oto ãma sadanha:

— E 'wa hã te za sawi pese, aibã ĩsõpru hã. E 500 na te te tãma ĩsõmri hã te za sawi pese. E 50 na te te tãma ĩsõmri hã te za sawi pese. — ãne Zezusi te sadanha.

⁴³ Tawamhã Sima te asa tãma tinha:

— Átê 500 na te te tãma ĩsõmri hã te za sawi pese. — ãne Sima, te Zezusihi ma tinha.

Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. ĩ'uwaibaba ma tô ĩma ĩwaihu. — ãne ma tô ãma saze.

⁴⁴ Tawamhã pi'õi u sipi'rai wamhã, te duré tãma tinha, Simahã ma:

— ãhãta, pi'õ hã. Tãma ĩzawi pese di. A hã we ĩzébré wamhã, â hã dama 'rui õ di, da te ĩpara upsõ da. Pi'õ si ma tô ĩpara upsõ, ti'upĩni na. Ma tô duré tizéré na ĩpara u'õ.

⁴⁵ A hã we ĩwisi wi, ĩzawi õ di, ĩtob'rata hãrã na. Pi'õ si ĩzébré wi, ma tô ĩpara hãrã. ⁴⁶ A hã dama ĩ'rui õ di, azeitona 'rãĩ wa'ui wam na da te ĩzébré u'rê da, ĩma robze da. Pi'õ hã wedewa'u zadaze pire hã ma tô ĩpara nhisiwi sa'wa. ⁴⁷ Tãma ĩzawi uptabi wa, ma tô ĩma 'manharĩ wẽ. Marĩ hã te te 're ĩ'ab'manharĩ wasété mono zé hã ahã nherẽ, wa tô tãma tipa. Taha wa, tãma ĩzawi uptabi di, te tãma apari wa. Dawasété ahã na 're dasisãmri za'ra mono õ wamhã, da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, dawasété ahã na te te dama 're ĩ'apari mono zé hã. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, dama sawi prã ti za. Dawasété ahã na 're dasisãmri za'ra mono wapsi, te za da te dasina 're waihu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, dawasété ahã na te te dama 're ĩ'apari mono zé hã. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, dama sawi uptabi di za. — ãne ma tô Simahã ma waihu'u, Zezusi hã.

⁴⁸ Tawamhã pi'õi ma, te oto tinha:

— Marĩ hã 're ĩ'ab'manharĩ wasété mono zé hã wa tô oto aima tipa. — ãne te pi'õi ma tinha.

⁴⁹ Tawamhã Zezusihi mreime, ma tô pi'õi ãma wapari za'ra, ĩsiré ĩsaihuri norĩ hã. Taha wa, ma tô tipẽ'ẽ na tãma nharĩ za'ra:

— E 'wa hã õ hã, marĩ, da te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, te te dama 're ĩ'apari mono hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra, tipẽ'ẽ na.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi te duré pi'õi ma tinha:

— ĩzazei wa, wa tô aipawapto, aiwasédé hã rẽme pese da. Rowẽ na te za oto 're aimo. — ãne te pi'õi ma tinha, Zezusi hã.

8

Pi'õ norĩ hã, Zezusihi siré ĩsi'aba'rézé wasu'u

¹ Tawamhã ãma ronomro wapsi, te Zezusi hã datẽme 're mo, daro mono bâ. 'Ri nho'õmo mono bâ, te datẽme 're mo, 'ri wa'õtõ mono bâ. Tawamhã datẽme 're morĩ wamhã, ma tô ĩwasu'uwẽ na te te 're da'apo're pu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na. Datẽme 're morĩ wamhã, aibã norĩ hã 12 na ĩhãiba za'ra hã, te ĩsiré 're nomro. ² Pi'õ norĩ zama, te ĩsiré 're nomro, wa'uburé, te te tãma 're ĩ'anhamra mono norĩ hã. Duré, ĩhãzé hã te te tãma 're ĩ'apari mono norĩ zama, te ĩsiré 're nomro. Pi'õ nhisi hã, Mariza Madarena na ĩsisi hã, wa'uburé hã, 7 na ĩhãiba za'ra hã te te tãma ĩsãmra za'ra hã. ³ Duré, Zuwãna na pi'õ nhisi hã. Cuzaha mro hã, apito Erodĩhi ma romhuri'wai mro hã. Duré, Suzana na pi'õ nhisi hã. Aimawi norĩ hã te duré ĩsiré 're nomro, pi'õ norĩ hã, ahã na. Ta norĩ hã tinhimarĩ na, te Zezusi norĩ hã te te 're pawaptob za'ra.

Aibã hã amnho poto mono da, te te ĩ'anhamra mono zé wasu'u
Mateusi 13.1-23; Marcusi 4.1-20

⁴ Tawamhã da'ahâ na ma tô itême aihutu ni Zezusihi u, 'ri ahâ mono bâ, da te sabu za'ra da. Tawamhã, itême dasi'rã'õtõ wamhã, ma tô dama romnhimiré'é, âne:

⁵ — Aibã hã te buru u mo, ti'ai hãibãdã na, amho hã te te anhamra mono da, poto mono da. Tawamhã, amho hã te te anhamra mono wamhã, nima norĩ hã bãdãdi zababa ma rere'e. Taha wa, ma tô dapara na nasi wati'i za'ra ni, tiwi ãrere'e mono hã. Sire hã ma duré te te uprosi, poto mono õ ré. ⁶ Ètẽ nhisiwi, ma duré nima norĩ hã rere'e, amho hã. Ti'a baihãire di, ètẽ nhisiwimhã. Tawamhã, 'wanhipré wairébé mono wamhã, ti'ai wa'ro wamhã, ma 'wanhipré 'ré. ⁷ Nima norĩ hã ma duré rere'e, wab'ru wazari. Tawamhã siré ma tô 'wanhipré. Siré 'wanhipré mono wamhã, ma te te ubu, wab'ru hã. Taha wa, ma tô te te uprosi. ⁸ Ti'ai wẽ wa, ma duré nima norĩ hã rere'e. Ma tô oto 'rã. 'Rãĩ mono wamhã, 'rãĩ pese uptabi di, rob're hã. — Æne Zezusi ma tô dama rowasu'u.

Te duré dama tinha:

— Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba ãn-himirowasu'u na hã, waihu'u za'ra wa'aba da. — Æne te dama tinha.

⁹ Tawamhã Zezusihi siré 're ãnomro mono norĩ si, te sadanharĩ za'ra:

— E marĩ na, te ãma ãsimiré, amho potozém na hã. — Æne te sadanharĩ za'ra.

¹⁰ Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô dawĩ sawi, a'ã da te waihu'u tã za'ra da, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u hã. A norĩ wa'aba ma si, ma tô oto ãwasu'u hã aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, dama ãwaihu'u'õ hã. Taha wa, wa tô ãnhimiromnhimiré'é na si, te dama 're arowasu'u. Tawamhã dapo're na, da te 're wãpari za'ra mono nherẽ, da te waihu'u za'ra õ di za, ãma ãsimiré'ézẽ hã.

¹¹ — Æhãna, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, te ãma ãsimiré'ézẽ hã waihu'u za'ra wa'aba da. Amho potozẽ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme, te wasu'u. ¹² Amho hã bãdãdi zababa ãrere'e mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã ãtẽ te za ãsadawa wasu'u hã taré tipo're na te te 're wãpari za'ra. Tawamhã te za Wa'uburé hã itême 're sihutu ãtẽ, te te tãma 're roti za'ra mono da, te te 're saze za'ra mono tã da, te te 're sã'reptu za'ra mono tã da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Tawamhã wa'rui'wa nhimiroti zarina, te te saze za'ra õ di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã. ¹³ Duré amho hã ètẽ nhisiwi ãrere'e mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã ãtẽ te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã te te 're wãpari za'ra, tipo're na. Tawamhã te za ãwasu'u ma 're to za'ra. Tazahã, õne haré te te 're saze za'ra mono õ di za. Ætẽ, te za te te 're saze hutu za'ra. Ætẽ rowasédẽ hã da te tãma 're 'manharĩ za'ra mono õ'umnhasite, te za apã 're sipizari za'ra. ¹⁴ Duré amho hã wab'ru wazari ã'a'a mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã ãtẽ te za taré tipo're na te te 're wãpari za'ra, ãsadawa wasu'u hã. Tazahã, marĩ wamhã, õhõ ãma si 're nomro mono õ di za. Ætẽ, marĩ na si te za te te 're rosa'rata za'ra sima, ãtẽ rob'uiirazém na si, ãtẽ titozém na si. Tawamhã rob'rã ãrã wẽ prã ne, 're hãimana wẽ uptabi za'ra mono õ di za. ¹⁵ Amho hã ti'ai wẽ wa, te te ã'anhamra mono hã, aimawi a'uwẽ, te wasu'u. Ta norĩ hã ãtẽ te za tipo're na te te 're wãpari za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã. Tawamhã te za te te 're 'madã'ã pese za'ra. Õne haré, te za ãsimiroti na 're nomro. Tawamhã rob'rã ãrãĩ wẽ uptabi ne, hãimana wẽ uptabi na, te za oto 're hãimana za'ra. Æne amho potozẽ wasu'u na, wa aima ãma simiré'é za'ra wa'wa. — Æne, Zezusi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

¹⁶ Tawamhã rob'uiwẽzém na te duré ãma simiré'é:

— Rob'uiwẽzẽ hã da te ro'o wamhã, e piza'a na te za upsibi ni. E daza'warizéb 'rowi, te za sãrĩ ni. Mare di. ãsima'warazém na si, te za sã'awi da te 're sãré, rowa'a na 're danhisisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'uiwẽzẽ hã. ¹⁷ Tane, ãmreme hã a'ã te dama ãwaihu'u'õ hã te za niwãpsi waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa tô rob'uiwẽzém na ãne ãma simiré'é.

¹⁸ — Taha wa, ma'ãpé ãmreme hã 're wãpari pese za'ra wa'aba mono. Tawamhã ãzadawa wasu'u hã te za te te aima 're waihu'u za'ètẽ za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ãmreme hã 're wãpari pese za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za apã te te aiwi 're awãbui wa'wa, ãzadawa wasu'u hã. Tawamhã ãmreme waihu'u'wa na, 'rãwi 're asi'madã'ã ze za'ra wa'aba mono nherẽ, te za ãmreme waihu'u'õ'wa ne, oto 're anomro aba mo. — Æne te Zezusi hã tisiré 're ãnomro mono norĩ ma rowasu'u za'ra.

Zeusihhi na wasu'u, ãno norĩ wasu'u me
Mateusi 12.46-50; Marcusi 3.31-35

¹⁹ Tawamhã Zeusihhi u, te ãna hã mo, ãno norĩ me. Te te sabu za'ra da, te ãtẽme ai'aba're. Tazahã, da'ahã uptabi wamhã, ãtẽme sisisi waihu'u õ di. ²⁰ Tawamhã Zeusihhi ma, ma tõ ni'wa hã rowasu'u, ãne:

— Ano norĩ hã te rowi asõ aimasa, ana me. Te sima wẽ za'ra, te te asabu za'ra da. — ãne ma tõ tãma rowasu'u ni.

²¹ Tawamhã Zeusihhi te uburẽ dama tinha:

— Ni'wam norĩ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono wamhã, durẽ te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, ta norĩ hã ãna, durẽ ãno. — ãne Zeusihhi ma tõ dama waihu'u.

Zeusihhi hã rowa'u'u ma, te te ãnharĩze wasu'u
Mateusi 8.23-27; Marcusi 4.35-41

²² Tawamhã bãtã na, te Zeusihhi hã tãma nharĩ za'ra:

— Oto zara u, wa te saprĩ za'ra wa'aba. — ãne te tãma nharĩ za'ra, tisirẽ 're ãnomro mono norĩ ma. Tawamhã uba're wa, ma tõ asisi, zara u te te saprĩ za'ra da, ãsõ'u na.

²³ Tawamhã te te sirẽ sari za'ra rẽ, te oto Zeusihhi hã nhono, uba're wa. Sõtõ rẽ, ma tõ rowa'u ãsa'ẽne hã watobro. Taha wa, uba're 're, ma tõ ã hã ãzẽ. Uba're 'remhã, ã hã 'masisi wamhã, simimnhasi di oto. ²⁴ Taha wa, ma Zeusihhi u tiwahutu za'ra, te te siwi utu da. Tawamhã ãne te siwi 'mahã:

— Rowahutu'wa, rowahutu'wa, wa za ai'utõrĩ ni. — ãne te 'mahãrã za'ra. Tawamhã Zeusihhi ma tõ udu. Ma tõ wahudu. Rowa'u'u ma, te tinha, te te sazãri da. Durẽ ã ma, te tinha, ãtu da. Taha wa, ma tõ sazã, rowa'u hã. Ma tõ ti'ãtu oto. ²⁵ Tawamhã tisirẽ 're ãnomro mono norĩ ma, te tinha:

— E niha bã asiwi ã'umnhasi aba õ di. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te sima nharĩ za'ra:

— E niha õ hã aibã hã. Rowa'u'u ma, te tinha. Tawamhã rowa'u hã ma tõ sazã. Durẽ, ã nhizãihã ma, te tinha. Taha wa, ma tõ ti'ãtu. ãmreme hã ma tõ wapari zahurẽ. — ãne te sima nharĩ za'ra. Mreme pire wa, ma ãma titob'uzu za'ra. Õne hã tãma sa'rese za'ra õ wa, ma tõ tãma tipahi za'ra, ãsirẽ 're ãnomro mono norĩ hã.

Zeusihhi hã, aibã hã hã wa'uburẽ te te ãsatõrĩ za'ra zẽ wasu'u
Mateusi 8.28-34; Marcusi 5.1-20

²⁶ Tawamhã Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hã, te ãsõ'u na sirẽ sari za'ra, te te saprĩ za'ra da, zara u, Zeusihhi norĩ hã. Tawamhã ma tõ oto aihutu zara u, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi niwĩ. ²⁷ Tawamhã uba're hã, ma tõ watobro, Zeusihhi hã. Watobro wamhã, ma tõ aibã hã ãtẽme wi, wa'uburẽ rẽ 're ãmorĩ hã. 'Re si'uzã mono õ di oto, aibã hã. Ai'urẽwi, te oto 're mo. Durẽ 'ri 're, 're sãmra mono õ di oto. Adã'ã 'ru ãma si te oto 're sãmra, ãtẽ wa, ab're sirõmo ãma. Tame 're hãimana mono rẽ hã, ma tõ ãma tironomro pese. ²⁸⁻²⁹ Aibã hã da'rata 're sãmra mono rẽ, ma tõ da te 're 'madã'ã za'ra, 're pusi tõ mono da. Ma tõ da te dasiwi 're hi wasisi, ãsi'uwazi nhorõ rutu na. Te durẽ da te dasiwi 're pa wasisi. Tazahã, tihi wasisizẽ hã te te sina 're anhinãrĩ, tipawasisizẽb zama. Taha pari, te wa'uburẽ hã te te siwi 're saprõni, a'ubuni u. Tawamhã aibã hã Zeusihhi te te 'madã'ã wamhã, ma tõ 're sadari. Taha wa, hi'rãtitõ ma aime, Zeusihhi papara. Tawamhã mreme 'rãihã na te tãma tinha, ãne:

— Zeusihhi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra, e marĩ ã'ãma 'manharĩ da, te we aimo. ã'azãri õ di za. ãne, wa ãsina aipa'uwati. — ãne te Zeusihhi ma tinha, wa'uburẽ ma, te te rob'rui wa, aibã hã watobro da.

³⁰ Tawamhã Zeusihhi hã te sadanha, ãsisi zõ:

— E niha asisi hã.

— Ahã na, ãnhisi hã. — ãne te aibã hã tãma sisisi, wa'uburẽ hã ãma ahã wa.

³¹⁻³² Tawamhã romhutu na te uhãbã norĩ hã tisa te te 're huri ahã na, sa'a zahãpã para wi. Tawamhã wa'uburẽ norĩ hã te Zeusihhi wi rowaptẽrẽ za'ra sina, rob'rehã u te te satõrĩ tõ za'ra da. Uhãbã u, te te satõrĩ za'ra da, te sina rowaptẽrẽ za'ra, uhãbã hãiba 're, 're si'ubumroi mono da. Taha wa, ma tõ Zeusihhi hã ãma saze za'ra. ³³ Tawamhã aibã hã hã ma tõ wairẽ wa'uburẽ norĩ hã, uhãbã u si'aba'rẽ da, ãhãiba 're, 're si'ubumroi mono da.

Tawamhã, itême sisisi wamhã, uhâbâ norĩ hã te sisa're, wara sina. Sa'a hawi, te pi'reba sisa're, isõ'ui u. Tawamhã ai ba ma tô rere. Taha wa, ma ai'utõ uburé.

³⁴ Tawamhã uhâbâ 'madâ'â'wa norĩ hã te te 'madâ'â za'ra wamhã, te isiti datême sisa're, wara sina. 'Ri nho'õmo âma, ma tô dama rowasu'u za'ra. Rom na, 'ri wa'õtõ âma zama, ma tô dama rowasu'u za'ra. ³⁵ Tawamhã isimirowasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, te itême ai'aba're ni, da te sabu za'ra da. Zezusihi u dasihutu wamhã, ma tô aibã hã 'madâ'â za'ra ni, wa'uburé ihawi iwairébé hã. Uza ré, te oto nhamra Zezusihi papara, rowê na. Tawamhã tâma rowê wa, ma tô tâma tipahi za'ra, dama 're irowê za'ra mono zé hã tâma sa'rese za'ra õ wa. ³⁶ Tawamhã âma i'madâ'â za'ra 'wa norĩ hã te aibã wasu'u hã dama wasu'u za'ra, isihutu norĩ ma. Aibã, Zezusi te te ipawaptobzém na, te tâma rowasu'u za'ra. ³⁷ Tawamhã aibã wasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tô tâma tipé'êwara za'ra. Taha wa, te Zezusihi ma rob'ru za'ra, ïrom nhiti morĩ za'ra da. Aihĩni te tâma rob'ru za'ra, Zeraza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma 're isi'ubumroi mono norĩ hã.

Tawamhã Zezusi te za oto âzé, uba're wa, danhiti morĩ da. ³⁸ Tawamhã aibã te sina 'mahã, Zezusihi siré 're morĩ da, te te tâma pisutu da, wa'uburé ihawi iwairébé hã.

Tane nherê, te Zezusi hã aibã ma tinha, âne:

³⁹ — Apã aimorĩ, asõrõwa u, 'Re ihâimana u'âsi mono, iwê na te te aipawaptobzém na asisânawã norĩ ma, asiwasu'u da. — Âne te aibã ma tinha.

Tawamhã aibã te oto mo, tinhorõwa u, 'ri baba dama siwasu'u mono da, Zezusi te te ipawaptobzém na hã.

Zezusi, Zairuhu 'ra te te ihâiwa'utuzé wasu'u, bâdâdi wã wa, pi'õ hã te te ipesezé wasu'u me Mateusi 9.18-26; Marcusi 5.21-43

⁴⁰ Tawamhã ma tô Zezusi norĩ hã apã saprĩ za'ra, zara u. Zara niwĩ, ma tô da'ahã na iwana sô ropsãmri za'ra ni. Tawamhã apã datême wisi wê te, ma Zezusi hã sawi za'ra ni, dato sina. ⁴¹⁻⁴² Tawamhã ma tô aibã hã itême wi, Zairu na isisi hã, zudezu norĩ te, rowahutuzéb âma dawada'uri'wa hã. Itême wisi wi, ma tô hi'rãtitõ aime, Zezusihi papara, ti'ra âma te te sadawa pibu da, isõrõwa u morĩ da, i'ra hã hâzé wa, te te tâma pese da. I'ra hã pi'õ pisi, azarudu hã 12 na âma iwahu. Hâzé ahã wa, te za oto tiwi dârã. Tawamhã Zezusi te oto mo, isõrõwa u. Morĩ ré, te da'ahã na âma dasi'uirĩ. Ma dasiwi hõti ni.

⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã bâdâdi na morĩ ré, ma tô pi'õ hã wi, Zezusihi u, ihâzé ré hã, marĩ te te 're i'manharĩ mono hã. Hâzé ré, ma tô âma tiwahub ahã, 12 na âma iwahubzé hã. Dawede'wa norĩ ma, ma tô uburé tinhibro hã uprosi, tisiwa'âbâzém na. Tazahã, dawede'wa norĩ hã te te siwi hõsi õ di, iwede na hã. Tawamhã pi'õ hã, Zezusihi babarã niwĩ ma tô saprĩ. I'uza 'rãsudu hã ma tô tiwi upi. Taha wa, ma awa'awi séptârã. Tãibã oto ihâzé hã. ⁴⁵ Taha wa, ma tô âne da'mahã, Zezusi hã:

— E 'wa hã ma i'uza hã iwi upi. — Âne te da'mahã.

Tane nherê, te tâma amrami za'ra ni. Taha wa, te Pedru hã tâma tinha:

— Rowahutu'wa, oro aihĩni ai'ãma wasi'uirĩ mono za, wa wasiwi aihõti ni. — Âne te tâma tinha.

⁴⁶ Tawamhã Zezusi asa te tâma tinha:

— Ni'wa hã ma tô i'uza hã iwi upi. Iwaihuhu'u pese na, wa tô pese. Âne, wa tô isina waihu'u. — Âne te tâma tinha.

⁴⁷ Tawamhã ma tô pi'õ hã sina wapa, Zezusihi mreime hã. Da te sa'rese âna, sãmra õ di oto, pi'õ hã. Âne ma tô sina waihu'u. Tawamhã rêrê'ê sina, ma tô Zezusihi papara aime hi'rãtitõ. Danho'a te Zezusihi ma siwasu'u pese, âne:

— Ihâzé wa, wa ai'uza aiwi upi, ipese da. Tawamhã awa'awi wa tô séptârã. — Âne te tâma siwasu'u. ⁴⁸ Tawamhã Zezusi te tâma tinha:

— Ihidiba, za te aipesezém na i'umnhasi wa, ma tô aihâzé hã aima apa. Rowê na te za oto 're aimo. — Âne, Zezusi ma tô tâma tinha.

⁴⁹ Tawamhã pi'õ ma, te te rowasu'u ré, ma tô âma wi, aibã hã. Zairuhu u, ma wi. Isõrõwa hawi, ma itême wi, rowahutuzéb âma 're da'anhiimi'rui mono 'wai u hã. Tawamhã te Zairuhu ma rowasu'u aibã hã, âne:

— Ai'ra hã ma tô aiwi dârâ, azaruture hã. Rowahutu'wai wi, ro'wa're õ'umnhasite, simiromhuri nherẽ. — ãne te tãma tinha.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi ma tô sina wapa. Taha wa, te Zairuhu ma tinha:

— Ai'ra wasu'u ma, aipahi tõ. Īwétési asina ĩ'umnhasi, te aipawaptob da. Īwétési ĩ'umnhasi wamhã, rowẽ na te za oto aima 're sãmra. — ãne te Zezusi hã tãma tinha.

⁵¹ Tawamhã Zezusi hã Zairuhu nhorõwa u oto wisi wamhã, ma tô pisutu za'ra, Pedru norĩ si ĩsiré sisisi da, Zuwã hã duré Ti'adu hã, azaruture mama norĩ siré hã.

⁵² Tame da'ahã na te ãma ta'ry'ry ni, dapê'ézé te. Taha wa, te Zezusi hã dama tinha, ãne:

— ãma ai'ry'ry wa'aba õ di za. Azaruture hã dâ'â õ di. Taré te nhono. — ãne te dama tinha.

⁵³ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra ni:

— Oro taré sõtõ za, te pẽ'ézani ãna nomro. — ãne te tãma nharĩ za'ra ni. Īdâ'ázém na, ma tô waihu'u za'ra ni. Taha wa, ma tô ãne tãma nharĩ za'ra ni. ⁵⁴ Tazahã, te te damreme 'madâ'â õ di, Zezusi hã. Ma tô pa'â. Mreme 'rãihã na, te tãma tinha, ãne:

— Azaruture, aiwahutu. — ãne te tãma tinha.

⁵⁵ Tawamhã ma tô apã pẽ'ẽ waze, awa'awi. Hãwi te oto za. Taha wa, mram na te wada'uri zahuré, te te tãma a zahuré da, ĩmama norĩ hã. ⁵⁶ Taha wa, ĩ'ra apã hãwa'utu wa, ma tô ãma titob'uzu zahuré, ĩmama norĩ hã, timro me. Taha wa, tãma rowẽ zahuré di. Tane nherẽ, te ĩ'ra na sadawa uwati zahuré, te te dama rowasu'u zahuré tõ da a'â.

9

Zezusi hã, aibã norĩ te te datẽme ĩsatõrĩ za'ra zé wasu'u

Mateusi 10.5-15; Marcusi 6.6-13

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô sitẽme sô tihãrã za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ zõ, aibã norĩ hã 12 na ĩhãiba za'ra hã zõ. Tawamhã ma tô tãma pisutu za'ra, waihu'u pese na 're nomro mono da, wa'uburé norĩ hã te te dama 're sãmra za'ra mono da, duré ĩhãzé ré norĩ hã te te 're pese za'ra mono da, ĩsadawa para. ² Tawamhã ma tô duré satõrĩ za'ra, ĩwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na. Taha wasu'u na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da, ma tô satõrĩ za'ra. Duré te te 're dapese za'ra mono da, ma tô datẽme satõrĩ za'ra. ³ ãne te tãma roti za'ra:

— Ai'ubana te za 're anomro aba mo. Marĩ hã asiré 're 'wasari aba mono õ di za, asiwazusizé hã, duré romramizé hã. Marĩ hã 'wasari aba õ di za, mra hã, duré rob'uiprazé hã, duré ai'uzazé hã, asõ'utu'u wa'wa hã. Datẽme 're aihutu aba mono wapsi, até 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa. ⁴ Tawamhã asõ ĩhãrã 'rata aba nhorõwa ãma si, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, 're aiwairébé aba mono õ ré. ⁵ Datẽme 're aihutu aba mono wamhã, até asõ 're datob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã dahawi te za 're aiwairébé aba mo, darob amoi u. Dahawi 're aiwairébé aba mono wamhã, aipara'uza zapru hã te za 're ĩtata'a za'ra wa'aba mo, ti'ai u 're rere'e mono da, dawasété ma ropibuma, asimirowasu'u na, da te dasiwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono wa. — ãne ma tô tãma roti za'ra, Zezusi hã.

⁶ Tawamhã te oto datẽme ai'aba're, 'ri wa'õtõ mono bã. Daro mono bã, ma tô ĩwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ hã. Ma tô duré te te 're dapese za'ra.

Apito Erodi hã, Zezusihi ãma te te ĩrosa'ratazé wasu'u

Mateusi 14.1-12; Marcusi 6.14-29

⁷ Tawamhã apito Erodi hã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma da'madâ'ã'wa hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapa. ãne ma tô ni'wam norĩ hã ãma rosa'rata za'ra, Zezusihi ãma hã:

— Até Zuwã Batita apã ĩhãiwa'udu. ⁸⁻⁹ Até Eriasi apã we ĩmorĩ. Até 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duréi pese ĩdã, apã ĩhãiwa'udu. — ãne ma tô Zezusihi ãma romnomri za'ra ni. Tawamhã Erodi te tinha:

— Wa hã te waihu'u õ di. Até ni'wa hã. Wa hã, Zuwã hã wa tô dama ti'ru, da te 'rã nhizãri da. Tãibã Zuwã hã. E 'wa hã bété ĩwasu'u hã, te ĩwapari hã. Te sabu neza. — ãne te tinha, Erodi hã.

ZeZusi, dasa na te te idapawaptobzé wasu'u
Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Zuwã 6.1-14

¹⁰ Tawamhã isadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô aihutu apã, ZeZusihi u, isadawa para datême isi'aba're norĩ hã. Sihutu wamhã, ma tô tãma siwasu'u za'ra, te te 're idapawaptob za'ra mono zém na. ZeZusi hã te oto te te simro siré, Besada na 'ri nhisi u, hãiba pisutu. ¹¹ Tazahã ma tô iwasu'u hã wapari za'ra ni. Taha wa, da'ahã na te isarina ai'aba're ni. Itême dasihutu wamhã, uburé ma tô dazawi, ZeZusi hã. 'Re ihãimana u'âsi mono hã da'ãma 're isib'a'uwẽ mono zém na, te dama rowasu'u, ZeZusi hã. Duré, ihãzé ré norĩ hã ma tô pese za'ra.

¹² ãne ré, ma tô tihãiwahã. Taha wa, ma itême ubumro, isiré 're inomro mono norĩ hã, 12 na ihãiba za'ra hã, te te tãma nharĩ za'ra da, ãne:

— ãmemhã robaba di, 'ri hã. Ohõta romhuture di, 'ri wa'õtõ u hã. Duré, re na 'ri isimasa mono u hã, romhuture di. Ma'ãpé tamomo dazatõrĩ za'ra na, dasa hã da te huri da, danhotõ za'ra da zama. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

¹³ Taha wa, te ZeZusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. A norĩ wa'wa hã te za dama i'a za'ra wa'wa, dasaihuri da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Wasazé hã syryre di. I'u'etẽ wapu hã 5 na si, ihãiba hã. Duré pe'a hã maparanere. E da'ahã uptabi nherẽ, wa za tawamhã ai'aba're ni, dasazé hã wa te dama uipra za'ra da. — ãne te tãma nharĩ za'ra, tame da'ahã uptabi na, dasimasa wa.

¹⁴ Aibã norĩ hã 5 miu na ihãiba za'ra hã te aimasa. ZeZusi hã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Ma'ãpé, dama roti za'ra wa'aba, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsãtã pese na. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

¹⁵ Tawamhã te dama nharĩ za'ra, 50 na si dasi'ubumroi mono da, da'upsãtã pese na.

¹⁶ Tawamhã i'u'etẽ wapu hã ma oto waibu ZeZusi hã, 5 na ihãiba hã. Pe'a ma duré timra. Hãiwa u te iré rob'madã, timama ãma wata da, sõpru wa. Taha pari, ma tô te te wẽ'ẽ, i'u'etẽ wapu hã. Pe'a zama, ma tô te te wẽ'ẽ. Ma tô te te sõmri oto, tisiré 're inomro mono norĩ ma, te te dama sõmri mono da. ¹⁷ Tawamhã dasa hã aihĩni ma tô huri ni. Ma tô da te 'mahãpãrĩ. Da te 'mahãpãrĩ mono parip si, ma tô si'õtõ wa, te te apã ubumro za'ra, danho'rada hã, ZeZusihi siré 're inomro mono norĩ hã. Si'õno hã ahã di, danho'rata ré hã, 12 na ihãiba hã.

Pedru hã ZeZusi, Danho'reptui'wa na te te iwasu'uzé wasu'u
Mateusi 16.13-28; Marcusi 8.27-9.1

¹⁸ Tawamhã ZeZusi hã bãtã na te nhamra danhiti, mreme da, 'Re ihãimana u'âsi mono ma. Aibã norĩ hã te i'rata asimro, isiré 're inomro mono norĩ hã. Timama ma, mreme pari, te sadanharĩ za'ra tisiré norĩ hã, ãne:

— E niha ma tô dasima iwasu'u za'ra ni. E 'wa hã wa hã, wa 're mo. — ãne te sadanharĩ za'ra.

¹⁹ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Aiwasu'u hã, ahã di. A hã, u, Zuwã Batita, apã aihãiwa'udu. A hã, u, Eriasi apã we aimorĩ. A hã, u, 'Re ihãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, duré pese atã, apã aihãiwa'udu. ãne, wa tô aiwasu'u hã wapari za'ra ni. — ãne te ZeZusihi ma rowasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhã ZeZusi te duré sadanharĩ za'ra, ãne:

— A norĩ wa'wa hã bété, e niha ma tô asima 're iwasu'u za'ra wa'aba mo. — ãne te sadanharĩ za'ra.

Taha wa, te Pedru hã tãma tinha, ãne:

— A hã Danho'reptui'wa, 'Re ihãimana u'âsi mono te te aipisudu. — ãne te tãma tinha.

²¹ Tawamhã ZeZusi te sadawa uwati za'ra, te te a'ã dama wasu'u tõ za'ra da, Danho'reptui'wa na. ²² Taha wa, te tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã ti'ai ãma dasiré ipodo hã, wa za robzépata za'etẽ. Dama roti'wa norĩ hã te za siwi iwẽ'õ za'ra. Duré 'Re ihãimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ipire norĩ hã, te za siwi iwẽ'õ za'ra, sasedoti ipire norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ zama, te za siwi iwẽ'õ

za'ra. Taha wa, te za dasiwi ĩwĩrĩ ni. Tawamhã bådã maparane ĩ'ãma si'utõrĩ õ ré, wa za hãwa'udu apã. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

²³ Tawamhã te uburé oto dama tinha, ãne:

— Ni'wam norĩ hã ĩsiré 're nomro u'ãsi mono da, te te sima 're ĩwẽ za'ra mono wamhã, tihãimanazém na te te 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Awẽ sidãpãsi, tiza'ozéb ré, ĩzarina 're ĩnomro mono ne, da te dasiwi uprosi da nherẽ, te za ĩsiré 're nomro. ²⁴ Ni'wam norĩ hã tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ĩsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ĩzarina 're nomro mono da, tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. ²⁵ Até ni'wa hã te za tinhibro hã te te sima 're a'ubumroi pese, sibrob ahã uptabi da. Tawamhã te za oto dârã. Ti'ab ré sibrob ahã nherẽ, e tãma 're rowẽ mono di za, rowẽ ĩsi'utõrĩ'õ hã te te sina uwaimrami õ wamhã. Mare di. Tãma 're rowẽ mono õ di za. ²⁶ Ni'wam norĩ hã dapipa te, ĩzazei'wa na, duré ĩmreme 'madã'ã pese 'wa na, até dama 're siwasu'u za'ra mono õ di za, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite. Até te za dawu 're si'udã za'ra, ĩzazei'õ'wa newa. Nimahã na, wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã wa za wei mo apã, ĩhãiba na hã rowa'a za'ëtẽ na. ĩmama hã rowa'a ré, te 're hãimana u'ãsi. Hãwa ãma tãma ĩromhuri'wa norĩ zama te duré ĩré 're hãimana u'ãsi za'ra, hãimana wẽ na. Tane duré wa hã, wa za duré rowa'a za'ëtẽ ré wei mo apã. Tawamhã, apã we ĩmorĩ wapsi, ĩ'udã'wa norĩ hã ĩzazei'wa na te sisi za'ra õ di za, ta norĩ hã. ²⁷ Tô sena wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Aihĩni õ nherẽ, ai'matã'ã aba õ ré, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé hã ãma ĩ'madã'ã za'ra wa'wa. — ãne ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

Ëtẽ 'rãihã ãma, Zezusihi hãiba na rowa'a za'ëtẽ wasu'u

Mateusi 17.1-13; Marcusi 9.2-13

²⁸ Romhuri hã misi ãma si'utõrĩ pari, ma tô Zezusi hã te te siré simro, Pedru norĩ hã Zuwã norĩ me, Ti'adu norĩ me, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, mreme da. Ëtẽ 'rãihã na, ma tô sai'uri za'ra. ²⁹ Zezusi hã Timama ma, mreme ré hã, aimawi oto ĩ'ubu hã. Duré, ma tô ti'uza hãirã. Hãirã uptabi di, ĩ'uza hã. Ma ai'ubuzi. ³⁰⁻³¹ Tawamhã aibã hã maparane, ma tô ĩtẽme sihãiré zahuré, Mozési norĩ hã, Eriasihi me. ĩhãiba na hã rowa'a sa'ëtẽ zahuré di. Ta norĩ hã Zezusihi me, te sima rowasu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te tãma ĩpisutuzéb zarina, za ĩdã'ázém na Zeruzarẽ ãma. ³² Te te sima rowasu'u za'ra ré, te Pedru norĩ hã tinhotõ za'ra. Sõtõ pese za'ra di. Oto utu za'ra wamhã, ma tô Zezusi hã 'madã'ã za'ra. ĩhãiba na hã rowa'a sa'ëtẽ di. Aibã norĩ zama ĩ'rata ĩsima'wara zama ma tô 'madã'ã za'ra. ³³ Aibã norĩ hã oto apã tiwi neb zahuré wa za, te Pedru hã Zezusihi ma tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, ãme wama rowẽ za'ra di. Si'ubdatõ, wa za aima 'ri za'ra wa'aba ni, aihãiba bã wa'aba, ate da hã, duré Mozésihi te da hã, duré Eriasihi te da hã. — ãne te tãma tinha, te te rosa'rata ãna, Pedru hã. ³⁴ Tawamhã Zezusihi ma, te te nharĩ ré, ma hãwa nhirõtõ'a za'ẽne hã we hãiba zuwa za'ra, Zezusi norĩ hã. Taha wa, ma tãma tipahi za'ra. ³⁵ Hãwa nhirõtõ hawi, te we 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— ã hã ĩ'ra, te ĩpisudu. Ma'ãpé ĩsimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono za. — ãne te we tãma nharĩ za'ra, Pedru norĩ ma.

³⁶ We tãma mreme pari wamhã, siwaprosi te oto za, Zezusi hã. Ari'iwi te a'ã tihãimana za'ra, mreme ãna, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. Ni'wai ma, te te rowasu'u za'ra õ di a'ã, te te ĩ'madã'ã za'ra zém na hã.

Zezusi hã, ai'reputu ma, wa'uburé te te ĩmezé wasu'u

Mateusi 17.14-20; Marcusi 9.14-29

³⁷ Tawamhã awẽpsi ma tô ëtẽ 'rãihã hawi si'ra za'ra, Zezusi norĩ hã. Taha wa, da'ahã na ma tô danhopëtẽ za'ra, Zezusihi u ĩdasi'aba'ré hã. ³⁸ Aibã hã dawa'wa ĩsa hã ma tô 'mahã, ãne:

— Rowahutu'wa, ĩ'ra ma, wa aiwi rowaptẽ, ĩma pese da. ĩ'ra misire hã, ai'repudu. ³⁹ Wa'uburé hã te za upi. Te te upi wamhã, te za tizadari, ĩ'ra hã. Te za sitete. Te za sadaiproi watobro. Te te 're u'a u'ãsi. Te te sazãri õ di. Õne u'ã. ⁴⁰ Asiré 're ĩnomro mono norĩ ma, wa tô aré tãma 'ru za'ra, wa'uburé te te tãma me za'ra da. Tazahã, te te tãma mei waihu'u za'ra õ di. — ãne te Zezusihi ma rowasu'u, ĩmama hã.

⁴¹ Tawamhã te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E niha bété, ai'rata 're ĩnhamra u'âsi aba mono nherẽ, asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono õ di, te 're ĩ'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã. E niha te aiwasété na si 're anomro aba mo. E ĩpê'êzé u'âsi, wa za ai'rata 're ĩmorĩ 'wa, 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono õ wa. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te aibã ma tinha, ãne:

— We ĩtẽme saprõni pé, ai'ra hã.

⁴² Tawamhã te te ĩtẽme saprõni ré, ma tô wa'uburé hã 'marõwĩ. Te sitete. Taha wa, te Zezusi hã tãma rob'ru, ai'reputu hawi watobro da. Taha wa, ma ĩhawi watobro. Rowẽ na te oto 're sãmra, ai'repudu hã. Taha wa, te Zezusi hã ĩmama ma tinha, ãne:

— ãhãta ai'ra hã. Tãma rowẽ di oto. — ãne ma tô ĩmama ma waihu'u, Zezusi hã. ⁴³ Taha wa, ma ãma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese uptabi wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã.

Zezusi te te 're ĩda'apese mono zém na, ãma datob'uzu za'ra ré, te tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma Zezusi hã tinha, ãne:

⁴⁴ — Wa za aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba zém na, aipo're si'ãri za'ra wa'aba õ di za. Wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã te za dasima ĩhãiba nhomri ni. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

⁴⁵ Tane nherẽ, te te siwi waihu'u za'ra õ di, te te sina ĩrowasu'uzém na hã. Ma tô tiwi sawi za'ra Zezusi hã, te te waihu'u pese za'ra tã da a'ã, te te sina ĩrowasu'uzé hã. Taha wa, te te sina ĩrowasu'uzé ma, pahĩ za'ra wa, te te siwi sadanharĩ za'ra õ di, ãma. Taha wa, te ari'iwĩ ai'ubumro.

Dama ĩpire wasu'u

Mateusi 18.1-5; Marcusi 9.33-37

⁴⁶ Tawamhã sima ĩmaĩpire zô sõpré wa, ãma sisaze za'ra õ wa, te timreme na 'rãwi si'wapé za'ra, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã. ⁴⁷ ĩsimirosa'rada hã ma tô waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, ma tô ai'uté hã sisababa tisã. ⁴⁸ Te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono wa, ai'uté zô 're tob'uzu za'ra mono wamhã, ta norĩ u'ãbã te duré ĩzô 're tob'uzu za'ra. Tawamhã, e ĩzô si te 're tob'uzu za'ra. Mare di. We ĩzatõrĩ'wa zô zama te duré sô 're tob'uzu za'ra. Dama ĩwapu norĩ hã 're sawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, asima ai'maĩpire zô asõpré wa'aba ãna, wa za aĩpire na te 're ai'awaihu'u 'wa. — ãne, Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zezusihi wẽ'wa norĩ wasu'u

Marcusi 9.38-41

⁴⁹ Tawamhã Zuwã hã te tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, aibã, wa tô 'madã'ã za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're ĩrob'rui mono hã, dama 're wairébé mono da. Taha wa, ma tô dama 're wairébé. Õ hã, wasiré 're morĩ õ di. Taha wa, wa tô tiwi sawi za'ra ni, asisi na wa'uburé ma, te te 're arob'ru tã mono da, wasiré 're morĩ õ wa. — ãne te Zezusihi ma siwasu'u, Zuwã hã.

⁵⁰ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, Zuwã norĩ ma:

— Tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. Áté ni'wa hã te te 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono õ di za. Tane wamhã, aiwẽ wa'aba 'wa na, te za ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aibã hã aiwẽ wa'aba 'wa, 're morĩ nherẽ, tiwi sawi za'ra wa'aba õ di za, ĩsimiromhuri hã. — ãne, Zezusi te tãma roti za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Samaritanu norĩ hã, Zezusihi zô ĩtob'uzu za'ra õ zé wasu'u

⁵¹ Zezusi hã hãwa u za ĩmorizé hã romhuture wa, ma tô sina roti, Zeruzarẽ u morĩ da. ⁵² Taha wa, ma tô aibã norĩ hã sisõwa satõrĩ za'ra, ĩsãmrazéb da hã, te te sô 'maĩpisutu za'ra da. Si'aba'rúi wamhã, ma tô aihutu, 'ri wa'õtõ u. Samaritanu norĩ rob ãma, 'ri wa'õno hã. ⁵³ Sihutu wamhã, sô tob'uzu za'ra õ di, samaritanu norĩ hã. Zeruzarẽ u, za morĩ wa, te te sima wẽ za'ra õ di, ĩ'rata sãmra za'ra da, Zezusi hã. ⁵⁴ Tawamhã samaritanu norĩ wasu'u, ma tô wapari zahuré, Ti'adu norĩ hã, Zuwãhã me. ĩwasu'u hã te te wapari zahuré wamhã, te Zezusi 'mahãrã zahuré, ãne:

— E aima wẽ di, unhamã zô wahãrã da, hãwa hawi we te te da'uprozi da. — ãne te 'mahãrã zahuré.

⁵⁵ Taha wa, ma Zezusi hã ĩtẽme aipi'ra zahuré. ĩmreme hã ma tô tiwi sisisi zahuré.

⁵⁶ Taha pari, ma tô ai'aba'rú, 'ri wa'õtõ hãiba amoi u.

ZeZusi te te dama ĩrotizé wasu'u, sena na ĩsiré 're danomro mono da Mateusi 8.18-22

⁵⁷ Tawamhã bådãdi na si'aba'reí ré, te aibã hã ZeZusihi ma tinha, ãne:

— Nimomo 're aimorĩ wamhã, asiré, wa za 're mo. — ãne te ZeZusihi ma tinha.

⁵⁸ Taha wa, te ZeZusi hã asa tãma tinha:

— Wapsã wawêre hã, ab're 're ĩsôrôwa hã. Si norĩ hã te duré tizasi hã te te sima 're 'manharĩ za'ra, tinhorôwa da hã. Tanei ô di wa hã, ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã. Marĩ ĩma hãimana ô di, 're ĩwa'utu mono zéb da hã. Hãwi si wa datême 're morĩ u'â. — ãne, ZeZusi ma tô tãma siwasu'u.

⁵⁹ Tawamhã ZeZusi te aibã hãiba amo 'mahã, ĩsiré morĩ da. Taha wa, te asa tãma tinha:

— Apito, a'â apã ĩmorĩ, nimahã båtã na ĩmama hã ĩwi dâ'â wa, ĩsisa'u te ãma ti'a da. — ãne te sina 'mahã.

⁶⁰ Tane nherê, te aibã ma tinha asa:

— ĩdã'â norĩ hã te za tisiré ĩdã'â norĩ ãma, te te 're ti'a za'ra. A hã te za datême 're aimo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwê mono zém na, 're da'apo're pu'u mono da. — ãne te aibã ma tinha.

⁶¹ Aibã hãiba amo hã te duré ZeZusi 'mahã, ãne:

— Wa hã wa za asiré 're mo. A'â ĩsisãnawã norĩ, te sawi za'ra, ĩsisa'u. — ãne te ZeZusihi ma tinha.

⁶² Taha wa, ma tô tãma ãma romnhimiré'é ZeZusi hã, ãne:

— Áté ni'wa hã te za romhuri na sãna'rata, ti'a te te hãibãdã da. Siwa'rãmi te te nasi 'madã'ã wamhã, tinhib'apito ma, romhuri'wa da hã mare di. Tane duré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwê mono zém na romhuri'wa da hã mare di, misi, da te 're pisutu za'ra mono ô wa. — ãne ma tô aibã ma waihu'u, ZeZusi hã.

10

Aibã ahã na, ZeZusi te te datême ĩsatõrĩ za'ra zé wasu'u

¹ Taha pari, ma tô ZeZusi hã aibã ahã na pisutu za'ra, ĩsôwa datême 're nomro mono da, ² 72 na aibã norĩ hãiba za'ra hã. Maparane si, ma tô te te apisutu, 'ri wa'õtõ mono bã ĩwana te te datême ropéi mono da, za datême ĩmorizé wana, datême si'aba'reí da. ² Taha wa, si'aba'reí ô ré, te tãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Amnho hã sa'etê na 're simi'wara mono wamhã, duré romhuri'wa norĩ hã umrore wamhã, te za buru tede'wai wi waptêrê za'ra, sada dasitob da. Tane a norĩ wa'wa hã ai'umrore wa'aba wa, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi 're ĩrowaptêrê za'ra wa'aba mo, te te 're da'apisutu mono da, ĩsada wa wasu'u'wa da hã. ³ Te za oto datême 're ĩropéi wa'aba mo. Pone'êrebã 'ra, robzahi wa'wa u 're ĩsisisi mono ne, wa za datême asatõrĩ za'ra wa'wa, datême 're ropéi wa'aba mono da oto. ⁴ Marĩ hã asiré 're 'wasari aba mono ô di za, ro'wapézé hã, duré rob'uiprazé nhemezé hã, duré aipara'uza hã. Duré, 're asimizahãri za'ra wa'aba mono ô di za, bådãdi wa, 're dazawi za'ra wa'aba mono da. ⁵ Duré, danhorôwa u 're aihutu aba mono wamhã, te za a'â 're ĩdazawi za'ra wa'aba mo, rowê na 're dahãimana za'ra mono da. ⁶ Simizawi pese wamhã, 'ri tede'wa hã rowê na te za 're hãimana. Mreme wasété wamhã, rowê na 're hãimana mono ô di za. ⁷ Datême 're aihutu aba mono wamhã, 'ri baba 're anomro aba mono ô di za. 'Re aihutu aba mono zéb ãma si, te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Tame te za danhipi hã da te aima 're ĩsõmri za'ra wa'aba mono na 're asaihuri aba mo. Tame te za duré 're ĩ'ãhuri aba mo. Romhuri'wa pawa'ã hã tãma 're ĩwairébé mono ne, te za taré asa hã da te aima 're sõmri za'ra wa'wa, wa'ãbã ãna asimirowasu'u wa'rãmi wa'aba.

⁸ — Datême 're aihutu aba mono wamhã, áté 're aihutu aba mono wi, te za da te 're asawi za'ra wa'wa. Duré danhipi, da te aima 're ĩsõmri za'ra wa'aba mono na te za 're asaihuri aba mo. ⁹ Tame 're ai'ubumroi wa'aba mono ré, te za 're ĩdapese za'ra wa'aba mo. Duré te za ãne dama 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo: “Ãhãna bådã hã ma tô oto ĩwa waptãrã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã da'ãma 're ĩsib'a'uwê mono zéb da hã.” ãne te za dama 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo. ¹⁰⁻¹¹ Datême 're aihutu aba mono wamhã, da te 're asawi za'ra wa'aba mono ô di za áté. Taha wa, te za dahawi 're aiwairébé aba mo. Dahawi 're aiwairébé aba mono ô ré, te za dama 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo, ãne: “Wanhimirowasu'u na, ma tô asiwĩ ĩwawê'õ za'ra wa'wa. Taha wa, wa za wapara zapru

hã wamirĩ za'ra ni, rere'e da, ti'a hã, aiwasété na ãma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. ãhãna bâdã hã ma tô oto iwa waptãrã, 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zéb da hã. ãne na, te za iwaihu'u za'ra wa'wa." ãne te za aiwẽ'õ'wa norĩ wa'aba ma 're irowasu'u za'ra wa'aba mo. — ãne te tãma roti za'ra, Zezusi hã.

¹² Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Niwapsi, aiwẽ'õ'wa norĩ wa'aba ma hã, 're robze za'ra mono õ di za. Niwapsi bâdã hã iwa iwaptã'ãzém na, te za dazô nhamra, marĩ, da te 're ã'manharĩ za'ra mono zém na, te te 're da'awaihu'u mono da, 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã. Sodomã ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ ma, te te ãrob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za tô aiwẽ'õ'wa norĩ wa'aba ma, te te tãma 're arob'manharĩ za'ëtẽ. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

Zezusihi wẽ'õ'wa norĩ wasu'u

Mateusi 11.20-27

¹³ Tinhimiroti na ma tô duré ãne ãma uzusi, Zezusi hã:

— Corazi na 'ri wa'õtõ nhisi ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, Besada na 'ri wa'õtõ nhisi ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. Marĩ, dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã asõ'a za'ra wa'aba, te 're ã'ab'manharĩ wẽ mono ne, Tiru ãma 'ri nho'õmo ãma, duré Sido ãma 'ri nho'õmo ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ nho'a, te dama 're ab'manharĩ mono 'wa'ãhã, duré te aré ta norĩ hã 're sipizari za'ra, tiwasété wi. Tiwasété wi 're ãsipizari za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da, te aré 'ru'a hã ti'rã ãma te te 're sa'wari za'ra. Te duré aré sa'u ãhãiro na 're si'uza za'ra. ¹⁴ Tane nherẽ, tanei õ di, a norĩ wa'wa hã. Niwapsi 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma ãsipo'ozéb ãma hã, Tiru ãma duré Sido ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma, te te ãrob'manharĩ pipa zém nhipai u, te za te te 're aihã za'ra za'ëtẽ za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ¹⁵ Capana'u ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, e danhipai u aipire na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, ma tô asina 're ãrosa'rata za'ra wa'aba mo. Ropipa u si, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te 're asãmra 'wa. — ãne Zezusi ma tô tãma nharĩ za'ra, da'ãma pê'ézé uptabi wa.

¹⁶ Tawamhã te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ãne:

— Ni'wam norĩ hã ãzadawa wasu'u na, te te 're aiwapari pese za'ra wa'aba mono wamhã, ãmreme 'madã'ã pese 'wa na, wa za ta norĩ hã te ãsina 're awaihu'u. Duré ni'wam norĩ hã ãzadawa wasu'u na te te 're aiwẽ'õ'wa za'ra wa'aba mono wamhã, iwẽ'õ'wa na, wa za duré ta norĩ hã ãsina te 're awaihu'u. We ãzatõrĩ'wai wẽ'õ'wa na zama, wa za ta norĩ hã te ãsina 're awaihu'u. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, Zezusi hã.

Aibã norĩ, Zezusihi u apã ãsihutuzé wasu'u

¹⁷ Tawamhã datême 're nomro mono pari, ma tô apã aihutu ãtême, aibã norĩ hã, 72 na ãhãiba za'ra hã. Tãma rowẽ za'ra wa, toi uptabi za'ra di. Taha wa, te ãne siwasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— Wanhib'apito, asisi na, wa tô wa'uburé ma, wa te 're rob'ru za'ra, dahawi 're wairébé mono da. Taha wa, ma tô te te 're wawapari za'ra, ta norĩ hã. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

¹⁸ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Tane tô. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô Satanasi hã wa'rui'wa hã hãiwa hawi time. Waptã'ã wamhã, wa tô 'madã. Wara sina, ma waptãrã, tãiwapsa'a ne. ¹⁹ ãwapari pese za'ra wa'aba. Wa tô aima waihu'u za'ra wa'wa, ãzadawa para, wahi norĩ hã duré apa'apa 'wa nhi'oto norĩ hã, aipara na 're simroi wa'aba mono da. Wa'rui'wa hã dama sipitete nherẽ, te za asiptete sina tiwi 're anomro aba mo. Tawamhã te te 're aihõsi za'ra wa'aba mono õ di za, wa'rui'wa hã. Niha te te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. ²⁰ Asimirob'ru zarina wa'aba, wa'uburé hã dama 're wairébé mono wa, ma tô 're ato za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, taha nhipai u te za 're ato uptabi za'ra wa'aba mo, asisi hã hãiwa ãma 're hãimana za'ra wa'aba mono wa, asisi ui'ééré za'ra wa'wa hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

²¹ Tame 'Re ãhãimana u'ãsi mono pê'ézani te te tãma iwaihu'uzéb zarina, te 're to, Zezusi hã. Toi uptabi di oto. Taha wa, te Timama ma tinha, ãne:

— Īmama, a hã Danhib'apito uptabi, hãiwa ãma zama, ti'ai ãma zama. Ā norĩ hã marĩ te te waihu'u za'ětē za'ra õ di. Tane nherē, ma tō marĩ ĩwē hã tãma ĩwaihu'u za'ra. Rowaihu'u pese 'wa norĩ ma hã, marĩ hã ĩwē hã tãma waihu'u za'ra õ di. Tane tō, Īmama. Asima ĩwēzēb uwaibaba, ma tō ã norĩ ma si a'ã ĩwaihu'u za'ra, marĩ ĩwē hã. Taha wa, wa ai'ãma ĩwata, asōpru wa. — Āne te Timama ma tinha, Zezusi hã.

²² Te duré tãma nharĩ za'ra, aibã norĩ ma:

— Īmama ma tō ĩma waihu'u, uburé 're ĩhãimana mono zé hã. Ni'wam norĩ hã si'uihã na te te 're ĩwaihu'u za'ra mono õ di, 're ĩhãimana mono zém na hã. Īmama si ma tō ti'ra na ĩwaihu'u pese, 're ĩhãimana mono zém na hã. Duré dasi'uihã na Īmama, da te 're waihu'u za'ra mono õ di za. Īwétési wa tō Īmama hã waihu'u pese, 're ĩhãimana mono zém na hã. Te ĩsima 're ĩ'awē mono zéb uwaibaba si, wa za ni'wam norĩ ma, te 're awaihu'u, ta norĩ zama Īmama hã te te waihu'u za'ra da, 're ĩhãimana mono zém na. — Āne ma tō tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²³⁻²⁴ Taha pari, ma tō aipi'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ u, siwaprosi te te tãma rowasu'u za'ra da. Taha wa, te ãne tãma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã aima 're rowē za'ra wa'aba mono di. Atōmo na ma tō 're ĩ'madã'ã za'ra wa'aba mo, te dama 're ĩ'ab'manharĩ wē mono zé hã. Aiwana wa'aba, ma tō da'ahã na 're dasi'ubumro, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã, danhib'apito norĩ zama. Ta norĩ hã ma tō aré te te sima 're wē za'ra, te te 're 'madã'ã za'ra mono da, 're ĩ'madã'ã za'ra wa'aba mono zé hã. Ma tō duré te te sima 're wē za'ra, te te 're wapari za'ra mono da, 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, a norĩ wa'aba ma si, 're rowē za'ra wa'aba mono di. — Āne ma tō tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Samaritanu 're ĩmorĩ wē wasu'u

²⁵ Tame ma tō aibã hã wahudu hãiwĩ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hã. Zezusi te te ĩroti na te te pibu da, ma tō ãne 'mahã:

— Rowahutu'wa, e marĩ, wa za te 're ab'manharĩ ĩwē hã, 're ĩhãimana u'ãsi mono zéb da hã, te ĩsina uwaimrami da hã, hãiwa ãma. — Āne te 'mahã.

²⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— E niha 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na, ĩwasu'u na rob'ui'ére hã. E niha asimirosa'rada hã, ãma. — Āne te sadanha.

²⁷ Taha wa, ma tō aibã hã ãma sada'ã asa:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, Asib'apito za'ra wa'wa hã 're morĩ wa, te za asiwi 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za ĩsimiroti na ãma 're ĩrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te za duré asimi'ē na tãma 're ĩromhuri u'ãsi za'ra wa'aba mo. Te za duré 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo, uburé. Marĩ ĩwē zō asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé dama zama sō 're asōpré wa'aba mo, ĩwē zō. Āne ĩsimiroti na rob'ui'ére hã. — Āne ma tō aibã hã Zezusihi ma rob'rãzarõtō.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa duré tãma tinha:

— Tane tō. ĩ'uwaibaba ma tō ĩma ĩwaihu. Tawamhã, taha zarina 're aihãimana mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata te za 're aihãimana u'ãsi mo, hãiwa ãma. — Āne te aibã ma tinha.

²⁹ Aibã hã, uburé te te 're da'azawi pese mono õ di. Taha wa, te asa Zezusihi ma tinha:

— E 'wam norĩ hã wa za wa te 're sawi pese za'ra. — Āne te Zezusihi ma tinha.

³⁰ Taha wa, te Zezusi hã tãma romnhimiré'é, ãne:

— Aibã hã ma tō si'ra Zeruzarē hawi, Zerico u morĩ da. Tawamhã morĩ ré, ma tō sō wairé, ĩsipsaihuri norĩ hã. ĩ'uza, ma tō tiwi sani za'ra. Te te siwi 're pré'é. Te aré oto siwi tĩwĩ. Te te siwi 're pré'é mono pari, te oto ai'aba'ré. ³¹ Tawamhã ĩsa'u za'ra si te sasedoti hã mo duré, da te ĩ'u'iti wa'wai baba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa hã. Aibã hã te te sãmri wamhã, bãdãdi zada'ré niwĩ, te timorĩ waré, ĩsiti. ³² Tawamhã aibã ĩhãiba amo hã te duré ĩwa'wai baba mo, Réwihi nhihudu hã, sasedoti norĩ pawapto'wa hã. Aibã te te 'madã'ã wamhã, te duré bãdãdi zada'ré niwĩ mo, ĩsiti. ³³ Tawamhã te duré aibã hãiba amo hã ĩwa'wai baba mo, darob amoi u morĩ da. Ta hã, samaritanu. Ta hã ma tō 'madã, aibã ĩhãzé ré hã. Te te 'madã'ã wamhã, ma tō ãma tipē'ézé. ³⁴ Taha wa, ma tō ĩtēme mo. Ma tō 'wa're upsō, rob'rãi wa'u ĩsé na. Taha pari, ma tō 'wa're u'ré, rob'rãi wa'u na, ĩwab ré na. Te te u'réi parimhã, ma tō 'wa're ubu. Taha pari, ma tō

tinhimizama ba nhisiwi tihi, 're ĩdanhimi'wara mono zéb u te te hiri da. Tame te 'madâ, a'â. ³⁵ Tawamhã awēmhã, rob'uiprazé hã ma tô 'ri tede'wai ma tisõ, maparane ĩsapotore hã, êtē'ubuzi'a prata 'manharĩ hã. Te tãma tinha, ãne: “Īzõ 'madâ'â pese. Apâ we ĩmorĩ wapsi, wa za aima wa'âbâ 'rãsutu, ĩwab õ wamhã, rob'uiprazé hã.” ãne ma tô 'ri tede'wai ma tinha, samaritanu hã. ãne samaritanu wasu'u hã. — ãne ma tô rowasu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

³⁶ Tawamhã Zezusi hã te oto aibã hã ãma sadanha:

— Aibã si'ubdatõ, ma tô siparabãsi aibã wa'wai baba ai'aba're, da te aré ĩwĩrĩ wa'wai baba. E 'wa hã ĩsawi pese 'wa, te 're mo. — ãne te sadanha, Zezusi hã.

³⁷ Taha wa, te asa tãma tinha:

— Aibã pawapto'wa, ta hã ĩsawi pese 'wa. — ãne te Zezusihi ma tinha.

Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. Mo oto aimorĩ, ĩsine 're aimorĩ da. — ãne ma tô tãma waihu'u Zezusi hã, rowahutu'wai ma.

Zezusi te te Mata norĩ ĩsabuzé wasu'u, Marizaha me

³⁸ Tawamhã Zezusi norĩ hã te duré ai'aba're, ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ me. 'Ri wa'õtõ u, ma tô aihutu. Sihutu wamhã, ma tô pi'õ hã Zezusihi ma tinha, 'ri para u sisisi da, Mata na pi'õ nhisi hã. ³⁹ 'Ri para u sisisi wamhã, ma tô Mariza hã Zezusihi 'rata nhamra, ti'a, ĩsimirowasu'u hã te te wapari da. Mataha no, Mariza hã. ⁴⁰ Mata hã si'wa'rutu di, 'ri paramhã romhuri hã ahã wa. Taha wa, te Zezusihi u mo, Mata hã. ãne te tãma tinha:

— ĩno hã, ĩ'ãma sapa'a õ di. ĩsiwaprosi, wa romhu. Romhuri hã ahã di. ĩ'ãma aipé'ézé wamhã, ma'ãpé we ĩtēme satõrĩ, te te ĩpawapto da. — ãne Mata te Zezusihi ma tinha.

⁴¹ Taha wa, ma tô Wanhib'apito hã asa tãma tinha:

— Mata, marĩ hã ahã wamhã, tô asi'wa'rutu di. ⁴² Marĩ hã misi ĩwē hã asima pisutu õ di. Ta hã ma tô Marizaha si sima pisutu. Taha wa, ni'wa hã ĩwē hã te te tiwi âri õ di za, te te ĩwaparizé hã. — ãne Zezusi ma tô Mataha ma waihu'u.

11

'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, 're ĩdamreme zusi mono zéb da na, ãma ĩsisanhozé wasu'u Mateusi 6.5-15; 7.7-11

¹ Tawamhã nimahã bātã na, te Zezusi hã nhamra, Timama ma, mreme da. Tãma mreme pari, ma tô misi ĩsiré 're ĩnomro mono norĩ hã 'mai'mahã:

— Wanhib'apito, ma'ãpé wama waihu'u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, 're ĩwamreme zusi mono zéb da hã, wa te waihu'u za'ra da. Zuwã hã tinhimi'ubumro norĩ ma, te te ĩwaihu'u ne, te za wama ĩwaihu, wa te waihu'u za'ra da. — ãne te tãma tinha.

² Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— ãne te za 're aimreme zusi aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma:

“Wamama, asisi wē na uburé da te 're aiwaihu'u za'ra mono da, wa aima da'ãma 're ĩmreme. Uburé da'ãma 're asib'a'uwē mono da, wa duré da'ãma 're ĩmreme.

³ Awē sidãpãsi, wei wama 're anhomri mono, wasa hã ãma 're ĩwasaihuri mono zéb da hã.

⁴ Dawasédé hã da te wa'ãma 're 'manharĩ za'ra mono wa, wa te wasina 're ĩ'madâ'â za'ra mono õ zarina, a hã duré wa'ãma 're ab'madâ'â mono õ di za, wawasédé hã.

Duré, 're wa'ab'madâ'â nhimini mono õ di za, Wa'uburé hã te te 're wa'a'upi mono wa, wawasété u 're warere'e tō mono da.”

ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

⁵ Taha pari, te tãma ãma romnhimiré'é za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, ãne:

— Áté, asiwadi te za mara wa'wa atēme ti'maiwisi 'wa, asõrõwa wa'aba u hã. Tawamhã, áté marĩ õ wa, te za ai'maimorĩ 'wa, asiwadi hãiba amo nhorõwa u. Rowi, te za tãma ĩ'manharĩ 'wa: “Wa we atēme mo, ĩ'u'ëtē wapu hã ĩma 'manhomri da a'â taré. Taha wa, te za si'ubdatõ ĩma isõ a'â. ⁶ Nimosi ma tô we ĩtēme wi, ĩsiwadi hã, romhã hawimhã. Tane nherē, marĩ õ di, te tãma ĩsõmri da hã.” Áté, ãne te za tãma ĩ'manharĩ 'wa, 'ri tede'wai ma.

⁷⁻⁸ — Taha wa, te za áté asa aima 'manharĩ 'wa: “Tane nherē, ĩ'utu zei õ di. Taha wa, ĩ'u'ëtē wapu hã te aima sõmri neza. Wa tô 'rinhito. ĩ'ra norĩ me, wa oto wanhotõ za'ra

ni.” Áté, âne te za aima 'manharĩ 'wa, asiwadi wa'wa hã. Tazahã, te za sô wahudu, i'u'êtê wapu zô, tiwi iwaptêrêzêb uwaibaba, te te aima 'manhomri da. E marĩ wa, te za aima 'manho. E asiwadi wa, te za aima 'manho. Mare di. Taha wab ô di. Marĩ ô wa, nasi tiwi waptêrê wa, te za aima 'manho. ⁹⁻¹⁰ Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono wi, te za iwê hã 're iwaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za tô te te aima 're anhomri 'wa. Iwê zô si te za duré asima 're asôpré u'âsi aba mo. Tawamhã taha zarina te za tô te te aima âma 're a'uwaimrami 'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, 'râwi aima 're hâimana za'ra wa'aba mono da. Duré ni'wa hã 'ri tede'wa zô, te te 're i'ridawa ta'a mono ne, te za iwê hã tiwi 're iwaptêrê za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'ri tede'wa te te tâma i'ridawa ne, te za tô te te aima 're anhomri 'wa, iwê hã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ¹¹ Âne, wa za duré aima âma romnhimiré'ê za'ra wa'wa. Damama na 're ai'maihâimana aba mono wamhã, âté ai'ra hã pe'a hã te za aiwi waptê. E tawamhã, te za wahi hã tâma isô. Mare di. Pe'a si, te za tô tâma isô, te te 'rêne da. ¹² Duré ai'ra hã, si'a're hã te te aiwi waptêrê wamhã, e te za apa'apa 'wa nhi'odo hã tâma isô. Mare di. Si'a're si, te za tô tâma isô. ¹³ Tane duré, a norĩ wa'wa hã 're anomro wê uptabi aba mono ô nherê, te za marĩ iwê si tô ai'ra norĩ ma 're isômri za'ra wa'aba mo. Aimama 'wa hã hâiwa âma 're ihâimana mono hã, te za asôpru wa'aba zém nhipai u, iwê hã te te aima 're sômri za'êtê za'ra wa'wa, tiwi 're rowaptêrê za'ra wa'aba mono wamhã. Tipê'êzani hã te za te te aima 're anhomri 'wa. — Âne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra, tisiré 're inomro mono norĩ ma.

*Bezebu na, wa'uburé norĩ wada'uri'wa nhisi wasu'u
Mateusi 12.22-32; Marcusi 3.20-30*

¹⁴ Tawamhã Zezusi hã aibâ ma, ma tô wa'uburé hã time. Ipê'ê 're, sãmra wa, mreme waihu'u ô di aré, aibâ hã. Oto aibâ hawi watobro wamhã, ma tô mreme watobro, aibâ hã. Taha wa, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. ¹⁵ Tazahã, ni'wam norĩ hã dame isimasam norĩ hã, te Zezusihi ma nharĩ wasété za'ra, âne:

— Bezebuhu zadawa para, ma tô wa'uburé hã te te dama 're anhamra, wa'uburé norĩ nhib'apito zadawa para. — Âne te tâma nharĩ wasété za'ra.

¹⁶ Ihâiba amo norĩ hã te duré wada'uri za'ra, âne:

— Ma'âpé wanho'a, marĩ dama i'manharĩ waihu'u ô hã wama 'manharĩ za'ra na, aiwaihu'u pese na, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa para, wa'uburé, dama 're i'anhamra mono na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Âne te wada'uri za'ra. ¹⁷⁻¹⁹ Taha wa, ma tô sina waihu'u za'ra, te te âma irosa'rata wasété za'ra na, Zezusi hã. Taha wa, te tâma âma romnhimiré'ê za'ra, âne:

— Danhib'apito nhib'a'uwê norĩ hã 'râwim nherê, oto sisada 're simasa mono wamhã, te aré 're si'uprosi. Duré, dasisânawã nherê, dasisada 're dasimasa mono wamhã, te aré 're dasi'uprosi. Tane duré, Satanasihi nhib'a'uwê norĩ hã sisada 're simasa mono wamhã, e niha te za sina 're sapa'a za'ra. Waihu'u ô di, ta norĩ hâimanazé hã. Ma tô ïma ïnharĩ za'ra wa'wa, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé te dama 're i'anhamra mono na. Asiré norĩ hã bété. E 'wa sadawa para, te bété wa'uburé norĩ hã te te dama 're sãmra, ta norĩ hã. E Bezebuhu zadawa para. Mare di. Âne, wasu'u za'ra wa'aba ô di. Taha wa, ma tô iwasu'u za'ra wa'wa, i'upa na, Bezebuhu zadawa para, wa'uburé, te dama 're i'anhamra mono na. ²⁰ Tô sena, wa 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa para si, te dama 're anhamra, wa'uburé hã. Taha zarina si, te za oto iwaihu'u za'ra wa'wa, tô sena 'Re ihâimana u'âsi mono, ai'âma 're isib'a'uwê za'ra wa'aba mono zêb da, te te âma isâna'rata na hã. — Âne ma tô tâma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²¹ Te duré tâma âma romnhimiré'ê za'ra, âne:

— Áté, aibâ isiptede hã te za 're 'manhamra. Tawamhã si'wa'rutu ré, te za tinhorôwa te te dawi 're 'madâ'â pese. Taha wa, te za rowê na sa 're romnhimi'wara, isibro hã, da te upi âna. ²² Áté aibâ isiptete u te za oto wi, isipai u isiptete uptabi hã. Tâma siptete wa, te za 'marôwĩ. Te za tiwi waibu isi'wa'rudu hã, te te i'umnhasizé hã. Uburé isibrob zama te za tiwi waibu. Tawamhã te za oto dama âma aipé. — Âne te tâma âma romnhimiré'ê za'ra, Zezusi hã.

²³ Te duré tinha:

— Ni'wam norĩ hã iwê'wa 're nomro mono ô wamhã, ta norĩ hã te izada 're hâimana za'ra. Duré ni'wam norĩ hã te te 're ipawaptob za'ra mono ô wamhã, itême te 're

ĩda'ubumroi mono na hã ta norĩ hã ĩnhiti dazatõrĩ'wa na te za 're hâimana za'ra. — Āne ma tô tãma waihu'u za'ra, tiwẽ'õ'wa norĩ ma.

²⁴ Te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hã, ãne:

— Áté wa'uburé hã te za aibã hawi 'maiwatobro. Te za duré a'ubuni wi 're mo, â'õ wa'wai baba. Te za dazô 're rĩtĩ. Dazô 're rĩtĩ baba mono wa, nimomo wa'utu õ wa, te za sima tinha: “Ĩnhorõwa 'rata u, wa za apã mo, ãma 're ĩnhorõwa u'âsi mono da, ĩpẽ'ẽ 'remhã.” Āne te za sima tinha. ²⁵ Tawamhã te za apã mo aibã u, ĩpẽ'ẽ 're, apã sébré da. Tawamhã ĩhawi watobro haré, te aré hãiba baba na 're hâimana, 'ri hã baba na 're simasa mono wa, 'ri 're wa'wa su'u na 're ĩsimasa mono ne, duré 'ri paramhã robza'ra wẽ u'âsi, 're ĩromnhimi'wara mono ne. Taha wa, wa'uburé ma, wẽ di, aibã hã apã ãma 're ĩsõrõwa mono da hã. ²⁶ Tawamhã te za rob u watobro, tisiré norĩ zô morĩ da, wa'uburé hã. Tawamhã te za ĩtẽme ãwisi za'ra, 7 na ĩhãiba hã ĩsipai u ĩwasété uptabi za'ra hã, si'u ãma 're sõrõwa za'ra mono da, aibã ãma. Tãma rowẽ prã ti aré, wa'uburé misi, ãma 're sõrõwa mono ré hã, ĩpẽ'ẽ 'remhã. Ahã na oto ãma 're sõrõwa za'ra mono wa, tãma rowẽ'õ uptabi di oto. — Āne, Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

²⁷ Taha wasu'u te te dama wasu'u pari, te pi'õ hã Zezusihi ma tinha, dawa'wa ĩsa hã:

— Asépata'wai ma, 're rowẽ mono di za, aiprédu'wai ma. A hã ĩsimiprédu wa, tãma 're rowẽ mono di za. — Āne te pi'õ hã Zezusihi ma tinha, mreime 'rãihã na.

²⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Tane tô. Tãma 're rowẽ mono nherẽ, ĩsipai u ni'wam norĩ ma, 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã tipo're na te te 're wapari za'ra mono wamhã, duré te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. — Āne ma tô pi'õ ma waihu'u, Zezusi hã.

Zonahã wasu'u, apito Saromahã wasu'u me

Mateusi 12.38-42; 16.1-4; Marcusi 8.11-13

²⁹⁻³⁰ Tawamhã Zezusihi tẽme ma oto dasina tahã'ã ni. Taha wa, te dama tinha:

— E niha ã nimosi dapoto té mono hã ĩ'aihâimana wasété za'ra wa'wa. Ma tô ĩma ĩ'ru za'ra wa'wa, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te 'manharĩ da, asõ'a za'ra wa'aba, ĩwaihu'u pese na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwêsãmri na, ĩwaihu'u za'ra wa'aba da. Taha wa, taré 'madã'ã za'ra wa'aba da, niha te 'manharĩ õ di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, tiwaihu'u pese na niha Zonahã ma, te te ĩ'manharĩ wẽ ne, te za niwapsi 'manha, dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã. Duréihã, Zonahã ma, te te 'manharĩ wẽ wamhã, ĩsadawa para datẽme ĩmorĩ na, ma tô waihu'u za'ra, Niniwé ãma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã. Tane, wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpoto ma, te za niha ĩma 'manharĩ wẽ, ĩsadawa para atẽme ĩmorĩ aba na, ĩwaihu'u za'ra wa'aba da. ³¹ Niwamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za da'ãma ĩsipo'ozéb ãma hã, duréihã danhib'apito sipi'õ hã Saba na romnhisi ãma te te 're ĩda'ab'madã'ã mono hã, te za duré asada tihâimana 'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma sa'ra wa'aba da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a. E marĩ wa. Ta hã duréihã romhã uptabi nherẽ, ĩwi, apito Saromahã u, ĩsimiroti hã te te wapari da, ĩsimiroti hã dahâimanazém na rowaihu'u na hã wẽ uptabi wa. Taha nhimiroti hã pire nherẽ, ĩsipai u ĩnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, ĩnhimiroti hã aima wapari ze za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te za tô ĩ'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma sa'ra wa'wa, danhib'apito sipi'õ hã. ³² Niwamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za da'ãma ĩsipo'ozéb ãma hã, duréihã Niniwé na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã te za asada tihâimana za'ra wa'wa, aiwasédé hã te te ai'ãma sa'ra wa'aba da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a. E marĩ wa. Duréihã Zona hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhã, ma tô te te 're wapari za'ra. Taha wa, ma tô ta norĩ hã tiwasété wi 're sipizari za'ra. Zonahã nhimiroti hã pire nherẽ, ĩsipai u ĩnhimiroti si pire uptabi di. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã ĩzaze za'ra wa'aba õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina, we atẽme ĩmorĩ aba na hã. Taha wa, te za tô ĩ'uwaibaba aiwasédé hã ai'ãma sa'ra wa'wa, Niniwé ãma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã. — Āne te dama tinha, Zezusi hã.

Rob'uiwézé wasu'u

Mateusi 5.15; 6.22-23

³³ Taha wa, te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Rob'uuiwézé hã da te ro'o wamhã, e te za nima niwĩ dawi simi'uri ni. E piza'a na, te za upsibi ni. Mare di. Īsima'warazém na si te za sō'awi da te 're sōré, rowa'a na 're danhisisi mono da. Taha da, te za ro'o ni, rob'uuiwézé hã. ³⁴ Tane duré dato hã, aiwa rob'uuiwézé me. Datōmo wē wamhã, dama rob'madâ'â wē di. Datob'a wamhã, dama rob'madâ'â waihu'u o di. Tane duré, a norĩ wa'wa hã asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhã, te za ĩwē hã asimirosa'rata na 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Duré, asimirosa'rata wasété za'ra wa'aba wamhã, ĩwē hã 're waihu'u za'ra wa'aba mono o di za. ³⁵ Taha wa, 'rãwi te za asimirosa'rata na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo. ³⁶ Wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne: Rob'uuiwézé hã te te aima 're rob'uuiwē za'ra wa'aba mono wamhã, uburé aihãiba ma hã 're rowa'a za'ra wa'aba mono di za. Aiwi 're robra za'ra wa'aba mono o di za. Tane, asimirosa'rata wē za'ra wa'aba wamhã, te za aiwasédé hã 're ĩwē'ō za'ra wa'aba mo, ĩwē si 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. — Āne ma tō dama waihu'u, Zezusi hã.

³⁷ Tawamhã tame te te dama rowasu'u pari, ma tō aibã hã tãma tinha, ĩsōrōwa u morĩ da, ĩsiré sa da. Aibã hã, parisezu. Taha wa, ma tō Zezusi hã ãma saze. Tawamhã 'ri para u sébré wamhã, te nhamra, sa da. ³⁸ Tane nherē, sai o ré, simisōi o di Zezusi hã, dahi'rada hã 're ĩsimisō za'ra mono zéb zarina hã. Taha wa, te parisezu hã tãma tinha, tipē'ē na, simisōi o wa. ³⁹ Tawamhã ma tō Wanhib'apito hã tãma tinha, Zezusi hã:

— Parisezu norĩ, wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne: Hãsizé hã duré pratu hã ĩmana wawip si, da te 're upsō za'ra mono wamhã, ĩwa'wamhã wasété di, zahadu upto wa. Tane, a norĩ wa'wa hã 're anomro wē wa'aba mono newa, da te 're ai'madâ'â wē za'ra wa'aba mono da, te 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti ĩpire prã norĩ si 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, danho'a. Tane nherē, aipē'ē 'remhã asimirosa'rata wasété na te zahadu ĩré 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mo. Danhibrob na si te duré 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Aihãimana nhipese zarina, te duré marĩ na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo. ⁴⁰ E niha waihu'u za'ra wa'aba o di bété. Uburé Dapoto'wa hã e wahãiba na si, ma tō te te 're wa'awaihu'u. Mare di. Wanhimirosa'rata na zama, ma tō te te 're wa'awaihu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. ⁴¹ Taha wa, ma'ãpé ĩsibrob'ō norĩ ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono. Āne dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, asimirosa'rata wē na, te za te te 're ai'awaihu'u 'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã.

⁴² — Parisezu norĩ, a norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ma tō asimiromhuri wa'ã hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're ĩpo'o u'ãsi za'ra wa'aba mo, wesuirã zapore wa'ã hã, syry na tãma 're sōmri za'ra wa'aba mono da. Uburé danhipi wazarizé wa'ã hã tãma 're po'o nhimini za'ra wa'aba mono o di. Ta hã, wē di. Tazahã, ĩsimarĩ'ō norĩ ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono o di. Duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, 're sawi pese za'ra wa'aba mono o di. Ma tō tãma 're asōprub za'ra wa'aba mo. Ībãre aré ĩsimarĩ'ō norĩ ma, 're asōprub za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã. Tazahã, ma tō 're ĩ'mararé za'ra wa'aba mo. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono o di za.

⁴³ — Parisezu norĩ, ai'ãma ĩpē'ézé za'ra wa'aba di. Aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Dama ĩpire norĩ simasisizém na, 're asimro zei wa'aba mono di, rowahutuzéb ãma. Duré 'ri nhi'ríti wa, da te dasina 're ĩ'ubumroi mono zéb ãma asisi pire na, da te 're asawi za'ra wa'aba mono wamhã, asina 're dawapari ze za'ra wa'aba mono di. Taha wa, niwapsi aima 're robze za'ra wa'aba mono o di za.

⁴⁴ — A norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Taha wa, wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne. Āté ni'wa hã adâ'ã 'ru uwaibaba te za mo, sa'rese ãna, ti'ai haré newa. Taha wa, te za siwasété. Tane aiwē za'ra wa'aba newa, asirã za'ra wa'aba zarina 're danomro mono wamhã, te za 're dasiwasété za'ra. Taha wa, aiwē prã za'ra wa'aba wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono o di za. — Āne Zezusi te tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ ma.

⁴⁵ Tawamhã aibã hã te Zezusihi ma tinha:

— Rowahutu'wa, parisezu norĩ, wē'ō za'ra wa, ma tō ta norĩ zu, wa norĩ zama ĩwa'awē'ō. — Āne te Zezusihi ma tinha, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa hã.

⁴⁶ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Rowahutu'wa norĩ, ai'ãma ĩpē'ézé za'ra wa'aba di. A norĩ wa'aba ma zama, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ãne:

Ãté marĩ ĩpire uptabi hã te za ni'wa hã dama sibu, te te sõihi waptob ãna. Tane a norĩ wa'wa hã. Dama asimiroti za'ra wa'aba zé hã ahã uptabi na ma tô dama 're ĩpisutu za'ra wa'aba mo, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, 're dapawaptob za'ra wa'aba mono ãna. Taha wa, te robzei'õ na oto 're danomro. Taha wa, aima 're robze za'ra wa'aba mono di za.

⁴⁷⁻⁴⁹ — A norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. Aihĩ'rata aba norĩ hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã te te 're simro, ĩsadawa wasu'u na te te 're wẽ'õ za'ra mono wa. A norĩ wa'wa hã ĩsadawa wasu'u na, 're wẽ za'ra wa'aba mono newa, ma tô êtẽ tũmo wawẽ hã 're ĩsõré za'ra wa'aba mo, ab're 'wawi, dama ĩpibu pese zéb da, ĩ'ru hã. Tazahã, aihĩ'rata aba ne, ma tô ĩsadawa wasu'u hã 're ĩwẽ'õ za'ra wa'aba mo. E marĩ, te bété wasu'u, ab're 'wawi êtẽ tũmo wawẽ, 're ĩsõré za'ra wa'aba mono hã. Aihĩ'rata 'wa, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ te te 're ĩsimroi mono zé, ma tô 're ĩsaze za'ra wa'aba mo. Ãne te wasu'u, ab're 'wawi êtẽ tũmo wawẽ, 're ĩsõré wa'aba mono hã. Aiwana wa'aba, ma tô romhã ré dapo're pu'u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Datẽme, wa za te 're da'azatorĩ, da te dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra mono da. Tazahã, ĩzadawa para õ nherẽ, te za da te 're simro, ni'wam norĩ hã. Rowasédé hã te za duré da te tãma 're 'manharĩ za'ra, ni'wam norĩ ma. Ãne, tãma waihu'u pese sirõmo wa, ma tô romhã ré dapo're pu'u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. ⁵⁰⁻⁵¹ Ropoto na'rata hawi, ma tô ãma dasiwi sãna'rata ni, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wai pãri na hã. ĩmorĩ'rada hã ma tô Abé hã wĩri 'rata ni. Abéhé za'u si, ma tô ĩsadawa wasu'u'wa sidâpãsi, da te 're simro. Zacariaha zama, ma duré wĩri ni, 'ri nho're ãma. 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zém nho're ãma, ma wĩri ni. ĩbabarã na te 'ri hã za, 'ri ĩwẽ hã. Õ niwĩmhã, tãma danhoprubzẽ nomrizé te za, wedeza ne hã. Tame sab ré, ma wĩri ni, Zacaria hã. Taha wa, te za 'ruiwa'ãbã za'ra, uburé tizadawa wasu'u'wa norĩ hã, da te 're ĩsimroi mono norĩ hã. Taha wa, ã nimosi dapoto té mono hã ĩ'aihãimana za'ra wa'wa hã, te za aima rob'manharĩ za'ra wa'wa, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ, ĩsimirowasu'u na 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono 'ru te.

⁵² — Rowahutu'wa norĩ, a norĩ wa'aba ma, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. E marĩ wa. Wa za ãma romnhimír'é, ãne: Ãté, aibã hã te za 'manhamra, 'ridawa tétézéb ré. Ta hã 're zasi mono õ di, 'ri para u hã. Duré, 'ri para u 're danhisisi mono õ di, te te dawĩ 're azawi mono wa, 'ridawa tétézé hã. Tane, a norĩ wa'wa hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono õ di, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti hã. Ma tô duré dawĩ 're ĩsawi za'ra wa'aba mo, ĩsimiroti mono bã, da te 're waihu'u za'ra mono tũ da. — Ãne ma tô Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma.

⁵³⁻⁵⁴ Tawamhã rob u, ma tô watobro, Zezusi hã. Watobro wamhã, te rowahutu'wa norĩ hã tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ me. Te te sadawa 'ru za'ra wa, te duré sadanharĩ na sima tirẽ, timreme na te te ãma upa zõ, te te ãma upai wa, te te siwi wẽ'õ za'ra da. Tazahã, timreme na te te ãma upai õ di, Zezusi hã.

12

Dahãimanazé tô senai õ wasu'u

Mateusi 10.26-33; 12.31-32; 10.19-20

¹⁻³ Tawamhã ma tô dasina tahã'ã ni. Da'ahã uptabi di oto. Da'ahã uptabi wa, ma tô 're dasipara wati'i za'ra. Ãhã wa, te Zezusi hã a'ã tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, ãne:

— Parisezu norĩ hãimanazé hã, tô senai õ di. Taha wa, te za tiwi 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, ĩ'u'êtẽ wapuzém nhiti 're anomro aba mono da, parisezu norĩ nhimi'manharizém nhiti. Wa za ãma simir'é, ãne: Ãté te za marĩ hã da te dawĩ 're sahãri za'ra, da te 're waihu'u tũ za'ra mono da, danhimirowasu'uzé hã, danhimi'manharizé hã. Tane nherẽ, te za niwapsi waihu'u za'ra ni. Tane barana, aihãiba pisutu dama asimirowasu'uzé hã te za rowa'a ré dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Duré 'ri nhitob ré, aihãiba pisutu dama asimirowasu'uzé hã, te za sõ'awi dama asimirowasu'uzém na aiwasu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, te za 'rãwi 're asi'madã'ã za'ra wa'aba mo, parisezu norĩ hãimanazéb zarina, 're aihãimana za'ra wa'aba mono tũ da, tô senai õ wa, 're ĩhãimana za'ra mono zé hã, ta norĩ hã.

⁴⁻⁵ — ĩsiwadi norĩ, tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Da te 're ai'uprosi aba mono da nherẽ, asima 're dapipa za'ra wa'aba mono õ di za. Da te 're ai'uprosi aba mono

pari, niha oto da te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aipãrĩ'wa norĩ hã ropipa u, te te 're asãmra waihu'u aba mono õ di za oto. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, ropipa u dawabzurizé hã. Taha wa, taha si te za tô 're ìpipa za'ra wa'aba mo.

⁶⁻⁷ — Wa za aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Sire wa'â hã wa'âbâ syryre nherê, ãma po're si'ãri waihu'u õ di, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Tane duré, aséré za'rata aba zama, tãma waihu'u pese di. Sire hã tãma sawi pese za'ra nherê, sire zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, te za asina aihâtâ'â ãna 're anomro aba mo. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

⁸ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã ìzazei'wa na danho'a dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, wa hã ti'ai ãma dasiré ìpodo hã wa za duré ìzazei'wa na te 're awasu'u, hãwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ nho'a. ⁹ Tanei õ di za, ni'wam norĩ hã ìzazei'õ'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã. ãne wamhã, ìzazei'õ'wa na wa za duré te 're awasu'u, hãwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ nho'a.

¹⁰ — Áté ni'wam norĩ hã dasiré ìpoto ma, te za ìma nharĩ wasété za'ra. Tane nherê, tiwasété na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, siwasu'u za'ra wamhã, te te ãma 'madâ'â za'ra õ di za oto, ìwasédé hã. Tazahã, ni'wam norĩ hã, ìpê'êzani hã te te 're wê'õ u'âsi za'ra mono wamhã, te za te te ãma 're 'madâ'â u'âsi za'ra ìwasédé hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.

¹¹ — Áté ìzazei'wai wa, te za taré da te 're aiwê'õ za'ra wa'wa. Taha wa, áté te za rowahutuzéb u, da te 're asimroi wa'wa, ìzazei'wa na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Áté roti'wa norĩ u, te za da te 're asimroi wa'wa, áté danhib'apito norĩ u. Tane nherê, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tãma asiwasu'u za'ra wa'aba zéb zô, 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. ¹² Nimahã bätâ na, da te aiwaihu'u za'ra wa'aba wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Tipê'êzani na aima waihu'u za'ra wa'wa, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Aibâ ìsimarĩ ahâ wasu'u

¹³ Tawamhã aibâ hã dawa'wa ìsa hã te Zezusihi ma tinha, ãne:

— Rowahutu'wa, ìdub'rada hã ma'ápé ì'ãma wada'uri, te te ìma po'o da, wamama hã wawi dâ'â õ ré, te te wama ìpisudu hã. — ãne te tãma tinha.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. E 'wa hã ma tô ìpisutu, te ai'ãma wada'uri da, te te aima po'o da hã. Ni'wa te te ìpisutu õ di. — ãne te aibâ ma tinha.

¹⁵ Tawamhã te uburé dama tinha:

— Ma'ápé, ìwapari pese za'ra wa'aba. 'Râwi te za 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, asimarĩ ahâ zô, 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono tô da. Danhimarĩ ahâ uptabi nherê, robze u'âsi, ãma 're danomro mono õ di za. Rowézéb õ di, ta hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

¹⁶⁻¹⁷ Te duré ãma romnhimiré'é, ãne:

— Aibâ hã te 're hâimana, ìsimarĩ ahâ hã. Buru nho ahâ wamhã, 'râwi te sima rosa'rata, ãne: "Ri hã 'ri 're sy'yre di, buru nho za'warizéb da hã. E marĩ wa za 'manha. ¹⁸ Áté ri wa za sãmra, te 'ri za'ëtê da, buru nho za'warizéb da hã. Tamomo, wa za ubumro buru nho hã, 'ri za'ëtê u. ìnhimarĩ zama, wa za sa'ra, buru nho zu hã. ¹⁹ Taha parip si, wa za ìsima tinha, ãne: 'Áhãna ìma rowê di. Marĩ hã ahâ na, te ìza daba'wara, ìwê hã. ìwi ìropsi'utõrĩ da hã, mare di. Wahub ahâ na, te za ì'ãma tiwahu, ìsa hã ìma 're hâimana mono ré hã. Wa za oto 're ìwa'utu u'âsi. Áté, te 're romhuri mono õ di za oto. Áté ãhãna si, wa za oto 're ìsa. Wa za te 're zâsi u'âsi. Marĩ na, wa za 're ìto, ìtozém na.' " ãne te aibâ hã sima rosa'rata. ²⁰ Taha wa, te 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tãma tinha: "A hã ma tô ãma ì'upa za'ê, asimirosa'rata na. ã barana te za atâ. Atâ'â wamhã, e 'wa te hã za oto asimarĩ hã, asima si 're ì'a'ubumroi pese mono hã." ãne te aibâ ma tinha.

²¹ — Tane, danhimarĩ hã dasima si, da te 're ubumroi pese za'ra mono wamhã, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ma, 're danhoprub za'ra mono ãna, te za taré da te dasima 're ubumroi pese za'ra, danhimarĩ hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

Marĩ na 're dahãtã'ã za'ra mono ãna, 're ãdanomro mono zé wasu'u Mateusi 6.25-34

²² Tawamhã Zezusi te tinha, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma, ãne:

— Taha wa, wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ na 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Asazé wa'aba na asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, ai'uza õ na zama asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. ²³ Wasazém nhipai u pire uptabi di, wahãmanazé hã. Duré, wa'uzazém nhipai u pire uptabi di, wahãiba hã. ²⁴ Õhõta, si norĩ hã. Ma'ãpé, 'madã'ã za'ra wa'aba. Si norĩ hã te te sima 're robzuri mono õ di. Te te duré sima 're rob'rãihãri za'ra mono õ di. Duré robza'warizéb õ di, ãsazéb za'warizéb da hã. Tane nheré, te ãsa hã te te tãma 're anhomri u'ãsi, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã. E si norĩ si, te te 're azawi pese. Mare di. Si hã tãma sawi pese za'ra nheré, si zawi nhipai u, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba di. ²⁵⁻²⁶ Duré 're atã'ã za'ra wa'aba mono zém na, asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono wamhã, e asibãtã na 're atã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. E asibãtã nhipai u, te za 're anomro siroptu wa'aba mo. Mare di. Asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono zéb zarina, asibãtã nhipai u 're anomro siroptu wa'aba mono õ di za. E marĩ da, te za bété marĩ na 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mo. ²⁷ Ma'ãpé, romnhirãrã 're ãhãmmana za'ra mono zém na rosa'rata za'ra wa'aba a'ã, rom na 're ãsimasa mono na hã. Ta norĩ hã ti'uzazéb da hã, te te sisada 're 'manharĩ za'ra mono da, te te 're romhuri za'ra mono õ di, zazahã da hã. Tane nheré, dama 'madã'ã zeĩ uptabi di, romnhirãrã hã. Apito Saroma hã uza wẽ uptabi na 're si'uza mono nheré, taha nhipai u, dama 'madã'ã zeĩ uptabi di, romnhirãrã hã. ²⁸ Romnhirãrã hã hãiwi 're simnhatã mono ré, te za du hã ãré da te 're wazãri za'ra, unhamã da, da te 're ub'rã za'ra mono da. Taha wa, 're simasã hã mono dai õ nheré, ma tô wẽ uptabi na te te 're ab'manharĩ, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã. E tawamhã, ai'uzazé hã te te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono õ di za bété. Te za tô te te aima 're anhomri 'wa. E niha Aímama 'wa hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono õ di bété, taha si ai'uzazé hã za te te aima 're ã'anhomri aba mono na hã. ²⁹⁻³¹ Taha wa, marĩ na asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Asazéb zõ si, duré ã zõ si, 're asõpré wa'aba mono õ di za. Taha zõ si, te za ãsazei'õ'wa norĩ hã 're sõpré. Aímama 'wa hã ma tô aiwailu'u za'ra wa'wa, marĩ hã aiwi sõ 're ãrowaptã'ã za'ra wa'aba mono na. Aímama 'wa hã, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono, Danhib'apito uptabi. Taha wa, õhõ si, te za 're ãpisutu za'ra wa'aba mo, õhõ ãma si 're anomro aba mono da. Tawamhã marĩ hã aiwi sõ 're ãrowaptã'ã za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aima 're anhomri 'wa, Aímama 'wa hã. — ãne, ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

³² Te duré tãma nharĩ za'ra:

— ãsiré norĩ, ai'umrore wa'aba nheré, asina 're aihãtã'ã za'ra wa'aba mono õ di za. Aímama 'wa hã Danhib'apito uptabi hã, te za aima pisutu za'ra wa'wa, ãsiré dama 're roti za'ra wa'aba mono da. ãne ma tô sima aiwẽ za'ra wa'wa. ³³⁻³⁴ Taha wa, te za uburé asimarĩ hã dama ãwede za'ra wa'wa, ãwa'ãbã zõ, ãsimarĩ'õ norĩ ma, sãmri aba mono da. Tawamhã asimarĩ hã ãsi'utõrĩ'õ hã te za hãiwa ãma asõ 're hãmmana u'ãsi za'ra wa'wa, wẽ u'ãsi na. Tame, ãsipsaihuri norĩ hã sõ 're sisisi waihu'u mono õ di za. Tame duré, da'uza hãzãpu'u'wa hã 're hãmmana za'ra mono õ di. Ti'ai ãma asimarĩ ahã zõ si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za aipẽ'ẽ 're, asima 're ãrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo, hãiwa ãma ãwẽ hã ãsi'utõrĩ'õ upana. Duré hãiwa ãma ãwẽ uptabi zõ si, asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si te za asima 're ãrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã ãwẽ hã te te asõ 're ã'apisutu aba mono zõ si. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Romhuri'wa norĩ, hãmmana nhimiza'rese sina, 're ãhãmmana za'ra mono wasu'u

³⁵⁻³⁶ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma romnhimire'é za'ra, ãne:

— Romhuri'wa norĩ hã hãmmana nhimiza'rese sina, te za tinhib'apito zõ 're simipari za'ra. Tane, te za aihãmmana nhimiza'rese sina, 're aihãmmana za'ra wa'aba mo. Áté dasina damrozéb u, te za ãsib'apito hã tiwi timorĩ za'ra, dame sa da. Tawamhã apã wisi õ ré, te za si'uza za'ra, tãma ãromhuri'wa norĩ hã, te te tãma romhuri za'ra da. Te za sõ ro'o za'ra

rob'uuiwêzé hã, rowa'a na sébré da, ãsib'apito za'ra hã. Tawamhã 'ri tême wisi wi, te za ãsib'apito za'ra hã 'ridawa ta'a, te te tãma 'ridawa za'ra da. Taha wa, te za awa'awi tãma 'ridawa za'ra. ³⁷⁻³⁸ Tãma ãromhuri'wa norĩ hã sôtõ ãna, sô simipari za'ra wamhã, tãma rowẽ za'ra di za. Tawamhã áté mara wa'wa, te za apã wi, ãsib'apito za'ra hã. Áté si'a hãrã wi, te za apã wi. Hãimana nhimiza'rese sina, sô 're simipari za'ra mono ré, apã wisi wamhã, tãma rowẽ za'ra di za, tãma ãromhuri'wa norĩ ma hã. Tawamhã apito nherẽ, sai õ ré, te za a'ã ti'uza na ãma saprĩ, ãsa te te tãma sômri mono da, tãma ãromhuri'wa norĩ ma. Te za duré tãma nharĩ za'ra, tisai ma, si'ubumro da. Taha pari, te za duré tãma sômri za'ra, ãsa hã.

³⁹ Wa za duré ãma simiré'é, ãma rosa'rata za'ra wa'aba da. Dahãimana nhimiza'rese ãna, 're dahãimana za'ra mono ré, te za ãsipsaihuri norĩ hã danhibrob zô 're sisisi, 'ri para u hã. Bãdã hã we ãsébrézé hã 'ri tede'wa te te waihu'u wamhã, te za tiwi 'madã'ã pese, sébré tõ da, 'ri para u. ⁴⁰ Tane te za a norĩ wa'wa hã aihãimana nhimiza'rese ãzô 're asimipari u'ãsi za'ra wa'aba mo. Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã, wa za wei mo apã, ãzô asimipari za'ra wa'aba õ zém na, nimahã bãtã na. Taha wa, te za aihãimana nhimiza'rese ãzô 're asimipari u'ãsi za'ra wa'aba mo. — ãne te Zezusi hã tãma roti za'ra, tisiré 're ãnomro mono norĩ ma.

Romhuri'wa ã'umnhasi wasu'u, romhuri'wa ã'umnhasi'õ wasu'u me

Mateusi 24.45-51

⁴¹ Tawamhã Pedru te 'mahã:

— Apito, e 'wai udãna, te ãne ãma ãsimiré. E uburé da'udãna zama, te ãma ãsimiré. — ãne te sadanha.

⁴² Taha wa, te Wanhib'apito hã asa ãma romnhimiré'é, Zezusi hã ãne:

— Dama romhuri'wa ã'umnhã hã duré ãsimiroti wẽ hã, e niha 're ãhãimana mono zé hã. ãne hã 're hãimana mono wamhã, te za ãsib'apito hã nimomo tiwi morĩ õ ré, tãma pisutu, uburé tãma ãromhuri'wa norĩ hã ãsa'u nherẽ, te te sô 'madã'ã za'ra da. Te za duré tãma pisutu, bãtã pisutuzém na ãsazéb da hã, te te tãma ãma uwaimrami za'ra da, tãma ãromhuri'wa norĩ ma. ⁴³⁻⁴⁴ Tawamhã apã we ãmorizéb u, tinhib'apito nhimiroti hã te te tãma ãma uwaimrami wamhã, tãma rowẽ di za, romhuri'wai ma hã. Taha ma, tãma rowẽ uptabi di za tã. E marĩ wa. ãsib'apito hã apã wisi wapsi, te za tãma pisutu, uburé ãsimarĩ hã te te tãma 're 'madã'ã u'ãsi mono da oto, tãma umnhasi uptabi wa. ⁴⁵ Tazahã, tinhib'apito za're'ra, dama 're hãimana wẽ mono õ wamhã, tãma 're rowẽ mono õ di za. Áté apito za're'ra, te za 'rãwi sima tinha, ãne: “ãnhib'apito hã simahudu õ di.” Áté, ãne te za sima tinha. Taha wa, sô rowaptã'ã wẽ te, te za oto tizapari romhuri'wa norĩ hã te te 're ahã za'ra áté, aibã norĩ hã pi'õ norĩ zama. Áté, te za taré tisa zô si 're hãimana. Áté te za ãzé hã te te 're hãsi. Õne u'ãsi, te te 're hãsi mono wa, te za 'rãsi wasété na 're hãimana. ⁴⁶ Tawamhã rosa'rese ãna hãimana ré, te za ãsib'apito hã ãtême wi apã, sô ãsimipari õ zém na nimahã bãtã na, siwa'ru. Taha wa, te za sa'ëté azã, tãma ãromhuri'wa hã. Sib'ézé 'wa pa na, te za te te wa'õtõ. Taha wa, te za dapo're'õ norĩ zu robzei'õ te te sina 're sõ'õtõ, tãma ãromhuri'wa hã.

⁴⁷ — Áté, ni'wa hã te za waihu'u pese, tinhib'apito nhimiroti hã, tãma ãromhuri'wa hã. Tane nherẽ, wa'a te, ãsimiroti hã te te 're uwaimrami mono õ di za. Taha wa, te za sa'ëté azãri ni, powawẽ hãiwaré na, apito zadawa para. ⁴⁸ Áté, ni'wai ma, waihu'u pese õ di za, ãsib'apito nhimiroti hã. Tawamhã marĩ te za upa. Taha wa, te za syry na si azãri ni, tãma waihu'u pese õ wa, ãsib'apito nhimiroti hã. Áté te za ni'wai ma waihu'u pese, tinhimiroti hã, 're ãhãimana u'ãsi mono hã. Te te tãma waihu'u pese wamhã, te za sô 're simipari, danhipai u te te tãma ãma 're uwaimrami mono da, ãsimiroti hã. — ãne ma tã tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

⁴⁹ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Ti'ai u, wa wei mo, ti'a na te sazu da, zata da. Zata sirõmo 'wa'ãhã, aré ãma wẽ di. ⁵⁰ Wa za a'ã robzépata za'ëté. Te robzépata õ ré hã, rosa'rata ahã di za. ⁵¹ E datême we ãmorĩ wa, te za ti'ab ré rowẽ na si dasiré 're dahãimana za'ra, simisutu. Mare di. ãne hã ã'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Rosa'rata na te za ã'ãma dasima aipo'o za'ra ni. ⁵² Áté, 5 na ãhãiba hã te 'ri ãma siré 're si'ubumro. Ta norĩ hã te za rosa'rata na

ĩ'ãma sima aipo'o za'ra. Āté, si'ubdatō te za ĩwě'wa, 're hâimana za'ra. Āté maparane te za ĩwě'ō'wa, 're hâimana zahuré. Āté, maparane te za ĩwě'wa hã 're hâimana zahuré. Āté duré si'ubdatō te za ĩwě'ō'wa hã 're hâimana za'ra. ⁵³ Āté, damama hã te za ti'ra norĩ hã wě'ō za'ra, ĩzazei'wa 're hâimana za'ra mono wa, ĩ'ra si'aibã hã. Āté, da'ra norĩ hã te za timama hã siwi wě'ō za'ra, ĩzazei'wa, 're hâimana mono wa, ĩmama hã. Āté, dana hã te za ti'ra norĩ hã wě'ō za'ra, ĩzazei'wa, 're hâimana za'ra mono wa, ĩ'ra sipi'ō hã. Āté, pi'ō norĩ hã te za tina hã siwi wě'ō, ĩzazei'wa, 're hâimana mono wa, ĩna hã. Āté, damaprewa hã te za tisani'aba norĩ hã wě'ō za'ra, ĩzazei'wa 're hâimana za'ra mono wa, ĩsani'aba norĩ hã. Āté, pi'ō norĩ hã te za timaprebaba norĩ hã wě'ō za'ra, ĩzazei'wa, 're hâimana za'ra mono wa, ĩmaprebaba norĩ hã. — Āne ma tō tãma waihu'u za'ra Zezusi hã, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

⁵⁴ Uburé te oto dama tinha:

— Āté, te za hãiwa nhirōno ĩ'madã'ã za'ra wa'wa, bãtã pusizém niwĩ. Taha wa, te za asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Tã, te za we tita'a.” Āté, ãne te za asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa, awa'awi. Tawamhã tã hã te za we tita'a tō. ⁵⁵ Āté, rowa'u hã te za wei watobro, hãiwa'a're nhimi'e hawi. Taha wa, te za ãne asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa, “Te za oto tirowa'ro.” Āne te za asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa. Tawamhã te za tō tirowa'ro. ⁵⁶ Marĩ hã ti'ai ãma hã, duré hãiwa na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, 'madã'ã za'ra wa'aba wamhã. E niha bété tane aiwa, aima waihu'u pese za'ra wa'aba ò di, marĩ te te ĩwasu'u hã, te dama 're ĩ'ab'manharĩ wě mono zé hã, ãma 're ĩ'madã'ã za'ra wa'aba mono nherẽ. — Āne ma tō dama tinha, Zezusi hã.

⁵⁷⁻⁵⁸ Uburé ma, te duré dama tinha:

— E marĩ wa, asina 're roti wě za'ra wa'aba mono ò di, ĩwě hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. Wa za ãma simiré'é, ãne: Āté, ni'wa hã te za asaprō, dama 're ĩrowairébé mono 'wa, 're ĩsãmra mono zéb u. Marĩ 'manharĩ wa, te za asaprō, te te tãma aiwasu'u da. Taha wa, te za bãdãdi na ane wa'aba ré, tãma asiwasu'u aiwasété na, rowairébé'wai u te te asaprōni tō da, damrami'wai ma, te te ai'ru tō da, dazazéb 're, te te asērẽ tō da. ⁵⁹ Te te asērẽ wamhã, asiwa'ãbã 'rãsutu pese ò nherẽ, ta hawi aiwatobro waihu'u ò di za. Āne, wa aima waihu'u za'ra wa'wa, asina 're roti wě za'ra wa'aba mono da, ĩwě hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. — Āne, ma tō tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

13

Dawasété wi 're ĩdasipizari za'ra mono zé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi te te dama rowasu'u ré, ma tō ni'wam norĩ hã ĩtẽme aihutu. Taha wa, te tãma rowasu'u za'ra, Zezusihi ma:

— A'uwě norĩ hã ma tō simro ni, Darireza tede'wa norĩ hã. Piratuhu nhimiwada'uri zarina, ma tō simro ni. 'Re ĩhâimana u'ãsi mono ma, tinhimizama te te simroi ré, ma tō uprosi ni. — Āne te Zezusihi ma rowasu'u za'ra. ² Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra:

— E Darireza norĩ hã ma tō danhipai u tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra. E taha wa, ma tō tidã'ã za'ra. E ãne, ma tō ãma ĩrosa'rata za'ra wa'wa. ³ Mare di. Taha wab ò di. Ta norĩ hã danhipai u, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono ò di. Tane nherẽ, ma tō tidã'ã za'ra. Tane, te za tō a norĩ wa'wa hã ĩsine 're atã'ã za'ra wa'aba mo, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono ò wamhã. ⁴ A'uwě norĩ hã, Siro'é na 'ri sipo'o ãma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ nhisiwi, ma tō 'ri 'rãihã hã waptãrã, da'madã'ãzé hã. Taha wa, ma da'ahã na ai'utõri ni. 18 na ma 'ri hã da'uprosi. Ta norĩ hã bété, e ma tō danhipai u tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ upana. E taha wa, ma tō tidã'ã za'ra. ⁵ Mare di. Taha wab ò di. Ta norĩ hã danhipai u, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono ò di. Tane nherẽ, ma tō tidã'ã za'ra. Tane, te za tō a norĩ wa'wa hã ĩsine 're atã'ã za'ra wa'aba mo, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono ò wamhã. — Āne ma tō tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Pidera wede ĩ'rãi'õ wasu'u

⁶ Tawamhã te tãma ãma romnhimiré'é za'ra ãne, Zezusi hã:

— Aibã hã te 're 'maihâimana, buru tede'wa hã. ĩburu ãma hã, rob'ru hã te 're hâimana za'ra, uwa 'ru hã. Pidera wede hã te duré tame 're sa. Tawamhã bãtã na te mo, pidera 'rã

zô. Tane nherê, ï'rã hã te te 'masãmri ò di. 'Rã ãna te za. ⁷ Taha wa, te buru 'madâ'â'wai ma tinha, ãne: "Si'ubdatô, ma tô ï'ãma tiwahu oto, taré nasi we sô ïneb ré hã, pidera 'rã zô. Wa tô 'madâ'â wa'a. Te za ïsizã. E marĩ da, te za taré 're sab u'âsi, 're 'rãĩ mono ãna." ãne te romhuri'wai ma tinha. ⁸ Tawamhã romhuri'wa hã te asa tãma tinha: "Apito, misi ãma wahu a'â. Wa hã wa za ab're, powawê nhana na te uirĩ da, wê na sab da. ⁹ Wahub amo na 'rãĩ wamhã, wê di za. 'Rãĩ ò wapsi, te za ïma ï'ru, te sizãri da." ãne, romhuri'wa te tinha, buru tede'wai ma. — ãne ma tô tãma ãma romnhimiré'é za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã, romhuri zahârizém na pi'ô ïsihâpãre te te ïpesezé wasu'u

¹⁰ Tawamhã romhuri zahârizém na ma tô dama rowasu'u Zezusi hã, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma. ¹¹ Tame te pi'ô hã ïhâzé ré hã dame nhamra. Hâzé ré ma tô ãma tiwahub ahã, 18 na, wa'uburé te te 're upi u'âsi mono wa. Sihâpã u'âsi, te 're mo, wãĩ wahutu ãna. ¹² Tawamhã Zezusi te te sabui wamhã, te 'mahã:

— Pi'ô, aihâzé hã te za oto aima apa.

¹³ Taha pari, ma tô tinhib'rada hã ãma tihi. Tawamhã ma tô awa'awi wãĩ wahudu. Wãĩ wahutu wamhã, te ãma tiwata, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma, te te pese wê te. ¹⁴ Tane nherê, rowahutuzé 'madâ'â'wa hã ma tô sada tizahi, Zezusihi zada, sabadu na te te pese wa. Taha wa, te uburé dama tinha:

— Bâdã hã, 6 na ïhâiba hã, wa te 're ïromhuri za'ra mono zéb da hã. Taha bâtã na si, te za we 're anomro aba mo, da te 're aipese za'ra wa'aba mono da. Sabadu na hã mare di za, romhuri zahârizém na hã. — ãne ma tô dama waihu'u, rowahutuzé 'madâ'â'wa hã.

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhã Wanhib'apito te tãma tinha:

— Oro sabadu na te dapese wa, ïma nharĩ za, te za powawê hã awaru po'repore zama, 're ïwasihu za'ra wa'aba mo, âi ba, 're simroi wa'aba mono da, te te 're âhuri mono da. ãhãta pi'ô hã, Abra'ãhã nhihudu hã. Satanasi hã te te 're pibui mono ré hã, ma tô 18 na ãma tiwahu. Sabadu na nherê, wa tô pese, hâzé ãna oto 're hâimana mono da. E niha bâ bété, aima wê za'ra wa'aba ò di, sabadu na te ïpesezé hã rowê na pi'ô hã oto 're ïmorĩ da hã. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u, dawasété na dasisãmri ma ropibuma.

¹⁷ Tawamhã, Zezusihi mreme hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô ïwê'ô'wa norĩ hã aséb za'ra, Zezusihi mreme ma. ïwê'wa norĩ ma, rowê za'ra di. Marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ wê mono wa, te 're to za'ra, tipê'ê na.

Motada nhamare wasu'u, ï'u'ëtê wasu'u me

Mateusi 13.31-33; Marcusi 4.30-32

¹⁸⁻¹⁹ Tawamhã Zezusi hã te dama tinha, ãne:

— E niha, wa za ãma simiré'é, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zém na hã. Motada nhamare na, wa za ãma simiré'é. Motada nhamare hã aibã hã ma tô a're. Tawamhã ma tô tiwa'ru. Wa'rui wamhã, papo za'ëtê di oto. Tawamhã si hã te ïsu 'rowi, te te sima 're sasi za'ra. ãne, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã. — ãne ma tô ãma simiré'é, Zezusi hã.

²⁰ Te duré dama tinha:

— E marĩ na, wa za duré ãma simiré'é, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zém na hã. ²¹ ï'u'ëtê wapuzém na, wa za ãma simiré'é. Pi'ô hã te za ï'u'ëtê wapuzé hã syry na sa'wa, tridu 'rã zu pese wazari. Tridu zup si, sa'ëtê uptabi di. Tawamhã te te wazari pese wamhã, te za tidupto, ï'u'êne hã. Sa'ëtê uptabi di za oto. ãne duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ïsib'a'uwê mono zé hã. — ãne ma tô ãma simiré'é, Zezusi hã.

'Ridawa, 're sy'yre wasu'u

Mateusi 7.13-14, 21-23

²² Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto ai'aba're, Zeruzarê u. 'Ri nho'ômo mono bâ, te te dama 're rowasu'u u'âsi Zezusi hã, 'ri wa'ôto u zama. ²³ Tawamhã te ni'wa hã sadanha:

— Apito, e da'umro na si, te za danho'reptuzé hã da te dasina 're waihu'u za'ra. — ãne te sadanha.

Taha wa, ma tô Zezusi hã asa uburé dama tinha:

²⁴ — Tô sena, te za niwapsi da'ahã na da te dasima 're wê za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono u 're danhisisi mono da. Tazahã, ïtême 're danhisisi mono ò di za. Taha wa, 'ri

para u 'ridawa 're sy'yre na 're danhisisi mono da, sada 're ĩdanhiptete za'ra mono ne, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u 're asisisi aba mono da. ²⁵ Nimahã na te za 'ri tede'wa hã wahudu, te te siré 'rinhitop tete da. Tawamhã te za ĩ'ridawa ta'a za'ra wa'wa, rowi 're ai'ubumroi wa'aba mono hã. 'Ri tede'wa hã te za ĩ'mahârã za'ra wa'wa, âne: “Apito, ma'ãpé we wazô 'ridawa za'ra na, âma atême wanhisisi da.” Âne te za 're ĩ'mahârã za'ra wa'aba mo. Tazahã, te za asa aima nharĩ za'ra wa'wa, âne: “Te aiwaihu'u za'ra wa'aba ô di. E ma hawimhã, a norĩ wa'wa hã.” ²⁶ Tawamhã âne te za asa tâma asiwasu'u za'ra wa'wa: “Wa norĩ hã, wa tô asiré wasaihuri ni. Asiré, wa tô duré âhuri ni. Warob âma hã ma tô duré dama 're ĩrowahutu mo, waza'ru âma hã.” Âne te za 'ri tede'wai ma asiwasu'u za'ra wa'wa. ²⁷ Taha wa, te za asa duré aima nharĩ za'ra wa'wa, âne: “Te aiwaihu'u za'ra wa'aba ô di, ĩzazei'wa na hã. Aiwasédé hã ma tô 're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo. Mo oto ai'aba'rúi wa'aba, ĩnhiti.” Âne te za aima rob'ru za'ra wa'wa. ²⁸ Tawamhã rowé uptabi âma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata 're ĩsi'ubumroi mono hã te za ĩ'madã'ã za'ra wa'wa, Abra'ã norĩ hã, duré Izati, duré Zaco, duré uburé ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Tazahã, a norĩ wa'wa hã te za rowi 're ai'ubumroi u'âsi aba mo. Taha wa, te za asina 're ai'ry'ry aba mo. Te za duré 're ai'wasitete za'ra wa'aba mo, 're robzépata za'etê za'ra wa'aba mono wa. ²⁹ Daro mono bâ, te za ĩtême 're dasihutu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata 're dasaihuri mono da, Danhib'apito uptabi na 're ĩhâimana mono zéb u. Bâtã pusizém hawi, te za ĩtême 're dasihutu, bâtã zasizém hawib zama, duré hãwa'a're nhimire hawib zama, duré hãwa'a're nhimi'e hawib zama. ³⁰ Tawapsi, te za dama ĩwapu ma nharĩ za'ra, dama pire na 're hãimana za'ra mono da oto. Duré, dama ĩpire ma, te za nharĩ za'ra, dama wapu na 're hãimana za'ra mono da oto. — Âne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u sirômo za'ra.

Zeruzarê âma Zezusi hã ĩpê'êzézé wasu'u

Mateusi 23.37-39

³¹ Tawamhã Zezusi hã te te apo're pu'u parip si, awa'awi ma tô ĩtême 'maihihutu, parisezu norĩ hã. Taha wa, ma tô Zezusihi ma rob'ru za'ra, âne:

— Mo oto ã hawi aimorĩ. E marĩ wa. Apito Erodĩ hã ma tô sima aiwê, da te dasiwi aiwĩri da. — Âne te tâma rob'ru za'ra.

³² Tawamhã Zezusi hã apã te tâma rob'ru za'ra:

— Mo oto ĩtême ai'aba'rúi wa'aba apã, tâma ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba da, wapsã wawê ne 're ĩmorĩ ma. Wa'uburé hã wa tô te dama 're anhamra. Wa duré te 're da'apese, ã bâtã na duré awêm na. Awê amo na, wa za ĩnhimiromhuri hã uprosi. Âne te za tâma ĩzadawa wasu'u za'ra wa'wa, Erodihĩ ma.

³³ — Zeruzarê âma, ma tô da te 're simro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã. Ône u'âsi. Taha wa, wa za âma mo, âhãna, awêb zama, awê amo na zama, tame, da te dasiwi ĩwĩri da, ĩsadawa wasu'u'wa hã. — Âne ma tô Zezusi tâma siwasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

³⁴ Tawamhã ma tô sisôwa tinha, Zezusi hã:

— Zeruzarê âma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ âma, ai'ãma ĩpê'êzézé za'ra wa'aba di. Aihĩ'rata norĩ wa'wa hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã te te 're simroi u'âsi, êtê na. Datême te te 're ĩsatõrĩ za'ra mono norĩ zama, ma tô duré te te 're simroi u'âsi, êtê na. Si'a hã ti'ra zawi te, 're ĩpapo za'ra mono ne, wa aré te ĩsima 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, ĩsitême te 're ai'awaibui wa'aba mono da. Tane nherê, asima 're ĩwê za'ra wa'aba mono ô di asa. ³⁵ Taha wa, tinhorôwa hã te za oto tirê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, âma 're ĩ'aiwata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré a norĩ wa'wa hã, ĩhãiba 'madã'ã na sahu za'ra wa'aba ô di za a'ã. Niwapsi duré ĩhãiba 'madã'ã za'ra wa'aba wa, te za âne asima ĩwasu'u za'ra wa'wa: “'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa para we ĩmorĩ ma, 're rowê za'etê mono di za.” Âne te za asima ĩwasu'u za'ra wa'wa, ĩhãiba 'madã'ã na duré sahu za'ra wa'aba wa. Âne na aipê'ê 're asina ĩwaihu'u za'ra wa'aba wapsi, te za ĩhãiba 'madã'ã na duré ĩsahu za'ra wa'wa. — Âne ma tô sisôwa tinha, Zezusi hã.

¹ Zudezu norĩ te, romhuri zahârizém na ma tô Zezusi hã âzé, aibâ nhorōwa u, ĩsiré sa da. Aibâ hã, parisezu. ĩsiré parisezu norĩ ma, pire di, aibâ hã. Tame 'ri para, ĩsi'ubumro norĩ hã ma tô Zezusi hã 'madâ'â za'ra. ² Tame sãmra ré, ma aibâ ĩhâzé ré hã ĩtême wi, Zezusihi u. Hâzé wa, te dupto zahuré di. Duré, paihi dupto zahuré di. ³ Taha wa, ma tô Zezusi hã rowahutu'wa norĩ hã azadanha, parisezu norĩ me:

— E romhuri zahârizém na, wa za wa te 're dapesa za'ra, sabadu na hã. E ma tô wawi sawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, sabadu na, wa te 're dapesa tô za'ra mono da. E niha ĩsimiroti na rob'ui'ééré hã. — Āne te Zezusi hã azadanha, rowahutu'wa norĩ hã.

⁴ Tane nherê, asa te te âma sada'âbâ za'ra ô di. Tawamhã Zezusi hã ma tô aibâ hã pa'â. Ma tô pese. Taha pari, ma tô tâma rob'ru, morĩ da oto, 'ri tême. ⁵ Tawamhã aibâ za'u si, te tâma nharĩ za'ra, âne:

— Āté ai'ra hã te za aiwi ti'maiwaptã'ã 'wa, â zô ab're u, âté powawê hã. Tawamhã e â zô ab're hawimhã asiwi wazere aba ô di za, romhuri zahârizém na nherê. — Āne ma tô Zezusi hã asa âma azadanha.

⁶ Tazahã asa te te âma sada'âbâ waihu'u za'ra ô di.

Dama dawapu wasu'u, dama dapire wasu'u me

⁷ Tawamhã wedeza na dasi'ubumroi wamhã, ma tô ni'wam norĩ hã dama ĩpire norĩ te na ai'ubumro, dame sô ĩdahârâ za'ra norĩ hã. Āne ma tô âma da'madâ, Zezusi hã. Taha wa, ma tô tâma âma romnhimiré'é za'ra, âne:

⁸ — Ni'wa hã asô hârâ wamhã, dasina damro u dame asa da, aimorĩ wamhã, dama ĩpire norĩ te na, asãmra ô di za. E marĩ wa. Āté, aima ĩpire hã te dame tihâiba, dame sô ĩdahârâ hã. ⁹ Tawamhã te za aima tinha, 'ri tede'wa hã, ô niwĩ asãmra da, asãmrazém na sãmra da, aima ĩpire hã. Taha wa, te te aima ĩnharĩ ma, asiséb di za. Da'râsutu u, te za oto asã. ¹⁰ Taha wa, âne tô da, dame asa da, asô dahârâ wamhã, da'râsutu u, te za a'â asã. E marĩ da. 'Ri tede'wa hã si'uihã na si te te aima pisutu da, dama ĩpire norĩ 'rata asãmra da, asa da. Danho'a te te aima pisutu wamhã, aima rowê uptabi di za. ¹¹ Tane, ni'wa hã pire wê te, 'râwi sina 're wata mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te za tâma pisutu, wapu na 're hâimana mono da oto. Duré ni'wa hã, tipire na 'râwi 're si'madâ'â mono ô wamhã, te za tâma pisutu, dama pire na 're hâimana mono da oto. — Āne ma tô tâma waihu'u, Zezusi hã.

¹² Tawamhã dame sa da, sô ĩhârâ ma, te tinha, Zezusi hã:

— Dasaihurizé, dama 're 'manharĩ mono wamhã, âté sô aihârâ za'ra ô di za, asiwadi norĩ zô hã duré asisânawã norĩ zô hã, duré aimama norĩ zô hã duré ĩsibrob ahâ norĩ zô hã, aiwaptoma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ zô hã. Ta norĩ zô aihârâ wamhã, asiré saihurĩ da, te za asa asô tihârâ za'ra, te te asa aima âma wa'râmi za'ra da. ¹³ Taha wa, dasaihurizé hã dama 'manharĩ wamhã, te za ĩsibrob'ô norĩ zô aihârâ za'ra, duré ĩmorĩ'ô norĩ zô, duré ĩrâtêire norĩ zô, duré ĩtob'a norĩ zô. ¹⁴ Āne wamhã, aima 're rowê mono di za. E marĩ wa. Ta norĩ hã simarĩ ô di, marĩ na te te aima âma ĩwa'râmi za'ra zéb da hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, te za asôprubzé wa'râmi aima tisô. 'Re ĩnomro wê mono norĩ te te ahâiwa'utu wapsi, te za aima âma uwaimra. — Āne ma tô 'ri tede'wai ma waihu'u, Zezusi hã.

Dasaihuri za'êtê zé wasu'u

Mateusi 22.1-14

¹⁵ Tame ma tô aibâ hã dame nhamra, 'ri para, sa da. Tawamhã Zezusi te te dama ĩwaihu'uzé hã ma tô dame wapa. Taha wa, te Zezusihi ma tinha:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Danhib'apito uptabi na 're ĩhâimana mono zéb âma, ĩ'rata 're ĩsaihuri mono norĩ ma, 're rowê uptabi za'ra mono di za. — Āne te Zezusihi ma tinha.

¹⁶ Tawamhã Zezusi hã te asa aibâ wasu'u hã tâma wasu'u, âne:

— Aibâ hã dasa hã sa'êtê na te te dama 'manharĩ da, ma tô sina roti. Tawamhã te te dama 'manharĩ ô ré, ma tô da'apo're pu'u siro, da'ahâ na ĩtême dasihutu da, ĩsiré dasaihuri da. ¹⁷ Sipi pari wamhã, tâma ĩromhuri'wai ma, te tinha, âne: “Mo oto aimorĩ dazô, we dasi'aba'ré da. Dasa hã te oto dazô aimasa.” Āne te tâma tinha. Taha wa, romhuri'wa hã ma tô datême mo, dazô hârâ da.

¹⁸ — Tane nherê, te nasi aibâ norĩ hã siparabâsi niha tâma nharĩ za'ra, romhuri'wai ma, te te sima wê za'ra ô wa. Sô ĩhârâ 'rada hã te tâma tinha, âne: “Āma ĩmorĩ neza.

Tane nherê, ti'a hã wa 'mai'uipra. Tamomop si wa za mo, te sabu da. ãne asib'apito ma, ãzadawa wasu'u na za." ãne te tãma ãromhuri'wai ma tinha.

¹⁹ — Tawamhã ãhãiba amo hã te duré tãma tinha: "ãma ãmorĩ neza. Tane nherê, powawê hã wa 'mai'uipra, 10 na ãhãiba za'ra hã. Tamomop si wa za mo, te sabu za'ra da, te te romhuri wê za'ra zô. ãne, asib'apito ma, ãzadawa wasu'u na za." ãne te romhuri'wai ma tinha.

²⁰ — ãhãiba amo hã te duré tãma siwasu'u: "Nimosi, wa ãmro. Taha wa, dame ãsa da, ãma ãmorĩ waihu'u ô di." ãne te romhuri'wai ma tinha.

²¹ — Taha wa, te apã mo romhuri'wa hã, tinhib'apito ma, te te sadawa wasu'u za'ra da. Te te wapari wamhã, ma tô ab'rui pese, ãsib'apito hã. Taha wa, te ãne tãma tinha: "Ai'aba'rê na dazô 're aimorĩ, 'ri nhi'riti na we danhimroi mono da, ãsibrob'ô norĩ hã, duré ãmorĩ wê'ô norĩ hã, duré ãtob'a norĩ hã, duré ãrãtêire norĩ hã." ãne te tãma rob'ru. Taha wa, te ta norĩ zô si mo, we te te simroi mono da.

²² — We te te danhimroi mono pari, te tinha, tinhib'apito ma: "Apito, wa tô aimreme hã ãma uwaimra, aima. Zahadu da'masisi ô di." ãne te tãma tinha.

²³ — Taha wa, te ãsib'apito hã duré asa tãma tinha: "Tane wamhã, dazô airĩti mono pé, bãdãdi na. Da'manhopêtê wamhã, ta norĩ hã te za we ãsimroi mo, ãnhorôwa hã da te dasiwi 'masisi da. ²⁴ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Sô ãhãrã 'rata norĩ hã, ãsa na saihuri ô di za." ãne te ãsib'apito hã tãma tinha. — ãne te aibã ma rowasu'u, Zezusi hã.

Zezusihi zazei'wa, 're ãnomro mono zé wasu'u

Mateusi 10.37-39

²⁵ Tawamhã Zezusi norĩ hã si'aba'rêi ré, te da'ahã na ãsarina ai'aba'rê ni. Tawamhã ma tô Zezusi hã datême aipi'ra. ãne te dama tinha:

²⁶ — ãté, ni'wam norĩ hã te za we ãtême ai'aba'rê, ãzazei'wa, 're nomro mono da. Tawamhã te za te te 're ãzawi pese za'ra, timama zawi nhipai u, duré tina zawi nhipai u, duré timro zawi nhipai u, duré ti'ra norĩ zawi nhipai u, duré tisisãnawã norĩ zawi nhipai u, duré tihãimanazém nhipai u. ²⁷ Tiza'ozéb ré, ãzarina 're ãnomro mono ne, da te 're uprosi za'ra mono da nherê, te za ãsiré 're nomro. ãnei ô wamhã, ãzazei'wa na te 're waihu'u za'ra mono ô di za. — ãne ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

²⁸ Te duré dama tinha:

— 'Ri'wa na, wa za aima ãma romnhimir'é za'ra wa'wa. ãté, a norĩ wa'wa hã te za asima ã'mairosa'rata 'wa, asima 'mai'ri wa'aba da, rob'madã'ãzéb da. Taha wa, te za a'ã ã'mairosa'rata 'wa, 'ri wa'ãbãzéb da, rob'uiprazé hã, ãwab zô. ²⁹⁻³⁰ ãnei ô wamhã, ãté ãne haré te za ãsãna'rata si ã'manharĩ 'wa. 'Ri 'rãihã hã 'mai'uprosi aba ô di za. Da te sabu za'ra wamhã, te za ai'ãma 're dawa'ê za'ra wa'wa: "Oro te te 'ri 'ru za, te ãne haré za." ãne te za ai'ãma 're dawa'ê za'ra wa'wa. ãne, 'ri'wa na te aima ãma ãsimir'é za'ra wa'aba zé hã.

³¹⁻³³ — Duré apito na, wa za aima ãma simir'é za'ra wa'wa. ãté danhib'apito te za dama 're 'manhamra. ãsib'a'uwê norĩ hã dasi'wapé 'manharĩ'wa norĩ hã te ahã na 're si'ubumro, 10 miu na ãhãiba za'ra hã. Tawamhã ma tô apito hãiba amoi wasu'u wapa, danhib'apito hã. Dasi'wapé 'manharĩ'wa hã te we, u, ahã uptabi na te te simro tinhib'a'uwê hã, 20 miu na, u, ãhãiba za'ra hã. Tawamhã dazô wairébé ô ré, te za a'ã nhamra, ãsib'a'uwê hã, dazada siptete za'ra zô. Dazada ãsiptete za'ra ô na, te te waihu'u za'ra wamhã, te za tinhitob'ru norĩ u da'mazatô, te te tãma 'mazadawa wasu'u da, ãsib'apito za'ra ma. ãsitob'ru norĩ hã zahadu romhã ré, te za ãtême da'mazatô, we dasihutu tã da, dasi'wapé za'ra tã da. ãne, apito na te aima ãma ãsimir'é za'ra wa'aba zé hã. Tane ãzazei'wa, 're anomro aba mono da, marĩ hã asima 're sawi za'ra wa'aba mono ô di za, aipê'ê 're. Marĩ hã aipê'ê 're, asima 're sawi za'ra wa'aba mono wamhã, ãzazei'wa na te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono ô di za. — ãne ma tô dama waihu'u, Zezusi hã.

Dasai warĩrĩzé wasu'u

Mateusi 5.13; Marcusi 9.50

³⁴ Te duré dama tinha, Zezusi hã:

— Sa na hã dasa hã ãma se ti, dasai warĩrĩzé wa. Tane nherê, oto 're se si'utõrĩ mono wamhã, niha da te 're 'manharĩ waihu'u mono ô di, apã se da. ³⁵ Sei ô wamhã, ti'a hã wê

da, ti'ai wa, da te 're sa'wari za'ra mono õ di za. Duré powawẽ nhana ubumro nhisiwi, da te 're sa'wari za'ra mono õ di za. Taré, te za rob u, da te 're sa'wari za'ra, marĩ dai õ wa oto. ãne romnhimiré'ézé hã. Asimipari pese za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba. — ãne te Zezusi hã dama si'ru.

15

Pone'ërebã ãsimanizé wasu'u

Mateusi 18.10-14

¹ Tawamhã Zezusihi u ma tô aihutu ni, da'ahã na, ãmreme hã da te wapari za'ra da. Danhib'apito ma, rob'uiprazé ubumroi'wa norĩ hã ma tô duré ãtẽme aihutu, siwa'ru 're ãnomro mono norĩ zama. ² Tawamhã parisezu norĩ hã te ãne tãma nharĩ za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norĩ me:

— Õ hã ma tô ãma 're siwadi za'ra, siwa'ru 're ãnomro mono ãma hã. Ta norĩ siré, te nasi tisa. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

³ Taha wa, Zezusi hã ma tô tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

⁴ — Asimizama hã ahã wamhã, ãté misi te za aiwi aimani, 100 na ãhãiba za'ra wamhã. E tawamhã, sô airĩti mono õ di za, aiwi 'masimani wamhã. Te za tô sô airĩti mo, apã ãri da. Asimizama zô airĩti mono ré, te za 99 na ãhãiba za'ra hã asa'u daba'wara, ãtehutu wa. ⁵ Tawamhã aiwi ãsimani hã oto sãmri wamhã, atoi uptabi di za. Taha wa, te za asisé we ã'ã apã, sãmri wẽ te. ⁶ 'Ri tẽme ãwisi wamhã, te za sô aihãrã za'ra, asiwadi norĩ zô. 'Rãwi ai'rata 're ãsõrõwa za'ra mono norĩ zô zama, te za sô aihãrã za'ra. Tawamhã te za tãma ãrowasu'u za'ra, ãne: “Ãhãna ãma rowẽ di. ãnhimizama hã wa tô tisã, ãwi ãsimani hã. ãzabãdã te za 're ato za'ra wa'aba mo.” ãne te za tãma ãrowasu'u za'ra.

⁷ — Tane duré, ni'wa hã siwa'ru 're ãmorĩ hã tiwasédé hã te te oto rẽme pese wamhã, hãiwa ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã te za tãma 're to za'ra, misi nherẽ. Õhõ ãma si, te za 're toi uptabi za'ra, 're ãnomro wẽ mono norĩ nhipai u hã, 99 na ãhãiba za'ra nhipai u hã. Ta norĩ hã 're nomro wẽ mono wa, tiwasété na 're ãsiwẽ'õ za'ra mono da hã, mare di. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma, Zezusi hã.

Rob'uiprazé ãsapotore simanizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Pi'õ te, rob'uiprazé hã ahã wamhã, ãté misi te za tiwi 'maihaimani, 10 na hãimana za'ra wamhã, ãsapotore hã. E tawamhã sô 're rĩti mono õ di za, tiwi 'masimani wamhã. Te za tô sô 're rĩti. ãro'ore hã te za duré sô ro'o, sô rĩti da. Te za duré sô 'ri 're wamro. Sô 're rĩti pese mono wamhã, te za oto tisã. ⁹ Tawamhã te te sãmri wẽ te, tisiwadi norĩ zô te za oto tihãrã za'ra. ã'rata ãsõrõwa za'ra norĩ zô zama, te za tihãrã za'ra. Tawamhã, te za oto tãma rowasu'u za'ra, ãne: “Ãhãna, ãma rowẽ di. Rob'uiprazé ãsapotore hã wa tô tisã, ãwi ãsimani hã. ãzabãdã te za 're ato za'ra wa'aba mo duré, a norĩ wa'aba zama.” ãne te za tãma rowasu'u za'ra.

¹⁰ — Tane duré, ni'wa hã siwa'ru 're ãmorĩ hã, tiwasédé hã te te oto rẽme pese wamhã, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã te za ãma 're to za'ra, tiwasédé hã te te rẽme pese wẽ te, misi nherẽ. — ãne ma tô tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã.

Ai'repudu, timama te te ãrẽmezé wasu'u

¹¹ Zezusi hã te duré tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Aibã 'ra hã maparane. ¹² Tawamhã te bãtã na ãno hã timama wi waptẽ, tinhibrom na ãma tãma siwanhizari zahuré da.

— Taha wa, ma ãmama hã ãma tãma aipo'o zahuré. ¹³ ãma ronomro õ ré, te uburé tinhibro hã sima ubumro, darob amo u morĩ da, ãno hã. Darob amoi u wisi wamhã, wasété ahã na te 're mo. Marĩ na si, ma taré tinhibro hã uprosi, ãmama te te tãma ãpo hã.

¹⁴ — Tawamhã tinhibro hã ma uburé uprosi pese oto, ai'repudu hã. Tawamhã tame darob ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ hã ma tô duré mram na 're dasi'ubumro. Dasai õ di. Taha wa, ma tô ai'repudu hã mra hã dame sãpata. ¹⁵ Taha wa, te aibã u mo, te te tãma 're romhuri mono da, tame. Taha wa, ma tô aibã hã satõ tiburu u, buru ãma uhãbã te te tãma 're 'madã'ã mono da. ¹⁶ Mrap te, ma tô sima wẽ, uhãbã sa na 're sai mono da. Mra, te te 're sãpata mono nherẽ, ai'reputu ma hã, da te 're ai mono õ di. ¹⁷ Taha wa, ma

tô si'âma rosa'rata, âne: “Īmama ma, romhuri'wa norī hã ahâ nherē, ma tô dasa hã 're si'azahâri. Wa hã wa âme mra hã te 're sêpata za'êtē. ¹⁸ Taha wa, wa za oto mo, ĩmama u apâ. Īwisi wamhã, wa za ĩmama ma ĩsiwasu'u, âne: ‘Īmama, ĩwasété na wa tô 're mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa. ¹⁹ Īwasété wa, até ĩ'âma 're ai'ra mono ô di za oto. Aima romhuri'wa da, oto 're ĩmorī da, te za ĩma ĩpisu.’ ” Āne ma tô rosa'rada hã sima 'manha, ai'repudu hã.

²⁰ — Tawamhã aré 're ĩsãmra mono zém hawi te oto mo, timama nhorōwa u. Tawamhã zahadu romhã ré, ma ĩmama hã tisã ti'ra hã. Taha wa, te ĩtēme wara, ĩ'ra hã te te sina pē'ē tari wa. ĩtēme wisi wamhã, tinho'utu ma tô ti'â, ti'ra hã. Tob'rata hãrã na, ma duré sawi. ²¹ Tawamhã te timama ma tinha, ai'repudu hã: “Īmama, ĩwasété na, wa tô 're mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa tô upa. Asimiroti zama, wa duré upa. ĩwasété wa, até ĩ'âma 're ai'ra mono ô di za.” Āne te timama ma siwasu'u, ai'repudu hã.

²² — Wasété na 're morī nherē, te te wē'ō ô di, ti'ra hã, ĩmama hã. Tãma ĩromhuri'wa norī hã te oto 'mahârã za'ra sa'êtē, zazahã ĩhãiwē we te te siwi 'mai'âri da, te te siwi âma uza da. Duré ĩsĩptômohi wasisizé, te te tãma sêrē za'ra da, ma tô 'mahârã za'ra. Duré ĩpara'uza zama te te tãma sêrē za'ra da, ma tô 'mahârã za'ra. ²³ Taha wa, te duré tãma nharī za'ra: “Powawē zapu zama, we âwisi aba, wĩrĩ aba da, ĩhãipe hã. ²⁴ E marĩ wa. ĩ'ra hã dâ'â newa. Tane nherē, dâ'â ô di. Ma tô aré âma ropsisa'rese'ō. Tane nherē, ma tô we apâ wi. Taha wa, wasa hã wa za oto wasiré huri ni, rowē te.” Āne ĩmama te tãma nharī za'ra, te te tãma 're ĩromhuri za'ra mono norī ma. Taha na ma tô dasa hã dama 'manha.

²⁵ — Tawamhã ĩno hã wisi wamhã, ĩdub'rada hã te buru âma nhamra. 'Ri tēme te oto mo. Te te oto rob'umhutu wa, ma tô rowamreme hã wapa, te te ĩrowamreme za'ra hã. Dapara 'rasi zama, ma tô wapa, rowē te, dasima 're ĩdato za'ra mono zé hã. ²⁶ Taha wa, te romhuri'wa hã 'mahã, âne: “E marĩ, te 'manharĩ za'ra ni.” Āne te sadanha.

²⁷ — “Ano hã rowē na ma tô wei wi. Taha wa, wei wisi wē te, ma tô wama ti'ru aimama hã, powawē ĩhãipe hã wa te wĩrĩ da, wasaihuri da.” Āne te ĩdub'rata ma rowasu'u, romhuri'wa hã.

²⁸ — Tawamhã ma ĩdub'rada hã tizahi. 'Ri para u sébré da hã, te te sima wē ô di. Tawamhã ĩmama, ma ĩtēme watobro, te te tãma nharĩ da, sébré da. Tane nherē, sébré zeĩ ô di. ²⁹ Tane nherē, te timama ma tinha: “Wa hã wa tô te aima 're romhuri pese. ĩ'âma wahub ahã di, te aima 're romhuri mono ré hã. Niwa, aimreme hã te simini ô di. Tane nherē, marĩ ĩma sômri ô di, pone'êrebã hã, dasa hã te ĩsiwadi norĩ ma 'manharĩ da. ³⁰ Āhãna ai'ra hã ma tô wi. Asibro hã tãma ĩpo hã ma tô pi'ō na uprosi. Tane nherē, ma tô wisi wi, dama ĩ'ru, powawē ĩhãipe hã da te tãma wĩrĩ da.” Āne te timama ma tinha, ĩdub'rada hã.

³¹ — Tawamhã ĩmama te asa tãma tinha: “ĩ'ra, a hã ĩ'rata, te 're asãmra u'âsi mo. Marĩ hã ĩnhĩbro hã, uburé ate hã. ³² Uburé wama rowē za'ra wa, wa tô dasa hã dama 'manha, ĩ'ra hã ĩwisizém na. Ano hã dâ'â newa. Tane nherē, dâ'â ô di. Ma tô aré âma ropsisa'rese'ō. Tane nherē, ma tô we apâ wi.” Āne ma tô ti'ra ma waihu'u. — Āne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra, rowahutu'wa norĩ ma.

16

Aibã hãimana nhĩpese wasu'u

¹ Zezusi hã te duré âne tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma:

— Aibã hã te 're hãimana, ĩsĩbrob ahã hã. Tãma ĩromhuri'wa hã te duré 're sãmra, tãma rob'madã'ã'wa hã. Tawamhã ma tô tãma 'mairowasu'u ni, âne: “Rob'ui'prazé hã te te aiwi 're anhimini, aima rob'madã'ã'wa hã.” Āne te tãma 'mairowasu'u ni. ² Taha wa, te sô hã, tãma ĩrob'madã'ã'wa zô. Te tãma tinha, âne: “Aiwasu'u hã wa tô wapa. ĩma 're ĩrob'madã'ã'wa mono zé hã, tâĩbã za oto. Te za rob'ui'éré hã oto ĩma ĩsô, uburé ĩnhĩmarĩ na 're ĩrob'ui'éré mono zé hã.” Āne te tãma tinha, tãma ĩrob'madã'ã'wai ma.

³ — Tawamhã te 'rãwi sima tinha, tãma ĩrob'madã'ã'wa hã: “ĩnhĩb'apito, ma tô ĩma tinha, te tãma 're romhuri mono tō da oto. E marĩ, wa za oto te 're 'manharĩ. ĩnhĩptete uptabi ô di, buru na te dama 're ĩromhuri mono zéb da hã. Duré ĩnhĩséb di za, rob'ui'prazém na te 're da'awari mono wamhã. ⁴ ĩhe, wa tô ĩsima waihu'u, marĩ te

ĩ'manharĩ da hã, ĩ'ãma 're dasiwadi za'ra mono da. Tawamhã, apito te te ĩmei wamhã, áté ĩsiwadi norĩ hã te za te te siwi 're ĩmrami, tinhorõwa u, ĩsiré 're ĩsa za'ra mono da.”
— ãne te 'rãwi sima tinha.

⁵ — Tawamhã te sô hã, apito ma, marĩ te te ĩwa'ãbã za'ra õ norĩ zô. Tawamhã ĩtẽme ĩwisi 'rada hã te sadanha: “E niha tãma ĩwa'ãbã'õ hã zahadu, rowa'rãmimhã.”

⁶ — “Piza'a, 100 na ĩhãiba za'ra hã, azeitona 'rãĩ wa'ui wab ré hã.” — ãne te tãma rowasu'u.

Taha wa, te asa tãma tinha: “Ãhãta ĩwa'ãbã'õ na, rob'ui'ééré hã. Asãmra. 50 na ãma rob'ui'ééré, rowa'rãmimhã, tãma wa'ãbã da.” — ãne te aibã ma ti'ru, tãma ĩrob'madã'ã'wa hã. Taha wa, te te tãma ĩ'ru zarina, ma tô ahã prã na ãma rob'ui'ééré.

⁷ — Tawamhã aibã hãiba amo hã ma duré ĩtẽme wi. Tawamhã te sadanha: “A hã bété, e niha tãma ĩwa'ãbã'õ hã zahadu, rowa'rãmimhã.”

— “Sa'u hã, miu na ĩhãiba hã, tridu ré hã te tãma ĩwa'ãbã'õ hã.” — ãne te tãma rowasu'u.

— Tawamhã te asa tãma tinha: “Ma'ãpé, 800 na ãma rob'ui'ééré, rowa'rãmimhã tãma ĩsõmri da.” — ãne te tãma ti'ru, rob'madã'ã'wa hã. Taha wa, te te tãma ĩ'ru zarina, ma ahã prã na ãma rob'ui'ééré.

⁸ — Te te dama ĩ'rui wasu'u, te te wapari wamhã, te tinha, ĩsib'apito hã: “Pra. E niha rosa'rada tãma ĩwaihu'u pe.” ãne te ĩsa'u tãma tinha. — ãne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Ma tô duré tãma waihu'u za'ra:

— Marĩ zô si, da te 're ĩrosa'rata za'ra mono norĩ ma, waihu'u pese di, rosa'rada hã, rowa'a nhib'a'uwẽ norĩ nhipai u. ⁹ Taha wa, ti'ab ré te za asimarĩ na 're ĩdazawi za'ra wa'aba mo, ãma 're asiwadi za'ra wa'aba mono da. Asimarĩ hã asipara 're rẽme za'ra wa'aba mono wapsi, hãĩwa u, asõrõwa u 're asisisi aba mono wi, te za asõ 're tob'uzu za'ra wa'wa, asawi'wa norĩ wa'wa hã. — ãne Zezusi te tãma roti za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma. ¹⁰ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Áté ni'wam norĩ hã te za danhibrob 'rare hã, dazô te te 're 'madã'ã wẽ za'ra. Tawamhã dama umnhasi wa, te za da te tãma 're pisutu za'ra, danhibrob ahã na, te te dazô 're 'madã'ã za'ra mono da oto. Tane, danhibrob 'rare, dazô te te 're 'madã'ã wasété za'ra mono wamhã, te za da te 're waihu'u za'ra, ĩsa'ëtẽ na zama, za dawĩ 're ĩsipsaihuri za'ra mono na. ¹¹ Ti'ai ãma danhimarĩ hã, dazô 're 'madã'ã wasété za'ra wa'aba mono wamhã, e 'wa hã te za marĩ ĩwẽ uptabi hã te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, sô 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono da. Mare di. Ni'wa, te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono õ di za. ¹² Marĩ hã date hã, dazô 're 'madã'ã wasété za'ra wa'aba mono wamhã, e niha te za marĩ ĩwẽ hã da te aima 're sõmri za'ra wa'wa, ate da. Mare di. Ni'wa te te aima 're sõmri za'ra wa'aba mono õ di za. — ãne Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra.

¹³ Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Dama romhuri'wa hã ĩsib'apito maparane wamhã, aiwa te te tãma 're romhuri wẽ zahuré mono õ di za. Duré sahuré te te 're sawi pese zahuré mono õ di za. Misi te za te te 're sawi pese. ĩhãiba amo si te za te te siwi 're wẽ'õ. Duré sahuré te te 're wapari pese zahuré mono õ di za, romhuri'wa hã. Misi te za te te 're wapari pese. ĩhãiba amo si te za te te 're 'ruiwapari. Tane, a norĩ wa'wa hã rob'ui'prazéb zô si asima 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhã, e aiwa asimiromhuri za'ra wa'wa hã za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, romhuri me. Mare di. Aiwab õ di. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zezusihi nhimirowasu'u hãiba amo

Mateusi 11.12-13; 5.31-32; Marcusi 10.11-12

¹⁴ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusihi mreime hã wapari za'ra. Tawamhã rob'ui'prazé zeĩ 'wa, 're nomro mono wa, ma tô Zezusihi ma nharĩ za'ra. ¹⁵ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— A norĩ wa'wa hã aiwẽ newa, te ai'ãma 're dawata za'ra wa'wa. Tazahã asimirosa'rata 'wa hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, waihu'u pese di. Áté, marĩ na te za dasima ãma 're dawata za'ra, ĩwẽ newa. Tazahã tãma wẽ õ wamhã, te za te te 're awẽ'õ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã.

¹⁶ — Uburé marĩ hã Mozési te te dama 're ĩ'apisutu mono hã, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimiroti hã ma tô dasipara bâ si, da te 're pese za'ra, Zuwã Batita datême morĩ õ ré. Tawamhã ĩwasu'uwẽ hã te oto da te 're wapari za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zé wasu'u hã. Taha wa, marĩ zô dasima ĩwẽzéb uwaibaba, da te 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono ne, te za oto da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra, ĩtême 're dasihutu mono da.

¹⁷ — Pire u'âsi, te za dama 're hâimana za'ra, uburé marĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩ'apisutu mono hã, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, ĩsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hã. Hâiwa hã si'utõrĩ nherẽ, duré ti'a hã si'utõrĩ nherẽ, te za pire u'âsi dama 're hâimana u'âsi. — Æne ma tô tãma waihu'u za'ra.

¹⁸ — Ni'wa hã aibã hã timro te te rême wamhã, duré pi'õ aimawi na mro wamhã, te za tiwasédé hã 'manha, aibã hã. Duré, pi'õ, da te ĩme na aibã mro wamhã, te za duré 'manharĩ wasété. — Æne, Zezusi ma tô tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Īsibro pese wasu'u, ĩsibrob'õ me

¹⁹ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma, ãne:

— Aibã hã te 're mo, ĩsibro pe hã. Zazahã ĩwa'âbã za'êtê na si, te 're si'uza. Duré dasa ĩwẽ uptabi na si, te 're sa. ²⁰ Tawamhã aibã ĩhâiba amo hã te 're sãmra, ĩsibrob'õ hã, ĩ'wa're ré hã, Razaru na ĩsisi hã. ĩsiwadi norĩ hã te te siwi 're mrami, ĩsibro pese nhorõwa u, te te siwi 're simizusi mono da, 'ridawa u. ²¹ Dasai rere'e na si, te 're sa. Wapsã si ma tô ĩ'wa're hã te te 're upsõmri siwi. ²² Tawamhã ma tô oto dârâ, ĩsibrob'õ hã. Dâ'â wamhã, hâiwa u ma tô siwi ti'â, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã. Abra'ãhã 'rata, te oto 're sãmra, dame 're sai mono da. ĩsibro pe hã ma tô duré dârâ. Dâ'â wamhã, ma tô dasiwi sêrê ni, ab're 're. ²³ Tawamhã ropipa hã te te oto 're sépata za'êtê, adâ 're ĩsi'ubumroi mono zéb ãma hã. Ta hawi ma tô rob'madâ, ĩsibro pe hã. Te te rob'madâ'â wamhã, ma tô Abra'ã hã tisã, romhã na. ĩ'rata te Razaru hã nhamra, ĩsibrob'õ hã. ²⁴ Te te 'madâ'â wamhã, ma tô tãma si'mahã, ãne: “Wahi'rada Abra'ã, ĩ'ãma aipê'ézé na. Ma'ãpé, Razaru hã we ĩtême satõrĩ, â we te te ĩma âri da, te te ãma ĩnhoto dí'i da, tinhiptõmo na, ĩnhoto wahã da. Æme ropipa, wa oto te 're sépata za'êtê, unhamã ãma.” Æne te Abra'ãhã ma siwasu'u.

²⁵ — Taha wa, ma tô Abra'ã hã asa tãma tinha, ĩsibro pese ma: “Īnhihudu, aihâiba ré ré, aima 're rowẽ mono di. Uburé marĩ ĩwẽ hã ma tô asô 're simi'wara. Razaru hã, marĩ hã ĩwasétére si, ma tô da te tãma 're sõmri za'ra. Æhãna hã rowẽ na te oto 're hâimana. A hã te oto ropipa, 're ĩsépata mo. ²⁶ Duré, ab're 'rehã hã ĩsa'êne hã te 're sa'wari, wawa'wa. Taha wa, wa te ãma 're saprĩ waihu'u za'ra mono õ di, atême wa'aba hã. Duré a norĩ wa'wa hã we 're saprĩ waihu'u za'ra wa'aba mono õ di, watême hã.” Æne te tãma tinha, Abra'ã hã.

²⁷ — Tawamhã ĩsibro pe hã te asa tãma tinha: “Wahi'rada Abra'ã, tane wamhã, ma'ãpé Razaru hã satõrĩ, ĩmama nhorõwa u. ²⁸ Tame te ĩsisãnwã norĩ hã 're si'ubumro, 5 na ĩhâiba za'ra hã. Ropipa, wa oto te 're sépata. Taha wa, te za ĩsatõ, ĩtême morĩ za'ra da, te te tãma rowasu'u za'ra da, ĩzarina we 're sisisi tõ mono da, ropipa u.” Æne te Abra'ãhã ma tinha.

²⁹ — Taha wa, ma tô duré Abra'ã hã asa tãma tinha: “'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ĩrob'ui'ééré hã te nomro, ano norĩ 'ratamhã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ééré zama, te ĩ'rata tinomro za'ra. Ta hã te za te te 're wapari za'ra za, ti'ai ãma ré.” Æne ma tô ĩsibro pese ma rowasu'u, Abra'ã hã.

³⁰ — ĩsibro pe hã te duré asa tãma tinha: “Tane nherẽ, te te saze za'ra õ di, ĩsimiroti na hã. Ni'wa hã dâ'â nherẽ, hâiwa'utu wamhã, ĩtême morĩ za'ra wamhã, te za ĩsimirowasu'u na saze za'ra, ĩsisãnwã norĩ hã. Æne wapsi, te za tiwasédé hã rême pese za'ra, rowẽ na oto 're nomro mono da.” Æne te Abra'ãhã ma tinha.

³¹ — Tawamhã Abra'ã hã te duré asa tãma tinha: “Ano norĩ hã Mozésihi nhimiroti hã te te saze za'ra õ di. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ nhimiroti zama, te te saze za'ra õ di. Æne wamhã, ni'wa hã dâ'â nherẽ, apâ hâiwa'utu wamhã, e te aré ãma saze za'ra. Te te ãma saze za'ra õ di aré, ĩsimirowasu'u na hã.” Æne Abra'ã hã ma tô tãma waihu'u, ĩsibro pese ma.

17

¹ Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma:

— Áté ni'wa simiroti zarina, te za ni'wam norĩ hã 're hâimana wasété za'ra. Tawamhã roti wasété'wai ma, 're ropipa za'ra mono di za. ² Áhãta, ai'uté norĩ hã. Áté, ni'wa simiroti zarina, te za ai'uté hã 're 'maihâimana wasété. Tawamhã tãma ñroti wasété'wai ma, 're ropipa mono di za. Ñbutu na étē tōmo wawē hã da te ãma wasisi pari, dá'â da, âi ba da te mei wamhã, tãma ropipa di, tãma ñroti wasété 'wai ma hã. Tane nherē, ñsimiroti wasété zarina, ai'uté te te ñrēme wamhã, taha nhipai u hã tãma ropipa uptabi di za, roti wasété'wai ma hã. ³ Taha wa, te za 'rãwi asina 're asōpré wa'aba mo, 're anomro wē wa'aba mono zéb zô. Áté asisãnawã hã te za asada 're wasété za'ra wa'wa. ãne wamhã, aimreme wē na, te za tãma 're ñroti za'ra wa'aba mo, asada 're wasété za'ra wa'aba mono tō da. Tiwasété na aima 're siwē'ō za'ra wa'aba mono wamhã, te za tãma 're ñharĩ za'ra wa'aba mo, ãne: “Te ñsina 'madã'â ò di, ñzada aiwasétézé hã.” ãne te za tãma 're ñharĩ za'ra wa'aba mo. ⁴ Áté, ã bãtã na te za bãtã bã asada 're wasété za'ra wa'wa, asisãnawã norĩ hã. Áté 7 na asada ñwasétézé hã za. Tane nherē, tiwasété na aima siwē'ō wa'aba da, apã atēme nasi simasisi aba wamhã, te za nasi tãma ñharĩ 'wa: “Te ñsina 'madã'â ò di, ñzada aiwasétézé hã.” — ãne ma tō Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

Wanhib'apito, wa te wasina 're ñ'umhãsi za'ra mono zé wasu'u

⁵ Tawamhã ñsadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tō tiwi rowaptērē za'ra, ãne:

— Wanhib'apito, wama 're aza'ëtē u'ãsi mono, wa te wasina 're ñ'ai'umhãsi za'ra mono zé hã. — ãne te tiwi rowaptērē za'ra.

⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma ãma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Motada nhamare hã syryre nherē, da te 're wamhã, oto poto wamhã, wede za'ëtē uptabi di. Tane, a norĩ wa'wa hã asina 're ñ'umhãsi za'ra wa'aba mono zé hã, syryre na nherē, aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te aré pidera wede ma ñharĩ za'ra wa'wa, ãne: “Ma'ãpé asi'uihã na asisa'o'o, â 're, asi're da.” Tawamhã te aré asadawa zamarĩ za'ra wa'wa, pidera wede hã. — ãne, Zezusi ma tō tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

⁷ Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Áté aima romhuri'wa hã te 're 'manhamra, áté buru na te te aima 're ñromhuri mono hã, áté pone'ërebã 'madã'â'wa. Tawamhã bãtã na te za atēme wi, romhuri hawimhã. 'Ri para u sébré wamhã, e te za ãne tãma ñnha: “We oto asãmra, asa da.” E ãne, te za tãma ñnha. ⁸⁻⁹ Mare di. ãne te za tãma ñnha: “A'ã ñma asipi na. Asipi parip si, zazahã wa'õtō na asi'usisi, ñsa hã we ñma ñrē ári da, â zama. ñsai parip si, te za asa. Te za duré ñhã'rē.” ãne te za tãma ñnha. Tawamhã te za aima ãma uwaimra, tãma ñ'ru zarina. Asiminhimi'ru hã te te ãma aima uwaimrami wa, e te za sô amnhãsi, ãma aiwata zô. Mare di. Sô simnhãsi ò di za. ¹⁰ Tane a norĩ wa'wa hã, asib'apito nhimiwada'uri 'wa, ñma ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhã, te za 're ñharĩ za'ra wa'aba mo, ãne: “Sô 're wanhimnhãsi za'ra mono ò di za, wa'ãma 're aiwata za'ra mono zô hã. Taré aima romhuri'wai wa, wa tō wa te ãma aima 're uwaimrami za'ra, asimiwada'uri hã.” ãne te za 're ñharĩ za'ra wa'aba mo. — ãne, Zezusi ma tō tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ñnomro mono norĩ ma.

Zezusi hã ñ'wa're ré norĩ hã te te ñpese za'ra zé wasu'u

¹¹ Tawamhã Zezusi norĩ hã te oto ai'aba'ré, Zeruzarē u. Darireza hã Samariza me 're ñsiwaptob zahuré mono wa'wai baba, te ai'aba'ré, bãdãdi na. ¹² 'Ri wa'õtō u sihutu ò ré, ma tō aibã norĩ me si'uzusi za'ra. Aibã norĩ hã ñ'wa're ré hã, 10 na ñhãiba za'ra hã. Romhã prã na ma tō tãma 'mazahãri za'ra. ¹³ Tame ma tō sina 'mahãrã za'ra, ãne:

— Zezusi, rowahutu'wa, wa'ãma aipē'ëzé za'ra na, wapese za'ra da. — ãne te sina 'mahãrã za'ra.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ówa te za ai'aba'réi wa'wa, sasedoti norĩ u, 're ñhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ u, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, aséptã'ã za'ra wa'aba zém na hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Taha wa, te ai'aba'ré, ñ'wa're ré norĩ hã. Bãdãdi na si'aba'réi ré, ma tō tizéptã'ã za'ra. ¹⁵ Tawamhã ma tō misi apã mo Zezusihi u, tihãiba hã te te 'madã'ã

wa. Ta hã samaritanu. 'Re ìhâimana u'âsi mono âma wata sina, te apâ mo, mreme 'râihâ sina. ¹⁶ Zezusihi u wisi wamhã, ìsahâpâ ma aime, hi'rãtitõ. Te te ìpesezém na te âma tiwata, aibâ hã. ¹⁷ Taha wa, te Zezusi hã tinha, âne:

— Aibâ hã 10 na ìhâiba za'ra hã, wa tô pese za'ra. E mahâta aibâ norĩ hã, 9 na ìhâiba za'ra hã. ¹⁸ Wasiré zudezu'õ nherê, e niha te we ãhã si mo apâ siwaprosi. 'Re ìhâimana u'âsi mono âma wata da, ìsimipese waihu'u pese na.

¹⁹ Tawamhã Zezusi hã te aibâ ma tinha, âne:

— Hãiwĩ asa na, asõrõwa u aimorĩ da oto. A hã ma tô ìzaze, te aipesezém na. Taha wa, ma tô aséptã, ìzazei wa. — Æne ma tô aibâ ma waihu'u, Zezusi hã.

'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zé wasu'u
Mateusi 24.23-28, 36-44

²⁰ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusi hã siwi sadanha, âne:

— E niwa te za bâdã hã ìwa waptãrã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zéb da hã. — Æne te siwi 'mazadanha. Taha wa, Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, âne:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're sib'a'uwẽ mono wapsi, marĩ hã datõmo na a'â, da te 're 'madã'â za'ra mono õ di za. ²¹ Taha wa, âne da te 're romnhoré za'ra mono õ di za: “Ãhãta, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zé hã. Õhõta, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zé hã.” Æne, da te 're romnhoré za'ra mono õ di za. E marĩ wa. Dapẽ'ê 're, 're hâimana mono wa, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zé hã. — Æne, Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

²² Tawamhã te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma, âne:

— Niwapsi te za asima ìwẽ za'ra wa'wa, bâdã ìwa waptã'ã da, ti'ai âma dasiré ìpodo hã te te dama 're ìroti mono zé hã. Áté âne te za asima ìnharĩ za'ra wa'wa: “Misi bâtã na nherê, Wanhib'apito na, wa te wasina waihu'u za'ra neza.” Æne te za asima ìnharĩ za'ra wa'wa. Tawamhã a'â asina waihu'u za'ra wa'aba õ di za. ²³ Ìzadawa para õ nherê, te za ni'wam norĩ hã te te aima 're romnhoré za'ra wa'wa, taré: “Ãhãta ti'ai âma dasiré ìpodo hã te nhamra. Õhõta, te nhamra.” Æne te za te te aima 're romnhoré za'ra wa'wa, taré. Æne wamhã, danhimirowasu'u zarina, ìzõ 're rob'madã'â za'ra wa'aba mono õ di za. ²⁴ Tã si'ubuzi, te te 're rowa'a mono wamhã, dama rob'madã'â pibu pese di, hãwa mono bâ hã. Tane, ti'ai âma dasiré ìpodo hã apâ wei ìmorĩ wamhã, aihĩni te za ì'madã'â za'ra ni. ²⁵ Tazahã, wa za a'â robzépata za'êtê, ã nimosi dapoto tém norĩ hã te te siwi ìwẽ'õ za'ra wa. ²⁶ Tawamhã ìzõ 're ìdanhimipari za'ra mono õ zém na, wa za wei mo apâ. Apâ we ìmorizéb u hã Nowé 're hâimana mono ré, 're ìdahâimana za'ra mono ne, te za 're dahâimana za'ra za. ²⁷ Ta norĩ hã daré âpusi mono õ ré hã, ma tô simiza'rese ãna tisa te te 're huri, rowẽ na 're nomro u'âsi mono da newa. Simiza'rese ãna te duré te te 're âhuri. Rowẽ na te duré sina 're mro za'ra. Æne, 're ìdahâimana za'ra mono zé hã, Nowé hã 'ri ne 'manharĩ 're, sébré õ ré. Sébré parip si, ma tô oto tã hã we tita'a. Ti'ai hawib zama, ma â pu'u. Taha wa, ma uburé â na dasi'utõrĩ. ²⁸ Duré, Ro hã 're hâimana mono ré, 're ìdahâimana za'ra mono zém ne, te za 're dahâimana za'ra, apâ we ìmorizéb u hã. Ta norĩ hã ma tô 're sailhuri. Ma tô duré te te 're âhuri. Marĩ hã ma tô da te dasiwi 're uipra za'ra duré. Ma tô da te dasima 're rowede za'ra. Daburu âma, ma tô da te 're robzuri. Ma tô duré da te dasima 're 'ri za'ra. Æne, 're ìdahâimana za'ra mono zé hã. ²⁹ Tawamhã bâtã na, Sodoma hawi Roho watobrozém na hã ma tô dasi'utõrĩ. Tã we ìta'a ne, ma we uzã hã asa'wa ti'ai u, êtê ro'o nhizédé uzé pire zama. Taha wa, ma uburé dasi'utõrĩ. ³⁰ Tane, ti'ai âma dasiré ìpodo hã apâ we ìmorizéb u hã te za 're dahâimana za'ra. Ìzõ 're danhimipari za'ra mono õ di za. ³¹ Apâ we ìmorĩ õ ré, áté te za ni'wam norĩ hã ai'ubumro, 'ri nhisi hãpã na. Tawamhã, apâ we ìmorĩ wamhã, tinhibrob zõ te te si'ra za'ra õ di za. Mare di. Awa'awi te za tinhorõwa hawi ai'aba're, tinhibrob zõ sisisi ãna. Duré tiburu hawi, apâ 'ri tẽme si'aba'rúi õ di za. Mare di. Õne haré te za duré ta norĩ hã êtê 'rãihã u dame sisa're. ³² Ma'ãpé Roho mro wasu'u na 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mono, ìsine 're anomro aba mono tõ da. ³³ Ni'wam norĩ hã si'uihã na tihâimanazép si te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ìsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ìzarina 're nomro mono da, 're sihãiba zawi za'ra mono õ wapsi, te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. ³⁴ Taha barana te za ni'wam norĩ hã siré tinhotõ zahuré,

áté. Siré sôtõ zahuré ré, ìhâiba amo hã te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ti'â, hâiwa u. Ìhâiba amo si te za tirê. ³⁵ Áté, pi'õ norĩ hã te za siré ti'ru'u zahuré. Siré 'ru'u zahuré ré, te za ti'â, ìhâiba amo hã. Ìhâiba amo si te za tirê, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. ³⁶ Áté, aibâ norĩ hã te za siré romhuri zahuré, buru âma. Tawamhã ìhâiba amo hã te za ti'â hâiwa u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Ìhâiba amo si te za duré tirê. — Æne, ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

³⁷ Tawamhã te sadanharĩ za'ra, ãne:

— E mame te za ãne tiromhâiba. — Æne te âma sadanharĩ za'ra.

Taha wa, te Zezusi hã asa tâma âma romnhimiré'é za'ra, ãne:

— Sipahudu hã marĩ dâ'â u 're si'rá'õtõ mono wamhã, dama pibui pese di, marĩ hã 're dâ'â za'ra mono wa, 're ìsimi'wara mono zé hã. — Æne ma tô tâma rowasu'u za'ra.

18

Ìmrotõ wasu'u, dama rowairébé'wai me

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô tâma âma romnhimiré'é za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma, wa'a âna 'Re ìhâimana u'âsi mono wi, te te 're rowaptêrê u'âsi za'ra mono da, te te 're pawaptob u'âsi za'ra mono da. Æne te âma simiré'é:

² — Aibâ hã te 're hâimana, 'ri nho'õmo âma, dama rowairébé'wa hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'õ'wa ta hã, duré danhimiroti na zama ìsimiwazéb õ. ³ Tame ma tô pi'õ mrotõ hã 're sãmra. Te ìtème 're neb u'âsi, te te tâma 're rowairébé' mono da ne. Æne te te tiwi 're rowaptêrê: “Ì'âma aime na. Ma'âpé ìzawi'õ'wai ma roti na, te te ìma 'manharĩ wasété tõ da.” Æne te nasi tâma tinha.

⁴⁻⁵ — Tane nherê, duréi nherê, te te pawaptob õ di. Tawamhã ìtème 're neb u'âsi mono wa, te oto 'râwi sima tinha, dama rowairébé'wa hã: “Wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti, te 'madâ'â õ nherê, duré danhimiroti na ìnhimiwazéb õ nherê, te te sina ìwa'a wa, wa za oto tâma rowairébé, marĩ te te sima ìwê na. Te tâma rowairébé õ wamhã, ìtème 're neb u'âsi mono wamhã, te za te te 're ìwasutu u'âsi, timreme na. Æne õ'umnhasite, wa za oto pawapto.” Æne te sima tinha, tipê'ê na. — Æne te Zezusi tâma rowasu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

⁶ Te duré tâma nharĩ za'ra, Wanhib'apito hã ãne:

— Ma'âpé, âma rosa'rata za'ra wa'aba, dama rowairébé'wa, te te sina ìrotizém na hã.

⁷ Wê prã zahã, te za, u, ìmrotõ hã pawapto. E bété tinhib'a'uwê hã te te 're pawaptob za'ra mono õ di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Áté rowa'a na, até barana te za sô 're hãsi, te te 're pawaptob za'ra mono da. E bété te te 're pawaptop su'u za'ra mono õ di za.

⁸ Mare di. Te te sima 're ìwê za'ra mono zarina, te za tô te te 're pawaptob za'ra. Te za te te 're pawaptop su'u za'ra. Te te 're pawaptob za'ra mono nherê, e niha za, ti'ai âma dasiré ìpodo hã, apâ we ìmorĩ wapsi. E te za da te 're ìzaze za'ra. E ti'ai âma te za dama tihâiba, da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono zé hã. — Æne te Zezusi hã âma sadanharĩ za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ hã.

Parisezu norĩ wasu'u, danhib'apito ma, rob'uiprazéb ubumroi'wai me

⁹ Tawamhã Zezusi hã te za duré dama âma romnhimiré'é, ni'wam norĩ udâna. Ta norĩ hã 're hâimana wê za'ra mono newa, ma tô 'râwi sina 're wata za'ra. Tihâiba amo norĩ hã te duré te te siwi 're wê'õ za'ra, wasété za'ra newa. Taha wa, ma tô tâma âma simiré'é za'ra, ãne:

¹⁰ — Aibâ norĩ hã ma tô tizasi zahuré, 'Re ìhâimana u'âsi mono âma 're ìdawata za'ra mono zéb u, tâma mreme zahuré da. Aibâ norĩ hã, parisezu, duré danhib'apito ma, rob'uiprazéb ubumroi'wa. ¹¹ Zasi wamhã, hâiwi te oto za, parisezu hã, rob'uiprazéb ubumroi'wa nhiti. Æne ma tô mre: “'Re ìhâimana u'âsi mono, âhãna, wa za ai'âma ìwata. E marĩ wa. Wa hã ìsiré aibâ norĩ ne, ìwasété na 're ìmorĩ õ di. Danhibrob zô, te 're rob'ruiwapari mono õ di. Wa hã rob'uiprazém na, dawĩ 're ìnhipsaihuri mono õ di. Duré pi'õ na zama, dawĩ 're ìnhipsaihuri mono õ di. Taha wa, wa za duré ai'âma ìwata, õhõ ne, rob'uiprazéb ubumroi'wa ne, 're ìmorĩ õ wa. ¹² Maparane bâta na romhuri sidâpâsi, wa ìsai âna 're ìnhamra, te aima 're romhuri mono da, ìmreme na. Ìpawa'â hã wa duré te aima 're po'o, syry na.” Æne ma tô parisezu hã tiwê hã sina tihi, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma.

¹³ — Tanei õ di, rob'uiprazéb ubumroi'wa hã. Hãwi te za, romhã na. Te ti'rã po. 'Rãwi siwẽ'õ wa, 'rã wahuu õ di. ãne te tãma siwasu'u: “'Re ìhãimana u'ãsi mono, wa hã ìwasété di. ìwasété wa, ì'ãma aipê'èzé na, ìwasédé hã ìma pari da.” ãne te tãma siwasu'u, tiwasété na.

¹⁴ Taha wa, ma tô Zezusi hã dama tinha, ãne:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Rob'uiprazéb ubumroi'wa si, rowẽ na te apã mo tinhorõwa u, parisezu upana. E marĩ wa. 'Re ìhãimana u'ãsi mono te te wẽsãmri wa, tãma ìsiwasu'uzém na, duré wasété nherẽ, marĩ te te 're ì'manharĩ wasété mono na, te te 're 'madã'ã mono õ wãb zama. Ni'wam norĩ hã danhipai u wẽ newa, tiwẽ na sina 're wata za'ra mono wamhã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono, te za tãma pisutu za'ra, wapu na dama 're hãimana za'ra mono da. Duré ni'wam norĩ hã tiwẽ na sina 're wata za'ra mono õ wamhã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono, te za tãma pisutu za'ra, pire na dama 're hãimana za'ra mono da. — ãne Zezusi ma tô dama waihu'u.

Zezusihi u, ai'uté, da te ì'ãwisi za'ra zé wasu'u

Mateusi 19.13-15; Marcusi 10.13-16

¹⁵ Taha pari, ma duré ni'wam norĩ hã ai'uté hã ãwisi za'ra, Zezusihi u, ai'uté ãma mreme da, ìwẽ hã te te tãma 're anhomri mono da, ai'uté ma. Tawamhã ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã te te da'madã'ã za'ra wamhã, ma tô tãma nharĩ za'ra. ¹⁶ Tawamhã ma tô Zezusi hã ai'uté norĩ zô hã, ìtẽme si'aba'ré da. Te duré tisiré 're ìnomro mono norĩ ma tinha, ãne:

— Tô'ã. Dawi rosawi za'ra wa'aba õ di za. A'ã we ìtẽme da te simroi mono, ai'uté norĩ hã. ã ai'uté norĩ hã õne haré simizazei pese na 're ìhãimana za'ra mono ne, tane ni'wam norĩ hã 're hãimana za'ra mono wapsi, te za 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã ãma 're sib'a'uwẽ za'ra, ta norĩ ãma hã. ¹⁷ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã ai'uté hã simizazei pese na 're ìhãimana za'ra mono ne, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma 're si'apito za'ra mono da, te te sina 're saze za'ra mono õ wamhã, ãma 're sib'a'uwẽ za'ra mono õ di za. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

Aibã ìsibrob ahã wasu'u

Mateusi 19.16-30; Marcusi 10.17-31

¹⁸ Tawamhã roti'wa hã te Zezusi sadanha, zudezu hã:

— Rowahutu'wa, aiwẽ di. E marĩ ìwẽ hã wa za 'manha, 're ìdanomro u'ãsi mono zé hã te ìsina ì'uwaimrami da hã. — ãne te Zezusi sadanha.

¹⁹ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— E niha te ì'ãma aiwa, ìwẽ na. 'Re ìhãimana u'ãsi mono si, ìwẽ uptabi hã, õhõ si.

²⁰ Aima waihu'u pese di, 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. ãne, dama ìsimiroti hã: “Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré, danhibrom na dawĩ 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré, dahãiba na dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aimama hã te za 're ìwazé pese mo, ana zama.” — ãne ma tô Zezusi hã tãma rob'rãzarõtõ, 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimiroti na hã.

²¹ Tawamhã aibã hã te duré asa tãma tinha, ãne:

— ìprédu wi, wa tô te 're wapari pese, ìsimiroti hã. Õne u'ãsi. Te 'madã'ã nhimini õ di. — ãne te Zezusihi ma sihãimanazéb 'rãzarõtõ, roti'wa hã.

²² ìsihãimanazéb 'rãzarõno hã te te wapari wamhã, te asa tãma tinha, Zezusi hã:

— Tane nherẽ, misi te zahadu aihãimanazéb zô aiwi rowaptã. Ma'ãpé, uburé asibro hã dama wede mono, ìwa'ãbã zô, ìsibrob'õ norĩ ma, sãmri mono da. Tawapsi, asibro pese di za, hãwa ãma hã. Asibro hã dama wede mono parip si, te za apã we ìtẽme aimo, ìsiré 're aimorĩ da oto. — ãne te roti'wai ma tinha, Zezusi hã.

²³ ãne aibã ma, te te roti wamhã, sibrob ahã uptabi wa, ma tô tiwi tirobzei'õ, tinhibrob zawĩ te. ²⁴ Tawamhã Zezusi hã tiwi ìrobzei'õ na ma tô waihu'u. Taha wa, te ãma simiré'é, ãne:

— ìsibro pese norĩ hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zéb u 're ìsisisi mono da hã, pire di. Tãma pire uptabi za'ra di za. ²⁵ E niha te za awaru ba'õmore hã ìsi'uwazi para'õtõ zapu'u 're ãzé. Sébré waihu'u õ di. Tane, ìsibro pese norĩ hã si'uihã

na 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zẽb u hã. — ãne ma tõ tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁶ Taha wa, te ãwapari'wa norĩ hã sadanharĩ za'ra, ãne:

— ãsibro pese norĩ ma, waihu'u za'ra õ wamhã, e 'wam norĩ hã te za bẽtẽ danho'reptuzẽ hã te te sina 're uwaimrami za'ra, dadã'ã ãna 're ãdanomro u'âsi mono zẽ hã. ãtẽ ni'wai õ di. — ãne te siwi sadanha.

²⁷ Tawamhã Zezusi hã ma tõ asa tãma nharĩ za'ra:

— Dasi'uihã na danho'reptuzẽ hã da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Dama waihu'u õ di. 'Re ãhâimana u'âsi mono si siminho'reptu waihu'u pese di. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

²⁸ Tawamhã Pedru hã te sadanha:

— Wa norĩ hã wa tõ wanhorõwa hã wasipara rẽme za'ra ni, asirẽ 're wanomro mono da oto. — ãne te Zezusihi ma tinha.

²⁹ Taha wa, te asa tãma tinha, Zezusi hã:

— Tane tõ. Tõ sena wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. ãtẽ, ni'wam norĩ hã te za tinhorõwa hã rẽme za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zẽ, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. ãtẽ timro hã te za a'ã te te 're rẽme za'ra, ãtẽ, tisisãnawã norĩ hã, ãtẽ timama hã, ãtẽ tina hã, ãtẽ ti'ra norĩ hã. ³⁰ Tawamhã ti'ab rẽ, te za tõ marĩ hã te te tãma 're anhomri za'ẽtẽ, ãwa'rãmimhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Te za tõ durẽ tãma pisutu za'ra, niwa, rowẽ hã te te sina 're ãuwaimrami za'ra mono zẽb da hã, hãiwa ãma. — ãne ma tõ tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã tidã'ãzẽm na ãsiwasu'uzẽ, tihãiwa'utuzẽm na zama

Mateusi 20.17-19; Marcusi 10.32-34

³¹ Tawamhã Zezusi hã hãiba pisutu ma tõ sani za'ra, tisirẽ 're ãnomro mono norĩ hã, aibã 12 na ãhãiba za'ra hã. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— ãwapari pese za'ra wa'aba. ãhãna, wa Zeruzarẽ u ai'aba'rẽ ni. Tame te za marĩ hã ãzõ watobro. 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã, dasirẽ ãpoto ãma, te te ã'ãma ãrob'ui'ẽrẽ za'ra zẽb zarina, te za marĩ hã ãzõ watobro. ³² Te za, u, dasiwi ã'ãri ni, zudezu'õ norĩ ma, da te dasiwi ãhãiba nhomri da. Te za, u, ã'ãma tawa'ẽ za'ra ni, zudezu'õ norĩ hã. Te za, u, ã'ãma wasẽtẽ za'ra. Tizadaipro na te za, u, nasi siwi ã'uptob za'ra. ³³ Te za, u, da te dasiwi 're ãprẽ'ẽ. Taha pari, te za, u, dasiwi ãwĩrĩ ni. Tane nherẽ, bãdã maparane ã'ãma si'utõrĩ õ rẽ, wa za, u, apã hãiwa'udu. — ãne ma tõ sina tãma rob'rãzarõtõ za'ra, tisirẽ 're ãnomro mono norĩ ma.

³⁴ Tazahã, tãma pibu prã za'ra di, te te tãma sina ãrob'rãzarõtõ za'ra zẽ hã. Tãma waihu'u za'ra õ di, te te tãma ãwaihu'u za'ra zẽ hã.

ãtob'a te te 're ãda'awari mono hã, Zezusi te te ãto pesezẽ wasu'u

Mateusi 20.29-34; Marcusi 10.46-52

³⁵ Tawamhã Zezusi norĩ hã ma tõ rob'umhutu za'ra oto, Zerico na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame te aibã hã ãtob'a hã nhamra, bãdãdi zababa te te 're ãda'awari mono hã. ³⁶ Aibã hã ma tõ da'awapa, da'ahã na da te ãro'rahãri za'ra hã. Taha wa, te anha:

— E niha bã.

³⁷ Taha wa, te asa tãma rowasu'u za'ra ni:

— Zezusi, Nazarẽ hawi we ãmorĩ, ma ro'razã. — ãne te tãma rowasu'u za'ra ni.

³⁸ Tawamhã te ãtob'a hã nasi 'mahã:

— Zezusi, Dawihi nhihudu, ma'ãpẽ ã'ãma aipẽ'ẽzẽ na. — ãne te nasi 'mahã.

³⁹ Tawamhã danhowa ãsi'aba'rẽ, te tãma nharĩ za'ra, ari'iwi sãmra da. Tazahã, te te wapari za'ra õ di. Taha wa, te nasi 'mahã:

— Dawihi nhihudu, ã'ãma aipẽ'ẽzẽ na. — ãne te nasi 'mahã.

⁴⁰ Taha wa, ma tõ Zezusi hã mazazã. Te dama ti'ru, ãtob'a hã da te saprõni da, ãtẽme. ãtẽme da te saprõni wamhã, Zezusi te sadanha:

⁴¹ — E marĩ te asima ãwẽ, te ãma aima ãuwaimrami da hã. — ãne te Zezusi sadanha.

— Apito, ãto pese da, wa ãsima aiwẽ, apã te 're rob'madã'ã mono da. — ãne te asa tãma tinha, ãtob'a hã.

⁴² Tawamhã te Zezusi hã tãma tinha:

— Rob'madã'ã. Asina ã'umnhasi wa, ma ato pe. — ãne te Zezusi tãma tinha.

⁴³ Tawamhã awa'awi ma tô rob'madâ'â wê, aibâ hã. Zezusihi siré te oto mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono âma, wata sina. Uburé, âma ì'madâ'â'wa norî zama, te 'Re ìhâimana u'âsi mono âma tiwata za'ra. Æne Zezusi, ìtob'a te te ìto pesezé wasu'u hã.

19

Zateuhu wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã Zerico u, ma tô wi. Wisi wamhã, 'ri nho'õmo wa'wai baba, ma ro'razâ. ² Zerico âma, te aibâ hã 're hâimana, ìsibro pe hã, Zateu na ìsisi hã. Danhib'apito ma, rob'uiirazé ubumroi'wa norî 'madâ'â'wa, Zateu hã. ³ Ta hã ma tô sima wê, Zezusi hã te te sabu da, te te hâiba pibu da. Tane nherê, da'ahâ uptabi wamhã, te te 'madâ'â waihu'u ô di Zezusi hã, sapore wa, Zateu hã. ⁴ Taha wa, ma tô danho'a wara, wede u, te te sai'uri da, sipapara te te 'madâ'â da, ìwa'wai baba za wei morî wa, Zezusi hã. ⁵ Tawamhã Zezusi hã wede u oto wisi wamhã, hâimo te rob'madâ. Taha wa, te 'mahâ Zateu hã, âne: — Zateu, ai'aba'rê na si'ra na. Æ bâtâ na hã asôrôwa âma ìhâimana hã.

⁶ Taha wa, ma si'aba'rê na si'ra. To sina, ma tô tâma tinha, ìsôrôwa u ìsiré morî da, ì'rata a'â sâmra da. ⁷ Tawamhã ìsôrôwa u sébré wamhã, te dasima nharî za'ra ni, Zezusihi za'u, âne:

— Zapre, ma bété ìsôrôwa u âzé, aibâ ìwasété nhorôwa u. — Æne te dasima nharî za'ra ni.

⁸ Zateu hã hâiwi te oto za, Wanhib'apito ma, siwasu'u da. Tawamhã âne te tâma tinha: — Æhâta, ìnhibro hã wa za âma aipo'o, ìsibrob'õ norî ma, te sômri mono da. Duré, dawî ìnhipsaihuri wamhã, wa za, te ìsimi'uri nhowa're're, dama âma 'rânhipa, ìwa'râmi. Rob'uiirazé misi wamhã, wa za maparane si'uiwa na dama âma 'rânhipa. — Æne te Zezusihi ma siwasu'u.

⁹⁻¹⁰ Taha wa, te Zezusi hã dama tinha:

— Æhâna hã rowê di oto, ìsôrôwa âma hã. Æ hã aibâ hã ma tô tinho'reptuzé hã sina waihu'u. Abra'âhã nhihudu, te za tô oto 're mo. Taha da, wa tô we datême mo, te 're da'anho'reptui mono da, dawê na oto 're danomro mono da. Wa hã ti'ai âma dasiré ìpodo. — Æne ma tô dama siwasu'u, Zezusi hã.

*Romhuri'wa norî, 10 na ìhâiba za'ra wasu'u**Mateusi 25.14-30*

¹¹ Tawamhã ma tô wapari za'ra ni, Zezusihi mreme hã. Taha wa, te za duré tâma âma romnhimiré'é za'ra. E marî wa. Zeruzarê u, ìwisizéb u hã, romhuture di oto. Æne wamhã, te dasina rosa'rata za'ra ni:

— Âté, bâdâ te za oto ìwa waptârã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwê mono zéb da hã. — Æne te dasina rosa'rata za'ra ni. ¹² Taha wa, te âma simiré'é Zezusi hã, âne:

— Aibâ hã dama ìpire hã darob amoi u ma tô mo, tinhib'apito hã te te sabu da. ìsib'apito hã te za pisutu, apito na dama 're hâimana mono da, ìrob âma. Taha da, te za mo, si'apito da. Taha parip si, te za wei mo apâ, tirob u. ¹³ Taha wa, te morî ô ré, sitême sô tihârâ za'ra, tâma ìromhuri'wa norî zô, 10 na ìhâiba za'ra norî zô. Misi si, ma tô te te tâma sômri, rob'uiirazé ìsapotore hã. Êtê'ubuzi ìpré 'manharî, ta hã, oru 'manharî. Tawamhã te âne tâma 'ru za'ra: “Marî hã te za 're ì'manharî za'ra wa'aba mo, rob'uiirazém na âma atob za'ra wa'aba da, apâ we ìmorî ô ré.” Æne te tâma 'ru za'ra. Taha pari, te oto tiwi timorî za'ra.

¹⁴ — Dama si'apito da nherê, ìrob 're, 're ìdahâimana za'ra mono hã te siwi 'ruiwapa, dama si'apito tã da. Taha wa, te ìsarina siwi da'mazatõ, ìsib'apito ma, te te âma dazadawa wasu'u za'ra da.

¹⁵ — Tane nherê, ma tô aibâ hã ìsib'apito hã pisutu, dama si'apito da. Taha wa, ma tô wi apâ, tirob u. Wisi wi, ma tô sitême sô tihârâ za'ra, tâma ìromhuri'wa norî zô hã, niha âma sitob za'ra wamhã, te te waihu'u da. ¹⁶ Tawamhã ìtême ìwisi 'rada hã te tâma tinha, âne: “Apito, rob'uiirazé ìsapotore hã ma tô ìma ìsõ, misi. 10 na ìhâiba za'ra hã, wa tô âma ato.” Æne te tâma siwasu'u, ìtême ìwisi 'rada hã.

¹⁷ — Tawamhã ìsib'apito te asa tâma tinha: “Wê di tô. A hã, romhuri wê 'wa. Marî hã 'rare nherê, ma tô ìma 're ì'manharî wê u'âsi mo. ìma ai'umnhasi di. Taha wa, wa za oto

aipisutu, 're da'ab'madâ'â mono da. 'Ri ahâ, wa za aima pisutu za'ra, 10 na 'ri ãhâiba za'ra hã tame 're da'ab'madâ'â mono da.” — ãne te tãma tinha.

¹⁸ — Tawamhã ãsãna'remhã, ma we duré ãtẽme wi. Ta hã te duré tinhib'apito ma tinha: “Apito, rob'uiprazé ãsapotore hã ma tã ãma ãsã. ãmrotã na ãhãiba za'ra hã, wa tã ãma ato.” ãne te tãma wasu'u, tinhib'apito ma.

¹⁹ — Taha wa, te ãsib'apito hã asa tãma tinha: “Tane tã. 'Ri ahã hã ãmrotã na, wa za aima pisutu za'ra, tame 're da'ab'madâ'â mono da.” ãne te tãma tinha.

²⁰ — Tawamhã ãsãna'remhã, ma we duré ãtẽme wi. Tinhib'apito ma, te tinha: “Apito, ãhãta rob'uiprazé ate hã, ãma ãsãmri hã. Zazahã na, wa tã ubu, te asã 'madâ'â pese da. ²¹ A hã, da'ãma aipẽ'ãzé õ di. Date hã te dawi asima 're ã'apisutu mo, ate da. Duré asimirob're õ nherẽ, te za asima 're ãrob'rãihãri mo, ate da, danho hã. ãne na, wa tã aiwaih'u. Taha wa, aipipa di.” ãne te tãma tinha.

²² — Tawamhã ãsib'apito te asa tãma tinha: “A hã ãma romhuri wasété 'wa, te 're aimo. Aimreme wẽ õ wa, wa za aimreme hã aima sizusi, aimreme zarina te aiwẽ'õ da. ãte na, ma tã u, ãwaih'u, da'ãma ãpẽ'ãzé õ na. Wa hã wa za date hã te ãsima 're apisutu, u, ãte da. Duré wa za, u, te ãsima 're a'rãihãri, ãte da, danho hã. ãne ma tã ãma ãnha. ²³ ãne na 're ãhãimana mono wamhã, e marĩ wa bété rob'uiprazé hã ãzã sãrẽ õ di, wedehãpã 're. ãne we apã ãmorĩ wapsi, te aima ãsãmri nhipai u, wa aré ãsima waze, ãzã sina hã'ã wa.” ãne te romhuri'wai ma tinha.

²⁴ — Taha wa, te ã'rata ãsimasam norĩ ma ti'ru: “Ma'ãpé, tiwi ãri aba rob'uiprazé hã, 10 na te te ãhãiba ma, sãmri aba da.” ãne te ti'ru, ãsib'apito hã.

²⁵ — Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra: “Oro õhõ te hã, 10 na ãhãiba za.” ãne te tãma nharĩ za'ra, tinhib'apito ma.

²⁶ — Asa te duré tãma nharĩ za'ra: “Tã sena wa aima waih'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã marĩ ahã nherẽ, simi'ẽ na te te 're romhuri za'ra mono wamhã, te za ãma tãma 're dasito, marĩ na. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã marĩ na syryre nherẽ, simi'ẽ na te te ãma 're romhuri za'ra mono õ wamhã, te za syryre nherẽ, tiwi sani za'ra ni. ²⁷ Oto ã'rui'wa norĩ hã we ãtẽme ãwisi za'ra wa'aba. Ma tã siwi ãwẽ'õ za'ra, tãma ãsi'apito za'ra tã da. Taha wa, te za ãnho'a asiwi ãsimroi wa'wa.” ãne ma tã ãsib'apito tãma 'ru za'ra. — ãne te dama ãma romnhimiré'ẽ, Zezusi hã.

Zezusi hã Zeruzarẽ u ãwisizé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Zuwã 12.12-19

²⁸ Tawamhã te te dama rowasu'u pari, te oto danhowa mo, Zeruzarẽ u, Zezusi hã. ²⁹⁻³⁰ 'Ri wa'õtõ u, ma tã rob'umhutu oto, Betazé u hã, duré Betãnha u hã. Oriwera na etẽ 'rãihã nhisi 'rata, 'ri wa'õno hã. Tisiré 're ãnomro mono norĩ hã ma tã sisõwa satõrĩ zahuré, maparane. ãne te tãma rob'ru zahuré, Zezusi hã:

— Õwa te za datẽme ane wa'wa, 'ri wa'õtõ u, asõ're uwaibaba wa'aba. Aimasisi aba wi, te za awaru po'repore ãsãmri 'wa, ãprẽdupté hã, zahadu ni'wa ãma ãmorĩ'õ hã. Butu wazi na te za, da te ãma wasisi haré. Tawamhã te za ãwasihui wa'wa, we saprõni aba da. ³¹ Ni'wa hã ãne te te asadhanarĩ aba wamhã: “E marĩ da, te ãwasihui wa'wa,” tawamhã, ãne te za asa tãma ãnharĩ 'wa: “Wanhib'apito hã ãma morĩ da, wa tãma wasihu ni.” ãne te za asa tãma ãnharĩ 'wa. — ãne ma tã Zezusi hã tãma waih'u zahuré.

³² Tawamhã te oto tineb zahuré. Zezusi te te tãma ãwasu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tã sãmri zahuré, awaru po'repore hã. ³³ Te te wasihu zahuré wamhã, ãtede'wa norĩ hã te sadanharĩ zahuré:

— E marĩ da, te asapa'abã ãwasihui wa'wa ari'iwi. — ãne te tãma nharĩ zahuré.

³⁴ Taha wa, te asa tãma nharĩ zahuré:

— Wanhib'apito, marĩ õ wa, ãma morĩ da, wa tãma wasihu ni. — ãne ma tã tãma waih'u zahuré.

³⁵ Tawamhã te oto saprõni zahuré, awaru po'repore hã, Zezusihi ma. Te te tãma ãwisi zahuré wamhã, ma tã tisi'ubuzém na tãma ba'ubu zahuré. Tawamhã ma tã Zezusi pawaptob zahuré, ãma sarõtõ da. ³⁶ ãma morĩ ré, ma tã dasi'ubuzém na bãdãdi hã da te waptã za'ra. ³⁷⁻³⁸ Tawamhã ma tã rob'umhutu, Zeruzarẽ u hã. Oriwera na te za oto si'ra, Zeruzarẽ u wisi da. Tamomo, te da'ahã na Zezusihi zarina ai'aba'ré ni, ãsazei'wa

norĩ hã. Ma tô te te ãma 're 'madâ'â za'ra aré, Zezusi te te 're ĩda'apawapto mono zém na, tiwaihu'u pese uptabi na. Taha wa, te oto damreme 'rãihã na dasima nharĩ za'ra ni, ãne:

— Uburé Danhib'apito te we oto mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa para. Tãma 're rowê za'êtê mono di za. Rowê hã hãiwa ãma 're ĩsa'wari u'ãsi mono da si, wa wasima wê za'ra ni. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni.

³⁹ Taha wa, parisezu norĩ hã dawa'wa ĩsi'aba're hã, te Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— Rowahutu'wa, ma'ãpé asazei'wa norĩ hã sadawa uwati za'ra na, ari'iwi si'aba're da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁴⁰ Tawamhã te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ari'iwi si'aba'rei 'wa'ãhã, te aré tô êne hã mreme 'rãihã na, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma tiwata za'ra. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

Zezusi hã Zeruzarê norĩ ãma ĩsiwa'ôzé wasu'u

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô rob'umhuto oto, Zeruzarê u hã. 'Ri ahã hã te te 'madâ'â wamhã, te aiwa'ô, ĩwa 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ ãma hã. ⁴² Taha wa, te ãne tinha:

— ãhãna dama 're ĩrowê za'ra mono zé hã dama waihu'u za'ra 'wa'ãhã, aré dama 're rowê za'ra mono di. Tane nherê, dama waihu'u za'ra ô di. Taha wa, da'ãma ĩpê'êzé di.

⁴³ Niwapsi, te za danhitob'ru norĩ hã daré 'ri uirĩ za'ra. Ti'a za'wari na te za te te 're 'ri uirĩ za'ra, ĩmana wawi, 're dawairébé tó mono da, nimomo. ⁴⁴ Danhitob'ru norĩ hã te za 'ri hã daré te te 're sãmra za'ra. 'Ri hã, tâibã za oto. 'Ri tede'wa zama, te za uprosi za'ra. 'Ri tâibã wamhã, êne hã te za oto re na 're simi'wara, 'rizé hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, te aré danho'reptu za'ra. Tane nherê, danho'reptui'wa, datême ĩwisi na hã da te waihu'u za'ra ô di. — ãne ma tô romhã ré da'ãma rowa'ôto siro, Zezusi hã.

Zezusi te te dama ĩnharizé, rowede'wa norĩ ma

Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Zuwã 2.13-22

⁴⁵ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb u, ma tô ãzé Zezusi hã, 'ri 'wawi wa'ra 're. Sébré wamhã, ma tô rowede'wa norĩ hã te te sate, rob u wairébé da. ⁴⁶ ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Duréihã wahi'rada hã ma tô ãne na rob'ui'ére ĩbaihã na hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na: “ĩnhorôwa hã ĩwa ĩma 're ĩdamreme zusi mono zém na, te za da te 're sisi za'ra, 'ri hã.” ãne te tinha. Tane nherê, ma tô a norĩ wa'wa hã ĩwa asima 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Taha wa, danhibrom na dawi 're ĩsipsaihuri za'ra mono norĩ, 're ĩsi'ubumroi mono zém ne, te oto 'ri hã 're sa, wasété uptabi na. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

⁴⁷ Tawamhã bâta sidãpãsi, te nasi dama rowasu'u Zezusi hã, 'ri 'wawi wa'ra 're. Ni'wam norĩ hã ma tô Zezusi hã sima 'ru za'ra, te te siwi wĩrĩ da. Ta norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ĩpire norĩ hã, duré ĩsimiroti na rob'ui'ére 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã, duré roti'wa norĩ hã. ⁴⁸ Tane nherê, Zezusi te te siwi wĩrĩ da nherê, te te siwi wĩrĩ ô di. E marĩ wa. Te te 're ĩwapari za'ra mono norĩ hã ahã wa, te te siwi wĩrĩ waihu'u ô di.

20

Zezusihi pisutu'wa zô, da te ĩsadanharizé wasu'u

Mateusi 21.23-27; Marcusi 11.27-33

¹ Nimahã bâta na te Zezusi hã nhamra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te nhamra, te te dama rowahutu da, duré ĩwasu'uwê na te te da'apo're pu'u da. Tawamhã aibã norĩ hã ma ĩtême aimasa. Ta norĩ hã sasedoti ĩpire norĩ hã, duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ. ² ĩtême simasa wamhã, te siwi sadanha:

— E 'wa sadawa para, te bété ãne hã dama 're ĩ'ab'manharĩ mo. E 'wa hã, aipisutu'wa. Ma'ãpé wama asiwasu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da. — ãne te siwi sadanha.

³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã wa za duré a'ã asadanharĩ na ãma aima wa'rãmi za'ra wa'wa. ⁴ E 'wa sadawa para, ma tô Zuwã hã ã dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. E 'Re ĩhãimana u'ãsi

mono zadawa para. E dazadawa parap si. Ma'ãpé, Zuwãhã ãma asimiroso'rada hã, ãma waihu'u za'ra wa'aba. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

⁵ Taha wa, te 'rãwi sima nharĩ za'ra, ãne:

— E niha, wa za tãma waihu'u za'ra ni, õne wamhã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para, ã dawabzuri te te dama 're ã'ab'manharĩ mono na, wa te tãma waihu'u za'ra wamhã, te za wazadhanharĩ na sahu za'ra, ãne: “E niha bété, Zuwã Batitaha nhimirowasu'u hã saze za'ra wa'aba õ di, dame.” Áté ãne, te za wama nharĩ za'ra. ⁶ Ma tô da te 're saze za'ra Zuwã hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa 're ãmorĩ na. Tawamhã dazadawa parap si, ã dawabzuri te te dama 're ã'ab'manharĩ mono na, wa te tãma nharĩ za'ra wamhã, áté te za êtê na dasiwi wa'uprosi ni. — ãne te sima nharĩ za'ra, 'rãwi.

⁷ Tawamhã Zezusihi ma, te oto nharĩ za'ra:

— Ni'wa sadawa para, ma tô Zuwã hã ã dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. Wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di, ãpisutu'wa hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁸ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã ãma waihu'u za'ra wa'aba õ nherẽ, wa hã te duré aima waihu'u za'ra wa'aba õ di za, ni'wa sadawa para, te dama 're ã'ab'manharĩ mono na hã. — ãne te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra.

Buru 'madã'ã'wa norĩ wasu'u

Mateusi 21.33-46; Marcusi 12.1-12

⁹ Tawamhã Zezusi hã te duré dama romnhimiré'é, tinhimirowasu'u na, ãne:

— Aibã hã te 're hãimana, buru tede'wa hã. Tawamhã tiburu ãma ma tô a're, uwa 'ru hã. Taha wa, ma tô ni'wam norĩ hã sisõ'a ré pisutu za'ra, ãburu hã te te sô 're 'madã'ã' za'ra mono da. Uwa 'ru 'rã hã 're 'rãĩ prédu za'ra mono wapsi, te za ãwa'rãmi te te tãma 're po'o za'ra, buru tede'wai ma hã. Taha pari, te oto mo, buru tede'wa hã darob amoi u, tamomo a'ã hãimana da. Tame te a'ã 're hãimana hã. ¹⁰ Tawamhã oto 'rãĩ prédu mono wa, ma tô buru tede'wa hã tãma ãromhuri'wa hã 'mazatõ tiburu u, uwa 'ru 'rã hã buru 'madã'ã'wa norĩ te te tãma ãpo'o za'ra zõ. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma tô romhuri'wa hã siwi azã, buru 'madã'ã'wa norĩ hã. Taha wa, te ubana siwi satõ apã, ãsib'apito u. ¹¹ ãtême wisi wamhã, ãwa'rãmimhã te duré sô 'mazatõ. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma duré siwi azã, buru 'madã'ã'wa norĩ hã. Ma tô tãma rob'manharĩ wasété za'ra. Taha wa, te duré ubana apã siwi satõ, ãsib'apito u. ¹² ãwa'rãmi ma tô duré sô 'mazatõ, buru tede'wa hã. Si'ubdatõ oto te te ãsatõrĩ za'ra zé hã. Tazahã, buru u wisi wamhã, ma duré siwi azã. Ma siwi u'a. Buru hawi, te duré siwi satõ apã. ¹³ Taha wa, te 'rãwi sima tinha, buru tede'wa hã, ãne: “E marĩ, wa za 'manha. Áté ã'ra hã wa za oto satõ, buru 'madã'ã'wa norĩ u hã, ãma sawi pese nherẽ, ã'ra hã. ãburu u te satõrĩ wamhã, áté te za siwi hãiba wazé.” ãne te 'rãwi sima tinha, buru tede'wa hã. Tawamhã ti'ra si'aibã hã te oto satõ, tiburu u.

¹⁴ — Tawamhã buru u oto morĩ wamhã, buru 'madã'ã'wa norĩ hã ma tô romhã ré sima sãmri za'ra. Taha wa, te sima 'mahãrã za'ra, ãne: “Õhõta buru tede'wai 'ra hã te wei mo, timama uirĩ na buru tede'wa da hã. Oto wa te wasiwi wĩrĩ aba, buru hã wate za'ra da oto.” ãne te sima 'ru za'ra.

¹⁵ — Tawamhã buru hawi ma siwi time. Ma tô siwi tĩwĩ. ãne, buru 'madã'ã'wai 'ra wasu'u hã.

— ãne wamhã, e marĩ te za 'manha, buru tede'wa hã. ¹⁶ Te za sô timorĩ za'ra, uburé te te uprosi da. Tawamhã te za duré aimawi da'maipisutu, tiburu 'madã'ã'wa da hã. — ãne, Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra.

Tawamhã ãsimirowasu'u hã da te wãpari za'ra wamhã, te nharĩ za'ra ni, ãne:

— Rowsédé hã watobro õ neza. — ãne te nharĩ za'ra ni.

¹⁷ Tawamhã Zezusi te da'ab'madã'ã' pese. Te dama tinha, ãne:

— Êtê wasu'u na rob'ui'éré hã, ãne: Êtê tomhãpã wê hã 'ri na'ratazéb da hã, wê uptabi nherẽ, wasété newa, 'ri'wa norĩ te te aré siwi ãwê'õ hã 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'ãsi, pire na.” ãne, êtê wasu'u na rob'ui'éré, ãbaihã na hã. ¹⁸ Duré, êtê tomhãpã nhisiwi, zé'a 'manharĩ hã 're rere'e mono wa, 're ãsiprub za'ra mono ne, te za ãwê'õ'wa norĩ hã hã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Duré êtê tomhãbã hã zé'a 'manharĩ nhisiwi, 're rere'e mono wa, te te 're ãpru pese za'ra mono ne, te za ãwê'õ'wa norĩ hã hã za'ra, sa'êtê

uptabi na. Ta norĩ âma hã 're sib'a'u wẽ za'ra mono õ di za. — ãne te Zezusi hã sina âma simiré' é.

Rob'uiprazé hã Roma âma danhib'apito uptabi ma, da te tãma 're ip'o za'ra mono zé wasu'u Mateusi 22.15-22; Marcusi 12.13-17

¹⁹ Buru 'madâ'â'wa norĩ wasu'u te te dama wasu'u wamhã, ma tô sina waihu'u za'ra, dama rowahutu'wa norĩ hã. Sasedoti norĩ hã sima ipire za'ra norĩ me, ma tô sina waihu'u za'ra. Taha 'ru te, te aré sima wẽ za'ra, te te siwi âri da, Zezusi hã, awa'awi. Tane nherẽ, dama pahi za'ra wa, ma tô siwi âma rosazâ a'â. ²⁰ Taha wa, ma tô taré a'â âma 're sôpré. ãne te aibâ norĩ ma tãma âma roti za'ra:

— Zezusihi u te za ai'aba'rúi wa'wa, marĩ na asiwi sadanharĩ za'ra wa'aba da, tô sena, marĩ asiwi waihu'u za'ra wa'aba dai õ nherẽ, isimirowasu'u na hã. Tawapsi te za asiwi isadanharĩ za'ra wa'wa, tinhimirowasu'u na te te âma upa zô, te te âma upai wa, wanhib'apito u, wa te wasiwi saprõni da, marĩ te te tãma 'manharĩ wasété da. — ãne te aibâ norĩ ma roti za'ra. Tawamhã ma tô rob'uiprazém na tãma wa'âbâ za'ra, Zezusi za te te siwi isadanharĩ'wa norĩ ma. ²¹ Itême simasa wamhã, te âne siwi sadanha, aibâ norĩ hã:

— Rowahutu'wa, aimreme hã tô sena na, wa tô aiwaihu'u za'ra ni. Asimirowahutu zama wẽ di. Asimiroti na 're da'ab'mairême mono õ di. Sena na te dama 're í'aroti mo, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimirotizéb zarina. ²² ãne wa, a hã ma'âpé, marĩ hã wama waihu'u za'ra na, marĩ hã wa te waihu'u za'ra da. E Roma âma danhib'apito uptabi ma, wa za rob'uiprazé hã wa te tãma 're po'o za'ra, isimiwada'urizéb zarina. E 'Re ihâimana u'âsi mono ma, wẽ di. E tãma wẽ õ di. ãne niha isimiroti hã âma. — ãne te siwi sadanha.

²³ Tazahã ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Tinhimirowasu'u na te te tãma âma upa za'ra da newa, ma tô âne siwi sadanharĩ za'ra. Taha wa, te tãma nharĩ za'ra, aibâ norĩ ma:

²⁴ — Rob'uiprazé isapotore hã we ãma 'maiwẽ wa'aba, te 'madâ'â da. E 'wai hâibarĩ, rob'uiprazé isapotore na hã. E 'wa sisi ui'ééré duré, âma hã.

Tawamhã ma asa âma sada'âbâ za'ra, âne:

— Roma âma danhib'apito hâibarĩ ã hã, duré taha nhisi ui'ééré, ã hã. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra.

²⁵ Tawamhã Zezusi hã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Roma âma danhib'apito ma, te za isimiwada'uri zarina rob'uiprazé hã tãma 're ip'o za'ra wa'aba mo apâ, ite wa. Tane duré, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, te za marĩ hã isimiwada'uri zarina tãma 're isõmri za'ra wa'aba mo apâ, ite wa. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁶ Tinhimirowasu'u na te te tãma âma upa za'ra da newa, ma tô danho'a siwi sadanha, aibâ norĩ hã. Tazahã, tinhimirowasu'u na te te tãma âma upa za'ra õ di, Zezusi hã. Isimirowasu'u hã, wẽ uptabi di. Wẽ uptabi wa, ma âma titob'uzu za'ra, aibâ norĩ hã. Taha wa, te ari'iwí tihâimana za'ra oto.

Zezusi hã, da te isadanharizé wasu'u, dahâiwa'utuzém na

Mateusi 22.23-33; Marcusi 12.18-27

²⁷⁻²⁸ Tawamhã ma we aibâ norĩ hã itême aimasa, Zezusihi u. Aibâ norĩ hã, sadusezu. Ta norĩ hã 're dadâ'â za'ra mono wamhã, ab're hawi apâ 're idahâiwa'utu za'ra mono õ na, te te dama 're íroti za'ra mono. Zezusihi u simasa wamhã, ma tô tãma rob'râzarõtõ za'ra, âne:

— Rowahutu'wa, wahi'rada Mozési hã ma tô âne dama roti: “Aibâ ãmro ré hã 'ra õ ré, dâ'â wamhã, tizédé'aba mro na, te za timro isisânawã hã, ai'uté hã te te 'maipoto da, ãwa isédé'aba 'ra ne, 're morĩ da.” ãne, wahi'rata nhimiroti na rob'ui'ééré hã. — ãne te Zezusihi ma sadawa 'râzarõtõ za'ra, sadusezu norĩ hã.

²⁹ Te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Aibâ hã isisânawã si hã te 're hâimana za'ra, 7 na ihâiba za'ra hã. Tawamhã ipoto'rada hã ma tô timro oto. Tazahã, 'ra õ ré, ma tô dârâ, aibâ hã. ³⁰ Taha wa, ma tô isõsi hã duré âma timro, tizédé'aba mro na. Tane nherẽ, ma duré dârâ, 'ra õ ré. ³¹ Taha wa, ma tô taha nhosi hã duré âma timro. Tane nherẽ, ma duré dârâ, 'ra õ ré. ãne siparabâsi, ma tô aré sisõwa're're nasi âma timro za'ra. Tawamhã ma tô oto uburé sisarina ai'utõ, 'ra õ ré. ³² Tawamhã pi'õ zama ma tô oto dârâ, timro norĩ zarina. ³³ ãmro 7 na ihâiba za'ra

wamhã, e 'wai mro za bété pi'õ hã, ab're hawi apâ te te 're da'ahâiwa'utu mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. — ãne te siwi sadanha, sadusezu norĩ hã.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Ti'ab ré si, te za dasina 're damro za'ra. ³⁵ Hãiwa ãma hã, dasina 're damro za'ra mono õ di za oto. Niwapsi, te za ab're hawi ahãiwa'utu, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're ì'awêsãmri mono norĩ hã, hãiwa ãma ì'rata 're si'ubumroi u'âsi mono da. ³⁶ 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ ne, te za dâ'â ãna 're hãimana u'âsi za'ra, dâ'â waihu'u ãna. 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, te za 're dahãimana za'ra, ab're hawi za te te da'ahãiwa'utu wa. ³⁷⁻³⁸ Mozési hã ma tô dama waihu'u, ab're hawi 'Re ìhãimana u'âsi mono te te 're ìda'ahãiwa'utu mono zém na hã. Wede zapore ìro'o na, te te dama ãma rob'ui'ééré wamhã, ma tô 'Re ìhãimana u'âsi mono dama wasu'u, tihi'rata norĩ nhib'apito na. Abra'ãhã nhib'apito, te, u, 're hãimana, 'Re ìhãimana u'âsi mono hã. Duré Izatihi nhib'apito, te, u, 're hãimana. Duré Zacoho nhib'apito te, u, 're hãimana. ãne te dama rowasu'u, Mozési hã. 'Re ìdahãimana u'âsi za'ra mono nhib'apito, te 're mo, 'Re ìhãimana u'âsi mono hã. Dahãiba hã nhib'apito, 're morĩ õ di. Aihĩni te ìsõ'a 're dahãimana za'ra. 'Re ìdadã'ã za'ra mono norĩ zama, te ìsõ'a 're hãimana za'ra. ãne, Mozési te te dama ìrowasu'uzéb zarina, wa tô waihu'u za'ra ni. — ãne ma tô tãma sadawa 'rãzarõtõ za'ra, sadusezu norĩ ma, Zezusi hã.

³⁹ Tawamhã te rowahutu'wa norĩ hã Zezusihi ma nharĩ za'ra:

— Asimirowasu'u hã wẽ di, rowahutu'wa. — ãne te ãma tiwata za'ra.

⁴⁰ Taha wa, ma tô roti wẽ na sõwada za'ra, sadusezu norĩ hã. Taha wa, marĩ na te te siwi sadanharĩ waihu'u õ di oto, te te sina mreme wazéb za'ra wa, ta norĩ hã.

Danho'reptui'wa na, Zezusi te te ìda'azadanharizé wasu'u

Mateusi 22.41-46; Marcusi 12.35-37

⁴¹ Tawamhã Zezusi hã te da'azadanha, ãne:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ìhãimana u'âsi mono te te ìpisudu hã Dawihi nhihudu te za, u, 're mo. E marĩ wa, te ìsihudu na wasu'u za'ra ni. ⁴²⁻⁴³ Apito Dawi hã ma tô tinhib'apito na danho'reptui'wa hã sisi, tinha're na. ãne, Dawihi nho're na rob'ui'ééré hã:

“'Re ìhãimana u'âsi mono, ma tô ìnhib'apito ma, tinha: 'Ì'rata te za 're asãmra mo, ìnhimire niwĩ dama aipire na ìsire 're aihãimana u'âsi mono da. Wa hã wa za te tãma 're nharĩ za'ra, asitob'ru norĩ ma, aima 're sib'uwa za'ra mono da.’ ”

ãne Dawihi nho're wasu'u na rob'ui'ééré, 'Re ìhãimana u'âsi mono ma danho're na, Saumusi na ìbaihã nhisi na hã. ⁴⁴ Dawi hã tinhib'apito na te te sisi nherẽ, e niha te za ìsihudu si 're hãimana, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhãimana u'âsi mono te te ìpisudu hã. — ãne ma tô Zezusi hã da'azadanha.

Zezusi te te dama ìroti mono zé wasu'u, rowahutu'wa norĩ ne, 're dahãimana za'ra mono tõ da

Mateusi 23.1-36; Marcusi 12.38-40

⁴⁵ Tawamhã uburé, da te wapari za'ra ré, te Zezusi hã tinha, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma:

⁴⁶ — Ma'ãpé, rowahutu'wa norĩ hã waihu'u za'ra wa'aba, ìhãimanazém na hã. Ta norĩ hã uza pa ré, 're nomro mono da si, tãma ìwẽ za'ra hã. Duré 'ri nhi'riti wa, da te dasina 're ì'ubumroi mono zéb ãma dama pire wa, da te 're wazéb za'ra mono da, ma tô te te sima 're wẽ za'ra. Duré dama ìpire norĩ simasisizém na 're ìsi'ubumroi mono da si, tãma ìwẽ za'ra hã, rowahutuzéb ãma duré 'ri para dasiré 're ìdasaihuri mono zéb ãma hã. ⁴⁷ Rowahutu'wa zahã, te za pi'õi mrotõ norĩ wi, ìsibro hã te te tiwi 're uprosi za'ra. Tane nherẽ, te ta norĩ hã danho'a 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi hã, 're hãimana wẽ uptabi za'ra mono newa. Taha wa, te te dama 're ì'arob'manharĩ mono zém nhipai u, te za 'Re ìhãimana u'âsi mono hã te te tãma 're rob'manharĩ za'ëtẽ za'ra. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

21

Pi'õi mrotõ nhoprubzé wasu'u

Marcusi 12.41-44

¹ Tawamhã 'Re ìhãimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma, ma tô da'ab'madã Zezusi hã, danhoprubzé, da te 're ìsème mono zéb 're, ìsibro pese norĩ hã

te te séme ré, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma. ãne na ma tô da'ab'madâ, 'ri 'wawi wa'ra 're, Zezusi hã. ² Pi'ôi mrotô zama ma duré 'madâ, ìsibrob'ô hã. Ta hã ma tô rob'uiprazé ìsapotore hã dame tiza, marĩ te te ãma ì'uiupra da hã aré, syryre nherê. ³⁻⁴ Taha wa, te Zezusi hã tinha, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma:

— Tô sena, ã hã pi'ôi mrotô hã sibrob ô nherê, ma tô tinhoprum na uburé da'a'rãnhipa. Ìsiré norĩ hã rob'uiprazé hã nasi tãma ìsi'atarême za'ra si, te nasi sé. Tanei ô di, pi'ôi mrotô hã. Simarĩ ô nherê, tihâimanazéb da, te te aré ìtéde hã ma tô ìbãre tãma tisô. ãne wamhã, ma tô tinhoprum na uburé da'a'rãnhipa. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma.

'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zé wasu'u, za ìsi'utôrizém na Mateusi 24.1-2; Marcusi 13.1-2

⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tô 'ri 'rãihã ãma tiwata za'ra, ãne:

— Ène hã wê uptabi di, 'ri 'manharizé hã. Duré waipo wê di, danhibzari hã. — ãne te 'ri ãma tiwata za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorôwa ãma.

Taha wa, te Zezusi hã tinha:

⁶ — Niwapsi te za dasiwi prum ni, êtê na 'ri hã. Tawamhã misi si te za oto simi'wara, êne hã. Sisisiwi 'manomro waihu'u ô di za oto, êne hã. Tãibã za oto. — ãne ma tô romhã ré ãma rowa'ôtô, Zezusi hã.

⁷ Tawamhã te siwi sadanha:

— Rowahutu'wa, e niwa te za ãne na hã ãma tiromhãiba. E marĩ te za watobro, ìsôwa, wa te ãma ìwaihu'u sirômo za'ra zéb da hã. — ãne te sadanharĩ za'ra.

⁸ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na sisarina datême 're nomro, ahã na. Wa hã ne, te za taré ìnhisi na dama 're siwasu'u za'ra, danho'reptui'wa na. Taré te za duré te te dama 're rowasu'u za'ra, ãne: “Bãdã te za oto ìwa waptãrã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã.” ãne te za taré te te dama 're rowasu'u za'ra. Taha wa, te za aihâimana nhimiza'rese tiwi 're aihâimana za'ra wa'aba mo, sadawa nhipese sina datême 're ìnomro mono norĩ ãma, 're sasômri za'ra wa'aba mono tô da. ⁹ 'Re dasi'wapé za'ra mono wa, da te dasina 're ìropupu'u za'ra mono zé hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono ô di za. Duré ti'ai ãma danhib'apito norĩ hã, da te 're ìsani za'ra mono zé wasu'u hã 're wapari za'ra wa'aba mono wamhã, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono ô di za. Dasi'wapé hã te za a'â 're wairébé. Danhib'apito hã te za a'â da te 're sani za'ra, tô. Tane nherê, rob'rãsutu uptabi ô di za a'â. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u sirômo za'ra, Zezusi hã.

¹⁰ Ma duré tãma waihu'u za'ra, ãne:

— Danhipti'ai amoi u te za dasisô 're dapra a'â, 're dasi'wapé za'ra mono da. Tawamhã daro mono bã te za tô 're dasiwasutu za'ra. ¹¹ Nima niwĩmhã te za duré ti'a hã daré 're popo'o za'ra, sa'êtê. Nima niwĩmhã, danho ô wa, te za da te 're robzépata za'ra, dasa syryre wa. Nima niwĩmhã te za duré dahãzé ìpire uptabi hã te te 're daduri. Marĩ ìpipa hã te za duré hãiwa nho're na danho'a 're wairébé.

¹² — ãne na romhãimana ô ré, te za da te 're aiwaibui wa'wa. Rowasédé hã te za duré da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa. Rowahutuzéb u, te za da te 're ai'mazasi za'ra wa'wa, aihâimanazém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za taré da te 're aiwê'ô za'ra wa'wa. Taha pari, te za da te 're aséme 'wa, dazazéb 're, 're aimasa wa'aba mono da. Ìzazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, te za duré da te 're asimroi wa'wa, danhib'apito norĩ u. Roti'wa, si'upana te te ìpisutu norĩ u zama, te za da te 're asimroi wa'wa. ¹³ ãne wamhã, ìwasu'uwê na te za 're ìdapo're pu'u za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Duré asisôwa, asina aihâtã'ã te, asiwasu'uzéb zô 're rosa'rata hã za'ra wa'aba mono ô di za.

¹⁵ Wa hã wa za te 're aipawaptob za'ra wa'wa, danhib'apito norĩ ma, 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. ãne wa, aimreme wê na te za aiwê'ô'wa norĩ hã 're ìsôwada za'ra wa'aba mo. ¹⁶ Ni'wam norĩ hã te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, dazazéb 're, da te 're aséme aba mono da. Áté aimama norĩ hã te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa, áté asisãnwã norĩ hã, áté asiwadi norĩ hã. Áté asawi'wa norĩ zama te za te te dama 're ai'ru za'ra wa'wa. Taha zarina, te za ai'mai'uprosi aba ni. ¹⁷ Ìzazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te za uburé da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. ¹⁸ Tane nherê, aihâimanazé

hã aiwi 're si'utõrĩ uptabi za'ra wa'aba mono õ di za. ¹⁹ Taha wa, te za 're asiptete za'ra wa'aba mo, ĩ'ãma 're anomro u'ãsi aba mono da. Tawapsi, te za asõ'reptuzé hã asina 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zeruzarẽ ãma, za ĩropsisa'wari mono na rowasu'u

Mateusi 24.15-28; Marcusi 13.14-23

²⁰ Tawamhã Zezusi hã ma duré tãma waihu'u sirõmo za'ra, ãne:

— Niwapsi te za dasi'wapéi 'manharĩ'wa norĩ hã Zeruzarẽ u aihutu, 'ri 'wawi wa'ra, te te siwi uirĩ da. Ta norĩ hã 'madâ'ã za'ra wa'aba wamhã, te za ĩwaihu'u sirõmo za'ra wa'wa, za te te daré ĩ'ri nhamra mono na hã. ²¹ Zudeza ãma, dame 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, te za êtẽ 'rãihã u asa'rei wa'aba mo, aiwara sina. 'Ri ahã ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, te za aiwairébé su'u 'wa, 'ri ahã nhiti. Rom na 're ai'ubumroi wa'aba mono wamhã, 'ri ahã u 're asisisi aba mono õ di za. ²² 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te dama 're arob'manharĩ mono wa, te za rowasété si a'ã 're sa'wari. Taha ré, te za marĩ hã uburé dazô pusi, romhã ré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã te te ãma ĩrob'ui'éré za'ra zéb zarina. ²³ Tawamhã ãne hã rowasédé hã daré romhãimana wamhã, ĩwasã ré norĩ ma hã tãma ropipa uptabi za'ra di za, ĩ'ra pré ré norĩ ma zama. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te dama 're ĩ'arob'manharĩ pipa mono zé bātã na hã, tãma 're ropipa za'ra mono di za, zudezu norĩ ma. ²⁴ Sib'ézé 'wapa na hã da'ahã na te za tadã'ã za'ra ni. Duré, ni'wam norĩ hã daro mono bâ, te za da te simro. Te za da te ãma ropé, daro mono bâ. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zazei'õ'wa norĩ hã sahi sina te za a'ã te te dama 're roti za'ra, Zeruzarẽ ãma, zudezu'õ norĩ hã. Bãdã hã ĩwa tãma ĩwaptã'ã za'ra zéb u, te za da'madã'ã 'rãsutu za'ra. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã apã za we ĩmorizé wasu'u

Mateusi 24.29-31; Marcusi 13.24-27

²⁵ Romhã ré, ma tô duré ãne hã tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã:

— Niwapsi te za marĩ aimawi hã 'madã'ã za'ra ni, bātã na hã, a'amo na zama, wasi norĩ na zama. Â poré a'a 'reptã'ã ma, te za tapahi za'ra ni, â poré nhibzaihã ma zama. Daro mono bâ, dama robzei'õ uptabi za'ra di za. ²⁶ Marĩ hã hãiwa na 're ĩsimasa mono hã, tizabzéb ãma 're simasab u'ãsi mono õ di za. Taha wa, te za daro mono bâ dawĩ tirobra za'ra, rowasédé hã dazô ĩwatobrozém na te te rosa'rata pipa za'ra wa. ²⁷ Tawamhã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã hãiwa'a na, wa za wei apã mo, danho'a. ĩwaihu'u pese uptabi na, wa za wei mo apã, duré ĩhãiba na hã rowa'a sa'êtẽ uptabi na. ²⁸ ãne wana ré, marĩ hã pusi mono wamhã, te za asiptete na 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mo. Duré 're ai'rãiwahutu za'ra wa'aba mono. E marĩ wa. Romhutu na te za asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã asina ĩ'uwaimrami za'ra wa'wa. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u sirõmo za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma, Zezusi hã.

Pidera wede wasu'u

Mateusi 24.32-35; Marcusi 13.28-31

²⁹ Zezusi hã te duré romnhimiré'é, pidera wede na, ãne:

— Ma'ãpé pidera 'rã na rosa'rata za'ra wa'aba, wede ĩpoto mono bâ. ³⁰ ĩsu té hã 're wairébé mono wamhã, te za ãma 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, tã 're ĩta'a mono zéb u, 're ĩrob'umhutu mono zém na hã. ³¹ Tane duré, marĩ hã 're ĩromhãimana mono zéb da, te aima ĩwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 'madã'ã za'ra wa'aba wamhã, te za ãma ĩrowaihu'u za'ra wa'wa, romhuture di oto, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb u hã. ³² Tô sena, wa ãne na aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ã hã uburé rowasédé hã dazô 're wairébé mono ré, ti'ai ãma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hã ta norĩ hã 're dã'ã za'ra mono õ ré, te za ĩsõ'a za'ra ti'rãsutu, rowasédé hã. ³³ Nimahã na te za hãiwa norĩ hã ai'utõrĩ zahuré, ti'ai me. Si'utõrĩ zahuré nherẽ, ĩnhimiroti hã si'utõrĩ õ di za. Pire na te za dama 're hãimana u'ãsi. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

³⁴⁻³⁵ Tawamhã Zezusi hã tinhimiroti na ma tô tãma 'rãsutu za'ra, ãne:

— Asimiza'rese sina, te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Datoĩ u hã âsipãrĩ na 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Marĩ na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. E marĩ wa. Rosa'rese õ ré, bãdã ĩpire, ĩwa waptã'ã õ'umhasite. Rosa'rese õ ré, te robzari

hã itede'wa hã te te 're waibu, wedenhorõ na. Tane, duré rosa'rese õ ré, te za bâdâ ïpire hã ïwa waptãrã, uburé ti'ai ãma hã. ³⁶ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Te za duré asima 're ïrowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo. E marĩ da. Marĩ hã 're wairébé mono wamhã, asiptete na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, apã we ïmorĩ wa, ïnho're asisép te, ai'rãipo tõ za'ra wa'aba da, ti'ai ãma dasiré ïpoto nho're. — ãne ma tõ Zezusi hã tãma waihu'u za'ra.

³⁷ Tawamhã Zezusi hã bâtã sidãpãsi, te nasi dama rowasu'u, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb ãma. Barana hã te nasi ne, Oriwera na êtê 'rãihã nhisi u. Tame ma tõ nasi ãma ti'awê. ³⁸ Awê wi, te nasi ïtême dasito, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhorõwa u, ïmreme hã da te nasi wapari za'ra da.

22

*Zezusihi ãma, da te ïrosa'rata za'ra zé, da te dasiwi wĩrĩ da
Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Zuwã 11.45-57*

¹ ï'u'êtê duptoi'õ, da te 're ïhuri mono zéb u hã, romhuture di oto, Pascowa na dato nhisi u hã. ² 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ïpire norĩ hã, te rowahutu'wa norĩ me sima ãma rosa'rata za'ra, pi'uriwi te te siwi wĩrĩ da, Zezusi hã. Dama pahi za'ra wa, te ãne sima ãma rosa'rata za'ra.

*Zezusi te te dama hãiba nhomri da, Zudasi hã te te ïrosa'ratazé wasu'u
Mateusi 26.14-16; Marcusi 14.10-11*

³ Tawamhã Satanasi hã ma tõ oto Zudasihĩ pẽ'ẽ 're ãzé. Icarizoti na, Zudasihĩ nhisi hãiba amo hã. Zezusihi me dame 're ïmorĩ, Zudasi hã, 12 na ïhãiba za'ra siré hã. ⁴ Tawamhã te oto mo, sasedoti ïpire norĩ u. Duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ u, te mo, ïpire norĩ u, Zezusihi ãma te te sadawa pibu za'ra da, te te dama hãiba nhomri da. ⁵ ïmreme te te wapari za'ra wamhã, tãma rowê za'ra di. Taha wa, te tãma ropisutu za'ra, rob'uiprazé te te tãma sãmri za'ra da. ⁶ Taha wa, ma tõ Zudasi hã ãma saze za'ra, rob'uiprazé te te tãma sãmri za'ra da, sasedoti ïpire norĩ hã. Taha wa, te oto rosa'rata, nimahã bâtã na Zezusi te te dama hãiba nhomri da, danhimiza'rese õ ré.

⁷ Tawamhã bâdã hã ma tõ ïwa waptãrã oto, ï'u'êtê duptoi'õ, da te 're ïhuri mono zé hã. Zudezu norĩ hã te za pone'ërebã 'ra hã simro, tisaihurizéb da, Pascowa na dato nhisi na da hã. ⁸ Taha wa, te Zezusi hã Pedru norĩ ma rob'ru zahuré, Zuwãhã me, ãne:

— Mo oto ane wa'aba, wazõ asipi wa'aba da, Pascowa te bâtã na ïwasaihurizéb da hã.
— ãne te tãma rob'ru zahuré.

⁹ Tawamhã te Pedru norĩ hã sadanharĩ zahuré, ãne:

— E momo ma tõ asima ïrowê, asõ ïwanhipi za'ra zéb da hã. — ãne te sadanharĩ zahuré.

¹⁰ Taha wa, te Zezusi asa tãma nharĩ zahuré:

— ïwapari pese aba. 'Ri ahã u aimasisi aba wamhã, aibã hã te za ïsõpêtê 'wa, piza'a ã ré, te te ï'ãri hã. Sõpêtê aba wamhã, pibui wa'aba mono za, 'ri para u ïsëbrézéb u. ¹¹ Tame te za 'ri tede'wa hã ïsadanharĩ 'wa, ãne: “Rowahutu'wa hã te wama tinha, wa te asadanharĩ da: E ma niwĩ 'ri 're wa'wa hã, ïsiré 're ïnomro mono norĩ me, ïwa ïwasaihurizéb da hã, Pascowa na dato nhisi na hã.” ¹² Tawamhã 'ri tede'wa, te za hãimo 'ri 're wa'wa za'ëne hã aima pisutu 'wa, marĩ ï'ubumro sirõmo ãma. Tame te za wazõ ïrobza'ra pese 'wa. — ãne te Zezusi hã tãma roti zahuré.

¹³ Tawamhã 'ri ahã u simasisi wamhã, Zezusi te te tãma ï'awasu'u zahuré zéb uwaibaba, ma tõ uburé anhopêtê zahuré. Tame ma tõ dasa hã 'manharĩ zahuré, Pascowa na dato nhisi na da hã.

¹⁴ Tawamhã te za oto tasaihuri ni. Taha wa, te oto Zezusi norĩ hã ai'ubumro, saihuri da, tizadawa wasu'u'wa norĩ me. ¹⁵ Tawamhã te oto tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa tõ ïsima wê upta, aime ïsa za'ra wa'aba da, te robzépata õ ré, Pascowa na 're ïdasaihuri mono zém na. ¹⁶ ãne, ïsa na 're ïsai mono õ di za oto. Bãdã ïwa waptã'ã wapsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã uburé da'ãma 're sib'a'uwê mono wapsi, wa za duré 're ïsa. Tawapsi, dasaihurizé hã marĩ te te ïwasu'u hã te ïsina uwaimrami wapsi, wa za duré 're ïsa. — ãne ma tõ tãma siwaihu'u za'ra.

¹⁷ Tawamhã ma hâsizé hã ti'â, uwa 'ru 'rãï wa'ui ré hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono âma te tiwata, sôpru wa. Te duré tâma nharĩ za'ra:

— ã, âhuri aba, uburé. ¹⁸ ã hã te 're hâsi mono ô di za oto, a'â. Niwapsi, wa za duré te 're hâsi, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uburé da'âma 're sib'a'uwê mono wapsi. — ãne te tâma siwasu'u za'ra.

¹⁹ Ì'u'êne hã ma duré ti'â. 'Re ìhâimana u'âsi mono âma te duré ìré âma tiwata, sôpru wa. Taha pari, ma tô te te wê'ê, ì'u'êne hã. Te te wê'êi mono parimhã, ma tô te te tâma sômri, tisiré 're ìnomro mono norĩ ma. Te duré tâma nharĩ za'ra, âne:

— ã, ì'u'êne hã huri aba. ã hã ìhâiba, te wasu'u, za asada ìsisômri aba zé hã. ã hã te za 're ìhuri aba mo, ì'âma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hã. — ãne te tâma nharĩ za'ra.

²⁰ Tawamhã saihuri pari, ma duré hâsizé hã ti'â, uwa 'ru 'rãï wa'u ìsé ré hã. Te tâma nharĩ za'ra:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama ìropisutuzép té, te wasu'u, rob'rãï wa'u hã. Rob'rãï wa'u za'wari ne, asada ìdâ'â za'ra wa'aba wamhã, te za ìwi puru, ìwapru hã. Tô sena, te za te te dama âma 're a'uwaïmrami, te te dama ìropisutuzép té hã. ãne na waihu'u za'ra wa'aba da, te za ìwi puru, ìwapru hã. ²¹ Ma'âpé, asiwi waihu'u aba. Ni'wa hã ìzawi'wa newa, te ìme nhamra, wedeza na, dama ìnhomri'wa da hã. ²² Wa hã ti'ai âma dasiré ìpodo hã wa za dârâ, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìma ìpisutuzéb zarina. ìdâ'â da, te te ìma pisutu nherê, aibâ ma, tâma 're ropipa uptabi mono di za, za te te dama ìhâiba nhomri'wai ma hã. — ãne ma tô tâma waihu'u za'ra.

²³ Taha wa, te 'rãwi sisadhanharĩ za'ra, âne:

— E 'wa hã te za dama tisô. — ãne te 'rãwi sisadhanharĩ za'ra.

²⁴ Tawamhã sima ì'maipire zô sôpré wa, âma sisaze za'ra ô wa, te timreme na 'rãwi si'wapé za'ra, ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã. ²⁵ Taha wa, te Zezusi tâma nharĩ za'ra, âne:

— Ti'ai âma danhib'apito norĩ hã, simiwada'uri pese za'ra di. Duré, ìsiwaihu'u zarina, te za dama marĩ 'manharĩ wê 'wa na, da te 're sisi za'ra. ²⁶ Tane asima 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di za, a norĩ wa'wa hã. Asiré norĩ ma, aipire wa'aba nherê, te za tâma 're asidai'uté za'ra wa'aba mo. Duré dawada'uri'wa, 're anomro aba mono nherê, aiwapu na te za dama 're ìromhuri za'ra wa'aba mo. ²⁷ E 'wa hã, dama ìpire. E tisa da, wedeza na ìsãmra, dama ìpire. E dama dasai 'wapéi'wa hã dama ìpire. Tisa da, wedeza na ìsãmra hã, tô dama ìpire. Tazahã, wa hã dama dasai 'wapéi'wa ne, wa 're mo.

²⁸ — A norĩ wa'wa hã marĩ te 're sêpata mono ré, ma tô ìsiré 're anomro u'âsi aba mo.

²⁹ Taha wa, roti'wa da, dama ìpire na 're ìhâimana mono da, ìmama te te ìma ìpisutu ne, tane wa za duré wa hã aipisutu za'ra wa'wa, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, dama roti'wa da. ³⁰ A norĩ wa'wa hã niwapsi, te za ìsiré 're asimroi wa'aba mo, wedeza na wasiré 're wasaihuri mono da, wa te 're âhuri mono da zama. Danhib'apito simasisizém na, te za 're ai'ubumroi wa'aba mo, Izarazéhé nhihudu norĩ ma, 're roti za'ra wa'aba mono da. Wahi'rada Izarazé hã, 12 na ì'ra si'aibâ norĩ hã. Taha nhihudu norĩ hã te za 're ì'madâ'â za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u sirômo za'ra, te te waihu'u za'ra da.

Zezusi hã, Pedru te te ìpo're pu'uzé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Zuwã 13.36-38

³¹ Tawamhã Zezusi hã te Pedruhu ma tinha, âne:

— Sima, ìwapari pese. Satanasi hã ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono wi aiwaptêrê za'ra wa'wa, tô sena ìzazei uptabi 'wa zô, te te aipibu za'ra wa'aba da. Tridu hã ì'rã uptabi zô, da te 're ì'upôrĩ za'ra mono ne, te za te te 're aipibu za'ra wa'wa, ìzazei uptabi 'wa zô.

³² Sima, tane nherê, ìmama wi, wa tô te 're rowaptêrê aima, te te 're aipawaptob u'âsi mono da, ì'âma 're aimorĩ u'âsi da. Apâ ìtême aipi'rai wapsi, te za asisânawã norĩ hã 're ìpawaptob za'ra mo, hâimana nhiptete na 're nomro mono da. — ãne te Pedruhu ma tinha.

³³ Tawamhã Pedru hã te asa tâma tinha, âne:

— Apito, wa tô ìsima wê, asiré âma ìmorĩ da, asiré, da te ìnherê da nherê, duré asiré ìdâ'â da nherê. — ãne te Pedru hã tâma siwasu'u.

³⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha, ãne:

— Pedru, ïwapari pese. Ìzadawa para õ nherê, ã bêtã na si'a hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawi ï'udã, aima ïza'rese õ na. — ãne ma tô romhã ré tãma waihu'u siro, Pedruhu ma.

Zezusi hã, tisiré 're ïnomro mono norĩ te te ïpo're pu'u za'ra zé wasu'u

³⁵ Tawamhã Zezusi te sadanharĩ za'ra, tisiré 're ïnomro mono norĩ hã, ãne:

— Datême te asatõrĩ za'ra wa'aba wamhã, wa tô aré aiwi sawi za'ra wa'wa, marĩ hã asiré 'wasari aba tõ da, rob'uiirazém nhemézé hã, duré ro'wapézé hã, duré aipara'uzazé wa'wa hã. E tawamhã marĩ hã aiwi sô rowaptã'ã aba õ di. — ãne te Zezusi hã sadanharĩ za'ra.

— Marĩ zô, wawi rowaptã'ã za'ra õ di. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra.

³⁶ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Rob'uiirazém nhemézé, ate wamhã, te za oto ï'ã, duré ro'wapézé, ate wamhã. Duré sib'ézé 'wapa õ wamhã, te za asi'upsibizé dama ïwe, ïwa'ãbã na sib'ézé 'wapa, asima uipra da. ³⁷ E marĩ wa, wa ãne aima 'ru za'ra wa'wa. Ìwasété newa, te za rowasété 'manharĩ'wa norĩ zu ïma rob'manharĩ za'ra ni. ãne, duréihã ma tô romhã ré ï'ãma rob'ui'ééré sirõmo za'ra ïbailã na, 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Taha wa, te za ï'ãma rob'ui'ééré zarina, tô ï'ãma uwaimrami za'ra ni. — ãne ma tô Zezusi hã romhã ré sina tãma rowaihu'u sirõmo za'ra.

³⁸ Tawamhã ãne te asa tãma nharĩ za'ra, ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã:

— Wanhib'apito, ãhãta sib'ézé 'wapa maparane.

— Wẽ di tô. Taha si. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã.

Zezusi norĩ hã, êtẽ 'rãihã ãma ïsi'ubumrozé wasu'u

Mateusi 26.36-46; Marcusi 14.32-42

³⁹ Tawamhã Zezusi hã ma oto rob u watobro, êtẽ 'rãihã u morĩ da, Oriwera u. Tamomo 're ïne mono zéb u te duré mo, Oriwera u. ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã te ïme ai'aba'ré.

⁴⁰ Tawamhã te te sima ïwézéb u, ma tô ãma aihutu. Tame Zezusi te tãma roti za'ra, ãne:
— Ma'ãpé, asima rowaptêrẽ za'ra wa'aba, 'Re ïhãimana u'ãsi mono wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da, Wa'uburé nhimiwada'uri wi. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁴¹ Tawamhã ïsiti za'ra te mo, siwaprosi sãmra da, romhã prã na. Tame ma hi'rãtitõ nhamra, Timama ma, mre me da. ⁴² ãne te Timama ma mre:

— Ìmama, asima wẽ wamhã, ïma ba'a ïdã'ázé hã, te robzépata tõ da. Tane nherê, te ïsima ïwézéb uwaibaba, ïma pisutu õ di za. Aima ïwézéb uwaibaba, te 'manharĩ da hã ïma wẽ di. — ãne te Timama wi rowaptẽ.

⁴³ Tawamhã ma ïtême sihã'ré, hãiwa ãma romhuri'wa hã, te te pawaptob da, siptete na 're morĩ da, Zezusi hã. ⁴⁴ Tiwi robzei'õ uptabi nherê, ma tô duré mre, Timama ma, mre me 'rãihã na. Taha wa, ma tô 're su'u a'a, dawapru ne, ti'ai wa.

⁴⁵ Tawamhã Timama ma, mre me pari, ma tô wahudu, tisiré 're ïnomro mono norĩ u morĩ da apã. Sõtõ za'ra ré, ma siza za'ra. Pẽ'ézé uptabi za'ra wa, te tinhotõ za'ra. ⁴⁶ Taha wa, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ wa, te asõtõ za'ra wa'wa. Aiwahutu za'ra wa'aba. 'Re ïhãimana u'ãsi mono wi, rowaptêrẽ za'ra wa'aba asima, Wa'uburé nhimiwada'uri wi, te te aipawaptob za'ra wa'aba da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

Zezusi hã, da te ï'ãrizé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-52; Zuwã 18.3-12

⁴⁷ Tawamhã Zezusi te te tãma nharĩ za'ra ré, ma ïtême aihutu ni, da'ahã na. Zudasi hã 12 na Zezusihi siré 're ïnomro mono norĩ me hã aré, ta hã 're ïmorĩ, te te sô danhimro, Zezusihi zô. Tawamhã Zezusihi u, ma ai'ré, 'rãwi te te sawi da, tob'rata hãrã na. ⁴⁸ Taha wa, te Zezusi hã tãma tinha, ãne:

— Zudasi, oro ïzawi pese 'wa zahã, ma ïtob'rata hãrã na taré dama ïzawi, ti'ai ãma dasiré ïpodo hã da te ïwaihu'u za'ra da. — ãne te tãma tinha.

⁴⁹ Tawamhã ïsiré 're ïnomro mono norĩ hã ma tô oto waihu'u za'ra, da te oto dasiwi ï'ãri da na hã. Taha wa, te siwi sadanha, ãne:

— Wanhib'apito, e wa te da'wapé za'ra õ di za, wanhi'wa na, sib'ézé 'wapa na. — ãne te sina sadanharĩ za'ra.

⁵⁰ Taha wa, Zezusihi siré hã ma da'u'a ni, sib'ézé 'wapa na. Sasedoti ìpire uptabi ma romhuri'wa hã ma po're nhizâri ni, ìsimire niwĩ.

⁵¹ Tawamhã ma tô Zezusi hã tâma tinha, ãne:

— Tô'ã. Tane hã 'manharĩ tô. — ãne te tâma tinha.

Tawamhã ma po're upi, tinhib'rata na. Taha wa, ma tipo're wẽ apã. ⁵² Zezusihi zô ìsihudu hã ta norĩ hã sasedoti ìpire norĩ, duré 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorõwa 'madâ'ã'wa norĩ, ìpire norĩ, duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ. Taha wa, ma tô Zezusi hã tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E wa hã danhibrob zô dapãri'wa pã, ma bété we ìzô aihutu 'wa, sib'ézé 'wapa ré, uibroi ré zama. ⁵³ Bâtã sidâpãsi, wa tô asõ'a wa'aba nasi aimasisi, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma. E niha bâ tameb ré, asiwi ì'ãri aba õ di bété. ãhãna ma tô bådã hã ìwa waptãrã, asiwi ì'ãri aba zéb da hã, robra tede'wa hã pire na 're ìmorizéb da hã. — ãne ma tô Zezusi hã tâma waihu'u za'ra.

Pedru hã, Zezusi te te dawi ì'udâzé wasu'u

Mateusi 26.69-75; Marcusi 14.53-54, 66-72; Zuwã 18.15-18, 25-27

⁵⁴ Tawamhã ma tô oto siwi ti'ã, Zezusi hã. Te te siwi ãri wamhã, ma tô siwi saprõ, sasedoti u, ìpire uptabi nhorõwa u. Pedru hã te romhã na te te dapibu. ⁵⁵ 'Ri 'wawi wa'ra 're, da te dasima ìpré za'ra u, ma wi, Pedru hã. Tame te nhamra Pedru hã, uzã, da te dasiwi ì'uiri norĩ 'rata. ⁵⁶ Unhama ãma sãmra ré, ma tô pi'õ hã 'madã, romhuri'wa hã. Taha wa, te 'madã'ã pese, te te waihu'u da. Te te waihu'u wamhã, te oto dama 'mahã, ãne:

— ãhã zama, te Zezusihi siré 're mo. — ãne te pi'õ dama wasu'u.

⁵⁷ Tane nherẽ, ma tô tiwi ai'udã, ãne:

— Mare di. ìma sa'rese õ di, ta hã. — ãne te pi'õ ma tinha asa.

⁵⁸ Tawamhã ãma ronomro pari, te duré aibã hã Pedru 'madã, sãmra ré.

Taha wa, te Pedruhu ma tinha, ãne:

— A zama, te dasiré 're aimo. — ãne te tâma tinha. Tazahã, Pedru te asa tâma tinha, ãne:

— Mare di. Wa hã, õ norĩ siré hã õ di. — ãne te aibã ma tinha.

⁵⁹ Tawamhã båtã pibuzé hã misi te te sa'oto wi, te duré ni'wa hã tâma tinha, ãne:

— A hã te tô ìsiré 're aimo. A hã, Darireza hawimhã duré. — ãne te tâma tinha.

⁶⁰ Taha wa, te duré Pedru hã asa tâma tinha, ãne:

— Mare di. Tane ìma ìnharĩ hã, te waihu'u õ di. Sa'rese õ di. — ãne te aibã ma tinha. ãne na timreme hã te te 'rãsutu wi, ma awa'awi si'a hã hã. ⁶¹ Taha wa, ma tô Wanhib'apito hã aipi'ra. Sipi'rai wamhã, te Pedru hã 'madã'ã pese. Te te 'madã'ã wamhã, ma Wanhib'apito mreme na po're puru, Pedru hã. Romhã ré, ma tô tâma waihu'u siro, te te dawi ì'udâzém na, Zezusi hã. ãne ma tô tâma tinha: “ã båtã na si'a hã hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawi ì'udã, ìzadawa para õ nherẽ.” ãne ma tô romhã ré, Pedruhu ma waihu'u siro. ⁶² ãne na oto ìmreme na sina po're pu'u wamhã, ma tô watobro rob u, Pedru hã. Taha wa, te oto aiwa'õ, sina pẽ'ézé uptabi wa.

⁶³ Tawamhã aibã norĩ hã ma tô Zezusihi ma nharĩ wasété za'ra, siwi ì'madã'ã'wa norĩ hã. Te duré nasi siwi ahã. ⁶⁴ Zazahã na ma duré siwi 'rã ubu. Taha wa, te tâma nharĩ za'ra, ãne:

— Ma'ãpé wama waihu'u zara na, ni'wa hã ai'azãri'wa hã. E niha ìsisi hã. — ãne te nasi tâma nharĩ za'ra, te te nasi siwi ahãri sina.

⁶⁵ Te duré tâma nharĩ wasété za'ra, ìwasété na.

⁶⁶ Tawamhã mararé ma tô zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã si'rã'õtõ, duré sasedoti ìpire norĩ hã, duré 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére na dama rowahutu'wa norĩ hã. Si'rã'õtõ wamhã, ma tô dama 'ru za'ra, Zezusi hã da te we dasiwi saprõni za'ra da, ìtẽmẽb za'ra. ⁶⁷ Da te ìtẽmẽb dasiwi ãwisi wamhã, te siwi sadanha, Zezusi hã, ãne:

— E a hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ì'aipisudu, Danho'reptui'wa da. Ma'ãpé, wama asiwasu'u za'ra na.

Taha wa, te Zezusi hã asa tâma nharĩ za'ra, ãne:

— Danho'reptui'wa na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba wamhã, e te za ãma ĩzaze za'ra wa'wa. Áte ãma ĩzaze za'ra wa'aba õ di za. ⁶⁸ Duré, ĩzadanhari za'ra wa'aba wa'rãmi, te asadanhari za'ra wa'aba wamhã, e marĩ te za ĩma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Marĩ hã ĩma waihu'u za'ra wa'aba õ di za. ⁶⁹ Tane nherẽ, wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã, wa za oto dama ĩpire na 're ĩnhamra, dama ĩpire uptabi 'rata. Wa za oto ĩsimire niwĩ 're ĩnhamra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata. — Áne te Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra.

⁷⁰ Tawamhã te duré siwi sadanha, ãne:

— E tawamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra na, ma tô 're asi'madã'ã mo. — Áne te siwi sadanha.

Taha wa, te duré asa tãma nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— A norĩ wa'wa hã te ĩnharĩ za'ra wa'wa, tane na hã. — Áne te tãma nharĩ za'ra.

⁷¹ Tawamhã te sima nharĩ za'ra:

— Tãibã oto. Da te wama ĩwasu'u za'ra zéb zô, wanhimipari za'ra õ di za oto. Wasi'uihã na wa tô ĩsiwasu'uzé hã wapari za'ra ni. — Áne te sima nharĩ za'ra, dama ĩpire norĩ hã.

23

Zezusi hã Piratuhu uiwada ĩsazé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-14; Marcusi 15.1-5; Zuwã 18.28-38

¹ Taha pari, ma tô aihĩni tiwahutu za'ra, Zezusi hã te te siwi saprõni da, Piratuhu u.

² Tawamhã te te ĩtẽme siwi ãwisi wamhã, ma tô siwi wasu'u wasété, ãne:

— Á hã ma tô dawĩ ro'wa'rutu, tinhimirowasu'u na. Roma ãma danhib'apito ma, rob'uiprazé hã da te tãma 're po'o za'ra mono tã da, ma tô te te 're da'apa'uwati. Danhib'apito na te duré dama 're siwasu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu na, Danho'reptui'wa da. — Áne te taré Zezusi wasu'u za'ra, Piratuhu ma.

³ Tawamhã Piratu te Zezusihi ma tinha:

— E a hã, zudezu norĩ nhib'apito. — Áne te sadanha.

Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma tinha, ãne:

— Tahata ma tô tane hã ĩ'ãma ĩwaihu tô. — Áne ma tô tizadawa na tãma wa'rã, Zezusi hã.

⁴ Tawamhã Piratu te dama tinha, ãne:

— ĩwasété na te waihu'u õ di, wasété wa, te ĩwẽ'õzéb da hã. — Áne te sasedoti ĩpire norĩ ma nharĩ za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ĩpire norĩ me, uburé dama zama.

⁵ Tane nherẽ, te mreme tete na asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Tinhimirowasu'u na, ma tô te te dawĩ 're ro'wa'rutu, tinhimirowasu'u na, daza'rui mono bã, Zudeza ãma. Darireza ãma, ma tô roti na sãna'rata. Áhãta ma tô wei wi oto. — Áne te taré wasu'u za'ra, Piratuhu ma, Zezusi hã.

⁶⁻⁷ Tawamhã te Piratu hã da'azadanha, damreme te te wapari wa:

— E ã hã, Darireza hawi te wei mo. — Áne te da'azadanha.

— ĩhe. Ta hawi te wei mo, tiza'rui hawi. — Áne te asa tãma rowasu'u za'ra ni.

Apito Erodĩ te te dama 're ĩrotĩ mono zé, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi hã. Taha wa, Piratu te te wapari wamhã, te tãma 'ru za'ra, Erodĩhi u te te siwi saprõni da, tame za a'ã sãmra wa, Zeruzarẽ ãma. ⁸ Erodĩ hã Zezusihi wasu'u hã ma tô te te 're wapari. Taha wa, ma tô te te sima 're wẽ u'ãsi, Zezusi te te sabu da. Tawamhã, ĩtẽme da te dasiwi ãwisi wamhã, toi uptabi di Erodĩ hã, titõmo na te te oto 'madã'ã wa. ĩsõ'a, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã tiwaihu'u pese na te te 'manharĩ da, ma tô aré sima wẽ, Erodĩ hã. ⁹ Taha wa, ma tô Erodĩ hã marĩ na sadanhari ahã, Zezusi hã. Tazahã, te te sada'ãbã õ di asa. ¹⁰ Taha wa, te oto Erodĩhi u aimasa, sasedoti ĩpire norĩ hã. Rowahutu'wa norĩ me, te ĩtẽme aimasa. Mreme tete sina, ma taré siwi pisutu za'ra, Zezusi hã.

¹¹ Tawamhã Erodĩ norĩ hã ma tô Zezusihi ãma tiwa'ẽ za'ra, taré. Tinhib'a'uwẽ norĩ me, ma ãma tiwa'ẽ za'ra, da'wapéi'wa norĩ me. Ma tô ãma tito za'ra. Dasi'ubuzém na ma tô siwi ãma hãiba ubu, ĩwẽ na. Tawamhã Erodĩ hã te oto dama ti'ru, apã da te dasiwi saprõni da, Piratuhu u. Taha wa, te apã siwi saprõ. ¹² Piratu norĩ hã Erodĩhi me, te aré 're si'ruiwapari zahuré. Áhãna, ma tô oto sisawi zahuré.

*ZeZusi hã da te dasiwi wĩrĩ da, Piratu te te ãdazazezé wasu'u
Mateusi 27.15-26; Marcusi 15.6-15; Zuwã 18.39-19.16*

¹³ Tawamhã Piratu te sitẽme dazô hã, sasedoti ãpire norĩ zô, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ zô. Duré roti'wa norĩ zô, te tihãrã za'ra, ãsib'a'uwẽ norĩ me, te te ãtẽme ubumro da. ¹⁴ ãtẽme sihutu wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— We ãtẽme asiwi ãwisi aba wi hã, ma tã ãne ãma ãwasu'u za'ra wa'wa: “Ãhã nhimirowasu'u zarina, te oto ro'wa'rutu na 're dahãimana za'ra.” ãne ma tã ãma ãwasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, wa tã asõ'a za'ra wa'aba, sadanharĩ pese aré, ãwasété zô, ãwasédé hã ãma sa'ra za'ra wa'aba wa. Tazahã, marĩ hã ãma hãimana õ di, ãwasédé hã. ¹⁵ Erodi hã te te duré sadanharĩ wamhã, marĩ hã te te ãmanharĩ wasété zé hã te te duré ãma sãpõtẽ õ di. Taha wa, ma tã we apã watẽme satõrĩ za'ra, marĩ hã ãma hãimana õ wa. Marĩ te te 'manharĩ wasété õ nherẽ, e niha wa za dama ti'ru, da te dasiwi wĩrĩ da. Mare di. ¹⁶ Taré wa za da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, te te siwi 're pré'é mono da. Taha parimhã, wa za satõ, apã morĩ da. — ãne te Piratu hã tãma nharĩ za'ra.

¹⁷ Pascowa na dasaihurizép sidãpãsi, ma tã Piratu hã dazazém hawi te te 're da'azani, misi si. ¹⁸ Tawamhã aihĩni te damreme 'rãihã na tãma nharĩ za'ra ni, ãne:

— Da te dasiwi wĩrĩre. Barabasihi si, wama wazere za'ra na apã. — ãne te ãma 'mahãrã za'ra ni, Piratu hã.

¹⁹ Barabasi hã dazazéb 're, te dame 're sa. ãsimiroti zarina, ma tã dasi'wapé hã watobro, romanu norĩ zada, Zeruzarẽ ãma. Ma tã duré da'maiwĩ, Barabasi hã. Taha wa, ma tã dasiwi sãrẽ ni, dazazéb 're, sab da.

²⁰ Piratu hã ma tã sima wẽ, ZeZusi hã apã te te satõrĩ da. Taha wa, te ãne duré dama tinha. ²¹ Tane nherẽ, damreme 'rãihã na te nasi 'mahãrã za'ra ni, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na, da te dasiwi sasõmri, dãã da. — ãne te nasi 'mahãrã za'ra ni.

²² Tawamhã te Piratu hã duré dama tinha:

— E marĩ te te 're ab'manharĩ wasété mono bã. ãwasété zô, te sadanharĩ wamhã, marĩ hã ãma hãimana õ di. E niha wa za bété taré dama ti'ru, da te dasiwi wĩrĩ da. Mare di. Taré wa za ti'ru, da te dasiwi 're pré'é mono da. Taha parĩp si, te za mo, ãzadawa para. — ãne Piratu te dama tinha. Si'ubdatõ oto ãmreme hã.

²³ Tane nherẽ, te aihĩni norĩ hã ãma sé za'ra, mreme 'rãihã na, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na sa'o, dãã da. — ãne te nasi 'mahãrã za'ra ni. Taha wa, Piratu ma tã oto dawapa. ²⁴ Da te tiwi ãwaptẽrẽzéb uwaibaba, ma tã pisutu, wedepo'o nhonhi'rãmi na sa'o da, ZeZusi hã, dãã da. ²⁵ Da te dasima ãwẽ za'ra zéb uwaibaba, ma tã dama ti'ru, aibã, da te wazere da, dazazém hawi watobro da, apã morĩ da. Aibã nhimiroti zarina, ma tã dasi'wapé hã watobro aré, romanu norĩ zada hã. Ma tã duré da'maiwĩ, aibã hã. Taha wa, ma tã sãrẽ ni, dazazéb 're, sab da. Tawamhã Piratu te oto ti'ru, ZeZusi hã te te siwi ãri da da'wapéi'wa norĩ hã, da te dasima ãwẽ za'ra zéb uwaibaba, te te tãma 'manharĩ za'ra da, ZeZusihi ma.

*ZeZusi hã, wedepo'o nhonhi'rãmi na dãã da, da te dasiwi ãsasõmriZé wasu'u
Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Zuwã 19.17-27*

²⁶ Tawamhã ZeZusi hã te oto siwi saprõ, ãdã'ãzéb u. Te te siwi saprõni ré, ma tã buru hawimhã aibã hã da'razã. Aibã nhisi hã, Sima na ãsisi hã. Simahã za'ru nhisi hã, Sireni na. Te te da'razãri wa, ma tã siwi pa'ã, da'wapéi'wa norĩ hã. ãsisé ma tã tãma hiri za'ra wedepo'o nhonhi'rãmi hã, ZeZusihi zarina te te ãri da. Taha wa, te ãsarina ti'ã.

²⁷ Tawamhã da'ahã na te ZeZusihi zarina ai'aba'ré ni. Pi'õ zama, te dame ai'aba'ré, wawa sina. ZeZusihi ãma pẽ'ẽzẽ uptabi za'ra wa, te 'ry'ry. ²⁸ Taha wa, ZeZusi hã ma tã ãtẽme aipi'ra za'ra, pi'õ norĩ u, te te tãma nharĩ za'ra da, ãne:

— Pi'õ norĩ, Zeruzarẽ ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ hã, ãzõ ai'ry'ry wa'aba tã. ãté asisõ si, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo, ai'ra norĩ zõ zama. ²⁹ Niwapsi dama 're rowasété za'ra mono di za. Taha wa, te za nharĩ za'ra ni, ãne: “Pi'õ 'ra'õ norĩ ma si, 're rowẽ za'ra mono di za, duré niwa ai'uté te te ãwapsõmri za'ra õ norĩ ma zama.” ãne te za nharĩ za'ra ni. ³⁰ Duré dama rowasété wapsi, ãtẽ 'rãihã ma, te za tasi'ru za'ra ni, danhisiwi waptã'ã da, te te da'uprosi da. Duré sa'a ma, te za tasi'ru za'ra ni, te te dazuwã za'ra da. ³¹ E marĩ da, wa tã romhã ré aima rowã'õtõ za'ra wa'wa. ãhãna, mi wapti'i ré, te za oto rowasédé

hã ĩma 'manharĩ za'ra ni. Mi hã 'ré wamhã, e niha za bété. Dama 're rowasété uptabi za'ra mono di za. — Āne te Zezusi hã pi'õ norĩ ma nharĩ za'ra.

³² Zezusihi me, te aibã norĩ hã dasiwi saprõni zahuré ni, ĩsiré dâ'â zahuré da, ta norĩ hã. Rowasété 'manharĩ'wa zahuré, aibã norĩ hã. ³³ Tawamhã ma tô oto âwisi za'ra, Da'rãihĩ na romnhisi u. Tame ma tô siwi sasõ Zezusi hã, wedepo'o nhonhi'rãmi na dâ'â da. Ma ðuré rowasété 'manharĩ'wa norĩ hã ĩsiré sasõmri zahuré ni. Te âma aiwa'aba zahuré, ĩsimire niwĩ, duré ĩsimi'e niwĩ.

³⁴ Tawamhã Zezusi hã te Timama ma tinha, âne:

— Īmama, da'ãma 'madâ'â õ di za, da te ĩma ĩ'manharĩ wasété za'ra zé hã. Da te dasiwi ĩwaihũ'u ãna, ma tô ĩma 'manharĩ wasété za'ra ni. — Āne te Timama ma tinha, Zezusi hã.

Tawamhã êtê zapotore ĩ'ui'ééré ré hã ma tô nasi sima sãmra, Zezusihi uzazéb zô. Taha zarina, ma tô sima ãma aipé. ³⁵ Zezusi norĩ hã simnhatã ré, te zudezu norĩ hã ĩ'rata asimro, te te 'madâ'â za'ra da. Taha wa, te roti'wa norĩ hã sima nharĩ za'ra, âne:

— Ma tô te te 're da'anho'reptu aré. Tô sena Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te pisutu wamhã, ma'ãpé sisõ'reptu. — Āne ma tô ãma tiwa'ẽ za'ra.

³⁶ Da'wapéi'wa norĩ zama, ma tô ãma tiwa'ẽ za'ra. Tawamhã ma ĩtême ai'ré za'ra, te te tãma wẽ za'ra da, uwa 'ru 'rãĩ wa'u ĩsé hã, ĩwa'ãbã syry hã. ³⁷ Āne te tãma nharĩ za'ra:

— A hã zudezu norĩ nhĩb'apito wamhã, ma'ãpé asisõ'reptu na. — Āne te tãma nharĩ za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã.

³⁸ Zezusihi 'rãĩ uwaibaba, te ãma ĩrob'ui'ééré ré hã da'o. “Ā hã, zudezu norĩ nhĩb'apito.” Āne ãma ĩrob'ui'ééré hã.

³⁹ Tawamhã rowasété 'manharĩ'wa hãiba amo hã te tãma tinha, âne:

— A hã Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te aipisutu wamhã, ma'ãpé asisõ'reptu na. Wa norĩ zama, wanho'reptu na. — Āne te Zezusihi ma tinha, wa'ẽ sina.

⁴⁰ Taha wa, ma ĩsiré hã ãma sadapsisi, âne:

— Tô'ã. E 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimihãzé, asima pipa ã bâ, ma tô tane tãma ĩnha. Wa norĩ hã wa wasiré waza'o ni, apito nhimiwada'uri zarina. Taré, da te wama rob'manharĩ õ di, dasiwi. ⁴¹ Wa norĩ hã wawasété wa, ma tô wama rob'manharĩ ni. Tazahã, ã hã marĩ hã te te dama 'manharĩ wasété õ di. — Āne te tãma tinha.

⁴² Taha wa, te Zezusihi ma tinha, âne:

— Zezusi, ĩ'ãma aipo're pu'u za, Danhib'apito na apã we aimorĩ wamhã. — Āne te Zezusihi ma tinha.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha, âne:

— Tô sena wa za aima waihũ'u. Ā bātã na te za ĩ'rata 're asãmra mo, rowẽ uptabi ãma. — Āne ma tô aibã ma ropisutu, Zezusi hã.

Zezusihi dâ'âzé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Zuwã 19.28-30

⁴⁴ Tawamhã ma tô ti'abzuma oto. Abzuma wamhã, ma tô tirobra, daro mono bâ. Bãdã siprazéb u, te oto robra si nomro. ⁴⁵ Bãdã sipra wi, ma tô zazahã hã hãihai'põ'o, 'ri 're wa'wa nhitobzé hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma hã.

⁴⁶ Taha wa, ma tô Zezusi hã Timama ma tinha, mreme 'rãihã na:

— Īmama. Āhãta, wa za ĩpẽ'ẽzani hã aima tisõ, asib'rata. — Āne te si'mahã, mreme 'rãihã na. Tawamhã awa'awi ma pẽ'ẽ hai'utõ oto. ⁴⁷ Tawamhã aibã hã ma tô ãma rob'madã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã, romanu hã. Te te ãma rob'madã'ã wamhã, te ãma tiwata, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma. Āne te tinha:

— Nare õ hã, aibã 're ĩmorĩ wẽ tô. — Āne te tinha.

⁴⁸ Tawamhã da'ahã na ma tô tasi'rã'õtõ ni, da te ãma rob'madã'ã za'ra da. Tawamhã Zezusi hã dã'ã wi, te 'ri tẽme apã ai'aba'ré ni, dawawa sina. Āma dapẽ'ẽzé uptabi za'ra di. ⁴⁹ Zezusihi zawi pese'wa norĩ hã, romhã na ma tô ãma 'madã'ã za'ra. Pi'õ norĩ zama, te romhã na ãma 'madã'ã za'ra, Darireza hawi ĩsarina ĩsi'aba'ré norĩ hã.

Zezusi da te ĩsẽrẽzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Zuwã 19.38-42

⁵⁰⁻⁵¹ Aibã hã te 're hãimana, Zuzé na ĩsisi hã. Arimateza na ĩsa'ru nhisi hã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma. Aibã hã ĩwẽ. Hãimana wẽ uptabi di, dama. 'Re ĩhãimana

u'âsi mono, da'âma 're ĩsib'a'uwe mono zéb zô, te 're simipari u'âsi. Ta hã, roti'wa ĩpire. Zudezu norĩ ma roti'wa ĩpire norĩ siré, te 're simasisi. Tazahã, Zezusi te te siwi âri da, te te sima âma roti za'ra wamhã, te te âma dazazei ô di. ⁵² Zezusi hã dâ'â wamhã, te oto Piratuhu u mo Zuzé hã, Zezusihi hãiba hã te te tiwi waptêrê da. ⁵³ Taha wa, ma tô âma saze, Piratu hã. Taha wa, ma tô si'ra, wedepo'o nnonhi'rãmi hawi, Zuzé hã. Te te si'rai wamhã, ma tô hãiba ubu, zazahã ĩhãirã na. Taha pari, ma tô tisê, ab're wa, êtê zahâpâ ab're sirômo wa. Tame ma tô Zezusihi hãiba hã tisê, da te ĩwa ĩda'manherê'ô wa. ⁵⁴ Âhã romhuri 'rãsutu na ma tisê. Romhutu na te za zudezu norĩ hã romhuri zahârizé hã 'madâ'â za'ra.

⁵⁵ Tawamhã Zuzé hã ab're u morĩ wamhã, ma tô pi'ô norĩ hã ĩsarina ai'aba'rê. Zezusihi zarina, Darireza na danhipti'a nno'ômo nhisi hawi we ĩsi'aba'rê, pi'ô norĩ hã. Tawamhã ab're hã ma tô sabu za'ra. Duré Zezusihi hãiba, Zuzé te te ĩsêrêzé hã ma tô sabu za'ra. ⁵⁶ Tawamhã 'ri tême te apâ ai'aba'rê. Taha wa, ma tô marĩ hã sada wa'u za'ra, wedewa'u ĩsadaze hã, te te siwi âma hãiba u'rê da. Romhuri zahârizém na hã ma tô tiwa'utu za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩpisutuzéb zarina.

24

*Zezusi hã, ĩmama te te ĩhãiwa'utuzé wasu'u
Mateusi 28.1-10; Marcusi 16.1-10; Zuwã 20.1-10*

¹ Dumidu na rowa'a wi, te pi'ô norĩ hã ai'aba'rê, ab're u. Marĩ wa'u te siré âri za'ra, ĩsadaze hã. ² Ab're u sihutu wamhã, êne ma tô 'madâ'â za'ra, ab're nhitobzé hã. Sitob ô di oto. Ni'wa hã ma tô ab're nhiti pi'ra. ³ Tawamhã sisisi wamhã, te te sãmri za'ra ô di, Wanhib'apito Zezusihi hãiba hã. Robaba di. ⁴ Te te waihu'u za'ra ô wa, te âne sima rosa'rata za'ra:

— E niha ab're hã baba di. E mahãta ĩhãiba. — Âne te sima sô amrami za'ra. Tawamhã aibã norĩ hã maparane ma ĩtême aima'wa. ĩ'uzã hã ma ai'ubuzi zahuré. ⁵ Taha wa, ma tô pi'ô norĩ hã tãma tipahi za'ra. Pahi te, ma tô aiwê'ê za'ra, ti'ai u. Taha wa, te âne tãma nharĩ za'ra, pi'ô norĩ ma:

— E niha da, te ĩhãiba zô ĩrob'madâ'â za'ra wa'wa, adâ'â 'ru âma. Apã ma tô hãiwa'udu. ⁶⁻⁷ Âne nomro ô di oto. Ma tô hãiwa'udu. Darireza âma 're sãmra mono ré, ma tô romhã ré aima siwasu'u sirômo za'ra wa'wa aré, âne: “Wa hã ti'ai âma dasiré ĩpodo hã te za dama ĩnnonri ni, aibã ĩwasété norĩ ma. Wedepo'o nnonhi'rãmi na te za dasiwi ĩzasômri ni, ĩdâ'â da. Bãdã maparane ĩ'ãma si'utõrĩ ô ré, wa za apã hãiwa'udu.” Âne ma tô romhã ré aima siwasu'u sirômo za'ra wa'wa. — Âne ma tô Zezusihi mreme na âma po're pu'u za'ra, aibã norĩ hã.

⁸ Taha wa, ma tô pi'ô norĩ hã âma tipo're pu'u za'ra, Zezusihi mreme na. ⁹ Taha pari, te ab're hawi apã ai'aba'rê, ĩsazei'wa norĩ u. Aibã 11 na ĩhãiba za'ra norĩ ma, ma tô rowasu'u pese za'ra, Zezusihi siré 're ĩnomro mono norĩ ma. ĩsiré ĩsi'ubumro norĩ ma zama, ma tô tãma rowasu'u pese za'ra. ¹⁰ Pi'ô norĩ nhisi hã, âne: Mariza Madarena, duré Zuwãna, duré Mariza, Ti'aduhu na. Ta norĩ hã ĩsiré pi'ô norĩ me, ab're u ĩsi'aba'rê hã, te Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ ma rowasu'u pese za'ra. ¹¹ Tane nherê, ĩsimirowasu'u na te te saze za'ra ô di, taré newa. ¹² Tane nherê, Pedru hã ma tô wahudu, ab're u warã da, te te sabu da. Ab're u wisi wamhã, ma tô sô aiwê'ê, te te sô rob'madâ'â da. Sô siwê'êi wamhã, ĩ'ubuzéb si, ma tô sabu. Taha wa, ma tô apã mo 'ri tême, tob'uzu sina, marĩ hã ĩhãimana na.

*Emausi u, ĩsazei'wa norĩ nebzé wasu'u
Marcusi 16.12-13*

¹³ Tawamhã tô taha bãtã na te tineb zahuré, Emausi na 'ri wa'õtô nhisi u, Zezusihi zazei'wa norĩ hã. Zeruzarê hawi te tineb zahuré, 'ri wa'õtô u. Zeruzarê hawimhã, 10 na ti'ai pibuzé hã, Emausi u hã. ¹⁴ Nep sina, ma tô te te sima rowasu'u zahuré, uburé marĩ hã ĩwairébé mono na. ¹⁵ Te te sima rowasu'u zahuré mono ré, duré âma sisada'ãbã zahuré mono ré, ma tô Zezusi hã âma tiwisi zahuré. Te oto ĩme timorĩ zahuré. ¹⁶ Titômo na ma tô 'madâ'â zahuré. Tane nherê, te te waihu'u zahuré ô di, ni'wa newa. ¹⁷ Tawamhã Zezusi te sadanharĩ zahuré, âne:

— E marĩ, te asima ĩwasu'u wa'aba mo, bådâdi na ane wa'aba sina. — Āne te sadanharĩ zahuré. Taha wa, ma tō mazahâri zahuré. Ubu pire zahuré di. ¹⁸ Tawamhã ma tō ĩhâiba amo hã sadanha, Tezopasi na ĩsisi hã:

— Zeruzarẽ ãma 're asãmra mono nherẽ, e aiwétési aima ĩsa'rese õ, ã nimosi marĩ hã ĩwairébé mono hã. — Āne te sadanha, Tezopasi hã.

¹⁹ Taha wa, ma tō Zezusi hã asa sadanharĩ zahuré:

— E marĩ, wairébé mono bâ bété. — Āne te sadanharĩ zahuré.

— Zezusi, Nazaré hawi ĩmorĩ ma, ma tō rob'manharĩ wasété za'ra ni. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo aré. Tiwaihu'u pese na ma tō marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ aré, ĩwẽ hã. Duré mreme pire na, te 're mo. Āne na ma tō waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Āne na hã uburé ma tō waihu'u za'ra ni. ²⁰ Tane nherẽ, wa'madâ'â'wa norĩ hã sasedoti ĩpire norĩ hã ma tō danhib'apito u siwi saprõ. Roti'wa norĩ dama ĩpire norĩ me, ma tō ĩtẽme siwi saprõ, te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi wĩrĩ da. Taha wa, ma tō ĩsimiwada'uri zarina, dasiwi sasõmri ni, wedepo'o nhonhi'rãmi na dâ'â da. ²¹ Izarazéhé nhihudu norĩ hã, danhimiwada'uri na oto 're wahâimana za'ra mono tõ da, te te 're wa'apawapto mono da ne, wa tō 're wanhimnhasi za'ra aré. Āhãna bådâ maparane ma tō ãma ne, da te ĩwĩrízém na hã. ²²⁻²³ Ni'wam norĩ hã pi'õ norĩ hã ma tō ai'aba're ab're u, wasiré ĩsazei'wa norĩ hã. Tane nherẽ, te te siwi sãmri za'ra õ di, ĩhâiba hã. Ab're hã baba na, ma tō sô sabu za'ra. Apâ sihutu wamhã, ãne te wama rowasu'u za'ra: “'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ si, wa tō wasiwi 'madâ'â za'ra ni, hãwa hawi we ĩne hã. Zezusi hã, u, dâ'â õ di. Te u, oto 're mo. Āne ma tō wama rowasu'u zahuré.” Āne te pi'õ norĩ hã wama rowasu'u za'ra. Taha wa, wa tō ãma watob'uzu za'ra ni, ĩsimirowasu'u za'ra na hã. ²⁴ Taha wa, ma tō wasiré norĩ hã 'mane, pi'õi wa'rãmi, ab're u. Te te robzabu zahuré wamhã, ab're hã baba na ma tō duré sabu zahuré, pi'õ norĩ nhimirowasu'u zarina. Te duré wama rowasu'u za'ra, Zezusihi hãiba hã te te ĩsãmri zahuré õ na. — Āne te tãma rowasu'u zahuré, Zezusihi ma, Tezopasi norĩ hã.

²⁵⁻²⁶ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ zahuré, ãne:

— E niha bété, waihu'u su'u aba õ di, sazei aba da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u mono bâ, Danho'reptui'wa na rob'ui'ére hã. Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã te za a'â robzépata, rowasédé, da te tãma 'manharĩ wamhã. Taha parip si, te za rowẽ ãma 're sãmra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma ĩpisutuzéb uwaibaba. — Āne ma tō Zezusi hã tãma waihu'u zahuré, sõ'awi tãma siwasu'u zahuré õ nherẽ, Danho'reptui'wa na.

²⁷ Romhã ré, ma tō ĩwana Danho'reptui'wa na rob'ui'ére za'ra ni. Tawamhã Mozési te te ãma ĩrob'ui'ére na, te oto tãma rob'rãzarõtõ zahuré. Taha pari, uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ, te te ãma ĩrob'ui'ére za'ra na, te tãma rob'rãzarõtõ zahuré.

²⁸ Tawamhã ma tō rob'umhutu za'ra oto, 'ri wa'õtõ u hã, Emausi u hã. Zezusi hã te are tiwi timorĩ waré zahuré. ²⁹ Taha wa, ma tō tãma nharĩ zahuré, tiwi morĩ zahuré tõ da:

— Wa'rata asãmra a'â. Ma tō wawi tihâiwahã. Te za wawi tirobra. — Āne te tãma nharĩ zahuré.

Taha wa, ma tō ãzé 'ri para u, ĩ'rata sãmra zahuré da, a'â. ³⁰ Tawamhã ĩ'rata te tinhamra zahuré, siré saihuri da. Sãmra wamhã, ma tō ĩ'u'êne hã ti'â, Zezusi hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tō te te wẽ'ẽ, ĩ'u'êne hã. Ma tō tãma sõmri zahuré. ³¹ Taha wa, ma tō oto waihu'u zahuré, Zezusi hã. Tazahã, ma tō tiwi aimani zahuré. ³² Taha wa, te ĩsa'u sima rowasu'u zahuré, ãne:

— Bådâdi na we te te wama rowasu'u mono ré hã, e watoi õre, wapẽ'ẽ 'remhã. Wato sina, wa we wa te wapari. Wapari ze ti. — Āne te sima rowasu'u zahuré.

³³ Tawamhã awa'awi, ma tō tiwahutu zahuré, Zeruzarẽ u neb da apã. Simasisi wamhã, ma tō Zezusihi siré norĩ hã sabu za'ra, 11 na ĩhâiba za'ra hã. 'Ri para, te siré ai'ubumro, ĩsazei'wa norĩ me.

³⁴ — Tô sena, ma tō Wanhib'apito hã hãiwa'udu. Simahã ma, ma tō sihãiré. — Āne te tãma rowasu'u za'ra, datẽme ĩsimasisi norĩ ma.

³⁵ Tawamhã Wanhib'apito, bådâdi na ĩtẽme ĩwisi zahuré na, ma tō asa dama rowasu'u zahuré, ĩsazei'wa norĩ ma. Duré, Wanhib'apito te te ĩwaihu'u zahuré zém na, ma tō

siwasu'u zahuré. Ī'u'ēne te te tãma ĩwē'ē zahuré na, ma tô duré Wanhib'apito hã waihu'u zahuré. Āne na ma tô siwasu'u zahuré, Zezusihi zazei'wa norĩ ma.

Zezusi hã, tizazei'wa norĩ ma, ĩsihã'rézé wasu'u

Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Zuwã 20.19-23; Atusi 1.6-8

³⁶ Tawamhã ĩsazei'wa norĩ ma, te te rowasu'u zahuré ré, ma tô Zezusi hã ĩwa'wa tizab za'ra. Āne te tãma nharĩ za'ra:

— Rowē na 're aihãimana za'ra wa'aba mono. — Āne te tãma nharĩ za'ra.

³⁷ Tawamhã dahãiba warõ newa, ma tô tãma tipē'ēwara za'ra. ³⁸ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, āne:

— E marĩ da, ma tô ĩma aipē'ēwara za'ra wa'wa. E marĩ da, ma tô ĩwawã za'ra wa'wa, ĩhãwa'utuzém na. ³⁹ ĩnhib'rada, 'madã'ã za'ra wa'aba. Duré ĩpara hã 'madã'ã za'ra wa'aba. Ma'ãpé oto ĩzaze za'ra wa'aba. Wa hã tô, Zezusi. Dahãiba warõ hã nhi õ di, duré hi õ di. Wa hã ĩnhi ré hã, duré ĩhi ré hã. Ma'ãpé asib'rata na ĩ'upi za'ra wa'aba, tô sena ĩzaze za'ra wa'aba da. ⁴⁰ — Āne ma tô Zezusi hã tãma si'ru za'ra. Taha wa, ma tô tinhib'rada hã tãma sõ'a za'ra, duré tipara hã. ⁴¹ ĩmreme te te wapari za'ra wamhã, te 're to za'ra, tipē'ē na. Tãma rowē uptabi za'ra di. Tane nherē, Zezusi hã hãwa'utu õ newa, te te āma saze za'ra õ di. Taha wa, mrab zô te sadanharĩ za'ra oto, Zezusi hã:

— E mra, te aima tihãimana za'ra wa'wa. — Āne te sadanharĩ za'ra.

⁴² Tawamhã syry na ma tô tãma sômri za'ra, tepe zebre hã. ⁴³ Tawamhã ma ti'ã, te te 'rēne da, ĩsõ'a za'ra. ⁴⁴ Taha wa, te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, āne:

— Romhã ré wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, ai'rata 're ĩnhamra za'ra wa'aba mono ré hã, marĩ hã za ĩzõ ĩwairébé mono na, Mozésihi nhimi'ui'ééré zarina, duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ééré zarina, duré ĩsõ're na rob'ui'ééré zarina. — Āne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

⁴⁵⁻⁴⁶ Tawamhã ma tô āne tãma waihu'u za'ra, ĩbaihã na rob'ui'ééré zarina:

— Romhã ré ma tô āne ĩ'ãma rob'ui'ééré za'ra ni: “Danho'reptui'wa te za robzépata za'ētē, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisudu hã. Tane nherē, bãdã maparane āma si'utõrĩ õ ré, te za hãwa'udu apã, ab're hawi. ⁴⁷ Duré, te za ĩwasu'uwē na ĩsadawa para te te 're dapo're pu'u za'ra, āne: ‘Dawasédé hã te za da te 're rēme pese za'ra. Tawamhã te za te te dama 're aparĩ dawasédé hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã.’ Āne te za ĩwasu'uwē na uburé te te āma 're dapo're pu'u za'ra, daro mono bã. Zeruzarē āma ĩsãna'rada hã za.” Āne ma tô duré romhã ré āma rob'ui'ééré za'ra, ĩbaihã na hã. ⁴⁸ A norĩ wa'wa hã ma tô ĩ'ãma ĩ'madã'ã za'ra wa'wa, ĩdã'ãzé hã. Duré ĩhãwa'utuzé hã ma tô ĩ'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te za ĩwasu'u wē'wa, 're anomro aba mo. ⁴⁹ Wa hã wa za we atēme satõrĩ za'ra wa'wa, ĩmama te te aima ĩropisutu za'ra wa'aba zéb zarina. Taha wa, te za a'ã 'ri ahã āma sô asimipari za'ra wa'wa, hãwa hawi te we atēme ĩsatõrĩ za'ra wa'aba zéb u, ĩwaihu'u pese na 're ĩmorĩ ne, 're anomro aba mono da. — Āne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma.

Zezusi hã, hãwa u ĩmorizé wasu'u

Marcusi 16.19-20; Atusi 1.9-11

⁵⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tô tisiré 're ĩnomro mono norĩ hã te te simro, 'ri ahã nhiti, Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi u. Tamomo te te rob'umhutu za'ra wamhã, ma tô tinhib'rada hã wahutu, tisi hawimhã, ĩwē hã te te tãma sômri za'ra da, Zezusi hã. ⁵¹ Tawamhã taha ré, ma tô tiwi timorĩ za'ra. ĩmama hã ma tô tiwi âri za'ra, hãwa u. ⁵² Tawamhã ĩsa'u, te Zezusihi āma tiwata za'ra, hi'rãtitõ. To sina, te apã ai'aba're, Zeruzarē u. ⁵³ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb āma, te 're si'ubumroi u'ãsi, 'ri 'wawi wa'ra 're, āma 're wata u'ãsi za'ra mono da.

Zuwã

Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na, Zuwã te te ãma ïrob'ui'érezé

Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na rob'ui'ééré'wa nhisi hã, Zuwã na ïsisi hã. Ã hã Zezusihi siré 're ïmorĩ, Ti'aduhu sisãnawã. Ta norĩ hã tepe mrami na aré romhuri'wa zahuré. Duré Zuwã hã ïhãiba amo hã te duré 're hãimana, â dawabzuri te te dama 're i'ab'manharĩ mono hã. Taha nhisi hã, Zuwã Batita. Tazahã ã ïbaihã na rob'ui'ééré'wa hã ta hã ò di.

Zuwã hã ma tô wama wasu'u za'ra, Zezusi hã tô sena 'Re ïhãimana u'âsi mono 'ra uptabi na hã. Zuwã 20.31 ãma te ãhã wasu'u hã tihãiba. Ma tô duré wama waihu'u za'ra, Zezusi hã Danho'reptui'wa na ni'wam norĩ hã te te sina 're i'umnhasi za'ra mono hã rowẽ na 're ïdahãimana u'âsi za'ra mono zé hã za ta norĩ si te te sina 're i'uwaimrami za'ra mono na hã. Zuwã hã ma tô duré wama ãma romnhimiré'é za'ra, marĩ mono bâ, wahãimanazém na wa te ãma 're ïrosa'rata za'ra mono zéb da hã. Â na ma tô wama ãma romnhimiré'é za'ra, duré i'u'ëté wapu na, duré rowa'a na, duré pone'ërebã na, duré pone'ërebã 'madã'ã'wa na zama, duré uwa 'ru na zama.

'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na ïsisi hã ïsihãibazé wasu'u

¹ Duréihã ti'ai ò ré hã, marĩ ò uptabi di. Ropoto na te te sãna'rata ò ré, te 're mo, 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na ïsisi hã. Ta hã te siré 're simasisi u'âsi zahuré, 'Re ïhãimana u'âsi mono me. Duré ta hã 'Re ïhãimana u'âsi mono. ² Ti'ai ò ré hã, te siré 're simasisi zahuré, marĩ ò uptabi ré hã. ³ Ta hã ma tô uburé te te ro'apoto, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te tãma ïpisutuzéb zarina. Te te ro'apoto mono ò 'wa'ãhã, aré marĩ ò uptabi di. ⁴ Ta hã rowẽ na 're ïdahãimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa, te dama 're hãimana, 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na ïsisi hã. Dama rob'uiwẽ'wa ne, rowa'a na damorĩ wẽ na 're danomro mono da, te za roti wẽ na te te dama 're awaihu'u. ⁵ Robra na ne, dawasété na 're danomro mono nherẽ, te za dama rob'uiwẽ'wa ne 're ïmorĩ hã te te 're da'apawaptob u'âsi, tinhimiroti na. Niwa da te dawu uprosi waihu'u ò di za ïsimiroti hã, dawasété na 're ïdanomro mono norĩ hã.

⁶ Tawamhã 'Re ïhãimana u'âsi mono hã ma tô aibã hã satõ, te te dama 're sadawa wasu'u mono da. Aibã nhisi hã Zuwã na ïsisi hã. ⁷ Ta hã ma tô te te dama 're wasu'u, rob'uiwẽ'wa ne 're ïmorĩ wasu'u hã. ⁸ Zuwã hã rob'uiwẽ'wa ne 're ïmorĩ hã 're hãimana mono ò di. Rob'uiwẽ'wa ne 're ïmorĩ wasu'u na te te 're da'apo're pu'u mono da si, ma tô we datẽme wi, Zuwã hã. ⁹ Rob'uiwẽ'wa ne 're ïmorĩ hã tô sena ïsimiroti hã. Ta hã ti'ai u ma we datẽme wi, aihĩni ïsimiroti hã da te waihu'u pese za'ra da.

¹⁰⁻¹¹ Ta hã te oto ti'ai ãma 're hãimana, 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme na ïsisi hã. Tazahã 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa para, te te ro'apoto mono nherẽ, ro'apoto mono 'wa na da te waihu'u za'ra ò di. Tisiré zudezu norĩ rob u, ma tô wei mo. Tane nherẽ, sô 're tob'uzu za'ra mono ò di, ta norĩ hã. ¹² Ni'wam norĩ si ma tô sô 're tob'uzu za'ra. Ma tô te te ãma 're sasõmri za'ra. Taha wa, ma tô ta norĩ si pisutu za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono 'ra, 're hãimana za'ra mono da. ¹³ E i'ra siro, ma tô ta norĩ hã 're rere'e, ti'ai ãma timama sipoto na. Mare di. Taha zarina, i'ra siro, 're rere'e mono ò di. 'Re ïhãimana u'âsi mono si ma tô ãma 're 'ra za'ra.

¹⁴ Dama 'Re ïhãimana u'âsi mono wasu'u'wa da hã, wa'rata 're sãmra mono da, ma tô sihãiba. Simizawi pese uptabi di. ïsimiroti hã wẽ uptabi di. 'Re ïhãimana u'âsi mono 'ra wa, õhõ si 're morĩ wẽ uptabi di. Misire i'ra hã. Õhõ si, waihu'u pese uptabi di. Wa norĩ hã wa tô wasiwi waihu'u za'ra ni, 're ïmorĩ wẽ uptabi na. Ïwaihu'u pese na zama, wa tô waihu'u za'ra ni.

¹⁵ Ta hã ma tô Zuwã Batita hã te te dama 're wasu'u, 'Re ïhãimana u'âsi mono 'ra na, da te 're waihu'u za'ra mono da. ãne ïtẽme wisi wamhã, te dama 'mahã, Zuwã Batita hã:
— Õhõta aibã hã te wei mo. Ïwana, wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa: “Õ hã ïza'u si wei morĩ nherẽ, ïma pire di. E marĩ wa. Ïpoto ò ré, 're morĩ u'âsi wa.” — ãne ma tô dama rowasu'u, Zuwã Batita hã.

¹⁶⁻¹⁷ Duréihã wahi'rada Mozési hã ma tô te te dama 're roti, 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti zarina. 'Re ïhãimana u'âsi mono te te tãma ïwaihu'uzéb zarina, ma tô te te

dama 're roti, âma 're danomro wê mono da. Zezu Cristu hã ma tô õhõ si te te dama 're waihu'u, dawasété nherê, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìda'azawi pese mono zém na. Simizawi pese uptabi wa, te te 're wa'apawaptob u'âsi, âma 're wanomro wê mono da, Zezu Cristu hã. ¹⁸ Ti'ai âma 're ìdanomro mono hã datômo na da te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Õhõ si, ma tô Timama hã 'madâ, siré 're simasisi u'âsi zahuré mono wa, Timama me. Ì'ra hã misire, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra hã. Ta hã ma tô te te dama 're wasu'u u'âsi Timama hã, da te 're waihu'u za'ra mono da.

Zuwã Batita te te dama 're ìrowasu'u mono zé wasu'u

Marcusi 1.1; Rucasi 3.2-3

¹⁹ Tawamhã aibã norĩ hã ma tô aihutu, Zuwã Batitaha u, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa norĩ hã. Tipawapto'wa norĩ me, ma tô ìtême aihutu, réwita norĩ me. Zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã te te satõrĩ za'ra wa, ma ìtême aihutu, Zeruzarê hawi.

Tawamhã ìtême sihutu wamhã, te siwi sadanharĩ za'ra, âne:

— E 'wa hã, a hã.

²⁰ Taha wa, te âne tãma siwasu'u za'ra:

— Wa hã Cristu õ di, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã, Danho'reptui'wa da.

²¹ Te duré siwi sadanharĩ za'ra:

— E 'wa hã bété, a hã. E a hã, Eriasi apã aihâiwa'udu.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Ta hã ò di, wa hã.

Taha wa, te duré siwi sadanha:

— E a hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ìdanhimipari za'ra mono, te 're aimo.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Wa hã, ta hã ò di.

²² Tawamhã te duré siwi sadanha:

— E 'wa hã bété, a hã. Ma'apé wei wama asiwasu'u su'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da, wei wazatõrĩ'wa norĩ ma, wa te aiwasu'u za'ra da.

²³ Taha wa, te oto tãma siwasu'u za'ra, âne:

— Wa hã a'ubuni wi, dama roti'wa. Æne, wa tô te dama 're rob'mahârã: “Wanhib'apito zô, te za bâdãdi hã ìmana 'rãmi asiwi ìsa'ra wa'aba mo, awa'awi da.” Æne ma tô wahi'rada Iza'iza hã te te dama 're roti aré, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata'wa hã. Tane wa tô duré wa hã te dama 're roti, ìsimiroti zarina. — Æne te Zuwã Batita hã tãma siwasu'u za'ra, aibã norĩ ma.

²⁴⁻²⁵ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra, âne:

— Ma tô wama asiwasu'u za'ra. A hã, Cristu õ di. A hã, Eriasi õ di. A hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ìdanhimipari za'ra mono õ di. E marĩ da, te bété â dawabzuri hã dama 're ì'ab'manharĩ mo, a hã ò nherê. — Æne te tãma nharĩ za'ra.

²⁶⁻²⁷ Tawamhã Zuwã te asa tãma nharĩ za'ra, âne:

— Â na si, wa tô â dawabzuri hã te dama 're ab'manharĩ. Tane nherê, ìza'u si we ìmorĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u mono da, ma tô wei wi. Zahadu sa'rese za'ra wa'aba õ di, a norĩ wa'wa hã. Ta hã ìma pire wa, ìpara'uza wasisizé te tãma wasihu waihu'u õ di. — Æne Zuwã Batita hã te tãma siwasu'u za'ra.

²⁸ Æne romhâimanazé hã Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi âma Zodã zara niwĩ â dawabzuri te te dama 're ì'ab'manharizéb âma hã.

'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra wasu'u

Marcusi 1.10; Rucasi 3.22

²⁹ Tawamhã awê ma tô Zuwã Batita hã Zezusi hã tisã, ìtême morĩ ré. Te te sãmri wi, te dama 'mahã, âne:

— Õhõta te we oto mo, Pone'ërebã hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã dawasédé hã te te dama 're apari mono da. ³⁰ Ìwana wa tô âne hã aima wasu'u za'ra wa'wa: “Ìza'u we ìmorĩ hã ìma pire di. Ìpoto õ ré, 're morĩ u'âsi wa, ìma pire di.” Æne, wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa. ³¹ Wa hã te duré waihu'u õ di aré, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu na hã Danho'reptui'wa da. Tazahã, wa norĩ hã Izarazéhé nhihudu hã wa te waihu'u za'ra da, wa â dawabzuri hã te dama 're ab'manharĩ.

³²⁻³³ — Ìsi'uihã na, wa hã te duré waihu'u õ di. 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô ìma waihu'u, te te ìpisudu hã. Æne te ìma wasu'u: “Ìtême wa za satõ Ìpê'ëzani hã, te ìpisutu

u. Īhawi morĩ õ di za. Ī'rata te za 're sãmra u'âsi. A hã te za ãma ĩ'madã. ãma 'madã'ã wamhã, te za oto ĩwaihu, õ hã te ĩpisutu na, ĩpẽ'ẽzani te te dama 're anhomri mono da." ãne ĩzatõrĩ'wa hã te ĩma wasu'u. Tô sena ma tô ĩma rowasu'u. Wa hã wa tô ãma 'madã. Ma tô we ĩtẽme mo, hãiwa hawi utu'u ne, 'Re ĩhãimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã. Īhawi morĩ õ di. ³⁴ Wa hã wa tô ãma 'madã. Tô sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. Õ hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'ra. — ãne te dama wasu'u, Zuwã Batita hã.

Aibã norĩ hã, Zezusihi ãma te te ĩsasõmri na'rata zahuré zé wasu'u

³⁵ Tawamhã awẽ te duré Zuwã Batita hã wasiré tihãiba. Wa norĩ hã ĩsiré 're wane wa, wa ĩsiré aima'wara ni. Tawamhã wasiré wasimasab ré, ma Zezusi hã ro'razã. ³⁶ Tawamhã, Zuwã Batita hã te te 'madã'ã wamhã, te dama 'mahã:

— Õhõta Pone'ẽrebã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hawi we ĩmorĩ.

³⁷ Tawamhã Zuwã Batitaha mreme hã wa te wapari wa, wa tô oto wanem ni, Zezusihi zarina. ³⁸ Taha wa, Zezusi hã ma wei wazõ aipi'ra. Te wei wa'madã. Tawamhã te wama tinha, ãne:

— E marĩ zõ, te we ane wa'wa.

Tawamhã asa wa tãma nharĩ ni:

— Rowahutu'wa, asãmrazé hã wa te waihu'u da, wa wei wanem ni.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã Zezusi te wama tinha:

— Oto pé ĩzaprõni aba, ĩnhamrazé hã sabui wa'aba da. Taha wa, wa oto ĩme wanem ni, ĩsãmrazéb u. Wasihutuzéb u ma tô bãdã hã we tinho're za'a. Tawamhã bãtã na wa ĩ'rata aimasisi ni, ãdéréhé me. Simahã no, ãdéré hã. ⁴¹ Tawamhã tidub'rata zõ te mo, ãdéré hã. Te te sãmri wamhã, ãne te tãma rowasu'u:

— Danho'reptui'wa hã wa tô sõpõtẽ ni, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã. Danho'reptui'wa hã ta hã "Cristu", damreme amo na hã.

⁴² Tawamhã ma tô Zezusihi u we saprõ apã. We te te ĩtẽme ãwisi wamhã, Zezusi te Sima hã 'madã. Te tãma tinha:

— A hã Sima, Zuwãhã 'ra. ãhãna wa za asisi na saprĩ. Sepasi na asisi hã za oto. — ãne te tãma tinha. ãma ĩsaprĩ hã Pedru na ĩsisi hã.

Zezusi hã, Piripi norĩ te te ĩpisutu na'rata zahuré zé wasu'u

⁴³ Tawamhã awẽ Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u morĩ da, te Zezusi hã sina ropisutu. Taha wa, wa ĩsiré oto ai'aba're ni. Wasi'aba'rei ré, wa tô aibã hã sõpõtẽ za'ra ni, Piripi na ĩsisi hã. Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— We aimorĩ, ĩsiré 're aimorĩ da oto.

Taha wa, te oto ĩsiré mo. ⁴⁴ Piripihĩ za'ru hã Besada na 'ri nhisi hã. Tame te duré ãdéré norĩ hã 're simasisi zahuré, Pedruhu me. ⁴⁵ Tawamhã Piripi te Natãna'éhé zõ mo. Te te sãmri wamhã, ãne te tãma tinha:

— Aibã hã wa tô sabu za'ra ni, wahi'rada Mozési te te ãma ĩrob'ui'ééré siro hã romhã ré, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ zama ĩsa'u te te ãma ĩrob'ui'ééré za'ra hã. Ta hã Zezusi, Nazaré hawi we ĩmorĩ hã, Zuzéhé 'ra hã. — ãne te Piripi hã tãma rowasu'u.

⁴⁶ Tawamhã te Natãna'é hã asa tãma tinha, ãne:

— Oro Nazaré hawi ĩwẽ hã wei morĩ õm ne.

Tawamhã Piripi asa te tãma tinha:

— We aimorĩ, wanem hã, sabu da.

Taha wa, te apã ĩtẽme saprõ.

⁴⁷ Tawamhã te te sãmri wi, te Zezusi hã tãma tinha, Natãna'éhé ma, ãne:

— Õhõta te wei mo, Izarazéhé nhihudu uptabi hã 're ĩmorĩ wẽ uptabi hã. Sadawa nhipese ãna te 're mo.

⁴⁸ Taha wa, te Natãna'é hã asa tãma tinha:

— E niha ma tô ĩwaihu.

Taha wa, te duré Zezusi asa tãma tinha:

— Piripi hã te te ai'mahãrã õ ré, wa tô ai'madã, pidera wede 'rowi asãmra ré.

⁴⁹ Tawamhã Natãna'é asa te duré tãma tinha:

— Rowahutu'wa, a hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'ra. A hã uburé Izarazéhé nhihudu norĩ nhĩb'apito.

⁵⁰⁻⁵¹ Tawamhã Zezusi asa te duré tãma tinha:

— Tane tô. Wede 'rowi asãmra ré, te aiwaihu'u wa, ma tô asina ïwaihu, asina ïwapari wa. ïwaihu'u pese wa, ma tô ï'ãma atob'uzu. Niwapsi te za marĩ hã ï'madã, ïwaihu'u pese na marĩ hã te aima ïwaihu'uzém nhipai u. Asõ'a wa'aba, te za hãwa hã we 'ridawa, ïnho'õmoi baba. Tawamhã siwa'rãmi te za nasi we ïtême ai'aba'ré hãwa hawi, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, dasiré ïpoto u hã. — ãne ma tô tãma waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

2

Cana ãma dasina damrozé wasu'u

¹ Tawamhã maparane ma tô wa'ãma timara. Taha pari, dasaihurizé hã ma tô 'manharĩ za'ra ni, dasina damrozém na hã. Cana na 'ri wa'õtõ nhisi ãma, ma tô 'manharĩ za'ra ni. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hã. Zezusihi na hã te tame dame tihãiba. ² Zezusihi zô zama, te tahãrã ni, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ zô zama, dasina damro u wasi'aba'ré da. Taha wa, wa duré wa norĩ hã dame asimro ni. ³ Tawamhã, ma tô uwa 'ru 'rã wa'u ïsé hã da'ãma ai'utõ, da te 'mahãpãri mono õ ré. Taha wa, te Zezusihi ma ïna hã tinha, ãne:

— Uwa 'ru 'rã wa'u ïsé hã ma tô da'ãma ai'utõ, da te 'mahãpãri mono õ ré.

⁴ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Áté a hã ïma waihu'u õ di za, marĩ te ï'manharĩ da hã. Bãdã zahadu ïwa waptã'ã õ di, ãne te ï'manharĩ da hã.

⁵ Taha wa, te ïna hã romhuri'wa norĩ ma tinha, ãne:

— Tiha te te aima waihu'u za'ra wa'aba wamhã, ma'ãpé ïmreme hã 'madã'ã pese za'ra wa'aba za. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁶ Tame te piza hã 're simasa êtê 'manharĩ hã, â ré hã 6 na ïhãiba hã. Nima norĩ hã 80 na â za'ratazé hã, duré nima norĩ hã 120 na â za'ratazé hã. 'Re wasaihuri mono õ ré hã, wahi'rata norĩ nhimiroti zarina, wa 're wanhimisõ za'ra, wa norĩ hã zudezu wa. Taha da, te 're simasa, piza ïsa'êne hã. ⁷ Tawamhã Zezusi te romhuri'wa norĩ ma tinha, ãne:

— Â hã nasi amrami za'ra wa'aba, piza 're sa'wari za'ra wa'aba da. 'Masisi za'ra wa'aba.

Tawamhã ma tô siwi 'masisi, piza 'remhã â hã. ⁸ Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ma'ãpé, â hã oto amrami za'ra wa'aba, danhipi na dawada'uri'wai u 'wasari aba da, te te téiwa pibu da.

⁹⁻¹⁰ Tawamhã ma tô ïtême 'wasa, te te téiwa da. Te te téiwai wamhã, â si õ di oto. Ma tô sirob'rã wa'u. Nima hawi uwa 'ru 'rã wa'u ïsé hã te te waihu'u õ di, danhipi na dawada'uri'wa hã. Romhuri'wa norĩ si ma tô waihu'u za'ra. Tawamhã te te téiwa wamhã, sina ïmro zahuré zô, te hã, aibã zô. Taha wa, te ãne tãma tinha:

— E niha ma bété ïsei uptabi si dawĩ ïté, wasaihuri na'rata hawi, wa te âhuri tõ da. Dasaihuri na'rata hawi, te ïsei uptabi hã da te dama 're sãmri za'ra, da te 're âhuri mono da. Sa'ëtê na da te 're âhuri mono wapsi, te za ïwa'u zeĩ prã hã da te dama 're sãmri za'ra. Tanei õ di, a hã. Nimosi ma tô ïsei uptabi hã dama ï'ru, da te âhuri da. — ãne te aibã ma tinha, danhipi na dawada'uri'wa hã.

¹¹ ãne hã marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama ï'manharizém na ma tô Zezusi hã dapawaptom na sãna'rata, tiwaihu'u pese na, Cana na 'ri nho'õmo nhisi ãma. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhã, Cana hã. Taha wa, waihu'u pese wa, wa tô wasina umnhasi za'ra ni, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã.

¹² Tawamhã Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u te oto mo, Zezusi hã. ïna zama te ïsiré mo. ïno norĩ zama te ïsiré ai'aba'ré. Wa norĩ zama, wa ïsiré ai'aba'ré ni, ïsiré 're wanomro mono wa. Tawamhã, wasihutu wamhã, syry na wa tame asimro ni.

'Re ïhãimana u'ãsi mono nhorõwa hawi, Zezusi te te ïdazate mono zé wasu'u

Mateusi 21.12-17; Marcusi 11.15-19; Rucasi 19.45-48

¹³ Romhuture di oto, zudezu norĩ te, dato hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono zéb u hã, 'Re ïhãimana u'ãsi mono, Ezitu hawi te te ïdawaibuzém na ãma dasipo're pu'u za'ra da, Pascowa na dato nhisi hã. Tawamhã romhuture wa, datoĩ u te oto mo Zeruzarê u, Zezusi hã. Wa norĩ zama, wa duré ïsiré ai'aba'ré ni. ¹⁴ Zeruzarê ãma te 'ri za'êne hã 're sa, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé hã. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te aibã norĩ hã

're si'ubumro. Ta norĩ hã powawẽ te te dama 're wede za'ra, duré pone'ẽrebã, duré utu'u. Ìhãiba amo norĩ hã te duré rob'uiprazém na te te dawĩ ãma 're saprĩ za'ra. ¹⁵ Tawamhã Zezusi hã aibã norĩ hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô marĩ hã sada 'manharĩ za'ra, wedenhorõ na te te ãma sate mono da, rob u. Tawamhã ma tô te te sate, ìsimizama ré. Wedeza hã ma tô duré tiwi pizari za'ra, rob'uiprazé hã te te tiwi sãmra za'ra da, te te dawĩ ãma 're ìsaprĩ za'ra mono norĩ wi. ¹⁶ Te duré tãma rob'ru za'ra, utu'u wede'wa norĩ ma, ãne:

— Mo oto rob u sani za'ra wa'aba. 'Ri hã ã hã, Ìmama ãma 're ìdawata za'ra mono zé. Ìme dama 're rowede za'ra wa'aba mono õ di za oto. — Ìne te tãma nharĩ za'ra.

¹⁷ Taha wa, wa tô ãma wapo're pu'u za'ra ni, 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wai mreme u'éré na. Ìne duréihã ma tô wahi'rada hã tinha, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ma: “Asõrõwa da hã marĩ na te romhuri za'ëté wa, wa tô ìwa ãma waze, asawi te.” Ìne ìmreme na wa tô wapo're pu'u za'ra ni.

¹⁸ Taha wa, te dama ìpire norĩ hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E 'wa sadawa para, ma tô ìdazate mo, rob u. 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa para, sate mono wamhã, e marĩ te za ì'manha, dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã wa te ãma aiwaihu'u za'ra da.

¹⁹ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Marĩ hã wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, ãma ìwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. Ì hã 'ri hã asiwi sãmra aba wamhã, wa za apã 'ri su'u. Bãdã misi te za ì'ãma mo, apã te 'ri ré hã. — Ìne te tãma siwasu'u za'ra.

²⁰ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— E niha te za ì'ri su. E niha bãdã misi te za ai'ãma mo, apã 'ri ré, a hã. Ì hã da te dasiwi 'ri su'u õ di, 'ri za'ëté wa. Wahub ahã na ma tô da'ãma tiwahu, da te dasiwi 'ri za'ra ré hã. 46 na ma tô ãma dawĩ tiwahu. — Ìne asa te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

²¹ 'Ri te te wasu'u wamhã, tihãiba te wasu'u, Zezusi hã. Sõ'awi siwasu'u õ wa, ìmreme hã dama pibu prã za'ra di. ²² Ab're hawi hãiwã'utu wapsi, wa za ãma wapo're pu'u za'ra ni, apã za te te ì'ri wasu'u na hã. Wa za wasima rowasu'u za'ra ni, ãne: “Tõ sena na ma tô Zezusi hã tihãiwã'utuzém na dama siwasu'u. Tõ sena na ma tô duré wahi'rata norĩ hã romhã ré ìhãiwã'utuzém na rob'ui'éré sirõmo za'ra ìbaihã na, 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã.” Ìne, wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

Zezusihi ma, uburé danhimirosa'rata na tãma ìdawaihu'u pese zé wasu'u

²³ Tawamhã Zezusi hã zahadu Zeruzarẽ ãma hãimana ré, ma tô Pascowa na dato nhisi hã dasiwi 'manharĩ ni. Tame sãmra ré, ma tô marĩ dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wẽ, tiwaihu'u pese na, 'Re ìhãimana u'ãsi mono we te te ìsatõrĩ na, da te waihu'u za'ra da. Taha wa, marĩ dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã danho'a te te dama 're ab'manharĩ mono wẽ te, ma tô da'ahã na saze za'ra ni. ²⁴⁻²⁵ Tane nherẽ, da te dasina ì'umnhasi za'ra na, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hã. E marĩ wa. Uburé danhimirosa'rada hã tãma waihu'u pese wa. Ni'wa ì'upana te te tãma 're da'awaihu'u mono õ di, Zezusihi ma. Si'uihã na ma tô te te 're da'awaihu'u, danhimirosa'rata na. Taha wa, tõ sena da te dasina umnhasi za'ra õ wa, te te sina damreme zazei õ di, Zezusi hã.

3

Zezusi hã, Nicodemosihi ma, te te ìnharizé wasu'u

¹ Aibã hã te 're hãimana, Nicodemosi na ìsisi hã. Ta hã roti'wa, wasiré zudezu. Parisezu na, wa tô wa te 're sisi za'ra, wahi'rata norĩ nhimiroti, parisezu norĩ siré te te 're 'madã'ã pese mono wa. ² Ta hã ma tô Zezusihi u wi, barana. Ìtème wisi wamhã, ãne te tãma tinha:

— Rowahutu'wa, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã ma tô wei watème asatõ, wama 're rowasu'u mono da. Ìne wa tô ai'ãma waihu'u za'ra ni. Taha zadawa para, ma tô marĩ hã dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã dama 're ì'ab'manharĩ wẽ u'ãsi mo, da te ãma aiwaihu'u za'ra da, we te te asatõrĩ na. Ta hã te te aima 're waihu'u mono õ 'wa'ãhã, a hã ìwaihu'u'õ hã dama 're ab'manharĩ mono õ di aré. — Ìne te Zezusihi ma tinha.

³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— Tõ sena, wa aima waihu'u. Dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ 're danomro mono õ di za.

⁴ Tawamhã Nicodemosi te duré asa tãma tinha:

— E niha te za aibã hã si'ĩhi nherẽ, tipoto té. E niha te za tina dub're apã ãzé, duré apã pototo téb da. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁵⁻⁶ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Ai'uté hã dama 're pototo za'ra mono wamhã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhib'a'u'uwẽ, 're nomro sirõmo mono õ di za. Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri mono wapsi, te za 're dapoto téb za'ra, dapẽ'ẽ 're. Tawapsi te za oto ãsib'a'u'uwẽ si 're danomro. 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã 're ãdanomro wasété mono hawi te te 're da'a'upsõi mono wa, duré Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri mono wapsi, te za oto dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra. Tawapsi te za oto duré ãsib'a'u'uwẽ 're danomro. Dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono õ wamhã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono nhib'a'u'uwẽ, 're danomro mono õ di za. ⁷ A hã, aipoto tém neza. ãne te aima nharĩ wa, ãma nharĩ õ di za, ãne: “E niha wa za ãpototo té.” ⁸ Rowa'u wa za aima wasu'u, waihu'u da. Rowa'u hã te te 're rowapõrĩ mono wamhã, ãpupu'u si wa wa te 're wapari za'ra. ãpupu'u na si wa za wa te 're waihu'u za'ra, 're ãwairébé mono zém na hã. Uihã na te rowa'u hã 're wairébé, nimomo 're wa'u'u 'rãsutu za'ra mono da. E ma hawi te rowa'u hã 're wairébé na'rata. E momo te duré 're wa'u'u 'rãsutu za'ra. Wama waihu'u pese za'ra õ di. Tane dama waihu'u pese õ di, dapẽ'ẽ 're, 're ãdapoto téb za'ra mono zé hã. Dama waihu'u pese õ nherẽ, te za 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã te te dama 're anhomri, Tipẽ'ẽzani hã dapẽ'ẽ 're, 're ãdapoto téb za'ra mono zém na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. — ãne te Zezusi hã tãma rowasu'u.

⁹ Tawamhã Nicodemosi te duré asa tãma tinha:

— E niha te za Tipẽ'ẽzani hã te te dama 're anhomri, dapẽ'ẽ 're, 're dapoto téb za'ra mono da.

¹⁰ Taha wa, te duré Zezusi hã asa tãma tinha:

— A hã ãzarazéhé nhihudu norĩ ma, rowahutu'wa. Tane nherẽ, ãnhimirowasu'u hã aima pibui prã ti. E niha waihu'u õ di bété. ¹¹ Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Wa norĩ hã marĩ hã wama waihu'u pese wa, duré wa te 'madã'ã wa, wa ãne wa te dama 're wasu'u. Tane nherẽ, wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, ãma 're wazaze za'ra wa'aba mono õ di. ¹² Ti'ai ãma romhãimanazé hã, wa tô aima wasu'u za'ra wa'wa. Tane nherẽ, te aima wasu'u za'ra wa'aba nherẽ, ãma ãzaze za'ra wa'aba õ di. E niha te za tawamhã hãwa ãma da te 're ãwaihu'u za'ra mono zéb da hã te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhã, ãma ãzaze za'ra wa'wa. Até ãma ãzaze za'ra wa'aba õ di za. ¹³ Ni'wa hã hãwa u sébré õ di, apã wei morĩ da, hãwa ãma romhãimanazé hã te te dama 're wasu'u mono da. Wa hã ti'ai ãma dasiré ãpodo hã ãsiwaprosi, wa we hãwa hawi mo, te dama 're rowasu'u mono da.

¹⁴⁻¹⁵ — Duréhã Mozési hã ma tô a'ubuni wi wahi ne 'manharĩ hã sasõ, ãsi'uwazi waipo 'manharĩ hã, wedewaré na sa'o da. Ta hã wahi te te ãsari za'ra hã te te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô tizéptã'ã za'ra. Dã'ã za'ra õ di. Tane te za duré wa hã dasiwi ãzasõmri ni, wedepo'o nhonhi'rãmi na ãza'o da. Tawamhã wa za dazada dãrã. E marĩ da. Danho'reptui'wa na da te dasina 're ã'umnhasi za'ra mono wa, 're dadã'ã za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'ãsi mono da, hãwa ãma, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono 'rata. ¹⁶ 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã te te 're da'azawi pese uptabi. Taha wa, ma tô ti'ra hã misi nherẽ, we tisõ, dazada dã'ã da. Tawamhã ã'ra, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, dadã'ã ãna te za hãwa ãma ã'rata 're dasi'ubumroi u'ãsi. Ropipa ãma ãsiti 're dasi'ubumroi mono õ di za. ¹⁷ Dapo're'õ u'ãsi 're danomro mono wa, te te 're da'ahã za'ra mono da, we te te satõrĩ õ di ti'ra hã, 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã. 'Re ãdanomro wasété mono hawi te te 're da'anhoreptui mono da si, ma tô we satõ, ti'ai u.

¹⁸⁻¹⁹ — Ni'wam norĩ hã ã'ra te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhã, e 'Re ãhãmãna u'ãsi mono hã te za te te tãma 're nharĩ za'ra, ãne: “Aiwẽ'õ za'ra wa'aba wa, wa za te 're aihã za'ra wa'wa.” ãne na hã te te tãma 're nharĩ za'ra mono õ di za. Tizazei'õ'wa norĩ ma si te za ãne na te te tãma 're nharĩ za'ra, ã'ra te te sina 're umnhasi za'ra mono õ di. Duré tiwasédé te te sima 're sawi pese za'ra mono wa, te za ãne na te te tãma 're anharĩ. 'Re ãmorĩ wẽ uptabi hã ti'ai u ma tô wei mo, rowa'a ãwẽ hã. Ta hã wẽ nherẽ, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono õ di. Dapo're'õ u'ãsi 're danomro mono wa, te robra si da te dasima 're sawi pese za'ra. ²⁰ Ni'wam norĩ hã 're nomro wasété u'ãsi mono wamhã, te

za 're ãmorĩ wẽ uptabi hã te te 're 'ruiwapari za'ra, rowa'a ãwẽ hã. Tawamhã ãtẽme 're nomro mono õ di za, ãsimirosa'rata wasété na te te 're awaihu'u mono wa, 're siséb za'ra mono õ'umnhasite. ²¹ 'Re ãnomro wẽ mono norĩ si te za ãtẽme 're nomro, rowa'a u. E marĩ da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti si te te 're ã'madã'ã pese mono na, te te 're awaihu'u mono da. — ãne ma tã Zezusi hã Nicodemosihi ma waihu'u.

Zezusi norĩ wasu'u, Zuwã Batitaha wasu'u me

²² Tawamhã Zezusi hã te mo, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Wa norĩ hã wa ãsiré ai'aba'ré ni. Wasihutu wamhã, tame wa a'ã wahãimana za'ra ni. Tame te Zezusi hã ã dawabzuri hã dama ab'manha. ²³⁻²⁴ Zuwã Batita hã te duré te te dama 're ab'manharĩ ã dawabzuri hã, wanhiti. Sarĩ na 'ri nhisi 'rata ã hã, sa'ëté di. Taha wa, te tame a'ã nhamra, Eno na ã nhisi 'rata, Zuwã Batita hã. Tawamhã te nasi ãtẽme dasito, ã dawabzuri hã te te dama 'manharĩ da. Zahadu Zuwã hã danhib'apito te te 'rui õ di, da te dasiwi sêrê da, dazazéb 're. Taha wa, te zahadu te te dama 're ab'manharĩ.

²⁵ Tawamhã aibã me te timreme na ai'wapé, Zuwãhã siré 're ãnomro mono norĩ hã. ã dawabzuri wasu'u na te ai'wapé za'ra. ²⁶ Taha wa, ma Zuwã Batitaha tẽme aimasa, ãsiré 're ãnomro mono norĩ hã. ãne te tãma wasu'u za'ra:

— Rowahutu'wa, Zodã zara niwĩ aihãimana ré, ma tã Zezusi hã we atẽme wi. Wisi wi, ma tã dama ãwasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na Danho'reptui'wa da. E niha te bété õ hã te te duré dama 're ab'manharĩ, ã dawabzuri hã. Zezusihi u si te oto aihĩni 're danomro. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

²⁷⁻²⁸ Tawamhã Zuwã asa te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono si te za te te dama 're apisutu romhuri hã, da te tãma 're romhuri za'ra mono da. Wa tã aré aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa, ãne: “Ta hã ma tã datẽme ãzatõ ãwana, Danho'reptui'wa te dama 're wasu'u mono da. Wa hã, Cristu õ di. Danho'reptui'wa da, te te ãpisutu õ di.” ãne na hã aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba zém na hã ma tã aré ãwapari za'ra wa'wa. — ãne Zuwã Batita hã te tãma siwasu'u za'ra.

²⁹ Tawamhã aibã ãmro siwadi na ma tã sina simiré'é, ãne:

— Dasina 're damro za'ra mono wamhã, aibã hã oto mro wa, ãsiwadi hã toi uptabi di. Aibã hã ãmro hã tito na siwasu'u wamhã, toi uptabi di, ãsiwadi hã. Tane duré wa hã, ãtoi uptabi di. E marĩ wa. Da'ahã na oto 're danomro mono wa, Zezusihi u. ³⁰ Taha wasu'u hã, wasu'u za'ëté uptabi di za oto, dama. Wa hã oto ãwasu'u syryre di za. Tane nherê, ãma rowê uptabi di. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, Zuwã Batita hã.

Hãiwa hawi we ãmorĩ si, uburé dama ãpire uptabi wasu'u

³¹ Hãiwa hawi we ãmorĩ hã, uburé dama ãpire uptabi di. Wa norĩ hã ti'ai ãma a'uwẽ wa, marĩ hã ti'ai ãma, wa te 're ã'madã'ã za'ra mono si, wa wa te dama 're wasu'u za'ra. Hãiwa hawi we ãmorĩ si, uburé dama ãpire uptabi di. ³² Hãiwa ãma uburé te te 're ã'ab'madã'ã mono na, duré te te 're ã'awapari mono na, te za sena na te te dama 're wasu'u. Taha wa, te te dama ãma 're arowasu'u mono wamhã, mreme ãpire uptabi di. Tane nherê, aihĩni ãmreme hã da te 're saze za'ra mono õ di. ³³ Da te 're saze za'ra mono wamhã, ãne te za da te dasima 're wasu'u za'ra: “Tã sena, ma tã ti'ra na te te dama 're wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.” ãne te za ãsazei'wa norĩ hã te te sima 're rowasu'u za'ra. ³⁴ Ti'ra we te te satõrĩ wamhã, ma tã Tipê'ëzani hã tãma tisõ, ãré 're morĩ u'ãsi da. Taha wa, te Timama nhimiroti si te te dama 're wasu'u. ³⁵ Ti'ra te te 're sawi pese uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Tawamhã ma tã pisutu, uburé dama ãpire uptabi da. Duré uburé marĩ ma ãpire da, ma tã ti'ra hã pisutu, hãiwa ãma ti'ai ãma zama. ³⁶ ã'ra hã Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. 'Re dadã'ã za'ra mono ãna, te za 're dasi'ubumroi u'ãsi ã'rata, hãiwa ãma. ãmreme, da te 're wapari za'ra mono õ wamhã, dama 're rowê za'ra mono õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimihãzé hã te za da te dasina 're waihu'u u'ãsi za'ra, ã'ra mreme hã da te 're wapari za'ra mono õ wa.

¹ Tawamhã parisezu norĩ hã ma tô Zezusihi wasu'u hã wapari za'ra. ãne ma tô dasima wasu'u za'ra ni: “Da'umro na si te oto 're dahâimana za'ra, Zuwã Batitaha nhimiroti 'madâ'â'wa hã. Da'umro na si te â dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. Zezusihi nhimiroti 'madâ'â'wa si te oto da'ahã na 're dahâimana za'ra.” ² ãne, da te dasima rowasu'u za'ra nherẽ, si'uihã na te te dama 're ab'manharĩ mono õ di, Zezusi hã. Wa norĩ si, wa isadawa para wa te dama 're 'manharĩ za'ra, â dawabzuri hã. ³ Tawamhã Zezusihi ãma danhimirowasu'u hã parisezu norĩ u iwaptã'ã na te te waihu'u wamhã, te isiti timorĩ za'ra, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Apã te mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Wa norĩ hã wa isiré ai'aba'ré ni, isiré 're wanomro mono wa.

⁴⁻⁶ Tawamhã Darireza u morĩ wamhã, ma tô sima wẽ, awa'awi dawa'wai baba te te ro'razãri da. Taha wa, wa tô samaritanu norĩ ro wa'wai baba, ro'rahãri za'ra ni, Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba. Wa tô oto rob'umhutu za'ra ni, 'ri nho'õmo u, Sica u hã. Tawamhã â zõ ab're u, wa tô aihutu ni, abzumazéb u. Zuzéhé nhipti'ai ãma te â zõ ab're hã 're hâimana, Zaco hã ti'ra ma, ti'a hã te te isõmri wa. Tame te Zezusi hã nhamra, â zõ ab're ãma. Te te ãma wazere wa, te tame nhamra.

⁷⁻⁸ Tawamhã 'ri nho'õmo u, wa tô ai'aba'ré ni, wasa hã wa te wasisa 'mai'uipra za'ra da. Zezusihi si te waza'u tinhamra za'ra, â zõ ab're ãma. Tame sãmra ré, te we pi'õ hã mo, â zõ, samaritanu na iwaptêrẽ hã. Tawamhã â zõ ab're u wisi wi, te Zezusi hã 'mahã, ãne:

— Â we ãma a'ãri, te hã'rẽne da. 'Rubu di.

⁹ Tawamhã te pi'õ hã asa tãma tinha:

— E niha te â hã iwi iwaptẽ, wasiré samaritanu õ nherẽ. A hã zudezu. — Zudezu norĩ hã duré samaritanu norĩ hã siré 're hâimana za'ra mono õ wa, te ãne pi'õ hã tãma tinha.

¹⁰ Taha wa, ma tô Zezusi hã asa tãma tinha:

— 'Re ihâimana u'ãsi mono nhoprubzẽ hã waihu'u 'wa'ãhã, duré iwaihu'u 'wa'ãhã, te aré â hã iwi iwaptẽ. Tawamhã â u'ã hã wa aré aima tisõ.

¹¹ Taha wa, te duré pi'õ hã asa tãma tinha:

— Â zõ ab're hã, ab're 'rehã di. A hã ai'ubana te asã. Tiha na â hã a'ãri õ di za. E niha te za tawamhã i'a'ã, â u'ã hã. ¹² Wahi'rada Zaco hã ma tô dama tisõ ã hã, â zõ ab're hã. Ti'ra norĩ me te te 're i'ãhuri mono zé, ã hã wanhib'ã hã. Isimizama zama te te 're i'ãhuri mono zé. Wahi'rada hã wama pire za'ra di. E a hã tãma aipire wa, te za bété â u'ã hã ãma isõ. — ãne te pi'õ hã asa tãma tinha.

¹³ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. ã hã da te 're ãhuri mono wamhã, apãre 'rubu di. ¹⁴ Inhib'ã hã te dama 're anhomri mono wa, da te 're ãhuri mono wamhã, 'rubu ãna te za ãré 're dasi'ubumroi u'ãsi. Ub're 're isidototo u'ãsi za'ra mono ne, dawu 're si'utõrĩ waihu'u za'ra mono õ di za, da te 're ãhuri mono wamhã. Tawamhã 're dadã'ã za'ra mono ãna, te za 're dasi'ubumroi u'ãsi, hãwa ãma.

¹⁵ Taha wa, te pi'õ hã oto tiwi waptẽ, isib'ã hã:

— Ta hã asib'ã hã te za ãma isõ, te 're 'rubu u'ãsi tõ mono da, we sô 're ãneb u'ãsi tõ mono da.

¹⁶ Taha wa, te Zezusi hã tãma rob'ru, ãne:

— Mo oto aimorĩ aimro zõ, we itẽme saprõni da.

¹⁷ Tane nherẽ, ma tô pi'õ hã ãne tãma siwasu'u:

— Wa hã ãmro õ di.

Taha wa, te Zezusi hã oto tãma rowasu'u:

— Tane tô. ãhãna oto aimro õ di. ¹⁸ A hã 5 na aimro hã aré. ãhãna hã aimro uptabi õ di. Taré te asiré 're aimasisi aba mo, aibã me. Tô sena ma tô ãma asiwasu'u, aimro õ na hã.

¹⁹ Pi'õ hã te duré asa tãma tinha:

— Wa tô oto aiwaihu'u. A hã 'Re ihâimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're aimo.

²⁰ E mame te za 'Re ihâimana u'ãsi mono ãma 're dawata za'ra. E ã etẽ 'rãihã ãma. E Zeruzarẽ ãma. ã etẽ 'rãihã hã ma tô wahi'rata norĩ hã pisutu za'ra, ãme ãma 're dawata za'ra mono da. Asiré zudezu norĩ hã ma tô Zeruzarẽ hã pisutu za'ra, tame ãma 're dawata za'ra mono da.

²¹ Tawamhã Zezusi te duré pi'õi ma tinha:

— Niwapsi, âne da te dasima 're wasu'u za'ra mono õ di za oto: “Ã êtê 'râihâ âma si, te za Wamama âma 're dawata za'ra.” Duré âne da te dasima 're wasu'u za'ra mono õ di za: “Zeruzarê âma si te za âma 're dawata za'ra.”²²⁻²⁴ Âhâna te za oto daro mono bâ âma 're wata za'ra, îsazei uptabi 'wa norĩ hã. 'Re îhâimana u'âsi mono pê'êzani ré 're nomro mono wa, te za tô sena âma 're wata za'ra. Te za tâma 're sisômri u'âsi za'ra, îsimiroti zarina si 're nomro mono da. Ta norĩ si ma tô te te sima 're awê, âma 're wata u'âsi za'ra mono da. 'Re îhâimana u'âsi mono hã waihu'u pese uptabi di. Hãiba õ nherê, te daro mono bâ 're sãmra, Îpê'êzani hã. Taha wa, te za oto daro mono bâ âma 're wata za'ra, îsazei uptabi 'wa norĩ hã. Îpê'êzani ré 're nomro mono wa, te za tô sena âma 're wata za'ra. Te za tâma 're sisômri u'âsi za'ra, îsimiroti zarina si 're nomro mono da. A norĩ wa'wa hã te âma 're aiwata za'ra wa'aba mo. Tane nherê, waihu'u za'ra wa'aba õ di, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Wa norĩ hã wa tô waihu'u za'ra ni. Taha wa, wa âma 're wawata u'âsi za'ra. 'Re îhâimana u'âsi mono te te îpisudu hã Danho'reptui'wa da, ta hã zudezu. Âne na hã wama waihu'u pese za'ra di. — Âne Zezusi te pi'õi ma rowasu'u.

²⁵ Tawamhã pi'õi te duré tâma tinha:

— Niwapsi te za we datême wi, Danho'reptui'wa da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îpisudu hã, Cristu na da te 're îsisi za'ra mono hã. Wei wisi wapsi, te za uburé 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti hã te te wama 're awaihu'u, wa te 're waihu'u za'ra mono da. Âne na hã îma waihu'u pese di, îwasu'u hã.

²⁶ Tawamhã Zezusi te duré asa tâma tinha:

— Wa hã wa tô we datême wi. Wa hã te aima îrowasu'u hã Danho'reptui'wa, wa 're mo. — Âne te pi'õi ma siwasu'u, Zezusi hã.

²⁷ Tawamhã pi'õi ma siwasu'u ré, wa tô itême aihutu ni. Pi'õi ma nherê, siwasu'u wa, wa âma watob'uzu za'ra ni, wanhimirosa'rata na si. Tane nherê, pi'õi hã wa te wasiwi sadanharĩ õ di, âne: “E marĩ zô te î'rata asa.” Duré Zezusi hã âne wa te wasiwi sadanharĩ õ di: “E niha te pi'õi ma nherê, asiwasu'u. E marĩ da, te pi'õi ma nherê, îrowasu'u.” Âne, wa te wasiwi sadanharĩ za'ra õ di.

²⁸⁻²⁹ Taha pari, te pi'õi hã oto mo, 'ri tême. Sisa'u ma piza hã tirê. Wisi wamhã, ma tô dazô hã awa'awi, âne:

— Oto wasi'aba'rêi wa'aba, aibã hã sabu za'ra wa'aba da. Uburé te 're î'ab'manharĩ mono zé hã ma tô îma waihu'u. Âté õ hã 'Re îhâimana u'âsi mono te te îpisudu, Danho'reptui'wa da.

³⁰ Taha wa, te we oto awa'awi itême ai'aba'rê ni, da'ahã na.

³¹ Wa norĩ hã pi'õi morĩ za'u si, wa îsa hã tâma 'ru za'ra ni, sa da. ³² Tawamhã Zezusi te wama nharĩ za'ra, âne:

— Îsa hã te îma tihãiba, aima îwaihu'u'õ za'ra wa'wa hã.

³³ Âne hã te te wama waihu'u za'ra wa, wa tô wasima nharĩ za'ra ni:

— Âté îsa hã ma we tâma 'mai'ãwisi ni, nima hawi.

³⁴ Tawamhã te Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra, âne:

— 'Re dasaihuri mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. Tane, wa hã. We îzatõrĩ'wa te te î'ãma îrotizé hã te îsina uwaimrami wamhã, îma rowê di za. Înhimirohmuri hã te tâma uprosi wamhã, îma rowê di za duré. — Âne Zezusi te wama siwasu'u za'ra. ³⁵ Te duré wama rowasu'u:

— Daburu hã ma tô î'madã'ã za'ra wa'wa. 'Madã'ã za'ra wa'aba wa, ma tô âne îrowasu'u za'ra wa'wa: “Zahadu romhã di, danho hã da te 're î'rãihãri za'ra mono zéb u hã. Maparane si'uiwa na a'amo hã âma 're si'utõrĩ mono parip si, te za amnho hã da te 're 'rãihãri za'ra. Tawapsi dama romhuri ahã di za oto.” Âne te a norĩ wa'wa hã îrowasu'u za'ra wa'wa. Âne, wa za wa hã aima rowasu'u za'ra wa'wa oto, waihu'u za'ra wa'aba da. Buru hã 'madã'ã za'ra wa'aba. Ôhõta te we oto ai'aba'rê ni. Romhuture di oto, da te îzaze za'ra zéb u hã. Aima romhuri ahã za'ra wa'aba di za, da te 're îzaze za'ra mono zém na da hã. — Âne te wama siwasu'u, Zezusi hã. ³⁶ Te duré wama rowasu'u za'ra, âne:

— Danho hã dama 're 'rãirê za'ra mono wapsi, te za da te 're 'rãihãri za'ra, buru tede'wai ma. Da te tâma 're uprosi za'ra mono wapsi, te za te te 're da'apawa'ãbã, buru tede'wa hã. Romhuri te te 're uprosi za'ra mono wamhã, tâma 're rowê za'ra mono di za oto, rob'rãihãri'wa norĩ ma hã. Robzuri'wa norĩ ma zama 're rowê za'ra mono di za.

Tane wa hã buru tede'wa ne, wa za te tãma 're wa'âbâ za'ra, ïzadawa wasu'u'wa norĩ ma. Ta norĩ ma zama tãma 're rowẽ za'ra mono di za. E marĩ wa. Te te dama 're ïzadawa wasu'u za'ra mono ré, da te 're ïzaze za'ra mono wa. Duré dadâ'â ãna hãiwa ãma 're dasi'ubumroi u'âsi mono wa za, taha wa, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. ³⁷⁻³⁸ Daburu na da te 're robzuri za'ra mono wamhã, te za duré da te 're 'rãihãri za'ra. Tawamhã ni'wa hã te te rob're nherẽ, te te 'rãihãri õ wamhã, te za wasu'u ni, ãne: “Õ hã ma rob're 'rata. Tane nherẽ, te te 'rãihãri õ di, si'uihã na. Ì'upana sô ïromhuri'wa si ma ïsimiromhuri hã uprosi.” ãne te za wasu'u ni. Tane ma tô aibã norĩ hã aiwana te te dama 're ïwasu'u 'rata za'ra. Taha wa, te za oto da te 're ïzaze za'ra, a norĩ wa'aba zama 're ïzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, datẽme te 're asatõrĩ za'ra wa'aba mono wamhã. — ãne Zezusi ma tô wama rowasu'u za'ra, ïsiré 're wanomro mono wa.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã ahã na ma tô ïtẽme aihutu samaritanu norĩ hã, 'ri nho'õmo hawi. Pi'õ nhimirowasu'u hã da te saze sirõmo za'ra wa, ma tô we ïtẽme aihutu ni. ãne 'ri tẽme wisi wi, ma tô aré pi'õ hã dama rowasu'u: “Õ hã aibã hã uburé te 're ï'ab'manharĩ mono zé hã ma tô ïma waihu'u.” ãne ma tô aré dama rowasu'u.

Tawamhã ïtẽme dasihutu wamhã, te ãma ropti za'ra ni, a'â da'rata sãmra da. Taha wa, te syry na da'rata nhamra, 'ri nho'õmo ãma. Tame sãmra ré, te bâdã hã maparane ãma ne.

⁴¹ Taha wa, da'ahã na ma tô dasina umnhasi za'ra ni, dasi'uihã na ïmreme hã da te wapari za'ra wa. Danho'reptui'wa na ma tô saze za'ra ni, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te ïpisutu na hã. ⁴² Tawamhã te ãne pi'õ ma nharĩ za'ra, pi'õ nhimirowasu'u wapari'wa norĩ hã:

— Asimirowasu'u hã wa te wapari za'ra wa, wa tô saze za'ra ni. ãhãna wasi'uihã na wa tô ïmreme hã wapari za'ra ni. Taha wa, wa oto waihu'u za'ra ni, õ hã Danho'reptui'wa te 're mo. — ãne te samaritanu norĩ hã tãma nharĩ za'ra, pi'õ ma.

Zezusi hã, dama ïpire zadawa zapari'wai 'ra te te ïpesezé wasu'u

⁴³ Tame sãmra pari, te oto apã mo Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, Zezusi hã. Wa norĩ hã wa ïsiré ai'aba'ré ni. ⁴⁴⁻⁴⁵ Zezusi hã ma tô ãne nasi wama rowasu'u za'ra aré: “Re ïhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ïrob ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ si, ïsimiroti na wazép sina sô 're datob'uzu za'ra mono õ di.” ãne Zezusi hã ma tô wama sina wasu'u za'ra aré. Taha wa, te apã mo, Darireza u. Apã wasihutu wamhã, ma tô dasima wẽ za'ra ni, da'rata 're sãmra mono da. E marĩ wa. Ta norĩ hã ma tô aihutu Zeruzarẽ u, Pascowa na datoi wa, dame si'rã'õtõ da. Tame ma tô ãma 'madã'â za'ra, Zezusi hã tiwaihu'u pese na te te ïdapawaptobzém na. Taha wa, ma tô sô tatob'uzu za'ra ni, Darireza ãma 're ïdasi'ubumroi mono norĩ hã.

⁴⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tô apã wi, Cana na 'ri wa'õtõ nhisi u. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Cana hã. Tame ma tô Zezusi hã ã na uwa 'ru 'rã wa'u ïsé 'manha aré, te te 're ïromhõsi mono na. Cana ãma sãmra ré, ma tô aibã hã ïtẽme wi, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi hawi. Ta hã apito zadawa zapari'wa. ⁴⁷ Zezusihi wasu'u hã te te wapari sirõmo wa, ma ïtẽme wi, ï'ra hã hãzé wa. ãne te dasima wasu'u za'ra ni: “Zudeza hawi ma tô Zezusi hã wi, Darireza u.” Tawamhã ïtẽme wisi wamhã, ãne te ti'ra hã tãma wasu'u, wawa sina: “Ï'ra hã hãzé ahã wa, wa we asô mo, ïma pese da. Te za oto ïwi dârã.”

⁴⁸ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— E niha te za marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'õ hã te dama 're ï'ab'manharĩ mono zéb zarina si 're ïzaze za'ra wa'aba mo.

⁴⁹ Taha wa, te asa tãma tinha, aibã hã:

— Ï'ra hã ïwi dã'â õ ré, ïsiré ãma aimorĩ, ïtẽme.

⁵⁰ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Te za oto apã aimo, ïtẽme. Ai'ra hã aiwi dã'â õ di za. Rowẽ na te za aima 're mo. — ãne te tãma tinha, Zezusi hã.

Tawamhã ma aibã hã ti'ra na mreme zaze. Taha wa, te apã mo, ti'ra u. Tane nherẽ, bâtã na ti'ra u wisi sirõmo õ di. Misi ma a'â nhono. Awẽpsi te za wi, ti'ra u hã. ⁵¹ Tawamhã tãma ïromhuri'wa norĩ hã 'ri tẽme wisi õ ré, ma tô sina uzusi za'ra. Ma tô tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Ai'ra hã hãzé õ di. Rowẽ na te oto nhamra.

⁵² Taha wa, ma tô ãmama hã asa ãma sadanharĩ za'ra, ãne:

— E mame båtã na ma tô séptãrã.

Tawamhã te ãne asa tãma rowasu'u za'ra:

— Bãdã sipra wi ma tô tiwahã.

⁵³ Tawamhã ãmama te tãma rowasu'u za'ra oto:

— Tane tô. Ahãmhã bãdã sipra wi, ma tô Zezusi hã ãne ãma tinha: “Ai'ra hã aiwi dãã õ di za. Rowẽ na te za aima 're mo.” — ãne te tãma rowasu'u za'ra, Zezusihi mreme na. Taha wa, ma tô Zezusi hã sazei pese, aibã hã. ãmro zama ma tô saze. Aihĩni ma tô saze za'ra Zezusi hã, ti'ra norĩ me. Tãma ãromhuri'wa norĩ zama ma durẽ saze za'ra.

⁵⁴ ãne Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma ma tô tiwaihu'u pese na marĩ ãmanharĩ waihu'u'õ hã dama 'manha Zezusi hã, Zudeza hawi wisi wi. ãne dapawaptom na ma tô ãma sahu, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono we te te ãsatõrĩ na, da te waihu'u za'ra da.

5

Zezusi hã aibã ãhi'rẽ te te ãpesezẽ wasu'u

¹ Tawamhã daro mono bã ma tô Zeruzarẽ ãma tasi'rã'õtõ ni, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ãma dawata za'ra da. Taha wa, ma tô Zeruzarẽ u dame mo Zezusi hã, dame ãma wata da. Wa norĩ hã wa ãsirẽ ai'aba'rẽ ni durẽ, ãsirẽ 're wanomro mono wa. ²⁻⁵ Tawamhã Zeruzarẽ ãma te aibã hã 're sãmra, ãhãzẽ rẽ hã. 38 na ma tô oto ãma tiwahu, tihãzẽ te te 're sãpata mono rẽ hã. Ta hã te dame nomro, ãhãzẽ rẽ norĩ me, ãtob'a norĩ me, durẽ ãrãtẽire norĩ me, durẽ ãhi'rẽ norĩ me zama. Pu'u 'rata te ta norĩ hã 're simi'wara, pu'u wawẽ 'rata. 'Ri 'wawi wa'ra ãma, pu hã. Tame 'ridawa hã pone'ẽrebã 'mazasizẽ hã. Wamremezẽm na Betezata na 'ridawa nhisi hã. Pu'u 'rata te uridi hã 're simasa, 5 na ãhãiba hã. Tame te da'ahã na 're danhimi'wara uriti wa, ãhãzẽ rẽ hã. Hãiwa ãma Danhib'apito uptabi ma romhuri'wa zõ, te dasina 're danhimipari za'ra. Ta hã te we 're ne hãiwa hawi, ã hã te te 're upi mono wa, 're ãsisasisi mono da. Tawamhã ni'wa hã ãsisasisi rẽ, te te ãsi'rai 'rada hã te za séptãrã. ⁶ Tawamhã Zezusi hã ma tô oto datẽme wi, ãhãzẽ rẽ norĩ u. Wisi wi, ma aibã hã tisã. Hãzẽ rẽ ãma ãwahub ahã na ma tô waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, te aibã ma tinha:

— E asẽptã'ã da hã te asima ãwẽ.

⁷ Tawamhã aibã ma asa sada'ã:

— Apito, ni'wa hã hãmmana õ di, 're ãsisasisi mono rẽ, ããma ãsi'rai'wa da hã pu'u u. ãi ba atãma hãire nasi ãsi'rẽi mono rẽ, te nasi ãwana si'ra za'ra ni, ãi ba. — ãne te aibã hã Zezusihi ma siwasu'u.

⁸ Taha wa, ma tô Zezusi hã tãma tinha, ãne:

— Ma'ãpẽ, aiwahutu. Asa'warizẽ hã ãri, aimorĩ da oto.

⁹ Taha wa, ma awa'awi tipese, aibã hã. Pese wamhã, tiza'warizẽ hã ma tô ti'ã. Tawamhã para na te oto 're mo. ãne na hã sabadu na ma tô tiromhãiba, romhuri zahãrizẽm na.

¹⁰ Taha wa, ma tô zudezu norĩ nhib'apito norĩ hã tãma nharĩ za'ra, ãne:

— 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ma tô dama roti, da te 're romhuri za'ra mono tõ da, sabadu na hã. A hã ãsimiroti 'madã'ã ãna te asa'warizẽ hã 're ã'ã, romhuri zahãrizẽm na hã.

¹¹ Taha wa, te aibã hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Aibã hã ãpese'wa hã ma tô ãza'warizẽ hã ãma ti'ru. ãpara na oto 're ãmorĩ da, te durẽ ãma tinha.

¹² Tawamhã te sadanharĩ za'ra:

— E 'wa hã ma tô asa'warizẽ hã aima ti'ru. E 'wa hã ma tô durẽ aima tinha, aipara na 're aimorĩ da hã oto.

¹³ Taha wa, ma tô durẽ aibã hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Me. Te waihu'u õ di, wa hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra. Zezusi hã te te pese pari, ãma sapa'a õ di. Da'ahã wa, te awa'awi ãsiti mo. ãne wa, Zezusihi nhisi hã te te waihu'u õ di, aibã hã.

¹⁴ Tawamhã 'ri 'wawi wa'ra 're, ma tô aibã hã sõpõtẽ Zezusi hã, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zẽb ãma. Te te sõpõtẽ wamhã, ãne te aibã ma tinha, Zezusi hã:

— Ma tô oto aséptâ, âhâna hã. Taha wa, aiwasédé hã 're 'manharĩ mono õ di za oto, 're 'manharĩ u'âsi mono wa, marĩ ïwasété uptabi hã aima romhâimana õ'umnhasite. — ãne te tãma tinha.

¹⁵ Tawamhã aibã te mo, dama ïpire norĩ u. ãne te tãma siwasu'u za'ra:

— Ìpese'wa hã, wa tô waihu'u. Zezusi hã ma tô ïpese.

¹⁶ Taha wa, dama ïpire norĩ hã te oto sada tihâimana za'ra, romhuri zahârizém na te te pese wa, sabadu na.

¹⁷ Tawamhã Zezusi hã ma tô tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Ìmama hã te za te te 're da'apawaptob u'âsi. Ìzama wa za duré te 're da'apawapto.

— ãne te tãma siwasu'u za'ra.

¹⁸ Taha wa, te ãma sima roti za'ra, te te siwi wĩrĩ da, romhuri zahârizé hã ïsimiroti za'ra zarina, te te 'madâ'â õ wa, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Timama na te te wasu'u wa, aiwa ïwaihu'u pese zahuré na hã.

Zezusi hã, Timama zadawa para dama pire na 're ïhâimana mono zé wasu'u

¹⁹ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Wa hã ïsi'uihã na dama ï'manharĩ waihu'u'õ na te 're da'apawapto waihu'u mono õ di. Ìmama zadawa para, wa tô te 're da'apawapto. Ìmama hã tiwaihu'u pese na te te 're ïda'apawapto mono ne, wa tô te 're da'apawapto.

²⁰ Wa hã ï'ra wa, te te 're ïzawi pese. Ta hã ma tô ïpisutu, dama ï'manharĩ waihu'u'õ na te te 're ïda'apawapto mono ne, te duré 're da'apawapto mono da. Wa hã te 're da'apese mono wa, ma tô ï'ãma 're datob'uzu za'ra. Zahadu wapsi, Ìmama te za duré ïma tinha, tiwaihu'u pese na te te 're da'apawapto mono zarina, te 're da'apawapto mono da. Tawamhã te za duré ï'ãma 're datob'uzu za'ra, ïwaihu'u pese uptabi wa. ²¹ 'Re dadâ'â za'ra mono wa, te Ìmama hã ab're hawi te te 're da'ahâiwa'utu, apã 're danomro u'âsi mono da. Ìzama te ïsima 're 'awê mono norĩ ma, wa za duré te 're anharĩ, apã 're hâiwa'utu za'ra mono wa, 're nomro u'âsi mono da, wa hã ï'ra wa. Tawapsi te za da te 're ïwaihu'u za'ra, ïwaihu'u pese uptabi na. ²²⁻²³ Ìmama hã 'rãwi sipisutu õ di, ti'ai ãma dahâimanazéb zarina te te dama 're arowairébé mono da. Taha da, ma tô ti'ra wa, ïpisutu. E marĩ da. ãma 're ïdawata za'ra mono ne, ïsine ïwaihu'u pese wa, ï'ãma zama 're dawata za'ra mono da. Ì'ãma 're dawata za'ra mono õ wamhã, we ïzatõrĩ'wai ãma zama duré 're dawata za'ra mono õ di za, Ìmama ãma.

²⁴⁻²⁵ — Ìmreme hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, duré we ïzatõrĩ'wa hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, te za tipê'ê na sina uwaimrami sirõmo za'ra, rowê na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé hã te te sina 're waihu'u za'ra mono õ di za. Te za tipê'ê na ãma saprĩ sirõmo za'ra, dapê'ê 're, dadâ'â u'âsi 're ïdahâimana za'ra mono zém hawi, dapê'ê 're rowê na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zéb u hã. ²⁶ Ìmama hã dapê'ê 're, dadâ'â ãna rowê na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa dama. ï'ra wa, ma tô duré ïpisutu, ïzama 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé nhomri'wa na dama 're ïhâimana mono da. ²⁷ Ta hã ma tô duré ïma tinha, ti'ai ãma dahâimanazéb zarina, te dama 're arowairébé mono da, ïsadawa para wa hã ti'ai ãma dasiré ïpodo hã 're ïhâimana mono wa.

²⁸⁻²⁹ — Ìmreme na atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za. Niwapsi te za 're ïdadâ'â za'ra mono hã tahâiwa'utu za'ra ni. Ìhârã hã da te wapari za'ra wa, te za ab're hawi tawairébé ni. Tawamhã 're ïnomro wê mono norĩ hã te za apã hâiwa'utu za'ra, rowê u'âsi 're hâimana u'âsi za'ra mono da oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata. 'Re ïnomro wasété mono norĩ zama, te za duré apã hâiwa'utu za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé hã te te sina 're waihu'u za'ra mono da.

Zezusi hã, Timama zadawa para datême 're ïmorizém na dama ïsiwasu'uzé

³⁰ — Ìnhimipisutu zarina si, marĩ na te dama 're arowairébé mono õ di za. Ìmama nhimipisutu zarina si, wa za ti'ai ãma 're ïdahâimana za'ra mono zéb zarina, te dama 're arowairébé. Ìnhimipisutu zarina, marĩ na te dama 're arowairébé mono da, te ïsima 're da'awê mono õ di, wa hã. We ïzatõrĩ'wa nhimipisutu zarina si, te dama 're arowairébé

mono da, wa ãsima te 're da'awẽ u'âsi. Taha wa, te dama 're arowairébé mono wamhã, te dama ãma upa za'ra õ di za. Duré ropipa hã 're ãnomro wasété mono norĩ ma, te 're apisutu mono wamhã, te tãma ãma upa za'ra õ di za.

³¹ — Ìsiwaprosi uptabi, aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba õ di. Ni'wa te te ãzadawa waptob õ wamhã, áté te za ãzadawa nhipese na ãma 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo. Taha wa, ãsiwaprosi uptabi, aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba õ di. ³² Ìhãiba amo hã ma tã ãzadawa waptob. Tã sena ma tã aima sina ãwasu'u za'ra wa'wa. Æne na wa tã waihu'u.

³³⁻³⁷ — Æ ro'ore hã te te dama rob'uiwẽ wamhã, dama rowẽ di. Tane Zuwã Batita hã ma tã simi'ẽ na te te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Tawamhã te te dama 're sadawa wasu'u mono ré, dama rowẽ di. A norĩ wa'wa hã ma tã ãtẽme ãda'mazatõrĩ za'ra wa'wa, te te siwi sadanharĩ za'ra da, ãsimirowasu'u na. Tã sena ãsimirowasu'u hã. E marĩ da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, Zuwã Batita te te ããma ãrowasu'uzém na hã. 'Re ãzaze za'ra wa'aba mono da, te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da, wa ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa, ãsimirowasu'u na hã ãsina. Zuwã Batita hã ma tã mreme pire na te te dama 're ãwasu'u wẽ. Mreme pire nherẽ, ti'ai ãma ãpoto si, õ hã. Ti'ai ãma 're ãpoto za'ra mono zõ si, 're ãnhimipari mono õ di, te te dama 're ãwasu'u wẽ za'ra mono wa, da te 're ãzaze za'ra mono da. E marĩ wa. Ìmama hã te te dama 're ãwasu'u wẽ mono wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Ta hã ma tã ãpisutu, te te 're ãromhõsi mono zarina, te 're da'apawapto mono da, we te te ãzatõrĩ na da te dasiwi 're waihu'u za'ra mono da. A norĩ wa'wa hã niwa atõmo na 'madãã za'ra wa'aba õ di, Ìmama hã. Duré niwa aipo're na ãmreme hã wapari za'ra wa'aba õ di. ³⁸ Duré ãmreme hã aipẽ'ẽ 're, 're hãimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, te te we atẽme ãzatõrĩ za'ra wa'aba nherẽ, asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mono õ di. ³⁹⁻⁴⁰ A norĩ wa'wa hã te ãne asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo: “Wa norĩ hã wa wa te 're sõré u'âsi za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono mreme ui'éré hã. Taha wa, wa za ãma wasina uwaimrami za'ra ni, 're ãdanomro u'âsi mono zé hã.” Æne te asima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mo. Ta hã te ãwasu'u, 'Re ãhãimana u'âsi mono mreme ui'éré hã. 'Re sõré u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, asima 're ãwẽ za'ra wa'aba mono õ di, 're ãzaze za'ra wa'aba mono da. 'Re ãzaze za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, wa aré aima pisutu za'ra wa'wa, 're ãdanomro u'âsi mono zé hã asina uwaimrami za'ra wa'aba da.

⁴¹ — Wa hã ããma 're aiwata za'ra wa'aba mono zõ, ãsina 're ãnhimnhasi mono õ di. ⁴² E marĩ wa. Te ãsina aiwaihu'u za'ra wa'aba wa, asimirosa'rata na. 'Re ãhãimana u'âsi mono, 're sawi pese za'ra wa'aba mono õ di. ⁴³ Ìzama asiwi 're ãzawi pese za'ra wa'aba mono õ di. Ìmama zadawa para we atẽme ãmorĩ za'ra wa'aba nherẽ, ãma 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ di. Áté te za ni'wam norĩ ãhimirowasu'u si 're ãsazei pese za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'âsi mono te te we datẽme 're satõrĩ za'ra mono õ nherẽ, ta norĩ hã. ⁴⁴ A norĩ wa'wa hã 'Re ãhãimana u'âsi mono te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'aba mono da, asima 're wẽ uptabi za'ra wa'aba mono õ di. Ma tã asima 're ãdawẽ uptabi za'ra wa'aba mo, ti'ai ãma 're ãdanomro mono si te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'aba mono da. E niha te za tawamhã, asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mo. Wa hã ãra nherẽ, áté asina 're ãumnhasi za'ra wa'aba mono õ di za. ⁴⁵ E Ìmama ma, wa za aiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ na. Mare di. Mozési hã te za tãma aiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ na, aima ãumnhasi za'ra wa'wa hã. ⁴⁶ Duréihã Mozési hã ma tã ãwana ããma rob'ui'éré siro dama. Tane nherẽ, ãsimi'ui'éré hã sena na 're saze za'ra wa'aba mono õ di. 'Re saze za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, te aré 're ãzaze za'ra wa'aba mo. ⁴⁷ ããma rob'ui'éré hã sena na 're saze za'ra wa'aba mono õ wamhã, e niha te za tawamhã ãmreme na 're ãzaze za'ra wa'aba mo. Áté ãmreme na 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ di za. — Æne Zezusi ma tã tãma rowasu'u za'ra, dama ãpire norĩ ma.

6

Zezusi hã da'ahã uptabi nherẽ, te te ãda'asaihurizé wasu'u

Mateusi 14.13-21; Marcusi 6.30-44; Rucasi 9.10-17

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tã uba're na saprĩ, ãsõ'õmo na. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, ãsõ'u hã. Tiberizadi na ãsõ'õmo nhisi hãiba amo hã. Wa norĩ hã wa ãsiré saprĩ za'ra ni, ãsiré 're wanomro mono wa. ² Da'ahã na te duré ãsarina ai'aba'ré ni. E

marĩ wa. Tiwaihu'u pese na, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama ab'manharĩ wẽ mono wa, danho'a. ³ Tawamhã sa'a nhisi u, wa hãimo ai'aba'rẽ ni, Zezusihi sirẽ. Sa'a nhisi ãma, wa oto ĩsirẽ asimro ni. ⁴ Romhuture di oto, zudezu norĩ te, dato hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zẽb u hã, Pascowa na dato nhisi hã.

⁵ Tawamhã ĩtẽme dasi'aba'rẽi wamhã, ma tũ da'ab'madã, Zezusi hã. Da'ahã uptabi na te ĩtẽme ai'aba'rẽ ni. Te te da'ab'madã'ã wamhã, Piripihi ma, te tinha, ãne:

— E mame dasa hã te 're simi'wara, wa te dama ĩ'uipra za'ra da hã, aihĩni ãma dasaihuri da hã.

⁶ Tarẽ ma sadawa pibu Piripi hã, 'rãwi te te sina roti sirõmo nherẽ, te te ĩda'apawaptobzẽb da hã.

⁷ Taha wa, te Piripi hã asa tãma tinha:

— Da'ahã uptabi wamhã, wa arẽ dasa na rob'uiprazẽ hã ahã uptabi nherẽ, uprosi za'ra ni, 200 na ĩhãiba nherẽ. Tane nherẽ, te arẽ da'ãma ai'utõ, ĩ'u'ẽtẽ wapu hã. Syry na dasa hã da te huri da nherẽ, aihĩni dasa hã da te huri õ di arẽ. — ãne Piripi te tãma tinha.

⁸⁻⁹ Taha wa, wa ĩsirẽ 're ĩwanomro mono hã misi Zezusihi ma 'manharĩ ni. ãdéré hã Sima Pedruhu no hã te tãma tinha, ãne:

— 'Watẽbrẽmi te, ĩ'u'ẽtẽ wapu hã te tihãiba, arozum ne u'ẽne hã. ⁵ na ĩhãiba hã. Durẽ pe'a hã maparanere. Tawamhã ãne aihĩni dasaihuri õ di za. — ãne te ãdéré hã Zezusihi ma wasu'u.

¹⁰ Tawamhã ma tũ Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— Te za dama ĩnharĩ za'ra wa'wa, ti'ai wa, dasi'ubumro da. — ãne te wama nharĩ za'ra. Tame du hã sa'ẽtẽ di. Taha wa, ma tũ ti'ai wa asimro ni. Da'ahã uptabi di. Aibã si, wa te wasiwi sa'rata wamhã, 5 miu na ĩhãiba hã. ¹¹ Tawamhã Zezusi ma tũ waibu, ĩ'u'ẽtẽ wapu hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, sõpru wa. Taha pari, ma tũ wama sõmri za'ra, wa te dama sõmri za'ra mono da. Pe'a zama ma durẽ wama sõmri za'ra, wa te dama sõmri za'ra mono da. Tawamhã ĩ'u'ẽtẽ wapu hã umrore nherẽ, da'ãma si'utõrĩ õ di. Pe'a zama maparane nherẽ, da'ãma si'utõrĩ õ di. Taha wa, ma tũ aihĩni dasa hã huri ni. Ma tũ da te 'mahãpãrĩ, da'ãma si'utõrĩ ãna. ¹² Da te 'mahãpãrĩ mono wamhã, Zezusi hã te wama 'ru za'ra, apã wa te ubumroi mono da, danho'rada hã tarẽ simi'wara tũ mono da.

¹³ Taha wa, wa tũ apã wa te ubumro za'ra. Si'õtõ wa, wa tũ wa te sã. Si'õno hã ahã di, danho'rata rẽ hã, wa te ĩ'ubumro za'ra hã ĩ'u'ẽtẽ wapu wẽ'ẽi rẽ hã. ¹² na si'õno hã.

¹⁴ ĩ'u'ẽtẽ wapu hã umrore nherẽ, da'ãma si'utõrĩ õ wa, ma tũ ãma tatob'uzu za'ra ni, waihu'u pese wa, Zezusi hã. Tawamhã te ãne dasima rowasu'u za'ra ni, dasaihuri wẽ te:

— Tũ sena õ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, we datẽme ĩmorĩ zõ 're ĩdanhimipari za'ra mono. Oto wa te wasiwi saprõni aba, ãma wanhib'apito za'ra da. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁵ Tawamhã Zezusi hã danhimiroti hã ma tũ sina waihu'u. Taha wa, te siwaprosi sa'a nhisi u mo apã, danhiti.

Zezusi hã ã nhisi baba ĩmorĩzẽ wasu'u

Mateusi 14.22-33; Marcusi 6.45-52

¹⁶⁻¹⁷ Tawamhã mara simeĩ wamhã, wa tũ si'ra za'ra ni ãi ba, uba're na wa te saprĩ za'ra da, zara u, Capana'u na 'ri nho'õmo nhisi u. Robra di oto. Zahadu watẽme wisi za'ra õ di, Zezusi hã. ¹⁸ Tawamhã ma rowa'u hã wawi tiwatobro za'ra, rowa'u'u za'ẽne hã. Taha wa, ãsisasi hã sa'ẽtẽ di. ¹⁹ Wa norĩ si, wa tũ wasirẽ sari za'ra ni uba're hã, Zezusihi sirẽ 're ĩwanomro mono norĩ si. Sa'a hawi wasi'aba'rẽi wamhã, ã wa'wa u ma tũ uba're hã warẽ tihãimana za'ra. ⁵ na ti'ai pibuzẽm na, wa tũ oto wasina wapahã za'ra ni, niha wamhã, ãtẽ ⁶ na ti'ai pibuzẽm na. Tawamhã Zezusi hã wa tũ wasiwi sãmri ni. ã nhisi baba te wei watẽme timorĩ za'ra, uba're u. Romhuture di oto. Wa te wasiwi sãmri wamhã, wa tãma wapẽ'ẽwara za'ra ni.

²⁰ Taha wa, Zezusi te wama si'mahãrã za'ra, ãne:

— Wa hã wa we atẽme ĩmorĩ 'wa. ĩma aipahi za'ra wa'aba tũ.

²¹ Tawamhã ãne wama si'mahãrã za'ra wa, tãma wapahi za'ra ãna, wa tũ sũ wahãrã za'ra ni, uba're u watẽme sãbrẽ za'ra da, wama rowẽ za'ra wa. Watẽme sãbrẽ za'ra wi, ma tũ uba're hã ã zãdãrẽ u sina ropto, wa te wasima ãma ĩrotizẽb u.

Zeusihî zô ïdanhoprézé wasu'u

²² Tawamhã da'ahâ na te waza'u asimro ni, ïsô'u zaihâ na bâtâ pusizém niwĩ. Taha wa, awêmhã te âne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Ahâmhã hã uba're hã misire te nomro, âmhã. Zeusihî siré 're ïnomro mono norĩ si ma tô asisi uba're wa, te te siré sari za'ra da. Zeusihî hã ïsiré sébré za'ra ô di. E momo te bété mo. — Âne te tasisadhanharĩ za'ra ni. ²³ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tô uba're na datême saprĩ za'ra wawa'râmi, zara u. Tiberizadi hawi ma tô datême saprĩ za'ra, 'ri nho'ômo hawi. Wanhib'apito hã 'Re ïhâimana u'âsi mono âma ïwatazéb u, ma tô âma roptob za'ra, dasa hã da te ïhurizéb u. ²⁴ Tawamhã Zeusihî hã sãmra ô wa, duré wa norĩ zama wasi'ubumroi ô wa, ma tô uba're wa, asisi ni, tisa te te ïhuri norĩ hã zara u te te âma saprĩ za'ra da apâ. Tawamhã Zeusihî zô danhopré da, ma tô uba're na saprĩ za'ra ni, Capana'u u.

Zeusihî hã dasai uptabi na dama ïsiwasu'uzé

²⁵ Tawamhã Zeusihî hã ma tô sãmri za'ra ni, Capana'u âma ïsô'u zara niwĩ. Da te dasiwi sãmri wamhã, âne te sadanharĩ za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niwa ma tô we aiwi, âwa.

²⁶ Taha wa, te Zeusihî hã asa tâma nharĩ za'ra:

— E marĩ da, te we ïzô asôpré wa'aba mo. E marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã ïwaihu'u pese na te aima 'manharĩ za'ra wa'aba wa, ma tô ïwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono we te te ïzatôrĩ na. E taha wa, te we ïzô asôpré wa'aba mo. Mare di. Taré ï'u'êne hã 'mahâpãrĩ za'ra wa'aba mono wê te, te we ïzô asôpré wa'aba mo. ²⁷ Dasa hã dawî wasété su'u di. Taha wa, asa zô si 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono ô di za. Dasa ne zô si, te za 're ïrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, wê na 're ïhâimana u'âsi mono ne zô si. Ta hã rowê u'âsi dadâ'â âna 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u. Wa hã ti'ai âma dasiré ïpoto wa, ma tô ïmama hã ïpisutu, ïsadawa para te dama 're anhomri mono da, rowê u'âsi 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã.

²⁸ Tawamhã ma tô asa tâma nharĩ za'ra ni, âne:

— E marĩ na ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sima 're da'awê, te te sima 're ïwê mono zéb uwaibaba, wa te tâma âma 're uwaimrami za'ra mono da. Ma'âpé wama waihu'u za'ra na, wa te waihu'u za'ra da.

²⁹ Tawamhã te Zeusihî hã asa tâma nharĩ za'ra, âne:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono, ma tô we ïzatô, da te dasina 're ï'umnhasi za'ra mono da. Tawamhã asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za tâma âma 're ï'uwaimrami za'ra wa'aba mo, te te sima 're ïwê mono zéb uwaibaba, 're ïzaze za'ra wa'aba mono wa.

³⁰⁻³¹ Taha wa, te asa tâma nharĩ za'ra ni, âne:

— Wahi'rata norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tô te te 're huri mana na dasa nhisi hã. Âne ma tô daza'u âma rob'ui'ééré ïbaihã na, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã: “Ma tô te te dama 're anhomri, hãwa hawi dasazé hã.” A hã bété. E marĩ te za wanho'a duré wama ï'manha, dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã, wa te âma aiwaihu'u pese za'ra wa, wa te asaze za'ra da.

³² Taha wa, te Zeusihî hã tâma nharĩ za'ra, âne:

— Mozési hã hãwa hawi te te dama 're anhomri mono ô di, dasazé hã. ïmama si hãwa hawi dasa nhomri'wa te 're hâimana, ate wa'aba da, dasai uptabi hã. ³³ Dasa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhibzari hã hãwa hawi we ïmorĩ te wasu'u, dadâ'â âna 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã te te dama 're anhomri mono da. — Âne te Zeusihî hã tâma rowasu'u za'ra.

³⁴ Tawamhã te asa tâma nharĩ za'ra ni, âne:

— Wama 're anhomri u'âsi mono, wasai uptabi hã.

³⁵ Taha wa, te Zeusihî hã oto tâma siwasu'u za'ra, âne:

— Wa hã dasai uptabi na, wa ïsiwasu'u. Mra wa, dasa hã da te 're 'mahâpãrĩ za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. 'Rubu wa, â hã da te 're âhuri mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. Tane duré, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ï'umnhasi za'eté za'ra mono wamhã, dama 're rowê za'ra mono di za. ³⁶ A norĩ wa'wa hã ma tô ï'madâ'â za'ra wa'wa. Tane nherê, asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono ô di. Âne wa tô aima wasu'u za'ra wa'wa aré. ³⁷ ïmama ma tô da'apisutu, ïnhib'a'uwê si 're danomro mono da. Ta norĩ si te za te te 're ïzaze za'ra, te te ïpisutu za'ra norĩ hã. Te te

're ïzaze za'ra mono nherẽ, e wa za ïsiwi te 're awẽ'õ. Mare di. Te ïsiwi 're awẽ'õ mono õ di za. ³⁸ Wa hã hãwa hawi wa wei mo. E marĩ da. E 'rãwi ïnhimiroti si te ïsima 're 'madã'ã mono da. Mare di. 'Rãwi ïnhimiroti si te ïsima 're 'madã'ã mono da, we ïmorĩ õ di. We ïzatõrĩ'wa nhimiroti si te 're 'madã'ã mono da, wa wei mo. ³⁹ E marĩ, ma tõ te te sima 're wẽ, ïmama hã. ïzazei'wa norĩ te 're ab'madã'ã pese u'ãsi mono wa, ïte u'ãsi 're nomro mono da, ma tõ te te sima 're wẽ, ïte da, te te ïma 're apisutu sirõmo mono wa. Ma tõ duré te te sima 're ïwẽ, ïzazei'wa norĩ na hã 're dã'ã za'ra mono wa, bãtã na te ahãwa'utu da, apã 're hãimana u'ãsi za'ra mono da oto, ti'a ïsi'utõrĩzẽb ãma. ⁴⁰ ïmama ma tõ duré te te sima 're da'awẽ, da te dasina 're ï'umnhasi za'ra mono wa, rowẽ na 're dahãimana u'ãsi za'ra mono da, hãwa ãma. Tawamhã 're dã'ã za'ra mono wa, wa za bãtã na hãwa'utu za'ra, ti'a ïsi'utõrĩzẽb ãma. — ãne te Zezusi hã tãma siwasu'u za'ra.

⁴¹⁻⁴² Dasa hã hãwa hawi we ïmorĩ na siwasu'u wa, te ãne sima rowasu'u za'ra, dama ïpire norĩ hã:

— Oro hãwa hawi wei morĩ za. Õ hã Zezusi, Zuzéhé 'ra. ïna zama wama waihu'u pese za'ra di. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

⁴³ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Tõ'ã. Tane ïma nharĩ za'ra wa'aba õ di za. ⁴⁴ Dasi'uihã na da te 're ïzazei waihu'u za'ra mono õ di za. ïmama si te za te te 're da'apisutu we ïzatõrĩ'wa hã, da te 're ïzaze za'ra mono da. Tawapsi te za da te 're ïzaze za'ra. Tawamhã 're dadã'ã za'ra mono wa, wa za bãtã na ab're hawi da'ahãwa'utu ti'a ïsi'utõrĩzẽb ãma, apã 're dahãimana u'ãsi za'ra mono da oto. ⁴⁵ Duréhã ma tõ ãne na rob'ui'ére, 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã: “Timreme te za te te dama 're awaihu'u, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã.” ãne ma tõ ãma rob'ui'ére. Tawamhã ïmama, timreme te te dama 're awaihu'u mono wamhã, da te ãma 're sazei pese za'ra mono wamhã, ïmreme na zama te za duré da te 're ïzazei pese za'ra. ⁴⁶ ïmama hã datõmo na da te 're 'madã'ã za'ra mono õ di. ïwétési wa tõ te 're 'madã'ã, ïhawi we ïmorĩ wa.

⁴⁷ — Tawamhã Danho'reptui'wa na da te dasina 're ï'umnhasi za'ra mono wamhã, rowẽ u'ãsi te za dadã'ã ãna 're dahãimana u'ãsi za'ra hãwa ãma, 'Re ïhãimana u'ãsi mono 'rata. Tõ sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ⁴⁸ Wa hã dasa na, wa ïsiwasu'u, rowẽ na 're ïdahãimana u'ãsi za'ra mono zé nhomri'wa, 're ïmorĩ wa, dama. ⁴⁹ Wahi'rata norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tõ mana na te te 're huri. Tane nherẽ, dã'ã ãna 're hãimana u'ãsi za'ra mono õ di, ta norĩ hã. Ma tõ tidã'ã za'ra. ⁵⁰ Hãwa hawi dasa na 're dasaihuri mono wamhã, rowẽ u'ãsi te za dadã'ã ãna ï'rata 're dahãimana u'ãsi za'ra, hãwa ãma. ⁵¹ Wa hã dasa na wa tõ ïsiwasu'u, hãwa hawi we ïmorĩ wa. Ni'wam norĩ hã ï'ãma 're saihuri u'ãsi mono wamhã, te za dã'ã ãna 're hãimana u'ãsi za'ra, hãwa ãma. Taha da, wa za ïhãiba hã dama tisõ, dazada ïdã'ã da. — ãne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra, dama ïpire norĩ ma.

⁵² Taha wa, te sima rowasu'u za'ra:

— E niha te za õ hã tihãiba hã wama sõmri za'ra, ãma 're wasaihuri u'ãsi mono da.

⁵³ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã ti'ai ãma dasiré ïpodo. ïhãiba na 're asaihuri aba mono õ wamhã, duré ïwapru, 're ahuri aba mono õ wamhã, rowẽ u'ãsi ï'ãma 're anomro aba mono õ di za. ⁵⁴ ï'ãma 're dasaihuri mono wamhã, duré ïwapru, da te 're ahuri mono wamhã, rowẽ u'ãsi te za ï'ãma 're danomro. Tawamhã 're dadã'ã za'ra mono wa, wa za bãtã na ab're hawi da'ahãwa'utu ti'a ïsi'utõrĩzẽb ãma, apã 're dahãimana u'ãsi za'ra mono da. ⁵⁵ ïhãiba hã dasai uptabi. Duré ïwapru hã, ã uptabi. ⁵⁶ ïhãiba na 're dasaihuri mono wamhã, duré ïwapru, da te 're ahuri mono wamhã, te za ïsiré 're dahãimana u'ãsi za'ra. Wa hã wa za duré ïsiré 're ïmorĩ u'ãsi za'ra. ⁵⁷ ïmama hã ma tõ we ïzatõ, 're ïmorĩ u'ã hã. Ta hã 're hãimana u'ãsi mono wa, wa za duré wa hã 're ïhãimana u'ãsi. Taha wa, ï'ãma 're dasaihuri mono wamhã, te za ïsine 're dahãimana u'ãsi za'ra hãwa ãma, 're dadã'ã za'ra mono ãna. ⁵⁸ Wa hã dasa na, wa tõ ïsiwasu'u, ïmama, hãwa hawi te te we dama ïnhomri na. Wahi'rata norĩ hã ma tõ duréhã hãwa hawim na tisa hã te te 're huri. Tane nherẽ, dã'ã ãna 're hãimana u'ãsi za'ra mono õ di. Ma tõ tidã'ã za'ra. ï'ãma 're dasaihuri mono wapsi, dadã'ã ãna te za 're dahãimana u'ãsi za'ra, hãwa ãma.

⁵⁹ ãne Zezusi ma tô tâma siwaihu'u za'ra, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma, Capana'u ãma.

Zezusi hã tisiré norĩ te te sina isadanharĩ za'ra zé wasu'u, za te te irême za'ra zéb zô

⁶⁰ Tawamhã Zezusihi nhimirowasu'u hã ma tô dame wapari za'ra, isazei'wa norĩ hã. Te te wapari za'ra wamhã, ãne te ahã na sima rowasu'u za'ra:

— Ĩsimirowasu'u hã wama pire di, wa te ãma isaze za'ra zéb da hã.

⁶¹ Ta norĩ hã sima si te te rowasu'u za'ra nherẽ, ma tô ĩmreme hã sina waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, te tâma nharĩ za'ra, ãne:

— E ĩmreme hã asiwi wẽ'ô za'ra wa'aba wa, te za irême za'ra wa'wa. ⁶² Wa hã ti'ai ãma dasiré ĩpodo hã, apã hãiwa u ĩmorĩ ré, ĩ'madã'ã za'ra wa'aba wamhã, e niha te za tawamhã asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa. ⁶³ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'êzani si te za te te dama 're anhomri, dadã'ã ãna 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã. Dasi'uihã na da te dasina 're uwaimrami za'ra mono ô di za. Marĩ na te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za ĩpẽ'êzani hã te te dama 're anhomri, 're ĩdahãimana u'ãsi za'ra mono zé hã.

⁶⁴⁻⁶⁵ ãne, wa aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Tane nherẽ, ãne aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba nherẽ, aihĩni ĩmreme na ĩzaze za'ra wa'aba ô di za, áté. Dasi'uihã na da te 're ĩzazei waihu'u za'ra mono ô di za. ĩmama si te te dama 're anharĩ mono wapsi, te za ĩmreme na da te 're ĩzaze za'ra. ãne wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. — ãne Zezusi ma tô tâma rowasu'u za'ra. E marĩ wa. Da'ahã na ĩsiré 're danomro mono nherẽ, aihĩni te te sazei uptabi za'ra ô wa. Ta norĩ hã tô senai ô na, ma tô Zezusi hã sina waihu'u za'ra. Duré te te dama ĩhãiba nhomri da hã ma tô sina waihu'u siro, Zezusi hã.

Taha wa, ma tô aré dama rowasu'u:

— Dasi'uihã na da te 're ĩzaze za'ra mono ô di za. ĩmama si te te dama 're anharĩ mono wapsi, te za da te 're ĩzaze za'ra. — ãne ma tô dama rowasu'u aré, da te waihu'u za'ra da.

⁶⁶ Tawamhã da'ahã na oto ĩsiré 're danomro mono ô di, isazei'wa norĩ hã. ĩmreme te te wapari ze za'ra ô wa, ma tô oto rême za'ra ni. ⁶⁷ Taha wa, te Zezusi hã wazadanharĩ za'ra:

— E a norĩ wa'aba zama te za irême za'ra wa'wa. — ãne te wazadanharĩ za'ra, 12 na wahãiba norĩ hã ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã.

⁶⁸ Tawamhã Sima Pedruhu si te asa tâma tinha:

— Mare di. Wa te airême za'ra ô di za. Wa te airême za'ra wamhã, e 'wa tẽme, wa za 're wanomro, rowasu'u wẽ hã wa te 're ĩwapari za'ra mono da hã. Aimreme si wama pire za'ra di. Aimreme na si da te 're asaze za'ra mono wamhã, rowẽ u'ãsi te za ai'ãma 're danomro. Te za duré hãiwa ãma 're dadã'ã za'ra mono ãna 're dahãimana u'ãsi za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'rata. ⁶⁹ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tô we asatõ. Wa norĩ hã wa tô asaze za'ra ni. A hã 're aimorĩ wẽ uptabi di. ãne na wa tô aiwaihu'u za'ra ni. — ãne te Zezusihi ma tinha.

⁷⁰ Tawamhã Zezusi asa te wama nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã 12 na aihãiba za'ra wa'wa hã wa tô aipisutu za'ra wa'wa, ĩsiré 're anomro aba mono da, dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, misire Wa'uburé nhib'a'uwẽ te 're mo, asiré wa'aba. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra.

⁷¹ Wa'uburé nhib'a'uwẽ hã te te wama wasu'u za'ra wamhã, Zudasi te wasu'u, Sima Icarizotihĩ 'ra hã. Ta hã 12 na Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ siré 're morĩ nherẽ, te za niwapsi dama hãiba nho, Zezusi hã.

7

Zezusi hã ĩsisãnwã norĩ, Zudeza u te te siwi isatõrĩzé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã te datẽme 're mo, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma si. Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma oto datẽme 're morĩ ô di. E marĩ wa. Te te siwi wĩrĩ da, te te sima ãma roti za'ra wa, dama ĩpire norĩ hã. Taha wa, te oto ĩsiti 're timorĩ za'ra datẽme si, Darireza ãma si. ² Romhuture di oto bãdã hã dasi'rã'õtõzéb u hã, ãma ĩdasipo're pu'u za'ra da hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩdanhimroi wẽ mono zém na a'ubuni wi, darop téb u. ³ Tawamhã ĩno norĩ hã te apã siwi satõ Zezusi hã, Zudeza u morĩ da. ãne te tâma nharĩ za'ra:

— Apã te za oto aimo, Zudeza u asazei'wa norĩ u, marĩ ĩwẽ hã dama ab'manharĩ ré, te te ãma ai'madã'ã za'ra da, asazei'wa norĩ hã. ⁴ Ni'wam norĩ hã te te sima 're dawẽ za'ra

mono wamhã, dama marĩ 'manharĩ wẽ na da te 're waihu'u za'ra mono da, pi'uriwi iŵẽ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono õ di za. Sõ'awi te za te te dama 're ab'manharĩ. Taha wa, ma'apẽ sõ'awi dama 're ab'manharĩ u'âsi mono za, da te ãma 're aiwaihu'u za'ra mono da. — ãne ma tõ ñno norĩ hã tãma waihu'u za'ra, Zezusihi ma.

⁵ Ta norĩ hã tidub'rada hã zahadu te te saze za'ra õ di, 'Re ñhãimana u'âsi mono, we te te ñsatõrĩ na Danho'reptui'wa da.

⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Zahadu bådã hã iŵa waptã'ã õ di, ãma ñmorĩzẽb da hã. Niwam na ãma ai'aba'rẽi wa'aba wamhã, aima rowẽ za'ra wa'aba di za. ⁷ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. ñwẽtẽsi te da te dasiwi 're ñ'ruiwapari. E marĩ wa. Da te 're ñ'manharĩ wasẽtẽ za'ra mono zẽ hã te dama 're awaihu'u mono wa. ⁸ A norĩ wa'aba si te za ai'aba'rẽi wa'wa, dasi'rã'õtõzẽb u hã. ãhãna ñmorĩ õ di za. Zahadu bådã hã iŵa waptã'ã õ di, ãma ñmorĩzẽb da hã. — ãne Zezusi te tãma nharĩ za'ra.

⁹ Taha wa, te a'ã nhamra Darireza ãma, Zezusi hã.

Zezusi hã dasi'rã'õtõzẽb ãma ñsãmrazẽ wasu'u

¹⁰ Tawamhã ñno norĩ hã datozẽb u si'aba'rẽ za'u si, te oto Zezusi hã mo pi'uriwi.

¹¹ Dasi'rã'õtõ wamhã, te sõ rob'madã'ã za'ra, dama ñpire norĩ hã. Te nasi sõ anharĩ za'ra: — E mahãta Zezusi hã. — ãne te nasi sõ anharĩ za'ra.

¹² Dasi'rã'õtõzẽb u ñdasito mono norĩ hã te durẽ dasima rowasu'u za'ra ni. Misire damreme õ di ãma. Ni'wam norĩ hã te ãne dama rowasu'u za'ra:

— Õ hã te 're timorĩ wẽ, Zezusi hã.

Ni'wam norĩ hã te durẽ dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Sadawa nhipse na te õ hã te te dama 're rowasu'u. — ãne te dama rowasu'u za'ra. Tawamhã ñwasu'u na ãma dasisaze za'ra õ di.

¹³ Pi'uriwi te ãne dasima wasu'u za'ra ni, Zezusi hã. Sõ'awi da te dasima rowasu'u za'ra õ di, dama ñpire norĩ pipa te.

¹⁴ Tawamhã dasi'rã'õtõ rẽ, ma tõ Zezusi hã wi, 'ri za'ẽtẽ u, 'Re ñhãimana u'âsi mono ãma 're ñdawata za'ra mono zẽb u. 'Ri 'wawi wa'ra 're, te dama rowahutu. ¹⁵ Tawamhã dama ñpire norĩ hã ñmreme te te wapari za'ra wamhã, ma tõ ãma titob'uzu za'ra. ãne te sima rowasu'u za'ra:

— Õ hã watẽme 're zasi mono õ di, 'Re ñhãimana u'âsi mono nhimiroti, wa te tãma 're waihu'u za'ra mono da. E niha ma tõ waihu'u pese, te te dama 're ñrowasu'u mono zẽb da hã. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

¹⁶ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— ñsi'uihã na te dama 're rowasu'u mono õ di. 'Re ñhãimana u'âsi mono, ma tõ we ñzatõ, te dama 're rowasu'u mono da. Taha zadawa para, wa tõ te dama 're rowasu'u. ¹⁷ E niha te za da te 're ñwaihu'u za'ra, 'Re ñhãimana u'âsi mono nhimiroti na si te dama 're ñrowasu'u mono na hã, niha wamhã, ñsi'uihã na ñnhimiroti na si te dama 're ñrowasu'u mono õ na hã. 'Re ñhãimana u'âsi mono nhimiroti si, da te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, te za da te ãma 're ñwaihu'u za'ra. ¹⁸ Dasi'uihã na danhimirosa'rata na da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, te za sõ 're simnhasi za'ra, mreme wẽ wa, ãma 're dawata za'ra mono zõ. Datẽme dazatõrĩ'wai ãma si 're dawata za'ra mono da, da te dasima 're wẽ za'ra mono wamhã, tõ sena na si danhimirowasu'u hã. Dazadawa nhipse õ di. ¹⁹ Durẽihã Mozẽsi hã ma tõ aima sõmri za'ra wa'wa, 'Re ñhãimana u'âsi mono nhimiroti hã, aihĩ'rata norĩ wa'aba ma hã. Tane nherẽ, ñsimiroti hã 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono õ di. E marĩ wa, te bẽtẽ asima iŵẽ za'ra wa'wa, asiwi ñwĩrĩ aba da. — ãne te Zezusi hã tãma nharĩ za'ra.

²⁰ Tawamhã ãne hã da te wapari za'ra wamhã, te asa tãma nharĩ za'ra ni:

— E 'wam norĩ hã ma tõ bẽtẽ sima aiwẽ za'ra, te te siwi aiwĩrĩ da. Wa'uburẽ te te aima nharĩ wa, te asimiza'rese ãna wama ñnharĩ za'ra. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra ni.

²¹⁻²³ Tawamhã te Zezusi hã asa dama tinha:

— Misi dama ñ'manharĩ waihu'u'õ hã wẽ nherẽ, te dama 'manharĩ 'ru te, ma tõ ñ'ãma atob'uzu za'ra wa'wa. Durẽihã Mozẽsi hã ma tõ dama pisutu danhihãiwata nhihãrẽzẽ hã, ñwana wahi'rata norĩ hã te te dama ñpisutuzẽb zarina. Taha wa, bådã te te ñpisutuzẽm na te za aibã 'rare hã 're ñsihãiwata nhihãri za'ra wa'aba mo, sabadu na. ãne na te za tãma ãma 're ñ'uwaimrami za'ra wa'aba mo, Mozẽsi te te dama ñpisutuzẽ hã. Tawamhã e

marĩ da, ma bété ãzada asahi za'ra wa'wa, romhuri zahârizém na aibâ te pese wa, sabadu na. ²⁴ Ma'ãpé atómo na dahâiba mana wawi, asiwi 're ãda'madá'â za'ra wa'aba mono zéb zarina si, asiwi 're dawê'õ za'ra wa'aba mono tõ, ã'uwaibaba si 're dawaihu'u za'ra wa'aba mono da. — ãne Zezusi te dama tinha.

Zezusi hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãpisutu na rowasu'u

²⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma tõ Zezusihi mreme hã wapari za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã. Taha wa, te ãne ãma sima rowasu'u za'ra:

— Ni'wai ãma te sima roti za'ra, te te siwi wĩrĩ da, wama ãpire norĩ hã. Áté õ hã da te dasiwi ãwĩrĩ da hã. ²⁶ Ni'ã. Sõ'awi te te dama 're rowasu'u mono nherẽ, da te tãma nharĩ za'ra õ di, rowahutu na te te sazâri da. E Danho'reptui'wa na ma tõ siwi waihu'u za'ra, wama ãpire norĩ hã. ²⁷ Danho'reptui'wa wei morĩ wamhã, ãsa'ru hã dama waihu'u za'ra õ di za. Õhõ za'ru hã wama waihu'u pese za'ra di. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

²⁸ Tawamhã ma tõ sina damreme waihu'u, Zezusi hã. Taha wa, 'ri za'ãtẽ 'wawi wa'ra 're, zahadu te te dama rowahutu ré, te ãne da'mahâ, mreme 'rãihã na:

— Oro asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba za. Oro ãza'ru hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba za duré. Tõ sena ãwaihu'u za'ra wa'aba õ di. ãza'ru uptabi hã waihu'u za'ra wa'aba õ di duré. ãsi'uihã na we ãmorĩ õ di. 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para, wa wei mo. Tõ sena ãsimiroti hã we ãzatõrĩ'wa nhimiroti hã. Tane nherẽ, ta hã asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di. ²⁹ Wa hã ãma waihu'u pese di we ãzatõrĩ'wa hã, ãhawi we ãmorĩ wa. — ãne te Zezusi hã dama siwasu'u.

³⁰ Tawamhã ma tõ duré sima ãma roti za'ra, te te siwi ãri da, dama ãpire norĩ hã. Tane nherẽ, te te siwi ãri õ di. E marĩ wa. Zahadu bãdã hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãma ãpisutuzé hã, ãwa waptã'ã õ wa. ³¹ Tawamhã ta norĩ hã sada hâimana za'ra nherẽ, ma tõ da'ahã na saze za'ra ni, Zezusi hã. Taha wa, te ãne dasima rowasu'u za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te ãpisudu hã oto wei morĩ wamhã, e te za te te dama 're ab'manharĩ, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã, Zezusi te te dama 're ã'ab'manharĩ mono nhipai u hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

Parisezu norĩ hã, Zezusihi zõ te te ãdatõrĩ za'ra zé wasu'u

³² Tawamhã parisezu norĩ hã ma tõ Zezusihi ãma dawapari za'ra. Taha wa, ma tõ sõ da'mazatõrĩ za'ra, Zezusi hã te te siwi ãri da, 'ri 'madã'ã'wa norĩ hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhorõwa 'madã'ã'wa norĩ hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ me, ma tõ sõ satõrĩ za'ra, sasedoti ãpire norĩ me.

³³ Tawamhã ãtẽme sihutu wamhã, Zezusi te tãma nharĩ za'ra:

— Syry na wa za oto ai'rata ãnhamra 'wa. Taha pari, wa za apã mo, we ãzatõrĩ'wai u. ³⁴ ãzõ rob'madã'ã za'ra wa'aba nherẽ, asiwi ãsãmri za'ra wa'aba õ di za. Nimomo wa za mo. Nimomo ãmorĩ wamhã, ãma ãtẽme 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

³⁵ Taha wa, te sima rowasu'u za'ra, dama ãpire norĩ hã:

— E momo te za bété mo, wa te wasiwi sãmri za'ra tõ da hã. E darob amoi u te za mo, wasiré zudezu norĩ u deredu norĩ 'rata, 're ãsi'ubumroi mono norĩ u. E tamomo te za oto mo, deredu norĩ rob ãma te te 're rowahutu mono da. ³⁶ Ma tõ wama rowasu'u za'ra, wa te sõ rob'madã'ã za'ra nherẽ, za wa te wasiwi ãsãmri õ na hã. Ma tõ duré wama rowasu'u za'ra, nimomo morĩ wamhã, za ãtẽme ãwasihutu waihu'u õ na hã. Wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di, te te wama ãnharĩ za'ra zé hã. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

Zezusi hã ã u'âsi na dama ãsiwasu'uzé wasu'u

³⁷ Tawamhã ãrẽme ma dasi'rã'õtõ mono wa, ma tõ Zezusi hã hãwi za, te te dama rowahutu da, datozém na bãdã ãpire uptabi na. ãne te dama tinha:

— 'Rubu wamhã, ma'ãpé we ãtẽme 're anomro aba mono za, ã u'ã hã te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono wa, 're ãhuri aba mono da. ³⁸ Duréihã ma tõ ãne ã u'âsi na rob'ui'éré, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã: “Á u'ã hã 're sidototo u'âsi mono wamhã, dama rowézé hã te za dama 're hâimana u'âsi, ãsĩpti hã. Tane Danho'reptui'wa na da te dasina 're ã'umnhasi za'ra mono wamhã, taha zarina te za rowé nhomri'wa hã dama 're hâimana za'ra.” ãne ma tõ ãma rob'ui'éré, ãbaihã na hã. — ãne te Zezusi hã dama rowasu'u.

³⁹ Â u'â te te dama wasu'u wamhã, Tipê'êzani te wasu'u, Zezusi hã. Niwapsi te za te te tãma 're anhomri, tizazei'wa norĩ ma. Dâ'â wa, hãiwa'utu parip si, te za Tipê'êzani hã te te tãma 're anhomri.

Zezusihi ãma ãdasisadanharĩ za'ra zé wasu'u

⁴⁰ Tawamhã Zezusihi mreme, da te wapari za'ra wamhã, te dasima rowasu'u za'ra ni:
— Tô sena õ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa zô, 're ãdanhimipari za'ra mono.

⁴¹ Ni'wam norĩ hã te duré dama rowasu'u za'ra:

— Ô hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisudu.

Ni'wam norĩ hã te duré dama rowasu'u za'ra:

— Oro õ hã Darireza hawi wei morĩ za. Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisudu hã Darireza hawi wei morĩ õ di za. ⁴² Danho'reptui'wa da hã apito Dawihi nhihudu te za, u, 're mo. Berê ãma te za, u, podo, tihi'rata za'ru ãma, Dawihi za'ru ãma. ãne duréihã ma tô ãma rob'ui'ééré siro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

⁴³ Taha wa, ãwasu'u na dasisaze za'ra õ di. ⁴⁴ Ni'wam norĩ si te sima wê za'ra, te te siwi âri da. Tane nherê, te te siwi âri õ di.

Dama ãpire norĩ hã, Zezusi, Danho'reptui'wa na te te dame 're ãsaze za'ra mono õ zé wasu'u

⁴⁵ Tawamhã Zezusihi zô ãsihutu norĩ hã te apã ai'aba'ré, sasedoti ãpire norĩ u, parisezu norĩ u zama. Ubana ãtême sihutu wamhã, te sadanharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, we asiwi saprõni aba õ di, watême.

⁴⁶ Tawamhã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wa te te ãma wabzu õ di, ãsimiroti wê na hã. Taha wa, wa te wasiwi âri õ di, wa te wei wasiwi saprõni da, atême za'ra wa'aba.

⁴⁷ Taha wa, te parisezu norĩ hã asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E niha a norĩ wa'aba zama ma tô ãmreme hã dame ãsaze za'ra wa'wa, tô sena te te dama 're rowasu'u mono newa. ⁴⁸ E Danho'reptui'wa na ma tô 'mazaze dama ãpire hã, duré parisezu hã. Mare di. Ni'wa te te ãma sazei õ di. ⁴⁹ Ô norĩ hã ma tô saze za'ra, tãma waihu'u pese za'ra õ wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ãrob'ui'éérézê hã. Taha wa, te za õ norĩ hã te te siwi 're wê'õ pese za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. — ãne te parisezu norĩ hã 'ri za'êtê 'madâ'â'wa norĩ ma nharĩ za'ra.

⁵⁰⁻⁵¹ Tawamhã parisezu norĩ siré hã ma tô oto rowasu'u, Nicodemosi hã, Zezusihi u aré ãmorĩ hã barana. ãne te tãma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norĩ ma:

— E marĩ te te ãmanharĩ zô, wa te wasiwi waihu'u ãna, wa za wasiwi wê'õ za'ra ni. E ãne wahi'rada Mozési ma tô dama roti, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarina. Mare di. ãne te te dama roti õ di. — ãne Nicodemosi te tãma rowasu'u za'ra, tisiré parisezu norĩ ma.

⁵² Taha wa, te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— E a zama Darireza hawi we aimorĩ wa, te ãne wama ãwaihu'u za'ra. Darireza hawi te te 're da'azatõrĩ mono õ di, te te dama 're ãsadawa wasu'u za'ra mono da hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ãmreme ui'ééré hã robaba di, ãma. Ma'ãpé sõré na za, ãma ãrob'ui'ééré õ na waihu'u da. — ãne te tãma nharĩ za'ra, Nicodemosi ma. ⁵³ Taha pari, tinhorõwa u te te ropé da, ma oto wairé.

8

Pi'õ hã aibã aimawi ré nomro wa, Zezusihi u da te dasiwi ãsaprõnizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusihi me, wa ai'aba'ré ni, êtê 'rãihã u, Oriwera u. ² Awêmhã mararé, wa apã ai'aba'ré ni 'ri za'êtê u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u. Wasihutu wamhã, 'ri 'wawi wa'ra u, wa asisi ni. Tamomo da'ahã na ma tô Zezusihi u ubumro ni. Tawamhã ma tô nhamra, te te dama rowahutu da, Zezusi hã. ³ Te te dama rowahutu ré, ma tô we ãtême aihutu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa norĩ hã, parisezu norĩ me. Pi'õ hã te we ãtême siwi saprõ. Mro ré nherê, aibã aimawi ré nomro ré, da te 'madâ'â wa, te we ãtême siwi saprõni za'ra, niha ãsimiroti hã te te ãma waihu'u za'ra da. Tawamhã dawa'wa u ma tô siwi 'mazé pi'õ hã, Zezusihi nho're sab da. ⁴ Tawamhã Zezusi te siwi 'mahã, ãne:

— Rowahutu'wa, ã hã pi'õ hã mro ré nherẽ, aibã aimawi ré nomro ré, ma tô dasiwi 'madâ'â ni. Taha wa, wa we atême wasiwi saprõni ni, asimiroti hã wa te ãma waihu'u za'ra da. ⁵ Damro ré nherẽ, aibã aimawi ré 're danhimi'wara mono wa, êtẽ na da te dasiwi 're simroi mono da, ma tô te te dama 're a'ru, wahi'rada Mozési hã. A hã bété, e niha asimiroti hã pi'õ ãma hã. — ãne te siwi ãma sadanha.

⁶ Mozésihi nhimiroti zarina te te dama 'rui õ wa, te te siwi wẽ'õ za'ra da, ma tô ãne siwi ãma sadanha. Tane nherẽ, Zezusi hã asa te te ãma sada'ãbã za'ra õ di. Ti'a zô ma tô aiwẽ'ẽ, tinhiptõmo na te te ui'ééré da. ⁷ Ìmreme zô, te te nasi 'mahârã za'ra wamhã, ma tô apã wahudu. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Ni'wa hã wasété ãna 're morĩ wamhã, te za simrimi 'rata, êtẽ na.

⁸ Tawamhã ma tô duré aiwẽ'ẽ, ti'a zô te te ui'ééré da. ⁹ Tawamhã ìmreme te te wapari za'ra wamhã, dawana ìhãiba prédub 'rata, uimrehene ma tô watobro. Ìsa'u si te nasi wairé, misi si siwi ìsaprõni'wa hã ìmreme te te sina wapari za'ra wa, sisép te. Zezusi hã siwaprosi te oto za. Pi'õ si te dawa'wa za, Zezusihi nho're. ¹⁰ Tawamhã Zezusi hã ma tô apã wahudu. Pi'õ siwaprosi sa wa, te oto sadanha:

— E mahãta aiwasu'u'wa norĩ hã. E 'mazab õ di, te te dama ai'ru za'ra da, da te dasiwi aiwĩrĩ da, aiwasédé hã te te ai'ãma ìsa'ra za'ra norĩ hã.

¹¹ Taha wa, te pi'õ hã asa tãma tinha:

— Maze di. Ni'wa hã sab õ di, te te dama ì'ru da, da te dasiwi ìwĩrĩ da.

Taha wa, Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Tane tô. Wa hã te duré dama ai'rui õ di za, da te dasiwi aiwĩrĩ da. Mo oto aimorĩ. Aiwasédé hã 'manharĩ na sahu õ di za. — ãne te pi'õ ma tinha.

Zezusi hã dama rob'uiwẽ'wa na dama ìsiwasu'uzé wasu'u

¹² Tawamhã Zezusi te duré dama tinha, ãne:

— Wa hã dama rob'uiwẽ'wa na wa ìsiwasu'u. Ìnhimiroti zarina 're danomro mono wamhã, dawasété na 're danomro mono õ di za, robra na. Rowa'a na si te za ì'ãma 're danomro u'ãsi, rowẽ na si.

¹³ Tawamhã parisezu norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Asiwaprosi wama asiwasu'u wamhã, tô sena wama asiwasu'u õ di.

¹⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa duré tãma nharĩ za'ra:

— Tane nherẽ, ìsiwaprosi aima ìsiwasu'u za'ra wa'aba nherẽ, tô sena, wa aima ìsiwasu'u za'ra wa'wa. Nima hawi we ìmorizé hã waihu'u za'ra wa'aba õ di. Ìwétési, wa tô ìsina waihu'u. Nimomo ìmorizé hã duré waihu'u za'ra wa'aba õ di. Ìwétési wa tô ìsina waihu'u siro. Taha wa, tô sena te ìsina waihu'u pese wa, te za ìmreme na 're ìzaze za'ra wa'aba mo. ¹⁵ Danhimirosa'rata zarina si, te 're ìdawaihu'u za'ra wa'aba mo, dawẽ na dawasété na zama. Tanei õ di, wa hã. ¹⁶ Tô sena, wa za te 're da'awaihu'u, dawẽ na dawasété na zama. Ìsiwaprosi te 're da'awaihu'u mono õ di za. We ìzatõrĩ'wai me, wa za wa te 're da'awaihu'u, dawẽ na dawasété na zama. ¹⁷ Duréhã ma tô Mozési hã ãne na te te dama 're roti, 'Re ìhãimana u'ãsi mono zadawa para: “Ni'wa hã siwaprosi te te 're da'awasu'u mono wamhã, 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, ìsimirowasu'u na. Siwaprosi wamhã, mreme wapure di. Maparane wapsi, 're ìne wẽ hã ãma 're sisaze zahuré mono wamhã, te za ìsimirowasu'u zahuré na 're ìsaze za'ra wa'aba mo. Sahuré wamhã, mreme pire zahuré di.” ãne Mozésihi nhimiroti na rob'ui'ééré hã. ¹⁸ Wa hã wa ìsiwasu'u. We ìzatõrĩ'wa hã te duré ìwasu'u, ìmama hã. Taha wa, ìsiwaprosi ìsiwasu'u õ wa, te za wamreme hã tô sena na 're ìsaze za'ra wa'aba mo.

¹⁹ Tawamhã parisezu norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E mahãta tawamhã, aimama.

Taha wa, ma tô duré Zezusi hã asa tãma nharĩ za'ra:

— Ìmama te aima wasu'u za'ra wa'aba nherẽ, asiwi ìwaihu'u za'ra wa'aba õ di. Ìmama zama, asiwi waihu'u za'ra wa'aba õ di. Tô sena ìwaihu'u za'ra wa'aba 'wa'ãhã, Ìmama zama te aré ìwaihu'u za'ra wa'wa.

²⁰ ãne te tãma rowasu'u za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma, 'ri 'wawi wa'ra 're, te te dama rowahutu ré. Rob'uiprazé, da te 're ìsême mono zéb 'rata sab ré, te ãne tãma rowasu'u za'ra. Taha wa, te te siwi ãri ze za'ra nherẽ, te te

siwi âri õ di, dama ãpire norĩ hã. E marĩ wa. Zahadu bãdã hã ãwa waptã'ã õ wa, te te sima ãma ãrotizé hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

"E 'wa hã a hã," ãne Zezusi da te dasiwi ãsadanharĩ za'ra zé wasu'u

²¹ Tawamhã Zezusi hã te duré tãma nharĩ za'ra, parisezu norĩ ma:

— Aihawi wa za ãmorĩ za'ra wa'wa. Tawamhã aiwasété ré, te za 're atã'ã za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã aiwasédé hã te te aima 're pari za'ra wa'aba mono ãna. Aiwasété ré, 're atã'ã za'ra wa'aba mono wamhã, nimomo ãmorĩ wamhã, ãzarina ãma 're anomro waihu'u aba mono õ di za. — ãne te Zezusi tãma rowasu'u za'ra.

²² Taha wa, ma tã ãne sima rowasu'u za'ra:

— Õ hã ma tã wama nharĩ za'ra, nimomo morĩ wamhã, ãsarina 're wanomro waihu'u mono õ di za. E 'rãwi siwĩri da bã, te ãne wama nharĩ za'ra. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

²³ Tawamhã ma tã Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã ti'ai ãma si te 're anomro aba mo. Wa hã hãiwa hawi, wa wei mo. A norĩ wa'wa hã ti'ai ãma a'uwé te 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Tanei õ di, wa hã. ²⁴ A norĩ wa'wa hã aiwasété ré, te za 're atã'ã za'ra wa'aba mo. ãne wa tã aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tawamhã wa hã aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, 're ãhãimana mono na 're ãzaze za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za tã aiwasété ré 're atã'ã za'ra wa'aba mo. — ãne Zezusi ma tã tãma waihu'u za'ra.

²⁵ Tawamhã ma tã siwi sadanha:

— E 'wa hã bété, a hã.

Tawamhã ma duré ãma sada'ãbã za'ra asa:

— Rowahutu na te dama ãma 're ãsãna'rata mono hawi, wa tã aima 're ãsiwasu'u za'ra wa'wa, 're ãhãimana mono zém na hã. ²⁶ Zahadu uburé marĩ hã te aima waihu'u za'ra wa'aba õ di, 're anomro wasété aba mono zém na hã. We ãzatõrĩ'wa hã tã sena ma tã te te ãma 're da'awaihu'u. Taha wa, duré wa hã te te ãma 're ãda'awaihu'u mono zéb zarina si, wa za te dama 're awaihu'u, ãsine. — ãne ma tã Zezusi hã tãma rowasu'u za'ra.

²⁷ We tizatõrĩ'wa hã te te tãma wasu'u za'ra wamhã, Timama te wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Sõ'awi te te tãma rowasu'u za'ra õ wamhã, ãmreme tãma pibu prã za'ra di, dama ãpire norĩ ma. ²⁸ Taha wa, te Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wa hã dasiré ãpodo hã niwapsi te za asiwi ãzasõmri za'ra wa'wa, hãiwi ãza'o da. Tawapsi te za ãwaihu'u za'ra wa'wa, aima 're ãsiwasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're ãhãimana mono zém na hã. Te za duré ãwaihu'u za'ra wa'wa, ãsi'uihã na te dama 're ãrowasu'u mono õ na hã, ãmama te te ãma ãwaihu'uzéb zarina si, te dama 're ãrowasu'u mono na hã. ²⁹ We ãzatõrĩ'wa hã te te ãma 're ãroto mono zéb zarina si, wa tã te tãma ãma 're uwaimrami u'ãsi. Taha wa, ã'rata te 're sãmra u'ãsi. Te te 're ãrême mono õ di. — ãne Zezusi ma tã tãma siwasu'u za'ra.

³⁰ Tawamhã ãmreme hã da te wapari za'ra wamhã, ma tã da'ahã na Danho'reptui'wa na saze za'ra ni.

ãsazei uptabi 'wa, za 're ãdanomro mono zé wasu'u

³¹ Tawamhã Zezusi te tãma nharĩ za'ra, ãsazei'wa norĩ ma hã:

— ãmreme 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono wamhã, ãzazei uptabi 'wa, te za 're anomro aba mo. ³² Tawamhã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Ta hã tã sena uptabi. Taha zarina te za asõ'reptuzé hã asina 're ãwaihu'u za'ra wa'aba mo, wada'uri ãna si'uihã na 're ãhãimana za'ra mono norĩ ne, rowé na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da oto. — ãne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra.

³³ Tawamhã te duré asa tãma nharĩ za'ra, Zezusihi ma:

— Wa norĩ hã Abra'ãhã nhihudu, wa 're wanomro. Niwa dama romhuri'wa da, danhimi'uipra na 're wahãimana za'ra mono õ di. E niha wa za tawamhã wanho'reptuzé hã wasina wa te 're waihu'u za'ra.

³⁴ Tawamhã Zezusi asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Tã sena wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Dawasété na 're danomro u'ãsi mono wamhã, dawasédé, da te 're sahãri waihu'u za'ra mono õ di za, danhimi'uipra norĩ hã titede'wai hawi 're ãwairébé waihu'u mono õ ne. ³⁵ Apito ma, romhuri'wa norĩ hã, apito 'ra me, aiwab õ di. Apito 'ra, te za timama nhorõwa ãma 're sãmra u'ãsi, ã'ra wa. Tãma ãromhuri'wa norĩ hã ãsõrõwa ãma 're si'ubumroi u'ãsi mono õ di za. ³⁶ Wa hã wa aima ãsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na. Aiwasété hawi te 're asõ'reptu

za'ra wa'aba mono wamhā, tō sena te za rowē na ī'āma 're anomro aba mo. ³⁷ A norī wa'wa hā Abra'āhā nhihudu te 're anomro aba mo. Āne na īma aiwaihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane nherē, īsihudu nherē, ma tō asiwi īwē'ō za'ra wa'wa, asiwi īwīrī za'ra wa'aba da. E marī wa. Īnhimiroti hā taré asiwi 're wē'ō za'ra wa'aba mono wa. ³⁸ Wa hā Īmama, te te īma 're īwaihu'u mono zéb zarina si, wa tō aima te 're waihu'u za'ra wa'wa. A norī wa'wa hā aimama te te 're ī'aiwada'uri za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra.

³⁹ Tawamhā Zezusihi ma, te duré asa nharī za'ra, āne:

— Wa norī hā, Abra'āhā nhihudu.

Tawamhā asa te duré Zezusi hā tāma nharī za'ra:

— Abra'āhā nhihudu uptabi 'wa'āhā, te aré 're anomro wē wa'aba mo, īsine. ⁴⁰ 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā tō sena uptabi. Taha si, wa tō te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, te te īma 're ī'aiwaihu'u mono zéb zarina. Tane nherē, ma tō ī'āma asima īroti za'ra wa'wa, asiwi īwīrī za'ra wa'aba da. Āne dama 're hāimana mono ō di, Abra'ā hā. A norī wa'wa hā aimama ne, te 're anomro aba mo. — Āne Zezusi te tāma nharī za'ra.

⁴¹ Tawamhā asa te duré tāma nharī za'ra:

— Misire Wamama hā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā. Wa norī hā ī'ra uptabi, wa 're wahāimana za'ra.

⁴² Tawamhā Zezusi hā te duré asa tāma nharī za'ra:

— Tō sena 'Re īhāimana u'āsi mono hā, Aimama za'ra wa'aba 'wa'āhā, te aré asiwi 're īzawi pese za'ra wa'aba mo. E marī wa. Īhawi we īmorī wa, atēme za'ra wa'aba. Īsi'uihā na we īmorī ō di. Ta hā ma tō we īzatō. ⁴³ E niha aima waihu'u pese za'ra wa'aba ō di, īnhimirowasu'u hā. Wē nherē, aima wapari ze za'ra wa'aba ō wa, aima pibu prā za'ra wa'aba di. ⁴⁴⁻⁴⁵ Aimama za'ra wa'wa hā, Wa'uburé. A norī wa'wa hā ī'ra te 're anomro aba mo. Te te sima 're īwē mono zém na si, te asima 're īwē za'ra wa'aba mo, tāma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Ta hā dapoto na'rata hawi dapārī'wa te 're mo. Sadawa nhipese u'āsi wa, tō sena te te dama 're rowasu'u mono ō di. Tizadawa nhipese na ma tō sāna'rata. Simirosa'rata wasété u'āsi wa, sadawa nhipese u'āsi di. Taha wa, ī'ra 're anomro aba mono wa, īnhimirowasu'u hā tō sena nherē, āma 're īzaze za'ra wa'aba mono ō di. ⁴⁶⁻⁴⁷ Tō sena na wa aima te 're wasu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti hā. Tane nherē, īnhimirowasu'u na 're īzaze za'ra wa'aba mono ō di. E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī si te za te te 're wapari pese za'ra, īsimiroti hā. A norī wa'wa hā īsib'a'uwē 're anomro aba mono ō di. Taha wa, īsimiroti hā 're wapari pese za'ra wa'aba mono ō di. — Āne Zezusi ma tō tāma waihu'u za'ra.

Zezusihi wasu'u, Abra'āhā wasu'u me

⁴⁸ Tawamhā dama ĩpire norī hā ma tō asa tāma nharī za'ra:

— A hā, samaritanu. Wa'uburé ré, 're aimorī wa, te asimiza'rese āna āne na hā wama ĩrowasu'u. Tō sena, wa tō nasi āne na aima nharī za'ra ni. — Āne te taré tāma nharī za'ra, Zezusihi ma.

⁴⁹ Tawamhā Zezusi asa te tāma nharī za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're īmorī ō di. Wa hā ĩmreme wazép sina, wa ĩmama hā te aima 're wasu'u wē za'ra wa'wa. Tazahā a norī wa'wa hā asiséb āna te āne īma ĩnharī wasété za'ra wa'wa. ⁵⁰ Ī'āma 're dawata za'ra mono zō, īsina 're ĩnhimnhasi mono ō di, wa hā. Misire ma tō te te sima 're da'awē, ī'āma 're dawata za'ra mono da. Tō ī'uwaibaba te te ī'āma sima 're ĩda'awē mono zé hā. ⁵¹ Tō sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Īnhimiroti hā da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhā, 're dadâ'â za'ra mono āna te za 're dahāimana u'āsi za'ra. — Āne te tāma rowasu'u za'ra.

⁵² Sō'awi te te tāma rowasu'u za'ra ō wa, ĩmreme hā tāma pibu prā za'ra di. Taha wa, asa te duré Zezusihi ma nharī za'ra:

— Wa'uburé ré, 're aimorī na, wama aiwaihu'u pese za'ra di oto. Wahi'rada Abra'ā hā ma tō dârâ. Uburé 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī zama ma duré tidâ'â za'ra. Tane nherē, ma tō ĩnha, da te 're asaze za'ra mono wamhā, 're dadâ'â za'ra mono āna, 're idahāimana u'āsi za'ra mono na hā. ⁵³ E Abra'āhā nhipai u aipire bâ, te āne wama ĩnharī za'ra. Ma tō dârâ, ta hā. 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī zama ma

tô duré 're dâ'â za'ra. E 'wa hã bété, a hã. Ma'ãpé asina asimirosa'rata na wama waihu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da.

⁵⁴ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã, ĩpire na ĩsina 're ĩwata mono õ di. ĩpire na ĩsina 're ĩwata mono 'wa'âhã, aré dama ĩwapure di. ĩmama si te ĩpire na te te dama 're ĩwasu'u. Ta hã Asib'apito na te 're ĩsisi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ⁵⁵ Tane nherẽ, Asib'apito na 're sisi za'ra wa'aba mono nherẽ, waihu'u za'ra wa'aba õ di. Taha wa, te taré Asib'apito na 're ĩsisi za'ra wa'aba mo. Wa hã wa tô waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Aima sô 're ĩnhimrami za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, aré ĩzadawa nhipese di wa hã, asine za'ra wa'aba. Tô sena wa tô waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩsimiroti hã wa tô duré te 're 'madâ'â pese. ⁵⁶ Aihi'rata 'wa, Abra'ã hã ma tô ĩwaihu'u siro, we datême ĩmorizém na hã ti'ai u. Taha wa, Abra'ãhã ma, rowẽ di. Te 're to. — ãne Zezusi te tãma rowasu'u za'ra.

⁵⁷ Tawamhã te asa tãma nharĩ za'ra, dama ĩpire norĩ hã:

— E niha ma tô Abra'ã hã ĩwaihu, duréi pese dawi dâ'â nherẽ. Te aré ãne wama ĩwasu'u za'ra, ai'ãma wahub ahã uptabi 'wa'âhã. Zahadu a hã, ai'ãma wahub ahã õ di. ⁵⁰ na zahadu ai'ãma wahub õ di. — ãne te Zezusihi ma, nharĩ za'ra.

⁵⁸ Taha wa, Zezusi te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena, wa aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Abra'ã hã poto õ ré, wa 're ĩhâimana u'âsi. — ãne Zezusi ma tô tãma siwasu'u za'ra, dama ĩpire norĩ ma.

⁵⁹ Tawamhã te te sadawa 'ru za'ra wa, ma ãne hã sada waibu za'ra, te te siwi ãma wĩrĩ da. Tane nherẽ, te te siwi wĩrĩ õ di, rob u watobro da, tiwi si'wahi za'ra wa, 'ri 'wawi wa'ra hawi.

9

Zezusi hã aibã ĩpotozém hawi ĩtob'a te te ĩpesezé wasu'u

¹ Tawamhã morĩ ré, ma tô aibã hã tisã Zezusi hã, ĩwaptã'ázém hawi ĩtob'a hã. ² ĩsiré, wa te wasiwi sãmri za'ra wa, wa tô ãne wasiwi sadanharĩ ni:

— E marĩ wa, ma tob'a na waptãrã. E tiwasédé te te 'manharĩ wa, ma tob'a na waptãrã. E ĩmama norĩ hã timro me tiwasédé te te 'manharĩ zahuré wa, ma ĩ'ra hã tob'a na waptãrã.

³ Taha wa, te Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— Mare di. Tiwasédé te te 'manharĩ õ di. ĩmama norĩ zama, tiwasédé te te 'manharĩ zahuré õ di. Rowẽ na 're morĩ wa za, ma tob'a na podo, ĩwaihu'u pese na da te waihu'u za'ra da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ⁴ Ta hã ma tô we ĩzatõ, dapawaptom na te tãma 're romhuri mono da. Rowa'a ré, te za da te 're romhuri za'ra. 'Re mara mono wa, da te 're romhuri waihu'u za'ra mono õ di. Tane rowẽ ré, wa za wa te tãma 're romhuri za'ra. ⁵ Tawamhã ti'ai ãma 're ĩnhamra mono ré, dama rob'uiwẽ' wa ne, wa hã dama rowẽ nhomri'wa, wa 're ĩhâimana. — ãne te wama siwasu'u.

⁶⁻⁷ Tawamhã Zezusi hã ma tô tizadaipro hã oto time ti'ai u, ti'a te te ãma wai'o da, te te ãma tomhã u'ré da. Tawamhã tinhiptõmo na ma tô sada a'ã. Te te ãma tomhã u'réi pari wamhã, te tãma tinha:

— Mo oto aimorĩ pu'u u, asitõmo upsõ da, Siro'é na pu'u nhisi u. — ãne te satõ. Siro'é na pu'u nhisi hã dazatõrĩ, te wasu'u.

Taha wa, te mo, sitõmo upsõ da. Sitõmo upsõi wamhã, tõmo wẽ di oto aibã hã. Tawamhã te wei mo apã. ⁸ Tawamhã da te 'madâ'â za'ra wamhã, te dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— E õ hã rob'uiirazém na te te 're da'awari mono da, 're ĩsãmra mono. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni, ĩsõrõwa 'rata 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã. Tob'a ré, te te siwi 're ĩ'madâ'â za'ra mono norĩ me, te ãne sima rowasu'u za'ra.

⁹ Tawamhã ni'wam norĩ hã te sima rowasu'u za'ra:

— Tô õ hã, tob'a na aré 're ĩsãmra mono.

Ni'wam norĩ hã te duré sima rowasu'u za'ra:

— Mare di. Ta hãĩ õ di. Taré ĩtob'a ne, õ hã.

Tawamhã te te sina dawapari wamhã, te oto dama sina wasu'u, tito pese'wa hã:

— Wa hã ĩtob'a di aré tô.

¹⁰ Tawamhã te sadanharĩ za'ra:

— E niha ma tō atōmo wē.

¹¹ Taha wa, te asa tãma siwasu'u za'ra:

— Aibã hã ma tō tizadaipro na waza ti'a hã, te te ãma ĩtomhã u'ré da, Zezusi na ĩsisi hã. Pu'u u ĩmorĩ da, te ĩma rob'ru, ĩsitōmo upsō da. Taha wa, wa tō mo. ĩsitōmo upsōi wamhã, ĩtōmo wē di oto. — ãne te aibã hã sina dama wasu'u.

¹² Tawamhã ma tō sō sadanharĩ za'ra:

— E mahãta tawamhã, Zezusi hã.

Tawamhã te asa tãma rowasu'u za'ra:

— Me. Wa hã te waihu'u ō di. — ãne te asa tãma rowasu'u za'ra, aibã hã.

Parisezu norĩ hã aibã ĩtob'a, Zezusi te te ĩpe, te te siwi ĩsadanharĩzé wasu'u

¹³ Tawamhã parisezu norĩ u te siwi saprō, aré tob'a na 're ĩsãmra mono hã. ¹⁴ Romhuri zahãrizém na te ĩtème siwi saprō, Zezusi hã tizadaipro na ti'a te te ĩwazarizém na, duré te te ĩto pesezém na, sabadu na. ¹⁵ Tawamhã te te ĩtème siwi ãwisi za'ra wamhã, te siwi sadanha, parisezu norĩ hã, niha te te ĩto pesezéb zô. Tawamhã asa te tãma siwasu'u za'ra:

— Tizadaipro na ti'a hã te te ĩwai'o na, ma tō ĩtōmo u'ré. Taha pari, wa tō ĩsitōmo upsō. ãhãna hã wa oto rob'madã'ã wē.

¹⁶ Tawamhã ni'wam norĩ si, te Zezusihi ma nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã:

— Ō hã sabadu na te te pese nherē, te te 'madã'ã pese ō di, romhuri zahãrizém na roti hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã we te te satōrĩ ō di. We te te satōrĩ 'wa'ãhã, te aré te te 're 'madã'ã pese, ĩsimiroti hã. — ãne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

Tawamhã ĩhãiba amo norĩ hã te rowasu'u za'ra duré:

— 'Re morĩ wasété 'wa'ãhã, aré waihu'u pese ō di, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'ō hã te te dama 'manharĩ da hã. — ãne Zezusihi ãma ma tō tasisada 'rãmi za'ra ni. ¹⁷ Taha wa, te duré siwi sadanha, parisezu norĩ hã:

— Ō hã te te ato pese nherē, e niha asimirosa'rada hã ãma hã.

Tawamhã ma tō duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Ō hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, te 're mo. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

¹⁸ Tōmo wē u'ãsi, 're morĩ newamhã, te te ĩto pesezém na ma tō wawã za'ra, dama ĩpire norĩ hã. Taha wa, ma tō aibã mama zô tihãrã za'ra, te te ãma sadanharĩ za'ra da. ĩna zô zama te tihãrã za'ra. ¹⁹⁻²¹ Tawamhã ĩtème simasisi zahuré wamhã, te ãma siwi sadanharĩ za'ra:

— E ō hã ai'ra. Ma tō dama ĩwasu'u wa'wa, tob'a na ĩwaptã'ã na. E niha ma ãhãna titōmo wē, tob'a nherē. Rob'madã'ã wē di oto.

Tawamhã ĩmama te asa tãma nharĩ za'ra:

— Ta hã tō wa'ra, te 're mo. Tob'a na ma tō waptãrã. ãne na wama waihu'u pese di. Niha oto te te ĩrob'madã'ã wē na wa te waihu'u ō di. Duré ĩto pese'wa hã wa te waihu'u ō di. A norĩ wa'wa hã te za ĩ'ra hã asiwi ĩsadanharĩ 'wa, ĩto pese'wa zô te te aima wasu'u za'ra wa'aba da. Ma tō tiprédu oto. Si'uihã na te za aima siwasu'u za'ra wa'wa.

²² ãne ĩmama te tãma nharĩ za'ra, dama ĩpire norĩ mreme pipa te. ãne ma tō sima ãma roti za'ra aré: “Ni'wam norĩ hã Zezusi, Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu na te te saze za'ra wamhã, wa za wa te tiwi 're rosawi za'ra, rowahutuzéb u dame 're sisisi tō mono da.” ãne na ma tō te te sima 're roti za'ra. ²³ Taha wa, te te tãma wasu'u za'ra ō di, ti'ra to pese'wa hã. ĩ'ra si te te siwi sadanharĩ za'ra da, ĩ'ra hã oto prédu wa, te ti'ra si tãma 'ru za'ra.

²⁴ Tawamhã parisezu norĩ hã te sô tihãrã za'ra, te te ĩto pese zô, apã ĩtème sébré za'ra da. ĩtème sébré za'ra wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— Zezusi hã 're morĩ wasété di. ãne wama waihu'u pese za'ra di. Ma'ãpé 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma si aiwata, taha si te te ato pese wa.

²⁵ Tawamhã ma tō asa tãma nharĩ za'ra:

— Áté tō sena 're morĩ wasété di, Zezusi hã. Áté 're morĩ wē di. Wa hã te waihu'u ō di. ĩtōmo wē zép si, wa tō ĩsina waihu'u. ĩtob'a u'ãsi, wa aré 're ĩnhamra. ãhãna ĩtōmo wē di oto. — ãne te tãma siwasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

²⁶ Tawamhã asa te te ĩto pese ma, te nharĩ za'ra:

— E niha ma tô ato pese.

²⁷ Taha wa, te aibâ hã asa duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherê, ãma ñwapari ze za'ra wa'aba õ di. E marĩ da, wa za bété aima ñsiwasu'u na sahu za'ra wa'wa. E Zezusi hã saze za'ra wa'aba da bâ, wa za ñsiwasu'u na aima sahu za'ra wa'wa. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

²⁸ Tawamhã te te sadawa 'ru za'ra wa, te asa tãma nharĩ za'ra:

— A hã ñsazei'wa, te 're aimo. Wa norĩ hã Mozésihi zazei'wa, wa 're wanomro. ²⁹ 'Re ñhãimana u'âsi mono, ma tô Mozésihi ma pisutu, ñsadawa para datême 're morĩ da. ãne wama waihu'u pese za'ra di, wa norĩ hã. Õ hã bété, Zezusi hã e ma hawi te wei mo. Wa norĩ hã ãne na hã wa te waihu'u za'ra õ di.

³⁰ Tawamhã te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— E niha bété, Zezusi te te ñto pese nherê, waihu'u za'ra wa'aba õ di, we ñsatõrĩ'wa hã. ³¹ Ni'wa hã 're morĩ wasété wamhã, ñmreme te te 're wapari mono õ di za, te te tãma ãma 're a'uwaimrami mono da, 'Re ñhãimana u'âsi mono hã. Ni'wa hã ñsimiroti te te 're 'madâ'â pese mono wamhã, te za ñmreme hã te te 're wapari u'âsi, te te tãma ãma 're uwaimrami u'âsi mono da. ãne wama waihu'u pese za'ra di, wa norĩ hã. ³² Ropoto na'rata hawi 're datob'a za'ra mono wa, ni'wa hã te te 're da'ato pese mono õ di. ñwasu'u hã robaba di aré. ³³ Õ hã aibâ hã 'Re ñhãimana u'âsi mono hawi wei morĩ õ 'wa'ãhã, aré ñto pese õ di. Tãma waihu'u õ di aré. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

³⁴ Tawamhã parisezu norĩ, te asa tãma nharĩ za'ra:

— Aiwasété ré, ma tô ana dub're asa'ê. Taha wa, ma tô atob'a na aipo. E niha te bété wama ñrowasu'u za'ra, aiwasété nherê. Mo oto aimorĩ. Rowahutuzéb u dame 're azasi mono õ di za oto. — ãne Zezusi te te ñto pese ma, te nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã.

Sõ'awib õ nherê, Zezusi hã datob'a na tizazei'õ'wa norĩ ãma ñsimiré'ézé wasu'u

³⁵ Tawamhã te te ñto pese wi, te te tiwi ñrosawi za'ra zé hã ma tô wapa, Zezusi hã. Taha wa, te sô rob'madâ, tinhimito pese zô. Te te sãmri wamhã, te tãma tinha:

— E dasiré ñpodo hã, ma tô ñsaze.

³⁶ Tawamhã asa te Zezusihi ma tinha:

— E 'wa hã dasiré ñpodo. Ma'ãpé ñma wasu'u na, te waihu'u da, duré te saze da.

³⁷ Tawamhã Zezusi asa te duré tãma tinha:

— Wa hã dasiré ñpodo, ñ'madâ hã wa aima ñsiwasu'u.

³⁸ Tawamhã ma tô aibâ hã Zezusihi ma tinha:

— Apito, wa za oto asaze.

Taha wa, hi'rãtitõ ma tô tãma nhamra, Zezusihi ãma wata da.

³⁹ Tawamhã Zezusi te dama tinha:

— Ti'ai u, wa we datême mo, te da'ãma 're arowairébé mono da. E marĩ da. Tipê'ê 're, tob'a na 're ñsiwaihu'u za'ra mono norĩ hã tob'a ãna oto 're nomro mono da, duré tipê'ê 're, tob'a õ na taré 're ñsi'madâ'â za'ra mono norĩ hã tob'a u'âsi 're nomro mono da. — ãne Zezusi ma tô dama rowasu'u.

⁴⁰ Tawamhã parisezu norĩ ñ'rata ñsimasa, te tãma nharĩ za'ra:

— Wa norĩ hã bété. E wapê'ê 're, watob'a na wa 're wanomro. E wa norĩ hã te ñwawasu'u za'ra.

⁴¹ Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— Aipê'ê 're, atob'a na 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, te te 're aiwê'õ za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re ñhãimana u'âsi mono hã. Tawamhã aipê'ê 're, atob'a õ na 'rãwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono wa, te za te te 're aiwê'õ za'ra wa'wa. — ãne Zezusi ma tô tãma rowasu'u za'ra, parisezu norĩ ma.

10

Pone'ërebâ 'madâ'â'wa na, Zezusi hã te te sina ñsimiré'ézé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi te duré pone'ërebâ tede'wai wasu'u hã dama wasu'u. ãne te dama wasu'u:

— Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, pone'ërebâ tede'wai wasu'u na. Pone'ërebâ hã wa'ra 're, 're simi'wara mono wamhã, ñsimisaihuri hã 'ridawa u, sô 're

sisisi mono õ di. Wa'ra na si te za sô 're sarõtõ za'ra. ² Ìtede'wa si te za 'ridawa u sô 're ne, 're zasi mono da, wa'ra 're. ³ Ta hã 'ridawa u, sô 're simasisi mono wamhã, te za te te tãma 're 'ridawa, 'ridawa 'madâ'â'wa hã. Sô 're simasisi mono wamhã, ìmreme te za waihu'u za'ra, pone'ërebã hã. Ìsisi mono bã, te za sitême sô 're hãrã, rob u te te 're sani za'ra mono da. ⁴ Tinhimizama hã rob u te te 're simroi mono wamhã, ìsõwa te za 're ne. Titede'wai mreme te te waihu'u pese za'ra wa, te za ìsarina 're nomro, ìsimizama hã. ⁵ Pone'ërebã tede'wai upana nherẽ, e te za dazarina 're nomro. Mare di. 'Re nomro mono õ di za, dazarina. Te za tiwi 're sisa're, ìmreme te te 're waihu'u za'ra mono õ wa. — Æne Zezusi, ma tô dama rowasu'u, pone'ërebã tede'wai wasu'u na.

⁶ Tane nherẽ, marĩ te te ìwasu'u hã da te waihu'u za'ra õ di.

Zezusi hã 'ridawa na te te sina ìsimiré'ézé wasu'u

⁷ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— Tô sena wa za aima ìsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã wa 'ridawa na ìsina simiré'é, pone'ërebã 'mazasizém na wa'ra u. ⁸ Pone'ërebã hã, titede'wai upana norĩ mreme hã te te 're wapari za'ra mono õ di za, ìsipsaihuri norĩ mreme hã, danhibrob zô dapãrĩ'wa norĩ mreme hã. Tane 'Re ìhãimana u'âsi mono zazei uptabi 'wa norĩ hã te te 're wapari za'ra mono õ di za, aimawi te te dama 're ìrowasu'u za'ra mono norĩ mreme hã, ìwana datême 're ìnomro mono norĩ mreme hã. ⁹ Wa hã, 'ridawa na wa tô ìsina simiré'é, ìsiwaprosi Danho'reptui'wai wa. 'Ridawa na te za wa'ra u 're sisisi, pone'ërebã hã. 'Re sisisi mono wamhã, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Tane, da te 're ìzaze za'ra mono wamhã, dama 're rowẽ za'ra mono di za, wa hã te 're da'anho'reptui u'âsi mono wa. Wa'ra hawi, te za pone'ërebã hã tisa zô 're wairébé. Ìsa zô, tiwi 're rowaptã'ã za'ra mono õ nherẽ, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Tane ìzazei'wa norĩ wi, ìwẽ zô tiwi 're rowaptã'ã za'ra mono õ di za. ¹⁰ E marĩ da, te ìsimisaihuri norĩ hã wa'ra u 're sisisi. Pone'ërebã zô te 're nomro, te te dawi 're waibui mono wa, te te dawi 're simroi mono da. Tanei õ di, wa hã. Wa hã wa tô we datême mo, robzei u'âsi ì'ãma 're danomro mono da, duré 're dadã'ã za'ra mono ãna, 're dasi'ubumroi u'âsi mono da, hãiwa ãma.

Zezusi hã pone'ërebã tede'wa na te te sina ìsimiré'ézé wasu'u

¹¹ — Wa hã pone'ërebã tede'wa na, wa ìsina simiré'é, tinhimizama te te 're ì'azawi pese mono na. E marĩ wa. ìsisawi ãna, ìzazei'wa norĩ zada, ìdã'ã wa za, te 're anho'reptui mono da. ¹² Tite wa, te te 're azawi pese, tinhimizama hã, pone'ërebã tede'wa hã. Tãma ìromhuri'wa hã tite õ wa, te te 're azawi pese mono õ di. Taré rob'uiirazéb zô si, te te 're romhuri. Robzahi hã we sô morĩ wamhã, te za tiwi wara. Pone'ërebã, te za rême za'ra. Taha wa, te za 'mai'ã, robzahi hã. Te te 'mai'ãri wamhã, te za ãma ropé. ¹³ E marĩ wa, te za tiwi wara, romhuri'wa hã. Ìtede'wai õ wa, te za tiwi wara, te te 're azawi pese mono õ wa. ¹⁴⁻¹⁵ Wa hã pone'ërebã tede'wa, ìsimizawi pese na, wa tô ìsina simiré'é, ìzazei'wa norĩ te 're azawi pese mono wa. Ìmama hã ma tô ìwaihu'u, ti'ra na. Wa hã wa duré õ hã waihu'u, Ìmama na. Tane duré ìzazei'wa norĩ hã wa tô te 're awaihu'u u'âsi, ìnhib'a'uwẽ na. ìzazei'wa norĩ hã ma tô duré ìwaihu'u za'ra, tinhib'apito na. Ta norĩ zada, wa za ìsisawi ãna dãrã, te 're anho'reptui mono da. ¹⁶ Ni'wam norĩ hã te duré 're nomro, ìnhib'a'uwẽ 're hãimana za'ra mono da hã. Ta norĩ ãma, wa za pone'ërebã na simiré'é za'ra, ìnhimiwa'ra 're, 're ìsi'ubumroi mono õ na hã. Ta norĩ zama wa za ìsitême ubumro. Tawamhã te za ìmreme hã te te 're wapari pese za'ra. Pone'ërebã norĩ hã maparane danhimi'ubumro hã siré oto 're ìsi'ubumroi mono ne, te za simisutu ìnhib'a'uwẽ 're nomro, misi ì'madã'ã'wa, tãma 're ìhãimana za'ra mono wa za.

¹⁷ — Taha wa, Ìmama te te 're ìzawi pese, ìsisawi ãna, sada ìdã'ã za'ra wa za, apã ìhãiwa'utu pari, 're ìmorĩ u'âsi da. ¹⁸ Dasi'uihã na da te dasiwi ìwĩrĩ da hã mare di. Ìsi'uihã na, wa za dãrã, dazada. Wa za duré hãiwa'udu, ìsi'uihã na. Æne wa za 'manha, Ìmama te te ìma ìpisutuzéb zarina. — Æne Zezusi te dama siwasu'u.

¹⁹⁻²¹ Tawamhã ìmreme, te te wapari za'ra wamhã, ma tô ni'wam norĩ hã dama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wa'uburé ré, 're morĩ wa, te ãne simiza'rese ãna wama siwasu'u. E marĩ da, te za bété ìmreme hã ìwapari za'ra wa'wa.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. Wa'uburé ré, 're morĩ 'wa'âhã, aré mreme wê ò di. Mreme wê di, ò hã. E wa'uburé, ma tô pawapto, itob'a te te ito pese da hã. Mare di. Ta hã waihu'u ò di. — Āne Zezusihi āma ma tô tasisada'rāmi za'ra ni.

Zudezu norĩ hã, Zezusi te te siwi iwē'ò za'ra zé wasu'u

²²⁻²³ Tawamhã wasiré zudezu norĩ hã daro mono bâ ma tô duré si'rã'òtò, Zeruzarē āma, 'Re ihâimana u'âsi mono āma dawata za'ra da. E marĩ wa. Apâ 'ri za'êne hã te te tãma pisutu za'ra wê te, āma 're idawata za'ra mono zéb da hã ma tô tasi'rã'òtò ni, bādâ dama ipire na, āma dasipo're pu'u za'ra da, rowa'u'u wahâ, 're sa'wari mono ré. Tawamhã Zezusihi me, wa ai'aba'ré ni, 'ri za'êtê u. 'Ri 'wawi wa'ra wa'wai baba, wa 're wanomro, Apito Saromahã nhib'uriti na uriti nhisi wa'wai baba. ²⁴ Tamomo ma tô itême si'rã'òtò, dama ipire norĩ hã, Zezusihi u. Tawamhã te tãma nharĩ za'ra:

— E niwa te za wama asiwasu'u za'ra. Wama asiwasu'u za'ra zéb zô, wanhimipari wa'a za'ra di. A hã, tô sena Danho'reptui'wa da, 'Re ihâimana u'âsi mono te te aipisutu wamhã, ma'âpé sô'awi wama asiwasu'u za'ra na, wa te aiwaihu'u za'ra da. — Āne te Zezusihi ma nharĩ za'ra.

²⁵ Tawamhã Zezusi hã te asa tãma nharĩ za'ra:

— Wa tô aima isiwasu'u pari za'ra wa'wa. Tane nherē, imreme na 're izaze za'ra wa'aba mono ò di. Imama zadawa para, wa tô marĩ dama i'manharĩ waihu'u'ò hã te dama 're ab'manharĩ wê, da te 're iwaihu'u za'ra mono da. ²⁶ Tane nherē, asina 're i'umnhasi za'ra wa'aba mono ò di, inhib'a'uwê 're anomro aba mono ò wa. ²⁷ Inhib'a'uwê si te za imreme hã te te 're wapari pese za'ra. Pone'ërebâ tede'wa, tinhimizama hã te te 're i'awaihu'u mono ne, wa tô inhib'a'uwê norĩ hã waihu'u za'ra. Ta norĩ si te za inhimiroti hã te te 're 'madâ'â pese za'ra. ²⁸ Ta norĩ ma, wa za pisutu za'ra, 're dâ'â za'ra mono āna, 're hâimana u'âsi za'ra mono da, hâiwa āma 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. Ni'wa hã te te i'wi 're waibui mono ò di za, izazei'wa norĩ hã. ²⁹ Imama, ma tô ima pisutu za'ra, inhib'a'uwê si 're nomro mono da. Ta hã danhipai u, uburé dama pire di, Imama hã. Uburé marĩ ma, pire di, hâiwa āma ti'ai āma zama. Taha wa, ni'wa hã te te tiwi 're waibui waihu'u mono ò di za. ³⁰ Wa norĩ hã aiwa waihu'u pese di, Imama me. — Āne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra, dama ipire norĩ ma.

³¹ Tawamhã ta norĩ hã ma duré ène hã sada waibu, te te āma siwi wĩrĩ da. ³² Taha wa, te Zezusi hã duré tãma nharĩ za'ra:

— Wa hã Imama te te ima ipisutuzéb zarina, wa tô marĩ dama i'manharĩ waihu'u'ò na te 're da'apawaptob u'âsi. E ma hã inhimipawaptobzé hã aima wê za'ra wa'aba ò wa, te za asiwi iwĩrĩ 'wa, êtê na. Ma'âpé, ima waihu'u za'ra wa'aba.

³³ Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— 'Re da'apawapto mono wa, wa te wasiwi aiwĩrĩ ò di za. Aimreme wasété wa, wa za wasiwi aiwĩrĩ ni. Ti'ai āma aipoto nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono me, aiwa aiwaihu'u pese aba na asiwasu'u wa, wa za wasiwi aiwĩrĩ ni, aimreme wasété wa.

³⁴⁻³⁶ Tawamhã Zezusi asa te tãma nharĩ za'ra:

— E i'ra na isiwasu'u wa, ma tô imreme hã asiwi iwē'ò za'ra wa'wa. Duréhã 'Re ihâimana u'âsi mono, ma tô tinhimiroti hã te te dama 're awaihu'u, da te dasima āma 're roti za'ra mono da. Ti'ra na ma tô roti'wa norĩ hã te te 're sisi za'ra. Āne ma tô ibaihã na āma rob'ui'ééré, isadawa wasu'u'wa hã. Tô sena, imreme ui'ééré hã. Roti'wa norĩ hã, ti'ra na te te 're sisi za'ra mono wamhã, e wa hã imreme wê'õre di, i'ra na isiwasu'u wamhã, ti'ai u we te te izatõrĩ nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ³⁷⁻³⁸ Imama hã tiwaihu'u pese na, te te 're da'apawapto. Izama, wa tô isine te 're da'apawapto. Taha wa, te za i'ra na iwaihu'u za'ra wa'wa. Isine, te 're da'apawapto mono ò wamhã, i'ra na 're izaze za'ra wa'aba mono ò di za. I'ra na wa tô aima 're isiwasu'u za'ra wa'wa aré. Tane nherē, imreme na 're izaze za'ra wa'aba mono ò di. Taha wa, Imama hã tiwaihu'u pese na te te 're ida'apawapto mono ne, te 're da'apawapto mono nherē, te za i'ra na 're izaze za'ra wa'aba mo. Tawamhã te za iwaihu'u za'ra wa'wa, i'āma 're ihâimana mono na, Imama hã. Te za duré iwaihu'u za'ra wa'wa, Imama āma 're ihâimana mono na. — Āne Zezusi te tãma siwasu'u za'ra.

³⁹Tawamhã ma tô duré sima wẽ za'ra, te te siwi âri da, dama ïpire norĩ hã. Tane nherẽ, tiwi simani za'ra wa, te te siwi âri za'ra õ di.

⁴⁰Tawamhã apâ ma tô mo, Zodã pa u Zezusi hã. Īsiré, wa ai'aba're ni. Tawamhã wasihutu wi, wa saprĩ za'ra ni, zara u. Zuwã Batita hã â dawabzuri te te dama 're ĩ'ab'manharĩ 'rata mono zéb u, wa saprĩ za'ra ni. Tame te a'â nhamra, Zezusi hã. ⁴¹Tame sãmra ré, te da'ahã na nasi ĩtẽme aihutu ni. Nasi ĩtẽme dasihutu wamhã, âne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Zuwã Batita hã, ĩmreme na da te 're saze za'ra mono da, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ mono õ di. Tane nherẽ, tô sena ma tô Zezusi hã te te dama 're wasu'u. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni.

⁴²Taha wa, tame wasi'ubumroi ré, ma tô da'ahã na Zezusi hã saze za'ra ni, Danho'reptui'wa na.

11

Razaru ĩdã'ázé wasu'u

¹⁻³Tawamhã aibã hã te 're hãimana, Razaru na ĩsisi hã. Betãnha na 'ri wa'õtõ nhisi ãma te 're sãmra. Tame te duré ĩhidiba norĩ hã 're simasisi zahuré Mariza norĩ hã, Mataha me. Mariza hã niwapsi te za Zezusi para u're, wedewa'u zadaze na, tãma rowẽ da. Taha parip si te za para u'õ, tizéré na.

Tawamhã ma tô tihãzé, Razaru hã. Hãzé wa, ma tô ĩhidiba norĩ hã da'mazatõ, Zezusihi zõ da'maimorĩ da, ĩhitébré hã te te tãma 'maiwasu'u da. ĩtẽme wisi wamhã, ãne te Zezusihi ma sadawa wasu'u:

— Apito, aibã 're ĩsawi pese mono hã ma tô tihãzé.

⁴Tawamhã Zezusi hã te te wapari wamhã, te tinha:

— Tane tô. Dã'ã u'ãsi nomro õ di za. Taha wa, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're dawata za'ra, waihu'u pese wa. ĩ'ãma zama te za duré 're dawata za'ra. Wa hã ĩ'ra wa, te za duré ĩ'ãma 're dawata za'ra. — ãne te Zezusi hã tinha.

⁵Mata norĩ hã Zezusihi ma, sawi pese za'ra di, Razaru norĩ hã. ⁶Tane nherẽ, ĩwasu'u te te wapari wamhã, awa'awi ĩtẽme morĩ õ di. Maparane ma tô ãma timara, tame sãmra ré. ⁷Taha pari, te oto wazatõrĩ za'ra, apã wa te wasiwi saprõni da, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Īsiré 're wanomro mono wa, te wazatõrĩ za'ra.

⁸Taha wa, wa tô asa tãma nharĩ za'ra ni:

— Rowahutu'wa, e niha te za apã aimo. Nimosi dama ïpire norĩ hã te aré siwi aiwĩ, ãtẽ na.

⁹Tawamhã ãne te wama rowasu'u za'ra, Zezusi hã:

— Bãtã pusizém hawimhã bãdã sébrézéb u hã rowa'a di. Tawamhã, ni'wa hã rowa'a na morĩ wamhã, simeĩ õ di za. E marĩ wa. Rowa'a na hã rob'madã'ã pibui pese wa. ¹⁰Robra na morĩ wamhã, te za aime. — ãne sõ'awib õ nherẽ, te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tô tãma pisutu, 're ĩmorízé hã a'ã 're morĩ da. Taha wa, te sina hãtã'ã ãna 're mo.

¹¹Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra, ãne:

— Wasiwadi te nhono, Razaru hã. Wa za ĩtẽme mo, te utu da.

¹²Tawamhã wa tô duré asa tãma nharĩ za'ra ni:

— E marĩ da, te za ĩtẽme aimo. Séptã'ã wa, te oto tinhotõ wẽ. — ãne wa tô tãma nharĩ za'ra ni.

¹³Zezusihi si ma tô ĩdã'ã uptabi na waihu'u. ĩsõtõ na te te wama wasu'u za'ra wamhã, ĩdã'ázé te wasu'u. Taré sõtõ newa, wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di, ĩdã'ázé hã. ¹⁴Wa te waihu'u za'ra õ wa, sõ'awi te oto wama rowasu'u za'ra:

— Razaru hã ma tô dãrã. ¹⁵Hãzé ré ĩ'rata ĩnhamra õ nherẽ, ĩma rowẽ di. E marĩ wa. Romhãimanazéb zarina, ĩwaihu'u pese na ĩzaze za'ra wa'aba wa za, ĩma rowẽ di. Oto ĩtẽme wasi'aba'reĩ wa'aba. — ãne te wazatõrĩ za'ra, Zezusi hã.

¹⁶Taha wa, Tome hã ĩsi'ubza na da te 're ĩsisi za'ra mono hã te wama nharĩ za'ra, ãne:

— Oto ĩme wasi'aba'reĩ wa'aba, ĩsu da te wa'uprosi da nherẽ. — ãne te tinha, Tome Didimo hã. Didimo na ĩsisi hã dasi'ubza, te wasu'u.

Tawamhã wa tô ĩtẽme wasiwi saprõni ni, Betãnha na 'ri nhisi u.

Zezusi hã apã dahãiwa'utu'wa na ĩsiwasu'uzé wasu'u

¹⁷⁻¹⁹ Tawamhã Betanha u wasihutu wamhã, ma tô ni'wa hã Zezusihi ma rowasu'u, âne:
 – Razaru hã ma tô dârâ. Ma tô dasiwi sêrê ni. Maparane si'uiwa na ma tô âma timara oto, da te dasiwi ïsêrêzém na hã. — Âne te tãma rowasu'u. Betãnha u hã romhuture wa, ma da'ahã na wawana aihutu ni, Zeruzarê hawimhã. Si'ubdatô ti'ai pibuzé hã Betãnha u da hã. Mata norĩ hã da te pê'êtété zahuré da, ma ïtême aihutu ni, ïhitébré hã tiwi dâ'â zahuré wa. ²⁰ Tawamhã ni'wa hã ma tô Mata norĩ ma rowasu'u, âne:

– Zezusi hã te we oto mo.

Taha wa, ma tô Mata hã awa'awi watobro rob u, Zezusi hã te te sina uzusi da. Marizaha si te ïsa'u nhamra, 'ri para. ²¹ Tawamhã Mata hã Zezusi te te sina uzusi wamhã, âne ma tô tãma tinha:

– Wanhib'apito, wahitébré hã hâzé ré wa'rata asãmra 'wa'âhã, wawi dâ'â õ di aré.

²² Dâ'â nherê, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, aimreme wamhã, te za aima âma uwaimra.

²³ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

– Tane tô. Dâ'â nherê, te za hãiwa'udu, aihitébré 'wa hã.

²⁴ Mata te duré asa tãma tinha:

– Tane tô. Bâdâ ma tô sima pisutu 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, adâ hã te te ï'ahãiwa'utuzéb da hã. Tawapsi te za wahitébré hã dazu hãiwa'utu.

²⁵⁻²⁶ Tawamhã Zezusi te duré asa tãma tinha:

– Wa hã 're dadâ'â za'ra mono nherê, te 're da'ahãiwa'utu mono pari, 're ïdanomro u'âsi mono zé te dama 're ï'apisutu mono, wa 're mo. Ni'wam norĩ hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ï'umnhasi za'ra mono wamhã, tãma 're rowê za'ra mono di za. 'Re dâ'â za'ra mono wamhã, dâ'â âna te za 're hãimana u'âsi za'ra, hãiwa âma. E tô sena ma ïmreme hã ïsaze.

²⁷ Tawamhã Mata asa te tãma tinha:

– ïhe. Tô sena, wa aimreme hã saze. A hã Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te aipisudu. A hã 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra. Wahi'rata norĩ hã asô 're ïsimipari za'ra mono, a hã, ti'ai u we aimorĩ da hã. — Âne te Zezusihi ma tinha.

Zezusi ïsiwa'ôzé wasu'u

²⁸ Tawamhã apâ te mo Mata hã, 'ri tême. Ti'awi pesere ma tô tinoi ma rowasu'u, Marizaha ma:

– Rowahutu'wa te we asô hã, ïtême aimorĩ da.

²⁹⁻³⁰ Taha wa, ma si'aba're na wahudu, Zezusihi u wei morĩ da, Mariza hã. Zahadu 'ri tême, wasihutu õ di. Mata te te ïwa'uzusizéb âma, wa zahadu aimasam ni. ³¹ Tawamhã Mariza hã watobro wamhã, ma ïsarina wairé rob u, ïtême ïsihutu norĩ hã. Âne te sima âma romnomri za'ra: “Âté tihitébré 'ru u te mo, âma wawa da.” Tane nherê, tihitébré 'ru u morĩ õ di, Mariza hã. Zezusihi u te wei mo. Taha wa, ma tô we ïsarina ai'aba're ni.

³² Mariza hã we ïtême wisi wamhã, hi'rãtitô ma ïpapara nhamra, Zezusihi ma wapu wa. Tawamhã âne te tãma tinha:

– Wanhib'apito, wahitébré hã hâzé ré, wa'rata asãmra 'wa'âhã, aré wawi dâ'â õ di. — Âne te tãma tinha, wawa sina.

³³ Tawamhã Mariza hã pê'êzé te, siwa'õ wa, duré we ïsarina ïsihutu zama 'ry'ry wa, pê'êzé di, Zezusi hã. Pê'êzé ahã di. ³⁴ Âne ma tô sadanharĩ za'ra:

– E mame ma tô asiwi ïsêrê 'wa.

Tawamhã asa te tãma rowasu'u za'ra:

– We aimorĩ wasiré, sabu da.

³⁵ Tawamhã pê'êzé ahã wa, te aiwa'õ, Zezusi hã.

³⁶ Taha wa, te dasima nharĩ za'ra ni:

– Ô hã te te sawi pese uptabi di. Te te sawi pese uptabi wa, te sô tiwawa.

³⁷ Tawamhã da'umro na te tãma nharĩ za'ra ni, âne:

– Ô hã aibã ïtob'a, ma tô to pese. E niha bété hâzé ré te te pese õ di, dâ'â tã da, Razaru hã. — Âne te tãma nharĩ za'ra ni.

Zezusi hã Razaru te te ïhãiwa'utuzé wasu'u

³⁸ Tawamhã ïsiré, wa ai'aba're ni, ab're u. Sa'a zahâpâ, ab're hã. Pê'êzé ahã di, Zezusi hã. Pê'êzé uptabi na te mo. Tawamhã, ab're u wasihutu wamhã, da te dasiwi âma sitom haré, te êne hã za. Tômo za'êtê di, êne hã.

³⁹ Tawamhã ma tô Zezusi hã êne hã dama ti'ru, ïsitobzé hã da te dasiwi sa're da.

Taha wa, ma tō Mata hã Zezusihi ma tinha:

— Wanhib'apito, da te dasiwi ãsērēzēm na hã, maparane si'uiwa na ma tō ãma timara.

Taha wa, ma tō ti'ro. E 'ro nherē, te za ãsitobzé hã dasiwi sa're ni.

⁴⁰ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Tane nherē, te za dasiwi sa're ni. Āma ãzazei wamhã, dama ãwaihu'u'õ te za ã'madã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ã'manharizé hã. E ãne na hã te aima rowasu'u õ di. Wa tō aima rowasu'u.

⁴¹⁻⁴² Tawamhã ãsitobzé ma tō dasiwi sa're ni. Tawamhã hãimo te oto rob'madã, Timama ma mreme da, Zezusi hã. Āne te tãma tinha:

— ãmama, da'ãma aima 're ãmreme mono wamhã, ãmreme te ãma ãma 're ã'u'uwaimrami u'ãsi mo. Āhãna te za duré ãmreme hã ãwapa. Taha wa, ãma rowē di. Danho'a, wa ãne aima rowasu'u, aima ãmreme ré, da te ãwapari za'ra da. E marĩ da. Aibã ãma aima ãmremezé hã ãma ãma uwaimrami wamhã, a hã we ãzatõrĩ'wa na dama 're ãsiwasu'u mono zém na, da te 're ãzaze za'ra mono da. — Āne te Timama ma tinha.

⁴³ Timama ma mreme pari, te oto Razaruhu zô hã, mreme 'rãihã na:

— Razaru, ab're hawi we aiwatobro, rob u.

⁴⁴ Tawamhã sô hãrã pari, ma watobro, dã'ã nherē, sib'rata ubu ré, duré para ubu ré, duré 'rã ubu ré. Taha wa, ma tō Zezusi hã dama ti'ru:

— ã'ubuzé hã asiwi wasihu wa'aba, 're morĩ da.

Taha wa, ma tō siwi wasihu, ã'ubuzé hã.

Zezusi, da te dasiwi wĩrĩ da, dama ãpire norĩ te te ãma ãrosa'rata za'ra zé wasu'u

Mateusi 26.1-5; Marcusi 14.1-2; Rucasi 22.1-2

⁴⁵ Tawamhã da'ahã na ma tō Zezusi hã saze za'ra ni, Marizaha u ãsihutu norĩ hã. Razaru hã danho'a te te hãiwa'utu wa, ma saze za'ra ni, 'Re ãhãimana u'ãsi mono we te te ãsatõrĩ na. ⁴⁶ Tane nherē, ni'wam norĩ hã ma tō apã ai'aba're, Zeruzarē u parisezu norĩ u, Razaru te te ãhãiwa'utuzém na te te tãma rowasu'u za'ra da. ⁴⁷ Tawamhã ãsimirowasu'u hã te te wapari za'ra wamhã, tisiré norĩ zô te sitēme tihãrã za'ra, dama ãpire norĩ zô. Taha wa, ma sitēme si'rã'õtõ, sasedoti ãpire norĩ hã, duré parisezu norĩ hã duré uburé zudezu norĩ ma roti'wa norĩ zama. Sitēme si'rã'õtõ wamhã, ãne te sima rowasu'u za'ra:

— E marĩ, wa te ã'manharĩ za'ra da hã. Õ hã te marĩ hã dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ u'ãsi, tiwaihu'u pese na. ⁴⁸ Marĩ, wa te tãma 'manharĩ za'ra õ wamhã, aihĩni te za da te 're saze za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na Danho'reptui'wa da. Tawamhã romanu norĩ hã te za wei wazõ aihutu. 'Ri za'ēne hã te za wawi sãmra za'ra. Te za duré wa'uprosi za'ra, uburé wasiré zudezu norĩ zu. — Āne te sima rowasu'u za'ra.

⁴⁹⁻⁵⁰ Ā wahum na hã te Caipasi hã 're hãimana, sasedoti ãpire uptabi na hã. Tawamhã ta hã te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, rosa'rada hã waihu'u aba õ di bété. Aibã misire wa te wasiwi wĩrĩ wamhã, aré wama 're rowē za'ra mono di. Aré aihĩni wasi'utõrĩ õ di. — Āne ma tō Caipasi hã tisiré norĩ ma waihu'u za'ra, dama ãpire norĩ ma hã.

⁵¹ Āne te te tãma rowasu'u za'ra wamhã, ã wahum na sasedoti ãpire uptabi na 're ãhãimana mono zéb zarina, si'uihã nai õ nherē, te tãma rowaihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã dazada ãdã'ázém na hã. ⁵² Zudezu norĩ zãda si, dã'ã õ di za, Zezusi hã. Daro mono bã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ti'ra da, uburé te te 're ã'apisutu mono norĩ zãda, te za dãrã, simisutu ã'ra si 're danomro mono da.

⁵³ Tawamhã Caipasihi nhimiroti hawi te sima ãma roti zahi u'ãsi za'ra oto, te te siwi wĩrĩ da, dama ãpire norĩ hã. ⁵⁴ Taha wa, ãrob ãma 're morĩ õ di oto, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Zezusi hã. Darob amoi u te mo, Epra'ĩ na 'ri nho'õmo nhisi u. Ti'a 'ré u'ãsi 'rata, Epra'ĩ hã. Wa norĩ hã wa ãsiré ai'aba're ni. Tame wa a'ã 're wasi'ubumro.

⁵⁵ Romhuture di oto, dato hã da te 're ã'manharĩ za'ra mono zéb u hã, Pascowa na dato nhisi hã. Taha wa, da'ahã na te Zeruzarē u 're danomro daro mono bã, zudezu norĩ hã. Dato hã sãna'rata õ ré, te za dawasété na tasiwasu'u za'ra ni, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, dawē na dato u danhisi da. Taha da, ma tō Zeruzarē u aihutu ni, bãdã hã romhuture wa oto, dato u hã. ⁵⁶ Dasihutu wamhã, Zezusihi zô te tanhopré ni. Āne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— E datoi u te za wei mo, 're ïdasi'rã'õtõ mono zéb u hã. Áté wei morĩ õ di za. — ãne 'ri za'etê 'wawi wa'ra 're, dasimasab ré, te dasima ãma romnomri za'ra ni.

⁵⁷ E marĩ wa. Zezusihi ãma te dama roti za'ra aré, dama ïpire norĩ hã:

— Ma'ãpé nimame ïsãmra na 'mai'madã'ã aba wamhã, wei wama wasu'u za'ra wa'aba za, wa te waihu'u za'ra da. — ãne ma tô dama ãma roti za'ra aré, sasedoti ïpire norĩ hã, parisezu norĩ me. Te te siwi âri da, ma tô ãne dama ãma roti za'ra.

12

Mariza hã Zezusi te te ïpara upsõzé wasu'u

Mateusi 26.6-13; Marcusi 14.3-9

¹ Romhuri misĩ da'ãma si'utõrĩ parip si, te za dato hã dasiwi 'manharĩ ni, Pascowa na dato nhisi hã. Tawamhã Zezusi hã te apã mo, Betãnha u. Wa norĩ hã wa ïsiré ai'aba'ré ni. Tame Razaru hã te 're sãmra, ab're hawi Zezusi te te ïhãiwa'udu hã. ² Tawamhã, wasihutu wamhã, ma tô wama api za'ra ni, wasa hã wa te huri da, Zezusi hã sawi te. Mata hã ma tô wasa hã te te wama sé. Razaru hã te wame tisa. ³ Tawamhã Mariza hã ma tô we ti'ã, wedewa'u ïsadaza hã. Nadu na wedewa'u nhisi hã. Ta hã ïwa'ãbã wawê. Zezusihi zõ te we ti'ã, te te ãma para u're wa, tãma rowê da. Tawamhã, te te ãma para u're pari wamhã, ma tô para u'õ, tizéré na. Sadazei pire wa, ma tô 'ri 're zadaze sina. ⁴⁻⁵ Tawamhã Zudasi Icarizoti hã tãma toi õ di, Marizaha ma. Zezusihi siré 're ïmorĩ Zudasi hã, Zezusi hã te te dama ïhãiba nhomri da hã. Taha wa, te Marizaha ma tinha, Zudasi hã:

— E marĩ da bété, te te dama wede õ di wedewa'u zadaze hã, rob'uiirazéb zõ ïsibrob'õ norĩ ma, ãma sipé da, ïwa'ã hã. — ãne te Zudasi hã tãma tinha.

⁶ E marĩ wa. E ïsibrob'õ norĩ hã te te pawaptob ze wa. Mare di. Te te pawaptob ze za'ra wab õ di. Ta hã sipsaihuri di. Rob'uiirazé hã te te wama 're ï'madã'ã mono hã, te pi'uriwi te te sima 're 'mazani.

⁷⁻⁸ Tawamhã Zezusi hã ma tô Zudasihĩ ma tinha:

— Tô'ã. Tãma nharĩ tõ. ïdã'ã wapsi, da te dasiwi ïnherê õ ré, te te ãma ïhãiba u're da, te aré ïzada tété. ïsibrob'õ norĩ hã te ai'rata 're si'ubumroi u'ãsi 'wa. Nimahã aima wê za'ra wa'aba wamhã, te za 're ïpawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mo. Tanei õ di, wa hã. Ai'rata 're ïnhamra u'ãsi aba mono õ di za oto. Taha wa, ai'rata ïnhamra aba ré, ïma sõpru wa, ïma rowê di. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra, Zezusi hã.

Sasedoti ïpire norĩ hã, Razaru te te siwi wĩrĩ da, te te ãma ïrosa'rata wasété za'ra zé wasu'u

⁹ Tawamhã ma tô dasima rowasu'u za'ra ni, ãne:

— Betãnha ãma te nhamra, Zezusi hã. — ãne te dasima rowasu'u za'ra ni. Taha wa, da'ahã na ma tô we ïtème ai'aba'ré ni, da te sabu za'ra da. Zezusihi u si, we dasi'aba'réi õ di. Razaruhu u zama te we ai'aba'ré ni, ab're hawi te te ïhãiwa'utu u zama, da te sabu za'ra da. ¹⁰⁻¹¹ Tawamhã Razaru hã da te sabu za'ra wamhã, da'ahã na ma tô Zezusi hã Danho'reptui'wa na saze za'ra ni. Ta norĩ ma, oto wapu za'ra di, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ïpire norĩ mreme hã, sasedoti ïpire norĩ mreme hã. Taha wa, Zezusi, da te saze za'ra 'ru te, te sima ãma roti za'ra Razaruhu ãma, taha zama te te siwi wĩrĩ da.

Zezusi hã Zeruzarẽ u ïwisizé wasu'u

Mateusi 21.1-11; Marcusi 11.1-11; Rucasi 19.28-40

¹²⁻¹⁸ Tawamhã awê wa duré Zezusihi siré ai'aba'ré ni, Zeruzarẽ u. Zezusi hã Razaru ab're hawi te te hãiwa'utu wamhã, ma tô ãma 'madã'ã za'ra ni aré. Tawamhã ãma ï'madã'ã'wa norĩ hã ma tô dama rowasu'u za'ra aré, Zeruzarẽ ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ ma. Zeruzarẽ u dasi'rã'õtõ wamhã, daro mono bã ma tô Razaruhu wasu'u hã wapari za'ra ni, ïdasi'rã'õtõ mono hã. Zezusihi wasu'u, ma duré wapari za'ra ni, Zeruzarẽ u ïmorĩ na hã. Taha wa, te ïtème ai'aba'ré ni, Zeruzarẽ u ïdasi'rã'õtõ mono hã bãdãdi wa, da te uzusi za'ra da. Wa'asu te dasiré 'wasari ni, dama rowê wa, Zezusi da te ãma sawi za'ra da.

Tawamhã Zezusi hã da te uzusi za'ra wamhã, te dasima 'mahãrã za'ra ni, ãne:

— 'Re ïhãimana u'ãsi mono ãma 're wawata za'ra wa'aba mono. Ôhõta Wanhib'apito, te we oto mo, 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa para. 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã ïwê si te te tãma 're pisutu u'ãsi mono da si, wa wasima wê za'ra ni, Izarazéhé nhihudu norĩ nhib'apito ma hã. — ãne te dasima 'mahãrã za'ra ni.

Tawamhã wasi'aba'réi ré, ma tô awaru po'repore hã tisã Zezusi hã, ãprédupté hã. Tawamhã ma tô ãma darõno, ãma morĩ da. ãne wamhã, ma tô sina uwaimra, ãma rob'ui'ééré hã. Duréhã ma tô ãma rob'ui'ééré siro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã. ãne ma tô ãma rob'ui'ééré, Zeruzarẽ ãma 're ãdasi'ubumroi mono norĩ ma:

“Si'ã na 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, aipahi za'ra wa'aba õ di za. Õhõta te we atẽme timorĩ za'ra wa'wa, Asib'apito za'ra wa'wa hã awaru po'repore na ãpréduptém na.”

ãne duréhã ma tô ãma rob'ui'ééré, ãbaihã na hã.

ãma rob'ui'ééré te te sina uwaimrami nherẽ, wama waihu'u pese za'ra õ di, ãma rob'ui'ééré hã. Zezusi hã ab're hawi hãiwa'utu wa, hãiwa u rowẽ uptabi u apã morĩ paripi si, wa za ãma wasipo're pu'u za'ra ni, rob'ui'ééré na. Tawapsi wa za wasima rowasu'u za'ra ni, ãne: “Tõ sena ma tô sina uwaimra, ãma rob'ui'ééré hã. ãma dawata za'ra ré, ma tô datẽme mo, awaru po'repore na ãpréduptém na.” ãne wa za wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Tawamhã da'ahã na da te uzusi za'ra da, ãtẽme dasi'aba'réi wamhã, ãne te sima rowasu'u za'ra, parisezu norĩ hã:

— Aihĩni te Zezusi niwĩ 're danomro. Taré, wa nasi ãma wasima roti u'ãsi za'ra ni. — ãne te sima nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã.

Deredu norĩ, Zezusi te te 'madã'ã za'ra da, Piripihĩ wi te te ãwaptẽrẽ za'ra zé wasu'u

²⁰ Tawamhã deredu norĩ zama ma tô aihutu, Zeruzarẽ u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma dame wata za'ra da, zudezu'õ norĩ hã. ²¹ Tawamhã tame si'ubumroi ré, te ai'aba'ré, Piripihĩ u. Darireza hawimhã Piripihĩ hã. Besada na ãsa'ru nhisi hã. Piripihĩ u sihutu wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— Wa wasima wẽ za'ra ni, wa te 'madã'ã za'ra da, Zezusi hã.

²² Taha wa, te Piripihĩ hã mo ãdéréhé u, te te tãma sadawa wasu'u za'ra da. Zezusi hã te sisaprõni zahuré, te te tãma sadawa wasu'u za'ra da. ²³ Tawamhã ãmreme te te wapari wamhã, ãne te Zezusi hã tãma siwasu'u zahuré:

— Wa hã dasiré ãpodo. Romhuture di oto bãdã hã, ã'ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u hã. ²⁴ Tõ sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa, amnho potozé wasu'u na hã. E niha te za amnho hã ti'rã ahã. Ai'uréiwi nomro wamhã, poto õ di za. Ab're 're, 're rere'e mono wa, ãtomhã, 're si'utõrĩ mono wapsi, te za 're poto za'ra. 'Re poto za'ra mono wapsi, 'rãĩ ahã di za. Misire nherẽ, poto wamhã, nhama wamhã, zãb ahã di za. — ãne Zezusi te sina simiré'é, sõ'awib õ nherẽ.

²⁵ Te duré tãma rowasu'u zahuré, ãne:

— Ni'wam norĩ hã tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono wamhã, rowẽ ãsi'utõrĩ'õ hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Ni'wam norĩ hã ãzarina 're nomro mono da, tihãimanazé te te sima 're sawi za'ra mono õ wapsi, tawapsi te za te te sina 're uwaimrami za'ra, rowẽ hã. ²⁶ Ni'wam norĩ hã te te ãma 're romhuri za'ra mono da, te te sima 're ãwẽ za'ra mono wamhã, 're ãmorizém na si te za 're nomro, ãzarina si. Tawamhã ã'rata te za 're hãimana u'ãsi za'ra, hãiwa ãma. Te te ãma 're romhuri pese za'ra mono wa, ãmama te za ãma 're wata za'ra. Te za duré te te tãma 're wa'ãbã za'ra, ãsimiromhuri hã.

Zezusi hã za tidã'ãzém na ãsiwasu'uzé wasu'u

²⁷ — ãhãna te ãsina rosa'rata ahã di. E ãmama ma, wa za ãsi'ru, te te dawĩ ãnho'reptu da, ãdã'ã õ ré, te robzépata tõ da. Mare di. Tãma ãsi'rui õ di za, te te dawĩ ãnho'reptu da. Dazada ãdã'ã da si, wa wei mo. ²⁸ ãmama, ma'ãpé we ãpawapto na, ã'ãma ãrotizém na te ãsina uwaimrami da, ai'ãma 're dawata za'ra mono hã. — ãne te Timama ma mre. Tawamhã hãiwa hawi ma tô tãma tinha:

— Wa tõ te 're aipawapto u'ãsi, ã'ãma 're dawata za'ra mono da. Wa za duré aipawapto, ã'ãma 're dawata u'ãsi za'ra mono da.

²⁹ Tawamhã ma tô sima rowasu'u za'ra, ã'rata ãsimasa hã:

— Õhõta te wei rãrã, tã hã.

Tawamhã ni'wam norĩ hã te dama rowasu'u za'ra:

— Mare di. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, te we tãma mre, hãwi hawi.

³⁰ Taha wa, te Zezusi hã dama tinha:

— Ì'udãna wei mreme õ di. Ai'udãna wa'aba zama wapari za'ra wa'aba da, te we ìma mre. ³¹ 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô ãma roti siro, dawasété na. Romhuture di oto bâdã hã te te ãma ìrotizém na, te te ãma ì'uwaimramizéb da hã. Romhutu na te za duré tinha Wa'uburé ma, dama sib'uwa wa, oto te te 're dawada'uri tã mono da. ³² Hãwi ìza'o da, da te dasiwi ìzasômri wapsi, wa za ìsitême te 're da'a'ubumro, ìnhib'a'uwê 're dahâimana za'ra mono da, daro mono bâ. — ãne te Zezusi hã dama siwasu'u. ³³ E marĩ da. Wedepo'õ nnonhi'rãmi na ìdã'ãzém na da te waihu'u sirõmo za'ra da.

³⁴ Tawamhã te ãne asa tãma nharĩ za'ra ni:

— Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã dã'ã õ di za. Te za 're morĩ u'ã. ãne duréhã ma tô ãma rob'ui'ééré za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã. E niha tawamhã te ìnha, hãwi da te dasiwi ìsasômri na, ti'ai ãma dasiré ìpodo hã. E 'wa hã dasiré ìpoto na ìsisi hã. — ãne te Zezusi hã siwi sadanha.

³⁵ Tawamhã Zezusi hã sã'awib õ nherê, te rowa'a na siwasu'u, ãne:

— Rowa'a hã te za syry na aima 're hãimana za'ra wa'wa oto. Tawamhã aima 're hãimana za'ra wa'aba mono ré, te za 're anomro aba mo, aiwi 're robra za'ra wa'aba mono õ ré hã. Robra na damorĩ wamhã, nimomo damorĩ da hã dama waihu'u õ di. ³⁶ Ai'rata 're ìnhamra za'ra wa'aba mono ré, te za asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mo, ì'ãma 're anomro wê uptabi aba mono da. — ãne Zezusi te dama roti.

Zudezu norĩ hã, Zezusi Danho'reptui'wa na te te 're ìsazei õ za'ra mono zé wasu'u

Taha pari te danhiti mo, da te dasiwi 'madã'ã tã da, Zezusi hã. ³⁷ Marĩ hã dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharĩ wê u'ãsi, Zezusi hã, tiwaihu'u pese na. Tane nherê, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu na, da te saze za'ra õ di. ³⁸ Da te saze za'ra õ wamhã, ma dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha mreme hã. Duréhã ma tô ta hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma dawasu'u, ìsadawa wasu'u 'rata 'wa hã. ãne ma tô tãma dawasu'u:

“Wanhib'apito, wa te dama 're asadawa wasu'u za'ra mono wamhã, e ma tô ai'ãma da te 're wazaze za'ra. Mare di. Ai'ãma, da te 're wazaze za'ra mono õ di. Duré aiwaihu'u pese na 're da'apawapto mono wamhã, e ma tô aiwaihu'u pese na da te 're aiwaihu'u za'ra. Mare di. Da te 're aiwaihu'u za'ra mono õ di.”

ãne ma tô tãma dawasu'u Iza'iza hã, wawa sina. ãne ma timreme na rob'ui'ééré.

³⁹⁻⁴⁰ Tawamhã da te 're saze za'ra mono da, da te dasima 're wê za'ra mono õ wa, da te 're sazei waihu'u za'ra mono õ di oto. ãne ma tô duré rowasu'u Iza'iza hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono zazei'õ'wa norĩ ãma:

“'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô oto dama tinha, ìsimiroti hã da te 're waihu'u za'ra mono ãna oto 're danomro mono da, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono tã da, te te 're da'anho'reptui mono tã da.”

ãne duréhã ma tô rowasu'u Iza'iza hã, wahi'rada hã. Zezusi, da te 're saze za'ra mono õ wamhã, ma tô oto dasina uwaimrami za'ra ni, Iza'izaha nhimirowasu'u zarina.

⁴¹ Duréhã Iza'iza hã sãtõ 'rowi te te ìrosawêrê ne, ma tô Wanhib'apito 'madã, Zezusi hã. ìhãiba na hã rowa'a za'ëtê di. Te te 'madã'ã wa, te ãne na rowasu'u siro.

⁴² Tawamhã da'ahã na Zezusi, da te saze za'ra õ nherê, ma tô ni'wam norĩ hã saze za'ra, dama ìpire norĩ hã, ahã na. Tane nherê, te te saze za'ra nherê, ìsazei'wa na sã'awi dama 're siwasu'u za'ra mono õ di, parisezu norĩ mreme pipa te. Zudezu norĩ te, rowahutuzéb u dame 're sisisi tã mono da, te te tiwi 're rosawi za'ra mono õ'umnhasite, te ari'iwi 're si'ubumroi u'ãsi. ⁴³ Parisezu norĩ si te te 're wêsãmri za'ra mono da, ma tô te te sima 're wê za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te 're wêsãmri za'ra mono da, te te sima 're wê za'ra mono õ di. Taha wa, te ari'iwi 're si'ubumroi u'ãsi, 're siwasu'u za'ra mono ãna, ìsazei'wa na.

Timreme wê'õ'wa norĩ ãma, Zezusi te te ãma ìrowasu'uzé

⁴⁴ Tawamhã Zezusi te da'ab'mahã:

— Ni'wam norĩ hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono wamhã, ìzazei'wa si 're nomro mono õ di za. ì'u'ãbã te za we ìzatõrĩ'wa zazei'wa 're nomro. ⁴⁵ Duré ni'wam norĩ hã te te ì'madã'ã za'ra wamhã, ì'u'ãbã te za we ìzatõrĩ'wa zama 'madã'ã za'ra.

⁴⁶ Wa hã wa tô we datême mo, dama rob'uiwê'wa ne 're ìmorĩ da. E marĩ da. Da te dasina

're ĩ'umnhasi za'ra mono wa, robra na ne, dawasété na oto 're danomro tō mono da. ⁴⁷ Áté ni'wam norĩ hã te za taré ĩmreme hã te te 're wapari za'ra. E tawamhã wa za ta norĩ hã awa'awi te 're ahã za'ra. Mare di. Awa'awi te 're dahã za'ra mono da, we ĩmorĩ ò di. Te 're da'anho'reptui mono da si, wa wei mo. ⁴⁸ Ni'wam norĩ hã te te 're ĩwē'õ za'ra mono wamhã, duré ĩmreme te te 're wē'õ za'ra mono wamhã, zahadu wapsi te za oto siwaihu'u za'ra, tiwasété na. Ti'a ĩsi'utōrízéb āma ĩmreme na po're pu'u za'ra wa, te za bātã na siwaihu'u za'ra, tiwasété na.

⁴⁹⁻⁵⁰ — ĩmama hã ma tō ĩzazei'wa norĩ ma pisutu sirōmo za'ra, robzei u'ãsi āma 're nomro mono da. Duré ĩ'rata 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, hãiwa āma 're dâ'ã za'ra mono tō da, ma tō tãma pisutu sirōmo za'ra. Āne si ma tō ĩmama hã ĩma waihu'u, te dama 're awaihu'u mono da. Wa hã ĩsi'uihã na ĩnhimirosa'rata si te dama 're awaihu'u mono ò di. We ĩzatōrĩ'wa, te te ĩma ĩwaihu'uzéb zarina si, wa tō te dama 're awaihu'u. — Āne te dama siwasu'u Zezusi hã.

13

Zezusi hã, tisiré 're ĩnomro mono norĩ te te ĩpara upsõ za'ra zé wasu'u

¹ Awē te za oto dato hã dasiwi 'manharĩ za'ra ni, Pascowa na dato nhisi hã. Zezusi hã ma tō sina waihu'u, romhuture di oto apã ĩmorízé hã, Timama u. Ōne u'ãsi te te 're wa'azawi pese Zezusi hã, ĩsiré 're wanomro mono wa.

² Tawamhã wasa, wa te huri da, wa tō asimro ni, barana. Wasa hã wa te huri ò ré, ma tō Zudasi Icarizoti hã rosa'rata, Zezusi hã zô te te danhimroi mono da, te te dama hãiba nhomri da. Wa'uburé nhimirosa'rata hawim na, te āne āma rosa'rata. Simahã 'ra, Zudasi hã. ³ Zezusi hã ma tō ĩmama hã pisutu, dama pire da. Uburé marĩ ma, pire da, ma tō pisutu, ti'ai āma hãiwa āma zama. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hawi, ma tō wei mo. Apã te za oto ĩtēme mo. Āne ma tō sina waihu'u siro, Zezusi hã. ⁴ Tawamhã wasa hã wa te huri ò ré, ma tō Zezusi hã wahudu. Ti'uza, ma tō sani. Tisi'u'ōzém na ma tō si'awasisi. ⁵ Tawamhã â, ma tō sa'wa, piza'a 're nho'a wa, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ hã te te āma wa'apara upsõ da. Te te ĩwa'apara upsõ na ma tō sãna'rata, wa'āma. Te te wa'apara upsõ pari, te za duré te te wa'apara u'õ, tisi'u'ōzém na. ⁶ Sima Pedruhu 'rata te oto za. Tawamhã Pedru te tãma tinha:

— Wanhib'apito, e te za ĩpara upsõ. Mare di. ĩpara upsõ ò di za.

⁷ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Te aipara upsõ za'ra wa'aba zé hã, marĩ te aima wasu'u za'ra wa'wa. Zahadu waihu'u ò di, a hã. Zahadu wapsi te za ĩwaihu.

⁸ Tawamhã Pedru te duré tãma tinha:

— ĩpara upsõ ò di za.

Zezusi te duré asa tãma tinha:

— Te aipara upsõ ò wamhã, ĩnhib'a'uwē ò di za, a hã.

⁹ Tawamhã Sima Pedru te tãma tinha:

— Wanhib'apito, ĩpara si upsõ ò di za. ĩnhib'rata zama te za ĩ'upsõ, ĩ'rã zama.

¹⁰ Taha wa, ma tō Zezusi hã asa tãma tinha:

— Mare di. 'Re dasisõ mono wapsi, dahãiba hã wē di za. Dapara si 're uptob za'ra mono wa, te za apã da te 're upsõ za'ra. A norĩ wa'wa hã aiwē za'ra wa'aba di, ĩma. Misire ĩma ĩwē ò hã. — Āne te Zezusi hã wama rowasu'u za'ra.

¹¹ Aibã hã ma tō sina waihu'u siro, te te dama ĩhãiba nhomri'wa da hã. Taha wa, ma wama waihu'u za'ra, misire ĩwē'õ na hã.

¹² Tawamhã te te wapara upsõ za'ra pari, ma tō apã si'uza. Ti'a ma tō nhamra. Sãmra wapsi, te wama nharĩ za'ra:

— E marĩ te aima wasu'u za'ra wa'wa, te aipara upsõ za'ra wa'aba zé hã. E ma tō asina ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ¹³⁻¹⁵ A norĩ wa'wa hã rowahutu'wa na te 're ĩnhisi za'ra wa'aba mo. Asib'apito na zama te 're ĩnhisi za'ra wa'aba mo. Wa hã rowahutu'wa na 're ĩnhisi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩma wē di. E marĩ wa. Wa hã rowahutu uptabi 'wai wa. Duré Asib'apito na 're ĩnhisi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩma wē di. E marĩ wa. Wa hã, Asib'apito uptabi aba wa. Wa hã Asib'apito wa'aba nherē, aiwi ĩsisawi za'ra wa'aba ò di, te aipara upsõ za'ra wa'aba tō da. Duré rowahutu'wai uptabi 'wa nherē, aiwi ĩsisawi

za'ra wa'aba õ di, te aipara upsõ za'ra wa'aba tõ da. Taha wa, te za ïsine ïnhirã zarina 're asipara upsõ za'ra wa'aba mo, ïnhirã zarina 're anomro aba mono da, ïsine 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna, 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. ¹⁶ Ma'ãpé ïwapari pese za'ra wa'aba za. Danhib'apito norĩ hã 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhã, tãma ïromhuri'wa norĩ zama, te za ïsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna. Duré te te 're ïsatõrĩ za'ra mono hã 're sisawi za'ra mono ãna, te te 're dapawaptob za'ra mono wamhã, ïsadawa wasu'u'wa norĩ zama te za ïsine te te 're dapawaptob za'ra, 're sisawi za'ra mono ãna.

¹⁷⁻¹⁸ — ãne wa tõ aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ïnhimiroti hã 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za, uburé aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono õ nherẽ. Asimirosa'rata na, wa tõ aiwaihu'u za'ra wa'wa. ïsiré 're anomro aba mono da, te aipisutu za'ra wa'wa hã, misire ma tõ ï'maiwẽ'õ wa'wa. Ta hã wa tõ pisutu, ïsiré 're morĩ da, 'Re ïhãimana u'âsi mono mreme ui'ére te te sina uwaimrami da. ãne ma tõ wahi'rada hã tinha, aré: “Wasiré 're ïwasai mono, ma tõ ïwẽ'õ.” ãne ma tõ duré ïwẽ'õ'wa na rob'ui'ére siro, poto õ ré, wahi'rada hã. Taha wa, te za oto sina uwaimrami su'u, ïwẽ'õ'wa hã. ¹⁹ Taha õ ré, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, te te sina uwaimrami wapsi, te ïsina ïwaihu'uzém na, 're ïzazei u'âsi za'ra wa'aba mono da. ²⁰ ïwapari pese za'ra wa'aba. Zahadu wapsi, wa za ïzazei'wa norĩ hã datême te 're satõrĩ za'ra, te te dama 're ïzadawa wasu'u za'ra mono da. Tawamhã ïmreme za'ra hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, da te dasiwi 're sawi pese za'ra mono wamhã, ta norĩ u'ãbã te za ïzama da te dasiwi 're ïzawi pese za'ra. Da te dasiwi 're ïzawi pese za'ra mono wamhã, ï'u'ãbã te za duré we ïzatõrĩ'wa da te dasiwi 're sawi pese. — ãne ma tõ wama siwasu'u zara, Zezusi hã.

Zezusi hã Zudasi te te ïwasu'uzé wasu'u, za te te dama ïhãiba nhomri'wa da hã

Mateusi 26.17-25; Marcusi 14.17-21; Rucasi 22.7-13, 21-23

²¹ Tawamhã pẽ'ézé uptabi di, Zezusi hã. Taha wa, te duré wama siwasu'u za'ra, ãne: — Tõ sena, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. Misire te za dama ï'maihãiba nhomri'wa. — ãne te wama nharĩ za'ra.

²² Tawamhã aibã te te sina ïwaihu'uzém na, wa te waihu'u za'ra õ wa, wa taré wasi'madã'ã za'ra ni. ²³ Wa hã, Zezusi te te 're ïzawi pese mono, wa ï'rata nhamra.

²⁴ Tawamhã Sima Pedru te Zezusi hã ãma ïwada'u, te sadanharĩ da, sadawa 'rasi sina:

— Ma'ãpé sadanharĩ. E 'wa hã te za we te te sõ danhimro, te te dama hãiba nhomri da.

²⁵ Tawamhã ï'rata ïnhamra wa, wa oto sadanha, Zezusi hã:

— Wanhib'apito, e 'wa hã te za we asõ te te danhimro, te te dama aihãiba nhomri da hã. — ãne wa sadanha, Zezusi hã.

²⁶ Taha wa, te ãne asa ïma tinha:

— ï'u'ëtẽ wẽ'ẽ, wa za di'i, te tãma sõmri da. Taha na te za ïwaihu, dama ïhãiba nhomri'wa da hã.

Tawamhã ma tõ di'i, te te tãma sõmri da, Zudasihĩ ma. Sima Icarizotihĩ 'ra, Zudasihĩ hã.

²⁷ Te te tãma sõmri pari, ma oto Satanasihĩ nhimiroti hã wapari pese Zudasihĩ hã, ïpẽ'ẽ 're oto sébré wa. Taha wa, te Zezusi hã Zudasihĩ ma tinha:

— Marĩ hã 'manharĩ su'u pé. — ãne te tãma tinha.

²⁸ E marĩ da, te ãne tãma roti. Wa norĩ hã wa te waihu'u za'ra õ di. ²⁹ Ni'wam norĩ hã te ãma rosa'rata za'ra, ãne: “Rob'ui'prazé hã te te 're 'madã'ã mono wa, ãté marĩ hã wasazéb da, te te wama uipra za'ra da, te ãne tãma roti.” ïhãiba amo norĩ hã te duré ãma rosa'rata za'ra: “Ãté ïsibrob'õ norĩ ma, syry na te te sõmri mono da, te tãma roti.” ãne, wa ïmreme na wasima ãma romnhoré za'ra ni.

³⁰ Tawamhã te te 'rêne pari, rob u ma tõ watobro Zudasihĩ hã, robra u.

Zezusi nhimirotizép tém na rowasu'u

³¹ Tawamhã rob u watobro za'u si, te ãne wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã:

— Wa hã dasiré ïpodo. Romhuture di oto bãdã hã ï'ãma 're ïdawata za'ra mono zéb u hã. ï'ãma 're dawata za'ra mono wamhã, 'Re ïhãimana u'âsi mono ãma te za duré 're dawata za'ra, ïsiré. ³² ïsiré ãma 're dawata za'ra mono wamhã, te za duré ï'ãma tiwata,

'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Te za ì'ãma tiwata su'u. ³³ Ìno norĩ, syry na wa za oto ai'rata ìnhamra 'wa. Ai'rata 're ìnhamra u'âsi aba mono da, te za asima 're ìwẽ za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, wa za mo. Nimomo ìmorĩ wamhã, ãma ìtẽme 're anomro waihu'u aba mono õ di za a'â. ãne wa tô dama waihu'u aré. ³⁴ Ìnhimiroti tém na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zéb da hã. Wa hã te 're asawi pese za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo.

Pedru hã, Zezusi za te te dawi ì'udâzém na te te ìpo're pu'uzé wasu'u

Mateusi 26.31-35; Marcusi 14.27-31; Rucasi 22.31-34

³⁵⁻³⁶ Tawamhã Sima Pedru te sadanha:

— Wanhib'apito, e momo te za aimo.

Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Nimomo wa za mo. ãma ìzarina, aimorĩ waihu'u õ di za a'â. Zahadu wapsi te za ìzarina ãma aimo.

³⁷ Tawamhã Sima Pedru te asa tãma tinha:

— E marĩ wa, ãhãna asarina ãma ìmorĩ waihu'u õ di. Te asõ'reptu da, asada ìdã'â da hã ìma wẽ di.

³⁸ Tawamhã ma tô Zezusi hã asa duré tãma tinha:

— E tô sena asiwasu'uzé hã. Tô sena wa aima rowasu'u. Ìzadawa para õ nherẽ, si'a hãrã õ ré, te za si'ubdatõ dawi ì'udã, aima ìza'rese õ na. — ãne ma tô Zezusi hã tãma waihu'u siro, Pedruhu ma.

14

Zezusi hã, Timama u bådãdi na te te dama sina ìsimiré'ézé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra, ãne:

— ì'ãma aipé'ézé za'ra wa'aba õ di za. 'Re ìhâimana u'âsi mono, te za asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mo. Ìzama te za duré asina 're ì'umnhasi u'âsi za'ra wa'aba mo, Danho'reptui'wa na. ²⁻³ Ìmama nhorõwa ãma hã rob're za'etẽ di, 're ìdasi'ubumroi mono zéb da hã. Tame 're ìdasi'ubumroi mono zéb õ 'wa'ãhã, te aré aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. Wa za oto aiwi ìmorĩ 'wa, 're asimroi wa'aba mono zéb da hã, te asõ pisutu za'ra wa'aba da. Te asõ pisutu za'ra wa'aba parip si, wa za wei mo apã, te ãma asimroi wa'aba mono da, 're ìnhamra mono zéb u, tame ì'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. ⁴ Nimomo aiwi ìmorĩ za'ra wa'aba zé hã ma tô ìwaihu'u za'ra wa'wa. Bådãdi hã ma tô duré ìwaihu'u za'ra wa'wa. — ãne te wama rowasu'u za'ra.

⁵ Tawamhã Tome te tãma tinha, ãne:

— Wanhib'apito, nimomo wawi aimorizé hã wa te waihu'u za'ra õ di. E niha wa za tawamhã bådãdi hã waihu'u za'ra ni, ãma 're ìwanomro mono zéb da hã.

⁶ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Wa hã bådãdi na, wa ìsina simiré'é. E marĩ wa. Da te 're ìzaze za'ra mono wapsi, amo ìzarina 're dasihutu mono wa za, Ìmama tẽme. Wa hã tô sena roti na'rata 'wa. Wa hã 're ìdanomro u'âsi mono zé, te dama 're ì'apisutu mono, wa 're mo. Taha wa, da te 're ìzaze za'ra mono wapsi, te za amo 're dasihutu, Ìmama u ì'rata 're dasi'ubumroi u'âsi mono da. ⁷ 'Re ìwaihu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra na. Taha wa, Ìmama na 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Wa hã 're ìwaihu'u za'ra wa'aba mono 'wa'ãhã, te aré Ìmama hã 're ìwaihu'u za'ra wa'aba mo. Ma tô oto ì'ra na ìwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, ma tô duré Ìmama hã ìwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Ìmama ma tô oto ì'madã'ã za'ra wa'wa.

⁸ Tawamhã Piripi te duré tãma tinha:

— Wanhib'apito, ma'ãpé Aimama zõ aihãrã, wa te 'madã'ã za'ra da. Wa te 'madã'ã za'ra wamhã, marĩ zõ wawi 're rowaptã'ã za'ra mono di za, wama 're ìrowẽ za'ra mono zéb da hã.

⁹ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— Piripi, e zahadu ìwaihu'u õ di, ai'rata 're ìnhamra hã za'ra wa'aba mono nherẽ. Ni'wam norĩ hã te te 're ì'madã'ã za'ra mono wamhã, ì'u'ãbã te za Ìmama hã te te 're 'madã'ã za'ra. E niha te bété a hã ìma ìnha, Ìmama zõ ìhãrã da, 'madã'ã za'ra wa'aba da.

¹⁰ Wa hã Ìmama ãma, wa 're ìhâimana. Õ hã te duré ì'ãma 're hãimana, Ìmama hã. E te

ĩsina aima ĩwasu'u za'ra wa'aba na, ãma ĩzazei õ di. ĩsi'uihã na te ĩsina aima wasu'u za'ra wa'aba õ di. ĩmama hã ĩ'ãma 're ĩhãimana mono hawi, te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zé hã. ãne ĩsimiromhuri hã. ¹¹ ĩmama ãma, wa 're ĩhãimana. ĩ'ãma te duré 're hãimana, ĩmama hã. Te ĩsina aima 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mono na, te za ãma 're ĩzazei u'ãsi za'ra wa'aba mo. Te ĩsina aima ĩwasu'u za'ra wa'aba na si, ãma 're ĩzazei waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za ĩ'ãma 're ĩrosa'rata u'ãsi za'ra wa'aba mo, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono na, taha zarina te ĩsina aima 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mono na, ãma 're ĩzaze za'ra wa'aba mono da. ¹² Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, te za ĩwaihu'u pese zarina 're ĩdapawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mo. A norĩ wa'wa hã 're ĩdapawaptob za'ra wa'aba mono zé hã, ĩnhimipawaptobzé ma, sa'ëtẽ di za. E marĩ wa. Wa hã ĩmama u za oto apã ĩmorĩ wa. ¹³⁻¹⁴ Taha wa, uburé marĩ hã te aima 're ĩwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za tiwi 're rowaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, ĩmama wi, ĩzadawa para. Tawamhã wa za te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. ĩwi zama ĩzadawa para, ĩwi 're rowaptẽrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, wa za te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa. E marĩ da. ĩmama ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, wa hã ĩ'ra te aima ãma 're a'uwaimrami aba mono wa za.

Zezusi hã tisiré norĩ ma, Timama pẽ'ẽzani na te te tãma ĩropisutu za'ra zé wasu'u

¹⁵ Tawamhã Zezusi te duré wama rowasu'u za'ra, ãne:

— 'Re ĩzawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, ĩnhimiroti si te za 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo. ¹⁶⁻¹⁷ Tawamhã ĩmama wi, wa za waptẽ, Tipẽ'ẽzani hã te te aima sãmri za'ra wa'aba da, ĩsine te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da, ai'rata 're sãmra u'ãsi za'ra wa'aba mono da. Tô sena na te za ĩnhimiroti hã te te aima 're waihu'u u'ãsi za'ra wa'wa, ĩpẽ'ẽzani hã. ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te waihu'u za'ra õ di, ĩmama pẽ'ẽzani hã. Taha wa, te te sima 're wẽ za'ra mono õ di, ĩ'rata 're sãmra u'ãsi za'ra mono da. A norĩ wa'aba si ma tô ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩpẽ'ẽzani hã ai'rata 're sãmra aba mono wa. Zahadu wapsi te za aipẽ'ẽ 're, 're sãmra u'ãsi za'ra wa'wa.

¹⁸ — Damama norĩ hã timro me 're dã'ã za'ra mono wa, waptép si 're ĩdasi'ubumroi mono ne, asiwaprosi 're asimroi wa'aba mono õ di za. Wa hã wa za we apã atẽme ĩmorĩ 'wa. ¹⁹ Syry na, wa za oto ai'rata ĩnhamra 'wa, ĩrẽme ma. Taha ré hã te za duré a'ã dasiwi ĩ'madã'ã ni. Taha parip si, da te dasiwi ĩzabu na sahu õ di za oto. A norĩ wa'aba si, te za duré ĩzabu za'ra wa'wa. ĩdã'ã nherẽ, ab're hawi ĩhãiwa'utu wa, wa za oto ĩdã'ã ãna 're morĩ u'ã. Taha wa, te za duré a norĩ wa'wa hã atã'ã ãna 're asimroi u'ãsi aba mo, hãiwa ãma. ²⁰ Apã we atẽme ĩwisi za'ra wa'aba wapsi, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ĩmama ãma 're ĩhãimana mono na. ĩ'ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono na, te za asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Wa hã ai'ãma wa'aba 're ĩhãimana mono na te za duré asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo.

²¹ — Ni'wam norĩ hã ĩnhimiroti si te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, ta norĩ si ĩzawi pese 'wa, te za 're nomro. Te te 're ĩzawi pese za'ra mono wamhã, te za asa ĩmama hã te te 're sawi pese za'ra. Wa hã wa za duré te 're sawi pese za'ra, ĩzawi pese 'wa norĩ hã. Ta norĩ ma si, wa za 're ĩhãimana mono zém na tãma 're ĩsiwaihu'u za'ra. — ãne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

²² Tawamhã Zudasi te oto sadanha:

— E marĩ da, te za bété wa norĩ ma si 're asiwaihu'u mo. E marĩ wa, asazei'õ'wa norĩ ma, 're asiwaihu'u za'ra mono õ di bété. — ãne Zudasi te sadanha. Zudasi aimawi hã. Icarizoti õ di.

²³ Tawamhã Zezusi asa te duré tãma tinha, ãne:

— Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono wamhã, te za ĩnhimiroti si te te 're 'madã'ã pese za'ra. Tawamhã ĩmama, te za asa te te 're sawi pese za'ra. Wa norĩ hã wa za ĩtẽme 're wasimasisi za'ra, ĩ'rata 're wahãimana u'ãsi za'ra mono da. ²⁴ Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzawi pese za'ra mono õ wamhã, ĩnhimiroti te te 're 'madã'ã pese za'ra mono õ di za. ãne, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ĩsi'uihã na ĩmreme na te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di. ĩmama mreme na si, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, we ĩzatõrĩ'wai mreme na.

²⁵ — Ai'rata ïnhamra aba ré, wa tô âne aima rowasu'u za'ra wa'wa. ²⁶ Zahadu wapsi ïmama wi, te waptêrê wa, te za Tipê'êzani hã we atême satôri za'ra wa'wa, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã. Wê uptabi di ïpê'êzani hã. Ta hã te za uburé marĩ hã te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa. Uburé marĩ hã te aima 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na te za te 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa.

²⁷ — Rowê na si 're anomro aba mono zéb si, wa za oto aima pisutu za'ra wa'wa, ï'âma 're aipê'ézé za'ra wa'aba mono tō da, duré asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono âna, 're anomro aba mono da. Taré te aima pisutu za'ra wa'aba ô di. ïzazei'ô'wa norĩ nhimipisutuzém nei ô di, ïnhimipisutuzé hã. ²⁸ Wa za oto aiwi ïmorĩ 'wa. Niwapsi wa za duré we apâ atême ïmorĩ 'wa. Âne ma tô te ïsina ïrotizé hã ïwapari za'ra wa'wa aré. ïmama u wa za oto apâ mo, ïma ïpire u. 'Re ïzawi pese za'ra wa'aba mono 'wa'âhã, te aré 're ato za'ra wa'aba mo, ïmama u za oto ïmorĩ wa, wa hã. ²⁹ Apâ ïtême ïmorĩ ô ré, wa aima ïsiwasu'u sirômo za'ra wa'wa. E marĩ da. Te ïsina ïrotizé hã te ïsina uwaimrami wapsi, âma ïzaze za'ra wa'aba da. ³⁰⁻³¹ Aima ïmreme syry aba di za oto. E marĩ wa. ïzazei'ô'wa norĩ wada'uri'wa, we ïzô morĩ wa, Wa'uburé hã. Ta hã ïma pire ô di. ïma pire ô nherê, ïtême wasi'aba'rêi wa'aba, ïmama te te ï'âma ïrotizé hã te ïsina uwaimrami da. Tawamhã te ïsina uwaimrami wapsi, ïmama te 're ïsawi pese mono na te za da te 're ïwaihu'u za'ra. — Âne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

15

Zezusi hã uwa 'ru uptabi na te te sina ïsimiré'ézé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi te duré wama siwasu'u za'ra, âne:

— Rob'ru na, wa za ïsina simiré'é, uwa 'ru na. Uwa 'ru 'madâ'â'wai âma, wa za ïmama âma simiré'é. ² Uwa 'ru panhipti sisa'ridi hã wê ô di, 're ï'rã za'ra mono ô hã. Taha wa, uwa 'ru 'madâ'â'wa hã te za ïpanhipti hã te te 're anhihãri ï'rãi'ô hã, te te 're anhamra mono da. Tane te za ïmama hã ïzazei'ô'wa norĩ hã te te 're azatôri, ïnhiti 're hâimana za'ra mono da. Uwa 'ru panhipti sisa'riti amo hã wê za'ra di, 're 'rã za'ra mono wa. Taha wa, wa za 're ï'rã za'ra mono na simiré'é, ïzazei'wa norĩ âma 're nomro wê mono wa. ï'wanhipré te te 're ï'anhihãri mono hã, wa za âma simiré'é, ïzazei'wa norĩ te te 're ï'manharĩ wasété za'ra mono zém na. 'Re ï'rã za'ra mono hã ïpanhipti wãi wa, ï'wanhipré ahã wamhã, te za misi si te te 're anhihãri ï'madâ'â'wa hã, 're 'rãi pese za'ra mono da. Tane te za ïmama hã ïzazei'wa norĩ wi ïwasédé hã te te 're anhihãri, 're nomro wê uptabi mono da oto. ³ A norĩ wa'wa hã te oto 're anomro wê wa'aba mo, ïnhimiroti si 're 'madâ'â' pese za'ra wa'aba mono wa. ⁴ Ma'âpé ï'âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono za. Tawamhã wa za 'rãwi ai'rata 're ïhâimana u'âsi za'ra wa'wa. Uwa 'ru panhipti sisa'riti amo hã 're sab u'âsi mono ô wamhã, 're 'rãi mono ô di za, ta hã. Tane a norĩ wa'wa hã ï'âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono ô wamhã, 're anomro wê waihu'u aba mono ô di za.

⁵ — Uwa 'ru na wa za ïsina simiré'é. Uwa 'ru panhipti sisa'riti na wa za duré ai'âma simiré'é za'ra wa'wa. ï'âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, wa za te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, 're anomro wê uptabi aba mono da. Asiwaprozi 're anomro wê waihu'u aba mono ô di za. ⁶ Ni'wam norĩ hã ï'âma 're hâimana u'âsi za'ra mono ô wamhã, 're nomro wê mono ô di za. Ta norĩ âma, wa za uwa 'ru panhipti nhihãri hã âma simiré'é. Uwa 'ru panhipti nhihãri hã te te 're ï'anhamra mono hã, te za 're 'ré za'ra. 'Re 'ré za'ra mono wapsi, te za simisutu te te 're aza'ra ï'madâ'â'wa hã, te te 're asui mono da, 're zata za'ra mono da. ⁷ A norĩ wa'wa hã te za ï'âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 're anomro wê wa'aba mono da. Tawamhã ïmama hã te za te te 're aiwapari u'âsi za'ra wa'wa, tiwi 're ïrowaptêrê za'ra wa'aba mono zém na hã. Tawamhã tiwi 're ïwaptêrê za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za tô te te aima âma 're a'uwaimrami 'wa. ⁸ 'Re anomro wê uptabi aba mono wamhã, ïzazei uptabi 'wa na te za da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa. Tawamhã ïmama âma te za 're dawata za'ra. E marĩ wa. 'Re anomro wê wa'aba mono da, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono wa. ⁹ ïmama, te te 're ïzawi pese mono ne, wa tô te 're asawi pese za'ra wa'wa. Ma'âpé ï'âma 're anomro u'âsi aba mono, te 're

ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono zém na asina 're waihu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da. ¹⁰ Wa hã ĩmama nhimiroti si, wa tô te 're 'madâ'â pese. Taha wa, ĩmama te te 're ĩzawi pese mono zém na wa tô ĩsina te 're waihu'u u'âsi. Tane duré a norĩ wa'wa hã ĩnhimiroti si 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhã, te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono zém na, te za asina 're ĩwaihu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹¹ — Āne wa tô aima roti za'ra wa'wa, ĩsine robzei u'âsi 're anomro aba mono da, duré ĩsine aipě'ě 're, 're atoi uptabi za'ra wa'aba mono da. ¹² Wa hã te 're ĩ'asawi pese uptabi za'ra wa'aba mono ne, te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Āne wa aima roti za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ¹³ Ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, te za te te 're danho'reptu za'ra. 'Re dadâ'â za'ra mono da nherě, te za te te 're danho'reptu za'ra, dawi 're sisawi za'ra mono āna. ¹⁴ ĩnhimiroti si 're 'madâ'â pese uptabi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩzawi pese 'wa, te za 're anomro aba mo. ¹⁵ Danhib'apito norĩ hã uburé tinhimiroti hã te te tãma 're waihu'u za'ra mono õ di, tãma ĩromhuri'wa norĩ ma hã, tãma ĩromhuri'wa norĩ si 're hãimana za'ra mono wa. Tanei õ di, wa hã. Uburé, wa tô ĩmama nhimiroti hã te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, ĩma romhuri'wa na si te 're asisi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono na zama, wa za oto te 're asisi za'ra wa'wa. ¹⁶ A norĩ wa'wa hã asima ĩwě na'rata za'ra wa'aba õ di, ĩsiré 're anomro aba mono da. Wa hã wa tô ĩsima aiwě na'rata za'ra wa'wa, ĩsiré 're anomro aba mono da. Wa tô duré aipisutu za'ra wa'wa, datěme 're anomro aba mono da, da'ãma asimiromhuri 'wa hã ĩma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Tawamhã asimiromhuri za'ra wa'aba na hã robaba õ di za. Āne wamhã, ĩmama te za te te 're aiwapari u'âsi za'ra wa'wa. Tawamhã uburé marĩ hã te te aima 're ĩwě za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, tiwi 're rowaptěre za'ra wa'aba mono wamhã, te za te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa. ¹⁷ Āne wa za duré aima roti za'ra wa'wa. Ma'ăpé, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono za.

Zezihi siré 're ĩnomro mono norĩ, da te 're ĩ'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

¹⁸ — ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te siwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, asõwa wa'aba, da te dasiwi 're ĩ'ruiwapari 'rata mono na, te za āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁹ ĩzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're anomro u'âsi aba mono 'wa'ăhã, te aré da te dasiwi 're asawi pese za'ra wa'wa. Tane nherě, a norĩ wa'wa hã ĩzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're anomro aba mono õ di oto. Wa hã wa tô aipisutu za'ra wa'wa, ĩniwĩp si 're anomro aba mono da. Taha wa, te za tô ĩzazei'õ'wa norĩ hã te te siwi 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa, ĩsiniwĩ 're anomro u'âsi aba mono õ wa. ²⁰ Asina ĩwapari pese za'ra wa'aba, āma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩmreme na. Danhib'apito norĩ ma, da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb zarina, te za duré tãma ĩromhuri'wa norĩ ma, da te 're 'manharĩ za'ra. Wa hã Asib'apito za'ra wa'wa hã da te ĩma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono ne, te za duré aima wa'aba da te 're rob'manharĩ wasété za'ra. Duré ĩnhimiroti hã da te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, asimiroti za'ra wa'aba zama te za da te 're 'madâ'â pese za'ra. ²¹ We ĩzatõrĩ'wa na da te 're waihu'u za'ra mono õ di, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa, ĩzazei'wa 're anomro aba mono wab zama. ²² Tawamhã wa hã we datěme ĩmorĩ wa, te za oto te te siwi 're da'awě'õ 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã, da te 're ĩzaze za'ra mono õ wa. Tawamhã ari'iwĩ te za 're dasi'ubumro, da te 're ĩzaze za'ra mono õ na, da te dasiwi 're udâ waihu'u za'ra mono õ wa za. ²³ Wa hã da te dasiwi 're ĩ'ruiwapari mono wamhã, ĩ'u'ăbâ te za ĩmama hã da te dasiwi 're 'ruiwapari. ²⁴ Wa hã marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã wa tô te dama 're ab'manharĩ wě aré, danho'a, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono da, 'Re ĩhãimana u'âsi mono we te te ĩzatõrĩ na. Ni'wa ĩsine hã te te 're da'apawapto mono õ di aré. Tane nherě, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono õ di, we te te ĩzatõrĩ na. Marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã, te dama 're ab'manharĩ mono õ 'wa'ăhã, te te aré 're da'awě'õ mono õ di, da te 're ĩzaze za'ra mono õ zém na hã. Tane nherě, danho'a te dama 're ab'manharĩ wě mono nherě, ma tô ĩmama me da te dasiwi 're wa'ruiwapari. ²⁵ “Marĩ hã te dama 're ab'manharĩ wasété mono õ nherě, ma tô taré da te dasiwi 're ĩ'ruiwapari.” Āne duréhã ma tô wahi'rada hã

ĩ'āma rob'ui'ééré siro, romhâ ré. Īzazei'õ'wa norĩ hã ma tô oto sina uwaimrami za'ra, te te siwi 're ĩ'ruiwapari mono zém na hã.

²⁶ — Zahadu wapsi wa za we atême satõrĩ za'ra wa'wa, Īmama pẽ'ěžani hã, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã. Tô sena uptabi ĩsimirowasu'u hã. Īmama hawi te za we atême timorĩ za'ra wa'wa, ĩnhimiroti na te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. ²⁷ A norĩ wa'wa hã ma tô ĩsiré 're anomro aba mo, Īmama nhimiroti na te dama āma ĩsāna'ratazém hawi. Taha wa, te za a norĩ wa'aba zama ĩnhimiroti na 're ĩdapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo. — Āne ma tô Zezusi hã sina wama roti za'ra.

16

¹ Āne te duré wama nharĩ za'ra, Zezusi hã:

— ĩnhimiroti hã 're rême za'ra wa'aba mono tō da, wa tô āne aima roti za'ra wa'wa. ² Dama ĩpire norĩ hã te za aiwi te te 're rosawi za'ra wa'wa, rowahutuzéb u dame 're asisisi aba mono tō da. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma pisutu za'ra newa, te za ai'uprosi aba ni. ³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã da te dasiwi 're waihu'u mono õ di, Īmama na. Īzama we te te ĩzatõrĩ na, da te dasiwi 're ĩzaze za'ra mono õ di. Taha wa, ĩzadawa wasu'u'wa 're anomro aba mono nherē, te za da te 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa. ⁴ Āne, wa aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa, da te dasiwi 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wapsi, ĩmreme na 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da, marĩ zô asipibu ma, 're asõpré wa'aba mono tō da. — Āne ma tô wama waihu'u sirõmo za'ra, Zezusi hã.

Zezusi hã, Timama pẽ'ěžani na te te dama ĩropisutuzé wasu'u, dapawapto'wa da

Tawamhã āne ma tô duré wama waihu'u za'ra:

— Āne na te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di aré, zahadu ai'rata 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono wa. ⁵⁻⁶ Apâ wa za oto aiwi ĩmorĩ za'ra wa'wa, we ĩzatõrĩ'wai u. Taha wa, āhãna si wa tô uburé aima rowasu'u za'ra wa'wa, asina waihu'u sirõmo za'ra wa'aba da. Āne aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba wa, aipẽ'ěžé ahã za'ra wa'aba di, we ĩzatõrĩ'wai u za oto aiwi ĩmorĩ za'ra wa'aba wa. “E momo te za aimo,” āne asiwi ĩzadhanarĩ na sahu za'ra wa'aba õ di za, te aima waihu'u pese za'ra wa'aba da. ⁷ Tô sena, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Wa za oto aiwi ĩmorĩ za'ra wa'wa, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã we te atême satõrĩ za'ra wa'aba hã, rowē u'âsi 're anomro aba mono da. Aiwi ĩmorĩ za'ra wa'aba õ wamhã, we atême morĩ za'ra wa'aba õ di za, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã. ĩmorĩ wapsi, ĩsiwa'rãmi wa za we atême satõrĩ za'ra wa'wa. ⁸⁻¹¹ We atême wisi za'ra wa'aba wapsi, te za marĩ hã te te dama 're awaihu'u, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. ĩmreme na da te 're ĩzaze za'ra mono õ wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, dawē õ na te za te te dama 're awaihu'u. 'Re ĩmorĩ wē u'âsi na zama te za duré te te dama 're ĩwasu'u, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono da. 'Re ĩmorĩ wē u'âsi wa, wa za apâ mo, Īmama u. Apâ ĩmorĩ wamhã, asiwi 're ĩzabui waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô sima āma roti siro, ti'ai āma dawada'uri wasété 'wa te te azâri da, Wa'uburé hã. Āne na te za duré te te dama 're awaihu'u, aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã.

¹² — Uburé marĩ hã ĩnhimirowasu'u na te aima wasu'u ze za'ra wa'aba nherē, te aima rowasu'u za'ra wa'aba õ di za a'â. E marĩ wa. Zahadu aima pibu pese za'ra wa'aba õ wa. ¹³ Zahadu wapsi aipawaptob za'ra wa'aba 'wa da hã, te za we atême timorĩ za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ěžani hã. Tô sena uptabi, ĩsimiroti hã. We atême wisi za'ra wa'aba wapsi, te za uburé roti tô sena uptabi hã te te aima 're waihu'u pese za'ra wa'wa. Si'uihã na te te aima 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. ĩnhimirowasu'u zarina si te za te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa. Romhâ ré te za duré za romhâimanazé hã te te aima 're waihu'u sirõmo za'ra wa'wa. ¹⁴ ĩnhimiroti si te za te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'wa. ĩnhimiroti te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, ĩnhisi za'ētē di za, ĩzazei'wa norĩ ma. ¹⁵ Aiwa wanhimiroti hã, Īmama me. Taha wa, te za ĩnhimiroti si te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, Īmama pẽ'ěžani hã.

Zezusihĩ siré norĩ hã za tiwi ĩrobzei'õ za'ra zé wasu'u, duré apâ za tãma ĩrowē za'ra zé wasu'u me

¹⁶ — Syry na, wa oto ai'rata ïnhamra 'wa. Āhã parip si, ïzabu za'ra wa'aba ò di za a'â. Taha parip si te za duré ïzabu za'ra wa'wa. — Āne Zezusi te wama siwasu'u za'ra.

¹⁷⁻¹⁸ Tawamhã ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã wa wasima rowasu'u za'ra ni, ti'a wi:
— Wa'rata te za nhamra. Syry na wa'rata sãmra parip si, wa te sabu za'ra ò di za a'â, Timama u za apâ morĩ wa za oto. Taha parip si, wa za duré sabu za'ra ni. E niha, syry na ïmreme hã. Āne wamhã, wama pibu prã za'ra di. — Āne aihĩni ò nherẽ, wa wasima rowasu'u za'ra ni.

¹⁹ Zezusihi mreme hã wa te wasiwi waihu'u ò wa, wa te wasiwi sadanharĩ ze ti oto. Āne ma tô sina waihu'u za'ra, Zezusi hã. Taha wa, te wama nharĩ za'ra, āne:

— Wa tô aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa, āne: “Syry na wa oto ai'rata ïnhamra 'wa. Āhã parip si, ïzabu za'ra wa'aba ò di za a'â. Taha parip si te za duré ïzabu za'ra wa'wa.” Āne wa tô aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa. E ïmreme hã aima pibu prã za'ra wa'aba di. E aima pibu prã za'ra wa'aba wa, te āne asima ïrowasu'u za'ra wa'wa. ²⁰ Asina ïwapari pese za'ra wa'aba za. A norĩ wa'wa hã aiwawa ahã za'ra wa'aba di za. ïzazei'õ'wa norĩ si te za 're to za'ra. Aipẽ'ẽzé ahã za'ra wa'aba nherẽ, aipẽ'ẽzé u'âsi 're anomro aba mono ò di za. Zahadu wapsi, aima 're rowẽ uptabi za'ra wa'aba mono di za. ²¹ Pi'õi āma te za ïwasã hã 're sépu'u za'ra, tãma 're ïrere'e mono zéb u hã, romhuture wa oto. Tãma 're rere'e mono parip si, tãma 're rowẽ za'ra mono di za oto, ïna ma. Taha wa, tihãzé na hã te te 're rosa'rata u'âsi za'ra mono ò di za oto. ²² Tane duré a norĩ wa'wa hã, te za aipẽ'ẽzé hã a'â ïsépata za'ra wa'wa. Apâ atême ïwisi aba wapsi, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Robzei u'âsi te za 're anomro aba mo.

²³ — Niwapsi, ïmama hã te za we Tipẽ'ẽzani hã atême satõrĩ za'ra wa'wa. Tawapsi asiwi 're ïzadanharĩ za'ra wa'aba mono ò di za, marĩ hã 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tô sena wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Marĩ hã te aima 're ïwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, te za ïmama wi 're ïwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, ïmreme zarina. Tawamhã te za te te aima āma 're a'uwaimrami 'wa. ²⁴ Zahadu marĩ hã te aima 're ïwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, ïmama wi 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono ò di. Te za oto tiwi 're ïrowaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, te te aima 're sòmri za'ra wa'aba mono da, robzei u'âsi 're anomro aba mono da.

Zezusi hã sisa'u za te te ïdarẽme na, duré Timama u za ïmorĩzém na ïsiwasu'uzé wasu'u

²⁵ — Āhãna sõi'awi, ïmama hã te aima wasu'u za'ra wa'aba ò di. Romnhimiré'é na si wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Niwapsi, wa za sõi'awi te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, romnhimiré'é āna. ²⁶⁻²⁷ Tawapsi te za marĩ hã te aima 're ïwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, ïmama wi 're ïwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo, ïmreme zarina. Wa hã ïmama wi, marĩ hã te aima 're waptẽrẽ za'ra wa'aba mono ò di za. Asi'uihã na te za tiwi 're ïwaptẽrẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã ïmama si te za si'uihã na te te aima 're sòmri za'ra wa'wa, ta hã te te duré 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa. E marĩ wa, ma tô ïmama hã te te 're asawi pese za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã ma tô 're ïzawi pese za'ra wa'aba mo. ïmama hawi we ïmorĩ na ma tô duré 're ïzaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tô te te 're asawi pese za'ra wa'wa, ïmama hã. ²⁸ ïmama hawi wa we datême mo. Apâ wa za duré dahawi ïtême mo, ïmama u. — Āne te wama siwasu'u za'ra, Zezusi hã.

²⁹⁻³⁰ Taha wa, wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Sõi'awi ma tô oto wama asiwasu'u za'ra, romnhimiré'é āna. Wanhimirosa'rata za'ra hã ma tô asina ïwaihu'u siro. Taha wa, wa te wasiwi asadanharĩ da, asina wazô asimipari ò di. Āne wama waihu'u pese za'ra di oto. Taha wa, wa tô asaze za'ra ni, tô sena 'Re ïhãimana u'âsi mono hawi we aimorĩ na. — Āne wa tô tãma nharĩ za'ra ni.

³¹⁻³² Taha wa, ma tô Zezusi hã asa wama nharĩ za'ra:

— E tô sena ma tô oto ïzaze za'ra wa'wa, 'Re ïhãimana u'âsi mono hawi we ïmorĩ na hã. Até tô sena ïzaze za'ra wa'aba ò di. Romhuture di oto bâdã hã, ïhawi ïropéi wa'aba mono zéb u hã, asõrõwa wa'aba u. Tane nherẽ, asiwi ïrẽme za'ra wa'aba nherẽ, ïsiwaprosi ïhãimana ò di za. ïmama, te ïsiré 're hãimana u'âsi. ³³ Āne na wa tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, ï'ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Tane nherẽ, ïzazei'õ'wa norĩ hã te za tô te te 're ai'ruiwapari u'âsi za'ra wa'wa. Taha wa, te za 're ïrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, te za asiptete sina ï'ãma 're

anomro aba mo. Wa hã ïzazei'õ'wa norĩ ma, ïnhiptete uptabi wa, wa tô ãma ai'uté za'ra.
— ãne te Zezusi hã wama siwasu'u za'ra.

17

Zezusi hã Timama ma ïmremezé wasu'u

¹ Tawamhã wama siwasu'u za'ra pari, Timama ma mreme da, te hãimo rob'madã, Zezusi hã. ãne te Timama ma tinha:

— ïmama, bãdã ïma ïpisutuzé hã ma tô ïwa waptãrã. Ma'ãpé, we ïpawapto na, ï'ãma ïrotizé hã te dama ïsina uwaimrami da, ai'ãma 're dawata u'ãsi za'ra mono da. ² A hã ma tô ïma 're ïda'apisutu mo, ïzazei'wa 're danomro mono da. Wa hã ma tô duré ïpisu, uburé dama ïpire uptabi da. E marĩ da. ïzazei'wa norĩ ma, te 're apisutu mono da, robzei u'ãsi ï'ãma 're nomro u'ãsi mono da, duré 're dã'ã za'ra mono ãna, ai'rata 're hãimana u'ãsi za'ra mono da, hãiwa ãma. ³ A hã misire Danhib'apito uptabi. Wa hã Zezu Cristu Danho'reptui'wa da, ïpisudu, we datême ïzatõrĩ. ãne na, da te 're wawaihu'u za'ra mono wa, da te 're wazazei pese za'ra mono wamhã, robzei u'ãsi te za ï'ãma 're danomro. 'Re dadã'ã za'ra mono ãna, te za duré 're dasi'ubumroi u'ãsi, hãiwa ãma. ⁴ Romhuri hã ïma ïpisudu hã wa tô oto ïsina uwaimra. Te ïsina uwaimrami wa, te za oto ai'ãma 're dawata u'ãsi za'ra. ⁵ Ti'a õ ré hã, wa tô aiwa wawaihu'u pese na wasiré 're wasimasisi u'ãsi, marĩ õ uptabi ré hã. Taha wa, rowé uptabi di, wama. Ma'ãpé, we ïma nharĩ, aiwa wasiré 're wasimasisi u'ãsi mono da duré apã.

⁶ — ã norĩ hã te asib'a'uwé 're nomro. Asib'a'uwé si 're nomro mono wa, ma tô oto ïma ïpisutu za'ra, ïnhib'a'uwé 're nomro mono da. Wa tô te tãma 're aiwasu'u u'ãsi za'ra, 're aihãimana mono zém na. Asimiroti hã ma tô te te 're 'madã'ã pese za'ra. ⁷⁻⁸ Marĩ hã ïma 're ï'awaihu'u mono zém na si, wa tô te tãma 're waihu'u za'ra. ãne na ma tô ã norĩ hã te te 're ïzaze za'ra. ã norĩ ma, asimiroti hã wé za'ra di. Tô sena aihawi we ïmorĩ na ma tô ïzaze za'ra. A hã we ïzatõrĩ'wa na ma tô duré ïzaze za'ra.

⁹ — ãhãna wa aima ãma wasu'u za'ra, 're pawaptob u'ãsi za'ra mono da. ïzazei'õ'wa norĩ hã te aima ãma wasu'u za'ra õ di. We ïma ïpisutu za'ra norĩ si, wa ãma aima wasu'u za'ra, asib'a'uwé 're nomro mono wa, duré 're pawaptob u'ãsi za'ra mono da. ¹⁰ ïnhib'a'uwé norĩ hã uburé asib'a'uwé te 're nomro. Asib'a'uwé norĩ hã uburé ïnhib'a'uwé te duré 're nomro. Tawamhã ï'ãma 're ïnomro wé mono zéb zarina, te za ï'ãma 're dawata u'ãsi za'ra. ¹¹ ãhãna ãme 're ïnhamra u'ãsi mono õ di za oto. Atême wa za oto ãma mo. ã norĩ si te za ïza'u 're si'ubumro, ïzazei'õ'wa norĩ 'rata. ïmama, a hã aiwé uptabi na te 're asãmra mo. Ma'ãpé, we ïma ïpisutu za'ra hã we 're apawaptob u'ãsi mono, aiwaihu'u pese na, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei pese u'ãsi za'ra mono da. ¹² ï'rata 're ïnhamra za'ra mono ré, wa tô uburé te 're 'madã'ã pese za'ra, aiwaihu'u pese zarina, ïwi 're si'utõrĩ za'ra mono tõ da, duré ïnhib'a'uwé u'ãsi 're nomro mono da. Misire ma tô simini. ïnhib'a'uwé uptabi hã 're morĩ õ wa, ma tô asimiroti hã tiré. Duréihã poto õ ré, ma tô õhõ ãma ïbaihã na rob'ui'ééré siro, wahi'rada hã. ãhãna ma tô oto sina uwaimra, õ hã. ¹³ ãhãna bãdã hã romhuture di oto, ãma atême ïmorizé hã. ãme ïnhamra ré, wa ãne aima mre, te te ïwapari za'ra wa, ïsine robzei u'ãsi 're nomro mono da. ¹⁴ ïsiré 're nomro mono ré, wa tô te tãma 're asadawa wasu'u za'ra, uburé. Wa hã ïzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're ïmorĩ õ di. Tane ã norĩ hã ïzazei'õ'wa norĩ niwĩ, 're nomro mono õ di duré. Taha wa, ma tô ïzazei'õ'wa norĩ hã ïsiré te te 're ruiwapari za'ra. ¹⁵ ãne te ãma aima wasu'u za'ra õ di, ïzazei'õ'wa norĩ wi, ãma asitême waibu da. Wa'uburé wi, ïwasété uptabi wi, ãma 're asisaprĩ u'ãsi za'ra mono da, wa ãne ãma aima wasu'u za'ra. ¹⁶ Wa hã ïzazei'õ'wa norĩ niwĩ, 're ïmorĩ õ di. Tane ã norĩ hã ïzazei'õ'wa norĩ niwĩ 're nomro mono õ di duré. ¹⁷ Asimiroti hã tô sena uptabi. Tawamhã te za asimiroti na 're ïpawaptob u'ãsi za'ra mo, ai'ãma si 're nomro wé uptabi mono da. ¹⁸ A hã we datême ïzatõrĩ ne, wa za oto datême satõrĩ za'ra, te te dama 're ïzadawa wasu'u za'ra mono da. ¹⁹ Wa hã wa tô ïsina asaze, ï'ãma ïrotizé hã te ïsina uwaimrami da. E marĩ da. ã norĩ zama ãma 're ïroti za'ra mono zé hã te te sina 're asazei pese za'ra mono da, taha zarina, te te ãma 're uwaimrami za'ra mono da.

²⁰⁻²¹ — Īmama, 're wasisawi pese mono wa, wa tô wanhimirosa'rata na 're wasisazei pese u'âsi. Ma'âpé, uburé ĭzazei'wa norĩ hã 're apawaptob u'âsi mono, wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na 're sisazei pese za'ra mono da. Ā norĩ si 're pawaptob za'ra mono ô di za. Ā norĩ nhimirowasu'u zarina, za te te 're ĭzaze za'ra mono norĩ zama te za 're ĩ'apawaptob u'âsi mo. Tawamhã wasine 're sisawi pese za'ra mono wa, te za duré tinhimirosa'rata na 're sisazei pese za'ra. Āne wamhã, tô sena datême we ĭzatōrĩ na, te za da te 're ĭzaze za'ra. ²² A hã 're ĭzawi u'âsi mono wa, ĩma 're rowē u'âsi mono di. A hã 're ĭzawi pese mono ne, wa za ĭzazei'wa norĩ hã õne u'â te 're azawi pese. E marĩ da. Wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama 're sisazei pese u'âsi za'ra mono da, ta norĩ ma zama 're rowē u'âsi za'ra mono da. ²³ ĩsiré 're aimorĩ ne, wa za duré wa hã ĩsiré 're ĩmorĩ u'âsi za'ra. Tawamhã wasine 're sisawi u'âsi za'ra mono wa, tinhimirosa'rata na zama te za 're sisazei pese u'âsi za'ra. Āne wamhã, te za da te 're ĭzaze za'ra, tô sena datême we ĭzatōrĩ na. Duré 're ĭzawi pese mono ne, ĭzazei'wa norĩ hã 're ĩ'azawi pese mono na, te za da te 're aiwaihu'u za'ra.

²⁴ — Ti'ai ô ré te 're ĭzawi pese mo, marĩ ô uptabi ré. 'Re ĭzawi pese mono wa, ma tô ĩma ĩpisu, ĩ'ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da, duré ĩhãiba na rowa'a za'êtē ré, 're ĩhãimana u'âsi mono da. Īmama, ãne na hã te te 're ĩ'madâ'â za'ra mono da hã, wa tô ĩsima wē za'ra, za 're ĩhãimana mono zéb ãma, ĩ'rata 're si'ubumroi u'âsi mono da, ĩma ĩpisutu za'ra norĩ hã. ²⁵ Īmama, a hã aiwē uptabi na te 're asãmra mo. A hã we datême ĭzatōrĩ na te te 're asaze za'ra mono ô di, ĭzazei'ô'wa norĩ hã. Tazahã, ĩma aiwaihu'u pese di, we ĭzatōrĩ'wa na. Āne na hã ĭzazei'wa norĩ ma zama, tãma aiwaihu'u pese za'ra di. ²⁶ Taha wa, wa tô te tãma 're aiwasu'u u'âsi za'ra, 're ĩda'azawi pese mono zém na, te te siwi 're aiwaihu'u u'âsi za'ra mono da. Õne u'âsi, wa za duré te tãma 're aiwasu'u za'ra, 're ĭzawi pese mono zarina, duré 're sisawi pese za'ra mono da. — Āne te Timama ma rowasu'u, Zezusi hã.

18

Zezusi hã da te dasiwi ĩ'ârizé wasu'u

Mateusi 26.47-56; Marcusi 14.43-50; Rucasi 22.47-54

¹ Tawamhã Timama ma mre me pari, wa tô rob u wawairébé ni oto, ĩsiré âi ba wasi'aba'ré da. Séderō pa zara u, wa saprĩ za'ra ni, wede 're ĩsimasa mono zéb u. ² Tamomo wa tô nasi wasi'rã'õtō ni Zezusihi me, wede 're ĩsimasa mono zéb ãma. Nasi ĩwasi'rã'õtōzé hã Zudasih ma, waihu'u pese di. ³ Tawamhã te te oto sô danhimro, tamomo. Da'wapéi'wa norĩ hã te sô te te simro, ahã na. Zeruzarē ãma 'ri za'êtē 'madâ'â'wa norĩ zama te sô te te simro, sasedoti ĩpire norĩ zadawa para, duré parisezu norĩ zadawa para. Tawamhã 'rãsitō ré, te sô ai'aba'ré ni, uzi ré zama. Danhiwãi ré zama te sô ai'aba'ré ni, sib'ézé 'wapa ré zama. ⁴ We oto sô dasihutu wamhã, Zudasih ma ma we dame wi. Romhã ré ma tô uburé sina waihu'u siro, Zezusi hã da te tãma ĩ'manharĩ za'ra zém na. We sô dasihutu wamhã, ma datême watobro. Āne te dama tinha:

— E 'wa sô, te asōpré wa'wa.

⁵ Tawamhã asa te ãne tãma nharĩ za'ra:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we ĩmorĩ zô.

Tawamhã Zezusi te dama siwasu'u oto:

— Wa hã Zezusi. Āhãta wa za.

⁶ Tawamhã ĩmreme ma, ma tô ai'marōpãrĩ za'ra ni. ⁷ Tawamhã Zezusi te duré dama tinha:

— E 'wa sô, te asōpré wa'wa.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Zezusihi zô, wa wanhopré ni, Nazaré hawi we ĩmorĩ zô.

⁸ Taha wa, te duré Zezusi hã asa dama siwasu'u:

— Wa hã Zezusi. Wa tô aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. ĩzô si asōpré wa'aba wamhã, ma'âpé ã norĩ hã satōrĩ za'ra wa'aba, si'aba'ré da. — Āne te tãma nharĩ za'ra, timreme, Timama ma, te te wa'ãma ãma uwaimrami za'ra da.

⁹ ãne Zezusi hã ma tô Timama ma siwasu'u, aré: “Ĩma ĩpisutu za'ra norĩ hã wa tô te 're 'madâ'â pese za'ra, ĩwi si'utõrĩ tõ da.” ãne ma tô tãma siwasu'u aré. Tawamhã da'wapéi'wa norĩ, te te siwi wawaibui õ wamhã, timreme, Timama ma, ma tô wa'ãma ãma uwaimra.

¹⁰ Tawamhã Sima Pedru ma tô sib'ézé 'wapa hã waze. Te te wazere wi, ma romhuri'wa hã ãma po're nhizã, ĩpo're nhimire niwĩ. Sasedoti ĩpire uptabi ma romhuri'wa, ta hã. Romhuri'wa nhisi hã, Macu na ĩsisi hã. ¹¹ Tawamhã Zezusi hã te Pedruhu ma tinha:

— Sib'ézé 'wapa hã apã sērē. E wa za dawi ĩsisawi, ĩmama te te ĩ'ãma ĩrotizé hã te ĩsina uwaimrami tõ da. Mare di. Te robzépata da nherē, wa za oto ĩsina uwaimra. — ãne te Pedruhu ma tinha, Zezusi hã.

Anasihi u, Zezusi da te dasiwi ĩsaprõnizé wasu'u

¹² Tawamhã Zezusi hã da'wapéi'wa norĩ hã ma tô siwi ti'ã, tinhib'apito me. 'Ri za'ětē 'madâ'â'wa norĩ me zama ma tô siwi ti'ã. Ma tô dasiwi pawasisi ni oto. ¹³ Tawamhã Anasihi u te oto siwi saprõni za'ra. Ta hã Anasi hã, Caipasihĩ maprewa. Sasedoti ĩpire uptabi, Caipasĩ hã. ¹⁴ Ta hã ma tô ãne tisiré norĩ ma roti za'ra aré, dama ĩpire norĩ ma: “Misire, wa te wasiwi wĩrĩ wamhã, wama rowē za'ra di. Wama pire za'ra õ di.” ãne ma tô tãma roti za'ra aré.

Pedru hã Zezusi te te dawi ĩ'udâzé wasu'u

Mateusi 26.69-70; Marcusi 14.66-68; Rucasi 22.54-57

¹⁵⁻¹⁷ Tawamhã Zezusi hã da te dasiwi saprõni wamhã, Pedru hã te Zezusihi zarina mo. ĩzama wa duré ĩsarina mo, sasedoti ĩpire uptabi nhorõwa u. ĩwétési, wa ĩsarina ãzé 'ri 'wawi wa'ra u, tãma ĩwaihu'u pese wa, 'ri tede'wai ma. Pedru hã te rowi za, 'ridawa 'rata. 'Ri 'wawi wa'ra ãma 'ridawa te pi'õ hã 'madâ. Tawamhã wa hã wa mo, 'ridawa u. Pi'õi ma, wa tinha, Pedruhu wi te te rosawi tõ da. Taha wa, te te tãma wē wa, wa tô 'mazé Pedru hã, 'ri 'wawi wa'ra u. Taha wa, te pi'õ hã Pedru sadanha:

— E a hã, Zezusihi siré te 're aimo.

Tawamhã Pedru asa te tãma tinha:

— Mare di. Wa hã ĩsiré 're ĩmorĩ õ di. — ãne te tãma tinha.

¹⁸ Tame romhuri'wa norĩ hã te sima ro'o za'ra, hã te, hã'ro za'ra da. 'Ri za'ětē 'madâ'â'wa norĩ me, te sima ro'o za'ra. Pedruhu zama te dame tihã'ro.

Sasedoti ĩpire uptabi hã, Zezusi te te ĩsadanharizé wasu'u

Mateusi 26.57-68; Marcusi 14.53-65; Rucasi 22.54, 66-71

¹⁹ Tawamhã sasedoti ĩpire uptabi hã te Zezusi sadanha, ĩsiré 're ĩwanomro mono norĩ na. ĩsimiroti na zama te sadanha. ²⁰⁻²¹ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Sõ'awi wa tô te dama 're rowahutu u'ãsi, rowahutuzé mono bâ. ãme dasi'rã'õtõzéb ãma zama, wa tô nasi dama rowahutu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma hã. Pi'uriwi te dama 're rowahutu mono õ di. E marĩ da, te ĩzadanha. ĩwapari'wa norĩ hã te za ĩsadanharĩ za'ra wa'wa, te te aima ĩzadawa wasu'u za'ra da. Ta norĩ ma, waihu'u pese za'ra di, ĩnhimirowasu'u hã. — ãne Zezusi te tãma tinha.

²² Tawamhã Zezusihi 'rata aibã ĩsa, ma tinhib'rata na 'rãime. Te tãma tinha:

— E niha te ãne tãma ĩnha, sasedoti dama ĩpire uptabi ma nherē.

²³⁻²⁴ Taha wa, te Zezusi hã asa tãma tinha:

— ĩmreme na te ãma upai wamhã, ma'ápé we ĩma waihu'u. E marĩ da, ma ĩ'rãime, ĩmreme wē nherē. — ãne Zezusi te aibã ma tinha. Tawamhã Anasi hã ma tô Zezusi hã dama ti'ru, Caipasihĩ u da te dasiwi saprõni da.

Tawamhã pawasisi ré, ma tô ĩtēme dasiwi saprõni ni, sasedoti ĩpire uptabi u.

Pedru hã Zezusi te te duré dawi ĩ'udã na ĩsahuzé wasu'u

Mateusi 26.71-75; Marcusi 14.69-72; Rucasi 22.58-62

²⁵ Tawamhã Sima Pedru te zahadu za, unhamã ãma hã'ro da. Taha wa, te ãne sadanharĩ za'ra:

— E a hã te Zezusihi siré 're aimo.

Tawamhã Pedru hã ma tô dawi ai'udã. Te tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Wa hã ĩsiré 're ĩmorĩ õ di.

²⁶ Tawamhã aibâ te duré sadanha Pedru hã, sasedoti ïpire uptabi ma, romhuri'wa hã. Taha sisãnawã, ma tô Pedru po're nhizã. ãne te Pedru sadanha:

— E a hã, wede, 're ïsimasa mono zéb ãma, wa tô ai'madã.

²⁷ Taha wa, ma tô duré Pedru hã tiwi ai'udã.

Tiwi si'udã parip si, ma tô si'a hã awa'awi hã.

ZeZusi hã Piratuhu u da te ïsaprõnizé wasu'u

Mateusi 27.1-2, 11-14; Marcusi 15.1-5; Rucasi 23.1-5

²⁸ Tawamhã Caipasihî nhorõwa hawi ma tô ZeZusi hã siwi saprõni za'ra, wasiré zudezu norî hã, romanu nhorõwa u robza'rã ré. Roti'wa dama ïpire uptabi romanu hã, Piratu na ïsisi hã. Te te ïtême siwi ãwisi wamhã, 'ri para u te te siwi 'mazébré õ di, Piratuhu u. Rowi te ïré aimasa. E marî wa. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wai wa, Piratu hã. Tawamhã Pascowa na dato nhisi bâtã na, dasi'rã'õtõ ré, sisisi õ di za, siwasété za'ra tõ da. Siwasété za'ra 'wa'âhã, aré dame saihuri waihu'u õ di. ²⁹ Tawamhã Piratu hã ma tô datême watobro. ãne te dama tinha:

— E marî wa, te we bété asiwi ïsaprõni 'wa. E marî, ma 'manha.

³⁰ Tawamhã te asa tãma rowasu'u za'ra:

— Tiwasédé te te 're 'manharî u'âsi mono õ 'wa'âhã, aré wa te aima hãiba nhomri za'ra õ di.

³¹ Tawamhã Piratu te asa tãma nharî za'ra:

— A norî wa'wa hã te za asiwi ïsaprõni za'ra wa'wa, asi'uihã na aihî'rata norî nhimi'manharîzéb zarina, marî hã tãma 'manharî za'ra wa'aba da, tiwasédé hã asõ'a za'ra wa'aba, te te 're 'manharî u'âsi mono wamhã.

Taha wa, ma tô asa tãma nharî za'ra, Piratuhu ma:

— Mare di, wa te wasiwi saprõni õ di za. Asib'apito, ma tô wawi sawi za'ra, ni'wa hã tiwasédé te te 'manharî wamhã, wa te wasiwi wîrî tõ da. — ãne te Piratuhu ma nharî za'ra.

³² Romhã ré ma tô ZeZusi hã siwasu'u tidã'âzém na, wedepo'o nnonhi'rãmi na da te dasiwi ïsasõmrizém na. Tawamhã Piratu te te dama 'rui wapsi, te za 're ïsiwasu'u mono zéb zarina, dasiwi sasõmri ni.

³³ Tawamhã Piratu, ma tô 'ri para u apã ãzé. 'Ri para u sébré parip si, te ZeZusi hã zô hã, 'ri para u ïtême sébré da, te te sadanharî da, Piratu hã. Tawamhã ãne te sadanha:

— E a hã, zudezu norî nhib'apito.

³⁴ Tawamhã ZeZusi asa te tãma tinha:

— E apito na da te aima ïwasu'u za'ra wa, te ïzadanha. E asi'uihã na te ïzadanha, wa hã apito zô.

³⁵ Tawamhã Piratu hã te duré asa tãma tinha:

— E wa hã zudezu na 're ïhâimana mono bâ, ïsi'uihã na te asadanharî da hã. Asiré zudezu norî hã ma tô siwi ïma aihãiba nho, sasedoti ïpire norî me. E marî, ma bété ï'manha.

³⁶ Tawamhã ma tô ZeZusi hã asa tãma siwasu'u:

— Wa hã ti'ai ãma danhib'apito na 're ïhâimana mono õ di. Danhib'apito na 're ïhâimana mono 'wa'âhã, wa aré ïnhib'a'uwê norî hã wada'uri za'ra, te te da'wapé za'ra da, da te dasiwi ïhãiba nhomri tõ da, dama ïpire norî u. Wa hã ti'ai ãma danhib'apito na 're ïhâimana mono õ di. — ãne ma tô ZeZusi hã tãma siwasu'u.

³⁷ Taha wa, ma tô Piratu hã asa duré sadanha:

— E a hã danhib'apito.

ZeZusi te duré tãma tinha:

— Tahata ma tô tane hã ï'ãma ïwaihu. Taha da, wa tô ti'ai ãma podo. Taha da, wa tô we ti'ai u datême mo, roti tõ sena uptabi hã te dama 're wasu'u mono da. Ni'wam norî hã roti tõ sena uptabi hã te te sima 're wê za'ra mono wamhã, ta norî si te za te te 're ïwapari ze za'ra. — ãne ZeZusi te tãma tinha.

³⁸ Piratu te duré asa tãma tinha:

— E ma hã, roti tõ sena uptabi hã.

Piratu hã ZeZusi da te dasiwi wîrî da, te te dama ïhãiba nhomrizé wasu'u

Mateusi 27.15-31; Marcusi 15.6-20; Rucasi 23.13-25

Tawamhã Piratu hã apâ ma datême watobro, rob u. ãne te dama tinha:

— Wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di. ³⁹ ãme ma tô asi'rã'õtõ 'wa, Pascowa na datozé nhibâtâ na. Ma tô asima 're ãwẽ za'ra wa'aba mo, 're asi'rã'õtõ aba mono ré, misi si dazazém hawi te dama 're arob'rui mono da, apâ 're dawairébé mono da. Zudezu norĩ, e tawamhã wa za asib'apito za'ra wa'aba ma rob'ru, apâ morĩ da. — ãne te Piratu hã dama tinha.

⁴⁰ Tawamhã hãrã 'rãihã na te 'mahãrã za'ra:

— Mare di. Taha ma, rob'ru õ di za, morĩ da. Barabasihi ma si te za ãrob'ru, apâ morĩ da. Taha si. — ãne te Piratuhu ma nharĩ za'ra. Rowasété 'manharĩ'wa, Barabasi hã.

19

¹ Tawamhã Piratu ma tô da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, powawẽ hã waré na te te siwi 're pré'é mono da, Zezusi hã. ² Te te siwi 're pré'é mono pari, ma tô 'wabzéré na siwi ãma sõpre za'ra. Tisi'ubuzém na ma duré siwi ãma hãiba ubu, ãhã pré na. ³ Siwa'rãmi te nasi ãtême ai'ré za'ra, tô sena te te nasi sawi za'ra da newa. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Zudezu norĩ nhib'apito, rowẽ na aihãimana. — ãne te tãma nharĩ za'ra, ãma wa'ẽ za'ra sina.

Tawamhã te te nasi sawi za'ra pari, te nasi siwi 'rã wabzu, sisa'u. ⁴⁻⁵ Tawamhã Piratu, ma apâ datême watobro. ãne te dama tinha:

— ãhãta wa we atême saprõni za'ra wa'wa. Wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di. ãne hã waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô we atême saprõni za'ra wa'wa. — ãne te dama tinha.

Tawamhã Zezusi ma ãtême watobro, 'wabzéré na sõpre ré. Zazahã pré na ubu ré zama ma ãtême watobro.

Taha wa, te Piratu hã dama 'mahã, ãne:

— Õhõta aibã hã. 'Madã'ã za'ra wa'aba.

⁶ Tawamhã te 'madã'ã za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ hã, sasedoti ãpire norĩ hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ zama te 'madã'ã za'ra. Te te 'madã'ã za'ra wamhã, hãrã 'rãihã na te nasi 'mahãrã za'ra, ãne:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri, dã'ã da.

Tawamhã te Piratu asa tãma nharĩ za'ra:

— Asi'uihã na te za asiwi ãsaprõni za'ra wa'wa, asiwi sasõmri za'ra wa'aba da. Wa hã wa tô sadanha. Ma tô ãma siwasu'u. Marĩ hã te te 're ab'manharĩ wasété mono õ di.

⁷ Taha wa, te asa tãma nharĩ za'ra, dama ãpire norĩ hã:

— Ti'ai ãma poto nherẽ, ma tô dama 're siwasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'ra na. Mreme wẽ'õre di. Wahi'rata norĩ hã ma tô dama roti za'ra, ãne ni'wa, 're siwasu'u mono wamhã, wa te wasiwi wĩri da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁸⁻⁹ Tawamhã Zezusi dama 're ãsiwasu'u mono zém na ma tô Piratu hã damreme wapa. Taha wa, ma tô pẽ'ẽwara. Tawamhã 'ri para u ma duré ãzé. Zezusi hã ãsarina ma duré ãzé. Taha wa, te duré Zezusi sadanha, Piratu hã:

— E ma hawi te we aimo bété. — ãne te sadanha. Tane nherẽ, tizadawa na te te wa'rãmi õ di, Zezusi hã. Ari'iwi te za.

¹⁰ Tawamhã Piratu te tãma tinha:

— E marĩ da, ãma siwasu'u õ di. E aima ãpire na asina ãwaihu'u õ di. Wa hã te dama ai'rui wamhã, te aré aipawasisizé hã aima wasihu ni apâ, dãwi aimorĩ da. Wa hã te dama ai'rui wamhã, te aré dasiwi asasõmri ni, atã'ã da. E ãne aima ãmreme pire na asina ãwaihu'u õ di. — ãne Piratu te Zezusihi ma tinha.

¹¹ Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô aipisutu, ãma aipire da. ãma aipire da, te te aipisutu õ 'wa'ãhã, aré ãma aipire õ di. Tawamhã ãma aipire da, te te aipisutu nherẽ, ã'ãma asimiroti wasété wamhã, tãma aiwẽ õ di za, aiwasédé hã ã'ãma 'manharĩ wa. Tane nherẽ, aibã hã si'uihã na te te aima ãhãiba nhomri hã aiwasété nhipai u wasété uptabi di, õ hã. — ãne Zezusi te Piratuhu ma siwasu'u.

¹² Tawamhã Zezusihi mreme te te sina waihu'u wa, ma tô sima wê, Zezusi te te satõrĩ da, apâ dawi morĩ da. Tane nherẽ, hârâ 'rãihã na te nasi ãsadowa wa'rãmi 'mahârâ za'ra, dama ãpire norĩ hã, ãne:

— Ô hã danhib'apito na ma tô 're siwasu'u. Ni'wa hã danhib'apito na 're siwasu'u mono wamhã, apito Séza hã danhib'apito na te te da'ãma waihu'u õ di za. Apâ morĩ da, tãma rob'rui wamhã, apito Séza hã aima toi õ di za. — ãne te nasi tãma nharĩ za'ra, sa'ëtẽ.

¹³⁻¹⁴ Tawamhã damreme te te sina wapari wa, ma tô Zezusihi zô ãzé, te te tãma nharĩ da, rob u ãsarina watobro da. Taha wa, ma tô ãsarina watobro, rob u. Tawamhã ëtẽ 'manharĩ nhisiwi, te wedeza na nhamra 'ridawa, Piratu hã. Wasimremezẽm na ëtẽ 'manharĩ nhisi hã, Dabata na. Tame danhib'apito, te 're simasisi u'ãsi, dawasété na te te 're da'awaihu'u mono da, dawẽ na zama te te duré 're da'awaihu'u mono da. Tame sãmra ré, ma tô abzumazéb u za bádã hã, sabadu õ ré hã, duré Pascowa na dato nhisi õ ré hã. Tawamhã Zezusi hã rob u ãsarina watobro wamhã, Piratu te tinha, wasiré zudezu norĩ ma:

— Ôhõta asib'apito za'ra wa'wa.

¹⁵ Tawamhã dahârâ 'rãihã na te nasi 'mahârâ za'ra ni asa:

— Wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri, dâ'ã da.

Tawamhã Piratu asa te tãma nharĩ za'ra:

— E asib'apito za'ra wa'wa, wa za dama ti'ru, wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi sasõmri da, dâ'ã da.

Tawamhã sasedoti ãpire norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, Piratuhu ma:

— Ôhõ si wanhib'apito hã, Roma ãma apito Sézaha si. — ãne te tãma nharĩ za'ra, sasedoti ãpire norĩ hã.

¹⁶ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ ma, te oto ti'ru Piratu hã, wedepo'o nhonhi'rãmi na te te siwi sasõmri da, dâ'ã da, Zezusi hã.

Zezusi hã wedepo'o nhonhi'rãmi na da te dasiwi ãsasõmrizé wasu'u

Mateusi 27.32-44; Marcusi 15.21-32; Rucasi 23.26-43

¹⁷⁻¹⁸ Tawamhã 'ri nhiti te oto siwi saprõ, Zezusi hã. Wedepo'o nhonhi'rãmi hã te sisada ti'ã, Da'rãihi na romnhisi u. Wasimremezẽm na Dodota na romnhisi hã.

Tamomo te te siwi ãwisi za'ra wamhã, wedepo'o nhonhi'rãmi na ma tô oto siwi sasõ, da'wapéi'wa norĩ hã. Aibã norĩ wa'wa, ma tô siwi sasõ. Aibã maparane te ãma aiwa'aba zahuré, da te dasiwi ãsasõmri zahuré hã. ¹⁹ Tawamhã Piratu, ma tô ãne ãma rob'ui'ére: “ã hã Zezusi, Nazaré hawi we ãmorĩ, zudezu norĩ nhib'apito.” ãne ma tô ãma rob'ui'ére. Tawamhã te te ãma rob'ui'ére pari, te dama ti'ru, ãrãi uwaibaba te te siwi 'mazasõmri da, rob'ui'ére hã. Si'ubdatõ damreme na rob'ui'ére hã. Wasiré zudezu norĩ mremezẽm na, duré romanu norĩ mremezẽm na, duré deredu norĩ mremezẽm na. ²⁰ ãsa'ozẽm hawimhã 'ri nho'õmo u hã, romhuture di. Taha wa, wasiré zudezu norĩ hã te ahã na te te 're sõré za'ra, ãma rob'ui'ére hã. ²¹⁻²² Tawamhã Piratuhu ma, te nharĩ za'ra, sasedoti ãpire norĩ hã:

— Rob'ui'ére na ãma saprĩ na. “ã hã zudezu norĩ nhib'apito,” ãne tõ da. ãne ãma saprĩ na. “ãne te ã hã 're siwasu'u: Wa hã zudezu norĩ nhib'apito.” ãne ãma saprĩ na. — ãne te Piratuhu ma nharĩ za'ra.

Tawamhã Piratu asa te tãma nharĩ za'ra:

— Mare di. Te ãma saprĩ õ di za. Ôhõ u'ãsi za. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

²³ Tawamhã te te siwi sasõmri pari, ma ã'uzazẽm na sima ãma aipé, misi si da'wapéi'wa norĩ hã. Maparane si'uiwa na ãhãiba hã. Misire ãhãpa hã, te tihãiba, ãhã're'õ hã. Ône haré ã'manharĩ hã. ²⁴ Taha wa, te ãne sima nharĩ za'ra:

— Wasima ãma wasipé na, wa te wasima hãnhãhãri mono tõ da. ãtẽre hã misi, wanhisi ui'ére ré hã wa te wasiwi mei wa'aba, ãtede'wa hã wa te wasiwi ãma waihu'u za'ra da. — ãne te sima nharĩ za'ra.

Tawamhã ma tô sima me za'ra. Duréihã wahi'rada, ma tô ãne ãma rob'ui'ére siro, 'Re ãhãmana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã:

“ã'uzazé hã ma tô sima ãma aipé. ãtẽre, ma duré siwa'wa sima me za'ra, ãtede'wa hã te te siwi ãma waihu'u za'ra da.”

Ãne ma tô ãma rob'ui'ééré siro, ãbaihã na hã. Tawamhã rob'ui'ééré zarina, ma tô 'manharĩ za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã.

²⁵ Tame te pi'õ norĩ hã aimasa, Zezusihi za'ozéb 'rata ãna hã duré ãna wapté hã, duré Mariza hã Coropasihi mro hã, duré Mariza Madarena hã. ²⁶⁻²⁷ Tawamhã Zezusi te tina hã 'madã. Wa hã te te 're ãzawi pese mono zama te duré ã'madã, ãpapara ãza wa.

Tawamhã ãne te tina ma tinha:

— Ãhãta ai'ra. Te za oto ãma 're ai'ra mo.

Tawamhã ãma zama te duré tinha:

— Ãhãta ana. Te za oto ãma 're ana mo.

Tawamhã te te ãma ãrotizéb zarina, wa za ãnhorõwa u saprõ, ã'rata 're sãmra u'ãsi mono da.

Zezusihi dã'ãzé wasu'u

Mateusi 27.45-56; Marcusi 15.33-41; Rucasi 23.44-49

²⁸ Tawamhã Zezusi hã sa'o ré, ma tô sina uwaimra, ãmama te te ãma ãrotizé hã. ãne na ma tô sina waihu'u, Zezusi hã. Tawamhã ãma ãrob'ui'ééré 'rata zéb zarina, te tinha:

— Wa hã 'rubu di. — ãne te tinha, Zezusi hã.

²⁹ Piza'a 're nho'a hã te ãpapara za, uwa 'rã wa'u ãsé ré hã. Tawamhã ma tô marĩ hã wedehu na siwi ãma 'rã'ubu da'wapéi'wa norĩ hã, uwa 'rã wa'u ãsé na te te ãma siwi di'i da, ãwa'ãbã syry na, Zezusihi ma, te te siwi wẽ da, ãsadawa u. Taha wa, te oto upsõ Zezusi hã, tizadawa na. ³⁰ Te te upsõmri parip si, te tinha:

— Tãibã oto. Wa tô oto ãsina uwaimra.

Taha pari, ma tô oto 'rã waptãrã. Tawamhã si'uihã na ma pẽ'ẽ hai'utõ.

Da'wapéi'wa hã Zezusi ã'a're wi te te ãwa'rézé wasu'u

³¹ Tawamhã dama ãpire norĩ hã te Piratuhu u ai'aba'ré, ãsõrõwa u. ãtẽme sihutu wamhã, te ãma sadanharĩ za'ra, wedepo'o nhonhi'rãmi na ãsimnhana hã te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi hi'ẽ za'ra da. E marĩ da. Dã'ã su'u za'ra da, wedepo'o nhonhi'rãmi hawi da te dasiwi wamiĩ hã. ãne te ãma sadanharĩ za'ra. E marĩ wa. Romhuri zahãrizém na simnhatã u'ãsi wamhã, dama wẽ prã ti. Hãiwahã pesere si te za bãdã hã ãwa waptãrã, romhuri zahãrizé hã. Tawamhã romhuri zahãrizéb u simnhatã ré, ãma hãiwahã pese tõ za'ra da, te ãne ãma sadanharĩ za'ra, bãdã hã dama pire uptabi wa, romhuri zahãrizé hã.

³² Tawamhã Piratu hã te tãma 'ru za'ra, da'wapéi'wa norĩ ma, te te siwi hi'ẽ za'ra da. Te te tãma 'ru za'ra wa, ma tô aibã norĩ hã siwi hi'ẽ zahuré, Zezusihi siré ãsa'o zahuré hã.

³³ Taha pari, ma tô Zezusihi zõ ai'ré za'ra. ãwana dã'ã zahuré wamhã, te te siwi hi'ẽi õ di.

³⁴ ãwana dã'ã zahuré nherẽ, ma tô ã'a're wi wa'ré da'wapéi'wa hã, si'uwazi 'rã'wa pa na. Te te wa'rúi wi, ma ãwapru hã puru. ã zama ma ãsu asa'wa.

³⁵ Wa hã 'rãwi ã'madã'ã'wa, wa aima wasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, 're saze za'ra wa'aba mono da. Tô sena, wa aima rowasu'u za'ra wa'wa. ³⁶ Duré hã ma tô 'Re ãhãmana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãma rob'ui'ééré siro, da te dasiwi ãhi'ẽi õ na hã. Tawamhã ãma ãrob'ui'ééré zarina, te te siwi hi'ẽi õ di, da'wapéi'wa norĩ hã. ³⁷ Ma tô duré ãne ãma rob'ui'ééré siro, ãsadawa wasu'u'wa hã, ãne: “Da te ãwa'rézé hã te za 'madã'ã za'ra ni.” Tawamhã ãma ãrob'ui'ééré zarina, ãwa'rézé hã ma tô 'madã'ã za'ra ni.

Zezusi dã'ã pari, da te dasiwi ãsẽrãzé wasu'u

Mateusi 27.57-61; Marcusi 15.42-47; Rucasi 23.50-56

³⁸⁻³⁹ Tawamhã Zuzé hã ma tô Piratuhu u mo, Zezusihi hãiba na te te tãma rowairébé zõ, te te ãri da, ab're 're, te te sãrẽ da. Arimateza na romnhisi hawimhã, Zuzé hã. Zezusihi zazei'wa, 're morĩ nherẽ, ãsazei'wa na siwasu'u õ di, dama ãpire norĩ mreme pipa te. Tawamhã Zezusihi hãiba na ma tô ãma saze, Piratu hã. Tawamhã te oto sõ mo, Zuzé hã. Nicodemosihi me, ma tô ãri zahuré, te te hãiba u'ré zahuré da. Marĩ zu wazari, ma tô Nicodemosi hã we sada ãwisi ãsadaze hã ahã na, 35 na ãpire pibuzé hã. Wede nhinihã hã zum ne hã, 'rém nhana'ré ne hã, ãwazarimhã. Nicodemosi hã ta hã Zezusihi u barana ãmorĩ, ãsimiroti te te wapari da. ⁴⁰ Tawamhã zazahã ãhã pa na ma tô hãiba ubu zahuré. Zazahã hã te nasi ãma hãzub zahuré, ãsadaze na te te ãma hãiba ubu zahuré ré. Õne u'ã wasiré zudezu norĩ hã 're dãdã'ã za'ra mono wamhã, te te dama 're 'manharĩ za'ra, da te danherẽ õ ré.

⁴¹ Zezusihi za'ozéb ãma te wede hã 're simasa, rob'rere wede hã. Tame sa'a zahâpã, te ab're hã 're sa'wari, ab're siro hã, i'ubuni hã, ni'wa iwa da te isêrê õ hã. ⁴² Tawamhã romhuri zahârizéb u oto romhuture wa, duré ab're siro hã isa'ozéb 'rata hâimana wa, ma tô iwa siwi tisê, Zuzé nori hã.

20

Zezi hã ab're hawi apã ihâiwa'utuzé wasu'u
Mateusi 28.1-8; Marcusi 16.1-8; Rucasi 24.1-12

¹ Tawamhã pi'õ hã robza'rã ré te ab're u mo, Mariza Madarena hã, dumidu na. Ab're u mori wamhã, ab're nhitobzé hã êne hã, baba di. Ni'wa ma tô iwana isiti sa're. ² Taha wa, te apã wara, Sima Pedruhu u. Itêmeb zama ma duré wi, Zezusi te te izawi pese u hã. ãne te wama rowasu'u:

— Wanhib'apito hã ma tô dasiwi wazere ni, ab're hawi. Da te dasiwi ihirizé hã wa te wasiwi waihu'u za'ra õ di. — ãne te wama rowasu'u.

³ Tawamhã te te wama rowasu'u pari, wa tô awa'awi wanem ni, ab're u, Pedruhu me. ⁴ Wa oto asamro ni. Te rême wamhã, iwana wa wi, ab're u. ⁵ Iwisi wi, wa ab're u sô aiwê'ê, te sô rob'madâ'â da. Izébré õ di. I'ubuzéb si wa tô 'madâ'â za'ra, ihâirã hã. I'ubuzéb si te daba'wara. ⁶ Sima Pedru hã ma tô we izarina wi. Wisi wi, ma taha si ab're u âzé. Sébré wamhã, ma duré i'ubuzéb si 'madâ'â za'ra. ⁷ Romhã na te i'ubuzém nhiti i'rã ubuzé hã nomro. Hã nhinhai haré te nomro. ⁸ Tawamhã ab're u iwisi 'rada hã wa tô duré isarina âzé. I'ubuzé hã wa tô duré 'madâ'â za'ra. I'rã ubuzé hã isiti inomro hã wa duré 'madâ, hã nhinhai haré. Te 'madâ'â wamhã, wa tô saze Zezusi hã, ihâiwa'utuzém na. ⁹ Duréihã ma tô ihâiwa'utuzém na rob'ui'ére sirõmo za'ra ibaihã na hã, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nori hã. Tane nherê, ihâiwa'utuzém na rob'ui'ére hã zahadu wama waihu'u pese õ di. ¹⁰ Tawamhã ab're, wa te sabui pari, wa oto apã wanem ni, wanhorõwa u.

Zezi hã Mariza Madarenahã u isihâi'rézé wasu'u
Mateusi 28.9-10; Marcusi 16.9-11

¹¹ Tawamhã Mariza Madarenahã si te waza'u za ab're 'rata, wawa sina. Wawa sina ma ab're u aiwê'ê, te te duré sô rob'madâ'â da. ¹² Siwê'ei wa, ma tô aibã hã sâmri zahuré, 'Re ihâimana u'âsi mono ma romhuri'wa nori hã, hâiwa hawi we ine hã. Zazahã ihâirã ré te aimasisi zahuré, siwanhizari. Zezusihi 'rã nomrozéb ãma te ihâiba amo hã nhamra. Ihâiba amo hã ite nomrozéb ãma te duré nhamra. ¹³ Tawamhã hâiwa hawi romhuri'wa nori hã te Mariza Madarena sadanharã zahuré, ãne:

— Pi'õ. E marã wa, te aiwawa.

— Wanhib'apito, da te dasiwi wazere wa, da te dasiwi ihirizé hã te waihu'u õ wa, wa iwawa. — ãne te tãma siwasu'u zahuré.

¹⁴ Tawamhã tãma siwasu'u zahuré pari, ma aipi'ra. Sipi'rai wi, ma tô aibã hã tisã, Mariza Madarena hã. Tane nherê, Zezusi te te waihu'u õ di, ni'wa newa. ¹⁵ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Pi'õ, e marã wa, te aiwawa. E 'wa sô, te irob'madã.

Tawamhã Mariza te asa tãma tinha:

— A hã wazere wamhã, ima wasu'u na ihirizé hã te waihu'u da, nimomo sô imorã da, apã te we âri da. — ãne te tãma tinha. Rob'rere wede 'madâ'â'wa newa, te te waihu'u õ di, Zezusi hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Mariza.

Tawamhã tinhisi te te wapari wamhã, ma itême aipi'ra, Mariza hã. Tawamhã wasimremézém na ebreusi mreme na te tãma tinha, ãne:

— Raboni. (Ã hã damreme hã ãma isapri na hã “Rowahutu'wa.”)

¹⁷ Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Itété õ di za. Zahadu apã imorã õ di, Imama u hã. Mo oto aimorã, isisânawã nori u tãma izadawa wasu'u za'ra da. Imama u, wa za oto mo apã hâiwa u, Aimama aba u. Inhib'apito u, wa za oto mo, Asib'apito za'ra wa'aba u. — ãne tãma izadawa wasu'u za'ra na za.

¹⁸ Tawamhã Mariza Madarena te oto watême mo, Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ u, te te wama sadawa wasu'u za'ra da. Watême wisi wamhã, te wama rowasu'u za'ra, ãne:

— Wanhib'apito, wa tô sabu. Timama u te za, u, oto mo, hãiwa u Wamama u. Tinhib'apito u te za, u, oto mo, Wanhib'apito u. — ãne te wama sadawa wasu'u za'ra, Mariza Madarena hã.

Zezusi hã tisiré norĩ u ĩsihãirézé wasu'u

Mateusi 28.16-20; Marcusi 16.14-18; Rucasi 24.36-49

¹⁹ Tawamhã tô taha bătã na dumidu na bătã sébré wi, wa tô wasi'rã'õtõ ni, Zezusihi siré 're ĩwanomro mono norĩ si. Dama ĩpire norĩ pipa te, wa tô wasiré 'rinhitop tete za'ra ni. Tame wasi'rã'õtõ ré, ma tô Zezusi hã wama sihãiré za'ra wawa'wa. Wawa'wa te tizab za'ra. Tawamhã te ãne wama nharĩ za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono.

²⁰ Tawamhã tinhib'rada, ma tô wama wẽ za'ra, wa te 'madã'ã za'ra da. Ti'a're ãma ti'wa're hã ma duré wama urĩri za'ra. Tawamhã Wanhib'apito, wa te sabu za'ra wamhã, wa 're wato za'ra. ²¹ Tawamhã Zezusi te duré wama nharĩ za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono. ĩmama we te te datême ĩzatõrĩ ne, wa za duré datême asatõrĩ za'ra wa'wa.

²² Tawamhã tizadawa wa'u'u na ma tô waza'uri za'ra. ãne te wama nharĩ za'ra:

— Wa za oto ĩpẽ'ẽzani hã aima sõmri za'ra wa'wa. Wẽ uptabi di, ta hã. ²³ Taha zarina te za ĩzadawa para dama 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã dawasédé hã te te da'ãma 're ĩ'ab'madã'ã mono õ zém na hã. Tawamhã dama 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za te te dama 're apari, dawasédé hã. ãne na dama 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhã, dawasédé hã te te dama 're apari mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. — ãne ma tô wama waihu'u za'ra.

Tome hã Zezusi te te ĩwawãzé wasu'u

²⁴⁻²⁵ Tawamhã wasi'rã'õtõ wamhã, Tome hã wame sãmra õ di, ĩsi'ubza na da te 're ĩsisi za'ra mono hã. Taha wa, wa tô tãma rowasu'u za'ra ni:

— Wanhib'apito, wa tô sabu za'ra ni.

Tawamhã Tome te wama nharĩ za'ra, ãne:

— Wa hã ĩsib'rata zapu'uzé, te 'madã'ã õ wamhã, duré ĩsib'rata zapu'uzéb 're, ĩnhipto te sêrẽ õ wamhã, duré ĩ'a're wa'rẽ 're, ĩnhib'rada te sêrẽ õ wamhã, ĩhãiwa'utuzém na te sazei õ di za, wa hã. — ãne te Tome hã wama nharĩ za'ra.

²⁶ Tawamhã romhuri hã misi wa'ãma si'utõrĩ pari, wa duré wasi'rã'õtõ ni, dumidu na. Tome hã te oto wame tinhamra za'ra. Tawamhã 'ri nhitop tete nherẽ, ma tô duré wei watême tizébré za'ra, Zezusi hã. Wawa'wa te duré tizab za'ra. ãne te wazawi za'ra:

— Rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono.

²⁷ Tawamhã Zezusi te Tomehẽ ma tinha:

— We ĩtême aimorĩ, ĩnhib'rada 'madã'ã da. ĩnhib'rata zapu'uzéb 're, asipto hã sêrẽ. Duré ĩ'a're 'wa're 're, asib'rada hã sêrẽ. ĩhãiwa'utuzém na ĩwasu'u na, ĩwawã tõ. Te za oto ĩzaze, ĩhãiwa'utuzém na hã. — ãne te tãma tinha.

²⁸ Tawamhã Tome te asa tãma tinha:

— A hã, ĩnhib'apito uptabi. A hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono. Ai'ãma si, wa za 're ĩwata u'ãsi.

²⁹ Tawamhã Zezusi te asa tãma tinha:

— ĩzabui wapsi, ma tô oto ĩzaze, ĩhãiwa'utuzém na. Ni'wam norĩ hã te te 're ĩzabu za'ra mono õ nherẽ, te te 're ĩzaze za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. — ãne ma Tomehẽ ma waihu'u, Zezusi hã.

Rowasu'u 'rãsutuzém na rowasu'u

³⁰ Zezusi hã dã'ã õ ré, ma tô tiwaihu'u pese na marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ wẽ u'ãsi, wanho'a. ĩsimipawaptobzé hã ahã di. Wa hã wa tô ãma rob'ui'ééré, uburé te ãma rob'ui'ééré õ nherẽ, ĩsimipawaptobzém na hã. ³¹ E marĩ da, wa tô ãma rob'ui'ééré. Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu na, Zezusihi si 're saze za'ra wa'aba mono da, duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra na 're saze za'ra wa'aba mono da. E marĩ da, te za Zezusihi si asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo. Rowẽ u'ãsi ãma 're anomro aba mono da, duré 're atã'ã za'ra wa'aba mono ãna 're aihãimana u'ãsi

za'ra wa'aba mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata, hâiwa ãma. Taha da, te za Zezusihi si asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mo.

21

ZeZusi hã tisiré norĩ 7 na ìhâiba za'ra norĩ u, ìsihâi'rézé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ma tô duré wama sihâi'ré za'ra, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ u. Ìsô'u zaihâ u ma tô watême sihâi'ré za'ra. Tiberizadi na 'ri nho'ômo nhisi 'rata, ìsô'u hã. Æne duré watême ìsihâi'ré za'ra zé wasu'u hã.

² Wa norĩ hã wa tô wasiré asimro ni, Sima Pedruhu me, duré Tomehẽ me ìsi'ubza na da te 're ìsisi za'ra mono me hã, duré Natãna'éhé me, duré aibâ maparane ìsiré 're ìwanomro mono norĩ me hã. Cana na 'ri nhisi ãma 're ìhâimana mono, Natãna'é hã. Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma, Cana hã. Wa norĩ hã Zebedehe 'ra, Ti'aduhu me. ³ Tawamhã Sima Pedru te wama nharĩ za'ra:

— Tepe zô, wa za mo, wa hã.

Tawamhã wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Asiré, wa za amo ai'aba'ré ni, tepe zô.

Tawamhã wa tô oto wawairébé ni rob u, tepe zô wasi'aba'ré da. Tawamhã âi ba wasihutu wamhã, uba're wa, wa tô asisi ni, abazipara hã wa te nasi wasiwi wabzuri da, tepe zô. Tane nherẽ, wa te wasiwi 'mai'âri ô di, ã barana hã. ⁴ Tawamhã awẽ u hâiwa pré wi te aibâ hã za, ìsô'u zaihâ na. Wa te wasiwi sãmri wamhã, wa te wasiwi waihu'u za'ra ô di, Zezusi hã. ⁵ Tawamhã ma tô wa'mahârâ za'ra, ãne:

— Ìsisãnawã norĩ, e ma tô ì'mai'âri za'ra wa'wa, tebe hã.

Tawamhã asa wa tô tãma nharĩ za'ra ni:

— Mare di. Wa te 'mai'âri za'ra ô di. Â baba di.

⁶ Tawamhã te wama 'ru za'ra:

— Ma'ápé, abazipara hã asimire niwĩ asiwi mei wa'aba, tebe hã 'mai'âri za'ra wa'aba da.

Taha wa, wa tô oto abazipara hã wanhimire niwĩ wasiwi me ni, âi ba. Wa te wasiwi mei wamhã, â hawi wa te wasiwi wazere waihu'u ô di, uba're u hã, tebe hã ahâ uptabi wa, ì'remhã. ⁷ Taha wa, wa Pedruhu ma tinha:

— Ô hã, Wanhib'apito. — Æne wa tô tãma tinha, Zezusihi siré 're ìmorĩ hã te te 're ìzawi pese mono hã.

Tawamhã ìmreme te te wapari wi, awa'awi ma tô si'uza, Sima Pedru hã. Te te romhuri da, ma tô aré ti'uza hã sani. Tawamhã si'uza pari, ma tô uba're hawi tobro, âi ba, Zezusihi u morĩ da. ⁸ Wa norĩ hã wa uba're na abazipara hã wasiwi sari ni. Romhuture di oto, â zada'ré u hã. ⁹ Â zada'ré u, wa te wasiwi ãma ropto wamhã, wa tô oto wawairébé ni, rob u. Tawamhã uzâ, wa tô wasiwi sãmri ni. Pré'a nhisiwi, te tebe hã daba'wara. Ì'u'êtẽ wapu zama te ìsu daba'wara. ¹⁰ Tawamhã ãne te wama nharĩ za'ra:

— Tebe hã asiwi ì'mai'âri za'ra wa'wa hã we 'mai'âri aba.

¹¹ Tawamhã Sima Pedru uba're wa, ma tô âzé abazipara zô, â zada'ré u te te sari da, tepe ré hã. Tebe hã 'masisi uptabi di. 153 na ìhâiba hã, ìsa'êtẽ si. Tebe hã ahâ uptabi nherẽ, abazipara hã te te sina tari ô di. ¹² Tawamhã Zezusi te wazô tihârâ za'ra:

— We ai'aba'réi wa'aba, asaihuri aba da.

Tawamhã ãne wa te wasiwi sadanharĩ za'ra ô di: “E 'wa hã a hã.” Wanhib'apito, wa te waihu'u za'ra wa, wa te wasiwi sadanharĩ za'ra ô di. ¹³ Tawamhã Zezusi hã ma tô ì'u'êtẽ wapu hã wama sômri za'ra. Tepe zama, ma duré wama sômri za'ra, wa te ìhuri da hã.

¹⁴ Ab're hawi hâiwa'utu pari, te nasi watême sihâi'ré za'ra, Zezusi hã. Æhãna watême wisi wamhã, si'ubdatô oto watême ìsihâi'ré za'ra zé hã, ìsiré 're ìwanomro mono norĩ u hã.

ZeZusi hã Pedru te te sina ìsadanharizé wasu'u

¹⁵ Tawamhã wasaihuri pari, Zezusi hã te Sima Pedruhu ma tinha:

— Sima, Zuwãhã 'ra, ma'ápé, ìma waihu'u. Æ norĩ ma, ìzawi pese za'ra di. A hã bété, e ta norĩ nhipai u aima ìzawi pese di.

Tawamhã Pedru te asa tãma tinha:

— Ìhe. Ma tô asina ìwaihu'u siro, te 're ì'asawi pese mono zém na.

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Pone'ërebâ 'madâ'â'wa, tinhimizama te te 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono ne, ma'ãpé ĩzazei'wa norĩ hã 're ab'madâ'â pese mono za.

¹⁶ Tawamhã te duré sadanha:

— Sima, Zuwãhã 'ra, e aima ĩzawi pese uptabi di.

Pedru te duré asa tãma tinha:

— Ĩhe. Ma tô asina ĩwaihu'u siro, te 're asawi pese mono zém na.

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Ma'ãpé ĩzazei'wa norĩ hã 're ab'madâ'â pese mono za, pone'ërebâ 'madâ'â wê 'wa ne hã.

¹⁷ Te duré sadanha:

— Sima, Zuwãhã 'ra, e aima ĩzawi pese uptabi di. — ãne te Pedru sadanha. Si'ubdatõ oto te te ĩsadanharizé hã.

Tawamhã si'ubdatõ te te sadanharĩ wa, pẽ'ëzé di oto, Pedru hã. Tawamhã Zezusihi ma, te duré tinha, ãne:

— Uburé marĩ hã aima waihu'u pese di. A hã ma tô asina ĩwaihu'u siro, te 're ĩ'asawi pese mono zém na.

Tawamhã Zezusi te tãma tinha:

— Ma'ãpé, ĩzazei'wa norĩ hã 're ab'madâ'â pese mono za, pone'ërebâ 'madâ'â wê 'wa ne hã.

¹⁸ Te duré tãma tinha:

— Tô sena wa aima rowasu'u: Aipréduptéb ré, ma tô 're asi'uza mo, nimomo 're ane mono da, asima 're ĩrowé mono zéb uwaibaba. Niwapsi, ãnei õ di za. Asi'ĩhi wapsi, te za aipano hã ĩwê zahuré, da te ai'awasisi da, nimomo asima rowé õ nheré, da te asaprõni da.

¹⁹ ãne sô'awib õ nheré, ma tô tãma rowaihu'u siro, ĩdâ'ázém na hã, za tãma ĩromhâimanazém na hã. Sihâiba zawi ãna, za dâ'â wa, te za 'Re ĩhâimana u'ãsi mono ãma 're dawata za'ra.

Tawamhã Zezusi te duré Pedruhu ma tinha:

— 'Re ĩmorizém na te za 're aimo, ĩzarina. — ãne te tãma roti.

Zezusi hã Pedruhu ma, te te ĩrotizé wasu'u, Zuwãhã ãma

²⁰⁻²¹ Tawamhã nimomo simisutu wasi'aba'réri ré, ma tô Pedru hã aipi'ra. Sipi'rai wamhã, ma tô ĩ'madâ, Zezusihi siré 're ĩmorĩ hã te te 're ĩzawi pese mono hã. Barana wasi'ubumroi ré wasaihuri da, wa tô ĩsõ're ãma nhamra aré. Wa hã wa tô sadanha aré: “Wanhib'apito, e 'wa hã te za asô te te danhimro, te te dama aihâiba nhomri da.” ãne wa tô sadanha aré. Tawamhã Pedru te te ĩ'madâ'â wamhã, te Zezusi sadanha, ĩ'ãma:

— Wanhib'apito. A hã bété, e niha za tãma ĩromhâimanazé hã.

²² Tawamhã Zezusi asa te tãma tinha:

— Apã we ĩmorĩ õ ré, ĩdâ'â'ózé te tãma pisutu wamhã, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za, 're aimorĩ da, ĩzarina. Asi'ãma si te za 're ĩrosa'rata mo, 're ĩmorizém na si 're aimorĩ da. — ãne te Pedruhu ma roti.

²³ Tawamhã ĩdâ'â ãna 're ĩhâimana u'ãsi mono na rowasu'u hã ma tô te te ropé, Zezusihi zazei'wa norĩ u. Zezusi hã te te ĩma pisutu õ di, ĩdâ'â'ózé hã. Taré ma tô Pedruhu ma waihu'u aré: “Apã we ĩmorĩ õ ré, ĩdâ'â'ózé te tãma pisutu wamhã, taha si ãma 're 'madâ'â mono õ di za.” ãne si ma tô tãma tinha aré.

²⁴ Ta hã Zezusihi wasu'u na aima rowasu'u za'ra wa'aba 'wa hã, Zezusihi siré 're ĩmorĩ. Ta hã duré ãma rob'ui'ééré'wa. Zezusihi wasu'u na ĩsimirowasu'u hã sena uptabi na wa tô wasina waihu'u za'ra ni.

Zuwã te te ĩrob'ui'ééré 'rãsutu zé

Zuwã 20.30-31

²⁵ Zezusi hã te te dama 're ĩ'arob'manharĩ wê mono zé hã ahã uptabi di, da te ãma ĩrob'ui'ééré za'ra õ hã. Da te ãma rob'ui'ééré za'ra 'wa'ãhã, aré tãma rob're syryre di ĩbaihã ma hã, ti'ai ãma hã. Nimame 're ĩsimi'wara mono zéb da hã mare di.

Atusi

Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ nhimromhuri na rob'ui'éré Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ na Rucasi hã ma tô ãma rob'ui'éré. Zezusihi mreme wapari'wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani hã za we te te itēme ĩsi'ra za'ra zéb zô, ĩsimipari za'ra na hã ma tô ãma rob'ui'éré. Zezusi hã ti'ai ãma oto 're morĩ ò di.

Capituru 1 ãma hã Rucasi ma tô wasu'u, Zezusi hã hãwa u apâ ĩmorizém na hã. Capituru 2 ãma ma tô duré wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani hã ĩsazei'wa norĩ pē'ē mono bâ oto ãma 're ĩsôrôwa za'ra mono na hã. Capituru 3 hawimhã ĩbaihâ 'rãsutu u hã ma tô wama rowasu'u za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ nhimromhurizém na hã, daro mono bâ Zezusihi wasu'uwē hã te te dama 're wasu'u za'ra mono ré, marĩ hã sada 're ĩhâimana za'ra mono zém na hã.

Cristuhu wasu'uwē na hã Zeruzarē 're, ma tô zudezu norĩ ma ãma rowasu'u na'rata za'ra ni. Taha pari, ma tô samaritanu norĩ nhipti'ai u hã ãma ropé ni. Ta hawimhã zudezu'ò norĩ u, ma tô duré te te ropé oto, Zezusi hã zudezu norĩ u si we morĩ ò wa.

¹⁻² Tezopiru, wa hã Rucasi, ĩnhimi'ui'éré 'rata na wa tô aima rob'ui'éré pa, Zezusi 're ĩmorizém na. Ti'ai ãma 're morĩ ré hã ma tô te te 're da'apawapto. Ma tô duré te te dama 're arowahutu. ĩsãna'rata hawimhã, ĩ'rãsutu u wa tô aima ãma rob'ui'éré. Hãwa u ĩmorizé wasu'u na wa tô duré aima rob'ui'éré pa.

Tawamhã hãwa u morĩ ò ré, ma tô tizadawa wasu'u'wa norĩ ma rob'ru za'ra, te te sima ĩwē za'ra zéb uwaibaba, sô ĩhârâ za'ra norĩ ma. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani ré, 're morĩ wa, ma tô ĩsadawa para tãma rob'ru za'ra, te te duré ãma 're dapawapto za'ra mono da, duré ĩwasu'uwē te te dama 're wasu'u za'ra mono da, ĩsine. Āhãna wa za duré aima rob'ui'éré, hãwa u morĩ za'u si, te te 're ĩpawapto za'ra mono zé wasu'u na hã.

Zezusi hã tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, nasi ĩsihâi'rézé wasu'u

³ Zezusi hã dâ'â nherē, hãwa'utu wamhã, tihãiba na u'âsi te nasi tãma sihâi'ré za'ra, tizadawa wasu'u'wa norĩ ma hã. Nasi itēme ĩsihâi'ré za'ra zém na hã, 40 na ma tô bādâ hã ãma ne. Tô sena, Zezusi hã hãiba ré za oto apâ 're ĩmorĩ na te te ãma waihu'u za'ra da, te nasi itēme sihâi'ré za'ra, taré newa, te te siwi ãma wawã tō za'ra da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩsib'a'uwē mono zém na ma tô duré tãma rowasu'u za'ra. ⁴ Tawamhã nimahã bātâ na ĩ'rata sãmra za'ra ré, te tãma roti za'ra, Zeruzarē ãma simipari sina a'â hãimana za'ra da. Āne te tãma roti za'ra, Zezusi hã:

— Īmama, te te aima ĩropisutu za'ra wa'aba zéb zô asimipari za'ra wa'aba za a'â. Te te ĩropisutuzé hã wa tô aima wasu'u za'ra wa'wa. ⁵ Zuwã Batita hã ma tô â uptabi na si te te 're da'ahãiba ubu, â dawabzuri te te dama 're ab'manharĩ mono wamhã. Ānei ò di za oto, a norĩ wa'wa hã. Ai'ãma 're ronomro za'ra wa'aba mono ò ré, te za oto 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Tipē'ězani na te te 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, ĩré 're anomro u'âsi aba mono da. — Āne te tãma nharĩ za'ra.

⁶ Tawamhã siré si'ubumroi ré, te siwi sadanha, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã:

— Wanhib'apito, e tawamhã, āhãna te za wama asi'apito za'ra, Izarazéhé nhihudu norĩ ma hã warob 're duré wama 're roti mono da, wahi'rada Dawi hã te te dama 're ĩroti mono ne hã, romanu norĩ te te 're wawada'uri za'ra mono tō da. — Āne te siwi sadanha.

⁷ Tawamhã Zezusi te asa tãma nharĩ za'ra:

— Īmama ma si waihu'u pese di. Taha si ma tô bādâ hã sima pisutu pese, te te dama ãma ĩ'uwaimramizéb da hã. A norĩ wa'wa hã bādâ hã waihu'u za'ra wa'aba da, Īmama te te aima pisutu za'ra wa'aba ò di, te te dama ãma ĩ'uwaimramizéb da hã. ⁸ Tane nherē, te za Tipē'ězani hã we aima sômri za'ra wa'wa. Tawapsi, te za tiwaihu'u pese na asiptete za'ra wa'wa, dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za tô dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, Zeruzarē na 'ri nho'ômo nhisi ãma. Zudeza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma te za duré dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, daza'rui mono bâ, Samariza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma zama. Uburé daza'rui

mono bâ romhâ na zama te za oto dama 're ïzadawa wasu'u za'ra wa'aba mo. — Āne te tãma roti za'ra.

ZeZusi hã hãwi u ïmorizé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Tawamhã tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, te te tãma roti za'ra pari, ma tô Īmama hã tiwi âri za'ra, ïsô'a za'ra, hãwi u morĩ da oto, ZeZusi hã. Morĩ ré, te te siwi sawērē za'ra. Tawamhã hãwi'a 'rowi ma tô tiwi tizébré za'ra oto. Te te siwi sãmri za'ra ô di oto. Tawamhã hãmo te te siwi sawērē mono ré, aibã norĩ hã ma tô sa'rese âna aima'wara zahuré, ïsababab za'ra, uza hãirã ré. ¹¹ Tawamhã âne te tãma nharĩ za'ra:

— Darireza âma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, e marĩ da, te aimasap sina, hãmo âma ïsawērē za'ra wa'aba mo. ZeZusi hã 'Re ïhãimana u'âsi mono, hãwi u te te aiwi ï'âri za'ra wa'wa hã, ta hã te za wei apã mo. Hãwi u âma morĩ ré, ma tô ïsawērē za'ra wa'aba mo. Hãwi u âma aiwi ïmorĩ aba ne, te za wei apã mo. — Āne ma tô tãma rowasu'u za'ra, hãwi hawi romhuri'wa norĩ hã.

Zeruzarē âma ZeZusihi zadawa wasu'u'wa norĩ, nasi ïsi'rã'õtözé wasu'u

¹² Tawamhã ZeZusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã te oto apã ai'aba're, Oriwera na êtē 'rãihã nhisi hawi, Zeruzarē na 'ri nho'ômo nhisi u. Ta hawimhã, Zeruzarē u hã misi na ti'ai pibuzé hã. ¹³ Ma tô oto aihutu, Zeruzarē u. Sihutu wamhã, 're ïdanhimi'wara mono zéb u te oto ai'aba're. Hãmo te sai'uri za'ra, tisi'ubumrozéb u sisisi da, 'ri nhisi u. Īsadawa wasu'u'wa norĩ hã âne ïsisi za'ra hã: Pedru hã, duré Zuwã hã, duré Ti'adu hã, duré Ādéré hã, duré Piripi hã, duré Tome hã, duré Batoromezú, duré Mateusi, duré Apezuhu 'ra Ti'adu na ïsisi hã, duré Sima hã zeroti norĩ me aré 're ïmorĩ hã, duré Zudasi Ti'aduhu 'ra hã. Ta norĩ hã ma tô hãmo sai'uri za'ra. ¹⁴ Tawamhã awē sidãpãsi te nasi si'rã'õtô, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma, mreme zusi da nasi, ZeZusihi no norĩ me, duré ïna zama Mariza na ïsisi hã aimawi pi'ô norĩ me zama.

Mati'asi hã Zudasihi nhowa're're, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te ïpisutuzé wasu'u

¹⁵ Tawamhã bâdã hã siwaptom na âma ne pari, ma tô ïsazei'wa norĩ hã si'rã'õtô, 120 na ïhãiba za'ra hã. Tawamhã Pedru hã ma tô wahudu hãwi, te te tãma rowasu'u za'ra da. Āne te tãma rowasu'u za'ra:

¹⁶⁻²⁰ — Wasiré ZeZusihi zazei'wa norĩ, ïwapari za'ra wa'aba. Zudasihi wasu'u na wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. Duréihã, 'Re ïhãimana u'âsi mono pê'ězani hã ma tô Zudasi hã waihu'u siro, romhã ré. Taha wa, Dawihi ma, ma tô tinha, dama roti'wai ma, te te ïwaihu'u sirômo zém na te te âma rob'ui'ére da. Tawamhã Dawi hã ma tô Zudasihi âma rob'ui'ére siro, poto ô ré. Āne ïbaihã na âma ïrob'ui'ére hã: “Īsôrôwa âma hã 'ri baba di za oto. 'Ri baba na te za oto 're sa. Ni'wa hã ïwa 're sãmra mono ô di za oto.” Āne Zudasihi dã'ázé wasu'u na ma tô wama rob'ui'ére.

— Rob'ui'ére na ïwasu'u hã ma tô sina uwaimra Zudasi hã, tidã'ázé wasu'u hã te te sina waihu'u âna. Siwi ïwē'ô'wa norĩ hã ma tô te te sô simro, ZeZusihi zô. Īsiré 're wanomro mono nherē, wasiré romhuri, ZeZusi te te tãma pisutu nherē, ma tô te te sô danhimro, te te dama hãiba nhomri da. Te te dama hãiba nhomri parip si, ma tô sima uipra ti'a hã, ZeZusi te te dama ïsômrisé wa'ãbã na. Tawamhã tame ma tô dãrã, tinhipti'ai 're, Zudasi hã. Ma tô waptãrã, ti'ai wa. Waptã'ã wamhã, ma tô nomohaipo'o. Nomosipo'o wamhã, uburé ïsãna ma tiwi asa'wa. Āne ma tô Zudasi hã sina uwaimra, za ïdã'ázé wasu'u na rob'ui'ére zarina.

— Tawamhã ïwasu'u hã 'ri baba, ma tô te te ropé, Zeruzarē âma. Taha wa, Asédama na ma tô ïsipti'a hã da te 're sisi za'ra, dasimremezém na. Wamreme na âma ïsaprizé hã, dawapru za'warizém na darom nhisi hã.

— Duré âne 'Re ïhãimana u'âsi mono, te te ïwaihu'u sirômo zéb zarina ma tô rob'ui'ére siro, Dawi hã Zudasihi wasu'u na: “Romhuri hã, ïtei ô di oto. Ni'wa te hã za oto, ïsôwa're'remhã.” Āne ma tô âma rob'ui'ére siro, Dawi hã.

²¹⁻²² — Taha wa, wa norĩ hã wa za aibã hã wasiwi 'maipisutu ni, ZeZusi apã ïhãwi'utuzém na wasiré te te dama 're rowasu'u mono da, Zudasihi nhowa're're. Zuwã Batita, ã dawabzuri hã te te dama 're ï'ab'manharĩ mono zém hawi, ti'ai âma 're morĩ ré, Wanhib'apito ZeZusihi siré 're ïwanomro mono norĩ zô, wa za wanhopré ni, duré hãwi u morĩ ré, wasiré wa te ï'madã'ã za'ra norĩ zô. — Āne te dama rowasu'u, Pedru hã.

²³Tawamhã aibã maparane ma tô ïsisi na pisutu zahuré ni, Zuzé Zusitu na ïsisi hã, duré ïhãiba amo hã, Mati'asi na ïsisi hã. Zuzé Zusitu hã, Basaba na ïsisi amo hã. ²⁴⁻²⁵Taha pari, te oto tiwi rowaptêrê za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono wi, âne:

— Wanhib'apito, a hã aima dawaihu'u pese di. Taha wa, ma'âpé wei wama waihu'u za'ra na. E niha aibã hã te asima ïwê, ïpisutu da hã, wasiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa da hã. Zezusihi ma, te te 're ïromhuri mono zéb da hã Zudasi hã ma tô tirê. Taha wa, a hã tâma ïpisutuzéb u, ma tô mo. E 'wa hã te za ïpisu, Zudasihi nhowa're're, wasiré ïsadawa wasu'u'wa da hã. — Âne ma tô tiwi rowaptêrê za'ra.

²⁶Tawamhã 'Re ïhãimana u'âsi mono hã te te ïpisudu hã te te waihu'u za'ra da, ma tô marĩ hã sima me za'ra, te te siwi âma uwaimrami da. Tawamhã ma tô siwi âma uwaimra oto. Mati'asi hã ma tô oto siwi waihu'u za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te ïpisutu na hã, Zudasihi nhowa're'reb da hã. Tawamhã Mati'asi hã aibã 11 na ïsadawa wasu'u'wa da hã, Zezusi te te ïpisutu za'ra norĩ me, te za oto 're mo. Taha wa, 12 na ïhãiba za'ra hã oto apã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã.

2

'Re ïhãimana u'âsi mono hã Tipê' êzani we te te dama ïsõmrizé wasu'u

¹⁻⁵Tawamhã zudezu norĩ hã ma tô 're sihutu Zeruzarê u, 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa 'madâ'â'wa norĩ hã, tisiré norĩ u. Daro mono bâ ma tô 're dasihutu, Pêtecoti na bâta nhisi u, 're danho ahã za'ra mono wê te, 'Re ïhãimana u'âsi mono âma 're dawata za'ra mono da.

Tawamhã Pêtecoti na bâta nhisi na Zezusihi zazei'wa norĩ hã ma tô sina ubumro. Siré si'ubumroi ré, awa'awi ma tô marĩ hã wapari za'ra, hãiwa hawimhã. Rowa'u'u wawê pupu'u ne hã 'ri 're wa'wa mono bâ ma tô marĩ hã wapari za'ra, aihĩni. Unhama ro'o ne hã ma tô marĩ hã sina sãmri za'ra. ïhãiba mono bâ ma tô te te ropé, ïtême, unhama ro'o ne hã. Tawamhã ï'rãĩ mono bâ, ma tô simasa. 'Re ïhãimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô ïtême tiwisi za'ra, ïsazei'wa norĩ u. ïhãiba mono bâ, ma tô ïpê'ê 're sisisi, ïpê'êzani hã. Taha na si ma tô oto damreme mono bâ dama rowasu'u za'ra, timreme nai õ nherê, ïpê'êzani te te tâma ïwaihu'u za'ra zéb zarina.

⁶Tawamhã Zeruzarê u 're ïdasi'rã'õtõ mono norĩ hã ropupu hã da te wapari za'ra wamhã, da'ahã na ma tô ïtême dasito, Pedru norĩ u. ïdasito mono hã, damreme mono bâ da te wapari za'ra wamhã, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni, ïmreme za'ra na hã. ⁷⁻⁸Tawamhã âne te dasima rowasu'u za'ra ni:

— Pra. E niha, wa bété wamreme mono bâ wapari za'ra ni, õ norĩ hã, Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma 're hãimana za'ra mono nherê. E niha, ma tô bété õ norĩ hã wamreme hã waihu'u za'ra. — Âne te dasima rowasu'u za'ra ni.

⁹Taha pari, te duré dasima nharĩ za'ra ni, âne:

— Wa norĩ hã darob amoi hawimhã wa we aihutu ni, Patiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Mediza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Erã na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Mesapotamiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Capadosiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Põtu na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, ¹⁰⁻¹¹duré Prizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Pãpiriza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, duré Ezitu na romnhisi hawimhã, duré Ribiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawimhã, tame Sireni na 'ri nhisi 'rata daza'rui hawimhã. Nima norĩ hã Roma na 'ri nho'õmo nhisi hawimhã ma tô we aihutu. Duré nima norĩ hã Cereta na romnhisi hawi ma tô we aihutu. Duré nima norĩ hã Arabiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, ma tô we aihutu. Nima norĩ hã zudezu norĩ hã. Duré nima norĩ hã zudezu'õ norĩ, 'Re ïhãimana u'âsi mono âma 're ïdawata za'ra mono norĩ hã. E niha bété, wa wapari za'ra ni, wamreme mono bâ, aibã norĩ hã te te wama ïrowasu'u za'ra na hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te dama 're ï'ab'manharĩ wê uptabi mono wasu'u na hã. — Âne te dasima nharĩ za'ra ni.

¹²Tawamhã damreme mono bâ da te wapari za'ra wamhã, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. Da te âma rosa'rata waihu'u za'ra õ di. Taha wa, te âne âma tasisadhanarĩ za'ra ni:

— E niha te te wama ĩrowasu'u za'ra zém na wa za wasina rosa'rata za'ra ni. Wa te waihu'u za'ra õ di, wa te ĩwaihu'u za'ra zéb da hã. — Æne te dasima nharĩ za'ra ni.

¹³ Tawamhã ni'wam norĩ si ma tô Pedru norĩ ãma tiwa'ê za'ra. Taha wa, te ãne sima rowasu'u za'ra:

— Oro õ norĩ hã wamreme mono bâ, te te waihu'u za'ra za, ma uwa 'rãĩ wa'u ĩsé na si'uihã idi'iti za'ra. — Æne te sima rowasu'u za'ra.

Pedru te te dama ĩrowasu'uzé wasu'u

¹⁴ Tawamhã Pedru hã ma tô hãĩwi za. ĩsiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô duré ĩsiré hãĩwi aimasa, 11 na ĩhãiba za'ra hã. Tawamhã mreme 'rãihã na te dama rowasu'u Pedru hã, da te wapari za'ra da. Æne te dama tinha:

— Wasiré zudezu norĩ, ĩwapari pese za'ra wa'aba za, duré uburé Zeruzarê ãma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ zama, ĩnhimirowasu'u hã waihu'u za'ra wa'aba da. ¹⁵ A norĩ wa'wa hã te ĩsiré ĩsimasam norĩ ãma ĩrosa'rata wasété za'ra wa'wa. Uwa 'rãĩ wa'u ĩsé na wasi'uihã idi'iti za'ra newa, te wa'ãma ĩrosa'rata wasété za'ra wa'wa. Mare di. Ænei õ di. Rob'rãĩ wa'u zé na wa'uihã idi'iti za'ra õ di. Zahadu bâdã we sô're za'a õ di. Æne ré, da te 're âhuri mono õ di, rob'rãĩ wa'u ĩsé hã. ¹⁶ Æhãna ĩsadawa wasu'u 'rata 'wai mreme hã ma tô wama ãma uwaimra oto, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Zuwéhé mreme hã ma tô wama ãma uwaimra, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wai mreme hã. Taha wa, te ãne wa'ãma asôpré wa'wa. Taha wa, te duré ãne ĩwapari za'ra wa'wa. Duréhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono mreme hã ma tô wahi'rata norĩ ma, te te 're awaihu'u, Zuwé hã. Æne 'Re ĩhãimana u'âsi mono mreme hã:

¹⁷ “Rob'rãsutu u ti'a si'utõrĩ õ ré, wa za ĩpê'êzani hã te dama 're anhomri, daro mono bâ. Tawamhã asihudu za'ra wa'wa hã, aibã norĩ hã pi'õ norĩ zama te za te 're ĩzadawa wasu'u za'ra. ĩhi norĩ ma, sôtõ 'rowi te te 're ĩrosawêrê za'ra mono na wa za tãma 're ĩsiwaihu'u za'ra, ĩnhimiroti na. Duré, ĩpréduptém norĩ ma zama 're sôtõ za'ra mono õ nherê, sôtõ 'rowim ne te te 're ĩrosawêrê za'ra mono ne, wa za tãma 're ĩsiwaihu'u za'ra, ĩnhimiroti na.

¹⁸ ĩma romhuri'wa norĩ ma, wa za te tãma 're anhomri, ĩpê'êzani hã aibã norĩ ma, pi'õ norĩ ma zama. Tawamhã te za te te dama 're ĩzadawa wasu'u za'ra.

¹⁹ Hãĩwa na wa za marĩ dama ĩwaihu'u'õ hã 'manha, ãma ĩdatob'uzu za'ra zéb da hã. Ti'ai ãma zama wa za duré marĩ hã dama ĩwaihu'u'õ hã 'manha. Dawapru te za puru. Duré uzã te za ãro. Tawamhã ĩsízé sa'êtê na watobro wamhã, te za rob'utõ.

²⁰ Bãdã te te rob'uiwê õ di za. Te za tirobra. A'amo zama te za titõmo wapru. Æne wa za 'manha, uburé Danhib'apito nhibãdã hã ĩwa waptã'ã õ ré, ĩpire uptabi hã.

²¹ Tawamhã te dapawaptob da, da te ĩwi waptêrê za'ra wapsi, wa za tô sena da'anho'reptu.”

Æne Zuwé hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono mreme hã wahi'rata norĩ ma, te te 're awaihu'u. — Æne ma tô Pedru hã Zuwéhé nhimirowasu'u na dama rob'rãzarõtõ.

²² Tawamhã Pedru hã ma tô duré ãma uzusi, tinhimirowasu'u na, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Zezusi hã Nazaré ãma aré 're ĩsãmra mono hã, ta hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa para, ma tô te te 're da'apawapto, danho'a. Marĩ ĩwê hã dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharĩ. Tô sena, õ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa para, te te dama 're ĩ'ab'manharĩ mono zém na da te 're waihu'u za'ra mono da, ma tô Timama waihu'u pese zarina marĩ ĩwê hã te te dama 're ab'manharĩ. Ai'rata 're hãimana za'ra wa'aba mono wa, ma tô ãne na hã asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ²³ 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô tiwaihu'u pese na waihu'u siro romhã ré, Zezusihi dâ'âzé hã. Te te ĩwaihu'u sirõmo zéb uwaibaba, duré te te sima ĩwêzéb uwaibaba, ma tô aima pisutu za'ra wa'wa, Zezusi hã dama 'ru za'ra wa'aba da, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wa norĩ ma, ai'upana za'ra wa'aba, te te siwi wĩrĩ da. Taha wa, ma tô siwi sasõ, wedepo'o nhonhi'rãmĩ na. Taha na ma siwi tĩwĩ. ²⁴ Tane nherê, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tô hãĩwa'utu, ab're hawi watobro da, dâ'â uptabi nherê. Ma tô duré pawapto, dâ'â u'âsi nomro tõ da. ĩdã'âzé tãma wapure wa, dâ'â u'âsi nomro waihu'u õ di, Zezusi hã. ²⁵ Taha wa, wahi'rada Dawi hã ma tô Zezusi wasu'u duréhã, ãne:

“Wanhib'apito, te za ĩ'rata 're asãmra u'âsi mo. Taha wa, ĩpahi õ di za.

²⁶ Taha wa, ĩto sina, wa 're ĩhâimana, ĩpě'ě 'remhã. ĩmreme toi u'âsi na, wa 're ĩmreme. ĩhâiba ré 're ĩmorĩ u'âsi dai õ nherẽ, ĩpahi ãna wa za asõ ĩsina 're ĩnhimipari u'âsi.

²⁷ ĩdâ'â nherẽ, ĩrẽme õ di za, adâ 're ĩhâimana za'ra mono zéb ãma hã. Wa hã te aima 're romhuri wẽ u'âsi mono wa, ĩdâ'â wamhã, ĩhâiba 'roi õ di za. Taha wa, wa hã ĩdâ'âzé hã te pipa õ di za.

²⁸ 'Re ĩmorĩ wẽ u'âsi da, ma tô ĩma ĩwaihu. Taha wa, ĩto sina wa za 're mo, asõ'a 're ĩmorĩ wa.”

Ãne ma tô Dawi hã wahi'rata norĩ ma, Zezusi wasu'u siro. — Ãne ma tô Pedru hã dama sadawa 'rãzarõtõ.

²⁹ Taha pari, te duré dama tinha, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Wahi'rada Dawi hã wa za aima wasu'u za'ra wa'wa oto sõ'awi. Tô sena, ma tô dârâ, Dawi hã. Dâ'â wamhã, êtẽ zahâpâ wa, ab're 're, ma tô dasiwi sêrẽ ni. Da te ĩsêrêzé hã wama waihu'u pese za'ra di, ãhãna hã. ³⁰ Ta hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa, te 're hâimana. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô tâma ropisutu, ĩsihudu hã ĩsine dama si'apito da, zahadu wapsi, ĩ'uirĩ na te te dama 're aroti mono da. ³¹⁻³² Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tâma ĩwaihu'uzéb zarina, ma tô wasu'u siro Dawi hã, Danho'reptui'wa da, te te ĩpisudu hã apâ za ĩhâiwa'utuzém na hã, ãne:

“Dâ'â nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te rẽme õ di za. ĩhâiba hã 'roi õ di za.”

Ãne ma tô Dawi hã wahi'rata norĩ ma rowasu'u za'ra, apâ za ĩhâiwa'utuzém na hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô Zezusi hã hâiwa'utu. Apâ te te hâiwa'utu wamhã, wa norĩ hã wa tô sabu za'ra ni. Taha wa, wa wa te dama 're wasu'u za'ra, ĩhâiwa'utuzém na hã.

³³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô sitẽme ti'â apâ, ĩsimire niwĩ oto 're sãmra u'âsi mono da. Tawamhã Tipě'êzani hã ma tô ti'ra ma tisõ, te te tâma ãma ĩropisutu siro hã, te te sima 're ĩda'awẽ mono zéb uwaibaba, te te dama 're anhomri mono da. ãhãna, Zezusi hã ma tô wama sômri za'ra, Tipě'êzani hã. Taha wa, ma tô ãne wa'ama asõpré wa'wa. Ma tô duré ãne ĩwawapari za'ra wa'wa, aimreme mono bâ wa'aba. ³⁴ Dawi hã dâ'â wamhã, hâiba wahuré morĩ õ di, hâiwa u hã. Cristuhu si ma tô hâiba wahuré mo, hâiwa u apâ. Taha wa, ãne ma tô duré wahi'rata norĩ ma Cristu wasu'u wẽ, Dawi hã:

“'Re ĩhâimana u'âsi mono te roti, ĩnhib'apito ma: ‘We aimorĩ, ĩ'rata 're asãmra mono da, ĩnhimire niwĩ. ³⁵ Zahadu, wa za aipawapto. Siwi aiwẽ'õ'wa norĩ ma, asiptete di za. Taha wa, a hã tô sena Danhib'apito uptabi na te te siwi aiwaihu'u wa, te za aima 're 'rã po za'ra. Asisiti te za duré 're ĩ'azatõrĩ mo.’ ”

Ãne ma tô Dawi hã wahi'rata norĩ ma waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme hã. ³⁶ Taha wa, wa hã wa aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u pese za'ra wa'aba da, duré uburé wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ te te waihu'u pese za'ra da. Zezusi hã da te dasiwi sasômri da, dama ĩ'ru za'ra wa'wa hã, ta hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu, uburé Danhib'apito da hã, duré Danho'reptui'wa da hã. Ma'ápé ãhã wasu'u hã tô sena na waihu'u pese za'ra wa'aba. — Ãne ma tô dama rowasu'u, Pedru hã.

³⁷ Tawamhã Pedruhu mreme, da te wapari za'ra wamhã, ma tô tapě'êwara za'ra ni. Taha wa, te ãne tâma nharĩ za'ra ni, Pedru norĩ ma, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ ma hã:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, e niha za, tawamhã. E marĩ, wa za 'manharĩ za'ra ni. — Ãne te tâma nharĩ za'ra ni asa.

³⁸ Tawamhã Pedru te duré asa dama tinha:

— Aiwaseté wi, te za aipizari za'ra wa'wa, rẽme pese za'ra wa'aba da, Zezusihi nhimiroti na si oto 're anomro aba mono da. Zezu Cristuhu zazei uptabi 'wa na asiwasu'u za'ra wa'aba sina, te za â dawabzuri hã ĩ'manharĩ za'ra wa'wa. Aihâiba mono bâ te za ãne ĩ'manharĩ za'ra wa'wa, aiwasédé hã te te aima pari za'ra wa'aba da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tawamhã Tipě'êzani hã te za aima sômri za'ra wa'wa. ³⁹ Ãne ma tô aima ropisutu sirõmo za'ra wa'wa, te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono da, asihudu norĩ ma zama. Wasiré'õ norĩ ma zama ma tô tâma ropisutu sirõmo za'ra. Wanhib'apito, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za sitẽme sô 're ĩhârâ za'ra mono norĩ ma, ma tô ropisutu sirõmo za'ra, Tipě'êzani na hã.

⁴⁰ — Taha wa, wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ 're ihâimana wasété za'ra mono zém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò di za. ãhãna tiwi aipizari za'ra wa'aba, 're idanomro wê mono zém niwĩ oto 're anomro aba mono da, asisõ'reptu za'ra wa'aba da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te dasiré aiwẽ'õ pese za'ra wa'aba tã da. — ãne ma tô dama rowasu'u pese, Pedru hã. Simiroti za'etẽ uptabi di.

⁴¹ Tawamhã da'ahã na ma tô Zezusi hã saze za'ra ni, Pedru te te dama isadawa wasu'uzém na hã. Taha wa, ma oto â dawabzuri hã 'manharĩ za'ra ni, 3 miu na dahãiba hã. Tawamhã Zezusihi zazei na'rata 'wa norĩ me, ma tô oto sitême atob za'ra. Tawamhã ahã uptabi di oto, isazei'wa norĩ hã.

Isaze na'rata 'wa norĩ 're ihâimana za'ra mono zé wasu'u

⁴² Tawamhã Zezusihi zazei'wa norĩ hã isadawa wasu'u'wa norĩ nhimirowahudu hã te te 're wapari pese za'ra. Te te rême za'ra ò di. Ma tô 're sisawi pese za'ra. Ma tô 're si'rã'õtõ, tisa da, duré 'Re ihâimana u'âsi mono ma, 're mreme zusi mono da. ⁴³ Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã marĩ iwẽ hã ahã na ma tô te te dama 're 'manharĩ za'ra, dama i'manharĩ waihu'u'õ hã. Taha wa, ma tô ãma 're datob'uzu za'ra.

⁴⁴ Tawamhã isazei'wa norĩ hã te oto siré 're hâimana za'ra, aihĩni. Tinhibrom na tite da si, te te ãma 're rosa'rata za'ra mono ò di oto. ⁴⁵ Ni'wam norĩ hã ma tô tinhipti'a hã te te dama 're wede za'ra, duré tinhibrob zama, i'wa'âbã zô. Tawamhã i'wa'â hã ma tô te te sima 're po'o za'ra, marĩ zô tiwi 're i'ro'wanhi'riti za'ra mono zéb zarina. ⁴⁶ Awẽ sidâpâsi ma tô duré 're si'rã'õtõ, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zé 'ri 'wawi wa'ra 're, 're mreme zusi mono da, tãma. Tinhorõwa mono bâ, ma tô duré 're si'rã'õtõ, i'u'etẽ wapu na siré 're saihuri mono da. Sima 're sôprub za'ra mono wa, ma tô to sina tisa na siré 're saihuri. ⁴⁷ 'Re ihâimana u'âsi mono ãma te duré siré ãma 're wata za'ra, uburé isôprubzém na hã. Tawamhã aihĩni, ma tô isazei'wa norĩ hã wêsãmri za'ra ni. Tawamhã awẽ sidâpâsi, ma tô isazeté'wa sidâpâ dasina tahã'â ni, 'Re ihâimana u'âsi mono hã rowasété hawi te te 're i'anho'reptui mono norĩ hã.

3

Pedru hã ihi're te te ipesezé wasu'u

¹ Tawamhã nimahã bâtã na ma tô Pedru norĩ hã dame tineb zahuré, Zuwãhã me, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb u hã. Bãtã sipi'rai wi, te dame tineb zahuré, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zé bâtã na. ² Tame te aibã hã nhamra, ipotozém hawi imorĩ'õ hã. I'madã'ã ze na 'ridawa nhisi u te ta hã nasi dasiwi mrami ni, rob'uiprazém na te te 're da'awari mono da, 're danhisisi mono sidâpâsi. ³ Tawamhã Pedru norĩ hã 'ri 'wawi wa'ra u zasi zahuré ò ré, ihi're hã ma tô sãmri zahuré. Te te sãmri zahuré wamhã, te nasi 'mahãrã zahuré, marĩ te te tãma sãmri zahuré da. ⁴ Tawamhã Pedru norĩ hã ma tô 'madã'ã pese zahuré, Zuwãhã me. Tawamhã Pedru te tãma tinha:

— Wei wa'madã'ã. — ãne te tãma tinha.

⁵ Tawamhã ma tô 'madã'ã zahuré, marĩ te te tãma sãmri zahuré da newa. ⁶ Tawamhã Pedru te duré tãma tinha:

— Wa hã inhimarĩ ò di. Rob'uiprazé hã robaba di, ite hã. Tane nherẽ, 'Re ihâimana u'âsi mono te te imã isãmri na wa za aipawapto. Zezu Cristu, Nazaré ãma aré 're isãmra mono zadawa para, wa za aima tinha: Aiwahutu, aipara na 're aimorĩ da oto. — ãne te tãma tinha, Pedru hã.

⁷ Taha pari, Pedru hã ma tô pa'ã isimire niwĩ, ihi're hã te te wahutu da. Te te wahutu wamhã, awa'awi ma tô parahaptete, ipara'õtõ zama. ⁸ Tawamhã ma tô darõno. Hãwi te oto za. Tame ma timorĩ na sãna'rata oto. Tawamhã Pedru norĩ me, ma tô siré asisi, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zé 'ri 'wawi wa'ra u. Tawamhã morĩ sina te sarõtõ, rowẽ te. 'Re ihâimana u'âsi mono ãma te duré tiwata. ⁹ Tawamhã aihĩni ma tô 'madã'ã za'ra ni, aibã hã sarõtõ mono ré hã, duré 'Re ihâimana u'âsi mono ãma wata ré hã. ¹⁰ Morĩ wẽ wa, ma tô duré ãma tatob'uzu za'ra ni. Tawamhã ãne te dasima nharĩ za'ra ni:

— Oro ò hã ihi're hã sãmra sina, rob'uiprazém na te te nasi da'awari za, morĩ wẽ di oto. I'madã'ã ze na 'ridawa nhisi ãma 're isãmra mono aré. — ãne te dasima nharĩ za'ra ni, morĩ wẽ wa oto.

'Re ihâimana u'âsi mono nhorôwa âma, Pedru te te dama îrowasu'uzé wasu'u

¹¹ Tawamhã aibã hã ma tô Pedru norĩ hã te te 're patété zahuré, Zuwãhã me, Saromahã nhisi na 'ri zahâpã nhisi âma. Te te 're patété zahuré mono ré, da te 'madâ'â za'ra wa, ma tô aihĩni itême dasisa're. Tawamhã ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. ¹² Tawamhã Pedru te te da'madâ'â wamhã, te dama tinha, âne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, e marĩ wa, ma wa'ãma atob'uzu za'ra wa'wa. Wasi'uihã na ãhi'rê hã wa te morĩ wê newa, te wei wa'ãma asôpré wa'wa. Wasi'uihã na wa te pese ô di, wa norĩ hã. 'Re wane wê wa, wa te pese newa, te wei iwa'madâ'â za'ra wa'wa. Mare di. Æne wab ô di. ¹³ 'Re ihâimana u'âsi mono, wahi'rata norĩ nhib'apito, Abra'ãhã nhib'apito, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacoho nhib'apito. Ta hã ma tô Zezusi hã wêsã, tâma ãromhuri wê 'wa hã. Tane nherê, Zezusi hã ma tô asiwi iwê'ô za'ra wa'wa. Ma tô asiwi ãsômri 'wa, Piratuhu ma. Taha nho'a, ma tô asiwi iwê'ô za'ra wa'wa, te te sima wê nherê Piratu hã, morĩ da apã, dazazém hawi. ¹⁴ Zezusi hã 're morĩ wê uptabi nherê, ma tô asiwi iwê'ô za'ra wa'wa. Rob'manharĩ wasété'wa si ma tô asima iwê za'ra wa'wa, dazazém hawi da te dasiwi wazere da, Zezusihi upana. ¹⁵ Dahâimana wê zéb da, dapê'êwê hã za te te dama 're ã'anhomri mono 'wa hã, aima za'ra wa'aba, da te dasiwi wĩrĩ da, ma tô dama ã'ru za'ra wa'wa. Tazahã 'Re ihâimana u'âsi mono, ma tô apã hãiwa'utu, dã'ã uptabi nherê. Wa norĩ hã Zezusi apã hãiwa'utu wa, wa te ãsabu za'ra hã wa tô wa te dama 're wasu'u za'ra. ¹⁶ Zezusi hã tiwaihu'u pese na ma tô ãhi'rê hã pese, ãmreme te te sazei wa. Taha wa, ma tô aptete oto. Ma tô ã'madâ'â za'ra wa'wa. Ma tô ãwaihu'u za'ra wa'wa oto. Tô sena te te sazei wa, morĩ wê di oto wanho'a.

¹⁷ — Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ãwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hã wa tô aiwaihu'u za'ra wa'wa. Asiwi waihu'u aba ãna, ma tô dama ã'ru za'ra wa'wa, Zezusi hã. Aima ãpire za'ra wa'aba norĩ zama te te siwi waihu'u ãna, ma tô ta norĩ zama dama 'ru za'ra, Zezusi hã da te dasiwi wĩrĩ da. ¹⁸ Taha zarina, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã timreme hã âma uwaimra, duréihã ãsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã wahi'rata norĩ ma, te te âma 're ãwaihu'u sirômo mono zéb zarina, Cristu hã za te te ãrobzépatazém na hã, Danho'reptui'wa da, te te ãpisudu hã. ¹⁹⁻²⁰ Taha wa, te za aiwasédé hã 're ãrême za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono u 're aipizari za'ra wa'aba mono da, aiwasédé hã te te aima 're pari za'ra wa'aba mono da. Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, aipê'ê 're, asiptete u'âsi ãma 're anomro aba mono da. Zezusi hã te za we apã satô, Danho'reptui'wa da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te aima ãpisutu za'ra wa'wa hã. ²¹ Tane nherê, te za hãiwa ãma 're hãimana a'ã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te a'ã ropese da, duréihã ãsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ, wahi'rata norĩ ma, te te 're ãwaihu'u mono zéb zarina. ²² Duréihã, Mozési ma tô wahi'rata norĩ ma rowasu'u siro, âne: “Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô ãpisutu, tizadawa wasu'u'wa da, Asib'apito za'ra wa'wa hã. Æne ni'wa hã asiré wa'wa hã te za ãza'u si aima pisutu za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, ãsine te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da. Tawamhã te za ãsimirowasu'u na 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo. ²³ Ni'wa hã ãmreme te te wãpari ô wamhã, te za dasiwi wê'ô ni. 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê nhiti, te za satôri ni. 'Re ihâimana u'âsi mono zama te za siwi wê'ô pese.” Æne ma tô rowasu'u, Mozési hã. ²⁴ Duréihã uburé 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã ma tô ãne na te te tâma 're ã'apisutu mono zéb uwaibaba, te te dama ãma 're rowasu'u za'ra. Samuwé hã uimrehêne ma tô ãsadawa wasu'u na ãma sãna'rata, wahi'rata norĩ ma. Taha za'u si ma tô duré ãsadawa wasu'u'wa sidãpãsi te te dama ãma 're rowasu'u sirômo za'ra. Uburé ma tô duré ã nimosi ãromhãimanazém na zama, te te dama 're rowasu'u sirômo za'ra. ²⁵ A norĩ wa'wa hã, wasiré wahi'rata norĩ nhihudu te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, wahi'rata norĩ ma, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ã'apisutu mono zé hã te duré wama 're hãimana za'ra. Abra'ãhã ma, uimrehêne ma tô tâma ropisutu 'rata. Æne ma tô tâma ropisutu: “Romhutu'ôpsi te za ni'wa hã asihudu hã te te 're da'apawapto, daro mono bã rowê na 're danomro mono da.” Æne ma tô taha ma ropisutu na'rata.

²⁶ — Taha wa, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã tinhimiropisudu hã ãma uwaimra. Ti'ra hã ma tô we atême uimrehêne satôri za'ra wa'wa, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Te te tâma 're ãromhuri mono da hã te te pisutu wamhã, ma tô we atême satôri

za'ra wa'wa, 're anomro wasété aba mono zé hã 're rême za'ra wa'aba mono da, rowê na ãma 're anomro aba mono da. — ãne ma tô Pedru hã dama rowasu'u.

4

Pedru nori hã Zuwãhã me dama roti'wa nori nho're isima'warazé wasu'u

¹ Tawamhã Pedru nori hã Zuwãhã me, zahadu te te dama rowasu'u zahuré ré, ma tô sasedoti nori hã aihutu, 'Re ihãimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb 'madâ'â'wa nori nhib'apito me, sadusezu nori zama. Sadusezu nori hã apâ dahãwa'utuzé wasu'u wê'ô'wa nori. ² Ta nori hã ma tô sada ab'ru za'ra, Pedru nori zada, apâ 're idahãwa'utu za'ra mono zém na te te dama rowasu'u zahuré wa. ãne ma tô dama rowasu'u zahuré: “Dadâ'â nherê, te za apâ te te 're da'ahãwa'utu, 'Re ihãimana u'âsi mono hã, Zezusi te te ihãwa'utu ne.” ãne na te te dama rowasu'u zahuré 'ru te, ma tô sada tizahi za'ra. ³ Tawamhã ma tô dasiwi mrami zahuré ni. Hãiwahã pesere wa, ma a'â siwi tiza, dazazéb 're, awêpsi te te siwi sani zahuré da, iwasété na te te dama rowasu'u zahuré ré ne, te te tãma nharĩ za'ra da. ⁴ Tane nherê, da'ahã na ma tô saze za'ra ni, Zezusihi wasu'uwê hã da te iwapari za'ra nori hã. Isazei'wa nori hã ahã uptabi di oto. Aibã nori za'rata si hã 5 miu na ihãiba za'ra hã.

⁵ Tawamhã ma tô da'ãma ti'awê za'ra. Da'ãma awê za'ra wamhã, ma tô si'rã'ôtô, Zeruzarê ãma sasedoti ipire nori hã. Zudezu nori ma, roti'wa nori hã ma tô ime si'rã'ôtô, 'Re ihãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa nori me zama. ⁶ Anasi nori hã ma tô duré datême aimasisi zahuré, Caipasihĩ me. 'Re ihãimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ipire uptabi Anasi hã, sasedoti ipire uptabi. Duré ni'wam nori hã ma tô dame aimasisi zahuré, Zuwã hã Aresãdirihĩ me. Anasihĩ sisãnawã zahuré, ta nori hã. Duré Anasihĩ sisãnawã hãiba amo nori hã ma tô isiré ubumro, Zeruzarê ãma dama ipire za'ra nori hã. ⁷ Tawamhã dama ipire nori hã ma tô dama 'ru zahuré, Pedru nori hã da te sani zahuré da, Zezusihi zadawa wasu'u'wa nori hã, isô'reb za'ra da te dasiwi simizusi zahuré da.

Tawamhã ma tô sadanharĩ zahuré ni, ãne:

— E niha ma tô bété ãne i'manharĩ 'wa. E 'wa sadawa para, ma bété a nori wa'wa hã ihĩ'rê hã ipese 'wa. — ãne te sadanharĩ zahuré ni.

⁸⁻⁹ Tawamhã 'Re ihãimana u'âsi mono pëlêzani na ma tô Pedru hã aptete, dama pahi tã da, te te dama rowasu'u wê da. Taha wa, te ãne tãma rowasu'u za'ra, dama ipire nori ma hã:

— Dama ipire nori, ãne te iwazadanharĩ za'ra wa'wa: “E niha, ma tô bété ãne hã i'manharĩ 'wa. E 'wa sadawa para, ma tô bété a nori wa'wa hã ihĩ'rê hã ipese 'wa.” ãne ma tô iwazadanharĩ za'ra wa'wa. Taha wa, wa za aima rowasu'u za'ra wa'wa. ¹⁰ Tawamhã a nori wa'wa hã te za iwaihu'u pese za'ra wa'wa, aihãiba mono bâ wa'aba. Uburé wasiré Izarazéhé nhihudu nori zama te za duré waihu'u pese za'ra. Zezu Cristuhu zadawa para, wa tô pese ni, ihĩ'rê hã. Zezusi hã Nazaré ãma aré 're isãmra mono hã asiwi wĩrĩ aba da, ma tô dama i'ru za'ra wa'wa. Tawamhã ma tô dasiwi sasõmri ni, wedepo'o nhonhi'rãmi na. Ma tô dãrã. Dã'ã nherê, 'Re ihãimana u'âsi mono, ma tô apâ hãwa'utu. Taha zadawa para, te aibã ihĩ'rê hã ãme za, rowê na. Ma tô tipese oto. ¹¹ Duréhã ma tô Zezusihi wasu'u na wahi'rata nori ma rob'ui'ééré siro, 'Re ihãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. Êtê na ma tô ãma simir'é, ãne:

“Êne hã wê nherê, ma tô 'ri'wa nori hã siwi wê'ô za'ra, taré nomro da. Tane nherê, te te siwi wê'ô nherê, taré nomro ô di, êne hã. Ni'wa hã ma tô ti'ã, 'ri uparizéb da hã, wê uptabi wa.”

ãne ma tô Zezusihi wasu'u na wahi'rata nori ma rob'ui'ééré siro, ibaihã na hã.

— A nori wa'wa hã êtê wê'ô'wa nori ne hã. Duré Zezusi hã êtê ne hã. ¹² Tane nherê, Zezusihi si Danho'reptui'wa hã. Ni'wa hã, aimawi hã 'Re ihãimana u'âsi mono te te dama pisutu ô di, ti'ai ãma te te 're ida'anho'reptui mono da hã. Taha wa, Zezusihi si uburé Danho'reptui'wa hã. — ãne te dama ipire za'ra nori ma rowasu'u, Pedru hã.

¹³ Pedru nori hã mreme pahi zahuré ô di. Te te datõmo pipa zahuré ô di. Taha wa, zudezu nori ma roti'wa nori hã ma tô ãma titob'uzu za'ra. Rowahutu'wa da, te te dame 're romnhoré zahuré mono ô nherê, mreme pahi zahuré ô di. Tawamhã ma tô ãma tippo're

pu'u za'ra oto, Zezusihi siré 're ñeb zahuré na, ti'ai ãma 're morĩ ré hã. ¹⁴ Aibã ñhi'ré hã, Pedru norĩ te te ñpese zahuré hã te ñsiré tizab zahuré, danho're. Taha wa, dama ñpire za'ra norĩ hã asa te te tãma nharĩ waihu'u za'ra ò di oto. ¹⁵ Tawamhã ma tãma rob'ru za'ra, dasi'rã'òtözém hawi pusi da. Pusi za'u si, ma tãma sisadawa pibu za'ra, dama roti'wa norĩ hã. ¹⁶ ãne te sisadhanarĩ za'ra:

— E marĩ, wa za 'manharĩ za'ra ni, aibã norĩ ma hã. Tã sena, marĩ hã dama ñ'manharĩ waihu'u'ò hã ma tã 'manharĩ zahuré, danho'a. ñhi'ré hã ma tã pese zahuré. Aihĩni Zeruzarẽ ãma 're ñdahãimana za'ra mono hã ma tã wapari za'ra ni, ñhi'ré wasu'u hã. Taha wa, wa norĩ hã ñwasu'u, wa te dawĩ 're udã waihu'u za'ra mono ò di za. ¹⁷ Tane nherẽ, ñwasu'u hã daza'rui mono bã te te ropé tã da, wa za tãma amhãzépa za'ra ni, te te dama 're rowasu'u zahuré mono tã da oto, Zezusi 're ñmorízém na hã. — ãne ma tã ãma sisaze za'ra, dama ñpire za'ra norĩ hã.

¹⁸ Tawamhã ma tã sã tihãrã za'ra, apã ñtẽmẽb za'ra neb zahuré da. ñtẽmẽb za'ra zasi zahuré wamhã, ma tã sadawa uwati zahuré ni, Zezusihi hãimanazém na te te dama 're rowasu'u zahuré mono tã da, duré ñsadawa para te te dama 're rowahutu zahuré mono tã da. ¹⁹⁻²⁰ Tawamhã Pedru norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, Zuwãhã me:

— E ma hã bété, 'Re ñhãimana u'ãsi mono ma, ñwẽ. E ñmreme, wa za wapari ni. E aimreme za'ra wa'wa, wa za wapari ni bété. 'Re ñhãimana u'ãsi mono mreme si, wa za wapari ni. Ma'ãpé, asima ãma rosa'rata za'ra wa'aba, waihu'u za'ra wa'aba da. Wa norĩ hã wa za wa te dama 're rowasu'u u'ãsi za'ra, uburé wa te 're ñ'madã'ã za'ra mono zém na hã, wa te 're ñwapari za'ra mono zém na zama. Wa te dawĩ 're udã waihu'u za'ra mono ò di za. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra, Pedru hã.

²¹⁻²² Aibã ñhi'ré hã pese ò ré hã, 40 na ma tã ãma tiwahu. Taha wa, aihĩni 'Re ñhãimana u'ãsi mono ãma te tawata za'ra ni, aibã ñhi'ré hã morĩ wẽ wa oto. Taha wa, da te dasiwi ahãri da, te te dama 'ru waihu'u za'ra ò di, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã. Taha wa, te taré duré tãma amhãzépa zahuré ni, Pedru norĩ ma, Zuwãhã me, te te dama rowasu'u zahuré tã da oto, Zezusihi wasu'u na. Taha parimhã, ma tã tãma rob'ru zahuré ni, neb zahuré da oto.

Zezusihi zazei'wa norĩ hã ñmreme zusi zé wasu'u

²³ Tawamhã Pedru norĩ hã zudezu norĩ ma, ñpire za'ra norĩ hawi pusi wamhã, ma tã tineb zahuré, tisiré ñsazei'wa norĩ u, Zuwãhã me. Tawamhã ma tã tãma rowasu'u za'ra, 'Re ñhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ñpire norĩ mreme na, dama ñpire za'ra norĩ mreme na zama. ²⁴ ãne hã da te wapari za'ra wamhã, aihĩni ma tã dasiré ãma tawata za'ra ni, 'Re ñhãimana u'ãsi mono ãma. Te oto tiwi rowaptẽrẽ za'ra ni, ãne:

— 'Re ñhãimana u'ãsi mono, a hã Wanhib'apito uptabi. A hã Ropoto na'rata 'wa. Uburé, ma tã marĩ hã ñ'apoto mo, hãiwa hã, duré ti'a hã, duré ãporé hã. Uburé ñwa 're ñdanomro mono da hã ma tã duré ñpo. ²⁵ A hã ma tã Aipẽ'ẽzani hã Dawihi ma ñsõ, wahi'rata ma, aima romhuri'wai ma, aimreme hã wahi'rata norĩ ma, te te 're wasu'u mono da. ãne ma tã tãma rowasu'u za'ra Dawi hã, wahi'rata norĩ ma:

“E marĩ wa, zudezu'ò norĩ hã ma tã sada tizahi pese za'ra, daro mono bã. E marĩ wa, ñsimirosa'rata za'ra hã tã senai ò di. ²⁶ Roti'wa norĩ hã te sada aimasa. ñsadawa para da'uwati'wa norĩ me, ma sada atob za'ra, Wanhib'apito 'Re ñhãimana u'ãsi mono zãda, duré Danho'reptui'wa da, te te ñpisutu zãda.”

ãne te tãma rowasu'u za'ra, Dawi hã.

²⁷ — ãhãna, tã sena Zeruzarẽ ãma ma tã tasi'rã'òtõ ni, aima romhuri wẽ 'wa zãda, Zezusihi zãda, Danho'reptui'wa da ñpisutu zãda. Erodi norĩ hã ma tã sitẽme ubumro, Põsi'u Piratuhu me. Ta norĩ hã zudezu'ò norĩ me duré Izarazéhé nhihudu norĩ me, ma tã sada si'rã'òtõ, te te siwi wĩri da. ²⁸ A hã romhã ré, ãma ñropisutuzéb zarina ma tã si'uihã na ãma siwi uwaimra tã, te te waihu'u za'ra ò nherẽ, Erodi norĩ hã. ²⁹ ãhãna dama ñpire za'ra norĩ hã te duré wama amhãzépa za'ra. Wa norĩ hã aima romhuri'wa norĩ. Wei wapawaptob za'ra na, ai'umnhasi sina aimreme hã wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, wapahi ãna. ³⁰ Zezusihi zãdawa para, wa te 're dapese za'ra mono da, wei wapawaptob za'ra na. Zezusi hã aima romhuri wẽ 'wa, taha zãdawa para, marĩ ñwẽ hã dama ñ'manharĩ

waihu'u'ô hã wa te dama 're 'manharĩ za'ra mono da, wei wapawaptob za'ra na. — Āne ma tô tâma mreme zu, ĩsazei'wa norĩ hã.

³¹ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, mreme zusi pari, 'ri ma tô ĩré sãsã'ã za'ra. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani na ma tô aptete za'ra, ĩpê'ê mono bâ. Pahi âna, ma tô dama sadawa wasu'u za'ra oto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

Īsazei'wa norĩ hã, sôprum na 're ĩhâimana za'ra mono zé wasu'u

³² Tawamhã ĩsazei'wa norĩ hã uburé, ma tô sisaze za'ra, tinhimirosa'rata za'ra na hã. Nĩ'wam norĩ hã tinhibro te te sima 're sawi za'ra mono ô di, tite da si. Uburé, ma tô ĩsibrob'ô norĩ udâna te te 're po'o za'ra. ³³ Mreme prédup sina, ma tô Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã te te dama 're rowasu'u za'ra, Wanhib'apito Zezusi apâ ĩhâiwa'utuzé wasu'u na. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ ma 're sôprub za'ra, ĩwê na si. ³⁴⁻³⁵ Tawamhã 'ri tede'wa norĩ hã duré ti'a tede'wa norĩ hã ma tô tinhorôwa hã duré tinhipti'a hã te te dama 're wede za'ra, ĩwa'âbâ zô. Tawamhã ĩwa'â hã ma tô te te 're sômri za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ ma. Tawamhã, ĩsazei'wai mono bâ marĩ zô tiwi 're ĩro'wanhi'riti za'ra mono zéb zarina, ma tô te te tâma 're po'o za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Taha wa, ni'wa hã simarĩ âna 're hâimana mono ô di oto.

³⁶⁻³⁷ Tawamhã aibâ hã Zuzé na ĩsisi hã ma tô tinhipti'a hã dama wede, ĩwa'âbâ zô. Roti wê 'wa, ta hã. Taha wa, Banabé na ma tô siwi sisi, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã. (Banabéhé nhisi hã dama rowê zani'wa, te wasu'u, ĩsisi hã.) Réwihi nhihudu, ta hã. Sipri na rob're za'iti nhisi âma ĩpotozé hã. Tinhipti'a hã te te dama wede wamhã, ĩwa'â, ma tô uburé ti'â, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ u.

5

Ananizaha wasu'u, Sapiraha me

¹ Aibâ hã Ananiza na ĩsisi hã tinhipti'a hã ma tô ĩwa'âbâ zô dama wede zahuré timro me, Sapiraha me. ² Tawamhã ti'ai wa'â hã ma tô sima po'o zahuré, pi'uriwi. Ī'rāsutu si ma tô Ananiza hã ti'â uburé newa, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ u, wahuré newa. ³ Tawamhã Pedru te tâma tinha:

— Ananiza, e marĩ da, ma tô Satanasihi nhimiwada'uri zarina ĩ'manha. Taha wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani ma, asadawa nhipe. Asipti'ai wa'â hã pi'uriwi ma tô asima ĩpo'o 'wa. ⁴ Asipti'a, da te aiwi uipra ô ré hã, ate hã. Duré, da te aiwi uipra wamhã, ĩwa'âbâ zama ate hã. E marĩ da, ma tô bété wama asadawa nhipe. E wama si ma tô asadawa nhipe. Mare di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma zama ma tô asadawa nhipe. — Āne te tâma tinha, Pedru hã.

⁵⁻⁶ Tawamhã Pedruhu mreme te te wapari wi, ma tô waptārã ti'ai wa, Ananiza hã. Waptā'ã wamhã, ma tô dârâ. Tawamhã ĩpréduptém norĩ hã ma tô sô tiwahutu za'ra. Ma tô siwi ubu. Taha pari, ma tô siwi ti'â, te te siwi sêrê da. Tawamhã taha wasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, aihĩni ma tô tapê'êwara za'ra ni.

⁷ Tawamhã ĩsa'u si, te duré ĩmro hã mo, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ u. Timro dâ'âzé te te waihu'u âna, ma âzé, 'ri para u. ⁸ Sébré wamhã, Pedru te 'mahâ:

— We ĩma wasu'u na. E niha ma tô asipti'ai wa'wa hã dama ĩwede 'wa. E ôhõ na si ĩwa'â hã tô. — Āne te sadanha, Pedru hã.

Tawamhã asa te tâma rowasu'u:

— Īhe, tô ôhõ na si ĩwa'â hã. — Āne te tâma wasu'u.

⁹ Tawamhã Pedru te tâma tinha, âne:

— Te asima ĩrosa'rata wasété 'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã tô sena ĩwaihu'u pese zô pibui wa'aba da. E marĩ da, ma bété âne hã ĩ'manharĩ 'wa. Ôhõta, wapari. Aimro nherê'wa norĩ hã te we para'rasi za'ra. Ta norĩ hã te za siwi ai'â. — Āne te tâma tinha, Pedru hã.

¹⁰ Tawamhã awa'awi ma duré waptārã, pi'ô hã, Pedruhu papara. Ma tô duré dârâ. Īpréduptém norĩ hã ma tô duré apâ asisi. Ma tô duré sabu za'ra, pi'ô ĩdâ hã. Ta hã ma tô duré siwi tisê, ab're 're ĩmro zu. ¹¹ Tawamhã uburé pese, ma tô tapê'êwara za'ra ni

oto, isazei'wa norĩ, siré 're isi'ra'õtõ mono norĩ hã. Duré iwasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, aihĩni ma tã tapahi za'ra ni.

Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã dama iwaihu'u'õ te te dama 're i'manharĩ za'ra mono zé wasu'u

¹² Tawamhã Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã, marĩ iwẽ hã ahã na ma tã te te dama 're 'manharĩ za'ra, dama i'manharĩ waihu'u'õ hã. Duré isazei'wa norĩ hã ma tã 're si'ra'õtõ u'ãsi aihĩni, Saromahã nhisi na 'ri zahãbã, da te 're isisi za'ra mono u hã. ¹³ Tawamhã isazei'õ'wa norĩ hã, isazei'wa norĩ me 're hãimana za'ra mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra mono nherẽ, pahi za'ra di oto. Tazahã te oto isazei'wa norĩ hã da te 're wẽsãmri za'ra, 're hãimana wẽ za'ra mono wa. ¹⁴ Taha wa, ma tã da'ahã uptabi na saze za'ra ni, Wanhib'apito niwĩ 're danomro mono da oto. Aibã hã ahã uptabi na ma tã saze za'ra, pi'õ zama. Taha wa, isazei'wa norĩ hã ma tã sina hã. ¹⁵ ãne hã Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono wa, ma tã ihãzé ré norĩ hã da te 're sa'ra, 'ri nhi'riti wa, 're simi'wara mono da, isa'warizé wa, duré wetenhamri wa. Pedru hã iwa'wai baba za'ra te te ro'razãri wa, i'awã hã te te hãiba upsibi za'ra da, te tame 're simi'wara, te te pese za'ra da. ¹⁶ Zeruzarẽ 'rata 'ri wa'õtõ mono hawi, ma tã da'ahã na dasito, Zeruzarẽ u. Ihãzé ré norĩ hã ma tã dasiré 'wasari ni. Duré wa'uburé ré 're ihãimana za'ra mono norĩ zama, ma tã 'wasari ni, dasiré. Tawamhã aihĩni ma tã tapese za'ra ni oto.

Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã dama ipire za'ra norĩ nho're isimasabzé wasu'u

¹⁷ Tawamhã sasedoti ipire uptabi hã, duré uburé isiré sadusezu norĩ me, ma tã ta norĩ hã Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã ãma sõ'ru za'ra. Tawamhã ma tã sima ãma roti za'ra, niha te te tãma rob'manharĩ za'ra da. ¹⁸ Taha wa, ma tã dama 'ru za'ra, da te dasiwi waibu da, Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Tawamhã dazazéb 're, ma tã dasiwi sème ni. ¹⁹ Tawamhã barana Wanhib'apito ma, hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tã itẽme si'ra za'ra, te te tãma 'ridawa za'ra da. Te te tãma 'ridawa za'ra wamhã, ma tã sani za'ra, rob u. ãne te tãma nharĩ za'ra:

²⁰ — Mo oto ai'aba'rúi wa'aba, 'Re ihãimana u'ãsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb u, 're idanomro mono zép tém na dama rowasu'u za'ra wa'aba da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

²¹ Tawamhã, ãne hã te te wapari za'ra wamhã, bãdã 'raiwatobro wi, ma tã asisi, 'Re ihãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma 'ri 'wawi wa'ra u. Tame ma tã rowahutu na dama ãma sãna'rata za'ra.

Tawamhã sasedoti ipire uptabi hã, isiré 're inomro mono norĩ zama ma tã zudezu norĩ ma ipire za'ra norĩ zõ da'mazatõ, Zeruzarẽ ãma 're isi'ubumroi mono norĩ zõ. Tawamhã ma tã itẽme ubumro uburé. Tawamhã dazazéb u ma tã Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ zõ tihãrã za'ra, da te itẽme simroi mono da. ²² Tawamhã 'Re ihãimana u'ãsi mono nhorõwa 'madã'ã'wa norĩ hã ma tã sõ ai'aba'rúi, dazazéb u. Sõ sisisi wamhã, 'ri 're baba di. Taha wa, te apã ai'aba'rúi ubana, dama roti'wa norĩ u. ²³ Itẽme sihutu wamhã, te ãne tãma rowasu'u za'ra:

— Pra. E niha bã. Dazazé hã, baba di. 'Ridawa nhitop tete uptabi nherẽ, duré dazazé 'madã'ã'wa norĩ hã 'ridawa ãma simasam nherẽ, wa te 'ridawa za'ra wamhã, 'ri 're baba di. Ni'wai õ di. Robaba na wa sõ rob'madã'ã'wa za'ra ni. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

²⁴ Tawamhã 'Re ihãimana u'ãsi mono ãma 're idawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ nhib'apito hã, duré sasedoti ipire norĩ hã ãne hã te te wapari za'ra wamhã, te te waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, ma tã sõ amrami za'ra, tinhimirosa'rata na, Zezihi zadawa wasu'u'wa norĩ zõ. ²⁵ Taha ré, ni'wa hã te wei mo, aibã hã. Ta hã ma tã tãma rowasu'u za'ra, ãne:

— Iwapari pese za'ra wa'aba. Aibã norĩ hã dazazéb 're, isème 'wa hã, 'Re ihãimana u'ãsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb ãma 'ri 'wawi wa'ra 're, te dama rowahutu za'ra. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhã 'Re ihãimana u'ãsi mono ãma 're idawata za'ra mono zé 'madã'ã'wa norĩ hã ma tã sõ ai'aba'rúi tinhib'apito norĩ me, apã te te simroi mono da. Isimroi mono 'wa norĩ hã etẽ na da te hã za'ra mono õ'umnhasite, ma tã pawasisi ãna te te simro. ²⁷ Te te simroi mono wamhã, te tãma nharĩ za'ra, dama roti'wa norĩ nho're simasab da. Tawamhã

'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ìpire uptabi hã te tãma nharĩ za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ ma:

²⁸ — Wa tô aré aiwi sawi za'ra wa'aba ni, Zezusihi nhimiroti na dama 're rowahutu tã za'ra wa'aba mono da. Tazahã dama 're wasu'u'wa za'ra wa'aba mono wa, ìwasu'u'wa hã ma tô te te ropé 'ri pâ, âme Zeruzarê âma hã. Taha wa, ma tô da te dasima 're wawasu'u'wa za'ra. Wa norĩ hã, u, Zezusihi wĩrĩ'wa. — Æne te tãma nharĩ za'ra.

²⁹ Tawamhã Pedru norĩ hã te asa tãma nharĩ za'ra, tisiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ me:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme si wa za wa te 're 'madâ'â pese za'ra. Aimawi mreme hã wa te 're 'madâ'â za'ra mono õ di za. ³⁰ 'Re ìhâimana u'âsi mono, wahi'rata norĩ nhib'apito hã ma tô hãiwa'utu Zezusi hã, asadawa para wa'aba, da te dasiwi ìwĩrĩ hã. Wedepo'o nnonhi'rãmi na asiwi ìsasõmri 'wa hã ma tô hãiwa'utu. ³¹ Ta hã ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ti'â apâ, ìsimire niwĩ 're sãmra u'âsi mono da oto, dama ìpire na 're hãimana mono da, duré tiwaihu'u'wa pese zarina te te 're da'anho'reptui mono da. Taha wa, te za te te 're wapawaptob za'ra, wasiré Izarazéhé nhihudu mono bâ, wawasédé hã wa te 're rême za'ra mono wa, te te wama 're apari mono da. ³² Wa norĩ hã wa tô ãne na hã watõmo na 'madâ'â za'ra ni. Taha wa, wa za wa te dama 're wasu'u'wa u'âsi za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã da te 're wapari za'ra mono wamhã, te za Tipê'êzani hã te te dama 're anhomri. Taha zama te za duré ãne uburé te te dama 're awaihu'u, Zezusihi wasu'uwê hã. — Æne te tãma nharĩ za'ra, Pedru norĩ hã.

³³ Tawamhã dama roti'wa norĩ hã ãne te te wapari za'ra wamhã, ma tô sada tizahi za'ra. Taha wa, ma tô sima âma roti za'ra, te te dama 'ru za'ra da, da te dasiwi simro da. ³⁴ Tane nherê, aibã ìwê hã Damarizé na ìsisi hã ma tô hãiwi za. Ta hã parisezu norĩ niwĩ te 're mo, dama ìwazé pe hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa, te 're hãimana. Tawamhã ta hã ma tô oto dama 'ru za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã da te sani za'ra da, dama ìpire norĩ nhiti si'ubumro da, syry na.

³⁵ Taha pari, ma tô dama roti'wa norĩ ma tinha, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ìwapari pese za'ra wa'aba, âma asõpré wa'aba da, aibã norĩ âma. E marĩ te za tãma ì'manharĩ za'ra wa'wa. Æma rosa'rata pese za'ra wa'aba. ³⁶ Aibã hã Te'udasi na ìsisi hã duréihã, waihu'u'wa pese newa, ma tô dama ìpire na dama siwasu'u. Tawamhã aibã ahã na ma tô ìsiré 're nomro, 400 na ìhãiba hã. Tane nherê, da te wĩrĩ wamhã, ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã ma tô te te ropé. Robaba di oto. ³⁷ Te'udasihĩ uirĩ na si ma tô duré Zudasi hã datême wi, Darireza âma aré 're ìsãmra mono hã. Romanu norĩ nhib'apito hã dahãiba za'rada hã te te waihu'u'wa da, danhisi mono bâ da te tãma ubumro za'ra ré, ma tô Zudasi hã datême wi. Tawamhã da'ahã na ma tô duré ìsiré 're danomro, Te'udasihĩ ne. ìsine, ma tô duré wĩrĩ ni, Zudasi hã. Tawamhã ìsiré 're ìnomro mono norĩ hã ma tô duré te te ropé. ³⁸⁻³⁹ Taha wa, ãhãna hã wa te hãiba upi za'ra wa'aba tã, Pedru norĩ hã. Tô'ã. Ta norĩ hã si'uihã na te te 're rowahutu za'ra mono wamhã, ìsimirowahutu za'ra hã te za ìsarina 're si'utõrĩ za'ra. Tazahã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa para te te 're rowahutu za'ra mono wamhã, tiwi uprosi waihu'u'wa za'ra wa'aba õ di za, ìsimirowahutu za'ra hã. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã 'wapé za'ra wa'aba õ'umnhasite, te za aibã norĩ ma ìwaprosi waré za'ra wa'wa, si'aba'ré da. — Æne te dama roti'wa norĩ ma roti, Damarizé hã.

Tawamhã ìsimiroti hã ma tô saze za'ra. ⁴⁰ Tawamhã Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ zõ ma tô sitême tihãrã za'ra apã. Ma tô dama hãiba 'ru za'ra, taré da te dasiwi hã za'ra da. Taha pari, ma tô duré sadawa uwati za'ra, te te duré dama 're rowasu'u'wa tã za'ra mono da, Zezusihi wasu'u'wa na hã. Taha parip si, ma tô tãma rob'ru za'ra, apã si'aba'ré da. ⁴¹ Tawamhã ma tô dawĩ wairé, dama roti'wa norĩ hawi. Da te hã za'ra nherê, to za'ra di, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã. ìsazei'wai wa, Zezusihi ne te te 're robzépata za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te tãma ìpisutu za'ra zém na hã ma tô sina waihu'u'wa za'ra. Taha wa, tãma rowê za'ra di. ⁴² Tawamhã awê sidãpãsi ma tô te te dama 're rowahutu za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono âma 're ìdawata za'ra mono zéb âma 'ri 'wawi wa'ra 're. 'Ri baba, ma tô duré te te dama 're rowasu'u'wa za'ra, Zezusihi wasu'uwê na. Zezusi hã tô sena, Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wama ìpisutu na ma tô duré te te dama 're rowasu'u'wa za'ra.

6

Aibâ norĩ hã 7 na ãhãiba za'ra hã dapawapto'wa da, da te dasiwi ãpisutu za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhã ahã uptabi na ma tô zudezu norĩ hã saze za'ra, deredu norĩ mreme na 're ãmreme zusi mono norĩ hã, duré ebreusi norĩ mreme na 're ãmreme zusi mono norĩ zama. Tawamhã deredu norĩ mreme na 're ãmreme zusi mono norĩ hã ma tô aiwapsari za'ra, dazari'wa norĩ hã deredu norĩ ãmrotõ norĩ ãma 're po're simrami u'ãsi za'ra mono wa. Awẽ sidãpãsi, ãsazei'wa norĩ hã ro te te sima 're waĩbui mono wamhã, te ãma 're po're simrami u'ãsi za'ra. Taha wa, ma tô dama nharĩ za'ra, aibã norĩ hã deredu norĩ mreme na 're ãmreme zusi mono norĩ hã. ² Tawamhã Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã, 12 na ãhãiba za'ra hã ma tô sô tihãrã za'ra, tisiré ãsazei'wa norĩ zô. Hãiba mono bã ãtẽme si'aba'ré da, te sô tihãrã za'ra. ãtẽme sihotu wamhã, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wasiré Zezusihi zazei'wa norĩ, e 'Re ãhãimana u'ãsi mono wasu'uwẽ hã wa za dawi wasu'u zazãri za'ra ni, taha upana wa te 're ãdazari za'ra mono da si. Mare di. Wa te dama ãma 're rowasu'u za'ra mono õ wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te wama 're arowaré mono õ di za. ³ Ma'ãpé, sô asõpré wa'aba mono, aibã 7 na ãhãiba norĩ zô. Aibã norĩ hã da te ãwẽsãmri za'ra zô, te za sô asõpré wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani na si 're ãnomro mono norĩ zô, hãiwa hawi dahãimanazém na rowaihu'u ré 're ãhãimana za'ra mono norĩ zô. Ta norĩ ma, wa za romhuri hã pisutu za'ra ni, awẽ sidãpãsi te te 're dazari za'ra mono da. ⁴ Tawamhã wa norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, wa za 're wamreme zusi u'ãsi. ãmreme na wa za wa te 're dapawapto' u'ãsi za'ra. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

⁵ Tawamhã ãsimiroti za'ra hã aihĩni ma tô saze za'ra, ãsazei'wa norĩ hã. Taha wa, ma tô aibã norĩ zô rob'madã'ã za'ra. Tawamhã ma tô sãmri za'ra, Esitewã hã. Ta hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te te ãsasõmri. ãpẽ'ẽzani na si te 're hãimana. Tawamhã ma tô duré sãmri za'ra Piripi hã, duré Procoru hã, duré Nicano hã, duré Timo hã, duré Pamenasi hã, duré Nicorazu hã. ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ãsãmra mono aré, Nicorazu hã. Zudezu'õ aré, ma tô sizudezu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma oto dame 're wata mono da. ⁶ Tawamhã ã norĩ hã ma tô oto te te simro, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ u, tinhib'rada te te ãma sa'ra za'ra da, ãrã nhisiwi, ãma mreme zusi da. ãne Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô romhuri hã tãma pisutu za'ra.

⁷ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã ma tô duré te te ropé, 'ri baba. Zezusihi nhirã zarina 're ãnomro mono norĩ hã ma tô sina hã, Zeruzarẽ ãma hã. Sasedoti norĩ hã ahã na ma tô duré Zezusi hã saze za'ra oto.

Esitewã, da te dasiwi ãrãzé wasu'u

⁸ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô Esitewã hã te te 're pawapto pese, tiwaihu'u pese na. Taha wa, ãwaihu'u pese na si te 're hãimana, Esitewã hã. Taha zarina ma tô marĩ ãwẽ hã te te dama 're ab'manharĩ, dama ãmanharĩ waihu'u'õ hã, danho'a. ⁹ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hã ma tô sada 're hãimana za'ra, ãmreme te te 're wẽ'õ za'ra mono wa. Ta norĩ hã darob amoi hawi, Zeruzarẽ u 're ãsihotu mono aré, Sireni na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Aresãdiriza na 'ri nho'õmo nhisi hawi, duré Sirisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, duré Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Ta norĩ hã ma tô 're si'rã'õtõ u'ãsi, rowahutuzéb u dasi'uihã na 're ãdahãimana za'ra mono zém na rowahutuzém nhisi u hã. Tawamhã ta norĩ hã, Esitewã hã mreme te te siwi wẽ'õ za'ra wa, te nasi aimawi na tãma nharĩ za'ra. ¹⁰ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tô tite hã rowaihu'u pese zé hã tãma tisõ, Esitewã hã ma, mreme waihu'u pese da. Taha wa, aibã norĩ ma, te te asa tãma ãma wa'rãmi za'ra wamhã, ma tô nasi mreme nhihãri za'ra. ¹¹ Taha wa, ta norĩ hã ma tô ni'wam norĩ hã sada wada'uri za'ra pi'uriwi, Esitewã te te siwi wasu'u wasété za'ra da, dama. Rob'uiirazé ma tô tãma sõmri za'ra, sada simasab da. ãne te tãma roti za'ra:

— ãne te za Esitewã hã dama ãwasu'u za'ra wa'wa: “Esitewã hã wa tô wapari za'ra ni. Mozési hã te te dama 're wasu'u wasété. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma, te te duré 're wasété.” ãne te za dama ãwasu'u wasété za'ra wa'wa, Esitewã hã. — ãne ma tô aibã norĩ hã sada wada'uri za'ra.

¹² Taha wa, ma tô ãne hã dama wasu'u wasété za'ra, Esitewã hã. Duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré na dama rowahutu'wa norĩ ma zama, ma tô ãne wasu'u wasété za'ra, dama roti'wa norĩ ma zama. Aihĩni sada danhiti'rui wairébé da, ma

tô âne dama wasu'u wasété za'ra. Tawamhã ma tô oto sô ai'aba're, Esitéwãhã zô. Taha wa, ma tô siwi ti'â. Te te siwi âri wamhã, ma tô siwi saprô, zudezu nori ma, ipire za'ra nori u. ¹³ Tawamhã, Esitéwãhã mreme te te siwi iwẽ'ô za'ra nori zô, ma tô sô tihârâ za'ra, taré te te siwi iwasu'u wasété 'wa nori zô, Esitéwã te te tãma wasu'u wasété za'ra da. Âne te dama ipire za'ra nori ma, Esitéwã hã taré wasu'u za'ra:

— Ô hã aibã hã, rowasu'u wasédé hã te te sazãri ô di, 'Re ihãimana u'âsi mono âma 're idawata za'ra mono zém na hã. Duré 'Re ihãimana u'âsi mono nhimiroti wẽ wa'rãmi, ma tô te te dama 're rowasu'u wasété u'âsi. ¹⁴ Wa nori hã wa tô wapari za'ra ni, imreme hã. Zezusi hã Nazaré âma aré 're isãmra mono hã te za, u, 'ri hã uprosi, 'Re ihãimana u'âsi mono âma 're idawata za'ra mono zé hã. Duré, roti hã Mozési te te aré wama isõmri hã 're iwahãimana za'ra mono zéb da hã te za, u, wawi âma sapri. — Âne ma tô Esitéwãhã wasu'u wasété za'ra taré.

¹⁵ Tawamhã zudezu nori ma roti'wa nori hã, duré aihini isi'ubumrozéb âma ihãimana za'ra nori hã te âma tinhopré, Esitéwãhã ubu âma hã. 'Re ihãimana u'âsi mono ma, hãiwa âma romhuri'wai ubu ne, Esitéwãhã ubu hã.

7

Dama ipire nori nho're, Esitéwã dama isiwasu'uzé wasu'u

¹ Tawamhã 'Re ihãimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ipire uptabi hã te tãma tinha, Esitéwãhã ma:

— E tô sena aiwasu'u hã.

²⁻³ Tawamhã Esitéwã ma tô tãma rob'rãzarõtô za'ra, dahi'rata nori wasu'u na hã, âne: — Wasiré Izarazéhé nhihudu nori, wamama nori zama, iwapari za'ra wa'aba. 'Re ihãimana u'âsi mono hã, rowa'a na 're isãmra mono hã duréhã ma tô Abra'ãhã ma sihãiré, wahi'rata ma. Mesapotamiza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma 're sãmra mono ré, ma tô itême wi, zahadu Harã na 'ri nho'ômo nhisi u mori ô ré. Âne te tãma tinha: “Ma'apé airom nhiti aiwatobro, asisãnawã nori nhiti aimori da. Airop téb u wa za asaprô, tamomo 're aihãimana mono da oto.” Âne ma tô tãma roti. ⁴ Taha wa, tisiré cadeza nori nhipti'ai hawi ma tô watobro. Harã na 'ri nho'ômo nhisi âma te oto 're sãmra, Abra'ã hã. Tame, imama hã ma tô tiwi dârã. Tiwi dâ'â parip si, ma tô 'Re ihãimana u'âsi mono hã saprô, iroptéb u, Abra'ã hã. Taha wa, te oto a nori wa'wa hã iwa 're aihãimana za'ra wa'aba mo, isipti'ai âma. ⁵ Tane nheré, we te te saproni nheré, te te tãma sõmri uptabi ô di, ti'a hã ite da hã. Taha wa, te âne hã tãma tinha: “Tô sena, ti'a, wa za aima tisõ, ate da, asihudu sidãpãsi, asihudu nori te da.” Âne ma tô tãma ropisutu, Abra'ãhã ma, 'ra ô ré. ⁶ Te duré tãma tinha: “Apto'oré hã asihudu nori hã te za dasiré 're si'ubumro, darob amoi âma tinhipti'ai âmai ô nheré, tisiré'ô nori siré. Tawamhã ti'a tede'wa nori nhimiwada'uri zarina si te za 're hãimana za'ra, te te tãma 're romhuri pese za'ra mono da taré, wa'ãbã âna. Si'uihã na si'ãma 're hãimana wajhu'u za'ra mono ô di za. Da te 're ihã za'ra mono zé hã te za duré te te 're sãpata za'ra. Âne te te 're robzãpata za'ra mono ré hã, te za âma tiwahub ahã za'ra, 400 na. ⁷ Tawamhã wa za te 're 'ruiwa'ãbã za'ra. Marĩ, wa za asa te 're ab'manharĩ, daza'ru tede'wa nori ma hã asihudu nori wi, 're robzei'ô za'ra mono wa. Taha parip si, asihudu nori hã te za wei wairé apã. Tawamhã âme te za i'ãma 're dawata za'ra oto.” Âne te tãma ropisutu, 'Re ihãimana u'âsi mono hã.

⁸ — Te duré tãma roti, âne: “Te za 're asisihãiwata nhihãri za'ra wa'aba mo, izazei'wa na aipibui pese aba zéb da hã.” Âne ma tô tãma roti. Taha wa, Izati hã waptã'ã wamhã, ma tô sihãiwata nhizã, imama hã, Abra'ã hã. 8 na âma mara wapsi, ma tô sihãiwata nhizã. Izati hã ma duré ti'ra hã sihãiwata nhizã, Zaco hã. Zaco hã isarina ma duré ti'ra hã te te 're anihãiwata nhihãri, poto sidãpãsi, 12 na ihãiba nori hã. Ta nori hã Zaco ho 'ra nori hã, wahi'rata na'rata uptabi. — Âne te Esitéwã hã rob'rãzarõtô, dama ipire za'ra nori ma.

⁹ Tawamhã Esitéwã hã ma tô duré tinhimirob'rãzarõtô na tãma âma uzusi za'ra, âne: — Ta nori hã wahi'rata nori hã ma tô tinoire hã dama wede za'ra, Zuzé na isisi hã. Ihãimanazém na te te siwi 're 'ruiwapari za'ra mono wa, ma tô dama wede za'ra. Taha wa, i'uipra'wa nori hã ma tô siwi saproni za'ra, Ezitu u, tame danhimiwada'uri zarina si te te dama 're romhuri mono da, pawa'ãbã âna. Tane nheré, 'Re ihãimana u'âsi mono hã ma tô isiré 're hãimana u'âsi. ¹⁰ Taha wa, te te irobzãpata mono zéb sidãpãsi ma tô nasi

pawapto, tiwi robzei'ō tō da. Tawamhã apito Para'oho ma, sihâi're wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono ma tō tiwaihu'u pe hã tãma tisō, ihâimana wẽ zéb da hã. Taha wa, apito Para'o hã ma tō wēsã, Zuzé hã. Taha zarina ma tō tãma pisutu, Ezitu ãma roti'wa da oto, ãsada para. Ísibro hã duré ãsōrōwa zama te te tãma 're 'madâ'â mono da zama, ma tō duré pisutu. ¹¹ Tawamhã nimahã wahum na dasa hã poto ō di, Ezitu ãma hã duré wahi'rada 're ihâimana za'ra mono zéb ãma hã, Cana'ã na romnhisi ãma hã. Taha zarina, ma tō oto mra hã da te 're sépata za'ra. Marī ō di, te te 're ihuri mono da hã, wahi'rata norī hã. ¹² Tawamhã wahi'rada Zaco hã ma tō dasai wasu'u hã wapa, Ezitu ãma buru nho wasu'u hã, tamep si da te 're ãsa'wari mono na hã. Taha wa, ma tō ti'ra norī hã wahi'rata norī hã satōrī za'ra, Ezitu u si'aba're da, mra hã te te 'mai'uipra za'ra da. Tawamhã ãmorī'rata na si'aba'rei wamhã, ma tō aihutu apã, timama u. Mra hã ma tō te te ãwisi. ¹³ Taha parip si, ma tō duré sō ai'aba're, Ezitu u, maparane ãma. Tawamhã Zuzé hã ma tō tãma siwasu'u za'ra oto, tidub'rata norī ma. Tawamhã apito Para'o hã ma tō wapa, Zuzéhé sisãnawã norī wasu'u hã. Taha wa, ma tō oto waihu'u za'ra, ãsisãnawã za'ra na hã. ¹⁴ Taha wa, ma tō Zuzé hã timama zô hã, Zacoho zô, aihini pese itẽme si'aba're da, ãmro nori hã i'ra nori zama, duré uburé ãsiré 're ãdahâimana za'ra mono nori zama. ãne dahãiba za'ra hã, 75 na. ¹⁵⁻¹⁶ Tawamhã Zaco nori hã te oto zãmo, Ezitu u, tame 're si'ubumroi mono da oto. Tame ma oto Zaco hã dãrã. Tame ma tō duré i'ra nori hã 're dã'ã za'ra. Tawamhã ãmama hã tiwi dã'ã za'ra wamhã, ihi hã ma tō siwi ti'ã apã, ãrob u, Sitẽ na danhipti'a nho'õmo nhisi u, tame te te siwi sãme da. Ti'a hã Abra'ã hã dã'ã ō ré, Hamohõ nhihudu nori wi, te te sisada i'uipra sirõmo ãma, ma siwi sé, ihi hã. 'Re dã'ã za'ra mono sidãpãsi, ma tō wahi'rata nori hi zama apã da te 're 'wasari tamomo, Zacoho 'ra nori hi hã, tame da te 're sãme mono da, etẽ zahãpã wa, ab're 're.

¹⁷ — Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ãropisutuzé hã te te tãma ãma i'uwaimramizéb u hã, romhuture di oto. Ísihudu nori hã wahi'rata nori hã ma tō oto sina hã, Ezitu ãma. Da'ahã uptabi di oto. ¹⁸ Tawamhã roti'wa aimawi hã ma tō oto ãzé, si'apito da, Ezitu ãma, Zuzéhé waihu'u'õ'wa hã. ¹⁹ Tawamhã tizadawa nhipese na si ma tō wahi'rata nori ma 're hãimana ta hã. Ma tō te te tãma 're rob'manharĩ wasété u'âsi za'ra. Ma tō damama nori ma roti za'ra, rowi te te 're sa'ra za'ra mono da, ai'uté hã, 're dã'ã za'ra mono da. ²⁰ Taha ré, ma tō Mozési hã podo, ai'utépré ãwẽ uptabi hã. A'amo si'ubdatõ ma tō ãma ai'utõ, ãmama nori te te i'madã'ã zahuré zém na hã, 'ri para. ²¹ Tawamhã 'ri nhiti ma tō ãna hã tihi. Taha wa, apito Para'oho 'ra sipi'õ hã ma tō ãma ti'ra, Mozésihi ãma. Ti'ra uptabi newa, ma tō prédu. ²² Taha wa, Ezitu ãma danhimirowaihu hã ma tō uburé dawi waihu'u, Mozési hã. Oto prédu wamhã, te te waihu'u pese wa, uburé te te rob'manharĩ wẽ di. Ísimiroti hã wẽ wa, dama mreme pire di. — ãne te dama ãpire za'ra nori ma, rob'rãzarõtõ, Esitéwã hã, dahi'rata wasu'u na hã.

²³ ãne te duré tãma rob'rãzarõtõ za'ra:

— Tawamhã Mozési hã 40 na ãma wahu wamhã, ma tō sima rosa'rata, tisiré nori hã te te waimrami mono da, Izarazéhé nhihudu nori hã. ²⁴ Tawamhã te te ab'madã'ã mono wamhã, ma tō 'maiãiba pibu tisiré hã, ezipsiu hã te te 're pré'é mono ré hã. Taha wa, ma tō itẽme mo, ãma sisaprĩ da. Tawamhã te te 're pré'é mono 'ru te, ma tō tãwĩ, i'azãri'wa hã, tisiré hã te te 'ruiwa'ãbã da. ²⁵ Mozési hã ma tō tisiré nori ãma rosa'rata, ãne: “Ísiré nori hã ãté te za siwi i'waihu'u, 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma ãpisutu za'ra zém na Ezitu hawi te dawi ubumroi mono da.” ãne te tisiré nori ãma rosa'rata. Tane nherẽ, te te siwi waihu'u ō di, ãsiré nori hã. ²⁶ Tawamhã awẽm na hã ma tō duré mo, tisiré nori u. Morĩ wamhã, te duré ãsiré nori hã ãsõ'a si'wapé zahuré, maparane. Taha wa, ma timreme hã tãma 'marõwĩrĩ zahuré, ãne: “Tõ'ã. Asi'wapéi wa'aba tõ. Oro asiré 're anomro aba mono za, te asi'wapéi wa'wa.” ãne ma tō timreme hã tãma 'marõwĩrĩ zahuré.

²⁷ — Tawamhã ãma ãsãna'rata'wa hã ma tō Mozésihi mreme hã wẽ'õ. Taha wa, ma tō mreme sina sa're, ãne: “E 'wa sadawa para we aimorĩ bã, wanhib'apito da, duré wama rowairébé'wa da hã. ²⁸ E ãzama te za ãwĩ, ezipsiu hã ãwĩrĩ ne, ahãmhã.” ãne te tãma tinha, Mozésihi ma. ²⁹ Tawamhã ãmreme hã te te wapari wamhã, ma tō Ezitu hawi aimani Mozési hã, Midi'ã na romnhisi u, tame 're hãimana mono da oto. Tame ma timro. I'ra maparane oto, aibã nori hã.

³⁰ — Midi'ã âma 're sãmra mono ré hã, ma tô âma tiwahu, 40 na. Tawamhã nimahã bâta na ma tô 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã ãtẽme sihãiré, hãiwa hawimhã. Sina'i na êtẽ 'rãihã nhisi 'rata, ma tô ãtẽme sihãiré, a'ubuni u, wede zapore ro'o wa'wa. ³¹ Tawamhã Mozési ma tô âma titob'uzu, te te sãmri wa. Taha wa, ma tô ãtẽme ai'ré, 'rãwi te te sabu da. Tawamhã 'Re ãhãmmana u'ãsi mono mreme ma tô wapa. ãne te tãma tinha: ³² “Wa hã 'Re ãhãmmana u'ãsi mono, aihirata norĩ nhib'apito, Abra'ãhã nhib'apito, duré Izatihi nhib'apito, duré Zacoho nhib'apito.” ãne ma tô tãma si'mahã, Mozésihi ma. Tawamhã Mozési hã ãmreme te te wapari wamhã, te tãma rãrẽ, pipa te. Tãma pahi wa, te te 'madã'ã waihu'u õ di. ³³ Tawamhã Wanhib'apito te duré tãma tinha: “Ïnho'a asabzẽ hã wẽ uptabi di, ti'a hã. Aima ãpire uptabi wa, ãma asisẽb zarina te za aipara'uza hã ãsani. ³⁴ Wa hã wa tô ãnhib'a'uwẽ norĩ hã te 're 'madã'ã za'ra. Romhuri pire na te te 're rob'ma'wamarĩ mono wa, te robzei'õ u'ãsi 're hãmmana za'ra, Ezitu ãma hã. Taha wa, ma tô romhuri pire te, 're 'wab'êtẽ u'ãsi za'ra. Ï'wab'êtẽ za'ra hã wa tô te 're wapari u'ãsi za'ra. Taha wa, wa we oto ãtẽme si'ra za'ra, te sã'reptu za'ra da, Ezitu hawi. A hã wa za oto asatõ, Ezitu u apã aimorĩ da.” ãne ma tô tãma rob'ru, Mozésihi ma.

³⁵ — Tawamhã te oto mo apã, Mozési hã Ezitu u, tisiré norĩ te te sã'reptu za'ra da. Tane nherẽ, Izarazéhẽ nhihudu norĩ hã ma tô aré siwi watawa, ãne: “E 'wa sadawa para we aimorĩ bã, wanhib'apito da, duré wama rowairébé'wa da.” ãne ma tô aré siwi wẽ'õ. Tane nherẽ, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã ma tô apã ãtẽme satõrĩ za'ra, Mozési hã. Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã, wedezapore ro'o wa'wa sã sãmra hã ma tô Mozési hã pawapto, Ezitu hawi te te danhimroi mono da apã, danhipti'ai u. ³⁶ Taha wa, ma tô Mozési hã te te danhimro tô, Ezitu hawi. Duré Ezitu ãma zahadu 're sãmra mono ré, ma tô marĩ hã dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ. ã pré na ã poré nhisi ãma, ma duré dama rob'manha, ãwaihu'u'õ na. A'ubuni wi siwa'ru 're danomro mono ré, ma duré marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ, 40 na da'ãma wahub za'ra ré. ³⁷ Ta hã ma tô tisiré Izarazéhẽ nhihudu norĩ ma rowasu'u, ãne: “'Re ãhãmmana u'ãsi mono hã te za ni'wa hã asiré wa'wa hã we aima pisutu za'ra wa'wa, ãsine, te te aima 're ãsadawa wasu'u za'ra wa'aba mono 'wa da hã.” ãne te tãma rowasu'u za'ra, Mozési hã. — ãne ma tô Esitéwã hã dahi'rata wasu'u na tãma rob'rãzarõtõ za'ra, dama ãpire za'ra norĩ ma.

³⁸ ãne te duré tãma rob'rãzarõtõ za'ra:

— Izarazéhẽ nhihudu norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, ma tô Mozési hã dasiré 're mo, wahi'rata norĩ siré. Nimahã bâta na siré si'rã'õtõ wamhã, ma tô hãiwa ãma 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã tãma rowasu'u, Mozésihi ma, Sina'i na êtẽ 'rãihã nhisi ãma. 'Re ãhãmmana u'ãsi mono nhimipisutu zarina, robzei u'ãsi ã'rata 're ãdanomro u'ãsi mono zé wasu'u hã ma tô tãma tisõ, Mozésihi ma, ta hã te te wama 're anhomri mono da, ãsipai u. ³⁹ Tazahã wahi'rata norĩ hã te te wapari ze za'ra õ di, Mozésihi mreme hã. Ezitu u apã ãsi'aba'ré da si, ma tô tinhimirosa'rata na sisaze za'ra. ⁴⁰ Taha wa, te Arãhã ma nharĩ za'ra, ãne: “Ma'ãpé, marĩ hã romhãiba hã wama 'ma'manharĩ za'ra na, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono ne ãwaihu'upe hã, te te ãwanhimroi mono da hã.” ãne ma tô tiwi waptẽrẽ za'ra, romhãiba hã te te 'manharĩ za'ra da. Te duré ãne tãma nharĩ za'ra: “Mozési hã ma wawi aimani, Ezitu hawi we ãwanhimroi mono 'wa hã. Wa te sa'rese za'ra õ di oto.” ãne te wahi'rata norĩ hã tãma nharĩ za'ra, Arãhã ma. ⁴¹ Taha wa, tame ma tô powawẽ 'ra hãiba ne hã tãma 'manharĩ za'ra, ãma 're ãwata za'ra mono zéb da hã, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono upana. Tawamhã ma tinhimizama hã oto siwi simro, tinhimirob'manharĩ ãma wata za'ra da. Aimawi te te sima rob'manharĩ za'ra wẽ te, ma tô duré dasa hã siwi 'manha. ⁴² Taha wa, 'Re ãhãmmana u'ãsi mono, ma tô tiwi aipi'ra za'ra, aimawi na si si'uihã na za 're wata za'ra mono da, ã'upana. Bãta ãma ã'upana 're wata za'ra mono da, ma tô duré tiwi aipi'ra za'ra, duré a'amoï ãma, duré wasi ãma zama. Taha na ma tô 'Re ãhãmmana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã ãma rob'ui'éré, duréihã ãmreme na:

“Izarazéhẽ nhihudu norĩ, e ã'ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tô ãnhimipodo hã asiwi 're ãsimroi wa'aba mo, a'ubuni wi 're anomro aba mono ré hã. Mare di. ã'upana aimawi ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tô ãne hã 're ã'manharĩ

za'ra wa'aba mo. Āne 're anomro aba mono ré, ma tô 40 na ai'āma tiwahub za'ra wa'wa.

⁴³ Ī'upana āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, ma tô romhâiba hã asima ĩ'manharĩ za'ra wa'wa, waihu'u pese newa, Moroti ĩhâiba'õ na romhâiba 'manharĩ nhisi āma. Duré Rēpã na wasi nhisi āma ma tô 're aiwata za'ra wa'aba mo, waihu'u pese newa ĩhâiba'õ āma hã. Ta hã ma tô asiwi 're ĩmrami aba mo, āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, a'ubuni wi. Taha wa, wa za oto airom nhiti asatõrĩ za'ra wa'wa, Babironiza na 'ri nho'õmo nhisi nhipai u ai'aba'rēi wa'aba da."

Āne ma tô wahi'rata norĩ ma rowasu'u, ĩsadawa wasu'u'wa nhimi'ui'éré na, 'Re ĩhâimana u'āsi mono mreme zarina. Timreme, ma tô wahi'rata norĩ āma uwaimra. — Āne te Esitéwã hã zahadu dama ĩpire norĩ ma rob'rāzarõtõ za'ra, dahi'rata norĩ wasu'u na hã.

⁴⁴⁻⁴⁵ Te duré tãma rob'rāzarõtõ za'ra, āne:

— 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã ma tô tãma pisutu, Mozésihi ma, wahi'rata norĩ hã te te siwi ĩ'ri mono zéb da hã, a'ubuni wi. Tawamhã Mozésihi ma, te te ĩpisutuzéb zarina ma tô da te dasiwi simizusi romhã 'manharĩ na 'ri hã, dasiré ĩwa simasisi mono da, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã. Taha wa, ma tô 'rizé hã te te siwi 'wapé siré, danhimizahãri sidâpãsi te te siwi simizusi mono da. Tawamhã ta norĩ uirĩ na si ma tô wahi'rata norĩ hã siwi āwisi, tirop téb u sihutu wamhã, Zuzuwéhé siré. Sihutu wamhã, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã ma tô wahi'rata norĩ hã pawaptob za'ra, dasi'wapé na. Ma tô te te tãma dazate za'ra, tame 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã. Tawamhã wahi'rata norĩ hã ma tô asisi oto, tirop téb u. Sisisi wamhã, ma tô siwi tisã 'ri hã, 'Re ĩhâimana u'āsi mono ĩwa 're ĩsãmra mono zéb da hã. Tame te oto 're sab u'āsi, Dawi za ĩpotozéb u hã. ⁴⁶⁻⁴⁷ Tawamhã Dawi hã ma tô tiprédu. Prédu wamhã, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã ma tô wēsã. Taha wa, Dawi hã ma tô tiwi waptë, 'ri ĩté hã te te tãma sãrĩ da, ĩwa 're ĩsãmra mono zéb da hã. Āne te tiwi waptë: "E te za ĩma ĩ'ru, 'ri té, te aima sãrĩ da. A hã 'Re ĩhâimana u'āsi mono, Zacoho nhib'apito. Taha wa, wa ĩsima wë, 'ri hã te aima sãrĩ da." Āne ma tô tiwi waptë, 'Re ĩhâimana u'āsi mono wi. Tane nherë, Dawi hã te te tãma 'ri õ di. ĩ'ra si, ma tô tãma 'ri, Saroma hã tipoto'wa uirĩ na si.

⁴⁸ — E tawamhã 'ri hã da te dasiwi ĩsãrĩ 'rep si te 're sãmra u'āsi, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hã. Mare di. 'Ri 'rep si 're sãmra mono õ di. Āne ma tô duréihã āma rob'ui'éré, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa hã:

"Wanhib'apito, ma tô āne ĩma siwaihu'u: ⁴⁹⁻⁵⁰ Wa hã hãiwa nhipai āma, Apito. Ti'ai āma zama, Apito. ĩwaihu'u pese wa, wa hã uburé Apito. ĩwétési uburé marĩ hã te 'manharĩ waihu'u pese di. E niha te za tawamhã ĩnhorõwa hã ĩma ĩ'ri za'ra wa'wa, ĩwa 're ĩnhamra u'āsi mono zéb da hã. Mare di. 'Re ĩnhamra u'āsi mono zéb da hã ĩma 'ri waihu'u za'ra wa'aba õ di za."

Āne ma tô Wanhib'apito mreme hã wama wasu'u, ĩsadawa wasu'u'wa hã. — Āne ma tô Esitéwã hã dama ĩpire za'ra norĩ ma rob'rāzarõno hã 'rãsutu za'ra, dahi'rata norĩ wasu'u na hã.

Esitéwãhã dâ'ázé wasu'u

⁵¹ Tawamhã Esitéwã hã te duré tãma nharĩ za'ra, dama ĩpire za'ra norĩ ma:

— A norĩ wa'wa hã aipo're za'ra wa'aba õ di. Aipë'ë tete za'ra wa'aba di. 'Re ĩhâimana u'āsi mono zadawa wasu'u hã aipo'reptõ newa, 're wapari za'ra wa'aba mono õ di. Aihirata norĩ wa'wa hã 're ĩhâimana za'ra mono zém ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'āsi mono pë'ézani hã te asiwi 're ĩwë'õ za'ra wa'aba mo, aihirata norĩ wa'aba ne hã. ⁵² Aihirata norĩ wa'wa hã ma tô sada 're sib'ru za'ra, 'Re ĩhâimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ zada. 'Re ĩmorĩ wë uptabi hã za we ĩwisi wana, ma tô aré te te dama 're wasu'u za'ra, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Tane nherë, ma tô aihirata norĩ wa'wa hã te te 're simro, ta norĩ hã. Aihirata norĩ wa'wa hã āne te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono ne, ma tô duré a norĩ wa'aba zama dama ĩsa'ré za'ra wa'wa, 're ĩmorĩ wë uptabi hã da te dasiwi wĩrĩ da. ⁵³ 'Re ĩhâimana u'āsi mono ma, hãiwa āma romhuri'wa norĩ, ĩsimiroti hã te te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono nherë, ĩsimiroti na 're wapari za'ra wa'aba mono õ di. — Āne te tãma nharĩ za'ra, dama ĩpire za'ra norĩ ma, Esitéwã hã.

⁵⁴ Tawamhã zudezu norĩ ma roti'wa norĩ hã Esitéwãhã mreme te te wapari za'ra wamhã, ma tô sadawa 'ru za'ra. Taha wa, te 'wasitete za'ra, Esitéwãhã ãma. ⁵⁵ Tane nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono pẽ'êzani na ma tô aptete, Esitéwã hã. Taha wa, hâimo ma tô 'mazawẽ. Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono hâiba na rowa'a za'ene hã ma tô 'madã. Zezusi hã ma duré tisã. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimire niwĩ te za. ⁵⁶ Tawamhã Esitéwã te 'mahã, ãne:

— 'Madã'ã za'ra wa'aba. Ôhõta hâiwa, ma we 'ridawa. Ti'ai ãma dasiré ìpodo hã wa tô sabu. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimire niwĩ te za. — ãne te tãma 'mahãrã za'ra.

⁵⁷ Taha wa, tinhib'rata na ma tô tiwi sipo're nhidã za'ra, dama roti'wa norĩ hã. Asa tãma 're sipari za'ra mono sina, ma tô sô rere, te te siwi âri da. ⁵⁸ Sa'etẽ te siwi 'mapra, 'ri nho'õmo babarã u, etẽ na te te siwi wĩri da. Tawamhã ti'uza ìsisiwimhã, ma tô sada sani za'ra, Esitéwãhã 'ruiwapari'wa norĩ hã te te nasi siwi ahãri pibui pese da. Saru na aibã ìpréduptém nhisi 'rata, ma tô ti'uza hã sa'ra za'ra, ta hã te te sa 'madã'ã za'ra da. ⁵⁹ Tawamhã etẽ na te te nasi siwi ahãri ré, ma tô Esitéwã hã mre, Zezusihi ma. ãne ma tô sina 'mahã:

— Wanhib'apito Zezusi, ìpẽ'êzani te za ìwi ì'ã, ãma atẽme ìmorĩ da.

⁶⁰ Tawamhã hi'rãtitõ ma tô nhamra, Esitéwã hã. Mreme 'rãihã na ma tô duré tãma mre, ãne:

— Wanhib'apito, tiwasédé te te ì'ãma 'manharĩ za'ra nherẽ, tãma pisutu za'ra õ di za, rowasédé hã.

Tawamhã mreme pari, ma tô dêrã oto, Esitéwã hã.

8

Saru hã ìsazei'wa norĩ ãma te te ìrowasutu na'rata zé wasu'u

¹⁻³ Esitéwã hã da te ìwĩrízém na hã ma tô Saru hã dapa'uze.

Tawamhã aibã norĩ hã ma tô Esitéwã siwi tisẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa 'madã'ã pese 'wa norĩ hã. Te te siwi sêrẽ wamhã, te ãma ti'ry'ry, wawai 'rãihã na. Tawamhã Esitéwã dã'ã parimhã, bãtã na ma tô awa'awi sada tazahi za'ra ni, ìsazei'wa norĩ zada. Taha wa, ìsazei'wa norĩ hã Zeruzarẽ ãma 're ìsi'ubumroi mono zô, ma tô rowasédé hã sô tiwatobro na'rata za'ra, sada dazahi za'ra wa. Saru hã Zezusihi zazei'wa norĩ ãma ma tô rowasutu, ìsazei'wa hâimanazé hã si'utõrĩ da. 'Ri baba te nasi zasi, ìsazei'wa norĩ zô. Tawamhã rob u te te nasi da'anhamra, aibã hã duré pi'õ zama. Taha pari, te nasi te te da'ãma arobãdã, te te nasi da'a'maza da, dazazéb 're. Taha wa, ìsazei'wa norĩ hã ma tô te te siwi ropé, Zeruzarẽ hawi. Ta hawimhã Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi u ma tô te te ropé, duré Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi u zama, daza'rui mono bâ. Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ si te zahadu 're si'ubumro, Zeruzarẽ ãma hã.

Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, Piripi hã ìwasu'uwẽ na te te dama ìrowasu'u za'ra zé wasu'u

⁴ Tawamhã daro mono bâ, ìsazei'wa norĩ te te ìropéi mono hã sihutu sidãpãsi, ma tô te te dama 're rowasu'u za'ra, Cristuhu wasu'uwẽ na. ⁵ Tawamhã Piripi hã Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, ma tô mo. Tame ma tô Cristu hã te te dama 're wasu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã, Danho'reptui'wa da. ⁶ Marĩ ìwẽ hã dama ì'manharĩ waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharĩ. Piripihĩ mreme hã da te wapari za'ra wamhã, aihĩni ma tô ìmreme na 're danhopré, marĩ ìwẽ hã te te 're ì'ab'manharĩ mono hã da te sabu za'ra wamhã. ⁷ Wa'uburé ré 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã ahã na ma tô apese. Sadari sina te nasi wairé, wa'uburé hã. Ìmorĩ waihu'u'õ hã ahã na ma duré pese za'ra, Piripi hã. Ìhi'ré zama ma tô ahã na apese. ⁸ Taha wa, datoi uptabi za'ra di, 'ri nho'õmo ãma 're ìdahâimana za'ra mono norĩ hã.

⁹ Tame te aibã hã 're sãmra, Sima na ìsisi hã. Romhõsi pese 'wa, ta hã. Taha ãma ma tô aré 're tob'uzu za'ra, samaritanu norĩ hã. Sima hã ìwaihu'u pese newa, te dama 're siwasu'u u'âsi, dama ìpire na. ¹⁰ Aihĩni ma tô Simahã mreme na 're danhopré aré. ãne te da te dasima 're rowasu'u za'ra, õ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono newa:

— “Ôhõ ma hã, aibã ma hã ìwaihu'upe te tãma tihãiba. 'Re ìhâimana u'âsi mono waihu'u pe hã sa'etẽ na te tãma tihãiba.” — ãne te da te dasima 're wasu'u za'ra.

¹¹ Wahub ahâ na ma tô âma 're datob'uzu za'ra, te te dama 're ĩ'aromhōsi mono zém na hã. Taha wa, te âma 're danhopré pese. ¹² Tane nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'âma 're ĩsib'a'uwê mono zé wasu'u na, duré Zezu Cristuhu wasu'u na, Piripi hã te te dama rowasu'u wamhã, ma tô saze za'ra ni. ĩsimirowasu'u hã da te saze za'ra wamhã, â dawabzuri ma tô 'manharĩ za'ra ni, aibâ norĩ hã, duré pi'õ norĩ zama. ¹³ Simahã zama ma tô saze. Â dawabzuri ma duré dame 'manha. Te te 'manharĩ parimhã, te oto Piripihĩ siré 're mo. Tawamhã te nasi âma titob'uzu, dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te nasi dama ab'manharĩ wa, Piripi hã.

¹⁴ Tawamhã Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã zahadu Zeruzarê âma hâimana za'ra ré, ma tô samaritanu norĩ wasu'u hã wapari za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, da te ĩsaze za'ra zém na rowasu'u hã. Taha wa, ma tô Pedru norĩ hã siwi satōrĩ zahuré, Zuwãhã me. Samariza u datême neb zahuré da, ma tô satōrĩ zahuré ni. ¹⁵ Tawamhã ma tô datême aimasisi. Simasisi wi, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma timreme zahuré, da'âma, Tipê'êzani hã te te dama sômri da. ¹⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã zahadu datême wisi õ di, tamomomhã. Wanhĩb'apito Zezusihi nhisi na si ma tô â dawabzuri hã 'manharĩ za'ra ni. ¹⁷ Tawamhã Pedru norĩ hã ma tô tinhib'rata na da'a'rã upi zahuré. Te te âma da'a'rã upi zahuré mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô Tipê'êzani hã dama sômri za'ra.

¹⁸ Tawamhã Sima hã ma tô sabu, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ, da'rã nhisiwi tinhib'rada hã te te nomri zahuré mono ré hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Tipê'êzani te te dama ĩ'anhomri mono zé hã. Taha wa, ma tô sima wê, rob'uiprazé hã te te tãma sômri zahuré da. ¹⁹ ãne te tãma nharĩ zahuré:

— ã. Rob'uiprazé, wa za aima sômri 'wa, asine wa'aba, ĩnhĩb'rada hã da'rã nhisiwi te 're aza'ra mono da, aiwaihu'u pese 'wa hã we ĩma sômri aba da, asine wa'aba te 're da'a'rã upi mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Tipê'êzani te te dama 're anhomri mono da. — ãne te tãma nharĩ zahuré, Sima hã.

²⁰ Tawamhã Pedru te asa tãma tinha, ãne:

— E niha ma tô ĩrosa'rata wasé, rob'uiprazém na asima uipra da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tiwaihu'u pe te te wama ĩsômri hã. Mo oto aimorĩ ropipa u, ate rob'uiprazéb ré.

²¹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô aiwaihu'u, asima asimirosa'rata wasété na hã. Taha wa, a hã wanhimromhuri zarina, romhuri waihu'u õ di za. Ta hã atei õ di. ²² Aiwasété wi aipi'ra na. Wanhĩb'apito ma, aimreme. Tãma asiwasu'u na asimirosa'rata wasédé hã te te aima pari da. ²³ Wa tô ĩsina aiwaihu'u. Zahadu asimi'ru hã sa'êtê di. Zahadu te Satanasi hã atété, aiwasété hawi aiwatobro tō da. — ãne te Simahã ma tinha, Pedru hã.

²⁴ Tawamhã Sima te asa tãma tinha:

— A norĩ wa'wa hã te za ĩ'âma aimreme 'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ropipa hã uburé ĩma ĩrowasu'u na te te ĩma âma uwaimrami tō da. — ãne te Sima hã asa tãma nharĩ zahuré, Pedru norĩ ma, Zuwãhã me.

²⁵ Tawamhã Pedru norĩ hã Wanhĩb'apito mreme na te te dama rowahutu zahuré pari, ma tô apã tineb zahuré, Zeruzarê u. Neb zahuré wamhã, te sipa zahuré, daza'rui mono bâ, Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma, Zezusihi wasu'uwê na te te dama rowasu'u zahuré mono da.

Piripi hã aibâ te te ĩsõpêtêzé wasu'u, Etizopizaha nhihudu hã

²⁶⁻²⁸ Tawamhã aibâ hã ma tô mo, Zeruzarê u. Etizopiza na darom nhisi âma Cãdasi na pi'õ siroti'wa nhisi ma, rob'madâ'â'wa hã. Etizopiza âma dama pire di, ta hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma wata da, ma tô mo. Âma wata pari, te oto mo apã tirob u, awaru na wedewara zapore na. Morĩ sina te te romnhoré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'éré na, Iza'izaha nhimi'ui'éré na.

Tawamhã hãwa âma Wanhĩb'apito ma, romhuri'wa hã ma tô Piripihĩ ma rob'ru, ãne:

— Aiwahutu, pi'reba aimorĩ da, Daza na 'ri nho'õmo nhisi u bådâdi tum na aimorĩ da, Zeruzarê hawi. — ãne te tãma tinha.

Taha wa, te Samariza hawi oto mo Piripi hã, Daza u bådâdi na morĩ da. Tawamhã morĩ ré, ma tô tisã aibâ hã, Zeruzarê hawi apã ĩmorĩ hã. ²⁹ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tô tãma tinha Piripihĩ ma, ĩtême si'ré da, ĩsababa morĩ da, awaru na wedewara zapore zababa.

³⁰ Tawamhã ma tô itême sina rotété, Piripi hã. Tawamhã ma tô te te wapari, te romnhoré mono ré, aibã hã. 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa nhimi'ui'ééré hã te te sôré, Iza'izaha nhimi'ui'ééré hã. Tawamhã Piripi te âma 'mahã, aibã hã:

— E iwasu'u hã ma tô iwaihu, i'ui'ééré, isôré mono hã. — ãne te âma 'mahã.

³¹ Tawamhã asa te tãma tinha:

— E 'wa te te iima waihu'u bã, wa za waihu'u. — ãne te asa tãma tinha.

Tawamhã ma tô 'mahã, itême sarõtõ da, awaru na wedewara zapore 're, siré neb da.

³² Rob'ui'ééré te te isôré mono hã ãne:

“Pone'ërebã, da te wĩrĩ da, da te dasiwi isaprõni ne, ma tô dasiwi saprõni ni, da te dasiwi wĩrĩ da. Tawamhã dawi sisawi ãna ma tô dama mo. Duré pone'ërebã 'ra hã da te séré nhihãri wamhã, isadari õ ne, ari'iwi ma tô tihãiba.

³³ Wẽ nherẽ, ma tô dasiwi wĩrĩ ni, wasété newa. Ni'wa hã te te dawi sawi õ di, da te dasiwi wĩrĩ tõ da. Ti'ai âma 're morĩ õ di oto. 'Ra ãna ma tô dârã. Sihudu õ di. Sihudu õ wamhã, da te wasu'u waihu'u õ di, isihudu wasu'u hã.”

ãne ibaihã na rob'ui'ééré, aibã te te isôré mono hã.

³⁴ Tawamhã aibã te oto sadanha, Piripi hã:

— Isadawa wasu'u 'rata 'wa hã e 'wa hã te wasu'u. E te siwasu'u. E aimawi hã te wasu'u. Ma'ãpé, iima wasu'u na. — ãne te sadanha.

³⁵ Tawamhã Piripi, rob'ui'ééré te te isôré mono zém na ma tô tãma rowasu'u na 'rata. Zezusihi wasu'uwẽ hã ma tô tãma waihu'u, aibã ma.

³⁶ Tawamhã bådãdi na neb zahuré ré, ma tô â u aimasisi zahuré. Tawamhã aibã hã ma tô â hã tãma 'mahã, Piripihĩ ma:

— Åhãta â. E wanhimizahãri õ di za a'â, â dawabzuri hã iima 'manharĩ da. — ãne te aibã hã sina 'mahã.

³⁷ Taha wa, te Piripi hã asa sadanharĩ pese:

— E tô sena, ma tô isazei pe. Sazei pese wamhã, â dawabzuri te za tô i'manha. — ãne ma tô Piripi hã tãma tinha asa.

Tawamhã aibã, te duré tãma tinha:

— Tô sena wa saze, Zezu Cristu, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra hã. — ãne te tãma tinha.

³⁸ Taha wa, aibã hã ma tô tãma iromhuri'wai ma tinha, awaru na wedewara zapore hã a'â simizazãri da. Taha wa, ma tô ire mazazãri za'ra. Åi ba, ma tô oto si'ra zahuré. Tawamhã â dawabzuri, ma tô Piripi hã tãma 'manha, aibã ma. Tawamhã apã ma tô pu.

³⁹ Å hawi pusi wamhã, Wanhib'apito pẽ'ẽzani hã awa'awi ma tô Piripihĩ âma aimani. Te te sãmri õ di oto, aibã hã. Tane nherẽ, ma tô rowẽ na tirob u hã wara apã, to sina.

⁴⁰ Tawamhã Piripi hã sisa'rese ãna ma tô wi, Azotu na 'ri nho'õmo nhisi u hã. Siwaihu'u õ di. Tawamhã ta hawi te oto mo, Sézareza na 'ri nho'õmo nhisi u. Tamomo morĩ ré, 'ri nho'u hã te te anhopêtẽ mono sidãpãsi ma tô sipa, Zezusihi wasu'uwẽ hã te te dama wasu'u mono da. Tawamhã ma tô oto wi, Sézareza u.

9

Saru hã tihãimanazém na te te isaprĩzé wasu'u

Atusi 22.6-16; 26.12-18

¹ Tawamhã isazei'wa norĩ hã Zezusihi wasu'uwẽ na daro mono bã te te siwi âma 're ropéi mono ré, te zahadu Saru hã te te tãma 're amhãzépa za'ra, isazei'wa norĩ ma. Wanhib'apito Zezusihi nhirã zarina 're nomro mono 'ru te, te te tãma 're amhãzépa za'ra, te te uprosi da. Tawamhã nimahã bãtã na sasedoti ipire uptabi u ma tô mo, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa hã ipire uptabi u, rob'ui'ééré hã te te tiwi waptẽrẽ da. ² Ta hã rob'ui'ééré hã Damasitu na 'ri nho'õmo nhisi u te te åri da, ma tô tiwi waptẽ, tame zudezu norĩ te, rowahutu'wa norĩ ma, te te sãmri za'ra da, sasedoti ipire zadawa para itême imorĩ za'ra na rob'ui'ééré hã. Tawamhã Wanhib'apito 're ihâimana mono zém na 're inomro mono norĩ hã, rob'ui'ééré'wa zadawa para te za Saru hã we te te simro, Zeruzarẽ u pawasisi ré, aibã hã, pi'õ zama.

³ Tawamhã Damasitu u te te rosahutu wamhã, waptu na ma tô hâiwa hawi rowa'a za'êne hã tâma ai'ubuzi, Saruhu ma. Ìhâiba nho'ômo, ma rob'uiwê. ⁴ Taha wa, ma tô waptârã, ti'ai wa. Ni'wai mreme hã ma tô wapa. ãne te 'mahâ:

— Saru. Saru. E marĩ wa, te ĩwi 're ĩrowasutu u'âsi mo. — ãne te 'mahâ.

⁵ Tawamhã Saru hã te asa 'mahâ:

— Apito, e 'wa hã, a hã. — ãne te sadanha.

Asa te duré tâma tinha:

— Wa hã Zezusi, wa ai'mahâ. Te ĩwi 're ĩrowasutu u'âsi mo. ⁶ Ma'ãpé ãhãna aiwahutu, 'ri nho'ômo u aimorĩ da. Tame te za ni'wa hã aima roti, marĩ 'manharĩ da. — ãne te tâma tinha, Wanhib'apito hã.

⁷ Tawamhã aibã ĩsiré ĩsi'aba'ré norĩ hã ône haré ma mazahãri za'ra. Ari'iwi te aimasa. Sadaihu'u ãna ma tô ni'wa hã ãma mreme waparĩ za'ra. Tane nherê, ni'wa hã te te ãma sãmri za'ra ô di, ta norĩ hã. ⁸ Tawamhã Saru, ma tô wahudu oto. Wahutu wamhã, ma tô toporo. Tane nherê, te te rob'madã'ã waihu'u ô di. Tob a di. Taha wa, ĩsiré ĩsi'aba'ré norĩ hã ma tô te te siwi patété, te te siwi saprõni da, Damasitu u. ⁹ Tame bãdã hã si'ubdatõ te ãma ne, te te rob'madã'ã waihu'u ãna hãimana ré hã. Marĩ na si'upari ô di. Sai ãna te nasi da'wa. Te te hã'rêne ô di duré.

¹⁰ Tawamhã Damasitu ãma aibã hã te 're sãmra, Zezusihi nhirã zarina 're ĩmorĩ hã, Ananiza na aibã nhisi hã. Tawamhã sõtõ ô nherê, sõtõ 'rowi te te ĩrosawêrê ne, ma tô Wanhib'apito hã tâma sihãiré. ãne te 'mahâ:

— Ananiza.

Tawamhã asa ma sada'ã:

— E marĩ, ĩnhib'apito.

Tawamhã Wanhib'apito te tâma tinha:

¹¹ — Aiwahutu, Zudasihĩ nhorõwa u aimorĩ da, “Awa'awi” 'ri nho'ômo nhi'rĩti nhisi ãma ĩsõrõwa u. Tame te za aibã zõ asinha, Saru na aibã nhisi zõ, Tasu na 'ri nho'ômo nhisi ãma ĩpoto zõ. ãhãna te we ĩma mre. ¹² Sõtõ ô nherê, sõtõ 'rowi te te ĩrosawêrê ne, ma tô aiwaihu'u, ĩtême aiwisi ô ré. Te te rob'madã'ã hã. Asib'rada ĩ'rãĩ ãma hiri da, tõmo wê da, ĩtême ĩ'aimorĩzém na hã ma tô waihu'u siro. — ãne te Ananizaha ma tinha, Wanhib'apito hã.

¹³ Tawamhã Ananiza te asa tâma tinha:

— ĩnhib'apito, da'ahã na ma tô ĩma wasu'u za'ra ni. Ô hã, u, Zeruzarê ãma ma tô ĩwasédé hã te te ãma 're ab'manharĩ, asazei'wa norĩ ãma. ¹⁴ ãme te za oto, u, sasedoti ĩpire norĩ zadawa para dapawasisĩ za'ra, ai'ãma 're ĩdawata za'ra mono norĩ hã apã te te simroi mono da. — ãne te asa tâma tinha.

¹⁵ Tawamhã Wanhib'apito te asa tâma tinha:

— Mo oto ĩtême aimorĩ. Ô hã, Saru hã wa tô ĩsima pisutu, ĩzadawa wasu'u'wa da. Zudezu'õ norĩ ma, te za te te 're ĩzadawa wasu'u, duré dama roti'wa norĩ ma, duré Izarazéhé nhihudu norĩ ma zama. ¹⁶ Tawamhã, te te dama 're ĩzadawa wasu'u mono wamhã, te za oto te te 're robzépata. Uburé za te te 're ĩrobzépata mono zém na wa za tâma awaihu'u siro, Saruhu ma. — ãne te tâma tinha, Wanhib'apito hã.

¹⁷ Taha pari, ma tô mo Ananiza hã, Zudasihĩ nhorõwa u. Tawamhã ma tô 'ri para u ãzé. Sébré wamhã, ma tô tinhĩb'rada hã tino, ĩ'rã nhisiwi, Saruhu 'rãĩ ãma. ãne te tâma tinha:

— ĩsisãnwã Saru, Wanhib'apito hã ma tô we atême ĩzatõ, tô ô hã Zezusi hã, Damasitu u we aimorĩ ré, bãdãdi wa, aima ĩsihãiré hã. Ta hã ma tô we atême ĩzatõ, atõmo wê da, apã rob'madã'ã hã, duré ĩpê'êzani ré si 're aihãimana mono da, aipê'ê wê na si. — ãne te tâma tinha.

¹⁸ Tawamhã awa'awi pe'a hã ne hã ma tô tizarõtõ zahuré, ĩtõmo hawi. Ma tô apã tâma tiromnho'a. Tõmo wê di oto. Tawamhã ma tô wahudu. Wahutu wamhã, ã dawabzuri ma tô tâma 'manharĩ ni awa'awi. ¹⁹ ã dawabzuri te te 'manharĩ parĩp si, ma tô ai'upa. Taha wa, apã ma tô aptete oto.

Saru hã Damasitu ãma ĩsãmrazé wasu'u

Tawamhã bãdã umro na ma tô ãma ne, Damasitu ãma ĩsazei'wa norĩ 'rata sãmra ré, Saru hã. ²⁰ Tawamhã awa'awi ma tô ĩwasu'uwê na dama ãma sãna'rata oto, rowahutuzé

mono bâ, Zezusi hã 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, 're ìhâimana mono na hã. ²¹ Da te wapari za'ra wamhã, aihîni, ma tô âma tatob'uzu za'ra ni. Taha wa, te âne dasima nharĩ za'ra ni: — Oro ô hã Zezusihi zazei'wa te te 're 'mapãrĩ mono za, Zeruzarê âma hã. Oro we wisi za duré âwa, Zezusihi zazei'wa norĩ zô, pawasisi ré apâ te te simroi mono da, sasedoti ìpire norĩ u. — Æne te dasima nharĩ za'ra ni.

²² Saru hã te te rowasu'u waihu'u pese di. Simirowasu'u pire di duré. Tawamhã tinhimirowasu'u pire na ma tô te te âma rosa'ré. Zezusi hã Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu wasu'u na ma tô mreme pire na tâma rowasu'u za'ra, zudezu norĩ ma. Tawamhã te te rowasu'u pire wa, zudezu norĩ hã te te sada'âbâ waihu'u za'ra ô di.

²³⁻²⁴ Tawamhã Damasitu âma hâimana ré, bâdâ ahâ na âma ne pari, ma tô zudezu norĩ hã sada si'rã'ôtô, Saruhu da. Tawamhã ma tô dama âma rowairébé za'ra, te te siwi dama hâiba 'ru za'ra da, da te dasiwi wĩrĩ da. Taha wa, bâtâ bâre ma tô sô tinhopré, 'ri nho'ômo 'wawi wa'ra 'ridawa âma, te te siwi wĩrĩ da. Barana zama, te duré sô rob'madâ'â za'ra. Tawamhã da te dasima ì'ru za'ra zé wasu'u hã ma tô sina wapa, Saru hã. ²⁵ Taha wa, nimahã mara na Saruhu siré 're ìnomro mono norĩ hã ma tô Saru hã si'ôtô 're siwi âma si'ra 'ri zadazâri hawi, 'ri nho'ômo uirizém na'rata âma 'ri mana u te te siwi hiri da, dawi.

Saru hã Zeruzarê âma ìsãmrazé wasu'u

²⁶ Tawamhã Zeruzarê u te oto mo, Saru hã. Tamomo oto wisi wamhã, Zezusihi nhirã zarina 're ìnomro mono norĩ siré 're hâimana mono neza. Tane nherê, ta norĩ hã te te pipa za'ra di. Saru hã ìsazei uptabi 'wa na tâma siwasu'u za'ra wamhã, te te âma saze za'ra ô di, ìsiwasu'uzém na hã. ²⁷ Tawamhã Banabé hã ma tô Saruhu âma aime. Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ u ma tô saprô, te te tâma wasu'u za'ra da, bâdâdi wa Wanhib'apito te te ìsabuzém na hã. Duré Saruhu ma, Wanhib'apito te te ìrowasu'uzém na ma tô tâma wasu'u za'ra. Damasitu âma pahi âna Zezusi te te dama ìwasu'uzém na, te duré tâma rowasu'u za'ra. ²⁸ Taha parip si, ma tô dasiré 're mo oto Saru hã, Zeruzarê âma ìsazei'wa norĩ siré. Pahi âna, ma tô Wanhib'apito hã te te dama 're sadawa wasu'u, Zeruzarê 're, 'ri wa'ôno 're ìhâimana za'ra mono 'remhã. ²⁹ Zudezu norĩ, deredu norĩ mreme na 're ìmreme zusi mono norĩ ma, ma tô duré te te 're rowasu'u. Ta norĩ hã ma tô nasi asa tâma nharĩ za'ra, ìsimirowasu'u wa'râmi. Tawamhã ta norĩ hã te sima 'ru za'ra, te te siwi wĩrĩ da. ³⁰ Tawamhã ìsazei'wa norĩ hã da te dasima ì'ru za'ra zé hã te te waihu'u za'ra wamhã, ma tô Saru hã siwi saprô, Sézareza na 'ri nho'ômo nhisi u. Ta hawi ma tô duré siwi satô, Tasu na 'ri nho'ômo nhisi u morĩ da.

³¹ Tawamhã ìsazei'wa norĩ ma, rowê di oto, Zudeza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma, duré Darireza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma, duré Samariza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma zama. Uburé tâma rowê za'ra di oto, siré 're ìsi'rã'ôtô mono norĩ ma hã daro mono bâ. 'Re ìhâimana u'âsi mono pê'ézani nhimipawaptobzém na ma tô ìsazei'wa norĩ hã 're hâimana nhiptete za'ra. Taha zarina, ma tô duré ìsazei'wa norĩ za'rada hã sina hâimo. Ta norĩ hã ma tô Wanhib'apito Zezusi hã te te 're wazé pese za'ra.

Pedru hã Rida âma ìhi'ré te te ìpesezé wasu'u

³² Tawamhã Pedru hã ma tô 're mo, daza'ruï mono bâ. 'Re morĩ wamhã, nimahã bâtâ na ma tô wi, Rida na 'ri nho'ômo nhisi u, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê, tame 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã te te waimrami mono da. ³³ Tame ma tô aibâ hã sôpêtê ìmorĩ'ô hã, Ene'asi na ìsisi hã. 8 na ma tô âma tiwahu, waptâp si 're sa'wari mono ré hã.

³⁴ Tawamhã Pedru te tâma tinha:

— Ene'asi, Zezu Cristu ma tô aipese. Aiwahutu. Asa'warizé hã sa'ra pese. — Æne te tâma tinha.

Tawamhã awa'awi ma tô wahudu, Ene'asi hã. ³⁵ Tawamhã uburé Rida âma 're ìdahâimana za'ra mono hã, duré Sarô na romhâpâ nhisi âma 're ìdahâimana za'ra mono hã te 'madâ'â za'ra ni, ìhi'ré pesezé hã. Taha wa, ma tô aipizari za'ra ni, Wanhib'apito niwĩ oto 're danomro mono da.

Pedru hã Zopi âma pi'ô te te ìhâiwa'utuzé wasu'u

³⁶ Tawamhã pi'ô hã Zezusihi nhirã zarina 're ìmorĩ hã te 're hâimana, Zopi na 'ri nho'ômo nhisi âma. Tabita na pi'ô nhisi hã. Deredu norĩ nhiminhisizém na Docasi na

ĩsisi amo hã. Ĩsibrob'õ norĩ ãma te 're siwãrĩ u'ãsi, Docasi hã. Marĩ ĩwẽ si te te dama 're ab'manharĩ u'ãsi.

³⁷ Tawamhã Rida ãma Pedru hã zahadu sãmra ré, ma tũ tihãzé, Docasi hã. Hãzé pire wa, ma tũ dãrã. Taha wa, ma tũ dasiwi hãiba upsõ ni. Da te dasiwi hãiba upsõĩ pari, ma tũ dasiwi hiri ni, 'ri 're wa'wa u hãimo. ³⁸ Tawamhã Pedru hã Rida ãma zahadu ĩhãimana na ma tũ ĩwasu'u hã wapari za'ra, Zezusihi nhirã zarina 're ĩnomro mono norĩ hã. Rida u hã, romhuture di, Zopi hawimhã. Taha wa, ĩwasu'u te te wapari za'ra wamhã, ma tũ aibã norĩ hã 'mazatõrĩ zahuré ni sũ, te te tãma sadawa wasu'u zahuré da, Zopi u ĩtẽme morĩ su'u za'ra da.

³⁹ Tawamhã Pedru te sima rowẽ, ĩme morĩ zahuré da. Tawamhã tamomo wisi wi, ma tũ siwi saprõ hãimo, 'ri 're wa'wa u. Tame, uburé pi'õĩ mrotõ norĩ hã ma tũ siwi uirĩ Pedru hã, siwa'õ za'ra sina. 'Ry'ry sina, te nasi zazahã hã tãma wẽ za'ra, te te 'madã'ã za'ra da, hãiba ré ré te te dama 're ĩ'ahã're mono hã, Docasi hã. ⁴⁰ Taha wa, ma tũ Pedru hã tãma rob'ru za'ra, aihĩni wairébé da. Wairébé za'u si, ma tũ hi'rãtitõ nhamra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, mreme da. Tawamhã ma tũ aipi'ra, pi'õ ĩdã'ã u. Te tãma tinha, ãne:

— Tabita, ai'utu. — ãne te 'mahã.

Tawamhã pi'õ hã ma tũ toporo. Pedru te te 'madã'ã wamhã, ma tũ udu.

⁴¹ Taha wa, Pedru hã ma tũ pa'ã, te te pawaptob da, para na sab da hãwi. Tawamhã, wahutu wamhã, Pedru ma tũ dazõ hã, uburé Zezusihi zazei'wa norĩ zõ, duré ĩmrotõ norĩ zõ zama, ĩhãiwa'udu hã te te sabu za'ra da. Taha wa, ma tũ sabu za'ra ĩhãiwa'udu hã, tihãibazẽm na apã hãimana wa.

⁴² Tawamhã 'ri pã ma tũ pi'õĩ wasu'u hã te te ropé, Zopi ãma hã. ĩwasu'u da te wapari za'ra wamhã, da'ahã na ma tũ saze za'ra ni, Wanhib'apito hã. ⁴³ Tawamhã Pedru hã bãtã ahã na ma tũ tame tihãiba a'ã, Zopi ãma. Sima na romhã su'u'wa nhisi nhorõwa ãma te nhamra.

10

Conerizu hã, Pedruhu zõ ĩhãrãzé wasu'u

¹ Sãzareza na 'ri nho'õmo nhisi ãma te aibã hã 're sãmra, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã, Conerizu na ĩsisi hã. Ta hã romanu. Da'wapéi'wa norĩ hã, ĩsimi'ubumro norĩ hã Itarianu na ĩwaptẽrẽ zara hã. Ta norĩ zama romanu. ² 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa 'madã'ã'wa te 're hãimana Conerizu hã, duré ĩsõrõwa ãma ĩsiré 're ĩhãimana za'ra mono norĩ zama. Zudezu norĩ, ĩsibrob'õ norĩ ãma ma tũ 're siwãrĩ u'ãsi ta hã, zudezu õ nherẽ. Te duré 're mreme u'ãsi, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma. ³ Tawamhã nimahã bãtã na bãdã sipra wi, ma tũ marĩ hã sabu, sõtõ õ nherẽ, sõtõ 'rowi te te ĩrosawẽrẽ ne. Hãiwa ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, romhuri'wa hã ma tũ sabu. Ma tũ we ĩtẽme sina rotété. Taha wa, te oto 'mahã:

— Conerizu. — ãne te 'mahã.

⁴ Tawamhã tãma pẽ'ẽwara nherẽ, te te 'madã'ã pese sina, ma sada'ã asa:

— E marĩ na te we ĩ'mahã.

Tawamhã asa te tãma tinha, hãiwa ãma romhuri'wa hã:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tũ te te 're aiwapari ze, tiwi 're ĩrowaptẽrẽ mono zẽm na hã. Duré da'ãma 're aiwãrĩ pese mono na zama ma tũ aiwaih'u. Taha wa, te ai'ãma 're po're pu'u u'ãsi. ⁵ Taha wa, te za ĩda'mazatõ, Zopi u Sima Pedru na aibã nhisi zõ. ⁶ Tinhĩsara 'rata te a'ã nhamra, romhã su'u 'wai 'rata. ĩsõrõwa hã ãporé zaihã na te 're sa, 'ri hã. — ãne te tãma tinha.

⁷ Tawamhã ãne na te te tãma rowasu'u pari, ma tũ apã mo ĩhawĩ, hãiwa ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, romhuri'wa hã.

Taha wa, te Conerizu hã sitẽme sũ tihãrã zahuré, ĩsõrõwa 're, tãma ĩromhuri'wa norĩ zõ. Tizadawa zapari'wa zõ zama te hã, da'wapéi'wa zõ. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa 'madã'ã'wa, da'wapéi'wa hã. ⁸ Marĩ te te ĩ'madã'ãzẽm na te tãma rowasu'u za'ra. Taha parimhã, ma tũ satõrĩ za'ra, Zopi u si'aba'rẽ da.

⁹ Tawamhã si'aba'rẽĩ ré, ma tũ tiwi ti'awẽ za'ra. Awẽ bãtã na te duré ai'aba'rẽ, Zopi u. Tawamhã tamomo ma tũ oto rosahutu za'ra.

Tawamhã ta norĩ hã, Conerizu te te ĩsatõrĩ za'ra norĩ hã ĩtẽme sihutu õ ré, abzuma ma tũ Pedru hã sai'u 'ri nhisi hãpã u hãimo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, mreme da.

¹⁰ Tawamhã mra hã ma tô tĩwĩ. Sa neza. Tawamhã sô danhipi ré, ma tô duré marĩ hã sabu, sôtõ õ nherẽ, sôtõ 'rowi te te ĩrosawērẽ ne. ¹¹ Hãiwa 'ridawa, ma tô sabu. Marĩ hã te we si'ra ti'ai u, zazahã hã wawẽ ne hã. Īhã nhipi na ma we 'rã'õtõ. ¹² Abaze hã te ĩ're daba'wara, ĩnhize hã ĩnhi ze'i'õ zama siwazari, ti'ai baba di'i na te te sina 're ĩrobãdã za'ra mono norĩ zama. Si zama te siwazari daba'wara. ¹³ Tawamhã Pedru, ma tô wapa, ni'wai mreme hã. Āne te 'mahã:

— Pedru, aiwahutu, asima 'maiwĩrĩ da, asai hã. — Āne te 'mahã.

¹⁴ Tawamhã asa te tãma tinha:

— Īnhib'apito, mare uptabi di. Marĩ ĩwasétère hã te 're 'masi mono õ di, wahi'rada Mozési hã te te wawi ĩwẽ'õ hã.

¹⁵ Tawamhã tãma ĩrowasu'u'wa te duré tãma tinha:

— 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, marĩ hã ĩwẽ na te te aima wasu'u wamhã, wasétè õ nherẽ, asiwi wẽ'õ õ di za.

¹⁶ Tô õhõ na si ma duré tãma ãma sahu, maparane. Taha pari, ma tô ti'ã apã, hãiwa u zazahã hã wawẽ ne hã.

¹⁷ Tawamhã Pedru te zahadu ãma rosa'rata, te te ĩ'madã'ázém na hã marĩ te te tãma ĩwasu'u hã te te waihu'u õ wa. Te te ãma rosa'rata ré, Conerizu te te ĩsatõrĩ za'ra norĩ hã ma tô aihutu, 'ri nho'õmo u. Tawamhã Simahã nhorõwa zõ ma tô dazadanharĩ za'ra. 'Ridawa, te aimesa oto. ¹⁸ Tawamhã te sô da'mahãrã za'ra:

— E Sima Pedru hã te nhamra. — Āne te dazadanharĩ za'ra.

¹⁹ Zahadu te Pedru hã ãma rosa'rata, te te ĩ'madã'ázém na. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô Tipẽ'ézani na tãma waihu'u, ãne:

— Ōhõta, aibã norĩ hã te we asõ sinharĩ za'ra, si'ubdatõ ĩhãiba norĩ hã. ²⁰ Taha wa, ma'apè aiwahutu, ĩtème si'ra za'ra da. Ta norĩ hã zudezu'õ na 're hãimana za'ra mono nherẽ, tiwi aiwairĩ za'ra õ di za, wa hã te we atème ĩsatõrĩ za'ra na dá'ãsina. — Āne ma tô Pedruhu ma waihu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ézani hã.

²¹ Tawamhã Pedru, ma tô si'ra oto, aibã norĩ u. Te tãma siwasu'u za'ra, ãne:

— Wa hã Sima Pedru na ĩnhisi hã. E marĩ da, te ĩzõ asinharĩ za'ra wa'wa. — Āne te tãma siwasu'u za'ra.

²² Tawamhã asa te tãma nharĩ za'ra:

— Da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã ma tô wei wazatõrĩ za'ra atème, Conerizu na ĩsisi hã. Ta hã aibã ĩwẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're ĩwata u'ãsi mono. Duré zudezu norĩ te te 're ĩ'awèsãmri mono. Hãiwa ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã ma tô po're pu'u Conerizu hã, asõ hãrã da, asimirowasu'u hã te te wapari da. — Āne ma tô tãma sadawa wasu'u za'ra, Pedruhu ma.

²³ Tawamhã Pedru te tãma rob'ru za'ra, 'ri para u sisisi da, sôtõ za'ra da a'ã.

Tawamhã ma tô ãma ti'awẽ za'ra. Awẽpsi, te ĩme timorĩ za'ra, aibã norĩ me. Zezusihi zazei'wa norĩ zama te duré umro na ĩsiré ai'aba'rè, Zopi ãma 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã. ²⁴ Awẽpsi te za aihutu, Sézareza u hã. Tame Conerizu hã te zahadu sô mapa. Sô ĩhãrã za'ra norĩ hã te duré ĩsiré sô mapari za'ra, ĩsisãnawã norĩ hã, duré ĩsiwadi norĩ zama.

Tawamhã Pedru norĩ hã ma tô aihutu. Sihutu wi, Pedru hã te 'ri tème mo. ²⁵ 'Ri para u sébrè õ ré, ma tô sina uzusi 'ridawa u, Conerizu hã. Tawamhã Conerizu hã 'rã po sina, ma tô aime ĩpapara hi'rãtitõ, Pedruhu papara, tãma wapu wa, ãma wata da. ²⁶ Tane nherẽ, Pedru hã ma tô wahutu. Āne te tãma tinha:

— Aiwahutu. Wa hã asine hã a'uwẽ. — Āne te tãma tinha, Pedru hã.

²⁷ Tawamhã te te sima rowasu'u zahuré sina, ma tô oto si'mazasi zahuré, 'ri para u. Da'ahã na ma tô sô tasi'rã'õtõ ni. ²⁸ Tawamhã Pedru hã te te da'madã'ã wamhã, te dama tinha, ãne:

— A norĩ wa'wa hã ma tô ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa, 're ĩwahãimana za'ra mono zém na hã. Wa norĩ hã zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ nhorõwa u 're wanhisisi waihu'u mono õ di. Wa norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ 're wahãimana za'ra mono wa, wa tiwi 're wasi'uwati pese za'ra, zudezu'õ norĩ wi. Āne 're ĩwahãimana za'ra mono zé hã. Tane nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô ĩma waihu'u pese oto, ni'wa, ĩwẽ na 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩma wasu'u wamhã, zudezu'õ nherẽ, te ĩsiwi wẽ'õ tõ da. Āne ma tô ĩma waihu'u. ²⁹ Taha wa, ãma ĩzõ aihãrã za'ra wa'aba wa, awa'awi wa tô we atème ĩmorĩ za'ra wa'wa, ĩsiwairĩ ãna. Ma'apè, ĩma rowasu'u za'ra wa'aba. E marĩ da, te ãma ĩzõ

ĩda'mazatõrĩ za'ra wa'wa, we ĩmorĩ da, atẽme za'ra wa'aba. — Āne te dama tinha, Pedru hã.

³⁰ Tawamhã Conerizu te asa tãma rowasu'u oto, āne:

— Bãdã si'ubdatõ ma tõ ĩ'ãma ai'utõ, aibã ĩtẽme ĩwisizém na hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, ĩmreme ré, ma tõ ĩtẽme wi, bãdã sipra wi. Ti'uza hãirã na ma tõ rob'uiwẽ, rowa'a nherẽ. ³¹ Tawamhã te ĩma tinha, āne: “Conerizu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, 're aimreme mono ré, ma tõ te te 're aiwaparĩ ze. Duré da'ãma 're aiwãrĩ pese mono na ma tõ aiwaihu'u. ³² Ma'ãpé da'mazatõrĩ, Zopi u. Sima Pedruhu zõ aihãrã. Sima na romhã su'u'wa nhisi nhorõwa ãma te nasi da'wa. Ā poré zaihã na te ĩsõrõwa hã 're sa, 'ri hã.” Āne te ĩma tinha. ³³ Taha wa, wa tõ ĩsi'aba'rẽ na ãma asõ da'mazatõ, we aimorĩ da. Taha wa, ma tõ we oto watẽme aiwi. Rowẽ di oto. Āhãna wa tõ ãme wasi'rã'õtõ ni, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nho'a, Wanhib'apito te te aima ĩpisutuzéb zarina, wa te waparĩ za'ra da, ĩsimiroti hã. — Āne te Conerizu hã tãma rowasu'u, Pedruhu ma.

Pedru hã Conerizu norĩ ma, te te ĩrowasu'uzé

³⁴⁻³⁵ Tawamhã Pedru hã timreme na ma oto ãma tãma sãna'rata za'ra, āne:

— Tõ ta, āhãna wa tõ waihu'u. Tõ sena 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tõ si'ãma ropisutu, dawi 're sisawi tõ mono da, zudezu nherẽ, duré zudezu'õ nherẽ. Daro mono bã, ĩwẽ si da te 're 'manharĩ za'ra mono da, ĩmreme, da te 're waparĩ za'ra mono wamhã, te za tõ te te sima 're da'awẽ aiwapsi. Misi, ma tõ te te da'ãma sima 're rosa'rata, dawi 're sisawi tõ mono da. ³⁶ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã ma tõ ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Tizadawa wasu'u hã ma tõ wama waihu'u za'ra, wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ ma. Zezu Cristu hã ma tõ watẽme satõrĩ za'ra, te te wama rowasu'u za'ra da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma rowẽ na 're ĩdanomro mono zém na hã. Zezu Cristu hã, uburé Danhib'apito uptabi. Taha wasu'u ma tõ ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ³⁷ Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai ãma 're ĩhãimana mono zém na hã ma tõ duré ĩwaihu'u za'ra wa'wa, Zezu Cristu hã. Zuwã Batita hã ma tõ dama rowasu'u, â dawabzuri hã da te 're 'manharĩ za'ra mono da. Taha parip si, wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai mono bã, ma tõ 're mo, Zezu Cristu hã. Darireza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ĩmorizém na ma tõ sãna'rata. ³⁸ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tõ Tip'ẽzani hã tãma tisõ, Zezusihi ma, Nazaré ãma aré 're ĩsãmra mono ma. Tiwaihu'u pese zama ma tõ tãma tisõ. Taha wa, wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai wa'wai baba, ma tõ 're mo, marĩ ĩwẽ hã te te dama 're ab'manharĩ mono da, dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã. Duré, Wa'uburé nhimiwada'uri nhiptete zarina 're ĩhãimana siwamnarĩ za'ra mono norĩ hã ma tõ te te 're apese. Āne ma tõ ĩwẽ hã te te dama 're ab'manharĩ, ĩmama hã ĩsiré 're morĩ u'ãsi wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. Āne Zezu Cristu 're ĩhãimana mono zém na ma tõ ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ³⁹⁻⁴⁰ Wa norĩ hã Zeruzarẽ ãma duré daza'rui mono bã, Izarazéhé nhihudu norĩ nhipti'ai ãma uburé Zezusi te te dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono na watõmo na wa te 're ĩ'madã'ã za'ra mono zéb zarina, wa tõ wa te dama ãma 're rowasu'u za'ra. — Āne te tãma rowasu'u za'ra, Pedru hã.

Te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Ta hã, Zezu Cristu hã wedepo'o nnonhi'rãmi na da te dasiwi ĩsasõmrizém na ma tõ dasiwi wĩrĩ ni. Tane nherẽ, bãdã maparane ãma si'utõrĩ õ ré, ma tõ apã hãiwa'utu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. Taha pari, ma tõ tãma pisutu Zezusihi ma, wama sihã'rẽ za'ra da. ⁴¹ Aihĩni, da te sabu za'ra õ di. Wa norĩ si wa tõ wahãiba pisutu sabu za'ra ni. Romhã ré, ma tõ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã sima wawẽ za'ra, Zezusihi hãiwa'utuzém na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da. Taha wa, watẽmep si ma tõ satõ, Zezusi hã hãiwa'utu parimhã. Wa tõ ĩsiré wasaihuri ni. Wa tõ duré ĩsiré ahuri ni, apã hãiwa'utu parimhã. ⁴² Taha wa, ma tõ wama pisutu za'ra, ĩwasu'uwẽ na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da. Ma tõ duré wapisutu za'ra, Zezusi hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu na, wa te dama 're wasu'u u'ãsi za'ra mono da, dama rowairébé'wa da hã. Tawamhã dahãiba ré 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma, te za te te dama 're arowairébé, duré 're ĩdadã'ã za'ra mono norĩ ma zama. ⁴³ Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa sidãpãsi, ma tõ Zezusi za te te dama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono zém na wahi'rata norĩ ma, te te 're wasu'u sirõmo za'ra, āne: “Õ hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, dawasédé hã te za te te dama 're aparĩ, te te da'ãma 're ab'madã'ã mono tõ da oto.” Āne

ma tô wahi'rata norĩ ma, te te 're wasu'u za'ra, ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã. — ãne ma tô tâma rowasu'u za'ra, Pedru hã.

'Re ãhãimana u'ãsi mono hã zudezu'õ norĩ ma, Tipẽ'ẽzani te te tâma ãsõmri za'ra zé wasu'u

⁴⁴ Tawamhã Pedru hã zahadu te te tâma rowasu'u za'ra ré, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ẽzani hã tâma sõmri za'ra, Pedruhu mreme wapari'wa norĩ ma hã. Taha wa, ipẽ'ẽ mono bâ ma tô sisisi, hãiwa hawimhã. ⁴⁵⁻⁴⁶ Tawamhã zudezu norĩ, Zesusihi zazei'wa 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã, Pedruhu siré, Zopi hawi ãsi'aba'ré norĩ hã ma tô ãma titob'uzu za'ra, zudezu'õ norĩ ãma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, Tipẽ'ẽzani hã ta norĩ ma zama, te te oto sõmri za'ra wa. Taha wa, te zudezu'õ norĩ hã damreme amo na sima robzanhamri za'ra, timreme nai õ nherẽ. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma, te duré tiwata za'ra, ãwaihu'u pese na. ãne hã te te wapari za'ra wamhã, te zudezu norĩ hã sima nharĩ za'ra, ãne:

— Oro õ norĩ hã zudezu'õ za, ma 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ẽzani hã tâma sõmri za'ra. — ãne te zudezu norĩ hã sima nharĩ za'ra.

Taha wa, te Pedru hã tâma nharĩ za'ra, ãne:

⁴⁷ — 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô Tipẽ'ẽzani hã tâma sõmri za'ra, te te wama ãsõmri za'ra ne hã. E 'wa hã te za tawamhã â hã tiwi sawi za'ra, â dawabzuri hã te te 'manharĩ tõ za'ra da, ãwa. Mare di. Te za tô 'manharĩ za'ra, ta norĩ hã. — ãne ma tô tâma nharĩ za'ra.

⁴⁸ Tawamhã ma tô tâma 'ru za'ra, Zezu Cristuhu nhisi na, ãsadawa para â dawabzuri hã te te 'manharĩ za'ra da, zudezu'õ norĩ hã. Tawamhã Pedru te siwi waptẽ, ãrata sâmra za'ra da a'â.

11

Pedru hã zudezu'õ norĩ u timorizém na ãsiwasu'uzé

¹ Tawamhã ãsazei'wa norĩ hã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã, Zesusihi zadawa wasu'u'wa norĩ me, ma tô wapari za'ra, ãne: “Zudezu'õ norĩ zama ma tô, u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã saze za'ra, Zesusihi wasu'uwẽ hã.” ãne ma tô ãsazei'wa norĩ hã rowasu'u hã wapari za'ra, daza'rui mono bâ. ² Tawamhã Pedru hã ma tô apâ mo, Zeruzarẽ u. Wisi wamhã, ni'wam norĩ hã ma tô tâma nharĩ za'ra. Zudezu'õ norĩ ãma te ãne sima rosa'rata za'ra, ta norĩ hã: “Zesusi hã da te saze za'ra nherẽ, danhihãiwata nhihãri õ wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're da'anho'reptui mono õ di za.” ãne te sima rosa'rata za'ra. ³ Taha wa, ma tô tâma nharĩ za'ra, Pedruhu ma, ãne:

— Zudezu'õ norĩ ãma te nasi asõ, ãsihãiwata nhihãri'õ norĩ nhorõwa ãma. Ma tô duré nasi ãsiré asa za'ra. — ãne te tâma nharĩ za'ra.

⁴ Tawamhã Pedru hã ma tô tâma siwasu'u za'ra, ãsãna'rata hawi uburé ãma ãromhãimana mono zém na hã. ãne te tâma siwasu'u za'ra:

⁵ — Zopi ãma ãnhamra ré, wa tô marĩ hã 'madã, ãnhotõ õ nherẽ, ãnhotõ 'rowi te ãrosawẽre ne. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, ãmreme ré, wa tô 'madã. Zazahã hã wawẽ ne hã ma tô we ãtẽme si'ra, hãiwa hawi. ãhã nhipti wahuré na ma tô we ãma wasisi. Tawamhã ãnho're ma tô nomro. ⁶ ãremhã te 'madã'ã wa, wa tô ropodo hã ab'madã, ipoto mono bâ. Abaze hã siwazari, wa tô ab'madã, ãsahi zama. Ti'ai baba di'i na te te sina 're ãrobãdã za'ra mono norĩ zama, duré hãwi 're ãsisa'rei mono zama, si hã wa tô ab'madã, siwazari. ⁷ Ni'wai mreme hã wa tô duré wapa. Te ãma tinha, ãne: “Pedru, aiwahutu. Asima 'maiwĩri da, asai hã.” ãne ma tô ãma tinha. ⁸ Tawamhã wa tô asa tâma tinha: “ãnhib'apito, mare uptabi di. Marĩ hã ãwasétère hã te 're 'masi mono õ di, wahi'rada Mozési hã te te wawi ãwẽ'õ hã.” ãne wa tô asa tâma tinha. ⁹ Tawamhã hãiwa hawi te we duré ãma tinha, ãne: “'Re ãhãimana u'ãsi mono, marĩ hã ãwẽ na te te aima wasu'u wamhã, wasété õ nherẽ, asiwi wẽ'õ õ di za.” ¹⁰ Tô õhõ na si si'ubdatõ ma tô ãma tinha. Tawamhã apâ ma tô ti'ã, hãiwa u. ¹¹ Apâ te te ãri parip si, aibã norĩ hã si'ubdatõ ma tô ãzõ 'maihaihuu, ãza'warizéb u hã. Sézareza hawi da te ãma ãtẽme ãsatõri za'ra hã ma tô ãzõ aihutu. ¹² Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tô ãma waihu'u, awa'awi ãme ãmorĩ za'ra da. Taha wa, wa tô ãme ãmorĩ za'ra. ãsazei'wa norĩ hã, Zopi hawi ãsiré we ãsi'aba'ré norĩ hã 6 na ãhãiba hã, ta norĩ hã ma tô duré ãsiré ai'aba'ré, Sézareza u. Wasihutu wamhã, aibã hã ãzõ

ihârâ nhorôwa u wa tô asisi ni, 'ri para u, Conerizuhu nhorôwa u. ¹³ Ta hã ma tô wama rowasu'u za'ra, hãwa âma 'Re ihâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa 'ri para u itême isihâi'ré na. Itême wisi wamhã, ma tô âne tãma rowasu'u: “Ma'âpé, da'mazatõrî, Zopi u da'maimorî da, Sima Pedruhu zô. ¹⁴ Ta hã te za Zezusihi wasu'uwê na aima rowasu'u za'ra wa'wa, taha zarina 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te asõ'reptu za'ra wa'aba da, aihîni asõrôwa âma 're is'i'ubumroi mono norî zama.” Æne 'Re ihâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa nhimirowasu'u hã, aibã ma.

¹⁵ — Tawamhã wa hã wa tô tãma rowasu'u na sãna'rata oto. Te rowasu'u ré, 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô Tipê'êzani hã tãma sômri za'ra, isãna'rata hawi te te wama isômri za'ra ne hã. ¹⁶ Tawamhã Wanhib'apito mreme na wa tô po're puru, iwana te te wama irowasu'u za'ra hã, âne: “Zuwã Batita hã ma tô â uptabi na si te te 're da'ahãiba ubu, â dawabzuri te te dama 're ab'manharî mono wamhã. Tanei õ di za oto. 'Re ihâimana u'âsi mono hã te za oto Tipê'êzani na te te 're aihãiba ubu za'ra wa'wa, iré 're anomro u'âsi aba mono da.” Æne ma tô wama rowasu'u. ¹⁷ Wanhib'apito Zezu Cristu, wa te 're saze za'ra mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô Tipê'êzani hã wama sômri za'ra. Misire õhõ si we te te wama isômri za'ra ne, ma tô tãma sômri za'ra, ta norî ma. E marî, wa za tawamhã wa hã 'manha. E 'Re ihâimana u'âsi mono te te i'manharî, wa za isiwî wê'õ. E wa za isiwî dawê'õ, 'Re ihâimana u'âsi mono, te te sima dawê nherê. Mare di. Te dawê'õ õ di za. — Æne te tãma nharî za'ra, Pedru hã.

¹⁸ Æne hã te te wapari za'ra wamhã, asa te te tãma nharî waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, ma tô âma tiwata za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono âma. Tawamhã te oto sima rowasu'u za'ra, âne:

— 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô zudezu'õ norî zama pisutu za'ra, tiwasété wi 're sipizari za'ra mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono siré, rowê na 're hãimana u'âsi za'ra mono da. — Æne te sima rowasu'u za'ra, zudezu norî, isazei'wa norî hã.

Ãtizotiza âma Zezusihi zazei'wa norî 're ihâimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁹ Tawamhã Esitéwã da te dasiwî iwîrîzéb zarina, isazei'wa norî âma da te rowasété za'ra wa, ma tô da te ropé, isazei'wa norî hã Zeruzarê hawi. Penisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, ma tô da te ropé, duré Sipri na danhipti'a nho'õmo nhisi u, duré Ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u zama. Si'aba'rêi ré, zudezu norî ma si ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rowasu'u za'ra, Zezusihi wasu'uwê na. Zudezu'õ norî ma, zahadu te te âma rowasu'u za'ra õ di. ²⁰ Tane nherê, ihãiba amo norî hã, Sipri na danhipti'a nho'õmo nhisi âma aré 're ihâimana za'ra mono norî hã, duré Sireni âma danhipti'a nho'õmo amoi âma aré 're ihâimana za'ra mono norî hã, ma tô ai'aba'rê, Ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u. Ta norî hã zudezu norî ma si, te te rowasu'u za'ra õ di, Wanhib'apito Zezusihi wasu'uwê na hã. Zudezu'õ norî ma zama, ma tô âma rowasu'u za'ra. ²¹ Tawamhã Wanhib'apito hã ma tô õ norî hã pawaptob za'ra, tiwaihu'u pese na. Taha wa, da'ahã na ma tô saze za'ra ni oto, Wanhib'apito niwî 're dahãimana za'ra mono da oto.

²² Tawamhã taha wasu'u hã ma tô isazei'wa norî hã wapari za'ra, Zeruzarê âma siré 're is'i'rã'õtõ mono norî hã. Te te wapari za'ra wamhã, Banabé hã ma tô satõrî za'ra, Ãtizotiza u morî da. ²³ Tamomo wisi wamhã, ma tô waihu'u, 'Re ihâimana u'âsi mono hã iwê na dama 're isõpru mono zém na hã tame. Taha wa, toi uptabi di, Banabé hã. Tawamhã ma tô dama roti, âne:

— Aihîni, aipê'ê na sada 're asimi'ê za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito niwîp si 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. — Æne te dama roti, Ãtizotiza âma hã. ²⁴ Banabé hã, aibã iwê. 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani na si 're imorî u'â, ta hã. Wanhib'apito te te sina 're i'umnhasi u'âsi mono, ta hã. Taha wa, ma tô Wanhib'apito zazei'wa hã dasina tahã'â ni, Banabéhé nhimirowasu'u zarina.

²⁵ Banabé hã te oto mo Tasu u, Saruhu zô te te robzabu da. ²⁶ Tawamhã tamomo wisi wamhã, ma tô sôpêtê. Ta hawi, ma tô apã saprõ, Ãtizotiza u. Tame te aimasisi zahuré oto. Isazei'wa norî, siré 're is'i'rã'õtõ mono norî 'rata te 're simasisi zahuré, te te dama 're rowahutu zahuré mono da. Misi ma tô âma tiwahub zahuré, te te 're da'apawaptob zahuré mono ré hã. Tame ma tô Cristuhu nhib'a'uwê na da te 're sisi na'rata za'ra, Zezusihi nhirã zarina 're inomro mono norî hã, Ãtizotiza âma hã.

²⁷ Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã, ni'wam norĩ hã te ai'aba'ré, Zeruzarẽ hawi, ãtizotiza u. ²⁸ Adabu na aibã nhisi hã te ìme timorĩ za'ra, tisiré ìsada wasu'u'wa norĩ me. Tawamhã ãtizotiza u sihutu wamhã, Adabu hã ma tô hãwi za. 'Re ìhâimana u'âsi mono pẽ'ëzani te te tâma ìwaihu'uzéb zarina, ma tô dama waihu'u siro romhã ré, amnho hã daro mono bã za dawi ìsi'utõrĩ mono na hã. (Roma ãma danhib'apito Caradiu hã te te dama 're roti mono ré, ma tô ãne hã tô da'ãma tiromhãiba, amnho õ na hã.)

²⁹ Taha wa, Zezusihi zazei'wa norĩ hã ma tô sima roti za'ra, ìsibro hã ìhãiba mono bã tâma 're ìhâimana za'ra mono zéb zarina, te te po'o mono da, Zudeza ãma ìsazei'wa norĩ ma, te te tâma sõmri za'ra da. ³⁰ Tawamhã ma tô te te tâma po'o. Tawamhã Banabé norĩ hã ma tô ìrẽ satõrĩ zahuré ni Zeruzarẽ u, Saruhu me, tame da'madã'ã'wa norĩ ma, te te sõmri zahuré da, ìsibzari za'ra hã.

12

Pedru hã dazazém hawi 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìsõ'reptuzé wasu'u

¹ Tawamhã apito Erodihĩ zadawa para ma tô ìsazei'wa norĩ ma, da te tâma 're rob'manharĩ wasété za'ra. ² Taha wa, Zuwãhã dub'rada hã, Ti'adu hã ma tô dasiwi wĩrĩ ni, ìsi'uwazi 'wa pa na, apito Erodihĩ zadawa para. ³ Tawamhã zudezu norĩ hã ma tô siwi wẽsãmri za'ra, Ti'adu da te dasiwi ìwĩrĩzé hã. Taha wa, Erodĩ hã ma tô Pedruhu zama dama ti'ru, da te dasiwi ãri da, dazazéb 're, da te sãrẽ da. Ì'u'ëtẽ dupto'õ na dasa, da te 're ìhuri mono zé bãtã na ma tô siwi ti'ã. ⁴ Te te siwi ãri wamhã, ma tô siwi tisẽ, dazazéb 're. Pascowa na dato nhisi hã si'utõrĩ parip si, dama rowairébé'wa norĩ nho're sab da, ma tô a'ã siwi tisẽ, dazazéb 're, dama rowairébé'wa norĩ hã da te ìwĩrĩzéb da hã, te te siwi ãma rowairébé da. Taha wa, da'wapéi'wa norĩ hã te nasi 'madã'ã za'ra siwa'rãmi. Maparane si'uiwa na si mararé te ìtẽme ai'aba'ré. Abzuma zama te nasi siwa'rãmi ai'aba'ré, barana zama, mara wa'wab zama, te te nasi 'madã'ã za'ra da. Uburé hã 16 na ìhãiba za'ra hã, da'wapéi'wa norĩ hã. ⁵ Pedru hã dazazéb 're, sãmra nherẽ, ìsazei'wa norĩ hã te sa'ëtẽ ãma mreme zusi u'ã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, siré 're ìsi'rã'õtõ mono norĩ hã.

⁶ Pedru hã Erodĩ te te dama ì'ruzé hã romhuture di oto, dama rowairébé'wa nho're sab da hã oto. Awẽpsi te za dasiwi wazere ni, danho'a te te siwi ãma rowairébé da, niha wamhã, da te dasiwi wĩrĩ da. Tawamhã Pedru hã te oto nhono, barana. Da'wapéi'wa norĩ wa'wa, maparane ìsi'uwazi nhorõ rutu ré te nhono, pawasisi ré. 'Ridawa ì'madã'ã'wa norĩ hã te duré aima'wara zahuré. ⁷ Tawamhã hãwi ãma Wanhib'apito ma, romhuri'wa hã awa'awi ma tô ìtẽme wi, mara wa'wa. Mara wa'wam nherẽ, dazazéb 'remhã oto robrã di, 'ri 're wa'wa ãma hã. Hãwi hawi romhuri'wa hã ma tô Pedru hã rãsi ìsisé ãma, utu da. Te tâma tinha, ãne:

— Ai'aba'ré na aiwahutu. — ãne te tâma tinha.

Taha wa, ìpawasisizé hã si'uihã na ma tô tâma asisina, ìsi'uwazi nhorõ rudu hã.

⁸ Tawamhã hãwi hawi romhuri'wa hã te duré tâma tinha:

— Ai'uza hã ai'usisizém na asima wasisi. Aipara'uza zama asima za na. — ãne te duré tâma tinha.

Tawamhã Pedru, ma tô ãma saze, te te 'manharĩ da. Te duré tâma tinha:

— Ai'ubuzé ìhãpa ré, we ìzarina aimorĩ. — ãne ma tô duré tâma tinha.

⁹ Tawamhã sõtõ 'rowim newa, ma tô ìsarina watobro Pedru hã, te te ìrosawẽrẽ newa. Te te waihu'u õ di, tô sena 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ìtẽme ìwisi na hã, hãwi hawi. ¹⁰ Tawamhã 'ridawa 'madã'ã'wa ìmorĩ'rada hã ma tô sa're zahuré. Taha nhana're ìsa hã ma duré sa're zahuré, Pedru norĩ hã. Tawamhã ma tô aimasisi zahuré oto, dazazé 'wawi wa'ra 'ridawa u si'uwazi 'manharĩ na 'ridawa nhito pese u. Tawamhã uihã na ma tô 'ridawa nhitobzé hã tâma aiwanhizari zahuré. Õne haré ma tô oto tipusi zahuré. Bãdãdi na ma tô tineb zahuré. Tawamhã hãwi hawi romhuri'wa hã ma tô Pedruhu wi aimani, awa'awi. ¹¹ Taha wa, Pedru hã ma tô 'rãwi sina rosa'rata:

— E niha. Te rosawẽrẽ newa. Tane nherẽ, tô sena ma tô Wanhib'apito hã we ìtẽme satõ, hãwi hawi tâma ìromhuri'wa hã Erodihĩ wi, te te ìnho'reptu da, zudezu norĩ te te sima ìwẽ za'ra zéb zarina, ìdã'ã tõ da. — ãne ma tô sima tinha.

¹² Tawamhã, ãma ìromhãimanazém na tô sena te te oto sina waihu'u wamhã, Marizaha nhorõwa u ma tô mo, Pedru hã. Zuwã Marcusihĩ na, Mariza hã. Tame da'ahã na ma tô

tasi'rá'õtõ ni, âma damreme zusi da. Tamomo te oto mo, Pedru hã. ¹³ Wisi wi, ma tô 'ri 'wawi 'ridawa nhitobzé hã ta'a. Tawamhã dama romhuri'wa hã ma tô itême wahudu pi'õ hã, Rodi na isisi hã 'ridawa ta'a'wa, te te waihu'u da. ¹⁴ Tawamhã Pedruhu mreme te te waihu'u wamhã, ma tô tãma rowê watobro. Rowê te, si'aba're na apâ sipi'rai wa, ma tô 'ridawa na po're ha'â. Te te tãma 'ridawa âna, te tisiré norĩ ma te te wasu'u da, wara. Âne ma tô tãma wasu'u za'ra:

— Pedru hã te za, 'ridawa. — Âne te tãma wasu'u za'ra. ¹⁵ Taha wa, te pi'õi ma nharĩ za'ra:

— Mare di. A hã asimiza'rese õ di.

Te duré asa tãma nharĩ za'ra:

— Tô sena te za, Pedru hã.

Tawamhã te oto nharĩ za'ra, âne:

— Áté Pedruhu 'madâ'â'wa te za, hãiwa hawi 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, romhuri'wa hã.

¹⁶ Âne ré, te Pedru hã nasi 'ridawa ta'a. Taha wa, ma tô oto tãma 'ridawa za'ra. Te te sabu za'ra wamhã, uihã na ma tô âma titob'uzu za'ra, tô sena na. ¹⁷ Tawamhã Pedru hã ma tô tinhib'rada hã tãma wê za'ra hãimo, ari'iwi si'ubumro da. Taha pari, ma tô tãma siwasu'u za'ra, Wanhib'apito hã dazazém hawi, te te iwazere na. Te duré tãma nharĩ za'ra:

— Ti'aduhu ma, te za iwasi'u za'ra wa'wa, duré isiré isazei'wa norĩ ma zama. — Âne te tãma sihãiba 'ru za'ra. Taha pari, ma tô tiwi timorĩ za'ra nimomo.

¹⁸ Tawamhã âma awê wamhã, awê wi, da'wapéi'wa norĩ hã Pedru te te siwi sa'rese za'ra õ wa, ma tô tãma tipé'ewara za'ra, da'wapéi'wa norĩ hã. ¹⁹ Pedruhu zô sôpré pese da, ma tô Erodi hã tãma sô rob'ru za'ra. Sô sôpré pese nherê, te te siwi sãmri õ di. Taha wa, Erodi hã ma tô i'madâ'â'wa norĩ hã sadanharĩ pese za'ra, Pedruhu âma. Taha pari, ma tô dama 'ru za'ra, da te simro da, dazazé 'madâ'â'wa norĩ hã.

Apito Erodihi dâ'âzé wasu'u

Tawamhã apito Erodi hã ma tô mo, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi, Sézareza na 'ri nho'õmo nhisi u, tame sãmra da a'â.

²⁰ Tawamhã apito Erodi hã ma tô sahi u'âsi dazada hãimana, Tiru na 'ri nho'õmo nhisi âma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ zada, duré Sido na 'ri nho'õmo nhisi âma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ zada zama. Taha wa, Tiru hawi ma tô da'madâ'â'wa norĩ hã ai'aba're, apito Erodihi u, Sido hawib zama. Erodi hã te te siwi sadaihu'u da, ma itême sito. Tawamhã Barasitu na Erodihi nhibro 'madâ'â'wa nhisi u uimrehêne, ma aihutu. Tawamhã te âne tãma siwasu'u za'ra, Barasituhu ma:

— Ma'ãpé, wa'ãma aime za'ra na, Erodihi me apâ wa te wasima ropese za'ra da, wasazé hã wa te duré wasima 're uipra za'ra mono da, isib'a'uwê norĩ wi apâ. — Âne te tãma siwasu'u za'ra, Barasituhu ma. Tawamhã Barasitu hã ma tô âma saze za'ra, âma sime za'ra da. Taha pari, ma tô Erodihi u aihutu duré, te te sadawa pibu za'ra da duré ta hã, tisazé hã te te 're i'uipra za'ra mono zéb da hã apâ. ²¹ Taha wa, Erodi hã bâdâ te te sima ipisutuzém na ma tô ti'uza wê ihãpa hã sima tisê. Danhib'apito 're isimasisi mono zéb âma ma tô nhamra, tinhimirotizéb âma, te te dama roti za'ra da. ²² Tawamhã te te dama roti za'ra pari, ma tô âne âma tawata za'ra ni, damreme 'rãihã na:

— Ôhõ mreme hã, aibã mreme õ di. ãhãiba'õ mreme, iwaihu'upese mreme. — Âne te âma tawata za'ra ni, iwaihu'upese newa.

²³ Tawamhã awa'awi ma tô hãiwa âma Wanhib'apito ma romhuri'wa hã azã, ãhãzé pire na, Erodi hã. 'Re ãhãimana u'âsi mono âma si 're ãdawata za'ra mono zé hã te te sima sawi wa, ma tô azã. Marĩ hã isãna wai'u ne hã âma sépu'u wa, ma tô dârã, Erodi hã.

²⁴ Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã ma tô ropé, 'ri pã. Sadawa wasu'u za'etê di oto.

Banabé norĩ hã Saruhu me, Átizotiza u apâ ãnebzé wasu'u

²⁵ Tawamhã Banabé norĩ hã ma tô apã tineb zahuré, Saruhu me, Átizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u. Isazei'wa norĩ nhizari te te i'wapé zahuré hã te te dama sãmri zahuré pari, ma tô apã tineb zahuré, Zeruzarê hawi. Zuwã Marcusi hã te isiré timorĩ zahuré.

13

Banabé norī hã tinhimiromhuri na te te ĩsãna'rata zahuré zé wasu'u

¹ Tawamhã Ātizotiza ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norī hã duré dama rowahutu'wa norī hã te 're si'ubumro, ĩsazei'wa norī wazari. Āne ĩsisi za'ra hã: Banabé hã, duré Simi'ã hã, ĩsisi amo hã Hãira na; duré Rusizu, Sireni ãma aré 're ĩsãmra mono hã; duré Saru hã, duré Mana'ẽ hã, apito Erodihi siwadi aré, Mana'ẽ hã, Erodihi nhorõwa ãma siré prédub zahuré wa. ² Tawamhã nimahã bâta na ma tô ta norī hã saihuri ãna asimro a'â, Wanhib'apito ãma wata za'ra da. Taha wa, ma tô 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pê'ẽzani hã ãne tâma waihu'u za'ra:

— Banabé norī ma, wa tô romhuri hã pisutu zahuré, Saruhu me. Te te ĩma 're romhuri zahuré mono da, wa tô ĩsima pisutu zahuré, ta norī hã. Taha wa, te ĩpisutu zahuré zéb zarina, te za oto tâma ĩpisutu za'ra wa'wa, asiti wa'aba oto neb zahuré da. — Āne ma tô tâma waihu'u za'ra.

³ Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, te duré mreme zu, saihuri ãna. Tinhib'rada ma tô ĩ'rãĩ ãma sa'ra za'ra, Banabé norī 'rã nhisiwi, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te tâma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, te te tâma pisutu za'ra da, romhuri hã. Taha parip si, ma tô siwi satõrĩ zahuré, neb zahuré da oto.

Sipri ãma Banabé norī te te ĩromhuri zahuré zé wasu'u

⁴ Tawamhã Banabé norī hã ma tô tineb zahuré, Saruhu me. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pê'ẽzani ré, ma tô tineb zahuré, Sere'usiza na 'ri nho'õmo nhisi u. Ta hawi, te duré tineb zahuré, Sipri na rob'ré za'iti nhisi u. Rowa'u'u na uba'renem na ma tô saprĩ zahuré, dame. ⁵ Tawamhã ma tô aimasisi zahuré, Saramina na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame ma tô tinhimiromhuri na sãna'rata zahuré. Zudezu norī te, rowahutuzé mono bâ, ma tô tame 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã dama sadawa wasu'u zahuré. Zuwã Marcusi hã ma tô ĩme timorĩ zahuré, romhuri na te te pawaptob zahuré da.

⁶⁻⁸ Sipri na rob'ré za'iti nhisi wa'wai baba, si'aba'rúi wamhã, ma tô aihutu, Paposi na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame abzé tede'wa hã ma tô sõpõtẽ za'ra, zudezu norī siré hã, Bazezusi na ĩsisi hã. Deredu norī nhiminhisi na hã Erima na ĩsisi amo hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa newa, te taré te te dama 're rowasu'u. Danhib'apito siwadi, Bazezusi hã. Sézi'u Paru na danhib'apito nhisi hã. Ta hã, rosa'rata waihu'u pese 'wa. Tawamhã ma tô sô tihârã zahuré, Banabé norī zô Saruhu me, te te wapari pese da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã. Tawamhã Erima hã abzé tede'wa hã ma tô 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã tiwi wẽ'õ zahuré, danhib'apito hã Zezusihi wasu'uwẽ te te saze tã da. ⁹ Tawamhã Saru, Paru na ĩsisi amo hã ma tô aptete, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pê'ẽzani na. Taha wa, abzé tede'wa te te 'madâ'â sina, ¹⁰ ma tô tâma tinha, ãne:

— Wa'uburé 'ra, a hã. Uburé ĩwẽ nhitob'ru, a hã. Aihãimana nhipese di. ĩwasété si, te asima 're ĩ'azawi pese mo. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã wẽ nherẽ, te dawĩ ãma 're ĩ'azaprĩ u'ãsi mo, ĩwasétére na. ¹¹ Āhãna, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te za ai'azã. Tawamhã te za a'â atob'a. Bãta nhimirowa'a hã 'madâ'â õ di za a'â. — Āne te tâma tinha, Paru hã.

Tawamhã awa'awi, ma tô titõmozazu, Erima hã. Ma tô tiwi tirobra duré, tob'a wa. Taha wa, ma tô te te nasi rob'upi dazõ, ni'wa hã te te saprõni da. ¹² Tawamhã danhib'apito hã aibã ĩtob'a na te te 'madâ'â wamhã, ma tô saze, sena na Zezusihi wasu'uwẽ hã. Wanhib'apito nhimiroti na ma duré titob'uzu.

Ātizotiza amoi ãma Paru norī te te ĩromhuri zahuré zé wasu'u

¹³ Tawamhã Paru norī hã te ai'aba'rúi, Paposi hawi, Pãpiriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Rowa'u'u na uba'renem na te ai'aba'rúi, dame. Tane nherẽ, Zuwã Marcusi, ĩme morĩ zahuré õ di. Ma rẽme zahuré, Zeruzarẽ u morĩ da apã. Pãpiriza u sihutu wamhã, Peredi na 'ri nho'õmo nhisi u te ai'aba'rúi, Paru norī hã. ¹⁴ Ta hawi, te duré ai'aba'rúi, Pisidiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Tawamhã ma tô aihutu, Ātizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u. Sihutu wamhã, sabadu na ma tô asisi, zudezu norī te, rowahutuzéb u. Tame te asimro ni. ¹⁵ Tawamhã ma tô ni'wa hã dama sõré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na Mozési te te ĩrob'ui'érézém na hã. ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norī nhimi'ui'éré hã te duré

dama sôré. Te te sôré za'ra parimhã, rowahutuzéb âma 're da'anhimi'rui mono 'wa hã ma tô Paru norĩ hã âne 'mahârâ za'ra, te te dama rowasu'u za'ra da:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, asima wê za'ra wa'aba wamhã, te za wama ïrowasu'u za'ra wa'wa, wama robze za'ra da. — Âne ma tô 'mahârâ za'ra.

¹⁶ Taha wa, Paru hã hãwi ma tô za. Tinhib'rada, ma tô dama wê, ari'iwĩ dasi'ubumroi da. Tawamhã te dama tinha, âne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ïwapari za'ra wa'aba. Duré zudezu'õ norĩ, a norĩ wa'aba zama wasiré õ nherê, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma 're aiwata za'ra wa'aba mono norĩ hã, ïwapari za'ra wa'aba. ¹⁷ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Izarazéhé nhihudu norĩ nhĩb'apito hã ma tô wahi'rata norĩ hã sima pisutu za'ra, âma sib'a'uwê za'ra da. ïsihudu sidâpâsi, ma tô te te 're apawapto, sitébré da, Ezitu âma tisiré'õ norĩ 'rata 're si'ubumroi mono ré hã. Ta hawi, ma tô sani za'ra, tiwaihu'u pese na. ¹⁸ A'ubuni wi, 're dahâimana za'ra mono ré, ma tô te te 're da'ab'madâ'â pese, âma 're dazaihã popo'o za'ra mono nherê. 40 na ma tô da'âma tiwahu, a'ubuni wi te te 're da'ab'madâ'â mono ré hã. ¹⁹ Cana'ã na romnhisi âma ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'uprosi. 7 na dapoto mono bâ ma da'uprosi, a'uwê norĩ hã, ïwa 're ïdasi'ubumroi mono hã. Tawamhã tinhĩb'a'uwê ma, ma tô sômri za'ra ti'a hã, Izarazéhé nhihudu norĩ ma. ²⁰ ïwa dawi 're rob za'ra mono ré hã, 450 na ma tô âma tiwahub za'ra.

— Tawamhã dama ïmreme pire norĩ hã misi sidâpâsi ma tô dama pisutu za'ra, ïsadawa para dama rowairébé'wa 're hâimana za'ra mono da, Samuwé hã ïpotozéb u. Tawamhã ma tô podo, Samuwé hã. Prédu wamhã, ta hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te dama 're sadawa wasu'u. Ta hã ïsadawa wasu'u 'rata 'wa, Samuwé hã. ²¹ Tawamhã Izarazéhé nhihudu norĩ hã ma tô tiwi waptêrê za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, ni'wa hã danhib'apito ne, te te 're ïda'uwati mono da hã, te te pisutu da. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô tâma hãiba nhomri za'ra, Sau hã da'uwati'wa da. Sauhu mama hã, Tisi na ïsisi hã. Bêzamihĩ nhihudu ta hã, Tisi hã. Sau hã te te 're da'uwati mono ré hã 40 na ma tô âma tiwahu. ²² Tawamhã te te oto 're da'uwati mono tã da, ma tô waze, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ïsa'u hã ma tô Dawi hã dama hãiba nho, da'uwati'wa da oto. Ta hã ma tô duré wêsã oto. Âne te te ïwêsãmrizé hã: “Dawi hã Zéséhé 'ra hã ïma wê di. ïnhimiroti te te âma uwaimrami da, te za te te 're ïwapari u'âsi.” Âne ma tô Dawi hã wêsã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ²³ Dawihĩ nhihudu uwaibaba, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã pisutu Zezusi hã, Izarazéhé nhihudu norĩ nho'reptui'wa da hã. Wahi'rata norĩ ma, te te ïropisutuzéb zarina, ma tô pisutu. ²⁴ Zezusi hã tinhimiromhuri na te te dama sãna'rata õ ré, ma tô Zuwã Batita hã te te dama 're rowahutu, wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ ma, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, duré â dawabzuri hã da te 're 'manharĩ za'ra mono da. ²⁵ Tawamhã tinhimiromhuri te te ïsazârizéb u romhutu wapsi, te dama siwasu'u, âne: “Cristuhu zô te 're asimipari za'ra wa'aba mo. Tawamhã te ï'âma 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo, Cristuhu newa, Danho'reptui'wa da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïpisutu newa. Tazahã, ta hã õ di, wa hã. ïza'u si ïma ïpire hã te za wei mo. Wei wisi wapsi, wa hã tâma ïwapure di za. Tãma ïwapure wa, ïpara'uza wasisizé, te apã tiwi wasihu waihu'u õ di za, ïnhisé wa.” Âne te dama siwasu'u, Zuwã Batita hã. — Âne ma tô Paru hã dama rob'rãzarõtõ, dahi'rata nhihudu uwaibaba, Zezusi we ïmorizém na hã.

²⁶ Te duré dama tinha:

— Wasiré Abra'ãhã nhihudu norĩ, ïwapari za'ra wa'aba, duré zudezu'õ norĩ, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma 're aiwata za'ra wa'aba mono norĩ zama. Uburé wa'udãna ma tô ïwasu'uwê hã wei watême satõrĩ za'ra, wahãiba mono bâ, danho'reptuzé wasu'u hã. ²⁷ Zeruzarê âma 're ïsi'ubumroi mono hã, duré tame dama ïpire norĩ zama, Zezusi hã Danho'reptui'wa na te te waihu'u za'ra õ di. Sabadu sidâpâsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'éré hã da te dasima 're sôré za'ra mono nherê, ïwasu'u hã te te waihu'u za'ra õ di, ta norĩ hã. Taha wa, Zezusi hã dâ'ã da, te te siwi âma roti wamhã, te te waihu'u za'ra âna, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u hã siwi âma uwaimra, si'uihã na. ²⁸ Zezusi hã marĩ ïwasédé hã te te 'manharĩ õ nherê, ma tô õ norĩ hã siwi waptê, Piratuhu wi, da'wapéi'wa norĩ hã te te siwi wĩrĩ da, wasété ré ne. ²⁹ Tawamhã Zezusi hã âma uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme ui'éré 'rada hã te te siwi âma uwaimrami parip si, ma tô siwi si'ra, wedepo'o

nhonhi'rāmi hawi. Ma tō siwi tisē, ētē zahâpâ wa, ab're 're. ³⁰ Tane nherē, 'Re îhâimana u'âsi mono, ma tō apâ hâiwa'utu, dâ'â uptabi nherē. ³¹ Tawamhâ apâ hâiwa'utu pari, ma tō nasi dama sihâi'rē, bâtâ ahâ na, Zezusi hâ. Darireza hawi, Zeruzarē u aré îsiré îsi'aba'rē norī ma, ma tō nasi sihâi'rē. Ta norī hâ te oto te te dama 're wasu'u wē za'ra Zezusi hâ, Izarazéhé nhihudu norī ma.

³² — Wa norī zama îwasu'uwē hâ wa te aima sômri za'ra wa'aba da, wa ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ni. ³³ 'Re îhâimana u'âsi mono, wahi'rata norī ma, te te îropisudu hâ ma tō wama âma uwaimrami za'ra oto, wasiré îsihudu norī ma. Zezusi hâ ma tō apâ hâiwa'udu. Apâ îhâiwa'utuzé wasu'u na 'Re îhâimana u'âsi mono âma danho're na rob'ui'ééré, îsâna'remhâ, te wama wasu'u, âne:

“A hâ î'ra. Â bâtâ na aihâiwa'utuzé bâtâ na wa za Aimama na aima 're îhâimana.”

³⁴ — Duré âma rob'ui'ééré 'rata hâiba amo hâ te duré wama wasu'u 'Re îhâimana u'âsi mono, Zezusi dâ'â uptabi nherē, apâ za te te îhâiwa'utuzém na, dâ'â u'âsi nomro tō da. 'Re îhâimana u'âsi mono te tinha:

“Dawihî ma, tō sena marī îwē na te tâma îropisutuzém na wa za taha u'âbâ aima âma uwaimrami za'ra wa'wa.”

Âne îmreme na rob'ui'ééré hâ. ³⁵ Îhâiba amo na rob'ui'ééré îsâna'remhâ, te duré wama wasu'u:

“Te te aima 're îromhuri wē u'âsi mono hâ dâ'â wamhâ, rēme ô di za, hâiba 'ro tō da.”

Âne te wama wasu'u. — Âne te Paru hâ dama rob'râzarôtô, rowasu'u 'rata na hâ.

³⁶ Te duré dama rowasu'u:

— Dawi hâ ti'ai âma 're morī ré, ma tō 'Re îhâimana u'âsi mono ma sina uwaimra, te te tâma îpisutuzéb zarina. Te te sina tâma uwaimrami pari, ma tō dârâ, Dawi hâ. Îhi'rata norī 'ru âma ētē zahâpâ wa ab're wa, ma dasiwi sērē ni. Da te dasiwi sērē wamhâ, îhâiba hâ ma ti'ro. ³⁷ Tane nherē, 'Re îhâimana u'âsi mono apâ te te îhâiwa'udu hâ, 'roi ô di. Hâiba wē na ma tō apâ hâiwa'utu. ³⁸⁻³⁹ Wasiré norī, ma'âpé aihîni îwapari pese za'ra wa'aba, tō sena na waihu'u za'ra wa'aba da. Danho'reptuzé wasu'u hâ wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Zezusi hâ, dawasété pari'wa. Duréihâ, Mozési hâ ma tō wahi'rata norī ma âma rowasu'u za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na. Îsimiroti zarina 're dahâimana za'ra mono nherē, dawasédé da te dasima 're pari waihu'u za'ra mono ô di, âma. Tane nherē, âhâna Zezusi hâ da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhâ, dawasédé te te oto da'âma 're î'ab'madâ'â mono ô zarina, te za oto te te 're da'awēsâmri.

⁴⁰⁻⁴¹ Duréihâ 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hâ ma tō âne na âma rob'ui'ééré, 'Re îhâimana u'âsi mono mreme na, âne:

“'Re aihâimana za'ra wa'aba mono ré, wa za niha dama rob'manha, îpipa na. Tawamhâ za te dama îrob'manharizém na te za âma 're asiwawâ za'ra wa'aba mo, ni'wa hâ te te âma 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono nherē.

'Madâ'â za'ra wa'aba. A norī wa'wa hâ î'âma aiwa'ē za'ra wa'aba norī hâ, te za tâma 're a'râmi za'ra wa'aba mo, înhimirob'manharî pipa ma. Tawamhâ îzadawa para te za ai'utôri 'wa.”

Âne 'Re îhâimana u'âsi mono mreme hâ. Ma'âpé âma rosa'rata pese za'ra wa'aba za âne na hâ, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimirob'manharî pipa zé hâ asina uwaimrami za'ra wa'aba tō da. — Âne te Paru hâ dama rob'râzarôtô.

⁴² Tawamhâ Paru norī hâ zudezu norī te, rowahutuzém hawi pusi zahuré wi, ma tō waptērē zahuré ni, sabadu amo na te te dama rowasu'u na sahu zahuré da. ⁴³ Tawamhâ rowahutuzém hawi dawairébé wamhâ, da'ahâ na te Paru norī siré ai'aba'rē ni, Banabéhé me, zudezu norī hâ, duré zudezu'ô norī hâ, zudezu norī hâimanazéb zarina 're îhâimana za'ra mono norī zama. Tawamhâ ma tō tâma roti za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na siptete sina âma 're hâimana u'âsi za'ra mono da.

⁴⁴ Tawamhâ sabadu amo na aihîni ma tō tasi'râ'ôtô ni, 'ri nho'ômo âma 're îdasi'ubumroi mono hâ, Wanhib'apito zadawa wasu'u hâ da te wapari za'ra da. Da'umro di, da te îwapari za'ra ô hâ. ⁴⁵ Tane nherē, da'ahâ na îdasi'râ'ôno hâ zudezu norī hâ te te da'madâ'â za'ra wamhâ, ma tō âma da'ruiwapari za'ra. Tawamhâ Paruhu mreme hâ ma tō dawî wē'ô za'ra, zudezu norī hâ. Taha wa, timreme na ma tō nasi âma tâma wa'râmi za'ra, Paruhu mreme wa'râmi. Ma tō duré âma tiwa'ē za'ra. ⁴⁶ Tane nherē, pahî âna ma tō Paru norī hâ tâma nharî za'ra, zudezu norī ma, âne:

— A norĩ wa'aba ma, uimrehẽne wa tũ aĩma rowasu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ĩhĩĩmana u'ĩsi mono zadawa wasu'u na hĩ. Tane hĩ tũ, wẽ di. Tane nherẽ, tarẽ newa, ma tũ asiwi ĩwẽ'ũ za'ra wa'wa, ĩwasu'uwẽ hĩ. Taha wa, ĩbĩi ō di, hĩiwa ģma rowẽ ģma 're ĩ'aihĩĩmana u'ĩsi za'ra wa'aba mono zẽb da hĩ, 'Re ĩhĩĩmana u'ĩsi mono 'rata. Taha wa, wa za airẽme za'ra wa'aba ni, zudezu'ũ norĩ ma, wa te tĩma 're rowasu'u za'ra mono da oto. ⁴⁷ Wanhĩb'apito hĩ ma tũ ģne na wama roti za'ra oto:

“A norĩ wa'wa hĩ wa tũ aĩpisutu za'ra wa'wa, zudezu'ũ norĩ ma, 're rob'uiwẽ za'ra wa'aba mono da, ĩwẽ na, taha zarina te 're ĩda'anho'reptui mono zẽm na daro mono bĩ ģma 're ropẽi wa'aba mono da, dama.”

ģne te wama roti za'ra, Wanhĩb'apito hĩ. — ģne ma tũ Paru norĩ hĩ tĩma rowasu'u za'ra, Banabẽhẽ me.

⁴⁸ Tawamhĩ zudezu'ũ norĩ hĩ Paruhu mre me te te wapari za'ra wamhĩ, toi uptabi za'ra di. Wanhĩb'apito zadawa wasu'u na ma tũ tiwata za'ra. 'Re ĩhĩĩmana u'ĩsi mono hĩ, rowẽ na ĩ'rata 're hĩĩmana u'ĩsi za'ra mono da, te te sima ĩpisutu za'ra norĩ hĩ ma tũ saze za'ra, Zezusi hĩ.

⁴⁹ Tawamhĩ Wanhĩb'apito zadawa wasu'u hĩ ma tũ ropẽ, daza'rui mono bĩ, tame danhipti'a nho'ũmo ģma 're ĩdahĩĩmana za'ra mono norĩ u. ⁵⁰ Tane nherẽ, zudezu norĩ hĩ ma tũ tame dama ĩpire norĩ hĩ wada'uri wasẽtẽ za'ra, Paru norĩ zada hĩĩmana za'ra da. Pi'ũ norĩ hĩ ĩmreme pire norĩ hĩ, 'Re ĩhĩĩmana u'ĩsi mono ģma 're ĩwata za'ra mono norĩ, zudezu'ũ norĩ, ta norĩ zama ma tũ wada'uri wasẽtẽ za'ra, sada hĩĩmana za'ra da. Tawamhĩ ma tũ ģma rowasẽtẽ zahurẽ ni, Paru norĩ ģma, Banabẽhẽ me. Ma tũ tĩma rob'ru zahurẽ ni, ta hawi danhipti'a nho'ũmo hawi neb zahurẽ da, danhiti. ⁵¹ Tawamhĩ Paru norĩ hĩ ma tũ tipara zapru hĩ wamirĩ zahurẽ, da'ģma dĩ'ģ zahurẽ tũ da. Taha wa, ōne harẽ ma tũ tineb zahurẽ, Iconizu na 'ri nho'ũmo nhisi u. ⁵² Tawamhĩ Zezusihi zazei'wa norĩ hĩ ģtizotiza ģma 're ĩsi'ubumroi mono hĩ te 're to za'ra. 'Re ĩhĩĩmana u'ĩsi mono pẽ'ẽzani na ma tũ aptete za'ra, ĩpẽ'ẽ mono bĩ.

14

Paru norĩ hĩ Iconizu ģma te te ĩromhuri zahurẽ zẽ wasu'u

¹ Tawamhĩ Iconizu na 'ri nho'ũmo nhisi u ma tũ aimasisi zahurẽ, Paru norĩ hĩ, Banabẽhẽ me. Tamomo simasisi zahurẽ wamhĩ, ģtizotiza ģma sada ĩromhĩĩmana zahurẽ ne, ma tũ durẽ sada tiromhĩĩmana zahurẽ. Zudezu norĩ te, rowahutuzẽb u ma tũ tizasi zahurẽ, te te dama rowasu'u zahurẽ da. Tawamhĩ simirowasu'u wẽ wa, mre me wapari ze zahurẽ di, dama hĩ. Taha wa, da'ahĩ na ma tũ saze za'ra ni, zudezu norĩ hĩ, zudezu'ũ norĩ zama. ² Tane nherẽ, zudezu norĩ te te 're ĩsaze za'ra mono ō hĩ ma tũ zudezu'ũ norĩ hĩ wada'uri wasẽtẽ za'ra, sada hĩĩmana za'ra da, Paru norĩ zada, uburẽ sirẽ ĩsazei'wa norĩ zada zama. ³ Tane nherẽ, Paru norĩ hĩ te Iconizu ģma aimasisi hĩ zahurẽ. Pahi ģna ma tũ Wanhĩb'apito hĩ dama wasu'u wẽ zahurẽ. Tawamhĩ ĩwasu'uwẽ hĩ tũ sena na da te waihu'u za'ra da, Wanhĩb'apito hĩ ma tũ Paru norĩ pawaptob zahurẽ, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono zẽb da hĩ, marĩ ĩwẽ hĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'ũ hĩ te te dama 're ab'manharĩ zahurẽ mono da tame. ⁴ Tane nherẽ, ōhũ na si misi da te dasima ģma rosa'rata za'ra ō di, 'ri nho'ũmo ģma 're ĩdasi'ubumroi mono norĩ hĩ. Ma tũ dasima aipo'õ ni. Ni'wam norĩ hĩ ma tũ zudezu norĩ niwĩ 're hĩĩmana za'ra. Ni'wam norĩ hĩ te Paru norĩ niwĩ 're hĩĩmana za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ niwĩ.

⁵ Tawamhĩ ni'wam norĩ hĩ zudezu norĩ hĩ zudezu'ũ norĩ me, ma tinhib'apito norĩ me ģma sisaze za'ra, Paru norĩ ģma te te rowasẽtẽ za'ra da, durẽ ģtẽ na te te siwi pĩrĩ da. ⁶ Tawamhĩ damreme te te sina wapari zahurẽ wamhĩ, ma tũ dawĩ tipusi zahurẽ, wara sina, Paru norĩ hĩ. Rica'oniza na danhipti'a nho'ũmo nhisi u ma tũ tineb zahurẽ. Tamomo neb zahurẽ wamhĩ, Risitira na 'ri nho'ũmo nhisi u, ma tũ aimasisi zahurẽ, durẽ Derebi na 'ri nho'ũmo nhisi amoi u. ⁷ Tame ma tũ oto dama rowahutu zahurẽ, Zezusihi wasu'uwẽ na hĩ.

Paru norĩ hĩ Risitira ģma durẽ Derebi ģma te te ĩromhuri zahurẽ zẽ wasu'u

⁸ Tawamhĩ Risitira ģma te aibĩ hĩ 're sãmra, ĩhi'rẽ hĩ, ĩpotozẽm hawi ĩmorĩ'ũ hĩ para uwa zahurẽ wa. ⁹ Paru hĩ te te dama rowasu'u rẽ, ma tũ ĩhi'rẽ hĩ mre me wapa. Tawamhĩ Paru, ma tũ ĩtẽme rob'madĩ. Te te 'madĩ'ģ wamhĩ, ma tũ sina waihu'u, tũ sena

Wanhib'apito te te isaze na hã, duré te te pese da, te te sina i'umnhasi na hã. ¹⁰ Taha wa, te mreme 'rãihã na tãma tinha:

— Aiwahutu. Hãwi asa na, aipara na. — ãne te tãma tinha.

Tawamhã ihi're, si'aba're na ma tô hãwi za. Ma tô timorĩ wẽ. ¹¹ Taha wa, Paru te te iwahudu hã da te 'madã'ã za'ra wamhã, ma tô dasima 'mahãrã za'ra ni, ãne:

— Ìhãiba'õ norĩ, iwaihu'upese norĩ hã ma tô wei watẽme 'manhi'ra zahuré. Ma tô si'aibã zahuré, ãma 're iwawata za'ra mono norĩ hã. — ãne ma tô dasima 'mahãrã za'ra ni, dasimremezẽm na, Rica'oniza ãma 're idasi'ubumroi mono norĩ mreme na.

¹² Tawamhã Paru norĩ hã ma tô sisi zahuré ni, Banabéhé me. Ìhãiba'õ norĩ hã waihu'u pese newa da te dasima 're isisi za'ra mono zẽm na ma tô sisi zahuré ni. Banabé hã Zupité na ma sisi ni. Duré Paru hã Mecuriu na ma tô sisi ni, rowahutu'wai wa. ¹³ Zupitéhé ãma 're idawata za'ra mono zé hã 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra 'ridawa 'rata, 'ri hã. Taha wa, aibã hã Zupitéhé ma da'ãma 're imreme mono hã ma tô powawẽ hã saprõni zahuré, ãma 're idawata za'ra mono zéb u, 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra 'ridawa u hã. Tawamhã romnhirãrã na ma tô sõ'rebzu zahuré, tãma 'madã'ã ze zahuré da. We isaprõni zahuré 'wa hã ma tô dasine sima wẽ, powawẽ hã te te pãrĩ zahuré da, ãma dawata za'ra da, Paru norĩ ãma, waihu'u pese zahuré newa. ¹⁴ Tawamhã te te i'manharĩ wasu'u hã Paru norĩ hã te te wapari zahuré wamhã, wara sina ma tô dawa'wa u tizasi waré zahuré. Ti'uza hã ma tô hãiwazu zahuré, tinho'utu nho'õmoi baba, rob'ru te. Te te hãiwazu zahuré sina, ma tô hãrã 'rãihã na da'mahãrã zahuré, ãne:

¹⁵ — Aibã norĩ, e marĩ da, te za tane i'manharĩ za'ra wa'wa. Tô'ã. 'Manharĩ za'ra wa'aba tã. Wa norĩ hã aibã, asine wa'aba hã. Zezusihi wasu'uwẽ na wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tô we wanem ni, atẽme za'ra wa'aba. Wa tô aima roti za'ra wa'aba ni, taré romhãiba na ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono zẽm hawi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, iwaihu'upese newa ãma 're aiwata tã za'ra wa'aba mono da, 'Re ihãimana u'ãsi mono niwĩ 're anomro aba mono da oto. Ta hã ropoto na'rata 'wa, duré hãiwa nhirõtõ 'manharĩ'wa, duré ti'ai 'manharĩ'wa, duré ãporé 'manharĩ'wa. Uburé ti'ai ãma 're idanomro mono da hã, ma tô te te da'apoto, hãiwa nhirõtõ ãma 're idahãimana za'ra mono da zama, duré ã 'rãwi 're inomro mono da zama. ¹⁶ Duréihã, dahi'rata sidãpãsi da te dasima iwẽzéb uwaibaba te 're danomro. 'Re ihãimana u'ãsi mono hã te te 're da'ahã za'ra su'u mono õ di. ¹⁷ Tane nherẽ, ma tô dama 're siwaihu'u u'ãsi, tinhoprubzẽm na sena 're ihãimana mono zẽm na, da te 're waihu'u za'ra mono da. Tã hã ma tô pisutu, we aima 're ta'a za'ra wa'aba mono da, te te aima 're robdi'i za'ra wa'aba mono da. Buru nho hã te duré te te aima 're sãmri za'ra wa'wa, 're i'rã za'ra mono zéb da hã, te te ipisutu zarina, ãma 're asaihuri aba mono zéb da hã, aima ãma 're irobzei u'ãsi za'ra wa'aba mono zéb da hã. — ãne ma tô Paru norĩ hã dapo're pu'u zahuré, Banabéhé me.

¹⁸ ãne Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã te te dawĩ sawi zahuré nherẽ, da te ãma rosahãri waihu'u za'ra õ di aré. Powawẽ hã te aré tô dasiwi pãrĩ ni, Paru norĩ ãma idawata za'ra zéb da hã. Tane nherẽ, dama mreme pire zahuré wa, ma tô ãma rosahãri za'ra ni oto, da te dasiwi pãrĩ tã da, iwaihu'upese zahuré newa, ãma dawata tã zahuré da, Paru norĩ ãma hã. ¹⁹ Tawamhã zudezu norĩ hã ãtizotiza hawi te ai'aba're, Paru norĩ zarina, Iconizu hawib zama. Sihutu wamhã, ma tô ãma dawada'uri wasété za'ra, aihĩni sada danhiti'ru za'ra da. Tawamhã, ma tô ãma tasisaze za'ra ni. Taha wa, etẽ na ma tô dasiwi hã ni, Paru hã da te dasiwi wĩrĩ da. Tawamhã, dã'ã newa, ma tô ãma rosa'rata za'ra ni. Taha wa, ma tô da te ãma robãdã, 'ri ahã nhiti. ²⁰ Tawamhã isiré isazei'wa norĩ hã ma tô siwi uirĩ. Ì'rata simasab ré, ma tô udu, Paru hã. Tawamhã 'ri nho'õmo u te apã mo. Tame awẽm na te oto ne Paru norĩ hã, Banabéhé me. Derebi na 'ri nho'õmo nhisi u te tineb zahuré. ²¹ Tame ma tô dama rowahutu zahuré, iwasu'uwẽ na. Tawamhã da'ahã na ma tô saze za'ra ni, Zezusihi nhirã zarina 're danomro mono da. Taha pari, te oto apã tineb zahuré dahawi, siwa'rãmi.

Paru norĩ hã ãtizotiza u, siwa'rãmi ineb zahuré zé wasu'u

Tawamhã Paru norĩ hã Risitira wa'wai baba te apã tineb zahuré siwa'rãmi, duré Iconizu wa'wai baba, duré ãtizotiza wa'wai baba. ²² 'Ri nho'õmo wa'wai baba neb zahuré wamhã, ma tô isazei'wa norĩ hã pawaptob za'ra, hãimana nhiptete na 're nomro mono da, 'Re

ihâimana u'âsi mono âma te te 're sasômri u'âsi za'ra mono da. Æne te duré tâma nharĩ za'ra:

— A norĩ wa'wa hã Zezusihi zazei'wai wa, marĩ ïwasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, tâma 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Æne na hã te za tô 're ïrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherê, 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê oto 're anomro aba mono wa, te za niwapsi hâiwa âma ï'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, rowê na. — Æne te tâma nharĩ za'ra. ²³ Tawamhã 'ri nho'õmo mono bâ ïsazei'wa norĩ hã siré 're ïsi'rã'õtõ mono sidâpâsi ma tô da'madâ'â'wa da hã te te 're apisutu zahuré, Paru norĩ hã. Sai âna, te duré ta norĩ hã timreme zahuré, Wanhib'apito ma, te te sina 're ï'umnhasi za'ra mono ma, ïwasété wi da'wawi 're ïsimapa za'ra mono zém na te te 're pawaptob u'âsi za'ra mono da, da'madâ'â'wa norĩ hã.

²⁴ Pisidiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, te oto tineb zahuré Paru norĩ hã, Pãpiriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. ²⁵ Tame, ma tô Zezusihi wasu'uwê na dama rowahutu zahuré, Peredi na 'ri nho'õmo nhisi âma. Taha pari, ma tô duré tineb zahuré, Atariza na uba're nhimizahârizém nhisi u. ²⁶ Ta hawi te duré tineb zahuré, rowa'u'u na uba'renem na, dame. Tawamhã apâ ma tô aimasisi zahuré Ætizotiza u, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma timorĩ na te te ïsãna'rata zahuré zéb u. Ta hawi neb zahuré õ ré, ma tô Paru norĩ âma tamreme zusi ni, 'Re ihâimana u'âsi mono ma. Te te tâma 're romhuri wê zahuré mono da, te te 're pawaptob u'âsi zahuré mono da, ma tô âma tamreme zusi ni, Ætizotiza hawi neb zahuré õ ré. Te te dama 're rowahutu zahuré mono parimhã, ma tô apâ aimasisi zahuré. ²⁷ Ætizotiza u apâ simasisi zahuré wamhã, ma tô ïsazei'wa norĩ zô tihârâ zahuré, te te ïtême ubumro da. Taha wa, ma tô dama siwasu'u zahuré, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na. Æne te tâma rowasu'u za'ra:

— 'Re ihâimana u'âsi mono, ma tô wapawapto, marĩ ïwê hã wa te dama 're 'manharĩ mono da, ïwasu'uwê hã wa te dama âwisi da, zudezu'õ norĩ ma zama. Tawamhã ta norĩ zama ma tô te te 're sazei pese za'ra. — Æne te tâma rowasu'u za'ra, ïsazei'wa norĩ ma. ²⁸ Ætizotiza âma te oto aimasisi hã zahuré, Zezusihi nhirã zarina 're ïnomro mono norĩ 'rata, Paru norĩ hã.

15

Zeruzarê âma ïdasi'rã'õtõzé wasu'u

¹ Tawamhã aibã norĩ hã ma tô aihutu Ætizotiza u, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Tawamhã ïsazei'wa norĩ ma, te roti za'ra, âne:

— Zudezu'õ norĩ hã, Mozési hã wahi'rata norĩ ma, te te ïpisutu zarina, 're sisihâiwata nhihâri za'ra mono õ nherê, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're sõ'reptu za'ra mono õ di za. — Æne te tâma nharĩ za'ra, aibã norĩ hã.

² Tawamhã Paru norĩ hã Banabéhé me, ma tô wê'õ zahuré, ïsimirowasu'u za'ra hã. Taha wa, te simreme wa'rãmi sa'ëtê âma sima nharĩ za'ra. Æne wa, ïsazei'wa norĩ hã ma tô ni'wam norĩ hã pisutu za'ra, Paru norĩ siré si'aba'rê da, Zeruzarê u, tame da'madâ'â'wa norĩ me duré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ me, te te sima âma romnhoré za'ra da. ³ Tawamhã ïsazei'wa norĩ hã siré 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ hã ma tô âma ana, ïsi'aba'rézém na hã. Ma tô si'mazatõrĩ za'ra, ïme 'masi'aba'rêi hutu da. Tawamhã Paru norĩ hã Zeruzarê u si'aba'rêi ré, Penisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, te ai'aba'rê, duré Samariza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba zama. Taha wa'wai baba, si'aba'rêi ré, ma tô ïsazei'wa norĩ ma, te te rowasu'u za'ra, zudezu'õ norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono u, 're ïsipizari za'ra mono na hã. Tawamhã aihĩni ma tô dama âma rowê zani za'ra, tame ïsazei'wa norĩ ma. ⁴ Tawamhã Zeruzarê u ma tô oto aihutu. Sihutu wamhã, ïsazei'wa norĩ hã, duré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã, duré da'madâ'â'wa norĩ hã ma tô siwi waibui wê, Paru norĩ hã. Tawamhã Paru norĩ hã ma tô dama rowasu'u za'ra aihĩni, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb zarina uburé ïsadawa para te te dama 're ï'ab'manharĩ zahuré mono zém na hã. ⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ma hâiwi aimasa, parisezu norĩ hã te te dama rowasu'u za'ra da. Tawamhã te dama nharĩ za'ra, âne:

— Æsazei'wa norĩ ma, wa te roti za'ra wa'aba, zudezu'õ norĩ hã, dame 're sisihâiwata nhihâri za'ra mono da, uburé 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'ééré zarina 're nomro mono da. — Æne te dama nharĩ za'ra.

⁶Tawamhã Zesusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô si'rã'õtõ, da'madâ'â'wa norĩ me, te te sima ãma romnhoré za'ra da niha. ⁷Tawamhã te te sima ãma romnhoré hã za'ra pari, ma tô Pedru hã hãwi za. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Wasisãnawã norĩ, ãwapari za'ra wa'aba. Duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô sima ãpisutu, ãhãiba pisutu zudezu'õ norĩ ma, Zesusihi wasu'uwẽ na te tãma 're rowasu'u za'ra mono da, te te 're wapari za'ra mono wa, te te 're saze za'ra mono da. ãne na ma tô ã'ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa. ⁸'Re ãhãimana u'ãsi mono hã dapẽ'ẽ 'remhã danhimirosa'rada hã te te waihu'u pese di. Zudezu'õ norĩ hã te te 're saze za'ra mono wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te 're ãwẽsãmri za'ra mono zéb zarina, ma tô Tipẽ'ẽzani hã ta norĩ ma zama te te 're anhomri, ãsãna'rata hawi te te wama 're ã'ãnhomri mono ne. ⁹Ta norĩ hã Zesusi te te sina 're ã'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, ma tô ãwasédé hã te te tãma 're apari, wa norĩ hã wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, wawasédé hã te te wama 're ã'apari mono ne hã aiwa. Aimawi hã te te tãma 're apisutu mono õ di, zudezu'õ wa. ¹⁰⁻¹¹E marĩ da, ma tô bété asima ãwẽ za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã pibu za'ra wa'aba da, niha te te aima ãrob'manharĩ za'ra wa'aba õ zéb zõ. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré hã wa te tãma ãma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di, taha zarina 're ãwasisõ'reptu za'ra mono da hã. Wahi'rata norĩ zama te te tãma ãma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di duré. Taha wa, e marĩ da, wa za bété wasiré ãsazei'wa norĩ ma, wa te 're roti za'ra, Mozésihi nhimi'ui'ééré zarina 're nomro mono da, zudezu'õ nherẽ. Ni'wa hã marĩ ãpire uptabi hã te te danhoihi waptob ãna, te te dama ãsibu 'rãihã ne, ma tô a norĩ wa'wa hã ãpire uptabi hã tãma ãpisutu za'ra wa'wa, zudezu'õ na ãsazei'wa norĩ ma hã. Tane nherẽ, tinhoprubzém na si ma tô Wanhib'apito Zesusi hã te te 're wa'anho'reptu. Õhõ na si te duré ta norĩ zama te te 're anho'reptu, zudezu'õ norĩ hã. — ãne te tãma nharĩ za'ra, Pedru hã.

¹²Tame ãsi'ubumro norĩ hã te ari'wi asimro, Banabé norĩ mreme hã te te wapari za'ra da, Paruhu me. Uburé zudezu'õ norĩ ma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te 're ã'ab'manharĩ zahuré mono zém na te dama siwasu'u zahuré. ¹³Ta norĩ hã te te dama rowasu'u zahuré parimhã, te duré Ti'adu hã dama rowasu'u, ãne:

— Wasisãnawã norĩ, ãwapari za'ra wa'aba. ¹⁴Sima Pedru, ma tô wama rowasu'u pari za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, tinhoprum na zudezu'õ norĩ ãma ãsime na'rata zém na. Tinhib'a'uwẽ da, ma tô ni'wam norĩ si te te 're awaibu, zudezu'õ norĩ hã. ¹⁵ãne na ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã ãma rob'ui'ééré, tô ãsarina. ãne duréihã rob'ui'ééré hã, uburé Danhib'apito mreme na hã:

¹⁶“Zahadu wa za apã ãsina siri, Dawi na aih'i'rata nhisi nhimirotizéb zarina ni'wa hã ãsihudu uwaibaba hã siroti'wa da.

'Ri siprum nherẽ, ti'ai u'êne hã te za ubumro ni, da te dasiwi ãma 'ri téb da apã. Tane duré, Dawi hã duréihã pire na te te 're ãda'ab'madâ'â mono zé hã si'utõrĩ nherẽ, wa za ãsihudu hã pisutu, apã Dawihi nhimiroti zarina te te 're 'mairoti mono da.

¹⁷Tawamhã zudezu'õ norĩ zama te za ãzõ 're sõpré, ãnhib'a'uwẽ da, te ãsima ãpisutu za'ra norĩ hã te te 're ãzaze za'ra mono da.

¹⁸Wa hã uburé Danhib'apito, wa tô ãne hã ãsãna'rata hawimhã dama waihu'u pa.”

ãne ãsadawa wasu'u ui'ééré 'rada hã. — ãne ma tô Ti'adu hã tãma rob'rãzarõtõ za'ra.

¹⁹Te duré tãma nharĩ za'ra:

— ãhãna ãnhimirosa'rada hã wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Zudezu'õ norĩ hã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono u 're ãsipizari za'ra mono norĩ wi, wa te tiwi 're ro'wa'rutu za'ra mono õ di za. ²⁰ãne si wa za 'manharĩ za'ra ni. Wa za tãma rob'ui'ééré za'ra ni, marĩ ãwasété uptabi si, wa te tiwi sawi za'ra da, romhãiba 'manharĩ ãma 're ãdawata za'ra mono zéb da, abaze da te 're simroi mono wamhã, taha nhi hã te te 're huri tõ mono da, duré siwa'ru tihãimanazé ãwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da, pi'õ na aibã na zama, duré danhimizama hã da te 're ãsõ'reti za'ra mono nhi hã wapruĩ ré te te 're huri tõ mono da, duré danhimizama wapru hã te te duré 're ãhuri tõ mono da. ãne si wa za dawĩ sawi za'ra ni. ²¹Rowahutuzé mono bã, sabadu sidãpãsi Mozésihi nhimi'ui'ééré hã da te 're sõré za'ra mono ré hã, ma ãma tiwahub ahã. Te duré da te dasima ãma 're rowahutu u'ãsi za'ra, 'ri nõ'õmo mono bã. Taha wa, Mozésihi nhimi'ui'ééré hã dama waihu'u pese za'ra

wa, te za ã norĩ hã roti hã te te wama 're 'madâ'â za'ra, zudezu'õ norĩ hã, rowẽ na wasiré 're wahâimana za'ra mono da. — ãne ma tô Ti'adu hã dama rowasu'u 'rãsutu.

Zudezu'õ na, Zezusihi zazei'wa norĩ ma, da te ãrob'ui'ééré za'ra zé wasu'u

²² Tawamhã Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã, da'madâ'â'wa norĩ me, ma tô aihĩni ãma sisaze za'ra, ãsiré ãsazei'wa norĩ me, ãtizotiza u tisiré norĩ hã te te siwi 'mazatõrĩ zahuré da, Paru norĩ siré 'maneb zahuré da, Banabéhé me. Tawamhã Zudasi hã ma tô siwi pisutu, Basaba na ãsisi amo hã, ãsiré neb zahuré da, Siraha me. Ta norĩ hã simiroti prédub zahuré di, ãsazei'wa norĩ ma hã. ²³ Tawamhã ãsiré neb zahuré wamhã, rob'ui'ééré, ma tô siré ãri zahuré. ãne rob'ui'ééré hã:

“Wasiré ãsazei'wa norĩ, zudezu'õ na 're aipoto za'ra wa'aba mono hã, wa ãma asawi za'ra wa'aba ni, ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, duré Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, duré Sirisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Wa norĩ hã Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã duré ãme da'madâ'â'wa norĩ zama wa tô wasisânawã na wa te 're asisi za'ra wa'wa, wasiré Zezusihi zazei'wai wa. ²⁴ Wa norĩ hã wa tô romreme hã wapari za'ra ni. Aibã norĩ hã, aré wasiré 're ãsi'ubumroi mono hã ma tô, u, ãma ai'aba'ré, atẽme za'ra wa'aba, wazadawa para õ nherẽ. Si'uihã na ma te u, tinhimirowasu'u na aiwi ro'wa'rutu za'ra wa'wa. Ma duré asimirosa'rada hã aiwi 'wa'rutu za'ra wa'wa. ²⁵ Taha wa, aihĩni wa tô ãma wasisaze za'ra ni, aibã norĩ hã maparane wasi'upana wa te wasiwi ãma satõrĩ zahuré da, atẽme za'ra wa'aba. Aibã norĩ hã Banabé norĩ siré te za ãma tineb zahuré. Banabé norĩ hã Paruhu me, wama ãsawi pese zahuré. ²⁶ Ta norĩ hã Wanhib'apito Zezu Cristu te te dama 're wasu'u wẽ zahuré mono da, 're neb zahuré ré, ma tô da te dasima 're 'ru zahuré, da te dasiwi pãrĩ da. Tane nherẽ, ma tô Zezusi hã te te dama 're sadawa wasu'u u'ãsi zahuré. ²⁷ ãhãna, wa Paru norĩ me wasiwi ãma satõrĩ zahuré ni Zudasi norĩ hã, Siraha me. Wanhimi'ui'ééré zarina te za 'rãwi aima wazadawa wasu'u za'ra wa'wa. ²⁸ 'Re ãhâimana u'ãsi mono pẽ'ezani hã ma tô wanhimirosa'rata waihu'u pe hã wama sõmri za'ra, ãsimirosa'rada hã wa te waihu'u za'ra da. Tawamhã wa tô ãma saze za'ra ni, wanhimiroti ahã na wa te aima 're roti za'ra wa'aba mono tõ da. ãne si wa za aima roti za'ra wa'aba ni: ²⁹ ‘Danhimizama hã romhãiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, da te 're ãsimroi mono nhi hã 're huri aba mono õ di za. Duré ãwapru hã 're ãhuri aba mono õ di za. Duré danhimizama da te 're ãsõ'reti za'ra mono nhi hã 're huri aba mono õ di za. Duré siwa'ru ãhâimanazé ãwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za, pi'õ na aibã na zama.’ ãne na si wanhimiroti za'ra hã, aima za'ra wa'aba hã. ãne na wanhimiroti zarina 're anomro aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Wa ãma asawi za'ra wa'aba ni, ãrẽme ma.” — ãne ma tô tãma rob'ui'ééré za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã.

³⁰ Tawamhã Zeruzarẽ hawi, dasi'upana da te ãsatõrĩ zahuré hã ma tô tineb zahuré, ãtizotiza u. Paru norĩ me te tineb zahuré. Sihutu wamhã, ãsazei'wa norĩ zõ hãrã za'ra wa, ma tô ubumro. Rob'ui'ééré, ma tô tãma sõmri za'ra. ³¹ Taha wa, ma tô sõré za'ra. Te te sõré za'ra wamhã, toi uptabi za'ra di, roti hã wẽ wa. ³² Zudasi norĩ hã Siraha me, 'Re ãhâimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa zahuré. Tawamhã ta norĩ hã ma tô ãsazei'wa norĩ ma roti zahuré. Simiroti hã zahuré di, ta norĩ hã. Taha wa, ma tô ãsazei'wa norĩ hã ãma aptete za'ra, ãsimiroti zahuré na. Marĩ ãwẽ hã te te 'manharĩ ze za'ra di. ³³⁻³⁴ Taha wa, ma tô bãdã hã nasi ãma si'utõrĩ zahuré, Sira norĩ ãma ãtizotiza ãma simasisi zahuré ré hã. Tawamhã ãsazei'wa norĩ hã ma tô apã siwi satõrĩ za'ra, rowẽ na apã neb zahuré da, te te siwi ãsatõrĩ za'ra norĩ u.

³⁵ Paru norĩ hã te a'ã aimasisi zahuré, ãtizotiza ãma, Banabéhé me. Tame ni'wam norĩ me te te dama 're rowahutu zahuré mono da, duré Wanhib'apito zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u zahuré mono da, ma tô a'ã aimasisi zahuré.

Paru norĩ hã siwi ãsiwanhizarizé wasu'u

³⁶ Tawamhã ãma ronomro pese zahuré pari, te Paru hã Banabéhé ma tinha:

— Oto wane na apã, 're ãwanebzé na'rata niwĩ. 'Ri nho'õmo u datẽme 're ãwaneb na'rata zéb uwaibaba, Wanhib'apito, wa te dama ãsadawa wasu'u na'rata zéb u, wa za wanem ni, ãsazei'wa norĩ hã wa te duré sabu na sitéb za'ra da, rowẽ na 're hãimana za'ra mono zõ. — ãne te tãma tinha.

³⁷ Tawamhã Banabé hã ma tô sima wê, Zuwã Marcusi hã ïsiré morĩ zahuré da. ³⁸ Tane nherê, Paru hã ma tô wê'õ, ïsiré morĩ zahuré tã da, ïwana wamhã, Zeruzarê u Pãpiriza hawi apã morĩ sirõmo da, te te rême zahuré wa, Zuwã Marcusi hã. Timorĩ hã te te ïme 'rãsutu zahuré õ wa, ma tô siwi wê'õ. ³⁹ Tawamhã te sima ãma nharĩ zahuré, Zuwã Marcusi hã hãiba na. Siwapari zahuré õ di. Taha wa, ma tô siwi aiwanhizari zahuré, ãma sisaze zahuré õ wa. Tawamhã Banabé hã ma tô Zuwã Marcusi hã saprõ. Rowa'u'u na uba'renem na te tineb zahuré dame, Sipri na rob're za'iti nhisi u. ⁴⁰ Tawamhã Paru hã ma tô Sira hã pisutu, ïsiré morĩ da. ïsazei'wa norĩ hã ma tô ãma mreme zu, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, ta hã te te pawaptob zahuré da, ïneb zahuré zém na hã.

⁴¹ Taha parimhã, ma tô tineb zahuré Paru norĩ hã, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, duré Sirisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba. Tinhimiroti na ma tô te te 're da'apawapto, ïsazei'wa hãimanazém na danhiptete na 're dahãimana za'ra mono da, dasiré 're ïdasi'rã'õtõ mono bâ.

16

Timotiu hã ïme morĩ zahuré da, Paru te te sima ïwêzé wasu'u

¹ Tawamhã Derebi na 'ri nho'õmo nhisi u ma tô aimasisi zahuré, Paru norĩ hã. Taha pari, ma tô duré aimasisi zahuré, Risitira na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame te aibã hã 're sãmra, Zezusihi zazei'wa hã, Timotiu na ïsisi hã. ïna hã zudezu, Zezusihi zazei'wa, ta hã. Tane nherê, ïmama hã zudezu õ di, deredu norĩ siré hã, ta hã. ² ïsazei'wa norĩ hã uburé ma tô Timotiu hã wêsãmri za'ra, Risitira ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ hã, duré Iconizu ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ hã. ³ Tawamhã Paru hã ma tô sima wê, Timotiu hã ïsiré morĩ da. Tane nherê, zudezu norĩ hã uburé tãma waihu'u pese za'ra di, Timotiuhu mama hã deredu norĩ siré na hã. Taha wa, Paru hã ma tô Timotiu sihãiwata nhizã, sizudezu da, te te ãma siwi wê'õ tã da, zudezu norĩ hã. ⁴ Tawamhã Paru norĩ hã daza'rui mono bâ ma tô te te dawaimrami za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ nhimirosa'rata na, te te dama rowasu'u za'ra mono da, duré Zeruzarê ãma da'madã'ã'wa norĩ nhimirosa'rata na zama. Ma tô duré dama roti za'ra, ta norĩ nhimirosa'rada hã da te 're 'madã'ã' pese za'ra mono da, ïsazei'wa norĩ hã. ⁵ Taha zarina, ma tô Wanhib'apito te te sina 're ï'umnhasi za'ra mono zém na 're siptete za'ra, ïsazei'wa norĩ hã daza'rui mono bâ siré 're ïsi'rã'õtõ mono hã. Awê sidãpãsi ma tô sina hã, ïsazei'wa hã.

Paru hã Torowadi ãma marĩ hã sõtõ 'rowim ne te te ïsabuzé wasu'u

⁶ Tawamhã Paru norĩ hã ma tô ai'aba're, Prizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, duré Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba. Tane nherê, 'Re ïhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tô sadawa uwati za'ra, Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma ïwasu'uwê na te te dama rowasu'u za'ra tã da a'ã. ⁷ Tawamhã ma tô aihutu, ti'a nhizãrizéb u, Mizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Bitinha na danhipti'a nho'õmo nhisi u sisisi neza. Tane nherê, Zezusi hã ma tô Tipẽ'ẽzani na tiwi rosawi za'ra, tamomo si'aba're tã da. ⁸ Taha wa, Mizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, ma tô ro'rahãri waré za'ra. Tawamhã Torowadi na 'ri nho'õmo nhisi u, ma tô aihutu, uba're za'ëtê nhimizahãrizéb u. ⁹ Tawamhã sõtõ õ nherê, sõtõ 'rowi te te ïrosawêrê ne, ma tô marĩ hã sabu Paru hã, barana. Aibã hã Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ïsãmra mono hã te ï'rata za, sa'ëtê te te waptêrê da, ãne:

— Wei watême aimorĩ, Masédoniza u wa'ãma aime za'ra da. — ãne te tãma tinha.

¹⁰ Tawamhã ãne hã Paru hã sõtõ 'rowim ne te te 'madã'ã' wamhã, wa tô wasima ro'ubumro za'ra ni, Masédoniza u wasi'aba're da. E marĩ wa. Zezusihi wasu'uwê na tame wa te dama rowasu'u za'ra da, 'Re ïhãimana u'ãsi mono te te ïwapisutu za'ra na wa te wasina waihu'u za'ra wa.

Paru norĩ hã Piripu ãma te te ïromhuri na'rata za'ra zé wasu'u

¹¹ Tawamhã Torowadi hawi, wa tô ai'aba're ni, rowa'u'u na uba'renem na. Samotarasiza na rob're za'iti nhisi u, ma tô waré tiwara waré za'ra. Ta hawimhã awêpsi wa tô saprĩ za'ra ni zara u, Ne'apuri na 'ri nho'õmo nhisi u hã. ¹² Tawamhã Ne'apuri hawi, wa tô aihutu ni, Piripu na 'ri nho'õmo nhisi u, Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 'ri nho'õmo u hã. Tame te romanu norĩ hã 're si'ubumro. Tame wasi'ubumroi ré, ma tô bâdã hã umro na wa'ãma ai'utõrĩ za'ra. ¹³ Tawamhã sabadu na wa tô wawairébé ni, 'ri

nho'õmo hawi, pazaihâ u 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, wamreme zusi da. Tame, zudezu norĩ hã tãma 're ìmreme zusi mono zém na wa te wasima rosa'rata za'ra wa, wa tamomo ai'aba're ni. Tame ma tô pi'õ norĩ hã ubumro, âdawa. Tawamhã wa norĩ hã wa tô ì'rata asimro ni, pi'õ norĩ 'rata, wa te wasima rowasu'u za'ra da. ¹⁴ Tame te pi'õ hã nhamra, Ridiza na ìsisi hã. Ti'atira na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ìsãmra mono aré ta hã, Ridiza hã. Zazahã ìwê hã te te dama 're ì'awede mono, ìhâpré pe hã. Ta hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìwata mono duré. Tawamhã Paruhu nhimirowasu'u te te wapari wamhã, Wanhib'apito hã ma tô pawapto, te te ãma saze da. ¹⁵ Taha wa, ma tô â dawabzuri hã 'manharĩ za'ra, Ridiza norĩ hã ìsiré ìsõrõwa ãma 're ìsi'ubumroi mono norĩ me. Taha pari, te duré wazô tihârâ za'ra, ì'rata wasi'ubumro da a'â. ãne te wazô tihârâ za'ra:

— Wa hã, Wanhib'apito zazei'wa na sena na ìwaihu'u za'ra wa'aba wamhã, ìnhorõwa ãma te za asimroi wa'wa a'â. — ãne ma tô wazô tihârâ za'ra, pi'õ hã. ãne wama siwaihu'u za'ra zawi te, wa tô ìtême ai'aba're ni, ì'rata wasi'ubumro da a'â.

Paru norĩ hã dazazéb 're, da te ìsitob zahuré zé wasu'u

¹⁶ Tawamhã nimahã bêtâ na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're ìdamreme zusi mono zéb u wasi'aba'rei ré, azarudu hã ma tô wawa'râmi mo, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa hã. Wa'uburé ré 're hâimana mono wa, te marĩ hã romhã ré te te dama 're awaihu'u siro, ta hã. Tawamhã azarutu wada'uri'wa norĩ hã ma tô rob'uiprazé hã ahâ na ì'upana te te sima 're waibu, marĩ hã romhã ré te te dama 're ì'awaihu'u mono zé wa'â hã. ¹⁷ Tawamhã azarudu hã ma tô Paruhu zarina mo, wazarina zama. Mreme 'râihã na te nasi te te wa'mahârâ za'ra, ãne:

— Ô hã aibã norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ, ìwaihu'u pese uptabi ma romhuri'wa za'ra. Niha te za aima waihu'u za'ra wa'wa, asisõ'reptu za'ra wa'aba da. — ãne te nasi te te wa'mahârâ za'ra, dama.

¹⁸ Awê sidâpâsi te nasi ãne te te wa'ab'mahârâ. Te te nasi wa'ab'mahârâ u'âsi mono wa, wapari a te, nimahã bêtâ na ma tô Paru hã sô aipi'ra, wa'uburé ma, te te nharĩ da. ãne te tãma tinha:

— Zezu Cristuhu zadawa para, wa aima rob'ru. Mo oto aimorĩ, azarutu nhiti. — ãne te tãma tinha, wa'uburé ma, Paru hã.

Tawamhã awa'awi, ma azarutu hawi watobro. Ma tô ìsiti mo oto. ¹⁹ Taha wa, azarudu hã marĩ hã romhã ré te te oto dama 're awaihu'u mono õ di. Taha wa, ìwada'uri'wa norĩ hã ma tô Paru norĩ zada tinhiti'ru za'ra, ìwa'â te te sima 're waibui mono õ wa oto. Taha wa, ma tô siwi pamra, Paru norĩ hã. Taha pari, ma tô siwi sari zahuré, dama ìpire norĩ u 'ri nho're u. ²⁰ Tawamhã, apito siromanu norĩ nho're te te siwi simizusi wamhã, te ãne tãma rowasu'u za'ra:

— Á hã aibã norĩ hã, zudezu norĩ siré hã 're ìwanomro mono zém na ma tô wawi ro'wa're zahuré, ãme waza'rui 'remhã. ²¹ 'Re ìdanomro mono zép tém na te dama rowasu'u zahuré, 're ìwahâimana za'ra mono zéb upana. Wa norĩ hã, romanu. Taha wa, ìsarina ãma 're ìwanomro mono da hã, wa te waihu'u za'ra õ di. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

²² Tawamhã õhõ na si ma tô da'ahã na ãma tasisaze za'ra ni, Paru norĩ ma, rowasédé hã da te dasiwi 'manharĩ za'ra da. Tawamhã apito norĩ hã ma tô da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, Paru norĩ uza hã te te tiwi hâiwazu za'ra da, Siraha me. Taha wa, ma tô sa'ëtê tiwi hâiwazu zahuré ni, ì'uza hã. Wedehu na te duré da te 're pré'é zahuré. ²³ Da te 're pré'é zahuré mono parimhã, ma tô 'mazasi zahuré ni, dazazéb u. Taha pari, dazazé 'madâ'â'wai ma, ma tô 'ru zahuré ni, te te 'madâ'â' pese zahuré da, pusi õ'umnhasite. ²⁴ Taha wa, ãne, da te tãma 'ru za'ra wa, ma tô 'mazasi zahuré, dazazé 'ri 're wa'wa amo nhipai u. Tame wedepo'o zapu'u 're, ma tô ìpara hã za zahuré ni, da te para'õtõ tété zahuré da.

Paru norĩ hã dazazéb 're ìsima'wara zahuré zé wasu'u

²⁵ Tawamhã mara wa'wa, ma tô Paru norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma timreme zahuré, Siraha me. Tinho're na te duré ãma tiwata zahuré. Tawamhã 'ri 're wa'wa amo niwĩ ìsimasam norĩ hã te wapari za'ra, ìsõ're zahuré hã. ²⁶ Tawamhã te awa'awi ti'a hã 're wara. Ti'ai 'rowi, 'ri na'rata tétézé hã te sãsã'ã, dazazéb 'ri hã. Tawamhã awa'awi ma uburé 'ridawa nhitobzé hã si'ridawa za'ra. Dapawasisizé hã duré daparatétézé hã ma tô sisinarĩ, dazazéb 're ìsimasam norĩ ma, ìsi'uwazi nhorõ rudu hã. ²⁷ Taha wa, dazazé

'madâ'â'wa hã ma tô udu. Utu wamhã, ma tô 'ridawa hã 'madâ. 'Ridawa haré te za, dazazé hã. Taha wa, ma tô tinhi'wa hã sisada waze, ãma siwĩrĩ da aré, isimasam norĩ hã wairébé newa. ²⁸ Taha wa, te Paru hã hãrã 'rãihã na 'mahã:

— Tô'ã. Asiwĩrĩ tō. Āhãta wa aihĩni aimasam ni. — Āne te 'mahã.

²⁹ Tawamhã ma tô dazazé 'madâ'â'wa hã rob'uiwézéb zô hã. Wara sina, ma tô itēme tizébré zahuré, Paru norĩ u. Īpapara, ma tô aime zahuré hi'rãtitō, rērē'ē sina. ³⁰ Taha pari, ma tô sani zahuré, rob u. Te tãma nharĩ zahuré, ãne:

— Aibã norĩ, e marĩ wa za 'manha, danho'reptuzé hã te isina uwaimrami da hã. — Āne te sina sadanharĩ zahuré.

³¹ Tawamhã ma tô asa tãma rowasu'u zahuré:

— Wanhib'apito Zezusi asina umnhasi. Tawamhã te za asō'reptu, asōrōwa ãma asiré 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ me.

³² Tawamhã Wanhib'apito zadawa wasu'u na te duré tãma rowasu'u za'ra, dazazé 'madâ'â'wai ma, duré isiré 're isi'ubumroi mono norĩ ma zama. ³³ Mara wa'wam nherē, dazazé 'madâ'â'wa hã ma tô a'ã Paru norĩ hã hãiba upsō zahuré, da te dasiwi 're ĩpré'é zahuré mono zém na da te ĩhãnhinarĩ zahuré mono zé hã. Te te upsō zahuré parip si, ma tô â dawabzuri hã 'manha, dazazé 'madâ'â'wa hã. Īsiré 're isi'ubumroi mono norĩ zama ma tô 'manharĩ za'ra. ³⁴ Taha pari, tinhorōwa u te oto saprōni zahuré. Īsa hã ma tô tãma sōmri zahuré, sa zahuré da. Dazazé 'madâ'â'wa hã, toi uptabi di oto. Īsōrōwa ãma isiré 're isi'ubumroi mono norĩ zama toi uptabi za'ra di, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te saze za'ra wa.

Paru norĩ hã dazazém hawi ĩpusizé wasu'u

³⁵ Tawamhã awē mararé romanu na danhib'apito norĩ hã ma tô damrami'wa norĩ hã sō 'mazatōrĩ za'ra, Paru norĩ hã da te dasiwi sani da, Siraha me. Āne te tãma 'ru za'ra:

— Aibã norĩ hã sani wa'aba, neb zahuré da oto. — Āne te tãma 'ru za'ra. ³⁶ Tawamhã dazazé 'madâ'â'wa hã ma tô Paru norĩ ma rowasu'u, ãne:

— Danhib'apito norĩ hã ma tô ai'rui wa'wa, da te asani wa'aba da, ane wa'aba da oto. Rowē na ane wa'aba za. — Āne ma tô Paru norĩ ma tinha, dazazé 'madâ'â'wa hã.

³⁷ Tawamhã te Paru hã asa tãma nharĩ za'ra, damrami'wa norĩ ma:

— Marĩ hã wa te 'manharĩ wasété õ nherē, ma tô dama wa'ru, danho'a da te 're wapré'é mono da, wa norĩ hã romanu norĩ siré nherē. Ma tô wamrami ni, dazazéb 're, wasima'wara da. Tawamhã e pi'uriwi te za wazatōrĩ za'ra. Mare di. Apito norĩ hã te za wei wazô ai'aba're, si'uihã na danho'a te te siwi wazani da, waneb da. — Āne te Paru hã tãma nharĩ za'ra.

³⁸ Tawamhã damrami'wa norĩ hã ma tô Paru norĩ hã tãma sadawa wasu'u za'ra, danhib'apito norĩ ma. Romanu norĩ siré na siwasu'u zahuré wa, ma tô tipē'ēwara za'ra.

³⁹ Taha wa, ma tô itēme ai'aba're, tãma siwasu'u za'ra da, Paru norĩ ma, ta norĩ hã te te sina 'ruiwapari za'ra tō da. Taha pari, ma tô siwi sani zahuré dazazém hawi, neb zahuré da. Tawamhã ma tô tãma rob'ru za'ra, 'ri nho'ōmo hawi neb zahuré da oto. ⁴⁰ Tawamhã, dazazém hawi da te sani zahuré wamhã, ma tô tineb zahuré, Ridizaha nhorōwa u. Tame ma tô isazei'wa norĩ me sisōpētē za'ra. Tawamhã tinhimirowasu'u na ma tô tãma rowē zani za'ra. Taha pari, te oto tineb zahuré, Piripu na 'ri nho'ōmo nhisi hawi.

17

Paru norĩ hã Tesaronita ãma te te ĩromhuri za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhã Paru norĩ hã te oto ai'aba're, Āpipori na 'ri nho'ōmo nhisi wa'wai baba, duré Aporoniza na 'ri nho'ōmo nhisi wa'wai baba zama. Tawamhã ma tô oto aihutu, Tesaronita na 'ri nho'ōmo nhisi u. Tame te rowahutuzé hã 're sa, zudezu norĩ te hã.

² Paru hã nimomo 're simasisi mono sidãpãsi, te rowahutuzéb u 're zasi, 're ĩhãimana mono zéb zarina. Taha wa, Tesaronita u wisi wamhã, ma tô duré āzé, rowahutuzéb u. Tawamhã si'ubdatō romhuri 'rãsutu na ma tô dama rowasu'u sabadu na, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'éré 'rata na, tame 're isi'ubumroi mono norĩ ma.

³ Āne ma tô dama rob'rãzarōtō:

— “Cristu hã Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te wama ĩpisudu hã te za robzépata. Te za duré dãrã. Dã'ã uptabi nherē, te za apã hãiwa'udu.” Āne te wama

ãma rowasu'u, ïrob'ui'ééré 'rata na hã. Zezusi hã te aima ïwasu'u za'ra wa'wa hã wa tô waihu'u pese za'ra ni, tô õ hã Cristu, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wama ïpisudu, Danho'reptui'wa da. — Æne ma tô Paru hã tãma rowasu'u za'ra.

⁴ Tawamhã ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hã ma tô saze za'ra, Paru norĩ te te tãma ïrowasu'u za'ra zéb zarina. Taha wa, ma tô ïsiré tihâimana za'ra, Paru norĩ siré, Siraha me. Duré deredu norĩ zudezu'õ norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïwata za'ra mono norĩ hã, ahã na ma tô duré saze za'ra. Pi'õ norĩ zama ma tô saze za'ra, dama ïmreme pire za'ra hã. Ta norĩ zama ma tô oto ïsiré tihâimana za'ra.

⁵ Tane nherë, zudezu norĩ, ïsazei'õ'wa norĩ hã ma tô ãma 'madâ'â wë'õ za'ra, Paru norĩ hã. Taha wa, ma tô 'ri nhi'riti na aibã ïwasété norĩ ma si'upana 'ru za'ra, ïwa'a norĩ ma hã. Tawamhã ta norĩ hã ma tô sitême sito, Paru norĩ zada hâimana za'ra da. Ta norĩ hã ma tô ãma siwi ro'wa'rutu pese, 'ri nho'õmo ãma. Aibã nhorõwa hã ma tô duré siwi uirĩ, Zasãhã nhorõwa hã. Paru norĩ zô sisisi da, ma ïré siwi uirĩ. Taha pari, ma sô asisi, te te siwi sani da, danho're u. ⁶ Tane nherë, oto sô sisisi wamhã, robaba zahuré di, Paru norĩ hã. Te te sa'rese za'ra õ di. Taha wa, Zasã norĩ hã ma tô Paru norĩ upana pawai'u ni, ïsiré ïsazei'wa norĩ me. Tawamhã dama ïpire norĩ nho're u ma tô te te simro. Tawamhã mreme 'rãihã na te 'mahãrã za'ra, ïsaprõni'wa norĩ hã:

— Ô hã, aibã norĩ hã daro mono bâ, 're ïdahâimana za'ra mono zém na ma tô ãma dawí saprĩ za'ra. Ma tô dawí ro'wa'rutu za'ra. Æhãna ma tô duré we aimasisi, waza'ru u. ⁷ Zasã hã ma tô tinhorõwa u 'mazasi zahuré, ï'rata simasisi zahuré da a'â. Roma ãma danhib'apito nhimiroti wa'rãmi, te 're hâimana za'ra. Æne te wama nharĩ za'ra: “Zezusi hã, taha si danhib'apito uptabi hã.” Æne te wama nharĩ za'ra. — Æne ma tô 'mahãrã za'ra, apito norĩ ma.

⁸ Tawamhã taha wasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô dazahi sina nharĩ za'ra ni. Dama ïpire norĩ zama ma tô sada tizahi za'ra. ⁹ Taha wa, dama ïpire norĩ ma, ma tô Zasã norĩ hã rob'ui'prazé hã sômri za'ra, ïsisani za'ra zéb da hã. Taha pari, ma tô satõrĩ za'ra, tinhorõwa u si'aba'rè da apã.

¹⁰ Tawamhã mara simeí wi, ma tô ïsazei'wa norĩ hã Paru norĩ hã siwi satõrĩ zahuré, Siraha me, Bereza na 'ri nho'õmo nhisi u neb zahuré da.

Paru norĩ hã Bereza ãma te te ïromhuri za'ra zé wasu'u

Tawamhã Bereza na 'ri nho'õmo nhisi u sihutu wamhã, ma tô Paru norĩ hã ai'aba'rè, zudezu norĩ te, rowahutuzéb u.

¹¹ Bereza ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ nhimirosa'rada hã, wë di. Tesaronita ãma 're ïsi'ubumroi mono norĩ nhimirosa'rata nei õ di. Zezusihi wasu'u wë hã ma tô wapari pese za'ra. Awë sidãpãsi, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na rob'ui'ééré 'rada hã da te 're söré za'ra, Paru norĩ nhimirowasu'u hã tô sena zô te te ãma rosa'rata pese za'ra da. ¹² Taha wa, zudezu norĩ hã ahã na ma tô saze za'ra. Deredu norĩ si'aibã norĩ hã ma tô duré saze za'ra, ahã na. Deredu norĩ sipi'õ norĩ zama ma duré ahã na saze za'ra, ïsibro pese norĩ hã. ¹³ Tawamhã taha wasu'u hã ma tô waptãrã apã Tesaronita u, ãne: “Bereza ãma te duré u, dama rowahutu Paru hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hã.” Æne hã zudezu norĩ hã te te wapari za'ra wamhã, ma tô Paru norĩ zarina ai'aba'rè, Bereza u siti'ru sina. Tame ma tô duré timreme wasété na dawí ro'wa'rutu za'ra, sada dazahi za'ra da. ¹⁴ Tawamhã ïsazei'wa norĩ hã awa'awi ma tô oto Paru hã satõrĩ za'ra, ãporé zaihã u morĩ da. Sira norĩ si Timotiuhu me te ïsa'u aimasisi zahuré, Bereza ãma. ¹⁵ Paru hãiba wapto'wa da hã ma tô duré si'mazatõrĩ za'ra, ïsazei'wa norĩ hã ïsiré 'masi'aba'rè da, Atena na 'ri nho'õmo nhisi u te te siwi saprõni za'ra da. Taha pari, ma tô apã ai'aba'rè, Bereza u. Paruhu mreme hã te apã siwi ti'ã, Sira norĩ ma, Timotiuhu me, ïtême nep su'u zahuré da, Atena u hã.

Paru hã Atena ãma te te ïromhurizé wasu'u

¹⁶ Atena ãma, Paru hã te oto sô mapari zahuré, Sira norĩ zô Timotiuhu me. Tame romhãiba 'manharĩ hã ahã na te 're simasa, ãma 're ïdawata za'ra mono zéb da hã. Taha wa, da'ãma pë'ézé uptabi di, Paru hã. ¹⁷ Taha wa, zudezu norĩ te, rowahutuzéb ãma ma tô awë sidãpãsi marĩ wasu'u na te te azada'ãbã, zudezu norĩ hã duré zudezu'õ norĩ, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïwata za'ra mono norĩ zama. 'Ri nhi'riti nho'õmo na da te 're ï'ubumroi mono zéb u te te da'anhopëtë mono sidãpãsi, ma tô duré marĩ wasu'u na

te te da'azada'âbâ, Paru hã. ¹⁸ Zezusihi wasu'uwẽ na ma tô dama rowasu'u. Dâ'â nherẽ, apâ ãhãwa'utuzém na ma tô duré dama rowasu'u. Taha wa, Epiturezuhu nhimirowahutu zarina, duré etozitu norĩ nhimirowahutu zarina dama rowahutu'wa norĩ hã ma tô duré âma sada'âbâ za'ra, Paru hã. Tawamhã nima norĩ hã ma tô âne sisadanharĩ za'ra âma:

— E marĩ na te wama rowasu'u. Simiza'rese bâ. — Æne te sima âma rowasu'u za'ra, dama rowahutu'wa norĩ hã.

Nima norĩ hã te duré âne sima nharĩ za'ra:

— Áté ãhãwa'õ norĩ wasu'u na te wama rowasu'u, ãwaihu'upese hãiba amoi wasu'u na, wa te âma 're saze za'ra mono da. — Æne te sima nharĩ za'ra. ¹⁹ Tawamhã Paru hã ma tô siwi saprõ, Are'opadu na rosa'rata'wa norĩ si'rã'õtözém nhisi u. Tame ma tô tâma nharĩ za'ra, âne:

— E te za wama ãwaihu, asimirowahutuzép té hã. E marĩ, te wama ãwasu'u za'ra. ²⁰ ãwasu'u hã wa te waihu'u za'ra õ di. Duré wama âma sahu na pé, wa te waihu'u za'ra da. — Æne te tâma nharĩ za'ra.

²¹ Atena âma 're ãsi'ubumroi u'âsi mono norĩ hã, duré darob amoi hawi ãtẽme 're ãsihutu mono norĩ hã marĩ hã rowasu'u té hã te te 're wapari ze za'ra mono di. Te te sima âma 're rowasu'u ze za'ra mono di duré. Taha wa, te âne tâma nharĩ za'ra, Paruhu ma.

²² Taha wa, Paru hã hãwi ma tô za, danho're te te tâma rowasu'u za'ra da, Are'opadu âma. Æne te tâma nharĩ za'ra:

— Aibã norĩ, âme Atena âma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ hã ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba. 'Re aihãimana za'ra wa'aba mono zé hã wa tô waihu'u. Romhãiba hã ahã na te 're simasa, âma 're ãaiwata za'ra wa'aba mono zéb da hã. ²³ 'Ri baba 're ãmorĩ wa, wa tô te azabu, âma 're ãaiwata za'ra wa'aba mono zé hã. Nimame, wa tô wedeza ne hã sabu, romhãiba 'manharĩ ma, marĩ hã ãisiwimhã da te 're ãsa'ra za'ra mono zé hã. Taha âma rob'ui'éré hã wa tô duré sabu. Æne rob'ui'éré hã: “ãwaihu'upe hã wa te waihu'u za'ra õ nherẽ, âma 're ãwawata za'ra mono zé, ã hã.” Waihu'u õ nherẽ, âma 're ãaiwata za'ra wa'aba mono hã wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa sõ'awi.

²⁴ — 'Re ãhãimana u'âsi mono hã ma tô ti'a hã 'manha, duré uburé marĩ hã ãwa 're ãhãimana za'ra mono da hã. Ta hã Danhib'apito uptabi, hãwa âma, ti'ai âma zama. Taha wa, âma 're ãdawata za'ra mono zéb da, 'ri hã danhib'rata na da te 're ãmanharĩ za'ra mono âma hã, 're sãmra mono õ di. ²⁵ Õhõ si ma tô dapẽ'ëzanizé hã te te dama 're anhomri. Taha zarina si te 're dapẽ'ëzani za'ra. Taha si, ma tô uburé marĩ hã te te dama 're anhomri, âma 're ãdahãimana za'ra mono zéb da hã. Taha wa, marĩ zô tiwi 're rowaptã'ã mono õ di, da te 're ãpawaptob za'ra mono zéb da hã. ²⁶ ãsãna'rata hawimhã, aibã misire nherẽ, ma tô ta hawimhã atébré dapoto mono bâ, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Taha wa, dapoto mono bâ ma tô dasitébré. Ma tô da'ãma ropé, ropã 're dasi'ubumroi mono da. 'Re ãdahãimana za'ra mono sidãpãsi, ma tô te te dama 're apisutu, ti'a hã, ãwa 're ãdasi'ubumroi mono zéb da hã. Niha wahum na ãwa 're ãdahãimana za'ra mono zéb da hã, ma tô duré te te dama 're apisutu. ²⁷ Æne ma tô te te dama 're ab'manharĩ, sô 're danhopré mono da, niha wamhã, até te te 're sôpëté za'ra mono da. Romhã na wanhiti 're hãimana mono õ di tô, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. ²⁸ Ta hã 're morĩ u'âsi õ 'wa'ãhã, âne aré 're wahãimana za'ra mono õ di. Duré waihu'u pese õ 'wa'ãhã, âne aré, 're wanomro mono õ di. Asõ're za'ra wa'aba na te rosawërẽ'wa norĩ hã âne wama rowasu'u za'ra: “Wa norĩ hã ãsimipodo, ã'ra.” ²⁹ Taha wa, wa norĩ hã 'Re ãhãimana u'âsi mono 'ra wamhã, e marĩ na wa za wa te âma 're rosa'rata za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono âma hã. E êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na wa za wa te âma 're rosa'rata za'ra. E êtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ na, e êtẽ 'manharĩ na wa za wa te âma 're rosa'rata za'ra. Mare di. Æne, wa te âma 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Danhipese na da te 're ãrob'manharĩ za'ra mono nei õ di, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. ³⁰ 'Re ãhãimana u'âsi mono hã dama waihu'u ãna 're danomro mono ré, te te dahã za'ra sirõmo õ di, ta hã. Tane nherẽ, ãhãna ropã 're ãdasi'ubumroi mono hã te za te te 're da'awada'uri, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, ãsiniwĩ 're danomro mono da. ³¹ Bãdã hã ma tô sima pisutu siro, romhã ré, danho'a te te dama ã'arowairébézéb da hã. Taha wa, te âne dama roti, 're dasipizari za'ra mono da. Ni'wa hã ma tô pisutu, sena na dama rowairébé'wa da hã. Dã'ã uptabi nherẽ, apã te te ãhãwa'udu, ma tô pisutu, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã. Apã te te ãhãwa'utuzéb zarina,

ma tô âne hã dama waihu'u za'ra, õ hã dama rowairébé'wa na hã. — Âne ma tô Paru hã dama rowaihu'u siro.

³² Tawamhã dadâ'â nherê, apâ dahâiwa'utuzé wasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô âma tato za'ra ni. Tane nherê, îhâiba amo norî hã te âne tâma nharî za'ra:

— Nimahã bâtâ na wa za duré aiwapari za'ra ni, apâ 're îdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u na. — Âne te tâma nharî za'ra.

³³ Tawamhã Paru ma tô tiwi timorî za'ra. ³⁴ Tane nherê, ni'wam norî hã ma tô Paruhu âma sasômri za'ra. Zezusi hã ma tô saze za'ra. Aibã hã, Dizonizi'u na îsisi hã ma tô saze, dama rowairébé'wa norî siré Atena âma, dama îpire uptabi hã. Pi'õ hã Damarisi na îsisi hã ma duré saze. Duré ni'wam norî hã tamemhã umro na ma tô siré saze za'ra.

18

Paru hã Corîtu âma te te îromhurizé wasu'u

¹ Tawamhã Paru hã ma tô watobro, Atena hawi. Corîtu na 'ri nho'õmo nhisi u te oto mo. ² Tawamhã, Corîtu u wisi wamhã, ma tô zudezu norî siré hã sôpêtê aibã hã, îmro me. Atira na aibã nhisi hã. Põtu na danhipti'a nho'õmo nhisi âma îwaptã'ázé hã. Roma na 'ri nho'õmo nhisi hawi ma tô îwana aimasisi zahuré, timro me, Itaria na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Pi'õ nhisi hã Prisira na. Caradiu na danhib'apito uptabi nhisi hã ma tô zudezu norî hã satõrî za'ra, Roma na 'ri nho'õmo nhisi hawi, îsiti si'aba'ré da. Taha wa, ma tô Corîtu u aimasisi zahuré, Atira norî hã. Ta norî hã te te sabu zahuré da, ma tô îtême timorî zahuré, Paru hã. ³ Tawamhã, tame te oto î'rata tinhamra zahuré, îsimiromhuri za'ra hã aiwa wa. Romhã 'manharî na 'ri'wa, ta norî hã. Taha wa, ma tô siré tihâimana za'ra a'â, siré te te romhuri za'ra da. ⁴ Tawamhã sabadu sidâpâsi, ma tô nasi dama rowahutu, zudezu norî te, rowahutuzéb âma, Zezusi hã da te 're saze za'ra mono da, zudezu norî hã, deredu norî zama.

⁵ Tawamhã tamomo ma tô Sira norî hã îtême aimasisi zahuré, Masédoniza hawi, Timotiuhu me. Îtême simasisi wamhã, Paru hã ma tô Zezusihi wasu'uwê na si romhuri u'âsi oto. Zudezu norî ma, te Zezusi hã tâma wasu'u za'ra, õ hã Danho'reptui'wa da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îpisutu na hã. ⁶ Tane nherê, îwasu'u hã ma tô tiwi wê'õ za'ra. Timreme wasété na ma tô siwi azâ, Paru hã. Taha wa, Paru hã ma tô ti'uza zapru wami, damreme wasété na âma dâ'â tã da. Te tâma nharî za'ra:

— E înhimirowahutuzéb zarina te za ropipa u 're anomro aba mo. Mare di. Asi'uihã na te za 're asisimini za'ra wa'aba mo. Zudezu'õ norî u si wa za oto 're îne, ta norî ma si te 're rowasu'u za'ra mono da oto, îwasu'uwê na hã. — Âne te tâma siwasu'u za'ra.

⁷ Tawamhã zudezu norî te, rowahutuzém hawi, ma tô oto watobro. Aibã nhorõwa u ma tô ázé, Tisizu Zusituhu nhorõwa u. Ta hã zudezu'õ, 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're îwata mono. Zudezu norî te, rowahutuzéb zababa, te 're sa, Tisizuhu nhorõwa hã.

⁸ Tawamhã rowahutuzéb âma 're da'anhimi'rui mono 'wa hã ma tô saze Wanhib'apito hã, Crisipu na îsisi hã. Duré, uburé îsõrõwa âma îsiré 're îsi'ubumroi mono norî hã ma duré saze za'ra. Corîtu âma 're îdasi'ubumroi mono zama ma tô da'ahã na saze za'ra ni, Zezusihi wasu'uwê hã da te wapari za'ra wamhã. Taha wa, ma tô â dawabzuri hã 'manharî za'ra ni.

⁹ Tawamhã nimahã barana, Paru hã ma tô Wanhib'apito hã sabu, danhotõ 'rowi da te 're îrosawêrê za'ra mono ne. Te tâma tinha, âne:

— Aipahi tõ. Dama 're rowasu'u u'âsi mono. Sazâri tõ. ¹⁰ Wa hã wa ai'rata 're înhamra. Âmemhã, înhib'a'uwê hã ahã di. Taha wa, ni'wa hã rowasédé te te ai'âma 'manharî waihu'u õ di za. — Âne te tâma tinha.

¹¹ Taha wa, te Paru hã tame 're sãmra, te te dama 're rowahutu mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hã. Tame 're sãmra mono ré, ma tô âma tiwahu, misi wahum na duré îhâiba amoi wâiwab u.

¹² Tawamhã Darizu hã ma tô si'apito, Ataza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma. Romanu norî ma, roti'wa zadawa para, ma tô si'apito, tame te te dama 're roti mono da. Tawamhã zudezu norî hã ma tô Paruhu zada si'rã'õtõ. Taha wa, ma tô siwi ti'â, dama rowairébé'wai u. ¹³ Tawamhã zudezu norî hã ma tô Paru hã tâma wasu'u za'ra, Darizuhu ma. Âne te tâma rowasu'u za'ra:

— Â hã aibã hã te sima wê, rosa'rata na te te dama âma azaprî mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're îdawata za'ra mono zém na hã. Wanhimiroti 'rata zarina 'Re îhâimana

u'âsi mono âma 're wawata tō za'ra mono da, te za da'âma azaprĩ, aibâ hã. — ãne te tãma rowasu'u za'ra.

¹⁴ Tawamhã Paru hã te aré timreme hã waze, tãma siwasu'u za'ra da. Tane nherẽ, mreme õ ré, ma tō danhib'apito Darizu hã âma sōzã, zudezu norĩ ma, te te rowasu'u da. ãne te tãma nharĩ za'ra:

— Zudezu norĩ, marĩ ìpire hã te te 'manharĩ wasété 'wa'âhã, wa aré asadaihu'u za'ra wa'wa. ¹⁵ Tane nherẽ, ânei õ di. Taré ìmreme zô te pibu da, ma tō we ìtême asiwi ìsaprõni 'wa. Asimirowasu'u za'ra wa'aba zarina, duré danhisi na, duré asimiroti za'ra wa'aba zarina ìmreme zô te ìpibu da si, ma tō we ìtême asiwi ìsaprõni 'wa. Taha wa, te âma rowairébé õ di za. A norĩ wa'wa hã asi'uihã na te za âma ìrowairébé za'ra wa'wa. — ãne ma tō tãma waihu'u za'ra.

¹⁶ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ ma, ma tō 'ru za'ra, rob u te te sate mono da, zudezu norĩ hã. ¹⁷ Tawamhã ma tō aibâ hã siwi ti'â, rowahutuzéb âma 're ìda'anhimirui mono 'wa hã, Sotēni na aibâ nhisi hã. Tawamhã ma tō siwi azã, dama rowairébézé nho're âma. Te te siwi azãri nherẽ, te te âma rosa'rata õ di, apito Darizu hã.

Paru hã ãtizotiza u apã ìmorizé wasu'u

¹⁸ Tawamhã Paru hã bâtã ahã na ma tō nhamra, Corĩtu na 'ri nho'õmo nhisi âma. Tawamhã ma tō oto ìsazei'wa norĩ ma siwasu'u za'ra, morĩ da oto, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Prisira norĩ hã ma tō ìme tineb zahuré, Atiraha me, Sētireza na 'ri nho'õmo nhisi u. Sētireza âma sãmra ré, ma tame 'rã pari ni Paru hã, marĩ na 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, te te ìropisutuzém na, te te sina tãma uwaimrami wa, te te âma ì'uwaimrami na ìwaihu'uzéb da. Ta hawi rowa'u'u na uba'renem na ma tō dame ai'aba're, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. ¹⁹ Tamomo si'aba'rei wamhã, ma tō aihutu, Épézu na 'ri nho'õmo nhisi u. Prisira norĩ hã te za oto ìsa'u aimasisi zahuré tame, Atiraha me. Tawamhã tame sãmra ré, ma tō Paru hã azé, zudezu norĩ te, rowahutuzéb u. Tame ma tō zudezu norĩ me marĩ wasu'u na sima âma rowasu'u za'ra. ²⁰ Tawamhã ma tō siwi âma ropti, a'â hãimana da, ì'ratab za'ra. Tane nherẽ, te te sina saze za'ra õ di, Paru hã. ²¹ Taha wa, ma tō tãma nharĩ za'ra asa, ãne:

— 'Re ìhãimana u'âsi mono te te ìma waihu'u wapsi, wa za we atême ìmorĩ 'wa apã. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

Tawamhã rowa'u'u na uba'renem na ma tō mo, Épézu hawi. ²² Sézareza u, ma tō oto wi. Ta hawi, te duré mo, Zeruzarẽ u awa'awi. Tame, ma tō si'aba're na sawi za'ra, ìsazei'wa norĩ hã. Tawamhã ta hawi, ma tō duré mo, ãtizotiza na 'ri nho'õmo nhisi u, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi 're, 'ri nho'õmo u. Tame te a'â nhamra oto.

²³ Tawamhã ãtizotiza âma sãmra parimhã, ma tō duré mo Paru hã, Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba, duré Prizi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi wa'wai baba zama. Daza'rui wa'wai baba 're morĩ ré, ma tō Zezusihi zazei'wa norĩ hã te te 're apawapto, hãimana nhiptete na si 're nomro mono da.

Aporu hã Épézu âma duré Corĩtu âma te ìromhurizé wasu'u

²⁴ Tawamhã aibâ hã, zudezu norĩ siré hã ma tō wi, Épézu u, Aporu na ìsisi hã. Aresãdiriza na 'ri nho'õmo nhisi âma ìpodo, ta hã. Mreme wabzuri waihu'u pese di. Duré 'Re ìhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na ìbaihã na da te âma 're ìrob'ui'ére za'ra mono hã tãma waihu'u pese di. ²⁵ Wanhib'apito 're ìmorĩ wẽ zém na ma tō da te tãma 're romnhoré za'ra. Taha wa, mreme nhiptete na ma tō ì'uwaibaba si te te dama 're rowahutu, Zezusihi wasu'u na hã. Tane nherẽ, uburé Zezusihi wasu'u hã zahadu te te waihu'u õ di. Dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, Zuwã, â dawabzuri te te dama 're ìwasu'u mono si ma tō waihu'u, Aporu hã. ²⁶ Tawamhã pahi âna ma tō dama rowahutu na sãna'rata, zudezu norĩ te, rowahutuzéb âma. Tawamhã Prisira norĩ hã Atiraha me ìsimirowasu'u hã te te wapari zahuré wamhã, tinhorõwa u ma tō saprõni zahuré, Zezusihi wasu'uwẽ hã te te tãma waihu'u pese zahuré da, 're ìdanomro mono zép tém na 'Re ìhãimana u'âsi mono te te ìpisutu na. ²⁷ Tawamhã Aporu hã ma tō sima rowẽ, Ataza na danhipti'a nho'õmo nhisi u morĩ da. Taha wa, Épézu âma ìsazei'wa norĩ hã ma tō âma ana, Aporuhu âma. Rob'ui'ére hã ma tō tãma sãmri za'ra, Ataza u te te siré âri da. ìsazei'wa norĩ hã te te siwi âri wẽ da, ma tō âma wada'uri za'ra. Tawamhã Aporu

hã Ataza u wisi wamhã, ma tô ãsazei'wa norĩ hã pawapto pese za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimizawi pese zãb zarina te te 're ãsaze za'ra mono norĩ hã. ²⁸ Tawamhã mreme nhiptete na te nasi zudezu norĩ ma tãma ãma wa'rãmi za'ra. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, ma tô nasi tãma rowasu'u za'ra danho'a, Zezusi hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na sena na da te 're waihu'u za'ra mono da. Zudezu norĩ hã te te ãma wa'rãmi za'ra neza, Zezusihi zazei'õ'wa norĩ hã. Tane nherẽ, Aporu hã ma tô aiwétési ãma ai'uté za'ra, zudezu norĩ ãma, tinhimirowasu'u na.

19

Paru hã, Épézu ãma romhuri na te te ãsãna'ratazé wasu'u

¹ Aporu hã Corĩtu na 'ri nho'õmo nhisi ãma sãmra ré, ma tô Paru hã ro'razã, Épézu u sa'a nhisi baba. Tame ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ hã sãpëtẽ za'ra. ² Taha wa, ma tô sadanharĩ za'ra:

— E saze za'ra wa'aba wamhã, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ëzani hã aima sãmri za'ra wa'wa. — ãne ma tô sadanharĩ za'ra.

Tawamhã asa te tãma siwasu'u za'ra:

— Mare di, zahadu wa te wapari za'ra õ di, ãpẽ'ëzani 're ãhãimana mono zé wasu'u hã.

³ Taha wa, ma tô duré sadanharĩ za'ra, Paru hã:

— E 'wa simirowahutu zarina ma tô ã dawabzuri hã ã'manharĩ za'ra wa'wa bété.

Tawamhã asa te duré tãma nharĩ za'ra:

— Zuwãhã nhimirowahutu zarina wa tô 'manharĩ za'ra ni.

⁴ Tawamhã ma tô duré Paru hã tãma nharĩ za'ra:

— Zuwã hã dawasété wi 're ãdasipizari za'ra mono norĩ ma si, ma tô ã dawabzuri hã te te dama 're ab'manharĩ. ãzarazéhé nhihudu norĩ ma, ma tô te te 're roti, ãsa'u datême ãwi hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, Danho'reptui'wa na, tô Zezusi hã. — ãne ma tô tãma waihu'u za'ra.

⁵ Tawamhã Paruhu nhimirowasu'u hã te te wapari za'ra wamhã, tô sena Wanhib'apito Zezusihi zazei uptabi 'wa na ãsiwasu'u za'ra zãb zarina, ma tô ã dawabzuri hã 'manharĩ za'ra, ta norĩ hã. ⁶ Taha wa, Paru hã ma tô tinhib'rata na 'rã upi za'ra. Te te 'rã upi za'ra wamhã, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã Tipẽ'ëzani hã tãma sãmri za'ra. Taha wa, te oto damreme tãma ãwaihu'u za'ra õ na dama rowasu'u za'ra, hãiba mono bâ. Timreme nai õ nherẽ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, Tipẽ'ëzani na te te tãma ãwaihu'u za'ra zãb zarina, te oto mreme zu. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na te duré dama rowasu'u za'ra. ⁷ Ta norĩ hã, ãté 12 na ãhãiba za'ra hã.

⁸ Tawamhã Paru hã te nasi ãza, zudezu norĩ te, rowahutuzãb u, te te dama rowahutu da. A'amo si'ubdatõ, ma tô ãma ai'utõ, tame te te dama 're rowahutu mono ré hã. Da te tãma 're nharĩ za'ra mono nherẽ, pahĩ ãna ma tô te te dama 're rowasu'u, da te 're saze za'ra mono da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono, za da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zãm na da te 're saze za'ra mono da, ma tô te te dama 're roti. Taha wa, ni'wam norĩ hã ma tô saze za'ra. ⁹ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã te te saze za'ra õ di, pẽ'ë tete za'ra wa. Wanhib'apito 're ãmorizãb zarina 're ãdanomro mono zãp té wasu'u hã ma tô tiwi wẽ'õ za'ra, danho'a, mreme wasété na. Taha wa, Paru hã ma tô tiwi timorĩ za'ra, rowahutuzãm hawi. Zezusihi zazei'wa norĩ hã ma tô te te simro, Tiranuhu na aibã nhisi te, romnhorãzãb u. Awẽ sidãpãsi, ma tô tame te te tãma 're rowahutu za'ra oto. ¹⁰ Tame te te dama 're rowahutu mono ré hã, maparane ma tô ãma tiwahu. Taha wa, aihĩni Azi'a na ãanhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ãsi'ubumroi mono hã, ma tô Wanhib'apito nhimiroti hã wapari za'ra, zudezu norĩ hã, duré zudezu'õ norĩ zama.

Sewaha 'ra norĩ wasu'u

¹¹ 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ma tô Paru hã pawapto, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're ab'manharĩ mono da, ãwẽ hã. ¹² Romhurizãb da, ã'uza wẽ nhisiwi, te te sima 're ãmazai mono hã ma tô da te 're waibu, ãhãzã ré norĩ ma, te te 're 'wasari mono da. ãsu'u u'õzãb zama ma tô duré da te 're waibu, ãhãzã ré norĩ hã te te 're upi za'ra mono da. Te te 're upi za'ra mono wamhã, ma tô 're séptã'ã za'ra. Wa'uburé norĩ hã ma tô duré dahawi 're wairãbé. ¹³ Tawamhã ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hã wa'uburé te te dama 're sãmra za'ra mono da, 're ãnomro mono norĩ hã ma tô si'ãma rosa'rata za'ra, Wanhib'apito

Zezihi zadawa para, wa'uburé te te dama 're sãmra za'ra mono da oto, Paruhu ne. Ta norĩ hã Zezihi zazei'õ'wa nherẽ, Zezihi zadawa para newa, te oto tãma rob'ru za'ra, wa'uburé ma, ãne:

— Zezusi hã Paru te te dama ãwasu'u hã taha zadawa para, wa aima rob'ru za'ra wa'aba ni, dahawi aiwairébé aba da. — ãne te nasi tãma rob'ru za'ra.

¹⁴ Aibã norĩ hã 7 na ãhãiba hã ma tã ãne hã 'manharĩ za'ra. Séwa na ãmama nhisi za'ra hã. Sasedoti ãpire aré, ãmama hã. ¹⁵ Tawamhã, nimahã bãtã na Sewaha 'ra norĩ hã te te tãma rob'ru za'ra wamhã, wa'uburé te asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Zezusi hã wa tã waihu'u. Paruhu zama wa tã duré waihu'u. E 'wam norĩ hã bété, a norĩ wa'wa hã. Te aiwaihu'u za'ra wa'aba õ di. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra, Sewaha 'ra norĩ ma.

¹⁶ Tawamhã, wa'uburé ré 're ãmorĩ hã zahadu wa'uburé te te rême õ wa, sa'ëtẽ, ma tã sã sime za'ra, Sewaha 'ra norĩ zã. ã'uzã hã ma tã tiwi hãiwazu za'ra. Ma tã duré te te hãiba hãpré za'ra. Taha wa, Sewaha 'ra norĩ hã ai'uréwi ma tã sisa're, wa'uburé ré 're ãmorĩ wi hã. ¹⁷ Tawamhã taha wasu'u hã da te wapari za'ra wamhã, ma tã tapahi za'ra ni, Zezihi zadawa para newa, marĩ hã duré da te 're 'manharĩ za'ra mono tã da. Aihĩni, ma tã ãwasu'u hã wapari za'ra ni, Épézu ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã, zudezu norĩ hã, duré zudezu'õ norĩ hã. Tawamhã da te sazei uptabi za'ra õ nherẽ, ma tã aihĩni ãma tawata za'ra ni, Wanhib'apito Zezihi ãma. ¹⁸ Ni'wam norĩ hã te te 're saze za'ra mono õ ré, abzé te te 're ã'manharĩ za'ra mono zém na ma tã siwasu'u za'ra danho'a, tiwasédé te te 're ã'manharĩ za'ra mono zém hawi ãsipizari za'ra na hã. ¹⁹ Duré ahã na abzé 'manharĩ'wa norĩ hã ma tã ãbaihã mono bã siwi sa'wa simisutu, abzé 'manharĩ na rob'ui'éré ré hã. Tawamhã ma tã ãma ro'o za'ra, danho'a. Wa'ãbã za'ëtẽ nherẽ, ma tã ãma ro'o za'ra. 50 miu na ëtẽ'ubuzi'a prata zapotore na ãwa'ã hã, simisutu hã. ²⁰ Wanhib'apito mreme hã dama pire di oto. Daro mono bã ma tã da te ãma ropé. Taha wa, da'ahã na ma tã da te 're wapari za'ra oto.

Épézu ãma ro'wa'rutuzé wasu'u

²¹ Tawamhã ãne na romhãimana pari, ma tã Paru hã 'rãwi sima waihu'u, Zeruzarẽ u morĩ da, Masédoniza wa'wai baba, duré Ataza wa'wai baba. Taha wa, te sima tinha, ãne: “Zeruzarẽ u ãmorĩ parip si, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u ãmorĩ da, wa duré ãsima wẽ, te dazabu da.” ãne ma tã sima waihu'u.

²² Tawamhã tipawapto'wa norĩ hã ma tã satõrĩ zahuré, Timotiu norĩ hã, Erasituhu me, ãwana neb zahuré da, Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Neb zahuré za'u hã Paru hã te a'ã nhamra, Azi'a ãma.

²³ Tame sãmra ré, Wanhib'apito 're ãmorizéb zarina 're ãdanomro mono zép té wasu'u hã da te wapari za'ra wa, ma tã ro'wa'rudu hã dawu watobro, Épézu ãma hã. ²⁴ Aibã hã Demetirizu na ãsisi hã ëtẽ'ubuzi'a prata na rob'manharĩ'wa hã ma tã ro'wa'rutu na sãna'rata. Rob'manharĩ ãsyryre te te 're ab'manharĩ, Demetirizu hã. Di'ãna na romhãiba nhisi 're ãsimasa mono zém ne hã 'ri ãsyryre te te 're ab'manharĩ, ëtẽ'ubuzi'a prata na. Tãma ãromhuri'wa norĩ hã pawã'ãbã za'ëtẽ di, rob'manharĩ ãsyryre wa'ãbã zarina. ²⁵ Tawamhã Demetirizu hã ma tã tãma ãromhuri'wa norĩ zã tihãrã za'ra. Siré ã'manharĩ'wa norĩ zã zama te duré sã tihãrã za'ra. ãtẽme sihutu wamhã, te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— A norĩ wa'wa hã te za ãwapari pese za'ra wa'wa. Wanhimromhuri wa'ãbã na wa tã aré wanhibro pese za'ra ni. ²⁶ ãhãna, asi'uihã na ma tã Paruhu nhimiroti hã ãwapari za'ra wa'wa. ãsimromhuri hã ma tã duré ã'madã'ã za'ra wa'wa, ãme Épézu ãma hã duré uburé Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhã. Ta hã ma tã te te dama 're anharĩ, 're ãwahãimana za'ra mono zém hawi, 're dasipizari za'ra mono da. Da'ahã na ma tã saze za'ra ni, ãsimrowahutu na hã. Marĩ hã danhib'rata na da te 're ã'manharĩ za'ra mono hã tã sena ãwaihu'u pese õ di, u, ãma 're ãdawata za'ra mono da hã. ãne te te dama 're rowahutu, ta hã. ²⁷ Taha wa, romnhimnhasi di, wanhimromhuri za'ra hã da te dasiwi wẽ'õ za'ra õ'umnhasite. Tawamhã e wanhimromhuri si te za dasiwi wẽ'õ za'ra ni. Mare di. Di'ãna ãwaihu'u pese te, 'ri wamri hã te za duré dasiwi wẽ'õ za'ra ni. Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma uburé 're ãdasi'ubumroi mono hã, ãma 're ãdawata za'ra

mono zé hã te za da te dasima 're wasu'u wasété za'ra, daro mono bâ âma 're ïdawata za'ra mono zé hã, tô ô hã Di'âna na ïwaihu'u pese wamri hã. Ta hã dama tarére wa, te za tô da te dasiwi 're wê'ô pese. — Âne te tâma nharĩ za'ra, Demetirizu hã.

²⁸ Âne hã ïmreme te te wapari za'ra wamhã, ma tô ab'ru za'ra ni. Ma tô 're hãsi, hârâ 'rãihã na:

— Di'âna hã, ta hã ïwaihu'upe. Danhipai u, dama siptete uptabi di. Âme, Épézu âma 're ïwasi'ubumroi mono hã âma 're ïwawata za'ra mono hã, wê uptabi di. — Âne ma tô 're hãsi.

²⁹ Tawamhã 'ri nho'ômo âma ma tô dazahi hã te te ropé, 'ri wa'ôtô mono bâ. Uburé ro'wa'rutu di oto. 'Ri nho'ômo âma 're ïsi'ubumroi mono norĩ hã te nasi tihârâ na ai'rahâri za'ra. Tawamhã Paru norĩ siré 're ïneb zahuré hã ma tô dasiwi pamrami ni, Da'izu norĩ hã, Aritacuhu me. Masédoniza âma 're ïsimasisi zahuré mono aré, ta norĩ hã. Tawamhã dasi'aba'ré na ma tô ïpano na dasiwi sari zahuré ni, dasi'rã'ôtözéb u, da'ahã uptabi na. ³⁰ Paru hã datême morĩ neza, te te dama nharĩ da. Tane nherê, Zezusihi zazei'wa norĩ hã ma tô siwi wairĩ, morĩ tã da. ³¹ Duré ïsiwadi norĩ hã tame danhib'apito norĩ hã ma tô duré ïtême da'mazatõrĩ za'ra, te te tiwi rosawi za'ra da, dasi'rã'ôtözéb u morĩ tã da, dazahi wa. ³² Marĩ u newa, sisatõrĩ wa, ma tô tamomo ubumro ni. Tawamhã dasi'rã'ôtözéb âma ma tô 're dahãsi, damreme aimawi na. Damreme aiwab ô di. Siwa'ru te nasi âma ai'rahâri za'ra ni, dahârâ na.

³³ Tawamhã zudezu norĩ hã ma tô aibã ma rob'ru za'ra, Aresãdiri na ïsisi ma, danho're sab da. Ma tô siwi wada'u aré Aresãdiri hã, timreme na te te dawimrobzãri da. Taha wa, ma tô tinhib'rada hã hãiwĩ dama wê, ari'iwi dasi'ubumro da, te te dama rowasu'u da. ³⁴ Tane nherê, zudezu na 're ïhãimana mono na da te waihu'u za'ra wamhã, ma tô sa'êtê tihârâ 'rãihã na 'mahârâ za'ra. Âne te ôhõ si 'mahârâ za'ra:

— Di'âna, ta hã ïwaihu'upe. Danhipai u, siptete uptabi di, âma 're ïwawata za'ra mono hã, âme Épézu âma hã. — Âne te nasi sa'êtê 'mahârâ za'ra ni. Dahârâ hã da te sahãri su'u za'ra ô di. Maparane bâtã pibuzé hã ma tô da'âma ai'utõ, da te nasi 'mahârâ za'ra ré.

³⁵ Tawamhã 'ri nho'ômo âma danhib'apito pazapari'wa hã ma tô dazadawa uwati, ari'iwi dasi'ubumro da. Tawamhã dawarõtã'â wapsi, te oto dama roti, âne:

— Épézu âma 're ai'ubumroi wa'aba mono norĩ, ïwapari pese za'ra wa'aba. Wa norĩ hã âme Épézu âma 're ïwasi'ubumroi mono hã Di'âna hã ïwaihu'upe 're ïsa mono zé hã wa wa te 're 'madã'â pese za'ra, 'ri hã. Di'ânãhã hãiba ne êtê 'manharĩ hã hãiwa hawi watême we ïwaptã hã taha zama, wa wa te 're 'madã'â za'ra, âme. ³⁶ Tawamhã âne hã ni'wa te te wawi sawi waihu'u za'ra ô di za. Taha wa, te za aiwaimri aihãimana za'ra wa'wa, marĩ na wa te rosa'rata pese za'ra âna, wa te 'manharĩ za'ra tã da. ³⁷ Aibã norĩ hã we asiwi ïpamrami 'wa hã, Di'âna ïsabszém hawi, marĩ na sipsaihuri zahuré ô di. Pi'ô hã âma 're ïwawata za'ra mono hã te te wasu'u wasété zahuré ô di duré. ³⁸ Âne wamhã, Demetirizu hã, duré tâma ïromhuri'wa norĩ zama marĩ ïwasété na te te tâma nharĩ za'ra da, âwa wei wama siwasu'u za'ra ô di za. Dama rowairébé'wa norĩ u si te za wasu'u za'ra. Tamep si dawasété na dama ïnharizé hã. ³⁹ Wazadawa pibu za'ra wa'aba da, wazô aihârã ze za'ra wa'aba wamhã, wa za âme wasi'rã'ôtõ waré ni, rowê na 're ïwahãimana za'ra mono zéb zarina, wawaimri na. ⁴⁰ Â bâtã na wasi'rã'ôtõ waré ô wa, romnhimimnhasi di, wanhib'apito nhimiroti, wa te ï'madã'â za'ra ô zarina, wazada sahi ô'umnhasite. Marĩ hã hãimana ô nherê, ma ro'wa'rudu hã watobro. Wasi'rã'ôtözém na ni'wa te te wazadanharĩ za'ra wamhã, e niha wa za asa tâma rowasu'u za'ra ni. Asa wa te tâma rowasu'u waihu'u za'ra ô di za. — Âne te dama roti, danhib'apito pazapari'wa hã.

⁴¹ Âne na te te dama roti parimhã, ma tô dama rob'ru, dawairébé da oto.

20

¹ Tawamhã damreme 'wa'rudu hã ma tô sahãri za'ra ni. Rowê di oto. Rob u'âsi nomro wamhã, Paru hã ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ zô tihârã za'ra. Taha wa, ma tô tâma roti za'ra, siptete sina 're hãimana za'ra mono da. Tawamhã, ma tô oto tâma siwasu'u za'ra, za oto ïmorĩ na hã. Taha pari, te oto mo, Masédoniza u.

Paru hã Zeruzarê u apã ïmorizé wasu'u, Masédoniza wa'wai baba

² Tawamhã Masédoniza na danhipti'a nho'ômo nhisi wa'wai baba, ma tô ro'razâ, Paru hã. Daza'rui mono bâ 're morĩ ré, ma tô ãsazei'wa norĩ hã pawaptob za'ra ãsimiroti na, siptete sina 're hãimana za'ra mono da. Taha parip si, ma tô mo, Deresiza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. ³ Tame sãmra ré, ma tô a'amo si'ubdatô ãma ai'utô. Tawamhã ma tô sima rosa'rata, Siriza na danhipti'a nho'ômo nhisi u morĩ da. Tane nherẽ, rowa'u'u na uba'renem na sébré ô ré, ma tô wapa, zudezu norĩ te te sima ãhãiba za're zé wasu'u hã. Taha wa, ma tô sima ãma saprĩ, ti'ai babap si apâ morĩ da oto, Masédoniza wa'wai baba. ⁴ Morĩ wamhã, aibã norĩ hã ma tô ãsiré ai'aba're. Ta norĩ nhisi za'ra hã, ãne: Sopaturu hã Pirôhõ 'ra hã, Bereza ãma 're ãsãmra mono, duré Aritacu norĩ, Seduduhu me, Tesaronita ãma 're ãsimasisi zahuré mono hã, duré Da'izu, Derebi ãma 're ãsãmra mono hã, duré Titicu hã Toropimuhu me, Azi'a ãma 're ãsimasisi zahuré mono hã, duré Timotiu hã. ⁵ Ta norĩ hã ma tô wawana ai'aba're, Torowadi na 'ri nho'ômo nhisi u. Tame ma tô wazô mapari za'ra. ⁶ Tawamhã ã'u'êtê duptoio'ô na dasa da te huri parip si, Piripu na 'ri nho'ômo nhisi hawi wa tô wanem ni, Torowadi u rowa'u'u na uba'renem na. Bãdã 5 na ma tô wa'ãma ai'utô, tamomo wasi'aba'rei ré. Tame, wa tô wasi'ãma aihutu ni apâ, aibã norĩ hã wawana ãsi'aba're norĩ ãma. Romhuri misi, ma tô wa'ãma ai'utõri za'ra, tame wasi'ubumroi ré.

Paru hã Torowadi ãma te te ãromhurizé wasu'u

⁷ Tawamhã sabadu barana wa tô wasi'rã'õtõ ni, tame ãsazei'wa norĩ hã 're ãsi'ubumroi mono norĩ me, ã'u'êtê wapu hã wa te huri da. Tawamhã Paru hã sisa'u ma tô wama roti za'ra, awẽ za oto morĩ na dã'ãsina. Simiroti za'êtê na te mara wa'wam nherẽ, zahadu wama roti za'ra. ⁸ Tamemhã rob'uiwêzé hã ahã di, hãimo ãwasi'ubumrozéb ãma hã, si'ubdatô 'ri 're si'uzusi ãma hã. ⁹ Tawamhã 'ritéi'wa hã, Eticu na ãsisi hã ma tô 'ri zadazãri ãma nhamra, Paru hã te te wama roti za'ra ré. Simiroti za'êtê wamhã, aptã'ã di, 'ritéi'wai ma hã. Aptã'ã uptabi wa, ma tô nhono. Sõtõ pese ré, ma tô waptãrã ti'ai u, hãimo 'ri zadazãri hawi. Tawamhã dã'ã sirõmo, ma tô siwi ti'ã. ¹⁰ Taha wa, Paru hã ma tô ãtẽme si'ra. Te te ãtẽme si'rai wamhã, ma tô tãma aiwẽ'ẽ. Tawamhã ma tô ãré pahato, te te sa'ra da. Tawamhã ãne ma tô dama tinha:

— Aipẽ'ẽwara za'ra wa'aba tã. Hãiba ré, te nomro. — ãne te dama tinha.

¹¹ Taha pari, ma tô apã sai'u. ã'u'êtê wapu hã ma tô te te wẽ'ẽ oto. Taha pari, ma tô te te tãma sãmri, ãsiré ãsi'ubumro norĩ ma. Tawamhã te ãme tisa za'ra. Taha pari, te duré tãma roti za'ra. Te te tãma roti za'ra ré, ma tô tiwi tirowa'a. Rowa'a wamhã, ma tô oto tiwi timorĩ za'ra. ¹² Tawamhã 'ritéi'wa hã hãiba ré ma tô siwi saprõ, ãsõrõwa u. Ta hã ma tô tãma rowẽ wazere za'ra, ãsazei'wa norĩ ma hã.

Paru hã Torowadi hawi Miretu u ãmorizé wasu'u

¹³ Tawamhã wa norĩ hã wa tô asisi ni, rowa'u'u na uba'renem na. Taha na wa tô ai'aba're ni, Asõsi na 'ri nho'ômo nhisi u, Paruhu zõ tame wanhimipari za'ra da. Paru hã ma tô sima pisutu aré, ti'ai baba ãma morĩ da. Taha wa, tamomo te za wa'ãma tiwisi za'ra. ¹⁴ Tawamhã Asõsi u wisi wi, ma tô watẽme tizébré za'ra, rowa'u'u na uba'renem na. ¹⁵ Tawamhã taha na wa oto ai'aba're ni, Mitireni na 'ri nho'ômo nhisi u. Awẽpsi, ma tô duré uba'rene hã waré wara, Ti'osi na rob're za'iti nhisi wa'wai baba. Tawamhã awẽ amo na ma tô wi, Samo na rob're za'iti nhisi u hã. Tawamhã awẽm na si wa tô oto aihutu ni, Miretu na 'ri nho'ômo nhisi u hã, uba're nhimizahãrizéb u. ¹⁶ Paru hã ma tô aré sima rosa'rata, Épézu u hã sipa tã da, Zeruzarẽ u wisi su'u da. Taha wa, Azi'a na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma sãmra zeĩ ô di oto. Pẽtecoti na bãtã wana, Zeruzarẽ u ãwisi su'u da si, ma tô sima wẽ, Paru hã.

Paru hã Épézu ãma da'madã'ã'wa norĩ ma, te te ãrotizé wasu'u

¹⁷ Tawamhã Paru hã Miretu ãma sãmra ré, ma tô da'mazatõ, Épézu u, ãsazei'wai 'madã'ã'wa norĩ zõ ãtẽme si'aba're da. ¹⁸ ãtẽme sihutu wamhã oto, ma tô ãne tãma rowasu'u za'ra, Paru hã:

— A norĩ wa'wa hã ma tô ãnhimiromhuri na ãwaihu'u za'ra wa'wa, asiré 're ãhãimana za'ra wa'aba mono ré hã. Azi'a u ãma ãwisi na'rata zém hawim haré, duré aihawi wa'aba za ãmorizéb u hã ma tô ãne na hã ã'ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa. ¹⁹⁻²¹ ãsina 're ãwata mono ãna, wa tô Wanhib'apito ma si te 're romhuri u'ãsi. Zudezu norĩ hã nasi ãzada siwada'uri za'ra wa, ãma ropire uptabi di. Taha wa, ãwawa sina, wa tô te tãma 're romhuri,

Wanhib'apito ma. Tane nherẽ, ãwasu'uuwẽ hã te aiwi wasu'u zazãri za'ra wa'aba õ di. Æne na ma tô ããma ãwaih'u'u za'ra wa'wa. Danho'a wa tô te aima ãma 're rowasu'u za'ra wa'wa, 'ri baba zama. Zudezu norĩ ma, durẽ zudezu'õ norĩ ma zama, wa tô te tãma 're roti pese za'ra, tiwasété wi 're sipizari za'ra mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono niwĩ 're nomro mono da, Wanhib'apito Zezusi hã te te 're saze za'ra mono da. ²² Æhãna Zeruzarẽ u wa za mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani te te ãma ãwaih'u'uzéb zarina. Tame za marĩ hã ãzõ ãwatobro hã te waih'u'u õ nherẽ, wa za mo. Tane nherẽ, wa za mo tô. ²³ 'Ri nho'õmo mono bâ 're ãmorĩ ré, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã te te ãma 're awaih'u'u, ãne: Tame, te za dazazéb 're ãnherẽ ni. Ropire hã wa za tô te 're sépata. ²⁴ Tane nherẽ, ãhãiba ré 're ãmorĩ da hã, ãhãiba hã te ãsima sawi õ di. Wanhib'apito Zezusi hã ma tô ãnhimiromhuri hã ãma tisõ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimizawi pese zé wasu'u na te dama 're sadawa wasu'u mono da. ãnhimiromhuri hã te tãma ãma uwaimrami da, wa ãsima wẽ, taha si.

²⁵⁻²⁷ — Airo mono bâ, te 're aiwaimrami aba mono ré hã, wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na hã. Tawamhã niwamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã te aiwi wasu'u zazãri aba õ di. Mare di. Æhãna, wa hã Paru, wa ãsina waih'u'u, za ãzabu na sahu za'ra wa'aba õ na dá'ãsina. E tawamhã ãnhimiromhuri na te ai'ãma upa za'ra wa'aba bâ, te za asõ'reptuzé hã asiwi ãmanhimini wa'wa. Mare di. Asi'uihã na te za asisimini za'ra wa'wa 'rãwi. Æne na hã tô sena wa tô waih'u'u. ²⁸ Taha wa, te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, 're anomro wẽ wa'aba mono da. Durẽ ãsazei'wa norĩ hã te za 're ã'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, siré 're ãsi'rã'õtõ mono norĩ hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ãsazei'wa norĩ hã tãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono da. Ti'ra wapru na ma tô ãsazei'wa norĩ hã wa'ã, tite da. Taha wa, pone'ërebã 'madã'ã'wa norĩ ne, te za 're ãda'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norĩ hã. ²⁹ Aihawi ãmorĩ za'ra wa'aba wamhã, ni'wam norĩ hã te za we asõ ai'aba'réri wa'wa. Abaze zahi, pone'ërebã da, 're ãsahi za'ra mono ne, te za asada tizahi za'ra wa'wa. Tinhimirowahutu wasété na te za asada tihãimana za'ra wa'wa. Ai'ãma pẽ'ëzé za'ra wa'aba õ di za. Æne wa tô ai'ãma waih'u'u sirõmo za'ra wa'wa. ³⁰ Durẽ ni'wam norĩ hã asiré wa'aba nherẽ, te za aima sadawa hapese za'ra wa'wa, ãsiniwĩ 're anomro aba mono da, ãsazei'wa norĩ hã uburé ãsiniwĩ 're nomro mono da. ³¹ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihãimana za'ra wa'aba mo, ta norĩ wi. Te aima 're roti za'ra wa'aba mono ré hã, ma tô si'ubdatõ ããma tiwahu. Rowa'a na wa tô aihãiba mono bâ te aima 're roti za'ra wa'wa, barana zama, ãwawa sina. Roti hã niwa te aiwi sazãri za'ra wa'aba õ di. Taha wa, ma'ãpé ãnhimiromhurizém na 're aipo're pu'u u'ãsi za'ra wa'aba mono za.

³² — Æhãna hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, wa za oto airẽme za'ra wa'wa, taha si te te 're ai'madã'ã za'ra wa'aba mono da oto. ãsimizawi pese zé wasu'u na te za 're asõpré u'ãsi aba mo. Ta hã te za te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'wa, ãsaze za'ra wa'aba zém na aiprédup sina 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Uburé marĩ ãwẽ hã tinhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ã'anhomri mono hã te za durẽ aima sõmri za'ra wa'wa, ate za'ra wa'aba da oto. ³³ Wa hã danhibrob zõ, te 're rob'ruiwapari mono õ di, rob'uiprazém na durẽ da'uza na. ³⁴ Durẽ ãhãimanazéb da, wa tô ãnhib'rata na te 're romhuri, ãsiré norĩ hãimanazéb da zama. Æne na ma tô a norĩ wa'wa hã asiwi ãwaih'u'u za'ra wa'wa. ³⁵ ãnhimiromhuri pese na wa tô aima ãma asanho za'ra wa'wa, sib'uware na 're ãhãimana za'ra mono norĩ hã wanhimromhuri na wa te ãma 're pawaptob za'ra mono da. Wanhib'apito Zezusihi mreme na te za 're aipo're pu'u u'ãsi za'ra wa'aba mo. Æne ma tô wama waih'u'u za'ra: "Ni'wa hã marĩ na te te dawari wamhã, da te tãma sõmri wamhã, tãma rowẽ di. Tane nherẽ, te te 're ãda'azari mono ma hã ãsipai u tãma rowẽ uptabi di." Æne Wanhib'apito Zezusihi mreme hã. — Æne ma tô Paru hã da'madã'ã'wa norĩ ma waih'u'u za'ra.

³⁶ Tawamhã Paru hã mreme parimhã, ma tô da'madã'ã'wa norĩ me hi'rãtitõ asimro, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, mreme zusi da. ³⁷ Mreme zusi pari, wawa sina ma tô Paru hã nasi tinho'utu awaibu, te te sawi za'ra da, ãma pẽ'ëzé za'ra wa. Ma tô durẽ nasi tob'rata hãrã za'ra. ³⁸ Za niwamhã te te ãhãiba pibui za'ra õ na tãma siwasu'u za'ra wa, ãma pẽ'ëzé uptabi za'ra di. Tawamhã ma tô ãme ai'aba'ré, rowa'u'u na uba'reneb u.

21

Paru hã Zeruzarẽ u ãmorĩzé wasu'u 'rãsudo

¹Tame wa tô oto wasisawi za'ra ni. Taha parip si, wa tô wasima wapâ za'ra ni. Tawamhã rowa'u'u na uba'rene hã ma tô oto waré tiwara za'ra awa'awi, Cosi na rob're za'iti nhisi u. Tamomo wasihutu wamhã, awẽpsi, wa tô duré ai'aba're ni, Rodisi na rob're za'iti nhisi u, uba're nhimizahârizéb u hã. Tawamhã ta hawi, wa tô ai'aba're ni, Patara na 'ri nho'õmo nhisi u. ²Tame, wa tô wasiwi sõpõtẽ ni, rowa'u'u na uba'rene hã, Penisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi u ãwara da hã. Tawamhã taha na wasi'aba're da, wa tô asisi ni. ³Uba'rene hã waré wara ré, wa tô Sipri na rob're za'iti nhisi hã 'madâ'â za'ra ni, wanhimi'e niwĩ. Õne haré ma tô waré wara, Siriza na danhipti'a nho'õmo nhisi u. Taha wa, wa tô Tiru na 'ri nho'õmo nhisi u oto aihutu ni, tamomo da te ãro'wasari hã da te sa'ra za'ra da. Tame wa tô wawairébé ni, uba're hawi. ⁴Tame wa tô Zezusihi zazei'wa norĩ hã sõpõtẽ za'ra ni. Wasisõpõtẽ za'ra wamhã, romhuri misi, ma tô wa'ãma ai'utõrĩ za'ra, wasiré wasi'ubumroi ré hã. Tawamhã ãsazei'wa norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani te te tãma ãwaihu'u za'ra zéb zarĩna, ma tô Paruhu ma roti za'ra, Zeruzarẽ u morĩ tã da. ⁵Tawamhã bãdã hã wasi'aba'rezéb da hã ãwa waptã'ã wamhã, ãsazei'wa norĩ hã ma tô wasiré ai'aba're, ã zaihá u, 'ri nho'õmo nhiti. Aihĩni ma tô wasiré ai'aba're, aibã norĩ hã duré ãmro norĩ hã, duré ã'ra norĩ me, te te wazawi za'ra da. Tame wa tô wahi'rãtitõ asimro ni, supara 'ré wa, wamreme zusi da. ⁶Wasisawi za'ra pari, wa tô asisi ni apã uba're wawẽ neb 're, wasi'aba're da. Ta norĩ hã 'ri tẽme ma tô apã ai'aba're.

⁷Tawamhã Tiru hawi, wa tô ai'aba're ni. Wasi'aba'rei wamhã, Patorema'ida na 'ri nho'õmo nhisi u, wa tô aihutu ni. Tame ãsazei'wa norĩ hã wa tô sawi za'ra ni. Tame ma tô bãdã hã misi wa'ãma ai'utõrĩ za'ra, ã'rata wasi'ubumroi ré hã. ⁸Tawamhã awẽpsi, wa tô ai'aba're ni, Sãzareza u. Tame wa tô asimro ni, Piripihĩ nhorõwa ãma. Piripihĩ hã Zezusihi wasu'u'uwẽ na ãsazei'õ'wa norĩ ma rowasu'u'wa, ta hã. ⁷na ãsazei'wa norĩ pawapto'wa da, da te ãpisutu za'ra norĩ me, aré 're ãhãimana mono, Zeruzarẽ ãma. ⁹ã'ra norĩ sipi'õ norĩ hã ãmro'õ za'ra hã maparane si'uiwa na ãhãiba hã, te 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. ¹⁰Tame ma tô bãdã hã nasi wa'ãma si'utõrĩ za'ra. Tawamhã aibã hã ma tô watẽme tiwisi za'ra, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi. Aibã hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa, Adabu na ãsisi hã. ¹¹Watẽme wisi wi, ma tô Paruhu usisizé hã tiwi waze. Ma tô ãma sipara'õtõ wasisi. Ma tô duré ãma sipawasisi. Taha pari, ma tô wama rowasu'u za'ra, ãne:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ãne ma tô ãma waihu'u: “ã da'usisizép tede'wai ma, te za zudezu norĩ hã ãne 'manharĩ za'ra, Zeruzarẽ ãma 're ãsi'ubumroi mono hã. Zudezu'õ norĩ ma, te za hãiba nhomri za'ra.” — ãne ma tô wama waihu'u sirõmo za'ra, Adabu hã.

¹²Tawamhã ãmreme wa te wapari za'ra wamhã, tame ãsazei'wa norĩ 're ãsi'ubumroi mono norĩ me, wa tô Paruhu wi rosawi za'ra ni aré, Zeruzarẽ u morĩ tã da. ¹³Tawamhã asa te wama nharĩ za'ra:

— E niha da, ma aiwa'õ na ãwi ãrobzei'õ za'ra wa'wa. Zeruzarẽ u hã ãmorĩ da si, wa tô ãsima rowẽ upta. Zezusi hã, Wanhĩb'apito na te 're sisi mono wa, ãté te za dasiwi ãnherẽ ni, dazazéb 're. ãté, wa za dãrã. Tane nherẽ, ãma wẽ di tô, tamomo ãmorĩ da hã. — ãne ma tô wama siwaihu'u za'ra asa, wa te waihu'u za'ra da.

¹⁴Taha wa, Zeruzarẽ u morĩ tã da, wa te oto tiwi rosawi waihu'u za'ra õ di. Taha wa, wa tô tãma nharĩ za'ra ni oto:

— Wẽ di tô. Mo oto aimorĩ. Wanhĩb'apito te te aima ãwẽzéb uwaibaba, te za tô ã'manha. — ãne wa tô tãma rob'ru za'ra ni.

¹⁵Tame wahãimana za'ra ré, syry na ma wa'ãma ronomro. Tawamhã wanhĩbro hã wa oto wasima ubumro za'ra ni, Zeruzarẽ u wasi'aba're da. Taha pari, wa tô wawairébé ni oto. ¹⁶Sãzareza ãma ãsazei'wa norĩ hã ma tô wame si'mazatõrĩ za'ra, umro na wame 'masi'aba'rei hutu da. Tawamhã Menasõhõ nhorõwa u ma tô wame ai'aba're, tame wasi'ubumro da 'ã. Duréihã ãsazei'wa, Menasõ hã. ãpotozé hã Sipri na rob're za'iti nhisi hã.

Paru hã Zeruzarẽ ãma 're ãsãmra mono zé wasu'u na'rada

¹⁷ Tawamhã Zeruzarẽ u wasihutu wi, ma tô ãsazei'wa norĩ hã to sina wazawi za'ra.
¹⁸ Tawamhã awẽpsi ma tô Paru hã wame timorĩ za'ra, Ti'aduhu u. Tame, ma tô uburẽ pese ubumro, ãsazei'wai 'madâ'â'wa norĩ hã. ¹⁹ Tawamhã Paru hã ma tô uburẽ sawi za'ra, timreme na. Te te sawi za'ra parimhã, ma tô tinhimiromhurizém na tãma siwasu'u za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono, zudezu'õ norĩ ma, uburẽ te te 're ã'ab'manharĩ mono zéb zarina.
²⁰ Paruhu mreme te te wapari za'ra wamhã, aihĩni ma tô ãma tiwata za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma. Taha wa, te asa tãma rowasu'u za'ra, Paruhu ma:

— Wasisãnawã, ãhãna wa za aima wasiwasu'u za'ra ni. Zudezu norĩ hã, wasiré norĩ hã ahã uptabi na ma tô Zezusi hã te te sina 're umnhasi za'ra, Danho'reptui'wa na. Aihĩni, te simi'ẽ na 're hãimana za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré zarina. ²¹ Ta norĩ hã ma tô aiwasu'u wapari za'ra, wasiré zudezu norĩ ma, asimirowahutu wasété newa. Mozésihi nhimi'ui'érézẽ hã, te wasiré zudezu norĩ wi ãsawi za'ra, u, daro mono bâ 're ãhãimana za'ra mono wi, ãma 're hãimana za'ra mono tô da. Duré Mozésihi nhimi'ui'éré zarina, ti'ra norĩ te te 're sihãiwata nhihãri za'ra mono tô da, ma tô, u, wasiré zudezu norĩ wi ãsawi. ãne ma tô aiwasu'u hã wapari za'ra, ta norĩ hã. ²² ãhãna aihĩni, te za aiwaihu'u za'ra ni, we aiwisizém na hã. E marĩ, wa za tawamhã 'manharĩ za'ra ni, ãne aiwasu'u hã tô senai õ na da te waihu'u za'ra da. ²³ Tawamhã ãne wa za aima roti za'ra ni, marĩ 'manharĩ da, 're aihãimana wẽ mono zé hã da te waihu'u za'ra da. Wawa'wa, aibã maparane si'uiwa na ãhãiba hã marĩ na ma tô tãma ropisutu za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma. ²⁴ Tawamhã te za asiré ãsimroi mo, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u, marĩ hã Mozésihi nhimi'ui'éré zarina asiré 'manharĩ za'ra wa'aba da, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, aihãiba wasété ãna aihãimana za'ra wa'aba da, tãma. Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, pone'ërebã te te siwi ãsimro hã te za tãma ãwa'ãbã za'ra. Tawamhã te za oto si'rãpari za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, te te ãropisutu za'ra zéb zarina, te te tãma ãma ã'uwaimrami za'ra na da te ãwaihu'u za'ra zéb da hã. ãne hã 'manharĩ wamhã, aihĩni te za aiwaihu'u za'ra ni oto, aiwasu'u hã tô senai õ na hã. Te za duré aiwaihu'u za'ra ni, 'Re ãhãimana u'âsi nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'éré zarina 're ã'aihãimana mono zém na hã. ãne hã 'manharĩ da, wa aima roti za'ra ni, wasiré ãsazei'wa zudezu norĩ, te te aiwaihu'u za'ra da. ²⁵ E niha tawamhã zudezu'õ nherẽ, ãsazei'wa norĩ 're ãhãimana za'ra mono zéb da hã. ãne wa tô tãma roti pari za'ra ni: “Danhimizama hã romhãiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, da te 're ãsimroi mono nhi hã 're huri aba mono õ di za. Duré ãwapru hã 're ãhuri aba mono õ di za. Duré danhimizama da te 're ãsõ'reti za'ra mono nhi hã 're huri aba mono õ di za. Duré aihãiba na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za.” ãne wa tô tãma rob'ui'éré za'ra ni. — ãne te Paruhu ma rowasu'u za'ra.

²⁶ Tawamhã Paru hã ma tô ãma saze za'ra, aibã norĩ siré morĩ da. Tawamhã awẽpsi, ma tô Paru hã te te simro, aibã norĩ hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u. Marĩ hã ma tô ãsiré 'manharĩ za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, hãiba wasété ãna tãma hãimana za'ra da. Taha pari, ma tô ãzẽ, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhorõwa u. Sébré wamhã, ma tô dama pisutu bãdã hã, marĩ te te siwi ã'manharĩ 'rãsutu zéb da hã. Te te siwi 'manharĩ parimhã, te za marĩ hã ãhãiba mono bâ tãma sãmri za'ra, sasedoti norĩ ma, si'udãna za'ra. Tawamhã te za waihu'u za'ra ni, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, te te ã'manharĩ 'rãsutu za'ra zém na hã.

Zudezu norĩ hã, Paruhu zãda ãsiti'ru za'ra zé wasu'u

²⁷ Tawamhã bãdã 7 na zahãdu ãma si'utõrĩ õ di, te te siwi ã'manharĩ 'rãsutu zéb u hã, Paru norĩ hã. Romhuture di oto. Tawamhã zudezu norĩ hã Azi'a hãwi ãsihudu ma tô Paru hã sima sãmri za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma. Izarazéhé nhihudu norĩ te, 'ri 'wãwi wa'ra ãma sãmra ré, ma tô siwi 'madã. Taha wa, ma tô sada dawada'uri wasété za'ra, Paruhu da. Tawamhã ma tô oto siwi pa'ã, Paru hã.

²⁸ Taha wa, te si'mahãrã za'ra zudezu norĩ hã, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, wei wa'ãma ana wa'aba. ã hã aibã hã ma tô daro mono bâ te te dama 're rowahutu, da te dasiwi wawẽ'õ za'ra da, duré Mozésihi nhimiroti hã da te dasiwi wẽ'õ za'ra da, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhorõwa zama da te dasiwi wẽ'õ za'ra da. Ma tô duré zudezu'õ norĩ hã te te simro, 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb u. ãsõrõwa hã wẽ nherẽ, ma tô wãwi wasété za'ra. — ãne ma tô da'mahãrã za'ra, tame ãsi'rã'õtõ norĩ hã, aihĩni Paruhu zãda dazahi za'ra da. ²⁹ Ta norĩ hã ma tô aibã hã 'madã'ã za'ra aré, Toropimu na ãsisi hã, Épézu ãma 're ãsãmra mono hã.

'Ri nho'ômo nhi'rity na Paruhu siré morĩ ré, ma tô 'madâ'â za'ra. Taha wa, ma tô âma romnomri za'ra, zudezu'ô nherê, 'Re îhâimana u'âsi mono nhorôwa u Paru te te saprôni 'ru te. Taha wa, te âne da'mahârâ za'ra, zudezu norĩ hã.

³⁰ Taha wa, Zeruzarê 'remhã 'ri wa'ôto mono bâ ma tô ro'wa'rudu hã te te ropé. Tawamhã Paruhu zô ma tô dasitême dasisa're, 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're îdawata za'ra mono zéb u. Ma tô dasiwi pa'âri ni 'ri para, rob u da te dasiwi wazere da. Da te dasiwi wazere parip si, ma tô oto tiwi 'ri nhitom ni. ³¹ Tawamhã te aré dasiwi wĩrĩ ni. Tawamhã da te aré dasiwi îwĩrĩzé wasu'u hã ma tô wapa, Roma na 'ri nho'ômo nhisi hawi da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã, Zeruzarê âma 're îdasi'ubumroi mono norĩ îsib'ru za'ra zé wasu'u hã. ³² Tawamhã awa'awi ma tô tinhib'a'uwê norĩ zô hârâhai'aba'ré za'ra, tiwada'uri'wa norĩ me siré sisa'rei mono da, datême. Îtême îsisa'rei mono hã da te 'madâ'â za'ra wamhã, ma tô âma rosahâri za'ra ni, Paruhu âma hã. ³³ Tawamhã apito hã ma tô Paruhu u ai'ré 'râwi. Ma tô pa'â. Taha pari, ma tô duré da'wapéi'wa norĩ ma ti'ru, te te siwi pawasisi da, maparane îsi'uwazi nhorô rutu na. Taha pari, ma tô âma da'azadanha, âne:

— E 'wa hã â hã aibâ. E marĩ ma tô 'manha. — Âne ma tô âma da'azadanha.

³⁴ Tawamhã dasiwa'râmi te nasi tâma 'mahârâ za'ra ni, dasimana'râmi hawi. Da te tâma wasu'u waré za'ra ô di. Dahârâ si'rahâri ahâ wamhã, îwasu'u uptabi hã te te waihu'u ô di, apito hã. Taha wa, da'wapéi'wa norĩ ma, ma tô ti'ru, Paru te te siwi saprôni da, tinhorôwa u. ³⁵ Tawamhã hâimo 'ri para u sai'urizéb u sihutu wamhã, da'wapéi'wa norĩ hã ma tô te te siwi upari, Paru hã, zudezu norĩ hã sahi sina, îsarina si'aba'réi wa. ³⁶ Taha wa, ma tô nasi tâma 'ru za'ra, âne:

— Wĩrĩ aba. Wĩrĩ aba. — Âne te nasi tâma 'ru za'ra.

³⁷ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã apito nhorôwa u te te siwi 'mazébré ô ré, Paru hã ma tô apito ma tinha, âne:

— E aima wê ô di, aima îsiwasu'u da hã. — Âne te tâma tinha, deredu norĩ mreme na.

Tawamhã apito hã te asa tâma tinha:

— E nare aima waihu'u pese di, deredu norĩ mreme hã. ³⁸ Wa tô aré ai'âma romno, a hã ezipsiu newa. Nimosi ni'wa hã ezipsiu hã ma tô aibâ norĩ âma aiwanhizari za'ra. Ta hã 4 miu na ma tô te te simro, rowasété 'manharĩ'wa norĩ hã a'ubuni u. Roma âma apito wi sipizari za'ra da, dapârĩzébé ré, ma tô te te simro. 'Wazé, a hã simroi mono ô di. — Âne te tâma tinha, apito hã.

³⁹ Tawamhã Paru hã te asa tâma tinha:

— Wa hã zudezu. Tasu na 'ri nho'u îsa'êtê nhisi âma îpotozé hã, Sirisiza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma hã. 'Wazé za îma îwê, te dama îrowasu'u da hã. — Âne te asa tâma tinha, Paru hã.

⁴⁰ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ma tô tâma wê tô, te te dama rowasu'u da.

Paru hã si'uihã na dama îsiwasu'uzé wasu'u na'rada

Tawamhã te te dama rowasu'u da, apito te te tâma wê wa, ma tô Paru hã sai'u hâimo, 'ri para u sai'urizém na hã. Tame ma tô tinhib'rada hã dama wê hâimo, ari'iwi dasi'ubumro da. Taha wa, ma tô tawarôtâ'â za'ra ni. Dawarôtâ'â za'ra wamhã, Paru hã ma tô timreme na dama rowasu'u, ebreusi norĩ mreme na.

22

¹ Âne te Paru hã dama siwasu'u:

— Îsiré norĩ, duré wamama norĩ, ma'âpé îwapari pese za'ra wa'aba za. Wa za oto aima îsiwasu'u za'ra wa'wa, 're îhâimana mono zém na hã îwaihu'u za'ra wa'aba da. — Âne ma tô tisiwasu'u na tâma sãna'rata za'ra.

² Tawamhã ebreusi mreme na te te dama îrowasu'u za'ra zé hã da te wapari za'ra wamhã, ma tô tâma tawarôtâ'â pese za'ra ni oto. Tawamhã te duré tâma siwasu'u za'ra, âne:

³ — Wa hã, zudezu. Tasu na 'ri nho'ômo nhisi âma îpotozé hã, Sirisiza na danhipti'a nho'ômo nhisi 'remhã. Âme Zeruzarê âma wa tô îprédu. Damarizé hã ma tô te te îma 're rowahutu, wahi'rata norĩ nhimiroti na hã. Înhimi'ê na wa tô te 're romhuri pese, 'Re îhâimana u'âsi mono ma. A norĩ wa'wa hã asimi'ê na tâma 're îromhuri za'ra wa'aba

mono ne, wa tō ōhō ma si 're īsisōmri u'āsi, īnhimi'ē na te tāma 're romhuri pese mono da, asine wa'aba. ⁴ Wa tō te da'āma 're rowasété aré, 're īdanomro mono zép tém na 're īdanomro mono norī āma hā. Īzadawa para ma tō aibā norī hā da te 're pawasisi za'ra, pi'ō norī zama. Īzadawa para, ma tō duré da te 're simro, dazazéb u hā. 'Re dā'ā za'ra mono da, wa tō āne hā te tāma 're 'manharī za'ra, Zezusihi zazei'wa norī ma hā. ⁵ 'Re īhâimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa ĩpire uptabi hā ma tō āne na hā ĩwaihu'u, sasedoti ĩpire uptabi hā, duré uburé zudezu norī ma roti'wa norī zama. Ta norī hā ĩ'āma sadanharī za'ra wa'aba wamhā, te za āne na hā aima ĩwasu'u za'ra wa'wa, sena na. Ta norī hā ma tō tinhimi'ui'ééré hā ĩma sōmri za'ra, Damasitu u te āri da, ĩsiré dama ĩpire norī ma. Taha zarina, wa tō mo, Damasitu u te we simroi mono da, ĩsazei'wa norī hā. ĩsi'uwazi nhorō rutu na pawasisi ré, Zeruzarē u we te simroi mono da, wa tō sō ĩmorī za'ra, āme da te hā za'ra da.

⁶ — Tawamhā Damasitu u te rosahutu wapsi, abzuma wa'wa ma tō hâiwa hawi rowa'a za'ēne hā ĩma ai'ubuzi, waptu na ĩhâiba nho'ōmoi baba. ⁷ Taha wa, wa tō waptārā, ti'ai wa. Ni'wai mreme hā wa tō wapa. Āne te ĩ'mahâ: “Saru. Saru. E marī wa, te ĩwi 're ĩrowasutu u'āsi mo.” — Āne te ĩ'mahâ.

⁸ — Tawamhā wa tō asa sada'â: “Apito, e 'wa hā, a hā.”

— Tawamhā te duré asa ĩma tinha: “Wa hā Zezusi, Nazaré āma aré 're ĩnhamra mono. Te ĩwi 're ĩrowasutu u'āsi mo.” — Āne te ĩma siwasu'u.

⁹ — Rowa'a za'ēne hā ĩma si'ubuzi wamhā, ĩsiré ĩsi'aba'ré norī hā ma tō 'madâ'â za'ra, rowa'a hā. Tane nherē, ta norī hā ĩmreme hā te te wapari waihu'u za'ra ō di, ĩma ĩnharī'wai mreme hā. ¹⁰ Tawamhā wa tō duré 'mahâ, āne: “Apito, e marī, wa za 'manha.”

— Tawamhā Wanhib'apito te ĩma tinha: “Aiwahutu, Damasitu u aimorī da. Tame te za ni'wa hā aima roti, uburé 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te aima ĩpisutuzé hā 'manharī da.” — Āne te ĩma tinha.

¹¹ — Tawamhā rowa'a za'ēne hā ma tō ĩtob'a. Taha wa, ĩsiré ĩsi'aba'ré norī hā ma tō ĩpano na siwi ĩzaprō. Taré ta norī hā te te siwi ĩzaprōni na wa tō wi, Damasitu u. ¹² Tame aibā hā te 're hâimana, Ananiza na ĩsisi hā. Ta hā 'Re ĩhâimana u'āsi mono nhimiroti 'rata wapari pese 'wa. Zudezu norī hā tame 're ĩsi'ubumroi mono hā ma tō Ananiza hā te te 're wēsāmri za'ra. ¹³ Ta hā ma tō we ĩzô rītī. Tawamhā, ĩtēme wisi wamhā, ma tō ĩma tinha, āne: “Īsisānawā Saru, apâ rob'madâ'â.” — Āne te ĩma tinha, aibā hā.

— Tawamhā awa'awi, wa tō duré apâ rob'madâ. Taha wa, Ananiza hā wa oto 'madâ. ¹⁴ Tawamhā ta hā te duré ĩma tinha: “'Re ĩhâimana u'āsi mono hā wahi'rata norī nhib'apito hā ma tō sima aipisutu, te te ai'āma sima 're ĩroti mono zé hā waihu'u da. Ma tō duré aima pisutu, Wanhib'apito Zezusi hā ĩwē uptabi 'manharī'wa hā bâdâdi wa, sabu da, duré ĩmreme hā wapari da. ¹⁵ A hā te za dama 're ĩsadawa wasu'u mo, dahâiba mono bâ. Ta hā atōmo na ĩsabu hā, duré aipo're na ĩmreme hā ĩwapari hā te za dama 're ĩwasu'u mo. ¹⁶ E marī zô te bété asimipa, āhâna hā. Ma'āpé aiwahutu, â dawabzuri hā da te aima 'manharī da, duré Wanhib'apito wi rowaptērē da, te te asō'reptu da. Tawamhā aiwasédé hā te za aima tipa.” — Āne ma tō ĩma roti, Ananiza hā.

'Re ĩhâimana u'āsi mono hā Paruhu ma, romhuri te te ĩpisutuzé wasu'u

Tawamhā Paru hā dama siwasu'u 'rāsutu da, ma tō āne dama rowasu'u:

¹⁷⁻¹⁸ — Tawamhā, Zeruzarē u apâ ĩwisi wamhā, 'Re ĩhâimana u'āsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb u wa tō mo, tāma ĩmreme da. Tawamhā tāma ĩmreme sina, ĩnhotō ō nherē, ĩnhotō 'rowi te ĩrosawērē ne, wa tō Wanhib'apito hā sabu. ĩmreme hā wa tō wapa. Te ĩma tinha, āne: “Ai'aba'ré na aiwatobro Zeruzarē hawi, āmemhā da te aiwapari za'ra ō wa za, ĩwasu'u na hā.”

¹⁹ — Tawamhā wa tō asa tāma ĩsiwasu'u: “Āme 're ĩsi'ubumroi mono norī hā ma tō ĩhâimanazém na siwi ĩwaihu'u. Rowahutuzé mono bâ wa tō asazei'wa norī zô 're ĩzasi, dazazéb 're te 're 'mazai mono da, duré te 're ahâ za'ra mono da. ²⁰ Duré Esitéwā, dama aiwasu'u'wa hā da te dasiwi wīrī wamhā, wa tō dasiré ĩhâiba. Wa hā wa tō āma da'ab'madâ. ĩma wē di, ĩdâ'âzé hā. ĩwīrī'wa norī uza, ĩsisiwimhā ĩ'ubuzé hā, wa tō sa 'madâ'â za'ra.” Āne wa tō asa tāma ĩsiwasu'u, Wanhib'apito ma.

21 — ãne na Wanhib'apito ma, ãsiwasu'u wamhã, ma tô ãma rob'ru, ãne: “Mo oto aimorĩ. Zudezu'õ norĩ tẽme, wa za asatõ, romhã na.” ãne ma tô ãma rob'ru, Wanhib'apito hã. — ãne ma tô Paru hã tisiré zudezu norĩ ma hã siwasu'u.

22 Tawamhã Paru hã zudezu'õ norĩ hã te te sisi wamhã, ma tô sada tizahi za'ra, zudezu norĩ hã zudezu'õ norĩ te te sisi õ ré hã te te aré wapari wẽ za'ra nherẽ. Taha wa, te sa'êtẽ sima 'mahârã za'ra, zudezu norĩ hã, ãne:

— Wĩrĩ aba. Õ hã wasétére di. Dã'ã hã.

23 ãne ma tô zudezu norĩ hã ãma si'mahârã za'ra, hãrã 'rãihã na, ãsisiwimhã ti'ubuzé hãimo te te 're wanarĩ za'ra mono sina. Ropru te duré hãimo sãmra za'ra, sada siti'ru za'ra wa.

Paru hã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito ma, ãsiwasu'uzé

24 Tawamhã romanu hã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ma tô da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra, 'ri para u te te siwi 'mazébré da, Paru hã. Te duré tãma 'ru za'ra, te te siwi 're pré'é mono da, siwasu'u da, zudezu norĩ te te sima 'ruzém na te te waihu'u da. 25 Tawamhã ma tô siwi hiwasisi, ãsi'uwazi nhorõ rutu na te te siwi 're pré'é mono da. Tawamhã Paru hã ma tô da'wapéi'wa norĩ nhib'apito zadawa para dawada'uri'wai ma tinha, ãne:

— E ãwasété na asiwi ãwaihu'u aba wa, ma tô asiwi 're ãpré'é aba mo. E tô ã'uwaibaba ãne hã, wa hã romanu nherẽ. — ãne te Paru hã tãma tinha, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wai ma.

26 Tawamhã Paruhu mreme te te wapari wamhã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã ma tô tinhib'apito ma wasu'u:

— E marĩ ãma 'manharĩ da bã. Ni'ã. Õ hã romanu. — ãne ma tô tãma wasu'u.

27 Taha wa, apito hã ma tô mo Paruhu u, te te sadanharĩ da. Tawamhã ãne te sadanha:

— ãma siwasu'u na, te waihu'u da. E nare a hã romanu.

— ãhe. Wa hã, romanu.

28 Tawamhã apito hã te duré tãma siwasu'u, ãne:

— Wa hã duré, romanu. ãpoto'wa hã romanu õ nherẽ, wa'ãbã za'êtẽ uptabi na wa tô ãsiwa'ã romanu norĩ ma, ãsiromanu da.

Tawamhã Paru te asa tãma tinha:

— Tazahã ãpoto'wa hã romanu wa, wa hã duré romanu u'ã. — ãne te asa tãma tinha.

29 Tawamhã Paru hã romanu na siwasu'u wa, awa'awi ma tô da'wapéi'wa norĩ hã tãma ai'ré za'ra, te te siwi sadanharĩ za'ra ãna. Duré da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ãne na te te waihu'u wamhã, ma tô pê'ẽwara, ãsimiwada'uri zarina, te te siwi hiwasisi wa.

Paru hã dama roti'wa norĩ nho're ãsiwasu'uzé

30 Tawamhã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ma tô sima wẽ, zudezu norĩ hã Paruhu ãma ãwasédé hã te te siwi ãma ãhirizé hã sena na te te waihu'u da. Taha wa, awẽpsi ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire norĩ ma 'ru za'ra, uburé zudezu norĩ ma roti'wa norĩ ma zama, Paruhu zada si'rã'õtõ da. Da'wapéi'wa norĩ ma, ma tô duré 'ru za'ra, Paruhu pawasisizé hã te te tãma wasihu za'ra da, dama ãpire norĩ nho're sab da.

23

1 Tawamhã zudezu norĩ ma roti'wa norĩ tẽme, te rob'madã'ã pese, Paru hã. Te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, wa hã wa tô 're ãsi'madã'ã u'ãsi, 're ãmorĩ wẽ u'ãsi da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a. Taha wa, ãpẽ'ẽ wapu na wa 'rãwi 're ãsiseze. — ãne te tãma siwasu'u za'ra.

2 Tawamhã Ananiza hã sasedoti ãpire uptabi hã ma tô ti'ru, ã'rata ãsimasam norĩ ma, te te siwi sadawa pré'é da, Paru hã. 3 Taha wa, te Paru hã asa tãma tinha:

— Oro wama roti'wa za a hã, ma aiwasédé hã ã'ãma ã'manha. A hã ãme te asã, ãpibu da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina 're ãmorizéb zõ. Tane nherẽ, ãsimiroti hã ma tô ã'upa. Da te ãzadawa pré'é da, ma tô dama ã'ru. Ta hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti zarinaĩ õ di. Taha wa, te za ai'azã. — ãne te tãma tinha, Paru hã.

4 Tawamhã ã'rata ãsimasam norĩ hã te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— E marĩ da, ma tō sasedoti ĩpire uptabi āma ĩwasé.

⁵ Tawamhã Paru te asa tãma nharĩ za'ra:

— E nare ta hã sasedoti dama ĩpire. Te waihu'u o di. Te waihu'u 'wa'âhã, te tãma nharĩ o di aré. 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme ui'éré 'rata na wa tō ãne hã waihu'u za'ra ni: “Ni'wa hã dama pire wamhã, tãma 're aimreme wasété za'ra wa'aba mono o di za.” Āne ma tō wama waihu'u za'ra. — Āne Paru te asa tãma nharĩ za'ra.

⁶ Tawamhã Paru hã ma tō waihu'u, dama roti'wa norĩ, sina ĩsipo'o za'ra zé hã. Ni'wam norĩ hã sadusezu, duré ni'wam norĩ hã parisezu. Tawamhã, ma tō dama si'mahã, ãne:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ĩwapari za'ra wa'aba. Wa hã parisezu. ĩmama norĩ zama parisezu. Dadâ'â nherê, apâ dahâiwa'utuzé wasu'u hã te sazei wa, wa asô're ĩzab za'ra wa'wa, asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba da, taha zô si 're ĩnhimipari u'âsi mono wa. — Āne ma tō dama si'mahã.

⁷ Tawamhã mreme pari, tame ĩsi'rã'õtô norĩ hã ma tō sina ĩsipo'ozéb zarina sima nharĩ za'ra, parisezu norĩ hã, sadusezu norĩ me. ⁸⁻⁹ Parisezu norĩ nhimizazézé hã, ãne: 'Re dadâ'â za'ra mono nherê, apâ 're ĩdahâiwa'utu za'ra mono na, duré hãiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã tō sena na 're ĩhâimana za'ra mono na, duré dapê'êzani hã dawi 're wairébé mono wamhã, nimomo 're ĩdanomro mono na hã. Āne parisezu norĩ nhimizazézé hã. Tane nherê, sadusezu norĩ hã ãne na simizaze za'ra o di, ta norĩ hã. 'Re ĩdahâiwa'utu za'ra mono zé hã, mare di, u. Duré hãiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hã, mare di, u. Duré dapê'êzani, dawi 're wairébé mono wamhã, nimomo 're danomro mono o di za, u. Āne sadusezu norĩ nhimizazézé hã. Taha wa, ma tō 're sisadawa 'rui u'âsi za'ra, parisezu norĩ hã, sadusezu norĩ me.

Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na dama rowahutu'wa norĩ hã, parisezu na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã hãiwi ma tō aimasa, Paru, da te dasiwi ĩ'ârizé hã te te siwi wê'ô wa. Āne te mreme 'rãihã na nasi āma si'mahãrã za'ra:

— Aibã hã, o hã wa tō waihu'u za'ra ni. Tiwasédé hã te te âri o di. Até hãiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ma tō tãma rowasu'u. Até ni'wai pê'êzani, ma tō nima hawi tãma rowasu'u. — Āne te parisezu norĩ hã nasi āma si'mahãrã za'ra.

¹⁰ Tawamhã damreme tete na dasi'wapé za'ra wa, da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ma tō āma hâtãrã, Paruhu āma, da te dasiwi hãiba'êi mono o'umnhasite. Taha wa, ma tō da'wapéi'wa norĩ ma 'ru za'ra:

— Sô ai'aba'rêi wa'aba, asiwi wazere aba da, dawa'wa hawi. Tawamhã wanhorôwa u te za we asiwi ĩsaprôni 'wa apâ. — Āne te tãma 'ru za'ra.

¹¹ Tawamhã taha mara na Wanhib'apito hã ma tō tãma sihãiré, Paruhu ma. Te tãma tinha, ãne:

— Aipahi tō. Āme Zeruzarê āma ma tō dama ĩwasu'u pa. Roma na 'ri nho'ômo nhisi āma te za duré ôhõ na si dama ĩwasu'u, niwamhã.

Zudezu norĩ hã Paru te te sima ĩ'ru za'ra zé wasu'u

¹² Tawamhã awê rowa'a wi, zudezu norĩ hã ma tō pi'uriwi si'rã'õtô. Te sima 'ru za'ra, Paru hã te te siwi wĩrĩ da. Āne te sima āma roti za'ra:

— Paru hã wa te wasiwi wĩrĩ aba. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, wa za wasi'ru za'ra ni, wa te wasiwi wĩrĩ o wamhã, te te wa'uprosi da, wa te wasima ĩ'ruzé hã wa te āma uwaimrami za'ra o wamhã. Wa te wasima ĩ'ruzé hã wa te āma uwaimrami za'ra o ré, wasaihuri o di za. Duré wa te âhuri o di za. — Āne ma tō sima roti za'ra, Paruhu āma.

¹³ Aibã hã 40 nhipai u ĩhãiba hã ma tō ãne sima 'ru za'ra. ¹⁴ Tawamhã zudezu norĩ hã ma tō ai'aba'rê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'āma romhuri'wa ĩpire norĩ u, dama ĩpire norĩ u zama. Te tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Paru hã wa tō wasima 'ru za'ra ni, wa te wasiwi wĩrĩ da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, wa tō duré wasi'ru za'ra ni, te te wa'uprosi da, Paru hã wa te wasiwi wĩrĩ o wamhã. Tawamhã wa te wasiwi wĩrĩ o ré hã, wasaihuri o di za. ¹⁵ Āhãna, ma'ãpé da'wapéi'wa norĩ nhib'apito ma, waihu'u za'ra wa'aba, asi'rã'õtô aba zém na. Dama roti'wa norĩ me, uburé asi'rã'õtô aba zém na tãma waihu'u za'ra wa'aba, Paru te te ĩ'manharizé hã waihu'u pese za'ra wa'aba da newa, Paru hã te te we atême saprôni za'ra wa'aba da. Tawamhã wa norĩ

hã bådâdi wã wa, wa za sô asimro ni, atême wisi za'ra wa'aba õ ré, wa te wasiwi wĩrĩ da. — ãne te tãma nharĩ za'ra.

¹⁶ Tawamhã 'ritéi'wa hã ma tô wapari za'ra, sô ãdanhimipari za'ra na hã. 'Ritéi'wa hã Paruhu 'ra wapté, ãhidiba 'ra. Taha wa, te Paruhu u mo, da'wapéi'wa norĩ nhorõwa u te te po're pu'u da. ¹⁷ Tawamhã Paru hã ma tô sô hã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa zô. Te tãma tinha, ãne:

— ã hã 'ritéi'wa hã ãma saprõni, asib'apito u te te tãma rowasu'u da. Marĩ hã te te ãwaihu'uzém na te za tãma rowasu'u. — ãne te tãma tinha.

¹⁸ Tawamhã ãwada'uri'wa hã ma tô saprõ, apito u. Te tãma tinha, apito ma:

— Paru hã da'wapéi'wa norĩ te te 'madâ'ã za'ra da, wanhorõwa ãma ãsa hã ma tô ãzô hã. Ta hã ma tô ãma tinha, 'ritéi'wa hã te we atême saprõni da. Ta hã, marĩ hã te te ãwaihu'uzém na te te aima rowasu'u da, ma tô ãma tinha, te we atême saprõni da. — ãne te tãma wasu'u.

¹⁹ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã ma tô 'ritéi'wa hã pa'ã. Danhiti ma tô saprõ, te te tãma rowasu'u da, ãne:

— E marĩ te za bété ãma ãwasu'u. — ãne te sadanha.

²⁰ Tawamhã ma tô asa tãma rowasu'u:

— Zudezu norĩ hã ma tô sima 'ru za'ra, Paru hã awépsi te te aiwi waptêrê za'ra da, dama roti'wa norĩ nho're sab da, ãtême satõrĩ za'ra da. Paru te te ãmanharizé hã te te waihu'u pese za'ra da newa, te za aiwi waptêrê za'ra. ²¹ Tawamhã ãtême satõrĩ za'ra da, saze za'ra õ di za. Tô'ã. Aibã norĩ hã 40 nhipai u ãhãiba hã ma tô sima 'ru za'ra, te te siwi wĩrĩ da. Te te siwi wĩrĩ õ ré hã, saihuri õ di za, u. Duré ã hã te te ãhuri õ di za, u. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, ma tô duré si'ru za'ra, te te uprosi da, te te sima ãru za'ra zé hã te te ãma uwaimrami za'ra õ wamhã. Te za, u, sô aima'uri za'ra. Asa tãma ãrowaihu'u za'ra zéb zô si, te ãhãna hã mapari za'ra. — ãne te tãma rowasu'u.

²² Tawamhã apito hã te sadawa uwati, 'ritéi'wa hã, ãne:

— Ni'wai ma, ãma ãrowasu'uzém na hã rowasu'u tõ za. — ãne te sadawa uwati, apito hã. Taha pari, te tãma rob'ru, morĩ da.

Apito Perihĩ u, Paru da te ãsaprõnizé wasu'u

²³ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã te oto sô tihãrã zahuré, tizapari da'wapéi'wa wada'uri'wa norĩ zô. ãne te tãma rob'ru zahuré:

— Ma'ãpé sô aihãrã aba, da'wapéi'wa norĩ zô, para na 're ãnomro mono hã 200 na ãhãiba norĩ zô, duré awaru na 're ãnomro mono hã 70 na ãhãiba norĩ zô, duré ãsi'uwazi'wa na dapãrĩ'wa norĩ hã 200 na ãhãiba norĩ zô. Mara sime na te za aiwairébé 'wa, Sézareza u ai'aba'réri wa'aba da. ²⁴ Awaru hã te za ãubumroi wa'wa, Paru hã ãma ãmorizéb da. Awaru na te za asiwi ãsaprõni waré wa'wa, Peri na danhib'apito nhisi u, asiwi ãwisi wẽ wa'aba da. — ãne te tãma rob'ru zahuré.

²⁵ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã Zeruzarẽ ãma 're ãsãmra mono hã ma tô Perihĩ ma rob'ui'éré. ãne ãsими'ui'éré hã:

²⁶ “Peri, wanhib'apito, uburé na da'madâ'ã'wa, wa ãma asawi.

“Wa hã, Caradiu Risi'asi.

²⁷ “ã hã aibã hã ma tô zudezu norĩ hã siwi ti'ã. Te aré siwi tiwĩ. Tawamhã wa hã wa tô ãtême wi, da'wapéi'wa norĩ me. Wa tô dawĩ ãma wasisaprĩ za'ra ni, romanu na 're ãhãimana mono na te waihu'u wa oto. ²⁸ Wa tô ãsima wẽ, ãwasédé hã da te ãma ãsa'razé hã te waihu'u da. Taha wa, wa tô saprõ, zudezu norĩ ma roti'wa norĩ tême. ²⁹ Taha wa, wa tô waihu'u oto. Marĩ ãwasédé hã te ãma waihu'u õ di, da te ãwĩrĩzéb da hã, duré dazazéb 're, da te dasiwi ãsèrèzéb da hã. Mare di. Zudezu norĩ 're ãhãimana za'ra mono zé wa'rãmi, 're ãhãimana mono zém na si ma tô ãwasédé hã siwi ãma sa'ra. ³⁰ Zudezu norĩ hã te te siwi wĩrĩ da, te te sima ãru za'ra zé hã ma tô duré ãma waihu'u ni. Te waihu'u wi, wa tô ãma atême satõ, sa'ëté. ãwasété na tãma ãnharĩ'wa norĩ ma, wa tô duré ãma rob'ru za'ra, ãma atême si'aba'réri da, asõ'a te te ãwasédé hã ãma sa'ra da. ãne si, wa ãma aima rob'ui'éré.”

³¹ Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã te te tãma ãru za'ra zém na ma tô ãma uwaimrami za'ra. Paru hã ma tô siwi saprõ. Tawamhã tô ãmara na ma tô aihutu, ãtipatiridi na 'ri nho'õmo nhisi u. ³² Tawamhã awépsi, da'wapéi'wa norĩ, para na ãsi'aba'réri norĩ hã ma tô

apâ ai'aba'ré, tinhorōwa u. Paru hã ma tô rême za'ra, awaru na 're ñnomro mono norĩ si te te siwi saprõni da oto. ³³ Tawamhã ta norĩ hã ma tô siwi saprõ, Sézareza u. Tamomo sihutu wi, ma tô awa'awi siwi saprõ Paru hã, apito u. Tawamhã ma tô apito ma rob'ui'ééré hã sòmri za'ra. ³⁴ Apito, ma tô sōré, rob'ui'ééré hã. Te te sōré parip si, ma tô Paru sadanha:

— E niha asipti'a nhisi hã.

Tawamhã te asa tãma tinha:

— Sirisiza na ñnhipti'a nhisi hã.

³⁵ Tawamhã te te waihu'u wamhã, apito hã te tãma tinha:

— Aiwasedé hã te te ai'ãma ñsa'ra norĩ hã we sihutu wapsi, wa za aiwapa, ta norĩ siré.

— ãne te tãma tinha.

Tawamhã ma tô da'wapéi'wa norĩ ma Paru hã 'ru za'ra, Erodihi nhorōwa ãma te te siwi sērē da. Te te duré siwi 'madâ'â pese da zama, te tãma 'ru za'ra.

24

Zudezu norĩ hã Paruhu ãma ñwasédé te te siwi ãma ñhirizé wasu'u

¹ Tawamhã bâdâ hã 5 na ma tô ãma ne, Erodihi nhorōwa ãma hãimana ré hã, Paru hã. Tawamhã Ananiza hã, 'Re ñhãimana u'ãsi mono ma da'ãma romhuri'wa ñpire uptabi hã ma tô Sézareza u wi, sasedoti ñpire uptabi hã. Ni'wam norĩ hã, da'madâ'â'wa norĩ hã ma tô siré te te simro. Danhimirob'manharizém na dawasu'u'wa zama te siré saprõni za'ra, Téturu na ñsisi hã. Ta norĩ hã apito Perihi ma, ma tô ñwasédé hã siwi ãma tihi, Paruhu ãma. ²⁻³ Tawamhã apito Peri hã ma tô Paruhu zô hã, danho're sab da. Taha pari, Téturu hã ma tô oto Paruhu ãma ñwasédé hã ãma tihi. Apito ma, te rowasu'u, ãne:

— Roti'wa, a hã aiwē uptabi di. A hã wama 're roti wē u'ãsi mono wa, wa rowē na si 're wahãimana za'ra ãhãna hã. Wa'madâ'â'wa norĩ ma, ma tô 're ñroti wē u'ãsi mo, daro mono bâ te te 're wa'madâ'â wē za'ra mono da, marĩ ñwasédé hã te te wama 're pese za'ra mono da. Tawamhã waro mono bâ, asimipawaptobzém na wama 're asõpru mono wa, wa wa te 're aiwēsãmri u'ãsi za'ra. ⁴ Tane nherē, ñwapari wa'a õ'umnhasite, ñmreme syry na wa za aima rowasu'u. Asõpru wa, da'upana te aima rowasu'u wamhã, ãté aima wē dí za, ñwapari da hã. ⁵ Õ hã aibâ hã wa tô waihu'u za'ra ni, timreme na daré ro'wa'rutu'wa na hã. Duré daro mono bâ zudezu norĩ hã te te ñropéi mono tême 're morĩ wamhã, ma tô te te da'ãma 're aro'wa'rutu. Duré nazarenu na dasina dasipo'ozém nhisi niwĩ, 're ñnomro mono ma hã pire di, õ hã. ⁶ 'Re ñhãimana u'ãsi mono ãma 're ñdawata za'ra mono zé hã te aré wawi wasété, 'ri hã. Tazahã wa tô wasiwi ãri ni. ⁷ Tawamhã apito Risi'asi hã ma tô watême wi. Sa'ëtē ma tô wawi ti'â, Paru hã. ⁸ Ta hã ma tô ñwasété na tãma ñnharĩ'wa norĩ ma 'ru za'ra, asõ'a simasab da, te te aima wasu'u za'ra da. Taha wa, ã hã aibâ hã sadawa pibui wamhã, tô sena na te za ñwaihu, ñwasédé hã wa te wasiwi ãma ñsa'razém na hã. — ãne te Téturu hã apito sada wada'u.

⁹ Tawamhã zudezu norĩ, tame ñsimasam norĩ hã te duré sadawa waptob za'ra, ñwasu'u tô sena na.

Paru hã, Perihi uiwada ñsiwasu'uzé

¹⁰ Tawamhã apito hã ma tô Paruhu ma tinhib'rada sarõtõ, timreme hã te te oto wazere da. Taha wa, Paru hã timreme hã ma oto waze, ãne:

— Ma tô ai'ãma tiwahub ahã, ãme dama rowairébé'wa na 're aihãimana mono ré hã. ãne hã ñma waihu'u pese di. Taha wa, asõ'a ñsi'uihã na aima ñsiwasu'u da hã, ñma wē di. ¹¹ ñmreme hã sena na te za ñwaihu. Nimosi, wa tô wi, Zeruzarē u hã. Bâdâ 12 na ma tô ñ'ãma ne, tame ñnhamra ré hã. 'Re ñhãimana u'ãsi mono ãma ñwata da, wa tô wi. Tawamhã 'Re ñhãimana u'ãsi mono ãma 're ñdawata za'ra mono zéb ãma 'ri 'wawi wa'ra 're, ñnhamra ré, ñsiré zudezu norĩ hã ma tô ñsãmri za'ra. ¹² Tane nherē, ñmreme na te ñdazadawa 'razãri na hã te te ñwapari za'ra õ di. Zudezu norĩ te, rowahutuzé mono bâ ñmreme na te dazada'rãmi õ di. Duré 'ri babab zama te da'azada'rãmi mono õ di. ¹³ Taha wa, ñwasété newa, tô sena na te te siwi ñ'ãma sa'ra waihu'u õ di. Mare di. ¹⁴⁻¹⁵ ãne wa za aima ñsiwasu'u. 'Re ñdanomro mono zép téb zarina, wa tô te 're romhuri, 'Re ñhãimana u'ãsi mono ma. 'Re ñdanomro mono zép té wasu'u hã te zudezu norĩ hã te te siwi 're wē'õ za'ra, senai õ newa. Tane nherē, 'Re ñhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã, wahi'rata

norĩ nhib'apito nhimiroti hã wa tô uburé saze, Mozési te te ãma ĩrob'ui'ééré hã. ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'ééré hã wa tô duré saze. ĩwasédé hã te te siwi ĩ'ãma ĩsa'ra norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma te te ĩsasõmri za'ra ne, wa duré wa hã ãma sasõ. Dadâ'â nherẽ, aihĩni apâ te te 're ĩda'ahâiwa'utu mono zém na wa tô ãma sasõ, ĩwẽ hã duré ĩwasédé hã apâ te te 're ĩda'ahâiwa'utu mono zém na hã. ¹⁶ Taha wa, ĩwẽ hã te 'manharĩ tõ da hã, ĩwa'a õ di, ĩpẽ'ẽ wapu na 're ĩsi'madâ'â u'âsi mono da si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a, duré danho'a zama. — ãne te Paru hã tãma siwasu'u, apito Perihĩ ma.

¹⁷ Te duré tãma siwasu'u, ãne:

— Zeruzarẽ nhiti 're ĩmorĩ ré, ma tô ĩ'ãma tiwahub ahã. Tawamhã tamomo wa tô apâ mo, danhibzari hã te âri da, ĩsiré norĩ ma, te sõmri da. Duré danhimizama hã da te ĩsimro hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te sõmri da, ãma ĩwata da, wa tô apâ mo. ¹⁸⁻¹⁹ ãne te 'manharĩ da, wa tô ĩsipese, wasiré zudezu norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te ĩwẽsãmri da. Tawamhã zudezu norĩ hã Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi ĩsihudu hã ma tô ĩ'madâ'â za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're ĩdawata za'ra mono zéb ãma 'ri 'wawi wa'ra 're. Tame te te ĩ'madâ'â za'ra wamhã, ĩ'rata dasi'rã'õtõ õ di. Da te ĩmreme 'razârĩ õ di. Rowẽ si. Ta norĩ hã te te ĩ'madâ'â za'ra norĩ hã marĩ ĩwasédé hã te te ĩ'ãma waihu'u za'ra wamhã, we si'aba'rúi 'wa'âhã, aré wẽ di, asõ'a ĩwasédé hã te te ĩ'ãma sa'ra da. ²⁰ Ta norĩ hã we si'aba'rúi õ wamhã, âté asõ'a ĩsimasam norĩ si te za aima ĩwasu'u za'ra. Dama roti'wa norĩ nho're ĩzab ré, marĩ ĩwasédé hã te te ĩ'ãma ĩwaihu'u za'ra zém na, te za ĩwasu'u za'ra, ãme ĩzab ré. ²¹ Wa hã wa za aima ĩsiwasu'u, te ĩ'mahârâzém na, dama ĩpire norĩ nho're ĩzab ré, ãne: “Ã bâtâ na wa asõ'a ĩzab za'ra wa'wa, ĩpibui pese za'ra wa'aba da. Dadâ'â nherẽ, apâ dahâiwa'utuzé, te sazei wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're ĩmorĩzéb zõ te za ĩpibu za'ra wa'wa.” ãne si wa tô ĩsi'mahã, dama ĩpire norĩ nho'a ĩzab ré. Áté ãne ĩmreme wamhã, te ĩ'ãma rosa'rata za'ra, ĩwasété na. — ãne te Paru hã siwasu'u, apito Perihĩ ma.

²² Tawamhã apito Peri te tãma tinha:

— Zahadu, apito Risi'asi wei wisi wapsi, wa za niha hã aima rowairébé. — ãne te tãma tinha.

Apito Peri hã ma tô waihu'u pese, 're ĩdanomro mono zép té hã. Tane nherẽ, te te ãma wapari 'rãsutu õ di.

²³ Tawamhã apito Peri hã ma tô da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wai ma waihu'u, ãne:

— 'Madâ'â pese za'ra wa'aba za, ã hã aibã hã aiwi simani za'ra wa'aba tõ da. Tazahã, marĩ hã te te 'manharĩ da, te te sima wẽ wamhã, syry na te za tãma ĩrowairébé 'wa. Duré, ĩsiré norĩ hã ĩhâimanazéb da, te te pawaptob za'ra da, we ĩtẽme sisisi wamhã, wẽ'õ za'ra wa'aba õ di za, tiwi. — ãne ma tô tãma waihu'u, apito hã.

Paru hã Apito Perihĩ nho're ĩsabzé wasu'u, Durusiraha nho're me

²⁴ Bãdã hã siwaptom na ãma ne pari, ma tô apito Peri hã Paruhu zõ hã, timro me, Durusiraha me. Durusira hã, zudezu. Tawamhã Cristu Zezusi hã da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zém na ma tô Paru hã tãma rowasu'u zahuré. Apito Peri hã ma tô ĩsimirowasu'u hã wapari pese. ²⁵ ĩwẽ na si 're ĩdanomro mono zém na ma tô tãma rowasu'u, marĩ hã ĩwasédé hã da te dasiwi ĩwẽ'õzém na zama. 'Re danomro wasété mono wa, rob'rãsutu u 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za niha te te dama ĩrob'manharĩ pipa zém na ma tô duré tãma rowasu'u. ãne hã te te tãma awasu'u wa, ma tô apito Peri hã tipahi. Taha wa, te tãma tinha, Paruhu ma:

— Ãhãna te za aimo a'ã. Niwa te ĩsima wẽ wapsi, wa za duré asõ hã apâ, te aiwapari da.

²⁶ Tawamhã Paruhu ãma te rosa'rata, rob'uiprazém na tãma siwa'ãbã da newa, dazazém hawi watobro da. Taha wa, te nasi sõ hã, te te sima rowasu'u zahuré da.

Paru hã Pesituhu ma, ĩsiwasu'uzé wasu'u

²⁷ Tawamhã maparane ma tô ãma tiwahu, Sezariza ãma sãmra ré, dazazéb 're, Paru hã. Tawamhã Posi'u Pesitu hã te za oto si'apito, Perihĩ nhowa're're. Taha wa, apito Peri hã sisa'u ma tô tizadawa ãma tirẽ, dazazéb 're, hâimana u'âsi da Paru hã, ĩsa'u hã. Zudezu norĩ ma, rowézéb da, ma tô ãne hã tizadawa hã ãma tirẽ.

25

¹ Tawamhã Pesitu hã tame si'apito wamhã, bådâ si'ubdatõ ãma ne pari, te oto mo Zeruzarẽ u, Sézareza hawi. ² Zeruzarẽ u wisi wamhã, sasedoti ìpire norĩ hã duré zudezu norĩ ma, roti'wa norĩ zama ma tô tãma wasu'u za'ra Paru hã, wasété ré ne. ³ Ma tô tiwi waptêrẽ za'ra, Paru hã te te tãma satõrĩ za'ra da, Zeruzarẽ u. Ta norĩ hã bådâdi wã wa, te te siwi wĩrĩ da, aré ãma siwada'uri za'ra na dâ'âsina, ma tô tiwi waptêrẽ za'ra, Zeruzarẽ u te te satõrĩ da. ⁴ Tawamhã apito Pesitu hã ma tô asa tãma nharĩ za'ra, ãne:

— Paru hã Sézareza ãma te nhamra dazazéb 're, da'wapéi'wa norĩ hã te te siwi 'madâ'â pese za'ra da tame. Tamomo wa za apâ morĩ su. ⁵ Taha wa, dama ìmreme pire norĩ hã asiwa'wa hawi, asiwi satõrĩ za'ra wa'aba za, ìme si'aba're da. Íwasédé hã te te ãma hiri ze za'ra wamhã, tamep si te za tãma nharĩ za'ra, ìnho'a. — ãne te apito Pesitu hã tãma nharĩ za'ra.

⁶ Tawamhã bådâ hã 8 na áté niwamhã 10 na ma tô ãma ne, Zeruzarẽ ãma sãmra ré hã, apito Pesitu hã. Taha pari, ma tô mo apâ, Sézareza u. Wisi wamhã, awẽ te oto nhamra, dapa'uwati'wa simasisizém na. Tawamhã Paruhu zô ma tô da'mazatõ, te te ìtême siwi saprõni da. ⁷ Tawamhã Paru hã ìtême wisi wamhã, zudezu norĩ hã Zeruzarẽ hawi ìsi'aba're norĩ hã ma tô siwi uirĩ. Taha wa, apito ma, ma tô wasu'u wasété uptabi za'ra, Paru hã. Tane nherẽ, tô sena na ìwasédé hã te te siwi ãma sa'ra waihu'u õ di, zudezu norĩ hã. ⁸ Tawamhã Paru hã ma tô apito ma siwasu'u, ãne:

— Zudezu norĩ nhimiroti wa'rãmi, ìwasédé hã te 'manharĩ õ di. Mare di. 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're ìdawata za'ra mono zéb ãma duré ìwasédé hã te 'manharĩ õ di. Duré Roma ãma apito Sézaha ma, marĩ hã te 'manharĩ õ di, danhipai u danhib'apito ma hã. — ãne ma tô Paru hã si'wawi aimapa.

⁹ Tawamhã apito Pesitu hã te asa tãma tinha:

— E Zeruzarẽ u aimorĩ da hã, aima wẽ di, tame da te asadanharĩ za'ra da, ìnho'a. — ãne te sadanha, zudezu norĩ ma, ìmreme te te tãma ãma uwaimrami za'ra da, tãma ìrowẽ za'ra zéb da.

¹⁰ Tawamhã Paru, te asa tãma tinha:

— Mare di. Ìmorĩ da hã, te ìsima rowẽ õ di. Roma ãma apito Sézaha zadawa para, te ãme 're ìda'apa'uwati mo. Taha wa, ãmep si te za siwi ìzadanha, ìhâimanazém na. Marĩ ìwasédé hã te 'manharĩ õ di, zudezu norĩ ma hã. ãne na hã aima ìwaihu'u pese di, a hã.

¹¹ Marĩ ìwasédé hã te 'manharĩ 'wa'âhã, da te dasiwi ìwĩrĩ da hã, aré ìsisawi õ di. Tane nherẽ, ìwasédé hã te te siwi ì'ãma ìsa'ra hã tô senai õ wamhã, ni'wa hã te te tãma ìza'rei waihu'u za'ra õ di. Taha wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u si te za ìzatõ, apito Sézaha nho're ìzab da, taha ma si ìsiwasu'u da, tame. — ãne te tãma si'ru, Paru hã.

¹² Tawamhã Paruhu mreme hã te te wapari wamhã, apito Pesitu hã ìsimiroti na ãma ìsime za'ra norĩ me, ma tô sima ãma roti za'ra. Taha parip si, ma tô asa Paruhu ma tinha, ãne:

— Ma tô ìma asi'ru, Roma ãma apito Sézaha u te asatõrĩ da. Tane tô. Te za tô ìtême aimo. — ãne ma tô tãma rowairébé, apito Pesitu hã.

Paru hã Apito Adaripaha nho're ìsabzé wasu'u, Berenisihĩ nho're me

¹³ Tawamhã, syry na ãma ronomro pari, apito Adaripa norĩ hã ma tô tihidiba me aimasisi zahuré, Sézareza u. Berenisi na ìhidiba nhisi hã. Apito Pesitu hã te te sabu zahuré da, ma tô ìtême aimasisi. ¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã tame simasisi ré, bådâ hã umro na ãma ne pari, ma tô apito Pesitu hã apito Adaripaha ma wasu'u, Paru hã. Te tãma tinha, ãne:

— ãme aibã hã te za, dazazéb 're, apito Peri hã sisa'u te te dama ì'ru hã, dazazéb 're, hâimana u'âsi da, ìsa'u hã. Tawamhã Zeruzarẽ u ìmorĩ wamhã, sasedoti ìpire norĩ hã duré zudezu norĩ ma roti'wa norĩ me, ma tô ìma wasu'u za'ra, Paru hã wasété ré ne. Te dama hãiba 'ru da, ma tô ìwasédé hã siwi ãma tihi. ¹⁶ Tane nherẽ, wa tô asa tãma nharĩ za'ra, ãne: “Mare di. Wa norĩ hã, romanu norĩ hã ãne wa te 're 'manharĩ za'ra mono õ di. Dasi'wawi 're dasimapa za'ra mono õ ré, wa te 're dahãiba za'rei waihu'u za'ra mono õ di. Te te dama 're ìnharĩ za'ra mono norĩ nho'a 're dasimasa mono wapsi, te za a'â 're dasiwasu'u za'ra, sena zõ.” ãne wa tô asa tãma nharĩ za'ra, sasedoti norĩ ma. ¹⁷ Tawamhã ta norĩ hã ma tô we ìsiré ai'aba're. Tawamhã awẽm na hã awa'awi wa

tô sô nhamra, dapa'uwatizéb âma. Wa tô dama ti'ru, da te we ïtême saprôni da, aibâ hã. ¹⁸Tawamhã tâma ïnharĩ'wa norĩ hã ma tô sada aimasa. Tane nherẽ, marĩ na te te wasu'u wasété za'ra õ di. ïwasété uptabi newa, wa tô aré âma rosa'rata. Tane nherẽ, ânei õ di oto, ïnhimirosa'rada hã. ¹⁹Zudezu norĩ nhimizazezém na sisada'âbâ za'ra wa, marĩ hã ïwasété na te te âma hiri za'ra neza. Aibâ hã Zezusi na ïsisi hã dâ'â nherẽ, apâ ïhâiwa'utu na te te dama 're wasu'u u'âsi mono wa, ma tô ïwasété na tâma nharĩ za'ra. ²⁰Taha wa, wa hã ïsisi'manharizéb zô te pibui waihu'u õ di, âmemhã. Taha wa, wa tô sadawa pibu aré, Zeruzarẽ u morĩ da, te te sima rowẽ zô, tame da te dasiwi sadanharĩ da. ²¹Tane nherẽ, ma tô ïwi rowaptẽ, Roma âma apito Sézaha u si te satõrĩ da, duré da'wapéi'wa norĩ nhib'rata sãmra da a'â, tamomo te satõrĩ õ ré. Taha wa, wa tô dama ti'ru, da te dasiwi âma ropti da, âme sãmra da a'â Paru hã, apito Sézaha u te satõrĩ õ ré. — Æne apito Pesitu hã ma tô tâma rowasu'u, apito Adaripaha ma.

²²Tawamhã mreme parip si, Adaripa te tâma tinha, Pesituhu ma:

— Aibâ mreme hã te wapari hã, wa ïsima wẽ.

Tawamhã Pesitu te asa tâma tinha:

— Tane tô, awêpsi te za ïwapa.

²³Tawamhã awêpsi apito Adaripa norĩ hã Berenisihĩ me, ma tô tizasi zahuré, apito te, dasi'rã'õtözéb u. Uza wẽ ré, duré sima sipse na, ma tizasi zahuré, dama pire wẽ te, âma datob'uzu za'ra da. Da'wapéi'wa norĩ nhib'apito norĩ me ma tô asisi, 'ri nho'õmo âma dama ïpire norĩ me zama. Tawamhã apito Pesitu hã ma tô Paru hã dama ti'ru, te te ïtême siwi saprôni da. ²⁴Te te ïtême siwi saprôni wamhã, Pesitu hã ma tô dama tinha, âne:

— Apito Adaripa, duré âme 're asimroi wa'aba mono norĩ, ïwapari za'ra wa'aba. Æhãta te za, aibâ hã. Zeruzarẽ âma ïnhamra ré hã zudezu norĩ hã aihĩni ma tô siwi âma ïwasutu. Æneb zama te siwi âma ïwasutu, dâ'â da. Æ hã hãiba ré 're morĩ u'âsi wamhã, te za, u, te te da'âma 're rowasété. ²⁵Tane nherẽ, marĩ na hã te waihu'u õ di, da te dasiwi ïwĩrizéb da hã. Tawamhã õ hã si'uihã na ma tô ïwi rowaptẽ, Roma âma apito Sézaha u te satõrĩ da. Taha wa, wa tô âma saze tô, te ïtême satõrĩ da. ²⁶E niha, wa za tawamhã bété ïwasété na tâma rob'ui'ééré, Roma âma wanhib'apito ma. Marĩ na sena na ïwasédé hã da te âma ïsa'razém na hã te waihu'u õ di, wa hã. Baba di. Taha wa, wa tô sô hã, asõ're sab za'ra wa'aba da, apito Adaripaha nho'reb zama. Marĩ zô te za asiwi ï'madâ'â 'wa pé, marĩ na pé te âma rob'ui'ééré da, wanhib'apito ma. ²⁷Ïwasédé hã da te âma ïsa'razém na te tâma rob'ui'ééré waihu'u õ di. E niha da, wa za bété taré ïtême satõ, aibâ hã da'wapéi'wa norĩ me morĩ da, Sézaha nho're sab da, si'uihã na tâma siwasu'u da. Marĩ hã ïwasédé hã da te âma ïsa'razé hã hãimana õ nherẽ, te ïtême satõrĩ waihu'u õ di. — Æne te apito Pesitu hã dama tinha.

26

Paru hã apito Adaripaha nho're, dama ïsiwasu'uzé wasu'u

¹Tawamhã apito Adaripa ma tô Paruhu ma tinha, âne:

— Æhãna, asi'uihã na te za wama asiwasu'u, aihãimanazém na.

Taha wa, Paru hã ma tô tinhĩb'rada hã dama wẽ, apito Adaripaha ma siwasu'u da. Taha pari, te âne tâma siwasu'u oto danho'a:

²— Apito Adaripa, ïto ti Æhãna hã, asõ'a za oto aima ïsiwasu'u wa. Zudezu norĩ hã ïwasédé hã te te ï'âma ïhiri za'ra zém na wa za ïsiwasu'u na wa'rã. ³Zudezu norĩ hã 're ïnomro mono zé hã aima waihu'u pese di. ïsisada'rãmi za'ra zé hã, aima waihu'u pese di duré. Taha wa, wa aiwi rowaptẽ, asimi'ẽ na ïwapari da.

⁴— Ïprédu wi, 're ïhãimana mono zém na ma tô uburé zudezu norĩ hã ïwaihu'u za'ra. Ïrob âma 're ïhãimana mono ré, ma tô ïwaihu'u za'ra, 're ïhãimana mono zém na hã. Zeruzarẽ âma ma tô duré ïwaihu'u za'ra, tame 're ïhãimana mono ré hã. ⁵Parisezu norĩ siré, wa tô 're ïhãimana. Wasiré zudezu norĩ hã Mozésihĩ nhimi'ui'ééré zarina sipai Æna 're ïhãimana za'ra mono zém nhipai u 're ïwahãimana za'ra mono zé hã, wasiré parisezu norĩ hã. Æne ïsãna'rata hawimhã, 're ïhãimana mono zé hã. Zudezu norĩ hã sena na te te aima ïwasu'u ze za'ra 'wa'âhã, âne na hã te aré aima ïwasu'u wẽ za'ra. ⁶Dadâ'â nherẽ, apâ te te 're ïda'ahãiwa'utu mono zéb zô, wa 're ïnhimipari u'âsi, 'Re ïhãimana

u'âsi mono, wahi'rata norĩ ma, te te ĩropisutu zô. Taha zarina, ma tô zudezu norĩ hã ã bātâ na ĩwasédé hã ĩ'âma hiri za'ra. ⁷⁻⁸ Wahi'rata norĩ, 12 na ĩhâiba norĩ nhihudu mono bâ, wa wanhimi'ê na âma 're wawata za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma hã. Rowa'a na wa âma 're wawata za'ra, barana zama. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te wama ĩropisutu zô, wa wanhimipari sina âma 're wawata u'âsi za'ra. Ôhõ zô 're ĩnhimipari mono wa, te zudezu norĩ hã ĩwasédé hã ĩ'âma sa'ra. ĩwapari'wa norĩ, e marĩ wa, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩrosa'rata upa za'ra wa'aba mo, te te 're ĩda'ahâiwa'utu mono zéb da hã, tâma ĩwaihu'u õ newa.

⁹ — Wa tô aré ĩsina rosa'rata, Zezusihi zazei'wa norĩ âma te 're rowasutu u'âsi mono da, Nazaré âma aré 're ĩsâmra mono zazei'wa norĩ âma. ¹⁰ Tawamhã Zeruzarê âma ma, wa tô âne hã te tâma 're 'manharĩ za'ra. Sasedoti ĩpire norĩ zadawa para, wa tô te 're 'maza, dazazéb 're, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ hã. Duré da te dasiwi 're simroi mono da, da te dasima 're hâiba za'rê za'ra mono wamhã, wa tô te âma 're dazaze za'ra. ¹¹ Taha wa, wa tô te âma 're arowasété, rowahutuzé mono bâ, Zezusi hã te te siwi 're wê'õ za'ra mono da, ĩsazei'wa norĩ hã. Ta norĩ zada ĩzahi uptabi wa, wa tô 'ri nho'õmo mono bâ te âma 're rowasété za'ra, darob amoi âma zama.

¹² — Taha da, nimahã bātâ na wa tô duré mo Damasitu u, ĩsazei'wa norĩ zô, âne hã te tâma 'manharĩ za'ra da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'âma romhuri'wa ĩpire norĩ hã ma tô ĩzatõrĩ za'ra. Rob'ui'ére ma tô ĩma sômri za'ra, ĩsazei'wa norĩ âma te 're rowasété za'ra mono da, ĩsadawa parab za'ra. ¹³ Apito, tane nherê, ma tô aimawi ĩma tiromhâiba. Damasitu u ĩmorĩ ré, abzuma wa'wa ma tô rowa'a za'êtê uptabi hã ĩma ai'ubuzi, hâiwa hawi. Bātâ nhimirowa'a nhipai u, rowa'a za'êtê uptabi di. ĩsiré ĩsi'aba'rê norĩ uwaibaba zama ma tô ai'ubuzi. ¹⁴ Tawamhã aihĩni wa tô warere'e ni, ti'ai wa. Wa hã ni'wai mreme hã wa tô wapa. Âne te ĩma tinha, ebreusi norĩ mreme na: “Saru, Saru, e marĩ wa, te ĩwi 're ĩrowasutu u'âsi mo. Aipê'ê 'remhã ma tô 're asi'u'a u'âsi mo, powawê hã wedehu 'rã'wa na da te zusi wa, te te sina mei wa, ĩsi'u'a ne.”

¹⁵ — Tawamhã wa tô asa 'mahâ: “Apito, e 'wa hã a hã.”

— Tawamhã Wanhib'apito te asa ĩma tinha: “Wa hã Zezusi, te ĩwi 're ĩrowasutu u'âsi mo. ¹⁶ Ma'âpé aiwahutu, hâiwi asab da. Wa we aima ĩsihâi'rê, te ĩsima aipisutu da, ĩma romhuri'wa da. ã bātâ na ĩzabuzém na te za dama 're ĩwasu'u u'âsi mo. Duré zahadu wapsi te aima ĩwaihu'uzém na zama, te za dama 're ĩzadawa wasu'u u'âsi mo. ¹⁷ Wa hã wa za te 're ai'madâ'â, asiré zudezu norĩ, ĩsahi norĩ wi, te 're asõ'reptui mono da, duré zudezu'õ norĩ wi, te 're asõ'reptui mono da zama. Zudezu'õ norĩ tême, wa za oto asatõ. ¹⁸ Datob'a ne 're danomro mono wa, da te 're ĩdato pese za'ra mono ne, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're ĩpo're pu'u za'ra mo, zudezu'õ norĩ hã. Robra na 're ĩnomro mono hã te za 're ĩ'awaibui mo, rowa'a na oto 're nomro mono da, ta norĩ hã. Satanasihĩ nhipetezém hawi te za 're ĩ'apizari mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono niwĩ 're nomro mono da oto, te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé hã te te tâma 're pari mono da, duré âma 're sib'a'uwê za'ra mono da oto dame.” Âne ma tô Wanhib'apito hã ĩma pisutu, zudezu'õ norĩ hã. — Âne ma tô Paru hã siwasu'u, apito Adaripaha ma, tihâimanazém na te te âma ĩsaprízém na hã.

Paru hã tinhimirohuri na ĩsiwasu'uzé

Tawamhã Paru te duré siwasu'u, âne:

¹⁹ — Apito Adaripa, ĩwapari. Hâiwa hawi te ĩsabui mreme hã wa hã te sadawa rême õ di. ²⁰ Damasitu âma uimrehêne wa tô Zezusihi zadawa wasu'u na hã dama âma sãna'rata. Taha parip si, Zeruzarê âma wa tô duré dama âma rowasutu. Taha parip si, wa tô duré Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma dama sadawa wasu'u, zudezu norĩ ma, zudezu'õ norĩ ma zama. Ta norĩ hã tiwasédé hã te te 're rême za'ra mono da, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono niwĩ 're nomro wê mono da, wa tô te tâma âma 're rowasutu za'ra, tô sena tiwasété wi 're ĩsipizari za'ra mono na, da te 're waihu'u za'ra mono da. ²¹ Taha 'ru te, ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hã ma tô siwi ĩ'â, 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩdawata za'ra mono zéb âma 'ri 'wawi wa'ra 're, ĩnhamra ré. Te aré siwi ĩwĩ. ²² Tane nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're ĩpawaptob u'âsi. Taha wa, ã bātâ na ĩhâiba ré, wa zahadu 're ĩhâimana. Taha wa, zahadu wa nasi dama sadawa wasu'u, dama ĩwapu

norĩ ma, duré dama ĩpire norĩ ma zama. Uburé Mozésihi nhimirowasu'u zarina, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u zarina, wa tôte dama 're sadawa wasu'u. ĩnhimizadawa wasu'uzém na âma ĩsipai ô di. Romhâ ré ma tôte ta norĩ hã te te dama 're wasu'u za'ra, âne: ²³ “Danho'reptui'wa da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu hã te za robzépata za'êtê. Te za dasiwi wĩrĩ ni. Dadâ'â nherê, apâ te te 're ĩdahâiwa'utu mono zéb da na te za sâna'rata. Tawamhã te za dama waihu'u za'ra, rowa'a na 're ĩdanomro wê mono zé hã. Apâ ĩhâiwa'utuzéb za'u si, te za âne hã zudezu norĩ ma waihu'u za'ra, zudezu'ô norĩ ma zama.” Āne ma tôte romhâ ré dama sadawa wasu'u za'ra. Taha na wa tôte duré wa hã dama rowasu'u. — Āne te siwasu'u Paru hã, apito Adaripaha ma.

²⁴ Āne siwasu'u ré, ma tôte apito Pesitu hã sadawa 'razâ. Mreme 'rãihã na te tãma tinha, âne:

— Paru, ma tôte aiwamna, ai'rãzadâ'â wa. Asimirosa'rata ahã wa, ma tôte ai'rãsiwamna.

²⁵ Tawamhã Paru te asa tãma tinha:

— ĩnhib'apito, mare di. ĩsiwamnarĩ ô di. ĩmreme hã tôte sena. ĩmreme wê di. — Āne te asa tãma tinha, apito Pesituhu ma. ²⁶ Tawamhã apito Adaripaha ma, te duré tinha:

— Apito Adaripa, Zezusi hã ti'ai âma 're morĩ ré hã uburé marĩ hã tãma 're ĩromhâimana mono zém na hã aima waihu'u pese di, ĩdâ'âzém na hã duré ĩhâiwa'utuzém na zama. Da'ahã na ma tôte âma 're danhopré. Taha wa, apito Adaripa, a zama ma tôte ĩwaihu, uburé Zezusihi wasu'u hã te aima ĩwasu'u hã. Taha wa, sena na, wa aima ĩsiwasu'u ĩpahi âna, waihu'u da. ²⁷ Apito Adaripa, e 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u hã sena na ma tôte ĩsaze. Ma ĩsaze tôte. Āne na wa tôte ĩsina aiwaihu'u.

²⁸ Tawamhã apito Adaripa, ma tôte mreme to na Paruhu ma tinha:

— E tane na duréi ĩma rowasu'u bâ, wa za bété âma asaze, Cristu hã te saze da.

²⁹ Tawamhã Paru te asa tãma tinha:

— ĩmreme 'rutu na niha wamhã, ĩmreme pa na te aima rowasu'u wamhã, tôte marĩ ô di. Āhã si ĩpire hã, ĩsine 're ĩsazei pese mono da hã. Taha da, wa 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma ai'âma 're ĩmreme u'âsi, uburé â bâtâ na ĩwapari'wa norĩ âma zama, te ĩsima wê ô nherê, Cristu hã saze za'ra wa'aba 'ru te, ĩsine da te aipawasisi za'ra wa'aba da hã. — Āne te asa tãma tinha, Paru hã.

³⁰ Tawamhã apito Adaripa hã duré apito Pesitu hã duré Berenisi hã, duré uburé ĩsiré ĩsi'ubumro norĩ zama ma tôte tiwahutu za'ra aihĩni. ³¹ Te oto tiwi ai'aba're. Tiwi si'aba're za'u si, ma tôte sima âma nharĩ za'ra, âne:

— Ô hã aibã hã marĩ ĩwasédé hã te te 'manharĩ ô di, da te dasiwi ĩwĩrĩzéb da hã, niha wamhã, dazazéb 're, da te dasiwi ĩsêrê da hã.

³² Tawamhã Adaripa te tãma tinha, Pesituhu ma:

— Ô hã, aibã hã Roma âma apito Sézaha nho're sab da, te te rowaptêrê ô 'wa'âhã, wa aré tãma rowairébé za'ra ni, apâ 're morĩ da. Tane nherê, waihu'u ô di oto. — Āne te tãma tinha, Pesituhu ma.

27

Paru hã Roma u morĩ da, timorizém na te te ĩsãna'ratazé wasu'u

¹ Tawamhã apito Pesitu hã ma tôte oto tãma ropibu, Paruhu ma, Itaria na danhipti'a nho'ômo nhisi u morĩ da, rowa'u'u na uba'renem na hã. Tawamhã wa hã, Rucasi hã wa tôte ĩme mo. Zuri'u na da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa nhisi hã ma tôte duré wame satô, Paruhu 'madâ'â'wa da hã, duré pawasisi ré ĩsiré ĩsi'aba're norĩ 'madâ'â'wa da hã. Da'wapéi'wa wada'uri'wa nhimi'ubumro norĩ hã Danhipai u, Apito te na ĩwaptêrê hã.

² Tawamhã rowa'u'u na uba'reneb 're, wa tôte asisi ni, Adaramitu hawi we ĩsimizazâri na, wasi'aba're da. Azi'a na danhipti'a nho'ômo nhisi u â zada'rei baba wara ré, uba'rene nhimizahârizé mono bâ te za simizahâri. Aibã hã Aritacu na ĩsisi hã te wame mo, Tesaronita na 'ri nho'ômo nhisi âma 're ĩsãmra mono hã, Masédoniza na danhipti'a nho'ômo nhisi 'remhã. Tawamhã ma tôte oto waré tiwara za'ra. ³ Tawamhã awêpsi, wa tôte aihutu ni, Sido na 'ri nho'ômo nhisi u. Tame, Zuri'u hã ĩwê na te te pawaptob da, ma tôte Paruhu ma waprosi, tame ĩsazei'wa norĩ u morĩ da a'â, ta norĩ hã Paruhu âma

sime za'ra da, ïhâimanazéb da hã. ⁴⁻⁵ Tawamhã Sido hawi ma tô oto waré wara, uba'rene hã. Wasi'aba'reí wamhã, rowa'u hã te we wawa'rãmi rowapõ, sa'ëtê. Taha wa, Sipri na rob're za'iti nhisi uwaibaba, rowa'u'u syry niwĩ, te waré wara, â poré wa'wai baba, Sirisiza na danhipti'a nho'õmo nhisi uwaibaba. Pãpiriza na danhipti'a nho'õmo nhisi uwaibaba ma tô duré wara. Tawamhã wa tô aihutu ni, Miha na 'ri nho'õmo nhisi u. Risiza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma te za, Miha hã. ⁶ Tame da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã ma tô rowa'u'u na uba'reneb amo hã tisã, Aresãdiriza na 'ri nho'õmo nhisi hawi ïwara hã, Itaria na danhipti'a nho'õmo nhisi u ïwara da hã. Tawamhã ma tô wama rob'ru za'ra, ï're wanhisisi da.

⁷ Tawamhã rowa'u'u na uba'rene hã ma tô si'ãsi, waré za'ra, wara pire wa. Bãdã ahã na te ãma si'utõrĩ, si'ãsi mono ré hã. Tawamhã Sinidu na 'ri nho'õmo nhisi 'rata, ma tô waré mazazã a'ã. Tawamhã rowa'u hã te zahadu wei wawa'rãmi rowapõ. Taha wa, uba'rene hã Cereta na rob're za'iti nhisi u ma tô waré wara. Tawamhã Saramona na romnhisi uwaibaba rowa'u'u syry niwĩ ma tô waré uirĩ za'ra. ⁸ Â zãda'reí baba te wara u'ã. Wara pire di. Wara pire nherê, wa tô aihutu ni, Uba're nhimizahãri wê zém na 'ri nho'õmo nhisi u, Raséza na 'ri nho'õmo nhisi 'ratamhã.

⁹ Tamemhã wa tô asimroi hã ni. Dawasété parizém na 're ïdasipo're pu'u za'ra mono zé bãtã za'u si, te rowa'u'u wawê hã 're pusi, wahup sidãpãsi. Taha wa, â wa'wai baba, 're danomro mono õ di oto, rowa'u'u wawê nhimimnhasi te. Taha wa, Paru hã ma tô dama roti, ãne:

¹⁰ — Aibã norĩ, ïwapari za'ra wa'aba. ãhãna â nhisi baba wasi'aba'reí wamhã, wama romnhimimnhasi za'ra di za. Uba'rene hã te za waré aiprub za'ra. Taha wa, ï're ïromnhimi'wara hã te za rere'e, âi ba. Duré wa norĩ hã ãté wa za ai'utõrĩ ni. ãne wa tô waihu'u. — ãne te tãma nharĩ za'ra, Paru hã.

¹¹ Tane nherê, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã Paruhu nhimirowasu'u hã te te sazei õ di. Uba'rene tede'wa norĩ mreme si ma tô saze, ï'maprabã'wai mreme zama. ¹² Tame uba'rene nhimizahãrizéb ãma, rowa'u'u wawê hã 're pusi mono ré, rowa'u'u na uba'rene hã nomro wê waihu'u õ di. Taha wa, da'ahã na ma tô dasima wê za'ra ni, õ hawi dasi'aba're da, Cereta ãma Penisi na uba're nhimizahãrizém nhisi u sihutu hã, tame uba'rene hã nomro wê da, rowa'u'u wawê hã tamemhã te te 're rowapõrĩ mono õ wa.

Â poré ãma rowa'u ïsa'ëne hã te te ïrowapõrĩzé wasu'u

¹³ Tawamhã rowa'u ïsyryre hã hãiwa'a're nhimi'e hawi ma tô watobro. Syry na ma tô rowapõ. Taha wa, ma tô ãma rosa'rata za'ra, te te sima ïwê za'ra zéb uwaibaba si'aba're da, sihutu waré da newa. Uba're tétézé hã ma tô wazere za'ra, â 'rowi ïsimi'wara hã. Tawamhã rowa'u'u na uba'rene hã ma tô waré wara, â zãda'reí baba, Cereta na rob're za'iti nhisi zababa. ¹⁴ Tane nherê, zahadu wasina wapahã za'ra õ ré, ma tô rowa'u'u za'ëne hã awa'awi wei watême rowapõrĩ za'ra, rob're za'iti hawi. Rowa'u'u za'ëne hã, Nodesiti na da te 're ïsisi za'ra mono, bãtã pusizém nhimire hawimhã 're pusi u'ãsi mono wa. ¹⁵ Tawamhã â zãda'reí baba awa'awi wara da, wa aré wa te si'oto pibu za'ra. Tane nherê, te wawi tiwara u'ãsi za'ra. Taha wa, wa tô tãma 'marême za'ra ni, si'uihã na wara da oto, rowa'u'u zarina. ¹⁶⁻¹⁷ Tawamhã Cazuda na rob're za'iti 'rare nhisi uwaibaba ma tô wara, rowa'u'u syry niwĩ. Tamomo wara ré, uba're 'rare hã ïna're na wa te wasiwi ïsi'u hã wa tô wasiwi wazere ni, â hawi, siprup tõ da. Pire uptabi nherê, ma tô uba're na romhuri'wa norĩ hã siwi sarõtõ, uba're ïsa'ëtê 're, te te siwi sêrê da. Uba're za'ëne hã ma tô duré te te siwi wasisi, wedenhorõ rutu na sipo'o tõ da. Ribiza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma â zaihã uwaibaba supara uwa niwĩ, wara õ'umnhasite, ma tô ãma tihãtã'ã za'ra. Taha wa, ma tô zazahã wawê hã ï'maprabazé hã siwi si'ra, tamomo wara tõ da. Tawamhã rowa'u'u wawê zababa ma tô uba'reneb za'ëne hã wara. ¹⁸⁻¹⁹ Rowa'u'u za'ëne hã pupu'u za'ëtê di. Ropupu'u za'ëtê uptabi di. Tawamhã wa'ãma awê wamhã, te te dama wede za'ra da, ãma ïsihãiba waptob za'ra hã ma tô siwi sãmra na'rata za'ra, âi ba, rowa'u'u na uba'rene hã wapu na waré wara da oto. Ma duré ãma ti'awê, rowa'u'u za'ëtê na hã. Tawamhã ï'maprabã'wa norĩ hã ma tô ïpru hã uba're na romhurizé hã syry na siwi sãmra, âi ba.

²⁰ Awê sidâpâsi te hâiwarutu u'âsi. Taha wa, bâdâ hã te te urĩrĩ ò di. Wasi zama te te urĩrĩ za'ra ò di. Rowa'u'u wawê si te zahadu nomro. Tã hã pĩni za'êtê di duré. Tawamhã wasisõ'reptu za'ra zéb zô, wa te rosa'rata za'ra ò di oto. Sô wanhimipari za'ra ò di oto.

²¹ Tawamhã wasaihuri ãna wahâimana za'ra ré, wa'ãma ropsi'utõrĩ za'ra wamhã, ma tô Paru hã hâiwi za, iwa'wab za'ra. ãne te tãma rowasu'u za'ra:

— Aibã norĩ, iwapari za'ra wa'aba. E marĩ da, imreme hã saze za'ra wa'aba ò di bété. Imreme hã saze za'ra wa'aba 'wa'ãhã, aré Cereta hawimhã wawairébé ò di. Taha 'wa'ãhã, aré wama rowê za'ra di, ãhãna hã. Aré ãma wasi'uba za'ra ò di. ²² Tane nherê, sada asib'ru za'ra wa'aba. Ni'wa hã dâ'ã ò di za. Uba'renep si te za wawi aiprub za'ra. ²³ Wa hã, 'Re ãhãmana u'âsi mono nhib'a'uwê, te tãma 're ãromhuri u'âsi mono hã. Barana, hãiwa ãma tãma ãromhuri'wa hã ma tô we itême wi. ²⁴ Te ãma tinha, ãne: “Paru, aipahi tã. Tô sena Roma ãma apito Sézaha nho're te za asa, asi'uihã na tãma asiwasu'u da. 'Re ãhãmana u'âsi mono hã aima isõprubzéb zarina ma tô pisutu, aihĩni asiré isi'aba'ré norĩ hã aiwi dâ'ã za'ra tã da.” ãne ma tô ãma tinha. ²⁵ Taha wa, ãhãna aipahi za'ra wa'aba ò di za. Sada asib'ru za'ra wa'aba. 'Re ãhãmana u'âsi mono hã ãma umnhasi uptabi di. Uburé te te ãma iwaihu'u zarina, te za tô wama ãma uwaimrami za'ra. ²⁶ Tazahã nimomo, rob're za'iti u uba'rene hã te za waré time, rowa'u hã. — ãne ma tô Paru hã po're pu'u za'ra.

²⁷ Tawamhã 14 na ma tô wa'ãma timara za'ra, rowa'u'u za'ene hã wawi nomro za'ra ré hã. Taha wa, te rowa'u'u na uba'rene hã zahadu waré si'âsi za'ra siwa'ru, Mediteranizu na âporé nhisi wa'wai baba. Tawamhã mara wa'wa ma tô uba're na romhuri'wa norĩ hã waihu'u za'ra, â zada'ré u iropsi'utõrĩ na hã. ²⁸ Taha wa, wedenhorõ na êtê nhi'õmore hã ma tô siwi time, âi ba, â'reptõ zô te te siwi ãma pibu da. Tawamhã ma tô waihu'u za'ra, 36 na â'rehã pibuzé hã. Tawamhã syry na ãma ronomro pari, ma duré siwi pibu. 27 na â'rehã pibuzé hã oto. ²⁹ Tawamhã uba'rene hã êtê wa'wai baba wara õ'umnhasite, te sima simimnhasi za'ra, êne hã te te prub õ'umnhasite. Taha wa, ma tô ãna're hawi itétézé hã maparane si'uiwa na siwi wabzu âi ba, simi'wara da, uba're hã wara tã da. Tawamhã rowa'a zô te te rob'madâ'ã za'ra. ³⁰ Tawamhã uba're na romhuri'wa norĩ hã ma tô sisawi za'ra, uba'renem hawi siwaprosi wairébé da. Uba're 'rare hã ma tô sisada si'ra za'ra âi ba, uba'renep tétézé hã iwata ãma zama te te siwi wabzuri da newa. ³¹ Tane nherê, Paru hã ma tô da'wapéi'wa norĩ ma ãne hã waihu'u, iwada'uri'wa norĩ ma zama:

— Õ norĩ hã wa'rata si'ubumroi ò wamhã, asisõ'reptui waihu'u za'ra wa'aba ò di za. — ãne ma tô Paru hã tãma waihu'u za'ra.

³² Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã ma tô wedenhorõ hã siwi sizã, uba're 'rare nhi'õmozé hã. Baba na ma tô wawi tiwara za'ra, uba're 'rare hã.

³³ Tawamhã hãiwaza wi, ma tô Paru hã tãma roti za'ra, tisa hã te te huri da oto, siptete za'ra hã. ãne te tãma roti za'ra:

— Bâdã hã 14 na ma tô ai'ãma ai'utõrĩ za'ra wa'wa, asaihuri aba ãna hã, rowa'u te te isazãrizéb zô asimipari za'ra wa'aba ré hã. ³⁴ ãhãna wa za aima roti za'ra wa'wa, asaihuri aba da oto, asiptete sina aihãimana za'ra wa'aba da. Ni'wa hã dâ'ã ò uptabi di za. Aihĩni te za aihãiba ré ré aiwairébé 'wa. — ãne te tãma roti za'ra, Paru hã.

³⁵ Tawamhã mrempari, ma tô ti'ã, i'u'ene hã. 'Re ãhãmana u'âsi mono ma, ma tô mre danho'a, isõprum na ãma wata da. Taha pari, ma tô i'u'ene hã sima wê'ê, te te 'rêne da. ³⁶ Tawamhã aihĩni ma tô oto sada aptete za'ra ni. Taha wa, ma tô tisa hã tihu oto. ³⁷ 276 na wahãiba za'ra hã uba'reneb 'remhã. ³⁸ Tawamhã wasaihuri pari, uburé amnho hã uba'reneb 're isimi'wara hã ma tô oto siwi sa'wa âi ba, uba'rene hã wapu na waré wara da oto.

Rob u aihĩni dahãiba ré idawairébézé wasu'u

³⁹ Tawamhã rowa'a pese wamhã, ro hã te te waihu'u za'ra ò di, uba're na romhuri'wa norĩ hã. Taré ma tô supara hã siwi tisã, êtê 'rãihã papara ãnomro hã, â zaihã na. Tawamhã ma tô ãma siwada'uri za'ra, rowa'u'u na uba'rene hã tame te te siwi hiri da. ⁴⁰ Tawamhã uba're tétézé hã â 'rowi isimi'wara hã ma tô siwi sihari za'ra, isa'u 're simi'wara mono da oto, â 'rowi. Uba're wabzurizé hã ma tô siwi wasihu, te te siwi pi'ra da. Uba're wata ãma ma tô zazahã wa'õno hã siwi sasõ, rowa'u hã te te ãma saprõni da, supara u. Tawamhã â zaihã u te oto waré wara, uba'rene hã. ⁴¹ Tazahã sitême â wara sitob u ma tô uba're hã

ãzé, supara ahâ u, â 'rowi 're ãnomro mono u. Taha wa, supara hã ma tô ãwada hã ti'â. Rési waihu'u õ di oto, uba'rene hã. Tawamhã, â sisasisi za'êtê wamhã, te te nasi ãwabzuri na ma tô na'rehaipo'o.

⁴² Tawamhã da'wapéi'wa norĩ hã te ãma siwada'uri za'ra, ãpawasisi ré norĩ ãma, te te siwi simro da, tiwi zãribi za'ra wa, tiwi simani za'ra õ'umnhasite. ⁴³ Tane nherẽ, ãwada'uri'wa hã te ãma pa'uwati za'ra, Paru te te sõi'reptu da, te te sima wẽ wa. Tawamhã te tãma rob'ru za'ra, ãzãribi waihu'u pese norĩ hã âi ba rere'e da, zãribi uimrehẽne za'ra da, rob u, ⁴⁴ duré ni'wam norĩ hã, ãzãribi waihu'u'õ norĩ hã wede hãpã na duré uba're ãsiprum na te te tété za'ra mono sina ãsarina zãribi za'ra da. Tawamhã aihĩni ma tô rob u wairé. Ni'wa hã dâ'â õ di. Ni'wa hã u'a õ di duré. Rowẽ na ma wairé.

28

Maruta ãma Paru norĩ ãsi'ubumrozé wasu'u

¹ Tawamhã rob u wawairébé wẽ wamhã, wa tô rowaihu'u za'ra ni oto. Maruta na rob're za'iti nhisi u wa tô wawairébé ni, rowẽ na. ² Tame 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã ma tô siwi wawaibui wẽ. Tã hã wawi ta'a za'ra wa, duré rowahã zé wa, ma tô uzã hã wama ro'o za'ra, wahã'ro za'ra da. Taha wa, ma tô wama tirowẽ za'ra oto. ³ Tawamhã Paru hã ma tô mi hã waibu, unhamana nhisiwi te te sa'ra da. Te te sa'ra wamhã, wahi hã ma tô mimi hawi watobro. Watobro wamhã, ma ãsib'rata wi tisa, unhamana wa'ro zé te. ãsib'rata na te ãma 're sipra. ⁴ Tawamhã tame 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã, Paruhu nhib'rata na wahi hã te te sãmri za'ra wamhã, te sima rowasu'u za'ra, ãne:

— Õhõta aibã hã wahi ma te tisa, ãsib'rata wi. Te za oto dãrã. Áté tô dapãrĩ'wa. Taha wa, â hawi sisõi'reptu nherẽ, te za áté tô dãrã. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

⁵ Tane nherẽ, Paru hã ma tô wahi ré 're sib'ratai wẽrẽ. 'Re sib'ratai wẽrẽ mono wamhã, unhamana wa'wa ma waptãrã, wahi hã. ãma sépu'u õ di. ⁶ Te ãma rosa'rata wasété za'ra, áté sib'rata dupto da newa, áté dã'â sirõmo da newa, õne haré. Tane nherẽ, te te siwi 'madã'â hã nherẽ, marĩ hã ãma hãimana õ di. Rowẽ na te tihãiba, Paru hã. Tawamhã Paru hã dapãrĩ'wa na ãma ãsimirosa'rata za'ra zé hã ma tô rẽme za'ra. Taha wa, te ãne sima wasu'u za'ra oto:

— Ta hã ãhãiba'õ, ãwaihu'upe. — ãne te sima rowasu'u za'ra.

⁷ Taha 'rata te Pubiri'u na 're hãimana, rob're za'iti ãma danhib'apito hã. ãsipti'a hã romhuture di. Ta hã ma tô wawaibui wẽ, ãrata wasi'ubumro da a'ã, ãsõrõwa ãma. Tawamhã bãdã si'ubdatõ ma tô wa'ãma ne, tame wasi'ubumroi ré hã. ⁸ ãmama hã hãzé ré te nomro, waptã. Wa'ro za'êtê di, ãsãnapru zama. Tawamhã Paru hã ma tô ãtẽme ãzé, te te sabu da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, ma tô ãma mre. ãma mre me pari, ma tô tinhib'rada hã ãma tino. Taha wa, ma tô séptãrã. ⁹ Taha parimhã, uburé ãhãzé ré norĩ hã ma tô Paruhu tẽme we si'ré. Tawamhã ma tô uburé apese. ¹⁰ ãne hã Paru te te apese pari, ma tô wama tinhoprub za'ra, marĩ ahã na. Tame wasi'ubumroi ré, a'amo si'ubdatõ ma tô wa'ãma ai'utõ, rob're za'iti ãma hã. Tawamhã, wasi'aba'rẽ da wamhã, ma tô wasazéb da hã te te wama sé, uba'reneb 're.

Roma u ãwasihutuzé wasu'u

¹¹ Tawamhã tame a'amo si'ubdatõ wa'ãma si'utõrĩ pari, wa tô uba'reneb 're asisi ni oto, ta hawi ãma wasi'aba'rẽ da. ãhãiba'õ si'ubza na uba're nhisi hã. Aresãdiriza hawi ma tô wei mazazã, rob're za'iti u, tame nomro da a'ã, rowa'u'u wahã 're sa'wari mono ré. ¹² Tawamhã Siracusa na 'ri nho'õmo nhisi u wa tô aihutu uimrehẽne ni. Tame wasi'ubumroi ré, bãdã si'ubdatõ ma wa'ãma ne. ¹³ Ta hawi, ma tô waré si'ãsi rowa'u'u na uba'rene hã, rowa'u'u wa'rãmi. Tawamhã Rezi'u na 'ri nho'õmo nhisi u, wa tô aihutu ni. Awẽpsi, rowa'u'u ma tô we rowapõ, hãiwa'a're nhimi'e hawi, wasi'aba'rẽzéb zarina. Tawamhã bãdã maparane wa'ãma ne parip si, wa tô duré aihutu ni, Pozu'ori na 'ri nho'õmo nhisi u. Tame uba'rene hã wa tô rẽme za'ra ni. ¹⁴ Tame wa tô sõi'põtẽ za'ra ni, ãsazei'wa norĩ hã. Ma tô wahãiba waptẽrẽ za'ra, misi romhuri na ãrata wahãimana za'ra da a'ã. Taha parip si, wa tô Roma na 'ri nho'õmo nhisi u ai'aba'rẽ ni, wapara na. ¹⁵ Tawamhã ãsazei'wa norĩ hã, Roma ãma 're ãsi'ubumroi mono norĩ hã ma tô wawasu'u hã wapari za'ra. Taha wa, Apizu ãma rowedezém na 'ri wa'õtõ nhisi u wasihutu wamhã, Roma hawi ãsazei'wa norĩ me wa tô wasi'uzusi za'ra ni. Duré, Si'ubdatõ Daza'warizém

na 'ri wa'õtõ nhisi u wasihutu wamhã, ãsazei'wa hãiba amo norĩ hã ma tã duré ãsa'u hã wa'uzusi za'ra, Roma hawi. Tawamhã Paru hã te te dazabui wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma te tiwata, ãsõprum na. Ma tã duré tãma rowẽ watobro.

Paru hã, Roma ãma oto 're ãsãmra mono zé wasu'u

¹⁶ Tawamhã Roma u wasihutu wamhã, da'wapéi'wa norĩ wada'uri'wa hã ma tã Paruhu ma pisutu, hãiba pisutu 're hãimana mono da, danhorõwa ãma. Da'wapéi'wa si te za ã'rata 're hãimana, te te 're 'madã'ã mono da.

¹⁷ Tawamhã bãdã si'ubdatõ ãma ne pari, ma tã dazõ hã Paru hã, zudezu norĩ ma ãpire norĩ zõ, ãtẽme si'rã'õtõ da. ãtẽme si'rã'õtõ wamhã, te tãma nharĩ za'ra:

— Wasiré Izarazéhé nhihudu norĩ, ãwapari pese za'ra wa'aba za. Wasiré norĩ ma, ãwasédé hã te 'manharĩ õ nherẽ, duré wahi'rata norĩ nhimiroti zarina 're ãwahãimana za'ra mono zéb ãma ãsipai õ nherẽ, ma tã Zeruzarẽ ãma siwi ã'ã, wasiré norĩ hã. Romanu norĩ ma, ma tã ãnhomri za'ra. ¹⁸ Tawamhã romanu norĩ hã ãwasété zõ ma tã siwi ãzadanha. Tane nherẽ, ãwasédé hã te te ã'ãma sãmri za'ra õ di, da te dasiwi ãwãrãzéb da hã. Taha wa, dazazém hawi te te ãwazere za'ra da, te sima ã'ru za'ra. ¹⁹ Tane nherẽ, zudezu norĩ hã ãwatobro tã da, ma tã siwi ãwẽ'õ. Taha wa, wa tã rowaptẽ, we ãmorĩ da, apito Sézaha nho're ãzab da, tãma ãsiwasu'u da. Tane nherẽ, apito Sézaha ma, ãsiré norĩ wasété na te ãnharĩ da hã, we ãmorĩ õ di. ²⁰ Taha wa, wa tã asõ ãhãrã za'ra wa'wa, te asabu za'ra wa'aba da, aima ãsiwasu'u za'ra wa'aba da. Izarazéhé nhihudu norĩ hã sõ ãsimipari za'ra ãma te sasõmri wa, wa ãpawasisi ré 're ãnhamra. — ãne ma tã tãma waihu'u za'ra.

²¹ Tawamhã te asa tãma nharĩ za'ra, Paruhu ma:

— Zudeza hawi rob'ui'éré na aiwasu'u hã da te wei watẽme 'mai'ãwisi za'ra õ di. Duré wasiré norĩ hã we watẽme nasi sihutu nherẽ, aiwasu'u wasédé hã we te te 'mai'ãwisi õ di. ²² Tane nherẽ, wa tã wasima aiwẽ za'ra ni, asimirosa'rada hã wa te wapari za'ra da, duré wa te waihu'u za'ra da. A hã dasima ãdasipo'ozép tém niwĩ, te 're ãhãimana mo. Ta niwĩ 're ãdahãimana za'ra mono hã, te ãwasété na da te dasima 're rowasu'u za'ra, daro mono bã. ãne hã wa te waihu'u za'ra wa, wa tã wasima aiwẽ za'ra ni, wa te aiwapari za'ra da. — ãne te asa tãma nharĩ za'ra.

²³ Tawamhã ma tã sima pisutu za'ra, nimahã bãtã na ãtẽme dasi'rã'õtõ da. Taha wa, ma tã da'ahã na ãtẽme tasi'rã'õtõ ni, Paru hã ãsãmrazéb u hã. Bãtã bã ma tã dama romhu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwẽ mono zé wasu'u na. Mozésihi nhimi'ui'éré zarina, duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ nhimi'ui'éré 'rata zarina, ma tã tãma ãma rowasu'u pese za'ra, Zezusi hã Danho'reptui'wa da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãpisutu na da te saze za'ra da. ²⁴ Tawamhã, ãmreme da te wapari za'ra wamhã, ni'wam norĩ hã ma tã saze za'ra. Aimawi norĩ hã te te ãma saze za'ra õ di. ²⁵ Tawamhã tiwi si'aba'rúi õ ré, ma tã Paru hã duré tãma nharĩ za'ra:

— Duréihã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tã tizadawa wasu'u'wai ma waihu'u, Iza'izaha ma, aih'i'rata norĩ ma, te te sadawa wasu'u za'ra da. ²⁶ ãne ma tã Iza'izaha ma waihu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã:

“Aimorĩ oto, asiré norĩ tẽme, tãma ãzadawa wasu'u za'ra da. ãne te za tãma ãzadawa wasu'u za'ra: 'ãnhimiroti hã aipo're na 're wapari u'ãsi za'ra wa'aba mono nherẽ, taré te za 're ãwapari za'ra wa'aba mo, ãma 're waihu'u za'ra wa'aba mono ãna. Duré ãnhimiromhuri hã atõmo na 're 'madã'ã u'ãsi za'ra wa'aba mono nherẽ, taré te za 're ã'madã'ã za'ra wa'aba mo, ãma 're waihu'u za'ra wa'aba mono ãna.' ãne te za tãma ãzadawa wasu'u za'ra.

²⁷ E marĩ wa, te za ãne hã tãma ãzadawa wasu'u za'ra. Ta norĩ hã tipẽ'ẽ 're, te te 're ãrosa'rata za'ra mono zé hã te sitom haré ãré 're hãimana u'ãsi za'ra, te te ã'ãma 're rosa'rata wẽ za'ra mono õ wa. Po're sitom haré, te duré 're hãimana za'ra, ãnhimiroti hã te te 're wapari ze za'ra mono õ wa. Duré tãmo sitom haré te 're hãimana za'ra, ãnhimiromhuri hã tãma 'madã'ã ze za'ra õ wa.

ãnei õ 'wa'ãhã, te aré ãnhimiromhuri hã te te 're 'madã'ã ze za'ra, titõmo na. Te aré duré te te 're wapari ze za'ra, ãnhimiroti hã. Te aré duré te te 're ãwaihu'u pese za'ra, tipẽ'ẽ 're, te te ã'ãma 're rosa'rata wẽ za'ra mono wa. Taha zarina si, te aré duré ãtẽme 're sipizari za'ra, tiwasété wi hã. Tawamhã dahãzé wa, da te 're ãdapese

za'ra mono ne, wa aré ãwasédé hã te tãma 're apari, te ãma 're ab'madâ'â tã mono da oto.”

Ãne ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono pê'ẽzani hã Iza'izaha ma waihu'u, sena na, ãsiré zudezu norĩ ãma hã. — Ãne ma tô Paru hã tãma rowasu'u za'ra, zudezu norĩ ma.

²⁸ Tawamhã Paru te duré tãma rowasu'u za'ra:

— Taha wa, ma'ãpé waihu'u pese za'ra wa'aba. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te za oto zudezu'õ norĩ ma waihu'u, tinhiminho'reptuzé wasu'u hã. Ta norĩ hã te za oto te te 're wapari za'ra. — Ãne ma tô Paru hã timreme hã tãma 'rãsutu za'ra.

²⁹ Tawamhã ãne na te te tãma rowasu'u za'ra pari, zudezu norĩ hã ma wairé, si'aba'ré da oto. Tawamhã si'aba'ré sina, ma tô Paruhu mreme na sa'ětē sisada'rãmi za'ra.

³⁰ Tawamhã maparane ma tô ãma tiwahu, Paruhu ãma, danhorõwa hã taré te te sima ãwa'ãbã mono zéb 'remhã. Tame, da'ahã na ma tô ãtēme 're dasihutu. Dasihutu sidãpãsi, ma tô te te 're da'awaibui wē, ãtēme 're danhisisi mono da. ³¹ Pahi ãna, duré da te tiwi 're sadawa uwati za'ra mono ãna, ma tô te te dama 're rowasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, da'ãma 're ãsib'a'uwē mono zé wasu'u na hã, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'u na zama.

Roma norĩ

Roma norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'érézé

Ībaihâ wasu'uzé

Paru hã Corĩtu na 'ri nho'õmo nhisi ãma sãmra ré, ma tã ã ĩbaihâ na hã ãma rob'ui'éré. Ma tã sima rosa'rata, Roma u tisiré ĩsazei'wa norĩ hã te te sabu za'ra da, te te po're pu'u za'ra da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma siptete sina 're nomro mono da. Morĩ õ ré hã, rob'ui'prazé hã te za a'ã ti'ã Zeruzarẽ u, ĩsazei'wa norĩ ma, Masédoniza hawi danhoprubzé hã. Paru hã ma tã wama waihu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, sa'ëtẽ na wama 're ĩsõpru mono zéb zarina, ĩ'ra hã wazada dâ'ã da, te te we ĩsõmrizém na hã. Paru hã ma tã duré wama waihu'u za'ra, ãne: Zezusi hã da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're da'awēsãmri, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ĩ'ab'madâ'ã mono õ zéb zarina. ĩsimiroti 'rata na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éré hã da te 're ĩ'madâ'ã za'ra mono zéb zarina, te te 're da'awēsãmri mono õ di.

Paru te te ĩdazawizé wasu'u

¹ Wa hã Paru, Cristu Zezusihi ma romhuri'wa, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tã ĩpisutu, ĩsadawa wasu'u na te tãma 're romhuri mono da, Zezusihi wasu'uwẽ hã te te wama 're ĩ'awaihu'u mono hã te dama 're wasu'u u'ãsi mono da, ĩsadawa para.

² 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tã duréihã dama ropisutu siro, ĩwasu'uwẽ na hã. Duréihã ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, ma tã ãne na ãma rob'ui'éré sirõmo za'ra, ĩbaihâ na hã. ³ E 'wai wasu'uwẽ, ã hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wasu'uwẽ. Ta hã Zezusi hã ti'ai ãma dahãiba na dasine 're ĩhãimana mono na, wama waihu'u pese za'ra di, apito Dawihi nhihudu 're morĩ wa. ⁴ Duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra na, wama waihu'u pese za'ra di, dâ'ã uptabi nherẽ, ĩmama hã tiwaihu'u pese na te te hãiwa'utu wa. Duré Timama hawi we ĩmorĩ na hã wama waihu'u pese za'ra di. Duré 're ĩmorĩ wẽ na zama, wama waihu'u pese za'ra di. ⁵ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tinhoprubzéb zarina ma tã Cristuhu ma ĩhãiba na roti, te te ĩpisutu da, ĩpire na te dama 're sadawa wasu'u mono da. Cristuhu ma, te 're romhuri wẽ mono da, ma tã ĩpisutu, ĩnhimiromhurizéb zarina dapoto mono bâ, da te 're sazei pese za'ra mono da, duré da te 're sazei pese za'ra mono wa, ĩsimiroti si, da te 're 'madâ'ã pese za'ra mono da. ⁶ A norĩ wa'aba ma zama, te 're sadawa wasu'u mono da, ma tã ĩpisutu 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã, wasiré Zezu Cristuhu nhib'a'uwẽ oto 're anomro aba mono da, te te 're ĩ'aipisutu za'ra wa'aba mono norĩ ma hã.

⁷ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, asawi pese za'ra wa'aba di. Taha si ma tã aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwẽ si oto 're anomro aba mono da, tãma. Taha wa, wa ãhãna aima ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma.

Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'ãsi, ãma 're anomro aba mono da.

Roma u, Paru hã datẽme ĩsisatõrĩzé wasu'u

⁸ ãhãna, wa za ĩnhib'apito ãma uimrehẽne ĩwata, ĩmreme na, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma, Zezu Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, aiwasu'u za'ra wa'wa hã daro mono bâ da te 're wapari za'ra mono wa. ⁹⁻¹⁰ Wa hã 're ĩsihãiba zawi mono ãna, wa 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, te 're romhuri u'ãsi, ĩ'ra wasu'uwẽ hã te dama 're ĩwasu'u mono zém na hã. Wa ai'ãma 're ĩsipo're pu'u u'ãsi za'ra wa'wa. Wa duré ai'ãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma. Tã sena, wa ãne na aima rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, ãne hã tãma waihu'u pese uptabi wa. Taha wi si, wa nasi ĩsima rowaptẽrẽ u'ãsi ãhãna hã, te te sima ĩwězéb uwaibaba te te ĩma ãma uwaimrami da, ãma atẽme ĩmorĩ za'ra wa'aba

da. ¹¹ Te asabu su'u za'ra wa'aba da si, wa tô ĩsima rowě si'aba're, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Tipě'ězani na rowě te te dama 're i'apisutu mono zém na, te âma aipawaptob za'ra wa'aba da, asiptete sina âma 're anomro aba mono da. ¹² Atême âma ĩwisi za'ra wa'aba wamhã, wa za aihĩni wasipawaptob za'ra ni, Zezusi wa te 're ĩsazei pese za'ra mono zém na, wanhiptete na âma 're wanomro mono da.

¹³ ĩsisânawã norĩ, âne na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba da, wa tô ĩsima wě, waihu'u za'ra wa'aba da. Wa tô te ĩsima 're rosa'rata u'âsi, te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherě, atême âma ĩmorĩ su'u aba da nherě, te marĩ hã ĩma 're hâimana u'âsi, õne u'âsi. Zudezu'õ norĩ hã daro mono bâ 're ĩsi'ubumroi mono hã, ĩwasu'uwě hã te tãma 're ĩwasu'u za'ra mono zém na, te te 're saze za'ra mono wa, wa tô te 're awaibu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Tane da, wa tô duré te ĩsima 're rowě, airo wa'aba âma asiré zudezu'õ norĩ hã te duré tãma 're awaibui mono da, tame. ¹⁴ E marĩ wa, wa tô ĩsima wě, âne na te aipawaptob za'ra wa'aba da. Wa hã uburé te 're da'apawaptob mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩpisudu. Taha wa, wa za tô te 're da'apawaptob u'âsi, 'ri nho'õmo mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã, duré marã 'rowi 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã, duré rowaihu'u pese 'wa norĩ hã, duré rowaihu'u'õ'wa norĩ hã. Ta norĩ hã wa za uburé te 're apawaptob u'âsi, dawaptêre mono bâ. ¹⁵ Taha wa, wa âma atême ĩsima rowě uptabi za'ra wa'wa, Roma âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, ĩwasu'uwě na tame te duré aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da.

Zezusihi wasu'uwě nhiptede

¹⁶ Wa hã, Zezusihi wasu'uwě hã te dama 're wasu'u tō mono da, 're ĩnhisé mono õ di. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã siptete uptabi wa, ĩwasu'uwě na te te âma 're da'anho'reptui mono da, Zezusi te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ hã. Zudezu norĩ si ma tô ĩsãna'rata hawimhã te te 're sō'reptu za'ra aré. Tane nherě, te oto âhãna hã zudezu'õ norĩ zama te te 're anho'reptu. ¹⁷ Zezusihi wasu'uwě hã e marĩ, wa za wa te âma 're waihu'u za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da te 're saze za'ra mono wapsi, dawasédé hã te te oto da'âma 're ĩ'ab'madâ'â mono õ zarina, te te 're ĩda'awēsãmri mono zé, taha wasu'u. Duréihã Habatuti hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã ma tô âne na âma rob'ui'ére:

“Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're saze za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za te te 're awēsãmri, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, ĩwasédé hã te te oto âma 're ĩ'ab'madâ'â mono õ zarina, po're'õ nherě, te te 're hã za'ra mono tō da. Ta norĩ si te za duré rowě u'âsi, âma 're hâimana za'ra.”
 Āne na ma tô ĩwasu'u na âma rob'ui'ére.

Dapo're âna 're ĩdanomro mono na rowasu'u

¹⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô âne hã wama waihu'u sirõmo za'ra, dapo're'õ na 're ĩdanomro mono norĩ hã za te te 're ĩda'ahã za'ra mono zém na. Ta norĩ hã te tipě'ě na te te sima 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra. Hâimana wasété uptabi na, te duré dama 're hâimana u'âsi za'ra. Ta norĩ hã tiwasété si te te 're 'manharĩ za'ra mono wa, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti tō sena uptabi hã te te dawi 're 'wa'rutu za'ra, âne na roti ĩwě hã da te 're waihu'u za'ra mono tō da. ¹⁹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩhâimana mono zé hã, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hã, dama waihu'u pese di. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã dawi 're si'udã mono õ wa. Uburé marĩ hã te te ĩ'apoto mono hã sō'awi da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono zéb zarina, te da te 're waihu'u za'ra, 're ĩhâimana mono zé hã. Taha wa, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hã dama waihu'u pese nherě, dapo're âna 're danomro mono wa, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're da'ahã za'ra. ²⁰ Duréihã ĩsãna'rata hawimhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô te te ro'apoto, tiwaihu'u pese na. Tiwaihu'u pese na te te ro'apoto mono wa, ta hawim haré te ĩsimiwaihu'u pese zém na, duré tō sena 're ĩhâimana mono na, da te âma 're waihu'u pese za'ra, ĩhãiba hã da te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono õ nherě. E marĩ zarina tawamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, 're ĩhâimana mono na te za tō sena na da te âma 're waihu'u pese za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã uburé marĩ hã te te ĩ'apoto mono hã da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono zéb zarina, te oto da te âma 're waihu'u za'ra, ĩwaihu'u pese na, duré tō sena õne u'âsi 're ĩhâimana mono na. Taha wa, tō sena 're hâimana mono nherě, da te dasiwi 're

udâ waihu'u za'ra mono ò di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ²¹ Ta hã tô sena 're ìhâimana mono na, da te dasiwi 're waihu'u za'ra mono nherê, tô sena da te dasiwi 're ìhâimana wazé mono na, da te tâma âma 're uwaimrami za'ra mono ò di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Duré sôprub uptabi nherê, âma 're dawata za'ra mono ò di. Taha upana, te marĩ na si siwa'ru da te 're rosa'rata wasété za'ra. Dapê'ê 're, robra u'âsi 're dahâimana za'ra mono wa, te danhimirosa'rata na da te 're upa za'ra. ²² Dapo're'ò na 're ìdanomro mono norĩ hã uburé marĩ hã te te 're waihu'u pese za'ra mono newa, te taré sina 're wata za'ra, dama. Tane nherê, te ta norĩ hã simiza'rese âna 're nomro. ²³ 'Re ìhâimana u'âsi mono upana, te ta norĩ hã rob'manharĩ âma si 're wata za'ra, a'uwê na dahâiba 'manharĩ âma, duré si hâiba ne 'manharĩ âma, duré abaze hâiba ne 'manharĩ âma, duré di'i na 're ìnomro mono norĩ hâiba ne 'manharĩ âma.

²⁴ Ta norĩ hã simiza'rese'ò uptabi na 're hâimana u'âsi za'ra mono wa, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima âma 're aroti, âne: “Ta norĩ hã po're za'ra ò wa, wa za oto rême za'ra. Te tâma 're roti za'ra mono ò di za oto. Si'uihã na te za oto 're hâimana za'ra.” Âne ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima âma 're aroti, ta norĩ âma hã. Taha wa, te oto marĩ ìwasété si te te sima 're ìwê u'âsi za'ra mono zéb zarina, te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra, ta norĩ hã. Tihâiba na zama te duré 're siwasété uptabi za'ra oto, si'uihã na. ²⁵ 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti hã tô sena nherê, te ìmreme upana aimawi si te te 're wapari za'ra, tô sena'ì hã. Ropoto'wai upana, te ìsimipoto âma si 're wata za'ra, ta norĩ hã.

'Re ìhâimana u'âsi mono âma si, 're dawata u'âsi za'ra mono za. Òhõ si, tô sena hã.

²⁶ Tawamhã dapo're'ò na 're ìdanomro mono norĩ hã, Ropoto'wa nhimipoto âma si 're dawata za'ra mono wa, ma tô oto 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're da'arême, dawasété si da te dasima 're ìwê za'ra mono zéb zarina si, dahâiba na 're dasiwasété za'ra mono da, dasi'uihã na. Âne da hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te dama 're apisutu mono ò nherê, te dasi'uihã na pi'ò si'uiwa na dasina 're dawasété za'ra. ²⁷ Tane aibã norĩ hã pi'ò na dasina 're ìdamro za'ra mono zéb upana, te aibã si'uiwa na si te te sina 're rosa'rata wasété uptabi za'ra, pi'oi upana, aibã si'uiwa 're ìsi'ruiwapari za'ra mono na. Dasi'uihã na te aibã si'uiwa na dasina 're dawasété za'ra. Taha wa, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're da'ahã za'ra, dapo're'ò si, da te dasi'âma 're ì'manharĩ za'ra mono zéb uwaibaba, 're danomro mono wa.

²⁸ Dapo're'ò na 're ìdanomro mono norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti tô sena hã te te siwi 're wê'ò pese za'ra mono wa, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're arême, si'uihã na te te sima 're ìrosa'rata wasété za'ra mono zéb uwaibaba si, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono da. ²⁹ Ta norĩ hã wasété uptabi na te 're hâimana za'ra. Marĩ zô si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra. Te duré te te dama 're rob'manharĩ wasété za'ra. Marĩ na te te 're da'ruiwapari u'âsi za'ra. Te duré te te 're danhimro. Siti'ru sina, te ta norĩ hã dazô 're nomro, te te dama 're nharĩ za'ra mono da. Sadawa nhipese uptabi na, te 're hâimana za'ra. Niha te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da, te da'âma te te sima 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra. Taré te te sima 're dabâsi wasété u'âsi za'ra duré.

³⁰ Daza're'ra nherê, te duré ta norĩ hã te te sima 're dabâsi wasété za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te duré siwi 're 'ruiwapari. Te duré te te dama 're nharĩ wasété u'âsi za'ra. Danhipai u dama pire na dama 're hâimana za'ra mono newa, te 'râwi tipê'ê na sina 're wata za'ra. Taha wa, te sô'awi timreme na dama 're siwasu'u za'ra, marĩ tâma ìwaihu'u pese za'ra na. Marĩ te te 're ìwaihu'u za'ra mono zéb zarina si te te 're 'manharĩ za'ra, marĩ ìwasétére hã. Timama norĩ nhimiroti hã te te 're wapari za'ra mono ò di duré.

³¹ Marĩ ìwasété zô si, te ta norĩ hã sima 're sôpré. Simiroti na saprĩ ahã na te 're hâimana za'ra. Da'âma 're pê'ézé za'ra mono ò di. Duré da'âma 're siwamri za'ra mono ò di. ³² 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô âne na da'âma sima roti siro, dapo're'ò na 're danomro mono wa, ìsiré ì'rata za 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono ò na hã. Dapo're'ò norĩ ma hã, âne hã tâma waihu'u pese za'ra di. Tane nherê, te tihâimana wasété si te te sima 're 'ruiwapari u'âsi za'ra, te te 're rême za'ra mono âna. Tane nherê, uburé tiwasédé hã te te 're ì'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te duré marĩ ìwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra. Ni'wam norĩ hã ìsine 're hâimana wasété za'ra mono wa, te ta norĩ si te te 're wêsãmri za'ra.

2

Īpo're'ō norī, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te siwi 're ĩ'awē'ō mono zé wasu'u

¹ A norī wa'wa hã, dapo're'ō na 're ĩdanomro mono norī ãma, ĩwasédé hã ãma 're sa'ra za'ra wa'aba mono wamhã, te za 're aiwasété za'ra wa'aba mo. E marī wa. Dasine aiwasédé hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, aiwa. Taha wa, dasine 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, dawasédé hã da'ãma 're sa'ra za'ra wa'aba mono wamhã, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're aiwē'ō pese za'ra wa'wa dasiré. Taha wa, aiwasété ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na 're asi'madâ'â waihu'u za'ra wa'aba mono ō di za. ² 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã dapo're'ō na 're ĩdanomro mono norī hã te te 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina, te tō te te 're awē'ō pese, ĩ'uwaibaba si. Æne hã, uburé wama waihu'u pese za'ra di. ³ Tane nherē, a norī wa'wa hã dawasédé hã da'ãma 're ĩsa'ra za'ra wa'aba mono na, te aiwasédé hã 're ĩ'manharī za'ra wa'aba mo. E 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzé wi, 'rãwi 're asisō'reptu za'ra wa'aba mono da bâ, te ãne 're ĩ'manharī za'ra wa'aba mo. ⁴ Æté te za ãne asima 're ĩnharī za'ra wa'aba mo: "Re ĩhâimana u'âsi mono hã simizawi pese uptabi di. Dasi'uihã na dawasédé hã da te 're 'manharī u'âsi za'ra mono nherē, da'ãma 're wa'a su'u mono ō di. Taha wa, ĩwasédé te 're 'manharī mono nherē, te te 're ĩ'ahãri su'u mono ō di." Æne hã asi'uihã na asi'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da si, te simi'ê na te te 're ai'madâ'â za'ra wa'wa, simizawi pese uptabi na. E ãne hã zahadu aima waihu'u za'ra wa'aba ō di bété. ⁵ A norī wa'wa hã aipē'ê tete u'âsi, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te za ropsi'utōrízéb u hã nimahã na bâdã hã ĩwa ĩwaptã'ázéb ãma, dazu aihã za'ra wa'wa, dawasété wa, za te te ĩda'awē'özéb ãma hã. Tame te za oto tinhimihâzé hã dama ãma uwaimra, ĩ'uwaibaba si. ⁶ Marī hã da te 're ĩ'manharī za'ra mono zéb uwaibaba, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te dama 're awa'âbã, ĩwē na hã duré ĩwasété na hã. ⁷ Ni'wam norī si te marī hã simi'ê na te te dama 're 'manharī u'âsi za'ra, ĩwē hã. Ta norī hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te te 're wēsãmri za'ra mono da, te sina 're simipari za'ra, duré ĩ'rata 're ĩsi'ubumroi u'âsi mono zé, te te tãma 're apisutu mono da. Ta norī ma si, te za tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're apisutu, 're ĩsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hã, ĩ'rata. ⁸ Duré ni'wam norī hã sima si te marī na te te 're rosa'rata za'ra, hãiba pisutu ãma 're hâimana za'ra mono da. Ta norī hã uburé marī ĩwē hã te te siwi 're wē'ō za'ra, marī ĩwasété na si 're hâimana za'ra mono da. Ta norī si te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sa'êtē te te 're ahã za'ra, po're ō wa. ⁹ Uburé dawasété si, da te 're ĩ'manharī za'ra mono norī hã te za te te 're robzépata za'êtē za'ra, zudezu norī hã, duré zudezu'ō norī zama. ¹⁰⁻¹¹ E ni'wam norī hã taré zudezu na 're hâimana za'ra mono wa, te za tinhimihâzé hã te te tãma 're ba'a za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Taha zarina, tinhimihâzé hã te te tãma 're ba'a za'ra mono ō di za. Duré e ni'wam norī hã taré zudezu na 're hâimana za'ra mono wa, te za ĩwē hã te te tãma 're anhomri, danhipai u. Mare di. Uburé aiwapsi 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma hã, dapoto mono bâ. Tane nherē, uburé ĩwē si te te 're ĩ'manharī za'ra mono norī ma si, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwē hã te te tãma 're anhomri, zudezu norī ma, duré zudezu'ō norī ma zama. Rowē uptabi si, te za ta norī ma si te te 're apisutu. Ta norī si te za te te 're awēsãmri.

¹² 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na, duréihã Mozési te te ĩrob'ui'érezé hã zudezu'ō norī ma, tãma 're hâimana za'ra mono ō di. Tãma 're hâimana za'ra mono ō nherē, tiwasété na si 're hâimana za'ra mono wamhã, e 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata 're ĩsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hã, te za te te sina 're uwaimrami za'ra. Mare di. Te te sina 're uwaimrami za'ra mono ō di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã zudezu norī ma si, te 're hâimana za'ra. Taha wa, ta norī hã tiwasédé te te 're 'manharī za'ra mono wa, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhimiroti na rob'ui'ére zarina, te te tãma 're arowairébé, ĩwasété na te te 're ĩ'awaihu'u mono zéb uwaibaba. ¹³ E 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã, taré dapo're na da te 're wapari za'ra mono nherē, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awēsãmri. Mare di. ĩsimiroti zarina 're dahâimana wē za'ra mono wapsi, te za te te 're da'awēsãmri, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ¹⁴ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ĩrob'ui'érezé hã zudezu'ō norī ma, tãma 're hâimana za'ra mono ō di. Tãma 're hâimana za'ra mono ō nherē, si'uihã na ĩsimiroti zarina 're hâimana wē za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te za te te tãma ãma 're uwaimrami za'ra, tãma 're hâimana za'ra mono ō nherē, 'Re

ihâimana u'âsi mono nhimiroti na ïbaihâ hã. ¹⁵ Ta norĩ hã si'uihã na 're hâimana wẽ za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã ïpẽ'ẽ 're, tãma 're ïhâimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u. Duré ïwẽ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, 'rãwi te za tipẽ'ẽ na 're sisaze za'ra. Duré marĩ ïwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, 'rãwi te za tiwasété na 're sisãmri za'ra. Taha wa, tipẽ'ẽ na 'rãwi 're sisaze za'ra mono wamhã, duré 'rãwi tiwasété na 're sisãmri za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti, ïpẽ'ẽ 're, tãma 're ïhâimana u'âsi za'ra mono zé, te wasu'u. ¹⁶ Æne hã ïwasu'uwẽ na te dama 're ïrowasu'u mono zéb zarina, te za tô nimahã na tiromhãiba, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina, Zezu Cristu hã da'ãma ïsipo'ozéb da hã. 'Rãwi dasima si da te 're ïrosa'rata za'ra mono na te za oto da'awaihu'u. Taha zarina te za dama arowairébé oto, Cristu hã.

Mozési hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na te te ïrob'ui'érézém na rowasu'u

¹⁷ Zudezu norĩ, ãhãna wa za ai'ãma rob'ui'éré za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã, danhipai u 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese uptabi za'ra wa'aba mono na, te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, ïsib'a'uwẽ 're anomro aba mono wẽ te. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ïrob'ui'érézé hã, aima wa'aba si 're hâimana za'ra wa'aba mono wẽ te, te ato sina 're anomro aba mo, aima wa'aba si 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da newa, aiwasédé hã te te oto ai'ãma 're ï'ab'madâ'â za'ra wa'aba mono õ zarina. ¹⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te aima 're ï'apisutu aba mono zéb zarina 're ï'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb da hã, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã ma tô 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mo, ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da.

¹⁹ Æne na te duré asi'ãma si 're ïrosa'rata upa za'ra wa'aba mo: “Wa norĩ si datob'a ne 're ïdanomro mono norĩ hã, wa wa te 're simro, tô sena. Robra u'âsi 're ïdanomro mono norĩ ma, wa wa te 're rowa'a za'ra. ²⁰ Duré 're ïdahâimana wẽ za'ra mono zéb da hã, da te 're ïwaihu'u za'ra mono õ norĩ ma hã, wa wa te 're roti za'ra ïwẽ na, duré ai'uté ne hâimana nhimiza'rese ãna 're ïhâimana za'ra mono norĩ ma zama.” Æne na te asi'ãma 're ïrosa'rata upa za'ra wa'aba mo. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wẽ te, te duré ãne na asi'ãma 're ïrosa'rata upa za'ra wa'aba mo: “Wa norĩ ma si, wama waihu'u pese za'ra di, uburé roti ïwẽ hã tô sena uptabi hã.” Æne na te duré asi'ãma 're aiwata za'ra wa'aba mo. ²¹ E marĩ wa, a norĩ wa'wa hã dama 're roti za'ra wa'aba mono nherẽ, 'rãwi duré asima zama 're roti za'ra wa'aba mono õ di. Marĩ na dawĩ 're danhipsaihuri za'ra mono tõ da, dama 're roti za'ra wa'aba mono nherẽ, te a norĩ wa'aba zama marĩ na dawĩ 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo. ²² Duré damro na dasiwi 're danhipsaihuri za'ra mono tõ da, dama 're roti za'ra wa'aba mono nherẽ, te duré a norĩ wa'wa hã aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo. Duré uburé romhãiba 'manharĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono upana, ãma 're ïdawata za'ra mono zé hã asiwi 're wẽ'õ pese za'ra wa'aba mono nherẽ, te 'ri para 're ïsimasa mono zéb u 're asisisi aba mo, marĩ, 're simi'uri za'ra wa'aba mono da. ²³ A norĩ wa'wa hã zudezu na da te 're aiwaptẽrẽ za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã aima wa'aba si 're hâimana mono wẽ te, te dama asina 're ïwasu'u za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, ïsimiroti si 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di. Duré asiwi 're wazéb za'ra wa'aba mono õ di. Taha zarina, zudezu'õ norĩ ma hã tãma wẽ za'ra õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ²⁴ Æne ma tô duréihã ai'ãma rob'ui'éré sirõmo za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã:

“A norĩ wa'wa hã zudezu na 're aihâimana za'ra wa'aba mono, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wa, te zudezu'õ norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te te 're wasété za'ra.”

Æne ma tô duréihã ai'ãma rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, ïbaihã na hã.

²⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhã, ï'uwaibaba te za 're asisihãiwata nhihãri za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, ïsimiroti si 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono õ wamhã, sihãiwata nhihãri ãna 're ïnomro mono norĩ ne, te za tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã aiwa. ²⁶ Zudezu'õ norĩ hã sihãiwata nhihãri ãna 're nomro mono nherẽ, ïsimiroti 'rata na si 're hâimana wẽ za'ra mono wamhã, ïsib'a'uwẽ ne, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're 'madâ'â za'ra, zudezu norĩ ne. ²⁷ A norĩ wa'wa hã zudezu na 're

aihâimana za'ra wa'aba mono hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono ò di, ìbailhã na rob'ui'ééré hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono nherê, duré asihâiwata nhihâri ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherê. Tane nherê, ni'wam norî hã zudezu'ò norî hã sihâiwata nhihâri ré, 're hâimana za'ra mono ò nherê, te 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã te te 're 'madâ'â pese za'ra. Taha zarina te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're aiwê'ò pese za'ra wa'wa, te te 're aihã za'ra wa'aba mono da, zudezu'ò norî si ìsimiroti hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, ai'upana za'ra wa'aba. ²⁸⁻²⁹ A norî wa'wa hã, e asihâiwata nhihâri ré 're anomro aba mono wa, te 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E danho'a uburé marî hã zudezu hâimanazéb zarina si 're 'manharî za'ra wa'aba mono wa, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê uptabi hã 're anomro aba mo. Mare di. Æne hã ì'uwaibaba nherê, ì'uwaibaba ò di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. 'Râwi aipê'ê 're, ìsimiroti hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wapsi, tawapsi te za ìsib'a'uwê uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono pè'êzani nhimipawaptob zarina si. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã danho'a 're ìwapari za'ra wa'aba mono zém na, tawamhã, ìsib'a'uwê uptabi na 're anomro aba mono ò di za. 'Râwi aipê'ê 're, ìsimiroti hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wapsi, tawapsi te za ìsib'a'uwê uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ìsib'a'uwê uptabi na 're ìhâimana za'ra mono norî hã ti'ai ãma ré, da te 're wêsâmri za'ra mono dai ò nherê, te 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sima 're wasu'u wê za'ra.

3

'Re ìhâimana u'âsi mono hã, tô sena na te te dama 're ì'aropisutu mono zém na rowasu'u

¹ Tawamhã zudezu na 're ì'aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã, e taré, te bété asihâiwata nhihâri ré 're anomro aba mo. E taré, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. ² Mare di. Tô sena tâma hã, zudezu na 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã. Tâma wê di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. E niha, wa za tawamhã ãne hã waihu'u za'ra ni, zudezu norî 're ìhâimana za'ra mono zé hã. Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô zudezu norî si te te sima 're awê, ìsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hã uburé da'udâna te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, dawî simani tô da. ³ Tane nherê, ni'wam norî hã zudezu norî hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're ìnomro mono na hã te te tâma ãma 're uwaimrami za'ra mono ò di. E tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã asa te te tâma ãma 're uwaimrami za'ra mono ò di za, uburé marî na te te tâma ãma 're ìropisutu za'ra mono zéb zarina. ⁴ Te za tô te te tâma ãma 're uwaimrami u'âsi za'ra, te te tâma 're ì'aropisutu mono zéb zarina. Uburé ti'ai ãma dazadawa nhipese na dasima 're dahâimana za'ra mono nherê, 'Re ìhâimana u'âsi mono si, sadawa nhipese ò di, tô sena. Duréihã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré Dawî hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma hã:

“A hã marî na dama 're roti mono wamhã, tô sena asadawa nhipese ò na te za da te 're aiwaihu'u za'ra, tô sena asimiroti hã. Duré ni'wam norî hã asadawa nhipe te te ai'ãma 're sa'ra mono wamhã, ta norî si ìsadawa nhipese na te za da te dasiwi 're waihu'u za'ra, ai'upana.”

Æne na ma tô duréihã rob'ui'ééré Dawî hã, ìbailhã na hã.

⁵ Ni'wam norî hã te ãne na te te si'ãma 're rosa'rata upa za'ra: “Wa norî hã wahâimana wasété na si, wa za oto 're wahâimana za'ra, 're ìwanomro wasété uptabi mono na, da te 're wawaihu'u za'ra mono wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono si wasété ãna 're ìmorî wê uptabi na, da te 're waihu'u za'ra mono da, wanhipai u. Tawamhã, wahâimana wasété na 're wahâimana za'ra mono nherê, e te za te te 're wa'ahã za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Te te 're wa'ahã za'ra mono ò di za.” Æne te ni'wam norî hã te te si'ãma 're rosa'rata upa za'ra. ⁶ E tawamhã ì'uwaibaba te ta norî hã ãne na hã te te 're rosa'rata za'ra. Mare di. ì'uwaibaba ò di. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te tô ì'uwaibaba si te te 're da'ahã za'ra. ì'uwaibaba na si te marî na te te dama 're arowairébé. Æne zarina te te dama 're arowairébé mono ò 'wa'ãhã, aré te te da'awê'ò waihu'u ò di, za da'ãma ìsipo'ozéb ãma hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.

⁷ Æté ni'wam norî hã te za duré ãne na te te si'ãma 're rosa'rata upa za'ra: “Wa norî hã wawasédé, wa te 're 'manharî za'ra mono wamhã, ãté te za ãne na da te wa'ãma 're

rosa'rata za'ra: 'Ō norī hā wasété uptabi na te 're nomro. 'Re ihâimana u'âsi mono si, te wē uptabi na 're hâimana, ōhō si siwaprosi.' Āne na te za 'Re ihâimana u'âsi mono si 're ĩmorī wē uptabi na, da te dasiwi 're waihu'u za'ra, wawasété si, wa te 're ĩ'manharī za'ra mono na, da te 're ĩwawaihu'u za'ra mono zém na hā. E tawamhā ĩ'uwaibaba, 'Re ihâimana u'âsi mono, wawasédé te te wa'āma 're ĩ'aza'ra mono zéb da hā. Mare di. ĩ'uwaibaba ō di." Āne na te duré ni'wam norī hā te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra. ⁸Taha zarina te duré te te sima 're nharī za'ra: "Wawasété si, wa za tō wa te 're 'manharī u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono si ĩwē uptabi na, da te dasiwi 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hā." Ni'wam norī hā ma tō āne na ĩnhimiroti wasédé hā ĩ'āma sa'ra, ĩsi'uihā na āne hā te āma ĩwaihu'u za'ra newa. Ma tō ĩ'āma wasété za'ra. Taha wa, te za 'Re ihâimana u'âsi mono hā ta norī si siwi wē'ō pese za'ra, ĩ'uwaibaba.

Dahâimana wasété na 're ĩdahâimana za'ra mono na rowasu'u

⁹Tawamhā wa norī hā zudezu norī hā e taré zudezu na 're wahâimana za'ra mono wa, te za, zudezu'ō norī hâimanazém nhipai u, te te 're wa'awēsāmri, 'Re ihâimana u'âsi mono hā. Mare di. Uburé aiwapsi tāma 're ĩdahâimana za'ra mono zé hā. Uburé dahâimana wasédé hā da te 're ĩ'manharī za'ra mono na si te 're dahâimana za'ra, zudezu norī hā duré zudezu'ō norī zama. Dawasété hawi, dasi'uihā na 're dawairébé waihu'u mono ō di, dama siptete wa, dawasédé hā. Āne, wa tō aima waihu'u pari za'ra wa'wa.

¹⁰Duréihā ma tō āne na ni'wam norī hā āma rob'ui'ééré za'ra:

"Ni'wam norī hā si'uihā na 're ĩnomro wē mono zém na, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ĩwasu'u wē za'ra mono zéb da hā, robaba di. Uburé 're ĩdanomro wasété mono na si, te 're dahâimana za'ra.

¹¹Duré ni'wam norī hā āne te te waihu'u za'ra ō di, dawē na 're ĩdanomro mono zé hā. Duré ni'wam norī hā 'Re ihâimana u'âsi mono zô 're sōpré mono ō di, ihâimanazém na te te 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hā. Āne hā tāma robaba uptabi di, 'Re ihâimana u'âsi mono ma hā.

¹²A'uwē mono bâ ma tō 'Re ihâimana u'âsi mono wi, 're dasipizari za'ra.

Dasi'uihā na marī ĩwē hā da te 're 'manharī waihu'u za'ra mono ō di. Taré ma tō 're danomro. Ni'wam norī hā marī ĩwē hā te te 're 'manharī za'ra mono ō di. Mare uptabi di.

¹³Uburé danhoto hā wasété di. Wasété uptabi di.

Danhoto wasété na te dazadawa nhipese na, da te dasima 're nharī wasété za'ra.

Duré wahi hā te te 're dahâzu mono wa, ti'wa wa'u na te te 're ĩdanhimroi mono ne, te damreme na da te dasima 're nharī wasété za'ra, rowē hā da te dasiwi 're uprosi za'ra mono da.

¹⁴Damreme ĩwasété uptabi na si te dasi'āma da te 're wasété za'ra.

¹⁵Dasi'aba'ré na te duré 're dasi'u'a za'ra. Dasi'aba'ré na te duré 're dasisimro.

¹⁶Daro mono bâ 're danomro mono sidâpâsi, te da te dasiwi 're rowamnarī u'âsi za'ra. Taha wa, te dasisa'u hā robzei'ō u'âsi 're dahâimana za'ra.

¹⁷Rowē na 're ĩdahâimana za'ra mono zéb da hā, marī hā ĩwē hā da te dasima 're 'manharī waihu'u za'ra mono ō di.

¹⁸'Re ihâimana u'âsi mono zama, da te dasiwi 're hâimana wazé mono ō di."

Āne na ma tō 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti na da'āma rob'ui'ééré sirōmo za'ra.

¹⁹Duréihā 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti na ma tō Mozési hā rob'ui'ééré, zudezu norī ma, ōhō na si āma 're hâimana za'ra mono da. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hā 're hâimana sirōmo mono wa, ni'wa hā tiwē na 're ĩmorī wasété ō na dama 're siwasu'u waihu'u mono ō di. Uburé dawasété na 're dasisāmri za'ra mono da si, te dama 're hâimana, rob'ui'ééré 'rada hā, duré 'Re ihâimana u'âsi mono, dawasété na te te 're ĩda'awē'ō mono zé hā da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. ²⁰E 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina, marī hā da te 're ĩ'manharī wē za'ra mono na, te za te te sima da'āma 're aroti, dawasédé hā te te oto da'āma 're ab'madâ'â tō mono da, taha zarina te te oto 're da'awēsāmri mono da, dapo're'ō nherē, te te 're da'ahâ za'ra mono tō da. Mare di. Taha nai ō di. Uburé marī hā da te 're ĩ'manharī wasété za'ra mono na, 'rāwi 're dasiwaihu'u za'ra mono da si, te dama 're hâimana, rob'ui'ééré 'rada hā.

'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ĩda'awēsāmri mono zém na rowasu'u

²¹ Tane nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma tô oto dama waihu'u, te te 're ìda'awêsãmri mono zém na hã, sô'awi da te oto 're ìwaihu'u za'ra mono zéb da hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima da'ãma 're aroti mono ô di, uburé marĩ hã da te 're ì'manharĩ wê za'ra mono zéb zarina, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ì'ab'madâ'â mono ô zéb da hã, taha zarina te te oto 're ìda'awêsãmri mono zéb da hã. Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré'wa norĩ hã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìda'awêsãmri mono zém na hã. ²² Zezu Cristu, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono zém na si, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima da'ãma 're aroti, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ab'madâ'â tô mono da, taha zarina si te te oto 're da'awêsãmri mono da, dawasété na 're danomro mono nherẽ, te te oto 're da'ahã za'ra mono tô da. Uburé Zezu Cristu te te 're ìsaze za'ra mono norĩ si, te te oto 're awêsãmri. ãne hã aiwapsi te uburé tãma 're hâimana za'ra, zudezu norĩ hã, duré zudezu'ô norĩ zama. ²³ A'uwẽ mono bâ te uburé dawasété na 're danomro. Taha wa, te 'Re ìhâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana za'ra, 're ìmorĩ wê uptabi nhiti. ²⁴ Tane nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana za'ra mono nherẽ, Zezusi te te 're ìsaze za'ra mono norĩ hã te te 're awêsãmri, da'ãma 're ìpê'êzé mono zéb zarina, asa tãma 're ìdasiwa'âbã za'ra mono zéb zô, sina 're simnhasi mono ãna. Cristu Zezusi hã tidâ'âzém na ma tô da'awa'â. Taha wa, ma tô dawasété hawi te te 're da'awaibu. Taha na si te oto 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awêsãmri, dawasédé hã za oto te te da'ãma 're ì'ab'madâ'â mono ô zéb zarina. ²⁵ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô Zezusi hã pisutu, dazada ìdâ'âzém na dawasédé, da te 're ì'manharĩ za'ra mono zé hã te te dama 're apari mono da, taha zarina tiwi 'rusimani da, ìwa'rãmi da'ãma 're pẽ'êzé mono da. Duré taha na si te te 're ìda'awêsãmri mono zé hã, 'rãwi da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, ma tô ãne da pisutu, Zezusi hã. Zezusi hã da te 're sazei pese za'ra mono wapsi, te za dawasédé hã te te dama 're apari. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã da'ãma 're wa'a su'u mono ô wa, dawasédé hã te te da'ãma 're ab'madâ'â mono ô di aré. ²⁶ Tane nherẽ, ãhãna hã dawasédé hã da te 're ì'manharĩ za'ra mono zém na, te te da'ãma 're ab'madâ'â mono ãna 're hâimana mono ô di oto. Te oto te te ãma 're da'ab'madâ'â u'âsi, uburé marĩ hã ì'uwaibaba si te te 're ì'ab'manharĩ wê mono na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, duré uburé Zezusi hã da te 're ìsazei pese za'ra mono norĩ hã te te 're ìda'awêsãmri mono na, da te dasina 're waihu'u za'ra mono da.

²⁷ E tawamhã wasi'uihã na, wa za wawẽ na wasina 're wawata za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìwa'awêsãmri mono na hã. Mare di. E marĩ wa. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti si, wa te 're ì'madâ'â pese za'ra mono na, te te sima wa'ãma 're aroti mono ô na dâ'âsina, taha zarina wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madâ'â tô mono da. Taré, Zezusi hã wa te 're ìsazei pese za'ra mono na, te te sima wa'ãma 're aroti, taha zarina wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ab'madâ'â tô mono da, taha zarina te te 're wa'awêsãmri mono da. ²⁸ ãne hã wa tô wasina waihu'u pese za'ra ni oto. Tô sena, Zezusi hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono wapsi, te za tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te sima da'ãma 're aroti, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ì'ab'madâ'â mono ô zéb zarina, te te oto 're ìda'awêsãmri mono zéb da hã. Ta hã te te sima da'ãma 're aroti mono ô di, ìsimiroti na rob'ui'ééré 'rata zarina, marĩ hã uburé da te 're ì'manharĩ wê za'ra mono na, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ì'ab'madâ'â mono ô zéb da hã, taha zarina te te duré 're ìda'awêsãmri mono zéb da hã. ãne wasu'u zarina, wa tô wa norĩ hã wasina waihu'u pese za'ra ni oto. ²⁹ E zudezu norĩ nhib'apito si, te 'Re ìhâimana u'âsi mono hã 're hâimana. E zudezu'ô norĩ ma hã, 're hâimana mono ô di bété. Ta norĩ ma zama te duré 're hâimana. ³⁰ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tô sena, misire uburé Danhib'apito uptabi hã. Zezusi hã te te 're ìsazei pese za'ra mono zéb zarina si, te za te te sima ãma 're aroti, ìwasédé hã te te oto ãma 're ab'madâ'â tô mono da, taha zarina si te te oto 're awêsãmri mono da, zudezu norĩ hã, duré zudezu'ô norĩ zama. ³¹ Zezusi hã da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono zém na si, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã dawasédé hã te te oto da'ãma 're ab'madâ'â tô mono da, te te sima da'ãma 're aroti mono wamhã, e tawamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã, wama hã taré hã. E wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono ô di za. Wa za tô taha zama, wa te 're 'madâ'â pese za'ra, tô sena wa.

¹ Āhāna hā wasiré zudezu norī hi'rada, wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, Abra'ā hā. ² Ta hā uburé marī hā te te 're i'ab'manharī wē mono na, 'Re ihāimana u'āsi mono, iwasédé hā te te oto āma 're 'madā'ā mono tō da, te te sima āma roti 'wa'āhā, duré taha zarina Abra'ā hā 'rāwi tiwē na sina 're wata mono 'wa'āhā, te aré tō sena 'rāwi sina 're wata. Tane nherē, marī hā te te 're i'ab'manharī wē mono na, 'rāwi sina 're wata waihu'u mono ō di Abra'ā hā, taha zarina 'Re ihāimana u'āsi mono hā te te sima āma roti ō wa, iwasédé hā te te oto āma 're i'madā'ā mono ō zarina, te te iwēsāmrizéb da hā. ³ Duréihā Abra'āhā wasu'u na, ma tō ni'wa hā āma rob'ui'ééré, āne na hā:

“Abra'ā hā 'Re ihāimana u'āsi mono si, ma tō te te sina 're umnhasi u'āsi, te te tāma iropisutuzém na hā. Taha āma si, ma tō sasō. Taha wa, ma tō 'Re ihāimana u'āsi mono hā sima āma roti, iwasédé hā te te oto āma 're 'madā'ā tō mono da, duré taha zarina si te te oto wēsāmri da. Taha wa, tāma wē uptabi di, 'Re ihāimana u'āsi mono ma hā.”

Āne ma tō Abra'āhā wasu'u na āma rob'ui'ééré ni'wa hā, i'baihā na hā. Ā hā Abra'ā hā, marī hā te te 're i'ab'manharī wē mono na, 'rāwi sina 're iwata mono ō zé wasu'u. ⁴ Ni'wam norī hā te te dama 're romhuri za'ra mono wamhā, da te 're ipawa'ābā za'ra mono ré, te 're hāimana za'ra. E sōpru wa, te za taré isib'apito hā rob'ui'prazé hā te te tāma 're sōmri za'ra. Mare di. Sōpru wa, te te tāma 're sōmri za'ra mono ō di. Te te tāma 're iromhuri za'ra mono zé wa'rāmip si, te za te te tāma 're sōmri za'ra, ipawa'ā hā. ⁵ Tanei ō di, 'Re ihāimana u'āsi mono hā. Marī hā da te 're i'manharī wē za'ra mono na, te 'rāwi 're dasi'madā'ā ze za'ra, taha na si 'Re ihāimana u'āsi mono hā dawasédé hā te te oto da'āma 're i'ab'madā'ā mono ō na, te te sima da'āma 're aroti mono newa. Tane nherē, te te sima da'āma 're aroti mono ō di, taha na dawasédé hā te te oto da'āma 're ab'madā'ā tō mono da, taha zarina te te oto 're ida'awēsāmri mono zéb da hā. 'Re ihāimana u'āsi mono hā da te dasina 're umnhasi za'ra mono wapsi, te za te te sina 're da'awēsāmri, dawasédé hā za oto te te da'āma 're ab'madā'ā mono ō wa, duré dawasété na 're danomro mono nherē, te te 're da'ahā za'ra mono tō da. ⁶ 'Re ihāimana u'āsi mono te te sima da'āma 're aroti mono ō di tō, uburé marī hā da te 're i'manharī wē za'ra mono zéb zarina, dawasédé hā te te oto da'āma 're i'ab'madā'ā mono ō zéb da hā, taha zarina te te oto 're ida'awēsāmri mono zéb da hā. Da te 're isaze za'ra mono zém na si te oto te te 're da'awēsāmri tō. Taha zarina, dama 're irowē uptabi za'ra mono zém na hā, ma tō Dawi hā āne na āma rob'ui'ééré, duréihā:

⁷ “Ni'wam norī ma hā, 'Re ihāimana u'āsi mono hā iwasédé te te oto āma 're 'madā'ā za'ra mono ō wamhā, ta norī ma si, tāma 're rowē za'ra mono di za, iwasété na oto āma 're po're pu'u za'ra mono ō wa, ta norī āma hā.

⁸ 'Re ihāimana u'āsi mono hā iwasédé hā te te oto āma 're sa'rata za'ra mono ō wa, tāma 're rowē za'ra mono di.”

Āne na ma tō Dawi hā āma rob'ui'ééré, dama 're irowē uptabi za'ra mono zém na.

⁹ Āne hā, e sihāiwata nhihāri ré 're inomro mono norī si, te za rowē uptabi na 're nomro. E ā norī si, te wasu'u, Dawi hā. Mare di. Sihāiwata nhihāri āna 're inomro mono norī zama, te wasu'u. Āne na, wa tō aima waihu'u pari za'ra wa'wa, Abra'āhā wasu'u na rob'ui'ééré hā, duréihā:

“Abra'ā hā 'Re ihāimana u'āsi mono si, ma tō te te sina 're umnhasi u'āsi, te te tāma iropisutuzém na hā. Taha āma si ma tō sasō. Taha wa, ma tō 'Re ihāimana u'āsi mono hā sima āma roti, iwasédé hā te te oto āma 're 'madā'ā tō mono da, duré taha zarina si te te oto wēsāmri da. Taha wa, tāma wē uptabi di, 'Re ihāimana u'āsi mono ma hā.”

Āne, wa tō aima waihu'u za'ra wa'wa. ¹⁰ E tawamhā Abra'ā hā sihāiwata nhizāri sirōmo, ma tō 'Re ihāimana u'āsi mono hā sima āma roti, te te wēsāmri da. Mare di. Sihāiwata nhizāri ō ré, ma tō wēsā. ¹¹ 'Re ihāimana u'āsi mono hā, Abra'ā hā te te sina i'umnhasi pese zém na si, ma tō wēsā, sihāiwata nhizāri ō nherē. Taha wa, sihāiwata nhizāri ō ré, Abra'ā hā, 'Re ihāimana u'āsi mono te te iwēsāmrizém na hā, te wama wasu'u, tō sena na uburé da te 're iwaihu'u za'ra mono zéb da hā. Taha wa, Abra'ā hā uburé 'Re ihāimana u'āsi mono, da te dasina 're i'umnhasi za'ra mono norī hi'rada, ta hā. Sihāiwata nhizāri ō nherē, 'Re ihāimana u'āsi mono te te 're i'awēsāmri mono norī hi'rada. ¹² Duré, isihāiwata nhizāri ré norī hi'rada, zudezu norī hi'rada. E tawamhā sihāiwata nhizāri ré 're hāimana za'ra mono wa, te ta norī hi'rada hā 're hāimana, Abra'ā hā. Mare di. Abra'ā hā sihāiwata nhizāri ō ré, 'Re ihāimana u'āsi mono te te isazei pese ne, isine te te 're isazei pese za'ra mono norī hi'rata si, te 're hāimana, Abra'ā hā.

Abra'âhã ma, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îropisutuzé wasu'u

¹³ Duréihã 'Re îhâimana u'âsi mono hã Abra'âhã ma, ma tô ropisutu, uburé danhipti'ai mono bâ te te tâma 're anhomri mono da, îsihudu norĩ ma ropibu ma, îsihudu sidâpâsi. E îsimiroti hã uburé te te 're 'madâ'â pese uptabi mono wa, duré nimahã na marĩ na misi îsimiroti na te te upai õ wa, ma tô âne na tâma ropisutu. Mare di. Taha wab õ di. 'Re îhâimana u'âsi mono te te îsazei pese na, te te wêsâmri wa, ma tô âne na tâma ropisutu siro. ¹⁴ 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa norĩ hã zudezu norĩ hã, îsimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono zéb zarina, 'Re îhâimana u'âsi mono, ta norĩ ma, uburé danhipti'ai mono bâ te te tâma 're 'anhomri mono da hã, te te ropisutu 'wa'âhã, taré te aré da te 're saze za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Marĩ dai õ di aré. Taré te aré 'Re îhâimana u'âsi mono hã dama ropisutu, daro hã te te dama 're 'anhomri mono zém na hã. Dama hã, aré marĩ õ di. ¹⁵ 'Re îdahâimana wê za'ra mono zéb da hã, dasi'uihã na da te dasima 're îpisutu za'ra mono zé hã dama 're hâimana za'ra mono õ 'wa'âhã, aré da te âma 're upai waihu'u za'ra mono õ di. Tane, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te îrob'ui'éérézê hã dama 're hâimana za'ra mono õ 'wa'âhã, aré da te âma 're upai waihu'u za'ra mono õ di duré. Tane nherê, te tô dama 're hâimana, îsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hã. Taha wa, da te 're waihu'u pese za'ra mono nherê, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono õ wamhã, 'Re îhâimana u'âsi mono te te 're îdahã za'ra mono zé, te wasu'u.

¹⁶ Tawamhã e marĩ hawi, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã Abra'âhã ma ropisutu, îsihudu norĩ ma ropibu ma. Abra'ã hã te te îsazei pese zém hawi, ma tô tâma ropisutu. Te te tâma îropisutuzé wa'rãmi, asa tâma îsiwa'âbâzéb zô 're îsimnhasi mono õ na, da te dasina 're îwaihu'u pese za'ra mono zéb da hã, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã Abra'ã te te îsazei pese zém hawip si, tâma ropisutu. E Mozésihi nhimi'ui'ééré 'madâ'â'wa norĩ ma si, te 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hã tâma 're hâimana za'ra, zudezu norĩ te te 're îsazei pese za'ra mono norĩ ma si. Mare di. Abra'ã hã, 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 'umnhasi ne, uburé 're îdahâimana za'ra mono norĩ ma zama, te tâma 're hâimana za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hã. E marĩ wa. Abra'ã hã uburé wahi'rata wa, uburé wasiré îsazei'wa norĩ hi'rata wa. ¹⁷ Duréihã ni'wa hã ma tô âne na 'Re îhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré, Abra'âhã âma hã:

“Wa hã wa tô aipisutu, daro mono bâ da te dasina 're î'umnhasi za'ra mono norĩ hi'rata na, da te 're asisi za'ra mono da.”

Âne ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono nhimipisutuzém na âma rob'ui'ééré. 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzé hã, tô sena. Pire uptabi di. E marĩ wa. Ô hã tô sena, 're hâimana mono wa. Taha si, ma tô Abra'ã hã te te sina 're umnhasi u'âsi. Taha si, 're dadâ'â za'ra mono nherê, dahâiwa'utu'wa hã te 're hâimana. Taha si marĩ õ ré, Ropoto mono 'wa hã. ¹⁸⁻¹⁹ Duréihã Abra'ã hã 100 na âma îwahubzéb u hã romhutu na ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã tâma ropisutu, âne: “Asihudu sidâpâsi, da'ahã uptabi di za.” Âne rob'ui'ééré 'rata na îwasu'u hã. Abra'ã hã romhutu na ma tô tidâ'âzé hã sina waihu'u, îhâiba sib'uware na hã oto. Timro zama ma duré waihu'u, 'ra waihu'u õ na, Sara hã. Tane nherê, siptete sina ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono si saze, za 'ra te te tâma îsômrizém na hã. Te te 're wawâi mono âna, te sô 're simipari u'âsi, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzéb zô hã, marĩ hã tâma hâimana õ nherê, sô 're îsimipari mono zéb da hã. Taha wa, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã pisutu, daro mono bâ da te 're îsazei pese za'ra mono norĩ hi'rata na, da te 're sisi za'ra mono da. ²⁰ 'Re îhâimana u'âsi mono te te tâma îropisutuzém na hã te te âma wawâi õ di. Îmreme hã te te îsazei pese zéb zarina, ma tô siptete uptabi na 're hâimana. Te duré âma 're wata u'âsi. ²¹ 'Re îhâimana u'âsi mono te te tâma îropisutuzé hã za te te tâma âma 'uwaimramizéb zô, te te 're sazei pese u'âsi. Te te sazei utõrĩ õ di, Abra'ã hã. ²² Taha wa, te te îsazei pese na ma tô sima âma roti 'Re îhâimana u'âsi mono hã, îwasédé hã te te oto âma 're 'madâ'â mono tõ da, taha zarina te te wêsâmri da, duré po're'õ nherê, za te te azãri tõ da, dame. ²³ Duréihã rob'ui'ééré 'rata na Abra'âhã wasu'u hã, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îwêsâmrizém na hã, taha wasu'u si õ di. ²⁴ Wa norĩ zama, wa te wasina 're î'umnhasi za'ra mono norĩ hã te za duré te te 're wa'awêsâmri, Wanhib'apito Zesusihi hâiwa'utu'wa, wa te wasina 're

ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ hã. ²⁵ 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô Zezusi hã dama tisô, da te dasiwi wĩrĩ da, wawasété na 're wanomro mono wa. Ma tô duré hãwa'utu, taha na te te 're wa'awêsãmri mono da, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.

5

Cristuhu zazei'wa, toi u'âsi 're ñnomro mono zé wasu'u

¹ Wanhib'apito Zezu Cristu hã ma tô wazada tidâ'â za'ra, wa'upana. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima wa'ãma 're aroti, wa te 're isazei pese za'ra mono na, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, taha zarina si te te duré 're wa'awêsãmri mono da, wawasété na 're wanomro mono nherē, te te 're wa'ahã za'ra mono tō da. Taha wa, rowē u'âsi, wa oto ãma 're wanomro, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma hã. ² Zezusi hã wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, te 'Re ihâimana u'âsi mono hã iwē si te te wama 're ab'madâ'â. Taha na si, wa oto wa norĩ hã 're wahâimana za'ra. Niwapsi te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te wama 're apisutu, iwaihu'u pese zarina ihâiba na rowa'a za'ētē na isiré 're wahâimana u'âsi za'ra mono da, rowē uptabi na. Taha wa, wato sina, wa sô 're wanhimipari za'ra, wa te 're sazei utōrĩ za'ra mono ãna. ³ Duré Cristuhu zazei'wa, 're wanomro mono 'ru te, da te wama 're rob'manharĩ za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono ré, wa watoi u'âsi 're wahâimana za'ra òne haré, wa te 're irobzépata za'ra mono zéb zarina, òhō ãma si wanhiptete sina 're iwahâimana za'ra mono zéb da hã, wa te wasina ãma 're sa'ētē za'ra mono wa. ãne hã wa te wasina 're waihu'u pese za'ra mono wa, wa za watoi u'âsi 're wahâimana za'ra. ⁴ Tawamhã wanhiptete sina, ãma 're iwahâimana za'ra mono zéb da hã, wa te tãma ãma 're uwaimrami za'ra mono wamhã, te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã wa'ãma 're wata za'ra. Tawamhã wa'ãma 're iwata za'ra mono zém na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono wamhã, marĩ te te wama 're i'apisutu mono zéb zô, wa te 're wawã za'ra mono ãna, wa za wasina 're wanhimipari u'âsi za'ra. ⁵ ãne zô si 're wanhimipari za'ra mono wamhã, taré sô 're wanhimipari za'ra mono ò di za. Taré, wa te wasina 're umnhasi baba za'ra mono ò di za. E marĩ wa. 'Re ihâimana u'âsi mono hã Tipē'ēzani te te wama 're i'anhomri mono na, tinhimizawi pese zé hã te te wama 're awaihu'u mono wa, taré, wa te wasina 're umnhasi baba za'ra mono ò di za. Taha wa, taré sô 're wanhimipari za'ra mono ò di za, marĩ iwē hã te te wama 're i'apisutu mono zô hã.

⁶ Duréihã 're idahâimana za'ra mono na'rata zém hawimhã, marĩ da te 're i'manharĩ wē za'ra mono zém na hã 'Re ihâimana u'âsi mono te te da'ãma sima 're aroti mono ò di, taha zarina dawasédé hã te te oto da'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, duré dapo're'ò nherē, te te 're da'ahã za'ra tō mono da. Ta hawim haré, dahâimana wē zém na 'rãwi 're dasi'madâ'â waihu'u za'ra mono ò di, dawasédé hã te te da'ãma 're i'ab'madâ'â mono ò zarina, te te 're ida'awêsãmri mono zéb da hã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Taha ré, ma tô Cristu hã dazada dârâ, uburé dawasété na 're idahâimana za'ra mono norĩ zada, 'Re ihâimana u'âsi mono, bâdâ te te ãma ipisutuzé hã iwa iwaptã'ázém na. ⁷ Ni'wa hã uburé danhimiroti wē hã te te 're 'madâ'â pese mono nherē, taha upana ida'matã'â da hã, mare di. Ni'wa hã da'ãma 're isiwamri mono, 're 'maihâimana mono wamhã, taha upana si ida'matã'â da hã, ãté te za 're si'madâ'â za'ra. ⁸ Tanei ò di, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimizawizé hã. Wa norĩ hã wawasété na 're wahâimana za'ra mono nherē, ma tô Cristu hã pisutu, wazada dâ'â da, wa'upana. ãne hã ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te wama 're awaihu'u, te te 're iwa'azawi pese mono zém na hã. ⁹ Zezusi wazada idã'ázém na, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're wa'awêsãmri, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're i'ab'madâ'â mono ò zarina. ãne wa, te za duré Zezusi hã tidã'ázém na te te 're wa'anho'reptu, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiházé wi, ro hã za isi'utōrízéb ãma hã. ¹⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono nhitob'ru, wa aré 're wanomro. Tane nherē, ti'ra dã'ázém na ma tô wa'ãma 're siwadi za'ra oto. Tawamhã isiwadi oto 're wahâimana za'ra mono wa, te za tô oto Zezusi hã te te 're wa'anho'reptu, dâ'â nherē, apã hãwa'utu wa, dâ'â ãna 're hâimana u'âsi mono wa za oto. ¹¹ Tane nherē, taha si ò di. 'Re ihâimana u'âsi mono ãma, wa duré watoi u'âsi 're wahâimana za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristu dã'ázém na, wa'ãma 're siwadi za'ra mono wa oto.

Adãhã wasu'u, Cristuhu wasu'u me

¹² Tawamhã e ma hawi, ma tô dawasédé hã tinhana'rata. Adã hã ma tô duréihã tiwasété 'rata. Ta hawimhã ma tô dawasédé hã te te ropé, uburé dapoto mono bâ. Ta hawim haré, te aihîni 're dadâ'â u'âsi za'ra, dawasété na 're danomro mono wa. ¹³⁻¹⁵ Dawasété âna 're ïdahâimana za'ra mono zéb da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã dama 're hâimana za'ra mono ô nherê, dawasédé hã te te da'âma 're aza'ra mono ô di, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Tane nherê, duréihã Mozésihi ma, tinhimiroti hã te te waihu'u ô ré, duré te te rob'ui'ééré ô ré, te dawasété na si 're dahâimana u'âsi za'ra. Ìsimiroti na rob'ui'ééré hã dama 're hâimana za'ra mono ô nherê, dawasété na si 're dahâimana za'ra mono wa, ma tô Adãhã wasété na'rata hawim haré 're dadâ'â u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã dapê'ê 're, dama 're hâimana za'ra mono nherê, da te dasina tãma âma 're uwaimrami za'ra mono ô wa. Mozésihi ma, za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono, tinhimiroti te te ïwaihu'uzéb u hã, dawasété na si 're danomro u'âsi mono wa, ma tô 're dadâ'â u'âsi za'ra. Adãhã wi, 'Re ïhâimana u'âsi mono, rob'rã te te sawi nherê, te te sadawa 'madâ'â âna, ma tô tiwasédé hã 'manha. Âne hã Adãhã wasété ne, aiwa da te 're 'manharĩ za'ra mono ô nherê, ma tô aihîni 're dadâ'â u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïrotizé hã, sô'awi dama 're hâimana za'ra mono ô nherê.

Adã hã wasété na'rata wamhã, ma tô ïpire uptabi hã 'manha, tiwasédé hã. Taha uirĩ na si, ma tô Zezusi hã marĩ ïpire uptabi hã 'manha duré ïwê hã, ti'ai âma 're morĩ ré. Taha wa, Zezusihi ne Adã hã, marĩ ïsine ïpire hã te te 'manharĩ wa. Tane nherê, aiwab ô di, ïsimi'manharizé hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwê te te dama 're ï'anhomri mono hã, Adãhã wasété nei ô di. Adã hã tiwasédé te te ï'manharizém hawi, ma tô oto uburé 're dadâ'â u'âsi za'ra, tô sena. Tane nherê, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwê hã te te dama 're ï'ab'manharĩ mono zé hã ïpire uptabi di, Adã hã tiwasédé te te ï'manharizém nhipai u. Wê uptabi di. E marĩ tawamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwê hã te te dama 're ï'ab'manharĩ mono zé hã. Zezusi hã sisawi âna tihâiba na te te 're ïda'azawi pese mono na, ma tô te te dama 're ab'manharĩ wê, tinhoprubzéb zarina. ¹⁶ Adã hã tiwasédé te te ï'manharizém hawim haré, te dawasédé hã da te 're 'manharĩ u'âsi za'ra oto. Taha zarina, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're da'awê'ô pese, dawasédé hã te te da'âma 're ï'awaihu'u mono zéb zarina. Tane nherê, ta hawim haré, dawasédé hã da te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono nherê, dama ïsôprubzém na te oto da'ahã na te te 're da'awêsãmri 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ï'ra dazada ïdâ'ázém na. Âne wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono, dama 're ïsôpru mono zé hã, ïpire uptabi di, Adãhã nhimi'manharizé ma hã. ¹⁷ Tô sena aibã hã misi, tiwasédé te te ï'manharĩ na'rata hawi, ma tô oto 're dadâ'â u'âsi za'ra. Tane nherê, Zezu Cristu hã aibã misi nherê, ïsimi'manharizé hã ïpire uptabi di, aibã tiwasédé te te ï'manharĩ na'rata zém nhipai u. Wê uptabi di. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwê uptabi hã te te tãma 're ï'apisutu mono norĩ si, te za hâimana ïpire na ïsiré 're hâimana u'âsi za'ra, tinhoprubzé hã te te tãma 're ï'anhomri mono norĩ si. Ìsôprubzé hã te te 're ïda'awêsãmri mono zé, te wasu'u. Cristu ïdâ'ázém na te za hâimana ïpire na ïsiré 're hâimana u'âsi za'ra.

¹⁸ Aibã hã misi tiwasédé hã te te ï'manharizém hawi, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã uburé te te 're da'awê'ô pese, dawasédé hã te te da'âma 're ï'awaihu'u mono zéb zarina. Tane, misi Zezusihi nhimi'manharĩ wê zém na, te za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're da'anho'reptu, dapê'ê 're, dadâ'â u'âsi ne 're ïdanomro mono zém hawi, ï'rata 're dahâimana u'âsi za'ra mono da oto. ¹⁹ Aibã hã misi nherê, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwapari ô hawimhã, ma tô oto uburé dawasété na si 're dahâimana za'ra. Tane duré, aibã hã misi nherê, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwapari pese zém hawi te za oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awêsãmri, Zezu Cristu te te ïwapari pese zém hawimhã.

²⁰ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô Mozésihi ma tinhimiroti hã waihu'u, te te âma rob'ui'ééré da, âma 're dasipo're pu'u za'ra mono wa, dawasédé hã da te oto dasina 're waihu'u za'ra mono da. Tane nherê, ma tô dawasédé hã da te dasima 're sa'êtê u'âsi za'ra. Tane nherê, dawasédé da te dasima 're isa'êtê za'ra mono zém nhipai u, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te dama 're arob'manharĩ wê, da'âma 're ïsiwamri u'âsi mono zéb zarina. ²¹ Âne na rowasu'u na, wa za oto aima 'rãsutu za'ra wa'wa. Dawasété na si 're danomro u'âsi mono wa, ma tô aré dapê'ê 'remhã, dadâ'â ne 're dahâimana u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti. Tane nherê, tinhimizawi pese zéb zarina, ma tô 'Re

ĩhâimana u'âsi mono hã Wanhib'apito Zezu Cristu dâ'âzéb zarina te te sima 're wa'awê, taha zarina si rowê uptabi na 're wanomro u'âsi mono da oto.

6

'Re ĩdanomro mono zép té wasu'u

¹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, simizawi pese uptabi di. Te wa'ãma 're pê'êzé u'âsi. Taha wa, wawasédé hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, tinhimizawizé hã te te wawi 're azawi mono õ di. Wawasédé, wa te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé hã, te duré te te wama 're apari. E tawamhã, wawasédé, wa te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé hã te te wama 're apari mono nherẽ, wa za wawasédé hã duré apã wa te 're 'manharĩ u'âsi za'ra, apã te te duré wama 're apari zahu mono da. E taha da, wa za wawasété u'âsi 're wahâimana za'ra. ² Mare di. 'Re dadã'ã za'ra mono wa, marĩ zô, da te oto 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono õ ne, wa norĩ hã wawasété zô, wa te oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ di za. Taha wa, wawasédé hã wa te duré 're 'manharĩ zahu za'ra mono õ di za oto. ³ Wa norĩ hã ã dawabzuri, wa te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, Cristu Zesusihi siré, 'rãwi oto 're ĩwanomro mono zé, te wasu'u, simisutu. ĩsiré oto 're ĩwanomro mono ne, wa tô duré ĩsiré 're wadã'ã za'ra, simisutu. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ⁴ Tawamhã, ã dawabzuri hã oto wa te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, ã da te 're ĩwanhamra mono zé, Cristuhu siré 're ĩwadã'ã za'ra mono zé, te wa'ãma simiré'é. Ab're 're, ĩsiré da te 're ĩwanheme mono zéb zama, te wasu'u. E marĩ da, wa tô Zesusihi siré 're wadã'ã za'ra. Cristu hã dã'ã nherẽ, ĩmama hã tiwaihu'u pese na te te ĩhãiwa'utu ne, 're ĩwanomro mono zép tém na si, oto 're ĩwahâimana za'ra mono zéb da hã, wa tô ĩsiré 're wadã'ã za'ra, wa norĩ hã. ãne wa'ãma ĩsimiré'ézé hã.

⁵ Wa norĩ hã Cristuhu siré, wa tô 're wadã'ã za'ra, wawasété zô, wa te oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ wa, 're dadã'ã za'ra mono wa, marĩ zô, da te oto 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono õ ne. ãne hã simisutu ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wahãiba na atob za'ra, Cristuhu tême. Duré Cristu hã dã'ã uptabi nherẽ, ĩmama te te ĩhãiwa'utu ne, te za duré wa norĩ hã te te 're wa'ahãiwa'utu. Taha na te za duré Cristuhu tême wahãiba na atob za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ⁶ Wawasété na 're ĩwanomro 'rata mono zé hã, tâibã oto. Cristu hã wedepo'o nnonhi'rãmi na ĩdã'ã ne, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te wama 're a'uprosi, 're ĩwanomro 'rata mono zé hã. Marĩ ĩwasétére si, wa te wasima 're ĩ'ruiwapari u'âsi za'ra mono zém hawi, te te 're wa'anho'reptui mono da, ma tô te te wama 're a'uprosi, 're ĩwanomro 'rata mono zé hã. Wawasédé hã wa te 're sahãri waihu'u za'ra mono ãna, 're wanomro mono tã da, ma tô te te wama 're a'uprosi. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di. ⁷ 'Re dadã'ã za'ra mono wamhã, dawasédé hã da te 're 'manharĩ waihu'u za'ra mono õ di oto. Tane, 're ĩdã'ã za'ra mono norĩ ne, Cristuhu siré 're wadã'ã za'ra mono wa, wawasédé hã wa te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono õ di za oto. ⁸ Taha wa, Cristuhu siré 're wadã'ã za'ra mono wa, wa za wa te wasina 're waihu'u pese za'ra tô sena na, za ĩsine 're ĩwahãiwa'utu za'ra mono zéb da hã, duré ĩsiré za 're ĩwahâimana u'âsi za'ra mono zém na hã. ⁹ ãne na, wa tô duré wasina waihu'u pese za'ra ni. Cristu hã dã'ã uptabi nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te hãiwa'utu wa, taha wa, niwamhã tidã'ã na te te sahu õ di za, ĩdã'ãzé hã sib'uware wa oto, Zesusihi ma hã. ¹⁰ Dã'ã wamhã, misi haré ma tô dawasété nhipetetezé hã uprosi. Taha wa, oto dã'ã parimhã, Timama ma, te oto 're hãimana u'âsi, Cristu hã. ¹¹ Taha wa, te za ãne na asi'ãma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo: " 'Re dadã'ã za'ra mono wa, marĩ zô, da te oto 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono õ ne, wawasété zô, wa te oto 're rob'ruiwapari za'ra mono õ di za, wa norĩ hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, wa te oto 're ĩromhuri za'ra mono da si, wa za oto 're wahâimana za'ra. Cristu Zesusihi ãma si, wa za oto 're wahâimana za'ra." ãne si te za asima ãma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo.

¹² 'Rãwi marĩ na asima 're ĩrosa'rata wasété za'ra wa'aba mono zé hã 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono tã da, te za aiwasété wi asina 're asiptete za'ra wa'aba mo, aipê'ẽ na. ¹³ Marĩ ĩwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da, te za aihãiba hã 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, aihãiba hawim na marĩ 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da. 'Re atã'ã za'ra wa'aba mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩ'aihãiwa'utu za'ra wa'aba mono ne, te 're aihãimana za'ra wa'aba mo, 're anomro aba mono zép tém na hã. Taha wa, te za

'Re ìhâimana u'âsi mono ma si, 're asisômri za'ra wa'aba mo, misi haré. Taha ma si, te za aihâiba hã 're ìsômri za'ra wa'aba mo ône haré, marĩ ìwê si âma 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb da hã. ¹⁴'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã asina tãma âma 're ì'uwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, aiwasédé hã te te oto ai'âma 're ab'madâ'â aba mono tō da, 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono ô di za. Tinhimizawi pese zém na si, ma tō 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ai'âma 're pē'ézé za'ra wa'wa, aiwasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē. Taha zarina si, ma tō te te 're aiwēsâmri za'ra wa'wa. Taha wa, te za aiwasété wi asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mo oto.

'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're ìdasisômri za'ra mono zé wasu'u

¹⁵Tawamhã âté âne te za asima 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: “'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ìrob'ui'ééré hã wa te 're ì'madâ'â pese za'ra mono zéb zarina, te te sima wa'âma 're aroti mono ô di, taha zarina wawasédé hã te te oto wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da, taha zarina te te 're wa'awēsâmri mono da. Tinhimizawi pese zéb zarina si, ma tō te te 're wa'awēsâmri, wawasété na 're wahâimana za'ra mono nherē, wa'âma 're pē'ézé za'ra mono wa. Taha wa, wa za wawasédé hã duré apâ wa te 're 'manharĩ u'âsi za'ra ône u'â, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã dawasété nherē, simizawi pese wa.” Âne na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za. Tō'â. ¹⁶A norĩ wa'wa hã dama 're romhuri za'ra wa'aba mono da, aihâiba hã dama 're sômri za'ra wa'aba mono wamhã, taha nhimiwada'uri na si, te za tō 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Âne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Tane, aihâiba hã aiwasété ma, 're sômri za'ra wa'aba mono wamhã, te za tō âma 're asiwasété za'ra wa'aba mo. Taha zarina te za atâ'â u'âsi ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipē'ê 're, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhiti. Tane nherē, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, aihâiba hã 're sômri za'ra wa'aba mono wamhã, taha nhimiwada'uri na si te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawapsi te za oto te te 're aiwēsâmri za'ra wa'wa. ¹⁷Aiwasété na si, ma tō aré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 're sahâri waihu'u za'ra wa'aba mono âna. Tane nherē, âne 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di oto. 'Re ìhâimana u'âsi mono te te aima 're ìroti za'ra wa'aba mono zép si, te oto 're ì'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono âma si, wa za 're wawata za'ra. ¹⁸'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhiptetezé hã ma tō te te aima 're sômri za'ra wa'wa, aiwasété âna oto âma 're anomro aba mono da. Ma tō duré aima si'apito za'ra wa'wa, aiwê na si oto tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ¹⁹'Re ìdahâimana za'ra mono zém na, wa tō aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ìnhimirowasu'u na hã asi'uihã na sada asimirosa'rata nhiptete waihu'u za'ra wa'aba ô wa. Aihâiba hã aiwasété ma, ma tō 're ìsômri za'ra wa'aba mo aré, taha na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aihâiba na asina 're aiwasété za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, aihâiba hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma si, te za oto 're ìsômri za'ra wa'aba mo, taha nhimiroti na si oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aihâimana wê uptabi na.

²⁰Aiwasédé hã 're sahâri waihu'u za'ra wa'aba mono âna, 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te aima 're ìroti za'ra wa'aba mono zéb zarina 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di aré. ²¹Aiwasété na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, e marĩ ma tō aima 're hâimana za'ra wa'wa, 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mono zé wa'rãmimhã, âma aima 're ìrowê za'ra wa'aba mono zéb da hã. Robaba di. Taha na asimi'manharĩ wasété za'ra wa'aba zém na âma 're aséb za'ra wa'aba mono di oto. Âne si, da te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, dapē'ê 're, dadâ'â u'âsi ne, te za tō 're dahâimana za'ra. ²²Tane nherē, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhiptetezé hã ma tō te te aima 're sômri za'ra wa'wa oto, aiwasété âna âma 're anomro aba mono da oto. Ma tō duré aima si'apito za'ra wa'wa, taha ma si oto 're romhuri za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ma tō, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono âna, aihâiba hã tãma 're ìsômri za'ra wa'aba mo. Taha wa'rãmi te za rowê uptabi na ì'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono zé hã te te aima 're apisutu 'wa oto. ²³Dawasété na si 're ìdanomro mono zé wa'rãmi, te za dadâ'â u'âsi ne 're dahâimana za'ra dapē'ê 're, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhiti. Wanhib'apito Cristu Zezusihi âma si 're danomro mono wapsi, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã sôpru wa, te te dama 're apisutu, ì'rata 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hã, asa tãma 're ìdasiwa'âbâ za'ra mono zéb zô, sina 're simnhasi mono âna.

7

Īmro'ō norī mrozém na rowasu'u na ĩsimiré

¹ Īsisānawā norī, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, āhāna ĩnhimi'ui'ééré na te aima ĩrowasu'u za'ra wa'aba zé hā, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di za duré. Ni'wa hā ti'ai āma 're hāimana mono ré, te za 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti hā pire na tāma 're hāimana, ti'ab ré 're ĩdanomro mono zém na roti hā. Tane nherē, dā'ā wamhā oto, tāma 're hāimana mono ō di za oto, ĩsarina 're ĩhāimana mono zéb da hā. E marī wa. Tō oto dā'ā wa. ² Āne na wa za aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. Pi'ō norī hā ĩmro hā tiwi 're dā'ā za'ra mono ō ré, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'madā'ā sina, te te 're rēme waihu'u za'ra mono ō di za. Īmro tiwi 're dā'ā za'ra mono wapsi, te za oto 're mro za'ra, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina, aimawi aibā na, pi'ōi wi ĩmro 're dā'ā za'ra mono wa, timro na te te 're sahu tō za'ra mono da, te te āma roti ō wa, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā. ³ Tane nherē, pi'ō norī hā ĩmro hā tiwi 're dā'ā za'ra mono ō nherē, aibā aimawi ré 're hāimana za'ra mono wamhā, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina 're hāimana za'ra mono ō wa, te za ĩpo're'ō hā da te āma 're sa'ra, pi'ō norī āma hā, tihāiba na tiwasédé te te 're 'manharī za'ra mono wa. Īmro tiwi 're dā'ā za'ra mono wapsi, te za oto 're mro za'ra, aibā aimawi na. Tawapsi tihāiba na tiwasédé hā te te 're 'manharī za'ra mono ō di za, apā 're mro za'ra mono wa. Āne hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ⁴ Īsisānawā norī, tane duré, a norī wa'wa hā. Cristu hā wedepo'o nhonhi'rāmi na asada dā'ā za'ra wa'aba wa, ma tō ĩsiré 're atā'ā za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hā asina tāma āma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, aiwasédé hā te te oto ai'āma 're ab'madā'ā aba mono tō da, 're asi'madā'ā za'ra wa'aba mono ō di za. Tāibā oto. 'Re ĩhāimana u'āsi mono te te ĩhāiwa'utu nhib'a'uwē si, wa oto 're wanomro, taha ma si, wa te oto 're romhuri za'ra mono da, ĩwē na si. Pi'ōi wi, ĩmro tiwi 're dā'ā za'ra mono wamhā, ĩsimiroti hā te te 're wapari za'ra mono ō di za oto. 'Re mro zahu za'ra mono wapsi, te za duré timro tém nhimiroti hā te te 're 'madā'ā pese za'ra. Tane hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hā asina tāma āma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re ĩhāimana u'āsi mono, aiwasédé hā te te oto ai'āma 're ab'madā'ā aba mono tō da, 're asi'madā'ā za'ra wa'aba mono ō di za oto, pi'ōi wi ĩmro 're dā'ā za'ra mono wa, ĩsimiroti te te oto 're ĩ'madā'ā za'ra mono ō ne hā. Tāibā oto. Cristuhu āma si, te za oto 're anomro aba mo, pi'ō hā apā 're ĩmro zahu za'ra mono norī, timro tém nhimiroti te te 're ĩwapari pese za'ra mono ne. ⁵ Wahāimana wasété na 're wahāimana za'ra mono ré, wa tō marī ĩwasété zō si, wa te 're rob'ruiwapari za'ra aré. Taha ré, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éérézē hā, wawasété āna 're ĩwanomro mono zé waihu'uzéb da, wama 're hāimana za'ra mono nherē, duré wama waihu'u pese za'ra nherē, taha upana si, wa tō marī ĩwasété zō si, wa te 're rob'ruiwapari za'ra, tō ōhō zō si, 'Re ĩhāimana u'āsi mono te te wawi 're ĩ'azawi mono zō si. Taha zarina wa tō aré wapē'ē 're, wadā'ā u'āsi ne 're wahāimana za'ra, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhiti. ⁶ Tane nherē, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ma tō te te wama 're apisutu oto, ĩsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hā wa te wasina tāma āma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono zéb zarina, wawasédé hā te te wa'āma 're ĩ'ab'madā'ā mono zéb da, 're wasi'madā'ā za'ra mono tō da oto. ĩsimiroti na rob'ui'ééré 'rada hā wa te wasina tāma āma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono zéb zarina, te te 're ĩwa'anho'reptui mono zéb zō, 're wanhopré mono sina, wa te oto tāma 're romhuri za'ra mono ō di, 're ĩwahāimana 'rata za'ra mono zém na hā. ĩpē'ēzani hā te te wama 're ĩ'aroti mono zéb zarina si, wa oto wa te tāma 're romhuri za'ra, wahāimanazép tém na si.

'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti, da te oto ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, dawasété na 're ĩdasiwaihu'u za'ra mono zé wasu'u

⁷ Tawamhā e 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hā wasété di, Mozési te te āma ĩrob'ui'ééré na hā. Mare di. Wasété ō di. Āhā wasu'u hawi, wa tō wa hā ĩwasété na ĩsiwaihu'u, 'rāwi. Āne, 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata wasu'u hā: “Marī ĩwē hā dawi 're 'ruiwapari za'ra wa'aba mono ō di za.” Āne hā te waihu'u ō 'wa'āhā, aré ĩwasété na ĩsiwaihu'u ō di, marī te ĩsima ĩ'ruiwaparizém na hā. ⁸ Āhā wasu'u na te oto waihu'u wamhā, marī hā te dawi 're ĩ'ruiwapari mono zéb da si, wa tō te ĩsima 're

rosa'rata u'âsi, 're ïhâimana wasété mono zéb zarina. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã dama waihu'u za'ra õ wa, dawasété na 're dasisãmri waihu'u za'ra mono õ di. Wa hã bété. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata wasu'uzéb zarina si, wa tô ïsiwaihu'u, ïwasété na hã. ⁹⁻¹⁰ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rowasu'u hã te waihu'u õ nherẽ, wa tô aré ïsi'ãma rosa'rata na te 're upa. ïwasété na 're ïsi'madâ'â mono ãna, wa tô 're ïhâimana. Tane nherẽ, ïsimiroti 'rata na rob'ui'ééré wasu'u hã te oto waihu'u wamhã, ãne na te oto ïsi'ãma 're rosa'rata mono õ di. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ïwasété na aré 're ïhâimana mono zém na hã wa tô ïsi'ãma waihu'u. Ìdâ'â u'âsi, wa tô aré 're ïhâimana, ïpě'ě 're. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô tinhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã wama sòmri za'ra, wa te wasina tãma 're ï'uwaimrami za'ra mono zéb zarina, rowẽ uptabi na ãma 're wanomro wẽ mono da. Tane nherẽ, te ïsina tãma uwaimrami õ di, wa hã. Taha wa, wa tô aré ïdâ'â u'âsi 're ïhâimana u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti. ¹¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata si te 're ï'madâ'â pese mono na, ïwasédé hã te te oto ï'ãma 're 'madâ'â tô mono da, te te sima ï'ãma roti da newa, wa tô aré ïnhimiza'rese ãna 're ïhâimana. Taha zarina, wa tô aré ïpě'ě 're, ïdâ'â u'âsi 're ïhâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti.

¹² Tane nherẽ, ïsimiroti 'rata na Mozési te te ïrob'ui'ééré hã wẽ uptabi di. Ìsarina si te wama 're hâimana, ïwẽ uptabi si. ¹³ E tawamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã wẽ uptabi nherẽ, e taha zarina, wa tô aré ïpě'ě 're, ïdâ'â u'âsi 're ïhâimana. Mare di. ïwasété na 're ïhâimana 'rata mono zéb zarina si, wa tô aré ïdâ'â u'âsi 're ïhâimana. Taha zarina, wa tô 're ïhâimana wasété mono zém na ïsina waihu'u. Uburé marĩ ïwasédé hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono zé hã ïwasété uptabi na wa tô duré waihu'u.

Paru hã 'râwi tinhimirosa'rata wasété na ïsi'wapézé wasu'u

¹⁴ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ïrob'ui'ééré hã e ma hawimhã. ïpě'ězani hawip si. Tane nherẽ, ta hawimhã, wa hã 're ïhâimana mono õ di. A'uwẽ hãiba na 're ïmorĩ wa, wa ïhâimana nhib'uware na 're ïhâimana, ïsi'uihã na ïsina ïnhiptete waihu'u õ na hã. 'Re ïhâimana wasété mono zé ma si, wa ïhãiba hã te 're sòmri u'âsi. ¹⁵ ïnhimiza'rese ãna, wa duré 're ïhâimana, ïwasédé hã te 're ï'manharĩ mono zém na, te ïsina waihu'u õ wa, 'rãwimhã. Uburé marĩ ïwẽ si te 're ab'madâ'â mono da nherẽ, taha si te 're 'madâ'â mono õ di. Uburé marĩ hã te 're ab'manharĩ tô mono da, te ïsiwi 're awẽ'õ mono nherẽ, wa tô te te 're ab'manharĩ tô, ïwẽ upana. ¹⁶ Uburé marĩ hã te 're ab'manharĩ tô mono da, te ïsiwi 're awẽ'õ mono nherẽ, ïwẽ upana te 're ab'manharĩ mono wamhã, wa ïsina waihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré, ïwẽ si 're ïhâimana mono na hã, ïsarina si. ¹⁷ Uburé marĩ ïwasédé hã te 're ab'manharĩ mono da, te ïsima 're awẽ mono õ nherẽ, ïwasédé hã ïpě'ě 're, ïma 're ïhâimana mono zéb zarina, wa te te 're ab'manharĩ u'âsi tô, te ïsiwi 're wẽ'õ waihu'u mono ãna. ¹⁸ Marĩ ïwẽ hã ïpě'ě 'remhã ïma 're hâimana mono õ di. ãne hã ïma waihu'u pese di. Uburé marĩ ïwẽ si te 're ab'manharĩ mono da, te ïsima 're awẽ mono nherẽ, te ïsina 're uwaimrami waihu'u mono õ di, ïsi'uihã na hã. ¹⁹ Uburé marĩ ïwẽ si te 're ab'madâ'â mono da nherẽ, taha si te 're 'madâ'â mono õ di. Taha upana, wa ïwasété si te 're ab'manharĩ, ãne hã te 're ab'manharĩ tô mono da, te ïsiwi 're awẽ'õ mono nherẽ. ²⁰ Uburé marĩ ïwasédé hã te ïsima 're awẽ'õ mono nherẽ, te 're ab'manharĩ mono wamhã, e ïsi'uihã na te ïsima ïwẽzéb zarina, wa te te 're ab'manharĩ. Mare di. ïwasédé hã ïpě'ě 're, ïma 're ïhâimana u'âsi mono zéb zarina si, wa te te 're ab'manharĩ.

²¹ ãne hã wa tô uburé ïsina waihu'u, 're ïhâimana mono zém na hã. Marĩ ïwẽ si te 're ab'manharĩ u'âsi mono da, te ïsima 're wẽ mono nherẽ, wa ï'upana marĩ ïwasété zô si 're ïsipizari, te ïsiwi 're awẽ'õ waihu'u mono ãna. ²² Wa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti wẽ wasu'u na hã 'rãwi wa tô te ïsima 're wẽ u'âsi, ïpě'ě 'remhã. ²³ Tane nherẽ, aimawi 're ïhâimana mono zéb da hã, te ïma 're hâimana u'âsi, ïpě'ě 'remhã, ïnhimirosa'rata wasédé hã. ïpě'ě 'remhã ïnhimirosa'rata wasédé hã duré ïnhimirosa'rata wẽ hã te 'rãwi nherẽ, 're si'wapé u'âsi zahuré, ïwasédé hã te 're ï'manharĩ mono zéb da hã, duré te ïsima 're ïwẽ mono zéb zarina, ïwẽ hã te 're ï'manharĩ mono zéb da hã. Ni'wam norĩ hã danhimiwada'uri zarina si 're hâimana za'ra mono wamhã, marĩ hã te te sima 're

īwē za'ra mono zéb zarina, te te 're 'manharī waihu'u za'ra mono ō di. Tane duré, wa hā marī īwē si te 're ab'manharī u'âsi mono da, te īsima 're wē mono nherē, marī īwasédé hā īpē'ē 'remhā īma 're īhâimana mono zarina, wa marī īwasédé hā te 're ab'manharī tō.
²⁴⁻²⁵ Wa hā īwasété u'âsi 're īhâimana mono zém na, 'râwi 're īsipo're pu'u mono wa, wa 're īsiwē'ō u'âsi. 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're īhâimana u'âsi mono da, te īsima 're rosa'rata wē u'âsi mono nherē aré, tane nherē, īpē'ē 're, īwasédé hā īma 're īhâimana u'âsi mono zéb zarina si, wa 're īhâimana u'âsi tō. E 'wa hā te za āne wamhā, īnho'reptu, īpē'ē 're, īdâ'â u'âsi 're īhâimana mono zém hawimhā. 'Re īhâimana u'âsi mono si te za īnho'reptu, īdâ'â u'âsi 're īhâimana mono zém hawi, Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina hā. Taha wa, wa oto taha āma si 're īwata u'âsi.

8

'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani te te dama 're ī'awē mono zéb zarina si, 're īdanomro wē mono zé wasu'u

¹ Taha wa, Cristu Zesusihi āma 're īnomro mono norī hā, 'Re īhâimana u'âsi mono te siwi 're awē'ō mono ō di za oto. Taha zarina, te te hā za'ra ō di za. ² 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani hā ma tō te te 're wa'apisutu, Cristu Zesusihi āma si 're wanomro wē u'âsi mono da. Taha zarina, ma tō īwasété u'âsi 're īhâimana mono nherē, īnho'reptu, īpē'ē 're, īdâ'â u'âsi aré 're īhâimana mono zém hawi. Tiwaihu'u pese na ma tō āne hawi īnho'reptu. ³ 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te īrob'ui'érézé hā wa te 're ī'madâ'â pese za'ra mono zéb zarina, te te sima wa'āma 're aroti mono ō di za 'Re īhâimana u'âsi mono hā, wawasédé hā te te oto wa'āma 're ab'madâ'â tō mono da, taha zarina te te oto 're wa'awēsāmri mono da. E marī wa. Wawasété u'âsi wahâimanazém hawi, wanhib'aware na 're wanomro u'âsi mono wa. Taha wa, wa te wasina 're uwaimrami waihu'u za'ra mono ō di, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hā. Wawasété si, wa te 're ī'manharī za'ra mono zé hā ma tō te te siwi 're awē'ō pese, 'Re īhâimana u'âsi mono hā. Taha wa, ma tō ti'ra hā we satō ti'ai u, da'upana dazada dâ'â da, dawasété u'âsi 're īdahâimana za'ra mono zém hawi, te te 're da'anho'reptui mono da. Ti'ai āma dahâiba na ma tō 're mo, Cristu hā. Tane nherē, dasine ti'ai āma hā tiwasédé hā te te 're ab'manharī mono ō di, tihâiba na hā. ⁴ Āne ma tō 'Re īhâimana u'âsi mono hā 'manha, isimiroti na rob'ui'éré hā wa te wasina 're ī'uwaimrami za'ra mono zéb da hā, Īpē'ēzani, wa te 're ī'madâ'â pese za'ra mono zéb zarina, wapē'ē 're wanhimirosa'rata wasété na 're wahâimana za'ra mono ō wamhā. ⁵ Ni'wam norī hā 're īhâimana wasété za'ra mono ma si, tihâiba te te 're īsōmri u'âsi za'ra mono norī hā ta norī hā te siwa'ru 'râwi te te sima 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani nhimiroti zarina si 're īhâimana za'ra mono norī hā, ta norī si te te sima 're rosa'rata wē u'âsi za'ra, Īpē'ēzani te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si. ⁶ Ni'wam norī hā tihâimana wasété ma si, tihâiba te te 're sōmri u'âsi za'ra mono wamhā, ta norī hā te za tipē'ē 're, dâ'â u'âsi 're hâimana za'ra, 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti. Tane nherē, ni'wam norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani te te tāma 're īwē za'ra mono zéb zarina si, 're hâimana wē za'ra mono wamhā, ta norī si te za 'Re īhâimana u'âsi mono 'rata 're hâimana u'âsi za'ra, robzei u'âsi na. ⁷ Ni'wam norī hā siwa'ru 'râwi te te sima 're īwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra mono wamhā, ta norī hā te za 'Re īhâimana u'âsi mono nhitob'ru 're hâimana za'ra. Ta norī hā 'Re īhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madâ'â za'ra mono ō di. Te te 're 'madâ'â waihu'u za'ra mono ō di, tō. ⁸ Ni'wam norī hā tihâimana wasété ma, tihâiba te te 're sōmri u'âsi za'ra mono wamhā, ta norī ma, 'Re īhâimana u'âsi mono hā tāma 're toi waihu'u za'ra mono ō di za.

⁹ Tane nherē, a norī wa'wa hā aipē'ē 're, aiwasédé hā aima 're īhâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're anomro aba mono ō di oto. 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani te te aima 're īpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te oto 're aihâimana wē za'ra wa'aba mo, Īpē'ēzani hā sena na aipē'ē 're, 're sāmra za'ra wa'aba mono wamhā. Ni'wam norī ma, Īpē'ēzani, īpē'ē 're, tāma 're hâimana za'ra mono ō wamhā, ta norī hā Cristuhu nhib'a'uwē 're hâimana za'ra mono ō di. ¹⁰ A norī wa'wa hā Cristu, aipē'ē 're, aima 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, niwamhā te za aihâiba za'ra wa'wa hā aiwi 're si'utōri za'ra wa'wa, aiwasédé hā aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa. Tane nherē,

'Re ihâimana u'âsi mono te te 're i'aiwēsāmri za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za Īpē'ēzani hã te te 're aipisutu za'ra wa'wa, i'rata 're asimroi u'âsi aba mono da. ¹¹ 'Re ihâimana u'âsi mono hã Zezusihi hãiwawutu'wa hã, Īpē'ēzani te aipē'ē 're, 're sãmra za'ra wa'wa. Tô õ hã Cristu te te ihãiwawudu hã te za aihãiba hã niwamhã aiwi 're si'utõrĩ pese za'ra wa'aba mono nherē, te te 're aihãiwawutu za'ra wa'wa, Īpē'ēzani hã aipē'ē 're, 're ĩsãmra za'ra wa'aba mono zéb zarina.

¹² Īsisānawā norĩ, taha wa, wapē'ē 'remhã wanhimirosa'rata wasété na 're iwahâimana za'ra mono zé hã, mare di za oto. ¹³ Aipē'ē 'remhã asimirosa'rata wasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za atã'ã u'âsi ne 're anomro aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti. 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzém na, uburé aiwasédé 're i'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã asiwi 're uprosi pese za'ra wa'aba mono wapsi, te za 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. ¹⁴ Uburé 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani 'madã'ã sina 're ihâimana za'ra mono norĩ si, te 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra, 're nomro, Īpē'ēzani te te 're ĩsimroi wē mono norĩ hã. ¹⁵ E marĩ da, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã Tipē'ēzani te te aima 're sãmri za'ra wa'wa. E ĩsimirob'manharizé ma, 're aipahi za'ra wa'aba mono sina, tãma 're romhuri za'ra wa'aba mono da, ma tô te te aima 're sãmri za'ra wa'wa. Mare di. Taha dai õ di. 'Re ihâimana u'âsi mono hã ai'ãma 're 'ra za'ra wa'aba mono da si, ma tô te te aima 're sãmri za'ra wa'wa, Tipē'ēzani hã. Taha nhimipawaptobzéb zarina, wa 'Re ihâimana u'âsi mono hã wa te 're 'mahãrã za'ra, ãne: "Wamama, Wamama." ãne wa te 're i'mahãrã za'ra mono zé hã. ¹⁶ Wa norĩ hã 'rãwi wapē'ē 're, wa tô wa te wasina 're waihu'u pese za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra oto 're iwahâimana za'ra mono na. Duré Īpē'ēzani hã te te wama 're i'awaihu'u mono zéb zarina zama, wa tô 'rãwi wa te wasina 're waihu'u za'ra, i'ra oto 're iwahâimana za'ra mono na. ¹⁷ 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, marĩ iwē na tinhib'a'uwē ma, 're ĩsõpru mono zéb da, te te tãma 're ĩropisutu za'ra mono zéb ré, wa za 're wahâimana za'ra. Duré uburé marĩ iwē na Cristuhu ma, ĩsõprubzéb da, te te tãma ĩropisutuzéb ré, wa za ĩsiré 're wahâimana za'ra. Zezusihi ne, wa te 're robzépata za'ra mono wamhã, wa za ĩsine rowē uptabi na 're wahâimana za'ra.

'Re ihâimana u'âsi mono, tizazei'wa norĩ ma, za iwē te te tãma 're i'apisutu mono zé wasu'u

¹⁸ Ti'ab ré, wa te 're ĩrobzépata za'ra mono zé hã, taré, 'Re ihâimana u'âsi mono, za iwē hã te te wama 're i'apisutu mono zé ma hã. Tô sena, wa tô ãne na waihu'u, wa hã. ¹⁹ 'Re ihâimana u'âsi mono hã uburé te te i'apoto mono hã, simisutu te umnhasi sina sô 're simipari za'ra, bãdã iwa iwaptã'ãzéb zô, uburé ti'ra na sô'awi za te te oto dama iwawasu'u hãiré za'ra zô. ²⁰⁻²¹ 'Re ihâimana u'âsi mono, marĩ te te i'apoto mono hã te wasété na 're hãimana za'ra, a'ã. Tinhimipoto mono bã, niha tãma 're ihâimana za'ra mono zéb da, te te tãma 're apisutu mono nherē, te te sina tãma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ di. Siwa'ru te a'ã 're hãimana za'ra, siwamnarĩ na. Tane nherē, ãne na si'uihã na 're hãimana za'ra mono õ di. 'Re ihâimana u'âsi mono si, ma tô tãma pisutu za'ra, siwa'ru a'ã 're hãimana za'ra mono da. Niwapsi uburé marĩ te te i'apoto mono hã wasété u'âsi 're ihâimana za'ra mono hawi, te za anho'reptu. Taha zô, wa sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, siwamnarĩ ãna oto 're hãimana za'ra mono da. Tawamhã wasine, robzei u'âsi te za oto 're hãimana za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, rowē u'âsi 're iwahâimana za'ra mono ne. ²² Pi'õi ãma, iwãsã 're sépu'u za'ra mono wamhã, te za 're wab'ëtē za'ra, 're séptã'ã za'ra mono hã. Tane te za duré uburé marĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono te te i'apoto mono hã a'ã 're wab'ëtē za'ra, ti'ab ré, wasété na 're ihâimana za'ra mono zém hawi 're wairébé mono hã. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di oto. ²³ Tane nherē, uburé ropodo hã ta norĩ si 're wab'ëtē za'ra mono õ di. Wa norĩ zama, wa 're wawab'ëtē u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã tinhoprubzéb zarina, ĩmorĩ'rata na Tipē'ēzani, te te wama 're anhomri mono wa, wapē'ē 're, 're ĩsãmra u'âsi mono da hã. 'Rãwi wapē'ē na, wa 're wawab'ëtē u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã uburé ti'ra na sô'awi za te te oto dama iwawasu'u hãiré za'ra zéb zô, 're wanhimipari za'ra mono ré. Duré ti'ab ré, wanhib'uwere na wahâimana wasété na 're iwahâimana za'ra mono zém hawi, za te te 're iwa'awaibui mono zéb zô, 're wanhimipari za'ra mono ré, wa 're

wawab'ětě u'âsi za'ra. ²⁴⁻²⁵ 'Re îhâimana u'âsi mono, îwě si za te te wama 're î'apisutu mono zéb zô, wa te 're wawâ za'ra mono âna, sô 're îwanhimipari za'ra mono zéb zarina, ma tô te te 're wa'anho'reptu. Ti'ab ré, marĩ zô 're wanhimipari za'ra mono ré, wa te oto 're 'madâ'â za'ra mono wamhã, e wa za ône u'âsi sô 're wanhimipari za'ra. Mare di. Tâibâ oto, sô 're îwanhimipari za'ra mono zé hã za. Marĩ zô 're îwanhimipari za'ra mono zé hã, zahadu wa te 're 'madâ'â za'ra mono ô ré si, wa za tô wanhiptete sina sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, wa te 're sazei utôřĩ za'ra mono âna.

²⁶ Tane duré 'Re îhâimana u'âsi mono, îwě hã za te te wama 're î'apisutu mono zéb zô, wasina sô 're wanhimipari wa'a za'ra mono wamhã, Îpě'ězani si te za te te 're wa'apawapto, sô 're wanhimipari wa'a za'ra mono tō da. Duré, wa norĩ hã niha 'Re îhâimana u'âsi mono ma, wasi'âma 're îwamreme zusi mono zéb da hã, wa te wasina tãma âma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono dai ô nherě, te za Îpě'ězani si wa'âma 're mreme u'âsi, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, wahâiba mono bâ, wa'âma 're pě'ězé uptabi mono sina. Wasi'uihã na îwě hã wa te tiwi 're îwaptērě za'ra mono zém na, wa te tãma âma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono dai ô nherě, te ôhō si wa'âma 're mreme u'âsi, te te 're wa'apawapto mono da, Îpě'ězani hã. ²⁷ 'Re îhâimana u'âsi mono hã dapě'ě 're, uburé danhimirosa'rada hã tãma waihu'u pese di. Taha wa, Îpě'ězani nhimirosa'rada hã tãma waihu'u pese di duré. 'Re îhâimana u'âsi mono te te tãma 're î'awě mono zéb uwaibaba si, te Îpě'ězani hã isib'a'uwě norĩ âma 're mreme u'âsi. ²⁸ 'Re îhâimana u'âsi mono zawi pese 'wa norĩ da, marĩ îwasédé hã ahã na sada 're hâimana za'ra mono nherě, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã îwě si te te tãma 're apisutu îwa'rãmi, te te sima 're î'awě mono zéb zarina, tinhib'a'uwě da, te te sima 're î'apisutu mono norĩ ma hã. Âne hã wama waihu'u pese za'ra di oto wa norĩ hã. ²⁹ Duréihã marĩ ô ré hã, 'Re îhâimana u'âsi mono te te sima âma îrotizéb zarina, te te sima 're îwa'apisutu mono norĩ hã, î'ra ne, tô Zezusihi ne, oto 're wahâimana za'ra mono da, ma tô duré te te 're wa'apisutu siro. Ta hã uburé isazei'wa norĩ dub'rada, 're hâimana mono da, ma tô âne te te 're wa'apisutu siro, sima. ³⁰ Duré 'Re îhâimana u'âsi mono te te sima 're îwa'apisutu mono norĩ hã ma tô te te sima 're wa'awě, itême 're wanomro mono da, wa te 're saze za'ra mono da. Tawamhã itême 're wanomro mono wamhã, ma tô duré te te 're wa'awēsãmri, wawasédé hã te te oto wa'âma 're î'ab'madâ'â mono ô zarina. Ma tô duré te te wama 're apisutu siro, niwapsi î'ra Zezusi 're îmorĩ wě uptabi ne, 're wahâimana za'ra mono da oto.

Cristuhu nhimizawi pese zé hã dawi îsi'utôřĩ'ôzé wasu'u

³¹ 'Re îhâimana u'âsi mono hã âne hã te te wama 're apisutu mono wamhã, e niha za tawamhã. Ta hã, wa niwĩ oto 're hâimana za'ra mono wa, e 'wa hã te za wa'âma ai'uté. Mare di. Uburé wanhitob'ru norĩ nhiptetezé hã, tarére 'Re îhâimana u'âsi mono ma hã. ³² 'Re îhâimana u'âsi mono hã ti'ra te te wawi sawi za'ra ô di, wazada dâ'â za'ra tō da. Wa'udâna ma tô wama sômri za'ra tō, te te wawi sawi âna. E tawamhã uburé marĩ îwě hã te te wama 're anhomri mono ô di za. Te te wawi 're azawi mono âna, te za tô te te wama 're anhomri, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. ³³⁻³⁴ Wa norĩ hã 'Re îhâimana u'âsi mono, tinhib'a'uwě da, te te sima 're îwa'apisutu mono norĩ si, ma tô te te 're wa'awēsãmri, wawasédé hã te te oto wa'âma 're î'ab'madâ'â mono ô zarina. E ni'wam norĩ hã wawasédé te te wa'âma 're sa'ra mono da bâ bété. Ni'wam norĩ hã, wawasédé te te wa'âma 're sa'ra waihu'u mono ô di za oto. Âne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Cristu Zezusi hã ma tô wazada dârâ, wa'upana. Apâ ma tô duré hâiwa'udu. Taha wa, te oto Timama nhimire niwĩ 're sãmra, dama pire na. Timama ma, te duré te te 're wa'awasu'u wě u'âsi, wazada îdâ'ázéb zarina, wawasédé hã te te wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da oto. Âne wa, e ni'wam norĩ hã wawasété na te te wama 're nharĩ zahu za'ra mono da bâ oto. Mare di. ³⁵ Cristu hã te te 're wa'azawi pese uptabi. E 'wa hã te Cristuhu nhimizawi pese zém nhiti te te 're îwa'azani mono da hã, 're hâimana. Ni'wai ô uptabi di. Tane nherě, âté wa za a'â wa te 're robzépata za'ětě za'ra. Âté marĩ îwasédé hã te za a'â wazô 're wairébé. Âté isazei'wa 're wanomro mono wa, te za a'â da te wama 're rob'manharĩ wasété za'ra. Âté mra hã wa za a'â wa te 're sépata za'ra. Âté wanhibrob âna, wa za a'â 're wahâimana za'ra. Âté te za duré a'â da te wama 're amhâzépa za'ra, da te 're wanhimroi mono da.

Āté te za duré da te 're wanhimro. E tawamhã, ãne na wa te 're robzépata za'ra mono 'ru te, te za Cristu te te 're iwa'azawi pese mono zé hã, wawi 're si'utõrĩ za'ra. Mare di. Wawi 're si'utõrĩ waihu'u za'ra mono õ di za. ³⁶ Duréhã apito Dawi hã ma tô ãne na wa'ãma rob'ui'ééré siro, za wa te 're irobzépata za'ra mono zém na hã:

“Wamama, 'Re ihâimana u'âsi mono, wa norĩ hã asib'a'uwẽ 're wanomro mono wa, wama romnhimimnhasi u'âsi na, wa 're wahâimana za'ra, da te 're wanhimroi mono õ'umnhasite.

Pone'ërebâi ãma 're dapẽ'ëzé za'ra mono ãna, dasazéb da, da te 're isimroi mono ne, te da te dasima 're wawẽ za'ra, da te 're wanhimroi mono da, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa oto.”

Āne duréhã Dawi hã te te wa'ãma irob'ui'ééré sirõmo za'ra hã, te 're hâimana, ibaihã na hã.

³⁷ E tawamhã, uburé marĩ iwasédé hã wazada 're ihâimana za'ra mono zéb zarina, te za Cristu te te 're iwa'azawi pese mono zé hã wawi 're si'utõrĩ za'ra. Mare di. Uburé marĩ na da te wama 're rob'manharĩ wasété za'ra mono da nherẽ, ta hã te te 're iwa'azawi pese mono, te za te te 're wa'apawapto, Cristuhu si, wanhitob'ru norĩ ãma wa te ãma 're ai'uté pese za'ra mono da. ³⁸ Uburé marĩ hã wazada 're ihâimana za'ra mono zém hawi, 'Re ihâimana u'âsi mono hã tinhimizawi pese zé hã te te wawi 're i'azani mono da hã, mare di. Āne na sena na, wa tô isina waihu'u, wa hã. Wahâiba ré ré 're wahâimana za'ra mono wamhã, duré oto 're wadâ'â za'ra mono nherẽ, tinhimizawi pese zé te te wawi 're azani mono õ di za. Duré ihâiba'õ norĩ hã isib'apito norĩ zama, te te wawi 're sani waihu'u za'ra mono õ di, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're iwa'azawi pese mono zé hã. Duré, ã bâtã na marĩ hã wazada 're hâimana za'ra mono 'ru te, te te wawi 're azani mono õ di za, tinhimizawi pese zé hã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Duré niwamhã uburé marĩ hã za wazada 're hâimana za'ra mono 'ru te, te te wawi 're i'azani mono da hã, mare di za tô. ³⁹ Uburé marĩ hã hâiwa na 're isimasa mono hã duré ti'ai 'rowi 're ihâimana za'ra mono hã te te wawi 're sawi waihu'u za'ra mono õ di za, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hã. Uburé 'Re ihâimana u'âsi mono te te i'apoto mono hã, niwamhã te te wawi 're sani waihu'u za'ra mono õ di za tô, isimizawi pese zé hã. Robaba uptabi di. Wanhib'apito Cristu Zesusihi ãma si 're wanomro mono wa, te te 're wa'azawi pese uptabi, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, õne u'âsi.

9

Izarazéhé nhihudu norĩ, 'Re ihâimana u'âsi mono te te sima 're i'apisutu mono zé wasu'u

¹ Tô sena, wa za aimã rowasu'u za'ra wa'wa. Wa hã Cristuhu te, 're imorĩ wa, 're izadawa nhipese mono õ di. 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'ëzani te te imã iwaihu'uzéb zarina, duré 'rãwi ipẽ'ë na te isi'ãma 're irosa'rata mono zéb zarina, wa tô waihu'u, dama 're izadawa nhipese mono õ na hã. ²⁻³ Isiré zudezu norĩ ãma hã, ãma 're ipẽ'ëzé uptabi za'ra mono di, Cristu hã te te siwi 're wẽ'õ za'ra mono wa. Taha wa, te duré iwi 're robzei'õ pese, ipẽ'ë 'remhã. Ta norĩ ãma 're ipẽ'ëzé uptabi za'ra mono wa, wa aré te isima 're rosa'rata u'âsi ipẽ'ë na, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, isipisutu da, i'upana za'ra te te 're iwẽ'õ mono da, duré Cristuhu nhiti, i'upana 're ihâimana u'âsi za'ra mono da. Āne hã 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te imã 'manharĩ dai õ nherẽ, wa taré isiwaihu'u, isiré zudezu norĩ ãma 're ipẽ'ëzé uptabi za'ra mono zém na. Āne na, wa tô aimã isiwasu'u za'ra wa'wa, 're izadawa nhipese mono õ na hã. ⁴ Ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipisudu, te 're hâimana za'ra. Ta norĩ ãma, ma tô 're 'ra za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Ta norĩ ma si, ma tô rowa'a na aré i'rata 're sãmra za'ra 'rãwi, iwaihu'u pese zé hã duré ihâimana wẽ zé hã te te waihu'u za'ra da. Simisutu siré, ãma 're hâimana u'âsi za'ra mono da, ma tô duré marĩ iwẽ hã te te tãma 're apisutu. Isimiroti na Mozési te te irob'ui'ééré hã ma tô duré tãma sãmri za'ra. Ta norĩ ma, ma tô duré 're siwaihu'u za'ra, i'uwaibaba si ãma 're iwata za'ra mono zéb da hã. Ta norĩ ma, ma tô duré ahã na te te tãma 're aropisutu, zudezu norĩ ma, za te te tãma ãma 're i'a'uwaimrami mono zém na hã. ⁵ Wahi'rata norĩ nhihudu uptabi, te ta norĩ hã 're hâimana za'ra, dama ipire uptabi za'ra norĩ nhihudu. Cristu hã zudezu hãiba na, ma tô podo, ti'ai ãma. Cristu hã ta hã, 'Re ihâimana u'âsi mono, uburé marĩ

hã te te 're ï'ab'madâ'â mono. Taha ãma uburé 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Tô sena, wa ãne na aima ãma rowasu'u za'ra wa'wa.

⁶ E tawamhã, Izarazéhé nhihudu norĩ hã Cristu te te siwi 're wě'õ za'ra mono wa, te te tãma ãma 're a'uwaimrami mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono, te te tãma 're ïropisutu za'ra mono zém na hã. Ma tô te te tãma ãma 're a'uwaimrami, tô. Izarazéhé nhihudu norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisudu hã aihĩni 're hâimana za'ra mono õ di, ïsib'a'uwě uptabi, 're nomro mono da. ⁷ Duré Abra'ãhã nhihudu sidâpâsi ïsihudu norĩ hã, ïsihudu ahã na za 're ïhâimana za'ra mono na, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te tãma ïropisutuzéb zarina, aihĩni uptabi, ãma 're hâimana za'ra mono õ di, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra uptabi hã 're ïhâimana za'ra mono na hã. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô ãne na Abra'ãhã ma ropisutu, romhã ré: “Izatihi nhihudu norĩ si, te za ïnhib'a'uwě uptabi hã 're hâimana za'ra.” ãne ma tô tãma waihu'u siro, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ⁸ Taha wa, Abra'ãhã nhihudu mono norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra, aihĩni 're ïnomro mono õ na, te wasu'u ã hã, duréihã Abra'ãhã ma, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïwaihu'uzém na. Abra'ã hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiropisudu hã te te ãma ïsaze ne, tane duré ïsimiropisutu na, da te 're ïsaze za'ra mono norĩ si, te za Abra'ãhã nhihudu ne oto 're dahâimana za'ra. ⁹ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ïropisutuzé hã, ãne ïsimiroti wasu'u hã: “Wahub amo na, wa za duré we atême wi, tô ã a'amo za duré ïwa ïwaptã'ázém na. Tawamhã apã we atême ïwisi õ ré, te za Saraha ma ï'ra podo, aibã na.” ãne duréihã Abra'ãhã ma, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ïropisutuzé hã.

¹⁰ Tawamhã Saraha 'ra hã ma tô tiprédu oto, Izati hã. Ta hã wahi'rada. Prédu wamhã, ma tô timro, Rebecaha ãma. Ta hã ma tô duré ti'ra, ï'ra maparane ïsi'ubza hã, aibã zahuré hã. ¹¹⁻¹² Tane nherě, ïdi'i 're, zahadu hâimana zahuré nherě, duré marĩ ïwě hã te te waihu'u zahuré õ nherě, zahadu marĩ ïwasédé hã te te duré waihu'u zahuré õ nherě, ma tô ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tãma waihu'u siro, Rebecaha ma: “Ïdub'rada hã te za tinoi ma wapu na 're hâimana.” ãne ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïno si sima pisutu, tidub'rata ma, pire na 're hâimana mono da. E marĩ hã te te 're ï'manharĩ wě zahuré mono zéb zarina, ma tô ïno si sima pisutu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Taha wab õ di. Si'uihã na te te sima ïwězéb uwaibaba, ma tô sima pisutu, ïno si. ¹³ ãne na hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ïmreme na rob'ui'ééré, ïbaihã na hã: “Zacoho si, ïma sawi di. Eza'uhu si, wa tô ïsiwi wě'õ.” ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono, si'uihã na te te sima ïwězéb zarina, Zaco te te sima ïpisutuzé hã, ïdub'rata upana.

¹⁴ Até ãne na te za asima 're ïrosa'rata za'ra wa'aba mo: “'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sima ïwězéb zarina, ïno si te te sima ïpisutu na hã ma tô ãma upa. Ï'uwaibaba õ di.” ãne na hã asima ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Ï'uwaibaba si te te dama ãma 're a'uwaimrami u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Te te dama ãma 're a'upai mono õ di. ¹⁵ Duréihã Mozésihi ma, ma tô ãne na siwasu'u: “Ni'wam norĩ ãma 're ïpě'ézé za'ra mono da, te ïsima 're wě za'ra mono wamhã, wa za tô ãma 're ïpě'ézé za'ra, ãma 're ïsiwãrĩ za'ra mono da, ta norĩ ãma hã. Duré ni'wam norĩ ãma 're ïpě'ézé za'ra mono da, te ïsima 're wě za'ra mono õ wamhã, ãma 're ïpě'ézé za'ra mono õ di za tô, ta norĩ ãma hã, te 're apawapto mono da.” ãne Mozésihi ma, ïsiwaihu'uzé hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ¹⁶ Taha wa, da te dasima 're ïwě za'ra mono zéb zarina, te te 're da'apisutu mono õ di, da'ãma 're ïpě'ézé mono zém na hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Duré dasi'uihã na sô 're ïdasiwasutu za'ra mono na, te te 're da'apisutu mono õ di, da'ãma 're ïpě'ézé mono zém na hã. Si'uihã na te te sima 're ïda'awě mono zéb zarina si, te za tô da'ãma 're pě'ézé, da'ãma 're ïsiwãrĩ mono zéb da hã. ¹⁷ Duréihã ma tô Mozési hã ãne na ãma rob'ui'ééré, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã apito Para'o ho ma te te ïrowasu'uzém na, ãne:

“Wa hã wa tô aipisutu, dama asi'apito da. Wa tô duré nasi ai'rãnhito, asimirosa'rata nhiptete na aihâimana mono da, a'ã. Wa tô duré nasi aima rob'manharĩ wasété, ïnhimiwaihu'u pese zém na, da te 're ïwaihu'u za'ra mono da, duré daro mono bã ïnhisi na, da te 're ïwaihu'u pese za'ra mono da oto.”

ãne duréihã apito Para'o ho ma, ïsiwasu'uzém na ma tô ïbaihã na ãma rob'ui'ééré, Mozési hã. ¹⁸ Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ni'wam norĩ ãma 're pě'ézé za'ra mono da,

te te sima 're wē za'ra mono wamhã, te za tô ãma 're pē'ēzé za'ra, ãma 're siwãrĩ za'ra mono da. Duré te te sima 're ĩda'awē mono zéb uwaibaba, te za te te 're da'a'rãnhito, danhimirosa'rata wasété nhiptete na a'â 're dahâimana za'ra mono da.

'Re ĩhâimana u'âsi mono, te te sima 're ĩda'awē mono zéb zarina si, marĩ hã te te dama 're ĩ'apisutu mono zé wasu'u

¹⁹ Áté ni'wam norĩ hã ãne wa'rãmi te za te te ĩma 're nharĩ za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Áté ãne te za ta norĩ hã te te ĩma 're nharĩ za'ra: “‘Re ĩhâimana u'âsi mono hã danhimirosa'rata wasété nhiptete na a'â 're dahâimana za'ra mono da, te te 're da'a'rãnhito mono wamhã, ãne wamhã, e niha te za te te siwi 're da'awē'õ. Te te siwi 're da'awē'õ waihu'u mono õ di za. E 'wa hã, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipisutu da, hâimana nhiptete na 're hâimana. Robaba di. Ni'wai õ di.” Áté, ãne te za ni'wam norĩ hã te te ĩma 're nharĩ za'ra, te te 're waihu'u za'ra mono õ nherē. ²⁰ E a norĩ wa'wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, aipire za'ra wa'aba bâ, te za ãne na ĩma 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo. Piza na zé 'manharĩ hã, e ti'manharĩ'wa te za sina sadanharĩ za'ra, ãne: “E marĩ da, ma tô ãne ĩwa'ab'manha.” ãne na te te sina sadanharĩ waihu'u za'ra õ di za. ²¹ ĩ'manharĩ'wa hã te te sima ĩwēzéb uwaibaba si, te za zé hã te te 're ab'manharĩ, piza na. Zé hã te te su pese wamhã, misi te za oto sada ub'rã. Tawamhã te za sima rosa'rata, piza maparane te te sima 'manharĩ da, ãma. Tawamhã te te ĩ'manharĩ 'rada hã, wē uptabi na te za 'manha, ĩ'madâ'â ze da hã. Duré ĩhâiba amo hã si'aba'rê na te za 'manha, wē prã na, ta hã marĩ da si 're hâimana mono da, taré.

²² Tane te za duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wa'manharĩ'wa hã marĩ hã te te wama 're apisutu, zé 'manharĩ'wa ne. Te te sima 're ĩwē mono zéb zarina, te za uburé marĩ hã te te dama 're apisutu, ĩwē hã duré ĩwē prã hã. Ta hã te te sima 're wē u'âsi, tiwaihu'u pese na dapo're'õ norĩ hã te te 're ahã za'ra mono da, taha zarina ĩsimihã nhiptetezém na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da. Tane nherē, te te siwi 're ĩ'awē'õ pese mono norĩ ãma hã, 're wa'a su'u mono õ di, za te te 're ĩda'uprosi za'ra mono norĩ ãma hã. ²³ ãne hã ma tô duré te te sima 're wē, pire na 're ĩhâimana wē uptabi mono zém na, dama 're siwaihu'u mono da. Uburé wa'ãma 're ĩpē'ēzé mono zéb zarina, wa'ãma 're ĩsiwãrĩ za'ra mono norĩ ma, ma tô ãne na wama 're siwaihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Wa norĩ hã ma tô oto te te 're wa'apisutu siro, rowē uptabi ãma ĩ'rata 're wahâimana u'âsi za'ra mono da. ²⁴ Wa norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'apisutu, ĩsib'a'uwē uptabi hã oto 're wanomro mono da. E 'wam norĩ hã tawamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩ'apisutu mono norĩ hã. Wa norĩ hã zudezu norĩ hã aihĩni õ nherē, duré zudezu'õ norĩ hã aihĩni õ nherē, ma tô wasiwazari te te 're wa'apisutu, ĩsib'a'uwē oto 're wanomro mono da, wasiré. ²⁵ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ĩmreme na rob'ui'ééré, Ozéza na ĩsisi hã. Zudezu'õ wasu'u na ma tô ãne na rob'ui'ééré:

“‘ĩnhib'a'uwē'õ, aré 're ĩnomro mono norĩ hã, wa za oto ĩnhib'a'uwē na te 're sisi za'ra.

Aré te 're ĩsawi za'ra mono õ norĩ hã, wa za oto ĩma ĩsawi pese na te 're waptērē za'ra.

²⁶ Tirob ãma 're si'ubumroi mono ré, wa tô aré te tãma 're nharĩ za'ra, ãne: A norĩ wa'wa hã ĩnhib'a'uwē'õ te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tane nherē, tame 're si'ubumroi mono ré, wa za oto ĩ'ra na te 're sisi za'ra, wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra na.”

ãne Ozéza, ĩmreme na te te ĩrob'ui'éérézé wasu'u hã.

²⁷⁻²⁸ Iza'iza hã ma tô duré ãne na ãma rob'ui'ééré, Izarazéhé nhihudu norĩ ãma hã: “‘Re ĩhâimana u'âsi mono hã Wanhib'apito hã te za sa'etē da'ahã za'ra waptu sina, daro mono bâ dawasété na te te 're ĩda'awaihu'u mono zéb zarina. Taha wa, Izarazéhé nhihudu norĩ hã â poré zaihã na supara 're ĩsimi'wara mono ne, ahã uptabi nherē, te za umro na si te te 're anho'reptu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.”

ãne Iza'iza hã, Izarazéhé nhihudu norĩ ãma te te ĩrob'ui'éérézé hã.

²⁹ Iza'iza hã ma tô duré ãne na rob'ui'ééré:

“Wanhib'apito hã danhipai u ĩsiptete uptabi, te 're hâimana. Õ hã uburé wahi'rata norĩ hã zudezu norĩ hã te te wawi 're a'uprosi mono 'wa'ãhã, wa aré wasiré zudezu norĩ hã 're wasi'utõrĩ pese, Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma uburé ĩdasi'utõrĩ ne, duré Domora na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩdasi'utõrĩ ne. Tane nherē, ma tô ni'wam

norĩ ãma tipẽ'êzé za'ra, te te sô'reptu za'ra da, uburé si'utõrĩ tõ da, wasiré zudezu norĩ hã.”

Zudezu norĩ hã Cristu te te siwi 're ãwẽ'õ za'ra mono zé wasu'u

³⁰ E marĩ te wama wasu'u za'ra, tawamhã, ã hã. E niha, wa za tawamhã ãma waihu'u za'ra ni, ãhã wasu'u na hã. ãne, wa za ãma waihu'u za'ra ni. Zudezu'õ norĩ hã 'Re ãhãmana u'ãsi mono, ãwasédé hã te te ãma 're ã'ab'madã'ã mono õ zarina, te te 're ãwẽsãmri za'ra mono zéb da hã, te te aré sô 're rob'ruiwapari za'ra mono õ nheré, ma tõe te te 're awẽsãmri, taré te te 're ãsaze za'ra mono zém na si nheré. ³¹ Tane nheré, Izarazéhé nhihudu norĩ hã 'Re ãhãmana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãrob'ui'ééré hã te te 're ã'madã'ã pese za'ra mono na, 'Re ãhãmana u'ãsi mono, ãwasédé te te oto ãma 're ab'madã'ã tõe mono da, duré taha zarina te te 're awẽsãmri mono da, te te sima ãma 're aroti mono newa, ma tõe ta norĩ hã taré sô 're si'wapé za'ra, te te 're ã'awẽsãmri mono zéb zõe. 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã, ãwasédé hã te te ãma 're ã'ab'madã'ã mono õ zarina, te te 're ãwẽsãmri za'ra mono zéb da hã, te te sina tãma 're uwaimrami za'ra mono õ di, ta norĩ hã. ³² E marĩ wa, te te sina tãma 're uwaimrami za'ra mono õ di. 'Re ãhãmana u'ãsi mono te te 're ãsaze pese za'ra mono zém na si, te te 're ãwẽsãmri za'ra mono zéb da hã, 're si'madã'ã za'ra mono õ wa, 'Re ãhãmana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na si 're si'madã'ã ze za'ra mono wa. Cristuhu ãma, wa za oto ãne hã aima ãma simiré'éé za'ra wa'wa. Êtẽ tõe wawẽ hã bãdãdi wa, 're sa'wari mono wa, te za ãma 're dasi'marõpãrĩ za'ra. Taha wa, te za 're dasirẽme za'ra. Tane duré, zudezu norĩ hã ma tõe Cristu te te siwi 're ãwẽ'õ za'ra mono zém na si'uihã na sima 're simiza'repese za'ra, wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada ãdã'ãzé hã taré newa, Cristu hã da te 're ãsaze za'ra mono zém na, 'Re ãhãmana u'ãsi mono te te 're ãda'anho'reptui mono õ newa. ³³ Duréihã Iza'iza hã ma tõe ãne na ãma rob'ui'ééré, 'Re ãhãmana u'ãsi mono mre me na:

“Ma'ãpé, ãwapari pese za'ra wa'aba. Zeruzarẽ u, wa za ni'wa hã satõ, Si'ã na sa'a nhisi u. Êtẽ tõe wawẽ hã bãdãdi wa, dawi 're ãsa'wari mono hã, te te 're da'marõpãrĩ za'ra mono wa, 're ãdasirẽme za'ra mono ne, 'Re ãhãmana u'ãsi mono 'rata 're ãdanomro u'ãsi mono zé hã da te dasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, da te dasiwi 're wẽ'õ pese za'ra mono wa, 'Re ãhãmana u'ãsi mono Zeruzarẽ u te te ãsatõrĩ hã.

Tane nheré, ni'wam norĩ hã te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhã, taré te te sina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. ãwẽ hã te za tõe te te tãma ãma 're a'uwaimrami, 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã. Taha wa, tãma 're rowẽ u'ãsi za'ra mono di za.”

ãne ma tõe duréihã Iza'iza hã ãma rob'ui'ééré siro, Cristu za da te dasiwi ãwẽ'õzém na hã.

10

¹ ãsisãnwã norĩ, 'Re ãhãmana u'ãsi mono te te 're ãda'anho'reptui mono zé hã, uburé ãsiré zudezu norĩ hã te te sina tãma 're uwaimrami za'ra mono da, wa tõe ãsima wẽ uptabi za'ra. Taha da, wa ta norĩ ãma 're ãmreme u'ãsi za'ra, 'Re ãhãmana u'ãsi mono ma. ² Ta norĩ hã te te sima 're wẽ uptabi za'ra, 'Re ãhãmana u'ãsi mono ma, 're sisõmri u'ãsi za'ra mono da, õhõ ma si, te te 're romhuri pese za'ra mono da. ãne na, wa tõe ãsi'uihã na ãma waihu'u pese za'ra, tõe sena. Tane nheré, 'Re ãhãmana u'ãsi mono ma, da te 're ãromhuri pese za'ra mono zé hã te te waihu'u pese za'ra õ wa, te te sina tãma 're uwaimrami za'ra mono õ di. ³ 'Re ãhãmana u'ãsi mono, dawasédé te te oto da'ãma 're ã'ab'madã'ã mono õ zarina, te te 're ãda'awẽsãmri mono zé hã, tãma waihu'u pese za'ra õ di. Te te 're ãda'awẽsãmri mono zéb da, 'Re ãhãmana u'ãsi mono te te tãma 're ãpisutu za'ra mono zé hã, te te 're 'madã'ã pese za'ra mono õ di, ta norĩ hã. Si'uihã na te te sima 're ãpisutu za'ra mono zéb zarina si, ma tõe 'rãwi sõe 're si'wapé za'ra, taha na te te 're wẽsãmri za'ra mono da newa. ⁴ 'Re ãhãmana u'ãsi mono nhimiroti na Mozési te te ãrob'ui'ééré hã da te 're ã'madã'ã pese za'ra mono na, da te ãma 're rosa'rata u'ãsi za'ra mono õ di za oto, taha zarina 'Re ãhãmana u'ãsi mono, te te sima da'ãma 're aroti mono newa, dawasédé te te oto da'ãma 're ab'madã'ã tõe mono da, duré taha zarina te te 're ãda'awẽsãmri mono zéb da hã. Tãibã. ãne hã ma tõe Cristu hã dawi uprosi. Ta hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ãumnhasi za'ra mono norĩ si, te za 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã te te 're awẽsãmri, ãwasédé hã te te oto ãma 're ã'ab'madã'ã mono õ zarina, po're'õ nheré, te te 're ahã za'ra tõe mono da.

'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìda'anho'reptui mono zé wasu'u

⁵ Duréihã Mozési hã ma tô ãne na rob'ui'ééré:

“Ni'wa hã ìsimiroti na rob'ui'ééré hã uburé te te 're 'madâ'â pese uptabi mono wapsi, nimahã na marĩ na misi ìsimiroti na te te upai õ wapsi, tawapsi te za rowẽ na 're hâimana u'âsi, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata.”

Ãne ma tô Mozési hã ãma rob'ui'ééré. ⁶⁻⁸ Tane nherẽ, ni'wa hã ãne te te 'manharĩ waihu'u õ di, ìsimiroti zarina uptabi hã. Ni'wa hã ìsimiroti upai'õ'wa hã 're morĩ õ di. Robaba di. Até ãne na te za 'rãwi asima 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: “E 'wa hã te za hãwa u mo, Cristu hã apã we te te saprõni da, wa'upana wazada ìdâ'â za'ra da hã.” Ãne hã asima 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za, Cristu hã Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisudu hã wei morĩ õ newa, ti'ai u.

Até te za duré ãne na 'rãwi asima 're ìnharĩ za'ra wa'aba mo: “E 'wa hã te za mo, adã 're ìhâimana za'ra mono zéb u, Cristu hã te te hãwa'utu da apã.” Ãne hã asima 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za duré, Cristu hã apã hãwa'utu õ newa, ab're hawi. 'Re ìhâimana u'âsi mono, da te 're saze za'ra mono wapsi, te te 're ìda'awêsãmri mono zém na, ma tô Mozési hã ãne na ãma rob'ui'ééré, duréihã:

“'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã ma tô aipẽ'ẽ 're, 're ìsazei pese za'ra wa'aba mo, 'rãwi. Taha na, ma tô duré dama 're asiwasu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, asadawa na.”

Ãne Mozési te te ãma ìrob'ui'éérézẽ hã. Taha na, wa tô duré wa norĩ hã wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra, Cristu, da te 're sazei pese za'ra mono wapsi, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìda'awêsãmri mono zém na, dawasédé te te oto da'ãma 're ì'ab'madâ'â mono õ zarina. ⁹ Zezusi hã Asib'apito uptabi na, asadawa na danho'a 're sisi za'ra wa'aba mono wamhã, duré 'rãwi aipẽ'ẽ 're 'Re ìhâimana u'âsi mono, Zezusi te te ìhãwa'utuzém na, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wamhã, tawapsi te za te te 're asõ'reptu za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ¹⁰ Zezusi hã wapẽ'ẽ 're, wa te wasina 're ì'umnhasi za'ra mono zém na, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're ìwa'awêsãmri mono zé hã. Zezusi hã Wanhã'apito na danho'a, wa te dama 're ìsisi za'ra mono zém na, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ìwa'anho'reptui mono zé hã. ¹¹ Duréihã Iza'iza hã ma tô duré ãne na ìbaihã na rob'ui'ééré: “'Re ìhâimana u'âsi mono hã, Danho'reptui'wa da, te te ìpisudu hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, niwamhã te te sina 're umnhasi baba za'ra mono õ di za. Te za te te dama ãma 're a'uwaimrami u'âsi.” Ãne Iza'iza hã te te ãma ìrob'ui'éérézẽ hã. ¹² Zudezu norĩ hã zudezu'õ norĩ me, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã, tô õhõ si, tãma 're ìhâimana za'ra mono zé hã. Siwanhizari, tãma 're hãimana za'ra mono õ di oto ta norĩ hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono, uburé Danhã'apito uptabi, te dama 're hãimana. Taha wa, ni'wam norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're sõ'reptu za'ra mono da, te te tiwi 're waptẽrẽ za'ra mono wamhã, ta norĩ ma, te za tô te te tãma ãma 're a'uwaimrami, dama 're ìsõpru mono zéb zarina. ¹³ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô duré ãne na rob'ui'ééré:

“Ni'wam norĩ hã Danhã'apito uptabi te te 're sõ'reptu za'ra mono da, te te tiwi 're waptẽrẽ za'ra mono wamhã, ta norĩ hã te za tô te te 're anho'reptu, ìhãiba mono bâ.”

Ãne duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa te te ãma ìrob'ui'éérézẽ hã.

¹⁴ E niha te za tawamhã da te tiwi 're waptẽrẽ za'ra, te te 're da'apawapto mono da hã, Cristu, da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ nherẽ. Ãne wamhã, dama waihu'u õ di. Duré Zezusihi wasu'u'wẽ hã dapo're'õ na da te 're wapari za'ra mono õ ré hã, e niha te za da te dasina 're umnhasi za'ra, Zezusi hã. Da te dasina 're umnhasi waihu'u za'ra mono õ di. E niha te za duré Zezusihi wasu'u'wẽ na, da te 're dapawapto za'ra mono õ nherẽ, da te 're wapari za'ra. Dama waihu'u õ di. ¹⁵ Duré, e niha te aré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ hã daro mono bâ datẽme 're nomro, ìmreme na te te 're dapawapto za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te datẽme 're satõrĩ za'ra mono õ nherẽ. Ãne wamhã, te te ãma 're dapawapto waihu'u za'ra mono õ di aré. Tane nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô te te datẽme 're satõrĩ za'ra tô. Duréihã Iza'iza hã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré: “Rowasu'u wẽ hã nima hawi da te dama 're ãwisi za'ra mono wamhã, dama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.”

Ñane ma tô Iza'iza hã romhã ré rob'ui'ééré, Zezusihi wasu'u'uwẽ hã ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã te te oto datẽme 're ãwisi za'ra mono zẽm na hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusihi wasu'u'uwẽ hã, ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã te te oto datẽme 're ãwisi za'ra mono nherẽ, uburẽ da te ãma 're saze za'ra mono õ di, wẽ nherẽ. Iza'iza hã ma tô durẽ ãne na ãma rob'ui'ééré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, te te ãnharizẽm na: “Wanhib'apito, wa te dama 're asadawa wasu'u' za'ra mono wamhã, e ma tô aiwasu'u na da te 're wazaze za'ra. Mare di. Da te ãma 're wazaze za'ra mono õ di.” ¹⁷ Tane nherẽ, Cristuhu wasu'u'uwẽ na, da te ãma 're dapawaptob za'ra mono õ nherẽ, da te ãma 're sasõmri waihu'u za'ra mono õ di. Cristuhu wasu'u'uwẽ hã dapo're na da te 're wapari za'ra mono wapsi, te za da te 're saze za'ra.

¹⁸ E zudezu norĩ hã zahadu ãwasu'u'uwẽ hã te te 're wapari za'ra mono ã bã bété. ãwasu'u'uwẽ hã ma tô te te 're wapari za'ra aré ta norĩ hã, tô sena. Durẽihã Dawi hã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré:

“ãsadawa wasu'u'wa norĩ mreme hã ma tô daro mono bã te te 're ropẽ.

Ta hã ma tô ropã dapo're na da te 're wapari za'ra, daro mono bã.”

Ñane ma tô Dawi hã ãma rob'ui'ééré.

¹⁹ E tawamhã, Izarazéhẽ nhihudu norĩ hã ãwasu'u'uwẽ te te 're wapari za'ra mono wamhã, e te te 're waihu'u za'ra mono õ di. Ma tô te te 're waihu'u za'ra. Tane nherẽ, tipẽ'ẽ na te te sima 're wẽ za'ra mono õ di, te te 're ãsaze za'ra mono da hã. Zudezu'õ norĩ si, ma tô te te sima 're wẽ za'ra, te te 're saze za'ra mono da. ãne na, ma tô Mozési hã durẽihã ãma rob'ui'ééré 'rata, zudezu norĩ ma 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãrowaihu'u za'ra zẽm na hã:

“ãnhib'a'uwẽ'õ aré 're ãnomro mono norĩ hã oto ãma 're ãnhib'a'uwẽ za'ra mono wa, te za oto ta norĩ hã asiwi 're ãruiwapari za'ra wa'aba mo, ãzadawa parab õ nherẽ.

Ta norĩ hã aré te te 're ãwaihu'u pese za'ra mono õ nherẽ, wa tô ãma 're ãnhib'a'uwẽ za'ra aré. Taha wa, te za asib'ru na sada 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mo, ãzadawa parab õ nherẽ.”

Ñane zudezu norĩ ma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãrowaihu'u mono zẽ hã.

²⁰ Iza'iza hã ma tô durẽ ãne na ãsa'u ãma rob'ui'ééré, zudezu'õ norĩ wasu'u na hã. Zudezu norĩ hã te te siwi 're ãwẽ'õ pese za'ra mono zẽm na, ma tô siptete sina ãma rob'ui'ééré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na:

“Ni'wam norĩ hã aré ãzõ 're sõprẽ u'ãsi mono õ nherẽ, ma tô te te siwi 're ãsãmri za'ra.

ãzõ 're ãnharĩ za'ra mono õ nherẽ, wa tô ta norĩ ma 're ãsiwaihu'u za'ra.”

²¹ ãne na ma tô durẽ Iza'iza hã zudezu norĩ ãma rob'ui'ééré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na:

“Wa hã wa tô aré Izarazéhẽ nhihudu norĩ zõ 're ãnhimiwẽ u'ãsi za'ra, te 're azawi pese mono wa, apã ãtẽme we 're sihutu mono da. Ta norĩ hã po're ãna 're nomro u'ãsi mono wa, te te siwi 're ãwẽ'õ pese za'ra mono nherẽ, wa tô aré sõ 're ãnhimiwẽ u'ãsi za'ra, te 're ãsawi pese za'ra mono zẽb zarina.”

Ñane ma tô Iza'iza hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono mreme na ãma rob'ui'ééré, Izarazéhẽ nhihudu norĩ ãma hã.

11

'Re ãhãimana u'ãsi mono, Izarazéhẽ nhihudu norĩ ãma 're ãpẽ'ẽzẽ mono zẽ wasu'u

¹ E tawamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãnhib'a'uwẽ norĩ hã ma tô te te siwi 're wẽ'õ za'ra, Izarazéhẽ nhihudu norĩ hã. Mare di. Te te siwi 're awẽ'õ mono õ di. Mare uptabi di. Wa hã bété, Izarazéhẽ nhihudu 're ãmorĩ hã, durẽ Abra'ãhã nhihudu 're ãmorĩ hã. Durẽ Bẽzamihi nhihudu norĩ siré 're ãmorĩ wamhã, e ma tô siwi ãwẽ'õ, Izarazéhẽ nhihudu 're ãmorĩ nherẽ. Mare di. Te te siwi ãwẽ'õ õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

²⁻³ ãnhib'a'uwẽ norĩ hã, tô sena te te siwi 're awẽ'õ mono õ di 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã, durẽihã ãsãna'rata hawimhã, te te sima 're ãapisutu mono norĩ hã. Durẽihã Eriasi hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô Izarazéhẽ nhihudu norĩ ãma ãwasété na ãma sa'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma. ãne na te te ãma ãrob'ui'éérézẽ hã, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ãne ma tô ãma rob'ui'ééré:

“Wanhib'apito, asadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã ma tô ta norĩ hã te te 're simro. Durẽ ãtẽ za'ra 'manharĩ hã, ãsisiwi aima ãanhoprubzẽb da, marĩ, da te ãwa 're ãsa'ra za'ra

mono zé hã ma tô uburé te te 're prub za'ra, êne hã. Īsiwaprosi uptabi, wa oto 're ĩhâimana, te 're ĩ'asawi pese mono hã. Taha 'ru te, te duré ĩzada 're hâimana za'ra, ĩzama te te siwi ĩwĩrĩ da.”

Āne Eriasi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, Izarazéhé nhihudu âma ĩwasété na te te ĩsa'razém na te te âma ĩrob'ui'ééré hã, ĩbahiã na. ⁴ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã e niha ma tô asa tãma waihu'u, Eriasihi ma. Āne ma tô tãma waihu'u:

“Āme ĩnhib'a'uwē nhipi'ai âma hã, wa tô te ĩsima 're sawi pese za'ra, 7 miu na ĩhãiba za'ra hã, tisiré norĩ wazari si'utōrĩ tō da dame, ĩhãiba'ō na dame âma 're ĩwata za'ra mono ō norĩ hã, Ba'a na romhãiba nhisi âma hã. Ta norĩ si, te ĩzarina 're hâimana u'âsi za'ra.”

Āne 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Eriasihi ma, asa te te ĩwaihu'uzém na rob'ui'ééré hã. ⁵ Tane te duré āhãna hã dama 're romhâimana za'ra. Da'âma 're pē'ézé mono wa, da'âma 're ĩsiwãrĩ mono zéb zarina, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Izarazéhé nhihudu norĩ hã te te sima 're apisutu, umro na, ĩsib'a'uwē uptabi si oto 're hâimana za'ra mono da. ⁶ E tawamhã, marĩ hã te te 're ĩ'manharĩ wē za'ra mono zéb zarina, ma tô te te sima 're apisutu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, zudezu norĩ hã. Mare di. Taha zarina te te sima 're apisutu mono ō di. Taré âma 're ĩpē'ézé za'ra mono zéb zarina, âma 're siwãrĩ ze za'ra mono wa, ma tô si'uihã na te te sima 're apisutu, ōhō âma si 're hâimana u'âsi za'ra mono da. Marĩ hã da te 're ĩ'manharĩ wē za'ra mono zéb zarina, te te sima 're da'apisutu mono 'wa'âhã, âne zarina 'wa'âhã, aré senai ō di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da'âma 're ĩpē'ézé mono zéb zarina si, da'âma 're ĩsiwãrĩ mono zé hã.

⁷ Tawamhã e niha, wa za âne na hã âma waihu'u pese za'ra ni. Āne, wa za oto âma waihu'u za'ra ni. Izarazéhé nhihudu norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwasédé hã te te oto âma 're ab'madã'â tō mono da, duré taha zarina te te 're ĩwēsãmri za'ra mono zéb da hã, sô 're sôpré u'âsi mono nherê, te te sina tãma âma 're uwaimrami za'ra mono ō di, ta norĩ hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, umro na te te sima 're ĩpisutu za'ra mono norĩ si, ma tô te te sina tãma 're uwaimrami za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwēsãmri za'ra mono zém na hã. Tane nherê, ni'wam norĩ hã Izarazéhé nhihudu nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhiti 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã, ta norĩ si ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã po're nhitob za'ra, ĩmreme hã te te 're waihu'u za'ra mono âna, a'â 're nomro mono da. ⁸ Duréihã Mozési hã ma tô âne na âma rob'ui'ééré:

“'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô ta norĩ hã tiwaihu'u pese na te te 're po're nhitob za'ra, simipari âna 're hâimana za'ra mono da a'â. Ta norĩ hã ma tô duré te te 're 'rãiwamnarĩ za'ra, rosa'rata waihu'u âna, a'â 're nomro mono da. Taha wa, te ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te siwi 're waihu'u za'ra mono âna, siwa'ru 're hâimana za'ra.”

Āne duréihã Mozési hã te te âma ĩrob'ui'éérézê wasu'u hã. ⁹ Dawi hã ma tô duré âne na ta norĩ âma rob'ui'ééré za'ra, zudezu norĩ âma hã:

“'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ta norĩ ma, ĩwē na tãma 're sôprub za'ra mono wē te, ma tô 're si'madã'â ze za'ra, taha na tãma 're rowē za'ra mono da newa. Taha wa, marĩ wasété pire na 're si'maröpãrĩ za'ra mono neza, 'rãwi. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te hã za'ra neza.

¹⁰ Te te duré 're tōmo nhitob za'ra mono neza, datob'a na 're ĩdanomro mono ne, 're nomro mono da oto. Duré ta norĩ hã marĩ pire hã da te 're 'wasari mono wa, ĩré 're ĩdanhihãpã za'ra mono ne, te te 're robzépata u'âsi za'ra mono neza.”

Āne duréihã Dawi hã Izarazéhé nhihudu norĩ âma, te te ĩrob'ui'éérézê wasu'u hã.

¹¹ E tawamhã, zudezu norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, 're si'maröpãrĩ za'ra mono nherê, apã ĩtēme 're wahutu waihu'u za'ra mono ō di za. E tawamhã apã ĩtēme 're sipizari waihu'u za'ra mono ō di za. Te za tô apã ĩtēme 're sipizari za'ra. Ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, 're sipizari za'ra mono wa, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã zudezu'ō norĩ ma a'â pisutu za'ra, te te 're ĩda'anho'reptui mono zé hã. Zudezu norĩ hã te te âma 're 'ruiwapari za'ra mono da, ma tô zudezu'ō norĩ ma a'â pisutu za'ra, te te 're ĩda'anho'reptui mono zé hã, zudezu norĩ hã apã ĩtēme 're sipizari za'ra mono da, te te 're ĩda'anho'reptui mono zém niwĩ.

¹² Zudezu norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwēsãmri za'ra mono zéb da hã, te te sina tãma 're uwaimrami za'ra mono ō wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã zudezu'ō

norĩ ma, hâiwa hawi marĩ ïwě na tãma 're sôprub za'ra, daro mono bâ. Tawamhã zudezu norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono niwĩ, ahã uptabi na apã za ïtême 're sipizari za'ra mono wamhã, tawapsi, te za oto marĩ ïwě uptabi hã te te dama 're anhomri, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã hâiwa hawi, uburé tinhib'a'uwě norĩ ma hã.

Zudezu'õ norĩ, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'anho'reptui mono zé wasu'u

¹³ Zudezu'õ norĩ, wa za oto aima ïsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã Cristuhu zadawa wasu'u'wa, wa aima 're ïhâimana za'ra wa'wa. Wa hã te aima 're ïromhuri za'ra wa'aba mono zé hã, taréi õ di. Taha wa, wa za tô ïnhimi'ě na te aima 're romhuri u'âsi za'ra wa'wa. ¹⁴ Wa hã te aima 're romhuri za'ra wa'aba mono wa, ïsiré zudezu norĩ hã te te ãma 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono da, wa tô ta norĩ si te ïsima 're wě za'ra, ni'wam norĩ hã apã 'Re ïhâimana u'âsi mono u 're sipizari za'ra mono wa, te te 're anho'reptui mono da. ¹⁵ Ta norĩ hã te te 're saze za'ra mono õ wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã asa te te siwi 're awě'õ, a'â. ãne wa, ma tô a'â ai'ãma si 're siwadi za'ra wa'wa, zudezu'õ norĩ ãma hã. Tane nherě, ta norĩ hã niwapsi 'Re ïhâimana u'âsi mono u, apã 're ïsipizari za'ra mono zéb zarina, te te 're wēsãmri za'ra mono wa, te za oto rowě uptabi na 're hâimana za'ra, ïwasédé hã te te oto ãma 're ï'ab'madâ'â mono õ zarina. 'Re dadâ'â za'ra mono wa, apã 're dahâiwa'utu za'ra mono wa, dama 're ïrowě za'ra mono ne, te za oto ta norĩ hã rowě uptabi na 're hâimana za'ra.

¹⁶ ãne na, wa za oto aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. ï'u'ětě wapu hã da te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, sebre õ ré, te za syry na da te 're po'o za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, da te 're sômri za'ra mono da. Misi ï'u'ětě wa'õno hã da te tãma 're sômri za'ra mono nherě, wahuré da te tãma 're ïsômri za'ra mono zé, te wasu'u. Duré áté ni'wa hã te za 'Re ïhâimana u'âsi mono ma tinha, ãne: “A hã wede 're ïsa mono zari hã wa aima pisutu, ate da.” ãne hã wede hã zahadu 're sa mono ré, ni'wa hã wedezari si 'Re ïhâimana u'âsi mono te da, te te tãma pisutu nherě, ïpanhipti zama ïte hã za. A hã wedezari hã, Izarazéhé nhihudu norĩ hi'rata norĩ, te wasu'u. Duré ïpanhipti hã ta norĩ nhihudu norĩ, te wasu'u. Izarazé norĩ hi'rata norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, 're hâimana za'ra mono da, te te 're ïpisutu za'ra mono ne, te za duré ïsihudu norĩ zama tãma 're hâimana za'ra, wedezari si 'Re ïhâimana u'âsi mono te da, da te tãma 're pisutu za'ra mono nherě, ïpanhipti zama ïte ne. ¹⁷ ãne na, wa za duré aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Áté azeitona wede hã te a'ubuni wi 're sa, oriwera na ïsisi hã 'madâ'â ãna ïprédu hã, tede'wai õ nherě. Ta hã zudezu'õ norĩ, te wasu'u. Duré azeitona wede hãiba amo hã te duré 're sa, danho'a da te dasiwi 're ï'madâ'â pese mono hã. Ta hã zudezu norĩ, te wasu'u. Tawamhã áté azeitona wede hã danho'a 're ïsa mono panhipti hã te za nima niwĩp si panhipti nhi'ě za'ra ni, taré simi'wara da, dasiré 're 'rã za'ra mono õ wa. Ta hã, zudezu norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïsaze za'ra mono õ norĩ, te wasu'u. Áté a'ubuni wi azeitona wede 're ïsa mono panhipti hã te za misi wě'ě ni, azeitona wede hãiba amo hã dama ï'madâ'â pese u ïwede wã wa, da te ãma wasisi da, dasiré oto 're 'rã mono da. Ta hã, zudezu'õ norĩ ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono, oto ãma 're ïsib'a'uwě za'ra mono zé, te wasu'u. Tawamhã azeitona wede, dama ï'madâ'â pese wede wa'u na te za oto tipanhipti prédu, wě na, a'ubuni wi azeitona wede 're ïsa mono panhipti hã rob'rã i wede amoi u, da te ãma ïwasi hã. Tane duré, zudezu norĩ ma, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã marĩ wě na tãma 're ïsôprub za'ra mono zé hã, te duré aima 're hâimana za'ra wa'wa oto, zudezu'õ norĩ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ma hã. ¹⁸ Taha wa, rob'rã i wede, dama ï'madâ'â pese panhipti hã 're 'rã za'ra mono õ wa, da te 're ïsi'ě za'ra mono ne, 'Re ïhâimana u'âsi mono a'â te te siwi 're ï'awě'õ mono norĩ ma, aipire na tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, asina 're sa'ra wa'aba mono õ di za. E ïwede panhipti wa'ui hawi, te ïwede zari hã 're prédu za'ra. Mare di. ïwede zari hawip si, te ïwede panhipti hã 're prédu za'ra. Tane, a norĩ wa'wa hã zudezu norĩ ma, aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, aipire na tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, 'rãwi asina 're aiwata waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁹ Zudezu'õ norĩ, áté ãhã wasu'u zarina, te za ãne asima 're ïnharĩ za'ra wa'aba mo: “'Re ïhâimana u'âsi mono hã rob'rã i wede panhipti, da te 're ïsi'ě za'ra mono ne, e marĩ da, ma tô te te siwi 're awě'õ, zudezu norĩ hã. Wa norĩ hã ïwa'rãmi 're wahâimana za'ra

mono da, ma tô ta norĩ hã te te siwi 're awẽ'õ. Rob'rãi wede amo panhipti hã ïwede amo na da te ãma 're ïwasisi za'ra mono ne, wa oto wa norĩ hã 're wahâimana za'ra, ï'upana za'ra.”²⁰ ãne na asima 're nharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, ï'uwaibaba te za tô asima ãma 're ïrowaihu'u za'ra wa'aba mo, ta norĩ ãma hã. Ta norĩ hã ma tô te te 're awẽ'õ tô siwi, te te 're saze za'ra mono õ wa. A norĩ wa'aba si 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, te tô ta norĩ wa'rãmi 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za. Tô'ã. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono si asiwi 're ïwazéb za'ra wa'aba mo.²¹ E 'Re ïhâimana u'âsi mono hã zudezu norĩ ma, tinhimihâzé te te tãma 're ba'a za'ra mono õ nherẽ, te za bété a norĩ wa'aba ma tinhimihâzé hã te te aima 're ba'a za'ra wa'wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono wamhã. Mare di. Te za tô te te 're aihã za'ra wa'wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono wamhã. Taha wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono si asiwi 're ïwazé pese za'ra wa'aba mo.²² ãhã wasu'u na, wa za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hã ãma waihu'u za'ra ni. ïsimihâzé pire na zama, wa za duré ãma waihu'u pese za'ra ni. Tiwi 're ïsi'marõpãrĩ pese za'ra mono norĩ si, te za te te 're ahã za'ra za'ëtẽ. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marĩ ïwẽ na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã, tãma asina 're uwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, te za tô rowẽ hã te te aima 're pisutu u'âsi za'ra wa'wa, hãiwa hawi, ai'ãma 're ïpẽ'ézé za'ra wa'aba mono zéb zarina. ãne na tãma asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wamhã, a norĩ wa'aba zama te za te te siwi 're aiwẽ'õ pese za'ra wa'wa, rob'rãi wede panhipti hã 're 'rã za'ra mono õ wa, da te 're ïsi'ẽ za'ra mono ne.²³ Duré zudezu norĩ hã Zezusihi zazei'õ'wa na 're ïhâimana za'ra mono norĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono u oto 're sipizari za'ra mono wamhã, te za oto apã ãma 're sib'a'uwẽ za'ra, ta norĩ ãma. ãne hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, zudezu norĩ ma, apã te te 're ï'manharĩ wẽ za'ra mono zéb da hã.²⁴ ãne na, wa za oto rowasu'u na aima 'rãsutu za'ra wa'wa, azeitona wede panhipti wasu'u na ãma ïsimiré'ézém na hã. A norĩ wa'wa hã zudezu'õ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, a'ubuni wi azeitona wede panhipti, da te 'maiwẽ'ei wa, azeitona wede dama ï'madã'ã pese wede u, da te ãma ïwede wasisi ne, te oto simisutu 're aihâimana za'ra wa'aba mo, zudezu norĩ me. Duré zudezu norĩ hã azeitona wede dama ï'madã'ã pese panhipti ne, te 're hâimana za'ra. Taha wede panhipti hã da te 're si'ei mono wa, da te 're ïsãmra mono hã ï'madã'ã wai ma, tãma wapure di, tô ïwede na apã te te ãma 're ï'ato mono da hã. Tane duré, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã wapure di, zudezu norĩ ãma apã 're ïsib'a'uwẽ za'ra mono zéb da hã, ta norĩ hã tiwi 're sipizari za'ra mono nherẽ, aré.

Zudezu norĩ hã, ahã na 'Re ïhâimana u'âsi mono u, za apã 're ïsipizari za'ra mono zé wasu'u

²⁵ ïsisãnawã norĩ, zudezu'õ na da te 're aiwaptẽrẽ za'ra wa'aba mono norĩ hã, marĩ aré dama ïwaihu'u'õ na roti pire wasu'uzém na wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, asimiza'rese ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono tõ da. Zudezu norĩ upana, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ai'ãma wa'aba si 're sib'a'uwẽ mono newa, 'rãwi asi'ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono tõ da, wa za oto ãne na aima rowasu'u za'ra wa'wa. Izarazéhé nhihudu norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, pẽ'ẽ tete uptabi na 're hâimana za'ra mono nherẽ, pẽ'ẽ tete u'âsi, tiwi 're hâimana za'ra mono õ di za. Duréihã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te sima ïpisutu sirõmo zéb zarina, zudezu'õ norĩ hã da'ahã uptabi na Cristu za da te 're ïsaze za'ra mono norĩ za'ratazé hã, oto ïwa waptã'ã wapsi, te za oto zudezu norĩ hã ahã uptabi na ïtẽme 're sipizari za'ra, õhõ ãma si oto 're nomro mono da.²⁶ ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïsõ'reptu za'ra mono zéb da hã, Izarazéhé nhihudu norĩ hã. ãne na ma tô duréihã Iza'iza hã ãma rob'ui'éré siro, ta norĩ ãma hã: “Danho'reptui'wa da hã, Zeruzarẽ ãma Si'ã na sa'a nhisi ãma, dasiré za 're ïhâimana mono hã, tame.

Ta hã Zacoho nhihudu norĩ 're ïwasété za'ra mono zé hã te za te te tãma 're aparti.

²⁷ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô ta norĩ ãma tinhimirosa'rada hã waihu'u siro, ãne: “Ta norĩ ma, te ïropisutuzé hã wa za tô tãma ãma uwaimrami za'ra, ïwasédé te tãma 're ï'apari mono zém na.”

ãne Iza'iza hã ta norĩ ãma te te ïrob'ui'érézé wasu'u hã.

²⁸ Zudezu norī hã Cristuhu wasu'uwẽ hã ma tō ahã na te te siwi 're wẽ'õ za'ra. Taha wa, te oto 'Re ihâimana u'âsi mono nhitob'ru ne 're hâimana za'ra. Taha wa'rãmi, ma tō ai'ãma 're siwadi za'ra wa'wa, asiré zudezu'õ norī ãma hã. Tane nherẽ, isib'a'uwẽ 're nomro mono da, te te pisutu za'ra wa, te ta norī hã te te 're azawī pese u'âsi sima, ta norī hi'rata ma, te te sina iropisutu za'ra zéb zarina. ²⁹ 'Re ihâimana u'âsi mono te te sima 're da'apisutu mono nherẽ, duré marī iwẽ na dama 're sōprub za'ra mono nherẽ, e te za tinhimirosa'rata na te te ãma 're saprī. Mare di. Misi haré, isimirosa'rada hã te tãma 're hâimana u'âsi. ³⁰ Duréhã, aihirata norī wa'wa hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti hã te te 're wapari za'ra mono ãna, ma tō aré 're hâimana za'ra, zudezu'õ norī hã. Tane nherẽ, zudezu norī hã 'Re ihâimana u'âsi mono si te te 're sazei pese za'ra mono õ wa, ma tō oto ai'ãma 're pẽ'ézé za'ra wa'wa, ai'ãma 're sib'a'uwẽ za'ra wa'aba mono da, zudezu'õ 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ. ³¹ A norī wa'wa hã aré asimipari ãna 're anomro aba mono nherẽ, ai'ãma 're ipẽ'ézé za'ra wa'aba mono ne, te za oto duré zudezu norī ãma zama 're pẽ'ézé 'Re ihâimana u'âsi mono hã, po're ãna duré ta norī hã tiwi 're hâimana za'ra mono nherẽ. ³² 'Re ihâimana u'âsi mono wi, danhimipari ãna 're danomro mono wa, ma tō te te siwi 're da'awẽ'õ pese, dawasédé hã te te da'ãma 're i'ab'madã'ã mono hawi. Dazazéb 're, da te 're danheme mono wa, apã dasi'uihã na 're idawairébé waihu'u mono õ ne, dawasété hawi 'rãwi 're dasisõ'reptui waihu'u za'ra mono õ di. Taha na, dasi'uihã na da te dasina 're waihu'u za'ra mono da, ma tō te te siwi 're da'awẽ'õ. Uburé da'ãma 're pẽ'ézé mono da, ma tō ãne hã te te dama 're apisutu, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.

İwaihu'u pese na 'Re ihâimana u'âsi mono wasu'u

³³ 'Re ihâimana u'âsi mono hã uburé da'ãma 're isiwamri mono zé hã tãma sa'ëté uptabi di, te te dama 're i'ab'manharī wẽ mono zéb da hã. İwaihu'u pe hã tãma sa'ëté uptabi di duré. E 'wa hã te za marī hã te te sima 're i'apisutu mono zé hã tiwi waihu'u. E 'wa hã te za duré tiwi waihu'u, uburé marī hã te te 're i'ab'manharī mono zé hã. ³⁴ Duréhã Iza'iza hã ma tō ãne na ãma rob'ui'ééré:

“E 'wai ma, Wanhib'apito nhimirosa'rada hã waihu'u pese di.

E 'wa hã roti na tãma iwa'rãmi'wa da hã, te 're hâimana. Robaba di.”

³⁵ Wahi'rata hãiba amo hã ma tō duré ãne na ãma rob'ui'ééré, Zo na isisi hã:

“'Re ihâimana u'âsi mono si, roptede'wa 're hâimana mono nherẽ, e niha te za ni'wa hã marī hã tãma tisõ, iwa'rãmi marī na te te tãma iwa'ãbã da hã. ãne hã robaba uptabi di, tãma hã.”

ãne ma tō Zo hã rob'ui'ééré, duréhã.

³⁶ 'Re ihâimana u'âsi mono si ma tō uburé te te aropoto, sima. Taha wa, te uburé marī hã te te 're ab'madã'ã, tiwaihu'u pese na. ãne wa, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma, aihĩni, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. Tane tō.

12

'Re ihâimana u'âsi mono ma, 're idasisõmri za'ra mono zé wasu'u

¹ İsisãnawã norī, 'Re ihâimana u'âsi mono hã e wa'ãma 're pẽ'ézé mono õ di, wa'ãma 're isiwãrī mono zéb da hã. Wa'ãma 're ipẽ'ézé mono zé hã, tãma sa'ëté uptabi di. Taha wa, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa, ãne na hã. 'Re ihâimana u'âsi mono ma si, te za 're asisõmri u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna. Taha ma si, te za aiwẽ uptabi na tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, te te 're ai'madã'ã wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono da. ãhã zarina, ãma 're anomro wẽ u'âsi aba mono wamhã, taha si tō sena, ãma 're i'aiwata za'ra wa'aba mono zé hã. ² Ti'ai ãma dahâimana wasété na 're idanomro mono norī ãma hã, 're sasõmri za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re ihâimana u'âsi mono wi si, te za 're irowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wẽ na si, aipẽ'ê 're, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zép tém na si, oto 're anomro aba mono da. Tawapsi te za 'Re ihâimana u'âsi mono, te te aima 're ipisutu za'ra wa'aba mono hã asina 're i'waihu'u pese za'ra wa'aba mo, marī iwẽ si tãma 're i'manharī za'ra wa'aba mono zém na hã.

³ 'Re ihâimana u'âsi mono hã tinhimizawi pese zéb zarina, ma tō ipisutu, isadawa wasu'u'wa na oto 're ihâimana mono da. Taha wa, wa za oto ãne na aima roti pese za'ra

wa'wa. Dama aipire na, duré dama aiwē na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò nherē, 'râwi aipire na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono ò di za. 'Re îhâimana u'âsi mono, ma tôte te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa, òhō âma si oto 're anomro aba mono da. Tane nherē, aihîni îsazei'wa, asiré 're anomro aba mono nherē, ni'wam norî si te îsazei pese 'wa hã 're hâimana za'ra. Duré ni'wam norî hã îsazei prâi 'wa, te 're hâimana za'ra. Îsazei prâi 'wa norî hã 're sazei pese za'ra wa'aba mono newa, 'râwi asi'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di za, 're sazei pese za'ra wa'aba mono ò nherē. ⁴ Dahâiba misi nherē, dahâiba na hã marî hã dama 're îhâimana za'ra mono hã ahâ di, tite mono bâ te te 're îromhuri za'ra mono zéb da hã, dapara hã duré danhib'rada hã, duré dato hã, uburé îré 're îdahâimana za'ra mono hã. ⁵ Tane hã wa oto wa norî hã wasiré îsazei'wa norî hã Cristuhu âma, wa'ahâ nherē, 're wahâimana za'ra, simisutu. Dahâiba misi nherē, dahâiba na marî hã ahâ na dama 're îhâimana za'ra mono hã, tite mono bâ te te 're îromhuri za'ra mono ne, wa oto wa norî hã wasiré îsazei'wa norî hã wanhimirohuri mono bâ sipu'u pese na, wa te 're romhuri za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, dahâiba misi 're îdahâimana za'ra mono ne, simisutu wasiré 're wahâimana za'ra mono wa oto. ⁶ Taha wa, 'Re îhâimana u'âsi mono hã simizawi pese uptabi wa, romhuri te te wama 're î'apisutu mono zéb zarina, wasipu'u pese na, wa za wa te tâma 're romhuri za'ra, wate mono bâ, âma 're îwasipawaptob za'ra mono zéb da hã. 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na îsazei'wa norî ma si te te âma 're îrowasu'u za'ra mono zéb da, te te sima 're wa'apisutu mono wamhã, taha zarina si, wa za tôte âma 're wasipawaptob u'âsi za'ra. Îsimiroti zarina si, wa za wa te 're sadawa wasu'u za'ra, wasiré îsazei'wa norî ma. ⁷ Duré ni'wam norî hã îsazei'wa norî pawapto'wa da, te te sima 're apisutu mono wamhã, ta norî zama te za tôte taha zarina si te te tâma 're dapawaptob u'âsi za'ra. Duré 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowahutu'wa da, te te sima 're î'apisutu mono norî hã te za tôte ta norî zama îsarina si te te âma 're dapawaptob za'ra. ⁸ Duré ni'wam norî hã 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te sima 're apisutu mono wamhã, te za îsazei'wa norî ma, îsimiroti zarina si te te 're rowahutu za'ra, te te 're wapari za'ra mono wa, pê'ê toi u'âsi, âma 're hâimana za'ra mono da, siptete sina. Duré ni'wam norî hã tinhibrom na dama 're sôprub za'ra mono da, te te sima 're apisutu mono wamhã, te za tôte ta norî hã dawi 're sôti za'ra mono âna, dama âma 're sôprub za'ra, sa'êtê na. Duré ni'wam norî hã îsazei'wa norî 'madâ'â'wa da, te te 're apisutu mono wamhã, te za tôte simi'ê na te te 're 'madâ'â u'âsi za'ra, ta norî zama. Duré ni'wam norî hã te te sima 're apisutu mono wamhã, ta norî zama te za da'âma 're pê'êzé za'ra, dahâzé ré norî âma, duré dawi 're îrobzei'ô za'ra mono norî âma. To sina, te za âne zarina te te 're dapawaptob za'ra, ta norî hã. Âne wa za wa te wasima 're rob'ma'wamarî, romhuri mono bâ, dahâiba hã misi nherē, dahâiba na marî hã ahâ na dama 're îhâimana za'ra mono hã tite mono bâ te te sima 're îromhuri za'ra mono ne.

⁹ Taré asimizawizé hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono tôte da, te za tôte sena asimizawi pese zé hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Uburé marî wasété nhiti, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, asiwi 're wê'ô pese za'ra wa'aba mono sina. Uburé aihâimanazé îwē na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ¹⁰ Dasisânawâi uptabi hã 're îdasisawi pese za'ra mono ne, te za a norî wa'wa hã 're asisawi pese za'ra wa'aba mo, Cristuhu âma asisânawâi oto asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa. Te za duré 're asiwazé pese za'ra wa'aba mo. ¹¹ Aiwa'a âna, te za duré 're îromhuri pese za'ra wa'aba mo. Wanhib'apito ma si, te za asimi'êi uptabi na 're îromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo, aihâiba tiwi 're sawi za'ra wa'aba mono âna. ¹² Uburé marî îwē hã 'Re îhâimana u'âsi mono, za te te wama 're î'apisutu mono zéb zô, wa za sô 're wanhimipari za'ra mono sina, 're wahâimana za'ra, wato sina. Zezusihi zazei'wa oto 're anomro aba mono wa, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono nherē, te za asiptete sina âma 're anomro u'âsi aba mo. 'Re îhâimana u'âsi mono ma, te za 're aimreme zusi u'âsi aba mo. ¹³ Asiré îsazei'wa norî wi, marî zô tiwi 're îrowaptâ'â za'ra mono zéb zarina, te za asimarî na 're îpawaptob za'ra wa'aba mo. Duré darob amoi hawi atême 're sihutu aba mono wamhã, te za sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo, asiré îsazei'wa norî zô hã, asôrôwa u 're 'mazasi za'ra wa'aba mono da.

¹⁴ Duré Zezusihi zazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aima 're rob'manharî wasété za'ra wa'aba mono wamhã, âne

wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're dahâiba 'ru za'ra wa'aba mono ò di za, te te 're da'ahã za'ra mono da. Rowẽ hã te te tãma 're ì'apisutu mono da si, te za da'ãma tãma 're aimreme zusi aba mo. ¹⁵ Ni'wam norĩ hã toi uptabi na 're hâimana za'ra mono wamhã, ìsine te za 're atoi uptabi za'ra wa'aba mo, ìsiré. Duré ni'wam norĩ hã pẽ'èzé uptabi na 're hâimana za'ra mono wamhã, ìsine te za duré aipẽ'èzé uptabi na ìsarina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ¹⁶ Duré simisutu te za asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mo, asiré ìsazei'wa nherẽ, asisada 're rosa'rata wasété za'ra wa'aba mono tã da. Duré aiwẽ na 'rãwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono ò di za. Duré dama ìpire norĩ zapari, marĩ na romhuri wapu na da te dasima 're ìromhuri za'ra mono zé hã asiwi 're wẽ'ò za'ra wa'aba mono ò di za, 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da, ta hã wapu nherẽ. Duré asiré norĩ nhipai u aiwaihu'u pese na 'rãwi asi'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di za.

¹⁷ Duré da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, asa dama ãma 're wa'rãmi wasété za'ra wa'aba mono ò di za. Marĩ ìwẽ si 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mono na si, te za asima 're asõpré u'âsi aba mo, ìsazei'wa 're anomro aba mono wa, da te ai'ãma 're rosa'rata wasété za'ra wa'aba mono tã da. ¹⁸ Asada 're dahâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, rowẽ na si dasiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za asina 're ìrosa'rata wẽ u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁹ Duré nimahã na, da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono upana asi'uihã na 'rãwi 're asi'ruiwa'âbã za'ra wa'aba mono ò di za. Taha si, tinhimihâzém na te te 're ai'ruiwa'âbã za'ra wa'aba mono da, te za òhõ si 're ì'madã'ã za'ra wa'aba mo. Duréihã ãne na ma tã Wanhib'apito mreme na rob'ui'ééré, Mozési hã:

“Wa hã ìsiwaprosi, wa za te 're da'a'ruiwa'âbã. ìwétési, wa za te dama ãma 're awa'rãmi, marĩ, da te 're ì'manharĩ wasété za'ra mono zém na hã.”

Ãne duréihã Wanhib'apito mreme na rob'ui'ééré wasu'u hã, ìbaihã na hã. ²⁰ Duré ãne 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti amo na rob'ui'ééré wasu'u hã:

“Asitob'ru norĩ hã mra te te 're sèpata za'ra mono wamhã, ìsa na te za 're ìpawaptob za'ra wa'aba mo. Duré 'rubu wamhã, te za tãma 're ì'òb za'ra wa'aba mo. ãne zarina, asitob'ru norĩ ma, 're 'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono wamhã, ta norĩ hã 'rãwi 're siwaihu'u za'ra mono wa, te za aima 're siséb za'ra wa'wa.”

Ãne duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré wasu'u hã. ãhã zarina si te za dama 're ì'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mo. Taha wa, a norĩ wa'wa hã 'rãwi asi'uihã na 're asi'ruiwa'âbã za'ra wa'aba mono ò di za. ²¹ ãhã wasu'u na, wa za oto ìnhimirowasu'u na hã aima 'rãsutu za'ra wa'wa. 'Rãwi dasi'uihã na 're ìdasi'ruiwa'âbã za'ra mono zém na hã da'ãma 're sasõmri za'ra wa'aba mono ò di za. Marĩ ìwẽ si te za dama 're ì'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mo, taha na dahâimana wasédé hã dawi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, duré taha zarina, tã sena oto ai'ãma 're dasiwadi za'ra wa'aba mono da.

13

Ti'ai ãma dama ìpire norĩ nhimiroti, da te 're ìwapari pese za'ra mono zéb da na rowasu'u

¹ Ti'ai ãma dama ìpire norĩ hã, roti'wa norĩ hã si'uihã na 're sipisutu za'ra mono ò di, dama 're si'apito za'ra mono da hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ì'apisutu mono zarina si, te dama 're hâimana za'ra uburé. Taha wa, te za uburé aihĩni 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo, ìsimiroti hã. ² Ni'wam norĩ hã dama ìpire norĩ nhimiroti te te siwi 're wẽ'ò za'ra mono wamhã, taha si te te siwi 're wẽ'ò za'ra mono ò di za. Ì'u'âbã te za duré 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ì'apisutu mono zé hã te te siwi 're wẽ'ò za'ra. ãne hã ni'wam norĩ te te 're 'manharĩ wasété za'ra mono wamhã, 'rãwi te za si'uihã na te te sisada 're sani za'ra, ti'ai ãma dama ìpire norĩ nhimihâzé hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa para. ³ ãne, marĩ te te 're ì'manharĩ wasété za'ra mono norĩ si, te za dama ìpire norĩ nhimihâzé ma, 're pahi za'ra. Tanei ò di, marĩ te te 're ì'manharĩ wẽ za'ra mono norĩ hã. Dama ìpire norĩ ma, 're pahi za'ra mono ò di za. Taha wa, te za ìwẽ si 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mo, dama ìpire norĩ ma, tãma 're aipahi za'ra wa'aba mono ãna, 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Tawapsi te za te te 're aiwêsãmri za'ra wa'wa, ti'ai ãma dama roti'wa norĩ hã. ⁴ Ta norĩ hã te 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa para, te te 're romhuri za'ra, ìwẽ na si te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, taha zarina, rowẽ na

're asimroi wa'aba mono da. Tane nherē, marī īwasété si 're 'manharī u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, te za tō tãma 're aipahi za'ra wa'aba mo. E marī wa. Dama ĩpire norī hã tō sena siptete uptabi wa, te te 're ĩdahã za'ra mono zéb da hã. 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa para, te ĩsimipari'õ norī hã te te 're hã za'ra. ⁵ ãne wa, te za uburé ti'ai ãma dama roti'wa norī nhimiroti hã 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, asimipari õ wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're aiwē'õ pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, te te 're aihã za'ra wa'aba mono tō da. Duré 're aihãimana wē za'ra wa'aba mono zém na, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, tãma ãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mono na, aipé'ē 're asimirosa'rata na asina 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, te za ĩsarina dama ĩpire norī nhimiroti hã 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo.

⁶ Taha wa, dama ĩpire norī nhimipisutuzéb zarina te za duré rob'uiuprazé hã syry na tãma 're ĩpo'o za'ra wa'aba mo, ti'ai ãma dama ĩpire norī ma. E marī wa. Dama ĩpire norī hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa para, te te 're romhuri za'ra mono wa. ⁷ Taha wa, te za tō ĩsarina tãma 're ĩpo'o za'ra wa'aba mo, aipawa'ãbãzé hã duré uburé marī uiprazé hã. Te za duré tãma 're aihãimana prédub za'ra wa'aba mo, dama roti'wa norī ma.

'Re ĩdasisawi pese za'ra mono zé wasu'u

⁸ Wa'ãbã ãna, dawī 're ĩrowaibui wa'aba mono zém na hã, taré dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono õ di za. Te za dama ãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo, dama 're ĩropisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asimizawizém na si te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re dazawi pese za'ra wa'aba mono wamhã, uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ĩrob'ui'érezém na te za asina tãma ãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo. ⁹ Duréihã 'Re ĩhãimana u'âsi mono, Mozésihi ma, te te ĩwaihu'uzéb zarina te te ãma dama ĩrob'ui'érezé hã, ãne:

“Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré 're danhimroi wa'aba mono õ di za. Duré dawī 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré marī ĩwē hã dawī 're ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za.”

ãne duréihã 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti hã, dahãimanazé mono bã. ã norī hã, duré aimawi hã ĩsimiroti hã ahã uptabi nherē, simisutu haré te wasu'u ĩsimiroti hã, ãne:

“Te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo, duré aihãimanazé hã 'rãwi asima 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mono ne.”

ãne ĩsimiroti hã sa'ëtē uptabi nherē, misi ĩsimiroti hã te wasu'u, simisutu haré. ¹⁰ Ni'wam norī hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, marī hã ĩwasédé hã te te dama 're 'manharī waihu'u za'ra mono õ di za. Taha wa, ni'wam norī hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, ta hã uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'ã pese 'wa, te za 're hãimana za'ra.

¹¹ Zezusi hã we apã wazõ ĩmorizéb u hã romhuture di oto, te te ĩwanho'reptu za'ra zé hã te te oto wama ĩ'rãsutu za'ra da hã. Cristu hã duréi, wa te wasina 're ĩ'umnhasi na'rata za'ra mono hawim nherē, romhuture di oto, wama hã. Taha wa, te za oto asimiza'rese 're aihãimana za'ra wa'aba mo, darési ãna 're ĩdanhotõ za'ra mono ne, asimiza'rese ãna 're aihãimana tõ za'ra wa'aba mono da. ãne na ti'ai ãma 're ĩwahãimana hutu za'ra mono zé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ãne wa, te za 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo.

¹² Robra ĩsi'utõrizéb u hã romhuture di oto, ti'ai ãma ré dawasédé, da te 're ĩ'manharī za'ra mono hã. Tãibã za oto. Cristu hã we apã morī wapsi, rowa'a si te za oto 're hãimana u'âsi, robra wa'rãmi. Taha wa, robra 'rowi dawasédé, da te 're ĩ'manharī za'ra mono ne, 're wanomro mono õ di za oto. Wawasédé hã wa za oto wa te 're sahãri pese za'ra. Duré Zezusihi nhimirowa'a na si wa za 're wanomro, robra wi wanhiptete sina ãma 're ĩwahãimana za'ra mono zéb da hã, danhimnhi'ãsi na dawī 're ĩdasisõpa za'ra mono ne.

¹³ Wawasété ãna, wa za oto 're wanomro wē, rowa'a na 're ĩdanomro mono ne. ãzé wa te dame 're ãhuri mono õ di za, dato ĩwasété u 're dasi'rã'õtõ mono wa, siwa'ru da te 're ĩ'ãhuri mono ne, 're wa'rã siwamnarī tõ za'ra mono da. Duré siwa'ru wahãimanazé ĩwasédé hã wa te 're 'manharī u'âsi za'ra mono õ di za, pi'õ na aibã na zama. Duré marī na 're ĩwasiwē'õ za'ra mono hawi, wa te wasima 're nharī za'ra mono õ di za. Duré marī na 're wasi'ruiwapari za'ra mono õ di za. ¹⁴ Siwa'ru 'rãwi asima ĩwézéb zarina, aipé'ē 're

asimirosa'rata wasété aba na âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di za. Wanhìb'apito Zezu Cristu 're ìmorìzém na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ìsine.

14

Ìsazei'wa nherē, sib'aware na 're ìnomro mono norī wasu'u

¹ Ìsazei'wa nherē, sib'aware na 're ìnomro mono norī zô, te za asitēme sô 're aihâisi aba mo. Ìsimirosa'rata za'ra hã aimawi nherē, aiwab ò nherē, tãma 're nharī wasété za'ra wa'aba mono ò di za. Tane nherē, te za sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo. ² Ni'wam norī hã ìsazei'wa norī hã uburé tisazéb zô te 're sôpré, te te 're huri mono da, romnhi zô zama, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tiwi 're ìsawi za'ra mono ò na, 'rãwi 're ìsisaze za'ra mono zéb zarina. Tane nherē, ni'wam norī hã ìsazei'wa nherē, te za romnhi hã te te siwi 're wē'ò za'ra, te te 're huri mono tō da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tiwi 're sawi za'ra mono newa. ³ Taha wa, ni'wam norī hã uburé romnhi te te 're ìhuri mono norī hã te te siwi 're wē'ò za'ra mono ò di za, romnhi na dame 're ìsaihuri mono ò norī hã. Duré ni'wam norī, romnhi na dame 're ìsaihuri mono ò norī zama, te te siwi 're wē'ò za'ra mono ò di za, uburé siwa'ru romnhi te te 're ìhuri mono norī hã. E marī wa. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tō te te 're awēsãmri ò norī hã, romnhi na dame 're ìsaihuri mono ò norī me. ⁴ E a norī wa'wa hã ìsib'apito za'ra wa'aba bâ, te za marī tiwi 're ìwē'ò za'ra wa'aba mo, ìsib'apito upana. Taha si te za te te 're waihu'u za'ra, ìhâimana wasété na, duré ìhâimana wē na zama. Tawamhã ìsazei'wa norī hã te za siptete u'âsi 're hâimana za'ra. E marī wa. Wanhìb'apito 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tiwaihu'u pese na te te 're siptete u'âsi za'ra mono wa.

⁵ Ni'wam norī hã ìsazei'wa norī hã te 'rãwi te te si'ãma 're rosa'rata za'ra, nima hã bâdã hã romhuri'òzé hã ìwa 're ìrere'e mono sidãpãsi, bâdã dama 're ìpire za'ra mono zém na hã. Duré ni'wam norī, ìsazei'wa norī hã te te da'ãma 're rosa'rata za'ra asa, aiwapsi bâdã hã uburé dama 're hâimana za'ra mono nherē, ãma 're ìdahâimana za'ra mono zéb da hã. Taha wa, ate wa'aba mono bâ romhuri'òzé bâtã mono na asimirosa'rata mono bâ te za asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tō òhõ na si. ⁶ Ta norī hã nimahã bâdã hã romhuri'òzé hã dama 're ìpire za'ra mono zém na te te si'ãma 're ìrosa'rata za'ra mono norī hã, Wanhìb'apito ãma 're wata za'ra mono da, te ãne te te 're 'manharī za'ra. Duré ni'wam norī hã uburé siwa'ru romnhi te te 're ìhuri mono norī hã te ãne te te 're 'manharī za'ra, Wanhìb'apito 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're wata za'ra mono da, dasa na dama 're sôpru mono wa. Duré ni'wam norī hã romnhi na dame 're ìsaihuri mono ò norī hã, te ãne duré te te 're 'manharī za'ra aiwa, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma 're wata za'ra mono da, waihu'u pese wa, duré sôprub uptabi wa. ⁷⁻⁸ Wasi'uihã na 'rãwi wahãiba misire nherē, wasina 're wahâimana za'ra mono ò di za. Wanhìb'apito te te wama 're ì'apisutu mono zéb zarina si, wa tãma 're wahâimana za'ra. Duré wasi'uihã na bâdã hã wadã'ãzé hã wa te wasima 're pisutu waihu'u za'ra mono ò di za. Wanhìb'apito te te wa'ãma 're ì'apisutu mono zéb zarina si, wa za 're wadã'ã za'ra, òhõ ma. Taha wa, wahãiba ré 're wahâimana za'ra mono ré, duré oto 're wadã'ã za'ra mono wamhã, ìsib'a'uwē, wa za 're wahâimana u'âsi za'ra, simisutu. ⁹ Cristu hã dã'ã nherē, ma tō apã hãiwa'udu, hãiba ré 're ìhâimana za'ra mono norī nhib'apito da hã, duré 're ìdã'ã za'ra mono norī nhib'apito da zama. Uburé ìsazei'wa norī nhib'apito da, ma tō hãiwa'udu apã. Taha wa, wa ìsib'a'uwē 're wahâimana u'âsi za'ra oto, simisutu. ¹⁰ Tane nherē, e marī wa, te bété asisãnawã norī hã 're ìwē'ò za'ra wa'aba mo, asiré ìsazei'wa 're anomro aba mono nherē. E marī wa, te 're ì'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, asisãnawã nherē. Niwapsi wa za uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono nho're aimasam ni, te te wa'awaihu'u da, wahâimana wē na, wahâimana wasété na zama. Tamep si za te te da'awē'ò na dã'ãsina, asi'uihã na 're asiwē'ò pese za'ra wa'aba mono ò di za, ti'ab ré. ¹¹ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tō ãne na ãma rob'ui'ééré, ìmreme na:

“Wa hã uburé Danhib'apito, tō sena 're ìhâimana mono zé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré tō sena aima ìsiwasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, wa duré tō sena aima ropisutu za'ra wa'wa. ãne, wa aima ropisutu za'ra wa'wa. Niwapsi te za a'uwē mono bâ dahi'rãtitõ ìnho're ìma ana ni, dama ìpire uptabi wa. Tawamhã tame dapoto mono bâ te za ìnhisi za'ra ni, ìnhisi na 'Re ìhâimana u'âsi mono na.”

Āne ma tō ībaihā na āma rob'ui'éré, 'Re īhāimana u'āsi mono mre me na rob'ui'éré'wa hā.

¹² Tamep si, wa za oto wasi'uihā na tāma wasiwasu'u za'ra ni wahāiba mono bâ, ti'ab ré wahāimanazém na, uburé marī hā wa te 're ī'manharī za'ra mono zém na hā.

¹³ Taha wa, wasiré īsazei'wa nherē, 're īwasiwē'ō za'ra mono zé hā wa za oto rēme pese za'ra ni. Āne zō si, te za asina 're asōpré wa'aba mo, marī īwē hā 're ī'manharī za'ra wa'aba mono zéb zō. Marī hā 're 'manharī za'ra wa'aba mono ré, asiré īsazei'wa norī hā te te 're ai'madā'ā za'ra wa'aba mono wa, asarina wa'aba tiwasété na 're si'marōpārī tō za'ra mono da, te za marī īwē si 're ī'manharī u'āsi za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Wa hā Wanhib'apito Zezusihi āma 're īhāimana mono wa, wa tō īsina waihu'u sena na, uburé dasa hā īwē na hā, duré īwasété ō na si. Tane nherē, ni'wam norī hā te za āne hā te te āma 're rosa'rata upa za'ra: “Ā hā romnhi hā, wasétére di. 'Re īhāimana u'āsi mono ma hā wē ō di, wa te 're īhuri mono da hā.” Āne hā ni'wam norī hā te te āma 're rosa'rata za'ra mono wamhā, ō norī ma si, romnhi hā wasété di tō. Tane nherē, te te siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te te 're huri mono wamhā, dawasédé te wasu'u. ¹⁵ Āté marī dasa hā te za 're īhuri aba mo, asiré īsazei'wa norī te te siwi 're īwē'ō za'ra mono hā. Tawamhā, 're huri aba mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono te te dawī 're awē'ō mono newa, āté te za āne na tiwi 're īrobzei'ō za'ra wa'aba mo, tō ō norī wi hā. Āne wamhā, asimizawi pese zé hā tāma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ō di za. Tāma sawi uptabi za'ra wa, ma tō Cristu hā sada tidā'ā za'ra. Taha wa, romnhi hā asiré īsazei'wa norī te te 're īwē'ō za'ra mono hā, 're huri aba mono ō di za, 're huri aba mono wa, ta norī hā asa na tiwi 're īrobzei'ō za'ra mono zéb zarina, tiwasété na 're īsi'marōpārī za'ra mono na 're si'utōrī tō mono da.

¹⁶ Āne hā marī hā aima wasété aba ō nherē, 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za, da te 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono tō da. ¹⁷ E marī wa. 'Re īhāimana u'āsi mono hā īsazei'wa norī āma 're īsib'a'uwē mono zé hā, dasa hā da te 're īwē'ō za'ra mono zé, te te wasu'u ō di. Uburé marī hā da te 're ī'āhuri mono zéb zama te te wasu'u ō di duré. E marī te wasu'u tawamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono, da'āma 're īsib'a'uwē mono zé hā. Ta hā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti zarina 're īdanomro wē mono zé, te wasu'u. Duré 'Re īhāimana u'āsi mono, Tipē'ēzani na te te 're īda'apawapto mono zéb zarina, rowē uptabi na 're īdanomro mono zé, te wasu'u, dato sina. ¹⁸ Āne na ni'wam norī hā Cristuhu ma, te te 're romhuri wē za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, te za te te sina 're rowē zani za'ra, uburé 're īhāimana wē za'ra mono zém na. Tawamhā te za duré da te 're wēsāmri za'ra, ti'ai āma ré.

¹⁹ Taha wa, rowē na wasiré 're īwahāimana za'ra mono zéb zō si, wa za wasima 're wanhopré. Wanhib'apito āma wahāimana nhiptete u'āsi 're wanomro mono da, 're īwasipawaptob za'ra mono zém na, wa za duré 're wanomro u'āsi. ²⁰ Tawamhā dasa siwa'ru 're huri aba mono wa, 'Re īhāimana u'āsi mono, danhiptete sina āma 're īdanomro mono zéb da, te te da'āma 're īromhuri wē mono zé hā tiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono tō da, āté 're huri aba mono ō di za, siwa'ru dasa hā, romnhi hā. Tō sena uburé dasa hā īwē si da te 're īhuri mono da hā. Tane nherē, dasa hā siwa'ru 're huri aba mono ré, asiré īsazei'wa nherē, sib'aware na 're īnomro mono norī hā te te 're ai'madā'ā za'ra wa'aba mono wa, asarina wa'aba tiwasété na 're si'marōpārī za'ra mono wamhā, tawamhā, aiwasédé te za tō 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. ²¹ Taha wa, romnhi hā siwa'ru 're huri aba mono ō di za, duré uwa 'rāi wa'u īsé hā 're āhuri aba mono ō di za, taha zarina asiré īsazei'wa norī hā tiwasété na apā 're si'marōpārī tō za'ra mono da. Duré siwa'ru marī aimawimhā 're 'manharī za'ra wa'aba mono wa, ni'wam norī hā tiwasété na apā 're si'marōpārī tō za'ra mono da, 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za. ²² 'Re īhāimana u'āsi mono si te te āma 're awaihu'u mono da, te za 'rāwi asima si āma 're īrosa'rata za'ra wa'aba mo, siwa'ru romnhi 're huri aba mono wa, āma 're ī'upa za'ra wa'aba mono ō zém na hā. Ni'wam norī hā uburé siwa'ru, tisa te te sima 're īwē uptabi za'ra mono zéb zarina, te te 're īhuri mono na, 're siwē'ō za'ra mono ō wamhā, ipē'ē 're tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za. Duré ni'wam norī hā siwa'ru dasa hā te te siwi 're īwē'ō za'ra mono zéb zarina, te te 're īhuri mono ō na, 're siwē'ō za'ra mono ō wamhā, ipē'ē 're tāma 're rowē uptabi za'ra mono di za duré, āne hā aiwa. ²³ Tane nherē, ni'wam norī hā romnhi siwa'ru te te 're huri mono nherē, 'rāwi āma 're siwawā za'ra mono wamhā, 'Re īhāimana u'āsi mono hā te za te te 're wē'ō za'ra, tisa na 're īsiwawā za'ra mono zéb zarina. Tane

hã marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, 'rãwi ãma 're wasiwawã za'ra mono wamhã, taha na wa za wawasédé hã wa te 're 'manharĩ za'ra.

15

Īsazei'wa norĩ, prédub sina 're ĩsipawaptob za'ra mono zé wasu'u

¹ Wa norĩ hã wanhiptete sina, Wanhib'apito ãma, wa te 're ĩsasõmri u'âsi za'ra mono norĩ hã, marĩ, wa te wasima 're ĩwẽ za'ra mono zéb zarina si, wa te 're 'manharĩ za'ra mono õ di za. Wasiré ĩsazei'wa nherẽ, hãimana nhib'uware na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã, wa za wa te 're pawaptob za'ra, hãimana nhiptete na wasiré ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono da. ² Wasiré ĩsazei'wa norĩ hã marĩ te te sima 're ĩwẽ za'ra mono zéb zarina, wa za wa te ãma 're sazei pese za'ra, marĩ ĩwẽ na si, wa te ãma 're pawaptob u'âsi za'ra mono da, hãimana prédub sina oto ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono da. ³ Cristu hã bété, ti'ai ãma 're morĩ ré hã, e sima si ma tô tihãimanazéb da hã 're si'madâ'â. Mare di. 'Rãwi tihãimanazém na si, 're si'madâ'â mono õ di. ãne na duréihã ma tô ni'wa hã ĩwasu'u na ãma rob'ui'ééré siro:

“Īmama, ni'wam norĩ hã te te ai'ãma 're ĩwasété za'ra mono norĩ hã ma tô ai'u'ãbã ĩ'ãma zama te te 're wasété za'ra. Tane nherẽ, aimawi 're ĩhãimana mono zéb da hã, te ĩsima pisutu õ di, ĩsi'uuhã na hã.”

ãne na ma tô duréihã ĩbaihã na ãma rob'ui'ééré, ĩwasu'u na hã. ⁴ Uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã, e taré ma tô tinhimiroti hã te te dama 're apisutu, da te ãma 're ĩrob'ui'ééré za'ra mono zéb da hã. Mare di. Taré te te dama 're apisutu mono õ di. ĩsimiroti hã wa te 're waihu'u pese za'ra mono da, ma tô ãne hã te te dama 're apisutu. 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã wa te 're söré u'âsi za'ra mono wamhã, wanhiptete sina wa za ãma 're wahãimana u'âsi za'ra, marĩ na uburé wa te 're robzépata za'ra mono nherẽ. Wa te 're söré u'âsi za'ra mono wamhã, te za wama 're rowẽ za'ra, wawi 're robzei'õ za'ra mono ãna, 're ĩwahãimana za'ra mono zéb da hã. Õhõ umnhasi sina, wa za tô ãhã zarina si 're wahãimana za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono 'rata 're ĩwahãimana u'âsi za'ra mono zéb zô, wasina 're wanhimipari za'ra mono sina. ⁵ 'Re ĩhãimana u'âsi mono si dapisutu'wa hã, uburé marĩ na da te 're robzépata za'ra mono nherẽ, danhiptete sina ãma 're ĩdahãimana u'âsi za'ra mono da hã. Taha si te te sina dama 're ĩ'arowẽ zani mono hã, dawi 're robzei'õ za'ra mono ãna, ãma 're ĩdahãimana za'ra mono zéb da hã. Taha wa, wa tô te ĩsima 're aiwẽ za'ra wa'wa, ta hã aihĩni te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asiré ĩsazei'wa norĩ hã simisutu asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mono da oto, Cristu Zezusi 're ĩmorĩ wẽ zéb zarina. ⁶ Asimirosa'rata na 're asisazei u'âsi za'ra wa'aba mono wapsi, te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama ãma simisutu u'âsi, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mo.

Zudezu'õ norĩ hã, Cristuhu wasu'uwẽ te te oto ĩwaihu'u za'ra zé wasu'u

⁷ Cristu hã sitẽme te te 're ĩ'aiwaihui wa'aba mono ne, te za aihãiba zô asisô 're atob'uzu za'ra wa'aba mo, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina. Taha zarina, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da, te za ãne asima 're ĩ'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mo. ⁸ Cristu hã ma tô we ti'ai u datẽme mo, zudezu norĩ hã te te 're apawapto mono da, duréihã zudezu norĩ hi'rata ma, dama ĩpire za'ra norĩ ma, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te tãma 're ĩropisutu za'ra mono zéb zarina, te te dama ãma 're a'uwaimrami mono da, duré uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te dama ãma 're ĩ'a'uwaimrami mono zém na, tô sena na da te ãma 're waihu'u pese za'ra mono da. ⁹ Duré zudezu'õ norĩ hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono, da'ãma 're ĩpẽ'ézé mono zé hã te te oto sina 're waihu'u za'ra mono wa, ãma 're wata za'ra mono da, ma tô we Cristu hã zudezu norĩ u satõ, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. Duréihã ãne rob'ui'ééré na ĩwasu'u hã:

“Wa hã zudezu'õ norĩ siré 're ĩhãimana mono ré, wa za ĩsiré za'ra, ai'ãma 're ĩwata u'âsi. Īnho're na zama, wa za duré ai'ãma 're ĩwata u'âsi.”

¹⁰ Duré rob'ui'ééré amo na ĩwasu'u hã, ãne:

“A norĩ wa'wa hã zudezu'õ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, ma'ãpé simisutu asiré atoi uptabi na, ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ me.”

¹¹ Duré rob'ui'ééré amo na ĩwasu'u hã, ãne:

“Zudezu'õ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ, ma'ãpé Wanhib'apito ãma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé aipoto mono bâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã.”

¹² Iza'iza hã ma tô duré ãne na ãma rob'ui'ééré siro:

“Niwapsi te za Zéséhé nhihudu hã we datēme wi, apito Dawihi mama nhihudu hã.

Wei wisi wapsi, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tãma pisutu, zudezu'õ norĩ nhib'apito, 're hâimana mono da oto, daro mono bâ.

Tawamhã ta norĩ hã te za te te siwi 're umnhasi, marĩ ĩwē hã te te tãma 're ĩpisutu za'ra mono zéb zarina, za te te tãma ãma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono zém na hã.”

Ãne duréihã Iza'iza hã te te ãma ĩrob'ui'éérézē hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiropisutuzém na. Ã hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩropisutuzém na, ma tô oto dama ãma uwaimra.

¹³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã waihu'u pese wa, te za te te 're wa'apawaptob u'âsi, marĩ ĩwē hã te te wama 're ĩpisutu za'ra mono zéb zarina, za te te wama ãma 're ĩ'uwaimrami mono zéb zô, wa te wasiwi 're umnhasi za'ra mono sina, sô 're wanhimipari u'âsi za'ra mono da. Taha wa, wa ai'ãma tãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, atoi uptabi na 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré rowē si te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa. ĩpē'ězani nhimipawaptobzéb zarina, marĩ ĩwē uptabi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, za te te aima 're ĩsômri za'ra wa'aba mono zéb zô, asiwi 're umnhasi za'ra wa'aba mono sina, sô 're asimipari za'ra wa'aba mono zém na, 'rãwi asima ãma 're sa'ëtē za'ra wa'aba mono da, wa tô te ĩsima 're aiwē za'ra wa'wa.

Paru hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na te te 're ĩda'apawapto mono zé wasu'u

¹⁴ ĩsisãnawã norĩ, wa hã wa tô ai'ãma waihu'u pese za'ra wa'wa, asimizawi pese sina oto 're anomro wē wa'aba mono zém na hã. Duré aima waihu'u pese za'ra wa'aba di oto, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zéb da hã. Ãne hã wa tô duré ai'ãma waihu'u pese za'ra wa'wa, Wanhib'apito nhimiroti na oto asima 're ĩroti waihu'u pese za'ra wa'aba mono zém na zama. ¹⁵⁻¹⁶ Tane nherē, ãhãna ĩnhimi'ui'ééré na, wa tô sô'awi aima rowasu'u za'ra wa'wa, ĩsina ĩpahi ãna, rowasu'u ahã na te ãma aipo're pu'u za'ra wa'aba da. Te aiwi udã waihu'u za'ra wa'aba ãna, wa tô ĩnhimi'ui'ééré na hã aima rowasu'u pese za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sôprum na te te ĩpisutu wa, Cristu Zezusihi ma si te oto 're romhuri mono da, zudezu'õ norĩ hã te tãma 're apawapto mono da. Sasedoti norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te te da'ãma 're ĩromhuri za'ra mono ne, wa duré wa hã zudezu'õ norĩ ãma te 're romhuri u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, Zezusihi wasu'uwē na te 're pawapto za'ra mono wa, te te 're ĩsaze za'ra mono zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're wēsãmri za'ra mono da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani nhimipisutuzéb zarina, ta norĩ hã ĩsib'a'uwē oto 're nomro mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwēsãmri za'ra mono zéb da hã, wa ãne na hã te tãma 're romhuri u'âsi. ¹⁷ Cristu Zezusihi ãma si oto 're ĩhâimana mono wa, wa 're ĩsi'uze, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma si, te 're ĩromhuri mono zém na hã oto. ¹⁸ Te 're ĩrowasu'u wē mono zéb zarina, duré te 're ĩromhuri wē mono zéb zarina ma tô zudezu'õ norĩ hã te te 're wapari pese za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. E tawamhã ĩsi'uihã na ĩwaihu'u pese na te 're ĩ'ab'manharĩ wē mono na, wa za dama ĩsina 're ĩwata. Mare di. Ãne hã ĩ'uwaibaba õ di. Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina si, wa tô te tãma 're romhuri u'âsi za'ra, ĩwasu'uwē na hã.

¹⁹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani hã tiwaihu'u pese na te te 're ĩpawapto mono zém na si, wa tô marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te dama 're ab'manharĩ, zudezu'õ norĩ hã tô sena te te 're saze za'ra mono da, ta norĩ hã. Zeruzarē hawi, Iririza u 're ĩmorĩ ré, wa tô daza'rui mono bâ te dama 're rowasu'u, Cristuhu wasu'uwē na hã. ²⁰ Wa hã wa tô ãne hã te ĩsima 're rosa'rata u'âsi, Cristuhu wasu'uwē hã zahadu dapo're na da te 're ĩwapari za'ra mono õ norĩ u si, 're ĩmorĩ da, daza'rui mono bâ ĩwasu'uwē na te ãma 're da'apo're pu'u mono da. Wanhib'apito wasu'uwē na danhimi'ui'ei 'rata u 're ĩzasi tō mono da, wa tô ãne na te ĩsima 're rosa'rata u'âsi. ²¹ Duréihã Iza'iza hã ma tô ãne na Cristuhu ãma rob'ui'ééré:

“Ni'wam norĩ ma, ĩwasu'u'uwě hã da te tãma 're ĩwaih'u' za'ra mono õ norĩ hã te za oto ta norĩ hã 'rãwi ãma 're siwaih'u' za'ra, ĩwasu'u'uwě hã da te oto tãma 're wasu'u' za'ra mono wa.

Te te 're waparĩ za'ra mono ãna, aré 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã te za oto 'rãwi si'ãma te te 're waih'u' pese za'ra, 're ĩhãimana wě za'ra mono zém na hã.”

Paru hã, timreme te te sisõwa ĩsõmrizé wasu'u, Roma u morĩ da

²²⁻²⁴ Wa hã wahub ahã na, wa tõe te ĩsima 're rosa'rata u'ãsi, te ĩsima 're ĩrowě mono zéb uwaibaba, atême ĩmorĩ za'ra wa'aba da, te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherě, zahadu ãmemhã ĩma romhuri ahã di. Taha wa, nimahã na hã ãma atême ĩwatobro waih'u' aba õ di. Tane nherě, ãhãna hã ĩnhimiromhuri hã ãmemhã te oto 'rãsutu wamhã, atême ãma ĩmorĩ aba da si, wa tõe ĩsima waih'u'. Taha wa, wa tõe ĩsima pisutu pese, Esipãnha na romnhisi u ĩmorĩ ré, te asabu za'ra wa'aba da. ãne wa tõe duré ĩsima rosa'rata, atême ãma ĩwisi za'ra wa'aba wamhã, niha bātã na a'ã ai'rata ĩnhamra za'ra wa'aba da, ĩma ĩrowě zarina, duré marĩ na asiwi ĩpawaptob za'ra wa'aba da, Esipãnha u ĩmorĩzéb da hã. Taha parip si, wa za oto aihawi ĩmorĩ 'wa. ²⁵ Tane nherě, wa za a'ã Zeruzarě u si mo, ã awa'awi hã, tame 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwě 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã te duré pawaptob za'ra da a'ã. ²⁶ Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, duré Ataza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma, zudezu'õ na ĩsazei'wa na oto 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã ma tõe sima wě za'ra, rob'uiprazé hã te te siwi ubumro da, Zeruzarě ãma ĩsazei'wa norĩ te te siwi ãma pawaptob za'ra da, simarĩ ãna 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã, zudezu norĩ hã. Ta norĩ nhoprub za'ra zé hã, ĩsi'uihã na te tãma ãri za'ra da Zeruzarě u, taha da, wa za a'ã tamomop si mo. ²⁷ Ta norĩ hã zudezu'õ na ĩsazei'wa norĩ hã si'uihã na ma tõe sima pisutu za'ra, te te siwi ãma ĩpawaptob za'ra zéb da hã, zudezu norĩ hã. ãne hã tõe ĩ'uwaibaba ma tõe siwi ãma pawaptob za'ra. E marĩ wa. Duréihã zudezu norĩ ma, ma tõe 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tiwasu'u'uwě na tãma siwaih'u' na'rata za'ra, tipě'ě na robzei u'ãsi ãma 're nomro mono da. Taha na ma tõe zudezu'õ norĩ hã te te siwi ãma 're pawaptob za'ra ĩwasu'u'uwě na, aiwapsi oto õhõ ãma si 're hãimana za'ra mono da. ãne wa'rãmi, te za tõe zudezu'õ norĩ hã tinhimarĩ na te te siwi 're pawaptob za'ra, zudezu norĩ hã, tõe ĩsarina si. ²⁸ Tawamhã ãme ĩnhimiromhuri te 'rãsutu parimhã, rob'uiprazé, da te dasiwi ĩ'ubumro hã ubuni na ĩsazei'wa norĩ ma, te ãwisi wě parip si, wa za oto mo, Esipãnha u ĩmorĩ da hã. Tawapsi, wa za aiwa'wai baba ĩmorĩ aba ré, asabu za'ra wa'wa oto. ²⁹ Tawamhã, atême ĩwisi za'ra wa'aba wamhã, Cristuhu nhoprubzém na, sa'ětě uptabi na te za aihĩni wama ãma tirowě za'ra.

³⁰ ĩsisãnawã norĩ, wa za oto aiwi rowaptěrě za'ra wa'wa ĩsi'ãma, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, asiptete sina ĩ'ãma 're aimreme zusi aba mono zéb da hã. Wanhib'apito Zezu Cristuhu zazei'wa, wasiré oto 're wahãimana za'ra mono wa, duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pě'ězani nhimipawaptobzéb zarina, oto 're wasisawi pese uptabi za'ra mono wa, wa ãne na aiwi rowaptěrě za'ra wa'wa. ³¹ E marĩ da. Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma ĩsazei'õ'wa norĩ 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã, niha te te ĩma rob'manharĩ za'ra tõe da, te za ĩ'ãma tiwi ĩrowaptěrě u'ãsi za'ra wa'aba mo. Duré Zeruzarě ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwě 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã, ta norĩ hã zudezu na ĩwamri za'ra wě te, zudezu'õ norĩ nhoprubzé hã za te ãma ĩ'ãri hã te te siwi wě'õ za'ra tõe da, te za duré ta norĩ ãma zama ãma aimreme zusi u'ãsi 'wa. ³² ĩtoi uptabi na ãma atême ĩwisi za'ra wa'aba da, te za ĩ'ãma aimreme zusi u'ãsi 'wa. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ĩmorĩzéb hã te te ĩma pisutu wapsi, wa za tõe ãma atême ĩwisi 'wa. Tawapsi ĩma rowě uptabi di za, wasiré ĩsazei'wa norĩ hã 'rãwi wasisabu za'ra wě te. Te ãma wazere wamhã, wa za a'ã ai'rata ĩwa'utu za'ra wa'wa. ³³ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã wama rowě nhomri'wa hã 'rãwi asiré 're hãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, wa tõe te ĩsima 're aiwě u'ãsi za'ra wa'wa. Tane tõe.

16

Paru, tisiwadi norĩ te te ĩ'azawizé wasu'u

¹ ãne, wa za aima wasu'u za'ra wa'wa, wahidiba Pebi na ĩsisi hã. Ta hã simizawi pese di. Sětireza na 'ri nho'õmo nhisi ãma, te ĩsazei'wa norĩ hã te te 're apawaptob u'ãsi.

² Da'ahâ na ma tô te te 're da'apawapto pese. Īzama te duré te te 're ĩpawapto. Taha wa, ma'âpé asiwi âri wê wa'aba za, wasiré Wanhib'apito zazei'wai wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê, 're ĩsiwaibui wê mono zém na. Marĩ zô tiwi rowaptâ'â wamhã, te za duré marĩ na asiwi ĩpawapto za'ra wa'wa.

³ Ma'âpé, duré ĩma sawi za'ra wa'aba, Prisira norĩ hã Atiraha me, te âma ĩsawi zahuré zéb zarina, rob'ui'ééré na. ⁴ Ta norĩ hã ĩsiré te te 're ĩromhuri zahuré mono, Cristu Zezusihi wasu'u na. Ta norĩ hã da te pãrĩ da nherê, ma tô sisawi âna te te 're ĩpawapto u'âsi zahuré, pahi âna. Taha wa, te te 're ĩpawapto zahuré mono zém na, wa tô te 're uzei u'âsi zahuré. Tane nherê, ĩwétési te âma 're uze zahuré mono ô di. Uburé zudezu'ô norĩ hã ĩsazei'wa norĩ hã te duré te te âma 're uzei u'âsi za'ra, daro mono bâ siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã. ⁵ Ma'âpé, duré uburé ĩma sawi za'ra wa'aba, Prisira norĩ nhorôwa u'ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã, rowahutu u.

Duré asiwi ĩma sawi za'ra wa'aba, ĩsiwadi ĩma ĩsawi pe hã, Epenetu na ĩsisi hã. Ta hã ma tô saze na'rata Cristu hã, Azi'a na danhipti'a nho'ômo nhisi âma. ⁶ Duré Mariza hã asiwi ĩma sawi wa'aba. Ta hã te te aima 're romhuri pese za'ra wa'wa, simi'êi uptabi na. ⁷ Duré asiwi ĩma sawi zahuré wa'aba, Ādoronitu norĩ hã, Zuni'asihi me. Ta norĩ hã ĩsiré zudezu norĩ, ma tô ĩsiré tihâimana zahuré, dazazéb 'remhã. Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ siré te te 're romhuri zahuré mono wa, tâma waihu'u pese za'ra di, ĩsiré romhuri'wa norĩ ma hã. Ta norĩ hã ma tô ĩwana saze na'rata zahuré, Cristu hã.

⁸ Ma'âpé duré asiwi ĩma sawi wa'aba, ĩsiwadi uptabi hã, Āprizatu na ĩsisi hã. Ta hã te Cristu âma si 're hâimana. ⁹ Duré Ubanuhu zama asiwi ĩma sawi wa'aba, wasiré romhuri'wa hã Cristuhu ma. Esitati hã ĩsiwadi zama te za duré asiwi ĩma ĩsawi wa'wa, ĩma ĩsawi pe hã. ¹⁰ Ma'âpé duré asiwi ĩma sawi wa'aba, Aperi hã. Ta hã marĩ na da te 're pibui ahâ mono nherê, niwa Cristuhu wi sipi'rai waihu'u ô di. Duré asiwi ĩma sawi za'ra wa'aba, Arisitoburuhi nhorôwa 're, 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã. ¹¹ Duré, Erodi'ã hã asiwi ĩma sawi wa'aba, ĩsiré zudezu hã. Duré wasiré ĩsazei'wa norĩ hã Nasizuhu nhorôwa 're, 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã asiwi ĩma sawi za'ra wa'aba duré.

¹² Tiripena norĩ hã te za duré asiwi ĩma ĩsawi zahuré wa'wa, Tiripozaha me. Ta norĩ hã te Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zahuré. Duré wahidiba hã ĩma ĩsawi pe hã asiwi ĩma sawi wa'aba, Pezidi na ĩsisi hã. Ta hã simi'ê na te duré Wanhib'apito ma, te te 're romhuri pese, wa'a âna. ¹³ Ma'âpé duré asiwi ĩma sawi wa'aba, Rupu hã. Ta hã te duré te te 're romhuri pese, Wanhib'apito ma. ĩna zama te za duré asiwi ĩma ĩsawi wa'wa. Ta hã ĩna ô nherê, ma tô te te 're ĩpawapto pese, dana hã ti'ra te te 're ĩpawapto pese za'ra mono ne. ¹⁴ Asítitu norĩ hã te za duré asiwi ĩma ĩsawi za'ra wa'wa, Predotihĩ me, duré Emesi, duré Patorobasi, duré Emasi hã. Duré uburé ĩtême 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã asiwi ĩma sawi za'ra wa'aba, ĩsazei'wa norĩ hã. ¹⁵ Ma'âpé duré asiwi ĩma sawi za'ra wa'aba, Pirorodu norĩ hã, Zurizaha me, duré Nere'u norĩ hã ĩhidiba me, duré Orĩpasihĩ zama. Duré ta norĩ siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã te za asiwi ĩma ĩsawi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ hã.

¹⁶ Uburé asiré ĩsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te za asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hãrã za'ra wa'aba mo.

Āmemhã uburé Cristuhu zazei'wa norĩ hã, ĩ'upsãtã mono bâ sitême 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã te duré âma asawi za'ra wa'wa.

Paru hã, roti na za oto te te ĩ'rãsutuzém na rowasu'u

¹⁷ ĩsisãnawã norĩ, wa za oto ĩnhimiroti na aima 'rãsutu za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã te aimawĩ tinhimirosa'rata na te te âma 're 'wa'rutu za'ra, ĩsazei'wa norĩ wi. Te te tiwi âma 're 'wa'rutu za'ra mono wa, te ĩsazei'wa norĩ hã ĩmreme hã te te 're wapari za'ra. Taha zarina, te duré sima âma 're siwanhizari. Ta norĩ nhimirob'manharĩ wasété zéb zarina, te ĩsazei'wa norĩ hã 're si'marõpãrĩ za'ra, tiwasété na. Zezusihi nhimiroti na, da te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono zéb upana, te ta norĩ hã te te dama 're roti za'ra, aimawĩ na si. Taha wa, te za tiwi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo, ta norĩ siré 're aihâimana za'ra wa'aba mono tã da. ¹⁸ Ta norĩ hã Wanhib'apito Cristuhu ma, te te 're romhuri za'ra mono ô di. Te te sima 're ĩwê za'ra mono zéb zarina si, te marĩ ĩwasété zô si 're sõpré. Ta norĩ hã sadawa nhipse nherê, te ĩsimiroti hã sena newa da te 're wapari ze za'ra,

danhimirosa'rata nhib'uware na 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã. Mreme wapari ze wa, duré asa ĩmreme hã da te dasima 're wẽ za'ra mono da, te taré timreme amo na te te dama 're rowasu'u za'ra, da'ãma 're wata za'ra mono sina. Tawamhã taha zarina, te za awa'awi ĩmreme na da te 're saze za'ra. ¹⁹ Tanei õ di, a norĩ wa'wa hã. Zesusihi wasu'uwẽ 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mono zém na, ma tô daro mono bâ ĩsazei'wa norĩ hã aiwasu'u za'ra wa'wa hã te te 're wapari ze za'ra. Taha wa, ma tô ãma asina ĩma 're ĩrowẽ zani za'ra wa'aba mo.

Ane wa, wa za duré aima roti za'ra wa'wa. Asimiza'rese sina, te za marĩ ĩwẽ hã 're ĩmanharĩ za'ra wa'aba mono zéb da si, asina 're asõpré wa'aba mo. Marĩ ĩwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asima 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tiwi 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwasété wi hã. ²⁰ Rowẽ na 're ĩdanomro mono zé hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawimhã. Ta hã te za rowẽzé hã te te aima 're anhomri 'wa. Wahi hã dapara na da te 're ĩwati'i za'ra mono ne, te za Satanasihĩ nhiptetezé hã romhutu na te te tiwi 're a'uprosi 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, tô õ hã Satanasĩ hã asahâpâ 're hâimana za'ra wa'aba mono da oto.

Wanhib'apito Zesusihĩ wi, wa wa te tiwi 're rowaptẽrẽ u'âsi, tinhimipawaptobzé hã te te aima 're sõmri za'ra wa'aba mono da, ai'rata 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²¹ Timotiu hã, ãme ĩsiré romhuri'wa hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Duré ĩsiré zudezu norĩ te duré ãma asawi za'ra wa'wa, Rusizu norĩ hã, Zasãhã me, duré Sosipaturu hã.

²² Wa hã, Tési'u hã wa duré ãma asawi za'ra wa'wa, Wanhib'apito ãma wasiré 're wahâimana za'ra mono wa. Wa hã Paru te te ĩma ĩ'awaihu'u mono zéb zarina, wa tô rob'ui'éré, ã ĩbaihã na hã.

²³⁻²⁴ Wa hã Paru, ãne wa za duré ãma aima waihu'u za'ra wa'wa. Da'izu hã tinhorõwa u te te ĩ'mazébré hã, te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Taha nhorõwa ãma, te wasiré ĩsazei'wa norĩ hã 're si'rã'õtõ u'âsi. Duré Erasitu hã ãme 'ri nho'õmo ãma danhib'apito ma, rob'ui'prazé za'rata na romhuri'wa hã, te ãma asawi za'ra wa'wa. Wasisãnawã Tu'atu na ĩsisi zama, te duré ãma asawi za'ra wa'wa.

Paru hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma ĩwatazé wasu'u

²⁵⁻²⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma si, wa za 're wawata u'âsi za'ra. Taha ma si, tãma waihu'u pese di, te te 're ĩwa'apawapto mono zéb da hã, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ hã wa te 're ĩsaze za'ra mono zé hã wa te 're rême za'ra mono ãna, wanhiptete u'âsi ãma 're ĩwanomro mono zéb da hã. Taha wasu'uwẽ hã wa tô te dama 're wasu'u u'âsi. Duréihã ĩwasu'uwẽ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're awaihu'u mono õ di. ĩwasu'uwẽ hã dama sa'rese ãna, ma tô aré 're danomro. Tane nherẽ, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasu'uwẽ hã dama waihu'u oto, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimi'ui'éré hawimhã. Taha wa, te oto ĩsimiwada'urizéb zarina si, da te 're waihu'u za'ra daro mono bâ, da te ãma 're ĩsazei pese za'ra mono zéb da hã, duré da te 're ĩwapari pese za'ra mono zéb da hã oto.

²⁷ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã misire te 're hâimana. Õhõ si siwaprosi uburé marĩ hã tãma waihu'u pese di, taha ma si. Taha wa, taha ãma si, wa za 're wawata u'âsi za'ra, Zezu Cristu te te wama 're ĩ'ab'manharĩ wẽ mono zéb zarina si. Tane tô.

1 Corītu norī Corītu norī ma, Paru te te ĩrob'ui'ééré na'rata zé Ībaihâ wasu'uzé

Paru hã Corītu u morī wanhã, ma tō 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mre me na dama rowasu'u. Taha wa, ĩsa'u hã ma tō ĩsimirowasu'u wẽ zarina ĩsazei'wa norī hã dasina tahã'ã ni.

Ā ĩbaihã na ma tō Paru hã tãma ãma rob'ui'ééré za'ra Corītu ãma ĩsazei'wa norī ma hã, ni'wam norī hã wasété na 're ĩhãimana za'ra mono wasu'u hã te te wapari wa, duré sina 're sipo'o za'ra mono wa, siré ĩsazei'wa nherẽ. Taha wa, ma tō tãma waihu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ norī hã ĩ'uwaibaba si 're ĩnomro mono zém na hã.

Paru hã te te tãma rob'ui'ééré za'ra wana ré hã, ma tō rob'ui'ééré hã tãma me za'ra, Corītu norī hã Paruhu ma. Taha na ma tō siwi sadanha, tinhimi'ui'ééré za'ra na marī hã tãma 're ĩhãimana za'ra mono zém na, ro'wa'rudu hã. Capituru 7 ãma hã ma tō Paru hã asa tãma ãma rowasu'u za'ra, te te ĩsadanharī za'ra zém na hã. Ma tō duré tãma waihu'u za'ra, ĩsazei'wai mono bâ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ezani hã romhuri mono bâ te te tãma 're ĩ'apisutu mono zém na hã (capituru 12, 14 ãma hã). Capituru 13 ãma ma tō duré rowasu'u, 're ĩdasisawi za'ra mono zém na hã. Capituru 15 ãma hã te duré rowasu'u, Zezusi hã dã'ã nherẽ, sena na apã ĩhãiwa'utuzém na hã, duré taha zarina, wa norī zama apã 're ĩwahãiwa'utu za'ra mono zém na hã.

Paru te te ĩdazawizé wasu'u

¹⁻² Wa hã Paru, wa ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, Corītu na 'ri nho'õmo nhisi ãma, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ 're aihãimana za'ra wa'aba mono norī ma. Wasisãnawã Sotēni hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tō ĩpisutu, te te sima ĩwẽzéb zarina, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, 're ĩhãimana mono da, ĩsadawa para. A norī wa'aba zama, ma tō te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwẽ si oto ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da, Cristu Zezusihi ãma. Daro mono bâ, uburé Wanhib'apito Zezu Cristuhu ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono norī ma zama, wa ãne aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Aiwa, wa tō Wanhib'apito na wa te 're sisi za'ra, simisutu.

³ Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'ãsi, ãma 're anomro aba mono da.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono, tinhoprubzéb zarina, ĩwẽ si te te dama 're ĩ'anhomri mono zé wasu'u

⁴ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma, wa 're ĩwata u'ãsi, ĩwẽ hã te te aima 're sõmri za'ra wa'aba mono wa, Cristu Zezusihi ãma si oto 're anomro aba mono zéb zarina. ⁵ Cristuhu ãma 're anomro aba mono wa, ma tō 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ĩwẽ si te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. Ma tō duré te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, ĩwasu'uwẽ na dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da, duré 're ĩhãimana mono zém na, 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. ⁶ Cristuhu wasu'uwẽ hã ma tō 're ĩsazei pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te oto asiptete sina ãma 're anomro aba mo. ⁷ Taha wa, Wanhib'apito Zezu Cristu apã we ĩmorizéb zô, 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, tinhoprubzéb zarina ĩwẽ hã te te aima 're ĩsõmri za'ra wa'aba mono zéb zô, aiwi 're rowaptã'ã za'ra wa'aba mono õ di za oto. ⁸ Wanhib'apito Zezu Cristu te za duré te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'wa, asiptete sina ãma 're anomro aba mono da. Nimahã bâtã na za we apã ĩmorizéb u, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tõ da, te za te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'wa, ti'ab ré Zezusi hã 're udã za'ra wa'aba mono wa, tō taha bâtã na aiwasédé hã te te ai'ãma sa'ra za'ra wa'aba tõ da. ⁹ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã wama umnhasi za'ra di, uburé te te wama 're ĩ'aropisutu mono zéb zarina, te te wama ãma 're ĩ'a'uwaimrami mono zéb da hã. Ta hã ma tō te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩ'ra siré 're anomro aba mono da, Wanhib'apito Zezu Cristuhu siré.

Īsazei'wa norī, siwanhizari 're ihâimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁰⁻¹¹ Īsisānawā norī, Corowihi nhorōwa āma 're ihâimana za'ra mono norī hā ma tō we ĩma aiwasu'u za'ra wa'wa, 're asisada'âbâ u'âsi za'ra wa'aba mono zém na hā, asiwanhizari āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hā. Taha wa, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa za oto aima āma roti pese za'ra wa'wa, simisutu āma 're asisazei pese za'ra wa'aba mono da, asiwanhizari, āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono tō da. Misi haré te za oto 're ĩpisutu za'ra wa'aba mo, simisutu asiré āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto. ¹² Āne wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī me asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, te āne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Wa norī hā Paruhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra.” Duré ni'wam norī hā te 're siwasu'u za'ra, āne: “Wa norī hā Aporuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra.” Duré ni'wam norī hā te 're siwasu'u za'ra, āne: “Wa norī hā Pedruhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra.” Duré ni'wam norī hā te āne 're siwasu'u za'ra: “Wa norī hā Cristuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra.” Āne te dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, aimreme si'ahâ aba na. ¹³ Tane nherē, Cristuhu zazei'wa norī hā te oto simisutu 're hâimana za'ra. Siwanhizari āma 're hâimana waihu'u za'ra mono ō di. Mare di. E wa hā Paru, wa tō asada ĩdâ'â za'ra wa'wa, wedepo'o nnonhi'rāmi na. Mare di. Wa hāi ō di. E ĩnhisi na ma tō â dawabzuri hā da te aima 're 'manharī za'ra wa'wa, Zezusihi nhisi upana. Mare di. Wa hāi ō di.

¹⁴⁻¹⁵ Ai'rata 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono ré, ai'āma 're ĩnhib'a'uwē za'ra wa'aba mono da, te ĩsima 're aiwē za'ra wa'aba mono 'wa'âhā, ai'ahâ na wa aré â dawabzuri hā te aima 're 'manharī za'ra wa'wa, ĩnhisi na. Tane nherē, ai'ahâ na te aima 're ab'manharī aba mono ō di. Crisipu norī ma si, wa tō â dawabzuri hā tāma 'manharī zahuré, Da'izuhu me. Āne wa, wa tō 'Re ihâimana u'âsi mono āma 're ĩwata u'âsi. Taha wa, a norī wa'wa hā ĩnhisi na â dawabzuri hā te aima 're ĩ'manharī za'ra wa'aba mono na, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono ō di za. ¹⁶ Āne na wa tō duré ĩsina po're puru, Esitépanasihi ma zama, â dawabzuri te ĩ'manharīzém na hā. Duré ĩsōrōwa āma ĩsiré 're ihâimana za'ra mono norī ma zama, wa tō tāma 'manharī za'ra ĩsiré. Āma ĩpo're pu'u za'ra ō di oto, ni'wam norī āma hā, â dawabzuri te tāma ĩ'manharī za'ra zém na hā. Ta norī ma si, wa tō 'manharī za'ra. ¹⁷ Ā dawabzuri hā te dama 're ab'manharī mono da, te te datēme ĩzatōrī ō di, Cristu hā. ĩwasu'uwē si te dama 're wasu'u mono da, ma tō datēme ĩzatō. Taha wa, ti'ai āma danhimirowaihu'u na da te dama 're ĩroti za'ra mono nei ō di wa hā, te dama 're ĩrowasu'u mono zé hā. Ti'ai āma danhimirowaihu'u na Cristu te dama 're wasu'u mono 'wa'âhā, wedepo'o nnonhi'rāmi na dazada ĩdâ'âzé wasu'u hā te aré wapu na dama 're hâimana. Tane 'wa'âhā, Cristuhu wasu'uwē hā marī dai ō di aré, da te āma 're saze za'ra mono wa, 'Re ihâimana u'âsi mono te te āma 're ĩda'anho'reptui mono da hā.

'Re ihâimana u'âsi mono waihu'u pese na rowasu'u

¹⁸ 'Re ihâimana u'âsi mono, za te te ĩ'uprosi za'ra norī hā, wedepo'o nnonhi'rāmi na Cristuhu dâ'âzé wasu'u na te te āma 're rosa'rata upa za'ra, sima, taré newa. Wa norī si uburé 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ĩwa'anho'reptui mono norī si, wa tō wa te 're waihu'u za'ra, Cristuhu dâ'âzé hā ĩpire na hā. Taha wasu'u hā, 'Re ihâimana u'âsi mono waihu'u pe, te wasu'u. Taha si waihu'u pese uptabi di, te te 're ĩda'anho'reptui mono da hā, Cristu hā dazada ĩdâ'âzéb zarina. ¹⁹ Āne duréhā 'Re ihâimana u'âsi mono mreme na ĩsadawa wasu'u'wa nhimi'ui'ééré hā:

“Ni'wam norī hā ĩnhimirowaihu'u pese na te 're pawaptob za'ra mono ō nherē, tinhimirowaihu'u pese na 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra mono wamhā, wa za ĩsimirowaihu'u pese zé hā te tiwi 're a'uprosi, ta norī wi, ti'ab ré danhimirosa'rata waihu'u pese na 're ĩdahâimana za'ra mono zé hā marī dai ō na 'râwi da te dasina 're ĩwaihu'u pese za'ra mono zéb da hā oto.”

Āne na hā duréhā 'Re ihâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré, te wasu'u.

²⁰ Ti'ai āma danhimirowaihu'u pe hā, tarére 'Re ihâimana u'âsi mono ma hā. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ĩrob'ui'ééré zarina, dama rowahutu'wa norī nhimirowaihu'u pe hā tarére duré, tāma hā. Duré danhimiroti waihu'u pese na, 'râwi da te dasima āma 're ĩroti nhipese za'ra mono zé hā tarére tāma hā. Uburé danhimirowaihu'u pese na dahâimanazé hā wapure di tāma hā, 'Re ihâimana u'âsi mono

waihu'u pese ma hã. Āne, 'Re ihâimana u'âsi mono hã tiwaihu'u pese na te te dama 're ĩ'ab'manharĩ mono zéb zarina, wa tô waihu'u za'ra ni.

²¹ Tinhimirosa'rata waihu'u pese na ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã sima pisutu, dasi'uihã na danhimirosa'rata waihu'u pese na 'râwi da te 're waihu'u za'ra mono tō da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Zezusi hã dazada ĩdâ'âzé wasu'u hã, wa te dama 're ĩwasu'u za'ra mono hã taré newa te dasima da te āma 're rosa'rata upai u'âsi za'ra. Tane nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono, ma tô sima pisutu, taha wasu'u na si te te 're anho'reptui mono da, te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ hã. ²² Zudezu norĩ hã marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'ō hã, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ĩ'ab'manharĩ mono zéb zō si, te 're sōpré. Duré zudezu'ō norĩ hã uburé marĩ te te 're ĩwaihu'u pese za'ra mono zéb da si, te sima te te 're wē u'âsi za'ra. ²³ Tane nherē, wa norĩ hã Cristu, wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada ĩdâ'âzé wasu'u si, wa tô wa te dama 're wasu'u za'ra. Tane nherē, ma tô taha wasu'uwē hã zudezu norĩ hã te te siwi 're wē'ō za'ra. Zudezu'ō norĩ zama ma tô duré te te sima āma 're rosa'rata upai u'âsi za'ra, taré newa, marĩ da ihâimana ō newa, ĩwasu'uwē hã. ²⁴ Ni'wam norĩ si ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te sima 're pisutu za'ra, tinhib'a'uwē da, ni'wam norĩ hã zudezu, duré ni'wam norĩ hã zudezu'ō. Ta norĩ si te Cristuhu dâ'âzé wasu'u, te te 're wapari za'ra. Tawamhã āne hã, e marĩ te tãma wasu'u za'ra, Cristu, wedepo'o nhonhi'rãmi na ĩdâ'âzé wasu'u hã. Danhipai u 'Re ihâimana u'âsi mono waihu'u pe, te tãma wasu'u za'ra. Duré ĩsimiroti wē uptabi, te tãma wasu'u za'ra. ²⁵ 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti si, danhipai u ĩwē uptabi hã tô. Duré danhipai u waihu'u pese uptabi di.

²⁶ ĩsīsānawā norĩ, ma'āpé asina aipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re ihâimana u'âsi mono, tinhib'a'uwē da, te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono ō ré, 're aihâimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Ai'umro wa'aba na si ma tô asiré norĩ ma, asimirosa'rata waihu'u pese na si, aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ai'umro wa'aba na si, ma tô asima aipire na aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ai'umro wa'aba na si, ma tô dama ĩpire norĩ 'ra na 're aihâimana za'ra wa'aba mo aré. Ai'ahã wa'aba na ma tô dama aiwapu na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ²⁷ Tane nherē, ni'wam norĩ hã dama hâimana nhimiza'rese'ō na, ĩsazei'ō'wa norĩ te te āma 're ĩrosa'rata za'ra mono norĩ hã ta norĩ si ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te sima 're pisutu za'ra, ĩsib'a'uwē si 're nomro mono da. E marĩ da, ma tô ta norĩ si te te sima 're pisutu za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ĩsazei'ō'wa norĩ hã simirosa'rata waihu'u pese newa 're ĩsi'madâ'â ze za'ra mono norĩ hã, oto sisém na 're hâimana za'ra mono da. Duré ĩsazei'ō'wa norĩ ma ĩwapu za'ra hã, ma tô duré te te 're pisutu za'ra, ĩsib'a'uwē 're nomro mono da. ĩsazei'ō'wa norĩ ma, ĩpire za'ra hã oto sisém na 're hâimana za'ra mono da, ma tô dama ĩwapu norĩ si te te 're pisutu za'ra, ĩsib'a'uwē 're nomro mono da. ²⁸ ĩsazei'ō'wa norĩ ma 're ihâimana wapu za'ra mono norĩ hã ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're pisutu za'ra, ĩsib'a'uwē si 're nomro mono da, ĩsazei'ō'wa norĩ te te siwi 're ĩwē'ō pese za'ra mono norĩ hã. ĩsazei'ō'wa norĩ ma, pire na 're ihâimana za'ra mono zé hã te te tiwi 're a'uprosi mono da, ma tô dama ĩwapu norĩ si te te 're pisutu za'ra, ĩsib'a'uwē si oto 're nomro mono da. ²⁹ E marĩ da, ma tô āne hã te te dama 're ab'manharĩ, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Ni'wam norĩ hã tinhimirosa'rata waihu'u pese na 'râwi ĩsō'a, sina 're wata tō za'ra mono da, ma tô āne te te dama 're ab'manharĩ, duré dama pire wē te, 'râwi dama sina 're wata tō za'ra mono da. ³⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina si, te oto Cristu Zezusihi āma 're anomro aba mo. Cristuhu āma si oto 're anomro aba mono wa, te tinhimirowaihu ĩwē hã te te aima 're waihu'u u'âsi za'ra wa'wa. Cristuhu dâ'âzém na si, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're wa'awēsāmri, wawasédé hã te te oto wa'āma 're ĩ'ab'madâ'â mono ō zarina. Taha zarina si, ma tô duré te te 're wa'apisutu, ĩsib'a'uwē si oto tãma 're wahâimana wē za'ra mono da. Taha zarina si, ma tô duré wawasété hawi wa'anho'reptu, sitēme te te 're wa'awaibui mono da. ³¹ Taha wa, wa norĩ hã ĩsazei'wa oto 're wanomro mono wa, wato sina 're ĩwahâimana za'ra mono zém na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhã, Wanhib'apito nhimipawaptobzém na si, wa za tô dama 're wasiwasu'u wē za'ra, wato sina 're ĩwahâimana za'ra mono na hã. Duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô āne na āma rob'ui'ére:

"Ni'wam norĩ hã to sina oto 're hâimana za'ra mono wamhã, Wanhib'apito te te 're ïpawaptob za'ra mono zém na si, te za tô dama 're siwasu'u wẽ za'ra, to sina oto 're ïhâimana za'ra mono zém na hã."
 ãne duréihã ïbaihã na ãma rob'ui'ééré hã.

2

Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada ïdâ'ázé wasu'u

¹ ïsisãnawã norĩ, ma'ãpé ï'ãma aipo're pu'u za'ra wa'aba. Wa hã atême ãma ïmorĩ aba wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã aré dama ïwaihu'u'õ hã, wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. E tawamhã ïmreme wapari ze na, 're ïwapari za'ra wa'aba mono da si, wa tô te ïsi'ãma 're rosa'rata, ïnhimiroti wẽ wa, ï'ãma 're atob'uzu za'ra wa'aba mono da. Mare di. E ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese na da te dama 're ïroti za'ra mono ne, wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Tanei õ di, ïnhimirowasu'u hã. ² Ai'rata 're ïnhamra aba mono ré, wa tô ïsima pisutu pese, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ si te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono, Danho'reptui'wa da, Zezusi te te ïpisudu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada ïdâ'ázé wasu'u si. ³ Atême ãma ïmorĩ aba wamhã, ïpê'ê 'remhã ïnhib'uwẽ di. Taha wa, wa tô ïpahi te, rêrê, ïnhimiromhuri na 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te ãma 're ï'uwaimrami mono zém na hã te 're 'wanhi'riti mono õ'umhasite. ⁴ Zezusihi wasu'uwẽ, te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese na da te dama 're ïroti za'ra mono ne, te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di, ãma 're ïzaze za'ra wa'aba mono da hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani hã tiwaihu'u pese na te te 're ï'aipawaptob za'ra wa'aba mono na si, ma tô sena na 're ïsazei pese za'ra wa'aba mo, Zezusihi wasu'uwẽ hã. ⁵ Taha wa, ti'ai ãma danhimirowaihu'u pese zarina, Zezusi hã Danho'reptui'wa na 're saze za'ra wa'aba mono õ di. Mare di. 'Re ïhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te 're ï'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tô ãma 're ïsazei pese za'ra wa'aba mo.

'Re ïhâimana u'âsi mono waihu'u pese na rowasu'u

⁶ Ti'ai ãma ïsazei'õ'wa norĩ nhimirowaihu'u zarina, te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono õ di. Hãiwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u na si, wa tô ïsazei'wa norĩ ma, te tãma 're rowasu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani te te tãma 're ïwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, prédub sina ãma 're ïhâimana za'ra mono norĩ ma hã. ã hã roti hã ti'ai ãma ïsazei'õ'wa norĩ nhimiroti nei õ di. Daro mono bâ dama roti'wa norĩ nhimiroti nei õ di. Ta norĩ nhimiroti nhiptetezé hã daro mono bâ te za tiwi 're si'utõrĩ za'ra. ⁷ E 'wa ïwaihu'u pese nhimiroti, te dama 're ïwasu'u mono hã bété. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã aré dama ïwaihu'u'õ si, wa wa hã te dama 're wasu'u u'âsi, ïwaihu'u pese zarina ïsimiroti wẽ uptabi si. Ta hã ma tô aré dawi udã, da te 're waihu'u za'ra mono tõ da a'ã, ïsimiroti wẽ wasu'u hã. Tane nherê, te te aropoto mono õ ré, ma tô te te sima 're wa'apisutu siro, ïwaihu'u pese siré si oto 're wahâimana u'âsi za'ra mono da, rowẽ uptabi na. ⁸ Tiwaihu'u pese zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimirowaihu ïwẽ uptabi hã te te waihu'u za'ra õ di, ti'ai ãma dama roti'wa norĩ hã ïsazei'õ'wa norĩ hã. Te te waihu'u za'ra 'wa'ãhã, Wanhib'apito, danhipai u ïwaihu'u pe hã te te siwi wĩrĩ õ di aré, wedepo'o nhonhi'rãmi na hã. ⁹ Tane nherê, ta norĩ hã te te waihu'u za'ra õ di tô. Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré siro:

"'Re ïhâimana u'âsi mono zawi pese 'wa norĩ ma, ïwẽ hã te te tãma 're ï'apisutu mono zé hã, te te tãma ãma 're ï'a'uwaimrami mono zéb da hã, dasi'uihã na datõmo na da te 're 'madã'ã waihu'u za'ra mono õ di. Duré dapo're na da te 're wapari waihu'u za'ra mono õ di. Duré dapê'ê na dasi'uihã na da te dasina 're waihu'u za'ra mono õ di, da te dasina ãma 're ï'uwaimrami za'ra mono zéb da hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, ïwẽ hã tinhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ï'apisutu mono hã."

ãne duréihã ïwasu'u na ãma rob'ui'ééré, ïbaihã na hã.

¹⁰ Wama si, ma tô tinhimiroti hã dama ïwaihu'u'õ hã te te wama 're awaihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Tipê'êzani na si ma tô te te wama 're awaihu'u tô. 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani ma si, waihu'u pese di tô, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti te te wama 're ï'awaihu'u mono zéb da hã. E marĩ wa. Uburé marĩ hã tãma waihu'u pese

wa, Īpē'ēzani ma hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono, uburé te te sima 're ĩ'aroti mono zé hã dama ĩwaihu'u'õ hã, tãma waihu'u pese di. Uburé marĩ na 're ĩhâimana mono zém na zama, tãma waihu'u pese di, Īpē'ēzani ma hã. ¹¹ Ni'wa hã 'rãwi tipē'ē na tihâimanazém na, te te sima 're ĩ'awaihu'u mono zé hã, e 'wa hã te za ĩmana'rãmi hawim nherē, tiwi waihu'u. Ī'upana nherē, da te tiwi waihu'u õ di za, ĩhâimanazé hã. Marĩ na 'rãwi sima ĩrosa'rata'wai ma si, waihu'u pese di, 're ĩhâimana mono zé hã. Tane duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâimanazé hã Īpē'ēzani ma si, waihu'u pese di. Taha wi hã, ni'wa te te duré waihu'u õ di. ¹² Īsazei'õ'wa norĩ nhimirosa'rata zarina, oto 're wahâimana za'ra mono õ di, wa norĩ hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani ré si, wa oto 're wahâimana za'ra, hãiwa hawi te te wei watēme ĩsatõrĩ ré si. Īwē hã te te wama 're ĩ'anhomri mono na, wa te 're waihu'u za'ra mono da, ma tō Tipē'ēzani hã wei watēme satõrĩ za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

¹³ Taha wa, wa norĩ hã ti'ai āma danhimirowaihu'u pese zarina, wa te oto dama 're rowasu'u za'ra mono õ di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani te te wama 're ĩ'aroti mono zéb zarina si, wa oto wa te dama 're rowasu'u za'ra. Īpē'ē 're, Īpē'ēzani tãma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma si, wa ĩsimiroti wē hã wa te tãma 're wasu'u za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâimanazé wasu'uwē na hã. ¹⁴ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani te te wama 're ĩ'aroti mono zé hã, te ĩsazei'õ'wa norĩ hã te te siwi 're wē'õ pese za'ra, taré newa, duré 'rãwi si'uihã na rosa'rada hã te te āma waihu'u pese za'ra õ wa, ta norĩ hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, ĩpē'ē 're, tãma 're hâimana za'ra mono õ nherē, te te āma 're waihu'u za'ra mono õ di tō. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani na si, te za da te āma 're waihu'u za'ra. ¹⁵ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, ĩpē'ē 're, tãma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ si, te oto te te 're waihu'u za'ra, uburé te te tãma 're ĩroti za'ra mono zéb zarina, niha oto 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã. Taha wa, ĩsazei'õ'wa norĩ hã te te oto 're wawaihu'u za'ra mono õ di, aimawi 're wahâimana za'ra mono wa oto. ¹⁶ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tō āhã wasu'u na āma rob'ui'ééré siro, āne na hã: “E 'wa hã, Wanhib'apito nhimirosa'rada hã te te tiwi ĩwaihu'u da bâ bété. E 'wa hã te te duré tãma ĩroti da bâ.”

Āne duréihã āhã wasu'u na āma ĩrob'ui'ééré hã, Wanhib'apito nhimirosa'rada, dasi'uihã na da te tiwi 're ĩwaihu'u za'ra mono õ zém na hã. Tane nherē, wa tō wa norĩ hã Cristuhu nhimirosa'rada hã waihu'u pese za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, wapē'ē 're, oto wama 're hâimana za'ra mono wa, te te wama 're ĩ'awaihu'u mono zém na hã.

3

Paru hã Aporuhu me, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te te 're ĩromhuri zahuré mono zé wasu'u

¹ Īsisānawã norĩ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, ĩpē'ē 're, tãma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma si, wa Zezusihi wasu'uwē si, wama ĩpire uptabi si, te tãma 're wasu'u za'ra, dama ĩsa'rese'õ hã. Tane nherē, ai'rata 're ĩnhamra aba mono ré, āne na te aima 're rowasu'u waihu'u za'ra wa'aba mono õ di. E marĩ wa. Īsazei'õ'wa norĩ 're ĩhâimana za'ra mono ne, zahadu 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, duré ai'uté hã marĩ te te 're ĩsa'rese za'ra mono õ ne, Zezusihi wasu'uwē hã 're wapari za'ra wa'aba mono nherē, asima 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono õ wa. ² Ai'uté hã tisai uptabi na 're saihuri waihu'u mono õ wa, te za tina hãiwa'u si te te 're wapsõmri za'ra. Īna hã ĩsai uptabi hã te te tãma 're sõmri waihu'u za'ra mono õ di. Tane, wa tō wa hã roti ĩwapure na si te aima 're roti za'ra wa'wa, Zezusihi wasu'uwē na hã, zahadu aima pibui prã za'ra wa'aba wa, 're ĩwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zéb da hã. Āhãna hã bété. Zahadu tō aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di. ³ E marĩ wa. Īsazei'õ'wa norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zéb zarina, zahadu 're anomro aba mono wa. Taha wa, te zahadu 're asi'ruiwapari za'ra wa'aba mo, marĩ na. Te duré 're asisada'âbã u'âsi za'ra wa'aba mo.

Āne na 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã, e marĩ te aima wasu'u za'ra wa'wa. Cristu hã 're saze za'ra wa'aba mono õ ré, aiwasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé, zahadu 're ĩrēme waihu'u za'ra wa'aba mono õ zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa, ĩsazei'õ'wa norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zém ne hã. ⁴ Ni'wam norĩ me asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, te āne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Wa norĩ hã Paruhu nhimiroti si, wa wa te 're 'madã'ã za'ra.” Duré ni'wam norĩ hã te āne 're siwasu'u za'ra:

"Wa norī hã Aporuhu nhimiroti si, wa wa te 're 'madâ'â za'ra." Āne na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, e marī te wasu'u. Tō ĩsazei'ō'wa norī 're ĩhâimana za'ra mono zém na, zahadu 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa.

⁵ Tazahã, ãhã zarina si te za wa'ãma 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. Wa norī hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma si, wa te 're ĩromhuri mono, wa 're wahâimana. ĩwasu'uwē na, wa te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te oto asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, Wanhīb'apito hã. Ta hã te te wama ĩpisutuzéb zarina si, wa wa te tãma 're romhuri pese. Taha da si, wa wa norī hã 're wahâimana. ⁶ Wa hã Paru, buru na da te dasima 're robdi'i za'ra mono ō ré, da te 're ĩrobzuri mono ne, wa tō dawana te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, Cristuhu wasu'uwē na hã. Duré, da te 're robzuri mono pari, da te oto 're ĩrobdi'i za'ra mono ne, ma tō Aporu hã ĩza'u hã te te aima ãma 're rowasu'u wē za'ra wa'wa. Tane nherē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono si waihu'u pese di, te te 're ĩ'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã, ãma 're aihâimana prédub za'ra wa'aba mono da, Zesusihi si asina 're umnhasi u'âsi za'ra wa'aba mono da. Buru na hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono waihu'u pese na si, dama 're ĩro'wanhipré za'ra mono ne, ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, ãma 're aihâimana prédub za'ra wa'aba mono da. ⁷ Taha wa, robzuri'wa norī ne, ĩwasu'uwē na te te dama 're ĩrowasu'u 'rata za'ra mono norī hã, pire na 're hâimana za'ra mono ō di. Duré robdi'i'wa norī ne, daza'u te te dama ãma 're ĩrowasu'u za'ra mono norī hã, duré dama pire na 're hâimana za'ra mono ō di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, te pire uptabi na 're hâimana u'âsi, taha si te te 're da'apawapto wē mono wa, Zesusihi ne dahâimana prédup sina, oto 're ĩdahâimana za'ra mono zéb da hã. ⁸⁻⁹ Robzuri'wa norī hã robdi'i'wa norī me, tãma 're ĩro'wanhipré za'ra mono da si, te aiwa simisutu te te 're romhuri za'ra. Tane duré, wa hã ĩwasu'uwē na te aima 're rowasu'u 'rata za'ra wa'aba mono wamhã, duré Aporu hã ĩza'u te te aima ãma 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, aiwa wa tō wa zahuré, wa te wasima 're aiwē za'ra wa'wa, ĩwasu'uwē hã 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma si, wa wa zahuré, wa te tãma 're romhuri, aiwa. Taha wa, wa te tãma 're ĩromhuri mono zéb zarina, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wapawa'â, ĩwē uptabi na.

Duré daburu hã, e 'wa te hã. E ãma ĩromhuri'wa norī te hã, buru hã. Mare di. Misire ĩtede'wa na te 're hâimana, buru tede'wa hã. Tane duré, a norī wa'wa hã ĩnhīb'a'uwē, 're anomro aba mono ō di. Duré Aporuhu nhīb'a'uwē, 're anomro aba mono ō di. Mare di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhīb'a'uwē si, te oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo.

Āne wa za duré aima ãma romnhimire'é za'ra wa'wa, 'ri na. 'Ri hã 'ri'wa norī tei ō di. 'Ri tede'wa te, 'ri hã. Tane, a norī wa'wa hã wanhīb'a'uwē, 're anomro aba mono ō di, ĩwasu'uwē na, wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē. E marī wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhīb'a'uwē si, oto 're anomro aba mono wa. ¹⁰ 'Ri na romhuri'wa norī hã 'ri na'rata uimrehēne, te za siwi 'manha, sipese na. Tane duré wa hã, ĩnhimromhuri wē na, wa tō sãna'rata, te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono na hã, Cristuhu wasu'uwē na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, tiwaihu'u pese na te te oto 're ĩpawapto mono zéb zarina. Duré 'ri na'rada hã da te dasiwi 'manharī pari, ĩhâiba amo norī hã ĩsisiwi te te oto siwi ĩ'ri ne, tane te duré ni'wam norī hã te te aima ãma 're rowasu'u za'ra wa'wa, ĩza'u hã. 'Ri na'rata 'manharī nhisiwi, da te dasiwi 'ri wamhã, pibui pese na te za dasiwi 'ri ni, marī ĩwē na si. Tane ni'wam norī hã Cristuhu wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, pibui pese na te za oto te te dama ãma 're rowasu'u za'ra, ĩ'uwaibaba si. ¹¹ 'Ri'wa norī hã, 'ri na'rada te te siwi 'manharī wamhã, misire ĩwē uptabi si te za tō siwi 'manha. Tane duré, misire ĩwasu'uwē hã te 're hâimana, dawana te aima 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mono hã, tō ō hã Zezu Cristuhu wasu'uwē hã. ĩwasu'u aimawi hã 're 'maiĥâimana mono ō di, da te ãma 're saze za'ra mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ãma 're ĩda'anho'reptui mono zéb da hã. ¹²⁻¹³ Ni'wam norī hã, 'ri na'rata 'manharī nhisiwi te te siwi 'ri wamhã, âté marī hã unhama ro'o na 're ĩsi'unhama mono ō na si, te za siwi 'ri, ĩwa'âbã za'êtē na, êtē'ubuzi pré oru na, duré êtē'ubuzi'a prata na, duré êtē waipo na. Âté ĩhâiba amo norī hã te za marī ĩwa'âbã syryre na si siwi 'ri, unhama wa ĩro'o pese na si, wede na hã, duré du na hã, duré amno teihi na hã. Tawamhã nimahã na 'ri hã ro'o nherē, si'unhama ō wamhã, te za waihu'u za'ra ni, marī ĩwē na si 'ri'wa norī hã te te siwi ĩ'manharī na hã. Tazahã si'unhama wamhã, te za marī ĩwē prá na si te te siwi ĩ'manharī na waihu'u za'ra ni. Tane te ni'wam norī hã Cristuhu wasu'uwē na, ĩ'uwaibaba si te te dama 're rowasu'u

za'ra. Duré ni'wam norī hã senai'õ na te te dama ãma 're roti za'ra. Tawamhã niwapsi te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã pibu za'ra, Zezusihi wasu'u na te te dama 're irowasu'u za'ra mono zé hã, pé tô sena zô. Za da'ãma isipo'ozéb ãma, te za pibu za'ra. Tawamhã te za waihu'u za'ra, sena na Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're irowasu'u za'ra mono norī hã, duré senai'õ na te te dama 're irowasu'u za'ra mono norī zama. ¹⁴ 'Ri'wa norī hã marī iwẽ na si te te siwi 'ri wa, unhamã ro'o na zata õ wamhã, 'ri tede'wa hã te za waihu'u, tiwi izata õ na hã, tãma 're isab u'âsi mono na hã. Taha zarina, te za 'ri'wa norī ma, marī iwẽ hã tãma sômri za'ra, iwa'rãmi. Tane duré, ni'wam norī hã iwãsu'uwẽ na tô sena na te te dama 're irowasu'u za'ra mono zém na, 'Re ihâimana u'âsi mono, te te waihu'u za'ra wamhã, tawapsi te za iwẽ hã tãma sômri za'ra iwa'rãmi, za da'ãma isipo'ozéb ãma hã. ¹⁵ Duré 'ri'wa norī hã marī iwẽ prã na si te te siwi 'ri wa, unhamã ro'o na zata wamhã, 'ri tede'wa nhoprubzé hã te te sina uwaimrami za'ra õ di za, 'ri'wa norī hã. Te za simini za'ra, 'ri tede'wa nhoprubzé hã. Tane duré, ni'wam norī hã taré ãma 're datob'uzu za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã iwẽ hã te te tãma 're sômri za'ra mono õ di za iwa'rãmimhã, za da'ãma isipo'ozéb ãma hã. Ta norī hã te za tô simini za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono nhoprubzé hã za te te simini za'ra nherẽ, tane nherẽ, te za tô sô'reptu za'ra, ropipa hawi.

Áté ni'wa hã 'ri para sãmra ré, te za isôrõwa hã iré ãro. Tawamhã áté unhamã ro'o za'etẽ 'rowi nherẽ, te za watobro rob u, sisõ'reptu da. Tawamhã aré dâ'ã da nherẽ, te za 'rãwi sisõ'reptu. Tane, ni'wam norī hã taré ãma 're datob'uzu za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're irowasu'u za'ra mono norī hã, ropipa u si'aba'rẽ da nherẽ, te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã sô'reptu za'ra, Cristuhu zazei'wa 're hâimana za'ra mono wa. Tinhoprubzé hã za te te tãma sômri za'ra dai õ nherẽ, te za tô ta norī hã sô'reptu za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ¹⁶ Duréhã 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb 're, ma tô õ hã dama 're hâimana, 'ri iwẽ uptabi wa. Tane te oto aipẽ'ẽ 're, ai'ãma 're sôrõwa za'ra wa'wa. Ipẽ'ẽzani hã te oto aipẽ'ẽ 're, 're sãmra u'âsi za'ra wa'wa. E ãne hã 'rãwi asina waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ¹⁷ 'Re ihâimana u'âsi mono hã tite da si, ma tô sima pisutu, ti'ai ãma isôrõwa 're, 'ri 're wa'wa hã siwaprosi ãma 're hâimana mono da, wẽ uptabi na. Tane ma tô duré a norī wa'wa hã aipisutu za'ra wa'wa, isib'a'uwẽ si oto 're anomro aba mono da, taha ãma si 're aihâimana wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ni'wam norī hã apã te te 're aiwasété za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono si te za ta norī hã te te 're a'uprosi.

¹⁸ A norī wa'wa hã aihâimanazé senai'õ na, taré 'rãwi asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norī hã asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, te rosa'rada hã te te si'ãma 're upa za'ra, waihu'u pese newa, ti'ai ãma isazei'õ'wa norī nhimirowaihu'u pese si te te 're waihu'u za'ra mono nherẽ, te te sima 're i'ruiwapari za'ra mono hã. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti iwẽ uptabi hã ta norī hã te te 're waihu'u za'ra mono õ nherẽ, te 'rãwi waihu'u pese newa, te te si'ãma 're rosa'rata upa za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī hã. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti iwẽ uptabi zô si, te za asima 're asõpré u'âsi aba mo, asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Isazei'õ'wa norī hã asimiza'rese ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono newa, te za te te ai'ãma 're rosa'rata upa za'ra wa'wa. Tane nherẽ, te za tô 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo, asimiza'rese sina. ¹⁹ Ti'ai ãma isazei'õ'wa norī hã tinhirowaihu hã te te sima 're i'ruiwapari u'âsi za'ra mono hã, tarére 'Re ihâimana u'âsi mono ma hã. Duréhã ma tô ãne na ni'wa hã 'Re ihâimana u'âsi mono ãma rob'ui'ére siro, ibaihã na hã:

“‘Re ihâimana u'âsi mono hã te isazei'õ'wa norī nhimirowaihu'u na 're ihâimana za'ra mono norī ma, te te tãma 're rob'manharī za'ra, tinhirowaihu'u pese na, 'rãwi 're sisimini za'ra mono da.”

²⁰ Apito Dawi hã ma tô duré ãne na ãma rob'ui'ére siro, duréhã:

“‘Inhib'apito ma si, 'Re ihâimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, ti'ai ãma isazei'õ'wa norī nhimirowaihu hã marī da, ihâimana õ na hã. Tarére tãma hã, isazei'õ'wa norī nhimirowaihu hã.”

Āne duréihã apito Dawihi nhimi'ui'ééré, 'Re ihâimana u'âsi mono wasu'u na hã. ²¹⁻²² Ni'wam norĩ hã asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã te sina 're wata za'ra mono sina, te te sima 're nharĩ za'ra, ãne: “Paruhu nhimiroti si, wa za wa norĩ hã wa te 're 'madâ'â za'ra, uburé rowahutu'wa norĩ nhimiroti nhipai u, wẽ uptabi wa.” Ni'wam norĩ hã te duré ãne te te sima 're nharĩ za'ra: “Wa norĩ hã Aporuhu nhimiroti si, wa za wa te 're 'madâ'â za'ra, uburé rowahutu'wa norĩ nhimiroti nhipai u, wẽ uptabi wa, wama hã.” Āne na 'râwi asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Wa hã Paru, duré Aporu, duré Pedru, duré uburé wasiré rowahutu'wa norĩ zama, simisutu wa wasiré wa te aima 're romhuri za'ra wa'wa, Zezusi hã 're isazei pese za'ra wa'aba mono da si. Uburé marĩ hã ti'ai ãma 're ihâimana za'ra mono hã, te aima 're hâimana za'ra wa'wa. Aihâiba ré ré, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã te duré aima 're hâimana za'ra wa'wa, Zezusihi ãma si 're anomro aba mono zéb da hã. 'Re atâ'â za'ra wa'aba mono zé hã, te duré aima 're hâimana za'ra wa'wa. Āhãna uburé marĩ hã ai'ãma 're ïromhâimana za'ra wa'aba mono zé hã, te aima 're hâimana za'ra wa'wa, za ai'ãma 're ïromhâimana za'ra wa'aba mono zéb zama, 'Re ihâimana u'âsi mono te te aima 're ïpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina, Zezusihi si 're sazei pese za'ra wa'aba mono da. Āne te uburé marĩ hã aima 're hâimana za'ra wa'wa, isazei'wa norĩ ma hã. ²³ Duré a norĩ wa'wa hã te Cristuhu ma si 're aihâimana za'ra wa'aba mo, isib'a'uwẽ na hã. Ta hã, 'Re ihâimana u'âsi mono te te pisutu wa, ma tô wei mo ti'ai u, Danho'reptui'wa da hã. Taha wa, Cristuhu nhib'a'uwẽ na si, te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Wanhib'a'uwẽ na, asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

4

Paru hã, Cristuhu zadawa wasu'u'wa na dama isiwasu'uzé wasu'u

¹ Wa hã Paru, duré Aporu, duré ni'wam norĩ me, wa Cristuhu ma si, wa te 're romhuri za'ra. Īwasu'uwẽ hã dama ĩwaihu'u'õ hã, ĩ'uwaibaba si, wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, ma tô wapisutu za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Taha na si, wanhimirothurizé hã. Taha wa, te za ãne na si wa'ãma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. ² Ni'wa hã isibro, da te tãma 're 'madâ'â mono da, te te sima da'maipisutu wamhã, e niha ihâimanazé hã za, tãma ĩrob'madâ'â'wa da hã. ĩsib'apito ma, tãma umnhasi na, te za te te tãma 're rob'madâ'â wẽ, te te wẽsãmri da. ³ Wa hã bété. 'Re ihâimana u'âsi mono ma, ĩ'umnhasi na, wa tô te dama 're rowasu'u, Cristuhu wasu'uwẽ na hã. Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã ĩ'umnhasi na ĩwasu'uwẽ na te dama 're ĩrowasu'u mono na asiwi ĩwaihu'u aba zéb zarina, asiwi ĩwẽsãmri aba zô, ĩsina 're ĩnhimnhasi mono õ di. Mare di. Duré ni'wam norĩ hã te te siwi ãma ĩwaihu'u za'ra zô, ĩsina 're ĩnhimnhasi mono õ di. Īzama, 're ĩsi'umnhasi mono na, ĩwasu'uwẽ hã te dama 're ĩwasu'u mono na hã 'râwi ĩsi'uihã na ĩsiwaihu'u da hã, mare di. ⁴ Āhãna hã, 'Re ihâimana u'âsi mono wi, te ãma ĩ'upazém na hã marĩ õ di, ĩnhimirosa'rata 'remhã oto. E taha zarina, tãma ĩ'umnhasi sina, ĩwasu'uwẽ te dama 're ĩwasu'u mono zé, te wasu'u. Mare di. Wanhib'apito si te za ĩwaihu'u, tãma ĩ'umnhasi na hã, duré tãma ĩ'umnhasi õ na hã. ⁵ Taha wa, bâta na, Wanhib'apito uburé za te te ĩda'awaihu'uzé wana, asiwi ĩwaihu'u aba zarina, asiwi ĩwẽ'õ za'ra wa'aba da, asima ĩ'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, Wanhib'apito apã wei morĩ õ ré hã. Ni'wam norĩ zama asiwi ĩwaihu'u aba zéb zarina, asiwi wẽ'õ za'ra wa'aba da, asima ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, bâta na Wanhib'apito za da'ãma isipo'ozé wana. Taha si te za dawi a'upsibi nhamra oto sô'awi, uburé dapẽ'ẽ 're, 'râwi da te dasima 're ĩrosa'rata za'ra mono zé hã. Marĩ hã barana, da te 're 'madâ'â za'ra mono da, da te 're ĩ'uiwẽ za'ra mono ne, te za Wanhib'apito hã sô'awi oto dawi a'upsibi nhamra, uburé marĩ hã da te 're 'manharĩ za'ra mono da, da te dasima 're ĩwẽ za'ra mono zém na, danhimirosa'rada hã. Tawapsi te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã wasu'u wẽ za'ra ni'wam norĩ hã, ti'ab ré tihâimana wẽ zém na te te tãma ãma 're uwaimrami za'ra mono wa, te te 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina.

⁶ ĩsisãnawã norĩ, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, wa tô ãne na aima isiwasu'u za'ra wa'wa ihâimanazém na hã, Aporuhu hâimanazém na zama. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina si, 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, wa tô ãne na aima roti za'ra wa'wa, wasiré rowahutu'wa norĩ hã tisiré norĩ nhimiroti nhipai u, wẽ uptabi newa, ta norĩ niwĩ 're aihâimana za'ra wa'aba mono wẽ te, asina 're aiwata

za'ra wa'aba mono tō da. ⁷ E asiré norī nhipai u 're aihâimana pire za'ra wa'aba mono bâ, te bété âne na 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mo. E marī te aré aima 're hâimana za'ra wa'wa, 'Re îhâimana u'âsi mono te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono ò 'wa'âhâ. Marī îwê hâ aima 're hâimana za'ra wa'aba mono ò di aré. Uburé îwê hâ 'Re îhâimana u'âsi mono nhoprubzéb si, te oto aima 're hâimana za'ra wa'wa. E marī wa, te bété asina 're aiwata za'ra wa'aba mo, uburé marī îwê hâ aima 're îhâimana za'ra wa'aba mono hâ, 'Re îhâimana u'âsi mono nhoprubzéb ò newa, aihawim na aima 're wairébé aba mono newa.

⁸ A norī wa'wa hâ, 'Re îhâimana u'âsi mono, Tipē'ēzani na rowē te te aima 're îpisutu za'ra wa'aba mono zô, aiwi sô 're îrowaptâ'â za'ra wa'aba mono ò na, te 'râwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mo, dasa hâ da te 're huri mono wa, da te 're î'mahâpārī pese za'ra mono ne. E âne bâ, te 'râwi asi'âma 're îrosa'rata ze za'ra wa'aba mo. Danhibro pese wa, marī zô dawi 're îrowaptâ'â za'ra mono ò ne, te asina 're aiwata za'ra wa'aba mo, 'Re îhâimana u'âsi mono, Tipē'ēzani na rowē te te aima 're îpisutu za'ra wa'aba mono zô, aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono ò newa. Ti'ai âma danhib'apito norī hâ tinhib'a'uwē norī ma, pire na 're îhâimana za'ra mono ne, te asiré îsazei'wa norī ma aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono na 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mo, wa norī hâ 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hâ danhib'apito norī ne wapire na 're wahâimana za'ra mono ò nherē. E âne hâ î'uwaibaba bâ. Wē di tō. Tane hâ aima wē za'ra wa'aba ze te bâ, taha na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono, aipire na îsazei'wa norī ma âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Niha hâ 'wa'âhâ, wa aré wa norī zama wapire na asiré 're wahâimana za'ra wa'wa, uburé îsazei'wa norī ma hâ. ⁹ Wa norī hâ Zezusihi zadawa wasu'u'wa na dama 're îwahâimana za'ra mono hâ, îsazei'wa norī ma, wawapure na damana wawi taré 're îwahâimana za'ra mono da si, ma tō te te 're wa'apisutu. Wa hâ âne na wa tō rosa'rata na hâ îsina waihu'u. Ni'wam norī hâ marī te te 're î'manharī wasété za'ra mono zéb zarina, te za da te dasima âma 're roti za'ra, dasisô'a da te 're simroi mono wa, âma 're dawa'ē za'ra mono da. Tane duré, wa norī hâ sô'awi wa te dama 're sadawa wasu'u'wa za'ra mono da, ma tō 'Re îhâimana u'âsi mono hâ te te 're wa'apisutu, da te dasiwi 're wawē'ô za'ra mono wa, uburé dasisô'a wa'âma 're dawa'ē za'ra mono da nherē, duré hâiwa âma 'Re îhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norī nho'a zama. ¹⁰ Cristuhu wasu'uwē na si, wa te dama 're rowasu'u'wa za'ra mono wa, te îsazei'ô'wa norī hâ wanhimiza'rese'ô na 're îwahâimana za'ra mono na te te wa'âma 're rosa'rata upa za'ra. E a norī wa'wa hâ, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti, wanhipai u aima waihu'u pese za'ra wa'aba bâ, te âne hâ 'râwi asimirosa'rada hâ asi'âma 're î'manharī za'ra wa'aba mo, Cristuhu âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono na. Duré wa norī hâ îsazei'ô'wa norī ma, wawapure na 're îwahâimana za'ra mono na, te ta norī hâ te te wa'âma 're rosa'rata za'ra. E a norī wa'aba si, tâma aipire za'ra wa'aba bâ, te bété 'râwi âne na asi'âma 're îrosa'rata za'ra wa'aba mo. Duré wa norī hâ dama wawapure na 're îwahâimana za'ra mono na, da te wa'âma 're rosa'rata za'ra mono wa, da te dasiwi 're wawazéb za'ra mono ò di. Até a norī wa'aba si, da te 're aiwazé pese za'ra wa'aba mono na, te 'râwi asi'âma 're îrosa'rata ze za'ra wa'aba mo. E âne hâ î'uwaibaba. ¹¹ Wa norī hâ bété, îwasu'uwē na si, wa te dama 're îrowasu'u'wa za'ra mono norī hâ. E niha âhâna wahâimana za'ra zé hâ. Nimomo 're wanomro mono wamhâ, wa za tō mra hâ wa te 're sépata za'ra, 'rubu zama. Wa'uza hâ'ratare ré si, wa za tō 're wanomro. Te za duré da te 're wahâ za'ra, danhib'rata na, da te 're îwa'ruiwapari za'ra mono zéb zarina. Daro mono bâ 're wanomro mono ré, 're îwanhimi'wara mono zéb da, da te wama 're pisutu za'ra mono ò di za. Hâiwi si, wa za 're wanomro u'âsi. ¹² Wahâimanazéb da hâ, wawasutu nherē, wa wanhib'rata na wa te 're romhuri pese za'ra. Duré da te wa'âma 're wasété za'ra mono nherē, wa da'âma 're wamreme zusi u'âsi, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, îwê hâ te te dama 're anhomri mono da. Duré da te wama 're rob'manharī wasété za'ra mono nherē, wa wanhiptete na ôhō âma si 're wahâimana za'ra, asa wa te dama âma 're wa'râmi za'ra mono âna. ¹³ Duré da te dasima 're wawasutu wasété za'ra mono nherē, wa wamreme wē na si, wa te dama âma 're wa'râmi za'ra, wawaimri na. Duré, ropu hâ da te dasiwi 're îsa'wari za'ra mono ne, te da te dasiwi 're wawē'ô pese za'ra. Âne 're îwahâimana za'ra mono zé hâ, âhâna hâ.

¹⁴ E âne na te aima îroti za'ra wa'aba zé ma, asiséb za'ra wa'aba da, wa tō âne na aima âma rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Mare di. Taha dai ò di. Taré înhimiroti hâ waihu'u pese za'ra wa'aba da, wa âne na aima âma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, î'ra ne oto îma 're aihâimana za'ra

wa'aba mono wa, ĩma asawi uptabi za'ra wa'aba wa. ¹⁵ Āté da'ahâ na te oto da te aima 're roti u'âsi za'ra wa'wa, Zezusihi nhimiroti wê na hã, taha na si âma 're anomro wê wa'aba mono da. Da'ra hã da te dasisô 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono ne, te ta norĩ hã te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'wa, Zezusi hã 're rême za'ra wa'aba mono tō da. Tane nherê, ĩsiwaprosi wa aimama uptabi aba ne, aima 're ĩhâimana za'ra wa'wa. ĩwasu'uwê na te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, Cristu Zezusi hã 're saze za'ra wa'aba mono wa, wa oto aimama uptabi aba ne, 're ĩhâimana, da'ra hã damama nhimiromhuri hawi, dama 're ĩpoto za'ra mono ne. ¹⁶ Taha zarina, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, Cristuhu nhirâ zarina 're ĩmorĩ wê ne, oto 're anomro wê wa'aba mono da, aima âma 're ĩsianho za'ra wa'aba mono zéb zarina. ¹⁷ Taha da, wa tō Timotiu hã atême satōrĩ za'ra wa'wa, te te âma 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Ta hã ĩ'ra ne, oto ĩma 're hâimana mono wa, ĩma sawi uptabi di duré. Ta hã te Wanhib'apito si te te 're 'madâ'â pese, tiwi sipi'rai âna. Ta hã atême wisi aba wapsi, te za Cristu Zezusihi âma si 're ĩhâimana mono zém na âma aipo're pu'u za'ra wa'wa, daro mono bâ ĩsazei'wa norĩ hã 're ĩsi'râ'otō mono norĩ ma, te 're ĩroti mono zém na zama.

¹⁸ Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na, ĩnhipai u te te 're ĩwaihu'u pese za'ra mono na, ma tō 'râwi 're si'madâ'â pire za'ra, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Taha wa, ta norĩ ma ĩpahi za'ra newa, ma tō ĩ'âma rosa'rata za'ra, atême wa'aba, za âma ĩmorĩ su'u ō na hã. Taha zarina, ma tō duré 'râwi sina 're wata za'ra. ¹⁹⁻²⁰ Tane nherê, Wanhib'apito te te ĩma pisutu wamhã, wa za tō âma atême ĩmorĩ su'u za'ra wa'wa, romhutu na. Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're nomro mono wamhã, timreme nhipese na Cristuhu wasu'uwê na te te dama 're rowasu'u za'ra mono ō di za, da te 're wapari ze za'ra mono da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, tiwaihu'u pese na te te 're ĩpawaptob za'ra mono zém na si, te za te te 're dapawaptob za'ra, da te âma 're saze za'ra mono da. Taha zarina si, te za âma 're hâimana wê u'âsi za'ra, ta norĩ hã.

Taha wa, âma atême ĩmorĩ za'ra wa'aba wamhã, wa za ĩsina aiwaihu'u za'ra wa'wa, aiwaihu'u pese na 'râwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono norĩ hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani, tiwaihu'u pese na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, sena na 're ĩdapawaptob za'ra wa'aba mono na, wa za duré ĩsina aiwaihu'u za'ra wa'wa, sena na âma 're ĩdapawaptob za'ra wa'aba mono ō na zama. Asina 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, aiwaihu'u pese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zép si, te waihu'u tō da, wa za âma atême ĩmorĩ za'ra wa'wa, sena na 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina, 're aihâimana za'ra wa'aba mono na si, 'râwi te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, ĩsi'uihâ na. ²¹ Āne, wa tō aima âma roti za'ra wa'wa. Tawamhã, e ma hã te za asima ĩwê za'ra wa'wa. Atême âma ĩmorĩ aba wamhã, e da'ra, da te 're ĩhâ za'ra mono ne, wa za ĩmreme na aihâ za'ra wa'wa, ĩnhimiroti hã 're wapari za'ra wa'aba mono ō 'ru te. Āté wa za tō aihâ za'ra wa'wa, aihâimanazém na 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ō wamhã. E ĩhâimanazém na atâma na wa za aima ĩhâimana za'ra wa'wa, ĩnhimizawi pese zéb zarina, ĩnhimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono wê te. Ma'âpé, 'râwi oto asi'uihâ na asima pisutu za'ra wa'aba, niha 're anomro aba mono zéb da hã.

5

Aibâ hã ĩsazei'wa norĩ wazari, 're ĩ'maihâimana wasété mono zé wasu'u

¹ Airom hawimhã, wa tō aiwasu'u wasédé hã wapari za'ra wa'wa, ni'wa hã asiré wa'aba nherê, pi'ō na hâimana wasété na 're ĩhâimana mono na hã. Ta hã ma tō, u, timama mro hã ti'â. Taha wa, te oto siré 're hâimana zahuré. Āne hã wasété uptabi di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma hã. ĩsazei'ō'wa norĩ hã 're hâimana wasété uptabi za'ra mono nherê, ta norĩ ma zama, wê za'ra ō di, âne hã. Tane nherê, te asiré ĩsazei'wa hã dame 're 'maihâimana wasété, aibâ hã. Āne hã wasété uptabi di. ² 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã aima ĩwaihu'u pese za'ra wa'aba na, 'râwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono nherê, e marĩ wa, asiwi wê'ō za'ra wa'aba ō di bété, asō'a za'ra wa'aba, aibâ tina waptém na ĩsipsaihuri hã. Aibâ hâimana wasété zarina, aiwi ĩrobzei'ō za'ra wa'aba na, te aré asiwaihu'u za'ra wa'wa, asiré ĩsazei'wa 're hâimana mono wa. Taha zarina, te aré

tiwi ĩrosawi za'ra wa'wa, rowahutu u asiré 're hâimana aba mono tō da oto. E āne hā tiwi sizāri za'ra wa'aba ō di bété. ³⁻⁵ Wa hā ai'rata ĩnhamra aba ō nherē, wa tō romhâ hawim nherē, te āma 're rosa'rata u'āsi, aibâ 're ĩhâimana wasété mono āma hā. Tane nherē, ai'rata ĩnhamra za'ra wa'aba ne, wa za aima āma roti za'ra wa'wa. Āne wa tō waihu'u, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para. Taha wa, te za misi bātâ na asi'rā'ōtō 'wa, aibâ zada. Tawamhā asiré sébré aba wamhā, ĩnhimirosa'rata zarina, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, te za aibâ ĩwasédé hā asiwi ĩsa'rúi wa'wa a'â asisiti, Satanasihī ma, ta hā te te tāma 're rob'manharī wasété mono wa, robzei'ō te te sina waihu'u da, tiwasédé hā te te oto rēme pese da, tihâimana wasété na ĩsiwaihu'uzém na hā. Āne da, te za asiwi ĩsa'rúi wa'wa a'â, Satanasihī ma, Wanhib'apito hā nimahā bātâ na apâ wei morī wapsi, te te sō'reptu da.

⁶ Aiwaihu'u pese na 'rāwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono zé hā, e wē di. Wē ō di. Āne, wa za aima āma romnhimír'é za'ra wa'wa, asina ĩwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hā. ĩ'u'ētē wapuzé hā syryre na te za da te āma 're wazari za'ra, ĩduptobzéb da hā, ĩ'u'ēne hā. Syry na da te āma 're wazari za'ra mono nherē, sa'ētē di za oto, ĩ'u'ēne hā. Tane duré, aibâ hā tiwasédé te te 're ĩ'manharī mono hā misi nherē, te za asiré ĩsazei'wa norī hā āma 're hâimana wasété za'ra, te te āma 're sasōmri za'ra mono wa, ĩwasété na hā. E āne hā zahadu aima pibui prā za'ra wa'aba di bété. ⁷⁻⁸ Āne, wa za duré aima āma romnhimír'é za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'āsi mono, zudezu norī hi'rata norī hā Ezitu hawi te te ĩsō'reptu za'ra zém na, 're sipo're pu'u za'ra mono da, tisa te te 're huri mono wamhā, te za ĩ'u'ētē wapuzé hā rob u te te 're sa'ra a'â, 'ri mono bâ, 'ri para 're ĩsimi'wara mono hā. Taha zarina, te za ĩ'u'ētē duptoi'ō na si tisa hā te te 're huri, Pascowa na dato nhisizém na hā. Tane duré, a norī wa'wa hā te za aiwasédé hā oto 're ĩrēme pese za'ra wa'aba mo, 're aipoto téb za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ĩ'u'ētē wapuzé hā rob u da te dasisiti 're ĩsani za'ra mono ne.

Zudezu norī hā, Pascowa na tisa te te 're huri mono wamhā, ĩhi'rata norī ma, 'Re ĩhâimana u'āsi mono, tinhimihâzé te te tāma ĩba'a za'ra zém na, āma 're sipo're pu'u za'ra mono wamhā, te za āma 're toi u'āsi za'ra. Tane ma tō duré Cristu hā wazada dârâ, wawasédé hā te te wama 're ĩ'apari mono da hā, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā. Taha wa, zudezu norī hā Pascowa na tito te te 're ĩ'manharī za'ra mono ne, wa za oto wa norī zama 're watoi u'āsi za'ra, Cristuhu āma si oto 're wanomro mono wa. Zudezu norī hā ĩ'u'ētē wapuzém na tisa te te 're huri mono ō di, Pascowa na tito te te 're 'manharī za'ra mono wamhā. ĩ'u'ētē duptoi'ō na si, te tisa hā te te 're huri. Tane, wa norī hā wasiré ĩsazei'wa norī hā, wa za wahâimanazéb 'rada ĩwasédé hā wa te 're rēme pese za'ra. Wawasédé hā oto wa te 're 'manharī za'ra mono āna, wa za 're wahâimana wē u'āsi za'ra, wanhimirosa'rada hā sena na si, duré wahâimanazé sena na si.

⁹ Āne wana ré, ĩnhimi'ui'ére na, wa tō aré aima roti pese za'ra wa'wa, aibâ norī, pi'ō na tiwasédé te te 're ĩ'manharī za'ra mono norī āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da, duré pi'ō norī, aibâ na tiwasédé te te 're ĩ'manharī za'ra mono norī āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da. ¹⁰ Āne na te aima roti za'ra wa'aba wamhā, ĩsazei'ō'wa norī āma, te aima roti za'ra wa'aba ō di, dahâiba na dawasédé, da te 're ĩ'manharī za'ra mono norī āma hā. 'Re simarī ahâ za'ra mono da, danhibrom na te te 're ĩda'ruiwapari za'ra mono norī āma, te aima roti za'ra wa'aba ō di, duré danhibrom na dawi 're ĩsipsaihuri za'ra mono norī āma, duré 'Re ĩhâimana u'āsi mono upana romhâiba 'manharī āma 're ĩwata za'ra mono norī āma. Ta norī nhiti 're aihâimana za'ra wa'aba mono tō da, te aima roti za'ra wa'aba ō di, ĩsazei'ō'wa norī nhiti. Mare di. Uburé ĩsazei'ō'wa norī nhiti 're aihâimana waihu'u za'ra wa'aba mono ō di tō. ¹¹ Āne si, wa tō aima roti za'ra wa'wa, ni'wam norī hā Zesusihī zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, 're hâimana wasété za'ra mono wamhā, ta norī hâimanazém na āma 're asapa'a za'ra wa'aba mono tō da. Āté ĩsazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono nherē, te pi'oi hâiba na tiwasédé te te 're 'manharī za'ra, aibâ wamhā. Duré pi'oi wamhā, até aibâ hâiba na te tiwasédé te te 're 'manharī za'ra. Duré até 're simarī ahâ za'ra mono da si, te danhibrom na te te 're da'ruiwapari za'ra. Duré até 'Re ĩhâimana u'āsi mono upana, te romhâiba 'manharī āma si 're wata za'ra. Duré até dawasédé hā taré te te da'āma 're ĩsa'ra mono na, te ta norī hā te te dama 're rowasu'u wasété za'ra. Āté âzézei'wa te duré 're hâimana za'ra. Āté

danhbrom na te duré dawi 're sipsaihuri za'ra. Āne hã ni'wam norĩ hã zahadu tihâimana wasété na 're hâimana u'âsi za'ra mono nherẽ, asiré ĩsazei'wa na aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, ĩhâimanazém na âma 're asapa'a za'ra wa'aba mono õ di za. Duré nimahã bâta na ĩsiré 're asaihuri aba mono da hã, mare di za.

¹²⁻¹³ Wa norĩ hã wasiré ĩsazei'wa norĩ hã, ĩsazei'õ'wa norĩ hâimanazé, wa te wasiwi 're waihu'u za'ra mono wa, wa te wasiwi 're ĩwẽ'õ za'ra mono da hã, 'rãwi 're wasipisutu za'ra mono õ di za. Mare di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, te za Zezusihi zazei'õ'wa norĩ hã te te 're awaihu'u, te te siwi 're ĩ'awẽ'õ mono da hã. E tawamhã, ni'wam norĩ hã rowahutu u asiré 're asi'rã'õtõ aba mono nherẽ, marĩ ĩwasédé hã te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb zarina, asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tô asiwi 're ĩwẽ'õ za'ra wa'aba mo, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa. Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô âne na âma rob'ui'éré, ĩbailhã na hã:

“Ni'wam norĩ hã 're nomro wasété mono wamhã, te za oto asisiti tãma 're ĩrob'ru za'ra wa'aba mo, asiré wa'aba 're hâimana za'ra mono tõ da.”
Āne duréihã âma rob'ui'éré hã.

6

Īsazei'wa norĩ hã sisada 're ĩhâimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ni'wa hã asiré ĩsazei'wa nherẽ, marĩ hã te te aiwi 're 'mai'manharĩ wasété aba mono wa, sada 're ai'maihâimana aba mono wamhã, e ĩsazei'õ'wa norĩ u, te za 're ĩsimroi wa'aba mo, marĩ te te aiwi 're ĩ'manharĩ wasété aba mono zém na, tãma 're wasu'u za'ra wa'aba mono da, dama rowairébé'wa norĩ ma. Mare di. ĩ'uwaibaba õ di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ u si, te za 're ĩsimroi wa'aba mo, ta norĩ si te te 're waihu'u za'ra mono da, marĩ hã te te aiwi 're ĩ'manharĩ wasété aba mono zém na hã, tãma 're wasu'u za'ra wa'aba mono da. ² Apto'oré si, da'âma ĩsipo'ozéb âma, wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ hã, Cristuhu siré, wa za wapire na dama rowairébé za'ra ni, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono zém na hã. Oro âne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba za. Āne hã Cristuhu siré, wapire na za wa te dama rowairébé za'ra wamhã, e tawamhã ti'ab ré, marĩre hã asiré ĩsazei'wa norĩ wi 're 'mai'manharĩ wasété aba mono wa, asisada 're ai'maihâimana aba mono wamhã, e aima waihu'u pese za'ra wa'aba õ di bété, ĩ'uwaibaba tô sena asima âma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã, marĩ asiwi 're ĩ'mai'manharĩ wasété aba mono zém na hã. Āne hã tô aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, âma 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. ³ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, hãwa âma romhuri'wa norĩ hã tiwi ĩsipizari za'ra hã, wa za duré wapire na tãma rowairébé za'ra ni ĩsiré, za da'âma ĩsipo'ozéb âma hã. E âne hã zahadu aima pibui prã za'ra wa'aba di bété. Taha wa, ti'ab ré, marĩ wa, wasisada 're wahâimana za'ra mono wamhã, wa za wawaimri wa te wasima 're rowaihu'u za'ra, apã wama 're rowẽ za'ra mono da. Āne wamhã, wa za tô wa te wasina âma 're uwaimrami za'ra, wasima. ⁴ Taha wa, marĩ hã asiré ĩsazei'wai wi 're 'mai'manharĩ wasété aba mono wa, asisada 're ai'maihâimana aba mono wamhã, e marĩ wa, te ĩsazei'õ'wa norĩ u 're asisimroi wa'aba mo, ta norĩ si aiwasété na te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da hã, ta norĩ hã asiré ĩsazei'wa na 're hâimana za'ra mono õ nherẽ, dawasété na dawaihu'u'wa norĩ hã. ⁵ ĩnhimiroti ma, aséb za'ra wa'aba da nherẽ, wa âne na aima rowaihu'u za'ra wa'wa. E asiré ĩsazei'wa, 're 'maihâimana mono ã bâ bété, aiwasété na aiwaihu'u aba 'wa da hã. ⁶ E âne hã ĩ'uwaibaba bâ, te asiré ĩsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, asisada 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĩsazei'õ'wa norĩ u si 're asisimroi wa'aba mono da, ta norĩ si te te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da, aiwasété aba na. E âne hã ĩ'uwaibaba, aima za'ra wa'aba hã.

⁷ Āne zarina, asisada 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, dama rowairébé'wa norĩ u, 're asisimroi wa'aba mono wamhã, ĩsazei'wai hâimanazém na asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norĩ hã asiré ĩsazei'wa nherẽ, te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, tãma âma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono âna, te za tô õne haré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norĩ hã asibrom na aiwi 're sipsaihuri za'ra wa'aba mono wamhã, tãma âma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono õ di za duré. Tawapsi, te za asina âma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo, ĩsazei'wai hâimanazém na hã. ⁸ Tane nherẽ, a norĩ wa'wa hã asiré ĩsazei'wa nherẽ, dawasété na dawaihu'u'wai u, 're asisimroi wa'aba mono wa, te tô asima 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, 'rãwi. Taha wa, te duré asima 're asimiza'repese za'ra wa'aba mo 'rãwi, âne na hã, asiré ĩsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ. ⁹⁻¹⁰ Tiwasété si te te 're ĩ'manharĩ u'âsi

za'ra mono norĩ hã, ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zé hã te te dame sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. E ãne hã, zahadu waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ãne na hã taré 'rãwi asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za. Dahâiba na dawasédé te te 're ì'manharĩ za'ra mono norĩ hã, ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zém na, dame 're hâimana za'ra mono õ di za, duré 'Re ìhâimana u'âsi mono upana, romhâiba 'manharĩ ãma 're ìwata za'ra mono norĩ hã, duré damro na dawĩ 're ìsimisaihuri za'ra mono norĩ hã, duré aibã si'uiwa na 're ìsiwasété za'ra mono norĩ hã, duré danhibrom na dawĩ 're ìsipsaihuri za'ra mono norĩ hã, duré danhibrom na te te 're ìda'ruiwapari za'ra mono norĩ hã, duré âzézei'wa 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã, duré te te da'âma 're ìwasété za'ra mono norĩ hã, duré danhibrob zô dapãri'wa norĩ hã. Ta norĩ hã dasiré 're hâimana za'ra mono õ di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'âma 're ìsib'a'uwẽ mono zéb ãma hã. ¹¹ ãne na si, ma tô ni'wam norĩ hã aré 're aihâimana wasété u'âsi za'ra wa'aba mo, 're saze za'ra wa'aba mono õ ré hã. Tane nheré, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Zezusihi dâ'ázém na, ma tô oto te te 're ai'upsõ za'ra wa'wa, aiwasété hawi. Ma tô duré te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ìsib'a'uwẽ si oto ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da. Aiwasédé hã te te oto ai'ãma 're ì'ab'madã'ã aba mono õ zéb zarina, ma tô duré te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, 'Re ìhâimana u'âsi mono pê'êzani nhimipawaptobzém na hã.

Dahâiba na 're ìdasiwasété za'ra mono zé wasu'u

¹² Ni'wam norĩ hã asiré ìsazei'wa 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã te ãne te te sima 're nharĩ za'ra: “Marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono tô da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wawi 're awẽ'õ mono õ nheré, wa norĩ zama, wa te wasiwi 're wẽ'õ za'ra mono õ di za, wa te 're 'manharĩ za'ra mono tô da. Wa za tô wa te 're 'manharĩ za'ra, wa te wasima 're ìwẽ za'ra mono zéb uwaibaba.” ãne na te ni'wam norĩ hã te te sima 're nharĩ za'ra. Tane tô. Ta hã wẽ di. Tane nheré, marĩ hã te 're hâimana za'ra, ìwẽ prã hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wawi 're ì'awẽ'õ mono õ hã. Tane nheré, taha si, wa te 're 'manharĩ za'ra mono õ di za. Duré wa hã marĩ hã te 're 'manharĩ mono tô da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìwi 're awẽ'õ mono õ nheré, áté taha zô si, wa za ìsima te 're rob'ruiwapari u'âsi. ãne tô da, taha zarina 're ìhâimana mono õ di za. ¹³ Ni'wam norĩ hã te duré ãne na te te sima 're nharĩ za'ra: “Wasa hã wadub 'reb da si, te wama 're hâimana za'ra. Duré wadu hã wasai ubumrozéb da si, te wama 're hâimana za'ra. Tane, te duré wahâiba hã misi wama 're hâimana za'ra wahâiba mono bâ, uburé marĩ hã siwa'ru wa te ãma 're ì'manharĩ za'ra mono zéb da hã.” ãne te ni'wam norĩ hã 'rãwi te te si'ãma 're rosa'rata wasété za'ra, tihâiba na hã. Tane nheré, dasa hã duré dadu hã niwapsi te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uprosi uburé. Dasa hã da te 're huri mono wamhã, dawasédé, da te ãma 're 'manharĩ za'ra mono õ di. Tane nheré, aihâiba na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono zéb da hã, aihâiba aimawi hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di. Wanhib'apito ma, wa te ãma 're ìromhuri pese za'ra mono zéb da si, te wahâiba hã wama 're hâimana za'ra. Taha si te wahâiba hã te te wama 're ab'madã'ã pese, Wanhib'apito hã. ¹⁴ Wanhib'apito hã dã'ã uptabi nheré, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìhâiwa'utu ne, te za wa'ahâiwa'utu, tiwaihu'u pese na. Taha wa, te wahâiba hã pire na wama 're hâimana za'ra oto, taré hã õ wa.

¹⁵ A norĩ wa'wa hã aihâiba mono bâ, te oto Cristuhu nhib'a'uwẽ si 're anomro aba mo. Taha siré si, te oto 'rãwi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E ãne hã 'rãwi asina waihu'u za'ra wa'aba ã bâ bété. E tawamhã, Cristuhu nhib'a'uwẽ oto 're wanomro mono nheré, wa za pi'õi wasété hãiba hã wa te wasina 're tob za'ra. Mare di. ¹⁶ Duré aibã hã pi'õi wasété hãiba hã te te sina hãiba to wamhã, ìhâiba hã misi ne oto, maparane ìhâiba nheré. E ãne hã zahadu aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô ãne na ìmreme na ãma rob'ui'ééré, pi'õi wasu'u na hã: “Aibã hã pi'õi me siré 're simi'wara mono wamhã, ìhâiba hã misi ne oto, maparane ìhâiba nheré. Misi tô oto ìhâiba zahuré hã.”

ãne duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré, ìbaihã na hã. ¹⁷ Tane nheré, ni'wam norĩ hã Wanhib'apito te te sina 're hãiba tob za'ra mono wamhã, 'rãwi te za ìsiré 're hâimana za'ra, ìpẽ'ẽ 're.

¹⁸ Taha wa, ma'ãpé, dahâiba na dawasédé, da te 're ì'manharĩ za'ra mono wi, asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono. Dawasédé aimawi hã da te 're 'manharĩ za'ra mono

wamhã, ãma 're dasihãiba wasété za'ra mono õ di. Aibã norĩ hã pi'õ na tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono wapsi, te za ãma 're sihãiba wasété za'ra. Duré, pi'õ norĩ hã aibã na tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono wapsi, te za duré ta norĩ hã ãma 're sihãiba wasété za'ra aiwa. ¹⁹ 'Re ìhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani si, te oto aipẽ'ẽ 're ai'ãma 're sõrõwa za'ra wa'wa. Aipẽ'ẽ 're, te oto aima 're hãimana u'ãsi za'ra wa'wa. 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã ma tõ te te aima 're sõmri za'ra wa'wa. Taha wa, aihãiba za'ra wa'wa hã ate za'ra wa'aba õ di oto. 'Re ìhãimana u'ãsi mono te si, te aihãiba hã 're hãimana za'ra wa'wa oto. E ãne hã zahadu asina waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ²⁰ E marĩ wa, aihãiba hã ate za'ra wa'aba õ di oto. 'Re ìhãimana u'ãsi mono, ma tõ aiwa'ãbã za'ra wa'wa, Cristuhu dã'ázém na. Taha wa, uburé marĩ hã aihãiba na tãma 're ì'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono zém na, te za ãma 're aiwata u'ãsi za'ra wa'aba mo, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ãma hã.

7

Dasina damrozém na rowasu'u

¹ Rob'ui'éré na we asiwi ìzadanharĩ za'ra wa'aba zém na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. E aibã norĩ hã 're mro za'ra mono õ nherẽ, tãma 're rowẽ za'ra mono di za. Áté tane nherẽ, tãma 're rowẽ za'ra mono di za tõ. ² Tane nherẽ, aibã norĩ hã mro ãna 're hãimana za'ra mono nherẽ, pi'õ na tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono zé hã, ahã uptabi di duré. Pi'õ norĩ hã mro ãna 're hãimana za'ra mono nherẽ, aibã na tiwasédé te te 're ì'manharĩ za'ra mono zé hã, ahã uptabi di duré. Taha wa, aibã norĩ hã te za tõ 're mro za'ra, timro me si 're hãimana za'ra mono da. ãne hã wẽ uptabi di, pi'õ aimawi na tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da. Duré pi'õ norĩ hã te za tõ 're mro za'ra aibã na, timro me si 're hãimana za'ra mono da, ta norĩ zama, aibã aimawi na tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da. ³ Aibã norĩ hã pi'õ na oto 're mro za'ra mono wamhã, timro wi, tihãiba hã te te 're sawi za'ra mono õ di za oto. Duré pi'õ norĩ hã aibã na oto 're mro za'ra mono wamhã, duré timro wi tihãiba hã te te 're sawi za'ra mono õ di za oto. ⁴ Pi'õ norĩ hã 're mro za'ra mono wamhã, ìhãiba hã ìtei õ di oto. Ìmro te hã oto, ìhãiba hã. Tane duré aibã norĩ hã 're mro za'ra mono wamhã, ìtei õ di oto, ìhãiba hã. Ìmro te hã oto, ãne hã aiwa. ⁵ Taha wa, aimro ré 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, aimro wi aihãiba hã 're sawi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Áté nimahã bãtã na si te za ãma 're asisaze za'ra wa'aba mo, aimro ma, aihãiba hã a'ã 're sõmri za'ra wa'aba mono tõ da, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ma si, a'ã 're asisõmri za'ra wa'aba mono da, tãma 're aimreme zusi aba mono zéb da si. ãne wamhã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono pari, aihãiba hã aimro wi 're sawi za'ra wa'aba mono ãna, te za tõ aihãiba na apã asima ãma 're atob za'ra wa'aba mo, aiwasédé hã aihãiba na 'rãwi nherẽ, aimro õ ne, asiwi 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tõ da, asina 're asiptete za'ra wa'aba mono õ wa, Satanasi hã te te 're aipibu za'ra wa'aba mono tõ da.

⁶ A norĩ wa'wa hã uburé asina 're aimro za'ra wa'aba mono da hã, te aima 'ru za'ra wa'aba õ di. Asi'uihã na asima 're ìwẽ za'ra wa'aba mono zém na si, 're aimro za'ra wa'aba mono da hã, te aiwi wẽ'õ za'ra wa'aba õ di. ⁷ Tane nherẽ, wa hã ìmro õ na 're ìhãimana mono zéb zarina, aimro ãna 're aihãimana za'ra wa'aba mono zéb da hã, ìma wẽ di aré. Tane nherẽ, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã aiwa te te dama 're apisutu mono õ di, dahãiba mono bã, niha 're ìdahãimana za'ra mono zéb da hã. Dasisarina si 're ìdahãimana za'ra mono õ na hã, taha si te za te te dama 're apisutu, damro ré 're dahãimana za'ra mono da, duré damro ãna 're ìdahãimana za'ra mono da hã.

⁸ Aimro ãna 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, pi'õi mrotõ norĩ ma zama. Õne haré, 're aihãimana za'ra wa'aba mono da hã, wẽ di, wa hã ìmro õ na 're ìhãimana mono ne. ãne hã ìma wẽ uptabi di. ⁹ Tane nherẽ, dahãiba na dawasété wi 're ìdanhĩptete za'ra mono õ si, wẽ õ di. Taha wa, aihãiba na aiwasété wi, asina 're asiptete waihu'u za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za tõ asina 're aimro za'ra wa'aba mo, asisõ 're rowasutu zahu za'ra wa'aba mono tõ da oto.

¹⁰ Aimro ré, 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Tane nherẽ, ìsi'uihã na ìnhimirosa'rata na te aima roti za'ra wa'aba õ di za. Wanhib'apito nhimiroti na si, wa za aima roti za'ra wa'wa, ãne na hã: Pi'õ norĩ hã timro te te 're rême za'ra mono õ di za. ¹¹ Tane nherẽ, áté pi'õ norĩ hã te za timro hã te te 're rême za'ra. ãne hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, aibã aimawi na 're mro zahu

za'ra mono õ di za. Timro 'rata u si, te za apâ 're sipizari za'ra. Āne na te te āma 're sahu ze za'ra mono õ wamhã, mro āna te za tō 're hâimana u'âsi za'ra. Duré aibâ norī hã timro te te 're rēme za'ra mono õ di za, āne hã tō aiwa.

¹² A norī wa'wa hã 're saze za'ra wa'aba mono õ ré, asina 're aimro za'ra wa'aba mono norī ma, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. Wanhib'apito hã ti'ab ré, āne na te te dama 're roti mono õ nherē, tane nherē, wa za aima āma roti za'ra wa'wa, āne: Aibâ norī hã ĩsazei'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, ĩmro hã ĩsazei'õ'wa na tãma 're hâimana za'ra mono wamhã, duré pi'õ hã timro siré 're hâimana u'âsi za'ra mono da, te te sima 're sawi pese za'ra mono wamhã, āne wamhã, aibâ norī hã timro hã te te 're rēme za'ra mono õ di za. ¹³ Duré pi'õ norī hã ĩsazei'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, ĩmro hã ĩsazei'õ'wa na tãma 're hâimana za'ra mono wamhã, duré aibâ hã timro siré 're hâimana u'âsi za'ra mono da, te te sima 're sawi pese za'ra mono wamhã, āne wamhã, pi'õ norī hã timro hã te te 're rēme za'ra mono õ di za duré. ¹⁴ Duré aibâ norī hã ĩsazei'õ'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, ĩmro hã ĩsazei'wa na tãma 're hâimana za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã pi'õ norī ma, rowē te te tãma 're ĩpisutu za'ra mono zéb u'âbã, te za tō duré aibâ norī ma, te te tãma 're pisutu za'ra rowē hã, ĩmro hãiba u'âbã, ĩsazei'õ'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, aibâ norī hã. Duré pi'õ norī hã ĩsazei'õ'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, ĩmro hã ĩsazei'wa na tãma 're hâimana za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã aibâ norī ma, rowē te te tãma 're ĩpisutu za'ra mono zéb u'âbã, te za tō duré pi'õ norī ma, te te tãma 're pisutu za'ra rowē hã, ĩmro hãiba u'âbã, ĩsazei'õ'wa na 're hâimana za'ra mono nherē, pi'õ norī hã. Ānei õ 'wa'âhã, te aré ĩ'ra norī hã ĩsazei'õ'wa norī 'ra ne, 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma hã. Tazahã ĩmama norī hãiba u'âbã, te za tō rowē si te te tãma 're apisutu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ¹⁵⁻¹⁶ Duré, ni'wam norī hã ĩsazei'õ'wa 're hâimana za'ra mono wamhã, timro hã ĩsazei'wa te te 're rēme za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhã, ĩmro hã te te tiwi 're rosawi za'ra mono õ di za, ĩsazei'wa si'uiwa sima 're hâimana za'ra mono õ wa. Si'uihã na te za tō 're wairébé, ĩsazei'õ'wa hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, robze sina āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, aimro hã ĩsazei'õ'wa aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, te te oto 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono wamhã, te za tō tãma 're ĩwaprosi waré za'ra wa'aba mo, te te tō 're airēme za'ra wa'aba mono da.

Pi'õ norī, ĩsazei'wa 're anomro aba mono wamhã, duré aimro hã Wanhib'apito te te 're saze za'ra mono õ nherē, e te za te te 're saze za'ra, nimahã bātã na hã, Cristu hã. Āté te za tō te te 're saze za'ra. Āté te te 're saze za'ra mono õ di za. Āne hã aima waihu'u za'ra wa'aba õ di. Duré aibâ norī, ĩsazei'wa 're anomro aba mono wamhã, aimro hã te te 're saze za'ra mono õ nherē, e te za te te 're saze za'ra, nimahã bātã na hã. Āne hã aima waihu'u za'ra wa'aba õ di duré. Taha wa, aimro hã ĩsazei'õ'wa na aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, te te oto 're aiwē'õ za'ra wa'aba mono wamhã, ĩhâimanazéb zarina, te za tō tãma 're ĩwaprosi waré za'ra wa'aba mo, te te tō 're airēme za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ Wanhib'apito hã te te aima 're ĩpisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za oto 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono õ ré, niha 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono zém hawi, 're aiwairébé aba mono zém na, 're asi'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di za, zudezu na, duré zudezu'õ na. Ōne haré te za oto 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. Āne na si, wa tō wa hã te dama 're aroti u'âsi, daro mono bâ ĩsazei'wa norī hã siré 're ĩsi'rã'õtõ u'âsi mono norī ma hã. ¹⁸ Ni'wam norī hã sihâiwata nhihãri ré, 're hâimana za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te oto sima 're pisutu za'ra mono wamhã, e taha zarina te za ta norī hã 're si'madã'ã ze za'ra, tinhãiwata nhihãrizé hã te te sima 're pari za'ra mono da, apã sihãiwata nhihãri õ ré, 're ĩnomro mono ne, 're hâimana za'ra mono da. Mare di. Āne na hã 're si'madã'ã za'ra mono õ di za. Ōhõ haré te za tō 're nomro. Duré ni'wam norī hã sihãiwata nhihãri õ nherē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te oto sima 're pisutu za'ra mono wamhã, e taha zarina, te za ta norī hã 're sisihãiwata nhihãri za'ra. Mare di. 'Re sisihãiwata nhihãri za'ra mono õ di za. Ōhõ haré te za tō oto 're nomro, ta norī hã. ¹⁹ Danhãiwata nhihãri ré si 're ĩdahãimana za'ra mono ze hã marī dai õ di, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma hã. Duré danhãiwata nhihãri õ nherē, 're ĩdahãimana za'ra mono ze hã marī dai õ di, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma hã, āne hã tō aiwa. Āne si tãma ĩpire hã, 're ĩdahãimana za'ra mono zéb da hã. 'Re

īhâimana u'âsi mono nhimiroti, da te 're 'madâ'â pese za'ra mono sina 're ĩdanomro wē mono zép si, tãma ĩpire hã. ²⁰ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhã, e niha 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã za. Ōne haré te za tō aihâimanazém na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, dapoto mono bâ da te 're aiwamri za'ra wa'aba mono zéb zarina, duré aipire na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, duré aiwapu na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina. ²¹⁻²² Ai'uiupra'wa norĩ ma, aipawa'âbâ ãna tãma 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te oto sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhã, aipawa'âbâ ãna 're ĩromhuri za'ra wa'aba mono zém na, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za. Tane nherē, âté nimahã bâtâ na si te za tō oto te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, aipawa'âbâ ãna tãma 're romhuri za'ra wa'aba mono tō da oto. ãne zarina si, te za oto 'rãwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, tiwi 're aiwairébé aba mono da, romhuri hawi, asi'uihã na oto asima 're romhuri za'ra wa'aba mono da. Ai'uiupra'wa norĩ ma, aipawa'âbâ ãna tãma 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, Cristuhu ãma oto 're anomro aba mono da, Wanhib'apito te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono norĩ hã, te oto robzei u'âsi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da te 're ĩ'uiupra za'ra mono norĩ, wa'âbâ ãna te te oto dama 're romhuri za'ra mono tō da, da te tãma 're ĩpisutu za'ra mono ne, ma tō Cristu hã te te 're aipisutu za'ra wa'wa, aiwasété u'âsi 're anomro aba mono tō da, aiwasédé hã oto 're rēme pese za'ra wa'aba mono da. Tane duré asi'uihã na asima 're romhuri za'ra wa'aba mono ré, Cristuhu ãma 're anomro aba mono da, Wanhib'apito te te 're aipisutu za'ra wa'aba mono norĩ hã, te oto Cristuhu nhib'a'uwē si 're anomro aba mo. Taha zarina si, te oto ĩsimiroti hã 're ĩ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, da te 're ĩ'uiupra za'ra mono norĩ hã tinhib'apito nhimiroti si te te 're ĩ'madâ'â pese za'ra mono ne. ²³ Tidâ'ázém na ma tō Cristu hã aiwa'âbâ za'ra wa'wa, aiwasété u'âsi 're anomro aba mono tō da oto. Taha wa, ĩsazei'õ'wa norĩ ma, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za oto. ²⁴ ĩsisãnawã norĩ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwē da, te te sima 're aipisutu za'ra wa'aba mono wamhã, õne haré aihâimanazéb u'âsi za'ra wa'aba na si, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma si.

Mro ãna 're ĩhâimana za'ra mono zé wasu'u

²⁵ Rob'ui'ééré na we asiwi ĩzadhanarĩ za'ra wa'aba zém na, wa za duré ãma aima roti za'ra wa'wa, mro ãna zahadu 're ĩhâimana za'ra mono norĩ na hã. Wanhib'apito hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ãne na te te dama ãma 're roti mono õ nherē, wa za aima ãma roti za'ra wa'wa. Wanhib'apito hã tinhoprubzéb zarina, ma tō te te 're ĩpawapto, dama ĩ'umnhasizéb zarina, ĩsimiroti zarina si, te dama ãma 're roti mono da. Taha zarina, wa za tō oto aima ãma roti za'ra wa'wa. ²⁶ Āhãna Zesusihi zazei'wa oto 're wanomro mono wa, te da te wama 're rob'manharĩ wasété za'ra, wa te 're robzépata za'ra mono da. Taha wa, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, aimro ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, taha haré asima 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré aimro õ nherē, 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, õne haré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ²⁷ Aibã norĩ, aimro ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, asima 're rosa'rata wasété za'ra wa'aba mono õ di za, 're ĩrēme za'ra wa'aba mono zém na da hã. Duré zahadu aimro ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 're aimro za'ra wa'aba mono zéb da hã. ²⁸ Tane nherē, âté te za tō asima 're ĩwē za'ra wa'aba mo, 're aimro za'ra wa'aba mono da. E tawamhã aiwasédé te za 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo. Mare di. ĩwē si te za tō 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo. Duré pi'õi hãiba préduptém norĩ hã 're mro za'ra mono wamhã, e te za tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra. Mare di. Tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di za. ãne, wa hã wa tō aré te ĩsima 're aiwē za'ra wa'wa, asina 're aimro za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono tō da. ãne tō da, wa tō aima roti za'ra wa'wa, asina 're aimro za'ra wa'aba mono tō da.

²⁹ ĩsisãnawã norĩ, tō sena, wa za ãne hã aima waihu'u za'ra wa'wa. Romhuture di oto, ĩrob'rãsutuzéb u hã. Taha wa, taha õ ré, Wanhib'apito ma si, wa te 're ĩromhuri pese za'ra mono zéb da si, wa za 'rãwi wasina 're wanhopré u'âsi. Taha wa, aibã norĩ, aimro ré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, aimro zawi na si 'rãwi asima ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. ³⁰ Duré asisõ 're aiwa'õ za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Duré aima 're ĩrowē za'ra wa'aba mono zéb

zarina, ato sina 're anomro aba mono wamhã, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za. Duré marĩ hã asima 're uipra za'ra wa'aba mono wamhã, taha na si 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, asima. ³¹ Ti'ai ãma uburé marĩ na 're romhuri za'ra wa'aba mono nherẽ, taha si asima 're wẽ uptabi za'ra wa'aba mono õ di za. E marĩ wa. Uburé marĩ hã ti'ai ãma, da te 're i'madã'ã za'ra mono hã te za dawi 're si'utõrĩ u'ãsi za'ra. Taha wa, hãiwa ãma uburé marĩ iwẽ si 're iħãimana za'ra mono zõ si, te za sõ 're irob'ruiwapari u'ãsi za'ra wa'aba mo.

³² Wa hã wa iřsima te 're aiwẽ za'ra wa'wa, ti'ai ãma marĩ zõ si asima 're asõpré wa'aba mono zarina, asina 're aihãtã'ã tõ za'ra wa'aba mono da. Aibã norĩ hã mro ãna 're iħãimana za'ra mono norĩ hã Wanhib'apito ma, te te 're iromhuri za'ra mono zém na da si, te za sima 're sõpré u'ãsi, taha zarina 'Re iħãimana u'ãsi mono hã te te 're 'madã'ã ze za'ra mono da. ³³ Tane nherẽ, aibã norĩ hã mro ré 're hãimana za'ra mono wẽ te, te za ti'ai ãma marĩ zõ zama sima 're sõpré u'ãsi, timro udãna, rowẽ na tãma 're iħãimana za'ra mono zéb da hã. ³⁴ Taha wa, maparane iřsimiromhuri te tãma 're hãimana za'ra, aibã norĩ ma hã, te te sima sõ 're irob'ruiwapari za'ra mono hã, Wanhib'apito ma, duré timro ma zama.

Duré, pi'õi hãiba prédum norĩ, mro ãna 're iħãimana za'ra mono hã, duré pi'õ préduptém norĩ, mro ãna 're iħãimana za'ra mono hã ta norĩ hã te za simi'ẽ na Wanhib'apito ma si, te te tãma 're romhuri za'ra, wa'wa ãna. Wanhib'apito ma si, tãma 're sihãiba nhomri u'ãsi za'ra mono da, te za tõ sena te te sima 're wẽ za'ra, mro ãna 're hãimana za'ra mono wa, ta norĩ hã. Tane nherẽ, pi'õ norĩ, mro ré 're iħãimana za'ra mono norĩ hã, te za ti'ai ãma marĩ zõ si sima 're sõpré u'ãsi, timro udãna, robze na ãma 're hãimana za'ra mono da.

³⁵ Aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono wa, aihãiba zeĩ õ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, ãne na te aima roti za'ra wa'aba õ di. Taré iwẽ na si te aipawaptob za'ra wa'aba da, wa ãne na aima roti za'ra wa'wa. Wa duré te iřsima te 're aiwẽ za'ra wa'wa, iwẽ si 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, duré asimirosa'rata na Wanhib'apito ma 're asimi'ẽ za'ra wa'aba mono da, tãma 're romhuri pese za'ra wa'aba mono da, tiwi 're asihãiba zawi za'ra wa'aba mono ãna.

³⁶ Áté ni'wam norĩ hã te za sina aiwẽ zahuré, sina mro zahuré da. Tawamhã sina mro zahuré õ ré, áté aibã hã te za pi'õi hãiba na si te te sima ãma 're rosa'rata u'ãsi, za ãma iħmro hãiba na si, tiwasété wi siptete waihu'u ãna. Áté te za duré te te sõ 're rowasutu u'ãsi. ãne na siwaihu'u wamhã, te za tõ ãma timro su'u, te te sima iwẽzéb zarina. ãma mro da tõ. Tawamhã, oto ãma mro wamhã, tiwasédé hã te te ãma 'manharĩ õ di za. Mare di. ³⁷ Duré aibã hã áté si'uihã na te za sima pisutu, mro ãna a'ã 're hãimana mono da. ãne wamhã, áté te za pi'õi wi, tihãiba na sina 're siptete u'ãsi. ãne wamhã, te te sima iwẽzéb zarina, mro ãna a'ã 're hãimana mono wamhã, wẽ di za tõ. ãne hã iwasété õ di. ³⁸ Taha wa, aibã norĩ hã 're mro za'ra mono wamhã, iwẽ si te za tõ te te 're 'manharĩ za'ra. Duré 're mro za'ra mono õ wamhã, iwẽ uptabi si te za tõ te te 're 'manharĩ za'ra.

³⁹ Pi'õ norĩ hã iħmro hã tiwi 're dã'ã za'ra mono õ ré, te te 're rēme waihu'u za'ra mono õ di za. Tiwi 're dã'ã za'ra mono wapsi, te za oto pibui pese na timro na te te 're sahu za'ra, aibã aimawi na. Tane nherẽ, aibã iřazei'õ'wa na 're mro za'ra mono õ di za. Aiwa iřazei'wa si'uiwa na te za sina 're mro za'ra. ⁴⁰ Tane nherẽ, pi'õi mrotõ norĩ hã 're mro zahu za'ra mono õ wamhã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za, ta norĩ ma hã. ãne ta norĩ ãma iħhimirosa'rada hã. 'Re iħãimana u'ãsi mono pẽ'ezani te te iħma iwaihu'uzéb zarina, wa ãne na aima roti za'ra wa'wa, ãne si.

8

Romhãiba 'manharĩ ma, dasazé da te tãma 're iřõmri za'ra mono zé wasu'u

¹ Rob'ui'ére na we asiwi iřzadanhari za'ra wa'aba zém na, wa za duré aima ãma roti za'ra wa'wa, waihu'u pese newa romhãiba 'manharĩ ãma 're iħdawata za'ra mono zéb da, dasa hã da te tãma 're iřõmri za'ra mono zém na, romhãiba 'manharĩ ma hã. ãne ma tõ we iħma asiwasu'u za'ra wa'wa, rob'ui'ére na hã: “Wa norĩ hã iřazei'wa oto 're wanomro mono wa, wama waihu'u pese za'ra di, 'Re iħãimana u'ãsi mono nhimiroti hã. Taha zarina, wa za marĩ hã dasiré, wa te 're 'manharĩ za'ra, wa te wasima 're iwẽ za'ra mono zéb zarina.” ãne

na ma tô we ĩma asiwasu'u za'ra wa'wa. Tane tô. Uburé wa norĩ ma hã wama waihu'u pese za'ra di tô, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tane nherẽ, marĩ hã da te 're waihu'u pese za'ra mono wẽ te, te za 're dasi'madâ'â ze za'ra, 'râwi. Tane nherẽ, ĩsazei'wa norĩ hã 're ĩsisawi pese za'ra mono zéb zarina si, te za 're sipawaptob u'âsi za'ra, siptete sina siré âma 're hâimana u'âsi za'ra mono da. ² Ni'wam norĩ hã rowaihu'u pese 'wa newa, 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra mono wamhã, sena na ta norĩ hã, marĩ te te 're waihu'u za'ra mono õ di za. Mare di. ³ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te te 're sawi pese za'ra mono wapsi, te za tinhib'a'uwẽ na te te sina 're awaihu'u u'âsi, ta hã.

⁴ Duré, waihu'u pese newa, romhâiba 'manharĩ âma 're ĩdawata za'ra mono zéb da, dasa, da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono na, wa za oto aima roti za'ra wa'wa. E romhâiba 'manharĩ ma, dasa, da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono na, te za a norĩ wa'wa hã dame âma 're asaihuri aba mo, ĩsazei'wa 're anomro aba mono nherẽ. E dame âma 're asaihuri aba mono õ di za. ãne, wa za aima âma waihu'u za'ra wa'wa. Romhâiba 'manharĩ âma 're ĩdawata za'ra mono hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nei õ di. ĩwaihu'u pese zéb da hã, marĩ hã tãma hâimana õ di. Robaba uptabi di. Taré ta hã rob'manharĩ. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di. Siwaprosi, te 'Re ĩhâimana u'âsi mono si 're hâimana, waihu'u pese uptabi na. ĩsine hã marĩ hã ĩwaihu'upe hã 're 'mai'hâimana mono õ di, aimawi hã. Robaba uptabi di. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di duré. ⁵ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã ma tô te te 're saze za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nei õ nherẽ, waihu'u pese uptabi na 're hâimana za'ra mono newa, hâiwa nhirõtõ na, duré ti'ai âma zama, ĩhâiba'õ norĩ hã. ĩsib'apito za'ra hã ahâ uptabi na tãma 're hâimana za'ra mono õ nherẽ, ma tô te te âma 're saze za'ra. ⁶ Tane nherẽ, te siwaprosi wama 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, wasiré wa te 're ĩsaze za'ra mono norĩ ma hã. Ta hã uburé Wamama, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Taha ma si, wa oto 're wahâimana za'ra. Wanhib'apito si te duré siwaprosi 're hâimana, Zezu Cristuhu si. Taha si, ma tô Timama zadawa para te te ro'apoto. Taha nhimipawaptobzéb zarina si, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'anho'reptu, õhõ âma si 're wahâimana u'âsi za'ra mono da oto.

⁷ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã ĩsazei'wa na oto 're hâimana za'ra mono nherẽ, ãne na te te waihu'u za'ra õ di ta norĩ hã, rosa'rata nhib'uware na si 're hâimana za'ra mono wa. Te te 're saze za'ra mono õ ré, romhâiba 'manharĩ âma, aré dame âma 're wata u'âsi za'ra mono wa, te zahadu ta hawim haré te te âma 're rosa'rata u'âsi za'ra, romhâiba 'manharĩ âma hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ne, waihu'u pese newa. Taha wa, dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te 're ĩsõmri za'ra mono hã te te duré dame 're huri mono wa, te ta norĩ hã rosa'rata na te te âma 're upa u'âsi za'ra, ãne: “Ã hã dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te 're ĩsõmri za'ra mono na, 're wasaihuri mono wamhã, wa za wawasédé hã wa te âma 're 'manharĩ za'ra.” ãne te za ta norĩ hã 're siwẽ'õ za'ra, tinhimirosa'rata nhib'uware na 're hâimana za'ra mono wa. Romhâiba 'manharĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ne, waihu'u pese newa, dasa hã da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono hã te te dasiré 're huri mono wamhã, te za ãne na hã 're siwẽ'õ za'ra, ta norĩ hã. ⁸ Tazahã, dasa hã wa te 're ĩhuri mono zéb zarina, duré wa te 're ĩhuri mono õ zéb zarina, te te 're wa'awêsãmri mono õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Marĩ hã wa te 're huri tõ mono da, wa te wasima 're ĩpisutu za'ra mono zéb zarina, te te siwi 're wa'awẽ'õ mono õ di za. Duré marĩ hã wa te 're huri mono da, wa te wasima 're ĩpisutu za'ra mono zéb zarina, te te 're wa'awêsãmri mono õ di za.

⁹ Até te za tô asima 're ĩwẽ za'ra wa'aba mo, dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te 're ĩsõmri za'ra mono na dame 're asaihuri aba mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã za te te siwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono õ na dâ'âsina. Tane nherẽ, te za 're asi'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo, ta hã dasa hã 're huri aba mono wa, asiré ĩsazei'wa nherẽ, sib'uware na 're ĩnomro mono norĩ hã apâ tiwasété u 're rere'e mono tõ da. ¹⁰ Até dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono na, te za 're asaihuri aba mo dasiré, romhâiba 'manharĩ âma 're ĩdawata za'ra mono zéb âma hã, 'ri paramhã. Até 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're aiwẽ'õ za'ra wa'aba mono õ na dâ'âsina, te za tô asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ãna, dasiré âma 're asaihuri aba mo. Tawamhã até asiré ĩsazei'wa nherẽ, sib'uware na 're ĩnomro mono norĩ hã te za te te 're ai'madâ'â za'ra wa'wa, dame âma 're asaihuri aba mono ré hã. Tawamhã, dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te tãma 're ĩsõmri za'ra mono hã te te 're huri mono tõ da, te te aré siwi 're wẽ'õ za'ra

mono nherē, e te za te te sima 're wē za'ra, dame āma 're saihuri mono da, asine wa'aba. Te za tō te te sima 're wē za'ra. E marī wa. Dame āma 're asaihuri aba mono ré, te te āma 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono wa. ¹¹ Tawamhã taha zarina, oto āma 're saihuri mono wamhã, te za 'râwi 're siwē'ō za'ra, asiré isazei'wa nherē, sib'uware na 're inomro mono norī hã, te te aré siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te te oto dame 're huri mono wa. Taha wa, te za Cristu te te 're isaze za'ra mono zém na si'uihã na 're sisimini za'ra, ta hã sada dâ'â za'ra nherē. ¹² Āne hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhã, asiré isazei'wa norī wi, te za aiwasédé hã 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. Taha zarina, ta norī hã marī hã te te aré siwi 're wē'ō za'ra mono nherē, te te oto 're 'manharī za'ra mono wa, te za 're siwē'ō pese za'ra. Āne na aiwasédé hã tiwi 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhã, ta norī hãba siré te za Cristuhu wi zama aiwasédé hã 're ī'manharī za'ra wa'aba mo. ¹³ Āté isisānawã norī hã te za te te sima 're rosa'rata za'ra, dasa hã romhãiba 'manharī ma, da te 're isōmri za'ra mono na, dasiré āma 're saihuri mono wa, tiwasédé te te 're ī'manharī za'ra mono na hã. Āne wamhã, taha na wa hã dame 're isa zahu mono ō di za oto, isisānawã norī hã tiwasété u 're sipizari zahu za'ra mono tō da, apã.

9

Zezihi zadawa wasu'u'wa na, Paru hã dama isiwasu'uzé wasu'u

¹⁻² Ni'wam norī hã ma tō te te ī'āma 're rosa'rata za'ra, Zezihi zadawa wasu'u'wa, sena na dama 're ihãimana mono ō na hã. Tane nherē, a norī wa'wa hã ma tō ī'āma iwaihu'u za'ra wa'wa, sena na isadawa wasu'u'wa, 're ihãimana mono na hã.

Wa hã danhimiroti zarina, 're ihãimana mono ō di. 'Re ihãimana u'âsi mono si, ma tō ipisutu, Zezihi zadawa wasu'u'wa, dama 're ihãimana mono zéb da hã, isadawa para. Wanhīb'apito Zezusi hã wa tō duré sabu, itōmo na. A norī wa'wa hã bété. E 'wa simiroti zarina, ma tō 're isaze za'ra wa'aba mo. Wanhīb'apito ma, te ai'āma 're iromhuri za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō 're isaze za'ra wa'aba mo. Tawamhã, e marī te wasu'u, ā hã, Zezusi hã te aima 're iwasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're isaze za'ra wa'aba mono zé hã. 'Re ihãimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina, wa hã tō sena dama Zezihi zadawa wasu'u'wa, te aima iwasu'u za'ra wa'wa.

³ Ni'wam norī hã, Zezihi zadawa wasu'u'wa na, tō sena dama 're ihãimana mono ō na hã te te dama 're iwasu'u za'ra mono wa, wa tō āne tãma 're isiwaihu'u za'ra. ⁴ Wa norī hã Zezihi zadawa wasu'u'wa norī hã, wasazéb da, duré wahãimanazéb da, wa'āma 're ana wa'aba mono wamhã, e ī'uwaibaba, wa za wa'âbã āna, wa te 're waibu, wa'āma 're ana wa'aba mono zé hã. Ī'uwaibaba, wa za tō wa te 're waibu. ⁵ Zezihi zadawa wasu'u'wa norī, wasiré norī hã Zezusi te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, nimomo 're nomro mono wamhã, timro hã te za siré te te 're simro. Duré Wanhīb'apito no norī zama, te za timro hã siré te te 're simro. Pedru hã te za duré timro hã siré te te 're saprōni. Wa hã bété. Īmro ré, 're ihãimana mono 'wa'âhã, duré isazei'wa si'uiwa 're wahãimana mono wamhã, e ī'uwaibaba 're ihãimana mono ō di aré, daza'rui mono bâ, isiré te 're saprōni mono wamhã. Duré wasazéb da, Īmro āma zama, 're ana wa'aba mono wamhã, e ī'uwaibaba ō di aré. Ī'uwaibaba tō aré, wahãimanazé hã. ⁶ Wa hã Paru, duré isiré romhuri'wa Banabé hã, Zezihi zadawa wasu'u'wa norī siré, 're wahãimana mono nherē, e wa norī si, wa za wanhīb'rata na wa te wasima 're romhuri pese, wasazéb da hã, āma 're iwahãimana mono zéb da hã. E āne hã rob'uwaibaba bâ bété. ⁷ Da'wapéi'wa norī hã bété. E tinhīb'apito ma, te te 're romhuri za'ra mono ré, te za si'uihã na 're siwa'âbã za'ra, tihãimanazéb da hã. Mare di. Si'uihã na 're siwa'âbã za'ra mono ō di za. Duré uwa 'ru na romhuri'wa norī hã te te 're 're za'ra mono pari, uwa 'ru rã hã oto 're rã prédub za'ra mono wamhã, e misi si te te sima 're suhãri za'ra mono ō di za, te te 're huri mono da. Te za tō misi si te te sima 're suhãri za'ra, romhuri'wa norī hã. Duré dama pone'ërebã 'madâ'â'wa norī hã, e a'ubuni wi te te 're 'madâ'â za'ra mono ré, ihãiwa'u hã te te 're ahuri mono ō di za. Te za tō te te sima 're hãiwa'u za'ra, te te 're ahuri mono da.

⁸ Āne na danhimirosa'rata zarina, te āma aima rowasu'u za'ra wa'aba ō di. Duréihã 'Re ihãimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma irob'ui'érezéb zarina si, wa aima āma rowasu'u za'ra wa'wa. Īsi'uihã na hã, mare di. ⁹⁻¹⁰ Āne duréihã Mozési te te āma irob'ui'érezé hã:

“Aro 'rã ne hã, powawē hã tipara na te te aima 're sub za'ra wa'aba mono ré, 're wata wasisi za'ra wa'aba mono ò di za, 're saihuri tō mono da.”

Āne duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ére hã te 're hâimana. E tawamhã, powawē si te 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're azawi. Mare di. Taha zawi nhipai u, te duré wa norĩ hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, duréihã āne na te te rowasu'u wamhã, taha wasu'u nhipai u, ma tō duré wa'āma zama romnhimiré'é. Buru da, ti'a te te 're ihâibâdâ za'ra mono norĩ hã duré oto 're 'rãiré' za'ra mono wa, te te 're ĩrãihãri za'ra mono norĩ hã, e buru tede'wa te te tãma 're ĩpo'o za'ra mono zéb zô, 're simnhasi za'ra mono ò di za. Te za tō sô 're simnhasi za'ra. Āne hã aiwa, te wasu'u. ¹¹ Tane duré, robzuri'wa norĩ hã ro ubuni ré te te 're ĩrobzuri za'ra mono ne, wa tō Cristuhu wasu'uwē na wa te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa. E tawamhã āne hã ĩbâi ò di, aima za'ra wa'aba hã, wanhimipawaptobzé wa'rãmi, marĩ zô aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono wamhã, wasazéb da hã, āma 're ĩwahâimana za'ra mono zéb da hã. Wa za tō 're wanhimnhasi za'ra, rob'uwaibaba wa. ¹² Ni'wam norĩ hã Cristuhu wasu'uwē na te te 're ĩdapawaptob za'ra mono norĩ hã, tō ĩbãre te marĩ na 're ĩpawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, āma 're ihâimana za'ra mono zéb da hã. Tawamhã wa norĩ hã Zezusi, wa te aima 're wasu'u 'rata za'ra wa'aba mono nherē, e ta norĩ nhipai u, marĩ zô aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono ò di za bété. E āne hã ĩsarinai ò di, aima za'ra wa'aba hã. Āne hã, tō ĩsarina.

Ī'uwaibaba nherē, niwamhã marĩ zô, aiwi 're wanhimnhasi za'ra wa'aba mono ò di. Mare di. Duré, wa te aiwi 're rowaptērē za'ra wa'aba mono āna, wa tō wa te 're robzépata za'ra, ĩwasu'uwē ré daro mono bâ, wa te 're ĩropéi mono zé hã, wa te dawĩ āma 're 'wa'rutu tō za'ra mono da. ¹³ 'Re ihâimana u'âsi mono āma 're ĩdawata za'ra mono zéb 're, 'ri 'rãihã 'remhã sasedoti norĩ hã, ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, dasa hã da te tãma 're ĩsômri za'ra mono hã, te za te te sima 're po'o za'ra syry na, āma 're saihuri mono da. Danhimizama hã, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, da te tãma 're ĩsômri za'ra mono nhi zama, te za duré te te sima 're po'o za'ra syry na, da'āma romhuri'wa norĩ hã, wedeza ne na 'Re ihâimana u'âsi mono ma, te te 're ĩzata za'ra mono hã. E āne hã aima waihu'u za'ra wa'aba ò di bété. ¹⁴ Tane duré, Wanhib'apito hã ma tō te te wama 're pisutu za'ra, ĩwasu'uwē hã wa te dama 're ĩwasu'u za'ra mono norĩ ma hã, danhibzari na da te 're ĩwapawaptob za'ra mono na, āma 're ĩwahâimana za'ra mono zéb da hã, wanhimirowasu'u wē wa'rãmimhã, dama.

¹⁵ Tane nherē, nimahã na hã marĩ zô aima ĩnhimnhasi za'ra wa'aba ò di, asibzari na asiwi 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mono da hã, Cristuhu wasu'uwē na te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono wa'rãmimhã. Mare di. Taha wasu'u na si, wa āma 're ĩtoi uptabi, ĩpē'ē 'remhã, ĩnhimiromhuri wa'rãmi, marĩ zô aima 're ĩnhimnhasi za'ra wa'aba mono ò wa. Duré marĩ zô aima ĩnhimnhasi za'ra wa'aba zém na, te sãna'rata da, te ĩsina aima āma rob'ui'ére za'ra wa'aba ò di, āhãna hã. Āne 'wa'ãhã, aré ĩma 're robzei mono ò di. Īdã'ã da si, aré ĩnhimirosa'rada hã. ¹⁶ Īwasu'uwē hã wa tō te dama 're wasu'u u'âsi, tō. Tane nherē, e taha zarina si, wa za ĩhâimanazém na 'rãwi 're ĩsi'madã'ã ze. Mare di. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipisutuzéb zarina si, wa āne na te tãma 're romhuri u'âsi. ĩsi'uihã na te tãma 're romhuri mono ò di, āne na hã. Īwasu'uwē hã te dama 're wasu'u mono ò 'wa'ãhã, aré ĩma 're ropipa uptabi mono di. ¹⁷ Āne na te tãma 're ĩromhuri mono zéb da hã, wa hã ĩsi'uihã na ĩsipisutu 'wa'ãhã, aré ĩbãre ĩpawa'ãbã ré, ĩwasu'uwē na te tãma 're ĩromhuri mono zé hã. Tane nherē, ĩsi'uihã na ĩsipisutu ò di. 'Re ihâimana u'âsi mono si, ma tō ĩpisutu, taha ma ĩ'umnhasi zarina, te tãma 're romhuri wē u'âsi mono da. ¹⁸ E marĩ na tawamhã, ĩpawa'ãbãzé hã. 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ siré 're ihâimana mono nherē, marĩ zô dama 're ĩnhimnhasi mono ò zarina, da te 're ĩpawa'ãbã mono āna, wa ĩwasu'uwē si te dama 're wasu'u. Taha na si, wa 're ĩtoi u'âsi. Taha na si ĩpawa'ã hã, āma 're ĩtoi u'âsi mono zém na si.

¹⁹ Wa hã ĩpawa'ãbã ré, 're ihâimana mono ò di. Taha wa, ĩwada'uri zarina si, te 're romhuri mono ò di. Tane nherē, wa tō ĩsima wē, dapawa'ãbã āna dama romhuri'wa norĩ ne, te dama 're romhuri u'âsi mono da, ĩnhimirowasu'u zarina, Cristu hã da te 're ĩsaze za'ra mono da si, da'ahã na. ²⁰ Zudezu norĩ hã ĩwasu'uwē na te 're pawaptob za'ra mono da, ĩ'rata 're ihâimana za'ra mono ré, zudezu hâimanazéb zarina, wa tō 're

īhâimana, ĩnhimirowasu'u zarina, ta norī hã ahâ na te te 're saze za'ra mono da, Cristu hã. Ta norī hã duréhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te âma ĩrob'ui'érézé hã te zahadu te te 're 'madâ'â pese za'ra, taha zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwêsâmri za'ra mono da si. Tane hã, wa hã ĩ'rata 're ĩhâimana za'ra mono ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata zarina, wa tô ta norī hâimanazéb zarina si 're ĩhâimana, ta hã te 're ĩ'madâ'â pese mono zéb zarina, te te 're ĩwêsâmri mono da newa, ĩsine za'ra, âne na ĩsina 're ĩnhimnhasi mono õ nherê. Sõ'awi te tiwi wê'õ za'ra õ di, zudezu norī hâimanazé hã. Da'ahâ na da te 're saze za'ra mono da si, wa tô âne na si te 're rosa'rata. ²¹ Tane duré, zudezu'õ norī 'rata, 're ĩhâimana mono ré, ta norī hâimanazéb zarina, wa tô duré 're ĩhâimana. Zudezu norī nhimiroti hã te 're 'madâ'â pese mono õ di. E tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã te 're 'madâ'â mono õ di, zudezu'õ norī 'rata 're ĩhâimana mono ré hã. Wa tô te 're 'madâ'â u'âsi tô. Cristuhu nhimiroti si, wa tô te 're 'madâ'â u'âsi. Âne si, wa tô te 're 'manharī, ta norī zama ahâ na Wanhib'apito te te 're saze za'ra mono da, zudezu'õ norī hã. ²² Duré ni'wam norī hã wasiré Zezusihi zazei'wa 're hâimana za'ra mono nherê, sib'uware na âma 're ĩhâimana za'ra mono norī hã ĩwasu'uwê na te 're apawapto mono wamhã, wa za ta norī hâimanazéb zarina si 're ĩhâimana, ĩnhimipawaptobzéb zarina, te te 're sazei pese za'ra mono da. Âne hã dapoto mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono zép sidâpâsi, wa za dasine dama 're ĩhâimana, da'ahâ na Cristu hã da te 're ĩsaze za'ra mono zéb da si.

²³ Cristuhu wasu'uwê hã daro mono bâ da te 're ĩwailhu'u za'ra mono zéb da si, wa âne dama 're ĩhâimana. Duré ĩwasu'uwê zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩsazei'wa norī ma, uburé marī ĩwê hã te te tãma 're ĩ'anhomri mono zém na, dame 're ĩhâimana mono da, wa tô âne dama 're ĩhâimana. ²⁴ Âne, wa za oto aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Dawara na da'ahâ na 're dasipibu za'ra mono nherê, âté misi te za ni'wa hã dawī watobro. Tawamhã dawī watobro si, te za marī ĩwê hã sima ti'â. Âne hã aima wailhu'u pese za'ra wa'aba di. Tane duré, a norī wa'wa hã te za asiptete sina Cristuhu âma si 're anomro wê wa'aba mo, marī ĩwê uptabi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima 're ĩpisutu za'ra wa'aba mono zép si, asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, ni'wa hã dawara na wara tete wa, dawī watobro wê te, marī ĩwê hã te te sima ĩ'âri ne. ²⁵ Ni'wa hã dawara na dame hâimana da, te te sima wê wamhã, te za nasi sipibu, dazada sihâiba wapu da. Tawamhã dawī watobro wamhã, ropsu 'manharī na te za âma sõpre ni, te te da'mairême wê te. Tane nherê, te za tiwi tiwasété su'u, ropsu 'manharī hã. Tanei õ di, wa norī hã. ĩsi'utõri'õ zô si, wa za Cristuhu âma si wasina 're wanhiptete u'âsi za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, marī ĩwê uptabi hã te te wama 're ĩ'apisutu mono zô si. ²⁶ Dawara na 're dasipibu za'ra mono wamhã, siwa'ru dasiwi 're dasisa'rei mono õ di. Awa'awi u'âsi te za 're dasisa're, 're dasirême za'ra mono da. Tane duré, wa hã siwa'ru 're ĩhâimana mono õ di, Cristuhu âma hã. Taha âma si, wa za õhõ haré 're ĩhâimana u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwê uptabi hã te te ĩma ĩpisutuzéb zô si, ĩ'upana marī zô tiwi 're ĩsipai mono âna. Âne duré, sib'rata ubu ré, da'wapéi'wa norī hã da'ubu wi simi'ahâri wailhu'u õ wamhã, taré te za nasi da'âma pahairī siwa'ru, te te da'âma simirei âna. Tanei õ di, wa hã. Siwa'ru 're ĩhâimana mono õ di. Cristuhu âma 're ĩhâimana wê mono zém na si, wa ĩsina te tãma âma 're uwaimrami u'âsi, Cristuhu ma hã. ²⁷ Ni'wa hã dame wara da, te te sima wê wamhã, te za 're siwasutu u'âsi, dazada siptete da. Tane, wa duré wa hã 'râwi 're ĩsi'wapéi u'âsi, ĩwasété na 're ĩhâimana 'rata mono zéb zarina, 're ĩhâimana tõ mono da oto. ĩpê'ê 're, te ĩsima 're ĩrosa'rata wasété mono zé hã wa tô oto 'râwi te ĩsima 're a'uprosi. Taha wa, wa tô âne si te ĩsima 're ab'manharī, ĩnhimirowasu'u zarina, da'ahâ na da te 're saze za'ra mono nherê, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwê uptabi hã te te ĩma pisutu nherê, 'râwi te ĩsiwi simini tõ da.

10

Romhâiba 'manharī âma 're ĩdawata za'ra mono zé wasu'u

¹ ĩsisânawã norī, âne hã wa za oto aima âma rob'râzarõtõ za'ra wa'wa, aima âma ĩpo're pu'u za'ra wa'aba zém na, âma 're aipo're simrami za'ra wa'aba mono tõ da. Duréhã wahi'rata norī hã Mozési hã Ezitu hawi te te sani za'ra wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã hâiwa'a na te mo ĩsõwab za'ra, bâdâdi te te tãma wasu'u za'ra mono da, te te 'madâ'â

pese za'ra mono da. Â pré na pu'u nhisi wa'wai baba, ma tô duré te te simro, rob're na, zara u te te saprī za'ra da, ezipsiu norī wi, te te sō'reptu za'ra da. ² Âne na hâiwa'a 'rowi 're danomro mono wa, duré â wa'wai baba rob're na da te saprī za'ra wa, ma tô Mozésihi âma uburé da te âma 're sasōmri za'ra, wa norī hâ â dawabzuri, wa te 're 'manharī za'ra mono wa, Cristuhu âma, wa te oto 're îsasōmri za'ra mono ne. ³ Duré a'ubuni wi 're danomro mono ré, 'Re îhâimana u'âsi mono, hâiwa hawi te te 're îdapawapto mono na, ma tô dasa da te 're huri, uburé. ⁴ Â hâ 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama î'ôb za'ra mono na ma tô duré da te 're âhuri, aihīni pese. Êtē zahâbâ îtōmo wawē sipo'ozém hawi 're îpu'u mono na, ma tô da te 're âhuri, îsimipawaptozbéb zarina. Êtē zahâbâ hâ a'ubuni wi 're îsa mono na, â hâ da te âma 're î'âhuri mono ne, ma tô Cristu hâ 'râwi dasiré 're hâimana, te te 're da'apawapto mono da. ⁵ Tane nherē, âne na 'Re îhâimana u'âsi mono te te 're dapawapto mono nherē, ma tô da'ahâ na siwi da'awē'ô, dapore âna 're danomro mono 'ru te. Taha wa, a'ubuni wi 're danomro mono ré, ma tô te te 're da'a'uprosi, danhimizahâri mono sidâpâsi.

⁶ E marī, te tawamhâ wama wasu'u za'ra, âne na wahi'rata norī wasu'u hâ. Ta norī ne, wawasété si, wa te wasima 're 'ruiwapari za'ra mono tō da, te wama wasu'u za'ra. ⁷ Duré ta norī ne, romhâiba 'manharī âma waihu'u pese newa, âma 're îdawata za'ra mono âma, 're wawata za'ra mono tō da, te duré wama wasu'u za'ra. Duréihâ 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, ma tô âne na îbaihâ na âma rob'ui'ére:

“Tawamhâ dato hâ ma tô dasiwi 'manharī ni, powawē hâiba ne, oru 'manharī âma îdawata za'ra zéb da hâ. Taha wa, ma tô duré siwa'ru âma apese za'ra ni, dahâimana wasété si dama wē za'ra wa.”

Âne na duréihâ dawasédé, da te dasiwi î'manharī za'ra zé wasu'u na rob'ui'ére hâ. ⁸ Ta norī hâ wahi'rata norī hâ ahâ na ma tô duré aibâ norī hâ pi'ô na tiwasédé hâ 'manharī za'ra. Âne wa, ma tô duré 'Re îhâimana u'âsi mono hâ da'uprosi, 23 miu na dahâiba hâ. Taha wa, wa norī hâ wawasédé hâ âne na wa te 're 'manharī za'ra mono ô di za, wahi'rata norī ne. ⁹ Ta norī hâ ma tô duré tiwasédé hâ 'manharī za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono hâ niha te te tâma rob'manharī za'ra ô zô, te te pibu za'ra da. Âne 'ru te, ma tô duré wahi nhipsari na hâ da'ahâ na da'uprosi, 'Re îhâimana u'âsi mono hâ. Âne na hâ wa norī zama, wa te 're pibu za'ra mono ô di za, Wanhib'apito hâ, wawasédé hâ wa te 're î'manharī za'ra mono na, niha te te wama 're arob'manharī mono ô zô. ¹⁰ Wahi'rata norī hâ ma tô duré Mozésihi ma nharī wasété za'ra. Ma tô tâma aiwapsari za'ra. Taha wa, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hâ hâiwa âma tâma îromhuri'wa hâ we satō, dapārī'wa na îsisi hâ, ta hâ te te da'uprosi da. Âne tō da, wa norī hâ 'Re îhâimana u'âsi mono ma, wa te tâma 're nharī wasété za'ra mono ô di za.

¹¹ Âne ma tô wahi'rata norī ma tiromhâiba duréihâ, tiwasédé te te 're î'manharī za'ra mono zéb zarina, 'Re îhâimana u'âsi mono te te 're îhâ za'ra mono zém na, da te 're waihu'u za'ra mono da. Ma tô duré âne na ni'wa hâ âma rob'ui'ére, âma 're îwasipo're pu'u za'ra mono zéb da hâ, îsine wa te 're 'manharī za'ra mono tō da. Romhuture di oto, waré îrob'râsutuzéb u hâ. Taha wa, wa za wanhimiza'rese 're wahâimana u'âsi za'ra.

¹² Taha wa, Cristuhu âma asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono na, 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono wamhâ, te za asimiza'rese sina pé 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aiwasété u apâ 're airere'e aba mono tō da. ¹³ Tô sena, asiptete sina âma 're anomro u'âsi aba mono zô, 'Re îhâimana u'âsi mono hâ te te 're aipibu za'ra wa'aba mono wamhâ, aimawi na te te 're aipibu za'ra wa'aba mono ô di za, îpire uptabi na hâ. Tô ôhō na si te te 're îda'apibui mono zém na si, te za tô te te 're aipibu za'ra wa'wa. 'Re îhâimana u'âsi mono hâ uburé wama umnhasi za'ra di, marī na uburé te te wama 're î'aropisutu mono zém na hâ. E tawamhâ, asiptetezém nhipai u, te za îpire uptabi na te te aipibu na 're sahu za'ra wa'wa, aiwasété u apâ tiwi 're airere'e aba mono da. Mare di. Tô sena, asiptete sina âma 're anomro u'âsi aba mono zô, te te 're aipibu za'ra wa'aba mono wamhâ, te za niha te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, rowē ré îhawi 're aiwairébé aba mono zéb da hâ, ône haré asiptete sina âma 're anomro u'âsi aba mono da.

¹⁴ Taha wa, îsisānawā norī, îma asawi pese za'ra wa'aba norī hâ, waihu'u pese newa romhâiba 'manharī âma 're îdawata za'ra mono zém na, da'âma 're sasōmri za'ra wa'aba

mono õ di za. Taha nhiti te za 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁵ A norĩ wa'wa hã te oto asimiza'rese 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tõ. Taha wa, ãhãna te aima ãma ïrowasu'u za'ra wa'aba zém na, te za ãma 're ïrosa'rata pese za'ra wa'aba mo, ï'uwaibaba te aima ãma uwaimrami za'ra wa'aba zõ. ¹⁶ Zezusi hã wazada ïdâ'ázém na 're ïwasipo're pu'u za'ra mono zéb da, wasiré 're wasi'rã'õtõ mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're wawata za'ra mono pari, wa za hâsizém na uwa 'rã wa'u ïsé hã wa te 're âhuri. Æne hã wasiré, wa te 're âhuri mono wamhã, Cristuhu wi ïwapru hã tiwi pu'u wa, wazada ïdâ'ázéb zarina, te rowézé hã wahâiba mono bâ wama 're hâimana za'ra. Duré ï'u'êne hã wasiré, wa te 're huri mono da, wa te wasima 're wẽ'ẽ za'ra mono wamhã, Cristu hã da te dasiwi ïhâibapru wa, wazada ïdâ'ázéb zarina, te duré wahâiba mono bâ rowézé hã wama 're hâimana za'ra. ¹⁷ Zezusi hã wazada ïdâ'ázém na 're wasipo're pu'u za'ra mono da, wasiré 're wasi'rã'õtõ mono wamhã, wa'ahã nherẽ, wa za ï'u'êne hã wa te wasima 're wẽ'ẽ za'ra, misi nherẽ, wa te 're ïhuri mono da hã. E marĩ te wama wasu'u za'ra, misi ï'u'êne hã. Wa norĩ hã wasiré ïsazei'wa norĩ hã wa'ahã nherẽ, simisutu Cristuhu siré 're ïwahâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Misi dahâiba ne oto 're ïwahâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra.

¹⁸ Izarazéhé nhihudu norĩ hã bété. Ta norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're sõprub za'ra mono da, tinhimizama te te 're simroi mono wa, wedeza ne na tãma danhoprubzé nomrizé nhisiwi, da te 're zata za'ra mono õ ré, te za syry na te te sima 're po'o za'ra, ïnhi hã, ãma 're saihuri mono da. Æne wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono siré te za 're hâimana za'ra. Tane duré, a norĩ wa'wa hã waihu'u pese newa, romhâiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ïsõmri za'ra mono nhi na, dasiré ãma 're asaihuri aba mono wamhã, te duré dasiré ãma 're aiwata za'ra wa'aba mo, romhâiba 'manharĩ ãma. E ãne hã aima wẽ za'ra wa'aba di. Mare di. Ta hã wẽ õ di, ãma 're ï'aiwata za'ra wa'aba mono hã, dame. ¹⁹ Æne na te aima ãma ïrowaihu'u za'ra wa'aba mono zé hã, e marĩ te wama wasu'u za'ra. E romhâiba 'manharĩ hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono, waihu'u pese na 're ïhâimana mono ne, 're ïhâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Mare di. Duré dasa hã romhâiba 'manharĩ ma, da te 're ïsõmri za'ra mono hã, e pire na te wama 're hâimana za'ra. Mare di. Wama hã, taré hã. ²⁰ Æne si, wa za duré aima ãma rowaihu'u za'ra wa'wa. ïsazei'õ'wa norĩ hã wedeza ne na dasa te te 're zata za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, ta norĩ hã ãma 're sõprub za'ra mono õ di. Wa'uburé norĩ ma si, te ta norĩ hã tãma ãma 're sõprub za'ra, ãma 're ïwata za'ra mono da hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã dasa, ta norĩ ma, da te 're ïsõmri za'ra mono na ãma 're asaihuri aba mono wamhã, wa'uburé norĩ ãma te za ïsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, ãne hã dame 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, wa hã te ai'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di. Mare di. ²¹ A norĩ wa'wa hã Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba mono wa, te tõ asiré 're asi'rã'õtõ aba mo, uwa 'rã wa'u ïsé hã asiré 're âhuri aba mono da, hâsizém na, Wanhib'apito wi, ïwapru tiwi pu'u wa, wazada ïdâ'ázém na ãma 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, wa'uburé norĩ ãma 're dawata za'ra mono da, marĩ hã dasiré da te 're âhuri mono wamhã, ãma dame 're aihâimana waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ta norĩ nhimihâsizém na ïsiré 're âhuri aba mono tõ da. Duré Wanhib'apito hãiba, da te dasiwi hãibapru wa, wazada ïdâ'ázém na ãma 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono da, te duré ï'u'êne hã asiré 're ïhuri aba mo. E tawamhã ï'uwaibaba, te za tõ dame 're ï'manharĩ za'ra wa'aba mo, ïsazei'õ'wa norĩ siré 're asaihuri aba mono wamhã, wa'uburé norĩ ãma 're dawata za'ra mono da, dasa hã da te dasima 're 'manharĩ za'ra mono wamhã. E tõ ï'uwaibaba ãne hã aima za'ra wa'aba hã. ²² Æne hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, Wanhib'apito hã te za asada 're hâimana za'ra wa'wa, ï'upana wa'uburé norĩ ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono wa. Æne zarina, wazada 're hâimana za'ra mono wamhã, e Wanhib'apito nhiptetezém nhipai u, wanhiptetezé hã wama 're hâimana za'ra mono bâ, wa za ïsimihâzé wi 're wawairébé. Mare di. Tiwi 're wawairébé waihu'u mono õ di za.

²³ Ni'wam norĩ hã asiré ïsazei'wa 're ïhâimana za'ra mono norĩ hã, te ãne na te te sima 're nharĩ za'ra: “Marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wawi 're awẽ'õ mono õ nherẽ, wa norĩ zama, wa te wasiwi 're wẽ'õ za'ra mono õ di za, wa te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da. Wa za tõ wa te 're 'manharĩ za'ra, wa te wasima 're ïwẽ za'ra mono zéb uwaibaba si.” Æne ma tõ ni'wam norĩ hã te te sima 're waihu'u za'ra. Tane hã wẽ di tõ. Tane nherẽ, marĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te wawi 're awẽ'õ mono õ nherẽ, até wa te 're 'manharĩ za'ra mono wa, wa za wasiré ïsazei'wa norĩ

wi, wa te āma 're 'wa'rutu za'ra. Taha wa, marī hã dazū wa te 're 'manharī za'ra mono ō di za, wasiré ĩsazei'wa norī wi, wa te āma 're 'wa'rutu tō za'ra mono da. Duré wasiré ĩsazei'wa norī hã, Cristuhu āma si siptete sina 're nomro mono da, wa te 're ĩpawaptob za'ra mono da si, wa za tō uburé marī hã ĩwē si wa te 're 'manharī za'ra. ²⁴ Rãwip si 're asipawaptob za'ra wa'aba mono da, asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za. Asiré ĩsazei'wa norī hã 're pawaptob za'ra wa'aba mono da si, te za ta norī āma si 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo.

²⁵ Romnhi hã da te dasima 're ĩwede za'ra mono zéb āma, da te 're ĩ'uiupra za'ra mono hã, te za asina aihâtâ'â āna 're ĩhuri aba mo romnhi hã, nima hawib zô asimnhasi aba āna. Romhãiba 'manharī ma, da te 're ĩsômri za'ra mono na, 're rosa'rata za'ra wa'aba mono āna aipē'ē 're, āma 're asiwē'ō za'ra wa'aba mono ō di za. ²⁶ 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tō āne na āma rob'ui'éré, duréihã:

“Uburé ti'a hã Wanhib'apito te hã. Duré uburé marī hã ti'ai āma 're ĩhãimana za'ra mono hã, Wanhib'apito te hã. Taha wa, uburé dasazé hã wē di, āma 're ĩwasaihuri mono zéb da hã.”

Āne duréihã āma ĩrob'ui'éré hã te 're hãimana.

²⁷ ĩsazei'ō'wa hã ĩsiré ai'masai wa'aba da, asô 'mai'harã aba wamhã, te za tō ĩsiré ai'masai wa'wa, asima 'maiwē wa'aba wamhã. Tawamhã uburé dasazé hã da te aima ĩ'a za'ra wa'wa hã te za tō ĩhuri 'wa, nima hawī, da te 'mai'awisi zô, da'mazadhanarī aba āna, 'rãwi aipē'ē 're wa'aba, asi'maiwē'ō wa'aba zarina. ²⁸⁻²⁹ Tane nheré, áté ni'wa hã te za āne na aima 'maiwaihu'u'wa: “Ā hã dasazé hã romhãiba 'manharī ma, da te 're ĩsômri za'ra mono.” Āne hã ni'wa te te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhã, taha na ai'masai wa'aba ō di za. E 'rãwi aipē'ē na asi'maiwē'ō wa'aba tō da, wa āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Mare di. Taré dasa hã te te aima ĩ'maiwasu'u wa'aba wi, rosa'rada hã si'wa'rutu tō da, wa āne aima roti za'ra wa'wa, taha na asaihuri aba tō da.

E tawamhã, romnhi hã romhãiba 'manharī ma, da te 're ĩsômri za'ra mono na, wa za 're ĩsa, romhãiba 'manharī āma dame 're ĩwata mono ō nheré. Āne, wa 'rãwi te ĩsima āma 're rosa'rata u'âsi. ³⁰ 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã sôpru wa, āma 're wawata za'ra mono sina, wasa hã wa te 're huri mono wamhã, e ĩ'uwaibaba te za ni'wa hã te te dama 're wawasu'u wasété za'ra, tō ō hã wa te 're ĩhuri mono na hã. Mare di. Taré te za ni'wa hã te te dama 're wawasu'u wasété za'ra, tō sena newa.

³¹ Āne, wa za duré aima āma 'rãsutu za'ra wa'wa, ā ĩnhimirowasu'u na hã. Uburé marī hã te za 're ĩ'manharī wē u'âsi za'ra wa'aba mo, 're asaihuri aba mono wamhã, duré 're ĩhuri aba mono wamhã, duré marī aimawi hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono wamhã, taha zarina si, 'Re ĩhãimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra mono da. ³² Marī hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za oto, da te āma 're ai'madã'ã za'ra wa'aba mono wa, dawasété u 're darere'e mono tō da. Āne hã dazada 're 'manharī za'ra wa'aba mono ō di za, zudezu norī da, duré zudezu'ō norī da, duré 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're ĩhãimana za'ra mono norī da. ³³ Wa hã bété. E niha dama 're ĩhãimana mono zé hã. Āne si, wa tō te ĩsima 're da'awē, uburé marī hã te 're ĩ'ab'manharī wē mono zém na, te āma 're da'apawapto mono da. ĩsima si, āne na 're ĩhãimana mono ō di. Uburé, wa dama 're ĩhãimana, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're ĩda'anho'reptui mono zé hã da te dasina 're uwaimrami za'ra mono da, ĩnhimipawaptobzéb zarina.

11

Aibã norī hã timro nhipai u 're ĩhãimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Wa hã 're ĩmorizém na aima āma 're ĩsisanho za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za 're anomro wē wa'aba mo. Cristu hã ti'ai āma 're morī ré, wama āma 're ĩsisanho za'ra mono zéb zarina, wa hã 're ĩhãimana mono ne, te za duré 're anomro wē wa'aba mo. ² A norī wa'wa hã te oto ĩ'āma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, 're ĩhãimana mono zém na hã, duré uburé te aima āma 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zém na hã. ĩsazei'wa norī 're ĩhãimana za'ra mono zém na roti hã da te ĩma 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb zarina, te oto 're anomro u'âsi aba mo, te aima āma 're ĩroti za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Taha wa, wa ai'āma 're ĩwata u'âsi za'ra wa'wa. ³ Tane nheré, aimawi na te aima āma ĩrowasu'u za'ra wa'aba da hã, wa tō ĩsima wē. Cristu hã uburé aibã norī nhib'apito, te 're hãimana. Duré aibã norī hã uburé timro norī nhib'apito, te 're hãimana za'ra. Duré 'Re ĩhãimana

u'âsi mono hã ta hã, Cristuhu nhib'apito te 're hâimana. ⁴ A norĩ wa'wa hã, zudezu'õ na te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, zudezu'õ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za tô uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo. Īsazei'wa norĩ hã asiré 're ai'rã'õtõ aba mono ré, aibâ norĩ hã 'rã ubu ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mre me zusi mono wamhã, duré 'rã ubu ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, e marĩ te ta norĩ hâimanazé hã wama wasu'u za'ra. Ta norĩ hã Cristu te te siwi 're ĩwazéb za'ra mono õ zé, te wama wasu'u za'ra, zudezu'õ norĩ hâimanazéb uwaibaba õ wa, âne hã. ⁵ Duré pi'õ norĩ hã 'rã ubu âna, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mre me zusi mono wamhã, duré 'rã ubu âna, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're romhuri za'ra mono wamhã, ta norĩ ma, ĩmro hã tãma 're wazéb za'ra mono õ di. E marĩ wa. Pi'õ 'rã ubuzé hã timro zapari 're ĩhâimana za'ra mono zé, te te dama wasu'u wa, zudezu'õ norĩ hâimanazéb zarina. Pi'õ norĩ hã marĩ ĩwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wa, te za da te 're 'rãpari za'ra, sisém na 're hâimana za'ra mono da a'â. Tane duré, pi'õ norĩ hã 'rã ubu âna, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mre me zusi mono wamhã, pi'õ, da te 're ĩ'rãpari za'ra mono ne, te za a'â 're hâimana za'ra ta norĩ hã, sisém na. ⁶ Âne hã pi'õ norĩ, 'rã ubu âna 're hâimana za'ra mono wamhã, âne hã wẽ te bâ, te za tô 're si'rãpari za'ra, sisém na dama 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã oto. Tawamhã 're si'rãpari za'ra mono wa, duré taré 're siséré nhihãri za'ra mono wa, dama sisém na 're hâimana za'ra mono tõ da, te za 'rã ubu ré, dame 're hâimana za'ra, ĩsazei'wa norĩ hã 're si'rã'õtõ mono ré. ⁷ Tane nherẽ, ĩsazei'wa norĩ, siré 're si'rã'õtõ mono ré, aibâ norĩ hã 'rã ubu ré, dasiré 're hâimana za'ra mono õ di za. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ne, 're hâimana za'ra mono wa, ta norĩ hã. Tane nherẽ, pi'õ norĩ hã aibâ norĩ zapari 're ĩhâimana za'ra mono zé hã, pi'õ ma, aibâ ĩpirezé, te wasu'u. ⁸ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, pi'õ hãiba na aibâ hã te te poto õ di. Aibâ hãiba na si, ma tô pi'õ hã poto. ⁹ Duré aibâ hã pi'õ ma, 're hâimana mono da, te te poto õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Pi'õ si, ma tô tãma poto, aibâ ma, 're ĩhâimana mono da hã. ¹⁰ Taha wa, ĩsazei'wa norĩ hã rowahutu u 're si'rã'õtõ mono wamhã, pi'õ norĩ hã te za tô 'rã ubu ré dasiré 're hâimana za'ra. E marĩ wa. Timro norĩ zapari 're ĩhâimana za'ra mono zém na, da te âma 're waihu'u za'ra mono da, duré hãiwa âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã te te ĩré 're 'madâ'â za'ra mono wa, te te siwi 're wẽ'õ za'ra mono tõ da, zudezu'õ norĩ hâimanazé hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono da. ¹¹ Tane nherẽ, wa norĩ hã Wanhib'apito âma oto 're wanomro mono wa, aibâ norĩ hã pi'õ âna 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré pi'õ norĩ zama, aibâ âna 're hâimana waihu'u za'ra mono õ di za. Âne hã aiwa te wama wasu'u za'ra. ¹² Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã aibâ hãiba na ma tô pi'õ hã poto 'rata tô. Tane nherẽ, te oto ta hawim haré aibâ norĩ hã pi'õ hãiba hawi dama 're poto u'âsi za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, ma tô uburé marĩ hã te te apoto, aibâ norĩ zama, duré pi'õ norĩ zama.

¹³ E tawamhã ĩ'uwaibaba, te za pi'õ norĩ hã 'rã ubu âna, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're mre me zusi, ĩsazei'wa norĩ hã siré 're si'rã'õtõ mono wamhã. Ma'ápé, a norĩ wa'wa hã asi'uihã na âma waihu'u za'ra wa'aba, âne na hã. ¹⁴ Aibâ norĩ hã séré pa ré, 're nomro mono wamhã, wẽ'õ nherẽ, te siséb âna ĩré 're hâimana za'ra, tihâimanazéb zarinaĩ õ nherẽ, zudezu'õ norĩ hâimanazéb zarinaĩ õ nherẽ. Âne hã 'rãwi wapé'ẽ na dahâimanazém na, wa te wasina 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb zarina, wa âne na aima âma roti za'ra wa'wa. ¹⁵ Tane nherẽ, pi'õ norĩ hã séré pa ré, 're hâimana za'ra mono wamhã, dama 'madâ'â ze ti. E marĩ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, ma tô ĩséré pa hã te te tãma 're pisutu za'ra, pi'õ norĩ ma hã, ĩ'rãzuwazéb da hã. ¹⁶ Âté ni'wam norĩ hã asiré 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã te za âne na sina ĩzadawa 'ru za'ra, pi'õ norĩ hã 'rã ubu ré 're ĩhâimana za'ra mono wasu'u na hã, te te ĩzaze za'ra õ wa. Âne wamhã, wa za âne na si ĩzadawa na tãma âma wa'rãmi za'ra. Wa norĩ hã aimawi na, wa te dama 're roti za'ra mono õ di. Mare di. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ hã te duré õhõ na si te te âma 're rosa'rata za'ra, pi'õ norĩ hã 'rã ubu ré, 're ĩhâimana za'ra mono wasu'u na si.

Ze zusi hã dazada ĩdâ'ázém na âma 're dasipo're pu'u za'ra mono da, dasiré 're ĩdasaihuri mono zé wasu'u

¹⁷ Aimawi na wa za oto aima āma roti za'ra wa'wa, aihâimanazém na 're ĩ'upa za'ra wa'aba mono zém na hã. Taha wa, ai'āma ĩwata za'ra wa'aba ō di za, āhã na hã. Rowahutu u asiré 're asi'rã'õtō aba mono wamhã, asiptete sina Cristuhu āma 're anomro aba mono zéb da, 're asipawaptob za'ra wa'aba mono ō di. Marĩ na si, ma tō ĩ'upana asiwi 're ĩro'wa'rutu za'ra wa'aba mo. ¹⁸ Āne uimrehēne, wa za a'â ai'āma rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Ma tō we ĩma aiwasu'u za'ra wa'aba ni, asiré 're asi'rã'õtō aba mono nherē, asima aipo'o aba na hã, 're asisada'âbâ za'ra wa'aba mono 'ru te. Āne na syry na wa tō dazaze, da te we ĩma aiwasu'u wasété za'ra wa'aba zém na hã. Āté tō sena, āne hã. ¹⁹ Āne hã wē'ō nherē, āté wē di tō. E marĩ wa. Asiwi aipo'o aba wamhã, ni'wam norĩ hã wa za wa te 're waihu'u za'ra, tō sena, Zezusihi zazei uptabi 'wa, 're ĩhâimana za'ra mono na hã. ²⁰ Asiré 're asaihuri aba mono da, 're asi'rã'õtō aba mono wamhã, Wanhib'apito hã wazada ĩdâ'âzém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da, tãma āma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ō di. Marĩ aimawi hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono da si, te 're asi'rã'õtō aba mo, siwa'ru. ²¹ Aihĩni, asitēme 're aihutu aba mono ō ré, te za ni'wam norĩ si dawana tisa hã te te 're huri, si'aba'ré na. Taha wa, te za ni'wam norĩ hã tisa hã te te 're simini za'ra, ĩwana 're dasihutu mono wa. Taha wa, te za tō ĩwana da te 're uprosi za'ra. Ni'wam norĩ hã te za duré 're 'rã idi'iti za'ra, uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã sa'ětē na te te 're âhuri mono wa. ²² E niha. E asōrōwa hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono ā bã, asapa'abâ asa hã ĩwa 're ĩhuri aba mono zéb da hã. Asiré 're asi'rã'õtō aba mono ré, āne hã asiwi 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, asiré 're ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē, 're ĩ'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa. Āne hã asima 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, te duré ĩsimarĩ'ō norĩ hã 're wazéb za'ra wa'aba mono āna, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Āne wamhã, e niha wa za ai'āma waihu'u za'ra wa'wa. E āne zarina, wa za duré ai'āma 're ĩwata za'ra wa'wa. Mare uptabi di, ai'āma 're ĩwata za'ra wa'aba mono da hã.

²³ Duréihã Wanhib'apito te te ĩma ĩwaihu'uzém na, wa tō āne na aima waihu'u pari za'ra wa'wa: Zudasi hã Zezusi te te dama ĩhâiba nhomrizém na, tō taha barana ma tō Wanhib'apito Zezusi hã ĩ'u'ēne hã ti'â. ²⁴ Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma te tiwata, sōpru wa. Taha pari, ma tō te te wē'ē, ĩ'u'ēne hã. Āne te tãma nharĩ za'ra, tisiré 're ĩnomro mono norĩ ma: “Ā hã ĩ'u'ēne hã ĩhâiba te wasu'u, asada ĩsisōmri za'ra wa'aba zé hã. Ā hã te za 're ĩhuri aba mo, ĩ'āma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hã.” Āne ma tō sina tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã. ²⁵ Tawamhã saihuri pari, tō ōne ma tō duré hâsizé hã ti'â, uwa 'ru 'rãĩ wa'ui ré hã. Āne te duré tãma nharĩ za'ra: “Ā hã rob'rãĩ wa'u hã, ĩwapru hã asada za'ra wa'aba za ĩwi pu'u wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩropisutuzép té, tō sena za te te dama āma 're ĩ'a'uwaimrami mono zé, te wasu'u. Ā hã 're âhuri aba mono sidâpâsi, te za ĩ'āma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da, 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo, ōne u'âsi.” Āne ma tō duré sina tãma rowasu'u za'ra, Zezusi hã. ²⁶ Tawamhã, ĩ'u'ēne hã 're huri aba mono wamhã, duré rob'rãĩ wa'u hã 're âhuri aba mono wamhã, ta hã, Wanhib'apito dazada ĩdâ'âzém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa, za we apâ ĩmorizéb u hã.

²⁷ Taha wa, ni'wam norĩ hã Wanhib'apito āma 're ĩsipo're pu'u za'ra mono zéb da, ĩ'u'ēne hã te te siré 're huri mono wamhã, duré rob'rãĩ wa'u hã te te siré 're âhuri mono wamhã, siséb āna siré 're si'rã'õtō mono wamhã, ta norĩ hã te za Wanhib'apito hâiba na, tiwasédé hã te te āma 're 'manharĩ za'ra, ĩwapru na zama, dazada ĩdâ'âzé hã taré newa, siwa'ru te te 're huri mono wa, ĩ'u'ēne hã, duré siwa'ru te te 're âhuri mono wa, rob'rãĩ wa'u hã. ²⁸⁻²⁹ Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito dazada dâ'â da, ĩsihâiba nhomrizém na, te te 're rosa'rata za'ra mono āna, ĩ'u'ēne hã te te 're huri mono wamhã, duré rob'rãĩ wa'u hã te te 're âhuri mono wamhã, taha zarina, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ta norĩ hã te te 're hã za'ra. Taha ō'umnhasite, te za a'â aipē'ē na 'rãwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wasédé hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono zô, taha uimrehēne, a'â asima 're pari za'ra wa'aba mono da. Taha parip si, te za oto ĩ'u'ēne hã asiré 're ĩhuri aba mo. Duré taha parip si, te za oto rob'rãĩ wa'u hã asiré 're ĩ'âhuri aba mo. ³⁰ Taha wa, ni'wam norĩ hã āne hã te te a'â 're 'manharĩ za'ra mono ō wa, te ta norĩ hã hâzé u'âsi 're hâimana za'ra ahã na, asiré 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ni'wam norĩ hã te duré sib'uwa u'âsi 're hâimana za'ra. Ni'wam norĩ hã ma tō duré 're dâ'â za'ra, āne

wa. ³¹ Wasiré 're wasaihuri mono ò ré, wanhimirosa'rata wasédé hã wama 're hãimana za'ra mono zô, a'â wapě'ě na 'rãwi 're wasi'madã'ã za'ra mono wamhã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã te te 're wa'ahã za'ra mono ò di za. E marĩ wa. 'Re wasiwě'õ za'ra mono wa, 're ìwahãimana za'ra mono na, marĩ na, wa te 're ì'upa za'ra mono na hã. ³² Tane nherě, ti'ab ré te za tô wawasédé hã te te wa'ãma 're ì'awaihu'u mono zéb zarina, te te 're wa'ahã za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã. E marĩ wa. Te te 're wa'azawi pese mono wa, taha zarina, apã wa te ãma 're sasõmri pese za'ra mono da. Nimahã na, uburé ìsazei'õ'wa norĩ zu, za te te siwi wa'awě'õ tã da, te za tô ãne wa, te te 're wa'ahã za'ra, ti'ai ãma 're wanomro mono ré.

³³ Ìsisãnawã norĩ, ãne na wa za oto aima ãma 'rãsutu za'ra wa'wa, Wanhib'apito dã'ázém na 're asipo're pu'u za'ra wa'aba mono zéb da, asiré 're asaihuri aba mono zém na hã. Taha wa, te za a'â asisõ 're asimipari za'ra wa'aba mo, aihĩni asitẽme 're aihutu aba mono wapsi, asiré ãma 're asaihuri aba mono da. ãne hã wě di. ³⁴ Ni'wam norĩ hã asiré 're ìhãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, mra te te 're simroi mono wamhã, tinhorõwa ãma si te za a'â tisa hã te te 're huri. Taha parip si, te za oto asitẽme 're aihutu aba mo, asiré 're asi'rã'õtõ aba mono da. 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã te te siwi 're aiwě'õ za'ra wa'aba mono tã da, te za ãne si ì'uwaibaba 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mo.

Nimahã na, ãma atẽme ìmorĩ aba wapsi, wa za aimawi na aima ãma roti za'ra wa'wa, rob'ui'éré na we asiwi ìzadanharĩ za'ra wa'aba zém na hã.

12

'Re ìhãimana u'ãsi mono, Tipě'ězani na romhuri mono bã te te dama 're ì'apisutu mono zé wasu'u

¹ Ìsisãnawã norĩ, wasiré ìsazei'wa norĩ hã romhuri mono bã, 'Re ìhãimana u'ãsi mono pě'ězani nhimipawapto waihu'u pese na, ãma 're ìsipawapto za'ra mono zéb da hã, ta hã te te tãma 're ìpisutu za'ra mono zém na, wa za oto aima ãma roti za'ra wa'wa, sena ãma 're ìwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã, rosa'rata na ãma 're upa za'ra wa'aba mono tã da. ² A norĩ wa'wa hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono, 're waihu'u za'ra wa'aba mono ò ré, ma tô wa'uburé hã te te 're aiwada'uri u'ãsi za'ra wa'wa, tô sena newa, romhãiba 'manharĩ hã tarére nherě, mreme ò nherě, ta norĩ ãma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da, waihu'u pese newa. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba nherě, wa taré ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa. ³ Tane nherě, wa ìsima aiwě za'ra wa'wa, aimawi roti hã waihu'u za'ra wa'aba da oto. Áté ni'wam norĩ hã te za ãne na Zezusi hã te te dama 're wasu'u za'ra: "Zezusihi ma, marĩ ìwasétère si tãma 're hãimana mono neza, 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimirob'manharĩzém na." ãne na hã ni'wam norĩ hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono pě'ězani nhimipawaptozbéb ré, 're ìnomro mono norĩ hã, te te dama 're wasu'u waihu'u za'ra mono ò di. Mare di. Duré áté ni'wam norĩ hã te za ãne na te te dama 're wasu'u za'ra, Zezusi hã: "Zezusi hã, taha Wanhib'apito, danhipai u." Ni'wam norĩ hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono pě'ězani nhimipawaptozbéb zarina ò nherě, ãne na tô sena te te dama 're wasu'u waihu'u za'ra mono ò di.

⁴ 'Re ìhãimana u'ãsi mono pě'ězani hã misi nherě, te ìsazei'wa norĩ ma, romhuri hã te te 're apisutu, tinhimirohuri mono bã sipu'u pese na ãma 're sipawapto za'ra mono da. ⁵ Duré Wanhib'apito hã misire nherě, wasipu'u pese na, wa wa te tãma 're romhuri za'ra, wanhimirohuri mono bã, wasiré ìsazei'wa norĩ hã. ⁶ Duré, 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã misi nherě, õhõ si te tiwaihu'u pese na te te 're wa'apawapto, romhuri hã sipu'u pese na, wa te tãma ãma 're ìrob'ma'wamarĩ za'ra mono zéb da hã. ⁷ Wahãiba mono bã, ma tô romhuri hã te te wama 're apisutu 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã, Ìpě'ězani hã sena na wapě'ě 're, 're ìhãimana za'ra mono na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da, duré wasiré ìsazei'wa norĩ hã ãma 're wasipawapto wě u'ãsi za'ra mono da. ⁸ 'Re ìhãimana u'ãsi mono pě'ězani hã ni'wam norĩ si, te za te te 're pisutu za'ra, tô sena ta norĩ hã tinhimirosa'rata waihu'u pese na te te dama ãma 're roti wě za'ra mono da, hãiwa hawi dahãimanazém na rowaihu'u na hã. Ni'wam norĩ si, te za duré te te 're pisutu za'ra, rowaihu dama ìwaihu'u'õ na, te te dama ãma 're roti wě u'ãsi za'ra mono da. ⁹ Ni'wam norĩ si, te duré 'Re ìhãimana u'ãsi mono hã te te 're pisutu za'ra, ta norĩ hã Cristu hã te te sina 're umnhasi pese za'ra mono da, tisiré ìsazei'wa norĩ nhipai u. Ni'wam norĩ

si te duré te te 're pisutu za'ra, iwaihu'u pese zarina, te te āma 're dapesa za'ra mono da, 're dahâzé za'ra mono wamhã. ¹⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono waihu'u pese na si, marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono da, ni'wam norĩ si te duré te te 're pisutu za'ra. Duré 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na te te dama āma 're rowasu'u za'ra mono da, te duré ni'wam norĩ si te te 're pisutu za'ra. Ni'wam norĩ si, te duré te te 're pisutu za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono, da te dasima 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zé hã te te āma 're pibu za'ra mono da, tō sena uptabi na hã te te 're waihu'u za'ra mono da, wa'uburé norĩ hawim hã ĩ'umhasite. Damreme dama iwaihu'u'õ na zama, 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, te duré ni'wam norĩ si te te 're pisutu za'ra, timreme nai ĩ nherẽ, te te dama āma 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hã. Ni'wam norĩ si, te duré 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani hã te te 're pisutu za'ra, damreme dama iwaihu'u'õ na 'Re ihâimana u'âsi mono, da te dasima 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zé hã sō'awi te te dama āma 're wasu'u pese za'ra mono da oto, da te 're iwaihu'u za'ra mono zéb da hã. ¹¹ Tō õhõ si te misi nherẽ, 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani hã romhuri te te dama 're apisutu, ĩsazei'wai mono bâ, te te sima 're ĩda'awẽ mono zéb zarina, āma 're ĩdasipawaptob za'ra mono zéb da hã.

Dahâiba misi ne, ĩsazei'wa norĩ hã 're ihâimana za'ra mono zé wasu'u

¹² Āne, wa za aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa, iwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. Wahâiba hã misi nherẽ, wahâiba na marĩ hã wama 're ihâimana za'ra mono hã ahâ di, wapara hã duré wanhib'rada hã duré wapo're hã, duré aimawi hã. Tane nherẽ, misi te tō wahâiba hã wama 're hâimana za'ra, wahâiba mono bâ. Tane duré, wa norĩ hã wasiré ĩsazei'wa norĩ hã wa'ahâ uptabi nherẽ, wa oto simisutu āma 're wanomro, wahâiba misi ne. ¹³ Wa norĩ hã wasiré ĩsazei'wa norĩ hã aiwa 're wahâimana za'ra mono õ di. Ni'wam norĩ hã zudezu. Duré ni'wam norĩ hã zudezu'õ. Duré ni'wam norĩ hã pawa'âbã āna ĩwada'uri zarina si, te te dama 're ĩromhuri za'ra mono. Duré ni'wam norĩ hã wada'uri āna si'uihã na 're ihâimana za'ra mono. Āne hã aiwa 're wahâimana za'ra mono õ nherẽ, simisutu wa oto 're wahâimana za'ra, wahâiba misi ne, 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani na â dawabzuri uburé, wa te 're 'manharĩ za'ra mono wa, duré 'Re ihâimana u'âsi mono hã, Tipē'ēzani, uburé te te wama 're anhomri mono wa, wapē'ẽ 're, oto 're ĩsãmra mono da hã.

¹⁴ Wahâiba na marĩ hã misi wama 're hâimana za'ra mono õ di. Marĩ hã ahâ na te tō wahâiba na hã wama 're hâimana za'ra, tite mono bâ te te 're ĩromhuri za'ra mono zéb da hã, wapara hã, duré wanhib'rada hã, duré wato hã, uburé ĩré 're ĩwahâimana za'ra mono hã. Tane ma tō duré 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani hã romhuri hã sipu'u pese na te te wama 're apisutu, āma 're ĩwasipawaptob za'ra mono zéb da hã. ¹⁵ Āne, wa za duré aima āma simiré'é za'ra wa'wa taré, wahâiba na marĩ hã wama 're ihâimana za'ra mono zém na hã. Āté wapara, te aré wama siwasu'u, āne: “Wa hã asib'rata õ di. Taha wa, wa taré aihâiba na ai'āma 're ĩhâimanare. Marĩ dai õre di, wa hã.” E āne hã aré ĩ'uwaibaba. Mare di. Pire na te tō wama 're hâimana u'âsi za'ra, wapara hã. ¹⁶ Āté wapo're hã te aré duré wama siwasu'u, āne: “Wa hã atõmo õ di. Taha wa, wa taré aihâiba na ai'āma 're ihâimana. Marĩ dai õ di, wa hã.” E āne hã aré duré ĩ'uwaibaba. Mare di. Pire na te tō wama 're hâimana u'âsi za'ra, wapo're hã. ¹⁷ Duré, wahâiba na watõmo si wama 're hâimana za'ra mono 'wa'âhã, e niha wa aré 're wanhimipari za'ra. 'Re wanhimipari waihu'u za'ra mono õ di aré, tō. Duré wahâiba na wapo're si wama 're hâimana za'ra mono 'wa'âhã, e niha wa aré 're wanhimhã za'ra. 'Re wanhimhã waihu'u za'ra mono õ di tō aré. ¹⁸ Tane nherẽ, āne na hã 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're wa'apoto mono õ di. Te te sima 're ĩ'awẽ mono zéb zarina si, ma tō marĩ ahâ na te te wama 're ab'manharĩ, wahâiba na ĩré 're ĩwahâimana za'ra mono zéb da hã. ¹⁹ Wahâiba na marĩ hã ahâ na wama 're hâimana za'ra mono õ 'wa'âhã, aré wahâiba hã wama 're hâimana za'ra mono õ di. ²⁰ Tane nherẽ, marĩ ahâ na te tō wama 're hâimana za'ra wahâiba na hã, wahâiba misi nherẽ. Taha wa, wa tō 're wahâimana za'ra.

²¹ Āté wato hã te aré wanhib'rata ma tinha, āne: “A hã tarére hã. Marĩ dai õ di, ĩma hã.” E āne hã aré ĩ'uwaibaba. Āté wa'rã hã te aré duré wapara ma tinha, āne: “A hã tarére hã. Marĩ dai õ di, ĩma hã.” Āne hã ĩ'uwaibaba õ di tō duré aré. ²² Nima norĩ hã wahâiba na marĩ hã wama 're ihâimana za'ra mono hã sib'uwere na wama 're hâimana za'ra mono

newa. Tane nherê, te tô pire na wama 're hâimana za'ra. ²³ Duré nima norĩ si, wahâiba na wama 're ãhâimana za'ra mono hã wama wapure na, tarére wama 're hâimana za'ra mono newa, wa za ta norĩ ma 're wanhipese za'ra, wa te 're ãhâiba'ubu wê za'ra mono zém na hã, nimahã ma si, rowazéb tã da. ²⁴⁻²⁵ Nima norĩ ré si, wa ai'uréwi iré 're wahâimana za'ra, rowazéb ãna. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima 're wa'awê, uburé marĩ hã wahâiba na wama 're ãhâimana za'ra mono hã, si'u te te wama ãma 're ãromhuri za'ra mono zéb da hã, sima 're siwanhizari za'ra mono ãna, aihĩni 're sisawi pese za'ra mono da. ãne da si, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã wahâiba te te wama 're ab'manharĩ, wahâiba na hã nima norĩ si wama wapu newa, pire na tô uburé wama 're hâimana za'ra mono da, simisutu haré. Tane duré, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima 're wa'awê, wasiré ãsazei'wa norĩ hã, simisutu haré wa te tãma 're romhuri za'ra mono da, wasiwi 're wasiwanhizari za'ra mono ãna. Ma tô te te sima 're wa'awê, wapire na wasima 're ãwahâimana za'ra mono zéb da hã, aiwapsi. ²⁶ Wapara hã marĩ ãma sépu'u wa, te te robzépata wamhã, taha u'âbã, te za uburé wahâiba hã ãsabãdã robzépata za'ra. Tane duré, ni'wa hã wasiré ãsazei'wa, marĩ na te te robzépata wamhã, wa norĩ zama, wa za duré ãsabãdã robzépata za'ra ni. Duré, ni'wa hã wasiré ãsazei'wa hã ãsimiromhuri wê na da te dasima wasu'u wê za'ra wamhã, wa norĩ zama, wa za duré ãsabãdã 're wato za'ra.

²⁷ A norĩ wa'wa hã te tô simisutu haré, Cristuhu nhib'a'uwê asiré 're anomro aba mo, aihâiba misi aima 're ãhâimana za'ra wa'aba mono ne. Duré dahâiba na marĩ hã tite mono bâ te te 're ã'manharĩ za'ra mono zéb da hã, dama 're ãhâimana za'ra mono ne, te a norĩ wa'wa hã aihâiba mono bâ tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, Cristuhu ma si, asimiromhuri aba mono bâ, tãma 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. ²⁸ ãne ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã romhuri hã te te wama 're apisutu, wate mono bâ ãsimipawapto waihu'u pese na tãma ãma 're ãwasipawapto za'ra mono zéb da hã, wasiré ãsazei'wa norĩ hã. Romhuri hã danhipai u ãpire uptabi hã ma tô ni'wam norĩ ma si te te 're apisutu, Zezusi hã te te 're ãsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hã, ãsazei'õ'wa norĩ ma, Zezusihi zadawa para. Romhuri aimawi hã ãpire hã ma tô duré ni'wam norĩ ma si, te te 're apisutu, 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na, sena na ãsazei'wa norĩ ma si te te ãma 're ãrowasu'u za'ra mono zéb da hã. Duré ãsazei'wa norĩ 're ãhâimana wê za'ra mono zéb da hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina, te te dama ãma 're ãroti za'ra mono zéb da hã, ma tô duré ni'wam norĩ ma ãsimiromhurizéb da hã, te te tãma 're apisutu, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono waihu'u pese na, marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra mono da, ma tô duré ni'wam norĩ ma si te te 're apisutu, ãsimiromhurizéb da hã. Ma tô duré ni'wam norĩ si te te 're pisutu za'ra, ãwaihu'u pese zarina te te ãma 're dapese za'ra mono da, 're dahãzé za'ra mono wamhã. Duré marĩ zô, tiwi 're ãrowaptãã za'ra mono norĩ ãma 're sina u'âsi mono da, ma tô duré ni'wam norĩ hã te te 're apisutu, ãsibrob'õ norĩ ãma hã, duré ãhãzé ré norĩ ãma hã. Duré ãsazei'wa norĩ 'madãã'wa, dama 're hâimana za'ra mono da, ma tô duré ni'wam norĩ hã te te 're apisutu. Duré damreme dama ãwaihu'u'õ na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da, ma tô ni'wam norĩ si te te 're apisutu, timreme nai õ nherê, te te dama ãma 're ãsadawa wasu'u za'ra mono zéb da hã. ²⁹ E tawamhã ãsazei'wa norĩ hã te uburé Zezusihi zadawa wasu'u'wa na 're hâimana za'ra, ãsazei'õ'wa norĩ ma hã. Mare di. Uburé ãne na dama 're hâimana za'ra mono õ di. E uburé te duré 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa na 're hâimana za'ra, ãsazei'wa norĩ ma hã. Mare di. Duré e uburé te 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama roti'wa na 're hâimana za'ra, ãsazei'wa norĩ 're ãhâimana wê za'ra mono zéb da, te te dama 're roti za'ra mono da hã. Mare di. Duré, e uburé te ãsazei'wa norĩ hã marĩ dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã te te dama 're 'manharĩ za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono waihu'u pese zarina. Mare di. ³⁰ Duré, e uburé te za te te 're dapese za'ra, 're dahãzé za'ra mono wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono waihu'u pese zarina hã. Mare di. Ni'wam norĩ si te za tô ãne na hã 're hâimana za'ra. Duré, e uburé te za damreme dama ãwaihu'u'õ na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Duré e uburé te za sã'awi te te dama 're wasu'u pese za'ra, damreme dama ãwaihu'u'õ na 'Re ãhâimana u'âsi mono, da te dama 're ãsadawa wasu'u za'ra mono zém na hã. Mare di. Uburé ãne na dama 're hâimana za'ra mono õ di. Tite mono bâ, te za misi si ãsazei'wa norĩ hã romhuri hã te te ãma tãma 're 'manharĩ za'ra. ³¹ Tane nherê, romhuri hã danhipai u dama ãpire norĩ zô si, te za sô 're ãrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, asiré ãsazei'wa norĩ hã ãma 're asipawapto za'ra wa'aba mono zéb da hã.

Aimawi na, wa za oto aima âma rowasu'u za'ra wa'wa, ã norĩ wasu'u nhipai u ïwasu'u wẽ uptabi na hã, âma 're anomro wẽ uptabi aba mono zéb da hã.

13

Danhimizawi pese zém na rowasu'u

¹ Ti'ai âma hãwa âma zama, uburé damreme mono bâ te dama 're arowasu'u wẽ mono nherẽ, ïnhimizawi pese zé hã aré ïma 're hãimana mono õ wamhã, piza'a 're baihã 'manharĩ tede hã, da te 're tata'a za'ra mono wa, 're wamreme 'rãihã za'ra mono wa, da te 're ïwapari a za'ra mono ne, wa aré taré te dama 're arowasu'u. Æne wamhã, marĩ dai õ di aré, dama 're ïnhimirowasu'u mono zé hã.

² 'Re ïhãimana u'âsi mono hã te dama 're sadawa wasu'u wẽ mono nherẽ, duré uburé roti hã ïma waihu'u pese nherẽ, duré uburé rowaihu hã dama ïwaihu'u'õ hã ïma waihu'u pese nherẽ, ïnhimizawi pese zé hã ïma 're hãimana mono õ wamhã aré, taré, wa aré 're ïhãimana, 'Re ïhãimana u'âsi mono ma hã. Marĩ dai õ di aré, 're ïhãimana mono zé hã. Até ïma waihu'u pese di aré, te tãma nharĩ da, êtẽ 'rãihã ma, si'ré da, 'Re ïhãimana u'âsi mono si, te 're umnhasi mono wa. Æne da, 'Re ïhãimana u'âsi mono te 're umnhasi mono nherẽ, ïnhimizawi pese zé hã ïma 're hãimana mono õ wamhã, aré marĩ dai õ di, 're ïhãimana mono zé hã.

³ Duré uburé ïnhibro hã ïsibrob'õ norĩ ma, te 're anhomri mono nherẽ, ïnhimizawi pese zé hã ïma 're ïhãimana mono zarinaĩ õ wamhã, tarére aré, dama 're ïnhopru mono zé hã. Duré ïsazei'wa 're ïhãimana mono wa, da te 're ï'ruiwapari mono zéb zarina, da te dasiwi ïzata da, duré dawi ïsihãiba zawi õ nherẽ, tane nherẽ, duré tarére aré, ïnhimi'manharĩ wẽ zé hã, ïnhimizawi pese zé hã ïma 're hãimana mono õ wamhã.

⁴ E niha tawamhã, danhimizawi pese na, Cristuhu âma za 're ïdahãimana za'ra mono zé hã. ïsazei'wa norĩ hã simizawi pese na 're hãimana za'ra mono wamhã, marĩ na da'âma 're wa'a su'u za'ra mono õ di za. Da'âma 're ïpẽ'êzé za'ra mono zarina, te za tõe te te 're dapawaptob u'âsi za'ra. Duré marĩ na 're si'ruiwapari za'ra mono õ di za. Duré tiwẽ na sina 're wata za'ra mono õ di za. Duré danhipai u'pire na 're ïhãimana za'ra mono na, 're si'madâ'â ze za'ra mono õ di za.

⁵ Duré hãimana nhiséb âna, da'âma 're to za'ra mono õ di za. Duré 'rãwi tihãimanazéb da si, te te si'âma 're rosa'rata za'ra mono õ di za. Duré wara sina, dazada 're siti'ru za'ra mono õ di za. Duré da te tãma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wamhã, dawasédé te te da'âma 're 'madâ'â u'âsi za'ra mono õ di za. Æne ïsazei'wa norĩ, simizawi pese na 're ïhãimana za'ra mono zéb da hã.

⁶ Æne duré, ïsazei'wa norĩ, simizawi pese na 're ïhãimana za'ra mono zéb da hã. Dahãimana wasété na 're ïdahãimana za'ra mono zé wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, te te âma sima 're rowẽ za'ra mono õ di za, ïsazei'wa norĩ hã. 'Re ïdanomro wẽ mono zé wasu'u na si, te za âma 're toi uptabi za'ra, tõe sena na.

⁷ Duré, da te tãma 're rob'manharĩ wasété u'âsi za'ra mono nherẽ, tiwi 're robzei'õ za'ra mono õ di za. Duré dawasété wasu'u hã te te 're wapari za'ra mono wamhã, awa'awi te te siwi 're dawẽ'õ za'ra mono õ di za. ïwẽ si, da te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono da si, te za te te sima 're dawẽ za'ra. Duré da te tãma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono nherẽ, duré te te 're robzépata za'ra mono nherẽ, te za siptete sina 're hãimana u'âsi za'ra, simi'ẽ na. Æne ïsazei'wa norĩ hã simizawi pese uptabi na, 're ïhãimana za'ra mono zé hã za.

⁸ ïsazei'wa norĩ hã, 'Re ïhãimana u'âsi mono te te dama 're ïsadawa wasu'u za'ra mono zé hã, niwapsi te za te te tiwi 're anhihãri, 'Re ïhãimana u'âsi mono hã, ta norĩ hã te te dama âma 're sadawa wasu'u za'ra mono tõe da oto. Duré ïsazei'wa norĩ hã timreme nai õ nherẽ, damreme amo na te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zé hã, te za duré te te tiwi 're anhihãri. Duré 'Re ïhãimana u'âsi mono pẽ'êzani na, da te 're ïrowaihu'u za'ra mono zé hã, niwapsi te za duré te te dawi 're anhihãri. ïsazei'wa norĩ nhimizawi pese zép si, si'utõrĩ waihu'u õ di za. Taha si, te za õne u'â 're hãimana u'âsi.

⁹ Wa norĩ hã 'Re ïhãimana u'âsi mono pẽ'êzani na, wa te 're ïrowaihu'u za'ra mono zé hã, wama waihu'u pese za'ra õ di, uburé hã. Syry na, wa tõe wa te 're waihu'u za'ra. Duré 'Re ïhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã, uburé wama waihu'u pese za'ra õ di. Taha zama, wa tõe duré syry na wa te 're waihu'u za'ra.

¹⁰ Tane nherē, nimahā bātā na Zezusi hā apā wei morī wamhā, ģsine za oto 're wahāimana za'ra mono wa, tāibā za oto syry na 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u, wa te 're ģwaihu'u za'ra mono zē hā. Durē tāibā za oto syry na ģpē'ēzani na, wa te 're ģrowaihu'u za'ra mono zē hā.

¹¹ Wa hā 'watēbrēmi ré hā, ai'uté mreme na, wa tō 're ģmreme aré. Durē ai'uté nhimirosa'rata zarina, wa tō duré te 're rosa'rata aré, ģpē'ē 'remhā. Tane nherē, oto ģprēdu wamhā, ai'uté hāimanazém na, 're ģhāimana mono ō di oto. Wa tō oto rēme pese, ai'uté ré ģhāimanazé hā.

¹² Tane duré, wa norī hā dasi'madā'āzé ģ'uzurire na āma 're ģdasi'madā'ā pibui prā za'ra mono ne, 'Re ģhāimana u'āsi mono hāimanazé hā wama waihu'u prā za'ra di, ti'ai āma 're wahāimana za'ra mono ré hā. Tane nherē, nimahā na si, wa za 'rāwi wa te 're 'madā'ā za'ra oto, 'Re ģhāimana u'āsi mono hā. Tawapsi wama waihu'u pese za'ra di za oto, 'Re ģhāimana u'āsi mono hāimanazé hā. 'Re ģwahāimana za'ra mono zém na, te te 're ģwa'awaihu'u pese mono ne, wama waihu'u pese za'ra di za.

¹³ Ąne, wa za oto aima āma 'rāsutu za'ra wa'wa, ģsazei'wa norī nhimizawi pese hāimanazém na hā. 'Re ģhāimana u'āsi mono hā da te dasina 're ģ'umnhasi pese za'ra mono zē hā, si'utōrī ō di za. Durē 'Re ģhāimana u'āsi mono umnhasi sina, ģwē zō dasina 're ģdanhimipari za'ra mono zē hā, si'utōrī ō di za. Durē 're ģdanhimizawi pese za'ra mono zē hā, si'utōrī ō di za. E ma hā tawamhā, danhipai u ģpire uptabi hā. 'Re ģdanhimizawi pese za'ra mono zē, ta hā danhipai u, ģpire uptabi na te za 're hāimana.

14

Damreme dama ģwaihu'u'ō na, 'Re ģhāimana u'āsi mono, da te dasima 're ģsadawa wasu'u za'ra mono zē wasu'u

¹ Asimizawi pese na 're aihāimana za'ra wa'aba mono zēb zō si, te za uburé dama 're ģromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, asima sō 're ģrob'ruiwapari u'āsi za'ra wa'aba mo, ģwē uptabi zō si. Tane nherē, 'Re ģhāimana u'āsi mono pē'ēzani, romhuri hā sipu'u pese na āma 're sipawaptob za'ra mono da, ģsazei'wa norī ma, te te 're ģ'apisutu mono zēb zō, te za duré asima sō 're ģrob'ruiwapari u'āsi za'ra wa'aba mo. E marī ģpire uptabi zō, te za tawamhā, asima sō 're ģrob'ruiwapari u'āsi za'ra wa'aba mo. 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na, sena na ģsazei'wa norī ma, da te 're ģrowasu'u za'ra mono zēb zō si, te za asima 're ģrob'ruiwapari u'āsi za'ra wa'aba mo, ģwē uptabi zō si. ² Ni'wam norī hā timreme nai ō nherē, damreme dama ģwaihu'u'ō na te te dama āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, 'Re ģhāimana u'āsi mono ma si, mreme pibui pese za'ra di za, ta norī nhimirowasu'u hā damreme dama ģwaihu'u'ō na hā. Ta norī hā te te dama āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, taré te za da te 're wapari za'ra, dama sadaihu'u za'ra ō wa, 'Re ģhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzēb zarina, marī dama ģwaihu'u'ō na si, 're mreme zusi mono wa, ta norī hā. ³ Tane nherē, ni'wam norī hā damreme uwaibaba, 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na, sena na ģsazei'wa norī ma, te te āma 're rowasu'u za'ra mono wamhā, taha na si te za ģsazei'wa norī hā 're sipawaptob u'āsi za'ra, Wanhib'apito āma siptete sina 're nomro mono da, pē'ē wē na. Taha zarina si, te za duré tāma 're rowē wairébé apā, tiwi 're robzei'ō za'ra mono wamhā. ⁴ Ni'wa hā timreme nai ō nherē, damreme dama ģwaihu'u'ō na te te dama rowasu'u wamhā, 'rāwip si te āma sipawapto, Wanhib'apito āma siptete na 're hāimana u'āsi mono da. Te te āma dapawapto waihu'u ō di za, dama sadaihu'u ō wa. Tane nherē, ni'wa hā damreme uwaibaba, 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na ģsazei'wa norī ma, te te rowasu'u wamhā, aihīni te za wapari waihu'u za'ra, taha zarina oto āma 're sipawaptob za'ra mono da, Wanhib'apito āma ta norī hā siptete sina āma 're hāimana za'ra mono da oto.

⁵ Wa hā wa tō ģsima te 're aiwē za'ra wa'wa, uburé aimreme aba nai ō nherē, 'Re ģhāimana u'āsi mono hā dama 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono da, damreme dama ģwaihu'u'ō na hā. Tane nherē, taha nhipai u, wa tō duré te ģsima 're aiwē uptabi za'ra wa'wa, 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba si, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da. E marī wa. 'Re ģhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba, te te dama 're ģrowasu'u za'ra mono norī si, te za danhipai u pire na 're hāimana za'ra, ģsazei'wa norī ma. Ni'wam norī hā timreme nai ō nherē, damreme

dama ĭwaihu'u'ō na, 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono pari, ta norĭ nhimirowasu'u nhipai u, sō'awi da te oto dama 're wasu'u pese za'ra mono wapsi, tawapsi te za oto damreme dama ĭwaihu'u'ō na dama ĭsadawa wasu'u'wa norĭ hã pire na 're hâimana za'ra, aiwa 'Re ĭhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na damreme uwaibaba, te te dama 're ĭrowasu'u za'ra mono norĭ me. Tawapsi te za oto ĭsazei'wa norĭ hã âma 're sipawaptob u'âsi za'ra, siptete sina Wanhib'apito âma 're nomro u'âsi mono da, ta norĭ hã. ⁶ĭsisânawã norĭ, âne wa za oto aima âma rowasu'u za'ra wa'wa. Niwapsi wa za âma atême ĭmorĭ 'wa, te aipawaptob za'ra wa'aba da. Tawamhã, atême âma ĭmorĭ aba wamhã, duré damreme dama ĭwaihu'u'ō na si, 'Re ĭhâimana u'âsi mono te aima sadawa wasu'u za'ra wa'aba wamhã, e tō ĭ'uwaibaba, wa aré âma aipawapto wē za'ra wa'wa. Mare di. Marĭ dai ō di aré, damreme dama ĭwaihu'u'ō na te aima ĭsadawa wasu'u za'ra wa'aba zé hã. Aimreme aba na, te aima âma rowasu'u za'ra wa'aba wapsi, te aré ĭwapari waihu'u za'ra wa'wa, 'rãwi oto âma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono da, marĭ dama ĭwaihu'u'ō na 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te ĭma ĭwaihu'uzém na hã, duré 'rãwi 'Re ĭhâimana u'âsi mono nhimiroti te ĭwaihu'u na hã, duré 'Re ĭhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na hã, duré ĭsazei'wa norĭ hâimanazém na roti na hã.

⁷Âne, wa za duré aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ĭwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. Danhimnhihârâzé ĭsyryre hã âma 're danhimnhihâsi mono wamhã, ĭwapari pibui pese na âma 're danhimnhihâsi mono ō nheré, da te 're wapari waihu'u za'ra mono ō di, danhimnhihârâzé hã. Duré, rowamremezé hã da te âma 're rowamreme za'ra mono wamhã, ĭwapari pibui pese na, da te âma 're rowamreme za'ra mono ō nheré, da te 're wapari waihu'u za'ra mono ō di, rowamremezé hã. ⁸Duré da'wapéi'wa norĭ zô, danhimnhihârâzém na 're danhimnhihâsi mono wamhã, e siwa'ru sô 're danhimnhihâsi mono nheré, te za dasi'wapé da hã, sima 're sipese za'ra, da'wapéi'wa norĭ hã. Mare di. ⁹Tane duré, a norĭ wa'wa hã damreme dama ĭwaihu'u'ō na si, dama 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, e niha te za da te âma 're asadaihu'u za'ra wa'wa, da te âma 're aiwapari waihu'u za'ra wa'aba mono da hã. Da te âma 're asadaihu'u za'ra wa'aba mono ō di za tō. Asimirowasu'u za'ra wa'aba na hã, rowa'u'u si te za taré te te âma 're ropé, nimomo. ¹⁰Daro mono bâ, te tō damreme mono bâ ahâ uptabi na dama 're hâimana za'ra, 'rãwi âma 're ĭdasisadaihu'u za'ra mono zéb da hã, damremezém na hã. ¹¹Tane nheré, ni'wa hã damreme ĭma ĭwaihu'u'ō na, te te ĭma rowasu'u wamhã, ĭsiré a'uwē'ō na, wa za ĭsina waihu'u, ĭma sadaihu'u ō wa. Duré wa hã ĭsiré a'uwē'ō na, te za duré sina ĭwaihu'u, tãma ĭzadaihu'u ō wa. Tane duré, ni'wam norĭ hã timreme nai ō nheré, damreme dama ĭwaihu'u'ō na, 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhã, da te âma 're sadaihu'u za'ra mono ō di za. Taré te za da te 're wapari za'ra, dama sadaihu'u za'ra ō wa, ta norĭ hã. ¹²A norĭ wa'wa hã bété. Ma tō sô 're asôpré u'âsi aba mo, 'Re ĭhâimana u'âsi mono hã Tipē'ézani na, romhuri mono bâ te te aima 're ĭpisutu za'ra wa'aba mono zéb zô, âma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã. Romhuri hã ōhō si 're hâimana za'ra mono ō di, ĭpire uptabi na hã. Sisarina si ō di, romhuri hã. Taha wa, romhuri ĭwē uptabi zô si, te za asima 're ĭrob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mo, âma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã, Wanhib'apito âma asiptete sina 're anomro u'âsi aba mono da, taha âma si.

¹³Taha wa, ni'wam norĭ hã timreme nai ō nheré, damreme dama ĭwaihu'u'ō na, 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono wamhã, ta norĭ hã te za duré te te tiwi 're rowaptērē za'ra, ĭpē'ézani si romhuri te te tãma 're pisutu pese za'ra mono da, ta norĭ ma hã, damreme dama ĭwaihu'u'ō na 'Re ĭhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã, sō'awi te te oto dama 're wasu'u pese za'ra mono da. ¹⁴Wasiré ĭsazei'wa norĭ hã 're wasi'rã'ōtō mono wamhã, wa hã damreme ĭma waihu'u ō nheré, 'Re ĭhâimana u'âsi mono ma, âma 're ĭmreme mono wamhã, te âma 're rosa'rata waihu'u mono ō di, ĭma waihu'u pese ō wa. 'Rãwi ĭpē'ē na si, wa tãma 're ĭmreme. ¹⁵E niha tawamhã, ĭ'uwaibaba si te 're ĭ'manharĭ mono zéb da hã. ĭpē'ē na, wa za tō tãma 're ĭmreme 'rãwi, damreme ĭma ĭwaihu'u'ō na hã. Tane nheré, wa za duré wamremezém na tãma 're ĭmreme, te âma 're ĭrosa'rata pibui pese mono zéb da hã. Duré wasiré ĭsazei'wa norĭ siré 're ĭnho're mono wamhã, wa za tō 'rãwi ĭpē'ē na 're ĭnho're, damreme ĭma ĭwaihu'u'ō na hã. Tane nheré, taha nhipai u, wa za duré wamremezém na 're ĭnho're, te âma 're ĭrosa'rata pibui pese

mono zéb da hã. Taha wa, âne te za duré a norĩ wa'wa hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo. ¹⁶ A norĩ wa'wa hã asiré 're asi'rã'õtõ aba mono wamhã, âté te za aipě'ẽ na si 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're aiwata za'ra wa'aba mo, damreme dama ĩwaihu'u'õ na si, tâma 're aimreme zusi aba mono ré. Âne wamhã, e niha te za aiwapari'wa norĩ hã âma 're aiwata za'ra wa'aba mono zém na, te te 're ai'uzei pese za'ra wa'wa, aimreme na te te 're asadaihu'u za'ra wa'aba mono õ nherẽ, ta norĩ hã. ¹⁷ Âne hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're aiwata za'ra wa'aba mono zé hã wẽ nherẽ, tane nherẽ, asiré 're asi'rã'õtõ aba mono norĩ hã âma 're sipawapto waihu'u za'ra mono õ di, siptete sina Wanhib'apito âma 're ĩnomro u'âsi mono zéb da hã. ¹⁸ Wa hã ĩsiwaprosi, wa asipai u wa'aba, damreme ĩma ĩwaihu'u'õ na 're ĩmreme u'âsi. Taha zarina, wa 'Re ĩhâimana u'âsi mono âma 're ĩwata u'âsi. ¹⁹ Tane nherẽ, wasiré ĩsazei'wa norĩ hã 're wasi'rã'õtõ mono ré, damreme dama ĩwaihu'u'õ na, ĩnhimirowasu'u pa uptabi na te dama 're arowasu'u mono wamhã, e âne hã wẽ di aré, âma 're ĩdasipawaptob za'ra mono zéb da hã. Wẽ prã ti aré, ĩma hã. ĩnhimirowasu'u 'rutu na nherẽ, damreme dama ĩpibui pese na te dama 're rowasu'u mono wapsi, tawapsi wẽ uptabi di aré ĩma hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na te dama âma 're ĩ'aroti mono zéb da hã.

²⁰ ĩsisãnawã norĩ, ai'uté norĩ hã siwa'ru te te sima 're ĩrosa'rata za'ra mono ne, asima âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, te aima âma ĩrowasu'u za'ra wa'aba zém na hã. Duré ai'utépré norĩ hã tiwasédé te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono õ ne, te za aiwasété âna 're anomro aba mo. Aihâimana prédub sina, te za asima âma 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. ²¹ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô âne na âma rob'ui'ééré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na hã:

“Darob amoi hawi te za ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, da te 're ĩzadawa wasu'u za'ra, dasimremezém na, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, damreme tâma ĩsa'rese'õ za'ra na. Tane nherẽ, ĩnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're ĩwapari za'ra mono õ di za, po're âna 're nomro u'âsi mono wa, ta norĩ hã.”

Âne duréihã Wanhib'apito, zudezu norĩ âma te te ĩwaihu'u sirõmo za'ra zé hã, ĩbaihã na hã.

²² Taha wa, damreme dama ĩwaihu'u'õ na 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da te dasima 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zé, ĩsazei'õ'wa norĩ ma ropibu ma, ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono waihu'u pe hã te te 're ĩwaihu'u za'ra mono zéb da hã. ĩsazei'wa norĩ ma, rowasu'uzéb dai õ di, ã hã. Tane nherẽ, damreme uwaibaba, dama ĩwaihu'u pese na ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zé hã, ĩsazei'wa norĩ ma ropibu ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za ĩwẽ na tâma 're ĩsõprub za'ra mono zém na, te te sina 're ĩwaihu'u sirõmo za'ra mono zéb da hã, ã hã. ĩsazei'õ'wa norĩ ma, rowasu'uzéb dai õ di, ã hã. ²³ Âté asiré ĩsazei'wa norĩ me, te za asiré asi'rã'õtõ 'wa, uburé. Tawamhã âté te za damreme aima ĩwaihu'u aba õ na, ai'ahã wa'aba na asima ĩrowasu'u za'ra wa'wa. Tawamhã âté tane ré, te za ĩsazei'õ'wa norĩ hã asisi, atême wa'aba, ĩsazei'wai hâimanazé, te te waihu'u za'ra õ nherẽ, te te aiwapari za'ra wa'aba da. Âne wamhã, e niha te za õ norĩ hã ai'âma rosa'rata za'ra wa'wa. Âté te za ai'âma rosa'rata wasété za'ra wa'wa, ai'rã siwamnarĩ za'ra wa'aba newa. ²⁴ Tane nherẽ, âté asiré asi'rã'õtõ aba ré, te za aimreme aba na si 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dama ĩsadawa wasu'u za'ra wa'wa, ai'ahã wa'aba na. Tane ré, ĩsazei'õ'wa norĩ hã atême sisisi aba wamhã, ta norĩ hã te za oto 'rãwi tipě'ẽ na tiwasété na siwaihu'u za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã timremezém na te te oto ĩwapari za'ra zéb zarina, ĩsazei'wa norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zé, te te ĩwaihu'u za'ra õ norĩ hã. Taha zarina, te za oto siwẽ'õ pese za'ra, tiwasété na ĩsiwaihu'u za'ra zéb zarina. ²⁵ 'Rãwi sima si, te te 're ĩrosa'rata za'ra mono zé hã te za oto tiwi waihu'u za'ra ni, ĩmana'rãmi hawi. Tawamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, tâma ĩpire za'ra na te te oto sina waihu'u za'ra wa, te za oto hi'rãtitõ tâma ana, âma wata za'ra da. Tawamhã âne te za oto ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te aima 're wasu'u za'ra wa'wa: “'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te nare asõ'a wa'aba, aima 're hâimana za'ra wa'wa.” Âne te za te te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, ĩsazei'õ'wa norĩ hã.

ĩsazei'wa norĩ hã 're si'rã'õtõ mono wa, marĩ ĩ'uwaibaba si te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé wasu'u

²⁶ Īsisānawā norī, āhā wasu'u na, wa za oto aima 'rāsutu za'ra wa'wa. Asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, ni'wam norī si te za aima 're sō're za'ra wa'wa, īsazei'wa nho'rezēm na. Ni'wam norī si te za duré īsazei'wa norī 're aihāimana za'ra wa'aba mono zēm na, te te aima 're roti za'ra wa'wa. Ni'wam norī si te za duré marī īwaihu'u'ō hā te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, 'Re īhāimana u'āsi mono hā ta norī ma si, te te 're īwaihu'u za'ra mono zēb zarina. Timreme nai ō nherē, te za duré ni'wam norī si 'Re īhāimana u'āsi mono hā te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'wa, damreme aima īwaihu'u za'ra wa'aba ō na hā. Ni'wam norī si te za duré aimreme aba zarina, te te aima āma 're wasu'u pese za'ra wa'wa sō'awi, aré damreme aima īwaihu'u za'ra wa'aba ō na 'Re īhāimana u'āsi mono, da te aima 're īsadawa wasu'u za'ra wa'aba mono zé hā. Asimiromhuri aba mono bâ, te za āma 're asipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mo aihāiba mono bâ, Wanhīb'apito āma si asiptete sina 're anomro aba mono da. ²⁷ Aihīni 're ai'rā'ōtō aba mono ré, ni'wam norī hā damreme dama īwaihu'u'ō na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, maparane te za te te aima 're 'mairowasu'u wa'wa. Si'ubdatō dahāiba wamhā, wē di duré. Tane nherē, ta norī nhipai u hā asima 're 'mairowasu'u za'ra wa'aba mono ō di za, damreme aima īwaihu'u aba ō na hā. Si'ubdatō haré te za asima 're ī'mairowasu'u wa'aba mo. Duré sisarina si, te za ta norī hā atāma te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Taha parimhā, te za oto ni'wa hā sō'awi te te aima āma 're wasu'u pese za'ra wa'wa, aimreme aba na oto 're īwaihu'u za'ra wa'aba mono zēb da hā, asi'uilhā na wa'aba. ²⁸ Tane nherē, ni'wa hā aimreme aba na aima īwasu'u pese aba 'wa da hā, asiré 're 'mai'hāimana aba mono ō wamhā, tawamhā, damreme dama īwaihu'u'ō na 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā te za ari'iwi 're si'ubumro. Tipē'ē na si, te za 're mreme zusi, 'Re īhāimana u'āsi mono ma, damreme tāma īwaihu'u za'ra ō na hā. ²⁹ Asiré 're asi'rā'ōtō aba mono ré, ni'wam norī hā aimreme aba na 'Re īhāimana u'āsi mono te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhā, maparane te za tō te te aima 're 'mairowasu'u wa'wa. Si'ubdatō dahāiba wamhā, wē di duré. Āne wamhā, ni'wam norī hā asiré īsazei'wa norī hā te za īsimirowasu'u za'ra zēm na te te sima āma 're rowaihu'u pese za'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hawib zō, tō sena zō, te te āma īwaihu'u pese za'ra zēb da hā. ³⁰ Tawamhā duré, ni'wa hā te te aima rowasu'u za'ra wa'aba ré, āté ni'wa īhāiba amoi ma, te za 'Re īhāimana u'āsi mono hā tāma waihu'u, tizadawa wasu'u hā, taha zama te te oto aima sadawa wasu'u za'ra wa'aba da. Āne wamhā, aima rowasu'u 'rata aba 'wa hā te za tinhimirowasu'u hā sazā, ōhō si te te oto aima sadawa wasu'u za'ra wa'aba da. ³¹ Taha zarina si, te za oto 'Re īhāimana u'āsi mono hā sisāna'repsi asima 're īsadawa wasu'u za'ra wa'aba mo, aihīni oto āma 're īwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zēb da hā asi'uilhā na, duré aipē'ē wē wa'aba zarina, asiptete sina āma 're anomro aba mono da oto.

³²⁻³³ 'Re īhāimana u'āsi mono hā, marī hā siwa'ru, wa te 're ī'manharī za'ra mono zēb da hā, te te sima 're wa'awē mono ō di. Rowē na wawaimri wasiré 're wahāimana za'ra mono da si, ma tō te te sima 're wa'awē. Taha wa, ni'wam norī hā damreme uwaibaba si, 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhā, te za 're si'madā'ā pese za'ra, siwa'ru te te dama 're rowasu'u za'ra mono tō da, rowahutu zō, 're dasi'rā'ōtō mono sidāpāsi, te te 're damreme nhihāri za'ra mono tō da. Daro mono bâ īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī 're īhāimana za'ra mono zēb uwaibaba si, te za te te dama āma 're rowasu'u za'ra, īsadawa wasu'u'wa norī hā.

³⁴ Īsazei'wa norī, asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, pi'ō norī hā te za ari'iwi dame 're si'ubumro, 're īwahāimana za'ra mono zēb zarina. Timro norī zapari, te za tō 're hāimana za'ra pi'ō norī hā, duréihā 'Re īhāimana u'āsi mono nhimiroti na, Mozési āne na te te āma īrob'ui'érezēb zarina. Taha wa, asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, pi'ō norī hā te te sima 're robzanhamri za'ra mono ō di za, timreme na asima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono ré, te te 're ro'wa'rutu tō za'ra mono da. ³⁵ Pi'ō norī hā dasi'rā'ōtōzēb āma, rowahutu'wa norī nhimirowahudu hā te te 're wapari za'ra mono wamhā, tāma īwaihu'u za'ra ō hā te te oto 're waihu'u pese za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, 'rip si te za timro hā te te āma 're sadanharī za'ra, waimri si. Īsazei'wa norī hā aihīni 're asi'rā'ōtō aba mono ré, pi'ō norī hā timreme na te te dawī 're sihāri za'ra mono wamhā, wē ō di za, pi'ō norī mreme hā.

³⁶ E 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā dawana waihu'u za'ra wa'aba bâ, te za āne 're aihāimana za'ra wa'aba mo, īsazei'wa norī 're īhāimana za'ra mono zēb zarinai ō nherē. E a norī wa'aba ma si, ma tō aima āma wasu'u za'ra wa'aba ni. ³⁷ Āhāna te

aima āma ĩrob'ui'éré za'ra wa'aba zé hā, ĩsi'uihā na ĩnhimiroti na hāi ō di. Wanhib'apito zadawa para, wa aima āma rob'ui'éré za'ra wa'wa, ĩsimiroti zarina si. Ma'āpé, āne hā asi'uihā na āma waihu'u za'ra wa'aba, 'Re ĩhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na asi'āma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mono norī hā, duré aimawi romhuri mono bâ, Tipē'ézani na te te aima 're ĩpisutu za'ra wa'aba mono zém na asi'āma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mono norī hā. ³⁸ Āne na ĩnhimiroti na, ni'wam norī hā te te 're ĩzaze za'ra mono ō wamhā, tawamhā, ĩsazei'ō'wa na te za ta norī āma 're ĩrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo. Taha wa, a norī wa'wa hā ta norī nhimiroti hā 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono ō di za oto.

³⁹ ĩsisānawā norī, āne wa za āhā wasu'u na hā aima āma 'rāsutu za'ra wa'wa. Aimreme aba zém na, 'Re ĩhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa 're aihāimana za'ra wa'aba mono da, te za 'rāwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo. Duré damreme dama ĩwaihu'u'ō na, 'Re ĩhāimana u'āsi mono, asima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono tō da, 're asisadawa uwati za'ra wa'aba mono ō di za. ⁴⁰ Asiré 're asi'rā'ōtō aba mono wamhā, uburé marī hā te za ĩ'uwaibaba si 're ĩmanharī za'ra wa'aba mo, ĩpibui pese zarina si, aiwaimri wa'aba.

15

Cristu ĩhāiwa'utuzé wasu'u

¹ ĩsisānawā norī, āne wa za duré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Duréihā Zezusihi wasu'uwē na, wa tō te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Taha zarina, ma tō oto asima ĩwē za'ra wa'wa, asiptete sina āma 're anomro u'āsi aba mono da oto. ² Āhā wasu'uwē hā te aima āma 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mono zé hā, asiptete sina 're sazei utōrī za'ra wa'aba mono ō wapsi, te za 'Re ĩhāimana u'āsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono zé hā asina 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo. Tane nherē, āté 'Re ĩhāimana u'āsi mono, asina 're umnhasi uptabi za'ra wa'aba mono ō wamhā, te te 're ĩ'asō'reptu za'ra wa'aba mono zé hā asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono ō di za.

³⁻⁴ Zezusihi wasu'uwē hā danhipai u ĩpire uptabi hā, wa tō te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, da te ĩma 're ĩrowasu'u za'ra mono zéb zarina. Āne, Zezusihi wasu'u hā ĩpire uptabi hā: Cristu hā ma tō, u, wazada dârâ, uburé wawasété na 're ĩwahāimana za'ra mono norī zada. Taha pari, ma tō dasiwi sērē ni, u, ab're 're. Tawamhā bâdâ maparane āma si'utōrī ō ré, ma tō duré ĩmama hā hāiwa'utu, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā. Āne ma tō tāma tiromhāiba, duréihā 'Re ĩhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ĩbaihā na te te āma ĩrob'ui'éré sirōmo za'ra zéb zarina. ⁵ Tawamhā Zezusi hā hāiwa'utu pari, Pedruhu ma, ma tō sihâi'ré. Taha pari, ma tō duré tizadawa wasu'u'wa norī ma zama sihâi'ré za'ra, 12 na aré ĩsiré 're ĩnomro mono norī ma hā. ⁶ Taha parimhā, ma duré tizazei'wa norī nho'a sihâi'ré, 500 na ĩhāiba za'ra norī nho'a, aihīni siré si'ubumroi ré. Ta norī hā te zahadu dâ'â āna 're hāimana za'ra. Ni'wam norī si, ma tō tidâ'â za'ra, umro na. ⁷ Taha pari, ma tō duré Ti'aduhu ma sihâi'ré. Taha za'u si, ma duré dama ĩsadawa wasu'u'wa da, za daro mono bâ te te ĩsatōrī za'ra norī ma, sihâi'ré za'ra, uburé te te hāiba pibu za'ra da.

⁸ Taha wa, ĩma hā robduma si, ma tō duré sihâi'ré, Zezusi hā. Ni'wa hā daza'u si potu wa, marī ĩwē uptabi hā dasiré te te sina ĩ'uwaimrami ō ne, wa tō wa hā daza'u si Zezusi hā 'madâ, ĩtōmo na, ĩma sihâi'ré wa. ⁹ Wa hā uburé ĩsiré Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī zapari, wa 're ĩhāimana, tāma ĩwapu za'ra na. E marī wa. Te sazei ō ré, wa tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē ma, te tāma 're rob'manharī wasété u'āsi za'ra. Taha wa, ĩbâi ō di aré, ĩsadawa wasu'u'wa na, da te 're ĩwaptērē za'ra mono zé hā. ¹⁰ Tane nherē, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā tinhimizawi pese zéb zarina si, ma tō ĩma tinhopru, tō ōhō na si dama 're ĩhāimana mono da oto, Cristuhu zadawa wasu'u'wa na. E tawamhā, taré ma tō ĩma tinhopru, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā. Mare di. Wa tō te ĩsina tāma 're uwaimrami u'āsi. Uburé ĩsiré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī hā, wa tō romhuri na te 're 'rānhipai u'āsi za'ra. Tane nherē, ĩsi'uihā na te dama 're romhuri mono ō di. 'Re ĩhāimana u'āsi mono si, ma tō te te 're ĩpawapto, āne na te dama 're romhuri mono da, ĩma ĩsōprubzéb zarina si. ¹¹ Āté, wa hā wa tō aimu wasu'u na'rata za'ra wa'wa, Zezusihi wasu'uwē hā. Āté ĩsiré norī si ma tō aimu wasu'u na'rata za'ra wa'wa. Āne hā wē di tō, ĩma hā. E marī wa. Wa norī hā Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī hā, misire Zezusihi wasu'uwē hā wa te

dama 're wasu'u za'ra mono wa, tō ōhō si wa. Tō taha wasu'uwē si, ma tō oto 're ĩsaze za'ra wa'aba mo, a norī wa'wa hā.

'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ 're ĩdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u

¹² Āne, wa za duré āma aima rowasu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norī hā asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, te āne ta norī hā te te sima 're nharī za'ra: “'Re dadâ'â za'ra mono wamhā, apâ 're dahâiwa'utu za'ra mono ō di za, niwamhā. Mare uptabi di za.” Āne te ni'wam norī hā te te sima 're nharī za'ra. E āne hā tō sena. Mare di. Cristu hā dâ'â nherē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono apâ te te ĩhâiwa'utu na, sena na, wa te dama 're wasu'u za'ra mono nherē, e niha te bété āne na te te āma 're rosa'rata upa siroptub za'ra, asiré 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono norī hā. ¹³ 'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ ĩdahâiwa'utu za'ra zé hā tō senai ō 'wa'âhā, e marī te aré wama wasu'u za'ra. Cristu, apâ ĩhâiwa'utuzé wasu'u hā, tō senai ō na, te aré tō wama wasu'u za'ra. Āne hā aiwa aré tō, wama hā. ¹⁴ Duré, Cristu hā 'Re ĩhâimana u'âsi mono, sena na te te apâ hâiwa'utu ō 'wa'âhā, aré marī dai ō di, Zezusihi wasu'uwē, wa te dama 're ĩwasu'u za'ra mono zé hā. Taré 'wa'âhā, aré marī dai ō di duré, Cristuhu āma 're ĩsasōmri za'ra wa'aba mono zé hā. Taré te aré 're ĩsaze za'ra wa'aba mo, marī dai ō nherē aré. ¹⁵ 'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ 're ĩdahâiwa'utu za'ra mono zé hā tō senai ō 'wa'âhā, Cristu hā 'Re ĩhâimana u'âsi mono, apâ te te ĩhâiwa'utuzé hā, aré tō senai ō di duré, āne hā aiwa. Senai ō 'wa'âhā, wa norī hā wazadawa nhipese na, wa aré taré wa te dama 're wasu'u za'ra 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā, Cristu apâ te te ĩhâiwa'utuzém na, wa te dama 're rowasu'u u'âsi za'ra mono wa. Tarére aré tō, dama wanhimirowasu'u za'ra hā. ¹⁶ 'Re dadâ'â za'ra mono nherē, apâ ĩdahâiwa'utu za'ra zéb da hā tō senai ō 'wa'âhā, Cristu, apâ ĩhâiwa'utuzé wasu'u hā, tō senai ō na te aré wama wasu'u za'ra tō. ¹⁷ Duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā Cristu apâ te te ĩhâiwa'utuzé hā tō senai ō 'wa'âhā, aré tarére, Cristuhu āma 're ĩsasōmri za'ra wa'aba mono zé hā, aiwasété wa, asada ĩdâ'â aba zém na, 're ĩsaze za'ra wa'aba mono zé hā. ĩhâiwa'utuzé hā senai ō 'wa'âhā, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te siwi 're aiwē'ō pese za'ra wa'aba mono haré, te aré tō zahadu aiwasété ré, 're anomro u'âsi aba mo, ōne haré, aiwasédé hā te te aima 're pari za'ra wa'aba mono āna. ¹⁸ Duré, Cristuhu hâiwa'utuzé hā senai ō 'wa'âhā, uburé ĩsazei'wa, 're ĩdâ'â za'ra mono norī hā te aré ĩpē'ē 're, dâ'â u'âsi 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhiti. ¹⁹ Cristu hā apâ hâiwa'utu ō 'wa'âhā, tō ĩbâre te aré wa'āma 're dapē'ēzé uptabi za'ra, wasiré ĩsazei'wa 're ĩwahâimana za'ra mono norī āma hā. E marī wa. Marī dai ō wa aré, wa te āma 're ĩsasōmri za'ra mono zé hā, marī da ne, wa te 're saze za'ra mono wa, ti'ab ré.

²⁰ Tazahā, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā ma tō apâ hâiwa'utu tō sena, Cristu hā. E marī te tawamhā, wama wasu'u za'ra, Cristu apâ ĩhâiwa'utuzé hā. Niwapsi uburé ĩsazei'wa 're ĩdâ'â za'ra mono norī hā, tō sena za apâ 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩhâiwa'utu za'ra zé, te wama wasu'u za'ra. Taréi ō di, ā hā. ²¹⁻²² Duréhā aibâ hā ma tō tiwasété 'rata, Adā na ĩsisi hā. Taha nhirā na, te oto dadâ'âzé hā uburé dama 're hâimana za'ra. E marī wa. Taha nhihudu si, 're dahâimana za'ra mono wa. Tane duré, aibâ marī ĩwē hā te te ĩmanharizéb zarina, te oto dahâiwa'utuzé hā dama 're hâimana za'ra, aiwab zahuré, āne hā. Cristu na ĩsisi hā. Taha āma si 're ĩnomro mono norī ma, te za dahâiwa'utuzé hā tāma 're hâimana za'ra, ōne u'âsi. ²³ Cristu hā ma tō tihâiwa'utu na'rata. Niwa ti'ai u, za we apâ dazô morī wapsi, te za ĩsib'a'uwē norī hā tihâiwa'utu za'ra. ²⁴⁻²⁵ Tawapsi, te za oto rob'rāsutuzé hā ĩwa waptārā. Tawapsi te za uburé dama ĩpire norī nhiptetezé hā tiwi a'uprosi Cristu hā, ti'ai āma uburé dama roti'wa norī wi hā, hâiwa nhirōtō na uburé ĩhâiba'ō norī wib zama. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā uburé tinhitob'ru norī āma te te ĩ'ai'utézéb u si, te za Cristu hā te te 're da'ab'madâ'â, pire na. Taha parip si, te za oto Timama ma ĩsib'a'uwē hā sōmri za'ra, ōhō si te te 're ab'madâ'â u'âsi mono da oto, pire uptabi na. ²⁶ Dadâ'âzé hā te dazada 're hâimana. Ta hā te za oto Cristu hā uprosi pese, da'rāsutu āma hā. ²⁷ Duréhā apito Dawi hā ma tō āne na āma rob'ui'ééré siro, Cristuhu āma:

“Ta hā ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā pisutu, uburé marī hā pire na te te 're ab'madâ'â mono da, siwaprosi.”

Āne duréhā Cristuhu āma, Dawi te te ĩrob'ui'ééré siro hā te 're hâimana. E tawamhā, pire na dama 're ĩhâimana mono zéb da, Cristuhu pisutu'wai ma zama, te za pire na

tāma 're hâimana, 'Re îhâimana u'âsi mono ma. Mare di. Taha ma zama, te te wasu'u ò di, āne hã. Sisapari ma si, ma tô pisutu, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Āhã wasu'u hã wama pibui pese za'ra di oto. ²⁸ 'Re îhâimana u'âsi mono hã te za te te 're da'apisutu, Cristuhu nhimi'madâ'â si oto 're dahâimana za'ra mono da. Tawapsi, te za oto ti'ra hã pisutu 'Re îhâimana u'âsi mono hã, îsapari 're hâimana mono da oto, Īmama si te te oto 're da'ab'madâ'â u'âsi mono da, danhipai u dama pire uptabi na.

²⁹ Āne, wa za duré aima āma rowasu'u za'ra wa'wa, za îdahâiwa'utu za'ra zé wasu'u na hã. Ni'wam norī hã asiré 're îhâimana za'ra wa'aba mono norī hã ma tô â dawabzuri hã da te tāma 're 'manharī za'ra, îsazei'wa norī, â dawabzuri da te tāma 're 'manharī za'ra mono ò ré, 're îdâ'â za'ra mono norī upana, îsazei'wa norī zu hâiwa'utu za'ra da. E marī da, ma tô bété ta norī hã āne hã te te 're 'manharī za'ra, dahâiwa'utuzé wasu'u hã te te 're sazei uptabi za'ra mono ò nherē. Āne wamhã, e tô ĩ'uwaibaba, aima za'ra wa'aba hã. ³⁰ Wa norī hã bété, Cristuhu ma, wa te 're ĩromhuri pese za'ra mono norī hã. Wama romnhimimnhasi na, wa 're wahâimana u'âsi za'ra bâtâ sidâpâsi, ĩwasu'uwē hã wa te dama 're wasu'u za'ra mono 'ru te, niha da te wama 're rob'manharī za'ra mono ò'umnhasite, da te 're ĩwa'ruiwapari za'ra mono zéb zarina. Tawamhã dahâiwa'utuzé wasu'u hã senai ò 'wa'âhã, e marī da, wa aré bété wa te tāma 're romhuri za'ra Cristuhu ma hã, wama romnhimimnhasi uptabi za'ra nherē. Marī dai ò di tô aré, tāma wanhiromhuri za'ra hã. ³¹ Īsisānawã norī, awē sidâpâsi aré 're îdâ'â u'âsi mono nherē, wa tô te dama 're rowasu'u u'âsi, ĩwasu'uwē na. Wa norī hã Wanhib'apito Cristu Zezusihi āma simisutu oto 're wanomro mono wa, tô sena aima 're ĩtoi uptabi za'ra wa'aba mono zéb zarina, wa tô sena na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, āne na hã. ³² Épézu āma, ni'wam norī hã ma tô ĩzada tihâimana wasété za'ra, robzahi hã dazô 're ĩwairébé mono ne. Ta norī 'rata, îhâimana ré hã, ĩma romnhimimnhasi uptabi di, te te siwi ĩwĩrī da newa. Tawamhã, dahâiwa'utuzé wasu'u hã taré wamhã, e sena aré ĩnhimirohuri hã, Cristuhu ma hã, ĩma romnhimimnhasi nherē, te tāma romhuri wamhã aré. Āne hã ĩ'uwaibaba ò di aré, ĩma hã. Taré aré, te 're ĩromhuri mono zé hã. Dahâiwa'utuzé wasu'u hã tô senai ò 'wa'âhã, ti'ai āma 're wahâiba si'utōrī pese za'ra mono 'wa'âhã, ĩ'uwaibaba wa aré danhimiroti wasété na, wa te da'āma 're sasōmri za'ra. Āne danhimiroti wasédé hã: “Āté romhutu na, wa za wasi'utōrī. Āté awēpsi. Taha wa, āhãna hã watozém na si siwa'ru wato za'ra wa'aba, wanhirōiwi da, wasazém na, duré âzé na.” Āne wamhã, wa aré tô ĩbâre, wa te da'āma 're sasōmri za'ra, dahâiwa'utuzé wasu'u hã tô senai ò 'wa'âhã aré. ³³ Āne wa, te za dawī 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, danhimiroti wasédé hã tô sena newa, da'āma 're sasōmri za'ra wa'aba mono tō da. Taha na da'āma 're sasōmri za'ra wa'aba mono wamhã, ta norī ne te za oto 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mo. ³⁴ Ni'wam norī hã asiré 're îhâimana za'ra wa'aba mono norī hã 'Re îhâimana u'âsi mono hã 'râwi te te 're waihu'u za'ra mono ò di. E āne na 're siséb za'ra mono āna. Asimiza'rese āna 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém hawi, te za oto aipizari za'ra wa'wa, aiwasédé hã rēme pese za'ra wa'aba da, aiwē uptabi na si 're anomro aba mono da oto.

'Re îhâimana u'âsi mono hã za te te da'ahâiwa'utu wa, dahâiba té wasu'u

³⁵ Āté ni'wam norī hã asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī hã te za āne 're sisadanharī za'ra: “E niha te za merē 'Re îhâimana u'âsi mono hã da'ahâiwa'utu. 'Re dadâ'â za'ra mono wa, 're dahâiba si'utōrī pese za'ra mono nherē, e niha te za merē āne nherē, apâ da'ahâiwa'utu.” ³⁶ E niha te asimirosa'rata waihu'u āna, āne na 're ĩ'upa za'ra wa'aba mo. Amnho potozém na, wa za pé aima āma simiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Amnho hã da te 're zuri mono wamhã, ĩtomhã 're si'utōrī mono ò nherē, 're 'wanhipré za'ra mono ò di. ³⁷ Duré, tridu hã aro 'rã ne hã da te 're zuri mono wamhã, duré aimawi amnho hã da te 're zuri mono wamhã, e ĩteihi zama te za ĩsu da te 're zuri. Mare di. Īnhama uptabi si te za da te 're zuri, pibui pese na 're poto za'ra mono da, amnho hã. ³⁸ Amnho hã da te 're zuri mono wamhã, 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te ĩ'aropoto mono hawim haré, te te sima 're ĩ'apisutu mono zéb zarina si, te za dama 're 'wanhipré wairébé, sipu'u pese na.

³⁹ Duré, ti'ai āma uburé hâiba ré 're îhâimana za'ra mono hã aiwapsi ò di. A'uwẽ hâiba hã aimawi. Duré abaze norĩ hâiba hã aimawi. Duré pe'a norĩ hâiba hã, aimawi. Duré si norĩ hâiba hã aimawi.

⁴⁰ Duré, hâiwa āma 're îhâimana za'ra mono norĩ hâiba hã aiwab ò di, ti'ai āma 're îdahâimana za'ra mono norĩ hâiba ne hã. Hâiwa āma si, dahâiba hã wẽ uptabi di. Duré 'madâ'â ze uptabi di. Ti'ai āma dahâiba hã wẽ nherẽ, duré 'madâ'â ze nherẽ, aiwab ò di, hâiwa āma dahâiba ne hã. ⁴¹ Bâdâ hã bété. Ta hã 'madâ'â ze ti. Wẽ uptabi di. A'amo hã 'madâ'â ze uptabi di duré. Uburé wasi hã hâiwa na 're îsimasa mono hã, 'madâ'â ze ti duré. Tane nherẽ, uburé aiwapsi 're hâimana za'ra mono ò di, î'madâ'â ze da hã. Duré uburé wasi norĩ hã aiwapsi 're simasa mono ò di, î'madâ'â ze da hã.

⁴² Tane duré, za niwa 'Re îhâimana u'âsi mono te te îda'ahâiwa'utuzé hã. Amnho hã da te 're zuri mono wamhã, îtomhã 're si'utõrĩ mono wapsi, te za 're 'wanhipré za'ra. Tane duré, ti'ab ré, 're dadâ'â za'ra mono pari, ab're 're, da te oto 're danheme mono wamhã, te za tô 're dahâiba si'utõrĩ za'ra. Tane nherẽ, 'Re îhâimana u'âsi mono te te oto da'ahâiwa'utu wamhã, dahâiba hã aiwa dama 're hâimana za'ra mono ò di za oto. 'Re dahâiba si'utõrĩ za'ra mono āna, te za oto îré 're dahâimana u'âsi za'ra, õne u'â. ⁴³ 'Re dadâ'â za'ra mono wa, dahâiba hã ab're 're, da te 're séme mono wamhã, wasété uptabi di oto, dahâiba hã. Duré, marĩ hã te te 'manharĩ waihu'u ò di dahâiba hã, marĩ dai ò wa oto. Tane nherẽ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te oto da'ahâiwa'utu wamhã, dahâiba hã wẽ uptabi di za oto. 'Madâ'â ze uptabi di za duré. Tawapsi, danhiptete uptabi na te za îré 're dahâimana u'âsi za'ra oto. ⁴⁴ 'Re dadâ'â za'ra mono wa, dahâiba hã ab're 're, da te 're îsême mono hã, ti'ai āma ré hã, dahâiba si, danhi ré si, duré dahi ré si. Tazahã 'Re îhâimana u'âsi mono hã za te te da'ahâiwa'utu wamhã, dahâiba aimawi ré, te za oto 're dahâimana za'ra, ĩpě'ězani nhimipisutuzéb zarina. Ti'ab ré, te tô dahâiba na 're dahâimana za'ra. Taha zarina, te duré hâiwa āma dahâiba aimawi ré 're dahâimana za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono pē'ězani nhimipisutuzéb zarina. ⁴⁵ Duréihã Mozési hã ma tô āne na āma rob'ui'éré:

“Re îhâimana u'âsi mono hã ma tô aibã hã poto 'rata, Adã na ĩsisi hã. A'uwẽ hâiba na 're morĩ da, ma tô poto 'rata tô.”

Āne duréihã āma ĩrob'ui'éré hã. Tane nherẽ, Adãhã ne te 're hâimana, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata, dadâ'â āna 're danomro mono da, te te dama 're ĩ'apisutu mono hã, ĩpě'ězani nhimipisutuzéb zarina. Ta hã Zezusi. ⁴⁶ E tawamhã hâiwa āma hã dahâiba aimawi ré, ma tô 're dahâimana na'rata za'ra. Mare di. Ti'ai āma dahâibazém na, te tô a'â ĩré 're dahâimana na'rata za'ra, ti'ai āma ré hã. Niwapsi te za hâiwa āma dahâiba ĩwẽ uptabi ré si 're dahâimana za'ra. ⁴⁷ Duréihã aibã te te dama ĩpoto 'rada hã ma tô ti'a na 'manha, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Tane nherẽ, taha uirĩ na si, ma tô aibã aimawi hã wei mo hâiwa hawimhã, ti'ai u, Adãhã ma ĩpire uptabi hã, ĩwẽ uptabi hã. ⁴⁸ Uburé ti'ai āma 're îdahâimana za'ra mono norĩ hã te Adãhã hâiba ne, ĩré 're dahâimana za'ra, ti'ai 'manharĩ na ĩhâiba na'rata ne ré. Tane nherẽ, ni'wam norĩ si hâiwa āma za 're îhâimana za'ra mono norĩ si, te za hâiwa āma 're ĩmorĩ hâiba ne ré 're hâimana u'âsi za'ra, tô Cristuhu hâiba ne ré. ⁴⁹ Wa norĩ hã, aibã ti'ai 'manharĩ na ĩhâiba na'rata ne ré, wa ti'ab ré ĩré 're wahâimana za'ra. Tane, wa za duré niwapsi hâiwa hawi we ĩmorĩ hâiba ne ĩré 're wahâimana u'âsi za'ra. Taha wa, wa za oto ĩsine 're wahâimana u'âsi za'ra, õne u'âsi.

⁵⁰ ĩsisānawā norĩ, āne wa za aima āma waihu'u za'ra wa'wa, tô sena. Ti'ai āma ré wahâiba hã wanhi ré hã duré wawaprui ré hã, taha ré, hâiwa u ĩré 're wanhisisi waihu'u mono ò di za, 'Re îhâimana u'âsi mono hã da'āma 're ĩsib'a'uwẽ mono zéb u hã. E marĩ wa. Ti'ai āma ré wahâiba hã za wawi 're ĩsi'utõrĩ za'ra mono hã, hâiwa āma ĩré 're wahâimana waihu'u za'ra mono ò di za oto, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata ĩré 're ĩwahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hã.

⁵¹⁻⁵² Marĩ hã aré dama ĩwaihu'u'õ hã wa za oto aima wasu'u hâi'ré za'ra wa'wa, sō'awi. Ma'āpé ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Wa norĩ hã Zezusihi zazei'wa norĩ hã, ti'ab ré uburé wasi'utõrĩ sirõmo ò di za, rob'rāsutuzé wana hã. Rob'rāsudu hã oto ĩwa ĩwaptã'āzé waihu'uzéb da, danhimnihârâzé da'rāsutu'wa, da te oto wapari za'ra wamhã, uburé ti'ai āma zahadu wahâiba ré ré 're ĩwanomro mono norĩ hã, wa za awa'awi wahâiba na saprĩ za'ra ni, waptu na 're ĩdatõmo si'rāmi za'ra mono ne. Danhimnihârâ hã da te wapari za'ra wi, ni'wam norĩ hã ĩsazei'wa norĩ hã dawana 're ĩdâ'â za'ra mono hã te za

apâ ahâiwa'utu, dâ'â âna oto 're hâimana u'âsi za'ra mono da, îhâiba tiwi 're si'utõrĩ waihu'u za'ra mono âna. Tawamhã wa norĩ zama wahâiba ré ré 're îwanomro mono norĩ hã, wa za duré wahâiba îtém na saprĩ za'ra ni, za oto wawi 're îsi'utõrĩ za'ra mono õ na hã.

⁵³ Ti'ai âma ré hã, wahâiba hã si'utõrĩ pese di. Tane nherẽ, wa za tô niwapsi wahâiba îtém na saprĩ za'ra ni, za oto wawi 're îsi'utõrĩ waihu'u za'ra mono õ na hã, îré 're wahâimana u'âsi za'ra mono da oto, õne u'âsi. ⁵⁴⁻⁵⁵ Æne hã niwa za wama romhâimana za'ra wamhã, 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã duréihã te te âma îrob'ui'ééré sirõmo zahuré zéb zarina, te za tô wama âma uwaimrami za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono hã, za apâ îwahâiwa'utu za'ra zém na hã. Æne duréihã âma îrob'ui'ééré siro hã:

“Re îdadâ'â za'ra mono zém na, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã âma ai'uté. Te za uprosi pese oto. 'Re îdadâ'â za'ra mono zé hã, e mahãta tawamhã te te da'âma î'ai'uté za'ra zéb da hã. Marĩ õ di oto. Robaba uptabi di. Duré, e mahãta te îsiptetezé hã tâma 're hâimana oto, te te âma 're îda'a'uprosi mono zéb da hã, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne hã. Marĩ õ uptabi di oto, tâma hã.”

Æne duréihã âma îrob'ui'ééré siro hã te 're hâimana, za dama îromhâimanazém na hã.

⁵⁶ E marĩ wa, ma tô aré 're îwadâ'â za'ra mono zé hã siptete na wazada 're hâimana za'ra. Wawasété na 're îwanomro mono zéb zarina, ma tô aré tô siptete na wazada 're hâimana za'ra, te te 're îwa'a'uprosi mono zéb da hã. Duré 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te âma îrob'ui'éérézéb zarina, 're wanomro wẽ mono õ wa, ma tô aré te te siwi 're wa'awẽ'õ pese, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. ⁵⁷ Tane nherẽ, 'Re îhâimana u'âsi mono âma si, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. E marĩ wa. Õhõ si, ma tô 're îwadâ'â za'ra mono zém na hã wama âma ai'uté za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu si, îwẽ uptabi hã te te wazada î'manharizém na hã.

⁵⁸ Îsisânawã norĩ, îma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, taha wa, te za asiptete u'âsi Cristuhu âma si 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono âna. Wanhib'apito ma, 're îromhuri za'ra wa'aba mono zé hã taréi õ di. Æne na asina waihu'u za'ra wa'aba wa, te za tâma 're îromhuri pese u'âsi za'ra wa'aba mo, asimi'ẽ na.

16

Zeruzarẽ âma îsazei'wa norĩ ma, rob'uiprazé da te dasiwi î'rã'õtõzé wasu'u

¹ Îsazei'wa norĩ ma, rob'uiprazé hã asiwi î'rã'õtõ aba zéb da na, wa za oto aima âma roti za'ra wa'wa. Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi âma îsazei'wa norĩ, daza'rui mono bâ siré 're îsi'rã'õtõ mono norĩ ma, te tâma îroti za'ra zém na, wa za aima roti za'ra wa'wa, duré a norĩ wa'aba zama 'manharĩ za'ra wa'aba da. ² Dumidu sidâpâsi 're sãmra aba mono da, te za rob'uiprazé hã 're îpo'o u'âsi za'ra wa'aba mo, aihâiba mono bâ wa'aba. Aipawa'â hã syry na 're waibui wa'aba mono wamhã, syry na te za 're îpo'o za'ra wa'aba mo. Duré sa'ëté na 're waibui wa'aba mono wamhã, sa'ëté na te za duré 're îpo'o za'ra wa'aba mo. Atême îwisi aba wapsi, asiwi 'rã'õtõ aba da, asima rosa'rata za'ra wa'aba õ di za. Îwana ré, te za asiwi 're î'rã'õtõ u'âsi aba mo dumidu sidâpâsi, îzõ nomro sirõmo da. ³ Tawamhã atême âma îwisi aba wapsi, asiwi îpisutu za'ra wa'aba norĩ hã wa za îré satõrĩ za'ra Zeruzarẽ u, asõprubzéb za'ra wa'aba ré hã, te te siwi âri da. Rob'ui'ééré ré zama, wa za satõrĩ za'ra, wa te îwêsãmri za'ra norĩ wasu'u na rob'ui'ééré hã. ⁴ Tawamhã, âté îzama wa za îsima rowẽ, Zeruzarẽ u îmorĩ da hã. Taha wapsi, wa za îsiré îmorĩ za'ra, asiwi îpisutu za'ra wa'aba norĩ siré hã.

Paru hã za datême îmorizém na dama îsiwasu'uzé wasu'u

⁵ Wa tô îsima rowairébé, Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi u, a'â îmorĩ da, tame îsazei'wa norĩ siré a'â înhemra hutu da. Masédoniza hawip si, wa za oto âma atême îmorĩ 'wa, tamomo. ⁶ Tawamhã, atême âma îwisi aba wamhã, âté wa za ai'rata îhâimana hã za'ra wa'wa. Áté rowa'u'u wahã 're sa'wari mono ré, wa za a'â ai'rata înhemra hã za'ra wa'wa. Tamep si, te za asiwi îpawaptob za'ra wa'wa, nimomo îmorizéb da hã, rowẽ na îmorĩ da, aihawi za'ra wa'aba. ⁷ Æma atême îwisi za'ra wa'aba wamhã, ai'rata înhemra hutu za'ra wa'aba da, te îsina roti õ di. Ai'rata înhemra hã za'ra wa'aba da si, wa tô îsima wẽ. Æne na dâ'âsina, awa'awi âma atême îwisi aba õ di za. Nimahã na si, wa za âma atême

ĩmorĩ za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za ai'rata ĩnhamra hã za'ra wa'wa, Wanhib'apito te te ĩma pisutu pese wapsi.

⁸ Taha wa, wa za a'â ãme nhamra Épézu ãma, Pētecoti na bātã nhisi hã za ĩwa ĩwaptã'ázéb u, datoi 'manharízéb u. ⁹ ĩnhimiromhuri wē'ō'wa norĩ hã ahã uptabi nherē, ma tō 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ĩnhowa ropese ĩma, ãme te tãma 're ĩromhuri mono zéb da hã. Taha wa, ãmemhã ĩma romhuri ahã uptabi di za, Zezusihi wasu'uwē na te dama 're ĩromhuri mono zéb da hã.

¹⁰ Duré, Timotiu hã atēme ãma wisi za'ra wa'aba wamhã, ma'ápé asiwi sawi wē za'ra wa'aba za, sina hātã'â ãna ai'rata sãmra aba da. Wa hã Wanhib'apito ma, te 're ĩromhuri mono ne, te duré taha zama te te tãma 're romhuri. Taha wa, te za asiwi ĩsawi pese za'ra wa'wa. ¹¹ Mreme wapu na 're hãimana mono newa, duré taré 're ĩhãimana mono newa, asiwi wē'ō za'ra wa'aba ō di za, ãma atēme wisi za'ra wa'aba wamhã. Te za ãma ana wa'wa, rowē na aihawi wa'aba wei morĩ da apã, we ĩtēme wisi su'u da. Taha wa, wa zahadu sô mapari za'ra a'â, ĩsiré romhuri'wa norĩ zô zama.

¹² Wasisãnawã Aporu hã wa za duré aima ãma wasu'u za'ra wa'wa. Wa tō aré nasi tãma roti u'âsi, wasiré ĩsazei'wa norĩ siré ãma atēme morĩ za'ra wa'aba da, te te asabu za'ra wa'aba da. Tane nherē, te te sima rowē ō di, ta norĩ siré ãma atēme ĩmorĩ za'ra wa'aba da hã. Marĩ hã tãma hãimana ō wapsi, te za, u, ãma atēme timorĩ za'ra wa'wa, te te asabu za'ra wa'aba da.

Paru hã roti na za te te oto dama ĩ'rãsutuzém na rowasu'u

¹³ Asimiza'rese te za asimirosa'rata na 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Cristuhu nhimiroti zarina si 're anomro u'âsi aba mono da, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo. Aihãimana prédup sina te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo, asina 're aihātã'â za'ra wa'aba mono ãna. Asiptete sina te za ãma 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ãna. ¹⁴ 'Re asimizawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za uburé marĩ hã dama 're ĩ'manharĩ wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁵⁻¹⁶ Esitépanasihi ãma, wa za oto aipo're pu'u za'ra wa'wa, ĩsōrōwa ãma ĩsiré 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ãma zama. Ta norĩ hã ma tō sazei 'rata za'ra, Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi ãma, 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã. Ta norĩ hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'u'wē 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã simi'ē na te te 're pawaptob u'âsi za'ra mono da si, ma tō 're si'madã'â za'ra. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, ĩsisãnawã norĩ, ta norĩ nhimiroti hã te za 're ĩ'madã'â pese za'ra wa'aba mo, ĩsiré norĩ hã simi'ē na te te 're ĩromhuri pese za'ra mono norĩ nhimiroti zama.

¹⁷⁻¹⁸ Esitépanasi norĩ hã we ĩtēme sihotu wamhã, ma tō ĩma rowē watobro, Potunatu norĩ hã Aca'ituhu me. Wa hã ai'rata 're ĩnhamra aba mono ō wa, wa ai'ãma 're ĩpē'ézé u'âsi za'ra wa'wa. Tane nherē, ta norĩ hã ai'upana wa'aba we ĩtēme sihotu wa, ma tō sina ĩma rowē wazere za'ra, te te sina aima 're ĩrowē zani u'âsi za'ra wa'aba mono ne. Ta norĩ hã te za asima 're ĩwasu'u wē u'âsi za'ra wa'aba mo.

¹⁹ Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi ãma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ōtō mono norĩ hã te ãma asawi za'ra wa'wa. Atira hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa, Prisiraha me. Uburé ĩsōrōwa ãma rowahutu u siré 're ĩsi'rã'ōtō u'âsi mono norĩ zama, te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Simisutu, Wanhib'apito ãma oto 're anomro aba mono wa, te ãma asawi za'ra wa'wa. ²⁰ ãme wasisãnawã norĩ 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã te duré uburé ãma asawi za'ra wa'wa.

Duré 're asi'rã'ōtō aba mono wamhã, te za uburé asiré ĩsazei'wa na 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, asō'utu na asisawi sina 're asitob'rata hãrã za'ra wa'aba mo.

²¹ Wa hã Paru, ĩsi'uihã na wa za oto aima rob'ui'éré na 'rãsutu za'ra wa'wa, ĩnhib'rata na te ãma asawi za'ra wa'aba zéb da hã.

²² Wanhib'apito zawi'ō'wa norĩ ma, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã, rowē'ō te te tãma 're apisutu mono za.

Wanhib'apito, apã we aimorĩ su'u za.

²³ Wanhib'apito Zezusihi ma, wa ai'ãma tãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

²⁴ Cristu Zezusihi ãma simisutu oto 're wanomro mono wa, wa asawi na ãma 'rãsutu za'ra wa'wa, ĩma asawi uptabi za'ra wa'aba wa.

2 Corītu norī

Paru hã, maparane ãma te te duré ĩrob'ui'éérézé, Corītu norī ma ĩbaihã wasu'uzé

Īmorī'rata na Paru hã te te Corītu norī ma rob'ui'ééré parimhã, ma tō duré aimawi na tãma rob'ui'ééré za'ra, ĩbaihã 're, dama ĩhãimana ō na. Rob'ui'ééré hã ĩtēme wisi za'ra wamhã, ma tō tiwi tīrobzei'ō za'ra, tinhimi'ui'ééré na hã ĩwasété na te te tãma nharī za'ra wa, Paru hã. Nima norī hã ma tō duré Paruhu ãma rosa'rata za'ra, sena na Zezusihi zadawa wasu'u'wa na 're ĩmorī ō na hã. Ma tō duré tãma nharī za'ra, ĩsazei'wa norī hã tiwasédé hã te te ĩ'manharī za'ra norī ma, te te rowairébé 'ru te. Taha wa, Paru hã tinhimi'ui'ééré na ma tō asa sa'ētē tãma nharī za'ra, sada ĩhãimana za'ra norī ma. Ma tō duré tãma siwasu'u za'ra, Zezu Cristu hã sena na te te ĩtēme ĩsatōrī za'ra na hã. Ma tō duré wama rowasu'u za'ra, sena na Zezusihi nhirã zarina si 're ĩdanomro mono zém na hã, duré 're ĩwanomro mono zép tém na, Zezusihi nhimi'manharī wē zéb zarina.

¹ Wa hã Paru, wa ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, Corītu na 'ri nho'ōmo nhisi ãma, ĩwasu'uwē u 're asi'rã'ōtō aba mono norī ma, asiré. Uburé Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi ãma, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're aihãimana za'ra wa'aba mono norī ma zama, wa ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ma tō ĩpisutu, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa na ĩsadawa para dama 're ĩhãimana mono da, daro mono bâ, te te sima ĩwēzéb uwaibaba.

Wano hã te duré ãma ĩzadawa wapto, uburé te aima ãma ĩrowasu'u za'ra wa'aba zém na hã, Timotiu na wano nhisi hã.

² Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Paru hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma ĩwatazé wasu'u

³ 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma si, 're wawata za'ra wa'aba mono za, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama ãma. Ta hã te wa'ãma 're siwamri u'âsi. Te duré te te 're wa'apawaptob u'âsi, wapē hã ĩ're wama 're simi'wara u'âsi mono da. ⁴ Wa hã, duré Timotiu, uburé marī ĩpire hã wa te 're sépata mono wamhã, te za tō te te 're wapawapto, wapē ĩ're wama 're sa'wari mono da. Taha wa, wama waihu'u pese di oto duré, ĩsarina, wa te 're ĩdapawapto mono zéb da hã, wasine 're dapē'ē nhimi'wara mono da, marī ĩpire hã da te 're sépata za'ra mono wamhã. 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're ĩwapawapto mono ne, wa za tō wa norī zama wa te 're dapawaptob za'ra, dapē hã ĩ're dama 're simi'wara mono da apâ. ⁵ Wa norī hã Cristuhu zazei'wa 're wahãimana mono wa, wa wa te 're robzépata, ti'ab ré Cristu hã te te 're ĩrobzépata mono ne. ĩsine, wa te 're robzépata mono nherē, ta hã te za te te 're wapawaptob u'âsi, wapē ĩ're wama 're sa'wari mono da, wato sina duré 're wahãimana u'âsi mono da. ⁶ Wa norī hã, Cristu, wa te dama 're sadawa wasu'u mono wa, te da te wama 're rob'manharī wasété u'âsi. Taha zarina, wa te 're robzépata mono nherē, wama 're rowē mono di. E marī wa. Wanhimiromhuri zarina 're ĩsaze za'ra wa'aba mono zéb zarina, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're asō'reptu za'ra wa'aba mono wa, duré ĩsimipawaptobzéb zarina, aipē hã ĩ're aima 're simi'wara aba mono wa. Wa norī hã wa te 're robzépata mono wamhã, te tō 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te 're wapawapto, wapē ĩ're wama 're sa'wari u'âsi mono da. Āne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te za 'rãwi asima 're ĩnharī za'ra wa'aba mo, āne: "Paru norī hã te te 're robzépata zahuré mono nherē, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te 're ĩpawaptob u'âsi zahuré mono ne, te za duré te te 're wa'apawapto, wapē ĩ're wama 're simi'wara u'âsi mono da." Āne te za 'rãwi asima 're ĩnharī za'ra wa'aba mo. Taha wa, wasine 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, te za asiptete sina ãma 're anomro aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma. Tawamhã, te te 're ĩwapawapto mono ne, te za tō 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, aipē ĩ're aima 're simi'wara aba mono da. ⁷ Āne na, wa tō wa te ai'ãma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono

nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono za 're irēme za'ra wa'aba mono ò na hã. Taha wa, wasine 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, tô sena te za duré 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, te te 're iwapawaptob u'âsi mono ne, apã 're aipē'ē nhimi'wara u'âsi aba mono da.

⁸ Wasisānawã norī, wa duré wasima wē ni, wa te āma aipo're pu'u za'ra wa'aba da, Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma wahâimana ré, rowasédé hã wazada ihâimanazém na hã. Tame, wa te robzépata za'ētē uptabi wa, wa tô aré wasina rosa'rata ni, sena na oto wadâ'â da newa. ⁹ Āne, wa tô wasina rosa'rata ni, 'râwi: "Tô sena, wa za wadâ'â ni, romhutu na." Tawamhã e marī da, ma tô āne hã wazada tiromhâiba bété. 'Râwi wawaihu'u pese na 're wasi'madâ'â tō mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono si, wa te 're umnhasi pese mono da si, ma tô āne hã wazada tiromhâiba. 'Re ihâimana u'âsi mono si waihu'u pese di, te te 're ĩda'ahâiwa'utu mono da hã. Duré tãma dawaihu'u pese di, te te 're ĩda'ab'madâ'â mono da hã, rowasédé hã dazada 're hâimana mono wamhã. ¹⁰ Ta hã ma tô wanho'reptu tô, wadâ'âzém hawi, wa te wasina romnhimimnhasi uptabi nherē. Taha zarina, te za te te 're wanho'reptu duré, wazada 're ĩromhâimana wasété mono zém hawi. Taha wa, wama umnhasi uptabi di, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te 're ĩwanho'reptui mono da hã. ¹¹ A norī wa'wa hã wa'āma 're aimreme zusi aba mono zém na 're wapawaptob za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te za te te 're aiwapari za'ra wa'wa, te te 're wanho'reptui u'âsi mono da. Āne wamhã, ĩwē na si te za tô wama 're sōprub u'âsi. Taha zarina, te za tô da'ahã na āma 're dawata za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono āma hã, ĩwē na si wama 're sōprub u'âsi mono wa.

Paru hã datēme morī tō da, te te āma ĩsaprīzé wasu'u

¹² Ni'wam norī hã asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, ma tô wahâimana nhipese na hã wa'āma siwi tihi. Tane nherē, senai ò di ta hã. Wa norī hã 'râwi wapē'ē na 're wasiwē'ō mono ò di. E marī wa. Marī hã wa te ai'āma 're 'manharī za'ra wa'aba mono ò wa, 're wahâimana wē u'âsi mono wa. Pi'uriwi aiwi 're wahâimana za'ra wa'aba mono ò di. Marī ĩwē si, wa tô wa te aima 're 'manharī za'ra wa'wa. Ti'ai āma ĩsazei'ō'wa norī nhimirowaihu'u pese zarina, 're wahâimana mono ò di. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb zarina si, wa āne na hã 're wahâimana oto. ¹³⁻¹⁴ Wa te āma aima ĩrob'ui'éré za'ra wa'aba zé hã e pire di, 're sōré za'ra wa'aba mono wamhã, duré āma ĩwaihu'u za'ra wa'aba da hã. Mare di. Aima wapu za'ra wa'aba di. E marī wa. Wazadawa nhipese na, marī na wa te āma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba ò wa, aimawi na wa te āma aima 're roti za'ra wa'aba mono ò wa duré. Āne na hã sena na 're ĩwahâimana mono zé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba ò di. Tane nherē, wa tô wa te wasima 're aiwē za'ra wa'wa, nimahã na asiwi wawaihu'u pese za'ra wa'aba da, wazadawa nhipese ò na 're ĩwahâimana mono na hã. Tawapsi te za Wanhīb'apito Zezusi hã nimahã bâtã na apã we ĩmorízéb āma, wa'āma atob'uzu za'ra wa'wa, wa norī hã za duré ai'āma ĩwatob'uzu za'ra wa'aba ne, tô taha bâtã na hã.

¹⁵⁻¹⁶ 'Re ihâimana mono zém na, ĩwēsāmri za'ra wa'aba newa, wa tô aré ĩsima rowē, ā hawi Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi hawi, apã ĩmorī wamhã, āma atēme ĩmorī aba na, te sahu da duré. Masédoniza u we ĩmorī 'rata wa, āma atēme ĩmorī aba ne, duré āma atēme ĩwisi aba da, te asabu na sahu za'ra wa'aba da, wa tô ĩsima rowē aré. Āhã wamhã, te aré asiwi ĩpawapto wa'wa, Zudeza u ĩmorízéb da hã. Āne 'wa'āhã, aré maparane ĩnhimipawapto wē zé hã aima wa'aba hã, ĩnhimiromhuri na hã. ¹⁷ Tane nherē, āma atēme ĩmorī aba zém na, te sahu ò di. Masédoniza hawi apã ĩmorī ré, āma atēme ĩsipai waihu'u za'ra wa'aba ò di tô. Marī hã ĩma hâimana wa, wa tô ĩnhimirosa'rata na āma saprī, āma atēme ĩmorī aba tō da a'â. Āne wa, ni'wam norī hã asiré 're ihâimana za'ra wa'aba mono norī hã ma tô ĩ'āma rosa'rata wasété za'ra, ĩzadawa nhipese na hã, ĩmreme hã tô senai ò newa. E ĩnhimirosa'rata na 'râwi te ĩsiwi ro'wa'rutu wa, wa tô āne hã ĩsima pisutu, āma atēme ĩmorī aba tō da hã. Mare di. E ĩsazei'ō'wa norī hã sima si 'râwi te te 're ĩrosa'rata za'ra mono ne, wa tô āne hã ĩsima pisutu. Mare di. Āne wab ò di. ĩsazei'ō'wa norī hã marī na te te dama 're ropisutu za'ra mono wamhã, awa'awi te za te te dawī āma 're saprī za'ra, simirosa'rata na saprī pese wa, ta norī hã. ĩsimiropisutu na ropi'âri ò nherē, te za te te dama 're nharī za'ra, siwa'râmi. E āne, 're ihâimana mono

zé hã, wa hã. Mare di. Ānei õ di. ¹⁸ 'Re ihâimana u'âsi mono hã, dama umnhasi uptabi di. Niwamhã dama sadawa nhipese õ di. Ta hã ma tô ĩpisutu, te dama 're sadawa wasu'u mono da, sena na. Taha wa, wa hã nimahã na hã aima ĩzadawa nhipese za'ra wa'aba õ di. Te aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono zé hã, taréi õ di. Īnhimirosa'rata waptu na hã te âma 're saprĩ mono õ di. ¹⁹ Zezu Cristu hã bété, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra hã. Ta hã tinhimiroti ahã na te te âma 're azaprĩ mono õ di. Tô õhõ si ĩsimiroti hã te tãma 're hãimana. Tane duré, wa norĩ hã ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã, Sira hã duré Timotiu hã, tô ĩ'uwaibaba si, wa tô wa te aima 're wasu'u'wa za'ra wa'wa. Ta norĩ me, wa tô wa te aima 're sadawa wasu'u'wa za'ra wa'wa, Cristu hã. ²⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono, ĩwê na te te dama 're ĩ'aropisutu mono zé hã ahã uptabi nherê, ma tô Zezu Cristu hã pisutu, uburé te te dama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono da hã. Taha wa, Zezusi hã wama umnhasi di oto, uburé te te wama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono da hã. Wa norĩ hã wasiré ĩsazei'wa norĩ hã wasiré 're wasi'rã'õtõ mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono âma 're wawata za'ra mono wamhã, wa 're wamreme zusi, âne: "Tane tô." E marĩ te wasu'u, ã hã. Cristu, tô sena uburé marĩ na te te wama 're ĩ'a'uwaimrami mono zé, te wasu'u. Tane duré, wa norĩ hã ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã sena na, wa wa te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, ĩwasu'uwê wasu'u na hã. ²¹ 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're wapawaptob u'âsi za'ra, wanhiptete sina Cristuhu âma 're wahâimana za'ra mono da. A norĩ wa'aba zama, te duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, asiptete sina âma 're anomro u'âsi aba mono da. 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô wapisutu za'ra, ĩwasu'uwê na, wa te tãma 're romhuri za'ra mono da, wa norĩ hã. ²² Tipê'êzani hã ma tô duré te te wama 're anhomri, wapê'ê 're, wama 're ihâimana za'ra mono da hã. E marĩ te tawamhã wama wasu'u za'ra, ĩpê'êzani hã wapê'ê 're, 're ihâimana mono zé hã. 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're ĩwahâimana za'ra mono zé, te wama wasu'u za'ra. Duré, ĩpê'êzani hã wapê'ê 're, oto 're sãmra mono wa, wa za wa te 're waihu'u pese za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono, sena na za te te wama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono zém na hã, uburé te te wama 're ĩ'aropisutu mono zéb zarina.

²³ Wa hã apã ĩmorĩ wamhã, âma atême ĩsipa za'ra wa'aba õ di tô, Corĩtu u hã. E marĩ wa. Marĩ hã 'manharĩ wasété za'ra wa'aba wa, te aihã za'ra wa'aba tã da, âma atême ĩwisi aba õ di tô, apã. Tô sena, wa âne hã aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nho'a. Taha wa, ĩzadawa nhipese wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono te za tô ĩ'azã. ²⁴ E wa norĩ hã asib'apito aima 're wahâimana za'ra wa'aba mono bâ, te za bété wanhimiroti hã 're ĩsaze za'ra wa'aba mo. Mare di. Asib'apito hã aima 're wahâimana za'ra wa'aba mono õ di. A norĩ wa'wa hã te asiptete sina âma 're anomro aba mo, Cristuhu âma, 're sazei utõrĩ za'ra wa'aba mono ãna. Taré, wa wasiré wa te tãma 're romhuri za'ra, ato sina âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hã.

2

¹ Āne wa, wa tô ĩsima âma saprĩ, apã âma atême ĩmorĩ aba tã da a'â, te ĩsina aima ropisutu za'ra wa'aba nherê, ĩmreme na te duré aihã za'ra wa'aba wa, aiwi robzei'õ za'ra wa'aba tã da. Āma atême ĩmorĩ 'rata za'ra wa'aba wamhã, ĩnhimiroti na te aihã za'ra wa'aba zém na hã ma tô aiwi tirobzei'õ za'ra wa'wa. Āne tã da duré, âma atême ĩmorĩ aba õ di za a'â. ² Āma atême ĩmorĩ za'ra wa'aba 'wa'âhã, âté te aré aiwi tirobzei'õ pese za'ra wa'wa duré, ai'rata ĩnhamra aba wamhã. Āne wamhã, e 'wam norĩ hã te aré sina ĩma rowê wazere za'ra, ĩwi robzei'õ pese wamhã. Ni'wai õ di aré, âté. E marĩ wa. A norĩ wa'aba wi, aiwi robzei'õ za'ra wa'aba wa. ³ Āne wa, wa tô rob'ui'ére si âma aima sãmri za'ra wa'wa a'â, te ĩsina ĩropisutuzém nhibrob're. Wa tô ĩsima rosa'rata, âne: "Āté itême ĩmorĩ za'ra wamhã, te za ĩwi tirobzei'õ pese, ĩnhimiroti hã te te 're wapari za'ra mono õ wa, ta norĩ hã. Āne wa, wa za rob'ui'ére si tãma sãmri za'ra a'â. Tawamhã, ĩnhimiroti hã te te saze za'ra wamhã, ĩto sina, wa za itême ĩmorĩ za'ra oto. Āne wamhã, tãma ĩto za'ra zéb zarina, te za duré to sina sima 're hãimana za'ra, ta norĩ hã." Āne wa tô ĩsima rosa'rata, ai'âma za'ra wa'aba hã. 'Re aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, 're ĩtoi mono õ di. E âne hã ĩ'uwaibaba, ĩma hã. E wê di. Mare di. Taha wa, wa tô a'â rob'ui'ére si âma aima sãmri za'ra wa'wa. ⁴ Te âma aima rob'ui'ére 'rata za'ra wa'aba wamhã, wa tô ai'âma robzépata za'êtê za'ra wa'wa, ĩpê'ê 're. Āne wa, ĩpê'êzé uptabi di. Taha wa, wa tô aiwa'õ

duré. E tawamhã, aiwi robzei'õ za'ra wa'aba da, wa tô ãne na hã ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Mare di. ãne da hã ã di. Īma asawi uptabi za'ra wa'aba zém na asiwi ĩwaihū'u za'ra wa'aba da si, wa tô ãne na hã ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

Aibã ãma, ĩwasédé hã da te oto 're ĩ'madã'ã za'ra mono õ zé wasu'u

⁵ Ni'wa hã aibã hã, asiré 're ĩhãimana za'ra wa'aba mono hã misi ma tô tihãimana wasété na sina ĩwi robzei'õ. Tane nherê, e ĩwi si ma tô tĭrobzei'õ. Mare di. A norĩ wa'aba wi zama, ma tô aiwi tĭrobzei'õ za'ra wa'wa syry na, aibã 're ĩhãimana wasété mono zém na hã. E aiwi robzei'õ pese za'ra wa'aba wa, wa tô ãne na hã aima rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Syry na ma tô aiwi tĭrobzei'õ za'ra wa'wa. ĩwi si ma tô tĭrobzei'õ pese, tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ mono wa, aibã hã. ⁶ Õ hã aibã hã ma tô asiwi ĩwê'õ za'ra wa'wa. Ai'ahã wa'aba na ma tô asiwi ĩwaihū'u za'ra wa'wa ta hã, asiré 're asirã'õtõ aba mono wa, asiré 're hãimana za'ra wa'aba mono tã da a'ã. ãne hã wê di tã. ⁷ Tane nherê, a norĩ wa'wa hã ĩwasédé hã ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di za oto. Tãbã. Ma tô siwê'õ, tiwasété na hã. Apã te za asiwi ĩ'ãri wê wa'wa, robze na asiré 're hãimana aba mono da oto apã. Tiwi robzei'õ pese wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te rême tã da, te za apã asiwi ĩ'ãri wê wa'wa. ⁸ Taha wa, ma'ápé asiwi pawapto wê wa'aba, aima ĩsawi pese za'ra wa'aba zém na, te te sina aiwaihū'u pese za'ra wa'aba da, robzei'õ u'ãsi 're hãimana tã mono da, asiti za'ra wa'aba. ⁹ ĩnhimi'ui'ééré 'rata na, wa tô aima ãma roti za'ra wa'wa, aibã hã tã õ hã asiwi wê'õ za'ra wa'aba da. ĩnhimiroti si 'madã'ã za'ra wa'aba zõ, wa tô aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, aibã hãiba na hã. ¹⁰ A norĩ wa'wa hã, dawasédé da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na hã oto da'ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono tã da, asima 're pisutu za'ra wa'aba mono wamhã, ĩzama te oto da'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za tã. Taha wa, aibã hã tiwasédé ĩpire hã tã sena te te 'manharĩ wamhã, wa za tã ĩsima pisutu, asarina wa'aba, ĩwasédé hã te oto ãma 're 'madã'ã tã mono da, simisutu ato sina asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mono da apã. Cristuhu nho'a, wa ãne na hã aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ĩwasédé hã za te oto ãma 're ĩ'madã'ã mono õ na hã, aibã ãma hã. ¹¹ Aibã hã tiwasédé te te 're ĩ'manharĩ mono zém na hã, wa te oto ãma 're 'madã'ã za'ra mono tã da, wa te wasima pisutu za'ra õ wamhã, Satanasi hã te za tizadawa nhipse zéb zarina, wama 're simiza'repese za'ra. Marĩ na te za te te wawi 're ro'wa'rutu u'ãsi za'ra, wasiré ĩsazei'wa norĩ wi, robzei ãna wasiré 're wahãimana za'ra mono da oto. Satanasihi hãimanazé hã wama waihū'u pese za'ra di. Taha wa, wa za tã wasima pisutu pese za'ra ni, ĩwasédé hã wa te oto ãma 're 'madã'ã za'ra mono tã da, aibã ãma hã.

Paru hã Torowadi ãma sãmra ré, hãtã'ã na ĩsãmrazé wasu'u

¹² ãne wa za duré aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Torowadi na 'ri nho'õmo nhisi u, wa tô mo, tame Cristuhu wasu'uwê hã te dama wasu'u da. Tamomo ĩmorĩ wamhã, Wanhib'apito hã ma tô ĩma 'ridawa ĩnhowa, tame te oto tãma romhuri da. ¹³ Tane nherê, wa tô ĩhãtã'ã sina ĩhãimana, wasisãnawã Titu hã ĩzõ sãmra õ wa, tame te sãpêté da nherê aré. Taha wa, wa tô õne haré ta hawi mo, Masédoniza u we ĩmorĩ da.

Wedewa'u ĩsadazei uptabi hã dama 're ĩsadazei pu'u mono ne, Cristuhu wasu'uwê na da te ãma 're ĩropéi mono zé wasu'u

¹⁴ Tane nherê, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma si, wa za 're ĩwata u'ãsi. Ta hã te za sisarina te te 're wa'anhimroi u'ãsi, Cristuhu ãma 're ĩwahãimana za'ra mono zéb zarina, wa'ãma 're sib'a'uwê za'ra mono wa. Da'wapéi'wa norĩ nhĭb'apito hã tinhitob'ru norĩ ãma te te ai'uté za'ra wê te, da'ahã nho'a sisarina te te 're ĩsimroi mono ne, taha ma si wa te oto tãma 're romhuri za'ra mono da, te za sisarina si te te 're wanhimroi u'ãsi, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. Te duré te te 're wapawapto u'ãsi za'ra, Cristuhu wasu'uwê si daro mono bâ wa te dama ãma 're ropéi mono da, Cristu hã aihĩni da te oto 're waihū'u za'ra mono da. Wedewa'u ĩsadaze hã da te 're zata za'ra mono wa, 're ĩsadazei pu'u za'ra mono ne, wa za wa te dama ãma 're ropé, Cristuhu wasu'uwê hã. ¹⁵⁻¹⁶ Wedewa'u ĩsadaze hã 're sadazei wairébé mono wa, dama 're ĩwê wairébé mono ne, te duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã wama 're toi u'ãsi za'ra, Cristuhu wasu'uwê hã wa te dama 're wasu'u za'ra mono wê te. Tane nherê, aiwa da te dasima 're wê za'ra mono õ di, Cristuhu wasu'uwê hã. Ni'wam norĩ hã ĩwasu'uwê te te siwi 're wê'õ za'ra mono wamhã, ta norĩ hã te za tipê'ê 're dá'ã u'ãsi ne 're hãimana u'ãsi za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhiti. Marĩ hã dama uzé pire wa,

da te dasiwi 're ĭwē'ō za'ra mono ne, te ta norī hā te te siwi 're wē'ō pese za'ra, ĭwasu'uwē hā. Ni'wam norī si ĭwasu'uwē te te sima 're ĭwē za'ra mono norī si, te za 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā te te 're anho'reptu, hāiwa āma ĭ'rata 're si'ubumroi u'āsi mono da. Ta norī ma si, tāma 're wē u'āsi za'ra mono di Cristuhu wasu'uwē hā, marī ĭsadazei uptabi hā 're sadazei wairébé mono wa, dama 're ĭwē wairébé mono ne. E 'wa hā 're hāimana mono bā, si'uihā na tiwaihu'u pese na Cristuhu wasu'uwē na romhuri na te te āma 're ĭ'uwaimrami mono da hā, 'Re ĭhāimana u'āsi mono ma. Ni'wa hā sada hāimana ō di. ¹⁷ Ni'wam norī hā 're simarī ahā za'ra mono da si, te 'Re ĭhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're romhuri za'ra. Tane nherē, wa norī hā ta norī ne, 're wahāimana za'ra mono ō di. Marī aimawi zō, wa te wasima 're romhuri za'ra mono ō di wa norī hā, 'Re ĭhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u na hā. Cristuhu waihu'u pese zarina si, wa tō wa te dama 're rowasu'u za'ra sena na, 'Re ĭhāimana u'āsi mono nho'a, āne da, te te wapisutu za'ra wa, ta hā.

3

'Re ĭhāimana u'āsi mono hā te te dama ĭropisutuzép té wasu'u

¹ Āne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba wa, te za duré wa'āma ĭrosa'rata za'ra wa'wa āté, 'rāwi wasina ĭwawatazém na hā. E wanhimiromhuri na wawasu'u na rob'ui'ééré ré, wa tō āma atēme za'ra wa'aba hā wanem ni, sena na 'Re ĭhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na, wa te dama 're ĭromhuri mono zé wasu'u na rob'ui'ééré ré hā. Mare di. Ni'wam norī si te za atēme 're sihutu 'wa, nima hawimhā, ĭsimiromhuri wasu'u na rob'ui'ééré ré hā. Duré aihawi wa'aba hā, ĭsimiromhuri na dama 're ĭwasu'u za'ra wa'aba mono zéb ré, te za ta norī hā 're nomro, nimomo. Tane hāi ō di, wa norī hā. ² Darob amoi u, 're wane mono wamhā, asimirob'ui'ééré za'ra wa'aba ré, 're wane mono ō di, da te dasiwi 're ĭwawaihu'u mono zéb da hā. Mare di. Cristuhu wasu'uwē na wanhimiromhuri zarina 're saze za'ra wa'aba mono wa, 'Re ĭhāimana u'āsi mono āma si 're anomro wē wa'aba mono zém na, da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono wamhā, taha zarina si te za da te dasiwi 're wawaihu'u, sena na 'Re ĭhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na dama 're ĭwahāimana mono na hā. ³ Wanhimiromhuri zarina si, Cristu hā 're saze za'ra wa'aba mono wa, te taha na si da te 're wawaihu'u, Cristuhu zadawa para si, wa te dama 're ĭromhuri mono zém na hā, danhimirob'ui'ééré hā da te 're sōré za'ra mono wa, marī hā da te āma 're ĭwaihu'u za'ra mono ne. Tane nherē, marī na da te 're ĭrob'ui'ééré za'ra mono zéb zarina, 're saze za'ra wa'aba mono ō di, a norī wa'wa hā. 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā ĭsi'utōrī'ō pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina si, ma tō 're ĭsaze za'ra wa'aba mo. E ētē tōmo baihā na rob'ui'ééré zarina, ma tō 're ĭsaze za'ra wa'aba mo. Mare di. 'Re ĭhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā marī hā aipē'ē 're te te aima 're ĭwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tō oto 're ĭsaze za'ra wa'aba mo, Cristu hā.

⁴ A norī wa'wa hā wanhimiromhuri zarina, ma tō oto 're ĭsaze za'ra wa'aba mo. Taha zarina te za oto asiwi ĭwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na Cristuhu zadawa para si, wa te dama 're ĭromhuri mono na hā. Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina si, wa tō wa norī hā sena na wasina waihu'u ni, 'Re ĭhāimana u'āsi mono nho'a. ⁵ E wa norī hā wasi'uihā na wama waihu'u pese di āne hā, Cristuhu wasu'uwē na wa te dama 're ĭrowasu'u mono zéb da hā. Mare di. 'Re ĭhāimana u'āsi mono te te 're ĭwapawapto mono zéb zarina si, wama waihu'u pese di, ĭwasu'uwē na, wa te dama 're ĭromhuri mono zéb da hā, taha zarina, da te 're saze za'ra mono da. ⁶ Taha si ma tō te te 're wapawapto, te te dama ĭropisutuzép téb zarina, wa te dama 're romhuri wē mono da. E niha tawamhā, 'Re ĭhāimana u'āsi mono te te dama ĭropisutuzép té hā. E 'Re ĭhāimana u'āsi mono nhimiroti 'rata na Mozésihi nhimi'ui'ééré, te wasu'u, ā hā. Mare di. 'Re ĭhāimana u'āsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina 're ĭdanomro mono zép té, te wasu'u, ā hā. Mozésihi nhimi'ui'ééré zarina 're danomro mono nherē, e taha zarina te za 're dasisō'reptu za'ra, ropipa hawimhā. Mare di. Ni'wa hā te te sina uwaimrami waihu'u ō di, Mozésihi nhimi'ui'ééré hā. 'Re ĭhāimana u'āsi mono te te dama ĭropisutuzép té hā da te 're saze za'ra mono wapsi, te za ĭpē'ēzani hā te te 're da'anho'reptu ropipa hawi, rowē na ĭsiré 're dahāimana u'āsi za'ra mono da oto.

⁷⁻⁸ Duréihā 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā ma tō tinhimiroti na rob'ui'ééré, ētē tōmo baihā na, Mozésihi ma, te te sōmri da. Rowa'a za'ētē na ma tō 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā ĭtēme wi, Mozésihi u hā. Tawamhā, Mozési hā ētē tōmo baihā na rob'ui'ééré te te

mrami pari, Izarazéhé nhihudu norĩ u sa'a hawi apâ te te ãtême ãré si'ra za'ra wamhã, ã'ubu na hã rowa'a hã sa'ëtê di. Sa'a hawi, morĩ ré, ã'ubu na rowa'a hã syry na sipari nherê, tawamhã, Izarazéhé nhihudu norĩ hã titômo na te te 'madâ'â hã waihu'u za'ra ô di, Mozési hã. E marĩ wa. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hawi wa, rowa'a hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rada hã êtê tômo baihá na rob'ui'ééré hã, ãsimirowa'a ré, Mozési hã te te datême ãwisi nherê, wê nherê, taha si, da te 're ã'madâ'â za'ra mono zéb zarina, 're dasisô'reptu waihu'u za'ra mono ô di. ãsimiroti 'rada hã wê nherê, taha nhipai u wê uptabi di, ãpê'êzani nhimipawaptobzé hã, taha zarina, 'Re ãhãimana u'ãsi mono 'rata 're ãdanomro u'ãsi mono zéb da hã, rowê uptabi ãma hã. ⁹ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimiroti 'rata na êtê tômo baihá na rob'ui'ééré hã Mozésihi ma, te te ãsôMRI hã wê nherê, da te dasina 're uwaimrami waihu'u za'ra mono ô wa, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te siwi 're da'awê'ô. Tane nherê, te te dama ãropisutuzép té hã taha si wê uptabi di. E marĩ wa. Taha zarina, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te oto 're wa'awêsãmri mono wa, duré taha zarina, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ab'madâ'â mono ô wa, Wamama hã. ¹⁰ Duréihã Mozési hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré ré êtê tômo baihá ré, te te si'rai wamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te, rowa'a na te ãré mo, wê wa, ãsimiroti hã. Tane nherê, rowa'a hã ma tô ai'utô. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dama ãropisutuzép tép si, wê uptabi di oto, Cristuhu wasu'uwê na hã. ¹¹ 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rada hã wê wa, ma tô Mozésihi hãiba na tirowa'a, êtê tômo baihá na rob'ui'ééré hã te te mrami ré hã. Tane nherê, ãma ronomro hã ô di, rowa'a na hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dama ãropisutuzép tép si wê uptabi di, taha si 're si'utôrĩ waihu'u mono ô wa za, te te 're ãda'anho'reptui mono zé wasu'u wê hã.

¹² 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dama ãropisutuzép té hã, niwamhã wawi 're si'utôrĩ za'ra mono dai ô wa, wa taha umnhasi sina, wa te 're 'madâ'â u'ãsi. Taha wa, wapahi ãna, wa tô wa te dama 're wasu'u u'ãsi, ta hã. ¹³ Tawamhã Mozési hã ma tô 'rã ubu ré datême simasisi, ã'ubu na rowa'a hã tiwi ãsi'utôrĩ na te te siwi waihu'u za'ra tô da, Izarazéhé nhihudu norĩ hã. Tanei ô di, wa norĩ hã. Cristuhu wasu'uwê hã wa te dama 're wasu'u za'ra mono wamhã, wanhiséb ãna, wa za tô wa te dama ãma 're rowasu'u za'ra, niwamhã dawi 're si'utôrĩ mono dai ô wa za. ¹⁴⁻¹⁵ Duréihã Izarazéhé nhihudu norĩ hã ma tô 'rãihatob za'ra. Taha wa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã te te 're waihu'u za'ra mono ô di, niha te te sina tãma 're ãuwaimrami za'ra mono zéb da hã. Ta hawim haré, te zahadu da'rã ubu ré 're ãdahãimana za'ra mono ne, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãropisutu za'ra zéb 'rata na rob'ui'ééré hã te te sima 're sôré u'ãsi za'ra, rowahutuzéb ãma, ãsimiroti 'rada hã te te 're ã'madâ'â pese za'ra mono zéb zarina, te te 're sô'reptu za'ra mono da newa, ta norĩ hã. Tane nherê, ni'wam norĩ hã Cristuhu ãma 're nomro mono wapsi, te za da'rã ubu ãna 're ãdahãimana za'ra mono ne 're hãimana za'ra, ta norĩ si. ¹⁶ Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito wasu'uwê u 're sipizari za'ra mono wapsi, te za da'rã ubu ãna 're ãdahãimana za'ra mono ne, 're hãimana u'ãsi za'ra, ta norĩ ma si, oto waihu'u pese za'ra wa za. ¹⁷ Wanhib'apito si, wa te 're saze za'ra mono wamhã, Tipê'êzani ma, te za te te 're wa'apisutu, taha si te te 're wa'apawapto mono da, rowê na ãma 're wanomro mono da, marĩ na wasi'uihá na wa te wasina tãma ãma 're ãuwaimrami za'ra mono zém na, 'rãwi 're wasi'madâ'â za'ra mono tô da, duré taha zarina, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã te te 're wa'anho'reptui mono da newa. ¹⁸ Wa norĩ hã wasiré ãsazei'wa norĩ hã da'rã ubu ãna ne, wa oto 're wahãimana za'ra. Taha wa, Wanhib'apito 're ãmorĩ wê uptabi zé hã wama waihu'u pese za'ra di oto. ãpê'êzani te te 're ãwa'apawapto mono zéb zarina, wa za oto 're ãwanomro wê mono zém na, wa te wasima ãma 're sa'ëtê za'ra, ãsine ãma 're ãwahãimana za'ra mono zéb da hã.

4

Piza na zé'a 'manharĩ na romnhimiré'ézé wasu'u

¹ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô tinhimizawi pese zéb zarina wapisutu, ãsada wasu'u na wa te tãma 're romhuri mono da. Taha wa, wawi 're robzei'ô mono ãna, wa tô 're wahãimana u'ãsi. ² Ni'wam norĩ hã asiré 're hãimana za'ra wa'aba mono nherê, ma tô wawasédé hã wa'ãma sa'ra za'ra, wahãimana nhipese sina dawi 're wahãimana mono newa. Uburé marĩ hã pi'uriwi da te 're ã'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, wa tô wa te wasiwi 're awê'ô. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u hã, wa te dawi ãma 're 'wa'rutu mono ô di. Ôhõ si, wa tô sô'awi wa te dama 're wasu'u u'ãsi, sena na, 'Re

īhâimana u'âsi mono nho'a. Āhã zarina, te za 'râwi dapē'ē na da te 're wawaihu'u za'ra, wazadawa nhipese āna, 're īwahâimana mono zém na hã. ³ Cristuhu wasu'uwē hã wa te dama 're īwasu'u mono hã suwai haré te ni'wam norī wi 're hâimana zahadu, 'Re īhâimana u'âsi mono nhiti, za 're inomro u'âsi mono norī wi. ⁴ Ta norī hã, Cristu te te 're saze za'ra mono ō wa, ma tô Wa'uburê hã īpo're'ō norī nhib'apito hã te te 're apo're nhito, tob'a ne 're hâimana za'ra mono da. Taha wa, Cristuhu wasu'uwē hã wē uptabi nherē, rob'uiwēzém ne, te te dama 're rowa'a za'ra mono nherē, te te 're waihu'u za'ra mono ō di, ta norī hã. Cristu hã aiwa Timama ne 're morī wē uptabi nherē, ta norī hã te te siwi 're waihu'u za'ra mono ō di, sena na īwasu'uwē na hã. ⁵ Wa norī hã wa'āma si 're atob'uzu za'ra wa'aba mono da, duré wanhimiroti si 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono da, wa te āma aima 're rowahutu za'ra wa'aba mono ō di. Zezu Cristuhu si, wa tô wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, uburê Wanhib'apito na 're waihu'u za'ra wa'aba mono da si. Taré, wa wa norī hã aima romhuri aba 'wa hã 're wahâimana. Zesusihi si 're īsazei pese za'ra wa'aba mono zéb da si, wa tô wa norī hã wa te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'wa. ⁶ Duréihã ropoto na'rata hawimhã, 'Re īhâimana u'âsi mono ma tô tinha, āne: “Āhãna hã robra si 're asa'wari mono nherē, oto airowa'a na.” Āne te tinha. Tane ma tô duré wapē'ē 're, te te wama 're arowa'a oto, īsadawa wasu'u hã wa te oto āma 're īwaihu'u pese za'ra mono zéb da hã. Cristu hã ma tô wama waihu'u za'ra, Īmama 're īmorī wē uptabi na hã.

⁷ Āté ni'wa hã te za marī īwē uptabi hã īwa'âbâ za'ēne hã piza na zé'a 'manharī 're tisē, piza īsipo'o pese wa, ī'manharī uwa wa. Tane duré, wa norī hã wahâiba nhib'uware nherē, wa marī īwē uptabi hã wa te dama 're wasu'u, tô Cristuhu wasu'uwē hã, 'Re īhâimana u'âsi mono si īwaihu'u pese na, da te 're waihu'u za'ra mono da, wawaihu'u pese newa, wa'āma si, da te 're rosa'rata za'ra mono tō da. ⁸ Wa norī hã Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī hã marī ahâ na wazada 're hâimana mono nherē, da te wa'āma 're ai'uté waihu'u mono ō di. Duré da te dasiwi 're wa'ruiwapari mono wa, wa'rã 'remhã wama 're ro'wa'rutu mono nherē, wasina 're wahâtâ'â mono wa, wawi 're robzei'ō waihu'u mono ō di. ⁹ Wanhitob'ru norī hã te te wa'āma 're rob'manharī wasété u'âsi za'ra mono nherē, 'Re īhâimana u'âsi mono hã niwa te te warēme ō di. Ta norī hã te te siwi 're wa'ahâri mono nherē, wazô 're rob'é'é waihu'u mono ō di. ¹⁰⁻¹¹ Da te dasiwi wapārī da si, te da te wa'āma 're rosa'rata u'âsi za'ra aré, Zesusi hã da te dasiwi īwīrī ne da. Zesusihi wasu'uwē hã wa te dama 're wasu'u mono wa, wa wasina romnhimimnhasi na 're wahâimana. E marī te wasu'u tawamhã, da te wa'āma 're rob'manharī wasété u'âsi mono nherē, wasi'utōrī'ōzé hã. Cristu hã dâ'â nherē, apâ īhâiwa'utuzé, te wasu'u, sena na īwaihu'u pese zéb da hã. ¹² Taha wa, Cristuhu wasu'uwē na wa te dama 're rowasu'u mono wa, wa awē sidâpâsi wasina romnhimimnhasi na 're wahâimana u'âsi. Taha zarina te za oto a norī wa'wa hã rowē na 're anomro u'âsi aba mo, 'Re īhâimana u'âsi mono siré si.

¹³ Duréihã apito Dawi hã ma tô āne na āma rob'ui'ééré: “'Re īhâimana u'âsi mono hã wa tô te īsina 're umnhasi, te te 're īpawapto mono da. Taha wa, īmreme āna 're īhâimana waihu'u mono ō di. Wa tô te dama 're wasu'u u'âsi, īsimiroti hã tô sena wa.” Āne duréihã apito Dawihi nhimi'ui'ééré, ībaihã na hã. Tane duré wanhimirosa'rada hã. 'Re īhâimana u'âsi mono hã wa te wasina 're umnhasi pese mono wa, duré wa te 're sazei pese mono wa, wa īsadawa wasu'u na wa te aima 're rowasu'u u'âsi za'ra wa'wa. ¹⁴ Wanhib'apito Zesusihi hâiwa'utu'wa hã te za duré wahâiwa'utu, Zesusihi āma si 're wahâimana mono wa. Tawamhã asiré wa'aba te za sitēme wazaprō, hâiwa u. Āne hã wama waihu'u pese za'ra di oto. ¹⁵ Wa norī hã ai'madâ'â sina za'ra wa'aba, wa marī hã ahâ na wa te 're sêpata. Tawamhã Cristuhu wasu'uwē na daro mono bâ wa te 're da'apawapto mono wamhã, 'Re īhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb zarina, da'āma 're īsiwārī mono zé hã, wa za wa te dama āma 're aropé, da'ahâ uptabi na oto īré 're dahâimana za'ra mono da. Taha zarina te za da'ahâ na āma 're dawata za'ra oto, 'Re īhâimana u'âsi mono āma hã, tinhoprubzéb zarina, da'āma 're siwārī mono wa, te te duré 're da'anho'reptui mono wa oto.

Datōmo na dama ī'madâ'â waihu'u'ō zô, da te 're īrob'ruiwapari za'ra mono zé wasu'u

¹⁶ Taha wa, wawi 're robzei'ō waihu'u mono ō di, romhuri hã wa te aré 're īsahâri mono zéb da hã. Mare di. Awē sidâpâsi wahâiba prédubzéb u, wahâiba téb ré wanhiptetezé hã wawi 're si'ré u'âsi mono nherē, wa wapē'ē 're apâ 're wanhiptete u'âsi. Taha wa, wawi

're robzei'ō waihu'u mono ō di tō. ¹⁷ Ti'ab ré, wa za tō wa te 're robzépata a'â. Tane nherē, ta hā wama wapure di. E marī wa. Taha wa'rāmi, te za 'Re ihāimana u'âsi mono hā iwē uptabi na duré ĩpire uptabi na te te wama 're wa'âbâ, ĩsi'utōrī'ō na hā. Ti'ab ré, wa te 're robzépata za'ētē mono nherē, taha nhipai u wē uptabi di za, iwē na te te wama ĩropisutu sirōmo zé hā. ¹⁸ Uburé marī hā ti'ab ré, datōmo na da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono si, si'utōrī pese di, ta hā. Hāiwa āma hā marī hā datōmo na da te 're ĩ'madâ'â waihu'u za'ra mono ō si, 're si'utōrī waihu'u mono ō di za. Te za 're hāimana u'âsi za'ra. Taha wa, ti'ab ré datōmo na da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono zō si, wa te 're rob'ruiwapari mono ō di za. Datōmo na da te 're ĩ'madâ'â waihu'u za'ra mono ō zō si, wa za wa te 're rob'ruiwapari u'âsi, wa norī hā.

5

¹ Wahāiba hā 'ri na, wa za oto āma aima simiré'é za'ra wa'wa. A'ubuni wi 're dazāmorī mono ré hā, romhā 'manharī na 'ri hā ĩwa 're dasi'ubumroi hutu mono ré, te za dasisa'u da te dasiwi 're 'ri nhamra. Tane duré, wa norī hā. Ti'ai āma 're wahāimana hutu za'ra mono ré, te za wahāiba hā wawi 're si'utōrī za'ra. 'Ri iwē uptabi hā dama 're simasam hā mono da, te za duré iwē na da te dasima 're 'ri za'ra. Tane te za duré 'Re ihāimana u'âsi mono hā wahāiba té hā te te wama 're ab'manharī, iwē uptabi hā, hāiwa āma za wawi 're ĩsi'utōrī waihu'u za'ra mono ō hā, taha ré si oto ĩ'rata 're wahāimana u'âsi za'ra mono da. Āne hā wama waihu'u pese za'ra di oto, wa norī ma hā. ² Ti'ai āma wahāiba ré ré, wa wa te sō 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra, hāiwa āma wahāiba ĩtém na za oto 're ĩwahāimana za'ra mono zéb zō, āme ti'ai āma da'uza ĩhā tém na 're dasi'uza za'ra mono da, da te sō 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono ne. ³ Ai'urēiwi 're danomro mono wa, dama 're ĩdanhiséb za'ra mono ne, hāiwa āma hā wahāiba āna 're wahāimana za'ra mono ō di za. Wahāiba téb ré si, wa za tō 're wahāimana u'âsi za'ra. ⁴ Ti'ai āma wahāiba ré u'âsi 're wahāimana za'ra mono ō di za. Ti'ab ré, wa 're wawab'ētē u'âsi za'ra, wa te 're robzépata za'ētē za'ra mono wa, wahāiba na hā. E tawamhā wa za wa te wasima 're rosa'rata za'ra, 're wadâ'â su'u za'ra mono da, wahāiba zō 're rob'é'é za'ra mono hā. Mare di. Āne na hā wa te wasina 're rosa'rata za'ra mono ō di za, wa norī hā. Tane nherē, wa za tō sō 're watob'uzu u'âsi za'ra, 'Re ihāimana u'âsi mono hā wahāiba ĩtém na ĩsi'utōrī waihu'u'ō na, za te te wama āma 're ĩ'azapri mono zéb zō. Āne wamhā, ti'ab ré aré wahāiba hā wawi 're si'utōrī za'ra mono da nherē, wa za taha wa'rāmi ĩsi'utōrī'ō ré 're wahāimana u'âsi za'ra. ⁵ 'Re ihāimana u'âsi mono si, ma tō te te wama 're apisutu siro, āne hā. Tipē'ēzani hā ma tō te te wama 're anhomri, sena na wahāiba ĩté hā za te te wama 're ĩ'anhomri mono na, wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da.

⁶ Taha wa, wa za 'Re ihāimana u'âsi mono umnhasi sina 're wahāimana za'ra a'â, wato sina. Wahāiba hā ti'ab ré, za wawi 're ĩsi'utōrī za'ra mono ré, 're wanomro mono wa, wa a'â hāiwa āma Wanhīb'apito 're ĩsāmra mono zém nhiti 're wahāimana za'ra, za 're ĩwahāimana u'âsi za'ra mono zém nhiti zama. ⁷ Wa norī hā, uburé marī hā hāiwa āma 'Re ihāimana u'âsi mono, za te te wama 're ĩ'anhomri mono hā, ti'ab ré watōmo na romhā ré, wa te 're ĩ'madâ'â za'ra mono zéb zarina, 're wahāimana za'ra mono ō di. Uburé te te sima wa'āma 're ĩ'aropisutu mono zém na, wa te 're ĩsaze za'ra mono zéb zarina si, wa āma 're wahāimana za'ra, watōmo na wa te wasisōwa 're 'madâ'â za'ra mono ō nherē, romhā ré. ⁸ Wa norī hā wato sina, wa oto 're wahāimana u'âsi za'ra. E marī wa. Ti'ab ré, wahāiba hā wawi 're si'utōrī pese za'ra mono nherē, wē uptabi di za, taha howa're're, hāiwa āma Wanhīb'apito 'rata 're ĩwahāimana u'âsi za'ra mono zé hā. ⁹ Tane nherē, 'Re ihāimana u'âsi mono hā 're ĩwahāimana za'ra mono zém na, wa'āma 're toi u'âsi mono da si, wa za 'rāwi 're wasi'madâ'â za'ra, ti'ai āma wahāiba ĩ'rata ré, duré hāiwa āma wahāiba ĩtéb ré. ¹⁰ E marī wa, wa za āhā zō si, wa te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra, ti'ab ré hā. Niwapsi, wa za tō uburé Cristuhu nho're aimasam ni, te te wa'awaihu'u da, wahāimana wē na, duré wahāimana wasété na zama. Tame te za oto niha te te wama 're arowairébé, ti'ai āma uburé marī, wa te 're ĩ'manharī za'ra mono zéb zarina, iwē na, duré ĩwasété na zama.

'Re ihāimana u'âsi mono hā da'āma 're ĩsiwadi mono zé wasu'u

¹¹ Wa norī hā Zezusihi zadawa wasu'u'wa norī hā, wa tō Wanhīb'apito hā wa te wasiwi 're wazéb za'ra. Taha zarina, wa tō duré wa te 're dapawaptob za'ra, 'Re ihāimana u'âsi mono u si, 're dasipizari za'ra mono da. Wa norī hā marī zō si, wa te 're dapawaptob za'ra

mono õ di. Mare di. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma si, wawaihu'u pese za'ra di, uburé 're ìwahâimana za'ra mono zém na hã. Taha wa, ìwẽ si, wa te 're ì'manharĩ za'ra mono zé hã, tãma waihu'u pese di duré. ãne na hã sena na aipẽ'ẽ 're, ãté aima waihu'u pese za'ra wa'aba di duré. ¹²⁻¹³ Ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hâimanazéb uwaibaba, danho'a dama 're hâimana za'ra mono wẽ te, te sina 're wata za'ra. Ta norĩ hã ma tô wanhimiromhuri hã te te 're 'madâ'â za'ra. Tane nherẽ, wapẽ'ẽ 're wanhimirosa'rada hã, ta norĩ hã te te wawi 're waihu'u za'ra mono õ di. Taha wa, te ta norĩ hã te te dama wa'ãma 're romnomri za'ra, ãne: “Paru norĩ hã simiza'rese ãna, te 're hâimana za'ra. Ma tô duré 'rãihaiwamnarĩ za'ra.” Wẽ di tô. Tane nherẽ, wa norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma si, wa za tô wa te 're romhuri u'âsi za'ra, wanhimiromhuri na ãma 're wawata za'ra mono da. Ta norĩ hã te duré ãne te te wa'ãma dama 're romnomri za'ra: “Paru norĩ hã te simirosa'rata nhipese na te te dama 're rowasu'u za'ra, ìsimiroti hã sena newa, da te ãma 're saze za'ra mono da.” Wẽ di tô. Wa'ãma romnomri wasété nherẽ, wa tô wa te aima 're romhuri u'âsi za'ra wa'wa, wanhimi'ẽ na. E wasina 're wawata za'ra mono da, wa ãne hã aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. Mare di. Dama 're wawasu'u wẽ za'ra wa'aba mono da, wa ãne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, 'rãwi wanhimirosa'rada ìwẽ hã da te wa'ãma 're ìwaihu'u za'ra mono da si, ìré 're ìwahâimana za'ra mono hã 'rãwi. ¹⁴ Cristu hã te te 're wa'azawi pese mono wa, wa wanhimi'ẽ na, wa te tãma 're romhuri za'ra, da'ãma. Wa norĩ hã wasima si, 'rãwi 're wasi'madâ'â za'ra mono õ di za. Dawasété wa'ãbâzéb da, ma tô Cristu hã uburé dazada dârâ da'upana, dawasété wi 'rãwi 're dasiwa'ãbâ za'ra mono da, dasi'uinhã na dasisada 're dadâ'â waihu'u za'ra mono õ wa. ¹⁵ ãma 're ìnomro té mono norĩ hã, sima si ãma 're hâimana za'ra mono tô da, ma tô dazada dârâ, Cristu hã. Taha zarina, te za sada ìdâ'â za'ra ma si 're hâimana za'ra, duré sada ìhãiwa'utu za'ra ma si, Cristuhu ma si.

¹⁶ ãne wa, ti'ai ãma ìsazei'õ'wa norĩ nhimirosa'rata zarina, wa te da'ãma 're rosa'rata za'ra mono õ di za oto, 're ìdahâimana za'ra mono zém na hã. Wa hã bété. ìsazei'õ'wa norĩ nhimirosa'rata zarina, wa tô te 're rosa'rata aré, Cristu 're ìhâimana mono zém na hã, taré newa. Tane nherẽ, taha zarina, te ãma 're rosa'rata mono õ di oto, wa hã. ¹⁷ Ni'wam norĩ hã Cristu te te 're saze za'ra mono wa, simisutu tihãiba na sina 're sitob za'ra mono wamhã, 're ìdapoto téb za'ra mono zéb ré si, te za oto 're hâimana za'ra. Taha wa, te za 're ìnomro 'rata mono zé hã tãma 're si'utõrĩ za'ra. Tãibã za oto. Taha wa'rãmi, te za oto 're ìdahâimana téb za'ra mono zém na si 're hâimana za'ra, ìwẽ na si. ¹⁸ ãne hã ma tô ìwẽ si te te wama 're ab'manharĩ, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, ãma 're ìwanomro mono zép téb da hã. ìsitob'ru na, wa tô aré tãma 're wahâimana za'ra. Tane nherẽ, Cristuhu dâ'ázém na, ma tô wa'ãma 're siwadi za'ra oto. Wa norĩ hã dama ìsadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tô duré wama pisutu za'ra, wa te da'ãma 're ìromhuri za'ra mono zéb da hã, taha zarina, da'ãma zama 're siwadi mono da duré, wasine. ¹⁹ Cristuhu dâ'ázém na 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsiwadi mono zé wasu'u na, wa wa te dama 're rowasu'u za'ra, dawasété na oto da'ãma 're ìpo're pu'u mono õ zéb zarina hã. Ma tô oto wama pisutu za'ra, ãne na, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono da.

²⁰ Taha wa, ma tô Cristu hã datême wazatõrĩ za'ra, ìsadawa para, wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. ãne, wa wa te dama 're roti pese za'ra, Cristuhu nhisi na: “Ma'ãpé, 'rãwi asi'madâ'â za'ra wa'aba, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ai'ãma siwadi za'ra wa'aba da oto.” ãne na ma tô wa'u'ãbã te te dama 're aroti pese, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã.

²¹ Cristu hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ma tô wasété ãna 're hâimana u'âsi. Tiwasédé hã te te 'manharĩ õ nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô uburé wawasédé, wa te 're ì'manharĩ za'ra mono zém na hãiba wati'i, wa'upana za'ra, Cristuhu ãma 're wanomro mono wa, te te oto 're ìwa'awêsãmri mono zéb da hã.

6

¹ Wa norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono siré, wa te tãma 're ìromhuri za'ra mono norĩ hã, wa za oto aima ãma roti pese za'ra wa'aba ni. 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô tinhimizawi pese zéb zarina, aima 're sõprub za'ra wa'wa, ìwẽ na hã. Taha wa, ìsazei'wa na taré dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za. 'Re aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, te za asa ìwa'rãmi asina tãma 're ìuwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. ² Duréihã Iza'iza hã ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré, ãne: “Ai'ãma ìpẽ'ëzézéb da, bãdã te ìsima ìpisutuzém na, wa tô aiwapa. Te ì'asõ'reptuzéb da, bãdã hã ìwa waptã'ã wamhã, wa tô aipawapto tô.”

Āne duréhā 'Re ihâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré hā. Ma'āpé, ĩwapari pese za'ra wa'aba. Bâdâ ma tô oto ĩwa waptārā, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hā asi'uihā na asima tiwi waptērē za'ra wa'aba da, duré te te asō'reptu za'ra wa'aba da.

³ Wa norī hā wa 're wasi'madâ'â za'ra 'râwi, 're ĩwanomro wē mono zô, ni'wam norī hā wahâimanazém na te te 're wa'madâ'â za'ra mono wa, taha zarina, tiwasété na oto 're si'marôpārī za'ra mono tô da, Cristuhu wasu'uwē hā duré te te siwi 're wē'ô za'ra mono tô da. Wa te dama 're ĩromhuri za'ra mono zé hā, da te dasiwi 're wē'ô za'ra mono tô da, wa āne na 'râwi 're wasi'madâ'â za'ra, wa norī hā. ⁴ A norī wa'wa hā, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, wa te 're ĩromhuri za'ra mono zém na si, asiwi wawaihu'u za'ra wa'aba da, wa uburé marī hā wē na wa te 're 'manharī za'ra. E niha tawamhā, 're ĩwahâimana za'ra mono zé hā. Uburé marī na, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, duré rowasédé hā wazada 're wairébé u'âsi mono nherē, wa wanhiptete sina āma 're wanomro u'âsi, wa te 're sazei'ô utōrī za'ra mono āna. ⁵ 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa oto 're wahâimana za'ra mono wa, ma tô da te dasiwi 're wahâ za'ra. Ma tô duré nasi dasiwi wanHEME ni, dazazéb 're. Wazada 're dahâimana wasété za'ra mono wa, te da te wawi 're ro'wa'rutu u'âsi za'ra, Wanhib'apito, wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono ré hā. Wanhimirohuri na, wa dama 're wasiwasutu za'ētē u'âsi za'ra, Wanhib'apito wasu'uwē na hā. Āne wamhā, wanhotô āna ma tô duré wa'āma 're awē za'ra, nimahā mara na hā. Wasai āna, wa duré nimahā bâtâ na hā 're wasi'ubumro. ⁶ Āne na, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, wa tô 're wanomro wē u'âsi. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimirowaihu'u si, wa tô oto wa te 're waihu'u pese za'ra. Taha wa, wawara sina dazada 're wazahi za'ra mono ô di oto. Wanhimizawi pese na si, wa oto 're wahâimana za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono pē'ēzani nhimipawaptobzéb zarina si, wa duré wa te dama 're romhuri za'ra. Wazadawa nhipese āna, wa sena na si, wa te 're dazawi pese za'ra. Āne zarina, te za asiwi ĩwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, dama 're ĩwahâimana za'ra mono na hā. ⁷ ĩwasu'uwē hā wa tô, tô sena wa te dama 're wasu'u za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono waihu'u pese zarina si, wa tô āne na wa te dama 're romhuri za'ra. 'Re ĩwanomro wē mono zém na si, wa tô wanhitob'ru norī da, 're wahâimana za'ra, ta norī āma, wa te 're ai'uté za'ra mono da. Taha na, wa duré ta norī āma 're wasimanawawi u'âsi za'ra, wanhitob'ru norī āma hā. ⁸ Āne na te za tô asiwi ĩwawaihu'u za'ra wa'wa, sena na 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa, dama 're ĩwahâimana za'ra mono na hā. Taha wa, te ni'wam norī hā 're ĩwanomro wē mono zém na te te wa'āma 're rosa'rata za'ra. Te te duré dama 're wawas'u wē za'ra. Tane nherē, te ni'wam norī hā te te wa'āma 're wasété za'ra taré. Te duré te te dama 're wawas'u wasété za'ra. Sena na dama 're wasiwasu'u u'âsi za'ra mono nherē, te wazadawa nhipe hā te te wa'āma 're sa'ra u'âsi. ⁹ Wa norī hā daro mono bâ ĩsazei'wa norī ma, wawaihu'u pese za'ra nherē, te ni'wam norī hā taré na si te te wa'āma 're rosa'rata za'ra. Wa te wasina 're romnhimimnhasi u'âsi za'ra mono wa, aré 're wadâ'â za'ra mono da nherē, wa zahadu wahâiba ré ré 're wahâimana za'ra. Da te 're wahâ za'ra mono nherē, da te dasiwi wa'uprosi waihu'u ô di. ¹⁰ Nimahā bâtâ na, da te dasina 're wapē'ézé zani za'ra mono nherē, wa watoi u'âsi 're wahâimana za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono āma si. Duré wanhibrob'ô na 're wahâimana za'ra mono nherē, wa wa te 're dapawaptob za'ra, ĩwasu'uwē na si, danhibro pese ne, rowē na 're dahâimana u'âsi za'ra mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono siré. Wa norī hā wanhimarī ô nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono, uburé te te wama 're ĩ'anhomri mono ré si, wa oto 're wanomro, ĩwē uptabi ré si.

¹¹⁻¹² Corĭtu āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī, sô'awi wa tô aima 're wasiwasu'u za'ra wa'wa, 're ĩwahâimana za'ra mono zém na hā. Aiwī 're wasi'udâ waihu'u za'ra wa'aba mono ô di. Wanhimizawizém na, wa te duré 're ai'mararé za'ra wa'aba mono ô di. A norī wa'aba si te asimizawizém na 're ĩwa'mararé za'ra wa'aba mo. ¹³ Taha wa, ĩra ne oto ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, wa za āne na aima roti za'ra wa'wa, asawi pese za'ra wa'aba sina: Ma'āpé, aipē'ē na asiwi 're wazawi pese za'ra wa'aba mono, wa norī hā wapē'ē na, wa te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono ne.

Aiwab ô na 're ĩdahâimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ Cristuhu zazei'wa na 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī, ĩsazei'ô'wa norī hâimanazém na, ĩsu 're aihâimana waihu'u za'ra wa'aba mono ô di za oto. Rowa'a na 're ĩdanomro wē mono zé hā, duré robra na 're ĩdanomro wasété mono zé hā, e aiwa bâ. Mare di. Aiwab ô di. Taha wa, ĩsazei'ô'wa norī siré, 'râwi 're aihâimana waihu'u za'ra

wa'aba mono ō di za tō. Tō'ā. ¹⁵ Cristu hā bété. E Satanasihi me, te siré 're hâimana zahuré, aiwa. E tinhimirosa'rata na te duré 're sisaze zahuré, 're siwě'ō zahuré mono āna. Mare di. Tane duré, isazei'wa norī hā aiwa 're hâimana za'ra mono ō di, isazei'ō'wa norī me hā. Āne hā baba uptabi di, wama hā. ¹⁶ Romhâiba 'manharī hā āma 're idawata za'ra mono zé hā, e 'Re ihâimana u'âsi mono āma 're idawata za'ra mono zéb 're, te aré da te 're sa'ra, 'ri 'râihâ wa. Mare di. E marī wa. Aiwab ō wa, dama hā. Tane duré, wa norī hā 'Re ihâimana u'âsi mono āma 're iwata za'ra mono ō norī siré, 're wahâimana waihu'u za'ra mono ō di za oto. E marī wa. 'Re ihâimana u'âsi mono hā wapě'ě 're, wa'āma 're sōrōwa za'ra mono wa oto. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nhorōwa ne, wa oto 're wahâimana za'ra wasiré isazei'wa norī hā, 'ri 'râihâ wam ne, wapě'ě 're, 're sāmra mono wa oto. Duréhā 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norī hā ma tō imreme na rob'ui'éré za'ra, romhâ ré isib'a'uwě norī āma hā, āne:

“Īnhib'a'uwě norī siré, wa za oto 're ihâimana u'âsi za'ra, 'râwi i'rata. Wa za isiré 're ĩmorī u'âsi za'ra.

Īsib'apito, wa za oto tāma 're ihâimana za'ra.

Tawamhā ĩnhib'a'uwě te za duré ĩma 're hâimana za'ra.”

¹⁷ Āne duré Danhib'apito mreme na rob'ui'éré wasu'u amo hā:

“Dapo're āna 're idanomro mono norī hā, te za oto asiwi 're irēme za'ra wa'aba mo, ta norī hâimana wasété zém nhiti, 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto.

Dapo're'ō norī hā uburé marī hā te te siwi 're i'manharī wasété za'ra mono zé hā, tiwi 're upi zahu za'ra wa'aba mono ō di za oto. Tawapsi, wa za oto isitēme te 're aiwaibui wě wa'wa.

¹⁸ Tawapsi, wa za duré Aimama 'wa hā aima 're ihâimana za'ra wa'wa. Tawamhā ĩ'ra te za oto ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo.”

Āne ma tō 'Re ihâimana u'âsi mono hā danhipai u isiptete uptabi hā tinhib'a'uwě norī ma, ropisutu siro.

7

¹ Īsisānawā norī, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, āne hā uburé 'Re ihâimana u'âsi mono te te wama 're i'aropisutu mono zé hā, oto wama 're hâimana za'ra mono wa, uburé marī iwasété wi, wa za 're wasi'madâ'â pese za'ra, āma 're wasihâiba wasété za'ra mono tō da, duré 'râwi wapě'ě 're, āma 're wasiwasété za'ra mono tō da. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hā wa za wa te wasiwi 're wazé pese za'ra. Wa za duré tāma 're wasisōmri u'âsi za'ra, āma 're wanomro wě u'âsi mono da.

Paru hā dama 're itoi u'âsi mono zé wasu'u

² Ma'ápé, asiwi 're wazawi wě za'ra wa'aba mono, apâ 're wawaibui wě wa'aba mono da. Ni'wam norī hā asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, ma tō wawasédé hā wa'āma sa'ra. Tane nherē, asiré wa te aima romhuri za'ra wa'aba ré hā, marī iwasédé hā wa te aima 'manharī za'ra wa'aba ō di, nimahā na hā. Duré wanhimiromhuri zarina, aihâimana wasété na asi'marōpārī za'ra wa'aba ō di 'râwi. Duré rob'ui'prazéb zō, marī hā taré, wa te aima 'manharī nhipese za'ra wa'aba ō di. Mare uptabi di. ³ E aiwasédé hā te ai'āma sa'ra wa'aba da, wa āne āma aima rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Āne da hāi ō di. A norī wa'wa hā wama asawi uptabi za'ra wa'aba di. Taha wa, niha wama 're romhâimana za'ra mono wa, 're wadâ'â za'ra mono da nherē, wama 're rowě za'ra mono di za. Āne na, wa tō aima wasiwasu'u pari za'ra wa'aba ni. ⁴ A norī wa'wa hā ĩma ai'umnhasi za'ra wa'aba di oto. Wa aima 're itoi u'âsi za'ra wa'wa. Aiwasu'u wě wa'aba na, ma tō asina ĩma 're irowě zani za'ra wa'aba mo. Rowasédé hā wazada 're wairébé u'âsi mono nherē, wa itoi uptabi na 're ihâimana u'âsi.

⁵ Masédoniza u, we wasimasisi wamhā, wa te āma āpusi waihu'u ō di. Āmemhā wazada hā ro'wa'rutu uptabi di, da'ahā na wazada dahâimana za'ra wa. Duré ai'āma wahâtâ'â za'ētē za'ra wa'aba di. E marī wa. Wanhib'apito wasu'uwě nhiti, aipizari za'ra wa'aba ō'umnhasite. ⁶ 'Re ihâimana u'âsi mono hā, taha si dapě'ě nomri'wa hā te 're hâimana, dawī 're robzei'ō za'ra mono nherē. Ta hā ma tō wapě'ě hi, Titu hā aihawi wa'aba, nimosi wei watēme wisi wa. ⁷ E tawamhā, Titu wei watēme iwisizém na si, ma tō wapě hā i're wama da'wa. Mare di. Taha na si ō di. Aiwasu'u wě wa'aba na zama, ma tō wapě hā i're

wama da'wa, duré Titu hã asiwi ìpě'ě hiri aba na aiwasu'u wě za'ra wa'aba na zama. Ta hã Titu hã ma tô wama aiwasu'u wě za'ra wa'wa, âne: “Corĭtu na 'ri nho'ômo nhisi âma ĩsazei'wa norĭ hã te sima aiwě za'ra, 'râwi te te duré asabu za'ra da, tâma asawi uptabi za'ra wa. Ta norĭ hã ma tô duré 'râwi sina tipě'ězé za'ra, marĭ hã ĩwasétére hã te te siwi ĩ'manharĭ za'ra zém na hã. Te duré sima aiwě za'ra, te te siwi ai'upari wě za'ra da, asitob'ru norĭ wi.” Āne na ma tô wama aiwasu'u wě za'ra wa'wa, Titu hã. Taha wa, aima ĩtoi uptabi za'ra wa'aba di, âhãna hã.

⁸ Rob'ui'ééré te aima ĩsôMRI 'rata za'ra wa'wa hã sôré za'ra wa'aba wamhã, ma tô aiwi tĭrobzei'ô pese za'ra wa'wa, te âma aima ĩnharĭ za'ra wa'aba zém na hã. Taha wa, wa tô wa hã ĩsiwi âma robzei'ô, te aiwi âma ĩrobzei'ô za'ra wa'aba zém na hã. Tane nherě, te âma ĩsiwi robzei'ô na sahu ô di oto. E marĭ wa. Te aiwi âma ĩrobzei'ô za'ra wa'aba zém na, âma aihâimana za'ra wa'aba ô wa oto. ⁹ Taha wa, wa hã ĩtoi uptabi di, âhãna hã. E ĩnhimi'ui'ééré na te aiwi robzei'ô pese za'ra wa'aba wa, wa ĩto sina ĩhâimana. Mare di. Aiwi ĩrobzei'ô pese za'ra wa'aba zéb zarina, aiwasété wi aipizari za'ra wa'aba wa, wa ĩto sina ĩhâimana. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima ĩwě za'ra wa'aba zéb zarina si, ma tô aiwi tĭrobzei'ô za'ra wa'wa. Taha wa, wa hã marĭ ĩwasédé hã te âma aima 'manharĭ za'ra wa'aba ô di, ĩnhimi'ui'ééré na te âma aima ĩnharĭ za'ra wa'aba zém na hã. ¹⁰ ĩsazei'ô'wa norĭ hã 're ĩnomro wasété mono zéb zarina, robzei'ô u'âsi 're hâimana za'ra mono wa, te ta norĭ hã dâ'â u'âsi ne 're hâimana za'ra, tipě'ě 're. Tane nherě, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩ'apisutu mono zéb zarina si, dawĭ 're robzei'ô pese za'ra mono wamhã, tawapsi te za dawasété wi 're dasipizari za'ra. Taha zarina si, te za oto 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're da'anho'reptu. Āne wamhã, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono zém na 're dasiwě'ô za'ra mono ô di za oto. ¹¹ Ma'âpé, âne na âma asipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima aiwě za'ra wa'aba zéb zarina, aiwi ĩrobzei'ô pese za'ra wa'aba zém na hã. Taha zarina, ma tô oto asiwaihu'u za'ra wa'wa, uburé ĩwasédé hã 'râwi asiwi wě'ô pese za'ra wa'aba da. Taha wa, ma tô oto asima ĩwě uptabi za'ra wa'wa, aiwasédé hã 're ĩ'manharĭ za'ra wa'aba mono zém na ĩma asiwasu'u za'ra wa'aba da, apâ asima ropese za'ra wa'aba da. Ma tô duré asiwě'ô pese za'ra wa'wa, aiwasédé hã aima ĩhâimana za'ra wa'aba zém na hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzém na, ĩsada wa para ĩmreme na te aihã za'ra wa'aba ô'umnhasite, ma tô ĩma aipahi za'ra wa'wa. Tane nherě, ma tô asima ĩwě za'ra wa'wa oto, apâ âma atême ĩmorĭ aba da, wasisabu su'u za'ra da. ĩ'uwaibaba na si, niha âma rosa'rata za'ra wa'aba da, ma tô asi'madâ'â za'ra wa'wa, aibã hã tiwasédé te te ĩ'manharĭzém na hã asiwi wě'ô za'ra wa'aba da. Taha wa, aiwasédé hã âma 'manharĭ za'ra wa'aba ô di. Āne, wa tô âma aiwaihu'u za'ra wa'wa.

¹² Taha wa, e taré aibã hã tiwasédé te te da'âma ĩ'manharĭ âma, ĩpě'ězé wa, wa tô âne na âma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, taha hãiba na te âma aima nharĭ za'ra wa'aba da. Mare di. Duré e taré aibã hã te pawaptob da, wa tô âma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, âne na hã. Mare di. A norĭ wa'wa hã aima wazawi pese za'ra wa'aba wa, ĩnhimiroti hã 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mono na 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a 'râwi asiwaihu'u za'ra wa'aba da si, wa tô âne na hã âma aima rob'ui'ééré 'rata za'ra wa'wa. ¹³ Āne hã wa te ai'âma waihu'u za'ra wa'aba wa, ma tô apâ wapě hã ĩ're wama da'wa. Tane nherě, taha zarina si ô di, aima wato za'ra wa'aba zé hã. Titu hã we watême wisi wamhã, ma tô wama aiwasu'u wě za'ra wa'wa. Ai'rata sãmra aba ré hã, ma tô, u, asiwi ĩpě'ě hiri 'wa, asiwi ĩpawapto wě wa'aba zém na hã. Āne wa, ma tô, to sina we watême wi, aihawi wa'aba hã. Āne wa, wa duré wa norĭ hã watoi uptabi na wahâimana, ĩsabãdã hã. ¹⁴ Titu hã âma atême morĭ aba ô ré, wa tô tâma aiwasu'u wě za'ra wa'wa, ĩsôwa, te te aiwaihu'u sirômo za'ra wa'aba da. Taha wa, taré te âma tâma ai'umnhasi baba za'ra wa'aba ô di, ĩsôwamhã. Wa norĭ hã wazadawa nhipese âna, wa tô wanhimirowasu'u wě na si, wa te aima 're rowasu'u u'âsi za'ra wa'wa, tô sena na âma 're ĩwawaihu'u za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha zarina, Tituhu ma, wa te ĩ'aiwasu'u wě za'ra wa'aba zém na hã, tô sena na te za taha zarina si oto da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, a norĭ wa'wa hã. ¹⁵ Titu hã ai'rata sãmra aba ré, ma tô ĩsimiroti hã asiwi ĩwari pese za'ra wa'wa. Ma tô duré asina aihâtã'ã za'ra wa'aba nherě, asiwi ĩ'âri wě wa'wa, marĭ na tâma âma asina uwaimrami za'ra wa'aba ô wa, te te siwi aiwě'ô za'ra wa'aba ô'umnhasite. Taha wa, tâma asawi pese za'ra wa'aba di, âne na ai'âma po're si'âri za'ra wa'aba ô wa. ¹⁶ Taha wa, wa hã duré, aima ĩto za'ëtě za'ra wa'aba

di. E marī wa. Īma ai'umnhasi za'ra wa'aba wa, āne na hā oto.

8

Īsibrob'ō norī ma, 're ĭdanhoprub za'ētē za'ra mono zé wasu'u

¹ Wasisānawā norī, wa wasima aiwē za'ra wa'aba ni, 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā tinhimizawi pese zéb zarina, ĭsazei'wa norī ma, 're ĭsōpru mono zé wasu'u hā, waihu'u za'ra wa'aba da, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma rowahutu u, siré 're ĭsī'rā'ōtō mono norī ma, 're ĭsōpru mono zé wasu'u hā. ² Ta norī hā da te āma 're ĭrowasété za'ra mono na, te te 're robzépata za'ētē za'ra mono nherē, duré sibrob āna 're hāimana za'ra mono nherē, ma tō to sina, dama tinhoprub za'ētē za'ra, tite rob'uiirazém na hā. ³⁻⁴ Marī hā sa hāimana za'ra ō nherē, ma tō sa'ētē na dama sōmri za'ra, tinhoprubzém na te te āma dazawi za'ra da. Si'uihā na ma tō sima pisutu za'ra, āne na wa te āma saze za'ra wa, Zeruzarē āma 'Re ĭhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norī te te siwi āma pawaptob za'ra da, te te sima ĭwē uptabi za'ra zéb zarina. Taha wa, wē di āne hā, dama āma ĭsōprub za'ra zé hā, Masédoniza āma ĭsazei'wa norī nhoprubzé hā. ⁵ Wa norī hā āne zō, wanhimipari ō nherē, ma tō Wanhīb'apito ma uimrehēne sisōmri za'ra ta norī hā, taha ma si 're hāimana za'ra mono da. Taha zarina, ma tō duré wama sisōmri za'ra, te te wapawaptob za'ra da, 'Re ĭhāimana u'āsi mono te te tāma ĭpisutu za'ra zéb zarina hā. ⁶ Titu hā āma atēme morī 'rata aba wamhā, ma tō rob'uiirazé ubumro na sāna'rata, asōprub za'ra wa'aba zém na hā. Taha wa, wa tō tāma roti pese ni, duré āma atēme morī aba wamhā, rob'uiirazé ubumro na te te āma sizusi da, romhuri hā wē uptabi na te te uprosi da. ⁷ A norī wa'wa hā te Cristu hā aima umnhasi za'ra wa'aba wa, āma 're ĭsasōmri pese za'ra wa'aba mo. 'Re ĭhāimana u'āsi mono nhimiroti na, te aimreme wē na dama 're ĭrowasu'u za'ra wa'aba mo. ĭsimiroti hā ma tō duré 're ĭwaihu'u pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, asimi'ē na te 're ĭromhuri pese za'ra wa'aba mo, 'Re ĭhāimana u'āsi mono hā te te aima 're ĭwē za'ra wa'aba mono zéb zarina. Te duré asiwi 're ĭwazawi pese za'ra wa'aba mo. Āne hā aima sa'ētē uptabi za'ra wa'aba di, 're aihāimana za'ra wa'aba mono zém na hā. Taha wa, te za sa'ētē na dama asōprub za'ra wa'wa duré.

⁸ Āne hā wa hā te āma aima 'ru za'ra wa'aba ō di. Taré wa aima āma roti za'ra wa'wa, ĭnhimiroti zarina, 'manharī za'ra wa'aba wamhā, 're ĭdazawi pese za'ra wa'aba mono zém na, sena na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono da. Masédoniza āma ĭsazei'wa norī hā simi'ē na te te 're ĭdapawaptob za'ra mono ne zō pé, wa āne na taré āma aipibu za'ra wa'wa. ⁹ Wanhīb'apito Zezu Cristuhu nhimizawi pese zé hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba di oto. Ta hā Timama siré robze na 're hāimana u'āsi mono nherē, ma tō hāiwa āma tihāimanazé hā we tirē a'ā, ti'ai āma si'a'uwē da, te te a'ā dame 're robzépata mono da. Asada za'ra wa'aba, ma tō dawazari si'a'uwē, taha zarina, a norī wa'aba zama 'Re ĭhāimana u'āsi mono 'rata 're asimroi u'āsi aba mono da, hāiwa āma hā. Taha wa, Wanhīb'apito hā sisawi āna 're ĭhāimana mono ne, te za asisawi āna dama asōprub za'ra wa'wa, ate rob'uiirazé wa'aba na hā.

¹⁰⁻¹¹ ĭnhimirosa'rada hā wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, rob'uiirazé asiwi ĭ'ubumroi wa'aba zém na hā. Wahub 'rata na ma tō dawana asima ĭpisutu za'ra wa'wa, rob'uiirazé hā asiwi ĭ'rā'ōtō aba zéb da hā. Dawana ma tō duré rob'uiirazé ubumro na āma ĭsāna'rata za'ra wa'wa. Taha wa, ma'āpé asiwi uprosi wē wa'aba, rob'uiirazé ubumro hā. Ato sina, āma asisaze za'ra wa'aba ne, te za oto āhāna hā āma ĭ'uwaimrami za'ra wa'wa duré, rob'uiirazém na hā, aihāiba mono bâ aima 're ĭhāimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, niha wamhā, ĭsa'ētē zarina, niha wamhā, ĭsyry zarina. ¹² Ato sina, āma asōprub za'ra wa'aba wamhā, 'Re ĭhāimana u'āsi mono si te za asōprubzém na aiwēsāmri za'ra wa'wa. Asimarī aba ō wa, tō syry na ĭsōmri za'ra wa'aba zéb zarina, te za duré āma aiwēsāmri za'ra wa'wa, ato sina āma asōprub za'ra wa'aba wa.

¹³⁻¹⁴ E a norī wa'aba si, sa'ētē na ĭsōmri za'ra wa'aba na, da'upana āma robzépata za'ra wa'aba da, wa āne na aima roti za'ra wa'wa. Mare di. Taré āhāna hā sa'ētē na aima hāimana za'ra wa'aba wa, te za āma ĭpawaptob za'ra wa'wa, Zeruzarē āma ĭsazei'wa norī hā, marī zō tiwi 're rowaptâ'â za'ra mono wa. Tawamhā, nimahā na marī zō, aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono wamhā, te za duré ta norī hā marī na te te 're

aipawaptob za'ra wa'wa, asa, sa'ētē na tãma hãimana za'ra wamhã. ãne wamhã, aiwa te za asõprubzém na asima ãma 're iwa'rãmi za'ra wa'aba mo. ¹⁵ Duréihã Mozési ma tã ãne na ãma rob'ui'éré, Izarazéhé nhihudu nori hã a'ubuni wi simizahãri mono sidãpãsi, mana na dasazém nhisi hã te te siwi i'ubumroi mono na hã:

“Ni'wam nori hã sa'ētē uptabi na te te sima ubumro za'ra mono nherē, tãma si'atarēme za'ra mono õ di, tisiré nori hã te te ãma pawaptob za'ra mono wa. Taha wa, ni'wam nori hã syry na te te sima ubumro za'ra nherē, ta nori wi tiwi sô rowaptã'ã za'ra õ di, isazéb zõ hã.”

ãne duréihã ãhã wasu'u na, Mozési te te ãma irob'ui'érézē hã, ibaihã na hã. Tane duré, a nori wa'wa hã te za 're asipawapto pese za'ra wa'aba mo, aiwa 're aihãimana za'ra wa'aba mono da.

Titu hã to sina datēme imorizé wasu'u

¹⁶ Re ihãimana u'ãsi mono, ma tã Tituhu ma pisutu, tãma asawi pese za'ra wa'aba zéb zarina, te te aipawaptob za'ra wa'aba da, wa nori hã wa te duré 're i'asawi pese za'ra wa'aba mono ne. Taha wa, wa ãma wawata ni, 'Re ihãimana u'ãsi mono ãma hã, tã sena wa, õ hã. ¹⁷ Tawamhã õne haré ma tã Titu hã sina wazaze, ãma atēme imorĩ aba zém na da hã. Taha wa, si'uihã na te te ãma sima irowēzéb zarina, to sina te za tã ãma atēme timorĩ za'ra wa'wa ãhãna hã, atēme za'ra wa'aba. ¹⁸ Wasisãnawã hã wa za duré isiré ãma atēme satõri za'ra wa'aba ni, aibã hã. ãme isazei'wa nori hã ma tã te te sima 're wasu'u wē za'ra, Cristuhu wasu'uwē na simiromhuri wē uptabi wa, ta hã. ¹⁹ Duré dama simiromhuri wē uptabi wa, ma tã isazei'wa nori hã siwi pisutu, Zeruzarē u isazei'wa nori nhoprubzéb ré, za wasi'aba'réi wa, ãma wasiré morĩ da. Tawamhã Wanhib'apito ãma wawatazéb da, wa za tã ãne hã 'manharĩ ni, duré wato sina, wa te 're ida'apawapto mono zém na, da te wawaihu'u za'ra da.

²⁰ Wanhimisaihuri hã da te wa'ãma nomri tã da, wa za asõprub za'ra wa'aba zé hã wasitēme wa te wasiwi 'madã'ã pese za'ra, wasi'aba'réi wamhã. ²¹ I'uwaibaba, wa te ãma i'uwaimrami za'ra da si, wa tã iré wasima rob'madã'ã za'ra ni, Wanhib'apito nho'a, duré uburé danho'a zama.

²² Wasisãnawã hãiba amo hã wa za duré ãma atēme satõri za'ra wa'aba ni, Titu nori siré, ãma morĩ da. Ta hã wa tã nasi pibu za'ra ni, simi'ē na te te 're romhuri mono zõ, Wanhib'apito ma. Taha wa, wa tã waihu'u za'ra ni, tã sena isimi'ē na hã, duré to sina te te 're iromhuri mono na hã. Ta hã aiwasu'u wē za'ra wa'wa hã te te wapari wa, tãma ai'umnhasi uptabi za'ra wa'aba di, za rob'ui'prazém na dama asõprub za'ra wa'aba zém na hã. Taha wa, toi uptabi di ãhãna hã, rob'ui'prazé ubumro na za te te ãma aipawaptob za'ra wa'aba wa. ²³ Titu hã bété. Ta hã isiré Wanhib'apito ma romhuri'wa te 're hãimana, Cristuhu wasu'uwē na isiré te te 're i'aipawaptob za'ra wa'aba mono. Duré wasisãnawã hãiba amo nori hã za isiré ãma ineb zahuré da hã, ta nori hã te za tisiré isazei'wa nori zadawa para, ãma atēme ine wa'aba na siwasu'u zahuré, aima za'ra wa'aba hã. Ta nori hã simiromhuri wē uptabi wa, te za Cristuhu ãma si 're dawata za'ra. ²⁴ Taha wa, ma'ãpé iwē na si uburé marĩ na hã ãma tãma uwaimrami za'ra wa'aba za, asimizawi pese aba zém na te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, duré sena na, wa te dama 're i'aiwasu'u wē za'ra wa'aba mono zém na, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da. Duré ãme isazei'wa nori, siré 're isi'rã'õtõ mono nori hã, ãne na te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da, te za iwē na si tãma ãma i'uwaimrami za'ra wa'wa.

9

Zudeza ãma isazei'wa nori ma, idanhoprub za'ra zé wasu'u

¹ E wa hã wa za ãne na aima ãma roti na sahu za'ra wa'wa, inhimi'ui'éré na hã, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 'Re ihãimana u'ãsi mono nhib'a'uwē nori ma, asõprub za'ra wa'aba da, dame. Mare di. ãne na, te aima ãma roti na sahu za'ra wa'aba õ di za, ãhãna hã. ² E marĩ wa. Zudeza ãma isazei'wa nori hã asiwi pawaptob za'ra wa'aba da, asi'uihã na ato sina, ãma asima rosa'rata za'ra wa'aba wa. ãne na, wa tã wa hã ãma aiwaihu'u za'ra wa'wa, tã sena na. ãme Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma isazei'wa nori 're ihãimana za'ra mono nori ma, wa tã aiwasu'u wē za'ra wa'wa. ãne, wa tã ta nori ma hã tãma aiwasu'u wē za'ra wa'wa: “Ataza na danhipti'a nho'õmo nhisi

āma īsazei'wa norī hā ma tō rob'uiprazé ubumro na sāna'rata za'ra, wahub 'rata na hā.”
 Āne na, wa tō tāma aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Rob'uiprazé hā ato sina, asiwi ī'ubumro
 sirōmo za'ra wa'aba zéb zarina, ma tō ta norī zama sima āma rosa'rata za'ra, to sina,
 aiwa asine wa'aba, te te siwi 'manharī wē da, aiwab da. ³ Āne na, wa tō dama aiwasu'u
 wē za'ra wa'wa. Tane nherē, wa za īsisōwa āma atēme satōrī za'ra wa'wa, wasisānawā
 norī hā, rob'uiprazé ubumro na te te aipawaptob za'ra wa'aba da, īwana ré asiwi 'rā'ōtō
 pari aba da, te dama aiwasu'u wē za'ra wa'aba zéb zarina. Duré te dama aiwasu'u wē
 za'ra wa'aba zém na, taré te ai'umnhasi baba za'ra wa'aba tō da, wa za tō āne hā 'manha.
⁴ Āté Masédoniza hawimhā, wasisānawā norī hā te za āma īsiré ai'aba'ré, atēme za'ra
 wa'aba. Tawamhā, āma atēme wasihutu aba wamhā, rob'uiprazé hā asiwi 'rā'ōtō pari
 aba ō wamhā, āté wa aré aima aséb za'ra wa'aba ni, taré wa te ai'umnhasi baba za'ra
 wa'aba wa. A norī wa'wa hā bété. Te aré tō aséb za'ra wa'wa, tō sena ī'ubumro na, āma
 uwaimrami za'ra wa'aba ō wa. ⁵ Taha wa, wa tō āne rosa'rata īsima, wasisānawā norī hā
 īsisōwa te āma atēme satōrī za'ra wa'aba da, rob'uiprazé ubumro na te te aipawaptob
 za'ra wa'aba da, asiwi 'rā'ōtō pari aba hā īzō, īma īropisutu za'ra wa'aba zéb zarina.
 Tawamhā, āma atēme īwisi za'ra wa'aba wamhā, ōne haré wa za ti'ā, asi'uihā na ato sina,
 dama asōprub za'ra wa'aba zém na, da te dasiwi aiwaihu'u za'ra wa'aba da.

⁶ Āne na, wa za duré āma aipo're pu'u za'ra wa'wa, āma rosa'rata za'ra wa'aba da.
 Amho hā syry na da te 're īzuri mono zéb zarina, te za syry na da te 're ubumro za'ra,
 dama 're 'rā préduh za'ra mono wamhā. Sa'ētē na, da te 're zuri mono wapsi, te za oto
 sa'ētē na da te 're ubumro za'ra. Tane duré, dasima 're īdanhoprub za'ra mono zéb zarina,
 te za 'Re īhâimana u'âsi mono hā dama 're sōpru, īwa'rāmi. ⁷ 'Râwi aipē'ē 're, asima
 īwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina si, te za aihâiba mono bâ dama asōprub za'ra wa'wa, āté
 sa'ētē na, āté syry na. Robzei'ō nherē, dama asōprub za'ra wa'aba ō di za. Duré taré da te
 aima ī'ru za'ra wa'aba zéb zarina, dama asōprub za'ra wa'aba ō di za. Mare di. Asi'uihā
 na si te za asima īwē za'ra wa'aba zéb zarina, dama asōprub za'ra wa'wa, ato sina. Āne
 si īwē uptabi hā, 'Re īhâimana u'âsi mono ma hā, dato sina dasima 're īdanhoprub za'ra
 mono zé hā. ⁸ 'Re īhâimana u'âsi mono hā waihu'u pese uptabi di, uburé marī īwē hā
 te te aima 're ī'anhomri aba mono da hā, marī zō aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono
 tō da, āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hā, duré āma 're īdapawaptob za'ra
 wa'aba mono zéb da hā. ⁹ Duréihā ni'wa hā ma tō āne na rob'ui'éré, ībaihā na hā:
 “Īsibrob'ō norī ma, te 're sōprub u'âsi, sa'ētē na. Īsimizawi pese zé hā dawī 're si'utōrī
 waihu'u za'ra mono ō di za. Te za dama 're hâimana u'âsi za'ra.”
 Āne duréihā rob'ui'éré wasu'u hā.

¹⁰ E 'wa hā te robzâ hā robzuri'wa norī ma, te te 're anhomri. E 'wa hā, te dasazé hā te
 te dama 're anhomri. Ta hā, 'Re īhâimana u'âsi mono. Tane te za duré īsōprubzé hā aima
 're sa'ētē za'ra wa'wa, dama 're asōprub za'ra wa'aba mono zé wa'rāmi, sa'ētē uptabi
 na oto dama āma 're asōprub za'ra wa'aba mono da, nimahā na hā. ¹¹ Sa'ētē na te za
 tō īwē hā te te aima 're sōmri u'âsi za'ra wa'wa, taha zarina, oto a norī wa'wa hā sa'ētē
 na āma 're dapawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, aiwab da. Taha wa, da'ahā na te za
 oto 'Re īhâimana u'âsi mono āma tawata za'ra ni, asōprub za'ra wa'aba zé hā za wa te
 datēme āwisi za'ra wē te. ¹² Īwē hā te za tō ī'manharī za'ra wa'wa, āne na dapawaptob
 za'ra wa'aba wamhā. E marī wa. Ta norī wi hā, marī zō tiwi 're rowaptâ'â za'ra mono ō
 di za oto, 'Re īhâimana u'âsi mono nhīb'a'uwē norī wi hā, Zudeza āma 're īhâimana za'ra
 mono norī wi hā. Taha zarina, te za duré ahā na oto āma 're wata za'ra, 'Re īhâimana
 u'âsi mono āma hā. ¹³ A norī wa'wa hā tāma asōprub za'ra wa'aba zém na, pawaptob
 za'ra wa'aba wa, te za tāma āma ī'uwaimrami za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono ma
 hā. Taha wa, ahā na te za tō 'Re īhâimana u'âsi mono āma tiwata zara, Cristuhu wasu'uwē
 zarina 're anomro wē wa'aba mono na, duré asōprub uptabi na pawaptob za'ra wa'aba
 wa, ta norī hā, duré darob amoi āma 're īhâimana za'ra mono norī hā, pawaptob za'ra
 wa'aba wa. ¹⁴ Ta norī hā te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te za ai'āma 're
 mreme zusi u'âsi 'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono ma, ta hā tinhimizawi pese zéb zarina, te
 te aipisutu za'ra wa'aba wa, asimarī na tāma asōprub za'ra wa'aba da, īsimarī'ō norī ma
 hā. ¹⁵ 'Re īhâimana u'âsi mono āma si, wa za 're wawata u'âsi za'ra, ti'ra na wama īsōprub

za'ra zé wa'rāmi. 'Re ihâimana u'âsi mono nhoprubzé hã wě uptabi nherë, damreme na i'uwaibaba, da te dasima āma 're irowasu'u za'ra mono da hã, da te dasima āma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di.

10

'Re ihâimana u'âsi mono zadawa para, Paru te te dama 're isadawa wasu'u mono zé wasu'u

¹ Ni'wam norĩ hã asiré wa'aba, 're ihâimana za'ra mono norĩ hã te āne te te sima 're ĩbâsi za'ra: “Paru hã wa'rata sāmra ré hã, wama pahi za'ra di, marĩ na te te wama ĩnharĩ za'ra da hã, wanho'a. Wanhiti 're hâimana mono wapsi, te mreme pahi āna te te wama 're anharĩ, tinhimi'ui'éré na si.” E āne hã ĩma 're hâimana mono bâ. Mare di. Wa hã Paru, wa za oto aima āma roti za'ra wa'wa. ĩwapari pese za'ra wa'aba za. Cristuhu nhisi na, wa za āma aima roti za'ra wa'wa āhãna hã, ta hã simizawi pese wa, duré atāma na 're hâimana u'âsi mono wa. Marĩ da, 're sisapētë waihu'u mono õ di, ta hã. ² Ni'wam norĩ hã ma tô āne na ĩma nharĩ za'ra, ihâiba na: “Paru hã isazei'õ'wa norĩ ne, te 're hâimana.” Āne te ni'wam norĩ hã ĩ'āma rosa'rata za'ra. Taha wa, apâ āma atēme ĩmorĩ aba wamhã, átë ĩmreme tete na, wa za tô aima roti za'ra wa'wa, ĩpahi āna, āne hã te ĩsima wě õ nherë. Taha wa, ĩwasu'u wasédé hã wapari za'ra wa'aba õ di za, āne na te aima nharĩ za'ra wa'aba tō da, asõ'a za'ra wa'aba. ³ Wa norĩ hã ti'ai āma, wa dawazari 're wahâimana tô, uburé isazei'õ'wa norĩ wazari. Tane nherë, ti'ai āma 're idahâimana za'ra mono zéb zarina, wa te 're a'wapéi mono õ di, 'Re ihâimana u'âsi mono nhitob'ru norĩ hã. Mare di. ⁴ Ti'ai āma 're idasi'wapé za'ra mono zém na, wa te 're a'wapéi mono õ di duré. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimnhi'âsi na si, wa tô wa te 're a'wapéi u'âsi, ĩwaihu'u pese zarina. ĩsitob'ru norĩ nhiptetezé hã wa te tiwi āma 're ĩ'a'uprosi mono zéb da hã, wa āhã na si wa te 're a'wapéi u'âsi, ta norĩ hã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimnhi'âsi na si. ⁵ Taha na si, wa duré danhimiroti tô senai'õ hã wa te dawĩ 're a'uprosi. Ni'wam norĩ hã tiwë na sina 're wata za'ra mono wa, te 'Re ihâimana u'âsi mono hã tãma waihu'u āna, 're hâimana za'ra. Āne na danhimirosa'rata wasédé hã, wa duré wa te dawĩ 're a'uprosi u'âsi, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimnhi'âsi na, ĩwaihu'u pese zarina. Uburé Cristuhu nhitob'ru norĩ nhimirosa'rata wasédé hã wa duré wa te tiwi 're awaibui u'âsi, Cristuhu nhimiroti zarina si, te te oto 're rosa'rata za'ra mono da, ta norĩ hã ĩwë na si. ⁶ A norĩ wa'wa hã te oto Cristuhu āma 're isasõmri pese za'ra wa'aba mo. Tane nherë, ni'wam norĩ hã asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono nherë, Cristuhu wi, apâ tihâimana wasété zô 're sipizari za'ra mono wa, wa za ta norĩ zada 're wahâimana, wa te wasiwi ĩwë'õ za'ra zéb zarina, niha wa te dama āma roti za'ra da, ta norĩ hãiba na hã.

⁷ Atõmo na wahâiba mana wawi, asiwi 're ĩwa'madâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina si, ma tô asiwi 're ĩwawë'õ za'ra wa'aba mo. Ni'wam norĩ hã asiré wa'aba, 're ihâimana za'ra mono norĩ hã te āne na te te si'āma 're rosa'rata upa za'ra 'rãwi: “Wa norĩ si, wa Cristuhu zadawa para, wa te 're romhuri za'ra.” Āne na asi'āma rosa'rata za'ra wa'aba ze te bâ, ma'āpé apâ asi'āma rosa'rata pese za'ra wa'aba. E marĩ wa. Wa norĩ zama, Cristuhu zadawa para dama romhuri'wai wa. ⁸ Wanhĩb'apito hã ma tô wapisutu, isadawa para, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. E tawamhã, wanhĩpawaptobzéb zarina, āma 're anomro wë wa'aba mono zé hã, wa te aiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, ma tô āne hã wama pisutu. Mare di. Isadawa para, wa te 're ĩ'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiptete sina āma 're anomro aba mono da si, ma tô wapisutu, Wanhĩb'apito hã. Āhã zarina si, aima 're ĩsiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, āma 're ĩnhisé mono õ di, tô sena aima 're ĩsiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, āne na hã. ⁹ ĩnhimi'ui'éré na te aima āma ĩroti za'ra wa'aba zé ma, aipahi za'ra wa'aba da hã, te amo ĩsima aiwë za'ra wa'aba õ di. ¹⁰ Ni'wam norĩ hã te duré te te sima 're ĩwasu'u za'ra, āne: “Paruhu nhimiroti hã pire uptabi di, tinhimi'ui'éré na si te te wama 're ĩroti za'ra mono zém na hã. Mreme tete sina, te za duré āma wama roti pese za'ra, tinhimi'ui'éré na hã. Tane nherë, wa'rata sāmra wamhã, marĩ dai õ di. Wama mreme wapu za'rare di.” Āne te ni'wam norĩ hã te te sima 're ĩbâsi za'ra, ĩza're'ra si. ¹¹ Tane nherë, asiti wahâimana za'ra wa'aba ré, wanhimi'ui'éré na wamreme tete sina, wa te aima āma ĩroti za'ra wa'aba zéb zarina, wa za duré wahâimana pire na ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ni, apâ āma wane wamhã,

atēme za'ra wa'aba. Āne hā ma'āpé wa'āma waihu'u za'ra wa'aba, rosa'rata na wa'āma ī'upa za'ra wa'aba norī hā.

¹² Ta norī hā danhipai u 're īhâimana wē za'ra mono na, ma tô 're si'madâ'â ze za'ra. Tane nherē, wa norī hā aiwab da hā, wa te wasina rosa'rata waihu'u ō di, wawē na hā. Tane nherē, te ta norī hā īsimiza'rese'ō ne 're hâimana za'ra. Tihâimana wē zéb zô si, te ta norī hā 'râwi sina 're sôpré, taha na si danhipai u 're hâimana wē za'ra mono da newa.

¹³ Tane nherē, wa norī hā tô ībâre, wa aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisutuzém nhipai u, aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ō di. Romhuri hā, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si, wa tô wa te dama 're romhuri, a norī wa'aba ma zama. Taha na si, wa aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, wa te dama 're īromhuri wē mono zém na si. ¹⁴ 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si, wa tô āma wanem na, atēme za'ra wa'aba, dawana īsadawa para, wa te aipawaptob za'ra wa'aba da. Te te wama īpisutuzém nhipai u, wa te tiwi āma upai ō di, Cristuhu wasu'uwē hā wa te aima wasu'u 'rata za'ra wa'aba wamhā. ¹⁵ Duré, danhimiromhuri na nherē, taré wa norī hā da'upana wazadawa nhipese na 're wasiwasu'u mono ō di, aima za'ra wa'aba hā. Taré, wa wa norī hā wa te wasima 're aiwē za'ra wa'aba, Cristuhu āma 're īsasômri za'ra wa'aba mono zém na, asima āma 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da, taha zarina, wa te aima 're īromhuri za'ra wa'aba mono zém na si, wa te aima āma 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te wama īpisutuzéb zarina si. ¹⁶ Tawapsi, wa za datēme 're wane, darob amoi u, airom nhiti za'ra wa'aba 're īdahâimana za'ra mono norī ma, īwasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u mono da. Cristuhu wasu'uwē na ni'wa hā te te dama 're īromhuri mono ō zéb u si, wa za oto 're wane, darob amoi u hā, īwasu'uwē na, da te dama āma 're romhuri za'ra mono nherē, taré wazadawa nhipese na, da'upana dama 're wasiwasu'u tō mono da.

¹⁷ Āne na ma tô duréihā ni'wa hā ībaihā na āma rob'ui'ééré, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na:

“Ni'wam norī hā to sina oto 're hâimana za'ra mono wamhā, Danhib'apito te te 're īpawapto wē za'ra mono zém na si, te za tô dama 're siwasu'u wē za'ra, to sina oto āma 're īhâimana za'ra mono zém na hā.”

Āne duréihā rob'ui'ééré hā, 'Re īhâimana u'âsi mono mreme na hā. ¹⁸ Ni'wam norī hā tiwē na 'râwi 're īsi'madâ'â ze za'ra mono norī hā, Wanhib'apito te te 're wēsâmri za'ra mono ō di, ta norī hā. E marī wa. Te te sima 're ī'awasu'u wē mono norī si, te za te te 're awēsâmri, Wanhib'apito hā.

11

Cristuhu wasu'uwē upana, roti senai'ō na te te dama 're īroti za'ra mono norī wasu'u

¹ Āhāna, wa za īsisōwa āma īsina aipo're pu'u za'ra wa'wa, ī'āma aiwa'a za'ra wa'aba tō da, īnhimiza'rese'ō na ī'āma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono nherē. ² Wa hā te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, wa tô te ai'āma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're ī'asawi pese za'ra wa'aba mono ne. Ni'wa hā aibâ ma, ti'ra ubuni hā mro da, te te tāma īpisutu ne, wa tô aipisutu za'ra wa'wa, Cristuhu ma si oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ³ Tane nherē, wa oto īhâtâ'â sina, te ai'āma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. E marī wa. Cristuhu āma si, 're sasômri pese za'ra wa'aba mono nherē, āté ni'wam norī hā roti tô senai'ō na taré te te aima 're īrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za Cristuhu wasu'uwē hā īrēme za'ra wa'wa. Duréihā Wa'uburé hā wahi na sihâiba wa, Ewaha ma, sadawa nhipese na te te īrowasu'u ne, te za tô āté ni'wam norī hā te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, roti tô senai'ō na hā. ⁴ Zesusihi wasu'uwē tô sena uptabi si, wa tô aré aima wasu'u za'ra wa'aba ni. Tawamhā taha wasu'u na, wa te aima īrowasu'u za'ra wa'aba zéb zarina, ma tô īsaze za'ra wa'wa. Taha zarina, ma tô duré asima īwē za'ra wa'wa, 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani hā aipē'ē 're, aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Tane nherē, ni'wam norī hā Zesusihi wasu'uwē upana, tô senai'ō na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē, Wanhib'apito wasu'uwē ne, tô senai'ō nherē, 'râwi asiwi 're wē'ō za'ra wa'aba mono ō di. Ōne haré ma tô āma 're īsasômri za'ra wa'aba mo. 'Re īhâimana u'âsi mono pē'ēzani upana, ma tô īhâiba'ō mreme si asima 're īwē za'ra wa'aba mo.

⁵ E ta norī hā Cristuhu zadawa wasu'u'wa pâ, ma tō bété ĩsimirowasu'u na āma ĩsaze za'ra wa'wa. E ĩnhimiromhuri hā tāma wapu bâ, ta norī nhimiromhuri ma hā. ⁶ Āté ĩmreme hā, ĩma pibu prā ti tō, da'ahā nho'a te dama 're ĩrowahutu mono zéb da hā. Tane nherē, Cristuhu wasu'uwē si, tō sena hā ĩma waihu'u pese di. Āne na ma tō oto ĩ'āma ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa, a norī wa'wa hā.

⁷ Asiwi ĩpawa'âbâ aba āna, wa tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono wasu'uwē na si te 're aipawaptob za'ra wa'wa. Taha wa'rāmi, a norī wa'aba si, ĩma aipire na aihâimana za'ra wa'aba da, wa tō ĩhâimanazéb da hā, ĩsi'uihâ na nasi wa'â, ĩpire na aima ĩhâimana za'ra wa'aba tō da. E āne wamhā, ĩwasédé wa tō 'manha. E tō 're ĩhâimana mono zéb zarina, ma tō āne na ĩ'āma ĩrosa'rata wasété za'ra wa'wa, asima. ⁸ Cristuhu wasu'uwē na te aipawaptob za'ra wa'aba da, ai'rata ĩnhamra aba ré, rob'uiprazém na ĩma asōprub za'ra wa'aba ō nherē, ma tō ai'upana za'ra wa'aba, ĩsazei'wa norī hā ĩpawaptob za'ra, darob amoi āma 're ĩsi'ubumroi mono norī hā. Ta norī hā Wanhib'apito wasu'uwē na te pawaptob za'ra dai ō nherē, ma tō tite rob'uiprazém na ĩpawaptob za'ra, aima wa'aba si, te āma ĩromhurizéb da hā. ⁹ Ai'rata ĩnhamra aba ré, asimarī zô, te aiwasutu za'ra wa'aba da, te nasi aiwi rowaptērē za'ra wa'aba ō di, marī zô ĩwi rowaptâ'â wamhā. Wasisānawā norī si, ma tō uburé marī na siwi ĩpawapto, āma ĩhâimana mono zéb da hā, Masédoniza hawi, āma ĩsiré ĩsi'aba'rē norī hā. Taha wa, ai'rata ĩnhamra aba ré hā, ĩnhiwari na hā te nasi ropire hā aima 'manharī za'ra wa'aba ō di. Tane, wa za duré ĩhâimana, apâ ĩmorī na te sahu wamhā, āma atēme za'ra wa'aba. ¹⁰ Ni'wa hā marī na te wari āna, wa tō aipawaptob za'ra wa'wa, ai'rata ĩnhamra aba ré hā, asiwi ĩpawa'âbâ aba āna. Āne hā ĩma wē uptabi di tō. Āhā wasu'u hā da te ĩwi pari waihu'u ō di, Ataza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, 're ĩdahâimana za'ra mono norī hā. Cristuhu nhimiroti hā tō sena uptabi, te 're hâimana. Tane duré, wa hā tō sena, wa āne na aima āma rowaihu'u za'ra wa'wa. ¹¹ E marī wa, wa tō ĩnhiwari āna aima romhuri za'ra wa'wa. E ĩma asawi za'ra wa'aba ō wa. Mare di. ĩma asawi uptabi za'ra wa'aba di. Āne na ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono si ĩwaihu'u, 're ĩhâimana mono zém na hā.

¹² Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, tō senai'ō na te te dama 're ĩroti za'ra mono norī hā, aiwa ĩsine hā te te dama 're ĩromhuri za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra mono tō da, wa za tō ĩpawa'âbâ āna te 're da'apawaptob u'âsi. ¹³ Ta norī hā Zezusihi zadawa wasu'u'wa na, tō sena 're hâimana za'ra mono ō di. Sadawa nhipese na, te tō te te 're romhuri za'ra, Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, da te āma 're rosa'rata wē za'ra mono da, dasima. ¹⁴ Tō ĩbâre, te ta norī hā āne hā te te 're 'manharī za'ra. E marī wa. Satanasihi nhimiroti na si, te te dama 're romhuri za'ra mono wa, ta norī hā. Duré Satanasihi ma hā waihu'u pese di, tihâiba na rowa'a na dama 're ĩsihâi'rē mono da hā, hâiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa newa, da te āma 're saze za'ra mono da. ¹⁵ Taha wa, tō ĩbâre te za tāma ĩromhuri'wa norī hā ĩsadawa para, sadawa nhipese na dama 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri wē 'wa, 're hâimana za'ra mono newa, da te āma 're ĩrosa'rata wē za'ra mono zéb da hā, dasima. Taha wa, ta norī hā tiwasédé te te 're ĩ'manharī za'ra mono zéb zarina, te za tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā te te 're ahâ za'ra.

Paru hā te te 're ĩrobzépata mono zé wasu'u

¹⁶ Āne wa za ĩsiwasu'u na āma aima sahu za'ra wa'wa. ĩnhimiromhuri wē na, aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba mono nherē, ĩnhimiza'rese āna 're ĩhâimana mono zém na, ĩ'āma rosa'rata za'ra wa'aba ō di za. Tane nherē, āté te za tō āne na ĩ'āma ĩrosa'rata za'ra wa'wa, ĩnhimiza'rese ō na 're ĩhâimana mono zém na hā. Āne wa, te za tō asiwi ĩwē'ō za'ra wa'aba āna, ĩwapari pese za'ra wa'wa, Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're ĩromhuri wē mono zém na hā aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ō 'wa norī, aima 're siwasu'u pari za'ra wa'aba mono nherē, wa za tō aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. ¹⁷ Āté Wanhib'apito te te ĩma ĩwaihu'uzéb zarina, aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba ō di, āhā na hā. Āté danhimiza'rese āna 're ĩdahâimana za'ra mono zéb zarina si, wa za aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ĩnhimiromhuri wē na hā. ¹⁸ Ni'wam norī hā te Wanhib'apito wasu'uwē na te te dama 're ĩromhuri wē za'ra mono zém na hā aima 're siwasu'u za'ra wa'wa, āma 're ĩwēsāmri za'ra wa'aba mono zéb da hā. Tane, wa za duré wa hā aima

ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, Wanhib'apito wasu'uwẽ na te dama 're ĩromhuri wẽ mono zém na hã, asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba da. ¹⁹ A norĩ wa'wa hã asimiza'rese sina 're ĩ'aihãimana za'ra wa'aba mono zém na, 'rãwi 're asi'madã'ã ze za'ra wa'aba mono nherẽ, e niha te bété simiza'rese ãna 're ĩhãimana za'ra mono norĩ nhimiroti si, 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono ãna. Tane duré, wa hã ĩnhimiza'rese ãna 're ĩhãimana mono di pâ, te za pé ĩzama asiwi ĩwapari pese za'ra wa'wa duré. ²⁰ Ni'wam norĩ hã ma tô 're ĩhãimana za'ra mono zéb zarina, 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, te te aima 're 'rui u'ãsi za'ra wa'wa, ta norĩ zadawa para si, uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb da si. Tane nherẽ, asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono õ di, ta norĩ hã. Sadawa nhipese na, aiwi 're sipsaihuri u'ãsi za'ra wa'aba mono nherẽ, duré ta norĩ ma si, 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, te te 're aiwaibui wa'aba mono nherẽ, e niha bâ bété, asiwi wẽ'õ za'ra wa'aba õ di. Ta norĩ si, aima pire na 're hãimana za'ra wa'aba mono newa, 'rãwi 're si'madã'ã ze za'ra mono nherẽ, duré te te ai'ãma 're wasété za'ra wa'aba mono da, atob'rata wi te te 're aihã za'ra wa'aba mono nherẽ, e asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono ãna bété. ²¹ Wa hã ãne, te aima 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono da hã, áté aré sada ĩnhib'aware di. Ta norĩ si tinhimirosa'rata na sina 're siptete za'ra mono di, ãne te te aima 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zéb da hã. E ãne da, 're ĩhãimana mono bâ, wa hã. Mare di.

Ta norĩ hã marĩ wasu'u wẽ na, dama 're ĩsiwasu'u za'ra mono zém na hã te te siwi ãma ĩwabzu za'ra õ di, Wanhib'apito wasu'uwẽ na te dama 're ĩromhuri wẽ mono zém na hã. Tane nherẽ, wa hã ãne na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba 'wa'ãhã, áté tô ĩnhimiza'rese'õ ne, wa aré aima 're ĩhãimana za'ra wa'wa. ²² Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, tô senai'õ na te te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono norĩ hã te sina aima 're wata za'ra wa'wa, ebreusi na 're ĩhãimana za'ra mono na hã, duré Izarazéhé nhihudu 're ĩhãimana za'ra mono na hã, duré Abra'ãhã nhihudu 're ĩhãimana za'ra mono na hã. Tane, wa duré wa hã ebreusi na 're ĩhãimana, duré Izarazéhé nhihudu, duré Abra'ãhã nhihudu, ãne hã aiwa tô wama za'ra hã. ²³ Cristuhu ma romhuri'wa na, te duré ta norĩ hã aima 're siwasu'u u'ãsi za'ra wa'wa. Tane nherẽ, wa wa hã ta norĩ nhipai u, Cristuhu ma romhuri'wa na 're ĩhãimana. (Áté ĩnhimiza'rese õ na 're ĩhãimana mono na, ĩ'ãma rosa'rata za'ra wa'aba da nherẽ, wa za tô ãne na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa.) E marĩ wa, wa ta norĩ nhipai u Cristuhu ma romhuri wẽ 'wa na 're ĩhãimana. Wa tô te tãma 're romhuri pese uptabi, ta norĩ nhipai u. Dazazéb 're, ma tô da te dasiwi 're ĩzai u'ãsi, ta norĩ 're ĩhãimana za'ra mono zém nhipai u. Ma tô duré da te dasiwi 're ĩ'ahãri u'ãsi, powawẽ hãnhorõ na, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã da te dasiwi 're ĩhã za'ra mono zém nhipai u. ãne wa, wa tô aré 're ĩdã'ã u'ãsi, te ĩsina 're romnhimimnhasi za'ëtẽ mono wa. ²⁴ ĩsiré zudezu norĩ hã ma tô duré nimahã na hã te te siwi 're ĩpré'é. ãne hã nimahã bâtã na ma tô 5 na ĩzada tiromhãiba. Misi bâtã na, 39 na da te dasiwi 're ĩpré'é mono zé hã, zudezu norĩ hã te te sima 're ĩrob'manharĩ za'ra mono zéb zarina. ²⁵ Romanu norĩ hã ma tô duré te te siwi 're ĩpré'é, wedehu na. ãne hã nimahã bâtã na si'ubdatõ oto, ĩzada ĩromhãimana wasété zé hã. Êtẽ na ma tô duré dasiwi ĩhã ni, da te dasiwi ãma ĩwĩri da. Duré, uba're hã ma tô ĩré ázé, â 'rowi, â sisasi hã sa'ëtẽ wa. ãne, taha na si'ubdatõ te ĩrobzépatazé hã duré. ãne hã uba're hã misi â na ĩré sipo'o pese wamhã, bâtã na wa tô â poré wa'wa ĩhãimana, bâtã bâre, mara bâre duré. ²⁶ Daro mono bâ 're ĩmorĩ ré hã, ĩma romnhimimnhasi uptabi nherẽ, wa tô âpré na te 're saprĩ, panho'õmo na hã. Duré danhipsaihuri ahã di, bâdãdi na hã, danhibrob zô dapãrĩ'wa norĩ hã. Ni'wam norĩ hã ĩsiré zudezu norĩ 're hãimana za'ra mono nherẽ, ma tô ĩzada 're hãimana wasété u'ãsi za'ra, zudezu'õ norĩ zama. 'Ri nho'õmo mono bâ, ma tô duré da te dasima 're ĩ'ru za'ra, niha da te ĩma 're rob'manharĩ za'ra mono da. A'ubuni wi 're ĩmorĩ ré hã, ĩsina romnhimimnhasi na, wa tô duré 're ĩhãimana, â poré na zama 're ĩmorĩ ré hã. Ni'wam norĩ hã tô sena Cristuhu zazei'wa 're hãimana za'ra mono newa, ma tô duré ĩzada 're hãimana za'ra, ta norĩ zama. Taha wa, ĩsina romnhimimnhasi uptabi nherẽ, wa tô 're ĩhãimana u'ãsi. ²⁷ Duré ãma 're ĩhãimana mono zéb da hã, wa tô te ĩsima 're romhuri pese, ĩnhib'rata na. Bãtã ahã na ma tô duré ĩnhotõ ãna ĩ'ãma 're awẽ. Mram na zama te robzépata ahã di, 'rubu na zama. ĩsai ãna te 're ĩromhuri mono zém na hã, wa tô duré te 're robzépata. ĩ'uza ãna 're ĩhãimana mono zém na zama, wa tô duré te 're robzépata. ²⁸ Tane nherẽ, taha si õ di, te 're ĩrobzépata mono zé hã. Awẽ sidãpãsi, wa

Īpē'ē na te 're robzépata u'âsi, daro mono bâ ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ãma, te ãma 're rosa'rata u'âsi za'ra mono wa. Ta norĩ ãma 're ĩhâtâ'â za'ëtē za'ra mono di duré. ²⁹ Ni'wam norĩ hã ĩsazei'wa norĩ hâimanazéb 're, sib'uware na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ãma hã, e niha wa za te ãma 're rosa'rata za'ra. Ta norĩ ãma hã wa za tô ãma 're ĩpē'ēzé za'ra. Duré ni'wam norĩ hã tisiré nhimi'manharĩ wasété zarina, tiwasété na 're si'marõpãrĩ za'ra mono 'ru te, wa za sada 're ĩhâimana za'ra, tiwasédé te te 're ĩ'manharĩ 'rata za'ra mono norĩ zada hã, ta norĩ hã po're ãna 're hâimana za'ra mono wa.

³⁰ Áté niwapsi, wa za tô ãne na hã aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, uburé marĩ na te 're ĩrobzépata mono zém na si, taha zarina, marĩ da hã, ĩsi'uihã na ĩnhib'uware na 're ĩhâimana mono zém na, asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba da. ³¹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, Wanhib'apito Zezusihi mama hã, taha ma si ĩwaihu'u pese di, ĩzadawa nhipese ãna aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba zém na hã za. Taha ãma si, wa za 're wawata u'âsi za'ra, wa norĩ hã. ³² Uburé marĩ da, ĩsi'uihã na ĩnhib'uware na 're ĩhâimana mono zém na hã wa za aima ãma ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Damasitu na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩnhamra ré, apito Aretaha zapari da'madâ'â'wa hã ma tô damrami'wa norĩ ma ĩ'ru, 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra, 'ridawa nhitob za'ëtē mono bâ, te te ĩzõ rob'madâ'â za'ra mono da, te te siwi ĩsãmri wa, te te siwi ĩ'ãri da. ³³ Tane nherē, ni'wam norĩ hã ma tô si'õtõ na siwi ĩ'ãma si'ra, 'ri nho'õmo 'wawi wa'ra zadazãri hawi. Taha wa, wa tô rowē na dawī watobro rob u, da'wapéi'wa norĩ wi hã.

12

Paru hã, sõtõ 'rowim ne, marĩ hã te te ĩ'ab'madâ'âzé wasu'u

¹ Marĩ dai õ nherē, wa za duré ãne na aima ãma ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ĩnhimiromhuri wē na hã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa, tô sena 're ĩhâimana mono na, asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba da. Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, tô senai'õ na te te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono norĩ hã te sina 're wata za'ra, sõtõ 'rowim ne, marĩ hã ta norĩ si te te 're sabu za'ra mono newa, danhotõ 'rowi, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne. Tane nherē, wa tô duré ĩzama marĩ ĩwaihu'u'õ hã te 're azabu, ĩnhotõ 'rowim ne, Wanhib'apito te te ĩma 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina si. ² Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tô ĩzaprõ, hãiwa u, 're ĩsãmra mono zéb u hã. Wa hã Cristuhu zazei'wa. ĩnhotõ 'rowim ne, hãiwa u ĩmorízém na hã 14 na ma tô ĩ'ãma tiwahu oto. Áté ĩhãiba u'âsi na, wa tô wi. Áté ĩpē'ēzani na si. Wa hã ĩsiwaihu'u õ di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, ãne hã. ³⁻⁴ ãne na hã 'rãwi ãma ĩsiwaihu'u õ di tô, wa hã. Áté ĩpē'ēzani na si, wa wi, tô. Áté ĩhãiba wahuré. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma si, ãne hã tãma waihu'u pese di. ãne si, wa tô wa hã ĩsiwaihu'u. Rowē uptabi u hã wa tô wi, tô. Tame rowasu'u ĩwē uptabi hã wa tô te awapari, ĩsi'uihã na. Rowasu'u wē uptabi wa, damreme na ĩ'uwaibaba da te dasima ãma 're ĩrowasu'u za'ra mono zéb da hã, da te dasima ãma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ di. ⁵ ãne na ĩma romhâimana wamhã, átē ĩbãre, wa aré aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwēsãmrizém na hã. Tane nherē, taha na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba õ di za. ĩsi'uihã na marĩ da, ĩnhib'uware na 're ĩhâimana mono zém na si, wa za aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, asiwi ãma ĩwaihu'u za'ra wa'aba da hã. ⁶ ãne na ĩma ĩromhâimanazém na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba da, te ĩsina rosa'rata 'wa'ãhã, e ĩnhimiza'rese'õ ne, wa aré aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Mare di. E marĩ wa. Tô sena, ãne na aré aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba wa. Tane nherē, taha na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'aba õ di za. ĩnhimiromhuri hã 're ĩ'madâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina si, duré ĩnhimiroti hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za ĩhâimanazém na ĩ'ãma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, asima.

⁷ Danhotõ 'rowi, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne, wa tô marĩ ĩwē uptabi hã te ab'madâ'â tô, ĩnhotõ 'rowi te ĩrosawērē ne. Taha wa, danhipai u dama ĩpire newa, 'rãwi ãma 're ĩsi'madâ'â zeĩ mono tô da, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩma pisutu, ĩhãiba na te tô 're robzépata mono da, marĩ na, ro'wa hã te te 're dahãzu mono wa, da'ãma 're 'wasi'ē za'ra mono wa, da'ãma 're ĩsépu'u siroptub za'ra mono ne. Taha zarina, te tô Satanasi hã te te 're ĩpibui u'âsi, te ãma 're ĩrobzépata u'âsi mono zéb da hã. Tane nherē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te tiwi 're ĩzawi mono õ di, ãne na te te 're ĩpibu tõ mono

da hã. E marĩ wa. Dama ĩpire newa, 'rãwi te ĩsina 're rosa'rata tō mono da. ⁸ Taha wa, wa tō si'ubdatō Wanhĩb'apito wi hã ĩsima rowaptē, tō ōhō na te 're ĩrobzépata mono zém na hã ta hã simisaré te te ĩ'ãma sizãri da, te ãma 're robzépata zahu tō mono da. ⁹ Tane nherē, ãne si ma tō nasi ĩma waihu'u asa, te tiwi rowaptērē wamhã: “Te ai'ãma sizãri ō di za. ĩnhimizawi pese zéb zarina si, te za 're aihãimana mo. Asi'uihã na marĩ da hã, asib'uware na 're aihãimana mono nherē, te za asiptete sina ĩ'ãma 're aihãimana mo, ĩnhimipawaptobzéb zarina.” ãne si, ma tō nasi ĩma waihu'u na wa'rã asa, Wanhĩb'apito hã. Taha wa, ĩsi'uihã na marĩ da hã, ĩnhĩb'uware na 're ĩhãimana mono zém na si, wa za tō ĩto sina aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, taha wa'rãmi Cristuhu nhiptetezéb ré si, 're ĩhãimana u'ãsi mono da. ¹⁰ ĩsi'uihã na marĩ da hã, ĩnhĩb'uware na 're ĩhãimana mono nherē, duré Cristuhu ma, te 're romhuri mono wa, da te ĩ'ãma 're wasété za'ra mono nherē, duré ĩma ropire na 're ĩhãimana mono nherē, duré da te ĩma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono nherē, duré marĩ na te 're robzépata mono nherē, wa ĩto sina 're ĩhãimana u'ãsi. E marĩ wa. ĩsi'uihã na marĩ da hã, ĩnhĩb'uware na 're ĩhãimana mono nherē, wa za taha wa'rãmi, ĩnhiptete sina 're ĩhãimana, Cristuhu nhimipawaptobzém na si.

Corĩtu ãma ĩsazei'wa norĩ ãma, Paru hã ĩhãtã'ã za'ra zé wasu'u

¹¹ Cristuhu zadawa wasu'u'wa na, asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba ō wa, wa tō ĩnhimĩromhuri wē na si aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ãne hã te ĩsima wē ō nherē. Áté ĩnhimiza'rese'ō ne, wa tō ãne na aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, a norĩ wa'wa hã dama 're ĩwasu'u wē za'ra wa'aba mono ō 'ru te. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're ĩpawapto mono ō 'wa'ãhã, aré marĩ dai ō di, 're ĩhãimana mono zé hã tō. Tane nherē, Zezusihi zadawa wasu'u'wa newa, senai'ō na te te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono norĩ ma, ĩwapu na tãma 're ĩhãimana za'ra mono ō di. ¹² Ai'rata ĩnhamra aba ré, wa tō ĩnhimĩ'ē na marĩ dama ĩ'manharĩ waihu'u'ō hã aima 'manharĩ za'ra wa'wa, Zezusihi zadawa wasu'u'wa norĩ nhimĩromhuri na. ãne zarina, te za sena na Zezusihi zadawa wasu'u'wa na asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'wa. ¹³ E tawamhã ai'upana wa'aba si, wa tō darob amoi ãma ĩsazei'wa norĩ 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã te 're apawapto pese, ta norĩ si ĩma sawi pese za'ra wa. Mare di. E marĩ na, wa tō bété a norĩ wa'wa hã ai'mararé za'ra wa'wa, sena Zezusihi zadawa wasu'u'wa na asiwi ĩwaihu'u za'ra wa'aba ō zéb da hã. Áté asimarĩ aba zō, te 're aiwasutu za'ra wa'aba mono ō zém na si, wa tō ai'mararé za'ra wa'wa, ai'rata ĩnhamra aba ré hã. Ma'ãpé, ãne na ĩwasédé hã te aima 'manharĩ wasété za'ra wa'aba ze te bã, ĩma pari za'ra wa'aba.

¹⁴ Si'ubdatō ãma, wa za oto ãma atēme ĩmorĩ 'wa, te duré asabu na sahu za'ra wa'aba da. Tawamhã, ãma atēme ĩmorĩ aba wamhã, asiwi ĩpawa'ãbã aba da, te aiwi rowaptērē za'ra wa'aba ō di za, asimarĩ zō, ãma atēme ĩmorĩ aba ō wa za. Taré Cristuhu wasu'u'wē na te aipawapto za'ra wa'aba da si, wa za tō ãma atēme ĩmorĩ 'wa. E damama norĩ ma, te za da'ra norĩ hã te te 're ubumroi pese za'ra, dasazé hã. Mare di. Damama norĩ si, te za te te 're rob'ubumroi pese za'ra, ti'ra sazéb da hã. Tane duré wa hã, aimama aba ne, aima 're ĩhãimana za'ra wa'aba mono wa, te 're aipawapto za'ra wa'aba mono da si, wa tō te ai'ãma 're rosa'rata u'ãsi za'ra wa'wa, ĩsima. Taha wa, asiwi ĩpawa'ãbã aba ō di za. ¹⁵ Tawamhã, ãma atēme ĩmorĩ za'ra wa'aba wamhã, ĩto sina, wa za uburé ĩnhimĩrĩ hã uprosi, te ãma aipawapto za'ra wa'aba da, te ãma ĩ'ãri hã za. Taha da, wa za duré aima romhuri pese za'ra wa'wa, ĩwasutu uptabi nherē. ãne na hã ĩma asawi pese za'ra wa'aba nherē, e te za duré ĩzawi za'ra wa'aba zém na hã ĩwi asisawi za'ra wa'wa, aiwétési.

¹⁶ Asiwi ĩpawa'ãbã za'ra wa'aba da, te aiwi ĩrowaptērē za'ra wa'aba ō na, ma tō asina ĩwaihu'u za'ra wa'wa tō. Tane nherē, ma tō ni'wam norĩ hã rosa'rata na ĩ'ãma upa za'ra, rob'uiprazé hã ĩzadawa nhipese na te aiwi ĩ'ubumroi wa'aba na hã. E ãne hã ĩ'uwaibaba. Mare di. ĩ'uwaibaba ō di. ¹⁷ Wasisãnawã norĩ hã, ĩzadawa para ãma atēme si'aba'rėi wa'aba da, te ãma ĩsatōrĩ za'ra hã e ma tō aima sadawa hapesa za'ra wa'wa, rob'uiprazém na. Mare di. ãne na hã aima sadawa nhipese za'ra wa'aba ō di, ta norĩ hã. ¹⁸ Titu hã bété. Ta hã wa tō duré ãma atēme satōrĩ 'wa, ãma atēme morĩ aba da. Wasisãnawã hãiba amo hã wa tō duré ãma ĩsiré satō. E Titu hã ma tō tawamhã aima sadawa hapesa 'wa, asimarĩ

aba zô hã. Mare di. Tane duré, wa hã 're ìhâimana mono zé hã. Aiwapsi wahâimanazé hã, rob'uiprazém na aiwi 're ìwanhimisaihuri aba mono ò na hã.

¹⁹ E taré wa'âma 're rosa'rata wê za'ra wa'aba mono da, wa ãne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni. Mare di. Cristuhu zazei'wa oto 're wahâimana mono wa, wa ãne na aima wasiwasu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono nho'a. Wasisânawã norĩ, wama asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da si, wa tô uburé marĩ hã wa te 're ab'manharĩ, asiptete sina Cristuhu âma si 're anomro aba mono da oto. ²⁰ Ai'âma 're ìhâtâ'â za'ra wa'aba mono sina, wa tô ai'âma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa, za ãma atême ìmorĩ aba na dâ'âsina, duré 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, za te aiwêsãmri za'ra wa'aba ò na dâ'âsina. Áté a norĩ wa'wa hã te za duré asiwi ìwê'ò za'ra wa'wa, za ãma atême ìmorĩ za'ra wa'aba wamhã. Áté ãhãna hã te 're asisada'âbâ u'âsi za'ra wa'aba mo 'râwi. Áté te duré marĩ na 're asi'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Áté te duré asisada 're asiti'ru za'ra wa'aba mo. Áté asi'âma si te duré 're ìrosa'rata za'ra wa'aba mo. Áté te duré asi'âma 're ìwasété za'ra wa'aba mo. Áté te asima 're ìdabâsi wasété za'ra wa'aba mo. Áté dama aipire newa, te duré 'râwi 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mo. Áté siwa'ru te duré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ãne na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò'umnhasite, wa ai'âma 're ìhâtâ'â u'âsi za'ra wa'wa. ²¹ Áma atême ìwisi aba wamhã, áté ìpê'ézé te, wa za aiwa'ò, ai'âma ìpê'ézé uptabi za'ra wa'aba wa. Duréihã ai'ahã na ma tô aiwasédé hã 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mo aré. Ma tô duré asina 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo, pi'ò na, aibã na zama. Asiséb ãna, ma tô marĩ ìwasétére zô si asima 're asôpré wa'aba mo. ãne na aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nheré, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono ò wa, áté te za ìwi tirobzei'ò pese. Taha wa, áté ìnhiséb di za, ìnhib'apito ma hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã, ai'âma za'ra wa'aba hã.

13

Paru hã roti na te te ì'râsutuzém na rowasu'u

¹ Si'ubdatô âma, wa za oto ìmorĩ na ãma atême sahu za'ra wa'wa, te asabu za'ra wa'aba da. Duréihã Mozési hã ma tô ãne na ìbaihã na rob'ui'ééré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na hã: "Nì'wam norĩ da, 're dawasété za'ra mono wamhã, maparane dahãiba ma, te za 're siwasu'u za'ra, ta norĩ hã danho'a te te 're sadawa waptob za'ra mono da, tãma 're ìsiwasu'u za'ra mono zém na hã." ãne duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré hã. Tawamhã, wa hã ãma atême ìmorĩ aba wamhã, taha zarina, wa za tô sena zarina, aiwasété za'ra wa'aba na hã aiwaihu'u za'ra wa'wa. ² Maparane ãma, atême ãma ìmorĩ aba wamhã, wa tô aima waihu'u sirômo za'ra wa'wa, aiwasédé 're ì'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ, za te ì'aihã za'ra wa'aba zém na hã. ìnhimi'ui'ééré na, wa za oto ãne na aima ãma sahu za'ra wa'wa, asiti wa'aba ìhâimana nheré. Áma atême ìmorĩ aba wamhã, ìnhimi'ahârizé hã te aima ba'a za'ra wa'aba ò di za, aiwasédé 're ì'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ ma hã, duré ìza'u si tiwasété zô 're ìsipizari za'ra mono norĩ ma zama. ³ Sena na Cristuhu zadawa para, te aima 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mono na, asiwi ìwaihu'u za'ra wa'aba da, ma tô ãne na asima ì'âma ìrosa'rata za'ra wa'wa. Tane tô wê di, ìma hã. Áma atême ìmorĩ aba wamhã, Cristuhu zadawa para, wa za tô aihã za'ra wa'wa. Tawamhã, áté te za oto asiwi ìwaihu'u za'ra wa'wa, sena na Cristuhu zadawa para, te aima 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mono na hã. Cristu hã niha te te aima ìrob'manharĩ za'ra wa'aba zéb da hã, e sib'uware di, asada za'ra wa'aba hã za. Mare di. Siptete uptabi di ta hã, te te ì'aihã za'ra wa'aba zéb da hã. ⁴ Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na, da te dasiwi sasômri wamhã, ìhãiba hã sib'uware di. Tane nheré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhipitezém na ma tô apã hãiwa'udu, 're hâimana u'âsi mono da oto. Tane, wa tô duré wa norĩ hã wanhib'uware na 're wahâimana. Tane nheré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhipitezém na, wa duré 're wahâimana, Cristuhu ne. Taha zarina, wa za niha aima rob'manharĩ za'ra wa'aba ni, wasi'uihã nai ò nheré.

⁵ Aipê'ê 're, te za a'â 'râwi asi'madâ'â za'ra wa'wa, ìsazei'wa norĩ hâimanazéb zarina, tô sena 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. ãne na asina tãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhã, Zezu Cristu, aipê'ê 're, 're ìsãmra aba mono na, te za asina ìwaihu'u za'ra wa'wa. E ãne hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono ò di bété. Tane nheré, Cristu

hã aipē'ē 're, 're sāmra aba mono ò wamhã, asina tãma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mono ò na, te za asina ĩwaihu'u za'ra wa'wa, asi'uihã na. ⁶ Wa hã wa ãma ĩsima aiwē za'ra wa'wa, ãma atēme ĩmorĩ aba wamhã, asiwi wawaihu'u za'ra wa'aba da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ 're ĩhãimana za'ra mono zém na, wa te wasina ãma ĩ'uwaimramizém na hã. ⁷ Wa duré 're wamreme u'ãsi, ai'ãma za'ra wa'aba, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, ta hã te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da, marĩ ĩwasétére hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tō da. E ai'ãma za'ra wa'aba, wa te 're ĩromhuri mono na, da te dasiwi 're wawēsãmri mono da, wa ãne hã ai'ãma 're wamreme u'ãsi za'ra wa'wa. Mare di. Taré a norĩ wa'wa hã ĩwē si oto 're 'manharĩ u'ãsi za'ra wa'aba mono da si, wa ai'ãma 're wamreme u'ãsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma hã. ĩwē si tō 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, wa te aihã za'ra wa'aba ò di za. ãne wamhã, áté te za ãne na wa'ãma ĩrosa'rata za'ra wa'wa, asima: “Oro Paru norĩ hã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa, tō sena 're hãimana zahuré mono za, te te wahã za'ra ò di.” Áté ãne na te za wa'ãma ĩrosa'rata za'ra wa'wa. Tane nherē, wama wē di tō, ĩwē si tō 're 'manharĩ u'ãsi za'ra wa'aba mono wamhã. ⁸ Cristuhu wasu'uwē hã tō sena uptabi hã, ni'wa hã te te dawi pari waihu'u ò di, dama siptete uptabi wa, ĩwasu'uwē hã. Taha zarina si, wa za tō 're wahãimana, wa norĩ hã, 'rãwi wa te wasiwi 're wē'ō mono ãna. ⁹ A norĩ wa'wa hã tō sena Cristuhu ãma asiptete sina 're anomro wē wa'aba mono wamhã, wa za tō aima 're wato za'ra wa'wa. ãne wamhã, Cristuhu zadawa para, wa te aihã za'ra wa'aba ò di za. Wa te aihã za'ra wa'aba ò wamhã, áté ni'wam norĩ hã te za wa'ãma sima rosa'rata wasété za'ra, wawē'ō'wa norĩ hã, aima wapahi za'ra wa'aba na hã. Tane nherē, wē di tō wama hã, tō sena Cristuhu ãma si oto 're anomro wē wa'aba mono wamhã. ¹⁰ ãne wa, wa asiti ĩnhamra aba ré, aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, za ãma atēme ĩwisi aba wa, asō'a te aima nharĩ za'ra wa'aba tō da, Wanhib'apito zadawa para te te ĩma ĩpisutuzéb zarina. Ma tō ĩma pisutu tō, ĩsadawa para si te 're aipawapto wē za'ra wa'aba mono da. E tawamhã ĩnhimipawaptobzéb zarina, ãma 're anomro wē wa'aba mono zé hã te aiwi 're uprosi za'ra wa'aba mono da, ma tō ãne hã ĩma pisutu. Mare di. Taré ĩsadawa para si, te 're aipawapto wē za'ra wa'aba mono zéb zarina, asiptete sina ãma 're anomro aba mono da si, ma tō ĩma pisutu tō, Wanhib'apito hã.

¹¹ ĩsisãnawã norĩ, ĩnhimi'ui'ééré na wa za oto aima ãma 'rãsutu za'ra wa'wa. 'Re aihãimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã te za oto ĩrēme pese za'ra wa'wa. Te aima 're ĩroti za'ra wa'aba mono zé hã te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za simisutu asimirosa'rata na 're asisazei pese za'ra wa'aba mo. Rowē na si asiré 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, te za duré asina 're ĩrosa'rata wē u'ãsi za'ra wa'aba mo. ãne wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ĩsimizawi pe hã, te za 'rãwi asiré 're hãimana u'ãsi za'ra wa'wa, dama rowē nhomri'wa hã.

¹² Taha wa, te za uburé asiré ĩsazei'wa na 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, asō'utu na asisawi sina 're asitob'rata hãrã za'ra wa'aba mo.

Áme, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwē 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã te ãma asawi za'ra wa'wa, uburé.

¹³⁻¹⁴ Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, ta hã te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tinhimizawi pese zéb zarina, ĩwē si te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'ãma tãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, duré ĩpē'ēzani hã te te 're aipawaptob u'ãsi za'ra wa'aba mono da, simisutu ãma 're anomro wē wa'aba mono da, taha ãma si.

Darasiza norĩ
Darasiza norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'érézé
Ībaihâ wasu'uzé

ZeZusi hã hãwi u apã ĩmorĩzéb u hã, zudezu norĩ si ma tô ĩsimirowasu'u na te te 're saze za'ra. Ta norĩ si te uburé sihãiwata nhihãri ré 're hãimana za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ĩpisutuzéb zarina. ZeZusi hã hãwi u apã morĩ za'u si, ma tô ĩwasu'uwẽ hã datẽme ropé, zudezu'õ norĩ u hã, ĩsihãiwata nhihãri'õ norĩ u hã.

Ni'wam norĩ hã zudezu norĩ hã Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã ma tô Paru hã zudezu'õ norĩ ma wasu'u za'ra, ĩsimiroti na te te ãma ĩ'uwaimrami õ na hã. Ta norĩ hã ma tô ãne hã dama roti za'ra: 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ĩrob'ui'éré zama te za da te 're 'madã'ã pese za'ra, te te 're da'awẽsãmri mono da. Taha da, te za duré 're dasihãiwata nhihãri za'ra. ãne na roti hã Paru hã ma tô siwi wẽ'õ pese. ZeZusi hã wazada dã'ã wa, duré taha zarina wawasédé hã te te wama 're aparĩ mono wa, dasihãiwata nhihãrizé hã marĩ dai õ di. ZeZusihi wapru na si te za te te 're da'a'upsõ, dawasété wi. ãne wa, ma tô Paru hã tãma rob'ui'éré za'ra, Darasiza norĩ ma hã, aimawi hã te te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da, ZeZusihi si te te sina 're umnhasi pese za'ra mono da, taha zarina si 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ĩpẽ'ẽ 're, 're sãmra za'ra mono da.

¹⁻² Wanhĩb'apito nhĩb'a'uwẽ norĩ, daza'rui mono bã Darasiza na danhipti'a nho'õmo nhisi 'remhã 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ, wa hã Paru, wa ãma asawi za'ra wa'wa. Uburé wasiré ĩsazei'wa norĩ hã te duré timreme na ãma asawi za'ra wa'wa, ĩ'rata ĩsi'ubumro norĩ hã. ãne wa za ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. Wa hã ZeZu Cristuhu zadawa wasu'u'wa, wa 're mo, ĩsadawa para. Ni'wam norĩ hã te te siwi ĩpisutu õ di, dazadawa para ĩsadawa wasu'u'wa na 're ĩhãimana mono da. Mare uptabi di. ZeZu Cristuhu si ma tô Wamama me si, sima ĩpisutu zahuré, ab're hawi ti'ra hãwi'utu'wai me.

³ Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'ãsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, duré Wanhĩb'apito ZeZu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'ãsi, ãma 're anomro aba mono da.

⁴ Wanhĩb'apito 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te tãma ĩwẽzéb uwaibaba, ma tô ZeZu Cristu hã wazada sisõ, wazada dã'ã da, te te wa'awa'ãbã da, 're wanomro wasété mono wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te wahã za'ra tõ da, rob'rãsutuzéb ãma hã, duré dapo're'õ na 're ĩdanomro mono norĩ ne, 're wanomro u'ãsi tõ mono da. ⁵ Wamama hã wẽ uptabi wa, ãma 're wawata u'ãsi za'ra wa'aba mono.

Aimawi rowasu'u hã Wanhĩb'apito wasu'uwẽ ne, aiwa 're 'maihãimana mono õ na rowasu'u

⁶ ãhãna wa ai'ãma ĩtob'uzu za'ra wa'wa. E marĩ wa. Tãma asawi uptabi za'ra wa'aba wa, ma tô Cristu hã asõ'reptu za'ra wa'wa. Taha zarina, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwẽ si oto 're anomro aba mono da. Tane nherẽ, ma tô aiwara sina, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi 're aipizari za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na, aimawi rowasu'u hã Cristuhu wasu'uwẽ me aiwam newa. ⁷ Aimawi rowasu'u hã Cristuhu wasu'uwẽ me, aiwa 're hãimana mono õ di. Mare uptabi di. E marĩ wa, wa tô ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã ma tô sima wẽ za'ra, Cristuhu wasu'uwẽ upana te te ãma saprĩ za'ra da, aimawi rowasu'u u. Ta norĩ hã ma tô aimawi tinhimirowasu'u na aiwi ro'wa'rutu za'ra wa'wa. ⁸ Wa norĩ hã wa tô aima rowasu'u za'ra wa'aba ni, ZeZu Cristuhu wasu'uwẽ na. Tane nherẽ, nimahã na Cristuhu wasu'uwẽ upana, wa te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, te za 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're wa'awẽ'õ pese. Tane duré nimahã na hãwi ãma tãma ĩromhuri'wa norĩ hã ĩwasu'uwẽ upana, we te te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, te za duré te te siwi 're awẽ'õ pese. ⁹ ãne hã wa tô aima waihu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, wa za duré aima ãma sahu za'ra wa'wa, wa te aima ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Ni'wam norĩ hã wanhimirowasu'u zarina si, ZeZu Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ wamhã, te za 'Re ĩhãimana

u'âsi mono hã te te siwi 're awẽ'õ pese. ¹⁰ E ìnhimiroti na ì'ãma 're ìdawata za'ra mono zéb zô, wa ìsina 're ìnhimipari. Mare di. 'Re ìhâimana u'âsi mono si ì'ãma 're ìwata mono zéb zô si, wa ìsina 're ìnhimipari. Ti'ai ãma ì'ãma 're dawata za'ra mono da, 'rãwi ìsi'uihã na te ìsina 're rosa'rata mono 'wa'ãhã, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, 're ìhâimana mono ò di aré.

¹¹ Ìsisãnawã norĩ, ma'ãpé niha we ì'ãma waihu'u za'ra wa'aba. Ti'ai ãma 're ìdahâimana za'ra mono norĩ nhimirowasu'u zarina ò di, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ te dama 're ìwasu'u mono hã. ¹² Ni'wa ãne na hã te te ãma 're ìpo're pu'u mono ò di, ti'ai ãma wasiré 're ìwahâimana za'ra mono norĩ hã. Ni'wa hã te te duré ìma 're rowasu'u mono ò di, te ìwaihu'u pese zéb da hã. Mare di. Si'uihã na ma we hãwa hawi ìma siwaihu'u Zezu Cristu hã, ìwasu'uwẽ na te ìwaihu'u pese zéb da hã.

Paru hã Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa na te te ìsãna'ratazém na ìsiwasu'uzé wasu'u

¹³⁻¹⁴ Wa hã wasiré zudezu norĩ nhimizazézéb zarina 're ìmorĩ ré, wa tô ìsima wẽ upta, wasiré ìwaprédu mono norĩ nhipai u, wahi'rata norĩ nhimiroti zarina si, 're ìmorĩ da. ãne 're ìmorĩ ré, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ ma, ìwasété na wa tô te 're arob'manharĩ aré, Wanhib'apito zazei'wa norĩ ma hã. Wa tô te ìsima 're awẽ, te 're uprosi mono da. ãne ma tô ìwasu'u wasédé hã 're ìwapari za'ra wa'aba mo.

¹⁵⁻¹⁶ Tawamhã bâdã ma tô oto ìwa waptãrã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ti'ra te te ìma ìwaihu'uzém na, ì'ra wasu'uwẽ na si, zudezu'õ norĩ ma, te 're wasu'u mono da. Taha da, ìpoto ò ré, ma tô sima ìpisutu siro, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, tãma ìzawi uptabi wa, ma tô oto ìzô hã, tãma ìromhuri'wa na oto 're ìhâimana mono da.

Tawamhã e 'wa hã wa tô sadawa pibu, ãne zarina te dama 're ìsadawa wasu'u mono da hã. Mare di. Ni'wa hã ãne na te sadawa pibui ò uptabi di. ¹⁷ Duré Zeruzarẽ u, a'ã ìmorĩ ò di, Cristu hã tizadawa wasu'u'wa da, ìwana te te sima ìpisutu za'ra norĩ u, te sabu za'ra da. Mare di. Daza'rui amoi u si, wa tô a'ã mo, Arabiza u. Tame ìnhamra pari, wa tô apã mo, Damasitu na 'ri nho'õmo nhisi u. ¹⁸ Si'ubdatõ ma tô oto ì'ãma tiwahu, Wanhib'apito ãma te ìsasõmrizém na hã. Tawamhã Zeruzarẽ u wa tô oto mo, Pedru hã te hãiba pibu da. Tame ma tô romhuri hã maparane ì'ãma ai'utõ, ì'rata ìnhamra ré. ¹⁹ Pedruhu siré norĩ hã aihĩni te sõpëté za'ra ò di, Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ hã. Ti'aduhu si, wa tô sõpëté. Wanhib'apito sisémemhã ta hã.

²⁰ Tô sena, wa rob'ui'éré na aima rowasu'u za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nho'a.

²¹ Tawamhã Zeruzarẽ hawi wa tô oto watobro, daza'rui u ìmorĩ da, Siriza u, duré Sirisiza u. ²² Zahadu te te siwi ìhãiba pibu za'ra ò di, Zesusihi zazei'wa norĩ hã daza'rui mono bâ, Zudeza na danhipti'a nho'õmo nhisi ãma siré 're ìsi'rã'õtõ mono norĩ hã. ²³ Taré ma tô ìwasu'u wẽ si te te 're wapari za'ra, ta norĩ hã. ãne ìwasu'u wẽ hã: "Paru hã ma tô te te wa'ãma 're arowasété aré, Wanhib'apito ãma, wa te 're sasõmri tõ za'ra mono da. Tane nherẽ, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na te oto te te 're da'apawapto, Wanhib'apito ãma da te 're sasõmri za'ra mono da." ãne na si ma tô ìwasu'u wẽ hã te te 're ropé. ²⁴ Taha wa, Wanhib'apito zazei'wa norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma si, te 're wata u'âsi za'ra, te te ìnho'reptui wẽ te.

2

Ti'adu norĩ u, Paru norĩ ìsihutuzé wasu'u

¹ Tawamhã 14 na ì'ãma wahu pari, wa tô apã mo, Zeruzarẽ u. Tamomo ìmorĩ wamhã, Banabé hã te ìsiré mo. Titu hã wa duré ìsiré saprõ. ² 'Re ìhâimana u'âsi mono hã za apã ìmorizém na, te te ìma waihu'u sirõmo wa, wa tô apã mo. Tawamhã 'ri nho'õmo u wasihutu wamhã, aibã dama ìpire na 're ìhâimana za'ra mono norĩ me, wa tô wahãiba pisutu wasi'rã'õtõ ni. Taha wa, wa tô ta norĩ ma ìsiwaihu'u, zudezu'õ norĩ ma, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã te tãma 're ìwaihu'u za'ra mono zém na. Te te ãma ìzaze za'ra zô, wa tô ìnhimirohurizém na tãma ìsiwasu'u za'ra, te te ãma ìzaze za'ra ò wa, taré 're hãimana mono tõ da, ìnhimirohurizé hã. ³ Tawamhã ma tô ta norĩ hã ãma ìzaze za'ra, zudezu'õ norĩ ma, te tãma 're ìrowasu'u za'ra mono zém na. Taha wa, te te siwi pisutu za'ra ò di, Titu hã ìsiré 're ìmorĩ hã, sizudezu da. Titu hã deredu na ìpodo,

zudezu'õ. Tane nherẽ, te te siwi pisutu õ di, sihâiwata nhizâri ré 're morĩ da, tawapsi sizudezu da. Mare di. ⁴ Ni'wam norĩ si, zudezu norĩ hã ma tô i'upana sima wẽ za'ra, Titu hã sihâiwata nhizâri ré 're morĩ da. Ta norĩ hã wasiré Wanhib'apito zazei uptabi 'wa 're nomro mono newa, ma tô hâimana nhipese sina wasiré 're si'rã'õtõ, wapsã'i a ne wahâimanazé ma, te te 're ropibu za'ra mono da, rowẽ na 're iwahâimana za'ra mono zéb zõ, Cristu Zezusihi âma. Ta norĩ hã zudezu norĩ hã, ma tô sima wawẽ za'ra, isine 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina, wa te 're rob'manharĩ u'âsi za'ra mono da, taha zarina wanho'reptuzé hã wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da newa. ⁵ Tane nherẽ, ta norĩ nhimirosa'rata na, wa te âma saze za'ra õ di. Mare uptabi di. Wa tô wasima wẽ za'ra ni, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ uptabi si, aima 're hâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ta norĩ nhimirosa'rata na hã wa te âma saze za'ra õ di.

⁶ Dama ipire za'ra norĩ ma, inhimromhurizém na tãma isiwaihu'u za'ra parimhã, marĩ asa te te ima waihu'u za'ra õ di, isadawa nhipai u, zudezu'õ norĩ ma te tãma 're irowasu'u za'ra mono zéb da hã. Ta norĩ hã pire na dama 're hâimana za'ra mono nherẽ, ipire na te 're rosa'rata mono õ di, wa hã. E marĩ wa. 'Re ihâimana u'âsi mono hã dapire na te te da'âma 're rosa'rata mono õ wa. Tãma taré hã. ⁷ ãne si ma tô aibã norĩ hã siwi iwaihu'u za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono tô sena te te ipisutu na, zudezu'õ norĩ ma, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã te tãma 're wasu'u za'ra mono da, Pedru hã te te ipisutu ne, tisiré zudezu norĩ ma, te te 're rowasu'u mono da. ⁸ 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô Pedru hã te te 're pawapto tiwaihu'u pese na, tisiré zudezu norĩ ma, Cristu hã te te tãma 're iwasu'u za'ra mono zéb da hã, ta norĩ u si te te satõrĩ wa. Tane duré wa hã tiwaihu'u pese na ma tô te te 're ipawapto, zudezu'õ norĩ ma, Cristu te tãma 're iwasu'u za'ra mono zéb da hã, ta norĩ u si te te izatõrĩ wa, wa hã. ⁹ Taha wa, ma tô oto Ti'adu norĩ hã i'ãma waihu'u za'ra, tãma izawi pese wa, 'Re ihâimana u'âsi mono te te sima ipisutuzém na hã. O norĩ hã isimiroti pire na ma tô Wanhib'apito zazei'wa norĩ hã âma waihu'u za'ra, Ti'adu hã, Pedru hã, duré Zuwã. Tawamhã ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono te te ipisutuzém na te te i'ãma waihu'u za'ra wa, ma tô tinhib'rata na siwi wazawi za'ra, Banabéhé me. Wama wẽ za'ra di, wa norĩ hã zudezu'õ norĩ u si 're waneb da, Cristuhu wasu'uwẽ na, wa te tãma 're romhuri za'ra mono da. Duré wama wẽ za'ra di, Ti'adu norĩ si, tisiré zudezu norĩ u si 're nomro mono da, Pedru norĩ me. ãne na wa tô wanhimirosa'rata na wasisaze za'ra ni. ¹⁰ ãne si ma tô wama waihu'u za'ra, Ti'adu norĩ hã, Wanhib'apito zazei'wa norĩ isimarĩ'õ norĩ hã wanhimarĩ na wa te 're pawapto u'âsi za'ra mono da, 're wapo're simrami za'ra mono ãna. ãne zõ, wa isima te 're rosa'rata u'âsi, iwẽ na si te 're da'apawapto mono da.

Paru hã Pedruhu ma te te irowaihu'uzé

¹¹⁻¹² Tawamhã Atizotiza âma inhamra ré, ma tô wi Pedru hã, izarina. Tawamhã zudezu'õ norĩ âma tinhimirosa'rata na te te upai wa, wa tô danho'a tãma rowaihu'u. ãne tinhimirosa'rata na te te i'upazé hã. Atizotiza u wisi wamhã, ma tô aré zudezu'õ norĩ me 're sa, Wanhib'apito zazei'wa norĩ me hã. Tawamhã isarina si ma duré aibã norĩ hã aihutu, Ti'aduhu hawimhã. Ta norĩ hã ma tô te te sima 're wẽ za'ra, Wanhib'apito zazei'wa norĩ zudezu'õ hã, sihâiwata nhizâri ré si 're nomro mono da, tawapsi sizudezu za'ra da. Tawamhã zudezu'õ norĩ hã, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahâimana za'ra mono nherẽ, ma tô Pedru hã tiwi sisawi za'ra, oto dasiré 're sa tã mono da. E marĩ wa. Zudezu'õ norĩ siré 're sai u'âsi mono wa, te te siwi wẽ'õ za'ra õ'umnhasite, we isihutu norĩ hã. ¹³ Tawamhã Pedruhu ne dazadamnhasi te, te oto isiré zudezu norĩ hã tiwi sisawi za'ra, zudezu'õ norĩ wi, Wanhib'apito zazei'wa oto wasiré 're wahâimana za'ra mono nherẽ. Banabéhé zama ma tô dazadamnhasi te, tiwi sisawi za'ra. ¹⁴ ãne na ma tô Pedru norĩ hã tinhimirosa'rata na upa za'ra, zudezu'õ norĩ âma. Tô sena Cristuhu wasu'uwẽ zarina si oto dama 're hâimana za'ra mono õ di, Pedru norĩ hã. ãne wa tô âma waihu'u za'ra. Taha wa, wa tô Pedruhu ma tinha, uburé Wanhib'apito zazei'wa norĩ nho'a, ãne: "A hã zudezu nherẽ, ma tô zudezu'õ norĩ siré 're asai mo aré, a hã zudezu'õ 're aihâimana mono newa. E niha ma tô bété oto tiwi asisawi za'ra, zudezu'õ norĩ wi, a'ã sizudezu za'ra da, isazei'wa norĩ hã." ãne wa tô tãma tinha.

¹⁵ Wa norĩ hã zudezu na wa tô wapoto ni. Zudezu'õ na wapoto õ di, siwa'ru 're inomro mono norĩ ne. ¹⁶ Wa norĩ hã wa tô oto marĩ hã waihu'u ni, 'Re ihâimana u'âsi mono

te te 're ĩda'awēsāmri mono zém na hã. Zezu Cristu, Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, dawasédé hã te te da'ãma 're ĩ'ab'madâ'â mono õ zéb zarina, te oto te te 're da'awēsāmri. Taha zarina, dawasété 'ru te, te te dahã za'ra õ di za, rob'rāsutuzéb ãma hã. ĩsimiroti na Mozési te te ĩrob'ui'éré 'rata zarina, da te 're rob'manharĩ za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're apari mono õ di za, dawasédé hã. Āne na wa tô oto waihu'u ni, wa norĩ hã. ¹⁷ Taha wa, Cristu Zezusi hã wa tô wasina umnhasi za'ra ni, taha zarina si wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, tawapsi te te 're wa'awēsāmri mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩsimiroti na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manharĩ za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're awaihu'u mono õ di za, dawasédé te te da'ãma 're ĩ'ab'madâ'â mono õ na. Taha wa, wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, wa te 're ĩrob'manharĩ mono zém na wa te 're 'madâ'â mono õ di oto, taha zarina wawasédé hã te te wa'ãma 're ĩ'ab'madâ'â mono õ zéb zarina, te te 're wa'awēsāmri mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Wa norĩ hã Cristu, Danho'reptui'wa na wa tô wasina saze ni, taha zarina si wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, tawapsi te te 're wawēsāmri mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ĩsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina wa te 're ĩrob'manharĩ mono zém na, wa te 're 'madâ'â mono õ di oto, taha zarina, te te wanho'reptu dai õ wa. Āne wa, ma tô ni'wam norĩ hã wama nharĩ za'ra, zudezu norĩ hã, wanhimirosa'rata na wa te ãma upa newa, aimawi na. E niha tawamhã. Cristu te te wama ĩwaihu'uzéb zarina, wanhimirosa'rata na wa te ãma upai 'wa'ãhã, te aré Cristu hã wanhowa ãma upa na'rata, te te wama ĩwaihu'uzém na hã. E tô sena, ma tô Cristu hã wanhowa ãma upa na'rata. Mare di. Te te ãma upai waihu'u õ di. Robaba uptabi di. ¹⁸ Wa hã wa oto te dama 're awaihu'u u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manharĩ za'ra mono nherē, taha zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te 're ĩda'anho'reptui mono õ na. Tawamhã nimahã na ĩnhimirosa'rata na te saprĩ wamhã, wa za tô tãma ãma upa. Tawapsi ĩwē'õre di za. ¹⁹⁻²⁰ Āne te aré ĩnhimirosa'rata 'rada hã ĩma 're hâimana: 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina te 're rob'manharĩ mono wamhã, taha zarina si ĩwasédé hã te te ĩ'ãma 're 'madâ'â mono õ di za. Tawapsi te za oto te te 're ĩwēsāmri. Taha zarina ĩwasété 'ru te, rob'rāsutuzéb ãma te te ĩ'azãri õ di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Āhãna ĩnhimirosa'rata 'rada hã te oto ĩza'u 're simi'wara. Ta hã wa tô oto rēme pese ĩsipara, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩma ĩwaihu'uzéb uwaibaba si 're ĩmorĩ da. Zezu Cristu, wedepo'o nhonhi'rãmi na dâ'ã wa, ĩsire'ĩdã'ã ne, ĩsi'uihã na te ĩsima 're ĩrosa'rata mono zém na 're ĩhâimana mono õ di oto, Cristuhu si oto ĩpē'ẽ 're, 're hâimana mono wa, 're ĩwada'uri wē mono 'wa da hã. Cristu hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra. Ta hã te te 're ĩzawi pese mono wa, ma tô ĩzada sisõ, ĩzada dã'ã da. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra umnhasi sina, wa oto 're ĩhâimana. ²¹ Wa hã te ĩsiwi 're wē'õ mono õ di oto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩzawi pese mono zé hã, Cristu te te ĩwa'ãbãzém na dazada ĩdã'ãzém na hã. Taha wa, ĩsi'uihã na ĩsisõ'reptu dai õ wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina te 're ĩrob'manharĩ mono zém na, te 're ab'madâ'â mono õ di oto, taha zarina, ĩwasédé hã te te ĩ'ãma 're ab'madâ'â tō mono da, te te 're ĩwēsāmri mono da oto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Dasi'uihã na dasisõ'reptu dai õ wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, da te 're rob'manharĩ za'ra mono nherē, taha zarina te te dama 're apari mono õ di dawasédé hã, da te 're ĩmanharĩ za'ra mono zé hã. Āne 'wa'ãhã, aré marĩ dai õ di, Zezu Cristu dazada ĩdã'ãzé hã. Taha wa, te oto ĩsiwi 're wē'õ mono õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩzawi pese mono zé hã, Cristu te te ĩwa'ãbãzém na, dazada ĩdã'ãzém na hã. Mare uptabi di. Āne Pedruhu ma, te ĩrowaihu'uzé hã.

3

'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'awēsāmri mono zém na rowasu'u

¹ Darasiza nhihudu norĩ, e niha te rosa'rata waihu'u ãna 're anomro aba mo. Zezu Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada ĩdã'ãzém na, wa tô te aima ãma 're rowasu'u pese za'ra wa'wa aré. E 'wa hã ma tô aiwi udã za'ra wa'wa, taré waihu'u zawã za'ra wa'aba da. ² Ma'ãpé we ĩma waihu'u za'ra wa'aba. E marĩ wa, ma tô 'Re ĩhâimana

u'âsi mono hã Tipê'êzani hã we aima sômri za'ra wa'wa, aipê'ê 're. E ïsimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina, 're ïrob'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô we Tipê'êzani hã aima sômri za'ra wa'wa. Mare di. E Zezu Cristuhu wasu'uwê hã aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, tô sena ïwasu'uwê na asina 're saze za'ra wa'aba mono wa, ma tô we aima sômri za'ra wa'wa. Taha wa, ma tô we Tipê'êzani hã aima sômri za'ra wa'wa tô, aipê'ê 're, 're sãmra za'ra wa'aba mono da oto. ³ E niha bété rosa'rata waihu'u âna, te oto 're anomro aba mo. 'Re ïhâimana u'âsi mono, Tipê'êzani te te aima ïsômri za'ra wa'aba zarina, ma tô aihâimanazép tém na âma ïsâna'rata za'ra wa'wa, ïwê na. E niha te bété oto 'râwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo asi'uihâ na, asina uwaimrami za'ra wa'aba da newa, asisô'reptu za'ra wa'aba zé hã. ⁴⁻⁵ E taré ma tô ïwê hã asina 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mo, marĩ hã âma waihu'u za'ra wa'aba âna. 'Re ïhâimana u'âsi mono si, ma tô we Tipê'êzani hã aipê'ê 're aima sômri za'ra wa'wa. Ma tô duré marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã te te aima 're 'manharĩ wê za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na. E marĩ wa. E ïsimiroti na rob'ui'ééré 'rata zarina 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono wa. Mare di. Taha zarina ò di. Zezu Cristuhu wasu'uwê hã aipo're na wapari za'ra wa'aba pari, Cristu Danho'reptui'wa na asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa, ma tô we Tipê'êzani hã aima sômri za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Taha zarina si, ma tô duré marĩ dama ï'manharĩ waihu'u'ô hã te te aima 're 'manharĩ wê za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na.

⁶ Tane Abra'ã hã. Ta hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sina 're umnhasi pese, te te tãma ïropisutuzé za te te tãma âma ï'uwaimrami na hã. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're wêsãmri, Abra'ã hã. Duréihã âne Abra'ãhã wasu'u na ma tô rob'ui'ééré ïbaihã na, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. ⁷ Tawamhã Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, simisutu Abra'ãhã nhihudu na, te za oto te te 're da'anhisi, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Âne hã wa tô aima waihu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da asina. ⁸ Zahadu romhã uptabi nheré, ma tô zudezu'ô norĩ âma sima roti, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Âne ïsimiroti hã: Zudezu'ô norĩ hã, Cristu Danho'reptui'wa na te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhã, ta norĩ ma zama te za duré tãma 're ïrowé za'ra mono zéb da hã te te tãma 're apisutu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ïwasédé hã te te oto âma 're ï'ab'madâ'â mono ò zéb zarina, te za te te 're awêsãmri. Taha zarina dawasété 'ru te, te te ahã za'ra ò di za, rob'räsutuzéb âma hã. Âne ïsimiroti hã zudezu'ô norĩ âma hã. Taha wa, ma tô âne Abra'ãhã ma waihu'u siro, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã: “Aima te ïropisutuzém na asina ïzazei pese zéb zarina, wa za dama 're ïrowé za'ra mono zéb da hã te dama 're apisutu, daro mono bâ.” Âne ma tô ïwasu'uwê na romhã ré âma po're pu'u siro. ⁹ Abra'ã hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te sina 're sazei pese, te te tãma ïropisutuzém na. Taha wa, rowé te te tãma ïpisutuzéb zarina, ma tô rowé uptabi na 're hâimana. Tane duré Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're saze za'ra mono wamhã, Abra'ãhã ma te te ïpisutu ne, te za dama 're ïrowé za'ra mono zéb da hã te te dama 're apisutu, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

¹⁰ Tane nheré, ïsimiroti na rob'ui'ééré 'rata zarina, da te 're ïrob'manharĩ za'ra mono zém na 're danhopré mono wamhã, taha zarina, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're da'anho'reptui mono da newa, e niha te za tawamhã dama 're romhâimana za'ra. Ône haré, ïsimiroti mono bâ da te dasina tãma âma 're uwaimrami za'ra mono ò wa, te za tô te te siwi 're da'awê'ô, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Duréihã ma tô âne na rob'ui'ééré ni: “'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ, taha na rob'ui'ééré hã te ïbaihã na dama 're hâimana, da te dasina tãma âma 're uwaimrami za'ra mono da. Âne zarina, ïsimiroti mono bâ, da te dasina tãma âma 're uwaimrami za'ra mono ò wamhã, te za te te siwi 're da'awê'ô, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.”

Âne ma tô âhã wasu'u na rob'ui'ééré, ïsadawa wasu'u'wa hã. ¹¹ E âne te za te te dama 're awaihu'u, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã: “Ïnhimiroti na rob'ui'ééré 'rata zarina, 're ïrob'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb zarina, te ai'âma 're ab'madâ'â aba mono ò di za oto, aiwasété 'wa hã. Wa za oto te 're ai'awêsãmri 'wa. Taha zarina, aiwasété 'ru te, te aihã za'ra wa'aba ò di za.” E âne te za te te dama 're awaihu'u. Mare di. Duréihã ma tô âne na rob'ui'ééré ni:

“'Re ïhâimana u'âsi mono, Danho'reptui'wa na da te dasina 're ï'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, dawasédé hã te te da'âma 're ab'madâ'â mono ò di za. Âne wamhã, te

za rowē uptabi na 're dahâimana u'âsi za'ra.”

Ãne na da te âma rob'ui'ééré wa, wa tô waihu'u za'ra ni tô. ¹² Duréihã ma tô duré âne na rob'ui'ééré ni:

“Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ, da te dasina tâma âma 're uwaimrami u'âsi za'ra mono wamhã, rowē uptabi na te za 're dahâimana u'âsi za'ra.”

Ãne îwasu'u na rob'ui'ééré hã. Tane nherê, Cristuhu wasu'u zô, te zahadu 're rob'é'é, Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, dama 're îrowē za'ra mono zéb da hã.

¹³ Wa norĩ hã wa te dame wasina tâma âma 're uwaimrami za'ra mono õ di, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ. Taha wa, te aré siwi wa'awē'õ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Tawapsi wawasété 'ru te, te aré wahã za'ra. Tane nherê, te te 're wahã za'ra mono tô da, ma tô Cristu hã wē nherê, wazada sisõ, wa'upana 'Re îhâimana u'âsi mono te te azâri da. Taha na ma tô wa'awa'â, Cristu hã. Duréihã ma tô âne na âma rob'ui'ééré ni:

“Ni'wa hã wasété uptabi wa, te za dasiwi wĩrĩ ni. Taha pari, wede na te za dasiwi sasõmri ni, da te âma waihu'u za'ra da, wasété uptabi wa, 'Re îhâimana u'âsi mono ma îwē õ na.”

Ãne îwasu'u na rob'ui'ééré hã. Tawamhã âma îrob'ui'éérézéb zarina, Cristu hã wē nherê, wedepo'o nhonhi'rãmi na sa'o ré, ma tô siwi wē'õ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Wa'upana ma tô azã, wasété õ nherê. ¹⁴ Ãne ma tô Cristu Zezusi hã wa'awa'ãbã pa. E marĩ da. Simisutu îsib'a'uwē oto 're wanomro mono wa, zudezu'õ norĩ ma zama, îwē na 'Re îhâimana u'âsi mono te te tâma âma 're a'uwaimrami mono da, Abra'ãhã ma te te îropisutuzéb zarina, duré wahãiba mono bâ wapē'ê 're, Tipē'êzani hã te te wama 're anhomri mono da, te te wama îropisutu za'ra zéb zarina, Zezu Cristu hã Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa.

'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rowasu'u, Abra'ãhã ma îwē na te te tâma îropisutuzém na rowasu'u me

¹⁵ Îsisãnawã norĩ, âne wa za oto aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, 're îwahâimana za'ra mono zém na. Até ni'wam norĩ hã te za marĩ îwē na sima roti zahuré. Tawamhã tô sena za te te sima âma î'uwaimrami zahuré pibu ma, te za danho'a rob'ui'ééré zahuré tinhisi na, da te âma waihu'u zahuré da. Taha parimhã, te te sima âma uwaimrami zahuré tô da, ni'wa hã te te tiwi îsizãri zahuré da hã, mare di. Duré, ni'wa hã tinhimiroti na te te âma 'rãnhipa zahuré õ di za. Ma tô âma sisazei pari zahuré. ¹⁶ Tane Abra'ãhã ma, îsipai u îsihudu na zama, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îropisutuzé hã. Ãhã wasu'u na, da te âma rob'ui'ééré wamhã, îsihudu norĩ hã da te wasu'u za'ra õ di. Îsihudu norĩ hã da te wasu'u za'ra 'wa'ãhã, te aré îsihudu ahã na wasu'u ni. Îsihudu misi, te wasu'u. Ta hã Cristu. ¹⁷ Wa za oto aima rowasu'u pese za'ra wa'wa, te aima âma îsimiré'é aba zém na. 'Re îhâimana u'âsi mono hã ma tô Abra'ãhã ma îwē na ropisutu. Tô sena te te tâma âma uwaimrami da, ma tô tâma siwasu'u. Taha pari, te te tâma îropisutuzém na hã ma tô da'ãma tiwahub ahã uptabi, 430 na. Tawamhã ma tô tinhimiroti mono bâ dama waihu'u 'rata. E taha wa, îwē na te te dama âma uwaimrami õ di za, Abra'ãhã ma, te te îropisutuzém na hã. E taha wa, te za tinhimiropisutu na âma saprĩ, te te dama âma uwaimrami tô da. Mare di. Te za tô te te dama âma 're a'uwaimrami u'âsi, Abra'ãhã ma, te te îropisutuzéb zarina. ¹⁸ Abra'ãhã ma, îwē na te te tâma ropisutu wa, taha zarina ma tô âma tâma uwaimra. Tane îwē na te te dama ropisutu wa, taha zarina si, te za tô te te âma dama 're a'uwaimrami, sô 're simipari mono âna, marĩ na îsimiroti hã a'ã da te dasina tâma âma 're î'uwaimrami za'ra mono zéb zô.

¹⁹ Abra'ã hã 're hâimana mono ré, ma tô îwē na tâma ropisutu siro 'Re îhâimana u'âsi mono hã, îsipai u îsihudu ma, te te tâma âma 're a'uwaimrami mono da. Abra'ãhã za'ra si, ma tô oto tinhimiroti mono bâ dama waihu'u, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. E marĩ da. Dawasété na 're danomro mono wa, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, dawasété na 'rãwi 're dasiwaihu'u za'ra mono da. Taha da, ma tô tinhimiroti hã dama waihu'u. Abra'ãhã nhihudu, ti'ai u we îmorizéb u si, te za pire na 're hâimana, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina, zudezu norĩ te te 're îrob'manharĩ za'ra mono zéb da hã. 'Re îhâimana u'âsi mono hã tinhimiroti hã te te dama 're awaihu'u mono da, ma tô tinhimiroti na

rob'ui'ééré hã hãwa ãma tãma ïromhuri'wa norĩ ma tisõ, aibã ma te te siwi sãmri da, ïsipai u. ²⁰ Ni'wa hã ti'ai ãma si'uihã na tinhimiroti hã te te dama waihu'u wamhã, ni'wa hã ïsãna'remhã hãimana õ di, ïsimiroti hã te te dama ïwaihu'u da hã. Tane 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã. Si'uihã na ma tã Abra'ãhã ma waihu'u, ïwẽ na za te te tãma ãma 're ï'a'uwaimrami mono na hã.

'Re ïhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te ãma ïrob'ui'ééréé wasu'u

²¹ Abra'ãhã za'u si, ma tã oto tinhimiroti mono bã dama waihu'u, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã. E taha wa, te te dama ãma uwaimrami õ di za ïwẽ na, Abra'ãhã ma, aré te te ïropisutuzéb zarina. Mare di. Te za tã te te dama ãma 're a'uwaimrami u'ãsi. Uburé marĩ hã ïsimiroti zarina, da te dasina tãma ãma 're ï'uwaimrami za'ra mono da hã, dama waihu'u za'ra 'wa'ãhã, 'Re ïhãimana u'ãsi mono te aré te te dama 're apisutu, rowẽ uptabi na 're dahãimana za'ra mono da. ²² Tane nherẽ, daro mono bã te dawasété na 're danomro. Dasi'uihã na dawasété wi 're dasipizari waihu'u za'ra mono õ di tã. ãne, da te ïwaihu'u za'ra zéb da hã, ma tã 'Re ïhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa hã ãma rob'ui'ééré. E marĩ da. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, tawapsi 'Re ïhãimana u'ãsi mono ïwẽ hã te te dama ãma 're uwaimrami mono da, te te dama ïropisutuzéb zarina.

²³ Bãdã ïwa waptã'ã õ ré, Zezu Cristu Danho'reptui'wa na da te dasina 're umnhasi za'ra mono õ ré hã, ãne aré dahãimanazé hã. 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã ma tã zudezu norĩ hã tinhimiroti 'rata na te te 're a'uwati, Cristuhu wasu'uwẽ hã sã'awi te te wama waihu'u za'ra õ ré hã, Cristu Danho'reptui'wa na wa te wasina 're ï'umnhasi za'ra mono zéb da hã oto. ²⁴ 'Re daprédub za'ra mono õ ré, da'madã'ã'wa hã te te dama 're ïroti mono ne, ma tã 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã tinhimiroti 'rata na te te 're wa'a'uwati aré, Cristu hã datẽme wei morĩ õ ré. Ta hã te we oto datẽme mo, te te dawa'ãbã da, Danho'reptui'wa na wa te wasina 're ïsaze za'ra mono zéb zarina, wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madã'ã tã mono da oto, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã, taha zarina te te 're wa'awêsãmri mono da oto.

²⁵⁻²⁶ Ma tã oto bãdã hã ïwa waptãrã, Cristu hã wa te wasina 're ï'umnhasi za'ra mono zéb da hã. Taha wa, 'Re ïhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré zarina, wa te 're ïrob'manharĩ za'ra mono zéb da hã, pire na wama 're hãimana za'ra mono õ di oto, Mozési te te ãma ïrob'ui'ééré hã. E marĩ wa. A norĩ wa'wa hã ma tã Cristu Zesusi hã Danho'reptui'wa na asina 're ïsaze za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto simisutu 'Re ïhãimana u'ãsi mono 'ra, 're anomro aba mo, aihĩni. ²⁷ Ma tã duré ã dawabzuri hã ï'manharĩ za'ra wa'wa, Cristu 're ïmorizém na si oto ãma 're anomro wẽ wa'aba mono da, simisutu Cristuhu nhib'a'uwẽ 're anomro aba mono wa. ²⁸⁻²⁹ Taha zarina, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã te te siwi 're da'aba'a waihu'u mono õ di, zudezu norĩ hã, duré zudezu'õ norĩ hã, ïwada'uri zarina si, pawa'ãbã ãna dama romhuri'wa norĩ hã, duré wada'uri ãna si'uihã na 're ïhãimana za'ra mono norĩ hã, aibã norĩ hã, duré pi'õ norĩ hã. Simisutu Cristu Zesusi nhib'a'uwẽ si, te 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, te oto Abra'ãhã nhihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã. ãhã wa, ïwẽ na si, Abra'ãhã ma te te ïropisutuzéb zarina, te za ïwẽ na si te te aima ãma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hã.

4

¹⁻² ãne wa za duré marĩ hã aima waihu'u za'ra wa'wa, romnhimiré'é na ïwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. Áté ai'uté mama tã hã te 're 'maihãimana, 'watébrémi hã. Prédu wapsi, ïte hã za, ïmama hã dã'ã õ ré, tinhibrom na te te tãma ãma ïropisutuzé hã. Tane nherẽ, uburé timama nhibro ré, za 're hãimana mono nherẽ, prédub õ ré te za danhimarĩ ãna te te dama 're ïromhuri za'ra mono norĩ ne, 're hãimana. Te za a'ã da te dasiwi 're 'madã'ã, hãimana wẽ na 're hãimana mono zõ. ïmama nhibro hã te za duré da te tãma 're 'madã'ã pese, 'watébrémi ma. ãne te za a'ã ï'ra hã 're hãimana, ãma ïwahubzé hã bãdã hã ïwa waptã'ã õ ré, ïmama tinhibrom na te te tãma ïropisutuzé hã. ³ Tane wa norĩ hã, ai'uté ne, roti tã sena wama ïwaihu'u pese za'ra õ zarina, wa tã aré 're wahãimana za'ra, roti da te wama 're ïwaihu'u 'rata za'ra mono zéb zarina. ⁴ Tawamhã bãdã hã ma tã ïwa waptãrã oto, 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã ti'ra ãma te te ïrotizéb zarina, ti'ai u we te te ïsatõrĩ da hã. We te te satõrĩ wamhã, ma tã pi'õi ma ï'ra hã podo oto, zudezu na. Zudezu na poto

wa, pire na ma tô tâma 're hâimana, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, Mozésihi ma te te 're î'awaihu'u mono hã. ⁵ E marĩ da, ma tô ti'ra hã we satõ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Wanho'reptuzé hã wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono da, îsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina, wa te 're îrob'manharĩ za'ra mono na 're îwanhopré za'ra mono norĩ hã te te wa'awa'âbâ da, ma tô we satõ, wa'âma 're 'ra za'ra mono da oto, 'Re îhâimana u'âsi mono hã.

⁶ Tawamhã î'ra oto 're îwanomro mono na 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, ma tô we ti'ra pê'ézani hã te te wama 're anhomri, wapē'ē mono bâ wama 're hâimana za'ra mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono hã Wamama na, wa te 're sisi za'ra mono da oto. ⁷ Taha wa, robzei'õ na danhimiwada'uri zarina si, dapawa'âbâ âna 're îhâimana za'ra mono norĩ ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re îhâimana u'âsi mono 'ra si, te oto 're anomro aba mo. Âne wa, uburé marĩ wē na ti'ra norĩ ma, te te îropisutuzéb zarina, te za tô te te aima âma 're a'uwaimrami 'wa, Aimama 'wa hã.

⁸ Zudezu'õ norĩ, aima sa'rese za'ra wa'aba õ di aré, 'Re îhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ma tô î'upana aimawi nhimiwada'uri na 're aihâimana za'ra wa'aba mo danhimiwada'uri zarina si, pawa'âbâ âna 're îhâimana za'ra mono norĩ ne, robzei'õ na. ⁹ 'Re îhâimana u'âsi mono hã ma tô oto Aimama na asiwi îwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di oto. Taha nhipai u, ti'ra na te te oto sina ai'awaihu'u aba wa, aima 're rowē uptabi za'ra wa'aba mono di. Âne wamhã, e niha te za bété apâ aipizari za'ra wa'wa, asimizazezéb 'rata u, taha zarina asina uwaimrami za'ra wa'aba õ nherē, asõ'reptu za'ra wa'aba zé hã, duré taha zarina rowē si aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ nherē. E niha te za bété asima îwē za'ra wa'wa, danhimiwada'uri zarina si pawa'âbâ âna 're îhâimana za'ra mono norĩ ne, apâ 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, robzei'õ na. ¹⁰ Bâdâ îpire hã marĩ 'manharizéb da hã, te oto zudezu norĩ zarina 're î'madâ'â za'ra wa'aba mo, a'amo zama, wahub zama. ¹¹ Âne wa, wa ai'âma 're îhâtâ'â za'ra wa'wa. E marĩ wa. Wanhib'apito wasu'uwē na 're îsiwasutu wē mono nherē, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zé hã, e taré te za 're hâimana.

¹² Îsisânawã norĩ, wa hã zudezu nherē, ai'rata înhemra aba ré, wa tô zudezu'õ newa asine 're îmorĩ 'wa. Taha wa, ma'âpé îsine 're anomro aba mono. Atême amo îmorĩ 'rata aba wamhã, marĩ hã îma 'manharĩ wasété za'ra wa'aba õ di, îhâiba na hã. ¹³ Îhâzé si î'âma watobro wa, wa tô ai'rata înhemra za'ra wa'wa. Âhã wa, wa tô Zezu Cristuhu wasu'uwē na aima rowasu'u na'rata za'ra wa'wa. Âne na ma tô î'âma îwaihu'u za'ra wa'wa aré. ¹⁴ Tawamhã îhâzé ré, atême îwisi za'ra wa'aba nherē, îhâzé wa, asiwi îwē'õ za'ra wa'aba õ di. Mare di. Hâiwa âma 'Re îhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wē na asiwi î'âri aba ne, niha wamhã, Cristu Zezusi, wē na asiwi î'âri aba ne, ma tô wē na asiwi î'âri 'wa. ¹⁵ E niha bété oto âhãna hã. Aré aima 're rowē za'ra wa'aba mono di, ai'rata înhemra aba wa. Âhã wa, aima waihu'u pese za'ra wa'aba 'wa'âhã, te aré ato hã îsani za'ra wa'wa, îma sômri za'ra wa'aba da, ato hã. ¹⁶ E niha te bété oto âhãna hã î'âma îrosa'rata za'ra wa'wa. E aiwē'õ wa'aba 'wa na si, te za oto î'âma îrosa'rata za'ra wa'wa, rowasu'u tô sena na si te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē.

¹⁷ Aibã norĩ, aimawi rowasu'u'wa norĩ hã te sima aiwē za'ra wa'wa, ta norĩ nhimirowasu'u si asima 're wē za'ra wa'aba mono da, tô sena tinhimirowasu'u wē na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da newa. E marĩ da. Înhimirowasu'u nhiti, asina 're aipahã za'ra wa'aba mono da itême, înhimiroti nhipai u, õ norĩ nhimiroti si asima 're wē uptabi za'ra wa'aba mono da oto. ¹⁸ Roti îwē na si, da te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, da te dasima 're aiwē za'ra wa'aba mono wamhã, îma wē di tô, ai'rata înhemra aba ré, duré îhâiba za're'ra zama. ¹⁹ Î'ra norĩ, îma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, pi'õ tiwasã te te 're îsépata za'ra mono ne, wa tô wa hã îpē hã te ai'âma 're sépata za'ra wa'wa, Zezu Cristu 're îmorizém na 're anomro aba mono õ wa. Âma 're anomro wē wa'aba mono wapsi, îma rowē di za. ²⁰ Âhãna ai'âma îhâtâ'â za'ra wa'aba di. Âhã wa, înhimirosa'rada hã ahã di, ai'âma za'ra wa'aba hã. Ai'rata îhâimana za'ra wa'aba neza, îwaimri te oto aima rowaihu'u za'ra wa'aba da.

Sara norĩ wasu'u hã, Adaha wasu'u me

²¹ Uburé õ nherē, ma tô asima îwē za'ra wa'wa, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré zarina, 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono da, taha zarina si 'Re îhâimana

u'âsi mono hã te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da newa. E aima waihu'u za'ra wa'aba õ di, 'Re ìhâimana u'âsi mono wasu'uwẽ hã, Abra'ãhã 'ra norĩ ãma hã. ²² ãne ta norĩ wasu'u na, rob'ui'ére hã: Abra'ãhã 'ra norĩ hã, maparane aibã hã. Ìmorì'rada hã Adaha 'ra, ìwada'uri zarina si pawa'ãbã ãna 're ìhâimana mono 'ra. Duré ìhãiba amo hã Saraha 'ra hã wada'uri ãna 're ìhâimana mono 'ra, te 're hâimana. ²³ Dasi'uihã na dahâimanazém na 're ìda'ra za'ra mono na ma ì'ra hã tãma podo, romhuri'wai ma. Abra'ãhã 'ra hãiba amo hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìropisutuzéb zarina, ma ì'ra hã tãma podo, wada'uri ãna 're ìhâimana mono ma hã, Saraha ma. ãne Abra'ãhã 'ra norĩ wasu'u hã. ²⁴ Marĩ te te ìwasu'uzé hã, te pi'õ norĩ hã wasu'u zahuré. 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima da'ãma ìrotizé hã te pi'õ norĩ wasu'u zahuré. Maparane te te sima da'ãma ìrotizé hã. Ìmorì'rada hã Sina'i na ètè 'ràihã nhisi ãma, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima da'ãma ìrotizé. Ta hã, Ada te wasu'u. Adaha 'ra hã ma tã tina zabãdã danhimiwada'uri zarina 're hâimana, robzei'õ na. Tane Sina'i ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono, te te sima da'ãma ìrotizém niwĩ 're ìdanomro mono norĩ hã, Adaha 'ra ne, danhimiwada'uri zarina pawa'ãbã ãna 're ìdahâimana za'ra mono ne, te robzei'õ na 're dahâimana za'ra, ãhãna hã. ²⁵ Arabiza na daza'ru nhisi ãma, Sina'i na ètè 'ràihã nhisi hã, Ada te wasu'u. Zeruzarè na 'ri nho'õmo nhisi, Ada te duré wasu'u. E marĩ wa. Zeruzarè 're, 're ìdahâimana za'ra mono norĩ hã danhimiwada'uri zarina, dapawa'ãbã ãna 're ìdahâimana za'ra mono norĩ ne, te robzei'õ na 're dahâimana za'ra. ²⁶ ãnei õ di, Zeruzarè ìhãiba amo hã, hãiwa ãma 're ìsa mono hã. Rowè na si, te ìwa 're dahâimana za'ra. Zeruzarè hã hãiwa ãma 're ìsa mono hã, wana Sara hã te wasu'u. ²⁷ Duréihã, ma tã pi'õ ì'ra õ na ãma romnhimiré 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, Zeruzarè 're, 're ìhâimana za'ra mono norĩ ãma. ãne te 'mahã: "Pi'õ, ai'ra hã niwa aima 'maipoto õ nherè, ma'ápé 're atoi u'âsi mono, aipè'è 're. Aimro hã te te airème nherè, ai'ra ahã di za. Pi'õ timro ré, 're ìsãmra mono zém nhipai u, ai'ra ahã di za. Taha wa, te za rowè te, 're atoi u'âsi mo."

ãne te 'Re ìhâimana u'âsi mono hã 'ri nho'u hã 'mahã.

²⁸ Ìsisãnawã norĩ, ãhã wasu'u zarina, te oto Abra'ãhã nhihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Izati hã ma tã podo, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ìropisutuzéb zarina. Tane te te tãma ìropisutuzéb zarina, te oto Abra'ãhã nhihudu na te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ²⁹ Abra'ã hã 're morĩ ré, ma tã Izatihi ma nharĩ wasété, dasi'uihã na dahâimanazém na 're ìda'ra za'ra mono na ìpodo hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono pè'èzani, te te ìpawaptobzém na ìpoto ma, ma tã nharĩ wasété. Tane duré ãhãna hã te za 're romhâimana. ³⁰ E niha tawamhã duréi wasu'u na rob'ui'ére hã. ãne ìwasu'u hã:

"Ì'ra ré satõrĩ, pi'õ hã romhuri'wa hã. Ìmama, tinhibrom na tãma ãma sipo'o zahuré õ di za, danhimiwada'uri zarina 're ìhâimana mono õ 'ra me."

ãne ìwasu'u na rob'ui'ére hã. ³¹ ãhã wa, ìsisãnawã norĩ, wa za oto marĩ hã ìwasu'u na waihu'u za'ra ni. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Adaha nhihudu na te te 're wa'anhisi mono õ di za oto, danhimiwada'uri zarina 're ìmorì nhihudu, 're ìwahâimana za'ra mono na hã. Mare di. Danhimiwada'uri zarina 're ìhâimana mono õ nhihudu, 're ìwahâimana za'ra mono na, te oto te te 're wa'anhisi, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, Saraha nhihudu uptabi na. Taha wa, wa norĩ hã wama 're rowè uptabi za'ra mono di oto.

5

Wanhib'apito ãma rowè na 're ìdahâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Zezu Cristu hã ma tã wa'anho'reptui pa, rowè na ãma 're wahâimana za'ra mono da. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére zarina, wa te 're ìrob'manharĩ za'ra mono zém na, 're wanhopré mono õ di za oto, taha zarina te te 're wa'anho'reptui mono õ wa. ãne wamhã, tã senai'õ na rowasu'u'wa norĩ wi 're asiptete za'ra wa'aba mono za, ìsimiroti na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, apã robzei'õ na 're anomro aba mono tã da.

² Ma'ápé asina ìwapari pese za'ra wa'aba za. Wa hã Paru, marĩ hã wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Da te 're asihãiwata nhihãri za'ra wa'aba mono da, asizudezu za'ra wa'aba da, asina dazaze za'ra wa'aba wamhã, taha zarina 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da newa, e niha za tawamhã. Cristu hã wazada dã'ã nherè, te te 're wa'anho'reptui mono da, taré te za 're sa'wari, asada ìdã'ã za'ra wa'aba zé hã.

³ Wa za duré aima āma sahu za'ra wa'wa, te aima ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na hã. Ni'wam norĩ hã da te sihãiwata nhihãri za'ra da, te te sina dazaze za'ra wamhã, taha zarina 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're sô'reptu za'ra mono da newa, e niha te za tawamhã 're hãimana za'ra, ta norĩ hã. Danhãiwata nhihãri siré, te za õne haré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti mono bã te te sina tãma āma 're uwaimrami za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te siwi 're awẽ'õ tã mono da. ⁴ Zudezu norĩ ne, ma tã 'rãwi 're asi'mai'madã'ã aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére zarina 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono da, taha zarina, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, aiwasédé hã te te ai'ãma 're ab'madã'ã aba mono õ wa, te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da oto, taha zarina aiwasété 'ru te, te te aihã za'ra wa'aba tã da, rob'rãsutuzéb āma hã. Āne taré 'mairosa'rata aba wamhã, ma tã Zezu Cristuhu wi asina ai'maipahã wa'wa, asimirosa'rata na. Āhã wa, ma tã 'rãwi asiwi ĩ'maiwẽ'õ wa'wa, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhoprubzéb hã Cristu tidã'ázém na, te te 're ĩda'anho'reptui mono zéb da hã. ⁵ Ānei õ di, wa norĩ hã. Cristu Danho'reptui'wa na, wa tã wasina wa te 're saze za'ra. Taha zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra, rob'rãsutuzéb āma hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te wama ĩwaihu'u za'ra zéb zô, wawasédé te te oto wa'ãma 're ĩ'ab'madã'ã mono õ zéb zarina, te te 're ĩwa'awêsãmri mono zém na. Āne 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ézani te te wama 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina, wa wasina sô 're wanhimipari za'ra oto. ⁶ Simisutu Cristu Zesusihi nhĩb'a'uwẽ oto 're wanomro mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're wa'aba'a mono õ di za, ĩsihãiwata nhihãri ré norĩ hã, ĩsihãiwata nhihãri õ norĩ me. Zudezu na duré zudezu'õ na 're ĩwahãimana za'ra mono zém na hã, te te oto 're wa'awaihu'u mono õ di za. Zezu Cristu Danho'reptui'wa na, wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wa, wanhimizawi pese na 're ĩwahãimana za'ra mono zém na si, te za oto te te 're wa'awaihu'u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã.

⁷ A norĩ wa'wa hã ma tã aré tã sena rowasu'u na 're anomro aba mo. E 'wa simirowasu'u hawi, ma tã sena rowasu'u na asima āma apa za'ra wa'wa. ⁸ E asima āma apa za'ra wa'aba da, ma tã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã aima waihu'u za'ra wa'wa, sima asõ ĩhãrã za'ra wa'wa hã. Mare di. ⁹ ĩ'rada hã wa za aima sadawa wahutu za'ra wa'wa, āne: “ĩ'u'ětẽ wapuzé hã syryre na da te ahiri nherẽ, te za timapu, ĩ'u'ětẽ wapu hã.” Tane duré aimawi na, da te dama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, te za da te āma 're ropé, rowasu'u senai'õ na hã. ¹⁰ Tane nherẽ, simisutu Wanhib'apito nhĩb'a'uwẽ 're wanomro mono wa, wa za te 're ai'umnhasi za'ra wa'wa, te aima ĩwaihu'u za'ra wa'aba zéb zarina si, za apã 're aihãimana za'ra wa'aba mono na. Aibã hã dama pire na 're hãimana mono nherẽ, aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono wa, tãma 're rowẽ mono õ di za, ta hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono si za te te azãri wa.

¹¹ ĩsisãnwã norĩ, wedepo'o nhonhi'rãmi na Zezu Cristu dazada ĩdã'ázé hã wa tã te dama 're wasu'u u'ãsi, da te āma 're saze za'ra mono da. Taha wa, ma tã zudezu norĩ hã te te siwi 're ĩwẽ'õ za'ra, ĩmreme zarina te dama 're rowasu'u mono õ wa. Ta norĩ hã te duré taré te te dama 're ĩwasu'u za'ra, danhãiwata nhihãri wapsi, 're dasizudezu za'ra mono da, te dama 're awaihu'u mono newa. Āne zahadu zudezu'õ norĩ ma, te 're arowaihu'u mono 'wa'ãhã, e te aré zudezu norĩ hã te te siwi 're ĩwẽ'õ za'ra, te dama 're ĩrowasu'u mono zém na hã. Mare di. Te te siwi 're ĩwẽ'õ za'ra mono õ di aré āma. ¹² Aimawi tinhimirowasu'u na te te aiwi 're ĩro'wa'rutu za'ra wa'aba mono norĩ hã, tinhãiwata nhihãri siré, te za pé 're si're zani za'ra, wẽ te bã.

¹³ ĩsisãnwã norĩ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tã aima pisutu za'ra wa'wa, rowẽ na āma 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, ĩsimiroti na rob'ui'ére 'rata zarina, 're ĩrob'manharĩ za'ra wa'aba mono zém na 're asõpré wa'aba mono tã da, taha zarina, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa. Tane nherẽ, rowẽ na 'Re ĩhãimana u'ãsi mono āma 're aihãimana za'ra wa'aba mono wẽ te, marĩ ĩwẽ'õ na aipẽ'ẽ 're, asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wamhã, asina āma 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Āne te za oto 're anomro aba mo. Asimizawi pese za'ra wa'aba zéb zarina si, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo asib'rata na, asimarĩ na zama, asimiroti na zama. ¹⁴ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rada hã ahũ uptabi nherẽ, simisutu haré te wasu'u, ĩsimiroti hã āne: “Ma'ãpé, 're dazawi pese za'ra wa'aba mono za. Marĩ ĩwẽ na asima 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mono ne, te za duré dama zama sô 're asõpré wa'aba

mo.” Āne si ĩsimiroti hã. ¹⁵ Tane nherẽ, abaze zahi 're ĩsisimroi mono ne, asisada 're asiti'rui u'ãsi za'ra wa'aba mono wamhã, asina asapa'a za'ra wa'aba õ di za.

Wamama pẽ'ẽzani nhimiwada'uri zarina si, rowẽ na 're ĩdanomro mono zém na rowasu'u

¹⁶⁻¹⁷ Wa norĩ hã marĩ ĩwẽ'õ na áté 'rãwi wapẽ'ẽ 're, wa za wasima wa te 're rosa'rata za'ra. Āne na te te sima 're wa'awẽ mono õ di, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã. Marĩ ĩwẽ na si 'rãwi wapẽ'ẽ 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono da, te za te te sima 're wa'awẽ. Tawamhã marĩ ĩwẽ'õ na 'rãwi wapẽ'ẽ 're, wa te wasima 're rosa'rata za'ra mono wamhã, te za te te 're wa'a'uwati, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã, wa te wasina ãma 're rob'manharĩ za'ra mono tõ da. Taha wa, wa za ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Ma'ãpé, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimiwada'uri zarina si, 're anomro aba mono za oto. Tawamhã siwa'ru marĩ ĩwẽ'õ na aipẽ'ẽ 're asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono nherẽ, asina 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. ¹⁸ Āne 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimiwada'uri zarina si, 're aihãimana za'ra wa'aba mono wamhã, ĩsimiroti na rob'ui'éré 'rata zarina 're ĩrob'manharĩ 'rata za'ra wa'aba mono zém na, 're asõpré wa'aba mono õ di za oto, taha zarina 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono dai õ wa.

¹⁹ Dasi'uihã na danhimirosa'rata wasété zarina 're ĩdanomro mono zé wasu'u hã, wa tõi waihu'u za'ra ni. Āne te 're danomro wasété. Siwa'ru te tiwasédé hã pi'õ na te te 're 'manharĩ u'ãsi za'ra, aibã na zama. Siwa'ru te dasina 're dahãimana za'ra. Danhiséb ãna, te marĩ ĩwasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra. ²⁰ Duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono upana, te romhãiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra. Te duré tãma 're damreme zusi. Duré abzé 'manharĩ'wa, te 're danomro. Duré te 're dasi'ruiwapari za'ra. Te duré 're dasisada'ãbã za'ra. Duré marĩ na te 're dasi'ruiwapari za'ra. Dasi'aba'ré na te 're dazahi za'ra. Duré marĩ ĩwẽ zõi, te dasima si 're danhopré. Te duré 're dasirẽme za'ra, 'rãwi dasi'rata 're dahãimana za'ra mono tõ da. ²¹ Marĩ na te 're dasisõ'ru za'ra. Duré da'rã siwamnarĩ na te 're dahãimana za'ra, ãzézei'wa 're dahãimana za'ra mono wa. Datoi wasétére u, te 're dasi'rã'õtõ, siwa'ru da te 're ãhuri mono da, ãzé hã. Tane te duré 're hãimana, da te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zé hã. Taha wa, wa za ãma sahu, te aima ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na. Āne 're danomro wasété mono wamhã, hãiwa u, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono u 're ĩdanhisisi mono da hã mare di, Danhib'apito uptabi u, ĩwẽ uptabi si, tinhib'a'uwẽ norĩ ma, te te tãma 're ĩ'anhomri mono da hã.

²² Āne 're danomro wasété mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimiwada'uri zarina 're danomro mono wamhã. Te za da te 're dazawi pese za'ra. Duré dapẽ'ẽ 're datoi u'ãsi, te za 're dahãimana za'ra. Duré dapẽ'ẽ toi u'ãsi, te za 're dahãimana za'ra. Duré dawara sina dasisada 're dazahi za'ra mono õ di za. Duré danhimizawi pese na te za 're dahãimana za'ra. Duré marĩ ĩwẽ na te za dama 're danhoprub za'ra. Duré tõi sena wa, ropisutu wẽ, te za da te dama ãma 're rob'manharĩ za'ra. ²³ Duré dawaimri te za dama 're dahãimana za'ra. Duré dawasété wi, dasina 're danhiptete za'ra mono sina, te za 're dahãimana za'ra. Āne 're dahãimana za'ra mono tõ da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã robaba di. ²⁴ Cristu Zezusihi nhib'a'uwẽ 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã, tiwasédé hã aré te te 're 'manharĩ ze za'ra mono nherẽ, duré tiwasété zõi aré te te 're rowasutu za'ra mono nherẽ, 'rãwi te za te te siwi 're wẽ'õ pese za'ra, te te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da oto. ²⁵ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani hã ma tõi wama tisõ, wahãimanazép té hã ĩwẽ hã. Taha wa, ma'ãpé ĩsimiwada'uri zarina si, 're wanomro wẽ wa'aba mono. ²⁶ Danhipai u, wapire na 're wahãimana za'ra mono newa, 'rãwi wapẽ'ẽ na wasina 're wawata za'ra mono õ di za, da te wama 're nharĩ za'ra mono tõ da. Duré wanhipai u, dapire na 're ĩdahãimana za'ra mono na, wa te 're da'ruiwapari za'ra mono õ di za.

6

Roti ĩwẽ na 're ĩdasipawaptob za'ra mono zém na rowasu'u

¹ ĩsisãnawã norĩ, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté ni'wa hã te za tihãimanazém na upa. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono pẽ'ẽzani nhimiwada'uri zarina

si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za aiwaimri 're ipawapto pese za'ra wa'aba mo, apâ 're hâimana wê mono da, ni'wa hã. 'Re pawapto za'ra wa'aba mono wamhã, ma'ãpé 'râwi a'â asina 're asôpré wa'aba mono za, a nori wa'aba zama, wa'rui'wa nhimiwada'uri zarina, aihâimanazém na 're upa za'ra wa'aba mono tã da. ² Marĩ wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono wamhã, ma'ãpé 're asipawapto pese za'ra wa'aba mono za, roti iwê na si. ãne wamhã, Cristuhu nhimiroti wê 'madâ'â'wa te za tô 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ³ ãté ni'wa hã simiroti pire newa, te za 'râwi tinhimiroti pire na 're si'madâ'â ze. ãne wamhã, 'râwi te za tipê'ê na sima 're sadawa nhipese. ⁴⁻⁵ Romhuri hã te wama 're hâimana za'ra wahâiba mono bâ, wa te wasina 're i'madâ'â pese za'ra mono da hã. ãne wa, wa za aihĩni 'râwi wa te wasima 're rosa'rata pese za'ra, wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono da, wanhimirohmuri hã. Wa te wasina 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, wa za 'râwi wapê'ê 're wasima 're wato za'ra. Danhimirohmuri hã wanhimirohmuri me aiwab õ na, wa te da'ãma 're rosa'rata za'ra mono õ di za.

⁶ ãté ni'wa hã Zezu Cristuhu wasu'uwê na, te za te 're aipawapto za'ra wa'wa. ãne wamhã, te za asimarĩ na tãma 're asôprub za'ra wa'aba mo asa.

⁷ Ma'ãpé iwapari pese za'ra wa'aba za. 'Re ihâimana u'âsi mono wi, simani õ di za, dahâimana wê wa'rãmimhã, iwê na te te dama ãma 're i'a'uwaimrami mono da hã, duré dahâimana wasété wa'rãmimhã, iwasété na te te dama ãma 're i'a'uwaimrami mono da hã. ãhã wasu'u hã tô sena wa, senai õ na ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 'râwi aipê'ê 're asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono tã da. ⁸ Danhimirosa'rata wasété zarina 're danomro u'âsi mono wamhã, te za 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti 're dahâimana u'âsi za'ra, rowê isi'utõri'õ nhiti. 'Re ihâimana u'âsi mono pê'ezani nhimiwada'uri zarina si 're danomro mono wamhã, te za rowê isi'utõri'õ ãma 're dahâimana u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. ⁹ Taha wa, ma'ãpé wawa'a ãna marĩ iwê na, wa te 're dapawapto u'âsi za'ra wa'aba mono za, wa nori hã. Tawamhã bâdâ iwa waptã'ã wapsi, 'Re ihâimana u'âsi mono te te wa'ãma sima irotizé hã te za iwa'rãmi marĩ iwê hã te te wama 're anhomri. ¹⁰ ãne wa, wama iwaihu'u pese zarina, wa za dahâiba mono bâ marĩ iwê na, wa te 're dapawapto za'ra. Wa te 're idapawapto za'ra mono zém nhipai u, wa za wasiré isazei'wa nori hã marĩ iwê na 're wasipawapto pese za'ra.

Paru hã roti na te te i'rãsutuzé wasu'u

¹¹ ãhãta inhimi'ui'ére isa'êtê na, wa aima rob'ui'ére za'ra wa'wa, isi'uihã na inhib'rata na. ¹² Ni'wam nori hã ma tô te te aima 're roti zadawa za'rêi'õ za'ra wa'wa, asihâiwata nhihãri ré, 're anomro aba mono da, tawapsi asizudezu za'ra wa'aba da. E marĩ da. Isiré zudezu nori si ãma 're wata za'ra mono da, te te aima iroti za'ra wa'aba zém na hã. Cristu wedepo'o nnonhi'rãmi na wazada dâ'â wamhã, ma tô wa'awa'ãbã pa. Tane nherê, taha wasu'u si te te aima 're wasu'u za'ra wa'aba mono õ di, isimirowasu'u na te te siwi 're wê'õ za'ra mono tã da, isiré zudezu nori hã. ¹³ Ta nori hã sihâiwata nhihãri ré, 're nomro mono nherê, uburé marĩ na 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã te te sina tãma ãma 're uwaimrami za'ra mono õ di. Tane nherê, ma tô te te sima 're aiwê za'ra wa'wa, isimiroti zarina, aipibu pese na 're anomro aba mono da, iré 're anomro aba mono wa, tisiré zudezu nori ma, sina 're wata za'ra mono da, isimiroti zarina oto 're i'aihâimana za'ra wa'aba mono na hã. ¹⁴ Tanei õ di, wa hã. Wanhib'apito Zezu Cristuhu ãma si, wa za 're iwata u'âsi, wedepo'o nnonhi'rãmi na wazada idâ'â ãma. Taha wa, tiza'ozém na wazada dâ'â wa, iwi 're idadâ'â za'ra mono ne, duré wa hã dawi idâ'â ne, ti'ai ãma danhimirosa'rata na 're ihâimana mono õ di oto. ¹⁵ Danhahâiwata nhihãri ré si, 're idahâimana za'ra mono zé hã, marĩ dai õ di, 'Re ihâimana u'âsi mono ma hã. Duré danhahâiwata nhihãri ãna 're idahâimana za'ra mono zéb zama marĩ dai õ di, tãma hã. Dahâimanazép tém na, iwê na si oto 're dahâimana za'ra mono wamhã, taha si tãma wê uptabi di. ¹⁶ Õhõ wasu'u zarina 're dahâimana za'ra mono wamhã, wa isima te 're da'awê, rowê na 're danomro mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono da'ãma 're ipê'ézé mono zéb zarina. Taha da, wa za da'ãma te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, uburé 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê nori ãma.

¹⁷ Wa hã Zesusihi ma romhuri'wa, wa 're ihâimana, isimiwada'uri na. Da te i'ma 're irob'manharĩ wasété za'ra mono zéb zarina, ihâiba hã'êtê ré, 're imorĩ wa, ipibui pese di,

tāma ĩromhuri'wa 're ĩmorĩ na hã. Te te oto sahâri za'ra, aimawi tinhimiroti na te te ĩwi 're ĩro'wa're za'ra mono norĩ hã.

¹⁸ ĩsisānawã norĩ, Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi, wa za te tiwi 're rowaptērē u'âsi, aihâiba za'ra wa'aba na hã, tāma asawi za'ra wa'aba wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Tane tō.

Épézu norĩ

Épézu norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'érezé

Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ hã Paru hã ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ ma sômri za'ra, Épézu na 'ri nho'ômo nhisi u. Tame ma tô Paru hã aré 're sãmra. Maparane ma tô âma tiwahu, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono ré hã. Āma ronometro wapsi, ma tô Ā ĩbaihâ na tãma âma rob'ui'érezé za'ra, 'ri nho'ômo amoi hawi, dazazéb 're hâimana sirômo. Capituru 1-3 âma hã Paru hã ma tô dama waihu'u, Zezusihi zazei'wa norĩ hã misi haré simisutu 're ĩhâimana za'ra mono na hã, zudezu norĩ hã duré zudezu'ô norĩ zama, sina 're siwanhizari za'ra mono âna, Zezusi hã uburé zada dâ'â za'ra wa, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ezani hã ĩpē'ē 're 're sãmra za'ra mono wa, aiwa. Capituru 4-6 âma ma tô duré dama waihu'u, 're danometro mono zép tém na hã. Ma tô duré tãma roti za'ra, damama norĩ ma hã, duré da'ra norĩ ma, duré damro norĩ ma hã, dama romhuri'wa norĩ ma zama, ĩ'uwaibaba tisiré norĩ ma, 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã.

¹ Wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're ĩhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima ĩwězéb zarina. Taha wa, wa âma aima rob'ui'érezé za'ra wa'wa, Épézu na 'ri nho'ômo nhisi âma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē, 're ĩ'aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. A norĩ wa'wa hã ma tô ône u'â Zezusihi âma si 're anomro abamo, aihâimana nhiptete sina.

² Wamama ma, wa ai'âma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'âma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, âma 're anomro abamo da.

Cristuhu âma 're ĩdanometro mono norĩ ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhoprubzé wasu'u

³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sôpru uptabi di, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama hã. Ta hã Cristuhu âma 're wanometro mono wa, ma tô marĩ mono bâ wama 're sôpru, uburé marĩ wē na, hãiwa hawi. Taha wa, wama 're sôprub za'ra mono wa, âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. ⁴ Ta hã ti'a te te poto ô ré, ma tô romhã ré te te 're wa'apisutu siro, tinhib'a'uwē da, Cristuhu âma za 're wanometro mono wa, wawē uptabi na âma 're wanometro mono da, marĩ, wa te 're 'manharĩ wasété za'ra mono âna. Ta hã te te 're wa'apoto mono ô ré, ma tô romhã ré te te 're wa'azawi pese. ⁵ Tãma rowē wa, ma tô wa'âma sima roti siro, wa'âma 're 'ra za'ra mono da, Zezu Cristu za te te ĩwawa'âbâzéb zarina. Te te sima 're wa'awē uptabi mono wa, ma tô âne sima roti siro, wa'âma za'ra. ⁶ Wamama hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô oto wa'âma uwaimrami wē za'ra, ĩ'ra tãma ĩsawi hã te te ĩwa'awa'âbâzéb zarina. Taha wa, wa za âma 're wawata u'âsi za'ra.

⁷⁻⁸ Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada dâ'â wamhã, ma tô tidâ'âzém na wa'awa'â. Marĩ, wa te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono zé hã ma tô te te wama 're apari, wawasédé hã te te wa'âma 're ab'madâ'â tō mono da oto. Āne wamhã, ma tô Wamama hã wa'âma uwaimrami wē, sa'ētē na tãma 're hâimana mono wa, te te 're ĩwa'azawi pese mono zé hã. ⁹⁻¹⁰ Te te da'âma sima ĩrotizé hã dama waihu'u pese âna ma tô dawĩ 're hâimana aré. Tane nherē, rosa'rata wē waihu'uzé hã sa'ētē na tãma 're ĩhâimana mono zéb zarina, ma tô oto wama waihu'u za'ra, Cristu za te te da'âma tãma ĩ'uwaimramizém na. Tawamhã niwapsi bâdâ te te sima ĩpisutuzém na te za da'âma uwaimra, te te da'âma sima ĩrotizé hã. Tawapsi te za uburé tinhimipoto ma nharĩ za'ra, hãiwa âma, ti'ai âma zama, simisutu Cristuhu nhimiroti na 're dahâimana za'ra mono da, ta hã da'madâ'â'wai uptabi, dama 're hâimana mono wa.

¹¹⁻¹² 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã marĩ na te te sima 're aroti mono wamhã, te za tô te te âma 're a'uwaimrami. Ta hã ma tô wa'apisutu siro, ĩsib'a'uwē 're wanometro mono da, Cristuhu âma za 're wanometro mono wa. Āne duréihã te te wa'âma sima ĩrotizéb zarina, ma tô wa'âma uwaimrami za'ra, danho'reptui'wa zô 're ĩwanhimipari 'rata za'ra mono norĩ ma, âma 're ĩwawata u'âsi za'ra mono zéb da hã.

¹³ A norĩ wa'aba zama te oto wasiré Cristuhu āma 're anomro aba mo. Danho'reptui'wai wasu'uwē hã ma tō ĩwapari za'ra wa'wa, asi'uihã na. Tō sena Cristuhu wasu'uwē hã. Tawamhã wapari za'ra wa'aba wamhã, ma tō Danho'reptui'wa na asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, Cristu hã. Taha zarina ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Tipē'ēzani hã we aima sōmri za'ra wa'wa, 'râwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, ĩsib'a'uwē oto 're anomro aba mono na. Āne ma tō ai'āma uwaimrami wē za'ra wa'wa, te te dama ĩropisutuzéb zarina. ¹⁴ Tawamhã niwapsi te za uburé marĩ ĩwē hã te te wama 're anhomri, tizazei'wai mono bâ. Duré ĩsib'a'uwē 're wahâimana za'ra mono wa, te za rowasété hawi wa'awaibui pese. Tawapsi wama 're rowē za'ra mono di za. Āne tō sena za te te wama āma ĩ'a'uwaimramizém na, wa te āma waihu'u za'ra da, ma tō Tipē'ēzani hã te te wama 're anhomri. Taha wa, āma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

Īsazei'wa norĩ ma, Paru te te ĩrowaptērēzé wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi

¹⁵ Aiwasu'u wē za'ra wa'wa hã ma tō we ĩtēme waptārã, Wanhib'apito Zesusihi zazei'wa oto 're anomro aba mono na, duré asiré ĩsazei'wa norĩ 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mono na zama. ¹⁶ Taha zarina, wa õne u'âsi 're ĩto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ai'āma za'ra wa'aba. Duré tãma 're ĩmreme mono wamhã, aima za'ra wa'aba zama wa tō te tiwi 're rowaptērē u'âsi, hãwa u ai'āma 're ĩpo're si'âri za'ra wa'aba mono āna. ¹⁷ Wamama hã waihu'u pese za'ētē dâ'â sina, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'âsi, hãwa hawi dahâimanazém na rowaihu hã Tipē'ēzani na te te aima 're sōmri u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré Wamama hã ĩhâimanazém na 'râwi 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, Wanhib'apito Zezu Cristuhu 'madâ'â'wa hã. ¹⁸⁻¹⁹ Wa hã wa ĩsima wē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ĩsimiroti hã 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da, duré rowē uptabi zô te te ĩ'aipisutu za'ra wa'aba zé wasu'u hã, 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marĩ ĩwē uptabi na wama 're ĩsōprub za'ra mono zéb da hã tinhib'a'uwē norĩ ma, te te ĩropisutuzéb zarina, taha wasu'u zama 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ĩsima aiwē za'ra wa'wa. ²⁰ Wa duré aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptērē u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩwaihu'u pe hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Tiwaihu'u pese na ma tō Cristu hã ab're hawi hãwa'utu, dâ'â nherē. Taha pari, ma tō pisutu, pire na ĩsimire niwĩ 're sãmra mono da, hãwa āma. ²¹ Tame te pire uptabi na dama 're hâimana, pire na hãwa āma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma, duré tame siptete na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ ma zama. Ti'ai āma duré hãwa āma zama tipire na te te āma wabzu za'ra õ di, dama ĩpire za'ra norĩ hã. Õne u'â te za tipire na te te 're da'a'rãhipai u'âsi. ²²⁻²³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tō Cristu hã pisutu, dama pire na 're hâimana mono da, ĩsimipoto mono bâ. Ma tō duré Cristu hã pisutu, ropâ tinhib'a'uwē norĩ 'madâ'â'wa da, õhõ si uburé Danhib'apito dama 're hâimana mono wa. Wahâiba hã misi nherē, wahâiba na marĩ mono bâ wama 're ĩhâimana za'ra mono ne, te Cristuhu hãiba wasu'u, ĩsib'a'uwē norĩ hã. ĩsib'a'uwē norĩ hã tãma 're hâimana za'ra mono wa, marĩ zô tiwi 're rowaptâ'â mono õ di, Cristuhu wi hã. Ta hã te ropâ 're hâimana u'âsi, uburé marĩ hã 're ĩhâimana za'ra mono zéb da hã, ĩsadawa para.

2

Dapē'ē 're dadâ'â u'âsi 're ĩdanomro mono zém hawi, danho'reptuzé wasu'u

¹ Duréihã a norĩ wa'wa hã aipē'ē 're, 're atâ'â za'ra wa'aba mono ne, te 're anomro aba mo aré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're anomro aba mono õ wa, duré aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wab zama. ² Īsazei'õ'wai hâimanazém na ma tō aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, wa'uburé norĩ nhib'apito nhimiroti na zama. Hãwa nho're āma te ta norĩ hã 're hâimana za'ra. ĩsimiroti hã tãma pire za'ra di, ĩpo're'õ norĩ ma hã. Taha wa, te ta norĩ hã ĩsimiroti na si 're nomro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono wapari'õ'wa norĩ hã. ³ Tane wa norĩ hã wanhimirosa'rata wasété zarina, wa tō aré 're wanomro. Wa te wasima 're ĩwē za'ra mono zéb zarina, wa tō aré wa te wasima āma 're uwaimrami za'ra. Āne 're wahâimana wasété za'ra mono wa, te aré dazu wahã za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁴⁻⁵ Tane nherē, wawasété na 're wanomro mono wa, 're ïwadââ za'ra mono ne, 're wahâimana za'ra mono nherē, ma tô Cristu te te ïhâiwa'utuzém ne wapē'ē 're te te 're wa'ahâiwa'utu, rowē na si oto âma 're wanomro mono da. Âne ma tô wama âma uwaimrami wē za'ra 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ïpē'ēzézé hã sa'ētē na tâma 're hâimana mono wa, duré tâma wazawi uptabi za'ra wa. Taha wa, te te 're ïwa'anho'reptui mono zé wa'rãmi, marĩ zô 're simipari mono âna, ma tô te te 're wa'anho'reptu. ⁶ Ta hã Cristu ab're hawi te te ïhâiwa'utu ne, ma tô wapē'ē 're te te 're wa'ahâiwa'utu, hâiwa âma 're wasi'ubumroi u'âsi mono da, Cristu Zezusihi 'rata. ⁷ E marĩ da. Da te waihu'u za'ra da, ïsimizawizé hã sa'ētē na tâma 're ïhâimana mono hã, wa'uirĩ na 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã. Âne te za da te 're waihu'u za'ra, Cristu Zezusi te te 're ïda'azawi pese mono zéb zarina.

⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô asô'reptu za'ra wa'wa, Wa'anho'reptui'wa hã asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Asi'uihã na 're asisô'reptui waihu'u za'ra wa'aba mono ô di. Sôpru wa, ma tô Wamama hã aima âma uwaimrami za'ra wa'wa, asô'reptu za'ra wa'aba zé hã. ⁹ Marĩ hã ahã na 're 'manharĩ wē za'ra wa'aba mono nherē, taha zarina te te 're asô'reptu za'ra wa'aba mono ô di 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, 'rãwi asi'âma wa'aba 're a'maiwata aba mono tô da, asi'uihã na asi'manho'reptui wa'aba da newa. ¹⁰ Cristu Zezusihi âma 're wanomro mono wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wama sômri za'ra wahâimanazé ïté hã, wa te âma dama 're rob'manharĩ wē za'ra mono da, duré ïwē na wa te 're dapawaptob za'ra mono da, te te wa'âma ïroti sirômo zéb zarina.

Zudezu norĩ, zudezu'ô norĩ me aihĩni Cristuhu âma oto 're ïnomro mono zé wasu'u

¹¹⁻¹² A norĩ wa'wa hã ma tô zudezu'ô na 're aipoto za'ra wa'aba mo. Taha wa, ma tô asihâiwata nhihãri aba ô na te te 're asisi za'ra wa'wa, zudezu norĩ hã. Ta norĩ si ma tô tinhãiwata nhihãri ré na 're sisisi za'ra, tihãiba na te te sima 're ï'manharĩ za'ra mono zéb zarina. Ma'ãpé rosa'rata za'ra wa'aba, 're aihâimana 'rata za'ra wa'aba mono zém na. Cristu hã Danho'reptui'wa na waihu'u za'ra wa'aba ô wa, âma 're anomro aba mono ô di aré. A norĩ wa'wa hã zudezu'ô wa, Izarazéhé nhihudu norĩ siré 're anomro aba mono ô di duré. Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tinhã'auwē norĩ ma si, ïwē na te te ïropisutuzém na 're waihu'u za'ra wa'aba mono âna, ma tô aré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Âne wa, rowē uptabi zô 're asimipari za'ra wa'aba mono âna, ma tô 're anomro aba mo. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono hâimanazém na sena na waihu'u za'ra wa'aba âna, ma tô 're anomro aba mo aré.

¹³ Tane nherē, dasisiti 're ïdahâimana za'ra mono ne, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti, romhã na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di oto, asimirosa'rata aba na. Cristu hã wazada ïdã'ázéb zarina, ma tô Wamama hã sitēme ai'ãwisi za'ra wa'wa, Cristu Zezusihi âma oto 're anomro aba mono da, 'rãwi ï'rata 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, asimirosa'rata aba na. ¹⁴ Cristu hã ma tô wawi uprosi za'ra, 're ïwasi'ruiwaparĩ za'ra mono zé hã. Taha wa, aihĩni wa oto ïsib'auwē 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ hã, zudezu'ô norĩ me. 'Re wasisawi pese za'ra mono sina, wa oto 're wanomro. ¹⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hã sa'ētē na ma tô zudezu norĩ ma si 're hâimana za'ra, marĩ hã te te tâma âma 're ï'uwaimrami za'ra mono zéb da hã, taha zarina ïwasédé hã te te tâma 're ï'apari mono zéb da hã duré. Cristu hã wazada ïdã'ázéb zarina, tâibã oto 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã, marĩ na dawasédé hã te te dama 're ï'apari mono zéb da hã. Misi dahãiba ne, aiwapsi wa oto 're wahâimana za'ra, zudezu norĩ, zudezu'ô norĩ me, wahâimanazép tém na si, ïwē na si âma 're wanomro mono da, duré wasisawi pese sina oto 're wahâimana za'ra mono da wasiré. ¹⁶ Cristu hã wedepo'ô nhonhi'rãmi na wazada ïdã'ázém na ma tô wawi uprosi za'ra, 're ïwasi'ruiwaparĩ za'ra mono zé hã, aihĩni tizazei'wa norĩ hã te te 're wa'anhimroi mono da si oto, 'Re ïhâimana u'âsi mono u. ¹⁷ Cristu hã ti'ai u wei morĩ wa, ma tô rowasu'uwē na te te 're da'apo're pu'u, rowē na 're ïdahâimana za'ra mono zém na hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono oto te te 're ïda'awēsãmri mono zéb zarina. E marĩ da. Zudezu'ô norĩ hã rowē na âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're anomro aba mono ô norĩ hã, duré zudezu norĩ, rowē na âma 're wahâimana za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti ré, 're ïwanomro mono norĩ hã. ¹⁸ Cristu hã wazada dã'ã wa, duré wama 're hâimana za'ra mono wa, te za oto ïpē'ēzani hã simisutu te te 're

wa'apawapto, Wamama u 're ĩwasihutu mono zéb da hã wanhimirosa'rata na. Tawamhã tãma 're wamreme zusi mono wamhã, te za te te 're wa'awapari u'âsi, zudezu norĩ hã, zudezu'õ norĩ me.

¹⁹ Taha wa, zudezu'õ nherẽ, dasiré'õ ne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te oto dame 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te duré dame ĩ'ra 're aihâimana za'ra wa'aba mo oto. ²⁰ Êtẽ 'manharĩ na wa za 'ri na ai'ãma simiré'é za'ra wa'wa. Êtẽ na'rata nhisiwi, da te dasiwi 're ĩ'ri za'ra mono ne, ma tô Cristuhu wasu'uwẽ na te te 're aipawaptom na'rata za'ra wa'wa, ĩsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Duré Wamama pẽ'ezani, marĩ hã te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono norĩ zama ma tô te te 're aipawaptob za'ra wa'wa. 'Ri uparizéb da, 'ri na'rata wẽ'ezéb ãma, êtẽ tãmo hãpã wawẽ na, wa za Zezu Cristuhu ãma simiré'é, wapawapto uptabi 'wa wama 're hâimana za'ra mono wa, ta hã. ²¹ Êne hã misi 'ri na simisutu 're ĩsimi'wara mono ne, te za te te 're wa'apawapto Cristu hã, wa'ãma 're ĩsõrõwa za'ra mono da hã, aiwapsi 're wahâimana za'ra mono da. ²² Tane a norĩ wa'wa hã, êtẽ ahã na 'ri misi da, da te dasiwi ĩ'ri ne, te za te te aima 're nharĩ u'âsi za'ra wa'wa, simisutu Wanhib'apito ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ĩsõrõwa misi tãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ĩpẽ'ezani hã aipẽ'ẽ za'ra wa'aba 're, 're ĩhâimana mono zéb zarina.

3

Paru hã zudezu'õ norĩ ãma te te 're ĩromhuri mono zé wasu'u

¹ Taha wa, wa hã Paru, wa 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, te tiwi 're rowaptẽrẽ u'âsi, aima za'ra wa'aba. Zudezu'õ norĩ, Cristu Zesusihi zadawa wasu'u'wa wa 're mo, ĩwasu'uwẽ na te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Taha 'ru te, ma tô dasiwi ĩnherẽ ni, dazazéb 're, ĩzab da. ² 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô romhuri hã ĩma tisõ, aima 're ĩrowẽ za'ra wa'aba mono zéb da hã. ãne na ma tô ĩwapari za'ra wa'wa, tô. ³⁻⁴ Duréihã te te sima da'ãma ĩrotizé hã aré dama ĩwaihu'u'õ hã ma tô ĩma waihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Nimosi wa tô syry na ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ⁵ Zudezu'õ norĩ ãma te te sima ĩrotizé hã te te dama waihu'u õ di aré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ãhãna nimosi ma tô Cristuhu zadawa wasu'u'wa norĩ ma waihu'u, te te sima da'ãma ĩrotizé hã, Tipẽ'ezani na ta norĩ ma te te ĩwaihu'uzéb zarina. Duré marĩ hã te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, dama ĩsadawa wasu'u'wa norĩ ma zama, ma tô tãma waihu'u za'ra, te te sima da'ãma ĩrotizé hã. ⁶ Rowasu'u wẽ hã aré dama ĩwaihu'u'õ hã 're ĩhâimana mono hã, ãne. Zudezu'õ norĩ hã Cristuhu wasu'uwẽ te te 're saze za'ra mono wa, marĩ ĩwẽ na zudezu norĩ ma 're ĩsõpru mono zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're ĩropisutu za'ra mono zéb ré, te za 're hâimana za'ra. Simisutu te za oto 're hâimana za'ra, dahãiba misi ne. Cristu Zesusihi ãma oto 're nomro mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ norĩ ma, marĩ ĩwẽ na te te tãma ĩropisutuzéb zarina, te za zudezu'õ norĩ ma zama te te tãma ãma 're a'uwaimrami, zudezu norĩ zu. ãne zudezu'õ norĩ ãma te te sima ĩrotizé hã.

⁷ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô ĩpisutu, tãma ĩromhuri'wa 're ĩmorĩ da, Cristuhu wasu'uwẽ hã te dama 're wasu'u mono da, tiwaihu'u pe hã te te ĩma sõmri wa. ⁸ ĩwana ĩsazei'wa norĩ hã ĩwẽ na te sipa za'ra õ di. Ta norĩ si ma tô tiwẽ na ĩnhipa za'ra. Tane nherẽ, ma tô ĩpisutu, zudezu'õ norĩ ma te tãma 're wasu'u za'ra mono da, ĩwẽ hã sa'êtẽ na Cristuhu ma 're ĩhâimana mono hã dama ãma 're ĩsõpru mono zéb da hã. ⁹ Ropoto mono 'wa hã ma tô aré pisutu, ropoto na'rata hawimhã dama waihu'u ãna a'ã 're hâimana mono da, te te da'ãma sima ĩrotizé hã. Nimosi ma tô ĩpisutu, te dama 're rowasu'u mono da, za oto te te dama ãma 'u'uwaimramizém na hã te te sima da'ãma ĩrotizéb zarina. ¹⁰⁻¹¹ Ta hã ma tô sima wẽ, hãiwa ãma pire na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã te te waihu'u za'ra da oto, hãiwa hawi dahãimanazém na rowaihu'u wẽ hã ahã na tãma 're ĩhâimana mono na hã. Simisutu ĩsib'a'uwẽ norĩ hã oto tãma 're hâimana za'ra mono wa, te za oto ãne na waihu'u za'ra, duréihã te te sima da'ãma ĩrotizé hã te te da'ãma uwaimrami wa, Wanhib'apito Cristu Zesusi te te ĩda'anho'reptuzéb zarina. ¹² Taha wa, Wanhib'apito ãma oto 're wanomro mono wa, duré ĩsimipawaptobzém na wa te wasina 're ĩ'umhasi za'ra mono zéb zarina, wa za wasina wapahi ãna ĩtẽme 're

wasihutu wanhimirosa'rata na, 'Re ihâimana u'âsi mono u, robze na tâma 're wamreme zusi mono da. ¹³ Âne wa, wa hã te irobzépata na i'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za. Cristuhu wasu'uwẽ hã wa tô te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, aima 're irowẽ za'ra wa'aba mono zéb da hã. Taha wa, Cristuhu wasu'uwẽ hã te dama 're wasu'u mono 'ru te, rowasédé hã da te i'ima 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, i'ima 're rowẽ mono di. Âne wa, te irobzépata na i'ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa, aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono õ di za.

Cristuhu nhimizawi pese zé wasu'u

¹⁴ Taha wa, i'hi'rãtitõ, wa 're isimasisi, Wamama wi te tiwi 're rowaptẽre u'âsi mono da, aima za'ra wa'aba. ¹⁵ Ôhõ si Wamama wa, wa i'ra 're wahâimana za'ra isazei'wai mono bâ, hãiwa âma ti'ai âma zama 're iwahâimana za'ra mono norĩ hã. ¹⁶⁻¹⁹ Wamama te hã iwaihu'upe hã, te sa'êtẽ na 're hâimana tãma. Âne wa, wa tiwi te 're rowaptẽre u'âsi, aima za'ra wa'aba, Tipẽ'ëzani na te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, aihâimana nhiptete sina, âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristu hã aipẽ'ë 're, 're sãmra u'âsi za'ra wa'aba mono da, iwaihu'u pese na asina 're i'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wa duré aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptẽre u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã aima 're ihâimana za'ra wa'aba mono zéb zarina, dama 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono da. Dazawizé hã sa'êtẽ uptabi na, te Cristuhu ma 're hâimana. Âne wamhã, uburé asiré isazei'wa norĩ me, te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa isima aiwẽ za'ra wa'wa, ti'ab ré wa te wasina 're waihu'u uptabi za'ra mono õ nherẽ, Cristu te te 're i'wa'azawi pese mono zé hã. E marĩ da. Uburé marĩ iwẽ si, 'Re ihâimana u'âsi mono ma 're ihâimana za'ra mono ne, aima zama 're hâimana za'ra wa'aba mono da, dazawizé hã, dahâimanazém na rowaihu'u wẽ zama.

²⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono hã waihu'u pese di, te te wama âma 're i'a'uwaimrami mono zéb da hã, marĩ iwẽ zô wa te 're i'rosa'rata za'ra mono zém nhipai u, duré marĩ iwẽ hã wa te tiwi 're iwaptẽre za'ra mono zém nhipai u zama. Tiwaihu'u pese na te te 're i'wa'apawapto mono zéb zarina, tãma waihu'u pese di, iwẽ na te te wama âma 're i'a'uwaimrami mono zéb da hã. ²¹ Taha wa, isazei'wai mono bâ Zezu Cristuhu âma 're i'wanomro mono norĩ, Wamama âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

4

Misi Cristuhu hãiba ne, aihĩni isazei'wa norĩ 're ihâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, Wanhĩb'apito ma romhuri'wa 're imorĩ 'ru te, 're i'za mono ré, dazazéb 're. Ma'ápé dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono za, 'Re ihâimana u'âsi mono te te sima 're i'aiwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba. Taha da, ma tô te te sima 're aipisutu za'ra wa'wa. ² Âne te za 're anomro aba mo. Aipire na asina 're asõpré wa'aba mono õ di za. Duré aiwamri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aihâimana wẽ na. ³ Wamama hã ma tô Tipẽ'ëzani na te te wama 're anharĩ, rowẽ na oto wasiré 're wanomro mono da. Taha wa, âne 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za 'rãwi asina 're asõpré wa'aba mo. ⁴ Cristuhu nhĩb'a'uwẽ mono bâ misi dahãiba ne, wa simisutu 're wahâimana za'ra. Misi te Ipẽ'ëzani hã 're hâimana. Taha si te wama 're hâimana za'ra, wapẽ'ë mono bâ. Duré ôhõ zô si wa 're wanhĩmpari za'ra oto, rowẽ uptabi zô. Taha zô 're asimipari za'ra wa'aba mono da, ma tô tinhĩb'a'uwẽ da, aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ⁵ Ôhõ si, Danhĩb'apito te 're hâimana. Ôhõ si, te Wanhĩb'apito wasu'uwẽ hã 're hâimana, wa te âma 're isaze za'ra mono zéb da hã. Ôhõ zadawa para si, wa tô â dawabzuri hã wa te 're 'manharĩ za'ra. ⁶ Ôhõ si uburé Damama te 're hâimana, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Ôhõ si danhipai u te ropã 're hâimana. Te duré wapẽ'ë mono bâ 're sãmra.

⁷ Cristu hã ma tô marĩ iwẽ na i'madã'ã waihu'u õ na wama 're sõprub za'ra, wahãiba mono bâ, te te wama 're i'apisutu mono zéb zarina, wa te tãma 're idapawaptob za'ra mono zéb da hã. ⁸ Duréihã ma tô âne na rob'ui'ééré ni, ibaihã na hã: “Hãimo morĩ wamhã, dawĩ watobro wa, ma tô sisarina da'ahã na te te danhimro. Marĩ iwẽ na ma tô duré dama 're sõpru.”

Ãne 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa nhimirowasu'u na rob'ui'ééré hã.

⁹ E marĩ te wasu'u, hâimo ĩmorĩzé hã. A'â ti'ai u ĩmorĩzé te wasu'u, ta hawi hâimo morĩ wa. ¹⁰ Ti'ai u we ĩmorĩ hã ma tô apâ mo, hâiwa nhipai u ropâ uburé da'madâ'â'wa dama 're hâimana mono da. ¹¹ Cristu hã ma tô ni'wam norĩ hã pisutu za'ra, ĩsadawa wasu'u'wa 're nomro mono da. Ni'wam norĩ ma hã ma tô duré pisutu za'ra, marĩ te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're sadawa wasu'u za'ra mono da, ĩsazei'wa norĩ ma. Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra, ĩwasu'uwẽ na te te 're dapo're pu'u za'ra mono da. Duré ni'wam norĩ hã ma tô pisutu za'ra, dama rowahutu'wa da, ĩsimiroti na te te 're dapawaptob za'ra mono da, âma 're dahâimana wẽ za'ra mono da. ¹² Ãne ma tô Cristu hã da'apisutu, 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ te te 're pawaptob za'ra mono da, taha zarina 're sipawapto pese za'ra mono wa, siptete sina 're hâimana za'ra mono da. ¹³ Tawamhã aihĩni wa za oto wanhimirosa'rata na wasina wa te 're sazei pese za'ra, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã wa te âma 're ĩsaze za'ra mono zém na hã. Duré aihĩni wa za oto 'râwi wa te 're waihu'u za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra hã, niha 're ihâimana mono na. Ãne wamhã, wahâimana wẽ zé, wa za wasima wa te 're sa'êtẽ za'ra. Tawamhã wa za oto wasina wa te 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ĩwanomro wẽ uptabi mono zé hã. ¹⁴ Ãne wamhã, ai'uté ne wanhimiza'rese âna 're wanomro mono õ di za oto. Tawamhã dazadawa nhipese na da te wama 're roti za'ra mono nherẽ, roti tô senai'õ hã wa te 're wapari za'ra mono õ wa, roti tô senai'õ niwĩ 're wasipizari za'ra mono õ di za. ¹⁵ Wa norĩ hã roti tô sena na si, wa za wasima wa te 're roti za'ra, 're wasisawi pese za'ra mono sina. Ãne wamhã, wahâimana wẽ na, wa za wa te 're sa'êtẽ za'ra. Tawamhã wa za oto wa te wasina 're uwaimrami za'ra, Cristuhu ne 're ĩwanomro wẽ uptabi mono zé hã, Wanhib'apito ne. ¹⁶ Marĩ mono bâ wahâiba bâ wama 're hâimana za'ra mono nherẽ, wa za wa'rã zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra. Tane wa norĩ hã Wanhib'apito zadawa para si marĩ hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, rowẽ na wa za wasiré 're wahâimana za'ra. Tawamhã 're ĩwasisawi pese za'ra mono zéb zarina, wa za 're wasipawaptob za'ra, wa te wasima 're sa'êtẽ za'ra mono da, wahâimana wẽ zé hã.

Cristuhu âma oto 're ĩdanomro mono zép té wasu'u

¹⁷ Taha wa, tô sena Wanhib'apito zadawa para wa za oto aima roti za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'õ'wa norĩ ne 're anomro aba mono tã da, ta norĩ nhimirosa'rada hã tô senai õ wa. ¹⁸ Tob'a na 're ĩnomro mono norĩ ma, rob'madâ hã tãma ĩwaihu'u za'ra õ ne, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti uwaibaba rosa'rada hã tãma waihu'u za'ra õ di, ĩsazei'õ'wa norĩ ma hã. Ta norĩ hã te te sima 're wẽ za'ra mono õ wa, ĩsimiroti hã te te 're wapari za'ra mono da, te za tiwasété na siwaihu'u âna 're hâimana za'ra. Taha wa, rowẽ na âma 're ĩdahâimana za'ra mono zéb ré, 're hâimana za'ra mono õ di za. ¹⁹ Siséb âna te ta norĩ hã te te sina 're rob'manharĩ wasété za'ra, tihâimana wasété na. Tiwasété zô si te duré sima 're sôpré, marĩ ĩwasété na si 're hâimana za'ra mono da.

²⁰ E âne 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, ma tô Cristu hã ihâimanazém na 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo. Mare di. ²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristuhu wasu'uwẽ hã aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Oto ĩsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, Zezusihi hawi roti tô sena hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ²² 'Re anomro wasété aba mono da si, te aré asima 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. Taha wa, te aré aiwi 're si'utõrĩ za'ra wa'wa, 're anomro wẽ wa'aba mono zé hã. Tane nherẽ, te za oto ĩrême pese za'ra wa'wa, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã. ²³ Asimirosa'rata wẽ na si te za oto 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, taha zarina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto. ²⁴ Da'iza hã ihâ tém na 're ĩdasi'uzza za'ra mono ne, te za oto aihâimanazép tém na si 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĩwẽ na si. Taha da, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã aipoto téb za'ra wa'wa aipẽ'ẽ 're, ĩsine 're anomro wẽ wa'aba mono da, tô sena dama 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da oto.

²⁵ Taha wa, dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za oto. Aihâiba mono bâ te za tô sena na si asima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo. ²⁶⁻²⁷ Nimahã na 're asiti'ru za'ra wa'aba mono wamhã, 're aiwasété za'ra wa'aba mono õ di za, aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da. Duré asiti'rui ré bádâ hã wahuré ai'âma 're si'utõrĩ

za'ra wa'aba mono tō da, te za asiwi 're iwē'ō za'ra wa'aba mo, Wa'uburé nhimiwada'uri zarina aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tō da dama.

²⁸ Danhibrom na dawĩ 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono hã 're asimisaihuri za'ra wa'aba mono ō di za oto. Te za oto asib'rata na 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo, aihâimana wē na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asimiromhuri na ĩsibrob'ō norĩ hã 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, āne si wē wa.

²⁹ Aimreme wasété na dama 're aimreme zusi aba mono ō di za oto. Aimreme wē na si te za oto dama 're aimreme zusi aba mo, asimiroti wē na si 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da āma. ³⁰ 'Re aihâimana wasété za'ra wa'aba mono ō di za, aihâimanazém na Wamama pē'ēzani wi 're robzei'ō tō za'ra wa'aba mono da. E marĩ wa. Īpē'ēzani hã te wapē'ē 're, wama 're hâimana za'ra, wapibui pese zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te, tãma 're ĩwahâimana za'ra mono na, bândâ ĩwa waptã'ã ō ré, te te ĩwa'anho'reptuzéb da hã. ³¹ Taha wa, te za oto 're ĩrēme pese za'ra wa'aba mo, aipē'ē na 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Asiti'ru zama te za 're ĩrēme pese za'ra wa'aba mo, asahi zama duré. Aimreme 'rãihã sina, duré dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono ō di za. Da'ãma 're wasété za'ra wa'aba mono ō di za duré. Dama 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono ō di za duré. ³² Marĩ iwē na te za dama 're asōprub za'ra wa'aba mo, aipē'ézé sina. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Cristu dazada dâ'ã wa, te te ai'ãma 're 'madâ'ã za'ra wa'aba mono ō di oto, 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã ĩwasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nherē, ĩsine dawasédé hã da'ãma 're 'madâ'ã za'ra wa'aba mono ō di za oto.

5

'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra na oto 're ĩdanomro mono zé wasu'u

¹ A norĩ wa'wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra oto 're anomro aba mono wa, tãma asawi za'ra wa'aba di. Taha wa, te za ĩsirã zarina si oto 're anomro aba mo. ² Cristu te te 're ĩwa'azawi pese mono zéb zarina, te za oto 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Ta hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tō sisawi āna sisō, wazada dâ'ã da. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma 're ĩdanhoprub za'ra mono zéb zarina, sisawi āna sisōmri wa, Wamama ma wē uptabi di, wazada ĩdâ'ázé hã.

³ A norĩ wa'wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're anomro aba mono nherē, siwa'ru aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono ō di za, pi'ō na aibã na zama. Duré aihâimana nhiséb'ō na 're anomro aba mono ō di za. Duré danhibrom na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono ō di za, ta hã ĩ'uwaibaba ō wa 're ĩdahâimana wasété za'ra mono zé hã. ⁴ Duré aimreme nhiséb'ō na asima 're rowasu'u wasété za'ra wa'aba mono ō di za. Aimreme to na asima 're rowasu'u wasété za'ra wa'aba mono ō di za duré, āne hã ĩ'uwaibaba ō wa, Wamama nhib'a'uwē 're ĩwanomro mono zéb da hã. Wama 're ĩsōpru mono zém na si, te za asima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mo oto, Wamama āma si 're aiwata za'ra wa'aba mono da. ⁵ Taha wa, te za oto ĩwaihu'u za'ra wa'wa, āne: Sina 're ĩsipsaihuri za'ra mono norĩ hã, duré dahâimana nhiséb'ō na 're ĩnomro mono norĩ hã ĩtēme 're sisisi mono ō di za, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u hã, duré Cristuhu u hã, da'ãma 're ĩsib'a'uwē zahuré mono zéb u hã. Duré danhibrom na te te 're ĩda'ruiwapari za'ra mono norĩ zama ĩtēme 're sisisi mono ō di za, marĩ zō si te te sima 're rosa'rata u'âsi za'ra mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana. Taha wa, ta norĩ hã marĩ iwē na tinhib'a'uwē norĩ ma te te ĩropisutuzéb ré, 're hâimana za'ra mono ō di za.

⁶ Ta norĩ hã po're'ō u'âsi 're nomro mono wa, te za nimahã na tãma rob'manharĩ pipa za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Tane nherē, áté ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipese na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, za te te ĩdahã za'ra ō na hã. Āne te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono nherē, 're wapari za'ra wa'aba mono ō di za, ĩsimirowasu'u tō senai'ō wa, ta norĩ hã. ⁷ Taha wa, ĩpo're'ō norĩ siré hã 're anomro wasété aba mono ō di za oto. ⁸⁻⁹ A norĩ wa'wa hã roti sena hã aré waihu'u za'ra wa'aba ō di, Cristuhu nhimiroti hã. Taha wa, datob'a na 're ĩdanomro mono ne, ma tō aré robra na 're anomro aba mo, aiwasété na. Cristuhu āma oto 're anomro aba mono wa, rowa'a na damorĩ wē na 're ĩdanomro mono ne, te oto ĩsimiroti ré 're anomro aba mo. Taha wa, te za oto āma 're anomro wē wa'aba mono sina, 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito nhimiroti na 're nomro mono wamhã, te za te te dama 're rob'manharĩ wē za'ra. Te za duré 're nomro wē. Duré tō sena na si te za te te dama 're rowasu'u

za'ra. Dahâimanazé tô sena na si te za dama 're hâimana za'ra. Taha wa, a norĩ wa'wa hã roti sena zarina si te za oto 're anomro wẽ wa'aba mo, Cristuhu nhimiroti na. ¹⁰ Āne te za 'râwi asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na: “E niha wa za 're mo, Wanhib'apito te te ãwêsãmrizéb da hã.” Āne te za 'râwi asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo, āma 're anomro wẽ wa'aba mono da. ¹¹ Īsazei'õ'wa norĩ siré, marĩ ãwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, ãpẽ'ẽ 're, robra u'âsi 're ãnomro mono norĩ siré hã. Ta norĩ ma, te za 're ãroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahãri za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã. ¹² Īpo're'õ norĩ hã te marĩ ãwasédé hã pi'uriwi te te 're 'manharĩ za'ra. Ta norĩ nhimi'manharĩ wasété zé hã wasété uptabi wa, taha na si āma wanhiséb uptabi za'ra di, wa te āma wasima 're ãrowasu'u za'ra mono zéb da hã. Taha wa, te za ta norĩ ma 're ãroti pese za'ra wa'aba mo, te te 're sahãri za'ra mono da, tinhimi'manharĩ wasété zé hã. ¹³⁻¹⁴ Robra wa, wa te ro'o wamhã, wa za marĩ hã wa te 're waihu'u za'ra, tô sena ãhâimanazém na. Tane bâdã te te dama 're rob'uiwẽ za'ra mono wamhã, rob'madã'ã pese di za dama. Duréihã wahi'rada, ma tô āne na roti:

“A hã 're asõtõ u'âsi mono hã, ai'utu. Te za aiwahu, 're ãdadã'ã u'âsi za'ra mono zém hawi. Tawamhã Cristu hã te te dama 're ãrob'uiwẽ mono ne, te za roti sena hã aima waihu'u.”

Āne wahi'rata nhimiroti hã dama.

¹⁵ Taha wa, wa za aima roti za'ra wa'wa, 'râwi asina 're asõpré u'âsi aba mono da, 're anomro wẽ wa'aba mono zéb da. Sena na roti wẽ waihu'u'õ'wa ne, 're anomro wasété aba mono õ di za oto. Roti sena hã oto aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te za āma 're anomro wẽ wa'aba mo, tô sena roti wẽ zarina si. ¹⁶ Āhãna uburé dawasédé hã te daro mono bâ 're hâimana. Taha wa, wama 're hâimana za'ra mono ré bâdã hã, wa za wa te 're dapawapto wẽ za'ra. ¹⁷ Tawamhã danhimiza'rese āna 're ãdanomro mono ne, 're anomro aba mono õ di za. Wanhib'apito te te sima 're ã'ai'awẽ wa'aba mono zéb zõ si, te za 're asõpré u'âsi aba mo, asina tãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.

¹⁸ Āsipãrĩ na 're asi'rãiwamnarĩ za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina siwa'ru 're anomro wasété aba mono tõ da. Wanhib'apito pẽ'ẽzani nhimiwada'uri na si te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, robze sina āma 're anomro aba mono da oto. ¹⁹ Aima āma 're ãrobze za'ra wa'aba mono zéb da hã, te za 're asõ're za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito pẽ'ẽzani te te aima 're ãwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Wanhib'apito hã sõpru wa, te za rowẽ zarina tãma 're asõ're za'ra wa'aba mo, āma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, asõ're wa'aba na. ²⁰ Wamama hã sõprub di, 're ãhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, uburé marĩ wẽ na wama 're ãsõprub za'ra mono zéb zarina, te za āma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para. ²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô Cristu hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, Asib'apito wa'wa hã. Taha zarina, te za 're asiwapari pese za'ra wa'aba mo.

Īmro ré norĩ ma, rotizé wasu'u

²² Pi'õ norĩ, aimro nhimiroti te za 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti 're ãwapari pese za'ra wa'aba mono zéb zarina. ²³ E marĩ wa. Aimro za'ra wa'wa hã asipai u 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, Cristu tinhib'a'uwẽ norĩ nhipai u 're ãhâimana mono ne, ta norĩ nho'reptui'wa 're hâimana mono wa. ²⁴ Īsib'a'uwẽ norĩ hã Cristuhu nhimiroti te te 're ãwapari pese za'ra mono ne, te za pi'õ norĩ hã aimro nhimiroti 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo.

²⁵ Aibã norĩ, Cristu hã tinhib'a'uwẽ norĩ te te 're ã'azawi pese mono ne, te za aimro hã 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo, tihãiba hã sawi āna te te ãsõmri ne, sada dã'ã za'ra da. ²⁶ Marĩ hã ã na da te 're ã'upsõ za'ra mono ne, ma tô tinhimiroti na wawasété hawi te te 're wa'a'upsõi wẽ wapẽ'ẽ 're, 're wanomro wẽ mono da, ãsib'a'uwẽ si oto 're wahâimana za'ra mono da tãma. ²⁷ Āne ma tô sina uwaimra dama, zazahã ãhã uptob õ ne, duré ãhã'rã'ru'õ ne zama, hâimana wẽ uptabi na 're hâimana za'ra mono da, ãsib'a'uwẽ norĩ hã. ²⁸ Aibã norĩ, Cristu te te 're ãwa'azawi pese mono zéb zarina, te za aimro hã 're ãsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re sawi pese za'ra wa'aba mono wa, marĩ ãwẽ zõ asima 're asõpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama ãwẽ zõ 're asõpré wa'aba mo. Tawamhã marĩ hã ãwẽ zõ aimro ma 're asõpré wa'aba mono zém na, te za marĩ hã ãwẽ zõ asima zama

're asôpré wa'aba mo. ²⁹⁻³⁰ Ni'wam norĩ hã sima 're sipese u'âsi za'ra mono wamhã, 're saihuri mono ãna 're si'ubumroi u'âsi mono õ di za. Te za 're saihuri u'âsi. Te za duré 're si'madâ'â pese za'ra, Cristu te te wama 're i'ab'manharĩ wẽ mono ne, tinhib'a'uwẽ norĩ ma. ³¹ ãne iwasu'u na rob'ui'ééré hã: “Dasina 're damro za'ra mono wamhã, dahãiba maparane nherẽ, te za oto dahãiba misi ne damro me si 're dasi'ubumro, misi haré.” ³² ãhã wasu'u hawi wa tô waihu'u za'ra ni, aré dama waihu'u õ nherẽ, ãne na hã. Aibã ãmro hã, Cristu te wasu'u. Duré pi'õ ãmro hã i'sib'a'uwẽ norĩ, te wasu'u. ³³ Aima za'ra wa'aba zama, te rowasu'u hã 're hãimana, ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono zéb da hã oto. Taha wa, aibã norĩ, te za aimro 're i'sawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re i'sawi pese za'ra wa'aba mono zéb zarina, marĩ i'wẽ zô asima 're asôpré wa'aba mono ne, te za duré aimro ma zama 're asôpré wa'aba mo, i'wẽ zô. Duré pi'õ norĩ, aimro hã te za 're i'wazéb za'ra wa'aba mo.

6

Da'ra norĩ ma, damama norĩ ma, duré dana norĩ ma zama rotizé wasu'u

¹ Da'ra norĩ, Wanhib'apito nhimiroti 're i'wapari pese za'ra wa'aba mono zarina, te za aimama nhimiroti hã 're i'wapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. ²⁻³ 'Re asimipari pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihãimana wẽ za'ra wa'aba mo aimama ma, duré ana ma zama, rowẽ na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, duré 're aihãimana hã za'ra wa'aba mono da, ti'ai ãma. ãne 'Re i'hãimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hã te 're hãimana, taha zarina marĩ i'wẽ hã za te te dama ãma 're i'a'u'uwaimrami mono na hã. Duréihã ma tô ãne 'Re i'hãimana u'âsi mono hã dama roti:

“Aimama nhimiroti hã te za 're i'wapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama. Ta norĩ nhimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono wamhã, aima 're rowẽ za'ra wa'aba mono di za. Duré 're atâ'â su'u za'ra wa'aba mono õ di za. Te za 're asi'ihĩ pese za'ra wa'aba mo.”

ãne ma tô aré dama roti. Simiroti pire di, 'Re i'hãimana u'âsi mono hã. Taha wa, te za aimama nhimiroti hã 're i'wapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama.

⁴ Damama norĩ, ai'ra ma hã 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ di za, asada 're sahi za'ra wa'aba mono tã da. Te za asimiroti wẽ na si 're i'pawapto wẽ za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito nhimiroti zarina, ai'ra norĩ wa'wa hã 're nomro wẽ mono da.

Pawa'âbã ãna dama romhuri'wa norĩ ma, duré danhib'apito norĩ ma, rotizé wasu'u

⁵ Aipawa'âbã ãna aiwada'uri zarina si dama romhuri'wa norĩ, asib'apito mreme hã te za 're i'wapari pese za'ra wa'aba mo, 're wazéb za'ra wa'aba mono sina. Cristuhu ma 're i'romhuri za'ra wa'aba mono ne, te za tô sena asib'apito mreme hã 're i'wapari pese za'ra wa'aba mo. ⁶ E asib'apito nho'a si te za romhuri hã tãma 're i'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Mare di. ãsa're'ra nherẽ, te za romhuri hã tãma 're i'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, te te 're aiwêsãmri za'ra wa'aba mono da, asimiromhuri na. Cristuhu ma 're i'romhuri za'ra wa'aba mono ne, te za duré ti'ai ãma asib'apito ma romhuri hã 're i'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re i'hãimana u'âsi mono te te sima 're i'wẽ mono zéb zarina. ⁷ Ato sina te za tãma 're i'romhuri za'ra wa'aba mo, asib'apito za'ra wa'aba ma, Asib'apito uptabi aba ma 're i'romhuri za'ra wa'aba mono ne. ⁸ Wapawa'âbã ãna wawada'uri zarina si dama romhuri'wa 're i'wahãimana za'ra mono norĩ, duré wawada'uri ãna wasi'uihã na 're i'wahãimana za'ra mono norĩ me zama, wa te dama 're i'manharĩ wẽ za'ra mono wa'rãmi, te za Wanhib'apito hã te te wama 're wa'âbã za'ra. ãhã wasu'u na te za 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo.

⁹ Danhib'apito norĩ, aima romhuri'wa norĩ ma, wa tô tãma roti za'ra, romhuri hã te te aima 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono da, to sina. Taha wa, te za aima romhuri'wa norĩ ma 're i'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mo. Tãma 're ropipa za'ra wa'aba mono õ di za. Misi Asib'apito wa'wa te oto aima 're hãimana za'ra wa'wa hãiwa ãma, aima romhuri'wa norĩ nhib'apito zama. Aiwapsi te za te te aima 're wa'âbã za'ra wa'wa, 're i'romhuri wẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina.

'Re i'hãimana u'âsi mono hã wa'rui'wa zãda, tiwaihu'u pese na te te 're i'da'apawapto mono zé wasu'u

¹⁰ Wa za oto roti na aima 'rāsutu za'ra wa'wa. A norī wa'wa hã Wanhīb'apito siré si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wanhīb'apito ma si iwaihu'upe hã sa'êtê na tãma 're hâimana mono wa, te za iwaihu'u pese zarina aihâimana nhiptete sina 're anomro aba mo. ¹¹ Dasi'wapé 'manharī'wa norī hã te za sisada 're si'uza za'ra. Tane te za 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, 're anomro aba mo, Wa'uburé nhimiroti da, asiptete sina sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ¹² Wa norī hã wasiré 're iwahâimana za'ra mono norī me, 're wasi'wapé za'ra mono ò di. Wa'uburé norī me si, wa za 're wasi'wapé za'ra, hâiwa nho're âma simiroti wasété na 're ihâimana za'ra mono norī me. Wa'uburé norī hã ti'ai âma dapo're'ò na 're idanomro mono norī ma, simiroti pire di, Wanhīb'apito nhimiroti waihu'u'ò'wa 're danomro mono wa. ¹³ Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb ré, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã wa'uburé norī hã nimahã bâtâ na asô 're sihutu aba mono wamhã, te za 're i'wapé za'ra wa'aba mo. Tawamhã 're i'wapé za'ra wa'aba mono na, âma 're ai'uté za'ra wa'aba mono wa, te za ta norī wi 're aiwairébé aba mo.

¹⁴ Taha wa, te za asimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Da'usisizé isa'êtê na, te za 're asi'usisi za'ra wa'aba mo. Da'usisizé isa'êne hã tô sena 're idahâimana za'ra mono zé, te wasu'u. Duré danho'utu'ubuzé itete na te za 're asi'uza za'ra wa'aba mo. Danho'utu'ubuzé itede hã 're idanomro wê mono zé, te wasu'u. ¹⁵ Duré dapara'uza itete na te za 're asipara'uza za'ra wa'aba mo. Dapara'uza itede hã iwasu'u wê na datoi u'âsi da te 're idapo're pu'u za'ra mono zé, te wasu'u, rowê u'âsi Wamama siré 're idanomro mono zéb da hã oto. ¹⁶ Duré ibaihã 'manharī hã te za 're i'wasari aba mo asi'wawi, da te 're aihâzup tô wa'aba mono da, po'o 'wa ro'o na. Wa'uburé nhimiroti, wa te 're wapari za'ra mono tô da, Wamama iwaihu'u pese na wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono zé, te wasu'u, ibaihã 'manharī hã. ¹⁷ Da'rãzaza itete na te za 're asi'rãzaza za'ra wa'aba mo. Da'rãzaza itede hã wanho'reptuzé, te wasu'u. Duré sib'ézé 'wa pa hã te za asiré 're i'wasari u'âsi aba mo. Sib'ézé 'wa pa hã 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u, te wasu'u, İpê'êzani hã te te wama 're awaihu'u mono da, isimiroti hã. ¹⁸ Te aima iroti za'ra wa'aba zéb zarina, te za uburé 're i'manharī u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré İpê'êzani te te wama 're i'awaihu'u mono zéb zarina, te za Wamama ma 're aimreme zusi aba mo. Te za tiwi 're irowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. Asimiza'rese sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, tãma 're aimreme zusi aba mono da. Aiwi 're robzei'ò za'ra wa'aba mono ò di za. 'Re ihâimana u'âsi mono nhīb'a'uwê 're ihâimana za'ra mono norī ma, te za duré tiwi 're irowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, te te 're apawaptob u'âsi mono da, daro mono bâ. ¹⁹ İma zama te za duré tiwi 're irowaptêrê za'ra wa'aba mo, timreme te te İma 're awaihu'u u'âsi mono da, wê na te dama 're sadawa wasu'u mono da, İpahi âna, Cristuhu wasu'u wê hã aré dama iwaihu'u'ò hã, da te 're waihu'u za'ra mono da oto. ²⁰ Cristu hã te te datême İzatõrī wa, wa oto İsadawa wasu'u'wa 're mo, dazazéb 're, 're İza mono nherê. Taha wa, İpahi âna te dama 're sadawa wasu'u mono da, te za tiwi 're irowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, Wamama wi.

Paru te te dama iroti 'rāsutu zéb âma, te te İda'azawizé

²¹ Titicu hã te za aima iwasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, İhâimanazé hã. Ta hã wapawapto wê 'wa, Wanhīb'apito ma romhuri'wa duré, wama İsawi pe hã. ²² Âme iwahâimana za'ra na te te aima rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tô atême satõrī za'ra wa'wa, rowasu'u wê zarina, rowê na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto.

²³ 'Re ihâimana u'âsi mono Wamama wi, duré Wanhīb'apito Zezu Cristuhu wi, wa za aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowê u'âsi âma 're anomro aba mono da, duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina 're anomro aba mono da, ta norī hã waihu'u pese zahuré wa, asina 're 'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono da. ²⁴ Uburé Wanhīb'apito Zezu Cristuhu zawi pese 'wa norī ma, wa za te tiwi 're rowaptêrê u'âsi, ta norī hã Wanhīb'apito tô sena te te 're sawi pese za'ra mono wa, Wamama hã İwê na te te 're apawaptob u'âsi mono da.

Piripu norĩ

Piripu norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'érézé

Ĩbaihã wasu'uzé

Ã ĩbaihã hã Paru hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ ma sômri za'ra, Piripu na 'ri nho'ômo nhisi u. Paru norĩ hã Siraha me, ĩmorĩ'rata na Piripu u simasisi zahuré wamhã, ma tô ĩsazei'ô'wa norĩ hã siwi tiza, dazazéb 're. Tame sima'wara ré hã ma tô dazazéb 're, da'madá'â'wa hã pawaptob zahuré, ĩmro zama, duré ĩ'ra norĩ zama, Zezusi hã te te saze za'ra da. Awẽ ma tô oto tãma waprosi zahuré ni, pusi da apã.

Ã ĩbaihã hã darob amoi ãma dazazéb 're oto sãmra ré, ma tô ãma rob'ui'éré, Piripu norĩ ma. Paru hã ma tô tãma waihu'u za'ra, ãne: Zezusihi zazei'wa norĩ hã te za tô te 're robzépata za'ētē za'ra. ĩsazeté'wa norĩ ãma ma tô duré tihâtâ'â za'ra, senai'ô na rowasu'u'wa norĩ hã ĩwazari 're hãimana za'ra mono wa. Ma tô duré tãma siwasu'u za'ra, te te 're ĩsawi pese za'ra mono na hã. Ma tô duré tãma roti za'ra, Cristuhu nhirã zarina si 're nomro mono da, ta hã sina 're ĩwata mono ô ne. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te tãma 're ĩwẽ za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharĩ za'ra mono da, ma tô duré tãma roti za'ra, Cristu hã wedepo'o nnonhi'rãmi na dâ'â wa, ĩmama hã te te tãma ĩpisutuzéb zarina, te te sina tãma ĩ'uwaimrami ne.

¹ Wa hã Paru, duré Timotiu, Cristu Zezusihi ma romhuri'wa norĩ, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba ni, Piripu na 'ri nho'ômo nhisi ãma uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. Uburé Cristu Zezusihi ãma si 're anomro aba mono norĩ ma, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, ĩsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ma zama, duré dapawapto'wa na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ma zama.

² Wamama ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Paru hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, Piripu norĩ ãma 're ĩmreme mono zé wasu'u

³ Ai'ãma 're ĩpo're pu'u za'ra wa'aba mono sidâpâsi, wa 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma 're ĩwata u'âsi, ĩnhib'apito ãma. ⁴ Duré 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, ai'ãma 're ĩmreme za'ra wa'aba mono sidâpâsi, wa ãma aima 're ĩtoi u'âsi za'ra wa'wa, aihãiba mono bâ wa'aba. ⁵ Cristuhu wasu'uwẽ hã 're ĩwapari na'rata za'ra wa'aba mono zém hawim haré, te oto ĩsiré ãma 're ĩromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo, wa te dama ãma 're ĩropéi mono zém na hã. Taha wa, wa ĩto sina ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma hã. ⁶ Ta hã te te asõ'reptu za'ra wa'aba zém na, ĩwẽ na te te ai'ãma ĩsãna'rata za'ra wa'aba zéb zarina, te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa õne u'â, ti'ai u apã we ĩmorizéb u, Cristu Zezusi hã. Taha ô ré, te te aiwi sazãri waihu'u za'ra wa'aba ô di za, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zé hã. ĩwẽ si te za tô te te aima 're 'manharĩ u'âsi za'ra wa'wa, ãma 're anomro wẽ u'âsi aba mono da. ãne wa tô ai'ãma waihu'u za'ra wa'wa, tô sena na. ⁷ ĩ'uwaibaba wa tô ãne na hã ai'ãma waihu'u za'ra wa'wa. E marĩ wa. ĩpẽ'ẽ 're, ĩma asawi za'ra wa'aba zé hã ĩma 're hãimana u'âsi mono wa. Romhuri ĩwẽ uptabi hã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, tinhimizawi pese zéb zarina te te ĩma ĩpisutuzém na, ma tô ĩsiré tãma 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo, tô. ãhãna dazazéb 're, 're ĩhãimana mono ré, ma tô a norĩ wa'aba zama 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo ĩsiré. Duré dazazéb 're, 're ĩhãimana mono ô ré hã ma tô duré ĩsiré dama 're ĩwasu'u za'ra wa'aba mo, Cristu hã. Taha wasu'uwẽ hã senai ô newa da te ĩma 're ĩnharĩ za'ra mono ma, te dama 're anharĩ mono ré hã, ma tô ĩsiré 're ĩromhuri za'ra wa'aba mo, duré sena na da te 're waihu'u za'ra mono da, te dama 're wasu'u mono ré hã, damreme wa'rãmi. ⁸ 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma si, tãma ĩwaihu'u pese di, sena na ĩma asawi uptabi za'ra wa'aba na hã, duré ai'ãma 're ĩpẽ'ézé uptabi za'ra wa'aba mono na zama. Cristu Zezusihi ma, tãma asawi uptabi za'ra wa'aba ne, wa tô duré wa hã te 're asawi pese za'ra wa'wa duré.

⁹ Re ihâimana u'âsi mono ma, wa duré ai'âma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, 're idazawi za'ra wa'aba mono zé hã aima 're sa'êtê u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré 'Re ihâimana u'âsi mono nhimirowaihu hã 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. Duré uburé marĩ hã iwê na âma 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa ai'âma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, duré ïwasété na âma 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, asiwi 're wê'õ za'ra wa'aba mono da. ¹⁰ Tawapsi te za iwê si asima 're ipisutu u'âsi za'ra wa'aba mo, âma 're anomro wê wa'aba mono da hã. Æne wapsi, 'râwi aiwasété na 're asi'marõpãrĩ za'ra wa'aba mono õ di za, nimahã na Cristu apâ we ïmorizéb u hã. Æhã zarina si, te za aiwasété wi, aihâimana nhiptete sina 're anomro u'âsi aba mo. ¹¹ Taha wa, te za iwê si 're ïmanharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo, Zezu Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina si. Æne na âma 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono zém na da te 're aiwaihu'u za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono âma si te za 're dawata za'ra. Tane da, wa ai'âma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono ma hã.

Paru hã Cristuhu ma si, 're ïsisõmri mono zé wasu'u

¹²⁻¹³ ïsisânawã norĩ, e âme ropipa hã ïma ihâimanazéb zarina, ma tô Cristuhu wasu'uwê na te te datême ïropézé hã mazazã. Mare di. Æne ïma romhâimana nherê, ma tô da'ahã na da te 're saze za'ra, Wanhib'apito wasu'uwê hã. Æne na ï'âma waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô ïsima aiwê za'ra wa'wa. Dazazéb 're ihâimanazém na, ma tô da'wapéi'wa norĩ hã danhib'apito nhorõwa 'madâ'â'wa norĩ hã siwi ïwaihu'u uburé, Cristuhu ma romhuri'wa 're ihâimana mono 'ru te, da te dasiwi ïnherézém na hã. Da'ahã na ma tô duré âne na ïwaihu'u za'ra ni, ahã 'remhã. Dazazéb 're, da te dasiwi ïnherê õ 'wa'âhã, ta norĩ hã Cristuhu wasu'uwê hã te te wapari za'ra õ di aré. ¹⁴ Duré dazazéb 're ihâimana wa, te oto wasisânawã norĩ hã ahã na te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra Wanhib'apito hã, taha si te te 're ipawaptob u'âsi mono wa. Taha wa, pahi âna te oto 'Re ihâimana u'âsi mono wasu'u hã te te dama 're wasu'u za'ra, te te sina 're danhimimnhasi za'ra mono nherê, ta norĩ hã. ¹⁵ Ni'wam norĩ hã ïsiniwĩ da'ahã na 're dahâimana za'ra mono da si, te Cristuhu wasu'uwê hã te te dama 're wasu'u za'ra, ïnhimiromhuri wê zarina, da'ahã na da te 're saze za'ra mono 'ru te, te te âma 're ï'ruiwapari za'ra mono wa, ta norĩ hã. Ni'wam norĩ si te ï'uwaibaba te te dama âma 're rowasu'u za'ra, te te âma 're ipawaptob za'ra mono da, sena na ta norĩ si te te sima 're wê uptabi za'ra mono wa. ¹⁶ Ta norĩ ma, tãma ïzawi za'ra zarina, te Cristu hã te te dama 're wasu'u za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã romhuri te te ïma ïsõmri na te te âma ïwaihu'u za'ra wa, Cristuhu wasu'uwê hã senai õ newa da te ïma 're ïnharĩ za'ra mono norĩ ma, tô sena na te dama 're ï'anharĩ mono na hã, damreme wa'rãmimhã. ¹⁷ Tane nherê, ïnhimiromhuri na te te 're ï'ruiwapari za'ra mono norĩ hã simirosa'rata wê na te te dama 're wasu'u za'ra mono õ di, Cristu hã. Sima si te te 're ïrosa'rata za'ra mono zéb zarina si, te ta norĩ hã te te dama âma 're rowasu'u za'ra, taré da'ahã na ïsimirowasu'u wê niwĩ 're dahâimana za'ra mono da. Ma tô duré te te 're rosa'rata za'ra, âne hawi te âma 're robzépata za'êtê mono da, dazazéb 're, 're ihâimana mono ré.

¹⁸⁻¹⁹ Tane nherê, wê di tô, ïma hã. Ni'wam norĩ hã simirosa'rata wê na Cristu te te dama 're wasu'u za'ra mono wamhã, duré ni'wam norĩ hã sima si te te 're ïrosa'rata za'ra mono zéb zarina, Cristu te te dama 're wasu'u za'ra mono nherê, wê di tô ïma hã. E marĩ wa. Cristuhu si te te dama 're wasu'u za'ra mono wa, ta norĩ hã. Taha si tô ipire uptabi hã te tô wama 're hâimana. Taha wa, âma ïto ti, wa hã. ï'âma 're aimreme zusi aba mono zéb zarina, duré Zezu Cristuhu pë'êzani nhimipawaptobzéb zarina, wa za rowê na watobro, âne na ïma ïromhâimana wasété zém hawi. Æne hã ïma waihu'u pese wa, wa rowê u'âsi 're ihâimana tô. ²⁰ Taha wa, wa tô wa hã ipê'ê 're, 're ïsi'madâ'â pese, niwamhã ïnhimiromhuri na 'Re ihâimana u'âsi mono ma, te âma 're ï'uwaimrami mono zém na ïzõ 're robaba tõ mono da, õne u'âsi ipahi âna te tãma 're romhuri u'âsi mono da, ahãna zama. Æne wa, wa 'râwi te ïsima 're ruiwapari u'âsi. Æne na tô sena âma 're ihâimana mono zém na da te 're ïwaihu'u za'ra mono wamhã, te za Cristuhu âma si 're dawata za'ra, ihâiba ré ré, âma 're ihâimana mono na hã, duré até idâ'â da nherê, âma 're ihâimana u'âsi mono na zama. ²¹ E marĩ da, wa za 're ihâimana tawamhã, ihâiba ré ré hã. Cristuhu

ma 're ĩsisõmri u'âsi mono da si, 're ĩhâimana mono zé hã. Duré ĩdâ'â da wamhã, ĩma wẽ uptabi di duré. ĩhâiba ré 're ĩhâimana mono ré, ĩma 're ĩrowẽ mono zém nhapai u, ĩma wẽ uptabi di za, ĩdâ'â wamhã. Āne hã wa tô te ĩsina 're waihu'u u'âsi. ²² E ma hã wa za tawamhã ĩsima wẽ. E da te dasiwi ĩwĩrĩ su'u da si. E ĩhâiba ré ré 're ĩhâimana mono da si a'â. Wa hã 'rãwi te ĩsima pisutu waihu'u õ di, ĩsi'uihã na hã. Tane nherẽ, aré ĩma wẽ di tô, ĩhâiba ré ré a'â 're ĩhâimana siroptu mono da hã. E marĩ wa. Āne wamhã, romhuri ĩwẽ hã wa aré te tãma 're ab'manharĩ u'âsi a'â, Cristuhu ma, te tãma 're ĩda'awaibui mono zém na hã. ²³ ĩnhimirosa'rada hã maparane te 're si'wapé zahuré, ĩpě'ẽ remhã. Ti'ai āma 're ĩmorĩzé hã te rēme da, wa ĩsima wẽ tô, Cristuhu siré 're ĩhâimana mono da oto, hãiwa āma. Āne wamhã, ĩma 're rowẽ uptabi mono di aré, ti'ai āma 're ĩhâimana mono zém nhapai u hã. ²⁴ Tane nherẽ, ai'udãna za'ra wa'aba, a'â ti'ai āma 're ĩhâimana mono da hã, ĩma wẽ uptabi di aré, te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da hã a'â. ²⁵ Āne na hã wa tô, tô sena na ĩsina waihu'u. Taha wa, 'rãwi wa tô duré ĩsina waihu'u, za a'â asiré 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono na hã, ĩnhimipawaptobzéb zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zém na asima āma 're sa'ětẽ za'ra wa'aba mono da, duré ato sina āma 're anomro aba mono da hã. ²⁶ Āne wamhã, nimahã na apã āma atēme ĩmorĩ za'ra wa'aba wamhã, te za Cristu Zesusihi āma aiwata za'ra wa'wa, ĩzabu za'ra wa'aba zém na.

²⁷ Niha za ĩma romhâimana nherẽ, te za Cristuhu wasu'uwẽ zarina si 're anomro wẽ wa'aba mo, taha si aima pire za'ra wa'aba wa, āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hã. Āne 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, āma atēme ĩmorĩ za'ra wa'aba wamhã, wa za ai'āma waihu'u za'ra wa'wa, simisutu asiptete sina asitob'ru norĩ da, 're aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hã, asimirosa'rata misi na, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono, da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwẽ hã da te 're ĩsaze za'ra mono zéb zarina. Duré áté āma atēme ĩmorĩ za'ra wa'aba õ nherẽ, wa za tô õhõ na si ai'āma waihu'u za'ra wa'wa, simisutu asiptete sina āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono na hã. ²⁸ Asitob'ru norĩ ma, 're aipahi za'ra wa'aba mono da hã, mare di, Cristuhu zazei'wa norĩ 'ruiwapari'wa norĩ ma hã. Āne hã aipahi āna sada 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za ta norĩ hã 'rãwi 're siwaihu'u za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te ĩ'uprosizém na hã, duré a norĩ wa'aba si za te te ĩ'asõ'reptu za'ra wa'aba zém na hã. ²⁹ Tinhoprubzéb zarina ma tô aima pisutu za'ra wa'wa, Cristuhu si asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, Danho'reptui'wa na. Ma tô duré aima pisutu za'ra wa'wa, Cristu dama 're wasu'u za'ra wa'aba mono wa, da'āma 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zém hawi, Cristuhu si da te 're saze za'ra mono da. ³⁰ Tame ai'rata ĩnhamra za'ra wa'aba ré, ma tô asiwi ĩ'madâ'â za'ra wa'wa, rowasédé hã da te ĩ'manharĩ na ĩma, te robzépata da. Taha na, zahadu te ĩrobzépata u'âsi na ma tô āhãna hã ĩwasu'u hã ĩwapari za'ra wa'wa. Tane te za duré a norĩ wa'wa hã 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo ĩsine, rowasédé hã da te aima 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zém na hã za.

2

Cristu hã ti'ai u wei morĩ wa, dame ĩsi'a'uwẽzé wasu'u

¹ Cristuhu āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te oto asiptete sina āma 're anomro aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono āna. Cristu hã te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na, 'rãwi asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te duré aima 're rowẽ wairébé u'âsi 'wa, asina 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono āna. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ězani siré te duré asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, simisutu. Da te 're robzépata za'ra mono wamhã, ma tô duré da'āma 're aipẽ'ězé za'ra wa'aba mo, 're dapawaptob za'ra wa'aba mono da. ² Taha wa, ma'ãpé duré asiwi āma sisiwi wa'aba, ĩma 're ĩrowẽ pusi u'âsi mono zéb da hã, ai'āma za'ra wa'aba. Aiwapsi te za 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. Aiwapsi te za duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Simisutu rosa'rata wẽ na, te za misi haré rosa'rada hã 're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo, uburé marĩ na āma 're asisaze za'ra wa'aba mono da. Ā norĩ na te za asiwi āma ĩsisiwi za'ra wa'wa. Tawapsi, ĩma 're rowẽ uptabi mono di za duré, ai'āma za'ra wa'aba hã. ³ 'Rãwi asima si 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina, marĩ hã asima 're 'manharĩ za'ra wa'aba

mono õ di za. Duré aipire na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono newa, taré asina 're aiwata za'ra wa'aba mono da, marĩ hã asima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama aipire na 're asi'madâ'â ze za'ra wa'aba mono õ di za. Taha wa'rãmi te za iwẽ na si 're ãdahâimana wazéb za'ra wa'aba mo, aima dapire na da'ãma 're ãrosa'rata za'ra wa'aba mono zéb zarina. ⁴ Asima 're iwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba si, asima si 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Taha nhipai u, te za duré asiré norĩ ãma zama 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, te te sima 're iwẽ za'ra mono zéb zarina, 're pawaptob za'ra wa'aba mono da.

⁵ Cristu Zezusi hã sima si 're hâimana mono õ di. Taha wa, ãsimirosa'rata ne, te za duré a norĩ wa'wa hã 're ãrosa'rata wẽ za'ra wa'aba mo.

⁶ Ta hã 'Re ãhâimana u'âsi mono ne, aiwa uptabi 're hâimana u'âsi mono nherẽ, ti'ai u wei morĩ wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono ne waihu'u pese na 're hâimana u'âsi mono da hã, sisawi õ di. Sisawi ãna, ma tô wei mo tô, ti'ai u hã.

⁷ Si'uihã na te te sima ãwézéb zarina, ma tô tirẽ a'â, 'Re ãhâimana u'âsi mono ne, pire uptabi na 're ãhâimana mono zé hã. Ti'ai u wei morĩ wamhã, dazapari dama romhuri'wa ne, ma tô dama 're hâimana. Taha wa, ma tô si'a'uwẽ, dasine 're hâimana mono da, a'â.

⁸ A'uwẽ hãiba na dasine 're hâimana mono wamhã, ma tô sima pisutu, dazapari dama wapu na 're hâimana mono da a'â. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô duré te te 're wãpari pese, tidâ'azéb u. Marĩ 'manharĩ wasété 'wa norĩ pãrízém na wedepo'o nhonhi'rãmi na dâ'â da nherẽ, ma tô Timama hã te te 're wãpari pese, sisawi ãna.

⁹ Taha wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô tãma pisutu, dâ'â nherẽ, apã hãiwa'utu wa, danhipai u pire uptabi na 're hâimana mono da oto, wẽ uptabi na. Ma tô duré ãsisi hã tãma pisutu, dama sisi pire uptabi na 're hâimana mono da, uburé danhisi nhipai u.

¹⁰⁻¹¹ Taha wa, niwãpsi te za aihĩni pese dahi'rãtitõ tãma ana ni, Zezusihĩ ma, dama ãsisi pire uptabi ma. ãne da, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã tãma pisutu, pire uptabi na 're hâimana mono da. Hãiwa ãma uburé pese hãiba ré 're ãhâimana za'ra mono norĩ hã, duré ti'ai ãma uburé pese hãiba ré 're ãhâimana za'ra mono norĩ zama, te za dahi'rãtitõ tãma ana ni, dama pire wa, adã 're ãhâimana za'ra mono zéb ãma uburé pese 're ãhâimana za'ra mono norĩ zama. Tawamhã tame te za uburé pese dasisõ'a dasiwi sisi za'ra ni oto, ãne: "Õ hã Zezu Cristu, uburé Danhib'apito." ãne na Zezu Cristuhu ãma dawata za'ra wamhã, taha u'ãbã, te za duré 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma tawata za'ra ni, Wamama ãma hã.

Cristuhu zazei'wa norĩ hã te te dama 're ãrowa'a za'ra mono zé wasu'u

¹² ãsisãnawã norĩ, ãma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ma'ãpé ãwãpari pese za'ra wa'aba za. Wa hã tame ai'rata ãhâimana za'ra wa'aba ré, ma tô ãnhimiroti hã ãwãpari pese za'ra wa'wa. Tane nherẽ, ãhãna oto ai'rata ãhâimana za'ra wa'aba õ nherẽ, te duré ãnhimiroti hã ãwãpari pese za'ra wa'wa, ãma atẽme ãwisi za'ra wa'aba õ nherẽ. Aihâimana prédup sina, te za 're ãromhuri pese za'ra wa'aba mo, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te asõ'reptu za'ra wa'aba zéb zarina, 're anomro wẽ wa'aba mono zém na tãma ãma asina 're uwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mono da. ¹³ E marĩ wa. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã aipẽ'ẽ 're, te te ai'ãma 're romhuri u'âsi za'ra wa'aba mono wa, ãsimipawaptobzém na marĩ na ãma 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, duré taha zarina ã'uwaibaba si marĩ hã tãma 're 'manharĩ wẽ za'ra wa'aba mono da, te te sima 're ãaiwẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

¹⁴ Marĩ na 're nharĩ wasété za'ra wa'aba mono ãna, te za uburé marĩ hã 're ã'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré 're asisada'ãbã za'ra wa'aba mono ãna, te za marĩ iwẽ si uburé 're ã'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁵ ãne na te za tô 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo, aiwasédé hã sena na da te ai'ãma 're sa'ra wa'aba mono tõ da, duré marĩ 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono õ wa, aiwẽ na 're anomro aba mono da. A norĩ wa'wa hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, 're ã'anomro wẽ wa'aba mono norĩ hã, wasété uptabi na 're ãhâimana za'ra mono norĩ wazari, duré tiwasété na 're ãsiwamnarĩ pese za'ra mono norĩ wazari, 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, te za dama 're ãrowa'a za'ra wa'aba mo, 're anomro wẽ wa'aba mono zém na, wasi hã hãiwa na te te dama 're ãrowa'a za'ra mono ne. ¹⁶ Taha wa, rowasu'u iwẽ uptabi hã te za dama 're ãsõmri za'ra wa'aba mo, ãma 're ãdanomro wẽ u'âsi mono zéb da hã. ãne hã dama 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, wa za aima 're ãto za'ra wa'wa, Cristu za we apã ãmorízéb ãma hã. E marĩ

wa, wa za aima 're ĩto za'ra wa'wa tamemhã. Ti'ab ré, ai'rata 're ĩnhamra aba mono ré, taré te ai'ãma 're ĩromhuri pese za'ra wa'aba mono õ zém na hã, ĩsiwaihu'u wa za wa hã, wa za tame aima 're ĩto za'ra wa'wa, Cristu za apã we ĩmorízéb ãma hã.

¹⁷ Sasedoti norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ hã danhimizama na tãma danhoprubzé te te tãma 're ĩzata za'ra mono ne, ma tã a norĩ wa'wa hã tãma 're asisõmri u'ãsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're asisawi za'ra wa'aba mono ãna, asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina. Duré sasedoti norĩ hã uwa 'ru 'rãĩ wa'u ĩsé hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma danhoprubzé, danhimizama te te tãma 're ĩzata za'ra mono nhisiwi, te te 're ĩsa'wari za'ra mono ne, áté ĩwapru hã wa za sa'wa, sena na za da te dasiwi ĩwĩrĩ wamhã, ĩdã'ázém na 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, ĩsina ĩnhoprubzéb da. ãne na za ĩma romhãimana nherẽ, ĩma rowẽ uptabi di za. Duré aima ĩtoi uptabi za'ra wa'aba di za, ãne na ĩma romhãimana nherẽ. ¹⁸ Taha wa, te za duré a norĩ wa'aba zama ĩzabãdã ãma ato za'ra wa'wa ĩsiré.

Timotiuhu wasu'u, Epaprodituhu wasu'u me

¹⁹ Aiwasu'u wẽ za'ra wa'wa hã za te wapari wa, ĩma rowẽ hã, ĩwasu'u hã za wapari za'ra wa'aba wa, za aima ĩrowẽ za'ra wa'aba ne. Taha wa, wa tã ĩsima wẽ, Timotiu hã te ãma atẽme satõrĩ su'u za'ra wa'aba da. Wanhĩb'apito Zezusi hã ãne hã sena na te te ĩma pisutu wamhã, wa za tã ãma atẽme satõrĩ za'ra wa'wa, aima ĩwasu'u za'ra wa'aba 'wa da hã, duré apã we ĩtẽme wisi wa, te te ĩma aiwasu'u za'ra wa'aba da hã. ²⁰ ãmemhã ni'wa hã ĩma hãimana õ di, ĩsine te te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono 'wa hã. Tã õhõ si, te ĩsine te te 're asawi pese za'ra wa'wa. Taha si te tã sena ai'ãma 're hãtã'ã u'ãsi za'ra wa'wa Timotiu hã, rowẽ na si ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. ²¹ Tanei õ di, ni'wam norĩ hã. 'Rãwi te sima si marĩ zõ 're sõpré, te te sima 're ĩwẽ za'ra mono zéb uwaibaba si. Zezu Cristu te te tãma 're ĩ'awẽ mono zéb zõ, sima 're sõpré mono õ di, ta norĩ hã. ²² Tane nherẽ, Timotiu hã 're ĩmorĩ wẽ na ma tã ĩwaihu'u za'ra wa'wa, da te 're pĩbui wasété mono nherẽ, 're ĩsipizari mono õ na hã. Ta hã ma tã ĩsiré te te 're romhuri u'ãsi, Cristuhu wasu'uwẽ na hã. Ni'wa hã timama siré si te te 're ĩromhuri u'ãsi mono ne, ma tã ĩsiré te te 're romhuri u'ãsi, ta hã. ²³ Taha wa, wa tã ĩsima wẽ tã, ãme niha za ĩma ĩromhãimanazém na, te ĩsina waihu'u wamhã, Timotiuhu si te ãma atẽme satõrĩ za'ra wa'aba da, romhutu na, taha si te te aima ĩwasu'u za'ra wa'aba da. ²⁴ Wanhĩb'apito si wa tã ĩsina umnhasi, te te ĩma pisutu da, ĩzama ãma atẽme ĩmorĩ za'ra wa'aba da, romhutu na.

²⁵ Wasisãnawã Epaproditu hã ma tã we ĩtẽme ĩsatõrĩ za'ra wa'wa, te te ĩma asadawa wasu'u za'ra wa'aba da, duré nasi ĩ'ãma siwãrĩ da, te robzépata wa, marĩ zõ nasi ĩwi ĩrowaptã'ã na hã. Cristuhu wasu'uwẽ na ĩsiré romhuri'wa ta hã, duré wanhitob'ru norĩ, wasiré wa te 're ĩ'a'wapéi mono. Wẽ uptabi di, ta hã. Tane nherẽ, wa tã waihu'u, Timotiuhu wana, te ãma atẽme satõrĩ za'ra wa'aba da apã. ²⁶ Ta hã te te duré apã asabu ze za'ra wa'aba di, uburé ai'ãma pẽ'ézé za'ra wa'aba wa. Duré ai'ãma hãtã'ã za'etẽ za'ra wa'aba di, ãme ĩhãzé na ĩsiwasu'uzé hã wapari za'ra wa'aba wa. Taha wa, wa za tã ãma atẽme satõrĩ su'u za'ra wa'wa, Timotiuhu wana. ²⁷ Tã sena ma tã aré dãrã tã, hãzé wa. Tane nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tã ãma aiwamri, dã'ã tã da. Taha ãma si õ di, ĩsiwamrizé hã. Te te pese wamhã, ĩ'ãma zama ma tã duré aiwamri, ĩwi robzei'õ nherẽ, robzei'õ uptabi tã da ĩwi, ĩsipai u. ²⁸ Taha wa, wa ĩsima wẽ upta oto, te ãma atẽme satõrĩ su'u za'ra wa'aba da apã, atõmo na sabu za'ra wa'aba wa, aima rowẽ uptabi za'ra wa'aba hã. Duré wa hã ai'ãma ĩhãtã'ã za'ra wa'aba zéb zarina, ĩwi ĩrobzei'õzé hã ĩma si'utõrĩ hã, asabãdã za'ra wa'aba. ²⁹⁻³⁰ Taha wa, ma'ãpé ãma atẽme wisi aba wamhã, asiwi sawi wẽ za'ra wa'aba za Epaproditu hã, ato sina za'ra wa'aba, wasiré Wanhĩb'apito zazei'wa oto 're wahãimana za'ra mono na dã'ãsina, duré wasi'ãma 're wasisãnawã za'ra mono wa. Te za duré asiwi ĩhãimana wazéb za'ra wa'wa. Ni'wam norĩ hã ĩsine 're ĩhãimana wẽ za'ra mono norĩ zama, te za duré asiwi ĩhãimana wazéb za'ra wa'wa. E marĩ zarina, te za asiwi ĩhãimana wazéb za'ra wa'wa, Epaproditu hã. Ta hã tãma romnhimimnhasi nherẽ, ma tã sisawi ãna romhuri pese, Cristuhu ma. Taha na, te aré dãrã. A norĩ wa'wa hã romhã na asimroi wa'aba wa, asiwi ĩpawapto waihu'u aba õ wa, ma tã õhõ si ĩpawapto pese,

ai'upana za'ra wa'aba. Āne wa, te za ato sina apâ asiwi ĩ'âri wē wa'wa, atēme wisi za'ra wa'aba wē te.

3

Dasihawim na dasisō'reptuzé da te dasina 're ĩ'uwaimrami waihu'u za'ra mono ô zé wasu'u

¹ Īsisānawā norī, ma'āpé asima 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono za, Wanhib'apito āma oto 're anomro aba mono wē te. Te aima ĩrob'ui'ééré 'rata za'ra wa'aba zém na, te āma aima ĩsisiwi za'ra wa'aba zém na hā, te ĩsiwi āma ro'wa'rē ô di za. Mare di. Ai'udāna za'ra wa'aba, wa za tō ĩnhimi'ui'ééré na aima āma sahu za'ra wa'wa, te āma aima ĩrob'ui'ééré 'rata za'ra wa'aba zém na hā, tō sena Cristuhu wasu'u wē hā 're ĩsaze za'ra wa'aba mono zém na, asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono da. ² Taha wa, te za a norī wa'wa hā 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, wapsā dazada 're ĩsiwamnarī za'ra mono ne, rosa'rata wasété na dazada 're ĩhâimana za'ra mono norī wi. Marī ĩwasété si te ta norī hā te te 're 'manharī za'ra. Āne te ta norī hā te te dama 're rowasu'u za'ra: “Aibâ norī hā Cristu te te 're saze za'ra mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, te za da te 're sihâiwata nhihâri za'ra, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da.” Āne te ta norī hā te te dama 're roti za'ra, senai'ō na. Tane nherē, te ta norī hā dahâiba hā taré te te dawī 're wamnarī za'ra, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da newa. ³ Ta norī hā sena na 're hâimana za'ra mono ô di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē na hā. Wa norī si, wa 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē uptabi hā 're wahâimana za'ra, ĩpě'ězani nhimipawaptobzém na āma 're wawata za'ra mono wa. Taha wa, marī hā wasi'uuihâ na wa te 're ĩ'manharī za'ra mono zém na 'râwi 're wasi'umnhasi za'ra mono ô di, wasihawim na wanho'reptuzé hā wa te wasina āma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono da hā. Cristu Zezusi, ĩwē te te wama ĩ'manharī za'ra zém na si, wa tō wa te wasima āma 're rowē za'etē uptabi za'ra, taha zarina si te te oto 're wa'anho'reptui mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā. ⁴ Ni'wam norī hā te tō 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra, marī hā si'uuihâ na te te 're ĩ'manharī za'ra mono zém na hā, taha zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā āma 're sib'a'uwē za'ra mono da newa. Marī hā wasihawi wasi'uuihâ na wa te 're ĩ'manharī za'ra mono zém na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā te te 're wa'anho'reptui mono 'wa'âhā, tō ĩbâre wa aré wa hā danhipai u 're ĩsi'umnhasi, marī hā ĩsihawi te 're ĩ'ab'manharī mono zém na hā, taha zarina, ĩsi'uuihâ na ĩsisō'reptuzé hā te ĩsina āma uwaimrami da. ⁵ E marī wa. ĩwaptā'ázém hawi bâdâ hā 8 na ĩ'āma ne parimhā, ma tō ĩnhihâiwata nhizâri ni, zudezu norī 're ĩhâimana za'ra mono zéb zarina. Wa hā Izarazéhé nhihudu 're ĩhâimana mono. Duré ĩ'ra Bězamihī nhihudu 're ĩhâimana mono. Wa hā duré ebreusi uptabi. E marī wa. ĩhi'rata norī hā uburé ebreusi uptabi 're hâimana za'ra mono wa, da te 're wa'ru za'ra mono āna. Duré parisezu na dame 're ĩhâimana mono wa, wa tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hā te 're 'madâ'â pese, Mozési te te āma ĩrob'ui'ééré hā, ĩsimiroti na hā. ⁶ Wasiré zudezu norī hâimanazém na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're ĩhâimana mono da, wa tō 're ĩsiwasutu u'âsi aré. Taha wa, Zezusihi zazei'wa norī ma, wa tō te tāma 're rob'manharī wasété za'ra, Zezusi hā 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra ô newa, ta norī hā te 're ĩ'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, te te 're robzépata za'ra mono da. Uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rada hā wa tō duré te 're 'madâ'â pese tō, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwēsâmri da newa. Taha wa, nima hā ĩsimiroti te āma ĩ'upa na da te dasiwi ĩwaihu'u ô di.

⁷ Āne na 're ĩhâimana 'rata mono zém na aima ĩsi'rāzarōtō za'ra wa'aba zé hā ĩma wē di aré, taha si ĩma pire wa, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwēsâmri da newa. Tane nherē, Cristuhu ma oto 're ĩhâimana mono wamhā, tarére oto ĩma hā, 're ĩhâimana 'rata mono zé hā. ⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwēsâmri da, uburé marī hā ĩsihawim na te 're ĩ'ab'manharī mono zé hā taré uptabi oto ĩma hā. Misi te ĩpire uptabi hā ĩma 're hâimana oto. ĩnhib'apito, Cristu Zezusi hā 'râwi te ĩwaihu'u pese da si, te ĩma 're hâimana oto, taha si. Marī zô 're ĩnhimipari mono ô di oto, ta hā ĩma tarére wa. Roprum ne, te ta hā ĩma 're hâimana oto, 're ĩhâimana 'rata mono zé hā. Taha wa, Cristuhu niwī ĩhâiba na te ĩsaprī wē da si, wa 're ĩsi'madâ'â wē u'âsi. ⁹ Misi haré Cristuhu āma si oto 're ĩhâimana mono da, wa tō ĩhâimanazéb 'rada hā 'râwi ĩsiwi wē'ô pese. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te āma ĩrob'ui'ééré hā, ĩsi'uuihâ na te 're ĩ'madâ'â pese mono

na 'Re ihâimana u'âsi mono te te iwêsâmri da, isina 're inhimipari mono ò di oto. Cristu hã te isina 're i'umnhasi mono zéb zarina si, 'Re ihâimana u'âsi mono te te iwêsâmrizéb ré si, wa oto 're ihâimana, taha si te te ipisutu wa oto. ¹⁰⁻¹¹ Cristu hã 'rãwi te iwaihu'u pese da si, wa tô isima wê, wa hã. Ta hã dâ'â nherê, apâ hãwa'utu wa, te oto siptete sina 're hâimana u'âsi. Tane duré, wa hã 're ihâimana 'rata mono zé hã oto ima si'utõri wa, duré taha wa'rãmi ihâimanazép tém na si oto 're ihâimana mono wa, wa isima wê, inhiptete sina taha âma si oto 're ihâimana mono da, isimipawaptobzé iwê ré si. ãne hã wa tô duré isima wê, Cristu hã ti'ab ré te te 're irobzépata mono ne, te 're irobzépata mono da si, isine. Cristu hã dazada idâ'â ne, 're ihâimana 'rata mono zé hã ima isi'utõri da si, wa tô isima wê, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te sima iwê wamhã, te te ima pisutu da, isiré 're ihâimana u'âsi mono zéb da hã.

Dawara na romnhimir'ézé wasu'u

¹² Wa hã uburé marĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono te te ima ipisutuzéb zarina, 're ihâimana mono zém na te isina 're i'uwaimrami mono na, 're isi'madâ'â mono ò di. Mare di. Zahadu te isina uwe ò di, wa hã. Tane nherê, wa tô taha zô 're isiwasutu u'âsi, iwê uptabi hã nimahã na te isina sô'õtô da. ãhã da, ma tô Cristu Zezusi hã i'ãma tinhib'a'uwê.

¹³ Isisãnwã norĩ, wa hã 'rãwi 're isi'madâ'â mono ò di tô, 'Re ihâimana u'âsi mono te te ima ipisutuzéb zarina, 're ihâimana mono zém na te isina i'uwaimrami na hã. Dawara na 're dasirême za'ra mono da, 're dasipibu za'ra mono wamhã, dasibabarãi u apâ da te 're rob'madâ'â za'ra mono ò di. Dasisôwap si te da te 're rob'madâ'â za'ra, õne haré. Tane duré, wa hã marĩ te 're i'ab'manharĩ mono zém na 're isipo're pu'u zahu mono ò di. Mare di. E marĩ wa. Õne haré marĩ iwê hã inhowa 're ihâimana mono zô si, wa tô te 're rob'ruiwapari u'âsi. ¹⁴ Marĩ iwê hã da te dasina 're sô'õtô za'ra mono da, taha zô 're dasirême za'ra mono wamhã, awa'awi u'âsi 're idasisa'rei mono ne, wa marĩ iwê uptabi zô 're isiwasutu u'âsi, Cristu Zezusihi dâ'ázém na 'Re ihâimana u'âsi mono, 're ihâimana mono zép té, za te te ima isômri zô si.

¹⁵ Wa norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani te te wama 're i'awaihu'u mono zém na si, waprédup sina âma 're iwahâimana za'ra mono norĩ hã, ãne zô wa za tô wa te âma 're rosa'rata u'âsi za'ra. Wa za tô ãhã zô si wasima wa te 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra. Tane nherê, ni'wam norĩ hã asiré 're ihâimana za'ra wa'aba mono hã rosa'rada aimawi na i'upana te te 're rosa'rata za'ra mono wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te za te te tãma 're waihu'u za'ra, tô õhõ na si wasiré te te âma 're rosa'rata za'ra mono da oto. ¹⁶ 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani te te wama 're i'awaihu'u mono zém na si, wa za tô âma 're wahâimana za'ra, tô õhõ na si.

¹⁷ Isisãnwã norĩ, ma'ápé 're imorĩ wê ne, isine 're anomro wê wa'aba mono za. Ni'wam norĩ ma, tãma âma 're iwasisanho za'ra mono zéb zarina, wasine 're ihâimana wê za'ra mono norĩ ne, te za a norĩ wa'aba zama âma 're aihâimana wê za'ra wa'aba mo. ¹⁸ Ni'wam norĩ hã ahã na Cristuhu zazei'wa 're hâimana za'ra mono newa, te tihâimana wasété zarina, Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada idâ'âzé wasu'u da, 're hâimana za'ra. ã norĩ wasu'u na hã ahã na wa tô te âma aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Tane nherê, ãhãna wa duré aima âma sahu za'ra wa'wa, iwawa sina te âma aima rowasu'u za'ra wa'aba nherê, rob'ui'ééré na hã. ¹⁹ Ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti, dapê'ê 're dadâ'â u'âsi ne 're idahâimana za'ra mono zéb u, te za 're nomro, ropipa u. E marĩ wa. Ta norĩ hã te te sima 're iwê za'ra mono zéb uwaibaba si, te marĩ hã tihãiba ma te te 're ruiwapari za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono upana. E ta norĩ hã tihâimana wasété na 'rãwi 're siwê'õ za'ra mono ã bâ, te bété sina 're wata za'ra, 're ihâimana wê uptabi za'ra mono na hã. Ti'ai âma uburé marĩ hã iwasété na si, te ta norĩ hã te te sima 're rosa'rata wasété u'âsi za'ra. ²⁰ Tane nherê, wa norĩ ma hã ti'ai âma waza'rui uptabi hã wama 're hâimana za'ra mono ò di. Hãwa âma si te waza'rui uptabi hã wama 're hâimana za'ra. Ta hawi za wei wazô imorĩ zô si, wa wato sina wasina sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, Wanho'reptui'wa zô, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zô si. ²¹ Taha si te uburé marĩ hã tiwaihu'u pese na te te 're ab'madâ'â, siptete uptabi wa. Taha wa, tiwaihu'u pese na te za wahãiba itém na wama âma saprĩ za'ra, wahãiba isib'uware ré 're iwanomro 'rata mono zém hawi, isi'utõri

pese hawi. Tawamhã wahâiba itéb ré, Cristuhu hâiba ne iwě uptabi ré, wa za oto 're wahâimana u'âsi za'ra, i'rata.

4

Paru hã te te dama iroti 'rãsutuzé wasu'u

¹ Taha wa, ĩsisãnwã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ma'ãpé Wanhib'apito ãma asiptete sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono za. Ai'ãma ĩpê'ézé uptabi za'ra wa'aba wa, 'rãwi te asabu za'ra wa'aba neza. Romhã na nherẽ, te asina ĩma 're ĩrowě zani za'ra wa'aba mo. Taha wa, wa tô te dama 're aiwasu'u wě za'ra wa'wa, ĩto sina. ãne wa, te za asiptete sina ôhõ ãma si 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo.

² ĩhidiba norĩ, Ewodiza duré Sítiti, ãne wa za aima roti pese 'wa, asisada 're aihâimana wasété aba mono wa. A norĩ wa'wa hã Wanhib'apito nhib'a'uwě, 're aihâimana aba mono wa, ma'ãpé rowě na si apã asiré 're aihâimana aba mono, asisada 're aihâimana wasété aba mono ãna. ³ Duré a hã ĩpawapto wě 'wa, ma'ãpé ã pi'õ norĩ hã pawapto zahuré na. Ta norĩ hã ma tô ĩsiré te te 're romhuri pese zahuré, Cristuhu wasu'uwě na wa te dama ãma 're ĩropéi mono na hã. Temetihi siré zama ma tô te te 're romhuri zahuré, duré uburé ĩsiré romhuri'wa norĩ siré zama. Uburé te ã norĩ nhisi hã dame 're hâimana za'ra ĩbaihã na hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'rata za 're ĩdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi ré, ĩbaihã 're ĩhâimana mono na hã.

⁴ Ma'ãpé atoi u'âsi 're aihâimana za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito ãma oto 're anomro aba mono na dâ'ãsina. Wa za duré aima ãma sahu za'ra wa'wa. Ma'ãpé atoi u'âsi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono za.

⁵ Aiwaimri te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, iwě na. E marĩ wa. Wanhib'apito hã za we apã morĩ su'u na dâ'ãsina. ⁶ Marĩ na 're aihâtã'ã za'ra wa'aba mono ãna, te za oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono zép sidãpãsi, te za duré tiwi 're ĩrowaptêrẽ za'ra wa'aba mo, uburé marĩ zô aiwi 're ĩrowaptã'ã za'ra wa'aba mono zém na hã. Aipê'ẽ 're, ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina, te za asi'ãma tãma 're aimreme zusi aba mo. ⁷ Rowě hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te wama 're ĩ'apisutu mono hã, iwě uptabi hã te wama 're hâimana za'ra, da te 're ĩwaihu'u za'ra mono õ hã. Taha si te za te te 're aipê'ẽ nomri wě za'ra wa'wa, marĩ na 're aihâtã'ã za'ra wa'aba mono ãna 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, Cristu Zesusihi ãma oto 're anomro aba mono zéb zarina. ãne hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi rowě hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono da, te za asi'ãma tãma 're aimreme zusi u'âsi aba mo.

⁸ ĩsisãnwã norĩ, ĩnhimiroti na wa za oto ãma aima 'rãsutu za'ra wa'wa, ãhãna te ãma aipo're pu'u za'ra wa'aba zém na hã. Uburé marĩ hã tô sena 're ĩhâimana za'ra mono na si te za asima 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, duré marĩ hã da te dasima 're ĩwazéb za'ra mono na hã, duré uburé marĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma iwě uptabi na hã, duré marĩ hã wasété ãna 're ĩhâimana za'ra mono na hã, duré uburé marĩ iwě hã da te 're ĩsawi pese za'ra mono na hã, duré uburé marĩ hã wě wa, ãma 're ĩdatob'uzu za'ra mono na hã. ãne na si te za uburé marĩ iwě uptabi na asima 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo, da te dasima 're ĩwasu'u wě za'ra mono na si. ⁹ Te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono ré, aipo're na 're ĩwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa. Duré ai'rata 're ĩnhamra aba mono ré, atõmo na asiwi 're ĩ'madã'ã aba mono na, ma tô duré ĩwaihu'u pese za'ra wa'wa. ãne na uburé marĩ na aima 're ĩsisanho za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za 're aihâimana wě za'ra wa'aba mo. ãne wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wama rowě nhomri'wa hã te za 'rãwi asiré 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa.

Paru hã danhoprubzé wa'rãmi, da'ãma ĩwatazé wasu'u

¹⁰ ãne wa, aima ĩtoi uptabi za'ra wa'aba di ãhãna hã, aré ai'ãma 're rob'é'é hã za'ra wa'aba mono nherẽ, apã ĩ'ãma aipo're pu'u za'ra wa'aba wa, we ĩma asõprub za'ra wa'aba zém na hã. Taha wa, wa Wanhib'apito ãma ĩwata, ĩtoi uptabi wa, aima za'ra wa'aba hã. Áté ĩ'ãma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono nherẽ, marĩ hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono õ di, we ĩma asõprub za'ra wa'aba zém na asiwi ĩzawi za'ra

wa'aba zéb da há. Tane nherē, ma tô ĩ'âma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo tô.
¹¹ E tawamhã, nimahã na marĩ zô ĩwi ĩro'wanhi'riti zarina, ĩsina 're ĩhâtâ'â mono wa, wa ãne aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa, ãhãna há. Mare di. Taha wab õ di. Até nimahã na marĩ zô ĩwi 're ro'wanhi'riti mono nherē, duré niha ĩma 're romhâimana mono nherē, wa ĩsina 're ĩhâtâ'â mono ãna 're ĩhâimana u'âsi tô. ¹² ãne há ĩma waihu'u pese di, marĩ zô dawĩ 're ĩro'wanhi'riti za'ra mono zém na 're ĩdahâimana za'ra mono zé há. ãne há te dame pibui ahã di. Duré danhimarĩ ahã na 're ĩdahâimana za'ra mono zé há ĩma waihu'u pese di. Niha ĩma 're romhâimana mono nherē, wa tô waihu'u, robzei u'âsi 're ĩhâimana mono zém na há. Nimahã na há ĩsai ahã wamhã, duré mra te 're sépata mono nherē, tane nherē, ĩma 're rowē u'âsi mono di, ãne há aiwa ĩma há. Nimahã na há marĩ zô ĩwi 're ro'wanhi'riti mono õ wamhã, duré até marĩ zô ĩwi 're ro'wanhi'riti mono nherē, ĩma rowē di. ãne wa, wa ĩto sina 're ĩhâimana. E marĩ wa. ĩma 're ĩromhâimana mono zé há aiwa wa. ¹³ ãne há niha ĩma 're romhâimana mono nherē, sada 're ĩnhiptete mono di. E marĩ wa. Cristu há ĩnhiptetezé te te ĩma sada 're anhomri u'âsi mono wa.

¹⁴ Tane nherē, ĩma wē uptabi di, we asiwi ĩpawaptob za'ra wa'aba zé há, ãhãna ãme te robzépata ré há. ¹⁵ Piripu ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ, tame duréihã ĩnhimirowasu'u zarina, Cristuhu wasu'uwē há wapari na'rata za'ra wa'aba wamhã, a norĩ wa'aba si ma tô ĩ'âma ana wē wa'wa, ĩma asõprub za'ra wa'aba zém na há, rowahutu u asiré 're asirã'õtõ aba mono norĩ há. Masédoniza na asipti'a nho'õmo nhisi hawi wa'aba oto ĩmorĩ wamhã, ĩsazei'wa norĩ há daza'rui amoi ãma 're ĩhâimana za'ra mono norĩ há ĩ'âma sina za'ra õ di, asine za'ra wa'aba há. A norĩ wa'aba si ma tô asiwi ĩpawapto wē wa'wa tô, ãma ĩhâimanazéb da há. ãne há aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ¹⁶ Duré aihawi za'ra wa'aba ĩmorĩ wamhã, Tesaronita na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩnhamra ré há, ma tô duré ĩpawaptobzéb da há nasi asiwi ĩsõmri za'ra wa'wa, ĩma, marĩ zô nasi ĩwi rowaptâ'â sidâpâsi. ¹⁷ E asõprub za'ra wa'aba zém na ĩma ãma sahu za'ra wa'aba da, wa tô ãne há aima waihu'u za'ra wa'wa. Mare di. ĩsãna'rata hawi ĩ'âma 're ana wa'aba mono zéb zarina, 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, ĩwē na za te te aipawa'âbã za'ra wa'aba na te te aima ãma sa'ëtē za'ra wa'aba da si, wa tô te ai'ãma 're 'madã'â u'âsi za'ra wa'wa. ¹⁸ ãme wa tô uburé marĩ há ĩsima waibui wē, we asiwi ĩpawaptob za'ra wa'aba zé há. Epaproduu há ma tô we ĩma ãwisi wē, we ĩma asõprub za'ra wa'aba zé há. Taha wa, marĩ zô ĩwi rowaptâ'â õ di oto. Sa'ëtē na te za oto marĩ há ĩma tihãiba. ãne wa, wa ĩsina ai'uze za'ra wa'wa, we ĩma asõprub za'ra wa'aba zém na há. Asõprub za'ra wa'aba zé há wē uptabi di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma há. Wedewati ĩsadaze há 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da te 're ĩzata za'ra mono zéb zarina, tãma ãma 're ĩrowē pusi mono ne, tãma wē uptabi di duré ãhãna há, we ĩma asõprub za'ra wa'aba zé há. ¹⁹ A norĩ wa'aba ma zama, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono há ĩnhib'apito há uburé marĩ há ĩwē uptabi há te te aima 're sõmri za'ra wa'wa sa'ëtē na, marĩ zô aiwi 're rowaptâ'â za'ra wa'aba mono wamhã, duré aiwi 're robzei'õ za'ra wa'aba mono wamhã. Tinhibro há te za sa'ëtē na te te aima 're sõmri za'ra wa'wa ĩwē há, Cristu Zesusihi ãma tô sena 're anomro aba mono zéb zarina. ²⁰ Taha wa, Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma si, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za, Wamama ãma si. Tane tô.

Paru há te te ĩdazawi 'rãsutu zé wasu'u

²¹ Ma'ãpé uburé ĩma ãma sawi za'ra wa'aba, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē oto 're ĩhâimana za'ra mono norĩ há tamemhã, Cristu Zesusi, Danho'reptui'wa na te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ há.

ãme ĩsisãnawã norĩ há, ĩsiré romhuri'wa norĩ há ĩ'rata 're ĩhâimana za'ra mono há te duré ãma asawi za'ra wa'wa, ĩsiré. ²² Uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē norĩ, ãme 're ĩhâimana za'ra mono norĩ há te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Apito Sezaha nhorõwa ãma 'ri 'rãihã 're, romhuri'wa norĩ zama te duré ãma asawi za'ra wa'wa dame, wasiré ĩsazei'wa norĩ há.

²³ Wanhib'apito Zesu Cristuhu ma, wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, ta há te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Corosu norĩ Corosu norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Paru hã darob amoi āma dazazéb 're hâimana sirōmo, ma tô rowasu'u hã wapa, Zezusihi zazei'wa norĩ ma, roti senai'ō na da te tãma 're ĩrowasu'u za'ra mono zém na hã, Corosu āma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ ma hã. Taha wa, Paru hã ma tô Corosu norĩ ma rob'ui'éré za'ra, roti senai'ō wi, te te uwati za'ra da. Ma tô duré tãma roti za'ra, Zezusi hã apâ te te saze za'ra da, Epaprasi hã ĩmorĩ'rata na te te tãma ĩwaihu'u za'ra zéb zarina. Epaprasi hã Corosu āma ĩsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa, ta hã. Paru hã ma tô duré tãma waihu'u za'ra, āne: Zezusihi si siminho'reptu waihu'u pese di. Duré taha si dawasédé hã te te dama 're aparĩ waihu'u pese mono di.

¹⁻² Wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa 're ĩhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima ĩwézéb zarina. Taha wa, wa āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, Corosu na 'ri nho'ōmo nhisi āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. Wasisānawā Timotiu te duré āma asawi za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã te oto wasiré wasisānawāi wa, 're anomro wē wa'aba mo Cristuhu āma si, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono āna.

Wamama ma, wa ai'āma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ĩsimizawizé hã ai'āma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da.

Paru hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma ĩwatazé wasu'u

³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ai'āma 're wamreme zusi aba mono sidâpâsi, wa āma 're wawata u'âsi za'ra, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama āma hã. ⁴ Cristu Zezusihi si asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zé wasu'u hã, duré uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mono zé wasu'u hã wa te 're wapari za'ra mono wa, wa āma 're wawata u'âsi za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma, āne na oto 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono wa. ⁵ Cristuhu wasu'uwē hã tô sena uptabi hã ĩmorĩ'rata na da te atēme āwisi za'ra wa'aba wamhã, tame ma tô ĩwapari na'rata za'ra wa'wa, ĩwē uptabi hã hâiwa āma dazô 're ĩsimi'wara mono zé wasu'u hã, duré taha zô si 're ĩdanhimipari u'âsi za'ra mono zé wasu'u zama. Taha zô asina 're asimipari za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô Cristuhu si asina 're ĩ'umnhasi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina ma tô duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē norĩ hã 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Hâiwa āma, wē uptabi na asô 're ĩsimi'wara aba mono hã, te tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te asô 're 'madâ'â pese za'ra wa'wa. Taha zô si te tô asina 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. ⁶ Cristuhu wasu'uwē hã ma tô da te āma ropé oto, ropâ. Taha wa, ma tô ĩsazei'wa norĩ hã dasina tahâ'â ni oto. Taha wa, ma tô dahâimanazém na da te 're saprĩ za'ra, ĩwē u hã. Tane ma tô duré ĩwasu'uwē hã aima 're hâimana za'ra wa'wa, ĩwapari na'rata za'ra wa'aba zém hawimhã. Tame ma tô oto ĩwaihu'u za'ra wa'wa, tô sena na 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩda'azawi pese mono zém na hã. ⁷ Epaprasihĩ nhimirowasu'u zarina, ma tô āma ĩwaihu'u za'ra wa'wa. Ta hã Cristuhu ma wasiré romhuri'wa, wama ĩsawi pe hã. Simi'ě na te Cristuhu ma, te te ai'āma 're romhuri pese za'ra wa'wa, wa'upana. ⁸ Ta hã ma tô wama aiwasu'u wē za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ězani te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina, asimizawi pese zé hã oto ĩwaihu'u za'ra wa'aba zém na hã.

⁹ Taha wa, aiwasu'u wē hã wa te ĩwapari na'rata za'ra wa'aba zém hawim haré, wa tô ōne u'âsi ai'āma 're wamreme zusi u'âsi 'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Ta hã te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, niha oto āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré te te aima 're waihu'u za'ra wa'aba mono da, wa tô wa te tiwi aima 're rowaptērē u'âsi za'ra wa'wa. Īpē'ězani hã te za tô te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, hâiwa hawi dahâimanazém na rowaihu ĩwē uptabi hã oto āma waihu'u za'ra wa'aba da, taha zarina 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono zé hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da oto, 'râwi. ¹⁰ Tawapsi, te za Wanhib'apito zazei'wa hâimanazéb

zarina 're anomro wě wa'aba mono zém na, tãma ãma asina 're i'uwaimrami za'ra wa'aba mo. Marĩ iwě si 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, Wanhib'apito hã te za toi uptabi na aihâimanazém na te te 're ai'uzei pese za'ra wa'wa. Tawamhã 're aihâimana wě za'ra wa'aba mono zém hawi, te za tô marĩ 're i'manharĩ wě za'ra wa'aba mono zém na asima 're isa'ětě za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono hã iwaihu'u za'ra wa'aba zém na te za duré asima 're isa'ětě za'ra wa'aba mo, asi'uihã na. ¹¹ Wa duré wa te tiwi aima 're rowaptērē u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono wi hã, tiwaihu'u pese na iwě uptabi na si te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asiptete u'âsi ãma 're anomro aba mono da, taha na si. Æne wamhã, te za tô ato sina asiptete sina ãma 're anomro aba mo. Duré ãne wamhã, uburé marĩ na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, asa dama ãma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono õ di za. ¹² Æne wamhã, Wamama ãma te za duré ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. Ta hã ma tô aima pisutu za'ra wa'wa, hãiwa ãma tinhib'a'uwě norĩ ma, iwě uptabi hã te te sô 're i'apisutu mono hã aima wa'aba zama aima 're hâimana za'ra wa'aba mono da dasine, da'ãma 're isib'a'uwě mono zéb ãma hã rowa'a za'ēne 're isa'wari u'âsi mono ãma hã. ¹³ Ta hã ma tô wa'anho'reptu tô, robra hawi, Satanasihi nhiptetezém hawi. Ta hawi ma tô te te 're wa'awaibu, i'ra nhimi'madâ'ã si oto tãma 're wahâimana za'ra mono da, tãma isawi uptabi nhimi'madâ'ã si. ¹⁴ Ti'ra dâ'ázém na ma tô wa'awa'ã, marĩ wa te 're i'manharĩ wasété za'ra mono zé hã te te wama 're avari mono da, taha zarina wawasédé hã te te wa'ãma 're ab'madâ'ã tō mono da oto.

Cristu hã 're ihâimana mono zé wasu'u

¹⁵ Cristu hã 'Re ihâimana u'âsi mono ne, te tô 're mo, aiwa wa. Tane nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono hã datōmo na da te dasiwi 're 'madâ'ã waihu'u za'ra mono õ di. I'ra si ma tô da te dasiwi 're 'madâ'ã za'ra datōmo na, ti'a 're morĩ ré hã. Ta hã duréihã marĩ õ uptabi ré hã, te tô 're hâimana u'âsi, i'ra hã. Uburé ropoto nhipai u, te ta hã pire uptabi na 're hâimana. ¹⁶ Ōhõ si ma tô Timama zadawa para uburé marĩ hã te te apoto, hãiwa ãma, duré ti'ai ãma zama, datōmo na da te 're i'madâ'ã za'ra mono hã, duré da te 're i'madâ'ã waihu'u za'ra mono õ zama. Uburé hãiwa nho're ãma dapo're'õ norĩ ma simiroti pire na 're ihâimana za'ra mono norĩ zama ma tô te te apoto, ihãiba'õ norĩ hã. Uburé marĩ hã taha ma si 're hâimana za'ra mono da, ma tô te te ro'apoto tô, Timama zadawa para. ¹⁷ Cristu hã õne u'âsi te tô 're hâimana, marĩ õ uptabi ré hã. Ta hã te uburé marĩ hã tinhimipoto mono bâ te te 're atété tiwaihu'u pese na, si'wa'rutu na tiwi 're hâimana za'ra mono ãna, tãma 're hâimana za'ra mono da, simisutu. ¹⁸ Ta hã uburé tizazei'wa norĩ 'madâ'ã'wa te 're hâimana, pire uptabi na. Ta hã dapisutu'wa, 're idapoto téb za'ra mono zéb da hã. Dâ'ã nherē, apã hãiwa'utu wa, te oto dama pire na 're hâimana u'âsi, uburé za idahãiwa'utu za'ra norĩ nhipai u. Taha wa, te oto danhipai u pire uptabi na 're hâimana tō. ¹⁹ 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te sima iwězéb zarina, ma tô ti'ra hã pisutu, isine uptabi 're hâimana mono da, aiwa. ²⁰ Ma tô duré sima ãma roti siro, i'ra hã wedepo'o nnonhi'rãmi na dazada idâ'ázém na oto da'ãma 're siwadi mono da, uburé hãiwa ãma 're idahãimana za'ra mono norĩ ãma hã, duré uburé ti'ai ãma 're idahãimana za'ra mono norĩ ãma zama.

²¹ A norĩ wa'wa hã ma tô aré 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti si 're anomro aba mo, aipě'ě 're marĩ 're wa'aba hã. Asitob'ru na ma tô ãma 're irosa'rata za'ra wa'aba mo aré, aipě'ě 're marĩ iwásété na si asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wa. Duré marĩ iwásété si 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wa, ma tô aré isiti 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ²² Tane nherē, i'ra hã dasiré a'uwě hãiba na dazada idâ'ázéb zarina, te oto ai'ãma 're siwadi za'ra wa'wa, romhutu'õmhã sisõ're te te asõré wa'aba da, aiwasédé hã da te ai'ãma sa'ra waihu'u aba õ wa za tamemhã oto, Cristu hã tidâ'ázém na aiwasédé te te aima 're i'apari aba mono zéb zarina. ²³ Taha wa, õne haré te za Cristuhu wasu'uwě si asina 're i'umnhasi za'ra wa'aba mo asiptete sina, 'ri hã étě nhisiwi siptete na 're sa mono wa, simeĩ waihu'u õ na 're isa mono ne. Te za tô ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi asina 're aipahã za'ra wa'aba mono ãna. Imorĩ'rata na Cristuhu wasu'uwě hã wapari na'rata za'ra wa'aba wamhã, iwě uptabi hã hãiwa ãma asô 're isimi'wara aba mono wasu'u wi, tiwi asina 're ai'ré za'ra wa'aba mono õ di za, sô 're asimipari za'ra wa'aba mono wasu'u wi hã. Æhã wasu'uwě hã ropã ma tô da te dasima 're wasu'u za'ra, da te 're waihu'u za'ra mono da. Duré wa hã Paru, wa Æhã wasu'uwě na te dama 're romhuri u'âsi.

Paru hã ãsazei'wa norĩ te te 're ãpawaptob za'ra mono zé wasu'u

²⁴ Wa hã ai'udãna za'ra wa'aba, te ai'ãma 're robzépata za'ra wa'aba mono nherẽ, wa ãto sina 're ãhãimana. Cristuhu ma si, te 're romhuri mono wa, wa tã te 're robzépata za'etẽ tã, ta hã ti'ai ãma 're morĩ ré, dazada te te ãrobzépata ne. Tane nherẽ, Cristuhu nhib'a'uwẽ norĩ ma, ãnhimiromhuri na te tãma ãma 're uwaimrami mono da, wa za tã taha na te 're robzépata u'ãsi. ²⁵ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tã ãpisutu, ãsib'a'uwẽ norĩ te tãma 're apawapto mono da. Ai'udãna za'ra wa'aba te 're romhuri mono da, ma tã romhuri hã ãma tisõ, uburẽ ãsada wasu'uwẽ na te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono da. ²⁶ ãhã wasu'u hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãsãna'rata hawimhã te te aré dama 're ã'awaihu'u mono õ hã ma tã oto sã'awi dama upsibi nhamra, tinhib'a'uwẽ norĩ ma si. ²⁷ 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tã sima ãma roti, ãhã wasu'u hã ãwẽ uptabi hã aré da te 're ãwaihu'u za'ra mono õ hã te te oto dama awasu'u hãiré da sã'awi, dapoto mono bã da te oto 're waihu'u za'ra mono da, zudezu'õ norĩ zama. ãhã wasu'u hã aré da te 're ãwaihu'u za'ra mono õ hã, ãne: Cristu hã te oto aipẽ'ẽ 're, 're sãmra za'ra wa'wa. Taha wa, te za tã taha zã si 're asimipari za'ra wa'aba mo, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, ãwẽ uptabi hã za te te wama 're ã'apisutu mono zã si. ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono wasu'u hã, ã hã aré da te 're ãwaihu'u za'ra mono õ hã.

²⁸ Taha wa, Cristuhu si wa oto wa te dama 're wasu'u za'ra. Hãiwa hawi dahãimanazém na rowaihu ãwẽ hã wa te 're ãwaihu'u za'ra mono zéb zarina, wa tã wa te 're da'uwati wẽ za'ra dahãiba mono bã, marĩ hã da te 're 'manharĩ wasété za'ra mono tã da. Wa tã duré wa te dama 're roti za'ra, marĩ da te 're 'manharĩ wẽ za'ra mono da, ã'uwaibaba si. Ni'wam norĩ hã Cristuhu ãma prédup sina 're ãnomro mono norĩ hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho're u, wa te 're simroi mono da, wa tã ãne hã wa te dama 're roti za'ra, rosa'rata wẽ hã wa te oto 're ãwaihu'u za'ra mono zém hawimhã. ²⁹ ãne da, wa tã 're ãsi'wapéi u'ãsi, ãnhiptete sina te tãma 're romhuri mono da. Cristu hã tinhiptetezé te te ãma 're sãmri mono wa, wa ãré te ãma 're romhuri pese, taha na si 're ãnhiptete uptabi mono wa.

2

¹ Wa hã wa ãsima wẽ ãne hã, te ai'ãma 're ãromhuri pese za'ra wa'aba mono na asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba da, ãhãiba pibu za'ra wa'aba õ nherẽ. Duré Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãsazei'wa norĩ 're ãsi'ubumroi mono norĩ ãma te 're ãromhuri pese mono na asiwi ãwaihu'u za'ra wa'aba da, wa duré ãsima wẽ, daro mono bã ni'wam norĩ ãma te duré 're ãromhuri pese mono na zama, uburẽ te te ãhãiba pibu za'ra õ norĩ ãma hã. ² Ta norĩ hã tipẽ'ẽzani wẽ ré, siptete sina 're hãimana za'ra mono da, wa tã te ãma 're romhuri pese za'ra. A norĩ wa'aba ãma zama wa tã duré te 're romhuri pese, aipẽ'ẽzani wẽ ré asiptete sina 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za 'rãwi simisutu siré 're hãimana za'ra ta norĩ hã, 're ãsisawi pese za'ra mono zéb zarina. A norĩ wa'aba zama te za duré ãne zarina simisutu asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wasu'uwẽ hã aré dama ãwaihu'u'õ hã te te oto waihu'u pese za'ra wa, te za tã sena na te te 're waihu'u za'ra, a norĩ wa'aba zama. 'Re ãhãimana u'ãsi mono wasu'u hã aré dama ãwaihu'u'õ hã, ã hã Cristuhu wasu'uwẽ, te dama wasu'u. ³ Cristu hã rowasu'u aré dama ãwaihu'u'õ na 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti wẽ wasu'u waihu'u'wa, ta hã. ãtẽ'ubuzi ãwa'ãbã za'ene hã ti'ai 'rowi 're simi'wara mono nherẽ, da te oto 're ãsõpõtẽ za'ra mono ne, ma tã Cristu hã te te dama 're wasu'u hãiré sã'awi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti wẽ wasu'u hã.

⁴ Ni'wam norĩ hã roti senai'õ na taré te te aima 're ãrowasu'u za'ra wa'aba mono hã wapari ze nherẽ, ãma 're saze za'ra wa'aba mono tã da, wa ãne na aima nharĩ za'ra wa'wa. ⁵ Ai'rata ãnhamra aba õ nherẽ, ãpẽ'ẽ na wa tã te ai'ãma 're rosa'rata u'ãsi za'ra wa'wa, 'rãwi asiré 're ãhãimana za'ra wa'aba mono ne. Cristu hã asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mono zém na, simisutu asiré 're aihãimana nhiptete za'ra wa'aba mono wa, wa ai'ãma 're ãtoi u'ãsi za'ra wa'wa, romhã na nherẽ.

Cristuhu ãma 're ãdanomro mono zé wasu'u

⁶ Taha wa, Cristu Zezusi hã Asib'apito za'ra wa'aba na 're saze za'ra wa'aba mono wa, ma'ãpé simisutu ãsiré ãma 're aihãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono za, 'rãwi. ⁷ Rowede hã sari pa na 're simasa mono wamhã, 're sina waihu'u mono õ di. Tane duré a norĩ

wa'wa hã Cristu te te 're ï'aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za aihâimana nhiptete sina âma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã taha si asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono zém na te za asima 're ïsa'êtê za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwê na tô sena da te aima âma 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina. Te za duré âma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono âma, Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina.

⁸ Taha wa, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, dasi'uihã na senai'õ na danhimirosa'rata nhipese na da te aima 're roti za'ra wa'aba mono wamhã, âma 're dazaze za'ra wa'aba mono tõ da, tô sena newa taha âma si 're aihâimana za'ra wa'aba mono tõ da. Ni'wam norĩ hã danhimiwada'uri zarina pawa'âbã ãna te te dama 're ïromhuri za'ra mono ne, robzei'õ na apã 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ'umnhasite, te za dawi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Danhimirosa'rata nhipese hã Cristuhu hawib õ di. Dahi'rata sidâpãsi tô senai'õ na taré da te dasima 're ïroti za'ra mono zém hawimhã ta hã, duré ïhãiba'õ norĩ hã wasété uptabi na 're ïhâimana za'ra mono norĩ hã ropã siptete sina marĩ te te 're ï'madâ'â za'ra mono hawimhã, danhimirosa'rata nhipese hã. ⁹ Cristu hã ti'ai âma a'uwê hãiba na 're morĩ ré, te tô 'Re ïhâimana u'âsi mono ne 're hâimana, aiwa uptabi wa. Taha wa, marĩ zô tiwi 're rowaptã'â mono õ di, Cristuhu wi hã. ¹⁰ Tane duré a norĩ wa'wa hã, Cristuhu âma 're anomro aba mono wa, marĩ zô aiwi 're rowaptã'â za'ra wa'aba mono õ di, rowê na âma 're ï'anomro u'âsi aba mono zéb da hã. Cristu hã uburé ïhãiba'õ norĩ 'madâ'â'wa norĩ nhipai u, te pire uptabi na 're hâimana u'âsi, siwaprosi õhõ si.

¹¹ Zudezu norĩ hã te 're sisihãiwata nhihãri za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're ïnomro mono na da te âma 're ïwaihu'u za'ra mono zéb da hã. Tane duré, wa norĩ hã Cristuhu âma oto 're wanomro mono wa, ta hã ma tô wapê'ê 're wanhimirosa'rata wasété na 're ïwanomro wasété mono zé hã te te wawi 're anhihãri, wawê na si oto âma 're wahâimana za'ra mono da. ¹² Â dawabzuri hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, â da te 're asãmra aba mono zé hã, Cristuhu siré 're atã'ã za'ra wa'aba mono zé, te ai'ãma simiré'é za'ra wa'wa. Ab're 're, ïsiré da te 're aséme aba mono zéb zama, te ai'ãma simiré'é za'ra wa'wa. Ta hã 're anomro 'rata aba mono zé hã oto 're ïrême pese za'ra wa'aba mono zé, te aima wasu'u za'ra wa'wa. Duré Cristu hã dã'ã uptabi nherê, ïmama hã tiwaihu'u pese na te te ïhãiwa'utu ne, ma tô duré ïsiré aihãiwa'utu za'ra wa'wa. ïsiré 're aihãiwa'utu za'ra wa'aba mono zé hã 're anomro aba mono zép té, te oto aima wasu'u za'ra wa'wa. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ïwaihu'u pese na asina 're ï'umnhasi za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tô ãne hã aima pisutu za'ra wa'wa, taha âma si 're anomro aba mono zép téb da hã oto. ¹³ A norĩ wa'wa hã aipê'ê 're, 're atã'ã za'ra wa'aba mono ne, ma tô aré 're anomro aba mo, aiwasété si 're 'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mono wa, duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhiti 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wa aré. Taha ré, ma tô oto 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te aima 're pisutu za'ra wa'wa, 're anomro aba mono zép téb da hã, aipê'ê 're ato sina âma 're anomro u'âsi aba mono da, Cristu hã dã'ã uptabi nherê, apã te te ïhãiwa'utu ne. Taha wa, wawasédé wa te 're ï'manharĩ za'ra mono zé hã te te oto wa'ãma 're ab'madã'ã mono õ di za, ta hã. ¹⁴ Wawasédé wa te 're ï'manharĩ za'ra mono zém na te te aré wa'ãma sima ïrob'ui'ééré za'ra zé hã ma tô te te wama 're apari, wawasété na wa te aré tãma 're ïwa'ãbã za'ra mono õ na wa'ãma rob'ui'ééré hã. ïsimiroti hã wa te wasina âma 're ï'uwaimrami za'ra mono õ zarina, wawasété na te te wa'ãma 're ï'arob'ui'ééré mono zé hã ma tô te te wama 're a'uprosi oto. Niha 're ïdahâimana za'ra mono zéb da, duréihã te te dama 're ï'aroti 'rata mono hã ma tô duré te te dama 're a'uprosi oto. Cristu hã wedepo'o nhonhi'rãmi na wazada ïdã'ãzém na ma tô te te wama 're a'uprosi tô. ¹⁵ Uburé hãiwa nho're âma ïhãiba'õ norĩ nhiptetezê hã ma tô tiwi uprosi za'ra 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, dapo're'õ norĩ ma simiroti pire na tãma 're ïhâimana za'ra mono norĩ nhiptetezê hã aré. Da'wapéi'wa norĩ nhib'apito hã tinhitob'ru norĩ âma te te ai'uté za'ra wê te, da'ahã nho'a sisarina te te ïsimroi mono ne, ma tô danho'a ta norĩ âma ai'uté za'ra, wedepo'o nhonhi'rãmi na Cristuhu dã'ãzém na hã, Cristuhu ma wapu na 're ïhâimana za'ra mono na, uburé da te oto 're waihu'u za'ra mono da.

¹⁶ Até ni'wam norĩ hã te za ãne na te te aima 're roti za'ra wa'wa: "Romni hã siwa'ru 're huri aba mono õ di za. Duré uwa 'ru 'rãi wa'u ïsé hã siwa'ru bãtã na 're ãhuri aba

mono õ di za. Duré sabadu na romhuri zahârízém na 're romhuri za'ra wa'aba mono õ di za. Duré a'amo hã 're pusi mono sidâpâsi, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, dato da te tâma 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, te za dame 're î'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Bâdâ ahâ na pire na dama 're îhâimana za'ra mono zama, te za dame 're î'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're îdawata za'ra mono zéb da, dama îpire mono hã. ãne hã asina tâma âma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wapsi, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te 're aiwêsâmri za'ra wa'wa." ãne na ni'wam norĩ hã te te aima 're roti za'ra wa'aba mono wamhã, âma 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, dasi'uihã na danhimi'manharĩzém hawi 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awêsâmri mono dai õ wa. ¹⁷ Da'awã da te 're 'madâ'â za'ra mono wamhã, dahâiba uptabi hã dama 're îhâimana za'ra mono na te za da te 're waihu'u za'ra. Tane nherẽ, da'awã si hã marĩ âma 're hâimana mono õ di, îpire hã. Tane duré, danhimiroti zarina uburé danhimi'manharĩzé mono hã. Marĩ î'uptabi hã dama âma 're hâimana za'ra mono õ di. Îwẽ hã za dama 're îhâimana za'ra mono zép si, te wasu'u. Marĩ îwẽ uptabi hã, ta hã Cristu te tô wama wasu'u za'ra, taha si. ¹⁸ Até ni'wam norĩ hã te za sadawa nhipse na dama 're siwasu'u za'ra, dama wapu na 're îhâimana za'ra mono na, 'râwi 're si'madâ'â ze za'ra mono nherẽ. Até te za duré ta norĩ hã hâiwa âma romhuri'wa norĩ âma si 're wata za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono upana. Tawamhã até ta norĩ hã te za aima roti za'ra wa'wa, ãne: "A norĩ wa'wa hã wasine 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, 'Re îhâimana u'âsi mono hã îwẽ uptabi hã te te aima sômri za'ra wa'aba õ di za. Te za îsimini za'ra wa'wa." ãne na ta norĩ hã te te aima 're nharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, âma 're saze za'ra wa'aba mono õ di za. Tô'ã. Ta norĩ hã marĩ aimawi hã dama îwaihu'u'õ hã sôtõ 'rowim ne, te te 're îsabu za'ra mono na dama 're îsiwasu'u za'ra mono na, te 're si'madâ'â ze za'ra, dama pire na 're hâimana za'ra mono newa, 'Re îhâimana u'âsi mono waihu'u'õ'wa norĩ nhimirosa'rata wasété zarina. ¹⁹ Ta norĩ hã Cristuhu wasu'uwẽ si te te sima 're tété za'ra mono õ di. Cristu hã uburé tizazei'wa norĩ 'madâ'â'wa te pire na 're hâimana taha si, da'rã hã dahâiba ma pire na 're îhâimana za'ra mono ne. Dahâiba na danhorõ 're îhâimana za'ra mono hã te dahi hã te te sitême 're tété tete za'ra, danhiptete sina âma 're dahâimana za'ra mono da, dahâiba na hã. Tane duré Cristu hã te za tinhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're apawapto, ta norĩ hã 're sipawapto za'ra mono da, siptete sina âma 're hâimana u'âsi za'ra mono da. Te za duré te te 're apawapto, prédup sina âma 're îhâimana za'ra mono zém na te te sima 're sa'ëtẽ u'âsi za'ra mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te tâma 're î'awẽ mono zéb zarina.

Cristuhu siré 're îdahâiwa'utu za'ra mono zé wasu'u

²⁰ Cristu hã dâ'â wamhã, 're anomro 'rata aba mono zé hã ma tô îsiré aiwi ai'utõrĩ za'ra wa'wa. Taha wa, ti'ai âma danhimiroti zarina 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za oto, taha zarina 'Re îhâimana u'âsi mono te te 're aiwêsâmri za'ra wa'aba mono dai õ wa. Ta hã tâibã oto. Ta hawi ma tô îhawi aiwairébé 'wa. E marĩ da, te bété zahadu ãne hã îsazei'õ'wa norĩ nhimiroti hã asina 're îsazei pese za'ra wa'aba mo, taha na zahadu 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ nherẽ. ²¹⁻²² Ni'wam norĩ hã te ãne te te aima 're roti za'ra wa'wa, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti na newa: "A hã dasa hã asib'rata na âri õ di za, wasété wa. Duré ã hã téiwai õ di za, asadawa na. Duré ã hã asib'rata na upi tõ. Wasété uptabi di." ãne hã te ni'wam norĩ hã dasa na te te aima 're roti wasété za'ra wa'wa, 're upi za'ra wa'aba mono tõ da. Tane nherẽ, dasai mono bâ dama 're hâimana hutu za'ra mono di. Taha wa, dasa da te dasiwi 're îsawi za'ra mono zém na roti hã tarére duré. Marĩ dai õ di ãne hã, 'râwi dasi'uihã na da te dasima 're îrosa'rata za'ra mono zé hã. ²³ Dasa na te te dama 're îroti wasété za'ra mono norĩ hã waihu'u pese newa, te ta norĩ âma da te 're sasômri za'ra. Tane nherẽ, ta norĩ hã waihu'u pese na 're hâimana za'ra mono õ di. Ta norĩ hã te ãne te te 're dawada'uri za'ra, hâiwa âma 'Re îhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ âma si 're dawata za'ra mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono upana. Ta norĩ hã 'râwi sina 're wata u'âsi za'ra mono nherẽ, te dama wapu na 're îhâimana za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra, sadawa nhipse na. Dasa hã te te siwi 're îwẽ'õ za'ra mono na te ta norĩ hã te te 're robzépata za'ra tihâiba na, 'Re îhâimana u'âsi mono hã taha zarina te te 're wêsâmri za'ra mono da newa. Tane nherẽ, taré uptabi ta hã. Marĩ dai õ di, dasi'uihã na dasai mono bâ da te dasima 're îroti za'ra mono zé hã. E dasi'uihã na da te dasima 're îroti za'ra mono na 're wahâimana za'ra mono wa, wa za wa te wasina âma

're uwaimrami za'ra, wanhimirosa'rata wasété zarina marĩ ĩwasédé hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono tō da. Mare di. Sib'aware di, marĩ da, wama 're hãimana za'ra mono ō wa, ta hã.

3

¹ Cristu hã dâ'â uptabi nherẽ, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te apâ ĩhãiu'utu ne, ma tō a norĩ wa'aba zama aihãiu'utu za'ra wa'wa, aipẽ'ẽ 're atâ'â u'âsi ne 're aihãimana za'ra wa'aba mono zém hawi, 're anomro aba mono zép téb da hã oto. Taha wa, ma'apé ĩwẽ uptabi hã hãiu'ama asô 're ĩsimi'wara aba mono zô si, 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra wa'aba mono za. Tame te oto Cristu hã danhib'apito simasisizéb ãma 're sãmra u'âsi pire na, Timama nhimire niwĩ, 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhimire niwĩ. ² Hãiu'ama uburé marĩ wẽ uptabi na 're ĩhãimana za'ra mono na si, te za asima ãma 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. ãme ti'ai ãma uburé marĩ 're ĩhãimana za'ra mono na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ō di za oto. ³ 'Re anomro 'rata aba mono zé hã ma tō aima ai'utõrĩ za'ra wa'wa oto. 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma Cristuhu siré 're anomro aba mono zép tém na da te ai'ãma 're rosa'rata waihu'u za'ra wa'aba mono ō di zahadu. E marĩ wa. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã zahadu te te dama 're awaihu'u mono ō wa, ãne na hã. ⁴ Cristuhu ãma si tō sena 're wahãimana za'ra mono wamhã, taha na si ãma 're ĩwanomro mono zép té, te wama wasu'u za'ra. Ta hã nimahã na tinhimirowa'a na ti'ai u apâ wei morĩ wamhã, a norĩ wa'wa hã te za duré danho'a ĩsiré aihãimana za'ra wa'wa, ĩsine aiwẽ uptabi na 're aihãimana za'ra wa'aba mono na, da te ãma aiwaihu'u za'ra wa'aba da hã.

'Re ĩdanomro mono zép té wasu'u

⁵ Ti'ai ãma ĩsazei'õ'wa norĩ hãimanazéb zarina, marĩ wasété zô 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã te za asiwi 're ĩ'uprosi pese za'ra wa'aba mo asiwi, 're dadâ'â za'ra mono wa, marĩ zô da te oto 're ĩrob'ruiwapari za'ra mono ō ne. Pi'õ na aibã na zama siwa'ru aiwasédé, 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã te za 're ĩ'uprosi pese za'ra wa'aba mo asiwi, duré asisô 're ĩrowasutu za'ra wa'aba mono zé hã, duré marĩ wasété zô si asima 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã, duré danhipai u asibro pese na 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, marĩ zô si asima 're asõpré wa'aba mono zé hã. ãne hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, wẽ ō di, marĩ zô ĩ'upana asima 're ĩrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã. Taha wa, te za tō uburé aiwasédé hã asiwi 're ĩ'uprosi pese za'ra wa'aba mo, aiwi 're si'utõrĩ pese za'ra wa'aba mono wa, 're anomro wẽ wa'aba mono da oto. ⁶ ãne hã dawasété si, da te dasima 're ĩ'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã dama arob'manharĩ za'ëtẽ ĩpipa na hã, te te siwi ĩda'awẽ'õ pese zéb zarina. ⁷ A norĩ wa'aba zama ma tō aré ãne na 're aihãimana za'ra wa'aba mo, aiwasété si asima 're ĩ'ruiwapari za'ra wa'aba mono zéb zarina, aré ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono ré hã.

⁸ Taha wa, te za uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã ĩrẽme pese za'ra wa'wa oto, 're ĩda'ruiwapari za'ra wa'aba mono zé hã, duré asisada 're asiti'ru za'ra wa'aba mono zé hã, duré niha dama 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono da, asima da'ãma 're ĩrosa'rata wasété za'ra wa'aba mono zé hã, duré da'ãma 're ĩwasété za'ra wa'aba mono zé hã, duré uburé aimreme wasété 'wa hã. ã norĩ hã te za uburé ĩrẽme pese za'ra wa'wa. ⁹ Taré asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono ō di za oto, 're anomro 'rata aba mono zé hã 're rẽme pese za'ra wa'aba mono nherẽ, uburé aiwasédé 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã. ¹⁰ Taha wa'rãmi, te oto 're ĩdanomro mono zép tém na si 're anomro aba mo, ĩwẽ na. 'Re ĩhãimana u'âsi mono, ma tō te te 're aipoto téb za'ra wa'wa aipẽ'ẽ 're, ĩsine 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da oto, taha zarina õhõ si 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono da. ¹¹ Taha wa, dapoto mono bâ dasipu'u pese na tãma 're dahãimana za'ra mono nherẽ, te te siwi 're da'ahãiba wẽ'õ mono ō di oto, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã. E marĩ wa. Cristuhu zazei'wa norĩ hã aiwapsi te te 're azawi pese mono wa, zudezu'õ norĩ hã zudezu norĩ me, duré sihãiwata nhihãri ré 're ĩnomro mono norĩ hã, duré sihãiwata nhihãri ãna 're ĩnomro mono norĩ hã, duré a'uwẽ pahĩ norĩ, marãĩ 'rowi 're ĩhãimana za'ra mono hã darob amoi ãma, duré ĩwada'uri zarina si pawa'ãbã ãna te te dama 're ĩromhuri za'ra mono norĩ hã, duré wada'uri ãna si'uihã na 're ĩhãimana za'ra mono norĩ

hã. Āne hã te uburé ĩsazei'wa norĩ hã aiwapsi tãma 're hãimana za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma hã. Cristuhu si te pire uptabi na wama 're hãimana za'ra, danhipai u. Taha si wama ĩpire uptabi za'ra hã, wasiré ĩsazei'wa norĩ ma hã. Taha si te za tizazei'wa norĩ pẽ'ẽ 're, 're sãmra, ĩhãiba mono bã.

¹² A norĩ wa'wa hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ, te tũ 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Ta hã te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono wa, ma tũ sima aipisutu za'ra wa'wa, taha ma si tãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono da oto. Taha wa, da te 're robzépata za'ra mono wamhã, te za da'ãma 're aiwamri za'ra wa'aba mo. Te za duré 're ĩdapawapto wẽ za'ra wa'aba mo. Asiré norĩ ma, aipire na 're aihãimana za'ra wa'aba mono na, 'rãwi 're asi'madã'ã ze za'ra wa'aba mono õ di za. Aiwaimri te za dama 're aihãimana za'ra wa'aba mo. Duré aiwara sina dazada 're asahi za'ra wa'aba mono õ di za. ¹³ Ni'wam norĩ hã asiré nherẽ, marĩ na te te aiwi 're ro'wa're' za'ra wa'aba mono nherẽ, ãma 're aiwa'a za'ra wa'aba mono õ di za, ta norĩ ãma hã. Duré marĩ na te te aiwi 're ro'wa're' za'ra wa'aba mono nherẽ, ãma 're 'madã'ã u'ãsi za'ra wa'aba mono õ di za. Wanhĩb'apito hã aiwasédé te te oto ai'ãma 're ĩ'ab'madã'ã aba mono õ ne, ãma 're 'madã'ã za'ra wa'aba mono õ di za, ta norĩ ãma hã. ¹⁴ Danhipai u, dama ĩpire uptabi na roti hã, ãne: Te za 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina si, te za uburé asiré ĩsazei'wa norĩ hã rowẽ na asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mo, aihãiba za'ra wa'wa hã misi ne. ¹⁵ Cristu hã te za te te 're aipawapto u'ãsi za'ra wa'wa, rowẽ na asiré ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za aipẽ'ẽ 're ĩré 're anomro u'ãsi aba mo, uburé marĩ hã ĩ'uwaibaba si ãma 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zéb da hã, 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tũ aipisutu za'ra wa'wa, simisutu dahãiba misi ne, asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, taha zarina aipẽ'ẽ 're rowẽ na asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, ãma. Taha wa, te za ãma 're aiwata u'ãsi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma si. ¹⁶ Cristuhu wasu'uwẽ na te za ãma 're asipo're pu'u u'ãsi za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ 're aima 're hãimana u'ãsi za'ra wa'aba mono da, taha zarina aihãimana wẽ na 're anomro aba mono zé hã asima 're sa'ëtẽ za'ra wa'aba mono da oto. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hãwi, dahãimanazém na rowaihu ĩwẽ hã ãma 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za dama ãma 're ĩroti pese za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã sũprub uptabi wa, te za tãma 're asũ're u'ãsi za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ 're ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina. ĩpẽ'ẽzani te te aima 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, te za rowẽ zarina tãma 're asũ're za'ra wa'aba mo, Saumusi na ĩbaihã nhisi na tãma 're ĩdanho're za'ra mono zém na zama, duré Wanhĩb'apito ãma 're ĩdanho're za'ra mono na zama. ¹⁷ Uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, duré uburé marĩ na 're aimreme zusi aba mono wamhã, Wanhĩb'apito Zezusihi zadawa para si, te za uburé marĩ hã 're ĩ'manharĩ wẽ u'ãsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã Zezusi hã ĩwẽ uptabi hã wanhowa te te ĩ'manharĩ wẽ zéb zarina, te za tũ marĩ hã 're ĩ'manharĩ wẽ u'ãsi za'ra wa'aba mo, Wamama 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ãma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina.

'Ri 're, 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma rotizé wasu'u

¹⁸ Pi'õ norĩ, aimro nhimiroti hã te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, Cristuhu zazei'wa tũ sena ãma 're ĩhãimana za'ra mono zéb zarina.

¹⁹ Aibã norĩ, aimro te za 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Tãma 're aihãimana wasété za'ra wa'aba mono ãna, te za asima 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo.

²⁰ Ai'uté norĩ, aimama nhimiroti te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo, ana nhimiroti zama, Cristuhu zazei'wa oto 're ĩhãimana za'ra mono zéb zarina. E marĩ wa. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te aima 're wẽ za'ra wa'aba mono wa, ãne hã.

²¹ Damama norĩ, ai'ra norĩ ma, ai'aba're' na aimreme hã 're sani za'ra wa'aba mono õ di za, ta norĩ hã te te sina 're aimreme wazéb za'ra wa'aba mono wa, tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono tũ da.

²² Aiwada'uri zarina si, aipawa'ãbã ãna dama romhuri'wa norĩ, ti'ai ãma asib'apito norĩ mreme hã te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. E asib'apito norĩ hã 'rãwi titũmo na te te 're ai'madã'ã za'ra wa'aba mono wapsi, te za romhuri hã tãma 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, asimromhuri na te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'aba mono zéb da hã. Mare di. ĩhãiba za're'ra nherẽ, te za tũ romhuri hã tãma 're ĩ'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, Wanhĩb'apito hã asiwi 're ĩwazéb za'ra wa'aba mono zéb zarina. ²³ Ato sina te za tũ tãma

're ïromhuri u'âsi za'ra wa'aba mo asib'apito norĩ ma, hâiwa âma Wanhib'apito 're ïsâmra mono ma, ato sina 're ïromhuri za'ra wa'aba mono ne. ²⁴ Aipawa'âbâ aba zé hã hâiwa âma asô 're ïsimi'wara aba mono hã, Wanhib'apito hã za te te aima ïsômri za'ra wa'aba na asina waihu'u sirômo za'ra wa'aba wa, te za âne hã tô sena ti'ai âma asib'apito norĩ ma 're ïromhuri wê u'âsi za'ra wa'aba mo. Tane nherê, ta norĩ ma si 're romhuri za'ra wa'aba mono ô di. Ta norĩ u'âbâ, te Wanhib'apito Cristuhu ma zama 're ïromhuri za'ra wa'aba mo, ta hã Wanhib'apito uptabi wama 're hâimana mono wa. ²⁵ Ni'wam norĩ hã tiwasété si te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, taha wa'râmi te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã hã za'ra, nimahã na hã. E marĩ wa. Ni'wam norĩ hã po're'ô na 're nomro u'âsi mono nherê, tinhimihâzé te te tâma ba'a waihu'u za'ra ô wa za, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, dama pire na 're ïhâimana za'ra mono norĩ hã, dama wapu na 're ïhâimana za'ra mono norĩ zama.

4

¹ Danhib'apito norĩ, pawa'âbâ âna aima romhuri'wa norĩ ma, te za 're 'manharĩ wê u'âsi za'ra wa'aba mo, ï'uwaibaba si. Asib'apito za'ra wa'wa hã hâiwa âma 're ïsâmra mono hã te te 're ai'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mono na, asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa, te za âne na hã tâma 're ï'manharĩ wê u'âsi za'ra wa'aba mo, aima romhuri'wa norĩ ma hã.

'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're damreme zusi mono da, rotizé wasu'u

² 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, te za 're aimreme zusi aba mo, ône u'âsi. Asimiza'rese te za tâma 're aimreme zusi aba mo, âma 're aiwata za'ra wa'aba mono sina. ³ 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhã, wa'âma zama te za duré tâma 're aimreme zusi aba mo, ta hã te te wama 're a'ridawa mono da, ïmreme wasu'u hã wa te dama 're wasu'u za'ra mono da, Cristuhu wasu'uwê aré dama ïwaihu'u'ô hã wa te dama 're waihu'u za'ra mono da oto. Taha para, ma tô oto dasiwi ï'âri ni, dazazéb 're, da te ïnherê da. Taha wa, wa oto taha 're nhamra. ⁴ Taha wa, ma'âpé 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, ï'âma 're aimreme zusi aba mono za, taha si te te 're ïpawaptob u'âsi mono da, Cristuhu wasu'uwê dama ïwaihu'u'ô hã ïpibu pese na si te dama 're wasu'u mono da, da te oto âma 're ïwaihu'u pese za'ra mono zéb da hã, âhã da si te te ïpisutu wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

⁵ Asimirosa'rata wê, oto âma 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za Cristuhu zazei'ô'wa norĩ ma aihâimana prédup sina tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré 're danhopêtê za'ra wa'aba mono sidâpâsi, te za Cristuhu wasu'uwê hã dama 're ïwasu'u za'ra wa'aba mo, dasiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré hã, da te 're waihu'u za'ra mono âna 're dahâimana za'ra mono tô da, Cristuhu wasu'uwê hã. ⁶ ïsazei'ô'wa norĩ ma, 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, aimreme wê na si te za tâma 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mo, tâma âma 're rowê zani za'ra wa'aba mono da, aimreme wê na te te âma 're aiwapari ze za'ra wa'aba mono da. Âne wamhã, ï'uwaibaba si te za tô aimreme na tâma âma 're ïwa'râmi za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwê na te te âma 're asadanharĩ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba.

Paru hã te te ïdazawi 'räsutu zé wasu'u

⁷ Wasisânawã Titicu hã, wama ïsawi pe hã te za aima ïwasu'u za'ra wa'wa, âme ïhâimana na hã. Ta hã wasiré Wanhib'apito ma romhuri wê 'wa, te tô wama umnhasi na 're hâimana. ⁸ Taha wa, wa za oto atême âma satõrĩ za'ra wa'wa ã ïnhimi'ui'ééré ré, âme rowê na ïwahâimana za'ra na te te aima wawasuu wê za'ra wa'aba da, taha zarina aima rowê wairébé aba da, wazabâdâ. ⁹ Taha siré, te za duré Onezimo hã âma mo, wasisânawã wama ïsawi pese hâiba amo hã, wama ï'umnha hã ta hã duré, tame asiré ïsazei'wa norĩ, asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono hã. Ta norĩ si te za aima rowasu'u za'ra wa'wa, âme ïromhâimanazém na hã, duré ïwahâimana za'ra zém na zama.

¹⁰ Aritacu hã âme dazazéb 're, ïsiré ïhâiba hã te âma asawi za'ra wa'wa, timreme na. Marcusi hã te duré âma asawi za'ra wa'wa, Banabéhé mama amoi 'ra hã. Taha na wa tô nimahã na hã aima âma roti pari za'ra wa'wa, niwa atême wisi za'ra wa'aba wamhã, asiwi sawi wê wa'aba da. ¹¹ Zuzuwé hã te duré âma asawi za'ra wa'wa, Zusitu na ïsisi amo hã. ã norĩ hã zudezu na 're ïhâimana za'ra mono, si'ubdatõ ïhâiba za'ra hã. ïsiré romhuri'wa norĩ hã ahâ uptabi nherê, si'ubdatõ si te zudezu norĩ hã te te ïsiré 're romhuri za'ra, tô

ã norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, da'ãma 're ìsib'a'uwẽ mono zéb u, wa te tãma 're ìda'awaibui mono na hã. ã norĩ hã ma tô siwi ìpawapto pese za'ra tô.

¹² Epapراسي te duré ãma asawi za'ra wa'wa, tame asiré ìsazei'wa norĩ siré 're ìhâimana mono hã, Cristu Zezusihi ma romhuri'wa hã. Ta hã te ai'ãma 're mreme u'âsi 'wa simi'ẽ na, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, taha si te te 're aipawapto u'âsi za'ra wa'aba mono da, asiptete sina ãma 're anomro aba mono da, duré aihâimana prédup sina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da, ta hã te te aima 're ìwẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Cristu hã asina 're ì'umnhasi za'ra wa'aba mono zém na 're asiptete za'ra wa'aba mono da, te duré ai'ãma 're mreme u'âsi 'wa. ¹³ Ta hã te te ai'ãma 're ìromhuri pese za'ra wa'aba mono na, wa tô ta hã ìsi'uihã na waihu'u. Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi ãma ìsazei'wa norĩ 're ìhâimana za'ra mono norĩ ãma, te te 're ìromhuri pese mono na wa tô duré waihu'u. Duré Irapuri na 'ri nho'õmo nhisi ãma ìsazei'wa norĩ 're ìsi'ubumroi mono norĩ ãma, te te 're ìromhuri pese mono na zama, wa tô waihu'u, ta hã.

¹⁴ Rucasi hã, dawede'wa wama ìsawi pe hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa. Demasihi zama te duré ãma asawi za'ra wa'wa.

¹⁵ Ma'ãpé, duré wasisãnwã norĩ hã wama sawi za'ra wa'aba, Radiseza na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ìsi'ubumroi mono norĩ hã. Duré Nipaha zama wama sawi za'ra wa'aba. Duré taha nhorõwa ãma Cristuhu zazei'wa, siré 're ìsi'rá'õtõ u'âsi mono norĩ zama, wama sawi za'ra wa'aba. ¹⁶ ã hã te ãma aima ìrob'ui'éré za'ra wa'wa hã asisõ'a asima sõré pari za'ra wa'aba wamhã, te za asiwi ìsõmri 'wa, Radiseza u, tame ìsazei'wa norĩ hã sisõ'a te te duré sima sõré za'ra da. Duré Radiseza u te dama ìrob'ui'éré hã te za duré ìwa'rãmi aima sõmri za'ra wa'wa, ta hã duré asima sõré za'ra wa'aba da. ¹⁷ Atipuhu ma, ma'ãpé ãne hã 'maiwaihu'u aba za: “'Re ìhâimana u'âsi mono, romhuri te te aima ìpisudu hã 'mairẽme õ di za. Uburé te za tãma ãma ì'a'uwaimrami mo.” ãne hã te za tãma ì'maiwaihu'u 'wa, Atipuhu ma hã.

¹⁸ Wa hã Paru, wa ìnhimi'ui'éré na ãma asawi za'ra wa'wa. Ma'ãpé ì'ãma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono za, dazazéb 're zahadu ìhâimana na hã.

Rowẽ u'âsi 're aihâimana za'ra wa'aba mono za, Wamama hã ai'ãma 're ìsiwãrĩ za'ra wa'aba mono zéb zarina.

1 Tesaronita norĩ Tesaronita norĩ ma, Paru te te ĩrob'ui'ééré na'rata zé Ĩbaihâ wasu'uzé

Paru norĩ hã Tesaronita u si'aba'rúi wamhã, da'ahã na ma tô saze za'ra ni, ĩsimiromhuri za'ra na hã. Tazahã zudezu norĩ hã Zezusihi zazei'ô'wa norĩ hã ma tô sada tihâimana za'ra, te te siwi wĩrĩ da. Taha wa, Paru norĩ hã ma tô dahawi aimani zahuré, Siraha me, Bereza na 'ri nho'ômo nhisi u. Tane nherẽ, zudezu norĩ hã ma tô ĩsarina ai'aba'rúi, Tesaronita hawi (Atusi 17.1-13). Tawamhã ãma ronomro wapsi, Timotiu hã ma tô Tesaronita ãma ĩsazei'wa norĩ wasu'u wẽ hã tãma ãwisi za'ra, Paru norĩ ma, Corĩtu ãma hâimana za'ra ré. Taha wa, Paru hã ma tô Tesaronita norĩ ma rob'ui'ééré za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma siptete sina 're ĩnomro mono na ĩwasu'u za'ra hã te te waparĩ wa, tãma ĩrowẽ na hã.

Ma tô duré pawaptob za'ra, ĩsisãnawã norĩ hã tiwi 're ĩdâ'â za'ra mono norĩ wi, 're robzei'ô tã za'ra mono da, Zezusi hã apã we ĩmorizéb zô, wato sina 're wanhimipari za'ra mono na dâ'âsina.

¹ ĩsazei'wa norĩ, wa hã Paru, Sira, duré Timotiu, wa ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'aba ni, Tesaronita na 'ri nho'ômo nhisi ãma asiré 're asi'rã'ôtô aba mono norĩ ma.

Wamama hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, duré Wanhib'apito Zezu Cristu hã te asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, ĩsib'a'uwẽ, 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Wa norĩ hã ta norĩ ma, wa ai'ãma 're wamreme zusi u'âsi 'wa, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Tesaronita ãma ĩsazei'wa norĩ, tô sena 're ĩhâimana wẽ za'ra mono zé wasu'u

² Wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma, wa 're wawata u'âsi za'ra, 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono wa. Ai'ãma 're wamreme zusi aba mono wamhã, wa duré wa te tiwi 're rowaptêrẽ za'ra, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da. ³ Tãma 're wamreme zusi mono sina, wa ai'ãma 're wapo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa, 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono zém na, ãma 're wawata za'ra mono da. A norĩ wa'wa hã sazei pese za'ra wa'aba wa, marĩ ĩwẽ si te 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mo. Wamama hã, Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono, te 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina, te duré 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, dawĩ 're asisawi za'ra wa'aba mono ô di, marĩ ĩwẽ hã dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tã da. Duré Wanhib'apito Zezu Cristu we ĩmorizéb zô, asimi'ẽ na te sô 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. ãne na 're anomro wẽ wa'aba mono na, wa ai'ãma 're wapo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa, wawa'a ãna, Wamama ma 're wamreme zusi mono wamhã. ⁴ Wasiré ĩsazei'wa norĩ, wa tô duré ai'ãma waihu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono na hã, duré ĩsib'a'uwẽ 're anomro aba mono da, te te sima aipisutu za'ra wa'aba na hã.

⁵ Zezusihi wasu'uwẽ na, wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba wamhã, taré wamreme na si, wa te aima ãma rowasu'u za'ra wa'aba ô di. 'Re ĩhâimana u'âsi mono pê'êzani hã tiwaihu'u pese na te te 're ĩwapawaptob za'ra mono zém na, wa tô duré aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Zezusihi wasu'uwẽ hã tô sena na, wa te 're ĩ'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa tô duré aima ãma rowasu'u za'ra wa'aba ni. Taha wa, wa tô ai'ãma waihu'u za'ra wa'aba ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima ĩ'aiwẽ za'ra wa'aba na hã. Duré a norĩ wa'wa hã ma tô wa'ãma ĩwaihu'u za'ra wa'wa, ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ré, 're ĩwanomro wẽ mono zém na, wa te aipawaptob za'ra wa'aba da. ⁶ ãne wa tô aima ãma asanho za'ra wa'aba ni, Wanhib'apito hã ti'ai ãma 're morĩ ré, wama ãma ĩsisanho ne. Tawamhã ĩwasu'uwẽ ma tô ĩsaze za'ra wa'wa. Ma tô 're anomro wẽ wa'aba mo, wasisanhozéb zarina, duré Wanhib'apito sisanhozéb zarina. ĩwaihu'u pese pê'êzani hã ma tô te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, atoi uptabi za'ra wa'aba na 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, da te ai'ãma 're ĩrowasété za'ra wa'aba mono na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherẽ.

⁷ Taha na a norĩ wa'wa hã ma tô duré dama ãma asanho za'ra wa'wa, aihĩni ĩsazei'wa norĩ, Masédoniza na danhipti'a nho'ômo nhisi ãma 're ĩsi'ubumroi mono norĩ ma, duré

Ataza na danhipti'a nho'ômo nhisi âma 're îsi'ubumroi mono norĩ ma zama. ⁸ Tame 're îsi'ubumroi mono norĩ hã ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã wapari za'ra, a norĩ wa'wa hã dama 're sadawa wasu'u pese za'ra wa'aba mono wa, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã. Duré îsipai u, daza'rui mono bâ ma tô îsadawa wasu'u hã datême waptã. Duré 're îsazei pese za'ra wa'aba mono na, ma tô aiwasu'u wa'wa hã da te 're wapari za'ra, daro mono bâ. Taha wa, wa norĩ hã 're îsaze za'ra wa'aba mono na, wa te duré dama 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono ò di, aiwasu'u za'ra wa'wa hã da te 're wapari sirômo za'ra mono wa. ⁹ Aiwasu'u wapari'wa norĩ hã, si'uihã na te wama rowasu'u za'ra, atême îwasihutu aba zém na. Ma tô, u, asima îwawẽ za'ra wa'wa. Te duré wama aiwasu'u za'ra wa'wa, âne: "Ta norĩ hã, 'Re îhâimana u'âsi mono te te 're sazei pese za'ra. Taha wa, romhâiba 'manharĩ âma, nasi wata za'ra ò di oto. Te te tâma 're romhuri za'ra mono ò di oto. Ma tô rême pese za'ra. 'Re îhâimana u'âsi mono si, tô sena hã, u. Taha wa, îsadawa wasu'u, ma tô saze za'ra. Taha wa, te taha na si te te tâma 're romhuri pese za'ra. ¹⁰ Î'ra hã hãwa hawi apã we îmorizéb zô, te 're simipari u'âsi za'ra, ab're hawi apã te te îhãwa'utu zô." Âne te wama aiwasu'u za'ra wa'wa. Tane tô. Ta hã Zezusi hã, Wanho'reptui'wa. Ma tô wanho'reptu za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono hã za te te îdahã za'ra zé wi hã.

2

Tesaronita âma Paru hã îwẽ na si te te îromhurizé wasu'u

¹ Wasisânawã norĩ, ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, aima wanhimiromhuri za'ra wa'aba zé hã taré ò di. Tô sena, wa tô aipawaptob za'ra wa'aba ni, sazei pese za'ra wa'aba da. Âne na ma tô wa'âma îwaihu'u za'ra wa'wa. ² Piripu na 'ri nho'ômo nhisi hawi, wa tô atême aihutu aba ni. Tame wasi'ubumroi ré, wa tô robzépata za'ra ni, îsazei'ô'wa norĩ nhimihâzém na, duré damreme wasété na zama. Taha wasu'u na ma tô wa'âma îwaihu'u za'ra wa'wa. Tane nherẽ, Wanhib'apito 'Re îhâimana u'âsi mono hã ma tô wapawaptob za'ra, wapahi âna, îsadawa wasu'u hã wa te aima wasu'u za'ra wa'aba da, Cristuhu wasu'uwẽ na hã. Taha wa, wamreme wa'rãmi, da te wawi ro'wa'rutu za'ra nherẽ, wa tô îwasu'uwẽ na aima rowasu'u za'ra wa'aba ni tô, wapahi za'ra âna. ³ Roti tô sena na si, wa aima roti za'ra wa'aba ni, âhãna hã. Rowasu'u wẽ upana, wa te aima roti za'ra wa'aba ò di. Duré marĩ îwẽ hã wa te wasima waibu da, wa te ai'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ò di. Marĩ îwẽ hã wa te aiwi udã za'ra wa'aba ò di. ⁴ Mare di. Ânei ò di. Tô sena, 'Re îhâimana u'âsi mono te te sima 're îwawẽ za'ra mono zéb zarina, te te wapisutu za'ra wa, wa îwasu'uwẽ na wa te dama 're rowasu'u za'ra, âne na romhuri'wa da, te te wawësãmri za'ra wa.

Tawamhã wanhimirowasu'u wẽ wa, taré wama dato za'ra da, wa te wasina 're rosa'rata za'ra mono ò di. Mare di. 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te 're îwawësãmri za'ra mono da si, wanhimirosa'rata za'ra hã. Ôhõ si te za te te 're wapibu za'ra, 're îwanomro wẽ mono zéb zô, îwẽ na si 're îwanhimirosa'rata za'ra mono zéb zô zama. Taha wa, îsadawa wasu'u na, wa te dama 're îrowasu'u wẽ za'ra mono na, wa'âma 're toi mono da, wa wa te wasina 're rosa'rata za'ra.

⁵ Ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ré, taré wamreme to na ai'âma wawata za'ra wa'aba ò di. Duré marĩ îwẽ hã wanhimirowahutu wa'rãmi, wama sômri za'ra wa'aba da, wa te wasina rosa'rata za'ra ò di. Âne na ma tô wa'âma îwaihu'u za'ra wa'wa. 'Re îhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, âne na wapẽ'ẽ 're, wanhimirosa'rata za'ra hã. ⁶ Wanhimirowahutu wẽ na wa'âma 're aiwata za'ra wa'aba mono da, wa te wasina rosa'rata za'ra ò di. Duré, aimawi norĩ hã âne zarina, wa'âma wata za'ra da, wa te wasina rosa'rata za'ra ò di duré. ⁷ Cristu hã ma tô wazatõrĩ za'ra, îwasu'uwẽ hã wa te dama 're waihu'u za'ra mono da, îsadawa para. Taha wa, dama wamreme pire za'ra di. Tane nherẽ, wamreme pire na, wa te duré 're aiwari za'ra wa'aba mono ò wa, wa te âma aiwi robzei'õ za'ra wa'aba ò di. Mare di. Ânei ò di, wa te aima î'manharĩ za'ra wa'aba zé hã. Wamreme wẽ na si, wa tô aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Wa tô ai'madã'ã pese za'ra wa'aba ni, dana norĩ hã ti'ra te te 're î'madã'ã pese za'ra mono ne. ⁸ 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã, îwasu'uwẽ hã wawa'a âna, wa tô aima wasu'u za'ra wa'aba ni, wama asawi pese za'ra wa'aba wa. Taha wa, aiwi 're wasisawi za'ra wa'aba mono ò di, wa te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono tã da. Tô sena, a norĩ wa'wa hã wama asawi uptabi za'ra wa'aba di.

⁹ Wasisānawā norī, āne na te tō wa'āma 're aipo're pu'u u'āsi za'ra wa'aba mo, 're īwanomro wē mono zém na. Wa norī hā wahāimanazéb da, wa tō wasima romhuri pese za'ra ni, wapatâ'â nherē, duré wawasutu nherē. Bâtâ sidâpâsi wasi'uihâ na wanhib'rata na wa tō romhuri za'ra ni, wahāimanazéb da. Bâdâ 'râiwatobro ò ré, duré bâdâ sébré nherē, wa tō wasima romhuri za'ra ni, wa te aiwari za'ra wa'aba tō da, wama asōprub za'ra wa'aba na wapire na wa'madâ'â za'ra wa'aba tō da, 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u na, wa te aima rowasu'u za'ra wa'aba ré.

¹⁰ A norī wa'wa hā ma tō iwawaihu'u za'ra wa'wa, asō'a za'ra wa'aba, 're īwanomro mono zém na hā. 'Re ihâimana u'āsi mono hā ma tō duré wawaihu'u za'ra, 're īwanomro wē mono zém na hā. Wawasédé hā wa te 'manharī za'ra ò di. Īwē na si wa tō wahāimana za'ra ni, asō'a za'ra wa'aba. 'Re ihâimana u'āsi mono nhimiroti na hā āma wasipa za'ra ò di. Āne āma 're īwanomro mono zém na, tō ibâ. ¹¹ Damama hā, dahāimanazém na te za ti'ra norī ma rowahutu. Tane, wa norī hā aihâiba bâ wa'aba, wa tō aima rowahutu za'ra wa'aba ni, 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u na 're anomro wē wa'aba mono da. ¹² Duré da te aima 're amhâzépa za'ra wa'aba mono nherē, wa tō āma aima robze za'ra wa'aba ni īwasu'uwē na, aiwi 're robze'ō tō za'ra wa'aba mono da. Wa tō aima roti pese za'ra wa'aba ni, 'Re ihâimana u'āsi mono nho'a 're anomro wē wa'aba mono da, toi uptabi na te te 're ai'madâ'â za'ra wa'aba mono da. Ta hā ma tō te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, hâiwa āma ihâiba na rowa'a na īsiré 're aihâimana u'āsi za'ra wa'aba mono da, rowē uptabi na.

¹³ 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā wa te aima īwasu'u za'ra wa'wa hā wapari za'ra wa'aba wamhā, ma tō asima īwē za'ra wa'wa. Taré ti'ai āma aibâ nhimirowasu'u newa, āma rosa'rata za'ra wa'aba ò di. Tō sena 'Re ihâimana u'āsi mono mre me na, ma tō āma irosa'rata za'ra wa'wa. Tane tō, 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u na si wanhimirowasu'u za'ra hā. Īsadawa wasu'u hā te tō ai'āma te te 're romhuri pese za'ra wa'wa, aipē'ē 're, īwē na si 're anomro aba mono da. Taha wa, 'Re ihâimana u'āsi mono āma si, wa 're wawata za'ra, ĩmreme hā asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa.

Īsazei'wa norī te te 're ĩrobzépata za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ Zudeza na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma hā, aiwana za'ra wa'aba, ma tō da te 're sazei pese za'ra, 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u hā, īwasu'uwē hā. Tawamhā, Cristu Zezusihi āma ma tō 're danomro, ĩsazei'wa norī, siré 're ĩsi'rā'ōtō mono norī hā. Tawamhā, ĩsiré norī hā ĩsazei'ō'wa norī hā ma tō te te āma 're rowasété za'ra, ĩsazei'wa norī hā te te 're saze za'ra mono tō da, īwasu'uwē hā, tisiré nherē. Tane, a norī wa'wa hā wasiré ĩsazei'wa norī hā, ta norī ne, ma tō 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo, asiré norī hā asada 're sahi za'ra wa'aba mono wa, Zudeza norī ne. ¹⁵ Duréhā, zudezu norī hā ma tō te te 're simro, 'Re ihâimana u'āsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā. Duré, āhāna zama ĩshudu norī hā ĩhi'rata norī hā te te 're ĩrob'manharī za'ra mono zéb zarina, ma tō siwi tīwī, Wanhib'apito Zezusi hā. Ma tō duré te te wa'āma 're rowasété za'ra, īwasu'uwē hā wa te dama 're wasu'u za'ra mono tō da. Ma tō sisiti siwi wazatōrī za'ra, ĩsiti wasi'aba'ré da. Ma tō duré uburé da'āma tinhitob'ru za'ra. Taha wa, 'Re ihâimana u'āsi mono ma, wē ò di, 're ihâimana za'ra mono zém na. ¹⁶ Tawamhā, wa norī hā zudezu'ō norī ma, wa tō wa te tāma 're rowasu'u za'ra īwasu'uwē na, da te 're sazei pese za'ra mono da, Zezusi hā te te 're da'anho'reptui mono da. Tawamhā, ta norī hā zudezu nherē, ĩsazei'ō'wa norī hā, ma tō te te wawi 're ro'wa'rutu za'ra, te te 're wazadawa uwati za'ra mono da aré, īwasu'uwē na wa te dama 're rowasu'u za'ra mono tō da. Āne tiwasété na 're ihâimana za'ra mono zém na, ma tō 're siwasété za'ētē za'ra. Tawamhā, tâibâ oto. 'Re ihâimana u'āsi mono hā ma tō wawi ro'wa'rutu'wa norī hā te te 're wē'ō pese za'ra. Rowē'ō, ma tō duré tāma pisutu za'ra. Tawamhā, ĩsiti te za oto 're nomro u'āsi.

Paru hā Tesaronita u apâ ĩmorizém na ĩsiwasu'uzé wasu'u

¹⁷ Wasisānawā norī, ĩsazei'ō'wa norī nhimirob'manharizéb zarina, wasi'aba'ré na aihawi za'ra wa'aba, wasi'aba'réi wamhā, asiti za'ra wa'aba, wa a'â 're wasi'ubumro. Tane nherē, ai'rata 're iwasi'ubumroi u'āsi aba mono ne, wa wanhimirosa'rata na wa te ai'āma 're rosa'rata wē u'āsi za'ra wa'wa. Awa'awi hā wapē'ézé uptabi na, wa 're wahāimana za'ra. Taha wa, apâ atēme wasihutu su'u aba da, wa tō wasima waihu'u za'ra ni, wa te asabu za'ra wa'aba da. ¹⁸ Wa te duré asabu téb za'ra wa'aba neza. Wa hā Paru hā, apâ

atême ĩmorĩ aba neza. Taha wa, atême ĩmorĩ aba da, bådâ, wa tô nasi ĩsima pisutu. Tane nherẽ, Satanasi hã wanhitob'ru hã ma tô nasi wa'ãma ro'wa'rutu za'ra, ãma atême ĩwisi za'ra wa'aba tã da. ¹⁹ Tane tô. Ni'wam norĩ me asõwa're're za'ra wa'aba, wasisõpõtẽ za'ra õ di za, Wanhib'apito Zezusi apâ wei morĩ wamhã. Ni'wam norĩ hã, asõwa're're za'ra wa'aba, te te wama 're rowẽ zani za'ra mono õ di za. Wanhib'apito wei morĩ wamhã, ni'wam norĩ hã asõwa're're za'ra wa'aba, te te dama wawaihu'u za'ra õ di za, tô sena aima za'ra wa'aba, wa te 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono zém na. ²⁰ Tane tô, wato sina, wa wa te 're aiwasu'u wẽ za'ra wa'wa dama, a norĩ wa'wa hã wama 're rowẽ zani za'ra wa'aba mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 're ĩsaze za'ra wa'aba mono zém na.

3

Timotiu hã ĩsazei'wa norĩ ma rowẽ zô, Tesaronita u ĩmorĩzé wasu'u

¹⁻³ Tawamhã, ai'ãma wapẽ'êzé uptabi za'ra wa'aba wa, apâ wasi'aba'rézéb zô wanhimipari waihu'u za'ra õ di oto. Taha wa, wa tô wasisaze za'ra ni, Timotiu hã wa te ãma atême satõrĩ za'ra wa'aba da, wa hã ĩsiwaprosi Atena na 'ri nho'õmo nhisi ãma ĩnhamra da nherẽ. Tawamhã, wa tô ãma atême satõrĩ za'ra wa'aba ni, Timotiu hã. Ta hã wasiré ĩsazei'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, Cristuhu wasu'uwẽ na te te dama 're rowasu'u mono da, wasiré. Taha wa, wa tô atême satõrĩ za'ra wa'aba ni, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, aihâimana nhiptete sina 're sazei pese za'ra wa'aba mono da, ĩwasu'uwẽ hawi apâ 're aipizari za'ra wa'aba mono tã da, da te ai'ãma 're rowasété pese za'ra wa'aba mono nherẽ. A norĩ wa'wa hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipisutu zarina, da te wa'ãma 're rowasété za'ra mono wa, wa te 're ĩrobzépata za'ra mono na hã. ⁴ ãne na wa tô ĩwana aima rowaihu'u sirõmo za'ra wa'wa, ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, za da te wama 're ĩrob'manharĩ pipa za'ra mono zém na hã. ãhãna, tô sena na ma tô asina ĩwaihu'u za'ra wa'wa, tô wa'ãma 're romhâimana za'ra mono wa. ⁵ Taha wa, asada 're dazahi za'ra wa'aba mono wa, apâ ãma atême ĩmorĩ aba neza, 're ĩsazei'õ utõrĩ za'ra wa'aba mono zé hã te aiwi waihu'u za'ra wa'aba da. Taha wa, Timotiu hã wa tô ãma atême satõrĩ za'ra wa'wa, apâ te te we wama aiwasu'u za'ra wa'aba da. Wa'uburé hã dawasété da, dawada'uri'wa hã te te aipibu za'ra wa'aba wa, 're saze zahâri za'ra wa'aba mono õ'umnhasite, wa tô ai'ãma 're ĩhâtâ'â za'ra wa'wa. Aima wanhimiromhuri za'ra wa'wa hã taré 're hâimana mono õ'umnhasite, wa tô ãma atême satõrĩ za'ra wa'wa Timotiu hã, te te aiwaihu'u za'ra wa'aba da.

Tesaronita hawi, Timotiuhu nhimirowasu'u wẽ na Paru norĩ ĩto za'ra zé wasu'u

⁶ Tawamhã Timotiu hã ma tô we apâ watême tiwisi za'ra, aihawi za'ra wa'aba. Ma tô aiwasu'u wẽ za'ra wa'wa hã wei wama ãwisi. Wa te wapari ze za'ra di, aiwasu'u wẽ za'ra wa'wa hã. Cristu hã te, u, asina 're ĩ'umnhasi pese za'ra wa'aba mo. Asimizawi pese za'ra wa'aba na te, u, 're anomro aba mo. Duré, ĩwẽ na si te, u, wa'ãma 're ĩrosa'rata za'ra wa'aba mo. ĩwazabu za'ra wa'aba da si, te, u, 're asimipari za'ra wa'aba mo. ãne, aiwasu'u wẽ za'ra wa'wa hã, wa te wapari ze za'ra di. Tane tô, wa norĩ zama wa te asabu za'ra wa'aba neza. Wa duré sô mapari za'ra ni aré, wa te ĩ'asabu za'ra wa'aba zéb zô. ⁷ Wasisânawã norĩ, da te wa'ãma 're rowasété za'ra mono nherẽ, duré marĩ ĩpire na wa te 're robzépata za'ra mono nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, wa tô apâ pẽ'ẽ daba'wara pese ni. ⁸ ãne wa, wahâtâ'â ãna wa oto 're wahâimana za'ra apâ, Wanhib'apito ãma asiptete sina ãma 're anomro aba mono wa. ⁹ Taha wa, wa oto Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra, ĩsõ'a, wama 're robze zani za'ra wa'aba mono wa, Zezusi hã asina 're ĩ'umnhasi pese za'ra wa'aba mono zém na hã. ¹⁰ Awẽ sidâpâsi, wa wanhim'i'ẽ na tãma 're wamreme zusi, båtâ na barana zama, ta hã te te wama pisutu za'ra da, nimahã na ãma atême wasi'aba'rúi wa'aba da, wasisabu za'ra da apâ, duré zahadu ĩwaihu'u za'ra wa'aba õ hã, wa te aima waihu'u za'ra wa'aba da, 're ĩsazei uptabi za'ra wa'aba mono zéb da hã.

¹¹ Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, Wamama wi hã, duré Wanhib'apito Zezusihi wi hã, wa wa te 're rowaptẽrẽ za'ra, te te wama ropese za'ra da, apâ wasihutu da, atême wa'aba. ¹² Tô sena ma tô 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Uburé ma tô duré 're ĩdazawi pese za'ra wa'aba mo. Tane tô, wẽ di. Taha wa, wa duré wa te tiwi

're rowaptērē za'ra, Wanhib'apito wi, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, awē sidâpâsi asimizawi pese za'ra wa'aba zé hã, te te aima 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da. Sa'ētē na, wa te 're ī'asawi pese za'ra wa'aba mono zém ne, aiwa sa'ētē na 're dazawi pese za'ra wa'aba mono da, wa wa te tiwi 're rowaptērē za'ra. ¹³Tawamhã taha na te za te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, aihâimana nhiptete za'ra wa'aba sina, īwē uptabi na si âma 're anomro aba mono da. Tawamhã Wanhib'apito Zezusi hã, uburē tinhib'a'uwē norī me, wei wazô si'aba'rēi wapsi, asi'wa'rutu za'ra wa'aba âna te za īsô'a aimasa wa'wa, Wamama 'Re īhâimana u'âsi mono nho'a.

4

'Re īdanomro wē mono zéb zarina, 'Re īhâimana u'âsi mono, dama 're ītoi mono zé wasu'u

¹Wasisânawã norī, wa tô aima waihu'u pari za'ra wa'aba ni, niha 're anomro wē wa'aba mono da, taha zarina, 'Re īhâimana u'âsi mono hã ai'âma 're to za'ra wa'aba mono da. Taha zarina, te tô âma 're anomro wē wa'aba mo oto. Āhãna wa za duré aima roti pese za'ra wa'aba ni, 're anomro wē wa'aba mono zém nhipai u, asima 're sa'ētē za'ra wa'aba mono da, Wanhib'apito Zezusihi zadawa para. ²Taha zadawa para, wa te aima 're īroti za'ra wa'aba mono zé hã ma tô īwaihu'u pese za'ra wa'wa. ³'Re īhâimana u'âsi mono hã ma tô te te sima 're aiwē za'ra wa'wa, 're anomro wē wa'aba mono da, duré pi'ō norī, duré aibã norī zama aihâiba na asiwi 're ī'asipsaihuri si'uiwa za'ra wa'aba mono zé hã ai'âma 're hâimana za'ra wa'aba mono tō da oto. ⁴Aibã norī hã aimro si te za 're ī'madâ'â za'ra wa'aba mo, aiwasédé hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da. ⁵Rowasutu zô si asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono ō di za. Ta hã, īsazei'ō'wa norī 're īhâimana za'ra mono zé, 'Re īhâimana u'âsi mono te te waihu'u za'ra ō wa. ⁶Tane 're anomro aba mono ō di za. Īsazei'wa norī hã, asisânawã te 're anomro aba mo. Taha wa, asisânawã mro nherē, asiwi 're upi za'ra wa'aba mono ō di za, asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono tō da, aiwasédé hã asi'âma 're 'manharī za'ra wa'aba mono tō da. Tane, ni'wa hã tiwasédé te te 're 'manharī mono wamhã, 'Re īhâimana u'âsi mono hã te za niha tãma rob'manha. Āne tô sena, wa tô aima waihu'u za'ra wa'aba ni, waihu'u pese za'ra wa'aba da. Tane nherē, wa duré âma aima sahu za'ra wa'aba ni. ⁷Aibã norī, aimro hãiba upana aimawi pi'ō hã 're upi za'ra wa'aba mono ō di za. Duré pi'ō norī hã aimro hãiba upana aimawi aibã hã 're upi za'ra wa'aba mono ō di za. Dahâimana nhiséb ō ré, 're wanomro mono da, 'Re īhâimana u'âsi mono te te sima 're wa'apisutu mono ō di. Wanhimī'ē na âma 're wanomro wē uptabi mono da si, ma tô te te sima 're wa'apisutu. ⁸Taha wa, âne wa te aima īroti za'ra wa'wa hã, asiwi wē'ō za'ra wa'aba ō di za. Ni'wa hã te te siwi wē'ō wamhã, e ta hã ti'ai âma dahâiba te za siwi wē'ō. Mare di. 'Re īhâimana u'âsi mono te za siwi wē'ō, wama Tipē'ēzani nhomri'wa hã.

⁹Īsazei'wai mono bâ 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zém na, wa te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba ō di za oto. Tô sena ma tô 'Re īhâimana u'âsi mono hã si'uihã na âma aima rowahutu za'ra wa'wa, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono zéb da hã. ¹⁰Ma tô 're īdazawi pese za'ra wa'aba mo tô, Masédoniza na danhipti'a nho'ōmo nhisi âma 're īdasi'ubumroi mono norī hã, 'Re īhâimana u'âsi mono te te 're īsaze za'ra mono norī hã. Tane nherē, wa aima roti pese za'ra wa'aba ni, asimizawi pese zém nhipai u, asima 're sa'ētē za'ra wa'aba mono sina, īwē uptabi hã 're 'manharī za'ra wa'aba mono da. ¹¹Ai'rata wasi'ubumroi wa'aba ré, âne wa tô aima roti za'ra wa'aba ni, rowē na si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asima 're ropibui wē za'ra wa'aba mono da, duré asimi'ē na asi'uihã na aihâimanazéb da, 're romhuri za'ra wa'aba mono da, aihâiba mono bâ wa'aba. Āne, wa tô aima roti za'ra wa'aba ni. Āne īwē uptabi hã te za tô 're ī'manharī u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹²Tawamhã danho'a 're anomro wē wa'aba mono wa, īsazei'ō'wa norī hã te za te te 're aiwēsâmri za'ra wa'wa. Te za te te 're aiwazéb za'ra wa'wa. Duré asimi'ē na 're romhuri za'ra wa'aba mono wamhã, 're dawari za'ra wa'aba mono âna, te za 're anomro aba mo.

Apã 're īdahãwa'utu za'ra mono zé wasu'u

¹³Wasisânawã norī, ni'wa hã 'Re īhâimana u'âsi mono zazei'ō'wa hã, dawi dâ'â wamhã, īsiré norī hã te za âma 're pē'ézé pese za'ra, apã 're īdahãwa'utu za'ra mono zé wasu'u

hã te te 're waihu'u za'ra mono õ wa. Tanei õ di za, a norĩ wa'wa hã. Taha wa, wa wasima wẽ za'ra ni, sena na waihu'u za'ra wa'aba da, dadã'ã wasu'u hã. ¹⁴ Zezusi hã ma tô dârã. Ma tô pê'êhai'utõ. Pê'ê si'utõrĩ nherẽ, ma tô apã hãwa'udu. ãhãna te 're morĩ u'ã oto. ãne na wa tô saze za'ra ni. Taha wa, wa tô duré waihu'u za'ra ni, ãsazei'wa norĩ hã 're dã'ã za'ra mono wamhã, apã 're ãhãwa'utu za'ra mono na hã. 'Re ãhãmana u'ãsi mono hã te za apã te te 're ahãwa'utu, Zezusi te te apã ãhãwa'utu ne. ¹⁵ Tawamhã, Wanhib'apito we apã wazõ morĩ wamhã, ãté wa norĩ hã zahadu wahãiba ré 're wanomro mono ré, te za wei mo. Tane nherẽ, 're ãdã'ã za'ra mono norĩ wana, ãtẽme wasihutu õ di za. ãne Wanhib'apito te te wama ãrowahutu za'ra zarina, wa aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. ¹⁶ Tô sena, Wanhib'apito hã te za wei wazõ si'ra, hãwa hawi. Tawamhã, te za tãma wa'ru za'ra, hãwa ãma tãma ãromhuri pese 'wai ma. Hãwa ãma tãma ãromhuri pese 'wa hã, te za wei hã, hãrã 'rãihã na, 'Re ãhãmana u'ãsi mono nhimnhãrãzẽm na. Tawamhã, ãsazei'wa norĩ hã 're ãdã'ã za'ra mono norĩ hã, ta norĩ uimrehẽne te za apã hãwa'utu za'ra. ¹⁷ Tawamhã wa norĩ hã ãsazei'wa norĩ hã, zahadu wahãiba ré ré 're ãwahãmana za'ra mono norĩ hã, apã ãhãwa'utu za'ra norĩ me, ãsazei'wa norĩ me, te za sitẽme wa'ubumro awa'awi, hãwa'ãma. Tawamhã, Wanhib'apito hã wa za oto aihĩni sõpõtẽ za'ra ni, hãwa nho're ãma. Tawamhã, ãrata wa za 're wahãmana u'ãsi za'ra. ¹⁸ ãne te za ãwasu'u na 're asipawaptõb u'ãsi za'ra wa'aba mo.

5

Wanhib'apito apã wei morĩ õ ré, 're ãdanomro wẽ mono zé wasu'u

¹ Wasiré ãsazei'wa norĩ, Wanhib'apito apã wei wazõ ãmorizé hã, wa tô aima waihu'u pese za'ra wa'aba ni. Tane nherẽ, wa za duré apã aima ãma rob'rãzarõtõ za'ra wa'wa, rob'ui'ére na. Niwapsi, te za wei mo apã wazõ. Tane nherẽ, bãdã hã wa te waihu'u za'ra õ di. Nimahã na we ãmorizé hã, wa te waihu'u za'ra õ di. A norĩ wa'wa hã ma tô ãne hã ãwaihu'u pese za'ra wa'wa. ² Wanhib'apito apã wei morĩ wapsi, awa'awi te za wei mo. Tane tô, ni'wa hã barana simisaihuri da, marĩ zõ 'ri para u sébré wamhã, 'ri para ãsi'ubumro norĩ hã te za tãma a'rãmi za'ra, sõ simipari za'ra õ nherẽ, sébré wa. Tane, Wanhib'apito apã we ãmorizéb zõ 're danhimipari za'ra mono õ ré, te za wei mo. ³ Sõ 're danhimipari za'ra mono õ wa, te za ãsazei'õ'wa norĩ hã da te dasima 're rowasu'u za'ra, ãne: "Rowẽ na wa za oto 're wasi'ubumroi u'ãsi, marĩ hã wazõ 're wairébé mono ãna." ãne te za dasima da te 're rowasu'u za'ra, da te 're waihu'u za'ra mono õ wa. ãne, da te dasima 're rowasu'u za'ra mono wapsi, tawapsi, awa'awi te za ropipa hã dazõ watõbro, Wamama hã za te te dama ãrob'manharizẽm na hã. Tiwi dasimani waihu'u za'ra õ di za, pi'õi ma, ãra tãma 're rere'e mono da, ãwasã ãma 're sèpu'u za'ra mono wa, ai'uté zèpu hã tiwi 're ãsimani za'ra mono õ ne.

⁴ Wasiré ãsazei'wa norĩ, a norĩ wa'wa hã Wanhib'apito apã wei ãmorizéb zõ, te sõ 're asimipari za'ra wa'aba mo. Taha wa, awa'awi za wei morĩ nherẽ, tãma a'rãmi za'ra wa'aba õ di za, barana ãsimisaihuri norĩ ma, 're ãdasi'rãmi za'ra mono ne. ⁵ Tawamhã Wanhib'apito apã we ãmorizéb zõ, aihĩni 're ãasimipari za'ra wa'aba mono norĩ hã, rowa'ãna 're ãdahãmana za'ra mono zẽm ne, 're aihãmana za'ra wa'aba mono zé hã, a norĩ wa'wa hã ti'ai ãma. Apã we ãmorizéb zõ 're ãdanhimipari za'ra mono õ norĩ ne, robra na 're wahãmana za'ra mono õ di tô, wa norĩ hã. ⁶ Taha wa, 're ãdanhõtõ za'ra mono ne, wanhimiza'rese ãna 're wahãmana za'ra mono tõ da, wa za sõ 're wanhopré u'ãsi. ⁷ Barana si te rosa'rese ãna 're danhotõ za'ra. Barana si te duré ãzézei'wa norĩ hã 're siwamnarĩ za'ra. ⁸ Tazahã, wa norĩ hã Wanhib'apito apã we ãmorizéb zõ, 're wanhimipari za'ra mono wa, wanhimi'ẽ na sõ 're wanhopré mono sina, wa za 're wahãmana za'ra. Tawamhã wa za wasi'upari za'ra ni, wanhitõb'ru wi, Wanhib'apito wa te 're ãsaze za'ra mono zẽm na, duré 're ãwanhimizawi pese za'ra mono zẽm na, duré Zezusi te te 're ãwanho'reptu za'ra mono zéb zõ, 're ãwanhimipari za'ra mono zẽm na. Da'wapéi'wa norĩ hã, tinho'utu'u ãhãtete na, duré ãrãzaza ãhãtete na te 're si'uza za'ra, tinhitõb'rui wi, da te 'manhiptã'ã tõ da. ãne, Wanhib'apito wa te 're ãsaze za'ra mono zẽm na, duré 're wanhimizawi pese za'ra mono zẽm na, wa za 're wahãmana za'ra, wapẽ'ẽ wẽ te te wawi wasété tõ da, wanhitõb'ru hã. Duré Zezusi te te 're ãwanho'reptu za'ra mono zéb zõ, 're

ĩwanhimipari za'ra mono zém na, wa za 're wahâimana za'ra, wanhimirosa'rata na te te wawi ro'wa'rutu tō da.

⁹ Tane tō. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã niha te te wama 're arob'manharĩ mono da, te te sima 're wa'awě mono ò di. Ma tō te te sima 're wa'awě, Wanhib'apito Zezu Cristu hã te te 're wa'anho'reptui mono da. ¹⁰ Ta hã ma tō wazada dârâ, ĩ'rata 're wasi'ubumroi mono da. Tawamhã, apâ wei wazô morĩ wapsi, wahâiba ré 're ĩwanomro mono norĩ hã, duré wawana 're ĩdadâ'â za'ra mono norĩ me, wa za ĩ'rata wasiré 're wasi'ubumroi u'âsi. ¹¹ Taha wa, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, aipě'ě wě za'ra wa'aba na asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Tō sena na ãhãna hã ãma 're asipawaptob za'ra wa'aba mono ne, te za duré ãma 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, òne u'âsi.

'Re ĩdanomro wě mono zéb da na roti wasu'u

¹² Wasiré ĩsazei'wa norĩ, wa aima roti za'ra wa'aba ni, te te aima 're ĩromhuri za'ra wa'aba mono norĩ hã 're hâimana wazéb za'ra wa'aba mono da. Ta norĩ hã, Wanhib'apito ma romhuri'wa norĩ. Taha wa, te za marĩ hã ĩwě si te te aima 're wě za'ra wa'wa. Duré timreme wě na si te za aima te te 're roti za'ra wa'wa. Tawamhã, ta norĩ mreme, te za 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. ¹³ Ta norĩ hã te te aima 're romhuri pese za'ra wa'aba mono wa, te za 're ĩwazéb za'ra wa'aba mo. Te za duré 're ĩsawi pese za'ra wa'aba mo. Asima 're aimreme wasété za'ra wa'aba mono ãna, te za asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo, rowě na.

¹⁴ Wasiré ĩsazei'wa norĩ, wa za duré aima roti za'ra wa'aba ni. Ni'wam norĩ hã 're wa'a za'ra mono wamhã, te za tãma 're ĩroti pese za'ra wa'aba mo, simi'ě na si'uihã na te te sima 're romhuri za'ra mono da. Duré ni'wam norĩ hã robzei ò wamhã, te za 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mo, robzei'ò u'âsi 're nomro tō mono da. Duré ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te waihu'u za'ra nherě, ĩwě na si 're nomro mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra mono ò wamhã, te za 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mo. Da'ãma 're aiwa'a za'ra wa'aba mono ò di za. Aiwa'imri te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, sada. ¹⁵ Ni'wai ma ĩwě'ò hã da te 'manharĩ wamhã, te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, asa marĩ ĩwě'ò hã dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tō da. Marĩ ĩwě'ò hã da te aima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nherě, ĩwě na si te za 're asipawaptob za'ra wa'aba mo, asa tãma ãma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono tō da. ĩwě na si te za asima 're ĩ'manharĩ u'âsi za'ra wa'aba mo, asiré ĩsazei'wa norĩ ma. Uburé te za dama 're ĩ'manharĩ wě u'âsi za'ra wa'aba mo, a'uwě mono bâ.

¹⁶ 'Re atoi uptabi za'ra wa'aba mono na, te za 're anomro u'âsi aba mo. ¹⁷ 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te za 're aimreme zusi u'âsi aba mo. ¹⁸ Wě wa, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. Rowě na 're anomro aba mono wamhã, duré robzei'ò na 're anomro aba mono nherě, wě wa, te za ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo. ãne na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tō aima pisutu za'ra wa'wa, Cristu Zezusihĩ nhĩb'a'uwě 're anomro aba mono wa.

¹⁹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono pě'ězani nhĩpawaptobzém na asiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono ò di za. ²⁰ Ni'wa hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pě'ězani zarina, marĩ hã te te waihu'u wamhã, ĩsimirowasu'u hã asiwi wě'ò za'ra wa'aba ò di za, taré newa. ²¹ Uburé marĩ hã te za 're ĩpibu za'ra wa'aba mo, ĩwě zô. Tawamhã, marĩ ĩwě si te za asima 're ĩtété za'ra wa'aba mo. ²² Uburé marĩ ĩwasédé hã te za asiwi 're ĩwě'ò pese za'ra wa'aba mo, ĩré 're anomro aba mono tō da.

²³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, rowě nhomri'wai wi, wa wa te 're rowaptērě za'ra, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, asimi'ě na ĩsine, ĩwě na si ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré uburé asimirosa'rata wě na si, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Wanhib'apito Zezu Cristu hã apâ wei wazô morĩ wamhã, ĩwě na si te za ai'madâ'â za'ra wa'wa. ²⁴ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwě da, te te 're ĩ'aipisutu za'ra wa'aba mono hã, umnhasi uptabi wa, te za tō te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, ĩwě na si 're anomro u'âsi aba mono da.

Rob'ui'ére 'rãsutu zé

²⁵ Wasiré ĩsazei'wa norĩ, te za wa'ãma 're aimreme zusi aba mo, Wamama ma.

²⁶ Uburé asiré ĩsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te za asó'utu na asisawi sina 're asitob'rata hãrã za'ra wa'aba mo.

²⁷ Wanhíb'apito zadawa para, ãmreme pire na wa aima nharĩ za'ra wa'wa, ã hã wa te aima ãrob'ui'éré za'ra wa'wa hã, dama 're sãré za'ra wa'aba mono da, ãsazei'wai mono bã.

²⁸ Wanhíb'apito Zezu Cristuhu wi, wa wa te 're rowaptêrê za'ra, tinhimipawaptobzé hã te te aima sãmri za'ra wa'aba da, aiãma 're hãimana za'ra wa'aba mono da.

2 Tesaronita norĩ

Paru hã, maparane ãma te te duré ĩrob'ui'érezé, Tesaronita norĩ ma ĩbaihã wasu'uzé

Paru hã Tesaronita ãma Zezusihi zazei'wa norĩ ma, ĩmorĩ'rata na te te rob'ui'ére pari, ma tô duré tinhimi'ui'ére na tãma ãma sahu za'ra, maparane ãma.

Ni'wam norĩ hã Tesaronita norĩ hã ma tô te te dama 're rowasu'u za'ra, Zezusi hã apã we ĩmorĩ pari na hã. Nima norĩ hã ma duré te te 're rowasu'u za'ra, Zezusi hã apã we ĩmorizéb u hã ĩromhuture na hã. Taha wa, ma tô danhimromhuri na sahãri za'ra ni. Taha wa, ma tô 'ribabam na si dawi 're hãimana za'ra, dasa na Zezusihi zô simipari za'ra mono sina. Taha wa, Paru hã ma tô tãma roti za'ra, ãne na 're hãimana za'ra mono tô da.

Ma tô duré tãma waihu'u za'ra, rowasédé hã duré dawasédé hã Satanasihhi nhiphete zarina za ĩsa'ětē u'âsi mono na hã, Zezusi apã za we ĩmorizéb u hã. Tamemhã 'Re ĩhãimana u'âsi mono si te za oto ãma ai'uté, Satanasihhi ãma hã. ĩsiptede hã te za tiwi uprosi.

¹⁻² ĩsazei'wa norĩ, wa hã Paru, Sira, duré Timotiu, wa ãma aima rob'ui'ére za'ra wa'aba ni, Tesaronita na 'ri nho'õmo nhisi ãma asiré 're asi'rã'õtõ aba mono norĩ ma.

Wamama hã 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã, duré Wanhib'apito Zezu Cristu hã te asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, ĩsib'a'uwē 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Wamama ma, wa ai'ãma 're wamreme zusi u'âsi 'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma zama, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, ãma 're anomro aba mono da.

Zezu Cristu apã wei morĩ wa, dahãimanazéb zarina za te te dama ĩrowairébézé wasu'u

³ Wasisãnawã norĩ, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma, wa 're wawata u'âsi za'ra, 're aihãimana wē za'ra wa'aba mono wa. Ta hã te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na. Tawamhã ma tô oto 're ĩsazei pese za'ra wa'aba mo. Awē sidãpãsi 're ĩsazei pese za'ra wa'aba mono zé hã, te ãma 're ĩsa'ětē za'ra wa'aba mo. Aihãiba mono bã, te 're asisawĩ za'ra wa'aba mo. Duré awē sidãpãsi 're asisawĩ pese za'ra wa'aba mono zé hã te ãma 're ĩsa'ětē za'ra wa'aba mo. Taha wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ãma, wa 're wawata u'âsi za'ra. ãne, wa te 're 'manharĩ za'ra mono da, wama wē za'ra di. Tô ĩ'uwaibaba si.

⁴ Taha wa, wa norĩ hã wa wa te 're aiwēsãmri za'ra wa'wa, wato sina. ĩsazei'wa norĩ hã, daro mono bã siré 're ĩsi'rã'õtõ mono norĩ ma, wa tô wa te 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa. Tawamhã, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, ma tô da te ai'ãma 're rowasété za'ra wa'wa. ĩwasédé hã da te aima 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hã, ma tô 're ĩsépa za'ra wa'aba mo. Tazahã, asimi'ē na te asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo. Taha na, wa tô wa te dama 're aiwasu'u wē za'ra wa'wa, wapé'ē 're wato sina.

⁵ Tawamhã, wa tô wa norĩ hã waihu'u za'ra ni. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã, sena na te za dahãimanazém na te te dama 're arowairébé. A norĩ wa'wa hã 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa, te 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, ãma 're anomro wē u'âsi aba mono da. Taha wa, te za te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩ'rata 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, ĩsimiroti ré 're anomro wē u'âsi aba mono da. Taha wa, za ĩré 're anomro wē wa'aba mono wa, te a'ã 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo, asirõiwi da, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa. ãne na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono na, wa tô waihu'u za'ra ni, tô ĩbã ĩsimirowairébézé hã.

⁶ Tane tô, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, tô sena. Tawamhã, te za niha te te dama 're arob'manharĩ, te te aima 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono norĩ ma.

⁷ Duré te za aipawaptob za'ra wa'wa, rowē na si 're aihãimana za'ra wa'aba mono da. Wa norĩ zama, robzépata na 're ĩwahãimana za'ra mono norĩ zama, te za wapawaptob za'ra, rowē na si 're wahãimana za'ra mono da. Tô sena, te za Wanhib'apito Zezusi hã wei wama sihãiré hãwa hawi, te te tãma 're ĩromhuri pese za'ra mono norĩ me. Tawamhã, wei morĩ wamhã, te za tô dahã za'ra. Te za duré wa norĩ hã wapawaptob za'ra.

⁸ Tawamhã unhamã ro'o wa'wam ne, te za we nhamra, Zezusi hã. Niha te za dama arob'manha, 'Re

ihâimana u'âsi mono, da te dasima 're iwê'õ pese za'ra mono norĩ ma, duré Wanhib'apito Zezusihi nhiminho'reptuzém na, iwasu'uuwê te te 're isazei õ za'ra mono norĩ ma zama. ⁹ Ta norĩ hã te za sisiti satõrĩ za'ra, isiti 're si'ubumroi u'âsi mono da, rowê'õ u'âsi na. Taha na te za te te 're robzépata u'âsi za'ra. Tawamhã, Wanhib'apito nhiti 're dahâimana za'ra mono wamhã, tiwaihu'u pese na marĩ hã rowê uptabi na, te te 're da'apawapto mono õ di za. Taha ré 're dahâimana za'ra mono õ di za. ãne, sena na te za dama arowairébé. ¹⁰ Tawamhã, wei morĩ wamhã, isimiroti zarina 're danomro wê mono da, te te 're idapawaptob za'ra mono norĩ hã te za ãma tiwata za'ra, te te sina 're i'umnhasi za'ra mono norĩ hã. Te za tô ãma titob'uzu za'ra. A norĩ wa'aba zama, wanhimirowasu'u zarina iwasu'uuwê na 're isaze za'ra wa'aba mono norĩ hã, te za ãma dame aiwata za'ra wa'wa. Te za duré ãma atob'uzu za'ra wa'wa. Tane tô, bådâ ipire, iwa waptã'ã wapsi, te za uburé dama ãma uwaimra.

¹¹ Taha wa, Wanhib'apito 'Re ihâimana u'âsi mono wi, wa wa te 're rowaptêrê u'âsi za'ra, iwê na te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, taha zarina, 're idanomro mono zép tém na 're anomro wê wa'aba mono da, te te aima 're ipisutu za'ra wa'aba mono zéb zarina si. Wa duré wa te tiwi 're rowaptêrê za'ra, asimirosa'rata wê 'manharĩ'wai wa'wa hã, tiwaihu'u pese na te te aima ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da, marĩ hã, iwê si 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da, 're sazei pese za'ra wa'aba mono wa. ¹² Tawamhã Wanhib'apito Zezusihi ãma te za 're dawata za'ra, Wanhib'apito 'Re ihâimana u'âsi mono me, te te 're i'aipawaptob za'ra wa'aba mono zém na ãma 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono wa. Te za duré te te dama 're aiwasu'u wê za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezusi hã.

2

Wanhib'apito Zezu Cristu apâ za we imorizé wasu'u

¹⁻³ Até ni'wa hã ma tô aima rowasu'u za'ra wa'wa, Wanhib'apito Zezu Cristu za apâ wei wazô iwisizém na hã. Até bådâ hã iwa waptã'ã newa, ma tô aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. Tawamhã iwasu'u hã tô sena newa, ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za, 're aipê'êwara za'ra wa'aba mono tõ da. Até 'Re ihâimana u'âsi mono hã, marĩ hã ni'wai ma, te te iwaihu'u zarina newa, até duré marĩ hã te te iwapari zarina newa, até duré wanhimi'ui'ére zarina newa, ni'wa hã ma tô ãne aima rowasu'u za'ra wa'wa. Mare di. ãne danhimirowasu'u hã 're saze za'ra wa'aba mono õ di za, dazadawa nhipese na da te aiwi 're udã tõ za'ra wa'aba mono da. Wanhib'apito wei morĩ õ ré, daro mono bâte za 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti zada 're dahâimana za'ra. Duré ni'wa hã iwásété uptabi hã te za dama sihãiré. Ta hã, ropipa ãma za oto 're ihâimana mono zé hã. ⁴ Ta hã, 'Re ihâimana u'âsi mono upana waihu'u pese newa, ãma 're idawata za'ra mono norĩ hã te za dawi wê'õ za'ra, ta norĩ ãma 're dawata za'ra mono tõ da oto. Romhãiba hã te za duré dawi wê'õ za'ra, ãma 're dawata za'ra mono tõ da. Duré 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama 're i'apisutu mono hã te za dawi wê'õ za'ra. Uburé ãma 're idawata za'ra mono na te te ãma idã'rãnhipa na, te za siwasu'u dama: “Wa hã, iwaihu'upe. Wa hã 'Re ihâimana u'âsi mono.” ãne te za siwasu'u. Tawamhã ti'ai ãma 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're idawata za'ra mono zéb u, te za ázé, tame sãmra da.

⁵ Tawamhã e ma tô aiwi aimani za'ra wa'wa, ãne na hã te aima irowahutu za'ra wa'aba zé hã ai'rata inhamra za'ra wa'aba ré hã. ⁶ Tane nherê, aibã iwásété uptabi hã 'Re ihâimana u'âsi mono, bådâ te te tãma ipisutu õ ré, we datême watobro õ di za a'â. Niwa bådâ hã iwa waptã'ã wapsi, te za wei watobro, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipisutuzém na si. ãne na hã ma tô duré iwaihu'u za'ra wa'wa. ⁷ ãhãna pi'uriwi, ma tô Wa'uburé hã tinhimiromhuri na ãma sãna'rata. Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono te te tiwi isawizé hã te za a'â ãma 're hâimana, iwásété uptabi ãma, bådâ iwa waptã'ã õ wa a'â. Taha parip si, te te tiwi isawizé hã ãma 're hâimana mono õ di za oto. ⁸ Tawamhã iwásété uptabi hã te za we sihãiré oto, danho'a te te romhuri da. Tane nherê, Wanhib'apito Zezusi hã wei morĩ wamhã, tizadawa wa'u'u na te za tiwĩ. Rowa'a za'êté ré wei wisi wamhã, iwásété uptabi hã tâibã za oto. ⁹ Tane nherê, Wanhib'apito wei morĩ õ ré, te za iwásété uptabi hã Satanasihĩ waihu'u pese zéb zarina, te te dama 're romhõsi. Marĩ hã tô sena newa, da te ãma iwaihu'u za'ra zéb da hã, duré marĩ na idatob'uzu za'ra zéb da, te za te te dama

're romhōsi. ¹⁰ Tinhimiromhuri wasété na te za dawu udâ pese za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhiti za 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ wi. Ta norĩ hã te ãwasu'uwẽ hã te te siwi 're wẽ'õ za'ra, tã sena ãwasu'uwẽ hã. Taha wa, ta norĩ hã te te 're sã'reptu za'ra mono õ di za, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. ¹¹ Tã sena ãwasu'uwẽ hã da te dasiwi 're wẽ'õ za'ra mono wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te dapawaptob õ di za. Tawamhã, te te dapawaptob õ wamhã, te za oto dama pisutu za'ra, tizadawa nhipese na tã sena newa te te dawu ã'udã nhimiroti si, da te 're sazei pese za'ra mono da oto. ¹² Taha wa, sisiti te za dazatõrĩ za'ra ropipa u, tã sena ãwasu'uwẽ hã da te 're ãsaze za'ra mono õ norĩ hã, ãwasété si, da te dasima 're ãwẽ za'ra mono norĩ hã.

'Re ãdasisõ'reptu za'ra mono zé wasu'u

¹³ Wasisãnawã norĩ, 'Re ãhâimana u'âsi mono ãma, wa 're wawata u'âsi za'ra, ãma 're anomro wẽ wa'aba mono wa, Wanhib'apito te te 're ã'asawi pese za'ra wa'aba mono norĩ hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tã marĩ õ uptabi ré sima aipisutu za'ra wa'wa, ãmorĩ'rata na te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da. Tawamhã, Tipẽ'êzani hã ma tã te te aima 're anhomri 'wa, ãtẽme 're anomro wẽ wa'aba mono da. Ma tã duré ai'ãma tinhib'a'uwẽ uptabi za'ra wa'wa. Ma tã duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'wa, tã sena ãwasu'uwẽ hã 're sazei pese za'ra wa'aba mono da. ¹⁴ Te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da, ma tã aipẽ'ẽ 're aima nharĩ za'ra wa'wa, ãwasu'uwẽ, wa te aima wasu'u za'ra wa'aba wamhã, Wanhib'apito Zezu Cristuhu siré rowẽ uptabi ré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, ãsine rowa'a za'êtẽ ré. ¹⁵ Tawamhã, wasiré ãsazei'wa norĩ, 're sazei pese za'ra wa'aba mono za, sena na wa te aima 're ãrowahutu za'ra wa'aba mono hã. Uburé wamreme na duré uburé wanhimi'ui'ére na, wa te aima ãma 're ãrowahutu za'ra wa'aba mono zé hã te za 're ãsazei pese za'ra wa'aba mo, ãsarina 're anomro wẽ wa'aba mono da.

¹⁶⁻¹⁷ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã Wamama hã, te te 're wa'azawi pese. Te duré te te 're wa'apawapto, wapẽ'ẽ 're, 're wanomro wẽ u'âsi mono da, wahâimana nhiptete sina wanhimi'ẽ na sã 're wanhimipari u'âsi za'ra mono da, ãwẽ zã. Taha wa, wa za Wamama wi, wa te 're rowaptẽrẽ u'âsi za'ra, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu wi zama, ato sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, duré asiptete sina ãwẽ na si tãma 're romhuri pese za'ra wa'aba mono da, asimirowasu'u wẽ za'ra wa'aba na.

3

Paru norĩ ãma ãsazei'wa norĩ 're ãmreme zusi mono zé wasu'u

¹ Wasisãnawã norĩ, te za wa'ãma 're aimreme zusi aba mo, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, te te 're wapawaptob u'âsi za'ra mono da, Wanhib'apito zadawa wasu'u hã, dahãiba mono bã da te 're wapari su'u za'ra mono da, da te 're saze za'ra mono da, asine za'ra wa'aba. ² Tazahã, aihĩni da te 're saze za'ra mono õ di, ãsadawa wasu'uwẽ hã. Taha wa, te za duré wa'ãma tãma 're aimreme zusi aba mo, te te dawu wanho'reptu za'ra da, ãwasété uptabi na si 're ãdanomro mono norĩ wi.

³ Wanhib'apito Zesusihi si, umnhasi za'êtẽ di. Taha wa, te za te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, 're sazei utõrĩ za'ra wa'aba mono tã da, aihâimana nhiptete sina ãma 're anomro aba mono da. Duré Wa'uburé wi, ãwasété uptabi wi, te za tiwi aihãiba zawi za'ra wa'wa.

⁴ Wa norĩ hã Wanhib'apito ãma simisutu 're wanomro mono wa, wa wa te ai'ãma 're umnhasi za'ra wa'wa. Taha wa, wa aiwaihu'u za'ra wa'aba ni, tã sena, wanhimiroti zarina ãma 're ã'anomro aba mono na hã. Tane tã, õne u'ã te za ãma 're anomro aba mo.

⁵ 'Re ãhâimana u'âsi mono wi, wa wa te 're rowaptẽrẽ u'âsi za'ra, ãsimizawizé hã asina waihu'u pese za'ra wa'aba da, duré Cristuhu nhimipawaptobzéb zarina asimi'ẽ na ãma 're ã'aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã asina waihu'u pese za'ra wa'aba da.

Ãsazei'wa norĩ, tinhimarĩ zã te te sima 're ãromhuri za'ra mono zé wasu'u

⁶ Wasisãnawã norĩ, Wanhib'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa aima roti pese za'ra wa'aba ni, ni'wam norĩ wi, a'ã 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Ta norĩ hã asiré ãsazei'wa norĩ nherẽ, wa'a u'âsi te 're hãimana za'ra. Wanhimiroti zarina 're hãimana za'ra mono õ di. Taha wa, ãhãiba zu 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. ⁷ Wa norĩ hã ai'rata wahãimana za'ra wa'aba ré, wa tã ãma aima asanho za'ra wa'aba ni, ãsazei'wa norĩ hãimanazém na hã. Siwa'ru 're wahãimana za'ra mono õ di. Mare di. Taha wa,

ãma aima ïwasisanho za'ra wa'aba zé hã ma tô ïwaihu'u za'ra wa'wa, ïsarina ãma 're anomro wê wa'aba mono da. ⁸ Ai'rata wahâimana za'ra wa'aba ré, dasa hã wa'âbâ ãna wa te 're huri mono ô di. Wa tô wa te wasima 're romhuri pese za'ra, wapatâ'â nherê, duré wawasutu nherê. Bâdâ 'râi watobro ô ré, duré bâdâ sébré nherê, wa tô wa te wasima 're romhuri za'ra, wama 're asôprub za'ra wa'aba mono na, aima wapire za'ra wa'aba na 're wahâimana za'ra mono tô da. ⁹ Wanhîb'apito wasu'uwê na, wa te aima 're ïromhuri za'ra wa'aba mono zé wa'râmi, marî na 're wapawaptob za'ra wa'aba mono da, wama 're ï'ru za'ra wa'aba mono zé hã, tô sena te aré tô wama 're ï'ru za'ra wa'aba mo. Tane nherê, marî na wa te 're rowaptêrê za'ra mono ô di, ai'rata 're wahâimana za'ra wa'aba mono ré hã. ãne wa tô aima ãma asanho za'ra wa'aba ni, 're ïwahâimana za'ra mono zéb zarina, 're anomro aba mono da. ¹⁰ Ai'rata 're wahâimana za'ra wa'aba mono ré hã, wa tô ãne na nasi aima roti za'ra wa'aba ni: “Ni'wa hã, romhuri te te siwi 're wê'ô mono wanhã, dame 're sai mono ô di za, mram na hã.”

¹¹ Ni'wam norî hã asiré wa'aba 're ïsi'ubumroi mono norî hã, ïsazei'wa nherê, taré te, u, 're hâimana za'ra. Te te 're romhuri za'ra mono ô di, u. Taré te, u, te te dawî 're ro'wa'rutu za'ra, da te 're ïromhuri pese za'ra mono norî wi. ãne wa, wa aima ãma sahu za'ra wa'aba ni, wanhimiroti na hã. ¹² Tawamhã Wanhîb'apito Zezu Cristuhu zadawa para, wa tâma roti pese za'ra ni, ta norî ma, rowê na te te 're romhuri pese za'ra mono da, tihâimana za'ra zéb da hã. ¹³ Wasisânawã norî, marî hã dama 're 'manharî wê za'ra wa'aba mono da, 're aiwa'a za'ra wa'aba mono tô.

¹⁴ ã rob'ui'ééré na wa te aima ïnharî za'ra wa'aba na, ni'wa hã asiré ïsazei'wa nherê, ãma 're morî wê da, te te sima wê ô wanhã, ta hã te za oto ãma ïwaihu'u za'ra wa'wa. Tawamhã, ïhâiba zu ãma 're anomro aba mono da, asima 're wê za'ra wa'aba mono ô di za, siséb za'ra da, ta norî hã. ¹⁵ Tane nherê, asitob'ru na ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za. Asisânawã ma, 're ïroti za'ra wa'aba mono ne, te za tô tâma 're ïroti pese za'ra wa'aba mo.

Rob'ui'ééré na rowasu'u 'rãsudu

¹⁶ Wanhîb'apito wi, wama rowê nhomri'wai wi, wa wa te 're rowaptêrê za'ra, rowê u'â hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

¹⁷ ïsi'uihã na wa aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, ïnhîb'rata na, ãhã na hã: “Wa hã Paru, wa asawi za'ra wa'wa.” ãne u'âsi, wa nasi dama rob'ui'ééré, ïnhisi na. ãne wa aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

¹⁸ Wanhîb'apito Zezu Cristuhu wi, wa wa te 're rowaptêrê za'ra, ïsimizawizé hã uburé aihâiba mono bâ ai'ãma 're hâimana za'ra wa'aba mono da.

1 Timotiu

Paru hã Timotiuhu ma, te te ïrob'ui'ééré na'rata zé

Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na Paru hã aibã ïprédupté ma, ma tô rob'ui'ééré, Timotiu na ïsisi ma. Ta hã ïsazei'wa. Ìmama hã deredu, zudezu'õ. Ìna si zudezu hã. Paru hã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rowasu'u mono da, zahadu daro mono bâ 're morí ré, ma tô Timotiu hã ïsiré 're mo. Tawamhã Paru hã timorí na te te uzusi da, Épézu hawi watobro wamhã, Timotiu hã te tame ïsa'u nhamra. Tawamhã tame zahadu sãmra ré, ma tô ã ïbaihã na rob'ui'ééré hã Paru hã tãma time.

¹⁻² Ì'ra Timotiu, wa hã Paru, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, wa ãma aima rob'ui'ééré. Wanhíb'apito wasu'uwẽ na te ãma aipo're pu'uzéb zarina, ïsazei'wa oto 're aimorí wa, wa ï'ra na asisi. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Wanho'reptui'wa hã ma tô ïpisutu, te dama 're sadawa wasu'u mono da. Taha da, ma tô Cristu Zezusihi zama ïpisutu. Ôhõ zô si, wa sô 're wanhimipari za'ra, marí ïwẽ uptabi hã te te wama ïpisutu za'ra zéb zarina, te te wama ãma 're a'uwaimrami mono da.

Wamama ma, wa ai'ãma 're ïmreme u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhíb'apito Cristu Zezusihi ma zama, ïsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi mono da, duré ai'ãma 're pê'ézé u'âsi zahuré mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're aimorí da.

³ Masédoniza na danhipti'a nho'õmo nhisi u ïmorí u'âbã, wa tô ai'ãma ropti, Épézu ãma a'ã asãmra da. Tane da, wa za duré ïzadawa na aima ãma sahu, tame a'ã asãmra da. Tame ni'wam norí hã te ïsazei'wa norí ma, siwa'ru te te 're rowasu'u za'ra. Taha wa, te za a'ã tame asã, sadawa uwati za'ra da, tinhimirowasu'u hã te te sahãri pese za'ra da. ⁴ Ta norí hã te dahi'rata norí nhimirob'rãzarõtõ 'ratara hã te te 're 'madã'ã za'ra. Dahi'rata sidãpãsi dahi'rata nhisi wasu'u zama, te ta norí hã te te 're 'madã'ã za'ra. Taha zarina, te ãma 're dasisada'ãbã za'ra. ãne wamhã, ta norí hã te te 're dapawaptob za'ra mono õ di, Wanhíb'apito zazei'wa norí 're hâimana wẽ za'ra mono da. ⁵ E marí da, wa tô ãne hã aima waihu'u. Wa tô ïsima aiwẽ, ïsazei'wa norí hã 're pawaptob za'ra mono da, Wamama zawi pese 'wa 're nomro mono da, dazawi pese 'wa zama. ïsazei'wa norí hã simirosa'rata wẽ ré si, te za 're nomro. ãne wamhã, marí te te 're ï'manharí wasété za'ra mono na, 'rãwi 're siwẽ'õ za'ra mono õ di za. Wanhíb'apito zazei uptabi 'wa, te za 're nomro. Tawamhã te aima ïwaihu'uzéb zarina 're nomro mono wamhã, te za tô dasisawizé hã ïpẽ'ẽ 're tãma 're hâimana za'ra. ⁶ Ni'wam norí hã te aima ïwaihu'uzéb zarina, 're nomro mono õ di oto. Roti sena hawi, ma tô aipizari za'ra. Taha wa, te taré marí ïpire õ na si ãma 're sisada'ãbã za'ra. ⁷ Ta norí hã te te sima 're wẽ za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré na dama rowahutu'wa, 're nomro mono da. Tane nherẽ, tãma waihu'u pese za'ra õ di, ïsimiroti hã. Tãma waihu'u pese za'ra newa, tazahã tãma pibu prã za'ra di, te te dama 're ïrowasu'u za'ra mono zé hã.

⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, Mozési te te dama 're ï'awaihu'u mono hã wẽ di, da te dama ãma 're ïroti za'ra mono zéb da hã. ãne wama waihu'u pese za'ra di. ⁹⁻¹⁰ E 're ïnomro wẽ mono norí ma, rotizéb da, te 're hâimana, Wamama nhimiroti hã. Mare di. Roti wẽ wẽ'õ'wa norí ma, rotizéb da, te 're hâimana. Duré rob'manharí wasété'wa norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti wẽ'õ'wa norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré ïwasété norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré 'rãwi pesere dasisõ 're ïda'a're nhi'oto za'ra mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré uburé romhuri Wamama te hã, te te ãma 're ïwasété za'ra mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré timama te te 're ïsimroi mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré tina te te 're ïsimroi mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré dapãri'wa norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré dahãiba na da'ãma 're ïsipsaihuri za'ra mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré aibã si'uiwa dasina 're ïdanhipsaihuri za'ra mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré ïwada'uri zarina si pawa'ãbã ãna dama romhuri'wa da, a'uwẽ hã da te dasiwi 're ïsimi'uri za'ra mono norí ma zama, rotizéb da, te 're hâimana.

Duré 're ĩsada wa nhipese za'ra mono norĩ ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré timreme hã tô sena na dama 're siwasu'u za'ra mono nherẽ, taré te te sina 're ĩroti za'ra mono norĩ ma zama, rotizéb da, te 're hâimana. Duré roti tô senai'õ na siwa'ru, âma 're ĩdanomro wasété mono norĩ ma zama, rotizéb da, te 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. ¹¹ Roti tô sena na si, wa tô te dama âma 're aroti, Wanhib'apito wasu'uwẽ na te dama 're rowasu'u mono wamhã. Wẽ uptabi di, Wanhib'apito wasu'u hã. Taha da, ma tô ĩma pisutu, ĩwasu'uwẽ na te âma 're da'apo're pu'u mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, rowẽ u'âsi 're ĩmorĩ hã.

Paru hã Wanhib'apito âma ĩwatazém na rowasu'u

¹²⁻¹³ Āhãna wa za âma ĩwata, Wanhib'apito Cristu Zesusi hã. Ta hã ma tô ĩwaihu'u siro, ĩnhimirohmuri hã za te tãma âma 're ĩ'uwaimrami mono na hã. Taha zarina ma tô ĩpisutu, dapawaptom na te tãma 're romhuri mono da. Taha da, ma tô te te 're ĩnhiptete u'âsi. Taha wa, wa za âma 're ĩwata u'âsi, ĩma 're rowẽ mono wa. Wanhib'apito âma wa tô aré te âma 're wasété aré, ĩmreme wasété na. ĩsazei'wa norĩ hãiba u'âbã, wa tô aré te tãma 're rob'manharĩ wasété. Ta norĩ hãiba u'âbã, wa tô aré sada 're ĩzahi. Wanhib'apito hã Danho'reptui'wa na 're ĩmorĩ na hã ĩma waihu'u õ di aré. Te duré sazei õ di aré. Taha wa, zahadu ĩnhimiza'rese âna 're ĩmorĩ wa, ma tô ĩ'âma tipẽ'ezé, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, te te ĩ'azãri tã da. ¹⁴ Wanhib'apito hã tinhimizawi pese zém na ma tô ĩpawapto pese, te saze da, duré dazawizéb da, ĩma hâimana da. Aihĩni Cristu Zesusi hã 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã te te 're ĩpawapto za'ra mono ne, ma tô ĩpawapto duré. ¹⁵ Ti'ai u ma tô wei mo, Cristu Zesusi hã, 're ĩdanomro wasété mono hawi te te 're da'anho'reptui mono da. Āne te dasima da te 're rowasu'u za'ra. Danhimirowasu'u hã tô sena wamhã, aihĩni âma 're ĩdasisaze za'ra mono da hã, ĩma wẽ di. Wa hã dawasété nhipai u, ĩwasédé hã sa'etẽ di. ¹⁶ Tane nherẽ, ma tô ĩ'âma tipẽ'ezé, te te ĩ'azãri tã da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. E marĩ da. Cristu Zesusi hã ĩ'âma wa'a su'u õ wa, da'âma ĩwa'a su'u õ na, da te âma 're waihu'u za'ra mono da, za ĩza'u da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono norĩ hã, ĩ'rata 're dahâimana u'âsi za'ra mono da, rowẽ u'âsi âma. ¹⁷ Taha wa, Danhib'apito uptabi âma si wa za 're wawata u'âsi za'ra. Ta hã Apito u'âsi te dama 're sãmra, ĩdã'ã'õ hã, ni'wa hã niwa te te ĩ'madã'ã õ hã. Ōhõ si Danhib'apito uptabi hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Wẽ uptabi wa, wa za âma 're wawata u'âsi za'ra.

¹⁸⁻¹⁹ Duré pese hã ma tô ni'wam norĩ hã Wamama zadawa hawimhã marĩ na aima rowasu'u za'ra, za tãma asimirohmuri na ĩwaihu'u sirõmo zéb da. Taha zarina ĩ'ra Timotiu, wa za aima ti'ru, da te aima ĩwaihu'uzé hã asina 're 'madã'ã u'âsi mono da, roti tô senai õ da, âma 're 'wapéi u'âsi mono da. Āne te za 're aimo, âma 're 'wapéi u'âsi mono da. Roti tô sena si te za 're ĩ'madã'ã pese mo, Zezu Cristuhu wasu'uwẽ hã wa te 're ĩsaze za'ra mono zép si. Te za duré 're aimorĩ wẽ. Āne wamhã, aiwasété õ wamhã, 'rãwi 're asisãmri mono õ di za, aiwasété na. Āhãna ni'wam norĩ hã tiwasété na 're sisãmri za'ra mono nherẽ, 're siwẽ'õ za'ra mono õ di. Taha wa, ma tô oto sazei utõri za'ra, Wanhib'apito nhimiroti hã wa te 're ĩsaze za'ra mono zé hã. ²⁰ Āne Imenezu norĩ hã te oto 're tineb zahuré, Aresãdirihĩ me. Taha wa, wa tô a'ã tãma hãiba za're zahuré, Satanasihĩ ma, robzei'õ hã a'ã te te sina waihu'u zahuré da. E marĩ da. Roti tô sena upana te te dama 're rowasu'u zahuré mono tã da, taha u'âbã te te 're wẽ'õ zahuré mono tã da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

2

'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, 're ĩdamreme zusi mono zém na rowasu'u

¹ Āhãna marĩ ĩpire na wa za aima rowasu'u. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma 're damreme zusi mono wamhã, te za uburé da'ãma tãma 're damreme zusi, te te 're da'apawapto mono da. Marĩ zõ dawi 're rowaptã'ã za'ra mono wamhã, uburé dama te za da te tiwi 're rowaptẽrẽ za'ra, marĩ hã te te dama 're anhomri mono da. Duré marĩ na dama 're sõpru mono wamhã, te za âma 're dawata za'ra. ² Danhib'apito mono bã, dama 're ĩhâimana za'ra mono norĩ âma, te za tãma 're damreme zusi, uburé dama ĩpire za'ra norĩ âma zama. E marĩ da. Ta norĩ hã te te dama 're roti wẽ za'ra mono da, taha zarina 're dasi'wapé za'ra mono õ wa, rowẽ na dasiré 're wanomro mono da, duré dama 're wahâimana wẽ za'ra

mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â sina. ³⁻⁴ 'Re ihâimana u'âsi mono hã Wa'anho'reptui'wa. Ta hã ma tô te te sima 're da'awẽ, uburé te te 're da'anho'reptui mono da. Ma tô duré te te sima 're da'awẽ, aihîni pese isimiroti hã da te 're waihu'u za'ra mono da, âma 're danomro wẽ mono da, isimiroti hã tô sena uptabi wa. Aihîni âma 're wamreme zusi mono wamhã, tâma rowẽ di. Taha wa, te za wama 're to za'ra.

⁵ Misire hãwa âma 're ihâimana mono si, uburé Danhib'apito uptabi hã. Misire da'ãwisi wẽ 'wa Wamama u hã. Ta hã Cristu Zezusi, aibã na 're ihâimana mono. ⁶ Ta hã ma tô dazada sisõ, uburé te te da'awa'âbã da. 'Re ihâimana u'âsi mono hã bâdã te te ipisutuzém na, ma tô da'awa'â. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono te te sima 're ida'awẽ mono zé hã, uburé pese te te 're ida'anho'reptui mono zéb da hã, wa tô waihu'u za'ra ni. ⁷ Ta hã ma tô ipisutu, isadawa wasu'u'wa 're ihâimana mono da, zudezu'õ norĩ hã te 're po're pu'u za'ra mono da, isadawa para, Wanhib'apito wasu'uwẽ na. E marĩ da. Wanhib'apito hã te te 're saze za'ra mono da, duré te te âma 're sasõmri za'ra mono da, isimiroti zarina si 're nomro wẽ mono da, tô sena uptabi wa, isimiroti hã. Izadawa nhipese na aima isiwasu'u õ di. Tô sena wa tô aima 're isiwasu'u.

⁸ Wa za oto aima waihu'u, te isima 're ida'awẽ mono zém na hã. Aibã norĩ hã nimame 're ihâimana za'ra mono zé mono bâ te za 're mreme zusi, 'Re ihâimana u'âsi mono ma. Ta norĩ hã dama 're hãimana wẽ za'ra mono wamhã, te za tâma 're mreme zusi, tâma 're simiwẽ za'ra mono sina, hãwa u. Te te 're ida'ruiwapari za'ra mono da hã, mare di. Duré tizadawa na 're isi'wapé za'ra mono da hã, mare di.

⁹⁻¹⁰ Pi'õ norĩ hã, aibã norĩ te te sima 're 'madâ'â ze za'ra mono da, dama 're si'uza wamnarĩ za'ra mono õ di za. Duré dama 'madâ'â ze da, 're siséré tété wẽ za'ra mono da hã mare di. Duré tinho'rebzui wẽ na si, sima 're isipese za'ra mono da hã mare di. Duré tinhipsisi wẽ na si, sima 're isipese za'ra mono da hã mare di. Duré da'uzazé iwa'âbã za'etê na si, 're isi'uza za'ra mono da hã mare di. Dama rob'manharĩ wẽ zéb zô si, te za sina 're sôpré, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â wa na 're isiwasu'u za'ra mono zéb zarina.

¹¹ Isazei'wa norĩ 'madâ'â wa norĩ hã te te dama 're rowahutu za'ra mono ré, te za pi'õ norĩ hã ari'iwĩ te te 're wapari za'ra. I'madâ'â wa norĩ zapari 're ihâimana za'ra mono na te za 're si'madâ'â za'ra pi'õ norĩ hã, ari'iwĩ te te 're iwapari za'ra mono da hã. ¹²⁻¹³ Pi'õ norĩ hã aibã norĩ ma, te te 're rowahutu za'ra mono da hã, mare di. Aibã norĩ ma, timreme pire na 're si'madâ'â za'ra mono õ di za. Ari'iwĩ te za 're si'ubumro, pi'õ norĩ hã. E marĩ wa, wa âne aima waihu'u. 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô aibã hã poto na'rata, Adã na isisi hã. Taha za'u si ma duré pi'õ hã poto, Ewa hã. ¹⁴ Pi'õ si, Wa'uburé nhimiroti hã tô senai'õ na te te waihu'u õ di. Tanei õ di, Adã hã. Pi'õ si Wa'uburé nhimiroti hã tô senai'õ na te te iwaihu'u õ zéb zarina, ma tô Wamama nhimiroti na upa na'rata. ¹⁵ Tane nherẽ, pi'oi mono bâ hãimana wẽ na 're hãimana za'ra mono wamhã, tâma 're rowẽ za'ra mono di za. Wanhib'apito umnhasi sina, te za 're hãimana za'ra. Te za duré te te 're dazawi pese za'ra. Hãimana wẽ uptabi na te za dama 're hãimana za'ra. Tawamhã, iwasã hã âma 're sépu'u za'ra mono wamhã, i'ra hã tâma 're rere'e wẽ mono da, te za Wamama hã te te 're anho'reptu, pi'õ norĩ hã.

3

Wanhib'apito zazei'wa norĩ 'madâ'â wa na rowasu'u

¹ ã hã te aima iwaihu hã, tô sena uptabi. Até ni'wa hã te za sima wẽ, isazei'wa norĩ hã te te 're 'mai'madâ'â mono da. ãne wamhã, te te sima iwézé hã wẽ di, da'madâ'â na te te 're i'mairomhuri mono da hã. ² Isazei'wa norĩ 'madâ'â wai mono bâ, te za 're hãimana wẽ za'ra. Tawamhã, iwasédé hã da te âma 're isa'ra mono da hã, mare di. Timro uptabi si te za te te sima 're 'madâ'â za'ra, misi haré. Hãimana prédu na te za dama 're hãimana za'ra. Tiwasété wi te za sina 're siptete u'âsi za'ra, 're nomro wẽ mono da. Te za duré dama 're hãimana wẽ za'ra. Duré itême 're dasihutu mono wamhã, te za te te 're da'mazasi su'u za'ra. Duré roti na rowaihu hã te za tâma 're hãimana za'ra, te te âma 're idapawaptob za'ra mono zéb da hã. ³ Duré âzézei'wa, 're nomro mono õ di za. Duré da'ahãri ze'i wa, 're hãimana za'ra mono õ di za. Simizawi pese uptabi na, te za dama 're hãimana za'ra. Duré rob'uiprazéb zô si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra mono

ō di za. ⁴ Ti'ra norĩ hã te za duré te te 're pawapto pese za'ra, timama mreime si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da, timama hã ĩsimiroti na te te 're wazéb za'ra mono da. ⁵ Da'madâ'â'wa norĩ hã ĩ'ra norĩ hã tãma 're nomro wẽ mono da, te te 're pawapto pese za'ra mono ō nherẽ, e niha te za tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zazei'wa norĩ hã te te 're pawapto za'ra duré, 're nomro wẽ mono da, ta norĩ zama. Te te 're pawapto waihu'u za'ra mono ō di za. ⁶ Ni'wa hã Wanhib'apito te te ĩsazézém na ãma ronomro ō nherẽ, da'madâ'â'wa na 're 'mai'hamana mono ō di za. E marĩ wa. ĩsazeté'wa hã da'madâ'â'wa, 're 'mairĩ wamhã, áté da'madâ'â'wai wa, te za 'rãwi sina 're 'maiwata, tipire na taré. ãne wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wa'uburé norĩ nhib'apito hã 'rãwi sina 're wata mono wa, te te ĩwẽ'ō ne, te za ta hã wẽ'ō. ⁷ ĩsazei'wa norĩ 'madâ'â'wai mono bâ te za dama 're hâimana wẽ za'ra. ãne wamhã, dama 're ĩhâimana wẽ mono zém na te za ĩsazei'ō'wa norĩ zama te te dama 're wasu'u wẽ za'ra. Dama 're hâimana wẽ za'ra mono ō wamhã, te za damreime hã te te sina 're 'rã'ōtō za'ra. ãne wamhã, wa'uburé norĩ nhib'apito te te da'ãma sima ĩroti wasété zé hã te za te te sina 're 'mai'u'waimrami tãma, da'madâ'â'wa norĩ hã.

Dapawapto'wa norĩ wasu'u

⁸ Dapawapto'wai mono bâ te za 're hâimana wẽ za'ra. Duré âzézei'wa na 're hâimana za'ra mono ō di za. Rob'ui'prazéb zô si mreime si'ahâ na 're hâimana za'ra mono ō di za. ⁹ Wanhib'apito nhimiroti hã aré dama sa'rese ō nherẽ, ma tô oto te te dama 're awaihu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, da te ãma 're ĩsaze za'ra mono zéb da hã. ĩsimiroti hã tô sena wa, te za dapawapto'wa norĩ hã te te 're 'madâ'â pese za'ra, hâimana wẽ sina. ĩwasu'uwẽ hã tô sena na te te te 're saze za'ra. ãne wamhã, 'rãwi tipẽ'ẽ na 're siwẽ'ō za'ra mono ō di za, tô sena na te te 're ĩsaze za'ra mono ō na hã. ¹⁰ Dapawapto'wa da, da te dasiwi pisutu ō ré hã, te za a'â da te dasiwi 're 'mai'madâ'â, dama 're ĩ'mai'hamana wẽ mono zô. Tawamhã dama 're 'mai'hamana wẽ mono wamhã, te za oto dapawapto'wa na 're 'mai'hamana. ¹¹ ĩmro zama te za dama 're hâimana wẽ, pi'ō hã. Damreime hã ĩwẽ'õre na te te dama 're robzanhamri mono ō di za. Hâimana prédup sina te za dama 're hâimana. Tiwasété wi, te za sina 're siptete. Hâimana nhipstete na, te za 're hâimana. ¹² Dapawapto'wai mono bâ timro uptabi si te za sima te te 're 'madâ'â pese za'ra, misi haré. Duré ti'ra norĩ hã te za te te 're 'madâ'â pese za'ra, 're nomro wẽ mono da. Duré uburé ĩsörōwa ãma ĩsiré 're ĩhâimana za'ra mono norĩ zama, te za te te 're 'madâ'â pese za'ra, ta norĩ zama 're nomro wẽ mono da. ¹³ Dapawapto'wa norĩ hã te te 're dapawapto wẽ za'ra mono wamhã, ĩsimipawapto wẽ na te za da te 're wasu'u wẽ za'ra. ãne wamhã, mreime nhiséb ãna te za duré dama 're siwasu'u za'ra, Cristu Zezusi hã te te 're ĩsaze za'ra mono zém na hã.

Wanhib'apito wasu'uwẽ hã dama ĩsiahî'rézé wasu'u

¹⁴⁻¹⁵ Atême ãma ĩwisi su'u da hã ĩma wẽ nherẽ, ãma ĩwisi su'u ō na dâ'âsina, wa ãne na ãma aima rob'ui'éré. E marĩ da. Niha dama 're ĩwahâimana za'ra mono zéb da na waihu'u da. Wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra, wa 're wanomro. ĩsib'a'uwẽ, wa oto 're wahâimana za'ra, daro mono bâ wa te 're ĩsaze za'ra mono hã. Wanhib'apito nhimiroti hã tô sena wa, ĩsazei'wa mono bâ wa za wa te 're 'madâ'â u'âsi za'ra. Őne haré te za dama 're hâimana u'âsi, da te ãma 're ĩsaze za'ra mono zéb da hã. ¹⁶ Tô sena Zezu Cristuhu wasu'uwẽ hã wẽ uptabi di, aré dama sa'rese ō nherẽ, Wamama hã te te oto dama ĩhâi'ré hã wa te 're ĩsaze za'ra mono zé hã, ãma 're ĩwanomro wẽ mono zéb da hã. ãne te te dama ĩwaihu'uzé hã:

“A'uwẽ na ma podo, ti'ai ãma.

Duré tô sena ĩ'ra 're ĩmorĩ wẽ uptabi na, ma tô Tipẽ'ẽzani na dama waihu'u za'ra.

Duré hãiwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã ma tô titōmo na 'madâ'â za'ra.

Duré a'uwẽ mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã ma tô ĩwasu'uwẽ na da te 're dapo're pu'u za'ra, daro mono bâ.

Ma tô duré da te dasina 're umnhasi za'ra.

Duré rowẽ uptabi u ma tô mo, hãiwa u.”

ãne Zezu Cristuhu wasu'uwẽ na Wamama hã te te dama ĩwaihu'uzé hã.

4

Danhimiroti senai'õ na rowasu'u

¹ Re ìhâimana u'âsi mono hã, Tipê'êzani na ma tô ãne dama waihu'u: "Rob'rãsutuzéb u romhuture wapsi, te za ni'wam norĩ hã ìzadawa para õ nherê, rême za'ra, Zezu Cristuhu nhimiroti hã aré te te 're ìsaze za'ra mono zé hã. Ìhâiba'õ norĩ nhimiroti hã tô sena newa te za te te 're wapari za'ra, wa'uburé norĩ nhimiroti zarina 're nomro mono da oto." ãne ma tô dama waihu'u. ² Wa'uburé nhimiroti hã te za te te datême 're ropé, aibâ norĩ zadawa hawi. Aibâ norĩ hã roti tô sena na te te dama 're rowasu'u za'ra mono newa, te sadawa nhipese na te te dama 're rowasu'u za'ra. Tane nherê, ta norĩ hã 'rãwi 're siwaihu'u za'ra mono õ di, tizadawa nhipese na hã. ³ Ta norĩ hã te za dasina 're ìdamro za'ra mono zé hã dawi sawi za'ra, dasina 're damro za'ra mono tô da, dasiwaprosi 're dahâimana za'ra mono da. Te za duré dasazé hã dawi sawi za'ra, marĩ mono bâ 're dasaihuri tô mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uburé dasazé hã te te apoto mono nherê, ãma 're ìdasaihuri mono zéb da hã. Ìsazei'wai mono bâ wama waihu'u pese za'ra di, dasazém na ìsimiroti hã. ãne wa, sõpru wa, ãma 're wawata za'ra mono pari, wa za ìsimipoto na 're wasaihuri. ⁴⁻⁵ Uburé dasazé hã wê di, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipodo hã ãma 're ìwasaihuri mono zéb da hã. Wê wa, wa te wasiwi 're wê'õ za'ra mono õ di za, ãma 're wasaihuri mono tô da hã. Sõpru wa, ãma 're wawata za'ra mono sina, wa za ãma 're wasaihuri, ìwê na te te nharĩ wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. ãne wamhã, tâma wê di, ìsimipoto na 're ìwasaihuri mono zéb da hã.

⁶ Tawamhã uburé te aima ì'awaihu'uzéb zarina si, te za wasiré ìsazei'wa norĩ ma 're ì'awaihu'u mo. ãne wamhã, Cristu Zezusihi ma, romhuri wê 'wa, te za tô 're aimo. Wanhib'apito nhimiroti hã wa te 're ìsaze za'ra mono zéb zarina, 're aimorĩ u'âsi sina, te za tâma 're ìwaihu'u u'âsi za'ra mo, roti tô sena zarina zama, ãma 're aimorĩ u'âsi ne. Òhõ na si 're aimorĩ wamhã, asiptete sina te za 're aihâimana mo, Wanhib'apito ãma hã. ⁷ Dahi'rata norĩ nhimirob'rãzarõtõ 'ratare hã 're wapari mono õ di za. Ta norĩ hã ìsazei'õ'wa norĩ te hã, tarére. Ta hã te za asima 're ì'madâ'â pese mo, 're aihâimana wê mono da, Wamama nhimiroti zarina. ⁸⁻⁹ ãne wa za duré aima waihu'u. ãté ni'wam norĩ hã te za te te sima 're pisutu za'ra, 're sihâiba wairob za'ra mono da, dahâiba wairobzé hã wê wa, dahâiba ma hã. ãne hã dama 're rowê za'ra mono nherê, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're danomro wê mono da, da te dasima 're pisutu pese za'ra mono wamhã, dama 're rowê uptabi za'ra mono di za. Rowê na te za ãma 're danomro, ti'ai ãma, hãiwa ãma zama. Tô sena wa tô aima rowaihu'u. ãhã wasu'u hã tô sena wa, aihĩni te za da te ãma 're saze za'ra. ¹⁰ Taha da, wa za sada 're wanhiptete u'âsi za'ra, wa te 're dapawaptob za'ra mono da, da te ãma 're saze za'ra mono da. 'Re morĩ u'âsi wa, wa tô wasina wa te 're umnhasi za'ra, te te 're wapawaptob u'âsi za'ra mono da. Ta hã uburé Danho'reptui'wa, te 're hâimana. Ìsazei'wai mono bâ te za tô te te 're wa'anho'reptu.

¹¹ Taha wa, uburé te aima ì'awaihu'uzém na te za ìsazei'wa norĩ ma 're ì'awaihu'u mo, asimiroti pire sina. ¹² Aihâiba prédu pese õ nherê, te za 're aimorĩ wê, aiprédu pese õ wa, asimiroti na ìsazei'wa norĩ hã te te 're aiwê'õ za'ra mono tô da. Te za dama 're asanho mo, aimreme wê na, duré dama aihâimana wê na, duré asimizawi pese na, duré asimirosa'rata wê na. Taha na, te za dama 're asanho mo, asirã zarina 're nomro wê mono da, ìsazei'wa norĩ hã. ¹³ Nimahã na wa za ãma atême wi. Ma'ápé, ãma atême ìwisi õ ré hã, dama 're sõré u'âsi mono za, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ére hã. Te za duré Wanhib'apito wasu'uwê na dama 're ìrowasu'u u'âsi mo. Te za duré 're ìdapawaptob u'âsi mo, ìsimiroti zarina 're danomro wê mono da. Taha da, te za asina 're ì'madâ'â u'âsi mo. ¹⁴ Marĩ ìwê hã ma tô Wamama hã aipê'ê 're aima tisõ, ãma 're ìdapawapto mono zéb da hã. Hãiwa hawi te te tâma ìwaihu'u za'ra zém na, ma tô ìsadawa wasu'u'wa norĩ hã aima waihu'u za'ra, ìwê hã za te te aima ìsõmri na. Duré ma tô da'madâ'â'wa norĩ hã, tinhib'rada hã ai'ãma sa'ra za'ra, ai'rã nhisiwi. Taha ré ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìwê hã aima tisõ. Taha zarina, te za asina tâma 're ì'uwaimrami u'âsi mo, dapawaptom na, asimiromhuri hã Wamama ma.

¹⁵ Uburé te aima ì'awaihu'u mono zéb zarina, te za asina 're ì'madâ'â u'âsi mo. Òhõ si te za asima 're ìpisutu pese mo, asina 're ì'uwaimrami mono zéb da si. ãne wamhã,

dapawaptom na rowaihu hã asima ãma 're isa'êtê mono na te za da te ai'ãma 're waihu'u za'ra. ¹⁶ 'Re aimorĩ wê da, duré ĩ'uwaibaba si dama 're sadawa wasu'u mono da, te za 'rãwi 're asi'madã'ã pese mo. ãne wamhã, te za 're asisõ'reptui u'ãsi mo. Aiwapari'wa norĩ zama, te za 're ĩ'anho'reptui u'ãsi mo.

5

Īsazei'wa norĩ pawaptobzém na rowasu'u

¹ Áté aibã ĩprédu hã te za tihâimanazém na 'mai'upa. ãne wamhã, aimreme ĩpire na tãma nharĩ õ di za. Aimama ma, 're aimreme wê mono ne, te za duré aimreme wê na 're ĩpawapto mo, 're morĩ wê da oto. Duré ĩpréduptém norĩ hã te za aimreme wê na 're ĩ'apawapto mo, aimreme wê na ano norĩ hã 're ĩ'apawapto mono ne. ² Duré pi'õ ĩprédum norĩ hã te za aimreme wê na 're ĩ'apawapto mo, aimreme wê na ana hã 're ĩpawapto mono ne. Duré pi'õ ĩpréduptém norĩ hã te za aimreme wê na 're ĩ'apawapto mo, aimreme wê na si aihidiba norĩ hã 're ĩ'apawapto mono ne. Aiprédup sina te za ta norĩ ma 're aihâimana mo.

³ Pi'õi mrotõ norĩ pawapto'wa da hã ni'wai õ uptabi wamhã, te za marĩ na 're ĩ'apawapto pese mo. ⁴ Pi'õi mrotõ 'ra norĩ hã 're hâimana za'ra mono wamhã, tiwarahuzé wa'rãmi, te za tina hã marĩ na te te 're pawapto pese za'ra. Duré pi'õi mrotõ nhihudu norĩ hã 're hâimana za'ra mono wamhã, tiwarahuzé wa'rãmi, te za ti'rata norĩ hã marĩ na te te 're pawapto pese za'ra. ãne te za 're ĩhâimana u'ãsi mono nhimiroti zarina te te tãma ãma 're uwaimrami za'ra, ãne si tãma wê wa. ⁵ Pi'õi mrotõ hã áté siwaprosi te 're 'manhamra. ĩpawapto'wa da hã, ni'wai õ uptabi di. Tane wamhã, 're ĩhâimana u'ãsi mono zô si, te za 're simnhasi, marĩ na te te 're pawapto mono da. Bãtã na te za tãma 're mreme u'ãsi, barana zama, marĩ na te te 're pawapto mono da. ⁶ Pi'õi mrotõ hãiba amo hã, áté ãne 're 'maihâimana mono õ di za. Áté marĩ zô si te za sina 're simnhasi u'ãsi. ãne wamhã, ĩpê'ê 're dã'ã u'ãsi ne, te za oto 're 'maimo. ⁷ Taha wa, te za tãma 're ĩroti pese za'ra mo, ĩsazei'wa norĩ ma, ĩmrotõ norĩ ãma te aima ĩroti mono zé hã te te siwi 're 'madã'ã pese za'ra mono da. Tawamhã ĩsazei'wa norĩ hã damreme hã te te sina 're 'rã'õtõ za'ra mono õ di za. ⁸ Áté ni'wam norĩ hã tinhimarĩ na te te 're pawapto pese za'ra mono õ di za, tisisãnawã norĩ hã. Áté ĩsõrõwa 're, 're ĩhâimana za'ra mono norĩ zama, te te 're pawapto za'ra mono õ di za. ãne wamhã, Wanhib'apito nhimiroti zarina te te 're pawapto pese za'ra mono õ wamhã, te aré ĩsazei'õ'wa ne oto 're nomro. ãne wamhã, te te 're ĩpawapto za'ra mono õ na, te aré ĩsazei'õ'wa norĩ hã 'rãnhipa za'ra, tihâimana wasété na hã.

⁹⁻¹⁰ Pi'õi mrotõ hãiba tém norĩ nhisi na 're rob'ui'ééré za'ra mono õ di za, pi'õi mrotõ si'ĩhi norĩ nhisi zu hã. ⁶⁰ na ãma 're wahub za'ra mono parip si, te za ĩsisi na da te 're rob'ui'ééré za'ra, ti'amo'aba si te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, duré ti'ra norĩ hã te te 're warahu wê za'ra mono wamhã, duré te te 're da'mazasi su'u za'ra mono wamhã, duré dawĩ 're sipa zawi za'ra mono ãna, ĩsazei'wa norĩ ma, te te 're romhuri za'ra mono wamhã, dapara upsõ na zama, duré robzei'õ na 're ĩdanomro mono norĩ hã te te 're pawapto za'ra mono wamhã, duré simi'ê na te te dama 're 'manharĩ wê u'ãsi za'ra mono wamhã. ãne wamhã, pi'õi mrotõ norĩ hã dama waihu'u pese za'ra di za, te te 're ĩdapawapto za'ra mono na, siwaptom na. Tawapsi, te za ĩsisi na da te 're rob'ui'ééré za'ra, pi'õi mrotõ si'ĩhi norĩ nhisi zu.

¹¹ Pi'õi mrotõ hãiba tém norĩ nhisi na ĩhi norĩ nhisi zu, ãma 're rob'ui'ééré za'ra mono õ di za. E marĩ wa. Áté hãiba téb uptabi ré, 're mrotõ za'ra mono wa, te za te te sima 're wê uptabi za'ra, timro na te te 're sahu za'ra mono da. Áté Cristuhu ma si te te 're romhuri za'ra mono da, te te sima 're wê uptabi za'ra mono õ di za oto. ¹² Tawamhã timro na te te ãma 're sahu za'ra mono wamhã, Cristuhu ma, te te sina 're ĩroti za'ra mono zé hã ãma 're nomro mono õ di za oto. Taha wa, áté te za oto da te dasiwi 're wê'õ za'ra, ãma 're sõpré u'ãsi mono õ wa. ¹³ Duré pi'õi mrotõ hãiba tém norĩ nhisi na ĩhi norĩ nhisi zu, 're rob'ui'ééré za'ra mono wamhã, áté dawaptom na te za dama 're wa'a za'ra. Áté sihãwi na te za 'ri babap si oto 're nomro, mro õ wê te. Áté marĩ te te wapari wamhã, te za te te

dama 're rowasu'u za'ra. Áté aimawi timreme na te za te te dawi âma 're ro'wa'rutu za'ra. Áté marĩ na taré 're sôpré mono âna, te za te te dama 're rowasu'u za'ra. ¹⁴ Taha wa, wa tô ĩsima wě za'ra, duré apâ timro na te te 're sahu za'ra mono da, pi'oi mrotô hâiba tém norĩ hã. Te za duré apâ 're 'ra za'ra. Tawamhã tinhorôwa âma te za ti'ra norĩ hã te te 're 'madâ'â pese za'ra. Áne dama 're hâimana wě za'ra mono wamhã, damreme hã te te sina 're 'rã'ôtô za'ra mono ô di za, wazawi'ô'wa norĩ mreme hã. ¹⁵ Áne wa tô aima waihu'u. E marĩ wa. Ni'wam norĩ hã ma tô wairé, pi'oi mrotô norĩ hã, Wanhib'apito nhimiroti wě nhiti, Satanasihĩ nhimiroti si te te oto 're 'madâ'â za'ra mono da. Taha wa, wa tô âne na aima waihu'u.

¹⁶ Pi'ô hã ĩsazei'wa 're 'maimorĩ wamhã, te za pi'oi mrotô hã marĩ na te te 're 'maipawaptob u'âsi, tina wamhã, ti'rata wamhã. Áne wamhã, rosa'rata pire hã pi'oi mrotô norĩ âma te te âma 're sépata za'ra mono ô di za, ĩsazei'wa norĩ hã. Tâma waihu'u pese za'ra di za, pi'oi mrotô hã 'ra âna 're ĩhâimana za'ra mono norĩ si te te 're ĩpawaptob za'ra mono da hã.

Īsazei'wa norĩ 'madâ'â'wai wasu'u

¹⁷⁻¹⁸ Aibã norĩ hã ĩsazei'wa norĩ te te 're 'madâ'â wě za'ra mono wamhã, te za ĩwa'rãmi marĩ ĩwě hã te te tâma 're sômri za'ra, ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã. Cristuhu wasu'u wě na te te tâma 're rowasu'u za'ra mono wamhã, duré ĩsimiroti wasu'u na te te 're pawaptob za'ra mono wamhã, marĩ hã ĩwě hã sa'ěté na te te tâma 're ĩsômri za'ra mono da hã, wě di. Áne hã wa tô waihu'u za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata hawimhã, âne:

“Powawě hã aro 'rã ne tipara na dasazéb da, te te aima 're sub za'ra wa'aba mono ré hã, 're wata wasisi za'ra wa'aba mono ô di za, 're saihuri tō mono da.”

Áne hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'éré 'rada hã. Duré ĩsimiroti hâiba amo hã âne:

“Romhuri'wa norĩ hã te te dama 're romhuri za'ra mono wamhã, tô ĩ'uwaibaba te za da te 're pawa'âbã za'ra.”

Taha zarina te za ĩsazei'wa norĩ hã da'madâ'â'wa norĩ hã te te 're pawaptob za'ra asa, marĩ na.

¹⁹ Áté da'madâ'â'wai âma te za ni'wa hã ĩwasédé hã âma tihi. Tawamhã, siwaprosi te te âma hiri wamhã, wapari ô di za, ĩmreme hã. Áté si'ubdatô te za âma sisadawa waptob za'ra, âma ĩ'madâ'â'wa norĩ hã, ĩwapari'wa norĩ hã. Áté maparane te za âma sisadawa waptob zahuré. Áne wamhã, da'madâ'â'wa zô te za aihã, ĩhâimanazém na sadawa pibu da. ²⁰ Tawamhã tô sena tiwasédé hã te te 'manharĩ wamhã, te za ĩsazei'wa norĩ nho'a tâma ĩroti, tiwasété na te te âma sahu tō da. Danho'a te za tâma ĩroti, ĩsipai u da'madâ'â'wa hâiba amo norĩ hã sina 're hâtâ'â za'ra mono wa, ĩsine tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono tō da, ta norĩ hã.

²¹ Da'madâ'â'wa hã aima sawi uptabi nherě, te za danho'a tâma ĩroti, tiwasété na te te âma sahu tō da. Asimiroti na 're da'mairême mono ô di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te we te te 're wa'ab'madâ'â, Cristu Zezusihi me. Hâiwa âma romhuri'wa norĩ zama, te duré te te we 're wa'madâ'â za'ra, 're ĩnomro wě mono norĩ hã. Taha wa, ta norĩ nho'a 're wanomro mono wa, da'madâ'â'wa norĩ âma te aima ĩroti mono zé hã te za 're ĩ'madâ'â pese mo.

²²⁻²⁵ Áne wa za duré aima waihu'u. Īsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa da, da'maipisutu da wamhã, asapa'abã da'maipisutu ô di za, aiwara sina. Asapa'abã asib'rada hã da'rã nhisiwi 're aza'ra mono ô di za, Wanhib'apito ma, romhuri'wa da, 're da'apisutu mono da. E marĩ wa, wa âne aima waihu'u. Asimipisudu hã dama 're hâimana wě prã za'ra mono wamhã, ĩsabâdã da te dasiwi 're aiwě'ô za'ra mono ô'umnhasite. Te za 'rãwi 're asi'madâ'â u'âsi mo, asimiroti na duré aihâimanazém na 're upã tō mono da.

Wa za a'â aima waihu'u, asi'âma waihu'u da. Â si 're hâsi mono nherě, te za oto uwa 'rãĩ wa'u ĩsé hã syry na 're ĩhâsi mo, âma 're asiwede mono da. E marĩ da. 'Re asai mono wa, 're adi'izé u'âsi tō mono da. Aihâzé hã te te aimrami siwapto wa, asib'uwa na 're aimorĩ wa, te za 're ĩhâsi u'âsi mo, syry na.

Áne wa za duré aima waihu'u, da'madâ'â'wa da, asapa'abã 're ĩda'apisutu mono ô zém na hã za. Áté ni'wam norĩ hã sô'awi tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono

wamhã, ïwasété na dama waihu'u pese za'ra di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã bâtâ na dahâimanazém na te te da'awaihu'u õ ré hã. Áté nimahã na si te za ta norĩ hã ïwasété na da te 're waihu'u za'ra. Áté ni'wam norĩ hã te te dama 're ï'manharĩ wẽ za'ra mono zém na, dama waihu'u pese za'ra di za. Áté nimahã na si te za ta norĩ hã da te 're waihu'u za'ra, te te dama 're ï'manharĩ wẽ za'ra mono zém na. Æne wa, wa tô ãne na hã aima roti, asapa'abâ 're da'apisutu tã mono da, da'madá'â'wa da hã.

6

¹ ïwada'uri zarina si, pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norĩ hã te za titede'wa hã ïsimiroti na te te 're wazéb za'ra. Æne 're hâimana za'ra mono õ wamhã, áté te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhisi na da te ãma 're wasété za'ra. Áté wa'ãma zama te za duré da te 're wasété za'ra, ïsazei'wa norĩ ma, wa te 're roti wasété za'ra mono newa. ² Áté pawa'âbâ ãna dama romhuri'wa norĩ tede'wa hã te za ïsazei'wa 're 'maimo. E tawamhã ïmreme hã te te 're 'madâ'â pese za'ra mono õ di za, ïsisãnwã ne tãma 're 'maihâimana mono nherẽ, ïtede'wa hã. Mare di. ïsimiroti na te za te te 're wazéb za'ra. ïsazei'wa 're 'maimorĩ wa, duré tãma sawi pese za'ra wa, te za titede'wai ma, te te tãma 're romhuri wẽ uptabi za'ra. Æne na te aima 're ïroti mono zéb zarina, te za ïsazei'wa norĩ ma 're ï'aroti pese mo, ãma 're nomro wẽ mono da.

³⁻⁵ Áté ni'wam norĩ hã aimawi na te za ïsazei'wa norĩ ma te te tãma 're rowasu'u za'ra. Áté Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimiroti na te te ãma 're saze za'ra mono õ di za, ta norĩ hã, tô sena nherẽ, Wanhib'apito nhimiroti hã rowẽ na ãma 're ïdanomro mono zéb da hã, duré dawẽ na si ãma 're ïdanomro mono zéb da hã. Æne wamhã, roti tô sena hã tãma waihu'u za'ra õ di za. Taré te za tinhimiroti wẽ na 'rãwi sina 're wata za'ra. Ta norĩ ma, wẽ di, marĩ wasu'u na 'rãwi ãma 're ïsisada'âbâ za'ra mono da hã, duré 'rãwi timreme na 're ïsi'wapé za'ra mono da hã. Taha zarina, te za tisi'ruiwapari na te te sima ãma 're wa'rãmi za'ra, ãma 're sisada'âbâ za'ra mono da. Te za duré te te 're dawasu'u wasété za'ra. Te za duré si'ãma te te 're rosa'rata wasété za'ra. Roti tô sena hã tãma waihu'u pese za'ra õ wa, roti tô sena zarina si te te 're rosa'rata wẽ za'ra mono õ di za. Ta norĩ hã te te sima 're rosa'rata siwamnarĩ za'ra, ïsazei'wa norĩ hã rob'uiprazé hã te te tãma 're sãmri za'ra mono da, ïsimirowasu'u wa'rãmi, sibro pese na 're hâimana za'ra mono da. ⁶ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madâ'â'wa, 're wanomro mono wamhã, duré marĩ zô si wasima 're wanhopré mono ãna 're wanomro mono wamhã, wama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. ⁷ E rob'uiprazé ma tô wazababa 're wairébé, wana dub're hawi 're wapoto za'ra mono wamhã. Mare di. Wa'ubana wa tô 're wapoto za'ra. Duré 're wadá'â za'ra mono wamhã, e wanhimarĩ hã wa za wasiré wa te 're 'wasari. Mare di. ⁸ Taha wa, ti'ab ré, wasai ré 're wahâimana za'ra mono wamhã, duré wa'uza ré 're wahâimana za'ra mono wamhã, marĩ zô si wasima 're wanhopré za'ra mono õ di za, marĩ na wa te wasima ãma 're ïrowẽ za'ra mono zéb da hã. ⁹ Rob'uiprazéb zô, da te dasima 're rosa'rata siwamnarĩ u'âsi za'ra mono wamhã, áté te za da te 're wapari za'ra, rob'uiprazém na wa'uburé te te dama 're ï'aroti wasété mono zé hã. Æne wamhã, áté ïsimiroti hã da te 're rême waihu'u za'ra mono õ di za oto. Áté rosa'rata ãna te za ïsimiroti zarina, marĩ zô si oto da te 're rob'ruiwapari za'ra, marĩ wasété zô zama. Æne wamhã, te za oto dawĩ tĩrobzei'õ pese za'ra. Rowẽ u'âsi 're ïdanomro mono zé hã tãma 're hâimana za'ra mono õ di za oto. ¹⁰ E marĩ wa. Rob'uiprazéb zô si, da te dasima 're rosa'rata za'ra mono wamhã, siwa'ru te za marĩ hã ïwasédé hã da te 're 'manharĩ za'ra. Ni'wam norĩ hã roti wẽ hã aré te te 're ïsaze za'ra mono zém hawi, ma tô 're sipa za'ra, rob'uiprazéb zô si te te sima 're rob'ruiwapari za'ra mono wa. Ta norĩ hã te oto robzei'õ si te te 're sépata za'ra.

¹¹ A hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ta norĩ ne 're aimorĩ õ di za. Te za 're aihâimana wẽ u'âsi mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si. Õhõ si te za 're ï'madá'â pese mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono si, ai'ãma 're siwãrĩ u'âsi mono da. Te za duré 're ïda'azawi pese mo. Rowasédé hã taré da te aima 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ, asiptete sina te za Wanhib'apito ãma 're aimorĩ u'â. Atoi u'âsi te za 're aimo. Taha na si 're aimorĩ da, te za asina 're ï'madá'â u'âsi mo. ¹² A hã ïsazei'wa, 're aimorĩ wa, te za sô 're asi'wapé u'âsi mo, 're ï'aimorĩ wẽ zéb zô, rowẽ u'âsi 're aihâimana u'âsi mono zéb da hã, hãwa ãma hã asina uwaimrami da. Taha da, ma tô bâtâ na aipisutu 'Re ïhâimana u'âsi

mono hã, da'ahã norĩ nho'a ãsazei'wa na asiwaihu'u wẽ zém na. ¹³⁻¹⁴ Ahãna, wa za aima pisutu, uburé te aima ãroti mono zé hã asina 're 'madã'ã u'ãsi mono da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a, wa aima pisutu, ti'ai ãma 're ãdanomro mono zé hã te te dama 're ã'apisutu mono nho'a. Cristu Zezusihi nho'a zama wa aima pisutu, Põsi'u Piratuhu ma, tihãimanazém na ãsiwaihu'u wẽ nho'a zama. Uburé te aima ãroti mono zé hã te za asina 're ã'madã'ã u'ãsi mo, apã we ãmorĩzéb u, Wanhib'apito Zezu Cristu hã. Asina 're 'madã'ã u'ãsi mono wamhã, tawamhã da te aima 're nharĩ za'ra mono õ di za, asina 're ã'madã'ã mono õ zém na hã. ¹⁵ Bãdã te te ãpisutuzém na te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tãma tinha, apã wei morĩ da, Wanhib'apito hã. Wẽ uptabi di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. Õhõ si uburé Danhib'apito uptabi. Uburé ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhipai u, pire uptabi di. Uburé dama ãpire norĩ nhipai u, pire uptabi di. ¹⁶ Õhõ si siwaprosi 're ãmorĩ u'ã hã. Ta hã, rowa'a za'ëtẽ na te 're hãimana u'ãsi. Taha wa, ni'wa hã ãtẽme ãsébré da hã mare di. Da te dasiwi ãhãiba pibu da hã, mare di duré. Ta hã wẽ uptabi di. Waihu'u pese di duré. Taha wa, wa za ãma 're wawata u'ãsi za'ra.

¹⁷ ãne te za duré ãsibrob ahã norĩ ma 're ã'aroti mo, sibrob ahã wẽ te, 'rãwi sina 're wata tõ za'ra mono da. Danhibro hã dama 're hãimana u'ãsi za'ra mono õ di za, dama ãma 're ãrowẽ za'ra mono zéb da hã. Taha wa, tinhibrop si te te 're 'madã'ã za'ra mono õ di za. 'Re ãhãimana u'ãsi mono zõ si, te za 're simnhasi za'ra, taha si, marĩ wẽ na uburé wama 're sõpru mono wa, wama ãma 're ãrobze za'ra mono zéb da hã. ¹⁸ ãne te za duré ãsibrob ahã norĩ ma 're ã'aroti mo, te te dama 're 'manharĩ wẽ u'ãsi za'ra mono da. Te za duré uburé marĩ wẽ na dama 're sõprub za'ra. Te za duré simi'ẽ na marĩ na te te 're dazari u'ãsi za'ra. ¹⁹ ãne wamhã, ãte uptabi da hã te za marĩ hã ãwẽ hã sõ 're simi'wara u'ãsi za'ra, niwab da hã. Duré rowẽ u'ãsi te za ta norĩ hã 're hãimana u'ãsi za'ra, hãiwa ãma.

²⁰⁻²¹ Timotiu, ma'ãpé roti hã tõ sena si asina 're 'madã'ã u'ãsi mono za, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te aima ãwaihu'uzé hã, ãma 're ãda'apawapto mono zéb da hã. Ni'wam norĩ hã taré te dama 're siwasu'u za'ra, roti tõ sena hã tãma ãwaihu'u za'ra na hã. Tane nherẽ, Zezu Cristuhu nhimiroti hã wa te 're ãsaze za'ra mono zém hawi, ma tõ ta norĩ hã 're sipa za'ra. Ta norĩ hã te te dama 're ãrowasu'u za'ra mono zé hã, Wanhib'apito nhimiroti zarinaĩ õ di. Taha wa, roti tõ sena'õre wi, te za asina 're asiptete u'ãsi mo, 're wapari tõ mono da.

Wa ãsima aiwẽ za'ra wa'wa, rowẽ u'ãsi 're anomro aba mono da, Wamama te te 're ãaipawaptob za'ra wa'aba mono zéb zarina si.

2 Timotiu

Paru hã, maparane ãma te te duré ãrob'ui'érézé, Timotiuhu ma Ìbaihã wasu'uzé

Ã ìbaihã na ma tô Paru hã Timotiuhu ma tinhimi'ui'éré na tãma ãma sahu, maparane ãma. Roma ãma dazazéb 're, hãimana sirõmo, ma tô tãma rob'ui'éré. Tidã'ázé hã ma tô sina waihu'u, ìromhutu na hã oto. Taha wa, ma tô tãma roti, Timotiuhu ma, 'Re ìhãimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi pese mono da, duré Zezusihi ma, te te 're romhuri wẽ mono da zama. Ma duré tãma waihu'u, da'madã'ã'wa na sena na 're hãimana mono da.

¹⁻² Ì'ra Timotiu, ìma asawi pe hã, wa hã Paru wa ãma aima rob'ui'éré. 'Re ìhãimana u'âsi mono hã te te sima ìwězéb uwaibaba, ma tô ìpisutu, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wa, 're ìmorĩ da. 'Re ìhãimana u'âsi mono hã ma tô dama ropisutu, rowẽ na ì'rata 're dahãimana u'âsi za'ra mono da, Cristu Zezusihi ãma 're danomro mono wa. ãne wa, taha wasu'u na te dama 're rowasu'u mono da, ma tô oto datẽme ìzatõ.

Wamama ma, wa ai'ãma 're ìmreme u'âsi, 'Re ìhãimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zezusihi ma zama, ìsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'âsi mono da, duré ai'ãma 're pẽ'ézé u'âsi zahuré mono da, rowẽ u'âsi, ãma 're aimorĩ da.

Paru hã Timotiuhu ma, te te ìrotizé wasu'u

³ 'Re ìhãimana u'âsi mono ãma, wa 're ìwata u'âsi. Marĩ na te tiwi ãma ì'upazém na, te te oto ì'ãma 're ab'madã'ã mono õ wa, wa oto rowẽ na te tãma 're romhuri u'âsi. Tane duréihã ma tô duré ìhi'rata norĩ hã te te tãma 're romhuri za'ra. Tawamhã tãma 're ìmreme mono wamhã, bãtã na wa aima te tiwi 're rowaptẽre u'âsi, barana zama, te te 're aipawaptob u'âsi mono da. ⁴ Aiwa'özém na ai'ãma ìpo're pu'u wa, wa ìsima rowẽ za'ëtẽ, te asabu da, rowẽ uptabi na 're ìhãimana mono da. ⁵ Duré Wanhib'apito zazei'wa na tô sena 're aihãimana mono na, wa ai'ãma po're puru. Ai'rada Ro'idi norĩ hã ma tô ana me hã Wanhib'apito zazei'wa na 're hãimana zahuré, E'unisihi me. Ta norĩ ne, tô sena Wanhib'apito zazei'wa 're aimorĩ na, tô ìma aiwaihu'u pese di. ⁶ ãne wa, wa za ãma aipo're pu'u oto, 'Re ìhãimana u'âsi mono hã sõpru wa, te te aima ìsõmrizém na, dapawaptom na tãma 're romhuri mono da. Ai'rã nhisiwi ìnhib'rada hã te hiri wamhã, ma tô aipẽ'ẽ 're aima tisõ, ìwẽ hã. Taha wa, ma'ãpé asimi'ẽ na tãma 're romhuri u'âsi mono. ⁷ E wasina wapahi sina 're wahãimana za'ra mono da, ma tô 'Re ìhãimana u'âsi mono hã Tipẽ'ézani hã te te wama 're anhomri. Mare di. Wanhiptete sina ãma 're wahãimana za'ra mono da, duré wanhimizawi pese sina 're wahãimana za'ra mono da, duré wanhimirosa'rata na hã atãma 're wahãimana za'ra mono da, ma tô te te wama 're anhomri, Tipẽ'ézani hã.

⁸ ãne wamhã, 're asisé mono õ di za, Wanhib'apito wasu'uwẽ hã dama 're wasu'u tõ mono da. Duré ìma 're asisé mono õ di za, ìwasu'u na. Wanhib'apito wasu'uwẽ na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, ma tô dasiwi ìnherẽ ni, dazazéb 're. Taha wa, wa oto te 're robzépata. ãne wa, ma'ãpé 'Re ìhãimana u'âsi mono hã tinhiptede te te aima ìsõmri na, sada 're asiptete mono, ìsine 're robzépata mono da. ⁹ 'Re ìhãimana u'âsi mono hã ma tô te te 're wa'anho'reptu, rowasété hawi. Ma tô duré te te sima 're wa'apisutu, ìsib'a'uwẽ oto 're wahãimana za'ra mono da, wawẽ uptabi na. E marĩ wa, ma tô sima wa'apisutu. E marĩ ìwẽ hã wa te dama 're 'manharĩ za'ra mono wa. Mare di. Taha wab õ di. Taré te te sima 're wa'awẽ mono wa, duré simizawi pese wa, ma tô te te 're wa'anho'reptu. Ma tô duré wa'ãma tinhib'a'uwẽ za'ra. Zahadu ropoto na te te sãna'rata õ ré hã, 'Re ìhãimana u'âsi mono hã simizawi pese wa, ma tô sima wa'ãma roti sirõmo za'ra, te te 're wa'apawapto mono da, Cristu Zezusihi nhiminho'reptuzém na hã. ¹⁰ Wanho'reptui'wa Cristu Zezusi we datẽme ìwisizém na, ma tô oto wama siwaihu'u za'ra, tinhimipawaptobzém na. 'Re ìdadã'ã za'ra mono zé wasu'u hã, pipa nherẽ, ma tô wawi uprosi za'ra wapahi hã, Wanho'reptui'wa hã. Duré Wanho'reptui'wai wasu'uwẽ hã

wa te 're ĩsaze za'ra mono zéb zarina, ma tô wama waihu'u za'ra, rowē na 're ĩdahâimana u'âsi za'ra mono zé wasu'u na hã.

¹¹ Taha wasu'u wē na te 're da'apo're pu'u mono da, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩpisutu, Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ da, ĩsimiroti na te 're da'apawapto mono da. ¹² Taha wa, te te ĩpisutuzéb zarina, te ĩsina uwaimrami wa, wa oto te 're robzépata. Tane nherē, 're ĩnhisé mono õ di, ĩsadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ tō da. Wanhib'apito hã wa ĩsina te 're umnhasi, te te 're ĩpawapto u'âsi mono da. Ta hã ĩma waihu'u pese di, ĩwaihu'u pese na hã. Wa hã wa tô tâma ĩsihâiba nho, tô sena tâma waihu'u pese wa, te te 're ĩ'madâ'â mono zéb da hã, bâdâ ĩwa waptâ'ã õ ré, apâ we ĩmorizéb u hã. ¹³ Āne wamhã, roti tô sena hã te aima 're ĩ'awaihu'u mono hã, te za 're ĩ'madâ'â u'âsi mo. Cristu Zesusihi âma 're aimorĩ wa, te za Wanhib'apito umnhasi sina, 're aihâimana mo. Te za duré 're ĩda'azawi pese mo. ¹⁴ Roti tô sena hã te aima 're ĩ'awaihu'u mono hã, wē uptabi di. Ta hã te za 're ĩ'madâ'â pese mo, âma 're ĩda'apawapto mono da hã, aimawi rowasu'u na da te âma saprĩ za'ra tō da. Taha da, te za te te 're aipawapto u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono pē'ēzani hã, wapē'ē 're, 're ĩhâimana mono hã.

¹⁵ Azi'a na danhipti'a nho'õmo nhisi âma, uburé ĩsazei'wa norĩ hã ma tô ĩrēme za'ra. Pideru norĩ zama, ma tô Emozenihi me dame ĩrēme zahuré. Āne hã aima waihu'u pese di. ¹⁶⁻¹⁷ Onesiporuhu si ma tô tinhimipawaptozbém na nasi ĩma rowē zani. Taha wa, wa ĩsima wē, Wanhib'apito hã Onesiporu norĩ hã, duré ĩsörōwa âma ĩsiré 're ĩhâimana za'ra mono norĩ zama, ĩwē na te te 're apawapto mono da. Ta hã ĩma 're sisé mono õ di, ĩwasu'u na hã. Taha wa, Roma na 'ri nho'õmo nhisi u wei wisi wamhã, ma tô te te ĩzô aba, te te ĩnhopētē da. ¹⁸ Āne wa, wa ĩsima wē, Wanhib'apito hã ĩwē na te te âma tâma uwaimrami da, bâdâ ĩwa ĩwaptâ'ázém na, dahâimanazém na te te ĩda'awaihu'uzéb da hã. Onesiporu hã ma tô marĩ mono bâ nasi ĩpawapto, Épézu âma 're ĩhâimana mono ré hã. Āne na hã aima waihu'u pese di.

2

Paru hã Timotiuhu ma, roti te te tâma ĩsõmrizém na rowasu'u

¹ ĩ'ra, ma'âpé ĩwapari pese, asina. Cristu Zesusihi âma wa 're wanomro. Āne wa, te za ĩsimipawaptozbéb zarina, asiptete sina âma 're aihâimana mo. ² ĩnhimirowasu'u hã ma tô aipo're na 're ĩwapari mo, ĩsazei'wa norĩ nho'a te dama 're rowasu'u mono wamhã. Ta norĩ hã ahâ di. Tawamhã 're ĩ'awapari mono zé hã te za aibâ norĩ ma 're ĩ'awaihu'u mo, aima ĩ'umnhasi za'ra norĩ ma hã, tâma waihu'u pese za'ra wamhã, ĩnhimirowasu'uzém na te te duré âma 're uzusi za'ra mono da, dapawapto na.

³ Da'wapéi'wa dama ĩ'umnha hã dasi'wapéi 're, hâimana wamhã, te te 're robzépata tō mono da, sisawi õ di za. Tane a hã, Cristu Zesusihi nhib'a'uwē na 're aihâimana mono wa, te za asina 're ĩsazei u'âsi mo, asisawi âna ĩsine 're robzépata mono da. ⁴ Da'wapéi'wa norĩ hã tinhib'apito ma te te 're romhuri za'ra mono ré hã tâma wē za'ra di, ĩsib'apito ĩsimiromhuri na te te 're awēsâmri mono da. Āne wa, tinhimiromhuri upana, marĩ mono bâ te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za, te te sima âma 're uwaimrami za'ra mono da. ⁵ Duré, ni'wa hã dawara na hâimana wamhã, dawiwatobro nherē, marĩ ĩwē hã te te sima âri õ di za, dawara na roti hã te te sina 'madâ'â õ wamhã. Dawara na roti hã te te sina ĩ'madâ'âzéb zarina si, te za marĩ ĩwē hã sima ti'â, dawiwatobro wamhã. ⁶ Duré, buru na romhuri pire 'wa hã, amnho hã uburé da te ubumroi pari, ĩmorĩ'rata na te za tite da âri 'rata. ⁷ Ma'âpé, âma 're rosa'rata u'âsi mono, te aima ĩrowasu'uzém na hã. Āne wamhã, Wanhib'apito hã te za te te 're aipawapto, âhã wasu'u na hã 're awaihu'u mono da.

⁸ Ma'âpé, Zezu Cristuhu âma 're rosa'rata pese mono. Ta hã dâ'â nherē, ma tô ab're hawi hâiwa'udu, Dawihi nhihudu hã. Wanhib'apito wasu'uwē na te 're da'apo're pu'u mono wamhã, taha wasu'u na wa tô te dama 're rowasu'u u'âsi. ⁹ Tawamhã Wanhib'apito wasu'uwē na te dama 're rowasu'u mono 'ru te, wa oto te 're robzépata. ĩwasédé hã te 're 'manharĩ mono newa, wa oto 're ĩza, dazazéb 're, ĩsi'uwazi nhorõ rutu na ĩpawasisi ré. Tane nherē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã pawasisi âna ne, te 're hâimana

u'âsi. Te za da te dama âma 're rowasu'u u'âsi za'ra. ¹⁰ Te ĩrobzépata da hã ĩma pire nherẽ, ĩsisawi õ di, te robzépata tõ da hã. Te 're robzépata mono nherẽ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ da, te te sima ĩpisutu za'ra norĩ hã wa za te 're apawaptob u'âsi, Cristu Zezusi hã te te 're saze za'ra mono da, taha zarina tinho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono da, rowẽ na ĩ'rata 're hâimana u'âsi za'ra mono da. ¹¹ Tô sena da te dasima 're ĩrowasu'u za'ra mono zé hã âne:

“Cristuhu siré 're wadâ'â za'ra mono wa, duré ta hã dâ'â uptabi nherẽ, ab're hawi hâiwa'utu wa, wa za ĩsiré 're wahâimana u'âsi za'ra.

¹² Robzépata hã wa te wasina 're waihu'u za'ra mono nherẽ, wanhiptete sina âma 're wahâimana u'âsi za'ra mono wamhã, wa za Cristuhu siré wapire na wa te 're da'madâ'â u'âsi za'ra. Cristuhu zazei'õ'wa na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhã, tizazei'wa na te te sina 're wa'awaihu'u mono õ di za. Te za te te siwi 're wa'awẽ'õ oto.

¹³ Wa norĩ hã Wanhib'apito ma, wa tô wasina tâma ropisutu za'ra ni, âma 're wanomro u'âsi mono da. Tawamhã wa te wasina âma tâma 're uwaimrami za'ra mono õ nherẽ, Wanhib'apito hã wama umnhasi za'ra di, uburé te te wama 're ĩ'aropisutu mono zé hã te te wama âma 're ĩ'a'uwaimrami mono zéb da hã. Marĩ na taré te te dama ĩ'aropisutu da hã, mare di.”

¹⁴ Âhã wasu'u na te za asimi'madâ'â norĩ hã âma 're ĩpo're pu'u za'ra mo. Te za duré aihâimana prédup sina tâma 're ĩ'aroti mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a 're wahâimana za'ra mono nherẽ, taré marĩ wasu'u na 're sisada'âbâ za'ra mono tõ da. Dasisada'âbâzé hã wẽ õ wa, taha zarina 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dawĩ 're si'utõrĩ, dahâimana wẽ zé hã. ¹⁵ Romhuri'wa nhimirohuri hã wẽ wamhã, tinhimirohuri ma, 're sisé mono õ di za. Tane te za sada 're asiptete u'âsi mo, ĩ'uwaibaba si roti tô sena na si 're da'apawapto mono da, asimirohuri na te te 're aiwësãmri mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ¹⁶ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti zarinaĩ õ na rowasu'u'wa norĩ nhiti, te za 're aihâimana mo. Ta norĩ nhimirowasu'u zarina, 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za danhimirosa'rata na dasina 're dapahã za'ra, Wamama nhimiroti nhiti. ¹⁷ Ta norĩ nhimirowasu'u hã da'wa're ne, te 're hâimana. Da'wa're hã sa'êtẽ wamhã, te za uprosi, danhi hã. Tane, ta norĩ nhimirowasu'u hã ĩsazei'wa norĩ âma te te ropéi mono wamhã, te za tiwi uprosi za'ra, dahâimana wẽ zé hã. Tane, Imenezu norĩ nhimirowasu'u hã Piretuhu nhimirowasu'u me. ¹⁸ Ta norĩ hã senai'õ na rowasu'u na te te dama 're rowasu'u zahuré, âne: “Tâibã, bâdã ma tô ĩwa waptã'ã pa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ab're hawi te te ĩda'ahâiwa'utuzéb da hã. Niwab da hã te te âma sahu õ di za, te te ĩda'ahâiwa'utuzém na hã.” Âne ta norĩ nhimirowasu'u hã. Taha zarina ma tô dawĩ uprosi zahuré, Wanhib'apito wasu'uwẽ na da te 're ĩsaze za'ra mono zé hã. ¹⁹ Tane nherẽ, êtẽ 'manharĩ na 'ri na'rada hã, siptete na 're ĩhâimana mono ne, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã pire na 're hâimana u'âsi. Âne ĩsimiroti na rob'ui'ééré hã: “Wanhib'apito hã te za tinhib'a'uwẽ norĩ hã tite na te te 're awaihu'u.” Âne duré âma ĩrob'ui'ééré hâiba amo hã: “Ni'wam norĩ hã Wanhib'apito nhib'a'uwẽ na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, te za tiwasédé hã rême pese za'ra, 're nomro wẽ mono da oto.” Âne ĩsimiroti na rob'ui'ééré hã.

²⁰ 'Ri wawẽ âma hã piza hã ahã na te 're hâimana za'ra, êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ hã, duré êtẽ'ubuzi'a prata 'manharĩ hã, duré wede 'manharĩ hã, duré zé'a 'manharĩ hã. Nima norĩ hã, marĩ da hã wẽ uptabi di, marĩ hã da te âma 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb da hã. Duré nima norĩ hã marĩ da hã wẽ uptabi õ di, marĩ hã da te âma 're ĩ'manharĩ za'ra mono zéb da hã. ²¹ Tane ni'wam norĩ hã te te aima ĩwaihu'u mono zéb zarina, tô senai'õ na rowasu'u'wa nhimiroti hã te te siwi 're wẽ'õ pese za'ra mono wamhã, Wanhib'apito ma, wẽ uptabi di za, romhuri hã za te te tâma 're ĩ'apisutu mono da hã. Âne wa, Wanhib'apito ma, sisõmri za'ra wa, te za tâma pisutu za'ra, ĩwẽ na te te tâma 're dapawaptob za'ra mono da. ²² Âne wa, dahâiba téb ré, dawasété zô 're ĩdasiwasutu za'ra mono norĩ ne, 're aihâimana mono õ di za. Te za asina 're ĩrosa'rata u'âsi mo, aihâimana wẽ na 're aihâimana mono da, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana mono da zama, duré asimizawi pese na 're aihâimana mono da zama, duré rowẽ na si dasiré 're aihâimana mono da zama. Taha da, te za asina 're ĩrosa'rata u'âsi mo, uburé Wanhib'apito zazei'wa norĩ me, hâimana wẽ sina, ĩsimipawaptobzéb zô te te tiwi 're ĩrowaptẽrẽ za'ra mono norĩ

me. ²³ Siwa'ru marĩ na 're dasisada'âbâ za'ra mono wamhã, 're dawapari mono õ di za. ãne, da te 're dazada'âbâ za'ra mono wamhã, te za oto damreme na 're dasi'wapé za'ra. ãne na aima waihu'u pese di. ²⁴ Ni'wa hã Wanhib'apito ma romhuri'wa na 're hâimana mono wamhã, timreme na te te 're da'a'wapéi mono õ di za. Simizawi pese na te za dama 're hâimana, aihĩni ma. Waimri na te za duré te te dama 're arowaihu'u, waptu na dazada 're sahi mono ãna. ²⁵⁻²⁶ Ni'wam norĩ hã ïsimiroti na hã sada 're hâimana za'ra mono wamhã, atãma te za tinhimiroti wẽ na te te 're pawaptob za'ra, tinhimirosa'rata na te te ãma saprĩ za'ra da, Wamama nhimiroti hã tô sena na te te sina waihu'u za'ra da oto, ïsimipawaptobzéb zarina. Wa'uburé norĩ nhib'apito hã ma tô aré tãma 're sadawa nhipese za'ra, te te sima 're ĩda'awẽ mono zéb uwaibaba, ïsimiroti na 're hâimana za'ra mono da. Tane nherẽ, a'uwẽ norĩ hã tinhimirosa'rata na te te ãma saprĩ za'ra wamhã, te za oto Wa'uburé nhimiroti hawi 're wairébé. Taha da, te za Wanhib'apito ma romhuri'wa hã atãma te te 're apawapto, tinhimiroti wẽ na hã.

3

Rob'rāsutu u, za 're ĩdahâimana wasété za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Wa za oto marĩ na aima rowasu'u, ãma 're rosa'rata mono da. Nimahã na rob'rāsutu u hã romhuture wamhã, dama ropire di za. ² ãne dahâimanazé hã za: Dasima si te za marĩ zô 're danhopré. Duré rob'uiprazéb zô si te za da te dasima 're rob'ruiwapari za'ra. Duré 'rãwi dapẽ'ẽ na, te za marĩ na dasina 're dawata za'ra. Duré te za da te dasima 're nharĩ wasété za'ra. Duré marĩ na dama 're danhoprub za'ra mono nherẽ, danhoprum na da'ãma 're dawata za'ra mono õ di za. Duré damama norĩ nhimiroti hã da te 're wapari za'ra mono õ di za. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã da te 're wazéb za'ra mono õ di za duré. ³ Duré 're ĩdasisawi pese za'ra mono zé hã dama 're hâimana mono õ di za, dapẽ'ẽ 'remhã. Duré da'ãma dapẽ'ëzézé hã dama 're hâimana za'ra mono õ di za. Duré taré te za dawasédé hã da te da'ãma 're sa'ra za'ra. Duré dawasété wi dasina 're danhiptete za'ra mono õ di za. Duré dazahi u'âsi te za 're dahâimana za'ra. Duré 're ĩdahâimana wẽ za'ra mono norĩ hã te za taré dasi'upana da te 're 'ruiwapari za'ra. ⁴ Duré dasiré nherẽ, te za 'rãwi dasisada 're dahâimana za'ra. Duré dapẽ'ẽ 're, rosa'rata waptu na, marĩ ĩwasédé hã te za da te 're 'manharĩ za'ra. Duré danhipai u dawaihu'u pese newa, te za 'rãwi dapẽ'ẽ na dasina 're dawata za'ra. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono zawi'wa, 're danomro mono õ di za. Ta hã dama wẽ õ di za. Dato si dama ĩwẽ hã za oto. ⁵ 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti na 're dahâimana wẽ za'ra mono da, da te dasima 're wẽ za'ra mono newa, tazahã, da te dasima 're wẽ za'ra mono õ di za, tiwaihu'u pese na te te 're ĩda'apawapto mono da hã, ãma 're ĩdahâimana wẽ za'ra mono zéb da hã. Taha wa, te za ta norĩ nhiti 're aihâimana mo. ⁶ Ta norĩ hã hâimana nhipese na danhorõwa u te za datême 're sihutu. Te za pi'õ norĩ hã tizadawa nhipese na te te 're 'rãmi za'ra. Tawamhã sib'uwa na 're hâimana za'ra mono wamhã, te za te te ãma 're sasõmri za'ra. Pi'õ norĩ hã marĩ ahã na te te 're 'manharĩ wasété za'ra mono wa, te za robzei'õ na 're hâimana za'ra. Siwa'ru te za ta norĩ hã 're hâimana za'ra, te te sima 're ĩwẽ za'ra mono zéb uwaibaba. ⁷ Pi'õ norĩ hã, ni'wam norĩ nhimirowasu'u hã te te 're wapari ze za'ra mono nherẽ, roti tô sena hã niwa te te ĩwaihu'u za'ra da hã, mare di za. ⁸ Duréihã ma tô aibã norĩ hã Mozésihi nhimiroti da, sada 're hâimana zahuré, Zanesi norĩ hã Zabirihĩ me. Tane ãhãna senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã te tô sena roti zada 're hâimana za'ra. Ta norĩ nhimirosa'rata wẽ hã robaba di. Duré Wanhib'apito ãma ïsimirowasu'u hã tô senai õ di. Taha wa, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ta norĩ hã te te siwi 're awẽ'õ. ⁹ Zanesi norĩ hã Zabirihĩ me, ma tô dasiwi waihu'u zahuré ni, ïsimiza'rese'õ na. Tane te za oto ïsimiza'rese'õ na dasiwi waihu'u za'ra ni, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã. Tawamhã ta norĩ nhimirowasu'u hã da te 're wapari hã za'ra mono õ di za oto.

Paruhu nhimiroti 'rāsutu na rowasu'u

¹⁰⁻¹¹ A hã ma tô ĩwaihu, ĩnhimiroti na, duré ĩhâimanazém na, duré dapawapto na ĩnhimirothuri na te ĩsina 're ĩroti mono zém na, duré Wanhib'apito umnhasi sina 're ĩhâimana mono zém na, duré da'ãma ĩwa'a su'u õ na 're ĩhâimana mono zém na, duré te 're ĩda'azawi pese mono zém na, duré marĩ ahã na ĩzada 're hâimana mono nherẽ, Wanhib'apito ãma ĩsina ĩnhiptete sina 're ĩhâimana mono zém na zama. Ma tô duré

ĩwaihu, da te ĩma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na hã, duré te 're ĩrobzépata mono zém na hã. Ma tô duré ĩwaihu, marĩ hã ĩzô 're ĩwairébé mono zém na hã, Ātizotiza na 'ri nho'õmo nhisi āma, duré Iconizu āma, duré Risitira āma. Īpipa na da te ĩ'āma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wa, wa tô te 're robzépata za'ětē. Tane nherē, ĩdâ'â tō da, ma tô Wanhíb'apito hã nasi ĩnho'reptu a'â. ¹² Cristu Zezusihi āma 're dahâimana wē za'ra mono da, da te dasima 're wē za'ra mono 'ru te, dasi'uihã na te za tō ĩsazei'wa norĩ ma, da te 're rob'manharĩ wasété za'ra. ¹³ ĩwasété norĩ hã, duré ĩhâimana nhipese norĩ hã te za 're siwasété pese za'ra. ĩsadawa nhipese na te za da te āma 're sasõmri za'ra. Te za duré dapē'ē 're dasima 're dazadawa nhipese za'ra. ¹⁴ Tane nherē, ta norĩ ne 're aihâimana mono õ di za. Tô sena roti hã ma tô dawi 're ĩ'awaihu'u mo. Taha na si te za 're aihâimana u'âsi mo. Roti hã tô sena hã ma tô asina 're ĩsazei mo. Tô sena roti na aima rowaihu'u'wa norĩ hã, aima waihu'u pese za'ra di. ¹⁵ Watébrēmi na 're aihâimana mono zém hawi, aima waihu'u pese di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã. Taha zarina hãwa hawi rowaihu hã te aima 're hâimana, asõ'reptuzé hã asina 'ru'uwaimramizéb da hã, Cristu Zezusihi zazei'wa 're aimorĩ wa. ¹⁶ Uburé ĩsimiroti wē na rob'ui'ééré hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina si, te dama 're hâimana za'ra. Āne wa, ĩsimiroti mono bâ wē di, roti tô sena na, da te āma 're ĩdapawaptob za'ra mono zéb da hã. Duré wē di, ĩsimiroti hã, danhimiroti tô senai'õ na, da te dama āma 're ĩrowaihu'u za'ra mono zéb da hã. Duré wē di, ĩsimiroti hã, dahâimanazém na da te 're upa za'ra mono wamhã, da te dama āma 're ĩroti za'ra mono zéb da hã, āma 're ĩdahâimana wē za'ra mono da hã oto. ¹⁷ Taha da, te dama 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã, tãma ĩromhuri'wa norĩ ma ĩwaihu'u pese zéb zarina, ĩwē na te te tãma āma 're ĩdapawaptob za'ra mono zéb da hã.

4

¹⁻² Wa za oto marĩ hã aima ti'ru, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nho'a, Cristu Zezusihi nho'a zama. Nimahã bâtã na te za Cristu Zezusi hã dahâimanazém na da'awaihu'u, dawasété na, dawē na zama. Taha zarina, te za aihĩni norĩ ma dama arowairébé, dahâiba ré norĩ ma, duré adâ'â norĩ ma zama. Wanhíb'apito hã te za wei mo apã, Danhib'apito uptabi na oto dama 're sãmra mono da. Āne wa, wa za aima ti'ru. Ma'ãpé, Wanhíb'apito wasu'uwē na dama 're rowasu'u u'âsi mono za. Asõ danhimiparizém na, duré asõ danhimipari õ zém na zama, te za Wanhíb'apito wasu'uwē na 're ĩda'apo're pu'u u'âsi mo. Da'āma aiwa'a āna, te za asimiroti na 're ĩda'apawapto mo, dawasété na 'rãwi 're dasisãmri za'ra mono da, dawasédé hã da te 're rēme pese za'ra mono da, dawē na si oto 're dahâimana za'ra mono da. ³ E marĩ wa, wa āne aima ti'ru. Nimahã na hã sena roti hã da te 're wapari ze za'ra mono õ di za. Rowasu'u hã da te 're ĩwapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te za da te 're wapari za'ra. Dama rowahutu'wa da, te za da'ahã na da te dasima 're pisutu za'ra, rowasu'u hã da te 're ĩwapari ze za'ra mono zéb uwaibaba si, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. ⁴ Roti tô sena uptabi hã te za da te 're rēme za'ra, da te 're wapari za'ra mono tō da, dahi'rata norĩ nhimirob'rãzarõtõ 'rata si, da te 're wapari za'ra mono da oto. ⁵ Ta norĩ ne 're aihâimana mono õ di za. Asimiza'rese te za 're aihâimana mo. Aihãiba na te za 'rãwi 're asi'madã'ã mo. Duré, Wanhíb'apito zazei'wa 're aimorĩ 'ru te, da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra mono nherē, 're asisawi mono õ di za, 're robzépata mono tō da hã. Te za duré Wanhíb'apito wasu'uwē na 're ĩda'apo're pu'u u'âsi mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima ĩpisutuzéb zarina, asimirohuri na tãma āma 're uwaimrami mono da.

⁶ Wa za oto aima ĩsiwasu'u. ĩnhibãdã hã romhuture di oto. Wanhíb'apito zadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ 'ru te, za da te dasiwi ĩwĩrĩ nherē, ĩdâ'â tō da, ĩsisawi õ di za. ⁷⁻⁸ 'Re dasi'wamhãri za'ra mono wa, danhiptete na dasiwi 're ĩdawairébé mono ne, wa tô wa hã ĩnhiptete na 're ĩpusi. Duré dawara na dawi ĩwatobro ne, wa 're ĩhâimana, Wanhíb'apito ma, ĩnhimirohuri na te ĩsina tãma uwaimrami pari wa. Cristu umnhasi sina, wa tô duré 're morĩ u'ã, ĩsimiroti 'madã'ã sina. Ni'wa hã dawara na dawi watobro wē te, te za ropsu 'manharĩ hã sô tihãiba, da te āma ĩsõprezéb da hã. Tane, te marĩ ĩwē uptabi hã ĩzô 're hâimana, Wanhíb'apito ma, ĩnhimirohuri na te ĩsina tãma uwaimrami wē te. Nimahã na te za bãdã hã ĩwa waptãrã, Wanhíb'apito apã we ĩmorizéb da hã, dahâimanazém na

te te ĩda'awaihu'uzéb zarina, te te dama ĩ'arowairébézéb da hã. Tawapsi, ta hã wẽ uptabi wa, te za marĩ ĩwẽ uptabi hã ĩma pisutu, ĩ'uwaibaba si. E ĩma si te za pisutu. Mare di. Aihĩni Wanhib'apito zawi te, wei ĩmorĩzéb zô 're ĩsimipari za'ra mono norĩ ma zama, te za duré marĩ ĩwẽ uptabi hã tãma pisutu za'ra.

Paru hã Timotiuhu ma, marĩ na te te ĩpo're pu'uzém na rowasu'u

⁹ Ma'ápé, asima rowairébé su'u, we ĩtēme aimorĩ su'u da, ĩzabu da. ¹⁰ Demasi hã ĩ'ãma sapa'a ô di oto. Ma tô ĩwi watobro, Tesaronita na 'ri nho'ômo nhisi u morĩ da, marĩ hã te te sima awẽ wa, taha na oto 're morĩ da. Teresēti hã ma tô mo, Darasiza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. Titu hã ma tô duré mo, Damasiza na danhipti'a nho'ômo nhisi u. ¹¹ Rucasihi si te ĩ'rata nhamra. Āne wamhã, Marcusihi zô rowaimrami mono za, sōpētē da, asiré we saprōni da, ĩnhimiromhuri na te te 're ĩpawapto mono da. ¹² Wa hã wa tô Titicu hã satō, Épézu na 'ri nho'ômo nhisi u morĩ da. ¹³ Tawamhã, we aimorĩ wamhã, ĩsi'ubuzé hã we ĩma âri za, Capuhu nhorōwa āma te ĩrēme hã, Torowadi na 'ri nho'ômo nhisi āma. ĩbaihã zama, we ĩma duri za. ĩbaihã hã romhã 'manharĩ hã, ĩma wẽ uptabi wa, ta norĩ zama we ĩma duri za.

¹⁴ Aresãdiri hã ma tô ĩwi ro'wa'rutu pese, ĩsi'uwazi na romhuri'wa hã. Wanhib'apito si te za tãma āma wa'rã, marĩ te te ĩma ĩ'ab'manharĩ wasété zé wa'rãmimhã. ¹⁵ Taha aibã hã ma tô wanhimrowasu'u na hã wazada tihãiba, sahi sina. Ma'ápé tiwi 're asi'madã'ã pese mono za.

¹⁶ Da'ãma rowairébé'wai ma, ĩsiwasu'u 'rata wamhã, ĩhãimana wasété ô zém na hã, ni'wa hã ĩ'ãma sapa'a ô di aré, tinhimiroti na ĩ'ãma sime da. Aihĩni ma tô ĩwi sina tipahã za'ra. Tane nherē, te ĩsima wẽ ô di, da te ĩrēmezém na te te dama āma ĩ'awa'rãmi da hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. ¹⁷ Da te ĩrēme za'ra nherē, ma tô Wanhib'apito hã ĩ'rata tihãiba, te te ĩnhiptete da, 'ri para zudezu'ô norĩ ma, te rowasu'u da, Wanhib'apito wasu'uwẽ na. Āne wamhã, ma tô Wanhib'apito hã ĩnho'reptu, ĩdã'ã tō da a'ã. ¹⁸ Tane te za Wanhib'apito hã duré rowasété hawi ĩnho'reptu, hãiwa u te te ĩ'ãwisi wẽ da, tinhib'a'uwẽ norĩ te te 're ĩ'ab'madã'ã mono zéb u hã. Ta hã wẽ uptabi wa, aihĩni wa za āma 're wawata u'ãsi za'ra.

Paru hã sisa'u te te ĩdazawizém na rowasu'u

¹⁹ Ma'ápé ĩma sawi zahuré na, Prisira norĩ hã Atiraha me. Duré ĩma sawi za'ra na, Onesiporuhu nhorōwa 're, 're ĩhãimana za'ra mono norĩ hã. ²⁰ Erasitu hã ma tô ĩza'u nhamra, Corĩtu na 'ri nho'ômo nhisi āma. Toropimu hã hãzé wa, wa tô tirē, Miretu na 'ri nho'ômo nhisi āma. ²¹ Ma'ápé, niha asina rosa'rata, rowa'u'u wahã 're sa'wari mono ô ré, we aimorĩzéb da hã. Wasiré ĩsazei'wa norĩ hã te āma asawi za'ra, Eburu, duré Pudeti, duré Rino, duré Caradiza. Uburé ĩsazei'wa hãiba amo norĩ hã te duré āma asawi za'ra.

²² Timotiu, wa ĩsima aiwē, Wanhib'apito hã 'rãwi aipē'ē 're, 're ĩsãmra mono na, asina 're waihu'u u'ãsi mono da. Duré 'Re ĩhãimana u'ãsi mono wi, wa tô te tiwi 're waptērē u'ãsi, ĩsimizawizé hã uburé ai'ãma za'ra wa'aba 're hãimana u'ãsi mono da.

Titu Tituhu ma, Paru te te ĩrob'ui'érézé Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ hã Paru hã aibâ ĩprédupté ma, ma tô rob'ui'éré, Titu na ĩsisi ma. Ta hã Paruhu siwadi uptabi, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri na ĩpawapto'wa (Darasiza. 2.1-3). Titu hã zudezu ô di. Ta hã deredu na ĩwaptērē. Tereta na rob'r'é za'iti nhisi āma, ma tô Zezusihi zazei'wa norĩ hã 're hâimana za'ra. Tame ma tô Paru hã Titu hã tirē, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri hã te te 'manharĩ da. Ā ĩbaihâ na ma tô tãma rob'ui'éré, Tereta āma hã te te 're da'ab'madâ'â wē mono da, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē norĩ hã te te 're apisutu mono da, ĩsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa da hã.

Paru hã wama zama, ma duré waihu'u za'ra, āne: Ni'wam norĩ hã si'uihã na tinhiptete na tiwasété wi hã 're wairébé waihu'u mono ô di. Tazahã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wama ĩsôprub za'ra zém na si wanho'reptuzé hã Cristuhu dá'ázém na si.

¹ Wa hã Paru, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, duré Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ, wa āma aima rob'ui'éré. Zezu Cristu hã ma tô ĩpisutu, te te datēme ĩzatōrĩ da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē norĩ u, te tãma 're apawapto mono da, Wanhib'apito umnhasi sina 're hâimana za'ra mono da, duré Wanhib'apito āma tô sena rowasu'u wē na te 're apawapto mono da, āma 're nomro wē mono da. Taha da, ma tô datēme ĩzatō. ² 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sadawa nhipese ô di. Marĩ te te apoto mono ô ré, ma tô tizazei'wa norĩ āma sima roti siro, rowē ĩsi'utōrĩ'ō āma ĩ'rata 're hâimana u'âsi za'ra mono da. Taha zô si, wa wasina 're wanhimipari u'âsi za'ra. ³ Tawamhã bādã ma tô oto ĩwa waptārã, te te dama ĩwaihu'uzéb da hã, āhã wasu'u hã. Taha wa, ma tô we ĩma tisō, tinhimiroti hã, ĩsadawa para te dama 're sadawa wasu'u mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã Wa'anho'reptui'wa hã.

⁴ Titu, taha wa, wa āma aima rob'ui'éré. Te ĩ'aipawaptobzéb zarina, wasiré Wanhib'apito zazei'wa 're aimorĩ wa, ĩ'ra na wa asisi, asawi te.

Wamama ma, wa ai'āma 're ĩmreme u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, duré Wanhib'apito Cristu Zezusihi ma zama, ĩsimizawizé hã ai'āma 're hâimana u'âsi mono da, rowē u'âsi, āma 're aimorĩ da.

Cereta na rob'r'é za'iti nhisi āma, Titu te te 're ĩdapawapto mono zé wasu'u

⁵ Titu, Cereta na rob'r'é za'iti nhisi āma wa tô airē, tame asāmra da a'â. E marĩ da. Romhuri hã ĩ'uwaibaba dama hiri da. Duré ĩprédum norĩ hã 're apisutu mono da, 'ri nho'ōmo mono bâ ĩsazei'wa norĩ te te 're 'madâ'â za'ra mono da. Tawamhã te aima ĩrotizéb zarina si, te za oto 're ĩ'apisutu mo. ⁶ Āne wa tô aima roti, ta norĩ āma. Wē na 're ĩnomro mono norĩ si te za 're ĩ'apisutu mo, da'madâ'â'wa da. Wē na 're nomro mono wa, ĩwasédé hã da te āma 're ĩsa'ra mono ô norĩ si, te za 're ĩ'apisutu mo. Timro uptabi si te te 're ĩ'madâ'â za'ra mono norĩ si, te za 're ĩ'apisutu mo, da'madâ'â'wa da hã. ĩ'ra norĩ hã tô sena ĩsazei'wa 're ĩnomro mono norĩ mama si, te za 're ĩ'apisutu mo. ĩ'ra norĩ hã po're ô wamhã, duré te te 're rowasutu za'ra mono wamhã, te za ĩwasu'u na da te āma 're ropé. Tawamhã ta norĩ mama hã 're apisutu mono ô di za, da'madâ'â'wa da hã.

⁷ Da'madâ'â'wa norĩ hã te za dama 're hâimana wē za'ra, 're nomro wasété mono wa, da te dasiwi 're wē'ō tō za'ra mono da. 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, te te 're da'madâ'â za'ra mono wa, dama 're hâimana wē za'ra mono di za. Āne te za 're nomro, da'madâ'â'wa norĩ hã. Dama pire wē te, 'rãwi sina 're wata za'ra mono ô di za. Duré hâimana nhiti'ru na 're hâimana za'ra mono ô di za. Duré ázézei'wa na 're nomro mono ô di za. Duré sahi wa, te te 're dahã za'ra mono ô di za. Duré sadawa nhipese na te te dama 're rob'rãmi za'ra mono ô di za. ⁸ Te za duré te te 're da'mazasi su'u za'ra. Duré 're nomro wē mono da si, te za te te sina 're rosa'rata za'ra. Duré hâimana prédum na, te za 're hâimana za'ra. Te za duré dama 're hâimana wē za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma si te za 're nomro wē. Duré tihãiba na te za sina 're siptete za'ra, 're nomro wē mono da. ⁹ Wanhib'apito wasu'uwē, te dama 're ĩwasu'u mono hã tô sena. Taha wa, te za da'madâ'â'wa norĩ hã

ĩwasu'uwẽ hã te te 're 'madâ'â pese za'ra, ĩ'uwaibaba si te te dama ãma 're roti za'ra mono da, rowẽ na si Wanhib'apito ãma 're danomro mono da, duré 're siwaihu'u za'ra mono da, tinhimiroti na te te 're ĩ'upa za'ra mono norĩ hã.

¹⁰ Āhãna te aibã norĩ hã ahã na 're hãimana za'ra, ĩsazei'wa nherẽ, Wanhib'apito nhimiroti na te te 're ĩwawapari za'ra mono õ norĩ hã. Ta norĩ nhimirowasu'u hã dama ĩ'uwaibaba õ di. Tizadawa nhipese na te ta norĩ hã te te dama 're rob'rãmi za'ra. Āne te 're dahãimana za'ra da'ahã na, zudezu na 're ĩdapoto za'ra mono hã. ¹¹ Taha wa, te za ta norĩ wi 're ĩ'azawi mo, aimawi na ĩsazei'wa norĩ ma te te 're rowasu'u za'ra mono tã da. E marĩ wa. Ta norĩ nhimirowasu'u zarina, ma tã ni'wam norĩ hã 're sipa za'ra, roti tã senai'õ niwĩ, damama siré 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ hã. Aimawi rowasu'u'wa norĩ hã rob'uiprazé hã da te tãma 're sãmri za'ra mono da, te te sima 're rosa'rata za'ra, rowahutu wa'rãmi. ¹² Cereta nhihudu hã tã sena na ma tã tisiré norĩ hãimanazém na rowasu'u. Āne te tinha, romhã ré dapo're pu'u'wa hã: “Cereta nhihudu norĩ hã sadawa nhipese na te 're nomro. Abaze zahi ne, te duré 're nomro, sahi u'ãsi. Wa'a za'ra nherẽ, te tisa zã si 're sãpré.” Āne te dawasu'u, romhã ré dapo're pu'u'wa hã. ¹³ ĩsimirowasu'u hã tã sena. Taha wa, aimreme pire na te za ĩsazei'wa norĩ ma 're ĩ'aroti mo, Wanhib'apito nhimiroti si te te 're sazei pese za'ra mono da, rowẽ na ãma 're hãimana za'ra mono da. ¹⁴ Zudezu norĩ nhimirob'rãzarõtõ 'rada hã tã senai õ wa, te te 're wapari za'ra mono õ di za, ĩsazei'wa norĩ hã. Duré Wanhib'apito ãma tã sena roti hã te te siwi 're ĩwẽ'õ za'ra mono norĩ nhimiroti hã te te 're wapari za'ra mono õ di za. ¹⁵ Danhimirosa'rata wẽ u'ãsi 're danomro mono wamhã, uburé marĩ ĩwẽ na 'rãwi ãma 're dasiwasété za'ra mono õ di za. Tane nherẽ, danhimirosa'rata wasété u'ãsi 're danomro mono wamhã, marĩ wẽ nherẽ, da te ãma 're rosa'rata wasété za'ra mono wamhã, te za 'rãwi ãma 're dasiwasété za'ra, ĩsazei'õ'wa norĩ hã. Tane nherẽ, dawasété na 'rãwi 're dasiwaihu'u za'ra mono ãna, te za 're dahãimana za'ra. ¹⁶ Ta norĩ hã te 're siwasu'u za'ra, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩwaihu'u za'ra na. Tane nherẽ, 're nomro wasété mono wa, tã senai õ di, 're ĩsiwasu'u za'ra mono zé hã. Te te 're ĩda'ruiwapari za'ra mono zép si, te tãma 're hãimana za'ra. Duré po're'õ u'ãsi te 're nomro. Marĩ ĩwẽ hã te te 're 'manharĩ waihu'u za'ra mono õ di, ta norĩ hã.

2

Rowasu'u uwaibaba na si rowasu'u

¹ Titu, rowasu'u uwaibaba si te za ĩsazei'wa norĩ ma 're ĩrowahutu mo, ãma 're nomro wẽ mono da. ² Aibã ĩhi norĩ ma, te za 're ĩ'aroti mo, hãimana prédum na 're hãimana za'ra mono da, tiwasété wi sina 're siptete za'ra mono sina, 're hãimana za'ra mono da. Wanhib'apito nhimiroti si te za duré te te 're sazei pese za'ra, ta hã tã sena wa. Te za duré te te 're dazawi pese za'ra. Marĩ hã sada 're hãimana za'ra mono nherẽ, Wanhib'apito ãma si te za 're hãimana u'ãsi za'ra. ³⁻⁴ Pi'õ ĩhi norĩ ma zama, te za duré 're ĩ'aroti mo, hãimana wẽ uptabi na 're hãimana za'ra mono da. Te te 're dawasu'u wasété za'ra mono õ di za, dama. Āzézei'wa 're hãimana za'ra mono õ di za. Roti wẽ na si te za ĩ'ra ré norĩ hã te te 're pawaptob za'ra, timro hã duré ti'ra norĩ zama te te 're sawi pese za'ra mono da. ⁵ Te za sina 're siptete za'ra, 're nomro wẽ mono da, ĩ'ra ré norĩ hã. 'Ri 're, romhuri wẽ 'wa te za 're hãimana za'ra. Duré timro mreme te za te te 're 'madâ'â pese za'ra. Tawamhã da te tãma 're nharĩ wasété za'ra mono õ di za, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na oto 're nomro wẽ mono wa, ĩ'ra ré norĩ hã.

⁶ Ritéi'wa norĩ ma zama, te za duré 're ĩ'aroti pese mo, sina 're siptete za'ra mono sina, 're nomro wẽ mono da. ⁷ A hã aihãimana wẽ na, te za dama ãma 're asanho mo, asirã zarina si 're danomro wẽ mono da. Dama 're rowahutu mono wamhã, aimreme tã sena na si, te za dama 're ĩrowahutu mo. ⁸ ĩwasu'u uwaibaba si, te za dama 're ĩrowahutu mo, da te aima 're nharĩ za'ra mono tã da, taré da te aima 're nharĩ za'ra mono wa, timreme niwĩ wawẽ'õ'wa norĩ hã 're siséb za'ra mono da.

⁹ ĩwada'uri zarina si, pawa'ãbã ãna dama romhuri'wa norĩ ma zama, te za 're ĩ'aroti mo, tinhib'apito mreme hã te te 're wapari pese za'ra mono da, ĩsimiromhuri na te te 're wẽsãmri za'ra mono da, ĩsib'apito hã. Romhuri'wa norĩ hã timreme na te te tãma 're wa'rãmi za'ra mono õ di za, tinhib'apito ma hã. ¹⁰ Duré marĩ hã tinhib'apito wi te te 're

simi'uri za'ra mono õ di za. Te za te te tãma 're romhuri wẽ za'ra, te te tiwi 're upa za'ra mono ãna. Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're nomro wẽ mono wa, te za Wa'anho'reptui'wa nhimiroti wẽ na 're dawata za'ra.

¹¹ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô dama siwaihu'u, tinhimizawi pese zém na, uburé te te 're ìda'anho'reptui mono zéb da hã. ¹² Ta hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô wama waihu'u, wa te 're rême pese za'ra mono da, ìsazei'õ'wa nori hâimanazé hã, dawẽ te, wawasété zô wa te 're rowasutu tô za'ra mono da, ti'ab ré wasina 're wanhiptete za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono ãma si 're wanomro wẽ mono da. ¹³ ãne wa za 're wanomro, Wa'anho'reptui'wa zô wanhimipari sina. Wa za rowẽ u'âsi 're wahâimana za'ra, wasina 're wanhimipari za'ra mono sina. Rowa'a za'ëté ré, apâ wei mori wapsi, wa za watômo na 'madâ'â za'ra ni, danhipai u 're ìhâimana mono hã, Wanhib'apito Zezu Cristu hã. ¹⁴ Ta hã ma tô wazada sisõ, wazada dâ'â da, 're ìwanomro wasété mono hawi, te te 're wa'anho'reptui mono da, ìsib'a'uwẽ si 're wahâimana za'ra mono da. E marĩ da. Sena na 're wanomro mono da oto, duré wawa'a ãna ìwẽ na wa te 're dapawaptob za'ra mono da.

¹⁵ Ìnhimiroti zarina si, te za 're ìda'apawapto mo, Wanhib'apito ãma 're danomro wẽ mono da. 'Re danomro wasété mono tô da, te za dawi 're ì'azawi pese mo. Wanhib'apito zadawa para te za aimreme pire na dama 're ì'aroti mo, asimiroti wapu wa, da te dasiwi 're aiwẽ'õ za'ra mono tô da, dama 're ì'aroti mono na hã.

3

Ìsazei'wa nori hã 're ìhâimana wẽ za'ra mono zé wasu'u

¹ Titu, ìsazei'wa nori hã te za 're ì'apo're pu'u u'âsi mo, dama ìpire nori nhimiroti si te te 're wapari pese za'ra mono da, roti'wa nori nhimiroti zama. Simi'ẽ na te za ìmreme hã te te tãma ãma 're uwaimrami za'ra. ² Duré te te 're dabâsi wasété za'ra mono õ di za. Te te duré 're dazada'âbâ za'ra mono õ di za. Simizawi pese na si, te za 're hâimana za'ra. Duré waimri na te za uburé dama 're hâimana za'ra, hâimana wẽ na. ³ Wa nori zama, Cereta nhihudu nori ne, wanhimiza'rese ãna, wa aré 're wanomro. Wapo're'õ u'âsi, wa aré 're wahâimana za'ra. Dazadawa nhipese na ma tô da te wama 're rob'rãmi za'ra. Uburé marĩ hã sipu'u pese na, wa tô aré wa te wasima 're wẽ za'ra, ìwẽ newa, ãma wama 're robze za'ra mono da. Wa tô duré wa te dama 're rob'manharĩ wasété za'ra. Danhimarĩ na da'ruiwapari hã ma tô wama 're hâimana za'ra duré. Wawasédé wa te 're 'manharĩ za'ra mono 'ru te, ma tô da te 're wa'ruiwapari za'ra aré. Wa nori hã wa tô duré asa wa te 're da'ruiwapari za'ra aré. ⁴ Tane nherẽ, wawasété na 're wanomro mono nherẽ, tinhoprubzém na ma tô dama 're siwaihu'u, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Wanho'reptui'wa hã. Duré uburé te te 're ìda'azawi pese mono zém na zama, ma tô dama 're siwaihu'u. ⁵ 'Re ìwanomro wasété mono hawi, ma tô te te 're wa'anho'reptu. E 're wanomro wẽ mono wa, duré e wa te dama 're rob'manharĩ wẽ za'ra mono wa, ma tô te te 're wa'anho'reptu. Mare di. Wa'ãma 're ìpẽ'ézé mono zarina, ma tô te te 're wa'anho'reptu. Tipẽ'ézani te te wama 're ì'anhomri mono na, ma tô wapẽ'ẽ 're te te 're wa'apoto té. Wawasété hawi, ma tô wapẽ'ẽ 're, te te 're wa'a'upsõ, ãma 're wanomro wẽ mono da oto. ⁶ Sõpru uptabi wa, ma tô wei wama te te 're anhomri Tipẽ'ézani hã, Zezu Cristu te te 're ìwa'anho'reptui mono zéb zarina. Wẽ uptabi di, ìpẽ'ézani hã. ⁷ Wawasété na 're wanomro mono nherẽ, ma tô te te 're wa'azawi pese, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ma tô te te 're wa'awësãmri, wawasédé hã te te oto wa'ãma 're ì'ab'madâ'â mono õ zéb zarina, rowẽ ìsi'utõrĩ'õ ãma ì'rata 're wasi'ubumroi u'âsi mono da. Taha wa, wa za wasina sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, ì'rata 're ìwasi'ubumroi u'âsi mono zéb zô hã. ⁸ Te aima ìrowasu'uzé hã tô sena.

Taha wa, te za ìsazei'wa nori ma 're ì'aroti mo, marĩ wẽ na te te 're dapawaptob u'âsi za'ra mono da. Te aima 're ìrowasu'u mono zé hã wẽ uptabi di, dama 're ìrowẽ za'ra mono zéb da hã. ⁹ Ni'wam nori hã zudezu nori hi'rata nori nhisi wasu'u na, te ãma 're sisada'âbâ za'ra. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti, zudezu nori ma 're ìhâimana za'ra mono na zama, te duré 're sisada'âbâ za'ra. ãne wamhã, dama 're ìrowẽ za'ra mono zé hã, mare di. Taha wa, marĩ na 're ìdasisada'âbâ za'ra mono zé hã, 're wapari mono õ di za.

¹⁰ Āté ni'wa hã te za aimawi tinhimirowasu'u na te te 're ro'wa'rutu, ĩsazei'wa norĩ wi. Taha zarina, ĩsazei'wa norĩ hã sima āma 're siwanhizari za'ra mono wamhã, te za tãma 're ĩ'aroti mo, āne na te te dama 're rowasu'u tō mono da. Taha parimhã te te aiwapari ō wamhã, te za duré tãma āma ĩsahu. Taha na duré te te aiwapari ō wamhã, ma'āpé, tiwi 're asi'madâ'â pese mono. Tawamhã ĩsiré 're aihâimana mono ō di za oto. ¹¹ E marĩ wa. Tãma roti nherē, te te ĩ'aiwapari ō na, waihu'u wa. Roti sena hawi sipai wa, te za ĩwasété na dasiwi waihu'u ni.

Paru hã, Tituhu ma te te ĩrowaihu'u 'rãsutu zé

¹² Nimahã na, wa za aibã hã atēme satō, āté Atemasi hã, āté Titicu hã. Taha wa, ma'āpé rosa'rata, we aimorĩ da, wasisöpētē da, Nicopuri na 'ri nho'ōmo nhisi āma. Taha na wa tō ĩsima rosa'rata, rowa'u'u wahã nomro ré, tame ĩnhamra da. ¹³ Duré aibã norĩ hã pawaptob zahuré na, Zena norĩ hã Aporuhu me. Danhimirob'manharizém na dawasu'u'wa, te 're hâimana, Zena hã. Marĩ hã aima ĩhâimana zarina, te za ĩpawaptob zahuré, marĩ hã tãma hâimana zahuré ō wa, ĩnebzéb da hã. ¹⁴ Wa tō ĩsima wē, wasiré ĩsazei'wa norĩ hã marĩ zô dawi 're ro'wanhi'riti za'ra mono wamhã, te te 're dapawaptob za'ra mono da, taré 're hâimana za'ra mono tō da, dapawaptob āna.

¹⁵ Uburé ĩsiré 're ĩsi'ubumroi mono norĩ hã ma tō timreme na āma asawi za'ra. Wasiré ĩsazei'wa norĩ hã wa wamreme na āma sawi za'ra ni, wazawi'wa norĩ hã.

'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, wa aima za'ra wa'aba, te tiwi 're rowaptērē u'âsi, aihĩni te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi āma 're anomro aba mono da.

Piremo Piremohõ ma, Paru te te ïrob'ui'érézé Ïbaihâ wasu'uzé

Duréihã ma tô aibã norĩ hã da te 're uipra za'ra, pi'õ norĩ zama, te te dama 're romhuri za'ra mono da. Taré dasa si, duré da'uzazép si ma tô da te tãma 're sãmri za'ra. Romhuri wa'ã hã da te tãma 're sãmri za'ra mono õ di. Ma tô duré da te tiwi 're rosawi za'ra, nimomo si'uihã na 're wairébé mono tõ da. Æne wa, ma tô robzei ãna 're hãimana za'ra, romhuri'wa norĩ hã. Tawamhã nimomo apito norĩ hã te te satõrĩ za'ra õ nherẽ, si'uihã na 're wairébé mono wa, te za sada 're sahi za'ra. Taha wa, te za dama 'ru za'ra, da te sõpêtê za'ra wa, apã da te simroi mono da. Tawamhã apito hã te za nasi hã za'ra átê, romhuri'wa norĩ hã si'uihã na 're wairébé mono 'ru te.

Æne hã tãma waihu'u pese wa, ma tô Paru hã rob'ui'éré, Piremohõ ma. Ta hã ma tô aré uipra aibã hã, Onezimo na ïsisi hã, tãma ïromhuri'wa da hã. Tane nherẽ, ma tô tiwi watobro Onezimo hã, nimomo morĩ da. Morĩ wamhã, Paruhu u ma tô wi. Tawamhã Zezusihi wasu'uwẽ hã ma tô tãma wasu'u, Paru hã. Taha zarina, ma tô Onezimo hã saze. Taha wa, ma tô Paru hã Piremohõ ma rob'ui'éré, te te ãma waihu'u da, Onezimohõ hãimanazép tém na hã. Piremo hã duré ïsazei'wa. Taha wa, Paru hã ma tô tiwi rowaptê, Piremohõ wi, te te ãri wẽ da, Onezimo hã apã ï'rata 're sãmra mono da, ïsiré ïsazei'wai wa oto.

¹⁻² Piremo, a hã wasiwadi wama asawi pe, duré wasiré Cristu Zezusihi ma romhuri'wa. Æhãna, wa hã Paru, wa za asawi, ïnhimi'ui'éré na. Wano hã Timotihu me, wa za asawi ni. Duré Zezusihi zazei'wa norĩ, asõrõwa u siré 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ zama, wa za ãma sawi za'ra ni. Duré wahidiba hã Apiza hã wa za ãma sawi ni. Duré aibã hã Atipu hã wa za ãma sawi ni. Ta hã te duré wasiré Wanhil'apito ma, te te 're romhuri pese. Wa hã Zezu Cristuhu ma romhuri'wai wa, ma tô dasiwi ï'ãri ni. Dazazéb 're ma tô duré dasiwi ïnherẽ ni. Tawamhã dazazéb 're, ïnhamra ré, wa za aima rob'ui'éré za'ra wa'wa.

³ Wamama ma, wa ai'ãma 're wamreme zusi u'ãsi, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, duré Wanhil'apito Zezu Cristuhu ma zama, ïsimizawizé hã ai'ãma 're hãimana u'ãsi mono da, rowẽ u'ãsi, ãma 're aimorĩ da.

⁴⁻⁵ Piremo, asawi di. Æhãna wa za aima waihu'u, Wamama ãma ïwatazém na, ai'ãma hã. Aiwasu'u wẽ hã ma tô we nasi ïtême waptãrã. Wanhil'apito Zezusihi zazei'wa te, u, 're aimo. Te duré, u, 're ï'azawi pese mo, uburé ïsazei'wa norĩ hã. Taha wa, aiwasu'u wẽ hã we ïtême 're waptã'ã mono wa, ïto ti, wa hã. Duré 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, ai'ãma 're ïmreme mono wamhã, wa duré ãma 're ïwata u'ãsi, ïnhil'apito ãma. ⁶ 'Re ïhãimana u'ãsi mono hã ma tô uburé Cristuhu zazei'wa norĩ ma 're sõpru, uburé marĩ ïwẽ na. A hã, Cristuhu zazei'wai wa, wa oto wasiré 're wahãimana za'ra. Tawamhã, wa ai'ãma 're ïmreme, 'Re ïhãimana u'ãsi mono ma, te te aima 're awaihu'u pese mono da, aipẽ'ẽ 're, uburé marĩ ïwẽ hã Cristuhu zazei'wa norĩ ma, te te 're ï'anhomri mono hã. ⁷ A hã ïno. ïma asawi di. 'Re asimizawi pese mono wa, ïto ti. ïtoi uptabi di, ïpẽ'ẽ 'remhã. Taha wa, ïma rowẽ uptabi di. Duré uburé ïsazei'wa norĩ hã robze na oto 're si'ubumroi mono wa, marĩ na a hã 're apawapto mono wa, ïtoi uptabi di, aima.

⁸ Tawamhã, marĩ na wa za aima rowaihu'u. Wa za duré aiwi rowaptê. Wa hã asiré Cristuhu zazei'wai wa, adub'rada, wa oto 're mo. E taha wa, wa za ãma aima ti'ru, marĩ hã 'manharĩ da. Mare di. Te ãma aima 'rui õ di za. ⁹ ïma asawi pese wa, wa hã Paru, dazazéb 're ïnhamra nherẽ, Cristu Zezusihi zadawa wasu'u'wai wa, wa za taré aiwi rowaptê, asi'uihã na si marĩ hã 'manharĩ da. ¹⁰ Æne ãhãna Onezimohõ ãma, wa za aima rowaihu'u. Wa za duré aiwi rowaptê, Onezimohõ ma. Cristuhu zazei'wa te oto 're mo, ta hã. Wanhil'apito wasu'uwẽ hã wa tô tãma waihu'u, dazazéb 're ïnhamra ré. Ma tô saze. Taha wa, ï'ra ne, wa ïsina te 're waihu'u oto, Onezimo hã. ¹¹ Te te aima 're romhuri zeï mono ãna, te aré 're mo, Onezimo hã. Taha wa, aima wẽ õ di aré. Tazahã, aimawi ïhãimanazé hã oto. Ma tô aipi'ra. Taha wa, aima wẽ di za oto. ïma zama duré wẽ di.

¹² Īma sawi di duré. Īma sawi uptabi nherē, āhāna wa za oto Onezimo hā atēme satō, ai'rata 're sāmra mono da, apā. ¹³ Ī'rata 're sāmra mono 'wa'āhā, te aré te te 're ĩpawapto, ai'upana. Te te 're ĩpawapto mono da, wa tō ĩsima wē, dazazéb 're ĩnhamra ré, wa hā ĩwasu'u wē 'wai wa. ¹⁴ Tane nherē, te za asi'uihā na si tāma ĩpisu, apā we ĩtēme satōrī da, aima wē wamhā. Aima wē ō wamhā, mare di za. Āne wapsi, ĩma wē di za. Wa hā te āma pisutu ō di. Mare di.

¹⁵ Ta hā Onezimo hā ma tō aré airē. Āté syry na asiti 're sāmra mono nherē, wē di. E marī wa, wē di. Atēme wisi wapsi, āté te za oto ai'rata 're sāmra u'āsi. Taha wa, aima wē di za oto, āté. ¹⁶ Cristuhu zazei'wa te za oto 're mo, Onezimo hā. Pawa'ābā āna aima romhuri'wa si 're morī ō di za oto. Cristuhu zazei uptabi 'wa oto 're morī wa, wano te za oto 're hāimana, Onezimo hā. Tō sena sawi di, ĩma. Tawamhā aima sawi uptabi di za oto, ta hā. Asiré ĩsazei'wai wa, ano te za oto 're mo, asiré.

¹⁷ Āhāna, wa za aiwi rowaptē, Onezimohō ma. Ma'āpé, atēme wisi wi, sawi na za, ai'rata apā 're hāimana u'āsi mono da oto. Wa hā asiré ĩsazei'wai wa, atēme ĩwisi 'wa'āhā, te aré ĩzawi. Tane te za ĩsawi, Onezimo hā, apā aima 're hāimana mono da. ¹⁸ Āté ai'rata sāmra ré hā, ma tō marī hā aiwi wasété. Āté marī, ma tō aiwi ti'ā, asiti morī ō ré. Sena wamhā, ma'āpé we ĩma waihu'u za, apā ĩwa'ābāzéb zarina te aima sōmri da, ĩsōwa're're, Onezimohō upana. ¹⁹ Tō sena, ĩmreme hā. Wa hā Paru hā wa za aima wa'ā. Āne wa oto aima rob'ui'ééré, waihu'u da. A hā, Zezusihi zazei'wa. Āhāna Zezusihi wasu'u wē zarina, robze na te oto 're aimo, ĩwasu'u wē hā te aima waihu'u wa, wa hā. ²⁰ Taha wa, wa āne aima roti. Duré wa aiwi rowaptē, Onezimohō ma, sawi da, duré ai'rata 're sāmra mono da, a hā ĩno, Cristuhu zazei'wai wa. Āne wamhā, wē di za ĩma.

²¹ Āne, wa aima rob'ui'ééré, ĩnhimiroti hā waihu'u da. Zahadu wapsi, uburé 're ĩ'ab'manharī wē mono zé hā, Onezimohō āma hā, ĩnhimiroti zarina hā wa za waihu'u. Āté ĩnhimiroti zarina si ō di za. Āté asi'uihā na asimirosa'rata zarina zama, te za tāma ĩ'manharī wē. ²² Duré misi wa za aiwi waptē. Ma'āpé, daza'warizé hā ĩma pisutu, ai'rata za'ra wa'aba a'ā ĩnhamra da. A norī wa'wa hā ma tō duré ĩma 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo, hāiwa u, 'Re ĩhāimana u'āsi mono wi, te te ĩzatōrī da, dazazém hawi atēme za'ra wa'aba, ĩmorī da apā. Taha wa, wa sō mapa, ĩmorīzéb zō, atēme za'ra wa'aba, ĩma 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mono zéb zarina, āma ĩmorī da apā. Āne si.

²³ Āhāna Epaprasi hā te āma asawi. Ta hā duré Cristu Zezusihi wasu'u'wai wa, dazazéb 're te nhamra, ĩme. ²⁴ Marcusi hā te duré āma asawi, duré Aritacu hā, duré Demasi, duré Rucasi. Ta norī hā, ĩsiré Wanhib'apito ma romhuri'wa norī. Āne si, wa ĩnhimirob'ui'ééré hā 'rāsutu.

²⁵ Wa hā wa duré 're ĩmreme u'āsi, Wamama ma, ai'āma za'ra wa'aba, Wanhib'apito Zezu Cristu hā te te 're aipawaptob u'āsi za'ra wa'aba mono da, robzei u'āsi, āma 're anomro aba mono da.

Ebreusi Ebreusi norĩ ma, rob'ui'ééré Ībaihã wasu'uzé

Ā ĩbaihã na rob'ui'ééré hã zudezu norĩ ma hã, Zezusihi zazei'wa norĩ ma hã. Ebreusi hã zudezu norĩ waptêrêzé hãiba amo. Ā ĩbaihã na rob'ui'ééré'wa hã ni'wa hã te te waihu'u õ di.

Zudezu norĩ hã Zezusihi zazei'wa norĩ hã ma tô te te 're robzépata za'êtê za'ra, ĩsiré zudezu norĩ hã te te siwi 're wê'õ za'ra mono wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'ééré hã te te oto 're 'madâ'â za'ra mono õ newa. Taha wa, ma tô Ebreusi na rob'ui'ééré'wa hã ĩsazei'wa norĩ âma tihâtâ'â za'ra, zudezu norĩ nhimizaze 'rata zéb u apâ sipizari za'ra õ'umnhasite. Ma tô duré dama waihu'u za'ra, Zezusi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra uptabi na hã. Ta hã hãiwa âma romhuri'wa norĩ ma, pire uptabi di, ti'ai âma uburé 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ ma zama, Mozésihi ma, duré Zuzuwéhé ma.

Ma tô duré dama waihu'u za'ra, âne: Zezusi hã dazada ĩsisõmrizé hã danhipai u wê uptabi di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhimizama hã dasi'udâna da te tâma 're ĩsõmri za'ra mono na hã.

Capituru 11 âma hã ma tô duré wama sisi nhoré za'ra, ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zém na hã, te te 're robzépata za'ra mono nherê.

'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra wasu'u

¹ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô tizadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ ma te te 're rowasu'u, ta norĩ hã te te oto wahi'rata norĩ ma âma 're rowasu'u za'ra mono da, ĩsadawa nhipai u hã. Ta norĩ ma, ma tô marĩ na misi si te te tâma 're rowasu'u za'ra, âma ĩpu'u na hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tâma 're ĩwaihu'u za'ra mono zép sidâpâsi.

² Tane nherê, ti'ra si ma tô oto pisutu, ĩsadawa nhipai u te te oto wama âma 're ĩrowasu'u za'ra mono zéb da hã, rob'râsutuzéb u romhutu na za 're ĩwahâimana za'ra mono norĩ ma. Taha si ma tô Timama zadawa para uburé te te ro'apoto. Taha si ma tô duré pisutu ĩmama hã, niwapsi uburé roptede'wa na 're hâimana mono da oto. ³ Ōhõ si te oto Timama hã ĩwê uptabi na te te dama 're wasu'u, rowa'a ĩsa'êtê na hã. Taha si te Timama ne 're hâimana, aiwa wa. Tinhimiroti nhiptete na te uburé marĩ hã te te 're a'upari wê, 're si'utõrĩ tõ za'ra mono da. Ōhõ si dawasédé hã te te dama 're aparĩ mono da, dazada dâ'â wa, taha pari hãiwa'utu wa, te oto 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimire niwĩ 're sãmra, hãiwa âma. Danhipai u ĩwaihu'u pese uptabi nhimire niwĩ te oto 're sãmra, ĩsiré te te 're da'ab'madâ'â mono da oto, pire uptabi na.

Zezusi hã hãiwa âma romhuri'wa norĩ ma, pire na 're ĩhâimana mono zé wasu'u

⁴ ĩmama hã ma tô ĩsisi hã tâma tisõ, sisi pire da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra na ĩsisi da hã, uburé hãiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ nhisi ma, pire uptabi da. Tane ma duré ĩmama hã pisutu, hãiwa âma romhuri'wa norĩ ma, pire uptabi na 're hâimana mono da oto, ĩ'ra hã. ⁵ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô âne na âma rob'ui'ééré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mre me na:

“A hã ĩ'ra te ĩme 're aihâimana mo. Taha wa, wa za oto ĩ'ra na te 're asisi, dama aipire na 're aihâimana mono da oto.”

Āne duré ĩhãiba amo na rob'ui'ééré hã:

“Wa hã ĩmama wa za tâma 're ĩhâimana. Taha wa, ĩra te za 're hâimana.”

Āne duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono mre me na rob'ui'ééré hã. Tawamhã e hãiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ âma zama, ma tô âne na hã rowasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Zezusihi âma si, ma tô âne na hã rowasu'u.

⁶ Āne ma tô duré ni'wa hã âma rob'ui'ééré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mre me na, ti'ra hã ti'ai u za te te we ĩsatõrízém na, da'ra hã dama 're ĩpoto 'rata za'ra mono ne ĩpire uptabi na hã:

“Uburé hâiwa âma ĩma romhuri'wa norĩ hã te za âma tiwata za'ra.”

Ãne ma tô Zezusihi âma rowasu'u siro, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁷ Ãne na si ma tô hâiwa âma romhuri'wa norĩ âma hã rob'ui'ééré za'ra, ni'wa hã:
“Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô hâiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ hã pisutu za'ra,
rowa'u'u ne 're hâimana za'ra mono da, duré unhama ro'o ne 're hâimana za'ra
mono da.”

Ãne na si ma tô ĩwasu'u za'ra na ni'wa hã rob'ui'ééré.

⁸ Tazahã, ĩ'ra si dama pire uptabi na 're ĩhâimana mono zém na ma tô rowasu'u 'Re
ĩhâimana u'âsi mono hã, âne:

“A hã Ropoto'wa. Da'âma 're asib'a'uwẽ mono zé hã aiwi 're si'utõrĩ mono õ di za. Te za
tô aima 're hâimana u'âsi.

Duré marĩ na 're upai mono âna, te za 're ĩda'ab'madâ'â u'âsi mo.

⁹ Uburé marĩ ĩwẽ hã da te 're ĩmanharĩ za'ra mono si, aima wẽ uptabi di. Duré uburé
marĩ ĩwasédé hã da te 're ĩmanharĩ za'ra mono si, ma tô da'âma 're ĩ'a'ruiwapari
mo.

Taha wa, wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono, Asib'apito hã wa tô aipisutu, uburé asiré 're
ĩhâimana za'ra mono norĩ nhipai u, aipire na tâma 're aihâimana za'ra mono da,
duré âne zarina âma 're atoi u'âsi mono da.”

Ãne ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ti'ra ma roti.

¹⁰ Ãne ma tô duré ti'ra ma tinha, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã:

“A hã uburé Danhib'apito. Duréihã ropoto na'rata hawimhã ma tô ti'a hã ĩmanha.
Asi'uihã na ma tô duré hâiwa hã ĩmanha.

¹¹⁻¹² Tane nherẽ, te za niwamhã ai'utõrĩ zahuré, sahuré ta norĩ hã, da'uza hã dawi 're
ĩhâiwamnarĩ su'u za'ra mono ne. Duré da'uza pano pa hã dawi 're hâiwamnarĩ
za'ra mono wa, rob u da te oto 're sãmra mono da, da te 're ĩhãnhinha za'ra mono
ne, te za ta norĩ hã ĩ'uprosi zahuré, ĩtép si 'manharĩ zahuré da, ĩsõwa're're. Da'uza
'rada hã da te oto dasiwi 're wẽ'õ za'ra mono wa, ĩhãtép si da te âma 're ĩsaprĩ za'ra
mono ne, te za tô ĩtép si ĩmanharĩ zahuré, ti'a hã, hâiwa me.

Tane nherẽ, niwamhã ai'utõrĩ õ di za, a hã. Aiwétési te za 're aihâimana u'âsi mo. Nimahã
na hã âma saprĩ waihu'u õ di za, aihâimanazém na hã. Tô õhõ si, 're aihâimana
mono zé hã za.”

Ãne ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ti'ra ma, waihu'u siro.

¹³ Ãne ma tô duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tâma waihu'u siro:

“ĩ'rata te za 're asãmra u'âsi mo ĩnhimire niwĩ, dama aipire na ĩsiré 're aihâimana u'âsi
mono da. Asitob'ru norĩ nhipetezé hã wa za tiwi uprosi za'ra, wapu na aima 're
hâimana za'ra mono da oto, duré aima sib'uware na 're hâimana za'ra mono da
oto.”

Tawamhã, e hâiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ ma, ma tô âne hã waihu'u za'ra, 'Re
ĩhâimana u'âsi mono hã. Mare di. Ti'ra ma si, ma tô âne hã waihu'u siro, ta norĩ ma, pire
u'âsi 're hâimana mono wa za, Zezusi hã.

¹⁴ E niha tawamhã, hâiwa âma romhuri'wa norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ
hã ĩhãiba'õ, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ. Ta norĩ si ma tô 'Re ĩhâimana
u'âsi mono hã te te 're satõrĩ za'ra ti'ai u, za te te ĩsõ'reptu za'ra norĩ hã te te 're pawaptob
za'ra mono da, ti'ab ré. Taha na si, ta norĩ nhimromhurizé hã.

2

Danho'reptuzé ĩwẽ uptabi wasu'u

¹ Taha wa, Cristuhu wasu'uwẽ hã wa te 're ĩwapari za'ra mono zép si, wa za wa te 're
'madâ'â pese za'ra, wasina 're wapahã za'ra mono tã da, tiwi. ² Duréihã 'Re ĩhâimana
u'âsi mono nhimiroti hã, hâiwa âma tâma ĩromhuri'wa norĩ hã wahi'rata norĩ ma, te te
ĩwaihu'u za'ra zé hã tô sena na 're ĩhâimana mono na ma tô da te 're waihu'u za'ra. Duré
ni'wam norĩ hã õhõ si te te 're 'madâ'â za'ra mono õ wa, duré ĩsarina si 're nomro wẽ
mono õ wa, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩsarina te te 're hã za'ra. ³ Ãne wa, te te
're ĩwa'anho'reptui mono zéb zô, ĩwẽ uptabi zô, wa te sô 're rob'ruiwapari za'ra mono
õ nherẽ, e ĩsimihâzé wi, wa za wasi'uihã na 're wawairébé. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te
te 're ĩwa'anho'reptui mono zé wasu'u na ma tô Wanhib'apito hã dama rowasu'u 'rata,
si'uihã na. ĩmreme wapari'wa norĩ hã ma tô duré âne na wama âma rowasu'u za'ra,

tô sena danho'reptuzém na wa te âma 're ãsaze za'ra mono zéb da hã. ⁴ 'Re ãhâimana u'âsi mono zama, ma tô te te 're wa'apawapto, te te 're ãda'anho'reptui mono zé wasu'u hã, tô sena na 're ãhâimana mono na wa te wasina âma 're waihu'u pese za'ra mono da oto. Tiwaihu'u pese na marĩ ãwē hã dama ã'manharĩ waihu'u'õ hã ma tô te te dama 're ab'manharĩ wē, âma 're ãdatob'uzu za'ra mono zé hã, taha zarina tô sena, wa te âma 're ãwaihu'u pese za'ra mono zéb da hã, te te 're ãda'anho'reptui mono zé wasu'u hã. Ma tô duré Tipē'ēzani ma pisutu, romhuri hã ãsazei'wai mono bâ te te sima 're ã'awē mono zéb zarina, te te tâma 're apisutu mono da, âma 're ãsipawaptob za'ra mono zéb da hã. Taha zarina, wasi'uihã na tô sena, wa te âma 're waihu'u pese za'ra mono da, ma tô duré te te 're wa'apawapto, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã.

Zezu Cristu hã Danho'reptui'wai wasu'u

⁵ Za 're ãdahâimana téb za'ra mono na, wa tô aima âma rowasu'u pari za'ra wa'wa. E taha wa, te za hãiwa âma tâma ãromhuri'wa norĩ hã pisutu za'ra 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, ta norĩ hã pire na te te 're da'madâ'â za'ra mono da, za 're ãdahâimana téb za'ra mono âma hã. Mare di. Ta norĩ hã danhib'apito da, te te pisutu za'ra õ di. ⁶ Tazahã duréihã ni'wa hã ma tô âne na ãbaihã na âma rob'ui'éré, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, te te ãrowasu'uzém na hã:

“'Re ãhâimana u'âsi mono, e dahâimana pire na aima 're dahâimana za'ra mono bâ, te da'âma 're aipo're pu'u u'âsi mo. E niha da, te bété da'âma 're aiwamri u'âsi mo, a'uwē na si 're dahâimana za'ra mono nherē.

⁷ Ma tô aré dama ãpisu, hãiwa âma aima romhuri'wa norĩ zapari, dawapu na 're dahâimana za'ra mono da a'â. Tazahã, ma tô oto dama ãpisu, dapire na oto 're dahâimana za'ra mono da, ãwē na si.

⁸ Ma tô duré dama ãpisu oto, uburé marĩ hã niwapsi da te 're 'madâ'â za'ra mono da, dapire na.”

Ãne na ma tô duréihã dawasu'u na rob'ui'éré, ni'wa hã.

'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô oto dama pisutu, niwapsi uburé marĩ hã da te 're ã'madâ'â za'ra mono zéb da hã, dapire na. Marĩ hã taré 're 'maihâimana mono õ di za, da te 're ã'madâ'â za'ra mono õ na hã. Tane nherē, zahadu uburé marĩ hã da te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, ti'a 're dahâimana za'ra mono ré hã. ⁹ Zezusi 're ãmorĩzép si wa tô wa te 're waihu'u pese za'ra. Ta hã ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã pisutu, ti'ai âma 're hãimana mono ré hã, hãiwa âma tâma ãromhuri'wa norĩ ma, wapu na a'â 're hãimana mono da, dasine. Zezusi hã dazada dâ'â da si, ma tô pisutu 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, da'âma 're pē'ézé mono wa, da'âma 're ãsiwãrĩ mono zéb da hã. Ma tô duré pisutu ti'ra hã, pire na dama 're hãimana u'âsi mono da oto, dazada ãdâ'â zarina, te te ãrobzépata na te te sina tâma uwaimrami wa, Timama ma hã. ¹⁰ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô uburé te te ro'apoto. Taha ma si te uburé marĩ hã tâma 're hãimana. Ta hã tô ãbã, ma ti'ra hã pisutu Zezusi hã, dazada dâ'â wa, te te robzépata da a'â, taha zarina te te 're da'anho'reptui mono da, te te sina uwaimrami da, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te tâma ãpisutuzéb zarina. Da'ahã na hãiwa âma rowē uptabi na ã'rata 're danomro u'âsi mono da, ma tô âne da hã tâma pisutu, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã.

¹¹ Zezusi hã Timama nhib'a'uwē norĩ pisutu'wa, duré ãsib'a'uwē da, Zezusi te te 're ãpisutu za'ra mono norĩ hã misire ãmama za'ra hã tô õhõ si. Taha wa, Zezusi hã âma 're sisé mono õ di, ta norĩ hã tisisãnawã na za te te 're ã'anhisi mono da hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã misire ãmama za'ra wa, simisutu. Te za tô tisisãnawã na te te 're anhisi, Zezusi hã. ¹² Duréihã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tô âne na âma rob'ui'éré, Zezusi hã Timama ma, za te te tâma ãrowasu'uzém na hã:

“Ësisãnawã norĩ ma, wa za te tâma 're aiwasu'u wē za'ra.

Siré 're si'rã'õtõ mono ré, wa za ai'âma 're ãwata u'âsi, ãsõ'a za'ra.”

¹³ Ma tô duré ni'wa hã âne na âma rob'ui'éré, Zezusihi mreme wasu'u na hã:

“Ëzama wa za te ãsina 're umnhasi pese u'âsi, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã.”

Duréihã âne, Zezusihi mreme wasu'u amo na da te âma ãrob'ui'érézézé hã, ãsazei'wa norĩ âma hã:

“Āhāta wa hā wa oto 're ĩhāimana, 'Re ĩhāimana u'āsi mono 'ra na oto tāma 're ĩhāimana za'ra mono norĩ siré, ō hā te te ĩma 're ĩ'apisutu mono norĩ siré.”

Āne duréihā Zezusihi mreme wasu'u na rob'ui'ééré hā.

¹⁴ 'Re ĩhāimana u'āsi mono 'ra ne, tāma 're ĩhāimana za'ra mono norĩ hā te a'uwē hāiba na 're hāimana za'ra, nhi ré, duré wapruí ré. Taha wa, ma tō Zezusi hā dasiré si'a'uwē, a'uwē hāiba na a'ā 're morĩ da. Tidā'ázém na Wa'uburé nhiptede hā te te tiwi prub da, ma tō a'uwē hāiba na podo, Wa'uburé nhimiromhuri ma, dadā'ázé ma, marĩ zō dasipibuma 're danhopré tō mono da oto. ¹⁵ Ni'wam norĩ hā te tō Wa'uburé nhimiromhuri zarina, pahi u'āsi 're hāimana za'ra, tidā'ázé ma hā, ĩwada'uri zarina si pawā'ābā āna te te dama 're ĩromhuri za'ra mono hā tinhib'apito nhimiwada'uri na si sina hātā'ā u'āsi 're ĩhāimana za'ra mono ne. Ta norĩ hā tidā'ázé ma, pahi āna oto 're hāimana za'ra mono da, ma tō sada tidā'ā za'ra, Zezusi hā. ¹⁶ E hāiwa āma romhuri'wa norĩ hā te te 're pawaptob za'ra mono da, ma tō we ti'ai u mo Zezusi hā, dawazari si'a'uwē da. Mare di. Abra'āhā nhihudu mono bā te te 're ĩpawaptob za'ra mono da si, ma tō wei mo. Āne hā wama waihu'u pese za'ra di oto, wa norĩ hā. ¹⁷ Taha wa, tisisānawā norĩ me, aiwa uptabi a'ā 're hāimana mono da, ma tō si'a'uwē Zezusi hā, 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, da'āma romhuri'wa ĩpire uptabi ne 're hāimana mono da, sasedoti ĩpire uptabi ne, tāma umnhasi na te te tāma 're romhuri mono da, da'āma pē'ēzé uptabi sina. Taha da, ma tō si'a'uwē tō, taha zarina dawasédé hā te te oto dama 're aparĩ mono da. Ta hā dasiré si'a'uwē ō 'wa'āhā, āne hā te te aré sina uwaimrami waihu'u ō di, 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma hā. ¹⁸ Zezusi hā ma tō robzépata za'ētē tō, ti'ab ré. Duré Wa'uburé hā ma tō aré pibu, tiwasédé hā te te 'manharĩ da. Tane nherē, te te ĩwapari ō zarina, tiwasédé hā te te 'manharĩ ō di. Taha wa, Wa'uburé hā te te oto 're wapibu za'ra mono wamhā, tō ō hā te za te te 're wa'apawapto, ĩsine wawasédé hā wa te 're 'manharĩ za'ra mono āna, wanhiptete sina ōhō āma si 're wanomro mono da, Zezusihi āma si.

3

Mozésihi wasu'u, Cristuhu wasu'u me

¹ ĩsisānawā norĩ, a norĩ wa'aba zama ma tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwē si oto 're anomro aba mono da, hāiwa āma ĩ'rata 're aihāimana u'āsi za'ra wa'aba mono da. Taha wa, te za Zezusihi āma si 're ĩrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ti'ai u, we te te ĩsatōrĩ na, duré dama ĩsada wa wasu'u'wa na. Ta hā sasedoti ĩpire uptabi na te wa'āma te te 're romhuri u'āsi, ĩwasu'uwē na wa te 're ĩsaze za'ra mono zém na te te 're wa'apawapto mono da. ² Ta hā ma tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, umnhasi sina te te tāma 're romhuri wē u'āsi, te te tāma 're ĩ'apisutu mono zéb zarina si. Tane aiwa, duréihā Mozési hā ma tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono nhib'a'uwē norĩ ma, umnhasi sina te te tāma 're romhuri wē u'āsi za'ra. ³ Ni'wa hā simiromhuri wē na te te sima 'ri wamhā, te za āma tatob'uzu za'ra ni, ĩsimiromhuri wē na hā. E tawamhā 'ri na si te za āma tatob'uzu za'ra ni. Mare di. Taha nhipai u, te za 'ri 'manharĩ'wai āma zama tatob'uzu za'ra ni. Tane duré, Mozési hā dama pire na 're hāimana mono nherē, taha hāimanazém nhipai u hā, Zezusihi si dama pire uptabi di. ⁴ Ti'ai āma uburé 'ri hā danhib'rata na rob'manharĩ hā si'uihā na 're si'manharĩ za'ra mono ō di. Taha wa, te 'ri'wa norĩ hā 'ri nhipai u, pire na 're hāimana za'ra. Tane nherē, 'Re ĩhāimana u'āsi mono si ma tō uburé marĩ hā te te 're ab'manharĩ. Taha wa, te uburé marĩ nhipai u, pire uptabi na 're hāimana u'āsi ta hā siwaprosi. ⁵ Mozési hā ma tō 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, umnhasi sina te te tāma 're romhuri wē u'āsi, ĩsib'a'uwē te te tāma 're ĩpawaptob za'ra mono zém na hā. Marĩ na 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā za ti'ab ré te te dama 're ĩ'arowaihu'u mono zém na, ma tō ĩsib'a'uwē ma te te 're rowaihu'u sirōmo za'ra, Mozési hā. 'Re ĩhāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa na si, te ta hā 're hāimana. ⁶ Tane nherē, te Cristuhu si tāma umnhasi na uburé ĩsib'a'uwē norĩ hā te te tāma 're 'madā'ā pese za'ra, pire uptabi na, 'Re ĩhāimana u'āsi mono 'ra hā. Wa norĩ hā Cristuhu āma si 're wanomro mono wa, da te wama 're rob'manharĩ wasété za'ra mono nherē, wapahi āna wanhiptete sina āma 're wanomro mono wamhā, wa za tō ĩsib'a'uwē na tāma 're wahāimana u'āsi za'ra. 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā ĩwē si, za te te wama ĩpisutu za'ra zéb zō, wama

umnhasi sina sô 're ĩwanhimipari u'âsi za'ra mono zéb zarina, tiwi 're wasipizari za'ra mono õ wamhã, tawapsi wa za tô ĩsib'a'uwẽ na tãma 're wahâimana u'âsi za'ra.

'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ 're ĩwa'utu za'ra mono zé wasu'u

⁷⁻⁸ Duréihã ni'wa hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani zadawa para, ãne na ãma rob'ui'éré:

“Á bātã na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme hã wapari za'ra wa'aba wamhã, aipo're si'ãri 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'rã tete aba na. Duréihã aih'i'rata norĩ wa'wa hã ma tô ãne na hã po're ãna sada tihâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono da. Ta norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, nimahã bātã na ma tô tiwasédé hã 'manharĩ za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te sina pibu za'ra da, niha te te tãma rob'manharĩ za'ra õ zô pé, ãma ĩwa'a su'u za'ra õ na hã.”

Ãne ma tô ni'wa hã ãma rob'ui'éré.

⁹ Ãne duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré hã:

“Aih'i'rata norĩ hã ma tô siwi ĩpibu, ãma ĩwa'a su'u za'ra õ zarina, niha te tãma rob'manharĩ za'ra õ zô pé, te te sina ĩpibu za'ra da. 40 na ãma wahub za'ra ré, marĩ ĩwẽ na si te 're pawaptob u'âsi za'ra mono nherẽ, ma tô siwi ĩwẽ'õ, aih'i'rata norĩ wa'wa hã.

¹⁰ Taha wa, wa tô ta norĩ hã oto ĩsiwi wẽ'õ pese za'ra. Taha wa, wa tô ãne ĩsima tinha: ‘Ta norĩ hã ĩzô si 're sôpré mono õ di oto. ĩnhimiroti zarina si 're ĩhâimana za'ra mono da hã, te te sima 're wẽ za'ra mono õ di duré.’ Ãne ta norĩ ãma te ĩsima ĩrotizé hã.

¹¹ Taha wa, te oto ĩsiwi ĩwẽ'õ za'ra zéb zarina, wa tô ĩmreme pire na ta norĩ ãma tinha, ãne: ‘Tô sena, ta norĩ hã nimahã na hã dame sisisi õ di za, ti'ai wẽ u hã, ĩwa 're ĩwa'utu za'ra mono zéb da, te aré tãma ĩpisutu za'ra zéb u hã.’ ”

Ãne duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'éré siro hã.

¹² ĩsisãnwã norĩ, 'rãwi te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã asimirosa'rata wasété aba zarina, asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono wa, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tô da, ĩ'rata 're dasi'ubumroi u'âsi mono da, dapisutu'wai wi hã. ¹³ Awẽ sidãpãsi te za duré asimiroti na 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, aipẽ'ẽ toi u'âsi Cristuhu ãma si 're anomro wẽ wa'aba mono da, asiptete sina. Satanasihĩ nhimiroti wasédé hã wẽ newa, aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tô da, duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã asiwi 're wẽ'õ za'ra wa'aba mono wa, ai'rã tete na tiwi 're aihâimana za'ra wa'aba mono tô da, te za tô 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, rowẽ na wasiré 're wahâimana za'ra mono ré, ti'ai ãma. ¹⁴ Wa norĩ hã Zezusi, wa te 're ĩsaze na'rata za'ra mono zém hawi, wa tô wa te 're umnhasi za'ëtẽ za'ra. Ta hawim haré, 're ĩwadã'ã za'ra mono zéb u, wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono wamhã, tawapsi wa za Zezusihi siré 're wahâimana u'âsi za'ra, ĩsine dama wapire na wa te 're da'madã'ã u'âsi za'ra mono da.

¹⁵ Duréihã ni'wa hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani zadawa para, te te ãma ĩrob'ui'éré na wa za ãma aima sahu za'ra wa'wa, ãma aipo're si'ãri za'ra wa'aba tô da:

“Á bātã na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme hã wapari za'ra wa'aba wamhã, aipo're si'ãri 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'rã tete aba na. Duréihã aih'i'rata norĩ hã ma tô ãne na hã po're ãna sada tihâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono da hã.”

Ãne duréihã ãma rob'ui'éré, ĩbaihã na hã.

¹⁶ E 'wam norĩ hã ma tô bété 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme hã te te wapari za'ra nherẽ, siwi wẽ'õ pese za'ra. E 'wam norĩ hã te bété wasu'u, ãne na ãma ĩrob'ui'éré hã. Mozési hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono waihu'u pese na, Ezitu hawi te te ĩsimroi mono norĩ, te wasu'u za'ra. Ma'ãpé ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba a'ã, asi'uihã na. ¹⁷ Duré, e 'wam norĩ hã ma tô bété 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã siwi wẽ'õ pese za'ra, Mozési hã Ezitu hawi te te dazani za'ra pari, 40 na da'ãma wahub ré, a'ubuni wi 're danomro mono ré hã. Tô õ norĩ hã tiwasédé te te ĩ'manharĩ za'ra norĩ hã ma tô siwi wẽ'õ pese za'ra. Tiwasédé hã te te ĩ'manharĩ za'ra zéb zarina, ma tô a'ubuni wi ai'utõ, ta norĩ hã. Ma'ãpé ta norĩ wasu'u na asipo're pu'u za'ra wa'aba duré, waihu'u za'ra wa'aba da. ¹⁸ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô ta norĩ ãma timreme pire na rowaihu'u sirõmo za'ra, ãne: “Ta norĩ hã nimahã

na hã sisisi õ di za, ti'ai wẽ u hã, iwa 're iwa'utu za'ra mono zéb da, te aré tãma ipisutu za'ra zéb u hã.” ãne ma tô ta norĩ ãma waihu'u siro, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, duréihã a'ubuni wi 're nomro mono ré, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti te te siwi iwẽ'õ za'ra zéb zarina, po're'õ u'âsi tiwi 're ihâimana za'ra mono norĩ ãma hã. ¹⁹ Tawamhã e marĩ, wa za wa norĩ hã ãma waihu'u za'ra ni, ta norĩ wasu'u na hã. Ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono si te te 're saze za'ra mono õ wa, sisisi õ di, ti'ai wẽ u hã, iwa 're wa'utu za'ra mono da, te te aré tãma ipisutu za'ra zéb u hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã ta norĩ ne aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti si 're i'madã'ã za'ra wa'aba mono õ na hã.

4

¹ Duréihã wahi'rata norĩ ma, te te ropisutu za'ra wamhã, e ta norĩ ma si ma tô rowẽ hã tãma pisutu za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Mare di. Wa norĩ ma zama ma tô wama pisutu za'ra oto, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, 're wahâimana za'ra mono da oto, rowẽ uptabi na. Taha wa, 'rãwi te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono te te wama ipisutu za'ra zé hã asiwi 're simini za'ra wa'aba mono tô da, duréihã wahi'rata norĩ hã te te isimini za'ra ne. ² Ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti pisutu wẽ hã te te wapari za'ra nherẽ, te te sina uwaimrami za'ra õ di, te te ãma saze za'ra õ wa. Tane duré, wa norĩ zama wa tô 'Re ihâimana u'âsi mono wasu'uwẽ hã wa te 're wapari za'ra. Tane aiwa isimiroti pisutu wẽ na wa te 're saze za'ra mono õ wamhã, wa norĩ zama wa te wasina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, te te wama ipisutu za'ra zé hã, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, 're wahâimana za'ra mono da hã oto, rowẽ uptabi na hã. ³ 'Re ihâimana u'âsi mono, wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono norĩ si, wa za tô wasina wa te 're uwaimrami za'ra, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowẽ uptabi na oto ãma 're iwahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hã, te te wama ipisutu za'ra zém na hã. 'Re ihâimana u'âsi mono te te sina 're i'umnhasi za'ra mono õ norĩ si te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za, rowẽ hã. Duréihã ni'wa hã ma tô ãne na ãma rob'ui'ééré, 'Re ihâimana u'âsi mono mreme na, wahi'rata norĩ ãma hã:

“Te isiwĩ iwẽ'õ za'ra zéb zarina, wa tô imreme pire na ta norĩ ãma tinha, ãne: ‘Tô sena, niwamhã dame sisisi õ di za, ti'ai wẽ u hã, 're idawa'utu za'ra mono ne, aré iwa 're hâimana za'ra mono da, te tãma ipisutu za'ra zéb u hã.’”

ãne duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono mreme wasu'u na rob'ui'ééré hã.

E tawamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã zahadu te te tãma pisutu za'ra õ wa, te te sina uwaimrami za'ra õ di, wahi'rata norĩ hã. Mare di. Taha wab õ di. Ropoto na'rata hawimhã ma tô uburé marĩ hã te te sima apisutu sirõmo, marĩ hã te te dama ãma 're i'ab'manharĩ mono zéb da hã. ⁴ Duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na ma tô ni'wa hã ãne na ãma rob'ui'ééré, te te ro'apoto mono pari, ãma i'awézém na hã, ãne:

“‘Re ihâimana u'âsi mono hã zahadu 6 na bâdã hã ãma morĩ ré, ma tô te te ro'apoto. Taha pari, ãma awẽ wamhã, te oto wa'udu, romhuri ãna.”

⁵ ãne tô õhõ wasu'u hã, duréihã wahi'rata norĩ ãma ni'wa te te ãma i'rob'ui'éérézê hã, 'Re ihâimana u'âsi mono mreme na hã:

“Tô sena niwamhã dame sisisi õ di za, ti'ai wẽ u hã, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, aré iwa 're hâimana za'ra mono da, te tãma ipisutu za'ra zéb u hã.”

⁶ Duréihã ti'ai wẽ wa, 're idanomro wẽ mono zé wasu'u wapari 'rata 'wa norĩ hã, ta norĩ hã 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, iwa 're hâimana za'ra mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma ipisutu za'ra zé hã te te sina uwaimrami za'ra õ di, isimiroti hã te te 're 'madã'ã za'ra mono õ wa, ta norĩ hã. E tawamhã õhõ haré ma tô dawĩ sizã 'Re ihâimana u'âsi mono hã, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowẽ uptabi na 're idanomro u'âsi mono zé hã. Mare di. Si'utõrĩ waihu'u õ di, ta hã. Ni'wam norĩ hã te za tô rowẽ uptabi na 're idahâimana za'ra mono zéb u 're sisisi, 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma ipisutu za'ra zéb zarina. ⁷ E niha wa za tawamhã ãne na sena na wa te ãma 're waihu'u za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tô bâdã hã tô sena na pisutu, 're idawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowẽ uptabi na 're idanomro mono zéb u 're idanhisisi mono zéb da hã. Tawamhã, ãne te te pisutu wamhã, “ã bâdã na” ma tô sisi, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. ãne na ma tô apito Dawĩ hã dama sadawa wasu'u, duréihã wahi'rata norĩ hã a'ubuni wi

're ĩnomro mono zém hawi, āma wahub ahâ za'ra parip si. Āne apito Dawi te te āma ĩrob'ui'érézém na te aima āma ĩrob'ui'éré pari za'ra wa'aba zé hã, āne:

“Ā bâtã na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono mre me hã wapari za'ra wa'aba wamhã, aipo're si'âri 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za, ai'rã tete aba na.”

⁸ Duréihã Zuzuwé hã ti'ai wé u te te ĩdanhimroi mono zé hã, e taha si, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, 're ĩdawa'utu za'ra mono zéb da, te te dama ĩpisutuzé hã, te wasu'u. Mare di. Taha si õ di. Taha si 'wa'âhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã niwamhã te te aré wasu'u zahu õ di āne hã, 're ĩdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowé uptabi na 're ĩdanomro mono zé wasu'u hã. ⁹ 'Re ĩdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowé uptabi na 're ĩdanomro mono zé hã, te tó 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwé norĩ ma 're hâimana u'âsi, õne u'â, duréihã ropoto na'rata hawi bâdã hã 6 na āma si'utõrĩ pari, bâdã misi na romhuri āna ĩwa'utu ne, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ¹⁰ Ni'wam norĩ hã 're ĩdawa'utu u'âsi za'ra mono ne, rowé uptabi na 're ĩdanomro mono zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te dama ĩpisutuzém na te te sina 're ĩuwaimrami za'ra mono norĩ hã, 're siwasutu za'ra mono õ di za oto, taha na 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩ'awësãmri mono zéb da hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã duréihã te te ro'apoto mono pari, romhuri te te ĩsazãri ne, 're siwasutu zahu za'ra mono õ di za oto, ta norĩ hã apã. ¹¹ Taha wa, rowé uptabi na 're ĩwanomro mono zéb zô si, wa za wasima 're wanhopré u'âsi, āma 're wahâimana u'âsi za'ra mono da. Duréihã Izarazéhé nhihudu norĩ hã a'ubuni wi 're nomro mono ré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti te te siwi wé'õ pese za'ra wa, ta norĩ hã te te sina uwaimrami za'ra õ di, 're ĩdawa'utu u'âsi za'ra mono zé hã. Ta norĩ ne, wa te wasiwi 're simini tó za'ra mono da, wa za tó taha zô si wasima 're wanhopré u'âsi, ĩwé uptabi zô si. ¹² 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã ĩhãiba ré ne, te tó wama 're hâimana u'âsi za'ra. Siptete uptabi di duré ĩmreme hã, uburé marĩ hã ĩsarina si te te dama āma 're ĩ'ab'manharĩ mono zéb da hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Sib'ézé 'wa si'uiwa ĩ'wa pese ne, te wama 're hâimana za'ra, ĩsada wa wasu'u hã. Sib'ézé ĩ'wa pese na te za romnhi hã da te 're nhizazari za'ra, ĩhi si da te 're urĩrĩ za'ra mono da. Tane duré, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã wa te 're wapari za'ra mono wamhã, 'rãwi wapé'ẽ na wanhimirosa'rada ĩwé hã duré ĩwasédé hã wa za wa te āma 're waihu'u za'ra. ¹³ Uburé marĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi, da te 're upsibi waihu'u za'ra mono õ di, te te 're ab'madã'ã tó mono da hã. Ai'uréiwi ne, te uburé marĩ hã tãma 're hâimana, sõ'awi. Taha ma si, wa za nimahã na hã wahâimanazém na tãma wasiwasu'u za'ra ni. Taha wa, wahi'rata norĩ ne, 're wahâimana za'ra mono õ di za, wa norĩ hã.

Zezusi hã sasedoti ĩpire uptabi na te te da'ãma 're ĩromhuri mono zé wasu'u

¹⁴ Sasedoti ĩpire uptabi na te tó ni'wa hã te te wa'ãma 're romhuri u'âsi. Ta hã Zezusi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono 'ra. Timama u ma tó mo hãiwa u, 'rãwi te te tiwi 're rowaptērē u'âsi mono da, wama za'ra. Taha wa, Zezusi, wa te 're ĩsaze za'ra mono zém na tó sena dama 're ĩwasiwasu'u za'ra mono zéb zarina, wa za tó ta hawim haré wanhiptete sina āma 're wahâimana u'âsi za'ra. ¹⁵ Tawamhã tó õ hã sasedoti ĩpire uptabi na, te te wa'ãma 're ĩromhuri mono hã, e wahâimana nhib'uware na 're wahâimana za'ra mono nherē, wa'ãma 're siwamri mono õ di za, ta hã. Te za tó wa'ãma 're siwamri u'âsi. E marĩ wa. Ta hã ma tó Wa'uburé hã te te 're pibu aré, tiwasédé hã te te 'manharĩ da, wawasédé hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono da, te te 're ĩwa'apibui u'âsi mono ne. Tane nherē, tiwasédé hã te te 'manharĩ õ uptabi di, Zezusi hã. ¹⁶ Taha wa, wasina 're wahãtã'ã za'ra mono āna, wa za 'rãwi wapé'ẽ 're 'Re ĩhâimana u'âsi mono u 're wasihutu, da'ãma 're siwãrĩ mono da, te te 're ĩda'ab'madã'ã u'âsi mono u hã. Wa'uburé te te 're wa'wapé za'ra mono ré, wa'ãma 're siwamri mono da, duré wa'ãma 're siwãrĩ mono da, wa za ãhã ré wapé'ẽ 're, ĩtēme 're wasihutu u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u hã.

5

¹ Duréihã ma tó ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're apisutu, tisiré sasedoti norĩ nhipai u, pire uptabi na te te 're romhuri za'ra mono da, tisiré zudezu norĩ āma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Ta norĩ si ma tó 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé hã te te tãma 're sãmri za'ra da'upana, āma 're ĩwata za'ra mono zéb da hã. Danhimizama ma tó duré da'upana te te tãma 're simro, dawasédé hã te te dama

ãma 're ĩ'apari mono zéb da hã. ² Ta norĩ hã sasedoti ĩpire uptabi norĩ hã ma tô hãimana nhib'uware na 're hãimana za'ra, ti'ai ãma dasiré 're hãimana za'ra mono wa, aiwa. Taha wa, ni'wam norĩ hã tiwasédé te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na 'rãwi 're ĩsiwaihu'u za'ra mono õ norĩ ãma, ma tô sasedoti norĩ hã 're siwamri za'ra, sada 're sahi su'u za'ra mono ãna. E marĩ wa. Ta norĩ hã aiwa tiwasété wi, 're hãimana nhiptete waihu'u za'ra mono õ wa, ma tô tisiré norĩ ãma 're siwamri za'ra sasedoti norĩ hã, aiwa 're hãimana za'ra mono wa. ³ Duré ta norĩ hã da'udãna si, marĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, te te 're sãmri za'ra mono õ di, dawasédé hã te te dama ãma 're ĩ'apari mono zéb da hã. Si'udãna zama ma tô marĩ hã te te tãma 're sãmri za'ra sasedoti norĩ hã, dasine tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wa. ⁴ E tawamhã ma tô 'rãwi ni'wam norĩ hã 're sipisutu za'ra, sasedoti ĩpire uptabi na dama 're ĩhãimana za'ra mono da hã. Mare di. Dasi'uihã na 're dasipisutu za'ra mono õ di, dapire da hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimipisutu zarina si, ma tô sasedoti ĩpire uptabi na hã 're hãimana za'ra. Duréihã Arã hã sasedoti ĩpire uptabi na tisiré norĩ ma, 're hãimana mono da, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩpisutu ne, ma tô ta norĩ hã te te 're apisutu, tô õhõ si dapisutu'wai wa.

⁵ Tane duré, Cristu hã si'uihã na sipisutu õ di, sasedoti ĩpire uptabi na dama 're ĩhãimana mono da hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono si ma tô pisutu. Duréihã ma tô ni'wa hã ãne na ãma rob'ui'ééré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono te te ĩrotizém na hã, ti'ra ma: "A hã ĩ'ra te oto 're aihãimana mo. Taha wa, wa za ĩ'ra na te 're asisi, dama aipire na 're aihãimana mono da oto."

⁶ ãne duré, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na ãma ĩrob'ui'ééré amo hã, Cristuhu ãma hã:

"A hã sasedoti norĩ, dama 're ĩhãimana za'ra mono ne, te za dama 're aihãimana u'ãsi mo, duréihã Metizédéti hã sasedoti na pire na dama 're ĩhãimana mono ne hã."

ãne duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono mreme na rob'ui'ééré hã, Cristuhu ãma hã.

⁷ Zezusi hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ma tô wawa sina Timama ma mre, mreme 'rãihã na, za te te ĩrobzépatazém na te te pawaptob da. Tawamhã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, Zezusihi mreme te te wapari wamhã, ma tô sima wẽ tô, te te pawaptob da. Zezusi hã uburé marĩ hã ĩmama te te tãma ĩpisutuzéb uwaibaba si, te te 're ab'manharĩ mono da, te te sima 're wẽ u'ãsi mono wa, ma tô ĩmama hã sima wẽ, te te pawaptob da. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te sima wẽ 'wa'ãhã, te aré tô tiwaihu'u pese na sõ'reptu, dâ'ã tô da. ⁸ Zezusi hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 'ra, 're hãimana mono nherẽ, ma tô te te 're robzépata, ti'ai ãma 're morĩ ré hã. Taha zarina ma tô ãne hã si'ãma waihu'u: Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti te te 're 'madã'ã pese za'ra mono da, te te sima 're wẽ za'ra mono wamhã, taha zarina te za tô te te 're robzépata za'ra, ti'ab ré. ãne ma tô Zezusi hã si'ãma waihu'u. ⁹ Tawamhã Zezusi hã ti'ab ré, te te 're robzépata mono nherẽ, ĩmama te te tãma ĩwẽzéb zarina si te te 're ab'manharĩ mono wa, ma tô sina uwaimra, uburé ĩsimiroti te te 're ĩ'madã'ã pese za'ra mono norĩ hã te te 're sõ'reptu za'ra mono da, hãiwa ãma dâ'ã ãna 're hãimana u'ãsi za'ra mono da. ¹⁰ Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, ma tô Zezusi hã pisutu, sasedoti ĩpire uptabi na dama 're hãimana mono da, tãma da'ãma romhuri'wa da, duréihã Metizédéti hã sasedoti na pire na dama 're ĩhãimana mono ne, uburé ma, 're hãimana mono da.

'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti mono bâ ĩpire wasu'u

¹¹ ãne na te duré aima ãma rowasu'u za'ra wa'aba da, wa tô aré ĩsima wẽ. Tane nherẽ, pire di, te aima ãma ĩwaihu'u za'ra wa'aba zéb da hã. E marĩ wa. Aima rowasu'u hãtob za'ra wa'aba wa. ¹² A norĩ wa'wa hã Cristu, 're ĩsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém na ma tô ai'ãma tironomro pese za'ra wa'wa. ãhã wamhã, te aré oto ĩsazei'wa norĩ ma, romnhoré'wa da, 're aihãimana za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti na rowasu'u'wa da hã, ta norĩ ma. Tane nherẽ, te zahadu a norĩ wa'wa hã ĩsazeté'wa ne, 're aihãimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã duréihã da te aima 're ĩwasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zé hã e aima waihu'u za'ra wa'aba ã bâ, te za apã ĩwasu'u na ãma aima sahu za'ra wa'aba ni. Ai'uté hã tisai uptabi na 're saihuri waihu'u mono õ wa, te za tinho'u na si 're saihuri. ĩna norĩ hã ĩsai uptabi hã te te tãma 're ai waihu'u za'ra mono õ di. Tane, a norĩ wa'aba ma, te za tô 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti hã duréihã da te aima 're ĩwasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zép si, da te aima

're wasu'u za'ra wa'wa apâ, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti îpire hã zahadu aima pibui prã za'ra wa'aba wa, 're îwaihu'u pese za'ra wa'aba mono zéb da hã, asi'uihã na hã. ¹³ Ai'uté norĩ ma, tãma waihu'u õ di, 'Re îhâimana u'âsi mono ma îwẽ hã da te 're î'manharĩ za'ra mono zéb da hã, duré tãma îwẽ'õ hã da te 're 'manharĩ za'ra mono tõ da hã. Tane te duré a norĩ wa'wa hã zahadu âne na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Ai'uté ne, te zahadu asimiza'rese'õ u'âsi 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aima waihu'u za'ra wa'aba õ wa. ¹⁴ Îprédum norĩ si te tisai uptabi na hã 're saihuri. Tane duré, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti îpire hã tãma îwaihu'u pese za'ra norĩ si te za waihu'u za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, îwẽ si da te 're î'manharĩ za'ra mono zé hã, duré tãma îwẽ'õ hã da te 're î'manharĩ za'ra mono õ zé hã. Uburé marĩ hã îwẽ zõ, duré îwasété zõ, te te 're îpibu za'ra mono zéb zarina si, te za te te 're waihu'u pese za'ra, ta norĩ ma sí waihu'u pese wa.

6

¹ Taha wa, Cristuhu wasu'uwẽ na 're saze za'ra wa'aba mono da, duréihã da te aima âma 're îrowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na si asima âma 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mono õ di za oto. Taha nhipai u, te za 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ îpire uptabi hã 're îwaihu'u pese za'ra wa'aba mo Cristuhu wasu'uwẽ hã, aihâimana préduub sina âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti mono bâ, duréihã da te aima âma 're îrowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na apâ asima âma 're roti zahu za'ra wa'aba mono õ di za oto. Taha na rowasu'u mono hã ma tô 're îwaihu'u pari za'ra wa'aba mo, dapẽ'ẽ 're, dadâ'â u'âsi ne dawasédé, da te 're 'manharĩ za'ra mono pari, ta hawi 're îdasipizari za'ra mono zém na rowasu'u hã, duré 'Re îhâimana u'âsi mono, da te dasina 're î'umnhasi za'ra mono zém na rowasu'u hã. ² Duré â dawabzuri wasu'u na hã apâ asima âma 're roti zahu za'ra wa'aba mono õ di za oto. Ta hã ma tô 're îwaihu'u pari za'ra wa'aba mo. Rowahutu'wa norĩ hã, tinhib'rada hã da'rã nhisiwi te te 're îsa'ra mono zarina, romhuri da, te te 're îdapisutu za'ra mono wasu'u zama ma tô 're îwaihu'u pari za'ra wa'aba mo, Cristuhu wasu'uwẽ na 're saze za'ra wa'aba mono da, da te aima âma 're îrowasu'u na'rata za'ra wa'aba mono zé hã. Tãibã duré, dahâiwa'utuzé wasu'u hã, duré 'Re îhâimana u'âsi mono za te te dama 're î'apisutu mono zéb zarina, îsimirob'manharĩ pipa âma za 're îdahâimana u'âsi za'ra mono zé wasu'u hã. Â norĩ wasu'u mono hã ma tô 're îwaihu'u pari za'ra wa'aba mo. ³ Taha wa, â norĩ wasu'u nhipai u, wa za oto roti îpire uptabi hã wa te 're waihu'u za'ra, wahâimana préduub na oto âma 're wahâimana za'ra mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te wama 're î'apisutu mono zéb zarina si.

⁴⁻⁶ Âté ni'wam norĩ hã te za 'Re îhâimana u'âsi mono nhimiroti hã sena na te te 're waihu'u za'ra, taha zarina 'Re îhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na si 're hâimana za'ra mono da oto. Âté dasa îse hã da te 're îtẽ'ẽ za'ra mono ne, te za 'Re îhâimana u'âsi mono nhoprubzé hã tẽ'ẽ za'ra, ta norĩ hã. Âté 'Re îhâimana u'âsi mono pê'êzani ré, te za duré ta norĩ hã dame 're hâimana za'ra. 'Re îhâimana u'âsi mono mre me hã te za duré âté waihu'u za'ra, îsei uptabi hã, si'uihã na. Âté te za duré 'Re îhâimana u'âsi mono pê'êzani nhimipawaptobzé hã îsiré 're hâimana u'âsi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono wa, âma 're îhâimana wẽ za'ra mono da hã. Âté ta norĩ hã Cristuhu nhimipawaptobzé hã te te waihu'u pari za'ra nherẽ, te za oto tiwi 're sipizari za'ra, apâ. E tawamhã apâ da te 're pizari waihu'u pese za'ra mono di za, 'Re îhâimana u'âsi mono u hã. Mare di. 'Re îhâimana u'âsi mono 'ra, wedepo'o nnonhi'rãmi na dâ'â da, da te dasiwi sasõmri wa, da te dasiwi îwẽ'õ pese za'ra ne, te za duré ta norĩ hã siwi wẽ'õ pese za'ra oto, Cristu hã. Taha zarina, te za duré Cristuhu âma da te 're wasété za'ra, Cristuhu wi apâ 're sipizari za'ra mono wa, ta norĩ hã.

⁷ Âne wa za oto ti'ai wasu'u na aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Ti'a hã wẽ wamhã, tã hã 're ta'a mono sidâpâsi, te za âma 're ro'wanhipré wẽ za'ra, îtede'wa norĩ ma. 'Re ti'ai 'ré su'u mono õ wa, te za âma 're ro'wanhipré wẽ za'ra, ti'ai wẽ na hã. Âne wa, te za 'Re îhâimana u'âsi mono hã îwẽ hã tãma pisutu, ti'ai wẽ ma hã. ⁸ Tazahã, ro'wa si duré wab'ru zama, âma 're poto za'ra mono wamhã, marĩ dai õ di, ti'a hã. Taha wa, âté te za

'Re ìhâimana u'âsi mono hã siwi wě'õ pese. Æne wamhã, unhama ro'õ na te za uprosi, ti'a hã. Æne 're ìdahâimana za'ra mono zém na romnhimiré hã.

⁹ Ìsisânawã norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne na te aima ãma romnhimiré'é za'ra wa'aba nherě, ai'ãma 're ìhâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di. Sena na wa tô oto ãma aiwaih'u za'ra wa'wa, marĩ ìwě si 're ì'manharĩ za'ra wa'aba mono zém na hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te 're ì'asõ'reptu za'ra wa'aba mono zéb zarina. ¹⁰ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ì'uwaibaba si te uburé marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ, te te dawĩ ãma 're a'upai mono ãna. Taha wa, tãma 're ìromhuri za'ra wa'aba mono zém na nimahã na hã ãma po're si'ãri õ di za. Ìsib'a'uwě norĩ hã tãma 're ìpawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã, duré tãma 're ìsawi pese za'ra wa'aba mono zém na hã, ãma po're si'ãri waih'u õ di za. Te za tô ãma 're sipo're pu'u u'âsi, ta norĩ ãma hã. ¹¹ Wa tô ìsima aiwě za'ra wa'wa, tô õhõ na si 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rob'rãsutu u, ìwě uptabi zõ 're asimipari za'ra wa'aba mono zé hã asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. ¹² Aiwa'a ãna õhõ ãma si 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, wa tô te ìsima 're aiwě za'ra wa'wa. Nì'wam norĩ hã siptete sina, Cristu te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono norĩ hã te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìwě uptabi hã tãma sòmri za'ra, te te tãma ìropisutu za'ra zéb uwaibaba. Ta norĩ, 're ìhâimana za'ra mono ne, Cristu hã asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, wa tô te ìsima 're aiwě za'ra wa'wa.

'Re ìhâimana u'âsi mono hã sena na te te dama ìropisutuzé wasu'u

¹³ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Abra'ãhã ma, te te ropisutu wamhã, tinhisi na ma tô tãma ropisutu, ni'wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma ìsisi pire hã tãma 're hâimana mono õ wa, ìsisi na te te tãma ìropisutu da hã. ¹⁴ Æne ma tô Abra'ãhã ma ropisutu: "Ìwě uptabi hã wa za te aima 're anhomri u'âsi. Asihudu sidâpâsi, ahã uptabi na te za 're hâimana za'ra." Æne ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã si'uihã na tãma ropisutu, Abra'ãhã ma hã. ¹⁵ Tawamhã Abra'ã hã wahub ahã na te sô 're simipari, simi'ë na. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô ãma tãma uwaimra oto, te te tãma ìropisutuzém na hã. ¹⁶ Tane nherě, wa norĩ hã marĩ pire na wa te dama 're ropisutu za'ra mono wamhã, dama ìpire norĩ nhisi na, wa za wa te dama 're ropisutu za'ra, sena na da te ãma 're wazaze za'ra mono da, duré da te ãma 're wawawã za'ra mono tõ da. ¹⁷ Tane hã ma tô duré 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhisi pire na tãma ãma ropisutu za'ra, tinhib'a'uwě norĩ ma hã, tinhimirosa'rata na tô sena te te ãma 're ìsaprĩ mono õ na, ta norĩ hã te te ãma 're sazei pese za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìropisutu za'ra zéb zarina, ìwě hã za te te sima 're ìwaibui mono norĩ hã. ¹⁸ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã sadawa nhipese õ uptabi di. Taha wa, te te dama ìropisutuzé hã te te ãma saprĩ waih'u õ di. Tinhisi pire na te te dama ìropisutuzé hã te te ãma saprĩ waih'u õ di duré. Taha wa, wa norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, wa'ãma 're sisaprĩ za'ra mono da, ìtême 're ìwasisa'rei mono norĩ hã wa za oto wato sina 're wahâimana za'ra, ìwě uptabi zõ wasina 're ìwanhimipari u'âsi za'ra mono zé hã, wanhiptete sina wa te wasima 're tété u'âsi za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te wama ìpisutu za'ra zé hã. ¹⁹ Uba're tétézé hã ãi ba da te mei wamhã, te za tété uba're hã, wara tõ da. Tane duré, ìwě uptabi zõ wasina 're ìwanhimipari u'âsi za'ra mono hã. Taha zõ si wasina 're wanhimipari za'ra mono wamhã, wanhiptete u'âsi wa za ãma 're wanomro, wapë'ë na wa te ãma 're wawã za'ra mono ãna. Zezusi hã wa te wasina 're ì'umnhasi za'ra mono hã sô 're ìwanhimipari za'ra mono hã ma tô ãzé 'ri para u, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhorõwa u, hãiwa ãma hã. Zazahã ìhãpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé wa'wai baba ma tô ãzé, 'ri 're wa'wa ìwě uptabi u, 'Re ìhâimana u'âsi mono, dazõ 're ìsãmra mono zéb u hã. ²⁰ Zezusi hã wa'udãna ma tô tamomo ãzé, wawana za'ra. Ta hã te oto sasedoti ìpire uptabi na dama 're hâimana u'âsi, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa na. Duréihã Metizédéti hã sasedoti na pire na dama 're ìhâimana mono ne, te oto Zezusi hã pire uptabi na dama 're hâimana u'âsi.

¹ Ta hã Metizédéti hã Sarē na 'ri nho'õmo nhisi ãma danhib'apito, ma tô dama 're hâimana. Sasedoti na te duré dama 're hâimana, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa na. Danhipai u dama pire uptabi na 're ìhâimana mono ma, romhuri'wa na te 're hâimana. Duréihã Abra'ã norĩ hã, danhib'apito norĩ, maparane si'uiwa na te te ãma ai'uté za'ra pari, apã si'aba'rei ré, ma tô sôpētē Metizédéti hã, Abra'ã hã. Taha wa, ma tô mreme pire na Metizédéti hã ãma mre, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, marĩ hã ìwē si te te tãma 're apisutu mono da, Abra'ãhã ma hã. ² Tawamhã Abra'ã norĩ hã te te da'ãma ai'uté za'ra pari, danhibro te te ì'wasari hã ma tô po'o, Abra'ã hã. Tinhiptõmo hi bâ ma tô te te po'o. Te te po'o mono pari, ma tô misi tãma tisõ, Metizédétihi ma. Metizédétihi nhisi hã: “Danhib'apito, sena na si da'madã'ã'wa” te wasu'u. Duré ìwaptērēzéb amo hã “Sarē ãma danhib'apito”, ìwaptērēzéb amo hã. Sarē hã “rowē” te wasu'u. Taha zarina, Sarē ãma danhib'apito na ìwaptērēzē hã, “Danhib'apito, dama rowē nhomri'wa” te wasu'u. ³ Taha mama nhisi ui'ééré hã hâimana õ di, ìbailhã na hã, ìna nhisi me hã. ìhi'rata norĩ nhisi ui'ééré zama, hâimana õ di duré. ìwaptã'ázém na ãma ìrob'ui'ééré hã hâimana õ di duré, ìdã'ázém na ìrob'ui'ééré na zama. 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra ne, te pire na dama 're hâimana u'âsi ta hã, Wanhib'apito ne, sasedoti na da'ãma romhuri'wa 're hâimana u'âsi mono wa.

⁴ Metizédéti hã dama pire uptabi di. Ma'ãpé ãne na ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba. Abra'ã hã wahi'rata uptabi hã ma tô danhibro hã Metizédétihi ma po'o, pire na dama 're hâimana mono wa, ta hã. Te te da'ãma ai'uté za'ra pari, danhibro te te apã siré ì'wasari hã tinhiptõmo hi bâ ma te te po'o, Abra'ã hã. Taha pari, misi ma tãma tisõ, Metizédétihi ma hã. ⁵ Réwihi nhihudu norĩ hã sasedoti na dama 're ìhâimana za'ra mono hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti na Mozési te te ãma ìrob'ui'ééré zarina, te za danhibro hã te te dawĩ 're waibu, tisiré a'uwē norĩ wi, tô Izarazéhé nhihudu norĩ wi. Danhibro hã danhiptõmo hi bâ da te 're po'o za'ra mono parip si, misi te za da te tãma 're sòmri za'ra, Réwihi nhihudu norĩ ma hã. Abra'ãhã nhihudu si, siré 're hâimana za'ra mono nherē, te za te te tãma 're sòmri za'ra, Réwihi nhihudu norĩ ma hã. ⁶ Tawamhã, Metizédéti hã Réwihi nhihudu, 're hâimana mono õ nherē, ma tô Abra'ã hã danhibro hã tãma tisõ. Tinhiptõmo hi bâ te te po'o mono pari, ma tô misi tãma tisõ. Tawamhã Metizédéti hã mreme pire na ma tô ãma mre, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, ìwē uptabi hã te te tãma 're apisutu mono da, Abra'ãhã ma hã. Taha ma, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tãma ropisutu, duréihã. ⁷ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìwē hã te te dama 're apisutu mono da, ni'wa hã da'ãma mreme wamhã, ta hã pire na dama 're ìhâimana mono. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di. Taha wa, wa za ãne na ãma waihu'u za'ra ni, Metizédéti hã Abra'ãhã ma, pire na 're ìhâimana mono zém na hã. ⁸ Réwihi nhihudu norĩ hã, sasedoti na da'ãma romhuri'wa norĩ hã te za tô te te dawĩ 're waibu danhibro hã, danhoprubzé da te tãma 're ìpo'o za'ra mono hã. Tane nherē, te za uburé ta norĩ hã 're dã'ã za'ra, Réwihi nhihudu norĩ hã. Metizédétihi si, dã'ã ãna wama 're ìhâimana mono ne, te wama 're hâimana sasedoti na hã, ìdã'ázém na ãma ìrob'ui'ééré hã ãma hâimana õ wa, ìbailhã na hã. ⁹⁻¹⁰ Réwi hã uburé sasedoti norĩ hi'rada te 're hâimana, uburé da'ãma romhuri'wa norĩ hi'rada, danhoprubzé te te dawĩ 're ìwaibui mono norĩ hi'rada. Metizédéti hã Abra'ã te te sôpētē wamhã, Réwi hã zahadu poto õ di. Tane nherē, te Abra'ãhã hãiba 're tihãiba, tihĩ'rata hãiba 're. Taha wa, Abra'ã hã danhibro, Metizédétihi ma te te po'o wamhã, taha nhipai u ma duré Réwi hã tãma po'o, Abra'ãhã hãiba 're, hâimana wa. Tawamhã Metizédéti hã Réwihi ma zama pire na 're ìhâimana mono zé, te wasu'u, ã hã.

¹¹ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ãma 're dahâimana wē za'ra mono da, tinhimiroti te te dama 're anhomri mono wamhã, ma tô duré sasedoti norĩ te te da'ãma 're ìromhuri za'ra mono zéb da hã, te te dama 're awaihu'u. Sasedoti norĩ hã Réwihi nhihudu norĩ hã tinhimirohuri na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, te te ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono 'wa'ãhã, taha zarina te aré 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're da'awēsãmri, dawasédé hã taha zarina te te da'ãma 're ab'madã'ã mono õ wa aré. Tane nherē, ta norĩ hã tinhimirohuri na te te ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono õ di, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma hã. Taha wa, sasedoti ìhãiba amo hã Réwihi nhihudu norĩ nhibrob're ìsébré hã te oto dama 're hâimana, Réwihi nhihudu 're hâimana mono õ nherē, duré Arãhã nhihudu hã 're hâimana mono õ nherē. Metizédéti hã sasedoti na pire

na dama 're ihâimana mono ne, te ta hã dama pire uptabi na 're hâimana oto. ¹² Duréihã sasedoti norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ hã tinhimiromhuri na te te tãma ãma 're uwaimrami uptabi za'ra mono õ wa, ta norĩ nhibrob're sasedoti ihâiba amo hã ma tô duré ãzé. Sébré wamhã, ma tô duré 'Re ihâimana u'âsi mono hã tinhimiroti té hã ãsu dama tisõ, sasedoti norĩ hâimanazém na ãsimiroti 'rata na Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré nhowa're're. ¹³ Ta hã sasedoti ihâiba amo hã danhowa're're ãsébré té hã, Wanhib'apito, te wasu'u. Ta hã Réwihi nhihudu 're hâimana mono õ di. Izarazéhé 'ra hãiba amo nhihudu te 're hâimana. Niwamhã ni'wa hã ãsiré Izarazéhé 'ra hãiba amo nhihudu hã sasedoti na dama 're hâimana mono õ di, ãsine da hã. Mare uptabi di. ¹⁴ Wanhib'apito hã Zudaha nhihudu, te 're hâimana. ãne hã dama waihu'u pese uptabi di, ãwasu'u na hã. Mozési hã, Zudaha nhihudu norĩ ãma te te dama ãma rowasu'u õ di, sasedoti na te te da'ãma 're ã'mairomhuri mono da hã.

Sasedoti aimawi hã Metizédétihi ne, dama 're ihâimana mono zé wasu'u

¹⁵ ãhã wasu'u hã wama waihu'u pese za'ra di oto. E marĩ wa. Sasedoti ihâiba amo hã oto danhowa're're wama sébré za'ra wa, Metizédéti hã sasedoti na dama 're ihâimana mono ne, 'Re ihâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri uptabi 'wa da hã oto. ¹⁶ 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré zarina, ma tô Réwihi nhihudu norĩ si, sasedoti na dama 're hâimana za'ra. E tawamhã Wanhib'apito hã Réwihi nhihudu 're hâimana mono wa, ma tô ãzé, sasedoti na dama 're hâimana mono da. Mare di. Ta hã Réwihi nhihudu 're hâimana mono õ di. E marĩ zarina, ma te ãzé, tawamhã. Ta hã si'utõrĩ waihu'u õ wa, ma tô ãzé, sasedoti na dama 're hâimana u'âsi mono da. Nimahã na hã si'utõrĩ waihu'u õ di za tô, siptete uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa. ¹⁷ Duréihã, ma tô ni'wa hã ãbaihã na ãma rob'ui'ééré ãwasu'u na hã, 'Re ihâimana u'âsi mono, ti'ra ma te te ãrotizém na hã, ãne:

“A hã, sasedoti norĩ, dama 're ihâimana za'ra mono ne, te za sasedoti na dama 're aihâimana u'âsi mo, duréihã Metizédéti hã sasedoti na pire na dama 're ihâimana mono ne.”

¹⁸⁻¹⁹ ãne wa, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ãrob'ui'ééré hã pire na dama 're hâimana mono õ di oto. E marĩ wa. Marĩ dai õ wa, te te ãma 're ãda'anho'reptui mono zéb da hã. 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata zarina, da te dasina tãma 're uwaimrami waihu'u za'ra mono õ wa, taha na te te sima da'ãma 're aroti mono õ di, dawasédé hã te te oto da'ãma 're ã'ab'madâ'ã mono õ zéb da hã, duré taha zarina te te 're ãda'awésãmri mono da hã. Taha wa, aimawi hã ãwẽ uptabi hã ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã wama pisutu za'ra oto, sô 're ãwanhimipari za'ra mono zéb da hã: Cristuhu si te oto sasedoti na pire uptabi na dama 're hâimana. Taha zô si wasina 're wanhimipari za'ra mono wamhã, wa za ãtème 're wasihutu wapẽ'ẽ 're 'rãwi, 'Re ihâimana u'âsi mono u hã.

²⁰⁻²¹ Duréihã sasedoti norĩ hã da'ãma romhuri'wa da, 're sisisi mono wamhã, tinhihi na mreme pire na te te tãma 're ropisutu za'ra mono õ di, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Tazahã, Zezusi hã dama sisasedoti da, 'Re ihâimana u'âsi mono te te oto pisutu wamhã, mreme pire na ma tô tãma ropisutu, ãne:

“Wa hã Danhib'apito uptabi, ãmreme ãpire na wa za oto aima ropisutu, ãne: ‘A hã sasedoti na te za dama 're aihâimana u'âsi mo. Niwamhã te dawí aiwazere õ di za, ta hawimhã.’ ãne wa aima ropisutu. ãnhimiropisutu na te aima ãma ãsaprĩ da hã, mare uptabi di za.”

ãne ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã timreme ãpire na tãma ropisutu siro, ti'ra ma, Zezusihi ma hã.

²² ãne na Zezusihi ma, timreme ãpire na te te tãma ropisutu wa, 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama ãropisutuzép té ãwẽ uptabi hã te wasu'u. Duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama ãropisutuzém nhipai u ãwẽ uptabi hã, te wasu'u.

²³ Duréihã sasedoti norĩ hã ahã uptabi na ma tô sisõwa're're te te da'ãma 're romhuri za'ra, 're si'utõrĩ mono sidãpãsi. ²⁴ Tazahã, Zezusi hã nimahã na tidã'ã na te te sahu õ di za. Õne u'ã te za 're hâimana u'âsi. Taha wa, sasedoti na te za tô dama 're hâimana u'âsi oto, watobro waihu'u ãna dawí. ²⁵ Taha wa, te te 're da'anho'reptui waihu'u pese mono di ta hã, da te dasina 're ã'umnhasi za'ra mono zéb zarina, 'rãwi dapẽ'ẽ 're ãtème

're ĩdasihutu mono norĩ hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono u hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma 're mreime mono da, dama 're hãimana u'ãsi mono wa, te te 're da'anho'reptui waihu'u pese mono di, ta hã oto.

²⁶ Taha wa, te oto õhõ si sasedoti ĩpire uptabi na hã wama 're hãimana za'ra, Timama ma, te te wa'ãma 're romhuri mono da. Taha si te 're timorĩ wẽ uptabi. Õhõ si ma tõ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã te te 're wẽsãmri, marĩ te te 're ab'manharĩ wasété mono õ wa. Taha wa, ĩwasédé hã sena na da te ãma 're sa'ra waihu'u za'ra mono õ di. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tõ tãma pisutu, ti'ai ãma dawasété na 're ĩdanomro mono norĩ nhiti 're sãmra mono da oto, hãiwa ãma danhipai u dama pire uptabi na 're hãimana u'ãsi mono da. ²⁷ Duréihã sasedoti norĩ 're ĩhãimana za'ra mono ne, 're hãimana mono õ di, Zezusi hã. Ta norĩ hã awẽ sidãpãsi te za tinhoprubzẽ hã si'udãna te te tãma 're sãmri 'rata za'ra 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, tiwasété parizéb da hã. Taha pari, te za duré da'udãna zama danhoprubzẽ hã te te tãma 're sãmri za'ra, dawasédé te te dama ãma 're apari mono da. Taneĩ õ di, Zezusi hã sasedoti na te te wa'ãma 're ĩromhuri mono zé hã. Niwa marĩ te te 'manharĩ wasété waihu'u õ wa, awẽ sidãpãsi si'udãna tinhoprubzẽ hã te te tãma 're anhomri mono õ di, Timama ma hã. Misi haré ma tõ tinhoprubzẽm na hã tãma sisõ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, dazada dã'ã da, sihãiba zawi ãna tãma sisãmri wamhã, õhõ haré dawasédé hã te te oto ãma dama 're ĩ'apari mono zéb da hã. ²⁸ Duréihã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ĩrob'ui'ééré zarina, ma tõ sasedoti da, te te 're da'apisutu, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã. 'Re danomro wasété mono wa, danhib'aware na 're dahãimana za'ra mono nherẽ, ma tõ ãne da hã te te 're da'apisutu. Tane nherẽ, ma tõ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã timreime pire na ti'ra ma ropisutu, taha si sasedoti na misi wama 're hãimana za'ra mono da oto. Ta hã te uburé marĩ hã ĩmama te te tãma 're ĩ'apisutu mono zéb zarina, te te tãma ãma 're a'uwaimrami u'ãsi, Timama ma hã.

8

Sasedoti ĩpire uptabi na Zezusi hã wama 're ĩhãimana mono zé wasu'u

¹ ãhãna te aima ãma ĩrowasu'u za'ra wa'aba zé hã, e marĩ te wama wasu'u za'ra, ĩpire hã. Sasedoti ĩpire uptabi hã te oto wama 're hãimana za'ra. ãhã wasu'u si, ĩpire uptabi hã. 'Re ĩhãimana u'ãsi mono 're ĩsãmra mono zém nhimire niwĩ, te pire uptabi na 're sãmra u'ãsi hãiwa ãma, ĩwẽ uptabi nhimire niwĩ. ² Taha si te sasedoti ĩpire uptabi na te te 're romhuri, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma ĩwẽ uptabi 're, hãiwa ãma. Hãiwa ãma 'ri hã ni'wa te te ĩ'ri õ di. Tõ õhõ si ma tõ ĩwa 're ĩsãmra mono zéb da hã si'uihã na sima 'ri, Danhib'apito uptabi hã.

³ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tõ sasedoti ĩpire uptabi norĩ hã te te 're apisutu, danhoprubzẽ hã da'upana te te tãma 're sãmri za'ra mono da, ãma 're ĩwata za'ra mono zéb da hã, duré danhimizama hã da'upana te te tãma 're simroi mono da, taha na dawasédé hã te te dama ãma 're ĩ'apari mono zéb da hã. Taha zarina, ma tõ duré Cristu hã tinhoprubzẽm na tãma sihãiba nho, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, sasedoti ĩpire uptabi na taha si wama 're hãimana za'ra mono wa oto. ⁴ Cristu hã ti'ai ãma 're sãmra u'ãsi mono 'wa'ãhã, sasedoti na dama 're hãimana mono õ di aré. E marĩ wa. Sasedoti norĩ hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzẽ hã da'upana te te tãma 're sãmri za'ra mono da, ĩwana dama 're hãimana u'ãsi za'ra mono wa ta norĩ hã, zudezu norĩ 're ĩhãimana za'ra mono zéb zarina. ⁵ Da'awã da te 're 'madã'ã za'ra mono wamhã, dahãiba uptabi hã dama 're ĩhãimana za'ra mono na te za da te 're waihu'u za'ra. Tane nherẽ, da'awã si hã marĩ hã ãma 're hãimana mono õ di. Tane duré, ti'ai ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorõwa hã, sasedoti norĩ hã ĩ're te te da'ãma 're ĩromhuri za'ra mono zé hã. Hãiwa ãma 'Re ĩhãimana u'ãsi mono nhorõwa awã ne, te ta hã 're hãimana. Aiwab uptabi õ di. Hãiwa ãma ĩsõrõwa si, ĩwẽ uptabi hã. Duréihã Mozési hã romhã 'manharĩ na 'ri hã 'Re ĩhãimana u'ãsi mono ma, te te 'manharĩ õ ré, ma tõ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ãne hã tãma pisutu: “Ëtẽ 'rãihã na asãmra ré, romhã 'manharĩ na 'ri 'manharĩ da, te aima ĩpisutuzéb uwaibaba si, te za ĩ'manha.” ãne ma tõ 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã tãma waihu'u, Mozésihi ma hã. ⁶ Tane nherẽ, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono hã ma tõ oto tãma pisutu Zezusihi ma, taha si te te oto da'ãma tãma 're romhuri mono da, pire uptabi na, sasedoti norĩ te te da'ãma 're ĩromhuri

za'ra mono zém nhipai u. Tane duré, 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama îropisutuzép té hã, Cristu hã 'Re îhâimana u'âsi mono ma, te te wa'ãma 're î'ab'madâ'â mono hã. Wẽ uptabi di ta hã, duréihã 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama îropisutuzéb 'rata ma hã. Danhipai u uptabi hã, marĩ îwẽ uptabi na te te dama 're aropisutu mono wa, te wẽ uptabi na dama 're hâimana, te te dama îropisutuzép té hã.

⁷ 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama îropisutuzéb 'rada hã wẽ uptabi 'wa'âhã, te aré tô ôhõ si dama 're hâimana u'âsi. Te te dama îropisutuzép té hã te te aré dama pisutu ô di.

⁸ Tane nherẽ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te dama îropisutuzéb 'rada hã ma tô 'râwi siwi wẽ'ô. ãne na ma tô dama ãma rowasu'u, duréihã:

“Wa hã Danhib'apito uptabi, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, ãne: Nimahã na hã Izarazéhé nhihudu norĩ ma, wa za ãnhimiroti té hã tâma pisutu za'ra, Zudaha nhihudu norĩ ma zama.

⁹ Ta norĩ hi'rata norĩ ma, te îropisutu 'rata ne, 're hâimana mono ô di za, te dama îropisutuzép té hã. Îhi'rata norĩ hã Ezitu hawi te simroi mono wamhã, te tâma îropisutu za'ra zé wa'rãmi, ãnhimiroti hã te te 're 'madâ'â za'ra mono ô di, ta norĩ hã. Taha wa, wa tô ta norĩ wi tiwi aipi'ra za'ra, si'uihã na 're hâimana za'ra mono da oto.

¹⁰ Tane nherẽ, nimahã bâtã na wa za te dama îropisutuzép té hã tâma pisutu za'ra Izarazéhé nhihudu norĩ ma hã, duréihã te dama îropisutuzém nhowa're're. ã hã, wa wa hã Danhib'apito uptabi hã aima wasu'u za'ra wa'wa, ãnhimiroti tém na te dama îropisutuzé hã.

Tawapsi wa za ãnhimiroti hã îpẽ'ẽ 're te tâma 're anhomri, îré 're nomro u'âsi mono wa, te te 're 'madâ'â pese za'ra mono da.

Ta norĩ nhib'apito, wa za oto tâma 're îhâimana za'ra. Tawamhã ãnhib'a'uwẽ na si te za tô ta norĩ hã ãma 're hâimana za'ra.

¹¹ Wa hã Danhib'apito uptabi hã, ãnhib'a'uwẽ norĩ te te 're îwaihu'u za'ra mono da, te te sima 're îwasu'u za'ra mono zéb zarina si, te te 're îwaihu'u za'ra mono ô di za oto ta norĩ hã. Duré ãsisãnawã norĩ te te tâma 're îwasu'u za'ra mono zéb zarina si, te te 're îwaihu'u za'ra mono ô di za. Si'uihã na te za ãnhib'a'uwẽ norĩ hã tipẽ'ẽ na te te 're îwaihu'u za'ra oto, dama wapu na 're îhâimana za'ra mono norĩ hã, duré dama pire na 're îhâimana za'ra mono norĩ zama.

¹² Îwasédé hã te ãma 're ab'madâ'â mono ô di za oto. Marĩ te te 're î'manharĩ wasété za'ra mono zém na hã 're îsipo're pu'u mono ô di za duré.”

ãne 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama îropisutuzép tém na te te îrowasu'uzé hã.

¹³ Duréihã 'Re îhâimana u'âsi mono te te dama îropisutu 'rata nhowa're're, te te dama îropisutuzép té hã te te dama pisutu wamhã, marĩ dai ô di oto, ãsimiropisutu 'rada hã. Taha wa, te za oto ai'utõ, marĩ î'ratare hã 're ãsi'utõrĩ pese za'ra mono ne.

9

Romhã 'manharĩ na 'ri wasu'u

¹ 'Re îhâimana u'âsi mono hã duréihã tinhimiropisutu 'rada hã te te dama sãmri wamhã, ma tô dama pisutu za'ra, ãma 're îdawata za'ra mono zéb da hã. Zãmori za'ra ré, danhimizahãri sidãpãsi, romhã 'manharĩ na 'ri hã da te dasiwi ãsimizusi mono zéb da hã, ma tô duré dama pisutu, ãma 're îdawata za'ra mono zéb da hã, duré îwa 're ãsãmra mono zéb da zama. ² Duréihã romhã 'manharĩ na 'ri hã danhimizahãri sidãpãsi, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, da te dasiwi 're ãsimizusi mono hã maparane te 'ri 're wa'wa hã 're hâimana zahuré. 'Ri 're wa'wa ãmori'rata ãma, te rob'uiwézé sima'warazé hã 're sa. Wedeza hã te duré îwa 're sa, î'u'êne hã 'Re îhâimana u'âsi mono ma, îwa da te 're ãsa'ra mono zéb da hã. 'Re îhâimana u'âsi mono te, 'ri 're wa'wa hã îwẽ uptabi na ãsisi hã. ³ Duré zazahã îhãpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé babarã niwĩ, 're îhâimana mono hã maparane ãma 'ri 're wa'wa hãiba amo nhisi hã, 'Re îhâimana u'âsi mono te, danhipai u îwẽ uptabi hã, îwa 're ãsãmra mono zém na taha nhisi hã. ⁴ Tame te êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na wedeza ne hã 're sa, 'Re îhâimana u'âsi mono ma, wedewa'u zadaze

zatazéb da hã. Wedehâ're hã te duré 'ri para 're sa. Wedehâ're mana wawimhã, oru 'manharĩ. Duréihã rob'ui'ééré na 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama ìropisutuzém na, wedehâ're nhisi hã. Wedehâ're 're, te oru 'manharĩ hã simhi ne hã 're sa, mana na dasa nhisi hã ì're 're ìsa'wari mono hã. Arãhã nhiwedehu zama te duré wedehâ're wa 're sa'wari, duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzéb zarina, wedehu na ìsuire 're ìwairébé mono hã. Rob'ui'ééré hã te duré ìwa 're sa'wari zahuré, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te tinhib'a'uwé norĩ ma ìropisutuzém na rob'ui'ééré hã, étē tōmo bailhã na.

⁵ Wedehâ're nhisiwi te duré ropodo hã 're sima'wara zahuré, rob'manharĩ hã ropoto hãiba hã ìsaripi ré hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono, tame 're ìsãmra mono zé, te ta norĩ hã wasu'u zahuré. Wedehâ're nhisiwi, te ta norĩ hã 're papo zahuré. Wedehâ're nhitobzé nhisi hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, dawasédé te te dama 're ì'apari mono zém na ìsisi hã. Æne duréihã romhã 'manharĩ na 'ri wasu'u hã. Tane nherē, ãhãna hã te ãma aima rowasu'u uptabi za'ra wa'aba ô di. Syry na wa tō ãma aima rowasu'u za'ra wa'wa.

⁶ Æne ma tō danhimizahãri sidâpãsi 'ri paramhã marĩ hã sipu'u pese na ìwa da te 're sa'ra. Tawamhã sasedoti norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma da'ãma romhuri'wa norĩ hã awē sidâpãsi ma tō 're sisisi, 'ri 're wa'wa ìmorĩ'rata u hã, tame ìwa tinhimromhuri mono bâ marĩ na te te 're romhuri za'ra mono da. ⁷ Tane nherē, sasedoti norĩ nhib'apito, tisiré norĩ ma ìpire uptabi si ma tō maparane ãma 'ri 're wa'wa u 're zasi, 'Re ìhâimana u'âsi mono te hã, danhipai u ìwē uptabi hã ìwa 're ìsãmra mono zéb u hã. Wahub sidâpãsi ma tō misi haré 're zasi. Tamomo 're zasi mono wamhã, danhimizama waprui ré, te 're zasi, dawasété parizéb da hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, te te tãma 're sōmri mono da, si'udãna, duré da'udãna zama, duré da te dasina 're waihu'u za'ra mono ô nherē, dawasédé da te 're ì'manharĩ za'ra mono zé parizéb da hã. ⁸ E marĩ te tawamhã wama wasu'u za'ra ãne hã, duréihã sasedoti norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, te te da'ãma 're ìromhuri za'ra mono zé hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono pē'ézani hã ma tō ãne hã wama waihu'u za'ra. Duréihã romhã 'manharĩ na 'ri ãma hã, 'ri 're wa'wa ìmorĩ'rata u danhimizama hã dawasété parizéb da, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da te 're ìsimroi mono zé hã, zahadu 're hâimana mono ré, te 'ri 're wa'wa hãiba amoi u da hã sitom haré 're sa dawi, zahadu. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono, ìwa 're ìsãmra mono zéb u hã, zahadu ìtēme 're danhisisi waihu'u mono ô di. Æhã wasu'u, te ã hã wama wasu'u za'ra. ⁹ E marĩ te duré wama wasu'u za'ra, 'ri 're wa'wa ìmorĩ'rata ãma danhimizama ìwa da te 're ìzata za'ra mono zé hã. Danhimizama hã dawasété parizéb da, da te tãma 're ìsōmri za'ra mono zém na, dapē'ē 're dadâ'ã u'âsi ne 're ìdanomro mono zéb zarina, dawasété si da te 're 'manharĩ za'ra mono wa, 'rãwi 're ìdasiwē'ô u'âsi za'ra mono zé hã da te dasima ãma 're pari waihu'u za'ra mono ô di, dasi'uihã na hã.

Duré, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma danhoprubzé hã, ãma 're dawata za'ra mono da, da te tãma 're ìsōmri za'ra mono zém na hã da te dasima 're pari waihu'u za'ra mono ô di, dapē'ē 're dadâ'ã u'âsi ne 're ìdanomro mono zéb zarina, dawasété si da te 're 'manharĩ za'ra mono wa, 're ìdasiwē'ô u'âsi za'ra mono zé hã. Æne, wa te oto ãma 're ìwaihu'u za'ra mono zé hã, ã hã ìpire wasu'u na hã. ¹⁰ 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé, da te 're ìsōmri za'ra mono zé hã dapē'ē 're, da te dasima 're ìrosa'rata za'ra mono zém na te te wama rowasu'u ô di. Taré dasa hã marĩ, da te 're ìhuri mono zém na roti te wasu'u, duré marĩ wa'u, da te 're ì'ãhuri mono zém na rowasu'u zama, duré 're dasihãiba wasété za'ra mono tō da, 're ìdasi'upsōi pese za'ra mono zém na zama roti. Æ norĩ na roti hã taré sō'awi dahãiba na roti, ma tō dama 're hâimana za'ra. Tane nherē, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã 're ìdanomro mono zép té hã, te te dama ìpisutuzép tép ãma, ma tō oto dawi ai'utō, ã norĩ na roti 'rada hã.

¹¹ Cristu hã ma tō oto sisasedoti tō, sasedoti ìpire uptabi na dama 're hâimana mono da, 're ìdanomro mono zép té hã ìwē uptabi hã te te dama 're ab'madã'ã mono da oto. Tawamhã, hãwa ãma 'ri hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìwa 're ìsãmra mono zéb u, ma tō oto ãzé Cristu hã, danhib'rata na da te dasiwi ì'ri ô u, ropoto wazari ti'ai ãma 're ìsa mono ô u. Ti'ai ãma romhã 'manharĩ na 'ri nhipai u, wē uptabi di 'ri hã, hãwa ãma hã. Pire uptabi na te ta hã 're sab u'âsi. ¹² Tawamhã Cristu hã hãwa ãma 'ri 're wa'wa u sébré wamhã, misi haré ma tō wanhowab za'ra ãzé, 'ri 're wa'wa ìwē uptabi u hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, ìwa 're ìsãmra mono zéb u hã. Tamomo ìtēme sébré wamhã, e pone'ërebãi

wapruí ré ma tô ázé. E powawê 'ra wapruí ré zama, ma duré ázé, te te tãma ísômri da hã, duréihã sasedoti norí te te tãma 're ísômri za'ra mono ne hã. Mare di. Tiwapruí ré si ma tô ítême ázé Timama u hã, te te tãma sômri da, taha na si wawasété hawi te te 're wa'anho'reptui mono da, misi haré. ¹³ Sasedoti norí hã 'Re íhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te âma írob'ui'ééré zarina, te za pone'ërebâi wapru hã syry na dahâiba nhisiwi te te 're sa'wari za'ra, niha wamhã, powawê íba'ômo wapru hã, marí na dahâiba mana wawip si 're dasihâiba wasété za'ra mono wa, apâ te te âma 're dahâiba wê za'ra mono da, taha zarina pibu pese na 'Re íhâimana u'âsi mono âma 're dawata za'ra mono da. Niha wamhã, powawê 'ra sipi'ô hã da te 're 'wa'a pese za'ra mono wa, taha pro hã 're ísi'ru'a za'ra mono hã te za duré ta norí hã te te dahâiba nhisiwi 're sa'wari za'ra, te te âma 're dahâiba wê za'ra mono da, duré taha na hã. ¹⁴ Áne hã duréihã danhimizama wapru na dahâiba mana wawi marí na 're ídasihâiba wasété za'ra mono parizéb da hã, wê nherê, taha nhipai u, Cristuhu wapru si siptete uptabi di, dawasété parizéb da hã. E marí wa. Taha si wasété âna 're hâimana u'âsi mono wa. Taha wa, 'Re íhâimana u'âsi mono pê'ëzani waihu'u pese zarina ma tô wazada sisômri za'ra 'Re íhâimana u'âsi mono ma, wazada dâ'â da, tiwapru na te te 're wa'a'upsôí mono da, wapê'ê 're wadâ'â u'âsi ne 're íwanomro mono zéb zarina, wawasété si wa te 're 'manharí za'ra mono wa, 'râwi 're íwasiwê'ô u'âsi za'ra mono zé hã te te oto wama 're apari mono da. Taha zarina, wa za oto 'Re íhâimana u'âsi mono ma si, wa te 're romhuri za'ra, wawê na si wahâimanazém na wa te 're upa za'ra mono âna.

'Re íhâimana u'âsi mono te te dama íropisutuzép té wasu'u

¹⁵ Taha wa, te oto Cristuhu si te te da'âma 're ab'madâ'â, 'Re íhâimana u'âsi mono te te dama íropisutuzép té hã. Tidâ'ázém na ma tô da'awa'â Cristu hã, dawasété na 're ídanomro mono zém hawi te te 're da'anho'reptui mono da, zahadu 'Re íhâimana u'âsi mono te te dama íropisutuzéb 'rada hã dama 're hâimana mono ré. Taha zarina te za oto 'Re íhâimana u'âsi mono hã tinhib'a'uuwê da, te te 're í'apisutu mono norí hã te te sima 're awaibu, íwê uptabi na te te tãma 're í'aropisutu mono zéb ré si, 're hâimana u'âsi za'ra mono da íré, ta norí hã.

¹⁶⁻¹⁷ Ni'wa hã dâ'â ô ré, te za tinhibrom na sisa'u dama roti, í'uirí na si da te niha dasima ípo'o mono da hã. Sisô'a ré, te za âne na hã âma rob'ui'ééré íbaihã na hã, pibu pese na ísibro hã í'uirí na da te dasima ípo'o mono zéb da hã. Tawamhã, e zahadu dâ'â ô ré, te za te te sima po'o, ísimi'ui'ééré zarina, te te tãma íroti za'ra zéb zarina. Mare di. Í'uirí na si te za tô ta norí hã ísibro hã te te sima po'o, ídâ'ázém na te te waihu'u za'ra wapsi. Tane duré, 'Re íhâimana u'âsi mono te te dama íropisutuzé hã. ¹⁸ Duréihã sasedoti norí hã danhimizama te te 're ísimroi mono wapru na te te da'âma 're romhuri za'ra mono ô 'wa'âhã, 'Re íhâimana u'âsi mono te te dama íropisutuzéb 'rada hã pire na aré dama 're hâimana mono ô di. Taré te aré dama 're hâimana. ¹⁹ Duréihã Mozési hã ímorí'rata na ma tô uburé 'Re íhâimana u'âsi mono nhimiroti na dama rowasu'u. Taha pari, ma tô powawê wapru hã â na waza, pone'ërebâi wapru zama. Tawamhã wesuirã suiro panhipti hã ma tô sada si'ê za'ra. Taha pari, simisutu ma tô pone'ërebâ zéré na wasisi, da te íséré pré na. Tawamhã danhimizama wapru na ma tô âma dí'i, â wazari powawê wapru na hã. Tawamhã íbaihã nhisiwi ma tô wesuirã suiro panhipti wasi hã sãsã'ã, danhimizama wapru na te te âma dí'i da, 'Re íhâimana u'âsi mono nhimiroti na rob'ui'ééré ré nhisiwi. Dahâiba nhisiwi zama ma tô duré te te sãsã'ã, te te âma da'ahâiba dí'i mono da, danhimizama wapru na. ²⁰ Tawamhã Mozési hã âne na te duré dama roti: “Á danhimizama wapru hã 'Re íhâimana u'âsi mono te te aima íropisutu za'ra wa'aba zé hã, pire na oto aima 're íhâimana za'ra wa'aba mono da hã, te aima wasu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te te aima âma íroti za'ra wa'aba zéb zarina, te za oto 're í'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, tãma âma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da.”

Áne te Mozési hã dama âma roti. ²¹ Tawamhã romhã 'manharí na 'ri nhisiwib zama, ma tô duré wesuirã suiro panhipti wasi hã sãsã'ã, danhimizama wapru na te te âma dí'i da. Uburé marí hã 'Re íhâimana u'âsi mono âma 're ídawata za'ra mono zéb da, 'ri para 're ísimasa mono nhisiwib zama ma duré sãsã'ã, te te âma adí'i mono da. ²² Tane tô. 'Re íhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te âma írob'ui'ééré zarina, ma tô

danhimizama wapru na marĩ hã da te ãma 're di'i za'ra, 'ri para 're ãsimasa mono hã, wasété ãna 're simasa mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma hã. Dahãiba wib zama, ma tô duré ãma 're dasihãiba di'i za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, dahãiba wasété ãna oto 're dahãimana za'ra mono da. Danhimizama hã da te 're simroi mono wa, ãwapru hã tiwi 're ãsisa'wari za'ra mono na si, te za ãma 're dasihãiba wẽ za'ra dahãiba mana wawip si, marĩ na 're dasihãiba wasété za'ra mono wamhã.

Cristu hã Timama ma dazada ãsisõmrizé wasu'u

²³ ã norĩ hã ti'ai ãma romhã 'manharĩ na 'ri hã, duré uburé marĩ hã ãwa 're ãsimasa mono hã, hãwa ãma 're ãhãimana za'ra mono ne, te 're hãimana za'ra. Tane nherẽ, aiwab uptabi õ di, marĩ ãpire da, 're hãimana za'ra mono õ nherẽ, 'ri hã ti'ai ãma hã, duré uburé ãwa 're ãropsimasa mono hã. Ta hã ma tô sasedoti norĩ hã danhimizama wapru na te te 're di'i za'ra, taha zarina si 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, wasété ãna 're hãimana za'ra mono da. Tane nherẽ, hãwa ãma marĩ hã sena 're ãhãimana za'ra mono hã ãwẽ na si, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, 're hãimana za'ra mono da, ma tô ãwẽ uptabi hã sada dârã. ²⁴ ãne wa, Cristu hã dâ'ã pari hãwa'utu wa, ti'ai ãma danhib'rata na 'ri 're, sébré õ di, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãwa 're ãsãmra mono zéb u hã. E marĩ wa. Ta hã ti'ai ãma 'ri hã, taré hãwa ãma 'ri ãuptabi ne si 're hãimana mono wa, ãuptabi õ wa. Hãwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãwa 're ãsãmra mono zéb u si ma tô ãzé Cristu hã, tame te te oto wa'ãma 're romhuri u'ãsi mono da, Timama nho'a. ²⁵ 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da'ãma romhuri'wa ãpire uptabi hã ma tô duréihã siwaprosi ãtẽme 're zasi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te, 'ri 're wa'wa ãwẽ uptabi u hã, sasedoti ãpire uptabi hã. Wahub sidãpãsi ma tô ãtẽme 're zasi misi haré, danhimizama wapru hã te te tãma 're sõmri mono da, da'udãna. Tane nherẽ, Cristu hã wahub sidãpãsi hãwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãwa 're ãsãmra mono zéb u hã, ãtẽme 're zasi u'ãsi mono õ di. Misi haré ma tô ãtẽme ãzé, Timama u hã, õhõ haré dazada tãma sisõmri wa, Timama ma hã. ²⁶ Cristu hã wahub sidãpãsi 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, dazada 're sisõmri u'ãsi mono 'wa'ãhã, te aré ropoto na'rata hawim haré dazada 're dâ'ã u'ãsi. Tawamhã robzépata za'ëtẽ na te aré tô te te 're robzépata u'ãsi. Tane nherẽ, za rob'rãsutu u ãrob'umhutuzéb u si ma tô misi haré tãma sisõ, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma hã, dazada dâ'ã da, taha zarina dawasédé hã te te dama 're aparĩ mono da oto, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã. ²⁷ Misi haré te za aihĩni 're dadã'ã za'ra. Taha parip si te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã niwapsi da'awaihu'u, dawẽ na dawasété na zama, taha zarina te te dama arowairébé mono da oto. ²⁸ Tane ma tô duré Cristu hã misi haré dazada dârã, dawasédé hã da'ahã na te te oto dama ãma 're ã'aparĩ mono zéb da hã. Tawamhã ti'ai u apã wei morĩ zahu wamhã, dazada dâ'ã da, wei morĩ õ di za oto, taha zarina dawasédé hã te te duré dama 're ã'aparĩ mono da hã. Mare di. Sõ 're ãsimparĩ za'ra mono norĩ si, te te oto ãsõ'reptu pese za'ra da si, te za wei mo apã Cristu hã, ta norĩ zõ si.

10

¹ 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimiroti 'rata na Mozési te te ãma ãrob'ui'éré zarina, ãwẽ hã oto wama 're ãhãimana za'ra mono zém na wa te ãma 're waihu'u uptabi za'ra mono õ di. Wahub sidãpãsi ma tô danhimizama hã dasi'udãna da te tãma 're simroi u'ãsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma hã, da te 're sahãri za'ra mono ãna. Tane nherẽ, danhimizama da te tãma 're ãsimroi mono zé hã sib'uware di, dawasédé hã tô sena te te dama 're ã'aparĩ mono da hã, ãma 're dawata za'ra mono da, 'rãwi dapẽ'ẽ 're 'Re ãhãimana u'ãsi mono u 're ãdanomro mono norĩ ma hã. Dapẽ'ẽ 're, rowẽ na 're ãdahãimana za'ra mono zéb da hã, sib'uware di tô, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhimizama da te 're ãsimroi mono zé hã. ² 'Re ãhãimana u'ãsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono norĩ hã danhimizama hã dasi'udãna da te tãma 're ãsimroi mono zém na, õhõ haré dawasédé hã te te dama 're aparĩ uptabi mono 'wa'ãhã, taha zarina 'rãwi 're dasiwẽ'õ u'ãsi za'ra mono õ di aré, dawasété na hã. Taha zarina te aré oto danhimizama pãrĩ hã da te 're sahãri za'ra. ³⁻⁴ Tane nherẽ, powawẽ ãba'õmo wapru hã duré pone'ẽrebãi wapru hã dawasédé hã te te dama 're pari uptabi za'ra mono õ di. Taré te za danhimizama hã wahub sidãpãsi dasi'udãna 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, da te 're ãsimroi mono zéb zarina, ãma 're dasipo're pu'u u'ãsi za'ra, dawasété ré 're ãdahãimana za'ra mono zém na hã.

⁵ Taha wa, Cristu hã ti'ai u wei ãmorĩzéb u, ma tô Timama ma tinha, ãne: "Danhimizama na duré dasazém na aima 're danhoprub za'ra mono da, a hã asina sô 're asimipari mono õ di.

Tane nherẽ, ãhãiba hã ma tô ãma ãsõ, da'upana ãsina aima ãnhoprub da hã.

⁶ Danhimizama hã dawasété parizéb da, wahuré da te aima 're ãzata za'ra mono zém na zama, 're atoi mono õ di. Duré dawasété parizéb da, danhoprubzéb, da te aima 're ãsõmri za'ra mono na zama, asima 're atoi mono õ di."

⁷ ãne te duré tãma tinha, Timama ma:

"Re ãhãimana u'ãsi mono, wa hã wa wei ãwa mo ti'ai u, ãma ãpisutuzéb zarina, te oto ãsina aima ãma uwaimrami da, ãbahã na ãwasu'u na duréihã da te ããma ãrob'ui'ére za'ra zéb zarina."

ãne ma tô Cristu hã Timama ma siwasu'u.

⁸ ãne ma tô Cristu hã ãmorĩ'rata na Timama ma rowasu'u, tô: "Danhimizama da te aima 're ãzata za'ra mono zõ, duré dasazém na aima 're ãdanhoprub za'ra mono zõ, asina 're asimipari mono õ di a hã, dawasété parizéb da hã. Asima ãma 're atoi mono õ di, taha na hã." ãne na ma tô Cristu hã Timama ma rowasu'u, Mozési hã ãsimiroti 'rata na te te ãma ãrob'ui'ére zarina, ãne hã da te 're 'manharĩ za'ra mono nherẽ. ⁹ Taha pari, ma tô duré Timama ma siwasu'u, ãne: "ãwa wa tô wei wa hã ti'ai u mo, ãma ãpisutuzéb zarina, te oto ãsina aima ãma uwaimrami da." ãne ma tô Cristu hã Timama ma siwasu'u, duréihã dawasété parizéb da, danhimizama na duré dasazém na 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, 're ãdanhoprub za'ra mono zé hã te te oto dawi sina sizãri da, taha nhowa're're tihãiba na tãma sõprub da oto, taha na si dawasédé hã te te dama ãma 're ãapari mono zéb da hã.

¹⁰ Zezu Cristu hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãpisutuzéb zarina, te te tãma ãma uwaimrami wa, tihãiba na tãma sõpru wa, ma tô te te 're wa'a'upsõ wawasété hawi, tãma 're wanomro wẽ mono da oto. Misi haré ma tô tãma sisõ, dazada dãã da, tô õhõ na si dawasédé hã te te dama ãma 're apari mono da.

¹¹ Sasedoti norĩ hã awẽ sidãpãsi te te dããma 're romhuri za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhorõwa ãma. Danhimizama na 're ãdanhoprub za'ra mono zé hã te ahã uptabi na te te tãma 're sõmri za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, tô õhõ si. Tane nherẽ, ã norĩ hã danhimizama na 're ãdanhoprub za'ra mono zé hã, dawasédé hã te te dama 're pari waihu'u za'ra mono õ di. ¹² Cristuhu si, ma tô misi haré tihãiba hã tãma tisõ, dazada dãã da, õhõ haré dawasédé hã te te dama ãma 're ãapari mono zéb da hã. Taha pari, te 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimire niwĩ 're sãmra, pire uptabi na ãsiré te te 're dãab'madãã mono da oto, õne u'ãsi. ¹³ Tame te oto Cristu hã sô 're simipari u'ãsi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhitob'ru norĩ nhiptetezéb hã te te tiwi ãuprosi za'ra zéb zõ hã, tãma sib'uwa uptabire na 're hãimana za'ra mono da oto, ta norĩ hã. ¹⁴ Misi haré 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, dazada sisõmri wa, ma tô dawasété hawi te te 're dãawaibu, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhĩb'a'uwẽ si oto ãma 're danomro wẽ mono da.

¹⁵ 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽãzani hã ma tô ãne na wama waihu'u za'ra, sena na wa te wasina 're waihu'u za'ra mono da. ãne te te wama ãma ãwaihu'u na'rata za'ra zé hã:

¹⁶ "Nimahã bãtã na wa za, te dama ãropisutuzép té hã, dama pisutu, duréihã te dama ãropisutuzém nhowa're're. ãne, wa wa hã Danhib'apito uptabi hã aima wasu'u za'ra wa'wa, ãnhimiroti tém na te dama ãropisutuzé hã.

Tawapsi wa za ãnhimiroti hã dãpẽ'ẽ 're te dama 're anhomri, ãré 're danomro u'ãsi mono wa, da te 're 'madãã pese za'ra mono da, ãmreme hã."

¹⁷ ãne ma tô duré ãwasu'u nhana'remhã wama waihu'u za'ra:

"Dawasété na 're ãsipo're pu'u mono õ di za oto, marĩ, da te 're ãmanharĩ wasété za'ra mono zém na hã. Mare uptabi di za."

¹⁸ ãhã wamhã, dawasédé hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te oto dama 're ãapari mono zéb da hã, marĩ dai õ di oto, danhimizama na tãma 're ãdanhoprub za'ra mono zé hã, dawasété parizéb da hã. Tãibã oto ta hã.

'Re ãhãimana u'ãsi mono u, 'rãwi dãpẽ'ẽ na 're ãdasihutu mono zé wasu'u

¹⁹ ãsisãnawã norĩ, Zesusihi wapru hã tiwi ãpu'uzém na wazada ãdããzéb zarina, wa za oto wasina wapahi ãna 'Re ãhãimana u'ãsi mono u 're wasihutu 'rãwi dãpẽ'ẽ na, robzei

u'âsi tâma 're wamreme zusi mono da. Duréihã sasedoti norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono 're ìsãmra mono zéb u, 'ri 're wa'wa u 're ìsisisi mono ne, wa za oto wa norĩ hã 'râwi ìtême 're wasihutu, wasina 're wapahi za'ra mono âna, tâma.

²⁰ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono 're ìsãmra mono zéb 're, 'ri 're wa'wa nhitobzé hã zazahã ìhâpa hã te dawì 're hâsipra u'âsi pi'reba, ìtême 're danhisisi tõe mono da. Tane nherẽ, Cristu hã ma tõe oto wama 'ridawa za'ra tidã'âzém na, zazahã ìhâpa na 'ri 're wa'wa nhitobzé wa'wai baba, ìtême 're ìdanhisisi mono ne, wapẽ'ẽ na ìtême 're wasihutu mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono u, robzei uptabi na ìme 're wanomro u'âsi mono da oto.

²¹ Sasedoti ìpire uptabi na te oto wama 're hâimana. Taha si te tâma umnhasi na uburẽ 'Re ìhâimana u'âsi mono nhìb'a'uwẽ norĩ hã te te 're ab'madã'â tâma, ìpire uptabi na.

²² Wawasété na 're wanomro mono wa, 'rãwi 're ìwasiwẽ'õ sãmri za'ra mono zé hã ma tõe Cristu hã tiwapru na te te wama 're apari, duréihã sasedoti norĩ hã te te âma 're dahãiba wẽ za'ra mono da, danhimizama wapru na syry na te te âma 're ìdahãiba di'i za'ra mono ne. Sasedoti norĩ hã 're sihãiba wasété za'ra mono âna, 'Re ìhâimana u'âsi mono u 're sisisi mono da, 're ìsihãiba upsõi pese za'ra mono ne, wa oto wa norĩ hã wahãiba upsõi pese ne tâma 're wahãimana wẽ za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma si. Taha wa, wa za oto wapẽ'ẽ na 'rãwi ìtême 're wasihutu, wahãimanazé sena ré si, 'Re ìhâimana u'âsi mono u hã, õhõ si wa te oto wasina 're ì'umnhasi za'ra mono zéb zarina. ²³ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wama umnhasi za'ra di, te te wama 're ì'aropisutu mono zéb uwaibaba, te te wama âma 're ì'a'uwaimrami mono da hã. Taha wa, wanhiptete sina wa za ìwẽ uptabi zõe 're wanhimipari u'âsi za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te wama ìropisutu za'ra zém na wa te 're wawã za'ra mono âna, sena na za wama 're ìhâimana za'ra mono na wa te dama 're ìwasu'u za'ra mono zéb zarina. ²⁴ Wa za duré wasi'ãma 're wapo're pu'u u'âsi za'ra, marĩ na 're ìwasipawaptob za'ra mono zéb da hã, duré taha zarina 're ìwasisawi pese za'ra mono zém na wa te wasima âma 're ì'uwaimrami za'ra mono zéb da hã, duré marĩ wẽ na wa te wasima âma 're ìwa'rãmi wẽ za'ra mono zém na zama. ²⁵ Ni'wam norĩ hã Cristuhu zazei'wa dasiré 're hâimana za'ra mono wa, rowahutu u dasiré 're si'rã'õtõ mono nherẽ, ma tõe ta norĩ hã rosahãri pese za'ra oto. Tane nherẽ, wa norĩ hã wasiré 're ìwasi'rã'õtõ mono zé hã wa te wasiwi sazãri za'ra õ di za. Tõe'ã. Wa za tõe wasiré 're wasi'rã'õtõ u'âsi, âma 're wasipawapto pese za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wa te wasina 're ì'umnhasi za'ra mono zém na si 're wanhiptete za'ra mono da. E marĩ wa. Wanhib'apito apã we ìmorízéb u hã bãdã hã romhutu na aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa.

²⁶ Ni'wam norĩ hã Cristuhu wasu'uwẽ, sena na 'rãwi te te sina 're waihu'u pese za'ra mono nherẽ, duré te te sima 're ìwẽ za'ra mono zéb zarina, 're ìhâimana wasété 'rata za'ra mono zém na si 're hâimana u'âsi za'ra mono wamhã, marĩ hã 're 'maihãimana mono õ di, ta norĩ da hã, ìwasédé te te tâma 're ìpari za'ra mono zéb da hã, ta norĩ ma hã. ²⁷ Ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono zãda, 're hâimana za'ra mono wa, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uprosi unhamã ro'o za'ëté na, te te siwi 're ìwẽ'õ pese za'ra mono norĩ hã. Taha u hã, te za ta norĩ hã sina pahì na 're simipari za'ra oto. ²⁸ Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na, Mozési te te âma ìrob'ui'éré hã ni'wam norĩ hã te te siwi 're wẽ'õ pese za'ra mono wamhã, ta norĩ hã ma tõe da te dasiwi 're simro, âma 're dapẽ'ézé waihu'u za'ra mono âna. Marĩ ìwasédé hã ta norĩ hã te te 're 'manharĩ za'ra mono ré, siwaptom na titõmo na ì'madã'â za'ra 'wa norĩ hã, ìwasété na te te dama 're ìwasu'u za'ra mono zéb zarina, ma tõe da te dasiwi 're simro, ta norĩ hã. ²⁹ ãne, duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata wẽ'õ'wa norĩ ma, 're ropipa za'ra mono di. E niha tawamhã za, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, te te siwi 're ì'ruiwapari za'ra mono norĩ ma, 're ìromhãimana za'ra mono zé hã za. Tãma 're ropipa uptabi za'ra mono di za tõe. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za tõe ta norĩ hã hã za'ra za'ëté, rob'rãsutuzéb âma hã. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dama ìropisutuzép tém na, Cristu hã dazada ìdã'âzé hã taré newa, te ta norĩ hã te te âma 're rosa'rata upã za'ra. Ta norĩ hã te duré 'Re ìhâimana u'âsi mono pẽ'ézani âma te te 're wasété u'âsi za'ra, ìsimizawi uptabi âma. ³⁰ Taha wa, te za tõe ta norĩ hã nimahã na hã hã za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Duréihã ma tõe ãne na ni'wa hã âma rob'ui'éré siro, 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme na hã. ãne na hã 'Re ìhâimana u'âsi mono mreme hã wama waihu'u pese za'ra di oto:

“Wa hã ĩsiwaprosi wa za te 're da'a'ruiwa'âbâ. Īwétési wa za te dama âma 're awa'rãmi, marĩ, da te 're ĩ'manharĩ wasété za'ra mono norĩ ma hã.”

Ãne duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré amo hã:

“Wa hã uburé Danhib'apito uptabi hã wa za ĩ'uwaibaba uptabi na si te 're da'ahâ za'ra, dawasété na ĩsiwaprosi te 're ĩda'awaihu'u mono zéb zarina.”

Ãne 'Re ĩhâimana u'âsi mono mreme na rob'ui'ééré hã. ³¹ Ni'wam norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'rata, 're ĩrere'e mono ne, te te 're hã za'ra mono wamhã, tâma 're ropipa uptabi za'ra mono di za, ta norĩ ma hã.

³² Ma'ãpé, âma asipo're pu'u za'ra wa'aba, duréihã Cristu hã Danho'reptui'wa na asina 're ĩwaihu'u na'rata za'ra wa'aba mono zém na hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimpawaptobzéb zarina. Ta hawim haré, Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba mono wa, marĩ na 're robzépata za'ētē za'ra wa'aba mono nherē, ma tō asiptete sina âma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono âna. ³³ Nimahã na hã ma tō ni'wam norĩ hã danho'a te te ai'âma 're wasété za'ra wa'wa. Ma tō duré da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa, danho'a. Duré nimahã na asiré norĩ ma, da te 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wamhã, ma tō 're ĩpawaptob za'ra wa'aba mo, ta norĩ zu, da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da nherē. ³⁴ Dazazéb 're, 're ĩhâimana za'ra mono norĩ âma 're aipē'ézé za'ra wa'aba mono zéb zarina, ma tō ta norĩ me aipē'ē na 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo, ĩhâiba zu. Duré asibro hã da te aiwi 're waibui wa'aba mono nherē, ma tō ato sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ō di, taha na hã. E marĩ wa. Ti'ai âma asibrom nhipai u, hãiwa âma ĩwē uptabi hã ĩsi'utōrĩ'ō hã za aima 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa. ³⁵ Taha wa, Cristu hã aipahi âna asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zé hã asiwi 're ĩwē'ō za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're rēme za'ra wa'aba mono ō di za. Asiptete sina te za tō âma 're anomro u'âsi aba mo. Ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, taha zarina te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwē uptabi na aima wa'âbâ za'ra wa'wa, nimahã na hã. ³⁶ Marĩ na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, duré Cristuhu zazei'wa 're anomro aba mono wa, da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherē, te za tō asiptete sina, asina 're ĩ'umnhasi u'âsi za'ra wa'aba mo, tiwi 're aipizari za'ra wa'aba mono tō da. Ãne zarina, asina tâma âma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te aima 're ĩwē za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za tō tâma 're anomro wē wa'aba mo. Tawapsi, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te aima ĩropisutu za'ra wa'aba zé hã ĩwē uptabi hã oto asina ĩ'uwaimrami za'ra wa'wa. ³⁷ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã ma tō âne ĩmreme na rob'ui'ééré, Cristuhu wasu'u na hã:

“Ta hã za we ĩmorĩ hã niwamhã oto wei morĩ wamhã, sô rowaptâ'â ō di za. Romhutu na te za tō wei mo.

³⁸ Ni'wam norĩ hã te tâma 're ĩwē za'ra mono zéb zarina si 're ĩnomro wē mono norĩ hã, ta norĩ hã Danho'reptui'wa na te te sina 're ĩzaze za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're awēsãmri, ĩwasédé hã te âma 're ab'madâ'â mono ō wa za oto, ta norĩ âma hã. Ãne wa, te za rowē uptabi na ĩ'rata 're hâimana u'âsi za'ra, ta norĩ hã.

Tane nherē, ni'wam norĩ hã ĩwi 're sipizari za'ra mono wamhã, âma 're ĩto za'ra mono ō di za oto, ta norĩ âma hã.”

Ãne duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa te te ĩmreme na âma ĩrob'ui'éérézé hã, ĩbaihã na hã.

³⁹ Tane nherē, ta norĩ ne, wa norĩ hã 're wahâimana za'ra mono ō di. Nimahã na 'Re ĩhâimana u'âsi mono wi 're wasipizari za'ra mono ō di, ta norĩ ne. Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã niwamhã ta norĩ zu te te wa'uprosi ō di za. Taha si wa tō wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra, te te 're ĩwa'anho'reptui mono da hã. Taha zarina te za tō wa norĩ hã wa'anho'reptu, ĩ'rata oto 're ĩwahâimana u'âsi za'ra mono da hã, 'rãwi.

11

'Re ĩhâimana u'âsi mono, da te dasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zé wasu'u

¹ E niha, wa te wasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zé hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wa te wasina 're umnhasi za'ra mono wamhã, ta hã te te wama

're i'apisutu mono zéb zarina, iwē uptabi zô si 're iwanhimipari u'âsi za'ra mono na, tô sena za te te wama âma i'uwaimrami za'ra na, wa za wa te wasina 're waihu'u za'ra. Duré uburé marī hā watōmo na wa te 're i'madâ'â waihu'u za'ra mono ô zama, wa za duré wa te 're waihu'u za'ra, sena na 're ihâimana za'ra mono na hā. Āne 'Re ihâimana u'âsi mono hā wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono zé hā. ² Duréhā wahi'rata norī hā, 'Re ihâimana u'âsi mono te te sina 're i'umnhasi za'ra mono zéb zarina si, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hā te te 're awēsāmri, ta norī hā.

³ 'Re ihâimana u'âsi mono, wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa tô, sena na wa te 're waihu'u za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono te te inharizéb zarina, marī ô uptabi ré, te te i'aropoto mono na hā. Datōmo na da te 're i'madâ'â waihu'u za'ra mono ô na si, ma tô te te ro'apoto, watōmo na wa te oto 're i'madâ'â za'ra mono da hā. Āne na wa tô duré sena na wa te 're waihu'u za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono si, wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono zéb zarina hā.

⁴ Abé hā, 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô iwē uptabi na tãma tinhopru, 'Re ihâimana u'âsi mono ma. Ca'ihī nhibzari si, te te wēsāmri ô di, 'Re ihâimana u'âsi mono hā. Taha wa, Abé hā 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hā wēsā, 're imorī wē na zama. Taha wa, ma tô Abéhé nhoprubzép si wēsā. Āne na Abé hā 'Re ihâimana u'âsi mono te te sina 're umnhasi mono wa, duréhā dâ'â nherē, zahadu hâiba ré wama 're ihâimana za'ra mono ne, te wama 're hâimana za'ra, taha âma 're wasipo're pu'u u'âsi za'ra mono wa.

⁵ Duré Enoti hā 'Re ihâimana u'âsi mono te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô hâiba ré ré mo, hâiwa u. 'Re ihâimana u'âsi mono hā ma tô hâiba ré ré sitēme ti'â. Taha wa, ni'wa te te waihu'u ô di ta hā, idâ'ázém na hā. Duréhā 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hā ma tô âne na rowasu'u ibaihâ na, Enotihi wasu'u na hā: "Re ihâimana u'âsi mono hā hâiwa u sitēme te te âri ô ré, ma tô Enotihi ma 're to, 're imorī wē zéb zarina, 'Re ihâimana u'âsi mono hā." ⁶ Ni'wam norī hā 'Re ihâimana u'âsi mono te te sina 're umnhasi za'ra mono ô nherē, ta norī ma, 're to za'ra mono ô di za, 'Re ihâimana u'âsi mono hā. Duré ni'wam norī hā 'Re ihâimana u'âsi mono âma 're wata za'ra mono da, tipē'ē na râwi itēme 're sihotu mono da, te te sima 're wē za'ra mono wamhā, tô sena 're ihâimana mono na, te za te te 're saze za'ra a'â. Duré 'Re ihâimana u'âsi mono zô si 're isōpré mono norī ma, iwē na za te te ta norī ma iwa'âbâ za'ra na, te za ta norī hā te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra.

⁷ Nowé hā, 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré âma saze, ropipa hā za dazô iwatobrozém na 'Re ihâimana u'âsi mono hā romhâ ré te te âma ipo're pu'uzém na, zahadu marī hā titōmo na te te 'madâ'â ô nherē, Nowé hā. Taha wa, isimiroti zarina ma tô uba're za'ēne hā 'manha, ti'ra norī hā te te âma sō'reptu za'ra da, timro zama, duré tisan'aba norī zama. Taha zarina, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hā siwi da'awé'ô pese, dawasété na si 're dahâimana za'ra mono wa, Nowéhé si isimiroti hā te te 're 'madâ'â pese mono wa. Tawamhā Nowé hā, 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi mono wa, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hā âma tiwata, âne: "Āhā si te 're timorī wē." Āne 'Re ihâimana u'âsi mono hā, Nowéhé âma iwatazé wasu'u hā.

⁸ Abra'ã hā, 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré isimiroti na saze, tirom nhiti watobro da, darob amoi u morī da, âma isa'ru da hā 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma ipisutu u. Tawamhā tirom hawi ma tô watobro tô, darob amoi u morī da, tamomomhā bādâdi hā te te waihu'u ô nherē. ⁹ 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô darob amoi âma 're sãmra Abra'ã hā, dasiré ô nherē, 'Re ihâimana u'âsi mono, za âma isa'ru da hā te te tãma ipisutuzéb âma. Tawamhā romhâ 'manharī na 'ri wa, te oto 're sãmra, 'ri uptabi ô wa. Izati norī hā ma tô duré romhâ 'manharī na 'ri wa, 're simasisi zahuré, Zacoho me. Ta norī ma, ma tô duré ropisutu zahuré, Abra'ãhā ma te te iropisutu ne, 'Re ihâimana u'âsi mono hā. ¹⁰ Abra'ã hā 'ri nho'u isi'utōrī'ô zô si ma tô 're simipari u'âsi, 'Re ihâimana u'âsi mono hā te te sima iwē na hâiwa âma te te dama i'ri zô si. Taha wa, te te siwi wē'ô ô di Abra'ã hā, romhâ 'manharī na 'ri hā wasété wa, a'â i're 're sãmra tô mono da.

¹¹ Abra'ã hā 'Re ihâimana u'âsi mono si te te sina 're i'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré i'ra hā tãma podo, si'ihī uptabi nherē, duré imro hā Sara hā préduptéb ré, 'ra waihu'u ô nherē. 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma iropisutuzém na te te âma sazei

pese wa, ma tô i'ra hã tãma podo tô. ¹² Abra'ã hã si'ihî uptabi wa, îdâ'âzéb u romhutu nherê, ma tô îhâiba hawi da'ahâ uptabi na dasina dahâ'â u'âsi, îsihudu sidâpâsi. Wasi hã hâiwa na ahâ uptabi na 're îsimasa mono ne, ma tô da'ahâ uptabi na atébré ni. Â zaihâ na supara, ahâ uptabi na 're îsimi'wara mono ne, ma tô atébré ni.

¹³ Â norî hã 'Re îhâimana u'âsi mono te te sina 're umnhasi za'ra mono ré, 're dâ'â za'ra mono nherê, 'Re îhâimana u'âsi mono te te tãma îropisutu za'ra zé hã te te sima 're waibui mono ô di ta norî hã, ti'ai âma hâiba ré ré 're hâimana za'ra mono ré hã. Tane nherê, 'Re îhâimana u'âsi mono te te tãma îropisutu za'ra zé hã romhâ na uptabi na za te te tãma âma î'uwaimrami za'ra na, sena na te te 're waihu'u za'ra mono wa, ma tô âma 're to za'ra ta norî hã, ti'ai âma 're nomro mono ré. Ma tô duré sô'awi dama 're siwasu'u za'ra, ti'ai âma dasiré 're îhâimana uptabi za'ra mono ô na hã. ¹⁴ Âne na ta norî hã dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, daro hã aimawi îtéb zô 're îsôpré u'âsi mono zé, te wama wasu'u za'ra, taha na si za oto 're îrob uptabi za'ra mono na hã. ¹⁵ Tirob 'rata hawi 're îwairébé mono na te te 're rosa'rata za'ra mono ô di, ta norî hã. Mare di. Âne 'wa'âhã, âté apâ te aré ta norî hã tirob 'rata u 're nomro. ¹⁶ Tane nherê, daro îwê uptabi zô si ma tô ta norî hã sima 're sôpré, hâiwa âma sô 're îhâimana za'ra mono zô si, îwa 're îsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hã. Taha wa, 'Re îhâimana u'âsi mono te te siwi wê'ô za'ra ô di, tinhib'apito na te te 're sisi za'ra mono tô da hã. Taha zarina, ma tô oto tô 'ri nho'u hã îwê uptabi hã tãma 'manharî za'ra, îwa 're îsi'ubumroi u'âsi mono zéb da hã, tirop téb âma.

¹⁷⁻¹⁸ Abra'ã hã 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're î'umnhasi mono zéb zarina, ma tô aré ti'ra hã tãma tîwî Izati hã, tãma âma îsôprubzéb da, 'Re îhâimana u'âsi mono hã te te pibui wamhã. Taha ô ré, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã tãma ropisutu siro, Abra'ã hã ma hã, âne:

“Ai'ra Izatihi hawip si, te za asihudu norî hã ahâ uptabi na 're hâimana za'ra, asihudu sidâpâsi te aima îropisutuzéb zarina.”

Âne na 'Re îhâimana u'âsi mono te te tãma ropisutu nherê, ma tô aré Abra'ã hã ti'ra hã tîwî Izati hã, i'ra si'aibâ hã misi tãma poto nherê. Duré ta hawip si za îsihudu norî hã sitébré da nherê, ma tô aré tãma tîwî, 'Re îhâimana u'âsi mono ma hã. ¹⁹ Abra'ã hã âne ma tô sima rosa'rata: “Re îhâimana u'âsi mono ma si, waihu'u pese di, 're dadâ'â za'ra mono nherê, apâ te te 're îda'ahâiwa'utu mono da hã. Taha wa, i'ra hã te aré tãma îwîrî hã, te te duré waihu'u pese di, apâ te te îma îhâiwa'utu da hã, te te îma îropisutuzém na te te îma âma uwaimrami da hã.” Âne ma tô sima rosa'rata, Abra'ã hã. Tawamhã, i'ra Izati hã dâ'â uptabi ô nherê, aré dâ'â wa, apâ te te tãma îhâiwa'utu ne, ma tô dâ'â âna tãma tisô apâ, 'Re îhâimana u'âsi mono hã.

²⁰ Duré Izati hã 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're î'umnhasi mono zéb zarina, ma tô ti'ra norî âma rowaptê tiwi, îwê na si te te 're pawaptob u'âsi zahuré mono da, duré îwê si te te tãma 're pisutu zahuré mono da, Zaco norî ma hã Eza'uhu me.

²¹ Duré Zaco hã 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're î'umnhasi mono zéb zarina, ma tô Zuzéhé 'ra norî ma rowaptê 'Re îhâimana u'âsi mono wi, îwê na si te te 're pawaptob u'âsi zahuré mono da, duré îwê si te te tãma 're pisutu zahuré mono da. Taha zarina, ma tô duré tisiwazusizém na si'upari sina âma tiwata, 'Re îhâimana u'âsi mono âma, Zaco hã.

²² Duré Zuzé hã 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're î'umnhasi mono zéb zarina, ma tô tidâ'âzéb u tidub'rata norî ma rowaihu'u sirômo za'ra, Izarazéhé nhihudu norî, za Ezitu hawi îwairébézém na hã. Âne na, 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi mono wa, te duré tãma sina roti za'ra, i'uirî na si, îhi hã te te siwi âri da apâ, tirob 'rata u, tamep si te te siwi sêrê da.

²³ Duré Mozésihi mama norî hã, 'Re îhâimana u'âsi mono si te te sina 're î'umnhasi zahuré mono zéb zarina, ma tô dawî simi'uri zahuré Mozési hã, 'watébrémi na tãma poto zahuré wa. Duré tãma 'madâ'â ze zahuré wa, tãma sawi uptabi zahuré di. Taha wa, ma dawî simi'uri zahuré. A'amo hã si'ubdatô ma tô âma ai'utô, te te dawî îsimi'uri zahuré zém na hã. Apito ma, ta norî hã pahî zahuré ô di, 'watébrémi na 're îpoto za'ra mono norî hã, te te dama 're a'rui mono nherê. Âne ma tô 'manharî zahuré Mozésihi mama

norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're umnhasi zahuré mono wa, duré ta norĩ hã.

²⁴ Mozési hã prédu wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi mono zéb zarina, ma tô dawí sisawí, Ezitu ãma apito Para'oho 'ra sipi'oi 'ra na da te dasima 're wasu'u za'ra mono tã da, pi'õ te te ìprédum na hã. ²⁵ Apito Para'oho nhorõwa ãma, uburé marĩ ìwasédé hã te te a'â dame 're ì'ab'manharĩ mono da hã, te te sima wẽ õ di Mozési hã, taha na si wẽ uptabi newa ãma 're ìtoi mono da hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ norĩ siré, te te 're ìrobzépata mono da si, ma tô sima wẽ. ²⁶ Apito Para'oho nhorõwa ãma 're sãmra u'âsi mono 'wa'âhã, te aré marĩ ìwa'âbã za'êtẽ na tinhibro pese, Ezitu ãma uburé marĩ hã ìwa'âbã za'êne hã 're ìsimi'wara mono na. Ta hã marĩ wa'âbã za'êtẽ mono hã wẽ nherẽ, taha upana marĩ ìwẽ uptabi si ma tô sima wẽ, Mozési hã. Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu ma si, te te 're robzépata mono da si, ma tô sima wẽ. ìwẽ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono, niwa za te te tãma ìsõmri na si, ma tô te te ãma 're rosa'rata u'âsi, Mozési hã.

²⁷ 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré Mozési hã watobro Ezitu hawí, apito Para'o hã te te sima simimnhasi ãna. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã datõmo na da te 're 'madã'â waihu'u za'ra mono õ nherẽ, Mozési hã titõmo na te te 're ì'madã'â mono na ne, te te sina 're umnhasi mono wa, apã sipi'rai õ di, Ezitu u hã. Õne haré ma tô ta hawí watobro, siptete sina. ²⁸ Mozési hã 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré Pascowa na dato hã te te 're ì'manharĩ za'ra mono zéb da na tãma roti za'ra Izarazéhé nhihudu norĩ ma hã, ta norĩ hã tisai 'manharĩ na te te ãma sãna'rata za'ra da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã Mozésihi ma te te ìpisutuzéb zarina. 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi mono zéb zarina, ma tô duré Mozési hã tãma roti za'ra Izarazéhé nhihudu norĩ ma hã, tinhimizama wapru na 'ridawa zada'ré hã te te ãma sapré za'ra mono da, hãwa ãma romhuri'wa hã Dapãrĩ'wa na ìwaptẽrẽ hã, aibã tãma 're ìpoto'rata za'ra mono hã te te tiwi simroi mono tã da, Izarazéhé nhihudu norĩ wi hã.

²⁹ Duré Izarazéhé nhihudu norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tô â poré na saprĩ za'ra, zara u, Â pré na â poré nhisi na. Â 'ré na da te 're ìsaprĩ za'ra mono ne, ma tô rob'ré na saprĩ za'ra, â zada'ré amoi u hã, zara u. Tane nherẽ, ezipsiu norĩ hã rob'ré na dazarina te te aré saprĩ za'ra da, si'aba'réri wamhã, ma tô â hã apã ìré atob za'ra. Taha wa, ezipsiu norĩ hã â poré na ma tô uburé ai'utõ.

³⁰ Duré Izarazéhé nhihudu norĩ hã, Zerico na 'ri nho'õmo nhisi ãma 'ri 'wawí wa'ra 'rãihã hã ma tô nasi te te uirĩ za'ra, sime da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìpisutu za'ra zéb zarina. Bãdã hã 7 na ma tô ãma ai'utõrĩ za'ra, te te nasi siwi uirĩ za'ra mono ré hã. Tawamhã 'ri 'wawí wa'ra 'rãihã hã ma tô aime. Ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tô aime. ³¹ Duré Ra'abi hã pi'õ aré 're ìhâimana wasété mono hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi mono zéb zarina, ma tô wapsã'i'awa norĩ hã tinhorõwa u 'mazasi wẽ zahuré, ti'ai wẽ zõ pi'uriwi dama robzabui'wa norĩ hã. Taha wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te dazú wĩrĩ õ di Ra'abi hã, 'ri nho'õmo ãma uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'â'õ'wa norĩ zu hã.

³² ãne na 'Re ìhâimana u'âsi mono si, da te dasina 're ì'umnhasi za'ra mono zém na, ahã uptabi na te ãma aima rob'rãzarõtõ za'ra wa'aba neza. ãhã wamhã, ìnhimirob'rãzarõno hã te aré sina tipahã. E marĩ wa. Ahã uptabi wa. Ahã uptabi di tã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono norĩ hã, zahãdu te ãma aima ìrowasu'u za'ra wa'aba õ hã: Zidi'ã hã, duré Barati, duré Sãsã, duré Zepté, duré Dawí, duré Samuwé, duré aimawí norĩ hã uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã. ³³ Ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono si te te sina 're ì'umnhasi za'ra mono zéb zarina, ma tô te te da'ãma 're ai'uté za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa para, daro hã te te dawí 're waibui mono da. Ta norĩ hã ìwẽ si te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wa, ma tô ìwẽ uptabi hã te te sima 're waibu, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìropisutu za'ra zéb zarina. Duré hu'u zérépa hã ma tô te te 're sadai'ré nhitob za'ra tinhib'rata na, te te 're simro tã mono da. ³⁴ Ta norĩ hã ma tô duré unhama ro'o za'êne hã te te 're simro, siwi. Ma tô duré dawí 're sisõ'reptu za'ra, sib'ézé 'wapa na da te 're simroi mono da nherẽ. Sib'uware na 're hãimana za'ra mono nherẽ, 'Re ìhâimana u'âsi mono

nhimipawaptobzém na ma tô siptete na dazada 're hâimana za'ra. Siptete uptabi na te te 're da'wapé za'ra mono wa, ma tô ta norĩ hã tizahui'wa norĩ hã te te 're wano'ô apâ, darob amoi hawi dazahui'wa norĩ hã. ³⁵ Duré pi'ô norĩ wi, aré tiwi 're ãdâ'â za'ra mono norĩ hã, ma tô apâ tãma 're hâiwa'utu za'ra, pi'ô norĩ ma. Duré ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono si te te sina 're ã'umnhasi za'ra mono norĩ hã dazazéb 're, 're hâimana za'ra mono ré, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dawi 're udâ za'ra mono 'wa'âhã, taha zarina te aré dazazém hawi da te tãma 're rob'ru za'ra, ta hawi 're wairébé mono da. Tane nherẽ, ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dawi 're udâ waihu'u za'ra mono ô di. Taha wa, ma tô danhimirob'manharĩ wasété na 're si'utõrĩ. Rowẽ uptabi na 're ãdanomro u'âsi mono zéb u hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono si te te 're hâiwa'utu za'ra mono da, ma tô ãne zô si 're si'madâ'â za'ra, ta norĩ hã. ³⁶ Ni'wam norĩ ãma, ma tô duré 're dawa'ê za'ra. Powawẽ hâiwaré 'manharĩ na ma tô da te dasiwi 're hã za'ra duré. Ni'wam norĩ hã ma tô da te 're pawasisi za'ra, ãsi'uwazi nhorõ rutu na, dazazéb 're, da te 're séme mono da. ³⁷ Ni'wam norĩ hã ma tô duré êtẽ tãmo wawẽ na da te 're simro. Ni'wam norĩ hã ma tô duré ãhâiba wãiwa ãma 're dasiwã za'ra, wede'ézém na ne. Sib'ézé 'wapa na ma tô duré da te 're simro. Pone'ẽrebã hã na si ma tô duré ni'wam norĩ hã 're si'uza za'ra. Sibrob ãna ma tô duré ta norĩ hã 're hâimana za'ra. Danhimirob'manharĩ wasété na ma tô duré ni'wam norĩ hã te te 're robzépata za'ra, da te 're ruiwapari za'ra mono wa. ãne 'Re ãhâimana u'âsi mono si te te sina 're ã'umnhasi za'ra mono norĩ wasu'u 'rãzarõno hã. ³⁸ Ta norĩ hã hãwi si ma tô 're nomro a'ubuni wi, êtẽ 'rãihã u zama. Duré êtẽ 'rãihã zahãpã êtẽ're wa, ma tô duré dawi 're si'ubumro, ab're wab zama. Ta norĩ si ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono ma 're hâimana wẽ za'ra.

³⁹ Ta norĩ ãma si ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã 're wata za'ra uburé, ôhõ si te te sina 're umnhasi za'ra mono wa. 'Re ãhâimana u'âsi mono te te tãma ãropisutu za'ra zéb zarina, ãwẽ uptabi hã ti'ab ré te te sima 're waibui mono ô nherẽ, ma tô te te sina 're umnhasi u'âsi za'ra, 're ãsi'utõrĩ za'ra mono zéb u. ⁴⁰ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãwẽ uptabi hã niwamhã za te te wama ãsõmri za'ra na, te te sima wa'ãma roti sirõmo za'ra wa, ti'ab ré ta norĩ hã te te sima waibui ô di tô, 'Re ãhâimana u'âsi mono te te tãma ãropisutu za'ra zé hã. Uburé wasiré si te za rowẽ uptabi na ã'rata 're ãhâimana u'âsi za'ra mono zé hã si ma waibu za'ra, ta norĩ hã.

12

'Re ãhâimana u'âsi mono hã ti'ai ãma damama ne te te 're ãda'ahã za'ra mono zé wasu'u

¹ Duréihã ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te sina 're ã'umnhasi za'ra mono zéb zarina, danho'a 're ãnomro wẽ mono norĩ hã ahã uptabi na 'rãwi wamana wawi 're ãsimasab u'âsi mono ne, wa za ta norĩ ãma 're wasipo're pu'u u'âsi za'ra. Taha wa, wa za uburé marĩ ãwasédé hã wa te wasiwi 're wẽ'ô pese za'ra, 're ãwanomro wẽ mono zé wi, te te 're wanhowada za'ra mono tã da, te te 're ãwawasutu u'âsi za'ra mono hã, wawasédé hã. Dawara na 're dasipibu za'ra mono wa, dahãiba wapu na 're dasisa'rei mono da, marĩ ãpire hã dahãiba na dama 're ãhâimana za'ra mono hã da te dasisa 're ãsani za'ra mono ne, wa za wawasédé hã wa te wasiwi 're wẽ'ô pese za'ra. Tawamhã wanhiptete na wa za tô ãma 're wahãimana za'ra Cristuhu ãma si, tiwi 're wasipizari za'ra mono ãna. Dawara na 're dasipibu za'ra mono wamhã, dawara tete haré dasiwi 're ãdasisa'rei mono ne, wa za tô wanhiptete na ãma 're wahãimana u'âsi za'ra, Cristuhu ãma si. ² Dawara na 're dasipibu za'ra mono wa, dawara, da te 're ã'rãsutu za'ra mono zéb u si, da te 're ãrob'madâ'â za'ra mono ne, wa za Zezusihi ãma si wa te wasina 're rosa'rata u'âsi za'ra. Ta hã Zezusi hã ma tô ãsãna'rata hawimhã te te 're wa'apawapto, 'Re ãhâimana u'âsi mono si wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono da. Tane te za duré te te 're wa'apawapto u'âsi, 're ãwadã'â za'ra mono zéb u, ôhõ si wa te wasina 're umnhasi u'âsi za'ra mono da, tiwi 're wasipizari za'ra mono ãna. Ta hã Cristu hã sihãiba zawi ô di, wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada dã'ã tã da hã, wedepo'o nhonhi'rãmi hã dazada 're ãhâimana wasété za'ra mono norĩ pãrízép si nherẽ. Taha wa'rãmi, hãiwa ãma to sina 're ãhâimana u'âsi mono zé hã za tãma 're ãhâimana mono na, te te sina waihu'u sirõmo wa, taha wa, sihãiba zawi ô di tô, wedepo'o nhonhi'rãmi na dazada dã'ã tã da hã. ãhãna hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimire niwĩ, te oto pire uptabi na 're sãmra, ãsiré 'rãwi te te 're da'ab'madã'â u'âsi mono da oto.

³ Ma'ápé āma rosa'rata pese za'ra wa'aba, Zezusi hā ti'ab ré te te 're ĩrobzépata mono na hā. Tiwasété si te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono norĩ hā te te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, te te tāma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na, ma tō te te 're robzépata za'ētē, Zezusi hā. Tane nherē, siptete u'āsi ma tō 're hāimana. Tane duré a norĩ wa'wa hā te za marĩ ĩwasété wi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono tō da. Taha zarina, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mono zé hā aiwi 're si'utōrĩ za'ra wa'aba mono tō da, te za tō asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ⁴ Dawasété nhipstete da, asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, zahadu ai'matâ'â aba ō di, da te aima ĩ'mairob'manharĩ za'ētē aba na hā, Zezusi ĩdâ'â ne hā. ⁵ E ma tō bété āma aipo're si'āri za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā te te aima ĩroti za'ra wa'aba zém na hā, duré ti'ra na te te aima ĩnharĩ za'ra wa'aba zém na hā. Āne ma tō āhā wasu'u na ni'wa hā āma rob'ui'ééré, duréihā:

“A norĩ wa'wa hā ĩ'ra na ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, aiwasédé hā 're ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zém na 're asisāmri za'ra wa'aba mono da, wa hā Danhib'apito uptabi hā te 're aihâ za'ra wa'aba mono wamhā, ĩ'āma 're rosa'rata upa za'ra wa'aba mono ō di za, taré newa.

Duré apâ 're anomro wē wa'aba mono da, niha te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhā, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ō di za. Te za ĩ'āma asima 're ĩrosa'rata wē u'āsi za'ra wa'aba mo.

⁶ E marĩ wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ō di za. Wa hā Danhib'apito uptabi hā uburé te 're ĩ'azawi pese mono norĩ hā te 're ahâ za'ra mono wa. Duré tiwasété na 'râwi 're sisāmri za'ra mono da, uburé ĩ'ra na te 're ĩsisi za'ra mono norĩ hā apâ 're nomro wē mono da, wa wa hā te tāma 're arob'manharĩ, ta norĩ ma hā.”

Āne wa, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono ō di za, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te 're aihâ za'ra wa'aba mono wamhā.

⁷ Damama norĩ hā bété. E ti'ra norĩ hā te te 're hâ za'ra mono ō di za, po're āna 're hâimana za'ra mono wamhā. Te za tō te te 're hâ za'ra. Tane te duré Aimama 'wa hā 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā te te 're aihâ za'ra wa'wa. E marĩ wa. ĩ'ra si tāma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa oto. Taha wa, marĩ na 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwi 're robzei'ō za'ra wa'aba mono āna. 'Re ĩhâimana u'āsi mono 'ra si, oto tāma 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te te 're ĩ'aihâ za'ra wa'aba mono zém na asina 're waihu'u pese za'ra wa'aba mono wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo. ⁸ Uburé te tō ti'ra norĩ hā te te 're ahâ za'ra 'Re ĩhâimana u'āsi mono hā, tiwasédé hā te te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na āma 're siwaihu'u za'ra mono da oto, ta norĩ hā. Taha wa, te te 're ai'mai'ahâri aba mono ō wamhā, ĩ'ra'ō na te za 'râwi 're ai'masiwaihu'u aba mo. Āne wamhā, ni'wa hā mama ō wa, da te 're ĩ'ahâri mono ō ne, 're ai'maihâimana aba mono na te za 'râwi 're ai'masiwaihu'u aba mo, sena na ĩ'ra na tāma 're ai'maihâimana aba mono ō na hā. ⁹ Ti'ai āma wamama uptabi norĩ hā wawasété na 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, wanhimiza'rese wi te te 're wahâ za'ra mono wamhā, wa tō ta norĩ hā wa te 're hâimana wazéb za'ra, wama pire na 're hâimana za'ra mono wa. Taha nhipai u, wa za duré hâiwa āma Wamama uptabi hā wa te 're wapari pese za'ra, te te 're wa'ahâ za'ra mono nherē, rowē na ōhō āma si 're wanomro u'āsi mono da oto. ¹⁰ Ti'ai āma wamama uptabi norĩ hā ma tō wanhimiza'rese wi te te 're wa'ahâ za'ra tō, 're waprédub za'ra mono ō ré hā. Wawasété na 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, ma tō te te 're wa'ahâ za'ra, niwamhā ĩ'uwaibaba uptabi ō nherē, damama norĩ nhimi'ahârizé hā. Tazahā, 'Re ĩhâimana u'āsi mono si, te ĩ'uwaibaba si te te 're wa'ahâ za'ra. Te te 're ĩwa'apawapto mono da si, te za tō ti'ai āma 're wanomro mono ré, te te 're wa'ahâ za'ra, wawasété āna ĩsine 're wahâimana za'ra mono da oto, wa norĩ hā. ¹¹ Wawasédé hā wa te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zém na 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te 're wahâ za'ra mono wamhā, awa'awi 're watoi waihu'u za'ra mono ō di, taha na hā. Robzei'ō na si wa za a'â 're wahâimana za'ra. Tane nherē, 'Re ĩhâimana u'āsi mono te te 're ĩwahâ za'ra mono zém na oto 'râwi 're wasiwaihu'u za'ra mono wamhā, duré wa'āma 're ronomro pese za'ra mono wapsi, te za wapē hā ĩ're wama 're simi'wara wē oto, ōhō āma si 're ĩwanomro wē mono zéb zarina wa.

'Re ihâimana u'âsi mono mreme, da te 're iwapari pese za'ra mono zé wasu'u

¹² Taha wa, marĩ na 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, aipě'ě wě zarina te za asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma si, aiwi 're robzei'õ pese za'ra wa'aba mono wa, tiwi asina 're aipahã za'ra wa'aba mono tã da. ¹³ Bãdãdi na awa'awi u'âsi 're idanomro mono ne, te za Cristuhu nhirã zarina si awa'awi 're anomro u'âsi aba mo, iwě na si. ãne wamhã, i'rãtẽire hã morĩ wasété na 're imorĩ ne, ni'wam norĩ hã Cristuhu ãma sib'uwara na 're ihâimana za'ra mono norĩ hã asine wa'aba, awa'awi u'âsi 're nomro wě mono wamhã, ta norĩ hã tiwasété na 're si'marõpãrĩ zahu za'ra mono õ di za oto. Apã te za ai'ãma 're siptete za'ra wa'wa, isazei uptabi 'wa na 're i'aihâimana za'ra wa'aba mono zém na hã.

¹⁴ Rowě zô te za 're asõpré wa'aba mo, dasiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Duré 'Re ihâimana u'âsi mono ma si 're asisõmri u'âsi za'ra wa'aba mono da, te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo. ãne hã ni'wam norĩ hã 're hâimana wě za'ra mono õ nherě, niwamhã Wanhib'apito hã titõmo na te te dame 'madã'ã za'ra õ di za, ta norĩ hã. ¹⁵ 'Re aihâimana za'ra wa'aba mono zém na, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, asina ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, tinhõprubzéb zarina, iwě uptabi hã te te aima 're ipisutu za'ra wa'aba mono hã 're simini za'ra wa'aba mono tã da, te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo. Wede pa hã, ti'ai 'rowi 're simi'wara mono ré hã, taha wa'uzé hã dama simimnhasi õ di. Tane nherě, ipa hã da te oto 're sa'o'o za'ra mono wa, da te oto 're huri mono wamhã, te za te te 're da'rãiwamnarĩ za'ra, taha pa wa'u hã sé wa. Tane duré, a norĩ wa'wa hã te za ni'wam norĩ wi 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, ta norĩ hã te te aiwi 're rowasété za'ra wa'aba mono tã da, duré taha zarina a norĩ wa'wa hã 'rãwi aiwasété na 're asi'uptob za'ra wa'aba mono tã da, ta norĩ zu. ¹⁶ Duréihã Eza'u hã tãma mrab uptabi wa, ma tã tino nhipi hã tiwi waptě, Zacoho wi. Tawamhã imama ma ipoto'rata zarina, uburé marĩ hã imama te te tãma ipisudu hã, duré 'Re ihâimana u'âsi mono, iwě hã te te tãma ipisudu hã i'upana inoi ma 're hâimana mono da, ma tã tinoi ma ti'ru, isipi wa'rãmi Eza'u hã, taha na sai õ ré. ãne hã Eza'u hã 're ihâimana wasété mono ne, te duré ni'wam norĩ hã asiré 're hâimana wasété za'ra wa'wa. Ta norĩ wi, te za 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, sina 're isipsaihuri za'ra mono norĩ wi, 'Re ihâimana u'âsi mono hâimanazé te te 're iwazéb za'ra mono õ norĩ wi hã. ¹⁷ Tawamhã taha na ãma ronomro parip si, ma tã Eza'u hã timama ma tinha, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, ãma mreme da, iwě hã te te tãma 're anhomri mono da, inoi upana. Tane nherě, ma tã imama hã siwi wě'õ, ãma mreme tã da. Taha wa, tiwasédé te te 'manharĩ pari nherě, apã te te sima pari waihu'u õ di, timama ma te te nharĩ sina, wawa 'rãihã na wawa nherě. ãhã wasu'u hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di, ãne na hã.

¹⁸ Duréihã Izarazéhé nhihudu norĩ hã ma tã Sina'i na etě 'rãihã nhisi u sina rotété za'ra, tame i'rata si'ubumro da a'ã, 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. Ta hã etě 'rãihã hã danhib'rata na da te upi waihu'u pese di. Tane nherě, a norĩ wa'wa hã tane 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di oto, ãhãna hã. 'Re ihâimana u'âsi mono u, aipě'ě na 'rãwi itẽme 're aihutu aba mono wamhã, marĩ hã asib'rata na 're upi waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za. Izarazéhé nhihudu norĩ si ma tã 'rãwi unhamã ro'o za'ẽne hã 'madã'ã za'ra, etě 'rãihã nhisiwimhã. Tamemhã ma duré hãiwa nhirõtõ 'rãdã hã watobro, i'rãdã'ãra uptabi hã. Rowa'u'u za'etě zama ma tã duré watobro, etě 'rãihã nhisi ãma hã. ãne ma tã ta norĩ hã 'madã'ã za'ra titõmo na, Izarazéhé nhihudu norĩ hã. ¹⁹ Danhimnhihãrãzé hã ihãrã 'rãihã hã ma tã duré wapari za'ra. 'Re ihâimana u'âsi mono mreme zama ma tã duré wapari za'ra, Izarazéhé nhihudu norĩ hã. Ta hã te te wapari za'ra wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã niha te tãma rob'manharĩ za'ra õ'umnhasite, ma tã sima wě za'ra, Mozésihi ma si te te rowaihu'u mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã, hãiba pisutu. ²⁰ E marĩ wa, ma tã ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono ma tipahi za'ra, Izarazéhé nhihudu norĩ hã. 'Re ihâimana u'âsi mono hã ma tã etě 'rãihã hãiba na tãma roti za'ra, ãne: "Ni'wa hã ã etě 'rãihã hã te te upi wamhã, te za asiwi iwĩrĩ 'wa, etě na. Asimizama aba zama, te te sina 'mai'upi wamhã, te za iwĩrĩ 'wa, etě na." ãne ma tã etě 'rãihã hãiba na ta norĩ ma mreme pire na tãma roti za'ra aré, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. Taha pipa te, ma tã Izarazéhé nhihudu norĩ hã sima wě za'ra, Mozésihi ma si, hãiba pisutu te te rowaihu'u mono da,

'Re ihâimana u'âsi mono hã, taha ma si. ²¹ ã hã te te i'madâ'â za'ra hã pipa uptabi wa, te Mozési hã 'râwi sima tinha, âne: "Ïpahi wa, wa tãma rërê." ãne te sima tinha, Mozési hã. ãne ma tô ropipa uptabi hã êtê 'râihã âma îsô'a îwatobro za'ra hã 'madâ'â za'ra duréihã, Izarazéhé nhihudu norí hã, 'Re ihâimana u'âsi mono u te te sina rotété za'ra wamhã.

²² Tazahã, a norí wa'wa hã tane 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di oto, âhãna hã. 'Re ihâimana u'âsi mono u aipê'ê na 'râwi 're rob'umhutu za'ra wa'aba mono wamhã, hãiwa âma Si'ã na êtê 'râihã nhisi u ne, ma tô 're ïrob'umhutu za'ra wa'aba mo. Duré hãiwa âma Zeruzarê hã 'ri nho'ômo u ne, ma tô 're ïrob'umhutu za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono 're îsãmra u'âsi mono zéb u hã, hãiwa âma tãma ïromhuri'wa norí hã ahã uptabi na, ï'rata 're îsi'ubumroi mono zéb u zama. ²³ Tame te oto 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norí hã to sina 're si'rã'ôtô, aibã hã dama 're poto 'rata za'ra mono wa, dama îsawi pese ne, 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ï'azawi pese mono norí hã, hãiwa âma sisi ui'ééré ré 're ihâimana za'ra mono norí hã. Tamomo ma tô ïtème 're ïrob'umhutu za'ra wa'aba mo, dahâimanazém na ï'uwaibaba si te te 're ïda'awaihu'u mono zéb zarina, dama rowairébé'wai u hã. Duré ti'ai âma ré ïwê si te te 're ï'manharí za'ra mono norí hã 're ihâimana za'ra mono zéb u, ma tô duré 're ïrob'umhutu za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono te te tãma 're ïwê za'ra mono zéb zarina si, rowê uptabi na oto 're ihâimana za'ra mono norí u hã. ²⁴ Zezusihi u ma tô duré 're ïrob'umhutu za'ra wa'aba mo. Ta hã te oto 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama ïropisutuzép té hã te te wa'ama 're ab'madâ'â u'âsi. Duréihã Ca'ï hã tino te te wírí wa, ïwapru hã tiwi pu'u wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono te te ï'ruiwa'âbâzé, te wasu'u, Abéhé wapru hã. Tanei ô di, Zezusihi wapru hã. Dazada dá'â wa, ïwapru hã tiwi pu'u wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã dawasédé te te dama 're ï'apari mono zé, te wasu'u, Zezusihi wapru hã.

²⁵ Taha wa, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te aima 're rowasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, tiwi 're asipo're nhitob za'ra wa'aba mono tã da. Duréihã Sina'i na êtê 'râihã nhisi âma, 'Re ihâimana u'âsi mono hã ti'ai u te te we dama rowasu'u wamhã, ïsimiroti wapari'ô'wa norí hã wairébé ô di, te te ïdahã za'ra zé wi hã. Wa norí hã bété. E 'Re ihâimana u'âsi mono hã hãiwa hawi te te wei wama 're aroti wê mono nherê, tiwi 're wasipizari za'ra mono wamhã, e ïsimihâzé wi wasi'uihã na 're wawairébé mono da bâ, wa za wanhimipari âna 're wanomro u'âsi bété. ²⁶ Duréihã 'Re ihâimana u'âsi mono hã Sina'i na êtê 'râihã nhisi âma te te dama roti wamhã, ma tô ti'a hã sãsã'ã. Tane nherê, taha za'u hã ma tô oto dama ropisutu, âne: "Ti'a hã niwapsi wa za duré sãsã'ã, ïrême ma. Tawamhã, ti'a si te sãsã'ã ô di za oto. Hãiwa nhirôtô zama, wa za ïsu sãsã'ã, nimahã na hã." ãne 'Re ihâimana u'âsi mono te te dama ïropisutuzép tém na rob'ui'ééré hã. ²⁷ E marí te tawamhã wama wasu'u za'ra ïmreme hã, "ïrême ma" na hã. Uburé marí hã ti'ai âma, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimipodo hã nimahã na te te sãsã'ã za'ra wa, za ïsi'utörí mono zé, te wama wasu'u za'ra. Tawamhã taha nhowa're're, te za ïwê uptabi hã da te oto ïsãsã'ã waihu'u'ô hã 're hâimana u'âsi za'ra hãiwa âma, ïsi'utörí waihu'u'ô hã.

²⁸ 'Re ihâimana u'âsi mono hã 'râwi te te 're wa'ab'madâ'â mono da, ï'rata 're ïwahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hã, ma tô te te wama 're apisutu, da te wawi âma ï'ai'uté waihu'u za'ra ô hã. Taha wa, wa za 'Re ihâimana u'âsi mono âma 're wawata u'âsi za'ra, sôpru wa. Te te sima 're ïwa'awê mono zéb zarina, wa za âma 're wawata u'âsi za'ra, wa te wasiwi 're wazéb za'ra mono sina, wama 're toi u'âsi mono da. ²⁹ 'Re ihâimana u'âsi mono hã Wanhíb'apito za'ra hã ïpo're'ô norí hã te te uprosi waihu'u pese di, unhama ro'ô za'êtê na marí hã 're ïsi'unhama pese mono ne hã. Taha wa, wa za tô wa norí hã ïmreme hã wa te 're wapari u'âsi za'ra, Wanhíb'apito nhimiroti hã.

13

'Re ihâimana u'âsi mono hã dama 're ïtoi mono zé wasu'u

¹ Cristuhu âma si oto 're asisãnwã za'ra wa'aba mono wa, te za a norí wa'wa hã ône u'âsi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo oto. ² Darob amoi hawi atème 're dasihutu za'ra wa'aba mono wamhã, asôrôwa u, te za duré 're ïda'mazasi wê za'ra wa'aba mo. Ni'wam norí hã tinhorôwa u te te 're da'mazasi wê za'ra mono wamhã, hãiwa âma 'Re ihâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norí hã ma tô te te 're 'mazasi wê za'ra, tãma sa'rese za'ra ô nherê, hãiwa âma romhuri'wa norí hã. ³ Duré wasiré ïsazei'wa norí âma te za 're aipo're

pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, dazazéb 're, 're ĩsimasa mono norĩ ãma hã, ta norĩ hã asiwi 're pawaptob za'ra wa'aba mono da. Dazazéb 're, ta norĩ siré 're aimasa wa'aba mono ne, te za ãma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. Duré marĩ na te te 're ĩrobzépata za'ra mono norĩ ãma zama, te za duré 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo, ta norĩ siré 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono ne.

⁴ Damro ré norĩ hâimanazé hã te za 're ĩwazé pese za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, pire uptabi wa. Aimro si te za asima 're ĩ'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. Ni'wam norĩ hã tihâiba na tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te za ta norĩ hã te te 're hã za'ra. Duré ni'wam norĩ hã mro ré nherê, ĩmro'ô na 're sipsaihuri za'ra mono wamhã, te za ta norĩ hã duré te te 're hã za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã.

⁵ Rob'uiprazép si, asima 're sawi za'ra wa'aba mono ô di za. Asibro hã aima 're ĩhâimana za'ra wa'aba mono nhipai u, marĩ zô 're rob'ruiwapari zahu za'ra wa'aba mono ô di za. Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô ãne dama sina ropisutu: "Niwamhã asiti za'ra wa'aba 're ĩhâimana mono ô di za. Duré te airême waihu'u za'ra wa'aba ô di za." ãne te te dama sina ĩropisutuzém na rob'ui'ééré hã, ĩbaihã na hã. ⁶ Taha wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã wa te wasina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zéb zarina, wa za ãne wa te wasima 're nharĩ za'ra, duréihã apito Dawi hã te te sima ĩnharĩ ne, ãne:

"Danhib'apito uptabi hã te te 're ĩpawaptob u'âsi. Taha wa, ĩsina 're ĩpahi mono ô di, wa hã.

ãne wamhã, e niha da te ĩma rob'manharĩ da bâ."

ãne duréihã Dawi hã 'rãwi te te sima ĩnharĩ ne, wa za duré wa norĩ hã wa te wasima 're nharĩ za'ra, ĩsine.

⁷ Ma'ãpé ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u na ĩsãna'rata hawi te te ãma aima 're ĩrowasu'u za'ra wa'aba mono norĩ ãma hã, ai'madâ'â'wa za'ra wa'aba norĩ ãma hã. Ta norĩ 're ĩhâimana za'ra mono zém na, duré 're ĩdâ'â za'ra mono zém na zama, te za ãma 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. Ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono si te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono ne, te za duré a norĩ wa'wa hã ĩsine asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. ⁸ Zezu Cristu hã tihâimanazém na hã te te ãma 're saprĩ waihu'u mono ô di. Ône u'âsi te tô misi haré ãma 're hâimana u'âsi, bâtã sidâpâsi. ⁹ Cristuhu wasu'uwẽ upana, danhimiroti aimawi na da'ãma 're sasômri za'ra wa'aba mono ô di za, senai'ô na da te dasima 're ĩrowasu'u za'ra mono na hã. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhoprubzéb zarina, ĩwẽ uptabi hã te te wama 're ĩ'apisutu mono na si, wa za wapẽ'ê 're ãma 're wanhiptete za'ra. Taha si wa norĩ hã wama ĩwẽ uptabi za'ra hã. Dasa hã da te dasiwi 're ĩsawi za'ra mono na roti hã da te 're ĩ'madâ'â za'ra mono na, ãma 're danhiptete waihu'u za'ra mono ô di, dapẽ'ê 'remhã. Mare di. E marĩ wa. Taré wa, dasa hã. Taha na ãma 're dasipawapto waihu'u za'ra mono ô di tô, dasa da te dasiwi 're ĩsawi za'ra mono na roti na hã.

¹⁰ Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'ãma romhuri'wa norĩ hã, sasedoti norĩ hã dawasété parizéb da, danhimizama te te tâma 're simroi mono wamhã, ta norĩ hã ĩnhi na hã 're saihuri waihu'u mono ô di. Tane duré, ni'wam norĩ hã danhimizama wapru na 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã dawasédé hã zahadu te te dama ãma 're aparĩ mono newa, te za Cristu hã sada ĩdâ'â za'ra zé hã ta norĩ hã te te 're simini za'ra. Wa norĩ si Cristuhu zazei'wa norĩ si, wa za wa te wasina ãma 're uwaimrami za'ra, wazada ĩdâ'â za'ra zém na hã. ¹¹ Sasedoti norĩ nhib'apito, tisiré norĩ ma ĩpire uptabi si wahub sidâpâsi ma tô danhimizama wapruĩ ré ĩtême 're sisisi, 'ri 're wa'wa u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ĩwa 're ĩsãmra mono zéb u hã. Dawasété parizéb da, ma tô ta norĩ hã tâma ãma 're sôprub za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma. Tane nherê, ma tô romhã na danhimizama hãiba hã da te 're zata pese za'ra, danhimizahãri sidâpâsi 'ri hã da te dasima 're ĩsôré za'ra mono zém nhiti.

¹² ãne wa, ma tô duré Zezusi hã 'ri 'wawi wa'razém nhiti dârã, te te ĩrobzépata za'êtê zarina, tiwapru na taha si te te oto 're da'a'upsôĩ mono da, dawasété hawi. ¹³ Taha wa, wa za oto wa norĩ hã Zezusihi u si dawĩ 're wawairébé, taha si tô sena te te 're wa'anho'reptui mono da. Taha wa, wa za tô, 're ĩdanomro 'rata mono zé hã, wa te 're rême pese za'ra. Zezusi hã wazada dâ'â wa, da te dasiwi ĩ'ruiwapari ne, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono da nherê, wa za tô ĩtême 're wawairébé, 're ĩwanomro 'rata mono zém hawi, Zezusihi u

hã. ¹⁴ ãme ti'ai ãma 'ri nho'u hã 're i'maihâimana u'âsi mono hã wama 're 'maihâimana mono õ di, ãma 're iwahâimana u'âsi za'ra mono zéb da hã. Robaba uptabi di. Hãiwa ãma 'ri nho'õmo zô si, wa za wasima 're wanhopré u'âsi, za tame wama 're ihâimana u'âsi za'ra mono zô si. ¹⁵ Taha wa, Zezusi hã wazada idâ'âzéb zarina, wa za 'Re ihâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra, taha si wama 're toi u'âsi za'ra mono da. Duréihã danhimizama na duré dasa na 'Re ihâimana u'âsi mono ma, 're danhoprub za'ra mono wa, dama 're itoi mono ne, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra, wama 're toi u'âsi mono da. 'Re ihâimana u'âsi mono hã wa te wasina 're i'umnhasi za'ra mono zém na sô'awi dama 're iwasiwasu'u za'ra mono na zama, wa za tãma ãma 're wanhoprub za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono ma hã. ¹⁶ Marĩ iwē hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da dama, duré 're idapawaptob za'ra wa'aba mono zém na hã, ãma 're aipo're simrami za'ra wa'aba mono õ di za. Taha na zama te duré tãma 're asõprub za'ra wa'aba mo, taha na aima 're toi u'âsi za'ra wa'aba mono wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.

¹⁷ Asiré isazei'wa 'madâ'â'wa norĩ nhimiroti hã te za 're iwapari pese za'ra wa'aba mo. Te te aima 're iroti za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za marĩ hã 're i'manharĩ za'ra wa'aba mo. Ta norĩ hã niwapsi te za 'Re ihâimana u'âsi mono ma siwasu'u za'ra, te te ai'ãma 're iromhuri za'ra wa'aba mono zém na hã. Taha wa, te ta norĩ hã ai'ãma 're hâtâ'â u'âsi za'ra wa'wa, te te 're i'ai'madâ'â za'ra wa'aba mono zém na hã, Cristuhu zazei'wa 're ihâimana za'ra mono zém na si 're anomro aba mono da. Ta norĩ nhimiroti hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono wamhã, to sina te za tô ta norĩ hã te te ai'ãma 're romhuri za'ra wa'wa. Tane nherē, 're wapari za'ra wa'aba mono õ wamhã, robzei ãna te za te te 're romhuri za'ra. ãne wamhã, te te 're aipawapto waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za, ta norĩ hã.

¹⁸ Ma'ãpé, wa'ãma 're aimreme zusi u'âsi aba mono za, 'Re ihâimana u'âsi mono ma. 'Re iwanomro wē mono da si, wa tô wa norĩ hã wa te wasima 're wē u'âsi za'ra. Taha wa, marĩ na 're iwahâimana wasété za'ra mono zém na hã 'rãwi wapē'ē na 're wasisãmri za'ra mono õ di oto, wama 're hâimana za'ra mono õ wa. ¹⁹ Taha wa, wa duré wa hã isima aiwē uptabi za'ra wa'wa, i'ãma zama 're aimreme zusi aba mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te ãma izatõrĩ su'u da, atēme za'ra wa'aba, te asabu za'ra wa'aba hã.

²⁰⁻²¹ Wanhíb'apito Zezusi hã wazada idâ'âzéb zarina, te oto pone'erebã 'madâ'â'wa ne, wama 're hâimana za'ra, wa'madâ'â'wa iwē uptabi na hã. Wazada idâ'âzéb zarina, ma tô 'Re ihâimana u'âsi mono hã taha na dama ropisutu té, ãma 're dahâimana u'âsi za'ra mono da oto, taha ãma si. Zezusi hã dâ'â nherē, ma tô Imama hã apã hãiwa'utu.

'Re ihâimana u'âsi mono hã dama rowē pisutu'wa hã, iwē si te te aima 're sãmri za'ra wa'aba mono da, wa taha na si te ai'ãma 're umnhasi za'ra wa'wa, taha zarina uburé marĩ hã te te aima 're iwē za'ra wa'aba mono zéb zarina si, tãma ãma asina 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Duré Zezu Cristuhu waihu'u pese na te te 're wa'apawapto mono da, wa duré taha na si te ai'ãma 're umnhasi za'ra wa'wa, iwē si wa te oto tãma 're 'manharĩ za'ra mono wa, wa'ãma 're toi u'âsi mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.

Taha wa, Zezu Cristuhu ãma si ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. Tane tô.

Rowasu'u rãsutuzé wasu'u

²² Isisãnawã norĩ, ã te aima ãma iroti za'ra wa'aba zém na, ma'ãpé aiwaimri ãma rosa'rata pese za'ra wa'aba za. Taha da, wa tô imreme 'rutu na ãma aima rowasu'u za'ra wa'wa, ã inhimi'ui'ééré na hã. ²³ Wasisãnawã Timotiu hã ma tô dazazém hawi watobro, da te tãma irob'ruzéb zarina. ãne hã waihu'u za'ra wa'aba da, wa tô isima aiwē za'ra wa'wa. Tawamhã, ta hã we itēme wisi su'u wamhã, ãme inhamra ré, te te inhiza wamhã, te za ãma isiré mo, atēme za'ra wa'aba, taha zama te te duré asabu za'ra wa'aba da, isiré.

²⁴ Ma'ãpé uburé ai'madâ'â za'ra wa'aba 'wa norĩ hã wama sawi za'ra wa'aba za. Uburé 'Re ihâimana u'âsi mono nhíb'a'uwē, tame 're ihâimana za'ra mono norĩ zama, wama sawi za'ra wa'aba za duré.

Itaria na danhipti'a nho'õmo nhisi hawi 're iwairébé mono norĩ zama te ãma asawi za'ra wa'wa duré, isazei'wa norĩ, siré 're isi'ubumroi mono norĩ hã.

²⁵ 'Re ihâimana u'âsi mono ma, wa ai'ãma 're imreme u'âsi za'ra wa'wa, isimizawizé hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

Ti'adu

Daro mono bâ ãsazei'wa norĩ ma, Ti'adu te te ãrob'ui'érézé

Ĩbaihã wasu'uzé

Ã ĩbaihã na rob'ui'éré'wa hã Ti'adu na ĩsisi hã. Zezusihi no, ta hã (Marcusi 6.3). Atusi 21.18 ãma hã ma tô Ti'adu hã wasu'u, ãne: Zeruzarẽ ãma ãsazei'wa norĩ 'madâ'â'wa. Ta hã ma tô 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhĩb'a'u'uwẽ norĩ ma rob'ui'éré hã tisõ, da te ãma 're rob'manharĩ wasété za'ra mono wa, daro mono bâ te te ĩropéi mono norĩ ma hã. Ti'adu hã ma tô Wamama zazei'wa norĩ ma waihu'u za'ra, Zezusi hã te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono zém na taré dama 're siwasu'u za'ra mono tã da, ĩsarina si 're hãimana za'ra mono õ nherẽ. Ni'wam norĩ hã sena na Zezusi hã te te sina 're umnhasi pese za'ra mono wamhã, ĩsiré u'âsi te za 're hãimana wẽ u'âsi za'ra.

Marĩ ahã na dazada 're ĩhãimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Wa hã Ti'adu, 'Re ĩhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa, duré Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, wa 're mo. Uburé 'Re ĩhãimana u'âsi mono nhĩb'a'u'uwẽ norĩ, daro mono bâ 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã, wa za ĩnhimi'ui'éré na ãma asawi za'ra wa'wa.

² ĩsisãnawã norĩ, marĩ hã ahã na asada 're hãimana za'ra wa'aba mono nherẽ, te za atoi u'âsi 're anomro aba mo. ³ E marĩ wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ro'wa'rudu hã te te aima 're ba'a za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te za ĩsimipawaptobzém na asina 're ĩ'madâ'â u'âsi za'ra wa'aba mo. Tawamhã, te za asiptetezé hã asima 're ĩsa'ëté za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito ãma si 're ĩ'aihãimana za'ra wa'aba mono zéb da hã. ⁴ Tawamhã wẽ uptabi di za, 're aihãimana za'ra wa'aba mono zé hã. ⁵ 'Re ĩhãimana u'âsi mono hawi, dahãimanazém na rowaihu'u ré 're aihãimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, te za asima tiwi 're ĩrowaptêrẽ za'ra wa'aba mo. Ta hã sõpru uptabi di. Duré uburé dama marĩ wẽ nhomri'wa. ãne wa, tiwi 're ĩrowaptêrẽ za'ra wa'aba mono zéb uwaibaba, te za te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, dahãimanazém na rowaihu ĩwẽ uptabi hã. ⁶ 'Re ĩhãimana u'âsi mono umnhasi sina, te za tiwi 're ĩrowaptêrẽ za'ra wa'aba mo, 'rãwi ãma 're asiwawã za'ra wa'aba mono ãna. ĩsimipawaptobzém na, 'rãwi ãma 're asiwawã za'ra wa'aba mono wamhã, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hãimana za'ra wa'aba mono õ di za. Tawamhã rowa'u âsisasi te te ãma 're ĩ'a'ube mono ne, te za 're aihãimana za'ra wa'aba mo. ⁷⁻⁸ ãne wamhã, misi asimirosa'rata 'wa aima 're hãimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, duré asiptete sina ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, Wanhib'apito hawi dahãimanazém na rowaihu'uzéb zõ, 're asimipari za'ra wa'aba mono õ di za.

⁹ Wasiré ãsazei'wa norĩ hã simarĩ õ nherẽ, Wanhib'apito zazei'wai wa, te za tipẽ'ẽ na 're toi u'âsi za'ra. ¹⁰ Wasiré ãsazei'wa norĩ hã sibro pese wẽ te, tipẽ'ẽ na 're to za'ra mono õ di za. Wanhib'apito zazei'wa 're nomro mono wa, te za tipẽ'ẽ na si 're toi u'âsi za'ra. Sibro pese nherẽ, te za, rom na romnhĩrãrã ne, dawi 're hãiba simani za'ra oto. ¹¹ Bãdã hã 'rãĩ watobro wamhã, rowa'ro uptabi wa, te za rob're hã dawi 're 'ré za'ra. ĩsirãrã zama te za ti'a'a, ti'ai u. Tawamhã dama 'madâ'â ze nherẽ, tâibã za oto ĩsirãrã hã. Tane ĩsibro pese norĩ hã rob're 're ĩsi'utõrĩ su'u za'ra mono ne, tinhimiromhuri te te 're 'madâ'â za'ra mono zawéré ré, te za 're dã'ã za'ra.

¹² Wa za duré ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ ahã na dazada 're hãimana za'ra mono wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã ro'wa'rudu hã te te dama 're ba'a za'ra mono õ nherẽ, te za danhiptete sina ãma 're dahãimana u'âsi za'ra. ãne wamhã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te za ãne na da'awaihu'u. Tawamhã ĩsawi pese 'wa 're dahãimana za'ra mono wa, te za tãma wa'ãbã za'ra oto, rowẽ uptabi na, ĩ'rata 're ĩdahãimana u'âsi za'ra mono zém na, te te dama ĩropisutuzéb zarina. Tawamhã dama 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.

Marĩ zarina dawasédé hã da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono zé wasu'u

¹³ Áté ni'wam norĩ hã te za 'rãwi sina rosa'rata wasété za'ra, tiwasédé hã te te ĩ'manharĩ za'ra da hã. ãne wamhã, 'rãwi te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za: "'Re ĩhãimana

u'âsi mono hã ma tô ãnhimirosa'rada hã ãma tisõ, ãwasédé te ã'manharĩ da hã." ãne te te sima 're rosa'rata za'ra mono õ di za. E marĩ wa. 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te sina 're rosa'rata mono õ di, tiwasédé te te 're ab'manharĩ mono da, marĩ wasété na. Duré dawasédé hã da te 're ã'manharĩ za'ra mono da hã, te te dama 're rosa'rata mono õ di. ¹⁴ ãté marĩ ãwasété na te za da te dasima 're rosa'rata za'ra, dawasédé hã da te ã'manharĩ za'ra da hã, ãma dama 're robze za'ra mono da newa. ¹⁵ Tawamhã dawasété na da te dasima ãma 're rosa'rata wasété za'ra mono wamhã, dawasédé hã dasi'uihã na te za da te 're 'manharĩ za'ra. Tawamhã õne u'âsi 're danomro mono wamhã, te za 'Re ãhãimana u'âsi mono nhiti 're dahãimana u'âsi za'ra, rowẽ ãsi'utõrĩ'õ nhiti.

¹⁶ ãsisãnawã norĩ, ãma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono wasu'uwẽ na ãma 're upa za'ra wa'aba mono õ di za, asimirosa'rata na. ¹⁷ 'Re ãhãimana u'âsi mono hã hãiwa na rob'uiwẽ'wa 'manharĩ'wa hã, hãiwa hawi ma tô marĩ ãwẽ na uburé we dama 're sõpru, ãwẽ uptabi na si. Ta hã tihãimanazém na te te saprĩ õ di. Õne u'â, te hãimana wẽ u'âsi 're hãimana. ¹⁸ Te te sima 're ãda'awẽ mono zéb uwaibaba, ma tô timreme na te te 're wa'apoto té, wapẽ'ẽ 're, uburé ãsimipoto norĩ nhipai u, ãsib'a'uwẽ tãma 're wahãimana za'ra mono da oto. Ma tô tô sena na timreme na te te 're wa'apoto té, wapẽ'ẽ 'remhã.

'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'ã pese 'wa, 're ãhãimana za'ra mono zé wasu'u

¹⁹ ãsisãnawã norĩ, ãma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa, ãma 're ã'asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hã. Ari'iwi te za a'ã 're ãdawapari za'ra wa'aba mo, aiwara sina aimreme hã 're sani za'ra wa'aba mono tõ da, duré dazada 're asahi za'ra wa'aba mono tõ da. ²⁰ Dahãimana zahi sina 're dahãimana za'ra mono wamhã, e te za 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te 're da'awêsãmri. Mare di. Taha na te te 're da'awêsãmri mono õ di za. ²¹ Taha wa, asima 're aihãimana wasété za'ra wa'aba mono zé hã, duré uburé marĩ hã 're ã'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zéb zama, te za 're ãrẽme pese za'ra wa'aba mo. 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, te za aiwapu na tãma 're asi'madã'ã za'ra wa'aba mo, ãsimiroti hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da. Ta hã ma tô tinhimiroti hã te te aima 're sõmri za'ra wa'wa, 'rãwi aipẽ'ẽ 're, aima 're hãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Ta hã simiroti waihu'u pese di, 're aihãimana wasété za'ra wa'aba mono hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono zéb da hã.

²² Taré ãsimiroti hã aipo're na 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za, ãmreme wapari pese 'wa na, taré 'rãwi asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono tõ da. Tô sena te za ãsimiroti hã 're ã'madã'ã za'ra wa'aba mo. ²³⁻²⁴ ãté aibã hã rob'madã'ãzém na te za si'madã. Tawamhã si'madã'ã pari, morĩ wamhã, awa'awi te za sina po're ha'ã. Tane, 'Re ãhãimana u'âsi mono mreme hã dapõ're na da te 're wapari za'ra mono nherẽ, da te 're 'madã'ã za'ra mono õ wamhã, awa'awi te za ãma 're dapõ're simrami za'ra. ²⁵ 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti hã wẽ uptabi di. Ta hã wapawapto'wa da, te wama 're hãimana, wawasédé, wa te 're ãrẽme pese za'ra mono zéb da hã. Tawamhã ãsimiroti na da te 're rosa'rata pese za'ra mono wamhã, duré õne u'âsi ãma 're dahãimana za'ra mono wamhã, taré ãmreme wapari'wa 're danomro mono õ di za. Tô sena ãmreme wapari pese 'wa, te za oto 're danomro. Taha zarina rowẽ u'âsi te za ãma 're dahãimana za'ra.

²⁶ ãté ni'wam norĩ hã te za taré te te sina 're rosa'rata za'ra, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'ã'wa na, tô sena newa. Tane nherẽ, ãté 'rãwi 're si'uwati za'ra mono õ di za, 're mreme wasété tõ za'ra mono da. ãne wamhã, tô sena 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'ã'wa na 're hãimana za'ra mono õ di za. Taré te za tinhimirosa'rata na 'rãwi sima 're sadawa nhipese za'ra. ²⁷ ãne 're hãimana za'ra mono õ di za, 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimiroti 'madã'ã pese 'wa norĩ hã. ãne te za 're hãimana za'ra. ãmama'õ norĩ hã duré ãna'õ norĩ hã te za te te 're pawapto'wa za'ra. Pi'õi mrotõ norĩ zama te za te te 're pawapto'wa za'ra, ropire hã tãma 're hãimana za'ra mono wamhã. Tihãimanazém na te za duré 're sipibu pese za'ra, Wanhib'apito zazei'õ'wa norĩ nhimirosa'rata zarina 're hãimana wasété za'ra mono tõ da. ãne wamhã, te za Wamama hã te te 're da'awaihu'u, tô sena ãsimiroti 'madã'ã pese 'wa na hã.

2

Aiwapsi danhimizawizém na 're ìdahâimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Ìsisānawā norī, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Wanhīb'apito Zezu Cristu hā rowa'a za'ētē ré, te 're hâimana u'âsi, wē uptabi na. Tawamhā ïsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherē, dahâiba 'madâ'â zarina asiwi 're daba'a za'ra wa'aba mono ò di za, asimizawizém na. ² Āté aibâ ïsibro pe hā te za āzé asi'rā'ōtō aba ré, ētē'ubuzi pré oru 'manharī na siptōmo hi wasisi ré, duré uza wē ré zama. Āté aibâ hā te za duré āzé ïsimarī'ō hā, uza wasété ré. ³ Tawamhā āté ï'uza wē ré ma, te za tāma ïnharī 'wa: “Āhāta wedeza ïwē. Āme asāmra.” Taha pari, te za duré ïsimarī'ō ma ïnharī 'wa: “Hâiwim haré asa na.” Niha wamhā, “Īpapara asāmra, ti'ai wa.” ⁴ Āne dama 're nharī za'ra wa'aba mono wamhā, aiwab ò di, 're ìdazawi za'ra wa'aba mono zé hā. Asimirosa'rata wasété zarina, te za asiwi 're ìdahâiba ba'a za'ra wa'aba mo, asimizawizéb ò na.

⁵ Ìsisānawā norī, ïma asawi pese za'ra wa'aba norī hā, ma'āpé ïwapari pese za'ra wa'aba. Ti'ai āma, āté simarī āna te za 're hâimana za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zawi pese 'wa norī hā. Tane nherē, Wanhīb'apito zazei'wa 're hâimana za'ra mono wa, ma tō ta norī hā pisutu za'ra, uburé marī ïwē ré, 're hâimana za'ra mono da, tāma 're ïsōprub za'ra mono zéb zarina. Ma tō duré tāma pisutu za'ra, rowē uptabi na ï'rata 're hâimana u'âsi za'ra mono da, 're ïsāmra mono zéb āma, te te tāma ïropisutu za'ra zéb zarina. ⁶ Tane nherē, ma tō a norī wa'wa hā ïsibro'ō norī hā 're ïhâiba wē'ō za'ra wa'aba mo. Ma'āpé rosa'rata za'ra wa'aba. E 'wam norī hā ma tō te te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'wa, aipawa'ābâ za'ra wa'aba na hā. Duré e 'wam norī hā ma tō datēme te te 're asimroi wa'wa, da'āma rowairébé'wa norī u, ïpipa na te te ai'āma 're rowairébé za'ra wa'aba mono da. ïsibro pese norī si, ma tō āne na te te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'wa. ⁷ Ta norī si ma tō Asib'apito za'ra wa'wa hā te te 're sisi wasété za'ra, wē uptabi nherē, Cristu hā.

⁸ Ībaihā na te tihâiba, Danhib'apito uptabi nhimiroti hā 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hā. ïsimiroti hā āne: “Dahâiba mono bâ te za 're ìdazawi pese za'ra wa'aba mo. Taha zarina marī ïwē zô, asima 're asōpré wa'aba mono ne, te za duré uburé ïwē zô dama zama 're asōpré wa'aba mo.” Āne āma ïrob'ui'ééré hā, ïbaihā na hā. Tawamhā ïsimiroti hā 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono wamhā, wē di. ⁹ Tane nherē, asimizawizém na asiwi 're daba'a za'ra wa'aba mono wamhā, te za aiwasété na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, Wamama nhimiroti hā asimizawizém na hā āma tāma 're uwaimrami pese za'ra wa'aba mono ò di. ¹⁰ Āté ni'wa hā Wamama nhimiroti, Mozésihi ma te te ï'awaihu hā, te za misi āma tizaihā. Āne wa, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hā ïwasédé hā āma sa'ra, ïsimiroti mono bâ te te 're 'madâ'â pese mono ò wa. ¹¹ Ta hā ma tō āne dama roti aré: “Aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ò di za.” Ma tō duré dama roti: “'Re danhimroi wa'aba mono ò di za.” Āne ïsimiroti hā. Tane nherē, aimro na asiwi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ò nherē, 're danhimroi wa'aba mono wamhā, aiwasété na te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, Wamama nhimiroti hā 're 'madâ'â pese za'ra wa'aba mono ò wa. ¹² ïsimiroti hā wapawapto'wa da, te wama 're hâimana za'ra, wawasédé hā wa te 're ïrēme pese za'ra mono zéb da hā. Nimahā na te za wahâimanazém na te te 're wa'awaihu'u Wamama hā, ïsimiroti 'madâ'â pese 'wa na. Āne wa, wa za wamreme wē na si wasima wa te 're rowasu'u u'âsi za'ra. Duré wahâimanazé ïwē na si, wa za dama 're wahâimana u'âsi za'ra. ¹³ Nimahā bâtâ na dahâimanazém na te te da'awaihu'u wapsi, da'āma 're ïpē'ézé za'ra mono ò norī āma, pē'ézé ò di za, 'Re ïhâimana u'âsi mono hā, ti'ab ré da'āma 're ïsiwamri za'ra mono ò norī āma hā. Da'āma 're ïpē'ézé u'âsi za'ra mono norī āma si, te za āma 're pē'ézé za'ra.

Zezu Cristuhu zazei'wa na 're ìdasiwasu'u za'ra mono zé wasu'u

¹⁴ Ìsisānawā norī, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté ni'wa hā te za taré dama 're siwasu'u, Zezu Cristuhu zazei'wa 're ïmorī na, marī ïwē na te te 're dapawapto mono ò nherē. Tawamhā, e te za sina uwaimra, tinho'reptuzé hā. Mare di. Te te sina uwaimrami ò di za. ¹⁵⁻¹⁶ Āté wasiré ïsazei'wa norī wi, te za marī zô tiwi 're ro'wanhi'rity za'ra, ï'uzazéb zô, duré ïsazéb zô, aibâ norī wi, duré pi'ō norī wi. Tawamhā āne tāma 're

nharĩ za'ra wa'aba mono wamhã: “Ma'ãpé, rowẽ na si 're ai'ubumroi wa'aba mono, ai'uza wẽ ré si, duré asai wẽ na si,” ãne wamhã, marĩ zô dawĩ 're iro'wanhi'riti za'ra mono zéb uwaibaba, dama ãma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wamhã, taré dama 're ãnharĩ za'ra wa'aba mono zé hã za. ãne wamhã, e te za da te 're aiwêsãmri za'ra wa'wa. Mare di. ¹⁷ Tane, Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherẽ, marĩ iwẽ na te te 're dapawaptob za'ra mono õ wamhã, taré dama 're idasiwasu'u za'ra mono zé hã.

¹⁸ ãté ni'wa hã te za ãne dama siwasu'u: “Wa hã marĩ iwẽ na, wa tã te 're da'apawaptob u'ãsi. A hã ma tã dama 're asiwasu'u mo, Zezu Cristuhu zazei'wa 're aimorĩ na.” ãté ãne te za dama tinha, ni'wa hã. Tawamhã, wa hã wa aré asa tãma waihu'u, ãne: “Ni'wa hã Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherẽ, iwẽ na te te 're da'apawapto mono õ wamhã, tã senai õ di, dama 're isiwasu'u mono zé hã. Wa hã Zezu Cristuhu zazei'wa, wa 're mo. E niha te za ãne wamhã, dasiwi iwaihu'u ni, tã sena na, isazei'wa 're imorĩ na. Marĩ iwẽ na te 're ida'apawapto mono zéb zarina si, te za dasiwi iwaihu'u ni, tã sena na dama 're isiwasu'u mono na, Zezu Cristuhu zazei'wa 're imorĩ na. ¹⁹ Misire uburé danhib'apito uptabi hã te 're sãmra. ãne na hã aima waihu'u pese di. Taha wasu'u na ma tã ãma isaze. Wa'uburé norĩ zama ma tã misire Danhib'apito uptabi wasu'u hã waihu'u za'ra. Taha wa, te pipa te, 're rërẽ'ẽ za'ra. ²⁰ E niha te rosa'rata ãna 're aihãimana mo. ãté ni'wa hã te za dama 're siwasu'u, Zezu Cristuhu zazei'wa 're imorĩ na. Tane nherẽ, marĩ iwẽ na te te 're da'apawapto mono õ wamhã, marĩ dai õ di za, dama 're isiwasu'u mono zé hã. Ma'ãpé, ãne hã waihu'u. ²¹ Duré ma'ãpé ãma rosa'rata pese, wahi'rada Abra'ãhã wasu'u na. E marĩ wa, ma tã 'Re ihãimana u'ãsi mono hã wahi'rada hã te te 're wêsãmri. Ti'ra Izati hã te te tiwi sawi ãna, te aré tãwĩ, etẽ za'ra nhisiwi, 'Re ihãimana u'ãsi mono ma isõprubzéb da hã, te te i'ruzéb zarina. Taha wa, ma tã wêsã. ²² Abra'ã hã ma tã mreme 'manha, te te sina 're umnhasi za'etẽ mono wa, 'Re ihãimana u'ãsi mono te te tãma iropisutuzém na, isihudu hã ahã da. Imreme hã te te i'manharizéb zarina, wa tã ãma waihu'u za'ra ni, 'Re ihãimana u'ãsi mono nhimiropisutuzé hã tã sena te te sina 're i'umnhasi mono zém na. ²³ Tã sena, Abra'ãhã wasu'u na da te ãma irob'ui'ére hã. ãne ãma irob'ui'ére hã: ‘Abra'ã hã ma tã 'Re ihãimana u'ãsi mono hã, danhib'apito uptabi na waihu'u. Ma tã duré te te sina 're umnhasi za'etẽ, 'Re ihãimana u'ãsi mono, te te tãma iropisutuzém na. Taha wa, ma tã 'Re ihãimana u'ãsi mono hã te te 're wêsãmri, Abra'ã hã.’ ãne ãma irob'ui'ére hã. Duré, Abra'ã hã tãma sawi pese wa, ma tã sima sisi, tisiwadi uptabi na.” ãne wa aré asa tãma waihu'u. ²⁴ Taha wasu'u zarina, ma'ãpé marĩ hã ãma waihu'u za'ra wa'aba. Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're dasiwasu'u za'ra mono nherẽ, marĩ iwẽ na da te 're da'apawaptob za'ra mono õ wamhã, e te za te te 're da'awêsãmri, 'Re ihãimana u'ãsi mono hã. Mare di. Wanhĩb'apito zazei'wa 're danomro mono wamhã, te za marĩ iwẽ na da te 're dapawaptob za'ra. Tawapsi, te za 'Re ihãimana u'ãsi mono hã te te 're da'awêsãmri.

²⁵ Ra'abihi zama ma tã wêsã, 'Re ihãimana u'ãsi mono hã isimipawapto wẽ zém na. Ra'abi hã, pi'õ aré 're ihãimana wasété mono. Ta hã ma tã duréhã Izarazéhé nhihudu norĩ hã pawaptob zahuré, wapsã'i'a'wa norĩ hã, pi'uriwi ti'ai wẽ zô robzabui'wa norĩ hã. Tinhorõwa u ma tã 'mazasi zahuré, tame sõtõ zahuré da, duré sa zahuré da. Bãdãdi amo na pi'uriwi apã datême neb zahuré da, ma tã duré pawaptob zahuré. Taha wa, ma tã 'Re ihãimana u'ãsi mono hã wêsã pi'õ hã, aibã norĩ hã te te pawapto wẽ zahuré wa.

²⁶ Wa za duré aima romnhimiré'ẽ za'ra wa'wa. Ni'wa hã dã'ã wamhã, oto ipẽ'ẽzani hã tãma hãimana õ wa, ihãiba hã si te za tihãiba. Tane ni'wa hã Zezu Cristuhu zazei'wa na dama 're siwasu'u mono nherẽ, marĩ iwẽ na dapawaptob ãna 're hãimana mono wamhã, dama 're isiwasu'u mono zép si, te za taré 're hãimana.

3

Damreme wasété ãna 're idahãimana za'ra mono zém na rowasu'u

¹ Isisãnawã norĩ, Wanhĩb'apito zazei'wa norĩ ma rowahutu'wa da hã, ãté ai'umro na si te za 're asirowahutu'wa za'ra wa'aba mo. E marĩ wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa. Nimahã bãtã na te za wahãimanazém na wa'awaihu'u, Wanhĩb'apito hã. Tawamhã wa norĩ hã dama rowahutu'wa nherẽ, marĩ, wa te 're i'manharĩ wasété za'ra mono zém na,

te za sa'ětē wama nharĩ za'ra, Wanhīb'apito hã, wasiré ĩsazei'wa norĩ nhipai u. ² Uburé wa norĩ hã wa za nimahã na wahâimanazém na upa za'ra ni. Ni'wa hã timreme na te te 're upai mono õ 'wa'âhã, aré 're hâimana wē mono di. Tiwasédé hã te te 're 'manharĩ tō mono da, 'râwi sihâimanazéb uwati da hã, aré tãma waihu'u pese di. ³ Marĩ ĩsyryre na wa za aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa. ĩsi'uwazi nhi'odo hã, wa za awaru zadai're 're, wa te 're sé, wa te wasima ĩwézéb uwaibaba, wa te wata pi'ra da, awaru hã. ⁴ Uba're wasu'u na, te za duré âma ĩrosa'rata za'ra wa'wa. Uba're hã sa'ětē nherē, te za rowa'u'u za'ēne hã te te 're simro. Tawamhã, ĩwairizé hã syryre nherē, te za taha na ĩmapraba'wa hã te te 're pizari uba're hã, te te sima ĩwézéb uwaibaba, wara da. ⁵ Tane danhoto hã syryre nherē, te za marĩ hã ĩhawi te te 're ropé. Wa za duré unhama ro'o wasu'u na aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, ĩsyryre na. Unhama ro hã syryre nherē, te te 're ropéi mono wamhã, te za marã za'ēne hã 're sihōmo. ⁶ Tane danhoto hã unhama ro'o ne, te aiwa dama 're hâimana za'ra. Danhoto hawi, te za sipu'u pese na damreme wasédé hã te te 're ropé. Ta hawi te za 'râwi 're dasiwasété za'ra. Unhama ro hã te za danhimarĩ hã te te dawi 're uprosi. Tane danhoto wasété na, te za dahâimana wē hã da te dasiwi 're uprosi za'ra. Ropipa hawimhã te za damreme wasédé hã te te dama âma 're sãna'rata, wa'uburé hã. ⁷ A'uwē norĩ hã ti'ai âma 're ĩhâimana za'ra mono hã, siptete di, abaze norĩ da hã, duré si norĩ da hã, duré ti'ai baba di'i na 're ĩnomro mono norĩ da hã, duré â na 're ĩnomro mono norĩ da zama. ⁸ Tane nherē, ni'wa hã si'uihã na 'râwi si'uwati waihu'u õ di, mreme wasété tō da hã. Danhoto hã dama 're ĩhâimana za'ra mono hã, ta hã ĩwasédé. Wahi 'wa wa'u ne dapãrĩ'wa, damreme wasédé hã. ⁹ Wanhoto na wa za uburé Danhib'apito uptabi âma 're wawata za'ra, Wamama âma hã. Wa za duré wa te da'âma 're wasété za'ra, wanhoto ĩhãiba amo na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're wa'apoto mono nherē, ĩsine 're wanomro mono da. ¹⁰ Siwazari wazadawa hawip si, te wamreme hã 're wairébé, Wamama âma 're ĩwawata za'ra mono zém na hã, duré wa te da'âma 're ĩwasété za'ra mono zém na zama. ĩsisânawã norĩ, âne aimreme hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. ¹¹ Ma'ápé â na duré rosa'rata za'ra wa'aba. E siwazari te â wē hã ub're hawi 're wairébé, â ĩsei õ me hã. Mare di. ¹² Ma'ápé duré rosa'rata za'ra wa'aba, rob'rã na. Azeitona 'rã hã e te za ti'rã, aimawi rowede na, pidera wede na. Mare di. Misi haré ĩ'rã hã. E uwa 'ru u, te za podo ĩ'rã amo hã, pidera na ĩ'rã nhisi hã. Mare di. Taha wazari poto õ di. Tane duré â wē hã hâimana õ di, â warĩrĩ wazari. Duré siwazari ub're hawi 're wairébé mono õ di, â hã. Tane aimreme hã siwazari 're sani za'ra wa'aba mono õ di za.

'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi dahâimanazém na rowaihu'u na rowasu'u

¹³ E 'wam norĩ hã te 'Re ĩhâimana u'âsi mono hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré 're hâimana za'ra, asiré wa'aba hã ĩsimirosa'rata za'ēne hã. Āne hã ni'wam norĩ hã asiré 're hâimana za'ra wa'aba mono wamhã, hâimana wē na te za 're hâimana za'ra. 'Râwi tiwē na sina 're wata za'ra mono õ di za. Āne wamhã, hãwa hawi rowaihu'u ré 're ĩnomro mono na, te za da te âma 're waihu'u za'ra. ¹⁴⁻¹⁵ Tane nherē, aipě'ě 're marĩ na 're da'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, duré marĩ ĩwē zô asima si 're asōpré wa'aba mono wamhã, hãwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré, 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. Āne wa, hãwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré 're anomro aba mono newa, 'râwi asina 're aiwata za'ra wa'aba mono õ di za, 'râwi asimirosa'rata na asima 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono tō da. Āne 're dahâimana wasété za'ra mono wamhã, ĩsazei'õ'wa nhimirosa'rata wasété zarina, duré Wa'uburé nhimirosa'rata zarina te za 're danomro. Hãwa hawi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimirosa'rata zarina 're danomro mono õ di. ¹⁶ Marĩ na da te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhã, duré marĩ ĩwē zô dasima si 're danhopré mono wamhã, rowē hã dama 're hâimana za'ra mono õ di za. Te za dasiwi da te 're ro'wa'rutu za'ra. Te za duré 're dahâimana wasété za'ra. ¹⁷ Hãwa hawi dahâimanazém na rowaihu'u ré, 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dawasété āna 're danomro. Roti wē na te za da te 're dapawaptob za'ra, rowē na dasiré 're dahâimana za'ra mono da. Duré danhimizawi pese na, te za 're danomro. Duré danhimipari pese na, te za 're danomro. Duré te za da'âma 're dapě'ězé za'ra. Te za duré dasina 're dapě'ězé za'ra. Duré marĩ ĩwē na te za 're dasipawaptob za'ra. Duré danhimizawizé hã da te dama 're ba'a za'ra mono õ di za. Duré dahâimana zadawa nhipese na 're dahâimana za'ra

mono õ di za. ¹⁸ Amnho ïwẽ hã da te 're zuri mono wamhã, te za ïwẽ si da te 're ubumro za'ra, amnho hã. Tane roti ïwẽ na 're dasipawaptob za'ra mono wamhã, rowẽ na dasiré 're dahâimana za'ra mono da, duré ïsimiroti na 're danomro mono wamhã, dahâimana wẽ na si te za dasima 're dahâimana za'ra oto.

4

Wamama nhimiroti ma, dawapu na 're ïdanomro mono wasu'u

¹ A norĩ wa'wa hã te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Te duré 're asisada'âbã za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. Asimirosa'rata wasété zarina, marĩ zô 're rowasutu za'ra wa'aba mono wa. ² A norĩ wa'wa hã ma tô marĩ hã ahã na asima 're ïwẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã uburé asima âma 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te za sô 're ïdanhimro za'ra wa'aba mo, âma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono da. Marĩ na te duré 're ïda'ruiwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhã âma asima 're uwaimrami za'ra wa'aba mono õ wa, te aimreme na 're asi'wapé za'ra wa'aba mo. Marĩ ïwẽ na 'Re ïhâimana u'âsi mono wi, a'â 're rowaptêrẽ za'ra wa'aba mono õ wa, te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono õ di za, ïwẽ hã. ³ Âté te za asima si tiwi 're ïrowaptêrẽ za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, asimirosa'rata wasété zarina si, tiwi 're rowaptêrẽ za'ra wa'aba mono wamhã, te te aima 're sômri za'ra wa'aba mono õ di za. ⁴ E Wamama nhimiroti hã 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono bâ, te ïsazei'õ'wa norĩ nhimiroti si, 're ï'madâ'â za'ra wa'aba mo. Âne wamhã, Wamama zawi'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. E âne na aima waihu'u za'ra wa'aba õ di bété. ïsazei'õ'wa norĩ nhimiroti si, da te dasima 're wẽ za'ra mono wamhã, Wamama âma te za 're sitob'ru za'ra. ⁵ Duréihã ma tô âne ïmreme na rob'ui'ééré, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã, âne: “Wamama, Tipê'êzani te te wama 're ïsômri mono hã, wapê'ê 're wama 're hâimana za'ra mono da, te te sima 're wa'awẽ uptabi, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da.” E taré ma tô âne na hã rob'ui'ééré, ïbaihã na hã. Mare di. Taré te te âma rob'ui'ééré õ di. Tô sena ma tô âma rob'ui'ééré. ⁶ Âne wa, Wamama zawi'wa 're wanomro mono da, te za te te 're wa'apawaptob u'âsi. Duréihã ma tô taha wasu'u na rob'ui'ééré, ïsadawa wasu'u'wa hã, âne: “Si'uihã na 'râwi tinhimirosa'rata na 're ïsi'madâ'â za'ra mono norĩ zada, te za 're hâimana, Wamama hã. 'Râwi tinhimirosa'rata na 're ïsi'madâ'â za'ra mono õ norĩ si, te za te te 're apawapto.” Âne âma ïrob'ui'ééré hã.

⁷ Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti ma, ma'âpé 're asiwapu za'ra wa'aba mono, ïsimiroti na si 're anomro aba mono da. Wa'uburé norĩ nhib'apito nhimipibui wasété zé wi, te za 're asiptete za'ra wa'aba mo. Tawamhã si'aba'rẽ na, te za asiti timorĩ 'wa. ⁸ Ma'âpé Wamama u asimirosa'rata na 're aihutu aba mono. Tawamhã õ hã te za duré 'râwi atême 're simasisi 'wa. ïpo're'õ norĩ, asib'rata u're wa, 're asimisõ za'ra wa'aba mono ne, te za 'râwi aipê'ê na aiwasété na 're asiwẽ'õ za'ra wa'aba mo, aiwẽ na 're anomro aba mono da oto. Wamama âma tô sena 're aihâimana za'ra wa'aba mono newa, tô sena âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, ma'âpé aihâimana wasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono, aihâimana wẽ na âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ⁹ Aiwasété na 'râwi 're asisãmri za'ra wa'aba mono wa, te za 're ai'ry'ry wa'aba mo. Rowẽ te, aipê'ê 're, 're ato za'ra wa'aba mono õ di za a'â. Robzei'õ na te za a'â 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ¹⁰ Aihâimana wẽ na tâma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono õ di za, Danhib'apito uptabi ma hã, asina 're aiwata za'ra wa'aba mono tõ da. Aihâimana wasété na si te za tâma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Tawamhã robzei'õ hawi te za ai'âma 're sisaprĩ za'ra wa'wa, rowẽ na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da.

¹¹ ïsisânawã norĩ, asisa're'ra 're asibâsi za'ra wa'aba mono õ di za. Ni'wam norĩ hã tisiré ïsazei'wai âma, te te âma 're wasété za'ra mono wamhã, niha wamhã, te te 're wẽ'õ za'ra mono wamhã, tisiré ïsazei'wai u'âbã, Wanhib'apito nhimiroti hã 're ïdasisawi pese za'ra mono zé hã te za te te siwi 're wẽ'õ za'ra. Âne wamhã, ïsimiroti te te 're 'madâ'â pese za'ra mono âna, te za 're nomro. ¹² 'Re ïhâimana u'âsi mono si danhipai u roti wẽ 'manharĩ'wa hã te 're hâimana. Taha si dahâimanazéb zarina da'âma rowairébé'wai uptabi hã te 're hâimana. Ôhõ ma si waihu'u pese di, te te 're ïda'anho'reptui mono zéb da hã, duré te te 're ïda'a'uprosi mono zéb da hã. E a norĩ wa'wa hã dahâimanazéb zarina da'âma rowairébé'wa pâ, te bété asiré Cristuhu zazei'wa 're ïwẽ'õ za'ra wa'aba mo.

Dasisōwa rowaihu'u nholmri na rowasu'u

¹³⁻¹⁴ Ma'āpé ĩwapari pese za'ra wa'aba. Āté āne te za asisōwa wa'aba, dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Āté āhāna 'ri ahā u wa za ai'aba'ré ni, niha wamhā awēpsi. Tame te za misi wa'āma tiwahu, rob'uiprazéb zô wa te romhuri za'ra ré, wa te wasima sa'ētē za'ra da, rob'uiprazé hā.” Āté āne te za dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. E awēmhā niha ai'āma ĩromhāimana za'ra wa'aba zé hā aima waihu'u pese za'ra wa'aba bâ, te za āne dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Aihāimana za'ra wa'aba zé hā aiwa romnhizédé ne hā. Romnhizé hā 're hāimana za'ra mono wamhā, te za awa'awi ai'utō. Tane 're aihāimana za'ra wa'aba mono zé hā, aiwa romnhizédé ne te za aiwi 're si'utōrī su'u za'ra wa'wa. ¹⁵ Taha wa, te za āne si asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo: “Re ĩhāimana u'āsi mono te te sima 're wa'awē mono wamhā, marī wa te 're ĩ'manharī za'ra mono da hā, wa za tō wa te 're 'manharī za'ra.” Āne te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. ¹⁶ Tane nherē, niwa romhāimanazé hā waihu'u pese za'ra wa'aba newa, te 'rāwi asi'uihā na 're asi'madā'ā za'ra wa'aba mo. Ta hā dawasédé. ¹⁷ Taha wa, wa za āne aima waihu'u za'ra wa'wa. Marī ĩwē na da te dama āma 're ĩ'uwaimrami za'ra mono da hā, wē di. Tane nherē, taha wasu'u hā dama waihu'u pese za'ra nherē, marī ĩwē na da te dama āma 're uwaimrami za'ra mono ō wamhā, ta hā dawasédé.

5

Īsibro pese norī āma, Wamama nhimihâzém na rowasu'u

¹ Asimarī ahā na 're aihāimana za'ra wa'aba mono norī, ma'āpé ĩwapari pese za'ra wa'aba. Niwapsi te za robzei'ō hā 're ĩsépata za'ra wa'aba mo. Taha wa, ĩwana ré te za asina 're ai'ry'ry sirōmo aba mo. ² Asimarī za'ra wa'wa hā te za aiwi 're si'utōrī za'ra wa'wa. Duré ai'uzazé ĩwē hā te za ĩhā tetere hā te te aiwi 're hâzapu'u za'ra wa'wa. ³ Marī hā ate za'ra wa'wa hā, ētē'ubuzi pré oru 'manharī hā duré ētē'ubuzi'a prata 'manharī hā 're si'ubuzi za'ētē za'ra mono ō di za oto. Ta norī hā asima si 're ubumroi pese za'ra wa'aba mono wamhā, te za asōti na aiwaihu'u za'ra wa'aba ni. E asibrob ahā hā asima si 're ĩsa'ētē za'ra wa'aba mono zarina, te za rowē hā aima 're hāimana u'āsi za'ra wa'wa. Mare di. Danhimarī hā unhamā ro'ō na, dawi 're ĩsi'utōrī za'ra mono ne, te za rowē hā aiwi ai'utōrī za'ra wa'wa. Rob'rāsutuzéb u romhutu nherē, ma tō asima si 're ĩsa'ētē za'ra wa'aba mo, rob'ubumro hā. ⁴ Aiburu na romhuri'wa norī hā 're pawā'ābā za'ra wa'aba mono ō di. Ōhōta te aiwapsari za'ra. Hāiwa hawi te za dawapa, amnho ubumroi'wa norī 're ĩsiwapsari za'ra mono zé hā 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā, danhipai u ĩwaihu'u pe hā.

⁵ Ti'ai āma te asibro hā asima si 're ĩ'ubumroi pese za'ra wa'aba mo, asima āma 're rowē za'ra wa'aba mono da, asibrom na. Wa za aima āma romnhimiré'é za'ra wa'wa. Powawē hā hāipese wamhā, romhuture di oto, da te ĩwīrīzéb u hā. Tane, romhuture di oto, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā dazu te te ĩ'aihā za'ra wa'aba zéb u hā. ⁶ Ni'wam norī hā marī hā te te 're 'manharī wasété za'ra mono ō nherē, ma tō a norī wa'wa hā taré dama 're ĩ'ru za'ra wa'aba mo, da te 're simroi mono da. Ta norī ma, waihu'u za'ra ō di, 're ĩsisō'reptu za'ra mono zéb da hā.

Wanhib'apito zô danhimi'ē na sô 're ĩdanhimipari za'ra mono zém na rowasu'u

⁷ ĩsisānawā norī, rowasédé hā 're hāimana mono nherē, te za asimi'ē na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo, apā wei morī ō ré. Ma'āpé rosa'rata za'ra wa'aba, buru tede'wa na. Buru tede'wa norī hā te simi'ē na, tā zô 're simipari za'ra, a'ē ta'a zô, duré ĩpīni 'rāsutuzéb zô zama. Simi'ē na te sô 're simipari za'ra, ropoto té te te 're ĩ'ubumro za'ra mono zéb zô, tāma sawi za'ra wa, buru nho hā. ⁸ Tane a norī wa'wa hā te za duré asimi'ē na Wanhib'apito zô 're asimipari za'ra wa'aba mo. Za wei apā morī su'u na dā'āsina, te za robze na sô 're asimipari u'āsi za'ra wa'aba mo.

⁹ ĩsisānawā norī, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono ō di za, 'Re ĩhāimana u'āsi mono hā aiwasédé hā te te ai'āma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tō da. Dahāimanazéb zarina da'āma rowairébé'wa hā we ĩmorīzéb u hā romhuture di oto. Āne wa, asima 're aiwapsari za'ra wa'aba mono ō di za. ¹⁰ Duréhā Danhib'apito uptabi zadawa wasu'u 'rata 'wa norī hā, da te tāma 're rob'manharī wasété za'ra mono nherē, ma tō simi'ē na te te 're robzépata za'ra, hāimana wē na. Tane te za duré ta norī wasu'u na 're ĩrosa'rata u'āsi za'ra wa'aba mo, ĩsine 're aihāimana za'ra wa'aba mono da. ¹¹ Ta norī hā te te 're robzépata

za'ětē za'ra mono nherē, siptete sina ma tô Wamama āma 're hâimana u'âsi za'ra. Taha wa, tãma 're rowē za'ra mono di oto. Taha wasu'u hã wama waihu'u pese za'ra di. A norĩ wa'wa hã ma tô Zoho wasu'u hã 're iwapari za'ra wa'aba mo. 'Re ihâimana u'âsi mono umnhasi sina ma tô āma 're mo, Zo hã. 'Re ihâimana u'âsi mono hã, isimizawizé hã sa'ětē uptabi di. Duré da'āma 're ipē'ēzé mono zé hã sa'ětē di. Āne wa, Zo hã te te robzépata mono pari, ma tô marĩ hã iwē hã apâ tãma tisō.

¹² Īsisānawā norĩ, āhāna marĩ ĩpire hã wa za aima waihu'u za'ra wa'wa. Marĩ na dama 're ropisutu za'ra wa'aba mono wamhã, te za aimreme uptabi na si dama 're ĩropisutu za'ra wa'aba mo. Āté ni'wa hã te za marĩ na dama ropisutu. Tawamhã āté te za āne dama tinha, tô sena na te te dama ĩropisutuzém na, da te āma waihu'u za'ra da: "Re ihâimana u'âsi mono hã hãiwa 'manharĩ'wa, ti'ai 'manharĩ'wa, uburé marĩ 'manharĩ'wa, te 're hâimana. Ta hã ma tô ĩwaihu'u, tô sena na te aima ĩropisutuzém na." Āté āne te za ni'wa hã dama tinha, 'Re ihâimana u'âsi mono nhisi hã, te te dama āma waptob sina. Āne dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Aimreme uptabi na si, te za dama 're ĩropisutu za'ra wa'aba mo, 're sisi za'ra wa'aba mono āna, aimreme hã tô senai õ wa, Wamama hã aiwasédé hã te te ai'āma 're sa'ra za'ra wa'aba mono tō da.

Īhâzé ré norĩ wasu'u

¹³ Āté asiré isazei'wai wa'wa hã te za robzépata. Āne wamhã, te za sina rowaptē, hãiwa u. Duré ni'wa hã rowē tãma hâimana wamhã, tinho're na te za Wamama āma tiwata. ¹⁴ Duré ni'wa hã hâzé wamhã, te za sô tihârâ za'ra, isazei'wa norĩ pawapto'wa norĩ zô, Wamama wi te te āma rowaptērē za'ra da, duré azeitona 'rãi wa'ui wabre na te te āma 'rãi u'ré za'ra da, Wanhib'apito zadawa para. ¹⁵ Tawamhã, Wanhib'apito umnhasi sina te te tiwi rowaptērē za'ra wamhã, Wanhib'apito te za sô'reptu, ihâzé ré hã. Te za pese. Duré ihâzé ré hã tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ mono nherē, ĩwasédé te te āma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. ¹⁶ Āne wa, Wanhib'apito hã aihâzé wa, te te 're aipese za'ra wa'aba mono da, marĩ 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, te za asima 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo. Te za duré asima tiwi 're ĩrowaptērē za'ra wa'aba mo, Wanhib'apito wi. Tawamhã dahâimana wē sina, da te tiwi 're rowaptērē za'ra mono wamhã, da te tiwi 're ĩrowaptērē za'ra mono zéb zarina, te za tô te te dama āma 're a'uwaimrami, Wanhib'apito hã. ¹⁷ Duréhã Wamama zadawa wasu'u'wa hã te 're hâimana, Eriasi hã. Ta hã wasine hã te a'uwē na 're mo. Ta hã ma tô rowaptē hãiwa u, tã we ta'a tō da, ti'ai u. Taha wa, si'ubdatō wahu wãiwa, tã we ta'a õ di. ¹⁸ Taha pari, ma tô duré rowaptē, tã we ta'a da. Taha wa, te we tita'a oto. Tawamhã amnho ahâ di oto, da te 're ĩ'ubumro za'ra mono zéb da hã.

¹⁹⁻²⁰ Īsisānawā norĩ, āne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Āté asiré isazei'wa hã te za aipi'ra, roti senai'õ niwĩ. Tawamhã āté misi te za ĩ'maipawapto wa'wa, apâ te te sina siri da, roti tô sena niwĩ 're hâimana mono da apâ. Āne asimiroti wē na 'manho'reptui wa'aba wamhã, ĩpo're'õ hã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhiti 're hâimana u'âsi mono õ di za, rowē u'âsi nhiti. Duré Wamama hã te te āma 'madâ'â õ di za, marĩ hã ahâ na tiwasédé hã te te 're ĩ'ab'manharĩ mono zé hã. Te za tãma pari za'ra.

1 Pedru Īsazei'wa norĩ ma, Pedru te te ĩrob'ui'éré na'rata zé Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ hã Pedru te te ĩrob'ui'éré hã Zezusihi zazei'wa norĩ hã daro mono bâ 're ĩsi'ubumroi mono norĩ ma, ma tô rob'ui'éré, ĩsazei'wa 're nomro mono 'ru te, da te tãma 're ĩrob'manharĩ za'ra mono norĩ ma. Īsazei'wa norĩ hã danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono wa, ma tô Pedru hã tinhimi'ui'éré na pē'ēhiri za'ra. Taha na ma tô pawaptob za'ra, siptete sina Zezusihi āma si 're nomro mono da. Cristu hã wanhowa te te ĩrobzépata na hã ma tô duré tãma waihu'u za'ra, duré wa norĩ hã ĩsire 're wanomro mono wa, za ĩsine wa te 're ĩrobzépata za'ra mono zém na hã. Āne ma tô duré tãma waihu'u za'ra: 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're aipibu za'ra wa'wa, tô sena 're umnhasi za'ra wa'aba mono zô.

¹ Wa hã Pedru, Zezu Cristu te te ĩpisudu, ĩsadawa wasu'u'wa 're ĩmorĩ da. Āhãna wa za āma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē norĩ ma. Airom nhiti te dawazari 're aihâimana za'ra wa'aba mo, danhipti'a nho'ōmo mono bâ, Pōtu āma, duré Darasiza āma, duré Capadosiza āma, duré Azi'a āma, duré Bitinha āma. ² Aipoto za'ra wa'aba ō ré, ma tô Wamama hã sima aipisutu sirōmo za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã, ĩsib'a'uwē oto 're anomro aba mono da. Taha da, ma tô oto Tipē'ēzani hã aipē'ē 're aima sōmri za'ra wa'wa, aiwē uptabi na oto ōhō āma si 're anomro aba mono da, duré Zezu Cristuhu nhimiroti si 're wapari pese za'ra wa'aba mono da, duré Cristu hã dazada ĩdâ'ázéb zarina, aipē'ē 're te te 're ai'a'upsōi wa'aba mono wa, aiwasété āna āma 're anomro aba mono da oto.

'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, wa ai'āma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, ĩsimizawizé hã ai'āma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da, taha āma si.

Rowē uptabi zô, 're ĩdanhimipari za'ra mono zé wasu'u

³ 'Re ĩhâimana u'âsi mono āma si oto 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito Zezu Cristuhu mama āma. E marĩ wa. Īpē'ēzézé hã sa'ētē na tãma 're hâimana mono wa, ma tô wa'apoto té, wapē'ē 're, wahâimanazép té ĩwē na si oto āma 're wahâimana za'ra mono da. Zezu Cristu hã dâ'â uptabi nherē, ma tô ĩmama hã ab're hawi hâiwa'utu, tiwaihu'u pese na. Taha zarina, wa za duré wasina sô 're wanhimipari za'ra, 're wadâ'â za'ra mono pari, te te 're ĩwa'ahâiwa'utu mono zéb zô. ⁴ Nimahã na, te za marĩ hã ĩwē hã te te wama 're anhomri, tinhib'a'uwē norĩ zô te te 're ĩ'ab'madâ'â mono hã hâiwa āma. Tame ĩwē uptabi si te asô 're simi'wara u'âsi 'wa, dawi 're ĩsi'utōrĩ waihu'u za'ra mono ō hã, dawi 're ĩwasété za'ra mono ō hã duré. ⁵ Ate za'ra wa'aba da, te ĩwē hã asô 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. A norĩ wa'wa hã ĩwaihu'u pese na te oto asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za ĩwasété wi te te 're ai'madâ'â pese za'ra wa'wa, asô'reptui wa'aba zé hã asina uwaimrami za'ra wa'aba da, ro ĩsi'utōrízéb āma.

⁶ Taha wa, te za ĩwasu'uwē zarina aipē'ē 're, 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo, rowasédé hã asada 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'ra wa'aba mono nherē. ⁷ Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô, te za rowasédé hã asada 're hâimana za'ra wa'wa. Wanhib'apito Zezu Cristuhu ma, wē di, Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã. Ētē'ubuzi pré oru hã dama ĩsawi pese zém nhipai u, tãma wē di. Ētē'ubuzi pré oru hã wa'âbâ za'ētē wa, dama sawi pese di, ta hã dama 're hâimana u'âsi mono dai ō nherē. Zata ō zô, te za unhama wa hiri ni, zata ō wa, da te ĩwaihu'uzéb da hã, oru uptabi na. Tane, a norĩ wa'wa hã rowasédé hã asada 're hâimana za'ra wa'aba mono nherē, Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono wamhã, apâ wei morĩ wapsi, te za danho'a ai'āma tiwata za'ra wa'wa, ōhō umnhasi sina āma 're ĩ'aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono zém na. Tame te za duré marĩ hã ĩwē hã aima sōmri za'ra wa'wa. Rowē uptabi hã te za duré aima pisutu

za'ra wa'wa. Tawapsi, aima 're rowě uptabi za'ra wa'aba mono di za oto. ⁸⁻⁹ A norĩ wa'wa hã atõmo na asiwi 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ di, Zezu Cristu hã. Tane nherẽ, aima sawi uptabi za'ra wa'aba di, Wanhib'apito hã. Atõmo na asiwi 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono õ nherẽ, te Wanhib'apito umnhasi sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, aima 're rowě za'ra wa'aba mono wa, te aipẽ'ẽ 're, 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo, ato za'ẽtẽ za'ra wa'aba na. E marĩ wa. 'Re aihâimana wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono wa. Taha da, te Wanhib'apito hã asina 're ĩ'umnhasi za'ra wa'aba mo, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da.

¹⁰ Duréihã aibã norĩ hã te 're hâimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa hã. Ta norĩ hã danho'reptuzé wasu'u te te waihu'u pese za'ra da, ma tõe te sõe 're rosa'rata za'ra. ĩwana ré ma tõe te te dama 're rowasu'u sirõmo za'ra, danho'reptuzém na, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te aima ãma 're ĩ'a'uwaimrami za'ra wa'aba mono zém na. ¹¹ ãne te ta norĩ hã te te sima 're nharĩ za'ra: "E 'wa hã, Danho'reptui'wa za. E niwa te za tawamhã te te 're da'anho'reptu." ãne te ta norĩ hã te te sõe 're rosa'rata pese za'ra, te te waihu'u za'ra da. Cristuhu pẽ'ẽzani hã ĩpẽ'ẽ 're, 're hâimana za'ra mono wa, ma tõe tãma waihu'u sirõmo za'ra, Cristu hã za te te ĩrobzépatazém na. Taha pari, rowě uptabi hã hãiwa ãma za tãma 're ĩhâimana mono na ma tõe duré tãma waihu'u sirõmo za'ra. ¹² 'Re ĩhâimana u'âsi mono, ma tõe duré ãne hã tãma waihu'u sirõmo za'ra: "Aima wa'aba si, te waihu'u za'ra wa'aba õ di, danho'reptui'wai wasu'u hã. Ai'uirĩ na wa'aba, za 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ pibu ma, wa tõe ãne hã aima waihu'u sirõmo za'ra wa'wa." ãne ma tõe tãma waihu'u za'ra, aipibu ma za'ra wa'aba zama. Wanhib'apito zadawa wasu'u'wa norĩ hã ma tõe oto rowasu'uwẽ na aipo're pu'u za'ra wa'wa, Cristu te te 're ĩda'anho'reptui mono zém na. Hãiwa hawi, Wanhib'apito pẽ'ẽzani nhimipawaptobzéb zarina, tõe sena Cristuhu wasu'uwẽ na ma tõe aipo're pu'u za'ra wa'wa. Taha wasu'u hã wẽ uptabi wa, te oto hãiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te te sima 're wẽ uptabi za'ra, te te 're waihu'u pese za'ra mono da.

'Re ĩhâimana u'âsi mono, dahâimana wẽ da, te te 're ĩda'apisutu mono zé wasu'u

¹³ Zezu Cristu hã nimahã na te za wei mo apã. Taha wa, te za aihâimana nhimiza'rese 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Aihãiba na te za 'rãwi 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo. Zezu Cristu hã apã wei morĩ wapsi, te za aima 're ĩrowě za'ra wa'aba mono zé hã aima pisutu za'ra wa'wa, hãiwa ãma. Taha zõe si te za asina 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Taha wa, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. ĩsimiroti hã 're waihu'u za'ra wa'aba mono õ ré, ma tõe marĩ hã ĩwasété zõe si 're ĩrowasutu za'ra wa'aba mo. Taha zarina 're anomro aba mono õ di za oto. ¹⁵ 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tõe sima aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwẽ si oto 're anomro aba mono da. Ta hã hâimana wẽ uptabi na, te 're hâimana. Taha wa, te za a norĩ wa'aba zama, aihâimana wẽ uptabi na oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ĩsine. ¹⁶ Duréihã ma tõe ãne siwasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã:

"Wa hã ĩhâimana wẽ uptabi na, wa 're ĩhâimana. Taha wa, a norĩ wa'aba zama te za aihâimana wẽ uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba aba mo, ĩsine."

ãne ĩsimiroti na rob'ui'éré, ĩbaihã na hã.

¹⁷ A norĩ wa'wa hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma 're aimreme zusi aba mono wamhã, Wamama na te 're ĩsisi za'ra wa'aba mo. Ta hã dahâimanazéb zarina da'ãma rowairébé'wa, te 're hâimana. ãhã wa, 're ĩdahâimana za'ra mono zéb zarina, te za dahãiba mono bã te te dama ãma 're a'uwaimrami, dahâimana wẽ zém na, dahâimana wasété na zama. Taha wa, te za 're ĩhâimana mono zém na asiwi 're ĩwazéb za'ra wa'aba mo, Wamama hã, ti'ai ãma 're anomro aba mono ré. ¹⁸ A norĩ wa'wa hã ma tõe ĩwaihu'u za'ra wa'wa, aiwa'ãbã za'ra wa'aba zé hã. Cristu hã ma tõe aiwa'ãbã za'ra wa'wa, 're anomro wasété aba mono zém hawi, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da, aihi'rata norĩ ne, 're aihâimana za'ra wa'aba mono tõe da oto. E rob'ui'prazém na ma tõe Cristu hã aiwa'ãbã za'ra wa'wa, e ẽtẽ'ubuzi pré oru na, niha wamhã, e ĩ'a na prata na. Mare di. Ta hã wẽ u'âsi 're hâimana za'ra mono õ di za. Taha na te te aiwa'ãbã za'ra wa'aba õ di. ¹⁹ Dazada ĩdã'ázém na si ma tõe aiwa'ãbã za'ra wa'wa, ĩwapru hã tiwi ĩpu'uzém na. Ta hã te 're mo, pone'ërebã ĩwẽ uptabi ne, da te dasiwi ĩwĩrĩ da hã, dawasété wa, dawa'ãbãzéb

da. Cristu hã wẽ uptabi na 're ãhãimana mono hã ma tô tidâ'ázém na aiwasédé hã wa'âbâ za'ra wa'wa. Ta hã te te ãwawa'âbâ za'ra zé hã wẽ uptabi di. ²⁰ 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te ro'apoto mono õ ré, ma tô Cristu hã pisutu siro, dazada dâ'â da, dawasété wa'âbâzéb da hã. ãhãna ro ãsi'utõrízéb u hã, ma tô we datême wi oto Cristu hã, aima ãma 're ãrowé za'ra wa'aba mono zéb da hã. ²¹ Cristu hã dâ'â uptabi nherẽ, ma tô ab're hawi hãiwa'utu, 'Re ãhãimana u'âsi mono hã, rowé uptabi te te tãma pisutu da, hãiwa ãma. ãhã wasu'u hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, te oto õhõ si asina 're ã'umnhasi za'ra wa'aba mo, te te dama ãropisutuzé hã te te aima ãma uwaimrami za'ra wa'aba da.

²² Wanhíb'apito nhimiroti hã, tô sena. A norĩ wa'wa hã ma tô ãsimiroti hã 're ãwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, marĩ ãwasété na asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di oto. Aiwẽ na 're anomro aba mono da si, te oto asima 're ãrosa'rata za'ra wa'aba mo. Dazawizé hã tô sena te oto aima 're hãimana za'ra wa'wa, asiré Wanhíb'apito zazei'wa norĩ ãma. Taha wa, te za õne u'âsi 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. ²³ 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã pire na te 're hãimana u'âsi. Niwa si'utõrĩ waihu'u õ di za. Ta hã ma tô oto timreme na aipoto téb za'ra wa'wa aipẽ'ẽ 're, ã'ra si oto 're anomro aba mono da. Ti'ai ãma damama norĩ si te za nimahã na dawĩ 're si'utõrĩ za'ra. Tanei õ di, Aímama 'wa hã aipẽ'ẽ 're te te 're aipoto téb za'ra wa'aba mono hã. Niwa dame si'utõrĩ waihu'u õ di. ²⁴ Duréihã ma tô ãhã wasu'u na ãma rob'ui'ééré, 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. ãne te rowasu'u:

“Du hã 're wapti'i hã za'ra mono õ ré, te za 're 'ré za'ra. Duré romnhirãrã norĩ hã wẽ nherẽ, te za 're sirãrã a'a za'ra. Tane duré dahãiba hã wẽ nherẽ, te za 're dasi'utõrĩ su'u. ²⁵ Tanei õ di, uburé Danhíb'apito nhimiroti hã. Pire na te 're hãimana u'âsi. Niwa si'utõrĩ waihu'u õ di za.”

ãne ãma ãrob'ui'ééré hã.

Tawamhã Wanhíb'apito wasu'uwẽ na da te 're aipo're pu'u za'ra wa'aba mono wamhã, ma tô uburé Danhíb'apito nhimiroti wasu'uwẽ na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa.

2

¹ Taha wa, te za aiwasédé hã 're ãrême pese za'ra wa'aba mo, dasi'ruiwapari hã, duré dazadawa nhipe hã, duré dahãimanazé tô senai'õ hã, duré danhimarĩ na dasi'ruiwapari hã, duré dasima dawasu'u wasédé hã. ² Ai'uté ãpoto té hã tina hãiwa'u zõ 're ã'ry'ry mono ne, te za Wanhíb'apito nhimiroti zõ 're ãrob'ruiwapari za'ra wa'aba mo, ãma 're asiptete za'ra wa'aba mono da, aihãimana wasété hawi asõ'reptuzé hã 'rãwi oto asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. ³ Wanhíb'apito dama 're ãsõpru mono zé hã 'rãwi asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono wa, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'wa.

Ëtẽ na Cristuhu ãma te te ãma ãsimiré'ézé wasu'u

⁴ Ma'ãpé, Wanhíb'apito u asimirosa'rata na si nherẽ, 're aihutu aba mono. Ta hã wẽ nherẽ, ma tô dasiwi wẽ'õ ni, ãne hã 'ri'wa norĩ te te siwi ãwẽ'õ ne. Tane nherẽ, da te dasiwi wẽ'õ nherẽ, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma, wẽ uptabi di, Wanhíb'apito hã. Tãma sawi uptabi di duré. ⁵ ãne ahã nherẽ, 'ri hã da te dasiwi ãma ã'ri ne, te za 'Re ãhãimana u'âsi mono hã te te aima 're nharĩ za'ra wa'wa, ãsõrõwa na tãma 're aihãimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. E marĩ da. ãsõrõwa ãma tãma ãromhuri'wa norĩ ne, sasedoti norĩ ne, tãma ãromhuri'wa 're aihãimana za'ra wa'aba mono da, duré aihãiba na tãma 're asõprub za'ra wa'aba mono da. Zezu Cristu wazada ãdã'ázéb zarina, tãma 're asõprub za'ra wa'aba mono wamhã, Wamama ma wẽ di, tãma 're ãasõprub za'ra wa'aba mono zé hã. ⁶ Duréihã ãwana ré 'Re ãhãimana u'âsi mono, ma tô ãtẽ na Zezu Cristuhu ãma simiré'é. ãne te tinha: “Ëtẽ tãmo wawẽ hã wa tô pisutu, ãnhorõwa ãma te hiri da, Si'ã na 'ri nho'õmo nhisi ãma.

'Ri na'rata wẽ'ézéb ãma wa za tihi, 'ri hã siptete na sab da. ãne hã ãma wẽ uptabi di. ãma sawi uptabi di duré. Taha umnhasi sina 're dahãimana za'ra mono wamhã, ãwẽ na za te te dama ãma 're a'uwaimrami u'âsi mono wa, dawĩ 're robzei'õ za'ra mono õ di za.”

ãne ãma ãrob'ui'ééré hã, ãbaihã na hã.

⁷ Ëtẽ na ãsisi hã aima sawi uptabi za'ra wa'aba di, Cristu hã, Danho'reptui'wa na asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono wa. Da te dasina 're ã'umnhasi za'ra mono õ norĩ ãma,

ma tô 'ri'wa norĩ âma simiré'é, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã. Æne te ta norĩ âma rowasu'u:

“Ëtê tomhâpâ wê hã 'ri na'ratazéb da hã, wê uptabi nherê, wasété newa, 'ri'wa norĩ te te aré siwi ìwê'ô hã 'ri na'rata uparizéb da, te oto 're sa'wari u'âsi, pire na.”

Æne ìwasu'u na rob'ui'ééré hã. ⁸ Duré êtê tómo wawê wasu'u amo na rob'ui'ééré hã, ãne:

“Ëne hã te za nasi da'marôpãrĩ za'ra.”

Taha na rob'ui'ééré hã, ãne. Æne te te nasi da'marôpãrĩ za'ra wamhã, dama 're rowê za'ra mono ô di za. Tane Cristuhu wasu'uwê hã da te 're saze za'ra mono ô wamhã, dama 're rowê za'ra mono ô di za, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're ìda'awê'ô mono zéb zarina.

⁹ Tanei ô di, a norĩ wa'wa hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono, ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, ìsib'a'uwê si oto 're anomro aba mono da. Sasedoti norĩ hã te te sima 're ì'apisutu mono ne, te oto a norĩ wa'wa hã uburé Danhib'apito ma romhuri'wa, 're anomro aba mo, ôhõ âma si 're anomro aba mono da, ìte da. Ta hã robra hawi ma tô rowa'a u sitême asô tihârâ za'ra wa'wa, 're anomro wasété aba mono zém hawi, rowê uptabi na si 're anomro aba mono da oto. Taha wasu'u na, tiwaihu'u pese na te te aima âma 're ì'uwaimrami wê za'ra wa'aba mono zém na, ma tô sima aipisutu za'ra wa'wa, âma 're dapo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da. ¹⁰ A norĩ wa'wa hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're anomro aba mono ô di aré. Æhãna te oto ìsib'a'uwê tâma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré da'âma 're ìpê'ézé mono zé hã asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono ô di aré. Æhãna ma tô oto asina ìwaihu'u za'ra wa'wa, da'âma 're ìpê'ézé mono zé hã.

Dahâimana wê zém na rowasu'u

¹¹ Ìsisânawã norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, darom nhiti 're ìdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ti'ab ré. Taha wa, marĩ wasété na 'râwi asima 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za, asimirosa'rata wasété zarina 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono tô da, aiwasété 'wa hã. ¹² A norĩ wa'wa hã Wanhib'apito zazei'ô'wa norĩ wazari, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Taha wa, te za aihâimana wê na si dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Tawamhã aihâimana wasété na, taré da te aima 're nharĩ za'ra wa'aba mono nherê, te za da te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, dama 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono zém na. Tawamhã Cristu hã apâ wei morĩ wapsi, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono âma tawata za'ra ni, ìsimiroti zarina aihâimana wê na, dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa.

¹³ Wanhib'apito nhib'a'uwê oto 're anomro aba mono wa, uburé dama ìpire norĩ nhimiroti hã te za 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo. Taha wa, ti'ai âma danhipai u da'madâ'â'wa nhimiroti hã te za duré 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Duré tâma da'madâ'â'wa da, te te 're ìda'apisutu mono norĩ nhimiroti zama, te za 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo. Ìhâimana wasété norĩ hã, ìsadawa para te te 're hã za'ra mono da, duré ìhâimana wê norĩ âma 're wata za'ra mono da, taha da, ma tô ta norĩ hã pisutu za'ra.

¹⁵ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô sima aiwê za'ra wa'wa, aihâimana wê na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. E marĩ da. Aihâimana wê na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherê, taré da te aima 're nharĩ wasété za'ra wa'aba mono tô da.

¹⁶ Pawa'âbâ âna dama romhuri'wa norĩ ne, robzei'ô na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di oto, a norĩ wa'wa hã. Tane nherê, Cristuhu âma rowê na 're anomro aba mono nherê, ãne taré 'râwi asi'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za: Ìwasédé te 're 'manharĩ mono nherê, rowê u'âsi wa za 're ìhâimana. Æne taré 'râwi asi'âma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te za aihâimana wê na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ¹⁷ Æne wa, te za dahâiba mono bâ 're ìdahâiba wazéb za'ra wa'aba mo. Uburé asiré ìsazei'wa norĩ hã te za 're ìsawi pese za'ra wa'aba mo. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za duré asima 're ìpipa za'ra wa'aba mo, ìwaihu'u pese uptabi na. Duré ti'ai âma danhipai u da'madâ'â'wa hã te za asiwi 're ìhâiba wazéb za'ra wa'aba mo.

Pawa'âbâ ô nherê, romhuri'wa norĩ hã 're ìnomro wê mono zé wasu'u

¹⁸ Aiwada'uri zarina aipawa'âbâ âna dama romhuri'wa norĩ, asib'apito nhimi-wada'urizé hã te za 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo, ìsimizawi pese norĩ mreme hã, duré ìsimizawi'ô norĩ mreme zama. ¹⁹ Taré nherê, da te aima 're rob'manharĩ za'ra

wa'aba mono wamhã, te za 're ïrobzépata za'ra wa'aba mo. ãne wamhã, ari'iwi te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, taha da, te te sima 're aiwẽ za'ra wa'aba mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ãne zarina te za te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'wa. ²⁰ Marĩ hã 're 'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wa, da te 're aihã za'ra wa'aba mono wamhã, ari'iwi 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, e te za ai'ãma 're dawata za'ra wa'wa. Mare di. Aihâimana wẽ na dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, da te aima 're rob'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, ari'iwi te za 're ïsépata za'ra wa'aba mo. Tawamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono si te za te te 're aiwẽsãmri za'ra wa'wa. ²¹ Cristu hã ma tô robzépata, asada za'ra wa'aba. Ta hã ma tô ãne na aima ãma asanho za'ra wa'wa, ïsirã zarina si ari'iwi 're robzépata za'ra wa'aba mono da. Taha da, ma tô sitẽme asô tihârã za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ²² Cristu hã marĩ na tiwasédé te te 'manharĩ ô uptabi di. Tô sena na te te dama 're rowasu'u mono wa, sadawa nhipese na da te 're wapari mono ô di, dasiwi. ²³ Da te tãma 're nharĩ wasété za'ra mono nherẽ, asa te te dama ãma 're nharĩ wasété mono ô di. Duré da te tãma ïrob'manharĩ wasété mono na te te robzépata mono nherẽ, te te dama ropipa ô di asa. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma si, ma tô sisô, taha si dahâimanazéb zarina da'ãma rowairébé'wai wa, te te ãma dama 're a'upai mono ô wa. ²⁴ Cristu hã wedepo'o nnonhi'rãmi na dã'ã wamhã, ma tô wawasété wa, wawa'ãbã za'ra, wawasédé hã wa te oto 're 'manharĩ tô za'ra mono da, wahâimana wẽ na si oto 're wahâimana za'ra mono da. ïhãiba na da te tãma ïrob'manharĩ wasétézém na, ma tô robzépata za'ëté. Taha zarina, a norĩ wa'wa hã rowẽ na te oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ²⁵ Rowẽ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ô di aré, pone'ërebã, bãdãdi nhiti 're ïsipa za'ra mono ne, 're anomro aba mono wa aré. ãhãna ma tô apã aipizari za'ra wa'wa, Da'madã'ã wẽ 'wai u, ïsarina si oto 're anomro aba mono da, rowẽ na.

3

Damro ré norĩ hâimanazé wasu'u

¹⁻² Pi'ô norĩ, romhuri'wa norĩ hã tinhib'apito mreme te te 're ïwapari pese za'ra mono ne, te za duré aimro mreme hã 're ïwapari pese za'ra wa'aba mo. ãté aimro za'ra wa'wa hã zahadu te te saze za'ra ô di, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Tane nherẽ, tãma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono zéb zarina, te za oto sima wẽ za'ra, Cristuhu zazei'wa oto 're hâimana za'ra mono da. Te te 're saze za'ra mono da, tãma 're roti za'ra wa'aba mono ô nherẽ, te za uihã na te te 're saze za'ra. E marĩ wa. Tãma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono wa, duré ïmreme hã 're wapari pese za'ra wa'aba mono wa. ³⁻⁴ Asima 're asipese za'ra wa'aba mono na si, 're asôpré wa'aba mono ô di za, ai'rãi waipo ïwẽ na, duré asô'rebzu ïwẽ na. Duré ai'uza ïwẽ na 're rosa'rata za'ra wa'aba mono ô di za. Asimirosa'rata wẽ na oto 're ï'anomro aba mono zéb zô si, te za asima 're asôpré wa'aba mo, duré aiwaimri 're ï'aihâimana za'ra wa'aba mono zéb zô zama. ãne si tãma wẽ uptabi di, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã. ⁵ ãne si ma tô wahi'rata sipi'ô norĩ hã 're nomro, 're ïhâimana wẽ za'ra mono norĩ hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono si, ma tô ta norĩ hã te te sina 're umnhasi za'ra, te te 're pawapto wẽ za'ra mono da. 'Re ïnomro wẽ mono na, ma tô duré ta norĩ hã sina 're sôpré. Taha wa, ma tô timro mreme si te te 're wapari pese za'ra. ⁶ ãne Sara hã ma tô 're mo. Timro mreme hã ma tô te te 're wapari pese, Abra'ãhã mreme hã. Taha wa, ma tô tinhib'apito na te te 're sisi Sara hã, Abra'ã hã. Tane te za duré a norĩ wa'wa hã aimro ma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Asina aihãtã'ã ãna, te za duré 're anomro aba mo. Tawamhã Saraha nhihudu na te za te te 're asisi za'ra wa'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã.

⁷ Duré aibã norĩ, aimro siré te oto 're aihâimana za'ra wa'aba mo. A norĩ wa'wa hã aibã wa, aihãiba hã siptete za'ra wa'aba di, aimro hãiba za'ra wa'aba ma hã. ãne hã te za asina ïwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, te za aimro ma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Rowẽ ïsi'utôri'ô hã te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã aima sômri za'ra wa'wa, hãwa ãma. Aimro norĩ wa'aba ma zama, te za sômri za'ra. Taha wa, te za aimro ma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, asiré 're aimreme zusi aba mono wamhã, te za te te 're ai'awapari 'wa, Wamama hã.

Ïsazei'wa norĩ, dama 're hâimana wẽ za'ra mono nherẽ, te te 're ïrobzépata za'ra mono zé wasu'u

⁸ Īmreme na wa za oto aima 'rāsutu za'ra wa'wa. Asimirosa'rata wē na te za aihīni 're asisazei pese za'ra wa'aba mo. Duré dapē'ēzé zarina da te 're robzépata za'ra mono wamhã, te za dasiré aipē hã 're ĩsépata za'ra wa'aba mo, aipē'ēzé sina. Duré uburé marĩ wē na dama 're rowē za'ra mono wa, 're dato za'ra mono wamhã, te za dasiré 're ato za'ra wa'aba mo. Te za duré 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Asima aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ di za. ⁹ Duré asada 're dahâimana wasété za'ra wa'aba mono wamhã, asa dama âma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono õ di za, aihâimana wasété na. Duré dapē'ē na taré da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, da te aima 're nharĩ za'ra wa'aba mono nherē, asa dama âma 're wa'rãmi za'ra wa'aba mono õ di za, aimreme wasété na hã. Wamama wi si, te za ta norĩ ma 're ĩwaptērē za'ra wa'aba mo, ĩwē si te te tãma 're sōmri za'ra mono da, ta norĩ ma. Āne da, ma tō Wamama hã sitēme asō tihârâ za'ra wa'wa, ĩwē na si aima 're sōprub za'ra wa'aba mono da. ¹⁰ Duréihã āne na ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã dama roti:

“Aihâiba ré ré, robzei u'âsi 're anomro aba mono da, asima 're wē za'ra wa'aba mono wamhã, aimreme wasété na dama 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Duré dama 're asadawa nhipese za'ra wa'aba mono õ di za.

¹¹ Te za duré aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mo, ĩwē si dama 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono da oto. Duré rowē na si asiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da si, te za asina 're ĩrosa'rata pese za'ra wa'aba mo.

¹² Hâimana wē na dama 're ĩhâimana za'ra mono norĩ si, te za te te 're ab'madâ'â pese, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Te te duré tiwi 're rowaptērē za'ra mono wamhã, te za te te 're awapari, ĩmreme zarina te te tãma âma 're a'uwaimrami mono da. Tane nherē, dahâimana wasété na dama 're dahâimana za'ra mono wamhã, te za dazada 're hâimana.”

Āne âma ĩrob'ui'ééré hã, ĩbaihã na hã.

¹³ A norĩ wa'wa hã 're anomro wē wa'aba mono da, tō sena asina 're rosa'rata za'ra wa'aba mono wamhã, e 'wa hã te za rowasédé hã te te aima 're 'manharĩ za'ra wa'wa.

¹⁴ Tane nherē, dama 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono nherē, taré da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono wamhã, dama 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. Asimirosa'rata na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono õ di za duré. ¹⁵ Cristu hã Asib'apito aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, te za aihâimana prédup sina 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. Duré Cristu 're ĩsaze za'ra wa'aba mono zém na, da te 're asadanharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te za dama 're asiwasu'u waré za'ra wa'aba mo.

¹⁶ Aiwaimri te za 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, aimreme wasété āna. Aihâimana wē na te za dama 're aihâimana za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata wasété na 'rãwi 're asiwē'õ za'ra wa'aba mono tō da. Tawamhã dama 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono wamhã, Cristuhu zazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono 'ru te, taré da te aima 're nharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherē, te za damreme niwĩ 're danhiséb za'ra. ¹⁷ Āté 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono 'ru te, te za da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa. Āne zarina, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, te za ĩwaihu'u za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te sima 're aiwē za'ra wa'aba mono zéb zarina, a'â 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono na. Āne hã te te wama 're awē mono õ di, dama 're ĩwahâimana wasété za'ra mono zéb da hã. Dama 're wahâimana wasété za'ra mono wamhã, āté te za da te 're wahâ za'ra. Āne zarina, wa te 're robzépata za'ra mono wamhã, ĩ'uwaibaba wa za tō wa te 're robzépata za'ra. ¹⁸ Misi haré ma tō Cristu hã dazada dârâ, 're ĩdahâimana wasété za'ra mono hawi, te te 're da'anho'reptui mono da. 'Re ĩmorĩ wē uptabi hã ma tō dârâ, 're ĩdanomro wasété mono norĩ da, te te 're wa'anhimroi mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono u. Cristu hã dâ'â uptabi nherē, ma tō Īmama hã hãiwa'utu, apâ 're hâimana u'âsi mono da. ¹⁹ Tihâiba na u'âsi, te adâ'â norĩ u mo, dazazéb 're, 're ĩdasimasa mono ne, nimomo 're ĩwairébé mono õ norĩ u. Uburé Danhib'apito uptabi na te te sina po're pu'u za'ra da, te ĩtēme timorĩ za'ra. ²⁰ Ta norĩ hã Nowé ti'ai âma 're morĩ ré, te te 're wapari za'ra mono õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã. Nowé hã 'ri ne uba're, te te 'manharĩ ré, te ta norĩ hã po're āna 're nomro. Tane nherē, da'āma wa'a su'u õ wa, te te da'uprosi su'u õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Te te oto da'uprosi wamhã, 'ri ne uba're wa, ĩsisisi norĩ si, ma â wi sō'reptu za'ra. Ta norĩ hã umro za'ra di. 8 na ĩhâiba za'ra hã. ²¹ Ta hã â hã, â dawabzuri, te wasu'u, danho'reptuzé. E da'u're wa, da'upsözé, te â

dawabzuri hã wasu'u. Mare di. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, da te dasi'âma 're ìropisutu za'ra mono zé te wasu'u, â dawabzuri hã. Dawasédé te te dama 're apari mono wa, 'râwi 're dasiwaihu'u za'ra mono ò di oto, dawasété na hã. Taha wa, dama 're ìrowê za'ra mono zéb zarina, te za oto dasina da te tâma 're ropisutu za'ra, âma 're ìdanomro mono zéb da hã. Zezu Cristu hã dâ'â uptabi nherê, Ìmama hã ab're hawi te te hâiwa'utu wa, apâ 're mori wa, te asõ'reptuzé hã aima tihâimana za'ra wa'wa. ²² Cristu hã hâiwa u mori wa, te oto pire na Timama nhimire niwî 're sãmra, Danho'reptui'wa hã. 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa nori 'madâ'â'wa, te 're hâimana. Uburé hâiwa nho're âma, pire na duré waihu'u pese na 're ìhâimana za'ra mono nori ma zama, te pire uptabi na tâma 're hâimana za'ra.

4

'Re ìdanomro mono zép tém na rowasu'u

¹ Cristu hã ma tô tihâiba na robzépata. Taha wa, te za asina 're asiptete za'ra wa'aba mo, asihâiba zawi âna, ìsine 're ìrobzépata za'ra wa'aba mono zéb da hã. Âne, da te 're robzépata za'ra mono wamhã, marî, da te 're ì'manharî wasété za'ra mono zé hã, te za oto da te 're rême pese za'ra. ² Taha wa, ti'ai âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono ré, te za 're aihâimana wê za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima 're ìwê mono zéb zarina si. Duré marî na asima 're ìrosa'rata wasété za'ra wa'aba mono zéb zarina, 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò di za oto. ³ Wahub ahâ na ma tô ai'âma 're si'utõri za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti waihu'u'õ'wai hâimanazém na, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono ré. Ma tô asisõ 're ìrowasutu za'ra wa'aba mo aré. Ázézei'wa te aré 're anomro aba mo. Duré dato ìwê'õre hã 're 'manharî za'ra wa'aba mono ré, ma tô asina 're asipsaihuri za'ra wa'aba mo aré. Duré ázézei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, ma tô ai'rã siwamnarî na 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono upana, ma tô romhâiba 'manharî âma 're aiwata za'ra wa'aba mo, ta hã waihu'u pese newa rob'manharî hã. ⁴ 'Re anomro wasété aba mono zé hã, tâibâ oto. Taha wa, siwa'ru dasiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono ò wa, te ai'âma 're tob'uzu za'ra wa'wa, Wamama nhimiroti waihu'u'õ'wa nori hã. Taha wa, 're aihâimana wê za'ra wa'aba mono 'ru te, te oto ta nori hã taré te te aima 're nharî wasété za'ra wa'wa. ⁵ Tane nherê, nimahã na ta nori hã 're ìhâimana wasété za'ra mono zém na te te ìwaihu'u za'ra zéb zarina, te za ta nori ma rowairébé za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Ta hã te te ìda'awaihu'uzéb zarina, te za romhutu na uburé nori ma rowairébé, ìhâiba ré nori ma, 're ìdâ'â za'ra mono nori ma zama. ⁶ Taha wa, dahâimanazém na za te te dama 're arowairébé mono wa, ma tô Wanhîb'apito zadawa wasu'u'wa nori hã Cristuhu wasu'uwê na te te 're dapo're pu'u za'ra, da te âma 're saze za'ra mono da. Ta nori wapari'wa nori hã ma tô oto tidâ'â za'ra. Ti'ai âma 're nomro mono ré, ma tô ìwasété na wê'õ za'ra, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã, uburé 're ìdahâimana za'ra mono nori hã ìwasété na te te 're ì'awê'õ mono ne. Tane nherê, hâiba ré 're nomro mono ré, ma tô Wanhîb'apito zadawa wasu'u'wa nori hã Cristuhu wasu'uwê na po're pu'u za'ra, ta nori hã rowê ìsi'utõri'õ âma 're hâimana u'âsi za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono ne.

'Re dasipawaptob za'ra mono da, dama ìrotizé

⁷ Ro ìsi'utõrizéb u hã, romhuture di oto. Taha wa, te za aihâiba na asina 're asiptete za'ra wa'aba mo. Duré aihâimana nhimiza'rese te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi u'âsi aba mono da. ⁸ Dazawizé wasu'u si, ìpire uptabi hã. Taha zarina si, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina, te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo. E marî da. Dazawizé hã aima 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, dawasédé hã da'âma 're 'madâ'â za'ra wa'aba mono tô da, ahâ nherê, da te 're 'manharî za'ra mono nherê, dawasédé hã. ⁹ Te za duré 're ìda'mazasi su'u za'ra wa'aba mo ari'iwi, 're dawata'ê za'ra wa'aba mono âna. ¹⁰ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã sõpru wa, ma tô aihâiba mono bâ dama 're ìromhuri za'ra wa'aba mono zéb da hã, aima sõmri za'ra wa'wa, sipu'u pese na. Taha zarina si, te za oto dama âma 're ì'uwaïmrami za'ra wa'aba mo. ¹¹ Tawamhã dama 're rowahutu za'ra wa'aba mono wamhã, duré dama 're roti za'ra wa'aba mono wamhã, timreme te te aima 're ìsõmri za'ra wa'aba mono na si, te za dama 're ìrowasu'u za'ra wa'aba mo. Duré aihâiba na zama 're dapawaptob za'ra wa'aba mono wamhã, 'Re ìhâimana u'âsi mono, tinhiptede te te aima 're ìsõmri za'ra wa'aba mono

na, te za 're ĩdapawaptob za'ra wa'aba mo. Āne na hã te za dama āma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mo, 'Re ĩhãimana u'âsi mono āma 're dawata za'ra mono da, Zezu Cristuhu nhib'a'uwẽ 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa, dama āma 're ĩ'uwaimrami za'ra wa'aba mono zém na. 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã wẽ uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, wa za āma 're wawata u'âsi za'ra.

Wanhib'apito zazei'wa norĩ te te 're ĩrobzépata za'ra mono zé wasu'u

¹² ĩsiwadi norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, āhãna rowasédé hã da te aima 're 'manharĩ za'ētē za'ra wa'aba mono wa, te a'â 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mono zém na āma 're atob'uzu za'ra wa'aba mono ō di za, da te aima 're rob'manharĩ za'ētē za'ra wa'aba mono ō newa. ¹³ Cristu hã aiwana za'ra wa'aba, ma tō robzépata za'ētē. Taha wa, ĩsine 're robzépata za'ra wa'aba mono wa, te za aipē'ē 're, 're ato za'ra wa'aba mo. E marĩ wa. Cristu hã tiwaihu'u pese na apâ wei morĩ wapsi, za ato za'ēne hã aima 're hãimana za'ra wa'aba mono wa. ¹⁴ Áté Cristuhu āma si 're aihãimana za'ra wa'aba mono 'ru te, te za da te aima 're nharĩ wasété za'ra wa'wa. Tane nherē, aima 're rowē za'ra wa'aba mono di za. E marĩ wa. 'Re ĩhãimana u'âsi mono pē'ezani hã aipē'ē 're aima 're hãimana za'ra wa'aba mono wa oto, rowē uptabi zé hã. ¹⁵⁻¹⁶ Cristuhu zazei'wa oto 're anomro aba mono nherē, 're danhimroi wa'aba mono ō di za. Duré marĩ na dawi 're asipsaihuri za'ra wa'aba mono ō di za. Duré marĩ na dawi 're ro'wa'rutu za'ra wa'aba mono ō di za. Duré danhimirosa'rada hã dawi 're 'wa'rutu za'ra wa'aba mono ō di za. Áté nimahã na dama 're aihãimana wasété za'ra wa'aba mono wamhã, te za da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'wa. Āne zarina, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, ĩ'uwaibaba te za tō 're ĩrobzépata za'ra wa'aba mo. Tane nherē, Cristuhu zazei'wa 're anomro aba mono 'ru te, 're robzépata za'ra wa'aba mono wamhã, 're aséb za'ra wa'aba mono ō di za. Cristuhu zazei'wa na, da te 're asisi za'ra wa'aba mono wẽ te, te za 'Re ĩhãimana u'âsi mono āma si 're aiwata za'ra wa'aba mo.

¹⁷ Bãdã hã ma tō oto ĩwa waptãrã, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã te te dama ĩ'arowairébézé da hã, ta hã dahãimanazém na dawaihu'u'wa 're hãimana mono wa. Taha wa, te za a'â tinhib'a'uwẽ norĩ ma arowairébé, 're ĩwahãimana za'ra mono zém na, te te wa'awaihu'u wa. Tawamhã e niha za ĩsazei'õ'wa norĩ ma te te ĩrowairébézé hã. Wanhib'apito wasu'uwẽ na, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, we te te dama ĩwaihu hã te te āma saze za'ra ō wa dame, ta norĩ ma, 're rowē za'ra mono ō di za.

¹⁸ Duréihã āhã wasu'u na ma tō āne na dama rowasu'u, 'Re ĩhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã:

“Áté marĩ ahã na te za sada 're hãimana za'ra, 're ĩnomro wẽ mono norĩ zada hã, tinho'reptuzé hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono ō ré. Tawamhã e niha te za tãma 're romhãimana za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono wẽ'õ'wa norĩ ma hã, siwa'ru 're ĩhãimana za'ra mono norĩ ma hã.”

Āne ta norĩ wasu'u na rob'ui'ééré hã, ĩbaihã na hã.

¹⁹ Áté wa za a'â robzépada hã wa te wasina 're 'madã'ã za'ra, 'Re ĩhãimana u'âsi mono te te wama 're ĩ'awē mono zéb zarina. Tane nherē, 'Re ĩhãimana u'âsi mono, wa'apoto mono 'wai umnhasi sina, wa za dama 're wahãimana wẽ za'ra, ta hã tinhimiropisutu wẽ na za te te wama āma 're a'uwaimrami u'âsi mono wa.

5

Wanhib'apito zazei'wa 'madã'ã'wa norĩ ma rowasu'u

¹ Da'madã'ã'wa norĩ, āhãna wa za aima ĩsiwasu'u za'ra wa'wa. Wa hã da'madã'ã'wa, wa duré 're ĩhãimana. Cristu hã te te robzépata wamhã, wa tō ĩtōmo na 'madã, te te ĩrobzépatazé hã. Wa hã wa za duré ĩsazei'wa norĩ siré, rowē uptabi hã ĩsina waihu'u hãiwa āma, rowē uptabi hã sō'awi te te wama pisutu za'ra wapsi, Wanhib'apito hã. ² Taha wa, wa za aima waihu'u za'ra wa'wa, 'Re ĩhãimana u'âsi mono hã tinhib'a'uwẽ te te aima 're ĩpisutu za'ra wa'aba mono hã ato sina tãma 're pawaptob za'ra wa'aba mono da, tãma 're aiwa'a za'ra wa'aba mono āna. Āne da, ma tō sima aiwē za'ra wa'wa, Wamama hã. Rob'ui'prazéb zô tãma 're dapawaptob za'ra wa'aba mono ō di za. Tō sena asima 're ĩwē uptabi za'ra wa'aba mono zéb zarina si, te za tãma 're ĩdapawaptob za'ra wa'aba mo. ³ Asimi'madã'ã za'ra wa'wa hã tãma 're 'madã'ã pese za'ra wa'aba mono da, ma

tô aipisutu za'ra wa'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, a norĩ wa'wa hã dama aipire wẽ te, 're dawada'uri za'ra wa'aba mono õ di za. Asimipawapto wẽ na te za tãma ãma 're asanho wẽ za'ra wa'aba mo, asimi'madâ'â za'ra wa'aba norĩ ma. ⁴ Tawamhã Da'madâ'â wai uptabi hã apâ wei morĩ wapsi, tãma 're ìdapawapto wẽ za'ra wa'aba mono zé wa'rãmi, te za oto aima wa'âbâ za'ra wa'wa, ìwẽ uptabi na, ìsi'utõrĩ'õ na oto aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

⁵ Ìpréduptém norĩ, ìprédum norĩ mreme si te za 're ìwapari pese za'ra wa'aba mo. Ìsazei'wa norĩ, aihĩni te za romhuri na 're asipawapto za'ra wa'aba mo, aipire na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mono ãna. Duréihã ãne na ma tô rob'ui'éré, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa hã:

“Dapire na 'rãwi 're ìdasi'madâ'â za'ra mono norĩ da si, te za 're hâimana, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Dapire na 'rãwi da te dasi'ãma 're ìrosa'rata za'ra mono õ norĩ si, te za te te 're apawapto u'âsi.”

Ãne ãma rob'ui'éré hã, ìbaihã na hã.

⁶ Ãhã wa, te za Wamama ma 'rãwi aiwapu na 're asi'madâ'â za'ra wa'aba mo, taha si waihu'u pese uptabi na 're hâimana mono wa. Ãne wamhã, bâdâ te te ai'ãma sima ìpisutuzém na, te za ai'ãma uwaimrami za'ra wa'wa, aipire na oto dama 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hã. ⁷ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're ai'madâ'â wẽ za'ra wa'wa. Taha wa, marĩ na 're aihâtâ'â za'ra wa'aba mono wamhã, te za tãma 're asiwasu'u za'ra wa'aba mo, marĩ na 're ì'aihâtâ'â za'ra wa'aba mono zéb zarina. Taha parimhã, ãma 're rosa'rata za'ra wa'aba mono õ di za oto, marĩ na 're ì'aihâtâ'â za'ra wa'aba mono ãma hã.

⁸ Ma'ãpé, aihâimana nhimiza'rese sina 're aihâimana za'ra wa'aba mono. Duré 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mono. E marĩ wa. Da'rui'wa hã datême 're morĩ wa, wa'uburé norĩ nhib'apito hã. Hu'u zéré pa hã wairõ sina, tisa zô 're ìnomro mono ne, te datême 're morĩ u'â, Wanhib'apito si da te dasina 're ì'madâ'â u'âsi za'ra mono zé hã te te dawi 're a'uprosi mono da. ⁹ Asiré Wanhib'apito zazei'wa norĩ hã daro mono bâ 're hâimana za'ra mono 'ru te, da te tãma 're ìrob'manharĩ za'ra mono zém na, te a'â te te 're robzépata za'ra, asine za'ra wa'aba. Ã norĩ wasu'u hã ma tô ìwaihu'u za'ra wa'wa. Taha wa, Wanhib'apito umnhasi sina te za 're aihâimana za'ra wa'aba mo, da'rui'wai wi asina 're asiptete u'âsi za'ra wa'aba mono sina. ¹⁰ Tane nherẽ, 're robzépata hã za'ra wa'aba mono õ ré, rowézé hã te za te te aima ãma 're a'uwmrami 'wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã. Taha si te za te te 're asiptete u'âsi za'ra wa'wa, tiwaihu'u pese na, asiptete u'âsi ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Òhõ ma si te ìsimizawizé hã sa'ëté na tãma 're hâimana. Taha wa, ma tô sitême asõ tihârâ za'ra wa'wa, rowé ìsi'utõrĩ'õ ãma ìsiré 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, Cristuhu nhib'a'uwẽ oto 're anomro aba mono wa. ¹¹ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã danhipai u dama pire uptabi na 're hâimana mono wa, wa za taha ãma si 're wawata u'âsi za'ra.

Pedru te te ìdazawizé wasu'u

¹² Sira hã ma tô ìpawapto, aima ìnhimiroti syry za'ra wa'aba nherẽ, te te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Ta hã ìsisãnawã ne, te ìma 're hâimana. Taha wa, ìma umnhasi di. Wa hã wa tô ìsima aiwẽ za'ra wa'wa, ìnhimiroti na te aipawapto za'ra wa'aba da, Wanhib'apito ãma si asiptete sina 're anomro aba mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipawaptozbé hã asi'uihã na asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. Taha wasu'u na si, wa tô te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa, tô sena wa. Taha wa, te te 're aipawapto wẽ za'ra wa'aba mono wa, te za asiptete sina ãma 're anomro aba mo.

¹³ Wanhib'apito zazei'wa norĩ hã, Babironiza na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ìhâimana za'ra mono norĩ hã, ma tô Wamama hã sima pisutu za'ra, ìsib'a'uwẽ oto 're hâimana za'ra mono da. Ta norĩ zama ma tô timreme na ãma asawi za'ra wa'wa. Ì'ra na te 're ìsisi mono zama, ma tô duré timreme na ãma asawi za'ra wa'wa, Marcusi hã. ¹⁴ Tame te za uburé asiré ìsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, asõ'utu na asisawi sina 're asitob'rata hârâ za'ra wa'aba mo.

Cristuhu nhib'a'uwẽ norĩ, rowé na ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da si, wa aima za'ra wa'aba te tiwi 're rowaptêrẽ u'âsi, Wamama wi.

2 Pedru

Pedru hã, maparane ãma te te duré ïrob'ui'érezé, ïsazei'wa norĩ
ma
Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na Pedru hã ma tô duré rob'ui'éré, Zezusihi zazei'wa norĩ ma, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã dawazari 're ïhâimana za'ra mono norĩ mreme hã te te 're wapari za'ra mono tã da. Ta norĩ hã sadawa nhipese na ma tô te te 're rowasu'u' za'ra, Zezusi hã za apã we ïmorĩ õ na hã. Taha wa, ma tô Pedru hã tãma waihu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã da'ãma 're ïwa'a su'u mono õ zém na hã. Ta hã ma tô te te sima 're da'awẽ, ï'ra hã da te dasina 're umnhasi za'ra mono da, uburé. Senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã wasété uptabi na te 're hâimana za'ra. Taha na ma tô sitême te te 're dapizari za'ra. Taha wa, Pedru hã ma tô ãma tãma rob'ui'éré za'ra, nimahã bâtã na 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ta norĩ hã za te te ïhã za'ra zém na hã, duré ïsine 're ïdahâimana za'ra mono norĩ zama.

¹ Wa hã Sima Pedru, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, duré ïsadawa wasu'u'wa, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, wasiré ïsazei'wa 're ï'anomro aba mono norĩ ma. Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wẽ uptabi di. Wa'anho'reptui'wa Zezu Cristuhu zama wẽ uptabi di. Wẽ uptabi zahuré wa, ma tô te te 're aipawaptob za'ra wa'wa, wasine asina 're umnhasi za'ra wa'aba mono da, te te 're asõ'reptu za'ra wa'aba mono da.

² 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, duré Wanhib'apito Zezusi hã, aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. ãne wa, wa ai'ãma tãma 're ïmreme u'âsi za'ra wa'wa, ïsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré rowé u'âsi, ãma 're anomro u'âsi aba mono da.

³ 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô tiwaihu'u pese na uburé marĩ ïwẽ na wama 're sôpru, wapẽ'ẽ 're, ïsine wawẽ uptabi na ãma 're ïwahâimana za'ra mono zéb da hã, duré ïsine wa te dama 're ï'manharĩ wẽ za'ra mono zéb da zama. ⁴ ãne zarina, te te wama 're ï'aropisutu mono zéb zarina, ma tô marĩ ïwẽ hã wapẽ'ẽ 're, te te wama 're anhomri, sa'ëtê na. Wama wẽ uptabi di, wama 're ïsôprub za'ra mono zé hã. E marĩ da, ma tô wama 're sôprub za'ra. ïsine wahâimana wẽ na oto ãma 're wahâimana za'ra mono da. ãne wamhã, ïsazei'õ'wa norĩ ne, wawasété zô 're wasiwasutu u'âsi za'ra mono õ di za, wawasété na 're wahâimana za'ra mono da. ⁵⁻⁷ ãne wa, ïsazei'wa 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aiwẽ uptabi na si ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono da oto. Duré Wanhib'apito nhimiroti hã te za 're ïwaihu'u pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi, te za asina 're asiptete za'ra wa'aba mo. Duré ro'wa'rudu hã ai'ãma 're hâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, te za õne haré Wanhib'apito ãma si 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te za duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na si, 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Duré, asisãnawã norĩ hã 're ïsawi pese za'ra wa'aba mono ne, te za asiré ïsazei'wa norĩ hã 're ïsawi pese za'ra wa'aba mo. Te za uburé 're ïdazawi pese za'ra wa'aba mo duré. ⁸ ãhã zarina si 're aihâimana za'ra wa'aba mono wamhã, te za aihâimana wẽ hã asima 're ïsa'ëtê za'ra wa'aba mo. ãne wamhã, Wanhib'apito Zezu Cristuhu nhimiroti hã taré waihu'u za'ra wa'aba õ di za. Te za tô marĩ ïwẽ na ãma 're ï'uwaimrami u'âsi za'ra wa'aba mo. ⁹ Tane nherẽ, ãne 're aihâimana za'ra wa'aba mono õ wamhã, datob'a na 're ïdanomro mono ne, te za 're anomro aba mo, duré syry na da te 're ïrob'madã'ã za'ra mono ne. E marĩ wa. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã 're ï'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zé hã, te te aima 're pari za'ra wa'aba mono nherẽ, ãma 're aipo're si'ãri za'ra wa'aba mono wa, te za datob'a na 're ïdanomro mono ne, 're anomro aba mo.

¹⁰ ïsisãnawã norĩ, tô sena ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã aipisutu za'ra wa'wa, ïsib'a'uwẽ 're anomro aba mono da. ãne wa, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, ãma 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mono da, 'rãwi ïsib'a'uwẽ na asina 're waihu'u za'ra wa'aba mono da. ãne wamhã, Wanhib'apito hã rême za'ra wa'aba õ di za. Duré aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono õ di za oto. ¹¹ Taha zarina, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono hã to sina te te 're ai'a'mazasi 'wa hãiwa u, Wanho'reptui'wai u, Wanhib'apito Zezu Cristuhu u, Danhib'apito uptabi na dama 're ïhâimana u'âsi mono u.

¹² Āhã wasu'u hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba nherẽ, duré asiptete sina ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherẽ, wa za te ãma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'wa, aiwi simani za'ra wa'aba tã da, ĩwasu'u hã. ¹³⁻¹⁴ Īma wẽ di tã, ĩhãiba ré 're ĩhâimana mono ré hã, ãhã wasu'u na, te ãma 're aipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mono da hã, ĩdã'ázéb u romhuture na, te ĩsina waihu'u wa, Wanhíb'apito Zezu Cristu te te ĩma ĩwaihu'u sirõmo zéb zarina. ¹⁵ Taha wa, ĩma ĩwaihu'u pese na si, wa za te 're aipawaptob za'ra wa'wa, uburé te aima ãma ĩrob'ui'ééré za'ra wa'wa hã, aiwi simani za'ra wa'aba tã da, ĩ'uirĩ na hã.

Wanhíb'apito hã rowa'a za'ëtẽ ré, sab ré, te te siwi ĩ'madã'ã na rowasu'u

¹⁶ Wa norĩ hã wa tã Wanhíb'apito hã wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa, ĩwaihu'u pese uptabi na, duré za apã we ĩmorĩ na zama. E tawamhã taré danhimirosa'rata nhipese zarina, wa tã Wanhíb'apito wasu'uwẽ hã wa te aima 're wasu'u za'ra wa'wa. Mare di. Wa norĩ hã Wanhíb'apito Zezu Cristu hã rowa'a za'ëtẽ ré, sab ré, wa tã watõmo na 'madã'ã za'ra ni. ¹⁷⁻¹⁸ ĩ'rata wa tã aimasam ni, ĩmama hã ãma wata wamhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Hãwa hawi te we tãma tinha, rowẽ uptabi hawi, ãne: “Ā hã ĩ'ra, te 're ĩsawi pese mono, tãma 're ĩto za'ëtẽ mono.” Āne te we tãma tinha. Wa norĩ hã wa tã ãne wapari za'ra ni, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã hãwa hawi te te tãma ĩnharĩ na, ëtẽ 'rãihã ĩwẽ uptabi ãma, Wanhíb'apito Zesusihi 'rata wasimasab ré.

¹⁹ Marĩ, wa te ĩsabu za'ra zéb zarina, wa tã waihu'u za'ra ni, tã sena na Danho'reptui'wa na 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ te te dama 're ĩrowasu'u za'ra mono zém na hã. Awẽ u te za wasi wawẽ hã 're pusi, dama rowa'a'wa da, damorĩ wẽ da. Tane wapawapto'wa da, te wama 're hãimana, ĩsadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u hã, ãma 're ĩwanomro wẽ mono zéb da hã. Āne wamhã, te za ãma 're ĩrosa'rata u'âsi za'ra wa'aba mo. ²⁰⁻²¹ 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimirowasu'u na rob'ui'ééré hã, marĩ te te ĩwasu'uzé hã, ni'wa hã si'uihã na te te waihu'u õ di, te te dama 're ĩ'awaihu'u mono da hã. E marĩ wa. Ta norĩ hã, si'uihã na te te dama 're rowasu'u za'ra mono õ wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono si, ma tã Tipé'ezani na te te tãma 're awaihu'u, te te dama 're wasu'u za'ra mono da. Tane, wa norĩ zama ĩsadawa wasu'u'wa norĩ nhimirowasu'u hã, wasi'uihã na wa te 're waihu'u za'ra mono õ di, marĩ te te ĩwasu'uzé hã wa te dama 're ĩwaihu'u za'ra mono da hã. Taha wasu'u hã pire wa, ma'ãpé ãma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, waihu'u za'ra wa'aba da.

2

*Senai'õ na rowasu'u'wa norĩ na rowasu'u
Zudasi 3-16*

¹ Duréihã ma tã ni'wam norĩ hã wahi'rata norĩ wazari 're hãimana za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa newa. Tane, tã senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã, te za duré aiwazari 're hãimana za'ra wa'wa. Ta norĩ nhimirowasu'u hã tã sena newa, da te ãma 're saze za'ra mono wamhã, te za dahãimana wẽ zé hã dawĩ 're si'utõrĩ za'ra. Wanhíb'apito hã tidã'ázém na te te 're wa'ãbã za'ra mono nherẽ, te za 're simrami za'ra, tinhíb'apito zõ, tã senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã. Taha wa, te za 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're ahã za'ra, 're dã'ã za'ra mono da. ² Ta norĩ hãimanazéb zarina, te za da'ahã na da te ãma 're sasõmri za'ra, dahãimana nhiséb'õ na, Wanhíb'apito zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono nherẽ. Taha wa, te za da'ahã na Wanhíb'apito nhimiroti ma, da te 're nharĩ wasété za'ra, taré. ³ Tã senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã te za taré rob'ui'prazéb zõ, tinhimirosa'rata na si, marĩ na te te aima 're rowasu'u za'ra wa'wa. Tane nherẽ, ta norĩ hã ĩwasété na 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di. Taha wa, ĩsimihãzé wĩ, sisõ'reptu waihu'u za'ra õ di za.

⁴ Tane, hãwa ãma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, duréihã tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, tinhimihãzé hã te te tãma ba'a za'ra õ di, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã. Ropipa u ma tã sisiti satõrĩ za'ra, tame 're simasa mono da, pawasisi ré robra ãma. Tame te za ta norĩ hã 're simasa, bãdã ĩwa ĩwaptã'ázéb u, dahãimanazém na te te ĩda'awaihu'uzéb zarina te te dama ĩ'arowairébézéb u hã. Tawapsi te za ta norĩ hã hã za'ra. ⁵ Duréi uptabi hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã tinhimihãzé hã te te dama ba'a õ di, ti'ai ãma 're ĩdahãimana za'ra mono norĩ ma. Ā ma, ma tã tinha,

â pusi mono da, â na te te da'uprosi da, 're dahâimana wasété za'ra mono wa. Nowé norĩ si ma tô sô'reptu za'ra, 7 na ãhâiba za'ra norĩ me. Nowé hã te te aré dama 're roti u'âsi, 're dahâimana wẽ za'ra mono da, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na. ⁶ Duré, dahâimana wasété wa, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã siwi da'awẽ'õ, Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma, duré Domora na 'ri nho'õmo nhisi ãma zama. Unhama ro'o na ma tô da'uprosi, da te ãma waihu'u za'ra da, dawasété na si 're dahâimana za'ra mono wa, aiwa za te te 're ãda'ahã za'ra mono na. ⁷ Roho si 're morĩ wẽ wa, ma tô sô'reptu, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã. Dahâimana nhiséb'õ na, 're dahâimana za'ra mono wa, ma tô tipé'ẽ na aré te te 're robzépata, Ro hã. ⁸ Da'rata 're hâimana mono ré, awẽ sidâpâsi dawasété na te te 're da'awaihu'u mono wa, duré damreme wasédé hã te te 're awapari mono wa, pẽ'ézẽ ahã uptabi di, Ro hã. ⁹ 'Re ãhâimana u'âsi mono ma, waihu'u pese di, Ro hã te te ãsô'reptuzéb da hã. Tane duré, Wanhib'apito ma waihu'u pese di, ro'wa'rutu hawi te te 're ã'anho'reptui mono zéb da hã, ãsimiroti 'madã'ã pese 'wa norĩ hã. Duré tãma waihu'u pese di, te te 're ãda'ahã za'ra mono zéb da hã, 're ãdanomro wasété mono norĩ hã, bãdã ãwa ãwaptã'ãzéb u hã, dahâimanazém na te te ãda'awaihu'uzéb da hã. Tawapsi te za dahâimanazéb zarina te te dama 're arowairébé, rob'rãsutuzéb ãma. ¹⁰ Dahâimana nhiséb'õ na 're dahâimana za'ra mono wamhã, duré ãsimiroti hã da te dasiwi 're wẽ'õ za'ra mono wamhã, te za sa'ëtẽ na da te 're robzépata za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimihãzéb zarina.

Senai õ na rowasu'u'wa norĩ hã, te simipari ãna 're hâimana za'ra. Ta norĩ hã hãwiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te te 're wazéb za'ra mono õ di. Timreme na te te ãma 're wasété u'âsi za'ra, sina pahi za'ra ãna. ¹¹ Hãwiwa ãma 'Re ãhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ ma, siptete za'ra di. Duré tãma waihu'u pese za'ra di. Tane nherẽ, Wanhib'apito nho'a 're hâimana za'ra mono wa, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ ãma, 're mreme wasété za'ra mono õ di, asa. ¹²⁻¹³ Tanei õ di, aibã norĩ hã senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã. Roti hã uburé tãma waihu'u za'ra õ wamhã, te roti ma te te 're nharĩ wasété za'ra, wẽ nherẽ, roti hã. Ta norĩ hã abaze ne, te rosa'rata ãna 're hâimana za'ra, simiza'rese ãna. Taha zarina, abaze hã da te 're simroi mono wa, 're ãrere'e mono ne, te za ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra, 're ãhâimana wasété za'ra mono zé wa'rãmi.

Ta norĩ hã te marĩ hã te te sima 're wẽ ahã za'ra. Siséb ãna, te rowa'a na te te 're rob'manharĩ wasété za'ra. Taha wa, ta norĩ wazari, 're asaihuri aba mono wa, te ai'ãma 're mreme wasété za'ra wa'wa, ãsazei'õ'wa norĩ hã. ¹⁴ Senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã te pi'õ ãwasété norĩ zõ te te 're rob'madã'ã u'âsi za'ra. Ta norĩ ma hã wẽ za'ra di, tiwasédé hã te te ãma 're ã'manharĩ u'âsi za'ra mono zéb da hã. Hâimana nhipse na te ta norĩ hã 're nomro, da te ãma 're sasõmri za'ra mono da. Tawamhã ni'wam norĩ hã siptete sina Wanhib'apito ãma 're nomro mono õ wamhã, te za ta norĩ ãma te te 're sasõmri za'ra. Duré senai õ na rowasu'u'wa norĩ hã te tinhimarĩ wẽ zõ si, te te sima 're rob'ruiwapari u'âsi za'ra. Taha wa, ta norĩ hã tãma wẽ õ di, 'Re ãhâimana u'âsi mono ma hã. ¹⁵ Ta norĩ hã ma tô 're ãdanomro wẽ mono zé hã rême za'ra, Bara'ã hã 're ãmorizéb zarina, oto 're nomro mono da. Bara'ã hã Be'oho 'ra. Duréihã ma tô Bara'ã hã sima wẽ, rob'uiprazé hã da te tãma sõmri da, ãsimiromhuri wasété wa'rãmi. ¹⁶ Tawamhã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa para, ma tô ãsimizama hã awaru po'repore hã, a'uwẽ mreme na tãma tinha, simiza'rese ãna 're morĩ tõ da. ãne na ma tô tiwi sizã, za te te ã'manharĩ wasété zé hã.

¹⁷ Senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã, tinhimirowasu'u na te te ãma 're dapawaptob za'ra mono õ wa, wa za oto marĩ na aima ãma romnhimire'é za'ra wa'wa. Ta norĩ hã sipti hã 're ã'ãré mono ne, te 're hâimana za'ra. Duré hãwiwa nhirõno hã rowa'u hã nimomo te te 're sate mono wa, tã hã ãhawi we 're ãta'a mono õ ne, te 're hâimana za'ra. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô ta norĩ hã pisutu sirõmo za'ra, robra si 're ãsa'wari mono zéb ãma, ãwa 're hâimana u'âsi za'ra mono da. ¹⁸ Ta norĩ hã simiroti pire newa, 'rãwi sina 're wata za'ra mono sina, te za te te dama 're rowasu'u za'ra, da te dasima 're ãwẽ za'ra mono zéb uwaibaba, 're dahâimana wasété za'ra mono da, dama 're ãrowẽ za'ra mono zéb da newa. ãne wamhã, nimosi ãsazei'õ'wa norĩ hâimana wasétézém hawi 're ãdasipizari za'ra mono norĩ hã, te za oto te te ãma 're sasõmri za'ra, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ ãma hã. ¹⁹ Dasi'uihã na dahâimanazém na 're dahâimana wasété za'ra mono nherẽ, rowẽ na si za 're ãdanomro mono na, te ta norĩ hã te te dama 're rowasu'u za'ra, taré. Tane nherẽ,

rowê na si 're nomro mono õ di, ta norĩ hã, tihâimana wasété hawi ïwairébézéb da hã, tâma waihu'u za'ra õ wa. Marĩ hã da te 're sei hõsi za'ra mono wamhã, dasi'uihã na da te 're rême waihu'u za'ra mono õ di za. Tane, senai'õ na rowasu'u'wa norĩ hã si'uihã na tiwasédé hã te te sahãri waihu'u za'ra õ di. ²⁰ Áté ta norĩ hã Danho'reptui'wa na ma tô Wanhib'apito Zezu Cristu hã te te 're waihu'u za'ra. Taha zarina ma tô ïsazei'õ'wa hâimana wasétézém hawi 're sipizari za'ra. Tane nherê, apâ dasiré 're hâimana wasété za'ra mono wamhã, e niha za tawamhã, 're ïhâimana za'ra mono zé hã. Wanhib'apito hã te te 're saze za'ra mono õ ré, rowê'õ na 're ïhâimana za'ra mono zém nhipai u hã, tâma 're rowê õ uptabi za'ra mono di za oto. ²¹ Ta norĩ hã hâimana wê na 're hâimana za'ra mono da, te te sina 're waihu'u za'ra mono õ ré, ma tô robzei'õ na 're hâimana za'ra. Tazahã, dahâimana wê zé hã te te oto siwi 're wê'õ pese za'ra mono wa, te oto robzei'õ uptabi na 're hâimana za'ra. ²² Ta norĩ hã apâ tiwasété u 're sipizari za'ra mono wa, ma tô te te sina âma 're uwaimrami za'ra, dahâimanazém na tô sena na da te dasima 're ïnharĩ za'ra mono zé hã, âne: “Wapsã hã te za apâ mo, tinho'o'o zô, te te 'rêne da. Duré uhâbã hã da te 're upsõ za'ra mono nherê, te za apâ 're si'uptob za'ra, ti'ai wai'o na.”

3

Wanhib'apito Zezu Cristu hã za apâ we ïmorízé wasu'u

¹ ïsiwadi norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, wa za duré rob'ui'ééré na âma aima sisiwi za'ra wa'wa, maparane te aima ïrob'ui'ééré za'ra wa'aba zéb zarina, rosa'rata wê na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. ² Wa tô ïsima wê, duréhã 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ nhimiroti na, te âma aipo're pu'u za'ra wa'aba da. Wa tô duré ïsima wê, Wanhib'apito nhimiroti na zama, te âma aipo're pu'u za'ra wa'aba da, Wanho'reptui'wa nhimiroti na hã, wasiré ïsadawa wasu'u'wa norĩ hã wa te aima âma 're ïrowasu'u za'ra wa'aba mono zém na hã. ³⁻⁴ Marĩ ïpire na, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. Rob'rãsutu u hã romhuture wamhã, te za ni'wam norĩ hã âne 're hâimana za'ra. Marĩ ïwasété zô si te za te te 're rowasutu za'ra. Áne te za te te aima 're nharĩ za'ra wa'wa: “Oro apâ wei morĩ su'u 'ruza, Zezu Cristu hã. Ropoto na'rata hawimhã, tô õhõ u'â romhâimanazé hã. Apâ wei morĩ õ ré, ma tô wamama norĩ hã wawi 're dâ'â za'ra.” Áne te za te te aima 're nharĩ za'ra wa'wa. ⁵⁻⁶ Ta norĩ hã te te 're 'madâ'â za'ra mono õ di, duréi pese timreme na hã hâiwa te te ïpoto na, ti'a te te ïpoto na zama, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Ta hã ma tô â na âma aiwanhiza, â hã ti'a hã te te 're uirĩ mono da oto. Duré âma ronomro pari, ma tô â pusi. Ma tô tã si nomro. Ma tô uburé marĩ hã ti'ai âma hã uprosi, â na. ⁷ Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme zarina, hâiwa norĩ hã ti'ai me te za a'â 're hâimana zahuré. Bâdâ ïwa ïwaptã'ázéb u, te za dahâimanazéb zarina dama arowairébé, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Tawamhã te za da'uprosi, 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã. Duré unhama ro'o na te za oto hâiwa norĩ hã uprosi zahuré, ti'ai me.

⁸ ïsiwadi norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, Wanhib'apito hã zahadu apâ wei morĩ õ nherê, ma'âpé marĩ na âma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, aiwi 're simani tã za'ra wa'aba mono da. Bâdâ hã wa te 're ïsa'rata za'ra mono nei õ di, Wamama nhimiza'ratazé hã. Bâdâ misi nherê, tâma hã wahub ahã ne. Duré miu na wahum nherê, tâma hã misi bâtã na. ⁹ Wanhib'apito hã wa'a õ di, ïwê na te te dama ïropisutuzém na, te te dama âma 're ïuwaimrami za'ra mono da hã. Ai'âma wa'a su'u za'ra wa'aba õ di, te te ïaihã za'ra wa'aba da hã. E marĩ wa. Te te ïda'uprosi da hã tâma wê õ di. Uburé dawasété wi 're ïdasipizari za'ra mono da si, tâma ïwê hã, ïsimiroti zarina 're danomro wê mono da si. ¹⁰ Wa za oto aima âma romnhimiré'é za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da. ïsipsaihuri hã sô ïdanhimipari õ zém na si, te za ázézé, 'ri para u hã. Tane, Wanhib'apito zô 're ïdanhimipari za'ra mono õ zém na si, te za wei mo apâ. Áne wamhã, hâiwa te za ai'utõ. Rãrã'ã za'etê uptabi di za. Uburé marĩ hã hâiwa na 're ïsimasa mono hã te za ai'uzã. Danhipti'ai mono bâ, marĩ hã 're ïhâimana za'ra mono hã te za si'utõrĩ.

¹¹ Tawamhã, uburé marĩ hã ïsi'utõrízém na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba wa, e niha te za tawamhã 're aihâimana za'ra wa'aba mo. Te za aiwê uptabi na 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si. ¹² Te za duré asimi'ê na sô

're asimipari za'ra wa'aba mo, 'Re ìhâimana u'âsi mono bâdâ te te ìpisutu zô. Bâdâ hã ìwa waptã'ã su'u da, te za asiptete sina 're aihâimana wẽ za'ra wa'aba mo. Bâdâ ìwa waptã'ã wamhã, te za hãiwa hã ai'utô, unhamo ro'o na. Duré uburé marĩ hã hãiwa na 're ìsimasa mono hã te za ai'utô. ¹³ ãne za romhâimana wa, hãiwa ìtéb zô, duré ti'a ìtéb zô zama, wa za sô 're wanhimipari u'âsi za'ra, tame dawẽ na si 're ìdahâimana za'ra mono zéb zô. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ãne ìwẽ na te te dama ropisutu wa, wa za sô 're wanhimipari u'âsi za'ra.

¹⁴ Taha wa, ìsiwadi norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, rowẽ zô 're asimipari za'ra wa'aba mono sina, te za sada 're asiptete za'ra wa'aba mo, aihâimana wẽ na 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã aihâimana wẽ uptabi na, te te 're aiwaih'u za'ra wa'aba mono da, rowẽ u'âsi ãma 're anomro aba mono da. ¹⁵ Ma'ãpé, ãma 're rosa'rata pese za'ra wa'aba mono, Wanhib'apito hã da'ãma ìwa'a su'u ô zém na hã. Ta hã te simi'ẽ na 're hâimana, tinhimihâzé wi te te 're ìda'anho'reptui mono da hã. ãne na ma tô duré Paru hã wama ìsawi pe hã aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, hãiwa hawi rowaih'u na 'Re ìhâimana u'âsi mono te te tãma ìwaih'u zéb zarina. ¹⁶ ãne na ma tô te te dama 're awaih'u, Paru hã te te dama ãma 're rob'ui'éré mono wamhã. Nimame te tihâimana za'ra, ìsimi'ui'éré pire hã. Ta hã dama pire za'ra di, da te 're ìwaih'u za'ra mono zéb da hã. ãne wa, ma tô ni'wam norĩ hã ìsimiroti na te te ãma 're upa za'ra, te te 're waih'u pese za'ra mono ô wa, wẽ nherẽ, ìsimiroti hã. Ta norĩ hã Wanhib'apito ãma siptete sina 're hâimana za'ra mono ô wa, ma tô Paruhu nhimiroti na te te ãma 're upa za'ra. Duré 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti 'rata na rob'ui'éré hãiba amo na zama, ma tô te te ãma 're upa za'ra. Taha wa, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã hã za'ra.

¹⁷ ìsiwadi norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne hã aima waih'u pese za'ra wa'aba wa, ma'ãpé 'rãwi 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mono, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti wẽ'ô'wa norĩ nhimirowasu'u hã 're wapari za'ra wa'aba mono tô da, Wanhib'apito ãma asiptete sina 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. ¹⁸ Ma'ãpé, 're aihâimana wẽ u'âsi za'ra wa'aba mono, aihâimana wẽ hã asima 're sa'ëtẽ za'ra wa'aba mono da, Wanhib'apito Zezu Cristu te te 're ìwa'apawapto mono zém na. Duré Wanho'reptui'wa Zezu Cristuhu ãma rowaih'u hã, te za asima 're ìsa'ëtẽ za'ra wa'aba mo. Ta hã Wanho'reptui'wai wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra. Tane tô.

1 Zuwã

Ïsazei'wa norĩ ma, Zuwã te te ïrob'ui'ééré na'rata zé

Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na rob'ui'ééré hã Zuwã hã ãma sisisi õ di. Tane nherẽ, ïsãna'rata hawim na hã dama waihu'u pese za'ra di, ïsimi'ui'ééré na hã. Zuwã hã ma tô wama waihu'u za'ra tinhimi'ui'ééré na hã, 're wasisawi pese za'ra mono da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïwa'azawi pese mono ne. Duré rowa'a na si 're wanomro mono da, ma tô wama waihu'u za'ra, wawasédé hã wa te 're 'manharĩ za'ra mono ãna.

Zezu Cristu ïsi'a'uwëzé wasu'u

¹ Wa hã Zuwã, wa za oto aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, Wanhib'apito zazei'wa, 're ï'aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma. Duréihã marĩ õ uptabi ré, 're ïhâimana mono ãma, wa za aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Ta hã ma tô si'a'uwë, ti'ai ãma hã. Ta hã wa tô wa te 're wapari za'ra, ti'ai ãma 're morĩ ré, ïsiré 're ïwanomro mono norĩ hã. Wa tô duré wa te 're hãiba 'madâ'â u'âsi za'ra, watõmo na. Dâ'â pari, hãwa'utu wa, wa tô duré wanhib'rata na hãiba upi za'ra ni. Ta hã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na ïsisi hã, duré 're ïdanomro mono zép té, te te dama 're ï'apisutu mono. ² Duréihã marĩ õ ré hã Wamama siré te 're hâimana u'âsi, ta hã. Tawamhã ma tô we datême sihâi'ré, sô'awi ãma 're ïdanhopré mono da hã. Wa norĩ hã wa tô wa te 're 'madâ'â za'ra. Taha wa, sena na wa aima wasu'u za'ra wa'aba ni, 're ïdanomro u'âsi mono zé te te dama 're ï'apisutu mono hã. ³ E marĩ da, wa ãne aima rowasu'u za'ra wa'aba ni, wa te 're ï'madâ'â za'ra mono zém na hã, duré wa te 're ïwapari za'ra mono zém na zama. Wamama siré 'râwi 're ïwahâimana za'ra mono ne, duré ï'ra siré Zezu Cristuhu siré 'râwi 're ïwahâimana za'ra mono ne, a norĩ wa'aba zama ïsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mono da, wa ãne aima waihu'u za'ra wa'aba ni. ⁴ Watoi uptabi zé hã wa te wasima 're 'masisi za'ra mono da, wa ãne aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'aba ni, ãma 're ïwahâimana za'ra mono zéb da hã.

'Re ïhâimana u'âsi mono, rowa'a u'âsi 're ïhâimana mono zé wasu'u

⁵ Zezu Cristu hã ma tô Timama hã te te wama 're sadawa wasu'u za'ra. Taha nhimirowasu'u hã wa te 're ïwapari za'ra mono zém na wa oto aima rowasu'u za'ra wa'aba ni. E niha Timama hã te te wama 're ïsadawa wasu'u za'ra mono zé hã. ãne na wa tô wa te 're wapari za'ra: "Rowa'a wamhã, robra õ di. Tane, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wë uptabi wa, marĩ ïwasédé hã ãma 're hâimana mono õ di." ãne Timama hã te te wama 're ïsadawa wasu'u za'ra mono zé hã. ⁶ Até wa za wawasété na 're wahâimana za'ra. Tawamhã, wawasété na 're wahâimana za'ra mono wamhã, robra u'âsi wa za 're wahâimana za'ra, wapë'ë 'remhã. Tawamhã robra u'âsi 're wahâimana za'ra mono nherẽ, 'Re ïhâimana u'âsi mono siré, 'râwi 're ïwahâimana za'ra mono na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhã, wazadawa nhipese na wa za 're wahâimana za'ra, wapë'ë 're, robra u'âsi 're wahâimana za'ra mono nherẽ. ãne wamhã, tô senai õ di, 're ïwahâimana za'ra mono zé hã. ⁷ Tane nherẽ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're wahâimana za'ra mono wamhã, rowa'a na 're ïhâimana mono ne, wa za duré wa norĩ hã rowa'a na 're wahâimana za'ra. Taha zarina, wa za duré 'râwi wasiré ãma 're wahâimana za'ra, wasisawi pese sina. 'Re ïhâimana u'âsi mono 'ra hã te za duré wawasédé hã te te wama 're aparĩ tidâ'ázém na Zezusi hã, wawasété ãna oto ãma 're wanomro mono da.

⁸ Até wa za taré 'râwi wasi'ãma wa te 're rosa'rata za'ra, ãne: "Wa norĩ hã wawasété ãna, wa 're wahâimana za'ra." ãne wasi'ãma wa te 're rosa'rata za'ra mono wamhã, wa za 'râwi wasima 're wazadawa nhipese za'ra, wawasété õ na wasina 're ïwawata za'ra mono na. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã tô sena uptabi hã wapë'ë 're, wama 're hâimana za'ra mono õ di, ãne wamhã. ⁹ Tane nherẽ, wawasédé hã wa te 're ï'manharĩ za'ra mono na 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 'râwi 're wasiwë'õ za'ra mono wamhã, te te dama 're ï'aropisutu mono zéb zarina, te za te wama ãma 're a'uwaimrami, te te wama ãma 're a'upai mono ãna. Tãma 're ïwasiwasu'u za'ra mono zéb zarina, wawasédé hã wa te 're ï'manharĩ za'ra mono hã te te wa'ãma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. Te za te te wama 're aparĩ, wawasédé hã. ¹⁰ Duréihã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô da'ãma

waihu'u siro, uburé 're ïdahâimana wasété za'ra mono zém na hã. Taha wa, wa norĩ hã wawasété ãna 're ïwahâimana za'ra mono na dama 're wasiwasu'u za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma, wa ïsadawa nhipe hã wa te ãma 're sa'ra za'ra. Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã wapẽ'ẽ 'remhã, wama 're hâimana za'ra mono õ di za.

2

Zezu Cristu hã Timama ma, te te 're ïda'apawapto mono zé wasu'u

¹ Ì'ra norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, e marĩ da, wa ãne na aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. Aiwaseté ãna ãma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zéb da hã, wa ãne ïnhimi'ui'éré na ãma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Tane nherẽ, aiwasédé hã 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono wamhã, 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono nherẽ, Zezu Cristu hã 're ïmorĩ wẽ uptabi hã te za ai'ãma 're sisapĩ za'ra wa'wa, tinhimiroti wẽ na. Timama ma, te za ãne te te 're aiwasu'u za'ra wa'wa, Zezusi hã: “Ã norĩ hã, tiwasédé te te 're 'manharĩ za'ra mono wa, asiwi 're awẽ'õ mono õ di za. Wa hã wa tô ï'upana sada ïdâ'â za'ra, uburé ïwasédé hã te tãma 're ï'apari mono zéb da hã.” ãne te za Timama wi te te 're rowaptẽrẽ, ai'upana za'ra wa'aba. ² Ta hã ma tô wazada dêrã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã wawasédé hã te te wama 're ï'apari mono zéb da hã. Tane nherẽ, wazada si dê'â õ di. Uburé da'udãna dawasédé hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono norĩ zada zama, ma tô dêrã, da'upana.

³ E niha, wa za tawamhã wasina waihu'u pese za'ra ni, 'rãwi ïsiré 're ïwahâimana za'ra mono na hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wapsi, wa za wasina wa te 're waihu'u za'ra, 'rãwi ïsiré 're ïwahâimana za'ra mono na. ⁴ Áté ni'wa hã te za ãne dama 're siwasu'u: “Wa hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono hâimanazé hã ïma waihu'u pese di.” Ta hã ïsimiroti hã te te 're 'madâ'â pese mono õ nherẽ, te za taré dama 're siwasu'u, sadawa nhipese na. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã tô sena uptabi hã ïpẽ'ẽ 're, tãma 're hâimana mono õ di. ⁵⁻⁶ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti si te te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïda'azawi pese mono zém ne, 're ïsisawi pese za'ra mono zéb zô, ta norĩ wi tiwi 're rowaptã'â za'ra mono õ di za. Te za te te tãma ãma 're uwaimrami u'âsi za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïhâimana za'ra mono na dama 're siwasu'u za'ra mono wamhã, e niha tawamhã, 're ïhâimana za'ra mono zé hã za. Zezu Cristu hã ti'ai ãma 're morĩ ré, 're ïhâimana wẽ mono zém ne, te za 're hâimana wẽ za'ra. ãne hã wa norĩ hã 're wahâimana za'ra mono wamhã, wa za sena na wa te wasina 're waihu'u pese za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si 're ïwahâimana za'ra mono zém na hã.

Duréi nherẽ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti té wasu'u

⁷ Ìsisãnwã norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãhãna 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïrotizép tém na te ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba õ di. 'Re ïsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém hawi, aima 're ïhâimana za'ra wa'aba mono zém na, wa ãma aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, za 're ïwasisawi pese za'ra mono zéb da na. Ta hã te 're ïwapari u'âsi za'ra wa'aba mo. ⁸ 'Re ïhâimana u'âsi mono te te dama ïrotizé hã ãhãna te ãma ïrob'ui'éré hã duréi nherẽ, ãhãna hã duré ïté oto. E marĩ wa. Cristu hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ma tô Timama nhimiroti zarina te te 're da'azawi pese, tô õhõ zarina si. A norĩ wa'aba zama te duré ïsimiroti zarina 're aihâimana za'ra wa'aba mo, 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina. Taha wa, wa tô oto wa te 're waihu'u za'ra, duréi nherẽ, ãhãna hã ïté duré, Wamama nhimiroti hã, õhõ si nherẽ. Zezusi hã ti'ai ãma 're morĩ ré, ma tô te te dama 're rowasu'u, rowa'a na si 're danomro wẽ mono da, robra na si 're danomro wasété tã mono da, danhimiza'rese ãna. Taha wa, te oto robra hã te te sina rosapari u'âsi. Ìwa'rãmi te rowa'a ïsa'ẽne hã te te sina rosa'ré, hãimo.

⁹ Áté ni'wa hã dasiré ïsazei'wa newa te za taré ãne dama 're siwasu'u: “Wa hã, 're ïmorĩ wẽ di. Rowa'a na si wa 're ïhâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina.” ãne ni'wa hã dama 're siwasu'u mono nherẽ, ïsazei'wa norĩ te te 're a'ruiwapari mono wamhã, ta hã te zahadu robra na 're hâimana. ¹⁰ Ni'wa hã ïsazei'wa norĩ te te 're azawi pese mono wapsi, te za rowa'a na 're hâimana u'âsi, tipẽ'ẽ 're. Tawamhã rowa'a na si 're morĩ wamhã,

're si'marõpãrĩ mono õ di za tiwasété na, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina 're hâimana wẽ mono wa. ¹¹ Tane nherẽ, ni'wa hã ìsazei'wa norĩ te te 're a'ruiwapari mono wamhã, ta hã te zahadu robra u'âsi siwa'ru 're hâimana, tipẽ'ẽ 're. Robra na datob'a ne siwa'ru 're ìdahâimana za'ra mono ne, te 're hâimana wasété.

¹²⁻¹⁴ Ì'ra norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã aiwasété 'wa hã te te ai'ãma 're ab'madâ'â aba mono õ di oto, Zezusi hã dazada ìdâ'âzéb zarina. Duré Wamama hâimanazé hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Taha wa, wa aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

Ìprédum norĩ, duréihã marĩ õ uptabi ré, 're ìhâimana mono siré 'rãwi 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, wa duré aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

Duré ìpréduptém norĩ, Ìwasété uptabi ãma ai'uté za'ra wa'aba wa, wa aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Duré, 'Re ìhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u zarina si asiptete na 're aihâimana za'ra wa'aba mono wa, wa oto ãne aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

¹⁵⁻¹⁶ Ti'ai ãma dapo're'õ u'âsi 're ìdanomro mono na, wa za oto aima rowasu'u za'ra wa'wa. Dawasété zô, da te dasima 're ìrob'ruiwapari u'âsi za'ra mono zé hã, Wamama tei õ di. Duré, datõmo na marĩ hã da te 're 'madâ'â za'ra mono wa, da te dasima 're ì'ruiwapari za'ra mono zé hã, Wamama tei õ di. Duré, danhimarĩ ahã wa, 'rãwi dasina 're ìdawata za'ra mono zé hã, Wamama tei õ di. Duré, dahâimana pire na 'rãwi dasina 're ìdawata za'ra mono zéb zama, Wamama tei õ di. Uburé marĩ hã ti'ai ãma ìwasétére hã dapo're'õ u'âsi 're ìdanomro mono norĩ te hã.

Taha wa, ti'ai ãma uburé 're ìdahâimana wasété za'ra mono norĩ ne, aiwasété zô asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ di za. Aiwasété zô asima 're rob'ruiwapari za'ra wa'aba mono wamhã, tô sena Wamama hã 're sawi waihu'u za'ra wa'aba mono õ di za.

¹⁷ Ti'ai ãma uburé 're ìdahâimana wasété za'ra mono zé hã ìsi'utõrízéb u, ãhãna hã te te sina rotété u'âsi, duré uburé marĩ ìwasédé hã da te dasima 're ì'ruiwapari za'ra mono zama. Zahadu wapsi te za ai'utõ, simisutu. Ni'wam norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimipisutuzém na si 're hâimana za'ra mono wapsi, ta norĩ si te za 're hâimana u'âsi za'ra, si'utõrĩ ãna.

Cristuhu zada za 're ìhâimana mono wasu'u

¹⁸ Ì'ra norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ropsi'utõrízéb u hã romhuture di oto. Tame te za oto aibã ìwasédé hã dama 're hâimana sõ'awi, Cristuhu zada 're ìhâimana mono hã. Cristuhu newa te za ìsimiroti hã da te 're wapari za'ra. Taha wasu'u hã ma tô 're ìwapari u'âsi za'ra wa'aba mo. Tane nherẽ, te duré ãhãna wanho'a 're hâimana za'ra ahã uptabi na, za Cristuhu zada dama 're ìhâimana mono ne. Taha wa, wama waihu'u pese za'ra di oto, ropsi'utõrízéb u ìromhuture na hã. ¹⁹ Ta norĩ hã ma tô aré wasiré 're si'rã'õtõ u'âsi, ìwasu'uwẽ u. Wasiré uptabi 're hâimana za'ra mono õ nherẽ, ma tô aré wasiré 're hâimana za'ra. Wasiré uptabi, 're hâimana za'ra mono 'wa'ãhã, te aré wasiré 're hâimana u'âsi za'ra, 'rãwi. Tane nherẽ, ma tô wahawi 're wairébé. Taha wa, wa tô wasina waihu'u za'ra ni oto, wasiré uptabi 're ìhâimana za'ra mono õ na hã.

²⁰ A norĩ wa'wa hã ma tô Zezusi hã 're ìmorĩ wẽ uptabi hã te te 're aipisutu za'ra wa'wa, Timama pẽ'èzani hã te te aima 're sòmri za'ra wa'aba mono da. Taha wa, ma tô oto Wamama nhimiroti tô sena uptabi hã aihãiba mono bã ìwaihu'u za'ra wa'wa. ²¹ E Wamama nhimiroti hã tô sena uptabi hã waihu'u za'ra wa'aba õ wa, wa ãne ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Mare di. ãne wab õ di. ìsimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba wa, wa ãne aima ãma rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Duré 're ìdazadawa nhipese za'ra mono zé hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti tô sena uptabi hawib õ na hã waihu'u pese za'ra wa'aba wa, wa ãne aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa.

²² E 'wam norĩ hã bété 're ìsadawa nhipese za'ra mono hã. Ta norĩ hã te ãne Zezusi hã te te dawĩ 're udã za'ra: "Zezusi hã Danho'reptui'wa da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ìpisutu õ di." Ta norĩ hã sadawa nhipese uptabi na 're ìhâimana za'ra mono. Ta norĩ hã te Cristuhu zada 're hâimana za'ra, te te dawĩ 're udã za'ra mono wa. Ìmama zada zama te duré 're hâimana za'ra, ta norĩ hã. ²³ Ni'wam norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra, te te dawĩ 're udã za'ra mono wamhã, ta norĩ hã Ìmama siré 'rãwi 're hâimana za'ra mono õ di. Ni'wam norĩ si, Zezusi hã Wamama hawi we ìmorĩ na te te 're ìsaze za'ra mono na

tô sena dama 're ãsiwasu'u za'ra mono norĩ si, te Wamama siré 'râwi 're hâimana za'ra, rowê na.

²⁴ Ma'âpé, ãwasu'uwê hã 're ãsaze na'rata za'ra wa'aba mono zém hawi 're ãwapari za'ra wa'aba mono zém na si 're anomro u'âsi aba mono. ãma 're anomro u'âsi aba mono wapsi, te za duré 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra ãma 're anomro aba mo, duré ãmama ãma zama. ²⁵ Cristu hã ma tô ãne wama ropisutu sirõmo za'ra, 're wadâ'â za'ra mono ãna, ã'rata 're ãwasi'ubumroi u'âsi mono zéb da hã.

²⁶ E 'wam norĩ ãma, wa aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. Sadawa nhipese na taré te te aima 're ãroti za'ra wa'aba mono norĩ ãma, wa aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa. ãsiniwĩ 're aipizari za'ra wa'aba mono da, te ta norĩ hã tinhimiroti tô senai õre na te te 're aipibui u'âsi za'ra wa'wa. ²⁷ Tane nherê, ma tô Cristu hã Timama pê'êzani hã te te aima 're sômri za'ra wa'wa. Taha ré, te oto ãré 're anomro u'âsi aba mo. Aipê'ê 're, te aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'wa. Taha wa, roti aimawi zô asina 're asimipari za'ra wa'aba mono õ di za. Taha si te za uburé marĩ ãwê hã te te aima 're waihu'u za'ra wa'wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono pê'êzani hã. Tô sena uptabi, ãsimiroti hã. Taré te te aima 're roti za'ra wa'aba mono õ di. Taha wa, te za ãsimiroti si 're ã'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Cristuhu ãma si te za duré 're anomro u'âsi aba mo.

²⁸ ã'ra norĩ, ãne wa za oto aima roti za'ra wa'wa. Zezusi hã apâ wei morĩ õ ré, ma'âpé õhõ ãma si 're anomro u'âsi aba mono, apâ za wei morĩ wa, tãma aipahi za'ra wa'aba tõ da, duré rowazép te, tãma ai'rãpo za'ra wa'aba tõ da. ²⁹ Cristu hã 're ãmorĩ wê uptabi na hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di oto, marĩ na 're ãsiwasété mono õ na hã. Taha wa, ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te te dama 're ã'apisutu mono zéb zarina si 're nomro wê mono wamhã, tawapsi te za oto ãwaihu'u za'ra wa'wa, ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê, tô sena 're ãnomro mono na hã.

3

'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra norĩ 're ãhâimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ma'âpé, ãma aipo're pu'u za'ra wa'aba. Wamama hã 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, tô sena te te 're wa'azawi pese uptabi. Te te 're wa'azawi pese mono wa, te ti'ra na te te 're wa'anhisĩ. Taha wa, tô sena, wa oto ã'ra hã 're wahâimana za'ra, ãsazei'wai mono bâ. Dapo're'õ u'âsi 're ãdanomro mono norĩ hã, Wamama hã te te siwi 're waihu'u za'ra mono õ wa, wa norĩ zama ã'ra na te te duré siwi 're wawaihu'u za'ra mono õ di, ta norĩ hã. ² ãsisãnwã norĩ, ãma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, wa oto 're wahâimana za'ra. Tane nherê, za 're ãwahâimana za'ra mono zéb da hã, zahadu wama waihu'u prã za'ra di. Cristu hã apâ wei wazô morĩ wamhã, ãsine wa za oto 're wahâimana za'ra. ãhã si wama waihu'u pese za'ra di. E marĩ wa, wa za ãsine 're wahâimana za'ra. Tô sena Cristu hã 're ãhâimana mono zém na 'râwi wa te oto wasiwi waihu'u za'ra wa, wa za ãsine 're wahâimana za'ra. ³ Õhõ zô rob'umnhasi sina, sô 're wanhimipari za'ra mono ré, wa za uburé marĩ ãwasédé hã wa te wasiwi 're wê'õ pese za'ra 'râwi, ãwê na si 're wahâimana za'ra mono da. Cristu hã wasété ãna 're ãmorĩ ne, wa za 're wahâimana za'ra.

⁴ E marĩ tawamhã, 're ãdawasété za'ra mono zé hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti, da te dasiwi 're wê'õ pese za'ra mono wamhã, ta hã dawasédé. Taha wa, ni'wam norĩ hã 're wasété za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti te te siwi 're wê'õ za'ra, 'râwi. ⁵ Tane nherê, Cristu hã ma tô we ti'ai u mo, dawasédé hã te te dama 're apari mono da. ã hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Ta hã 're ãmorĩ wasété õ, duré marĩ ãwasédé hã te te 're ã'ab'manharĩ mono õ. ⁶ Taha wa, ni'wam norĩ hã Cristuhu ãma si 're hâimana za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 're hâimana wasété za'ra mono õ di. Tane nherê, ni'wam norĩ hã 're hâimana wasété u'âsi za'ra mono wamhã, ta norĩ hã Zezusi hã Danho'reptui'wa na te te 're waihu'u za'ra mono õ di. Ta norĩ ma, Zezusi hã tãma waihu'u za'ra õ di tô.

⁷ ã'ra norĩ, dahâimana wasété na 're ãdanomro mono na, da'ãma 're sasômri za'ra wa'aba mono õ di za, danhimiroti senai'õ na dama 're ãhâimana za'ra mono na zama. Ma'âpé 'râwi asina 're asõpré pese aba mono. Ni'wam norĩ hã 're nomro wê mono wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimiroti na sima ãma 're sipa za'ra mono õ wamhã,

ta norĩ si 're hâimana wẽ za'ra mono di, Cristu hã 're ãmorĩ ne. ⁸ Wa'uburé hã, wa'rui'wa hã ropoto na'rata hawim haré, te tiwasédé hã te te 're ab'manharĩ u'âsi. Taha wa, ni'wam norĩ hã tiwasédé te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, ta norĩ hã Wa'uburé nhib'a'uwẽ te 're hâimana za'ra. Taha nhimiromhuri wasédé hã te te tiwi pari da, ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra hã we ti'ai u datẽme mo.

⁹ Ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, 're hâimana za'ra mono wamhã, ta norĩ hã tiwasédé te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono õ di. Mare di. E marĩ wa. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ipẽ'ẽ 're, 're ipoto téb za'ra mono zé hã te te tãma 're anhomri mono wa. Duré 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, ãma 're 'ra za'ra mono wa, tiwasédé hã õne u'âsi te te 're 'manharĩ waihu'u za'ra mono õ di za. ¹⁰ E niha wa za bété waihu'u za'ra ni, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra norĩ hã, duré Wa'uburé 'ra norĩ hã. Ni'wam norĩ hã 're hâimana wẽ za'ra mono õ wamhã, duré te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhã, ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, 're nomro mono õ di. ãne na wa za ta norĩ hã Wa'uburé 'ra na waihu'u za'ra ni.

'Re ãdasisawi pese za'ra mono zém na roti wasu'u

¹¹ Duréihã ãsãna'rata hawimhã, ma tô Zezusihi wasu'uwẽ hã 're ãwapari za'ra wa'aba mo, uburé 're ãwasisawi pese za'ra mono zém na hã. ¹² Duréihã Ca'ĩ, tino te te ãruiwapari ne, 're wasi'ruiwapari za'ra mono õ di za. Ta hã ãwasété nhib'a'uwẽ te 're hâimana, Wa'uburé nhib'a'uwẽ. Ta hã ma tô tino tiwĩ. E marĩ wa. ãno si 're hâimana wẽ mono wa, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te te wẽsãmri 'ru te.

¹³ ãsisãnwã norĩ, ipo're'õ norĩ hã te za te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. Te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, áté te za 'rãwi asima 're ãnharĩ za'ra wa'aba mo, ãne: "E marĩ wa, te õ norĩ hã te te 're ãruiwapari za'ra." ãne hã 'rãwi asima 're nharĩ za'ra wa'aba mono õ di za. Te za tô ãhâimana wasété norĩ hã te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'wa. ãne, wa aima waihu'u za'ra wa'wa, ipo're'õ norĩ hã te te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono õ newa, 'rãwi asima 're nharĩ za'ra wa'aba mono tô da. ¹⁴ Ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhã, ta norĩ hã te dâ'ã u'âsi ne 're hâimana za'ra, tipẽ'ẽ 'remhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhiti. Taneĩ õ di, wa norĩ hã wasiré ãsazei'wa norĩ hã. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhiti, wapẽ'ẽ 're aré wadâ'ã u'âsi ne 're wanomro mono nherẽ, wa tô ãhawi 're wawairébé, 'Re ãhâimana u'âsi mono niwĩ, rowẽ na oto 're wanomro u'âsi mono da, wapẽ'ẽ 'remhã. ãne, wa tô oto wasi'ãma waihu'u pese za'ra ni. 'Re wasisawi pese za'ra mono wa, wa ãne hã tô sena na wasi'ãma waihu'u pese za'ra ni. ¹⁵ Dapãrĩ'wa norĩ ma, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'rata 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã tãma 're hâimana za'ra mono õ di. ãne hã aima waihu'u pese za'ra wa'aba di. Duré ni'wam norĩ hã te te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhã, ta norĩ hã dapãrĩ'wa ne, te 'Re ãhâimana u'âsi mono ma hã 're hâimana za'ra. Taha wa, wa te 're da'ruiwapari za'ra mono wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'rata 're ãdahâimana u'âsi za'ra mono zé hã wama 're hâimana za'ra mono õ di za, aiwa. ¹⁶ E niha wa za, 're ãdasisawi pese za'ra mono zé hã waihu'u pese za'ra ni. ãne wa za waihu'u pese za'ra ni. Cristu hã te te 're wa'azawi pese mono wa, ma tô sisawi ãna wazada dârã. Taha zarina wa za duré wa norĩ hã 're wasipawaptob za'ra, 're wasisõ'reptu za'ra mono da. 'Re wadâ'ã za'ra mono da nherẽ, wa za tô 're wasipawaptob za'ra, 're wasihãiba zawi za'ra mono ãna. ãne 're ãdasisawi pese za'ra mono zé hã za oto. ¹⁷ Ni'wam norĩ hã marĩ, tãma 're hâimana za'ra mono nherẽ, marĩ zô dawi 're ãro'wanhi'riti za'ra mono na te te 're dawaihu'u za'ra mono nherẽ, da'ãma 're pẽ'ézé za'ra mono õ wamhã, e ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zéb ré te 're hâimana za'ra. Mare di. 'Re ãhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé hã te te 're waihu'u za'ra mono õ di, ta norĩ hã. ¹⁸ ã'ra norĩ, e wazadawa na si wa za wa te 're dazawi wapti za'ra. Mare di. Wamreme na si wa te 're dazawi wapti za'ra mono õ di za. Uburé wa za marĩ ãwẽ na wa te 're dapawaptob za'ra, wanhimizawizé hã tô sena na.

'Re ãhâimana u'âsi mono nho'a, dasina dahâtã'ã ãna 're ãdanomro mono zé wasu'u

¹⁹ Õhõ na si 're wahâimana za'ra mono wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, 're ãwanomro mono na wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, roti tô sena uptabi na si 're ãwanomro mono na. Duré ãsõ'a 're wahâimana za'ra mono nherẽ, 'rãwi wasina 're wahâtã'ã za'ra mono tô da, te za wapẽ hã wama 're siwaihu'u u'âsi za'ra, wapẽ hã ã'ra

wama 're simi'wara mono da. ²⁰ 'Re ihâimana u'âsi mono ma hã, uburé marĩ hã tãma waihu'u pese uptabi di. Wa norĩ hã marĩ hã wapẽ'ẽ na 'rãwi wa te 're iwaihu'u za'ra mono zém nhipai u, uburé marĩ hã tãma waihu'u pese uptabi di. Taha wa, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra, 're iwahâimana za'ra mono na 'rãwi wapẽ'ẽ na 're wasiwawã za'ra mono nherẽ, te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã wa'ãma 're po're pu'u u'âsi, taha ma uburé marĩ hã tãma waihu'u pese uptabi wa. Wa'ãma 're pẽ'ẽzé uptabi mono wa, te za wapẽ hã ĩ're wama 're simi'wara, ĩ'ra 're iwahâimana za'ra mono na, 're wasiwawã za'ra mono õ wamhã. ²¹ ĩsisãnawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, wa norĩ hã tã sena 're wahâimana wẽ za'ra mono wamhã, tawamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're iwahâimana za'ra mono na 'rãwi 're wasiwawã za'ra mono õ di za. ãne wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, wasina 're wapahi za'ra mono õ di za. Wasina wahâtã'ã ãna, wa za tãma 're wamreme zusi u'âsi, ĩsõ'a. ²² Duré, ĩsimiroti hã wa te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, te te wama 're ĩ'awẽ mono zéb uwaibaba si 're wahâimana za'ra mono wamhã, wa te tiwi 're ĩrowaptẽrẽ za'ra mono zéb uwaibaba si, te za uburé marĩ hã ĩwẽ hã te te wama 're anhomri.

²³ E niha tawamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti hã, wa te 're ĩ'madã'ã pese za'ra mono zéb da hã. ãne ĩsimiroti hã. ĩ'ra Zezu Cristu, wa za wa te wasina 're umnhasi za'ra, Danho'reptui'wa na. Duré te te wama 're ĩroti za'ra mono zéb zarina si, wa za 're wasisawi pese za'ra. ãne ĩsimiroti hã. ²⁴ Ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're 'madã'ã pese za'ra mono wamhã, tã sena te ta norĩ hã ãma 're hâimana za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono ãma. Ta hã te duré ĩ'rata 're sãmra u'âsi za'ra, 'rãwi. E niha wa za tawamhã, wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re ihâimana u'âsi mono, wa'rata 're ĩsãmra u'âsi mono zém na hã. Ta hã ma tã Tipẽ'ẽzani hã te te wama 're anhomri, wapẽ'ẽ 're, 're sãmra mono da, uburé marĩ hã te te wama 're awaihu'u mono da. Taha na wa za wasina waihu'u za'ra ni, wa'rata 're ĩsãmra mono na, 'Re ihâimana u'âsi mono hã.

4

'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti upana, dama rowasu'u nhipese'wa norĩ wasu'u

¹ ĩsisãnawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãté ni'wam norĩ hã te za ãne aima 're siwasu'u za'ra wa'wa: "Re ihâimana u'âsi mono hã ma tã Tipẽ'ẽzani hã te te wama 're anhomri. ĩpẽ'ẽzani te te wama 're ĩ'awaihu'u mono zéb zarina si, wa tã wa te dama 're sadawa wasu'u za'ra." ãne ni'wam norĩ hã aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono nherẽ, ĩsimirowasu'u na 're saze su'u za'ra wa'aba mono õ di za, a'ã. ãhãna hã 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, roti tã senai'õ na te te dama 're ĩroti za'ra mono norĩ hã ahã uptabi di oto. Daro mono bã te dawazari 're hâimana za'ra. Taha wa, te za uburé roti hã tã sena zõ 're ĩpibui u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hawib zõ si. ² E niha te za tawamhã iwaihu'u pese za'ra wa'wa, ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré sena na te te dama 're ĩsadawa wasu'u za'ra mono na hã. ãté ni'wam norĩ hã te za ãne sena na aima 're siwasu'u za'ra wa'wa, 'rãwi tipẽ'ẽ hawim na te te 're ĩrosa'rata za'ra mono hã: "Zezusi hã ta hã Cristu, tã sena Danho'reptui'wa da, 'Re ihâimana u'âsi mono te te ĩpisudu. Ta hã ti'ai ãma dawazari poto wa, ma tã si'a'uwẽ." ãne aima 're siwasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, tã sena na te za ãma 're iwaihu'u za'ra wa'aba mo oto, 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa na, duré ĩpẽ'ẽzani ré 're ihâimana za'ra mono na zama. ³ Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã Zezusi hã Danho'reptui'wa da, ti'ai ãma dawazari ĩsi'a'uwẽ na te te dawi 're udã za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani ré 're hâimana za'ra mono õ di, tã sena. Zezusihi zada, 're ihâimana mono nhimirosa'rata zarina si te te 're rosa'rata za'ra, tipẽ'ẽ na hã. Ma tã iwaihu'u sirõmo za'ra wa'wa, Zezusihi zada, 're ihâimana mono nhimiroti wasété na, za daro mono bã dasima da te ãma 're ĩropéi mono na. ãhãna ĩsõwam nherẽ, te ĩsimiroti wasété na 're dahâimana za'ra duré.

⁴ ĩ'ra norĩ, a norĩ wa'aba si te oto 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ihâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, tã senai'õ na te te dama 're ĩroti za'ra mono norĩ da, ma tã asiptete sina 're aihâimana za'ra wa'aba mo, asimirosa'rata na. E marĩ wa. Aipẽ'ẽ 're, 're ĩsãmra za'ra wa'aba mono hã, Wa'uburé

ma tiwaihu'u pese na siptete uptabi wa, ti'ai âma dawada'uri wasété 'wai ma. ⁵ Ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa norĩ hã, te 'Re ãhâimana u'âsi mono wẽ'õ'wa norĩ me 're hâimana za'ra. Taha wa, te 'Re ãhâimana u'âsi mono wẽ'õ'wa norĩ nhimiroza'rata wasété zarina si te te tãma 're rowasu'u za'ra, ta norĩ hã. Taha na si te te tãma 're rowasu'u za'ra mono wamhã, wapari ze ti, ãsimiroti wasété za'ra hã, 'Re ãhâimana u'âsi mono wẽ'õ'wa norĩ ma hã. ⁶ Wa norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, wa oto 're wanomro. Ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono hâimanazé hã 'rãwi te te 're ãwaihu'u za'ra mono hã, ta norĩ si te te 're wawapari za'ra. Tane nherẽ, 'Re ãhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ'õ, 're ãnomro mono norĩ hã te te 're wawapari za'ra mono õ di, 'Re ãhâimana u'âsi mono wasu'u na hã. Taha wa, ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono wasu'u na te te 're wawapari za'ra mono õ wamhã, wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, Wa'uburé hawi roti tô senai õ zarina 're ãhâimana za'ra mono na. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono wasu'u na te te 're wawapari ze za'ra mono wamhã, wa za duré wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re ãhâimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hawi roti sena uptabi zarina 're ãhâimana za'ra mono na hã.

'Re ãhâimana u'âsi mono nhimizawi pese zé wasu'u

⁷ ãsisãnwã norĩ, 're ãdasisawi pese za'ra mono zé hã 'Re ãhâimana u'âsi mono te wa, wa za âma 're wasisawi pese uptabi za'ra. Ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra, te oto 're hâimana za'ra. 'Rãwi te duré te te 're waihu'u pese za'ra, 'Re ãhâimana u'âsi mono hâimanazé hã. ⁸ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, simizawi pese uptabi di. Tinhimizawi zarina te uburé marĩ hã te te dama 're ab'manharĩ u'âsi. Taha wa, ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono õ wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono siré 'rãwi 're nomro mono õ di, ta norĩ hã. ⁹ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô tinhimizawi pese zé hã wama waihu'u za'ra. E niha ma tô wama waihu'u za'ra. Ti'ra hã misi nherẽ, ma tô we satõ ti'ai u, taha âma si rowẽ na 're wanomro u'âsi mono da. ¹⁰ Wa norĩ hã 'Re ãhâimana u'âsi mono, wama sawi pese za'ra di. Tane nherẽ, te taha nhipai u te te 're wa'azawi pese uptabi. Taha wa, ma tô ti'ra we satõ ti'ai u, wazada dã'ã da, wazada dã'ã wa, wawasété na te te oto 're wa'ab'madã'ã tô mono da. Tô sena ãsimizawi pese zé hã siwaprosi te tãma 're hâimana, danhipai u.

¹¹ ãsisãnwã norĩ, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ãne hã te te 're wa'azawi pese mono wa, wa za wa norĩ zama taha zarina 're wasisawi pese za'ra, ãsine. ¹² 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ni'wa titõmo na te te 'madã'ã õ di. Tane nherẽ, 're wasisawi pese za'ra mono wamhã, 'Re ãhâimana u'âsi mono hã te za wa'rata 're sãmra u'âsi, 'rãwi. Te te 're ãwa'azawi pese mono zé hã wa za duré wa te wasina âma 're uwaimrami u'âsi za'ra. ¹³ E niha wa za wasina waihu'u pese za'ra ni, 'Re ãhâimana u'âsi mono âma si 're ãwanomro mono na, duré õhõ si wa'rata 're ãsãmra u'âsi mono na. 'Re ãhâimana u'âsi mono hã ma tô Tipẽ'ẽzani hã te te wama 're anhomri. Taha na wa za wa te wasina 're waihu'u pese za'ra. ¹⁴ Wamama hã ma tô ti'ra hã we satõ, Danho'reptui'wa da. Ta hã wa tô wa te 're 'madã'ã za'ra, watõmo na. ãhãna wa oto wa te dama 're wasu'u za'ra, Danho'reptui'wa na, ã'ra hã. ¹⁵ ãté ni'wam norĩ hã te za ãne te te dama 're wasu'u za'ra: "Zezusi hã 'Re ãhâimana u'âsi mono 'ra. Ta hã ma tô 'Re ãhâimana u'âsi mono hã we ti'ai u satõ, Danho'reptui'wa da." ãne na ni'wam norĩ hã te te dama 're wasu'u za'ra mono wamhã, ta norĩ 'ratap si te 'Re ãhâimana u'âsi mono hã 're hâimana, 'rãwi. Ta norĩ si te 'Re ãhâimana u'âsi mono siré 're hâimana u'âsi za'ra, 'rãwi.

¹⁶ 'Re ãhâimana u'âsi mono hã simizawi pese uptabi di. Tane ni'wam norĩ hã te te 're dazawi pese za'ra mono wamhã, ta norĩ si te 'Re ãhâimana u'âsi mono âma 're hâimana za'ra, 'rãwi. Ta norĩ 'ratap si te 'Re ãhâimana u'âsi mono hã 're sãmra, 'rãwi. 'Re ãhâimana u'âsi mono te te 're ãwa'azawi pese mono zé hã wama waihu'u pese za'ra di oto. Taha na wa te wasiwi âma 're wawã za'ra mono õ di oto. ¹⁷ Niwapsi te za Zezusi hã dahâimanazém na da'awaihu'u, za te te da'ãma ã'arowairébézéb âma hã. Tawamhã 're ãhâimana wasété za'ra mono norĩ si te za hã za'ra oto. Cristu hã ti'ai âma 're morĩ ré, sihãiba zawi ãna te te 're ãdazawi pese mono ne, ti'ab ré 're wasisawi pese za'ra mono wamhã, tawapsi, wasina wapahi za'ra õ di za, za da'ãma ãsipo'ozéb âma hã oto. 'Re ãhâimana u'âsi mono te te 're ãwa'azawi pese mono zé hã wa te tãma âma 're uwaimrami u'âsi za'ra mono wa,

wa za wasina wapahi âna îsô'a wahâimana za'ra ni. ¹⁸ 'Re îhâimana u'âsi mono ma, tâma wazawi pese za'ra nherê, wasina 're wapahi za'ra mono ô di za oto. Te te 're îwa'azawi pese mono zé hã te te wama âma 're a'uwaimrami u'âsi mono nherê, tâma 're wapê'êwara waihu'u za'ra mono ô di za oto. Tane nherê, ni'wam norî hã sina pahi na 're hâimana za'ra mono wamhã, tawamhã, te te 're îsawi pese za'ra mono zém na te te tâma âma 're uwaimrami za'ra mono ô di za, 'Re îhâimana u'âsi mono ma. Ta norî hã sina pahi u'âsi 're hâimana za'ra mono wa, te za romhâ ré robzei'ô na 're hâimana za'ra ti'ab ré, 'Re îhâimana u'âsi mono hã za da'âma îsipo'ozéb âma te te da'ahã za'ra wa, da te 're îrobzépata za'ra mono ne.

¹⁹ 'Re îhâimana u'âsi mono hã îmorî'rata na te te 're wa'azawi pese mono wa, wa duré wa norî hã wa te wasiwi 're sawi pese za'ra, asa. Taha wa, wa duré 're wasisawi pese za'ra. ²⁰ Até ni'wam norî hã te za taré âne dama 're siwasu'u za'ra: "Re îhâimana u'âsi mono hã wa wa te 're sawi pese za'ra." Âne dama 're siwasu'u za'ra mono nherê, te te 're da'ruiwapari u'âsi za'ra mono wamhã, sadawa nhipese na te ta norî hã 're hâimana za'ra. Titômo na 'râwi te te 're î'madâ'â za'ra mono norî hã te te 're sawi pese za'ra mono ô nherê, e niha te za tawamhã 'Re îhâimana u'âsi mono hã dahâiba u'âbã te te siwi 're sawi pese, titômo na te te siwi 're 'madâ'â mono ô nherê. Âne wamhã, tâma sawi waihu'u za'ra ô di, ta norî ma hã. ²¹ Zezusi hã ma tô âne te te wama 're roti za'ra: "Ni'wam norî hã 'Re îhâimana u'âsi mono te te siwi 're sawi pese za'ra mono wamhã, taha zarina te za duré te te 're dazawi pese za'ra." Âne îsimiroti hã, wama za'ra hã.

5

Îsazei'wa norî hã siptete sina dawi 're îhâimana za'ra mono zé wasu'u

¹ Ni'wam norî hã, Zezu Cristu, Danho'reptui'wa da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te îpisutu na te te 're sazei pese za'ra mono wamhã, ta norî si te 'Re îhâimana u'âsi mono 'ra, 're hâimana za'ra. Ni'wa hã aibã hã wama sawi pese za'ra wamhã, taha u'âbã, wa duré î'ra norî hã wa te 're sawi pese za'ra. ² Taha zarina wa za duré âne hã waihu'u za'ra ni: 'Re îhâimana u'âsi mono hã wama sawi pese za'ra wamhã, duré îsimiroti hã wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wamhã, taha u'âbã, wa za î'ra hã tô sena 're wasisawi pese za'ra, wasiré îsazei'wa norî hã. ³⁻⁴ Tawamhã 'Re îhâimana u'âsi mono hã wa te wasiwi 're sawi pese za'ra mono wamhã, e niha wa za tawamhã 're wahâimana za'ra. Îsimiroti si wa za wa te 're 'madâ'â pese za'ra. E îsimiroti hã wama pire za'ra di, wa te 're î'madâ'â pese za'ra mono zéb da hã. Mare di. 'Re îhâimana u'âsi mono 'ra, oto 're wanomro mono wa, wama waihu'u pese za'ra di, wa te tâma âma 're î'uwaimrami za'ra mono zéb da hã. Taha wa, wanhiptete na wa za 'Re îhâimana u'âsi mono wê'ô'wa norî da, 're wahâimana za'ra, uburé marî îwasédé hã ti'ai âma 're îhâimana za'ra mono wi. E niha wa za wanhiptete sina âma 're wahâimana za'ra. Zezusi hã Wanho'reptui'wa na wa te wasina 're î'umnhasi pese za'ra mono zém na wa za wanhiptete sina dawi 're wahâimana za'ra. ⁵ E 'wam norî hã te za tawamhã 'Re îhâimana u'âsi mono wê'ô'wa norî zada hã, siptete sina 're hâimana za'ra. Zezusi hã, 'Re îhâimana u'âsi mono 'ra na te te 're îsaze za'ra mono norî si, te za sada 're hâimana u'âsi za'ra, 'Re îhâimana u'âsi mono wê'ô'wa norî zada hã.

Cristu hã a'uwê hâiba na dasiré îpoto na tô sena na da te 're îwaihu'u za'ra mono zé wasu'u

⁶⁻⁸ Zezu Cristu hã ti'ai u wei morî wamhã, a'uwê hâiba na ma tô podo. E niha wa za tawamhã wasiwi waihu'u pese za'ra ni, sena na Zezusi hã a'uwê hâiba na îpoto na, duré ti'ai âma a'uwê hâiba na 're îmorî na. Si'ubdatô îwaihu'uzé hã. Îmorî'rata na îwaihu'uzé hã âne: Ti'ai âma poto wamhã, â na ma podo, tina dub're hawi, dasine. Duré maparane âma îwaihu'uzéb da hã âne: Ô hã dâ'â wamhã, îwapru hã ma tô tiwi puru, da te dasiwi îwa'rézéb âma hã. Taha na wa za wasiwi waihu'u pese za'ra ni, a'uwê hâiba na 're îmorîzém na. Duré si'ubdatô âma îwaihu'uzéb da hã âne: 'Re îhâimana u'âsi mono pê'ézani, tô sena na si te te wama 're î'awaihu'u mono zém na, wa za duré wa te âma 're waihu'u pese za'ra. Ta hã te sadawa nhipese âna 're hâimana u'âsi. Tô sena uptabi na si îsimiroti hã. Â na îpotozé wasu'u hã, duré dâ'â wa, îwapru tiwi îpu'uzé wasu'u hã,

duré 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani nhimirowasu'u hã, ã norĩ waihu'uzém na marĩ aimawi na wa te ãma 're waihu'u za'ra mono õ di. Āhã wasu'u si wa tô upsâtã pese na wasiwi waihu'u pese za'ra ni, Zezusi hã a'uwê hãiba na ipotozé wasu'u si. ⁹ Marĩ na tô sena na da te wama 're rowasu'u za'ra mono wamhã, wa za tô wa te ãma 're saze za'ra. Tawamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã marĩ hã te te wama 're awaihu'u mono wamhã, e wa te ãma 're saze za'ra mono õ di za. Da te wama 're irowasu'u za'ra mono zém nhipai u hã, wa za tô wa te ãma 're sazei pese za'ra, simiroti pire uptabi wa, 'Re ihâimana u'âsi mono hã. E niha tawamhã ma tô wama waihu'u za'ra. Zezusi hã tô sena, ti'ra uptabi na ma tô wama waihu'u za'ra. Taha wa, tô sena wa, wa za wa te ãma 're sazei pese za'ra, õne haré. ¹⁰ Ni'wam norĩ hã, Zezusi, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra hã te te sina 're umnhasi za'ra mono wamhã, ta norĩ si te za tipê'ê na sena na te te 're waihu'u za'ra, ã na ipotozé wasu'u na, duré iwapru, tiwi ipu'uzé wasu'u na. 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani te te tãma 're i'awaihu'u mono zéb zarina si, te za sena na te te 're waihu'u za'ra, a'uwê hãiba na ipoto na, Zezusi hã. Tane nherê, ti'ra na Zezusi te te dama 're iwaihu'u mono zém na, ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono hã te te ãma 're saze za'ra mono õ wamhã, isadawa nhipe hã te te ãma 're sa'ra za'ra, ta norĩ hã. ¹¹ E niha 'Re ihâimana u'âsi mono hã, ti'ra na te dama 're iwaihu'u mono zé hã. Ta hã ma tô te te wama 're apisutu, i'ra wasada idâ'ázém na ãma 're iwanomro u'âsi mono zéb da hã. ¹² Ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra siré, rãwi 're nomro mono wamhã, ta norĩ hã te za dâ'â ãna 're hãimana u'âsi za'ra, 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata. Tane nherê, ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra siré 're nomro mono õ wamhã, ta norĩ hã i'rata dâ'â ãna 're hãimana u'âsi za'ra mono õ di za.

'Re idanomro u'âsi mono zé, da te dasina 're i'uwaimrami za'ra mono zé wasu'u

¹³ E marĩ da, wa ãne aima rob'ui'éré za'ra wa'wa, 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra, asina 're i'umnhasi za'ra wa'aba mono norĩ ma. Aipê'ê 're, atâ'â ãna 're anomro u'âsi aba mono zém na sena na asina waihu'u pese za'ra wa'aba da, wa ãne aima rob'ui'éré za'ra wa'wa. ¹⁴ 'Re ihâimana u'âsi mono te te wama 're i'awê mono zéb uwaibaba si, uburé marĩ na wa te tiwi 're rowaptêrê za'ra mono wamhã, tô sena te za wamreme hã te te 're awapari pese, te te wama ãma 're i'a'uwaimrami mono zéb da hã. Taha wa, wasina wahâtâ'â ãna, wa za 'rãwi wapê'ê 're itême 're wasihutu, 'Re ihâimana u'âsi mono u hã. ¹⁵ Uburé marĩ na wa te tiwi 're irowaptêrê za'ra mono zém na te wa'ãma 're po're pu'u u'âsi, wamreme na. Tô sena na, wa tô ãne na waihu'u za'ra ni. Taha zarina wa duré wasina waihu'u pese za'ra ni, za te te wama ãma 're i'a'uwaimrami mono zém na hã.

¹⁶⁻¹⁷ Uburé da te 're i'manharĩ wasété za'ra mono zé hã, dawasédé tô, simisutu. Tane nherê, ni'wam norĩ hã tiwasédé hã te te 're 'manharĩ za'ra mono nherê, 'Re ihâimana u'âsi mono nhimiroti u tiwasété wi oto 're sipizari za'ra mono wamhã, õ hã te te ãma 're ab'madâ'â mono õ di za oto. Tawamhã 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata 're idanomro u'âsi mono zé hã, tiwi 're simani za'ra mono õ di za oto.

Tawamhã ni'wam norĩ hã iwasédé hã ãne na te te 're 'manharĩ za'ra mono wamhã, duré iwasété na waihu'u za'ra wa'aba wamhã, te za ãma 're aimreme zusi aba mo, 'Re ihâimana u'âsi mono ma, ipê'ê 're, dâ'â ãna 're ihâimana u'âsi za'ra mono zé hã te te tãma 're apisutu mono da oto.

Tane nherê, ni'wam norĩ hã tiwasété wi 're isipizari za'ra mono zéb zô, 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani te te tãma 're iroti za'ra mono zé hã te te 're wapari za'ra mono õ wamhã, 'Re ihâimana u'âsi mono hã te za iwasédé hã te te ãma 're ab'madâ'â u'âsi. 'Re ihâimana u'âsi mono 'rata 're idanomro u'âsi mono zé hã te te sina 're uwaimrami za'ra mono õ di za. Tiwasété wi 're sipizari za'ra mono õ nherê, e niha te za 'Re ihâimana u'âsi mono hã ãma 're siwamri za'ra, te te 're isõ'reptu za'ra mono zéb da hã. Taha wa, ta norĩ ãma hã te ãma aima roti za'ra wa'aba õ di za, ãma 're aimreme zusi aba mono zéb da hã.

¹⁸ Ni'wam norĩ hã 'Re ihâimana u'âsi mono hã ãma 're 'ra za'ra mono wa, isib'a'uwê oto 're nomro wê mono wamhã, tiwasédé te te oto 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono õ di. 'Re ihâimana u'âsi mono 'ra hã, Zezusi hã oto ãma 're sisapri u'âsi za'ra mono wa, tiwasédé hã te te 're 'manharĩ waihu'u za'ra mono õ di oto. Taha wa, iwasété uptabi hã te te oto 're upi waihu'u za'ra mono õ di za, Wa'uburé hã. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di oto.

¹⁹ Ti'ai ãma uburé 'Re ìhâimana u'âsi mono wẽ'õ'wa norĩ hã ìwasété uptabi zadawa para te 're hâimana za'ra. Wa norĩ si 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ, wa 're wanomro. ãne hã wama waihu'u pese za'ra di duré.

²⁰ ãne wa tô duré waihu'u za'ra ni. Zezusi hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'ra hã ma tô wei mo, ti'ai u. Ta hã ma tô tinhimiroti na te te 're wa'apawapto, 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tô sena uptabi hã wa te 're ìwaihu'u pese za'ra mono zéb da hã. Ì'ra ãma, Zezu Cristuhu ãma 're wanomro mono wa, wa duré Ìmama ãma 're wanomro, tô sena uptabi ãma. Zezusi hã, ta hã uburé Danhib'apito uptabi. Ta hã dapẽ'ẽ 're dadâ'â ãna 're ìdanomro u'âsi mono zé hã, te te dama 're ì'apisutu mono. ãne na wa tô wasiwi waihu'u pese za'ra ni.

²¹ Ì'ra norĩ, ìma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono upana waihu'u pese newa, marĩ na 're ìdawata za'ra mono norĩ wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, 'râwi da'ãma 're sasõmri za'ra wa'aba mono tô da.

2 Zuwã

Zuwã hã maparane ãma te te duré ïrob'ui'éérézé, ïsazei'wa norĩ ma Ïbaihã wasu'uzé

Ã ïbaihã na rob'ui'ééré na Zuwã hã ma tô ïsazei'wa norĩ hã ãma pawaptob za'ra, 're sisawi pese za'ra mono da, duré roti senai'õ hã te te 're wapari za'ra mono tõ da, daro mono bã te te ïropéi mono hã.

¹ Wa hã, Wanhìb'apito zazei'wa norĩ 'madâ'â'wa, wa ãma aima rob'ui'ééré za'ra wa'wa, tinhib'a'uwẽ da, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'apìsutu za'ra wa'aba mono norĩ ma. Tame te asiré ïsazei'wa norĩ hã asiré 're asi'rã'õtõ u'âsi aba mo. Pi'õ norĩ hã ti'ra te te 're ï'madâ'â pese za'ra mono ne, te 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo, ïsazei'wai mono bã. Taha wa, simìsutu ïma asawi pese za'ra wa'aba di, tô sena. Tane nherẽ, ïma si asawi za'ra wa'aba õ di. Uburé Zezusihi wasu'uwẽ hã te te ïwaihu'u pese za'ra norĩ ma zama, asawi za'ra wa'aba di duré. ² Ïwasu'uwẽ hã tô sena uptabi hã wasiré wa te 're 'madâ'â pese za'ra mono wa, wa wa te 're asawi pese za'ra wa'wa. Õne u'âsi te za ïwasu'uwẽ hã wasiré 're hâimana u'âsi.

³ Wamama ma, wa 're ïmreme u'âsi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, duré ï'ra Zezu Cristuhu ma zama, ïsimizawizé hã wa'ãma 're hâimana u'âsi za'ra mono da, ta norĩ ãma si rowẽ u'âsi, ãma 're wanomro mono da. Wa'ãma 're siwãrĩ u'âsi zahuré mono da, wa duré tãma 're ïmreme u'âsi zahuré. Æne te za te te wama 're apìsutu zahuré, Wamama nhimiroti si tô sena na wasiré wa te ãma 're ï'madâ'â pese za'ra mono norĩ ma, duré 're ïwasisawi pese za'ra mono norĩ ma zama.

Ïsazei'wa norĩ, tô sena Cristuhu wasu'uwẽ zarina si 're ïhâimana za'ra mono zé wasu'u

⁴ Ni'wam norĩ hã asiré 're ï'aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ hã ïwasu'uwẽ tô sena zarina si te, u, 're hâimana za'ra, Wamama te te wama 're ï'aroti mono zéb zarina si. Æne hã te wapari wamhã, ma tô ïwasu'u wẽ za'ra hã ïma rowẽ waze. Taha wa, ïtoi uptabi di, ãhãna hã. ⁵ Wasiré ïsazei'wa norĩ, ïma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, ãne wa za oto aima roti za'ra wa'wa. Uburé wasiré ïsazei'wa norĩ hã, oto 're wasisawi pese za'ra wa'aba mono. Æ hã roti hã ãhãna si õ di. Duréihã ïsãna'rata hawimhã, Zezusi wa te 're ïsaze na'rata za'ra mono zém hawi, wama 're ïhâimana u'âsi za'ra mono, ã hã. ⁶ E niha tawamhã, ãma 're ïwasisawi pese za'ra mono zé hã za. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti si wa za wa te 're 'madâ'â pese za'ra. Æne ma tô ïsãna'rata hawimhã, ïsimiroti wasu'u hã 're ïwapari za'ra wa'aba mo, ãma 're asisawi pese za'ra wa'aba mono sina ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

⁷ 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi 'wa newa, roti tô senai'õ na te te dama 're ïroti za'ra mono norĩ hã ahã uptabi di oto. Daro mono bã te dawazari 're hâimana za'ra. Zezu Cristu hã, a'uwẽ hãiba na dasiré ïpoto õ na, te ta norĩ hã sô 're simrami za'ra dama, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã Danho'reptui'wa da, te te ïpìsudu hã. Ni'wam norĩ hã ta norĩ ne 're hâimana za'ra mono wamhã, te za ïwaihu'u za'ra wa'wa, roti tô senai'õ na te te dama 're ïroti za'ra mono hã. Te za duré ïwaihu'u za'ra wa'wa, Cristuhu zada 're ïhâimana za'ra mono na hã. ⁸ Taha wa, roti tô senai'õ na te te dama 're ïroti za'ra mono norĩ wi, te za 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo 'rãwi, 're ïromhuri za'ra wa'aba mono zé wa'ã hã 're simini tõ za'ra wa'aba mono da. Uburé marĩ ïwẽ na 'Re ïhâimana u'âsi mono, za te te aima ïwa'ãbã za'ra wa'aba zé hã ubuni na asima 're waibui wa'aba mono da, te za 'rãwi 're asi'madâ'â pese za'ra wa'aba mo.

⁹ Ni'wam norĩ hã Cristuhu nhimiroti si te te 're wapari za'ra mono õ wamhã, tinhimirosa'rata na te te ãma 're uzusi za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono siré 'rãwi 're hâimana za'ra mono õ di. Tane nherẽ, ni'wam norĩ hã Cristuhu nhimiroti zarina si 're nomro mono wamhã, ta norĩ si te Wamama siré 're hâimana za'ra 'rãwi, ï'ra siré zama. ¹⁰ Duré Cristuhu nhimiroti upana te te dama 're ïroti za'ra mono hã ta norĩ hã atême 're sihotu aba mono wamhã, sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mono õ di za, asõrõwa u 're sisisi aba mono da. ¹¹ Sô 're atob'uzu za'ra wa'aba mono wamhã,

ĩsimiromhuri wasété na te za ĩme 're aiwasété za'ra wa'aba mo, ãma 're sasõmri za'ra wa'aba mono wa.

Zuwãhã nhimi'ui'ééré 'rãsutuzé wasu'u

¹² Zahadu marĩ hã ahã uptabi di, te aimã ĩwaihũ'u za'ra wa'aba zéb da hã. Tane nherẽ, ãhãna hã te ĩsima wẽ õ di, ĩbaihã na te aimã ãma ĩrob'ui'ééré za'ra wa'aba da hã. ãma atẽme ĩmorĩ aba da si, wa ĩsima rob'madã, wasisabu za'ra da. Tawapsi wa za 'rãwi wasisadawa 'madãã za'ra ni. Tawapsi wasima watoi uptabi za'ra di za oto.

¹³ ãme wasiré ĩsazei'wa norĩ hã te duré ãma asawi za'ra wa'wa, ai'ra waptéb za'ra wa'aba ne, 're ĩnomro mono norĩ hã, 'Re ĩhãimana u'ãsi mono, tinhib'a'uwẽ da, te te ĩpisutu za'ra norĩ hã.

3 Zuwã

Zuwã hã si'ubdatõ ãma te te duré ïrob'ui'érezé, Da'izuhu ma Ïbaihã wasu'uzé

Ã Ïbaihã na rob'ui'ére hã Zuwã hã ma tô aibã ma tisõ, Da'izu na ïsisi ma. Ïsazei'wa norĩ 'madã'ã'wa, ta hã. Zuwã hã ma tô ãma tiwata, ïsimiromhuri na, duré aibã ïhãiba amo ãma zama, Demetirizuhu ãma. Tazahã aibã ïhãiba amoi ma, ma tô timreme hã pêtê, Di'oterepesi na ïsisi ma, ta hã rob'uwaibaba 're morĩ õ wa.

¹ Da'izu, a hã ïsiwadi uptabi, ïma asawi uptabi di, tô sena. Wa hã, Wanhib'apito zazei'wa norĩ 'madã'ã'wa, 're ïhãimana mono, wa za oto aima ãma rob'ui'ére.

² Ïsiwadi, 're aimorĩ wê u'âsi wa, te 'rãwi asiwê'õ ãna 're aihãimana mo, ato sina. Taha wa, wa tô te ïsima 're aiwê, uburé marĩ ïwê si aima 're hãimana u'âsi mono da. Wa duré te ïsima 're aiwê, aihãzé ãna 're aihãimana mono da. ³ Re aihãimana mono zém hawi, ma tô wasisãnawã norĩ hã we ïtême 're sihutu. We 're sihutu mono sidãpãsi, ma tô siparabãsi te te ïma 're aiwasu'u wê za'ra, 'Re ïhãimana u'âsi mono nhimiroti zarina si 're aihãimana wê mono na hã. Taha wa, aiwasu'u ma hã ïtoi uptabi di. Ôhõ na si te tô 're aihãimana u'âsi mo, rême waihu'u ãna. ⁴ ãne hã ï'ra norĩ ãma te 're wapari wê za'ra mono wa, ïma 're rowê uptabi mono di, Wanhib'apito wasu'uwê na te ãma 're ïpo're pu'u za'ra mono zéb zarina te te 're ïsazei pese za'ra mono norĩ ãma. ï'ra norĩ 're ïhãimana wê za'ra mono wasu'u te 're wapari mono wamhã, ïma 're rowê uptabi mono di. Marĩ na uburé rowasu'u hã te 're wapari wê mono nherê, te te siwi ãma wabzu õ di, ï'ra norĩ wasu'u te 're ïwapari zeĩ mono zém na hã.

Da'izuhu wasu'u wê wasu'u

⁵ Ïsiwadi, ïma asawi pe hã, asimi'ê na te ïsazei'wa norĩ ãma 're aiwãrĩ u'âsi mo, darob amoi hawi atême 're ïsihutu mono norĩ ãma. Ta norĩ hã aima sa'rese za'ra õ nherê, te ai'umnhasi na tãma 're aihãimana za'ra mo. ⁶ Ta norĩ hã ma tô asimizawi pese zém na we te te 're aiwasu'u za'ra, ãme ïsazei'wa norĩ 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ nho'a. ïsazei'wa norĩ hã darob amoi hawi atême 're ïsihutu mono norĩ hã, aihawi nimomo 're nomro mono õ ré, marĩ na ãma 're aiwãrĩ za'ra mono wamhã, wê di, ubana 're nomro tô mono da. Wê uptabi di. 'Re ïhãimana u'âsi mono te te aima 're ï'awê mono zéb zarina si te za ãma 're aiwãrĩ za'ra mo. ⁷ Ta norĩ hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri za'ra mono da, ma tô si'uihã na asatõrĩ za'ra, tirom hawi, daro mono bã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Duré ïsazei'õ'wa norĩ hã marĩ na ãma 're siwãrĩ za'ra mono da, sina sô 're simnhasi za'ra mono õ di, ïsadawa wasu'u'wa norĩ hã. Mare di. ⁸ Taha wa, wa norĩ si wa za ãma 're wasina u'âsi. Zezusihi wasu'uwê hã ta norĩ hãiba u'ãbã, wa te ãma 're ropéĩ mono da, wa za ãma 're wasina u'âsi, tô sena.

Di'oterepesihi wasu'u, Demetirizuhu wasu'u me

⁹ ãne wa za duré ãma aima waihu'u. ïnhimi'ui'ére hã tamomo wa tô ãma tisõ ïsryre hã, ïsazei'wa norĩ hã asiré 're ïsi'rã'õtõ mono norĩ ma. Tane nherê, te ni'wa hã tame 're sãmra, ïwê'õ'wa hã, Di'oterepesi na ïsisi hã. Ta hã uburé asiré ïsazei'wa norĩ ma, si'apito da si te te sina 're rob'ruiwapari u'âsi mono wa, ïnhimiroti hã te te 're wapari mono õ di, ïsipai u da'madã'ã'wa na 're ïhãimana mono 'ru te. ¹⁰ Taha wa, atême ãma ïwisi wapsi, wa za ïsimiromhuri wasété na asiré ïsazei'wa norĩ hã ãma po're pu'u za'ra, ïsõ'a. Ta hã te sadawa nhipese na taré te te dama 're wabãsi wasété u'âsi. Tane nherê, taha si õ di, tiwasédé te te 're ï'manharĩ mono zé hã. ïsazei'wa norĩ hã darob amoi hawi ïtême 're sihutu mono wamhã, ïsõrõwa u ïtême 're ïsisi mono da hã, te te 're dawaibui mono õ di. Ône haré te te tãma 're arob'ru. Duré tame ïsazei'wa norĩ hã 're ïsi'ubumroi mono norĩ wi, te duré te te 're awê'õ, ïsiré ïsazei'wa norĩ hã darob amoi hawi ïtême 're sihutu mono wa, sô 're hãsi tô mono da, ïsõrõwa u ïtême 're sisisi tô mono da. Tane nherê, ïsazei'wa norĩ hã te te 're wapari za'ra mono ãna, tisiré ïsazei'wa norĩ hã tinhorõwa u te te 're 'mazasi za'ra mono wa, te duré õ hã da'mazasi'wa norĩ ma, te te tãma 're arob'ru, tisiré ïsazei'wa norĩ wi 're wairébé mono da, siré 're hãimana tô za'ra mono da oto, rowahutuzéb 'remhã.

¹¹ Īsiwadi, ĩma asawi pe hã, dapo're ãna dawasédé da te 're ĩ'manharĩ za'ra mono ne, 're aihâimana mono õ di za, õ aibâ hã 're ĩmorĩ wasété ne hã. Marĩ ĩwẽ zô si te za asima 're ĩrob'madâ'â u'âsi mo, 're ĩdahâimana wẽ za'ra mono norĩ ne. Ni'wam norĩ hã marĩ ĩwẽ si te te sima 're 'madâ'â za'ra mono wamhã, ta norĩ si te 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ 're hâimana za'ra. Duré ni'wam norĩ hã tihâimana wasété si te te sima 're wẽ uptabi za'ra mono wamhã, ta norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hâimanazé hã 'rãwi te te 're waihu'u za'ra mono õ di.

¹² Aibâ hã te aihĩni ĩsazei'wa norĩ hã te te siwi 're wasu'u wẽ za'ra, Demetirizu na, ĩsisi hã. Duré 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're ĩwẽ mono zéb zarina si, sena na 're ĩhâimana mono na ma tô ĩwaihu, 're ĩhâimana wẽ mono zém na hã, ta hã. Īzama wa duré te ãma 're wasu'u u'âsi, wẽ na dama 're ĩhâimana mono na hã. A hã ma tô, tô sena ĩnhimiroti na hã ĩwaihu.

Zuwã te te ĩrob'ui'ééré 'rãsutu zéb ãma, ĩsazei'wa norĩ te te ĩ'azawizé

¹³ Zahadu marĩ hã ahâ uptabi di, te aima ãma ĩwaihu'uzéb da hã. Tane nherẽ, te ĩsima wẽ õ di, ĩbaihã na te aima ãma ĩrob'ui'ééré da hã, ãhãna hã. ¹⁴ 'Rãwi ĩwasisöpëtẽ su'u da si, wa ĩsima te rosa'rata u'âsi. Tawapsi wa za 'rãwi wasisadawa 'madâ'â ni.

¹⁵ Wa duré ai'ãma 're ĩmreme u'âsi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, rowẽ u'âsi 're aihâimana mono zé hã te te aima 're pisutu u'âsi mono da. ãhãna wasiwadi norĩ zama te ãma asawi za'ra, ãme ĩsiré 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã. Ma'ãpé, wasiwadi norĩ hã ai'rata 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hã ĩhâiba mono bâ ĩma sawi za'ra na.

Zudasi Īsazei'wa norĩ ma, Zudasi te te ĩrob'ui'érézé Ībaihã wasu'uzé

Ā ĩbaihã na rob'ui'éré hã Zudasi hã ma tô âma rob'ui'éré. Āté tô õ hã Zezusihi no, Marcusi te te ĩwasu'u hã Marcusi 6.3 âma hã. Zezusihi zazei'wa norĩ ma, ma tô ā hã tinhimi'ui'éré hã time, roti senai'õ na rowasu'u'wa norĩ da, hâimana nhimiza'rese 're hâimana za'ra mono da.

Zudasi hã ma tô sima wē, tinhimi'ui'éré na ĩsazei'wa norĩ hã te te 're pawaptob za'ra mono da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimipawaptobzém na hâimana nhiptete sina 're nomro mono da. Ma tô duré tãma roti za'ra, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u hã te te dawi 're ĩ'udã za'ra mono norĩ hã te te 're wapari za'ra mono tã da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono za te te 're ĩhã za'ra mono norĩ hã.

¹ Wa hã Zudasi, Zezu Cristuhu ma romhuri'wa, duré Ti'aduhu no, wa aima âma rob'ui'éré za'ra wa'wa. 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô te te 're aipisutu za'ra wa'wa, ĩsib'a'uwē oto 're aihâimana za'ra wa'aba mono da. Taha wa, tãma asawi pese za'ra wa'aba di, Wamama ma hã. Duré Zezu Cristu hã te te 're ai'madã'ã pese za'ra wa'aba mono di oto.

² Wa hã wa ai'ãma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, da'ãma 're ĩpē'ézé mono zé hã aima 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, sa'ëtē na, duré rowē hã te te aima 're pisutu za'ra wa'aba mono da. Wa te te tiwi 're rowaptērē u'âsi duré, ĩsimizawizé hã ai'ãma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da.

*'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti upana, ĩsazei'wa norĩ ma, rowasu'u nhipese'wa norĩ wasu'u
 2 Pedru 2.1-22*

³ ĩsisãnawã norĩ, ĩma asawi pese za'ra wa'aba norĩ hã, wa tô aré ĩsima rosa'rata, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te 're ĩwa'anho'reptui mono zém na te aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Tane nherē, marĩ ĩwasétére hã ai'ãma 're hâimana za'ra wa'aba mono wa, wa tô ĩnhimirosa'rata na ĩsima âma saprĩ, taha na si te âma aima rob'ui'éré za'ra wa'aba da. Wa norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē, wa oto 're wahâimana za'ra. Ta hã ma tô misi haré te te wama 're anhomri, Cristuhu wasu'uwē na roti hã âma 're ĩwanomro mono zéb da hã. Taha wa, wa oto aima âma rob'ui'éré za'ra wa'wa, taha na si dama 're asiwasu'u nhiptete za'ra wa'aba mono da. ⁴ E marĩ wa. Ni'wam norĩ hã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti wē'õ'wa norĩ hã te aiwazari 're hâimana za'ra wa'wa. Sõ'awi te te 're rowahutu za'ra mono nherē, te ta norĩ hã roti na te te aiwi âma 're upa za'ra wa'wa. Taha wa, ĩsimiroti za'ra hã tô sena newa, te asiré ĩsazei'wa norĩ hã 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Duré õ norĩ hã aibã ĩwasété norĩ hã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're wazé mono õ di. Duré Wanhib'apito Zezu Cristu hã misi uptabi 're ĩhâimana mono hã ma tô te te siwi 're wē'õ za'ra. 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiroti hã te te duré 're 'madã'ã pese za'ra mono õ di. Aimawi na si te te dama 're rowasu'u za'ra. Āne ĩsimiroti za'ra hã: “'Re ĩhâimana u'âsi mono hã te te 're da'azawi pese uptabi mono wa, te dawasédé hã te te dama 're aparĩ. Taha wa, da te 're saze za'ra mono nherē, tane nherē, te za da te dasima 're ĩwē za'ra mono zéb uwaibaba, 're danomro wasété, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzém na dasina 're dapahi za'ra mono āna.” Āne ĩsimiroti wasété za'ra hã, dama. Duréihã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô ta norĩ āma waihu'u siro ĩbaihã na hã, 're ĩnomro wasété mono norĩ āma, te te 're ĩwē'õ pese za'ra mono zém na, za te te 're ĩhã za'ra mono zém na hã.

⁵ Wa za oto âma aipo're pu'u za'ra wa'wa, waihu'u pese za'ra wa'aba nherē. Duréihã Wanhib'apito hã ma tô Izarazéhé nhihudu norĩ sō'reptu za'ra. Ezitu hawi ma tô sani za'ra. Tawamhã te te sō'reptu za'ra nherē, ni'wam norĩ hã te te sina 're ĩ'umnhasi za'ra mono õ norĩ hã ma tô uprosi. ⁶ Tane duré, hãiwa âma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa norĩ hã, ĩsipizari za'ra norĩ āma, wa za duré âma aipo're pu'u za'ra wa'wa. Ta norĩ hã ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã pisutu za'ra aré, ĩsada para te te tãma 're romhuri za'ra mono da, pire na. Tane nherē, ma tô hãiwa âma romhuri na te te tiwi

ãma 're upa za'ra. Tiwasété na 're ãnomro mono zéb zô si, ma tô rême za'ra oto, 're ãhâimana za'ra mono zé hã. Taha wa, ma tô oto 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã satõrĩ za'ra, robra si 're ãsa'wari mono u, tame pawasisi ré 're simasab u'ãsi mono da. 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã ropsi'utõrĩzéb u za te te da'ãma ãrowairébézéb u, te za tame 're hâimana u'ãsi za'ra. Tawapsi te za oto wê'õ pese za'ra. ⁷ Ma'ãpé duré, ãma asipo're pu'u za'ra wa'aba, duréihã Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma, duré Domora na 'ri nho'õmo nhisi ãma 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma, duré ã'rata 'ri wa'õtõ mono bâ 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã. Tame ma tô uburé dahâimana wasété uptabi na 're dahâimana za'ra, dasiwazari. Dahâiba na ma tô dasina 're danhipsaihuri za'ra. Duré aibã nherê, ma tô aibã si'uiwa na dasina 're dawasété za'ra. Hãiwa ãma aré te te 're ãromhuri za'ra mono norĩ hã, 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã te te 're ãwapari za'ra mono õ ne, da te 're wãpari za'ra mono õ di. Taha wa, ma tô unhama ro'o na dama rob'manharĩ za'ra, 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã, da te 're robzépata u'ãsi za'ra mono da, unhama ro'o u'ãsi ãma. Taha na te za ãma 're dasipo're pu'u u'ãsi za'ra, ta norĩ zarina oto ãma 're danomro wasété tõ mono da.

⁸⁻⁹ Duréihã 're ãdawasété za'ra mono ne, te ãhãna hã aibã norĩ hã 're hâimana wasété za'ra, roti tõ senai'õ na te te aima 're ãroti za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ta norĩ hã sõtõ 'rowim ne sõtõ 'rowib õ nherê, marĩ ãwasétére hã te te 're ã'madã'ã za'ra mono zéb zarina, te tihãiba na 're siwasété za'ra. 'Re ãhâimana u'ãsi mono nhimiroti hã ma tô duré te te siwi 're wê'õ za'ra. Hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'ãsi mono ma, romhuri'wa norĩ ãma, te duré te te 're wasété za'ra, ta norĩ hã. Taneĩ õ di, Midé hã hãiwa ãma romhuri'wa norĩ ma ãpire za'ra hã. Ta hã duréihã ma tô Mozésihi hãiba hã sawi Wa'uburé wi, te te ãri tõ da. Tawamhã, Midé hã aré sada sahi nherê, ãwasédé hã te te ãma hiri õ di, te te ãma ãwasété na hã. ãne si ma tô tãma waihu'u, Wa'uburé ma: "Wanhib'apito si te za sa'ëtê aima tinha." Õ hã Wa'uburé hã aré dama pire na hãiwa ãma romhuri'wa na 're hâimana mono wa, te te ãma wasété õ di, Midé hã. Tane nherê, te ta norĩ hã hãiwa ãma 'Re ãhâimana u'ãsi mono ma romhuri'wa norĩ ãma, te te 're wasété za'ra, aibã ãwasété norĩ hã. ¹⁰ Tane nherê, te aibã ãwasété norĩ hã rosa'rada hã uburé tãma ãwaihu'u za'ra õ ma, nharĩ wasété za'ra. Robzari norĩ hã rosa'rata ãna siwa'ru 're ãhâimana za'ra mono ne, te ta norĩ hã 're hâimana za'ra, simirosa'rata 'wa'rutu na. Taha zarina te za ai'utõ. ¹¹ Ta norĩ ma, tãma ropipa uptabi za'ra di za, duréihã Ca'ĩ, 're ãhâimana wasété mono zém ne, 're hâimana za'ra mono wa. Duré Bara'ã hã rob'uiirazéb zô 're ãmorĩ wasété ne, te te 're rob'ruiwapari za'ra mono wa, tãma 're ropipa uptabi za'ra mono di za. Duréihã Cora hã ma tô ti'madã'ã'wa hã wê'õ, 'Re ãhâimana u'ãsi mono nhimipisutu nherê. Tane te duré aibã ãwasété norĩ hã ãsazei'wa norĩ 'madã'ã'wa norĩ nhimiroti hã te te 're wê'õ pese za'ra, 'Re ãhâimana u'ãsi mono nhimipisutu nherê. Taha wa, Cora ãsi'utõrĩ ne te za duré ai'utõ, aibã ãwasété norĩ hã. ¹² A norĩ wa'wa hã te asiré ãsazei'wa norĩ me 're asisawi za'ra wa'aba mono sina, asa hã asima 're ãmanharĩ za'ra wa'aba mo, simisutu. Tane nherê, te ãwasété norĩ hã atême 're sihutu 'wa, asa hã asima 're 'manharĩ za'ra wa'aba mono ré. Siséb õ zarina te ta norĩ hã te te aiwi 're ro'wa'rutu za'ra wa'wa, siwa'ru. A norĩ wa'wa hã zazahã ãhãirã ne te 're ãhâimana wê za'ra wa'aba mo, ãwê na si. Tane nherê, ta norĩ hã zazahã ãhãirã, da te 're ãhã'uptob za'ra mono ne, te 're hâimana wasété za'ra, sima si te te 're rosa'rata wasété za'ra mono wa. Ta norĩ hã hãiwa nhirõno hã, tã ãhawi 're ta'a za'ra mono ãna, rowa'u te te 're ãmapraba za'ra mono ne, marĩ ãwê hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di. Duré rob'rã, 're ã'rã prédu mono zéb u, wede hã 'rã ãna 're ãsimasa mono ne, duré da te oto 're sariza'o'o za'ra mono wa, 're ã'rã pese za'ra mono ne, marĩ ãwê hã te te 're 'manharĩ za'ra mono õ di, ta norĩ hã. ¹³ ã sisasi hã 're ãsibzaihã za'ra mono ne, te ta norĩ hã tãma 're rowê za'ra mono da newa, hãiwi si 're nomro, 're wa'utu za'ra mono ãna. Duré ã nhibzaihã zaipro ãwasédé, supara 'ré u te te 're ãsãmra mono ne, te marĩ ãwasété si te te 're 'manharĩ za'ra, ta norĩ hã. Wasi hã siwa'ru 're ãnomro mono ne, te duré ta norĩ hã siwa'ru 're hâimana za'ra, te te 're rob uptabi za'ra mono ãna. Ta norĩ ãma ma tô 'Re ãhâimana u'ãsi mono hã sima ãma roti sirõmo za'ra, za te te ãhã za'ra zém na hã. Robra si 're ãsa'wari mono zéb u te za satõrĩ za'ra, robra u'ãsi u, ãwa 're hâimana u'ãsi za'ra mono da, tame.

¹⁴ Duréihã Enoti hã te 're hâimana, Adãhã 'ra nhihudu hã. Ta hã ma tô romhã ré da'ãma waihu'u siro, 're ãdahâimana wasété za'ra mono norĩ ãma hã. ãne ma tô da'ãma waihu'u siro:

“Ma'ãpé waihu'u za'ra wa'aba. Wanhîb'apito te za wei mo. Tãma ïromhuri'wa norî hã ahâ uptabi na te za we ïsiré ai'aba'ré. ¹⁵ Tawamhã te za oto da'awaihu'u, 're ïdahâimana wasété za'ra mono na, duré 're ïdahâimana wê za'ra mono na zama. Taha zarina te za oto da'ãma arowairébé. Tamep si te za oto 're ïhâimana wasété za'ra mono norî hã awê'õ pese. Uburé marî ïwasédé hã te te 're 'manharî za'ra mono wa, te za awê'õ pese, duré mreme wasété na 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te te 're wasété za'ra mono wa.”

Ãne ma tô Enoti hã romhã ré da'ãma waihu'u siro, tame aiwazari wa'aba aibã norî hã 're ïhâimana wasété za'ra mono norî ãma zama.

¹⁶ Ta norî hã te 're siwapsari u'âsi za'ra, soto wasété na. Si'upana si te duré ta norî hã dawasédé hã te te da'ãma 're sa'ra, 're danomro wê mono nherê. Si'uihã na marî hã te te sima 're ïwê za'ra mono zéb uwaibaba si, te te 're 'manharî za'ra, ïwasétére hã. 'Rãwi te ta norî hã sina 're wata u'âsi za'ra, tiwê na. Te duré taré dawê te te da'ãma 're sa'ra za'ra, ïwa'rãmi marî ïwê hã da te tãma 're sômri za'ra mono da.

Zudasi hã, ïsazei'wa norî hã siptete sina ãma 're nomro mono da, te te tãma ïroti za'ra zé wasu'u

¹⁷ ïsisãnwã norî, ta norî nhimiroti wasu'u wasédé hã 're wapari za'ra wa'aba mono õ di za. Wanhîb'apito Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa norî nhimirowasu'u na si te za 're asipo're pu'u u'âsi za'ra wa'aba mo. ¹⁸ Ãne ma tô ta norî hã wama waihu'u sirõmo za'ra: “Nimahã na ïropsi'utõrîzéb u hã aibã norî hã te za dawazari 're hâimana za'ra, ïwasété norî hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te siwi 're wazé mono õ di za. Te za duré ai'ãma 're wa'ê za'ra wa'wa. Si'uihã na marî hã te te sima 're ïwê za'ra mono zéb uwaibaba si, te za te te 're 'manharî za'ra, ïwasétére hã.” Ãne ma tô wama waihu'u sirõmo za'ra, Zezu Cristuhu zadawa wasu'u'wa norî hã. ¹⁹ Aibã ïwasété norî hã te ïsazei'wa norî wi tinhimirowasu'u wasété na te te 're ro'wa'rutu za'ra, ïsazei'wa norî hã siré 're si'rã'õtõ u'âsi mono nherê, siwi 're siwanhizari za'ra mono da, ta hawi. 'Re ïdahâimana wasété za'ra mono norî nhimirosa'rata zarina si te ta norî hã te te 're rosa'rata za'ra. 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ta norî pê'ê 're, 're hâimana za'ra mono õ di. ²⁰ ïsisãnwã norî, tane nherê, te za ãma 're asipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mo, Wanhîb'apito wasu'uwê na 're ïsaze za'ra wa'aba mono zém na, aihâimana prédub sina asima 're sa'êtê u'âsi za'ra wa'aba mono da. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, 're aimreme zusi aba mono wamhã, ïpê'êzani te te aima 're ïwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na si, te za tãma 're aimreme zusi aba mo. ²¹ 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti zarina si, te za 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mo, ïsimizawi pese zém hawi asina tiwi 're aipahã za'ra wa'aba mono tõ da. Duré Wanhîb'apito Zezu Cristuhu nhimizawi pese na dama 're ïsõpru mono zéb zô, te za asina 're asimipari u'âsi za'ra wa'aba mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono zéb da hã, te te aima ïsômri za'ra wa'aba zô.

²² Ãne wa za duré aima waihu'u za'ra wa'wa. Ni'wam norî hã Wanhîb'apito zadawa wasu'uwê hã te te 're saze za'ra mono nherê, ãma 're ïsiwawã za'ra mono norî ãma, te za ãma 're aipê'êzé za'ra wa'aba mo, Wanhîb'apito wasu'uwê na apã 're pê'ê nhimi'wara mono da. ²³ Duré, unhamã u aré 're darere'e mono wa, da te 're ïdanho'reptu za'ra mono ne, te za ni'wam norî hã 're ïpawaptob za'ra wa'aba mo, Zezusi te te 're saze za'ra mono da, ropipa u 're sisisi tõ mono da. Duré ni'wam norî hã, wasété uptabi na 're ïhâimana za'ra mono norî hã ta norî ãma zama te za duré 're aipê'êzé za'ra wa'aba mo. Ãma 're aipê'êzé za'ra wa'aba mono nherê, te za ta norî wi 're asi'madã'ã pese za'ra wa'aba mo, tihâimana wasété zéb u te te 're aipizari za'ra wa'aba mono tõ da, sitême. Da'uza hã hã wê nherê, da te dasiwi 're hã uptob za'ra mono wa, da te 're ïwê'õ pese za'ra mono ne, tihâimana wasété zém na 're ïsi'uptob za'ra mono zép si te za asiwi 're ïwê'õ pese za'ra wa'aba mo.

Zudasi hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma ïwatazé wasu'u

²⁴⁻²⁵ 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. Taha si uburé Danhîb'apito hã te 're hâimana, Wa'anho'reptui'wa hã. Wanhîb'apito Zezu Cristu we te te wazada ïsõmrizém na ma tô te te 're wa'anho'reptu, wazada ïdã'ázém na. Ta hã wê uptabi di. Wê uptabi wa, uburé wa te 're wazéb u'âsi za'ra wa'aba mono za. Waihu'u

pese uptabi di duré. Danhipai u dama pire uptabi di, õhõ si. Āne 'Re ãhâimana u'âsi mono hã, marĩ õ ré 're ãhâimana mono zé hã, duré ãhãna hã. Õne u'â te 're hâimana u'âsi, tiwaihu'u pese uptabi na. Taha wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za.

Taha ma, uburé marĩ hã tãma waihu'u pese di, te te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono zéb da hã, 're rême za'ra wa'aba mono tõ da, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono tõ da. Te za duré sitēme aiwaibui wa'wa, aiwasété ãna ãsõ'a 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, duré ato sina ã'rata 're anomro u'âsi aba mono da, rowě ãma. Tane tō.

Apocaripsi

Rob'rāsutuzéb āma za ĩropsihâi'ré mono zém na, Zuwā te te āma
ĩrob'ui'éérézé

Ībaihâ wasu'uzé

Ā ĩbaihâ na rob'ui'ééré'wa hã Zuwā na ĩsisi hã, Zezusihi zadawa wasu'u'wa. Ta hã Zezusihi wasu'uwē na te te dama 're rowasu'u za'ra mono 'ru te, si'ĩhi wapsi, ma tō sērē ni, dazazéb 're, Patemosi na rob'rē za'iti nhisi āma. Tame sāmra ré, ma tō rob'ui'ééré, ā ĩbaihâ na hã.

Ā ĩbaihâ hã Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusihi zazei'wa, siré 're ĩsi'rā'ōtō za'ra mono norĩ ma, ma tō rob'ui'ééré, 7 na tiza'rui mono bâ 're ĩsi'rā'ōtō mono norĩ ma hã. Tinhimi'ui'ééré na ma tō tãma roti za'ra, siptete sina Zezusihi āma 're nomro u'âsi mono da, danhib'rata te te 're robzépata za'ra mono nherē, te te 're rēme za'ra mono tō da.

Sõtō 'rowim ne, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tãma 're ĩ'awaihu'u mono na ma tō rob'ui'ééré, Zuwā hã. Satanasihi nhiptetezé hã za ĩsi'utōrízém na ma tō rob'ui'ééré, Zezusi za te te āma ĩ'ai'utézém na hã, rob'rāsutuzéb āma.

Āhãna hã Zuwā hã sõtō 'rowim ne, marĩ te te ĩ'ab'madâ'â mono zém na rob'ui'ééré hã wa te 're sōré za'ra mono wamhã, wama pire za'ra dí, wa te ĩwaihu'u za'ra da hã. E marĩ wa. Za 're ĩromhâimana mono zém na, te te rowasu'u mono wa, wanhowa, duré zahadu te te wama romhâi'ré mono ò wa. Zuwā hã ma tō te te sima 're wa'awē, ĩpire hã wazô 're wairébé mono wa, 're wapahi za'ra mono tō da. E marĩ wa. Zezu Cristu hã uburé dama pire uptabi wa, duré taha si dama pire na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ wada'uri'wa, 're hâimana mono wa.

¹⁻² Duréhã, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tō Zezu Cristuhu ma awaihu'u siro, tō sena na za romhutu na 're ĩromhâimana mono zém na, tinhib'a'uwē norĩ ma, te te duré waihu'u sirōmo za'ra da.

Taha wa, Zezusi hã ma tō hãwa āma romhuri'wa hã we satō Zuwāhã u, marĩ te te tãma waihu'u da. Tawamhã ma tō ĩtēme wi. ĩtēme wisi wamhã, Zezusihi ma, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã sō'awi te te oto tãma ĩromhâi'rézém na ma tō Zuwāhã ma waihu'u. Sõtō 'rowim ne, ma tō marĩ hã sabu, da te 're ĩrosawērē za'ra mono ne. Taha wa, tō sena na te za oto Zuwā hã āne aima āma rob'ui'ééré za'ra wa'wa, waihu'u za'ra wa'aba da, uburé marĩ hã te te ĩ'madâ'ázém na, tō sena 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimiwaihu'uzém na hã, Zezusi hã sena na te te ĩwaihu'uzém na hã. ³Tawamhã āhã wasu'u hã za 're ĩromhâimana mono zém na ni'wa te te dama 're sōré mono wamhã, tãma 're rowē u'âsi mono di za. Duré, āhã wasu'u hã ni'wa te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowē u'âsi mono di za. Āma ronomro ò ré, te za 're romhâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te ĩwaihu'uzém na hã. Taha wa, ni'wa hã hâimana nhimiza'rese sina, te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowē u'âsi mono di za.

Azi'a na ti'a nhisi āma ĩsazei'wa norĩ, Zuwā te te ĩsawi za'ra zé wasu'u

⁴ Wa hã, Zuwā. ĩnhimi'ui'ééré na wa āma asawi za'ra wa'wa, Azi'a na danhipti'a nho'ōmo nhisi āma, Zezusihi zazei'wa, asiré 're asi'rā'ōtō u'âsi za'ra wa'aba mono norĩ hã, 7 na daza'rui mono bâ 're ai'rā'ōtō aba mono norĩ hã.

Wa hã wa ai'āma 're ĩmreme u'âsi za'ra wa'wa, 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, ĩsimizawizé hã ai'āma 're hâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da, rowē u'âsi, āma 're anomro aba mono da. Ta hã duréhã marĩ ò uptabi ré, ma tō 're hâimana u'âsi. Ōne u'âsi te za duré 're hâimana. Hãwa āma te 're sāmra u'âsi, danhib'apito simasisizém na. Duré ĩpē'ězani zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'āma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã te 'Re ĩhâimana u'âsi mono simasisizé uiwada 're hâimana u'âsi. Ta hã ĩpē'ězani hã 7 na ĩsimiromhuri hã. ⁵ Zezu Cristuhu zama te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da, wa duré ai'āma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa. Ta hã dama ĩ'umnha, te simi'ē na 're hâimana, 'Re ĩhâimana u'âsi mono zadawa wasu'uwē 'wa da hã. Ta hã ma tō dawana tihãwa'utu 'rata, ĩhãiba si'utōrĩ waihu'u ò na.

Uburé ti'ai āma danhib'apito norī nhipai u, Zezusi hã. Misi, Danhib'apito uptabi, te 're hãimana.

Ta hã te te 're wa'azawi pese. Taha wa, ma tô wazada dârâ. Wazada dâ'â wamhã, iwapru ma tiwi puru. Tawamhã wawasété na 're wanomro mono ré, ma tô tiwapru na tidâ'ázém na te te 're wa'a'upsô, wawasété āna āma 're wanomro mono da oto. ⁶Ma tô duré te te 're wa'apisutu, Īmama ma, wa te da'āma 're romhuri u'āsi za'ra mono da, sasedoti norī ne, Īsib'apito ma hã. Ma tô duré te te 're wa'apisutu, ĩsada para, wapire na 're wahãimana za'ra mono da. Ta hã Zezusi hã wē uptabi wa, duré waihu'u pese uptabi wa, āma 're wawata u'āsi za'ra wa'aba mono za.

⁷Ma'āpé, asiwi waihu'u pese za'ra wa'aba. Zezusi hã te za wei mo, hãiwa'a na. Wei morī wamhã, uburé te za dasiwi 'madâ'â za'ra ni. Ī'a're wi, siwi iwa'ré'wa norī hã te za duré 'madâ'â za'ra, siwi iwi'ri'wa norī hã. Tawamhã da'upsâtâ mono bâ te za sô aiwa'ô za'ra ni, daro mono bâ. Tô sena te za āne hã tiromhãiba.

⁸Re ĩhãimana u'āsi mono, dama ĩsiwaihu'uzé hã, āne: “Wa hã ĩmorī'rata na, wa tô 're ĩhãimana u'āsi. Ōne u'â, wa za duré 're ĩhãimana u'āsi. Uburé marī hã si'utōrī pese nherē, ĩsarina ĩsi'utōrī ō di za.” Āne uburé Danhib'apito uptabi hã ĩsiwasu'uzé hã.

Zuwã hã Zezusi te te ĩsabuzé wasu'u, sôtô 'rowim ne

⁹Wa hã Zuwã, asisānawã wa'wa. A norī wa'wa hã Zezusi hã si 're anomro aba mono wa, danhimirob'manharī, 're ĩsépara za'ra wa'aba mono ne, wa duré te 're robzépata, asine za'ra wa'aba, Zezusi hã si 're ĩmorī wa. Zezusi hã si wasiré 're wanomro mono wa, wa duré 'Re ĩhãimana u'āsi mono nhib'a'uwé 're wahãimana za'ra. Ta hã te za duré te te 're wa'apawaptob u'āsi, da te 're wa'ruiwapari za'ra mono wa, wa te 're robzépata za'ra mono nherē, wawasété u tiwi 're wasipizari za'ra mono tô da, wanhiptete u'āsi āma 're wanomro mono da.

Wa hã wa tô te dama 're sadawa wasu'u, 'Re ĩhãimana u'āsi mono hã. Tô sena na Zezusi hã zazei'wa na wa tô duré dama 're ĩsiwasu'u u'āsi. Taha wa, ma tô dasiwi ĩ'āri ni. Ma tô dasiwi ĩzatōrī ni, Patemosi na rob'ré za'iti nhisi u. ¹⁰Tawamhã tame ĩnhamra ré, Wanhib'apito nhibâtâ na 'Re ĩhãimana u'āsi mono pē'ezani hã ma tô ĩ'uihã pi'ra. Te te ĩ'uihã pi'rai wa, wa tô aimawi ĩhãiba, ĩhãiba waihu'u ō na. Tawamhã ĩhãiba waihu'u ō na ĩhãimana ré, wa tô ni'wai mreme hã wapa, ĩbabarã hawi. Mreme 'rãihã na te ĩma tinha, ĩsimnihãrãzé hãrã 'rãihã na ne hã. ¹¹Āne te ĩma tinha:

— Āhãna marī hã te za ĩ'ab'madâ'â mo. Tawamhã uburé ĩ'ab'madâ'â mono hã te za ĩbaihã na āma ĩrob'ui'é. Āma rob'ui'ééré parimhã, Zezusi hã zazei'wa norī, 'ri nho'ômo mono bâ siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norī ma, te za ĩbaihã hã ĩsômri za'ra. 'Ri nho'ômo nhisi mono hã, āne: Épézu, duré Esimina, duré Pedamo, duré Ti'atira, duré Sadesi, duré Piradépiza, duré Radiseza. Ā norī ma, te za asimi'ui'ééré hã ĩsômri za'ra, ĩsazei'wa norī ma, 7 na 'ri nho'ômo āma 're ĩsi'rã'ôtô mono norī ma hã. — Āne ma tô ĩma waihu'u.

¹²Tawamhã wa tô ĩsibabarã u 'rãihãpi'ra, ĩma ĩnharī'wa zô. Sô ĩsipi'rai wamhã, rob'uiwézé sima'warazé hã 7 na ĩhãiba za'ra hã duré ĩsisiwimhã ĩro'o ré hã wa tô 'madâ'â za'ra. Rob'uiwézé sima'warazé mono hã, étē'ubuzi pré oru 'manharī. Te rob'madâ'â nherē, ĩnhotô 'rowi te ĩrosawērē ne, wa rob'madâ. ¹³Tawamhã rob'uiwézé wa'wa, te ni'wa hã za, aibã ne hã. Ī'uza hãpa, ĩpara u te tiwi hãihãpra. Duré sô'utu wasisi ré, te za. Īsô'utu wasisizé hã, oru 'manharī. ¹⁴Duré ĩséré hã, rã uptabi di. Pone'ërebã zéré ne hã, rã uptabi di, ĩséré hã. Duré, ĩto hã, unhamã ro'o si'ubuzi ne te 're si'ubuzi zahuré. ¹⁵Duré ĩpara hã ĩsi'uwazi waipo ne, te 're si'ubuzi zahuré. Duré ĩmreme hã, â'a'a 'rãihã ruru'u ne. ¹⁶Wasi hã 7 na te tété za'ra, tinhib'rata nhimire niwī. Duré ĩsadaire'ré hawimhã, sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa te da'o, ĩ'wa pe hã. Duré ĩ'ubu hã te rowa'a za'ëtē. Abzuma bãdã te te 're ĩrowa'a mono ne, te rowa'a za'ëtē.

¹⁷Tawamhã ō hã te 'madâ'â wamhã, wa tô ĩpapara aime sa'ëtē, ĩdã'â ne, ĩpahi te. Tane nherē, ma tinhib'rata nhimire niwī ĩ'upi, ĩpahi tô da. Āne te ĩma tinha:

— ĩma aipahi tô. Wa hã ĩsãna'rata hawimhã marī ō ré hã, wa tô 're ĩhãimana. Uburé marī hã si'utōrī pese nherē, ĩsarina ĩsi'utōrī ō di za, wa hã. Ōne u'āsi, wa za 're ĩhãimana.

¹⁸Wa tô dârã aré. ĩdã'â nherē, wa oto 're ĩhãimana u'āsi. ĩdã'â waihu'u ō di za oto. Ma'āpé, āne hã waihu'u pese. Te ĩsima ĩpisutuzéb zarina, wa te te 're da'anho'reptu,

adâ 're îhâimana za'ra mono zém hawi, 'Re îhâimana u'âsi mono 'rata, 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. ¹⁹ Taha wa, uburé marĩ hã ĩ'ab'madâ hã te za ĩ'a'ui'é, âhãna ĩpusi mono hã, duré nimahã na ĩpusi mono da hã. ²⁰ Âhãna wa za duré aima waihu'u. Wasi hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã ĩ'madâ hã, te âma ĩsimiré'ézé hã waihu'u ò di, a hã. Duré rob'uiwē uparizé hã ĩ'madâ'â za'ra hã te âma ĩsimiré'ézé hã, waihu'u ò di duré. Taha wa, wa za oto aima waihu'u, te âma ĩsimiré'é zahuré zé hã, waihu'u da. Wasi hã 7 na ĩhâiba za'ra hã, ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, ĩsazei'wa 'madâ'â'wa norĩ, te wasu'u. Duré rob'uiwēzé sima'warazé hã, duré ĩsisiwimhã ĩro'o ré hã 7 na ĩhâiba za'ra hã, ĩsazei'wa norĩ te wasu'u, 'ri nho'ômo mono bâ siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ hã. Âne te âma ĩsimiré'é zahuré zé hã. — Âne ma tô ĩma waihu'u, ĩtēme ĩwi hã.

2

Épézu âma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhã Zezusi hã ĩtēme ĩwi hã ma tô duré ĩma roti, âne:

— Zuwã, te za oto ĩrob'ui'é, Épézu na 'ri nho'ômo nhisi âma ĩzazei'wa norĩ 'madâ'â'wai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tãma ĩrob'ui'é, âne:

“Wa hã wa ĩsi'uihã na aima roti za'ra wa'wa, wasi hã 7 na ĩhâiba za'ra hã ĩnhib'rata nhimire niwĩ te ĩtété za'ra hã, duré 7 na rob'uiwēzé sima'warazé wa'wa 're ĩmorĩ hã, oru 'manharĩ wa'wamhã. ² Épézu âma ĩzazei'wa norĩ, uburé 're aihâimana za'ra wa'aba mono zé hã ĩma waihu'u pese di. Asimi'ê na te ĩma 're ĩromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharĩ za'êté za'ra wa'aba mono nherê, aiwasété u 're aipizari za'ra wa'aba mono ò di, apâ. 'Re ĩdanomro wasété mono norĩ nhimiroti hã te 're ĩwē'ô pese za'ra wa'aba mo. Ni'wa hã Zezusihi zadawa wasu'u'wa na aima siwasu'u za'ra wa'aba wamhã, awa'awi 're saze za'ra wa'aba mono ò di. ĩsimiroti hã te a'â 're ĩwapari za'ra wa'aba mo. Tawamhã ĩ'uwaibaba'ô na te te aima 're sadawa wasu'u za'ra wa'aba mono wamhã, awa'awi te asina 're ĩwaihu'u za'ra wa'aba mo, ĩsadawa nhipese na. Taha wa, te â norĩ hã 're ĩwē'ô za'ra wa'aba mo. ³ Da te 're ai'ruiwapari za'ra wa'aba mono wa, 're robzépata za'êté za'ra wa'aba mono nherê, 're ĩrēme za'ra wa'aba mono ò di. ĩwi 're aipizari za'ra wa'aba mono ò di. ĩ'âma si te 're aihâimana nhiptete za'ra wa'aba mo.

“Âne wa tô te 're aiwaihu'u za'ra wa'wa, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono zém na hã. ⁴ Tane nherê, marĩ hã te ĩwi ro'wa'rê, te ai'âma ĩwaihu'u za'ra wa'wa hã. Duréihã ĩzazei 'rata za'ra wa'aba hawimhã, aré aima ĩzawi pese za'ra wa'aba di. Aré aima dazawi pese za'ra wa'aba di duré. Tane nherê, oto aima dazawi prã za'ra wa'aba di, ĩzama. ⁵ Ma'âpé, ĩ'âma asipo're pu'u za'ra wa'aba. 'Re ĩzawi pese za'ra wa'aba mono zém hawi ma tô asina ĩrosapari za'ra wa'wa. Taha wa, aiwasété wi, te za oto 're aipizari za'ra wa'aba mo, apâ. 'Re ĩzazei 'rata za'ra wa'aba mono hawi, 're aihâimana wē za'ra wa'aba mono ne, te za oto apâ 're aihâimana wē za'ra wa'aba mo. Ânei ò wamhã, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono ò wamhã, wa za atēme ĩmorĩ za'ra wa'wa, rob'uiwēzé sima'warazé hã ate wa'wa hã te aiwi âri za'ra wa'aba da. Te aiwi âri za'ra wa'aba wamhã, robaba di za oto, ate za'ra wa'wa hã. Âne, wa aima waihu'u sirômo za'ra wa'wa. ⁶ Duré, misi asimirosa'rata za'ra wa'wa hã, ĩma ĩwē hã. Nicora'ihĩ nhimiroti wasédé hã te te 're ĩwapari za'ra mono norĩ hã te 're hâimana wasété za'ra. 'Re îhâimana wasété za'ra mono zé hã ĩma wē ò di, wa hã. Ta hã ĩsine 're wē'ô pese za'ra wa'aba mono wa, taha wa, ai'âma ĩma 're rowē za'ra wa'aba mono di.

⁷ “A norĩ wa'wa hã asimipari pese aba wamhã, ma'âpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pē'ezani hã ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizém na hã. Âne ĩsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidâ'âzéb u ĩwi sipizari âna Satanasihĩ âma te te ĩ'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ ma si, wa za tãma pisutu za'ra, rob'rãĩ u'â hã te te 're huri u'âsi mono da. Taha wede hã 'Re îhâimana u'âsi mono 're ĩsãmra u'âsi mono zéb âma te 're sa, rowē uptabi âma hã, ĩ'rã hã da te 're huri mono wa, dadâ'â âna 're ĩdanomro u'âsi mono zé hã. Âne ĩmama pē'ezani te te ĩrotizé hã.” — Âne ma tô Zezusi hã ĩma waihu'u, Épézu âma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'rã'ôtô mono norĩ ma, te âma rob'ui'ére da.

Esimina âma ĩsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

⁸ Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Esimina na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã wa aima roti za'ra wa'wa, duréihã marĩ õ ré 're ãhãimana mono. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nheré, ãsarina ãsi'utõrĩ õ di za, wa hã. Wa za 're ãhãimana u'ãsi. Wa tô dãrã aré. ãdã'ã nheré, wa tô apã hãiwa'udu, 're ãhãimana u'ãsi mono da oto. ⁹ ãma waihu'u pese di, da te aima 're ãrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono zém hawi, 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Duré, ãma waihu'u pese di, asibrob'õ na 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zé hã. Tane nheré, te asibrob ahã ne, rowé na 're aihãimana za'ra wa'aba mo, ãnhimipawaptobzém na si 're aihãimana za'ra wa'aba mono wa. Duré ni'wam norĩ hã te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'wa. Te te dama 're aiwasu'u wasété za'ra wa'aba mono zé hã ãma waihu'u pese di. Ta norĩ hã zudezu na 're potõ za'ra mono zahã, te Satanasihĩ nhimiroti zarina si, siwa'ru 're hãimana za'ra. ¹⁰ Za 're ãrobzépata za'ra wa'aba mono zém na hã asina 're aipahi za'ra wa'aba mono õ di za. ãwapari pese za'ra wa'aba. Wa'uburé hã nimahã na te za dama ai'mai'ru za'ra wa'wa, da te ai'maiwaibui wa'aba da, dazazéb 're, da te ai'manheme aba da, te te aipibu za'ra wa'aba da, tô sena ãzaze za'ra wa'aba zõ. Tawamhã 10 na bãdã hã te za ai'ãma 'maihai'utõrĩ za'ra wa'wa, dazazéb 're ai'masimasa wa'aba ré hã, 'mairobzépata za'ra wa'aba mono ré hã. ãne wamhã, ma'ãpé ã'mairême aba tõ. Tawamhã da te ai'manhimroi wa'aba zém na ai'masi'utõrĩ aba nheré, ã'mairême aba õ wamhã, dawĩ ã'mai'udã wa'aba õ wamhã, wa za aima wa'ãbã za'ra wa'wa. Rowé, wa za aima pisutu za'ra wa'wa, ã'rata 're ai'ubumroi u'ãsi aba mono da.

¹¹ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé ãwapari pese za'ra wa'aba, ãmama pẽ'ẽzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã. ãne ãsimiroti hã: ‘Ni'wam norĩ hã tidã'ãzéb u ãwi sipizari ãna Satanasihĩ ãma te te ã'ai'uté za'ra norĩ hã ta norĩ hã 're ãdadã'ã zahu za'ra mono norĩ siré, te te 're robzépata za'ra mono õ di za, unhamã ro'o u'ãsi ãma hã. Robze na te za 're hãimana u'ãsi za'ra.’ ãne ãmama pẽ'ẽzani te te ãrotizé hã.” — ãne ma tô Zezusi hã ãma waihu'u, Esimina ãma ãsazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rá'õtõ mono norĩ ma, te ãma rob'ui'éré da.

Pedamo ãma ãsazei'wa norĩ ma rotizé wasu'u

¹² Tawamhã Zezusi hã ãtême ãwi hã ma tô duré ãma roti, ãne:

— Zuwã, te za oto ãrob'ui'é, Pedamo na 'ri nho'õmo nhisi ãma ãzazei'wa norĩ 'madã'ã'wai ma. Te aima ãwaihu'uzém na te za tãma ãrob'ui'é, ãne:

“Wa hã sib'ézé 'wa si'uiwa 'wa pa ré ãza hã, wa aima roti za'ra wa'wa, ã'wa pese ré hã. ¹³ ãma waihu'u pese di, 're ai'ubumroi wa'aba mono zé hã. Tame te Satanasihĩ nhimiwada'uri na 're dahãimana za'ra. Tame ma tô ãtipasi hã dasiwi wĩrĩ ni asõ'a za'ra wa'aba, simi'ẽ na te te dama 're ãzadawa wasu'u mono hã. Tane nheré, asõ'a za'ra wa'aba da te dasiwi wĩrĩ nheré, tãma aipahi za'ra wa'aba õ di. ãrême za'ra wa'aba õ di duré. Õne haré te ãnhimiroti na si 're aihãimana za'ra wa'aba mo. ¹⁴ Tane nheré, te duré marĩ hã ãwi ro'wa'ré, te ai'ãma ãwaihu'u za'ra wa'wa hã. Ni'wam norĩ hã ma tô aibã nhimiroti na 're hãimana za'ra, Barã'ã na aibã nhisi hã. Ta hã ma tô duréihã Baratihĩ ma te te 're roti, ãzarazéhé nhihudu norĩ ma, sadawa nhipese na te te 're roti wasété za'ra mono da, simiroti wẽ newa, ãsine 're hãimana wasété za'ra mono da. 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana, romhãiba 'manharĩ ãma 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tãma 're ãsõmri za'ra mono hã, ma tô Barati hã te te 're a'ru, ãzarazéhé nhihudu norĩ ma, te te 're huri mono da. Ma tô duré te te tãma 're roti pese za'ra, pi'õ, mro ré nheré, aibã aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da, duré aibã, mro ré nheré, pi'õ aimawi na 're simisaihuri za'ra mono da. ¹⁵ Tane, te ãhãna ni'wam norĩ hã Nicora'ihĩ nhimiroti wasété na 're hãimana za'ra, asiré 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. ¹⁶ Ma'ãpé ãhãna hã aihãimana wasédé hã sahãri za'ra wa'aba, aiwasété wi 're aipizari za'ra wa'aba mono da, 'Re ãhãimana u'ãsi mono u. Aihãimana wasédé hã sahãri za'ra wa'aba õ wamhã, wa za ãma atême ãmorĩ su'u za'ra wa'wa, 're aihãimana wasété za'ra wa'aba mono norĩ hã ãzadai'ré hawi sib'ézé 'wa si'uiwa ãsa'o na te ai'wapé za'ra wa'aba da.

¹⁷ “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ãmama pẽ'ẽzani hã ãzazei'wa norĩ ma, te te ãrotizé hã. ãne ãsimiroti hã: Ni'wam norĩ hã tidã'ãzéb u ãwi

sipizari āna Satanasihī āma te te ī'ai'utē za'ra norī hā ta norī ma, wa za dasa īse hā durēi te dama īhāi'rē'ō hā te tāma 're anhomri, mana na dasa nhisi hā. Durē ētē'a, wa za te tāma 're anhomri īhāiba mono bâ, īsisi itēm na āma ī'ui'ééré ré hā dama īsa'rese'ō hā. Te te 're īwaihui mono norī ma si waihu'u pese di, tinhisi itē hā. Āne Īmama pē'ēzani te te īrotizē hā.” — Āne ma tō Zezusi hā īma waihu'u, Pedamo āma īsazei'wa norī, siré 're īsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'ééré da.

Ti'atira āma īsazei'wa norī ma rotizē wasu'u

¹⁸ Tawamhā Zezusi hā itēmē īwi hā ma tō durē īma roti, āne:

— Zuwā, te za oto īrob'ui'é, Ti'atira na 'ri nho'ōmo nhisi āma īzazei'wa norī 'madā'ā'wai ma. Te aima īwaihu'uzēm na te za tāma īrob'ui'é, āne:

“Wa hā 'Re īhāimana u'āsi mono 'ra, wa aima roti za'ra wa'wa. Itō hā te unhama ro'o si'ubuzi ne 're si'ubuzi zahuré. Durē īpara hā te īsi'uwazi waipo ne 're si'ubuzi zahuré. ¹⁹ Marī hā 're ī'manharī wē za'ra wa'aba mono zé hā īma waihu'u pese di. Te 're asisawi pese za'ra wa'aba mo. Te durē 're īzawi pese za'ra wa'aba mo. Te durē asina 're ī'umnhasi za'ra wa'aba mo. Te durē īma 're īromhuri pese za'ra wa'aba mo. Da te aima 're rob'manharī wasété u'āsi za'ra wa'aba mono nherē, te ī'āma si 're anomro u'āsi aba mo. 'Re īzaze na'rata za'ra wa'aba mono hawi, īma 're īromhuri za'ra wa'aba mono zém nhipai u, te oto īma 're īromhuri pese za'ra wa'aba mo. Āne wa tō īsi'āma aiwaihu'u za'ra wa'wa. ²⁰ Tane nherē, marī hā misi te īwi ro'wa'rē, te ai'āma īwaihu'u za'ra wa'wa hā. Pi'ō īwasédé hā te ai'rata 're hāimana za'ra wa'wa, Zézabé na īsisi hā. Ta hā 'Re īhāimana u'āsi mono zadawa wasu'u'wa na te dama 're siwasu'u, taré. Āne dama 're siwasu'u mono nherē, te īzazei'wa norī ma, simiroti wasété na te te 're roti. Taha zarina, te ta norī hā pi'ō aimawi na mro ré nherē, āma dawi 're simisaihuri za'ra. Durē pi'ō, mro ré nherē, aibā aimawi na te āma dawi 're simisaihuri za'ra. Durē romhāiba 'manharī āma 'Re īhāimana u'āsi mono upana 're dawata za'ra mono da, danhimizama da te tāma 're īsōmri za'ra mono hā te durē te te 're huri. Ta hā, pi'ō hā e niha te simiroti wasété nherē, ai'rata 're hāimana 'wa. E asiwi wē'ō za'ra wa'aba āna. ²¹ Ta hā pi'ō hā simiroti wasété nherē, āma īwa'a ō di aré, te ī'azārizéb da hā. Tiwasété wi sipi'ra da newa, wa tō aré te 're 'madā'ā. Tane nherē, tiwasété wi sipi'rai ō di, aibā aimawi na dawi 're īhāimana mono zém hawimhā. ²² Ma'āpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Pi'ō hā tiwasété wi sipi'rai ō wa, wa za oto azā, te te robzépata za'ētē da. Si'āma 're īhāimana wasété za'ra mono norī zama ā pi'ōi hawi sipizari za'ra ō wamhā, wa za īsu hā za'ra, te te robzépata za'ētē za'ra da. ²³ Pi'ōi 'ra ne 're īhāimana za'ra mono norī hā wa za durē hā za'ra, si'utōrī da, īsimiroti zarina 're hāimana za'ra mono wa. Tawamhā āne te tāma rob'manharī za'ra wamhā, te za uburé īzazei'wa norī hā āma īwaihu'u za'ra, pi'uriwi marī hā da te 're 'manharī za'ra mono newa, durē pi'uriwi danhimirosa'rada hā da te 're 'manharī za'ra mono newa, uburé marī hā te dawi 're ī'awaihu'u mono na hā. Uburé danhimirosa'rada hā īma waihu'u pese di, durē marī zō 're ī'danhimnhasi za'ra mono zéb zama. Tawamhā ni'wam norī hā marī iwē hā te te 're ī'manharī za'ra mono zé wa'rāmip si, wa za marī iwē na te tāma 're awa'ābā. Durē ni'wam norī hā marī te te 're ī'manharī wasété za'ra mono zéb zarina si, wa za te 're ahā za'ra.

²⁴ “Pi'ō nhimiroti 're īwapari za'ra wa'aba mono ō norī ma si, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa, īzazei uptabi 'wa norī ma si. A norī wa'wa hā Satanasihī nhimiroti sima'uri pe hā dawi waihu'u za'ra wa'aba ō di. Tō sena, wa aima waihu'u za'ra wa'wa. Te oto aima āma sahu za'ra wa'aba ō di za, īnhimiroti ī'amo na hā īpire na hā, te te 're asi'wa'rutu tō za'ra wa'aba mono da. ²⁵ Ōhō na si te za asiptete na ī'āma 're anomro aba mo, we īmorizéb u.

²⁶⁻²⁷ “Tawamhā ni'wam norī hā tidā'āzéb u īwi sipizari āna Satanasihī āma te te 're ai'utē za'ra mono wamhā, durē rob'rāsutu u te tāma 're iwē za'ra mono zéb zarina si, te te 're 'manharī za'ra mono wamhā, ta norī hā wa za pisutu za'ra, īzadawa para dama pire za'ra da, danhib'apito na 're hāimana za'ra mono da. Īmama hā dama īpire da, sisadawa para te te īpisutu ne, wa za pisutu za'ra, daro mono bâ te te 're da'madā'ā za'ra mono da. Simiroti nhiptete na te za te te 're dawada'uri za'ra. Ub'rē ne hā zé 'manharī hā da te 're īprub za'ra mono ne, te za te te 're daprub za'ra. ²⁸ Durē awē u, wasi wawē 're ro'o pese

mono ré, da'āma 're ī'awē za'ra mono ne, wa za romhâimanazép té, te tāma 're apisutu, rowē hā.

²⁹ “Asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, Īmama pē'ēzani hā ĭzazei'wa norī ma, te te ĭrotizé wasu'u hā.” — Āne ma tō Zezusi hā ĭma waihu'u, Ti'atira āma ĭsazei'wa norī, siré 're ĭsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

3

Sadesi āma ĭsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

¹ Tawamhā Zezusi hā ĭtēme ĭwi hā ma tō duré ĭma roti, āne:

— Zuwā, te za duré ĭrob'ui'é, Sadesi na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĭzazei'wa norī 'madâ'â'wai ma. Te aima ĭwaihu'uzém na te za tāma ĭrob'ui'é, āne:

“Wa hā wasi hā 7 na ĭnhib'rata te ĭtété za'ra hā, wa za oto aima waihu'u za'ra wa'wa. 'Re ĭhâimana u'âsi mono pē'ēzani hā 7 na te te 're ĭromhuri mono zéb ré, te 're ĭ'madâ'â mono, wa hā. Uburé marī hā 're ĭ'manharī za'ra wa'aba mono zé hā, ĭma waihu'u pese di. ĭnhimiroti na si 're anomro aba mono na, da te 're aiwasu'u za'ra wa'aba mono zahā, te aipē'ē 're, atâ'â ne 're anomro aba mo, ĭ'āma 're anomro aba mono zahā. ² ĭ'āma 're anomro zei wa'aba mono da, ĭnhib'apito 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te aima ĭpisutu za'ra wa'aba zéb zarina, ĭ'āma 're anomro aba mono ō di. Taha wa, ma'āpé āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Marī hā 're ĭ'manharī wē za'ra wa'aba mono zé hā, aiwi si'utōrī pese aba ō ré, ma'āpé apâ ĭ'āma romhuri wē zé hā ĭ'āma asiwi sa'ētē za'ra wa'aba. ³ Ma'āpé duré ĭ'āma 're anomro na'rata aba mono zém hawi ĭnhimiroti hā aipo're na 're ĭwapari za'ra wa'aba mono zém na, duré 're ĭwaihu'u za'ra wa'aba mono zém na, ĭ'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba. Ta hā ĭnhimiroti hā te za 're ĭ'madâ'â pese za'ra wa'aba mo. Duré aiwasété wi te za 're aipizari za'ra wa'aba mo. Āne hā apâ ĭ'āma asipo're pu'u za'ra wa'aba ō wamhā, wa za oto aihā za'ra wa'wa. Nimahā na ĭsimisaihuri norī hā sô 're danhimipari za'ra mono ō nherē, danhorōwa u 're ĭsisisi mono ne, wa za atēme ĭwisi 'wa, te aihā za'ra wa'aba da. Bâdâ hā atēme ĭwisi za'ra wa'aba zéb da hā waihu'u za'ra wa'aba ō di za. ⁴ Tane nherē, nima norī si Sadesi āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono norī hā te ĭ'āma 're anomro wē wa'aba mo, ai'umro wa'aba nherē. Da'uza hâirā da, hā upto wi da te 're ĭ'madâ'â pese za'ra mono ne, te aiwē na ĭ'āma 're anomro aba mo. A norī wa'aba si da'uza hâirā ne aiwasété āna 're anomro aba mono si, te za ĭsiré 're aihâimana za'ra wa'aba mo. 'Re ĭhâimana u'âsi mono te te 're aiwēsāmri za'ra wa'aba mono wa, te za ĭ'rata 're anomro u'âsi aba mo.

⁵ “Duré ni'wam norī hā tidâ'âzéb u ĭwi sipizari āna Satanasihī āma te te ĭ'ai'uté za'ra norī hā te za duré uza hâirā na ĭ'rata 're hâimana za'ra, āne hā. ĭbailhā na 're ĭdahâimana u'âsi za'ra mono norī nhisi, 're ĭsimi'wara mono zém na ĭsisi ĭsimi'wara hā te tiwi pari za'ra ō di za. Īmama nho'a, wa za sō'awi ĭnhib'a'uwē na te tāma 're wasu'u za'ra, hâiwa āma tāma ĭromhuri'wa norī nho'a zama.

⁶ “Asimipari pese aba wamhā, ma'āpé wapari pese za'ra wa'aba, Īmama pē'ēzani hā ĭzazei'wa norī ma, te te ĭrotizém na.” — Āne ma tō Zezusi hā ĭma waihu'u, Sadesi āma ĭsazei'wa norī, siré 're ĭsi'rā'ōtō mono norī ma, te āma rob'ui'éré da.

Piradépiza āma ĭsazei'wa norī ma rotizé wasu'u

⁷ Tawamhā Zezusi hā ĭtēme ĭwi hā ma tō duré ĭma roti, āne:

— Zuwā, te za oto duré ĭrob'ui'é, Piradépiza na 'ri nho'ōmo nhisi āma ĭzazei'wa norī 'madâ'â'wai ma. Te aima ĭwaihu'uzém na te za tāma ĭrob'ui'é, āne:

“Wa hā 're ĭwasété mono ō, wa za oto aima roti za'ra wa'wa, ĭnhimiropisutuzéb zarina, sena na te dama āma 're ĭ'a'uwaimrami mono 'wa hā. Duréhā Dawi hā te 're hâimana, dama ĭpire hā. ĭsōrōwa hā 'ri za'ētē uptabi di. Tame te ni'wa hā 're sāmra, 'ridawazéb ré hā, te te dama 're ĭ'ridawa mono da hā, duré te te dawī 're ĭ'ridawa nhito mono da hā. Tane wa hā, wa hâiwa āma Īmama nhorōwa 'ridawazéb ré 're ĭhâimana u'âsi, ĭwétési. Wa hā te dama 'ridawa wamhā, ni'wa apâ te te dawī sito waihu'u ō di. Duré te 'ridawa nhito wamhā, ni'wa te te 'ridawa waihu'u ō di.

⁸ “Duré 're ĭ'manharī za'ra wa'aba mono zé hā ĭma waihu'u pese di. Ai'umrore wa'aba nherē, dama aipire na 're aihâimana za'ra wa'aba mono ō nherē, te ĭ'āma si 're anomro

wě wa'aba mo. Te duré ĩnhimiroti si 're ĩwapari pese za'ra wa'aba mo. Ma'ăpé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa tô asōwa 'ridawa za'ra wa'wa, ĩmama, da'ăma 're ĩsib'a'uwě mono zéb u 're asisisi aba mono da. Taha 'ridawa hă ni'wa te te aiwi 'ridawa nhito waihu'u za'ra wa'aba ô di. ⁹Ma'ăpé duré, waihu'u pese za'ra wa'aba. Satanasihni niwĩ 're ĩhâimana za'ra mono norĩ hă, e niha wa za tăma rob'manharĩ za'ra, ta norĩ ma hă. Ta norĩ hă zudezu nherě, zudezu norĩ hâimana wě zém na 're ĩhâimana za'ra mono na, dama 're siwasu'u za'ra mono zahă, te Satanasihni nhimiroti zarina si 're hâimana za'ra, sadawa nhipese na. Taha wa, wa za ăne tăma rob'manharĩ za'ra. Aipapara te za 're sina wa'wa, tăma aipire za'ra wa'aba wa. Taha wa, te za aiwaihu'u za'ra wa'wa, te 're ĩ'asawi pese za'ra wa'aba mono na. ¹⁰Da te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono nherě, te aima ĩroti za'ra wa'aba zéb zarina, ĩmreme na si 're anomro aba mono wa, ma tô asina ĩ'uwaimrami za'ra wa'wa, ĩnhimiroti hă. Taha wa, ropsi'utôřizéb u, za marĩ ĩpipa hă ĩwairébé mono hă wa za aima ba'a za'ra wa'wa, ĩwasété norĩ, za te te ĩda'apibui mono zéb ăma hă, ti'ai ăma daro mono bă 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hă. ¹¹Atême ĩmorĩ aba zé hă romhuture di oto. Taha wa, ma'ăpé asiptete u'ăsi ĩ'ăma 're anomro u'ăsi aba mono, 'Re ĩhâimana u'ăsi mono nhoprubzė hă da te aiwi 'mai'ări tô wa'aba da.

¹²“Tawamhă ni'wam norĩ hă tidă'ăzėb u ĩwi sipizari ăna Satanasihni ăma te te ĩ'ai'utė za'ra norĩ hă, ta norĩ hă wa za te 're pisutu za'ra, 'Re ĩhâimana u'ăsi mono ăma hâimana nhiptete na 're hâimana u'ăsi za'ra mono da, 'ri uparizė, rėsi ăna 're ĩsimasab u'ăsi mono ne. 'Ri uparizė hă marĩ te te 're rėsi za'ra mono ô di. Tane te za 'Re ĩhâimana u'ăsi mono ma, simirosa'rata si'rėi ăna, ăma 're wata u'ăsi za'ra. Taha wa, wa za ĩhâiba na ăma ui'ére za'ra, ĩnhib'apito nhisi hă. 'Re ĩhâimana u'ăsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi na, wa za duré ĩhâiba na rob'ui'ére za'ra. 'Re ĩhâimana u'ăsi mono te, 'ri nho'ômo nhisi hă, Zeruzarė ĩtém na ĩsisi hă, hăiwa hawi za te te we ĩsi'ra hă, 'Re ĩhâimana u'ăsi mono hawi. ĩnhisi tém na, wa za duré ĩhâiba na rob'ui'ére za'ra.

¹³“Asimipari pese aba wamhă, ma'ăpé wapari pese za'ra wa'aba, ĩmama pė'ėzani hă ĩzazei'wa norĩ ma, te te ĩrotizém na.” — ăne ma tô Zezusi hă ĩma waihu'u, Piradėpiza ăma ĩsazei'wa norĩ, siré 're ĩsi'ră'ôto mono norĩ ma, te ăma rob'ui'ére da.

Radiseza ăma ĩsazei'wa norĩ ma rotizė wasu'u

¹⁴Tawamhă Zezusi hă ĩtême ĩwi hă ma tô duré ĩma roti, ăne:

— Zuwă, te za oto ĩrob'ui'é, Radiseza na 'ri nho'ômo nhisi ăma ĩzazei'wa norĩ 'madă'ăwai ma. Te aima ĩwaihu'uzém na te za tăma ĩrob'ui'é, ăne:

“Wa hă tô sena, ĩ'umnhasi sina, sena na 'Re ĩhâimana u'ăsi mono te dama 're sadawa wasu'u wě mono da, 're ĩhâimana mono. Wa hă 'Re ĩhâimana u'ăsi mono nhimirotopo waihu'u pese zarina, ropoto na'rata 'wa, 're ĩhâimana mono. ¹⁵⁻¹⁶'Re ĩ'manharĩ za'ra wa'aba mono zé hă ĩma waihu'u pese di. Wa za oto ăma aima romnhimiré'é za'ra wa'wa. ă wahă hă dama se ti, da te 're ĩ'ăhuri mono da hă. Duré ă wa'ro hă marĩ ĩse da, da te 're ĩ'ăwa'ro za'ra mono da hă, dama wě di. Tane nherě, ă wapu hă dama sei ô di, da te 're ĩ'ăhuri mono da hă. Dama sei ô wa, te za sa'wari ni.

“Tane, te a norĩ wa'wa hă ă wapu dama ĩsei ô ne, ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ĩ'ăma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono zahă, te 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mo. ĩ'ăma si 're anomro aba mono na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono ô 'wa'ăhă, aré ĩma wě di. Tane nherě, 're aihâimana wasété za'ra wa'aba mono nherě, ĩzazei'wa na asadawa nhipese na dama 're asiwasu'u za'ra wa'aba mono wa, te da te 're ĩwasu'u wasété za'ra.

“Taha wa, ă wapu ĩsei'ô hă da te 're ĩsa'wari za'ra mono ne, wa za oto aiwě'ô pese za'ra wa'wa.

¹⁷“Ăne te duré 'răwi asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo: ‘Wa norĩ hă wanhibro pese za'ra di. Marĩ zô wawi 're ro'wanhi'riti waihu'u za'ra mono ô di. ăne te asima 're ĩnharĩ za'ra wa'aba mo. Tane nherě, robzei'ô na si te 're aihâimana za'ra wa'aba mo. ăne na 'răwi 're asiwaihu'u za'ra wa'aba mono ô di. Taha wa, wa ai'ăma 're ĩpė'ėzė za'ra wa'wa. Asibrob ahă na 're aihâimana za'ra wa'aba mono nherě, asibrob'ô ne, te ĩma 're aihâimana za'ra wa'aba mo, aipė'ė 're wa'aba hă. Duré da'uza ô na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te 're aihâimana za'ra wa'aba mo, ai'urėwi. Datob'a na 're ĩdahâimana za'ra mono ne, te duré

're anomro aba mo. ¹⁸ Taha wa, wa za oto aima roti pese za'ra wa'wa. Êtê'ubuži pré oru uptabi hã ïwazari'õ hã da te 're ï'ruiwapari za'ra mono zéb zarina, da te dawí 're ï'uipra za'ra mono ne, te za ïnhimiroti zô si 're asôpré wa'aba mo, ïwê uptabi zô si, aipê'ê 're asibro pese ne, rowê na si ï'ãma 're aihâimana u'âsi za'ra wa'aba mono da. Duré da'uza hãirã hã te za da te dawí 're uipra za'ra, ãma 're dasi'uza za'ra mono wa, da te 're 'madâ'â ze za'ra mono da. Tane te za duré a norí wa'wa hã ïwi 're ïrowaptêrê u'âsi za'ra wa'aba mo, wa hã te 're aipawaptob za'ra wa'aba mono da, ï'ãma 're anomro wê wa'aba mono da, taha zarina, asisém na 're aihâimana za'ra wa'aba mono tã da oto. Duré datômo nhihâzém na 're dasitômo wê za'ra mono da, 're dasitômonhiahã za'ra mono da, da te dawí 're ï'uipra za'ra mono ne, te za ïzô 're asôpré u'âsi aba mo, ïnhimiroti hã waihu'u pese za'ra wa'aba da. ¹⁹ Wa hã te 're ï'azawi pese mono norí hã wa te tãma 're roti pese za'ra, tiwasété na 're sisãmri za'ra mono da. Wa duré te 're hã za'ra, apã 're nomro wê mono da. Taha wa, te za aiwasété wi aipizari za'ra wa'wa, sena ï'ãma 're anomro u'âsi aba mono da oto.

²⁰ “Ma'ãpé duré, wapari pese za'ra wa'aba, te ãma ïsimiré hã. Aibã te 'ridawab za. Tawamhã 'ri tede'wa te 'mahã, sãmra zô, ïtême sébré da. Tawamhã 'ri tede'wa te te wapari wamhã, te za tãma 'ridawa, sitême te te 'mazébré da, siré sa zahuré wa, rowê na te te sima rowasu'u zahuré da. Tane wa hã aibã, 'ridawa ïsam ne, wa asô 're ïnhimipari za'ra wa'wa. ïmreme 're wapari za'ra wa'aba mono wa, ïzô 're aihãsi aba mono zô, wa 're ïnhimipari u'âsi. Tawamhã ïzô 're aihãsi aba mono wapsi, duré asitême 're ï'mazasi za'ra wa'aba mono wapsi, wa za aipê'ê 're, 're ïnhamra u'âsi za'ra wa'wa. Tawapsi, wa za wasiré rowê na 're wahâimana u'âsi za'ra.

²¹ “Duré, ni'wam norí hã tidã'âzéb u'ïwi sipizari ãna Satanasihã ãma te te ï'ai'uté za'ra norí hã, ta norí hã wa za pisutu za'ra, danhib'apito 're ïsimasisi mono zéb ãma, ïzababa 're si'ubumroi u'âsi mono da. Wa hã ïdã'âzéb u'ïsipi'rai õ na Satanasihã ãma te ai'uté wa, ïmama zababa 're ïnhamra u'âsi mono ne, te za ta norí hã ïzababa 're si'ubumroi u'âsi.

²² “Asimipari pese aba wamhã, ma'ãpé wapari pese za'ra wa'aba, ïmama pê'êzani hã ïzazei'wa norí ma, te te ïrotizé hã.” — ãne ma tã Zezusi hã ïma waihu'u, Radiseza ãma ïsazei'wa norí, siré 're ïsi'rã'õtô mono norí ma, te ãma rob'ui'éré da.

4

Hãiwa ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé wasu'u

¹ Taha za'u si, wa tã duré marí hã te ab'madã'ã, danhotõ 'rowim ne da te 're ïrosawêrê za'ra mono ne. Hãiwa u wa tã rob'madã. Te rob'madã'ã wamhã, wa tã 'madã, hãiwa 'ridawa hã. Õne haré 'ridawa hã.

Tawamhã ni'wai mreme, mreme 'rãihã na ïsimnhihãrãzém hãrã ne te ïwapari 'rata ne hã wa tã duré wapa. ãne te ï'mahã:

— We ãwa aimorí hãimo, te aima awasu'u mono da, za 're ïromhãimana mono zéb da hã ab'madã'ã mono da. — ãne te ï'mahã.

² Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani hã ma tã duré ï'uihã pi'ra, awa'awi. Te te ï'uihã pi'rai wa, wa tã duré aimawi ïhãiba, ïhãiba waihu'u õ na. Tawamhã ma tã ïzaprõ, hãiwa u. Hãiwa u, te te ïzaprõni wamhã, danhib'apito simasisizé hã wa tã sabu. Ni'wa te ãma nhamra. ³ Tawamhã ãma ïsãmra hã te nasi hãibahai'ubuži, êtê'ubuži zarob'a uptabi ne hã. Duré êtê'ubuži ïtobro'o prero'o ne hã te nasi ai'ubuži. Tawamhã ïsimasisizé mana wawi, te tãiwaipo ne hã nasi ai'ubuži, êtê'ubuži ro'o uzé ne hã. ⁴ Tawamhã danhib'apito simasisizé mana wawi te dasimasisizé hã aimasa, 24 na danhib'apito te ne hã. Taha na te asimro, dama ïpire norí hã 24 na ïhãiba za'ra hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti na si 're ïsôpré pese mono norí hã. Uza hãpa hãirã ré te asimro. Êtê'ubuži pré oru 'manharí na da'rãzaza ré zama te asimro. ⁵⁻⁶ Duré danhib'apito simasisizém hawi te tã si'ubuži ne hã nasi ai'ubuži, ïwapsa'a zama, duré ïrãrã'ã zama. 'Rãsitõ hã te duré ïsõ're tiro'o za'ra, 7 na ïhãiba hã, ïro'o hã hã. Ta norí hã 'Re ïhâimana u'âsi mono pê'êzani nhimirothurizéb zarina hã 7 na. Æ poré hã te duré ïsõ're nomro. Æ hã ïsarob'a uptabi, simhi ïsarob'a uptabi ne.

Maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ hã te duré 'râwi ìmana wawi si'uiwada za'ra. Ì norĩ hã ìhâiba nho're niwĩ tob ahâ di. Duré ìbabarã niwĩmhã tob ahâ di duré. Ì norĩ hã tob ahâ wa, ìhâiba upsibi ré norĩ hã wa tô 'madâ'â za'ra. ⁷⁻⁸ Ì mori'rada hã, hu'u zérépa 'rã ne ì'rã hã. Duré ìsãna'remhã powawẽ ìba'õmo 'rã ne ì'rã hã. Duré si'ubdatõ ãma hã da'rã ne ì'rã hã. Duré maparane si'uiwa na ãma hã si'õmo 'rã ne ì'rã hã, hãiwĩ 're sisa'rei mono wa, ì'rã ne hã. Ì norĩ hã 6 na ìpaihi za'ra hã, ìhâiba mono bâ. Duré ã norĩ hã ìhâiba upsibi ré norĩ, tob ahâ wa, ìhâiba na hã.

Tawamhã bâta bâre duré mara bâre te tinho're za'ra, tinho're te te 're sahãri za'ra mono ãna, ãne:

“Uburé Danhib'apito uptabi hã 'Re ìhãimana u'âsi mono hã, 're ìwasété mono õ. Siwaprosi 're ìwasété waihu'u mono õ uptabi. Wẽ uptabi di. E ni'wa hã ìsipai u waihu'u pese na 're hãimana mono bâ. Òhõ si, siwaprosi ìwaihu'u pese uptabi hã. Duréihã marĩ õ uptabi ré, ma tô 're hãimana u'âsi. Te za duré 're hãimana u'âsi. Si'utõrĩ waihu'u õ di.”

⁹ Ìne te ã norĩ hã maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ hã nasi ãma tiwata za'ra, danhib'apito simasisizém na ìsãmra ãma, 'Re ìhãimana u'âsi mono ãma. Waihu'u pese uptabi wa, te nasi ãma tiwata za'ra, duré sõpru uptabi wa. ¹⁰ Nasi ãma wata za'ra siré, te nasi 24 na dama ìpire za'ra norĩ hã danhib'apito simasisizém na ìsãmra nho're hi'rãtitõ ana, siré ãma wata za'ra da. Te duré nasi hi'rãtitõ si'ubumro sina, ti'rãzaza sani za'ra ìsõ're, tãma pire za'ra wa, ãma wata za'ra da. ¹¹ Ìne te nasi ãma tiwata za'ra:

“Wanhib'apito, 'Re ìhãimana u'âsi mono, a hã aiwẽ uptabi di. Aiwaihu'u pese di. Aiwaihu'u pese na ma tô ì'aropoto mo. Asima ìwẽ zarina ma tô uburé pese ì'aropoto mo. Asima ìwẽ zarina te oto uburé marĩ hã 're hãimana za'ra, asimipoto mono bâ. Taha wa, uburé ì'aropoto mono zéb zarina tô ìbãre, wa ai'ãma si 're wawata u'âsi za'ra.”

Ìne te ãma tiwata za'ra, 24 na dama ìpire za'ra norĩ hã.

Ìne, wa tô te ab'madâ'â, ìnhotõ 'rowim ne.

5

*Pone'*ërebã hã, 'Re ìhãimana u'âsi mono wi, ìbaihã ìsinhai ré te te ì'ãrizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré sabu, ìbaihã ìsinhai ré hã. Danhib'apito simasisizém na ìsãmra hã te tinhib'rata nhimire niwĩ tété. ìbaihã nhinha hã, ì'ui'ééré si'uiwa ré hã. Duré 7 na ìhâiba hã ì'uptobzé hã siwasihu tõ da, ni'wa te te sõré tõ da.

² Tawamhã wa tô duré sabu, hãiwã ãma 'Re ìhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa, ìsimiwada'uri pire hã. Ìne te nasi anha, mreme 'rãihã na:

— E 'wa hã danhipai u ìwẽ uptabi hã, duré ìwaihu'u pese uptabi hã te za 7 na ìbaihã nhinha uptobzé hã prub za'ra, ìbaihã te te sõ'a da. E 'wa hã te sada tihãiba. — Ìne te nasi anha.

³ Tane nherẽ, ni'wa hã sada hãimana õ di hãiwã ãma hã, ìpru'wa da hã, te te pru wa, ìbaihã nho'a'wa da hã, duré te te ìsõré da hã. Duré ti'ai ãma 're ìdahãimana za'ra mono hã sada da'maihãimana õ di. Duré ti'ai 'rowi adã 're ìhãimana za'ra mono hã ni'wai õ di, sada hã. ⁴ Taha wa, wa tô sa'ëtẽ aiwa'õ, 're ìdahãimana za'ra mono hã sada da'maihãimana õ wa, ìpru'wa da hã, duré te te ìsabu da hã. ⁵ Tawamhã 24 na dama ìpire norĩ te misi ìma tinha, ãne:

— Aiwa'õ tõ. Ma'ãpé 'madâ'â. Òhõta te za, Zudaha nhihudu hã. Hu'u zérépa nhiptete nhipai u 're ìhãimana mono ne, te õ hã danhipai u 're hãimana, danhib'apito na. Ta hã apito Dawihi nhihudu, za ìsine pire na te te 're ìda'ab'madâ'â mono da hã. Ta hã uburé dama waihu'u pese uptabi di. Ta hã tinhitob'ru norĩ nhimiromhuri wasété nhiptetezé hã ma tô tiwi uprosi za'ra. Taha wa, te õhõ si sada tihãiba, 7 na ì'uptobzé hã te te ìprub za'ra da hã, duré ìbaihã ìsinhai ré te te ìsõ'a da hã. — Ìne ma ìma 'maiwaihu'u, dama ìpire norĩ hã.

⁶ Tawamhã wa tô 'madã, *Pone'*ërebã hã. Danhib'apito simasisizéb 'rata te za, maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ wa'wab zama, duré 24 na dama ìpire norĩ wa'wab zama. Da te dasiwi wĩrĩ wa, da te ìwa'rézéb ré te za. 7 na ì'õmo ré hã, *Pone'*ërebã hã. Duré 7

na itōmo ré hã. 'Re ihâimana u'âsi mono pê'êzani hã danhipai u uburé marĩ na iwaihu'u pese zé, te wasu'u, itōmo za'ra hã. ⁷ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ai'rê, danhib'apito simasisizém na isâmra u, ibaihâ ninhã hã te te âri da, tinhimire niwĩ te te itédé hã. Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô ti'â, ibaihâ ninhã hã. ⁸ Te te âri wamhã, ma tô maparane si'uiwa na ropoto na ihâiba norĩ hã Pone'ërebâi ma, hi'râtītō ana, 24 na dama ipire norĩ zama. Rowamremezéb ré ma tô tãma aiwê'ê za'ra, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ u'awi ne ré zama. U'awi 'remhã wedewa'u isadaze, te ĩ're tiro'o za'ra. Taha nhizé hã hâimo haré isizé hã, ta hã 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê norĩ, tãma 're ĩmreme zusi mono zé, te wasu'u. ⁹ Tawamhã ta norĩ hã te Pone'ërebâi ma tinho're za'ra, tinho're itém na. Āne te tãma tinho're za'ra:

“A hã ma tô dasiwi aiwĩrĩ ni. Ma tô dazada atã. Dazada atã'âzém na ma tô ĩdawa'â, dawasédé hã dama 're apari mono da, 'Re ihâimana u'âsi mono nhib'a'uwê oto 're danomro mono da.

Dapoto mono bâ a hã ma tô ĩda'awa'â, damreme sipo'o mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono hã. Danhipai u aiwê uptabi di, a hã. Aiwaihu'u pese uptabi di duré.

Taha wa, te aiwétési sada aihâiba, ibaihâ ĩsinhai ré hã âri da, duré ĩ'uptobzé hã prub za'ra da.

¹⁰ A hã ma tô duré Wanhib'apito 'Re ihâimana u'âsi mono te te 're ĩ'awa'âbâ mono norĩ hã 're ĩ'apisutu mo, sasedoti na te te tãma da'ãma 're romhuri u'âsi za'ra mono da, duré ti'ai ãma pire na za dama 're hâimana za'ra mono da.”

Āne te tãma tinho're za'ra, tinho're itém na.

¹¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'â wamhã, hâiwa ãma romhuri'wa norĩ hã te nemo tizadawa'a'a. Ahã uptabi di. Da te ĩsa'rata waihu'u ô. Danhib'apito simasisizé hã ma siwi uirĩ. Duré maparane si'uiwa na ropoto na ihâiba norĩ mana wawi te asóré, 24 na dama ipire za'ra norĩ hã ĩsisóré mana wawib zama. ¹² Āne te sō're 'rãihã na tizadawa'a'a: “Pone'ërebâ hã da te dasiwi iwĩrĩ hã, ô hã danhipai u wê uptabi di. Ôhō si wê uptabi wa, ôhō ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ô hã uburé Roptede'wa. Tô sena waihu'u pese uptabi di. Waihu'u pese uptabi wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wama pire uptabi wab zama, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono.”

Āne ma tô sō're 'rãihã na ãma tizadawa'a'a, hâiwa ãma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, uburé pese 'Re ihâimana u'âsi mono te te ĩda'apoto mono bâ, duré te te ĩ'apoto mono bâ, ihâiba ré mono hã, hâiwa ãma, duré ti'ai ãma, duré ti'ai 'rowi adã 're ihâimana za'ra mono zéb ãma, duré â 'rowi uburé pese ihâiba ré mono hã. Uburé pese te simisutu dasiwazari tazadawa'a'a ni, 'Re ihâimana u'âsi mono te te ĩda'apoto mono bâ. Āne te tazadawa'a'a ni:

“Danhib'apito simasisizém na isâmra ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré Pone'ërebâi ãma, 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Wê uptabi zahuré wa, duré waihu'u pese uptabi zahuré wa, wa za ãma 're wawata u'âsi za'ra.”

Āne te ãma tawata zahuré ni.

¹⁴ Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ihâiba norĩ hã te ãma sō're uze pese za'ra: — Tô sena, tô sena. — Āne te ãma sō're uzei pese za'ra. Duré 24 na dama ipire za'ra norĩ hã ma tô hi'râtītō tãma ana, ãma wata za'ra da.

Āne ĩnhotō 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hã, duré te ĩ'awapari mono hã.

6

Pone'ërebâ, ibaihâ ninhã uptobzé te te ĩprub za'ra zé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'â wamhã, Pone'ërebâ hã da te dasiwi iwĩrĩ hã ma tô ibaihâ ninhã uptobzé ĩmorĩ'rada hã pru. Tawamhã maparane si'uiwa na ropoto na ihâiba norĩ hã te ĩmorĩ'rada hã hã, mreme 'rãihã na:

— We aiwatobro. — Āne te hã.

² Tawamhã ãne hârã wi, wa tô marĩ sabu, awaru ĩrã hã. ĩ'mapraba'wa hã te umnhi'ãsi ré nhamra. Tawamhã ma tô ĩ'rãzaza hã tãma sêrê ni. ĩ'rãzaza hã za te te da'ãma ĩ'ai'utézé,

te wasu'u. Tawamhã ma tô wara ti'ai u, tinhitob'ru norĩ zô, siwamnhasi sina te te âma ai'utê za'ra da, âma sib'apito za'ra da.

³ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ìbaihã nhinha uptobzé hã ìsãna'remhã pru. Te pru wi, ropoto na ìhâiba norĩ hã ma tô duré ìsãna'remhã hã:

— We aiwatobro. — ãne te hã.

⁴ Tawamhã awa'awi awaru ìpré uptabi hã ma tô watobro. Ì'mapraba'wa ìsisiwi te nhamra. Tawamhã sib'ézé 'wapa ma tô tãma sômri ni, da'wapézéb da hã. Ma tô tãma pisutu ni, dasi'wapé hã te te dazada wazere da, dasi'wapé na 're dasisimroi mono da.

⁵ Tawamhã Pone'ërebâ hã si'ubdatô âma ìbaihã nhinha uptobzé hã ma tô duré pru. Te pru wi, wa tô duré wapa, si'ubdatô âma ropoto na ìhâiba norĩ hã hã, ãne:

— We aiwatobro. — ãne te hã.

Tawamhã awa'awi wa tô awaru tisã, ì'rãdã hã. Ì'mapraba'wa hã te marĩ pibuzé hã 're ti'â, tinhib'rata, amnho pibuzéb da hã. ⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme uptabi ne hã, maparane si'uiwa na ropoto na ìhâiba norĩ ìsimasabzém hawi. ãne te rowa'âbâzé hã tãma anhoré, awaru 'mapraba'wai ma:

— ãne misi bâtã na dapawa'ã hã, tô misi ìpibu, tridu wa'âbâzéb zarina hã za. ãne te za dawi ìsarô hãimo, rowa'âbâzé hã. Tane nherê, azeitona wede hã 're ìsimasa mono hã, duré uwa 'ru hã 're ìsimnhatã mono hã u'a za'ra ô di za, azeitona 'rãï wa'ui wabre hã si'utõrĩ tô da a'ã, uwa 'ru 'rãï wa'u ìsé zama. — ãne ma tô âma pa'uwati.

⁷ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma duré pru, maparane si'uiwa na âma ìbaihã nhinha uptobzé hã. Te te pru wi, wa tô duré wapa, ropoto na ìhâiba norĩ hã maparane si'uiwa na âma hã, da'rãsutu'wa hã. ãne te hã:

— We aiwatobro.

⁸ Tawamhã hãrã wi, wa tô duré sabu, dadã'ã wa, dahãiba'a ne awaru ìhãiba'a hã. Ì'mapraba'wa nhisi hã Adã'ã na ìsisi hã. Duré ìhãiba amo, 'rãwi te te ìsa'u mono nhisi hã, Adã 're ìhãimana za'ra mono zé. Tawamhã ma tô pisutu zahuré ni, te te da'a'uprosi zahuré mono da, daro mono bâ, dasi'wapé na. Duré mram na te te da'uprosi zahuré mono da, ma tô pisutu zahuré ni, duré dahãzé pire na te te 're ìdaduri mono na, duré abaze zahí na zama. Tawamhã daza'rata ahã prã na te za dasi'utõrĩ, daro mono bâ. Maparane si'uiwa na dahãiba wamhã, misi si te za dadã'ã za'ra. Taha zarina te za da'ahã prã na ai'utõrĩ ni, daro mono bâ.

⁹ Tawamhã Pone'ërebâ hã ma tô duré ìmrotô hã pru, ìbaihã nhinha uptobzé hã. Tawamhã te te pru wamhã, wa tô duré 'madã'ã za'ra, 'Re ìhãimana u'ãsi mono nhimiroti te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ìsimroi mono norĩ pẽ'ëzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na pahi ãna dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ìsimroi mono norĩ pẽ'ëzani hã. 'Re ìhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzé nomrizéb 'rowi te asimro, wedeza ne 'rowi. ¹⁰ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã:

— Wanhib'apito, danhipai u aiwaihu'u pese di. Aiwẽ uptabi di. Tô sena, a hã. Taha wa, e nimahã na hã wa'uprosi'wa norĩ âma ìwasédé hã sa'ra ô di za, ti'ai âma 're ìhãimana wasété za'ra mono âma. E niwamhã wa'ruiwa'ãbã za'ra ô di za, asimi'ahãrizém na hã. — ãne te hã, mreme 'rãihã na.

¹¹ Tawamhã da'uza hãirã hãpa, ma tô tãma sômri za'ra ni, tidã'ãzéb u sipizari ãna, Zezusihi ãma 're hãimana za'ra mono wa. Ma tô duré tãma nharĩ za'ra ni:

— Ma'ãpé, asimi'ë na a'ã 're asimipari za'ra wa'aba mono. Da te 're ìsimroi mono norĩ za'ratazé hã 'Re ìhãimana u'ãsi mono te te ìpisutuzé hã zahadu da te dasina azahutu ô di. Da te ai'uprosi aba ne, asiré ìsazei'wa norĩ, za da te 're ìsimroi mono norĩ za'ratazé wab ô wa, te za a'ã asimi'ë na sô 're asimipari za'ra wa'aba mo. — ãne ma tô tãma nharĩ za'ra ni.

¹² Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tô Pone'ërebâ hã duré pru ìmropã âma hã, ìbaihã nhinha uptobzé hã. Te te pru wamhã, awa'awi ma tô ti'a hã sãsã'ã, sa'ëtê uptabi. Bãdã hã ma tô duré titoptã'ã, zazahã ìhã 'rãdã'ã uptabi ne. A'amo hã ma tô duré titõmo waprũ. ¹³ Wasi hã ma tô duré rere, ti'ai u. Pidera wede 'rã hã rowa'u'u za'ëne hã te te 're pari za'ra mono wa, 're ì'a'a mono ne, ma tô wasi hã rere, ti'ai u. ¹⁴ Tawamhã ma tô duré hãiwa nhirõno hã ai'ub'rã, ìbaihã da te 're ì'ub'rã za'ra mono ne. Duré ti'a hã

sāsā'ā wamhā, ētē 'rāihā, daro mono bâ 're ĩsimasa mono hā ma tō sina si'ré, 're ĩsimasa mono zém nhiti. Rob'ré za'iti zama, ma duré uburé sina si'ré, 're ĩsimi'wara mono zém nhiti. ¹⁵ Tawamhā ti'ai āma danhib'apito mono bâ dama ĩpire mono bâ ma tō ētē 'rāihā zahâpâ sima'uri, da'madâ'â'wa norĩ hā, duré da'wapéi'wa norĩ nhib'apito norĩ hā. ĩsibrob ahâ norĩ zama ma tō sima'uri, ĩsibrob'ō norĩ zama, pawa'âbâ āna ĩwada'uri zarina si te te dama 're ĩromhuri za'ra mono norĩ zama, duré wada'uri āna si'uihâ na 're ĩhâimana za'ra mono norĩ zama. Uburé ma tō dasima'uri, ētē 'rāihā zahâpâ ētē're 're, duré ētē nhi'riti 're, dasi'utōrĩ tō mono da. ¹⁶ Tawamhā ētē 'rāihā norĩ ma, te nasi si'mahârâ za'ra, ētē tōmo wawē norĩ ma zama. Āne te nasi tāma si'mahârâ za'ra:

— Ma'âpé, wanhiswi we airere'e aba mono, wa'upsibi za'ra wa'aba mono da, hâiwa āma danhib'apito simasisizém na ĩsāmra hā te te wa'asāmri tō da. Duré Pone'ērebâ nhimihâzé wi, wanhiswi we asa'wari aba, tiwi wazuwa za'ra wa'aba mono da. ¹⁷ Bâdâ ĩpipa hā ma tō oto ĩwa waptārā, ō norĩ hā te te ĩwa'uprozi zahuré mono zéb da hā. E 'wa hā hâiba ré tiwi watobro da bâ. Ni'wa hā dâ'â āna tiwi watobro waihu'u ō di za. Sō'rata waihu'u zahuré ō di za. — Āne ma tō ētē tōmo wawē norĩ ma, nasi si'mahârâ za'ra.

Āne ĩnhotō 'rowim ne, te ĩ'azabui mono hā, duré te ĩ'awapari mono hā.

7

Izarazéhé nhihudu uihâ ui'éré za'ratazé wasu'u, 144 miu na

¹ Tawamhā wa tō duré sabu za'ra, maparane si'uiwa na hâiwa āma 'Re ĩhâimana u'âsi mono ma, romhuri'wa norĩ hā. Bâdâ pusizém niwĩ misi te za, ti'ai āma hā. Bâdâ zasizém niwĩ te duré misi za. Duré hâiwa'a're si'uiwa na te duré si'uiwada zahuré. 'Re ĩhâimana u'âsi mono te te tāma ĩpisutu za'ra zéb zarina, te ta norĩ hā rowa'u hā si'u tété za'ra, bâdâ pusizém niwĩ, duré bâdâ zasizém niwĩ, duré hâiwa'a're si'uiwa na, te te 're rowapōrĩ tō za'ra mono da. Te te 're âzasisi za'ra tō mono da, te rowa'u hā siwi tété za'ra, duré wede hā te te 're rési tō za'ra mono da. ²⁻³ Taha parimhā, wa tō duré sabu, hâiwa āma romhuri'wa hā aimawi hā. Bâdâ pusizém hawi ma tō we sihâi'ré. Ta hā te rob'ui'ééré siro hā tinhib'rata we 're ti'â, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē āma te te 're ĩ'aza'ra mono zéb da hā. Tawamhā maparane si'uiwa na hâiwa āma romhuri'wa norĩ hā te 'mahârâ za'ra, mreme 'rāihâ na:

— Tô'ā. Ti'ai ma, rob'manharĩ za'ra wa'aba tō a'â, â poré ma zama, duré wede ma zama. Wanhib'apito 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē hā a'â wa te a'uihâ ui'ééré mono, pibui pese da, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhimihâzém na dazu te te robzépata za'ra tō da. — Āne te 'mahârâ za'ra hâiwa āma romhuri'wa hā, tinhib'rata rob'ui'ééré siro te te 're ĩ'râ'ârĩ hā. Tawamhā ma tō oto a'uihâ ui'ééré, bâdâ pusizém hawi ĩwatobro hā tisiré norĩ me. Maparane si'uiwa na hâiwa āma romhuri'wa norĩ ma, ma tō 'Re ĩhâimana u'âsi mono hā tāma 'ru za'ra aré, ĩsimi'manharĩ waihu'u pese zém na ti'ai ma, te te rob'manharĩ za'ra da aré, duré â poré ma, te te rob'manharĩ za'ra da. Tane nherē, hâiwa āma romhuri'wa aimawi hā ma tō āma pa'uwati za'ra, ti'ai ma, te te a'â rob'manharĩ tō za'ra da.

⁴ Tawamhā wa tō duré wapa, ni'wai mreme hā. Te ĩma wasu'u, 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē za'ratazé hā. Āne te ĩma wasu'u:

— 'Re ĩhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē za'ratazé hā āne, ĩ'uihâ ui'ééré ré norĩ hā 144 miu na ĩhâiba za'ra hā. — Āne ma tō ni'wa hā ĩma waihu'u. Ā hā Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé, te wasu'u. ĩsihudu sidâpâsi, te awasu'u. ⁵ Zudaha nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Rubêhê nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Dadihi nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. ⁶ Duré Aséhé nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Naptarihi nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Manaséhé nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. ⁷ Duré Simi'āhā nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Réwihi nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Isacaha nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. ⁸ Duré Zeburōhō nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Zuzéhé nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Duré Bêzamihi nhihudu uihâ ui'ééré za'ratazé hā 12 miu na. Simisutu hā, ĩ'uihâ ui'ééré za'ratazé hā 144 miu na ĩsa'ratazé hā, Izarazéhé nhihudu norĩ za'ratazé hā, ĩsihudu sidâpâsi.

Āne wa tō waihu'u, ĩnhotō 'rowim ne.

Da'ahâ uptabi na 'Re îhâimana u'âsi mono nho're îdahâimana za'ra zé wasu'u

⁹⁻¹⁰ Taha parimhã, wa hã Zuwã, wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, wa tô da'ab'madâ, da'ahâ uptabi na, da te îdaza'rata waihu'u õ hã. Dapoto mono bâ te aimasam ni, damreme sipo'o mono bâ 're îdahâimana za'ra mono hã. Danhib'apito simasisizém nho're te aimasam ni, duré Pone'ërebâ nho'reb zama. Da'uza hâpa hâirã ré te îsõ're aimasam ni. Tawamhã wa'asu ne hã, da te tété za'ra sina, te damreme 'râihã na âma tawata za'ra ni, âne:

— Wanhib'apito 'Re îhâimana u'âsi mono, danhib'apito simasisizém na îsãmra hã ta hã, Wa'anho'reptui'wa. Duré Pone'ërebâ hã îsiré Wa'anho'reptui'wa. ã norĩ hã ma tô wawasété wi te te 're wa'anho'reptu zahuré, 're îwasi'utõrĩ za'ra mono zé wib zama. — ãne te damreme 'râihã na âma tawata zahuré ni.

¹¹ Tawamhã hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã te zahadu danhib'apito simasisizé mana wawi aimasa. ²⁴ na dama ãpire za'ra norĩ hã îsisõré mana wawib zama te zahadu aimasa, maparane si'uiwa na ropoto na îhãiba norĩ mana wawib zama. Ta norĩ hã hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã ma tô duré danhib'apito simasisizém nho're hi'rãtitõ ana, 'Re îhâimana u'âsi mono âma wata za'ra da. ¹² ãne te âma tiwata za'ra:

— Tô sena, wa ai'âma si 're wawata u'âsi za'ra. Tô sena, aiwaihu'u pese uptabi di. Duré aiwẽ uptabi di. Duré asõprub uptabi di. Tô sena danhipai u uptabi dama aipire na te 're aihâimana mo. Tô sena, wa âne ai'âma wawata za'ra ni. — ãne te âma tiwata za'ra, hãiwa âma romhuri'wa norĩ hã.

¹³ Tawamhã âma wata za'ra pari, ma tô ²⁴ na dama ãpire norĩ siré hã misi ã'mazadanha, âne:

— E 'wam norĩ hã, õ norĩ hã, da'uza hâpa hâirã ré hã. E ma hawi we îdasi'aba're. — ãne te ã'mazadanha.

¹⁴ Tawamhã asa wa tãma tinha:

— Me. Wa hã te waihu'u õ di. Aima waihu'u pese di, a hã.

Tawamhã ma tô oto ãma waihu'u, âne:

— ã norĩ hã ropsi'utõrĩzéb âma, ti'ai âma da te 're îrobzépata za'ëté za'ra mono zéb 'rãsutu u, hãiba ré ré 're îhâimana za'ra mono. Da te dasima 're îrob'manharĩ wasété za'ra mono zém na 're îdasi'utõrĩ mono zém hawib õ di. Te te 're robzépata za'ëté za'ra mono nheré, hãiba ré ré we îwairébé, ã norĩ hã. 'Re îhâimana u'âsi mono ma, ma tô sihãiba 'ru za'ra, Pone'ërebâ wapru na dazada îdã'ázém na îwasété wi te te 're a'upsõi pese mono da, da'uza hã hãirã da, da te 're ã'upsõi pese za'ra mono ne. ¹⁵ Taha wa, te ã norĩ hã 'Re îhâimana u'âsi mono simasisizém nho're aimasa, uza hâpa hãirã ré. Romhuri zahãri ãna te te tãma 're romhuri u'âsi za'ra, âma 're îdawata za'ra mono zéb âma hã. Duré danhib'apito simasisizém na îsãmra hã te za duré 'rãwi âma 're sisaprĩ u'âsi za'ra, ã'uza hâpa hãirã ré norĩ âma hã, ã'rata za oto 're sãmra u'âsi za'ra mono wa. ¹⁶ Tawamhã ã norĩ hã mra te te 're sépata zahu za'ra mono õ di za oto. Duré te te 're 'rubu zahu za'ra mono õ di za oto. Bãdã hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Duré aimawi rowa'ro ãpire hã te te 're hãiba zata waihu'u za'ra mono õ di za oto. ¹⁷ E marĩ wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za oto. Pone'ërebâ hã danhib'apito simasisizéb âma ãsa hã te te 're 'madã'â pese za'ra mono wa, te te 're robzépata waihu'u za'ra mono õ di za. A'ubuni wi, danhimizama da te 're ã'madã'â pese za'ra mono ne, te za te te 're 'madã'â pese za'ra. Te za duré ub're u te te 're simroi u'âsi, â u'âsi u, da te 're âhuri mono wa, 're îdanomro u'âsi mono zéb u. 'Re da'ry'ry mono wa, da'upĩ hã da te dasima 're ã'u'õ za'ra mono ne, te za duré te te 're apawapto, pẽ'ézé ãna oto 're nomro u'âsi mono da. — ãne ma tô ²⁴ na dama ãpire norĩ siré hã misi ãma 'maiwaihu'u.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'ab'madã'â mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

8

Pone'ërebã hã 7 ãma ãbaihã nhinha uptobzé te te ãprubzé wasu'u

¹ Tawamhã ãmrotõ ãma hã 7 ãma hã ma tô Pone'ërebã hã ãbaihã nhinha uptobzé hã pru. Te te pru wi, ma tô rowarõtãrã, hãiwa ãma hã. Bãtã pibuzé za'ratazé wãiwa ma tô ãma ai'utõ, rob'é'é ré hã. ² Tawamhã wa tô duré 'madã'â za'ra, 7 na hãiwa ãma romhuri'wa

norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nho're, ìsimasam norĩ hã. Ta norĩ ma, ma tô 7 na danhimnihârâzé hã sômri za'ra ni.

³⁻⁴ Tawamhã hãwa âma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ma tô wei mo, misi aimawi hã. Wedeza ne 'rata te za, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ìsadaze hã da te tâma 're ìzata za'ra mono zéb 'rata. U'awire ne hã êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ te 're ti'â, wedewati ìsadaze nhemezéb da hã. Tawamhã wedewati ìsadaze hã ma tô ahã na tâma sômri za'ra ni, 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, te te zata za'ra da. Tawamhã wedeza ne oru 'manharĩ âma ma tô zata za'ra, danhib'apito simasisizém nho're. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ìsadaze hã te te hã da, ma tô zata za'ra, wedewati ìsadaze hã. Te te zata za'ra wamhã, ma tô ìsizé hã si'ré hâimo, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwê 're ìmreme zusi mono mreme siré. Hãwa âma romhuri'wa nhib'rata hawi, te ìsizé hã si'ré hâimo, 'Re ìhâimana u'âsi mono nho're ìsam nhib'rata hawi. ⁵ Tawamhã hãwa âma romhuri'wa hã ma tô pré'a 'manhe, u'awire ne hã oru 'manharĩ 're, wedewati ìsadaze nhemezéb 're. Wedeza ne na, wedewati zadaze hã da te 're ìzata za'ra mono zém hawi ma tô pré'a 'masisi. Te te 'masisi wamhã, ma tô ône haré ti'ai u sa'wa, uzâ hã. Te te sa'wari wamhã, ma tô tâiwapsa hã watobro, tâirârã'ã zama. Tãsi'ubuzi zama, ma tô duré watobro. Ma tô duré ti'a hã sãsã'ã.

Hãwa âma romhuri'wa norĩ, tinhimnihârâzém na ìsimnihâsizé wasu'u

⁶ Tawamhã 7 na hãwa âma romhuri'wa norĩ hã ma tô oto asôre pese, tinhimnihârâzém na simnihâsi da.

⁷ Tawamhã ìmorĩ'rada hã ma tô tinhimnihârâzém na amnihârâ. Simnihârâ wi, ma tô tâzâ hã rere ti'ai u, unhama zama. Dawapruĩ wazari, ma rere uzâ hã, duré tâzâ hã. Ti'ai u rere'e wamhã, daro mono bâ ma tô ti'a hã zada, ìwãwa prã na. Wede hã 're ìsimasa mono hã ma tô duré si'uzâ, ìsa'ratazé wãwa prã na. Du zama ma tô uburé sihômo, daro mono bâ.

⁸ Tawamhã maparane âma hã hãwa âma romhuri'wa hã ma tô duré amnihârâ, tinhimnihârâzém na. Simnihârâ wi, ma tô marĩ hã êtê 'rãihã ne hã âi ba waptãrã, unhama ro'o ré. Waptã'ã wamhã, â poré mono bâ ma tô â wãwa prã na âwapru. ⁹ Tepe norĩ hã â 'rowi 're ìhâimana za'ra mono hã ma tô duré si'utôri, ahã prã na, ìsa'ratazé wãwa prã na. Ma tô duré uba're hã ahã prã na si'utôri, â nhisi baba 're ìsisa'rei mono hã. ìsa'ratazé wãwa prã na ma si'utôri.

¹⁰ Tawamhã hãwa âma romhuri'wa hã si'ubdatô âma hã ma tô duré tinhimnihârâzém na amnihârâ. Simnihârâ wi, ma tô wasi ìsa'êne hã waptãrã, hãwa hawimhã. 'Rãsitô ro'o ne, te ro'o'a'a. Waptã'ã wamhã, nima niwĩmhã panho'ômo norĩ nhisiwi, ma tô waptãrã. ìsa'ratazé wãwa prã na panho'ômo nhisiwi, ma waptãrã, ub're nhisiwib zama. ¹¹ Tawamhã pa nho'ômo norĩ nhisiwi ìwaptã'ázéb âma hã ma tô dawu ti'âzé pire. Tawamhã da te âhuri wamhã, ma tô da'ahã na dasi'utôri, âzé pire uptabi wa. Wasi ìsa'êtê nhisi hã âzé'wa na ìsisi hã.

¹² Tawamhã hãwa âma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na âma hã ma tô duré tinhimnihârâzém na amnihârâ. Simnihârâ wi, ma tô bâdã hã ìtômo wãwa prã na titobra. A'amo zama ma duré ìtômo wãwa prã na titobra. Wasi norĩ zama, ma duré ìtômo wãwa prã na tobra. Taha wa, te te rob'uiwê prã za'ra di wasi hã, duré bâdã hã, duré a'amo hã.

¹³ Taha pari, wa tô duré 'madã, si'u hã. Hâimo uptabi te 're wara. Wara sina, te mreme 'rãihã na dama rob'mahã, âne:

— Ni'ápé, ni'ápé, ni'ápé. Ti'ai âma uburé pese 're aihâimana za'ra wa'aba mono norĩ ma, aima ropipa uptabi za'ra wa'aba di za. Hãwa âma romhuri'wa norĩ si'ubdatô ìsimnihâsi ô, tinhimnihârâzém na oto simnihâsi wamhã, ìsimnihâsi sidâpãsi te za ropipa uptabi hã asô tiwairébé 'wa. — Æne te si'u hã dama rob'mahã.

Æne ìnhotô 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã.

9

¹ Taha pari, ma tô ìmrotô âma hã amnihârâ duré, hãwa âma romhuri'wa hã, tinhimnihârâzém na. Simnihârâ wi, wa tô sabu wasi hã, hãwa hawi ti'ai u ìwaptã hã. 'Ridawazé hã ma tô wasi ma sômri ni, ab're 'rehã 'ridawazé hã. (Ab're 'rehã hã,

wa'uburé norĩ 're ìhâimana za'ra mono zé). ² Tawamhã wasi hã ma tô ab're 'rehã hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, ma tô ìsizé hã watobro, ab're 'rehã hawi. Ìsizé hã unhama ro'o za'êté nhizédé ne hã. Tawamhã, watobro wamhã, ma tô bâdâ hã tōmo zuwa. Ma tô duré hãiwa'utō, ab're 'rehã nhizé hã. Taha wa, ma tô daro mono bâ tirobra. ³ Tawamhã ìsizédé hawimhã ma tô 'ridi hã wairé, ti'ai u. Tawamhã ta norĩ ma, ma tô pisutu za'ra ni, apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ìsé uptabi ne, te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimi'manharĩ waihu'u pese zém na. ⁴ Æne te ni'wa hã tãma nharĩ za'ra:

— Dui ma, 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono ò di za, wesuirã ma zama, wede ma zama. — Æne te ãma uwati za'ra. Te duré tãma da'ru za'ra:

— 'Re ìhâimana u'âsi mono nhib'a'uwé'õ, uihã ui'ééré ãna 're ìnomro mono norĩ ma si, te za 're ìrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. ⁵ Tane nheré, 're danhimroi wa'aba mono ò di za. A'amo ìmrotō na si te za dama 're ìrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo. Apa'apa 'wa nhi'oto nhipsari ne ìsé pire ne, te za dama 're ìrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, da te 're robzépata za'êté uptabi za'ra mono da. — Æne te tãma dahãiba 'ru za'ra. ⁶ Tawamhã a'amo ìmrotō na da te 're robzépata za'êté za'ra mono wa, te za 'rãwi da te dasima 're rosa'rata wasété za'ra, dasi'uihã na 'rãwi 're dasisimroi mono da. 'Re dasisimroi mono da nheré, 're dasisimroi waihu'u mono ò di za. Te za da te 're robzépata hã za'ra, a'ã.

⁷ Tawamhã 'ridi hã te asōré, awaru hã dasi'wapé da, da te 're ìpese za'ra mono ne. Ètè'ubuzi pré oru 'manharĩ na da'rãzaza ne ré, te asōré. Duré da'ubu ne ì'ubu mono, awaru hã. ⁸ Duré ìséré mono hã aiwa pi'õ zéré ne. Duré ì'wa mono hã, aiwa hu'u zérépa 'wa ne, ì'wa hã. ⁹ Tawamhã ìsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sō'utu ubu ré aimasa. Duré ìsariپی ruru hã ruru'u za'êté uptabi di. Aiwa awaru na wedewarare tete 'manharĩ ruru'u ne hã, dasi'wapé zô ãma 're ìdasisa'rei mono ruru'u ne, ìsariپی ruru hã. ¹⁰ Duré ìna're 'wamhi mono hã apa'apa 'wa nhi'oto na're 'wamhi ne. Taha nhipsari ne, sé pire di, ìsimiwa'rézé hã. Tawamhã tina're 'wamhi na te za tô te te dama 're rob'manharĩ wasété za'ra. A'amo ìmrotō na te za te te 're dahãzub u'âsi. ¹¹ Duré ìsib'apito za'ra hã te 're hãimana, ab're 'rehã 'madã'ã'wa hã. Zudezu norĩ nhiminhisizém na hã, Abado na ìsiminhisizé hã. Duré deredu norĩ nhiminhisizém na hã Apori'ã na ìsiminhisizé hã. Ìsisi hã da'uprosi'wa, te wasu'u.

¹² Tawamhã ropipa hã ìmorĩ'rata na ìwatobro hã ma tô ai'utō. Tane nheré, te za duré ropipa hã maparane dazō pu.

¹³ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã ìmropã ãma hã ma tô duré tinhimnhihãrãzém na amnhihãrã. Simnhihãrã wi, wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Oru 'manharĩ na wedeza ne na 'Re ìhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzéb da, wedewati ìsadaze, da te tãma 're ìzata za'ra mono zé 'rã'wa mono hawi, ìmreme hã. ¹⁴ Hãiwa ãma romhuri'wai ma, ìmropã ãma ìsimnhihãrã ma, te te ìnharĩ hã wa tô wapa. Æne ìmreme hã:

— Ma'ápé, wa'uburé maparane si'uiwa na ìpawasisi ré norĩ ma, ìpawasisizé hã wasihu za'ra na, Eprati na pa nho'õmo nhisi ãma 're ìsi'ubumroi mono norĩ ma. — Æne ìmreme hã.

¹⁵ Tawamhã ma tô oto tãma wasihu za'ra. Duréihã ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ãma ropisutu sirōmo za'ra, niwapsi bâdã te te ìpisutuzé hã, ìwa waptã'ã wapsi, te te da'uprosi mono da. Tô ã bâtã na ìwa waptã'ã wa, ma tô ìpawasisizé hã tãma wasihu za'ra. Tawamhã daro mono bâ da'ahã uptabi prã na te za wa'uburé norĩ hã te te da'uprosi, daza'ratazé wãiwa prã na. ¹⁶ Tawamhã wa tô wapa, daza'ratazé 'mahãrã hã, dasi'wapé zô awaru na ìdasisa'rei mono norĩ za'ratazé hã. Æne daza'ratazé 'mahãrã hã, te ìwapari hã, 200 mirõisi na. Da'ahã uptabi di. ¹⁷ Tawamhã awaru, wa tô sabu za'ra, dasi'wapé zô ãma 're ìdasisa'rei mono zé hã. Danhotō 'rowi, da te 're ìrosawērē za'ra mono ne, wa tô ìnhotō 'rowim ne sabu za'ra, ìsisiwi ìsi'ubumroi mono norĩ zama. Ta norĩ hã ìsi'uwazi tete 'manharĩ ne ré, te sō'utu ubu ré ìsisi asimro. Ìsō'utu ubu mono hã unhama ro'o pré ne na, ìwamnarĩ mono hã. Duré sôté uzé ne na ìsō'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré 'rēnhipré nho'utu uzé ne na, ìsō'utu ubu zé wamnarĩ mono hã. Duré awaru 'rãi mono hã, aiwa hu'u zérépa 'rã ne. Ìsadai'ré hawi mono hã te unhama ro'o mono ne hã nasi

wairé, duré ãsizedé hã, êtê ro'o nhizedé uzé pire zama. Duré ãsizedé uzé pire hã te duré nasi wairé, dapãrizé hã. ¹⁸ Tawamhã ã hã, unhama ro'o ne hã duré ãsizedé hã duré êtê ro'o nhizedé uzé pire hã ma tô te te da'uprozi, awaru zadai're hawi, iwairébé mono hã. Daro mono bâ da'ahã uptabi prã na ma tô te te da'uprozi, daza'ratazé wãiwa prã na. ¹⁹ ãne ma tô tizadai're ro'o nhipãri na te te da'uprozi, tizamo na zama. ãsamo mono hã wahi ne ãsamo hã. Tô wahi 'rã ne na ãsamo 'rãsutu mono hã. Taha na ma tô te te dahãzu.

²⁰ Tawamhã dahãiba ré ãdasi'atarême mono hã ãdadã'ã mono õ hã, 'rãwi dasi'uihã na 're dasisãmri za'ra mono õ di. Zahadu te wa'uburé nori ãma si 're dawata za'ra. Te duré zahadu ropoto hãiba 'manharĩ ãma si 're dawata za'ra, danhib'manharĩ nhipse na da te 're ãrob'manharĩ za'ra mono ãma, êtê'ubuzi pré oru 'manharĩ ãma, duré êtê'ubuzi'a prata 'manharĩ ãma, duré ãsi'uwazi waipo 'manharĩ ãma, duré êtê 'manharĩ ãma, duré wede 'manharĩ ãma. Zahadu da te rême mono õ di. Ropoto hãiba 'manharĩ hã te te rob'madã'ã õ nherê, duré simipari õ nherê, duré mori õ nherê, te zahadu ãma 're dawata za'ra, 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana. ²¹ Duré zahadu dasipãri hã da te sahãri mono õ di. Duré simi'ã, da te sahãri mono õ di. Duré pi'õ na danhimisaihuri hã da te sahãri mono õ di, duré aibã na zama. Duré dasiwi romnhimi'uri hã da te sahãri mono õ di. Zahadu dawasété wi 're dasipizari za'ra mono õ di. Õne u'ãsi te marĩ ãwasété na si 're dahãimana za'ra.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'awaihu'u mono hã.

10

Hãiwa ãma romhuri'wa hã ãbaihã nhinha ãsyryre te te 're ãrã'ãrizé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré sabu, hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã ãsimiwada'uri pire hã. Hãiwa hawi ma we si'ra, hãiwa'a na ubu ré. Tãiwaipore te duré ãrã nhisiwimhã za. Duré ã'ubu hã aiwa bãtã ro'o ne. Duré unhama ro'o pa ne, ãza hã. ² Tawamhã ãbaihã nhinha ãsyryre te sõi haré 're ti'ã, tinhib'rata. Tawamhã ã poré nhisiwi ma tô tipara nhimire niwĩmhã tipara hã tisã. Ti'a nhisiwi ma tô duré tipara nhimi'e niwĩmhã tipara hã tisã. ³ Tawamhã mreme 'rãihã na te hã. Hu'u zérépa wairõ 'rãihã ne, ãhãrã hã. Hãrã wamhã, awa'awi ma tô tãiwapsa hã tiwapsa'a za'ra, wapsa'a 'rãihã na. ⁷ na ãwapsa'a za'ra hã. ⁴ Wapsa'a za'ra wamhã, damreme ne hã wa tô wapa. Taha wa, wa tô ãmreme za'ra hã te ãwapari na aré rob'ui'ééré. Tane nherê, te ni'wa hã hãiwa hawimhã ãma tinha, te rob'ui'ééré tã da. ãne te ãma tinha:

— Tô'ã. Rob'ui'ééré tã. Asima si waihu'u, tãiwapsa'a nori mreme hã. — ãne te ãma ãpa'uwati.

⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ã nhisiwi ãsa hã ti'a nhisiwib zama ãsa hã te ã'madã hã ta hã ma tô hãiwa nho'õmo tinhib'rada hã wê, tinhimire niwĩ hã. ⁶⁻⁷ Tawamhã simiwê sina, ma tô waihu'u:

— 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã za te te ãrob'manharizéb da hã sã rowaptã'ã õ di za oto. ⁷ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã tinhimnihãrãzém na simnihãrã wamhã, te za 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ãma uwaimra, duréihã te te da'ãma sima ãropisutuzé hã dama ãwaihu'u'õ hã. Duréihã tizadawa wasu'u 'rata 'wa nori ma, te te ãropisutuzém na te za oto dama rob'manha. ãne, wa tô sena na awaihu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono nho'a, ãsimiropisutuzém na zama. — ãne ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa para waihu'u, hãiwa ãma romhuri'wa hã, hãiwa nho'õmo tinhib'rada te te ãwê hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ta hã hãiwa 'manharĩ'wa, duré ti'ai 'manharĩ'wa, duré ã poré 'manharĩ'wa, duré uburé ãwa 're ãdahãimana za'ra mono poto 'wa.

⁸ Tawamhã hãiwa hawi we te te ãma ãnharĩ 'rata mreme hã wa tô duré wapa. ãne te duré ãma tinha:

— Ma'ãpé, sã aimori, ãbaihã nhinha ãsyryre zã, ãri da, hãiwa ãma romhuri'wa, sã'a haré tinhib'rata te te 're ãrã'ãri zã. Õ hã hãiwa ãma romhuri'wa, ã nhisiwi ãsa hã, ti'a nhisiwib zama. — ãne te sã ãzatã.

⁹ Tawamhã wa tô ãtême sã mo. Sã ãwisi wamhã, wa tô tiwi waptê, ãbaihã nhinha ãsyryre hã. Te tiwi waptêrê wamhã, te ãma ti'ru, ãne:

— Ma'ápé âri, 'rêne da. 'Rêne wamhã, ropĩni ne hã ãsei uptabi za, asadai're 'remhã. Tane nherẽ, oto sòmri wamhã, adi'i 'remhã te za anomozé. — ãne ma tô ãma waihu'u.

¹⁰Tawamhã wa tô oto ti'â, ãsib'rata hawi ãbaihã nhinha ãsyryre hã. Te âri wamhã, wa tô ti'rẽ. Te 'rêne wamhã, ropĩni ne hã sei uptabi di, ãzadai're 'remhã. Tane nherẽ, te sòmri wamhã oto, ãdi'i 're, ma oto ãnomozé. ¹¹Tawamhã ni'wa hã te ãma tinha:

— Te za duré 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã dama 're ãsadawa wasu'u mo, dapoto mono bâ za dama 're ãromhãimana za'ra mono zém na hã, damreme sipo'o mono bâ. Daro mono bâ dama ãpire za'ra norĩ ma, za 're ãromhãimana mono zém na zama te za duré dama 're ãsadawa wasu'u mo. — ãne ma tô ãma waihu'u.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'ab'madã'ã mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

11

'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ wasu'u

¹Tawamhã ma tô ãma sòmri ni, wedehu waré ne hã marĩ pibuzé hã. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã ma tô ãzatõ:

— Mo oto aimorĩ ti'ai ãma ãnhorõwa u, wedehu waré ne na, 'ri hã pibui mono da, duré ãma danhoprubzé nomrizé hã pibui mono da, wedeza ne hã, danhimizama da te ãma 're ãzata za'ra mono zé hã. Ma'ápé duré ãnhorõwa ãma, ã'ãma 're ãdawata za'ra mono norĩ hã sa'rata za'ra na. ²Tane nherẽ, 'ri 'wawi wa'ra 're, 'ri nho'remhã pibui mono õ di za. Ta hã wa tô pisutu, ãnhib'a'uwẽ'õ norĩ si te te ãma 're ubumroi mono da. Ta norĩ hã niwapsi te za Zeruzarẽ ãma hã 'ri nho'u ãwẽ uptabi ãma hã da'ãma ai'uté za'ra. Taha wa, te za te te sina dawasi za'ra. ⁴²na a'amo ãhãimana u te za te te da'ãma rowamnarĩ za'ra, 1,260 na bâdã za da'ãma ãsi'utõrízéb u. ³Taha ré, wa za ãzadawa wasu'u'wa norĩ hã satõrĩ zahuré, tô 1,260 na bâdã ãsi'utõrízéb u simi'ẽ na te te ãzadawa wasu'u zahuré mono da. Tawamhã pone'ërebã zéré 'manharĩ na uza wasété ré, te za tineb zahuré, pẽ'ëzé uptabi zahuré wa, da te dasiwi 're ãwẽ'õ pese za'ra mono wa. — ãne ma tô ãma waihu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã.

⁴ã norĩ hã azeitona wede ne, te duré 're hãimana zahuré, ã'rãi wa'ui wabre hã ãro'o pese ne, simi'ẽ na te te dama 're sadawa wasu'u zahuré mono wa. Rob'uiwézém ne, te duré 're hãimana zahuré, 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u na te te dama 're rob'uiwẽ zahuré mono wa. Uburé Danhib'apito nho'a te 're sima'wara zahuré. ⁵Tawamhã ni'wa hã te te tãma rob'manharĩ wasété zahuré da nherẽ, te za tizadai're hawi unhama ro'o na wĩrĩ zahuré. ãne na te za si'utõrĩ ãsitob'ru norĩ hã, te te tãma rob'manharĩ wasété za'ra mono da nherẽ. ⁶Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono zadawa wasu'u'wa norĩ hã ãsimipawapto waihu'u pese zém na te za hãiwa pese zahuré, tã ta'a tô da, te te dama sadawa wasu'u zahuré mono sina. Duré te te waihu'u pese zahuré di, te te âwapru zahuré da hã, duré te te sima ãwẽ zahuré zéb zarina, ti'ai ma, te te nasi ãrob'manharĩ wasété zahuré da hã. 'Re ãhãimana u'ãsi mono u, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te za ãne te te dama arob'manharĩ zahuré.

⁷Tawamhã te te sadawa wasu'u zahuré mono pari, te za ropoto siwamnarĩ hã ab're 'rehã hawi ãwatobro hã sô tibusi zahuré, te te 'wapé zahuré da. Tawamhã ropoto siwamnarĩ hã aibã norĩ ma, siptete zahuré wa, te za pãrĩ zahuré. ⁸Tawamhã 'ri nhi'rity 're za'ëtẽ ãma, te za taré ãhãiba hã hã tiza'wari zahuré, 'ri nho'õmo za'ëtẽ ãma, wede nhonhi'rãmi na ãsib'apito za'ra, da te dasiwi ãwĩrízém nho'õmo ãma, dama ãsa'rese za'ëtẽ ãma. Sodoma na 'ri nho'õmo nhisi ãma, 're ãdahãimana wasété za'ra mono ne, ã 'ri nho'u hã. Duré Ezitu na romnhisi ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono ne hã, ã 'ri nho'u hã. ãne 'ri nho'õmo zahuré na ãma ãsimiré'ézé hã, Zeruzarẽ hã. ⁹Tawamhã da'ahã uptabi na te za ãtẽme ubumro zahuré ni, ãhãiba hã hã da te dasiwi 'madã'ã zahuré da, 'ri nhi'rity sa'wari ré. Si'ubdatõ bâdã ãne wãiwab u, te za dapoto mono bâ dasiwi 'madã'ã zahuré ni, damreme sipo'o mono bâ, 're ãdahãimana za'ra mono hã. Te za duré ãma tasi'uwati za'ra ni, da te dasiwi za tô da. ¹⁰Tawamhã ti'ai ãma daro mono bâ 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma hã rowẽ za'ra di za, ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã dã'ã zahuré wa. Taha wa, te za 're dato za'ra. Te za duré danhibzari na tasisawi za'ra ni. ãsadawa wasu'u'wa norĩ hã dawasété wi 're dasipizari za'ra mono da, te te dama 're ropipa zahuré mono

ré, dâ'â zahuré wa, te za 're dato za'ra. ¹¹ Tawamhã si'ubdatô bâdâ, âma ãneb zahuré zé wãíwa pari, te za 'Re ãhãimana u'âsi mono hã ãpê'êzani hã apâ tâma sômri zahuré, hãiba ré 're neb zahuré da apâ. Taha pari, te za oto hãíwi aima'wara zahuré. Sima'wara zahuré wamhã, te za tâma tapahi uptabi za'ra ni, da te ã'madâ'â za'ra norí hã. ¹² Tawamhã 'Re ãhãimana u'âsi mono zadawa wasu'u'wa norí hã te za wapari zahuré, hãíwa hawi ni'wai mreme hã. Mreme 'rãihã na te za sô tihãrã zahuré:

— We ane wa'aba, hãimo. — ãne te za ni'wa hã sô tihãrã zahuré.

Tawamhã ã'ruiwapari'wa norí hã te te 'madâ'â za'ra mono ré, te za hãíwa'a na tizasi zahuré, hãíwa u. ¹³ Tawamhã zasi zahuré wi, awa'awi te za sa'êtê uptabi ti'a sãsã hã watobro. Watobro wamhã, 'ri hã nima norí hã te za sina, Zeruzarê âma, 'ri nho'ômo 'remhã 're ãsimasa mono hã. 10 na 'ri 'maihãimana wamhã, te za misi si dawi rere'e. Te za duré 7 miu na tadâ'â za'ra ni, ti'a sãsã'ã na hã. Tawamhã dadâ'â ãna ãdasi'atarême mono hã te za tapahi uptabi za'ra ni. 'Re ãhãimana u'âsi mono âma te za tawata za'ra ni, hãíwa âma 're ãsãmra mono âma, simi'manharí waihu'u pese uptabi wa.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'awapari mono hã, duré te ã'azabui mono hã.

¹⁴ Tawamhã ropipa hã maparane ãpu hã tâibã oto. Tane nherê, zahadu si'ubdatô âma zô, te rowaptã. Romhuture dí oto, duré ropipa ãwatobro da hã. Ma'ãpé ãne waihu'u pese za'ra wa'aba.

7 ãma hãíwa ãma romhuri'wa hã tinhimnhãrãzém na ãsimnhãrãzê wasu'u

¹⁵ Tawamhã 7 ãma hãíwa ãma romhuri'wa hã ma tô tinhimnhãrãzém na amnhãrã. Simnhãrã wi, hãíwa ãma damreme 'rãihã hã wa tô wapa. ãne te nharí za'ra:

— Satanasihi nhimi'madã, 're danomro mono da, ma tô da te dasima 're wê za'ra aré, daro mono bã. Tane nherê, ropã te za oto 'Re ãhãimana u'âsi mono nhimi'madã'ã si 're danomro, Wanhib'apito nhimi'madã hã. Danho'reptui'wa da, te te ãpisutu nhimi'madã'ã zama te za 're dahãimana za'ra oto. Wanhib'apito hã te za tô te te 're da'ab'madã'ã u'âsi oto, ône u'âsi. — ãne wa tô wapa, hãíwa ãma damreme 'rãihã hã.

¹⁶ Tawamhã 24 na dama ãpire za'ra norí hã 'Re ãhãimana u'âsi mono nho'a tisimasizém na ãsi'ubumro norí hã ma tô hi'rãtitô tâma ana, ãma wata za'ra da. ¹⁷ ãne te ãma tiwata za'ra:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'âsi mono, a hã danhipai u asiptete uptabi dí. Duréhã marí ô ré hã, te 're aihãimana u'âsi mo. Ai'utôrí waihu'u ô dí. Ône u'âsi te 're aihãimana mo. A hã aiwaihu'u pese zé hã, duré danhipai u asiptezé hã ma tô oto dama ãhãiré, da te oto 're 'madã'ã za'ra mono da. Taha zarina ma tô oto danhipai u da'madã'ã pire na ãma ãsãna'ra, ãhãna hã. Taha wa, wa ai'ãma wawata za'ra ni.

¹⁸ Ai'ãma 're ãdawata za'ra mono ô norí hã ma tô asada tizahi pese za'ra. Taha wa, ma tô oto ãwa waptãrã, asiwi ãda'awê'ô pese zéb zarina, dama ãrob'manharí wasété zéb da hã.

Ma tô duré ãwa waptãrã, dahãimanazéb zarina dama ã'arowairébézéb da hã, uburé adã'ã norí ma hã, asimiroti hã te te 're ãwapari za'ra mono ô norí hã uburé 're ahã za'ra mono da, duré uburé asimiroti wapari pese 'wa norí ma, tâma 're ab'manharí wê mono da.

Ma tô ãwa waptãrã, asadawa wasu'u'wa norí ma, marí ãwê hã 're anhomri mono da, te te aima 're ãromhuri pese za'ra mono zé wa'rãmi. Uburé pese asib'a'uwê norí ma, marí ãwê hã 're anhomri mono da, ma tô ãwa waptãrã, ai'ãma 're ãwata za'ra mono norí ma, dama ãpire norí ma, dama ãwapu norí ma zama.

Ma tô duré ãwa waptãrã, ti'ai ãma da te 're ãrowasété za'ra mono norí hã uprosi da.”

Ãne 24 na dama ãpire za'ra norí hã ma tô ãma po're pu'u za'ra.

¹⁹ Tawamhã hãíwa ãma 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma 're ãdawata za'ra mono zéb ãma hã, ma tô ni'wa hã 'ridawa hã 'ridawa. Te te 'ridawa wamhã, te oto wedehã're hã sô'awi 'ri para za. Wedehã're 're, te êtêpo ã'ui'ééré ré hã da'wa, duréhã 'Re ãhãimana u'âsi mono te te tinhã'a'uwê ma ãropisutuzéb ui'ééré ré hã. Tawamhã ma tô tãiwapsa hã watobro, tãirãrã'ã zama, tãsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã. Tãzã hã ma duré asa'wa, ãpire hã.

Ãne ãnhotô 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã.

12

Pi'oi wasu'u, Satanasihî wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhã, marĩ hã ma tô hãwa nho're na sihãiré, dama isa'rese'õ hã, ãma 're idatob'uzu za'ra mono hã. Ta hã dama iwaihu'u'õ hã wa tô 'madâ, pi'õ isa hã. Bâtâ ro'o ne na i'ruza hã. Ipara 'rowimhã a'amo te za. Duré 'rãzaza ré te za. I'rãzaza na hã wasi te aimasa, 12 na. ² I'ra te duré ãma sépu, pi'oi ãma. ãma sépu'u wa, te hãzé te, 're sadari.

³ Tawamhã ma duré marĩ hã sihãiré, hãwa nho're na, marĩ isa'rese'õ hã. Ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ene hã te za. Ihãiba hã ihãiba pré. Duré 7 na i'ra hã. 10 na duré i'u hã. Powawẽ õmo ne, i'õmo za'ra hã. Duré 7 na i'ra za'ra 'rãzaza hã, danhib'apito 'rãzaza ne hã. I'rãzaza si'ubuzi na i'rãzaza za'ra hã. ⁴ Tawamhã tizamo na ma tô wasi hã waibu, hãwa ãma 're isimasa mono hã. Ahã uptabi prá na ma tô waibu, isa'ratazé wãwa prá na. Tawamhã te te waibui wamhã, ti'ai u ma tô sa'êtẽ sãmra.

Tawamhã pi'õ nho're te za, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã. Pi'õ te sapa i'ra zô, waptã'ã wi te te 're'ne da. ⁵ Tawamhã ma tô tãma waptãrã aibã na, simiwada'uri nhiptete na za daro mono bã te te 're ida'awada'uri mono da hã. Tawamhã ma tô tiwi âri ni, 'Re ihãimana u'âsi mono u, danhib'apito simasisizém na 're isãmra mono u, isiré danhib'apito na 're hãimana mono da. ⁶ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ wi, te pi'õ wara, a'ubuni u, 'Re ihãimana u'âsi mono te te tãma iropese sirõmo zéb u, te te tãma ipisutuzéb u. Tame hãimana mono ré, te za 1,260 na bådã ihãimana u te te 'madã'ã, 'Re ihãimana u'âsi mono hã.

⁷ Tawamhã dasi'wapé, hãwa nho're ãma ma tô watobro. Hãwa ãma romhuri'wa hã Midé na isisi hã, duré hãwa ãma isiré tãma iromhuri'wa norĩ hã, te ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ene hã siwi 'wapé. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô sina ana, hãwa ãma tãma iromhuri'wa norĩ me. ⁸ Tane nherẽ, ma tô Midé norĩ hã ãma ai'uté za'ra. Taha wa, hãwa ãma 're hãimana waihu'u za'ra mono õ di za oto. ⁹ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô siwi time ti'ai u, apã morĩ tã da. Ta hã Satanasî, wanhitob'ru. Ta hã duréhã wahi na isihãiba. Uburé tizadawa nhipese na te te 're ida'a'rãmi mono, 'Re ihãimana u'âsi mono zadawa para newa, ti'ai ãma daro mono bã. Tawamhã wa'uburé norĩ zama isib'a'uwẽ zama ma tô isiré siwi sãmra ti'ai u, apã si'aba'rẽ tã da.

Ãne wa tô te ab'madã'ã, inhotõ 'rowim ne.

¹⁰ Tawamhã wa tô duré ni'wai mreme hã wapa. Mreme 'rãihã na te tinha:

— 'Re ihãimana u'âsi mono hã ma tô oto wa'anho'reptuzém na wama ãma uwaimra, wanhitob'rui wi. Danhib'apito na siptete na te te 're ida'ab'madã'ã mono zé hã ma tô duré dama hãiré oto. Duré Danho'reptui'wa da, te te ipisudu hã te duré isiré te te 're da'ab'madã'ã oto, waihu'u pese na. Wasiré isazei'wai ãma, awẽ sidãpãsi simizazãri ãna iwasédé hã te te ãma 're i'aza'ra mono hã ma tô oto 'Re ihãimana u'âsi mono hã sihawi time hãwa hawi, ti'ai u, Wa'uburé hã. ¹¹ Pone'erebã hã dazada idã'ázéb zarina, ma tô wasiré isazei'wa norĩ hã ãma ai'uté za'ra, Satanasihî ãma. Iwasu'uwẽ hã sena na te te dama 're isadawa wasu'u za'ra mono zém na zama, ma tô ãma ai'uté za'ra. Duré da te 're 'ruiwapari za'ra mono wa, dawi 're sihãiba zawi za'ra mono õ di, 're dã'ã tã za'ra mono da. Taha wa, 'Re ihãimana u'âsi mono wi sipizari ãna, ma tô duré Satanasihî ãma ai'uté za'ra.

¹² Taha wa, ma'ãpé 're ato za'ra wa'aba mono, hãwa ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã. Tane nherẽ, ti'ai ãma 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ hã aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za, ã poré na 're aihãimana za'ra wa'aba mono norĩ ma zama. E marĩ wa. Wa'uburé hã sahi uptabi na atẽme morĩ aba na dã'ãsina, ti'ai u. Ti'ai ãma te te aima 're rob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mono da, za 're ihãimana hutu mono zém na te te sina waihu'u wa, ma tô tizahi pese. Taha wa, aima 're ropipa uptabi za'ra wa'aba mono di za. — Ãne te ni'wa hã tinha, mreme 'rãihã na.

¹³ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hãiba za'ene hã hãwa hawi da te ime na siwaihu'u wamhã, ma tô pi'õ zarina 're mo, aibã na i'ra tãma iwaptã'ã zarina. ¹⁴ Tane nherẽ, ma tô si'õmo wawẽ paihi hã isaripi ré hã pi'oi ma za ni, a'ubuni u 're isãmra mono zéb u, ãma wara da, tô õme, 'Re ihãimana u'âsi mono te te tãma iropese sirõmo zéb

u. Tame te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're 'madâ'â, si'ubdatõ wahum nhipai u wãiwã, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ wi. ¹⁵ Tawamhã ho'orã ne hã ma tô â hã tizadai'rê hawi sa'wa pi'õ zarina, â pré da, â te te 'mapraba da. ¹⁶ Tane nherê, ti'a hã ma tô pi'õ ãma aime. Ti'a hã ma tô si'ridawa, â zô, â hã ìwa a'a da. Tawamhã ma tô â hã ìwa ti'a'a tô, ho'orã hãiba ne tizadai'rê hawi pi'õ zarina te te ìsa'wari hã. ¹⁷ Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã ma tô pi'õ da tizahi pese, tiwi simani wa. Taha wa, ma tô ìsihudu norĩ zô mo, te te 'wapé za'ra da. E 'wam norĩ hã te wasu'u, ìsihudu norĩ hã. Ta norĩ hã 'Re ìhâimana u'âsi mono nhimiroti te te 're ìwapari pese za'ra mono, duré tô sena na Zezusihi zazei'wa na 're ìsiwasu'u za'ra mono, te wasu'u. Ta norĩ zô te mo, ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã te te 'wapé za'ra da. ¹⁸ Tawamhã te oto ta hã â poré zaihã na za, supara'rê wa.

Ãne ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã, za ìromhãimana mono zém na hã.

13

Ropoto siwamnarĩ pipa zahuré wasu'u, â 'rowimhã, duré ti'ai 'rowimhã

¹ Tawamhã wa hã wa tô duré sabu, â 'rowi ropoto siwamnarĩ hã â hawi watobro ré. Ìhãiba misi nherê, 7 na ì'rã hã. Duré 10 na powawê òmo ne, ì'òmo mono hã. Ì'òmo na hã danhib'apito 'ràzaza si'ubuzi ne ré, te òmo 'ràzaza ré aimasa, 10 na. Duré ì'rã mono na rob'ui'ééré za'ra ré hã aiwa 'Re ìhâimana u'âsi mono newa, 'Re ìhâimana u'âsi mono wamri na ìsiwaptêrê ui'ééré wasédé hã. ² Duré ìhãiba hã, hu'u hãiba ne. Ìpara hã robzahi para ne hã ursu para ne. Duré ìsada'i'rê hã, aiwa hu'u zérépa zadai'rê ne, ìsada'i'rê hã. Tawamhã ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ hã, Satanasi hã ma tô tinhiptetezé hã tâma tisõ, ìsada'wa para siré te te da'ãma 're romhuri wasété zahuré mono da, ìsimiromhuri waihu'u pese zém na. ³ Tawamhã misi ì'rã ãma hã ì'u'a ré hã da te wĩrĩ wa, ì'wa're ne hã. Tane nherê, ì'wa're hã ma tô tâma ato. Taha wa, daro mono bâ uburé 're ìdahâimana za'ra mono hã ma ãma tatob'uzu za'ra ni. Ma duré ãma sasõmri za'ra ni, ìsimiwada'uri na. ⁴ Ma tô duré ho'orã hãiba ne ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni aihĩni, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, tinhimi'manharĩ waihu'u pese zé hã te te tâma sõmri wa. Tane ma tô duré â hawi ropoto siwamnarĩ ãma tawata za'ra ni. Ãne te ãma tawata za'ra ni:

— E 'wa hã ìsine hãimana waihu'u pese bâ. E 'wa hã ìsiptete wabzu'wa pâ. — Ãne te ãma tawata za'ra ni, daro mono bâ da'ahã na.

⁵ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã, te 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wa'ëi wasété, 'rãwi waihu'u pese na sina wata dâ'âsina. 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sadawa uwati ò di. Ma tô duré tâma waprozi, dama pire na te te da'awada'uri wasété mono da a'â, 42 na a'amo ìsisõré mono u. ⁶ Taha ré, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã wa'ëi wasété tô, ìsisi na zama. 'Re ìsãmra mono zém na ma tô duré timreme wasété, duré hãiwa ãma 're ìhâimana za'ra mono norĩ ãma zama. ⁷ Tawamhã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã ma tô duré tâma waprozi, â hawi ropoto siwamnarĩ ma, ìsib'a'uwê te te 'wapé za'ra da, te te ãma ai'uté za'ra da, ìsib'a'uwê norĩ ãma. Ma tô duré tâma waprozi, simiwada'uri wasété nhiptete sina te te 're da'awada'uri mono da, dapoto mono bâ, duré damreme sipo'o mono bâ 're ìdahâimana za'ra mono hã. ⁸ Tawamhã ti'ai ãma daro mono bâ 're ìdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ãma 're dawata za'ra, da'ahã uptabi na. Tane nherê, ni'wam norĩ hã ãma 're wata za'ra mono ò di za, ìbailhã na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ìsimi'wara mono zém na ìsisi 're ìsimi'wara mono norĩ hã. Duréihã 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te ropoto mono ò ré, danhisi na te te ãma ìrob'ui'ééré za'ra hã â ìbailhã hã, Pone'ërebã, da te dasiwi ìwĩrĩ te hã.

Ãne za ìromhãimana mono zém na ìnhotõ 'rowim ne, te ì'azabui mono hã, duré te ì'awapari mono hã.

⁹ Ma'ãpé, aipo're 'repu'u ré za'ra wa'aba wamhã, wapari pese za'ra wa'aba. ¹⁰ Ni'wa hã ìsazei'wai wamhã, dazazéb 're da te 're séme mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dawĩ 're sawi za'ra mono ò wamhã, te za tô da te 're sé. Duré sib'ézé 'wapa na da te 're simroi mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te dawĩ 're sawi za'ra mono ò wamhã, te za

tô da te 're simro. Āne da nherē, te za sipizari āna āma 're nomro, 'Re ihāimana u'āsi mono āma.

¹¹ Tawamhā wa tô duré sabu ropoto pipa hā, ti'ai hawi iwatobro hā. Maparane i'u hā, pone'ērebā 'rare ōmo ne hā. Tane nherē, imreme hā ho'orā hāiba ne ropoto siwamnarī mreme ne, imreme hā. ¹² Tawamhā â hawi ropoto siwamnarī nho'a te te 're romhuri, ti'ai hawi iwatobro hā. Īsadawa para te te 're da'awada'uri pese, ti'ai āma daro mono bâ 're idahāimana za'ra mono norī hā â hawi ropoto siwamnarī āma 're dawata za'ra mono da, i'rāi āma i'u'azé tāma isitob āma. ¹³ Tawamhā ti'ai hawi ropoto pipa hā ma tô te te 're aromhōsi, marī iwaihu'u'ō na, dama isa'rese'ō na. Hāiwa hawi unhama ro iwaptā'ā na ma tô datōmo nho'a romhōsi. ¹⁴ Āne 'Re ihāimana u'āsi mono hā ma tô tāma waprosi, â hawi ropoto siwamnarī nho'a te te 're romhōsi mono da. Āne ma tô tinhimirohmōsi na dama 're sadawa nhipese, 'Re ihāimana u'āsi mono zadawa para newa, ti'ai āma daro mono bâ 're idahāimana za'ra mono norī ma hā. Ma tô duré dama ti'ru, romhāiba, da te dasiwi 'manharī da, â hawi ropoto siwamnarī hāiba na, sib'ézé 'wapa na da te dasiwi wīri nherē, apâ ihāiwa'utu hāiba na. ¹⁵ Tawamhā romhāiba hā da te dasiwi 'manharī parimhā, ma tô 'Re ihāimana u'āsi mono hā ti'ai hawi ropoto pipa ma waprosi, romhāiba ma, ipē'ézani te te tāma sōmri da, mreme ré oto 're morī da, duré romhāiba āma 're idawata za'ra mono ō norī hā te te 're anhimroi mono da, ti'ai hawi ropoto pipa hā. ¹⁶ Tawamhā ti'ai hawi ropoto pipa hā ma tô te te da'awada'uri, da te dasima waprosi za'ra da, ni'wam norī hā isib'rata nhimire niwī da te sib'rata ui'ééré za'ra mono da, duré ni'wam norī hā i'uihāi mono na da te uihā ui'ééré za'ra mono da. Tawamhā ma tô da te a'ui'ééré tô, daro mono bâ 're idahāimana za'ra mono hā, dama iwapu mono bâ duré dama ipire mono bâ, duré danhibro pese mono bâ, duré danhibrob'ō mono bâ, duré dapawa'âbâ āna dawada'uri zarina si da te dama 're iromhuri za'ra mono bâ, duré dawada'uri āna dasi'uihā na 're idahāimana za'ra mono bâ. Da'upsātā mono bâ ma tô da te da'ui'ééré za'ra. ¹⁷ Tawamhā danhib'rata ui'ééré ō nherē, da'uihā ui'ééré ō nherē, da te 're rob'uiupra waihu'u za'ra mono ō di. Duré da te 're rowede waihu'u za'ra mono ō di. Â hawi ropoto siwamnarī nhisi na da'uihā ui'ééré hā, duré danhib'rata ui'ééré hā, isisi za'ratazé hā. Āne wa tô te awaihu'u, inhotō 'rowim ne.

¹⁸ A norī wa'wa hā ai'maiwaihu'u pese aba wamhā, ma'āpé isisi za'ratazéb ui'ééré hā 'maiwaihu'u aba, iwasu'uzé hā. 666 na isisi za'ratazé hā danhisi za'ratazém na isisi hā te wasu'u.

14

'Re ihāimana u'āsi mono, iwasété hawi te te iwa'âbâ za'ra norī nho're wasu'u

¹ Tawamhā wa tô duré 'madâ. Te 'madâ'â wamhā, Pone'ērebâ hā wa tô sabu, da te dasiwi iwīri hā. Si'ā na êtē 'rāihā nhisiwi te za. Duré 144 miu na dahāiba hā te isiré aimasam ni, isisi na i'uihā ui'ééré ré mono hā, duré Imama nhisi na zama i'uihā ui'ééré mono hā. ² Tawamhā wa tô duré wapa, hāiwa hawi ni'wai mreme hā. Â'a'a 'rāihā ruru'u ne, imreme hā. Duré taiwapsa'a za'ētē rārā'ā ruru'u ne, imreme hā. Rowamreme'wa, tinhimirowamremezém na te te 're irowamreme za'ra mono ne, imreme hā. ³ Tawamhā 144 miu na ihāiba za'ra norī hā te danhib'apito simasisizém nho're asôré, maparane si'uiwa na ropoto na ihāiba norī nho'reb zama, duré dama ipire za'ra norī nho'reb zama. Tinho're itém na te tinho're za'ra, dama isa'rese'ō na. Ā norī si 're idanomro wasété mono zém hawi, 'Re ihāimana u'āsi mono te te iwa'âbâ za'ra norī si te te waihu'u pese za'ra di, isō're hā. ⁴ Ā norī hā ma tô 're si'madâ'â pese za'ra, 're siwasété tô za'ra mono da, pi'ō na 're idanhimisaihuri za'ra mono ō ne. Duré pi'ō za'rese'ō'wa 're ihāimana za'ra mono ne, ma tô 're si'madâ'â pese za'ra. Pone'ērebâ nhirā zarina si ma tô 're nomro. Ta norī si ma tô 're idanomro wasété mono zém hawi wa'âbâ za'ra. Ta norī hā ma tô 'Re ihāimana u'āsi mono ma sisōmri na'rata za'ra, Pone'ērebâi ma zama. ⁵ Duré 're sadawa nhipese za'ra mono ō di. Duré iwasédé hā sena na da te āma 're sa'ra waihu'u mono ō di, iwē na si 're hāimana za'ra mono wa.

Si'ubdatō hāiwa āma romhuri'wa norī nhimirowasu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhā wa tô duré 'madâ, hāiwa āma 'Re ihāimana u'āsi mono ma, romhuri'wa hā. Hāimo uptabi te 're wara. Iwasu'uwē hā te dama 'mahâ, isi'utōri'ō hā, dapoto mono bâ

're ïdahâimana za'ra mono norĩ ma, duré damreme sipo'o mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ ma. ⁷ ãne te mreme 'râihâ na te te dama 'mahârâ:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimiroti hã 're wazé pese za'ra wa'aba mono. Duré wẽ uptabi wa, ãma 're aiwata uptabi za'ra wa'aba mono. Ma tô ïwa waptârã, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te da'ãma ï'arowairébézéb u da hã, uburé pese. Taha wa, te za Ropoto'wai ãma 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mo, hãiwa 'manharĩ'wai ãma, duré ti'ai 'manharĩ'wai ãma, duré â poré 'manharĩ'wai ãma, duré ub're 'manharĩ'wai ãma. — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa hã te te dama hãiba 'ru 'Re ïhâimana u'âsi mono hã, ãma 're dawata u'âsi za'ra mono da.

⁸ Tawamhã te duré ïsãna'remhã 're wara, hãiwa ãma romhuri'wa hã ïhãiba amo hã. ãne te duré ta hã te te rob'mahârâ:

— Ma tô daré ai'utõ. 'Ri nho'õmo za'ene hã ma tô daré ai'utõ, Babironiza hã. Ma tô uprosi ni. Ásipãrĩ na si pi'õ hã 're ïsai mono hã te za tihãiba amo norĩ ma ti'ru, ïsiré te te âhuri wa, si'rã idi'iti pese za'ra da, ïsiré. Tane ma tô Babironiza ãma 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã te te 're dawada'uri za'ra daro mono bâ, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ïdanomro mono ne, ïsine 're danomro wasété mono da. Taha wa, ma tô daré ai'utõ, Babironiza hã. — ãne te hãiwa ãma romhuri'wa ïsãna'remhã te te rob'mahârâ.

⁹⁻¹⁰ Tawamhã si'ubdatõ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã te duré 're wara, hãimo uptabi, maparane nhana're ïwatobro hã. ãne te duré ta hã mreme 'râihâ na te te rob'mahârâ:

— Ni'wa hã â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're wata mono wamhã, duré ïhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're wata mono wamhã, duré ïsisi na uihã ui'ééré ré 're morĩ wamhã, duré sib'rata ui'ééré ré 're morĩ wamhã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé ïpire uptabi hã te za te te 're sépata. Ni'wa hã âzé te za dama ti'ru, â na ïwazari'õ hã ïsé pire uptabi hã te te hã'rêne da. Te te hã'rêne wamhã, ti'uihã idi'iti na, te za sépata. Tane, ropoto siwamnarĩ ãma 're ïwata za'ra mono norĩ hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé ïpipa uptabi hã te za te te 're sépata za'ëté uptabi za'ra, tãma wẽ'õ pese za'ra wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma hã. Unhama ro'o na te za te te 're robzépata za'ra, ëté ro'o nhizédé uzé pire na, ïsi'utõrĩ'õ na. 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, hãiwa ãma romhuri'wa norĩ nho'a, te za te te 're robzépata za'ëté za'ra, Pone'ërebã nho'a zama. ¹¹ Tawamhã unhama ro'o nhizé hã te te ãma 're ïrobzépata za'ra mono nhizé hã te õne u'âsi 're sizédé 'rãti u'âsi, hãimo. Unhama ro hã ro'o nhimizazãri waihu'u õ di, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma 're ïwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ïhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ïwata za'ra mono norĩ ma hã, duré ïsisi na ï'ui'ééré za'ra norĩ ma hã. Õne u'âsi te ã norĩ hã robzépata wi 're wairébé waihu'u mono ãna, te te 're robzépata u'âsi za'ra. — ãne te si'ubdatõ ãma hãiwa ãma romhuri'wa hã te te rob'mahârâ.

ãne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awapari mono hã.

¹² ãne hã za 're romhãimana mono dâ'âsina, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ hã sipizari ãna 're hãimana nhiptete za'ra, ïsimiroti te te 're ïwapari pese za'ra mono hã, Zezusihi ãma si 're ïnomro mono hã.

¹³ Tawamhã wa tô duré wapa, hãiwa hawi ni'wai mreme hã. ãne te ïma ti'ru:

— Ma'ápé, ãne ãma rob'ui'ééré: “Ãhãna te ïwaihu'uzém hawi, ni'wam norĩ hã Wanhib'apito ma, te te 're romhuri zawéré za'ra mono ré, 're dâ'â za'ra mono wamhã, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.”

Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono pẽ'ëzani hã ma ãma saze, timreme na. ãne ma ãma saze: “Tane tô. Tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za tô. Simi'ẽ na tinhimiromhuri wẽ ré, te za hãiwa u'iré 're sisisi. Taha wa, te za oto romhuri na tisiwasudu hã sahãri za'ra.” ãne 'Re ïhâimana u'âsi mono pẽ'ëzani te te ãma ïsazézé hã. ãne te za ãma ïrob'ui'é. — ãne ma tô ïma ti'ru, te ãma rob'ui'ééré da.

Ti'ai ãma roptehãrizém na, ãma ïsimiré'ézé wasu'u

¹⁴ Tawamhã wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, hãiwa'a hã te za. ïsisiwimhã aibã hã te nhamra, ti'ai ãma dasiré ïpodo hã ëté'ubuzi pré oru 'manharĩ na 'rãzaza ré. Roptehãrizéb ré zama te nhamra, ï'wa pese ré. ¹⁵ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ïhãiba amo hã ma tô hãiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsãmra mono zém hawi

watobro, 'ri 'râihâ hawi. Watobro wamhã, te mreme 'râihâ na 'mahâ, hâiwa'a na ãsãmra hã. ãne te 'mahâ:

— Ti'ai ãma daro mono bâ ma tô rob'râi'ré pese. Ma tô ãwa waptãrã, ãroptehãri mono zéb da hã. Taha wa, ma'ãpé roptehãri mono, asimiroptehãrizém na. — ãne ma tô hâiwa ãma romhuri'wa hã tãma ti'ru, ãma ãromnhimiré'ézém na, rob'rãsutuzém na hã. Ti'ai ãma 're ãdahãimana za'ra mono norã ubumrozé hã te wasu'u, roptehãrizé hã.

¹⁶Tawamhã hâiwa'a na ãsãmra hã ma tô te te roptehãri tô, daro mono bâ tinhimiropte-hãrizém na.

¹⁷Tawamhã wa tô duré 'madã, hâiwa ãma romhuri'wa hã aimawi hã. Hâiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono 're ãsãmra mono zém hawi ma duré watobro, 'ri 'râihâ hawi. Roptehãrizé hã te duré ta hã 're ti'ã, tinhib'rata.

¹⁸Tawamhã ma tô duré hâiwa ãma romhuri'wa aimawi hã watobro, wedeza ne hawi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Ta hã wedeza ne na unhama 'madã'ã'wa. Ta hã roptehãrizé te te 're ãrã'ãri hã te 'mahâ. ãne te 'mahâ:

— Ma'ãpé, uwa 'ru 'rã hã anhimizuhãri mono, daro mono bâ 're ãsimnhatã mono hã. Asimiroptehãrizém na te za oto ã'ãnhimizuhãri mo, 'rã prédu mono wa. — ãne te tãma ti'ru.

¹⁹Tawamhã hâiwa ãma romhuri'wa hã ma tô te te anhimizuhãri tô, uwa 'ru 'rã hã daro mono bâ, ti'ai ãma hã. Te te anhimizuhãri mono wamhã, ma tô te te anhamra êtë're 're, ãwa'u zô, dapara na da te 're ãwati za'ra mono zéb 're. ²⁰Tawamhã uwa 'ru 'rã, êtë're 're te te anhamra mono wamhã, ma tô a'rãiwati, ãwa'u zô. 'Ri nho'õmo nhiti da te 're ãwati za'ra mono zéb 're, ma tô a'rãiwati. Te te awati wamhã, dawapru na ãwa'u hã tawamhã, ma tô puru, êtëzapu'u hawi. Pu'u wamhã, ã wara tete ne te tipraba, dawapru na ãwa'u hã. 300 na ti'ai pibuzéb zarina te tipraba, dawapru hã. Duré misi ãpibuzé wãiwa, ma ti'ã'masisi hãimo, ã 'rehã prã na. ãne 'Re ãhãimana u'ãsi mono, 're ãdahãimana wasété za'ra mono norã ahãrizém na ãma ãsimiré'ézé hã.

ãne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

15

7 na hâiwa ãma romhuri'wa norã hã, oru 'manharã na u'awi ré ãsimasabzé wasu'u

¹Tawamhã wa tô duré marã hã sabu, hâiwa nhirõtõ na dama ãsa'rese'õ hã ãma 're ãdatob'uzu za'ra mono hã. Hâiwa ãma romhuri'wa norã hã 7 na te aimasa. Ta norã ma, ma tô 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã pisutu, 7 na rob'manharã pipa mono hã, ãrême ma te te dama 're rob'manharã za'ra mono da. ã norã hã 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhimi'ahãrizéb 'rãsudu, te wasu'u.

²Tawamhã wa tô duré sabu, ã poré ne hã. Simhi ãsarob'a uptabi ne hã ã hã, unhama ro'o na ãwazari ré hã.

Tawamhã wa tô duré sabu, ã hawi ropoto siwamnarã ãma te te ãma ã'ai'uté za'ra norã hã, tô õhõ ãma 're ãwata za'ra mono õ norã hã. Taha nhisi hã danhisi za'ratazém na ãsisi hã. ãhãiba na romhãiba ãma te te ã'ai'uté za'ra norã hã wa tô duré sabu za'ra. Ta norã hã te aimasa, simhi ãsarob'a ne ã poré zarob'a 'rata. Rowamremezéb ré te aimasa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te tãma ãsõmri za'ra ré. ³Te duré tizadawa'a'a, Mozésihi nho'rezém na, 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa nho'rezém na, Ezitu hawi ãsib'a'uwë norã, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te dawi ãsõ'reptu za'ra zém na. Te duré tizadawa'a'a, Pone'ërebã te te 're ãda'ãno'reptui mono zém na. ãne te ãma tizadawa'a'a:

“Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ãhãimana u'ãsi mono, aiwãihu'u pese uptabi di.

'Re ã'ab'manharã mono zé hã wë uptabi di.

A hã daro mono bâ uburé pese Danhib'apito.

Tô sena uptabi na si te dama 're ã'aroti wë uptabi mo. Upai ãna, te duré 're ãda'ab'madã'ã wë mo.

⁴Wanhib'apito, dama aipire uptabi wa, te da te dasiwi 're aiwazé.

Uburé pese, te da te 're aiwasu'u wë za'ra, danhipai u pese, aiwë uptabi wa.

Aiwétési tô sena aiwë uptabi hã.

Daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã te za we ai'ãma 're dawata u'âsi za'ra, upai ãna dama 're i'arob'manharĩ wẽ mono zé hã da te 're 'madâ'ã za'ra mono wa."

Ãne te tizadawa'a'a, â hawi ropoto siwamnarĩ ãma te te i'ai'uté za'ra norĩ hã.

⁵ Taha parimhã, wa tô duré sabu, hãwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé hã, 'ri paramhã 'ri 're wa'wa ãma, 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïsãmra mono zé hã. Ni'wa hã ma tô 'ridawa hã 'ridawa. ⁶ Tawamhã ni'wa te te 'ridawa wamhã, ma tô 7 na hãwa ãma romhuri'wa norĩ hã tô õ norĩ hã wairé 'ri para hawi, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te ipisutu za'ra norĩ hã rob'manharĩ pipa na te te dama 're rob'manharĩ za'ra mono da. Uza hãirã ré ïhã si'ubuzi ré ma wairé, duré êtẽ'ubuzi pré oru 'manharĩ na sô'utu wa'rãmi ré. ⁷ Tawamhã maparane si'uiwa na, ropoto na ïhãiba norĩ siré hã misi ma tô 7 na hãwa ãma romhuri'wa norĩ ma sômri za'ra, oru 'manharĩ na u'awi hã, 7 na ïhãiba za'ra hã. U'awi hã uwa 'ru 'rã wa'u isé pire ré hã. Uwa 'ru 'rã wa'u isé pire hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimihâzé, te wasu'u. ⁸ Tawamhã hãwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zéb 'remhã ma tô romnhizé hã rob'utõ, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimirowa'a za'êtẽ hawimhã. Tawamhã 'ri para u 're danhisisi waihu'u mono õ di za, a'ã. 7 na rob'manharĩ pipa na hãwa ãma romhuri'wa norĩ te te dama 're rob'manharĩ rãsutu za'ra mono parip si, te za 're danhisisi.

Ãne ïnhotõ 'rowim ne, te i'azabui mono hã, duré te i'awapari mono hã, za ïromhâimana mono zém na hã.

16

U'awi 're, uwa 'ru 'rã wa'u isé na 'Re ïhâimana u'âsi mono, 7 na te te dama ïrob'manharĩ pipa mono zé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré wapa, 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hã, ïmreme 'rãihã hã hãwa ãma, ãma 're ïdawata za'ra mono zém hawi. 7 na hãwa ãma tãma ïromhuri'wa norĩ ma, te rob'ru za'ra. Ãne te tãma rob'ru za'ra:

— Mo oto ai'aba'rúi wa'aba ti'ai u, 7 na u'awi hawi ïnhimihâzé hã sa'wari za'ra wa'aba mono da. — Ãne te tãma rob'ru za'ra.

² Tawamhã hãwa ãma romhuri'wa hã ïmorĩ'rata uimrehẽne ma tô mo, ti'ai u. Tinhi'u'awi wamhã, ma tô te te sa'wari ti'ai wa, daro mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma tô da'wa're ïwasété uptabi hã duré isé uptabi hã te te daduri, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na i'ui'ére ré mono norĩ hã, ïhãiba 'manharĩ na romhãiba ãma 're ïwata za'ra mono norĩ hã.

³ Tawamhã ïmorĩ'rata nhana'remhã ma tô duré hãwa ãma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari ai ba, â poré mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma âwapru, â poré mono bâ. Adâ'ã wapru si'u'êtẽ ne na, ma te te âwapru. Ma tô duré si'utõrĩ, â 'rowi uburé pese 're ïnomro mono hã.

⁴ Tawamhã si'ubdatõ ãma hãwa ãma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã, te te sa'wari, ai ba, panho'õmo mono bâ, duré ub're mono bâ. Te te sa'wari mono wamhã, ma duré âwapru. ⁵ Tawamhã wa tô wapa, hãwa ãma romhuri'wa hã, â mono bâ, â 'madâ'ã wa hã. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma te tiwata, ãne:

— A hã tô sena te marĩ na upai ãna i'uwaibaba si dama 're i'arowairébé mo. A hã 're aiwasété mono õ. Marĩ õ ré hã te 're aihâimana u'âsi mo. Ai'utõrĩ waihu'u õ di. Õne u'âsi te 're aihâimana mo. ⁶ 'Re ïdanomro wasété mono norĩ hã ma tô asib'a'uwẽ norĩ te te 're simro, asadawa wasu'u'wa norĩ zama. Ma tô te te 're wapru pu'u za'ra. Taha wa, ma tô ïwa'rãmi dawapru hã tãma ï'anhomri mo, õhõ si da te 're âhuri mono da. ïbãre ma tô rowasédé hã sô tiwatobro za'ra tô. — Ãne te ãma tiwata, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma, ïsimi'manharizém na.

⁷ Tawamhã wa tô duré wapa ni'wai mreme hã, wedeza ne hawi, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma, danhoprubzé nomrizém hawi. Te duré 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma tiwata, ãne:

— Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ïhâimana u'âsi mono, tô sena aiwaihu'u pese uptabi di. Marĩ na upai ãna te i'uwaibaba si dama 're i'arowairébé mo, sena na. — Ãne te ãma tiwata.

⁸ Taha pari, hâiwa âma romhuri'wa hã maparane si'uiwa na âma ma tô duré ta hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, bâtâ nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô titômo wa'ro pese. Taha wa, ma tô te te dahâiba zata, bâtâ tômo wa'ro zé pire hã. ⁹ Ma tô te te dahâpré pese. Tawamhã ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã 'ruiwapti za'ra ni, rob'manharĩ pipazém na te te dazada âma 're rowairébé mono wa. Tane nherê, dawasété wi dasipizari za'ra ô di. Duré siptete uptabi nherê, 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're dawata za'ra mono ô di.

¹⁰⁻¹¹ Tawamhã ïmrotô âma hã ma tô hâiwa âma romhuri'wa hã tinhi'u'awi wamhã sa'wa, ropoto siwamnarĩ â hawi îwatobro simasisizém nhisiwi, danhib'apito simasisizém ne nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô robra hã watobro, ropoto siwamnarĩ nhimi'madâ'â norĩ, 're îhâimana za'ra mono zéb âma. Tame te dahâzé hã sépata za'êtê za'ra ni. Dahâzé te, te da'wa na 're dasisoto ubu'iti za'ra. Tawamhã te duré 'Re îhâimana u'âsi mono âma wasété uptabi za'ra ni, hâiwa âma 're îsâmra mono âma, dahâzé da te sépata za'êtê za'ra 'ru te, da'wa're te te daduri mono 'ru te zama. Tane nherê, dawasété wi 're dasipizari za'ra mono ô di.

¹² Tawamhã ïmropâ âma hâiwa âma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, Eprati na panho'ômo za'êtê nhisi nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, ma tô ti'â'rê. Bâtâ pusizém hawi darob amoi hawimhã dama ïpire norĩ hã, tisiré da'wapéi'wa norĩ zama â 'ré na te te saprĩ za'ra da, ma tô ti'â'rê. ¹³ Tawamhã wa tô duré sabu, si'ubdatô wa'uburé norĩ hã, îwasété norĩ hã. Uti hâiba ne îhâiba za'ra hã. Ropoto siwamnarĩ zadai'rê mono hawi, ma tô misi si wairé, ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hâiba za'êtê zadai'rê hawi, duré â hawi ropoto siwamnarĩ zadai'rê hawi, duré ti'ai hawi ropoto pipa zadai'rê hawi. Ti'ai hawi ropoto pipa hã, ta hã 'Re îhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi ô 'wa, 'Re îhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa sadawa nhipese na te te 're îda'a'râmi mono. ¹⁴ Ta norĩ hã si'ubdatô wa'uburé norĩ hã simiromhõsi waihu'u pese za'ra di. Ta norĩ hã niwamhã te za ropé daro mono bâ, dama ïpire za'ra mono zô, da'wapéi'wa norĩ zô zama te te ubumroi mono da, 'Re îhâimana u'âsi mono te te siwi 'wapé da. Â hã bâdâ hã 'Re îhâimana u'âsi mono nhimipisudu, danhipai u bâdâ ïpire hã.

¹⁵ Tawamhã âne danhotô 'rowim ne, da te 're îrosawêrê za'ra mono ne, te azabui mono ré, wa tô Zezusihi mreme hã wapa, tizazei'wa norĩ te te ïpo're pu'uzé hã. Âne te tinha: "Ma'âpé, aipo're pu'u za'ra wa'aba. Îsimisaihuri zô 're danhimipari za'ra mono ô nherê, danhorôwa u 're îsisisi mono ne, wa za wei mo apâ. Até ni'wa hã tisiwadi zô simipari wamhã, sôtô âna te za sô rob'madâ'â u'âsi. Tawamhã ï'uza hã te za ï'rata nomro 'râwi, îsiwadi hã we ïtême wisi wa, si'aba'rê na te te sisada âri su'u da, âma si'uza da. Tane asimiza'rese sina, îzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ïmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za. Ni'wa hã datômo nho'a ai'urêwi 're morĩ wa, 're îsisé mono ne, ïma aséb za'ra wa'aba tō da, asimiza'rese sina îzô 're asimipari za'ra wa'aba mono ré, we ïmorĩ wamhã, aima 're rowê uptabi za'ra wa'aba mono di za." Âne Zezusihi nhimiroti hã.

¹⁶ Tawamhã wa'uburé norĩ hã ma tô oto ubumro, dama ïpire za'ra norĩ hã, dama ïpire norĩ siré, da'wapéi'wa norĩ zama. Amadedo na zudezu norĩ mreme na romnhisi âma ma ubumro.

¹⁷ Tawamhã da'rãirême hã 7 âma hâiwa âma romhuri'wa hã ma tô duré tinhi'u'awi wamhã sa'wa, hâiwa nho're 're îromhâimana mono nhisiwi. Te te sa'wari wamhã, hâiwa âma 'Re îhâimana u'âsi mono âma 're îdawata za'ra mono zéb 're, danhib'apito simasisizém hawi te tinha, mreme 'rãihã na:

— Tâibã za oto. Â hã, da'rãsutu'wa. — Âne te tinha.

¹⁸ Tawamhã tâiwapsa hã ma tô watobro, tâirãrã'ã zama, tâsi'ubuzi zama. Ti'a hã ma tô duré sãsã'ã, sa'êtê uptabi. Niwamhã âne hã 'maiwatobro ô di, dapoto na'rata hawimhã, ti'a sãsã hã. ¹⁹ Tawamhã Babironiza na 'ri nho'ômo za'êtê nhisi âma, ma ti'a sãsã'ã na ti'a sipo'o. Si'ubdatô ma tô âma aiwã. Âne ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono hã tinhimi'ahârĩ pipa zém na te te dama arob'manharĩ, Babironiza âma 're îdahâimana wasété za'ra mono norĩ ma. 'Re îdahâimana wasété za'ra mono zé hã tiwi simani ô di. Taha wa, uwa 'ru 'rãi wa'u îsé pire hã da te 're huri mono wa, da te 're isépata za'ra mono ne, ma tô 'Re îhâimana u'âsi mono nhimihâzé hã da te 're sépata za'ra. Duré daro mono bâ 'ri

nho'õmo mono bâ ma duré ropsisa'wari. Uburé ma ropsi'utõrĩ pese, 'ri nho'õmo mono bâ. ²⁰ Rob'ré za'iti zama ma uburé pese sisa'wari. Â si ma tô te te sina sinarĩ. Duré êtê 'rãihã 're ãsimasa mono zama ma rere'e, uburé pese. ²¹ Duré tãzã hã ãsa'êtê uptabi hã ma danhisiwi sisa'wari. Ìnhama pibuzé hã 35 na. Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono hã tinhimirob'manharĩ pipa uptabi na te te dama rob'manharĩ 'ru te, te ãma wasété za'ra ni.

Âne ãnhotõ 'rowim ne, te ã'azabui mono hã, duré te ã'awapari mono hã, za ãromhãimana mono zém na hã.

17

Pi'õi wasété wasu'u

¹ Tawamhã 7 na hãiwa ãma romhuri'wa norĩ siré hã ma tô we ãtẽme 'maimo, u'awi ré norĩ siré hã. Tawamhã te ãzatõ, ãne:

— We ãsiré aimorĩ, Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtê nhisi ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ ma, 'Re ãhãimana u'ãsi mono te te ãrob'manharĩ pipa zé hã sabu da. Panho'õmo si'rutu 'rata, te 'ri nho'õmo za'êne hã 're hãimana. Pi'õi wasédé ãmro'õ hã aibã zõ si te te 're ãrowasutu mono ne, te Babironiza ãma hã 're dahãimana wasété uptabi za'ra. ² Aibã hã pi'õi hãimana wasété na 're ãhãimana wasété mono ne, ma tô daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ãpire za'ra hã Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ siré 're wasété uptabi za'ra. Âzé nhipãrĩ para da'uihã idi'iti zarina, da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, tane ma tô daro mono bâ Babironiza ãma 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ siré, 're dahãimana to za'ra, dawasété na. — Âne ma tô ãma waihu'u, pi'õ ãwasété na ãma ãsimiré'ézém na hã. Pi'õ ãwasédé hã timro upana aibã aimawi zõ si te te 're ãrowasutu mono hã, Babironiza ãma 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã marĩ ãwasété zõ, da te 're ãrob'ruiwapari za'ra mono norĩ, te wasu'u, 'Re ãhãimana u'ãsi mono upana.

³ Tawamhã 'Re ãhãimana u'ãsi mono pẽ'ézani hã ma tô duré ã'uihã pi'ra. Te te ã'uihã pi'rai wa, wa tô duré aimawi ãhãiba. Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ãzaprõ, a'ubuni u, supara'ré u. Tame pi'õ hã wa tô sabu. Ropoto siwamnarĩ pré nhisiwi, te nhamra. Ta hã ropoto siwamnarĩ hã ãhãiba na hã rob'ui'ééré. Rob'ui'ééré hã ma hãiba'utõ. Aiwa 'Re ãhãimana u'ãsi mono newa, 'Re ãhãimana u'ãsi mono wamri na, ãsiwaptêrẽ ui'ééré wasédé hã. Duré 7 na ã'rã hã, ta hã. Duré ã'u hã 10 na. Taha hãiba nhisiwi, te pi'õ nhamra. ⁴ Pi'õi uza hã ãhãpré pese na ã'uza hã, duré ãhã'uzé dã'ã na, uburé da'uza wamri nhipai u, ãwa'ãbã za'êne hã. Uburé marĩ hã tisipesezé hã ãwa'ãbã za'êtê mono bâ te te si'ãma ã'aza'ra mono ré, te nhamra, oru 'manharĩ ré, duré êtê'ubuzi 'manharĩ ré, duré a'é tõmo wawẽ ne ãtob'a 'manharĩ ré, ãwa'ãbã za'êtê ré. Hãsizé hã oru 'manharĩ na ã'manharĩ hã te duré 're ti'ã tinhib'rata, uwa 'rã wa'u ãsé pire ré hã. Uwa 'ru 'rã wa'u ãsé hã pi'õ ãpo're'õ siwamnarĩ hãimanazé, te wasu'u. Aibã na 're ãhãimana siwamnarĩ u'ãsi mono zé, te wasu'u. ⁵ Duré pi'õi uihã na rob'ui'ééré hã dama ãwaihu'u'õ na ãwamrizé hã, ãma ãsimiré'ézém na hã. Âne ãwamrizé hã, ãmorĩrada hã: Babironiza na 'ri nho'õmo za'êtê na. Duré daro mono bâ dawasété 'ru na'rata 'wa na, ãwamrizéb amo hã. Duré ãwamrizéb amo hã pi'õi wasété norĩ na na, ãwamrizéb amo hã, ãsine aibã na 're hãimana wasété za'ra mono da, pi'õ norĩ te te 're wada'uri za'ra mono wa. ⁶ Tawamhã ã hã pi'õ hã wa duré 'madã, apã. Da'uihã idi'iti wa, dato sina da te 're ãrobzanhamri za'ra mono ne, te pi'õ hã robzanha. 'Re ãhãimana u'ãsi mono nhib'a'uwẽ, ãsada para, da te 're simroi mono wẽ te, te 're to, pi'õ hã. Duré Zesusihi zazei'wa norĩ sipizari ãna, Zesusi te te 're zazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're simroi mono wẽ te, te pi'õ hã 're to.

Tawamhã pi'õ hã te 'madã'ã wamhã, wa ãma ãtob'uzu, ãma sa'rese õ wa. ⁷ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ãhãimana u'ãsi mono ma romhuri'wa hã te ãzadãna, ãne:

— E marĩ da, ma tô ãma atob'uzu. E waihu'u ã bâ. Waihu'u õ wa, wa za oto aima hã'ré, pi'õi hãimanazé hã dama ãsa'rese'õ hã. Duré ã hawi ropoto siwamnarĩ hãimanazé hã wa za duré aima hã'ré, ãsisiwi pi'õ ãsãmra hãimanazé hã, 7 na ã'rã ré hã, duré 10 na ã'õmo ré hã. ⁸ ã hã ã hawi ropoto siwamnarĩ hã ã'madã hã ãhãiba ré hã aré. Tane nherẽ, ãhãna hãiba ré, hãimana õ di a'ã. Tane nherẽ, te za romhutu na hãiba ré watobro, ab're 'rehã

hawi. Watobro wamhã, niwapsi te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uprosi. Taha ò ré, aré dâ'â nherê, hâiba ré ab're 'rehâ hawi watobro wa, te za da te 'madâ'â za'ra sina âma tatob'uzu za'ra ni, ti'ai âma daro mono bâ 're ìdahâimana za'ra mono hã. Ropoto na'rata hawimhã, ma tô 'Re ìhâimana u'âsi mono hã danhisi hã a'ui'éré ìbaihã na, za ì'rata rowê na 're ìdahâimana u'âsi za'ra mono norî nhisi hã. Tawamhã ìbaihã na ìsisi ìsimi'wara ò norî hã te za âma tatob'uzu za'ra ni, ropoto siwamnarî âma hã.

⁹ — Æ hã te aima ìhâi'rê hã ni'wa hã simirosa'rata nhiptete uptabi wapsi, te za waihu'u. Æ hã 7 na ì'rã za'ra hã 7 na êtê 'râihã mono hã te wasu'u, pi'õ, ìhâiba nhisiwi ìsãmra za'ra hã. Duré 7 na dama roti'wa norî hã te wasu'u za'ra. ¹⁰ 7 na ìhâiba za'ra hã ma tô ìmrotõ na siparabâsi nasi ai'rê za'ra, da'madâ'â hawi. Ta norî za'u hã te oto misi te te 're da'ab'madâ'â. Duré ìhâiba amo, da'rãsutu'wa hã zahadu sébré ò di, da'madâ'â'wa da hã. Sébré wamhã, tô sena te za te te 're da'ab'madâ'â hutu. ¹¹ Da'madâ'â'wa norî hã uburé sisarina wairébé parip si, te za ropoto siwamnarî â hawi ìwatobro hã âzé, te te 're da'madâ'â mono da, aré hâiba ré nherê, ìdâ hã. 8 âma te za âzé daza'u, te te 're da'madâ'â mono da. Ta hã te za niwapsi 'Re ìhâimana u'âsi mono hã uprosi.

¹² — Tawamhã duré â hawi ropoto siwamnarî u hã 10 na ì'madâ'â za'ra hã, 10 na dama ìpire za'ra norî hã te wasu'u, da'madâ'â'wa na zahadu te te âma ìsãna'rata za'ra ò hã. Niwapsi te za tãma waprosi za'ra ni, â hawi ropoto siwamnarî siré te te 're da'madâ'â hutu za'ra mono da. ¹³ Æ norî hã misi haré simisutu ìsimiroti za'ra hã za, marî 'manharî da hã. Taha wa, te za simisutu tãma sisõmri za'ra, â hawi ropoto siwamnarî ma hã, ìsadawa para te te 're da'madâ'â za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. ¹⁴ Te za duré ropoto siwamnarî siré siwi 'wapé, Pone'ërebâ hã. Tane nherê, te za Pone'ërebâ hã âma ai'uté za'ra. Ta hã Pone'ërebâ hã danhipai u Uburé Danhib'apito uptabi na 're hâimana mono wa, duré danhipai u dama pire na 're hâimana mono wa, te za âma ai'uté za'ra. Ni'wam norî hã ìsirã zarina si 're nomro mono da, Pone'ërebâ te te 're ì'apisutu mono norî hã, duré simi'ê na òhõ âma si 're ìnomro mono norî hã, ta norî hã te za Pone'ërebâ siré âma ai'uté za'ra, ropoto siwamnarî norî âma hã. — Æne te hâiwa âma romhuri'wa hã ìma rowasu'u.

¹⁵ Tawamhã te duré ìma tinha, âne:

— Æ pa nho'õmo si'rudu hã ì'madâ hã pi'õi wasédé ìsisiwi ìsãmra hã, daro mono bâ, damreme sipo'o mono bâ 're ìdahâimana za'ra mono, te wasu'u, Æ pa nho'u hã. ¹⁶⁻¹⁷ 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te za pisutu za'ra, 10 na dama ìpire za'ra norî hã, 'Re ìhâimana u'âsi mono te te sima ìpisutuzéb zarina, misi haré simisutu te te 're rosa'rata za'ra mono da, duré ropoto siwamnarî ma sisõmri za'ra wa, ìsapari te te 're romhuri za'ra mono da, tinhiptetezém na te te 're pawaptob za'ra mono da. 'Re ìhâimana u'âsi mono hã tinhimiropisudu hã romnhowa te te ì'aza'ra mono hã za te te âma ì'a'uwa'imrami mono zéb u, te za ropoto siwamnarî zapari te te 're da'madâ'â 'rãsutu za'ra.

Taha wa, ropoto siwamnarî ì'madâ hã ì'õmo norî me hã te za Æ pi'õi wasédé hã siwi 'ruiwapa. Tawamhã pi'õi wi, te za rob'ubumro za'ra, ai'uréiwi hâimana da. Te za duré ìnhi hã siwi ti'rê. Te za duré siwi uprosi, unhamana. Æne te za Babironiza âma hã 're dasi'utõrî.

¹⁸ — Duré Æ pi'õ ì'madâ hã Æ 'ri nho'õmo za'êne hã te wasu'u, dama ìsa'rese za'êne hã. Æ 'ri nho'õmo âma danhib'apito hã dama ìpire hã, daro mono bâ dama ìpire mono nhipai u 're ìhâimana mono. Ò norî hã te te 're ì'awada'uri mono. — Æne ma tô hâiwa âma romhuri'wa hã ìma rowasu'u 'rãsutu. Za ìromhâimana mono zém na ma tô ìma romhâi'rê, romnhimírê'ézém na hã.

18

Babironiza hã 'Re ìhâimana u'âsi mono te te ì'uprosizé wasu'u

¹ Taha pari, wa tô duré 'madâ, hâiwa âma 'Re ìhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã aimawi hã. Hâiwa hawi te wei mo, ìsimiwada'uri pire hã. ìhâiba hã te rowa'a za'êtê. Uburé daro mono bâ te sina rowa'a. ² Tawamhã mreme 'râihã na te 'mahã. Æne te 'mahã: — Babironiza hã dahu nho'u dama ìsa'rese za'êne hã ma tô daré ai'utõ. Ma tô uprosi ni. Ahã uptabi na te oto ìwasété norî hã ìwa 're hâimana za'ra, wa'uburé norî hã. Sipahutu

norĩ zama, duré si'õmo norĩ zama te oto ahâ uptabi na ĩwa 're hâimana za'ra, uburé si ĩwasété norĩ hã. ³ ĩwa 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã ma tô aré te te 're dawada'uri wasété za'ra, daro mono bâ 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ hã ĩsiré 're dahâimana wasété uptabi za'ra mono da, da'rã idi'iti wa, siwa'ru 're ĩdanomro mono ne. Da te âma 're sasõmri za'ra mono wa, ma tô ĩsine 're danomro wasété. Ma tô duré daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ĩpire za'ra hã siré 're wasété uptabi za'ra. Aibã hã timro upana pi'õ aimawi zô si te te 're ĩrowasutu za'ra mono ne, ma tô 'Re ĩhâimana u'âsi mono upana, marĩ ĩwasété zô si da te 're rob'ruiwapari za'ra. Duré Babironiza âma marĩ zô si, da te 're ĩrob'ruiwapari za'êtê uptabi za'ra mono zarina, ma tô marĩ hã da te 're uipra za'êtê uptabi za'ra, siwa'ru. Taha na da te tiwi 're ĩrob'uipra za'ra mono zém na, ma tô daro mono bâ dama rowede'wa norĩ hã 're sisibro pese uptabi za'ra. ãne wa, ma oto Babironiza hã ai'utõ. — ãne te 'mahã, hãiwa âma romhuri'wa hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré wapa, damreme hãiba amo hã hãiwa hawi te te ĩnharĩ hã. ãne te tinha:

— ĩnhib'a'uwẽ norĩ, ma'ãpé ta hawi aiwairébé aba, 'ri nho'õmo za'êtê hawi, dasine 're aiwasété tã za'ra wa'aba mono da, duré dawasété norĩ hã za te te 're ĩrobzépata za'ra mono norĩ zu, 're robzépata tã za'ra wa'aba mono da.

⁵ Marĩ hã da te 're ĩsibu 'rãihã za'ra mono ne, ma tô Babironiza âma 're ĩdawasété za'ra mono zé hã tinhibu 'rãihã uptabi, hãiwa u. Tawamhã 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ma tô âma sipo're pu'u, Babironiza âma 're ĩdawasété uptabi za'ra mono zéb âma.

ãne wa tô wapa, hãiwa hawi damreme hã.

⁶ Tawamhã te duré tinha, hãiwa âma romhuri'wa norĩ ma:

— Ma'ãpé Babironiza âma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma, tãma âma wa'rãmi za'ra wa'aba asa, aiwab da, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te 're ĩrob'manharĩ za'ra mono ne. Ta norĩ nhimirob'manharizéb zarina ma tô ĩnhib'a'uwẽ norĩ hã te te 're robzépata za'êtê za'ra. Taha wa, ĩnhib'a'uwẽ norĩ ma, te te tãma 're ĩrob'manharĩ za'ra mono zém nhipai u, te za tãma âma ĩwa'rãmi za'ra wa'wa, Babironiza âma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ ma, ĩsipai u te te 're robzépata za'êtê za'ra mono da.

⁷ Ta norĩ hã ma tô sina 're wata pese za'ra. Tinhimirosa'rata wasété zarina ma tô sina 're hâimana wasété uptabi za'ra. 'Re ĩhâimana wasété za'ra mono zarina, te za aiwa tãma 're ĩrob'manharĩ wasété za'ra wa'aba mo, te te 're robzépata za'êtê za'ra mono da, duré tiwi 're robzei'õ pese za'ra mono da. Tawamhã pi'õ te nasi si'ãma tinha: Wa hã dama ĩpire na, wa 're ĩnhamra. Duré ĩmrotõ hã timro zô 're ĩsiwa'õ za'ra mono ne, 're ĩhâimana mono õ di. ĩsiré norĩ hã ahã uptabi di. Niwamhã ĩwi robzei'õ waihu'u õ di za. ãne te pi'õ hã si'ãma nasi tinha, Babironiza âma 're ĩdahâimana za'ra mono norĩ âma ĩsimiré hã.

⁸ ãne te te nasi si'ãma nharĩ wa, te za niwapsi rob'manharĩ pipa hã bâtã na õne haré sô watobro, dahâzé hã, duré dadâ'ázé hã, duré mra hã. Tawamhã uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ĩhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé te te âma ĩhiri hã waihu'u pese uptabi wa, te za uprosi unhamã na, pi'õ hã.

ãne te ni'wa hã pi'õ na âma simiré'é, Babironiza âma 're ĩdahâimana wasété za'ra mono norĩ âma hã.

⁹ Tawamhã daro mono bâ danhib'apito norĩ hã dama ĩpire za'ra norĩ hã ã pi'õ na 're ĩhâimana wasété za'ra mono norĩ hã pi'õ ĩzata nhizé te te sãmri za'ra wamhã, te za âma aiwa'õ za'ra. ¹⁰ Tawamhã pi'õ te te ĩrobzépata pipa te, te za romhã na aimasa. ãne te za ĩpibu ma 're sadari za'ra:

— Ropipa uptabi hã ma tô asô tiwatobro 'wa, Babironiza âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Ropipa uptabi di. Misi bâtã na ma ropipa uptabi hã õne haré asô tiwatobro 'wa, 'ri nho'õmo za'êtê âma 're aihâimana za'ra wa'aba mono zô. Taha na ma tô ĩrobzépata za'êtê za'ra wa'wa. — ãne te za dama ĩpire za'ra norĩ hã âma tipê'ézé za'ra.

¹¹ Tawamhã daro mono bâ roptede'wa norĩ hã dama rowede'wa norĩ hã te za duré sô ti'ry'ry. Te za sô aiwa'õ za'ra, ni'wa hã za oto te te tiwi 're rob'uipra za'ra mono dai õ

wa. ¹² Āne rowede'wa norī wi, aré da te 're ī'uipra za'ra mono hā; ētē'ubuzi pré oru hā, duré ētē'ubuzi'a prata hā, duré ētē'ubuzi īwa'âbâ za'ētē upsātā mono bâ, duré a'é tōmo wawē ne ītob'a 'manharī hā, īwa'âbâ za'ēne hā. Āne duré, rowede'wa norī wi, aré da te 're ī'uipra za'ra mono hā; zazahâ īhâi wē uptabi 'manharī hā, īhâ prépe hā duré īhâ uzétâ hā īwa'âbâ za'ēne hā. Duré wede hā īwa'âbâ za'ētē upsātā mono bâ, te te dama 're wede za'ra aré, duré wede wa'âbâ za'ētē 'manharī mono hā, duré uhâ nhisi'reti 'wa'ratahi 'manharī mono hā, duré īsi'uwazi waipo pré 'manharī mono hā, duré īsi'uwazi tete 'manharī mono hā, duré ētē su'u rā 'manharī mono hā. ¹³ Āne duré, rowede'wa norī wi, aré da te 're ī'uipra za'ra mono hā; wedewa'u zadaze upsātā mono bâ, dasai warīrīzéb da hā, duré 'ri 're zadazézéb da hā, duré dasihâiba'u'rézéb da hā, wedewa'u zadaze īwa'âbâ za'ētē mono hā. Ā hā rowede'wa norī wi, aré da te 're ī'uipra za'ra mono hā; uwa 'ru 'rāi wa'u īsé hā, duré azeitona 'rāi wa'ui wa hā, duré tridu 'rāi ré hā, duré īsu pese uptabi hā, duré powawē hā, duré pone'ērebâ hā, duré awaru hā, duré wede na wedewara hā, duré dapawa'âbâ āna da te dama 're īromhuri za'ra mono hā. Āne te uburé marī hā da te 're uipra za'ra aré, rowede'wa norī wi hā. ¹⁴ Tawamhā rowede'wa norī hā te za 'ri nho'ōmo ma nharī za'ra, āne:

— Uburé pese marī īwē hā sô 're īrob'ruiwapari za'ra wa'aba mono hā ma si'utōrī. Uburé asibro hā ma tō īsimini pese za'ra wa'wa. Oto sōpētē zahu za'ra wa'aba ō di za. — Āne te za rowede'wa norī hā nharī za'ra, Babironiza āma 're īdahâimana za'ra mono norī ma.

¹⁵ Tawamhā roptede'wa norī hā dama rowede'wa norī hā danhibro pese na da te tiwi 're īrob'uipra za'ra mono zém na 're īsisibro pese uptabi za'ra mono norī hā te za duré romhâ na aimasa, 'ri nho'ōmo nhiti. Babironiza āma da te īrobzépata za'ra pipa te, te za romhâ na aimasa. Te za duré sô aiwa'ō za'ra.

¹⁶ Sô siwa'ō za'ra sina, te za āne sima āma nharī za'ra:

— Ropipa uptabi hā ma tō dazô watobro, 'ri nho'ōmo za'ētē āma 're īdahâimana za'ra mono norī zô hā. Da'uza īhâiwē uptabi na te aré 're dasi'uza za'ra, īhâpré pese na duré īhâpré dââ na īwa'âbâ za'ētē na si. Dasipesezém na īwa'âbâ za'ētē na ma tō aré 're dasipese za'ra, oru 'manharī na, duré ētē'ubuzi īwa'âbâ za'ētē na, duré a'é tōmo wawē ne ītob'a 'manharī na. Āne aré marī na 're īdasipese za'ra mono zé hā. ¹⁷ Tane nherē, ma tō ōne haré ropsi'utōrī, si'aba'rēi waré na danhibro hā. — Āne te za rowede'wa norī hā sô siwa'ō za'ra sina, sima nharī za'ra.

Tawamhā â poré mono bâ uba're na 're īdahâimana za'ra mono hā te za duré romhâ na aimasam ni, uba're na roti'wa norī hā, duré āma īromhuri'wa norī hā, duré uba're na 're īdanomro mono hā dama rowede'wa norī hā. ¹⁸ Tawamhā ā norī hā 'ri nho'ōmo nhizé, te te sāmri za'ra wamhā, te za duré 're sadari za'ra. 'Re sadari za'ra mono sina, te za āne sima nharī za'ra:

— Ō hā 'ri nho'u hā īwē uptabi aré. Īsine hā 'ri nho'u hā ī'maihâimana ō. — Āne te za sima nharī za'ra, uba're na 're īdahâimana za'ra mono hā.

¹⁹ Tawamhā rob'ru te, te za duré robzapru hā ti'rā nhisiwi sa'wari za'ra. Siwa'ō za'ra sina, te za duré āne sima nharī za'ra:

— Ropipa uptabi hā ma tō sô tiwatobro za'ra, 'ri nho'ōmo za'ētē āma 're īdahâimana za'ra mono zô hā. Ropipa uptabi di. Danhibro pese na īwa da te wawi 're īrob'uipra za'ra mono zém na, wa tō aré 're wasisibro pese za'ra, uba're na 're īwahâimana za'ra mono hā. Tane nherē, ma tō si'aba'rēi waré na ropsi'utōrī ōne haré. — Āne te za uba're na 're īdahâimana za'ra mono hā sô dasiwa'ō za'ra sina, dasima nharī za'ra ni.

²⁰ Āne te ī'awapari mono hā, īnhotō 'rowim ne.

Taha wa, ma'apé hâiwa āma 're aihâimana za'ra wa'aba mono hā āma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, 'ri nho'ōmo za'ēne hā īsi'utōrīzém na. Duré 'Re īhâimana u'âsi mono nhīb'a'uwē norī, ma'apé 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mono, īsadawa wasu'u'wa norī zama, duré Cristuhu zadawa wasu'u'wa norī zama. E marī wa. Babironiza āma da te aima 're rob'manharī wasété za'ra wa'aba mono wa, 'Re īhâimana u'âsi mono hā te te da'uprosi wa oto. Taha wa, te za āma 're atoi u'âsi za'ra wa'aba mo.

²¹ Tawamhã ãne, wa tô duré te azabu. Hâiwa ãma romhuri'wa ïsimiwada'uri pire hã ma tô êtê tōmo wawê uptabi hã sarõtō. Te te sarõtō wamhã, ma tô âi ba time, â poré ãma. Te te me sina, te ãne tinha:

— ãne te za Babironiza hã 'ri nho'ōmo za'ēne hã sa'ētē uptabi daré uprosi, si'utōrī da. Tawamhã ropsi te za oto sô nomro. ²² Tawamhã rowamremezéb ô di za oto. Danhimnihârâzéb ô di za. Duré danhimnihârâzé ïsyryre hã robaba di za. Rowamreme'wai ô di za, duré ïsō're'wai ô di za, da te aré 're ïwapari za'ra mono hã. Rob'é'é uptabi di za. Duré romhuri nhipese'wa norī hã robaba uptabi di za. Duré êtê tōmo wawê 'manharī na amngo, da te 're ïsub za'ra mono zé ruru hã da te 're wapari za'ra mono ô di za. Rob'é'é uptabi di za. ²³ Duré rob'uuiwézé hã te te oto dama 're rob'uuiwē za'ra mono ô di za, Babironiza ãma hã. Duré dasina 're damro za'ra mono ô di za oto.

Babironiza ãma dama rowede'wa norī hã ma tô aré danhipai u sibro pese na 're hâimana za'ra, dama pire na. Īwa 're ïdahâimana za'ra mono norī hã ma tô simi'â na te te da'ãma 're romhuri za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono upana, ïsine marī zô si da te 're rob'ruiwapari pese za'ra mono da, ôhō na dama 're rowē za'ra mono da newa.

²⁴ Babironiza ãma ĩwa 're ïdahâimana wasété za'ra mono norī hã ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwē te te 're simro, ïsadawa wasu'u'wa norī zama. Babironiza norī zadawa para, ma tô duré daro mono bâ dasiwazari da te 're danhimro. Taha wa, ma tô Babironiza hã daré uprosi ni. — ãne hâiwa ãma romhuri'wa ïsimiwada'uri pire hã te te ïrowasu'uzé hã romnhowa.

ãne ïnhotō 'rowim ne, te ĩ'awaihu'u mono hã, za ïromhâimana mono zém na hã.

19

¹ Taha pari, wa tô duré wapa, hâiwa ãma da'ahâ uptabi na damreme 'râihâ na da te ïnharī za'ra ne hã. ãne te damreme 'râihâ na nharī za'ra ni:

— Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. Ta hã Danho'reptui'wa. Danhipai u wē uptabi di, duré waihu'u pese uptabi di. ² Marī na te te upai ãna, te ĩ'uwaibaba si te te dama 're arowairébé, sena na. Pi'ōi wasédé hã 're ïhâimana wasété mono zéb zarina, ïsine daro mono bâ 're dahâimana wasété za'ra mono wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ĩwasédé hã ãma tihi. Ma tô wē'ō pese. ĩsib'a'uwē norī te te 're simroi mono wa, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã uprosi, pi'ō hã. — ãne pi'ō na 'ri nho'ōmo za'ētē na 're ïdahâimana za'ra mono norī ãma ïsimiré'ézé hã.

³ Tawamhã te duré damreme 'râihâ na nharī za'ra ni:

— 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. 'Ri nho'ōmo za'ētē ro'ō nhizé hã ône u'âsi hâimo 're sizédé si'rúi mono wē te, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te nharī za'ra ni.

⁴ Tawamhã 24 na dama ĩpire za'ra norī hã duré maparane si'uiwa na ropoto na ïhâiba norī hã ma tô hi'râtītō ana, 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma wata za'ra da, danhib'apito simasisizém na ïsâmra ãma. ãne te ãma tiwata za'ra:

— Tane tô. 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. — ãne te ãma si'uzei pese za'ra.

*Pone'*ërebâ ĩmrozém na datozé wasu'u, ãma ïsimiré'ézém na hã

⁵ Tawamhã danhib'apito simasisizém hawi te ni'wa hã tinha:

— Ma'ãpé, Wanhib'apito 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi za'ra wa'aba mono, uburé ïsib'a'uwē norī hã, dama aipire za'ra wa'aba norī hã, dama aiwapu za'ra wa'aba norī hã, duré uburé 'Re ïhâimana u'âsi mono 're ïhâimana wazéb za'ra wa'aba mono norī zama. — ãne te ni'wa hã tinha.

⁶ Tawamhã wa tô duré wapa, da'ahâ uptabi na 're ïdamreme zusi mono mreme hã. Â'a'a 'râihâ ruru'u ne, damreme hã. Duré tâiwapsa'a za'ētē rãrã'ã ruru'u ne, damreme hã. ãne te damreme 'râihâ na nharī za'ra ni:

— Uburé Danhib'apito uptabi, ĩwaihu'u pese uptabi hã ta hã danhipai u, pire uptabi na te 're hâimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. Taha wa, ãma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono za. ⁷ Bádâ hã ma tô ĩwa waptârâ, Pone'ërebâ ĩmrozéb da hã. Duré ãma ĩmro da hã ma tô sima apese. Taha wa, ãma 're watoi u'âsi za'ra wa'aba mono. Duré 'Re ïhâimana

u'âsi mono hã wẽ uptabi wa, âma 're wawata u'âsi za'ra wa'aba mono. ⁸ Za âma ïmro ma hã, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tãma tisõ, ï'uza hãirã wẽ uptabi hã, âma si'uza da. — ãne te da'ahã uptabi na damreme 'rãihã na nharĩ za'ra ni.

ãma ïmro da uza hã 'Re ïhâimana u'âsi mono nhib'a'uwẽ te te 're ïromhuri wẽ za'ra mono zé, te wasu'u.

⁹ Tawamhã hãiwã âma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã te ïma tinha:

— Ma'ãpé, ãne âma rob'ui'ééré: “Pone'ërebã ïmrozém na datozéb u 'Re ïhâimana u'âsi mono hã sô ïhãrã za'ra norĩ ma, tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za.” — ãne te hãiwã âma romhuri'wa hã ïma tinha, te âma rob'ui'ééré da.

ãne te duré ïma tinha:

— ã hã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme hã tô sena uptabi. — ãne te we ïma tinha.

¹⁰ Tawamhã tô õ hã hãiwã âma romhuri'wa papara, wa tô ïhi'rãitõ aime, âma ïwata da aré. Tane nherẽ, te ïma tinha, ãne:

— Tô'ã. ãne 'manharĩ tõ. Wa hã asine, 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ïhâimana, asisãnwã norĩ ne hã, asiré ïsazei'wa norĩ ne hã. Ta norĩ hã roti tô sena uptabi hã, Zezusi te te dama 're ï'awaihu'u mono hã te te 're ïwapari pese za'ra mono. Ta norĩ ne, wa 're ïhâimana, wa hã. Ma'ãpé 'Re ïhâimana u'âsi mono âma si 're aiwata mono.

'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u 'rata 'wa norĩ hã, ïpẽ'ëzani te te tãma 're ïwaihu'u za'ra mono zéb zarina si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. E marĩ na te bété te te dama 're sadawa wasu'u za'ra. Tô õhõ na, Zezusi, ti'ab ré uburé te te dama 're ï'awaihu'u mono na si, te ta norĩ hã te te dama 're sadawa wasu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. — ãne te ïma tinha, hãiwã âma romhuri'wa hã.

Awaru ïrã nhisi ïsãmra hã â hawi ropoto siwamnarĩ âma te te ï'ai'utéze wasu'u

¹¹ Taha pari, wa tô duré 'madã. Te 'madã'ã wamhã, ma tô ïma si'ridawa, hãiwã hã. Tawamhã awaru ïrã hã wa tô 'madã. ï'mapra'wa nhisi hã, Dama ï'umnha. Duré ïsisi amo hã, Tô sena uptabi na, ïsisi hã. Ta hã dawasédé hã da te 're ï'manharĩ za'ra mono zéb zarina te te 're da'awẽ'õ mono wamhã, tô ï'uwaibaba si te te 're da'awẽ'õ. Tô ïsarina si te duré te te 're da'ahã za'ra, te te âma upai ãna. Duré dawasété na 're ïdanomro mono norĩ hã te te 're 'wapé za'ra mono wamhã, tô ïsarina si te te tãma 're rob'manharĩ za'ra, te te âma upai ãna. ¹² Duré ïto hã aiwa unhama ro'o ne, ïto hã. Duré ï'rã na hã ï'rãzaza si'ubuzi hã, ahã uptabi di. Danhib'apito 'rãzaza si'ubuzi ne, ï'rãzaza mono hã. Duré ïhãiba na danhisi na rob'ui'ééré hã, dama ïsa'rese'õ hã. Õhõ ma si waihu'u pese di, âma ïsimiré'ézé hã. ¹³ Duré ï'uza hã dawapru na hãzapré di. Taha nhisi hã 'Re ïhâimana u'âsi mono mreme na, ïsisi hã. ¹⁴ Tawamhã hãiwã âma da'wapéi'wa norĩ hã te duré ïsarina sisa're, awaru ïrã na uza hãirã wẽ uptabi na. ¹⁵ Duré awaru ïrã na ïsãmra zadai're hawimhã, te sib'ézé 'wa si'uiwa ï'wa pe hã aipra. Taha na, te za da'ãma ai'uté, daro mono bâ 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ âma hã. Simiwada'uri nhiptete na te za duré te te 're da'awada'uri. Uwa 'ru 'rã hã ëtẽ're 're, ïwa'u zõ da te 're wati za'ra mono wamhã, te za ïwa'u hã 're pu'u za'ra. Tane te za dawapru hã dawĩ 're pu'u za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono ïsiptete uptabi hã sa'ëtẽ te te 're da'ahã za'ra mono wamhã. ¹⁶ Tawamhã duré ï'uza hãpa na ïsisi na rob'ui'ééré hã, ïza na zama. ãne ïsisi na rob'ui'ééré hã, uburé danhipai u Danhib'apito. Duré ïsisi amo na rob'ui'ééré hã, Danhipai u dama ïpire.

¹⁷ Tawamhã wa tô duré sabu hãiwã âma romhuri'wa hã, aimawi hã. Bãtã nhisiwi te za. Tawamhã te hãrã 'rãihã na uburé si norĩ zõ hã, hãimo uptabi 're ïsisa'rei mono norĩ zõ. ãne te sô tihãrã za'ra:

— We asina ubumroi wa'aba. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za oto aima a za'ra wa'wa, sa'ëtẽ na asaihuri aba da. ¹⁸ Tawamhã daro mono bâ da'upsãtã mono nhi na te za asaihuri 'wa, adã'ã norĩ nhi na, ti'ai ãma danhib'apito norĩ nhi na, da'wapéi'wa norĩ nhib'apito nhi na, duré da'wapéi'wa norĩ nhi na, duré awaru nhi na, duré awaru 'mapra'wa norĩ nhi na, duré dapawa'ãbã ãna dawada'uri zarina si da te dama 're ïromhuri za'ra mono norĩ nhi na, duré dawada'uri ãna dasi'uihã na 're ïdahâimana za'ra mono norĩ nhi na, duré dama ïpire norĩ nhi na, dama ïwapu norĩ nhi na zama. Uburé pese daro mono bâ 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ dã'ã nhi na te za asaihuri 'wa. — ãne ma si norĩ ma waihu'u za'ra, hãiwã âma romhuri'wa hã.

¹⁹ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã wa tô 'madâ, ti'ai âma dama ïpire za'ra mono norĩ me. Ta norĩ hã ma tô tite da'wapéi'wai mono bâ te te 'rã'õtõ, awaru ïrã 'mapraba'wa hã te te siwi 'wapé da, duré ïsiré da'wapéi'wa norĩ zama te te siwi 'wapé za'ra da. ²⁰ Tawamhã â hawi ropoto siwamnarĩ hã ma tô âri ni. Awaru ïrã 'mapraba'wa ma tô ti'â. 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u uptabi õ 'wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimipisutu newa, romhõsi na dama 're ïsadawa nhipese mono, ma tô duré ïsiré ti'â. Ta hã ma tô aré â hawi ropoto siwamnarĩ nho'a te te 're romhõsi, dama ïsa'rese'õ na. Te te 're ïromhõsi mono zém na ma tô dama 're sadawa nhipese aré, â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ïhâiba ui'ééré mono hã, ïhâiba 'manharĩ na romhâiba âma 're ïdawata za'ra mono hã. Tawamhã awaru ïrã 'mapraba'wa hã ma tô â hawi ropoto siwamnarĩ hã wabzu, dama 're ïsadawa nhipese mono me. Unhama ro'o u'âsi u, ma tô hâiba ré wabzu, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. ²¹ Tawamhã awaru ïrã na ïsãmra hã tizadai'ré hawi sib'ézé 'wapa ï'wa pese si'uiwa zahuré na ma tô uprosi, uburé pese da'wapéi'wa norĩ hã. Uburé ma sõ'rebzâri pese. Tawamhã si norĩ hã danhi na saihuri mono wa, ma tô te te 'mahâpãrĩ pese.

Ãne ïnhotõ 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, za ïromhâimana mono zém na hã.

20

Miu na Satanasihi âma pawasisi ré ïwahubzé wasu'u

¹ Tawamhã wa tô duré 'madâ, hâiwa âma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã. Hâiwa hawi te wei mo, 'ridawazéb ré, ab're 'rehâ 'ridawazéb ré, ïsi'uwazi nhorõ rutu ré zama. ² Tawamhã te te si'rai wi, ma tô ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã õne haré sa'êtẽ uptabi ti'â, siptete uptabi na. Ho'orã hâiba ne ropoto siwamnarĩ hã ta hã Satanasi, wanhitob'ru, duréihã wahi na ïsihâiba. Ta hã hâiwa âma romhuri'wa hã te te sa'êtẽ âri wamhã, ma tô pawasisi, miu na wahub u pawasisi ré, 're hâimana mono da. ³ Taha da, ma tô oto time, ab're 'rehâ u. Ma tô ïré sito. Ma tô ïré upto, miu na wahub u daro mono bâ sadawa nhipese na te te 're da'a'rãmi tõ mono da. Miu na wahub 'rãsutu parip si, te za 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa para tâma wasihu ni, syry na a'â 're morĩ da, Satanasi hã.

⁴ Tawamhã wa tô duré sabu, danhib'apito simasisizém ne 're ïdasi'ubumroi mono zé hã. Âma ïsi'ubumroi mono ma, ma tô 'Re ïhâimana u'âsi mono hã tâma pisutu za'ra, dahâimanazém na te te 're ïda'awaihu'u mono zéb zarina, dama pire na te te dama 're arowairébé mono da, ïsadawa para. Tawamhã wa tô duré 'madâ'â za'ra, 'Re ïhâimana u'âsi mono zadawa wasu'u te te 're sazei pese za'ra mono 'ru te, da te 're ï'rãnhihâri za'ra mono norĩ pê'êzani hã, tô sena na Zezusihi zazei'wa na dama 're siwasu'u za'ra mono 'ru te, da te 're ï'rãnhihâri za'ra mono norĩ pê'êzani hã. Ta norĩ hã â hawi ropoto siwamnarĩ âma 're ïwata za'ra mono õ. Duré ïhâiba 'manharĩ na romhâiba âma 're ïwata za'ra mono õ. Duré â hawi ropoto siwamnarĩ nhisi na ï'uihâ ui'ééré za'ra õ, duré ïsib'rata ui'ééré za'ra õ. Ta norĩ hã ma tô oto hâiba ré apã 're hâimana za'ra. Ma tô tihâiwa'utu za'ra. Tawamhã Cristuhu siré te oto dama pire na te te dama 're roti za'ra, Satanasi hã pawasisi ré, miu na âma ïwahub u. ⁵ Ã hã, 're ïdahâiwa'utu 'rata za'ra mono zé. Tawamhã miu na wahub 'rãsutu parip si, ma tô daro mono bâ uburé pese 're ïdadâ'â za'ra mono hã tahâiwa'utu za'ra ni, dahâiwa'utu 'rata na 're ïdahâiwa'utu za'ra mono õ norĩ hã. Ãne wa tô te azabu. ⁶ Tawamhã, 're ïdahâiwa'utu 'rata za'ra mono norĩ ma hã, tâma 're rowé uptabi za'ra mono di za. Ta norĩ hã 're ïdadâ'â zahu za'ra mono ne, unhama ro'o u'âsi u, da te 're ïdanhamra za'ra mono norĩ zu 're sisisi mono õ di za. Miu na wahub u te za 'Re ïhâimana u'âsi mono ma sasedoti na 're hâimana za'ra, Cristuhu ma zama. Te za duré ïsiré dama pire na te te dama 're roti za'ra, miu na wahub u.

Satanasi, unhama ro'o u'âsi u, da te ïmezé wasu'u

⁷ Tawamhã miu na wahub 'rãsutu wapsi, te za Satanasihi ma wasihu ni, 're ïsa mono zém hawi oto watobro da. ⁸ Tawamhã watobro wamhã, daro mono bâ te za oto te te 're da'a'rãmi, sadawa nhipese na. Ti'ai âma hã darom nhisi zahuré hã maparane za oto. Dodi na duré Madodi na darom nhisi zahuré hã. Tame te za Satanasi hã da'rã'õtõ, dasi'wapé

da. Da'ahâ uptabi na te za da'a'rã'õtõ. Â poré zaihâ na supara 're ïsimi'wara mono ne, da'ahâ uptabi di za.

⁹ Tawamhã daro mono bâ te za oto dasiwi romnhitom ni. Da te dasiwi romnhito wamhã, te za 'ri nho'u hã dasiwi ubu ni, 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ïsawi mono hã, ïsib'a'uwẽ norĩ, ïwa 're ïhâimana za'ra mono zé hã. Ta norĩ hã da te dasiwi uprosi da, te za dasiwi ubu ni. Tane nherẽ, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za hãiwa hawi uzã hã sãmra. Te te sãmra wamhã, te za ãma da'uprosi, unhama ro'o na. ¹⁰ Tawamhã Wa'uburé hã sadawa nhipese na te te 're ïda'a'rãmi mono hã te za me ni, unhama ro'o u'âsi u, êtẽ ro'o nhizédé uzé pire u. Â hawi ropoto siwamnarĩ norĩ, da te ïwabzurizéb u te za me ni. Tawamhã tame te za oto te te 're robzépata za'êtẽ u'âsi za'ra, õne u'âsi.

Âne wa tô te awaihu'u, ïnhotõ 'rowim ne.

Da te 're ïdaza're za'ra mono zé 'rãsutu wasu'u

¹¹ Tawamhã wa tô duré 'madã, danhib'apito simasisizé ïrã hã, ïsa'êtẽ uptabi hã. Âma ïsãmra hã wa tô duré sabu. Tawamhã uburé uptabi, ma tô ti'a hã ai'utõ, hãiwa zama. Marĩ õ uptabi di oto. Da te 're 'madã'ã zahuré mono õ di oto, ti'a hã hãiwa me. Tãibã ma tô ai'utõrĩ pese zahuré. ¹²⁻¹³ Tawamhã wa tô duré 'madã'ã za'ra, 're ïdadã'ã za'ra mono hã, dama ïpire norĩ hã, duré dama ïwapu norĩ hã. Da'upsãtã mono bâ, te aihĩni pese danhib'apito simasisizém nho're aimasam ni. Â poré mono bâ, â na 're ïdasi'utõrĩ mono norĩ zama te aimasam ni, adã 're ïhâimana za'ra mono zém hawib zama. Tawamhã ïbaihã ahã na ma tô sõzi za'ra ni, ti'ab ré uburé marĩ, da te 're ï'manharĩ za'ra mono zém na rob'ui'ére hã, marĩ ïwẽ na, duré ïwasété na zama. Ma tô duré sõzi ïbaihã hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata za rowẽ na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi ré hã. Tawamhã ïbaihã na da te 're ï'manharĩ wẽ za'ra mono zéb ui'ére zarina, ma tô da'ãma rowairébé za'ra ni. Da te 're ï'manharĩ wasété za'ra mono zéb ui'ére zarina zama, ma tô aihĩni pese da'ãma rowairébé za'ra ni. ¹⁴⁻¹⁵ Tawamhã ni'wam norĩ hã ïbaihã na 're ïhâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi, 're ïsimi'wara mono zém na ïsisi ïsimi'wara õ norĩ hã ma tô sãmra ni, unhama ro'o u'âsi u. (Â hã unhama ro'o u'ã hã maparane ãma 're ïdadã'ã zahu za'ra mono zé, te wasu'u.)

'Re ïdadã'ã za'ra mono zé hã tãibã oto. Duré adã hã aré 're ïhâimana za'ra mono zé hã, tãibã duré oto. Ma tô ab're 're sãmra ni, uburé adã'ã norĩ hã, unhama ro'o u'âsi u. Taha wa, tãibã oto, adã 're ïhâimana za'ra mono zé hã.

Âne wa tô, za ïromhâimana mono zé hã te azabu, danhotõ 'rowim ne da te 're ïrosawẽrẽ za'ra mono ne.

21

Hãiwa ïté wasu'u, ti'a ïté wasu'u me

¹ Tawamhã wa tô duré 'madã hãiwa ïté hã, ti'a ïté zama. Hãiwa 'rada hã ma tô ai'utõrĩ pese, ti'ai 'rata zama. Â zama ma tô ai'utõrĩ pese. ² Tawamhã wa tô duré 'madã, 'ri nho'u hã, ïwasédé hã ïwa 're ïhâimana mono õ hã, Zeruzarẽ ïtém na ïsisi hã. Hãiwa hawi te wei mo, 'Re ïhâimana u'âsi mono hawi. Pi'õ hã oto mro da, 're ïsi'uza wẽ uptabi za'ra mono ne, ma we si'ra, 'ri nho'u ïwẽ uptabi hã. ³ Tawamhã damreme 'rãihã hã wa tô duré wapa, danhib'apito simasisizém hawi we te te ïnharĩ hã. Âne te we ïma tinha:

— Ma'ãpé, waihu'u. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te za oto dasiré 're hãimana u'âsi, 'rãwi. ïsib'a'uwẽ te za oto 're dahâimana u'âsi za'ra. Te za tô oto dasiré 're hãimana u'âsi. ïsib'apito za'ra te za oto 're hãimana, 'Re ïhâimana u'âsi mono hã. ⁴ Te za duré da'atõmo u'õ, oto dapẽ'êzé õ u'âsi 're dahâimana u'âsi za'ra mono da. 'Re dadã'ã za'ra mono õ di za oto. Duré 're dasiwa'õ za'ra mono õ di za oto. Duré dahãzé, da te 're sãpata za'ra mono õ di za oto. E marĩ wa. Uburé 're ïromhâimana 'rata mono zé hã si'utõrĩ pese wa oto. — Âne ma tô ni'wa tinha, mreme 'rãihã na.

⁵ Tawamhã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã danhib'apito simasisizém na ïsãmra hã te ïma tinha, ãne:

— Ma'ãpé waihu'u. Wa hã wa za tô marĩ ïté hã te ab'manharĩ, ãhãna hã. — Âne te ïma tinha.

Tawamhã te duré ïma ti'ru:

— Ma'āpé āne āma arob'ui'ééré mono. Āhā wasu'u hā uburé marī ité hā za te ī'ab'manharī mono na hā, tō sena. Tō sena wa, āhā na da te 're rob'umnhasi za'ra mono sina, da te 're īzazei pese za'ra mono da na, te za āma ī'arob'ui'ééré mo.

⁶Tawamhā te duré īma tinha:

— Tāibā oto. Wa tō te āma a'uwaimrami. Wa hā īsāna'rata hawimhā marī ō ré hā, wa tō 're īhāimana u'āsi. Uburé marī hā si'utōrī pese nherē, īsarina īsi'utōrī ō di za, wa hā. Ōne u'āsi, wa za 're īhāimana.

Tawamhā ni'wam norī hā te te 're 'rubu za'ra mono wamhā, wa za ā u'ā hā te tāma 're ōb za'ra, wa'ābā āna, da te 're āhuri mono wa, īsiré rowē na 're īdanomro u'āsi mono zéb da hā. ⁷Ni'wam norī hā tidā'āzéb u'īwi sipizari āna, Satanasihi āma te te ī'ai'uté za'ra norī hā ta norī ma, wa za īsib'apito za'ra 're īhāimana. Īnhib'a'uwē si te za oto 're hāimana za'ra. ⁸Tane nherē, ni'wam norī hā te za unhamā ro'o u'āsi wa'wa 're hāimana u'āsi za'ra, aré da te 're simroi mono pipa te, īwi 're īsipizari za'ra mono norī hā, duré te te 're īzazei utōrī za'ra mono norī hā, duré marī īwasété uptabi na 're īhāimana wasété za'ra mono norī hā, duré dapārī'wa norī hā, duré dahāiba na 're īhāimana wasété za'ra mono norī hā, duré simi'ā na 're īhāimana za'ra mono norī hā, duré romhāiba 'manharī āma ī'upana 're īwata za'ra mono norī hā, duré sadawa nhipese na 're īhāimana za'ra mono norī hā. Uburé pese, te za étē ro'o nhizédé uzé pire wa'wa 're dahāimana u'āsi za'ra, 're īdahāimana wasété za'ra mono norī hā, unhamā ro'o u'āsi wa'wa. Unhamā ro'o u'ā hā maparane āma 're īdadā'ā zahu za'ra mono zé, te wasu'u. — Āne ma tō īma rowaihu'u siro, 'Re īhāimana u'āsi mono hā.

Zeruzarē ité wasu'u

⁹Tawamhā 7 na hāiwa āma romhuri'wa norī siré hā ma tō misi we itēme 'maimo, 7 na u'awi ré īhāimana za'ra norī siré hā, rob'manharī pipa na te te dama 're īrob'manharī wasété za'ra mono norī siré hā. Tawamhā āne te īzatō:

— We īsiré aimorī, Pone'ērebā mro da hā sabu da. — Āne te īzatō.

¹⁰Tawamhā 'Re īhāimana u'āsi mono pē'ēzani hā ma tō duré aimawi ī'uihā pi'ra. Te te ī'uihā pi'rai wa, wa tō duré aimawi īhāiba. Taha pari, ma tō hāiwa āma romhuri'wa hā īzaprō, étē 'rāihā za'ētē uptabi u, ī'rāihā uptabi u. Te te īzaprōni wamhā, Zeruzarē ité hā wa tō 'madā, marī īwasédé hā īwa 're īhāimana mono ō hā, hāiwa hawi we te te īsi'ra, 'Re īhāimana u'āsi mono hawi. ¹¹'Re īhāimana u'āsi mono nhimirowa'a na, te 'ri nho'u hā tirowa'a za'ētē. Étē'ubuzi zarob'a si'ubuzi ne, ma ai'ubuzi, 'ri nho'u hā. ¹²⁻¹³Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra hā 'rāihā uptabi di. 'Ridawa īsa'ēne hā 12 na īhāiba hā. Bātā pusizém niwīmhā si'ubdatō 'ridawa īsa'ēne hā, duré bātā zasizém niwīmhā si'ubdatō 'ridawa īsa'ēne hā. Duré hāiwa'a 're nhimire niwīmhā, si'ubdatō. Duré hāiwa'a 're nhimi'e niwīmhā si'ubdatō, 'ridawa īsa'ēne hā. Uburé hā 12 na īhāiba hā. Duré 'ridawa za'ētē mono bā te hāiwa āma 'Re īhāimana u'āsi mono ma romhuri'wa norī hā misi si simasa, 'ridawa 'madā'ā'wa norī hā. Duré 'ridawa za'ētē mono bā rob'ui'ééré hā misi si, Izarazéhé 'ra nhisi mono na rob'ui'ééré hā, 12 na ī'ra nhisi mono na rob'ui'ééré hā. ¹⁴Duré wa'ra nhana'rata uparizé mono hā étē tōmo wawē topa hā 12 na īhāiba hā. Taha na 12 na Pone'ērebā zadawa wasu'u'wa norī nhisi mono hā. Misi si āma īsisi ui'ééré mono hā.

¹⁵Tawamhā hāiwa āma romhuri'wa hā te te īma īnharī hā te wedehu waré ne hā 're ti'ā, marī pibuzé hā, étē'ubuzi pré oru 'manharī hā. 'Ri nho'ōmo zada'rē te te āma īpibuzéb da hā te 're ti'ā, duré 'ridawa īsa'ētē mono pibuzéb da zama, duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra pibuzéb da zama. ¹⁶Tawamhā 'ri nho'ōmo zada'rē te te pibui mono wamhā, īsasé're mono hā aiwapsi ma wairébé, ti'ai pibuzém na īpibuzé mono hā. Īna're pibuzé mono hā aiwapsi ma wairébé. Duré ī'a're mono pibuzé hā aiwapsi ma wairébé, duré īsihāi mono hā. Uburé pese aiwapsi īpibuzé mono hā. Āne īpibuzé mono hā, 2200 na ti'ai pibuzém na īna're pibuzé mono hā duré ī'a're pibuzé mono hā, duré īsihāi pibuzé mono hā. ¹⁷Tawamhā ma tō duré pibu, wa'ra hā īsimi'rāmi na hāza'ōtō zō. Te te pibui wamhā, 64 na īpibuzé hā. Ti'ai āma da te 're īropibu za'ra mono zéb za'ratazéb zarina, īpibuzé hā. ¹⁸Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra hā étē'ubuzi zarob'a na ī'manharī hā. Duré 'ri nho'u hā oru uptabi na si 'ri mono hā, aimawi na wazari āna. Aiwa simhi ne hā sarob'a uptabi di duré. ¹⁹⁻²⁰Duré 'ri nho'ōmo 'wawi wa'ra nhana'rata uparizé mono wazarimhā, misi si étē'ubuzi wa'ābā za'ētē mono hā īwamri mono bā. 12 na étē'ubuzi wa'ābā za'ētē mono

hã, ïwamri mono bâ, ïto pré wamri mono bâ, duré ïtob'uzé wamri mono bâ. ²¹ Duré 12 na 'ri nho'ômo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã, a'é tōmo wawê ne ïtob'a 'manharĩ mono hã, misi si. Duré 'ri nho'ômo 'ri wa'wa 'ri nhi'riti wawê hã êtê'ubuzi pré oru uptabi na ï'manharĩ hã, ïwazari ò na. Aiwa simhi ne sarob'a uptabi di.

²² Tawamhã 'ri nho'ômo ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ãma 're ïdawata za'ra mono zé hã te ïwa sãmri ò di. Robaba di. Uburé Danhib'apito uptabi hã, 'Re ïhâimana u'âsi mono ïwaihu'u pe hã, duré Pone'ërebâi me oto 'râwi da'rata 're hâimana u'âsi zahuré mono na dâ'âsina, ïsôrōwa hã oto hâimana ò di. ²³ Duré 'ri nho'ômo na hã bâdâ te te 're rob'uiwê mono ò di za oto, a'amo zama. 'Re ïhâimana u'âsi mono nhimirowa'a na te za oto te te 're rowa'a, Pone'ërebâ nhimirowa'a na zama. ²⁴ Tawamhã daro mono bâ 're ïdahâimana za'ra mono norĩ hã te za ïsimirowa'a na 're dahâimana za'ra. Duré dama ïpire za'ra norĩ hã te te 're ïda'madâ'â za'ra mono norĩ hã te za tinhibro hã ahâ uptabi na 'wasa, 'ri nho'u ïtêb u. ²⁵ Tawamhã duré 'ridawa za'êtê mono hã 'ri nho'ômo 'wawi wa'ra 'ridawa za'êtê mono hã te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi, òne u'âsi sitob ãna. Tame oto 're mara waihu'u mono ò wa, te za 'ridawa haré 're simasab u'âsi. ²⁶ Tawamhã daro mono bâ te za danhibro hã 'wasari ni, 'ri nho'u ïtêb u. Uburé dawaihu'u pese na romhuri pese zéb ré, te za asisi ni. ²⁷ Tawamhã marĩ ïwasédé hã da te 'mazasi za'ra ò di za. Duré 're ïdahâimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré 're ïdazadawa nhipese za'ra mono norĩ hã ïtême 're danhisi waihu'u mono ò di za oto. ïbaihã na 're ïdahâimana u'âsi za'ra mono norĩ nhisi 're ïsimi'wara mono zém na, ïsisi, 're ïsimi'wara mono norĩ si, te za ïtême 're sisisi, Pone'ërebâ te na ïsisi ui'ééré ré mono hã.

Ñne romnhowa ïromhâimana mono hã, te ï'azabui mono hã.

22

¹ Tawamhã hãiwa ãma 'Re ïhâimana u'âsi mono ma romhuri'wa hã, tô ò hã ma tô duré ïzaprō, â u'â hã te 'madâ'â da. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, dato sina 're ïdanomro u'âsi mono zé hã. Simhi zarob'a uptabi ne â zarob'a uptabi di, â u'â hã. Panho'u 're ïpraba za'ra mono ne, te 'Re ïhâimana u'âsi mono norĩ simasisizéb zahâpâ hawi tipraba, Pone'ërebâi me. ² 'Ri nho'ômo wa'wa, 'ri nhi'ridi ïnomro wa'wa, te tipraba. Duré wede hã â praba zaihã si'uiwa na ïsãna'rata si'uiwa hã te tame 're sa, ï'rã hã da te 're huri mono wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono 'rata, dato sina 're ïdanomro u'âsi mono zé hã. A'amo sidâpâsi ï'rãzé hã. Wahub sidâpâsi te 're 'rãi u'âsi. Duré ïsu hã daro mono bâ apâ ãma 're ïdazéptâ'â za'ra mono zéb da hã. ³ Duré marĩ ïwasédé hã 'Re ïhâimana u'âsi mono te te 're ï'awê'ô pese mono hã, ïwa 're hâimana za'ra mono ò di za, 'ri nho'ômo ãma hã. Duré 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te te 're ïda'awê'ô pese mono hã ïwa 're dahâimana za'ra mono ò di za.

Taha wa, 'Re ïhâimana u'âsi mono norĩ simasisizé hã te za 're hâimana, Pone'ërebâi me, danhib'apito simasisizém ne hã, te te ãma 're ïda'ab'madâ'â u'âsi zahuré mono zéb da hã. Taha wa, te za ïsib'a'uwê norĩ hã ãma 're wata u'âsi za'ra. ⁴ Te za duré ï'ubu hã te te siwi 're 'madâ'â u'âsi za'ra. Duré ïsisi na uihã ui'ééré ré, te za 're hâimana za'ra. ⁵ Tamemhã 're mara waihu'u mono ò di za. 'Re robra waihu'u mono ò dâ'âsina, rob'uiwêzém na da te 're rob'uiwê za'ra mono ò di za oto. Duré bâdâ hã te te 're rob'uiwê mono ò di za oto. Uburé Danhib'apito uptabi, 'Re ïhâimana u'âsi mono si te za te te dama 're rowa'a. Tawamhã ïsib'a'uwê norĩ hã te za ïsadawa para pire na 're hâimana u'âsi za'ra, òne u'âsi.

Ñne romhã ré ïromhâimana mono hã, ïnhotō 'rowim ne, te ï'azabui mono hã, duré te ï'awaihu'u mono hã.

ZeZusi apâ we timorizém na te te sina ïdapo're pu'uzé wasu'u

⁶ Tawamhã hãiwa ãma romhuri'wa hã tô ò hã te duré ïma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã tô sena. Tô sena wa, te za rob'umnhasi sina da te 're sazei pese za'ra, da te 're wawã za'ra mono ãna. 'Re ïhâimana u'âsi mono hã te tizadawa wasu'u'wa norĩ ma, Tipê'ëzani hã te te tãma 're anhomri, taha na te te dama 're sadawa wasu'u za'ra mono da. Ta hã 'Re ïhâimana u'âsi mono hã ma tô hãiwa ãma tãma ïromhuri'wa hã we ïzatō, tô sena za ïromhâimana mono zém na te aima awaihu'u sirōmo mono da, duré ïnhipai u ïsib'a'uwê norĩ ma, te aima ï'awaihu'u mono zéb zarina tãma waihu'u za'ra mono da. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ïma waihu'u.

⁷ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô wapa, tizazei'wa norĩ te te ipo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ápé, waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apâ. ãhã wasu'u hã tô sena, ãbaihã na za ãromhãimana mono zém na rob'ui'ééré hã ni'wa hã te te 're wapari pese mono wamhã, tãma 're rowẽ u'âsi mono di za. — ãne te tinha, Zezusi hã.

⁸ Wa hã Zuwã hã wa tô ãne uburé marĩ hã te awapari. Wa tô duré ãne te ab'madã'ã. Tawamhã ãne te awapari mono pari, duré ãne hã te ab'madã'ã mono pari, wa tô hãiwa ãma romhuri'wai papara aime, ãma ãwata da, za ãromhãimana mono zém na te te ãma ã'awaihu'u mono ãma. ⁹ Tane nherẽ, te sina ã'uwati, ãma ãwata tã da. ãne te ãma tinha:

— Tô'ã. ãne 'manharĩ tã. Wa hã asine, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa, wa 're ãhãimana, duré asisãnawã norĩ ne hã, ãwasu'uwẽ na te te dama 're ãsadawa wasu'u za'ra mono norĩ ne hã. Duré ãhã wasu'u na ã'arob'ui'ééré mono wapari pese 'wa norĩ ne hã wa hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono ma romhuri'wa. Taha wa, ma'ápé 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're aiwata u'âsi mono. — ãne te ãma ãwada'u.

¹⁰ Tawamhã te duré ãma tinha, ãne:

— ãhã wasu'u hã za ãromhãimana mono zém na ã'arob'ui'ééré mono hã asima sawi õ di za. ãma romomro õ ré, za romhãimana mono na dã'ãsina, te za sõ'awi dama 're ã'awaihu'u mo. ¹¹ ãne na za romhutu na ãromhãimana mono zém na dama 're awaihu'u mono nherẽ, ni'wam norĩ hã tiwasété si õne haré te te 're 'manharĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana za'ra mono tô. Duré ni'wam norĩ hã tihãiba na 're hãimana siwamnarĩ u'âsi za'ra mono wamhã, õhõ na si ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono tô duré, rob'rãsutu u hã. Duré ni'wam norĩ hã te te 're 'manharĩ wẽ u'âsi za'ra mono wamhã, wẽ u'âsi ãma 're hãimana u'âsi za'ra mono. Duré ni'wam norĩ hã 'Re ãhãimana u'âsi mono ãma si 're nomro u'âsi mono wamhã, tô õhõ na si 're nomro u'âsi mono tô, rob'rãsutu u hã. — ãne hãiwa ãma romhuri'wa hã ma tô ãma waihu'u.

¹² Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa, tizazei'wa norĩ te te ipo're pu'uzé hã. ãne te tinha:

— Ma'ápé waihu'u pese za'ra wa'aba. Wa za wei morĩ su apâ. We ãmorĩ wamhã, ãnhimipawa'ãbãzé hã wa za we ãsiré ti'ã, da te ãma 're ãromhuri wẽ za'ra mono zéb zarina te ãma da'apawa'ãbã mono da. ¹³ Wa hã duréhã marĩ õ ré hã wa tô 're ãhãimana. Uburé marĩ hã si'utõrĩ pese nherẽ, ãsarina ãsi'utõrĩ õ di za wa hã. Õne u'âsi, wa za 're ãhãimana u'âsi. — ãne Zezusihi mreme, te ãwapari hã.

¹⁴ Duré, ni'wam norĩ hã uza hãirã da, ti'uza te te 're ã'upsõi pese za'ra mono hã, ta norĩ ma si tãma 're rowẽ uptabi za'ra mono di za. Tane tiwasété wi, 're ãsipizari za'ra mono hã, 'Re ãhãimana u'âsi mono, ãwasédé te te tãma 're ã'a'upsõi mono zé, te wasu'u, ã'uza hãirã hã. Ta norĩ si te za rob'rãi u'ã hã te te 're huri, da te 're huri mono wa, 'Re ãhãimana u'âsi mono 'rata ãma 're ãdanomro u'âsi mono zé hã. Ta norĩ si te za duré õne haré 'ri nõ'õmo u 're sisisi, 'ridawa za'ëté na, ni'wa te te tiwi sitob za'ra ãna. ¹⁵ Ni'wam norĩ si 'ri nõ'õmo u 're sisisi waihu'u mono õ di za, marĩ ãwasété uptabi na 're ãdahãimana wasété uptabi za'ra mono norĩ hã, duré simi'ã na 're ãdahãimana za'ra mono norĩ hã, duré dahãiba na 're ãdahãimana wasété za'ra mono norĩ hã, duré dapãrĩ'wa norĩ hã, duré romhãiba 'manharĩ ãma, 'Re ãhãimana u'âsi mono upana 're ãdawata za'ra mono norĩ hã, duré sadawa nhipese ze te, uburé dama 're ãsadawa nhipese za'ra mono norĩ hã. Ta norĩ hã 're sisisi waihu'u mono õ di za, 'ri nõ'õmo u hã.

¹⁶ Tawamhã Zezusihi mreme hã wa tô duré wapa. ãne te ãma tinha:

— Wa hã Zezusi, wa tô hãiwa ãma ãma romhuri'wa hã we atẽme satõ, ã hã te ã'awaihu'u mono hã te te aima awaihu'u mono da, 'ri nõ'õmo mono bã ãzazei'wa norĩ, siré 're ãsi'rã'õtõ u'âsi mono norĩ ma, awaihu'u mono da, ãsipai u. Wa hã apito Dawihi nhihudu, za ãsine ãpire na te 're ãda'ab'madã'ã mono da hã. Wa hã awẽ u, wasi wawẽ 're ro'o pese mono ré, dã'ãma 're ãawẽ za'ra mono ne, wa za romhãimanazép té, te dama 're apisutu, ãmama nhib'a'uwẽ norĩ ma. — ãne te duré ãma siwasu'u, Zezusi hã.

¹⁷ 'Re ãhãimana u'âsi mono pẽ'ẽzani hã te Pone'ẽrebãi mro da me, dãzõ 're hãrã u'âsi zahuré, ãne:

— We 're anomro aba mono, ã u'âsi u. — ãne te dãzõ 're hãrã u'âsi zahuré.

Tawamhã ni'wam norĩ hã ãne hã te te 're wapari za'ra mono wa, â u'âsi u 're nomro mono wamhã, te za duré ìhârâ zahuré na dazô 're hãsi u'âsi.

Da te 're 'rubu za'ra mono wa, da te 're ì'âhuri mono ne, ni'wam norĩ hã te te sima 're wê za'ra mono wamhã, te za tô â u'âsi u 're nomro, te te 're âhuri u'âsi mono da, wa'âbâ ãna. Â u'â hã da te 're âhuri mono wa, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata 're ìdanomro u'âsi mono zé.

Zuwã, te te dama ãma ìrob'ui'ééré 'rãsutu zé wasu'u

¹⁸ Wa hã Zuwã hã, wa za oto ãma aipo're pu'u sirõmo za'ra wa'wa ìmreme pire na, ãhã wasu'u na, ã ìbaihã na, za ìromhâimana mono zém na te ì'arob'ui'ééré mono hã, 're ìwapari za'ra wa'aba mono norĩ hã. Ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã siwa'ru sihawim na te te ãma 're sa'êtê za'ra mono wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã te te 're hã za'ra, ã ìbaihã na te te dama 're ìrob'manharĩ pipa mono zé ìsimi'wara mono zarina. Taha na, te za te te tãma 're sa'êtê za'ra, ì'ahãri hã. ¹⁹ Duré ni'wam norĩ hã ãhã wasu'u hã za ìromhâimana mono zém na te ì'arob'ui'ééré mono hawimhã tô senai õ newa, te te 're sani za'ra mono wamhã, te za 'Re ìhâimana u'âsi mono hã rob'rãi u'â hã te te tiwi 're sawi za'ra, te te dame 're huri tô mono da, 'Re ìhâimana u'âsi mono 'rata rowê na 're danomro u'âsi tô mono da. Te za duré 'ri nho'u ìté hã ìwê uptabi hã te te tiwi 're sawi za'ra, ìwasédé hã ìwa 're ìhâimana mono õ hã. ãhã na, wa tô ã ìbaihã na ãma rob'ui'ééré pa, ã 'ri nho'õmo na hã, duré rob'rãi u'âsi na hã.

²⁰ Tawamhã Zezusi hã te duré ìrême ma siwasu'u, ã te ãma ì'arob'ui'ééré mono na te te ìma ì'awaihu'u mono 'wa hã. ãne te siwasu'u:

— Tô sena, wa za wei morĩ su apâ. — ãne te siwasu'u.

Tane tô. Wanhíb'apito Zezusi apâ we aimorĩ su'u tô.

²¹ Wa hã Zuwã hã wa za oto asawi za'ra wa'wa, ìrême ma. Wa ìsima te 're aiwê u'âsi za'ra wa'wa, Wanhíb'apito Zezusi te te 're asawi pese za'ra wa'aba mono da, duré te te 're aipawaptob u'âsi za'ra wa'aba mono da. ãne wa ai'ãma te 're rosa'rata u'âsi za'ra wa'wa.